flacăra

ANUL XXVII-NR. 1 (1178) - 5 IANUARIE 1978

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

În noaptea Anului nou, la Întreprinderea „23 August" și la revelionul tineretului din Capitală, urarea fierbinte a întregului popor:

„MULȚI ANI PREȘEDINTELUI ȚĂRII!"

(Reportaje în paginile 2–3)

MESAJUL ADRESAT DE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU ÎNTREGULUI NOSTRU POPOR CU PRILEJUL ANULUI NOU

Dragi tovarăși și prieteni,
Cetățeni ai Republicii Socialiste România,

Încheiem un an deosebit de bogat în realizări economice și sociale, precum și în evenimente politice interne de profundă semnificație pentru prezentul și viitorul țării. Prevederile planului pe 1977 au fost îndeplinite și depășite; producția industrială a crescut într-un ritm de peste 11,5 la sută, iar cea agricolă, deși condițiile naturale nu au fost din cele mai favorabile, poate fi considerată satisfăcătoare. Ca urmare a dezvoltării impetuoase a producției de bunuri materiale, a sporirii avuției naționale a fost posibilă creșterea suplimentară a veniturilor oamenilor muncii, în special ale celor provenite din retribuție, ridicarea peste prevederile inițiale a nivelului de trai al poporului. Toate acestea evidențiază, încă o dată, forța economiei noastre, superioritatea orînduirii noi pe care o clădim, capacitatea poporului nostru de a asigura progresul și prosperitatea patriei.

În acest an au fost adoptate noi măsuri de perfecționare a planificării și conducerii unitare a economiei, a întregii societăți. Am amplificat cadrul organizatoric de participare a maselor la conducerea vieții economice și sociale, a statului, am întărit și mai puternic democrația socialistă.

Sărbătorirea, în acest an, a centenarului Independenței de stat și a trei decenii de la instaurarea Republicii a prilejuit omagierea înaltelor virtuți ale poporului român, a luptei sale eroice pentru libertate, neatîrnare și dreptate socială, a marilor victorii obținute în transformarea revoluționară a societății românești și, totodată, reafirmarea hotărîrii noastre ferme de a nu precupeți nimic pentru măreția patriei, pentru apărarea și întărirea independenței și suveranității ei.

Evenimentul politic cel mai important al anului a fost Conferința Națională a partidului, care a stabilit un vast ansamblu de măsuri pentru intensificarea dezvoltării economiei naționale și accentuarea creșterii nivelului de trai al poporului, pentru perfecționarea activității în toate compartimentele societății în vederea înfăptuirii cu succes a istoricului Program al partidului.

Pentru marile succese dobîndite în toate domeniile de activitate, doresc să adresez, în aceste momente solemne, în numele conducerii de partid și de stat, precum și al meu personal, cele mai calde felicitări clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, întregului nostru popor — făuritor conștient al destinului său liber și fericit.

Intrăm în noul an cu o perspectivă clară, cu un program precis, a cărui realizare este menită să asigure înflorirea continuă, multilaterală a României. Anul 1978 — cel de-al treilea an al cincinalului — este hotărîtor pentru îndeplinirea cu succes a istoricelor hotăriri ale Congresului al XI-lea al partidului, a planului de dezvoltare economico-socială pînă în 1980. Iată de ce este necesar — așa cum am subliniat și la Conferința Națională — să asigurăm un salt revoluționar de la acumularea cantitativă la o calitate nouă, superioară în întreaga activitate de construcție socialistă. Aceasta impune perfecționarea în continuare a planificării, organizării și conducerii producției materiale, valorificarea cu maximum de eficiență a potențialului economic și uman. La baza întregii activități trebuie să punem cele mai înaintate cuceriri ale revoluției tehnico-științifice contemporane, asigurînd ridicarea nivelului tehnic și a calității tuturor produselor, aplicarea unor tehnologii noi care să permită reducerea consumului de materii prime, materiale și energie, scăderea cheltuielilor de fabricație. Să concentrăm energia, forța creatoare, inteligența și priceperea întregii națiuni pentru sporirea mai rapidă a productivității muncii — factorul hotărîtor de care depinde creșterea venitului național, ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc, mersul tot mai ferm înainte al României pe calea progresului socialist.

Sînt pe deplin încredințat că și în anul ce vine întregul nostru popor va acționa cu toată hotărîrea și abnegația, sub conducerea partidului, pentru realizarea acestor țeluri mărețe, că, prin perseverența și elanul lor revoluționar, toți oamenii muncii se vor dovedi la înălțimea marilor răspunderi pe care istoria le pune în fața generațiilor de astăzi ale României socialiste.

Dragi tovarăși și prieteni,

Anul pe care îl încheiem s-a caracterizat prin accentuarea profundelor schimbări naționale și sociale în viața internațională, în raportul mondial de forțe, prin afirmarea tot mai puternică a voinței popoarelor de a pune capăt cu desăvîrșire politicii imperialiste, de dominație și dictat, de a deveni stăpîne pe bogățiile naționale, pe destinele proprii. În 1977 s-a manifestat tot mai pregnant marea înfruntare, la scara planetei, dintre tendința spre o nouă reîmpărțire a lumii, a zonelor de influență, spre cîștigarea de noi poziții dominante de către diferite state sau grupări de state, și tendința popoarelor de a trăi libere, de a-și asigura dezvoltarea economico-socială independentă, fără nici un amestec din afară. Apare de aceea mai stringentă ca oricînd necesitatea ca forțele progresiste, antiimperialiste de pretutindeni să-și unească eforturile și să acționeze ferm pentru înlăturarea gravelor pericole ce amenință pacea și liniștea planetei, pentru accentuarea cursului spre destindere și securitate, spre înțelegere și conlucrare egală între națiuni.

Acționînd în acest spirit, România și-a adus și își va aduce în continuare contribuția activă la soluționarea problemelor complexe, majore care preocupă omenirea. Am întărit și vom întări relațiile de prietenie, solidaritate și colaborare cu toate țările socialiste, legăturile multilaterale cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate, cu popoarele care au pășit pe calea propășirii economico-sociale de sine stătătoare; extindem raporturile de colaborare și cooperare cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială.

Considerăm că o cerință imperioasă a cauzei păcii și colaborării o constituie promovarea fermă și generalizarea în viața internațională a principiilor deplinei egalități în drepturi, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, a dreptului fiecărei națiuni de a-și hotărî singură soarta, așa cum dorește ea.

În acest context, se impun intensificate eforturile pentru promovarea largă a metodei tratativelor, ca unică modalitate rațională de soluționare a diferendelor și litigiilor dintre state, pentru stingerea focarelor de conflicte și încordare care mai există în lume. Interesele păcii generale reclamă să se facă totul pentru ca anul 1978 să deschidă calea rezolvării conflictului din Orientul Mijlociu, să marcheze un moment hotărîtor în instaurarea unei păci durabile și juste în această zonă, prin retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, soluționarea problemei palestiniene inclusiv constituirea unui stat palestinian independent, respectarea suveranității și integrității tuturor țărilor din regiune.

Întărirea destinderii internaționale depinde în mare măsură — așa cum demonstrează realitatea — de înfăptuirea securității în Europa. Iată de ce este necesar să facem totul pentru ca reuniunea de la Belgrad să se încheie cu succes, dînd un nou și puternic impuls înfăptuirii documentelor de la Helsinki, extinderii colaborării neîngrădite între state și îndeosebi trecerii la măsuri concrete de dezangajare militară, fără de care nu poate fi concepută pacea și liniștea continentului, a întregii omeniri.

Este necesar, de asemenea, să intensificăm eforturile pentru reducerea cursei înarmărilor și trecerea la măsuri de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, pentru eliberarea omenirii de povara apăsătoare a cheltuielilor militare, de spectrul unui nou război nimicitor. Asigurînd buna pregătire a sesiunii Organizației Națiunilor Unite pentru dezarmare, din anul 1978, să facem ca ea să constituie un important pas înainte în înfăptuirea acestui deziderat vital al zilelor noastre.

Se impun, totodată, acțiuni ferme pentru lichidarea subdezvoltării, a împărțirii lumii în țări bogate și țări sărace, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale, care să asigure propășirea economică și socială mai rapidă, în special a statelor rămase în urmă.

Rezolvarea constructivă a marilor probleme internaționale cere, mai mult ca oricînd, întărirea solidarității și colaborării tuturor popoarelor, a cărer conștiință crește neîncetat, a forțelor înaintate ce reprezintă uriașa majoritate a lumii și care pot schimba cursul dezvoltării mondiale, pot asigura făurirea unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră.

Cu încredere deplină în forțele clasei muncitoare, ale eroicului și harnicului nostru popor, să pășim în noul an hotărîți să dobîndim noi și tot mai mari succese în edificarea, sub conducerea partidului, a societății socialiste multilateral dezvoltate, a comunismului pe pămîntul României!

Fie ca anul ce vine să aducă victorii tot mai însemnate în lupta popoarelor, a forțelor progresiste, antiimperialiste de pretutindeni, pentru o politică nouă, de egalitate și respect între națiuni, pentru prosperitate în întreaga lume, pentru triumful păcii, destinderii și colaborării internaționale!

În aceste clipe sărbătorești, vă doresc, dragi tovarăși și prieteni, bucurii și satisfacții cît mai mari în muncă și viață, împlinirea tuturor dorințelor de mai bine, multă sănătate și fericire!

Vă adresez tuturor, din adîncul inimii, tradiționala urare „LA MULȚI ANI!"

555-886 P

1978 — anul calității

Răspuns prin fapte exemplare la fiecare loc de muncă

Deși au trecut doar cîteva zile din acest an, iată că din toată țara sosesc știri proaspete, noi vești de belșug, succese realizate chiar la ora îngemănării anilor, izbînzi care se adaugă înfăptuirilor noastre din primii doi ani ai cincinalului, constituindu-se astfel o solidă temelie pentru realizarea importantelor sarcini ale anului trei. O temelie care demonstrează realismul planurilor noastre de dezvoltare economico-socială, viabilitatea politicii partidului nostru în toate domeniile, voința noastră de a realiza în cele mai bune condiții hotărîrile Congresului al XI-lea și ale Conferinței Naționale a comuniștilor. Îndemnurile și chemările mobilizatoare din Proclamația Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Stat și guvernului, cu prilejul sărbătoririi împlinirii a trei decenii de la instaurarea Republicii, din Mesajul de Anul nou adresat întregii națiuni de tovarășul Nicolae Ceaușescu, apelul de a munci cu mai multă însuflețire și abnegație, cu mai multă responsabilitate și dăruire, călăuzesc efortul oamenilor muncii din toate sectoarele de activitate în această etapă decisivă pentru transpunerea în viață a prevederilor Programului suplimentar de dezvoltare. „Așa cum a dovedit de atîtea ori de-a lungul zbuciumatei sale istorii, — se arată cu profund temei în Proclamație, — așa cum a demonstrat cu prisosință în cele trei decenii care au trecut de la proclamarea Republicii, fără îndoială că și în viitor, eroicul nostru popor va fi la înălțimea marilor sale răspunderi și îndatoriri, nu va precupeți nimic pentru a face din România o țară tot mai prosperă și înfloritoare, un stat socialist al bunăstării și demnității tuturor celor ce muncesc." Este anul început, un an cheie pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor acestui plan cincinal, pentru creșterea suplimentară a producției de bunuri materiale și a avuției naționale. Dar tocmai pentru aceasta ei trebuie să însemne un an al calității, un an al transformării cantității în calitate, așa cum arăta, de la înalta tribună a Conferinței Naționale, secretarul general al partidului, un an care trebuie să polarizeze dintr-un început eforturile și capacitățile creatoare ale tuturor oamenilor muncii, orientate cu fermitate asupra laturilor de sporită eficiență ale activității economice și nu numai ale acesteia.

Sarcinile noii etape sînt clare, formulate cu limpezime și însușite pe deplin de întregul popor. Între aceste direcții prioritare de însemnătate deosebită sînt ridicarea nivelului tehnic și calitativ al tuturor produselor, introducerea tehnologiilor cele mai moderne; perfecționarea celor existente, astfel încît să se reducă în mod continuu consumul de materii prime, materiale și energie, să se valorifice superior resursele de care dispunem ca și întregul potențial creator al națiunii. A produce, cu alte cuvinte, mai mult în condițiile unei calități crescînde, pentru a satisface propriile noastre exigențe, fiind în același timp competitivi pe piața mondială. Sînt cerințe care reclamă eforturi stăruitoare de sporire susținută a productivității muncii și de reducere continuă a cheltuielilor de producție. Cristalizarea acestor obiective de acțiune fundamentală de către secretarul general al partidului demonstrează capacitatea de conducător revoluționar a tovarășului Nicolae Ceaușescu, puterea de sinteză și discernămînt în formularea cerințelor vitale pentru viitorul țării. Însuflețirea cu care oamenii muncii au primit și și-au însușit aceste sarcini — fapt probat în succesele înregistrate chiar din primele ore de muncă ale noului an — constituie o vie expresie a unității dintre popor și partid, a încrederii de nestrămutat a națiunii în partid, în conducerea sa în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, neobosit militant revoluționar și patriot înflăcărat, care de 45 de ani din cele șase decenii pe care le vom sărbători peste puțină vreme, desfășoară o neobosită și rodnică activitate în slujba intereselor poporului român, consacrîndu-și întreaga viață înfloririi României socialiste.

Așa cum se releva cu statornică și profundă încredere în puterea clasei muncitoare, în forțele creatoare ale poporului, în Mesajul de Anul nou ca și la Conferința Națională, reprezintă o adîncă certitudine a progresului nostru faptul că muncitorii, lucrătorii ogoarelor, intelectualitatea, toți oamenii muncii, tineri și virstnici vor acționa cu fermitate, vor face totul pentru a răspunde exigențelor în anul 1978, pentru ca obiectivele, dezvoltării economice și sociale să se concretizeze cît mai rapid în înfăptuiri trainice, demne de prezentul și viitorul măreț al patriei.

RĂZVAN BÂRBULESCU ■

Urări după datina străbună la sediul Comitetului Central al partidului

Potrivit tradiției, vineri, 30 decembrie 1977, în preajma Anului nou, sute de șoimi ai patriei, pionieri și uteciști au venit la sediul Comitetului Central al partidului pentru a adresa, după datina strămoșească, urări de viață lungă, sănătate, fericire și putere de muncă tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii, celorlalți tovarăși din conducerea partidului și statului. Pe platoul din fața intrării s-au adunat, de asemenea, mii de oameni ai muncii, a căror manifestare spontană și entuziastă s-a constituit într-o expresie vie a dragostei și prețuirii cu care cetățenii Capitalei, întregul popor român, îl înconjoară pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, care conduce cu înțelepciune și abnegație destinele națiunii noastre.

Îmbrăcați în pitorești costume populare, reprezentînd toate zonele folclorice ale țării, urătorii ce-au făcut să răsune Plugușorul cu îndemnuri voinicești și instrumentele specifice acestei ceremonii milenare alcătuiau o vibrantă imagine a întregului tineret al patriei, a bucuriilor și împlinirilor pe care acesta le trăiește sub soarele socialismului.

În cuvinte calde, izvorîte din inimă, ei au exprimat adeziunea plenară a schimbului de mîine al patriei la politica înțeleaptă promovată de partid, hotărîrea sa de a transpune în viață obiectivele stabilite de Congresul al XI-lea, mărețul Program al Partidului Comunist Român, mobilizatoarele sarcini ale recentei Conferințe Naționale a partidului. Ineditul spectacol al alaiului tinerilor colindători a căpătat dimensiunile unui vibrant omagiu adus partidului, conducerii sale în frunte cu cel mai iubit fiu al națiunii, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Undele vii ale iubirii pe care națiunea o poartă conducătorului partidului și statului nostru s-au adunat într-o vibrantă și sinceră urare prilejuită de apropiata sărbătoare deosebit de scumpă inimii noastre — 26 ianuarie 1978, ziua în care tovarășul Nicolae Ceaușescu va împlini vîrsta de 60 de ani :

„În prima lună-a anului ce vine
Ne pregătim cu inima fierbinte,
În ritmul viu al faptelor depline
Să-aniversăm pe-al țării Președinte
Și ziua lui de naștere va fi
O sărbătoare-a-ntregului popor
Cu el în frunte vom înfăptui
Măreț Programul pentru viitor.
Viteaz erou între eroii gliei,
Cu trup și suflet țării dăruit
Prin munca sa, în fruntea României,
Dă patriei tărie de granit.
Căci drept a stat stejarul în furtună
Iar azi în mîndri timpi republicani
Să îi urăm cu țara împreună,
Să îi urăm ca-n datina străbună :
Din inimă și conștiință, „La mulți ani !"

Din rîndurile colindătorilor s-au desprins, într-un iureș tineresc fete și băieți cu sorcove multicolore care, după tradiția străveche a pămîntului românesc, urează tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, celorlalți tovarăși din conducerea partidului și statului, viață lungă, fericire și sănătate, putere de muncă însutită pentru prosperitatea patriei socialiste.

Adresîndu-se celor prezenți și prin ei tuturor tinerilor țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit cuvinte de caldă și părintească apreciere pentru activitatea pe care tînăra noastră generație o desfășoară în toate domeniile. „Apreciem — a spus în cuvîntul său secretarul general al partidului — elanul cu care acționează pe șantiere, în întreprinderi, în facultăți, peste tot, în această activitate creatoare. Știm că în tot ceea ce s-a realizat și se înfăptuiește în patria noastră este încorporată și munca entuziastă a tinerei generații. Cunoaștem și prețuim, de asemenea, elanul pionierilor, al șoimilor patriei care învață și, totodată, își ajută părinții, contribuie, prin munca lor, la înfrumusețarea orașelor și satelor, a patriei noastre și, mai cu seamă, se pregătesc pentru a fi demni urmași ai înaintașilor, care să asigure făurirea comunismului în patria noastră.

Vă urez, dragi uteciști și tineri, dragi pionieri și șoimi ai patriei, dragi copii, să aveți numai și numai bucurii în activitatea voastră ! Să faceți totul pentru a vă însuși cele mai înaintate cunoștințe, să fiți demni urmași ai părinților voștri ! Să vă pregătiți pentru a ține sus steagul tricolor și steagul roșu — și, sub aceste două stindarde, să continuați ceea ce au început strămoșii și părinții voștri, să făuriți societatea socialistă multilateral dezvoltată, comunismul în România !"

Aplauzele și uralele prelungi au subliniat cuvîntul secretarului general al partidului, îndemnurile adresate tineretului, exprimînd și în acest fel hotărîrea tineretului de a învăța și munci cu abnegație, de a continua opera înaintașilor, să-și aducă întreaga contribuție la măreția patriei, la construirea socialismului și comunismului pe pămîntul României.

Felicitări prezentate de corpul diplomatic

Vineri, 30 decembrie 1977, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a primit pe șefii misiunilor diplomatice, pe reprezentanți ai unor organizații internaționale acreditați în țara noastră, care au prezentat felicitări cu prilejul Anului nou și al celei de-a 30-a aniversări a proclamării Republicii. Mulțumind pentru felicitările și bunele urări adresate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit cu acest prilej o cuvîntare urmărită cu deosebită atenție și viu aplaudată, în care a prezentat cîteva din preocupările României, ale poporului nostru legate de situația internațională.

Vorbind despre direcțiile de acțiune ale politicii externe românești, șeful statului român a spus : „Aș dori să exprim dorința guvernului și a poporului român de a dezvolta colaborarea cu toate țările dumneavoastră, cu toate statele lumii, pentru soluționarea acestor probleme. Cu această dorință și cu încrederea că forța și voința popoarelor vor triumfa, noi privim cu optimism viitorul, cu toate complicațiile care mai există în viața internațională... Vă rog să transmiteți popoarelor dumneavoastră urarea noastră de bunăstare și prosperitate, iar șefilor de guverne și de stat ai țărilor dumneavoastră, urarea de sănătate și succes în activitatea închinată soluționării problemelor în interesul popoarelor, al cauzei păcii".

„Mulţi ani, preşedintelui ţării!"

Prezenţa tovarăşului Nicolae Ceauşescu la sărbătorirea noului an în mijlocul oamenilor muncii — o nouă şi vibrantă manifestare a puternicei unităţi dintre partid şi popor

Cu puţin timp înainte ca Anul nou să-şi anunţe solemn sosirea, în atmosfera optimistă generată de marile noastre împliniri, de certitudinile ce ne călăuzesc paşii spre viitor, mii de oameni ai muncii din Capitală au trăit momente de neuitat. Secretarul general al partidului, preşedintele Republicii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, şi tovarăşa Elena Ceauşescu s-au aflat, în această noapte a confluenţei dintre ani, în mijlocul puternicului detaşament muncitoresc al Întreprinderii „23 August" şi al tinerilor care au sărbătorit revelionul la Pavilionul central expoziţional din Piaţa Scînteii.

Cel ce în fruntea partidului şi statului desfăşoară o neabătută activitate spre binele şi fericirea poporului, întîiul cetăţean al ţării, omul a cărui masă de lucru sînt uzinele şi şantierele, ogoarele şi lăcaşurile ştiinţei, fiul cel mai iubit al naţiunii noastre, s-a aflat şi în această noapte a bucuriei în mijlocul oamenilor, adresîndu-le cuvîntul său înflăcărat, cutezător, îndemnurile ce înnobilează conştiinţele şi fac munca mai rodnică, ce deschid noi orizonturi creaţiei, făcînd ca cele aproape douăzeci şi două de milioane de inimi ale ţării să vibreze în ritmurile timpului eroic pe care îl trăim.

Secretarul general al partidului a fost însoţit de tovarăşii Manea Mănescu, Emil Bobu, Cornel Burtică, Ion Dincă, Janos Fazekaş, Ion Ioniţă, Petre Lupu, Paul Niculescu, Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană, Dumitru Popescu, Ilie Verdeţ, Miu Dobrescu, Constantin Dăscălescu, Ion Stănescu.

Întreprinderea „23 August". În vreme ce focul cuptoarelor electrice nu s-a stins, oţelarii din schimbul de noapte elaborînd şarjă după şarjă, în moderna cantină-restaurant, împodobită feeric cu lumini multicolore, cu ramuri de brazi, s-au adunat aproape şapte sute de constructori de maşini şi familiile lor pentru a sărbători un an de rodnice împliniri. Pe feţele lor citeşti bucuria şi mîndria de a fi îndeplinit, încă de la 25 octombrie, planul de producţie pe primii doi ani ai cincinalului.

Sosirea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, a tovarăşei Elena Ceauşescu, a celorlalţi tovarăşi din conducerea partidului şi statului în mijlocul muncitorilor de la Întreprinderea „23 August" a prilejuit clipe emoţionante, de mare bucurie. Se aplaudă cu însufleţire, se scandează puternic „Ceauşescu-P.C.R. !", „Ceauşescu şi poporul !"

Din rîndurile celor veniţi în întîmpinare se desprind muncitori şi muncitoare înmînînd buchete de flori tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi tovarăşei Elena Ceauşescu, urîndu-le „La mulţi ani !", viaţă lungă, fericire, putere de muncă pentru propăşirea continuă a patriei noastre socialiste.

Exprimînd bucuria de a-l avea din nou în mijlocul forjorilor, oţelarilor, constructorilor de locomotive, al inginerilor şi tehnicienilor marii întreprinderi bucureştene, ing. Mircea Drăgulin, directorul general al întreprinderii, a asigurat pe secretarul general al partidului că harnicul detaşament al clasei muncitoare de la „23 August", în frunte cu comuniştii, va munci cu şi mai mult elan muncitoresc pentru înfăptuirea neabătută a politicii interne şi externe a partidului şi statului nostru, pentru a îndeplini cu cinste sarcinile de mare răspundere ce-i revin în actualul plan cincinal.

„Vă rugăm, iubite şi stimate tovarăşe Nicolae Ceauşescu — a spus el — să ne permiteţi, în preajma aniversării a 60 de ani de viaţă şi a 45 de ani de activitate revoluţionară, să vă aducem fierbintele nostru omagiu, să vă urăm multă sănătate şi fericire, putere de muncă şi tot mai mari succese în activitatea neobosită desfăşurată în fruntea partidului şi statului, închinată fericirii poporului şi patriei noastre socialiste, cauzei socialismului şi păcii în lume".

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, tovarăşa Elena Ceauşescu, ceilalţi tovarăşi din conducerea de partid şi de stat ciocnesc o cupă de şampanie cu reprezentanţii întreprinderii, ai comitetului de partid, ai Consiliului oamenilor muncii, ai organizaţiilor de sindicat, de femei şi tineret.

În acest moment îşi face apariţia un grup de colindători — artişti amatori ai întreprinderii —, care dau glas tradiţionalului Pluguşor. În cuvinte calde, în versuri înflăcărate ei dau glas iubirii pe care constructorii de maşini de la „23 August", întregul nostru popor o poartă conducătorului partidului şi statului nostru :

„Prima urare fierbinte
Pentru-al ţării preşedinte
Că-i fiu destoinic, devotat
Ce ne-ndeamnă ne-ncetat
Să urcăm pe marea cale
Pe trepte de cincinale,
Că ni-i exemplu şi îndemn
Către ţelul cel suprem,
Viaţă lungă îi urăm,
Viaţă lungă să trăiască
România să-nflorească.
Mai sunaţi cu toţi mai tare
Să se-audă hăt, în zare
Că azi ţara şi partidul
Şi-au cîştigat prestigiul
Pentru glorie şi pace
La mai sună măi firtate
Rotiţi bicele flăcăi
Şi sunaţi din zurgălăi, măi
Hăi, hăi !

Colindătorii şi împreună cu ei toţi cei prezenţi la revelionul muncitoresc intonează în cor tradiţionalul „Mulţi ani trăiască", scandează cu însufleţire „Ceauşescu — La mulţi ani !"

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, tovarăşa Elena Ceauşescu, ceilalţi tovarăşi din conducerea de partid şi de stat răspund cu dragoste urărilor adresate de cei prezenţi.

Ia apoi cuvîntul tovarăşul NICOLAE CEAUŞESCU, care se adresează muncitorilor, tehnicienilor şi inginerilor de la „23 August", întregii noastre clase muncitoare.

„De aici, de la „23 August", acest centru important al industriei noastre socialiste cu un minunat colectiv de oameni ai muncii, a spus secretarul general al partidului, doresc să adresez, încă o dată, eroicei noastre clase muncitoare, tuturor oamenilor muncii, cele mai calde felicitări pentru rezultatele obţinute în 1977, şi urarea de noi şi noi succese !

Am deplina încredere că dumneavoastră, la fel ca întreaga clasă muncitoare, ca întregul nostru popor, veţi îndeplini cu cinste şi în anul viitor sarcinile ce vă revin din Programul elaborat de Congresul al XI-lea, din hotărîrile Conferinţei Naţionale a partidului şi veţi aduce o contribuţie tot mai însemnată la dezvoltarea industriei, la înaintarea ţării noastre pe calea societăţii socialiste multilateral dezvoltate, pe calea bunăstării şi fericirii".

Urările secretarului general al partidului, chemarea de a munci mai mult şi mai bine pentru înflorirea scumpei noastre patrii sînt primite cu aplauze îndelungi, cu ovaţii. Toţi cei prezenţi dau din nou expresie hotărîrii de a acţiona neabătut şi în viitor, pentru împlinirea luminoaselor sale îndemnuri.

★

Sub semnul recunoştinţei şi al dragostei fierbinţi faţă de partid, faţă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, s-a desfăşurat, în noaptea de la cumpăna anilor, şi întîlnirea conducătorului partidului şi statului nostru cu mii de tineri reuniţi la revelionul de la Pavilionul expoziţional din Piaţa Scînteii. Sosirea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, a tovarăşei Elena Ceauşescu la revelionul tineretului, pe aleea luminată de torţe şi sub cerul scînteind de ploaia multicoloră a artificiilor, a fost salutată cu o adevărată explozie de entuziasm tineresc. Mii de glasuri rostesc cu drag : „Ceauşescu — tinerii !" sunetul solemn al tulnicelor vesteşte emoţionantul eveniment. Spre iubitul fiu al patriei şi poporului se îndreaptă tineri cu braţele încărcate de flori. Sînt flori roşii ale recunoştinţei.

Gîndurile tinerilor, conştiinţa întregii naţiuni vibrează cu emoţie : odată cu pragul noului an intrăm în luna în care fiul cel mai iubit al patriei, marele bărbat al ţării, omul între oameni, împlineşte 60 de ani de viaţă şi 45 de ani de neîntreruptă şi dîrză activitate revoluţionară. Corul, şi cu el sala întreagă, cîntă un cîntec nou: „Mulţi ani, preşedintelui ţării !" Un stol de copii cu tradiţionalele sorcove se apropie de tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi glasul lor răsună pur, cristalin : „Mulţi ani vă spunem, cu inima fierbinte ! Să trăiţi cu bucurie în frumoasa Românie ! Să trăiţi, să înfloriţi, sănătos mereu să fiţi, pentru-a patriei urcare, nouă — pildă roditoare, de trăire-n frumuseţe. La mulţi ani cu tinereţe !"

„La mulţi ani cu tinereţe !" Este urarea, pornită din adîncul inimii, pe care întregul nostru popor o adresează tovarăşului Nicolae Ceauşescu, odată cu angajamentul hotărît, energic, revoluţionar, de a-i urma întotdeauna minunatul exemplu, de a clădi, prin fapte de muncă plină de abnegaţie, tot ceea ce hotărăşte partidul, secretarul său general, spre binele patriei, al naţiunii noastre, pe drumul de lumină al socialismului şi comunismului.

Acestor sentimente le dă glas tovarăşul Ion Traian Ştefănescu, prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului : „Noi, toţi, întreaga generaţie tînără a patriei, îşi îndreaptă gîndurile cu recunoştinţă profundă către dumneavoastră, conducătorul iubit al partidului şi statului nostru. Vă încredinţăm că în 1978, în anii ce vin şi întotdeauna, vom urma neabătut partidul, supremul dumneavoastră exemplu de muncă şi viaţă. Peste puţin timp, întregul popor, cu bucurie şi cu adîncă mîndrie, va serba ziua dumneavoastră de naştere. Vă rugăm să ne permiteţi, iubite şi stimate tovarăşe secretar general, să vă adresăm în numele tinerei generaţii, din toată inima, multă putere de muncă, fericire, sănătate, viaţă îndelungată, spre bunăstarea patriei noastre socialiste, a întregului nostru popor".

Urale şi ovaţii nestăvilite răsună în această noapte, mii de tineri cîntă cu cea mai tinerească bucurie : „Mulţi ani trăiască !"

În această atmosferă de înălţătoare vibraţie patriotică, tovarăşul NICOLAE CEAUŞESCU se adresează celor prezenţi, şi prin ei, întregului nostru tineret.

„Aş dori să subliniez, a spus tovarăşul Nicolae Ceauşescu, contribuţia uriaşă pe care tineretul muncitoresc, ţărănesc, intelectual, întregul tineret al patriei noastre o aduce, în toate domeniile de activitate, la înflorirea României socialiste. Avem în faţă un program minunat. Aţi contribuit prin munca voastră, dragi prieteni tineri, dragi tineri comunişti, la înfăptuirea succeselor pe primii doi ani ai cincinalului. Sînt ferm convins că şi în anul viitor veţi fi în primele rînduri pentru înfăptuirea cu succes a Programului elaborat de Congresul al XI-lea de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate, de ridicare a bunăstării şi fericirii întregii noastre naţiuni".

„La mulţi ani !" — răspund mii de glasuri urării adresate de secretarul general al partidului. Apoi, o horă tinerească se înfiripă în marea sală, în care se prind, cu voioşie, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, tovarăşa Elena Ceauşescu, ceilalţi tovarăşi din conducerea partidului şi statului.

Este o imagine vie a minunatei unităţi dintre partid şi popor, dintre naţiune şi conducătorul ei, o imagine care, în această noapte de temelie pentru un nou an de muncă şi victorii, capătă forţa unui veşnic simbol.

REVELION 1978

În marea familie a celor de la „Griviţa roşie"

Cu vreo jumătate de oră înaintea clipei de la hotarul anilor, revelionul muncitorilor de la cele două întreprinderi surori, Întreprinderea de utilaj chimic „Griviţa roşie" şi Întreprinderea mecanică de material rulant, purtînd acelaşi nume, se încinsese de-a binelea. Întîlnirea noastră cu oameni despre care am mai scris, cunoscîndu-i direct la locurile lor de muncă, s-a petrecut de data aceasta cu totul altfel, în sala imensă a cantinei-restaurant dintre cele două întreprinderi, unde se instăpînise mirosul sarmalelor, şi cu dispoziţia dată de vinul bun, de Odobeşti, secretarii comitetelor de partid de la cele două întreprinderi surori dîndu-şi pe rînd cuvîntul. Mai întîi Ilie Bologa, de la „utilaj chimic": „Ne-a adus lucruri bune anul '77. În cursul lui, angajamentele asumate, de 22 de milioane şi jumătate producţie globală şi 16 milioane producţie marfă au fost îndeplinite. Productivitatea a crescut cu 102,5 la sută. Toate contractele au fost onorate iar comenzile pentru export au fost depăşite cu 110 la sută". Şi Ioan Paraschiv, de la „material rulant": „La 5 decembrie am realizat planul anual iar pe 10 noiembrie îndepliniserăm deja planul pe primii doi ani ai cincinalului, pe care i-am încheiat cu o producţie suplimentară de 77 milioane lei. În anul în care intrăm, încă din primul trimestru vom da în folosinţă o nouă capacitate de producţie, hala de galvanizare. Atît, pe scurt, şi în mare de tot vorbind".

Dumitru Girleanu, Toma Ion şi Olteanu Toma de la utilaj chimic sau Vasile Popa, Nicolae Ion şi Gheorghe Olaru şi alţii, prezenţi la această sărbătoare, sînt oameni de la material rulant prin care succesele de mai sus au prins viaţă şi s-au închegat treptat în zilele anului care s-a scurs, zile de muncă, de încordare şi de ambiţie, deşi rezultatul lor este exprimat acum în procente sau milioane, cu o anume grabă impusă de atmosfera sărbătorească a nopţii nopţilor, cînd oamenii simt poate, mai mult decît oricînd, nevoia de a vorbi despre ei înşişi, despre bucuriile şi problemele lor strict personale, aşa cum Nicolae Ion, de exemplu, nu putea să nu-şi amintească, acum, de revelion, că un frate al său, Nicolae, a primit în urmă cu două săptămîni locuinţă şi că părinţii lor sînt sănătoşi, după cum, aducînd vorba despre această noapte de la marginea anilor, el, ca şef al unui atelier unde majoritatea muncitorilor sînt tineri, nu putea să nu se bucure că aproape toţi s-au înscris să petreacă revelionul aici, împreună cu colegii de muncă. La rîndul său, Dumitru Girleanu ne spunea: „Cred că două mari bucurii am avut în anul acesta. Prima este că fetiţa mea, Roxana, a terminat clasa întîi cu premiul întîi, iar a doua ar fi brevetul pe care l-am primit pentru o invenţie privind fabricarea coturilor de răcire ale convertizoarelor, invenţie care s-a şi aplicat, neîntîrziat, prim beneficiar fiind Combinatul siderurgic Galaţi. Am obţinut în felul acesta importante economii de valută, reuşind să fabricăm aceste piese cu material de la noi, de la „Republica". Ce mi-aş putea dori ? Cît mai multe asemenea bucurii !"

Şampanie pentru oameni necunoscuţi

Ceasul arată orele 23 şi 50 de minute. Trenul de Tulcea, cu plecare la 0,05, a fost tras la marginea peronului şi îşi aşteaptă puţinii călători. Mecanicul Tudor Dumitru şi ajutorul său, Constantin Săvulete, se pregătesc de drum. Pentru ei aceasta va fi o noapte normală de lucru. Şi a doua zi, prima din an, va fi tot o zi normală de lucru fiindcă se vor întoarce, pe 1 ianuarie, la orele 10 şi vor pleca seara cu trenul de Succava. „Am lăsat acasă, ne spune mecanicul Tudor Dumitru, pe soţia mea, Irina, şi pe băiatul meu, Răduţ. El este în prag de bacalaureat, este băiat mare şi ştiu că şi-a invitat prietena acasă la noi, de revelion. Eu, cum s-ar zice, am avut grijă să aibă ei de toate, chiar dacă n-o să fiu şi eu de faţă. Dar are să-mi povestească ea, Irina, cum a fost. I-am lăsat un bilet prietenei lui Răduţ să mă ierte că nu pot fi prezent. I-am lăsat un bilet, adică, mai bine zis, o felicitare şi un cadou frumos. Acum, cînd mai sînt cîteva minute pînă se schimbă anul, eu mă gîndesc la ei şi cred că şi ei se gîndesc la mine. Şi ăsta e lucrul cel mai important". Ne retragem către peronul mare al gării şi, în dreptul ultimului vagon al trenului de Tulcea sîntem martorii unei scene surprinzătoare: un tînăr în uniformă militară deschide o sticlă de şampanie şi toarnă în cele cîteva pahare pe care le ţinuse pînă atunci în sacoşa lui de voiaj. În compartiment însă nu se mai afla decît un singur călător, un moşneag cu barbă colilie, pînă la piept, care urmărise şi el cu surprindere şi evident, cu interes, mişcările vecinului. Împreună, aflaţi pe pragul noului an, au ciocnit un pahar şi şi-au adresat urările cuvenite. Tînărul se numea Stelian Boicu, sergent: „Vin de la Vinju Mare, din Mehedinţi, şi merg la Cernavodă, acasă, la părinţi, avînd permisie 48 de ore. Tot acasă îi voi întîlni şi pe cei doi fraţi ai mei, Marian şi Ion, şi pe copiii lor. În cîteva ore voi fi acasă şi-i voi revedea. Nu i-am anunţat, aşa că le voi face o surpriză. Cît priveşte anul care, iată, a şi început, pot să vă spun că aştept mai multe lucruri de la el. Întîi să termin armata, fiindcă pînă la liberare mai am doar o lună. Apoi să mă reîntorc la serviciu, eu fiind de profesie tehnician de îmbunătăţiri funciare. Pînă să fiu încorporat am lucrat la şantierul de irigaţii Rasova-Vederoasa. Mă voi întoarce tot acolo, unde oamenii mă cunosc deja. Dar ceea ce mai vreau eu să fac în acest an, 1978, este să dau admitere la Institutul de îmbunătăţiri funciare din Constanţa. Încă de pe acum am început să mă pregătesc". De bună seamă i-am urat şi noi sergentului Stelian Boicu să-şi vadă îndeplinit acest vis al său şi să urce astfel încă o treaptă a calificării în profesia sa.

DUMITRU ELIADE ■

Noaptea oamenilor

● **MATERNITATEA „GIULEŞTI".** Nu s-ar zice că n-avem noroc. Nimerim în plină naştere. Primim halatele şi măştile de rigoare, precum şi dreptul de a asista la eforturile croitoresei Ioana Zamfirache de a aduce pe lume un copil, primul din familia lăcătuşului mecanic Ion Zamfirache şi, probabil, primul din 1978. În sala de expulzie, doctorii Alice Nilă, Bogdan Marinescu şi Mihai Niculescu urmăresc şi ajută naşterea. Lîngă dînşii, asistenta Stela Badea asistă, iar moaşa Maria Stoica moşeşte.

Din cele ce vedem şi din cele ce auzim, frînturi de fraze schimbate de personalul medical printre gesturile doctorului Marinescu, asistent universitar şi, în noaptea aceasta de răscruce de ani, şef de gardă, la numai 33 de ani, înţelegem că naşterea decurge bine. Din cînd în cînd, infirmiera Maria Mirescu şterge fruntea medicului cu o bucată de tifon. Cînd anul 1977 se încheie, ca să înceapă 1978, cineva zice, ca pentru el, parcă gîndind cu voce tare, „la mulţi ani", Bogdan Marinescu îi răspunde cu aceleaşi cuvinte, face o pauză de cîteva secunde şi avertizează : „cred că e băiat". Ioana Zamfirache îl aude şi zîmbeşte stins.

La ora 0,05, după cum va apărea scris în foaia de observaţie, apare pe lume, ţipînd din răsputeri, cel pe care, ne asigură mama, îl va chema Tudor Zamfirache. Are 4 kilograme şi, după cum bate la maşină Bogdan Marinescu, fireşte cu un singur deget, opintîndu-se la fiecare literă, e „făt viu cu membrane intacte". Tînăra mamă, 24 de ani, cu 4 mai puţin decît soţul, scoate anevoie din buzunarul halatului un crimpei de hîrtie, întinzîndu-l unei asistente. Un număr de telefon. Ne interesăm despre ce este vorba şi Ioana Zamfirache ne lămureşte, aducînd parcă vorbele din străfundurile fiinţei sale, că e numărul de telefon la care poate fi găsit tatăl micuţului Tudor. Acasă, spune dînsa, n-avem încă aparat, căci ne-am mutat de puţină vreme într-un bloc nou, în Militari. Cînd am să ies din maternitate, „peste cîteva zile", adaugă doctoriţei Nilă, vă invit să poftiţi la noi şi să vedeţi ce casă mîndră avem, 3 camere cu tot ce ne trebuie, numai pe mobilă am dat 10 000 de lei.

Discuţia e întreruptă de apariţia în sala de travaliu a profesorului doctor docent Panait Sîrbu, directorul clinicii şi una din personalităţile de prestigiu ale ginecologiei şi obstetricii contemporane, vicepreşedinte al forului mondial de specialitate. A sosit la 0,25, spre a le ura colaboratorilor cele de cuviinţă la începerea unui nou an şi, firesc, spre a afla ce se mai întîmplă cu gravidele şi lăuzele. Se pare că toate evenimentele nopţii decurg normal. Profesorul ascultă, parcurge cîteva foi de observaţie, dă unele indicaţii.

● **ÎNTREPRINDEREA DE ARTICOLE DE STICLĂRIE.** Iată-ne în partea cealaltă a Bucureştiului, pe bulevardul Ion Şulea, în incinta unităţii cu cea mai mare producţie de profil din industria noastră, întreprindere care, ne informează directorul ei, inginerul Grigore Togan, găsit la faţa locului, şi-a încheiat planul pe 1977 încă de la 21 noiembrie, depăşind cu 3,8 producţia globală şi cu tot atîtea procente indicele de productivitate, ceea ce vrea să însemne, după o socoteală la îndemîna oricui, că tot sporul de produse s-a obţinut, în conformitate cu indicaţiile secretarului general al partidului, pe baza creşterii productivităţii.

În secţia de menaj, comunistul Alexandru Miu, şef de echipă de la vîrsta de 19 ani, fumează un ciot de „Carpaţi" şi aleargă de colo pînă dincolo, supraveghind banda şi, după nevoie, punînd mîna. La 12 noaptea, ne spune, după ce am ascultat cu toţii, la tranzistorul acesta, care este „Gloria" şi care aparţine maistrului Mihai Creţu, mesajul tovarăşului Nicolae Ceauşescu, găsind în vorbele primului bărbat al ţării prilejuri de satisfacţie pentru cele ce-am realizat şi prilejuri de îndemn pentru cele ce vom întreprinde pentru ca, în scurt timp, prin munca şi străduinţa noastră, România să intre în rîndul ţărilor cu o dezvoltare economică medie, la 12 noaptea, repetă, am ciocnit simbolic nişte pahare de muştar presate, luate direct de pe bandă, apoi ne-am întors fiecare la treburile noastre.

Dacă maistrul Mihai Creţu, proprietarul aparatului cu tranzistori, petrece în fabrică al patrulea revelion consecutiv, „îmi pare rău numai că nu m-am grăbit oleacă să-mi văd nevasta, pe Petruţa, lucrează la turnul de amestec, în schimbul doi, azi nu m-a aşteptat, căci s-a grăbit să fie acasă cu copiii", atunci se cade să spunem că Alexandru Miu face aici, la locul de muncă, numai al treilea revelion. Ba încă nu singur,căci soţia sa, în acelaşi timp mama lui Adrian, „aflat acum la soacră-mea, la Radovanu, în Ilfov", a găsit răgaz să străbată hala, cît un stadion de fotbal, a unităţii, spre a-şi îmbrăţişa soţul, lucrînd dînsa, lesne de dedus, tot la I.A.S.B., în calitate de controlor la C.T.C. Parcurgem fabrica. La posturi, Gheorghe State, Badea Neagu, Mircea Iancu, Ionică Toma, Ion Munteanu, Constantin Şerban, Stancu Golgoceanu, Constantin Cuclea şi alţii veghează la coacerea sticlei şi la transformarea ei în fel de fel de pahare, în ambalaje pentru produse farmaceutice şi aşa mai departe.

Numai topitorul Octavian Enea, de la secţia de cuptoare, are o misiune specială. Supraveghează temperatura vanei 8, care se reîntoarce în producţie după o perioadă de reparaţii. Mereu cu ochii la cadranul de temperatură, nici n-a observat cînd un an a trecut în celălalt, dar e convins că în 1978 viaţa sa şi a familiei sale, a soţiei şi a celor doi băieţi, Gabriel şi Lucian, va fi mai fericită, pe măsura muncii şi seriozităţii sale, regula fiind una singură spre bunăstare. Ca să trăim mai bine, ne spune, va trebui să muncim mai bine. Ceea ce, fireşte, va face comunistul Octavian Enea, chiar dacă, în anul care începe, îl aşteaptă o probă suplimentară. Îi întrebăm ce probă, dar topitorul nu mai are nici ochi, nici urechi pentru noi, ci numai pentru cuptorul, către care se grăbeşte să mestereasă „un bai".

În drum spre ieşire, directorul Grigore Togan, om a cărui adresă din buletinul de identitate e, cum glumeşte numai pe jumătate, mai mult de formă, casa şi masa sa fiind fabrica, se simte dator să ne lămurească „În 1978, zice, Enea urmează să dea examenul de absolvire al Academiei de studii economice, pe care o va încheia la fără frecvenţă".

Pe o scară în blocul A 12

Zece oameni fericiți

Un bloc ca toate celelalte, așezat însă la marginea orașului, în Drumul Taberei, cu cîteva ferestre spre cîmpul deschis, spre miriștea înghețată și cu vedere spre Termocentrala București-vest. Pretutindeni, perdele care se umflă în vînt și candelabre aprinse, aparate de radio și televizoare reglate la maximum de intensitate, zgomote de tacîmuri și de glasuri vibrînd de emoție. Sunăm la ușa apartamentului locuit de operatorul de vagoane Stanciu Vasile. Gazda ne întîmpină nepregătită și surprinsă, pentru că „abia s-a întors de la lucru, abia s-a întors din tură, abia a făcut un duș și abia s-a îmbrăcat în haine de gală ca să sărbătorească revelionul împreună cu soția sa". De ce singuri ? „Revelioanele ni le petrecem astfel, prin tradiție. Mîncăm, bem și urmărim programul de televiziune". Într-adevăr, masa e pusă, îmbelșugată, totul strălucește de curățenie și soția operatorului de vagoane din divizia de vagoane-București continuă să așeze bunătăți sărbătorești în farfurii. Ce își dorește în anul 1978 ? „Aș dori ca în activitatea pe care o desfășor să meargă trenurile ca pe roate, să nu existe abateri și întîrzieri, să nu existe evenimente și accidente de cale ferată, iar oamenii să călătorească în vagoanele noastre în condiții de confort și siguranță. Trăim într-o societate în care dacă fiecare și-ar face datoria cu conștiinciozitate am trăi și mai bine decît trăim. Pentru că totul depinde de noi. Chiar și aici, în bloc, eu făcînd parte din comitetul de bloc, cred că trebuie să învățăm să ne respectăm mai mult și să formăm o opinie hotărîtă împotriva acelora care nu știu să trăiască și să conviețuiască în condiții civilizate. În ceea ce mă privește, îmi doresc sănătate și căsnicie trainică și lungă ca și pînă acum".

Închinăm împreună un pahar de vin în sănătatea tovarășilor **Dumitra** și **Vasile Stanciu**, urîndu-le bună înțelegere și dragoste veșnică.

Un etaj mai sus locuiește familia Țuculescu. Pe inscripția trecută pe ușă citim : inginer. Înăuntru ne surprinde imaginea luminoasă, limpede a unui interior care strălucește de curățenie, pregătit festiv pentru lunga noapte de An nou. Familia Țuculescu e strînsă în jurul mesei doldora de delicii culinare și cu paharele de vin gata de toast. Inginerul Constantin Țuculescu lucrează în Industria tehnică medicală, iar soția sa, Adriana Țuculescu, e tot ingineră, dar la Întreprinderea de nasturi și mase plastice din București. Femeia așteaptă un copil și se mișcă prin casă cu atenție, îngrijind de o fetiță mai mare și delicată și încercînd să fie o gazdă desăvîrșită. O ajută mama soacră, una din acele femei modeste, dar sublime, care își dedică bătrînețea creșterii nepoților și treburilor gospodăriei. Ce-și dorește acești oameni în mijlocul cărora te simți liniștit și fericit ? **Adriana Țuculescu** își dorește un copil sănătos (fără preferințe de gen !), își dorește să desăvîrșească specializarea în poliuretani (piele sintetică) în vederea diversificării articolelor destinate încălțămintei și îmbrăcămintei, dar mai ales visează din toată ființa să devină în acest an membru al Partidului Comunist Român. În ceea ce-l privește pe inginerul **Constantin Țuculescu**, primul lucru pe care și-l dorește este să reușească împreună cu colectivul întreprinderii să facă planul mai devreme cu o lună în acest an. Pentru că, ne spune el, noi facem aparate care salvează viața oamenilor, începînd cu bisturie, foarfeci pentru uz medical, aparate pentru analizele de laborator, mese pentru operații, lămpi pentru mesele de operație, aparate de anestezie etc. Adică aproape 362 de produse de urgență pentru unitățile sanitare din toate colțurile țării. „Acesta e planul meu de viitor pe anul 1978. Pentru că viața noastră, atît a soției mele cît și a mea, se desfășoară sub semnul muncii și împlinirii prin muncă".

Am încheiat vizita în casa familiei Țuculescu, urîndu-le să realizeze ceea ce și-au propus și mai ales să aducă pe lume un copil sănătos și frumos.

Apartamentul familiei Drăghici este extrem de populat în această noapte de revelion. În jurul mesei tradiționale sînt strînși Ilie Drăghici-tatăl, electrician la Fabrica de pîine Pajura, Drăghici Maria-mama, electrician montator la Electrotehnica, Drăghici Gabriel, strungar la Întreprinderea de utilaj piese de schimb, Drăghici Ramona Adriana, elevă de școală elementară, Ursescu Marian, depanator de utilaj de calcul la I.I.R.U.C., Trandafir Maria, croitoreasă la cooperativa „Sporul" și Ursescu Anica, pensionară și bunică pentru toți. O familie de oameni ai muncii care sărbătoresc Anul nou împreună, în jurul platourilor cu piftie de curcan și a oalelor cu sarmale, în aroma cozonacilor proaspăt scoși din cuptor. E o bună dispoziție tonică și molipsitoare. Am notat mai jos gîndurile lor în prag de An nou. **Drăghici Ilie :** Îmi doresc să îndeplinim planurile noastre de producție, adică să facem pîine mai bună și mai gustoasă, mai albă și mai hrănitoare, să fim sănătoși cu toții, să ne bucurăm de munca noastră și să trăim pe mai departe într-o țară liberă și independentă, unde se muncește pentru viitorul copiilor noștri. **Drăghici Maria :** Vreau să-mi văd copiii pe la casele lor, să-și perfecționeze cunoștințele despre meseria lor, să devină adică meseriași adevărați, vreau să fiu sănătoasă ca să-i pot învăța pe mai departe ce e bine și ce e rău în lumea asta, doresc să îndeplinim la întreprindere angajamentele pe care ni le-am propus, să fim tot mai uniți în colectiv, șefii noștri de la întreprindere să ia mai bine aminte la sugestiile și la problemele noastre, să avem de toate în case și în cămări, să nu mai fie cutremur și să fim lăsați în pace în țărișoara noastră să muncim pentru noi, nu pentru alții ! **Ursescu Marian :** Eu mă gîndesc în primul rînd la cei care ne conduc, la comuniștii din fruntea țării și le urez sănătate și viață lungă pentru că sînt aleșii noștri și noi avem încredere în ei. Vreau să muncesc cît mai bine, să servesc prompt pe solicitatorii din întreprinderi care doresc reparații urgente la mașinile de calcul, să fabricăm mașini de calcul cît mai bune. Doresc, de asemenea, să-mi mobilez cît mai frumos apartamentul cumpărat în rate, să mă bucur de dragostea fetei pe care o iubesc la rîndul meu. **Trandafir Maria :** Eu sînt mulțumită de condițiile în care trăiesc și nu-mi doresc cine știe ce palate. Vreau să fiu și eu bună pentru omul pe care-l iubesc și să muncesc mai bine pentru că, dacă e adevărat că nu haina îl face pe om, eu, ca croitoreasă vreau să spun totuși că e foarte important cum se îmbracă oamenii într-o societate civilizată. **Drăghici Gabriel :** Nu-mi doresc nimic altceva decît să ajung un bun meseriaș, un bun strungar. Meseria e brățară de aur, dar depinde cum o porți. Eu vreau să o port ca să nu-mi crape obrazul de rușine pentru piesele ce le fabricăm la întreprindere. **Ursescu Anica:** Eu doresc pace pentru toată lumea și sănătate pentru tovarășul Nicolae Ceaușescu. Îi urez viață lungă și rodnică pentru că om ca dumnealui n-am avut noi niciodată. Vă spune asta o femeie care a trăit cam tot atîția ani cît are secolul ăsta pînă acum. Am auzit că în anul viitor împlinește ani mulți dar tineri pentru că îi poartă bine și cinstit și cu omenie. Chiar dacă are păr cărunt eu n-am văzut încă om mai tînăr ca el, mai plin de viață și mai neobosit. Și dacă închin și eu un pahar de vin în noaptea asta, apoi îl beau și în sănătatea lui. Să ne trăiască !

Blocul A 12 din Drumul Taberei răsună la ora asta ca un uriaș aparat de radio de-a lungul căruia poți să asculți, pe toate lungimile de undă, toasturi de viață lungă și de pace pentru toată țara și pentru toată lumea. Cu toate ferestrele deschise spre viitor.

DUMA FABIAN

1978 — anul calității

Ni se cer mașini de cea mai înaltă tehnicitate și noi le vom face !

Sîntem o uzină cu tradiție, cu o tehnică și o capacitate tehnică în plină afirmare, sîntem un colectiv muncitoresc care are — o spun fără să șovăi la cuvinte — o bună faimă, pe care vrem s-o sporim. Demarăm, în acest **an al calității**, cu dreptul, ca unii care, înfăptuind cu trei luni mai devreme sarcinile producției globale pe primii doi ani ai cincinalului, ne-am ocupat, în egală măsură, prin efortul tenace al comuniștilor, al tuturor oamenilor uzinei, de ceea ce se numește, cu o formulă atît de elocventă, de însuflețitoare în același timp, **competitivitatea** produselor noastre, adică eficiența majoră a tot ceea ce întreprindem în planul larg al creșterii civilizației românești, al dialogului României noastre cu lumea și timpul în care trăim. În acest cincinal, în care Bihorul nostru va da o producție industrială suplimentară de 3,5 miliarde lei (și, nu mai e nevoie s-o spun, toată această producție va trebui să fie de nota zece la calitate !), nouă, celor de la „Înfrățirea", uzină-pivot a economiei județului, ne stau în față niște mari obligații, atît în ce privește producția fizică cît și, mai ales, calitatea, modernitatea produselor, adică acei factori intensivi asupra cărora tovarășul Nicolae Ceaușescu a atras în mod deosebit atenția. Sîntem în plin efort, deloc ușor, dar decisiv pentru ceea ce numim **dezvoltare** în acest ceas istoric al evoluției noastre, pentru asimilarea unor utilaje care să răspundă cît mai eficient comandamentului, răspicat formulat la tribuna Conferinței Naționale a partidului, de a înzestra industria noastră socialistă cu produse moderne, cu înalte cote calitative, cu parametri tehnico-funcționali la nivelul de exigență al tehnicii mondiale. Toate forțele noastre sînt angajate, la ora de față, în realizarea unor obiective care înseamnă, în termeni tehnici, mașina de frezat și alezat orizontal (Borwerkuri) de 150 mm, centre de prelucrare verticale și orizontale, mese rotative pentru Borwerkuri etc. Lista noilor produse, proiectate pentru anii ce vin, este, desigur, mult mai lungă, mult mai bogată ; practic, se va ajunge, și nu peste multă vreme, ca la noi, la „Înfrățirea", să se fabrice, potrivit hotărîrilor înaltului forum al comuniștilor, **numai produse de înaltă tehnicitate.** Și le vom face, fiindcă știm că dezvoltarea industriei, a patriei noastre socialiste, a socialismului, depind de acest efort, fiindcă știm că înflorirea întregii noastre vieți își află izvorul aici. Adică într-o muncă dăruită, calificată, exigentă, făcută cu o înaltă conștiință — cu gîndul la viitorul înscris în grandioasele planuri ale partidului.

GHEORGHE GROZA
secretarul Comitetului de partid al Întreprinderii „Înfrățirea"-Oradea

O preocupare a fiecăruia: competitivitatea produselor

Pentru noi, cei de la Întreprinderea de tricotaje „Zimbrul" din Suceava, anul 1978 — an hotărîtor pentru realizarea sarcinilor cincinalului — va fi o etapă în care vom face totul ca rezultatele muncii să se ridice cel puțin la nivelul scontat, adică al sarcinilor de plan. Sînt convins că vom depăși chiar aceste sarcini. Nu ne putem plînge că modelele făcute de noi n-ar fi apreciate. În noul an, însă, vrem să sporim faima întreprinderii prin modele și rezultate de ansamblu superioare. Eu lucrez în sectorul de creație seria zero. În bună măsură, munca mea și a colegelor mele înseamnă înfrumusețarea modelelor date de proiectanți. După cum înseamnă, nu o dată, găsirea celor mai bune soluții de reducere a dificultăților inutile de execuție, păstrînd în schimb ori chiar sporind frumusețea modelului. Lucrînd în felul acesta, realizăm și economii de material. Este unul din lucrurile concrete, nefiind singurul, prin care ne vom înscrie, ca și pînă acum, cu munca noastră, în efortul întregului popor de transformare a cantității în calitate. Doresc din toată inima — și sînt convinsă că vom reuși — să realizăm modele tot mai frumoase. Acesta este gîndul, dacă vreți, cu care am pășit în noul an. Și eu, și colegele mele ne simțim răspunzătoare de frumoasa carte de vizită pe care o deține azi unitatea noastră atît în țară cît și peste hotare, acolo unde ajung produsele de la „Zimbrul", așa că vom face totul ca aceste produse să fie din ce în ce mai apreciate și mai cerute, nu numai pe piața internă dar mai ales pe cea externă. Competitivitatea reclamă un grad înalt nu numai de efort și de organizare, dar și de creativitate. Vom spori în acest an competitivitatea produselor noastre.

RODICA BOȚIC
muncitoare, Întreprinderea de tricotaje „Zimbrul"-Suceava

la datorie

● **STAȚIA CENTRALĂ DE SALVARE.** Pe strada Mihai Eminescu pătrundem cu greu la 063 ! Paznicul Dăruță Purniche, „eu și cei'alți 13 frați ai mei sîntem din Suceava, iar aici, la poartă, mă aflu de 8 ani", cercetează cu luare aminte legitimațiile noastre. Dă un telefon, după care ofițerul de serviciu ne însoțește pînă la medicul coordonator al turei, Victoria Portelli.

La etaj, ceasul din perete ne informează că e ora 2,40, iar dispecera Maria Pricope, că numără 18 ani de cînd lucrează la Salvare, „o viață de om din cei 40 pe care-i am", fiindu-i dat să înceapă aici mai multe zile de 1 ianuarie. Aflăm că, pe baza experienței acumulate, pentru noaptea de revelion s-au luat măsuri speciale, ceea ce vrea să însemne că se află pe picior de plecare, în orice clipă, 45 de autovehicule, între care 30 dotate cu legături radio, 8 medici, 4 dispecere (cea de mai sus plus Adlaia Poghirc, Paula Lișman și Luiza Tomescu, ultima ținînd legătura prin radio) și 10 telefoniste. Pînă acum, ne pune la dispoziție doctorița Portelli cîteva fișe de solicitare și cîteva amănunte, mașinile noastre au intervenit, după ora 0, de 83 de ori.

— Telefonista Elena Anghel, la mulți ani, da, vă rog, notez. Anda Dumitrache, Vatra Luminoasă 1—27, sector 3, da, da, bloc cum ? bloc Dumitru 7, scara Costică, etaj 6 după 5, stația de troleibuz Vatra, cum ?, apartament 128, bine, am notat. Vorbește mama de la 62 55 66.

Hîrtia ajunge imediat în dispecerat. E vorba, pricepem, despre o fetiță în vîrstă de un an, cu febră și vărsături. Se ia legătura prin radio, căutîndu-se o mașină liberă în zonă.

— Doctor Vasile Costiuc, doctor Vasile Costiuc, ați încheiat în bulevardul Dimitrov ?

După cîteva clipe de tăcere sosește răspunsul afirmativ, iar mașina respectivă, condusă de șoferul Constantin Constantin, se îndreaptă vertiginos spre micuța pacientă.

Cu 32-B-5086, doctorița Anca Mitrea s-a întors din strada Bahluiului, numărul 30, de la o bătrînă suspectă de infarct miocardic. Întinde fișa și atrage atenția : „s-o sunăm peste jumătate de ceas. S-a liniștit dar poate că apare vreun pericol". De pe Prelungirea Maica Domnului 4, tînăra Valentina Enache de 23 de ani este transportată la maternitate... Pe Delfinului 24, o nouă criză cardiacă. Maria Stan, 63 de ani... Dăruță Purniche abia mai prididește cu ridicarea și coborîrea barierei, o mașină vine, alta pleacă, la Salvare se muncește cu rapiditate și simț de răspundere, oamenii de aici știind prea bine că, adesea, viața vreunuia din semenii lor depinde nu doar de gravitatea bolii, ci și de promptitudinea celor de la 063.

● **DEPOUL I.T.B. DUDEȘTI.** E ora 3,40, depoul e cufundat în liniște și în întuneric, iar inginerul Ioan Tătaru, care răspunde de exploatare în această noapte, ne pune la dispoziție o hîrtie cu „cifrele la zi". Ne e dat să aflăm că în ultima noapte a anului au circulat pe traseele transportului în comun 1 485 de autobuze, 281 de troleibuze, 423 de tramvaie și peste 1 000 de taximetre, numărul ultimelor fiind, raportat la cerere, nesatisfăcător, după cum, urmează o afirmație izvorîtă din propria noastră experiență, centrala 053 n-a făcut față, sunînd multă vreme ocupat. Altfel spus, un parc la nivelul cotidian al orelor de vîrf, I.T.B.-ul avînd în noaptea Anului nou peste 10 000 de oameni angrenați în buna desfășurare a traficului, unii dintre ei, ca vatmanii întîlniți de noi pe linia tramvaiului 26, Ion Vasiliu de pe vagonul 3 310, Maria Ciomag de pe 3 655 („la ora 0, mă aflam la Sala Polivalentă, nici n-aș fi știut că am trecut dintr-un an într-altul dacă n-aș fi zărit, pe cer, spargerea de artificii"), Mircea Anghel, de pe 3 398, găsindu-se și acum în exercițiul funcțiunii.

Din spusele maistrului de atelier Constantin Crăiniceanu, care ne salută cu „noroc bun", dovadă că, pînă în urmă cu cîțiva ani, a lucrat ca energetician în minerit, deducem că noaptea care s-a scurs, a fost una normală. Nu s-a întîrziat la program, nimeni n-a venit, „ca să zic așa, de-asupra alcoolului", nu s-a semnalat nici o abatere de la disciplină, „doar un pantograf s-a defectat pe linia 19, către ora 22, dar maistrul Vasile Gheorghiu și echipa sa l-au reparat atît de repede încît traficul nu s-a întrerupt nici un moment. De regulă, o asemenea avarie necesită oprirea circulației pentru vreun ceas, dar acum n-a fost cazul". La ora 0.39, s-a reîntors la depou ultimul tren, 056 cu manipulantul Ion Constantin, care a rămas pe traseu în schimb prelungit, căci au fost cerințe „ca 16 bucăți să se retragă de pe linie după ora 24, în loc de 20, cum scria în programare, ceea ce mă determină, îl auzim în continuare pe Constantin Crăiniceanu, să afirm că la noi n-au fost, în ziua aceasta, cazuri de ebrietate, dar au fost cazuri de abnegație și muncă ordonată.

Exemplul cel mai grăitor ni-l oferă electricianul Vasile Avram, de 33 de ani la I.T.B., pe care-l găsim meșterind la niște uși și pe care Anul nou l-a găsit reparînd un regulator, alături de lăcătușii Marin Andrei și Constantin Lupu. Nu ne-am oprit, zice, decît pentru a-l asculta pe tovarășul Nicolae Ceaușescu la radio, iar dinsul a vorbit, ca totdeauna, după mintea și inima noastră, a muncitorilor. Care va să zică, dacă stau și socotesc bine, mai am 3 luni pînă la pensie, dar mă așteaptă o bătrînețe frumoasă, cu pensie bună și fericire în familie. Nevastă-mea, care a lucrat ca taxatoare, e deja în pensie, ne-am făcut calculele că o să avem bani destui, poate ne-om schimba și televizorul, i-am dat telefon s-o felicit și mi-a răspuns o vecină, Fira Alecu, căci copiii, adică fii-mea și ginerele, care sînt amîndoi ingineri, au petrecut revelionul în altă parte. După ce l-am auzit pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne-am întors la treabă, că tramvaiele trebuie să plece în zori, iar Vasile Avram s-a învățat să-și facă meseria cum se cuvine. Eu, tovarășe reporter, stau pentru a optsprezecea oară în depou în noaptea de Anul nou, dar nu-mi pare rău, căci mie mi se pare că ăsta-i un semn de încredere, că dacă nu făceam față altădată nu m-ar fi lăsat și ar fi zis careva să-l înlocuim pe Avram, că execută lucrări de mîntuială, ceea ce, cum vedeți și dumneavoastră, nu e cazul.

OVIDIU IOANIȚOAIA

Comerțul bucureștean sub semnul unui an și mai spornic

„În ceea ce mă privește, ne spunea tovarășul Radu Abagiu, vicepreședintele de resort al Consiliului popular municipal, felul în care a decurs anul acesta aprovizionarea populației, atît cu produse alimentare, cît și cu bunuri industriale de consum m-a făcut să-mi schimb radical părerea despre cumpărători. Anul acesta, spre deosebire de alții, am avut la dispoziție un fond de marfă cu adevărat suficient — și n-am mai fost astfel obligați să-l concentrăm spre vînzare în ultima perioadă a anului. Am eșalonat vînzarea, referindu-mă aici mai cu seamă la aprovizionarea de iarnă a cetățenilor, pe mai multe săptămîni. Rezultatul a fost, vă spuneam, oarecum neașteptat: oamenii au știut să se aprovizioneze din timp, n-au mai fost aglomerări, chiar în ultimele zile ale anului comerțul a avut un aspect civilizat, liniștit și îndestulător".

Cuvintele tovarășului Radu Abagiu, rostite în chiar ultima zi a anului 1977, sînt susținute perfect de cifrele pe care lucrătorii din Direcția comercială a Capitalei ni le-au pus la dispoziție. Astfel, volumul total al mărfurilor desfăcute în anul trecut, 1977, a fost de 26,7 miliarde de lei, adică mai mare cu circa 1,3 miliarde (6,2 la sută) față de anul precedent, 1976. Creșterile, pe anumite grupe de produse, sînt de asemenea semnificative. În sectorul nealimentar, comparativ față de anul 1976, populația Bucureștiului a beneficiat cu 17 la sută de mai multe tricotaje, cu 19,6 la sută încălțăminte, cu 14 la sută articole galanterie și mercerie, cu 11,9 la sută confecții, cu 18,2 la sută jucării, cu 16,3 la sută cosmetice, cu 14,2 la sută materiale de construcții, cu 11 la sută mobilă și așa mai departe — toate ducînd la o creștere totală a vînzărilor în sectorul nealimentar cu 11,2 la sută mai mare decît anul precedent. În sectorul alimentar, creșterile sînt la fel de spectaculoase: 10,8 la sută carne, 6 la sută preparate din carne, 36 la sută pește, 12 la sută lapte, 6 la sută brînzeturi, 18 la sută pîine, 8 la sută ouă, 8 la sută ulei, untură, margarină, unt, 51 la sută ape minerale etc., toate comparativ cu anul 1976. În sectorul alimentației publice, creșterea totală în anul 1977 față de cel precedent a fost de 7 la sută. Producția culinară proprie a crescut cu 9 la sută, cea de mîncăruri cu 15,2 la sută, iar producția de tip „Gospodina" cu 27,8 la sută. În mod deosebit trebuie remarcată aici întreprinderea de alimentație publică „Cotroceni", care și-a realizat planul de producție cu 16 zile mai devreme decît sfîrșitul anului calendaristic (în fapt, I.A.P.L. „Cotroceni" a fost singura întreprindere cu o asemenea realizare din întreaga rețea de alimentație publică a Capitalei !).

Și totuși, anul care a trecut n-a fost deloc unul ușor pentru comerțul bucureștean. Seismul de la 4 martie a scos din funcțiune nu mai puțin de 1 272 de unități comerciale și prestatoare de servicii. Toate au fost însă, prin eforturi colective deosebite, redate circuitului comercial. În plus au fost date în funcțiune pe toată suprafața Bucureștiului circa 65 de mii metri pătrați spații comerciale noi, în cadrul cărora s-au organizat 110 unități comerciale și de alimentație publică. Să nu uităm aici de magazinul universal „Bucur-Obor", cu cei 30 000 metri pătrați ai săi, cea mai mare unitate din țară de acest tip. Importante lucrări au fost efectuate la unitățile organizate în spațiile folosite în alte scopuri și redate circuitului comercial, recuperîndu-se astfel peste 6 000 metri pătrați. Nu trebuie să neglijăm nici cele 44 de piețe ale Capitalei, care au fost transformate în puternice zone comerciale, modernizate și bine aprovizionate. Cu alte cuvinte, chiar dacă anul 1977 nu a fost unul deosebit de favorabil comerțului, el s-a încheiat sub cele mai bune auspicii, mărturie în acest sens eforturile colective dar și cifrele amintite mai înainte.

Pentru anul în curs se estimează — să nu uităm majorarea retribuțiilor — creșteri deosebite în toate sectoarele comerțului.

Pentru fundamentarea fondului de marfă s-au luat în considerație indeosebi observațiile vizitatorilor celui de-al 8-lea Tîrg de mostre de bunuri de consum, ca și opiniile unui oficial „Consiliu al reprezentanților consumatorilor", format din 500 de persoane, din toate categoriile socio-profesionale. Au mai avut loc de asemenea și sondări precontractuale, prin vînzări în magazinele Unirea, Bucur-Obor și Cocorul. Astfel se face că **noul** în colecția 1978 a fondului de marfă reprezintă nu mai puțin de 80 la sută în privința confecțiilor, tricotajelor, încălțămintei ! În sectorul alimentar se prevăd, de asemenea, creșteri importante. Este interesant de observat că de această dată s-a avut în atenție o contractare distinctă, pentru fiecare grupă de produse, a mărfurilor alimentare dietetice: lapte, panificație, preparate din carne, produse zaharoase, conserve etc., motiv pentru care vor fi deschise 25 de raioane noi specializate în desfacerea produselor respective. De asemenea, pentru copii sînt puse la punct **cîteva produse noi, cum ar fi** pireurile de legume și fructe, lapte praf vitaminizat, fulgi de porumb și, în cantități mai mari, fosfarin, calciu-griș, zeamil. Pe linia diversificării produselor lactate va fi lansat un nou tip de înghețată („Elan" — înghețată pufoasă, fără cristale), dar și amestecuri de lapte cu cacao și diferite esențe, în sticluțe preambalate. Înspre vară bucureștenii vor face cunoștință cu 8 tipuri noi de răcoritoare, toate pe bază de ape minerale. Sînt pregătite de asemenea o mie de tone de produse preparate și semipreparate în stare congelată: legume, fructe congelate, fructe în sirop, amestecuri de legume cu carne, supe, ciorbe, porumb verde (de fiert) și așa mai departe. De asemenea, la grupa produselor zaharoase este prevăzută o diversificare, dar și îmbunătățirea rețelei de fabricare. În sectorul alimentației publice ponderea preparatelor culinare și a mărfurilor alimentare față de volumul total al desfacerilor va ajunge la 70 la sută.

Acest program, e lesne de înțeles, nu este prea simplu de îndeplinit. Vor fi necesare noi eforturi organizatorice, ca și o îmbunătățire generală a activității în comerțul bucureștean. Dar se vor realiza circa 87 000 metri pătrați noi spații comerciale, în care vor funcționa 314 unități noi (150 în sectorul alimentar, 107 în cel nealimentar, 57 în alimentația publică). Va fi începută construcția unui mare magazin universal în cartierul Drumul Taberei. Sînt prevăzute de asemenea și alte lucrări, precum amenajarea halelor și a pieței Obor, un nou laborator de producție culinară în aceeași zonă, modernizări în mai toate piețele Capitalei. Vor fi redate în circuitul comercial circa trei mii metri pătrați din spațiile folosite în alte scopuri. Vor fi modernizate 59 de unități comerciale, vor fi calificate 2 600 de cadre noi, iar peste 7 000 de lucrători din comerțul Capitalei vor urma formele de perfecționare profesională. Toate aceste măsuri și eforturi vor duce, se speră, la un nou avînt al comerțului bucureștean, la îndeplinirea cu succes a sarcinilor sporite pe care rețeaua comercială a Capitalei le are pentru anul 1978. Este motivul pentru care putem spune că, deocamdată, ca o logică urmare a rezultatelor bune înregistrate în cursul anului trecut, anul cel nou, 1978, are semne la fel de bune.

DUMITRU GRAUR ■

1978 — anul calității

Continuăm inițiativa „ziua și etajul" și gîndim mai mult pentru confortul noilor locuințe

Succesele lui 1977 ne îndreptățesc să fim și să rămînem optimiști. Șantierul 43 al grupului IV din cadrul Trustului de construcții-montaj a realizat 4391 de apartamente și 1619 locuri în căminele muncitorești. Anul trecut am turnat 92 000 piese prefabricate și am încorporat în construcțiile înălțate 120 000 metri cubi betoane. O mai bună organizare a muncii și o atenție sporită acordată aprovizionării ne-au permis să punem bazele unei inițiative prețioase : „ziua și etajul". Ne-am străduit, de asemenea, să înnobilăm activitatea noastră și cu cele mai de preț carate ale ei : calitatea. Dar în această privință mai avem multe de făcut. Cincinalul calității, ridicarea nivelului tehnic calitativ al tuturor produselor — cerință obiectivă, subliniată de secretarul general al partidului nostru la recenta Conferință Națională — reclamă și din partea noastră o reevaluare a modului nostru de a munci și gîndi, și asta cu atît mai mult cu cît în actualul cincinal volumul construcțiilor de locuințe este sensibil sporit : pînă în 1980 pe cuprinsul țării vor fi realizate circa un milion de apartamente.

În meseria noastră calitatea muncii este evidentă pentru oricine. Un apartament este sau nu lucrat îngrijit, este sau nu pe placul viitorilor locatari. Iar datoria noastră expresă este de a da numai lucrări de bună calitate. Cu aceste gînduri noi, constructorii timișoreni, ne-am regăsit locurile de muncă încă din primele ore ale activității noastre din acest nou an. Trebuie să punem cu nădejde umărul la înfăptuirea programului de creștere mai accentuată a nivelului de trai al poporului nostru, să răspundem prin fapte grijii permanente față de om manifestată de partidul și statul nostru, de tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, care, adresîndu-se în repetate rînduri constructorilor de locuințe, a ținut să sublinieze de fiecare dată că aceștia sînt datori să sporească substanțial gradul de confort și aspectul estetic al locuințelor pe care le realizează.

CONSTANTIN NEACȘU ■
zugrav

Perseverența — singurul secret al reușitei

Cu mai multe luni în urmă consemnam un frumos succes al întreprinderii de alimentație publică „Cotroceni" (a sectorului 7), anume acordarea diplomei de întreprindere fruntașă pe ramură pentru anul 1976, prilej cu care erau subliniate și realizările cu adevărat promițătoare pe anul pe atunci încă în curs, 1977. Promitea la acea vreme tovarășul Alexandru Șerbănescu, directorul întreprinderii, cum că rezultatele obținute pe prima perioadă a anului reprezintă premise pentru un bilanț anual foarte bun, bineînțeles cu condiția ca străduințele și bunele obiceiuri în muncă să fie întreținute pe mai departe, dacă nu chiar sporite. Revenim astăzi, dealtfel la sugestia articolului alăturat, care amintește excelentele realizări ale întreprinderii amintite, pentru a consemna îndeplinirea tuturor promisiunilor și, totodată, pentru a afla cîteva noi „secrete" care au dus la aceste succese. Iată deci discuția pe care am purtat-o cu tovarășul Alexandru Șerbănescu în chiar a doua zi a anului curent.

● Discuție cu Al. Șerbănescu directorul I.A.P.L. Cotroceni

— Tovarășe director, am aflat de la Direcția comercială a Capitalei că vă situați iarăși pe loc de frunte în rîndul întreprinderilor de alimentație publică onorîndu-vă integral angajamentele pe anul care a trecut. Nu ne rămîne decît să vă întrebăm cum ați reușit.

— Pentru noi, desigur o spun în glumă, anul s-a încheiat încă de la 14 decembrie. Așa se face că am îndeplinit planul de desfacere în proporție de 103,8 la sută, iar cel de beneficii a fost de 101 la sută. Producția culinară reprezintă 103,4 la sută, productivitatea muncii 103,1 la sută, iar economiile la cheltuieli de circulație se cifrează la 1,5 milioane de lei. Sînt cîteva cifre care atestă realizările unui an bun, cu toate că ele se înscriu în contextul unei perioade deosebite — atît din punct de vedere al sarcinilor sporite, cu privire la creșterea volumului de desfacere a mărfurilor către populație, cît și din cauza situației speciale cunoscute, din primăvara anului 1977. Dumneavoastră mă întrebați cum am reușit să devenim o întreprindere cu beneficii, adică singura de acest fel din rețeaua alimentației publice a Capitalei. Sincer să fiu, îmi este destul de greu să găsesc ceva cu totul deosebit în activitatea noastră, mai ales că toate aceste lucruri trebuie să le remarc chiar eu, adică omul care conduce întreprinderea. Pot însă să vă spun că am perseverat în ideea aprovizionării cu tot felul de mărfuri — așa-zisele „preambalate" (dulciuri, jus-uri, citrice, fructe, preparate de patiserie ș.a.), care se găseau din abundență în depozitele furnizorilor, fiind socotite de către alții mai greu vandabile. După mine nu există marfă ușor sau greu vandabilă, există numai marfă necesară pentru populație. Totul e să găsești formele cele mai adecvate vînzării, dar și momentului în care ea se desfășoară. Astfel, am înțeles că trebuie să acționăm cu un comerț de întîmpinare, sau stradal cum i se mai spune, strict necesar în perioada imediat următoare seismului, am amplasat o serie de chioșcuri alimentare în cîteva locuri cu densitate sporită a populației, cum ar fi cele de lîngă marile întreprinderi de pe platformele Militari, Giulești și chiar în cartierul Drumul Taberei. Și, lucru esențial, cînd am văzut că rezultatele sînt încurajatoare, am perseverat.

— După alte date culese la Direcția comercială, media pe Capitală a creșterii desfacerii în alimentația publică locală este pe anul 1977 de 7 la sută față de anul precedent. La I.A.P.L. „Cotroceni" această creștere reprezintă exact 13,5 la sută. Ne-ar interesa să ne spuneți cum se reflectă acest lucru asupra cîștigurilor tuturor oamenilor muncii din întreprinderea pe care o conduceți.

— Media remunerațiilor lucrătorilor din I.A.P.L. „Cotroceni" este ceva mai mare decît a celor din celelalte întreprinderi pe profil din Capitală, ca o legătură directă care se stabilește între beneficii și remunerații. Noi am reușit ca lucrătorii din întreprinderea noastră să-și realizeze în fiecare lună remunerația integrală, ba unii dintre ei au beneficiat și de un spor provenit din depășirea sarcinilor pe care le-au avut, lucru care a acționat totodată și ca un stimulent pentru activitatea viitoare. În acest fel, conjugînd stimulentul cu realizările, am realizat tocmai scopul pe care fiecare întreprindere trebuie să-l urmărească.

— Se poate cu ușurință observa că există o corelație justă între indicatorii tehnico-economici ai întreprinderii dumneavoastră. Deși acest lucru face parte din abecedarul unui conducător de întreprindere, ne permitem să vă întrebăm cum ați reușit, dat fiind faptul că alții n-au izbutit același lucru ?

— Am analizat periodic fiecare indicator în parte, obturînd de fiecare dată căile risipei, transformînd volumul de muncă al fiecărui lucrător din întreprindere și urmărind cu perseverență un factor de care sîntem obligați să ținem cont cu cea mai mare strictețe, adică atît rolul social, cît și cel economic al lucrătorului din alimentația publică. Apoi am avut grijă ca și cercul de care am amintit mai înainte, cel format din beneficiile întreprinderii și remunerația sporită a lucrătorilor, să se închidă cît mai bine, pentru ca toată lumea să fie mulțumită și realizările să meargă din plin.

— Ce gînduri aveți pentru noul an, alături de aceste realizări împlinite, pentru care vă felicităm ?

— Desigur că nu am făcut totul și deci știm bine că realizările anului 1977 ne obligă și pe viitor. Dar așa cum anul recent încheiat nu a fost un an accidental, ci rodul unor străduințe și rezultate foarte bune timp de un deceniu de muncă, nici anul în care am intrat nu va fi un an mai slab, ci unul situat pe aceeași linie a rezultatelor bune. Pentru 1978 întreprinderea noastră are de îndeplinit o creștere a desfacerii cu 10,7 la sută față de anul precedent. Dar, pentru că sîntem conștienți că ne aflăm în cincinalul calității — lucru subliniat dealtfel și la Conferința Națională a partidului — ne angajăm să facem mai mult și pentru calitatea serviciilor noastre. Vrem, cum se spune, să transformăm cantitatea în calitate, îndeplinind astfel și noi, lucrătorii din comerț deviza rostită de înaltul comandament al partidului nostru. Chiar din primele zile ale noului an, comitetul oamenilor muncii din întreprinderea noastră urmărește îndeplinirea unui program complex de măsuri, știind că fiecare zi de muncă trebuie onorată cu rezultate. Promitem deci că și în anul acesta vom face totul pentru a ne menține pe poziția actuală, adică în frunte !

VLAD ARDELEAN ■

Cu cîteva luni în urmă, pe bulevardul Baba Novac din sectorul 4, București, a fost turnat un nou strat de asfalt, peste cel existent, în grosime de 10—12 centimetri. Odată cu această operație însă, capacele-grătar ale gurilor de scurgere a apelor pluviale au fost „zidite" pe margini, astfel că în cazul unei banale înfundări capacele nu vor mai putea fi ridicate. Tot cu această ocazie, bordurile au fost supraînălțate, formînd astfel un prag pentru apa ce se adună pe trotuare, acestea din urmă fiind lăsate la vechea lor cotă. În sfîrșit, căile de acces dintre blocuri rămînînd și ele mai jos, la cea mai mică ploaie se formează bălți, oamenii fiind obligați să circule în echilibru, pe borduri. Cred că „gospodarii" care au realizat această rară performanță cu greu își pot justifica denumirea **(Gh. Bănăseanu, București).**

În ziua de 11 decembrie a.c. soția mea Tincă Turturica a fost la Tecuci, de unde a cumpărat doi purcei pe care a dat 700 lei și a venit cu autobuzul Tecuci-Smulți ; în Valea Mărului a ajuns în jurul orei 12. Șoferul pusese sacul cu purcelii în cutia de bagaje. Ajunsă în Valea Mărului, a constatat că pe drum cutia se deschisese și nici urmă de purcei ! Odată cu purceii noștri, a dispărut încă unul, al lui Constantin Caramfil, tot din Corni. Șoferul n-a stat mult la discuții și a plecat spre Smulți. Vă scriem, întrucît ca noi au mai pățit-o și alții. Noi am rămas păgubiți, șoferul își vede bine-mersi de treabă, e firesc ? (Iordache Turturică, Corni).

Direcția județeană P.T.T. Constanța :

La sesizarea cetățeanului Nicolae C. Dumitru, apărută în revista FLACĂRA nr. 46, referitor la distribuirea trimiterilor PTTR și a presei în urma demisiei agentului poștal din localitatea Pietreni, vă comunicăm : agentul respectiv a demisionat din motive personale. Nu se confirmă faptul că nu și-a efectuat concediul recreativ și că nu și-a primit drepturile bănești pe acest concediu. Imediat după plecarea sa noi am cerut sprijinul organelor de conducere ale comunei Deleni pentru a ne da concursul în recrutarea unui alt lucrător, la data de 10 octombrie acesta fiind încadrat. Pînă la această dată distribuirea s-a făcut prin factorul poștal ce deservește localitatea Pătroșani, existînd unele greutăți în satisfacerea cerințelor locuitorilor din satul Pietreni. În prezent aceste greutăți au fost înlăturate".

În revista FLACĂRA din 15 decembrie 1977, în articolul „Situația Pavel Kozak" semnat de tovarășul Adrian Păunescu se spune, citez : „....m-a dat în judecată profesorul Longhin pentru escrocherie..." Această afirmație este un neadevăr flagrant întrucît eu nu l-am dat în judecată pe tovarășul Kozak. Eu am fost convocat la procesul Kozak de către tribunal ca martor, împreună cu fostul profesor Șt. Teodorescu, ceea ce este cu totul altceva. În virtutea dreptului la replică garantat de Legea presei R.S.R., vă rog să binevoiți a insera în revista FLACĂRA rectificarea cuvenită. Vă mulțumesc. **(Prof. dr. Longhin Scarlat, București)**

Totul s-a petrecut în ziua de 14 decembrie a.c., cînd mai mulți consumatori au cumpărat de la Complexul alimentar Nehoiu, gestionat de Podeanu Ion, bomboane pentru pomul de iarnă, pentru bucuria celor mici, cu 40 lei kilogramul. Odată ajunși acasă însă, aceștia au constatat că în locul bomboanelor de ciocolată în staniol erau dropsuri de 22 lei kilogramul. Anunțate, organele de miliție și echipele de control obștesc au efectuat un control la amintitul magazin, constatînd că din învelișul de staniol au fost luate bomboanele de ciocolată și înlocuite cu dropsuri de 22 lei. Părinți fiind, ne întrebăm : cît s-ar fi bucurat Moș Gerilă aflînd că a adus copiilor din Nehoiu asemenea „dulciuri" amare ? (Olga Zamfir ș.a., Nehoiu, Buzău)

Vă scriu în numele locatarilor blocului A. 15 — Piața Voievozilor 19 din Iași. Ne-am mutat aici în iunie 1976. În prima iarnă am suferit din cauza frigului, dar ne-am încălzit cu explicațiile date de cei în drept și cu speranța că doar în primul an se întîmplă așa, pereții fiind incomplet uscați etc. Acum e a doua iarnă iar frigul continuă. Cîteva testări în apartamentul 21 : dormitor, 13—15 grade, sufragerie, 12—14 grade. Temperaturile sînt luate în mijlocul camerelor, ele scad îngrijorător în apropierea pereților. Condensul

Vă trimit o fotografie realizată în „Sala Infernului" din peștera Pleașa din Rucăr, peșteră descoperită de cercul speologic „Piatra Craiului" din Cimpulung Muscel. Frumusețea mirifică a stalagmitelor de diferite mărimi crescute pe fiecare bolovan care constituie planșeul sălii, micile macaroane-stalactite de pe bolțile tavanului, îndeamnă la ocrotirea, la respectarea acestor minunate plăsmuiri ale naturii în procesele milenare ale contactului apă-calcar (Ion Dobrescu, Cimpulung Muscel).

își face din nou apariția. Nu dorim decît ca temperatura să fie cea hotărîtă prin decret și din moment ce noi ne achităm de toate taxele legale, dorim să fim și noi considerați la fel **(Dana Coif, Iași).**

Cînd a apărut actualul Mers al trenurilor ne-a bucurat faptul că aveam și noi un tren accelerat, cu numărul 447, cu care plecam din Bacău la 4,03 și ajungeam la Iași la 6,35 — oră foarte bună pentru începerea rezolvării unor sarcini de serviciu. Dar bucuria ne-a fost de scurtă durată : acum acest tren nu mai circulă decît duminica ? ! ? În restul zilelor de lucru, ajungem în Iași abia la ora 9. Oare acest tren să fi devenit unul de plimbări duminicale ? Solicităm prin aceste rînduri revenirea asupra acestei dispoziții care nu este deloc în favoarea noastră, a călătorilor **(Gheorghe Grecea, Bacău).**

Mă numesc **Aurelia Telejanu** și locuiesc în Hunedoara, strada Stadion nr. 2, bloc C.52, sc. B, ap. 40. Am 43 de ani și de peste 20 sufăr de o boală de piele numită prurigo cr. alergie. În toți acești ani am tratat această boală după diverse indicații, în Brad, Hunedoara și Cluj-Napoca, fără însă a obține vindecarea. În toți acești ani de boală nu am reușit să fac o plajă la soare, sau să port și eu vara o rochie sau bluză cu mîneci scurte, umblînd numai în pantaloni și închisă pînă la gît. Ca urmare a articolului apărut în FLACĂRA, am devenit pacienta cercetătorului Pavel Kozak. Astăzi, după numai o lună de zile, sînt vindecată. Țin să mulțumesc din suflet pe această cale acestui om care este Pavel Kozak.

În părculețul din fața intrării la „Ecran-Club" (șoseaua Grozăvești nr. 82, sectorul 7), atrage atenția o fermecătoare sculptură de circa 70 cm înălțime. S-ar putea să fie vorba de originalul, turnat la Roma în 1867 și a cărui copie se găsește în unul din cele mai celebre muzee ale lumii — dacă luăm în considerare faptul că această sculptură este reprodusă în „Istoria Artelor" volumul I de Mihail Alpatov (Editura Meridiane, București 1966, după pagina 32, planșa E.3, cu specificația „Carapeaux, Micul pescar — pe la 1883, Paris, Luvru"). Dacă se confirmă această ipoteză, se redă circuitului artistic o prețioasă operă, atrăgîndu-ne totodată atenția să nu trecem cu ușurință cîteodată pe lîngă vechi clădiri, obiecte, locuri memoriale etc. **(Tiberiu Penția).**

Din partea I.J.G.C.L. Caraș-Severin :

„În urma sesizării Asociației de locatari nr. 131 din Aleea Roman 6, Reșița, apărută în coloanele revistei FLACĂRA nr. 48, vă informăm următoarele. Situația nu se poate rezolva din punct de vedere tehnic datorită faptului că racordul de apă rece folosită pentru prepararea apei calde menajere a devenit subdimensionat în urma racordării a noi consumatori de apă la punctul termic al zonei respective. Am luat măsura ca locatarilor de la etajele superioare — 7, 8 și 9 — să li se reducă taxa pentru apă caldă menajeră cu 50% ținînd cont că acestora nu li se poate asigura necesarul de apă caldă menajeră decît în anumite ore ale zilei. În luna mai 1978 sînt prevăzute lucrări de dimensionare corectă a racordului pentru apă caldă, astfel că se va asigura debitul corespunzător satisfacerii necesarului de apă caldă menajeră și pentru locatarii etajelor menționate".

Mă numesc **Gheorghe Tomescu,** sînt proiectant la I.C.M.-Reșița și țin neapărat să aduc mulțumirile mele tovarășilor de la revista FLACĂRA. De ce ? Pentru că m-au ajutat efectiv la obținerea a 2+2 roți dințate cu dantură curbă, necesare reparației capitale a unui strung Carusel cu diametrul 1 250, fabricat de I.M.U.A. București în 1969. Menționez că pînă să apelez la ajutorul presei, cei de la I.M.U.A.B. m-au întîmpinat cu „ba se poate, ba nu se poate". E adevărat că astfel de roți se găsesc foarte greu și aproape nici o întreprindere nu vrea să ți le dea. Este un neajuns care se cere remediat la nivelul industriei naționale. Încă mai menționez că inginerul șef de la I.M.U.A.B., tovarășul Pîrneci, deși presat de treburi urgente, a colindat împreună cu mine prin toate magaziile întreprinderii pînă a găsit respectivele roți. Dinsulul și tovarășului reporter de la revista FLACĂRA țin încă o dată să le mulțumesc că nu m-au lăsat să mă întorc cu mîna goală la Reșița. Acum, strungul reparat merge, produce.

Am citit sesizarea locatarilor din cartierul Lăpușului-Craiova, apărută în revistă, cu privire la depozitarea resturilor menajere în loc necorespunzător. Asta m-a determinat să vă aduc la cunoștință că o situație similară există și în cartierul Valea Roșie, în dreptul blocului J.3, unde sînt instalate 2 lăzi în poarta grădiniței de copii și a creșei, și lîngă aprozarul cartierului. De două ori pe zi copiii trec astfel prin acest focar de infecții, seara este primejdios să treci prin zonă din cauza cîinilor vagabonzi. Sîntem informați că directoarea căminului a înaintat o plîngere în acest sens, lăzile au fost îndepărtate doar **o singură zi,** apoi au fost montate la loc. **(Marin Silvestru)**

Mă numesc **Emilia Untilă** și domiciliez în București, strada Drumul Taberei 72, bloc M. 35, ap. 22. Am intervenit în două rînduri la unitatea C.E.C. din Calea Victoriei nr. 13 prin cererile înregistrate sub nr. 25 958/17 august și 31 882/10 octombrie a.c. solicitînd să mi se comunice situația împrumutului acordat pentru cumpărarea unei locuințe proprietate personală. Întrucît am rambursat contravaloarea împrumutului reprezentînd avansul pentru contractarea locuinței, și aflînd de la unitatea care a efectuat reținerile că sumele au fost virate în totalitate am solicitat să mi se confirme achitarea integrală a împrumutului și situația rambursării diferenței de împrumut. Nu am primit însă nici un răspuns, deși consider că unitatea este obligată să-mi dea un răspuns. Sau poate greșesc eu ?

Pînă în această lună, în Brașov și în împrejurimi s-a recepționat programul 1 T.V. în condiții satisfăcătoare, prin stațiile releu pe canalul 5, canalul 10 și 3. Dintre acestea, tot în corespunzătoare condiții, 5 dădea imaginile cele mai bune, astfel că majoritatea locuitorilor și-a orientat antenele spre acest releu. Iată că mult doritul program 2 este prevăzut să fie dat în exploatare și pentru noi, brașovenii — se pare că s-au și raportat realizările în acest sens, iar unii poate că au primit felicitări pentru asta. Din ziarul „Drum Nou" aflăm : „....M.T.Tc. a dat în funcțiune o stație de televiziune în Brașov care difuzează programul 2... stația funcționează pe canalul 34" ? ! ? Asta înseamnă că fiecare dintre zecile de familii posesoare de receptoare, trebuie să-și instaleze un adaptor — care încă nu se găsește în comerț — și care va costa o sumă însemnată. Oare la ce s-or fi gîndit cei care au procurat, probabil pe valută, noua stație de retransmisie, alegînd un astfel de tip ? Sau care e logica, care e raționamentul de a apela la o astfel de complicată „reorganizare" birocratică, dar care afectează buzunarele noastre ? Să fie oare o greșeală de tipar a ziarului, adică să fie vorba de canalele 3 și 4 ? **(Lucian Scorobețiu, Brașov).**

Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași :

„În numărul 48 al revistei dv. a apărut o sesizare a lui Florică Călțun, din municipiul Gh. Gheorghiu Dej, care afirma că fiul său, Ovidiu Florin, student în anul II al Facultății de fizică, nu a primit bursă. Pentru documentarea dv. vă facem cunoscut că în conformitate cu decretul 241/1977 pot primi bursă studenții ai căror susținători au venituri realizate din retribuție tarifară lunară de încadrare sau din pensie, de la 1 iunie 1977 după cum urmează : pentru bursă integrală — pînă la 3 600 lei ; pentru bursă parțială — de la 3 601 pînă la 4 000 lei. Deoarece la acea dată veniturile părinților studentului erau de 4 979 lei — 3 240 tatăl, 1 730 mama — studentul respectiv nu avea dreptul la bursă. Totuși, comisia de repartizarea burselor pe facultate i-a acordat o bursă cu caracter excepțional de 405 lei lunar pe care a primit-o de la 15 septembrie și în continuare".

Mă numesc **Sandu Tănase** și locuiesc în strada Mihai Vodă nr. 13, etajul 4, apartamentul 15, sectorul 6, București. Locuiesc aici din 1970, cînd blocul respectiv avea încălzire cu lemne. În anul 1974 se obține aprobarea legală pentru instalarea încălzirii centrale, cu condiția ca beneficiarul să suporte în întregime cheltuielile respective. Din 11 familii existente în bloc numai 5 ne-am angajat să suportăm costul acestei lucrări și am invitat cooperativa să vină și să înceapă lucrarea. Pe parcurs, unul dintre locatari, Ion Ursu, care locuiește la etajul I și nu s-a asociat grupului care făcea instalația, a pretins suma de 4 000 lei ca să permită trecerea țevilor prin apartamentul ocupat de el. Deși ne-am dat seama că suma pretinsă era exagerată, am convenit să o dăm totuși, urmînd ca după aceea să ne adresăm organelor, în drept. Ne-am adresat Judecătoriei sectorului 6, care ne respinge acțiunea, socotind convenția intervenită ca fiind valabilă și avînd putere de lege. Această hotărîre s-a luat însă după ce instanța trimisese un expert tehnic pentru a face o expertiză. În urma efectuării acesteia, s-a ajuns la concluzia că suma pe care i-a datoram lui Anton Ursu era de numai 1 100 lei, deci diferența de 2 900 lei a fost însușită de către vecinul nostru pe nedrept ! Mă adresez revistei în speranța că organele în drept, citind rîndurile mele, vor veni în întîmpinarea dorinței noastre da se respecta etica și echitatea socialistă.

Mulțumesc din inimă revistei FLACĂRA care, prin articolul „Un om nu e un petec de hîrtie", m-a ajutat foarte mult, într-un fel salvîndu-mi viața. Băiatul meu Florinel, care a împlinit recent trei luni, trăiește datorită intervenției revistei dumneavoastră ce a depus interes și suflet în rezolvarea cazului meu. Astăzi, cînd m-am reîncadrat la Filatura de lînă pieptănată din Buzău, unde sînt înconjurată de stima și prietenia colegelor, mă gîndesc cu recunoștință la dumneavoastră, urîndu-vă ani mulți și fericiți **(Aurelia Istrate).**

N.R. — Mulțumirile dumneavoastră, tovarășă Istrate, care, firește, ne-au produs o omenească satisfacție, trebuie adresate Comitetului județean Buzău al P.C.R. care, la sesizarea revistei FLACĂRA, a intervenit cu promptitudine și înțelegere, rezolvînd imediat necazul dumneavoastră.

Din partea Autobazei 7 Popești-Leordeni :

Urmare articolului „Un camion de 7 tone a făcut fericite pe timp de noapte cîteva găini", publicat în FLACĂRA nr. 49/1977, articol în care se face referință la un aspect negativ din cadrul autobazei noastre, vă informăm că... pentru neprezentarea documentelor de transport la cererea organelor de control, și pentru faptul că nu a avut asupra sa foaia de parcurs, în baza H.C.M. 2507 articolul 7, punctul 16, conducătorul auto respectiv a fost sancționat cu amendă contravențională, conform procesului verbal de contravenție nr. 185979. Cazul a fost prelucrat cu toți conducătorii auto din autobază, subliniindu-se încă o dată obligativitatea respectării instrucțiunilor și legilor în vigoare...

Subsemnatul Văcăreanu Radu, șofer la autobaza Rădăuți, cu domiciliul în orașul Rădăuți, str. Agronomilor nr. 14, jud. Suceava, vă aduc la cunoștință că am fost dat afară pe nedrept și în mod abuziv de către fostul șef de autobază Trufin Mircea și în această situație, avînd și 10 copii, am fost nevoit să apelez la numeroase organe județene pentru a mi se face dreptate. Dintre toate acestea numai tov. procuror șef al județului Suceava, Pavlicu, a fost cel mai înțelegător, ne-a ascultat cu atenție și răbdare necazurile noastre și a fost cel mai corect în rezolvarea situației ce mi s-a creat.

Din cele constatate de subsemnatul în neplăcuta situație pe care am avut-o am putut înțelege că tov. procuror șef al județului Suceava, tov. Pavlicu, este un om deosebit de corect și cinstit, este un adevărat organ de supraveghere a legalității socialiste, este principial și de mare omenie. Cu această ocazie, atît eu cît și întreaga mea familie, îi mulțumim din inimă. **(Văcăreanu Artimizia și Radu)**

● **Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13 iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.**

● **„FLACĂRA" nu la în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.**

Poșta redacției

Ioana Dabu — comuna Dănciulești, Gorj. Autoritatea în drept, luînd legătura cu conducerile întreprinderii de transporturi Gorj și Direcției comerciale județene vă asigură că veți primi locuința solicitată în primul trimestru al anului în curs.

Radu Gh. Nicolae — Ploiești. Potrivit reglementărilor normative în vigoare, cu excepția absolvenților învățămîntului mediu și superior de la cursurile de zi, repartizați în producție, retribuția tarifară de încadrare ce se acordă personalului nou încadrat este cea prevăzută la nivelul de bază al funcției sau meseriei și categoriei în care se face încadrarea.

Ghiorghi Ută — Buzău. Numărul de telefon al doctorului Petre Vancea este : 15 85 86.

Nandra Costa — comuna Pui, Hunedoara. Pentru a obține un bilet de tratament la Olănești urmează să adresați o cerere scrisă Comitetului sindical de care aparțineți, anexînd un certificat medical unde să se precizeze necesitatea și urgența tratării dv. la Olănești.

Aurel și Maria Petric — București. Conflictul pe care îl aveți cu vecinii dv. nu se poate rezolva decît pe cale judecătorească ; dealtfel sîntem convinși că știați acest lucru înainte de a vă adresa revistei noastre.

H. P. ■

De ce face scandal profesorul Moraru ?

Victor Moraru, fost profesor de biologie și agricultură la Școala generală din comuna Viișeul de Jos, nu este unul dintre acei oameni care nu pot să înțeleagă că nu au dreptate, ci unul care chiar și știe că nu are dreptate. Stupefiantă și revoltătoare, dincolo de cea mai elementară normă de bun simț, această încăpățînare a fostului profesor Victor Moraru de a dovedi întregii lumi că el, în dezacord cu toate anchetele și superanchetele care i-au cercetat cazul cuprins între copertele a șase dosare voluminoase, are totuși dreptate, că pînă la urmă, după proprille sale mărturisiri, va ieși basma curată.

În esență, Victor Moraru atacă pe cele mai diferite căi desfacerea contractului său de muncă, mijloacele și le alege după falsa idee că cine strigă mai tare acela are dreptate și amăgindu-se cu speranța că i se vor plăti banii pe care i-ar fi putut cîștiga de-a lungul celor doi ani și jumătate, timp în care a refuzat numeroasele locuri de muncă ce i-au fost propuse. Doi ani și jumătate a trăit din tot felul de expediente nu ca un om care a terminat o facultate, ci ca unul aflat undeva, la marginea societății.

Dar iată, pe scurt, faptele sau motivele care au dus la desfacerea contractului său de muncă și scoaterea sa din rîndul cadrelor didactice. În anul 1961 Victor Moraru era repartizat ca profesor titular la Școala generală din Viișeul de Jos. A fost primit în gazdă la familia P. Cine să se fi gîndit că peste 14 ani de zile fetița gazdei care avea atunci, în 1961, doar 4 ani, va trezi în inima lui Victor Moraru un anume fel de sentiment ? ! Se profila la orizont o căsătorie, drept pentru care au venit la Viișeul de Jos și părinții profesorului, tocmai din comuna Crețeni, județul Vîlcea. Au venit deci bătrînii Moraru, au văzut că fiul lor și-a ales o fată de oameni gospodari și, ca să zicem așa, toate erau clare, deși viitoarea mireasă era deocamdată elevă. A rămas stabilit ca fata să-și termine mai întîi liceul. Dar iată că fata dă naștere unui copil. Conform unui foarte amănunțit plan pus la cale de Victor Moraru, fata pleacă să nască la Oradea, copilul este înfiat, dar cînd se reîntoarce în Viișeul de Jos află că „tovarășul profesor" nu mai vrea să o ia de soție. Cearta dintre tatăl fetei și Victor Moraru face ca întreg satul să afle această oribilă poveste care este colorată de un alt fapt, acela că de peste patru ani de zile personajul nostru întreține relații de aceeași natură cu o profesoară suplinitoare de la aceeași școală. Un amănunt nu lipsit de importanță ar fi acela că și profesoara suplinitoare a rămas însărcinată, drept pentru care Victor Moraru, în fața părinților ei, i-a promis că se va căsători cu ea, dar cînd V. N. (inițialele profesoarei) pierde sarcina, își retrage promisiunea.

Chiar și numai aceste două întîmplări, povestite pe scurt, vorbesc suficient de clar despre imoralitatea fostului profesor Victor Moraru. Faptul că Victor Moraru folosea la adresa colegilor cele mai penibile adjective scoate și mai mult în evidență lipsa de caracter a personajului nostru care la ora actuală, pretindu-se la tot felul de acte huliganice și antisociale, pozează în marele nedreptățit și cere, nici mai mult, nici mai puțin, anularea desfacerii contractului de muncă și reîncadrarea sa exact pe același post de la școala din Viișeul de Jos.

Așa cum spuneam, fostul profesor Victor Moraru nu face parte din acei oameni care nu pot să înțeleagă că nu au dreptate. El știe, cu exactitate, că desfacerea contractului de muncă este urmarea firească a comportării sale imorale, comportare pe care au condamnat-o oamenii din comună, părinții copiilor pe care el ar fi trebuit să-i educe în spiritul muncii și al cinstei, al adevărului, al omeniei, al bunului simț. Și mai știe fostul profesor Victor Moraru că Inspectoratul școlar județean a pornit la analizarea și cercetarea cazului său tocmai datorită sesizărilor pe care oamenii comunei le-au făcut în legătură cu cele relatate, manifestîndu-și dorința ca fiii lor să nu fie educați de un astfel de om. Subscriem, bineînțeles, la această îndreptățită și justificată sentință a părinților și oricît de zgomotoase i-ar fi mijloacele prin care încearcă acum s-o atace, ea trebuie să rămînă definitivă.

N. VICTOR ■

Cine a tras semnalul de alarmă în trenul de noapte 8723?

Tînărul cu părul aproape roșu, cu ochi căprui și gene arse, cu pistrui și cu înfățișare de rebel fără cauză a comis în urmă cu un an un gest ieșit din comun : a tras semnalul de alarmă într-un tren de noapte. Am ținut neapărat să-l cunosc pentru că știrea m-a descumpănit și pentru că nu reușeam să așez gestul său într-o ordine logică a lucrurilor. Prin urmare : de ce ajunge un om să tragă semnalul de alarmă într-un tren de noapte ?

— În ziua aceea... Dar vă rog să nu-mi dați numele. Mi-e frică să nu mă arate lumea cu degetul. Am mulți cunoscuți, mulți prieteni și mi-e rușine de ei.

— Nici vorbă. Îți propun să alegem împreună un nume sub care să trecem întîmplările prin care ai trecut. Cum să-ți spunem ? Laurențiu Lupan e bine ? În felul acesta respectăm și numărul de silabe și accentele numelui dumitale.

— Spuneți-mi cum vreți, numai să nu mă dați pe mine în vileag, pentru că eu mi-am cîștigat, la noul loc de muncă, încrederea colegilor și ei mă apreciază și n-aș vrea să creadă despre mine că sînt un derbedeu. Sigur, ei știu că am fost închis dar nimeni nu le-a spus de ce am fost închis și mie mi se pare îngrozitor că am tras semnalul acela de alarmă în tren, pentru că de fapt nu aveam nici un motiv...

— Cum așa ?

În acest moment al întrevederii petrecute în sediul sobru al Comitetului de partid al unei întreprinderi din București, tînărul din fața mea și-a desfăcut fularul de la gît, și-a descheiat nasturii de la haină, a scos un pachet de țigări și a început să fumeze calm, măsurat. Îl privesc atent : e îmbrăcat modest dar îngrijit, în ton cu moda, e curat și cu ținută elegantă, de om stăpîn pe sine și pedant.

— Păi, să vedeți, în ziua cînd am tras nenorocitul ăla de semnal, luasem niște bani de la întreprindere și eram în concediu. Mi-am luat banii și am ieșit prin oraș să-mi cumpăr ceva.

— Ce ?

— Nu mai țin minte : un pulover sau un material de pantaloni... Ba da, îmi aduc aminte. Mi-am cumpărat chiar puloverul de pe mine.

Un pulover maro, obișnuit.

— Prin urmare ai ieșit în oraș să-ți cumperi un pulover. De la ce magazin ?

— De la Cocorul. De la Cocorul pentru că, după ce mi-am cumpărat puloverul și mi l-am îmbrăcat în cabină, țin minte, am intrat să mă cinstesc, să beau adică o bere la restaurantul Rapid.

— Singur ?

— Singur. Acolo, fum de țigară, mirosuri de mîncare și de prăjeală, oameni unsuroși, țigani și bișnițari. Mi-am zis că beau o bere și mă-ntorc în gara Titan să iau cursa spre Oltenița și să cobor în stație la Negoești de unde urma să mai fac cîțiva kilometri pînă acasă. Dar, nu știu cum să vă spun, mă simțeam liber, n-aveam treabă cu nimeni, plin de bani, meseriaș bun, că eu sînt calificat forjor la întreprinderea „23 August", și mi-a venit așa, deodată, să mai beau ca să mă simt bine, în largul meu. Că eu, de felul meu sînt cam timid. Și am mai simțit eu și în alte rînduri că băutura dă curaj.

— Cîți ani aveai ?

— Aproape 18.

— Ai o prietenă ?

Clatină din cap în semn că nu are și fața i se întunecă.

— Nu mai am. Am avut... N-am mai văzut-o de cînd cu semnalul de alarmă din trenul de Oltenița. Mi-a fost rușine de ea. Era navetistă ca mine. Ne întîlneam dimineața și seara în tren, în ultimul vagon, pe culoarul care da spre traverse. Stăteam rezemați de pereții vagonului și priveam cum rămîn traversele în urmă și rideam.

— În seara în care ai tras semnalul de alarmă erați împreună ?

— Nu. În seara aceea am rămas singur. Pentru că bînd bere în bufetul Rapid, acolo, cum v-am spus, printre oamenii care înfulecau grăbiți, beau și fumau și urlau unii la alții, am uitat de mine și-am scăpat trenul de seară. M-am întîlnit cu niște prieteni care lucrează pe la alte întreprinderi și cu niște prieteni care nu lucrează nicăieri și vînd țigări străine la negru. Am făcut parcă, la un moment dat, cunoștință și cu unul care trăia din jocuri de pocher prin familii. Apoi cu unul care fusese condamnat pentru un viol. Violase pe fata profesorului de matematică care-l lăsase repetent. Apoi cu unul care era barman și care se lăuda că fără 600 de lei pe zi nu se întoarce acasă. Nu mai știu. Se lăudau între ei, care ce năzdrăvănii fac... Mai era acolo unul care suferea de inimă și pe care părinții îl lăsau să facă ce vrea pentru că doctorii i-au spus că poate muri dintr-o clipă într-alta. Asta spărgea vitrine, spărgea mașini, gonea ca un nebun pe străzi, pe șosele cu mașinile pînă le lăsa dracului fără benzină într-un șanț. Poate că se lăuda dar eu cît timp a stat lîngă mine am înghițit în sec și mi-a venit să plîng la gîndul că e bolnav de inimă. Ceilalți îi spuneau Mimi Cardiacu. La un moment dat a spart în dinți paharul și a început să mestece sticla. Și cînd l-am văzut cu gura însîngerată mi-a venit să vărs. „Așa face el din cînd în cînd" — mi-au spus ceilalți și au trecut peste asta ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic anormal. Mi-aduc aminte că la un moment dat m-am trezit singur și chelnerul mi-a pus în față o notă de plată de 300 de lei ! Mă lăsaseră să plătesc. Și m-am trezit și mi-am dat seama că nu ajung la gara Titan decît cu taximetrul. Afară era întuneric și mizgă. Orașul se învîrtea cu mine. Toate mașinile veneau spre mine și mă ocoleau în ultimul moment, cu farurile aprinse. Parcă fusese o pană de curent în oraș. Era prea întuneric și mă izbeam de toți oamenii. M-am liniștit cînd am oprit un taximetru și m-am lăsat pe bancheta din spate. Mă simțeam ca un lord. Mă uitam pe fereastră și-mi venea să rîd de oamenii înghesuiți în stațiile de tramvai. Eram încă plin de bani și mă gîndeam să-l umilesc pe șofer cu un bacșiș de 25 de lei. Cînd am coborît din taxi și am alergat pe peron, trenul meu tocmai pleca și n-am mai apucat să-i văd decît felinarele roșii de la ultimul vagon. Și era totul murdar acolo și frig și curent și întuneric să-ți bagi degetele-n ochi. Știam că n-am tren decît pe la 12 noaptea dar mai știam că trenul ăsta e tras la peron cu două ore mai devreme. Dar acum era abia 6 după-amiază ! Unde să mă duc să mă încălzesc ? Și încă nă mai clătinam vitejește după sticlele de bere turnate pe stomacul gol. Și am ajuns la alt restaurant.

— La care ?

— Unul de pe bulevardul Muncii, unde este și orchestră de jazz și unde cîntă o femeie urîtă și fardată. Am comandat o friptură și iar m-am întîlnit cu niște prieteni, cu niște foști colegi de profesională. Au venit, pe rînd, la mine, la masă, că noi, ăștia, navetiștii, ne știm de cai breji și ne lipim ușor unii de alții. Mai jucăm pocher în tren, mai jucăm biza, mai spunem spirite de glumă să treacă timpul. Am comandat tot felul de bunătăți. Unul a cerut „caviar" și chelnerul a spus că n-are. Altul a spus că el e în stare să mănînce pe pariu 10 amandine în cinci minute, cronometrat, cu ceasul la mînă. Cineva a zis că nu-l crede. Altcineva a zis că și el e în stare să mănînce 10 amandine. Pînă la urmă, îmi aduc aminte doar atît că s-a umplut masa de amandine și toată lumea din restaurant era călare pe noi. Se oprise și muzica și cîntăreața aia urîtă și fardată s-a apropiat de noi dojenindu-ne. N-a cîștigat nimeni pariul și băieții au plecat grăbiți că întrau în schimb. De data asta își plătise fiecare, cinstit, partea lui. Fusese zi de leafă. Și iar am rămas singur cu masa plină de amandine începute și neîncepute și cu paharele de băutură aproape pline... Și nu mai țin minte cum am ajuns la gară, cum m-am urcat în tren și m-am trîntit pe o bancă. La un moment dat m-am trezit. Trenul mergea. În jurul meu în compartiment, era plin de fete care-și dădeau coate. Mi s-a făcut rău. Mi-a venit să vărs și m-am ridicat în picioare. N-am apucat să ajung la W.C. Am auzit țipete de fete. Am auzit înjurături. Nu-mi puteam controla gesturile dar de gîndit gîndeam. Mi-era rușine de mine. Oamenii voiau să mă întoarcă de pe culoar în compartiment și eu nu voiam de rușinea fetelor ălora care mă priveau cu groază. În sfîrșit am ajuns din nou în compartiment și privind pe fereastră mi-am dat seama că nu merg pe drumul cel bun, că mă urcasem în alt tren. Am ieșit clătinîndu-mă pe culoar și am privit în noapte. Nu recunoșteam locurile. Atunci am tras semnalul de alarmă. Trenul s-a smucit. Am căzut de-a lungul culoarului, m-am tîrît pînă la ușa vagonului, am deschis, am coborît și am început să alerg în cîmp. Ningea. Am auzit zgomot de pași, strigăte și oameni gîfiind în urma mea. Nu m-am lăsat prins. M-am bătut cu primul om care m-a agățat. L-am lovit ca niciodată, cu toată puterea. Am scăpat din strînsoare și am rămas din nou singur, fugind. Încotro ? M-am oprit. În urma mea, la lumina ferestrelor, era plin de oameni care probabil mă căutau. Printre ei, omul lovit de mine înconjurat de ceilalți călători. Auzeam strigăte. Lătrau cîinii. Pe aproape era un sat. Încă puțin și aș fi scăpat. N-am putut. M-am întors. Omul lovit de mine era chiar conductorul. În aceeași noapte am fost închis în arestul miliției din Oltenița. A doua zi era duminică și am fost pus să vopsesc un pichet de P.C.I. Era duminică, spre seară, auzeam la radio muzică de dans, auzeam glasuri de băieți și fete, zgomote de pași, hohote de rîs și mi-a venit să plîng. Mi-am dat seama că pentru mine toate acestea nu mai există un timp. Am fost judecat și condamnat. O femeie în robă a ridicat ochii peste ochelari și m-a întrebat doar atît : „Ce te-a apucat ? De ce-ai tras semnalul de alarmă ? Și dacă te-ai jucat cu semnalul de alarmă, de ce l-ai mai bătut pe conductor ?"

— Și ce i-ai răspuns ?

— Ce să-i răspund ? Am băgat capu-n pămînt și i-am răspuns că băusem mai mult decît trebuie și m-am crezut un leu sau un tigru. Regretam. Cînd m-a anunțat că sînt condamnat la un an închisoare corecțională am simțit cum cade cerul. L-am simțit știți pînă unde ? Pînă, pînă în fundul sufletului.

— Și prietena dumitale a aflat ce ți s-a întîmplat ?

— Cred că da. Sigur că da. Am auzit la ieșirea din detenție că fusesem subiect de discuție pe navetă. Așa încît a aflat.

— Și nu te-ai mai întîlnit niciodată cu ea ?

— Mi-e rușine. O ocolesc.

— Eu cred că dacă i-ai povesti totul, te-ar înțelege și te-ar ierta.

— Nu mă iert eu !

— Cum a fost pe urmă ?

— M-au băgat din nou în arest și m-au lăsat printre tot felul de indivizi condamnați. Eram singurul contravențional. Eram cel mai bun dintre ei, cel mai nevinovat și își băteau joc de mine ca de o fată mare. Apoi, într-o zi a venit o dubă, și ne-a luat din arest. Am muncit pe un șantier de construcții, la o fabrică de conserve, la un combinat de porci... De cîte ori mă gîndesc la lunile alea de iarnă și primăvară, parcă plouă mereu în viața mea. Și totul mi s-a tras de la băutură. Sînt un porc de cîine, îmi spuneam mereu și mă juram să nu mai pun niciodată băutură pe buze. În luna mai a venit decretul și m-am eliberat. A fost cea mai fericită zi din viața mea. Cînd am coborît în București am luat pentru a doua oară în viața mea un taximetru. Șoferul m-a lăsat la Titan, mi-a strîns mîna, mi-a dorit noroc și mi-a spus că se bucură că m-a dus treaz de data asta. Era chiar șoferul care mă transportase în noaptea în care am tras semnalul de alarmă. Ce coincidență !

— De cîtă vreme lucrezi aici, în întreprindere ?

— De cînd m-am eliberat.

— Și cum te simți printre noii dumitale colegi și prieteni ?

— Cum să mă simt ? Unii prieteni te duc la pierzare, cum s-a întîmplat în noaptea aceea din anul trecut, alții te duc la lumină.

— Cum adică ?

— Veniți în hală să vedeți cum se lucrează la noi. Ca în farmacie. Toți sînt oameni serioși, cu familii sau fără familii, dar seriaști și cu cartea în mînă. Nimeni nu ți-ar spune pentru nimic în lume să te dai la o parte. Se muncește pe brînci.

Intrăm în atelierul 111-presaj. Nu se aud decît zgomotele aparatelor și utilajelor. Ne aflăm într-unul din atelierele cheie ale întreprinderii. Eroul nostru își reia postul. Cîteva clipe mai tîrziu intră „direct", dacă se poate spune așa, în fluxul tehnologic. Îi rog pe maistrul său, tovarășul Petre Ciobanu, să mi-l caracterizeze în cîteva cuvinte pe tînărul său subaltern. Și pentru că opiniile celorlalți tovarăși de muncă din colectivul unde s-a încadrat sînt cel mai expresiv formulate de maistrul Petre Ciobanu, îmi permit să reproduc cuvintele sale în detaliu.

„Cînd mi-a fost prezentat mi s-a părut cam timorat. Mi-am zis că suportă consecințele propriilor lui fapte. Că își face adică procese de conștiință. Noi sîntem aici un colectiv sudat, un colectiv să-i zicem „de încercare", așa cum sînt „piloții de încercare". Aici nu poți greși. Nu ai dreptul să greșești adică. Intră tabla din magazie și scoatem piese finite pentru atelierele de montaj. Și în cadrul acestui atelier i-am dat postul cel mai important și mai greu : l-am fixat la mașina de debitat materiale pentru atelierele de presaj. Dacă mașina asta stă, stăm cu toate mașinile din atelier ! De la început am vrut să-l țin strîns de locul lui de muncă și să-l învăț cu răspunderea. Unii l-au mai înțepat cînd și cînd cu amintirea condamnării lui. Dar el n-a răspuns niciodată sub presiunea nervilor și mi se pare plin de respect pentru noii lui colegi de muncă. Eu l-am chemat în prima zi de o parte și i-am spus : Nu știu ce-ai făcut, tată, nu mă interesează ! Dar aici să faci treabă. Ei bine, băiatul ăsta are acum un comportament model în atelier. Își cunoaște perfect mașina, și-a însușit instrumentele de măsură și control, dă rezultate de cea mai bună calitate. Mănîncă cu noi în pauza de dejun, ride cu noi, glumește cu noi, merge cu noi la film, merge cu noi în excursiile de simbătă și duminică, merge cu băieții la dans, la club. Părinții lui s-au mutat în București, nu mai face naveta, nu mai bea, fumează mai puțin și pe mine pur și simplu mă mișcă evoluția lui și încadrarea lui în colectivul nostru. Ceea ce înseamnă că dacă am fi la fel de atenți cu toți băieții, n-am avea riscul unor rebuturi umane, în general vorbesc. Chiar mă gîndesc să-l iau într-o zi cu mine la pescuit. (Cineva îmi șoptește că numai acela care cunoaște pasiunea extraordinară a înimosului maistru Petre Ciobanu pentru pescuit, poate aprecia cît de drag i-a devenit acest fiu rătăcitor.) Din cînd în cînd mă opresc la el, la mașină, îl urmăresc, îl studiez cum lucrează și îi spun, așa cum le spun tuturor : Mergi înainte, tată, că mergi bine !"

Aceasta este povestea zbuciumată a unui tînăr care a greșit o dată, care a înțeles că prin eliberarea sa din penitenciar înainte de termen i s-a acordat alt termen, un termen de încredere și de speranță, și care, ajutat de noii săi tovarăși de muncă, într-un colectiv fruntaș, într-un atelier greu, a redevenit într-adevăr un om de încredere.

A. DOHOTARU ■

Designul, o fațetă a calității

Participă :

Prof. VASILE DRĂGUȚ — rector al Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu" București.

ION BIȚAN — șeful secției design, Facultatea de arte decorative.

Arh. ION POPA — asistent la secția design.

Ing. GALACTION VLASE — secretar cu probleme economice al Comitetului sectorului III al P.C.R.

Dr. IULIAN DĂNESCU — șef sector mașini utilaje la Institutul de economie mondială.

ION ANTON — cercetător la sectorul conjunctură economică mondială și marketing la Institutul de economie mondială.

LIVIU MUREȘAN — membru în biroul executiv al Filialei AROMAR București.

NICOLAE DUMITRU — inginer șef la Întreprinderea INOX.

CĂTĂLIN VASILESCU — designer la Întreprinderea INOX.

Tudor Octavian : Am văzut la Galeria SIMEZA o expoziție de design a studenților și absolvenților secției de profil a Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu". În urmă cu niște ani, manifestările de acest fel vorbeau mai mult despre dificultățile constituirii învățămîntului la specialitatea designer decît despre succesele lui. Anii au trecut, primele promoții au mers în producția de bunuri materiale, unii absolvenți au știut să-și impună știința, pentru că au voit energic să se impună ca profesioniști ai unei discipline mai puțin cunoscute, alții s-au pierdut, se ocupă cu lucruri mărunte și uneori se cam desprofesionalizează. Am organizat această masă rotundă pentru a discuta problemele învățămîntului de design, pornind chiar de la subtitlul expoziției : CREATIVITATE ȘI EFICIENȚĂ.

Vasile Drăguț : Noi am urmărit prin această expoziție să fim cunoscuți mai bine și, în același timp, să arătăm ce importanță poate să aibă în industrie munca designerilor. Se crede, îndeobște, că Institutul de arte plastice pregătește pictori, sculptori și graficieni în stare să dea opere și expoziții. În realitate, școala de arte a suferit multe transformări, iar Facultatea de arte decorative, cu secțiile ei de design, ceramică, sticlă, imprimeuri-contexturi și modă, are legături strînse cu producția de bunuri materiale. Grafica, beneficiind în curînd și de o mică tipografie, va fi mai serios preocupată de problemele publicității și ale reclamei comerciale. De asemenea, ne interesează mult perfectarea unor contracte în beneficiul secțiilor de pictură și sculptură. Cam două treimi din chestiunile învățămîntului de arte plastice au o limpede orientare productivă. În ce privește designul, aici, problemele eficienței și ale creativității strict orientate, răspunzînd unor cerințe ale industriei și ale comerțului, deci ale economicului, sînt prioritare.

Tudor Octavian : Modelele expuse și, mai departe, lucrul secției de design exprimă legăturile dumneavoastră, ale institutului, cu industria ?

Vasile Drăguț : Da. Cu unele excepții, legăturile noastre cu industria, cu toți factorii industriei, sînt bune. Consider însă modestă capacitatea merceologilor de a sesiza noul și de a-l promova în comerț. Receptivitatea lor la modelele noi e foarte redusă. Aceasta nu e singura cauză pentru care în produs nu se vede întotdeauna capacitatea reală a creatorilor, dar e o cauză principală. Pot da multe exemple în ce privește moda, domeniu unde lucrurile sînt foarte încurcate : la contractări vin mărfuri minunate, dar pe piață apare tot ce știm din anii trecuți. La tîrgurile internaționale, mărfurile noastre nu sînt prezentate întotdeauna exemplar. Nici un designer nu lucrează în domeniul reclamei și al ambalajelor. Pentru ambalaje, de exemplu, nu e nevoie de mai mulți bani, ci de oameni care stăpînesc bine criteriile creativitate și eficiență.

Tudor Octavian : Ar putea studenții și absolvenții de la design să susțină și să cîștige un concurs, niște concursuri pentru asigurarea publicității, a reclamei, și a unor ambalaje care să favorizeze produsele românești pe piața internațională ?

Ion Popa : Da ! Noi nu putem totuși să explicăm la toată lumea ce știu să facă designerii. O serie de concursuri pe teme de reclamă ori ambalaje ori publicitate ar face puțină ordine în aceste domenii. Eu sînt arhitect și angajîndu-mă în învățămîntul de design pot afirma clar că pînă și arhitecții care lucrează design fac sau ar trebui să facă o specializare în design. Dealtfel, rezultatele de pînă acum ale secției au convins o serie de întreprinderi ale Capitalei să ne ofere contracte. Mai mult, C.N.S.T.-ul ne-a oferit niște contracte foarte onorante : mobilier pentru apartamente, reclama și prezentarea medicamentelor, echipament de calcul și mașini agricole. Mai avem contracte cu Întreprinderea de tractoare Brașov pentru recarosarea unei cabine de tractor, cu Institutul de fizică atomică pentru design de aparatură. De asemenea, studii pentru promovarea televizoarelor portabile și a anvelopelor pe piețe străine. Problematică de natură a contraria, să zicem, pe un inginer proiectant, dar care ne arată în ce măsură munca designerului înseamnă și creativitate și eficiență. Designul face înnoirea unui produs ținînd cont de nevoile reale ale unei economii. Studiul responsabil al acestor nevoi e o problemă tipică de design. În situația în care un produs iese în sute de mii de exemplare, uneori în milioane de exemplare, responsabilitatea îndeamnă la multă, multă prudență. Iată deci că nu noutatea cu orice preț patronează creația în design, ci concluziile unei cercetări complexe asupra situației produsului respectiv.

Tudor Octavian : Cîți designeri a dat pînă acum institutul ?

Vasile Drăguț : Secția a fost înființată în 1969. Cifra de școlarizare e mică : 8—10 studenți pe serie. De la noi au absolvit aproape 40, apoi cîți mai sînt și la Cluj-Napoca... Anul trecut AROMAR-ul a solicitat Ministerului Educației și Învățămîntului 50 de designeri Ar fi urmat să ni se suplimenteze planul de școlarizare, dar nu ni s-a dat nici un loc. În schimb, au fost date 15 locuri Arhitecturii. Problema — unde să fie secția de design, la Arte plastice sau la Arhitectură — se discută cu amabilitate și uneori cu pasiune. Și asta de mulți ani. Practic, în toată lumea, această secție ține de institutele de arte plastice.

Galaction Vlase : Sectorul III al Capitalei este, cum se știe, puternic industrializat. Practic aici se realizează mai bine de o cincime din producția Bucureștiului. Pînă în 1980 avem un plan precis de modernizare și înnoire a produselor și tehnologiilor. Trebuie, prin urmare, să avem în vedere reciclarea cadrelor care lucrează în creație și proiectare. În multe locuri probleme specifice de design se pun cu multă, cu foarte multă acuitate, deși cei care trebuie să le afle rezolvarea nu știu că urmează a face treabă de designer. Vom rezolva multe din aceste probleme cu forțe proprii, solicităm și sprijinul Institutului de arte plastice, solicităm designeri. De aceea și particip la această masă rotundă. Vreau să-i asigur pe tovarășii din conducerea institutului de tot sprijinul secției economice a Comitetului sectorului III al P.C.R. În sector se găsesc 11 institute de proiectare. Prin colaborare cu Institutul de arte plastice am putea face ca mulți tovarăși să se recicleze ca designeri. Cred că așa trebuie procedat pentru a răspunde repede și eficient nevoii de designeri. Unele produse de bază în industria sectorului, reluate și reproiectate (formă și funcțiuni), cum este locomotiva de 2 400 CP, au întărit convingerea tuturor că în studiu trebuie luate neapărat și problemele formei, nu doar cele pur tehnice.

Tudor Octavian : Dumneavoastră, tovarășe Cătălin Vasilescu, sînteți designer, ați absolvit institutul acum 2 ani și lucrați la INOX. Cu ce vă ocupați acolo ?

Cătălin Vasilescu: Am fost repartizat la Ocna Sibiului. Aveau nevoie de un inginer și au văzut că e disponibil un designer. Ce-o fi acela, nimeni nu știa, dar hai să-l luăm ! Acum fac stagiatura la INOX, pe post de creator. Mai e acolo o colegă de la secția sticlă-metal. Amîndoi facem modele pentru cozile tacîmurilor și treburi asemănătoare. Pentru asta ar fi de ajuns un absolvent al liceului de arte plastice. Chestiunea este următoarea : oamenii sînt foarte înțelegători, dar nu prea știu ce putem noi să facem. De fapt, noi, primele promoții, deschidem drumul pentru următoarele.

Nicolae Dumitru : Sînt inginer șef la INOX, absolvent al unei facultăți TCM. Ca inginer, eu am încercat să-l înțeleg, să-i cunosc profesia. La rîndul meu trebuie să-i pun și pe alții în temă. Trebuie să ținem seamă însă de realitate. Iată, fabricam un tacîm care se numea Model 2000 De ce se numea așa, nu știu. Lingura avea căucul ca un bombeu de pantof. Am reproiectat-o, modelul nou este mai frumos, mai ieftin, mai lesne de folosit. Dar oamenii s-au obișnuit cu ...bombeul de pantof și pe acela îl cer în magazine. Cert este că acum, triplînd exportul, avem deodată sarcini noi în proiectare. Acum știu că ne trebuie designeri, am învățat asta, ne cunoaștem bine. Ei trec curînd la un Centru de proiectare și cercetare inginerie tehnologică pentru articole casnice. Acolo rostul designerilor e clar și eu mă bucur pentru ei. Părerea mea este că nu trebuie dispersați. Ei trebuie să lucreze în colective și să cerceteze programe care să-i convingă rapid pe beneficiari de calitatea ce-o reprezintă. Un singur designer într-o mare întreprindere s-ar pierde.

Ion Bițan : Nu întotdeauna. Depinde de om. Opinia mea este că tocmai de astfel de oameni e nevoie ca să atragi atenția asupra unui domeniu al creației cam neglijat. Geza Aszalosz s-a remarcat ca student iar acum, la Întreprinderea de autobuze București, integrat într-un colectiv complex, a realizat caroseria primului autobuz articulat românesc de concepție originală. În aceeași întreprindere, Cătălin Bucurenci realizează bordul autobuzului pentru tipul de export, cu volanul pe dreapta. Constantin Marinescu e un nume binecunoscut. La Întreprinderea de pielărie București a dat lucruri excepționale — echipament școlar, saci de voiaj, valize. Spun că e un nume cunoscut pentru că s-a zbătut să-și impună ideile și cu ideile lui s-a afirmat ca designer. Mulți au observat schimbarea în ce privește anume categorii de echipament școlar. Iată că un singur om perseverent, care-și duce ideile pînă la capăt, produce o schimbare notabilă într-un sector economic. Un creator excepțional în designul industrial este Preiss Alexandru. A lucrat pe contract cabine de tractor, design auto. Dar la repartizare a ajuns la Întreprinderea de confecții București pentru că în specialitatea lui nu s-a ivit nici un loc. Un designer nu este un om capabil să facă minuni, dar este exact omul în stare să adauge un multiplu de preț la produsul industrial, acuzînd calitatea. În primul rînd calitatea.

Iulian Dănescu : Calitate — preț — competitivitate — comerț, toate într-o discuție despre situația designului. Se știe că pe piața mondială oferta e, în general, mai mare decît cererea. Ca să poți învinge într-o competiție unde ofertează mai multe firme cu tradiție trebuie să fii foarte preocupat de forma produsului pe care-l prezinți. Cumpărătorul studiază prețul, parametrii tehnici, fiabilitatea dar toate aceste criterii par a nu avea nici o valoare dacă produsul e urît, dacă impresia pe care o face e negativă. Designul unui produs indică starea lui de armonie, armonia tuturor problemelor considerate în realizarea lui. Noi, cei care studiem conjunctura economică mondială, putem oferi multe exemple unde designul bun a contribuit la imaginea de marcă. Se spune produsul firmei cutare, dar și produsul țării. „Românii fac asta așa". Deci, nu e lipsit de importanță felul în care se prezintă pe piața mondială produsul românesc. La export se simte de multe ori cu satisfacție munca unui designer priceput. Formele actuale ale tractorului românesc sînt chestiune de design. Proiectanții lui au fost obligați să devină designeri pe măsură ce tractorul nostru a început să fie competitiv tehnic cu produsele unor firme foarte cunoscute. Un stil au și instalațiile de foraj. Designul lor indică armonia formei cu funcțiunile. Vechile mașini ARO erau bune, tehnic vorbind, dar nu prea mergeau la export deoarece caroseria lor dădea impresia de vechi, de perimat. Oricine vede noile mașini ARO spune : frumoase mașini !

Ion Anton : Sînt absolvent al Academiei de studii economice. Acolo se face un curs de marketing. Lucrînd acum în domeniul studierii conjuncturii economice mondiale, îndrăznesc să spun că la A.S.E. trebuie introdus neapărat un curs de design. Cei care se vor ocupa de comerțul interior și exterior trebuie învățați să implice și criteriul formă, ca mod al calității. Noi pătrundem pe piețe din ce în ce mai sofisticate. Nu putem să venim și să spunem : dacă vreți să cumpărați produsele noastre, bine, dacă nu, nu. Trebuie să cercetăm atent condițiile pieței și să le luăm în seamă la proiectarea produselor. La PUBLICOM, după știința noastră, nu lucrează nici un designer. AROMAR-ul (Asociația română de marketing) depistează produsele problemă, face analiza acestor produse, indică problemele ce trebuie restudiate. Designul unor produse este o astfel de problemă.

Liviu Mureșan: Aș vrea, în încheiere, să subliniez faptul că masa aceasta rotundă e organizată la sugestia AROMAR-ului deoarece am vrut să fie discutate public cîteva din problemele zilei în materie de design. Învățămîntul artistic este interesat ca secția de design să progreseze, industria cere designeri, Institutul de economie mondială și AROMAR-ul se interesează de lucrul designerilor.

Tudor Octavian : Vă mulțumesc că ați avut amabilitatea de a discuta aceste probleme. Rezultă că trebuie lămurită situația secției de design a Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu", și evident a celei de la Institutul „Ion Andreescu" din Cluj-Napoca. Mai rezultă că e nevoie de un program al designerilor, astfel ca munca lor să aibă maximă eficiență și că acest program trebuie elaborat prin contribuția interesată a factorilor : industrie-cercetare și proiectare-comerț-învățămînt superior.

Masă rotundă realizată de TUDOR OCTAVIAN

Fotografii de EMANUEL TĂNJALĂ

Inginer octogenar caută discipoli...

(Între valoroasele sale idei : extinderea plajelor marine, soluții noi pentru construcții antiseismice)

„Există la Brad, în județul Hunedoara, un bătrîn inginer pe nume Ion Bălescu, în vîrstă de 84 de ani, de o vitalitate a gîndirii prospective inginerești uimitoare. În probleme fundamentale, cum ar fi construcțiile antiseismice, lărgirea artificială a plajelor Mării Negre, sau multe altele încă, inginerul Bălescu are idei și soluții cel puțin tulburătoare. Mi se pare un spectaculos exemplu de tinerețe spirituală, o nespus de tonică pildă împotriva stării de spirit „pensionariste" a atîtor tineri-bătrîni. Vă rog să nu-mi luați în nume de rău propunerea pe care îndrăznesc să o fac de a trimite un reporter pentru a-l cunoaște și a-l intervieva".

Am reprodus doar cîteva fragmente dintr-o scrisoare sosită la redacție și trebuie să spun că rîndurile respective m-au incitat și m-au îndemnat la drum.

Ajuns la Brad, aveam să constat doar două inexactități : inginerul Ion Bălescu se numește în realitate Ionel Octavian Bălescu și nu este originar din Brad, așa cum crezusem, ci din Sulina, dar cea mai mare parte a vieții sale a trăit-o la București, unde chiar și locuiește. De-o bună bucată de vreme s-a retras, ca să zic așa, la Brad unde se simte foarte bine și unde lucrează cu mult spor. Alte amănunte privind viața și persoana inginerului Bălescu : a absolvit facultatea de construcții de la celebra școală Charlottenburg din Berlin, în anul 1921, aceeași școală pe care o terminase și Anghel Saligny, a fost primul inginer român specialist în problemele betonului armat. Cam atît, deocamdată, plus faptul, nu doar de amănunt colorat, că inginerul Bălescu îi poartă o pioasă amintire tatălui său, viceamiralul Constantin Bălescu, cel care, tînăr comandor fiind, în anii tulburi de la începutul acestui secol, întîmpina în portul Constanța celebrul crucișător „Potemkin", garantînd prin cuvîntul său de ofițer român viața și libertatea celor 800 de matrozi răsculați, atitudine care, fără a se consulta în prealabil cu autoritățile române, constituia un act de mare curaj. Se subînțelege că primele noastre discuții s-au învîrtit mult în jurul acestui eveniment al cărui erou a fost și comandorul Constantin Bălescu, devenit mai tîrziu viceamiral, una dintre străzile Bucureștiului purtîndu-i, în semn de cinstire, numele. Din păcate, pentru mine, ca reporter care-mi visez un dialog cu unul dintre bătrînii noștri exemplari, inginerul Bălescu nu s-a arătat dispus să-mi se destăinuie și cu alte amănunte despre sine. Dar, chiar dacă aș fi avut astfel de date, nu știu dacă le-aș fi dat curs în cadrul acestui reportaj care s-a transformat într-un dialog cu un om de știință, un adevărat cercetător în cel mai deplin înțeles al cuvîntului. Viața sa n-a fost decît o continuă căutare în diverse probleme legate de lucrările de construcții. Să amintim printre altele primele importante lucrări de beton armat din țară în cadrul unor impunătoare clădiri, cum ar fi etajul unu al Facultății de medicină din Iași, sau prima fundație de beton cu aer comprimat la pilonii podului de peste Trotuș. „Poate, cu timpul, avea să-mi mărturisească inginerul Bălescu, concluziile la care am ajuns după peste 50 de ani de meserie vor interesa și pe alți ingineri constructori, dar, deocamdată, mi se pare imperios necesar de a face cunoscute două dintre cercetările mele, mai ales că ele au și fost aplicate cu diferite prilejuri."

O chestiune care l-a urmărit toată viața pe inginerul Bălescu, încă din timpul anilor săi de studenție, a fost cea a construcțiilor maritime și a porturilor, problemă pentru care a audiat, facultativ, cursul special de două trimestre al profesorului Georges de Thierry de la Charlottenburg. Aplicînd la condițiile specifice litoralului nostru ideile cursului respectiv, inginerul Bălescu a consolidat malul mării și apoi a construit plaja artificială din Constanța, cea de lîngă statuia lui Ovidiu. Dar cea mai spectaculoasă lucrare în același domeniu o reprezintă plaja artificială de la Eforie Sud, din 1950.

„Digul cel mare de la Eforie Sud a fost începutul și din păcate sfîrșitul unui vis al meu. În planurile mele vedeam o plajă în genul celei realizate în Franța, pe coasta de sud, în Marea Mediterană, unde plajele artificiale și porturile de agrement au schimbat într-atît configurația terenului încît a fost necesară o nouă considerare cartografică a terenului. Ca să fiu mai clar, trebuie să vă dau cîteva amănunte. Plaja artificială se poate construi cu un efort financiar minim, folosind numai și numai energia curentului de coastă. În Marea Neagră curentul de coastă bate la o distanță de 300 de metri de țărm. Bate de la nord spre sud, invers decît acele unui ceasornic. Trebuie să construim în fața acestui curent de coastă un dig de cel puțin 300 de metri lungime, în așa fel încît să prindă curentul. Am construit un astfel de dig la Eforie Sud și în răstimpul unui singur an plaja s-a dublat ca lățime. Recunosc, este vina mea că am plecat odată cu întreprinderea la care lucram atunci, în 1950, și că n-am construit în continuare astfel de diguri, dar au fost construite o sumedenie de diguri foarte mici ca lungime, incapabile să prindă curentul de coastă și care mai mult au stricat decît au ajutat litoralului nostru, adică au favorizat erodarea plajelor. Nu știu cine a construit acele digulețe care cu timpul au fost îngropate, fie la un cap, fie la celălalt, așa cum s-a întîmplat cu micile diguri construite la Eforie Sud, în timpul furtunii din 1962, cînd plaja a fost ștearsă, iar digurile au ajuns sub apă, cu excepția celui construit de mine. Nu vreau să-mi laud lucrarea, dar ea a rezistat tocmai datorită faptului că am respectat o sumedenie de condiții pe care alți colegi de-ai mei nu aveau de unde să le cunoască. Dispun la ora actuală, după cîțiva ani buni de cercetări personale, de un studiu cu soluții tehnice definitive, studiu pe care, împreună cu tot concursul meu, îl țin la dispoziția celor ce vor să le dea atenția cuvenită.

O altă problemă pe care inginerul Ionel Octavian Bălescu ține să o prezinte studiului și părerilor confraților săi într-ale construcției este cea a rezistenței construcțiilor în momentul unor mișcări vibratorii, altfel spus în cazul unor mișcări seismice. Consemnînd părerea interlocutorului nostru că cercetările și aplicațiile sale în acest domeniu, avînd la bază o activitate de peste 30 de ani, sînt absolut originale, vom încerca, pe scurt, să prezentăm cîteva din experiențele sale în acest domeniu de combatere a mișcărilor vibratorii care se exercită asupra unei clădiri sau asupra unor obiective industriale. Iată chiar spusele sale : „Mărind momentul de inerție la fundația unor motoare electrice, am reușit să suprim vibrațiile clădirii unei întreprinderi electrice din județul Bihor. Același lucru l-am obținut și la o întreprindere minieră, unde vibrațiile unui uriaș motor electric periclitau instalațiile miniere și întreruneau desfășurarea procesului tehnologic. La întreprinderea minieră din Abrud vibrațiile unui grup de compresoare erau atît de puternice încît clădirea și muncitorii se aflau în pericol. Se constatase, prin măsurători oficiale, că organismul uman nu putea suporta acele vibrații, iar clădirea se afla într-un pericol evident și avansat de dărîmare. Am mărit momentul de inerție al fundațiilor acelui grup de compresoare și vibrațiile au dispărut ca prin farmec. Recent, cu numai 4 luni înainte de cutremurul din martie, am propus suprimarea vibrațiilor unui bloc de 10 etaje, vibrații cauzate de trepidațiile a șase compresoare care lucrau în apropierea clădirii, la 30 de metri distanță, trepidații care deveniseră supărătoare și periculoase. Se încercase pînă în acel moment bararea trepidațiilor printr-un ecran, adică printr-un șanț umplut cu nisip, dar soluția, după cum era de așteptat, a înrăutățit și mai mult situația. Amintind faptul că betonul armat al unei construcții, supus unor trepidații continue și îndelungate, obosește, modificîndu-și structura și, pînă la urmă, cedează, situație pe care am și constatat-o la o întreprindere minieră unde două compresoare, montate pe doi stîlpi de beton armat, s-au prăbușit brusc, după 10 ani de funcționare, fără să fi manifestat vreo defecțiune vizibilă, întîmplarea deci, cu blocul de 10 etaje m-a determinat să urgentez și să aprofundez studiile mele privind momentul de inerție prin care diminuez acțiunea forțelor dinamice declanșate de un cutremur asupra unei clădiri în tot ansamblul ei. Sînt convins că aduc o noutate în acest domeniu, dar aduc mai ales o soluție pe care trebuie să o aplicăm de urgență clădirilor aflate în zonă seismică. Aștept cu încredere un dialog competent și o dezbatere amănunțită asupra acestei descoperiri pe care specialiștii în rezistențe o pot folosi ca atare".

În ceea ce ne privește, chiar dacă nu am putut pătrunde în lumea amănuntelor tehnice privind cele două cercetări pe care le-am prezentat, cercetări care, după cum se vede, au și fost aplicate de autorul lor, ne facem datoria de a-i anunța pe specialiștii noștri în construcții maritime și pe cei în rezistența construcțiilor că, prin intermediul revistei noastre, inginerul Bălescu le stă la dispoziție cu cele două studii.

VICTOR NIȚĂ ■

Ce ne spune energeticianul uzinei despre gospodărirea energiei

În ideea de a contribui la efortul și preocuparea generală privind economisirea energiei electrice și a celei termice, am organizat o discuție, cu cîțiva ingineri de specialitate, din diferite întreprinderi bucureștene, în prezența tov. ing. Ion Știrbulescu, de la I.D.E.B., axată pe cele mai actuale probleme ridicate de necesitatea folosirii cît mai raționale a surselor energetice ale țării, de găsirea acelor mijloace menite să conducă la blocarea tuturor căilor prin care aceste valori, de o mare importanță economică, se pot pierde. Au răspuns apelului nostru : **ing. Eufrosina Pătulea** și **ing. Gheorghe Harabagiu**, ambii de la **Întreprinderea „Precizia"**, **ing. Elisabeta Apostolescu** de la **Laromet**, **ing. Constantin Ciobănescu** de la **„23 August"** și **dr. ing. Cezar Mereuță** de la **„Autobuzul"**.

RED. Pentru început am dori să ne spuneți care este statutul unui inginer energetician într-o întreprindere industrială. Ne referim la considerația profesională care i se acordă, la modul în care este el implicat în complexele procese ale producției.

ING. ELISABETA APOSTOLESCU. Lucrez, în specialitate, de 18 ani. Ca femeie și inginer am fost totdeauna respectată, dar cred că sensul întrebării este cu totul altul și de aceea mă simt datoare să fac precizarea că, pînă acum 2—3 ani, cînd au început să apară probleme în legătură cu resursele de combustibili și cînd conducerea superioară a partidului nostru ne-a atras atenția asupra lor, rolul energeticianului în întreprindere era minor. Practic, noi ne ocupam de remedieri și întreținere și, în principal, de asigurarea alimentării cu energie. În prezent, situația este complet diferită și, din această cauză, întîmpinăm greutăți în rezolvarea unor sarcini infinit sporite și pentru care, de ce să nu o spunem?, nu fusesem pregătiți sau despre care uitasem pur și simplu.

RED. Care este, în general, atitudinea oamenilor din întreprinderile unde lucrați față de aceste sarcini care, de fapt, nu vă privesc doar pe dv., ca specialiști, ci și pe fiecare dintre ei ?

ING. E. PĂTULEA. La noi, la „Precizia", directorul Dumitrașcu înțelege și sprijină acțiunea raționalizării consumurilor de energie, dar foarte mulți dintre cei care o „mînuiesc", într-un fel sau altul, nu înțeleg încă prea bine despre ce este vorba și cum anume pot ei contribui la economii. Nu aș zice că se manifestă o atitudine refractară, dar în orice caz una superficială, pentru că altfel nu s-ar putea explica fenomenul sesizat de dv. săptămîna trecută, cînd cuptorul de uscat piese lucra fără... să aibă de lucru, sau constatările organelor de control ale I.D.E.B.-ului la unitatea noastră din Calea Rahovei în ziua de 28 decembrie a.c. unde strunguri și polizoare lucrau în gol, multe becuri erau aprinse, fără să fi fost necesar și unde tovarășii Matei, Comuș și alții nu respectau instructajul pe care-l primiseră din partea direcției noastre.

ING. C. CIOBĂNESCU. În acest sens, pot afirma că la „23 August" conducerea întreprinderii sprijină efortul îndreptat spre raționalizarea consumurilor de energie, prin acțiuni concrete de lămurire a masei de muncitori, în ședințe operative, prin mijloacele de propagandă vizuală și alte metode. Cu toate acestea, și la noi se manifestă, încă, scăpări din vedere care ar putea fi totuși evitate, ca de pildă neglijențele celor care, transportînd piese dintr-o secție în alta, împing cu electrocarele ușile lăsîndu-le apoi deschise, ceea ce face să se piardă căldura din hale.

ING. I. ȘTIRBULESCU. Eu aș mai adăuga, în privința întreprinderii dv. și alte aspecte mai importante, cum ar fi de pildă o anume grandomanie în proiectare, cum a fost aceea a instalării unor perne de aer la diverse secții, chiar acolo unde ele nu erau imperios necesare (strungărie), ceea ce făcea să crească foarte mult consumul de energie (circa 1 500 kWh) sau desființarea cuptoarelor Siemens-Martin și înlocuirea lor cu cuptoare electrice, deși, la „23 August", nu se fabrică numai oțeluri, care să necesite absolut obligatoriu sistemul electric, mult mai costisitor (oțelul carbon, de exemplu).

ING. E. APOSTOLESCU. Ați atins un punct nevralgic al problemei și anume : unii cred, după ce ne-au ignorat ani de zile, că acum toate problemele energetice aparțin, exclusiv, inginerilor de specialitate, cînd, în realitate, ele depind, foarte mult, poate chiar mai mult decît de noi, de tehnologi.

ING. E. PĂTULEA. Sînt complet de acord. O serie întreagă de utilaje, gîndite cu cîțiva ani în urmă, uneori cu foarte mulți, ca și o serie de procese tehnologice mai vechi, se cer adaptate noii situații, deoarece numai astfel se pot obține economiile de care marea noastră economie națională are nevoie.

DR. ING. CEZAR MEREUȚĂ. Aș dori să-mi permiteți să ordonez în cîteva etape acțiunile care pot conduce la realizarea de economii, subliniind, de la început, că subscriu la ideea deja exprimată și anume aceea că trebuie să se înregistreze, în primul rînd, o modificare de optică în problemele energetice, inspirată și bazată pe documentele de partid, apărute în ultimii trei ani, mai ales. Care sînt cele trei etape : **măsurile organizatorice** (eliminarea mersului în gol al utilajelor de pildă) ; **măsurile tehnice de echipament** (ca de exemplu limitarea funcționării în gol prin dispozitive anume, care se pot realiza chiar de către întreprindere prin autoutilare sau alte mijloace, laboratoare proprii etc.) și, cea mai importantă, **reproiectarea de tehnologii.**

ING. E. PĂTULEA. Dar asta presupune investiții...

DR. ING. C. MEREUȚĂ. Nu întotdeauna și nu foarte mari, în orice caz ! Voi da un exemplu din întreprinderea noastră, care beneficiază de un dispecer uzinal energetic bine pus la punct, cu o stație centrală semiautomatizată, pe toată uzina, prin care se fac toate comenzile de energie. În prezent, știm precis care sînt cei mai mari consumatori de energie din uzină, aerul comprimat, în primul rînd. Pentru sectoarele de montaj, pierderile se produc la zecile și sutele de mașini portabile cu aer comprimat produse de „Independența" Sibiu. Am trecut, de aceea, pe bormașini „Electro-Argeș", cu îndepărtarea oricăror pericole de electrocutare. Revizia sculelor cu aer comprimat, care se făcea doar cînd acestea se stricau, este mai riguroasă acum. Diferențele de consum, dintre sistemul cu aer comprimat și cel electric, la o singură secție de montaj, cu 70 de utilaje de mînă, este de circa 75—80 kWh. Ar trebui spus că ministerul nostru poate dispune reproiectarea unor polizoare, de pildă, care necesită funcționarea unui compresor de 17 kW, pentru a-i oferi acestuia presiunea necesară, tot astfel cum durata de acționare a unor bormașini, de exemplu, așa numita fiabilitate, este foarte redusă în prezent (de numai 40%), ceea ce nu-l satisface pe muncitorul care folosește intensiv aceste scule, în vederea realizării sarcinilor sale de producție și a depășirii acestora necesitînd, de asemenea, reproiectarea lor. Trebuie regîndită activitatea parțială a unor întreprinderi, schimbul de noapte, de pildă, sau cel de duminică, în care consumurile de energie sînt foarte mari, deși nu se lucrează la întreaga capacitate. Apreciez că 1/3 din sporul acordat uzinei noastre se irosește în timpul acestor activități parțiale. Revenind la investiții, atrag atenția, în deplină cunoștință de cauză, că nu există întreprindere care să nu aibă „trasee moarte" care pot fi reutilizate, nu în „forță" ci în „semnalizare". La noi, la „Autobuzul", stația efectivă lucrează pe sistem de relee și totul ne-a costat aproape 150 000 de lei, dar amortizarea s-a făcut, cred, în cîteva zile prin economiile obținute odată cu raționalizarea consumului.

ING. I. ȘTIRBULESCU. În general, am observat că, atunci cînd este vorba despre calcule, acestea se fac doar cu privire la obiectul considerat fără a se ține seama de ce se întîmplă în „amonte", adică în centrale și în rețele. Așa de pildă unii preferă consumul de energie electrică în locul celui de gaz natural, zicînd că este mai convenabil, uitînd că, de fapt, curentul se realizează tot prin combustibili și încă în cantități mult crescute. Voi alege un exemplu foarte simplu de economie rău înțeleasă, meschină aș spune. În construcții, se prevede, de pildă, un singur ștecher, de la care se aprind toate luminile dintr-o hală, să zicem, deoarece se obține o economie de 10 lei, cît ar mai costa un alt întrerupător pentru a se permite aprinderea parțială a becurilor, dintr-un spațiu oarecare, ceea ce corespunde cu cîteva mii de lei investiții în energetică, în centralele noastre ! Sînt pierderi pe care scriptele nu le evidențiază, deși sînt reale. De aceea, cred că institutele de proiectare ar trebui să-și aibă energeticianul lor, dar nu ca pe un simplu om care vizează soluțiile de alimentare tehnologică, ci care să aibă o viziune energetică de ansamblu asupra întregului fenomen, influențîndu-l.

ING. GH. HARABAGIU. La noi, la „Precizia", proiectul nu ne-a făcut sectorizarea halei, iar I.D.E.B.-ul, cînd vine în control, ne găsește cu toate luminile arzînd, deși se lucrează doar într-un sector. Nu s-a ținut seama, la proiect, nici de suprafețele vitrate și nici de tactele de fabricație, care pot lucra separat.

DR. ING. CEZAR MEREUȚĂ. Sînt de părere că secționarea transversală este mai avantajoasă decît cea longitudinală, cel puțin în cazul unor întreprinderi ca a noastră, unde utilajele sînt astfel montate încît pot fi grupate, în acțiune, transversal.

ING. GH. HARABAGIU. Aceeași este situația și la noi.

ING. I. ȘTIRBULESCU. Ceea ce s-a afirmat, acum, mă duce cu gîndul și la altceva, deosebit de important și anume necesitatea ca, în orice întreprindere, cînd este vorba despre energie, să se acționeze unitar, perfect de acord cu modul de lucru al întregului nostru sistem energetic național. Chiar și în sectorul particular, această necesitate se impune. Dealtfel, reglementările în vigoare prevăd acest „amănunt" (Decretul 202), atrăgînd atenția că sistemul național se extinde pînă la ultimul consumator.

RED. Așadar, idei și experiențe interesante într-o dezbatere care rămîne deschisă.

EM. VALERIU ■

Pe masa de lucru a cercetătorilor — sarcinile stabilite de Conferința Națională a partidului

Și piteștenii au pus soarele la muncă!

Utilizarea energiei solare la scară industrială devine un lucru din ce în ce mai firesc în lume. La noi în țară, soluțiile tehnice consacrate acestui scop sînt nu numai sprijinite și privite cu tot mai mult interes, dar se înscriu de fapt în efortul programat al inteligenței tehnice românești în vederea reducerii consumului de energie clasică și, implicit, a cheltuielilor. Realizările de pînă acum nu vor fi fiind spectaculoase, dar ele reprezintă un prim pas care trebuia, oricum, făcut, un pas firesc după care — la fel de firesc — vor urma alții. Combinatul de prelucrare a lemnului Pitești — director, ing. Ion Pietrăreanu — este de pe acum una din întreprinderile în care, și sub această fațetă, progresul tehnic face casă bună cu străduința întregului personal muncitor de a spori mereu eficiența muncii sale. În 1977, după proiectul ing. Mircea Boiciuc de la Institutul de cercetări și proiectări pentru industria lemnului s-a construit la unitatea pitești eană o cameră pentru zvîntarea cherestelei, care utilizează energia solară. Lucrările, începute în vară, erau gata la 15 noiembrie, după care au urmat probele necesare, pentru ca la 2 decembrie să se termine încărcarea primei „șarje" de cherestea. Camera propriu-zisă are un schelet din beton armat, cu două timpane de zidărie, în care sînt ușile. La nord, la sud și deasupra este vitrată cu două rînduri de geamuri sub care se află două perdele de captatori ce se pot deplasa pentru reglarea ventilației. Dacă latura dinspre sud este expusă direct la soare, cea dinspre nord beneficiază de o expunere indirectă datorită unui sistem de oglinzi. Acest reflector helio-energetic este opera inginerului proiectant Liviu Lazăr. Este vorba, de fapt, de niște benzi de oglindă montate pe un suport cilindric. În zilele cînd s-a executat reflectorul, Liviu Lazăr a lucrat efectiv la Pitești alături de cei care îi realizau proiectul, mai ales că a fost nevoie și de o modificare pentru a da libertate de mișcare suportului și în plan orizontal, lucru care inițial nu fusese considerat necesar. „Pentru modificarea respectivă — ne spune ing. Chiril Eșanu — proiectantul concepea desenele de execuție în ciornă — venise cu o planșetă tip valiză la Pitești —, noi făceam desenele tehnice după care, apoi, se executa pas cu pas. Acest flux continuu a asigurat un timp minim de lucru. Inginerul Liviu Lazăr stătea aici cîte zece ore, apoi continua să lucreze la hotel. Luam seara tîrziu ultimele desene și le predam schimbului doi". Întreaga lucrare a fost condusă de inginerul Valeriu Rață, șeful serviciului energo-mecanic al combinatului. Șeful șantierului de investiții în regie proprie a fost tehnicianul Monel Manea. „Printre cele mai grele lucruri — ne spunea inginerul Rață — au fost executarea și montarea captatoarelor. Le-am făcut, de fapt, la fabrica de frigidere din Găești. Cei de acolo au înțeles imediat că ne zbatem pentru un lucru deosebit și nou. Ne-au ajutat foarte mult, mai ales că tot ce făceau pentru noi era muncă peste îndatoririle lor de plan, pe care nu și le neglijau. Cu deosebire maistrul Gheorghe Voicu a făcut totul ca să avem ce ne trebuia în cel mai scurt timp, mai repede chiar decît ne așteptam. Dificultăți deosebite pentru noi ridica și sudarea unor plăci foarte subțiri de aluminiu. Tot ei ne-au dat și omul care ne trebuia, un sudor excepțional, Ion Constantin, care a lucrat impecabil". Momentele grele n-au fost puține. La montarea geamurilor, de pildă, oamenii s-au trezit în fața unui lucru pe cît de neașteptat, pe atît de ciudat la început : geamurile pe care le puneau ziua, noaptea se spărgeau. O zi, două, trei, ciudățenia se repeta, producînd consternare, ba chiar și un anumit fel de zîmbete. Cineva a și zis atunci : „Pe valea Argeșului, au mai pățit-o unii că ce făceau ziua li se părăduia noaptea. Numai că acum zidăria e gata și slabă nădejde să se găsească un Manole care să-și închidă Ana într-o foaie de sticlă numai ca să termine heliodrăcia asta". Meșterii nu s-au supărat. Zîmbeau și ei, dar căutau cu mintea ce trebuie să facă. Toate spărturile porneau din puncte în care geamurile erau prinse cu șuruburi. Deși aveau garnituri de cauciuc. S-au gîndit că nu sînt strînse uniform. Altceva era însă de vină : ramele nu mai păstrau sticlei un loc de plan perfect. Au fost coborîte. Toate ramele. A fost reluat finisajul. Pînă și vopseaua a trebuit dată din nou. În cîteva zile, treaba era gata și totul era bine, fără supliciul vreunei Ane. Glumele au fost uitate și lucrarea a fost încheiată.

● Valorificarea unor noi surse de energie

Deocamdată, camera este experimentală. Întreaga instalație a fost concepută în așa fel încît să funcționeze egal fără oprire tot timpul anului, în perioadele mai lungi neînsorite apelîndu-se la centrala termică. Și așa însă avantajele vor fi mari. În primul rînd că uscarea naturală practicată pînă acum — reducerea umidității de la 40—60% la 24—32% — însemna și suprafețe imense pentru stocurile tehnice. Apoi, pînă acum, costul preuscării unui metru cub de cherestea era de 335 de lei. Noul preț : 197 de lei. Într-un an, o singură astfel de instalație economisește 69 000 de lei. Extins la întregul volum de cherestea folosit de combinat, un astfel de calcul arată aproape șapte milioane de lei economii anual. Cum instalația este însă experimentală și cum se așteaptă îmbunătățiri, mai ales în ce privește înmagazinarea energiei solare — eficiența ei este foarte probabil că va fi simțitor sporită. Piteștenii nu se îndoiesc de acest lucru. „Inginerul Mircea Boiciuc, autorul actualului proiect — ne spunea directorul tehnic al combinatului — este o minte extraordinară, în permanentă căutare de soluții tehnice mai bune. Realizările lui de pînă acum sînt remarcabile. El va continua să gîndească și să caute îmbunătățiri. Pe lîngă acest lucru, nu uitați că de curînd a luat ființă la noi o filială a Institutului de cercetări și proiectări pentru industria lemnului, cu sarcini de creștere și proiectare vizînd mai ales utilizarea superioară a energiilor". Începutul deci de care vorbeam, în materie de folosire a energiei solare, a fost făcut. Și, după cum se vede, avem toate șansele ca următorii pași pe acest drum să asigure economiei noastre însemnate reduceri de cheltuieli, iar țării un loc de prestigiu în marea competiție a cercetătorilor de pretutindeni prin care aceștia se străduiesc să scoată cît mai repede lumea de sub amenințarea limitelor resurselor terestre de energie.

DORIN GHERGHINESCU ■

Aur în noroi, nimic imposibil !

Am întîlnit și reporteri fericiți. Unul din aceștia este semnatarul acestor rînduri, care, frunzărind distrat niște dări de seamă cvasicontabile ale Combinatului de hîrtie și celuloză-Zărnești, a găsit pentru articolul pe care-l scria un titlu pregnant, insolit, chiar poetic, sintetizînd una din caracteristicile majore ale civilizației contemporane, confruntate de triplul spectru al crizei combustibilului, al foamei de materii prime și al poluării. Titlul scris negru pe alb apărea, modest, într-o coloană de cifre, la rubrica... „Aur în noroi". Urma procentul de recuperare scontat, dar nu el conteză, ci ideea în sine, și anume faptul că în reziduele industriei și cu mijloacele științei actuale aurul poate fi detectat și recuperat chiar și din noroi. Din punctul de vedere al procesului industrial respectiv, prețiosul metal, oricît ar părea de curios, nu reprezenta decît un deșeu ! Inutil de adăugat că nimeni nu se putea resemna să pună punct final și să admită pierderea, pe această cale, chiar și a celei mai infime cantități de aur pentru economia națională.

Dar problema este mult mai largă. După cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a partidului, „se cere schimbată radical concepția cu privire la materialele secundare și la deșeuri, acestea trebuind să acopere în măsură însemnată, uneori în proporție de 30—40 la sută, necesarul de materii prime și materiale al economiei naționale". Înfăptuirea acestui deziderat constituie o sarcină de cinste pentru cercetătorii științifici, pentru ingineri, pentru întreg personalul tehnic. În legătură cu aceste probleme, ale căror implicații deseori scapă publicului larg, am obținut date semnificative de la inginerul Stelian Dumitrescu, șeful sectorului Cercetare al Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, care ne-a spus :

— În scopul asigurării unui grad superior de valorificare a potențialului de deșeuri și al creșterii participării acestora la dezvoltarea bazei interne de materii prime și materiale, Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe, împreună cu C.N.Ș.T. și ministerele economice, institutele centrale de cercetări și celelalte organe centrale, a elaborat Programul privind colectarea și valorificarea deșeurilor pe perioada 1976—1980, care a fost aprobat de conducerea superioară și face parte integrantă din planul de dezvoltare economică și socială a României pentru actualul cincinal. Conform sarcinilor privind creșterea indicilor de utilizare a materialelor și extinderea prin plan a acestor indicatori, încă din 1977, la o gamă largă de materii prime, materiale și produse, s-a trecut la reconsiderarea, pe fiecare ramură, minister și material, a conținutului noțiunii de deșeu și a sferei de cuprindere a acestuia.

Deșeurile industriale au fost astfel cu grijă catalogate și estimate, simpla lor înșiruire ocupînd zeci și zeci de pagini. Gama este extrem de variată : de la obișnuitele deșeuri de fier și fier vechi, fontă și fontă veche, zinc, aluminiu, la cărămizile refractare de zguri metalurgice ; de la cenușile aurifere provenite din procese industriale și valorificate ulterior de întreprinderi miniere, la acizi din industria chimică ; de la deșeurile de melană și fibre poliesterice la intestinele de ovine ; de la cenușile de termocentrală la cioburile de sticlă ; de la pleava de orz la oase brute și așa-numita „puzderie" de in și cînepă ; de la reziduurile aromatice ale fabricilor de detergenți la deșeurile de abator și produsele de ecarisaj etc., etc. Sînt prezente, practic, toate industriile, de la cele mai importante la cele — aparent — insignifiante, elementul central reprezentîndu-l, firește, nu catalogarea, pe cît posibil exhaustivă, a deșeurilor la nivelul întreprinderilor și al întregii economii naționale, ci amploarea măsurilor pentru deplina lor valorificare.

● O concepție radical schimbată în domeniul materiilor secundare și deșeurilor

— În cadrul Programului de colectare și valorificare a deșeurilor pe anul 1977 — precizează inginerul Stelian Dumitrescu — s-a prevăzut să se introducă pe această cale în circuitul economic materii prime, materiale și produse în valoare de miliarde de lei, la producția de oțel deșeurile contribuind cu circa 41 la sută, în consumul de plumb cu 23,5 la sută, în producția de hîrtie-cartoane cu 16,3 la sută, în producția de anvelope cu 9,3 la sută etc. Ca urmare a indicațiilor conducerii partidului, măsurile din Programul suplimentar pe 1977 au vizat, în principal, intensificarea și valorificarea deșeurilor metalice, creșterea sarcinilor de colectare a fierului vechi, organizarea recuperării tuturor deșeurilor de aliaje dure, creșterea gradului de recuperare la ulciurile minerale uzate, intensificarea colectării maculaturii, a textilelor vechi tip lînă și bumbac, a articolelor uzate de piellărie, atît de la populație, cît și de la instituțiile și întreprinderile care utilizează produse textile, confecții etc. Trebuie amintită și organizarea sistemului de achiziții de la populație, instituții de stat, hoteluri, cămine, a obiectelor uzate recondiționabile — confecții de îmbrăcăminte, covoare, televizoare, aparate de radio, articole casnice, mobilă etc. — și prelucrarea acestora prin rețeaua cooperației meșteșugărești, la orașe, și prin cooperativele de consum, la sate. Se estimează că doar la acest capitol se pot obține materiale recuperate și produse recondiționate în valoare de peste un miliard de lei pe an !

— Tovarășe inginer Stelian Dumitrescu, se știe că pe plan mondial a început să fie reconsiderat, uneori cu surprinzătoare rezultate, Gunoiul Cel De Toate Zilele. Expresia nu se dorește ireverențioasă, iar majusculele își au și ele rostul lor, subliniind însemnătatea problemei în societatea modernă, industrializată. Ce e nou ?

— Deșeurile menajere au căpătat noi dimensiuni în contextul crizei combustibilului, al foamei de materii prime și al poluării, tripticul care, din păcate, caracterizează și el lumea de azi. De pe o parte, aceste deșeuri specifice păstrează un anumit potențial energetic. De pildă, unii cercetători estimează că arderea lor completă, în condiții controlate, ar putea acoperi circa 4 la sută din nevoile energetice ale Republicii Federale Germania ! Pe de altă parte, ele conțin o serie de materii prime care, utilizate printr-o tehnologie adecvată, ar duce la asigurarea unei părți defel neglijabile din necesarul industriei, realizîndu-se în acest fel un deziderat extrem de important: „reciclarea" cvasitotală a materiilor prime. În afară de aceasta, prin valorificarea lor, s-ar atenua nocivitatea sau poate chiar s-ar ajunge, în final, la eliminarea lor ca sursă de poluare în zona marilor orașe.

— Așadar, o „lovitură" triplă. Ce se întreprinde în România pe această linie foarte modernă de cercetare ?

— Există o dificultate specială în calea unei valorificări optime. În timp ce în țări ca Franța, Olanda, Italia, S.U.A. ambalajele reprezintă circa 40 la sută din volumul deșeurilor menajere, la noi deșeurile cu un conținut caloric ridicat (hîrtia și textilele) se găsesc în cantități relativ scăzute. Aceasta pentru că s-a reglementat valorificarea lor prin acte normative, care prevăd colectarea diferitelor materiale devenite inutilizabile în gospodărie : hîrtia, textilele, sticla, metalul etc. Și trecerea masivă pe încălzirea locuințelor prin termoficare — care aduce importante economii de combustibil — a făcut să scadă conținutul în cenușă al deșeurilor menajere. În plus, la noi umiditatea deșeurilor menajere este relativ ridicată : ea ajunge și la 40 la sută, datorită proporției mai mari de substanțe organice vegetale, în timp ce masa combustibilului nu depășește, de regulă, 25 la sută din total.

— Bănuiesc că specialiștii noștri nu au capitulat în fața acestor dificultăți obiective.

— Desigur. S-a cercetat și s-a realizat *un procedeu original de ardere a deșeurilor menajere* cu efecte economice remarcabile : arderea fără aport de combustibili clasici ; recuperarea unui procent ridicat din puterea calorică, prin transformarea în apă caldă ; recuperarea fierului vechi ; în sfîrșit, utilizarea cenușii rezultate din arderea deșeurilor menajere pentru obținerea de elemente de construcții avînd caracteristici similare celor obținute prin procedeele clasice convenționale.

Pe această cale, oarecum neobișnuită, se satisfac, așadar, trei cerințe economice moderne : reciclarea materiilor prime, recuperarea de energie, atenuarea poluării mediului înconjurător. *Pe porțile uzinelor de incinerare concepute după noul proiect românesc vor intra cantități uriașe de gunoaie și vor ieși materii prime, produse, practic, fără deșeuri, iar pe țevi se va scurge căldură...*

Pe baza unui contract de cercetare și inginerie tehnologică între Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie și INCREST (Institutul național pentru creație științifică și tehnică) s-a realizat o *stație-pilot experimentală de ardere a deșeurilor menajere.* Anual, ea produce aburi, circa 3 000 000 cărămizi și 1 800 t fier vechi gata balotat. Această stație, prima de acest fel din țară, trebuie privită doar ca un început.

Trăim într-o lume prea bogată și prea săracă, în același timp — afirmația se referă, firește, la întregul glob — pentru a-și permite să privească indiferentă la deșeuri. Tocmai ca urmare a acestui fapt un număr crescînd de cercetători, inclusiv din țara noastră, angajați în studii și experimentări fertile, pot spune, într-un anumit sens, parafrazînd titlul unui cunoscut roman : „Deșeurile sînt meseria mea !"

I. NICULESCU ■

SUB ZODIA CIVILIZAȚIEI SOCIALISTE

Oameni pe Olt, sub cascada luminilor

O salbă de oglinzi care sar în cascadă, cu intermitență ritmică, fără să se spargă, între munți și Dunăre. O suită de ceruri așezate în trepte, între ieșirea Oltului din defileu, din întunericul minerăl al munților, și pierderea lui în câmpie, spre zările de cleștar ale fluviului. Un cîrd de lacuri de-a lungul Oltului, unele uriașe, ajungînd pînă la 250 de milioane de metri cubi de apă, lacuri de șes sau lacuri alpine, în care mumiile brazilor înecați nu povestesc despre catastrofe, ci despre o operă săvîrșită cu compasul și rigla. Acest miracol estetic, care nu figurează încă nici în textele, nici în planșele cărților noastre de geografie, aceastâ operă a miinilor omului, ivită pe-aici doar de niște ani, dar convingătoare ca și un spectacol al naturii, ca și o capodoperă naturală, convingătoare ca și cum natura ar fi lucrat-o încă din ere geologice, se cheamă **suita, salba** sau **cascada** (îi putem zice cum vrem, toponomastica încă nu-i stabilită) **hidrocentralelor de pe Olt**. Una din cele mai spectaculoase lucrări hidroenergetice ale țării, una din cele mai interesante din Europa, o lucrare de concepție românească, executată exclusiv cu forțele noastre, de la desenul tehnic (operă a I.S.P.H.–București) la turbinele („made in Reșița") care transformă Oltul în energie electrică. Primele patru hidrocentrale (cele de la Dăești, Rîmnicu Vîlcea, Riureni și Govora) produc deja, au livrat sistemului energetic al țării peste un miliard de kWh. Alte nouă (cele de la Turnu, Călimănești, Băbeni, Ionești, Zăvideni și Drăgășani, județul Vîlcea, Străjești, Arcești și Slatina, județul Olt) sînt în plină construcție. Își edifică barajele, digurile, căile de acces, zidurile centralelor, oglinzile fluide ale lacurilor de acumulare, dislocind un întreg peisaj (care uneori, precum la Turnu, poate însemna niște munți !) fabricînd în locu-i un altul. Peste 10 milioane de metri cubi de pămînt și piatră s-au excavat doar la cele patru hidrocentrale care produc. Dincolo de rostul economic (o putere instalată de 1 200 MW, o producție anuală de 3 miliarde kWh), aceastâ salbă sau „cascadă" de hidrocentrale înseamnă, cu alte cuvinte, o modificare substanțială a geografiei, și deci a microclimei, care se va îmblînzi, se va îndulci, va deveni mai umană. Biologii au și început să studieze aclimatizarea păsărilor migratoare pe noile lacuri. Cînd cormoranii, lișițele, rațele, berzele iau act de existența unor astfel de puncte geografice, făcîndu-și-le locuri de popas, înseamnă că natura le-a votat, le-a acceptat definitiv. Umanizarea geografiei și deci a climei nu poate să nu aibă și consecințe asupra firii omului, chit că nu subscriem integral la această teză, căreia îi opunem zicala românească a omului ce sfințește locul. Această sfințire a locurilor s-a produs, pe aici, la dimensiuni geografice, într-un răstimp de numai cîtiva ani, prima mușcătură de excavator, pe cel dintîi șantier al hidrocentralelor de pe Olt, petrecîndu-se la 21 octombrie 1970, undeva, lîngă Rm. Vîlcea, la punctul numit Goranu.

De-a lungul Oltului se făurește deci un nou peisaj, un peisaj ce este operă a omului – a omului ce sfințește locul – și pe care se cuvine să-l privim dintr-un unghi care este al lui, al acestui om. Cine e el ? Cine sînt ctitorii acestui nou peisaj ? Sînt, evident, niște creatori, creatori în înțelesul major al cuvîntului, artiști ca și cei din virsta clasică a culturii românești, mulțime de meșteșugari care provin direct din virsta populară a culturii, oameni care realizează cu competență și dăruire această lucrare ce reprezintă o performanță de gîndire tehnică și de artă. I-am cunoscut, în primele zile ale noului an, pe mulți dintre ei, și satisfacția de a-i ști nu e mai mică decît aceea de a-i fi întîlnit oievea pe vechii ctitori de civilizație ai acestui pămînt. Primii au venit pe valea Oltului în urmă cu două milenii, cu trupe și mașini arhaice de luptă. Șoseaua romană, tăiată în piatră, le conservă și azi amintirea. Urmașii, continuînd gestul edil, prelungesc drumul arhaic, înarmați cu mașinile acestei epoci.

Chiar la ieșirea din defileu, acolo unde apele Oltului încă spumegă, înfiorate de răceala minerală a pietrei pe care au străbătut-o cu ferăstraiele lor fluide, e șantierul hidrocentralei Turnu, cea mai tinără dintre construcțiile Oltului, inaugurată la 7 septembrie 1977. E, în același timp, adică va fi, și cea mai mare (cu o putere instalată de 70MW, adică aproape de două ori mai mult decît puterea tuturor centralelor electrice din România anului 1938) și e, ca spectacol al muncii, cea mai „fierbinte", albia riului fiind aici îngustă, prăpăstioasă, abruptă, capricioasă, vrăjmașă, punînd constructorilor probleme grele. Dar ei, constructorii, făuresc, cum spuneam, nu numai un nou peisaj, nu numai un strat nou de civilizație, ci adîncesc, în același timp, un arhaic strat de cultură, în care se întîlnesc cu strămoșul edil, pietrele fiind așezate în rost parcă de aceleași mîini, cu priceperi diferite de la epocă la epocă. Chiar în hotarul șantierului e castrul roman Arutela, monument pe care noua construcție îl ocolește cu grijă, ba, mai mult, i se subsumează, dacă se poate zice astfel, inclusiv ca prezență, în peisaj. Schițele proiectanților, ni se spune, au pus construcția „în rimă" cu castrul, decizînd, printre altele, protecția digurilor nu cu beton, ci cu piatră, astfel încît între monumentul antic și cel modern desenul,

Ion Șahinian, inginerul cu investițiile, reprezentant al beneficiarului, față în față cu investițiile care capătă viață (stînga) Iosif Mezei, șef de echipă, as al montajelor, posesorul a două mîini de aur și al unei minți care gîndește profund asupra muncii, a calității ei. (dreapta)

în peisaj, să se continue, într-o relație de reciprocă și subtilă valorificare în chenarul aceleiași file. Aici, lîngă izvoarele istoriei, Oltul va deveni, în curînd, lac alpin, avînd, ca niciodată pînă acum, șansa de a putea contempla în liniște cerul. Îi vor tulbura meditația doar stolurile repezi de nori, stolurile repezi de păstrăvi ce vor visli în adînc, vislele turiștilor care vor căuta aici, lîngă vechiul castru, liniștea și singurătatea între stelurile de nori și de păstrăvi. Ca să se-ajungă la acest moment, la această liniște, la acest inedit echilibru al geografiei și al istoriei, încheigînd o altfel de intimitate a locului, căreia omul îi poartă de pe acum nostalgia, cîteva sute de constructori dau, la ceasul de față, o bătălie cu adevărat eroică. Pe unde acum curge Oltul vor fi barajul și centrala electrică, pe unde acum e calea ferată (vechea, frumoasa cale ferată a defileului, construită la sfîrșitul veacului trecut) va curge Oltul, strămutat pe o nouă albie, pe unde acum nu-i nimic, adică nimic altceva decît pictra muntelui, va fi calea ferată, deviată pe o distanță de 800 de metri. Șenalul pentru devierea Oltului este gata, noua cale ferată este gata și ea, ea pornește chiar de lîngă castru, „ca o simbolică magistrală pentru noua mișcare a vremii" (comparație pe care o citim într-un articol afișat la gazeta de perete a șantierului), se lucrează intens la baraj, care va trebui să fie adînc, străbătînd, ca să ajungă la marnă, adică la temelia capabilă să-l susțină, un strat aluvionar de vreo douăzeci și ceva de metri. Oltul, scăpat din cleștele defileului, irumpe aici cu chiot, cu năvală vijelioasă de ape, uneori debitele ating și 2 000 de metri cubi pe secundă, drept pentru care zidurile de protecție ale construcției vor trebui să fie zdravene, să fie înalte (circa 25 de metri), să rivalizeze în trăinicie cu munții sau cu strămilenarul castru. Șeful șantierului, inginerul Gheorghe Grigorcea, e o cunoștință mai veche de-a noastră, l-am cunoscut acum cîțiva ani pe șantierul hidrocentralei de la Riureni, unde era șef de lot. Riurenii au fost începutul, prima experiență, „prima izbire cu capul", zice el, „la Riureni m-am aruncat în apă, m-am aruncat în cap, cu ochii închiși, fără să știu să înot" (se trezise cu răspunderea de șef de lot fără ca o experiență profesională anterioară să-l facă sigur pe el, pe puterile și pe cunoștințele lui), „acum știu să înot", continuă el, „cred că mi-am format și un stil"... Se întrerupe, suride, se încruntă : „Numai că stilul Riureni, vă dați seoma, nu se mai potrivește aici, e depășit, trebuie să-mi formez stilul Turnu, care e mult mai pretențios"... Ion Mihăilă, șeful de lot, îl confirmă, da, zice el, „problemele Turnului sînt mult mai grele, de fapt fiecare hidrocentrală are problemele ei, mereu noi, mereu altele, una nu seamănă cu cealaltă, nicăieri nu se repetă aceleași soluții". Aici, pe șantierele Oltului, munca are un neprevăzut pe care el, Ion Mihăilă, nu l-a mai întîlnit nicăieri, deși e constructor vechi, un neprevăzut care, de fapt, este al Oltului însuși, riu tumultuos, capricios, plin de surprize, altul la fiecare pas, altul în fiecare clipă, cînd rîu de munte, cînd rîu de șes, cînd sălbatic, cînd somnoros, cînd furtună, cînd cintec de leagăn. Ion Mihăilă e localnic, e de fel din Călimănești, s-a născut pe Olt, a crescut pe Olt, și trebuie să-l credem cînd ne spune că, după el, dacă ar fi să facă o comparație, Oltul se poate asemăna unui ins de geniu aflat într-o eternă dilemă a zămislirii.

Un ceas mai tîrziu, pe șantierul hidrocentralei de la Băbeni, o nouă întîlnire cu o cunoștință veche. String mina inginerului Constantin Preoteasa, șeful șantierului, urmărind, pe fața-i slăbuță, cu trăsături fine, amprenta trecerii unor ani. Îl regăsesc modificat, impulinat, s-ar zice, prin niște combustii care i-au calcinat și părul. Părul îl miroase a scrum, ca o mătase de porumb transformată-n cenușă, senzație care nu e subiectivă, o simt în nări, și a cărei explicație este foarte simplă. A stat, pînă mai adineaori, lîngă un foc, un foc de cărbuni, unul din zecile de focuri aprinse în diferite puncte de lucru, în sobite metalice, ca să dezghețe oamenii și mașinile. Tot lîngă un foc, lîngă un astfel de foc, l-am cunoscut cu niște ani în urmă, nu tocmai mulți. Era în prime. iarnă a șantierelor de pe Olt, în iarna lui 1970, la puțin timp după ce, în punctul numit Goranu, excavatorul lui Florian Albulescu smulsese prima cupă de pămînt, inaugurînd construcția Oltului energetic. În acea zi, în acel punct, se afla și el, inginerul Constantin Preoteasa, el comanda construcția, el ridicase brațul, dind semnalul pornirii excavatorului. Pe unde mai e Florian Albulescu ?, îl întreb, convins c-o să mi se răspundă, pe tonul cel mai firesc, că e chiar aici, la Băbeni, că n-are unde să fie decît aici, împreună cu el, cu Preoteasa. Vechii constructori (și ei, cei doi, sînt cu adevărat printre cei „vechi", au lucrat amîndoi pe șantierul luminii de la Cheile Argeșului) nu se despart ușor unii de alții, dimpotrivă, ei își dau unii altora o încredere absolută, o încredere care poate fi de o viață, ca oameni pe care-i leagă o mare prietenie, născută în condiții adeseo grele, totdeauna eroice. Ei lucrează cu anume oameni, cu anume șefi, în anume condiții care,dacă sînt respectate, munca poate începe în orice condiții. Dar nu, Albulescu nu e aici, lucrează pe un alt șantier, în schimb aici, la Băbeni, sînt destui „oameni vechi", oameni cu care Constantin Preoteasa muncește de multă vreme. Aici lucrează meșterul dulgher Iuliu Gall, zis și Ghiula-bocl, ale cărui cofraje sînt atît de perfecte încît betonul ce se toarnă în ele nu mai trebuie tencretat, iese „lins" de la prima mînă. Aici lucrează oameni ca maistrul Nicolae Nicolae, care s-a distins la Porțile de Fier, apoi la Rîmnicu Vîlcea, la Dăești și la Riurani, sau ca maistrul turbinist Simion Simionescu, sau ca șeful de echipă Iosif Mezei, montari-specialiști cu state vechi, cu faimă veche, cu mîini de aur. Uite, continuă Preoteasa, nu mai departe decît în ajunul Anului nou, echipele lui Iosif Mezei și Alexandru Udrea, vegheate de maistrul Simionescu și inginerul Constantin Călinoiu, au lansat cu deplin succes, la capătul unor ore de lucru care n-au fost decît vreo douăsprezece, rotorul generatorului nr. 1. Adică au făcut ca o piesă ce cîntărește 190 de tone, cu un diametru de 7 500 mm, să intre perfect în statorul ei, operație deloc ușoară, dacă te gîndești nu la altceva, nici la gerul năprasnic de ieri, care înghețase mîinile pe unelte, nici la efortul fizic al acelor destule ore, ci numai la faptul că între rotor și pereții statorului e doar un spațiu de vreo zece milimetri. Calitatea muncii, această mare, această imperioasă cerință a dezvoltării noastre, atît de pregnant formulată în importanța și rostul ei de către tovarășul Nicolae Ceaușescu la tribuna Conferinței Naționale, își cre aici, la Băbeni, promotori ardenți, cu o înaltă conștiință, cu un înalt profesionalism.

Plecăm mai departe, pe firul Oltului... Ard facuri, în sobițe metalice așezate de-a dreptul pe sol, pe zăpadă, și la Străjești, în județul Olt, pe șantierul unei hidrocentrale al cărei lac de acumulare va cuprinde, aflăm, nu mai puțin de 250 de milioane de metri cubi de apă și ale cărei diguri de fapt niște gigantici contraforți, stringînd Oltul într-o chingă la fel de arhidurabilă ca și munții, niște munți răsăriți în plină cîmpie, se vor întinde pe cîte 12-15 kilometri. Șeful șantierului, ing. Mihai Dumitru, a lucrat și la Bicaz, și la Argeș, e moldovean, are pe șantier și moldoveni, și ardeleni, și olteni, e mulțumit de toți, inclusiv de ultimii, care, zice, „prind repede", adică învață repede să construiască, să monteze și, mai presus de toate, să iubească această muncă de un fel deosebit. E iarnă, e frig, se muncește greu, pămîntul e tare, pietrificat de ger, unealtă se-ndoaie, mîna pe ea îngheață, se face și ea ca fierul, „nu mai știi care-i fier, care-i mînă", după vorba unui moldovean, a minerului Ionescu-Milionarul, numit așa fiindcă a excavat, pînă azi, peste un milion de metri cubi de pămînt. Acest Ionescu-Milionarul e un omuleț, „o firimitură de om", cum singur se prețuiește, cu un surîs ce-l catifelează obrazul zbircit, al zice că poți să-l spulberi cu răsuflarea, dar nu l-au spulberat, pînă azi, nici viscolele iernilor Bicazului, nici viscolele iernilor Argeșului.

Seara, întors la Băbeni, sînt martor la plecarea autobuzelor cu muncitori. Constructorii locuiesc la Rîmnicu Vîlcea, în apartamente moderne, în blocurile din noul cartier Ostroveni. Cartierul acesta e, într-un fel, un dar al lor, e, mai exact, o consecință directă a muncii lor. Aici a fost o zonă inundabilă, des vizitată de revărsările Oltului, aici nu se putea construi nimic, aici s-a construit, în ultimii ani, gratie lucrărilor de protecție, de regularizare a riului, necesare construcțiilor hidroenergetice.

De fapt, îmi spune cel ce m-a însoțit în această peregrinare – și care este Ion Șahinian, reprezentantul beneficiarului, inginer cu investițiile în cadrul întreprinderii care exploatează hidrocentralele de pe Olt – de fapt, ei, oamenii acestor mari șantiere, știu că, zidind ceea ce zidesc, edificînd ceea ce edifică, edifică cu mult mai mult, adică mai mult decît niște baraje, niște șosele, niște centrale, niște lacuri. Ei edifică – dacă se poate spune astfel – și niște consecințe. Niște consecințe, care, deși lente, nu vor întîrzia să apară. În preajma noilor lacuri, în preajma noilor centrale, în preajma noilor baraje, în preajmc noilor cartiere de locuințe, geografia va deveni, cum notam mai sus, mai umană, închegînd o nouă intimitate a locurilor, greu de definit azi, dar foarte necesară, căreia omul îi poartă de pe acum nostalgia.

I. OLTEANU ■

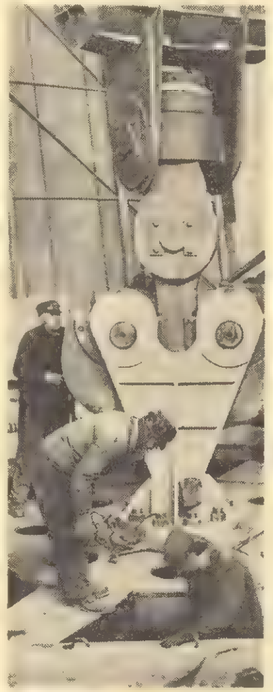

Ultimele clipe ale anului 1977, la capătul a douăsprezece ore de încordare, pe șantierul hidrocentralei de la Băbeni a fost „lansat" (adică introdus în stator) rotorul turbogeneratorului nr. 1.

Fotografii de ION PREDOȘANU ■

E limba noastră

E limba noastră fagure de miere
Și lacră de înțelepciune este,
Ea ca un roi ne-adună și ne cere
Pe-aceste plaiuri – strămoșească
zestre.

E limba noastră șoaptă de baladă
Ce din adîncuri vine, de istorii,
De-al veacurilor murmur încărcată,
De vuietul de lupte și victorii.

E limba noastră cintec și visare,
Ea – slovă a scripturilor române,
Credință ce ne ține treji sub soare,
Iubire care veșnic ne rămine.

O, ascultați ce sfînt, ce dulce sună
În mlădierea ei cuvîntul mamă,
Cuvîntul dor cu țară se-mpreună
Și ca un corn înalt prin timp ne
cheamă.

De rouă-i sînt duioasele silabe,
Vocalele de purpură și-azur
Zic doină și zic codri, munți și ape
Și toate cîte freamătă în jur.

Căci limba noastră-i fagure de miere
Și tulnic de îmbărbătare este,
Ea ca un roi ne-adună și ne cere
Pe-aceste plaiuri – strămoșească
zestre...

ION SEGARCEANU ■

CÎTEVA CLIPE DE ANUL NOU – LA MUZEUL TOADER HRIB DIN ARBORE

„În fiecare zi să lucrezi pentru neamul tău"

Așa își începe în fiecare an **Toader Hrib** jurnalul în care-și notează zi cu zi tot ce i s-a întîmplat sau cine i-a trecut pragul muzeului din comuna Arbore, județul Suceava. La fiecare început de an, de ani de zile, Toader Hrib repetă această frază devenită pentru el lege. Despre autorul „**Cronicii de la Arbore**", aflată deja la a doua ediție, s-au scris multe articole și s-au făcut zeci de emisiuni la televiziune și la radio, nu numai în limba română dar și în multe limbi europene. Mulți care vin să viziteze mînăstirea de la Arbore trec neapărat și pe la muzeul lui Toader Hrib. L-am vizitat recent. La intrare, la loc de cinste, pusă sub geam și în ramă, era atîrnată diploma prin care lui Toader Hrib i se conferea premiul I la Festivalul național „Cîntarea României", ediția I. Nea Toader m-a primit așa cum obișnuiește, și cum a învățat prin partea locului, cu vin de cireșe, băut direct din butie de lemn de cireș. „Ni se dezleagă limba și amintirile vin mai repede", îmi spune Toader Hrib. „Nu beau decît un pahar sau două și numai cînd am musafiri La cei 80 de ani ai mei acest vin îl consider ca o doctorie". Într-adevăr după un pahar de vin și cîteva ruci începe să-mi povestească că și în acest an în ciuda vîrstei a muncit mult. Începe să-și răsfoiască jurnalul aducîndu-și aminte și zăbovind peste fiecare însemnare. Îmi povestește că în '77 a mai înzestrat muzeul cu cîteva picturi vechi de peste 300 de ani găsite prin partea locului, cărți și niște grîu dacic vechi de peste 2 000 de ani. Îl rog să-mi povestească o întîmplare a anului trecut de care-și aduce aminte. Răsfoiește din nou jurnalul, mai soarbe o înghițitură de vin și începe să-și depene povestirea. „Acum iarna nu vine prea multă lume pe-aici la mine. Pînă și cei din sat au început să-și rărească vizitele. Simt cînd sparg lemne că au început să mă lase puterile. În schimb vara vine foarte multă lume aici. Vin elevi de la Suceava, vin turiști din toată țara și foarte mulți străini. Într-o zi, de-abia se făcuseră perele de mărimea monezilor, se oprește la mine în poartă o mașină mare cît un car de pe la noi. Coboară cîțiva turiști străini și după ce vizitează muzeul, și după ce le explic în parte fiecare exponat, după ce-au făcut fotografii și m-au imprimat pe un casetofon, unul din ei mă la deoparte și-mi spune că l-ar interesa să cumpere de la mine o cruce de lemn în care este sculptat zimbrul Moldovei și o pictură veche pe lemn. Drept să vă spun eu atunci nu prea am înțeles despre ce este vorba. A doua zi, a venit din nou pe la mine însoțit de un tînăr care vorbea românește și limba lui. Mi-a numărat zece mii de lei și mi-a spus că banii sînt pentru sculptura în lemn iar pentru pictură îmi lasă mașina de-afară. M-am uitat la ei și de-abia atunci am înțeles despre ce era vorba. Doreau să scoată acele rarități din țară. L-am rugat pe tînăr să-i spună străinului chipeș și plin de bani că dacă pentru ei aceste lucruri valorează atîta, cît ar crede ei că valorează pentru mine și pentru neamul meu aceste rarități ? S-a uitat din nou la mine, s-a uitat la exponate, le-au fotografiat din nou și mi-a strîns mîna și au plecat". Am privit și eu acele rarități ale muzeului din Arbore. Lîngă ele era scris pe o etichetă. stingaci : „Nu puneți mîna să rămînă și pentru alții care pot veni după noi". Cum era de Anul nou, după ce l-am ajutat pe Toader Hrib să-și spargă niște lemne, după ce m-am mai plimbat prin cele două camere țărănești care formează muzeul, la plecare. în poarta țărănească l-am întrebat la despărțire: „Nea Toader, acum că începem un nou an ce te gîndești că vei mai face" ? S-a uitat la mine, a început să-și frece mîinile de ger, și-a îndesat căciula pe lîngă sprincene ca să nu observ fruntea încruntată și mi-a spus : „Cred că voi mai trăi cîtiva ani. Tot ce am strîns aici este o muncă de generații. Familia mea stringe exponate pentru muzeu de pe la 1 700. Această dragoste față de mărturiile istoriei s-a transmis la noi în familie din tată în fiu. Eu nu mai am pe nimeni. Așa că totul o să rămînă celor care m-au ajutat, adică cei de la Consiliul culturii și educației socialiste de la Suceava. Cît voi mai trăi, voi folosi acest timp să servesc din tot sufletul meu pe om, neamul și țara mea, socotindu-le cele mai înalte îndatoriri omenești".

Taxatoarea cu matricolă de elev

În ziua de 1 ianuarie, în primele ore ale dimineții, în mașina 49 încasatoare era o elevă. Pe genunchi avea o carte cu copertele învelite în ziar și deschisă undeva pe la jumătate. În fiecare stație, tacticoasă și plină de răspundere, avea grijă ca ușa din spate de care răspunde să se deschidă sau să se închidă la timp, să elibereze bilete călătorilor, să dea restul — iar între stații își arunca din nou privirea pe cartea pe care o pitea ca la școală. Am profitat de ocazie că la pădurea Băneasa nu s-a urcat nimeni și am întrebat-o dacă este într-adevăr elevă. Da! Sînt elevă în anul I-D la Liceul de matematică și fizică „Ion Luca Caragiale" din București. Aveam să aflu în continuare că nu are nici 15 ani împliniți. Lucrați în perioada vacanței la I.T.B.? Precum vedeți. Am început prin a-i ține loc mamei mele, solicitată odată de niște treburi și acum, cum îau vacanță lucrez aici. De cînd aveam 13 ani fac acest lucru. Tovarășii mei de muncă de aici, părinții mei, fiindcă nu doar mama, ci și tatăl meu lucrează la I.T.B., toată lumea are încredere în mine, sînt stimată și respectată. Astăzi, de exemplu, după ce am stat în mijlocul familiei pînă la ora două noaptea, după ce am băut un pahar de pepsi, am plecat la garaj. De cînd lucrez, niciodată nu am întîrziat. Cînd încep școala îmi văd serios în continuare de lecții și lucrez doar duminica, cînd este mama de serviciu. Te-ai încurcat vreodată în socoteli și în bani? Nu uitați că sînt elevă la un liceu de matematică — așa că mă descure foarte bine. Astăzi știind că nu este aglomerație mi-am luat și ceva de citit. Cîteva zile imaginea și cuvintele taxatoarei purtînd matricola de elev nr. 787 îmi reveneau mereu în fața ochilor. Îmi imaginam cît de mîndri și bucuroși trebuie să fie părinții, și ea însăși, cînd se întoarce acasă. La coborîre din autobuz am întrebat-o cum o cheamă. **Ciuciu Mariana** și vă dorese „la mulți ani!".

SORIN POSTOLACHE ■

Părinți regăsiți la...
EVIDENȚA POPULAȚIEI

— Tovarășe locotenent-colonel Toboșaru Mihai, sînteți adjunctul șefului Direcției de evidență a populației din cadrul Inspectoratului General al Miliției. Practic, ce evidență aveți ?

— A tuturor persoanelor din România, începînd de la vîrsta de 14 ani cînd se primește buletin de identitate. În curînd însă la noi vor figura absolut toate persoanele.

— Care considerați că sînt principalele lucruri, ce trebuie amintit, vorbind despre utilitatea evidenței populației ?

— Trebuie să țineți seamă de faptul că avem formații subordonate pe întreg teritoriul țării, deci efectuăm operațiile de evidență curente. Servim oamenii muncii cu tot felul de cereri legate de specificul activității noastre. Furnizăm date Direcției centrale de statistică. Spunînd exact numărul locuitorilor orașului se poate presupune că ajutăm la stabilirea exactă a numărului de pîini sau de pantofi ce trebuie, ca să mă limitez la aceste aspecte. Depistăm grație bunei organizări a muncii operative tați sau mame re-și părăsesc copiii, ajutăm să se revadă frați care s-au văzut pe vremea cînd erau sugari, informăm unitățile socialiste unde le sînt debitorii fugiți. Se întîmplă, nu chiar de puține ori, ca un copil înfiat să afle că are alți părinți, sau chiar părinții reali vor să-și vadă copilul după 10, 20 sau 30 de ani. De fiecare dată cerem acordul părinților înfietori.

— Tovarășe locotenent-colonel, spuneți-ne, vă rugăm, de cît timp există la noi în țară o evidență serioasă a populației, cum este ea apreciată pe plan mondial și cam ce rezervă viitorul acestei munci ?

— O evidență riguroasă a populației în țara noastră există din 1949. Noul act de identitate, care a înlocuit vechiul birou de populație, face dovada identității, a cetățeniei române, domiciliului și reședinței. Este unul din cele mai perfecționate sisteme de evidență a populației. Deja a început organizarea muncii pe bază de calculator și ea se va extinde. Tendința este codificarea. Codul înseamnă un sistem de cifre în care fiecare dintre ele va însemna ceva. Anul nașterii, ziua, locul nașterii, sexul și așa mai departe. Codul va fi același pentru toate legitimațiile și carnetele unui om. Un simplu permis de pescuit va face ca în cîteva minute o persoană să fie identificată.

— Înainte de a reproduce cîteva dintre cazurile pe care le-ați rezolvat, înainte de a pune capăt convorbirii noastre deci, v-am ruga să ne spuneți ce factori frînează buna desfășurare a activității despre care scriem.

— O parte a cetățenilor nu-și anunță noul domiciliu în termen de 5 zile la organul de miliție. La fel stau lucrurile cînd este vorba de primiri în gazdă, subînchirieri. Și amenzile în aceste cazuri sînt mai mult simbolice. Apoi, o mulțime de întreprinderi de construcții angajează oameni fără să se uite dacă buletinul este în regulă. Barem Șantierul naval din Constanța nu-i cere deloc.

★

„Tovarășe comandant ! Subsemnata Mitroi Elena din Tîrgoviște, Aleea Socului, bloc 21, ap. 30, vă rog din suflet să-mi găsesc sora. Iată împrejurările care vă vor ajuta s-o găsiți : sîntem surori gemene născute la 29 iulie 1938 la Spitalul Filantropia din București. Neavînd cu ce ne întreține, mama noastră, Sevasta Mitroi, care trăiește, pe mine m-a dat la leagăn, iar pe sora mea Maria a dat-o la o familie căreia nu-i cunoaștem numele, ci doar faptul că stă în comuna Rădulești, județul Ilfov. Tovarășe comandant, pe mama mea am cunoscut-o la 29 de ani, cînd am găsit-o tot cu sprijinul organelor de miliție. Rog dispuneți." „Către postul de miliție al comunei Brazi, județul Ilfov. Luați măsuri pentru identificarea lui Mitroi Maria, fiica lui natural și Sevasta, născută la 29 iulie 1938 în municipiul București, care în anul 1940 a fost dată spre înfiere unei familii din comuna Rădulești, județul Ilfov. Verificați și registrele de stare civilă ale fostei comune". „La ordinul dv. cu privire la Mitroi Maria, raportăm că s-au făcut verificări în localitatea Brazi, precum și la starea civilă a consiliului popular și am stabilit că ea nu se găsește (nu este cunoscută)". „Către consiliul popular al sectorului 8 ! Vă rugăm să ne comunicați de urgență, prin completarea rubricilor date, despre Mitroi Maria, născută la 29 iulie 1938 în București, la Spitalul Filantropia". „Consiliul popular al sectorului 8, vă comunică : nașterea a fost trecută în registrul stării civile la nr. 2232 din anul 1938, luna august, ziua 1. Menționăm că a fost înfiată de către soții Doru și Marin Efrim, pe numele Maria Efrim. Este căsătorită cu ENACHE FLORIN. Act de căsătorie 23, din 4 noiembrie 1958, înregistrat la comitetul executiv al consiliului popular al comunei Crevenicu, raionul Videle". „Către miliția orașului Videle, județul Teleorman ! Luați măsuri pentru a se stabili domiciliul, reședința și locul de muncă al cetățenei Enache Maria, fiica lui natural și Sevasta, născută la 29 iulie 1938 în București, cu domiciliul în comuna Crevenicu, județul Teleorman". „La ordinul dv., privind verificarea numitei ENACHE MARIA, dacă este cunoscută pe raza comunei Crevenicu, satul Rădulești, județul Teleorman, raportăm următoarele : ENACHE MARIA este cunoscută în comuna Crevenicu, satul Rădulești, ca o persoană cinstită. Este salariată la Coop. orașul Videle în funcția de contabilă și este căsătorită cu Enache Florin din satul Rădulești, care lucrează în aceeași unitate în funcția de președinte. Din discuțiile purtate cu aceștia a rezultat că doresc să primească în vizită pe mama și sora sus-numitei ENACHE MARIA. Ambii au o comportare foarte frumoasă în comună și la coop. unde lucrează. Au o situație foarte bună în familie. În orice zi pot primi vizită la domiciliu și cu mare plăcere".

„Stimați tovarăși,

...Această problemă nu este legată de mine, cea care vă scrie, ci de un elev de la Școala profesională de construcții din Deva... Aici, la căminul școlii profesionale, am întîlnit tot felul de copii veniți din toate colțurile țării ca să-și făurească un viitor... Printre ei se află un băiat a cărui situație este deplorabilă. Se numește Luca Mihai și are 16 ani. A venit de la Spitalul din Păclișa și ceilalți îl consideră nebun. Este, de fapt, un băiat deosebit, liniștit, destul de manierat, căruia îi place enorm să coasă. De fapt, este singura modalitate prin care-și poate procura o anumită sumă de bani pentru minusculele cheltuieli zilnice, necesare fiecăruia dintre noi. A fost părăsit de părinți fiind încredințat unui spital din Iași, iar de aici a fost luat de doctorul Litinski Gheorghe, directorul spitalului din Păclișa, pentru a fi crescut și îngrijit ca și ceilalți copii orfani. Nu-și cunoaște părinții ; știe că tatăl său, după cum scria în dosar, era mecanic auto, iar mama, îngrijitoare la un spital, ambii în Iași... Băiatul e stăpînit de o uimitoare curiozitate de a afla vești de la ei. Ar simți o incomensurabilă bucurie dacă i-ar spune și lui „copilul meu drag" un suflet de părinte... Atît timp cît am locuit în același cămin, am reușit să-i redau încrederea în el, dar acum eu voi pleca. El va aștepta cu o răspundere incomensurabilă, răspunsul dumneavoastră.

Mulțumesc anticipat,
Ioana Ricu

P.S. Adresa lui este următoarea : Internatul Școlii profesionale de construcții, str. Al. Sahia nr. 3, Deva".

CĂTRE
MILIȚIA MUNICIPIULUI IAȘI

Trimitem alăturat cererea cetățenei Ricu Ioana din Deva, în scopul de a se investiga pe teren și de a se stabili domiciliul, reședința și locul de muncă, privind pe părinții lui Luca Mihai, fiul lui Gheorghe și Natalia, ns. la 4.07.1961, în municipiul Iași. Stabiliți datele despre părinții acestuia, verificînd și în registrul de născuți al municipiului.

MILIȚIA MUNICIPIULUI IAȘI
CĂTRE
INSPECTORATUL GENERAL
AL MILIȚIEI
DIRECȚIA EVIDENȚA POPULAȚIEI

La ordinul dv. din 12 iulie a.c., raportăm următoarele : La actul de naștere nr. 1426/1961 este înregistrată nașterea numitului LUCA MIHAIL, născut la 4 iulie 1961, în Iași, fiul lui Mihai și Maria, cu domiciliul în comuna Popricani, județul Iași, și GALAN NATALIA, născută la 21 octombrie 1933 în comuna Ringhilești, județul Botoșani, cu domiciliul în comuna Popricani, județul Iași. Din verificările efectuate de postul de miliție Popricani, s-a stabilit că numitul Luca Gheorghe în anul 1961 a convițuit cu Galan Maria și care a dat naștere, copilului Luca Mihail, după care l-au dat spre creștere Leagănului de copii din Iași. Luca Gh. declară că de circa 4 ani nu știe nimic de copil, cînd era la un cămin de copii, din Cugir, județul Hunedoara. Numitul Luca Gheorghe este depanator radio-televizoare, atelier proprietate personală, în comuna Popricani, județul Iași. Numita Galan Natalia convițuiește cu o altă persoană, în comuna Popricani, satul Vînători, județul Iași, care relatează că din anul 1961, cînd a fost alungată de concubinul ei Luca Gheorghe, nu cunoaște nimic de copil, întrucît acesta a rămas la concubin...

„CĂTRE RICU IOANA,

Vă facem cunoscut că la data de 11.08.1977 s-a comunicat lui Luca Mihail că părinții săi se găsesc în comuna Popricani, județul Iași. I s-au comunicat, de asemenea, toate datele principale în legătură cu aceștia..."

„...Mă numesc Hoarcă Cristian, sînt din București, am 17 ani împliniți, fiind elev al Liceului de marină comercială din Constanța. De la vîrsta de doi ani și șapte luni nu mi-am văzut mama... Prin această scrisoare urmăresc un singur scop, acela de a-mi revedea mama... Doresc enorm de mult să-mi pot revedea mama. Imaginea ei abia izbutesc s-o smulg din ceața vremii... Sau poate cea pe care mi-o închipui eu e doar rodul imaginației mele, a glasului meu dornic să zică „mamă" aceleia care m-a născut... Rog să se facă tot ceea ce omenește este posibil pentru a-mi revedea mama..."

Caz și acesta rezolvat. Ne referim desigur la activitatea fructuoasă a Direcției evidenței populației.

Iată !

„Subsemnata Șelcaru V. Maria, în etate de 34 de ani, din comuna Gherăseni, județul Buzău, vă aduc la cunoștință că nu l-am văzut niciodată pe TATA. MAMA a murit la naștere, dar TATA nu... La plecarea lui aveam numai 20 de zile și o greutate de 4 kg... Am întrebat de mai multe ori rudele lui TATA din comuna Merei, satul Ograzi, unde este TATA și să-mi dea și mie adresa, toți au refuzat a-mi da adresa, am auzit că e căsătorit, că are copii : inginer, doctor, profesor și că locuiește în Ploiești, în blocul turn, într-un apartament confortabil..."

A fost găsit și acest tată.

★

Cazurile de noi alese, sîntem convinși că vorbesc singure. În primul, după cercetări efectuate cu migală și omenie, două surori s-au putut revedea după aproape 40 de ani. Este un exemplu extraordinar de elocvent, de ceea ce înseamnă omenie, solidaritate umană. Dar în celelalte ? Precizăm un lucru : chiar dacă un copil dă, la 16 ani, să zicem, de urma părinților săi și, din nou să zicem, îi dă în judecată pentru a obține pensie alimentară, el, copilul, nu va primi din urmă nici un leu. Poate, în cazul că instanța admite acțiunea, să primească din chiar aceeași zi. Ne întrebăm dacă n-ar fi cazul ca un depanator de radiouri și televizoare, cu atelier proprietate personală, să fie pus totuși să plătească statului sumele pe care acesta le-a cheltuit cu creșterea copilului abandonat de părintele său ? Să ne mai gîndim că în alte cazuri copiii abandonați sînt crescuți de bunici cu venituri mici, de unchi sau de mătuși, sau de vecini. Este vorba, desigur, de o sugestie care poate forma chiar și obiectul unei discuții publice.

EUGEN SECELEANU

Magazinul „Confecția" a fost spart pentru a patra oară!

Într-unul din numerele trecute ale revistei noastre scriam că magazinul „Confecția", aparținînd Centralei de confecții și situat în plin centrul Capitalei, a fost spart în intervalul 6 noiembrie — 4 decembrie de trei ori. Spre stupefacția noastră și veți vedea și a altora, duminică, 25 decembrie, magazinul care desface confecții bărbătești a fost larăși spart, astfel încît nici nu s-a terminat bine ultimul inventar, că organele C.F.I.-ului din centrală au trebuit să înceapă altul. Iată-ne, așadar, la sediul amintitei centrale, încercînd să aflăm cum de s-a putut opera, în același loc, și în același mod, după ce fusesem informați că au fost luate toate măsurile de siguranță.

— Tovarășe director Blaga, articolul nostru trecut se încheia cu constatarea că, practic, nu se poate pune cîte un milițian la fiecare ușă sau geam de magazin pentru a păzi unitatea, sugerînd astfel că cele mai multe măsuri de pază trebuie luate în primul rînd de către proprietar, de cei care gestionează bunurile aflate aici. Măsuri, ni s-a spus atunci, s-au luat și totuși hoții au intrat din nou.

— Repet : măsuri au fost luate. S-au pus grilaje, s-au asigurat uși, dar cum s-a putut întîmpla din nou nu înțeleg !

— S-a intrat, după cîte am aflat, printr-un luminator. Acesta era cît de cît asigurat ?

Ne răspunde Lică Livezeanu, șeful serviciului transporturi, în a cărui sarcină intră și problemele de pază.

— N-am asigurat și acel luminator pentru că nimeni nu se putea gîndi la el, mai exact că s-ar putea pătrunde și pe acolo. Știți, eu mă ocup de astfel de treburi de aproape douăzeci de ani și totul e un adevărat mister. Dar părerea mea este că oricîte lacăte ai pune securitatea unui magazin tot nu este asigurată. Problema importantă este alta. Nouă ne asigură paza Direcția pazei militarizate a Consiliului popular al Capitalei. În momentul în care am deschis acest al doilea magazin, ce face parte din același corp de clădire cu cel în care se află confecțiile pentru femei, direcția a refuzat să-l ia în pază și pe acesta, motivînd că ar fi nevoie de încă un paznic.

— Să nu ne încurcăm însă în atîția factori responsabili și să lămurim puțin lucrurile. Trebuia încheiat un protocol între centrală și această direcție. S-a încheiat, sau nu? Și încă ceva, știm că Direcția pazei militarizate v-a cerut să asigurați un minimum de securitate. Cînd a făcut-o ?

— Protocolul nu s-a încheiat. Îl vom perfecta acum. Iar condițiile pe care ni le-au pus ei au apărut după prima spargere și, după cum bine știți, le-am îndeplinit, adică am pus grilaje. În orice caz relațiile noastre cu cei de la pază n-au decurs normal.

— Este evident, din moment ce s-a spart din nou. Care au fost rezultatele inventarelor efectuate pînă acum ?

— De la C.F.I., ne spune directorul Lucian Blaga, aflăm că paguba după primele trei spargeri a fost de aproximativ 30 000 de lei. Iar după ultima, din inventarul pe raioane, pentru că cel de la depozit mai durează, rezultă o pagubă de aproape 1 000 de lei. În orice caz noi am luat iar măsuri. Din 5 decembrie (imediat după ce s-a „intrat" a treia oară) am hotărît să asigurăm încă o pază punînd cîte un ofițer de serviciu și duminica și în celelalte zile. Și totuși s-a intrat și în aceste condiții. Ziua în amiaza mare. Reținem însă că în timp relațiile dintre centrală și Direcția pazei militarizate sînt în continuare neclare, în ciuda unor reglementări precise în acest sens, că în vreme ce persistă o ușoară stare de nedumerire (laitmotivul fiind „cum de este posibil ? !") și chiar o doză de pesimism în privința eficacității mijloacelor de pază, hoțul își face de cap, parcă nu atît pentru a-și însuși bunuri cît pentru a arăta fisurile în vigilența celor care au în grijă acest magazin iar întrebările de principiu, de felul „ce-o avea ăsta cu noi ? !" și „cum de cunoaște chiar toată clădirea atît de bine ? !" se dovedesc cu totul inoperante, dînd oarecum un aspect comic situației. Însă nu arde nimănui de rîs.

MIRCEA RAICIU

Dialog

Ştefan Melancu : Deocamdată, prea arare, cîte o fulgerare de metaforă fără ca aceea să „fie totdeauna metafora vieţii" la care aspiraţi. Mai mult reflexe ale lecturilor, împerecheri livreşti de cuvinte, decît versuri izvorîte din nevoia de a exprima nişte trăiri autentice. Obsesii verbale, în accepţiunea dumneavoastră adevărate descoperiri poetice („sceptrul de rănі", „mă apleacă-n / sceptru pîinii în părinţi", „sceptrele de ţară", „sceptrul lui Mihai", „prag transpirat de fîntîni", „cerbi transpiraţi", „tăişuri o avalanşă de ierbi" etc., etc.) asocieri metaforice improprii („pămîntul, o biată minge de destine"). În ciuda încurajărilor de care v-aţi bucurat pînă acum, materia poetică încredinţată nouă ni se pare deocamdată amorfă : îi lipsesc mai ales liniile de forţă ale unor idei şi sentimente pline de prospeţime revelatoare. Reveniţi şi cu alte texte cînd veţi găsi de cuviinţă.

Petre Muscel : Acuarelele dvs. au, în genere, o culoare ştearsă, luată parcă din pictura diletantă, vetustă. Metaforele sînt şi ele destul de perimate, de factura „salbelor de scoici", motivele poetice aşijderea. Ne-a reţinut atenţia o singură şi sugestivă terţină din „Acuarela 403". „La moară vremea aspră a ruginit pe grinzi / Se macină în valuri un vaiet lung de roată / A-ngălbenit fereastra de sare şi de mit".

Dan Iordan : Deocamdată parfumate stihuri de album personal cu unele accente contrastante prin expresiile mai crude uzitate (în „Balada prostituatei")

Iulian Tallanu : Viziunile dvs. autumnalo-hibernale sînt destul de cenuşii ; nici un contur, nici o culoare nu au pregnanţă, chiar dacă unele versuri izbutite nu lipsesc.

Cenaclul „Magda Isanos" de la Casa de cultură din oraşul Costeşti : Strădaniile dvs. sînt lăudabile, avînd în vedere mai ales cadrul în care vă desfăşurati activitatea. Nu e puţin lucru, într-adevăr, să menţineţi un climat literar fertil pentru afirmarea unor posibile talente, chiar dacă scrierile trimise nu sînt suficient de concludente E, dealtfel, destul de greu să te pronunţi în legătură cu aptitudinile unui autor îndeosebi cînd e vorba de un începător, pe baza unei singure poezii. Notabile unele versuri din compunerile Mariei-Ligia Popescu şi Mariei Muscalu (finalurile). Ciclul tematic „Cîntarea României" poate constitui nucleul unui montaj literar-muzical ce poate fi prezentat cu prilejul manifestărilor festivalului,. Patosul şi cursivitatea versurilor îl fac accesibil scenei. Ca valoare lirică intrinsecă rămîne în limitele unor producţii curente pe această temă.

Constantin Melinte : Încercări care nu depăşesc locul comun al relatării. Nici prin subiect nici prin detaliu nu se disting. Mai reveniţi.

D. Borcea : Nimic nou faţă de universul deja cunoscut şi considerat de noi drept reprezentativ pentru dvs. Notaţii pline de acuitate în mai fiecare poezie. Nici una însă nu reuşeşte să se constituie ca entitate lirică demnă de tentativele dvs. E o chestiune de experienţă, de cîştigare a ştiinţei de a duce pînă la capăt o idee poetică. Portativul pe care vă înscrieţi notele dvs. uşor bacoviene, îndeosebi din versurile rimate, e lipsit parcă de cheie, ca şi alte indicaţii care fac posibilă descifrarea melodiei. O discuţie, pe viu, la redacţie, după cum vom conveni la telefon, poate fi în orice caz utilă pentru detalierea unor observaţii.

Liliana Alb : Întrucît dvs. însevă n-aveţi pretenţia să vă afirmaţi, răspunsul aproape că nu şi-ar avea rostul Se pare însă că versurile suferă tocmai de ceea ce dvs., din contră, pretindeţi a fi meritul lor : acela că aveţi ceva de spus. Ori, iată, o perfectă demonstraţie a beţiei de cuvinte goale din poezia care se şi intitulează „Vreau să beau" : Vreau să beau / din licoarea vrăjită / a acestor zei albaştri / ce sapă în mina vieţii / căutînd lumina... / Daţi-mi măcar un strop / din băutura voastră minunată! / Atît mi-ajunge ca să fiu ca voi... / Beţia voastră mă atrage... / Mi-e sete ! / Vreau să beau ! / Vreau să beau / pînă cînd voi simţi viaţă, / pînă cînd esenţa aceasta, / sfîntă, / dreaptă / şi semeaţă, va curge în mine... / Atunci voi fi albastră, / transparentă, frumoasă... / Atunci voi fi eu... „Licori vrăjite" ca aceea de mai sus curg şi în celelalte compuneri. Aşa că preluînd chiar sugestia dintr-un titlu al dvs. : **primum vivere,** deinde philosophari. Nu de alta, dar ca să aveţi ceva de spus, în mod real.

George L. Nimigeanu : Reţinem, pentru mesajul ei generos, formulat cu acurateţe şi inflexiuni pline de elan, „Prin fii vorbeşte Ţara". Dacă, referindu-ne la ansamblu, apele staţionează, e cazul, credem, să vă gîndiţi la ce anume ar putea asigura nişte căderi de energie capabile să se transforme în poezie la cea mai înaltă tensiune. Găsiţi soluţia... energetică !

Cenaclul „Tudor Muşatescu", comuna Mioarele, jud. Argeş : Cu toate că „semne bune" ale poeziei pot fi întîlnite şi în alţi autori, patos patriotic în scrierile lui Ion Cezar Manoliu sau Florian Vişoiu, ni s-a impus, nu numai prin cantitate, Cezar Neacşu şi, parţial, prin poezia pe care o reproducem, livrească oarecum, Ştefan Violeta. Chiar şi la Cezar Neacşu, predispoziţia spre livresc, e uneori preponderentă, uneori şi o poezie promiţătoare ca „Avem aripi n-avem aripi" eşuînd într-o sofistică de prisos. Experienţa sa literară se fructifică mai ales în poezia pe care am intitulat-o, după ultimul vers, „Să mă găsesc om". Parcă ar fi cazul ca un cenaclu reprezentînd o comunitate umană, cu bucuriile şi frămîntările ei, să ne ofere scrieri pulsînd mai viguros, mai încărcate de viaţă. Observaţia noastră nu trebuie înţeleasă ca un simplu apel la reportajul versificat, la textul de brigadă.

George Bera Arădeanu : Bucuroşi de succesele dvs., reproducem, pentru patosul ei frust, ca şi pentru proiecţia vizionară „Asfaltatorii".

Cenaclul literar-artistic de pe lîngă Clubul Tineretului din Reghin : Apelul dvs. pentru a fi sprijiniţi de forurile uteciste locale în întîlnirile cu tinerii din oraş, ca şi din împrejurimi, sperăm să fie recepţionat, dacă nu s-a putut direct, măcar pe această cale. În funcţie de reuşitele voastre literar-artistice, de interesul pe care acestea le-ar prezenta pentru publicul tînăr, înţelegem aşadar că veţi fi ajutaţi neîntîrziat, întrucît nu vedem de ce, în cazul cînd întruniţi aceste condiţii, organizaţia U.T.C., organizaţie în care ar trebui să vă simţiţi acasă, n-ar promova iniţiativele dvs. creatoare.

Dalila Daniel : Multe versuri frumoase, dar poeziile, mai toate, eşuează în abstracţiuni, în vag, în ultimă instanţă, într-o expresie livrească, comună.

Ioan Avara : Predispoziţie prea dezinvoltă pentru cuvinte mari, pentru grandilocvenţă. Din cînd în cînd reuşiţi cîte o hiperbolă notabilă dar în ansamblu „afişele" dvs., cum le intitulaţi nu comunică mai nimic demn de interes.

Alex. Handrea : Notaţii plate, şablonarde. Fără ochi şi nerv de reporter. Totul sună artificial, livresc, preţios. Păcat, cînd aveţi prilejul să scrieţi despre lucruri pe care le cunoaşteţi nemijlocit.

Nomada Vioreanu : Poate că din naivităţile dvs. sincere, „Frăzuite" chiar uneori (iertaţi-ne epitetul) într-o zi se va cristaliza poezia autentică. Sînt multe promisiuni.

Paul Jarda : Nelipsită de promisiuni, bucata de proză.

Prof. Tănase Nicoleta : Aşteptăm scrierile propriu-zise.

Miron Tic : Versurile suferă încă de ceea ce George Călinescu numea odată „avitaminoză". Simpla notaţie, cînd nu te izbeşte prin noutatea observaţiei, prin asociaţia de idei inedită nu poate suplini absenţa substanţei lirice. E nevoie de mai multă vigoare, de pregnanţă a expresiei. Reţinem „Portrete".

Dan Bosoancă : Reţinem „Tudor". Un efort de a depăşi un anumit patriarhalism s-ar impune.

MAI TRIMITEŢI : **Adrian Olah,** Oradea ; **Madar Carmen Angela,** Aleşd ; **Gh. Bozu,** Mangalia. **Alexandru Priboieu,** Bucureşti ; **Nicolae Trandafir,** Bucureşti.

DEOCAMDATĂ, NU : Lucian Cristea, Tulcea ; **Victor Temir,** Constanţa, **L. Galavan,** Arad ; **Puiuţ Carmen,** Deva; **Ion Dumitrescu,** Braşov; **Mihaela Ciocan,** Constanţa ; **Adrian Cornel Popa,** Bucureşti.

NICULAE STOIAN ■

Tudor

La Padeş într-o noapte pe cîmpie
Trecea Vladimirescu galopînd
Şi scăpăra din fiecare gînd
Înveşmîntat frumos în veşnicie

Era înalt în şa cît o baladă
Pămîntul îi trecea pe sub retină
Şi fulgera lumină din lumină
Că toţi pandurii s-au ivit să-l vadă

Era un domn frumos încoronat
Şi închegat din firea unui munte
Cutremurat din rădăcini la frunte
Că cerul nesfîrşit l-a sărutat

Trecea Vladimirescu pe cîmpie
La Padeş, într-o noapte, galopînd
Şi scăpăra din fiecare gînd
Pe trupul ţării mele veşnicie.

DAN BOSOANCA ■

Desen de RALUCA GRIGORCEA ■

asfaltatorii

în zorii zilei şi uneori seara
îi văd netezind un amestec de noapte
şi cîntec de rîu lin
topit în cuptoare de metal
în marginea străzilor.
îi văd aplecaţi în lung de drumuri
cum într-un ritual, aplecaţi,
parcă trăgînd pămîntul după ei
de-aceste curele de bitum.
uneori în ochii arşi de nesomn
răsar zîmbete şi,
o clipă, cît ai fuma o ţigară,
gîndul se întoarce acasă la puii de om,
frumoşi cum sînt cei de pe aici...
fără teamă le privesc gesturile,
uimiţi de forţa braţelor pline
înnegrite de fum
şi-i însoţesc metru cu metru,
pe fiecare stradă pe unde trec,
întinerind oraşul...

GEORGE BERA ARĂDEANU ■
rabotor, Întrep. de cinescoape Bucureşti
Cenaclul literar „Cezar Petrescu"
al Asociaţiei Scriitorilor din Bucureşti

Portrete

Părinţilor mei

Tata,
Un ţărm lung,
Trecut dincolo
De seară
Întrat în noapte
Cu o haină
Roasă pe margini
De nesomn şi de gînduri

Mama, o pînză albă de corabie
Peste care s-a prăbuşit vîntul
Învolburîndu-i părul
Cu zăpezi aspre din Nord.

Amurgul,
Intră în sufletele lor
Ca pe o terasă de marmură albă.

MIRON TIC ■

Să mă găsesc om

Mă pierd margine
mă găsesc zare
Mă pierd rîu
mă găsesc mare
Mă pierd pas
mă găsesc umblet
Mă pierd lacrimă
mă găsesc zîmbet
Mă pierd colb
mă găsesc drum
Mă pierd flacără
mă găsesc scrum
Mă pierd sămînţă
mă găsesc pom
Mă pierd în toate
să mă găsesc om

CEZAR NEACŞU ■
Cenaclul „Tudor Muşatescu"

Prin fii vorbeşte Ţara

Prin fii vorbeşte Ţara către viitorime
se-aud pînă în vise fîntînile din grai
purtăm în noi sămînţa iubirii din vechime
şi curgerea spre viaţă a Gurilor de rai

Pe înălţimi de suflet în veac doineşte clipa
în oameni lanuri coapte înclină spre cules
iubirea peste vreme îşi leagănă aripa
dînd orizont trăirii şi drumului ales

E Patria în oameni nesomn şi sfîntă rană
cîmpiilor de mîine le suntem calde ploi
şi-n inimi Ţara veşnic dă-n floare şi rodeşte
cum niciodată încă cel mai de preţ altoi.

GEORGE L. NIMIGEANU ■

Vară la munte

Izvoare susură
Păsări memorează trilul naturii
Căprioare plutesc în curcubee de umbră
Mugurii culorii urcă pe trunchiurile vremii
Un vultur învîrte ceasul zilei.

VIOLETA ŞTEFAN ■
Cenaclul „Tudor Muşatescu"

TRUBADURUL DIN VENEZUELA

A sosit tovarășul director, șoptea secretara în capătul culoarului și zvonul făcea ocolul instituției, sărind din cameră în cameră. În urma lui, încăperile deveneau deodată mai întunecoase, birourile mai grele, gratiile de la ferestre mai puternice.

Noi toți ne simțeam mai înalți și, așezindu-ne cuminți la mesele de lucru, ne iscodeam cu surîsuri stinse și umile, trudindu-ne să ne demonstrăm unul altuia nevinovăția, de parcă umbra directorului ar fi făcut să ni se citească pe fețe gînduri viclene și sentimente necurate.

Tovarășul director sosea totdeauna îngîndurat și prost dispus, răspîndind în jur mohoreala profesională a omului cu funcții și răspunderi deosebite. Era înalt și masiv ca un baobab, îmbrăcat, după moda timpului, într-un costum cenușiu, lustruit la coate și încălțat cu bocanci grei ce clămpăneau tonic din ținte și potcoave. Criza de timp și sinceritatea gestului îl obligau să se bărbierească numai o dată pe săptămînă și să mărturisească un dispreț suveran pentru cravată, pălărie și cămăși albe. Din Apuseni, unde fusese detașat trei luni, împrumutase pasul greoi, apăsat, învățase să mănînce pe foaie de ziar slănină cu ceapă și să înjure mocănește în toate cele șapte variante ale genului.

Nu putea altfel. O viață trudnică, lipsită de bucurii — am aflat noi — îi smulsese pentru totdeauna surîsul privirilor și-i ținuse departe de convenientele rafinate și stupide ale educației urbane. Avea vorba aspră dar adevărată, aidoma ochilor săi cenușii și sticloși în care — după spusele unui poet al gazetei de perete — se oglindeau culoarea oțelului și boncăluitul țapului de munte.

E un om dintr-o bucată, sever, dar cu „suflet de aur", ne explica colegul Marcel Pătrăulea, un bărbat fără vîrstă, cu nas de Țăndărică și constituție de țintar. Făcea asemenea mărturisiri, vorbind întotdeauna pe șoptite, subțire și pe nas, cu un soi de venerație poleită în mister. Era singurul care îi cunoștea trecutul glorios și meritele de excepție și tot singurul căruia directorul i se adresa pe numele cel mic : Marcel.

Marcel era din același oraș cu directorul, așa cum din întîmplare s-au mai nimerit să fie și alți cîțiva dintre noi, dar aceștia din urmă au trebuit să părăsească în scurtă vreme instituția, dovedindu-se oameni de nimica, pizmași și răuvoitori.

„E un bărbat de zahăr, ne-a explicat în continuare tovarășul Marcel, dar în fața mincinunii și imposturii se transformă în lup turbat".

Motiv pentru care eram în permanență pregătiți să participăm la ședințe furtunoase ce începeau odată cu terminarea programului și se încheiau tîrziu după miezul nopții. De fapt, asemenea întruniri începeau de fiecare dată sub cele mai bune auspicii, într-o atmosferă senină și colegială. Sau așa cel puțin ni se părea nouă din moment ce tovarășul Polac sosea afabil și destins, împărțind surîsuri și glume printre membrii juriului. Apoi deodată cineva demonstra cuprins de indignare nereguli flagrante și fapte cutremurătoare. Directorul le asculta împreună cu noi toți, copleșit de surpriză și oroare. Își rotea ochii pin sală, năuc și dezarmat, cu aerul omului care n-a auzit sau n-a înțeles exact despre ce e vorba, ne privea pe rînd uluit și dezorientat, incapabil de a pricepe dintr-o dată dimensiunea reală a ticăloșiilor prezentate. La sfîrșit ridica din umeri :

— Mă iertați, dar eu tot nu înțeleg...

Procurorul de serviciu relua atunci pe un ton și mai vehement șirul acuzațiilor și tovarășul Polac încremenea pe scaun cu ochii strînși și fălcile încordate pentru a pătrunde cît mai profund fiecare cuvînt rostit. Dar nu, nici de data aceasta faptele nu erau pentru el destul de limpezi.

Atunci se ridica tovarășul Marcel, aducînd în sfîrșit noi dovezi despre neomenia și fărădelegile celui în cauză, un sac întreg de grozăvii care-l făceau pe director din ce în ce mai împovărat de răspunderea unei decizii.

În sfîrșit pricepea. Ofta răpus și, aplecîndu-se peste masă, murmura stins :

— De necrezut...

Și cerea umil cuvîntul. Cuvîntul său debuta printr-un pianissimo sentimental, strangulat de suspine profunde și se termina după două ore prin bombarde asurzitoare.

Dar viața avea și momente de destindere. Mă gîndesc mai cu seamă la clipele în care directorul își desfășura plimbările zilnice de-a lungul culoarului, aducînd în mijlocul nostru zîmbetul său rar și mormăitul său înțelept. Tovarășul Polac deschidea promenada din pragul biroului, culegînd pe parcurs ciorchine de subalterni roșii și transpirați, ce-l urmau grămadă, lungindu-și gîturile și călcîndu-se în picioare. Spre mijlocul culoarului avea loc un prim popas cînd șeful nostru se îndrepta din șale, suveran și olimpian

„Foarte bine", murmura el, ceea ce nu însemna că e neapărat bine, deoarece nimeni nu putea ghici pe loc dacă e vorba de o aprobare sau un avertisment. Alteori spunea „rămîne de văzut", ceea ce avea darul de a crea alte echivocuri dramatice.

Apoi își continua promenada, trăgînd după el larma colectivă, întregul pachet biped și bîlbîit ce se străduia din răsputeri să facă față examenului de atașament și devoțiune.

Urma o nouă haltă în dreptul W.C.-ului, unde directorul reteza cu indexul toată gălăgia dementă din jur pentru a aduna într-o concluzie impresiile culese :

— E bine și așa, dar e bine și altfel, spunea el concentrînd în numai cîteva cuvinte roadele unor meditații profunde. În sfîrșit, grupul făcea calea întoarsă și în fața cabinetului avea loc momentul despărțirii pe care directorul îl marca neapărat cu o vorbă de duh, grea și cărnoasă. Urmau cîteva clipe de veselie isterică, ce se stingea odată cu surîsul șefului :

— Asta e, încheia el grav. Vorbă multă, treabă puțină. Să trecem la lucru.

Și oamenii se retrăgeau în birouri, recunoscători și umili, lăsînd în urma lor un culoar încărcat de electricitate statică și transpirație acidă.

Alteori tovarășul Polac ne vizita la cantină în ora rezervată prînzului. Ne făcea semn să ne vedem de ale gurii și trecea în bucătărie pentru a inspecta cu degetele sale durdulii conținutul recipientelor de pe plită, gusta din ciorbă, moîfăia pe tăcute un ciortan zdravăn de pui și pleca tăcut și încruntat, lăsînd bucătarul cuprins de nădușeală și dileme. Se plimba apoi printre mese și, zîmbind cu tîlc, ne arăta ceasul.

— Poftă bună, dar... mai avem și treabă.

Iar noi rîdeam vinovați și, grăbindu-ne spre felul doi, ne frigeam buzele cu ciorba de știevie.

Era bărbat între bărbați în toate, chiar și în amor, am priceput noi, traducînd sughițurile rușinate ale tovarășului Marcel :

— Cînd îl apucă furiile, vai de tovarășa Polac...

Iar noi îi întorceam surîsurile, cuminți și discreți, dar ne gîndeam cu toții nu la consoarta directorului, ci la Maricica, secretară de cabinet, despre care știam că, din cînd în cînd, părăsește anticamerea și se așază, cu dragoste și gratitudine, pe canapeaua largă din biroul directorului.

...Apoi într-o zi, chiar mai devreme decît ne așteptam, s-au aflat toate și multe altele. Undeva foarte sus, într-un birou, directorul Polac a fost demis din funcție în urma unui scandal răsunător. Am aflat atunci, ceea ce dealtfel știam fiecare în parte, că bunul nostru șef nu se bucura nici de merite de excepție, nici de un trecut glorios, că nu era altceva decît un șnapan ordinar și periculos, că se trăgea dintr-o familie de angrosiști de blănuri cu rubedenii în toată lumea, că parvenise în viață ajutat și susținut de manevrele unor escroci care-i acoperiseră trecutul și-i lustruiseră celelalte vicii.

L-am înjurat cu sete și năduf luni la rînd, bucurîndu-ne din plin de convalescența postoperatorie a instituției noastre. Am aflat apoi că ocupa un post modest în cadrul unui serviciu comercial și că noile sarcini de serviciu îl vor obliga să ne viziteze din cînd în cînd.

I-am așteptat sosirea cu sadism și curiozitate, dar apariția lui ne-a lăsat fără glas. În locul urangutanului greoi și hirsut, în capătul coridorului și-a făcut intrarea un bărbat elegant și spilcuit, cu pas moale și ochi galeși. În locul mormăitului profesional și al grosolăniilor mimate cu atîta talent, noul Polac își redobîndise vorba caldă și unsuroasă a tejghetarului de altădată, a omului amabil și curtenitor, înotînd prin formule de politețe. De nerecunoscut.

Ne-a promis că va reveni în toamnă, dar nu l-am mai văzut de atunci. Cineva ne-a înștiințat că e plecat în străinătate de unde întîrzia să se întoarcă și că i s-ar fi auzit vocea chiar la un post de radio.

Apoi într-o zi ne-am pomenit cu o scrisoare sentimentală de sub cerul de foc al Venezuelei. Ne-a alăturat și o poză ce-l înfățișa la volanul unui Chevrolet hidromatic și ne-a asigurat că o duce împărătește, deoarece a devenit, alături de cumnatul său, patronul unei mari întreprinderi de explorări petrolifere. Ne aștepta cu dragoste să-l vizităm la Caracas. „Al vostru, Fernando Polac".

Dar lumea e mică și plină de glumele hazardului. După mai bine de douăzeci de ani unul dintre noi l-a întîlnit pe o stradă din Caracas și, uite așa, am aflat că, mai nou, domnul Polac patrona o tavernă portuară ce oferea unei clientele pestrițe carne friptă și mulatre de consum, iar de două ori pe săptămînă ținea cursuri de marxism revizuit în cadrul unui club de naturiști protestatari. Mă rog, se descurca omul.

Am încercat să mi-l închipui sub soarele Tropicelor și atunci l-am avut din nou în față, gras și transpirat cum îl știam, dar îmbrăcat într-un costum de gauchos și împodobit cu o mustăcioară „à la mexicaine". Îl vedeam șezînd pe una din mesele tripoului și povestind, în acompaniament de chitară, despre străbunii săi sărmani, muncitori pe plantațiile seniorilor, despre copilăria fără lumină petrecută în colibele Anzilor, despre strigătul de luptă al lui Bolivar și despre bunica sa, indiană, gonită din preriile Orenocului.

Și oamenii îi ascultau cu lacrimi și recunoștință, suplimentînd comenzile de grătar.

LIVIU TIMBUS ■

Grigoraș Dinicu : Memorii

● Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

● Începînd cu foiletonul de față, toate întîmplările descrise de Grigoraș Dinicu au fost trăite în comun și de fiul său, devenit pianist al formației. Este perioada marilor succese artistice ce prefațează furneele de peste hotare la Expozițiile internaționale de la Paris și New York. Întîlnirile lui Grigoraș Dinicu cu personalitățile de frunte ale culturii noastre se înscriu printre faptele cotidiene. Desigur că pitorescul scriitor Tudor Mușatescu nu putea lipsi din galeria admiratorilor lui Grigoraș Dinicu. Dincolo de aceste prietenii și întîmplări, din amintirile violonistului răzbate profundul umanism al omului de artă și de suflet care va rămîne acest excepțional reprezentant al muzicii noastre populare.

VIOREL COSMA ■

Concert neanunțat

În vara anului 1938, cîntam la restaurantul **Continental**. Zăpușeala zilei fusese grozavă. Ștrandurile ca și parcurile de odihnă și recreație erau căutate avid de majoritatea cetățenilor, care încercau să se răcorească cu orișice chip. Dar, precum Bachus oficiază mai mult noaptea, tot așa și artiștii. Mari sau mici, cu veleități sau ru, noaptea după ce au oficiat pe scenă și au fost transportați sufletește prin alte sfere, noaptea după spectacol încercau să-și aducă aminte împreună cu colegii lor de tinerețe sau să pună la cale noile lor creații.

Tot astfel, Grigoraș Dinicu împreună cu Tudorică Mușatescu, în seara aceleiași zile, au început să-și răcorească căldura cu un șprit rece la o grădiniță de cartier, unde se găsea un vin la fel de bun ca cea mai dorită licoare.

Și iată-i pe Șoseaua Ștefan cel Mare la **„Floarea României"**, pe la 1 din noapte, la o măsuță mai retrasă spre a fi feriți de eventualele cunoștințe, care fără să vrea devin cîteodată plictisitoare în diferite ocazii plăcute.

Pe timpul acela era la modă un cîntec numit **„Glasul roților de tren"**. Un cetățean (descris de Tudorică Mușatescu, eu l-am asemuit cu Cetățeanul turmentat al lui Caragiale) chema mereu chelnerul care-l servea și-i spunea :

— Mă nenișorule, roagă pe șeful lăutarilor de-aci să-mi zică și mie glasul ăla al trenului, că nu mai pot, leșin.

Și chelnerul probabil că uita să anunțe pe cei ce cîntau sau, cine știe din ce motive, se făcea că uita.

Grigoraș Dinicu s-a supărat și spuse chelnerului să cheme pe șeful orchestrei. Dar nici această intervenție a lui Grigoraș Dinicu nu avu nici un efect. Atunci Grigoraș Dinicu, fără să mai fi făcut acest lucru vreodată, își scoase vioara (de care nu se despărțea niciodată) și începu, în momentul cînd orchestra încetase, să cînte acelui individ **„Glasul roților de tren"**.

Cînd acel cîntec s-a terminat, cetățeanul, recunoscător lui Grigoraș Dinicu, îi spuse :

— Boierule, păi dumneata cînți bine al dracului și cred că nu ai să te superi dacă am să dau și eu un chil de vin și-o gustare. La care Grigoraș Dinicu îi răspunse :

— Cum să mă supăr, domnule ? Nu mă supăr deloc.

Tudorică Mușatescu încercă într-un fel oarecare să se scuze că nu ar putea primi cinstea, însă omul nostru îi spuse :

— Nenișorule, omul este stăpîn pe punga sa, deci dumneata să nu faci pe boierul cu mine, fiindcă nu-ți merge. Eu am obraz. Omul m-a distrat și eu am răspuns omenește. Dar ce cinste aș face eu, dacă mi-ar zice și mie, numai o dată, pe **Tudorița nenii**, că așa o cheamă pe nevasta mea.

Să fi trecut aproximativ vreo oră de cînd Tudorică Mușatescu îi povestea lui Grigoraș Dinicu despre noua sa lucrare teatrală, cînd omul nostru își aduse aminte din nou de soția sa și adresîndu-se lui Grigoraș Dinicu le întrerupse conversația :

— Ia ascultă, șefule, eu mai dau o sticlă, dar zi-mi și mie pe Tudorița, că tare dor mi s-a făcut de ea și... Grigoraș Dinicu, fără să mai aștepte ca rugămintea să se repete, își desfăcu din nou tocul de vioară și începu să-i cînte cetățeanului cîntecul său favorit. Însă Grigoraș Dinicu de data aceasta nu-i mai cîntă prietenului de la masa sa, ci ridicîndu-se se apropie de masa aceluia care era pornit să facă chef spre a uita, în vin, despărțirea de soția sa. Și mai zii și pe-asta, și pe-asta, pînă cînd cetățeanul nostru băgă mîna în buzunar și scoase o mie de lei spunîndu-i „lăutarului" :

— Al dracului să fiu, dacă dumneata nu cînți mai bine ca Grigoraș Dinicu, care cîntă la radio, dar **Ciocîrlia** cum o cîntă el, fac prinsoare că dumneata nu o zici.

Dorind să continue gluma, violonistul îl întrebă :

— Și dacă o cînt mai bine ca el, ce dai ?

— Păi ce să dau ? Plătesc eu toată consumația de pînă acum și mai dau 5 ocale cu vin și încă trei mii de lei.

Grigoraș Dinicu, surîzător, acceptă și tocmai vroia să înceapă să cînte, cînd omul nostru puse și el o condiție :

— Dar dacă n-ai să cînți **Ciocîrlia** așa cum o cîntă Dinicu, ce pierzi ?

La care Tudorică Mușatescu răspunse :

— Plătim noi consumația la tot restaurantul și mai dăm pe deasupra și cîte o baterie la fiecare masă.

Și omul nostru îi răspunse :

— Bine, s-a făcut. Bate palma cu zapciul colea, iaca așa !

Atunci primașul începu să cînte **Ciocîrlia**. Cîțiva dintre clienți auzind melodia și recunoscînd pe Grigoraș Dinicu, se ridicară de la locurile lor apropiindu-se de viorist făcînd cerc în jurul său. Cînd Dinicu termină, lumea din restaurant începu să strige : Bravo Grigoraș, bravo Dinicule etc.

Cetățeanul nostru rămase uluit, surîse și spuse lui Grigoraș Dinicu :

— De-am greșit că te-am făcut boier, îmi pare tare rău, însă n-am să mai greșesc ca să-ți dau cîteva mii de lei, fiindcă pe dumneata eu nu am bani destui ca să te plătesc și, ca s-o spun pe cea dreaptă, îmi este rușine ca să-ți dau bani.

Dar Tudorică Mușatescu se prinse-n vorbă și spuse cetățeanului :

— Bine, bine, ó lăsăm noi moartă cu banii, dar cu vinul ce facem, îl mai dai ori ba ?

— Dau cît vreți dumneavoastră. Dau pînă la ziuă !

Și cheful se-ncinse în adevăr pînă a doua zi dimineață, petrecîndu-se într-o atmosferă de bună dispoziție și prietenie.

(Va urma)

RUBRICA MEA

„Iubirea de moșie e un zid"

Ați recunoscut, în acest titlu, un fragment din răspunsul lui Mircea către Baiazid, din **Scrisoarea III** de Eminescu. Cred că nu mai e nevoie să-l încadrez în contextul, cunoscut tuturor iubitorilor de literatură, care l-au citit și îl recitesc pe „cel mai mare poet al românilor", așa cum l-a numit, cu un veac în urmă, prietenul său, Ion Creangă.

Acest fragment, în memoria tuturor, a fost recent luat ca titlu în Colecția Cogito, din Editura Albatros, pentru o culegere de **Proverbe și cugetări despre patrie,** alcătuită de Vasile Vasile, cu o prefață de Mircea Sintimbreanu. Peste două mii de citate, multe tâlmăcite din diferite limbi, vechi și moderne, sînt urmate de o amplă bibliografie, de un indice alfabetic de nume și de un indice tematic.

Nu toate aforismele citate tratează despre patrie și patriotism. Astfel, într-unul din catrenele (rubaiuri sau rubaiate) ale poetului persan Omar Khayyam, citim o laudă a omului :

„Omu-i țelul, piscul lumii de planeți,
giuvaeru-amarei, trecătoarei vieți...
Dacă universu-i un inel gigantic —
omul este — sigur — piatra lui de preț !"

Antologistul a încadrat acest splendid catren la rubrica **Dragostea de oameni,** considerînd-o o subsumare a dragostei de țară.

La aceeași rubrică, citim după Tudor Arghezi, din **Răzlețe :**

„Vreau, cînd string mîna unui tînăr, să am senzația că am îmbrățișat un om întreg și adevărat".

Să lăsăm însă aceste interesante „hors-d'oeuvre", și să trecem la tema propriu-zisă.

La rubrica **Patrie, popor,** ni se dau, în paranteză, sinonimele din limba noastră la cel dintîi cuvînt : „(țară, pămînt, glie, moșie)".

Acestor echivalențe li se adaugă în **Dicționarul explicativ al limbii române** (1975) multe altele, mai extensive, adică nereductibile la un singur cuvînt, dintre care cea mai scurtă este de două sau trei cuvinte : „pămînt natal, loc de baștină". De fapt, nimeni nu spune în românește : „patria mea este Urlați". Expresia este tipic franceză (Rouen, la patrie de Corneille, — Rouen, orașul de baștină al lui Corneille). Nu sîntem de acord nici cu definiția patriei : „Țară în care cineva se stabilește definitiv, fără să-i aparțină ca origine, dar fiind recunoscut ca cetățean al ei". Pentru acești emigranți, noul domiciliu este o patrie **adoptivă,** iar nu de același răsunet afectiv cu țara în care s-au născut și au crescut. Mai întîlnim și alte definiții în acest dicționar, luate după altele, străine, și care nu sînt nici în spiritul poporului nostru, nici în acela al limbii noastre (unul și același !).

Autorul antologiei începe rubrica de mai sus cu o serie de proverbe străine (armean, bengalez, latin, mongol) și numai apoi român, în ordinea alfabetică!

Iată cum, ideea și sentimentul de patriotism, care stau la temelia independenței naționale, pot suferi totuși, pe plan metodic, tirania ordinii alfabetice !

Proverbul românesc, unicul, ar fi acesta :

„Din pumni străini nu te saturi cînd bei apă".

Să fie acesta ilustrarea ideii de patrie sau mai degrabă a vorbei de spirit franceze, cum că nu ești niciodată mai bine servit decît cînd te servești singur ?

Las la aprecierea cititorilor...

Ni se dau însă mai jos cuprinzătoare și variate texte, spicuite din scriitorii V. Alecsandri, N. Bălcescu, Cezar Bolliac, I. Budai-Deleanu, D. Cantemir, Miron Costin, George Coșbuc, Barbu Șt. Delavrancea, M. Eminescu, Octavian Goga, Bogdan P. Hasdeu, N. Iorga, M. Kogălniceanu, Andrei Mureșanu, I. Nenițescu, Gh. Panu, V. Pârvan, Al. Russo, M. Sadoveanu, A. Sihleanu, I. Slavici, Al. Vlahuță.

Din acesta, e dat greșit :

„N-ai învățat durere, ce e să ai o țară" în loc de „M-ai învățat, durere, ce e să ai o țară".

Poezia, **În zile grele,** a fost scrisă în refugiul din Moldova, din timpul primului război mondial.

Individualist, Gh. Panu cugeta astfel :

„Fiecare individ din o țară ist are noțiunea lui de țară, sentimentul de patrie".

Așa să fie ? Sentimentul e același la toți, iar ideea națională este iarăși una singură: țara lui este aceea în care s-a născut, a crescut și a cărei limbă o vorbește.

Cartea se recomandă de la sine prin bogăția și varietatea conținutului, care invită mereu la dialog.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

NOTE DE LECTURĂ

Sinceritatea frustă

Cartea de poezie a lui George Ciudan, **Vîrstele dorului,** publicată de Editura „Facla" din Timișoara, apare după 30 de ani de la debutul său liric în volum. **Răzvrătiri** se intitula acel volum din anul 1947, care era însoțit de o generoasă și dreaptă prefață semnată de Gala Galaction. În acest lung răstimp, George Ciudan publică sporadic poezii prin diferite reviste, ziaristica fiind activitatea ce-i solicită divers și asiduu condeiul. Aceasta, ca activitate **publică,** deoarece, mărturie stînd cartea de față, George Ciudan nu și-a părăsit niciodată uneltele sale poetice. Poetul a continuat, susținut și consecvent, să-și șlefuiască „în taină" verbul său sincer, autentic. Între cartea sa de debut și cea de acum. desigur că sînt diferențieri tematice și de realizare. Prima sa apariție editorială e marcată de sufluI de revoltă al umilitului social, de „răzvrătirea" împotriva inumanelor condiții în care erau nevoiți să trăiască cei mulți, fie ei țărani sau muncitori. În volumul de astăzi nu sînt uitate vicisitudinile trecutului opresor, dar accentul cade pe împliniri, pe realizarea deplină a idealurilor nobile, revoluționare urmărite de poporul nostru, prezență concretă dîndu-le partidul comuniștilor pe care, spune poetul : **„Noi îl rîvneam întruna ca schivnicii păgîni / Înfometați de zare și mare omenie, / În doine și revolte, în inimi de români / Îl tot visam luceafăr nestins în veșnicie".** Ceea ce însă apropie ambele cărți e trăsătura definitorie a poeziei lui George Ciudan : dragostea înflăcărată față de popor, de patrie, de partid. Și în primul și în cel de-al doilea volum confesiunea acestei mari dragoste e comunicată direct, fierbinte, contagios. Prospețimea versului din întîiul volum apare nealterată, după atîția ani, și în cel secund. Prospețime ce-i întreținută substanțial de autenticitatea sentimentelor. Poezia lui Ciudan conține o mare capacitate emotivă. Sinceritatea e fățișă, nedisimulată.

Duhul ardelean tutelează versul poetului. Incandescentul său patriotism își are sorgintea în satul transilvan : **„Sînt frate cu brazii acestor păduri / Care au învățat frunza să plîngă, / să se roage la soare, / cînd sălbatice, negre securi / doina voiau s-o omoare. / Priviți ! Pădurile mă țin în brațele / lor de argint, / rîd cu mine în hohot și chiuesc / și-n fiecare vară, / eu și pădurile zicem cîntecul nostru / nemuritor, românesc".**

În contextul poeziei de azi cartea **Vîrstele dorului** atestă un poet ce-și impune un profil distinct.

Adevărul simțirii, autenticul ei, conferă nota specifică a liricii lui George Ciudan. Sau, dacă vreți, poetul se distinge prin absența oricărui mimetism.

TRAIAN STOICA ■

Flori de mac

Un discurs poetic împărțit în XXXVIII de secțiuni sau „secvențe", închinate vitejiei românilor în Războiul Independenței, rostește cu convingere și fervoare, cu patetism, pe alocuri cu reală emoție, cu reală forță, Romulus Cojocaru, într-o carte care se cheamă **Flori de mac.** Cartea, e viguroasă, scrisă cu peana plină de robustețe și har cu care se povesteau marile fapte de vitejie păstrate în cronici, ambiția autorului, clar afișată, fiind chiar aceasta, de cronicar (în versuri albe și cu o scriitură deliberat „prozaică") din stirpea vechilor cronicari ai neamului. Cele XXXVIII de „secvențe" se deschid cu moto-uri încercuind fapte de arme și de suflet ale războiului (extrase din documentele vremii), comentate în vers de chiar autorii lor, ostașii-țărani de la '77. Pînă alci, sîntem încă pe teritoriul cronicii. Poezia scapără din relația între vers și moto-uri, care e alta decît aceea a comentariului liric al unor fapte ale istoriei. Între moto-uri și versuri există, de fapt, o relație de subtilă și reciprocă valorificare în chenarul aceleiași file, al aceleiași idei sau stări afective, astfel încît, de cele mai multe ori, chiar și frazele seci ale documentului devin poetice, capătă un fior care te tulbură ca un memento. Iată moto-ul unei secvențe (a XXVII-a) închinată înaintării, în zile și nopți, peste Dunăre : „Nu am auzit pe nimeni spunînd că i-a fost frică" (dr. Gh. Sabin, „Amintiri din războiul independenței", Minerva, 1921) și iată și comentariul liric : „Totul era firesc, simplu chiar, / Pînă și moartea era o impiedecare / De ceva și pînă la urmă puteai / Să te ridici, să o iei de la capăt / Tot simplu, adică să mergi înainte, / Ori să rămîi în urmă pentru o clipă. / Ori mai multe clipe, ori / Pentru totdeauna, dar nu conta ? / Fiindcă simțeai un dor care te / Mina mereu și mereu înainte ; / Cît despre frică, să nu mai vorbim ! / Ce făcuși, mă, te împiedecași, / Fii atent că pe-aici sînt grupi / Și s-ar putea să rămîi de căruță". Accentul, în tot, cade pe om, pe un om colectiv, erou și epic, și liric, pe omul care, aparent indiferent la istorie (orice țăran, aparent, e un indiferent la istorie, ne spune poetul), îi poartă demnitatea (sau greutatea) simplu, fără tapaj, ca pe o valută diurnă, arînd epoca precum o cîmpie, secerînd-o cu sabia, lăsînd să zboare în vînturi petala de mac a sîngelui, dar, iată (și acum iar ne aflăm în teritoriul poeziei !), sub petalele sau motivele ce se spulberă în exploziile unor zile-pisculi ale istoriei rămîn elementele nevolatile, elementele care ies din și se întorc în sămînță : Propunîndu-ne, în cele XXXVIII de „secvențe", nu o suită de fapte, oricît de memorabile, ci o sistemă de definiții lirice ale eroismului popular, ale patriotismului, revelate în trăsăturile lor cardinale, autorul, deliberat „cronicar", dar de fapt poet al unor fierbinți trăiri, o face, cum spuneam, la un mod căutat „prozaic", vrînd, credem, să ne demonstreze că și cuvintele toate, cu care nu se mai face de mult poezie, își pot recăpăta, în anumite condiții, creditul. De fapt, ne dă a înțelege R.C., cuvintele, în cazul de față, nu mai au importanță. Oamenii nu mor pentru cuvinte.

ILIE PURCARU ■

Cap limpede

Un ciudat mod de a înfățișa cititorilor cărțile unor autori, fie ei și debutanți, îl întîlnim în ultimul număr pe anul 1977 al revistei **Orizont.** Valentin Tudor **(Albastrele ploi ale verii),** Sabin Opreanu **(Sunetul zăpezii),** Vasile Dan **(Priveliștile),** Ana Selena **(Drum peste vină)** care au obținut premiile editurii **Facla** sînt prezentați de Lucian Alexiu, A. Lucian (poate tot Lucian Alexiu ?), Marcel Pop-Corniș, Eugen Dorcescu. Dar dacă Eugen Dorcescu în recenzia sa la cartea Anei Selena arată atît împlinirile cît și lucrurile mai puțin izbutite ale autoarei, ceilalți poeți sînt prezentați aidoma unor autori deja formați, cărora nu li se mai poate reproșa nimic, deoarece nu mai au nimic de învățat. Cei trei tineri autori nu sînt însă nicidecum niște debutanți excepționali, care să merite limbajul fără nici o notă de dojană din partea recenzenților. O astfel de atitudine mai mult decît binevoitoare nu le poate face decît rău, mai rău decît o analiză lucidă, la obiect, care să nu le ofere iluzii deșarte și să le indice posibile căi pe care să se îndrepte. Se pare însă că proliferează în unele publicații limbajul critic care nu face altceva decît să caute, de cele mai multe ori elogios, să inventarieze universuri poetice mai mult sau mai puțin sărace, fără a se hazarda să emită și judecăți de valoare, sau, dacă le emit, să se ferească să vorbească deschis despre calitatea textelor analizate și să le ridice în slavă fără nici o justificare. Există însă leac și pentru „beția de cuvinte". Altfel, criticul își pierde orice credit în fața cititorilor săi.

CRONICA LITERARĂ

Nicolae Dan Fruntelată:
„Puterea sunetului"

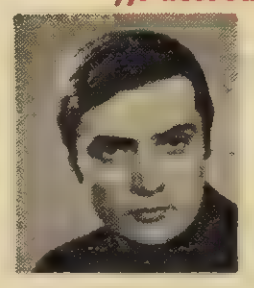

Debutul în volum al lui Nicolae Dan Fruntelată nu mai surprinde : tocmai fiindcă este al unui poet pe deplin format. Poemele sale conving, în primul rînd, printr-o vigoare disciplinată. Nici o notă discordantă nu-și face loc, adică nici un exces. Vom întîlni nu o dată și elemente de recuzită : e vorba fie de tradiție (cu sugestii de substrat arhaic), fie de maniere mai noi. Poezia nu se reduce însă la atît. Pe undeva chiar ignoră singularizarea cu orice preț ; în nici un caz, n-o face prin procedee factice. Poetul este pur și simplu el însuși, fără nici o altă insinuare, deși — se înțelege — vine cu o formulă de sinteză : formulă ideală pentru un debutant nu prea grăbit și nedispus ca să-și limiteze cumva cîmpul percepției poetice. Fiindcă un stil propriu cu adevărat nu limitează, ci doar delimitează.

Mai mult sobru decît lapidar, poetul folosește deocamdată destul de puține cuvinte. Accentul cade propriu-zis pe forța de expresie, altfel zis pe prospețimea limbajului, oricît am fi tentați uneori să-i imputăm obediența folclorică : „Pădurea se scutură de lupi / vracii se închid în cercuri de aluni / pulberea lumina lumilor / urlă din scorburi Trif cel Nebun / case zidite pe trupuri pustii / fiecare pomenit într-un nume / coboară spaimele bătrînilor / peste satul îndoit în rugăciune." Poate că unele imagini (de aici sau din alte poeme) dau impresia de artificiu. Cu atît mai bine, din moment ce efectul global e strălucit. Ni se pare însă că poetul n-are încredere deplină în imagine. El aspiră la o concrețiune mai pură : la ceva care să nu fie nici reprezentare și nici sens — ci numai sunet.

Dar „puterea sunetului" este de fapt puterea cîntecului, ca aspirație la eternitate : „Și s-a ales în cumpăna apei / drumul lor și locul de veac / după puterea de sunet rămasă / în cîmpia auzului fără de moarte / și în sufletul celor de-acasă". Poetul n-a renunțat la metaforă. Caută însă echivalențe unice, inedite, mergînd pînă la crisparea onirică : „cînd oasele visului / taie prin pernă / numai cîinele-colb / latră-n copite / iar ochii se umflă de sete / pămîntul atîrnă de cer / cu urme-nghețate în pîntec / la capăt..." Alteori modifică sensul confesiunii, punînd eul între paranteze (nu lumea). Aparent cel puțin, dispoziția preferată e un fel de uitare de sine, de amorțire a simțurilor. De unde rezultă o senzorialitate senină, calmă, intuită (paradoxal totuși) ca o comuniune carnală, oarbă, cu lucrurile ; „Noaptea un orb șterge fruntea la uși / intră în lemn sîngele lui / singurul glas care-l știe e mut / liniște ca în mormintele de greieri / orbul de spaimă se face copac / bolnav cu frunze răsucite pe viermi / și fuge în lume și lume-i o apă..."

Însuflețite, apa, muntele, focul (ca dealtfel toate elementele) devin pretext de baladă : am putea cita poeme întregi. Mai sus am reprodus din **Balada apei** și **Balada orbilor.** Oricum, lucrurile sînt mai epice decît sufletul. Cu tot aerul ermetic (uneori), poemele lui Nicolae Dan Fruntelată au o remarcabilă fluiditate. La aceasta contribuie și motivul călătoriei. Trebuie subliniat însă că mișcarea primește de astă dată un sens mai mult regresiv. Poetul își manifestă dorința de a fi „cît mai aproape de margine". Tot o aspirație fragilă este și aceea de a trăi „ca un fir de iarbă" sau de a fi „rob al vîntului și pămîntului". Reversul regresiunii și al fragilității nu se lasă totuși prea mult așteptat. «Marginea», deși pusă sub zodia departelui, se dovedește pînă la urmă a fi locul sacru, adică spațiul fără de spațiu — pură proiecție interioară . „Cîntăreții aceia frumoși așteaptă / În cimitirele înalte ale vîntului / Și nu se știe dacă acolo-i marginea / Sau poate miezul pămîntului". Metafora se bazează aici pe echivoc. Deocamdată aproapele și departele se exclud. Sensul ar fi acesta : epuizînd toate distanțele, eul ajunge din nou la sine. Important e însă că fantezia „spațio-temporală" a poetului n-are limite și transformă de cele mai multe ori imaginea (ca percepție limitată) în viziune : el zice frecvent „dealul îndelungat" sau „muntele de sunet".

Există totuși la Nicolae Dan Fruntelată un „topos" privilegiat, o matrice unde aproapele și departele fuzionează — satul : „mereu noi ajungem tîrziu / cu ochiul prin vorbele moarte / satul e piatră albastră / care ne minte departe". Într-un alt poem satul se confundă mitic cu bunica sau pur și simplu cu părinții : „Seara, bunica e un sat / la marginea de sus a pămîntului". De sat se leagă cele mai puternice viziuni lirice din acest volum. Gîndul ne duce fără nici o ezitare la Lucian Blaga.

Un întreg ciclu (de poezie declarat patriotică) se intitulează, cu versul lui Dosoftei, **Peste luciuri de genune.** Lucru notabil însă — acesta nu face discrepanță cu celelalte două : **Puterea sunetului** și **Cîntăreții aceia frumoși.** În general, poetul elimină convențiile : este original cu deosebire în tabloul sintetic evocativ, dar și în interpretarea nouă, șocantă pe care o dă temelor sacrosancte (fără să le coboare). Un poem subtil ni se pare **Lecție de istorie :** „Ion Vodă cel mort, / legat de patru cămile / de patru cuvinte / și fruntea lui / ușă la pronaos / Noi vorbim, vorbim / ploaia crește cîmpul / unde cronicarii / înjugați la vorbe / îl ară pe vodă / și-l seamănă-n patru / în patru cămile / în patru cuvinte".

La primul său volum, Nicolae Dan Fruntelată este pentru noi și pentru Poezie o certitudine.

CORNEL MORARU ■

INTRE CLASIC ŞI BAROC

Donatello
Chiparoşii

Prin secolul al XVI-lea, istoricul Varchi punea pe seama cerului florentin darurile sufleteşti ale locuitorilor acestui oraş. Dar oare putem uita că sub acelaşi cer şi-a şoptit versurile Angelo Poliziano şi au ars ruguri ? Sub acelaşi cer Michelangelo a fost orgolios ca în **David** şi amar ca în **Noaptea**. Sub acelaşi cer Botticelli a pictat **Primăvara** şi a mers în cirji. Sub acelaşi cer s-au organizat carnavaluri şi comploturi celebre. Sub acelaşi cer Savonarola a cunoscut triumful şi spînzurătoarea. Sub acelaşi cer Dante şi-a început **Divina Commedia** şi exilul. Şi sub acelaşi cer Gioconda surîde misterioasă între amintire şi vis... Fără a lua în seamă această dualitate a spiritului florentin, n-am înţelege, poate, sculptura lui Donatello. Dacă Atena antică s-a exprimat separat prin Fidias şi Euripide, Florenţa, cînd sculptează (prin Donatello mai ales), îi continuă pe amîndoi. Ea vrea să stabilească în aceeaşi operă un acord între soarele care îi luminează chiparoşii şi îndoielile ei, între cerul senin şi moartea de care se teme.

Am spus chiparoşii, nu crinul din stema Florenţei, şi nu întîmplător. Statuile lui Donatello mă trimit adeseori spre chiparoşii toscani, cu toată lecţia lor de nobleţe anxioasă. Obeliscuri negre, pe fundaluri şiroind de lumina amiezii, ei înşişi o expresie a înclinaţiilor Toscanei de a fi în primul rînd o patrie a sculpturii, cea care i-a dat pe Michelangelo, pe Jacopo della Quercia, pe Ghiberti, pe Donatello, pe Della Robbia, pe Verrocchio... solemni, sacerdotali, aproape gotici, eleganţi şi gravi, pîlpîind tragic sub un soare raţional, străjeri imobili şi posomoriţi lîngă poloarea măslinilor, deosebiţi de cei greci şi printr-un plus de memorie parcă, dar şi mai robuşti, chiparoşii reprezintă o primă lecţie de estetică florentină în care gloria e atît de aproape de suferinţă, o primă iniţiere într-un spirit din care logica nu a izgonit tragedia, făcînd-o în schimb să palpite ca o flacără neagră pe o colină însorită. Întunecaţi, ei scot în evidenţă lumina din jurul lor. Discreţi, nu-şi ascund agitaţia interioară. Sînt o certitudine, dar hrănită cu toate îndoielile. Monotoni şi totdeauna gata să reia povestea de la capăt.

Ei pot defini nu numai un peisaj, ci şi un secol de pictură. Cu siguranţă, au şi educat ochiul celor care i-au pictat. Şi dacă Fra Angelico a fost străin de vicisitudinile veacului, el n-a fost străin de lecţia chiparoşilor care l-au învăţat că tăcerea se poate preface în muzică şi lumina în stare de spirit. Îi întîlnim la Piero di Cosimo, la Filippo Lippi, la Botticelli. Sumbri şi exorcizaţi prin lumină. Neliniştiţi şi temperaţi prin inteligenţă. Ei nu intră în conflict cu soarele care îi scaldă, dar îi dau gravitatea care altfel i-ar fi lipsit. Uneori, în pînzele Renaşterii florentine spun chiar mai mult decît vor să mărturisească personajele pictate în prim plan. Şi mai ales ne reamintesc cît de aproape e în spiritul florentin soarele de rug. Atît de aproape încît uneori un singur chiparos ajunge să ne-o spună. Însuşi sufletul Florenţei freamătă în ei. Undeva la jumătatea drumului dintre bucurie şi suferinţă, dar în mijlocul pasiunii. Acolo unde Botticelli îşi alege culorile pentru chipul **Primăverii**.

Chiar în pictură, Toscana nu-l uită pe sculptori. Înainte de a fi altceva, chiparosii sînt statui vegetale. Cu atît mai mult, dacă ne oprim în faţa lui **David** al lui Donatello care îşi contemplă victoria cu sabia în mînă şi cu privirea aplecată, ne vom aminti de ei. Nimic nu pare să-l deosebească pe acest tînăr frumos de învingătorii din Eloda, de Apolo învingînd şarpele, de pildă. Şi totuşi o tristeţe inexplicabilă pluteşte pe obrazul acestui David de bronz. Iar buzele lui par să şoptească : „Şi acum ?" David pare să descopere că întrebările abia încep după această victorie. El nu anunţă energia mîndră şi decisă din atitudinea condotierului **Gattamelata** care, pe calul său de bronz, va fi mai imperial decît Marc Aureliu în Piaţa Capitoliului. Şi deşi Donatello sculptează nu oameni care suferă, ci oameni care luptă, adolescentul care poartă numele lui David (şi care îşi ignoră legenda aşa cum îşi ignoră goliciunea) seamănă mai degrabă cu chiparoşii toscani, calmi şi foarte clasici în aparenţă şi ascunzînd totdeauna un freamăt nestăpînit. El aparţine unei arte în care, sub forme elegante şi graţioase, tristeţea ţine adesea în cumpănă o sabie cu care ar vrea să combată ceva nelămurit, dar pînă la urmă gesturile încremenesc în lumină. Căci Donatello spune lucruri admirabile şi cînd se contrazice. Sau ne lasă această impresie încercînd să exprime, în acelaşi timp şi în acelaşi trup, frumuseţea omului şi destinul, într-o Renaştere care reînviind idealurile antice presimte că ele nu-i vor fi de ajuns.

De fapt, la acest David al lui Donatello, mai mult decît farmecul lui, mă interesează melancolia lui. De ce este îngîndurat după ce a învins ? Ce a descoperit în clipa cînd capul lui Goliat s-a prăbuşit la picioarele lui ? Ce gînd e oare mai puternic în el decît bucuria victoriei ? Sau mă înşel ? În sensul că propriile mele ezitări îmi joacă feste şi mă fac să văd lucruri care nu există, chiparoşi contradictorii şi învingători melancolici. Dar nu pot să mă apropiu de o operă de artă decît cu păcatele mele. Şi, poate, Donatello mă atrage tocmai pentru că el se adresează ambelor personaje care există în mine şi le vorbeşte în acelaşi timp ; unul care caută cu încăpăţînare în liniştea statuilor greceşti pasiunea sa pentru lumină şi nostalgia unei înţelepciuni refuzate, un echilibru himeric, poate, în freamătul continuu al amintirii ; şi celălalt, orgolios şi convins că există lucruri care merită să fie iubite fără prea multe precauţii, spunîndu-şi că, probabil, nu frumuseţea este lucrul cel mai preţios ci dragostea şi fericirea ; viaţa care nu cere învingători cu sabia în mînă, ci gloria de a nu fi singur şi de a nu trăi inutil.

OCTAVIAN PALER ■

Alexandru Ciucurencu, pictor român

Alexandru Ciucurencu este, în fapt, un pictor prea puţin cunoscut. El a debutat strălucit şi tot ce a lucrat mai apoi a fost operă de calitate. Viaţa şi creaţia lui au un înţeles adînc şi frămîntat, viaţa şi creaţia lui sînt neconvenţionale dar din pricina faimei timpurii, o faimă care i-a cam intimidat pe comentatori, textele şi monografiile privind întregul existenţei sale artistice sînt greu de citit şi greu de crezut. Ele ne vorbesc de tiparul unui om, or, Alexandru Ciucurencu a fost chiar un om, unul din cei mai decişi oameni ai meseriei de pictor. Ştim că s-a născut la Tulcea într-un septembrie de început de veac, mai ştim că a stat, ca în timpii cei vechi, ucenic pe lîngă un zugrav, că a lucrat cu G.D. Mirea şi Ressu, iar la Paris cu André Lhote. Obţine un premiu încă la debut şi, cu anii, obţine toate premiile şi distincţiile cuvenite rostului său de artist de marcă şi de bun profesor. O mulţime de studenţi îi cinstesc prea plecat metoda şi expoziţiile îi sînt însoţite cu verbul cel mai cald. Ciucurencu trebuia să fie Artist al poporului şi a fost, Ciucurencu trebuia să fie membru al Academiei R.S.R. şi nici această onoare viaţa nu i-a refuzat-o. S-ar putea spune că viaţa nu i-a refuzat nimic meşterului. Ştiind totuşi atîtea despre personajul pictor, nu putem scăpa de presimţirea lucrului esenţial şi niciodată spus. O viaţă care este numai un şir de izbînzi e cam plictisitoare. De ce oare obişnuia să tacă atîta pictorul dacă toate pînzele şi cartoanele lui erau perfecţiune ? Ce mai vroia el dacă la adînci bătrîneţe ostenea, bolnav de moarte, mai mult ca-n tinereţi la o artă nouă ? Era el chiar atît de convins de absolutul muncii sale ? Cu siguranţă, nu. Noi nu cunoaştem nimic din cazna artistului. Umblă pe seama firii lui Ciucurencu o seamă de cuvinte şoptite, unii îndrăznesc, din prea omenească cerinţă a contrariului, să nu iubească această artă. Nu e un secret pentru nimeni că Ciucurencu şi Baba sînt şefi de şcoală şi că şcolile lor ţin idei diferite despre arta picturii. Sînt situaţii care ne vorbesc de oameni puternici, de lupta lor pentru a-şi impune arta şi de a o răspîndi prin elevi. Sînt multe situaţiile care ne vorbesc de Ciucurencu Alexandru ca despre un om energic, încăpăţînat, apăsat şi el de multele ce-uri ale existenţei, preocupat de durată, tămăduit prin artă de deşertăciunile zilei, dar trăind ziua ca oricare cetăţean, grăbind să lase urmă în lume, generos cu aceia în pînzele cărora putea să-şi regăsească ideea estetică, ,sceptic înaintea lucrului cu zgomot mult. În fine, un om, chiar dacă mare om.

N-ar fi prima oară cînd contemporanii trăiesc cu o operă, că după stingere să priceapă ce pierdere au trăit neştiind felul real al autorului acestei opere. Ciucurencu este pictorul unui tablou emblemă — Ana Ipătescu — şi mulţi sînt gata să repete că tabloul e un moment fundamental al vieţii sale. Or, adevărul este că emblema a supralicitat într-atît o anume dispoziţie a criticii încît mulţi nici nu mai îndrăznesc să vadă ce sublim autor de naturi statice este meşterul, ce filosofie a eternului consumă ele. O operă poate să devină simbolul unui timp fără a fi, neapărat, o operă de început, profesional vorbind. Nu formulez aici îndoieli cu trufia de a zice vorba de răscruce la ziua morţii lui Ciucurencu. Vreau doar să spun că respectul meu pentru maestru a sporit continuu înţelegînd că nu există întrebări care în faţa operei lui „nu se pot pune". Mă simt dator să scriu şi să am tulburătoare întrebări gîndind la arta lui Ciucurencu şi la destinul ei. Sîntem obligaţi să nu procedăm convenţional cu viaţa şi opera unui pictor care a fost orice, numai artist convenţional nu.

TUDOR OCTAVIAN ■

Un disc Eugen Barbu

De curînd a apărut, „în afară de serie" cum se zice, un disc conţinînd fragmente din cele două ample comunicări consacrate de Eugen Barbu lui Eminescu şi G. Călinescu. Expuse în aula Academiei în anul 1975, ele au fost primele manifestări publice în calitate de nou-ales membru-corespondent. Regăsim aici, într-o formă perfect unitară, ce nu dă nicăieri senzaţia fragmentului, pasajele cele mai sclipitoare din amintitele comunicări, într-o lectură care prilejuieşte autorului sublinierea acelor idei la care ţine mai mult.

Cititor de înaltă clasă al operelor proprii, ca şi ale altora, cu bucuria lecturii cu voce tare, Eugen Barbu nu oferă în acest disc un document fonografic, ci un adevărat recital, ceea ce dă auditorului cu mult mai mult decît bucuria ascultării unei voci. Omul este întreg în vocea sa, ca odinioară un Iorga, un Călinescu, un Vianu şi discul acesta fără serie se rînduieşte, de fapt, de la sine, în acea serie numită „Personalităţi de seamă ale culturii româneşti". Fiindcă un om de excepţie, o personalitate incontestabil majoră a culturii româneşti de azi şi din toate timpurile se rosteşte despre Eminescu şi Călinescu, cu acel aer „de famille", profund reverenţios şi totuşi încălzit de conştiinţa congenialităţii, cu care cîndva s-au rostit despre înaintaşii lor cei pe care ni-i evocă.

Recitîndu-şi pentru o „versiune de disc" opera, Eugen Barbu l-a insuflat, pentru noi şi pentru cei ce vor veni după noi, acel foc lăuntric ce-l mistuie şi-l trădează în adîncurile şi înalturile unei alcătuiri de sensibilitate şi gînd printre cele mai uimitoare ale culturii noastre, şi pe care nici demonul polemic şi nici unele izbucniri tumultuoase nu reuşesc să le înceţoşeze. Rostindu-se despre Eminescu şi Călinescu aşa cum o face pe acest disc, maestrul Eugen Barbu ne-a dat o imagine ideală, o imagine „clasică" despre el însuşi, un punct ferm de unde să-l putem privi. Iată de ce discul recent apărut este mai mult decît amprenta unei voci, pentru posteritate. El este mesajul şi crezul unui om, în cultura română şi două dintre valorile ei supreme.

O imagine ideală, dar nu o imagine stinsă, pudrată, convenţională.

Ideile şi inflexiunile vocii sînt ale unui temperament aprins, ochiul ce contemplă opera predecesorilor, ale unui căutător de comori, lacom de imagini feerice. Destinul eminescian este evocat cu accente de veneraţie pentru creator şi de ură pe cei ce l-au transformat în tragedie. Dar opera este scotocită ca o ladă de pietre scumpe şi mătăsuri orientale, cu voluptăţile unui stilist de geniu, ale unui vrăjitor al limbii române stăpîn pe aceeaşi carte cu tainele ce fac această limbă să capete „o nouă viaţă", cum spunea Maiorescu. Un Eminescu şi un Călinescu în al căror univers autorul **Principelui** se regăseşte şi spre care ne poartă pe o cărare nouă, ce porneşte din sine însuşi. Putem să bănuim, din aceste fragmente de statuie, ce ar fi un amplu studiu despre Eminescu alcătuit de Eugen Barbu şi ce ar putea însemna un monument Călinescu cioplit de verbul său incomparabil.

DAN ZAMFIRESCU ■

Efectul razelor gamma asupra anemonelor

Iată o piesă dezordonată şi de serie, urmărită cu interes, scrisă cu nerv, incisivă, sarcastică, în care construcţia dramatică şi logica tradiţională sînt lăsate în plan secund şi în care personajele plutesc somnambule, sfîşiindu-se, torturîndu-se, supravieţuind lamentabil propriilor coşmare şi propriilor iluzii. Paul Zindel, autor dramatic meteoric, răscoleşte în gunoiul societăţii de consum şi spulberă cu ajutorul cîtorva existenţe umile, în exclusivitate feminine, mitul visului american şi al şcolii care pregăteşte incoerent oameni de succes într-un infern. Un infern din care pînă la urmă reuşeşte să se salveze, miraculos, singura fiinţă clară, singura fiinţă cu picioarele pe pămînt în stare să vadă dincolo de universul meschin al lucrurilor de prisos, al rufelor murdare, al dezordinii morale, al compromisurilor urît mirositoare, pînă acolo unde razele gamma fac să înflorească totuşi anemonele speranţei. O speranţă care apare la limita disperării !

Spectacolul este crud. Cătălina Buzoianu l-a gîndit în tradiţia teatrului durerii fără margini şi al adevărului fără menajamente, unde gîngăşiile provoacă spaime şi puritatea deconcertează dar pînă la urmă învinge. Spectacolul cîştigă, faţă de film, prin forţă de şoc şi prin Olga Tudorache, actriţă fabuloasă care trece prin rol devoratoare ca un ciclon cu nume de femeie. Mergeţi să o vedeţi pe Olga Tudorache şi pe studentele ei (bine distribuite : Rodica Neagu, Adriana Şchiopu, Angela Ioan) cum deschid o fereastră nevăzută să vă arate caii murind sub lună sau anemonele înflorind într-un nor de raze gamma. E un spectacol de ţinut minte. De asemenea, extraordinară e în această atmosferă pestilenţială actriţa Ioana Ciomîrtan în rolul unui „cadavru" paradoxal înecîndu-se de neputinţă şi trăgînd lumea la fund. Regizoarea Cătălina Buzoianu s-a complicat cu proiecţii şi cu o arhitectură prea costisitoare şi inutilă pentru efectul demonstraţiei, cîtă vreme se aflau pe scenă actriţe de o asemenea forţă de expresie, de convingere şi de seducţie ca Olga Tudorache şi Ioana Ciomîrtan !

A. DOHOTARU ■

Destinul fiecăruia stă în mîna şi voinţa sa

— Maestre Ion Voicu, aş vrea să folosim recentele dumneavoastră turnee — cel efectuat în America de Sud, ca şi pe cel al Filarmonicii noastre de stat, al cărei director sînteţi — drept un pretext al unei convorbiri, de mult dorite şi, nu ştiu din ce motive, amînate pînă acum ! Vă ascult.

— Motivele ? Sînt permanent invitat să cînt la noi în ţară şi peste hotare. Dar acum, fiind sfîrşit de an, cred că este un moment prielnic pentru a-ţi vorbi mai detaliat despre toată activitatea mea de la începutul anului şi pînă acum. În vară am avut cîteva concerte extraordinare în Brazilia şi Argentina, ultimele două concerte programate din Argentina a trebuit să le refuz deoarece urma să deschid Festivalul prieteniei pe care, cred că ştii, l-a găzduit ţara noastră. Am cîntat în acel turneu Mozart, Paganini, Brahms, Debussy, Enescu, Ravel. Deschiderea stagiunii de toamnă a Filarmonicii „George Enescu" a avut loc pe platforma Institutului de fizică atomică, unde am cîntat Enescu, Ceaikovski, Mendelssohn-Bartholdy. A urmat cel mai mare turneu din istoria Filarmonicii „George Enescu" în Europa. În cele două luni cît a durat, am cîntat în şapte ţări. Ungaria, Cehoslovacia (la Bratislava, la festivalul internaţional), Austria, R.F. Germania, Belgia, Franţa şi Elveţia. Îmi pare rău că nu vă pot arăta toate cronicile apărute în ţările respective despre filarmonică, cronici cu adevărat elogioase. Am fost consideraţi ca una din cele mai prodigioase orchestre actuale din lume. Toate cele 35 de concerte au avut o ţinută artistică superioară cu adevărat, miile de spectatori care ne-au ascultat au răsplătit din plin, cu aplauze, măiestria artistică a orchestrei filarmonice.

— V-aş ruga ca, profitînd de dubla ipostază în care v-aţi aflat : aceea de solist şi cea de director al filarmonicii, să punctaţi acele particularităţi ce vi se par importante, atunci cînd evoluaţi alături de o formaţie străină sau de cea a filarmonicii.

— Atunci cînd merg singur, responsabilitatea este numai a mea şi pot să îţi spun, fără falsă modestie, că m-am prezentat bine. Cînd merg cu filarmonica răspunderea devine mai mare. Reprezentăm arta interpretativă românească şi ea trebuie să se ridice la nivelul unei exigenţe deosebite ; particip total de la prima notă a orchestrei pînă la ultima, trăind stări cu greu de explicat cuiva care nu este în sufletul meu sau al muzicii. Este cu adevărat o angajare afectivă, dar nu trebuie să uit obiectivitatea şi exigenţa profesională, să nu cad în autoadmiraţia orchestrei.

— La multe concerte v-am urmărit şi am observat că interpretaţi cu ochii închişi. La ce vă gîndiţi în momentele acelea ? Ce simţăminte trăiţi ?

— Atunci intru în lumea mea, îmi creez o lume a muzicii, derulînd partiturile şi transmiţîndu-le prin intermediul arcuşului şi stării mele sufleteşti publicului. Este adevărat, nu văd nimic, dar simt publicul aproape.

— Fără a pretinde o „reţetă" a succesului, pe care cred că nici nu mi-aţi putea-o da, aş vrea totuşi să-mi mărturisiţi ce anume consideraţi că nu poate lipsi unui artist care încearcă desăvîrşirea sau, dacă vi se pare exagerat, notorietatea artistică. Ce concluzie se degajă, în acest sens, din propria dumneavoastră carieră ?

— Nu pot să-ţi vorbesc de desăvîrşire, deoarece un artist care consideră că a ajuns acolo înseamnă că s-a plafonat. Desăvîrşirea se caută pînă la moarte. Deci tocmai această căutare şi nemulţumire de sine te ajută să progresezi, să urci într-o ierarhie a valorilor, gîndul spre desăvîrşirea artei fiind condiţia esenţială a progresului sau reţeta de care m-ai întrebat.

— Muzica simfonică îşi are adepţii săi pasionaţi, aici şi pretutindeni în lume. Aceştia rămîn totuşi o minoritate. Întrevedeţi posibilitatea ca în viitor cercul melomanilor să se lărgească, ca urmare a formării unei personalităţi umane multilaterale şi complexe ? Credeţi că este posibil acest lucru, mai ales într-o epocă în care tehnica ocupă tot mai mult din timpul nostru liber ?

— La noi se dau concerte în fabrici, în şcoli există o preocupare serioasă în privinţa îmbogăţirii cunoştinţelor muzicale ale tinerilor pe care îi văd la concertele ce le susţin. Muzica îi înbunează, îi ajută să se debaraseze de lucrurile mărunte, îi solicită la contemplaţie. În ceea ce priveşte tehnica, sălile acestea pline, nu sînt un exemplu grăitor al refugiului pe care şi-l caută spectatorii ; nu este el un antipod în privinţa tehnicii ? Trăirea pe care o are un spectator într-o sală de concert este cu totul deosebită, se creează un fluid între el şi scenă. Şi această atmosferă nu poate fi redată de nici o tehnică. Este adevărat că la concerte mai sînt şi unii care vin din snobism, dar cei mai mulţi sînt veritabili melomani, oameni îndrăgostiţi de muzică, acei tineri pe care-i cred multilaterali.

— Amplificîndu-vă activitatea de solist cu cea de dirijor şi chiar cu cea de îndrumător artistic, aş dori să ştiu cum apreciaţi acum tînărul eşalon de muzicieni şi cum evaluaţi, de asemenea, perspectiva cea mai apropiată a valorilor interpretative româneşti în funcţie de procesul de învăţămînt, de posibilitatea de manifestare publică, de repertoriu ?

— Poporul român are bogate resurse de talente, cu totul extraordinare şi nu de acum, ci de veacuri. Responsabilitatea imensă revine formării şi călăuzirii acestor mari talente. Condiţiile de astăzi sînt mai bune ca oricînd, iar tinerii au posibilitatea să înveţe şi să se afirme. Am creat la Filarmonică condiţiile de afirmare pentru orice vîrstă, prin concerte-şcoală, prin concerte pentru elevi, pentru că, să nu uităm, „valoarea nu aşteaptă numărul anilor" aceasta o spunea Corneille. Tradiţia pe care au lăsat-o George Enescu (la vioară), Florica Musicescu (la pian), Dimitrie Dinicu (la violoncel) a călăuzit renumele şcolii interpretative româneşti şi, bineînţeles, eu doresc ca aceia care se ocupă de pregătirea viitorilor muzicieni să continue această tradiţie, avînd obligaţie şi responsabilitate morală şi socială.

— Ca artist modern, ca reprezentant al artei unei ţări socialiste, ca un mesager călătorind prin toată lumea pe itinerarele universale ale artei, gîndesc că trebuie să fiţi nu un izolat, ci un om informat, legat şi interesat de evenimentele zilei, de soarta omenirii în general. Ce nu vă place în această lume ?

— Este adevărat că sînt implicat în acest imens mecanism social şi nu poate fi vorba de nici o izolare. În afară de mesajul uman pe care încerc să-l transmit prin muzică spectatorilor de pretutindeni, eu rămîn un produs al acestui popor, luînd parte activă la viaţa socială. Sînt membru al Comitetului executiv România—O.N.U., membru în Consiliul Institutului de relaţii culturale cu străinătatea, director al Filarmonicii „George Enescu", ca şi în alte organisme obşteşti. Aş dori mai multă înţelegere între oamenii de pe toate meridianele, aş dori ca ei să aibă legături de fraternitate, de întrajutorare şi nu intenţii de distrugere a naţiilor. Să existe mai multă conştiinciozitate şi seriozitate în muncă, să fie preţuit acest timp, cu adevărat.

— Mă interesează să aflu de la dv. care, ştiu bine, aţi luptat serios cu viaţa pentru a putea ajunge aici, să-mi spuneţi care este condiţia artistului din România zilelor noastre ?

— Artistul zilelor noastre are posibilitatea să-şi desfăşoare talentul într-adevăr, prin condiţiile minunate create de regimul nostru, dar destinul fiecăruia stă în mîna şi voinţa sa, el este acela ce poate decide prin seriozitate şi respect pentru tot ce i se oferă, să poată cu adevărat să păşească pe drumul de vîrf al valorilor în muzică.

— De cînd aţi preluat conducerea primei orchestre simfonice a ţării se afirmă că valoarea artistică a acestei formaţii a crescut considerabil. Cum aţi procedat pentru obţinerea acestui salt calitativ ?

— De cinci ani sînt directorul Filarmonicii, de atunci am căutat să completez locurile vacante cu cele mai bune elemente din ţară, recurgînd la trei concursuri pentru angajarea unui singur membru. După ce am completat orchestra, cum nu a fost ea niciodată, am început să ascult în fiecare zi, de dimineaţa pînă seara, pe fiecare instrumentist în parte. Intrau la mine în birou, doi cîte doi şi acolo, în linişte, îi ascultam în vederea unei pregătiri de nivelul formaţiilor mari din lume. Astfel am ajuns la ora aceasta să avem o orchestră mare şi din punct de vedere numeric şi ca valoare profesională, să fim cotaţi drept una dintre cele mai bune orchestre ale lumii, comparate cu orchestrele din Viena, Londra, Berlin, Moscova şi New York. Alci s-a creat un climat artistic deosebit, pe care-l trăieşte fiecare instrumentist în parte. Sîntem o familie bine închegată şi doresc ca acest climat să se păstreze şi în continuare, pentru a putea menţine orchestra Filarmonicii pe culmea valorilor artistice contemporane. Nu cunosc şi nici nu înţeleg cuvîntul birocraţie, dar au trecut două ceasuri de cînd stăm de vorbă, aş putea să te acuz că mi le-ai răpit din studiul meu programat, ce zici ?

— Mă iertaţi, maestre.

EMANUEL TÂNJALĂ ■

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluţionar

Cronica (299)

Ultima întîlnire pe anul 1977 a membrilor cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluţionar, organizat de C.C. al U.T.C. şi revista Flacăra, cenaclu condus de poetul Adrian Păunescu, a avut loc miercuri, 28 decembrie, la redacţia revistei noastre. A fost de faţă tovarăşul Nicolae Croitoru, secretar al C.C. al U.T.C. Cu această ocazie au fost înmînate 11 mari premii lui Florian Pittiş, Mihail Stan, Radu Gheorghe, Eugen Cristea, Dan Andrei Aldea, Victor Socaciu, Adrian Ivaniţchi, Doru Stănculescu, Erika Josza, Valeriu Sterian, Mircea Vintilă. Au fost acordate premii pentru popularitate lui Nicu Alifantis (pentru *Trăiască România !*), Sorin Minghiat, Ion Luchian Mihalea, Mircea Bodolan, Valeriu Penişoară.

Întîlnirea a constituit nu numai un moment sărbătoresc în istoria cenaclului dar şi un prilej de analiză temeinică a modului în care s-a desfăşurat activitatea sa în anul 1977.a modului în care această activitate a fost pusă în slujba unei arte care exprimă idealurile societăţii noastre. S-a apreciat că în general membrii cenaclului Flacăra au obţinut rezultate frumoase, lucru care se reflectă şi în obţinerea premiului I la Festivalul naţional „Cîntarea României". A fost totodată un an în care cenaclul şi-a propus să realizeze un milion de lei pentru a ajuta pe cei care au suferit în urma seismului.

Dacă în 1977 nu au apărut prea multe nume noi în cenaclu, în schimb s-a impus cu multă strălucire nucleul său de bază. S-au creat cîntece noi, dar se cere în continuare îmbogăţirea repertoriului. Propunîndu-şi educarea tinerei generaţii, membrii cenaclului se află ei înşişi angrenaţi într-un astfel de proces de educare, dorind să transforme cenaclul dintr-o instituţie de gust într-una de caracter. Cu acest prilej au mai fost stabilite de asemenea şi sarcinile care revin cenaclului în anul 1978, în ampul proces de emulaţie spirituală şi culturală care se desfăşoară pe întreg cuprinsul ţării.

„Rămîn un debutant permanent"

Din partea interpretului Alexandru Mica am primit o scrisoare în care se spune :

«Sîntem, din păcate, nevoiţi să dovedim ceea ce era de demonstrat căci, citind însemnările lui Eugen Seceleanu, intitulate : „A apăra puritatea folclorului nu înseamnă a o întina", formulate reprobator, ca replică, la articolul „Pentru puritatea cîntecului nostru popular", semnat de noi în revista „Îndrumătorul cultural" nr. 10/1977, organul de presă al Consiliului Culturii şi Educaţiei Socialiste, deducem că autorul, în necunoştinţă de cauză, încearcă a ne face vinovaţi de „lipsa" unui aşa zis „simţ moral" şi a unei anume „onestităţi, spirit obiectiv" şi chiar (n.n.) „bun simţ".

E.S. ne impută eroarea ce am fi comis-o, neincluzînd printre numele de rezonanţă artistică ale interpreţilor noştri de folclor, pe unii din cîntăreţii deveniţi „deja celebri" ca Ion Dolănescu, Irina Loghin, Benone Sinulescu etc. Este drept că am omis-o printre alţii pe Ileana Sărăroiu, de exemplu, o talentată solistă de local, a cărei activitate constantă de răspîndire a unor istorioare folclorice mai fără „perdea", de pe estrada restaurantului Cina sau în programe publice, a constituit motivul unei critici severe într-o şedinţă de analiză a eticii interpreţilor de muzică populară, organizată de către forurile de specialitate ale A.T.M.-ului.

Comentînd două extrase din articolul nostru, autorul ne sancţionează punctele de vedere cu afirmaţii prăfuite de tipul „după cum se vede Caţavencu n-a murit" atunci cînd subliniem prezenţa creaţiei folclorice autohtone, în procesul de edificare a sintezei politico-culturale la nivelul societăţii noastre, sau cu sentenţionări avocăţeşti de tipul „fraze de o vulgaritate cutremurătoare, grave acuzaţii ce ar fi trebuit dovedite, incriminabile juridic", deformatoare a sensului real conţinut de unele din aprecierile noastre referitoare la aşa-zisul cîntec folcloric inventat de cupiul Irina Loghin — Benone Sinulescu, „În pădure la Bălţata", din care, cu adevărat, luăm cunoştinţă de desuete, operetistice eşuări amoroase personale, ale celor doi eroi, „ea" şi „el", care ajung să-şi reproşeze unul altuia, pe ritmuri folclorice, infidelitatea sentimentală.

Pentru o mai bună edificare redăm textul, care sună astfel : „el" dezolat, ni se confiază : „În pădure la Bălţatu / Văzui pe mîndra cu altul / Eu de ciudă şi minie / Am urlat ca lupu-n vie : Auuu !" „Ea", căutînd să-l liniştească, încearcă să-l convingă că n-a fost nimeni străin ci că „el" s-ar fi speria de propria-i.... pălărie. „El" însă nimic ! şi i-o retează : „În pădure la Bălţatu / N-ai ce căuta cu altul". Dar nici „ea" nu se dă bătută şi plină de o ciudă şi minie similare, riposteză : „În pădure la Bălţata / N-ai ce căuta cu alta"».

După ce enumeră şi alte exemple de aceeaşi factură, autorul scrisorii precizează :

«Expresia „netalentaţi" nu ne aparţine, întrucît noi le recunoaştem posibilităţile artistice.

Ion Dolănescu, un alt cîntăreţ „nedreptăţit" de noi, potrivit aprecierii lui E.S., pare a sconta un succes demn de „gloria" cu care s-a acoperit prin lansarea unei crunte prevestiri biblice ce ar urma să se împlinească curînd, zice el : „Foaie verde foi de vii / Va veni şi [illegible] mii / Cînd pămîntul se va opri / Şi-au toţii vom muri / Atunci va veni un foc mare şi-un potop / Cînd pămîntul va crăpa / Şi cu toţii vom intra / De la străin la român / Asta-i cîntecul meu / Cu tot ce-a dat Dumnezeu / Cu tot ce-a dat şi-o mai da / Pînă va sfîrşi lumea".

Autorul ne reproşează în final un aşa numit „diletantism" şi o aşa-zisă „lipsă de respect faţă de valorile spirituale reale" la un loc cu o anume „întinare a adevărului", care adevăr, care valori nu ni se precizează însă, „dintr-o aşa-zisă", vezi, Doamne, „grijă pentru puritate". N-am înţeles dacă cele de mai sus sînt adevărurile şi valorile ce ar fi trebuit să le respectăm pentru a nu-l supăra pe respectivul cronicar. La punctul 6, şi ultimul din pseudo-rechizitoriul său, acelaşi E. S. ne atrage atenţia asupra tentativei ce am comite-o ca „debutant în ale folclorului" prin a ne ridica „chipurile, în viaţa artistică" negînd orice merite ale cîntăreţilor pomeniţi.

În ce ne priveşte, vom rămîne permanent un debutant în muzica populară pentru că niciodată nu vom putea spune că stăpînim definitiv toate resursele sensibilităţii sufletului oamenilor din care ne tragem, ca să putem reda fiecare cîntec ce-l interpretăm la cea mai înaltă tensiune emoţională la care el a fost zămislit de geniul anonim. Activitatea noastră de cronicar de folclor în care ne „erijăm" (Œ. S.) cu adîncă credinţă şi constanţă de mai mulţi ani încoace, este animată de o singură dorinţă pătimaşă : aceea ca toţi colegii noştri în ale cîntecului popular să înţeleagă că trebuie să facă la fel ca marii cîntăreţi — înaintaşi — şi nu invers».

ALEXANDRU MICA ■

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Cîntec

O, iubito, vino tu care le știi pe toate, care le explici pe toate în acest secol care le știe pe toate și le explică pe toate, vino, tu, oarecare întruchipare a secolului meu, tu care nu mai vii lîngă mine cînd scriu și citesc fiindcă te-ai săturat de cîte scriu și citesc, complicînd și sofisticînd prea mult, cînd toate, zici tu, sînt atît de clare pe lumea asta, vino, fetiță necunoscută care te-ai jurat să nu mai întruchipezi decît cunoscutul, finitul, nitul care leagă și dezleagă fenomenele, vino, fie și în vîrful picioarelor, plutind crudă sau sălbatică — liberă ești să fii cum vrei — așază-te pe umărul meu ca o bufniță frumoasă ce ești și explică-mi, rogu-te, tu, cu mintea ta făr' de teamă la enigme, ceea ce și specialistul zice că e inexplicabil.

Uite: orice cîntec începe cu trei note — de aceea noi ne-am și despărțit o dată pe „Trois petites notes de musique"... Cele trei note care definesc două intervale și fixează acel început de lume din fiecare melodie au mai multe posibilități de combinare, nouă posibilități, dă-mi voie să te ametesc puțin; putem avea o urcare și iar o urcare; o urcare și o coborîre; o coborîre și o urcare; o coborîre și iar o coborîre; o egalitate și iar o egalitate (în cazul repetării aceleiași note); o egalitate și o urcare; o urcare și o egalitate; o egalitate și o coborîre; o coborîre și o egalitate. Un muzicolog englez, ce crezi că a constatat studiind mii și mii de melodii populare și culte, clasîndu-le doar după începutul lor? El a constatat că nici aici nimic nu-i întîmplător. Cîntecele nu încep nici ele de capul lor. Ele urcă și coboară nu ca valea, nu ca dealul. Și aici există, fetiță rea a exactității, statistici.

Statisticile, ce spun? Ele spun că, precum oamenii, și cîntecele au combinații de început mult favorizate și altele, mult disprețuite. De la Bach la Wagner, pe 7 387 de teme muzicale scrise de 30 de compozitori, frecvența cea mai înaltă este a profilului „urcare-urcare". Idem — în cîntecele populare, unde cercetătorul a clasat 3 763 de melodii și a dat exact peste același clasament ca la „culți". Luîndu-l doar pe cei 30 de clasici, el a ajuns să vadă că 26 dintre ei încep cu o „urcare-urcare", doar 6 cu o „urcare-coborîre", unul cu o „egalitate-egalitate" și tot unul cu o „coborîre-egalitate". În absolut toate statisticile, pe ultimul loc al frecvenței este profilul „coborîre-egalitate". Combinația asta e cel mai puțin folosită. De ce așa și nu altfel? „Există rațiuni fiziologice pentru asemenea clasamente? E vorba de un fenomen cultural?" se întreabă specialistul și tot el conchide, cum nu se poate mai frumos: „Deocamdată, fenomenul este inexplicabil".

Știi tu ceva, vrăbiuță a pozitivismului? Ai vreo idee cu privire la cum încep și cum se profilează cîntecele pe lumea asta? Nu, nu emite nimic — nici o silabă, nici o notă, nici un ciripit de idee. Lasă enigma nedezlegată. S-au dezlegat atîtea că, rogu-te mult, mult de tot, în anul ce a venit măcar asta să nu dezlegăm, cum se leagă și de ce se leagă așa, ceea ce înginăm.

De ce taci?

Și ce te-a apucat să cînți?

RADU COSAȘU ■

O. N. U. după a XXXII-a sesiune

În căutarea soluțiilor juste, realiste

Au luat sfîrșit la New York — o săptămînă mai devreme de încheierea anului — lucrările celei de-a 32-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. Atît forul plenar al Națiunilor Unite — Adunarea Generală — cît și cele 7 comisii funcționale ale acesteia au dezbătut, timp de 13 săptămîni, un număr de 132 de puncte înscrise pe ordinea de zi, cifră care situează reuniunea amintită în fruntea tuturor sesiunilor de pînă acum ale Națiunilor Unite. Activitatea diplomatică multilaterală — rațiunea însăși de a fi a Națiunilor Unite — pusă în slujba marilor comandamente ale omenirii și-a găsit o reflectare materială în adoptarea a peste 300 de rezoluții și hotărîri (dintre care 155 prin consens), documente ce configurează cadrul actual și de perspectivă al cooperării internaționale în numeroase domenii. Printre acestea, locul de prim rang îl ocupă temele păcii, securității și progresului tuturor națiunilor.

Fără a putea epuiza nici pe departe, în sinteza de față, vasta problematică a celei de-a 32-a sesiuni a Adunării Generale (discutată în 537 de ședințe), vom schița în cele ce urmează doar cîteva din marile capitole, pentru a ilustra rezultatele sale la finele unei perioade de dezbateri și negocieri dintre cele mai active (142 de vorbitori, numai în plenară).

Ansamblul dezbaterilor cu privire la dezarmare a reliefat preocuparea crescîndă a statelor membre față de spirala cursei înarmărilor, mai ales a înarmării nucleare, care constituie un pericol dintre cele mai mari pentru prezentul și viitorul civilizației umane. A fost subliniată cu toată tăria necesitatea intensificării eforturilor pentru realizarea unei cotituri radicale în materie de dezarmare, idee care și-a găsit o expresie dintre cele mai limpezi în concluziile unui raport special, prezentat de secretarul general la începutul sesiunii, cu privire la consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale profund dăunătoare asupra păcii și securității în lume. **Acest document a fost elaborat la inițiativa și sub președinția României și a constituit o temă distinctă pe ordinea de zi a Adunării Generale** care a oferit statelor membre posibilitatea de a se pronunța încă o dată cu fermitate în favoarea pregătirii urgente a unor acorduri internaționale de natură să ducă la curmarea cursei înarmărilor, la reducerea armamentelor mai ales a celor nucleare. În același timp s-a arătat fără echivoc, că dacă nu vor fi luate măsuri hotărîte și imediate pentru oprirea creșterii arsenalului de arme nucleare și de alte arme de distrugere în masă și dacă nu vor fi întreprinse măsuri de reducere substanțială a acestor arme, alte state se vor vedea nevoite să treacă la adoptarea unilaterală a unor măsuri de ocrotire a propriei securități, prin dotarea tot mai largă cu armament modern. Pe același plan de preocupări, s-a impus atenției concluzia majorității statelor membre potrivit cărora continuarea cursei înarmărilor se află în flagrantă și totală contradicție cu spiritul destinderii și imperativul cooperării pașnice, în dezacord cu principiile fundamentale ale dreptului internațional.

Preocupările de ordin organizatoric și instituțional — care reflectă, de fapt, activități de fond — și-au găsit expresia cuvenită în hotărîrea luată de a se convoca în anul 1978 o sesiune specială a Adunării Generale, consacrată exclusiv problematicii dezarmării. Această reuniune va avea sarcina de a proceda la o analiză aprofundată a situației îngrijorătoare create de continuarea cursei înarmărilor, fiind chemată să stabilească noi principii, mai democratice, precum și obiective mai precise și măsuri practice concrete, apte să conducă la realizarea unor acorduri semnificative pentru domeniul dezarmării.

Strîns legate de precupările vizînd dezarmarea s-au dovedit a fi, la Adunarea Generală recent încheiată, opțiunile ferme ale statelor în favoarea soluționării pașnice a conflictelor. În acest sens s-a acordat, în mod firesc, o atenție specială situației din Orientul Apropiat, din Cipru și din Africa Australă. Discuțiile pe aceste teme au reliefat un interes tot mai mare pentru soluționarea pe căi exclusiv pașnice a conflictelor amintite și pentru consacrarea negocierilor directe între părți ca singurul mijloc rațional și eficace de stabilire, menținere și consolidare a unei păci drepte și trainice în zonele care în prezent formează teatrul unor conflicte. După cum era de așteptat, în urma unor dezbateri, deseori aprinse, rezoluția adoptată în legătură cu situația din Orientul Mijlociu reafirmă cu tărie necesitatea instaurării în această regiune a unei păci drepte și trainice, pentru ca toate statele și popoarele din zonă să poată trăi în pace și securitate, în interiorul unor frontiere recunoscute și sigure. În acest scop, forul plenar s-a pronunțat, și de această dată, în favoarea convocării la o dată cît mai apropiată a Conferinței de pace de la Geneva și pentru participarea în condiții de egalitate, a tuturor părților interesate, inclusiv a Organizației pentru Eliberarea Palestinei. Se cuvine a reaminti faptul că în urma cotiturii istorice intervenite în raporturile egipteano-israeliene datorate hotărîrii celor două părți de a purta convorbiri directe la cel mai înalt nivel, marea majoritate a statelor membre au apreciat că suita de evenimente amintite constituie o noutate de mare însemnătate pentru realizarea aspirațiilor legitime ale tuturor popoarelor din zonă.

O altă arie de activități de prim rang ale Organizației Națiunilor Unite în care anticipările formulate de statele membre s-au adeverit întru totul, vizează cristalizarea tot mai clară a obiectivului fundamental spre care evoluează în prezent relațiile internaționale contemporane: statornicirea unei noi ordini economice și politice internaționale. Dezbaterile și consultările multilaterale, intense și aprofundate, purtate în acest sens de-a lungul întregii sesiuni s-au axat, în principal, pe identificarea căilor și modalităților practice de grăbire a procesului de transpunere în viață a programului de acțiuni privind noua ordine economică internațională.

Printre principalele hotărîri vizînd procesul de statornicire a noii ordini economice se numără crearea unui comitet intersesional plenar, compus din toate cele 149 state membre ale O.N.U., căruia îi va reveni misiunea de a coordona acțiunile întreprinse sub egida diferitelor organizații și organisme internaționale în problemele noii ordini. Adunarea Generală a decis, totodată, să convoace în 1980 o sesiune specială pentru a examina și a face bilanțul progresului realizat în instaurarea noii ordini economice internaționale. Această sesiune specială va avea, între altele, sarcina de a finaliza noua strategie a dezvoltării pentru deceniul următor. **Adoptată la inițiativa „Grupului celor 77" — în cadrul căruia România joacă un rol activ, rezoluția pe tema amintită atrage atenția tuturor statelor asupra însemnătății covîrșitoare pe care o are găsirea de soluții concrete și eficace în problemele dezvoltării și cooperării economice între state, atît pentru reducerea decalajelor economice tot mai îngrijorătoare, cît și pentru menținerea și consolidarea păcii și securității în lume.** Modul în care vor fi continuate dezbaterile pe această temă va fi examinat, între altele, la sesiunea organizatorică a ECOSOC, ce se va desfășura la New York între 10 și 13 ianuarie 1978.

O hotărîre de mare însemnătate adoptată de Adunarea Generală se referă la convocarea în 1979 a Conferinței mondiale a O.N.U. pentru știință și tehnologie. Această reuniune, care încununează o inițiativă prezentată de **România** la O.N.U., în 1970, va marca un pas semnificativ în consolidarea cooperării multilaterale și multiforme pe planul științei și tehnologiei — domenii de însemnătate capitală pentru progresul economic și social al tuturor statelor.

Sectorul social-umanitar al activităților O.N.U. a permis statelor membre să-și definească mai clar opțiunile privind componenta socială a noii ordini internaționale. Un loc de seamă a revenit pe acest plan inițiativelor țării noastre în domeniul tineretului. **La propunerea României, 43 de state de pe toate continentele au prezentat un proiect de rezoluție privind proclamarea unui An internațional al tineretului** în care se evidențiază participarea tinerei generații la procesul dezvoltării sociale, precum și contribuția sa valoroasă la statornicirea unei noi ordini economice internaționale.

Sesiunea Adunării Generale a ilustrat grăitor sprijinul tot mai larg pe care îl acordă statele membre temei creșterii rolului și eficacității Organizației Națiunilor Unite în viața internațională, subiect intrat oficial în „patrimoniul" O.N.U. **pe baza unei propuneri românești.** Dezbaterile pe marginea acestui punct de pe agenda forului mondial au reconfirmat, și de această dată, justețea tezei formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta Conferință Națională a P.C.R., potrivit căreia „**se impune, mai mult ca oricînd, creșterea rolului Organizației Națiunilor Unite, perfecționarea activității sale, a altor organisme internaționale, oferind tuturor popoarelor posibilitatea de a participa în mod organizat la eforturile pentru asigurarea unei politici noi de colaborare și pace în lume**". Numeroasele luări de poziție pe această temă au învederat că în actuala etapă istorică marile probleme internaționale au dobîndit tot mai mult un caracter global și afectează profund interesele tuturor popoarelor. De aceea, soluționarea viabilă a unor asemenea probleme postulează participarea, în condiții de deplină egalitate, a tuturor statelor la elaborarea răspunsurilor așteptate de popoare. Ca principal for politic mondial, în curs de a-și desăvîrși universalitatea, O.N.U. oferă instrumentarul politic și diplomatic indispensabil pentru examinarea responsabilă și găsirea de soluții juste și realiste la marile probleme ce confruntă umanitatea. Aceasta este concluzia firească pe care o impune bilanțul sesiunii recent încheiate, a Adunării Generale a Națiunilor Unite și care își va revalida actualitatea cu prilejul numeroaselor acțiuni diplomatice multilaterale din anul 1978.

IOAN VOICU ■

Revelion prin telex

Lumea la cumpăna anilor

Anul 1977 aparține de-acum trecutului. Referirile la „anul acesta" sînt încă puține, pentru că 1978 este încă foarte tînăr. El coexistă în gîndurile, în preocupările și sentimentele noastre legat de anul pe care l-am încheiat. Clipa ce face trecerea este infimă, dar cîtă încărcătură afectivă, cîte speranțe aduce cu ea! Fiecare ne-am dori să fie, de fiecare dată, unică în solemnitate și perfecțiune. Viața însă curge firesc, în lume oamenii se nasc și mor, întocmai ca timpul, au loc întîmplări care contrazic uneori violent imaginea pe care am dori-o reală. Noul are deocamdată înfățișarea neprevăzutului a insolitului. Ce s-a întîmplat, deci, în lume, în prima zi a anului 1978, care sînt faptele care au însoțit venirea noului an? Prezentăm cîteva cititorilor noștri, așa cum au fost relatate pe filele agențiilor de presă.

● Anul 1978, a apreciat secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, în mesajul de Anul nou, reprezintă o răscruce de drumuri, care ar putea să marcheze „începutul unei noi ere în istoria omenirii".

● Portugalia și Turcia au pășit în noul an fără a fi reușit să rezolve crizele de guvern ce au intervenit în aceste țări.

● Duminică, în cursul unei ceremonii, desfășurate în aer liber, mai multe mii de persoane au asistat la prestarea jurămîntului celui de-al 105-lea primar al orașului New York. Va reuși Edward Koch să ușureze situația financiară a celui „mai fascinant oraș din lume", dar apreciat ca „neguvernabil" de către „New York Times"? Oricum, pe noul primar îl așteaptă o misiune grea: 10 la sută din populația orașului șomează, iar deficitul bugetar al metropolei se ridică la fantastica sumă de 400 milioane dolari.

● În timp ce anunța instalarea lui Koch în funcția de primar al New Yorkului, Agenția France Presse semnala ieșirea le pensie a unuia dintre cei mai controversați dintre marii patroni ai industriei americane. Harold Geneen, președinte și director general al societ International Telephone and Telegraph corporation (I.T.T.).

● În același interval — primele douăzeci și patru de ore legate de noul an — aflăm că senatorul democrat Edward Kennedy a sosit la Șanhai (R.P. Chineză) în fruntea unei delegații incluzînd mai mulți membri ai familiei Kennedy. Vizita, întreprinsă la invitația Institutului chinez al afacerilor externe, va dura pînă la 9 ianuarie: 5 zile la Șanhai și împrejurimi, apoi cîteva zile la Pekin.

● O constatare cel puțin curioasă, referitoare la Turnul din Pisa, a fost făcută publică odată cu trecerea într-un nou an. După cum se știe, celebrul monument se înclină în medie cu un milimetru și jumătate pe an. În 1977, înclinația nu s-a accentuat! Deocamdată, experții nu pot să explice dacă este vorba de o oprire totală sau a intervenit doar o simplă pauză în lenta prăbușire a monumentului.

● Nu mai puțin de 80 de persoane au fost rănite în cursul serbărilor care au însoțit venirea lui 1978 în Filipine. Majoritatea acestora au fost victimele petardelor și jocurilor de artificii.

● Tokio, capitala japoneză, considerată ca fiind unul dintre orașele cele mai poluate din lume, s-a trezit în noul an, pentru prima oară în ultimii 7 ani, sub ploale. Aerul a fost astfel mai pur.

● Locuitorii din Palermo au pășit mai bucuroși și ei pragul lui 1978, tot datorită ploii căzute în ajun, care a venit după o perioadă extrem de secetoasă. Bucuria nu știm însă dacă a fost egală și pentru fabricanții de farfurii și pahare din carton, care, datorită limitării considerabile a rezervelor de apă ale orașului, realizaseră cîștiguri importante. Numeroase persoane au cumpărat, într-adevăr, pentru revelion, farfurii și pahare din carton, pentru a nu avea fireștile probleme cu spălatul veselei, din cauza cantității insuficiente de apă.

● La bordul stației orbitale sovietice „Saliut-6", cosmonauții Iuri Romanenko și Gheorghi Grecико au început anul 1978 sîmbătă 31 decembrie 1977, la ora 11.40 G.M.T. a anunțat agenția TASS. În momentul cînd orologiul a bătut miezul nopții la Moscova, cei doi cosmonauți s-au aflat deasupra Himalaiei.

● Actrița italiană Sophia Loren a fost aleasă ca fiind „soția cea mai seducătoare din lume" (pentru 1977, bineînțeles) de către „Asociația internațională a admiratorilor femeilor", reunită duminică la San Diego, California. De 6 ani încoace, această asociație exclusiv masculină, care numără 25 000 de membri, desemnează în prima zi a anului următor, se pare, femeia, actrița, cîntăreața, adolescenta cea mai seducătoare. Celelalte laureate pentru 1977 sînt actrița Jacqueline Bisset, cîntărcața Nathalie Cole și actrița Jody Foster.

„Sectele religioase — teribilul cancer al sufletului"

„Omul cu care stăm de vorbă ne relatează o istorie îngrozitoare. El coordonează „Asociația pentru apărarea familiei și a individului". Sute de familii franceze, al căror copii au fost deturnați de către diverse secte religioase, vin să ceară ajutorul lui Thierry Baffoy". Cuvintele acestea simple, directe, aparent fără vreo încărcătură afectivă puteau fi citite pe prima pagină a unei reviste pariziene cu priză la cititori doar cu cîteva săptămîni în urmă. Aceleași cuvinte fac introducerea într-o realitate uluitoare, aduc în discuție fapte cutremurătoare, conturează o lume de neimaginat la nivelul civilizației noastre : lumea sectelor religioase". Interviul — publicat pe mai multe pagini — pe care „PARIS MATCH" îl ia lui Thierry Baffoy, declarațiile aparținînd unor personalități, în fine, ilustrația bogată și sugestivă converg prin a prezenta cititorului o problemă gravă, de acută actualitate în lumea occidentală : proliferarea sectelor religioase. Efectele sociale ale acestui „veritabil cancer al sufletului" cum se exprimă săptămînalul francez, sînt zguduitoare.

Ce se pretind a fi o serie de secte religioase „la modă" în vest și care este adevărata lor față va fi ușor de desprins din cele relatate de Tierry Baffoy, sociolog în viața de toate zilele. Există, reală, înainte de toate, disperarea familiilor celor ce s-au lăsat atrași, s-au lăsat convertiți la una din secte. Ei sînt pierduți aproape pentru familii, secta îi împiedică să revină la o viață normală atunci cînd le-a mai rămas o fărîmă de voință și personalitate. Organizația exercită asupra lor o serie de presiuni, începînd cu cele fizice. Cei ce reușesc totuși să scape de sub influența nefastă sînt urmăriți, se încearcă recuperarea lor prin diverse amenințări. Amenințări în principal de două feluri : psihice și „simbolice", numite astfel de sociologi pentru că se referă la ceva care nu există. Ceva de tipul „Voi lansa asupra ta unde malefice care te vor face să înnebunești" sau „Vei muri de moarte violentă", formule fără nici un efect asupra omului obișnuit, dar luînd proporții reale pentru o persoană care a fost îndoctrinată și hrănită cu idei delirante.

Majoritatea sectelor își atribuie calități miraculoase. Cazul tipic este cel al „Bisericii de scientologie" din Franța. Aceasta declară război psihiatriei, psihanalizei, tuturor metodelor de terapie mentală în afară, bineînțeles, de cele practicate de ea. În „credo"-ul mișcării se spune explicit că terapeutica mentală nu trebuie separată de religie, ceea ce este de-a dreptul aberant. În documentele interne ale sectei este interzis adepților să la o singură tabletă de aspirină fără permisiunea superiorului ierarhic ! Scientologia îndrăznește să publice lucruri de genul următor : „Este dovedit că la apariția primei cărți de scientologie, în urmă cu 15 ani, oameni bolnavi au devenit sănătoși

Mariajul este colectiv în cazul sectei Moon. Viitorii soți nu se cunosc. Unirea lor este decisă, pe fotografie, de Moon însuși...

doar... citind-o". Dovada eficacității terapiei prin scientologie nu a fost făcută însă niciodată dincolo de cuvintele amăgitoare, care acționează magnetic asupra persoanelor aflate în situații limită sau într-o stare de mare derută sufletească. O altă sectă, care se numește Sekai Mahikari Bunmei Kyodan — de origine japoneză — pretinde că poate da ajutorul necesar în orice problemă, începînd cu conflictele familiale și dificultățile profesionale și terminînd cu bolile incurabile. Adepții primesc la sfîrșitul cursurilor de inițiere un medalion despre care se spune că ar asigura legături spirituale cu divinitatea și o broșură ce permite învățarea practicii Mahikari, „pentru a deveni un om capabil să facă minuni". „Minunile vor avea loc de fiecare dată cînd ridicați mîna" precizează textul...

Fondatorii acestor tipuri de religii sînt considerați de adepți un dumnezeu în viață. La scientologi el este „tatăl", „fondatorul", „creatorul" etc. etc. Organizația este tipic totalitară. Odată intrat în rîndurile bisericii, îți pierzi total independența, individualitatea, dar mai cu seamă.. bunurile materiale. Biserica este atît de bogată, grație naivilor care au căutat un echilibru sufletesc sub acoperămîntul ei, cît mai ales unor afaceri veroase, încît își permite să intenteze procese împotriva celor ce „îndrăznesc" să facă dezvăluiri, să scrie sau să pună sub semnul acuzării „sfînta instituție". Ce poate vorbi mai mult despre acest fel de afidare publică decît faptul că Biserica de scientologie din Franța a intentat procese contra lui... Kissinger, C.I.A., F.B.I. și o serie de persoane particulare, angajînd în proceduri judiciare aproximativ cinci miliarde de franci francezi!

Un totalitarism excesiv față de șef și organizație există și la adepții lui Moon. Fiecare membru este un mercenar potențial, secta putînd dispune chiar de viața sa. Resorturile eterne ce însuflețesc pe propovăduitorii noilor religii sînt banii și puterea. Pentru aceasta, ei utilizează frecvent, în pofida ideilor profesate, șarlatania ordinară și escrocheria rafinată, sechestrarea ori răpirea de persoane, violul... Șefului sectei Krishna i s-a găsit un pistol automat chiar sub roba portocalie. Negoțul cu arme nu pare dealtfel să fie deloc accidental în rîndul multora dintre acești „emisari ai divinității" pe pămînt. Încă un fapt : în timpul marii foamete ce a avut loc în Bangladesh, în urmă cu cîțiva ani, sumele impresionante colectate de membrii sectei Krishna pe străzile multor orașe din R.F.G. au mers direct în buzunarele „marelui maestru". Comportamentele șefilor acestor biserici, ce apar ca clupercile după ploaie, dincolo de escrocheria ordinară denotă pentru sociologi o patologie avansată, și nu numai pe plan sexual, cum se lasă să se înțeleagă adesea. Astfel, David Berg, care sub numele de Moise David este fondatorul „Fiilor lui Dumnezeu" transmite adepților un fel de texte rectificate ale Bibliei,pretinzînd că Dumnezeu, cu care se întrevede în mod curent, i-a comunicat o interpretare mai bună a acestora. Or, mai totdeauna, noile interpretări se potrivesc mai bine cu obiectivele lui Berg. Din momentul în care a adoptat eticheta „religios", spune Thierry Baffoy, chiar dacă ar fi vorba pur și simplu de un grup de gangsteri, acesta beneficiază de o oarecare imunitate din punct de vedere legal...

În aceste condiții, numeroase personalități ale vieții publice și politice din țările care, în numele libertății, permit proliferarea a tot soiul de organizații religioase, cer pe bună dreptate un control legal al bunurilor acestora (se știe că averile unor secte sînt fabuloase), al tratamentului inuman la care sînt supuși adepții. „A te pronunța pentru o libertate politică totală — spune Thierry — nu exclude existența unor reticențe cu privire la un partid nazist, de exemplu..."

Înainte de a se acționa împotriva proliferării sectelor religioase ce alterează și distrug conștiințe, vieți chiar, ar trebui însă acționat împotriva acelor cauze care aruncă zecile de mii de oameni, majoritatea tineri, în focarul șarlatanie cu aură purificatoare. Dar atît timp cît societatea capitalistă oferă multiple și profunde motive de deprimare — lipsa siguranței zilei de mîine, absența unui loc de muncă sigur, alterarea valorilor morale, bogăție și putere pe seama muncii altora, în esență, lipsa totală de ideal — indivizi ca Moon, Berg sau Krishna vor putea încă să fluture prin fața unor minți dezechilibrate vălul seducător al unei lumi ce anulează orice preocupare, orice grijă, prin dizolvarea personalității în numele unor idei ce ascund, cel mai adesea, sub un fard rafinat, abjecția.

DOINA IOVĂNEL ■

Cum am ratat „un șeic sultan la Spiro"

Părăsind Damascul, după cîteva zile în care avusesem prilejul de a cunoaște la față locului o parte din realizările și preocupările poporului sirian, dar și cîteva din virtuțile artei sale culinare — în primul rînd berbecul la frigare și peștele la grătar — ni se făcuse, între altele, recomandarea ca, odată ajunși la Latakia, să nu scăpăm prilejul de a servi „un șeic sultan la Spiro". Recomandarea solicita, firește, unele lămuriri. „La Spiro" s-a clarificat destul de ușor : este vorba de un frumos restaurant cu grădină, construit pe faleză și aparținînd, după cum arată și numele, unui gastronom de origine greacă. Mai greu a fost cu „șeicul sultan". Am aflat că e denumirea arabă a unui mic și delicios pește de apă dulce, pe care bucătarii lui Kir Spiro îl prepară, cu deosebită măiestrie. N-am putut afla mai mult, căci nimeni nu știa cum se numește în altă limbă, iar posibilitatea de a-l identifica cu propriile noastre simțuri a fost ratată. Numele său ciudat n-a încetat să mă intrige : dacă i s-au atribuit deodată două titluri de nobilețe, „șeic sultan" trebuie să fie un pește ieșit din comun — de n-o fi cumva chiar peștișorul de aur din cunoscuta poveste !

Am rătat ocazia fiindcă Latakia figura în program numai ca punct de plecare pentru vizite la obiective aflate în afara perimetrului său. În criză de timp, a trebuit să renunțăm la „Spiro". La urma urmei, ce însemna o plăcere culinară pe lîngă vizitarea șantierului marii rafinării de la Banias ? Căci rafinăria ce se înalță, în cadrul cooperării româno-siriene în orășelul cunoscut pînă mai ieri doar ca punct terminus al unei conducte petroliere nu este un obiectiv economic oarecare nici pentru Siria, nici pentru România. Cu o capacitate de șase milioane tone, ea va fi nu numai cea mai mare rafinărie siriană, ci și cel mai mare obiectiv de acest fel construit vreodată de industria românească în țară sau peste hotare. „Ceea ce se face aici, ne spunea directorul Grupului de șantiere A.R.C.O.M. din Siria și Liban, tovarășul Traian Bigan, este la nivel mondial din toate punctele de vedere : capacitate, tehnicitate, termen de execuție, preț de cost etc."

Aruncînd o ultimă privire asupra coloanelor de distilare, a turnurilor de răcire, rezervoarelor de petrol și coșurilor de fum ce se profilau deja distinct pe fundalul versanților dinspre Mediterana ai Munților Ansarieh, cugetam uimit la uriașul salt făcut de România, țara „eminamente agricolă" de odinioară, în numai cîteva decenii — de la pluguri și sape la obiective de anvergura și complexitatea rafinăriei de la Banias. Și nu am regretat deloc „șeicul sultan la Spiro".

BAZIL ȘTEFAN ■

MONDO UMANO ?

„Inepuizabilul" Onassis

Pe cînd trăia, cea mai mare grijă a lui Aristotel Socrate Onassis era să facă totul pentru a se vorbi cît mai des și mai mult despre el. De prisos să mai reamintim că deviza lui era : „chiar și de rău dacă se vorbește înseamnă că reprezinți ceva". Așa că, fie de la el direct, fie de la alții se spuneau și scriau atîtea despre el. Și tot de prisos să precizăm că multe erau inventate sau se pornea de la o fărîmă de adevăr pentru a se ajunge la cu totul altceva. Pentru el era bine. Imediat sau nu mai tîrziu decît a doua zi dădea dezmînțiri ample în care includea deliberat, tot felul de lucruri noi, ce n-aveau nici o legătură cu faptul de la care se pornise și pe care dorea să-l infirme categoric. Apoi, în felul lui, „adversarul" prelua „pasa" și jocul continua cît mai mult. Desigur, jocul a avut și cîteva așa-zise excepții : căsătoria (și divorțul lui) cu Tina Livanos ; căsătoria cu Jackie Bouvier, fostă Kennedy ; moartea fiului său, Alexandru.

Însă, deși pare ciudat, fenomenul se cam repetă după moartea lui. Nu e cazul să mai amintim că, la început, atenția s-a concentrat asupra clauzelor faimosului său testament : cît va primi fiica sa, Christina, cît va primi a nu știm cîta soție a lui, Jackie, cît vor primi cei mai fideli colaboratori etc., etc. N-a trecut mult și în atenție s-a aflat divergența (cam mare, după unii : ireconciliabilă, după alții) dintre Jackie și Christina, referitoare la clauzele amintitului testament, mai precis asupra sumei ce revenea fiecăreia.

Dar cea mai recentă reluare a subiectului Onassis o reprezintă moartea marii cîntărețe italiene Maria Callas, cu care, într-o bună perioadă, Ari a avut o mai lungă idilă.

Ca întotdeauna — și acum — totul a fost luat de la început începutului. Și tot ca de obicei s-au adus completări unor povești mai vechi, s-au făcut chiar precizări „importante" asupra altor probleme spinoase. Și, mai ales, s-au povestit lucruri noi, ori s-au făcut afirmații categorice. De pildă, despre acel iaht — botezat „Christina" — despre care la un moment dat se vorbea numai în superlative pozitive, acum se citează opiniile unui mare decorator american. Billy Baldwin, care afirmă, despre interioarele iahtului: „era chintesența vulgarității și a prostului gust". Cît o privește pe Jackie, în ultimul timp nici ea nu e cruțată: s-a ajuns pînă acolo încît s-a aflat că în primul an al căsătoriei cu Ari ea n-a cheltuit pentru îmbrăcăminte decît 1 250 000 (un milion două sute cincizeci de mii) de dolari, în cea mai mare parte a ei cumpărată de pe Madison Avenue din New York. La fel de multe detalii au ieșit la iveală în legătură cu : certurile — cam multe — dintre Ari și Jackie ; aventurile lui Ari ; relațiile lui cu reporterii și fotografii ; viața frenetică a cuplului Ari-Jackie ; divergențele cu cei doi copii etc., etc.

Una peste alta, subiectul Ari Onassis nu e încă epuizat de o anume parte a presei străine. Între timp acesteia i s-a alăturat și filmul care n-a ezitat să speculeze subiectul Ari Onassis. Așa se face că de curînd a fost lansat filmul „Magnatul grec" al cărui interpreți — Jacqueline Bisset și Anthony Quinn în roluri ce vizează pe Jackie și, respectiv, Ari — sînt considerați cuplul anului 1977. În schimb, știri, măcar de avertizare, despre marile tragedii provocate de noua secetă din Sahel (deși și acest subiect este dintre cele tari) abia pot fi găsite. La fel și în alte situații nu mai puțin spinoase. Pînă atunci, însă, pariul lui Ari (să se scrie despre el mai mult decît despre Getty, Hughes și Du Pont, la un loc) pare a-l desemna cîștigător. Un cîștigător fără merite

PETRE NICOLAE ■

O scrisoare

Pentru a ușura munca noii echipe instalate la conducerea F.R.F. am să public o scrisoare pe care am primit-o de la mai mulți arbitri din București pentru că ea mi se pare foarte semnificativă. Din păcate, anonimatul sub care se ascunde această corespondență nu-mi dă și garanția că nu avem de-a face cu o meschină răzbunare. Sigur că ar trebui să nu mă angajez publicînd rîndurile primite, dar o cercetare sumară și mirosul special al unui om dedat la toate „manevrele" obișnuite în fotbalul nostru mi-au zis că e mai folositor ca în urma sesizării acestor arbitri să se facă o anchetă și să aflăm și noi dacă este vorba de o invidie a unor necunoscuți sau ne aflăm în cazul unor adevăruri dureroase. Nepotismul, chiar în materie de arbitraj, mi se pare odios și o drastică sancțiune în cazurile sesizate ar face mult bine tuturor, dar iată mai bine rîndurile primite :

Tovarășe redactor șef,

În rubrica sportivă a revistei dv. în urmă cu o săptămînă, se arăta că la Brașov a fost organizat un curs intensiv de arbitri cu foștii jucători de divizia A, care nu mai sînt în activitate. Ne-am bucurat nespus de mult de această inițiativă, că, oameni care și-au dedicat viața în slujba fotbalului pe gazon jucînd, acum vor continua să se afle în mijlocul celor mai tineri, dar în calitate de cavaleri ai fluierului. Nu asta este marea elucidare, dar printre acești foști fotbaliști de divizia A s-au strecurat și doi arbitri în activitate, arbitri cu clasificare de categoria II, dar care nu au fost jucători de divizia A. Poate că apreciatul nostru conducător tehnic Gheorghe N. Gheorghe, i-o fi văzut jucînd la juniorii vreunei echipe de divizia A, și-o fi zis lasă-i că merge.

S-ar mai putea să spună acest reputat tehnician în arbitraj, că, cei doi au obținut rezultate foarte bune și au perspectivă, dar atunci de ce nu s-a văzut că aceștia sînt arbitri în activitate și că conform adresei .995/12.11.1977, în perioada dintre tur și retur se organizează de Colegiul Central examen pentru obținerea categoriei I.

Ni se pare că aici au intervenit „pilele" și doi arbitri cu rezultate bune au plecat la acest curs intensiv. Este vorba de Mihăilescu Gheorghe — fiul fostului arbitru — și un anume Ionescu Corin, pentru care s-au făcut mari intervenții din partea președintelui Colegiului de arbitri al municipiului București — tov. Petrea C. și a tov. prof. Vîlceanu, cel care răspunde de activitatea fotbalistică a municipiului.

Exceptînd acestea două s-au făcut cu acordul onoratului Colegiu central al arbitrilor, pentru că dacă o să studiați dosarele celor doi, o să vedeți că nici unul nu a fost jucător de divizia A, iar unul dintre ei n-are nici măcar studiile necesare pentru a se prezenta la examenul de categoria I, dar este șofer la I.C. Comaliment.

Pentru alți arbitri din municipiul București cu rezultate bune și foarte bune, cu probitate profesională bine conturată, nu li s-a putut face excepție, căci nu erau fii de foști arbitri și nici șoferi la Comaliment, să poată transporta „pachete" și nici nu dădeau mese la restaurantele Brădeț, Dorobanți etc.

Nu dorim să faceți dreptate, căci justificări se vor găsi destule, cum s-au mai găsit și în alte dăți, dar dorim să se arate maselor largi de iubitori ai fotbalului cum se organizează și se promovează arbitrii. Și azi mai sînt unii care ocupă locuri în loturile divizionare de arbitri pe care nu le justifică prin comportarea în teren, dar au așa zisele „pile", iar arbitrii buni stau în „anticameră". Există un regulament care limitează pînă la ce vîrstă poți fi arbitru la diferite categorii, dar acest regulament se aplică numai unor arbitri, nu la toți.

Cu mulțumiri.
Mai mulți arbitri
din municipiul București

Așteptăm

EUGEN BARBU ■

Patinajul de performanță

Mai e mult pînă departe!

— Tovarășe Grigore Arjoca, vă întrebăm pe dumneavoastră, ca secretar al Federației române de patinaj, care este situația acestei discipline sportive în momentul de față. Altfel spus, cum stăm ? Ce s-a făcut și ce nu ? La ce ne putem aștepta și la ce nu ? Firește, întrebarea se referă și la patinajul artistic și la cel de viteză.

— Stăm bine și stăm rău.

— Vă plac paradoxurile ?

— Nu, dar asta este situația.

— Anume ?

— Față de anii trecuți, ne aflăm în progres cu organizarea, cu baza materială și cu rezultatele. Cînd am venit la federație, în urmă cu vreo patru ani, nu existau nici loturi, nici regulamente, nici norme interne, nici o metodică unitară de pregătire, nici buletine informative, nici și iar nici... Din punct de vedere al bazei materiale, avem astăzi douăsprezece patinoare, între care două acoperite, la București, unul la „23 August", unde se află sediul federației, precum și la Miercurea Ciuc.

— Pentru a face din patinaj un sport de masă nu trebuie luate în considerație doar acestea...

— Exceptînd țările în care patinajul reprezintă o disciplină tradițională, acest sport ajunge foarte greu să aibă o bază de mase, fiind foarte pretențios. Noi avem în scripte vreo două sute de legitimații la artistic și vreo trei sute la viteză, cifre oarecum mulțumitoare, dar pînă la a scoate un campion rămîne un drum foarte lung și întortocheat. În spatele unui campion, ca să fiu mai concret, se ascund o sumedenie de specialiști, unul sau doi antrenori, un maestru de balet, un pregătitor fizic, uneori un acrobat, un medic și un maseur.

— Noi nu-i avem ?

— Nu pe toți.

— Regretăm că trebuie să vă tot tragem de limbă, dar poate ne spuneți ce avem și ce nu ?

— Din 1974, patinajul a fost declarat sport olimpic, deținînd patruzeci de sportivi nominalizați în loturi, douăzeci la artistic, douăzeci la viteză, primiți pregătiți de Letiția Miclescu și Alexandru Bărbălău, ceilalți de Dan Lăzărescu și Mihai Timiș. Nici unul din loturi n-are medic ! Partea medicală a pregătirii este asigurată de asistentul Emanuel Faris, altfel un băiat de nădejde. Despre maseur nici nu poate fi vorba !

(Facem aici o primă paranteză, spre a lămuri unele lucruri. Deși reprezintă realizări deosebite, comparînd cu situația unor ani nu prea depărtați, problema bazei materiale a patinajului nostru, vorbind din punct de vedere al performanței, este departe de a fi rezolvată. Cele două patinoare acoperite nu sînt încălzite, ceea ce împiedecă asupra condițiilor de pregătire, în sensul că, pe de o parte sportivii se expun cu ușurință îmbolnăvirilor, pe de alta, gheața este tare și sticloasă, îngreunînd alunecarea. Mașinile de pregătit gheața, renumitele „Rolba" sînt destul de vechi. În vară, spre exemplu, ele au fost defecte vreo două luni, dînd peste cap programul de la „23 August", și așa foarte plin. După spusele lui Ion Radu, adjunctul șefului bazei, patinoarul funcționează zilnic de la 6 dimineața la 22 seara, 330 de minute din programul unei zile fiind rezervat patinajului artistic. De regulă, orarul este respectat, numai „uneori hocheiul intrînd peste patinaj". Din păcate, acoperirea patinoarului din Galați, programată a fi încheiată în vară, s-a aminat din motive pe care secretarul federației nu le cunoaște. Deși Grigore Arjoca ne atrage atenția că „în patinajul viteză nu avem sezon mort, vara și iarna sportivii concurînd la fel de intens", nu este greu să ne amintim că, în 1977, de pildă, toate cele șapte competiții din calendarul intern s-au disputat într-o singură lună, în ianuarie !

Cît privește opinia că patinajul „ajunge foarte greu să aibă o bază de mase", ne permitem să ne declarăm în dezacord cu reprezentantul F.R.P. Pe patinoarul de la Floreasca pot fi văzuți zilnic, mai ales pe perioada vacanțelor școlare, sute și sute de amatori de mișcare pe patine. Sînt organizate aici, luni, miercuri și joi, între orele 17—18,30, cursuri de inițiere, grupe de copii fiind încredințate unor profesori cu vechi state de serviciu în patinaj, între care Victor Neagu, Valentina Șerban, Constantin Marin, Viorel Ionescu ș.a. Spre surprinderea noastră ne-a fost dat să aflăm că, în condițiile în care afluența de public e în continuă creștere, la „Floreasca" refacerea și pregătirea gheții durează 210 minute pe zi ?!)

— Tovarășe Arjoca, ne spuneați mai devreme că stăm și bine și rău. Cu ce anume stăm bine, ne-ați relatat. Cu ce nu ne putem lăuda încă ? Cu rezultatele ?

— Și din acest punct de vedere ne aflăm în plin progres.

— Poate că sînteți o fire optimistă !

— Fac afirmații în deplină cunoștință de cauză. Altădată, patinatorii noștri, cu excepția foștilor campioni Fazekaș și Mois, nu puteau scoate capul în nici o competiție de anvergură. De cîtăva vreme ne-am afirmat pe plan internațional. Iată, chiar în 1977, o grupă de viteziști s-a deplasat în R.F.G., la Inzell, ocazie cu care reprezentanții noștri s-au clasat onorabil, doborînd și douăsprezece recorduri naționale. La ultimele Europene feminine, Doina Mitricică a ocupat locul 21. Din păcate, întrind la Politehnică, ca a abandonat sportul de performanță.

(Răspunsul ne obligă la o a doua paranteză. Pentru a lămuri lucrurile, să încercăm cîteva comparații în domeniul patinajului viteză, la artistic lucrurile fiind oarecum clare chiar din răspunsul secretarului F.R.P. Astfel, cu 50,4 s pe 500 de metri, rezultat cu care a cîștigat titlul național, Suzana Hollo de la Școala sportivă din Miercurea Ciuc s-ar fi clasat pe locul 16 la campionatele mondiale ale... junioarelor ! Pe aceeași distanță, seniorul Vasile Coroș de la C.S.U.-I.E.F.S. București a devenit campion al țării cu 42,8 s. În același an, la Mondialele de juniori, norvegianul Agdestein s-a situat pe locul 18, cu 42,88 s !?).

— În ce rîm se pregătesc membrii nominalizați ai loturilor naționale în vederea Olimpiadei din 1980 ? Și altceva, tovarășe Arjoca, cu ce șanse credeți că se va prezenta patinajul românesc la viitoarele Jocuri Olimpice ?

— Greu de răspuns la partea a doua !

— Poate că n-ar strica să începeți cu prima jumătate a întrebării.

— Sportivii din loturile republicane, din care optzeci la sută sînt bucureșteni, efectuează două și chiar trei antrenamente pe zi. Pregătirea lor comună, asigurată grație sprijinului permanent al conducerii C.N.E.F.S., a durat în 1977 unsprezece luni. Pentru 1978 am propus douăsprezece luni de pregătire centralizată, opt în țară și patru pe terenuri străine.

(Paranteza numărul 3. Parcă e prea mult pentru niște rezultate atît de slabe ! În plus, la marile competiții ale anului în curs nu vom participa în probele de viteză. Atunci se naște o întrebare firească : de ce să-i ținem pe sportivi, marea lor majoritate elevi, în nesfîrșite pregătiri comune ?! Merită un bob de zăbavă și calendarul competițional numărînd șase competiții interne la artistic și șaisprezece internaționale. Nu s-ar putea ca numărul primelor să crească ?)

— Pentru că ați recunoscut că e dificil de precizat cu ce șanse merge patinajul nostru la Olimpiadă, poate că ar fi mai simplu să ne spuneți ce și-a propus federația pentru competiția respectivă ?

— Un loc în primii șase la artistic și un loc în primii șase într-una din probele de viteză.

— Sperați dumneavoastră într-un salt atît de mare într-un timp atît de scurt ?

— Sincer să fiu, sper într-un asemenea salt, dar nu prea cred în el !

— Atunci ?

— Dacă federația nu-și propunea asemenea obiective pretențioase, patinajul n-ar fi fost inclus între probele olimpice. Am fi pierdut atenția conducerii noastre sportive, am fi pierdut fonduri, am fi pierdut ritmul. Ar fi trebuit să așteptăm alți patru ani pentru a face primii pași, urmînd ca pe urmă să avem și mai mult de recuperat.

(Firește sinceritatea secretarului F.R.P. merită toată stima. Noi, chiar dacă avem convingerea că unele din fondurile mișcării noastre sportive sînt dirijate cu prea multă generozitate spre „aleșii" unei discipline fără șanse de a deveni competitivă pe plan internațional, într-un termen cît de cît imediat, în loc să fie adresate tocmai lărgirii bazei de masă în sportul respectiv, o apreciem. Rămîne s-o apreciezе și conducerea C N.E.F.S....)

— Cu voia dumneavoastră, tovarășe Arjoca, o ultimă întrebare. E adevărat că, după venirea dumneavoastră în fruntea federației, s-a interzis accesul la patinoar părinților care-i însoțeau pe micii performeri, la antrenamente, uneori la 6 dimineața ?

— Nu-l adevărat. Pentru că am asistat la unele discuții neprincipiale între părinții patinatorilor și antrenorii acestora, am oprit venirea mamelor și taților la mantinelă. Altfel zis, i-am organizat, oferindu-le un spațiu propice discuțiilor sau croșetatului la vestiare, unde e oricum mai cald.

(Încheiem aici primul nostru popas pe 1978 în lumea patinajului. Făcînd parte, cu sau fără voia lui Grigore Arjoca, din familia sporturilor de iarnă, patinajul va mai constitui subiect de reportaj pentru această pagină. Pînă atunci, îi invităm pe toți practicanții și tehnicienii acestei discipline să-și exprime public punctul de vedere asupra stării actuale a patinajului românesc, convingerea noastră fiind că, în ciuda progreselor despre care ni s-a vorbit, batem pasul pe loc și că mai e mult pînă departe.)

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Credem că deocamdată Grigore Arjoca are toate motivele să se ia cu mîinile de cap. Fie măcar și cu una singură, ca în imaginea surprinsă de Emanuel Tînjală.

Patinoare pline cu „sport de masă", patinoare goale cu „sport de performanță". Cu toate astea, singurul patinoar acoperit al Capitalei rămîne deschis publicului larg, din care se recrutează, de regulă, campionii de mîine, numai 8 ore pe săptămînă !

RACUL

Greu de cap

Așa cum există pompieri voluntari, există, bineînțeles, și idioți voluntari. Numai că primii sînt foarte utili, iar ceilalți extrem de inutili și de periculoși.

El nu e chiar atît de prost, nu-i nici chiar atît de analfabet, s-a făcut idiot din proprie inițiativă, fără ajutorul părinților, oferindu-și generos gugumăniile și, suflet curat, necerînd nimic în schimb. Emite enormități, pe gratis, la orice oră din zi și noapte. Cînd cineva săvîrșește o gafă, îi vine, generos și voluntar, imediat în ajutor, dornic s-o amplifice cu modestele lui puteri. Spune cu mîndrie : „Eu n-am idei personale, eu am greutăți familiale".

Cu cît i se mărește familia, cu cît ăl mic are mai multă scarlatină, cu atît reușește să fie mai greu de cap. Idiotenia îi dă un fel de securitate, tot așa cum urîțenia garantează unei femei virtutea. Despre asemenea oameni se spune că „face pe prostu". El nu înțelege nimic din ceea ce l-ar obliga să se trezească în revărsatul zorilor. Dacă-i ceri un pahar cu apă, se uită la tine nedumerit, cu aerul că ascultă o complicată parabolă etruscă. Dacă-l întrebi ce anume lucrează, unde lucrează, dă din umeri, zdrobit de absisul care i se ridică în față. Devine sprinten ca o panteră, numai cînd interesul lui foarte personal mișcă pe undeva, pe aproape. Cînd e vorba de interesul lui, de lefșoara lui, de mașinuța lui, de căsuța lui, are inteligența lui Voltaire, cînd e vorba de interesul general e greu de cap, nu pricepe nimic, dă din umeri, habar n-are despre ce e vorba, cade într-o stare de letargie.

Da. Face pe prostu...

Dar trebuie să și poți.

TEODOR MAZILU ■

SORIN POSTOLACHE ■

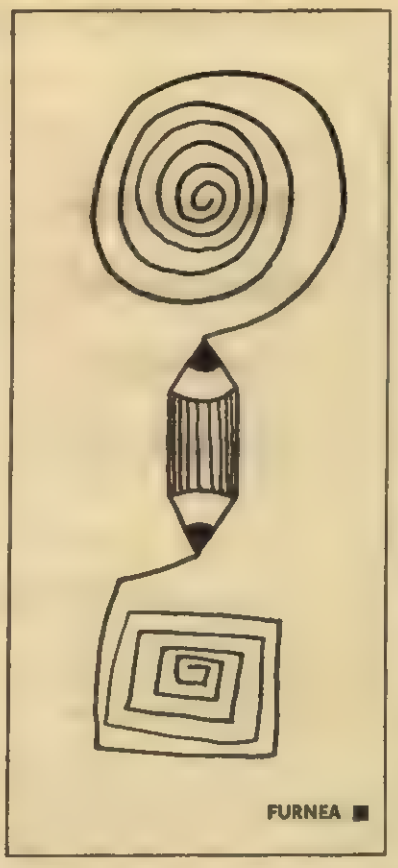

FURNEA ■

Taburetul

Un scaun slab și desmembrat
din rasa înaltă ca statură
simțindu-și moartea-n osatură
și circuitul netimbrat
și-a înjghebat în grabă stilul
răspunsului de tuse seacă
nici-o idee să nu-i treacă
necenzurată-n decovilul
de critică mistuitoare...

Suindu-și sacii în căruță
treptat pe nimeni nu mai cruță
că-i ars de-a patimii dogoare.

Deasupra umerilor fundă
de raze prind cerească obadă
iar rangu-i crește să mai vadă
cotidiana trebuință
în sanctuarul de decizii.
Solemn și ferm, fără revizii
porunca-i deveni sentință.

Aprofundat în largi covoare
și prelungit în glas magnetic
livrescul se-nchegă ermetic
într-o eternă nonvaloare.
Și a admis să mai colinde
doar întreprinderea de artă
făcu un semn, natura moartă
în birouașul său pătrunde
un alt semnal și primăria
capitonă cu puf pereții
un ușier opri drumetii
să-i mai conturbe scăunia.

Dar la revizia frontală
în inventar de rod concret
concluzia i-a fost fatală :
Apt pentru post de taburet.

CONSTANTIN BÂRLĂ ■

O pasiune, o meserie a curajului:

CASCADORII

Ne-au vizitat la redacție cinci uriași blînzi și sentimentali, cinci voinici cu vorba domoală și sufletul în cumpănă, amărîți și sfîșiați de griji ca niște oșteni de baladă întorși de la o bătălie pierdută. Oamenii aceștia înalți cît ușa, cu bărbi mițoase, răsucite de ger — coborîți parcă dintr-o compoziție de Th. Aman — au adus cu ei amarul unei profesiuni de excepție : cea a cascadorilor Studioului cinematografic București.

Datorită acestor eroi moderni ai șarjelor de cavalerie și luptelor cu spada și lancea, filmul istoric a putut reconstitui nuanțat dramatismul și eroismul marilor bătălii de la Vaslui, Călugăreni sau Plevna, iar filmul de aventuri a prezentat, fără trucaje, sărituri de la zeci de metri, răsturnări de mașini, accidente feroviare, oameni cuprinși de flăcări, pârîieli în toată legea, întîmplări teribile reproduse aidoma și cu concursul unor oameni adevărați. Spectatorul de azi, însetat de adevăr și ostil convenienței, cere scene autentice, scutite de suliman și improvizație. Eroismul, cutezanța și demonstrațiile de curaj și forță fizică reclamă interpreți cu nervi de oțel și nu doar replici spuse de actori cu voci patetice și sciatică declarată.

Tocmai de aceea vom fi de acord că cinematografia modernă este de neconceput fără prezența cascadorilor, fără talentul, îndrăzneala și spiritul lor de sacrificiu. Ceea ce publicul nostru știe mai puțin este faptul că școala românească de cascadorie și-a cucerit o stimă și o faimă mondială, prin demonstrații unice de îndemînare și curaj.

Dar toate acestea țin de ceea ce e măreț, spectaculos sau dramatic în meseria de cascador. Vizitîndu-ne la redacție, cei cinci tineri ne-au prezentat o altă față a lucrurilor, cea mai puțin frumoasă, și în mod deosebit faptul că, în pofida renumelui și meritelor incontestabile, statutul profesiei de cascador este încă departe de a fi precizat.

Cascadoria s-a născut în țara noastră în urmă cu dosprezece ani cu ocazia turnării marelui film istoric „Dacii" în regia lui Sergiu Nicolaescu, cînd, pentru prima oară, studiourile din Buftea au creat un cadru organizat și condiții tehnico-materiale pentru o pregătire de specialitate în această meserie necunoscută pînă atunci în țara noastră. Cascadoria (de la franțuzescul „casse-cou", ruperea gîtului), supranumită fără exagerare „jocul cu moartea" a cunoscut de îndată adepți înfocați. Marea majoritate a acestor profesioniști ai curajului s-au recrutat din rîndul sportivilor de performanță, rugbiști, halterofili, luptători, boxeri, gimnaști etc. Foarte mulți dintre aceștia au renunțat la meserii comode, la un trai liniștit cu chenzine regulate și ascensiune garantată pe treptele ierarhiei profesionale, pentru a intra într-o viață agitată, pîndită la tot pasul de capcanele neprevăzutului.

Voluptatea riscului, gustul pentru faptele periculoase — oricît de paradoxal ar părea multora dintre noi — există cu adevărat. Există oameni investiți cu asemenea predispoziții de excepție, unul la 100 000, unul la un milion, dar oameni care își mărturisesc deliberat opțiunea pentru o astfel de viață primejdioasă. O dovedesc cu prisosință meseriile cu un înalt grad de periclitate, sporturile dure, acrobațiile la trapez și mai cu seamă întreaga istorie a bărbaților curajoși, porniți cu riscul vieții să descopere tainele lumii în care trăim.

Cascadoria, cea mai periculoasă dintre toate, presupune și ea vocație și talent actoricesc și în mod special pasiune. Riscul constituie tocmai esența tare care conferă savoare meseriei, chemarea irezistibilă către practicarea unei asemenea profesiuni. Jocul cu moartea — datorită măsurilor de securitate — se termină rareori în mod tragic, dar nu există cascador care să nu se resimtă o viață întreagă de pe urma unor accidente, pe care, fatalmente, meseria sa le include în mod obligatoriu : entorse, rupturi de ligamente, luxații ale unor articulații, fracturi de membre, tasare de vertebre, arsuri și tăieturi provocate de foc și explozii și care cu vremea se transformă în boli cronice ale aparatului locomotor.

Dar ele fac parte, cum am mai spus, din orarul de lucru al cascadorului, din meseria lui îndrăgită, pe care nici un profesionist al genului nu și-a părăsit-o vreodată cu dragă inimă.

De ce este în stare un cascador, ne-am dat seama, înmărmuriți, vizionînd suita de filme istorice și de aventuri realizate în ultimii ani. În filmul Pintea Viteazul, prezentat pe micul ecran cu puțin timp în urmă, saltul în prăpastie și rostogolirea pe solul de piatră al grupului de haiduci sînt realizate cu concursul unor oameni vii, în decor natural, fără nici un artificiu de filmare. Le-am urmărit temeritatea în zilele dramatice ale seismului din martie, cînd îndrăzneala, spiritul de sacrificiu și înaltele lor simțăminte de omenie și solidaritate au impresionat în mod deosebit și cînd unul din membrii breslei, Tudor Stavru, a sfîrșit tragic la datorie.

În ciuda acestor virtuți morale și profesionale cascadorul continuă să rămînă o neglijabilă anexă a studiourilor din Buftea, la discreția unor funcționari ai întreprinderii sau a unor regizori care îi tratează de multe ori ca pe niște simple piese de recuzită. Și asta deoarece pînă la ora actuală cascadorul nu are un statut social și profesional bine definit. Făcînd parte din marea armată a colaboratorilor externi (deci în aceeași oală cu figuranții) el nu beneficiază de o retribuție fixă și nici nu se bucură de drepturile unei organizații sau asociații.

În calitatea sa de liber profesionist (la fel ca și dansatorii sau cîntăreții de localuri, angajați pe baza unor contracte sezoniere) el este remunerat pe zi de filmare, deci își duce existența pe baza unor contracte ipotetice. Cascadorul nu a fost pînă azi trecut în nomenclatorul profesiilor, nu există nici un fel de act normativ care să-i reglementeze meseria, ceea ce înseamnă că asemenea oameni nu au nici dreptul la asigurări sociale și pensii. Cascadorul este obligat să rămînă veșnic tînăr, să nu se îmbolnăvească niciodată (iar dacă se întîmplă totuși, să-și plătească spitalizarea) și să renunțe odată și pentru totdeauna la concedii.

Cum motivează această situație de fapt cei însărcinați să se ocupe de destinul acestei tinere profesiuni ? Într-un singur fel : cascadorii — spun aceștia — lucrează o lună, două, mai mult sau mai puțin, dar niciodată 12 luni pe an. De aceea ei nu pot fi remunerați decît pe baza unor tarife de colaboratori externi.

Părerea aceasta, care reglementează în afara legii o situație dramatică, desconsideră datele reale ale problemei. În primul rînd cascadoria nu poate fi apreciată drept o meserie ca oricare alta, constrînsă să se desfășoare între limitele celor 8 ore de producție. Zilele de filmare sînt puține raportate la un an, dar pentru a face față considerabilelor eforturi fizice și psihice cascadorul este nevoit să se antreneze zilnic. Porția cotidiană de antrenament rezervată unui profesionist de valoare însumează cel puțin 4 ore de exerciții de specialitate : acrobație la sol, sărituri de la 7 metri, luptă cu spada, luptă cu pumnii, judo, karate, călărie, actorie. Pentru o scenă de mare dificultate, cascadorul trebuie să se pregătească uneori și 30 de zile.

Cascadorul, se mai spune, își duce munca la fel ca scriitorul, compozitorul, artistul plastic sau artistul instrumentist. Pînă la un punct lucrurile sînt adevărate. Geneza creației presupune o prealabilă perioadă de gestație și apoi de muncă încordată pînă la cristalizarea definitivă a produsului artistic. Dar toți aceștia, în afară de cascador, fac parte din uniuni de creație, deci beneficiază ca toți cetățenii de drepturile și obligațiile prevăzute în Legea pensiilor și ocrotirilor sociale.

S-a mai propus apoi încadrarea cascadorilor în diferite alte meserii, antrenamentul și zilele de filmare urmînd să se desfășoare în limitele timpului disponibil, sau răstimpuri unor eventuale concedii fără plată. Soluție utopică, care ar avea o singură finalitate : dezagregarea grupului de cascadori, antrenamente periodice și conflicte fatale cu respectivele instituții sau întreprinderi. Cei care au încercat-o s-au lăsat păgubași sau pur și simplu, după o vreme, li s-a desfăcut contractul de muncă.

Cei cinci voinici prezenți la redacție, Constantin Păun, Nelu Crăciun, Paul Misai, Viorel Plăvițu, Cseh Szabocs (aceștia din urmă fiind maistru de lupte al celor 27 de cascadori ai studioului) ne-au mai informat și despre alte aspecte ale vieții de cascadori, între care și acela, demn de atenție, că la ușile studiourilor de la Buftea, bat nu o dată și falși cascadori, indivizi dubioși, certați cu legea, lipsiți de orice pregătire de specialitate.

Despre soarta cascadorilor, a celor adevărați, ne-am interesat la Ministerul Muncii și am aflat că pentru reglementarea juridică a profesiunii este nevoie de elaborarea unui act normativ, sarcină care ar reveni Consiliului Culturii și Educației Socialiste. Am stat de vorbă în continuare cu tovarășul Teodor Iovănescu, directorul direcției economice și a patrimoniului cultural național din cadrul C.C.E.S., care a mutat răspunderea unei decizii pe umerii Asociației cineaștilor. Am încercat să stăm de vorbă și cu tovarășul Ion Popescu-Gopo, președintele asociației, dar nu l-am găsit. Considerăm că întrebările noastre, cuprinse în prezentul articol nu vor fi lipsite de răspuns. Fiindcă lipsa de grijă și preocupare pentru soarta cascadorilor români amenință dispariția și compromiterea unei meserii competitive pe plan mondial și care deține o pondere însemnată în cadrul operei complexe de informare și educare prin arta filmului a milioanelor de spectatori.

Este vorba în concluzie de destinul unor tineri curajoși, dăruiți trup și suflet unei meserii de excepție, în care au ajuns și doresc să rămînă din dragoste și pasiune. Iar pasiunea asociată muncii și cinstei reprezintă cel mai strălucitor atribut al omenescului.

LIVIU MAIOR ■

„Sînt unul dintre cei mai îngîmfaţi constructori din ţară !"

— Tovarăşe Gheorghe Bucelea, sînteţi constructor vestit în Ţara Moldovei. Deputat în Marea Adunare Naţională în două legislaturi, aţi îndeplinit şi diverse funcţii pe linie de partid, fără însă a vă fi desprins nici o clipă de munca practică, de meserie : biroul v-a fost, în tot acest timp, şantierul. V-aţi iscălit în piatră şi beton armat la Bicaz, la Dărmăneşti-rafinărie, pe platformele chimiei de la Borzeşti şi Săvineşti, în blocurile noi de la Piatra Neamţ, prin cîte locuri aţi trecut aţi lăsat autografe pentru viitorime. Mai ştiu despre dv. că sînteţi un dur, în sensul bun al cuvîntului. „Ăsta le zice lucrurilor pe nume", **mi-au spus toţi care mi-au vorbit de dv., şi nu puţini. Aproape 30 de ani i-aţi petrecut pe şantiere, aveţi palmele bătătorite şi firea aspră. Şi totuşi, într-un moment cînd vă credeaţi neobservat, eu v-am surprins mîngîind fibra betonului şi strigînd — acesta e cuvîntul — cu faţa spre Ceahlău :** „Ce frumoasă este viaţa !" **Sînteţi un erou pozitiv.**

— Acesta mi-e crezul : „Ce frumoasă este viaţa !"... dacă n-ar fi belelele. Traiul pe şantier l-am dus, pe şantier îl duc, iată de ce pot afirma cu mîna pe inimă : construcţiile sînt viaţa mea, nu numai meseria mea. Spunem : „Mai bine, mereu mai bine". Cînd e vorba de principii toţi sîntem de acord, în practică e mai greu. În construcţii, bunăoară, acest „mai bine" depinde de multe. În primul rînd, de oamenii care dau viaţă şantierului, de simplii muncitori şi şefii de echipă, de buna lor calificare ; tot acest du-te-vino de la un şantier la altul este foarte dăunător. Multe depind deci de calificarea, devotamentul, conştiinţa muncitorului şi pentru îmbunătăţirea continuă a acestor „parametri" umani, la care nu se referă manualele, noi, comuniştii, trebuie să ducem o luptă continuă. Succesul mai depinde, firește, de înzestrarea materială, de utilaje, dar la acest capitol, după părerea mea, nu prea avem a ne plînge. În fine, soarta şantierelor depinde de felul în care toţi aceşti oameni şi maşini sînt conduşi de eşalonul imediat superior, începînd cu şefii de lot şi terminînd cu directorii de trust. Tocmai la această problemă aş vrea să mă refer în discuţia noastră, nu fiindcă ar fi unica problemă importantă, ci fiindcă, nu ştiu de ce, se dezbate mai puţin şi mie îmi stă cel mai mult pe inimă. Ne aflăm în Munţii Neamţului, pe platforma Fabricii de ciment din Taşca, una din marile investiţii ale cincinalului. Ne luăm la întrecere cu munţii. Am început să ne jucăm cu miliardele. Bun ! Se afirmă că n-ar lucra destul muncitorii în construcţii Mie mi se pare că muncitori ar fi destui, poate chiar mai mulţi decît trebuie, dar nu există pretutindeni destule capete luminate care să-i conducă, să le organizeze efortul. Asta-i buba. Avem unii directori de trust sau de grup de şantiere depăşiţi de timpuri ; ei au devenit conservatori, de neclintit de pe scaunul lor, fiindcă au relaţii. Credeţi că o singură dată au vrut să mă dea afară ?

— De fapt, ce le reproşaţi ?

— Unii folosesc aceleaşi metode de conducere a construcţiilor ca acum 20 de ani. Vin rar printre muncitori, acolo unde se hotărăşte soarta producţiei, nu calcă pe acolo cu săptămînile. Ocupă locuri în schemă şi se înconjoară de linguşitori. Cîştigă de rup pămîntul, dar la treabă îi vezi mai puţin. Despre ei avem o vorbă : **„Se duc şi freacă ţiparul."** Şi atunci, niciăl mic nu mai munceşte cum trebuie. Nu afirm că **toţi** directorii ar fi aşa, dar mai sînt. Şi nu vorbesc în abstract : dacă îi ceri unuia de zece ori anumite materiale de construcţie şi nu ţi le procură nici a 11-a oară, ce alte concluzii poţi să tragi ? Ori că **nu ştie**, ori că **nu poate** să rezolve. Şi într-un caz, şi în celălalt, de ce mai încurcă locul, de ce se ţine cu ambele mîini de scaunul lui ? Am cerut odată chesoane de beton armat şi tîmplărie mecanică. **„Aşteptaţi c-o să vină !"**, m-au asigurat. Dacă m-aş fi lăsat pe seama promisiunilor, aş mai fi avut de aşteptat pînă în ziua de azi.

— Deci pînă la urmă tot s-a soluţionat.

— Pînă cînd nu se intervine pe linie de partid nu se rezolvă mai nimic. Mie o atare stare de fapt nu mi se pare normală. Mi-e şi ruşine să bat de atîtea ori la uşa comitetului judeţean. Tovarăşii nu sînt însă puşi acolo să ne rezolve nouă sarcinile curente. Să vă dau şi un alt exemplu : am întîlnit un şef de mecanizare dintr-un grup de şantiere complet străin de probleme de mecanizare. Cînd vreunul din aceştia îţi vine în inspecţie, nu se întoarce nici măcar cu o jumătate de problemă rezolvată pe teren. Ori vorbeşti cu el, ori cu duhul domnului, tot una e. Ar trebui să ne debarasăm de asemenea şefuleţi care ne dau brînci spre prăpastie.

— Dv. vorbiţi de prăpastie, dar iată-ne discutînd înconjuraţi de schele, de construcţii gigantice, „ne luăm la întrecere cu munţii", **vorba dv., iar Taşca este unul din şantierele fruntaşe. Vin aci delegaţii în schimb de experienţă, profesori de politehnică, oameni ca Mihu şi Mihăilescu, aşi ai betoanelor, toţi elogiază şantierul.**

— Eu v-am vorbit aşa nu fiindcă noi sau alte şantiere am fi la pămînt, ci fiindcă aş vrea să fie mai bine, mult mai bine. Se investesc fonduri uriaşe în construcţii şi nimic nu trebuie să se strecoare printre degete din cauza incompetenţei, lenei sau îmburgheziri unora. Nu mă refer numai la unii şefi mai mari din construcţii, ci şi la cei mai mititei, şeful de lot, bunăoară. I se dă pe mînă o avere, o „zestre" a statului, el este un mare gestionar de valori materiale şi de oameni vii. Şi totuşi unii şefi de lot, fiindcă nu-şi dau osteneala să studieze atent proiectele, întîi îmbracă haina, apoi cămaşa. În loc să-şi ducă viaţa în mijlocul muncitorilor, îi găseşti în birouri citind „Sportul", făcînd socoteli, dînd telefoane. Trebuie făcute şi astea, dar şi oamenii să te simtă alături ! Cu acest şantier al nostru de la Taşca, unde şi eu mă aflu maistru şef de lot şi secretar al comitetului de partid, am vrut să demonstrăm întregii ţări că omul poate şi trebuie să muncească frumos. Firește, nu sîntem noi singuri cu stea în frunte, mai sînt multe asemenea şantiere în ţară. Ce se cere ? Ordine, disciplină, calitate superioară. Priviţi betonul ăsta : îi vezi fibra cofrajului, asta-i frumuseţea lui, parcă îţi vorbeşte. Chiar aşa să scrieţi : VORBEŞTE FIBRA BETONULUI ARMAT DE LA TAŞCA. Nu întîlneşti la noi găuri unde să-şi facă vrăbiile cuib, cum rîd betoniştii. Eu cînd văd asemenea fibră frumoasă zic că şi viaţa e frumoasă. Am o vorbă : nici nevasta, nici meseria nu o schimb. Nu veţi afla nimic nou dacă vă spun că noi, constructorii, ne iubim cu pasiune meseria. Firește, nu mă refer la vînătorii de lefuri, ci la constructorii adevăraţi, pe care îi numesc Mari Meseriaşi. Un şef de şantier îmi spunea : **„Mă, Bucelea, dacă soţia m-ar înşela, cred că aş ierta-o, dar dacă unul îmi face pocinogul şi îmi dă beton prost, pe ăsta nu-l iert cît oi trăi".**

— Şi ce-ar fi de făcut ca betonul... să fie totdeauna bun ?

— Şefii mai mari şi mai mici să se apropie de muncitori, aşa cum ne îndeamnă partidul. Să înceapă să le dea bună ziua ; cîţiva nici atîta nu fac. Omul nostru trage bine, dacă se ştie respectat. Nu mai departe de săptămîna trecută betoniştii de la silozurile de ciment au stat la post 24 de ore din 24. Nimeni nu le-a cerut, nimeni nu le-a comandat, ei au hotărît: **„Noi am început, noi terminăm".** Este aci şi chestie de mîndrie profesională, de bărbăţie. S-a zis despre mine că aş fi un dur. Ştiaţi că au fost cazuri cînd, pe şantier, am plîns ca un copil ? Asta mi s-a întîmplat şi la începutul „carierei". Lucram pe atunci la construcţia platformei de coacere de la Fabrica de ciment de la Bicaz. Montam cadre de beton armat şi deodată mi-am dat seama că nu ştiu cum să merg mai departe. Soluţii pe hîrtie poate da oricine, dar în practică te izbeşti de atîtea greutăţi, încît soluţiile de pe hîrtie dispar ca prin farmec. Era o noapte de toamnă şi eu şi echipa mea, sus pe schele, ne uitam la cadrele acelea şi nu ştiam ce să facem. Şi azi, după atîţia ani, cînd trec prin faţa Fabricii de ciment din Bicaz şi mă uit la platforma de coacere simt cum mi se zbîrleşte părul în cap. Dar nu ne-am dat bătuţi, eu şi cei 28 de oameni ai mei — deşi nu aveam decît 18 ani, eram şef de echipă. Nu vroiam ca dimineaţa, cînd vor veni la lucru meseriaşii mai bătrîni, să ne facem de rîs. Pînă la urmă am scos-o la capăt singuri. Vedeţi că şi lacrimile sînt bune la ceva ! Pentru noi noaptea aceea a fost botezul focului.

— Aţi mai trecut de atunci prin ceea ce scenariştii denumesc „situaţii limită" ?

— Ho, ho ! Şi încă cum. Odată, pe şantierul rafinăriei de la Dărmăneşti, terminasem lucrul la cuva-separator. La amiază am plecat să mîncăm. Cînd ne-am întors, peste un ceas, o privelişte de coşmar : toată cuva şi tot oţelul beton le-am găsit inundate de păcură. Se spărsese o conductă. Cîţi eram acolo, vreo 35 de oameni, am tăbărît să scoatem oţelul din păcură şi l-am salvat. Noroc că nu apucasem să turnăm betonul. Ca şoferii iadului am muncit ! Am fost tare mîndru. Recunosc, sînt unul din cei mai îngîmfaţi constructori din ţară. La urma urmei, oare nu noi deschidem porţile uzinelor, nu noi sîntem înaintaşii, nu noi ridicăm fabricile unde vor intra muncitorii să-şi cîştige pîinea ?

— Discuţia noastră am dus-o destul de dezlînat. În loc să stăm liniştiţi la birou a trebuit să mă ţin după dv., să mă căţăr după dv., „că altfel n-am timp", **aţi spus. Pe silozul de lîngă moara de făină de ciment era să-mi rup capul, de nu mai rămînea din mine decît pensia de urmaş. Să punem deci puţină ordine în idei : ce concluzii aţi dori să trageţi ?**

— Că în construcţii accentul trebuie pus mai cu seamă pe sporirea competenţei şi răspunderii la nivelul şantierelor şi al grupurilor de şantiere. Avem utilaje moderne, macarale, transportoare, maşini de mare capacitate, pompe de beton, bani suficienţi pentru organizarea de şantier, materiale de construcţie de bună calitate, lipseşte însă în destule locuri ORGANIZATORUL PROCESULUI DE PRODUCŢIE, organizatorul adevărat, la nivelul exigenţelor lui 1978. Firește, şi la mecanizare şi automatizare mai rămîn destule de făcut, dar nu acesta este principalul.

— Deci principalul constă, după dv., nu în echiparea pe plan tehnic, ci în ambianţă şi climatul uman...

— ...şi în participarea muncitorilor la procesul de conducere. Cadrul organizatoric s-a creat la noi, totul e să-l facem să funcţioneze cît mai bine, de noi depinde. Să nu acceptăm situaţiile în care, după cum se mai întîmplă, democraţia depinde de şef: cum ai gurița mare, propunerile se împotmolesc şi te trezeşti „fotografiat" de cel criticat. Eu prin democraţie muncitorească înţeleg însă şi o strictă disciplină a muncii. Unii zic sau gîndesc: **„Din opt ore, lucrez doar şase, lasă-mă în dorul lelii, că aşa e democratic".** Absurd.

— Ce propuneri concrete aţi dori să faceţi „de la tribuna socială", **după cum sună şi titlul rubricii noastre?**

— Am una la care ţin foarte mult: şefii din construcţii să-şi facă reciclarea şi pe şantier, nu numai în sălile de clasă. Dacă ar fi după mine, aş zice: **numai** pe şantier. La Bucureşti, la reciclare, se cam pierde timpul şi se bea şpriţul. Cum poate da dispoziţii un şef de montaj cînd el n-a făcut în viaţa lui montaj?! Am cunoscut pe unii cu funcţii mari în construcţii — şefi de şantier, directori de grup sau trust — care în viaţa lor nu au construit nici măcar o căsuţă, în schimb îţi vorbeau despre indicatori. Am întîlnit şi ingineri cu funcţii mari care se ocupau de mecanizarea construcţiilor, deşi facultatea pe care o urmaseră nu avea tangenţă cu această disciplină. Propun, prin urmare, ca reciclarea să se facă pe şantier! Şi mai am o propunere, în materie de organizare. Pe orice şantier de construcţie găseşti mai multe întreprinderi de execuţie care lucrează în paralel: şantierul de construcţii pure, cu şefi de şantier, ingineri şefi şi toate serviciile ; şantierul de montaj, cu aceleaşi funcţii şi servicii; şantierul de izolaţii, idem; şantierul de instalaţii electrice, avînd aceeaşi schemă; în sfîrşit, şantierul de instalaţii. Mă întreb dacă toate acestea nu ar putea fi cuprinse într-o singură structură. Cîte economii nu s-ar realiza! Şi ce simplificări administrative... şi economii de benzină. Dar, în primul rînd, de oameni e vorba, nu de benzină ! Indiferent de soarta acestei propuneri, important este să se reţină spiritul ei, ca şi al întregii noastre discuţii. Revin la ideea de la care am plecat: noi, constructorii, sîntem nişte gestionari care mînuim miliarde. Orice neregulă, orice lipsă de spirit gospodăresc şi de exigenţă costă statul bani grei, pe care tot noi îi plătim. De aceea mă tot frămînt cum să ne îmbunătăţim activitatea. Pe alocuri, în cursul discuţiei, în mod voit am exagerat puţin, pentru a sublinia mai bine ideile în care cred. Să se reţină din cele spuse simburele, dacă nu şi învelişul. Nu pretind că aş fi găsit toate răspunsurile. La urma urmei, eu nu văd decît un capăt. Dar este un capăt care contează.

LIONEL NIŢESCU ■

FLACĂRA Redacţia : Bucureşti, Piaţa Scînteii 1, căsuţa poştală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Niţescu — 16 17) ; cultură, ştiinţă, învăţămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu — 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetăţeneşti (A. Dohotaru, M. Nedelea, E. Seceleanu — 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administraţie (17 78 82 şi interior 17 83) ; secretariat de redacţie (Dan Bîrlădeanu, Cornel Cotană — 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacţie (Nicolae Arsenie — 17 63 16 şi interior 17 86) ; redactor şef adjunct (Niculae Stoian — 17 63 16 şi interior 16 11) ; redactor şef — 18 22 96 şi interior 18 22 Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P O Box 136—137, telex : 1 12 26, Bucureşti str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor şef: ADRIAN PĂUNESCU

PREŢUL REVISTEI: 2 LEI

41505

flacăra

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

3 IANUARIE 1978

Din cuprinsul acestui număr:

- Afirmarea noului, mișcarea ideilor, gîndirea originală, ridicarea calității (pag. 4–5)
- Anchetă asupra unui cetățean care nu a făcut nimic (pag. 8)
- Supunem atenției: Situația Boici (pag. 10–11)
- Porțile de Fier II (pag. 12–13)

Chemarea la întrecere socialistă înseamnă a ne întrece în primul rînd pe noi înșine

Ne sînt proaspete în memorie lucrările Conferinței Naționale a partidului, unde a fost aprobat Programul privind măsurile suplimentare de dezvoltare economico-socială a României pînă în 1980. Ne-am simțit mobilizați cu toții, încă din primul moment, la traducerea în viață a propriilor noastre angajamente și ne-am gîndit din vreme la modalitățile prin care indicii și parametrii stabiliți pot fi apropiați și chiar depășiți. Pretutindeni, în aceste zile, organele și organizațiile de partid, de sindicat, de tineret, consiliile oamenilor muncii, consiliile de conducere ale unităților cooperatiste se află în fața unor sarcini de mare răspundere privind folosirea integrală a tuturor resurselor de care dispun unitățile industriale și agricole, pentru realizarea programului propus la toți indicatorii și cu valențe calitative net superioare. S-a declanșat întrecerea socialistă la nivelul comitetelor județene de partid, pentru depășirea planului în acest an hotărîtor al cincinalului în industrie și agricultură, prin chemările la întrecere adresate de Comitetul municipal București al P.C.R. și Comitetul județean Argeș al P.C.R. Astfel, primele zile ale anului se anunță bogate în inițiative menite să mobilizeze concentrat și cu obiective concrete, fundamentate pe realități precise, oamenii muncii la o nouă perioadă de efort creator în sensul viitorului și progresului țării, conștienți că rezultatele muncii se reflectă în nivelul lor de trai material și spiritual. Obiectiv imediat: depășirea prevederilor planului național unic de dezvoltare economică și socială pe anul 1978 în toate domeniile de activitate și la toți indicatorii, în condițiile obținerii unei înalte eficiențe economice. E absolut limpede pentru fiecare cetățean în parte că de felul în care se va simți mobilizat și va acționa ferm în acest scop, urările de an nou fericit și îmbelșugat rostite de curînd, în noaptea de Anul nou, își vor găsi acoperirea în realitatea concretă a vieții de zi cu zi. Oamenii muncii din industrie urmează a-și concentra eforturile în principal asupra realizării ritmice a producției, în structura fizică prevăzută de plan, și asupra ridicării nivelului tehnic-calitativ al produselor. În această amplă bătălie pentru apropierea țării noastre de țările cu dezvoltare economică medie, prin întrecerea socialistă se pune mare preț pe creșterea accentuată a productivității muncii, pe creșterea gradului de valorificare a materiilor prime și materialelor, pe economisirea combustibililor și energiei, pe reducerea substanțială a cheltuielilor de producție etc. Practic, pe fluxurile tehnologice ale industriei urmează să aibă loc o întrecere a competenței și inteligenței creatoare, o întrecere a calității și a îndatoririlor îndeplinite fără derogări, fără absențe, fără întîrzieri, fără rebuturi, în spiritul competitivității la nivel mondial. În domeniul agriculturii, obiectivele întrecerii vizează în principal, desigur, depășirea producției medii planificate, sporirea efectivului de animale, îndeplinirea sarcinilor la livrările către stat, organizarea mai bună a forței de muncă și extinderea organizării muncii în acord global în toate formațiunile de lucru și la toate culturile. Anul 1978 trebuie să devină, prin prisma mobilizatoarelor chemări la întrecere, un an al exploatării maxime a pămînturilor cultivate și întreținute în mod științific.

Un program de acțiune vast, organizat în întrecere și desfășurat pe toate planurile vieții noastre economice și sociale. Un program de întrecere socialistă, la baza căruia se află în primul rînd omul, omul la locul său de muncă, omul și nevoia lui fundamentală de a se perfecționa, de a se întrece pe sine.

FABIAN DUMA ■

Odă libertății

Cum să te-mpodobesc și să te cînt?
Cu inimile care se jertfiră
prin timp ivind mari focuri din pămînt
și păsări-suflet înfrunzind pe lîră?

Sau cum să mor? La margine de timp,
de veghe pururi timpului din mine,
ca eu căzînd să crească al tău nimb,
țărînă, eu, să nu-mi fie rușine!

Ca soarele purificînd înalt,
în osul frunții-mi altoiești o flamă
și-n sînge-mi crești asalt după asalt,
sclipindu-mi versul în tăiș de lamă,

O, Libertate! arcuind superb,
tu, răsărit în grelele apusuri,
am fost și sînt ostașul tău acerb,
curat în gînd și fără compromisuri!

Scriindu-ți steagu-n fiecare vis
și sufletul în steag trecîndu-l iară,
eu am intrat — ce tînăr și decis! —
în zorii care-atunci ne inundară

Și-am pus pecete — eu și toți ai mei —
un jurămînt de timp, lumină gravă:
„unire-n luptă, pas peste mișei,
spre lumea de departe și de slavă!".

Și am izbîndit!... Sărută-mi ochiul clar
și părul care blînd încărunțește,
iubito, drumul n-a fost în zadar,
iar vremea în zadar ne cucerește —

Eu voi rămîne miezului de tină,
de veghe pururi timpului ce vine,
poema mea-ți va fi perpetuu nimb,
o, Libertate! zborul meu cu tine!

RADU CARNECI ■

ACIOBĂNIȚAI: Melosul popular II

ACTUALITATEA

● În etapa de masă a celei de-a doua ediții a Festivalului național „Cîntarea României", anul 1978 a debutat pe scena artei amatoare din județul Galați cu numeroase spectacole, la care au participat, pînă acum, peste 10 000 interpreți amatori. Spectacolul [illegible] Semne bune anunță [illegible] ● [illegible] ● [illegible] ●

Om între oameni, în inima oamenilor

Mangalia, mai 1977

Fără cutezanța sa revoluționară este greu de închipuit că țara ar fi avut flota modernă de azi

— Tovarășe Dumitru Rădulescu, vă propun să începem dialogul nostru pornind de la această fotografie, care apare deasupra interviului nostru și care poartă data de 28 mai 1977.

— Este una dintre mărturiile unei mari bucurii pe care am avut-o noi, navaliștii din Mangalia, în anul care a trecut : cea de-a patra vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu pe șantierul nostru. Era ziua în care încheiasem, cu trei luni mai devreme, construcția minералierului „Callatis". De fapt, acea zi era o sărbătoare a tuturor constructorilor de nave români pentru că fusese lansată la apă nava-amiral a flotei noastre, primul petrolier gigant de 150 000 tdw, „Independența".

— Cargouri, mineraliere de 55 000 tdw, petroliere gigant, iată citeva dintre succesele unei flote care în urmă cu ani construia șlepuri, șalupe și executa reparații.

— Mă întrebați cum de a fost posibil, nu-i așa ?

— Așa e.

— În primul rînd este vorba de îndrăzneală. De îndrăzneala unui Om și l-am numit pe secretarul general al partidului nostru, care a crezut în forța noastră, care și-a dat seama că mintea românului nu poate și nu trebuie să gîndească eminamente agricol, care s-a luptat cu inerția și neîncrederea unora și a spus putem să facem și noi nave, putem avea și noi o flotă maritimă puternică. Uitați, platforma aceasta unde ne aflăm acum și pe care s-a construit minералierul „Callatis" a fost ridicată la indicația tovarășului Nicolae Ceausescu în urmă cu mai bine de patru ani. Patru ani în care secretarul general al partidului a venit de patru ori în mijlocul nostru, ne-a impulsionat, ne-a ajutat, a stat bărbătește de vorbă cu noi, ne-a întrebat care sînt necazurile, greutățile, cum trăim, cum muncim. Pentru că să știți, un șantier nu se ridică așa peste noapte. Trebuia calificată forța de muncă, cei mai vechi trebuia să se îngrijească de noii veniți. De fiecare dată tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat să gîndim soluțiile cele mai bune, cele mai economicoase.

— Însăși soluția tehnică aplicată la construcția minералierului „Callatis" a fost una originală. În ce constă ea ?

— Minералierul s-a construit în același timp cu ridicarea șantierului și cu calificarea oamenilor.

— Să revenim la ceea ce spuneați despre succesele noastre în construcția de nave.

— Eu nu fac acum un bilanț. Nu sînt specialist în așa ceva. Dar este greu să nu-ți dai seama că o industrie navală puternică este de neînchipuit fără o industrie, fără o economie la fel de puternică. O navă mare, cum este „Independența" sau cum este un mineralier de 55 000 tdw, este o adevărată uzină. Sute de kilometri de sudură, de cabluri și de tevi. Își dau mîna industria electronică și cea constructoare de mașini, se întîlnesc zeci și zeci de profesii. Cînd am vorbit de îndrăzneală, m-am gîndit la cutezanța de a gîndi realizarea acestor industrii. Într-un moment cînd unii se arătau sceptici că vom putea ajunge unde sîntem azi, un om a afirmat cu tărie că poporul acesta este în stare să trăiască mai bine și în libertate. Pentru că o economie puternică înseamnă și libertate și o viață mai bună.

— V-aș propune să exemplificați cele spuse chiar cu viața dumneavoastră.

— Este destul de simplu. Vedeți, eu sînt prahovean la origine. Am fost strungar, acum sînt tehnician, specialist în construcția de nave. Este vorba de împlinirea unui vis. Acești doisprezece ani, de cînd am venit la Mangalia, au fost cei mai frumoși ani din viața mea, cei mai buni și cei mai rodnici. M-am împlinit. Stau cu familia, soția și un băiat, într-un apartament confortabil, în plin centrul orașului, cîștig bine, pot să muncesc și să gîndesc, adică să-mi realizez acele idei tehnice care mă frămîntă, dispozitive și diverse agregate cum au fost și cele construite pentru „Callatis". Firește că nu le-am gîndit eu pe toate. Mă refer la contribuția mea.

— Ceva mai devreme pomeneați de soluția tehnică originală pe care au folosit-o constructorii de la Mangalia pentru mineralier. Lucrurile au mers strună chiar de la început ?

— Firește că nu. Am avut greutăți în special cu calificarea oamenilor. Nu poți construi nave peste noapte. Și mulți veneau, cum s-ar zice, azi și a doua zi lucrau pe șantier. Unii s-au speriat și au fugit. Cei mai mulți au rămas. Au învățat meserie, au devenit responsabili, adică i-am ajutat să capete o conștiință muncitorească. Și au ajuns navaliști buni. În ceea ce privește soluția cu docurile în tandem, de care ați amintit, ea s-a dovedit a fi foarte economicoasă. Am construit mai repede și mai bine. Cuvintele secretarului general s-au adeverit din plin. Dealtfel, imensul șantier naval care este azi Constanța, avîntul navalisticii românești confirmă încrederea pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut-o în noi, forța cu care dînsul a crezut în acest fapt.

— Șantierul naval din Mangalia, mai exact spus, această platformă unde s-a construit minералierul, numită de dumneavoastră sectorul doi, este un obiectiv nou, în plină dezvoltare. Ce mai înseamnă această dezvoltare în afara datelor ei, hai să le spunem, tehnice ?

— N-aș vrea să renunț încă la ele, adică să trecem prea ușor peste datele tehnice.

— Atunci, vă ascult !

— Așa cum am promis conducerii de partid, secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la vizita făcută în primăvara anului trecut, am ajuns astăzi cu minералierul „Callatis" în stadiul probelor la principalele instalații și agregate și sînt convins că îl vom preda beneficiarului chiar înainte de termen. Lucru posibil dacă ne gîndim că toate energiile de care dispunem sînt îndreptate în această direcție. Este o sarcină de comunist. În plus, v-aș spune că autoutilarea noastră a făcut adevărate minuni într-un timp relativ scurt. O parte din ele au fost prezentate și la expoziția organizată la „poalele" minералierului și care se vede oarecum și în această fotografie. Sînt fapte care dovedesc că avem muncitori buni. Care gîndesc tehnic. Și asta este o sarcină. Pentru că din rutină și lene în acest domeniu, ca și în celelalte dealtfel, nu poți obține progrese. Trebuie să facem nave mai mari, mai frumoase și mai moderne și nu poți realiza așa ceva fără ca tu însuți să nu te transformi.

— Și acum revin la întrebarea la care nu mi-ați răspuns.

— Dezvoltarea noastră înseamnă și împlinirea oamenilor. Ca peste tot în această țară, tovarășul Nicolae Ceaușescu a stat de vorbă cu muncitorii, cu tehnicienii, cu inginerii, așa cum v-am spus, nu doar despre detaliile tehnice, ci și despre viața lor, a oamenilor. Este o grijă căreia noi, navaliștii din Mangalia, înțelegem să-i răspundem prin fapte. Și, acum cînd gîndul fiecăruia dintre noi îi urează, legat de apropiata aniversare, viață îndelungată și sănătate spre binele poporului, îi asigurăm că, urmîndu-i pilda neobositei sale activități, faptele noastre vor însemna efort susținut pentru crearea unei flote tot mai moderne, pentru dezvoltarea și înflorirea patriei.

MIRCEA RAICIU ■

În viața noastră, a fabricii noastre, vizita aceea e un moment crucial

Aici, în secția de montaj a fabricii de excavatoare hidraulice, a Întreprinderii de utilaj greu din Brăila, tînărul inginer Costică Coarcă, scobortor din Popeștii Vrancei, a învățat, cum îi place să spună, să cunoască lumea : excavatoarele pe care oamenii lui le montează — e șeful secției — sînt livrate pe mai toate continentele. Și de pe mapamond sosesc înapoi, la uzină, vorbe sau scrisori din a căror tălmăcire rezultă că utilajele se comportă bine și foarte bine. Este unul din izvoarele lor de mîndrie. „Dar sentimentele mele de mîndrie, de responsabilitate, mai ales, au sporit din octombrie 1973. Atunci, la punerea în funcțiune a noii fabrici de excavatoare, am primit cu toții, cu mare entuziasm, vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceausescu, secretar general al partidului. A venit la noi să cunoască acest important colectiv care începuse să fabrice primele excavatoare hidraulice din țară, să cunoască noua fabrică și dotările ei. Eu am avut fericitul prilej, poate unic în viață, să-i fiu prezentat secretarului general al partidului, ca unul dintre oamenii tineri care se ocupă și răspunde de destinele noii fabrici. Eram trei ingineri, „la fel de tineri, remarca tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca și fabrica pe care o conduc".

— Vă mai amintiți ce indicații ați primit atunci de la secretarul general al partidului ?

— Nu indicații, ci o amplă și profundă lecție de inginerie, de știință tehnică și economică. Între altele : să folosim mai rațional spațiile de producție, prin reamplasarea mașinilor-unelte, să studiem posibilitățile de folosire mai rațională a mijloacelor de ridicat, pentru a reduce numărul grinzilor rulante, să folosim și alte mijloace de ridicat mobile. Indicațiile au fost aplicate în practică în totalitate. La secția prelucrări mecanice, în locurile indicate de secretarul general, în altele depistate de noi, au fost reamplasate sau montate direct mașini de performanță : strunguri frontoare semiautomate, strunguri speciale de cilindri, alte mașini-unelte. După unele studii întreprinse, trei dintre grinzile rulante existente au fost reamplasate în alte spații de producție care reclamau folosirea la capacitate a acestor mijloace de ridicat. Îmi amintesc că, atunci, i-am prezentat tovarășului Nicolae Ceaușescu, încărcătorul frontal de tipul DD45 (adică cu direcție prin derapare) care a fost bine apreciat. La indicațiile dînsului, utilajul, conceput și fabricat de specialiștii uzinei, a fost fabricat în număr mare pentru nevoile întreprinderii noastre, ale altor întreprinderi din țară.

— Ce a însemnat, pentru uzină, pentru viața oamenilor, a dv., prezența aici a secretarului general al partidului ?

— Tovarășul Nicolae Ceaușescu a sosit la noi, în Uzina „Progresul" Brăila, într-un moment crucial, aș spune, în care noi treceam de la fabricarea excavatoarelor **unicate**, la fabricarea excavatoarelor hidraulice în **serie**. În viața uzinei era deci un moment revolut ; în viața oamenilor era un moment de schimbare a unor concepții vechi despre muncă, de asumare a unor noi și mari responsabilități. Se cereau înlăturate fazele executate la întîmplare și ordonarea unui flux tehnologic modern, iar odată cu acesta, disciplinarea noastră în acest nou flux tehnologic După vizita secretarului general al partidului, accentul deosebit l-am pus pe fabricarea excavatoarelor de capacitate : la indicațiile dînsului, specialiștii uzinei au conceput, proiectat și au dat în producția de serie excavatorul de 1,2 mc, iar acum fructificîndu-se aceleași îndrumări, pe planșetele proiectanților noștri se află în atenție excavatoare de capacități și mai mari.

— Nu mi-ați răspuns ce a însemnat pentru dv. acel moment.

— Momentul acela a declanșat în mine o mare încredere. Este încrederea pe care partidul, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, o acordă tinerilor. Am descoperit atunci că în rănița mea de soldat al partidului se află bastonul de mareșal, iar aceasta a însemnat un îndemn mai mare pentru muncă, pregătire profesională, pentru afirmarea personalității mele umane. Sînt tot atîtea motive care mă îndeamnă să mă gîndesc cu toată dragostea mea, a copiilor mei la secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și să-i urăm, împreună cu toți din familia mea, cu ocazia împlinirii vîrstei de 60 de ani, viață lungă, sănătate deplină, putere de muncă, înspre binele și fericirea patriei, și să ne trăiască întru Mulți Ani !

Brăila, octombrie 1973

N. GRIGORE ■

Convorbiri fructuoase, perspective noi pentru dezvoltarea multilaterală a relațiilor româno — vest-germane

Președintele Nicolae Ceaușescu și cancelarul federal Helmut Schmidt în timpul semnării Declarației comune

Agenda diplomatică internă a primei săptămîni a noului an a consemnat ca pe un eveniment cu semnificații deosebite vizita oficială a cancelarului federal al Republicii Federale Germania la București. Dind curs invitației făcute de președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și de primul ministru al guvernului român, Manea Mănescu, cancelarul federal Helmut Schmidt s-a aflat în țara noastră între 6—7 ianuarie. Noul dialog româno—vest-german, desfășurat într-o atmosferă de cordialitate, înțelegere și respect reciproc, continuă, pe noi trepte, convorbirile și înțelegerile prilejuite de vizita în România a președintelui federal Gustav Heinemann, în 1971, redimensionate în 1973 prin vizita întreprinsă de către președintele Nicolae Ceaușescu în Republica Federală Germania. Și de această dată, conform tradiției, convorbirile au fost consacrate atît schimbului amplu de vederi privind stadiul actual al relațiilor bilaterale, cît și unor probleme internaționale de actualitate. Aprecierea etapei în care se află, la ora actuală, relațiile româno—vest-germane, evaluarea perspectivelor de dezvoltare a raporturilor dintre țările noastre s-a dovedit a fi astfel un prilej de caracterizare complexă și cuprinzătoare, datorită coincidenței sub semnul căreia s-a situat noua întîlnire : se împlinesc, la sfîrșitul acestei luni, 11 ani de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre România și Republica Federală Germania. Sublinierea de mai multe ori pe parcursul vizitei a acestei coincidențe este departe de a fi conjuncturală. Semnificațiile politice majore ale stabilirii relațiilor diplomatice între România și R.F.G. depășesc cadrul bilateral, constituind o remarcabilă contribuție la conturarea și, apoi, la amplificarea cursului nou spre destindere și înțelegere pe continentul nostru. Sintetizînd în datele sale esențiale importanța acestei acțiuni politice, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia în toastul rostit cu prilejul dineului oficial oferit în onoarea înalților oaspeți vest-germani : **„Viața, evenimentele internaționale au confirmat pe deplin justețea, realismul și sensul profund constructiv al stabilirii relațiilor diplomatice dintre țările noastre, care a deschis calea dezvoltării pe multiple planuri a raporturilor bilaterale româno—vest-germane și, totodată, a constituit o contribuție de mare însemnătate la însănătoșirea climatului politic european, la normalizarea raporturilor interstatale pe continent, la lichidarea — sau, mai bine-zis, la atenuarea politicii de încordare și războiul rece, la instaurarea unor relații de încredere, destindere, colaborare în Europa, care influențează pozitiv climatul din întreaga lume".**

Definită de un asemenea cadru, vizita de săptămîna trecută a cancelarului federal Helmut Schmidt marchează un moment nou, important, în cursul ascendent al relațiilor româno—vest-germane. Continuitatea pozitivă a acestei evoluții o dă continuitatea principiilor ce stau la baza relațiilor dintre țările noastre, principii înscrise în Declarația solemnă comună semnată la Bonn în 1973 și redefinite în Declarația comună din 7 ianuarie 1978, de la București. Este vorba de principii binecunoscute și afirmate cu consecvență de țara noastră în dialogul ei cu lumea : dreptul fiecărui stat la existență, libertate, independență și suveranitate națională, dreptul inalienabil al popoarelor de a decide de ele însele, egalitatea în drepturi a tuturor statelor, cooperarea între țări, neamestecul în afacerile interne, abținerea de a recurge la amenințarea cu forța sau la folosirea forței în relațiile dintre state.

Convorbirile dintre președintele României și cancelarul federal al R.F.G. — desfășurate pe parcursul a mai mult de șase ore — s-au concentrat pe domeniile majore de interes reciproc : schimbul de vederi foarte larg asupra problemelor bilaterale și examinarea unor probleme ale vieții internaționale. Acest dialog, la detalierea căruia o importantă contribuție și-au adus-o și întîlnirile de lucru desfășurate în paralel, a favorizat finalizarea unor înțelegeri privind extinderea cooperării în multiple domenii de activitate. Au fost stabilite măsuri concrete care să ducă la creșterea considerabilă a schimburilor reciproce de mărfuri, la noi și importante acțiuni de cooperare — mai cu seamă în domeniile construcțiilor de mașini, electronicii, mecanicii fine, metalurgiei, petrochimiei, transporturilor — la constituirea de noi societăți mixte, la extinderea cooperării româno—vest-germane pe terțe piețe.

Aceste direcții, cu un conținut calitativ evident, vin să confirme cursul ascendent, premisele favorabile pe care se dezvoltă și amplifică colaborarea economică dintre țările noastre. Într-adevăr, în cei 11 ani care au trecut de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre România și R.F.G., colaborarea economică, tehnico-științifică, schimburile culturale și de delegații la cele mai diferite niveluri au progresat continuu. Semnificativ în acest sens este faptul că, în ultimii 10 ani, schimburile comerciale între țările noastre aproximativ s-au triplat. Posibilități noi de cooperare au fost relevate și în domeniul aeronauticii, unde urmează a fi finalizată producerea, în colaborare, a avionului VFW-614.

Calitatea înaltă a raporturilor dintre România și Republica Federală Germania a oferit temeiul definirii acestora de către șeful statului român ca **„un model de relații între două țări cu orînduiri sociale diferite"**. Este inclusă aici, sintetic, ideea înțelegerii pe planuri multiple, inclusiv în domeniul umanitar, a importanței apropierii și cunoașterii dintre popoarele și statele noastre nu numai în laturi ce țin de activitatea economică, ci și de cea umană, culturală, spirituală în general.

Acelorași aprecieri de înțelegere și abordare dintr-o perspectivă, dacă nu comună, cel puțin apropiată în multe puncte de vedere, li s-a circumscris și schimbul de vederi asupra unor aspecte ale vieții internaționale. Mari și complexe probleme aflate în prim-planul vieții politice mondiale au fost abordate cu responsabilitate sporită, cu înțelegerea necesară a eforturilor pe care toate statele lumii trebuie să le facă pentru soluționarea acestora. Cu atît mai mult cu cît convorbirile la care ne referim s-au purtat între reprezentanții unor țări cu orînduiri sociale diferite, evidențierea convergențelor pledează pentru realismul și valabilitatea felului în care au fost abordate politic și s-au oferit o seamă de soluții acestor probleme. Este vorba, mai întîi, de hotărîrea celor două țări de a acționa în continuare pentru întărirea păcii și securității internaționale, pentru promovarea colaborării în Europa și în lume, pentru continuarea procesului multilateral inițiat de Conferința de la Helsinki. În acest domeniu, țările noastre doresc și acționează pentru ca reuniunea de la Belgrad să dinamizeze procesul de înfăptuire a securității și păcii în Europa. Legînd, firesc, procesul destinderii de creșterea îngrijorătoare a cursei înarmărilor, concluziile comune, apreciate cu satisfacție, privesc necesitatea intensificării eforturilor care să ducă la măsuri efective de dezarmare, inclusiv de dezarmare nucleară, sub control internațional eficient. De problemele păcii și dezarmării se leagă intim alte aspecte stringente ale actualității internaționale, asupra cărora aprecierile au fost în armonie. Ne referim la stările conflictuale din lume, în special la situația existentă în Orientul Mijlociu — în cazul căreia a fost subliniată necesitatea intensificării pentru o soluționare globală a conflictului din zonă, ținîndu-se seamă de interesele și drepturile legitime ale tuturor țărilor și popoarelor din această regiune, inclusiv ale poporului palestinian — la cea din Cipru, unde negocierile constituie singurul mijloc de reglementare justă, sau la evenimentele din Cornul Africii sau din alte puncte ale acestui continent. În același context, problema instaurării unei noi ordini economice în lume, întemeiată pe justiție și echitate, care să ducă la crearea unui echilibru mai bun în dezvoltarea economică a planetei, prin contribuția la eliminarea decalajelor dintre țările lumii și favorizarea progresului mai rapid al tuturor popoarelor — în special a celor rămase în urmă — s-a bucurat de o abordare responsabilă, angajantă, în consens cu necesitatea democratizării vieții internaționale, afirmată ca un imperativ de prim ordin al zilelor noastre.

Înfățișarea acestor cîteva aspecte legate de vizita în țara noastră a cancelarului federal al Republicii Federale Germania, Helmut Schmidt, subliniere a unor accente desprinse din declarațiile oficiale făcute atît de oaspetele vest-german, cît și de președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, felul deschis în care a fost abordat dialogul cu reprezentanții presei grăiesc din plin despre caracterul fructuos al noii întîlniri româno—vest-germane între factorii responsabili ai țărilor noastre. Mai grăitoare decît orice comentarii ni se par a fi declarațiile înseși. **„Îmi exprim speranța că spiritul care s-a manifestat în convorbirile din aceste zile va continua și în viitor"**, remarca președintele Nicolae Ceaușescu ; la rîndul său, cancelarul federal Helmut Schmidt evidenția : **„Aș dori ca și în fața presei să repet mulțumirile pe care le-am exprimat președintelui Nicolae Ceaușescu, și anume mulțumiri pentru aceste convorbiri atît de intense, pentru modul cum au fost purtate în general discuțiile și pentru ospitalitatea generoasă ce ni s-a acordat".** Expresii dintre cele mai elocvente pentru definirea satisfacției reciproce ce a însoțit caracterul fructuos al unui dialog ce și-a dovedit pe deplin eficiența, pe plan bilateral ca și în cel al interesului general al promovării păcii, securității și cooperării pe continent și în întreaga lume.

DOINA IOVĂNEL

La încheierea convorbirilor oficiale

Imagine din timpul dineului oficial oferit de președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarășa Elena Ceaușescu

AFLAȚI, ÎN PRIMELE ZILE ALE ANULUI, ÎN JUDEȚUL SIBIU, ȚINUT CU VECHI ȘI RECUNOSCUTE TRADIȚII INDUSTRIALE, AM PARCURS MAI MULTE ÎNTREPRINDERI, ALESE DINTRE CELE MAI IMPORTANTE, CU PONDERE DEOSEBITĂ ÎN ECONOMIA NAȚIONALĂ, INTERESÎNDU-NE DE CEEA CE S-A REALIZAT ÎN 1977 ȘI DE CEEA CE URMEAZĂ SĂ SE REALIZEZE ÎN 1978 PE TEME CONSIDERATE ÎNTIM LEGATE DE CINCINALUL REVOLUȚIEI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE, TEME PE CARE LE-AM NUMIT

AFIRMAREA NOULUI, MIȘCAREA IDEILOR, GÎNDIREA ORIGINALĂ, RIDICAREA CALITĂȚII

1 Am început raidul nostru într-o veche vatră muncitorească, acolo unde în 1896 a apărut fabrica de cîntare „Hess" și unde funcționează astăzi **Întreprinderea „Balanța"**, ale cărei produse de mare precizie sînt apreciate deopotrivă în țară și peste hotare.

— Tovarășe inginer Aurel Ocoș, cîți ani aveți ? Vă rog să nu mi-o luați în nume de rău, dar păreți foarte tînăr, chiar prea tînăr pentru a fi directorul unei asemenea întreprinderi !

— Am 41 de ani și vă mulțumesc pentru compliment. Fiind însă convins că nu pentru amabilități ați trecut pragul unității noastre, v-aș rămîne dator dac-ați intra direct în subiect.

— De acord. Ce a însemnat anul care a trecut pentru „Balanța" din punct de vedere al mișcării ideilor ? Al afirmării noului ?

— Îndrăznesc să spun că a fost cea mai fertilă perioadă din istoria întreprinderii. Pe data de 2 decembrie am putut raporta îndeplinirea planului pe primii do. ani ai cincinalului. Pe parcursul lui 1977, optica și electronica au devenit predominante în concepția de proiectare și execuție a produselor noastre, ajunse astfel competitive pe piața mondială. Mă refer la cîteva din cîntarele omologate recent și în special la balanța optică cu afișaj de preț.

— Ce reprezintă ea ?

— O balanță comercială care-i arată cumpărătorului nu doar cantitatea, o jumătate de kilogram de salam, să zicem, ci și prețul, firește mai greu de calculat atunci cînd nu este vorba despre un număr cît mai rotund de grame. Această balanță, una din realizările noastre fundamentale în anul care a trecut, a fost proiectată de inginerii Petru Gastonea și Emil Hofner, prototipul fiind executat de muncitorul Vasile Neamțu. Ea constituie un punct de vîrf în tendința noastră de a obține o valoare materială cît mai ridicată dintr-o cantitate de metal cît mai mică. În acest caz concret, o producție de un milion de lei se realizează pe seama a numai cinci sute șaizeci de kilograme de metal.

— Asta e mult, e puțin ?

— E foarte puțin. Pentru a vă lămuri, am să spun că, pe ansamblul întreprinderii, am făcut milionul din mai bine de zece tone de metal.

— Asta cu siguranță e mult !

— Tovarășe director, a fost grea trecerea de la principiul mecanic, folosit în uzină de generații, la principiul electronic, care spuneați mai devreme că a devenit preponderent ? A fost, ca să zic așa, o luptă de idei ?

— Firește, ba încă a fost o luptă dintre cele mai înverșunate. Pînă și actualul șef al serviciului de plan dezvoltare, inginerul Mihai Giurgiu, altfel un meseriaș desăvîrșit, s-a arătat sceptic, susținînd că e prea scurt răgazul rămas la dispoziția unității pentru a trece de la un principiu la celălalt. Cei mai mulți au înțeles rostul și urgența introducerii noului principiu. Cîțiva însă au clătinat din cap. Unul chiar m-a avertizat într-o ședință că toată treaba asta seamănă cu o săritură de la trambulină într-un strand fără apă! Iată că n-a fost așa și pînă și cei mai reticenți s-au convins că adevărul a fost de partea celor curajoși. Astăzi, cînd fabricăm fel de fel de balanțe pretențioase, cînd am extins, chiar în 1977, tehnologia modernă a turnării sub presiune la peste șaptezeci de produse, la unele dintre ele mărind indicele de productivitate a muncii de zece ori, toți zic că orientarea, dată de documentele de partid, plecată din indicațiile personale ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, a fost bună. N-a fost prea simplu să-i convingem, dar i-am convins. Și cînd zic i-am convins, mă refer la acțiunea marii mase a muncitorilor. La colectiv, la spiritul său revoluționar, totdeauna disponibil la nou. Mai puțin prin vorbe și mai mult prin fapte s-a realizat schimbarea, poate chiar răsturnarea, unei mentalități.

— Cum au reacționat muncitorii la această schimbare, la propriu și la figurat, de optică ?

— Uneori ei s-au zbătut pentru nou mai serios și mai perseverent decît specialiștii cu cine știe ce diplome. Am să vă dau un exemplu, poate nu cel mai elocvent, dar primul care-mi vine în minte. Între tehnologiile moderne, pe care le-am propus și aplicat anul trecut, s-a numărat și turnarea în coji. Aveam pentru ea o mașină cumpărată din import. Într-o zi, doi maiștri de la hidraulică, Ion Ardeleanu și Gheorghe Mintilie, mă anunță că ei au de gînd, firește nu singuri, ci cu ajutorul membrilor secției, să asimileze mașina aceea și să facă una mai bună. Trebuie să recunosc că, în prima clipă, nu i-am crezut. Păi ce, tovarășe director, mi-a zis unul din ei, ăia care au construit-o aveau două capete și trei mîini ?! N-aveau, tovarășe director, tot oameni erau și ei, așa că noi ne apucăm de treabă. În prezent, funcționează în uzină o pereche de mașini de format coji, iar productivitatea, firește, s-a dublat.

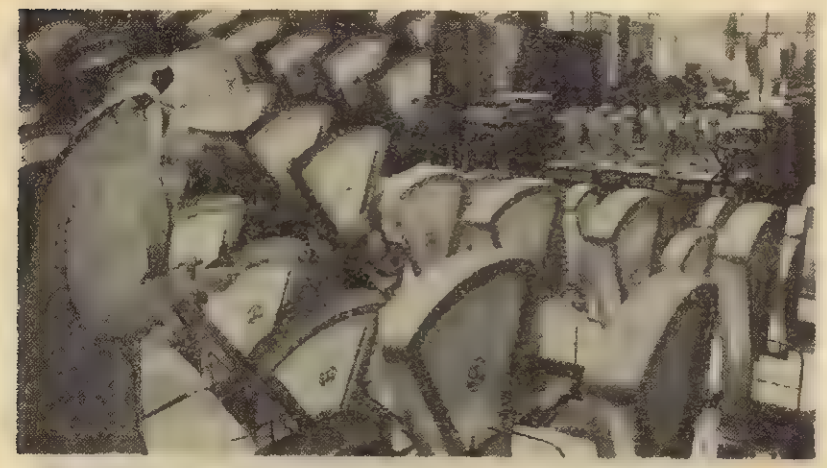

— Comparația cu anul 1960 va vorbi mai concludent decît mine. Atunci realizam o producție de un milion de lei din aproape două sute de tone, deci dintr-o cantitate de aproximativ douăzeci de ori mai mare !

2 La o aruncătură de băț, pe strada Pulberăriei, la numărul 4, o firmă modestă ne avertizează că am ajuns la **Întreprinderea de piele și marochinărie „13 Decembrie"**. După cum ne vom convinge noi și după cum s-au convins parteneri din peste douăzeci de țări ale lumii, modestia firmei n-are nici o legătură cu prestigiul unității, în incinta căreia, după spusele Rodicăi Stoian, șefa atelierului de creație, **„noul se impune permanent, ca o consecință firească a afirmării gîndirii originale"**.

Cîteva cifre stau ca dreaptă mărturie pentru vorbele de mai sus, între ele reducerea cu un sfert a importurilor și realizarea unei valori de cîteva sute de mii de lei prin autoutilare părîndu-ni-se cele mai semnificative. Multă vreme, ni s-a explicat, întreprinderea n-a stat pe roze la capitolul autoutilării, drept pentru care o ședință a consiliului oamenilor muncii, ținută în primăvara lui 1977, a hotărît înființarea unei grupe cu sarcini precise în acest domeniu. Au existat unele propuneri ca inginerii și tehnicienii să predomine, numeric vorbind, în alcătuirea colectivului respectiv, dar în cele din urmă, după discuții care n-au fost nici blînde și care nu s-au terminat nici cît ai bate din palme, s-a apelat la experiența unor maiștri și muncitori cu vechi state de serviciu, ca Petru Șeulean, Helmuth Klein sau Nicolae Oțel, a căror cooptare în grupă s-a dovedit dintre cele mai fericite, nu după convingerea noastră, ci după aceea a inginerei Alice Busuioc, șefa colectivului. Nu o dată, ne-a spus dînsa, ne-am ciondănit, luînd în dezbatere una sau alta dintre propunerile venite din secții. Fiecare și-a expus punctul de vedere, ceilalți avînd dreptul, de la caz la caz, să aprobe sau să contrazică. Hotărîrile însă le-am luat de comun acord și, judecînd după realizările din ultima vreme, ele au fost nimerite, venind în sprijinul producției. Astfel, am construit prin autoutilare patru tipuri de mașini, de tras colțuri, de îndoit cordoane, de perforat articole de marochinărie și de găurit rama la trusele pentru montat accesorii. La prima dintre ele, de pildă, s-a stabilit, desigur, un plan de producție. Nici prea mare, nici prea mic, numai că fetelor din secție li s-a părut ca fiind peste puterile lor. La sfîrșitul anului, cînd mașina de tras colțuri a realizat o depășire a planului cu vreo patruzeci de mii de lei, lucrătoarele și-au exprimat mulțumirea pentru că nu crescuse numai productivitatea muncii, cu patru la sută peste plan la nivelul întreprinderii, ci crescuseră și retribuțiile lor.

3 Nu departe de bătrînul Avrig al marelui om de cultură care a fost Gheorghe Lazăr se află, peste niște pămînturi aflate la jumătatea drumului dintre deal și munte, **Întreprinderea Mecanică Mîrșa**, înființată în urmă cu aproape o jumătate de secol, dar reprofilată abia în 1961 pe producția de autobasculante, remorci și piese de schimb pentru acestea. În biroul directorului Ilarie Munteanu, care ajunge acasă, adică la Sibiu, „rar și numai cît să încălzească patul", calendarul din perete pare s-o fi luat-o razna, arătînd o dată din luna martie ! Surprinzîndu-ne privirea, inginerul Munteanu ne informează că ziua din perete este cea a producției, ci nu cea calendaristică, lucru simplu de înțeles dacă punem la socoteală faptul că I.M.M. a încheiat planul pe primii doi ani ai cincinalului la 1 octombrie 1977.

Firește, întreprinderea stă bine la toate capitolele, dar oamenilor ei le place să vorbească mai ales despre cel al economiilor de metal și combustibili. Cifrele vorbesc pe limba lor, opt sute de tone de metal economii din introducerea tehnologiilor la axele din țeavă, tot atîtea din tipizarea subansamblelor la remorci, patru sute de tone recuperate din deșeuri, peste jumătate de milion de kilowați oră și o sută cincizeci și trei de mii de metri cubi de gaz metan economisiți, iar oamenii uzinei pe-a lor, în ultima șeful de echipă Nicolae Cimpoieru fiind, pentru început, foarte concis: **„sînt realizări bune, dar eu nu mă declar de acord cu ele, pentru că se putea mai mult !"**

Am înțeles că la Mîrșa s-a dat și se mai dă o adevărată bătălie pentru economisirea fiecărui gram de metal, după o logică simplă, explicată de comunistul Cimpoieru la fel de clar : **„o tonă este formată din kilograme, iar un kilogram este format din grame, drept pentru care noi ne-am propus să acționăm la unitatea cea mai simplă și mai ușor de ținut minte"**. Bătălia de care aminteam n-a început cu economisirea propriu-zisă, ci cu lupta împotriva unei mentalități falimentare, în virtutea căreia pierderile tehnologice sînt tratate cu ușurință, ca și cum ar fi inevitabile. După ce s-a cîștigat un oarecare teren, întreprinderea ce se pregătește să lanseze, poate chiar în această lună, prototipul primei autobasculante de o sută de tone de fabricație românească, ale cărei experimentări au fost trecute cu bine în pretențioșii munți ai Călimanului, și-a propus să facă un pas înainte, luînd în discuție problema folosirii superioare a deșeurilor. S-a ținut, firește, o ședință și a fost stabilit un colectiv. După cîteva săptămîni, consiliul oamenilor muncii i-a chemat în plen pe membrii acelui colectiv și i-a întrebat de bună ziua. Numai că ziua aceea s-a întîmplat să fie nu tocmai bună pentru jumătate din membrii grupei. S-a socotit atunci de cuviință ca răspunderea să fie încredințată unor muncitori recunoscuți pentru combativitatea și seriozitatea lor, între care Ioan Manu și Ioan Vlad, pe care-i apropie nu doar prenumele identic, ci și o anume calitate, numită perseverență.

La sfîrșitul anului, grupa a putut raporta recuperarea a patru sute de tone de metal, marea majoritate provenite din capete de țeavă, transformate în conteinere și felurite piese, bucși, suporți de fixare și altele. Pentru că, la Mîrșa, continuă să fie la modă proverbul care susține că vorba multă e sărăcia omului, aici avînd drept la cuvînt mai degrabă fapta, inginerul Ilarie Munteanu comentează chestiunea chiar așa : **„după ce am ajuns să facem piese din deșeuri, la graficele de pe pereți am adăugat o rubrică nouă, în dreptul căreia am scris, firește, piese din deșeuri. Curba cantităților produse e, se poate vedea cu ochiul liber, în urcare"**.

„Anul 1978 — cel de-al treilea an al cincinalului — este hotărîtor pentru îndeplinirea cu succes a istoricelor hotărîri ale Congresului al XI-lea al partidului, a planului de dezvoltare economico-socială pînă în 1980. Iată de ce este necesar — așa cum am subliniat și la Conferința Națională — să asigurăm un salt revoluționar de la acumularea cantitativă la o calitate nouă, superioară în întreaga activitate de construcție socialistă".

NICOLAE CEAUȘESCU

4 **— Tovarășe director Ioan Simion, întreprinderea de piese auto de schimb pe care o conduceți este, desigur, o unitate mare, cu multe probleme și multe realizări. Despre ce credeți că ar merita să discutăm pentru început ?**

— Despre noua tehnologie pe care o folosim, de tragere a cilindrilor adînci pentru frîna pneumatică a autocamioanelor și autobuzelor diesel.

— Nu-mi rămîne decît să vă ascult.

— E vorba despre o tehnologie de vîrf, pe care am asimilat-o, prin ceea ce se numește tehnic subțierea pereților. Aplicată experimental la începutul anului trecut, ea s-a impus și extins, aducînd întreprinderii importante beneficii materiale.

— Anume ?

— Peste douăzeci și cinci de milioane lei economii, la care trebuie adăugată o reducere a importului cu opt milioane lei valută. Producem astăzi cinci tipuri de cilindri, ajungînd ca unul dintre ei să ne coste numai douăzeci și opt de lei, față de o sută paisprezece, cît plăteam furnizorului străin.

— De regulă, asemenea tehnologii noi sînt foarte pretențioase, solicitînd anumite echipamente ajutătoare. N-a fost cazul ?

— Ba a fost. Am avut nevoie de o mașină specializată, pe care am procurat-o tot din import, pe un plan valutar suplimentar.

— Și-atunci ? ! Ce-am luat pe mere, am dat pe pere ? !

— Nicidecum. După puțină tevatură, desfășurată la nivelul unor birocrați mărunți, am găsit deplină înțelegere la minister și am primit fondurile necesare achiziționării mașinii, al cărei cost l-am amortizat în jumătate de an. În plus, mașina va funcționa în bune condițiuni cel puțin zece ani. Avem în intenție relevarea mașinii respective, în vederea îmbunătățirii și folosirii ei în cadrul unor capacități de producție viitoare.

— Spuneați mai devreme că I.P.A.S.-ul urmărește creșterea productivității și ridicarea indicelui calitativ al produselor prin trecerea de la utilaje universale la utilaje specializate și la agregate. Ce vrea să însemne asta în lupta pentru afirmarea noului ?

— Nu mai devreme decît în decembrie '77, am pus în funcțiune o linie automată pentru execuția unor elemente componente ale articulațiilor cardanice pentru transmisie, la autocamioane și autobuze. E vorba despre o tehnologie nouă, competitivă pe plan mondial, care mărește de patru ori productivitatea muncii, factorul decisiv de care depinde creșterea venitului național, cu alte cuvinte, îmbunătățirea nivelului de viață al fiecăruia dintre noi.

— Mai sînt, tovarășe director, și probleme încă nerezolvate ?

— Bineînțeles. Noi între noi, în uzină, ne-am făcut un obicei din a zice că I.P.A.S.-ul merge ca pe roate, producția suplimentară de o sută șaizeci de milioane dată pe primii doi ani ai cincinalului vine să confirme acest lucru, dar nu merge ca pe arcuri ! Asta fiindcă arcurile continuă să ne dea bătăi de cap. Am îmbunătățit tehnologia de rectificare a arcurilor de ambreiaje, dar mai avem destul drum în fața noastră la acest capitol. Mai sînt încă vreo trei sute de poziții de arcuri greu vandabile din cele cinci mii existente în fabricație, de aceea intenționăm, chiar în acest an, să introducem lansarea pe calculator a produsului respectiv.

— Vă rog, pentru încheiere, să ne furnizați un exemplu din perimetrul luptei pentru afirmarea noului.

— S-au realizat mari economii de metal, depășind un milion de lei fără a lua în calcul economiile de manoperă, prin reducerea materialelor la supapa frînei de mînă. Altfel zis, s-a trecut de la turnarea în cochilă la turnarea sub presiune, treaba asta făcînd-o, în principal, doi oameni. Doi comuniști. Unul inginer, Aurel Streza, altul muncitor la turnătorie, Ioan Țincu, veteran al întreprinderii. N-a contat că unul are diplomă și celălalt n-are. N-a contat nici că inginerul ar putea fi, cu oarecare îngăduință, fiul turnătorului. I-a legat scopul comun, iar eșecurile, căci n-au lipsit la un moment dat, mai ales la început, nu i-au dezbinat, ci i-au apropiat. În uzină, cineva i-a și strigat într-o zi „măi, emisferele din Magdeburg", dar ei au luat totul ca pe-o glumă și și-au văzut de treabă. Trebuie să recunosc că și eu m-am temut cu luni în urmă pentru ei, văzîndu-i însă cît suflet depun, am fost convins că nu se poate să nu reușească.

— Și ?

— Cum spuneam, au reușit.

5 **La Întreprinderea „Independența"**, specializată în realizarea unor produse unicat, multe dintre ele (distribuitorul hidraulic de mare capacitate, mașina de îndreptat profile grele, carcasa furnalului de zinc cu cuvă răcită în pat fluidizant etc.), premiere 1977 ale industriei românești, funcționează din anul care a trecut, în cadrul unui oficiu propriu de informatică, un calculator „Felix 256", înzestrat cu trei unități de memorie. Despre el și despre avantajele pe care le va aduce, în 1978, în optimizarea circulației interioare de mărfuri și idei ne-a vorbit, preț de un ceas, inginerul Dorin Fulea, directorul adjunct tehnic și de producție al uzinei. După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în mesajul rostit cu prilejul Anului nou, ne-a spus inginerul Fulea, este necesar să realizăm un salt revoluționar de la acumularea cantitativă la o calitate nouă, ceea ce presupune o perfecționare continuă a planificării, organizării și conducerii procesului de producție. În acest scop, noi vom folosi, mai mult decît am făcut-o pînă acum, serviciile calculatorului, în ideea rezolvării problemelor de bază ale întreprinderii, adică în angajarea ei pentru utilizarea eficientă a capacităților de producție și pentru executarea la termen a comenzilor beneficiarilor.

Înțelegînd că noul coleg de muncă, pe numele său de familie „Felix" 256, face parte dintr-o etapă necesară, în decursul căreia tehnica românească trebuie să se alinieze tehnicii celei mai avansate din lume, colectivul de la „Independența" l-a asimilat cu repeziciune pe noul venit. Iar acesta și-a făcut datoria, limpezind procesul de pregătire tehnologică, eliminînd munca de rutină, scurtînd timpul de execuție și garantînd o unitate de vederi în realizarea fabricației.

Trecînd la o altă idee, e de datoria noastră să amintim că, în decursul anului trecut, tehnicienii de la „Independența" au depus la O.S.I.M. numeroase dosare de invenție, numai că n-au așteptat, după cum se mai întîmplă prin alte părți, oficializarea acestora și încununarea lor cu brevetele meritate. Au întocmit actele pentru brevetare și, în paralel, au aplicat noutățile tehnice nemijlocit în producție, la acest capitol unitatea înregistrînd, la bilanțul lui 1977, un efect economic aflat în preajma cifrei de cinci milioane de lei. Înfățișînd aici cîteva din aceste depuneri, **„Carbonitrurare în atmosferă controlată a oțelului aliat cu molibden și crom cu conținut de carbon"**, datorată inginerului Ioan Știr (de numele căruia se leagă, în paranteză fie spus, și pregătirea tehnologică a distribuitorului hidraulic pentru hidrocentrala de la Cerna-Motru-Tismana), **„Presă hidraulică universală pentru presat și extras piese cilindrice și conice"**, realizată de inginerul Radu Mihai și de tehnicianul Maxim Nagy, precum și **„Dispozitiv universal de crestat știfturi cilindrice"** a tehnicianului Petru Veștemeanu, prezentăm, credem, o imagine grăitoare a atenției deosebite de care se bucură noul în această veche cetate a industriei sibiene, care s-a angajat să dea peste plan, pînă la sfîrșitul actualului cincinal, o producție depășind jumătate de miliard de lei.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

AȘA I-AM VĂZUT PE AI MEI: MUNCIND

Ajuns dimineața la Întreprinderea „Textila" din Buzău, am avut parte de unul din acele ghinioane pe care, de obicei, un reporter le dorește amical colegilor săi : omul pe care-l caută să fie plecat sau prins cu alte treburi. Dar iată că neșansa a avut de data aceasta și o parte bună. Colegele Vioricăi Florea s-au arătat foarte dispuse să-mi vorbească despre ea, despre viața lor împreună în fabrică, despre grijile și dorințele lor, astfel încît pînă spre prînz știam destule lucruri despre cea pentru care venisem la Buzău.

„Și eu am tot nouăsprezece ani ca și Viorica și ne cunoaștem cam de vreo zece ani, mi se destăinuie vioi Elena Grădinaru. Am fost împreună la „generală", iar la „profesională" ne-am înscris în aceeași zi. Am dormit în același dormitor și am învățat în aceeași clasă, dar nu la fel de bine. Adică n-am învățat **amîndouă** la fel de bine. Ea era cea mai bună la învățătură și reușea întotdeauna să-și facă timp și pentru colegele ei. Pe mine de pildă m-a ajutat la tehnologie. Unele fete mai chiuleau, altele se lăsaseră oarecum pe tînjală. Ea le lua pe fiecare în parte, se împrietenea cu ele, le cîștiga cum s-ar zice și multe îi datoresc faptul că au terminat cu bine școala. Era într-adevăr și datoria ei, fiind secretară de U.T.C., dar uitați că ea a știut cum s-o facă, cum să le convingă, cum zicem noi în ședințe, să aibă rezultate. Același lucru se întîmplă și acum în fabrică. Sînt multe fete care se apucă de țesătorie și învață meserie de la Viorica. Are și răbdare și își găsește și timp pentru ele. Și n-o să-mi spuneți că la vîrsta asta e puțin lucru să crești alte țesătoare".

Elisabeta Ghioca : „Eu lucrez la C.T.C. și doar întîmplarea a făcut s-o cunosc pe Viorica mai bine și apoi să mi-o și apropii. Am controlat într-o zi țesătura și am observat că avea marginile incomplete. Mi-am dat seama că un singur om, adică o singură țesătoare, nu poate practic să refacă aceste margini. Mi-era groază cînd mă gîndeam la discuțiile pe care le puteam avea cu Viorica, dar ce să fac, calitatea este primul lucru ce ne interesează cînd e vorba de producție. Ei bine, mi-a răspuns simplu că va reface toate marginile. Și s-a ținut de cuvînt. Cînd a fost aleasă în C.O.M. mulți priveau istoria asta cu un zîmbet de neîncredere, vezi, adică o puștoaică să stea între tehnicieni și ingineri, mai mult chiar, să vină și cu soluții ca să meargă treaba mai bine. Și uite că are și soluții, și încă foarte bune. De pildă propunerea cu canetele goale, dar asta v-o poate povesti mai bine chiar Viorica".

Valeria Bugeac : „Știți, și eu am vrut să mă fac ziaristă, dar pînă la urmă am renunțat și lucrez la calculator. V-am spus aceasta ca să vedeți că putem discuta ca între colegi și să vă dau un sfat : vorbiți neapărat cu Viorica. Desigur, eu vă spun cîte ceva, dar nu mai are același farmec, ar semăna poate cu referințele pe care le dai pentru cineva, e bun, merită, este așa și pe dincolo, însă portretul parcă e lipsit de viață. Și eu am făcut la fel acum două luni cînd am fost aleasă secretara comitetului U.T.C. pe întreprindere. N-o puteam cunoaște numai de la alții și am vorbit și cu ea. Despre întreprindere, despre noi tinerele de aici, despre cele care vin și vor să învețe meseria de țesătoare, despre condițiile pe care le au la cămin, despre viața lor, a noastră. Vreau să spun că Viorica Florea gîndește foarte cinstit și vorbește și se poartă așa cum îi este gîndul".

Cîteva ore mai tîrziu aveam s-o întîlnesc pe Viorica Florea, țesătoarea care chiar dacă nu uimise lumea cu vreo performanță ieșită din comun, tot făcuse faima Buzăului, ceea ce nu-i puțin. Frumoasă, calmă, cumpănește aproape bătrînește asupra cuvintelor, răspunzînd firesc și simplu.

— De ce ai vrut să te faci țesătoare ?

— Cînd eram la școala generală, plecam în fiecare vacanță la bunica la țară, în comuna Suharău, la Dorohoi. Sora tatii avea un război de țesut și mă amestecam și eu printre femei cînd lucrau. Făceau tot felul de lucruri cu model : scoarțe, lăicere, trăistuțe în care culegeam bureți. Îmi plăcea să încerc și eu, însă încurcam firele și mă luau la goană. După ce am terminat „generala" le-am spus alor mei că vreau să învăț meseria asta și să ies și eu pe banii mei.

— Ce ambiție aveai cînd ai venit la „Textila" ?

— În primul rînd să nu dau bir cu fugiții, cum se mai întîmplă. Apoi să lucrez cît mai bine. Firește nu mă gîndeam să cîștig concursul mîini măiestre, dar uite că am făcut-o și pe asta.

— Una dintre colegele tale, cu care am vorbit dimineață, îmi spunea că faci parte din consiliul oamenilor muncii și că deși ești cea mai tînără nu stai niciodată deoparte, nu faci simplă figurație. Ce este cu propunerea ta, cu canetele, făcută în C.O.M. ?

— Spuneați ceva de figurație. Ce rost ar avea să încurc treburile să stau doar așa pe gînduri, fără să scot o vorbă, fără să discut și eu ceea ce ne interesează pe toți ? Am intrat în cel de al treilea an al unui cincinal în care trebuie să muncim mult mai bine. Calitatea n-o obții doar vorbind despre ea, ci muncind efectiv mai bine, cu mai multă răspundere. Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, spunea la Conferința Națională că a venit timpul să transformăm cantitatea într-o nouă calitate. De aici eu nu înțeleg că trebuie să producem mai puțin, ci să muncim cu mai multă responsabilitate. Și responsabilitate pentru mine înseamnă să fac mai mult decît presupune datoria mea de fiecare zi. Nu poți gîndi meschin, la mica ta datorie, cînd însuși secretarul general al partidului îți dă pilda unei munci asidue, a unei puteri de muncă extraordinare. În felul acesta încerc să răspund acelora care mă întrebau de ce nu sînt mulțumită cînd sînt apreciată că îmi fac datoria. Întreprinderea noastră a trecut prin momente mai dificile, avem în continuare greutăți. Cine să ni le înlăture ? Nu vă întreb pe dumneavoastră, ci așa, pe mine. Ultima mea propunere făcută în C.O.M., pentru că de aici plecasem, se referea într-adevăr la canetele goale dintre războaie. Se luau, se aruncau pe culoar, se stricau și apoi încercam să le reparăm manual. Asta în vreme ce mașinile de curățat canete stăteau degeaba. Propunerea mea nu era o invenție formidabilă ci una necesară. Se pierdea și timp și, firește, se pierdeau și bani. S-au supărat unii, dar a doua zi mașinile au mers. Cum să vă spun, îmi place să învăț cît mai mult din meseria mea, nu este numai o dorință, de fapt, este o datorie, o sarcină, calitatea n-o obții decît cu oameni mai bine pregătiți dar nu fac acest lucru ca să cîștig concursuri. Înalta calificare trebuie s-o aibă toate țesătoarele, pentru că, de pildă, numai sectorul nostru are în acest an sarcini mari. Planul de predare la țesături crude va crește cu 11,3 la sută. Asta presupune și o mai bună organizare a locului de muncă și ridicarea calificării țesătoarelor, a reglorilor și întreținerea în bune condiții a urzelelor și mai multe alte lucruri care ne privesc pe toți.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

La Tecuci, faptele deputaților nu le afli din scripte, ci umblînd pe străzi

Orașul, spunea cineva, este universul pe care omul și-l construiește singur. Înțeleg bine aceasta, acum, cînd însoțit de primarul municipiului Tecuci, tovarășul Dumitru Vasile, colind străzile largi și curate, peste care mai stăruie parcă ecoul legănat al tufelor de trandafiri. Tecuciul este, într-adevăr, un oraș grădină. Are multe parcuri. La întîia numărătoare, primarului i-au ieșit șapte. „Parcă nu-mi place cifra asta", zice, și mai numără o dată. „Da, opt sînt !", situate în toate punctele cardinale ale municipiului. Unul, foarte mare, se construiește acum, iarna.

— În care circumscripție sînteți deputat ? îl întreb pe primar.

— În circumscripția electorală nr. 11.

— De ce fapte se leagă activitatea dumneavoastră ca deputat acolo ?

— Am asfaltat toate străzile, vreo 11. Am construit mai multe stații de autobuze, am amenajat și modernizat mai multe străzi, în tot orașul, am extins rețeaua de alimentare cu apă și de canalizare, am amenajat locuri de joacă pentru copii etc.

După alegeri, aflu, deputații consiliului popular au fost repartizați pe diferite obiective economice și edilitar-gospodărești, în special pe șantierele de construcții de locuințe. Zilnic grupuri de oameni ai muncii din toate întreprinderile și instituțiile municipiului vin însoțiți de deputați și prestează ore de muncă patriotică, pe șantiere. De la Întreprinderea mecanică pentru agricultură și industrie alimentară, Întreprinderea de reparații auto, de ambalaje metalice, de la Spitalul unificat Tecuci și altele. Alegătorii altor circumscripții au luat în gospodărire și îngrijire parcurile, străzile, zonele verzi. Între asociațiile de locatari se desfășoară o pasionantă întrecere, pentru cea mai bună asociație, cea mai frumoasă stradă, cea mai curată casă, cel mai frumos balcon. Fruntașii primesc diplome, sînt popularizați, stimați. Eforturile, cît mai ales realizările cunoscute de noi aici, la Tecuci, dovedesc masiva *participare* a cetățenilor la crearea și dezvoltarea propriului lor univers, orașul. La Tecuci, rezultatele acestea nu le afli din cine știe ce scripte, ci umblînd pe străzi : pe strada „13 Decembrie", o plăcuță prinsă de un stîlp mă atenționează că mă aflu pe o stradă fruntașă. Pe o altă stradă, „Matei Basarab", tot pe o plăcuță, citesc : „Circumscripția electorală nr. 18, fruntașă în întrecerea patriotică pentru înfrumusețarea municipiului".

— Dumitru Onea, sînteți deputatul acestei circumscripții fruntașe ; ce-ați realizat în patru ani de deputăție ?

— Marea realizare este, cred eu, permanentizarea, la cetățeni, a spiritului de inițiativă. Am făcut, împreună cu alegătorii, multe lucruri bune. Aș dori însă să vă vorbesc despre ce am pus la cale : să taluzăm malurile riului Tecucelul, să atragem toți cetățenii la acțiunile întreprinse de noi, să participe cu toții la viața orașului.

— Cum ajungeți dv. să cunoașteți nevoile celor ?

— Din întîlnirile cu ei, prin viața pe care o duc alături de ei, prin folosirea oricărei împrejurări. Duminică dimineața, de pildă, nu prea aveam ce face. Am luat-o așa, pe jos, prin circumscripție. Am descoperit două terenuri virane, nefolosite, pe care am hotărît să plantăm pomi sau plante medicinale. Pe cîteva străzi vom aduce autogrederul și le vom nivela, pe altele vom turna pietriș.

Pe bulevardul „13 Decembrie", la nr. 4, locuiește Tița Rusu cu fratele său. Gospodăria lor este fruntașă. Am vizitat-o : în casă este curat, gardul este îngrijit, în curte, pe un petic de pămînt, au plantat pomi, viță-de-vie, primăvara răsădesc lalele, crini, narcise, bujori, căpșuni și chiar zmeură. Folosește pămîntul la maximum, așa cum a indicat secretarul general al partidului.

— De cînd ați devenit gospodină fruntașă ? o întreb.

— În vara care a trecut mi s-a spus, dar eu cred că sînt gospodină mai de mult.

Și rîde și mie îmi place replica ei și o notez în carnet.

Din discuțiile purtate cu deputata Maria Botezatu, din circumscripția electorală nr. 13, desprind o altă experiență la fel de valoroasă. „Înainte de apariția Legii 25 din 1976, ne spunea deputata Maria Botezatu, am înființat, la nivelul municipiului, „Sfatul oamenilor". Este o formă, am considerat noi, de educație cetățenească, de influențare obștească, în direcția respectării regulilor de conviețuire socială, a integrării în muncă a unor persoane ce tind spre parazitism, îndrumării și sprijinirii tinerilor, a stingerii unor conflicte între cetățeni. Am discutat cu peste 40 de familii, în timp bineînțeles, care ajunseseră în prag de despărțire, le-am împăcat și trăiesc și azi". Este o altă formă a acelei masive participări a oamenilor, a deputaților în special, la crearea propriului lor univers. A unui univers, de data aceasta, spiritual, de modelare a oamenilor, de formare a omului nou. Și tot pe această linie de adîncire a democrației se înscrie și inițiativa de constituire a cercului de creație urbanistică, unde se primesc și se dezbat toate propunerile valoroase ale cetățenilor privind înfrumusețarea, dezvoltarea municipiului lor. La o rubrică, din actul de constituire al acestui cerc, am citit : „talentul în care se afirmă" membrii săi. Și mai departe mi-am notat : sculptură, pictură, pirogravură, grafică, desen, metaloplastie etc. Oameni talentați, precum sînt de harnici, sînt destui și la Tecuci.

— Abia aștept să văd Tecuciul în 1985 ! îmi spunea cu oarecare emoție primarul Dumitru Vasile.

— De ce neapărat în 1985 ?, l-am întrebat.

— În 1985, Tecuciul va avea 9 000 de apartamente La anul vom începe construcția unui spital cu 430 de paturi, a unei săli polivalente cu 1 000 de locuri, a unei vopsitorii și țesătorii de covoare orientale, a unui magazin „BIG", apoi a unui cinematograf, hotel, spălătorie chimică, baie comunală, unele întreprinderi, destule obiective la care, cu începerea noului an, cetățenii și deputații își vor putea aduce o substanțială contribuție, vor putea să se afirme. Vom avea destule frumuseți de care oamenii vor putea să se bucure. Și cu siguranță că atunci vom avea o populație mai numeroasă.

Vor construi blocuri, întreprinderi, alte obiective social-culturale, dar niciodată tecucenii nu vor uita de pasiunea lor pentru parcuri. Într-unul dintre ele și-au plantat un far. De ce ? m-am întrebat. Poate ca să călăuzească, spre acest mic miracol, corăbiile lor imaginare, poate pentru a exprima subtil dorul lor de Dunăre și de mare !

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Dacă vrei să cunoști într-adevăr viața unui om trebuie să-i treci și pragul casei!

Spre sfîrșitul anului trecut, într-o scrisoare adresată redacției, Viorica Dura, din Iași, cerea o mînă de ajutor pentru rezolvarea situației sale locative deosebit de grave. Imobilul — foarte vechi — din strada Jurători nr. 4, gospodărit de administrația financiară a municipiului, a fost puternic avariat de seismul din 4 martie trecut. În urma numeroaselor cereri, audiențe și insistențe, începînd cu consiliul popular municipal, V.D. a primit, la Iași, mereu același răspuns : să-și repare singură casa. Or, ceea ce reclama cititoarea în scrisoarea trimisă redacției era tocmai netemeinicia acestui răspuns, bazat pe necunoașterea sau pe sfidarea situației reale a imobilului.

Zilele trecute am fost la Iași. Datorită sesizărilor Vioricăi Dura, la comitetul județean de partid situația ei este destul de binecunoscută. Tovarășul Ilie Țugui de la biroul de audiențe și sesizări ne-a arătat și o notă semnată de doi tovarăși de la București care au cercetat o scrisoare semnată de V.D. În această notă se precizează că petenta lucrează la Centrul de librării în funcția de colector, avînd vechime de peste 25 de ani în muncă. Ocupă, se arată de asemenea în notă, împreună cu fiul ei, strungar la Întreprinderea metalurgică din localitate, două camere și bucătărie, fapt, am zice noi, destul de normal. Se precizează că petenta este trecută pe tabelul de primit locuință la priorități (poziția 2), pentru un apartament cu două camere, și că va beneficia de casă în raport de ordinea stabilită. Tovarășul Ilie Țugui ne-a spus însă că nu crede că unitatea respectivă are șanse să primească vreo locuință în 1978. Ceea ce este cu totul ciudat este că nota respectivă — deși spune cîte camere ocupă petenta — nu pomenește nimic despre starea imobilului, despre gradul său de uzură sau deteriorare și deci despre condițiile de viață pe care le au cei care locuiesc acolo.

Împreună cu tovarășul Gheorghe Lupu, tot de la biroul de audiențe și sesizări, am fost în strada Jurători numărul 4. Casa, de proporțiile amintite mai sus, este acoperită cu carton asfaltat și este puternic avariată. Una din ușile interioare nu mai e folosită și pentru că, alături, o bună parte din perete nemaiexistînd, lasă loc de trecere berechet, și pentru că, desigur, manevrarea acestei uși ar periclita mai mult ce-a mai rămas din perete. Un întrerupător de lumină spînzură pur și simplu împreună cu o parte a instalației electrice care a rămas în aer la propriu. Numeroase crăpături în tavan și pereți arată oricui starea pronunțată de degradare a imobilului. Peretele exterior, din spatele casei, care se pare că ține cu deosebire toată construcția în picioare, atît cît o va mai ține, s-a deplasat binișor, în unele porțiuni distanța dintre el și marginea dușumelei fiind de cel puțin cinci centimetri. În exterior, acest perete e susținut oarecum de un fel de magazie a unui vecin, pe nume Ion Birsan. Văzut din gospodăria acestuia, peretele — aici sub nivelul locuinței Vioricăi Dura — cam la un metru de podea este puternic bombat în afară. Fisurat în întregime pe verticală, o parte din el a și pornit amenințător spre vecin. Cu un optimism incurabil, bătrînul Ion Birsan ne spunea zîmbind : „Apăi, curînd peretele ăsta o să se mute de tot la mine". Dincolo de cele arătate mai sus, ar mai fi de menționat că starea sănătății reclamantei este de mult precară. Suferă, printre altele, așa cum ne-a spus „de inimă și de hernie de disc. Am lucrat numai în depozite cu frig. Abia de vreo doi ani ne-am mutat într-un bloc cu încălzire centrală". Fiul ei, Viorel Dura, care va împlini 21 de ani la 20 ianuarie, a fost aminat la armată pentru că e serios bolnav de plămîni. În aceste condiții, faptul că ne aflăm în plină iarnă și acela că imobilul descris are ca sursă de încălzire doar o sobă de rumeguș constituie, în mod firesc, pentru locatarii de aici amănunte mult mai importante decît pentru funcționarii care au văzut casa, uneori doar pe dinafară, și și-au spus părerea uitînd că este vorba, în ultimă instanță, de viața unor oameni. La comitetul județean de partid, după această vizită, tovarășul Gheorghe Lupu, într-o discuție cu cineva care, în mod normal, nu cunoștea imobilul, spunea : „Nu-mi închipuiam că, la noi în oraș, niște oameni locuiesc în asemenea condiții". Am reprodus aceste cuvinte pentru că ele exprimă părerea sinceră a unui om cinstit care a văzut casa din Jurători 4 și pe dinăuntru, nu numai pe dinafară. Dar, cum rezolvarea unei asemenea situații este de competența și datoria consiliului popular municipal, am discutat, se înțelege, cu vicepreședintele care se ocupă cu probleme de spațiu locativ, tovarășa Emilia Cercel. Consultîndu-și documentele de rigoare, aceasta ne-a spus : „Nu figurează pe tabelul de priorități pentru dezafectare după seism. Nu figurează nici la imobilele grav avariate propuse pentru demolare". Cum cineva însă trebuia să fi făcut verificarea structurii de rezistență și să fi consemnat situația exactă într-un referat, interlocutoarea dă cîteva telefoane ca să se intereseze de aceste lucruri. Aflu astfel că verificarea a făcut-o tehnicianul Neculai Ghioc de la serviciul de gospodărie comunală și locativă al consiliului popular municipal ; că după el a fost la fața locului însuși prim vicepreședintele Viorel Tiron — de la același consiliu popular — care a stabilit că nu trebuie dat jos imobilul, întrucît sînt altele mai grav avariate ; în sfîrșit că, în aceste condiții, referatul tehnicianului nici n-a mai fost întocmit, nemaifiind cazul. Și un ultim amănunt pentru mine : tovarășul Viorel Tiron este în concediu. La rîndul său, Neculai Ghioc își amintește că a fost o dată, singur, la adresa respectivă, cînd a intrat în casă și a văzut-o. A mai fost și cu tovarășul Viorel Tiron, dar nu era nimeni acasă și au văzut doar exteriorul. „La noi, spunea N.G., toate imobilele au fost avariate ca și acela. (Oare chiar așa să fie ?!? n.n.). Avem multe mai grav avariate (sic !). Dacă o să terminăm cu ele, o să-l luăm și pe acela". Iată deci verificările și iată cum au fost ele făcute, așa încît afirmația Vioricăi Dura, că nici o comisie n-a cercetat structura de rezistență a imobilului, nu ne mai miră. Cînd — după repetatele ei sesizări — în toamna anului trecut, Constantin Chifor, inspector la oficiul de spațiu locativ al consiliului popular municipal, a făcut o nouă constatare la fața locului, a plecat spunîndu-i reclamantei că rezultatul îl va afla ulterior. Ce i s-a spus ulterior ? Să repare singură. Dar iată ce ne-a spus Constantin Chifor : „Am făcut o constatare amănunțită. Casa este veche, abia se mai ține. În referatul întocmit în aceeași zi, am arătat situația respectivă". Plin de solicitudine, omul a găsit chiar copia acelui referat, din care cităm : „...plafoanele și în special pereții au fost fisurați. Comisiile de verificare care s-au deplasat în urma seismului au stabilit că poate fi locuită (casa n.n.) în continuare dar cu condiția ca locatara să efectueze lucrări de reparații. (...) În concluzie, imobilul necesită lucrări de reparații, lucrări care nu pot fi executate de G.I.G.C.L. întrucît imobilul nu este proprietatea statului. Petiționara poate efectua aceste lucrări iar pentru contravaloarea reparațiilor nu va plăti chirie pînă la acoperirea sumei respective". Față de un astfel de referat am cerut cîteva lămuriri autorului său. Așa am aflat că inspectorul Constantin Chifor n-a văzut în realitate niciodată vreun document al comisiilor de verificare la care se referă, iar cît despre ce ar fi stabilit acestea știe doar din auzite. Întîmplător, Constantin Chifor nu știe ce chirie plătește Viorica Dura, după cum nu poate evalua, de fapt, nici cheltuielile pentru repararea imobilului. Este convins doar de un lucru: dacă locuința ar fi fost gospodărită de întreprinderea municipală de gospodărie, ar fi fost reparată, dacă mai era posibil, de către aceasta. Interlocutorul a ținut să mai adauge încă o precizare pe care ne facem datoria de a o consemna. „Vedeți dumneavoastră — ne-a spus el — la întocmirea acestui document a trebuit să țin seamă și de părerile altor tovarăși... Știam că a fost acolo și tovarășul Tiron, auzisem ce a hotărît dumnealui..."

— Dar dacă v-ați fi îngăduit să vă spuneți părerea fără să țineți seamă de alții, ce ați fi scris ?

— Aș fi cerut, fără discuție, demolarea imobilului.

Iată deci adevărata față a lucrurilor. Constatări superficiale pe de o parte ; adevărul deformat de frica cea de toate zilele a unor funcționari, pe de altă parte ; în sfîrșit, inerții birocratice legate doar de hîrtii — în a cui administrare este casa ; dacă era vorba de G.I.G.C.L. lucrurile stăteau altfel — toate acestea i-au împiedicat pe cei datori — prin însăși meseria lor, sau funcția pe care o ocupă — să rezolve în spiritul omeniei situația locatarilor din Jurători 4. Cel puțin pînă acum. Fiindcă, în orice caz, situația va trebui să fie rezolvată. Casa, care amenință să se dărîme, surdă la improvizațiile scrise sau verbale ale funcționarilor care au văzut-o de aproape sau de departe, casa, repet, face ea însăși ceea ce n-a făcut omenia absentă din unele birouri prin care s-au plimbat plîngerile Vioricăi Dura : obligă la o soluție omenească. Pereții aceia hîrbuiți nu știu de frica nici unui șef. Și dacă oamenii mai ezită, vor face ei, pereții, întîrziatul act de dreptate.

DORIN GHERGHINESCU

Trei fenomene decisive: încredere colectivă, entuziasm și ambiție

Inginerul **Nicolae Ionescu** conduce, de cinci ani de zile, una dintre întreprinderile cele mai noi și — sîntem convinși — dintre cele mai interesante din cele multe pe care le-a creat industria noastră în ultima vreme: **Întreprinderea de osii și boghiuri din Balș.**

L-am abordat pe directorul Nicolae Ionescu (după ce-l „vînasem" o zi întreagă, zadarnic), la orele tîrzii ale serii, pentru a nu spune ale nopții, urmînd sfatul unui cunoscător al obiceiurilor acestui om vrednic pe care ceasurile de dincolo de cumpăna dintre o zi și alta îl găsesc în uzină.

— Ce vîrstă aveți, tovarășe inginer ?

— Din 3 ianuarie, 43.

— Iar la Balș de cînd sînteți ?

— Am venit din Banat, mai precis din Timișoara, pe data de 13 septembrie 1972, dar sînt oltean get-beget, născut în inima acestui ținut, adică la Gorj. Am, prin urmare, cam cinci ani.

— Rezultă că ați devenit director la 37 de ani, ceea ce mi se pare și mult și puțin... mult ca răspundere, puțin ca vîrstă și, poate, ca experiență.

— Mai avusesem munci de răspundere și pînă a veni aici, dar, desigur, cea actuală, cît o ține, este de departe cea mai, cum să-i spun, că n-aș vrea să-i zic grea, cu toate că n-ar fi prea departe de adevăr..., interesantă.

— Ce gîndește un tînăr de 37 de ani, cînd este pus în fața unei astfel de sarcini ?

— Vorbesc pentru mine doar. Cînd urma să primesc conducerea întreprinderii, am fost chemat la tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu conducerea ministerului nostru, prilej cu care am și luat primul contact cu realitățile uzinei, dar, mai ales, am aflat ce se preconiza să devină ea.

O singură comparație: avea circa 1 000 de oameni și o producție de 200 milioane lei, iar acum numărul celor ce muncesc aici a trecut de 7 500, iar producția globală se apropie de 3 miliarde. Facem, în plus, oțel și piese turnate și continuăm să ne dezvoltăm.

— Ce v-a impresionat la întîlnirea despre care ați amintit și care au fost factorii decisivi care v-au determinat sau, mai exact, v-au ajutat să înțelegeți ceea ce anume vi se cerea în noua dv. calitate ?

— Trei elemente mi s-au întipărit în memoria sufletului și m-au animat necontenit de-atunci și pînă azi și, cred, că și de aici înainte. PRIMUL: atmosfera caldă în care s-au purtat discuțiile, forța mobilizatoare pe care o degajau cuvintele și viziunea secretarului general al partidului nostru, atunci cînd ne înfățișa viitorul întreprinderii. Au fost invocate și analizate toate aspectele legate de zona Balșului, pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le cunoștea în amănunt: zonă fără tradiții industriale, cu oameni veniți, în marea lor majoritate, de la coarnele plugului, fără disciplina muncii într-o uzină. Ascultîndu-l pe conducătorul statului nostru mi-am dat seama că mă angajam la o luptă dură, fără cruțare, în primul rînd cu mine și apoi cu colectivul pe care urma să-l îndrum. AL DOILEA: Tovarășul secretar general,

mai înainte de a aborda problemele întreprinderii, m-a întrebat de unde sînt și, aflînd că sînt din Gorj, mi-a spus că voi fi primul oltean care se întoarce acasă. S-a interesat despre greutățile personale, ale familiei mele. Dar elementul esențial — cel de-al TREILEA — a fost acela că TREBUIA să demonstrăm capacitatea oamenilor din zonă de a face industrie. De cîte ori îmi reamintesc întîlnirea de atunci, îmi dau seama că toate indicațiile tehnice au fost încărcate de o mare valoare practică și că ele s-au verificat, a fi, în timp, tocmai cele cerute de viața însăși.

— Care au fost etapele acomodării cu noua situație, din momentul sosirii dv. în acest loc de muncă ?

— Cel puțin o săptămînă de nesomn, de frămîntări psihice și intelectuale, pentru a pune de acord sarcinile producției cu posibilitățile momentului respectiv, pentru a eșalona, cît mai judicios, fiecare acțiune în funcție de priorități. Vezi dumneata, din păcate, nu a apărut, încă, un manual care să ne învețe absolut totul despre cum trebuie conduși oamenii... Sentimentul de responsabilitate, izvorît și din sumele colosale pentru un singur individ, de care răspundeam, conștiința că oamenii uzinei așteaptă de la mine îndrumările de rigoare, gîndul că poate cred sau nu cred în posibilitățile unui necunoscut și — pe deasupra — destul de tînăr, nu-mi dădeau pace.

Dar, după o săptămînă, am intrat pe făgașul firesc al muncii, poate nu atît ca urmare a calităților personale cît, zic eu, mai mult grație faptului că sarcinile mă împingeau din urmă.

— Ce înțelegeți prin asta ?

— Păi, producția care se realiza, în paralel cu construcțiile, aducerea la parametrii proiectați, depășirea acestora, calificarea oamenilor, pentru un nomenclator de circa 52 de meserii noi în zona Balșului. În ceea ce mă privește, m-am calificat în cîteva profesii, odată cu oamenii, la locurile de producție respective. Să nu o luați ca o glumă, pentru că dotarea întreprinderii include utilaje de vîrf, la nivelul celei mai avansate tehnici mondiale și nu ne puteam juca cu ele. Știți cum sînt oltenii ? Oameni foarte vrednici, dar care vor să se fălească față de ai casei, neveste, socrii cumnați etc. cu munca și specialitatea lor. Or, pentru asta, unii mai erau în stare să ducă cu ei un beculeț sau altceva „neînsemnat" pentru a-i convinge, oprind o întreagă instalație din funcționare. Deci, disciplina industrială, muncitorească, trebuia să-i contamineze urgent și definitiv. Asta am realizat-o printr-o instruire exemplară a corpului tehnic.

— Nu sînteți prea exigent ?

— Nu, din moment ce ea a fost egală pentru toți. Inclusiv pentru mine. Cerînd sacrificii de timp, de comodități și așa mai departe, mi le impun și mie, în ideea realizării programelor stabilite. Cine nu a înțeles acest comandament ori nu i-a putut rezista s-a autoeliminat, fără a perturba procesul productiv, deoarece s-au găsit, totdeauna, tovarăși dispuși să-și subordoneze interesele personale celor colective. Nici nu vă dați, poate, seama ce înseamnă să vezi cum, după un început timid, același oameni înregistrează un salt spectaculos la numai trei luni de zile, atunci cînd își dau seama că au reușit. **Acest fenomen se cheamă „încredere colectivă"** și el depinde și de cei care conduc. A ști ce să le ceri, a le arăta ce vrei și a-i face să-și savureze succesul, care nu este doar unul personal, însă nu poate fi desprins de acesta, iată o mare și curată bucurie.

— Un singur exemplu, vă rog.

— Fluxurile tehnologice puse de proiectanți pe hîrtie la primele boghiuri nu erau tocmai adecvate. Oamenii observaseră și se plîngeau, explicau cum credeau ei că ar fi mai bine. Așa am ajuns la reamplasarea tuturor utilajelor, în multe secții, cum sînt cele de prelucrări mecanice, montaj boghiuri și altele. Cam 80% din ceea ce-mi spuseseră oamenii, și-mi propuseseră, s-a aplicat. Asta explică de ce reamplasarea s-a făcut în 5 zile, în loc de o lună, cît calculasem inițial. **Fenomenul se cheamă entuziasm și ambiție.** Mai sînt multe, dar ați vrut doar unul... așa că nu mai spun de pompele hidraulice, de la liniile de forjat roți și osii monobloc, pompe care nu se mai importă, în fine, să rămînem doar la un exemplu...

— Aveți motive să vă plîngeți în legătură cu relațiile cu alte întreprinderi care vă furnizează unele materiale ori piese ?

— N-am nici un motiv. De ce ? Al mei se mai plîngeau și se mai plîng și acum. Eu nu ! Cînd se ivesc probleme, mă urc în tren, mașină ori avion și cobor la destinație, discut direct cu cei de care am nevoie Acum, cînd industria noastră, grație dotării pe care o are, poate produce orice, nu văd de ce ne-am încurca în tînguieli.

— Mi s-a relatat că sînteți și un comerciant redutabil pentru produsele I.O.B.-ului. Face parte din atribuțiile dv. ?

— Eu zic că da, deși alții cred că de așa ceva trebuie să se ocupe doar întreprinderile de comerț exterior. Argumentele mele ? Îmi dau seama că viitorul I.O.B.-ului este exportul, includerea sa în circuitul mondial respectiv. În prezent, multe trenuri din S.U.A., Brazilia, Egipt, Mexic, U.R.S.S., R.D. Germană circulă pe osii și boghiuri făcute în Cîmpia Oltenie. În total, sînt 14 țări care le importă. Deocamdată, doar 14, dar avem relații de informare și cercetare cu 40 de țări și trebuie să iasă și de aici ceva. „Amestecul" meu constă în aceea că întreprinderea nu este refractară la cerințele partenerilor externi. Facem marfa după pretențiile lor, cît de grele ar părea ele. Legile țării nu ne îngrădesc, în această privință. Dimpotrivă ! Ne-am dotat cu toate standardele internaționale, am scăzut greutatea boghiurilor cu sute de kilograme dar am sporit capacitatea lor de a prelua garnituri care să se deplaseze cu viteze de 30—40 km pe oră în plus.

— Ce credeți că determină prosperitatea unei întreprinderi ?

— În planul tehnic, calitatea producției și exportul, la care conduc disciplina muncitorească și cea tehnologică. În plan uman, ridicarea nivelului cultural și profesional al oamenilor. „Moromeții" ăștia ai mei circulă azi în toată lumea. Acum mi s-au întors cîțiva de la Copacabana, unde au dat asistență tehnică la montarea produselor noastre. Între 60—100 de muncitori se deplasează, anual, peste hotare pentru astfel de treburi. S-au pus pe învățat limbi străine Ce zici dumneata, așa ceva nu-i schimbă pe oameni ? Nu le modifică în bine conștiința profesională, nu-i stimulează ? Cînd le-am zis să facem noi singuri cuptoarele de 17 și 34 de tone pentru încălzirea lingourilor și blumurilor, din dotarea celei de-a 2-a fabrici, unii au sărit ca mingile de fotbal, dar le-am mai zis că e păcat să dăm valută pe ele, cînd le putem face singuri. Acum funcționează ambele, iar pe 1977 am realizat o economie de 30 milioane lei valută.

— Vă considerați un om împlinit ?

— Și da, și nu Pentru că mai am multe de învățat și în tehnică și în viață. Sînt înscris la doctorat, ca inginer, dar psihologia conducerii oamenilor nu se află printre temele nici unui doctorat. Multe din erorile comise la I.O.B., dintre care unele mi se datorează, au provenit tocmai de la asemenea inexactități. Cînd mă gîndesc că numai de aici, din întreprindere, oamenii acestei cîmpii, pe care o iubesc, primesc lunar retribuții în valoare de 12 milioane lei, cînd știu că acești bani iau calea unor localități umile altădată, chemîndu-le la o altă viață, și că alte sute de milioane de lei, intră în investiții și se transformă într-o uriașă forță de influențare a mediului social, al fiecărui om în parte, îmi zic că sînt un om împlinit, chiar dacă, în realitate, nu reprezint altceva decît o rotiță a uriașului și nobilului angrenaj pe care-l servesc. Atunci uit și de privațiunile vieții personale, iar sarcina politică pe care o îndeplinesc devine una de conștiință. Or, cu conștiința mea nu mă tîrguiesc niciodată.

EMANUEL VALERIU ■

„Medicul casei" în mii și mii de case

Medicul pediatru Ion Manolescu a ieșit la pensie de cîteva luni. Cu toate acestea bate zilnic o seamă de drumuri lungi și nu tocmai ușoare, telefonul sună și azi în casa lui ca mai-nainte, în multe familii e așteptat cu încredere și speranță, ca și cum în viața medicului nu s-ar fi petrecut nici o schimbare. Și, de fapt, schimbarea nici nu s-a petrecut, fiindcă atunci cînd medicul se pensionează, copiii aflați în supravegherea lui rămîn aceiași, pe ei nu-i interesează întîmplările vieții lui Ion Manolescu, pe ei îi interesează doar glasul lui de om bun și simțitor la necazul copiilor. Bună parte din părinții acestor copii au fost cu ani în urmă prunci în îngrijirea medicului pediatru Ion Manolescu, unul din acei mulți și conștiincioși și minunați oameni care muncesc o viață, cu un devotament desăvîrșit, pentru cauza binelui, celebri într-un cartier sau, cel mult, într-un oraș. Ion Manolescu a absolvit facultatea la Cluj în anul 1942, a fost medic de front, a învățat în trei luni de spital militar cît nu învață alții într-o facultate și și-a făcut meseria cu îndemnul unor principii absolute. Dealtfel, convorbirea cu el merge curat și drept în albia acestor principii ale omeniei, între care vestitul „nil nocere deinde salutare" e tradus în așa fel încît să se potrivească la tot și la toate: întîi să nu strici și apoi, de-ți stă-n puteri, vezi ce poți drege Ion Manolescu știe numele tuturor copiilor problemă de a căror sănătate a îngrijit. „Ca ciobanul acela, zice, care neștiind să-și numere oile trebuia să le socotească după fire și înfățișare. Cei mai mulți dintre copiii pe care-i vedeam prin anii '50, cînd am ajuns să lucrez la Spitalul Caraiman și unde am rămas să lucrez aproape douăzeci de ani, proveneau din cartiere periferice și muncitorești (Străulești, Chitila, Mogoșoaia). În Chitila, mortalitatea infantilă era atunci de 17,5%. Norma de medic pediatru era de șapte ore, dar am muncit de două și de trei ori cîte șapte ore, atunci cînd a fost nevoie. În 1955 am raportat în sectorul meu mortalitate zero. Țin minte că pe viscolul din '54, ca să salvez un copil cu bronhopneumonie am răzbit spre spital umblînd cu mărfarul și transportînd copilul într-o geantă. Sînt medici care din orgoliu stăruie într-un diagnostic, greșit, primejduind cu bună știință sănătatea unui om. Problema mea de conștiință a fost întotdeauna aceasta: să caut să cunosc adînc problemele familiei unde aveam un copil bolnav și cu știința adevărată a unor probleme sociale să ajut copilul. De aceea eu nu țin minte atît cazul pe care-l reprezenta un copil, cît cazul familiei lui întregi. Dacă aș fi întrebat care a fost profesia mea de bază aș spune că privitul. Ochiul meu a fost treaz totdeauna. Nu boala contează, ci echilibrul organismului. Pe unii copii i-am însoțit pînă ce și-au făcut un rost O fetiță fără tată și cu o mamă rău bolnavă, o fetiță care s-a încadrat pe un șantier la 14 ani și care nu părea să aibă nici o șansă de a trăi mai bine vreodată a ajuns să facă o facultate și să știe a lupta cu toți cei care o împiedică. Acesta e cuvîntul ! Există bărbați care nici nu se gîndesc că pot face un rău de moarte schimbînd brutal cursul vieții unei adolescente Cu fata asta eu am făcut nu lucru de medic, ci operă socială. Dacă un om mă insultă, e la latitudinea mea să apreciez replica pe care să i-o dau, dar cînd e insultat un copil devin cumplit. Viața copilului este, după opinia mea, cea mai ingrată perioadă a vieții unui adult. Adesea am fost și medic și mamă și tată. Am întîlnit copii traumatizați de niște părinți care deschideau ușa casei numai cu piciorul avînd tot timpul brațele pline cu daruri. Și dacă puiul lor nu lua numai 10 la școală, era nenorocire E! bine, în multe, în foarte multe case am fost medic de părinți. Și nu există aproape situație profesională în care să nu pot apela la pilda bună a unei situații asemănătoare. Viața mea este o lungă culegere de istorii, nu atît medicale cît sociale. Faptul că ieșind la pensie muncesc la fel ca înainte, fără ca să mi-o ceară cineva, cerîndu-mi-o doar conștiința și cu ea pruncii de care m-am ocupat și de care o să mă ocup pînă nu va mai fi nevoie de medicul pediatru dovedește că, mai mult decît celelalte specialități medicale, pediatria are un profund rost social Orice alt medic poate să zică stop profesiunii în ziua pensionării. Pediatrul însă e prea implicat în biografia copiilor lui ca să se poată retrage așa, deodată Am fost și rămîn încă „medicul casei" în numeroase familii, deoarece mai important decît medicamentul pe care-l prescrii e încrederea pe care prezența ta o inspiră unui copil și părinților lui".

O. TUDOR ■

Anchetă asupra unui cetățean care nu a făcut nimic

Primim la redacție următoarea scrisoare : „Stimați tovarăși, sîntem membrii comitetului de bloc OD 174 din Drumul Taberei și dorim să vă supunem atenției un caz : în blocul nostru locuiește familia Grigorescu Ion și Elisabeta, care au trei copii. Doi dintre copii sînt mari, stabiliți la casele lor, au familii la rîndul lor și copii și vin uneori în vizită pe la bătrîni. Cel mai mic din familia Grigorescu, pe nume Patriciu, este marea problemă a părinților, un vagabond fără căpătîi, un pierde-vară, un om care nu se ocupă de nimic, trăiește pe spinarea bătrînilor, bea cafele, bea băuturi scumpe, joacă pocher, stă ceasuri întregi pe terasa cofetăriei Racheta, doarme pînă la prînz și citește tot felul de cărți. Pe bună dreptate, vecinii întreabă de ce nu se încadrează undeva, de ce nu muncește, pentru că astfel Patriciu Grigorescu poate fi un exemplu prost și pentru copiii noștri. Vin tot felul de prieteni, îl strigă, îl fluieră și dispar pe străzi îmbrăcați elegant, sfidînd lumea care merge la serviciu sau se întoarce de la serviciu și mai ales mîncînd sufletul părinților care nu-și mai găsesc liniștea. Veniți și faceți o anchetă, stimați tovarăși de la redacție...“.

Marți, 3 ianuarie, în jurul orelor 16 am descins în blocul OD 174 din Drumul Taberei și am sunat la ușa apartamentului numărul 36. Ne-a deschis o femeie cu părul complet alb. Era Grigorescu Elisabeta. Femeia s-a întors spre bărbatul ei, aflat în cameră, cu un ziar desfăcut pe masă. Acesta era Ion Grigorescu, operator chimist, cu părul aproape alb, de statură mijlocie, în haine de casă și cu ochelarii în mîna dreaptă. Ne-a întîmpinat emoționat și surprins. Am explicat de ce venim. S-a așezat. Femeia a rămas în picioare, lîngă ușă. După cîteva dialoguri protocolare intrăm în subiect.

„DACĂ AR FI DUPĂ MINE, AȘ TĂIA TOATE DEGETELE ARĂTĂTOARE DE PE PĂMÎNT !“

— E adevărat că fiul dumneavoastră nu lucrează nicăieri ?

— E adevărat.

— E cumva acasă acum ?

— Da. Doarme. Să-l scol ?

— Nu. Aș vrea să discutăm puțin despre fiul dumneavoastră...

— A făcut ceva ? S-a-ntîmplat ceva ? întreabă Elisabeta Grigorescu înspăimîntată.

— Nu. Nu vă faceți probleme. N-a făcut nimic... Tocmai de asta am venit.

— Patriciu nu e un băiat rău... continuă Ion Grigorescu. Aș prefera să nu vorbim despre el. Aș prefera să vorbim despre cei mai mari care s-au realizat, care muncesc cinstit, sînt apreciați. Patriciu nu e băiat rău. În fond, singurul lui defect este că nu reușește să se mobilizeze și să lucreze undeva.

— N-a lucrat nicăieri, nici măcar o zi ?

— O, ba da. A lucrat. A lucrat. A fost pe rînd pedagog de școală, vînzător de ziare, telefonist, laborant foto, miner. Prima oară a fugit de acasă la 15 ani și s-a angajat miner la Leșul Ursului. Dar n-a rămas nicăieri mai mult de o lună-două de zile. Starea lui obișnuită e de fapt starea asta de letargie, de inerție.

— Cu ce se ocupă totuși în timpul ăsta ? Cine-l hrănește ? Cine-i cumpără țigări ? Cine-i dă bani de cafele ? Cine-l îmbracă ?

Elisabeta și Ion Grigorescu se privesc repede în ochi și tac cîtva timp.

— Nu-l putem lăsa pe drumuri. Sîntem datori să avem grijă de el.

— Dar deocamdată trăiește, cum se spune, pe spinarea dumneavoastră.

— Și ce-ați vrea să facem ? Să-l aruncăm în stradă ? Să-i închidem ușa ? Putem oare să îngroșăm rîndurile vagabonzilor cu încă unul ? Avem grijă de el în speranța că într-o zi se va trezi.

— Cîți ani are ?

— Douăzeci și trei... !

— Dumneavoastră sînteți mulțumiți de felul lui de viață ?

— Nu. Nici vorbă. Îmi crapă obrazul de rușine față de vecini, față de oameni. Toți mă întreabă : ce-a făcut Patriciu ? A intrat la facultate ? A intrat în serviciu ? Ce să le răspund ? Tac. Cred că anii ăștia de cînd ne zbatem cu el să-l convingem să se orienteze cumva, să-și aleagă o meserie serioasă și să-și cîștige singur existența, m-au adus aproape de mormînt. Mi-a mîncat sufletul. I-am spus : mă băiatule, inima asta a mea nu rezistă mult, lucrez de 40 de ani în trei schimburi și nimeni nu-mi dă nopțile pierdute înapoi. Trebuie să înveți să trăiești pe picioarele tale. Și știți ce-mi răspunde ? Tată, eu nu vreau să repet experiența ta de viață ! Experiența ta de viață e prea grea pentru mine !

— Numai cerul știe cîte nopți n-am dormit, spune Elisabeta Grigorescu, de cîte ori n-am fost gata-gata să dăm telefon la miliție, să-l dăm dispărut. Pentru că de cîte ori pleca de acasă nu spunea nici un cuvînt. Numai cerul știe cîte scrumiere pline de țigări s-au adunat pe noptieră în nopțile cînd încercam să vedem ce-i de făcut cu el. Soțul îmi reproșa că sînt vinovată că nu i-am atras atenția lui, ca tată, asupra „nebuniilor“ pe care le făcea Patriciu și asupra obrăzniciilor și prieteniilor de ici, de colo. Dar în noaptea sau în dimineața cînd se întorcea de la serviciu obosit, nu îndrăzneam să-l mai supăr. Și mă gîndeam că așa cum am reușit cu ceilalți doi, mai mari, nu se poate să nu reușim cu el.

De dincolo, din camerele alăturate se aude zgomot. Semn că s-a trezit Patriciu. Elisabeta Grigorescu deschide ușa : „Patriciule, scoală-te că te caută cineva de la ziar“. Nici un cuvînt de răspuns. Peste cîteva minute bat la ușa camerei lui. Intru. Miros puternic de fum de țigară și întuneric din pricina jaluzelelor trase. Elisabeta Grigorescu aprinde veioza. Patriciu, răvășit, tresare. După frazele de etichetă, începe dialogul cu un tînăr osos, cu ochi albaștri, care aprinde o țigară Mărășești și mă privește cu seninătate. Sîntem lăsați singuri și-mi imaginez că nu ascultă nimeni la ușă.

— Spune-mi, dumneata citești ziarele, nu-i așa ? Și, fiindcă le citești, ai auzit că astăzi nimeni nu mai poate trăi fără să muncească.

— Cine v-a spus că eu nu muncesc ? Vedeți sertarele de colo ? Sînt pline cu fișele unor viitoare romane pe care le pregătesc.

— Și cînd urmează să le scrii ?

— Un scriitor adevărat se formează între 30 și 40 de ani. Mai am timp.

— Și ai de gînd să trăiești pe spezele părinților tăi pînă atunci ?

— Cum ați aflat de mine ? Cine v-a spus ? Nu sînt singurul care nu face nimic. Eu chiar sînt disperat, zău așa, toată lumea se ține de capul meu, părinții, vecinii, foștii colegi de liceu, să mă apuc de o meserie. Pentru mine, vă rog să mă credeți, cea mai frumoasă meserie e meseria de vagabond. Nu vreau să deranjez și nu deranjez pe nimeni și cu toate acestea toți simt nevoia să mă opească, să mă dojenească cu degetul arătător. Dacă ar fi după mine, aș tăia toate degetele arătătoare de pe pămînt !

Patriciu Grigorescu fumează și zîmbește la expresia pe care mi-a trîntit-o ca o ușă în nas.

— Totuși — încerc — nu e normal, nu e firesc să te închizi aici, între patru pereți, nici vagabond cum zici, nici om al muncii, și mai degrabă un fel de fluture de noapte care scoate capul din birlog cînd oamenii, ceilalți oameni, dorm.

— Nu înțeleg de ce trebuie să vă dau socoteală ? Sînt unul dintre oamenii care nu fac nimic rău și nu calcă pe nimeni în picioare. Ce-i interesează pe oameni, pe ceilalți oameni, ce fac eu ?

— Eu cred că mai degrabă oamenii sînt îngrijorați de dumneata pentru că văd că ești plin de calități și ți le irosești. Apoi cred că sînt revoltați pe dumneata pentru că trăiești ca un... ca un... pe seama părinților. Și în al treilea rînd cred că au dreptul să te tragă la răspundere pentru că în societatea noastră nu e normal ca unii să tragă din greu iar alții să tragă chiulul.

Se lasă o liniște grea. Patriciu Grigorescu tușește. Apoi aprinde din nou o țigară. E momentul să-l provoc la un dialog mai terestru, mai sincer, mai direct.

— Ne putem găsi cu toții explicații dintre cele mai savante la greșelile pe care le facem. Dar e mult mai bine să recunoaștem că am pierdut, cinstit, și că e timpul să ne apucăm de treabă. Eu cred că altele sînt motivele pentru care nu faci nimic ca să ieși din inerția asta...

— Nu mai pot. Nu mi-a reușit nimic. De cîte ori am încercat să iau o hotărîre și să fac efectiv ceva mi-am dat seama că toți colegii mei de liceu intraseră la facultate sau munceau în fabrici și m-am trezit că au diplome și meserii, în timp ce eu nu făcusem nimic. Și am intrat în panică. Nu mai știu de ce să mă apuc. De unde să iau lucrurile ? Unde am greșit ? Unde e profesorul de matematici care nu m-a învățat nici măcar formula greșelilor ? Ce să fac ? Ce să fac ? Spuneți-mi dumneavoastră de unde să încep.

— Din toate meseriile pe care le-ai practicat, care ți-a plăcut totuși mai mult ?

— Nici una.

— Totuși, te-ai mai gîndit ce-ai vrea să te faci ?

— Regizor de film.

— Ei, asta-i o meserie mai complicată. Ești sigur că nu e decît o ambiție, așa cum au fost toate celelalte ?

— Da. Da. Aveți dreptate. E o ambiție. Nu știu. Nu știu ce să fac.

„LA 15 ANI A FUGIT DE ACASĂ CA SĂ REPETE EXPERIENȚA LUI HEMINGWAY“

În aceeași după-amiază am sunat la ușa apartamentului numărul 24 dintr-un bloc din cartierul Pajura. Ne-a deschis chiar Radu Grigorescu, fratele mai mare al lui Patriciu, cercetător, membru al cîtorva academii și participant la nenumărate congrese în străinătate.

— Tovarășe Grigorescu, vin la dumneavoastră în legătură cu fratele mai mic, Patriciu...

— A făcut ceva ? !...

— Nu. Nu a făcut nimic. De ce vă alarmați cu toții cînd e vorba de Patriciu și vă imaginați înainte de orice că ar fi putut face ceva rău ?

— În primul rînd pentru că sînteți ziarist, în al doilea rînd pentru că fratele meu e un om ciudat, de la care te poți aștepta la orice.

Intră în camera în care discutăm soția inginerului Radu Grigorescu, pe nume Ioana, profesoară de matematică. Își cere scuze că a întîrziat cu fetița care are febră. Cînd aude subiectul conversației noastre, dă din mînă cu un aer de plictiseală.

— Oh, Patriciu, știam, bănuiam că n-o să ajungă bine. Odată eram chiar acasă la socri, cînd a venit acolo un ofițer de miliție care le-a atras atenția că se întîlnește prea des cu Patriciu în compania unor indivizi dubioși, jucători de cărți, bătăuși, hoți de mașini...

Radu Grigorescu pare impacientat și încearcă de cîteva ori să-și întrerupă soția.

— Draga mea, nu e cazul să discutăm despre lucruri dintr-astea acum. Patriciu nu e omul care să comită infracțiuni. Știe unde să se oprească.

— Dă-mi voie să mă îndoiesc, exclamă profesoara de matematică. De fapt, nouă nu ne-a furat aparatul de fotografiat ? Era un aparat japonez extraordinar.

— Ei bine, ăsta a fost un accident. Patriciu era obsedat în vremea aia de fotografie. Și, soția mea poate confirma, făcea fotografii extraordinare. A luat și un premiu, odată, la un salon de artă fotografică, cu un peisaj de iarnă.

— Era, într-adevăr, foarte talentat, intervine soția inginerului, dar ca de obicei superficial și nehotărît și, iată, chiar hoț. Nu ne-a mai înapoiat niciodată aparatul...

— Noi, oricum, mai aveam un aparat de fotografiat și nu ne gîndeam să facem artă din fotografie !

— Ba mai mult, sînt chiar revoltată pe comportamentul soțului meu față de Patriciu. Cînd are nevoie de bani îi tapează de sume considerabile.

Conversația riscă să eșueze și trebuia recentrată.

— Din ce cauză credeți că fratele dumneavoastră a devenit un fel de pierdevară ?

— Nu știu. Nu-mi pot da seama. Evoluția asta a lui spre... spre nimic... s-a petrecut sub ochii noștri și ne-am trezit dintr-o dată cu un tip recalcitrant, cu un rebel fără cauză, exmatriculat pentru absențe din școală, fugit de acasă ca să repete experiența lui Hemingway.

— Hemingway ?

— Da. Așa ne-a spus. Nu uitați că băiatul ăsta, moștenind biblioteca de la noi, frații mai mari, l-a citit pe Shakespeare la 12 ani și pe Hemingway la 13—14 ani !

— Bine, dar și alți copii au făcut la fel și n-au luat-o razna.

— El a crescut în umbra noastră și, probabil, nu ne-am dat seama ce se întîmplă cu el. Există o epocă în adolescență cînd trecem cu toții printr-o criză. Noi nu ne-am dat seama că trebuie să-l ajutăm iar părinții noștri îmbătriniseră prea repede sub povara grijilor și economiilor la singe.

— Și n-ați încercat să aflați ce se întîmplă cu el, n-ați încercat să-l convingeți că viața nu se poate trăi așa, vagabondînd, pierzînd vremea... ?

— Cum să nu. Am ajuns chiar să ne și batem.

— Nu e o metodă.

— Dar încăpățînarea lui era de-a dreptul revoltătoare. Ne-a despărțit mama în ultimul moment, altfel ne dădeam cu scaunele în cap.

Radu Grigorescu zîmbește.

— Bun, și ce e de făcut în cazul lui ? Ce s-ar putea face ?

— Păi, cu vorba bună văd că n-a ținut, cu bătaia nici atîta. Cred că singura soluție ar fi să...

Și conversația s-a împotmolit aici. Radu Grigorescu nu avea nici o soluție. Poate pentru că prins de propriile sale probleme de serviciu și de familie n-a mai avut timp să se gîndească la fratele său, Patriciu.

O zi mai tîrziu, în cursul unei noi întrevederi cu Patriciu, l-am întrebat ce s-a întîmplat cu aparatul acela de fotografiat. A răscolit debaraua o jumătate de oră și s-a întors cu el, prăfuit. Așa sfîrșesc întotdeauna pasiunile lui Patriciu ?

„SÎNT UN OM LIBER ȘI DECI POT SĂ FAC CE VREAU !“

— Simt că sînt chemat să fac ceva ieșit din comun. Nu vreau să devin un om comun, un om oarecare.

— Atunci ieși din comun fugind de muncă numai ca să nu intri în rînd cu oamenii ?

Și pentru că interlocutorul meu nu e într-adevăr un om oarecare, răspunde :

— Sînt un om liber și deci pot să fac ce vreau.

— Da, dar pentru tine a fi liber înseamnă să faci totul invers, totul pe dos.

Sora mai mare a lui Patriciu Grigorescu locuiește în strada doctor Lister și e de profesiune biolog. Ne-a rugat insistent să nu-i divulgăm numele pentru că nu concepe ca numele soțului ei să fie pătat în presă din cauza unui frate rătăcitor. E o femeie frumoasă și cu aer savant, grav.

— Fratele meu e un suflet nobil dar din păcate complet lipsit de voință și defetist.

— Oare de ce ?

— Cred că structural e așa.

— Nu s-ar putea spune că nu are voință să-și mențină stilul de viață și să sfideze orice încercare de salvare.

— Eu i-am vorbit în nenumărate rînduri. În toate felurile. N-a ținut cont de sfaturile mele. Drept pentru care refuz să mă mai amestec în treburile lui. N-are decît să facă ce vrea.

— Da, dar nu vă pune pe gînduri faptul că vă torturează părinții ?

— Asta e adevărat. De cînd au rămas singuri cu el, au îmbătrînit îngrozitor.

— Și ce-i de făcut ?

— Mai mult decît am făcut nu pot face pentru el. I-am arătat foarte clar ce are de făcut, n-a vrut să înțeleagă, treaba lui, eu nu am timp de pierdut și nici nu mai am chef să-mi fac nervi. Am destule probleme cu copiii mei. Și apoi, tovarășe, pînă unde credeți că avem dreptul să intrăm în viața unui om dacă el nu vrea să ne deschidă ușa nici ca să strigăm că a luat casa foc ! ?

— Prin urmare dumneavoastră ați părăsit lupta.

— O fi cam dură replica mea dar n-o să vă menajez : Patriciu face parte într-un fel din pierderile scontabile. Orice societate are oameni pe care nu-i poate recupera. Și oamenii ăștia rămîn un fel de termen de referință. Părinții le spun copiilor : Îl vezi pe Patriciu ? Să nu faci ca el pentru că ajungi rău. Și așa mai departe. Într-un fel și Patriciu e necesar așa cum e !

— Da. Părerea dumneavoastră e de-a dreptul cinică.

Stau de vorbă cu tovarășul Avram Petrache, pensionar, membru în comitetul de bloc, care ne-a adresat scrisoarea citată mai sus.

— De ce ne-ați scris ?

— Pentru că în blocul ăsta locuiesc numai oameni care muncesc, care-și văd de treabă. Și într-o zi a dispărut o bicicletă, în cîteva rînduri s-au spart niște mașini și am anunțat miliția. Ei ne-au întrebat dacă bănuim pe cineva. Cei mai mulți l-au bănuit pe Patriciu, fiul tovarășului Grigorescu. Sigur, miliția a făcut cercetări și nu l-a găsit vinovat pe Patriciu. Dar oamenilor nu le place să știe că aici, aproape de ei, locuiește un tînăr care pierde vremea, care-și supără părinții, care vorbește urît vecinilor și care stă la fereastră în timp ce noi coborîm și săpăm cu toții la rondurile de flori. Omenește, nu putem rămîne indiferenți la ce se petrece în jurul nostru. Nu uitați că în blocul ăsta cresc copii și un individ ca Patriciu Grigorescu e un exemplu care poate face prozeliți.

Unul din foștii colegi de liceu ai lui Patriciu Grigorescu locuiește în același bloc, la scara 2. Se numește Radu Vlase și e student în ultimul an la Facultatea de transporturi.

— Cum îți explici dumneata degringolada lui Patriciu ? Din cîte știu, pînă aproape de absolvire a fost un elev foarte bun.

— Da. Era nemaipomenit. Era extraordinar la toate materiile. Mi-aduc aminte că au fost situații cînd îi punea în dificultate pe profesori cu informațiile lui. Știa tot.

— Și cum s-a petrecut schimbarea lui în rău ?

— De fapt, unele antecedente existau. Prin nu știu ce clasă fugise de acasă. Apoi s-a transferat la fără frecvență. Cineva i-a făcut rost de o adeverință falsă că lucra undeva și de fapt bătea bulevardele. Totuși examenele și le-a luat și, mai mult, i-a convins și pe alți tineri din cartier să-și dea examenele odată cu el. I-a strîns, i-a pregătit, i-a meditat și i-a făcut pe niște pierde-vară să-și ia bacalaureatul. Era, cum vă spun, cam cel mai înzestrat dintre noi. Pînă în anul în care s-a prezentat la examenul de admitere la facultate și a căzut. El spune că a făcut lucrarea perfect și nu-și putea explica respingerea. După întîmplarea asta nu l-a mai putut nimeni convinge să mai dea examen de admitere.

— Prin urmare, crezi că un examen de admitere nereușit l-a schimbat ?

— Ăsta e doar un eveniment. Dar ceea ce l-a schimbat de fapt au fost strada, cafeneaua, prietenii care nu fac nimic și trăiesc din expediente. Patriciu a devenit pe nesimțite tartorul lor. Juca pocher cu ei, îi golea de bani, îi dezbrăca și dimineața după partidele de cărți, ca să-și bată joc de ei, le dădea totul înapoi. Nu lua niciodată bani la cărți. Dar în cîteva luni a devenit cel mai mare trișor de cărți. Pe de altă parte, stilul ăsta de viață boem i-a impresionat pe unii...

— Și ce crezi că s-ar putea face pentru el ?

— Nu îndrăznește nimeni să-i spună adevărul în față. Dealtfel, îl știe. Nu se poate să nu-l știe. El știe că într-o zi trebuie să se scoale dimineața devreme și să spună : astăzi mă apuc de electronică, sau de literatură, sau de strung.

— De ce nu-l ajutați să se trezească mai devreme, voi, colegii de liceu ?

— Nu se poate discuta cu el. Ne dă pe ușă afară.

— Ați încercat ?

— Nu.

NU-L LĂSAȚI PE PATRICIU GRIGORESCU SĂ EȘUEZE

Acesta este portretul lui Patriciu Grigorescu, unul dintre oamenii care nu fac nimic, unul dintre oamenii înzestrați care ar putea să facă foarte multe lucruri dar nu fac nimic din inerție, din nehotărîre, din lipsă de voință. Cînd și unde s-a comis o eroare în educația lui ? Cine sînt principalii vinovați de degringolada acestui tînăr ? Iată cîteva probleme pe care și le pun mai mult sau mai puțin acut cei ce trăiesc în preajma lui. Putem accepta aminarea pe care o solicită Patriciu Grigorescu privind luarea unei hotărîri decisive asupra propriului destin ? Putem avea încredere într-un tînăr care a promis în atîtea rînduri că se apucă de muncă și care se lasă păgubaș după primele încercări grele ? Care ar fi soluția optimă pentru ca Patriciu Grigorescu să iasă din impas ? Supunem deci dezbaterii colective, plenului eticii și echității, cazul lui Patriciu Grigorescu despre care unii spun că a devenit „rușinea familiei“ Grigorescu, dar căruia încă i se poate acorda încrederea noastră.

A. DOHOTARU ■

Din nou despre manuale

ABECEDARUL NU ESTE O CARTE OARECARE!

Discuția deschisă de revista „Flacăra" în legătură cu manualele școlare a trezit un deosebit interes în rîndul celor ce lucrează în învățămîntul primar. Am avut prilejul de a lua cunoștință, între altele, și de părerea unui autor de manuale (Ion Șerdean) care, din păcate, încearcă să ne facă și pe noi — cei care folosim manualul școlar — să nu ne amestecăm. Dacă dumnealui, Ion Șerdean, crede că nu este important a se semnala greșelile din manuale, îl privește. Consider însă că nu tăcînd și lăudînd un manual îl vom face mai bun, ci arătîndu-i lipsurile.

Mă voi opri asupra cîtorva din lipsurile abecedarului folosit în prezent (autori : Maria Giurgea și Maria Georgescu-Boștină). Și nu de dragul nodului în papură, ci pentru că persistența unor greșeli îngreunează enorm munca copiilor și a învățătorilor, pentru că observațiile celor de la catedră asupra manualelor au temeiul unor ani buni de experiență didactică. Abecedarul nu e o carte oarecare, ci una de căpătîi, cartea de început a tuturor celor ce pășesc în lumea cunoașterii prin intermediul scrisului și cititului. Această carte nu poate fi decît într-un singur fel : foarte bună. Or, pentru a îndeplini această calitate, vor trebui înlăturate cîteva neajunsuri. Semnalez, mai jos, cîteva din ele.

Pag. 13. Autorii prezintă imaginile unor mijloace de transport ale căror nume sînt alcătuite, cu o excepție, din trei silabe : căruță, sanie, trăsură, **autoturism**, camion, troleibuz, avion, rachetă. Trăsura s-a folosit cîndva, dar azi constituie o raritate. Troleibuz există doar în cîteva orașe ale țării. Întrebare : cum le vor numi elevii care nu le-au văzut niciodată ? E adevărat, copiii de azi știu și cunosc mai mult decît cei de acum 40 de ani, dar a-i crede capabili să numească corect un obiect pe care nu l-au văzut, ni se pare cam mult. Imaginea unui autoturism trebuie să fie numită de copii „mașină". Dar camionul, troleibuzul, avionul, racheta nu sînt tot „mașini" ? Sînt, însă autorii aveau nevoie de un cuvînt trisilabic și, probabil, și-au zis : nu se întîmplă nici o catastrofă dacă punem generalul în locul particularului, deoarece copiii tot nu ar sesiza.

Pag. 14. Sînt prezentate două flori (imaginile lor) : una de mac și una de crin. Un singur copil dintr-o clasă a numit corect prima floare și nici unul n-a putut „ghici" numele celei de-a doua. Mulți părinți mi-au mărturisit că au stat și ei pe gînduri pînă au putut da un nume fiecăreia din cele două flori.

Pag. 17. Ilustrație : un cetățean și-a dus teascul în vie ca să stoarcă strugurii. E fără îndoială că numai un om dintr-o mie face așa ceva. Iată însă și răspunsul unui copil : „Și bunicul meu are vie, dar stoarce strugurii acasă". Comentariile sînt de prisos.

Pag. 25. Ilustrație : un șantier. O macara pe șine ridică un panou la etajul 6, în timp ce pe schelele exterioare ale blocului în construcție cîțiva muncitori tencuiesc pereții. Jos, tocmai sub panoul care este ridicat, lucrează alți muncitori. E greu de crezut că poate fi văzut undeva un asemenea tablou ca acela din manual. Adică : se ridică pereții unui bloc din panouri prefabricate și, în același timp, se tencuiesc pereții exteriori și se lucrează sub brațul macaralei. Totul, dar absolut totul contravine regulilor de protecția muncii și nu-i deloc nimerit să dăm asemenea exemple copiilor.

Pag. 28. Prima imagine pe care copiii trebuie s-o numească dintr-un șir de cinci este a unui ilic. Am adresat unor colegi, care au predat în ultimii doi ani la clasa I, următoarea întrebare : cîți elevi au dat imaginii în cauză numele de ilic ? Răspunsul a fost același : nici unul.

Pag. 43. Se prezintă un șir de trei imagini, al căror nume este trisilabic și, pentru a ușura numirea lor, se dă și o silabă de sprijin. Prima imagine ar fi, după părerea autorilor, a unui felinar. Numai că felinarul în cauză seamănă mai degrabă cu o lampă utilizată cîndva în minele de cărbuni. Jumătate din numărul elevilor — cel puțin — trăiesc în mediul urban, iar lumina electrică a devenit cam de multă vreme o realitate a satului românesc. Întrebarea e firească : în cîte gospodării țărănești se mai folosește felinarul cu petrol ? În foarte puține. Apoi, pe de altă parte, cuvinte ca felinar, trăsură, ilic trec în vocabularul pasiv al limbii și nu de ele trebuie să ne folosim pentru a-i învăța pe prunci noștri cititul și scrisul.

Pag. 52. „Ce pene colorate are păunul !" E greu de spus în cîte orașe din țară există grădini zoologice, dar sînt sigur că cel puțin jumătate din elevii clasei I n-au văzut încă un păun. Nu există oare și altă pasăre care să stîrnească admirația **Ceciliei** ? Și cînd am subliniat prenumele **Cecilia**, m-am gîndit că nu-i cazul să încurajăm cosmopolitismul onomastic, deoarece onomastica românească este și frumoasă, și bogată pentru a fi utilizată în abecedar.

Pag. 61. „Tată, ne dăm cu bobul ?.. Ei se urcă în bob. Ce repede alunecă la vale !" Locuiesc într-o zonă deluroasă și am văzut mulți copii dîndu-se cu săniuța. Dar bob, în afară de cel utilizat pentru practicarea sportului cu același nume, n-am întîlnit, și nici niște amatori, ba încă tată și fiu, avîntîndu-se pe „pîrtia nouă de bob" n-am văzut. Iar bobul din ilustrație este numit de toți, dar absolut de toți copiii cu numele atît de familiar lor : săniuță.

Pag. 67. „Haiduc este cîinele lui". (al lui Horia — n.n.). Mi se pare o impietate ca atributul de haiduc dat unor oameni ca Pintea Viteazul, Iancu Jianu ș.a. (oameni care s-au jertfit pentru dreptate și libertate națională și socială) să fie dat ca nume propriu unui cîine.

Pag. 70. „Vulpea dădu ocol gardului, dar poartă nu găsi. Cum să sară gardul ? Și așa, vulpea rămase păcălită". Sînt naivi copiii de 6—7 ani, dar nu atît pe cum îi cred autorii abecedarului. Adică vulpea, ea care l-a păcălit pe urs, stă lîngă un gard cît ea de înalt și nu-l sare pentru a prinde găina ?

Pag. 76. În încheierea unei vizite la fabrica de pîine se conchide : „Munca e grea, dar folositoare. Pîinea nu poate lipsi din hrana omului". Cînd copiii n-au aflat din text decît că la fabrica de pîine lucrează muncitori harnici și că au văzut „cum se fabrică pîinea neagră, franzela și cornurile", e greu să-i convingi că „munca e grea, dar folositoare". Micii școlari au nevoie de fapte, nu de maxime. A spune maxime la clasa I și apoi a le explica este similar cu a pune căruța înaintea cailor.

Pag. 85. „Revista trebuie să intre repede la rotativă. Numai așa va putea să apară la timp". Dacă revista ar intra la rotativă la timp, firește, ar apărea la timp. Dar autorii vor „să intre repede" pentru ca elevii să înțeleagă că nenea George a muncit zilele trecute **mai încet** ori **mai puțin** și acum trebuie să se grăbească ? Cum altfel l-am explica graba ? Or, un asemenea mod de a munci nu este cel mai fericit nici ca **exemplu, nici ca atribut al tipografilor.**

Pag. 105. „Haideți, copii, să cîntăm, / Cu toți copiii din țară ; / A noastră e ziua, copii, / E ziua întîia de vară !" Versurile citate sînt învățate de copii fără dragoste, în silă și, după o zi, sînt uitate. De ce ? Pentru că sînt foarte slabe.

Mi se va reproșa, poate, că m-am oprit asupra unor ilustrații, cuvinte sau propoziții care nu ar avea importanța ce le-o acord. Voi răspunde unui asemenea reproș.

Viteza medie de citire realizată la o clasă I la sfîrșitul anului școlar a fost de 54 cuvinte pe minut în cazul unui text cunoscut și de 22 de cuvinte pe minut în cazul unui text nou. Se știe că timpul afectat muncii directe într-o oră de curs la clasa I nu poate fi mai mare de 25—30 de minute și că restul de timp se folosește pentru activități în completare, adică recreative. Textul „La tipografie" conține (pag. 85 din abecedar) 75 de cuvinte, ceea ce înseamnă că poate fi citit integral numai de 3 elevi. Viteza medie cu care se citește, în cazul de față, este de 38 de cuvinte pe minut — (54 + 22) : 2. Efectivul mediu al unei clase este de 32 de elevi. Pe baza unui calcul elementar vom observa că numai citirea propriu-zisă necesită peste 21 de minute (32 × 25 : 38). Dacă adăugăm citirea model a învățătorului, pauzele firești și intervențiile corective ale învățătorului, observăm că timpul afectat citirii va fi de peste 33 de minute. Dar cînd se mai fac verificarea temelor, a cunoștințelor, conversația introductivă, întuirea ilustrațiilor, explicarea cuvintelor necunoscute (rotativă, a tipări, tipograf, tipografie, mașină de cules litere) etc. ? Iată o problemă pe care învățătorul o are de rezolvat aproape în fiecare oră. Ce soluții poate aplica ? Trei îi stau la îndemînă : 1. să lucreze 45—50 de minute, 2. să renunțe la unele etape ale lecției și 3. să citească doar o pătrime din elevii clasei. Dar nici una din soluții nu este bună deoarece : 1. a lucra cu elevii 45—50 minute — fără activități recreative — înseamnă a-i suprasolicita, 2. a renunța la o etapă din lecție este similar cu a servi musafirilor carne fiartă sau friptă pe jumătate ; 3. a pune să citească doar o pătrime din efectivul clasei este echivalent cu a nu realiza cu elevii din clasa I tocmai esențialul : CITIREA sub supravegherea și îndrumarea învățătorului.

Iată unde pot duce „micile greșeli" din manuale și pe care autorii lor nu prea le-ar vrea semnalate.

Socotesc inițiativa luată de „Flacăra" ca un act de mare interes pentru învățămîntul românesc și, ca un slujitor al școlii și al copiilor, nu pot decît să-mi exprim stima și prețuirea față de publicație și lucrătorii ei.

Prof. MARTIN AVRAM ■
instituter gr. I la Școala generală de artă Baia Mare

O PROBLEMĂ: COPII FOARTE DOTAȚI, COPII CU SĂMÎNȚĂ DE GENIU

Iată o problemă foarte delicată, pe care trebuie s-o discutăm : pregătirea școlară a copiilor foarte dotați, problema descoperirii la timp și a utilizării optime a aurului cenușiu românesc. Spun că problema este delicată fiindcă, după opinia mea, nu sîntem prea bine pregătiți — și mă refer aici la specialitatea mea, matematicile — să facem față întîlnirii cu un element deosebit. Cauzele sînt mai multe. Pentru admiterea la facultate, de pildă, „îndopăm" elevii cu toate problemele date la examenele de admitere din ultimii ani (din toate revistele și culegerile de probleme), rezolvabile printr-un număr relativ mic de metode. La ce se ajunge ? Mulți promovează la examenul de admitere, dar în mintea elevului nu se realizează o formare matematică, ci un șir de priceperi și deprinderi (sigur, la nivel superior, matematic, dar rămînînd, în fapt, tot numai priceperi și deprinderi) **care blochează căile cerebrale către creativitate.** Bineînțeles, universitarii se plîng — și pe bună dreptate — că studenții anului I **știu să calculeze dar nu știu matematică !** La rîndul nostru, de pe poziția liceului, sesizăm și noi fenomenul remarcat de universitari : copii care rezolvă probleme de calcul, știu algebră, dar nu și-au format un sistem de gîndire, de atacare a problemelor — dovadă că teoremele și problemele de demonstrație, mai ales cele din geometrie, au fost tratate neglijent de către profesorii lor în școlile generale. Există în licee obiceiul ca la anii I (clasa a IX-a) să se dea un test, de fapt o lucrare pentru stabilirea culturii matematice a elevului. Se ajunge, uneori, mai ales pentru copii veniți din mediul sătesc, la rezultate surprinzător de slabe. Eu am obiceiul să-mi întreb elevii de unde vin, pe cine au avut profesor de matematică și să-l laud sau să-l critic public pe respectivul, după cum este cazul. Poate că metoda ar trebui preluată.

Păstrează pregătirea pasul cu ameliorarea variație în prospețimea informației ? În multe cazuri, nu. Pentru ca un copil-minune să se realizeze, devenind un mare „creier" este însă strict necesară descoperirea perioadei cînd el „înflorește" spre geniu și înarmarea lui, după aceea, cu unele cunoștințe ieșind din sfera obișnuită. Matematica învățătorilor noștri se reduce, în ultima instanță, la calcul, antrenîndu-l pe micul elev să răspundă la întrebarea **cît ?** în loc de întrebările **de ce ?** și **cum ?**

Încă o problemă : elevii noștri sînt deprinși să primească totul de la profesor — lecția în întregime, cu demonstrații, consecințe, exemple, exerciții. Ei nu-și deschid manualele, cel mai adesea, decît ca să rezolve temele pentru acasă. Aceasta este o gravă greșeală în relația **profesor-elev capabil**, căci impulsul de creativitate și curiozitatea naturală a ultimului sînt anulate de prea marea grijă a primului.

Realizările Festivalului național „Cîntarea României" au fost uimitoare și cu spectru foarte larg : s-au descoperit talente, s-a ridicat nivelul mediu al priceperii artistice, a fost stimulat interesul față de literatură, artă, muzică. Mă întreb dacă nu cumva s-ar putea pune bazele unui **FESTIVAL AL INVENTIVITĂȚII ȘI CREATIVITĂȚII TEHNICE**, al gîndirii științifice românești. Personal cunosc cîțiva autodidacți, oameni fără studii superioare, dar capabili de mari performanțe și, gîndindu-mă la ei, afirm că o manifestare de acest gen ar duce la rezultate surprinzătoare.

Consider că nu acordăm încă suficientă atenție orientării imaginației copilului, mai ales la nivelul claselor I—VIII. Vorbesc, îndeosebi, de literatura științifico-fantastică. Jules Verne, pe care îl sorbea generația mea la 12—14 ani, pare de mult depășit astăzi chiar pentru un puști de 9 ani (gîndiți-vă că ei știu, au acceptat și asimilat ideea că omul a pășit pe Lună !). Cărțile științifico-fantastice de bun nivel, mai ales cele care se adresează celor mici, sînt puține, nu sînt atrași într-ale scrisului decît arareori oameni cu pregătire științifică.

Relativ la cele cîteva propuneri pe care am să le fac, ele sînt roadele discuțiilor — absolut pasionante — purtate la Craiova, sub conducerea excelentului pedagog I. Ciolac, la Consfătuirea profesorilor de matematică de la începutul acestui an ● Testarea elevilor mici (începînd cu clasele V—VI), selecționarea și formarea unor grupe speciale de studii la nivelul municipiilor și județelor, prin cointeresarea mai ales a universităților și consiliilor județene ale pionierilor. Profesorii care se vor ocupa de aceste clase trebuie să fie din toate mediile de învățămînt : universitar, liceal, gimnazial, învățători ● Alcătuirea de clase permanente cu elevii bine clasați la fazele județene ale Olimpiadelor de matematică. Predarea în aceste clase s-ar face pornindu-se de la aspectul calitativ al matematicii (Structuri algebrice, Topologie) urmărindu-se nu rezultatul imediat — transformarea elevilor în buni rezolvatori de probleme — ci **structurarea matematică** a celor talentați ● Retopirea continuă a claselor, după fiecare an de studii, în funcție de aptitudinile matematice și tehnice ale elevilor (acolo unde acest lucru este posibil în cadrul aceleiași școli sau aceluiași grup de școli). Cu mai mulți profesori, din mai multe sisteme de gîndire, copilul își poate găsi propria cale. Crește și șansa de a nu scăpa neobservat un eventual talent ● În același sens, poate că specializarea profesorilor pe clase (exemplu, în licee : anii I—II—III—IV) ar da bun randament. Un experiment chiar mai interesant vom desfășura la Liceul industrial de chimie din Craiova cu clasa specială de matematică-fizică ce va lua ființă în anul următor. Vom preda acolo materia, pe capitole, prin rotație toți profesorii de matematică ai școlii, unii dintre noi ocupîndu-se cu notarea și armonizarea cunoștințelor elevilor ● Aș îndrăzni să propun și un alt experiment : crearea atelierelor de descoperire — metodă utilizată în pedagogie. Un grup de elevi s-ar ocupa, de exemplu, de capitolul **continuitatea funcțiilor**, un altul ar studia **numerele complexe, Integrala lui Riemann** etc., comunicîndu-și între ei cunoștințele. Subiectele lucrărilor scrise trimestriale s-ar putea alcătui la nivelul județelor, ba chiar al întregii țări, ele constituind, astfel, și un bun prilej de remarcare și selecție a celor dotați ● Examenul de admitere în treapta a II-a și testele pentru treapta I de liceu s-ar putea desfășura sub însemnele unui concurs județean, chiar național, de matematică, locurile în licee ocupîndu-se în ordinea mediilor și a preferințelor ● Alcătuirea, pe județe, a unor comisii speciale de profesori avînd sarcina de a verifica elementele de valoare semnalate de profesori, de a descoperi ei înșiși astfel de talente, în vederea selecției ● O cooperare mai strînsă a factorilor implicați în instrucție și educația matematică. De pildă, una-două întîlniri lunare ale profesorilor dintr-un municipiu (comună) la casa corpului didactic sau în vreo școală — pentru ca profesorii să-și poată comunica atît dificultățile și succesele, cît și numele eventualilor elevi foarte talentați.

ALEXANDRU MIRONOV ■
Liceul industrial de chimie Craiova

Supunem atenției:

SITUAȚIA BOICI

Existența Boicilului nu mai poate fi pusă la îndoială. După ani de practicare a tratamentului, după răspunsuri implicite date multora din cei neîncrezători, Boicilul există. Ca medicament și tratament. Fiolele cu Boicil își au locul în farmacii. Nu numai în România, ci și în multe țări producătoare de medicamente, Boicilul e recunoscut ca atare.

De la 1 iulie 1973 la 31 octombrie 1977 pentru taxele de tratament, consultații și spitalizare s-a încasat de la cetățeni străini suma de 877 356 lei în valută.

Și totuși...

S-a conturat, oare, deplin un statut al Boicilului ? S-au făcut, oare, toate cercetările științifice necesare ? Dacă da, așteptăm comunicarea lor. Dacă nu, sîntem datori să solicităm grăbirea lor.

Centrul metodologic există el, oare ? A primit doctorul Vasile Boici vreo recompensă pentru ceea ce a dat medicinei și, în fond, țării lui ? Dacă da, am dori să popularizăm faptul. Dacă nu, am dori să grăbim rezolvarea (și a acestei situații) pentru ca să nu fie prea tîrziu.

Dintr-o călătorie la Timișoara (de unde și transmitem rîndurile de față), aflăm cîteva noutăți și considerăm că supunîndu-le atenției celor în drept — pentru ca dumnealor să decidă ce-i de făcut (chiar dacă, firește, unele opinii exprimate nu sînt decît strict personale) — realizăm o necesară mărire a ritmului de aplicare în viață a unui important și de atîtea ori eficient medicament românesc : Boicil forte.

Iată citate dintr-un memoriu al dr. V. Boici, în care el arată ce crede că împiedică valorificarea maximă a Boicilului .

Medicament antialgic, antispastic, vasoregulator și anabolizant, cu efecte superioare medicamentelor cunoscute pe piața mondială, Boicilul a fost brevetat și omologat de autoritățile competente cu multă greutate și, numai la insistența multor de cetățeni români și străini, la insistența presei. La insistența acestora, după 20 de ani de încercări, medicamentul a fost brevetat la 21 martie 1973 și omologat la 4 aprilie 1974. În februarie 1975, cu aproape un an întîrziere, Boicilul a apărut în farmacii, dar cu o cerință limitată din cauza că Ministerul Sănătății continua recomandarea altor medicamente, în special din import. Cu toate acestea, la 1 noiembrie 1974 o fabrică de medicamente din Elveția, CIBA-GEIGY, a dorit să se convingă de efectele noului medicament. În acest scop, dr. V. Boici și colaboratorul său dr. T. Ghiuriță au fost chemați prin Centrala fabricilor de medicamente din București, chiar pe cont propriu, pentru trei zile la Băile Felix pentru a demonstra eficiența clinică a Boicilului asupra afecțiunilor la care tratamentul balnear n-a avut efect. Pentru aceste testări, au fost afectate circa trei zile. Dar reprezentanții firmei străine s-au lămurit din prima zi și au decis să cumpere brevetul, cu toate că medicamentul nu era complet cercetat din punct de vedere științific. Reprezentanții noștri nu au fost de acord cu vînzarea brevetului, întrucît eficiența economică e mult mai mare dacă țara noastră îl produce și îl vinde ea însăși. De-atunci au trecut trei ani și totuși Boicilul nu este valorificat, din contră, unii prezintă medicamentul ca ineficient, îl denigrează și recomandă cadrelor medicale să utilizeze alte medicamente, din import, deși acestea sînt toxice și cu eficiență farmacodinamică inferioară ! Unii medici din Timișoara nu au reușit, chiar prin amenințări, să pună mîna pe secretul invenției, înainte ca dr. V. Boici să înregistreze descoperirea la Oficiul de Invenții din București. Pentru acest motiv, aceștia au interzis medicilor din subordine să colaboreze cu inventatorul, considerîndu-l escroc și șarlatan, amenințîndu-i cu anularea diplomelor de către Colegiul medicilor și farmaciștilor.

Cu toate amenințările și piedicile, organele de partid și de stat nemedicale, care s-au convins de efectele noului medicament românesc, au insistat pentru înființarea la Timișoara a unui centru experimental, a cărui inaugurare a avut loc la 26 februarie 1973, pentru a se constata de-a lungul unui an de zile adevărul despre noul medicament. La 4 aprilie 1974, Comisia medicamentului, în frunte cu prof. dr. docent C. G. Dimitriu, a omologat noul medicament. Mai mult după efectele lui terapeutice, clinice, întrucît cercetarea științifică paraclinică nu a fost efectuată, fiind interzisă de către fosta conducere a ministerului, informată și influențată în mod eronat de fosta conducere a rectoratului din Timișoara. Ca urmare, s-a interzis organelor sanitare din Timișoara să admită tratarea cu Boicil forte a celor 80 de bolnavi spanioli, veniți la tratament prin contract cu Ministerul Turismului în ianuarie 1975 ; pentru 12 zile de tratament efectuat în hotelul Continental din Timișoara, fără aparate, laboratoare și alte condiții cuvenite unor asemenea tratamente, au fost încasați 50 000 dolari. Tratamentul a fost efectuat în fața a opt specialiști spanioli, care au constatat pe loc efectele terapeutice ale medicamentului și au declarat presei spaniole că ameliorarea a fost de 50 la sută în cele 12 zile și de 80 la sută după 30 de zile. După informațiile presei spaniole, agențiile de voiaj din această țară au înscris pentru tratament în România circa 3 000 bolnavi, cărora Ministerul Sănătății nu le-a aprobat să vină în acest scop în România. Se menționează că tratamentul spaniolilor a fost făcut de dr. V. Boici, inventator pensionar, și dr. D. Mateciuc, medic la Spitalul C.F.R., în timpul concediului său legal, în mod benevol ; ca... răsplată, dr. Mateciuc a fost îndepărtat din Centrul experimental din Timișoara !? De asemenea, organele sanitare locale au interzis personalului medico-sanitar să participe la tratamentul contractat de Ministerul Turismului.

Centrul experimental din Timișoara a fost înființat la insistența organelor de stat, a presei, într-un local necorespunzător și fără nici o posibilitate de cercetare științifică. Deși a fost amenajat pentru un an, cu gîndul că se va compromite, el durează de cinci ani, în ciuda tuturor obstrucțiilor. Lipsit de dotarea necesară. Centrul experimental cu Boicil forte a încasat totuși numai pentru prestații medicale, fără valoarea medicamentului și a altor servicii, circa un milion lei valută. În acest context, el nu putea fi desființat, fiind singura unitate sanitară din țară care se întreține numai din jumătatea sumei încasate de la străini, restul devenind un beneficiu al statului nostru. De asemenea, centrul a tratat circa 30 000 de bolnavi români, fără prelungire de concediu sau pensionări exagerate.

Paralel cu aceste fapte concrete, se mai realizează și alți parametri, de ordin medical. Printre aceștia : vindecă sau ameliorează afecțiuni nevindecabile pe plan mondial ; previne mutilările provocate de anumite boli ale aparatului locomotor; scurtează timpul de tratament și zilele de incapacitate de muncă ; favorizează tratamentul ambulator, puțin costisitor, întrucît tratamentul nu este toxic și nu necesită supraveghere medicală strictă pentru orice fel de cazuri ; evită unele invalidități de lungă durată ; evită importul de medicamente pe valută și care nu au eficiență comparabilă cu Boicilul forte ; ridică prestigiul științific al medicinei românești; aduce mari venituri valutare țării.

Față de acești parametri realizați și dovediți de Centrul experimental din Timișoara (numit de răuvoitori o cenușăreasă a științei medicale din zonă), Direcția sanitară județeană a insistat pe lîngă autoritățile judiciare să-l anchetеze pe inventator, învinuit de „agitație publică", pornind de la faptul că presa a publicat declarații ale bolnavilor referitoare la valențele Boicilului forte. Din fericire, justiția a constatat adevărul și nu a dat crezare și satisfacție invidioșilor. Pentru a împiedica activitatea centrului experimental, el a fost frustrat de anumite condiții : local, personal pentru cercetări științifice, materiale sanitare, confort ; dintr-un local cu 20 de paturi, a fost mutat în altul cu numai 17, promițîndu-se că după trei săptămîni se va crea un centru cu 50 de paturi. Și totuși provizoratul acesta durează de luni și luni, în condiții grele, urmarea fiind că mulți pacienți străini au refuzat să se mai trateze cu Boicil forte pe valută în asemenea situație. În altă ordine de idei, bolnavi români și străini sînt uneori jigniți, reproșîndu-li-se că solicită tratament „la Petrache Lupu" !?

Sute de scrisori din străinătate solicită date științifice din partea autorităților medicale românești, care să demonstreze adevărul despre medicament și efectele sale terapeutice. Medicii străini care au constatat eficiența Boicilului vor să dețină și date suplimentare ; deși se adresează diferitelor autorități, ei nu primesc nici o lămurire, inventatorul neavînd nici o posibilitate de cercetare științifică sau clinică Autoritățile științifice competente cu posibilități de cercetare au refuzat categoric studierea produsului medicamentos Boicil forte (a se vedea procesul-verbal al conducerii Institutului de medicină din Timișoara din 7 martie 1973, prin care s-a hotărît ca Boicilul să nu fie cercetat). Singura unitate medicală care și-a asumat răspunderea aplicării sistematice a acestui medicament a fost Policlinica pentru sportivi din Timișoara. În această instituție au fost efectuate cercetări aplicative asupra noului produs, obținîndu-se rezultate excepționale, comunicate dealtfel Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie și contribuind la fundamentarea științifică a Boicilului.

Boicilul forte a fost brevetat în 16 țări mari producătoare de medicamente, prima fiind S.U.A., eliberînd brevetul de invenție nr. 4012505. Cele mai multe țări cer produsul la export, dar solicitarea nu poate fi onorată din cauză că Boicilul nu are decît datele științifice furnizate de Centrul experimental din Timișoara, care nu e considerat for științific ! Încă un aspect : facultățile de medicină au refuzat și încă refuză să-l experimenteze științific, fiind dorit o analiză a cauzelor acestor împotriviri.

Un mic exemplu edificator

Boicil forte se poate folosi cu eficacitate superioară altor preparate străine și în ischemii periferice, tromb-arterite, nevralgii și nevrite etc. De asemenea, Boicilul se poate folosi cu mare succes în arterite diabetice, înlocuind alte medicamente din import. S-a constatat că o bună parte din amputațiile arteritelor diabetice s-ar putea evita dacă Boicilul ar fi cercetat și aplicat în aceste scopuri, deși el a fost brevetat numai ca antialgic. Totodată, Boicilul forte poate înlocui aproape toate infiltrațiile cu novocaină și xilină, în cazuri de dureri, care dau reacții adverse, intoxicații. Boicil forte, după constatările centrului experimental, este singurul medicament din lume care rezolvă aproape instantaneu migrenele și parestezиile, considerate nevindecabile în multe țări de pe glob. Și totuși, Institutul de medicină din Timișoara preferă să testeze medicamente străine și refuză studierea noului medicament, „respectînd" dispozițiile sus-amintitului proces-verbal, excepție făcînd clinica medicală condusă de prof. dr. docent Ștefan Gavrilescu, rectorul Institutului de medicină, care aplică în prezent produsul Boicil forte.

Un alt exemplu :

Bolnavii cu arterită diabetică internați în clinica prof. Băcanu, care testează pe pielea lor medicamentul german, fără efect și cu mari suferințe, apelează în mod clandestin la tratamentul cu Boicil, salvator pentru durerile lor, rezultatele fiind atribuite celuilalt medicament ! În clinica prof. dr. Luca Stanciu, decanul Facultății de medicină generală de la Timișoara, se experimentează o serie de produse străine și deloc Boicilul ! Iar în clinica de urologie a prof. dr. Branco Stefanovici se experimentează opt produse realizate în Köln, R.F.G., și nu produsul nostru ! Desigur că și studenții, viitorii medici, vor avea aceleași concepții.

Alt caz : clinica C.F.R. Timișoara tratează spondilozele, migrenele și cefaleele cu xilină, recunoscută pe plan mondial ca toxică, periculoasă și fără efecte specifice contra migrenelor, în loc să aplice medicamentul Boicil forte care are o acțiune specifică fără nici un risc. (Aceste rezultate au fost publicate și în revista „Produse farmaceutice").

Privitor la invidia medicorum și la lipsa de informare științifică, **un alt exemplu:** la serviciul de urgență al spitalului din Timișoara a murit un om de 32 de ani, pe nume Crișan, ceferist din Deva, care pentru cefalee a fost infiltrat cu xilină în loc de Boicil la clinica C.F.R. din localitate.

Pentru elucidarea adevărului științific, economic, social și uman, ar trebui ca fiecare catedră de specialitate din țară să testeze eficacitatea medicamentului Boicil forte, comparativ cu alte produse similare, autohtone sau străine. Controlul ar fi bine să se facă prin testări reciproce și de către facultățile și clinicile țărilor care doresc să cumpere medicamentul.

Concret : clinicile din Timișoara au avut sarcină pentru anul 1977 să cerceteze acțiunea farmacodinamică și rezultatele terapeutice obiective ale medicamentului în tratarea anumitor afecțiuni, comparativ cu rezultatele obținute cu alte produse, cercetate cu multă bunăvoință și în mod interesat. Rezultatul este că nici o clinică nu a cercetat nimic în acest an ! De ce nu se respectă angajamentele luate și sarcinile date ? O altă sarcină a organelor sanitare a fost înființarea centrului metodologic cu posibilități de cercetare și inițiere a altor medici din țară în aplicarea noului medicament în terapeutică, precum și elaborarea unei broșuri de către Ministerul Sănătății pe baza căreia să se poată verifica și exploata invenția.

Cum am mai arătat, centrul experimental a fost înființat în mod formal, fiind acum ținut în condiții critice. Broșura redactată de centru zace în sertarele Ministerului Sănătății de un an fără a se publica. Cereri din străinătate pentru cunoașterea și cumpărarea medicamentului sînt numeroase. Dar organele de resort răspund că medicamentul încă nu e cercetat, dar nici nu dispun efectuarea cercetării. Unii clienți străini care au constatat eficacitatea terapeutică a medicamentului pe bolnavii lor tratați la Timișoara cu rezultate foarte bune și care cer să-l cumpere primesc din partea unor organe ale Ministerului Sănătății răspunsuri defăimătoare, medicamentul fiind etichetat ca apă de ploaie, escrocherie etc. Se continuă cu răspunsuri negative și în același timp se persistă în aminarea cercetărilor. În acest fel s-a creat un cerc vicios, păgubind statul. În fața celor de mai sus, inventatorul produsului Boicil forte solicită organelor în drept luarea unor măsuri drastice.

Iată dialogul nostru cu dr. Titus Petroviciu, medic șef al Policlinicii pentru sportivi din Timișoara.

1. Care este opinia dumneavoastră despre Boicil ?

Produsul românesc Boicil este „nou" în terapia recuperatoare, cu largă aplicabilitate, cu efect rapid, chiar spectaculos în suferința sistemului motor, îndeosebi, dar și-n alte suferințe în care fenomenul dominant este durerea. Este cu prisosință confirmat de către cei ce cunosc indicațiile și tehnica de aplicare. Aș îndrăzni să anticipez că Boicilul devine elementul nou care va revoluționa concepția recuperatoare pe plan mondial.

2. Pe ce vă întemeiați această opinie ?

Evitînd în mod intenționat opiniile pro și contra, din propria experiență de cercetare și aplicare a produsului în peste 1 500 de cazuri de sportivi și nesportivi, cu suferințe ale sistemului motor, rezultatele obținute confirmă pe deplin observațiile făcute în scop de documentare prealabilă aplicării pe scară largă a produsului. Lipsa de toxicitate, efectul rapid antialgic, posibilitatea controlului imediat al eficacității terapeutice înlătură de la sine unele obiecții justificate doar prin insuficienta cunoaștere a ceea ce se poate realiza prin aplicarea corectă a produsului.

3. Dați-ne cîteva exemple concrete de eficiență !

Aș reaminti doar că sute de sportivi din loturile dispensarizate în policlinica pentru sportivi din Timișoara au beneficiat de tratament recuperator cu

Boicil, în urma cărula ei au fost redați pregătirii sportive de performanță. Parte din ei au urmat tratamentul recuperatoriu clasic chiar în aceeași unitate sau în alte unități, și doar intervenția cu Boicil a fost salutară: 1-3 zile pentru reluarea activității de performanță. Azi, acest lucru este curent în policlinica noastră, unde sistemul de recuperare a diferitelor sechele posttraumatice sau a suferințelor specifice de suprasolicitare se bazează în bună parte pe intervenția cu Boicil. Chiar recent medicul lotului național de baschet mi-a solicitat intervenția cu Boicil în cazul unui component al lotului, ce se deplasa peste hotare. Sportivul și-a reluat activitatea în ziua următoare, recuperat practic. Dealtfel, numeroși sportivi ai loturilor noastre reprezentative și-au recuperat capacitatea de pregătire sportivă după intervenția terapeutică cu Boicil.

4. Ce ar trebui făcut pentru folosirea optimă a Boicilului în domeniul de care vă ocupați ?

Cred că odată cu realizarea Centrului metodologic de recuperare medicii loturilor sportive republicane ar putea beneficia de o instruire scurtă și documentată pentru practica propriu-zisă.

5. Ce alte aplicații preconizați pentru Boicil ?

Aria aplicativității Boicilului este și va fi într-o continuă dinamică dimensională privind indicațiile și contraindicațiile înțelegînd că produsului nu trebuie să i se ceară decît ceea ce reprezintă el ca mijloc terapeutic prin calitățile sale în mod strict obiectiv. Este firesc că în cazul unor cauze organice, unor spine iritative algice determinate de modificări anatomice — structurale, de formă sau poziție, ar fi inutil să precizăm că și randamentul este condiționat de existența acestor cauze. Dealtfel, una din sarcinile ce mi-au stat în față în munca ce am desfășurat-o drept contribuție la fundamentarea aplicativității produsului Boicil forte a fost chiar observarea și studiul ariei de eficiență a produsului. Se deschid căi și zone întinse și chiar neașteptate de aplicare. Mă rezum la eficacitatea Boicilului în unele endarterite, în unele suferințe ale sistemului nervos periferic și încă multe ce sînt în curs de concretizare. Practic, Boicilul intervenind într-o gamă largă de suferințe cu caracter de handicap motor, interesează mult din punct de vedere medico-social prin implicațiile largi social-economice ce decurg din creșterea posibilităților recuperatorii ale sistemului de ocrotire a sănătății — atît calitativ cît și cantitativ. Mă refer la o gamă largă de bolnavi ce ar putea fi reintegrați social și în timp mai scurt. Apariția Boicilului pe arena luptei pentru ocrotirea sănătății va avea o pondere reală în înclinarea balanței preocupărilor medicinei de la terapeutică înspre actul recuperator. Cred că pe viitor o colaborare organizată cu sectorul de prevederi sociale, cu comisiile de expertiză medicală a capacității de muncă și sectoarele de balneofizioterapie — stațiuni balneare va crea un adevărat sistem de recuperare. De asemenea, în majoritatea suferințelor cauzate în fond de disfuncțiile posttraumatice în care durerea este cauza ce autoîntreține într-un cerc vicios handicapul motor, prin colaborarea cu traumatologia s-ar putea scurta unele suferințe și reda vieții active din familie și societate mulți bolnavi.

6. Sînt acest medicament și acest tratament acceptate de către toți colegii dumneavoastră ?

Întotdeauna noul creează o reacție care depinde însă categoric de modul în care este cunoscut fenomenul, pînă aci, fiind justificată chiar o opoziție. Dar, este o obligație cetățenească, etică, în primul rînd, ca acest „nou" să fie cercetat și cunoscut de orice om de știință. Gradul de conștiință este desigur acela care pînă la urmă trebuie să determine opțiunea pentru nou. Sînt convins că, cu timpul — și-l doresc să fie cît mai scurt — și cei ce mai au rezerve vor încerca să cunoască produsul, să-l aplice, să găsească indicații și contraindicații în folosul practicii medicale, al omului bolnav. Personal am acceptat a lucra și a întreprinde cercetări aplicative cu acest produs în primul rînd pentru că este un **produs nou românesc** și totodată pentru că a te îndepărta sau a evita ce e nou înseamnă a te desinsera de atributul de contemporan.

7. Ați avut de suferit îmbrățișînd această cauză ?

Este firesc ca în fața opțiunii pentru nou să întîmpini reacții dar, cred, nu adversități care să deoășească „cîmpul de luptă pentru un adevăr științific". Mă refer aci la o serie întreagă de apostrofări auzite ca urmare a faptului că am acceptat și abordat cercetarea produsului Boicil... Dar mai delicat este faptul că aceste repercusiuni s-au extins în probleme personale.

8. Ce deficiențe prezintă, în momentul actual, medicamentul — tratament Boicil ?

Experiențele și cercetările aplicative întreprinse cu produsul Boicil forte reclamă revizuirea unor sisteme de aplicare terapeutică pentru unele suferințe la îndemîna atît a medicului, cît și a bolnavilor. Mă refer aci la necesitatea realizării unor variante ale produsului, cît și pentru aplicarea per orală, în scop de întreținere a efectelor obținute în centre de aplicare sau în serviciile ce se vor specializa în țară — cînd e cazul.

9. În ce condiții se lucrează și ce se așteaptă în viitor în această privință ?

Omit în mod intenționat condițiile improprii, vechi, cu gîndul la viitorul apropiat, fiind în curs de realizare, integrat în Policlinica pentru sportivi din Timișoara, un centru metodologic de recuperare cu terapie Boicil. Dar despre asta, la realizare.

10. Ați constatat vreo contraindicație a Boicilului ?

Nu.

Ce crede dr. V. Boici că ar mai trebui făcut ?

1. Să se ia măsuri concrete contra celor care denigrează și sabotează medicamentele românești, în defavoarea bolnavilor și a economiei naționale.

2. Institutele de specialitate să cerceteze științific și urgent toți parametrii chimici, farmacologici, farmacodinamici, cît și acțiunile terapeutice ale medicamentului Boicil forte în diferitele afecțiuni, boli și suferințe unde poate fi aplicat cu efect maxim.

3. Să apară urgent broșura cu date științifice în limbile străine uzuale, în scopul popularizării acestei realizări a științei și creației românești pe plan mondial.

4. Să se facă prospecțiuni pentru exportul medicamentului în străinătate, cît și pentru tratamentul bolnavilor în țara noastră, contra valută.

5. Fabrica de medicamente „Terapia" din Cluj-Napoca să pună în farmacii și la dispoziția bolnavilor comprimatele Boicil forte, brevetate de mai mult timp și încă nevalorificate. Producerea lor se poate face foarte ușor, avînd la bază materie primă indigenă ieftină. Ele prezintă avantaj pentru bolnavi prin faptul că, pe lîngă acțiunea analgezică, vasoregulatoare, antispastică și anabolizantă, nu provoacă nici un fel de toxicitate sau reacție adversă și pot fi folosite de bolnavii cu dureri chiar și fără aviz medical, ca și aspirina, piramidonul, algocalminul etc. (care au și un grad de intoleranță), evitînd astfel bariera pusă noului medicament și relevînd adevărata eficiență prin cantitățile ce vor fi vîndute. Deci medicamentul se va afirma prin el însuși și calitățile lui terapeutice.

6. Să se creeze de urgență centrul metodologic de tratament și recuperare rapidă cu noul medicament românesc Boicil forte la Timișoara, care se află într-un stadiu înfiripat.

7. Să se încurajeze și să se publice cercetările științifice efectuate în acest centru, atît în țară cît și în străinătate pentru a se demonstra superioritatea acțiunii terapeutice a B.F.

8. Să se inițieze cursuri practice și demonstrații de eficacitate pentru medicii din țară, întrucît cei care nu cunosc metoda de aplicare a infiltrațiilor nu obțin rezultatele dorite.

9. Să se inițieze demonstrații practice cu medicamentul românesc în fața clienților străini care doresc să-l cumpere sau să-și trateze bolnavii în România, cît și pentru medicii specialiști în aplicarea medicamentului.

Ce e de zis ? Ce se poate face ? Aflăm, cu satisfacție, în ultimul moment, că sub conducerea C.N.S.T. colective de cercetători medici și biochimiști au extras substanța activă, au caracterizat-o și i-au stabilit formula, precizînd un lucru deosebit : această substanță are aplicații mult mai largi, ea însăși aparținînd unei clase foarte mari de produși naturali. Că noua tehnologie de produs „Boicil forte" este pe cale de a fi transferată industriei. Nu cumva ritmul e prea lent ? Iată, anii trec și clarificările vin, dar întîrzie generalizarea Boicilului. Sigur, Boicilul nu e un panaceu universal, dar e un medicament existent, foarte solicitat, cu largă aplicabilitate. Supunem atenției celor în drept această situație.

ADRIAN PĂUNESCU

Un fapt împlinit:

Valorificarea integrală a unor deșeuri din piele

Moldovean nu doar după părinți, ci și după locul nașterii, comuna Moldoveni din județul Neamț, Gheorghe Popa s-a apucat să-și cîștige devreme pîinea, intrînd prin anii '52 ca muncitor pielar la o întreprindere din Mediaș. După aceea, cum spune și cum nu ne e prea greu să pricepem, ascensiunea sa profesională poartă însemnele de muncă și perseverență ale unei întregi generații, omul despre care scriem devenind, pe rînd, maistru și inginer, încheind ciclul în 1963 prin absolvirea secției de pielărie a Facultății de chimie industrială din Iași.

E lesne de înțeles că prima parte a vieții, ajunsă astăzi în pragul a 43 de ani, Gheorghe Popa și-a petrecut-o împărțindu-se între fabrică și carte, găsind rareori răgaz pentru alte îndeletniciri, trecînd în dreptul concediilor de odihnă cuvîntul amînat și însurîndu-se, cum își aduce aminte cu nostalgie, „pe picior și cu gîndul în altă parte". Din 1973, recunoaște, viața sa a intrat pe alt făgaș, Gheorghe Popa devenind cercetător principal în Laboratorul de pielărie al Institutului de cercetări pentru piele și încălțăminte din București, unde i s-a întîmplat să găsească un colectiv de oameni serioși și pricepuți și un director, Dumitru Popa, pe care l-a simțit identic nu numai la nume, ci și la aspirații. În laboratorul respectiv s-a apucat, cum zice, „de unele invenții", afirmație modestă, pentru care stau mărturie mai multe brevete de inventator, cîteva de importanță deosebită pentru economia națională, asupra cărora vom zăbovi în cele ce urmează fără a intra, firește, în desimea detaliilor tehnice.

L-a preocupat și-l preocupă pe inginerul Popa problema materiilor prime secundare, altfel spus a deșeurilor, rămase de ordinul miilor de tone anual din procesul de prelucrare industrială a pielii, fie din egalizarea acestora („fălțuitură"), fie din înlăturarea părților marginale („stufuitură"). Cantități apreciabile de deșeuri care, încărcate în autocamioane, în foarte multe autocamioane, dată fiind greutatea specifică mică a materialului, luau pînă nu demult drumul gropilor de gunoi din afara orașelor. Gheorghe Popa s-a gîndit la recuperarea acestor materii prime secundare și a declanșat, ajutat de un colectiv de specialiști demni de ispravă, o cercetare în domeniu, plecînd în toată această îndrăzneală nu doar de la dorința de a contribui la realizarea unei importante sarcini economice și de la o bibliografie dintre cele mai ample, ci și de la o mai veche întîmplare din viața sa. În urmă cu ani, pe cînd lucra ca maistru la o unitate din Sighișoara, i-a fost dat, dintr-o greșeală sau dintr-o neatenție, care au însemnat pe atunci cam același lucru, să strice un butoi întreg cu soluție bazică de crom, în locul obișnuitei culori verzui procesul condus neștiințific relevînd o culoare de gri murdar. Griul acela, și-a adus aminte inginerul Popa peste timp, i-a sugerat precipitarea cromului din pielile tăbăcite, știut fiind faptul că ele conțin, de regulă, o parte proteică și crom.

Plecînd, ca prim pas, de la trista experiență de altădată, Gheorghe Popa și-a propus să separe, într-o fază inițială, cromul de partea proteică, transformînd ciasicele săruri de crom în sulfat bazic de crom, pe care l-a reintors în procesul de tăbăcire. Relatată așa, în doi timpi și trei mișcări, toată chestiunea pare să fi fost o floare la ureche, numai că lucrurile n-au stat deloc așa. A fost nevoie de o cercetare asiduă și complexă, de parcurgerea unui material bibliografic imens și de colaborări ziinice, brevetul de invenție aflat la temelia „Procedeului de obținere a sulfaților bazici de crom", nr. 63240/1 august 1977 cuprinzînd numele lui Gheorghe Popa, dar și pe acelea ale inginerului Dumitru Turtoi, asistent la Catedra de chimie anorganică a Institutului politehnic din București, și subinginerului Vasile Tănase. Brevetul amintit este unul din cele patru care s-au realizat în ultima vreme pe tema în discuție, titularul tuturor fiind Tăbăcăria minerală Jilava.

În paralel, colectivul de la I.C.P.I. s-a preocupat și de celălalt aspect al problemei, vizînd obținerea unor materiale folositoare din partea proteică a materiilor prime secundare, altădată aruncate și ignorate de industrie. A fost brevetat, cu numărul 62976/26 iulie 1975, „Procedeul de retanare a pielilor tăbăcite vegetal sau combinat pentru branțuri de încălțăminte", autori inginerii Gheorghe Popa, Constantin Pîrvuleț, Olga Cupcencu, Mircea Ciscan și subinginer Vasile Tănase, titular Întreprinderea de piele și încălțăminte „Pionierul", s-au obținut alte cîteva brevete, vizînd un agent de umplere, fixare și ungere pentru piele, un nou procedeu de neutralizare a pielilor, cu agentul de rigoare etc., în așa fel încît fostele deșeuri urmează să fie valorificate integral. Obținîndu-se, pe de o parte, hidroxidul de crom, pe de alta, cîteva substanțe extrase din conținutul proteic, cea mai importantă primind numele comercial de „Refix N.V.".

Desigur, fiind vorba de noutăți științifice dintre cele mai curajoase, unele dintre ele priorități pe plan mondial, nimic nu s-a realizat cît ai bate din palme. Au existat unele greutăți, dar inventatorii le-au învins de fiecare dată, chiar dacă de mai multe ori a fost nevoie s-o ia de la capăt. Poticnelile i-au descumpănit pentru un ceas sau pentru o zi, dar nu i-au dezarmat niciodată. Munca în echipă s-a perfecționat necontenit, reușind în cele din urmă să răpună nu doar dificultățile tehnice propriu-zise, ci și adversitățile, fie fățișe, fie voalate, ale unor confrați de breaslă. „Pentru a ajunge unde am ajuns, evoca inginerul Popa, am muncit 365 de zile pe an, dar am mîncat numai de vreo 60 de ori în același interval o masă caldă. Cel mai des am luat masa în oraș, asta vrînd să însemne că dejunul nostru a reprezentat nu o dată un sandviș, înfulecat în grabă pe platforma troleibuzului spre Politehnică, unde lucram cu Turtoi pînă noaptea tîrziu"..

Apreciind marile avantaje economice implicate de invențiile amintite, legate înainte de toate de reducerea considerabilă a importului de crom, materie primă deficitară pe plan mondial, precum și de prelungirea vieții încălțămintei dotate cu branțuri prelucrate cu „Refix N.V." cu un procent mergînd pînă la zece la sută, Ministerul Industriei Ușoare a dat dovadă de promptitudine, omologînd îmbunătățirile și metodele propuse de Gheorghe Popa și colaboratorii, reunind C.T.E.-urile și aprobînd investițiile noilor obiective, în sfîrșit, incluzînd în planul de investiții pe 1978 deschiderea unor secții de producție specializate, una la Tăbăcăria minerală Jilava, alta la Întreprinderea „13 Decembrie" din Sibiu. Firește, intră în discuție investiții substanțiale, dar, acestea au fost acordate și cuprinse în planul de stat pe anul în curs, autoritățile științifice chemate să-și exprime punctul de vedere declarîndu-se integral de acord cu concluziile cercetării de la I.C.P.I., la capătul căreia se află, cum spuneam, nu doar noutăți de ordin științific, ci și importante economii pentru industria țării, economii care se termină, în calculul unui an, cu multe zerouri.

De regulă, de la fundamentarea și publicarea în brevet a unei invenții se scurge, din păcate, mult timp pînă la punerea ei nemijlocită în practică. În cazul metodelor propuse de colectivul condus de comunistul Gheorghe Popa lucrurile au stat altfel, timpul a fost comprimat, iar avizele acordate cu repeziciune, relatarea de față încheindu-se nu doar cu obișnuitele laude la adresa inventatorilor, ci și cu cele îndreptate către conducerea ministerului care a înțeles că nou nu trebuie lăsat să mucegăiască sau să fie ajuns din urmă de alt nou, transpunînd în practică descoperirile realizate de cercetătorii bucureșteni în retorte sau ecuații.

EMIL NEGOIȚĂ

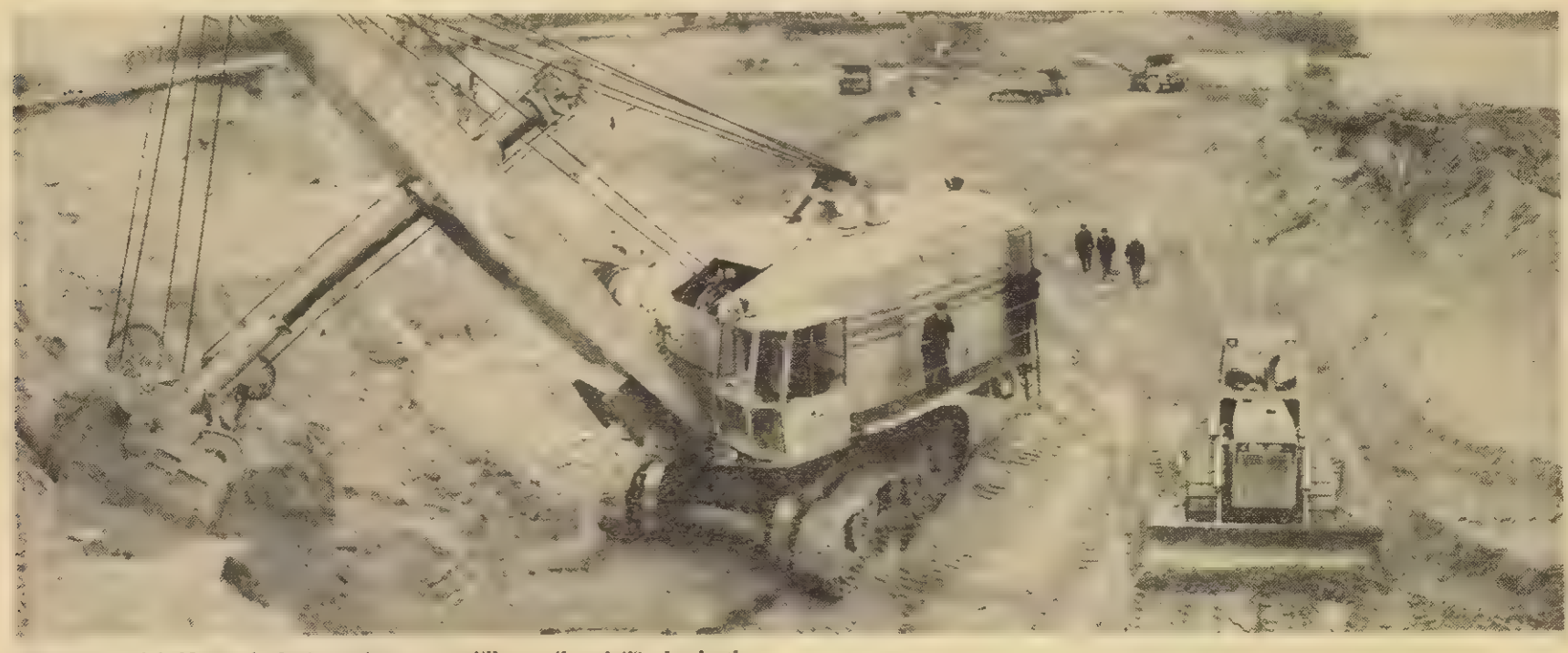

Excavatoare și buldozere în lupta pentru așa-numiții „pereți mulați" ai ecluzei

PORȚILE DE FIER II

La Ostrovul Mare, în mijlocul Dunării, pe șantierul celei mai tinere cetăți hidroenergetice a românilor – una din cele mai mari ale continentului și ale lumii — constructorii luptă cu iarna, cu o natură ostilă, înfăptuind exemplar legămîntul rostit în fața partidului, a secretarului său general

Iarnă grea la Ostrovul Mare, pe șantierul hidrocentralei Porțile de Fier II. Peste marele și nu tocmai marele ostrov (17 kilometri lungime, circa 3 kilometri lățimea medie), cerul Dunării atîrnă sumbru și greu, negru-fumuriu în plină zi. Undeva, într-un colț, de pe zarea neagră sclipește palid un astru mort, despre care nu știi dacă e soare sau lună. Atmosferă de țărm boreal, de noapte albă a Nordului, coșmar galactic în care arbori, oameni, jivine somnambulează între zăpezi terțiare, răscolite în vîrtejuri gigantice de vîntul care aleargă cu 40—50 de kilometri pe oră. Dunărea, totuși, rămîne calmă sub biciul năprasnic al Crivățului, care a înveninat dureros și aerul. O traversăm, ca să ajungem pe insulă, pe un pod de pontoane. Cînd calmul Dunării se va isprăvi, cînd pe ape vor începe să se încalțe ghețuri, podul va fi demontat. Insula-șantier va rămîne în brațele apelor, prizoniera lor, sufocată de cerul și valurile ce congelează, într-o izolare totală, într-un robinsonat care va ține pînă la primăvară. Singura legătură cu lumea vor fi șalupele, care vor aduce, din două în două zile, pîine și carne. Celelalte alimente, socotite să le ajungă constructorilor pînă la primăvară, cînd podul va fi remontat, se află, toate, în depozitele cantinei.

Sîntem pe șantierul celei mai tinere cetăți hidroenergetice a țării, una din cele mai mari ale Europei și ale lumii, operă a prieteniei româno-iugoslave, inaugurată la 3 decembrie anul trecut, în prezența tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito. O placă inaugurală montată aici, la Ostrov, o altă placă montată dincolo, pe malul sîrbesc, în dreptul comunei Prahovo, marchează, pentru memoria viitorului, acea zi de decembrie, ziua începutului marii construcții, a unui început care, de fapt, continuă, amplifică și îmbogățește o gigantică operă de îmblînzire a Dunării, concepută și săvîrșită de două popoare ce, dîndu-și mîna peste marele fluviu al continentului, înalță un monument al tehnicii veacului și, deopotrivă, un monument al prieteniei, pe care construcția o exprimă ca o metaforă. După marea hidrocentrală de la Porțile de Fier I, cea mai mare din Europa de mijloc și de apus, inaugurată cu cinci ani în urmă (hidrocentrală care, la 3 decembrie, livra sistemului energetic al României cel de-al 35-lea miliard kWh), noua cetate hidroelectrică de la Ostrovul Mare—Prahovo, amplasată la 80 km în aval, unde nu mai sînt munți, nu mai sînt „Porți de Fier", păstrează totuși același nume, ca un simbol. Cele două construcții se leagă, de fapt, nu numai simbolic, ele se pot citi, pe firul Dunării, în suită, compunînd un sistem de oglinzi, de ceruri așezate în trepte, care se leagă intenționat și intim într-o cascadă unică a luminilor. Coada lacului de acumulare născut de barajele deversoare (două la număr) ale Porților de Fier II va atinge barajul Porților de Fier I, noua oglindă fluidă întîlnindu-se astfel cu cealaltă, cu uriașul lac al primelor Porți (150 de kilometri lungime, 17 000 de hectare de apă), într-o Dunăre ce devine mare, o mare care începe din vrana Cazanelor, umplînd pilnia de țărînă și cer a cîmpiei româno-sîrbe. Cele două centrale ale Porților II, dotate cu cîte 8 turbine, cu o putere instalată finală de 432 MW (ce va îmbogăți cele două popoare cu un flux de energie de 1,2 miliarde de kWh anual), vor prelua o parte din sarcinile primelor Porți, obținîndu-se astfel o mai bună gospodărire a energiilor apelor. Cele două „Porți" își unesc destinul, supunîndu-și forțele unui singur centru de comandă și răspunzînd astfel, la modul ideal, unei simple și unice apăsări pe buton.

Deocamdată șantierul e încă la început, abia au sosit primii constructori, cei mai mulți oameni ai vechilor Porți, dar și ai Lotrului, ai Argeșului, ai Sebeșului, ai altor mari șantiere, oameni care, o dată descinși aici, încep să se caute, să se strige pe nume, să-și refacă vechi prietenii, vechi formații de lucru, ca și o colonie de păsări ce se adună, după ce au vîslit prin toate vînturile, prin toate zările, spre copacul-cuibar ce le-a decis existența. Existența lor, a celor mai mulți dintre ei, s-a decis la primele Porți, și, risipindu-se acum cinci ani pe alte mari șantiere, au intrat, auzind de noile Porți, într-o adevărată febră, și-au scris, și-au telegrafiat, și-au trimis mesaje verbale, s-au adunat în cete de pelerinaj, reeditînd călătoria în timp spre porțile ce le-au deschis, cu ani în urmă, gustul marii construcții, pasiunea marii creații.

Colonia constructorilor este un mic oraș. Un oraș de cabane-vile, toate frumoase, mari, cu etaj, cu încălzire centrală și apă curentă, un oraș cu aer de stațiune, dar un oraș cu un aer cam rece, cu o anume asprime, indifenibilă la început, apoi lesne de explicat, cînd observi că ferestrele n-au perdele, că balcoanele n-au hîrdaie cu flori, că totul, cu un cuvînt, e bărbătesc, auster, sever, cu ceva de chilie sau de bivuac de campanie, ca un loc în care trăiesc doar ei, doar constructorii, doar bărbații. Femeile au rămas acasă, cele mai multe la Drobeta-Turnu Severin, se întîlnesc cu soții lor doar simbăta, cînd autobuzele sau șalupele îi duc și pe ei acolo. Munca, în această etapă de început a șantierului, cere doar forța bărbaților, a excavatoriștilor, a buldozeriștilor, a șoferilor de camioane grele, cere putere, cere rezistență fizică, cere mușchi și nervi pe măsura unor condiții aspre, a unei naturi vrăjmașe. Sînt geruri năprasnice (au fost și zile cu 22 de grade sub zero !), mai e și vîntul, mai e și nisipul, nisipul pe care vîntul îl răscolește de sub zăpadă, terenul insulei e nisipos, tot timpul ochii oamenilor sînt roșii, arși de nisip, tot timpul urechile le sînt înfundate, astupate de adevărate dopuri de nisip.

Totuși, macaragiul Marin Danciu și-a adus aici și nevasta. Nevasta lucrează în cadrul sectorului administrativ al șantierului. Cel ce mi-l recomandă pe Danciu, tînărul inginer Petre Dinu, șeful lotului de mecanizare auto, zice că el, în ce-l privește, n-ar fi putut proceda la fel, nu fiindcă nevasta l-ar fi fost mai fragilă sau mai „cocoană" (știe și ea ce-i șantierul, a lucrat împreună cu el la vechile Porți), ci fiindcă profesia ei, cea de matematician-cibernetician, nu-și are încă, aici, la noile

Deocamdată, șantierul e încă la început...

ANCHETĂ SOCIALĂ

Dar copiii ce vină au?

Faptele ce vor fi comentate în acest reportaj-anchetă dovedesc consecințele iresponsabilității, avariției și comportării imorale. Ele sînt prezentate, pe cît posibil, în amănunt nu de dragul obținerii de priză la cititori sau din gîndul de a le specula caracterul fie bizar, fie, din păcate, pitoresc, prea pitoresc.

Încă din anul 1967, la vîrsta de 15 ani, Sandu Elena, provenită dintr-o familie nu tocmai închegată, s-a încurcat bine de tot cu Sandu Ion, un fel de șef al băieților din cartier. Nici familia fetei și nici cea a băiatului n-au găsit altceva de făcut decît să hotărască, peste capul tînărului cuplu, că „se vor căsători cînd fata va termina clasa a VIII-a". Cu dispensă de vîrstă, cei doi s-au căsătorit în anul 1969. Viața își urmează legile ei firești și în anul 1970 s-a născut Carmen Luminița, iar în 1972 Carmen Violeta. Familia, în care dragoste n-a prea existat, a locuit mai întîi la părinții Elenei, apoi la părinții lui Ionel (zis și Nelu). Părinții băiatului au o stare materială bună, au casă, 5 vaci iar bătrînul — care relatează amatorilor ieftine amintiri de război — lucrează și acum, la 65 de ani, pe un camion la depozite de lemne. Sandu Ion, ruia îi vom spune tată căci nu auem altă expresie, un tînăr violent, arogant și prost crescut, ne spune — semnatarului acestor rînduri și maiorului Vasile Sîrbu de la circumscripția 2 miliție — că muncește de mic pe marile șantiere ale patriei, dar că de 2 ani, milos din fire, s-a hotărît să ajute marea familie ce o constituie Bucureștiul, în calitate de taximetrist. Dacă ne-ar fi dat și cîteva palme în incinta circumscripției 2 miliție nu ne-am fi mirat absolut deloc. În aceeași incintă, așteptînd să intre să discute cu noi, și-a înjurat și bătut soția.

Situația grea și precară a celor doi copii ca și interminabilele scandaluri și procese între cele 3 familii au condus la concluzia — pe care o considerăm oportună ca principiu — de a fi toți invitați la miliție și rugați să decidă ceva folositor copiilor și chiar lor,

Porți, terenuri de aplicație. Aici și acum, în această etapă de început a șantierului, primează trinta aprigă cu pămîntul, bătălia pieptișă cu natura ostilă.

Discuția cu cei doi se petrece pe țărmul Dunării, într-o clipă din pauza de prînz. Aici, pe țărm, macaraua-gigant comandată de Danciu (care acum, în pauză, a coborît din cabină, și în timp ce vorbim, își tot lovește una de alta mîinile înghețate) bate cele dintîi palplanșe ale marelui batardou celular în incinta căruia se va construi barajul. Sînt foarte greu de bătut, adică de înfipt în pămînt, aceste palplanșe, aceste scînduri metalice ce se vor țese strîns pe sute și sute de metri, coborînd de pe țărm spre zarea fluviului, e foarte greu, zice Danciu, fiindca solul e numai marnă, și marna asta se tasează, trebuie eforturi în plus ca s-o birui, trebuie utilaje speciale, nu mai ajung, ca la vechile Porți, vibrosondeuzele, e nevoie și de vibrosonete diesel și de ciocane pneumatice. Da, toate aceste utilaje există, dar mai există și gerul, gerul care nu e înscris în graficele de lucru, nu-i prevăzut, și dacă gerul ăsta e mare, dacă termometrul coboară sub minus 15 grade (și în iarna asta a coborît, cum ziceam, și sub minus 22 !), motorina îngheață, utilajele nu mai pot lucra, timpul pierdut trebuie recuperat prin ore peste program, prin eforturi în plus. De ce și-a adus nevasta aici ? Tocmai de-aceeea, adică din cauză că nu o dată, în cursa asta contracronometru, în competiția asta cu gerul, mai trebuie să rămînă pe șantier și simbăta, și duminica. Nu, nevasta nu rămîne cu el, n-are de ce să rămînă, ea simbăta se duce la Severin, au un băiat, un băiat mare, de 21 de ani, lăcătuș la vechile Porți, are și el nevoie de o cămașă curată, de o mîncare caldă. Om de 49 de ani, macaragiu din 1952, mehedințean de fel, Danciu a lucrat și la Hunedoara, la construcția blumingului, și la Rovinari, la deschiderea minei, și la vechile Porți, apoi pe șantierul Sistemului energetic Cerna-Motru-Tismana, de unde a venit aici. De fapt, a dat ocol României de cîteva ori, a făcut turul țării din șantier în șantier, și, dacă-i pare rău de ceva, este că n-a mai trecut prin aceleași locuri, să le mai vadă cum arată. El, ce să-i faci, asta-i viața constructorilor, drumurile lor sînt mereu altele, ca și drumurile unor păsări care n-ar mai relua aceleași itinerare, fiindcă, de fiecare dată, constructorii caută loc nou în care să se așeze. Cînd au isprăvit de meșterit cuiburile, cuiburi nu pentru ei, ci pentru alții, zboară iar, în altă parte, de unde o iau de la început. Cea mai puternică amintire, din toți acești ani ? Cea mai recentă, dintre cele mai puternice, este ziua de 3 decembrie, cînd ei, constructorii noilor Porți, au primit aici, pe insulă, vizita tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito. Nu-i prima oară cînd l-a văzut și l-a ascultat pe secretarul general al partidului, l-a mai văzut și la vechile Porți, în '72, cînd hidrocentrala a început să producă la întreaga-i capacitate, l-a mai întîlnit, tot acolo, și-n alte rînduri, acum l-a revăzut aici, la punerea pietrei de temelie pentru noua cetate a energiei, și fiecare din aceste întîlniri a însemnat pentru el, macaragiul Danciu, care lucrează cu aceeași macara-gigant din anul 1965, prelungindu-i viața (deci necasînd-o acum doi ani, cum scrie la cartea tehnică), un eveniment atît de puternic, de dens, de incandescent în substanța lui, încît nu s-a oprit atunci, n-a înghețat la pragul acelei clipe, ci a continuat să trăiască, la fel de fierbinte, în amintiri. Și nu numai în amintiri, ci, înainte de toate, în fapta muncii, în fapte care, după astfel de întîlniri, au căpătat perspective noi, nu o dată chiar cursuri noi. Uite, vedeți, acolo a fost tribuna oficială a zilei de 3 decembrie, acolo, pe dîmbul acela de loess înghețat, sub care se cască acum groapa fundației viitoarei centrale electrice. La 3 decembrie fundația asta nu exista. De la 3 decembrie s-au excavat primele șase sute de mii de metri cubi de pămînt (dintr-un volum total de 14 milioane), desferecindu-se, pentru prima oară, coerența de eră a rocilor insulei, rămase acum într-un echilibru nesigur, atît de fragil încît ți-ar fi frică să spargi de peretele de pămînt nisipos un ou. Da, se lucrează greu și la fundații, acolo nu mai e vorba de marnă, ci de terenul nisipos și moale, în care șenilele utilajelor se înfundă. Solul e atît de moale, de friabil, că, dac-ai picura de sus un strop de acid, întreaga groapă s-ar face efervescentă, ar arde cu fum pînă-n fundul pămîntului. Întrebați-l, zice Danciu, pe Ștefan Alexandru, băiatul acela de pe excavatorul de 3 metri cubi, o să vă spună el cum e cu solul pe care-l sapă, o să-i ocărască, și încă bine, pe cei care i-au trimis un excavator cu șenile înguste, bun pentru stîncă, nu pentru nisip, apoi, dacă între timp n-o să se termine pauza de prînz, o să vă spună ce a însemnat, pentru el, ziua de 3 decembrie. Eu nu v-o pot spune în locul lui. Eu doar atît vă pot spune, că, începînd de atunci, deși solul e moale și șenilele sînt înguste, el excavează zilnic cam de două ori mai mult ca înainte. Eu vreau să vă spun, cu alte cuvinte, că noi, cei de-aici, de la Ostrovul Mare, ne-am angajat, la 3 decembrie, să muncim foarte bine, și că acest angajament l-am luat în fața partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, deci orice s-ar întîmpla, oricît ar fi de greu și cu terenul, și cu iarna, și cu cine știe ce-o mai veni, angajamentul va fi respectat cu sfințenie.

Ștefan Alexandru, băiatul acela de pe excavatorul de 3 metri cubi

Eu atît am avut de spus, încheie Danciu.

Pauza de prînz s-a terminat. Danciu se urcă în cabina macaralei, începe să bată palplanșele, să le înzidească în digul de deviere a Dunării, bum !, bum !, bum ! se aud loviturile înfundate, grele, amplificate de cerul înalt al apelor, bum !, bum !, bum !, în același ritm, sonor, sacadat, egal cu sine, fie că ninge, că nu ninge, că bate vîntul, că termometrele scad alarmant spre minus 15 grade. În uriașa groapă de fundație a centralei, strîngînd de maneta mașinii ca de un hăț, excavatoristul Ștefan Alexandru se chinuiește să smulgă copitele nărăvașe, mult prea înguste, ale șenilelor, din loessul moale în care s-au înfundat, reușește, mașina se ridică voioasă în două picioare, botul cu dinți de oțel mușcă adînc din pămîntul amestecat cu zăpadă. Alte excavatoare se rotesc prin preajmă, mai încolo se luptă cu solul abraș niște buldozere, harnic conduse de un Ion Trușcă sau un Mihai Chirulescu, mai încolo fornăie pe nas niște Belaz-uri, înglodate și ele, prea grele cînd sînt încărcate (47 de tone) pentru terenul moale, care le prinde ca-n clește roțile, dar, iată, șoferul Nicolae Guran izbutește să se desprindă, mașina pornește, cu un claxon ca un chiot vestind victoria. Îi răspunde, de undeva, de pe Dunăre, sirena unei drăgi ce extrage balast. În biroul său, directorul șantierului, ing. Pavel Misaroș (și el constructor al vechilor Porți, venit aici după un ocol transilvan, de pe marele șantier hidroenergetic de la Tarnița), discută cu Ion Barbu, adjunctul, despre săpăturile pentru așa numiții „pereți mulați" ai ecluzei, prevăzute a începe în curînd. Ecluza, care va fi implîntată în plină Dunăre, pe „cursul mare" al fluviului, cum se spune, va traversa, într-o latură, insula, retezînd din ea, micșorînd-o. Va fi singura modificare a geografiei locului, care, în rest, nu va mai pierde nimic. N-o să dispară nici satul Ostrovul Mare, sat bătrîn, alcătuit din vreo două sute de case, aflat undeva, la cîțiva kilometri de colonia constructorilor. Din pragul unor căsuțe arhaice, cele mai multe din lemn, tineri țărani privesc cu atenție, cu ochi aprinși, spre cele ce se petrec pe șantier. Mulți dintre ei s-au și prezentat la biroul serviciului personal al coloniei, oferindu-și serviciile, și, evident, aceste servicii au fost primite, unii deja lucrează, repartizați pe lîngă meșteri vechi, veniți de la vechile Porți.

Așadar, se lucrează intens în puncte cheie, la batardou, la digul de deviere a Dunării, la excavații centrale, la excavații port-aval și ecluză ; așadar, șantierul e ca un cîmp de bătaie abia deschis, dar în care asalturile, de pe acum, se vădesc decisive. N-au trecut decît cîteva săptămîni de la 3 decembrie, ziua inaugurării construcției, și succesele bătăliei pentru supunerea fluviului au și început să apară. Angajamentul luat în fața partidului, a secretarului general, se împlinește. Cu pasiune, cu tenacitate, cu abnegație, cu eroism. Ca orice legămînt făcut în fața omului cel mai iubit al acestei țări. Ca orice legămînt al românilor — popor de constructori — rostit în fața primului constructor al României socialiste.

ILIE PURCARU
Fotografii de ION PREDOȘANU

Zori

Viața-i mult prea complicată pentru a
putea rămîne, degajat, în mreaja unui singur
creier — sub chipul de concept, sau, poate
chiar de formulă. Căci, pe ici pe colo
sînt prea mari ochii plasei : amănuntul
intuit îi scapă de cum clinteşti întregul.
Sau e prea deasă sita și atunci
nu se întrezărește volatilul real
dealtfel schimbător cu fiecare clipă.
Trebuie să disperi, neputincios
din cauza aceasta — căci
oricît ești de inteligent, pe de o parte,
bijbîi ca fel de neajutorat în orbul spațiu
necunoscut, de umbră, din celelalte părți,
și-n inimă-ți revine larăși disperarea.
Există consolare ? Poate nu-i
și nu va fi atîta vreme cît
prin labirinturi rătăcești, condus de firul
mereu tot rupt al zestrei de frînturi.
Dar, consolează-te, căci nu ești singur !
La fel rătăcitor e fiecare ; toți purtăm
o flăcăruie doar, prin întuneric nepămîntean... Privește : din focurile-ngemănate
răsar de-acuma totuși zori.

SZEMLÉR FERENC
În românește de GELU PĂTEANU

ACIOBĂNIȚĂI : Floricica II

celor maturi. Cît de maturi, se poate vedea.

Lăsînd la o parte mărunte fapte care se bat cap în cap și care, de fapt, nici n-ar trebui să prezinte importanță pentru nimeni, lucrurile stau așa. De anul trecut, Sandu Ion, tînărul și fericitul posesor al unei „Dacii 1 100", a început să se plictisească de soție, sau s-o vadă cu tîrziii ochi ai rațiunii. Nu gătește, nu îngrijește copiii bine și nici nu stă prea mult în vreun serviciu. Ba mai mult, merge prea des în vizită la părinții săi. Încep invectivele, insultele și jignirile nu întotdeauna reparabile. Apoi, Ionel (Nelu) devine brusc rece față de soție și aceasta, perseverentă fiind totuși, află că la mijloc este vorba de o prietenă „recrutată" de istețul taximetrist de la Fabrica de confecții și tricotaje București. Se numește Puiu Emilia și este din comuna Vișani, județul Brăila. Este măritată acolo în comună dar s-a despărțit (în fapt) de soț și a luat calea Bucureștiului. Deși de necrezut, Puiu Emilia își prezintă noul „soț" părinților la ea în comună și aceștia doi își dau un irresponsabil consimțămînt la căsătoria celor doi. Soția legitimă și noua pasiune a taximetristului schimbă între ele cuvinte grele și lovituri. Nemulțumit, Nelu (pentru soție), Ionel (pentru cealaltă), își roagă consoarta pe ton categoric să-și ia copiii și să se mute la soacra sa și mama soției. Președintele Tribunalului sectorului 1 emite, cum este și normal, o ordonanță pentru reintegrarea în locuință a soției practic alungate. Așa se face că în preajma Anului nou, ofițeri superiori ai circumscripției 2 miliție s-au dus la domiciliu pentru a reintegra, la domiciliul lor de drept, o mamă și doi copii. De primit, Nelu a primit-o dar i-a interzis accesul la baie și la toaletă, i-a luat butelia de aragaz dar, în compensație, nu i-a mai dat nici un lemn. Neavînd ce face, soția s-a întors la domiciliul mamei sale. Cine s-a mutat în locul ei ? Puiu Emilia. Din nou de necrezut dar acesta este adevărul. Părinții lui Sandu Ion, oameni în vîrstă, cu palme asprite de muncă pentru bunăstarea lor, în treacăt fie spus, au admis o asemenea faptă deplorabilă pentru profilul moral al oricărui om. În limitele legalului se vor lua măsuri drepte și urgente : Puiu Emilia va fi trimisă în comună la soțul legal, căci Capitala nu trebuie să devină locul de destrăbălare al unor oameni certați cu normele elementare ale moralei. Soția și cei doi copii vor intra din nou în locuința de drept. Maiorul Vasile Sîrbu, nu doar un bun ofițer de miliție, ci și un foarte bun educator, le-a vorbit celor prezenți atît de părintește încît chiar și pietrele de pe Paring ar fi luat-o la vale. Mama, din care nu facem chip cioplit, plînsă toată, a cerut reintegrarea în domiciliu în condițiuni cît de cît bune. Și, a adăugat, dacă se poate, v-aș ruga să-i rugați pe socrii mei aici prezenți să se poarte frumos cu copiii. Socrul, prezent, a spus tare: „Lăsați-mă să plec, n-am dat de mîncare la cai și la vaci". A plecat, ducînd după el o meschinărie ce nu-i poate fi scuzată de vîrstă. Soția sa a promis tot sprijinul căci, „tovarășe, și eu l-am luat pe al meu cu trei și știu ce înseamnă asta". Grea dîră de tristețe ducea după ea această femeie.

„Dar dumneata, Sandu Ion, ce pretinzi concret și cum vezi soluționarea situației copiilor dumitale ?" Iată răspunsul transcris exact : „Fosta mea soție (deși instanța nu s-a pronunțat asupra situației lor civile) să nu-mi ponegrească iubita la locul ei de muncă, la Fabrica de confecții și tricotaje București. Ea, Puiu Emilia, m-a înțeles de fiecare dată și nu mă despart de ea orice ar fi. Mai bine plec pe Muntele Găina și mă fac haiduc. Fosta mea soție poate să vină în casă dar sînt două camere tip vagon și eu într-una bag chiriaș. Trebuie să se gîndească și la dreptul de fericire al altora nu numai al ei și al copiilor ei. Nu uitați — am chitanțe, plătesc bani pentru ei și sînt liber".

Apoi, viitorul haiduc de pe Muntele Găina a plecat înjurînd printre dinți.

Fapte cu totul și cu totul reprobabile generate de inconștiența unor maturi, de lipsa de discernămînt a unor tineri, de lăcomie și lipsă de morală. Dar copiii ce vină au ? Poate dreptul la fericire al unui părinte să ocolească fericirea copiilor săi ? În cazul de față se pare că da, dar sîntem datori să facem totul ca în calea acestui drum să așternem barierele morale de care dispune societatea noastră. Și spunînd acest lucru, ne gîndim și la necesara intervenție pe care trebuie s-o facă colectivele de muncă în care acești trăiesc și muncesc.

E. SAVU

Grație „Nufărului" se clatină o cunoscută zicală: rufele se spală în familie

Predarea la centrul din apropierea locuinței ; transportul la unitatea care prelucrează ; marcarea (se face cu acul, deocamdată) ; împărțirea pe feluri de obiecte și constituirea șarjelor ; spălarea ; plierea ; refacerea comenzilor pe baza marcajelor ; împachetarea ; expedierea spre centrul unde rufele au fost predate ; predarea lor clientului — iată principalele faze prin care trece un obiect încredințat unei unități „Nufărul" spre spălare sau curățare. Operații deloc simple chiar dacă în ultimii ani o comandă se poate onora în 24 de ore sau în 72. Aceasta este starea de urgență ca să spunem așa — în mod obișnuit spălatul sau curățatul durînd între 8 și 18 zile.

Ne-am propus să pătrundem, atît cît se poate, în intimitatea activității desfășurate de „Nufărul" pentru că în cadrul unui context favorabil dezvoltării serviciilor pentru populație această formă modernă, eficientă și, s-o recunoaștem, cu prețuri pe deplin accesibile, a cîștigat tot mai mult teren, și-a creat un renume ce nu trebuie neglijat. Sîntem cu toții martorii, uneori, ai unor inițiative bune — ne referim la serviciile pentru populație — care apoi se pierd pe drum sau decad din cauze nejustificate Pentru început un scurt interviu cu tovarășa Adriana Teodorescu, director adjunct al Întreprinderii „Nufărul".

— *Prezentul material va fi găzduit de pagina „Fără prejudecăți..." Deci : ce prejudecăți credeți că există în legătură cu munca „Nufărului" ?*

— Cred că nu toată lumea știe că sîntem o unitate industrială. Nu ne umflăm ca o gogoașă într-un sezon și ne dezumflăm în altul. Capacitatea mașinilor este una singură, planurile de producție se schimbă, normal, dar după criterii temeinice. Apoi, „Nufărul" nu-și poate permite să strice sau să piardă vreun obiect fie doar și pentru faptul că în aceste cazuri se plătesc imputații. O altă, hai să-i spunem prejudecată, ar fi aceea că putem fi lesne păcăliți. Se pierde un obiect, se mai întîmplă. Ni se cer uneori despăgubiri, pentru o haină obișnuită, chiar și 22 000 lei. Se pretinde că a fost procurată din import, că n-a mai fost purtată, sau că a reprezentat un obiect unic. S-a ajuns în cîteva rînduri la tribunal deși beneficiarul ar fi trebuit să înțeleagă că avem normative după care plătim despăgubiri, că n-o facem de capul nostru.

— *Se aud voci care susțin sus și tare că spălați lenjeria cu clor, că din această cauză ea se rupe foarte repede. Ce aveți de spus ?*

— Spălăm rufele cu un detergent special tip „Nufărul". El a fost realizat de tehnicieni români și este cît se poate de competitiv pe plan mondial. Notați ce conține : altdetal, acid acetic, glicerină, borax, carboximetil, celuloză și azurol, acesta din urmă dînd strălucire cămășilor. Nu folosim clor, aceasta este situația

— *De ce întreprinderea se numește „Nufărul" ? Cîte unități sînt în București ? Cîte obiecte se spală și curăță într-un an ? Atît, deocamdată.*

— Se numește așa pentru că de felul lui nufărul este alb. Eu am văzut nufăr mov doar la Oradea, la băi, dar acolo avem de-a face cu ape termale. Că veni vorba de culori : în unitățile noastre se lucrează în fiecare zi o culoare. Avem 12 culori. În București sînt 60 de unități tip „Nufărul" — răspuns la a doua întrebare. La a treia : 20 000 000 de obiecte.

— *Ce obiecte nu se primesc la „Nufărul" ?*

— Ciorapi și batiste. Nu primim, pentru că nu ni se aduc decît în mod excepțional lucruri pentru copii mici.

— *Ce fapt de muncă emoționant ați dori să relevați înainte de a merge prin cîteva unități ? O ultimă întrebare : care sînt raporturile dumneavoastră cu industria textilă gîndindu-ne la uriașa ei diversificare din ultimii ani ?*

— După cum v-am mai spus la curățat se marchează cu acul. Seara, după orele 21, cînd centrele „Nufărul" se închid, dincolo de obloane se lucrează în continuare. Se marchează cu acul. Nu puțini dintre oameni apelează și la sprijinul unor membri ai familiilor lor. O familie cu ace în mîini lucrînd pentru buna servire a clientului este, sînt convinsă, o emoționantă faptă de muncă. În legătură cu raporturile noastre cu industria textilă. Realitatea este că marea ei diversificare ne-a ridicat și ne ridică probleme. Însă, în ultimul timp, colaborăm foarte bine. Grație acestor bune raporturi nu mai este posibilă degradarea reverelor la costumele date la curățat. Este, firește, un exemplu.

★

Întreprinderea „Nufărul" avînd sediul în cartierul Militari are toate datele unui obiectiv industrial modern. Aici, dealtfel, se spală și se curăță circa 55 la sută din totalul cererilor din Capitală. Adică 10 000 kg rufe se spală și 3 000 kg haine se curăță. Aflu că tendința este creșterea numărului centrelor, repartizarea lor rațională în municipiul București. Din păcate deși investițiile sînt generoase, unitățile „Nufărul" a căror oportunitate nu mai trebuie demonstrată nu au regimul unităților social-culturale. La proiectarea noilor cartiere, proiectanții arată, pe baza studiilor, unde ar fi bine să fie amplasat centrul, dar loc nu se acordă. Atunci încep lungi tîrguieli, cereri peste cereri și alte fapte în evidență contradicție cu realitatea. În cartierul Floreasca, unde nu există nici un centru, proiectanții au propus nu mai puțin de 7 variante de amplasare dar nici una nu este posibilă. Trebuie ca aceste lucruri să stea în atenția forurilor competente căci nici în cartierele 1 Mai, Chirigiu, Colentina nu există încă centre „Nufărul" și nevoi există. Se prevede că în 1990 să se ajungă ca fiecare locuitor al Capitalei să spele prin centrele „Nufărul" 10—11 kg rufe și să curețe 8—9 kg. Față-n față cu cifrele actuale (3,5 la spălat și 2 kg la curățat) ne aflăm în fața unei perspective cu adevărat amețitoare Există deja o tehnologie excelent cotată pe plan mondial — de pildă în ultimul timp rufele nu mai miros a săpun ci degajă un ușor parfum — degresatul se face cu ușurință, există oameni pricepuți, harnici și conștiincioși. „Lucrez la centrul „Nufărul" de pe Calea Moșilor din 1968. Mă cheamă Zamfir Ioana și lucrez la mașina de curățat. Este un obiect pe care îl iubesc foarte mult. Dacă primind un costum la curățat pot să-mi dau seama, în linii mari, ce fel de om este purtătorul lui ? Da, de cele mai multe ori. Un costum de gabardină cu manșete la pantaloni ne face să ne gîndim la un om vîrstnic și, poate, singur". „Mă cheamă Ghițeanu Ecaterina, lucrez și eu în această unitate de 10 ani. Secretul muncii noastre ? Mîna, cetățene reporter. Din experiența mea vă pot spune că un cearșaf adus cu regularitate la „Nufărul" se uzează în circa 6 ani, iar o cămașă în 4".

Noua unitate „Nufărul" din cartierul Berceni

Responsabilul unității de pe strada Negustori, poate cel mai bine cotat în București, se numește Constantin Dumitru și ne spune că primăvara au la spălat sau la curățat rufele și hainele subțiri, iar toamna pe cele groase, adică invers de cum ar trebui. Logic paltonul trebuie curățat primăvara și pardesiul iarna. Avem însă, ne-a spus Constantin Dumitru, o singură logică : foarte buna servire a clientului. Renumele de care se bucură această unitate, numărul extrem de mare al solicitanților o dovedesc cu prisosință — ne fac să oprim comentariile aici.

Cea mai nouă unitate productivă de tip „Nufărul", de pe strada Emil Racoviță, este complet mecanizată și deservește întreg cartierul Berceni — în realitate un adevărat oraș. Se spală în 16 ore 1 000 kg și se curăță 300 kg. Aceasta ar însemna 6 500 de cămăși și 150 de costume.

Desigur „Nufărul" nu a ajuns la perfecțiune dar rîndurile acestea se vor un omagiu despre prețuirea reală de care se bucură și acești oameni. La urma urmei, cum plastic se exprima șeful serviciului plan-dezvoltare al Întreprinderii, tovarășul Avram Maricel, „Nufărul" contribuie într-o măsură tot mai apreciabilă la clătinarea vechii zicale potrivit căreia „rufele se spală în familie".

EUGEN SECELEANU ■

Aproape două minute din viața unui film

— Vrem să vă vedem la lucru. Puteți face abstracție de noi ?

— Cu bucurie. Numai dumneavoastră mai lipseați de aici.

Ovidiu Gologan, directorul de producție al filmului **Cianura și picătura de apă**, film, evident, polițist, dar, după cît se pare, și psihologic, palpitant dar și cu implicații sociale, adaugă :

— Însă nici un cuvînt despre intrigă. Să o descopere spectatorii singuri.

Și eu și colegul meu Ion Predoșanu promitem. După cum se vede, ne și ținem de cuvînt.

Intrăm într-o încăpere de vreo 20 de metri pătrați unde se învîrtesc cum pot aproximativ 15 inși. Iurie Darie, cu scenariul în mînă, repetă de zor. Ștefan Bănică îl privește cu milă :

— Ascultă la băiatu ! Nu asta-i soluția. Glu — ta — cid ! Ai auzit ? Repetă după mine : Glu — ta — cid !

Iurie Darie e gata să-i sară în cap.

Lui Bănică i se rupe un nasture de la cămașă :

— Mariana !

Costumiera Mariana Pal i-l coase la repezeală.

— Mersi, dragă.

Agitația ia proporții. Se întind cabluri, se măsoară cu o ruletă distanța de la aparat la actori, se măsoară intensitatea luminii cu exponometrul, se mută de colo colo tot felul de obiecte. Cu barba vîlvoi, îmbrăcat într-un costum de blugi, regizorul Manole Marcus vrea să pună din nou mîna pe situație.

— Liniște, vă rog !

— Liniște că nu se vede, îl îngină unul.

Urmează o privire nimicitoare în direcția respectivă.

— Pune pelicula pe calorifer, poate se mai lungește, în sfătuiește cineva pe operatorul Dan Niculescu. Acesta însă polemizează cu ajutorul său, Ion Bechente.

— Nu mai intră, nu mai iese nimeni!

— Cine da, da, cine nu, nu !

— Cei care n-au treabă să treacă lîngă aparat.

Numai Ștefan Bănică, Victor Rebengiuc, Mihai Dobre și Iurie Darie rămîn în cadru. Ceilalți ne înghesuim pe vreo 5 metri pătrați.

— Liniște, vă rog ! Repetiție !

— Dă-i drumul !

Cei patru actori își spun replicile și fac gesturile impuse de scenariu.

— Stop ! Fănică ! Invers să ieși ! Tu ieși primul !

— 'Nțeles !

— Și să știi că lucrăm serios. Fără fanfasticuri !

Iurie Darie, potrivit scenariului, trebuie să bea un pahar cu apă. Îl duce la gură. Probabil că lichidul stă cam de mult în pahar pentru că Iurie Darie se strîmbă.

— Ce e ?

— E apă, își dă cu părerea unul de pe margini.

— Și ce-ai vrea să fie ? Spune tu sincer, Iura, ce-ai vrea ?

— De unde ați adus-o ?

— De la fîntînă. Vrei adresa ?

— Liniște. Rebi, de ce te miști așa ? E mai bine dacă vii de-acolo ! Hai ! Noch ein mal.

— Liniște !

— ...că nu se vede, îngină din nou glasul neidentificat.

— Las'că te văd eu și n-o să-ți fie moale !

Altul comentează în surdină :

— O să mă întrebe vecinii : cum ai lucrat la filmul ăsta ? Că nu te vezi deloc !

— Atenție, Iura ! Alb, fără pauză. Apoi din piept. Hei, ce faci acolo ? Unde ți-s ochii ? Victore, îl lași să-și spună textul și pe urmă intri tu. Da ?

— Oui.

Repetiția durează vreo jumătate de oră. Nu se spun mai mult de zece replici.

— Gata copii ! Filmăm !

— Camera gata !

— Bagă magnetofonul !

— Cum îi dau drumul ?

— Simplu : apeși pe clapă.

— Da, dar pe care ?

— Hai că a luat-o !

Secretara de platou Domnica Rădulescu ține în dreptul aparatului de filmat o clachetă pe care scrie : Cianura. Regia — Manole Marcus. Imaginea — Dan Niculescu.

— Atenție !

— Cianura 528 filmat 1. Clac !

Aparatul de filmat începe să bîzîie.

— Nici un clac ! Stop.

Presimt că Manole Marcus o să explodeze. Dar nu se întîmplă nimic. Buna dispoziție a acestor oameni îi ferește de descărcări violente, și e un semn al bucuriei de a crea, sentiment pe care îl cunosc și cei care nu apar nici măcar pe generic.

— Domnica !

— Da.

— Ai cronometrat ?

— Nu.

— Înc-o repetiție. Cronometrăm !

— Aproape două minute.

— Asta cît face ?

— N-ajunge pelicula să tragem „șnur". N-am adus decît casete de 60 de metri.

— Nu-i nimic. Filmăm altă scenă.

Pe o masă, perfect întins pe spate, Ștefan Bănică a adormit.

GEORGE ARION ■

Regizorul Manole Marcus (primul din dreapta) pregătește o secvență din viitorul său film, secvență în care îl recunoașteți pe actorii Victor Rebengiuc, Iurie Darie, Ștefan Bănică.

În țara de sus, în soarele cîtor de-a bour cînt

La Suceava, sus în cetate, deasupra orașului, statuia lui Ștefan cel Mare, profilată pe cer, veghează un ținut de legendă și de mari împliniri. Frumusețea și curățenia plaiurilor i-au împrumutat omului acestor locuri, aceleași virtuți. „Să ne gîndim că la ediția întîi a Festivalului național „Cîntarea României", au concurat nu mai puțin de 2 300 formații artistice și interpreți individuali", ne spune tovarășul Alexandru Toma, președintele Comitetului pentru cultură și educație socialistă al județului Suceava. „Am obținut 42 de premii, situîndu-ne pe locul III între toate județele țării. Desigur, avem și performanțe. Nu ne putem deci mîndri cu premiul I al corului din Putna, cu premiul I al compozitorului Ștefan Pintilie și al poetului Marcel Mureșanu, cu premiul I la pictură de amatori. Un bun renume și-au cîștigat apoi formațiile de dansuri de la Bilca și Iaslovăț. Cu o tematică ancorată în realitate, montajul literar de la Moldovița a obținut premiul al doilea pe țară. Întreaga activitate artistică a județului trebuie impulsionată însă în cea de-a 2-a ediție a festivalului. Firește că vom participa cu tot ceea ce am avut mai valoros în prima ediție, dar ne gîndim acum la înființarea a o sută de noi formații artistice în întreprinderile de exploatări miniere și forestiere, cu o pondere însemnată în peisajul industrial al județului, cu un caracter de specificitate. De asemenea, ar trebui impulsionată viața artistică la sate. Noi am întocmit un program de spectacole săptămînale, cu participarea pe zone a tuturor formațiilor existente. În felul acesta vom permanentiza activitatea artistică și vom asigura spiritul de emulație propice dezvoltării culturii și mișcării artistice de masă.

Să vedem însă care este aportul căminelor culturale din județ, ce forțe artistice se pun în mișcare, acum, în faza de masă a celei de-a 2-a ediții a Festivalului național „Cîntarea României". Însoțit de Ilarie Curechianu, directorul Centrului de îndrumare a creației artistice populare din Suceava, străbatem drumurile de vis și de puritate ale Bucovinei.

Comuna Vama. O așezare veche, gospodărească, locul de unde încep munții să se tălăzuiască spre Rarău și spre Moldovița. De la primarul comunei, Miron Gheorghe, de la directorul căminului cultural, Petru Omania, aflăm că Vama este o așezare în care arta este prezentă ca însăși munca și viața, și ca atare, existînd aici toate genurile de formații artistice. Cele care au însă o tradiție sînt formațiile de teatru și de cor. Sufletul formației de teatru, actor și regizor, Petru Dănilă, dăruit artei de acum 12 ani, își amintește că de 25 de ani de cînd se face teatru în Vama, s-au pus în scenă piese mari : „Titanic Vals", „A doua față a medaliei", „Comedie cu olteni", cu care au și deținut locul II la Bienala de teatru „I. L. Caragiale", „E vinovată Corina", „Consiliul". Formația are stîlpi puternici : Lucan Viorel, de 25 de ani învățător și actor, Bitere Elena, Marieta Dănilă. Numai în ultimii zece ani, repertoriul vămenilor a înregistrat 36 de piese de teatru. Cu „Vestitorii" lui Val Munteanu au ajuns pînă la faza județeană. Păstrînd-o în repertoriul permanent, piesa militînd, cu mijloacele specifice comediei, pentru combaterea misticismului, cei din Vama pregătesc acum „Comoara din deal" de Corneliu Marcu, piesă cu care se vor prezenta la concurs. Un colectiv artistic de 40 de persoane — țărani, muncitori, elevi, învățători și profesori, oameni animați de dorința de a-și dărui talentul în ore de lungi repetiții, ca și cei din alte formații de altfel, cu dorința sinceră de afirmare. Un deziderat legat de găsirea unui repertoriu adecvat : „Nu avem moldoveni care să ne scrie o piesă", se mîhnește Petru Omania, „și sîntem nevoiți să moldovenizăm texte oltenești. Ce mai, nu se scrie suficient pentru sat, pe cît am vrea noi să jucăm !"

Corul mixt, care numără 90 de persoane, este cu adevărat cea mai veche formație a comunei. Data atestării — 1902. Oamenilor din Vama nu le-a fost întotdeauna ușor. Și-au exprimat însă ființa cîntînd. Trebuie remarcate sobrietatea și frumusețea costumelor (bundiță cu blană de jder sau de dihor, catrințe, ițari), calitatea vocii. Vasile Axintei, cel cu premiul al II-lea pentru compoziție la ediția I a „Cîntării României", este dirijorul nu lipsit de ambiții al acestei formații. El este hotărît să concureze mai departe, să întreacă faima corului din Putna. Trebuie văzute dansurile din Vama pentru a înțelege energia și disponibilitățile creatoare ale gospodarilor de aici. Dansurile de femei, o replică a celor din Bilca și a celor de la Căpîlna, din Ardeal, au putut fi admirate la Festivalul dansului femeiesc de la Zalău, pe Platoul romanilor. „Șezătoare bucovineană", un dans cu temă, vizînd transmiterea din generație în generație a experienței de viață, a unor frumoase tradiții. Cel care îndeamnă la joc este cel mai vechi instructor, învățătorul Olaș Zabara. Ei pregătesc acum un nou dans cu temă, inspirat din istoria comunei, și anume „Legenda Sălătrucului". Căminul cultural este populat în fiecare seară, și cum altfel, cînd la Vama activează brigada artistică, formația de montaj-literar, taraful de muzică populară, soliștii de muzică populară, orchestra de muzică ușoară (deținătoarea premiului III pe țară) grupul vocal de bărbați și femei, ca să nu mai vorbim de Universitatea cultural-științifică ce numără peste o sută de cursanți. „Pe noi ne stăpînește ideea de a nu neglija calitatea, urmărind să avem cît mai multe formații artistice", mărturisește directorul căminului, Petru Omania. Cu aceeași dorință și încredere, am trecut vîlcele și păduri pînă în **Pîrîeștii de Jos**, o comună cu uliță ca în desenele din abecedare, departe de a fi izolată și uitată de lume, judecînd după mulțimea diplomelor obținute la diferite concursuri artistice județene, naționale și internaționale și care populează sala rece a căminului cultural. Cu multă căldură am aflat însă de la directoarea acestei instituții, profesoara Domnica Turza, și de la veteranii artei din Pîrîești, că „aici, la noi, acționează o binecunoscută formație de dansuri, cu documente de atestare — aflăm din cronica școlii — încă din 1875. Vasile Strugaru, instructorul neobosit al acestei echipe de mai bine de 30 de ani, își amintește că primul trofeu, obținut prin '47, a fost un aparat de filmat (la grup electrogen), așa, ca să aibă și Pîrîeștii film ! La etapa I a festivalului au prezentat trei generații de dansatori. În actuala etapă vor prezenta cinci. Formația de bătrîni (între 45 și 50 de ani), depozitara unor date străvechi, evoluează într-un dans alături de copiii din clasa a treia. Ca nicăieri altunde se joacă aici Arcanul, Trilișeștii, Hora, Coasa, Rototunda, un dans satiric în care strigăturile nu iartă („Rototunda știu juca / Pîine nu știu frămînta ! Rototunda știu să joc / Pîine nu știu ca să coc !"). Un dans cu temă, „La horă în sat", cu simbolul brăduțului, le-a adus la faza interjudețeană premiul I, dar mai departe a plecat o altă formație. Și aflăm că în ultimii 20 de ani, ei au cîștigat peste 10 premii republicane la toate concursurile. De neuitat a rămas pentru echipa de dansuri mixtă participarea la Festivalul balcanic de folclor de la Ohrid, în '73. „Ce faceți acum ?" „Duminică avem spectacol la Solca, în cadrul stagiunii permanente a formațiilor de amatori de la orașe și sate care se desfășoară săptămînal la Suceava și în celelalte centre orășenești din județ". „Sîntem vestiți în țară, se mîndrește Vasile Strugaru, și pe bună dreptate, cu «Pădurețu», cel mai vechi dans ce face parte din obiceiurile de Anul nou și pe care îl prezentăm pe la casele de gospodari. L-am jucat într-un an și în Piața Palatului, la București".

Profesorul Todose Longhin, căruia i se mai spune cu dragoste, Loncuț, dirijorul orchestrei populare și al taraful din comună, compozitor, autor al excepționalei „Hore a Pîrîeștilor", covîrșit de diplome și de premii, are o vechime de cincizeci de ani de activitate neîntreruptă în comună și n-a fost spectacol la care el să nu fi participat. A crescut generații de instrumentiști valoroși cum ar fi Gheorghe Ciuraru, cîntăreț la tilincă, la saxofon și la fluier (Premiul II la Festivalul național „Cîntarea României"), pe Constantin Olteanu (vioară), ori pe Vasile Ciuraru, cel mai bun acordeonist din județ. În cadrul școlii, a pregătit patru orchestre de copii. „Cred că alta n-oi mai face. Ei se duc..." Dar noi știm că acum chiar, pregătește o nouă orchestră. Depozitar al unui străvechi melos popular, cules din bătrîni — de auzit „Țărăneasca" ori „Vivat", folosit de Anul nou și la nunți — Todose Longhin este un harnic culegător al folclorului nou. „Pentru a ne prezenta așa cum știm noi, la faza finală a festivalului, trebuie de pe acum să ne înnoim repertoriul. Avem responsabili de formații, oameni pricepuți, instruiți la județ. Repetițiile la cămin au loc după un grafic riguros.". „Douăzeci și cinci de programe artistice avem în comună, se mîndrește Domnica Turza, directoarea căminului. La ultimul spectacol, prezentat la Ilișești, am avut mii de spectatori. Pe 22 ianuarie vom oferi un program închinat zilei «Unirii». Ne aflăm înaintea unei noi premiere, «Vestitorii» de Val Munteanu, iar brigada ce pregătește textul «Sfinților, mîncătorii» va include în program exemple nominale negative. La noi în comună, nu există nici o formație care să nu fi primit vreun premiu".

La Vama, la Pîrîeștii de Jos, se aude gerul călcat sub tălpi, oamenii muncesc, au treburi, coruri străvechi își înalță cîntecul drept ca înseși pădurile seculare, adevărate cîntări ale unor ținuturi cum numai în România pot fi.

ADI CUSIN

DINTRE SUTE DE CATARGE

Scrisoare către un prieten

Uneori cuvintele se rostogolesc pe străzi
dezlănțuite de poeți prin jurnale locale,
atunci prețul oglinzilor e în creștere
pe alei viața are un regim impus
de înotul prin fluviul de foc al cetății
— metafora-i cu aripile arse,
chiar inima a fum de furnal miroase.

Ești așteptat sărbătorește în vîrful
acestui urcuș
de vrei să vezi temelia orașului cu
păsări albastre,
rostogolește-te și vino cu platoșa-ți de
prieten
să fim iar copiii cărărilor noastre.

GHEORGHE NISTOR
oțelar, Hunedoara

Balada saltului mortal

Cuvine-se ca pasărea să zboare
La înălțimea cîntecului ei
Cît timp se va mai scutura lumina
Pe-această iarbă și pe-acest polei

Încît sînt scări întinse sub cupolă
Pentru un trist și omenesc ouraj
Cu care ieși din starea ta să tremuri
Mai sus cu cîțiva metri de pavaj

Uitînd că mult deasupra sa desprinde
De la trapez cîte un trup vibrînd
De-al cărui sînge încă nici nu-ți pasă
Cum se rotește-n aer pînă cînd

E de ajuns suflarea unei stele
Ca-n saltul ăsta clătinat puțin
Să te privești adînc ca-ntr-o oglindă
Din care ți-a zîmbit un arlechin.

ADRIAN FRĂȚILĂ

Bălcescu

A rămas tot blîndă iarna românească
În veșmîntu-i simplu ca o revedere
Și în streșini curge făr' să conteneacă
Vocea unui tînăr care nu mai piere...

„Am venit, Iubito, să-ți sărut pămîntul,
S-o mîngîi pe mama alinîndu-i dorul"...
Apoi brusc dispare smuls parcă de
vîntul
Care umblă-n voie sărutînd pridvorul.

Nopți voievodale odihnesc în tindă,
Iar Bălcescu însuși stă la sfat cu Țara
Înfruntînd prin veacuri apriga osîndă
A celor ce poartă ura și ocara.

Cînd în zori de ziuă soarele dreptății
Vine de departe adunînd poporul,
Tînărul ascultă Imnul libertății
Și sfios sărută, mîndru, tricolorul.

Chipu-i plin de-o veșnic blîndă măreție
Readuce albă iarna românească
În pămîntul Țării unde reînvie
Umbra lui Bălcescu să se odihnească.

VASILE GOGONEA

Erotică

Stai în sufletul meu
ca o sfeclă de zahar :
numai frunzele din aer
arată locul în care ești.
Nu plouă, nu ninge,
nu bate vîntul, nu cade bruma,
în locul tău. Acolo,
ca la o vatră se spun
toate poveștile mele. Și ale lumii.
Cu ochii strălucitori ca două coade de
sapă
cultiv o nouă, dulce specie :
povestea noastră.

SORIL MIAVOE

Dialog

Gheorghe Nistor : E bine să încercați să turnați „în formă nouă", chiar frămîntările dv. de muncitor oțelar, chiar dacă șarjele nu vă reușesc întru totul. Are și poezia ca și oțelul legile ei : metalul de preț se obține numai la o anumită temperatură, altfel în structura lui coexistă și zgură și alte elemente de prisos. Mai aproape de șarja adevărată ni se pare „Scrisoare către un prieten" cu toate că șanse mai mari de a obține un oțel de calitate prezintă „Ce cred eu". Șarja trebuie reluată în cazul acestei lucrări ca și al celei intitulate „Sorbind mireasma grea din fluvii".

Adrian Frățilă : Dintre baladele trimise am preferat pentru adîncimea reflecției, „Balada saltului mortal", o impresie bună, în ansamblu, nutrim și față de celelalte, din păcate însă uneori simbolurile lor n-au suficientă acuitate, o trimitere la contemporaneitate mai concludentă, mai clară. Cu unele retușuri, mai ales în conducerea ideii spre o finalitate, ar putea constitui un ciclu de succes, în care specia baladei ar căpăta, prin simboluri, valențe noi. Vă facem această sugestie pornind chiar de la adevărul formulat de dv. Cuvine-se ca pasărea să zboare / La înălțimea cîntecului ei...

Vasile Gogonea : Scrieri pe muchia de cuțit dintre versificația facilă, confortabilă, și oda patriotică vibrantă, chiar dacă și în acest caz locurile comune nu sînt evitate. Ambele aspecte coexistă în poema „Bălcescu" pe care o reproducem pentru meritul de a prelungi în conștiința noastră recenta cinstire a memoriei martirului stins pe plaiul înstrăinării în urmă cu 125 de ani.

Sorii Miavoe : O încrîncenare nebuloasă domină mai tot ce scrieți, răbufnirile convertindu-se uneori în versuri admirabile : zi de zi mă rugam pămîntului să mă înghită / așa cum înghite țăranul un gît de apă / după ce s-a săturat cu o coajă de pită („Rugăciune") ; Îmi trebuie un munte de argumente poate / și un mușțiuc la goarnă și bețe pentru tobă / ca să îmi pun puterea plăminilor la probă / Cînd voi ajunge-n lună cu mersul meu pe coate („Condiții pentru o ținută"). Postura sub care se prezintă această încrîncenare, această sfidare e una teribilistă, întîlnită pe plan literar nu o dată în poezia curentelor avangardiste. E cazul simbolului cînelui din „Dar cine poate ști", cîine care . Urlă la lună, noaptea, ziua plînge / s-a făcut una cu tristețea mea / care de multe ori îl urmărea / Și-l aducea de mi-l lega de sînge. // L-aș alunga — a întrecut măsura, l-aș omorî dar cine poate ști / ființa mea atunci s-ar liniști ? / Și ce lătrat o să-mi deschidă gura ? O limpezire a filosofiei de viață pe care vreți s-o profesați în versurile dv. va avea, neîndoielnic, drept consecință și o clarificare a temelor, a limbajului poetic, a însuși drumului spre literatură. Am ales, pentru început, „Erotică", scriere inegală, dar cu unele versuri surprinzătoare prin curajul asocierilor metaforice.

Gabriel Cojocaru : Un oarecare salt de la compunerea frumoasă spre zona poeziei se întrezărește în „Natală", „Să nu uităm Umerii, Brațele, Ochii" și „Prietenii mei". Dacă ele nu se împlinesc, e și pentru că te afli încă foarte la început.

MAI TRIMITEȚI : Vasile Longhin, Iași ; Adrian Alui Gheorghe, Piatra Neamț ; Marian Constantinescu, București ; Filip Rohan.

NICULAE STOIAN

INTRE CLASIC ŞI BAROC

Venus din Milo

1.

Obişnuiţi să ni-i imaginăm pe grecii antici departe de prejudecăţile care mai tirziu vor ascunde pentru multe secole trupul uman, ne surprinde să aflăm că la inceput **Afrodita din Cnid** a provocat scandal. Era o libertate prea mare pe care şi-o permitea un sculptor faţă de o zeiţă, să o arate muritorilor fără nici un voal. Dar contemporanii lui Praxitele şi-au dat destul de repede seama că se înşelaseră. Inaintea lor nu mai era o zeiţă, ci o femeie. Şi, dovadă că scandalul iniţial n-avea o pricină estetică, **Afrodita din Cnid** a fost statuia cea mai des copiată şi imitată in lumea elenică şi romană.

Afrodita s-a născut ca o zeiţă şi a murit ca o femeie. Cind a apărut din valuri, ea n-avea amintiri. Suferise parcă un şoc fericit şi valurile au adus-o la ţărm fără memorie, cu o amnezie care o depărta de orice suferinţă, aşa cum o vedem in **Venus din Milo**. Descoperită in secolul al XIX-lea lingă un cuptor de var, marmura stă la Luvru ca pe ţărmul insulei Milo privind in faţă cu o linişte pe care Botticelli n-a mai regăsit-o şi pregătindu-se parcă să plece la Troia unde va ţine partea troienilor... Pentru ca Afrodita să nu mai fie zeiţă, ci femeie, va trebui ca ea să nu se mai refere la eternitate. Să descopere cu o stringere de inimă timpul şi, hotărită să dea dreptate vieţii, să iubească lucrurile din jurul ei... Deocamdată, Afrodita e numai frumoasă. Deocamdată, ea ne aminteşte numai că, intre adevăr şi frumuseţe, grecii n-au ezitat să aleagă frumuseţea. Nici o statuie greacă nu urmăreşte să ne spună adevărul despre om, in schimb toate vor să ne convingă de frumuseţea trupului uman. Toate aceste statui in care umerii, fruntea, bustul sint calculate aşa cum sint calculate proporţiile Parthenonului. De ce să ne mirăm că ele sint toate senine ? Frumuseţea nu cere martiri ca adevărul. Frumuseţea e in stare să provoace un război ca războiul Troiei, dar nu ridică ruguri. Iar grecul antic nu vrea să le strige zeilor adevărul, ci numai să demonstreze că frumuseţea este o categorie umană.

Aceasta inseamnă, totuşi, că sculptind trupuri frumoase, artiştii greci făceau filosofie. Şi dinau-le zeilor trupuri omeneşti, aplicau această filosofie in detrimentul cerului. Pe rugurile ridicate de Savonarola la Florenţa n-au ars decit picturi, dar mă indoiesc că dominicanul ar fi cruţat-o pe **Venus din Milo** cu liniştea ei frumoasă şi sfidătoare, in care nu dor nici cicatricile lăsate de pierderea braţelor. De ce se mai teme artistul care a sculptat-o ? El le-a vorbit zeilor de la egal la egal. Sau trebuie să ni-l imaginăm dăltuind marmura plin de respect ? Să nu uităm că grecii l-au oclamat pe Nero in circuri şi pe pistele de alergări in loc să-l infrunte. Dar nu-l putem bănui că l-au şi respectat. Evitau pur şi simplu să trăiască periculos şi, probabil, şi pe zei au vrut să-i înşele. Fiecare marmură frumoasă poate fi un cal troian impins in Olimp. Sculptorul intorcind spatele adevărului pentru a porni in căutarea fericirii... aceasta n-o putut accepta oare, in arta greacă, Gauguin ?

Intr-o seară cind am crezut in proiectul unui volum de „scrisori imaginare" — şi chiar am schiţat unele din ele — am incercat să-mi răspund intr-o posibilă „scrisoare domnului Gauguin", pe care o reproduc aici parţial numai pentru a adăuga incă un motiv datoriilor faţă de frumuseţea elină, inainte de a recunoaşte ce mă separă de ea...

Undeva in urma noastră trebuie să fie o insulă
unde păsările ţipă ca la inceputul lumii şi
oamenii invaţă primele cuvinte, unde o femeie
descoperă orbi desenind cu degetul pe nisip
conturul umbrei iubitului ei. Undeva in urma noastră,
spun miinile oamenilor mirosind a fructe de mango,
trebuie să existe, inaintea cuvintelor şi inaintea tuturor
rănilor, trebuie să existe un cuvint cu care am putea
mărturisi totul, sau trebuie să existe o tăcere egală
cu toate cuvintele. Trebuie să existe o apă limpede
care nu se umple de singe cind ţipă o pasăre sau
ne aducem aminte, trebuie să existe o apă limpede
de care să nu mă mai tem să mă spăl cu ea pe miini
şi pe faţă şi pe urmă să mă privesc liniştit,
fără tristeţe şi fără să fiu nevoit să surid. Trebuie
să existe, imi repetă culorile dumneavoastră sonore,
şi trebuie să ne intoarcem la inceputul cuvintelor
uitind ceea ce ne-a făcut vinovaţi faţă de noi inşine
şi faţă de alţii. Dar unde este această insulă,
domnule Gauguin, dacă dumneavoastră in Tahiti
n-aţi aflat decit că „a spera inseamnă aproape a trăi"?
Unde este această insulă dacă nu in noi inşine ?
„Le péché c'est le Grec", ziceaţi dumneavoastră
inainte de asta. Adică vina noastră este aceea
de a fi construit Parthenonul ? De a fi sculptat
şi admirat pe Venus din Milo ? Nu, domnule Gauguin,
nu vă pot urma pe drumul acesta
şi toată povestea dumneavoastră mă călăuzeşte de fapt
spre concluzia că după atitea secole şi atitea greşeli,
după atitea speranţe şi atitea amirări, nu mai trebuie
să căutăm fericirea decit lingă miinile noastre.
Nu-i putem cere orbei să se intoarcă inaintea cuvintelor
şi dacă intr-o dimineaţă păsările vor trece pe ţărm
ametite de soare şi nimeni nu va mai spune despre ele
decit că sint nişte păsări ametite de soare
şi dacă intr-o zi valurile vor lăsa pe nisip nişte urme
ciudate şi nimeni nu va mai spune altceva despre ele
decit că valurile au lăsat pe nisip nişte urme ciudate.
atunci, domnule Gauguin, uitaţi-vă bine la trupul
Tehurei,
poate veţi descoperi in flacăra arămie o zeiţă de
marmură
recăpătindu-şi din cele două braţe pierdute un braţ
pentru a desena, imitindu-i pe oameni,
conturul umbrei iubitului ei,
chiar fără să ştie ce-l arta.

OCTAVIAN PALER ■

CRONICA PLASTICĂ

Formula Salonului Municipal

Saloanele sint, mai intotdeauna, prilejul unor texte critice protocolare, amabile, clădite pe atitea confortabile generalităţi incit scrierile acestea ar putea fi publicate, aproape fără modificări, la sfirşitul fiecărui an şi faptul n-ar tulbura pe nimeni. Indiferent de numărul şi calitatea lucrărilor expuse, marile manifestări anuale ale obştii artiştilor plastici stau motiv de mihnire, dacă nu pentru toată lumea, pentru majoritatea celor prezenţi aici in orice caz. Avind la dispoziţie un spaţiu nu numai foarte limitat, dar şi improprlu prezentării unor opere sau tendinţe contemporane, manifestind adesea o mult prea omenească ingăduinţă pentru producţia mediocră, trebuind să concilieze calitatea cu oportunul, obligate prin tradiţie şi un soi de păguboasă bună-cuviinţă să-i grupeze pe virstnici pe-o simeză, juriile şi comitetele organizatorice ajung să construiască aceleaşi saloane in fiecare iarnă. Ar fi o greşeală să spunem : acum vedem mai multe pinze ori sculpturi bune, deci expoziţia este mai bună decit precedenta. E posibil ca numărul pieselor valoroase să fie hotărit mai mare decit al celor anonime şi Salonul să fie, in ansamblu, un fudul neadevăr. E ştiut doar că o mină pricepută e in stare să compună expoziţii impresionante chiar in absenţa operelor majore. Şi asta pentru că o expoziţie colectivă nu e doar o sumă de lucrări. Acum, la Muzeul de artă al României şi la Institutul de arhitectură cunoaştem mai multe sute de opere — pictură, sculptură, grafică — dar intr-un chip foarte amestecat. Sigur, nu e prea simplu să ordonezi atita materie, dar nici peste puterile noastre păminteşti nu pare a fi.

O seamă de probleme privind participarea unor artişti la Salon merită a fi discutate cu toată gravitatea. Există, spre exemplu, pictori şi sculptori care practică două feluri de artă : una pentru marile expoziţii, alta pentru expoziţiile personale. Intre lucrurile aduse de ei la Salon şi acelea pregătite in selecţiile personale legături aproape că nu sint, nici in ce priveşte gindirea plastică, nici in ce priveşte interesul tematic. Nu putem afirma că marile pinze prezentate la Salon — prelucrind indeobşte imagini fotografice ale cotidianului — nu produc un anume simţămint patetic al realului. Ce ne intrigă insă este enorma lor mobilitate estetică. Un tip de mobilitate care pentru generaţiile tinere nu e pildă bună. Dacă un Salon e aşteptat de breasla artiştilor plastici cu toate motivele unei confruntări, dacă deocamdată Salonul rămine formula cea mai convenabilă — şi nu numai la noi — să incercăm să-l onorăm bine, nu ca pe-o ocazie intre altele. Există şi artişti care obişnuiesc să inventeze („aşa, ceva să meargă") peisaje industriale ori vederi ale muncii in agricultură in tiparele unei picturi intimiste cu trimitere la multele metode postimpresioniste. Vedem şi acum destule pinze intitulate, după imprejurări, „Tinereţe" sau „Avint", pinze care nu sint decit variante ale aceleiaşi idei cu oarecare răspindire la diplomele studenţeşti : un grup de oameni intr-un peisaj — şi grupul şi peisajul fiind invenţie de atelier. Efectul decorativ al acestor pinze este uneori interesant, viaţa lor destul de scurtă. Dealtfel, cel mai supărător lucru ce se poate spune despre multe din piesele expuse la Salon este că par gindite numai pentru un loc pe panou şi pentru cele trei-patru săptămini, cit durează Municipala.

Printr-un fel de contrast simultan al simţirii, unele lucrări, invecinate la intimplare, hărţuiesc şi derutează publicul. Amestecată cu pictură de toata mina, copleşită de avintul fanfaron al unor pinze din apropiere, obosind din pricina acordurilor din cale afară de virile ale cine ştie cărei compoziţii din preajmă, chiar şi cea mai sinceră imagine işi pierde tăria. Mai multe opere de factură joasă pot discredita lesne opera excepţională. Asta e soarta multor picturi de la Salon. Să inlăturăm mediocrităţile, să dăm voie lucrărilor leşite dintr-o ambiţie inaltă să-şi spună in pace esenţa şi vom avea o altă inţelegere a manifestării. In ce priveşte sculptura, treburile nu stau altfel : un număr de obiecte tăiate in piatră sint evident gindite pentru spaţii publice, pentru grădini. In muzeu ele par a nu avea nici un merit. Meritele lor se impun intregi atunci cind incep să trăiască in şi cu spaţiul cărora le sint destinate, atunci cind sint cercetate de la distanţa şi la inălţimea socotite ideale de sculptor. Răsturnate pe pardoseala muzeului, inconjurate de felurite picturi, unele pietre mari cer indurare.

Nu e un secret pentru nimeni că dacă un artist ţine de-o idee estetică, un altul e pregătit să cultive o idee cel puţin diferită. Firesc ar fi fost ca Salonul să aibă secţiuni distincte pe cite un criteriu ordonator.

Cum nu există carte de artă şi catalog de expoziţie de un anume interes fără o limpede expunere de principii, nici organizatorii Salonului n-ar trebui să purceadă la treabă in absenţa unei platforme, a unor norme clar formulate, de natură a face din tot efortul lor o construcţie convingătoare. Există critici care văd in varietate cel mai bun cîştig al unei mari expoziţii. Lucru tot atit de adevărat pe cit de adevărat este şi că se deschid destule expoziţii specializate de acuzat interes. Expoziţia nu e mai puţin variată dacă grupăm, de pildă, toată pictura ce se poate grupa, intărind astfel un inţeles. Opinia noastră este că organizatorii Salonului trebuie să ofere publicului lista regulilor muncii lor şi că aceasta trebuie semnată.

Dacă avem la Salon o sumă a preocupărilor artiştilor plastici bucureşteni, e sigur că nu pricepem de aici care e starea reală a acestor preocupări.

TUDOR OCTAVIAN ■

CRONICA SPECTACOLELOR

În lumina şi umbra gorunului etern

Avram Iancu, in viziunea lui Mircea Micu, e un personaj din umbra gorunului etern, necruţător cu sine, sfişiat de dileme care sint sau devin istorice sub ochii săi, tras pe roata vremurilor prin pulberea imperiului fricii şi minciunii care e imperiul habsburgic, sublim in nebunia lui, visat prin somnul de veci de toţi morţii marilor noastre lupte de reintregire. Un Avram Iancu lipsit de aureolă festivă, de grandilocvenţă, fără lozinci efemere din pasiunea pentru geometria actualităţii, un om care arde in propriul său rug ca un martir. Dilemele lui sint fundamentale pentru destinul omului in existent, pentru destinul românului de la această incrucişare de vînturi şi de seminţii, sub luceafărul de dimineaţă, in mijlocul marii sale armate de moţi neclintiţi şi neimpăcaţi. Textul lui Mircea Micu nu face concesii falselor pudori, nu se suprapune pe conjuncturi, nu ţine cont de suspiciuni, e dens, tensionat, păstrează mireasma spaţiului şi timpului in care s-a consumat istoria reală şi face din poezie limbaj curent. Ne gindim de pe acum cu emoţie la spectacolele proiectate cu această piesă in munţii de apus ai sufletului nostru, in aer liber, sub stelele limpezi, printre moţii iluminaţi de legende, şi felicităm direcţiunea Teatrului Naţional din Cluj-Napoca pentru alegere !

Spectacolul e gindit sobru de regizorul Dan Alexandrescu, in decor monumental din lemn in care apune soarele, poezia textului e frumos transfigurată, conflictele sint punctate exact, meticulos, cu profesionalism sigur dar fără mare strălucire. Regizorul a greşit in distribuţia interpreţilor in unele roluri fundamentale pentru arhitectura spectacolului. Emilian Belcin, actor tinăr, sensibil şi plin de bunăvoinţă, nu acoperă exigenţele rolului Avram Iancu impuse de text şi de memoria noastră afectivă de care nu putem face abstracţie venind la această reprezentaţie. Greşit distribuit in rolul lui Bălcescu este, de asemenea, Radu Iţcuş, nu pentru că fostul actor al Teatrului Naţional din Bucureşti nu se achită bine de rol, ci pur şi simplu pentru că ar fi fost mai potrivit, după opinia noastră, in rolul titular. Exact in aceeaşi situaţie se află şi Gelu Bogdan Ivaşcu care deţine un rol episodic. Din restul distribuţiei remarcăm pe Ligia Moga, Octavian Lăluţ, Victor Nicolae, Eugen Nagy, Octavian Teuca, Octavian Cosmuţa şi Gheorghe Jurcă, actori pe umerii cărora cade răspunderea unor personaje mai mult sau mai puţin intrate in istorie, dar cu incărcătură maximă de idei şi sentimente in desfăşurarea evenimentelor.

In concluzie : o piesă gravă, din zona dramaturgiei adevărate, un spectacol bun, urmărit cu emoţie şi entuziasm de suflet, nu de paradă.

A. ULMEANU ■

Iată una din repetiţiile cu spectacolul Anecdote provinciale **de Alexandr Vampilov a cărui premieră a avut loc săptămina trecută pe scena Teatrului Lucia Sturdza-Bulandra**

Fotografie de EMANUEL TĂNJALĂ ■

RUBRICA MEA

Repere critice

Recentul colocviu inițiat de Uniunea scriitorilor din Republica Socialistă România și consacrat criticii literare — după ce fusese precedat de ample discuții asupra aceleiași teme în presa noastră literară — a avut ca scop precizarea îndatoririlor celei ce, pentru mulți dintre reprezentanții ei, mai mult sau mai puțin atitrați, ar fi așa-zisa „a zecea Muză". Desigur că, înainte de a nutri ambiția de a fi și el un „creator", cu titlul egal față de scriitorii de imaginație, tînărul care debutează în critică trebuie să simtă imboldul irezistibil al vocației, iar primul ei indiciu este patima mistuitoare a lecturii. Aceasta nu poate duce nicăieri dacă cititorul este un simplu „plezirist", care își consacră orele libere lecturilor pe apucate, fără nici un interes anume și fără altă reacție decît, la ultima pagină a cărții, exclamația „mi-a plăcut" sau „nu mi-a plăcut". Nu orice mare cititor are vocația criticii, dar aceasta nu s-a văzut fără o foarte întinsă arie a lecturii, în toate genurile, în mai multe literaturi, începînd cu cele vechi, și în mai multe limbi. Criticul de vocație are darul lecturii inteligente, adică al aceleia care pătrunde dacă nu absolut toate, ceea ce e imposibil, dar măcar numeroase din semnificațiile cărții și care simte nevoia unui dialog, începînd cu sublinierile, semnele și însemnările marginale, de adeziune sau de respingere. Am zis al lecturii inteligente, pentru că foarte mulți cititori pasionați admiră fără nici o discriminare, și cele mai bune, dar și cele mai proaste cărți, dacă le-au stîrnit interesul, prin acțiunea povestirii, într-o vreme „palpitantă", acum mereu mai redusă.

Nu voi merge mai departe în investigarea calităților etice și estetice ale criticului, pe larg dezbătute, cum spuneam, în cursul lunilor trecute.

Înființarea cenaclurilor sau mai bine-zis înmulțirea lor din ultima vreme va facilita desigur ivirea unor noi critici tineri, stimulați de lecturile începătorilor. Rostul lor e în primul rînd dezvoltarea interesului generațiilor noi pentru literatură, iar apoi descoperirea unor autentice talente din masa veleitarilor. În revista sa, **Sburătorul**, la începutul celui de-al treilea deceniu al secolului nostru, E. Lovinescu a creat rubrica „Anticipații", care a stîrnit numeroase ecouri și unele chiar ostile. Acestea din urmă sînt astăzi uitate, dar scriitori mari ca Ion Barbu și Camil Petrescu au fost beneficiarii cei mai iluștri ai acestor scurte prezentări de nume încă total necunoscute. E drept că același Lovinescu credea că marea lui descoperire era Camil Baltazar, pe care, în volumul IX de **Critice**, despre **Poezia nouă**, l-a proclamat reprezentantul prin excelență al poeziei simboliste, de substrat muzical. În aceeași carte situa pe Arghezi printre „falșii simboliști", dar îi acorda, cam ca unui nou venit, credit poetului care debutase cu mai bine de un sfert de veac în urmă. Cum spunea Valéry : „Cîte erori (sînt) făgăduite minților celor mai bune !" Din fericire, în **Evoluția poeziei lirice** i-a acordat în sfîrșit Cezarului ce era al Cezarului.

Anticipația critică, fie în cadrul cenaclurilor, fie în acela al periodicelor literare, este o sarcină grea de răspundere : ea nu trebuie să fie pripită, rodul unui entuziasm momentan sau al unei generozități greșit înțelese. Poetul sau prozatorul „miruns", cum spunea Perpessicius, se poate înainte de vreme lăsa amețit de tămîia elogiilor și ca urmare, încredințat că are mare talent, să nu mai stăruiască în laborioasa muncă de atelier, singura cale de afirmare trainică a unui scriitor.

La nivelul cel mai înalt, în zorii secolului nostru, Titu Maiorescu obținea pentru doi scriitori în vîrstă de numai 20 de ani cîte un premiu. Aceștia au fost Mih[illegible] Sadoveanu în 1905 și Octavian Goga în 1906. C[illegible] ademică era atunci și poate că a răs[illegible] supremă. Cîți începători nu o visează !

ȘERBAN CIOCULESCU ■

Cap limpede: cărți și reviste

- O carte pentru eternitate a publicat Asociația scriitorilor din București. Ea poartă titlul **9 pentru eternitate** și este dedicată memoriei scriitorilor dispăruți la 4 martie 1977 : Anatol E. Baconsky, Savin Bratu, Daniela Caurea, Mihai Gafița, Virgil Gheorghiu, Alexandru Ivasiuc, Mihail Petroveanu, Veronica Porumbacu, Nicolae Ștefănescu. Volumul cuprinde evocări, comentarii critice, manuscrise ale scriitorilor dispăruți, interviuri, fotografii etc., care dezvăluie personalitatea acestor autori. Textul este ales și îngrijit de Mircea Micu și Gheorghe Tomozei ● Din recentele apariții la Editura „Univers" : **Cahiers roumains d'études litteraires** (3/1977). Axat pe tema legăturii dintre literatură și evenimentul istoric, numărul cuprinde studii semnate de Alexandru Niculescu, Pavel Chihaia, Radu Florescu, Adrian Marino, Teodor Vîrgolici, Pompiliu Marcea, Al. Zub, Titus Mocanu, Jean Alter ● **Octombrie** de Vladimir Maiakovski, o selecție de versuri din creația celui care cîntînd o revoluție a contribuit și la revoluționarea expresiei poetice. Tălmăcirea aparține lui Cicerone Theodorescu ● **Estetica. Teoria formativității** de Luigi Pareyson a apărut într-o colecție care familiarizează pe cititori cu noi teorii estetice, cu valoroase studii asupra unor fenomene artistice, o colecție care și-a cîștigat un binemeritat prestigiu atît prin calitatea textelor alese cît și prin modul în care ele sînt traduse ● **În căutarea pașilor pierduți** este un volum de schițe semnat de Ephraim Kiskon, scriitor din Israel, care a publicat pe meleagurile sale primul volum umoristic din ultimele două milenii. ● **Recursul la metodă** de Alejo Carpantier. Iată cum ne recomandă Andrei Ionescu acest roman : **Recursul la metodă** nu se mai limitează la o figură individuală ci are în vedere un model, o întreagă categorie de figuri individuale. Nu mai este romanul despre un anume dictator ci despre toți dictatorii Americii Latine ● **Convorbiri literare** continuă să rămînă o revistă de ținută. Chiar dacă nu mai are combativitatea cu care ne obișnuise odinioară, combativitate datorată unor critici ca Daniel Dimitriu, Val Condurache, Al. Dobrescu, Al. Călinescu, Const Pricop, înzestrați nu numai cu un evident har pentru comentarea cărților dar și cu îndrăzneala de a-și exprima opiniile fără a ține seama de prejudecăți. La reușita ultimului număr pe anul 1977 contribuie și interviul cu poetul Nicolae Țatomir, luat de Constantin Coroiu (pe care îl preferăm în ipostaza de publicist decît în aceea de critic literar), eseurile lui Nicolae Manolescu și Alexandru George, poeziile semnate de Nicolae Prelipceanu și Dan Mutașcu, precum și discuția prilejuită de apariția **Dicționarului de literatură română contemporană** al lui Marian Popa, un eveniment al anului trecut. Slab se prezintă **Panoramicul editorial**, pagină de consemnări critice în care probabil sînt testate posibilitățile unor noi recenzenți ● Și în revista **Cronica** din 30 decembrie Constantin Ciosu demonstrează virtuțile sale de excelent caricaturist. Cele patru caricaturi ale sale pe teme literare din acest număr se disting atît prin siguranța desenului cît și prin hazul poantei ● Prea puține lucruri incitante la lectură în revista **Ateneu** nr. 132 din decembrie 1977. Numai intervenția lui I. Constantinescu — **De ce protocronismul ? —** e o încercare de a răspunde în mod original la o confruntare de idei din critica noastră de azi. Cele două pagini de **Varietăți critice**, ca și pagina **Romane de azi**, care împreună prezintă 10 cărți, nu sînt în general decît consemnări cuminți, chiar dacă uneori ele aparțin unor condeie cunoscute. Revista nu și-a impus un cronicar literar cu prestigiu și problemele pe care le abordează sînt rareori expuse pe un ton decis, care să ofere o replică și să invite la replică ● Revista **Tribuna** (nr. 52) își intitulează o pagină **Adevăratul, modernul Flaubert.** În această pagină, Maria Vodă-Căpușan prezintă și traduce din **Dicționarul locurilor comune** întocmit de genialul autor : „Aceste formule flaubertiene, geniale în meschinăria lor, conturează imaginea unui univers al vidului axiologic. Ele nu-și găsesc egalul decît poate în celebrele truisme ale moftangiilor lui Caragiale în replicile lui Cațavencu sau Farfuridi. Ele anunță, fără tăgadă, absurdul modern, ce și-l revendică pe Flaubert ca pe un adevărat precursor". Spicuim și noi din **Dicționar** : **Academia franceză** — S-o denigrezi dar să încerci să faci parte din ea dacă se poate ; **Ahile** — De adăugat „cel iute de picior" ; asta lasă să se creadă că l-ai citit pe Homer ; **Ambiție** — Întotdeauna precedat de „nebună", atunci cînd nu e „nobilă" ; **Barba** — Semn de forță. Barba prea lungă face să cadă părul. Utilă pentru protecția cravatelor ; **Conjurat** — Conjurații au mereu mania să se înscrie pe o listă; **Diderot** — urmat întotdeauna de D'Alembert; **Excepție** — Confirmă regula. Nu riscați să explicați cum ; **Homer** — N-a existat niciodată. Celebru pentru felul lui de a ride ; **Injurii** — Toate trebuie spălate cu sînge ; **Natura** — Cît e de frumoasă natura ! Se zice de fiecare dată cînd ești la țară ● Într-un interviu publicat în suplimentul social-cultural **Orizont,** scriitorul Eugen Barbu declară : „Am o mare stimă pentru Marin Preda și cred că este un mare scriitor. **Moromeții** va rămîne, hotărît, în istoria capodoperelor românești, indiferent dacă unii dau la o parte volumul II, care și mie mi se pare mai neartistic, dar mult mai curajos. Din păcate, ceea ce a urmat acestui roman, cum este firesc, nu a atins înălțimea cărții pomenite. Criticilor, care-l iubesc mai mult pe el decît pe mine, tot ceea ce publică acest scriitor li se pare genial, dar, știm cu toții că într-o viață atît de scurtă n-au existat scriitori, în afară de Shakespeare, care să fi tras de mai multe ori la aceeași înălțime. Dealtfel, nu cantitatea hotărăște soarta marilor scriitori : Mateiu Caragiale a scris o povestire care se intitulează **Craii de Curtea-Veche** și pentru asta mie mi se pare cel mai mare prozator pe care l-am avut vreodată. Marin Preda se poate supăra pe mine dacă eu spun aceste lucruri, bănuiesc însă că nici lui nu-i plac toate cărțile mele, pe bună dreptate. Și pentru asta nu-i port nici o ranchiună. În general, am un respect nețărmurit pentru opere și nu m-am sfiit să-mi laud chiar adversarii cînd aceștia au reușit. Cu Adrian Păunescu, Ivasiuc, Fănuș Neagu, Titus Popovici, Breban am purtat polemici destul de violente, dar asta nu înseamnă că nu i-am stimat și că nu le respect cărțile" ● Dintr-un alt interviu, de data aceasta acordat revistei **Amfiteatru** de poetul și traducătorul Petre Stoica : „Nu sînt adeptul ideii că stilul primează adevărului, dar țin la convingerea mea că o idee frumoasă în haine soioase îți provoacă indignare. Cine este primitiv în stil, este primitiv și în gîndire... De aici și cultul pe care îl am pentru Baconsky, cel care-mi spunea adesea : fii atent, pînă și o carte de vizită trebuie să fie scrisă într-o limbă impecabilă, dacă te consideri scriitor."

CRONICA LITERARĂ

Magdalena Popescu: SLAVICI

Cartea Magdalenei Popescu despre Slavici întrece toate așteptările.

N-o privim doar ca pe un debut critic de excepție, dealtfel previzibil.

Ea are în primul rînd meritul de a redimensiona opera unui scriitor mare, despre care s-a scris mult, dar nu întotdeauna și în maniera care să-l favorizeze. În constelația marilor clasici, critica de pînă acum (și nu numai critica), în ciuda foarte bunelor intenții, i-a rezervat mai degrabă un loc periferic. Magdalena Popescu descoperă în el un scriitor „insolit" și firește genial. Este de fapt un nou Slavici și credem că cel adevărat.

La prima vedere în studiul Magdalenei Popescu impresionează „metoda". Ba se pare că și registrul critic e dat în mai mare măsură de terminologia inedită (fără stridențe totuși). Iată o secvență, pe care am ales-o nu tocmai întîmplător: „În *Budulea taichii* artificiul, inedit în literatura română de pînă atunci, e totodată și foarte complex. Formaliștii ruși l-au numit INSOLITARE sau ECART. El presupune prezentarea unor obiecte sau evenimente îndeobște cunoscute și beneficiind de o interpretare consacrată, într-o manieră care le distanțează de percepția comună, revelînd INSOLITUL, ineditul din ele, latența lor cu adevărat semnificativă, ascunsă însă de habitudinile unei numiri sau priviri nenuanțate". Vom mai întîlni mulți termeni ca aceștia, desemnînd procedee și tehnici de analiză modernă, termeni preluați din structuralism sau din semiotică. Numai că discursul critic nu se încheagă la nivel de cuvinte și terminologie. Dacă opera lui Slavici este o *viziune* a realității — nu copia ei —, cu atît mai mult analiza, și apoi sinteza se constituie tot într-o *viziune* (a operei de astă dată). Ideile merg mai departe decît cuvintele. În tot ce scrie autoarea pune gîndire și har. Nu textele lui Slavici sînt integrate, forțat, canoanelor poetice de ultimă oră. Dimpotrivă, Magdalena Popescu vorbește de o „metodologie implicită", scoasă din textul propriu-zis. Numai aparent analiza dilată suprafețele operei : efectul adevărat este cel de profunzime. Cu cît percepția coboară mai adînc, pînă la stratul paradigmelor (al constantelor mitice, antropologice), cu atît pagina critică se pătrunde și ea de magia intuiției. Nici nu e de mirare că studiul începe cu referiri generale, la o estetică a verosimilității, pentru a se prelungi apoi într-o antropologie, ba chiar într-o cosmologie. Autoarea dezvăluie de fiecare dată preeminența psihologicului (spectacolul interior sau interiorizat al lumii) din opera lui Ion Slavici. O face desigur cu mijloace adecvate. Un prim capitol se intitulează *Lumea ca dorință*. Un altul *Sistemul lumii*, dar se putea intitula și lumea ca voință. Acesta e doar corolarul : de fiecare dată însă analiza se adîncește în observația psihologică a mediilor, a grupurilor, a umanității în genere.

Că „metoda" reprezintă doar una din componentele demersului critic se vede și din altă parte. În *Lumea ca dorință* analizează cele cinci nuvele idilic-ironice : *Popa Tanda, Scormon, La crucea din sat, Gura satului, Budulea taichii*. Pentru fiecare Magdalena Popescu folosește procedee, moderne ce-i drept, dar diferite, de la o operă la alta. Lucru firesc, la urma urmei. În plus, pentru *Popa Tanda* preferă comentariul filosofic. În final, pentru a pune de acord eventualele discrepanțe, autoarea simte nevoia unei sinteze, expunînd sistematic toate etapele analizei naratologice (după Roland Barthes), cu aplicații — în general acum — la Slavici, situîndu-l totodată pe scriitor și în literatura de context a vremii. Și fiindcă toată această demonstrație e cam excesivă, Magdalena Popescu încearcă să echilibreze situația, încheind capitolul cel mai arid (cel mai „formalizat") cu observații pătrunzătoare de bun-simț despre eros, vanitate și dorință la Slavici. În capitolul următor (unde se analizează *Moara cu noroc, Pădureanca* și *Mara*), punînd accentul pe personaje, demersul critic se bazează exclusiv pe intuiția morală și antropologică.

În schimb, modernitatea analizelor din *Lumea ca dorință* o descoperim dincolo de teoretizările propriuzise. În fond e cazul să ne întrebăm de ce folosește Magdalena Popescu tehnici atît de complexe pentru niște texte așa de „simple". Explicația e puțin paradoxală : tocmai fiindcă sînt prea „simple". Ele n-au nici un relief. Sînt de o maximă concizie : un model de expresie lapidară, suficientă sieși. Aici nu se poate pătrunde numai prin cuvînt și prin intuiție ; ar fi o pură tautologie. Autoarea se simte deci îndreptățită să aducă un astfel de argument : „subtextul și supratextul sînt mult mai ample ca volum decît textul care le dezvoltă". Pe această cale (mai ocolită dar problematizantă) analiza poate să pătrundă cel puțin în mecanismul interior al narațiunii, să-i refacă geneza, distingînd bunăoară între mai multe posibilități de conflict sau de dezvoltare a povestirii (a nuvelei însăși), nu cu altă intenție decît aceea de a motiva mai bine alegerea unică, singura îndreptățită, a artistului.

Studiul Magdalenei Popescu despre Slavici conține multe sugestii și idei valoroase. N-avem cum să le reproducem aici. Dar dincolo de ce anume spune autoarea, admirabilă rămîne sinteza de erudiție metodologică, intuiție critică și lectură ingenuă, ca instrument (într-adevăr complex) de a interoga literatura. Poate că aceasta e de fapt critica completă.

CORNEL MORARU ■

La Satu Mare, pe malul Someșului, se află în fază înaintată de construcție una dintre cele mai înalte clădiri din țară. Este vorba de impozanta clădire a centrului politico-administrativ, cu o înălțime de peste 80 metri. **(Nicolae Tokacek).**

Mă numesc **Dumitru Cioc** și domiciliez în Șoseaua Giurgiului nr. 58—70, bloc C, scara 1, apartamentul 2, sînt secretar al comitetului de locatari și vă aduc la cunoștință următorul necaz pe care îl avem : de circa patru ani caloriferele apartamentelor de la parter și etajul 1 se încălzesc în mod necorespunzător. La intervențiile noastre au sosit diferite „comisii" de specialiști care au încercat să ne convingă de faptul că agentul termic este... furat de alte conducte. Eu țin să precizez însă că față de celelalte blocuri — cinci ! — care sînt racordate la aceeași rețea termică, Giurgiu — 2, numai parterul și primul etaj ale blocului nostru suferă de această defecțiune. Cum se explică oare acest lucru ?!

În legătură cu răspunsul la scrisoarea nr. 3 241 din 06.12.1977 semnat de tovarășul Rusu Ioan, răspuns publicat în revista FLACĂRA nr. 52 din 29.12.1977, sîntem rugați să facem următoarea precizare : conținutul scrisorii lui Toma Chiriac corespunde adevărului, dar faptele relatate s-au petrecut în perioada 01.01.1975 — 09.03.1977 în cadrul fostei întreprinderi de prestări-servicii Casa Scînteii, și nu la întreprinderea pentru administrarea clădirilor din subordinea Oficiului economic central „Carpați", întreprindere creată ulterior.

Din partea Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie — Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci :

„În legătură cu articolul „Un dispozitiv pentru economisirea energiei electrice de iluminat, apărut în FLACĂRA nr. 51 din 22.12.1977, în care sînt prezentate avantajele generate de aplicarea acestei valoroase invenții, ne permitem să facem o precizare care, după părerea noastră, are importanța ei în contextul general al articolului. Este vorba de faptul că brevetul a fost acordat la data de 25.04.1974, și nu la data de 04.11.1976 cum se arată în articol". Spre știința noastră se anexează și o copie în xerox după hotărîrea de acordare — fila 51 — a dosarului invenției.

Din partea Cooperativei „Teleprecizia" — Oradea :

„Citind în Flacăra nr. 51 din 22 decembrie 1977 articolul intitulat „Luxomatul", am rămas plăcut surprinși de obiectivitatea cu care a fost tratată problema acestei invenții bihorene. Întrucît unitatea noastră intenționează ca și în viitor să producă diferite dispozitive, născute din efortul tehnicienilor bihoreni, pentru înlesnirea unei mai bune activități în producție, vă rugăm să nu ne ocoliți atunci cînd veți mai vizita Oradea".

Sînt o cetățeană din orașul Blaj, județul Alba și după cum se știe între acest oraș și municipiul Alba Iulia sînt 40 de kilometri ; deși ne aflăm în plin secol al vitezei, pentru a parcurge această distanță sîntem nevoiți să pierdem 6-7 ore, într-o anumită parte a zilei, atunci cînd avem nevoie să ne deplasăm pentru rezolvarea unor probleme diverse. Concret : cu data de 1 noiembrie 1977 a fost scos din circulație un tren local cu plecarea la ora 22 din Teiuș ; n-ar fi nimic rău în asta, dar trenul precedent acestuia, cu plecarea la 19 47 din Teiuș, nu așteaptă niciodată legătura de la Alba, un personal de Arad, vesnic întîrziat, deși trenul în cauză — cel care, repet, nu așteaptă — staționează în Blaj o oră și jumătate, ca apoi să plece la Praid. Este oare normal ca oameni navetiști, elevi și alte categorii, să aștepte noaptea pînă la 0.30 — deci 4 ore — la numai 18 kilometri de Blaj, în Teiuș, iar celălalt tren să stea pur și simplu în Blaj o oră înainte de a pleca mai departe ? **(Maria Cordea)**

La intersecția Căii Dudești cu strada Asan se află un vechi monument din piatră, purtînd o inscripție în scriere chirilică. Deși ocrotit de un grilaj din fier, acest martor al trecutului Bucureștiului a fost prada unui act irresponsabil de vandalism, fiind ciopîrțit cu lovituri de ciocan. Bucăți din piatra spartă au zăcut săptămîni întregi lîngă acest monument, timp în care se putea întreprinde ceva pentru restaurarea lui, de curînd însă pînă și acestea au dispărut, iar cineva — poate același autor — a început să răzuiască și inscripția de pe fața rămasă neatinsă. Aduc la cunoștință pe această cale celor în drept situația monumentului, sperînd să se ia măsurile de cuviință pentru a se repara măcar ce se mai poate repara și eventual a se lua măsuri pentru depistarea autorului și pedepsirea sa exemplară. **(Irimie Străuț,** scriitor)

Din partea Consiliului popular al municipiului Rm. Vîlcea :

„Privind scrisoarea adresată redacției de cititorul **Ilie Grigore**, din Rm. Vîlcea, prin care acesta sesizează faptul că minorii **Uță Gheorghe, Uță Mariana** și **Uță Silvia** sînt lipsiți de îngrijire și supraveghere, cerînd totodată a se lua măsurile ce se impun, s-au constatat următoarele : minorii Uță Gheorghe, în vîrstă de 10 ani, Mariana în vîrstă de 12 ani și Silvia, de 8 ani, sînt rezultați din căsătoria soților Uță Gheorghe și Iordana, cu ultimul domiciliu în Rm. Vîlcea, zona Nord, bloc F 5-6, apartamentul 1. Minorii provin dintr-o familie dezorganizată. Astfel, tatăl, suferind TBC, consumînd în mod abuziv băuturi alcoolice, a decedat la 7 iulie 1977. Mama minorilor nu a fost încadrată în cîmpul muncii, avînd o [illegible] tare imorală, lipsindu-i pe cei trei copii de supraveghere și îngrijire. Fiind suferindă, s-a luat măsura internării ei de urgență într-un dispensar TBC. „Comisia pentru ocrotirea unor categorii de minori" de pe lîngă Consiliul popular al județului Vîlcea, a dispus internarea minorului Uță Gheorghe la Casa de copii școlari din Drobeta-Turnu Severin, iar a minorilor Uță Mariana și Uță Silvia, la Casa de copii școlari din Corabia, județul Olt".

De la Procuratura Generală a R.S.R.

„Referitor la scrisoarea cititoarei **Maria Purice** din București, care își acuza soțul în legătură cu săvîrșirea unor nereguli la locul de muncă și părăsirea domiciliului conjugal, vă facem cunoscut că această fiind chemată să facă precizări în legătură cu cele sesizate, ea declară că soțul ei a părăsit domiciliul sub presiunea ei pentru că simțea că face ceva ilegal, dar nu poate preciza ce ilegalități săvîrșea soțul ei. Soțul lui M. P. [illegible] pensia de întreținere co[illegible] minori".

Făcînd parte din Biroul organizației de bază al întreprinderii județene de gospodărie comunală și locativă Neamț, sectorul Transport în comun și fiind organizator de grupă sindicală, răspunzînd cu difuzarea presei pe întreprindere, vă scriu următoarele : la o ședință de grupă sindicală, pe care o conduc, avînd un număr de 100 conducători auto, membrii sindicaliști mi-au propus să procur din București, prin intermediul librăriei „Cartea prin poștă", volumul „Întrebări și răspunsuri de circulație". Se știe că noi, conducătorii auto, sîntem testați semestrial de către organele de miliție, această carte fiindu-ne absolut necesară. De asemenea conducerea secției de transport mi-a trasat sarcina să mă ocup și de procurarea acestui volum pentru celelalte grupe sindicale din sectorul nostru, urmînd să informez într-o viitoare ședință realizarea sarcinii încredințate. M-am adresat printr-o scrisoare respectivei librării la data de 20 octombrie 1977, în sensul de a mi se expedia un număr de 200 exemplare. Vă trimit confirmarea de primire. De atunci nu am primit nici un răspuns, nici măcar dacă au volumul respectiv, sau dacă mi-l pot trimite eșalonat. **(Alexandru Racoff,** Piatra Neamț).

Mă numesc **Ioan Măciucă**, locuiesc în Craiova. În sezonul turistic lucrez în calitate de colaborator extern, în cadrul Ministerului Turismului, executînd programe în București cu grupurile de turiști străini organizate, avînd în programul-contract de vizitare și cel puțin două, trei muzee ale Capitalei, în mod expres Muzeul de artă al R.S.R., Muzeul „Gr. Antipa" etc. În mod surprinzător am constatat că muzeele cele mai importante nu au ghizi-muzeografi de limbă română, ca să nu mai vorbim de alte limbi. Cred că ar fi necesar ca aceste muzee să aibă măcar ghizi-muzeografi de limbă română, care să explice cele necesare, iar noi să traducem aceste explicații de specialitate turiștilor străini.

Sînt elevă la Liceul de matematică-fizică din Oltenița, și m-am hotărît să vă scriu din următorul motiv : acum cîțiva ani tatăl meu a contractat o boală de piele. Consultat la policlinica de aici, i s-a spus că boala este nevindecabilă, dar că nu va aduce prejudicii activității sale. În ciuda acestor asigurări, progresul rapid al bolii a ajuns pînă acolo încît, de curînd, aproape întreg corpul îi devenise acoperit de plăgi respingătoare, care îi produceau mari suferințe fizice și psihice. A recurs la diferite tratamente recomandate de medici, dar degeaba. Imediat ce am fost informată de activitatea cercetătorului Pavel Kozak, cu o ultimă speranță s-a prezentat la domiciliul acestuia, iar după ce a urmat indicațiile sale, astăzi crustele i-au căzut fiind vindecat în proporție de 95%, trecînd, treptat, la un regim de viață normal. Mulțumesc revistei și acestui admirabil om, iar dacă adeziunea mea — adeziunea unui tînăr aflat în pragul maturității — la susținerea a ceea ce face el în slujba umanității, poate fi luată în considerație, nu pot să fiu decît fericită. **(Mariana Gama,** Ulmeni, Ilfov).

Vă scriu în numele tuturor locatarilor din microraionul blocurilor din Alcea C.F.R., Roșiori de Vede. La parterul blocului L 7 — L 8 au fost amplasate, așa cum este normal și eficient, magazine comerciale aparținînd I.C.S.M. Roșiori de Vede. Ne simțim obligați să mulțumim celor care s-au gîndit ca prin aceste unități să ne aprovizioneze cu alimente, pîine, carne, legume, lapte etc. În schimb, pentru a cumpăra un batîr de ață, un nasture, un ziar, un cuibrit etc. trebuie să ne deplasăm în oraș, la 2 kilometri distanță ; există 3 unități de alimentație publică în jurul blocurilor noastre, în schimb nici una de mercerie, galanterie, confecții, încălțăminte, metalo-chimice etc. Asta în timp ce în mijlocul blocurilor funcționează frumosul restaurant numit „Intim" — transformat dintr-o cofetărie ? ! — și care numai intim nu e, oferind seară de seară tuturor celor de aici, și din păcate copiilor, spectacolul degradant al unor indivizi aflați în avansată stare de ebrietate sau poluarea sonoră provocată de nunțile, botezurile și onomasticile organizate aici în fiecare simbătă și duminică, și uneori chiar în cursul săptămînii ! **(I. Alexandrescu)**

Mă numesc **Dumitru Ciuspengea**, din satul Țigănești, comuna Topoloveni, județul Argeș. Prin pădurile din apropierea satului în care m-am născut exista oarecare vînat ca vulpi, lupi, ceva iepuri. Au dispărut cu vremea, iar astăzi în schimb, prin îngrijirea de care au dat dovadă anumite foruri, și-au făcut apariția niște căprioare și țapi sălbatici pe care, din cîte știu, nu are nimeni voie să-i vîneze. De curînd însă, cîțiva locuitori de aici se dedau la acte neîngăduite de legile țării, folosind curse, capcane, sau alte mijloace, au început să sacrifice aceste animale. O anchetă drastică efectuată la fața locului ar putea descoperi urmele acestor samavolnicii, oprind astfel comiterea acestor fărădelegi ce nu fac onoare localității noastre.

În data de 10 septembrie anul trecut am cumpărat din orașul Slatina o mașină de gătit cu petrol pe care am expediat-o părinților mei în comuna Gohor, județul Galați. Expedierea s-a făcut prin stația C.F.R. Slatina, cu scrisoarea de trăsură nr. 465008/1977. Părinții mei au așteptat zadarnic primirea mașinii de gătit, aceasta neajungînd nici pînă în prezent la destinație. La data de 31 octombrie 1977 am sesizat stația C.F.R. Slatina — nr. 24 571 — că pînă la acea dată nu ajunsese coletul la destinație, dar aceasta nu mi-a răspuns în nici un fel. Acest fapt m-a determinat ca în 28 decembrie să mă deplasez la Slatina, spre a mă informa care e situația coletului. De la biroul de sesizări am fost informat verbal că, în urma cercetărilor făcute de stație, a rezultat că acest colet a plecat în data de 14 septembrie din Slatina cu vagonul nr. 015413737731, și că ar fi ajuns pînă în gara Pitești de unde nu se mai știe ce s-a făcut cu el. Vă rog să publicați aceste rînduri în speranța că voi reuși să dau de urma coletului dispărut, sau cel puțin să reușesc a recupera valoarea acestuia care este destul de substanțială : 2 050 lei. **(Gheorghe Onica,** Caracal, strada Libertății 35, bloc P 1, apartamentul 12 — județul Olt)

Mă numesc **Florian Olar**, din Reșița și țin să vă mulțumesc pentru prețiosul ajutor pe care mi l-ați dat pentru a obține un „Trabant — Hycomat", atît de necesar cazului meu de invaliditate. Țin să vă anunț că am primit această mașină.

Vă scriem în numele locatarilor blocului C 7 Drumul Taberei nr. 92, sectorul 7, București, pentru a vă semnala următoarele : de la recepția blocului sus-menționat, august 1975, problema apei calde, reci și a căldurii a rămas permanent deficitară în sensul că în orele de consum maxim — între 10-13 și 18-21, iar simbăta și duminica toată după-amiaza și seara — apa rece și caldă nu curge deloc. Pe de altă parte, căldura în apartamente este sub limita legală. Faptele sus-menționate au fost sesizate în numeroase rînduri forurilor în drept, I.C.A.B. — G.I.G.C., la nivel de dispecerat general, dispecerat de sector, de microraion și stație locală de termoficare, dar noi, locatarii, am rămas numai cu promisiunile. Sînt încălcate astfel cele mai elementare reguli de igienă, în sensul că nu pot fi respectate, există printre noi numeroase familii cu copii mici, bătrîni bolnavi, pentru care problema apei este vitală. **(Scrisoarea este semnată, conform unui tabel anexat, de un număr de 45 de persoane)**

Satul Nuci, comuna Vasilați, județul Ilfov a fost aprovizionat cu pîine de diferite centre — de multe ori destul de necorespunzător, și nu în toate zilele. Astăzi sîntem aprovizionați de cooperativa Frunzănești-Ilfov, în toate zilele programate, cu o pîine de o calitate excepțională. Vă rugăm să publicați în coloanele revistei mulțumirile noastre adresate acestor oameni adevărați și de inimă, care reușesc astfel să pună în practică hotărîrile organelor noastre de partid și de stat cu privire la buna aprovizionare a populației. **(Vasile Mailcine,** pensionar, Vasilați-Nuci, Ilfov)

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13 iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.

● „FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

Ștefan Iacobescu — Călărași. Transferarea cadrelor didactice de la o unitate școlară la alta, sau dintr-un județ în altul, se poate face numai în perioada legală, perioadă stabilită anual de către Ministerul Educației și Învățămîntului. Cererile de transfer, precum și actele necesare, se depun și se rezolvă la inspectoratele școlare județene în conformitate cu criteriile și condițiile prevăzute de Statutul personalului didactic. Dumneavoastră vă puteți depune cererea de transfer la Inspectoratul școlar al județului Ialomița, după publicarea posturilor vacante pentru anul școlar 1978/1979.

Mărgărit Bocu — București. Sînteți trecut la poziția 5 pe tabelul de locuințe al întreprinderii unde lucrați.

Eugenia Anculescu — comuna Botoroaga, Teleorman. Aveți posibilitatea să vă adresați cu un memoriu Procuraturii Generale a R.S.R. în vederea promovării unui recurs extraordinar la Tribunalul Suprem al R.S.R. — singurul organ care poate să desființeze hotărîrile pronunțate de Judecătoria Alexandria, dacă acestea sînt nelegale și neîntemeiate.

Cornelia Manea — București. Reanalizîndu-se situația dumneavoastră de către Direcția de poștă a municipiului București, s-a dispus acordarea diferenței de concediu recreativ cuvenit pe anul 1977.

Miruna Cosmovici — Tg. Jiu. Am fost informați că începînd cu 1 ianuarie 1978 lucrați la Atelierul de proiectări al județului Gorj, în funcția de desenatoare tehnică.

Gheorghe Dumitru — București. Vi s-a anulat amenda de 200 lei, aplicată prin procesul verbal din august 1977.

Ilie Manea — Tg. Jiu. Trustul de construcții industriale Craiova v-a făcut cunoscut de nenumărate ori, după cum ne înștiințează, că nu vă poate elibera actul solicitat pînă nu depuneți la trustul respectiv date amănunțite privind șantierul unde ați lucrat în cursul anului 1949, funcția îndeplinită și șeful de echipă pe care l-ați avut.

MARGA NEDELEA

Grigoraş Dinicu: MEMORII

Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

Se apropiau norii prevestitori de furtună ai celui de-al doilea război mondial. Grigoraş Dinicu participa la majoritatea manifestărilor cultural-artistice româneşti de peste hotare. Cele două Expoziţii universale de la Paris şi New York i-au adus consacrarea mondială. Cîntecul devenise limbajul cel mai direct de apropiere între oameni, între popoare. Grigoraş Dinicu a înţeles că arta românească trebuie slujită acum cu şi mai multă dăruire, pasiune, măiestrie. Orchestra sa înmănunchea un buchet de virtuozi ai muzicii populare româneşti (la nai cînta marele Fănică Luca). Succesele artistice internaţionale erau pretutindeni apreciate şi ca izbînzi politice. Şefii de state străine începuseră să-l decoreze pe Grigoraş Dinicu cu cele mai înalte ordine şi medalii culturale. Violonistul român confirma prin maturitatea arţei sale interpretative atît talentul, cît şi şcoala muzicală românească. Numele său putea fi adeseori întîlnit şi în concertele simfonice de la Ateneul român sub bagheta lui George Georgescu, Ionel Perlea, Egizio Massini şi Alfred Alessandrescu. Dar nici o pagină de Bach, Beethoven, Mendelssohn, Bruch nu egala parcă frumuseţea muzicii populare româneşti tălmăcită exemplar de Grigoraş Dinicu.

VIOREL COSMA ■

Tocmai începusem să reluăm activitatea la **Continental** cînd, într-o seară, era prin 1939, Grigoraş Dinicu ne spuse :

—Băieţi, mergem la Varşovia pentru o zi. Ilicele să fie curate şi nu luaţi decît un schimb, fiindcă vom ajunge dimineaţa la 11, vom mînca, ne vom odihni şi seara va fi o serată la ambasada noastră, iar a doua zi la 10 plecăm spre Bucureşti. Mîine dimineaţă la 9 ne vom găsi aci, să mergem să facem formele pentru paşapoarte. S-a înţeles?

Răspunserăm în cor : Da !

Cînd dădui băieţilor banii, cîte 8 000 lei, nu ne credeam ochilor. Gică Ştefănescu, care era puţin mai curios, ca să nu spun mai îndrăzneţ, întrebă :

— Maestre, dacă avansul este 8 000 lei, cît mai avem de primit ?

— Gică, la asta încă nu m-am gîndit. Tu ştii că statul plăteşte şi eu nu mă tocmesc niciodată cînd e vorba să am de-a face cu statul.

Îl puse la punct. Noi, ceilalţi colegi, zîmbirăm, ştiind că Gică are mai întotdeauna şansa ca Grigoraş Dinicu să-i pună la punct.

Pe peronul gării Varşovia ne aştepta din partea delegaţiei noastre domnul Ene. Un tip extrem de amabil şi simpatic. Pe tot parcursul de la gară la hotelul unde am fost găzduiţi ne-a dat fel de fel de explicaţii asupra edificiilor publice şi asupra însemnătăţii lor istorice.

După ce ne-am bărbierit şi am schimbat costumul de voiaj, ne-a dus la un restaurant unde o masă foarte copioasă ne aştepta. După ce a ciocnit un pahar cu noi, scuzîndu-se că nu poate sta în continuare ne-a explicat intenţia ministrului plenipotenţiar care ţine neapărat să intervină la posturile de radio pentru noi spre a cînta 15 minute cel puţin.

Pe la ora 3 şi jumătate după-amiază apăru în fine domnul Ene foarte radios, cu o hîrtie în mînă (era invitaţia Societăţii de Radio Poloneze pentru noi), spunîndu-ne :

— S-a făcut, maestre. Am obţinut 20 de minute. Dorinţa domnului ministru F. este să cîntaţi numai muzică populară românească. Emisiunea are loc de la ora 5 şi 10 pînă la 5 şi jumătate, deci veţi avea timp să vă odihniţi pînă la 10 seara, fiindcă de-abia atunci vom începe recepţia.

Cînd am ajuns la postul de radio „Varşovia", am fost primiţi cam rece, mai cu seamă că fiecare dintre noi începurăm să facem cîte o gamă sau un arpegiu la instrumentul respectiv. După ce pierdurăm aproximativ 5 minute pentru amplasament, făcut chiar de noi (am cîntat aranjaţi exact cum cîntam la Radio-România şi Radio-Bucureşti), iată că un difuzor începu să anunţe ceva în limba poloneză însă printre fraze se auzea Grigoraş Dinicu, Grigoraş Dinicu... Imediat văzurăm pe cei din camera de control agitîndu-se şi făcîndu-ne semne. Atunci Grigoraş Dinicu privi o clipă la noi şi ne spuse :

— La major. **Hora lui Dobrică** — iar în clipa următoare făcu semn inginerului că poate da liber. La microfon apăru lumina roşie (care ne arăta **„atenţiune"**), ca după altă clipă să apară lumina verde, ceea ce însemna că emisiunea poate începe... Cînd trecură vreo 10 minute, încheiate cu **Căruţa Poştei** (o compoziţie violonistică preferată a lui Grigoraş Dinicu), primarul ne anunţă din buze, numai mişcîndu-le, că va începe celebra **Poloneză** a lui Wieniawsky în la minor. Ce să spun ? Văzui imediat pe feţele celor ce se adunaseră în camera de control a emisiunii o bucurie şi mulţumire pe care nu şi le mai puteau reţine. După ce terminarăm această **Poloneză**, Grigoraş Dinicu începu alta şi alta, cam pînă ce mai erau 3 minute pentru a termina emisiunea. Atacă **Ciocîrlia** ! La auzul acestei bucăţi, cei din camera de control prinseră a vorbi cu domnul Ene, rugîndu-ne să continuăm să cîntăm. Trecuse o oră exactă cînd am terminat cu **S.rba din căruţă** şi **Jocul căluşarilor**, ieşind din studio.

Seara la ambasadă eram cu toţii fresh, scoşi din cutie prin nota de eleganţă a ilicului românesc. Grigoraş Dinicu apăru în frac şi cu decoraţii. Pentru lumea corpului diplomatic, prezenţa noastră stîrni curiozitate. Colonelul Beck, ministrul de externe din acea vreme, veni la Grigoraş Dinicu, dîndu-i mîna şi întreţinîndu-se cîteva minute amîndoi. Erau cunoştinţe vechi din Bucureşti, cu ocazia unor vizite pe care acesta le făcuse în ţara noastră.

Dar iată că la vreo 12 noaptea, cînd antrenul era mai în toi, ministrul polonez al artelor împreună cu ministrul nostru, R.F., solicitară publicului linişte. Atunci ministrul artelor dădu citire în limba poloneză unui decret, ca apoi ministrul nostru să anunţe în limba franceză, întregii asistenţe, că Grigoraş Dinicu a fost decorat cu medalia

Primirea lui Grigoraş Dinicu şi a formaţiei sale în Gara de Nord, după succesul obţinut la Paris (1937).

cea mai înaltă pentru arte. A fost un ropot de aplauze, iar ministrul artelor a prins lîngă decoraţiile româneşti, franţuzeşti şi pe cea oferită de Republica Poloneză.

Seara aceea s-a transformat într-o sărbătoare a lui Grigoraş Dinicu fiindcă fiecare dorea să-l felicite şi să ciocnească un pahar de şampanie cu Grigoraş Dinicu O remarcă fac aci. O scriu fiindcă, cu excepţia a două cazuri, la Paris în 1937 şi la Varşovia în 1939, toţi oficialii timpului, cu excepţia lui Titulescu, s-au purtat cu noi exact ca străinii care vin la o nuntă sau la un dancing : nu-i interesează cine sînt artiştii.

Am terminat la 4 dimineaţa ; cînd am plecat spre hotel consilierul Ene ne-a dat la fiecare cîte o sticlă de şampanie **Piper Heitz** şi cîte un ţigaret spre amintire.

La 10 dimineaţa cînd ne-am sculat, reprezentantul ambasadei ne-a invitat la micul dejun chiar în restaurantul gării. Cînd trenul sosi pe peron, dînsul se scuză pentru o clipă spunînd că trebuie să îngrijească de tambalul lui V. Budişteanu. După cîteva minute se reîntoarse şi cu toţii ne îndreptarăm spre peron. Ajunşi aci, compartimentul nostru era rezervat cu următoarea plancardă : „Rezervat pentru ambasadorii muzicii româneşti şi Grigoraş Dinicu, conducătorul lor".

Cînd trenul se puse în mişcare, consilierul Ene rămase singur pe peron fluturîndu-şi batista. Era un suflet foarte bun şi înţelegător, probabil că avea două calităţi extreme, era şi oltean şi diplomat.

(Va urma)

Dumitru Eliade:

BALADA TALIONULUI

— fragmente —

O, primăvară, raiuri plutitoare
Pe ape dulci mereu călătorind
Spre turnul înclinat clădit în zare
De-o lume părăsită de instinct

O, testamentul dizolvat, sublimă
Morală a cuvintelor ce mor
Prin lăcomia dusă pîn-la crimă
A singurului fiu moştenitor

O, clasică rămînere cu teamă
A templelor în timp, cum le-am pierdut
Sub soarele, sub cîmpul de aramă
Înmugurind în ceruri către sud.

★

Nu pentru răni pe care foarte bine
Le vindecă şi timpul — aş fi vrut
Să-nalţ o stea. Ci pentru răni pe care
El le deschide ca la început.
Că nu avem cu toţi aceeaşi mamă,
Că nu avem un tată cît mai clar,
Că-n fructele cu simburi de aramă
Nu am dezlănţuit nici un hotar,
Dacă întrebi te-aprinzi, aşa precum
Dacă răspunzi se poate să îngheţi,
Oglinzile se cheltuie pe fum
Şi suflete se vîntură-n lopeţi,
Chiar ochii mei văd limpede-nainte
Da-n urmă întunericul nu-l văd —
Ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte
Balanţe-nşelătoare îndărăt
Fără de voia mea se-nclină toate —
Doar am strigat, cu martori, tuturor
Că eu m-am lepădat de-acea dreptate
Mică, făcută de judecător,
Ci eu vroiam, am spus, dreptatea mare
Om lîngă om, popor lîngă popor,
Să nu mai moară nimeni la-ntîmplare
Şi nici să mai trăiască-ntîmplător
O, ce e luna care arde-n plopii
Ce freamătă din frunze argintii ?
O, iată milul ce-l aduc microbii
În trupurile limpezi de copii
Şi cîte-n lume altele nu sînt ?
Mai sînt incendiile uriaşe,
Mai sînt cutremurele de pămînt
Care distrug mulţimile-n oraşe,
E o calamitate ura-n lume
Ea este prima dintre toate chiar,
Căci celelalte parcă vin anume
Lovindu-i, să-i unească temporar
Pe-aceia care umblă în greşeală
Ca-n haina lor de fiecare zi,
Ce pe prieteni, poate, nu-i înşeală
Dar pe duşmani mai mult i-ar duşmăni
Căci nu-nţeleg să înceteze lupta
De-ar face-o, prin încredere, deodată
Blînd cerul cristalin rotind deasupra
Ne-ar înfia ca pe o stea curată.
Deci, am strigat : prima calamitate
Eu am învins-o, iată, prin refuz ! —
Ca păsările-n cuibul lor vinate
Îmi rămîneau cuvintele-n auz.

★

Credeam în astrul înălţat de veghe
Trimis în ceruri alb ca o ispită
Să plîngă, poate, lumii la ureche
Şi ochii, astfel, lumii să-i deschidă
Doar mi-am ales cuvinte să-i înalţ
Rugă fierbinte-n fiecare seară,
Ochii luceau, rugindu-se, de smalţ,
Lumina lui părea că mă-nfioară,
Ci nu-mi dădea de veste mai nimic
În geometrie totul era clar
Că se făcuse dintr-o dată frig
Ca într-un cort clădit pe un gheţar
Dar mă-nşelam crezînd că-n şiruri pline
De cifre şi formule gîndul pur
Ca arborii pădurilor virgine
Curăţă aerul bolnav din jur
Fiindcă găsirăm inima, plăminii,
Dar bolile ce le opresc nici azi,
Ca-ntotdeauna, ignoranţi, bătrînii
Priveau în ochii morţii în extaz
Descoperirăm, doar, pămînturi noi
Domesticînd cu biblia şi tunul,
Cu lecţia, ca pe un loc, din doi
Întotdeauna să învingă unul,
Precum un şoim e legea care umblă
Prin turnurile lumii săgetînd
Ea face cît incendiile toate
Şi cît cutremurele de pămînt
O, lume ce trăieşti în amănunte
Şi-n rugăciuni te rogi de răzbunare
Pentru pierdute moşteniri mărunte
Ori împărţirea peştilor din mare
Atîta foame unde masa-i plină,
Atîta sete unde din ulcior
Se varsă apa, dacă se înclină
Şi pe deasupra cerul, ca un nor —
Prieteni la prieteni şi duşmanii
Către duşmani îşi dovedesc frăţia,
În ţări bogate se adună banii
Şi-n ţările sărace sărăcia
Se-aruncă fructele în marea largă
Flăminzii stau la ţărm de obicei,
O lume, în derîdere, încearcă
Această sinucidere a ei
Ca un refuz al darului naturii
De-a se-nfrupta, fără prihană, toţi
De-o parte a iubirii şi a urii
Aleargă ca un car pe două roţi.

★

Prin barierele acide
Care se lasă uneori
Trec şirurile nesfîrşite
De călători, de călători

Prin barierele acide
Pline de sîngele ce spală
Curajul lumii de-a decide
Ce mai rămîne din greşeală

Ce mai rămîne din cuvînt
Cînd e-nţeles pe jumătate
Cînd jumătăţile îl sînt
Atît de necesare, poate,

Cînd nu încape îndurare
Cînd nici pe mine nu mă iert
Că jumătatea, fiecare,
Se poate măsura prin sfert

Cînd sfertul poate să propage
Iluzia de-a fi întreg
Prin bariere curge pace
Cînd trecătorii lumii trec.

★

Ca-n şirurile unei teoreme
Zilele stau în trupul meu supus
Nisipului ce urcă peste vreme
Cu caravane moarte în auz
Acolo-n pulberea scînteietoare
Vezi urma celui ce trecu-nainte
Ce poate că, ştiind, atunci, că moare
Se lepădă de arme şi veşminte
Să-i văd întoarcerea pe flori tăioase :
O lacrimă se sparge pe timpan
Din gura care-a plîns, care rămase
Să-ngroape-n urmă fardul diafan
În piramida, pată cenuşie
Din patru muchii, rece, la fruntarii.
O, înăuntru labirintul ştie
Să stăvilească hoţii şi barbarii.
De-ar fi puterea lumii înzecită
De mia de exemple ce şi-a dat —
Singurătatea mea e-o piramidă
În care grîul s-a carbonizat.

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Balene și tangouri

Se stinge tangoul ? În țara-i de naștere, din vreo 600 de orchestre specializate, au mai rămas doar 10, cea mai cunoscută fiind fără îndoială aceea a Susanei Rinaldi. Astor Piazzola, Quartetul Cedron — alte celebrități — s-au dus în Europa. Guvernul argentinian — la propunerea ministrului culturii — a decretat instaurarea unei „zile naționale a tangoului", pentru a replica la ceea ce agenția „France Presse" sintetizează în termeni mortali : „Existența genului este amenințată, dacă nu chiar condamnată, prin dezvoltarea — în Argentina — a muzicii nord-americane". Fiecare cuvînt al telegramei conține o durere.

În primul rînd, considerarea tangoului ca „un gen". Gen pot avea adjectivele. Gen intîlnești și la substantive. Despre gen se vorbește în gramatici și zoologii. Tangoul nu ține nici de unele, nici de altele. Tangoul nu e un gen printre alte genuri, fie ele muzicale. Nu există mișcare în doi, dans al perechii care să conțină poveste mai expresivă decît tangoul — mi-au mărturisit-o copii frumoși și sănătoși ai rock-ului, în fața cărora mă simțeam mic, complexat și intimidat, copii ai altei generații, aceea a tangoului, așa cum și tata, față de mine, era și el al altei vremi, tot a tangoului. O viață întreagă a omului se citește în felul cum dansează tangoul — decența-i și îndrăznelile, stăpînirea de sine și dezinvoltura vitalității, micile-i spaime și puterea de a nu se lăsa terorizat de evidențe. Tangoul nu are vesclia superficială, n-am văzut niciodată oameni dansînd tangou cu egoism și răutate. O melancolie fatală stăpînește cuplul, fără nici o vorbă, într-o înțelegere absolut mutuală. E melancolia instinctiv născută în ființă, odată cu bucuria îmbrățișării și a respirației. Tangoul — și aceasta-i definiția lui pe viață, dată de cel mai înțelept dintre înțelepții argentinieni, scriitorul Jorge Luis Borges — este „o idee tristă care dansează".

Dar anunțîndu-i dispariția — și încă în acești termeni de biologie care leagă existența de amenințări și condamnare — o agenție de presă, prin telexurile cărela trec nu o dată atîtea efemeride, platitudini și enormități la care filosofii se ultă de sus, tocmai ea dă tangoului dimensiunea unei eternități. Abia în asemenea termeni, fie ei prea retorici și exagerați dar deloc nepotriviți, tangoul se înscrie printre marile specii pe cale de dispariție. Tangoul devine astfel o viețuitoare a pămîntului, căpătînd chip prin amenințarea la care e supus. Tangoul trece astfel printre balene. Printre cai. Printre vulturii regali. Printre bizoni și zimbri. Printre triburile nomade ale unor pustiuri. Printre fenomenele grave ale dezvoltării (și deci ale morții) faunei și florei terestre, ale esteticii literare, cum ar fi destinul romanului — căci și romanele se împușcă, nu-i așa ? Nu moare romanul, ca „gen", cu fiecare „val" care urlă că vrea să ucidă povestea ? Abia așa, cu fiecare atentat, romanul, metafora, ca și tangoul capătă eternitate.

Am urmărit în anul trecut lucrările conferinței internaționale pentru apărarea vieții balenelor pe oceanele lumii. Am citit rezoluțiile unor adunări care cereau încetarea măcelului printre puii de focă. Congrese serioase s-au ridicat împotriva dispariției pădurilor. O liniște adîncă, o calmă siguranță de mine mă cuprinde cînd mă gîndesc la o viitoare zi internațională a tangoului, ca o zi de celebrare a speței umane printre stejari, cetacee și pui.

RADU COSAȘU ■

Realism, responsabilitate, spirit constructiv, militant

„Lumea în mișcare" — iată o expresie care, deși devenită curentă, aproape tautologică, definește o realitate pregnantă și, am zice, caracteristică în primul rînd pentru epoca noastră. Pentru că, istoriei prezente a planetei îi sînt proprii schimbarea permanentă, accelerația — în domeniile vieții politice, sociale, economice, spirituale, — într-o măsură mult mai mare decît perioadelor anterioare. Imaginea unei lumi așezate în tipare aproape clasice, cu împărțiri parcă definitive — țări puternice, țări slabe, bogați și săraci, „mari" și „mici", „cei ce hotărăsc" și „cei ce se supun" — devine pe zi ce trece tot mai anacronică. Viața confirmă evoluții noi, principiul existenței libere, suverane a fiecărui stat, dezvoltarea de sine stătătoare, mîndria fiecărui popor de a fi el însuși, prin ce gîndește și realizează, devin date esențiale ale prezentului ; concretizate în dobîndirea independenței de către un număr tot mai mare de state, aflate secole de-a rîndul pe orbita colonialismului, în desființarea, practic, a acestui sistem de exploatare și subjugare a unor națiuni.

O „lume în mișcare", o lume în care idealurile de echitate, de dezvoltare egală și neîngrădită, de cooperare reciproc avantajoasă se fac auzite cu mereu mai mare forță. De la cunoașterea și recunoașterea de facto a unei astfel de realități pornește viziunea de ansamblu a politicii externe a României socialiste, o politică ce așază permanent la baza acțiunilor sale, a relațiilor sale cu țările lumii, principiile respectului reciproc și deplinei egalități în drepturi, respectarea independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc și întrajutorarea.

Analiza științifică, marxist-leninistă a vieții internaționale, conturarea unor căi adecvate de soluționare a marilor idei ce confruntă lumea contemporană — realizată la Congresul al XI-lea al P.C.R. și exprimată cu o mare forță de sinteză în programul partidului — este strălucit confirmată, la trei ani după desfășurarea acestui congres, în datele magistralului Raport prezentat la Conferința Națională, din decembrie 1977, de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Această analiză evidențiază mutațiile fundamentale în domeniul raportului de forțe în viața internațională, acțiunea tot mai hotărîtă a popoarelor pentru afirmarea principiilor noi în relațiile dintre state, pentru dezvoltare liberă și independentă, pentru edificarea păcii mondiale, pentru lichidarea subdezvoltării. În acest context, un accent deosebit este pus pe necesitatea soluționării pașnice, pe calea dialogului, a oricăror probleme litigioase, pe imperativul întreprinderii unor pași concreți și hotărîți în vederea destinderii — pe calea dezarmării, în primul rînd a celei nucleare — de afirmarea deplină a eticii și echității în viața internațională, în dezvoltarea tuturor țărilor, toate acestea fiind premisele majore ale lumii viitorului, o lume a progresului și civilizației. Transpunerea lor în practică nu înseamnă altceva decît realizarea unei noi ordini economice și politice internaționale ce exprimă actuala realitate a planetei, unica opțiune pentru destinele umanității.

Realismul politicii partidului și statului nostru primește argumente hotărîtoare nu numai în acest domeniu al aprecierii proceselor ce se desfășoară în viața internațională, ai cunoașterii lor directe, ci, mai ales, în domeniul acțiunii, al inițiativei concrete, constructive. Recurgînd numai la cîteva exemplificări recente, putem arăta că reuniunea de la Belgrad a reprezentanților țărilor participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, ce se reia acum, în ianuarie, își va continua lucrările avînd drept bază cele aproape 100 de propuneri formulate în prima fază, dintre acestea 14 fiind inițiate de România. Cu o preocupare constantă pentru stimularea rezolvării „nodului gordian" al complexului de probleme ce definește procesul destinderii — dezarmarea și, în primul rînd, dezarmarea nucleară — țara noastră acționează pentru măsuri concrete, atît în forul de la Belgrad, cît și în cadrul Comitetului pentru dezarmare de la Geneva — unde se impune depășirea stadiului de intenții, de declarații verbale — și la O.N.U., organism care, în concepția României, trebuie să-și afirme cu mult mai multă hotărîre eficiența constructivă în viața internațională. Astfel, raportul privind „Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și cheltuielile militare" realizat în 1971 din inițiativa României, va fi actualizat, constituind un document de bază al sesiunii Adunării Generale a O.N.U. din 1978, consacrată problemelor dezarmării.

Din poziția permanent constructivă, din întreținerea dialogului în jurul acestor probleme cruciale pentru prezentul și viitorul lumii decurge în fapt însuși sentimentul de înaltă responsabilitate față de destinele păcii și securității internaționale ce definește activitatea României, a arhitectului și promotorului cel mai avizat al său, președintele Nicolae Ceaușescu. Există la ora actuală în lume numeroase focare de încordare, numeroase puncte fierbinți care amenință pacea. Țara noastră militează pentru rezolvarea oricărei astfel de situații pe calea negocierilor directe, a tratativelor, pentru eliminarea apelului la confruntarea armată, la război, care nu ar duce la altceva decît la agravarea conflictelor, la inutile jertfe umane și pierderi materiale.

Fie că este vorba despre Orientul Mijlociu — unde se impune realizarea unei păcii juste și durabile prin discuții directe ale părților implicate în conflict, o pace care să corespundă intereselor popoarelor din regiune, soluție pentru care România s-a pronunțat încă din 1967 — fie că este vorba de Cipru — unde soluționarea pe cale pașnică a diferendelor este singura în măsură să conducă la asigurarea independenței, suveranității și integrității țării — fie că este vorba despre tensiunile ivite pe continentul african, în care colonialismul și imperialismul au lăsat numeroase probleme complicate, a căror rezolvare poate fi găsită numai pe calea tratativelor, a înțelegerii, evitîndu-se ciocnirile armate, asigurîndu-se unitatea statelor africane, dezvoltarea lor independentă — în toate aceste cazuri, țara noastră a făcut manifest spiritul realist al politicii sale, consecvența și profundul umanism care o animă.

În același timp, România și-a făcut în permanență un reper de conștiință în conduita sa internațională din solidaritatea cu popoarele care luptă pentru suveranitate, pentru lichidarea dominației străine, a sprijinit direct și sprijină în continuare lupta mișcărilor de eliberare din Zimbabwe și Namibia împotriva agresiunii colonialiste a regimurilor rasiste din Rhodesia și Africa de Sud.

O „lume în mișcare" spuneam la începutul comentariului, dar o lume în care persistă încă inegalitățile și subdezvoltarea, o lume în care se realizează cucerirea cosmosului, dar se moare încă de foame, o lume cu poli de bogăție și de sărăcie. Cu conștiința acută și responsabilă a acestei stări de lucruri, România socialistă se pronunță pentru edificarea unei ordini economice și politice noi, o ordine firească și echitabilă, o ordine care să dea tuturor țărilor, indiferent de mărime ori de forță militară, drept egal la dezvoltare, la civilizație. Este un însemn de înaltă mîndrie pentru noi că în definirea acestui concept ce exprimă ecuația vitală a prezentului și viitorului lumii se află încorporată contribuția de puternică originalitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, personalitate strălucită a lumii contemporane, a cărui gîndire realistă, științifică, asupra vieții internaționale, exprimată în politica Partidului Comunist Român, a țării în fruntea căreia se află, este recunoscută pretutindeni în lume ca un însemn fundamental al prestigiului, al responsabilității pentru destinele umanității ce caracterizează România socialistă. *„Președintele Nicolae Ceaușescu este omul politic care simte responsabilitatea pentru prezentul și viitorul pașnic al omenirii, pentru lichidarea împărțirii lumii în bogați și săraci, pentru dreptul fiecărui popor de a-și alege propria cale de dezvoltare"* spunea Mario Zagari, membru al Direcțiunii Partidului Socialist Italian, vicepreședinte al Parlamentului vest-european. Este, aceasta, doar una dintre numeroasele aprecieri elogioase, din numeroasele dovezi de prestigiu de care se bucură în lumea întreagă personalitatea președintelui României.

O țară întreagă, strîns unită în jurul partidului comuniștilor, al marelui bărbat care-i conduce destinele, înțelege și urmează conștient această politică, acest crez care-i conferă rostul și demnitatea în rîndul popoarelor lumii.

DOINA FRUNTELATĂ ■

Fapte și zile

● Două noutăți medicale din S.U.A.. Prima se referă, după cum anunță în ultimul său număr publicația „Asociației medicale americane", la obținerea a două noi medicamente destinate tratamentului de natură virotică. Specialiștii apreciază că ele vor avea aceeași importanță ca penicilina și alte antibiotice în combaterea infecțiilor de natură bacterială. Cea de-a doua noutate se referă la punerea la punct a primului vaccin împotriva pneumoniei, boală ce ucide încă, anual, mii de persoane. Produsul va fi comercializat începînd cu 1 februarie anul curent, dar din păcate se precizează că acționează numai asupra unei forme tipic americane a maladiei. ● După 10 ani, Pathé-Marconi a regăsit un document inedit, considerat a avea o valoare excepțională. Este vorba despre concertul new-yorkez dat de Edith Piaf la Carnegie Hall, la 13 ianuarie 1957. Dublul album, în care neuitata cîntăreață franceză interpretează în engleză melodia „La vie en rose", a fost lansat pe piața discului francez în decembrie 1977. ● Pentru a se ajunge, la mijlocul anului 1978, la prohibiție totală, în Groenlanda au fost luate măsuri de reducere a vînzării băuturilor alcoolice. Astfel, în Groenlanda nu se mai vînd băuturi alcoolice în zilele de vineri, simbătă și duminică, precum și în prima și ultima zi ale lunii. De asemenea, zilnic, timp de două ore, după-amiaza, este interzisă comercializarea băuturilor. ● Zilele trecute o știre anunța că s-au împlinit 20 de ani de la începerea producției popularului autoturism „Trabant". În anul 1973, uzinele „Sachswnring" au produs Trabantul cu numărul 1 milion, iar pînă în prezent pe porțile uzinei au ieșit peste 1,3 milioane autoturisme. Datorită perfecționărilor aduse mașinii, în ultimii cinci ani consumul de metal pe autoturism s-a redus cu peste 10 kilograme. ● Societatea americană „Harris Corp." a obținut de la Arabia Saudită un contract de 21 milioane dolari pentru instalarea unei rețele de telecomunicații prin satelit. Contractul prevede construirea a 10 stații la sol. ● Acum cînd pămîntul este acoperit cu zăpadă, într-o livadă din apropierea centralei electrice „Vidin" din Bulgaria au început să se coacă... prunele. Localnicii relatează că, an de an, prunii dau roade bogate, care ajung însă la maturitate abia în decembrie, iar uneori chiar în ianuarie. Specialiștii încearcă să obțină material săditor de la prunii respectivi pentru a realiza un soi de prune tîrzii și foarte tîrzii. În ceea ce privește vecinătatea centralei electrice, nu s-a avansat vreo explicație. ● Romantismul, se pare, se vinde foarte bine în ultima vreme în S.U.A. Pentru a răspunde „spiritului" pieței, regizorul Just Jaeckin a modificat titlul filmului pe care-l toarnă în prezent. „Playmate" (Tovarăș de joacă) a devenit, astfel „The last romantic lover" (Ultimul îndrăgostit romantic ! ● Silvester Stone, deținătorul „Oscar"-ului pentru filmul „Rocky", se plînge de faptul că admiratorii „îi fac viața mizerabilă". „La început m-au aclamat. Apoi au început să pună mîinile pe mine. Apoi m-au brutalizat. În cele din urmă am ajuns să nu mai fiu eu însumi, ci un obiect lipsit de identitate, de personalitate, pe care toată lumea îl bușculează" a declarat Silvester Stone.

D. I. ■

În răstimp de doar cîteva săptămîni, am putut afla din presă fel de fel de curiozități despre unele pasiuni ale locuitorilor niponi: obținerea unor roșii cubice sau a unui soi de usturoi lipsit de miros. Fotografia de față înfățișează un cocoș, care, spre deosebire de confrații săi, obișnuiți, posedă un penaj al cozii măsurînd nu mai puțin de 10 metri. Proprietarul său, japonezul Kavanami, face parte din categoria celor ce se îndeletnicesc cu obținerea unor cocoși demni să participe, prin lungimea penajului cozii, la concursuri ce datează, se pare, de peste trei secole. Această extravagantă preocupare este prezentă mai ales în rîndurile locuitorilor insulei Sikoku. În satul Kocsiban a fost ridicat chiar un bust orecătorului de cocoși care a reușit, prima oară, să ajungă la performanța de 1 metru...

LA VADUZ, ÎN EUROPA...

La Vaduz, orășelul montan — capitală a principatului alpin Lichtenstein — aveam să constat de visu, cu prilejul unui scurt popas de nici 24 de ore, că „Lichtensteinul nu este numai un paradis al filateliștilor", cum afirmase cîndva, în titlul reportajului său, corespondentul unui ziar vest-european. De la o vreme, observatorul atent al peisajului politic general-european își îngăduie tot mai rar să privească doar cu ochii turistului realitățile micului stat european așezat pe valea Rinului. Peisajul montan continuă de bună seamă să-l încînte, seriile filatelice rîvnite de orice colecționar îi reține atenția la fel de mult ca și înainte, obiectele din cristal de stîncă din vitrinele tuturor magazinelor îi dau mai departe prilejul să-și îmbogățească micul tezaur de suveniruri iar galeria de pictură — cotată printre cele mai renumite din Europa — beneficiază de același constant aflux de vizitatori. Dar ziaristul va fi la Vaduz tot mai atras și de activitatea politico-diplomatică ce iradiază din clădirea în stil renascentist ce găzduiește sediul guvernului. Primul ziar al țării pe care l-am văzut aici, un număr din „Lichtensteiner Vaterland", publica, pe prima pagină, un mare articol conținînd un bilanț al activităților guvernamentale din ultimele 12 luni. Se remarca în articol: „Dacă în anii '60 politica externă a Lichtensteinului era încă un copil vitreg în preocupările regimului, în deceniul următor ea avea să beneficieze de o viguroasă activizare, realizînd cîteva succese nu lipsite de semnificație". Succese care se referă — precizează ziarul — la reprezentarea proprie a Lichtensteinului în relațiile internaționale, la afirmarea sa ca stat situat în Europa.

Evenimentul capital care ilustrează noul curs al politicii externe a Lichtensteinului îl constituie participarea țării la activitățile legate de conferința general-europeană, act politic în care au fost angrenate, în condiții de deplină egalitate, toate statele continentului, indiferent de mărimea sau potențialul lor economic sau militar. Actuala activitate general-europeană — sublinia articolul menționat — prilejuiește „o afirmare importantă a țării noastre ca stat european independent și suveran". Ziarul mai amintea și alte acțiuni ale guvernului din Vaduz, vizînd intensificarea legăturilor Lichtensteinului cu alte state europene pe plan politic, economic, comercial sau cultural-științific. Obiectiv căruia îi servește, de pildă, și participarea tot mai susținută a țării la diferite conferințe și congrese internaționale sau organizarea la Vaduz a unor asemenea reuniuni. Momentul șederii mele în capitala Lichtensteinului a coincis cu întrunirea aici a unei interesante mese rotunde științifice, sub patronajul savantului de renume mondial, originar din România, Hermann Oberth. Vaduzul este, dealtfel, și sediul permanent al Societății internaționale de astronautică „Hermann Oberth", denumită așa în cinstea pionierului tehnicii rachetelor și a zborurilor cosmice, născut, în urmă cu peste opt decenii, în Transilvania.

La Vaduz, suflul înnoitor al politicii de înțelegere și conlucrare în Europa se resimte, ca pretutindeni pe continent, în chip salutar.

CORNELIU VLAD ■

Imagine din Vaduz, capitala principatului Lichtenstein. Acest mic stat — 157 kmp și 16 495 de locuitori — se află situat pe malul drept al fluviului Rin, între Elveția și Austria. Vaduz păstrează încă rezonanța denumirii vechi latine „Vallis dulcis" — „valea dulce".

Laviniu — Statuile vorbesc

„Vei vedea cetatea și zidurile făgăduite ale Laviniului, o asigură profetic tatăl zeilor pe Venus, iar Eneas va înfringe popoare cumplite și le va da legi". Așa zice Vergiliu în cartea I a capodoperei sale „Eneida", așa zice și legenda atribuind rătăcitorului troian gloria nepieritoare de a fi pus temeliile, pe pămîntul de azi al Italiei, nu doar unei cetăți — celebrul Laviniu — ci unei întregi istorii. Și tot așa cum Troia, pînă a nu fi fost localizată și descoperită de patima unui căutător, ființa numai în poemul homeric, și Laviniu, vatra așezată de Eneas, a rămas multă vreme în perimetrul incertitudinilor. Deși anticul oraș fusese descoperit și se știau unele lucruri despre trecutul său.

Nu demult, agenția France Presse anunța o senzațională descoperire arheologică. La 30 kilometri sud de Roma, pe locul unde, așa cum spune legenda, eroul virgilian întemeiase cetatea Laviniului, au fost scoase la lumina zilei, de o echipă de arheologi italieni, 50 de statui datînd din perioada secolelor 6—3 înaintea erei noastre. În fapt, este vorba de o adevărată colecție de artă antică, prima descoperită vreodată într-un singur loc în Italia. O colecție de mare valoare artistică, excelent conservată, cu piese lucrate cu o surprinzătoare minuțiozitate, cu un rafinament deosebit. În mărime aproape naturală, statuile de la Laviniu sînt lucrate în lut și reprezintă în cea mai mare parte tinere femei purtînd o ofrandă, o pasăre sau o floare. Printre ele o Atena războinică, înarmată cu lance și purtînd cunoscuta-i cască. Culoarea statuilor merge de la un ocru limpede spre roz, iar îmbrăcămintea, tunicile sau mantalele sînt vopsite în roșu. Bijuteriile, realizate cu o precizie maximă, au fost mai întîi modelate și abia apoi aplicate pe statui. Unele dintre piesele descoperite reprezintă bărbați surprinși în plină mișcare. După cum afirmă profesorul Paolo Sommella de la universitatea din Roma, comentînd recenta descoperire, colecția de artă sculpturală de la Laviniu reprezintă un fenomen artistic de profundă originalitate, aflat în afara influențelor grecești sau etrusce.

Dar se pare că însemnătatea descoperirii este în primul rînd de ordin istoric. Examinarea colecției de artă a indicat faptul că piesele sînt rodul creației unui grup numeros de artiști, ceea ce presupune logic existența unei colectivități urbane înfloritoare din punct de vedere economic. S-a avansat astfel supoziția că, în plină expansiune a Romei, orașul Laviniu își păstra încă prerogativele de important centru economic, cultural și religios, fiind un fel de a doua capitală, un oraș geamăn cu „Cetatea Eternă". Abia în urma războaielor din 338—335, cînd Liga latină a fost învinsă de romani și apoi desființată, înfloritorul Laviniu a început să apună, ajungînd în veacurile următoare o simplă așezare de provincie, total eclipsată de capitala marelui imperiu, un oraș unde s-au introdus de timpuriu dreptul roman și cultul zeilor Romei. O dovadă în acest sens o constituie și faptul că, în apropiere de locul unde au fost găsite cele 50 de statui, s-au descoperit ruinele unui vechi templu latin, abandonat încă de acum 2 100 de ani. În perimetrul templului, într-o grotă adîncă, ultimii locuitori ai Laviniului liber își îngropaseră penații, semn că Roma triumfase nu numai pe cîmpul de luptă, ci și în impunerea zeilor proprii.

P. AURELIAN ■

Paradoxurile supercivilizației

Oameni și pișcoturi

Revelionul a trecut cu bine, ceea ce ne dorim și la anul. În general în noaptea cu pricina, indiferent de meridian, oamenii sînt puși pe fapte mari și, la nivel mondial, apetiturile înregistrează un salt fabulos. Se înving recorduri culinare care în nopțile normale ar zgîi bufnițele și pe marii gurmanzi și se golesc recipiente de dimensiuni colosale. La Paris, spre exemplu, Jean Duvalier a consumat, cu martori, 22 de ouă, 4 găini, 500 g pate de ficat, 1 kg brînzeturi diverse, 5 feluri de pește, toate udate cu 8 sticle de vin alb, 2 de vin roșu, 3 sticle de șampanie și „un pahar de coniac". De abia după aceasta a trecut cu un avînt sporit, la dulciuri.

Asemenea culmi gastronomice care, probabil, îl fac să geamă, acolo unde e el, pe Pantagruel nu s-au construit din cuțite și pahare numai pe marginile Senei. La Chicago, după un ospăț măreț, un grup de doamne reunite într-un fel de club al pofticioaselor au decis, într-o criză de euforie generată de teribila acumulare calorică, să facă un gest frumos. Și l-au făcut. Au cedat pișcoturile nefolosite la festin în folosul bieților șomeri din localitate. Experții au tras concluzia că fiecărui pișcot i-ar fi revenit 280 de șomeri totali și 429 de șomeri parțiali. În consecință, gestul a rămas în sfera platonicului absolut.

Oameni și cîini

Scotland Yardul ambiționează, conform unei tradiții care a alimentat o bogată literatură, să fie mai tare ca bandiții, mai eficace, mai inteligent. Se caută noi metode și, cînd se găsesc, se experimentează cu un zel tipic insular. În ultima vreme viața a demonstrat că în anumite situații, în general cheie, un cîine bine dresat dă un randament sporit în comparație cu un detectiv de „filaj". Contabilii instituției au calculat costul specializării per cîine și per detectiv și au ajuns la concluzia că primii învață mai repede, mănîncă mai puțin și nu manifestă spirit revendicativ. Cîinii au devenit concurenții lipsiți de scrupule ai detectivilor, ceea ce, e limpede, nu se întîlnește decît în cosmaruri. Dar, evrika! Un psiholog renumit, Edward Prestley — autor de volume criminalistice — a atras atenția că spre deosebire de cîini detectivii au capacitatea să-i urmărească pe criminali urîndu-i. O ură temeinică față de bandiți poate face minuni — a declarat el. În acest fel detectivii și-au văzut posturile asigurate cel puțin în lupta împotriva cîinilor, căci împotriva bîtului cîinii și oamenii sînt egali...

Oameni și adevăruri

S-au dus frumoasele vremuri cînd spre Australia se îndreptau, în lungi cortegii ale speranței, vasele cu săracii lumii care credeau că odată ajunși pe Pămîntul Nou îl vor apuca pe Dumnezeu de un picior. Fără să fie plină ochi, Australia își are săracii ei, problemele ei, crizele ei. Totuși imigrația nu a secat întru totul. În încercarea de a realiza imposibilul, și anume echilibrul între cerere și ofertă pe piața muncii, autoritățile au întocmit un filtru cît se poate de fin acolo unde țara avea, cîndva, porți larg deschise, ba chiar mai rău. În porturi și aeroporturi vamesii nu mai prididesc nu atît cu frunzărirea bagajelor cît cu trecutul amatorilor de „naturalizare" australiană. Formularele ce trebuie completate parcurg treptele indiscreției crunte iar pedepsele ce se aplică în cazul unor răspunsuri... eronate sînt extrem de drastice.

Imigranții trebuie să declare nu numai adevărul și numai adevărul ci un morman de adevăruri printre care și unul mic de tot, dar greu de recunoscut: că își pot asigura întreținerea, prin mijloace demonstrabile pe loc, pe o perioadă de șase luni. Așadar, se acceptă săraci cu economii.

RADU BUDEANU ■

MONDO UMANO ?

Reacție adecvată

Acum șase luni, chiar în această coloană, spicuiam dintr-un articol mai amplu apărut în săptămînalul american „Time" și care avea în vedere o nouă modă muzicală: moda „punk". Termenul, vă reamintim, se traduce prin scîrbos, dezgustător și exprimă cu fidelitate ceea ce făcea, de pildă, un anume Johnny Rotten („Putredul") care, ajuns pe scenă, avea un repertoriu ale cărui piese de rezistență erau scuiparea fără jenă a spectatorilor și afirmații de genul: „vă urăsc, vă detest, vă ignor, nu contați".

Dar gestul nu era singular. Prozeliți apăruseră și în S.U.A., Japonia sau Franța, cu toate că reacția publicului fusese destul de rece. Astfel, lui Johnny Rotten și grupului său li se interzisese să fie prezenți pe scenele sălilor de concert și nu erau difuzați nici la radio. În atari condiții părea că viața modei „punk" a trecut, ca orice modă, dealtfel. Și totuși nu s-a întîmplat astfel, confirmîndu-se ceea ce, tot acum șase luni, un impresar din statul american Florida afirma: „este o chestiune de timp pînă cînd invazia muzicii «punk» va începe și aici". Semnalul invaziei l-a dat cine altcineva decît „Sex pistols", cel mai celebru grup britanic de „punk" care, la 6 ianuarie și a început primul său turneu american.

Precedați de o publicitate în stil american, prezentată cu tot felul de formule de un impresar decis să speculeze la singe noua modă, membrii grupului se așteptau să fie primiți într-o atmosferă delirantă, în săli imense, ticsite de spectatori ce-i aplaudau frenetic. Dar, ca în acea atît de expresivă zicală care spune că socoteala dă acasă nu se potrivește cu cea din tîrg, tinerilor din grupul amintit nu le venea să creadă ochilor cînd au constatat că primul lor concert se desfășoară într-o mică sală din Atlanta (statul Georgia) și unde erau prezenți aproape cinci sute de tineri, pe care-i adusese acolo mai curînd curiozitatea decît entuziasmul, după cum transmite de la fața locului agenția „France Presse". Mai mult decît atît, acea lume atît de eterogenă n-a vibrat deloc în fața principiilor care ghidează „vestimentația" și comportamentul pe scenă, impregnat de agresiuni verbale, ale celor de la „Sex pistols". Nici urmă de entuziasm, nici urmă de strigăte, nici urmă de aplauze în stil american. Tinerii spectatori georgieni n-au vrut și n-au încercat să adopte stilul „punk" și, în consecință, au așteptat cu seninătate sfîrșitul concertului. În aceste condiții, cineva (din grupul amintit, se pare) ar fi opinat că noii lor spectatori nu sînt încă pregătiți pentru impactul muzicii „punk". I s-a replicat imediat că, de fapt, reacția lor a fost cu totul adecvată „spectacolului" ce li s-a propus și că, mai mult, probabil nici n-ar fi venit atîția în sala de concert dacă publicitatea n-ar fi speculat în sens invers faptul că grupul fusese interzis la B.B.C. ca urmare a torentului de insanități lansate într-un interviu acordat de unul dintre componenți și că li se ridicase și dreptul de a apărea în public. Evident, motivul interdicției nu era amintit de impresar. Dealtfel, într-o primă instanță, membrilor grupului nu li se acordase viză de intrare în S.U.A. din cauza antecedentelor lor judiciare. Astfel încît reacția celor din Atlanta, încă singulară, este adecvată.

PETRE NICOLAE ■

Love, Love, Love...

Simbătă, Țopescu a strîns cu forfecuța lui și cu pap 200 de goluri de pe mapamond și ni le-a oferit într-un film emoționant de o oră și jumătate ca să ne rămînă sarmaua-n gît și să sughițăm pînă la anul pentru că așa bucurii n-o să mai avem ! În această antologie de faze n-au lipsit nici secvențe din campionatul nostru. Acum, nu că sunt răutăcios, dar parcă nu semăna... Ai noștri mai arau, mai semănau, toți grămadă ca la rugby după poarcă, aveau și o alergare anapoda . de parcă le legase cineva cîte 16 ocale de plumb de gleznе. Ceilalți, de prin R.F.G., de prin Anglia, de prin Italia, jucau altceva, este limpede.

Lăsînd gluma la o parte, pot să spun că golul lui Vigu din meciul cu Iugoslavia de la București a fost un gol antologic ; cu siguranță, nu era de lepădat nici golul lui Vrînceanu înscris pentru **Dinamo** ; cum un gol al lui Dobrin m-a lăsat cu gura căscată. Dar aceste rarități, pe care numai memoria benzii magnetice le mai surprinde și le păstrează, nu ajung pentru a ne satisface. Bănuiesc că aproape toți fotbaliștii din România au lăsat totul deoparte și au privit această suită de faze care ne-a dat un gust plăcut sfîrșitului de săptămînă. Mai bănuiesc că printre **privitorii ca la teatru**, cum zice poetul, erau și fotbaliști care au învățat cite ceva din proiectarea unor execuții de o mare și artistică frumusețe. Capodopera acestei după amieze, cum spunea și Țopescu, a fost golul înscris dintr-o foarfecă pe un teren din Olanda sau din R.F.G. de un jucător al cărui nume nu l-am reținut. Dar cite nu se puteau imprima pe o placă **video** pe care aș fi trimis-o, să zicem, unor jucători care ratează în campionatul nostru cu carul sau nu cunosc plăcerea de a marca. Privind acest film am avut senzația că scriu de 20 de ani degeaba în diferite colțuri de revistă. În două decenii : abia cîteva nume care mi-au impus și pe care le-am semnalat cititorilor, dar restul, mîile de jucători care au apărut ca niște astre și au dispărut repede-repede, într-o negură atît de tristă ?... Cei mai mulți mînați de lenea lor, de neseriozitatea lor, de petrecerile nesfîrșite, de lipsa de responsabilitate a unor conducători de club care au crezut că numai cu bunăvoința și cu vorba bună se poate face fotbal.

Sper că acest film să fi arătat privitorilor lui, jucători, că toată măiestria și lejeritatea cu care, într-un balet sublim, se înscriau cele mai frumoase goluri ale anului sunt rezultatul unei munci neostenite, de zi cu zi, al seriozității, al ideii că munca stă la baza talentului.

În încheiere, Țopescu ne-a reproiectat pe micul ecran momentul extraordinar al retragerii lui Pele, acel plînset de copil în hohote care a pierdut cel mai frumos dar pe care i l-a făcut viața : jocul cu mingea ! Era un act zguduitor, a fost una din cele mai frumoase secvențe de film (nu numai de film sportiv) pe care am văzut-o în viața mea. Și acel magnific scurt discurs, apelul acestui copil sărac care a cucerit lumea cu inteligența și voința lui de a fi desăvîrșit, terminat cu divinele cuvinte adresate publicului : repetați cu mine de trei ori : **Love, Love, Love.** Cuvîntul dragoste, repetat de trei ori, ar trebui scris cu litere de aur pe toate granițele și acroporturile din lume, pe toate steagurile, pe toate arsenalele, pe toate templele, pe toate ministerele, pe toate caietele școlare, pe toate tăblițele copiilor, pe biberoane, dacă copiii de țiță ar putea să citească la naștere ; acest cuvînt sublim ar trebui scris cu litere de argint pe cerul întregului pămînt ca să fie citit de oameni, ziua și noaptea ; cu el, cu acest cuvînt, ar trebui să se deschidă toate emisiunile de radio în toate limbile pămîntului ; cu el ar trebui să se încheie emisiunile de televiziune de pe întreg pămîntul — acest cuvînt repetat : **Love, Love, Love,** ar trebui transmis în cosmos cu unde luminoase și sonore pentru a umple cu strigătul lui Pele toate galaxiile.

EUGEN BARBU ■

P. S. Uitucul de mine, răspunzînd anchetei acestei reviste la întrebarea : care a fost cel mai bun unsprezece din ultimii 25 de ani, am făcut eroarea de a lăsa deoparte trei nume la fel de mari ca și cele dictate corespondentului **Flacării**, pe care le repun în drepturi, cu scuzele de rigoare : Ozon, Nunweiler III și Dumitriu II.

5 ANTRENORI TINERI

despre cursul de la Snagov (și nu numai despre el)

Invitații paginii de față, de la stînga la dreapta : Ionescu (Gloria Buzău), Pop (Mureșul Deva), Rădulescu (Sportul studențesc), Pigulea (Chimia Rm. Vîlcea) și Staicu (Olimpia Satu Mare)

Aleși din rîndul specialiștilor pe care rezultatele obținute pînă acum, chiar dacă după o practică nu prea îndelungată, îi recomandă, încluzîndu-i în ceea ce ne place să numim „categoria antrenorilor de perspectivă", cei intervievați au fost solicitați să-și exprime punctele de vedere privitoare la cursul de la Snagov, dar discuția, după cum veți constata, a depășit uneori cadrul respectiv, fără a părăsi, firește, aria fotbalului.

ION IONESCU:

„Nu cred că trebuie să izolăm fotbalul de știință"

— Ion Ionescu, ai urmat cîndva, cu ani în urmă, cursurile celebrei școli de antrenori de la Köln. Dacă-ar fi să faci o comparație între ce ai aflat acolo și ce ai aflat la Snagov, ce-ai răspunde ?

— Desigur, au trecut de atunci niște ani, dar cursul organizat de F.R.F. mi s-a părut situat la un nivel foarte înalt, cu nimic mai prejos decît cel de la Köln. La Snagov s-a discutat competent și deschis, majoritatea referatelor fiind la zi și deosebit de interesante, ridicînd probleme reale, de mare ajutor în practica noastră de zi cu zi. Mai ales temele prezentate de Ștefan Covaci și Ion Voica au adus o sumedenie de noutăți, nu doar în partea lor teoretică, ci și în cea practică, demonstrativă. Altfel, uneori, s-a făcut prea multă teorie, poate chiar de dragul teoriei.

— Anume ?

— Profesorii Nicu Alexe și Cornel Florescu, altfel specialiști cu mari merite în afirmarea internațională a sportului nostru, au susținut referate cu prea puține legături cu fotbalul.

— Profesorul Alexe despre ce a vorbit?

— Chiar așa, despre ce a vorbit Nicu Alexe ? !

— Dar Ștefan Covaci ?

— Între altele, a pus la dispoziția cursanților o suită de exerciții pentru antrenament deosebit de atractive și utile, precum și lesne aplicabile. 9 la 9, de pildă, fără preluare, o temă care solicită jucătorii la marcaj și demarcaj, 4 la 4, numai cu capul, pe un teren mai mic, exercițiu nu numai folositor pentru pregătirea fizică, ci și plăcut, ușor de asimilat de fotbaliști.

— Din cîte am aflat, s-a făcut la Snagov propunerea înființării unui post de antrenor federal cu probleme, hai să le zicem, științifice. Care e opinia lui Ion Ionescu ?

— Total favorabilă. La noi, unde antrenorii au o mie și una de probleme pe cap, hoteluri, cazări și așa mai departe, fotbalul a cam rămas în urma cuceririlor științei. Nu că psihologia sau sociologia ar rezolva chestiunile lui fundamentale, care sînt altele, dar mi se pare că n-avem voie, dacă dorim cu adevărat să fim competitivi, să nu-i chemăm mai aproape de antrenor pe medic, pe sociolog, pe psiholog, pe toți la un loc. Altfel spus, nu cred că trebuie să izolăm fotbalul de știință, ideea unui asemenea specialist încorporat federației părîndu-mi-se binevenită.

TEODOR POP:

„Am venit pe banii mei, dar nu-mi pare rău"

— Tovarășe Pop, dumnezeu ești un antrenor, sper să nu te superi pe mine, mai puțin cunoscut, deși opinia mea este că munca desfășurată la Petroșani, ca antrenor secund, și la Deva, unde lucrezi acum cu echipa divizionară, te recomandă ca pe unul dintre cei mai serioși și competenți tehnicieni din „noul val". E adevărat că ai venit la Snagov pe banii dumitale ?

— Da. Am venit pe banii mei, dar nu-mi pare rău. Am scris un caiet întreg și am convingerea că am învățat foarte multe lucruri utile.

— Enumeră, te rog, trei dintre ele.

— De ce trei ? !

— Dacă vrei dumneata, enumeră trei !

— Unu. Din referatele prezentate de Ștefan Covaci și Ion Voica am înțeles cît greșeam, poate nu numai eu, ci majoritatea colegilor, atunci cînd acordam atenție elementelor de forță, rezistență, mobilitate etc. numai în perioadele mari pregătitoare, adică vara și iarna. Gradat, asupra lor trebuie insistat în tot timpul anului. Doi. Pînă la Snagov credeam că testele fizico-tehnice, Cooperul, de exemplu, trebuie privite numai ca un mijloc de control. Aici am priceput, din expunerea vicepreședintelui F.R.F., că ele se cer privite, ca fotbalul nostru să ajungă competitiv, și ca mijloace curente de instruire. Trei. Am deprins unele noutăți în domeniul individualizării în procesul de pregătire.

— Patru. Credeți că manifestarea de la Snagov a avut vreun cusur ?

— Poate e prea mult spus. În orice caz, am simțit nevoia unor lecții practice. Teoretic, s-au ridicat o serie de chestiuni interesante, chiar dacă unele mai puțin accesibile, s-a vorbit astfel despre „apărarea corset", numai că ele s-ar putea preta la diverse interpretări. De aceea, unele demonstrații, chiar pe porțiuni ale jocului, ar fi avut darul să limpezească lucrurile.

— Care e situația Centrului de copii și juniori de la Deva ?

— Nu avem așa ceva. A fost cîndva, dar s-a desființat, drept pentru care ne descurcăm cum putem. Juniorii pe care-i folosim în divizie provin de la Liceul sportiv. Atît Medrea cît și Paul.

MIRCEA RĂDULESCU:

„Ca în toate domeniile de activitate, se pune și la noi problema calității"

— S-o luăm altfel, tovarășe Rădulescu. În calitatea dumitale de asistent universitar la Catedra de jocuri sportive a I.E.F.S.-ului, e greu de crezut că Snagovul ți-a oferit prea multe noutăți. Prin însăși meseria pe care o ai, e de presupus că citești permanent și ești la curent cu tot ce apare în materie de metodica antrenamentului. De acord ?

— Oarecum. La Snagov, de exemplu, am aflat o serie de lucruri inedite din lucrările colegilor mei Voica și Birsan cu privire la probleme de rezistență și forță, capitol la care fotbalul nostru continuă să fie deficitar.

— La capitolul copiilor și juniorilor cum ți se pare ?

— Pentru lămurire, posed un nume.

— S-auzim.

— Portarul Lazăr din lotul Sportului studențesc, singurul produs sută la sută al Centrului nostru de copii și juniori, în cadrul căruia lucrează 6 antrenori ! E clar, nu ?

— Exemplificarea, da. Cauzele, nu.

— Ca scuză ar putea fi invocată baza materială încă slabă, cu puține terenuri. În general însă nu cu referiri numai la clubul nostru, ci la ansamblul fotbalului românesc, la copii și juniori se muncește încă puțin și adesea după ureche. Nu-s oameni pasionați care să bată școlile, care să vrea mai mult, nu să se ascundă mereu sub plapuma explicațiilor și regretelor. Or, părerea mea e că tocmai la acest nivel, la care fotbalul se cam învață odată pentru totdeauna, nu se acordă suficientă atenție.

— De ce oare ?

— N-aș putea să răspund.

— Ziceai mai devreme ceva despre utilitatea chemării unui sociolog în fotbal. Te rog să insiști.

— Antrenorii de fotbal lucrează, nu-i așa ?, cu tineri. Noi vorbim adesea despre nivelul lor de pregătire, scăzînd, după puterile noastre de înțelegere, îl ridicăm, mai ales acum, cînd se știe că fotbal, ca în toate domeniile de activitate, se pune problema calității. Dar nu avem prea multe și prea exacte cunoștințe, deși există în țară chiar un institut specializat pe problemele tineretului. Poate că folosirea unui tehnician de asemenea profil cum ajută el în fabrici ar fi binevenită și în fotbal. Măcar ca experiment.

— Cursul de la Snagov...

— A fost excelent.

MARCEL PIGULEA :

„Poate că n-ar fi stricat un pic de practică în plus"

— Ce a însemnat cursul de la Snagov pentru tînărul tehnician Marcel Pigulea? Dar pentru antrenorul Chimiei Rîmnicu Vîlcea, echipă care, cum bine se știe, urmărește promovarea în divizia A ?

— Mi se pare că este vorba despre una și aceeași persoană !

— Am impresia că sîntem de acord. Cel puțin pînă în prezent.

— Consider că a fost o manifestare deosebit de utilă, care ne-a readus în minte unele lucruri mai vechi și uitate, după cum ne-a furnizat o serie de informații noi, fără de care meseria de antrenor nu poate progresa, pierzînd ritmul.

— De exemplu ?

— În mod special m-au interesat acele referate care s-au axat pe problemele echilibrului echipei, pe valorificarea cît mai eficientă a calităților fiecărui jucător, îndeosebi în meciurile disputate în deplasare.

— De ce ?

— Pentru că Vîlcea, deși a încheiat returul pe primul loc, înscriind cele mai multe goluri din toate echipele diviziionare, 45, a rămas deficitară la capitolul eficacității în deplasare, de unde a adunat 3 puncte mari și late. Din punct de vedere teoretic, cursul m-a satisfăcut integral, oferindu-mi o sumedenie de soluții, pe care sper să le aplic din primăvară, cu beneficii pentru echipă. Din păcate, desigur și din cauza impracticabilității terenului de joc de la Snagov, acoperit cu îngrășăminte pentru regenerare, partea practică a avut de suferit. Poate că n-ar fi stricat un pic de practică în plus !

— Care e randamentul Centrului de copii și juniori care funcționează la Vîlcea, subvenționat de F.R.F. ?

— Randament minim, în funcție de condiții obiective.

— Anume ?

— Excepțînd terenul mare de joc, nu există nici un alt gazon pe care copiii să se antreneze și să se formeze ca jucători. Pe terenul mare nu intră nici garnitura diviziionară cînd plouă sau cînd ninge, darămite copiii ! Așa că antrenorului Traian Popa de la centru e greu să-i pretinzi ceva, cînd el antrenează la C.I.L., unde elevii săi se pot juca de-a v-ați ascunselea prin gropile terenului !

GHEORGHE STAICU:

„Noi, antrenorii, purtăm mare parte din vină"

— Gheorghe Staicu, ai auzit ultimele cuvinte ale discuției cu Pigulea, așa că îți propun să începem cu sfîrșitul !

— Nici la Satu Mare problema copiilor și juniorilor nu-i rezolvată. La centru funcționează 3 antrenori, oameni pasionați și serioși, dar nu pot face mare lucru, antrenînd fie prin pădure, fie de-a dreptul pe asfalt ! Există preocupare din partea forurilor sportive locale, dar nu există în tot orașul decît un teren gazonat pentru Olimpia. A mai fost unul, la baza „Dinamo", dar s-a stricat, spre a fi folosit pentru pregătirea atleților ! Și-atunci ne mirăm că ajung jucători în divizia A care nu știu să lovească balonul corect !

— Cine se miră ?

— Zic și eu așa, să-mi vărs necazul. Am în echipă un Sabou, un Popa, un Bathori care nu cunosc elemente din abecedarul fotbalului, deci e mai greu de crezut că le poți vorbi despre pregătire tactică și despre marcaj om la om. De fapt, de vorbit, le poți vorbi, că nu te doare gura, dar de aplicat e mai greu. Chiar și cursul de la Snagov...

— Așa. Ce-i cu cursul de la Snagov ?

— Minuțios pregătit, nimic de zis, extrem de util, condus cu pricepere și seriozitatea lui Ștefan Covaci, ajutînd la improspătarea cunoștințelor confraților, dar problemele fundamentale ale fotbalului nostru mi se par altele.

— De pildă ?

— Aceea a copiilor și juniorilor. Necazurile cu drepturile și obligațiile jucătorilor, cu baremurile, cu terenurile, cu hotelurile chiar. Și cîte și mai cîte.

— Mai spune-mi una și am încheiat.

— Eu cred că noi, antrenorii, purtăm mare parte din vină. Nu atît din punct de vedere al lipsurilor din arsenalul tehnico-tactic, ci din punct de vedere al indulgenței. La urma urmei, nimeni nu ne-a oprit să renunțăm la recalcitranți, iar de dat demisia, dacă s-ar fi trecut peste noi, nimeni nu ne-a oprit să ne-o dăm.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

RACUL

Vă rog, reclamați-ne!

Am trăit s-o văd și pe asta. Critica, admonestarea publică au devenit pentru unii nu o spaimă sau un prilej de examinare a conștiinței, ci o mare plăcere, aproape un răsfăț. Această impecabilă, triumfătoare obrăznicie, s-a născut din indiferența cu care sînt primite, uneori, reclamațiile, transformîndu-se într-un obicei inofensiv, precum tăiatul moțului. Ei ne critică, noi dăm din cap, totul merge ca înainte.

Am primit, cu cîteva săptămîni în urmă, o vizită ciudată — un individ între două vîrste, îmbrăcat într-un costum elegant și cu o fățărnică umilință. Nu m-a rugat să-i ajut fiica să intre la Institutul de teatru, nu să-i împrumut niște bani, nu să-i procur medicamente, ci, dacă timpul îmi permite, să-l pun și pe el la stîlpul infamiei, cum i-am pus și pe alții, poate mai puțin emeriți decît el.

Tremurînd de emoție, încerca să-și argumenteze jalba :

— Vă implor, bateți-vă joc de mine, ironizați-mă, reclamați-mă, demascați-mă, amenințați-mă, sînt om bătrîn, o spun cu mîna pe inimă, caracterul meu are multe laturi vulnerabile, însel la gramaj pe cît e omenește posibil, de cînd eram aproape un copil, îmi bat nevasta, în limita posibilităților, îmi neglijez părinții, de cîte ori am o zi liberă, spuneți, n-aș merita să fiu și eu batjocorit, să mi se arunce adevărul în față ?

Pentru acest serviciu era gata să-mi ofere și-o recompensă.

— Dacă mă faceți albie de porci, sau măcar așa, mă ironizați cît de cît, vă ofer o masă la Capșa.

Necinstea unor indivizi a luat și această formă a aroganței, orgolioasă ca un basorelief, ei nu se mai tem de reclamații, de critici, ei, supremă obrăznicie, te roagă în genunchi să-i demaști. Cînd am admonestat cu blîndețe și respectuoasă indignare o funcționară de la telefoane, reproșîndu-i numărul exagerat de adiționale imaginare, de ce credeți că s-a indignat, la rîndul ei ? S-a indignat de tonul meu prea politicos, prea cuminte.

— De ce vorbiți așa de politicos cu mine, tovarășe, unde vă treziți ? De ce nu țipați la mine, mai ales cînd aveți perfectă dreptate ?

Cînd, uimit de această perversă obrăznicie, am spus că am s-o reclam forurilor superioare, a izbucnit în rîs. În sfîrșit, i-am devenit simpatic.

— Dar reclamați-mă, tovarășe, mi-ați face un mare serviciu...

...Fiindcă mă tot bătea la cap, mă asalta cu telefoane, i-am îndeplinit pînă la urmă dorința ciudatului vizitator, de a-l pune, în sfîrșit, la stîlpul infamiei. Nu s-a arătat mulțumit.

— N-aveți dreptate, tovarășe scriitor. Sînteți idilic. Nu știu pe ce lume trăiți... Eu sînt un porc mult mai mare.

TEODOR MAZILU ■

ȘOCUL VIITORULUI ilustrat de un tînăr arhitect

În holul Institutului „Ion Mincu", institut pe care l-a absolvit în urmă cu șase ani, Dumitru Alexandru Luțescu, arhitect la Institutul de proiectări căi ferate București, a deschis nu de mult o expoziție de grafică de treizeci de lucrări concretizînd lecturile sale repetate și amănunțite din „Șocul viitorului", binecunoscuta carte a lui Alvin Töffler. „Cartea m-a impresionat, m-a înfricoșat, m-a înfiorat" spune arhitectul D.A. Luțescu, convins că nu putea face altfel, în urma acestei lecturi neobișnuite, decît, seara, după ce-și culca cei doi copii și treburile de acasă îi lăsau cîteva ore de răgaz, să țeasă cu vîrful creionului pe coala albă de hîrtie păienjenișul impresiilor.

Spuneam că n-a fost o lectură obișnuită și mărturie stau fotocopiile lucrărilor pe care arhitectul de meserie și graficianul amator dar îndeminatic ni le-a adus la redacție.

Titlurile însele arată că lucrările lui D.A. Luțescu, despre probleme reale ale unei lumi reale, și care nu a existat sau va exista ci există, astăzi, în strictă contemporaneitate.

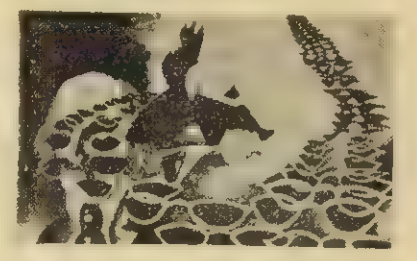

Motocicliștii și intelectualii

MIHAI PÎNZARU-PÎM ■

Promptitudine exemplară

Un apel în „Flacăra" și periculosul infractor a fost arestat în aceeași zi!

Revista noastră publica, pe data de 22 decembrie 1977, articolul : **„Fiul meu e mort, iar vinovatul continuă să se ascundă"**. În aceeași zi, lucrătorii Direcției judiciare, din cadrul Inspectoratului general al miliției, sub conducerea lt. col. Nicolae Ghircoiaș, au reluat cercetările, în vederea descoperirii celui care, prin lovire, provocase moartea tînărului Dănuț Lazăr. Maiorul Gheorghe Ion și lt. maj. Emil Bote au primit însărcinarea de a verifica toate spitalele cu secții de psihiatrie, din județe, mergîndu-se pe ideea că, probabil, Voicu Marian Marcel va uza de aceleași procedeu, care-i mai reușise o dată, pentru a nu fi descoperit, „adăpostindu-se" sub autoritatea medicală. Maiorul Gheorghe Ion a dedus că, din moment ce prima internare se făcuse la spitalul din Vedea, următoarea posibilă poate fi tot la un astfel de așezămînt „discret" și primul telefon pe care l-a dat a fost la spitalul din Poroschia, jud. Teleorman, de unde i s-a răspuns că, într-adevăr, se află internat un pacient cu numele de Voicu. Imediat, cei doi ofițeri s-au deplasat, cu mașina, la Poroschia, luînd legătura cu dr. Florin Popescu, directorul spitalului. Cei doi ofițeri au vrut să se convingă totuși că nu este vorba despre o confuzie de nume și au angajat o discuție cu Voicu, din care a reieșit că acesta este una și aceeași persoană cu cea care-l lovise, în luna iulie, pe Lazăr Dănuț. Restul a fost foarte simplu : ofițerii și-au declinat identitatea și l-au arestat pe Voicu, transportîndu-l la București, în decursul aceleiași zile.

Discutînd cu maiorul Gheorghe Ion și lt. maj. Emil Bote am aflat că Voicu știa de urmarea nefastă a actului său bestial, ceea ce conduce la concluzia că, internîndu-se în spitale de psihiatrie, și încă dintre cele mai izolate, Voicu urmărea, de fapt, să se sustragă rigorilor legale. În tot timpul discuției cu cei doi ofițeri, el s-a comportat normal, iar pe drum spre București a tras și un pui de somn !

Dr. Florin Popescu, care l-a avut sub observație de la 1 octombrie 1977 și pînă la 22 decembrie, data arestării, ne-a declarat că l-a suspectat pentru o posibilă infracțiune dar că Voicu nu a lăsat să se întrevadă nimic, spunînd că „nu are încurcături penale". În tot acest timp nu a scris decît o singură dată familiei sale, la îndemnul doctorului, care simțea că Voicu este frămîntat totuși de ceva anume, ceea ce-i și dădea o stare de depresie psihică, întrucît conștiința sa era încărcată și el simțea nevoia de a se destăinui. Totuși n-a făcut-o decît în prezența celor doi ofițeri amintiți. În timpul șederii sale în spital, Voicu a avut un conflict cu trei săteni pe care, cu o violență extremă, i-a culcat la pămînt în cîteva secunde, dovedindu-se un tip agresiv și primejdios. Citind, în ziua arestării lui, în revista „Flacăra" despre cazul respectiv, doctorul a simțit o ușurare extremă, deoarece prevederile sale se confirmau iar pînă să aibă timpul material necesar pentru anunțarea organelor de miliție, acestea erau deja la fața locului.

Sîntem bucuroși că apelul nostru a avut ecou, în primul rînd la miliție, care a acționat cu o promptitudine exemplară și cu un succes deplin, dar și pentru faptul că dorința mamei lui Lazăr Dănuț, de a i se face dreptate, se va împlini foarte curînd.

GHEORGHE DECEMBRIU ■

O poveste cu o autodubiță, cu vin și cu mult Bitter!

Șantierul de construcții montaj și reparații linii din cadrul Direcției regionale C.F.R. București dispune la lotul nr. 2 din Constanța de două autoturisme de teren și o autodubiță.

Șefii acestei subunități nu se prea ocupă de instruirea și controlul șoferilor care conduc cele trei autovehicule. Drept consecință conducerea lotului are și necazuri.

Nu demult, unul din șoferii acestui lot, I. C., a efectuat o cursă la București. Deși drumul era acoperit cu mîzgă, iar pe alocuri „suluri" de ceață făceau deplasarea mașinii aproape imposibilă, I. C. n-a putut rezista tentației de a bea un păhărel. Unul și încă unul pînă a nimerit într-un filtru care l-a „ușurat" de permisul de conducere.

Ajuns la Constanța, șoferul a informat conducerea unității că timp de o lună, lipsit de carnetul roz, va putea îndeplini orice muncă, mai puțin cea de șofer. Disciplinată, conducerea lotului a dispus tragerea mașinii pe dreapta.

Toate bune pînă în ziua de 9 decembrie 1977 cînd s-a ivit necesitatea unei curse urgente pentru autodubița pe care o avea în primire I. C. Cum respectivul nu avea dreptul să piloteze autovehiculul, conducerea unității a eliberat foaia de parcurs pe numele conducătorului auto D. T., șofer în altă unitate. Titularul I. C. figura în documente ca... „însoțitor", în realitate rolurile s-au inversat, la volan instalîndu-se I. C.

Mărfurile au fost transportate cu bine și, cum „succesul" se cerea sărbătorit, cei doi s-au oprit la restaurantul gării Constanța, unde au sorbit la repezeală un litru de vin.

Ajuns la unitate, „titularului" lipsit temporar de permis îi vine pofta să mai facă o cursă, de data aceasta nu legală.

Împreună cu același D. T. pleacă la Autoservice „Cișmea". La volanul mașinii din nou I. C. Aici cei doi întîlnesc un grup de prieteni. Apar sticle (nu goale), pahare, gustări.

După cîteva ore, vesela întîlnire ia sfîrșit. Mașina se pune în mișcare, la volan aflîndu-se tot „titularul". D. T. continuă să facă figurație.

Pofta vine mîncînd. În drum spre garajul unității, „echipajul vesel" mai face un popas.

De data aceasta se renunță la vin și se trece la... Bitter. Nu se bea mult... doar două sticle a cîte 750 grame. Mașina ajunge din nou la Autoservice unde este debarcat un pasager.

De aici cursa continuă spre garajul lotului. I. C., în stare avansată de ebrietate, apasă din ce în ce mai puternic pe accelerație. Acul indică 70, 80, 90 km/h. Șoferul vede totul ca prin ceață. Nu observă decît tîrziu că pe culoarul II pe care circulă este oprită o autobasculantă. Face un viraj brusc la dreapta, trece „pe două roți" pe banda I, apoi din nou revine pe culoarul II. Pe banda respectivă se deplasează însă un tractor. Și acesta este văzut cu întîrziere. Pentru a evita o telescopare catastrofală, șoferul încearcă o manevră disperată. El virează brusc la stînga trecînd pe sensul opus peste marcajul continuu median. Ghinion ! Pe culoarul II al acestui sens de mers se deplasează autocamionul basculant nr. 31-CT-3939, cu care autodubița se ciocnește frontal. În accident își pierd viața I. C. și pasagerul S. M. „Figurantul" se alege cu leziuni grave.

Eroul negativ al întîmplării s-a autopedepsit.

Pentru că a admis plecarea în cursă a șoferului fără a poseda permis de conducere, va răspunde în fața instanței de judecată A. I., șeful lotului respectiv. La aceasta se va mai adăuga și o altă încălcare a legii : defecțiunile tehnice grave ale autodubiței (sistemul de frînare ineficace) cu care a circulat mașina respectivă în cursele la care ne-am referit, situație de asemenea tolerată de conducerea unității susamintite.

Accidentul descris în rîndurile de față este oarecum caracteristic unităților cu un număr redus de mașini. Aci, autovehiculul devine o „sculă" obișnuită. Modul cum șoferii își îndeplinesc îndatoririle de serviciu, controlul lor sînt probleme considerate greșit minore, de regulă lăsate pe seama unor funcționari care nu au „nici în clin, nici în mînecă" cu transportul auto.

Și totuși, după cum se vede, în cazul de față ignorarea acestor probleme care doar în aparență „merg ca pe roate", se plătește.

Colonel VICTOR BEDA ■

Față de artă și față de ansamblul vieții, artistul trebuie să fie înzestrat cu o sinceritate absolută

Constantin Piliuță s-a născut la 4 februarie 1929 la Botoșani. A absolvit Institutul de arte plastice „N. Grigorescu" în 1956 — clasa profesorului Alexandru Ciucurencu. A participat la numeroase expoziții de grup în țară și în străinătate. A avut șase expoziții personale în țară și două peste hotare.

— Vă atrag atenția că vom discuta mai puțin despre pictură și mai mult despre modul în care destinul dumneavoastră de artist se împletește cu destinele tuturor celorlalți contemporani ai dumneavoastră, indiferent de profesia lor. Mai precis, despre modul în care această epocă se reflectă în conștiința lui Constantin Piliuță.

— A vorbi despre mine înseamnă a vorbi implicit despre generația din care fac parte. Virgil Almășan, Marius Cilievici, Ion Pacea, Alin Gheorghiu, Lazăr Iacob, Aurel Nedel, Georgeta Năpăruș, Traian Brădeanu, Ștefan Câlția, Sorin Ilfoveanu și mulți alții sînt oameni care și-au propus să rămînă studenți pînă la sfîrșitul vieții lor.

— Ce ați învățat esențial ?

— Cred că și față de artă și față de ansamblul vieții artistul trebuie să fie înzestrat cu o sinceritate absolută. Clocotul epocii contemporane este așa de expresiv și de înnoitor încît artistul nu are voie să rămînă în urma lui. Sintem chemați să contribuim cu puterea noastră de muncă la victoria asupra ultimului jug pe care l-am avut așezat pe grumaz — inerția. Așa că versurile poetului se înfăptuiesc acum și adevărata independență și cea mai consolidată o trăim azi, în socialism.

— Cum vedeți drumul nostru de azi?

— Cred că nu-i un lucru deosebit, ieșit din comun faptul că îți iubești țara și nu trebuie să primești decorații pentru asta. Fiecare om cinstit care muncește pe aceste meleaguri știe că am avut o istorie tristă și jignită de acei care ne-au călcat sute de ani în copitele cailor lor.

— Firește, dar știm de asemenea că n-am stat smeriți.

— Și asta e adevărat. Am apărat de pe peticul acesta de pămînt liniștea Europei. În timp ce alții înălțau monumente și scriau capodopere, noi ne dădeam viața pentru a ne apăra ființa națională. Sîntem o țară care n-am luat de la nimeni niciodată ceva cu forța și știm că puterea noastră stă în noi înșine și nu în alții. Iată, azi, pentru prima oară țara mea se gospodărește și se înalță prin sine însăși. Bineînțeles, nu sînt idilic și nu neg că sînt greutăți. Partidul nostru, cu o profundă sinceritate, ne indică toate greutățile care ne mai stau în cale, ne arată cu ce mentalități trebuie să ne războim și cît de mult trebuie să cerem de la noi înșine înainte de a cere de la semenii noștri. Știu cît costă și material și spiritual acest drum spre civilizație pe care l-am ales. Că nu se poate face cît ai bate din palme și că poate rezultatele pentru care ne străduim nu le vor cunoaște decît copiii noștri. Dar asta nu trebuie să ne împiedice de a visa, de a munci și de a vrea de la noi chiar imposibilul. Iar președintele Nicolae Ceaușescu este omul care cunoaște cel mai bine lecția poporului român și nu se abate nici o clipă de la ea. Și cu o vigoare rar întîlnită construiește acest mare edificiu al vieții noastre pe direcția și dimensiunile pe care visăm de sute de ani. Am în lucru un tablou al momentului alegerii primului președinte al Republicii Socialiste România. Îl fac cu dorința unui omagiu al înaltelor calități pe care le are conducătorul nostru.

— Ce înțelegeți prin iubire de patrie?

— Iubirea de patrie înseamnă faptă și faptă, atît în cele mai importante domenii cît și în cele aparent neinsemnate. Orice om trebuie să contribuie la acest întreg care se numește patrie. Și artistul, și muncitorul și țăranul trebuie să aibă conștiința acestui întreg. Au fost secole în care sentimentele noastre pentru patrie au curs ca un rîu subteran, cu foarte puține ochiuri de apă sub soare. Acum, cînd ne putem cînta cîntecele și spune poeziile, cînd avem o condiție de stat care nu ascultă de nimeni în exterior ci numai de înțelepciunea și visele acestui popor, orice om este dator să intre în această coloană a muncii. Să înfăptuim împreună lucruri care n-au mai fost înfăptuite niciodată. E vorba de a încununa odată pentru totdeauna această cale a istoriei noastre cu tot ce avem mai sfînt, mai colorat și mai bun în sufletele noastre. Cît mă privește, eu sînt mîndru că trăiesc aici și acum, cînd se face istorie, și activitatea mea, oricît de modestă ar fi, se adaugă la strădania generală a poporului de a păși demn și liber printre alte popoare.

— Vorbiți-mi despre virtuțile creatoare ale poporului român.

— Am făcut parte din juriul primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României" și pot spune că această unică și grandioasă manifestare a reușit să are și să semene pe întreg teritoriul țării. Pretutindeni există valori, totul este să le descoperi și să le ajuți să se afirme. Acest festival tocmai un astfel de rost are. Dar abia peste vreo zece ediții se va vedea modul extraordinar în care el pune în evidență marile însușiri creatoare ale poporului nostru.

— Cum înrîurește arta ? Arta socialistă ?

— Așa cum s-a subliniat la Congresul educației politice și al culturii socialiste, arta socialistă trebuie să ajute la formarea omului nou, a acelui om capabil să făurească în mod conștient civilizația comunistă. Arta pe care o promovăm noi, artiștii comuniști din România, trebuie să fie responsabilă, să aibă permanent în vedere că influențează conștiințe, că determină destine. Că este o artă militantă, în sensul promovării ideilor Partidului Comunist Român. Avem toate condițiile de a realiza o artă cu adevărat mare, în care viața să fie oglindită în toată complexitatea ei, cu lumini și umbre, cum se spune în documentele de partid, astfel încît realitatea noastră să nu fie prezentată mai poleită decît este dar nici întunecată. Trăim vremuri revoluționare, trăim un proces istoric pe care nu l-au cunoscut înaintașii și nu-l vor ști nici cei care ne urmează. De aceea sîntem datori să depunem mărturie despre epoca aceasta de mare deschidere față de problemele omului, pentru ca viitorul să nu ne învinovățească, să nu ne acuze că am fost martorii unui timp de o înălțătoare noblețe căruia însă, poate din confort, poate din neprincepere, n-am știut să-i deslușim măreția.

— Cum definiți curajul unui artist ?

— Un artist nu trebuie să aibă curajul unui cascador care se aruncă în prăpastie. El trebuie ca din munca asiduă să facă saltul înțelegerii picturii și să se consolideze pe el pentru a se pregăti pentru o etapă nouă. Acesta este curajul unui artist. Și nu folosirea mijloacelor de exprimare originale cu orice preț determină saltul ci înțelegerea și asimilarea bine făcută.

— Dumneavoastră ați fost tot timpul curajos ?

— Da. Dar niciodată n-am sărit peste cal. M-am urmărit pe mine și cît știam în clipa respectivă. E una să cunoști teoretic o anumită treabă și alta e s-o faci cu pensula în mînă. Niciodată nu se poate filosofa despre pictură decît în fața pînzei, cu uneltele în mînă. Liberi să filosofeze fără unelte sînt numai criticii. Care de multe ori au gafat, dar fiecare face cît poate.

— Nu vă împărtășesc scepticismul față de critică. Dumneavoastră n-ați gafat niciodată ?

— Am crezut în ceea ce am făcut.

— Asta nu e de ajuns.

— Și, atunci cînd am greșit, am găsit puterea să și recunosc asta.

— Ce rol joacă în formarea dumneavoastră tradiția ?

— Un rol covîrșitor. De pildă, minunile acelea din nordul Moldovei. Uluitor este că au fost făcute de niște țărani fără școli înalte, dar care au știut să dea aerului și sufletului ce tremura în toate o însuflețire plastică de zbor de pasăre, care uimește și va uimi mereu. Mi-l aduc aminte pe Petru Comarnescu atunci cînd nu văzusem aceste cuiburi de frumos vorbind cu atîta dragoste și pricepere de bijuteriile de-acolo, încît m-a convins că Andreescu și Luchian au avut de unde porni. Noblețea gîndirii plastice și culorii din frescele din nordul Moldovei au reușit să fie un adevărat piedestal neprețuit al activității noastre artistice. Este de lăudat că statul nostru a găsit fonduri și specialiști care au reparat și repară în continuare aceste bunuri incomensurabile.

— Ele sînt și o lecție de patriotism. De curaj al unor artiști care n-au ezitat să-și picteze dușmanii exilați în infern. Sînt totodată o pildă morală, o pildă de modestie, numele meșterilor care le-au făcut necunoscîndu-se.

— Nu pentru gloria lor, ci pentru gloria neamului și-au folosit ei talentul.

— Ce poziție trebuie să adopte artistul astăzi în lume ?

— Prin opera lui, artistul contemporan trebuie să se opună cu toată vigoarea înarmării omenirii. Apoi, să militeze pentru instaurarea pe planetă a unei echități depline între popoare. Nu e de ajuns ca o țară să dobîndească azi independența, dacă statele avansate din punct de vedere economic o țin prin tot felul de mijloace economice în aceeași beznă semicolonială. Toate popoarele au drept la dezvoltare și fericire.

— Dar e de ajuns ca un pictor să stea la șevalet ?

— Nimic nu e mai puternic decît opera lui. Acel porumbel al păcii desenat de Picasso sau **Guernica** lui sînt dovezi concludente. Și noi, românii, avem o artă socială puternică. Pot spune că întreaga breaslă s-a logodit cu această dorință de a face artă socială.

— Dar și prin luările sale de atitudine în viața socială un artist este puternic.

— Fără discuție. Însă forța cuvîntului său este dată de prestigiul operei sale.

— Ce este arta socială ?

— Arta socială militează împotriva răului uman, a inechității și exploatării. Țara noastră, care a trăit o cotitură de istorie, a avut și are nevoie de o artă puternic consolidată în social, în scrutarea atentă și lucidă a fenomenelor din societatea românească de azi, a fenomenelor de pe întreaga planetă.

— Cum poate arta să dăinuie pornind totuși de la eveniment ?

— Prin descoperirea esenței acelui eveniment. **Guernica** lui Picasso nu este numai ilustrarea bombardării unui oraș de către fasciști, ci este ilustrarea însăși a amenințării care plutește asupra omului. Siqueiros, Diego Rivera — ca și alți mari artiști ai lumii — au luat atitudine directă împotriva răului potrivit crezului lor artistic, încît opera lor e o adevărată tribună de educație. Același lucru bun îl pot spune și despre arta română în ansamblul ei. Noi am avut expoziții cu tema Independența, 1907, Grivița '33, unde artistul a dăsecat cu pricepere și cu putere aceste evenimente din istoria noastră. Eu zic că aceste expoziții au fost veritabile victorii ale noastre.

— Însă unele din expozițiile noastre sînt prea „cuminți", prea tributare unor școli de pictură depășite.

— Cred că artistul român a ajuns la maturitatea de gîndire în care să se desfășoare și pe probleme universal majore. Cred că școala noastră de pictură contemporană a adus noutăți exemplare în plastica universală.

— Fiți atent, că așa scriu.

— Scrie. Și mai scrie că ar fi necesar să se acorde mai multă grijă publicității expozițiilor noastre în alte țări. Uneori ea lipsește. Ca urmare, expozițiile noastre nu sînt vizitate și țelurile propuse nu sînt realizate. Aș mai dori ca să se aducă la noi mai multe expoziții străine.

— Cel mai mare pictor al secolului ?

— Diavolul de Picasso. Și prin muncă și prin chibzuința cu care a descoperit lucruri noi.

— De la noi cine v-a impresionat ?

— Ciucurencu. Nu pot spune că era la curent cu toată mișcarea plastică universală, dar ce știa, știa temeinic încît cuvîntul lui era tăietură de bisturiu și tocmai aceasta i-a dat posibilitatea să fie un excepțional profesor.

— Despre libertatea creației ?

— Libertatea nu stă în mîna altora ci în tine însuți. De asta am crezut de cuviință că trebuie să mă apropii de om, în special de cel al muncii și creației, și să-l înfățișez cu tot ce am învățat și cu tot ceea ce vreau de la mine.

— Ce vreți de la dumneavoastră ?

— Prin esență sînt un pictor al realului și cred că arta figurativă e departe de a-și fi terminat puterea. Cred că omul are în continuare nevoie de ea. Bineînțeles, o artă figurativă care să aparțină acestui timp. Pictorul contemporan este tentat de multe metode și mode să treacă mereu la altceva. Eu n-am făcut acest lucru. Am călătorit mult și am văzut destul de multe. Asta ar însemna că de fiecare dată să fiu altul cînd am revenit. N-a fost așa.

— Ce vă preocupă acum ?

— Un lucru greu de făcut și de mare răspundere este participarea mea la decorarea stației Unirii a metroului. Aș dori ca aceste suprafețe să fie îmbrăcate în cămașa unei explozive exuberanțe.

— O dorință ?

— Să-mi crească fata — are un an — și atunci cînd o fi mare să aibă conștiința că eu, tatăl ei, am muncit pentru binele acestei lumi.

GEORGE ARION
Fotografie de VASILE BLENDEA

FLACĂRA Redacția · București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu — 16 17) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu — 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (A. Dohotaru, M. Nedelea, F. Seceleanu — 16 18, 17 87) ; fotoreporteri (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Corneliu Coțană — 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie — 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef adjunct (Niculae Stoian — 17 63 16 și interior 16 11) ; redactor șef — 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P.O. Box 136–137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI

41505

flacăra
30 IANUARIE 1970

Fiu și conducător
iubit al țării,
adînca ei dragoste
și recunoștință!

(Paginile 2—3—4—5)

Îmi plec poemul

Tovarășului Nicolae Ceaușescu

Îmi plec poemul ca pe-un steag solemn,
În fața lui, a numelui și-a faptei
Ce m-au zidit puternic, nalt și demn
În țara bucuriilor și-a șoaptei

Ce trece-n cîntec de pe-ntins de grîu,
Din răsărit de lună și din cerbii
Ce vin să bea stele mari din rîu
Și să se culce pe lumina ierbii.

Îmi plec poemul ca pe-un crin învolt
Spre inima cît bărăganul țării :
Se nasc din ea luminile pe Olt
Și vasele pe frămîntarea mării,

Se nasc din ea uzinele sub munți,
Palatele pe unde-au fost bordeie,
Se naște mirtul nunților pe frunți
De doină întrupată în femeie.

Îmi plec poemul ca pe-o frunte-adînc,
În cinstea-naltă-a anilor-luceferi :
Ei vin cu slava țării la oblînc
Întruna tineri, și întruna teferi !

Sînt anii lui și anii noștri, mari
În tot ce ne-am visat și-am vrut să fie.
E-o tinerețe-n care, temerari,
Urcăm mai sus cu el în Omenie !

Cinstit și drept, biruitor și demn,
Ne duce către vremuri triumfale.
Ci slavă faptei, gîndului : Solemn
Închin poemul vitejiei sale.

DRAGOȘ VICOL ■

CORNELIA IONESCU-DRAGUȘIN : Tapiserie

Dezvoltarea în ritm susținut a economiei — temeiul progresului multilateral al României socialiste

● Opera secretarului general al partidului — contribuție de mare valoare la tezaurul teoriei și practicii revoluționare

Privită în perspectivă istorică a ultimelor decenii, perioada inaugurată de cel de al IX-lea Congres al partidului rămîne cu totul remarcabilă prin dinamismul și amploarea realizărilor multilaterale, prin ridicarea la scara realității a celor mai nobile virtuți ale socialismului, prin marea capacitate a comuniștilor de a descătușa vigoarea și energia unei întregi națiuni, de a-i potența talentul, hărnicia și spiritul de abnegație. Pentru noi toți, creatorii și beneficiarii acestui strălucit capitol al istoriei naționale, este astăzi limpede ca lumina zilei că realizările și cutezanța acestor ultimi ani sînt indisolubil legate de activitatea fecundă a Partidului Comunist Român, autoritatea supremă și tezaurul înțelepciunii colective, un partid în fruntea căruia se află cel mai iubit fiu al poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cîrmaciul destinului național, la indicațiile și sub îndrumarea căruia România a cunoscut cel mai amplu și tulburător proces de reînnoire, de dezvoltare multilaterală. Aportul personal decisiv al tovarășului Nicolae Ceaușescu în fundamentarea liniei generale a partidului, temelnicia opțiunilor, prin permanenta confruntare dintre teorie și practică, pasiunea în promovarea noului determină ca activitatea secretarului general al partidului să fie asociată indisolubil în conștiința poporului nostru cu ansamblul succeselor dobîndite în ultimii ani pe calea înfloririi patriei socialiste.

La temelia grandiosului edificiu al socialismului partidul comuniștilor a materializat axioma civilizației contemporane : crearea unei economii stabile, prospere, printr-o consecventă politică de industrializare socialistă. Dezvoltarea rapidă a forțelor de producție a determinat crearea unei industrii puternice, s-a modernizat continuu baza tehnico-materială a societății, au avut loc modificări profunde în profilul și mecanismul economico-social al României. Într-adevăr, așa cum s-a subliniat recent la Conferința Națională a partidului, în ciuda unor greutăți survenite, s-au obținut succese deosebite pe întregul front al construcției socialiste. Industria a atins un ritm mediu anual de dezvoltare de 11,6 la sută față de 10 la sută cît se prevăzuse inițial, permițînd astfel ca în primii doi ani ai actualului cincinal să se obțină o producție suplimentară de circa 38 miliarde lei, iar agricultura a dat în această perioadă cele mai mari producții din istoria țării.

O contribuție de esență, în această direcție determinantă pentru destinul colectiv al poporului nostru, o reprezintă tezele elaborate în spirit creator marxist-leninist de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în domeniul crucial al dezvoltării economiei naționale, teze ce poartă amprenta personalității remarcabile a conducătorului partidului și statului nostru, a analizei sale pătrunsă de o înaltă principialitate, de realism profund, spirit revoluționar și gîndire novatoare.

Între aceste contribuții teoretice originale, considerăm necesar să menționăm în primul rînd definirea conceptului și fundamentarea principiilor de bază ale societății socialiste multilateral dezvoltate ca etapă superioară a socialismului, în procesul trecerii treptate spre comunism.

În definirea caracterului și conținutului acestei etape, pe care o parcurge în prezent poporul nostru și care presupune un stadiu calitativ superior în dezvoltarea unitară și armonioasă a societății în toate componentele sale, un loc central îl ocupă în mod firesc fundamentarea științifică a strategiei trecerii și modernizării bazei tehnico-materiale a societății, a dezvoltării puternice a forțelor de producție în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane — factori determinanți ai înaintării rapide a țării pe calea progresului și civilizației socialiste, ai creșterii și mai accentuate a bunăstării materiale și spirituale a poporului. În contextul acestor direcții fundamentale privind făurirea unei economii socialiste avansate, de înaltă eficiență, un loc însemnat îl ocupă dezvoltarea de către secretarul general al partidului nostru a teoriei industrializării socialiste, a rolului și locului acesteia în dezvoltarea și modernizarea bazei tehnico-materiale a socialismului, în realizarea obiectivului strategic subliniat în Raportul prezentat la recenta Conferință Națională a partidului de a depăși stadiul de țară socialistă în curs de dezvoltare și a se înscrie pînă în anul 1985 în rîndul țărilor cu un nivel mediu de dezvoltare.

În concepția secretarului general al partidului, dezvoltarea economică este definită ca o preocupare pentru asigurarea unor proporții corecte, a unor raporturi de condiționare reciprocă, științific determinate, între diferitele ramuri și subramuri, în vederea unei dezvoltări rapide și armonioase a întregii economii naționale în ansamblul său. Numai acționînd în spiritul acestei necesități obiective a interacțiunii și corelării între diferitele ramuri și în primul rînd între ramurile de bază — industria și agricultura — se pot realiza transformările cantitative și calitative în dezvoltarea armonioasă și mereu ascendentă a ramurilor respective, se poate evita rămînerea în urmă în nivelul de dezvoltare a unora din ramurile sau subramurile economiei.

O țară lipsită de dinamism și forță în domeniul economiei naționale în rezolvarea promptă și lucidă a problemelor dezvoltării sale interne — a arătat în repetate rînduri conducătorul partidului și statului nostru — nu se poate aștepta decît la un loc modest în viața internațională; în circuitul mondial al valorilor, știut fiind, în același timp, că, în mod obiectiv, înapoierea economică nu generează nici garanții pentru independență.

În strînsă legătură cu ideea dezvoltării armonioase și echilibrate a ramu-

(Continuare în pagina 7)

Conf. univ. dr. ILIE VĂDUVA ■
prorector al A.S.E. București

La aniversarea tovarășului Nicolae Ceaușescu

FIU ȘI CONDUCĂTOR IUBIT AL ȚĂRII,

Craiova, ianuarie 1977

La temelia Țării Românești

Acestui azi care rămîne-n timp
Sub aurora unui mare mîine,
Așa cum grîul se preschimbă-n pîine
Să-i pună gura de copil un nimb ;

Acestui azi curat, esențial,
Precum un arbore în timp crescînd,
Din ceea ce-i adînc, primordial,
Din foc și apă, aer și pămînt,

Spre slava-acestui azi și-a celui care
În miezul său fierbinte-i este miez,
Ar trebui un gînd, un cîntec mare
La înălțimea marelui său crez,

Spre a cînta lumina lui cea vie
Ce-a răsărit sub zări de Scornicești,
Destinul așezat drept temelie
La temelia țării românești...

NICOLAE DIACONU ■

Ne-a cucerit gîndirea sa precisă, de adevărat strateg al dezvoltării industriei românești

Pornind pe urmele unei fotografii, pe care presa noastră a publicat-o în chiar primele zile ale anului trecut, mai exact spus în data de 4 ianuarie, i-am abordat acum, la începutul acestui an, pe cei surprinși în acel moment reporteric, adică muncitorii secției Trafomăsură din cadrul Fabricii de aparataj de medie și înaltă tensiune, una din importantele unități care compun uriașa citadelă a electrotehnicii românești, întreprinderea „Electroputere" din Craiova. Să mai notăm, în introducerea acestui reportaj, că atunci, în prima zi de muncă a anului 1977, muncitorii de la „Electroputere" au trăit din plin cinstea și bucuria de a-l avea în mijlocul lor pe secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Primul dintre interlocutorii noștri avea să fie chiar muncitorul care, emoționat, în aplauzele tovarășilor săi de muncă, primea strîngerea de mînă a secretarului general al partidului. Se numește **MARIN OPREA**, **dispecer** în cadrul secției Trafomăsură, este căsătorit, are 28 de ani și o fetiță de numai doi ani.

„Trebuie să recunosc că m-ați luat prin surprindere și din această cauză gîndurile mele nu sînt prea legate unul de altul, într-o ordine cît de cît firească. Firească este însă, ca să zic așa, emoția care mă stăpînește în aceste clipe cînd rememorez cu exactitate sentimentele trăite atunci cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu mi-a întins mîna. Mă gîndeam, de exemplu, la faptul că nu oricine se poate mîndri cu un astfel de moment : în prima zi de muncă dintr-un nou an să primești vizita secretarului general al partidului nostru. Nu-i vorba doar de o imagine simbolică, ci de o realitate cît se poate de evidentă, aceea că tovarășul Nicolae Ceaușescu este cu adevărat tovarășul nostru de muncă, al tuturor muncitorilor din țară. Noi, cei din secția Trafomăsură, am trăit acest sentiment. În ceea ce mă privește, am fost foarte emoționat că presa a publicat exact clipa în care eu, Marin Oprea, dispecer, am dat mîna cu dînsul. Bineînțeles că am fost și sînt foarte bucuros că pot păstra în albumul meu de familie un astfel de document. Ca toți cei care îi vedeți în această fotografie, adică Gheorghe Dinale, coordonatorul secției de înaltă tensiune, Ilie Albu, șeful atelierului de tensiune medie, Ion Zamfir, băiatul din dreapta mea, Ion Dicu, tehnician la recepție, Dorina Galbure, bobinatoare, Nicolae Rață și Petre Anghelescu, de la atelierul de turnat rășini. Cum vă spuneam, eram cu toții foarte emoționați, ceea ce se și vede pe chipul nostru. Este, cred eu, momentul potrivit ca alături de urarea întregului popor, ce va sărbători la 26 ianuarie ziua de naștere a președintelui țării, dintre care 45 de ani au fost dedicați luptei revoluționare, să adăugați și gîndurile noastre, bucuria și mîndria noastră, a celor care l-am avut anul trecut, în prima zi de muncă, alături de noi. Indicațiile sale, primite atunci, la fața locului, le-am urmat întocmai și dacă anul 1977 l-am încheiat cu deosebite succese pe linia asimilării de noi produse, sau pe linia diversificării produselor noastre, acest lucru se datorește în principal analizei minuțioase și realiste pe care a făcut-o în acea zi de muncă tovarășul Nicolae Ceaușescu".

VASILE VÂNUȚ, secretarul organizației de partid pe secție și maistru în cadrul atelierului de transformatoare de înaltă tensiune în ulei, avea să completeze ultima afirmație a dispecerului Marin Oprea. „După cum se știe, înainte de vizita din prima zi de muncă a anului 1977, tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat și a criticat, cu prilejul unei alte vizite, o sumedenie de neajunsuri din cadrul întreprinderii noastre. Ne-au surprins atunci nu doar puterea de pătrundere și înțelegere a unor amănunte pur tehnice, sau privirea de ansamblu a secretarului general al partidului nostru, cît mai ales soluțiile realiste, curajoase și revoluționare pe care ni le-a propus. Ne-a uimit, acesta este cuvîntul, gîndirea sa precisă, simplă, la obiect, lovind răul chiar la rădăcină. Ar fi trebuit, poate, să stau și să caut alte cuvinte, dar acestea îmi vin acum mai la îndemînă. L-am ascultat atunci, ca și la ultima sa vizită, cea din 1977, l-am înțeles și trebuie să spun că l-am simțit ca pe un mare strateg în ceea ce privește dezvoltarea atît a electrotehnicii românești cît și a întregii industrii. Urmînd indicațiile sale, Fabrica de aparataj de medie și înaltă tensiune, ca dealtfel întreaga noastră întreprindere, a depășit greutățile, iar în acest an, ca rod al gîndirii sale, în secția noastră au fost asimilate o serie de produse noi care aú dus la o economie de materiale în valoare de peste 4 milioane lei. Cum ? Prin înlocuirea metalului cu părți componente din mase plastice, păstrînd aparatele la nivelul parametrilor tehnici proiectați.

„La cele spuse pînă acum, avea să intervină în discuție **inginerul VASILE SCARLAT**, **șeful secției Trafomăsură**, ar trebui să concretizăm modul în care noi, ținînd cont de indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, am trecut la diversificarea producției, am pus la punct tehnologia și proiectele pentru producerea utilajului energetic necesar cuptoarelor electrice de la Aiud și Cîmpia Turzii. Au fost omologate noi aparate".

Și-n toate aceste succese răzbat, ca un ecou generator, indicațiile date cu prilejul întîlnirii pe care o evocă această fotografie — imagine simbol a neobositei și exemplarei munci pe care, zi de zi, secretarul general al partidului o depune pentru prosperitatea întregii noastre țări.

VICTOR NIȚA ■

Tradiții artistice străvechi înflorite prin grija unui mare iubitor de frumos

Este o mare bucurie și cinste pentru mine să vă pot adresa din toată inima, mult stimate și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, tradiționalul „La mulți ani !" acum cînd țara toată vă face această urare în pragul împlinirii a 60 de ani, anii unei rodnice activități, ani închinați din cea mai fragedă tinerețe binelui poporului, oamenilor acestei țări, pentru care, prin tot ce-ați înfăptuit și înfăptuiți în neobosita dumneavoastră muncă, ați fost și veți rămîne cel mai iubit fiu al națiunii noastre.

Mărețele înfăptuiri ale socialismului pe pămîntul patriei sînt rodul politicii înțelepte și clarvăzătoare a Partidului Comunist Român, al cărei inițiator și promotor neobosit sînteți dumneavoastră, omul și comunistul de cea mai aleasă omenie, pe care l-a zămislit poporul nostru, conștiința, mîndria și gloria patriei noastre.

Din munca dumneavoastră neobosită, din inițiativa dumneavoastră s-a născut epopeea națională, marea cîntare a țării, „Cîntarea României", festivalul muncii și creației libere, pe liberul pămînt al patriei socialiste, cîntare la a cărei vibrantă chemare au răspuns milioane și milioane de făuritori ai bunurilor materiale și spirituale.

Ne-au intrat pentru totdeauna în inimă prețioasele dumneavoastră indicații privind păstrarea și valorificarea tezaurului de artă populară, această inestimabilă mărturie a puterii de creație, a setei de frumos, care a fost, încă din cele mai vechi timpuri, unul din semnele dăinuirii noastre pe aceste meleaguri.

Țin să-mi exprim întreaga mea recunoștință, cu acest prilej, pentru minunatele condiții de afirmare de care beneficiază arta populară, talentații ei reprezentanți, în cadrul acestui for al îndrăznelii creatoare, care este festivalul inițiat de dumneavoastră.

Grija, stima și interesul de care ne bucurăm noi, creatorii populari, ne însuflețesc în munca și creația noastră, în păstrarea și transmiterea valorilor autentice ale artei populare, așa cum cu adîncă dăruire au făcut-o și înaintașii noștri.

Dorindu-vă din adîncul inimii ani mulți de bogată și rodnică activitate, vă asigurăm că exemplul dumneavoastră de neobosită muncă și adîncă dăruire pentru patrie și pentru popor ne este întotdeauna un luminos îndreptar în munca noastră, în dorința noastră de a adăuga noi opere acestei străvechi îndeletniciri, de a împlini prin munca noastră tot mai mult și mai bine setea de frumos a poporului, pe care dumneavoastră ' -ați ridicat, scumpe tovarășe Nicolae Ceaușescu, pe culmi nevisate de bunăstare și fericire.

VICTOR VICȘOREANU ■
creator popular, laureat al primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României"

Permanent alături de noi, pe șantierele unde se construiește țara de mîine

Aș vrea să-i mulțumesc din toată inima tovarășului Nicolae Ceaușescu, atît în numele meu, cît și în numele tovarășilor mei de muncă, pentru toată prețuirea acordată trudei noastre de constructori, de oameni ai unor meserii aspre, bărbătești. Vreau să-i urez sănătate și putere de muncă pentru binele țării și al fiecărui cetățean în parte. Noi, constructorii, am trăit un an 1977 plin de mari încercări și de mari ambiții. Am lucrat pe șantierul refacerii orașului Zimnicea, am trăit acolo îndirjirea cu care mi-aș fi clădit propria-mi casă, am simțit îndeaproape grija partidului și a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru omul simplu, ajuns la nevoie și mă simt dator să spun că nici un cuvînt nu m-a îmbărbătat ' mai mult decît cuvîntul președintelui României.

Eu pot să spun aici că noi, constructorii, îi vom păstra cuvîntul întotdeauna lîngă inimă. Poate că vă amintiți spusa unora care ne reproșau că am putea lucra mai mult, că am putea face mai mult. Nu e ușor să fii muncitor pe un șantier de construcții. Condițiile de muncă sînt adesea dificile, ziua e lungă, beneficiarii sînt întotdeauna grăbiți. Pe aceste șantiere mai presus de toate se construiesc niște oameni. Într-un moment în care — din pricina simplă că e mai greu să reconstruiești decît să construiești — unii nu reușeau să aprecieze întreg efortul marii mase de constructori pentru revenirea la normal a țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus că trebuie să avem încredere în oamenii șantierelor, că acești oameni își vor face datoria pînă la capăt. Tovarășul Nicolae Ceaușescu știe bine, ca nimeni altul, ce-i munca omului din construcții. Nu e săptămînă aproape în care să nu fie prezent într-un loc din țară, unde se pun temeliile unei întreprinderi, unde se pune prima cupă de beton la fundația unui edificiu important al construcției socialiste, unde se discută destinul unei localități și al unor oameni. El cunoaște oamenii așa cum sînt ei. Cunoscînd oamenii, le știe și puterile. Tovarășul Nicolae Ceaușescu este permanent alături de omul muncitor, îi cunoaște toate bucuriile și grijile, îi îmbărbătează la greu și îi adresează cuvinte calde, muncitorești la ceasurile de izbîndă și mulțumire. Iată de ce acum, la aniversarea zilei de naștere, gîndul nostru cel mai bun se îndreaptă către președintele țării, către omul care ne învață să construim o țară minunată, în care să trăiască prosper tot poporul. Din inimă îi spun „Sănătate și viață lungă !"

FLOREA SANDOF ■
șef de echipă I.C.M.I. Sibiu

ADÎNCA EI DRAGOSTE ŞI RECUNOŞTINŢĂ!

Ziua aceea de primăvară a fost ziua de naştere a unei noi profesiuni, a unor noi oraşe aici, în nordul Bucovinei

„La 23 mai 1966 împlineam şase ani. Mi-a rămas în minte imaginea de sărbătoare a acelei zile de primăvară, cu bucuria de pe chipurile minerilor din Tarniţa, cu aplauzele şi florile oamenilor sosiţi de peste tot din împrejurimi să-l întîmpine pe secretarul general al partidului. Eram prea mic, după cum vedeţi şi în fotografie, ca să înţeleg atunci totul. I-am întins tovarăşului Nicolae Ceauşescu un buchet de flori. Dînsul m-a sărutat, m-a întrebat al cui sînt şi cîţi ani am. Am răspuns că aş vrea să ajung ca tatăl meu, SÎRBU PETRU, miner. Au trecut anii. M-am mutat cu părinţii în Gura Humorului, într-o casă nouă, ca mai toţi minerii de la Leşu Ursului. Înţelegeam, pe măsură ce creşteam, că acea zi de primăvară fusese de fapt o zi simbol pentru bunăstarile noastre.

Teodor Sîrbu, băieţelul din urmă cu aproape douăsprezece ani, ce se vor împlini în această primăvară, este astăzi elev în clasa a XI-a a liceului industrial cu profil minier din Gura Humorului, secţia electromecanică, utilaj şi instalaţii miniere. Are acum deplina înţelegere a istoriei locurilor şi a vieţii oamenilor din această parte a ţării :

— Mineritul este o profesiune nouă în părţile noastre. Cînd ne-am mutat noi în Gura Humorului, oraşelul era un fel de tîrg şters şi neînsemnat. O stradă principală, case mici şi înghesuite. Astăzi, numeroase blocuri noi, un trai civilizat pentru toţi cei care dimineaţa, la ora cinci şi douăzeci, se urcă în autobuze şi se îndreaptă spre Leşu Ursului. Unii stau chiar în Oştra, alţii la Tarniţa. În case la fel de frumoase. Vreau să spun că viaţa oamenilor s-a schimbat din acea zi de primăvară. Că de fapt mineritul adevărat, la amploarea sa de azi, modern, se face de atunci, de la vizita tovarăşului Ceauşescu la noi...

— Însăşi existenţa acestui liceu la care învăţaţi voi...

— Exact. Asta vrotam să spun cînd m-aţi întrerupt. Îi promisesem acum douăsprezece ani tovarăşului Nicolae Ceauşescu că voi deveni miner pentru că nu ştiam de altă meserie. Tata miner, bunicul la fel, mama lucrase şi ea la întreprinderea de preparare de la Tarniţa. Crescînd şi intrînd la acest liceu, înfiinţat de cîţiva ani, mi-am putut ţine, ca să zic aşa, promisiunea. Fac parte dintre noile generaţii de mineri ai Bucovinei, spun acest lucru pentru că mai am puţin pînă să termin şcoala. Şi acest lucru îmi umple inima de bucurie, pentru că mi-am putut ţine promisiunea. Aş vrea să mă împărtăşesc acum, în preajma zilei de 26 ianuarie, gîndurile mele, dar, cum sînt mai emotiv, aş vrea să le aştern pe hîrtie.

— Atunci fă-o !

Cît timp Teodor Sîrbu s-a aşezat la masă, continuăm dialogul cu tatăl său, Petru Sîrbu.

— Aş vrea să ştiţi, practic bazele dezvoltării exploatării miniere de la Leşu Ursului au fost puse în 1966 din iniţiativa tovarăşului Nicolae Ceauşescu. Plecau înainte bucovinenii să facă minerit prin alte părţi. Filonul de la Leşu Ursului fusese descoperit prin 1952, dar se exploata pe sponci, cum s-ar zice. Era poate şi o lipsă de încredere în oameni. Că o meserie ca a noastră, dacă n-are tradiţie, nu prinde chiar dacă există filon, ziceau unii. Îndrăzneala şi curajul gîndirii secretarului general al partidului au fost, cum s-ar spune, piatră de temelie. Am răspuns cu toţii la chemarea sa. S-au întors bucovinenii acasă, să dăm viaţă celor stabilite. Şi uite aşa, după cum a gîndit partidul, tovarăşul Ceauşescu, s-au schimbat toate, şi munca noastră, şi viaţa noastră şi locurile. La Leşu Ursului, în 1966 erau numai bărăci, astăzi sînt blocuri şi şase cantine. Aici s-a aplicat pentru prima dată indicaţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, adică să li se dea minerilor o masă pe zi gratuită la intrarea în şut. O masă cu trei feluri de mîncare. Piinea este foarte bună, condiţiile de trai cum n-au visat vreodată minerii bucovinenii.

Dar să revin, vizita aceea a fost începutul. Atunci tovarăşul Nicolae Ceauşescu ne-a vizitat şi mai apoi a analizat împreună cu specialiştii, la faţa locului, care vor fi soluţiile pentru viitor. Ne-a spus atunci că trebuie să perfecţionăm tehnologiile de exploatare şi preparare, să valorificăm mai bine zăcămîntul pentru că ţara, dezvoltarea ei economică are nevoie de el. Iată că azi producţia de minereuri de la Leşu Ursului s-a triplat ca urmare a acelor indicaţii. Am mers pe soluţii moderne, pe tehnologii noi de maximă eficienţă economică. Au apărut şi oraşe miniere noi, Broşteni, Ostra. De fapt încă sînt comune, dar viaţa oamenilor, condiţiile sociale ale minerilor seamănă cu cele întîlnite în oraşe.

— Tovarăşe Sîrbu, lucraţi de peste un sfert de veac în mină, aţi fost şi la Filipeştii de Pădure, după cîte am înţeles, sînteţi tehnician miner şi salvator autorizat, fapt care certifică o calificare înaltă, aveţi un băiat care vă va urma în meserie, spuneţi-mi care este cea mai mare bucurie a dumneavoastră de cînd aţi intrat în meseria aceasta.

— Întoarcerea acasă. Faptul că datorită politicii partidului, a grijii pe care tovarăşul Ceauşescu o are pentru dezvoltarea tuturor zonelor ţării, pot fi miner aici, la mine, în Bucovina. Şi astfel vreau să îmi arăt încă o dată recunoştinţa faţă de secretarul general al partidului şi, iar acum, în pragul împlinirii a sute de ani de viaţă şi a patruzeci şi cinci de ani de activitate să îi pot mulţumi, alături de ortacii mei, pentru grija care ne-o poartă, pentru oamenii şi dragostea sa faţă de viaţa oamenilor acestei ţări.

Şi iată scrisoarea pe care i-am trimis-o de cînd v-am văzut prima oară. Eu, la 23 mai, exact la douăsprezece ani de la acea zi pe care n-am s-o uit toată viaţa, voi împlini 18 ani. Aş vrea să vă mulţumesc pentru aceşti ani ai mei, pentru grija pe care o aveţi faţă de aceşti fii ai pămîntului care scot din adîncuri piinea industriei. Eu sînt sănătos. Fratele meu mai mic şi părinţii, la fel. De învăţat, învăţ bine, dar nu chiar la posibilităţile mele. Şi vreau să vă promit acum, aşa cum v-am promis atunci că voi deveni miner, că voi face totul să învăţ şi mai bine. Să ajung un miner de nădejde şi un om aşa cum sînteţi dumneavoastră : plin de putere de muncă şi de omenie, cu multă voinţă şi curaj. Oraşul este înfloritor, aşa cum l-aţi văzut şi dumneavoastră în toamna anului trecut, minerii trăiesc bine şi muncesc pe măsura îndemnurilor dumneavoastră. Acum, cînd împliniţi vîrsta de şaizeci de ani, dintre care patruzeci şi cinci dedicaţi vieţii noastre mai bune, eu, TEODOR SÎRBU, viitor om al minei, vă doresc multă sănătate şi fericire, atît dumneavoastră, cît şi tovarăşei Elena Ceauşescu, pentru binele ţării, pentru viitorul nostru, al tinerilor din România".

RĂZVAN BÂRBULESCU ■

Leşu Ursului, mai 1966

Ceauşescu — România !

Am cules
din murmurul apelor duioşia,
din bătrînii munţi semeţia,
din nesfîrşitele păduri voioşia
şi toate s-au contopit în
Ceauşescu-România !

Am adunat
din reavănul ogoarelor frăţia,
din oceane de grîu avuţia,
din freamătul albinelor hărnicia
şi toate s-au contopit în
Ceauşescu-România !

Am strîns
din dalbele flori gingăşia,
din zări albastre măreţia,
din graiul dulce modestia
şi toate s-au contopit în
Ceauşescu-România !

Am cunoscut
din cronici şi balade vitejia,
din viaţa noastră omenia,
din firea românească prietenia
şi toate s-au contopit în
Ceauşescu-România !

ADRIANA LEFTER ■
clasa a VI-a, Şcoala generală 205 Bucureşti

Încurajaţi de exemplul concret al primului bărbat al ţării

Reportajul de faţă, mai exact spus dialogul nostru cu **ILEANA GEORGESCU, preşedinta cooperativei agricole din comuna Conteşti**, judeţul Dîmboviţa, a început de la fotografia reprodusă alături.

— Era în vara anului 1975, în timpul cumplitelor inundaţii. Atunci, în acele condiţii grele, secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a fost prezent şi în mijlocul nostru, al ţăranilor cooperatori din Conteşti. S-a oprit aici, la punctul numit de noi Grădină. Era primul an în care semănasem grîu, după ce locul fusese folosit numai pentru legumicultură. Era un grîu frumos, copt, cu talie mică la fir şi cu spic bogat, greu de-atîtea boabe. Apa îl ajunsese cam pînă la jumătatea paiului. Ne-a întrebat tovarăşul Nicolae Ceausescu dacă şi pe celelalte tarlale avem un grîu tot aşa de frumos. I-am răspuns că da şi atunci, ţin minte, privirea parcă i s-a întunecat de supărare, aşa cum oricînd altfel întunecată era şi faţa noastră, a ţăranilor care-l muncisem cu sudoare multă. Pentru că e grîu muncit, a spus tovarăşul Nicolae Ceauşescu, cu propria voastră sudoare, trebuie să-l adunaţi bob cu bob. Aşa trebuie procedat", a mai adăugat dînsul, şi a cerut o seceră, apoi a intrat în lan şi a cules primul snop. Încurajaţi de exemplul concret al primului bărbat al ţării, cei peste o sută de cooperatori au intrat în tarla şi, pînă spre seară, cele cinci hectare de la Grădină au fost culese spic cu spic.

Ileana Georgescu priveşte parcă dincolo de imagine, adunîndu-şi gîndurile rosteşte una din cele mai sintetice şi expresive definiţii ale stilului de muncă al secretarului general, „aşa e dumnealui, cu oamenii adică şi la bine şi la greu", după care revine la momentul evocat :

— Deşi i se putea citi clar pe faţă o imensă părere de rău pentru grînele întrate sub puhoaiele apelor de atunci, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a găsit, aşa cum ştie dînsul s-o facă totdeauna, cuvintele cele mai potrivite, care merg la inimă, pline de bărbăţie şi curaj cu care ne-a îndemnat să nu ne lăsăm prădaţi de zădărnicirea unor planuri de către forţele naturii. Să facem, aşa cum ne-a mai spus exact aşa cum ne învaţă partidul, în orice situaţie aţi fi de acum, omul este mai presus de orice lovituri pe care i le dă natura. Erau, desigur, cuvinte simple, dar pline de înţelepciune şi mai ales necesare în acele momente de restrişte. Răzbăteau din ele omenia, curajul, promptitudinea, bărbăţia adică exact acele trăsături de caracter cu care tovarăşul Nicolae Ceauşescu ne-a obişnuit în permanenţă. Amintindu-ne acele clipe, în care l-am simţit umăr la umăr lîngă noi, şi amintindu-ne şi alte momente, în care tovarăşul Nicolae Ceausescu a sărit în ajutorul tuturor celor loviţi de furia apelor, avem parcă un motiv în plus unul să zic personal, ca acum, în preajma zilei de 26 ianuarie, să-l rugăm să primească din partea noastră, a ţăranilor cooperatori din Conteşti, cele mai sincere şi mai calde urări de sănătate şi viaţă lungă. Cu un asemenea conducător, prin oricîte încercări ai trece, nu se poate să nu biruieşti.

ION POP ARON ■

Conteşti-Dîmboviţa, iulie 1975

La aniversarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu

FIU ŞI CONDUCĂTOR IUBIT AL ŢĂRII, ADÎNCA EI DRAGOSTE ŞI RECUNOŞTINŢĂ!

Alba Iulia, mai 1975

Cinstind şi iubind ca nimeni altul istoria poporului român, ne-a redat sentimentul mindriei şi demnităţii

Dialogul nostru cu **profesorul GHEORGHE ANGHEL**, directorul Muzeului Unirii din Alba Iulia, care ne-a evocat cele două vizite ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu la acest muzeu, a avut drept fundal nu doar exponatele ordonate potrivit ideilor de organizare muzeistică indicate de secretarul general al partidului, ci şi puternica emoţie a interlocutorului nostru, emoţie care ne-a cuprins şi pe noi încă din prima clipă.

Am trecut prin faţa vitrinelor şi reprezentărilor muzeistice care dovedeau cu ajutorul documentelor că Transilvania a fost de-a lungul întregului ev mediu un stat medieval independent, iar dezvoltarea sa economică şi socială au fost determinate mai ales de relaţiile sale cu celelalte două teritorii de limbă română, Moldova şi Ţara Românească. Ne-am oprit îndelung în faţa argumentelor istorice care dovedeau justeţea actului politic, de unire, a celor trei ţări române, realizat de Mihai Viteazul, constatînd că, deşi vremelnică, ideea creării unui nou stat dacic a frămîntat şi a ars secole de-a rîndul în inima şi în gîndul unor domnitori ca Matei Basarab, Constantin Brâncoveanu sau Vasile Lupu, ba chiar şi în preocupările principilor Transilvaniei ca Gabriel Bethlen, sau Racoczi I şi Racoczi II care, ca şi domnitorii Ţării Româneşti, aveau programe politice în acest sens. Impresionantă, am putea spune pînă în adîncul cel mai adînc al sufletului şi al simţirii noastre, înşiruirea tuturor documentelor care dovedeau că sămînţa de foc sacru, azvîrlită de Mihai Viteazul în inima mare a poporului nostru, nu s-a pierdut în vălmăşagul istoriei, ci a rodit fără încetare, aşa cum chiar a şi fost menită să fie. Ne-am oprit apoi în faţa documentelor privind ecoul internaţional în presa vremii pe care l-a avut răscoala lui Horea, considerată a fi cea mai importantă mişcare socială românească din preajma revoluţiei franceze. Oamenii politici ai vremii şi mari personalităţi culturale au domenta' răscoala şi au considerat-o drept o răbufnire a unei naţiuni care îşi cere dreptul la libertate. Momente de-a dreptul înălţătoare am trăit şi în preajma documentelor care dovedesc caracterul unitar al programului Revoluţiei de la 1848 în toate cele trei ţări române, sau cele vorbind despre marea prietenie dintre Nicolae Bălcescu şi Avram Iancu, după cum momente de mare intensitate patriotică am trăit şi în faţa sutelor de exponate vorbind despre actul din 1918, cînd Transilvania s-a unit cu ţara.

„Ne-am oprit, avea să ne declare însoţitorul nostru, mai ales în dreptul acelor evenimente asupra cărora tovarăşul Nicolae Ceauşescu ne-a indicat să insistăm cu toată documentaţia existentă. De ce sînt atît de emoţionat ? Pentru că, a continuat interlocutorul nostru, ţin să subliniez un anume fapt pe care, desigur, toţi oamenii îl ştiu : tovarăşul Nicolae Ceauşescu cunoaşte şi iubeşte ca nimeni altul istoria, mai cu seamă istoria poporului român. Mai mult decît atît, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, cu orice prilej vizînd istoria neamului nostru, ne-a redat sentimentul istoriei, ne-a redat mîndria şi demnitatea că sîntem un popor care are eroi, care a cîştigat numeroase şi importante bătălii pentru continuarea fiinţei noastre naţionale, că în focul marilor evenimente politice de anvergură europeană am fost dintotdeauna în primele rînduri, direct interesaţi, şi nu doar ca simpli figuranţi pe marea scenă a istoriei. Ţelul suprem al oricărui mare istoric este acela de a sădi în inima şi-n conştiinţa contemporanilor săi sentimentul deplin al istoriei. Au izbutit numai aceia care au pătruns adînc în tainele istoriei. Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, însufleţit de un copleşitor sentiment patriotic şi înarmat cu clarviziunea materialismului dialectic privind evoluţia societăţii, a descifrat aceste taine şi, aruncînd asupra lor o nouă lumină, aceea a dragostei de ţară, a împrospătat simţirea românească cu o justificată mîndrie, mîndria că am fost şi sîntem un popor în lume. Aceste este motivul pentru care, aşa cum aţi observat, sînt emoţionat cînd vorbesc despre cele două vizite ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu în Muzeul Unirii din Alba Iulia, ca despre tot ceea ce a făcut şi face dînsul pentru istoria noastră de azi şi de mîine.

Acum, cînd întreg poporul se pregăteşte să sărbătorească cei 60 de ani de viaţă ai tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi cei 45 de ani de necontenită activitate revoluţionară, colectivul muzeului din Alba Iulia îi adresează din tot adîncul inimii cuvenitele urări de sănătate, viaţă lungă şi o mereu proaspătă putere de muncă la cîrma destinelor ţării".

N. VICTOR ■

Strălucit ctitor de cultură

Istoria atît de vitregă, de dramatică a românilor, a oferit locuitorilor acestor pămînturi, poate ca o compensaţie a destinului, ca o condiţie a supravieţuirii noastre, o şansă fără de care, cu siguranţă, am fi pierit în anonimatul veacurilor şi mileniilor : privilegiul de a fi conduşi de bărbaţi bravi, neînfricaţi, destoinici, cărora poporul, în nemărginita-i recunoştinţă, le-a creat o aureolă de semizei: Burebista, Decebal, Mircea cel Bătrîn, Alexandru cel Bun, Ştefan cel Mare, Iancu de Hunedoara, Neagoe Basarab, Petru Rareş, Mihai Viteazul, Matei Basarab, Vasile Lupu, Constantin Brâncoveanu, Dimitrie Cantemir, Şerban Cantacuzino, Grigore Ghica, Alexandru Ioan Cuza ş.a. Aceştia au apărat ţara nu numai cu sabia ci, în egală măsură, prin cuvîntul demn şi meşteşugit, prin autoritatea pe care au ştiut s-o acorde valorilor spirituale pe care vremea nu le alterează, care se păstrează pure în tot ceea ce o naţiune are mai de preţ : conştiinţa existenţei şi demnităţii sale, a valorii pe care o reprezintă în marele concert al naţiunilor. Ne-au rămas, pînă astăzi, şi se vor păstra cît timp vom vieţui pe lume, ctitoriile, operele şi cărţile rămase din vremea marilor bărbaţi amintiţi ca un argument decisiv că am vieţuit şi am durat, că am fost capabili să îmbogăţim marele tezaur al spiritualităţii universale cu dimensiunile româneşti, din ce în ce mai pregnante, lumină în anii noştri.

Era, de aceea, aproape firesc ca epoca socialismului, cînd se descătuşează energiile naţionale, forţa noastră spirituală să intre într-o nouă zodie a afirmării şi recunoaşterii sale. Căci, dacă în condiţiile adesea tragice ale trecutului, am fost capabili să producem valorile cu care ne mîndrim, e de la sine înţeles ce a adus socialismul biruitor în viaţa noastră spirituală, îndeosebi în această perioadă în care frînele naţiunii au fost preluate de cel care, în aceste zile, este marele sărbătorit al naţiunii, preşedintele ţării şi secretarul general al Partidului. Ca după o ploaie binefăcătoare, ca după un miracol din cele care numai natura le iveşte, ogorul literelor şi artelor, marele ogor al culturii române, a început să-şi arate roadele : sănătoase, pline de vigoare şi frumuseţe,demne de epoca noastră şi de inestimabilele calităţi ale unui popor însetat totdeauna după adevăr, bine, dreptate şi frumos. Niciodată n-au fost creatorii de frumos atît de solidari în hotărîrea de a-şi sluji poporul, urmînd îndemnurile şi exemplul marelui omagiat. Niciodată nu s-au armonizat, într-o asemenea măsură fericită, condiţiile existenţei creatorilor de bunuri spirituale cu democratismul şi umanismul, niciodată nu s-a creat un cîmp atît de larg de acţiune adevăratei creaţii, supravegheate de autoexigenţă şi de conştiinţa necesităţii ei sociale. Festivalul naţional „Cîntarea României", manifestare organizată din iniţiativa secretarului general al P.C.R., a impulsionat incontestabil creaţia artistică de pe cuprinsul întregii patrii, a creat un cadru generos de exprimare talentelor autentice.

Dar nu e vorba numai de valorile contemporane, ce se produc sub ochii noştri, ci, în egală măsură, de tot ceea ce a produs valoros, patriotic, înaintat, cultura română de totdeauna. Niciodată operele marilor scriitori şi artişti nu s-au bucurat de o audienţă atît de mare, niciodată n-au pătruns ca astăzi în rîndurile cele mai adînci ale maselor populare, ridicate la cultură prin politica veritabil democratică a partidului comunist. Iar revitalizarea istoriei noastre, cu toate marile ei momente şi izbînzi politice şi culturale, se leagă în modul cel mai strîns, mai organic, de numele tovarăşului Nicolae Ceauşescu, care a ştiut, cu energie şi activ spirit patriotic, în toate împrejurările, prin cuvîntul înaripat şi faptele sale, nepieritoare, să ne redea nouă înşine, să ne insufle şi să ne cultive conştiinţa că sîntem un popor care ne merităm, cu prisosinţă, un loc demn sub soare. Este, dacă ne gîndim bine, una din cele mai mari fapte ale marelui, întîiului bărbat al naţiunii, care se înscrie, cu cinste şi glorie, în rîndul iluştrilor înaintaşi, ctitori de cultură românească.

POMPILIU MARCEA ■

Ne-am învăţat să trăim uniţi, ca fraţii, ca o adevărată mare familie

Pentru mine, pentru întreprinderea în care lucrez — întreprinderea de aparataj electronic auto — pentru familia mea această mare sărbătoare a întregului popor român — ziua de naştere a tovarăşului Nicolae Ceauşescu — este un nou prilej de a-mi exprima adînca mulţumire pentru tot ceea ce face conducătorul partidului şi al ţării, pentru viaţa noastră, pentru traiul întregului popor. Sînt de naţionalitate maghiară dar graţie politicii preşedintelui ţării, secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, de înfrăţire a tuturor naţionalităţilor din România socialistă, de existenţă liberă, egală, demnă şi fericită, pot spune că în patria noastră m-am bucurat şi „mă bucur de toate posibilităţile pentru a mă realiza ca om, comunist şi tată de familie. Mă simt un fiu al acestei ţări căci în România cetăţenii de naţionalitate maghiară şi de oricare naţionalitate se bucură de toate drepturile şi libertăţile. Acest lucru, unul dintre cele mai umanitare principii ale politicii partidului, ale muncii neobosite a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, mă emoţionează de fiecare dată. Sînt maistru, sînt tînăr şi conduc una din secţiile importante ale întreprinderii de aparataj electronic auto. Dezvoltarea, aş îndrăzni să spun, impetuoasă, a oraşului Sfîntu Gheorghe, a judeţului nostru se datoreşte îndeosebi tovarăşului Ceauşescu, acest mare conducător, care îşi dedică viaţa prosperităţii României, poporului român. Cu aceste gînduri pornite din inimă vreau să mai spun că, aşa cum ne-a învăţat, idealul meu şi al familiei mele, ca al tuturor oamenilor acestei ţări, este ridicarea României pe cele mai înalte trepte ale civilizaţiei.

Cu prilejul împlinirii vîrstei de 60 de ani şi a 45 de ani de activitate revoluţionară, doresc scumpului nostru conducător Nicolae Ceauşescu, stimatei sale tovarăşe de viaţă, la mulţi ani, sănătate, putere de muncă în scopul prosperităţii întregului nostru popor.

SZABO ZOLTAN ■
maistru la întreprinderea de aparataj electronic auto din Sfîntu Gheorghe

Vă raportăm, tovarăşe comandant suprem!

În aceste frumoase zile de ianuarie, în care întregul popor român se pregăteşte să-şi sărbătorească, cu bucurie şi nespusă mîndrie, conducătorul iubit la împlinirea a 60 de ani de viaţă şi 45 de ani de activitate revoluţionară, gîndurile ostaşilor din unitatea pe care o comand, ca de altfel ale tuturor fiilor patriei aflaţi sub drapel, se îndreaptă cu profundă recunoştinţă spre dumneavoastră, mult stimate tovarăşe Nicolae Ceauşescu, cel mai clarvăzător şi mai destoinic bărbat de stat pe care România l-a avut vreodată la cîrma destinelor sale.

Nouă, militarilor, această măreaţă sărbătoare ne prilejuieşte un rodnic şi demn raport ostăşesc. Căci nu există pentru noi bucurie mai mare decît aceea de a vă raporta că ne facem datoria ostăşească aşa cum ne cer partidul, patria, jurămîntul, dumneavoastră, comandantul nostru suprem. Aţi ordonat, cu cîţiva ani în urmă, ca toate unităţile şi marile unităţi să obţină în pregătirea de luptă şi politică numai rezultate bune şi foarte bune. Vă raportăm, tovarăşe comandant suprem, că îndeplinim cu sfinţenie acest ordin. Unitatea pe care o comand a obţinut numai calificative bune şi foarte bune la inspecţii şi la controalele eşaloanelor superioare. Comandanţii de subunităţi, activiştii de partid, toţi comuniştii şi uteciştii din unitatea noastră muncesc cu rîvnă şi abnegaţie pentru traducerea în viaţă a tuturor ordinelor şi indicaţiilor dumneavoastră, pentru ca cerinţele doctrinei noastre militare cu privire la apărarea patriei ca operă şi cauză a întregului popor — doctrină elaborată şi fundamentată de dumneavoastră — să prindă viaţă în întregul proces instructiv-educativ, în îndeplinirea cu răspundere şi vigilenţă a tuturor misiunilor încredinţate.

De curînd, unitatea noastră a cucerit pentru a doua oară consecutiv titlul de onoare al vredniciei ostăşeşti înscris în diploma „Unitate de frunte". Drapelul de luptă al marii unităţi, sub faldurile căruia ne facem datoria faţă de patrie, popor şi partid, a fost decorat cu Ordinul „Steaua Republicii" clasa a II-a. Marea noastră unitate este purtătoare a unor glorioase tradiţii de luptă. Contingentele înaintaşe au săvîrşit acte de eroism legendar în zilele insurecţiei naţionale armate antifasciste şi antiimperialiste din august 1944, precum şi în luptele pentru eliberarea completă a patriei de sub dominaţia fascistă.

Considerăm ca o datorie de onoare a noastră, a fiecărui ofiţer şi subofiţer, a fiecărui ostaş să fim demni de aceste tradiţii şi să le îmbogăţim prin fapte de fiecare zi.

Ştim cîtă grijă acordaţi armatei, dotării, instruirii şi educării ei, întăririi necontenite a capacităţii ei de luptă, pentru a fi gata oricînd să apere cuceririle revoluţionare ale poporului, suveranitatea şi independenţa României socialiste. Ne amintim în permanenţă cu adîncă emoţie de întîlnirile dumneavoastră frecvente cu cadrele de comandă şi de partid de bază ale armatei. Vă raportăm, tovarăşe comandant suprem, că indicaţiile dumneavoastră formulate în cadrul acestor întîlniri sînt pentru noi ordine sacre, pe care le îndeplinim cu fermitate şi devotiune în întreaga noastră activitate. Nu există pentru noi satisfacţie mai deplină decît aceea de a fi şi de a ne şti temeinic pregătiţi pentru a putea apăra oricînd, împreună cu toţi ostaşii ţării, cu întregul popor, integritatea teritorială a patriei, suveranitatea şi independenţa ei — cauza pe care dumneavoastră o slujiţi cu înaltă şi înflăcărată răspundere patriotică.

Colonel ALEXANDRU RADU ■

La Scornicești, în satul natal al tovarășului Nicolae Ceaușescu

„Conducător, consătean și tovarăș: așa îl știm, spre bucuria și spre mîndria noastră"

Am poposit în Scornicești cu cîteva zile înainte de aniversarea a 60 de ani de viață și a 45 de ani de activitate revoluționară ai tovarășului Nicolae Ceaușescu. O sărbătoare a întregii țări, o sărbătoare în care oamenii locului, mai mult decît alții, sînt profund implicați, cu o emoție, cu o bucurie și o mîndrie ce le-am citit pe toate fețele. Ei, cei de aici, cu istoria lor, cu amintirile lor, cu mărturiile lor directe — consăteni, prieteni, colegi de școală, rude, cunoscuți — fac parte din intimitatea copilăriei tovarășului Nicolae Ceaușescu, din matricea destinului său. Între ei și el, între omul din fruntea țării și vatra ce l-a născut, e o legătură adîncă, veche, substanțială — legătura de leagăn, de sînge, de slovă, de gînd, legătura de rudenie, de prietenie — acea legătură care l-a făcut pe Anteu să-și recapete forțele, de fiecare dată, prin atingerea țărinei.

Vatră românească străveche, puternică și înfloritoare, comună mare, cu peste 11 000 de locuitori. Așezare atestată documentar în urmă cu secole, în ființă încă din vremea strălucitelor campanii ale lui Mihai Viteazul pentru reunirea țărilor române, într-o singură ființă. O filă din cronica locului spune că acest sat ar fi dat nu mai puțin de patru căpitani în oastea Viteazului, pe lîngă alți vajnici ostenі. Un strămoș al președintelui României s-ar fi putut lupta deci cu arma în mînă, pentru idealurile unirii, ale neatîrnării. Este, de fapt, o filă, una din multele, despre spiritul de justiție, despre setea de libertate, despre vitejia și neclintirea în apărarea vetrei și ființei neamului, ce i-au însuflețit din veac pe oamenii din Scornicești, sat care, spune mai departe cronica, și-a dat obolul de cutezanță și sînge, de vis și faptă, amestecîndu-se în toate marile răsuciri istorice ale poporului, luînd parte activă la evenimente deschizătoare de epoci, la 1821, 1848, 1877, 1907, înfruntînd deci, consecutiv, timpul, pînă azi, în această clipă istorică în care un fiu al acestui pămînt este omul numărul unu al țării.

Am călcat deci țărîna Scornicestilor, în aceste zile cu emoția de a descoperi, într-un loc modelat de istorie, dar într-un loc modest, într-un sat românesc ca atîtea altele, obîrșia unui mare om, am călcat țărîna Scornicestilor, în aceste zile istorice, cu emoția de a ști că acest loc modest a și intrat în istorie. Cum arată acest loc? Ce spun oamenii lui despre cel ce le este (cum citim pe un panou, în frumoasa sală a căminului cultural) „conducător, consătean și tovarăș"? Ce este, ce reprezintă el, acest loc, acest sat, între miile de sate ale României contemporane? Putem oare descifra în starea prezentă a satului Scornicești, destinul de azi și de mîine al satului românesc, drumurile lui de dezvoltare, devenirea lui?

● „Nu suferea umilința, nu suferea nedreptatea, era dîrz, nu știa ce e teama"

Ca să înțelegem destinul marelui fiu al acestui pămînt, afirmarea sa impetuoasă în activitatea revoluționară, uimitor de timpurie — la 15 ani — trebuie să cunoaștem, oricît de sumar, condiția satului românesc în urmă cu patru decenii și jumătate, condiția satului său, a Scornicestilor. Cel ce ne spune aceste cuvinte este un bătrîn cărturar, Ion Bărăscu, azi pensionar la Slatina, fost învățător al copilului Nicolae Ceaușescu („un elev strălucit", subliniază dascălul), cunoscător profund al satului de altădată. Scornicestii de altădată, ne spune, era un sat necăjit, sat cu pămînt puțin, acaparat de cei foarte puțini, sat cu pămînt sărac, deluros și rece, sat cu gospodării sărmane, cu case mici, neîncăpătoare pentru puzderia de copii din fiecare vatră. Case pe care numai vrednicia gospodinelor le făcea să arate albe ca ouăle în cuibar, curate ca niște pahare, amirosind a var proaspăt, a izmă și busuioc. Pe aici, continuă bătrînul dascăl, sărăcia a însemnat demnitate, ca și în Gorj, în Vrancea sau în Țara Moților, iar atitudinea oamenilor față de împilare, de nedreptate, de sărăcie, a fost dintotdeauna revoltă.

Continuăm discuția pe șosea, în centrul comunei, în fața căminului cultural. Interlocutori ne sînt alți doi bătrîni, pensionari ai C.A.P.-ului, Simion Iane (70 de ani) și Meletie Barcan (72 de ani). În cîteva cuvinte ei ne rezumă, ca vechi țărani, ca oameni care n-au părăsit niciodată satul, condiția locului, condiția oamenilor, în primul rînd firea tovarășului Nicolae Ceaușescu, a copilului și a tînărului pe care l-au cunoscut. „Ce credeți — îi întrebăm — că ar fi fost tovarășul Nicolae Ceaușescu, dacă s-ar fi născut în urmă cu vreo 150 de ani?" (Repetăm, de fapt, o întrebare pe care, acum cîțiva ani, am mai pus-o unor localnici, și, transcriind răspunsul de azi, nu ne mirăm, ci doar ne emoționează consensul de gînd și de simțăminte al celor care l-au cunoscut de mic). „Ar fi fost — răspunde fără să șovăie Meletie Barcan — căpitan de panduri la Tudor. Tudor l-ar fi lăsat pe ei să-i comande oastea". „Dar în urmă cu 300 de ani?" „Ar fi fost haiduc", spune Simion Iane. „Dar în urmă cu 350 de ani?" „Ar fi fost — zice Barcan — mîna dreaptă a lui Mihai, așa cum va fi fost și strămoșul acela al lui de aici, de la noi, din Scornicești". „De ce credeți asta?" „Îl știu de mic, spune Meletie Barcan. Îl știu de cînd era atîtica, de cînd era copil de școală. Învăța la școala veche, care-i acum bibliotecă și muzeu. Era un copil pe care și noi, cei mai mari ca el, îl priveam, cum să vă spun, cu un fel de admirație de-a noastră, copilărească, fiindcă, deși sărac și lipsit de toate, nu suferea umilința, nu suferea nedreptatea, era dîrz, nu știa ce e teama. Se ducea în pădure, la strîns găteje și vreascuri, fără frica lupului. Era spirt și la carte, îi plăceau toate materiile, îi plăcea foarte mult istoria. Închipuia și jocuri cu eroi din istorie, cu Mircea cel Bătrîn, cu căpitani de haiduci, jocuri în care noi, ceilalți, îi alegeam căpetenie". „A fost crescut într-o familie de oameni adevărați — intervine Simion Iane. Și Andruța, taică-său, și Alexandra, maică-sa, au fost oameni dintr-o bucată, oameni în prețul inimii tuturor. Oameni buni, oameni vrednici și dîrji, iubeau munca, iubeau cinstea, iubeau dreptatea, oameni care aveau o credință, cum zicem noi, și credința lor era că omul care muncește trebuie să și lupte pentru ca munca lui să fie a lui, nu a altora. Așa și-au crescut copiii. La 11 ani, cum știți și dumneavoastră, Nicolae a plecat de-acasă, fiindcă pe-aici, pe la noi, nu era de trăit, a plecat să se susțină singur, să învețe o meserie. După vreo doi ani a ajuns vestea în sat că Nicolae al lui nea Andruța a fost prins lipind afișe revoluționare la București. N-a trecut mult și vestea s-a adeverit. L-au adus jandarmii legat, din post în post. Sora lui mai mică, Elena, care trăiește aici, la noi, atunci l-a văzut întîi".

Sora tovarășului Nicolae Ceaușescu, Elena, e profesoară de istorie și directoarea Liceului agroindustrial din Scornicești, inaugurat în august 1969. Directoarea liceului are, ca virstă, cu zece ani mai puțin decît ilustrul său frate și, firesc, e depozitara unor prețioase amintiri istorice, argumente vii la cursul de istorie pe care îl predă. „Vă amintiți — am întrebat-o ca atîția alți ziariști, în acești ultimi ani — cînd fratele dv. s-a întors în sat flancat de jandarmi?" „Da, era prin 1934 și era prima oară cînd îl vedeam, cînd îl cunoșteam. Cînd plecase din sat, eu eram cu mult prea mică, nu mi-l mai aminteam. Am aflat mai tîrziu că tatăl nostru, Andruța, ca să-i facă rost de bani de drum pentru București, vinduse, fără știrea mamei, o oale... N-am să uit niciodată clipa cînd l-am văzut între pușile jandarmilor"... „A rămas mult în sat?" „Nici trei săptămîni. A plecat iar, să îndeplinească misiunea pe care o avea, mărea lui misiune, despre care am aflat mult mai tîrziu. L-am revăzut, din nou, la 21 de ani, cînd a trecut iar, ca fulgerul, prin sat". „Și apoi?" „Apoi l-am revăzut în toamna lui 1944. Acum știam că gîndul lui se împlinise, că a luptat cu folos pentru oameni și pentru țară. Era fericit"... „Și dumneavoastră, ce destin v-ați croit, aici, la Scornicești?" „Un destin de care sînt mulțumită. N-am părăsit satul. L-am părăsit doar în timpul studiilor liceale și universitare, apoi m-am întors aici. Conduc, cum vedeți, un liceu modern, cu profil agroindustrial, care pregătește cadre de bază pentru cooperativele agricole și pentru celelalte unități economice ale Scornicestilor". „Cîți intelectuali aveți în Scornicești?" „Peste 150, din care 120 sînt numai cadrele didactice". „Ce-ar mai fi de notat la capitolul cultură?" „Multe. Trei premii la Festivalul național «Cîntarea României». Apoi, Ansamblul «Călușul», încununat cu mari trofee internaționale...

● „Un sat al muncii, un sat românesc ca oricare altul"

Un sat cu 150 de intelectuali și cu 3 000 de nume (inclusiv de adulți) înscrise în fișele sistemului de învățămînt este, desigur, văzut fie și numai din această perspectivă, cea a stării culturii, un sat a cărui dezvoltare și devenire se circumscriu unor coordonate majore, unei civilizații de cea mai contemporană ținută. Dar Scornicestii de astăzi este, înainte de toate, un sat al muncii. O discuție cu Vasile Bărbulescu, Erou al Muncii Socialiste, președintele Cooperativei agricole Scornicești-sat și președintele Consiliului intercooperatist agroindustrial (care cuprinde patru C.A.P.-uri și o seamă de unități industriale), ne revelează această dimensiune fundamentală a existenței satului, sursa marilor lui împliniri de azi.

„C.A.P.-ul din Scornicești, ne povestește, s-a înființat printre cele dintîi din țară, încă din 1949, dar, știți, și la noi, ca pretutindeni, s-a pornit doar cu o mînă de oameni, mai rămăseseră destui nehotăriți. Decisiv pentru spulberarea nehotărîrilor a fost, ca întotdeauna, cuvîntul partidului, în care oamenii au învățat să aibă o nezdruncinată încredere, cuvînt pe care, aici, la noi, l-a adus chiar fiul cel mai iubit al satului, chiar tovarășul Nicolae Ceaușescu. Prin 1957, la o adunare a întregii obști, el ne-a vorbit, aici, în sala căminului cultural, despre importanța cooperativizării, a unirii tuturor forțelor noastre, ne-a vorbit așa cum știe dînsul să vorbească, ca om politic cu înalte răspunderi și, deopotrivă, ca om al acestui pămînt, care ne știe viața, păsurile, nădejdile". „Conducător, consătean și tovarăș".

„Da, chiar așa. Sau, cum spunea chiar dînsul, cu un alt prilej (asta se întîmpla mai tîrziu, la o mare adunare populară din 1974): «Sînt fiu al poporului meu și întreaga mea muncă, gîndire și viață le închin poporului. Dar nu uit că m-am născut pe aceste meleaguri și aș dori ca locuitorii acestor ținuturi să nu fie printre ultimii, ci printre fruntașii în muncă». Dar să mă întorc la adunarea din 1957. După ce ne-a vorbit, n-a rămas inimă care să nu bată mai repede, mai în ritmul timpului, n-a rămas minte care să nu se deschidă, și, nu după multă vreme, comuna Scornicești era prima din fosta regiune Argeș care raporta încheierea cooperativizării. În numai cîțiva ani, Scornicestii noștri au început să producă grîu și porumb cît producea înainte nu un sat, ci o plasă. Pămîntul nostru e sărac, brun roșcat de pădure, e și mult podzol, dar, fertilizat și lucrat științific, el rivalizează acum cu cernoziomul, rivalizează cu pămînturile irigate, am dat chiar și recorduri pe țară. În 1976 am culeș 20 de tone de porumb știuleți la hectar. Anul trecut, am dat la hectar peste 6 000 kg de grîu și aproape 9 000 kg porumb boabe. Am înființat un punct experimental, o stație de cercetări științifice, din incinta căreia rezultatele bune, odată verificate, capătă extinderea practicii curente. În 1968, în urma unei ample analize a activității noastre, la care ne-am bucurat, din nou, de prezența și de indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, am hotărît să trecem la investiții masive, să dezvoltăm, cu ajutorul lor, zootehnia, legumicultura și alte sectoare. Complexul nostru de sere, care ocupă 16 hectare, complexele noastre de creștere a animalelor, complexul de găini ouătoare, ca și alte ramuri ale C.A.P.-ului, alăturate recoltelor de grîu și porumb, au făcut ca, anul trecut, producția noastră globală să fie de 152 de milioane lei, din care 65 de milioane le-a dat numai zootehnia. De cîtva timp facem anual investiții din fonduri proprii, care ajung la cîte 40—50 de milioane. În 1980 ele vor fi de peste 80 de milioane, din care 40 pentru modernizarea complexelor existente și 40 pentru construcția unor vile, da, vile în care vor locui țăranii noștri. O stradă întreagă cu astfel de vile a fost inaugurată încă de anul trecut. De cîtiva ani, investim tot mai mult pentru oameni, pentru viața lor, am construit, de pildă, în stațiuni de odihnă, la Olănești, pe litoral, locuri în care-și petrec concediile, anual, peste 500 de membri cooperatori. Satul e așa cum îl vedeți, cu vile, cu case noi, cu case care au rămas ca din bătrîni, dar care, în perspectiva orașului, a cărui machetă o puteți vedea în sala căminului, se vor înnoi și ele. E un sat ca toate satele românești, asfaltat, electrificat, cu licee, cu magazine moderne, cu cinematografe, cu baze sportive, cu un spital cu 180 de paturi, e un sat cu care ne mîndrim, dar în care, știm bine, încă mai sînt destule, chiar prea destule de făcut. Eu aș vrea să vă mai spun ceva, fiindcă presimt o întrebare a dumneavoastră. Sigur, noi, cei din Scornicești, ne aflăm în inima, în dragostea fiului nostru, a consăteanului, a tovarășului, a conducătorului nostru iubit, și ar fi să ocolesc adevărul dacă aș spune că noi, cei de-aici, nu ne-am bucurat de întregul sprijin al partidului, al statului, al tovarășului Nicolae Ceaușescu personal. Sigur că noi avem privilegiul de a fi mai aproape, de a-l putea vedea mai des pe omul care este de-aici, care se simte de-aici, căruia aici, în acest pămînt, îi odihnesc părinții, care a mers, cu noi toți, în urma carului cu boi ce l-a dus pe ultimul drum pe nea Andruța. Dar aș vrea să vă spun că eu cred că sprijinul pe care noi, cei din Scornicești, l-am primit în toți acești ani, este același pentru toate satele, pentru toate așezările românești. Poate că noi, cei al locului, am fost ispitiți cîteodată să cerem mai mult, dar poate că vă amintiți și dv. că, acum cîțiva ani, cînd am vrut să ne aruncăm spre niște construcții și transformări ce ne depășeau puterile, ce țineau mai mult de orgoliul nostru decît de niște nevoi reale, tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a criticat. Noi ne gîndeam la o nouă șosea, în locul celei de-acum, dar tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu înalta sa principialitate, ținînd în dreapta sa cumpănă interesele satului cu ale țării, cu ale politicii naționale de investiții, cu ale priorităților reale, ne-a atras atenția că această șosea, pe care au mers și părinții noștri, e încă bună, e chiar foarte bună. Avea, desigur, dreptate, ne-am dat seama încă de-atunci, cînd, rușinați, ne-am dezmeticit. Și l-am iubit și l-am admirat și mai mult, ca pe un mare conducător, pentru care poporul, țara, în întregul lor, în întregimea devenirii lor, înseamnă totul".

● „Casa în care s-a născut nu se deosebește cu nimic de celelalte"

Scornicești, ianuarie 1978. Un sat căruia marile, profundele transformări ale acestor ani i-au dat — ca tuturor satelor românești — un nou destin. I-au dat forță, i-au dat respirație, i-au dat lărgime, i-au dat altitudine. Trecem printre marile, modernele edificii ale centrului, trecem printre case frumoase, de cărămidă și piatră, îndreptîndu-ne spre o casă micuță, modestă, o casă-document pentru satul de ieri, casa în care s-a născut tovarășul Nicolae Ceaușescu. Casa în stil românesc, cu pridvor de lemn, e neschimbată, timpul a trecut peste ea parcă fără s-o atingă. „Casa în care s-a născut nu se deosebește cu nimic de celelalte", notează publicistul francez Michel-Pierre Hamelet, în biografia dedicată președintelui. „Încăperea în care trăiau cei zece copii împreună cu părinții lor nu are mai mult de cincisprezece-douăzeci de metri pătrați. O sobă mare de cărămidă, pe jumătate îngropată în zid, o face mai strîmtă. Lîngă ușă — o fotografie a președintelui, deasupra patului — un tablou înrămat reprezentînd un vas cu flori, pe peretele alb — cîteva ștergare așezate cu discreție"... Regăsim întreaga ambianță, așa cum o știm din lecturi, din relatările celor care au vizitat-o, așa cum o păstrăm în muzeul inimii.

Oameni din Scornicești și din toată țara, în special copii și tineri, vizitează ades, cu emoție și cu dragoste, acest lăcaș, acest loc modest, care a intrat în istorie, acest loc care, ca leagăn al nașterii și copilăriei conducătorului, ne încălzește inimile, conștiințele, viața.

Depunem omagiul nostru, cu sentimentul că l-am depus în fața marii istorii — prezente și viitoare — a României și a românilor.

ILIE PURCARU ■

Constructorii şi obiectivul pe care şi l-au asumat cu toţii: un milion de noi locuinţe

In final, vom merge, adică vom construi blocuri de locuințe, în Bucureștii Noi și în Chitila

— Este cu totul extraordinar efortul unei țări, grav lovită cu cîteva luni în urmă de un seism de mari proporții, de a-și șterge lacrimile și de a construi chiar și suplimentar peste un milion de apartamente din fondurile statului precum și din fondurile oamenilor și cu sprijinul statului. Plus aproape 250 000 de locuințe din veniturile proprii ale populației. Vrem, tovarășe inginer Iulian Cosimbeanu, secretar al comitetului de partid al Grupului de șantiere nr. 1 din București, să dăm cifrelor pomenite culoare și consistență. Vă ascultăm deci.

— Conform sarcinilor trasate la Conferința Națională a P.C.R. de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Capitală, în acest an, se vor construi 50 000 de apartamente. Nouă ne revin prin plan 3 408 și restanța — datorată cutremurului — de alte 860 de apartamente. Vom construi pe bulevardele 1 Mai și Titulescu, Rahova și Giulești.

— Cît de pregătiți sînteți pentru executarea în cele mai bune condiții a acestei sarcini ?

— Avem o puternică bază materială. La indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu am și trecut la folosirea prefabricatelor. Folosind acest stil de muncă, un bloc de P+8 (parter și 8 etaje) se face în 8 luni față de 12—14 înainte. Chiar și folosind semiprefabricatele un bloc se face în 10 luni, nu în 12—14. Productivitatea unui muncitor ajunge de la 7 000 lei la 15 000. Absolut toate blocurile sînt concepute să reziste la un cutremur de gradul 8 pe scara Richter. Strict economic, are loc o reducere foarte mare a pierderilor la transport și la manipulare.

— Cum va arăta Capitala la sfîrșitul acestui an ? Ne gîndim desigur la sarcinile Grupului de șantiere nr. 1.

— Bulevardul 1 Mai va fi placat (blocuri cu fața la stradă) în proporție de 85 la sută. Socotind direcția de înaintare Piața 7 Noiembrie—Filantropia vă pot spune că partea dreaptă va fi demolată în întregime, locul vechilor clădiri, neaspectuoase, nesigure, luîndu-i blocurile de locuit și magazinele comerciale moderne, bine și frumos făcute. Pe porțiunea Calea Victoriei—Calea Griviței, adică între acestea, Bulevardul Titulescu va fi terminat în 1979. Pe Calea Rahovei se vor da în folosință, în acest an, circa 1 500 de apartamente. Acolo este cu siguranță unul dintre cele mai moderne șantiere de locuințe din țară.

— Vom merge deci acolo. Faceți blocurile acestea pentru oameni, dar cu oameni. Despre nivelul lor de trai ce aveți să ne spuneți ?

— Grație sprijinului direct al tovarășului Nicolae Ceaușescu avem deja 4 cămine de nefamiliști în Pajura și 2 în Pipera — aproape deci de frunțile noastre de lucru. Ni s-au mai dat 60 de apartamente de serviciu pentru muncitori. La ora actuală, în construcții, un muncitor bun și serios cîștigă foarte bine și trăiește confortabil. Vă pot spune că în final, în 1980, vom ajunge cu șantierul în Bucureștii Noi și în Chitila.

Maistrul principal Neagoe Dumitru

Dulgherul Iriciuc Mihai

Oamenii nu sînt ținuți cu forța. Au îmbrățișat ideea că știu ce au de făcut

— Sîntem deci pe șantierul de pe Calea Rahovei. Se vede clar că se lucrează corect, că, în ciuda gerului, oamenii nu vorbesc despre muncă. Muncesc. Vă numiți Șchiopu Corneliu și sînteți inginerul șef al acestui șantier. Dumneavoastră vă numiți Eftimie Dăneț, sînteți inginer, șeful lotului infrastructuri. Nu putem, tovarășe Dăneț, să nu ne declarăm emoționați că fără a urmări așa ceva, avem în față pe acela care a gîndit și executat blocul în care locuim. Vă găsim pe amîndoi în haine de lucru, muncind adică alături de ceilalți oameni la ridicarea blocurilor. Ce se face aici ?

— Șantierul 4, din cadrul grupului nr. 1, va executa în acest an 1 408 apartamente. 734 fond locativ al statului și 674 proprietate personală.

— Ce deosebiri există între unele și altele ?

— În ceea ce privește confortul, absolut nici una. Confort 1. Cele proprietate de stat sînt garsoniere sau apartamente cu 2 camere. Celelalte au, unele, în funcție de comanda omului, mai multe camere.

— Cum lucrați, ca principiu vrem să spunem ?

— Folosim structurile pe diafragme, adică acelea foarte rezistente. Pentru sporirea productivității muncii și reducerea cheltuielilor de producție am primit panouri plane metalice modulate pe structură și, de asemenea, planșee prefabricate.

— Una peste alta faceți aici 12 blocuri cu 26 de tronsoane (scări). Ați scos la suprafață, la cota 0,2. Mult, puțin ?

— Corect, în limita graficelor.

— Care este starea disciplinei pe acest șantier ?

— Sîntem aici 100 de oameni, cu exact 50 mai puțin decît prevede schema. Am dori să vă spunem adevărul. Se întîmplă ca la început fiecare șantier să aibă fonduri. La acest „pot", să convenim să-i spunem așa, se grăbesc și oameni puși numai pe cîștig. Apoi urmează necesara triere. De această dată, am fost extrem de precauți de la bun început. Am avut și cazuri cînd s-a băut, cînd s-a absentat nemotivat. Într-o zi am făcut un control, am spart toate sticlele și am spus: „Aici rămîn doar aceia pe care i-am botezat noi". Cum vă spuneam, sîntem cu 50 mai puțini dar lucrurile merg bine. Oamenii nu sînt ținuți cu forța. Ei au îmbrățișat ideea că știu ce au de făcut. Cînd lucrezi în acord global îmbrățișezi cu voluptate, am spune, ideea că știi ce ai de făcut.

— Un bloc odată dat în folosință, cînd prin bucătării se face mîncare și prin cămări se agită voioși verii de la țară, un bloc în care viața începe din casa scării, este o operă de artă. Cea mai complicată artă. Viața. Care este misterul construirii unui bloc de locuințe ?

— Maiștrii cu experiență conduc, sub îndrumarea și munca directă a specialiștilor, echipe de oameni disciplinați și harnici.

M-am dus sîmbătă acasă și fata, Mariana, se născuse cu vreo două zile înainte

— Cum vă numiți ?
— Nițu Ion.
— De cît timp lucrați pe șantier ?
— Din 1953.
— Ce anume sînteți dumneavoastră ?
— Calificare ?
— Da, calificare.
— Sînt fierar-betonist. Din anul 1968 sînt șef de echipă, dar asta nu se consideră calificare, nu-i așa ?
— Nu, nu este calificare propriu-zisă, dar ați obținut-o prin muncă.
— Prin.
— Ce etate aveți ?
— 40 de ani.
— Lucrați deci de la 15 ani. Pe unde n-ați lucrat în această țară ?
— Prin Moldova n-am prea fost dar am timp să ajung.
— Aveți. Copii aveți ?
— Doi.
— Unde erați cînd s-au născut ei ? Soția cu ce se ocupă ?
— Să încep cu a doua, deși pentru mine e prima. Ea lucrează aici, cu mine. Este fierar-betonist și mă respectă. Cînd s-a născut primul copil eram la Sinaia, la o lucrare. M-am dus sîmbătă acasă și ea, Mariana, se născuse cu vreo două zile înainte. La al doilea a fost simplu — lucram pe un șantier în București.
— Echipele de fierar-betoniști se destramă și ele ? De ce ?
— Afară de cazurile cînd se iese la pensie ?
— Afară.
— Echipele se destramă căci fierar-betoniștii ajung șefi de echipe și așa mai departe. Pieptănaru, Oprea, Alecu, Ciubotaru, Radu... Cîți sînt ?
— 5.

Nițu Ion, șeful unei echipe de fierar betoniști

Inginerii Șchiopu Corneliu și Dăneț Eftimie
Fotografii de ION PREDOȘANU

— Exact. Și Răducanu. Aștia 6 au fost cu mine și acum conduc echipe în toată țara.

— Sînt totuși afară cîteva grade sub zero dar lucrați fără mănuși. Cum vine asta ?

— Nici chiar așa. Necalificatul are voie la mănuși. Noi, nu. Sînt chestiuni fine, delicate și mănușa împiedică munca. Cînd ne e frig punem un căzănel pe cărămizi, mai încălzim o mînă și înaintăm. Restul corpului e cald, dacă muncești.

— Blocurile acestea vor fi gata la timp?
— Da.

Am lipsit de la serviciu o singură perioadă în 9 ani ; mi-a luat casa foc

— Colegul meu Ion Predoșanu, al cărui ochi este de multă vreme subordonat fotografierii vieții, este de părere că lucrezi cu o precizie ieșită din comun.

— Facem ce putem și ce am învățat de la alții. Eu sînt din comuna Simnicea, județul Suceava. Antoneag Dumitru, și el din comună, m-a adus aici. Sîntem 80 din comună aici, pe șantiere.

— De la ce vîrstă lucrezi ? Spune-ne programul unei zile de muncă.

— Lucrez din septembrie 1969, de la 17 ani și jumătate. Mă scol la 5 și jumătate, mă spăl, mănînc, vin aici, încep lucrul, îl termin la 17,30. Seara mă mai duc la film, sau dacă nu, mai povestești în cămin cu vreun coleg sau chiar cu doi. La 9 sau la 10 seara mă culc. Am făcut pauză în muncă doar cînd a ars pînă-n temelii casa părintească. Am făcut-o la loc și m-am întors.

— Ce ai de gînd să faci în viață ?

— Trebuie ca odată ce am îmbătrînit să trec cu tramvaiele prin București și să zic : „Aici am lucrat și eu, dulgherul Mihai Iriciuc, de 26 de ani. Sau : aici n-am lucrat. Cui ? Unei soții, unei viitoare soții".

Casa mi-au făcut-o colegii, așa că am avut timp

Ne spune maistrul principal Neagoe Dumitru și notăm chiar așa : „Am o vechime de 27 de ani. Am fost la Burdujeni, Pitești, Mangalia, Făurei, Ianca, Slobozia, Ciulnița, Dragalina, Călărași, București. Adică : Pavilionul realizărilor economiei naționale, Circul de stat, Tricodava, cartierele Berceni, Calea Griviței, Piața Palatului, căminul și cantina Grozăvești. Dacă am casă proprie ? Am, și timp am avut, căci mi-au făcut-o colegii de la cooperativa „Constructorul". Cel mai greu lucru în meseria de constructor este să pui suflet, pasiune cum îi spunem noi. Pe un om, atunci cînd este constructor, trebuie să te bazezi nu numai niște ani, ci toată viața. Să vă dau un exemplu plastic : glisam pe un șantier din Ialomița. Pe la nivelul 16, la bateria 1, cînd lucram pe acolo, a început o vreme cam rea. Unii voiau să renunțe. Am zis : Bine, mă, am glisat 90 la sută și nu facem restul ? Nu-i vorbă aveam și un secretar de partid ca focul — unul Iordache, poate ați auzit. Nu ? Se-ntîmplă și așa... Cu prelate și focuri pe dedesubt am introdus grîul și porumbul în celule căci era vorba de un siloz.

★

Am schițat aici cîteva destine exemplare de constructori exemplari pentru că modul de a se construi astăzi locuințe, mod cu adevărat revoluționar, întemeiat pe hotărîrea de a transpune în fapte, la timp și de calitate, marele obiectiv pus în fața constructorilor de partid, de secretarul său general · peste un milion de locuințe.

EUGEN SECELEANU ■

Prin muncă și încredere în puterile lor, țăranii din Căldăraru au adus C.A.P.-ul lor de pe ultimul loc în județ pe primul loc!

În urmă cu niște ani, o echipă de tractoriști din Tulcea ara moșia Cooperativei agricole de producție Căldăraru, județul Argeș. Oamenii aceia văzuseră felurite soluri de pământ, știau ce-i pământul sănătos, harnic și ca untul de gros, știau și ce-i pământul prost, dar brazdă rea ca brazda pe care o trăgeau ei la Căldăraru încă nu încercaseră. Tractoriștii, cu toată experiența lor, nu reușeau să regleze plugurile. După cinci zile de lucru, discurile începeau să se rupă și tractoarele ieșeau la drum tîrînd după ele numai cadrul. Pământul acesta are și un nume. Se cheamă smolniță și dacă intri primăvara cu gheata în el, se lipește de gheată și abia de-l răzui cu lama cuțitului. „Pămînturile din Teleorman, ziceau ei, acolo da treabă. Se ară grădinărește. E o vorbă : pat bun ca pentru ceapă ! Cînd începe grîul să răsară, crește de parcă-l trage cineva de fir în sus."

Sigur, toate observațiile de pînă aici pot să pară niței literatură. Mai bine zis, un soi de literatură cumsecade. E normal deci să amintim că în anul 1970 C.A.P. Căldăraru dădea abia 570 kg de grîu la hectar. Dacă ne e îngăduit cumva să vorbim de o recoltă de trei căldări cu boabe la hectarul muncit cu sudoare multă ca despre un fapt normal.

Căldăraru e o comună la vreo 60 de km de Pitești, astfel că țăranilor le-a fost întotdeauna peste mînă să-și lase pămîntul, bun, rău cum era el și să plece. Mulți, se înțelege, au căutat și altă viață, dar cei mai mulți au rămas să aștepte zile mai bogate.

Acum ne găsim în iarna lui 1978, iar C.A.P. Căldăraru are locul I pe județ la producția de grîu, cu 3 856 kg la ha, la porumb, cu 4 250 kg boabe la ha și la floarea-soarelui, cu 2 230 kg la ha. Producțiile acestea, față de cele obținute în unele locuri din Bărăgan, par oarecum modeste, numai că problema se pune altfel și de comparat merită să comparăm doar un an cu altul, la Căldăraru și poate prin împrejurimi, unde-i tot smolniță și tot niște munci țărănești.

În toamna lui 1971 au venit aici, prin repartiție guvernamentală, inginerii agronomi Sever și Floarea Popa. Se gîndeau să facă stagiatura și apoi să caute o cale prin județul Dîmbovița, prin locurile părinților lui Sever și, mai ales, prin locuri cunoscute. În dimineața în care au intrat ei în comună, vremea era foarte uscată și bătea un vînt cu praf. Inginerul șef al C.A.P.-ului, Constantin Șarpe, care lucra la Căldăraru de 12 ani, tocmai sosea din cîmp, alb de praf, ca un morar ieșit dintre mașini. L-au întrebat pe Șarpe cum e treaba, „Uitați-vă la mine, a zis acesta, și o să vedeți".

Agronomii stagiari au băgat de seamă că n-o să le fie prea lesne chiar din primele zile, cînd au trebuit să caute o gazdă. Nu vroia să-i primească nimeni. I-a invitat să locuiască și să ia masa cu ai lui primarul Ion Rabolu din comuna Mirești. După două luni, cînd au avut niște bani în buzunar și au vrut să-și plătească masa și casa, cei doi, Sever și Floarea Popa, au găsit și primele motive să aibă alte gînduri față de oamenii din Căldăraru. Fiți serioși, le-a spus Ion Rabolu, nu-mi trebuie banii voștri. Poate or să fie și alții darnici cu fii mei și sînt plătit. Constantin Șarpe, care se pregătea să plece în altă comună, le-a prezentat oamenii cu care aveau să lucreze așa cum erau ei : respectuoși, dar cam neîncrezători, învățați să îndure mai mult decît să-și trăiască viața, mulțumiți să aibă măcar douăzeci de deca de zaibăr și grîne cît să-și scoată vitele din iarnă. Dacă un om lucra 5 ha și scotea pe ele 2 000 kg de grîu, zicea că nu-i prea rău. Sever Popa s-a gîndit că punîndu-se zdravăn pe treabă mergeau ușor la 2 000 kg de grîu la ha. S-a sfătuit cu o seamă de oameni, cu Mitroi Măcăneață, ales mai apoi secretarul comitetului P.C.R., cu Alecu Stancu, Neacșu Stancu, Stan Ghimpețeanu, Ilie Ivan, Dinu Gheorghe și alți cîțiva ca ei, la greu le-a arătat că poate să descarce saci în rînd cu ei, a cerut sprijinul Stațiunii de cercetări agricole Albota și aici i s-au recomandat unele măsuri specifice. E drept că o serie de studii fuseseră de-acum făcute, dar nu prea erau luate în seamă. Soția lui Sever cunoștea ceva lume pe la Combinatul chimic din Turnu Măgurele, s-a bătut să obțină repartiție pentru îngrășăminte, dr. Mircea Popa de la Stațiunea Albota i-a ajutat cu semințe și cu îngrășăminte, membrii de partid din comună s-au pus pe hărnicie. Comuna avea o bucată de pămînt de vreo 300 ha, care se numea Vișina și era trecută lot pentru grîu, deși nu rodise niciodată nimic. Sol atît de greu, că băltea apa mai tot timpul și nu răsărea pe el decît pălămidă. Un fel de mlaștină. Ce-am făcut, tovarășe inginer, zicea cîte unul cînd auzea că e repartizat să lucreze la Vișina, cu ce-am greșit de mă pedepsești ? Ce-o să iasă din clisa ala dacă ncam de ncamul ei n-a scos o recoltă ca lumea ?

Vișina e în anul 1978 cea mai bună parcelă a C.A.P.-ului. Există soluții pentru orice fel de sol, trebuie numai să le pui în fapt. În 1975, spre exemplu, s-a hotărît dublarea densității la porumb și floarea-soarelui pe unitatea de suprafață. Țăranii puneau dintotdeauna porumbul rar, știind ce sărac era pămîntul. Nu prea erau ei convinși că îngrășămintele or să salte recolta, în plus a fost și un an foarte secetos De la 11 iunie și pînă în 22 august n-a căzut nici o picătură de ploaie. La prașila a treia erau niște crăpături în pămînt de-și scrinteau glezna călcînd în ele. Totuși, producția de cereale a fost mai bună ca în anul 1974. Cu cît mai mulți oameni veneau cu gîndul să facă așa cum spunea știința, cu atît treburile mergeau mai bine. În 1971, inginerul agronom Sever Popa discuta cu fiecare om ce avea de făcut, acesta dădea din cap, dar proceda tot cum știa el. Acum, după șapte ani de bună înțelegere nu începe nimeni o treabă pînă nu întreabă care-i regula. Curios că au observat schimbarea mai întîi cei din afară. Un țăran, pe nume Tănase Badea, care lucra pentru cîțiva lei pe ici, pe colea, neîncrezător în C.A.P., un om foarte modest și stăruitor de felul său, a luat 3 ha în acord global și n-a ieșit din cuvîntul conducerii. După patru ani și-a pus gospodăria pe picioare. „Trăi-v-ar să vă trăiască, zice Tănase Badea, am și eu de toate de cînd cu acordul global".

Comuna Căldăraru nu este cea mai arătoasă din județ. În centru stau o seamă de clădiri cu etaj, ridicate fălos dar cam fără noimă de niște negustori de grîne, niște clădiri cu stucatură colorată pe sub streșini și coloane de casă mare, croite însă tot dintr-un soi de paiantă, să fie și să nu dureze, comuna are croitorie, frizerie, librărie, magazin alimentar și brutărie, școală și dispensar numai că nu sînt toate pe măsura ideii ce-o urmăresc azi sătenii, consiliul de conducere al C.A.P.-ului și președintele Alecu Zorzonea. Nu sînt toate roz, deși recoltele sînt mai bune dintr-un an într-altul. Nu-i de ajuns să dai producție mare dacă două clase de școală abia își înalță zidurile în patru ani, dacă brutăria cînd merge, cînd nu merge, dacă treburile la căminul cultural sînt alene, dacă nu muncesc toți oamenii ca unul singur și anume, ca unul care vrea neapărat bunăstare și siguranță tot timpul.

Recent, Comitetul județean Argeș al P.C.R. a chemat la întrecere toate comitetele județene de partid și pe toți oamenii muncii din agricultură. „Alături de industrie, se spune în chemare, în primii doi ani ai actualului cincinal și în agricultura județului nostru s-au obținut realizări însemnate. Traducînd în viață prețioasele indicații date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu sprijinul permanent al partidului și statului în județ s-a dezvoltat puternic baza tehnico-materială a agriculturii, s-au desfășurat ample acțiuni de ridicare a fertilității solului, de modernizare a pomiculturii, legumiculturii și viticulturii, de dezvoltare intensivă a zootehniei, îndeosebi în complexe de tip industrial. Pe această bază, în 1977 s-a obținut o recoltă bună, depășindu-se sarcinile de plan cu aproape 400 kg grîu și peste 600 kg orz la ha".

Istoria creșterii recoltelor la Căldăraru arată, în fapt, cum s-au petrecut aceste acțiuni de ridicare a fertilizării solului, cum s-a dezvoltat baza tehnico-materială, cum au devenit mai deștepți și mai încrezători în puterile lor și în știința fiilor lor trimiși la învățătură, țăranii alde Stancu și Alecu — oameni obișnuiți într-o comună unde majoritatea Stancu și Alecu se cheamă. Nu întîmplător, la Ziua recoltei a anului trecut tocmai președintele Alecu Zorzonea din C.A.P. Căldăraru, ultimul din județ în 1970, primul la mai mulți indici în 1977, a fost trimis să ia cuvîntul. Atunci, la Adunarea populară din Pitești, tovarășul Nicolae Ceaușescu i-a strîns mîna lui Alecu Zorzonea și țăranii din Căldăraru, cîți au participat la adunare, cîți au privit festivitatea la televizor au fost mîndri, foarte mîndri. Multe comune au avut recolte mai mari ca ale lor, socotind cantitatea, mulți președinți de C.A.P.-uri ar fi putut prezenta bilanțuri mai bogate la Ziua recoltei dar nu sînt prea multe locurile unde munca și știința să dea împreună o pildă atît de frumoasă într-un timp atît de scurt, unde pe pămînt greu să se facă bucate ca pe un pămînt bogat.

O. TUDOR

Dezvoltarea în ritm susținut a economiei — temeiul progresului multilateral al României socialiste

(Urmare din pagina 1)

rilor și subramurilor economiei naționale, secretarul general al partidului a adus o contribuție remarcabilă în fundamentarea științifică a direcțiilor și modalităților practice de înfăptuire a politicii partidului nostru de repartizare rațională a forțelor de producție în toate județele țării, de sistematizare a teritoriului și localităților în vederea asigurării pentru toți cetățenii patriei, indiferent de naționalitate, a unor condiții cît mai bune de muncă și civilizație.

În spiritul acestei politici, la Congresul al XI-lea al P.C.R. s-a stabilit ca obiectiv concret, după cum se știe, ca pînă în anul 1980 nici un județ al țării să nu realizeze o producție industrială sub 10 miliarde lei, iar la Conferința Națională a partidului s-a adoptat programul de creștere suplimentară a producției a cărui înfăptuire va duce la dezvoltarea și mai accentuată a economiei în diferite județe ale țării. Ca lucrător pe tărîmul științelor economice apreciez că o deosebită valoare pentru teoria și practica economică o prezintă conceptele elaborate de secretarul general al partidului referitoare la planul național unic al dezvoltării economico-sociale, fondul național de dezvoltare economico-socială, teza cu privire la optimul repartizării venitului național în fond de consum și fond de dezvoltare care pornește de la grija și răspunderea față de prezentul și viitorul țării; de asemenea, o însemnătate excepțională prezintă analiza complexă făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu naturii contradicțiilor din societatea socialistă concretizată în teza potrivit căreia se recunoaște existența contradicțiilor în socialism și rolul ce revine factorului conștient de a cunoaște la timp natura, amploarea și modul de manifestare în vederea stabilirii celor mai potrivite măsuri care să prevină consecințe nedorite, dăunătoare dezvoltării societății.

Pornind de la cerințele obiective și condițiile concrete ale nivelului actual de dezvoltare economică a țării și de la necesitatea unei acțiuni convergente și constante a întregului popor pentru înfăptuirea obiectivului strategic de depășire a stadiului de țară în curs de dezvoltare în următorii 7—8 ani, secretarul general al partidului a adus o contribuție deosebită la elaborarea conceptelor și fundamentarea direcțiilor și căilor concrete prin care să se asigure ridicarea eficienței întregii activități economice. În Raportul prezentat la recenta Conferință Națională a P.C.R., secretarul general al partidului sublinia că „Esențialul pentru perioada următoare îl reprezintă laturile de ordin calitativ ale activității economice". În viziunea secretarului general al partidului, aceasta înseamnă și impune realizarea saltului revoluționar de la acumularea cantitativă la o calitate nouă, superioară în întreaga activitate de construcție socialistă din patria noastră. Detaliind principalele direcții în care va trebui să acționăm pentru a conferi dinamism, eficiență și înalt nivel calitativ economiei românești, pentru realizarea sarcinilor complexe, mobilizatoare care stau în fața poporului nostru, secretarul general al partidului nostru a ținut să sublinieze că afirmarea calitativă a efortului constructiv reclamă opțiuni clare și hotărîte, înlăturarea automatismului și rutinei, inițiativă, dăruire, înalt spirit de cooperare în muncă. O deosebită importanță principială și practică o prezintă indicațiile și precizările referitoare la necesitatea și importanța valorificării superioare a resurselor naturale, la luarea în considerare în mai mare măsură și corectă a acțiunii unor legi economice și a pîrghiilor economico-financiare, precum și o luptă consecventă și intransigentă pentru promovarea și afirmarea noului în întreaga activitate de organizare și conducere, în atitudinea înaintată manifestată în munca de zi cu zi a fiecărui om al muncii.

O însemnătate principială și practică precum și o ridicată forță de mobilizare a maselor la înfăptuirea politicii economice a partidului o prezintă teza subliniată de secretarul general al partidului nostru potrivit căreia există și trebuie să existe o legătură și o corelație strînsă între gradul de dezvoltare economică și nivelul de trai material și spiritual al oamenilor muncii. Obiectivul fundamental al întregii activități economice — a ținut să precizeze în repetate rînduri tovarășul Nicolae Ceaușescu — țelul suprem al politicii partidului, rațiunea însăși a construcției orînduirii socialiste este tocmai creșterea bunăstării materiale și spirituale a maselor, asigurarea condițiilor pentru manifestarea plenară a personalității umane. În contextul acestei preocupări majore a partidului și statului nostru este semnificativ de relevat adoptarea și însușirea de către Conferința Națională a partidului a Programului de creștere mai accentuată a nivelului de trai al poporului în anii 1976—1980 elaborat din inițiativa și sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, program conceput și el, ca toate planurile cincinale și anuale de pînă acum, din aceeași unică perspectivă umanistă. Acestea sînt numai cîteva din numeroasele contribuții originale și idei novatoare din opera teoretică și activitatea practică revoluționară a secretarului general al partidului nostru aduse la dezvoltarea gîndirii economice și social-politice românești, contribuții și idei care au orientat și orientează în mod științific activitatea desfășurată de organele și organizațiile de partid, de toți oamenii muncii din patria noastră.

Justețea și realismul profund ale tezelor și ideilor novatoare, ale indicațiilor date de conducătorul partidului și statului nostru, înaltul său exemplu de militant revoluționar și patriot înflăcărat au însuflețit și însuflețesc întregul nostru popor, care, strîns unit în jurul Partidului Comunist Român, înfăptuiește neabătut politica sa internă și externă. Iată de ce, acum, la cei 60 de ani de viață și 45 de ani de neobosită activitate revoluționară desfășurată de conducătorul partidului și statului nostru pentru binele și interesele vitale ale națiunii noastre, constituie un nou și fericit prilej pentru toți oamenii muncii din patria noastră de a exprima profunda recunoștință, nemărginită dragoste și prețuire față de cel mai iubit și stimat fiu al poporului nostru — tovarășul Nicolae Ceaușescu — și să-i ureze din toată inima multă sănătate și ani mulți de viață, mereu la cîrma țării spre binele și înflorirea patriei, pentru fericirea și bunăstarea întregului popor.

Fotografie de ELENA GHERA

Un complex alimentar la o intersecție de drumuri și de solicitări

Prin magazinul alimentar din cvartalul comercial „Diham" trec în fiecare zi aproximativ 7 000 de cumpărători. Poate că cifra nu surprinde dar dacă ne gîndim că toți cei 7 000 de cumpărători sînt serviți conform celor mai contradictorii preferințe de aproximativ zece vînzători pe schimb, atunci avem revelația efortului extraordinar de concentrare și a mobilității de care trebuie să dea dovadă cei din spatele tejghelelor și galantarelor. Pentru că, de pildă, într-o singură zi se vînd 300 kg zahăr, 300 kg făină, 300 litri de ulei, mii de pîini, mezeluri, fructe exotice, semipreparate, conserve, băuturi etc. Oamenii vin, se așază de obicei conștiincioși la rînd și se strecoară în liniște printre standurile aglomerate cu produse și supravegheate continuu de o echipă de vînzători. Se poate spune că magazinul care comunică în plan comercial cu una din cele mai populate zone muncitorești din București, cartierul întreprinderilor „23 August" și „Republica", este bine aprovizionat, bine întreținut și gospodărit. Dar se întîmplă să nu găsești pîine proaspătă, deși Fabrica de pîine Titan se află peste drum și în zilele mai puțin poluate își trimite aromele pîinii proaspete în tot cartierul. Se mai întîmplă să nu găsești mezeluri în sortimentele variate solicitate de cumpărători, deși magazinul de față este profilat pe mezelărie și Fabrica de mezeluri de la Popești Leordeni care are sarcina să aprovizioneze zona cu produsele solicitate nu e la cine știe ce depărtare. Nici la capitolul gemuri și dulcețuri, deși în plin sezon de iarnă, comenzile nu sînt onorate totdeauna cu promptitudinea necesară. În schimb se găsește la discreție alcool. La acest capitol nu se ivesc goluri de producție. Și pentru că restaurantul „Diham" care e lipit de magazin nu mai primește de cîțiva ani amatori de băuturi spirtoase și de scandaluri insalubre, consumatorii ad-hoc se dezmiardă cu alcool pe peluzele de iarbă din fața complexului jignind adeseori trecătorii și poluînd bulevardul Muncii cu insanități. Trebuie spus că restaurantul „Diham" arată mult mai demn și mai civilizat decît în urmă cu cîțiva ani cînd semăna mai mult cu un peron de gară bombardat și murdar decît cu un local public. De o vreme s-a renunțat și la grupul muzical care intoxica zona cu instrumente reglate prin stații de amplificare pînă la maximum adăugînd noi surse de decibeli la cele provocate de mijloacele de transport. Restaurantul e acum îngrijit și curat, e silențios și bine aprovizionat dar din păcate mai puțin frecventat pentru că oamenii au rămas cu imaginea detestabilă a fostului local. Acum aici se pot servi mîncăruri proaspete, bine preparate și în general serviciile ospătarilor sînt de bună calitate. Responsabilul,

Sandu Marin, care a condus pe vremuri restaurantul „Peștera" din piața C.A. Rosetti, e un bun gospodar și a trimis de pe acum spre aprobare toate planurile și devizele pentru renovarea localului în așa fel încît să devină mai intim, mai discret și mai plăcut.

Cofetăria „Luceafărul", așezată în același perimetru al complexului, este una din cele mai bine gospodărite unități de acest profil din București. De ce ? E o unitate mică și cochetă, perfect aprovizionată și cu un serviciu prompt la tejghea. Aproape că nu-ți vine să crezi că în acest local mic și oarecum lateral se consumă pînă la 15 kilograme de frișcă zilnic și se mănîncă nenumărate prăjituri preparate de o maestră în cofetărie, pe numele ei Maria Ghiță. Locuitorii cartierului și-au făcut un obicei să comande orturi și prăjituri în laboratorul cofetăriei „Luceafărul". Stau de vorbă cu șeful unității, tovarășul Dumitru Stratomir, care a preluat acum cîțiva ani cofetăria cu o rentabilitate de 0,35 la sută și a adus-o la o rentabilitate de 3,25 la sută, depășind orice previziuni, și îi întreb cum procedează că în cofetăria de care răspunde se găsesc de toate ? „Umblu toată ziua cu ștampila în buzunar, asaltez toate unitățile care ne aprovizionează și nu mă las pînă nu obțin ceea ce e necesar ca să facem față cererii consumatorilor. Nu mă las păgubaș. Insist".

Dacă pînă acum se poate spune că reportajul nostru s-a desfășurat mai ales în tonuri roz, nu aceleași nuanțe vom folosi scriind despre unitatea de „Legume și fructe" din complex. Produsele necesare gospodinelor, chiar cînd aprovizionarea se face ceva mai bine, nu întrunesc condițiile de calitate și de prezentare în condiții civilizate. Adică, adeseori legumele și fructele sînt murdare, pline de praf și de pămînt, unele sînt degradate, altele degerate și de proastă calitate ! Atragem atenția asupra acestei unități pentru că altfel ar avea toate condițiile de spațiu și de igienă să alinieze marfa civilizat și să o ofere elegant ! Ca să nu mai vorbim de faptul că e necesar mai mult respect pentru cumpărători cînd se face aprovizionarea cu marfă, un control de calitate mai riguros și un ton mai atent față de cei care solicită serviciile vînzătorilor. Acest din urmă aspect al problemei trebuie să preocupe serios pe șefii de unități din complex pentru că în general modul de prezentare a vînzătorilor în fața clienților, modul de a li se adresa și comportamentul lor la tejghea, întîrzierile în servire, lipsurile de la datorie, adeseori nemotivate, umbresc activitatea acestui personal comercial. Din ansamblul celor cîtorva zeci de vînzători aflați în serviciu la ora anchetei noastre nu putem evidenția pentru calitatea muncii lor decît pe tovarășele Elena Toporcea, Aurelia Argint, Elena Bălășoiu, Nina Stanciu, Slăvescu Maria, Ciobănescu Reveica. Cu toate acestea, prea puține zîmbete am remarcat în spatele vitrinelor cu marfă și cam mulți nervi se descarcă, adeseori fără motiv, pe seama clienților. Atenție! În complexul „Diham", în afară de cîteva corecții necesare în privința aprovizionării și funcționării serviciilor, sînt necesare mai multe zîmbete și mai multă stimă pentru cumpărători. Vechea lozincă „clientul nostru, stăpînul nostru" nu trebuie ignorată pe bulevardul Muncii, colț cu bulevardul Sălăjan.

A. DOHOTARU ■

Zilele trecute și-a făcut apariția pe arterele principale ale Bucureștiului aspiratorul industrial A.I. 60. Executată de Cooperativa „Metalurgica" București, această mașină are darul să contribuie la aspectul civilizat al Capitalei, înlocuindu-se pe timpul zilei curățenia cu mătura. Deocamdată pentru București lucrează patru mașinuțe de acest fel, silențioase, aspectuoase și cu un consum mic de combustibil ; puține desigur, dar credem că „Metalurgica" își va onora prompt comenzile posibil de adresat și din alte orașe.

EM. TĂNJALĂ ■

Lucra la filiala vînătorilor și vîna doar interesul personal

Este vorba de Nistor Gheorghe care pînă în momentul alegerii sale ca secretar al Filialei de vînătoare și pescuit a dus o viață, cel puțin cunoscută, normală. Odată cu alegerea sa în această funcție a început debusolarea sa în care actele reprobabile s-au înlănțuit ; cele vechi chemînd altele noi pentru acoperire. A început prin a-și găsi o „prietenă intimă" în persoana secretarei filialei, adică a subalternei sale, Geta Francescu. Și poate că relațiile acestea lipsite de moralitate nu ar fi atras prea mult atenția dacă ele nu ar fi fost însoțite de o serie de nelegalități. De la folosirea mașinilor filialei pentru satisfacerea trebuințelor personale ale celor doi pînă la cedarea unei încăperi a filialei proaspetei sale prietene, înlesnindu-i astfel procurarea unui buletin de Arad. Ulterior Gh. N. a procurat secretarei sale o garsonieră și apoi a mobilat-o. „De unde atîția bani ?" se întreabă pe drept cuvînt autorul unei sesizări adresate redacției. Răspunsul se află în faptele pe care avea să le dea la iveală ancheta întreprinsă ca urmare a scrisorii. Înainte de toate, din inițiativa lui Gh. Nistor a fost construită în pădurea Vladimirescu o cabană restaurant. A fost amplasată în loc dosit, expusă la pagube nerecuperabile iar pentru construirea ei, pentru amenajarea unui drum de acces, pentru stîlpii de telegraf și rețeaua electrică adusă din șoseaua națională s-au cheltuit sume foarte mari de bani. În bilanțul întocmit la sfîrșitul anului 1976 a rezultat o pierdere de 540 000 de lei, sumă pe care trebuie s-o suporte membrii filialei.

Și această cabană avea să devină locul unor numeroase și grave afaceri personale. Sînt trimise aici și valorificate fără forme legale însemnate cantități de vînat. Pentru a avea oamenii săi de încredere, recunoscători și devotați, Gh. N. a încadrat în munca de gestionar pe Iosif Micșa, un ins cu antecedente penale. Între altele acesta introducea în cabană băuturi cumpărate de la Alimentara pe care le vindea cu suprapreț. Tot la cabană Gh. N. l-a luat și pe Gh. Mehelean, de asemenea fost condamnat — pentru acesta nici măcar nu a figurat post în schemă. Deci cabana devine o feudă în care domneau legile bunului plac, în care se săvîrșeau infracțiuni economice. Ca un adevărat stăpîn, Gh. N. obișnuia să-și primească din toate acestea partea leului. Și citeodată chiar ceva mai mult...

Numai că neîncîntea și lipsa de oameni ies totdeauna la iveală și cei vinovați își primesc pedeapsa meritată.

Prompt, Comitetul județean de partid a dispus o serioasă verificare a activității și comportării lui Gheorghe Nistor. S-a apreciat că într-adevăr locul ales pentru construirea acelei cabane nu este cel mai adecvat fiind în zona inundabilă a Mureșului și ca atare scopul pentru care a fost construită nu a fost realizat în totalitate, punîndu-se accent pe vînzarea băuturilor... Cu prilejul cercetărilor au fost efectuate două controale de către inspecția comercială. S-au constatat nereguli ca : neînregistrarea a 13 kg carne de mistreț și 13 kg carne de căprior, s-au ridicat băuturi de la bar cu bon de marcaj nedecupat, încasări peste prețul legal, neinventarierea notelor de plată pentru consumatori, șeful de unitate nu ține evidența zilnică a banilor proprii, ai personalului care face încasări, nu se întocmește zilnic registru de stoc etc. Au fost aplicate amenzi. Față de activitatea necorespunzătoare a cabanei, în mai multe rînduri s-a pus problema vînzării sau închirierii ei. Cabana urmează să fie închiriată la ICSAP Arad... Se confirmă afirmația în care se arată că Nistor Gheorghe îl susține pe Mehelean Gh. ... Abuzînd de funcție, Nistor Gheorghe împreună cu fostul contabil Sandor Mihai, în anul 1974. au eliberat ilegal o adeverință pentru efectuarea schimbării domiciliului Georgetei Francescu, iar contractul de subînchiriere încheiat între AJVPS Arad și G. F. a fost nelegal, fără respectarea Legii nr. 5/1973. Astfel aceasta (G.F.) a reușit să obțină intrarea în municipiul Arad. Aceste aspecte au fost cercetate de organele de miliție. Francescu Georgeta a fost mutată imediat în alt loc de muncă... Cu toate că s-a dovedit faptul că Gh. N. primea unele plocoane de la unii paznici, acesta nu recunoaște. În cursul lunii octombrie 1975 cetățeanul Căciulă Iacob s-a dus la sediul AJVPS, la Nistor Gheorghe, cerîndu-i acestuia sprijin pentru a fi încadrat ca paznic de vînătoare. După un timp, cînd s-a dus din nou la Gh. N., din declarația lui Căciulă rezultă că ultimul i-a dat cu acest prilej în înel de aur... Alături de plocoane, pontaje fictive pentru muncitori care ar fi executat lucrări la cabana restaurant.

În răspunsul pe care l-am primit ni se vorbește despre atitudinea comuniștilor din organizația de bază P.C.R. a Inspectoratului silvic al județului Arad care, în spiritul Codului eticii și echității, l-au sancționat pe Gh. N. Totodată, ni se comunică : „pe linie administrativă s-a hotărît schimbarea lui din funcție".

Salutînd aceste prime măsuri, socotim că este firesc să le urmeze altele care să sancționeze just încălcarea unor legi scrise și care au ecou în Codul penal.

V. CONSTANT ■

Liceul care a dat țării 42 de academicieni

În România anului 1978 elevii și profesorii bătrînului liceu ieșean au aceeași conștiință care, la vremea lor, i-a însuflețit pe înaintași : aceea de a fi trup din trupul patriei, de a participa, desigur cu mijloacele lor modeste, dar și cu visurile lor, care niciodată nu trebuie să fie modeste, la propășirea României. Vizitînd laboratoarele moderne, aflînd despre cei 42 de academicieni foști absolvenți ai liceului (cifră elocventă pentru nivelul general de pregătire la această instituție de învățămînt chemată să furnizeze nu numai academicieni, ci mai cu seamă muncitori și tehnicieni de înaltă calificare), resimți acest contact permanent cu viața tumultuoasă din jur, puternica angajare în cauza obștească. Preocupați de matematică și fizică, de activitățile politehnice, de laurii olimpiadelor, de emițătorul-receptor în banda de 28 Megahertzi și de sirena electronică realizată și experimentată cu succes în cercul de fizică („oferă deplină satisfacție", sîntem asigurați), elevii și profesorii au, desigur, fața îndreptată spre prezent și spre viitor, dar rădăcinile le simt adînc implintate în trecut. Ei știu că nu se poate construi nimic durabil fără această conștiință a istoriei, mai vie și mai prezentă decît oricînd în aceste zile cînd se împlinesc 150 de ani de la un eveniment de seamă în letopisețul culturii românești : la 23 ianuarie 1828 a-a deschis **„Școala normală cu clasul elementar după metoda lancasteriană"**, sub conducerea profesorului Gheorghe Săulescu.

Moment memorabil deoarece, după cum bine se știe, renașterea învățămîntului românesc este strîns legată de procesul formării națiunii române, de nașterea și dezvoltarea conștiinței naționale. Referindu-se la perioada de început a acestui focar de iradiere culturală pentru Moldova și întreaga țară, actualul director al liceului, profesorul Dumitru Ciută, redeschide un capitol de istorie pe care l-am învățat pe băncile școlii, dar a cărui repetare, fie și în cîteva rînduri, nu apare superfluă, la o aniversare ce semnifică 150 de ani puși în slujba învățămîntului românesc.

Rădăcini adînci

Înseși nevoile propășirii societății românești, ale progresului ei economic și politic, implicînd cu necesitate instruirea maselor, explică înființarea, în 1814, de către Gheorghe Asachi, a școlii cu predare în limba română. În casele mănăstirii Trei Ierarhi, tot sub îndrumarea sa, s-a înființat, în 1828 la 23 ianuarie, „Școala Vasiliană". De unde denumirea ? Asachi, în calitate de agent al Moldovei pe lîngă curtea habsburgică, descoperise într-o bibliotecă din Galiția un document de la domnitorul Gheorghe Ștefan prin care se amintea de dania făcută de Vasile Lupu școlii întemeiate de el la mănăstirea Trei Ierarhi. La 1 ianuarie 1828, **„toți epitropii școalei naționale"** semnează o **anaforă** prin care se solicita domnitorului Sturza deschiderea școlii în mănăstirea Trei Ierarhi, chiar în casa unde s-a aflat școala obștească în timpul domniei lui Vasile Lupu.

Se știe că din „Școala Vasiliană" s-a dezvoltat, cîțiva ani mai tîrziu, vestita „Academie Mihăileană", unde au funcționat ca profesori — pe lîngă moldoveanul Mihail Kogălniceanu — munteanul Ion Ghica, bănățeanul Iftimie Murgu și transilvăneanul Simion Bărnuțiu. Contribuția „Academiei" la tezaurul culturii naționale este prea cunoscută pentru a mai fi amintită aci. În sinul ei s-au format acele spirite luminate care, însuflețite de înalte simțăminte patriotice, încălzite la flacăra cuvintelor rostite de Mihail Kogălniceanu la cursul de istorie națională inaugurat aci, au răspîndit idei înaintate — imbold puternic în revoluția de la 1848 și apoi în lupta pentru unirea țărilor române.

● „În acel admirabil Liceu «Național» de la Iași... m-am putut felicita că am găsit un mediu de extraordinară fermentație culturală. Toate ideile generoase ale timpului, toate literaturile europene... aveau circulație intensă între colegii mei. M-am cufundat ca într-o baie de lumină ; însușirile mele artistice au evoluat brusc, ca plantele sub soarele ecuatorial. Eram în Iași lui Kogălniceanu și Russo, ai lui Costache Negruzzi, Alecsandri, Eminescu și Creangă. Buna tradiție artistică era în aer ; o respiram cu florile plantelor agățătoare de la cetatea Goliei, cu mireasma teilor de la Copou, cu adierile grădinițelor rustice din mahalaua Țicăului."

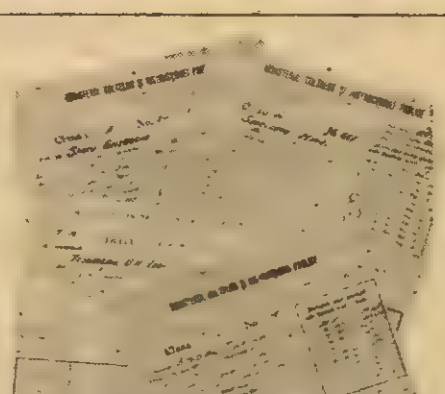

Fostul elev Mihail Sadoveanu aducea astfel liceului său cel mai emoționant, cel mai tulburător elogiu care poate fi adus unui lăcaș de cultură : **„...m-am cufundat ca într-o baie de lumină."** Și adăuga, din prea plinul inimii și amintirilor : **„Generoasă școală această veche Academie Mihăileană, unde am simțit că mă implinesc intru același destin cu înaintașii mei. Academia aceasta a fost ea însăși urmașă a unui așezămînt cultural din suta a șaptesprezecea — Școala Vasiliană. Generațiile — profesori și elevi — și-au trecut unele altora flacăra sfîntă."**

La 26 octombrie 1860, prin înființarea Universității din Iași, cursurile academice se separă de cele gimnaziale, acestea din urmă continuînd să funcționeze sub numele de „Colegiul Național", devenit în noiembrie 1864 — odată cu promulgarea Legii asupra instrucțiunii publice de către Alexandru Ioan Cuza — Liceul „Național".

— Denumirea — subliniază Dumitru Ciută, el însuși profesor de istorie — nu s-a născut dintr-o viziune naționalistă, nici dintr-un orgoliu național. A izvorît dintr-o necesitate obiectivă, cu rădăcini adînci în societatea românească, simbolizînd victoria deplină a limbii române în învățămînt. A fost un «moment de însemnătate hotărîtoare în istoria patriei. I s-a dat numele de „Național" în condițiile luptei împotriva celor care atentau la interesele naționale, împotriva acelora care subestimau limba vorbită de popor.

În atmosfera elevată a liceului s-a plămădit o generație de distinși oameni de cultură, care au reprezentat cu strălucire arta și știința românească. Printre figurile progresiste ale profesorilor și absolvenților care au dus mai departe flacăra progresului pot fi amintiți Simion Bărnuțiu, Mihail Kogălniceanu, Ion Ghica, Ion Ionescu de la Brad, Vasile Conta, Nicolae Iorga, Alexandru Philippide, Cezar Petrescu, Mihai Codreanu, Calistrat Hogaș, Titu Maiorescu, Petru Poni, Ion Nădejde, Gheorghe Spacu, Dimitrie Pompeiu și mulți alții.

Este o mîndrie pentru noi — continuă directorul Ciută — și faptul că în liceu au fost cultivate cele mai avansate idei sociale ale vremii. Un moment semnificativ îl constituie ultimele decenii ale secolului trecut, cînd profesori și elevi s-au apropiat de ideile socialismului, unii din ei avînd merite în răspîndirea marxismului. Constantin Mille și Ion Nădejde au fost printre primii care au predat aci lecții despre ateism și au pledat pentru o școală realist-științifică, în care elevul să capete „o largă cultură generală și să fie pregătit pentru viață, pentru practică".

În momentele de răscruce ale istoriei, elevii au răspuns : „Prezent!"

Liceul a fost prezent în momentele de răscruce ale istoriei patriei. Dimitrie Pastia, erou al Războiului de independență, era elev în clasa a VII-a, iar faimosul general Cerchez tot absolvent al „Național-ului" a fost. În secolul nostru, în perioada interbelică și în anii celui de-al doilea război mondial, dintre elevi și absolvenți s-au format o serie de militanți antifasciști, unii dintre ei desfășurînd o intensă activitate în rîndurile Partidului Comunist Român.

Nu în cîteva rînduri pot fi evocate autele de personalități ale vieții publice care, aidoma lui Mihail Sadoveanu, într-un moment sau altul, s-au cufundat aci „ca într-o baie de lumină". Cel mult, poate fi evocat caleidoscopic un anumit spirit, o anumită ambianță, sintetizată și de imnul liceului, „Spre lumină", al cărui text a fost scris cîndva de Mihail Sadoveanu.

Și azi, o jumătate de secol după ce a părăsit băncile școlii, George Pascu, venerabilul profesor de la Conservatorul „George Enescu" din Iași, resimte la intrarea în incinta liceului **„acel fior ce ni-l dă teama de a nu încălca vreo dispoziție"**. Pare stranie la bătrînul dascăl înfiorarea de elev surprins în culpă, dar ea are un pilduitor substrat :

— Acum cincizeci de ani la Liceul „Național" domnea o disciplină severă, poate exagerată. Ne-a prins însă bine obișnuirea cu lucrul serios, disciplinat, cu respectarea riguroasă a ordinii, cu respectul valorilor autentice, care ne-a ferit, în viață, de grave erori în pregătirea profesională.

Respectul valorilor autentice : iată spiritul, cartea de vizită ale acestui liceu de nobilă cultură și tradiție.

Știați că la „Național-ul" din Iași s-au născut cîteva din cele mai faimoase manuale din istoria învățămîntului românesc ? În memoriile sale, Petru Poni citează un articol puțin cunoscut, apărut în 1899 în „Gazeta săteanului". Un fost elev al ilustrului chimist scria :

„Pe atunci nu era ca astăzi, cînd elevii au la îndemînă cărți tipărite, cu figuri și tablouri, cu material didactic bogat și n-au decît să citească și să fie atenți spre a-și cîștiga cunoștințele... Acest neajuns a cîntat să-l înlăture d-l Poni și l-a înlăturat cu mult succes, publicînd lecțiunile sale de la Liceul «Național» în două cărți destinate tuturor școalelor secundare și anume : «Curs de chimie elementară» și «Noțiuni de fizică pentru uzul claselor inferioare de la licee» și, mai tîrziu, «Elemente de fizică», cuprinzînd tot ceea ce trebuia pentru studiul fizicii într-un liceu complet. Golul ce l-a împlinit publicarea acestor cărți în literatura didactică științifică, unde nu era nici o publicație bună de acest feliu, e greu de priceput pentru generațiunea tînără care n-a gustat amărurile acestor vremuri".

„Tradițiile fizico-matematice" ale liceului au căpătat un nou relief în ultimul deceniu, cînd s-a pus un deosebit accent pe predarea acestor discipline. Și realizările nu au întîrziat. Pentru a nu da decît două exemple, vom menționa că acum doi ani, la două clase speciale de matematică-fizică, proporția de admiși în învățămîntul superior a fost de 100 la sută, același procentaj înregistrîndu-se și anul trecut la o clasă de matematică. Liceul dispune de cele mai moderne laboratoare de chimie, fizică, biologie, precum și de o bibliotecă însumînd 30 000 de volume.

Noul profil de matematică și fizică — reclamat de cerințele imperioase ale vremii, care, de la înființarea liceului, au stat înscrise pe frontispiciul său — nu a știrbit exigența față de predarea disciplinelor umaniste. Numeroși absolvenți, scriitori, filologi, critici literari, oameni de artă, pot exclama, aidoma fostului lor coleg Nicolae Țatomir :

— Parcurgînd „Eneida" cu viteza de trei sute de versuri latine pe săptămînă, discursurile eline ale lui Demostene cu două stadii pe oră, meleagurile vechii Dacii cu rapiditatea carelor romane, plaiurile istoriei în trapul cailor de olac ai rădvanelor domnești, gurile de rai ale limbii românești pe aripile privighetorilor și ciocîrliilor, am ajuns hic et nunc ceea ce cu umilință sînt.

Iar Corneliu Sturzu, redactorul șef al revistei „Convobiri literare", evocîndu-l pe „elevul Labiș", spune :

— Dar asta a fost demult. Nu atît de demult însă încît să nu-mi amintesc de el, de zidul pe care-l săream la miezul nopții, de blana cu miros de munți și de toate cîte s-au întîmplat și nu-mi vine să povestesc. Cum era Labiș ? Nu eu și nici alții nu vor ști să spună. Pentru că Labiș înseamnă un Iași, o adolescență care a fost și este numai a noastră.

Desigur, orice adolescență **„este numai a noastră"**, a celor care o trăiesc alevea. Visurile tinerilor care s-au perindat de-a lungul deceniilor pe băncile liceului au purtat și ele amprenta timpului, a generației și-a propriei personalități. Există însă, trecută din generație în generație de profesori și de elevi, parte din ei deveniți ei înșiși dascăli, „flacăra sfîntă" care arde și azi ca și ieri, flacăra dragostei de popor și de cultura sa, flacăra nobilelor simțăminte patriotice și cetățenești. Fiindcă după cum spunea, cu legitimă mîndrie pentru liceul ei trisemicentenar, eleva Camelia-Margareta Vasiliu din clasa a XII-a A :

— Doctor, inginer, profesor sau muncitor, niciodată nu vom uita că școala ne-a învățat prima meserie, aceea de a fi OM.

L. NICULESCU

Noua viață a școlii (stînga). Un moment sărbătoresc cu ocazia aniversării a 120 de ani de activitate a lăcașului de cultură : printre invitații de onoare, fostul elev al liceului, Mihail Sadoveanu (dreapta)

Sovata la București

sau cum se poate realiza o heliotermă artificială

Ideea termelor solare artificiale, îmbrățișată cu multă căldură cu ani în urmă, s-a pierdut pe drum din vina unora și altora, cu toate că la un moment dat municipalitatea Capitalei s-a arătat extrem de interesată în crearea sau amenajarea unor lacuri cu proprietăți terapeutice, alocînd în acest scop fondurile necesare. Mai mult decît atît : spre deosebire de alte idei novatoare, înființarea heliotermelor nu a iscat nici controverse violente și nici nu s-a compromis în cadrul unor dispute de ordin economic și științific — propunerea bucurindu-se de la bun început de adeziunea unor specialiști în materie.

...O readucem în paginile „Flăcării" la sugestia Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci care, apreciindu-i valoarea și larga utilitate, i-a acordat brevetul nr. 44 334 încă din 1966. O.S.I.M.-ul s-a străduit, totodată, să impună invenția unor organisme edilitare ; a făcut-o și cu ani în urmă și mai de curînd, dar epuizîndu-și mijloacele proprii de convingere și seducție, a apelat la sprijinul revistei noastre.

Redeschidem discuția din unghiul de vedere al miilor de virtuali pacienți, al tuturor celor care — obligați în prezent la deplasări și tratamente costisitoare — ar putea avea chiar în localitatea lor așezăminte balneare, aidoma celor de la Sovata, Ocna Sibiului etc. Heliotermele reprezintă, evident, o simplă ipoteză de lucru și apreciind-o ca atare așteptăm părerile autorizate ale specialiștilor, ale constructorului și medicului balneolog.

Ideea aparține prof. univ. dr. inginer Valeriu Patriciu, personalitate marcantă în domeniul geologiei inginerești din țara noastră, decan de vîrstă în această profesiune și, implicit, pionier al cercetărilor geologice din România. Domnia-sa face parte din generația inginerilor geologi obligați prin fatalitatea oricărui început de drum să întreprindă explorări de specialitate în toate zonele țării, evaluarea zestrei bogățiilor naturale reclamînd de cele mai multe ori prospectări în regiuni greu accesibile și virgine din acest punct de vedere. Obținerea primelor radiograme ale zăcămintelor subterane, prin investigații repetate l-a făcut să-și îndrepte atenția și asupra lacurilor saline din regiunile subcarpatice. O preocupare specială a fost acordată termelor naturale de la Lacul Ursului, cu o concentrație medie de peste 230 grame de sare la litru. S-a observat astfel că temperatura apei crește odată cu adîncimea, temperatura atingînd în lunile calde, cu insolație puternică, 45—50 grade iar în unele cazuri chiar 71 de grade. Fenomene asemănătoare au fost observate și la lacurile saline de la Ocna Sibiului, Turdă, Cojocna, sau pretutindeni unde asemenea recipiente naturale, bogate în concentrație de sare, au la suprafață un strat de apă dulce.

La început, încălzirea apei a fost explicată prin legătura pe care aceasta ar avea-o cu unele izvoare termale. O ipoteză valabilă, mai cu seamă la Sovata, unde lacurile sînt situate în imediata vecinătate a regiunii vulcanice Harghita — Călimani. Ulterior, datorită studiilor efectuate în bazinul cu apă sărată de la salina Praid, s-a dovedit că fenomenul de încălzire se datorește radiațiilor solare, iar menținerea temperaturii ridicate este consecința stratificării concentrației și suprapunerii unui strat de apă dulce.

„Cercetările efectuate — ne spune profesorul Valeriu Patriciu — au obligat natura să-și desconspire una dintre cele mai interesante metode de acumulare a căldurii solare. Apa sărată se comportă ca un veritabil receptor și păstrător de energie solară, iar stratul de apă dulce de la suprafață, ca un perete protector, de izolație termică, ce împiedică pierderea căldurii. Avem de-a face, altminteri spus, cu niște imenși acumulatori naturali, care, la fel ca cei executați pe cale industrială, se încarcă dacă sînt conectați la o sursă de energie și se descarcă treptat, în stare de repaus și mai cu seamă în condiții de temperatură scăzută. Cu alte cuvinte, cînd radiația solară încetează și temperatura aerului scade, propagarea căldurii nu se mai face în sens descendent. Dimpotrivă, în timpul nopții soluția salină începe să piardă din căldura acumulată ziua, cînd a fost expusă radiației solare. Această pierdere se produce însă într-un timp cu atît mai îndelungat cu cît straturile superioare au o concentrație mai mică, pentru că ele au o căldură specifică, mai mare și o conductibilitate termică mai redusă. Așadar, transferul de căldură în sens ascendent se face mai încet decît în sens descendent, de unde decurge posibilitatea unui bilanț pozitiv și deci a unei acumulări de căldură în straturile adînci".

Lacurile investite cu asemenea proprietăți sînt însă rare. Heliotermele realizate prin jocul orb al naturii se găsesc apoi situate mai cu seamă în regiunile de munte, deci acolo unde temperatura este în general mai scăzută. Cantitatea de energie solară care ajunge la suprafața litosferei depinde, deci, atît de poziția geografică, de latitudinea și altitudinea locului, cît și de numărul zilelor însorite și de transparența atmosferei. Din acest punct de vedere, lacurile sărate (naturale sau artificiale) de lîngă București, Baia Mare, Timișoara, Arad, Constanța, sau din alte localități aflate în sudul țării sau în cîmpia Transilvaniei s-ar bucura — dacă le-am avea — de condiții mai favorabile decît cele de la Praid și Sovata, unde au fost efectuate studiile experimentale.

Toate acestea l-au determinat pe profesorul Valeriu Patriciu să propună pe baza unui studiu amănunțit, cu dovezi atestate prin cercetări de laborator, înființarea termelor solare artificiale. Le vom descrie și noi pe scurt, ocolind termenii de strictă specialitate și amănuntele de ordin tehnic.

O termă solară artificială ar putea avea ca punct de plecare fie un lac sărat natural, fie un lac cu apă dulce, sau un bazin cu o adîncime de 3—5 metri. În cazul cînd avem sau amenajăm un lac cu apă dulce, acesta urmează a fi salinizat pînă la concentrația voită, eventual pînă la saturație. De asemenea, se poate adăuga sare și într-un lac sărat natural, dacă se urmărește obținerea unei concentrații mai ridicate. Apoi se face legătura cu o sursă de apă dulce cît mai pură, care trebuie scursă fără turbulență și cu o răspîndire uniformă la suprafața apei sărate. Astfel se formează un curent omogen de apă, care, avînd o greutate specifică mai mică, se va scurge și răspîndi ca o pînză pe suprafața apei sărate. Debitul mediu al sursei de apă dulce se calculează în litri pe secundă, sau pe oră de fiecare hectar din suprafața lacului. Acest debit nu este fix ; el trebuie sporit sau micșorat, în funcție de condițiile atmosferice (temperatură, evaporație, precipitații etc.), precum și în funcție de durata folosirii heliotermei, de un număr mai mare sau mai mic de vizitatori.

Din cele de mai sus rezultă că prin mijloacele tehnice indicate putem dirija și controla fenomenul heliotermic, pentru a-l realiza în condiții mult mai favorabile decît se petrece pe cale naturală.

Pentru salinizarea apei, profesorul Patriciu indică o materie primă extrem de ieftină : deșeurile rezultate la toate carierele de sare. În privința amenajării lacurilor, problema principală o formează procedeul de impermeabilizare a solului. Și într-un caz și în altul sînt menționate soluții practice puțin costisitoare.

Avantajele heliotermelor artificiale sînt, credem, evidente : ele ar reduce sensibil cheltuielile de transport și cazare, mărind în același timp considerabil numărul celor care ar putea beneficia de cură balneară. În asemenea așezăminte balneare omul și-ar putea lecui suferințele cîteva luni pe an și nu numai în răstimpul concediilor medicale sau de odihnă. O perspectivă ispititoare și care, spuneam la începutul acestor rînduri, a cucerit interesul unor gospodari ai Bucureștiului. A fost realizat chiar un proiect privind amenajarea în acest scop a unui lac de la Fundeni. Apoi lucrarea a fost aminată. Iar un lucru aminat e pe trei sferturi uitat.

Readucem tocmai de aceea proiectul în atenția edililor și specialiștilor.

ILARIE MURGU ■

Cine pune bețe în roțile electrobicicletei ?

Readucem în paginile „Flăcării" (și sperăm și în atenția Întreprinderii „6 Martie" din Zărnești) odiseea tragicomică a primei electrobiciclete de concepție și construcție românească. O facem nu din dorința de a glumi cu lucruri serioase, ci tocmai pentru a reaminti forurilor în drept că fabricarea în serie a acestui vehicul extrem de necesar ne-a fost anunțată drept o realizare a „viitorului apropiat" încă din 1974.

Electromopedul (bicicletă sau motoretă cu pedale pusă în mișcare de un motor electric) reprezintă proprietatea intelectuală a unui grup de cercetători și inventatori ai Institutului de cercetări pentru industria electrotehnică : inginerii Dumitru Lăzăroiu, Sigismund Slather, Mihai Mihăiescu și Toma Sachelarie. În fapt, electrovehiculul constituie doar una din expresiile practice,, de largă utilitate, ale motorului electric construit de acest colectiv, motor recunoscut pe plan mondial pentru originalitatea și virtuțile lui de excepție încă din 1972 cînd a obținut medalia de aur la Salonul internațional de invenții de la Caen.

În 1975 electrobicicleta a fost prezentată în cadrul Expoziției realizărilor economiei naționale, unde a cucerit din nou interesul publicului larg și aprecierile specialiștilor. Un pliant atrăgător ne-o înfățișează în compania unei tinere minijupate într-o călătorie pe străzile Capitalei : fata și electromotoreta la plimbare, fata și electromotoreta după cumpărături, fata și electromotoreta în parc, fata și... Și așa mai departe. Pliantul indica, de asemenea, și numărul de telefon al întreprinderii producătoare (pentru eventualele comenzi !) precum și o suită de sugestive și ispititoare performanțe de ordin funcțional. Într-adevăr, la data respectivă „Elmo" (denumirea comercială a electromopedului) era prima bicicletă electrică din lume cu două viteze de lucru, fără schimbător de viteză și aparatură electronică. Motorul permitea (și mai permite, săracul, și astăzi) un demaraj lin, o viteză de 25 km la oră și o autonomie de 40 de kilometri. Autovehiculul este dotat cu un încărcător care permite reîncărcarea nesupravegheată a bateriilor de la orice priză de 220 V. Este în același timp un vehicul foarte economicos, prețul energiei electrice consumate fiind de 5—6 ori mai redus decît combustibilul convențional echivalent. Un mijloc de transport nepoluant, silențios ca o bicicletă, dotat cu suspensii telescopice pe ambele roți, ușor de condus, în concluzie un vehicul ideal pentru orice persoană care a depășit vîrsta de 14 ani

Despre toate acestea am scris și noi într-un articol publicat în nr. 12 din 17 martie 1973 la rubrica „Sub semnul urgenței" (ce ți-e și cu urgențele astea care înghit pe nerăsuflate cinci ani de discuții și tergiversări inutile). Între timp motorul electric conceput și executat la I.C.P.E. a fost brevetat în mai multe țări ale lumii între care S.U.A., Franța și Japonia. Trei țări cu o puternică tradiție în domeniul motoarelor electrice au fost nevoite, deci, prin acordarea brevetului, să recunoască prioritatea, originalitatea și calitățile excepționale ale acestei creații românești. Și tot în acest răstimp la I.C.P.E. același grup de activi și pasionați cercetători au realizat alte două proiecte de electrovehicule aflate la ora actuală în stadiu de model : o electromotoretă fără pedale cu o autonomie de 100 km și o viteză maximă de 50 km la oră, precum și un triciclu pentru transportul mărfurilor, care ar avea menirea de a înlocui actualele autovehicule gălăgioase și poluante (tricicluri, furgonete). Au mai fost, de asemenea, fabricate cu concursul I.A.P.I.T. o sută de „babycarturi" (tricicletе propulsate de un minimotor electric) care au încîntat zilele de vacanță ale sutelor de copii prezenți la Mamaia.

Ce s-a întîmplat din 1973 și pînă astăzi cu celebra electrobicicletă ? Nimic. Sau aproape nimic. Întreprinderea „6 Martie" din Zărnești a amînat mereu fabricarea ei din motive pe care, prea bine, nu le cunosc nici creatorii electromopedului. Producerea lui în serie a fost planificată pentru 1979. Cu toate acestea performanțele electromotoretei „Elmo" n-au fost depășite de creații similare. Cu alte cuvinte ea ar putea constitui și astăzi o noutate, dacă producătorul ar urgenta fabricarea ei în serie. Dar numai dacă fabricarea ar începe de îndată, deoarece o nouă și nejustificată amînare ar putea scoate din competiție, odată pentru totdeauna, această prețioasă investiție de inteligență.

LIVIU TIMBUS ■

Premieră universitară la Craiova

Minicalculatorul didactic programabil MICAD-01

La sesiunea anuală a cercurilor științifice studențești de la Facultatea de electrotehnică a Universității craiovene (mai 1977), printre „comentariile" succinte ale evenimentului s-au reținut cîteva aspecte ale afirmării strălucite într-un domeniu cîndva incipient la Craiova : acela al proiectării și realizării de sisteme numerice incluzînd calculatoarele. Tema „Minicalculatorul didactic MICAD-01" abordată de un colectiv mixt de cercetare-proiectare, cadre didactice universitare-studenți, la laboratorul de calculatoare al facultății (premiul întîi) se anunța de o deosebită valoare și de certă perspectivă apropiată.

Iată că nu demult, vizitînd Facultatea de electrotehnică, lectorul universitar ing. Oleg Cernian, coordonatorul și mentorul acestui colectiv foarte tînăr și ingenios, ne-a prezentat — cu îndreptățită mîndrie — cea mai valoroasă finalizare a colectivelor integrate ale catedrei de Automatizări și calculatoare : minicalculatorul didactic programabil MICAD-01, o premieră națională universitară a acestui tip de calculator. Am solicitat cîteva precizări privind performanțele, utilizările și caracteristicile tehnice ale minicalculatorului :

„Este destinat instruirii tuturor studenților, va fi folosit intensiv la cursurile de calculatoare în cadrul orelor de laborator și proiectare, incluzînd demonstrații la orele de curs etc. Operațiile expuse cu ajutorul acestui calculator se împart în două mari grupe : operații logico-aritmetice (aici efectuîndu-se adunarea, scăderea, înmulțirea, împărțirea, deplasarea, complementarea, transferul între registre) și operații de comandă (salturi condiționate și necondiționate, accesul la memoria internă, posibilități de acces la unități externe de intrare-ieșire) ; aceste două grupe de operații pot fi izolate una de cealaltă, astfel încît sînt concepute aplicații distincte privind unitatea logico-aritmetică și unitatea de comandă. Vizualitatea detaliată a tuturor stărilor interne asigură urmărirea pas cu pas a microoperațiilor în cadrul fiecărei instrucțiuni, selectarea vitezei de operare oferă varianta optimă a scopului urmărit. Cîteva caracteristici tehnice : nivelul tehnologic corespunde generației a treia, lungimea cuvîntului este de 16 biți, capacitatea memoriei interne este de 0,5 k cuvinte (512 cuvinte), sistem de adresare cu o singură adresă, viteze selectabile de operare de 5 KHz. 2 Hz și manual, aritmetica tip serie, comenzile tip paralel, repertoriul instrucțiunilor incluzînd 16 comenzi de bază — număr extensibil la 144 cu ajutorul modificărilor din instrucțiune.

— Poate că una din principalele greutăți ivite în munca noastră — ne-a spus interlocutorul — a fost „tradiția", sau mai bine zis, lipsa acesteia. Colectivul nostru este foarte tînăr (și aici trebuie consemnate cu litere de tipar numele acestui grup, care prin perseverență, răbdare, inventivitate, energie, a construit și testat în timp record acest minicalculator didactic : lector universitar inginer Oleg Cernian, tehnician Ion Duicu și proaspeții absolvenți ai secției de automatizări și calculatoare, Sorin Montescu, și Marius Pleniceanu, n.a.) cu o experiență încă de început, fapt ce ar fi putut să handicapeze angajarea unei realizări de amploare. Dar munca metodică și organizată, entuziasmul, celor mai tineri și perseverența celor mai „maturi" au permis depășirea acestei bariere. O mare dificultate a constat în lipsa unei aparaturi specializate și a unor unelte adecvate, dar laboriosul colectiv a știut să-și confecționeze în atelierele proprii sau în cadrul uzinal cele necesare, iar în baza unei acțiuni colective a întregului personal al catedrei să asigure procurarea aparaturii corespunzătoare.

ION JIANU ■

Din nou despre adevăr și eroare în cazul Pavel Kozak

Spre lauda lor, slujitori ai legii au înțeles încă de mult ceea ce unii specialiști au refuzat (și refuză și azi): cîtă vreme tratamentul în cauză ajută sănătății oamenilor, el nu poate fi socotit șarlatanie, el se cuvine a fi cercetat cu solicitudine, omenie, rigoare, promptitudine și simț al datoriei

● Readucem din nou în atenția opiniei publice și, sperăm, și în cea a specialistului autorizat, metoda terapeutică descoperită și practicată de dermatologul autodidact Pavel Kozak. Apreciem și de data aceasta, așa cum am făcut-o în articolele precedente, că bogata casuistică și larga recunoștință, exprimată prin sute de scrisori semnate de foștii săi pacienți — reprezintă suficiente temeiuri pentru ca investigația de specialitate să promoveze sau să scoată din competiție tratamentul propus de Pavel Kozak. Pentru aceasta sînt însă necesare cercetări sistematice, atestate prin probe de laborator și nu simple contestații și refuzuri verbale, pornite din necunoaștere, indiferență sau rea credință.

Reamintim, de asemenea că, în virtutea dreptului la replică, garantat de Legea presei R.S.R., am publicat cu două numere în urmă scrisoarea prof. dr. Searlat Longhin, prin care acesta a ținut să precizeze că în procesul intentat lui Pavel Kozak a participat în calitate de martor și nu de reclamant, cum a afirmat Pavel Kozak în interviul acordat revistei noastre.

În rîndurile care urmează publicăm o suită de fragmente, extrase din sentința penală nr. 713 din 17 iulie 1964, pronunțată de Tribunalul popular al raionului Nicolae Bălcescu, București, document oficial care — socotim noi — aduce noi dovezi privind netemeinicia unor acuzații aduse lui Pavel Kozak, precum și noi argumente în favorul recunoașterii oficiale a tratamentului utilizat, prin reevaluarea acestuia cu concursul organului de specialitate.

.....În sfîrșit, organul de urmărire penală a invocat în concluziile de învinuire autoritatea omului de știință prof. dr. S. Longhin, care printr-o adresă ce se găsește la dosar, fila 24 și următoarele consideră activitatea inculpatului ca o șarlatanie, care nu are la bază decît empirismul și speculareа suferinței umane".

★

Au fost audiați o serie întreagă de martori cum ar fi Constantinescu Maria, Georgescu Victoria, ing. Ghiber Jean, desenatoarea Jercan Mariana, maiorul Rudas Ladislau, medicul Viltman Isac, profesorul Tonea Pavel, sora medicală Răuță Victoria, ing. Tecucianu Moise, muncitoarea Constantin Despina, Bujor Malvina, casnică, Tărnea Maria, casnică, studenta Ignat Ecaterina și alții.

Acești martori de diferite categorii sociale, cu diferite pregătiri profesionale, cu nivel de cultură diferențiat, au declarat în unanimitate că fiind suferinzi de mulți ani de nevroze dermite, eczeme generalizate și alte afecțiuni privind bolile de piele, deși s-au îngrijit și au fost internați în clinicile conduse de prof. Nicolau, prof. Longhin, prof. Teodorescu, Teodosiu și alții, nu au găsit vindecare. În schimb tratîndu-se cu unguentele și alifiile ce le-au fost date de către inculpat, s-au vindecat în mod definitiv într-un timp relativ scurt, de cîteva săptămîni.

Spre edificare vom arăta în esență cîteva din declarațiile martorului Rudaș Ladislau, maior în cadrul M.F.A., care a declarat că a fost bolnav de o boală de piele și deși s-a tratat mai mulți ani la medici de specialitate nu s-a vindecat, iar acum un an jumătate, inculpatul, prin tratamentul său l-a vindecat complet în patru săptămîni și de atunci boala nu a mai revenit și se simte bine.

Martorul Vilman Isac, medic, a declarat că din mai 1939 s-a îmbolnăvit de o boală de piele foarte gravă și deși a fost în tratamentul prof. academician Nicolau, prof. Longhin și alți medici, internat în clinici, nu s-a făcut bine și că acum trei ani, cunoscîndu-l pe inculpat, acesta l-a tratat și într-un timp scurt s-a însănătoșit.

Martorul Tonea Pavel, profesor, descrie în depoziția sa că un fiu al său în vîrstă de 27 de ani suferea de o boală de piele de cînd era copil de 3 ani, întregul corp fiind numai răni și crestat ca scoarța stejarului. Deși a fost tratat de specialiștii din Cluj și București, nu a cunoscut vindecare în acești ani, în schimb inculpatul l-a vindecat în timp de o lună și de atunci bolnavul se simte bine, boala de piele dispărînd și nu a mai revenit.

Răuță Victoria, soră medicală, declară că deși a fost internată în repetate rînduri în Spitalul Colentina, la Berceni, clinica dr. Teodorescu, nu a cunoscut nici un rezultat, acum un an însă în cîteva săptămîni a fost vindecată de inculpat și se simte bine.

Declarații similare a făcut și martorul ing. Tecucianu Moise, care arată că din anul 1940 a fost bolnav de o eczemă la ambele mîini și nici un medic de specialitate nu l-a însănătoșit și numai datorită inculpatului, care l-a tratat în cîteva săptămîni s-a însănătoșit și de atunci boala nu a mai revenit.

Muncitoarea Constantin Despina arată că de la 10 ani a avut o eczemă de piele, că a fost internată în clinica prof. dr. Longhin și nu a fost vindecată, în schimb urmînd tratamentul inculpatului, în timp de cîteva săptămîni s-a vindecat și de atunci se simte bine și poate lucra în continuare în fabrică, tratamentul a costat-o 100 lei.

Martorul Jumătate Dobre arată că de mulți ani suferea de o eczemă avînd mîinile rănite și că timp de patru ani a fost tratat de prof. Longhin și alți specialiști și nu a cunoscut nici o ameliorare.

Acum 7 ani prin tratamentul aplicat de către inculpat boala s-a vindecat în termen de două săptămîni și de atunci nu a mai revenit sub nici o formă. Tratamentul l-a costat 100 de lei.

Studenta Ignat Ecaterina arată că de la vîrsta de 15 ani a suferit de o eczemă care nu a fost vindecată de specialiștii spitalelor unde a fost internată, în schimb acum un an și jumătate în 6 săptămîni inculpatul a tratat-o și s-a însănătoșit și de atunci boala nu a mai revenit. Tratamentul a costat 400 lei.

Grăitoare este și depoziția martorei Elisabeta Fernenghel care arată că timp de 17 ani a fost tratată de medici printre care prof. Longhin, dr. Ionescu, dr. Săvulescu și nu s-a făcut bine, în schimb a fost însănătoșită în urma tratamentului aplicat de inculpat în 2 luni și de atunci se simte foarte bine.

Declarații similare a făcut și inginer Ilie Constantin, care, suferind de 15 ani de o eczemă a urechilor, nu a putut fi vindecat de profesori de specialitate, iar inculpatul l-a făcut bine în cîteva săptămîni.

Martorul lt. col. inginer Tebeanu Constantin arată în depoziția sa că soția a fost bolnavă la ambele mîini de o eczemă foarte gravă și deși a fost în tratamentul permanent al prof. Longhin și dr. Teodosiu nu a fost vindecată, în schimb acum un an a fost vindecată completamente în puțină vreme de inculpat.

Martorul Piesa Mihaela, cooperatoare, arată că inculpatul a tratat-o și s-a făcut sănătoasă și poate lucra la cooperativă cu materiale chimice pe care astăzi le suportă fără să fie jenată.

Declarații similare dau și martorii Zoltan Iosif, tîmplar, Nadejda Arienia, Glauber Olga, Gheorghiu Costică și alții.

Martorul Serea Grigore care și-a menținut declarațiile date cu prilejul urmăririi penale arată că deși a fost tratat de către inculpat care l-a asigurat că îl va vindeca totuși nu s-a făcut bine. Același lucru rezultă și din declarația martorului Patras Iosif și a lui Iordăchescu Ion.

În instanță a fost audiat ca specialist prof. dr. Longhin, în a cărui depoziție a arătat că inculpatul a aplicat tratamente empirice și le-a calificat șarlatanii în dauna bolnavilor. Acest martor a explicat faptul că unii bolnavi care au fost vindecați se datorează nu tratamentului aplicat de inculpat ci unei psihoterapii bazate pe autosugestionarea bolnavilor precum și coincidenței perioadelor de remisiune în anumite boli de piele care se produc spontan.

Martorul prof. dr. Teodosiu Ștefan, de asemenea, a declarat că în pofida declarațiilor martorilor care susțin că au fost vindecați de inculpat acest lucru nu poate corespunde realității, deoarece inculpatul nu are posibilități de a vindeca, ci există posibilitatea unor vindecări spontane a bolilor de piele cu durată lungă bazată pe stări alergice.

Totuși, acest martor cu o competență unanim recunoscută a declarat că dacă inculpatul ar prezenta medicamentul pretins ca a sa descoperire și dacă laboratorul de specialitate al Ministerului Sănătății va arăta că medicamentul nu conține elemente nocive, el poate fi experimentat în clinică dacă există aprobarea ministerului.

Din ansamblul probelor administrate și expuse în esență mai sus, se poate reține în primul rînd faptul că medicamentele ce au fost analizate de Institutul special de control al medicamentelor nu a constatat în unguentele și alifiile analizate existența unor elemente nocive care ar putea pune în pericol viața și sănătatea oamenilor.

În al doilea rînd, majoritatea mare a martorilor a declarat că în urma tratamentului aplicat de către inculpat s-au însănătoșit, se simt bine și pot munci, iar aceste declarații au fost făcute de oameni de diferite categorii sociale, cu o diversitate de pregătire culturală și științifică. De asemenea, martorii au arătat că tratamentul a costat foarte puțin, sume reduse între 100—300 lei, iar medicamentele au fost aduse de către inculpat.

Analizîndu-se afirmațiile oamenilor de știință, care au considerat că în pofida declarațiilor tuturor martorilor care au afirmat în mod ritos că inculpatul i-a însănătoșit, totuși ei au considerat drept o șarlatanie în dauna acestor bolnavi.

Această afirmație calificativă, nu a fost însă fundamentată cu nici un argument științific, ci pur și simplu rămîne de domeniul unor păreri exprimate de acești martori, care nu au fost dezmințite de vreo probă materială.

S-a susținut că șarlatania pretinsă a fi săvîrșita de către inculpat s-ar datora faptului că el ar fi folosit metoda psihoterapică prin autosugestionarea bolnavilor și că ar fi coincis cu perioadele de remisiune spontană în aceste boli.

Cu privire la această susținere, arătăm că deși susținătorii ei nu au fundamentat-o științific, dar chiar dacă ar fi de acceptat că inculpatul a folosit această metodă, atîta vreme cît ea a dus la rezultate pozitive, de asemenea, nu poate fi socotită ca o șarlatanie.

În ce privește vindecarea coincidentală a bolnavilor cu perioadele de remisiune spontană, Tribunalul reține, față de numărul major al bolnavilor vindecați, se exclude de la sine ideea unei coincidențe care în speță putem spune că au luat chiar forme de vindecări în masă.

Un argument care dezminte, de asemenea, că inculpatul a vindecat prin autosugestie e și acela că el a vindecat și copii mici ale căror noțiuni nu sînt încă formate și inculpatul nu putea avea cu această metodă vreo influență comunicativă din conștientul său asupra conștientului altor persoane.

Astfel, dr. Cărăușu Gheorghe, medic specialist, declară că al său copil în vîrstă de 3 luni a căpătat o eczemă la față și cu toate tratamentele făcute nu s-a vindecat, iar inculpatul l-a vindecat în 3 săptămîni, iar copilul este sănătos, fapt confirmat și de Alexandra Cărăușu, inginer geolog.

Acest exemplu demonstrează că părerea specialiștilor că inculpatul a uzitat de mijloace psihoterapice prin autosugestionare sînt dezmințite, deoarece știut este faptul că asupra copiilor nu poți efectua nici sugestie și cu atît mai mult nici autosugestie.

În ce privește acuzația că inculpatul ar fi speculat durerea umană, de asemenea nu poate fi reținută, față de declarațiile martorilor, care au arătat că se simt bine și nu mai au nici o durere.

Cinci ani fără efect și șase săptămîni care mi-au adus vindecarea

În 1972 cînd mi s-a precizat diagnosticul „psoriazis vulgar" de către tov. dr. Olaru Elena de la Policlinica din Alexandria am început tratamentul prescris: vitamina A + D_2, folcisteină, locacorten și vitamina C, apoi am consultat pe tov. prof. dr. Longhin care mi-a prescris vaccinoterină BCG și locacorten; neobținînd rezultate am fost internată în spital la Alexandria unde, în afara tratamentului menționat mai sus, am făcut și 23 ședințe de raze ultraviolete. Am fost externată după o lună de zile — 13 aprilie — 13 mai 1977 — cu diagnosticul „psoriazis vulgar ameliorat", ameliorare care a durat circa o lună de zile.

Boala a progresat ușor în cei 5 ani, dar totuși progresa, pînă cînd am aflat de tovarășul Pavel Kozak, grație articolului din revista Flacăra.

Am venit la tovarășul Kozak cu toată convingerea de a urma exact prescripțiile ce mi le va da, și nu mică mi-a fost mulțumirea cînd după aproximativ 2 săptămîni am văzut că boala regresează. Vindecarea s-a produs după aproape 6 săptămîni. În prezent urmez sfaturile pe care mi le-a dat privind starea de convalescență și mă integrez progresiv într-o viață normală, de om sănătos.

Mii de mulțumiri.

DUMITRU MARIA
str. Dobrogeanu-Gherea nr. 57
Alexandria

După ani de suferință aproape că nu-mi vine să cred că sînt acum sănătoasă

Boala mea de piele a apărut în anul 1963. Prof. dr. Longhin mi-a diagnosticat exact boala: eritem polimorf. Am fost internată de 4—5 ori în spital în perioade de 20—30 zile. Am fost tratată de prof. dr. Longhin și echipa sa de medici. Tratamentul aplicat a fost fără eficiență, nu am fost vindecată niciodată în urma unei spitalizări.

Mărturisesc că această boală m-a făcut să sufăr îngrozitor.

Am început tratamentul cu Kozak în 1965 în luna august, cînd pierdusem orice speranță de vindecare și ajunsesem în pragul disperării. În acea perioadă mă găseam într-o fază eruptivă acută și foarte persistentă. Kozak mi-a stabilit din primul moment tratamentul. De la începutul tratamentului boala a regresat, erupția se retragea, mîncărime nu mai aveam. După o suferință de ani de zile aproape nu-mi venea să cred că boala mea de fapt se vindecă. În afară de medicamentele recomandate, am ținut și regimul alimentar prescris și în timp de 2 săptămîni m-am vindecat complet.

BERBECARU NICULINA
Str. Hobița nr. 6, bloc 320, sc. V, ap. 185, et. II, sectorul III Pantelimon

Astăzi îmi pot face datoria de muncă și de mamă a doi copii

Suferindă de o boală de piele care s-a localizat cel mai mult pe degetele de la ambele mîini, ajunsesem să nu mă mai pot îmbrăca, practic să nu mai pot face cu mîinile nimic. Am făcut diverse tratamente indicate de medici, boala a progresat însă aducîndu-mă în cîteva luni la disperare. În urma aflării adresei tovarășului Pavel Kozak, m-am prezentat la dînsul, m-a examinat, mi-a promis că în 8—10 zile mă va vindeca, dacă va putea să-mi prepare medicamentele. Am primit medicamentele necesare, totodată, o listă cu regimul alimentar, iar astăzi, cînd scriu aceste rînduri simt vindecată 90%, mă pot folosi perfect de mîini, îmi pot face așadar datoria mea de muncă și de mamă a doi copii, și altele.

MARIA GHIȘOIU
str. Valea Largă nr. 33, Săcele, județul Brașov

■ LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

Aflăm cu mare bucurie de la Comitetul municipal București al P.C.R. că, în urma unor analize temeinice, Comitetul executiv al Consiliului popular municipal, Direcția sanitară, au hotărît ca în perioada imediat următoare să acorde tot sprijinul necesar lui Pavel Kozak pentru experimentarea într-un cadru de înaltă rigoare științifică și cu maximă responsabilitate umană a metodelor sale de tratament la unul din spitalele bucureștene, în condiții adecvate și cu toate cele trebuitoare.

Anunțăm această veste cu deosebită satisfacție, mulțumind, totodată, în numele numeroșilor oameni ai muncii, care așteaptă soluționarea situației Kozak, pentru solicitudinea manifestată de organul de partid al Capitalei noastre.

De asemenea, se cuvine să relevăm și cu acest prilej că, în ciuda tuturor scepticismelor și opacităților unora, Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie a acționat zi de zi, într-un spirit cu adevărat revoluționar și umanist, pentru soluționarea concretă în interesul științei și al oamenilor a acestui caz, dovedind totală receptivitate și spirit de partid, atașament față de ideile novatoare și omenie în cel mai curat înțeles al cuvîntului, în spiritul care guvernează viața și acțiunea întregii noastre societăți.

Așteptăm acum concretizarea făgăduită a măsurilor ce vor duce în viață — singura verificare durabilă a oricărei idei — tratamentul Kozak.

SUB ZODIA CIVILIZAȚIEI SOCIALISTE

CLUJ-NAPOCA

„Adevărată cetate industrială modernă a clasei muncitoare din Ardeal“

La marginea orașului Cluj-Napoca, într-o zi cristalină de iarnă, cu zăpadă pulverizată și cu ger de minus 15 grade, sub un cer boreal, într-un aer pur ca alcoolul, am asistat la săparea fundațiilor unor hale industriale. Citeva buldozere și citeva macarale se plimbau elegant prin fața mea cu schimbări de direcție exacte, controlate de la manete și de la volan, într-o liniște și într-un calm care aruncă în aer toate ideile preconcepute despre dezordinea de pe șantier, printre inscripții frumos colorate care anunță, ca în teatrul lui Shakespeare, deocamdată doar viitorul decor industrial al combinatului de utilaj greu. Aici va fi hala de forjă ușoară, dincolo va fi hala de fontă ușoară, apoi scularia, modelăria și așa mai departe. Un combinat care se va întinde pe o suprafață de 80 de hectare și care va produce într-un viitor apropiat și îndepărtat piese forjate de mare performanță, piese turnate de oțel, lingouri de oțel pentru forjă, utilaje pentru laminoare și în special diferite utilaje tehnologice pentru industria metalurgică, de gaborit și de performanțe mari.

Președintele Nicolae Ceaușescu așezind trainică piatră de temelie viitorului combinat clujean

Rămînem citeva minute în fața unei inscripții gravate în metal inoxidabil : **„în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, astăzi, vineri 18 iunie 1976, a început construcția Combinatului de utilaj greu“.** Inscripția consemnează un moment fundamental pentru una din citadelele socialismului care poartă semnătura președintelui Nicolae Ceaușescu. O scurtă rememorare a evenimentului ne trimite la citiva kilometri de acest decor shakespearian, în piața Mihai Viteazul, cu aproape doi ani în urmă, cînd, de la tribuna marii adunări populare a oamenilor muncii din județul Cluj, tovarășul Nicolae Ceaușescu anunța intrarea în șantier a unui nou obiectiv industrial : **„Am asistat la începerea lucrărilor celui mai mare combinat — uzina de utilaj greu, care cuprinde de fapt citeva uzine. Cînd va realiza producția planificată, această uzină va depăși tot ceea ce se produce în celelalte întreprinderi constructoare de mașini din Cluj. Clujul va deveni cu adevărat un mare centru al construcțiilor de mașini“.** Aceste cuvinte au fost subliniate la ora aceea cu „aplauze puternice și urale“, conform cronicii zilei de 18 iunie 1976 redactate de Agenția română de presă. Și acum, aici, la fața locului, după 19 luni de muncă încordată, aflăm că lucrările de construcție la viitorul combinat sînt deja depășite cu 290 la sută și că prima halâ urmează să intre în funcțiune cu un an mai devreme. E vorba de hala de utilaje tehnologice pentru sectoare calde !

Lăsăm în urma noastră cele 80 de hectare răscolite de buldozere și străjuite de cofoane de beton care marchează halele apropiate de asamblarea pereților laterali și a acoperișurilor și urcăm dealul din fața noastră pentru a cuprinde într-o perspectivă generală imaginea construcțiilor viitoare. De acolo, de sus, de pe Dealul Viilor, orașul se vede ca o fantastică aglomerare de case în stiluri eterogene, cu biserici gotice, cu străzi înguste, medievale și palate grandilocvente, cu clădiri masive de piatră și de cărămidă în care s-au fixat clinicile universitare și amfiteatrele umaniste, cu blocuri moderne și spații verzi înundate acum de zăpadă, cu zone de locuit civilizate și confortabile așezate în terase și cu belvedere. Ascult, Sunetele și zgomotele orașului exprimă, într-o extraordinară polifonie, freamătul cotidian al muncii, gesturile cele mai obișnuite, mai domestice, ocupațiile cele mai semnificative pentru nomenclatorul de profesiuni exercitate de cei 226 758 de locuitori ai orașului. Cluj-Napoca emite pe toate lungimile de undă impulsurile sonore ale motoarelor de mașini, ale strungurilor și aparatelor de sudură, ale schelelor metalice care se deplasează de la un bloc la altul, voci de oameni și pași de oameni, glasuri care se cheamă, care se strigă pe nume, care șoptesc cuvinte neînțelese, sunete de pian și de orchestre simfonice dezlănțuite, file de carte răsfoite în bibliotecî silențioase, instrumente medicale deșertate în grabă pe o masă de operație, clinchete de tacîmuri și de farfurii la ora prînzului, clopote cu vechi rezonanțe gotice, țipete de copii și semnale de telefon nereceptionate.

Ne revine în memorie un fragment din discursul rostit în ziua de 18 iunie 1976 de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în marea piață Mihai Viteazul din Cluj-Napoca : **„M-aș referi încă o dată la uzina de utilaj greu, care va începe să funcționeze în 1978. Trebuie să vă spun că ea va vorbi o singură limbă ; forja de aici — ce va fi a doua din țară ca mărime — și care se va auzi și la universitate și în această piață, în toate colțurile Clujului, va vorbi limba tehnicii moderne, a modelării metalului, a înfloririi industriei noastre socialiste. Trebuie să-i învățăm pe toți oamenii muncii să vorbească limba celei mai înalte tehnici, de care depind progresul, bunăstarea și fericirea întregului nostru popor !“** Și astfel, la această simfonie polifonică pe care a emite Cluj-Napoca în spațiu se va adăuga vuietul de orgă și al instrumentelor grave de percuție de la combinatul de utilaj greu. Edilii s-au gîndit de pe acum la proporțiile pe care le va lua orașul prin construcțiile industriale ce urmează să intre în producție în acest cincinal și în cincinalele anunțate. E tulburător cu cîtă grijă și cu cîtă meticulozitate s-a calculat, s-a estimat explozia demografică legată de expansiunea economică și culturală a urbei milenare : 260 000 locuitori în 1980, 360 000 în 1990, 450 000 în 2 000 !

Faptul că forja se va „auzi pînă în universitate, exprimare fără doar și poate simbolică pentru relațiile de reciprocitate dintre amfiteatre și halele industriale, înseamnă de fapt, în mod concret, că pe cele 80 de hectare ale viitorului combinat de utilaj greu sectorul cel mai puternic dezvoltat îl vor deține forjele, apoi oțelăriile și turnătoriile de oțel și de fontă, halele de prelucrare la cald și la rece, halele de montaj greu, de mecano-sudură etc. Și astfel, un oraș în care de secole s-a forjat în conștiințe cu elementele obstacole ale științelor și artelor — fără a neglija desigur legătura nemijlocită cu exigențele practice ale vieții — devine, după expresia președintelui republicii : **„...cu adevărat un mare centru industrial, un mare centru al construcțiilor de mașini“.** Ceea ce impresionează desfășurind planurile de execuție ale combinatului este faptul că platforma aceasta de 80 de hectare reproduce la scară unui microclimat urban profilul orașului Cluj-Napoca în ansamblu. Astfel, combinatul de utilaj greu nu înseamnă numai o aglomerare de hale ultramoderne, cu toate accesoriile muncii într-un cadru civilizat, ci o sumedenie de dotări care completează existența omului în mod fericit, care îi înlesnesc accesul la aprovizionare, la rețeaua sanitară, la școală și universitate, la cultură și sport. În fapt, alături de hala finisată deja a **utilajelor tehnologice pentru sectoarele calde** (de amploarea întreprinderii „Independența“ din Sibiu) se construiește și se află în stadiu avansat de execuție moderna **Facultate de mecanică a Institutului politehnic** din Cluj-Napoca. Amplasare fericită, în contextul direct al producției, a citorva amfiteatre, săli de seminarii și de proiecte aflate la ora actuală la distanță incomodă de fluxurile tehnologice fundamentale. Revenind în spațiul destinat combinatului de utilaj greu, consemnăm liniile de autoservire cu anexele lor sociale atașate la fiecare hală, în așa fel incît aprovizionarea să se facă rapid și muncitorii să consume în pauzele de prînz mîncare caldă. Această aprovizionare se va face de la o cantină gigant care poate servi citeva mii de oameni, dotată la rîndul ei cu utilaje de preparat mîncare în condiții superioare de igienă și cu un confort sporit în servicii. Sînt prevăzute și se află la diferite niveluri de execuție locuințe pentru personalul necesar în permanență la uzină, cămine pentru nefamiliști, garsoniere pentru tineri necăsătoriți, un spital, o stație de salvare. De asemenea, în apropiere se construiește o casă de cultură cu sală de spectacole și cinematograf, se amenajează un complex de recreație și sport, citeva stadioane, debarcader pentru sporturi nautice, sală de sport polivalentă etc. Sînt prevăzute platforme speciale pentru autobuzele care transportă muncitorii la uzine, și o platformă unde se vor gara și de unde vor pleca garniturile de tren cu navetiști. În aceeași zonă încep construcțiile de locuințe care vor fi probabil populate de oamenii combinatului, proprietari și producători în egală măsură, trăind într-o atmosferă de **elevație** și democrație, într-un cartier ferit, prin așezare, de noxe.

Cluj-Napoca este și la ora aceasta un centru industrial important. E destul să trecem în revistă citeva din produsele care poartă emblema întreprinderilor clujene asociate valențelor superioare ale mîinii de lucru rafinate prin secole de tradiție în bresle : mașini unelte, mașini textile, instalații frigorifice, mașini pentru timplărie, armături, cazane de diferite tipuri, utilaje tehnologice, rigole și casete pneumatice, tricotaje, medicamente, produse cosmetice, produse de ceramică fină, mobilă, țesături, încălțăminte, confecții etc. 36 întreprinderi din Cluj-Napoca, între care unele celebre ca Unirea, Tehnofrig, Armătura, Terapia, Farmec, Libertatea, Metalul Roșu, România Muncitoare, Clujana, Porțelanul, Napochim, Electrometal, se află în relație directă cu 50 de țări de pe glob. Reproducem acest inventar pentru a înțelege mai bine contextul în care tovarășul Nicolae Ceaușescu trasa liniile generoase de dezvoltare a județului în anii ce vin : **„În cadrul programului general de dezvoltare economico-socială a țării, Clujului îi revin sarcini deosebit de mari. Producția industrială a județului urmează să ajungă la circa 30 de miliarde lei, față de 20 miliarde în 1975. În același timp, în acest cincinal vor fi puse în producție 31 de noi obiective industriale, dintre care unele de mare capacitate și cu o dotare la cel mai înalt nivel tehnic“.** Prin urmare, ctitoria combinatului de utilaj greu, care urmează să producă încă în acest an 12 mii tone utilaje pentru sectoarele calde, ca să ajungă după 1980 la 40 mii piese turnate din fontă cu o producție industrială pe an de 4 miliarde lei și cu 11 000 de muncitori, nu rămîne izolată în ansamblul sarcinilor de viitor. Pînă în 1980 se vor construi **întreprinderea de electronică industrială medicală și aparatură științifică, întreprinderea de echipamente electronice pentru automatizări, întreprinderea de contacte sinterizate** și **aliaje speciale** urmînd ca 30 de unități economice să-și dezvolte capacitățile de producție. Astfel încît, prelungind exprimarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, polifonia bătrînului oraș universitar se va îmbogăți treptat cu noi rezonanțe perceptibile atît din piața Mihai Viteazul cît și din amfiteatrele academice.

Iată-ne acum, 18 ianuarie 1978, exact la 19 luni de la fila de cronică la care ne-am referit mereu în acest reportaj, vernisînd prima hală încheiată din cadrul combinatului de utilaj greu. O hală uriașă în care pereții exteriori din sticlă cu policromii discrete lasă să pătrundă înăuntru o lumină de vitralii. Spațiul, deocamdată aproape gol, așteaptă utilajele de înaltă tehnicitate care sosesc pe flux continuu. Primele utilaje au fost deja depozitate într-un colț al halei. Mi se recomandă să notez că toate termenele de execuție pînă la ora astă au fost deja devansate, mulțumită unei organizări de șantier ireproșabile. Se dă mai întîi în exploatare hala în care urmează să se producă confecții metalice pentru restul investițiilor și utilaje de profil pentru alte întreprinderi din Cluj-Napoca. Ritmul actual de lucru promite punerea în funcțiune parțială sau totală, înainte de termene, a 6 obiective din cadrul combinatului de utilaj greu în timpul de respirație al actualului cincinal. Prin urmare mai avem citeva zile și putem asculta primele acorduri din muzica grea a muncii în combinatul de utilaj greu de la Cluj-Napoca, unde vor lucra împreună muncitori români, maghiari, germani și de alte naționalități, uniți prin ctitoria de zi cu zi a mîinilor lor. Limbajul care-i unește, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, este limbajul muncii și tehnologiei înaintate, este limbajul Programului Partidului Comunist Român.

Îl întîlnim pe șantier pe inginerul șef de investiții Sabin Bărbosu, exemplu de înaltă competență și profesionalism : „În ziua de 18 iunie 1976, cînd vorbea tovarășul Nicolae Ceaușescu în piața Mihai Viteazul din Cluj-Napoca, eu eram la București cu treburi la minister și am ascultat discursul la un tranzistor. Din clipele acelea mi am dorit să lucrez pe șantierul unui combinat de asemenea proporții. N-au trecut decît citeva luni și am fost numit aici. De atunci prețioasele indicații ale tovarășului Nicolae Ceaușescu privind dezvoltarea acestui combinat au fost pentru mine literă de lege și de ambiție. Am vrut să demonstrăm că printr-o bună organizare, printr-o muncă serioasă, ordonată și responsabilă, se găsesc resurse extraordinare pentru a scurta termenele de predare ale obiectivelor combinatului. Și viața mea, în ultima vreme, a fost dedicată în întregime acestei ctitorii. Pentru că, trebuie să recunosc, sînt un privilegiat : puțini oameni se pot mîndri într-o viață că realizează un combinat de asemenea proporții și de asemenea importanță istorică“.

Pe platformă, la ora aceasta se află inginerul șef de șantier Iosif Vereșezan, un om energic care străbate întreg șantierul de citeva ori pe zi, trecînd în revistă fiecare front de lucru ca într-o situație tactică de front adevărat : „Din clipa în care mi s-a încredințat această sarcină de muncă am simțit o mare satisfacție și răspundere, pentru că știam că lucrez pe șantierul unui combinat simbol în construcția socialismului, un combinat gîndit și trasat de p eședintele țării, de tovarășul Nicolae Ceaușescu. E cred destul că vă spun, pentru a înțelege în ce fel m-am mobilizat pentru această sarcină supremă, că eu exist în aceste zile și în aceste nopți de muncă și de meditație asupra muncii, numai în raport de evoluția lucrărilor. Consider că e o mare cinste pentru mine să-mi trec numele, alături de toți cei care fac să-crească acest combinat, după numele primul cetățean al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu“.

Alături se află oameni de o rară promptitudine profesională, ingineri, maiștri, muncitori, în plină activitate, conștienți că prin munca lor desfășoară mai repede și mai bine planurile combinatului la scara unu pe unu a realității : Andrei Predoiu, Adalbert Kun, Teodor Mureșan, Ștefan Felecan, Ștefan Kadar, Gheorghe Pleșa și mulți alții.

Pretutindeni în perimetrul celor 80 de hectare destinate combinatului de utilaj greu se lucrează sub un cer atît de senin încît simți mereu nevoia să ridici privirea. E un ger dur, de podiș transilvan, un aer pur în care, ca decupează toate culorile cu o prospețime ireală, printre oameni cu mustățile și cu sprincenele aproape înzăpezite, într-un decor care conține în sine elementele unui viitor previzibil și cert : combinatul de utilaj greu, ctitorie de amploare unică în istoria bogată a orașului Cluj-Napoca, inaugurată de tovarășul Nicolae Ceaușescu încă în fața de șantier.

A. DOHOTARU ■

ANCHETĂ SOCIALĂ

Povestea unui transfer

După părerea directorului Anton Mardare, viața este ca un perete, sau ca un stilp (aici este puțină încurcătură, directorul nu și-a cristalizat decoamdată prea bine ideea!), pe care trebuie să știi să-l ocolești, dacă ai de gînd să trăiești cît mai comod. Lucrul acesta îl spune de cîte ori are ocazia, ca o mare descoperire ce îi aparține, deși la drept vorbind imaginea pe care încearcă să o sugereze are multe defecțiuni. În orice caz, pentru tînărul Valentin Cristea însuși întîlnirea cu directorul Anton Mardare a fost ca o ciocnire cu un stîlp de care, în loc să încerce să-l ocolească, s-a izbit drept în cap. De suferit, e drept, n-a avut de suferit mai multă vreme, dar pînă la urmă șocul despre care am vorbit a avut neașteptate rezonanțe, care s-au făcut auzite pînă la Comitetul orășenesc de partid din Urziceni. Iată cum s-au petrecut lucrurile.

În luna august a anului trecut, Valentin Cristea (absolvent al Facultății de mașini și utilaje pentru construcții, secția subingineri, angajat al Trustului de construcții Ilfov, Șantierul 4 Urziceni) primește oferta directorului Anton Mardare, director al Complexului avicol (sau Asociația economică intercooperatistă de creșterea păsărilor, după titulatura exactă) din comuna Manasia, aflată în subordonarea orașului Urziceni, deci primește o ofertă de transfer în noua unitate, întrucît în cadrul complexului avicol urmează să ia ființă o adevărată stație-service, necesară mecanizării integrale a lucrărilor pe raza întregii asociații intercooperatiste. Este deci nevoie de șef de formație, sau „mecanic-șef“ dacă vreți, iar Valentin Cristea pare omul potrivit pentru post. Lucrurile sînt ca și perfectate. În ziua următoare directorul va pleca în concediu, lăsînd însă inlocuitorilor săi dispoziții ferme cu privire la transferul subinginerului Cristea. Astfel, începînd cu 25 august, Valentin Cristea începe să semneze condica de prezență a complexului avicol, muncind efectiv în cadrul întreprinderii. Formele propriu-zise de transfer însă întîrzie, așa cum se întîmplă au rareori. Unitatea obține mai întîi o aprobare nominală din partea Direcției agricole județene, apoi emite cererea de transfer către Trustul de construcții Ilfov. La 6 septembrie se întoarce din concediu directorul Mardare, care e pus la curent cu toată situația. N-are nimic de obiectat timp de o multe săptămîni, dar între timp tînărul Cristea apucă să-și mărturisească neliniștea față de anumite lucruri petrecute în unitate, față de care ar dori să se ia măsuri. E tînăr, n-are deci prea multă experiență, nu cunoaște încă teoria stilpului care trebuie ocolit. În ziua de 30 septembrie Valentin Cristea este trimis în delegație la Buzău, pentru aprovizionarea cu ceva materiale, delegație semnată de însuși directorul Anton Mardare. Dar în aceeași zi, spre marea sa decepție, directorul află că tînărul Cristea a profitat de lipsa sa pentru a se îndrăgosti de medicul veterinar Rodica Mandache, șefă de fermă la același complex, ba mai mult, cei doi au hotărît să-și depună actele pentru căsătorie! Or, vreme de vreo șase ani, de cînd doctorița Mandache a venit la Manasia, între ea și directorul Mardare-s-au petrecut mai multe situații conflictuale, deși nu capacitatea profesională a medicului era pusă vreodată în discuție. Iar acum, în plus, și tînărul Cristea, care nici măcar n-a apucat bine să intre în unitate... Sau — iată o nouă idee măreață a tovarășului director — de fapt, tînăra transferul tot nu i-a sosit, este el cu adevărat angajatul complexului avicol?? Nu, își răspunde cu de la sine putere directorul, și în aceeași zi îi pune în vedere lui Valentin Cristea să nu-și mai bată capul cu transferul, întrucît el nu-i mai consideră necesară prezența în unitate. Peste numai trei zile, la 3 octombrie deci, sosește însă transferul cu pricina, aprobat și parafat așa cum trebuie. Valentin Cristea încearcă să-l depună, dar directorul refuză să înregistreze măcar actul oficial pomenit, după care are loc o discuție „ca între bărbați“ în care Anton Mardare rostește, ca om mai în vîrstă, atît imaginea cu stîlpul cît și refuzul său de a înțelege și a aproba deci (cine avea însă nevoie de o asemenea aprobare?!) căsătoria celor doi... Conflictul este deschis: directorul Mardare refuză, pe motiv de întîrziere(!), să primească actul de transfer, ba chiar să dispoziție portarului să nu-l mai lase pe Cristea pe poarta unității, iar Valentin Cristea rămîne pe drumuri, plecat de la T.C.I., neprimit la complexul avicol! După alte citeva zile tinerii se căsătoresc. Rodica Mandache devenind Rodica Cristea... Neavînd altă soluție, tînărul Cristea se adresează Judecătoriei Urziceni, cerînd rezolvarea pe cale legală a conflictului său de muncă. Între timp, pentru a găsi o rezolvare cît de cît onorabilă, directorul Mardare organizează la 12 noiembrie o ședință de C.O.M., care va hotărî desfacerea contractului de muncă pentru Valentin Cristea (care contract, ca să spunem lucrurilor pe nume, nici nu se întocmise vreodată!). Doi membri ai C.O.M.-ului, un veterinar și un ajutor de veterinar, își rostesc convingerea despre capacitatea profesională slabă a **mecanicului** Cristea, bineînțeles în lipsa acestuia... Aici, pînă una-alta, se încheia conflictul dintre cei doi, cu mare avantaj de partea stîlpului.

Am stat de vorbă la Urziceni cu majoritatea persoanelor implicate în vreun fel în litigiul de muncă amintit. Între ele, desigur, și cu tovarășul director Mardare, altfel, un om cu multe calități, care conduce o unitate fruntașă, bine gospodărită, premiată pînă acum de două ori pentru producțiile sale. Dinsul ne-a oferit o mulțime de explicații pentru a-și motiva comportarea, toate avînd drept numitor comun vinovăția lui Cristea și obiectivul pe care o conduce, respectiv a lui. A negat desigur rolul pe care l-a avut fata în declanșarea conflictului. A mărturisit însă directorul Mardare că tînărul subinginer este dotat cu calități și ar putea face meseria cu pricepere. În ceea ce privește nota de transfer, sosită la 3 octombrie, a susținut că era tardivă pentru a mai putea fi primită. Într-un singur loc s-a poticnit tovarășul director: atunci cînd l-am întrebat dacă dinsul consideră sau nu că a greșit cumva. A evitat cît a putut un răspuns tranșant, și ar fi fost desigur greu să facă altfel, întrucît ar fi contestat formal următoarele două evenimente, petrecute în scurtul timp de cînd Valentin Cristea a scris redacției noastre: 1) În ședința publică din 16 decembrie, Judecătoria Urziceni, prin sentința nr. 1843 : „...admite contestația formulată de petentul Cristea Valentin și dispune reîncadrarea sa în cadrul unității intimate A.E.I.C.P. Manasia, în funcția și cu retribuția avute anterior desfacerii contractului de muncă“ și 2) Biroul Comitetului orășenesc Urziceni al P.C.R., întrunit în urma examinării unui alt dosar privind litigiul de muncă împricinat, a hotărît sancționarea severă a tovarășului director Anton Mardare. Iată cum motivează însuși tovarășul Ion Nedelcu, primul secretar al comitetului de partid, această sancțiune : „Desigur, ne pare rău că a trebuit să-l sancționăm astfel pe directorul Mardare. Dinsul conduce una dintre unitățile cu cele mai bune rezultate din județ — dar sancțiunea votată a fost ca urmare a greșitei politici de cadre pe care o duce în întreprindere, cazul lui Valentin Cristea nefiind singular. Deultfel, tot el a hotărît în mod abuziv s-o sancționeze și pe Rodica Cristea, o bună șefă de fermă, fruntașă în producție, în scopul de a nu mai putea primi beneficiul meritat pentru munca depusă în tot cursul anului trecut. Și de această dată, biroul comitetului de partid l-a sfătuit să reanalizeze sancțiunea. Este păcat ca un om atît de prieepui în meserie să dea dovadă de atîta ranchiună în relațiile cu oamenii. Sperăm desigur să învețe ceva din sancțiunea primită“.

Cam asta ar fi povestea „tînărului Valentin Cristea și a directorului Anton Mardare. Justiția, după cum s-a văzut, neținînd seama de nici unul dintre argumentele transparente ale directorului numit, ci numai de evidența faptelor, a dispus reîncadrarea lui Cristea în întreprindere. Deocamdată lucrul acesta s-a făcut numai pe jumătate, directorul dispunînd acordarea unei remunerații diminuate cu vreo 700 de lei (contrar celor hotărîte în instanță!), iar Cristea luîndu-și concediul de odihnă pentru liniștirea, cît de cît, a apelor. În curînd însă cei doi vor sta din nou față în față. Să sperăm că vom auzi numai de bine !

DUMITRU GRAUR ■

O discuţie în contradictoriu despre viaţa frumoasă trăită lejer şi viaţa frumoasă pur şi simplu

„Nu lucrez, fiindcă viaţa e frumoasă lejer.“... „Aş munci, dacă mi-s-ar crea condiţii speciale.“... „Starea sănătăţii nu-mi permite.“ (Cineva chicoteşte : „Dar la circiumă şi la barbut îi permite.“) ...„Mie nevasta îmi asigură existenţa“.

— Aşa, va să zică, viaţa e frumoasă lejer. O ţi. Dar omul trebuie să şi mănînce. De unde ? — întreabă primarul.

— De unde pot să capăt şi eu cîte ceva.

Se ridică un muncitor de la Staţia de utilaj transport, poate uţel stînjenit de privirile aţintite asupra sa.

— Tovarăşi, şi eu sînt tînăr ca şi voi. Uitaţi-vă la mine : port părul ceva mai lung, îmi place să fiu modern, am şi pantaloni după tipicul cel nou, beau bere şi vin, mă duc cu fetele la cinema şi la restaurant. Mergeam şi cu ei, care mi-a fost coleg de strungărie, la cofetărie şi la film, împreună cu prietenele noastre. Numai că eu îmi vedeam şi de treabă, urmam seralul, la anul încerc la Politehnică. Îmi pare rău că prietenul meu s-a depărtat de noi, era un bun meseriaş. Am venit aici să-i spun că eu şi tovarăşii mei, care erau şi ai lui, îl aşteptăm, îl primim din nou în mijlocul nostru şi-l asigurăm că nimeni nu-i va spune o vorbă urîtă şi nu-i va jigni cu nimic.

Tînărul astfel interpelat de fostul său coleg s-a mulţat, aroganţa s-a topit şi, fără vorbă multă şi angajamente solemne, a cerut repartiţie la S.U.T. Aiţi însă o ţineau într-ale lor.

— Fu am plecat de la „23 August“ fiindcă n-aveam apă caldă să mă spăl.

Primarul izbucneşte :

— Asta-i prea de tot. Doar „23 August“ nu e o fabricuţă născută într-o baracă.

● Mămăliaă cu marmeladă

Moş Florea Velicu intervine şi el

— Sînt om bătrîn. Am luptat pentru cauza muncitorească în anii grei, cînd umblam în papuci de lemn, aveam haine ca vai de lume, mîncam mămăliuă cu marmeladă, cu gîndul că voi veţi duce o altă viaţă, o viaţă frumoasă.

Un tînăr din prima bancă, unde fuseseră aşezaţi cei optsprezece locuitori ai comunei Voluntari, puţini la număr, care se eschivau sistematic de la muncă, începe să plîngă încet. Nu e prea bărbătesc, dar cîteodată e sănătos. Altul ridică o obiecţie nu lipsită de temei.

— De cîte ori mă duceam la Oficiul forţelor de muncă mi se oferea numai să descarc cămioane sau să sap şanţuri. Nu e nici o ruşine în asta, dar ce e rău dacă vreau să am şi eu o perspectivă, să mă calific, să ajung cineva ?

— Te ajut eu să intri la I.P.R.S.-Băneasa — spuse primarul. Cunosc bine fabrica, am fost director acolo.

Şi tînărul capătă repartiţie pentru această cităţelă a electronicii. Poate, într-o bună zi, va ajunge cineva tocmai fiindcă obştea i-a întins, la timp, o mînă de ajutor.

Cristiana Ilieşcu, mamă a patru copii, după ce spune cîteva vorbe din inimă, adaugă : „Poate, pe undeva, e şi vina părinţilor“. Ştia ea care că în insăşi acea dimineaţă mama unuia din chiulangiii invitaţi în mod expres la şedinţă întrebase indignată : „De ce mi se ia pulsorul ?“ (Un pulsor, în paranteză fie zis, bine făcut, bine legat, bine hrănit, care depăşise de mult categoria muscă şi se apropia vertiginos de cea semigreu.)

Petre Şerbănescu, primar şi prim-secretar al comitetului de partid comunal, n-a ţinut un discurs pompos. Primele lui cuvinte au fost : „Eu sînt strungar în fier“ şi apoi a povestit cum el, fostul ucenic de la Griviţa, a ajuns cineva şi cum şi-a îngrijit părinţii bătrîni, care, cînd le-a venit timpul, au închis împăcaţi ochii. Nu era o istorioară moralizatoare, ci o viaţă de om, redepănată pentru uzul adepţilor vieţii lejere, care îndulceau, vorba lui Sadoveanu, la „prigoria care se lasă leganată de soare şi pluteşte sticlindu-şi penele“.

Şi astfel şedinţa — pe care am încercat s-o reconstituim aci, din relatări ulterioare, nu în litera, ci în spiritul ei — s-a transformat într-o **întîlnire**, prilej de dezbatere, în cuvinte simple, dar pasionate a unor probleme fundamentale ale existenţei sociale. Iar unul procuror care scoase din buzunar o hîrtie cu grijă împăturită, continînd, fără îndoială, o expunere docită şi argumentată, i s-a şoptit : „Puneţi hîrtia la loc, aci nu ţinem discursuri, discutăm“.

Sutele de cetăţeni prezenţi în sala căminului cultural, devenită subit neîncăpătoare, nu au fost, cum se spune, mobilizaţi ; ei au venit şi din pură curiozitate, dar mai cu seamă pentru că simţeau că aveau ceva de spus, pentru că trăiau cu intensitate viaţa obştii, se simţeau solidari, exponenţi, fie şi anonimi, ai valorilor ei morale. În microcosmosul comunei, participarea lor vie la discuţii ilustra — aşa cum releva tovarăşul Nicolae Ceauşescu la Conferinţa Naţională a partidului — rolul crescînd al „colectivelor de oameni ai muncii, al societăţii în general, în prevenirea şi combaterea încălcării legilor şi normelor de convieţuire socială, a manifestărilor ce contravin modului de muncă şi viaţă al societăţii socialiste“.

● Şocul Marelui Oraş

Mai multe întîlniri de felul celei descrise mai sus au avut loc în comuna Voluntari în ultima vreme, unele urmate de procese publice, urmărindu-se acelaşi scop educativ. Această atenţie deosebită acordată de factorii în drept, oglindeşte şi specificul acestei comune, care, după cum se fălea un hîtru, întrece cu mult în populaţie Republica San Marino şi în care găseşti cel puţin cîte un reprezentant al fiecărui sat şi oraş din ţară. Atraşi de mirajul Bucureştiului, mii de oameni au îngroşat rapid rîndurile populaţiei, care a ajuns azi la nivelul unui oraş : 37 000. Din satul lor din Bărăgan, de la gurile Dunării sau din Moldova, unii se mutau cu casă cu tot : demontau lemnăria, stîlpii de salcîm, şindrilele, geamurile, uşile, le încărcau pe remorca unui tractor şi promovau la rangul de săteni cu buletin de Bucureşti, deşi, tehnic, ei erau de Voluntari. Ei ştiau însă bine că, în orele lui bune, „35“-uă te protejează cu a treia viteză cosmică de pe rampa de lansare din Voluntari pe orbita Colentinei şi, în general, a întreprinderilor bucureştene.

— Se formă — observă preşedintele Judecătoriei sectorului 2 al Capitalei, Gheorghe Bărbulescu — o populaţie dextul de eterogenă. Oamenii nu se mai cunoşteau între ei, estompîndu-se astfel un important factor regulator, caracteristic comunelor, să le spunem obişnuite, în care sătenii se ştiu de cînd lumea, se încuscresc, se observă, îşi reglementează raporturile pe baza unor norme ancestrale de etică. La aceasta se adăuga Şocul Marelui Oraş pentru tinerii veniţi de departe şi scăpaţi de sub supravegherea părinţilor. Fără a mai pune la socoteală carenţele educative ale localnicilor, nici ei scutiţi de surprize nedorite doar pentru simplul fapt că erau ceva mai vechi în comună.

● Mahalaua de ieri şi o faţă care nu mai admite pete

Peisajul infracţional se schimba pe nesimţite. Rămîneau, deşi atenuate, diferenţele cu iz semifural. „Doi cumnaţi au lucrat pînă seara la construirea unei case aparţinînd unuia din ei. Se ajutau, cum se cuvine între cumnaţi. Dar seara, după muncă, unul i-a scos ochiul celuilalt, favorizat de nişte rude comune, oieri, în împărţirea brînzei. Un ochi pentru o puţină de brînză. „Un altul, tot localnic, se pusese pe furat metodic, exclusiv pentru nevoile gospodăriei, subtilizînd de la vecini damigene cu vişinată, scînduri, fourfeci, un transformator, o cuvertură, suporturi de flori, lemne de soliem, scule de tîmplărie, tablă galvanizată, roţile de căruţe pentru aragaz, o roabă etc. „Un copilandru s-a profilat pe furtul găinilor în stil mare (de la 17 vecini !), după ce maică-sa şi-a luat lumea în cap, fugărită de taică-su, care agita ameninţător coasa, într-un lan de porumb.

În acest context, grupurile — e drept, restrînse — de tineri trîndavi, fumînd Kent, trăind din expediente şi brutalizîndu-şi părinţii pentru a le smulge cîţiva lei cînd „afacerile“ stagnau, reprezentau un fenomen nou în viaţa acestei comunităţi pendulînd între două lumi. Deşi cel în culpă nu reprezentau decît o fracţiune infimă, o picătură într-un fluviu, nici autorităţile şi nici simplii locuitori nu puteau admite să stea cu mîinile încrucişate. Măsurile luate de ei porneau, în cuvintele documentelor Conferinţei Naţionale a partidului, ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu, „de la necesitatea ca pe primul plan să stea activitatea politico-educativă, de convingere a fiecărui cetăţean asupra răspunderii ce-i revine de a respecta neabătut legile ţării, normele de convieţuire socială, disciplina şi ordinea societăţii noastre.“ Toate acestea căpătau, în Voluntari, o dimensiune specială prin aceea că locuitorii se simţeau **prea mîndri** de noua înfăţişare a comunei pentru a admite „pete“ pe faţa ei.

Saltul este, realmente, spectaculos, deşi, firesc, nu singular în societatea noastră dinamică. Ascultaţi-l pe moş Neagu Ionescu („Sînt în poştă din 1931, am muncit 43 de ani în Voluntari şi primprejur, numai consecutiv, fără întrerupere vreau să zic : am servit clasa muncitoare 43 de ani cu scrisori şi saci de poştă, numai la valori am conlucrat“). Să vă povestească el de cîte ori, cu ani în urmă era să piară muşcat de lupi, împuşcat şi omorît pe aceste drumuri mărginaşe. „În exerciţiul funcţiunii“. Să vă sune cum îi ţiuiau la ureche cartuşele tîlharilor pitulaţi în pădurea de la Nuci şi cum l-a salvat de la pieire calul său, Cotofana cea dresată ca la circ. Odată, după o urmărire ca în Vestul sălbatic, l-a scăpat pe el şi cei 500 000 pe care-i transporta în şareta de poştă, doar... ca să nimerească, peste un ceas, în mîinile faimosului Titi a lui Rujanu şi ale bandei sale, acţiuate în jurul Morii Colentina. L-au bătut şi ei mîr, de dragul artei, fără să bănuiască nimic despre avutul ce o purta ascunsă în şaretă. Povestirile modestului poştaş, care prin cinstea sa ireproşabilă a servit realmente clasa muncitoare, cîtea ei, reînvie lumea crepusculară a Colentinei, a vechilor mahalale bucureştene, amintind involuntar, pe alocuri, tragicomicul „Cinticelor“ lui Miron Radu Paraschivescu.

S-ar putea replica : „Asta a fost cîndva...“ Dar şi pînă acum patru sau cinci ani, în asa-ziul centru al comunei se adunau broaştele ca pe malul Dunării, iar cetăţenii din fostul cartier Negroponte se obişnuiseră de mult cu ideea că într-o zi sau alta se vor trezi ca pe o insulă, înconjuraţi de apele care se revarsau periodic. În unica alimentară, cînd începea să sune a ploaie din depărtări, responsabilul ofta şi sălta în grabă pe lăzi sacii cu făină şi biscuiţi, fiindcă sîna ce va urma : după primul ropot, magazinul va fi, matematic, înundat. Ca să ajungi la şcoală sau la căminul cultural fără să te umpli de noroi cel mai sigur era să mergi călare. Asa era traiul în comuna de la porţile Bucureştiului.

● Un divorţ şi semnificaţiile sale

În ultimii ani, cum spuneam, faţa comunei s-a schimbat mult în bine. O confirmă şi avalanşa de premii şi distincţii acordate pentru realizări edilitare şi bună gospodărire, o confirmă cele 600 autoturisme în proprietate personală — „încărcătură“ superioară, proporţional, multor oraşe din ţară — o confirmă noul Supercoop, vilişoarele cochete, străzile pietruite, străjuite de brazi argintii. Toate acestea prin muncă, nu prin chiul s-au ridicat. Într-un anumit sens, Voluntari au reprezentat, în adevăr, o trambulină spre Bucureşti, dar nu spre un huzur himeric, ci spre industriile Capitalei. Într-un asemenea context şi în climatul social-politic socialiste, nu putea fi admisă cea mai mică încălcare a normelor şi principiilor generale ale orînduirii noastre. Pentru explicarea acestui adevăr simplu, dar fundamental, judecătorii sectorului 2, în colaborare cu primarul, cu miliţia şi organizaţiile obşteşti, au avut numeroase convorbiri cu „tineri-problemă“ şi cu părinţii lor, au întreprins acţiuni susţinute, bazate, în esenţă, pe munca de convingere asupra cărcia a atras atenţia cu atîta pregnanţă tovarăşul Nicolae Ceauşescu la Conferinţa Naţională a partidului.

— Rezultatele sînt foarte încurajatoare — subliniază preşedintele Gheorghe Bărbulescu. Chiar şi puţinii tineri care se eschivau de la muncă s-au încadrat, în special după ultima întîlnire, din decembrie, infracţiunile s-au redus amitiori, pe scurt, **prevenirea** şi-a dat roadele. Firesie, niciodată nu ne putem declara pe deplin mulţumiţi şi-i dau dreptate, în această privinţă, şefului postului de miliţie, maiorul Gheorghe Dobre, obligat prin profesiune să fie un veşnic nemulţumit. Ceea ce nu înseamnă că trebuie subapreciată eficienţa activităţii politico-educative desfăşurate aci.

Uneori, în chip ciudat, chiar şi inevitabilele eşecuri pot fi pilduitoare. Povesteşte bătrînul mecanic Ion Ceară

— Tînărul de care vă vorbesc se lăsa întreţinut de nevastă. Îi spun, pe jumătate în glumă, pe jumătate în serios : „Să admitem că nu e nimic că nu munceşti. La urma urmei, trebuie să vadă careva şi de gospodărie. Dar pînă vine nevasta de la lucru speli tu copilul, stringi paturile, freci duşumeaua, faci tu pe gospodina ?“ Omul răspunde : „Nu.“ Soţia lui izbucneşte în plîns. „Iar eu mă scol de cu noaptea ca să-i spăl şi să-i calc cămăşile, că dumnealui vrea să fie prezentabil, îi stă bine albul. Şi eu nu-mi văd capul de treabă, acasă şi la serviciu.“

— Şi cum s-au rezolvat, pînă la urmă, lucrurile, nea Ceară ?

— Nicicum. Nevasta dă divorţ. Dacă te gîndeşti bine, şi asta-i un fel de rezolvare. Semn că nu mai ţine viaţa lejeră.

LIONEL NIŢESCU ■

Mă numesc **Eufrosina Stere**, domiciliez în Slobozia, strada Matei Basarab nr. 155 și vă scriu următoarele: sînt în vîrstă de 94 de ani, sînt suferindă, vederea am pierdut-o aproape în întregime, cu greu mai pot desluși cifrele din jur. În 1916 soțul meu a murit pe front, iar eu am rămas văduvă și am crescut cu greu, singură, cei patru copii cu care m-a lăsat cînd a plecat în război, trei băieți — Teodor, Dumitru, Pavel — și o fată. În ultimul război mondial fiul meu Teodor a căzut la datorie și după aceea mi-a murit și fata. Acum șapte ani, Dumitru, fiul cel mare, cu care am locuit tot timpul împreună și care mi-a purtat în permanență de grijă, a decedat și el. De șapte ani de zile îmi duc din ce în ce mai greu bătrînețea și amarul singură. Unicul meu fiu în viață, Pavel, domiciliat în Cimpulung, strada Negru Vodă nr. 164 bis, apartamentul 15, de la care toată viața nu am primit nici măcar o pereche de ciorapi sau o basma, nu vrea să mai știe nimic de mine, nici chiar acum, cînd nu-l mai am decît pe el. Mi-au spus vecinii că din cînd în cînd l-au mai zărit prin Slobozia, dar mie de casă în care a crescut nu mi-a mai deschis-o de la moartea fratelui său Dumitru. Zice că s-a supărat pentru că după moartea lui Dumitru n-am vrut să vînd casa în care m-am zbuciumat de i-am crescut pe toți patru și să-i dău lui toți banii. Am fost nevoită ca în urma unei scrisori pe care mi-a trimis-o din Cimpulung, prin care mă soma să mă retrag în bucătărie, ca să poată vinde casa, socotindu-se proprietar direct, să ajung să mă judec cu el. Instanța din Slobozia nu i-a dat cîștig de cauză. Este adevărat că am pierdut dar pentru o bătrînă neputincioasă ca mine, care sînt nevoită să plătesc orice ajutor ce mi se dă, chiar și fiecare cană de apă care mi se aduce, este nespus de greu. Doresc din toată inima și aș ierta totul ca măcar această cană de apă să-mi fie dată de mîinile băiatului meu. Oare a uitat toate sacrificiile pe care le-am făcut și pentru el? Apelez acum la dumneavoastră, poate astfel se va îndupleca să vină să mă vadă, deși la toate scrisorile pe care i le-am trimis n-a dat nici un semn de viață. Paulică, băiatul mumei, m-a uitat... Vă rog din toată inima să nu vă supărați că v-am deranjat, dar poate că în felul ăsta dați o mînă de ajutor unei bătrîne care se chinuie deși mai are pe lume un băiat, cu rostul lui, dar care nu vrea să mai știe nimic de mama lui. Vă mulțumesc.

N.R. — Ca să fim sinceri, scrisoarea ni s-a părut în primul moment incredibilă; apoi ne-am gîndit la o farsă de prost gust. Luînd legătura însă telefonic cu tovarășul Orășanu, vicepreședinte al Consiliului popular al orașului Slobozia, și cu tovarășa Serghiuță, lucrătoare la același consiliu, am aflat că, din păcate, situația descrisă în scrisoarea de mai sus SE CONFIRMĂ.

În spiritul eticii și echității socialiste, vă rog să publicați acest răspuns, referitor la articolul apărut în revista FLACĂRA din 14 aprilie 1977, intitulat „Certificate medicale pentru bolnavi de ocazie", semnat de tovarășa Cici Iordache. Mă numesc **Ioan Nicolau** și lucrez ca inspector principal învățămînt la U.J.C.M. Ilfov. În articolul amintit am fost acuzat că: 1. **Simulînd** simptomele unei trecute maladii, ulcer, mi s-a eliberat fără temei certificatul medical M.M. 1769 nr. 09142 pe perioada 17—26 martie. În urma examenului medical și anchetei făcute după apariția articolului de către o comisie de expertiză medicală constituită din prof. dr. Nicolae Ursea, șef de clinică medicală, prof. dr. Emanoil Popescu, șef clinică medicală, și dr. Florin Alexe, medic primar chirurg, s-a stabilit că certificatul medical respectiv a fost acordat **corect**, plătindu-mi-se drepturile cuvenite. 2. În legătură cu litigiul de muncă, e vorba nu de pretinderea unei clase de retribuire în plus, cum se spune în articol, ci de faptul că, citez din sentința civilă nr. 2167 a Judecătoriei sectorului 1 București: „...petiționarul (eu — n.n.) a fost prejudiciat prin aceea că retribuția i-a fost stabilită conform cl. 22 bază, deși între timp cîștigase trei gradații pe care intimata (instituția — n.n.) nu i le-a respectat". În consecință, citez din aceeași sentință: „...apreciind că măsura luată de unitate este nelegală... obligă pe unitatea U.J.C.M. Ilfov să mențină încadrarea lui Nicolau Ioan la cl. 22 gradația III". Cît privește „minima rezistență" este un calificativ atribuit pe nedrept activității mele întrucît în ultimii ani munca mea a fost apreciată oficial prin calificativele de „Bine" și „Foarte bine".

Din partea Consiliului popular al județului Galați:

Urmare sesizării adresate redacției revistei FLACĂRA de către **Filip Tinca**, privind refuzul eliberării unei butelii aragaz, pentru care comitetul de întreprindere a avizat favorabil, vă informăm: conform indicației M.C.L. transmise prin circulara nr. 8/13201 din 26 noiembrie 1976, buteliile pentru gaze lichefiate sînt asigurate în exclusivitate pentru beneficiarii de apartamente noi care nu dispun de instalații de gaze naturale la bucătării și coș de fum, criteriile de repartizare care au fost cu strictețe respectate. Analizîndu-se și verificîndu-se la fața locului situația tov. Filip Tinca și constatîndu-se că este un caz cu totul deosebit, cererea a fost soluționată favorabil, aflîndu-se în prezent în posesia butelei solicitate.

Într-una din zilele trecute, trecînd pe strada Nuferilor, privirea mi-a fost surprinsă de o statuie masivă reprezentîndu-l pe marele nostru dramaturg I.L. Caragiale, într-o mică curte, înghesuită între ziduri. Chiar dacă această statuie este amplasată în vecinătatea patriotului nostre edituri „Cartea Românească" și a librăriei acesteia, socotesc că s-ar putea totuși găsi un alt loc, pentru ca această statuie să poată fi admirată așa cum se cuvine. Ca ieșean de obîrșie, am făcut imediat legătura cu statuia lui Vasile Alecsandri care este amplasată la Iași la loc de cinste, în fața Teatrului Național din localitate. Cred că și în cazul statuii lui Caragiale, cei în drept pot găsi o soluție de amplasare mai fericită decît cea actuală (**N. Miclescu**).

După apariția articolului „Un anunț nu tocmai hazliu: Confecționăm cojoace cu (pe) pielea clientului" apărut în revista FLACĂRA, Neagu Petre, colocatar cu subsemnata în Sinaia, strada Prahovei, nr. 22 — a început să care cu mașina lui Piticaș materialele ce le au în diverse ascunzători. Organele de miliție nu au făcut nici o percheziție, nimeni nu se interesează de unde are Piticaș mașina, din ce plătește șoferul și benzina etc. În plus, crezînd că eu sînt cea care a făcut sesizarea către redacție, au început să-mi facă necazuri, susținînd că eu sînt cea care le-a adus reporterul dumneavoastră pe cap (**Elena Caraion**).

Și, în legătură cu același articol din FLACĂRA, nr. 51:

Mă numesc S.C. și sînt ospătar la restaurantul „G" din Capitală. În luna septembrie 1975, cînd lucram la restaurantul „F", s-a prezentat la mine Neagu Petre care mi-a promis că-mi poate confecționa un cojoc în schimbul sumei de 3 500 lei. În aceeași zi, de față fiind colega mea B.M., am adus de acasă suma de 2 000 lei pe care i-am înmînat-o lui Neagu Petre sub formă de aconto. Respectivul „meseriaș", deși mi-a promis că-mi aduce cojocul peste 10 zile, a dispărut o perioadă îndelungată, reapărînd în localul restaurantului abia în luna decembrie 1976 cînd m-a rugat să-l iert de întîrziere. Am profitat de acel moment, obligîndu-l să-mi dea un bon de mînă prin care să confirme primirea celor 2 000 lei din partea subsemnatei, bon în a cărui posesie mă aflu. Numitul Neagu Petru mi-a promis din nou că-mi aduce cojocul peste 2—3 zile, pentru ca să dispară și să aflu de el citind revista dumneavoastră. Îmi permit să vă rog să-mi acordați sprijinul dv. în a determina organele în drept să-l oblige pe Neagu Petre la restituirea sumei de 2 000 lei. Vă mai rog să mă credeți că voi ști cum trebuie să procedez în viitor cu astfel de escroci și totodată vă rog să nu-mi dați numele complet în revistă (**S.C.**, Bd. Păcii nr. 35, bloc 4, sc. 1, et. 10, apartamentul 41, București).

În prestigioasa emisiune „Antena vă aparține", a televiziunii, poezia „O stea se deschide" recitată de o poetesă cu numele Deheleanu... (jud. Sălaj) nu îi aparține, așa cum scria pe ecran („versuri proprii"), ea aparținîndu-mi și fiind publicată în luna iulie 1977 în România literară. Pentru a vă convinge de acest adevăr, vă trimit colajul cu poezia mai sus numită. Consider că un astfel de gest este incompatibil cu etica unui scriitor, substituirea sa, în cadrul unei emisiuni de mare audiție fiind un act condamnabil. Prin urmare atragem atenția asupra acestei fapte. (**Eugen Evu**)

În cursul anului 1974, conducerea I.C.S. Alimentația Publică — Galați, a achiziționat de la București de la fabrica STIREX cîteva mii de pahare „cracate" și altele, ce au fost repartizate restaurantului „Universității" de pe strada Republicii, unitate nou înființată. Din cauza unor defecte de fabricație, paharele nu au putut fi folosite nici măcar în proporție de 30%. Întrucît conducerea nu a recunoscut că a achiziționat pahare fără un control riguros al calității, suma a fost imputată personalului unității, deși șeful nostru de unitate a făcut mai multe referate, propunînd casarea acestor pahare. În decurs de 2 ani, colectivul acestei unități a suportat imputații de 40 000 lei. Sîntem 26 de lucrători în acest colectiv care suferă pentru că direcția nu-l are la inimă pe șeful nostru de unitate. La ultimul inventar din iulie 1977 am fost puși să plătim circa 1 500 de pahare a 12 lei bucata, deci încă 18 000 lei, pe lîngă cei 40 000 plătiți anterior; reținerile se fac din decembrie. În numele celor 26 de lucrători ai acestei unități, vă rog să publicați aceste rînduri (**Aneta Popovici**).

Mă numesc **Ion Moroșanu**, locuiesc în satul Ciulnița, comuna Secuieni, județul Bacău. La 1 septembrie anul trecut mi-am înscris băiatul, Moroșanu Ion, la Liceul industrial nr. 8 din Galați, încheind contract cu conducerea liceului. În două rînduri băiatului i s-au furat pachetele cu mîncare pe care i le-am trimis, precum și unele articole de lenjerie corporală, două pulovere, căciula, ceasul etc. Dacă eu am înțeles să respect clauzele contractului, cum înțelege conducerea liceului să organizeze viața în internat a copiilor? Dulapurile în care elevii își păstrează lucrurile sînt stricate, în dormitoare intră oricine vrea. Din aceste cauze, mai multor elevi li s-au furat diverse lucruri, fapt ce se poate constata dintr-o cercetare la fața locului. Copilul meu a spus asta pedagogului, iar acesta i-a răspuns: „bine v-a făcut". Nu este un răspuns prea pedagogic. Și ca părinte al unuia din cei peste 1 000 elevi ai școlii, cred că trebuie întreprins ceva pentru a înceta această stare de lucruri.

Locatarii din blocul 27, strada Reconstrucției nr. 4, sectorul 4, vă aducem la cunoștință următoarele: din cauza temperaturii scăzute din apartamentele de locuit, +14C, sîntem expuși atît noi, cei maturi, cît și copiii noștri la răceli ce duc la lipsa de la locul de muncă sau școală. Cu toate apelurile noastre către Dispeceratul punctului de termoficare Titan din bd. Muncii nr. 96, cît și către Corpul întreprinderilor de gospodăriri comunale din strada Cavafii Vechi nr. 15, problema căldurii a rămas nesoluționată, fapt ce ne face să ne adresăm și revistei FLACĂRA, cu rugămintea de a publica aceste rînduri. Menționăm că locatari din blocuri ale unor cartiere învecinate noua, din cauza temperaturii ridicate sînt obligați să stea cu ferestrele deschise, iar noua, repet, ni se asigură maximum 14°—15°C (**scrisoarea este semnată de un număr de 16 familii**).

Mă numesc **Justian Locusteanu** și locuiesc în București, pe șoseaua Pantelimon, nr. 258, blocul 47, apartamentul 217, sectorul 3. În baza Legii nr. 4/1973 și a H.C.M. nr. 880/1973 am contractat cu I.C.V.L. București construirea unui apartament cu trei camere, termen de livrare fiind 1 august 1976. Acest apartament mi s-a livrat cu 6 luni mai tîrziu, la 6 februarie 1977. Deși în Articolul 16 din H.C.M. 880/16 iulie 1973 se precizează următoarele: „În cazul neprezentării locuinței la termenul stabilit prin contractul de construire, unitatea contractantă fiind de drept în întîrziere, va plăti pe fiecare zi de întîrziere o penalizare calculată la prețul locuinței prevăzut în contract, astfel: de 0,03% pentru zilele din primele două luni de depășire, de 0,04% pentru zilele din luna a treia de depășire și de 0,05% pentru zilele care depășesc termenul de trei luni. Penalizările stabilite potrivit alineiatului precedent vor fi recuperate de la unitățile sau persoanele vinovate de neprezentarea în termen a locuințelor", deși a trecut mai bine de un an de zile, I.C.V.L. nu a întreprins nimic pentru respectarea acestor prevederi legale. Oare de ce I.C.V.L. nu respectă legea cu aceeași promptitudine cu care știe să încaseze ratele lunare?

Sîntem mai mulți locuitori din orașul Petroșani, județul Hunedoara, din zona străzii Karl Marx locuind circa 4000 de oameni. Prin desființarea pasarelei ce făcea legătura cu orașul, ne-am trezit izolați de rest, avînd greutăți în ceea ce privește transportul în comun, și mai ales în ceea ce privește comunicările telefonice. Am fost în audiență la diverse foruri, rugînd să ni se instaleze un telefon public în fața Alimentarei sau în fața magazinului C.L.F. de pe strada Karl Marx. Spitalul se află la celălalt capăt al orașului, pînă solicităm salvarea starea bolnavului se poate agrava. Deși centrala P.T.T. s-a mărit cu un număr de 1 000 de numere, pentru locuitorii cartierului nostru nu s-a adus nici o îmbunătățire în acest sens (scrisoarea este semnată de **Petru Munteanu, împreună cu 6 locuitori**).

Mă numesc **Verginica Iliuță**, din comuna Ostroveni, județul Dolj. Lucrez la I.C.S. Alimentația Publică Craiova din 1968 și pînă în prezent. Am dat examen de vînzătoare din anul 1975, cu tovarășul director Vlădoiu și tovarășul Dima. La cîteva zile după examen am fost chemată de către tovarășa Ciugulitu să-mi dea retribuție pentru primirea deciziei de vînzătoare, deci am fost promovată la examen, dar cînd m-am prezentat după 3—4 zile, mi s-a spus că nu mi se găsește lucrarea de examen. În fața comisiei de examinare s-au prezentat șapte fete, unele au reușit, altele nu, dar vreau să vă arăt că toate lucrările sînt anexate la dosar, dar a mea nu se găsește deloc, cu toate că după examen, repet, am fost anunțată să merg să-mi iau decizia. Deși direcția mi-a promis că situația mea se va rezolva, nu s-a făcut nimic nici pînă în ziua de astăzi.

Întreprinderea de stofe ARGEȘANA, Pitești: Referitor la articolul „Noi ne facem datoria, dar să și-o facă și controlorii de calitate de la unele întreprinderi cu care colaborăm", publicat în revista FLACĂRA nr. 51 din 1977, vă comunicăm următoarele: I. S. ARGEȘANA-Pitești colaborează de multă vreme cu I. C. Vaslui și relațiile statornicite între aceste două mari întreprinderi au presupus întotdeauna un spirit tovarășesc de întrajutorare reciprocă, colegială. Astfel, atunci cînd ARGEȘANA a livrat acestui beneficiar stofe care au prezentat anumite defecte de calitate, noi am fost imediat sesizați — fapt ce ne-a determinat să luăm măsuri operative de înlăturare a lipsurilor constatate. Dar situația prezentată în articolul amintit contravine spiritului colegial despre care vorbeam și iată de ce: se spune în articol că am fost „bombardați" cu reclamații și sesizări ale conducerii I. C. Vaslui. Este adevărat, aceasta s-a întîmplat și de fiecare dată am fost receptivi la criticile aduse. Dar este la fel de adevărat că din martie 1977 pe adresa întreprinderii noastre nu a mai sosit de la I. C. Vaslui nici o sesizare (nici măcar telefonică) privind calitatea produselor noastre. Aceasta, desigur, nu înseamnă că excludem posibilitatea ca în lotul de stofă la care se referă articolul să fi existat și unele defecte de calitate nesemnalate de noi. Era însă de datoria beneficiarului ca încă de la recepția mărfii să sesizeze toate acestea, așa cum se prevede, dealtfel, în STAS și în Legea nr. 7/1977 privind calitatea produselor... Asigurăm pe această cale pe beneficiarii noștri că valorificăm permanent informațiile privind calitatea, că am luat și vom lua în continuare măsuri pentru îmbunătățirea calității produselor noastre".

A trecut mult timp de cînd am avut și eu un caz, relatat în revista „Flacăra" sub titlul „Un om nu e un petic de birtie". Astăzi, cînd Florinel, a cărui viață fusese pusă în pericol de situația mea, a împlinit trei luni, vreau să vă aduc mulțumiri pentru ceea ce a făcut revista pentru mine, ajutindu-mă să mă reîncadrez și să redevin om. Muncesc lîngă foștele mele colege la Filatura de lînă din Buzău, unde sînt privită cu înțelegere și omenie. Florin e bine și crește. Voi rămîne toată viața recunoscătoare pentru interesul și sufletul pe care l-ați depus în rezolvarea cazului meu (**Aurelia Istrate**, Buzău)

Nota redacției: Tovarășă Istrate, firește, emoționantele dv. rînduri ne-au prilejuit o deosebită satisfacție. Dar noi nu ne-am făcut decît datoria. Mulțumirile dv. trebuie adresate în primul rînd Comitetului județean de partid Buzău, care, la sesizarea noastră, a înțeles pe dată gravitatea situației, intervenind imediat pentru restabilirea adevărului.

● **Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 16—13 iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.**

● **„FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.**

Poșta redacției

■ **Ilarie Jidoi** — Moneasa, Arad. Nu mai aveți dreptul să vă susțineți examenul de definitivat, întrucît, conform prevederilor art. 239 din Statutul personalului didactic, erați obligat să dați acest examen pînă în anul 1970, cînd a fost organizată o sesiune de lichidare pentru toate cadrele care nu obținuseră examenul de definitivare pînă în luna aprilie 1970.

■ **Aurel Dănilă** — Pașcani. Am fost informați că vi s-a aprobat de către I.M.M.R. Pașcani transferul în interesul serviciului la I.T.P. Pașcani.

■ **Ioan Nițu** — București. Vi s-a soluționat favorabil situația locativă, în sensul că vi s-a atribuit un apartament cu două camere în blocul E, strada Tunsu Petre, sectorul 6.

■ **Vasile Moraru** — Bîrlad. Intervenind pentru dv. la forul competent, am fost informați că ați primit butelie de aragaz de la I.R.B.

■ **Ion Lungescu** — Timișoara. La pensiile de asigurări sociale de stat și asistență socială nu se restituie contribuția de 2% celor care beneficiază de pensie suplimentară. În cazul în care prin luarea în considerare a timpului cît după pensionare ați plătit contribuția de 2% vi se cuvine în condițiile noii legi, un procent de calcul mai mare, puteți solicita organelor de pensii în evidența cărora sînteți calcularea pensiei suplimentare pe baza noului procent.

■ **Aurel Nedelcu** — București. Doctorului Constantin Băcanu îi puteți telefona la numărul 50 66 23.

MARGA NEDELEA ■

ÎNTRE CLASIC ȘI BAROC

Venus din Milo

2.

Vaticanul a primit acum trei secole, mai exact în 1680, din partea călugărilor unei mînăstiri o cerere solemnă de canonizare a lui Don Miguel de Manara, mai cunoscut sub numele de Don Juan. Cine era acest Don Miguel, concetățean al legendarului „seducător din Sevilla" ? În tinerețe, asistînd la o reprezentație cu **Burlador** a ieșit de la teatru declarînd : „Voi fi Don Juan" ! Și s-a ținut de cuvînt, egalîndu-și și chiar întrecîndu-și modelul. Apoi a căzut pradă halucinațiilor și s-a hotărît să-și expieze aventurile, a fondat ospicii și a ajuns în fruntea unei mînăstiri, ținînd la zi lista daniilor așa cum odinioară ținea o contabilitate scrupuloasă a victimelor... După zece ani de anchetă, i s-a acordat lui Don Miguel titlul de Venerabil, primul grad sanctificator înainte de beatificare. Mai recent, am auzit că ar fi fost pusă din nou pe rol canonizarea lui Don Miguel. În fond, la bătrînețe Casanova își făcuse printre cunoscuți reputație de filosof. De ce n-ar fi un asemenea „filosof" amestecat și printre sfinți ? Deși, poate că Sfîntul Scaun ar fi trebuit să înceapă această delicată operație cu Filippo Lippi, cunoscutul pictor florentin despre care Vasari povestește că în timp ce lucra la un tablou comandat de mînăstirea Santa Margherita s-a îndrăgostit de o fată ce aștepta să devină călugăriță și a pictat-o într-unul din personajele din jurul Sfintei Fecioare, după care a răpit-o. Dealtfel, nu e o noutate faptul că, sub ocrotirea legendei, pictorii din Renaștere au umplut cerul cu femei pe care le-au iubit.

Dincolo de ironia situației, există și un adevăr serios. Într-o istorie a dragostei figurează nu numai lucruri sublime, ci și unele penibile. La Arcachon, unde venea să-și petreacă vacanțele, D'Annunzio trimitea în fiecare zi zece telegrame la zece adrese diferite, cu aceeași formulă finală : „Ești singura. Gabriele"... Poate că dragostea ar trebui apărată în primul rînd împotriva celor care au disprețuit-o transformînd-o într-un joc fără semnificație, căci într-o asemenea situație ea nu mai are nici o speranță ; mai mult decît o „suferință reciprocă", după expresia lui Proust, devine o zădărnicie reciprocă.

În privința asta, n-avem de ce să căutăm o morală la grecii antici. Alcibiade, cu trufia seducătorului, nu s-a sfiit să-și reprezinte pe scutul său de aur un Eros cu fulgerul în mînă. Și Afrodita însăși n-a fost un exemplu de fidelitate. Dar dacă dăm iubirii un sens mai larg, de participare a inimii la frumusețea lumii, **Venus din Milo** este ea însăși o dovadă că grecii au limitat partea zeilor, așa cum, în povestea lui Ulise, au limitat partea mării. Afrodita e frumoasă abia în clipa cînd ieșind din mare, pe nisip, are un trup.

Istoria artei ne vorbește de desenul lui Rafael, de culoarea lui Rubens, de umbrele lui Rembrandt și uită să ne vorbească despre fericire ; sau despre ceea ce au căutat în fond cu toții, pentru că nu-mi închipui că arta și-a urmat drumul cu atîta încăpățînare numai pentru a da cîștig de cauză desenului sau culorii. Și n-ar trebui, poate, să uităm că unul din rosturile artei este același ca al iubirii. De a împuțina singurătatea. Mă tentează o istorie etică a artei și, fără îndoială, într-o asemenea istorie n-am putea neglija faptul că adevărata libertate în fața cerului n-a cîștigat-o Nietzsche, „ucigașul lui Dumnezeu", ci primul sculptor grec care, sculptînd-o pe Afrodita, s-a hotărît să-i dea frumusețea unei femei. Și că țărmul însuși numește, de fapt, o morală.

Iată, dragostea mea pentru lumină și pentru plajele calde găsește din nou motive să strălucească. Trec din nou pe nisipul unde am stat altădată la soare, undeva între amintiri și speranțe, sub o lumină orbitoare și victorioasă și nimic nu mă mai împiedică să-mi imaginez că pe trupul de marmură sînt urme de sare și picături de apă care abia se usucă.

Dar spunînd asta, de fapt, nu mă mai gîndesc la **Venus din Milo**, ci la **Afrodita din Cnid**. Praxiteles a întîlnit-o pe Afrodita cînd ea părăsise Olimpul și începuse să iubească viața, știind ca și noi că e singura adevărată. Frumusețea ? Da, desigur, frumusețea. Grecii n-au uitat nici o clipă că ei înșiși au aranjat lucrurile în așa fel încît trei zeițe să apeleze la judecata unui cioban pentru a hotărî care dintre ele e cea mai frumoasă ; și tot ei n-au ezitat să stea zece ani sub zidurile Troiei cînd au fost frustrați de frumusețe... Dar e greu să surizi pînă la capăt. La un moment dat trebuiau și ei să descopere că frumusețea singură nu e deajuns artei și că zeii cei mai apropiați sînt cei care recunosc că și ei sînt muritori, și ei au făcut greșeli, și ei au melancolii, și ei iubesc viața... Atunci cei vechi și-au reamintit că Afrodita este și zeița iubirii. Și sub liniștea marmurei a început să zvicnească o inimă... Iluzie ? Poate. În cazul acesta, iată-mă visînd sub zidurile Troiei altceva decît grecii... Ceasurile pline de soare cînd am înțeles că se poate vorbi despre fericire cu ajutorul unui țărm, al nisipului fierbinte și al mării, dar că frumusețea nu se naște din spuma mării, ci din hotărîrea de a pune și marea și nisipul și lumina în slujba inimii unui om... cînd e limpede că fericirea e o problemă mai complicată decît și-au închipuit cei care au vrut s-o rezolve exclusiv prin Frumusețe... cînd nisipul ar putea fi nisipul dintr-un deșert, dar nu este, ceva îl salvează de această rătăcire și construiește cu ajutorul lui, al luminii și al apei o oră care va muri și un criteriu invulnerabil... Dacă ne caracterizează ceea ce căutăm în viață, ne caracterizează și ceea ce iubim din ea. Și dacă am învățat ceva de la statuile grecești, asta am învățat. Să consider o eroare frumusețea despărțită de dragoste, să cred numai în piramidele care nu duc spre cer, ci spre ceea ce face pămîntul să înflorească, și în arta care nu caută argumente în favoarea îndoielilor, ci dovezi în favoarea recunoștinței. Și să-mi spun că, trebuind să alegem în viață, cel puțin să alegem ceea ce ne înalță ; orgoliul de a o iubi fără măsură.

OCTAVIAN PALER ■

CARTEA DE ARTĂ

Naivii prin ei înșiși

O foarte frumoasă tipăritură, scoasă spre sfîrșitul anului trecut de Editura Meridiane — **Pictura naivă iugoslavă** — vine în întîmpinarea interesului unui public mare pentru acest fel de creație plastică, pentru producția artiștilor iugoslavi, în special. Lumea știe o seamă de lucruri despre școala pictorilor populari din Hlebine, familia Generalić e cunoscută cel mai bine, oamenii informați comentează în fel și chip cursul artei naive la aucțiunile unor vestite galerii europene și de pe aiurea, nu se află cititor de cărți ori publicații de artă care să n-aibă un punct de vedere asupra chestiunii, profesioniștii manifestă anume iritare în conversațiile ce ating problema expresiei naive. Textul lui Nebojša Tomašević, scris pentru editura românească și care toarnă într-un număr redus de pagini ideile unui tom de referință al aceluiași autor — „Naivii prin ei înșiși" — face, după opinia noastră, cea mai convingătoare demonstrație a puterilor și înțelesurilor operei naive. Meritul principal al scrisului lui Tomašević este proprietatea. Despre naivi se scrie de la o vreme mult, cărți despre tot solul de imitatori apar pe întrecute în toate țările, se publică studii care tind să facă din lucrul unor cuconițe însingurate fapt de căpătîi în simțirea artistică a veacului, în fine, destule cărți sînt de necitit din pricina sublimei neînțelegeri din care sînt croite. Criticul iugoslav socotește pe bună dreptate că „spontaneitatea, umanismul, libertatea (necunoașterea sau nerespectarea regulilor)" sînt trăsăturile fundamentale ale artei naive. El ia în discuție atît filosofia din care pleacă opera naivă cît și filosofia publicului căruia i se adresează. Avem de-a face cu o pictură unde frumusețea vieții e spusă cu o copleșitoare sinceritate, unde nici un adevăr nu stă pitit, în folosul numai al cîtorva. Literatura critică dedicată „miracolului", „mișcării", „fenomenului" sau cum vom voi să-i zicem, e datoare să aibă acea limpezime care s-o facă accesibilă **și creatorilor înșiși**. Nebojša Tomašević vorbește cu măsurată mîndrie despre artiștii naivi ai Iugoslaviei fără să piardă din vedere niciodată că ei sînt, în majoritatea cazurilor, țărani, oameni cu școală puțină oricum, care au ajuns la șevalet pe niște drumuri drepte și tîrzii, din preaplinul unei visări. Ei sînt oameni care visează feeric tot ce le apare în cale și de aici armonia misterioasă a unor imagini care, altfel, ne apar extrem de familiare. Într-o excepțională prefață — Bunul sălbatic în cetate — Modest Morariu transcrie cîteva minunate cuvinte ale lui Montaigne născute din reverla primitivității, a naivității de la începuturile lumii : „Ei sînt sălbatici, tot astfel cum noi numim sălbatice poamele pe care le rodește firea de la sine, în mersul său obișnuit... Am încărcat într-atîta frumusețea și bogăția făuririlor ei cu născocirile noastre încît am înăbușit-o cu totul". „Tipologic, scrie Modest Morariu, artistul naiv este un romantic în măsura în care afectul domină intelectul și un naiv în sensul în care definea acest concept Schiller, adică natural, fundamental realist, în opoziție cu sentimentalul care exprimă o atitudine conflictuală între real și ideal".

Se înțelege că avem multe motive să privim cu înțeleaptă rezervă atît ivirea unor mulțimi de artiști naivi cît și profesionalizarea grăbită a acestora. Cînd dulcea candoare devine lucru negociabil pe bani grei, ea se transformă repede, mîna pictorului începe să se strice, producția manieristă sporește. Se află chiar și în cartea lui Tomašević unele pilde de deturnare a naivității (Naumovski, Lacković, urmașii, imitatorii lui Generalić). Un fapt : la una din recentele licitații ale Galeriei Ketterer din München, o lucrare a lui Ivan Generalić s-a vîndut cu 14 000 mărci. Existînd asemenea situații, e firesc să înregistrăm apariția a sumedenie de „pictori naivi" pe tot cuprinsul Europei. Oricum, școala iugoslavă, la începuturile ei mai cu seamă, a dat un mare exemplu de frumusețe omenească, onestă — întîmplare care a fost, între altele, prilejul tulburării spre mai clar a apelor în pictura europeană a ultimelor decenii.

Lăudînd lucrul Editurii Meridiane, nutrim speranța de a vedea în librării o carte despre bunii noștri meșteri naivi, la drept vorbind prea puțin cunoscuți de lume.

TUDOR OCTAVIAN ■

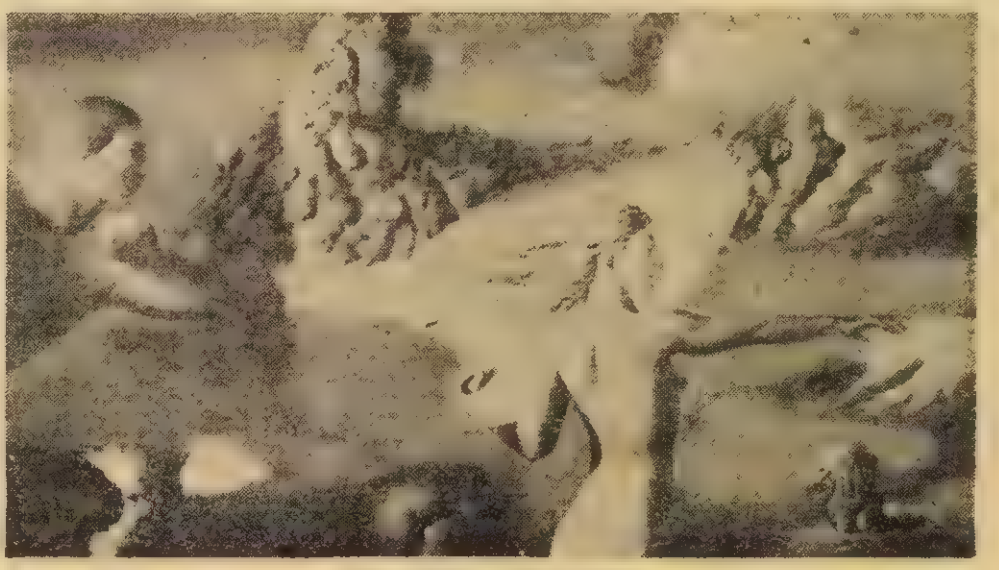

SABIN BALAȘA : Mirajul realului

O SCRISOARE PE ADRESA REDACȚIEI

Marinarii preferă liniștea furtunilor

Mircea Novac (autointitulat reporter maritim) face o călătorie pe cargoul „Brașov" consemnîndu-și însemnările în volumul **Delfinii sudului**, apărut în Editura „Ion Creangă" în anul 1976. O carte plină de greșeli și de exagerări care ar fi trecut poate fără replică (errare humanum est), dacă nu ar fi fost urmată de un nou volum apărut în 1977 sub egida Editurii „Albatros", intitulat **Polar la ecuator**, scris în urma unei călătorii „de documentare" întreprinse pe nava colectoare „Polar" și pe alte cîteva trauțere din flota de pescuit oceanic. Perseverare diabolicum. O perseverență demnă de cauze mai bune. Am să spicuiesc cîteva din „perlele" cărții **Polar la ecuator** pe care o am la îndemînă în călătoria în care sînt plecat.

Ajuns la Tulcea, portul de plecare, în fața navei cu care urma să plece în voiaj, autorul i-a „admirat înălțimea, de la chilă la catarg" (pag. 5), lucru posibil, zic eu, ori prin punerea la dispoziție către autoritățile portuare a unui costum de scafandru cu ajutorul căruia să o ia cu admiratul, gospodărește, de la chilă (care, nu avem ce-i face, e sub apă), ori prin urcarea navei pe o cală, lucru de care Tulcea (încă) nu dispune.

Întîlnirea cu comandantul este inedită : „Cîți ani aveți ? — Douăzeci și opt ! dar să știți că în subordine am oameni mai tineri și chiar mai bătrîni decît mine" (pag. 6). Găselnița mi se pare formidabilă. Auziți, mai tineri chiar și mai bătrîni !

La plecare „vaporul aluneca încet pe apa încrețită de valuri, liniștită a Dunării". Noțiunile se resping : ori încrețită de valuri, ori liniștită.

Cartul din mașină urmărește „funcționarea continuă a celor 400 parametri ai motoarelor" (pag. 9). Parametrii se obțin ori sînt atinși, ei, săracii, nu funcționează.

Dialog al autorului cu ofițerul II maritim : „— Dar unde sîntem de e atîta liniște ? — Ieșim din strîmtoarea Dardanele. — Am trecut de Bosfor, de Marea Minecii ? — Desigur" (pag. 15). Consider că și un elev din clasa a VII-a, corigent la geografie, cunoaște că între Bosfor și Dardanele se află Marea Marmara. Pînă la Marea Minecii ar mai fi trei mări și o bucată de ocean.

În pagina 15 autorul ne descrie cum, în momentul în care nava avea „cap compas 266°, ar fi avut poftă să admire (dacă ar fi fost ziuă) în babord peninsula greacă — referindu-se la Peloponez. Trebuie să precizez că la un astfel de cap compas, aproape pe direcția vest, peninsula cu pricina se poate admira exact în partea opusă, în tribord, însă pentru Mircea Novac, perplex în fața vastității Terrei, o greșeală de 180° este o bagatelă nedemnă de considerație.

După plecarea din Malta, în drum spre Gibraltar, autorul susține că trece prin arhipelagul grecesc (pag. 25). Aceeași sclipitoare perspicacitate geografică.

Pescarii amatori au și ei satisfacția să învețe din carte că „țaparina este o undiță fără trestie". Mi-e penibil să vă istorisesc și cum autorul a făcut de rușine o întreagă lume pescărească prinzînd cu țaparina un rechin lung de un metru, care rechin, de fapt, datorită unei dentiții bine întreținute, nu se poate prinde decît cu un cîrlig legat cu sîrmă (pag. 68—69). La Abidjan, după vizitarea orașului, autorul este condus, absolut întîmplător — după cum susține — la un trib din vecinătate, unde, cucerit de drăgălășenia copiilor, le dăruiește „bomboane, jucării, cutii de lapte praf de care știam că au mare nevoie". Ce să spun, pentru o vizită întîmplătoare, mai bine aprovizionat decît un magazin sătesc.

Din șapte foci prinse cu traulul („am dat peste o avalanșă de carnivore marine, cum li se mai spune" — pag. 119), patru sînt din familia Otaridae și Odobenidae, celelalte trei din familia Phocidae, iar două din familia Otaviide. Păi, să vedem : două la primărie, două la școală...

În pagina 185 aflăm că orașul canadian Saint John „prin funcția lui portuară beneficiază de cel mai ridicat flux înregistrat pe glob, de 19,6 m". Asadar, prin funcția lui portuară, nu prin acțiunea conjugată a forței de atracție a Lunii și a Soarelui

RUBRICA MEA

Scrieri — 30

Această cifră considerabilă reprezintă numărul de volume pe care l-a atins deocamdată în cursul anului trecut publicarea integrală a operelor lui Tudor Arghezi în Editura Minerva. Nici unul din scriitorii noştri mari nu l-ar putea concura în această privinţă pe autorul **Cuvintelor potrivite**, căruia în acelaşi moment i s-ar fi putut sărbători semicentenarul de la apariţia lor (1927). Elegantul volum, în 16° — ca şi precedentele — tipărit pe o hîrtie specială, legat în mătase verde şi prezentat într-un toc de carton, face parte din seria de **Proze** şi cuprinde contribuţia rebusistă a marelui poet, cu titlul **Cuvinte potrivite şi... încrucişate** (1934), precum şi „Sumarul complet al celor 29 de volume apărute în seria de **Scrieri**" (pag. 121—204). Cele peste două mii cinci sute de titluri reprezintă poate numai jumătate şi nici atîta din prodigioasa activitate creatoare a meşterului, care pare a fi avut deviza „nulla dies sine linea" (nici o zi fără un rînd scris).

Incomparabil poet în vers (mai ales cel regulat, mai rar cel liber), Tudor Arghezi a rămas poet şi în proză, fie că temperamentul său eruptiv se manifestă în pamflet, sau în „tablete" descriptive, în schiţe de umor sec şi în... cuvinte încrucişate, la invitaţia lui N. Gh. Popescu-Rebus, care a scris cu acest prilej un lămuritor „Cuvînt pentru cititori". Faţă de volumaşul apărut în 1934, volumul **30** de **Scrieri** mai aduce „trei careuri alcătuite din materialul rămas din vechiul volum" şi „o serie de definiţii extrase din careurile lui Tudor Arghezi apărute în **Rebus-Magazin** şi, ulterior, în revista **Argeş.**"

Pentru cine s-ar mira de contribuţia arghezian㠹 la exerciţiile rebusistice, aş face observaţia de ordinul evidenţei că un poet nu putea da alte definiţii decît cele de ordin metaforic, aşadar netrădîndu-şi nici vocaţia, nici măiestria.

Astfel cuvîntul **nea** (zăpadă), care circulă mai ales în Moldova, este definit : „O făină care se topeşte la Iaşi".

Ce este **menajeria ?** „Fabulă în carne şi oase".

Dar **lenea ?** „Vine cu somn şi cu abdomen".

Taurul este prezentat emfatic. „Avem onoarea : domnul duce de Siementhal, conte de Pitzgau". Mai e nevoie să „explic" că este vorba de două renumite rase bovine, ceea ce măreşte enorm preţul „nobilelor" specii ?

M-am distrat şi eu, în 1934, la primirea cărţii, în primă ediţie, să dezleg o parte din cuvintele încrucişate ale căror legende erau rodul imaginaţiei metaforice a poetului.

Dintre careurile rezolvate mă opresc la „Surpriza". Tudor Arghezi a definit **parlamentul :** „locul unde se adună ghiozdanele şi ţudeţele". Îi trebuie, nu-i aşa, oarecare imaginaţie şi dezlegătorului ?

Mai dau şi alte metafore, dintre cele mai izbutite :

Ten : „obraz obţinut cu cosmetice".

Amuletă : „pandantiv al superstiţiei".

Sclavi de toată ocara : „iloţi".

Iată, în încheiere, o mai periîrastică figură poetică pentru piatra numită **opal :** „A căzut în inel un strop de laurt din ciutura lunii".

Am povestit recent cum, surprinzîndu-l în subsolul ziarului **Adevărul,** semnînd autografe pe cartea respectivă şi solicitîndu-l să-mi dea o dedicaţie, poetul a scris, între numele meu şi semnătură, aceste două cuvinte :

„Cu ruşine".

Au trecut de atunci 44 de ani ! Pînă astăzi n-am înţeles tîlcul acestui sentiment, cu totul nejustificat. În tot ce scria, şi nu mai puţin decît în versuri, Arghezi nu făcea decît... poezie !

ŞERBAN CIOCULESCU ■

Biblioteca lui Alexandru Philippide

Alexandru Philippide a primit Marele premiu al Uniunii scriitorilor pe anul 1977. Este un gest firesc, care onorează această instituţie, acela de a răsplăti cu un astfel de premiu prezenţa prestigioasă printre noi a Poetului. Pentru că deşi lui Alexandru Philippide nu i-a apărut anul trecut nici un volum inedit, oricare iubitor al poeziei noastre îi simte covîrşitoarea prezenţă. Este reconfortant să ştii că undeva, într-o bibliotecă burduşită cu volume în mai multe limbi, de autori al căror nume a dăinuit şi va dăinui prin veacuri, trăieşte unul din cei mai mari cărturari şi poeţi pe care i-am avut vreodată, o conştiinţă care îşi scrutează cu luciditate veacul, pune întrebări umanităţii şi caută să răspundă la întrebările puse de omenire. Pentru Alexandru Philippide cărţile care îi blindează pereţii camerei sale de lucru nu constituie un refugiu care îl izolează de restul lumii ca într-un adăpost impenetrabil. Dimpotrivă, ele îl ajută să distingă mai exact care îi sînt frămîntările, care sînt coordonatele epocii, de unde venim şi încotro ne îndreptăm, cine sîntem şi cine vrem să fim. Nu este vorba în cazul său de izolarea orgolioasă a poetului romantic, ci de crearea unui spaţiu propice meditaţiei la problemele contemporaneităţii, a meditaţiei puse în slujba omului. Indiferent la zarva literară, pe Alexandru Philippide nu-l deranjează faptul că mulţi dintre cei care îi învaţă versurile nu ştiu cum arată şi pot să treacă pe lîngă el pe stradă fără să-l recunoască. A publicat puţin — opera sa poetică originală însumează doar patru volume : **Aur sterp, Stînci fulgerate, Visuri în vuietul vremii, Monolog în Babilon** — dar fiecare cuvînt din aceste cărţi are acoperire în cugetul său. Creaţia lui Alexandru Philippide este un imn închinat omului, virtuţilor sale creatoare, cutezanţei sale de a năzui mereu spre alte zări, puterii sale de a triumfa în ciuda oricăror oprelişti. Ea este una dintre cele mai valoroase opere ale contemporaneităţii prin mesajul umanist, prin îndemnul său la apărarea omului de orice încercare de a-i desfigura esenţa, de înjosire şi de înrobire a sa. Cărţile lui Alexandru Philippide sînt un bun de seamă adăugat nu numai literaturii române dar şi literaturii universale iar existenţa lui este o pildă pentru oricare scriitor, pentru oricare locuitor al acestei planete.

GEORGE ARION ■

CRONICA LITERARĂ

Mihail Diaconescu: „Adevărul retorului Lucaci"

Oricît de mare ar fi atracţia, în romanul istoric mai nou, pentru idole moderne transpuse ori chiar disimulate sub aparenţa celei mai exacte restaurări a faptelor de odinioară, există şi aici o limită. Romancierul nu se poate îndepărta prea mult de trecut. Romanul istoric rămîne totuşi un gen riguros, cu toate că între timp formula s-a deplasat considerabil spre eseu. Nu mai puţin aducerea personajului sub incidenţa psihologiei noi sporeşte în fond exigenţa de autenticitate. Fiindcă, în astfel de situaţii, interesul pentru adevăr covîrşeşte setea însăşi de ficţiune. **Adevărul retorului Lucaci** ni se pare un roman valoros, o sinteză de restituire documentară şi meditaţie filosofică. Tabloul epocii este complet, impresionînd mai ales prin forţa detaliilor. Inutil să ne mai întrebăm care e raportul dintre invenţie şi realitate. Aici totul este **istorie.** Propriu-zis autorul nu explică nimic, evenimentele se desfăşoară de la sine conform unui ritm aproape impenetrabil. În orice caz intenţia de a clarifica mecanismul interior al istoriei nu transpare în chip tezist. Dovadă ultimul capitol, în care individualităţile şi orice efort de iniţiativă se neantizează complet. Cîteva pagini numai concentrează de două ori mai mulţi ani decît întregul roman. Tonul se solemnizează şi recade brusc în apatia cronicărească. Parcă ar fi un fragment de letopiseţ în care faptele sînt văzute de sus de tot. O undă vagă de dramatism mai persistă totuşi : istoria îşi răscumpără într-un fel victimele.

Dar să revenim la firul romanului. Fără să romantizeze, naraţiunea ne rezervă multe surprize: fapte nu atît umile sau extraordinare, cît memorabile. Nimic previzibil dinainte, cel puţin în ce priveşte evenimentele mari. Cartea se poate uşor rezuma, respectînd riguros planurile ; am schematiza-o însă, Mihail Diaconescu nu proiectează istoria în mit : au loc uneori întîmplări atît de absurde, încît nu e nici măcar de conceput că ele s-ar putea repeta. Nici nu demitizează: aceasta ar fi desigur suprema mistificare. Acţiunea se petrece în timpul domniilor lui Iancu Sasu şi a lui Petru Şchiopu. Singură lupta pentru putere ia forme de excepţie, de-a dreptul fabuloase. Ţăranii, la rîndul lor, se răscoală sub conducerea lui Ion Lungu. Moldova trece într-adevăr prin momente grele. Epoca nu e demnă de o epopee, cei care conduc „destinele" ţării sînt nişte bicisnici. Autorul nu-i neglijează totuşi pe domnitori şi pe boieri : ba îi individualizează cu destulă pregnanţă. Preferinţa merge însă către un alt personaj. E vorba de retorul Lucaci, **magister principalis** şi egumen (o vreme) la Putna. Indiscutabil el este „eroul". Un erou al adevărului. Vrea să instaureze, în lumea aceea cumplită, legea — în locul violenţei şi cruzimii. Numai că înainte de a-şi redacta cartea despre **Pravili** el trebuie să lupte pentru adevăr. Traiectul vieţii sale (cu peregrinările şi ameninţările de moarte la tot pasul, moartea însăşi) n-ar fi decît o încarnare a acestei lupte. Numai astfel, cu preţul vieţii, utopia retorului se transformă în realitate şi deci în adevăr.

Nu e greu să ne dăm seama că **Adevărul retorului Lucaci** aspiră să fie şi un roman politic. Cu atît mai mult ne surprinde faptul că uneori autorul preferă, în comentariul direct, un soi de înţelepciune sfătoasă — paremiologică — în locul unei gîndiri mai incisive. Ideile îşi pierd astfel vivacitatea, pagina ia aspect greoi, livresc. Se mizează poate exagerat de mult pe efectul de limbaj. Dialogul propriu-zis, în schimb, este curat, personajele n-au această superstiţie. Izul cronicăresc aparţine numai autorului, în calitate de rezoneur şi povestitor. Firesc nu este exclus ca Mihail Diaconescu să aibă şi alte raţiuni, vrînd să dea bunăoară relief ideilor şi problematicii şi chiar prin vorbire : e în ultimă instanţă un mod inteligent de a obiectiva (impersonaliza) o atitudine subiectivă şi de a face astfel din propria sa voce un personaj (în fond o convenţie literară) — CRONICARUL ca mesager nemijlocit al expresiei destinului. Oricum însă o disonanţă de stil tot persistă pînă la urmă.

Romanul n-ar însemna prea mult fără personajele sale. Pe lîngă forţa epică (deşi supravegheată), Mihail Diaconescu are intuiţie psihologică. Abulia lui Petru Şchiopu nu e simplă ciudăţenie. Domnitorul cunoaşte toate etapele sindromului depresiv, mergînd pînă la dispreţul de sine. Instinctul puterii ia forme chinuitoare în intimitate : de la reverie răzbunării pe toată lumea, trece la acte de sadism. Victima va fi un prizonier cărula îi zdrobeşte el însuşi capul cu buzduganul. Iancu Sasu, celălalt domnitor, are şi el fixaţii asemănătoare. Nu e numai durerea de deasupra frunţii, care-l indispune cumplit. El se află mai aproape de perversiune: practică alchimia, printre altele. Şi alte personaje din roman dovedesc acelaşi caracter contradictoriu şi insolit. Dacă ne gîndim bine, autorul nu dezertează de la „realitate". Faptele demente, absurde nu pot fi puse decît pe seama demenţilor. Facilă ni se pare totuşi prezenţa celor trei „demoni" : negustorul Anastase, nepotul acestuia, Lucardi, şi frumoasa Despinia.

Să nu-l uităm însă pe retorul Lucaci. Din el iradiază întregul roman. Aventura sa e ca o dramă a absolutului. Firesc ar fi să nu-şi găsească nicăieri locul şi liniştea, nici în tabăra lui Ion Lungu. Atunci violenţa era universală : el însuşi, ca om, avea o fire violentă. Dealtfel, personajul intră la un moment dat în penumbră. Este o pierdere pentru roman.

Adevărul retorului Lucaci este romanul de maturitate al unui prozator înzestrat.

CORNEL MORARU ■

cum învăţasem eu şi cum, în naivitatea mea, credeam.

La Copenhaga aflîndu-se, autorul ne descrie frumuseţile castelului Christiansborg cam aşa : „Statuari, guarzii palatului — cu ireproşabila lor ţinută vestimentară din care nu lipseşte tradiţionala căciulă îmblănită — fac ca această construcţie să constituie cu adevărat un distins ansamblu arhitectural". (pag. 200) Ei, da, iată o idee pentru arhitecţii noştri, care, dacă ar planta cîte un guard, sau măcar cîte un caporal, lîngă blocurile noi din prima generaţie, poate, poate ar mai salva cîte ceva din distincţia aspectului arhitectural.

În periplul său autorului i se mai întîmplă şi alte chestii nostime : salvează un naufragiat care stătea de 24 de ore, ca pe o saltea pneumatică, pe carapacea unei broaşte ţestoase uriaşe, care, cucerită de nobilul ţel al salvării unei fiinţe umane, nu s-a repezit şi ea după hrană o zi întreagă, trăind din rezerve, probabil (pag. 138). Ni se istoriseşte cum ditai traulerul — cu precise sarcini economice, de fapt, şi pentru care fiecare minut contează — se întoarce din drumul său pentru a salva un leu de mare încolţit de rechini. Citez, pagina 138 : „În ultimul moment, cînd rechinii strînseseră cercul în jurul lui gata să-l sfîşie, văzîndu-ne, leul de mare făcu un salt uriaş drept în barca noastră şi rămase întins, frînt de efort. Sîntem uimiţi". Noi şi mai mult. Oricum, să vezi un animal (descris mai departe drept „colos"), cîntărind cîteva sute de kilograme, sărind în barcă graţios ca o broscuţă, nu-i puţin lucru. În continuare, doctorul prinde în cîteva copci „tăieturile adînci făcute pe spate de cozile rechinilor", care rechini, culmea sadismului, întîi îşi zgîrie victimele cu cozile în loc să le devoreze ca nişte fiare oneste ce sînt.

La pag. 150 ni se descrie cum un membru din echipaj este luat de o pală puternică de vînt şi aruncat în apă. Este salvat cu toate că nu ştia să înoate, fiindcă (ni se explică în pag. 153) în cădere a făcut cîteva tumbe, „geaca de piele" cu care era îmbrăcat s-a umplut cu aer şi l-a ţinut, aşa, la suprafaţă. Fiţi prudenţi ! Folosiţi gecile de piele ! Mircea Novac are o predilecţie deosebită, pentru cliseul cu omul neputincios smuls ca o biată păpădie de vîntul nebun. Ni se mai bate un apropo pe aceeaşi temă la pag. 151, unde ni se povesteşte despre un caz la care autorul a fost martor : un marinar român, urmărit de neşansă (probabil nu avea nici geacă de piele), după smulgerea de către vînt şi aruncarea în mare, a fost înghiţit pur şi simplu de către un casalot, acesta vînat la rîndul lui de către o balenieră, umflat cu aer, remorcat, urcat pe nava de prelucrare, spintecat şi extras dintre măruntaie, încă viu, sărmanul Iov. Comentariile mi se par inutile. Doar să pomenesc că şi în **Delfinii sudului** un motorist este luat de vînt de pe coverta şi aruncat în apă în dreptul Siciliei (în ultimul timp mi-e frică şi de curentul provocat de o uşă şi un geam concomitent deschise), nu mai este găsit, echipajul îl plînge bărbăteşte, adică deloc, şi tocmai cînd se împăcaseră cu dispariţia lui, în momentul în care nava intra în portul Gibraltar (la o distanţă de circa 1 060 mile marine = 1 852 km) cine credeţi că îi întîmpină pe cheu ? Ei, hai, că nu ghiciţi : motoristul cu pricina, care fusese găsit de un delfin — bun samaritean — transportat de acesta pînă în Sicilia, de acolo mai departe cu elicopterul pînă în Gibraltar (îmi închipui ce despărţire dureroasă a fost aceea cu delfinul ; poate şi-au dat şi adresele). Aşa surpriză mai zic şi eu.

La pagina 186 a cărţii **Polar la ecuator** ni se mai descrie fantastica prindere în traul a unui submarin, care, încăpăţînat, trăgea înapoi, nava traul înainte, puterile se încordează, cîştigă submarinul şi traulerul începe să fie tîrît înapoi pînă se lămuresc lucrurile şi se cer scuzele cuvenite în astfel de situaţii. Auziţi, un traul făcut să ridice cîteva zeci de tone de peşte, cu o rezistenţă de siguranţă poate dublă, să facă obiectul forţelor de tracţiune ale unui submarin (care, chiar de buzunar fiind, tot cîntăreşte cîteva sute de tone) şi o navă trauler care să aibă şi ea cîteva mii de tone. Baroane, trebuie să recunoşti că eşti un copil inocent pe lîngă Mircea Novac.

IONESCU AUREL ■
ofiţer maritim !

Vă propunem un nume

Mariana Pândaru

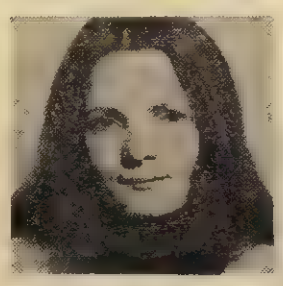

● Din acea atît de efervescentă vatră literară a Hunedoarei, indiscutabil la această oră localitatea cu cea mai mare densitate de lirism, robust și autentic, pe suflet de om, iată și o tînără vestală, altfel, ca profesie, operatoare la Centrul de calcul al Combinatului siderurgic, membră a cenaclului muncitoresc „Lupta". Dintr-un florilegiu al reușitelor sale lirice din ultimii doi ani am ales, la rîndul nostru, aceste pregnante miniaturi, cînd dăltuiri în piatră, cînd efigii delicate, în substanța cărora alternează sublimarea unui sentiment, notația unei revelații sau șoapta unei confesiuni. Nostalgia peisajului montan din preajma celeilalte mari cetăți de foc, Reșița, unde s-a născut, se face simțită într-un adevărat elogiu al pietrei ca și al deschiderii spre universul rustic, care se asociază fericit cu lucrurile gingașe ale naturii și mai ales cu o sinceră, tulburătoare aspirație spre frumusețea și puritatea sufletului omenesc. Precum am înțeles, dintr-o discuție purtată la redacție, Mariana Pândaru este organic un talent care crede în înțeleptul „festina lente", astfel că nici noi și nici cititorul nu trebuie să ne așteptăm după acest debut la o revărsare imediată și impetuoasă a șarjelor lirice, chiar în selecția de față fiind sesizabile unele imperfecțiuni, motive care se repetă nejustificat. Dintr-un oțel de calitate se pot obține nu numai „profile" de mari dimensiuni, ci și mici mecanisme, îndelung gîndite și elaborate, la fel de necesare vieții.

N. S. ■

Stare de fapt

Se stinge ceva în pădurile iernii
copacii prind gustul de fum
e-atît de aproape cîmpia
cu urmele ploii

și nu există pace în lucruri
cad peste noapte luceferi
în formă rotundă cresc păsări
fluturii albi se retrag în peșteri
și mai ales în fîntîni
se face lumină.

Fotografie

Bunăoară, casa galbenă
în vîrtejul pămîntului stă
mușcată de toamnă
i se lipesc de pereți ploile
căci, mai încolo, oamenii ei
sînt printre brazde, statui.

Deasupra, nelalocul lor,
munții fumegă sub răsăritul
ca o ciupercă.

Autoportret

Ieri trăiam într-un minz
Din preajma cascadelor
Și fugeam de păduri
Ca de biciul cuvintelor

Azi crește grîul
Din tălpile mele albite de ploi
Și mi se despletesc mîinile
În rădăcini de izvoare

Mîine vor cînta în mine mestecenii
Sau vor înflori pietre încinse.

Drum de toamnă

Mi s-au urcat în spate pădurile
și cu ele aprinse fug înspre ape ;
Totul e foc
Din răsărit, păsări înroșite mă urmează,

Cîmpiile mă așteaptă
ca niște corăbii
cu florile soarelui întoarse spre mine

Trec peste poduri de piatră ;
Mă fac un vîrtej
și arunc în urmă cu ierburi

Fluturi liberi mi se ridică din păr
ca o ceață din lanul de grîu
Ajung la țărmuri
și aud
că-mi ninge pe umărul sting.

Vin călătoare

Vin călătoare prin dimineața de iarnă
De parcă m-aș naște acum
Și mi se răsucește sub coastă
O mînă de gheață.

M-am schimbat în tăcere
Cu fața spre oglinda zăpezilor
Și larma din mine
N-o simt decît iepurii slobozi.

Undeva pe aproape

N-auzisem pe nimeni
dar undeva pe aproape
pietrele albe se făceau
temelii pentru arbori
și în mine se preschimba
gustul iernii în pîine.

N-auzisem pe nimeni
dar ploile rostogoleau
floarea-soarelui înspre cenușă
și mîinile mele deveneau abur
în apele zorilor.

Cîntec înspre mama

Cu părul plin de chiciură
mama mea fuge în păduri și
mă renegă
pentru că trăiesc într-o casă a ploilor
ca o pasăre Phoenix
și în fîntînile-mele cad vulturi
pentru că mă înstrăinez de pămînt
cu neodihnă și dor

În somnul meu iepuresc
brațele mi se aprind ca niște ruguri
și cheamă iarba
răsărită pe urmele mamei...

Dialog

V. Cercel : Semnalele critice pe care le lansați dv., indiferent dacă răspundeți sau nu la acest nume, sînt în bună măsură reale. Speranța ca rubrica nou lansată de revista „Flacăra" ca de altfel spațiul mai larg acordat literaturii să contribuie la cristalizarea unui reviriment literar tînăr, de genul celui de la „Luceafărul" din anii '60, o nutrim și noi. A nu se uita însă că au trebuit cîțiva ani buni și atunci pînă să se producă explozia aceea de talente și de poezie mai ales care a dat o nouă vigoare literaturii noastre. Debutul multora se produsese mult mai înainte, uneori chiar cu mulți ani, dar această nouă calitate a poeziei noastre nu s-a putut naște decît în efervescența generată de activitatea „Luceafărului" mai întîi sub egida lui Mihu Dragomir și mai apoi a lui Eugen Barbu. „Flacăra" nefiind publicație de specialitate și nebeneficiind de un spațiu amplu pentru literatură (tinerilor le este destinată de număr cel mult o pagină, adică o jumătate de pagină format „Luceafărul"), încearcă totuși acea mică schimbare, acea nouă orientare care să satisfacă dacă nu pe toți iubitorii de poezie bună, cum năzuiți dv., măcar pe o parte din ei. Fără a avea pretenția că toate numele propuse (sau repuse în atenția publicului) vor rezista la probele grele și aspre ale afirmării, ale maturizării literare, noi ne vom strădui să le orientăm și susținem strădaniile cu mijloacele de care dispunem. Nu credem de aceea că ar trebui să abandonăm aceste talente în favoarea celor pe care le numiți dv. cărora de altfel paginile noastre le sînt, de asemenea deschise. Și unele și altele suferă, ca mulți dintre poeții altfel talentați ai noii generații, de faptul că ceea ce au de spus contemporanilor e prea puțin și neînsemnat, că substanța de viață și idei e destul de precară, că problematica cea mare a zilei de față nu o stăpînesc, de aici și avalanșa de cuvinte goale, uscăciunea livrească, vagul, filosofarea searbădă. Prea puțini dintre cei ce vor să-și facă un nume în literatură se încăpățînează să aducă în poezie viața însăși, să găsească formule poetice noi fiindcă au de transmis idei noi, mesaje noi, proprii noii problematici cu care se confruntă literatura și arta noastră de azi. Dacă abătîndu-ne de la cadrul acestui Dialog, am ținut să formulăm aceste cîteva opinii, e pentru că săptămînă de săptămînă, la lectura plicurilor trimise resimțim nevoia unor tentative cu adevărat mari din partea noilor nume care bat la poarta consacrării. Dar, deocamdată, atît.

Titu Șerban : Notații frumoase iscusite, mai ales în „Pădurea" și „În așteptare". Nu reușiți mai mult, pentru că nu vă propuneți mai mult.

Sabina Petruș : Stări poetice disimulate, lipsite de vlagă. Nici o trăire autentică. Iată, la întîmplare, o mostră : Am vrut să caut / formele abstracte / ale fericirii, / dar am găsit / urmele pașilor / din anii mei tineri. / Și-atunci, m-am întors, / mi-am culcat genunchii / pe cioburile speranțelor / trecute și am plîns. Din păcate, compuneri de acest gen care, vorba unui poet, „nici nu înroșesc, nici nu albăstresc hîrtia de turnesol" ne parvin, sub diferite semnături, cam multe din orașul dv.

V. Petrescu Mărgean : Într-adevăr, cuvintele — la dv. — sînt un obstacol pentru poezie, fiindcă în ciuda multor semne ale vocației, sînteți preocupat numai de cuvinte în sine, părîndu-vă că dacă ele vor fi puse în asocieri cît mai sonore — „pasăre mondială", „delicvent mondial" etc. — vor reuși să suplinească substanța însăși. O întreagă pledoarie pe motivul numelui nu e pînă la urmă decît un cerc vicios care, oricît de poetic v-ar părea dv. după cum îl descrieți vă va împiedica să evoluați : „nu îndrăznesc să-mi părăsesc numele / deși mă strînge / lăsați-mă aici să strig lumii / frica luminii să plutească în mine albastră, / știu că urmele mele vor fi stele". Starea aceasta, prea puțin fertilă pentru scrisul autentic, cred că o definiți extrem de exact în scurta și reușita notație lirică pe care o transcriem : Cuvintele colorate / atît de mult se iubesc / pe ele însele / încît li se face somn / și uită adevărul afară. Încercați să vă confruntați mai tranșant scrierile cu asemenea adevăruri.

Iulian M. Tercl : Dintre încercările în proză, stîngace încă, o undă de poezie și candoare se insinuează frumos, cu sensibilitate, în cea intitulată „Trecere", ipostaza pe care însă o întîlnim destul de des în literatură. Căutările lirice ar putea fi încununate de succes dacă ar fi mai substanțiale în planul ideilor, mai pline de noutate, dacă frămîntări fecunde le-ar fertiliza solul. Versuri frumoase ne-au reținut atenția mai ales în „Baladă pentru Radu Anghel" și „Nesomn" (Somnul dormea în pleoapele străvezii de iubire / ale îndrăgostiților).

Mihai Poenaru : Cîte un vers reușit și o anumită cursivitate a mînuirii cuvintelor te-ar îndemna la prima lectură să întrezărești oarecare semne poetice. Citirea mai atentă îți relevă cu atîta evidență gratuitatea acestor compuneri, înșiruirea de platitudini, lipsa de idei, încît cu toată ezitarea noastră de o vreme trebuie să vă spunem sincer că mergînd pe acest drum n-ați putea decît să sporiți cantitatea — și așa destul de mare — de maculatură. Transcriem pentru a proba și afirmațiile noastre, lucrarea „Luminile". Ce-ar fi fost pădurea fără frunze, / copilul fără lumina feței și tu / care n-ai fi știut locul iubirii ? / Ce-ar fi fost muntele fără munte / și apa fără apă, dar omul fără om / și fără beția de vis ? // Naște-mă a cîta oară cum mă știu, / rămînă mai mult decît soarele, mai mult / rămînă semn c-am fost, că s-a-ncercat / și unde apele sînt mai adînci fi-vor împărații altfel / și altfel vor nunti, de-acolo și de-aici luminile.

Marin Dumitrescu : Dintre cele trei poeme încredințate nouă „Nașterea poetului" e cel mai apropiat de împlinire, atît viziunea de ansamblu cît și derularea ei fiind mai coerente, cu o logică mai stringentă. Tentații ale grotescului nu lipsesc nici aici dar ele nu pot fi estompate în lucrul pe text. Cît privește „Ritmul", dincolo de unele pasaje reușite, viziunea de ansamblu e cînd edulcorată, cînd grotescă. Un imagism cînd exotic, cînd patriarhal se amplifică printr-o sciziparitate de vietăți primare în „Imn stîlpului" din care cu greu se pot reține unele pasaje frumoase spre final, cînd poetul descinde și pe tărîmii natali. Lucrările de largă respirație presupun o experiență poetică mai solidă, ceea ce dv. nu aveți încă și ca atare, carențele începutului apar și mai evidente.

NICULAE STOIAN ■

Dialog literar:

Hunedoara — Reșița

Între diversele manifestări organizate de cenaclurile hunedorene se numără și schimbul de experiență cu alte cenacluri literare din țară. La sfîrșitul anului trecut un număr de membri ai cenaclurilor hunedorene, cuprinzînd și doi membri ai Uniunii scriitorilor, poeții și traducătorii Dan Constantinescu și Neculai Chirica au fost oaspeții cenaclului literar „Semenicul" din Reșița — răspunzînd vizitei făcute de cenaclul reșițean în vara trecută hunedorenilor. Cele două orașe, înfrățite în țelul lor suprem de a da cît mai multă fontă și oțel țării, au dorit să colaboreze și pe plan spiritual. Nimic mai simplu decît un dialog între scriitorii reșițeni și cei hunedoreni care a debutat la Casa de cultură din Reșița prin citirea de către Gheorghe Nistor, oțelar hunedorean, a cîtorva poeme de un autentic fior. În cadrul întîlnirii de la Reșița au citit numai membri ai cenaclurilor din Hunedoara. Adică : Martin Seghedi, muncitor, Ioan Evu — muncitor, Aurel Manta — muncitor, Adrian Demea — muncitor, Ana Ciontea — elevă. Au citit și cîțiva pionieri hunedoreni, membri ai cenaclului pionieresc „Muguri" al Casei pionierilor. La discuții pe marginea poemelor citite s-au înscris numeroși scriitori reșițeni, iubitori de literatură, care au scos în evidență în primul rînd climatul cu adevărat propice dezvoltării talentelor ce există la Hunedoara. Pentru o mai bună ilustrare a discuțiilor purtate reluăm textual : Gheorghe Jurmă, ziarist, secretarul cenaclului literar „Semenicul" : „Climatul literar de la Hunedoara nu se deosebește cu mult de cel al Reșiței. Îmi pare într-adevăr ceva mai nuanțat. Îmi place că poezia hunedorenilor este în afara oricăror șabloane ieftine. Ei se integrează în real scriind o poezie patriotică de cea mai bună calitate. Sînt în continuare pentru asemenea schimburi de experiență". Doru Andreescu, bibliotecar și poet : „Mi se pare foarte interesant climatul literar și de muncă al Hunedoarei". Remarcă apoi creațiile lui Aurel Manta și Gheorghe Nistor. Nicolae Irimia, poet premiat în prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României" : „Hunedorenii au niște poeți cu care se pot mîndri la fel cum se mîndresc cu oțelul de cea mai bună calitate". Crede că Ioan Evu poate aspira pe bună dreptate la un volum personal. „Interesantă și posibilă de mari surprize mi se pare Ana Ciontea". „Gheorghe Nistor ar trebui să nu-și mai cenzureze prea mult elanul său de oțelar bine înfipt în pămînt". Gheorghe Zincescu, prozator premiat în „Cîntarea României" : „Remarc pe Ioan Evu". Are loc apoi o discuție despre climatul literar de la Reșița și Hunedoara, despre concursurile de debut care nu se dovedesc întotdeauna eficace în descoperirea de talente. „Îmi place poezia lui Gheorghe Nistor și Aurel Manta". Marin Dobre : „Sînt interesanți toți poeții hunedoreni. Foarte interesanți mi se par Adrian Demea și Aurel Manta. Sînt interesanți pentru noutatea, prospețimea versurilor pe care le scriu". Jeana Morărescu, secretar literar la teatrul din localitate : „Hunedoara se dovedește a fi o geografie de talente, temperamente. Facturile poetice ale celor care au citit nu se aseamănă una cu alta. Asta dovedește multă seriozitate în abordarea literaturii". În continuare a urmat un recital de muzică folk și poezie. Au citit : Neculai Chirica, Eugen Evu, Sabin Opreanu, Octavian Docli, Mariana Pândaru, Valeriu Bârgău. Au cîntat frumoase balade hunedorenii Ioan Evu și Mariana Pândaru. De la Reșița au cîntat remarcabil : Ion Milea și Tamara Bădău. „Reușita acțiunii cenacliștilor hunedoreni și reșițeni ni se pare de bun augur acum cînd a început deja a doua ediție a Festivalului național „Cîntarea României". Vom continua și vom diversifica asemenea acțiuni atît la Reșița cît și la Hunedoara". Sînt cuvintele tovarășului Mihai Deleanu, vicepreședinte al Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă Caraș-Severin. Ne alăturăm cu totul acestor acțiuni care implică două orașe și județe înfrățite într-o nobilă misiune de dezvoltare pe multiple planuri a societății noastre socialiste.

VALERIU BÂRGĂU ■

Ionela Prodan:

„Eu n-am făcut carieră. Eu am iubit cîntecul!"

Interpreta de muzică populară Ionela Prodan este o fire extrem de deschisă, „oltenească" aș zice. Cine n-o cunoaște poate fi, eventual, șocat. Vorbește simplu, intră în subiect fără ocolișuri, spune ce gîndește, fără să menajeze eventuale susceptibilități, ca la ea „acasă", în comuna Dăbulenii Doljului.

Anii de ședere în București n-au schimbat-o ; nici succesele, nici popularitatea. Firul întrebărilor îl deschide ea : mi-a trecut supărarea ? Știu foarte bine la ce se referă. Acum aproape doi ani am solicitat-o să cînte la o manifestare a Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar, care avea loc în sala teatrului din Piața Amzei. Noi toți, inclusiv conducătorul cenaclului, care făcuse prezentarea în acest sens, ne așteptam ca Ionela Prodan să cînte melodiile sale populare. Din proprie inițiativă însă, ea s-a hotărît să interpreteze... cîntece pentru copii, de pe un disc ce tocmai apăruse, cu melodii compuse de Hari Brauner pe versurile Lenei Constante.

Publicul amator de muzică tînără, de folclor autentic și de poezie, public de acum avizat cu specificul cenaclului, a fost deconcertat. Cîțiva spectatori au început să fluiere. Cîntecele erau de o extremă simplitate, cîntece pentru copii, de cîntat la grădiniță, frumoase în genul lor, dar total inadecvate specificului manifestării noastre și chiar „profilului" știut al cîntărețel pe care, de acum, sala, veselă, a început a o acompania ironică, cu aplauze sacadate, ca la un cîntec ritmat.

Și atunci am avut revelația personalității interpretei. În loc să se oprească, ea a cîntat aceste piese pentru copii cu o asemenea căldură, cu atîta credință, le-a pus în valoare cu atîta acuitate și înțelegere universul lor cald, încît publicul a simțit că se întîmplă ceva. A ascultat cu atenție și bătăile din palme sacadate s-au transformat la sfîrșit în ropote de aplauze, aplauze adevărate pentru talentul și dăruirea interpretei, pentru șimburele de frumusețe și de vrajă al cîntecelor pe care ea știuse și putuse să-l evidențieze în ciuda unei primiri aproape „ostile".

„Surpriza" însă a rămas. Ionela Prodan cîntase altceva decît se anunțase și pentru acest act de indisciplină eu mă așteptam să trag ponoasele. N-a fost așa pînă la sfîrșit. Ionela Prodan crezuse că m-am supărat. O asigur că n-a fost nimeni supărat pe ea, dovadă că mă aflu aici, în camera ei plină de fotografii, de trofee și de afișe, ca să-i solicit un interviu.

— Îți mărturisesc, îmi spune, că speram în secret să se ajungă cu seria interviurilor și la mine. Nu din orgoliu, nu mă cred eu mai mare decît alții — știu exact care îmi este locul — ci pentru că doresc să-mi spun și eu părerea despre unele dintre problemele interpretării și valorificării folclorului nostru muzical, așa cum s-au abordat, s-au dezbătut și se dezbat cu pertinență în paginile revistei „Flacăra". ...Am stat de vorbă și cu alți cîntăreți, colegi de ai mei. Cu toții sîntem de acord că inițiativa unei publicații de prestigiul revistei „Flacăra" de a susține cu consecvență dialoguri cu interpreții de muzică populară este, în contextul penuriei unor astfel de discuții la obiect, pertinentă, extrem de valoroasă și se cere salutată.

— Știu că sînteți absolventa unei facultăți de istorie-geografie și că ați profesat un timp la catedră. Spuneți, ce credeți, iubesc intelectualii noștri muzica populară ?

— Intelectualul român, adevăratul intelectual iubește muzica populară chiar dacă nu dă drumul tare la aparat și-și cheamă nevasta : „hai repede, dragă, e muzică populară la radio !" Eu cunosc atîția doctori, profesori ori juriști, care vin mereu la concertele mele sau ale altora, ascultători avizați, uniți profund cunoscători ai specificului diferitelor zone folclorice și ai stilurilor interpretative. În general, intelectualul iubește muzica populară autentică, pe el îl interesează ineditul. Am simțit aceasta mai ales cînd am cîntat cîntece noi în repertoriul meu, la vremea respectivă, fie că a fost vorba de „Codrean haiducul" cules de la nea Floriță, ori de „În pădure la Zăval" pe care mi l-a cîntat prima oară lăutarul Duman, sau chiar „Cînd oi zice ca năutul" cules de la lăutarul Sarpe. Publicul obișnuit apreciază mai mult cîntecele arhicunoscute și le vrea mereu, așa că trebuie să fii tare, să refuzi citeodată să cedezi insistențelor lui, și să ai curajul să-i prezinți un cîntec nou culeș, chiar dacă primirea nu e tot atît de călduroasă ca în cazul „șlagărelor".

— Putem oare vorbi de „șlagăre" în muzica populară ?

— Sper că vei scrie cuvîntul între ghilimele. E vorba de cîntecele populare mai cunoscute, care circulă mult, care apar pe discuri, uneori în mai multe interpretări, și care sînt solicitate aproape zilnic la radio. Sînt cîntecele pe care ți le „strigă" publicul din sală să le cînți. Ele sînt frumoase, foarte frumoase chiar, sînt cîntece adevărate — pentru că însuși poporul nostru care le-a creat se regăsește în ele — dar care prin repetare abuzivă riscă să-și piardă din valoarea lor inestimabilă. De fapt, cred că de ele ar trebui să ne „apropiem" mai rar, să avem un repertoriu atît de variat încît să nu apelezi mereu la aceleași cîntece „sigure" de succes. De aceea eu aș vrea să cînt „șlagăre" mai rar. Dar parcă poți întotdeauna ?

— Dați-mi exemplul unor astfel de cîntece „șlagăre".

— Nu pot exemplifica decît cu cîntece din repertoriul meu. Iată de pildă „Ascultați tineri la mine", un cîntec foarte frumos, melodios, care a fost multă vreme în fruntea topurilor, a preferințelor ascultătorilor ; și cum să nu fie, cînd e vorba **în el de dragoste de părinți, de locurile natale** ; foarte îndrăgit e și cîntecul „Învoiți-ne flăcăi", pentru că întotdeauna dorul fetei rămase acasă e mai puternic după flăcăul plecat în armată. Mai ales acum, cînd fetele fac și ele armată, cîntecul meu e foarte cerut.

— Spuneți-mi, vă rog, versurile acestor cîntece sînt populare sau le-a compus interpretul ?

— Intrăm într-o problemă pe care n-aș fi vrut s-o discutăm aici. Eu rămîn la părerea mea că atunci cînd mi se pare mie necesar pot schimba o vorbă sau un vers ori chiar o strofă, dar întotdeauna în același spirit, cu respect pentru stil. În fond, așa a făcut întotdeauna poporul, sau fac și lăutarii mai bătrîni, care adaugă cîte un cuvînt, un vers nou. Gata !

— În sfîrșit nu prea sîntem într-un totul de acord în această privință întrucît mie mi se pare discutabil „dreptul" unor cîntăreți sau al altora de a asocia melodii vechi cu texte proprii sau așa-zise „noi".

— Nu este adevărat ! Eu nu am făcut niciodată acest lucru ! Citeodată am simțit nevoia să schimb, să inversez un vers, o strofă. Întotdeauna însă cîntecele mele, cu text cu tot, au provenit de la lăutarii și de la țăranii de la mine, din sudul Doljului. Niciodată nu m-a tentat succesul „facil" la un public „prea generos". M-a interesat să văd reacția adevărată a publicului, simțămintele sale încercate la auzul cîntecelor pe care le prezint. Eu nu am pretenția de creatoare ci doar de interpretă. Ce-i drept nu am stat eu totdeauna să judec cît de autentic poate fi un cîntec. Este altceva. Acuma însă știu că nu orice cîntec — care poate plăcea — merită și trebuie pus în circulație. Anul acesta am de gînd să vizitez mai des Arhiva de folclor spre a-mi îmbogăți repertoriul cu piese de valoare, autentice.

— Vorbiți-mi acum despre viața dv., sînteți gospodină ?

— Da și mă mîndresc că sînt. Îmi place să gătesc, am învățat de la mama să fac mîncăruri oltenești, de care și bărbatul meu, care e ardelean, nu are a se plînge. Adevărul este că o satisfacție sufletească deosebită îmi dă și reușita în profesia pe care mi-am ales-o, dar și armonia și înțelegerea din casă. Întotdeauna mi-am dorit familie, bărbat, copii. Acum, că le am, știu să le apreciez. De fapt orice artist ar trebui să aibă o viață de familie, să ducă o viață ordonată. Circulau pe vremuri niște versuri „C-așa-i viața de artist : / Noaptea vesel / Ziua trist !" Nu sînt de acord cu ele, nu mai sînt valabile. Mai lansează unii, în meseria noastră, false idealuri : „Să fii liber, să nu ai obligații familiale, gospodărești, că numai așa poți face carieră". Eu cred că asemenea idei sînt periculoase și mai cred că artistul, care e și el om ca oricare, muncii, trebuie să se integreze în societate.

— Cum ați făcut carieră, Ionela Prodan ?

— Nu-mi place cuvîntul. Și de fapt eu nu am făcut carieră. Eu am iubit cîntecul și am ajuns să-l cînt. Atît. Socot că am avut noroc. La noi, la Dăbuleni, toate fetele știu să cînte. Dacă publicul le-ar auzi...

— Totuși, cum ați ajuns să cîntați ?

— Pe scurt : copil fiind, acasă, cîntam în curte, pe prispă, pe uliță, la școală ; apoi la căminul cultural ; m-au trimis la concursuri școlărești, pe urmă ca studentă la Craiova, la concursuri studențești. Am luat premiul I la un astfel de concurs studențesc pe țară, apoi „premiul special" acordat de Uniunea compozitorilor la Festivalul „Maria Tănase" în 1971 ; în sfîrșit trofeul „Floarea din grădină". Asta e tot. Pe urmă filiera cunoscută : imprimări la radio, apariții la TV, discuri, angajament la „Rapsodia Română" și la Teatrul „Alexandru Davila" din Pitești, turnee în țară și străinătate. N-aș vrea să vorbesc despre mine.

— Bine, atunci să criticăm pe cineva. Pe cine ? Radioul, Televiziunea, Electrecordul, presa ? În general cîntăreții au mereu ceva de obiectat acestor instituții !

— Uite că eu n-am ! Radioul și televiziunea difuzează multă muzică populară și de calitate, iar eu cînt des la radio, deci n-am de ce să mă plîng. La Electrecord mi-au apărut patru discuri de muzică populară și un disc cu cîntece de copii, pe care le știi... Poftim, ai aici albumul cu tăieturi din presă ! Mereu s-au scris despre mine articole elogioase, uite cronicile discurilor, uite articole în „Săptămîna", în „Informația", în „Săteanca" și în „Flacăra", apoi în ziarul „Înainte" din Craiova, în ziarul „Oltul" din Slatina ! Acum cîteva zile Electrecordul a lansat într-un tiraj de masă — care mă onorează — un nou disc cu duete — Ionela Prodan—Ion Dolănescu ! În trimestrul al doilea îmi va apărea și al șaptelea disc personal cu melodii oltenești. În șapte ani de activitate — șapte discuri !

— Într-adevăr o activitate bogată. Dar permiteți-mi să vă întreb de ce cîntați cu Ion Dolănescu ?

— Cred că am reușit să constituim un cuplu artistic bine armonizat și, în plus, ne asemănăm în preocupările de a descoperi noi cîntece populare. Ion Dolănescu este — cred cu tărie — unul din marii noștri cîntăreți, cu toate criticile care i se aduc. Dar cred că și el, ca și eu dealtfel, am învățat cîte ceva din discuțiile acestea ; am învățat că tributul plătit modei e adesea greu, că aceste cîntece care poartă sublimate în ele simțămintele de veacuri ale poporului nostru sînt sfinte și că noi, cei care am avut norocul să le cîntăm în fața publicului, trebuie să ne apropiem de ele cu mult respect, cu infinită grijă. Așa cum o fac sutele de rapsozi populari care s-au afirmat în ediția I a Festivalului național „Cîntarea României", demonstrînd cu prisosință existența altor și altor talente adevărate, cu repertorii uneori extrem de bogate și de variate. Pentru noi ei constituie un exemplu viu de dăruire în slujba cîntecului românesc afirmat acum atît de plenar în climatul fertil al Festivalului național „Cîntarea României".

— Ce proiecte aveți ?

— Apariția unui disc LP în care vor fi incluse „Alunelul", „Glasul fetelor", „Învoiți-ne flăcăi", „Mă întîlnii cu o turturea" și altele. Apoi cîteva turnee în țară și poate peste hotare, spectacole cu Teatrul „Al. Davila" din Pitești în Capitală și în alte localități din țară ; Dar marele meu proiect este îmbogățirea repertoriului. Știu că numai mergînd la izvoarele melosului autentic al poporului nostru voi reuși să-mi afirm eu personalitatea. Și mai știu că rezortul succesului nu poate fi decît munca. Aș dori ca în ediția a II-a a Festivalului național „Cîntarea României", în corul acesta uriaș al muncii și creației libere, să poată fi auzit și glasul meu !

NICOLAE SPIRESCU ■

Grigoraș Dinicu: Memorii

● Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

● Deceniul al patrulea — ultimul din viața lui Grigoraș Dinicu — a fost marcat de cîteva evenimente dureroase în biografia sa : cutremurul, războiul, operațiile de cancer al laringelui. Foiletoanele de față cuprind anii 1940—1944, cînd violonistul nostru a traversat emoțiile cutremurului de pămînt și a îmbrăcat haina militară spre a cînta la căpătîiul răniților. Însemnările lui Grigoraș Dinicu depășesc cadrul unor simple însemnări personale, înscriindu-se ca documente zguduitoare de viață ale întregului nostru popor. Aci, literatura de tip memorialistic se transformă în istorie. Furtunile însă nu-l împiedică pe muzician să-și păstreze firea deschisă, umorul, spre a inspira colegilor de breaslă încrederea într-un viitor mai bun.

VIOREL COSMA ■

Cutremurul

Iată că într-o zi pămîntul, care ne rabdă cu milă și dunoșenie pasul nostru ce-l facem pe spinarea sa atît de bătrînă și gîrbovă, s-a cutremurat și s-a cutremurat atît de puternic încît a înghițit în sînul său sute și sute de oameni. Nenorocirea acelei nopți a cutremurului mi-o amintesc în felul următor :

Terminasem mai devreme în noaptea aceea la **Continental** și cînd ne pregăteam să ne închidem instrumentele, un telefon dat de colegul nostru Nicu Stănescu (un distins violonist, șef de orchestră, care provine din orașul Ploiești, a terminat Conservatorul la clasa Cecilia Nitzulescu-Lupu în anul 1926). De atunci și pînă-n prezent Nicu Stănescu împreună cu frații săi sînt atracția permanentă pentru restaurantul unde ei cîntă. Are pe cei doi frați, unul pianist, care execută foarte frumos la pian multe cîntece specifice pentru vioară, de exemplu **Ciocîrlia.** Iar celălalt frate a terminat studiile de violoncel la clasa maestrului Dimitrie Gh. Dinicu (actualul profesor de la Conservatorul de stat). Într-o zi îl rugă pe maestrul Grigoraș Dinicu să vină la el la restaurant, fiindcă patronul său, domnul Floru, care ținea restaurantul **Presel** din strada Academiei, preparase o mîncare grecească, anume spre a-l invita pe marele virtuoz și pe băieții din orchestră.

Grigoraș Dinicu a primit invitația și iată-ne cu toții la Nicu Stănescu, la o masă comună.

Tocmai terminaserăm de mîncat de aproape 20 de minute, cînd văzui pe fratele lui Nicu Stănescu, pianistul, ridicîndu-se spre ușă, clătinîndu-se. O proastă impresie îmi făcu, crezîndu-l beat, dar în clipa următoare simții cum pe cap picau bucățele de tencuială, ca în momentul următor să aud pe cineva dintre noi : Auziți ? Auziți ce zgomot se aude ? Atunci un altul strigă : Cutremur ! Atunci, cum vioara lui Grigoraș Dinicu era lîngă mine, ca întotdeauna dealtfel, acesta îmi spuse: Ai grijă și ia și vioara !

Dar eu eram cel mai prost aranjat la acea masă prin poziția unde mă găseam, fiind exact la mijlocul mesei și cu spatele la perete. Micile bucățele de moloz începuseră să cadă mai mari și mai dese, cînd cu ochii priveam după Grigoraș Dinicu și ceilalți. Aceștia ieșiseră printr-o ușă care avea un geam cît ținea dimensiunile propriu-zise ale ușii. Au spart geamul și ultimul ieșea acum. Dezmeticîndu-mă din senzația de care eram cuprins, cu vioara lui Grigoraș Dinicu în mînă, mă retrăsei într-un colț unde, pe o masă, era un maldăr de fețe de mese. Îmi pusei deasupra capului fețele de masă și, pe vine șezînd, așteptai sfîrșitul. Credeam că nu voi mai ieși viu, fiindcă oscilațiile deveniră foarte puternice, iar bucăți mari de moloz cădeau acum făcînd zgomot și praf. Cînd în sfîrșit se termină cutremurul și ieșii afară, găsii pe toți băieții foarte neliniștiți și grăbiți să meargă acasă. Sigur că pofta de chef se termină automat și fiecare propuserăm cîte o soluție mai bună ca să ajungem mai curînd acasă.

Grigoraș Dinicu, Costică Dinicu, Fane Niculescu zis „Brînzoi" (un contrabasist care și-a găsit sfîrșitul într-un groaznic accident de aeroplan în timpul războiului) și eu am propus să mergem prin str. Regală, ca din colț de la blocul **Carlton** să luăm un taxi. Dar cînd ajunserăm la hotel **Stănescu** și privirăm spre bulevard, un nor de praf și strigăte de ajutor ne înfiorară. Costică Dinicu spuse : Unchiule, întoarceți-vă și luați mașina de la Brătianu, fiindcă eu voi scurta din drum trecînd pe aci.

Trecuseră vreo 10—15 minute și străzile, cu toate că era în puterea nopții, erau populate și lumea îmbrăcată în costume foarte curioase căuta să-și acopere goliciunea cu ce nu te poți gîndi. Dar nouă, și cred că la toți ceilalți oameni, aceste imagini nu ne făcu impresiune spre a le comenta. De abia acum, după 10 ani, îmi vine poate să zîmbesc însă sufletul și mintea mea parcă spun : Ferească Dumnezeu de năpastă !

Ajunși pe Calea Dudești la **Pompă** și cum trebuia să mă despart de Grigoraș Dinicu, eu de frică, și dînsul acceptînd imediat propunerea mea, îl rugai să meargă la mine acasă și împreună să revenim la dînsul.

Pornirăm la drum. Eu mai nerăbdător ajunsei primul la destinație. Toți erau sculați. Lor și casei nu li se întîmplase nimic, deci puteam să mă duc să-i spun că acasă totul e în ordine.

Cînd ajunsei aproape de **Pompă** pe Calea Dudești, văzui pe Grigoraș Dinicu, împreună cu soția și fiul meu cel mare, venind spre noi.

Ne-am reîntors la Grigoraș Dinicu și am stat acolo poate vreo 3 zile, pînă ce soției mele și copilului le trecu teama pe care cutremurul le-o inspiră și făcu să o aibă încă multă vreme.

După vreo două sau trei luni de la acest dezastru provocat de natură, alte nenorociri pusără stăpînire pe București și pe întreaga țară : atrocitățile legionarilor și războiul.

(Va urma)

OCHII ȘI URECHILE LUMII

În prima săptămînă...

În noaptea de revelion, ziaristul sud-african Donald Woods, redactor-șef la „Dispatch", unul din principalii fruntași ai luptei împotriva apartheid-ului, avînd domiciliu forțat de la 19 noiembrie, suspectat de autoritățile rasiste din cauza acuzațiilor aduse de el ministrului justiției după moartea în închisoare a prietenului său, militantul african Steve Biko — își vopsește părul alb în negru, își pune o mustață și o pereche de ochelari care-l fac de nerecunoscut, și, cu autostop, ajunge în bantustanul din Transkei. Aici îl așteaptă soția și cei cinci copii. Donald Woods trece singur, înotînd, rîul care desparte Transkei de Lesotho. La Mesera, capitala lui Lesotho, guvernul britanic îi acordă drept de azil. Pe biroul său de la „Dispatch", Woods a lăsat o scrisoare către directorul ziarului : „Iată demisia mea. Voi reveni în țara mea, cînd se va schimba regimul".

În dimineața de 1 ianuarie „Observer", ziarul londonez, publică pe pagina I, pe cinci coloane, poza unui lutru superb, anunțînd că, din această zi, lutrul va fi protejat în Anglia, conform unei decizii a parlamentului, dornic „să asigure speciei o viață mai senină în viitor".

Pe 2 ianuarie, senzație la Belgrad, unde — după două victorii consecutive, refăcînd un handicap de 4 puncte, — Spaski întrerupe a 14-a partidă cu Korcinoi, avînd „calitatea" — turn pentru nebun — și un pion avansat. Doar un punct îl va mai despărți de Korcinoi, care, pe 30, părăsise orașul, pretextînd faptul că adversarul său folosește abuziv, în timpul meciului, analiza pe tabla de demonstrație murală.

Pe 3 ianuarie, „Le Monde" comentează scurt hotărîrea C.I.A.-ei de a reduce din numărul agenților ei : „Spionii vor cunoaște angoasa șomajului, dat fiind că C.I.A., îngrijorată de limitarea cheltuielilor ei, a decis să licențieze o parte din agenți. La Mica publicitate se va citi probabil, în curînd, că agentul X-24 caută de lucru. Cine nu se va întreba asupra viitorului acestor specialiști în informații ?... Nu ne îndreptăm spre o epocă de înaltă supraveghere în care fiecare cetățean se va însărcina să-și spioneze vecinul, în timpul cînd, bineînțeles, nu va fi ocupat cu propria-i spionare ?"

În 4 ianuarie, dispare Sir Gilbert Roberts, om născut chiar în 1900, odată cu secolul, unul din cei mai pricepuți constructori de poduri din lume. Printre capodoperele lui: podul portului Aukland, podul de peste Volta ganeză și podul Bosforului. La 5 ianuarie se prăpădește — de pneumonie — Hamada, olarul japonez clasicul olăritului, omul declarat în 1955 „comoară națională vie", cel care prin arta lui a făcut din argilă și noroi materia unei arte. Hamada, ca toți strămoșii lui întru lut, n-a semnat niciodată vreo operă de-a sa.

La 6 ianuarie, un tînăr poștaș francez, și el anonim, dar fericit cîștigător a două milioane de franci, la ultima tragere Loto, înmînează președintelui Asociației pentru dezvoltarea cercetărilor oncologice un cec de o sută de mii de franci.

Pe 7 ianuarie se anunță că poluarea atmosferică a atins grav caii de bronz aurit care străjuiesc de șapte secole fațada basilicii San-Marco din Veneția. Patina de aur se scorojește — dintr-un cancer al bronzului, zic unii, dintr-o rubeolă a metalului, zic alții. La Longview, în statul american Washington, un puști de 10 ani, Robert Huff, pleacă de acasă fără cheie la el și cînd se întoarce constată că nici mama și nici tata nu-s acasă : atunci el îl roagă pe un pricten să-l ajute ca să urce pe acoperiș și de acolo să coboare pe coș, în casă, ca Moș Gerilă. Robert rămîne blocat pe coș cîteva ore, pînă vin pompierii. Negru de cenușă, indemn, Robert declară presei că nu va mai crede niciodată în Moș Gerilă.

RADU COSAȘU ■

Escale în Statele Unite Mexicane (III)

Un brad în iarna carpatină visează la un mango înflorind...

Poate și pentru că la plecarea din statul mexican Tabasco guvernatorul acestuia, distinsul om politic și de știință Leandro Rovirosa Wade, ne oferise fiecărui membru al delegației de ziariști cîte un uriaș fruct de mango, dintr-un soi rar întîlnit, pehotones — satisfăcînd astfel mai ales admirația colegului nostru Octavian Paler pentru această minune a naturii cunoscută din pînzele lui Gauguin pictate în Tahiti — acum, în plină iarnă românească, în memorie îmi revine stăruitor acea priveliște fabuloasă a grădinilor și pădurilor tropicale întîlnită chiar la reședința unde amfitrionul nostru avusese grijă să ne familiarizeze cu cîteva dintre frumusețile acestor meleaguri, inclusiv cu cinteccle vestiților marimbiști și cu nu mai puțin celebra marymbă, instrument popular de genul xilofonului, care are uneori chiar trei metri lungime, la ea cîntînd mai mulți inși simultan. Parafrazînd două vizionar-romantice versuri ale lui Lermontov, aș putea zice, așadar, că în acest ianuarie cu zăpezi și geruri pe paralela 45 a aceleiași emisfere boreale un brad în odăjdii matestuoase de nea visează la un mango cu o coroană larg bolțită ca de nuc bătrîn, înhorbotat de flori.

Dincolo de orice metaforă, realitatea vorbește prin ea însăși, din acest punct de vedere numele orașului reședință al statului Tabasco, Villahermosa (Orașul frumos), găsindu-și cele mai depline corespondențe în multiplele sale înfățișări. Chiar dacă seara ai să străbați un cartier mărginaș în care iluminatul electric e redus considerabil, orașul în ansamblul lui, văzut fie și în fugă, te impresionează deopotrivă prin linia sa clasică, prin ținuta sa așezată, mărturie a vechimii, ca și printr-o exuberanță care nu e numai a naturii atît de generoase, ci reprezintă permanenta preocupare pentru înnoire a edililor.

Situat în plină cîmpie, în centrul acelui arc de cerc pe care golful Campeche, parte a marelui Golf Mexic, îl formează între Veracruz și municipiul cu același nume, traversat de apele larg curgătoare ale rîului Grijalva, înconjurat de o salbă de lacuri fluviatil-maritime care comunică între ele, Villahermosa, oraș înființat în urmă cu aproape 400 de ani, este într-adevăr o capitală pe măsura statului Tabasco. Concentrînd ca industrie în cea mai mare parte pe cea alimentară, care pune în valoare marile producții de cacao (85 la sută din producția națională), fructe de cocos, banane, piper, carne, pește etc., orașul e ferit deocamdată de efectele poluării, cu toate că nu prea departe se găsește Ciudad Pemex, „capitala" petrolului mexican, iar Tabasco este statul care deține 60 la sută din producția națională de petrol și 90 la sută din cea de gaze.

Se înțelege că dispunînd nu numai de mari bogății ale solului și subsolului (subsolul statului Tabasco mai conține, în afara marilor zăcăminte de țiței și gaze, serioase rezerve de dolomită, bauxită, caolin), ci și de impunătoare resurse umane (o populație cu mari virtuți creatoare, în parte moștenitoarea strălucitelor tradiții olmece și mayase, făuritoarele glorioaselor culturi La Venta și Palenque), administrația acestui stat are de soluționat numeroase probleme sociale. Nu singură căci, potrivit unei formule lansate de însuși președintele țării, José López Portillo — „soluția sîntem noi toți" — se are în vedere o largă activizare socială pentru ca, printr-o participare a tuturor forțelor politice interesate, prin contribuția cetățenilor, să fie promovat progresul în viața de fiecare zi a oamenilor.

Villahermosa se prezintă ca un puternic centru școlar-universitar, învățămîntul se află pe locul 2 în agenda de lucru a administrației, aici funcționînd o universitate autonomă cu 7 facultăți, un institut tehnologic regional cu 5 facultăți și un colegiu superior de agricultură tropicală cu 3 facultăți. Cuvîntul la ordinea zilei — legătura cu practica economico-socială, cu dezvoltarea statului (sînt în perspectivă, proiectate a fi construite, fabrici de polietilenă, de ciment, de industrializarea cărnii, porumbului, a fructelor, a peștelui etc.). Drept pentru care nu numai facultățile au specializare precisă, ci și cele mai multe dintre licee au următoarea structură : 17 sînt agroalimentare, 6 tehnic industriale, 3 de tehnica pescuitului, la care se adaugă centre ale tehnologiei agroalimentare, studii științifice și tehnologice.

Nu pot să închei această „repede ochire", ca într-un „zbor de pasăre", cum se autointitulează unele ghiduri mexicane, fără a aminti momentul cu care ar fi trebuit să încep ca literat, dat fiind insolitul său. Timpul scurt pe care l-am avut la dispoziție pentru popasul la Villahermosa, între marile combinate de la Coatzacoalcos — Minatitlan și străvechea așezare maya cu palatele și piramida sa de la Palenque, a fost totuși dilatat de către gazdele noastre, guvernatorul Rovirosa Wade și vrednicii săi colaboratori, astfel că la ora amurgului (urmînd parcă îndemnul unui bătrîn cîntec maya — „Să mergem, să mergem, băieți, că-n curînd soarele apune") pătrundeam pe sub bolțile de frunze ale aleilor unui parc-muzeu, care adăpostește acea miraculoasă cultură La Venta cu uriașele capete de olmeci (2—3 metri) sculptate în blocuri de bazalt, unele dintre ele cîntărind 20 de tone. Sigur, la prima vedere, poate și datorită reputației mondiale, a ipotezelor potrivit cărora aceste capete ar fi opera și chipurile unor extraterestri, atenția ne-a fost concentrată asupra lor, dar pas cu pas în figurile de copii, micile ființe care surid printre atîtea expresii de un scepticism ancestral, în sculpturile reprezentînd maternitatea, în compozițiile alegorice cu chipul jaguarului, simbolul soarelui, am descoperit în fapt, la lumina lanternelor și mai ales a lunii care răsărise, o întreagă lume, o lume către care ne-a deschis noi orizonturi muzeul din localitate, cel mai bogat din țară după cel de faimă universală din Mexico. Fericită situație, nici un moment n-am avut impresia unui hiatus între acele creații monumentale, purtînd pecetea miraculosului, a duratei și între opera pe care am văzut-o realizîndu-se cotidian în scurtul nostru popas. Înaintași sau contemporani, și unii și alții și-au dăltuit și își dăltuiesc destinul cu vizionarismul și tenacitatea cu care au fost înzestrate în plată acele capete gînditoare în fața cărora însuși Sfinxul nu mai are de pus întrebări.

NICULAE STOIAN ■

Paradoxurile supercivilizației

Există în presa occidentală, construite cu mai mult sau mai puțin tam-tam (asta rămîne o chestiune ținînd exclusiv de bunul gust), rubrici care nu își propun altceva decît să aducă fericirea pe pămînt. Fie că apar sub genericul concis, dar aproximativ „Pentru dv.", fie sub un titlu lipsit de echivoc „o funcție corespunzătoare pentru posibilitățile și aspirațiile dv." rubricile respective seamănă prin atmosfera care o degajă. Rezultă că întreprinderi de primă mînă sau mici fabricuțe sînt dominate de aceeași puternică obsesie : să ofere posturi cît mai bune, să împartă salarii grase, să se ocupe de liniștea sufletească, atît actuală cît și de perspectivă a salariaților.

În Franța, spre exemplu, o firmă specializată în calculatoare anunță un post bine retribuit și cere, în schimb, solicitanților să aibă cel puțin 35 de ani (vîrstă în general căutată), să cunoască în afară de franceză (care pentru autohtoni e un bun cîștigat) engleza și germana, să fie căsătoriți, să nu aibă idei preconcepute în legătură cu domiciliul (meseria cerîndu-le frecvente deplasări), să aibă o experiență de cel puțin 12 ani în domeniul profesional, să prezinte un acut simț al relațiilor publice etc. Condițiile de selecție sînt profund chibzuite și atît de numeroase încît cititorii le pot contabiliza, mintal, la capitolul „aspirații". În privința „posibilităților" lucrurile sînt mai simple, deși mai crude : pentru fiecare post scos la concurs, în domeniul tehnic, concurează aproximativ 700—800 de candidați. O dată, de două ori, de nenumărate ori pînă își perfecționează simțul relațiilor publice... Pentru așa ceva există și timp: de la 22—23 de ani cînd solicitanții își termină facultatea și pînă la minimum 35 de ani cînd „experiența" pare să devină convingătoare.

Fluturașii. Două firme americane specializate în sondaje publice, „Nielsen" și „Arbitron", au ajuns separat la aceeași concluzie : în Statele Unite se manifestă în ultimul an o netă descreștere a audienței programelor de televiziune. Cum programele respective sînt împănate de reclame, concluzia cu pricina a pus pe gînduri factorii specializați în propaganda comercială. Dilema are implicații dintre cele mai serioase dacă ținem seama nu atît că reclama e sufletul comerțului, ci că cea practicată la televiziune este și cea mai percutantă. O precizare : pe un canal oarecare se difuzează un film oarecare. De suspense spre exemplu. În cele 20—30 de momente tari (dacă scenariul nu este exagerat) în secvențele culme filmul se întrerupe și pe ecran apar sticle aburite de bere, spume delicioase de săpun, dinți albi și strălucitori, peluze tunse ordonat și drăgăstos de mașini automate drăguțe și silențioase etc. Totul dublat de voci ațîțătoare și îndelung experimentate care gem de plăcerea berii, a spălatului cu cutare săpun și cutare pastă de dinți etc.

Așadar, scăzînd audiența programelor se poate calcula limitarea efectelor reclamelor de „întrerupere" asupra publicului surd și orb sau, mai clar, absent. În consecință cîteva firme, cu viziune tactică, și-au retras o cotă serioasă din investițiile pentru reclama de televiziune și le-au îndreptat spre „fluturași". Oamenii în loc să mai fie asediați de vocile și imaginile TV sînt nînși din elicoptere cu hîrtiuțe insinuante, le găsesc în metrouri și trenuri, sub tacîmurile din restaurant, în cutia de scrisori etc. De peste tot năpădesc fluturași, obsesivi, multicolori, lipicioși și neiertători. Dacă aparatul de televiziune se poate închide, în schimb viața cea de toate zilele nu. Spațiul de reclamă este, oh, nelimitat.

O jucărie de mare serie. Asta e situația, nu mai se poate face nimic : premiul Oscar pentru jucării reglează soarta viselor cîtorva sute de milioane de copii. Practica a demonstrat că odată primit Oscarul deschide larg pungile părinților care, înainte de a-și bucura odraslele, se uită sub păpuși sau sub trenulețe pentru a vedea dacă eticheta, relativ discretă, cu specificarea premiului se află sau nu se află la locul ei. Fabricanții de jucării din Marea Britanie, cîndva posesori ai unei interminabile serii de Oscaruri, trebuie să-și plece acum jucăriile în fața celor spaniole sau japoneze. Pe piața obiectelor respective, concurența nu este nici mai blajină, nici mai modestă decît pe cea a automobilelor, cu deosebirea că onorata clientelă matură nu a ajuns, dincolo de cîteva pasiuni bolnăvicioase, să-și ia jucăriile în serios.

Producătorii niponi, cu un sensibil simț al nivelului de recepție și al predispozițiilor beneficiarilor, au trecut de la fabricarea pistoalelor, mitralierelor, stiletelor și a altor fermecătoare, dar naive jucării la miniaturizarea unei gorile fioroase care în filme e realizată, dimpotrivă, uriașă de tot : King-Kong. Gorilița arată teribil, își rotește ochii fosforescenți și emite pe nări norulești de sulf ars produși prin capsarea unor pastile care nu costă cine știe ce. Părinții nu agreează bestia, dar băieții și fetele crescuți la școala filmelor de groază apreciază picanteria situației... Curiozitatea psihologilor față de noile invenții destinate înveselirii copilăriei rămîne, ca și pînă acum, mare.

RADU BUDEANU ■

În intreaga lume, viu și susținut interes pentru opera teoretică și practică a tovarășului Nicolae Ceaușescu

„Unul dintre cei mai profunzi și mai reprezentativi oameni politici ai vremurilor noastre"

Cînd, acum cîtva timp, în editura „Rombach" apărea volumul „Nicolae Ceaușescu — România pe drumul socialismului", prefațatorul cărții, prof. univ. Waldemar Besson, sublinia, între altele, că șeful statului român este „un bărbat de stat care se află în prima linie a politicii mondiale" și că „acest lucru merită tot respectul". Și iată că în scurta perioadă ce a trecut de atunci această afirmație a primit o strălucită confirmare, fapt atestat de pildă și de numărul de cărți apărute în străinătate și dedicate șefului statului român. Sînt biografii ale președintelui Nicolae Ceaușescu sau culegeri reprezentative din opera secretarului general al partidului nostru, sînt antologii ale interviurilor, discursurilor sau articolelor aparținînd șefului statului român sau sînt studii de amploare asupra unora din numeroasele sale concepte novatoare, originale și de profundă actualitate.

Zecile de volume tipărite în 25 de țări (Anglia, Argentina, Austria, Belgia, Brazilia, Elveția, Egipt, Finlanda, Franța, R.D.G, R.F.G., Grecia, Israel, Italia, Iugoslavia, Japonia, Liban, Mexic, Olanda, Pakistan, Peru, Polonia, Portugalia, Suedia, Turcia) reflectă cu pregnanță dimensiunea pătrunderii în gîndirea politică a contemporaneității a operei președintelui Nicolae Ceaușescu. Firește, în afara acestor argumente peremptorii există altele, la fel de grăitoare și de numeroase, oferite de interesul major și atenția deosebită cu care au fost întîmpinate cărțile tovarășului Nicolae Ceaușescu atît în țările unde au fost editate cît și în altele în care ele au mai fost difuzate. Astfel, volumul publicat în Liban a fost difuzat și în alte țări arabe, cel apărut în 1971, în R.F.G., a mai fost difuzat și în Austria și Elveția ; cartea apărută în Franța a fost lansată și în Belgia, volumele tipărite în cele patru state latino-americane au putut fi consultate și în alte țări de pe acest continent. Altele, precum volumul biografic „Ceaușescu", al publicistului Giancarlo Elia Valori, apărut prima dată în editura italiană „Bulzoni" (1974), care a fost tradus și în limbile franceză și portugheză, au cunoscut versiuni și în alte limbi.

Consemnăm deci o arie vastă pe care gîndirea președintelui Nicolae Ceaușescu s-a bucurat și se bucură de o receptare nemaiîntîlnită pînă acum, receptare ce poartă pecetea exigenței dar și a unui interes crescînd față de personalitatea și de activitatea sa în fruntea partidului și statului nostru. O atestă, de pildă, faptul că într-o serie de țări au apărut mai multe volume din opera secretarului general al Partidului Comunist Român. Astfel, în 1977, în Italia, editura „Il Calendario del Popolo" a publicat al VII-lea volum din seria „Nicolae Ceaușescu — Scrieri alese" și tot anul trecut editura „Sugar" a tipărit cartea „Nicolae Ceaușescu — să schimbăm lumea. Pentru o nouă ordine internațională". În Grecia, volumul „Nicolae Ceaușescu — Demiurgul României noi" (1977) este al treilea, după cele publicate în 1975 și, respectiv, 1974. În Japonia, volumul „Nicolae Ceaușescu — o politică de pace și de cooperare internațională" (Editura Kobunsha) a cunoscut mai multe ediții.

De asemenea, în fiecare an s-au consemnat alte noi zone de pe glob în care au văzut generoasa lumină a tiparului noi

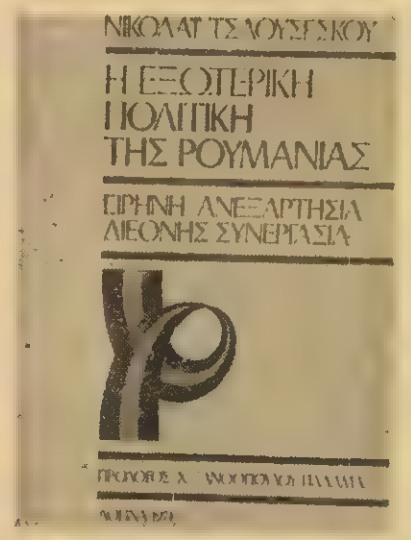

cărți dedicate personalității șefului statului român. Astfel, volumul „Ceaușescu, România, omul și patria sa" (600 pagini) a apărut în Suedia, fiind pentru prima dată cînd în această țară apare o carte dedicată președintelui României. Un alt volum „Nicolae Ceaușescu — Realități și perspective" editat în Pakistan a apărut în limba urdu iar cartea „România în lupta pentru progres, colaborare și pace" constituie o reprezentativă culegere din opera conducătorului partidului nostru tradusă și publicată în limba finlandeză. Se cuvine a mai sublinia că autorii volumelor biografice, ai antologiilor și ai prefețelor la volumele dedicate președintelui Nicolae Ceaușescu sînt prestigioși oameni politici, scriitori, publiciști și editori din țările respective. Astfel, acad. Constantin Tsatsos, președintele Republicii Elene, a prefațat cartea „Nicolae Ceaușescu — pace și colaborare în Balcani și întreaga lume" (editura Dorikos, Atena). La volumul „Ceaușescu — România pe drumul socialismului — Discursuri politice" (Lisabona) prefața a fost scrisă de Francisco da Costa Gomes, care era pe atunci președintele Portugaliei. Alain Poher, președintele Senatului francez, a prefațat volumul „Ceaușescu" al publicistului italian Giancarlo Elia Valori. Cunoscutul scriitor suedez Per Olof Ekström este autorul volumului recent apărut în Suedia iar scriitorul Menelaos Ludemis a prefațat un volum apărut la Atena. Profesori ca Stan Newens (Anglia), Necip Alpan (Turcia), Carlo Salinari (Italia), Waldemar Besson (R.F.G.), Julio Castro Franco (Peru) ș.a. au îngrijit și prefațat cărți dedicate șefului statului român.

Desigur, în suita acestor succinte considerații dovezile cele mai grăitoare ale acestei receptări nemaiîntîlnite de care vorbeam, le reprezintă cele scrise sau spuse despre viața, opera și acțiunea politică ale tovarășului Nicolae Ceaușescu. Oricît de selectiv am proceda trebuie, totuși, să arătăm că Michel P. Hammelet (Franța, ziarist) subliniază că președintele României este „considerat astăzi unul dintre cei mai remarcabili șefi de stat ai epocii noastre" ; dr. Fritz Hodeige (directorul editurii „Rombach") spunea : „cînd am făcut cunoștință cu scrierile lui Nicolae Ceaușescu mi-am dat seama că nu te poți ocupa de științele sociale contemporane fără să cunoști ideile sale" ; Tsuneo Ikeda (Japonia) opina : „președintele Nicolae Ceaușescu are o foarte largă viziune cu privire la lumea și a știut întotdeauna ce trebuie făcut cînd ceva se întîmplă în lume" ; autorul antologiei apărute la Belgrad arată că : „Nicolae Ceaușescu a exprimat interesul permanent pentru crearea unui nou tip de relații între țările socialiste care, în concepția lor principială și în aplicarea practică, să ofere un adevărat model al relațiilor viitoare dintre toate statele lumii, ca state independente și egale în drepturi" ; Alain Poher (Franța) scria : „după convorbirile avute cu președintele Ceaușescu, mi-am dat seama din nou cu cîtă claritate vede șeful statului român evoluția vieții internaționale" ; pentru Stan Newens (Anglia) președintele României este „unul dintre cei mai profunzi și mai reprezentativi oameni politici ai vremurilor noastre" ; acad. Constantin Tsatsos, președintele Republicii Elene, subliniază : „Sîntem datori să apreciem în mod deosebit felul în care această personalitate politică proeminentă rămîne credincioasă teoriei sale filosofice, concepe problemele internaționale atît de larg, cu o asemenea înțelegere a realității istorice și cu atîta justețe și umanism" ; la rîndul său, Bedreddin Neiddik (Turcia) arată că președintele României „se numără printre personalitățile al căror nume este evocat frecvent în arena politică a lumii". Firește, citatele ar putea continua pentru că volumele din care le-am desprins au la bază prefețe, studii și analize solide dedicate activității însuflețite a tovarășului Nicolae Ceaușescu, gîndirii sale profunde și inaripate, personalității sale puternice.

Aparținînd unor oameni cu preocupări diferite, din țări cu sisteme sociale diferite, situate pe meridiane diferite, opiniile înscrise în numeroasele volume dedicate șefului statului român concordă în a sublinia într-un mod definitoriu că președintele Nicolae Ceaușescu reprezintă o adevărată sinteză istorică. Dovedite și de cărțile apărute peste hotare prestigiul și popularitatea mondială ale președintelui Nicolae Ceaușescu — cele mai mari pe care le-a dobîndit un fiu al meleagurilor noastre — au la originea lor concepte și idei profund ancorate în realitățile lumii contemporane, sînt ilustrate de o activitate inaripată pusă în slujba edificării unei lumi mai drepte și mai bune, sînt regăsite în angajarea sa emblematică în a conduce clarvăzător și dinamic destinele poporului nostru într-o lume în care să triumfe înțelegerea și pacea.

DUMITRU CONSTANTIN ■

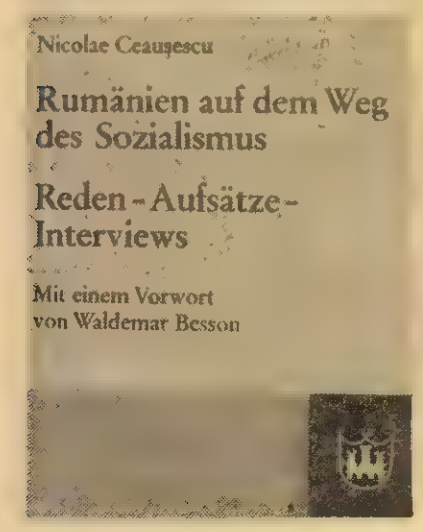

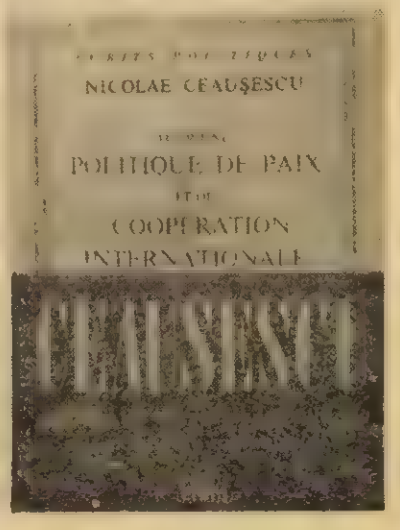

Ajutați-i pe sfinți!

Vreau să fac o precizare de la început : nu sunt humorist ; nu fumez, sunt un băutor moderat și nu-mi plac bețivii. Am spus toate acestea pentru că nu cumva rîndurile care urmează să fie interpretate altfel decît cum aș vrea eu să fie interpretate. Așadar, să trecem la problemele propriu-zise ale fotbalului despre care din nou se discută și încă la același ton exaltat, ca la fiecare început de an, cînd ziarele sunt pline de promisiuni, de discursuri abia mascate despre ce va deveni și ce a fost fotbalul românesc. De cînd scriu săptămînal despre problemele cele mai arzătoare în această materie nu-mi aduc aminte decît de cîteva ocazii în care tonul meu să fi depășit entuziasmul obișnuit și să treacă în exaltare. Acele puține ocazii meritau totuși ieșirea mea din sărite și cred că recunoașteți, era vorba de performanțe și ele neobișnuite și atunci academismul ar fi fost oricum nepotrivit cu împrejurările. Dar încă o dată angajamentele atît de bine enunțate, măsurile care se vor drastice, intransigențele pe care le știu pierdute la primul colț de campionat, nici asta nu pot să suport. Citesc cu uimire rînduri care îmi amintesc de prohibiția americană care se știe ce rezultate dezastruoase a avut. Iată au apărut reportaje peste noapte care descriu atmosfera bisericoasă instaurată deja la unele cluburi : Nu mai fumează nimeni, la noi, jucătorii cînd aud cuvîntul bere sar pe fereastră ! ; echipa F.C. Popîndăii de Sus și-a alungat antrenorul care trăgea din pipă de două ori pe zi ! etc., etc. Repet, n-am fumat în viața mea, l-am injurat în toată activitatea ziaristică pe chiulangii și pe jucătorii care-și beau talentul, așa că vreau să nu se creadă că mi-am schimbat opiniile. Dar iată că limbajul acesta atît de nepotrivit sună și el fals, emfatic și n-are acoperire ! Spuneți copiilor, fotbaliștii sînt într-un fel niște copii, ca artiști : nu mai umblați la borcanul cu miere și o să-i găsiți cu mîinile pînă la cot în miere ! Spuneți jucătorilor : nu v-atingeți de vin și o să-i găsiți prin șanțuri ! Nimic nu tentează mai mult decît o interdicție. Omul este construit bine. El nu trebuie silit să facă sau să nu facă ceva. El trebuie învățat, pur și simplu, că munca este o datorie, că seriozitatea este recomandată în orice disciplină și că dă întotdeauna rezultate pozitive și așa mai departe. Să nu-și imagineze Federația de fotbal că cei aproape 3 000 de jucători reprezentînd vîrfurile fotbalului nostru se vor culca de săptămîna viitoare la ora opt seara, că vor arde toate tutungeriile întîlnite în cale și că vor distruge într-un elan nemaivăzut toate vinile din țară, ca Buerebista. Să nu-și închipuie cineva că odată scrise pe hîrtie aceleași dispoziții nu vor mai exista chiulangii, nu vor mai exista bețivi, nu vor mai exista trișori în fotbalul nostru. Sigur că un climat de sobrietate la cluburi este recomandabil, dar a sărbători o victorie la o masă comună cu moderație nu e un păcat.

Mi se pare că problema principală pe care trebuie să o rezolvăm în afara capacității individuale a fiecărui antrenor este aceea a posibilităților pedagogice de care dispune fiecare dintre ei. Cunosc un excelent tehnician care a fost alungat de peste tot, un om dăruit fotbalului din întreaga lui existență, dar care suferă de orgoliul de a crede că fără rolul său de sufleur de pe tușă jucătorii pe care-i dirijează uită lecția. Cînd a fost încadrat la un mare club mi-am permis să spun conducătorilor acelei echipe : „Pe Cutare, lăsați-l să urle toată săptămîna la jucători, dar de duminică dimineață pînă luni seara puneți-i un căluș în gură și ascundeți-l la meciurile echipei sale în ultimul rînd al unei peluze. Dacă va vorbi cu mîinile sau cu picioarele, legați-l și de mîini și de picioare !" A fi bun pedagog ca antrenor înseamnă să știi un lucru elementar : că nu toți oamenii au ochi albaștri, adică nu sunt ca la Iipar, că există individualități și nu serii de caractere, că trebuie să lucrezi cu fiecare pe limba lui, că trebuie să-i iubești și să-i respecți, chit că unii dintre ei, și anume cei mai talentați (nu toți) nu o merită, dintr-o ingimfare prosteasică pe care o au cînd își dau seama că nu pot fi înlocuiți. Dacă știu toate acestea atunci nu va fi nevoie de nici un popă la cluburi care să predice dezbrăcarea de **urîtele pohte** ale fiecărui om. Dacă ar fi altfel, vă asigur că ne-am trezi că în campionat ar juca echipa Mînăstirii Neamț cu unsprezecele mînăstirii Măxineni, ceea ce, la urma urmei, ar fi interesant, dar numai fotbal nu s-ar numi. Să lăsăm fiecăruia să decidă ce vrea să devină : un om întreg sau un derbedeu de care n-are nimeni nevoie. Vă asigur că cei mai mulți vor opta pentru prima variantă.

Așadar există o măsură în lucruri ! Iubiți oamenii, lăsați bucuria de Bobotează, lăsați ipocrizia deoparte, să privim realist dificultățile și să procedăm în consecință.

EUGEN BARBU ■

Centrele de copii și juniori:

Mulți bani, puțină muncă!

După cum se știe, în aceste zile se află în plină desfășurare, tot la Snagov, un nou curs de perfecționare organizat de F.R.F. spre folosul antrenorilor de fotbal, curs destinat tehnicienilor din arîa celor 46 de centre de copii și juniori. Prezenți la fața locului în prima zi a manifestării, am întreprins o anchetă fulger, rugind 6 antrenori să completeze chestionarul de mai jos. Plecînd de la judecata, recunoscută dealtfel și la nivelul conducerii federației, că munca în centrele de copii și juniori continuă să cunoască, în pofida subvențiilor și a îndrumării tehnice furnizate de forul federal, multe poticneli și multe defecțiuni, n-am ales pentru întreprinderea noastră nici pe reprezentanții unor centre cu rezultate foarte bune (cazul lui F.C. Argeș, F.C. Constanța etc.), nici pe aceia provenind din centre cu productivitate minimă (S.C. Tulcea, Rulmentul Bîrlad, Unirea Focșani etc.), ci am urmărit o testare cît mai apropiată de medie.

Chestionarul a cuprins următoarele întrebări :

1. Care este numărul antrenorilor, al grupelor, al copiilor și juniorilor centrului ? Care este starea bazei materiale ? Dar valoarea subvenției F.R.F. pe un an calendaristic ?

2. Care sînt durata și intensitatea unui ciclu săptămînal de antrenament ?

3. Ce a produs centrul în ultimii 3 ani pentru diviziile A și B ? Dar pentru echipa națională de juniori ? Ce perspective imediate are el ?

4. Ce satisfacții deosebite aveți în activitatea dumneavoastră ? Dar greutăți ?

5. Cum sprijină clubul (forurile locale sportive) munca din centru ? Cum sprijină F.R.F. ?

6. Ce propuneri aveți pentru îmbunătățirea activității ?

Iată răspunsurile primite :

● UNIVERSITATEA CLUJ-NAPOCA (Nicolae Szoboslay, antrenor coordonator) :

1. 3 antrenori, 6 grupe, aproximativ 130 de elevi. Baza materială corespunzătoare din punctul de vedere al terenurilor de antrenament și al aparatelor ajutătoare, deficitară la capitolul echipamentului. 210 000 lei anual ;

2. 10—12 ore, cu intensitate în funcție de vîrstă ;

3. Lăzăreanu, Cîmpeanu, Bichescu, Hurloi, Vaszi și Furnea pentru divizia A, Mureșan, Dobrath, Pop, Berindei, Suciu și Căpușan pentru B. 6 din ei au jucat în reprezentativa de juniori. Avem în perspectivă 10—12 tineri născuți în 1962 și după ;

4. Satisfacțiile au fost legate tocmai de aceste promovări. Greutățile provin din insuficiența atenție acordată copiilor și juniorilor de diferite organe competente (! !), precum și din faptul că elevilor le rămîne tot mai puțin timp liber pentru fotbal ;

5. Există preocupare din partea clubului și a federației ;

6. —

● STEAUA BUCUREȘTI (Vasile Zavoda) :

1. 6 antrenori, 12 grupe. Avem la dispoziție 2 terenuri de dimensiuni normale și unul redus, betonat ;

2. 4 antrenamente săptămînal corespunzînd la 480 de minute. Se adaugă jocul de duminică. Intensitatea diferă ;

3. Pentru divizia A : Ionescu la Steaua, Dumitrescu la Petrolul și Greaca la Tîrgoviște. Pentru B : Popa, Marin și Gane, toți la Metalul București. Lascu, Popa, Iordache, Anghelina, Gîmfăleanu și Dumitrașcu au jucat sau joacă în echipa națională de juniori. În perspectivă, cîteva nume : Ghiță, Butoi, Păun, Minea, Negru, Oprea, Costache și alții ;

4. Ne lovim adesea de puținătatea timpului liber al copiilor și, mai ales, al juniorilor. De asemenea, afirmație valabilă pentru toate echipele divizionare de juniori, ni se permite foarte rar intrarea pe terenurile principale, gazonate ;

5. Pe toate căile. Sprijinul primit este substanțial ;

6. Propun o alegere mai judicioasă a arbitrilor, fiind cunoscut faptul că fotbaliștii trebuie deprinși încă din epoca junioratului nu doar cu munca și efortul amplu, ci și cu cinstea și corectitudinea. Cred că și unele programări ar putea fi mai bine gîndite. Copiii joacă uneori vara la mijlocul zilei, pe o căldură toridă !

● PETROLUL PLOIEȘTI (Mihai Mocanu) :

1. 4 antrenori, 7 grupe, o dotare materială alcătuită din 2 terenuri de iarbă, unul de bitum, unul de zgură, cu grupurile sanitare adecvate. 100 de mingi, din care 70 de plastic. Subvenția F.R.F. se ridică la 280 000 lei pe an ;

2. Pînă la 14 ore săptămînal ;

3. 4 promovări pentru divizia B, Cismaru, Ionescu, Mihalache și Constantin, ultimii folosiți și în reprezentativa de juniori. Pentru divizia A, NIMIC (subl.n.) în anii '75—'77 ;

4. Clasarea pe locul II la ultimul campionat republican de juniori ne-a produs o mare satisfacție. Greutăți nu avem decît cu puținul timp liber al elevilor ;

5. Clubul ne-a sprijinit, mai ales în ultima vreme, dar rămîne loc pentru mai bine. Federația ne-a acordat subvenția și a executat controale periodice ;

6. Propun aprobarea de către F.R.F. a organizării de tabere de pregătire pe perioada vacanțelor școlare. Poate că asemenea acțiuni ar fi posibile și la nivelul unor cluburi.

● F.C. BIHOR ORADEA (Anton Ferenczi) :

1. 2 antrenori cu normă întreagă, ajutați de 2 instructori voluntari, 12 grupe a cîte 18—20 de membri. Baza materială este insuficientă, deși F.R.F. alocă anual între 230 000—260 000 lei ;

2. 9—12 ore pe săptămînă cu intensitate variabilă ;

3. 2 promovări, Naghi și Kiss la divizia A. Pentru perspectivă, aș propune cîteva nume, pe Klaus, Dîrjan, Vițian, Sripec și Șato ;

4. Mult prea multe greutăți, dar nu se pot enumera (n.n. — la insistența noastră, antrenorul ocărîcan a declarat, textual : „Nu zic nimic pentru că mi-e frică de complicații. Am avut destule"). La capitolul satisfacții, cam sărac, aș include prezența fiului meu în grupa pe care o antrenez (n.n. — ceva nepoți nu aveți, tovarășe Ferenczi ? !) ;

5. Sprijinul F.R.F. este cunoscut și recunoscut ;

6. Atragerea la centru a încă 2 antrenori tineri, foști jucători, cu calificare superioară. Reorganizarea centrului ca el să revină în rîndul celor fruntași.

● STEGUL ROȘU BRAȘOV (Ioan Alecu) :

1. 3 antrenori, Hidișan, Meszaroș și cu mine, ajutați de instructorul voluntar Gyorffy, fostul jucător. 7 grupe de copii și juniori, 3 grupe de inițiere, fiecare grupă numărînd 20 de elevi. Dotarea este bună (vestiare, magazie, echipament, mingi, aparate ajutătoare etc.), mai puțin terenul de joc. Avem la dispoziție unul singur, de zgură, precum și o porțiune de teren denivelat, necorespunzător. Nu cunosc dimensiunile subvenției federației ;

2. Antrenamentele durează 2 ore și se desfășoară de 5 ori pe săptămînă. Din cauza lipsei unui teren, ne axăm pregătirea mai mult pe dezvoltare fizică, generală și specifică ;

3. Pentru A am promovat pe Dan Nicolaescu la Steagul și pe Mihai Cristonic la Sportul studențesc (n.n. — spectaculoase promovări). Cel puțin prima e greu credibilă, de vreme ce gruparea brașoveană n-a mai jucat în prima divizie în ultimii ani ?!). La B, Goga, Szabo, Popescu și Gâtăjel fac parte din lotul Steagului roșu, iar Cosma și Glăvan evoluează la I.C.I.M. și respectiv Tractorul. De asemenea, Crăciun, tot pentru Steagul. Nicolaescu, Ciceronе și Crăciun au trecut pe la reprezentativa de juniori. La capitolul perspectivă, contăm pe Gâtăjel, Dima, Stoica și Popa, care activează în lotul de juniori de perspectivă ;

4. Profesional, nu am satisfacții personale. Greutăți, da. Lipsesc terenurile, de aceea antrenamentele se suprapun, lipsește o sală de forță. Frecvența juniorilor la antrenamente este foarte slabă. Colaborarea dintre centru și celelalte asociații din Brașov, mai puțin Steagul roșu, mai ales în ultima vreme, este foarte rece. În plus, școlile nu iau în considerație motivările absențelor atunci cînd juniorii participă la meciuri de campionat ;

5. Sîntem sprijiniți corespunzător ;

6. Propun introducerea fotbalului în școlile generale și deschiderea la Brașov, a unui liceu de fotbal cu internat și spații de joc necesare. Cred că Inspectoratul școlar trebuie să dea dovadă de mai multă înțelegere.

● SPORT CLUB BACĂU (Dumitru Chiriță) :

1. 3 antrenori, 6 grupe, 120 de sportivi, folosind o dotare materială suficientă (2 terenuri gazonate, 2 de zgură, 2 de bitum, majoritatea lor de dimensiuni reduse). Primim anual de la F.R.F. 328 000 lei ;

2. 4—5 antrenamente săptămînal, cu o atenție deosebită acordată elementelor nominalizate în diverse loturi ;

3. La A : Antohi. Mîndrilă, Panait, Agachi, Vamanu, Chitaru, Andrieș și Solomon. Mulți dintre ei au evoluat în echipa de juniori a României. Pentru perspectivă, aș înainta cîteva nume : Verigeanu, Borcea, Andreiescu, Tănase, Stan, Comănescu etc. ;

4. Mulțumirea cea mai mare s-a legat de cîștigarea titlului de campioană divizionară de juniori. Mai avem unele greutăți din cauza faptului că elevii au tot mai puțină vreme pentru antrenamente ;

5. Toate forurile, clubul, organele sportive locale și federația, ne sprijină cum trebuie. Nu avem motive să ne plîngem ;

6. —

Firește, răspunsurile grupate mai sus se pot preta la îndelungi interpretări și comentarii. Nu vom face acest lucru, multe din opiniile antrenorilor anchetați vorbind de la sine despre faptul că, în pofida ajutoarelor și sprijinului venite pe toate canalele, PRODUCTIVITATEA CENTRELOR DE COPII ȘI JUNIORI RĂMÎNE CANTONATĂ ÎN LIMITE MINIME. Principala explicație a acestei condamnabile stări de lucruri constă în SLABA PREOCUPARE A ANTRENORILOR, ÎN MUNCA LOR SUPERFICIALĂ, ÎN AUTOMULȚUMIREA LOR.

Cursul de la Snagov, la care am fost martori, a venit să tragă un semnal de alarmă din acest punct de vedere. F.R.F. anunțînd că nu are de gînd să mai tolereze sustragerea de la muncă, indisciplina cadrelor, comoditatea și plafonarea lor. Această fermitate, venită poate cam tîrziu, va avea, sperăm, darul să pună lucrurile în matca lor firească, aliniind fotbalul din aria copiilor și juniorilor la comandamentele muncii, seriozității, perseverenței, disciplinei și metodologiei moderne, știut fiind faptul că, acum și aici, se pun bazele generației de fotbaliști de mîine, cu care dorim și trebuie să devenim competitivi. Pînă atunci, e de datoria noastră să precizăm că cele 8 milioane de lei date de F.R.F. celor 46 de centre, ca subvenție anuală, se justifică prea puțin sau deloc. Altfel spus, mulți bani, puțină muncă.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

racul

Stări de angoasă

Am întrebat o veche cunoștință, admirabilă vulpe bătrînă, ce mai face, cum o mai duce cu sănătatea și filodormele și mi-a răspuns foarte mohorît și foarte limpede :

— Sînt angoasat. Nu știu ce se întîmplă cu mine.

Am întrebat o femeie între două vîrste veșnic patrulată de o cafeluță cu zahărul separat, cum se mai simte și mi-a răspuns, tragic și prompt, fluturîndu-și cu demnitate părul :

— Sînt angoasată. Nu știu ce să fac cu viața și cu trusoul meu...

Deci, în concluzie, el e angoasat, ea, la rîndul ei, angoasată.

Ce înseamnă, la drept vorbind, angoasat ? După ultimele cuceriri ale științei și ale bunului simț, angoasatul e un individ căruia nimic nu-i place, nu mai crede nici în iubirea veșnică, nici în iubirea provizorie, nici în automobilul personal, nici în transportul în comun, se crede mereu înconjurat, în egală măsură, de beneficii și primejdii, ba că o să plece la Paris în interes de serviciu, ba că o să aibă o criză de reumatism.

Deși tragic și subțirel, angoasatul e șmecher. El egalizează fenomenele, îi e indiferent dacă o să fie avansat sau retrogradat, dacă o să fie iubit sau trădat, apreciat la justa valoare sau numai subapreciat.

Angoasatul a ajuns să fie superior propriilor sale escrocherii, ale căror avantaje, culmea grandomaniei, le privește de sus. Nici un avantaj, nici o laștate nu i se mai par demne de caracterul lui de bronz. Nici o femeie nu-i atît de frumoasă pe cît ar merita manierele lui elegante. Nici un subaltern n-are atîta slugărnicie încît să-i măgulească, pînă la refuz, amorul propriu.

Răsfățat, își permite și luxul să fie sincer. E convins că nu dă nimic celorlalți și tocmai de aceea e indignat și insingerat că nu primește totul, absolut totul.

TEODOR MAZILU

Poc... Poch!

În ultimul număr al revistei „Urzica" (nr. 12) noul cronicar al salonelor de umor, caricaturistul Albert Poch — la cronica salonului de umor al tineretului de la Tîrgu Mureș — scrie în încheiere : „Am aflat ulterior, dintr-o notă apărută în revista „Luceafărul", că la sesiunea amintită s-au acordat nu mai puțin de 20 de premii !" Iar în continuare „Greșeala probabil s-a strecurat la... numărătoare". Desigur, tovarășe Albert Poch, greșeala s-a strecurat la numărătoare, dar cînd ați numărat dumneavoastră. Să vă explicăm : la expoziția de la Tîrgu Mureș s-au acordat 11 premii și au fost 20 de premianți și nicidecum 20 de premii. Dintre aceștia 7 premii au fost acordate de ziare și reviste, revenindu-se pentru prima dată în țară să se acorde și să fie antrenate în această activitate atîtea publicații. Desigur din lista publicațiilor care au ținut să premieze pe expozanți lipsește revista „Urzica", singura revistă de satiră și umor din țară. Dar, tovarășe critic, după ce ați făcut un drum dus-întors pînă la Tîrgu Mureș, după ce ați scris cronica de la expoziție, după ce ați citit nota în revista „Luceafărul", după ce v-a plăcut la sfîrșit desenele unui tînăr caricaturist pe care chiar îl lăudați în cîteva rînduri nu ați observat că se numește Mircea Bitcă și nicidecum *Vlad Bitcă*. Să știți că acea notă la care vă referiți a apărut și în alte ziare și reviste. Credem că în locul P.S.-ului ar fi încăput perfect toată lista celor premiați la Tîrgu Mureș și poate acesta ar fi fost un gest frumos al revistei „Urzica". Dar asemenea gesturi față de tinerii caricaturiști „Urzica" nu face. Astă-vară la Costinești a avut loc „Salonul tinerilor caricaturiști — ediția a II-a", manifestare devenită tradițională. Despre această expoziție s-a amintit, la vremea respectivă, în multe ziare și reviste, la emisiunile de radio din Capitală, cît și în cele de pe litoral. Numai revista „Urzica", revistă care ar trebui să stimuleze, să îndrume și să încurajeze asemenea manifestări, a privit și privește cu indiferență asemenea manifestări — nescriind nici un rînd, nepublicînd nici o lucrare din expoziție.

Cum rămîne, distinse caricaturist Albert Poch, cu principiile etice și echității socialiste ? Pe lîngă faptul că sînteți caricaturist, lucrați la redacția revistei „Urzica", semnînd și prezentarea artistică. Foarte bine. Atunci de aceea vă publicați număr de număr 25—30 de desene ? De aceea nu uitați să vă lăudați de cîte ori se ivește ocazia. Iată doar cîteva exemple : „La Tolentino (Italia) s-a desfășurat, recent, a IX-a ediție a Bienalei internaționale „Umorismo nell'Arte"... Directorul festivalului ne anunță că la competiția de caricatură contemporană „Cesare Marcovelli" au fost premiați și doi artiști români... *Albert Poch și Eugen Taru*. Felicitări !" (Urzica nr. 10 — 1977) (sau : „Recent... la Festivalul artelor din Istanbul, lucrarea lui Albert Poch a fost distinsă cu premiul special al juriului. *Cum s-ar spune, creația noștri sînt în mină !*" (Urzica nr. 11 — 1977).

În revista Urzica nr. 12 tovarășul Albert Poch reproduce dintr-o expoziție de caricatură românească de la Varșovia 3 lucrări. Bineînțeles una îi aparține — o lucrare care de fapt a fost publicată și în almanahul „Flacăra" cu un an în urmă. Cît despre trimiterea lucrărilor în străinătate, despre informarea caricaturiștilor de aceste expoziții și modul cum sînt aprobate și trimise la concursuri internaționale și despre premii, cu altă ocazie.

SORIN POSTOLACHE

TUDOR VASILIU

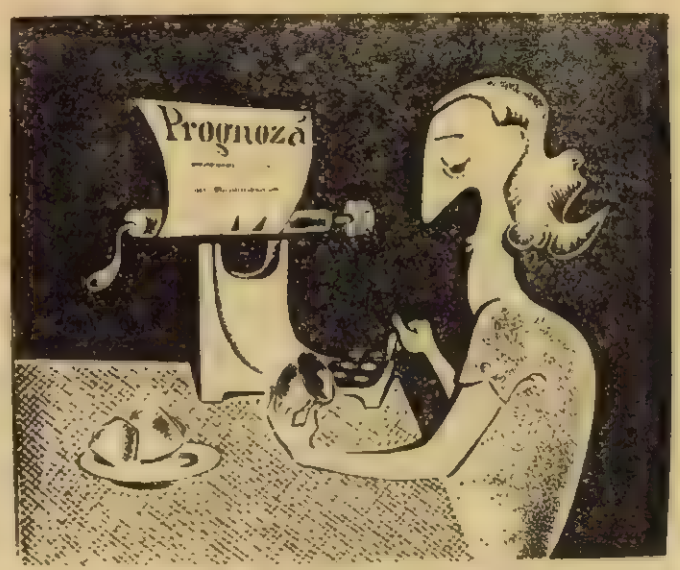

COSTICĂ C. CUCOȘ

Incredibila... credulitate

Dacă n-aș fi aflat întîmplarea de mai jos, direct de la sursă — ofițerii Grigore Dragomir și Silivestru Istrate din circumscripția nr. 5 a Miliției Capitalei, care au cercetat cazul —, dacă n-aș fi citit personal reclamația scrisă chiar de mîna victimei, cu lux de amănunte, pe mai multe pagini, puteam să jur că este vorba de o născocire răutăcioasă, sau cel puțin de o exagerare ieșită din comun...

S-au întîlnit recent într-o dimineață, pe la 9,30, în Cișmigiu. Dînsa : Aurelia R., contabil principal la o întreprindere din București, 38 ani, văduvă, cu un copil ; dumnealui... deocamdată un necunoscut.

A acostat-o brusc, dar deosebit de manierat :

— Sărut-mîna ! Nu vă supărați, nu sînteți cumva din Arad ?

— Nu, mă confundați — a răspuns firesc A.R.

Pînă aici nimic deosebit. Se mai întîmplă... Dealtfel, nici faptul că un necunoscut, care inițial a făcut, într-adevăr, o confuzie, iar apoi insistă să cunoască persoana respectivă, bineînțeles în limitele bunei-cuviințe și fără gînduri ascunse nu trebuie considerat ca fiind ceva inadmisibil. Chiar și în asemenea împrejurări cunoștința dintre doi oameni poate duce ulterior la legături trainice.

Dar dialogul avea să continue.

— Vai, îmi pare foarte rău (?!). Semănați atît de mult cu o veche cunoștință. Îmi permiteți ? Cristea Constantin, zis Titi, inginer la Fabrica de vagoane din Arad.

Și iată că pașii femeii nu se mai grăbesc în direcția spre care pornise ; îndrăzneala necunoscutului nu i se pare a fi un truc impertinent ; titlul de inginer începe s-o ispitească... Compania bărbatului este acceptată fără nici un fel de reticențe.

Astfel, aleile parcului sînt martore muți ai uneia dintre cele mai fulgerătoare idile.

El : dacă v-ar face plăcere, aș dori să vă cunosc...

Ea : n-am nimic împotrivă.

El : pînă începe ședința la minister mai am timp...

Ea : eu sînt în concediu...

El : Ooo ! perfect. Înseamnă că am putea merge undeva...

Ea : Știți, acasă mă așteaptă copilul. Trebuie să plece la școală.

El : (Manierat din cale-afară). Atunci dacă nu deranjez...

— Mi-ați făcut o impresie bună, dar n-aș vrea să mă considerați o ușuratică...

Și astfel la 9,30 se întîlniseră, iar la 12,00 știau unul despre altul aproape totul...

Că el urmează să plece în Franța, pentru 2 ani, la o specializare. Că nu este și nu a fost căsătorit, dar acum trebuie să realizeze acest act, deoarece plecarea este condiționată de căsătorie.

Că ea ar dori, într-adevăr, să-și refacă viața, dar nu s-a ivit încă un bărbat care s-o înțeleagă, să-i propună și, bineînțeles, să corespundă idealurilor ei : în primul rînd un om cu un caracter ales...

— Mi-ar părea foarte rău dacă n-aș avea norocul de o femeie ca dumneata — declară sentimental Don Juan de la Arad, celei pe care o confundase, chipurile, cu aproape 3 ore mai înainte în Cișmigiu.

— Eu, ce să zic, bîlgule femeia fiștichie de-atîta fericire. N-aș avea nimic împotrivă... dar, totuși, trebuie să-mi anunț părinții. Nu pot lua o asemenea hotărîre fără să-i întreb. Însă sînt sigură că o să fie de acord. Uite, chiar acum le dau un telefon la Brăila.

Ca să vedeți ce repede lucrează neastîmpăratul acela de Cupidon. Cît de mult comprimă el timpul cunoașterii reciproce a doi oameni care pretind să se unească pe viață. El „uită" de ședința de la minister, dar nici ea nu se gîndește să-i aducă aminte. Altceva era mai important în clipele acelea...

Sosesc, între timp, cîteva prietene în vizită care constată cu uimire și, poate și cu puțină invidie, că A.R. este în culmea fericirii. Cum era firesc, gazda le face cunoștință cu logodnicul, le împărtășește pe scurt și cîteva din proiectele apropiate — mariajul urgent și voiajul cel mare.

Fapt pentru care sînt puse în discuție destule amănunte.

— Spune-mi, verigheta care ți-a rămas de la soțul tău este ceva mai mare decît cele obișnuite ? — întreabă la un moment dat, fără nici un fel de ocolișuri, viitorul mire.

În închipuirea ei, preocuparea logodnicului era cu totul justificată : pentru căsătorie le trebuiau, într-adevăr, verighete. De unde să le procure atît de repede și de ce să cheltuiască niște bani în plus, dacă existau alte posibilități, au ?!

— Aaa, nu-ți face probleme. Întîmplător am trei verighete. Le-am procurat cîndva și le-am păstrat. Așa ca să am ceva de valoare în casă. Și satisfăcută că îi poate face alesului inimii o surpriză atît de frumoasă, aduce din camera alăturată caseta cu bijuterii.

Logodnicul le admiră pe rînd — medalioane, inele, verighete.

— În curînd, alături de acestea vor sta și ale mele de la Arad — promite el tandru, rugînd-o pe femeie să pună caseta cu bijuterii la locul ei.

A doua zi, cînd omul uitase iarăși de ședință, a fost rîndul femeii să se scuze că trebuie să plece în oraș după unele cumpărături, deoarece odată cu sosirea părinților vrea să pregătească o masă cu adevărat de zile mari, rugîndu-l pe „Titi" să se odihnească puțin.

— Ia te rog și de la mine 100 lei să fie masa cît mai bogată, i s-a adresat el femeii. După plecarea ei, viitorul tată îl trimite pe copil să cumpere lapte, timp în care el pleacă la... minister, lăsînd un bilet din care rezultă că se va întoarce fix la ora 13,30.

Femeia citește biletul cu răsuflarea întretăiată, aleargă în dreapta și stînga să pregătească în modul cel mai strălucit evenimentul de la prînz.

În sfîrșit, se apropie clipa întîlnirii părinților cu logodnicul, trece această clipă, trec mai multe clipe și minute, dar logodnicul nu mai apare. Abia atunci în mintea femeii încolțește o bănuială uluitoare. Dă imediat fuga la caseta cu bijuterii. Într-adevăr, era goală. Pune mîna pe telefon și cere o comandă cu Fabrica de vagoane din Arad.

— Nu există la noi nici un inginer cu numele de Cristea Constantin — i-a răspuns centralista.

Bijuteriile dispărute valorau peste 16 000 lei.

După cîtva timp, întîmplător cei doi aveau să se reîntîlnească. Într-o florărie, unde el intrase grăbit. A.R. a profitat de faptul că nu fusese observată, s-a furișat printre cumpărători, oprindu-se în stradă, lîngă un agent de circulație..

Cîteva clipe mai tîrziu, la miliție avea să se stabilească, dealtfel, că falsul inginer nu era decît un escroc de profesie cu nu mai puțin de 11 condamnări, totalizînd peste 22 ani închisoare, majoritatea pentru înșelăciuni și furturi...

Și ce om manierat, ce caracter ales, ce promisiuni... Ce mare pacoste mai este și credulitatea pe capul unor oameni care au impresia că tot ce zboară se mănîncă.

MIHAI GROZAVU

Eu cred că trebuie să dăm mai mult decît cerem

• Gheorghe Buruc (născut 1924) lucrează în cadrul întreprinderii „23 August" din București ca șef de echipă lăcătuși la secția de locomotive montaj. Erou al Muncii Socialiste (din 1971), este membru al Consiliului de control muncitoresc, al Biroului F.U.S. al sectorului 3. Este secretar al comitetului P.C.R. pe secție și membru în biroul comitetului P.C.R. pe întreprindere. Face parte din consiliul oamenilor muncii de la întreprinderea „23 August".

— La urma urmei, tovarășe Buruc, faptul că te consideri un om posac e treaba dumitale. Te privește direct și personal, numai că mi se pare că n-ai dreptate. Chiar așa, pe ce te bazezi cînd zici ce zici ?

— Vezi dumneata, eu nu m-am încurajat niciodată prea tare la vorbe și nici nu mi-a plăcut să mă bag unde nu mi-a fierbe oala. Cînd am depășit planul azi, nu m-a apucat amețeala și nici nu m-a cuprins fericirea, ci m-am gîndit cum să fac mîine ca lucrurile să iasă și mai bine. Apoi, dacă e să fiu sincer, nici n-am avut prea mult timp în viață să mă obișnuiesc cu cuvintele, căci s-a întîmplat așa că a trebuit să muncesc zdravăn de la paispe ani. Ca să pot cîștiga o bucată de pîine.

— Cum s-a întîmplat ?

— Acasă, pe Grivița unde am copilărit, am fost săraci lipiți pămîntului. Șase inși la masă și doar un salar. Amărît și ăla, că tata, căruia i-a plăcut, săracul, să spună că e ceferist, era de fapt muncitor manual la depou. Curăța vagoane. Așa că, la paispe ani, m-au dat la meserie, la unul Lăzărescu, pe Uranus. N-am învățat deci decît elementara, nu în bănci, cum stau copiii de astăzi, ci șezînd pe un chituc de lemn, peste care așezam traista, ca să ajung pînă la masă.

— Cum a fost la patron ?

— Atît de bine, că am vrut să fug de mai multe ori. Cred că n-au existat năpăstuiri mai mari și umilințe mai crîncene decît cele pe care le-am suportat eu ca ucenic. Înjurăturile erau o floare la ureche, căci nu lipseau palmele, pumnii, ghionturile și așa mai departe. Uneori, bătăi în toată regula. Cînd le povestesc copiilor din echipă despre ucenicia mea, îi surprind adesea zîmbind. Nu le vine să creadă, dar nu-i de mirare. S-au născut altfel și au crescut altfel, într-o atmosferă de dreptate socială și de îndestulare, e poate normal să nu dea crezare vorbelor mele. Dar judecata asta nu mă împiedică să le spun lucruri de altădată, care au fost și care nu se mai pot întoarce, pentru că eu, cu știința și cu mintea mea, consider că e bine să le știe.

— Care-s relațiile dintre șeful de echipă Gheorghe Buruc și, cum ziceai dumneata, copiii din echipă ? Și-apoi, care copii ?

— În echipa mea sînt patruzeci de oameni, dar mai mult de jumătate, ba chiar șaizeci și cinci la sută, reprezintă tinerii. La Buruc, se zice prin uzină, un băiat de douăzeci și cinci de ani e veteran, ceea ce vrea să spună că știe meseria și pe dinafară și pe dinăuntru. Eu îi iubesc și-i prețuiesc, convins că tineretul nostru e bun, muncitor, serios. Unii, că mai sînt și d-aștia, susțin că nu-i așa, că tineretul din uzină, că nu avem noi prea mult timp să alergăm cu preocupările la treburile altora, face așa și pe dincolo. Că e prea pretențios, că dă mai puțin decît cere, că e țîfnos și altele. Nu-i așa, dar asta nu înseamnă că nu sînt probleme cu tinerii. Sînt, numai că ele nu se rezolvă cu-tonul ridicat și nici cu toroipanul.

— Cum se rezolvă ?

— În treizeci de ani de cînd sînt în uzină, în aceeași secție, am învățat că, în relațiile cu tinerii, trebuie să ții cont de ambele aspecte ale problemei. Pe de-o parte, că ei au nevoie de noi, de cei mai virstnici, care sîntem obligați să-i deprindem la meserie, dar și că noi avem nevoie de ei.

— În ce fel ?

— De ce să ne dăm după cireș, tovarășe, cum se mai dau unii ? Cu ei facem planul, nu cu alții. De aceea trebuie să te simtă aproape, nu doar cu mîna, de la care învață să umble la strung sau la montajul unei instalații, ci și cu sufletul, de la care învață să fie omenoși, corecți, responsabili. Să vă dau niște exemple. Într-o simbătă înainte de prînz, că eu lucrez numai schimbul unu, l-am zărit pe un copil pregătindu-se să plece în comuna lui, undeva în marginea Bucureștiului. L-am luat pe departe, ca să ajung unde volam, anume la faptul că nu-mi plăcea ținuta lui. Pantofi nefăcuți, pantaloni sifonați, cred că înțelegeți. I-am explicat că la el acasă, parcă la Peris, oamenii satului îl vor judeca nu doar ca individ, ca pe Nelu al lui cutare, ci și ca pe un muncitor de la „23 August", ca pe un tînăr venit dintr-una din cele mai mari uzine ale țării. Altfel zis, l-am implicat în prestigiul întreprinderii, nu prin cine știe ce vorbe mari, ci concret, într-o discuție din mers, poate măruntă. A plecat capul și mi-a mulțumit. Luni, cînd am reluat lucrul, l-am chemat la mine pe unul din tovarășii lui de navetă. Mi-a șoșs că nu l-a văzut pe Nelu la rata de prînz, întrucît și-a amînat plecarea ca să treacă pe la cămin, să-și calce pantalonii.

— Mai vreau un exemplu.

— Sînt o grămadă. Nu demult, am avut un fel de ceartă cu un maistru, om din generația mea. Se plîngea că unul dintre ucenici, un mucos, cum zicea el, l-a salutat în secție cu noroc ! Păi asta-i educație, nea Gică, să văita omul, să-mi zică mie noroc, cînd aș putea să-i fiu tată?! Într-un fel avea dreptate, numai că băiatul acela, abia venit de la țară, așa învățase el să salute în sat și gata. I-am explicat că greșește și copilul a înțeles. Alei, tovarășe, cred că intervine o chestiune mai, cum să zic eu, de ansamblu. Ei vin, marea majoritate, de la țară, unde respectul avea altă noțiune și alte sensuri, îi băgăm în cămine moderne, cu apă caldă și televizor, dar pentru sufletul lor parcă facem cam puțin. Epoca pe care o trăim, cea mai bună și mai fericită din istoria acestui neam, ne obligă, cred, la mai mult față de tineret, față de problemele lui care nu sînt totdeauna cele ale producției. Firește, asta e numai o părere personală pe care vreau s-o spun deschis. Chiar dacă om, un nesc Erou al Muncii Socialiste cu sînt numit de toate comunist adică un om pe care partidul l-a învățat, în cei treizeci și trei de ani de cînd este soldat devotat al lui, să fie cinstit și să spună drept tot ce gîndește. Pilda pe care ne-o dă, din acest punct de vedere și din toate celelalte, tovarășul Nicolae Ceaușescu e m[illegible]. Iar cînd spun asta, nu mă refer [illegible] auzite sau citite ci la întîmplări din viața mea personală.

— Anume ?

— Prima dată, m-am aflat în preajma secretarului general al partidului în 1969, cînd a participat la adunarea reprezentanților oamenilor muncii din uzina noastră. Am făcut parte din prezidiu, iar tovarășul Nicolae Ceaușescu se afla la doi metri de mine. A fost ziua aceea primul mare prilej de fericire din viața mea, a muncitorului Gheorghe Buruc, fiu de oameni sărmani, ajuns la aceeași masă cu primul bărbat al țării. Cînd s-a auzit că va veni la noi tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne-am făcut socoteala că, avînd dînsul atîtea probleme de rezolvat, de care s-a achitat și se achită cu o înțelepciune și o neobosească de care nu cred că a fost vreodată capabil vreun conducător în istoria românilor, va rămîne la adunare cîteva minute. Poate o jumătate de ceas. Secretarul general al partidului a zăbovit atunci la „23 August" patru ore. Se dezbăteau cifrele de plan, iar intervențiile tovarășului Nicolae Ceaușescu au fost, de fiecare dată, extrem de precise. La obiect, de parcă ar fi lucrat cot la cot cu noi în întreprindere de cînd lumea și pămîntul. Mi-aduc aminte că, într-o pauză, s-a discutat despre extinderea turnătoriei, care pe atunci nu făcea față la piesele prelucrătoare. Dînsul l-a ascultat pe unul, l-a ascultat pe celălalt, apoi a zis aici cred că ar trebui să faceți așa, aici așa, iar dincolo așa. Viața a demonstrat că toate soluțiile date atunci de secretarul general al partidului, după o analiză profundă și cuprinzătoare, au fost exacte, corespunzînd intereselui imediat al uzinei care a ajuns astăzi un colos. Turnătoria s-a extins, iar piesele făcute acolo, din care se închegau altădată căruțe, da da, căruțe, sînt astăzi competitive pe plan mondial, locomotivele fabricate la „23 August" circulînd în prezent pe mai multe continente. De atunci, am avut nenumărate ocazii să mă aflu în preajma secretarului general al partidului. De fiecare dată de cîte ori a parcurs întreprinderea noastră, m-a impresionat, extraordinar modul concret în care, rapid și eficient, a găsit rezolvări pentru probleme cărora noi nu le dădeam de cap și pentru care unii experți cereau săptămîni și săptămîni de studiu și cercetare. Dealtfel, în ultima vreme, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe umerii căruia se află nu doar nevoile unei întreprinderi ca a noastră, ci nevoile întregii țări, nu mai trebuie condus prin „23 August". Știe drumurile de la o secție la alta la fel de bine ca mine, care am petrecut în uzină o viață de om. Poate că n-ar trebui să spun cele ce urmează, căci n-ar fi exclus să supere pe cîte cineva, dar la Buruc, cum rîde un prieten de-al meu, ce-i în minte e și-n gură. Nu demult, la o vizită a dînsului, aveam și noi în uzină un necaz. O poticneală. Am vrut să-i ascundem tovarășului Nicolae Ceaușescu necazul nostru și să-i conducem printr-o hală alăturată. Nu, nu, a zis secretarul general al partidului, luați-o voi după mine, că știu eu drumul cel mai scurt.

— Tovarășe Buruc, oprește-te cîteva clipe și la secția în care muncești. La locomotive montaj. Ce-i nou acolo ?

— Totu-i nou, tovarășe dragă. Prin '68—'69, dacă făceam șapte-opt locomotive pe lună, mașini mici, cu putere de maximum patru sute de cai. Într-una din vizitele sale de lucru, tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a cerut și ne-a dat indicații referitoare la organizarea pe fluxuri tehnologice. Noi am aplicat întocmai spusele dînsului, iar astăzi, adică după un interval de timp foarte scurt, raportat la dimensiunile neobișnuite ale sarcinilor trasate, putem raporta fabricarea unei locomotive și ceva pe zi, de tipuri și ecartamente diferite, cu puteri mergînd pînă la două mii patru sute de cai. Firește, pentru a înregistra acest salt cantitativ și, înainte de toate, calitativ, a fost nevoie de multă muncă și de multă abnegație, dar la aceste capitole oamenii de la „23 August" n-au rămas niciodată corijenți.

— Au existat și greutăți ?

— Au existat și mai există, de ce să n-o spunem ?

— S-o spunem.

— Muncim și ne străduim să facem pe pămîntul românesc o civilizație cum n-a mai fost, o societate a tuturor cetățenilor egali în drepturi și obligații. Chestiunea asta, după Gheorghe Buruc, înseamnă o sarcină nobilă, dar și grea. Poate chiar foarte grea, judecînd după faptul că de la patronii ca Lăzărescu sau Malax, ne-au rămas puține lucruri, dacă ne-o fi rămas ceva. S-ar putea ca nu noi, ci copiii noștri să beneficieze integral de rezultatele acestei străduințe. Eu cred că momentul actual este unul în care, în numele acestor idealuri ce prind tot mai clar contur de realități, trebuie să dăm mai mult decît cerem. Dar nu toți cred la fel. Fiind vorba de un proces care nu se încheie cît ai număra pînă la zece, e firesc să apară unele greutăți. Unele, cum zic, firești, altele datorate oamenilor, mentalității unora. La noi, la „23 August", îndrăznesc să afirm că funcționează un spirit și o conștiință muncitorească dintre cele mai avansate, exemplul plecînd de la comuniști, oameni care înțeleg să facă educație politică prin forța exemplului. Eu, că sînt șef de echipă, am considerat mereu de datoria mea să muncesc mai mult ca ceilalți, chit că nu mai mi-e chiar așa ușor să urc, de zece sau cincisprezece ori pe zi, pe locomotivă. Mă încearcă un reumatism, dar de urcat, urc înainte. În clipa în care n-aș mai urca, ar însemna să-mi fac mie o concesie. Prima concesie nu e niciodată ultima. Dar nici să ascundem greutățile nu-s de acord, de vreme ce ele există.

— Ascult.

— Pe toate le-am discutat în consiliul oamenilor muncii, dar nu toate s-au rezolvat. La noi, consiliul e o treabă cu adevărat democratică, în sensul că punctul de vedere al muncitorilor, al oamenilor de la șaibă, cum se spune, răzbate și se impune. Numai că aplicarea deciziilor se amînă uneori fără motiv. Iată un exemplu. Recent, s-a hotărît în C.O.M. ca mecanicul șef să elibereze de la locomotive montaj un spațiu de producție, necesar nouă în vederea organizării secției spre a mări productivitatea muncii la mașinile de două mii patru sute. S-a hotărît, dar nu s-a eliberat, de unde unele necazuri. La fel avem greutăți cu calitatea pieselor venite la montaj din secțiile uzinale, mai ales cu pinioanele de la ataci de osie și de la reductoare. Au fost cazuri cînd le-am refuzat de mai multe ori.

— Spuneai mai devreme că lucrezi numai în schimbul de dimineață. De ce?

— Pentru că în schimbul unu funcționează toate serviciile uzinei.

— Și ce-i cu asta ?

— Este, pentru că trebuie să țin legătura cu ele, mai ales cu proiectările, de la care ni se trag unele neajunsuri. Dînșii ne trimit uneori planuri necorespunzătoare, mai ales la instalațiile de aer și motorină, noi le retrimitem spre modificare, iar planificarea le relansează la fel, cu aceleași minusuri ! Ce ziceți de asta ?

— Nu zic nimic. Notez.

— Foarte bine. Mai notați și că ședințele de analiză pentru diferitele comenzi durează prea mult, angrenînd luni-ori șefi și producînd încurcături producției. Uneori, șeful de secție e indispensabil lucrului, îl cauți să-ți dea un sfat, o soluție, să te consulți cu el într-o problemă, dar află că e în ședință. Într-o discuție care se lungește deseori prea mult. Am ridicat chestiunea în C.O.M., ne-am cam tamponat noi acolo opiniile, dar cea mai bună soluție încă n-a fost găsită.

— Tovarășe Buruc, s-a făcut noapte. Mai stau, mai plec?

— Pleacă. La zece fix, e necesar să dorm dus. La cinci, mă scol. Drumul pînă la uzină îl fac pe jos. Mișcare. Cînd mă întorc acasă ? Ehe, asta e mai greu de precizat. Cînd termin.

— Și cînd termini ?

— Cînd producția nu mai are nevoie de mine. Și-acum ieși cu grijă, căci fiica mea cea mică, Elena, își pregătește lucrarea de stat, la cibernetică. O urmează pe cea mare, pe Tanța, care a făcut tot cibernetica. La revedere.

OVIDIU IOANIȚOAIA

FLACĂRA Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341 Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (I. Timbus, I. Purcaru, L. Nitescu — 16 17) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu — 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (A. Dohotaru, M. Nedelea, E. Seceleanu — 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Catană — 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie — 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef adjunct (Niculae Stoian — 17 63 16 și interior 16 11) ; redactor șef — 18 22 96 și interior 18 22 Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P O Box 136—137, telex : 1-12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI

41505

TRĂIASCĂ-N SĂNĂTATE CÎRMACIUL ȚĂRII NOASTRE!

E ziua lui,
a noastră — a tuturor,
căci inimile
noastre-n el sînt :
una
cum
unu-n lume-i
steagul tricolor
sub care-un neam
a infruntat
furtuna.
Cîntați, poeți !
Al patriei drapel
desfășurați-l
pe intinsul zării,
ca să-l cinstim
și să-l slăvim
pe-acel
ce pavăză
ne e
neatîrnării !
Așa îl știm !
Cu el pornim în larg.
Puhoaie
cînd se năpustesc
păgîne,
neputincioase-n
calea lui
se sparg
dar stînca
vrerii lui
mereu
rămîne !
Așa îl vrem !
Nicicînd
vreun seism
cărarea noastră sfîntă
n-o abate
și nici credința
noastră-n comunism,
nici năzuința
noastră-n libertate !
Așa-l visau
în vremea de demult
străbunii
care dorm
pentru dreptate :
Stejar
din rădăcini străvechi
nezmult
suind
în vîntul
veacurilor toate !
O, patrie,
va fi
să dăinuiești,
ca Soarele
printre-ale lumii
neamuri !
Tu
care
naști
bălcești și ceaușești
sub ale tale
tricolore flamuri !

VICTOR TULBURE ■

flacăra

ANUL XXVI - NR. 4 (1981) - 26 IANUARIE 1978

SĂPTĂMÂNAL EDITAT DE ORGANUL INSTĂȚII BUCUREȘTI

OMAGIU TOVARĂSULUI
NICOLAE CEAUSESCU,
cu prilejul sărbătoririi
a 60 de ani de viață
și 45 de ani
de eroică luptă revoluționară

La mulți ani cu sănătate,
Să vă dea viața tot ce doriți,
Zile senine și fericire,
La mulți ani să trăiți!

PARTIDUL COMUNIȘTILOR, POPORUL ROMÂNESC

Strălucită expoziție înfățișînd recunoștința națiunii noastre, prețuirea și stima lumii față de președintele României socialiste

Luni, 23 ianuarie, a fost inaugurată expoziția : „Dovezi ale dragostei, înaltei stime și profundei prețuiri de care se bucură președintele Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, ale amplelor relații de prietenie și colaborare dintre poporul român și popoarele altor țări", organizată cu prilejul împlinirii de către secretarul general al partidului, președintele țării, a 60 de ani de viață și 45 de ani de neîntreruptă activitate revoluționară.

Au luat parte tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat, reprezentanți ai organizațiilor de masă și obștești, oameni de artă, știință și cultură.

Cel care vizitează expoziția are impresia că în fața sa se desfășoară emoționante secvențe dintr-un film despre istoria României de azi, despre istoria vieții tovarășului Nicolae Ceaușescu care, cu pasiune revoluționară, n-a precupețit și nu precupețește nici un efort pentru ridicarea țării sale pe noi trepte de progres și civilizație. Hărți, documente, diafilme reflectă activitatea complexă desfășurată de secretarul general al partidului pentru elaborarea și înfăptuirea obiectivelor politicii externe a partidului și statului nostru.

În prima parte a expoziției se evidențiază dialogul pe care l-a purtat și îl poartă în permanență cu țara tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca semn că numai printr-o cunoaștere nemijlocită a realităților patriei se poate conduce un popor. În perioada iulie 1965 — decembrie 1977, secretarul general al partidului a făcut 412 vizite de lucru în toate județele țării, dintre care 391 vizite în 127 orașe, 593 vizite în unități industriale, 186 vizite în unități agricole, 272 vizite în unități social-culturale și de învățămînt, 63 vizite pe șantiere, 57 vizite în institutele de cercetare științifică și proiectare, 62 vizite la expoziții economice, 19 vizite în porturi. Într-adevăr, se poate afirma că patria este cabinetul de lucru al președintelui Nicolae Ceaușescu.

Alte săli ale expoziției găzduiesc o mare diversitate de daruri oferite din toate colțurile țării, de colective de muncitori, țărani, de organizații ale partidului, precum și de simpli cetățeni. Ele sînt un simbol elocvent al dragostei de care se bucură președintele țării pe tot cuprinsul patriei și exprimă totodată recunoștința pe care o nutrește întregul nostru popor față de eminenta sa personalitate politică. Sînt expuse machete și miniaturi ale unor mari obiective industriale de pe cuprinsul țării — macheta Fabricii de alumină de la Tulcea, placheta Complexului hidroenergetic Porțile de Fier etc. — sau machete ale unor produse industriale, ca machetele tractoarelor românești, cu faimă și peste hotare, ale autocamionului Diesel fabricat la Brașov, ale locomotivelor produse la Craiova, ale autoturismelor românești etc. — ca o sugestie a drumului încununat de împliniri pe care poporul nostru l-a străbătut în perioada de cînd la cîrma țării se află tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În expoziție se mai află și numeroase obiecte de valoare istorică, emoționante momente ale prezenței tovarășului Nicolae Ceaușescu la sărbătorirea unor mari evenimente din viața patriei, cum ar fi cinstirea memoriei lui Mihai Viteazul la Alba Iulia, a lui Alexandru Ioan Cuza la Iași, aniversarea la Buzău a 1600 de ani de la atestarea documentară a orașului, aniversarea de către locuitorii din Cluj-Napoca și Drobeta-Turnu Severin a 1850 de ani de existență a acestor municipii.

O plachetă reprezentînd o mină salvatoare și numeroase broderii exprimă recunoștința locuitorilor din Satu Mare față de secretarul general al partidului care, în timpul inundațiilor din 1970, s-a aflat alături de ei luptînd pentru salvarea vieților și bunurilor materiale. O fotografie înfățișează pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu conducînd operațiunile de salvare a oamenilor, de diminuare a pagubelor, pentru reintrarea vieții pe făgașul normal.

Printre darurile cuprinse în expoziție se află și numeroase covoare, carpete, țesături, sumane, cojoace, brîie, obiecte de îmbrăcăminte tradițională, piese de artă ilustrînd geniul creator al poporului român. De asemenea, sînt expuse tablouri ale președintelui țării, busturi în bronz, portrete pe țesături și incrustate în porțelanuri.

În alte săli ale expoziției — sub genericul „Însemne ale înaltei prețuiri" — se înfățișează pe larg înalta stimă și considerație, aprecierea unanimă de care se bucură pe toate meridianele globului politica internațională a României socialiste, politică de pace, cooperare și înțelegere între popoare, contribuția de excepțională valoare teoretică și practică a președintelui României la soluționarea marilor probleme ale umanității, la împlinirea aspirațiilor de pace, libertate și progres ale omenirii.

Este prezentată o hartă a lumii pe care sînt marcate cele 140 de țări cu care România socialistă întreține relații diplomatice, consulare și economice, precum și cele 64 de state în care președintele Nicolae Ceaușescu a efectuat vizite de prietenie.

O retrospectivă în imagini și date statistice relevă că în perioada 1965—1977 președintele țării a avut întîlniri și contacte directe cu 99 șefi de state și guverne și convorbiri cu peste 3 000 de conducători, delegații sau reprezentanți ai diferitelor partide și organizații politice, membri ai guvernelor, personalități ale vieții politice, economice, științifice și culturale.

Recunoașterea promovării de către președintele Nicolae Ceaușescu a unor raporturi de colaborare, de stimă și prietenie cu toate popoarele lumii, se reflectă în numeroase distincții, decorații, ordine și medalii, titluri științifice și onorifice, în numeroase obiecte de mare valoare artistică și semnificație istorică oferite tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu de șefi de state și guverne, de conducători ai unor partide comuniste și muncitorești, de organizații internaționale, de numeroase personalități ale vieții politice din străinătate cu prilejul numeroaselor vizite, al contactelor avute în străinătate, precum și în cursul vizitelor în țara noastră ale unor oaspeți străini.

Această parte a expoziției reflectă prestigiul de care se bucură astăzi România în lume și realismul politicii sale, al politicii tovarășului Nicolae Ceaușescu, personalitate marcantă a lumii contemporane, care a adus o contribuție substanțială la fundamentarea unei viziuni noi, profund revoluționare, și umaniste pentru făurirea unei lumi mai drepte și mai bune.

Solemnitatea decorării unor vechi militanți ai mișcării muncitorești

Marți, 24 ianuarie, în cadrul unei festivități organizate la Palatul Republicii, președintele Nicolae Ceaușescu a înmînat distincții ale Republicii Socialiste România unor vechi militanți, pentru activitate îndelungată în mișcarea muncitorească și pentru contribuția adusă la înfăptuirea politicii partidului și statului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră. La solemnitate au participat tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat.

Cei decorați, alături de care tovarășul Nicolae Ceaușescu a luptat în anii grei și eroici ai ilegalității, au dat glas cu acest prilej prinosului de recunoștință, sentimentelor de profundă stimă și atașament pe care întreaga noastră națiune le nutrește față de partid și secretarul său general, pentru prodigioasa sa activitate dedicată înfăptuirii idealurilor de dreptate, libertate, progres și civilizație ale poporului român. Vorbind în numele celor decorați, tovarășii Aron Cristea, Dumitru Cristescu, Vanda Nicolschi, Ladislau Banyai, Vasile Mîrza și Nicolae Ciorolu, mulțumind pentru înaltele distincții acordate, au subliniat că momentul acesta are o semnificație cu totul deosebită, avînd loc în preajma aniversării a 60 de ani de viață și a 45 ani de activitate revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, prag de viață și de istorie, sărbătoare a inimilor noastre, prilej de omagiere a gloriosului partid al comuniștilor, din rîndul căruia cel mai bun și strălucit fiu al clasei muncitoare, al întregului popor român, el, secretarul nostru general și președintele nostru, s-a dăruit din cea mai fragedă tinerețe luptei și sacrificiului care au adus, iată, pe parcursul uriașului efort, în opera națională de edificare a socialismului pe pămîntul românesc, certitudinile și satisfacția izbînzii. „Într-adevăr, — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntul rostit la solemnitatea decorării unor vechi militanți ai mișcării muncitorești — putem să afirmăm cu îndreptățită mîndrie că țelurile, idealurile pentru care am luptat și am înfruntat prigoana burghezo-moșierească se realizează, că socialismul se înfăptuiește în tot mai bune condiții, că principiile socialiste se afirmă cu putere în toate domeniile de activitate. Toți cei care au luptat în trecut pot fi astăzi mîndri că nu s-au jertfit în zadar, că munca lor a contribuit activ, a ajutat, ca un liant, la cimentarea și înălțarea minunatului edificiu al socialismului în România". Exprimînd aprecierea înaltă pe care partidul, întregul nostru popor o acordă tuturor acelora care au luptat pentru triumful măreței idei a socialismului în România, mulțumind, totodată, din toată inima pentru urările care i-au fost adresate la împlinirea vîrstei de 60 de ani și, mai cu seamă, a 45 de ani de activitate în mișcarea revoluționară în rîndurile tineretului, ale partidului comunist, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că în îndeplinirea sarcinilor încredințate de partid și popor va fi permanent — așa cum a fost întotdeauna — soldat credincios, neobosit, al cauzei socialismului, al cauzei poporului, al bunăstării și fericirii acestuia, al independenței patriei noastre.

SESIUNI ȘTIINȚIFICE OMAGIALE

Luni, 23 ianuarie, la Academia „Ștefan Gheorghiu" s-a desfășurat o sesiune științifică omagială, dedicată aniversării a 60 de ani de viață și 45 de ani de activitate revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, avînd ca temă : „Contribuția Partidului Comunist Român, a tovarășului Nicolae Ceaușescu la dezvoltarea creatoare a socialismului științific și soluționarea problemelor majore ale contemporaneității".

Comunicările prezentate au scos în evidență excepționala valoare științifică a contribuțiilor pe care secretarul general al partidului le-a adus la dezvoltarea gîndirii social-politice românești, a gîndirii materialist-dialectice, la îmbogățirea teoriei și practicii revoluției și construcției socialiste, la definirea conceptului de societate socialistă multilateral dezvoltată, concept de o inestimabilă valoare pentru mersul construcției socialiste în România. De asemenea, comunicările făcute în cadrul sesiunii au reliefat remarcabila valoare științifică a contribuțiilor pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a adus la soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale, a unui climat de pace și securitate.

Într-o atmosferă de vibrant entuziasm, participanții la sesiune au adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu o telegramă în care își exprimă întreaga lor stimă și prețuire față de secretarul general al partidului, atașamentul lor față de politica partidului, față de cauza socialismului și comunismului, dorința fermă de a acționa cu toate forțele pentru traducerea în viață a Programului partidului.

În aceeași zi, aula Universității din Capitală a găzduit lucrările sesiunii solemne intitulate „Omagiul Universității din București secretarului general al Partidului Comunist Român și președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul împlinirii a 60 de ani de viață și 45 de ani de activitate revoluționară". Comunicările științifice, prezentate de cadre didactice și studenți, au relevat contribuția tovarășului Nicolae Ceaușescu la dezvoltarea creatoare a marxismului, a științei și învățămîntului, a teoriei și practicii economice, precum și obiectivele majore puse de secretarul general al partidului în fața literelor românești. Totodată, a fost evidențiat rolul președintelui României în perfecționarea continuă a ordinii de drept și a legislației socialiste din țara noastră și concepția sa despre dreptul internațional contemporan. În telegrama adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu, participanții la simpozion și-au arătat stima și recunoștința profundă, față de secretarul general al partidului, urîndu-i, totodată, sănătate, fericire, viață lungă și noi succese în activitate, spre binele și progresul patriei.

STEGARUL LUPTEI ȘI-L SĂRBĂTORESC

Prestigioase recunoașteri academice ale valorii operei teoretice și practice a tovarășului Nicolae Ceaușescu

În șirul amplelor manifestări prin care întregul popor cinstește cu aleasă stimă și adîncă dragoste pe cel mai iubit fiu al său la împlinirea a 60 de ani și a 45 de ani de luptă revoluționară, marți dimineața a avut loc solemnitatea conferirii tovarășului Nicolae Ceaușescu a titlurilor de „Doctor în științe politice" și de „Doctor în economie", acordate de Academia „Ștefan Gheorghiu" și Academia de studii economice. Expresie a înaltei prețuiri pe care oamenii de știință, alături de întregul nostru popor, o dau activității neobosite a secretarului general al partidului, președintele țării, titlurile conferite de cele două foruri științifice și de învățămînt evidențiază printr-o prestigioasă recunoaștere contribuția sa de excepțională însemnătate la îmbogățirea tezaurului gîndirii și acțiunii revoluționare, la progresul neîntrerupt al științei românești contemporane, la așezarea pe baze științifice a însăși operei de construcție socialistă și de conducere democratică a societății.

Sosirea tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la sediul Academiei „Ștefan Gheorghiu" — unde s-a desfășurat festivitatea — a fost salutată cu vii și puternice aplauze de studenții și cadrele didactice, de toți cei prezenți care au ținut să exprime sentimentele de profund atașament și caldă prețuire pe care întreaga noastră națiune le nutrește față de primul bărbat al țării, sub conducerea căruia România a străbătut cea mai fertilă perioadă din istoria sa. La manifestare au participat tovarășii din conducerea de partid și de stat, membri ai C.C. al P.C.R., Consiliului de Stat și ai guvernului, reprezentanți ai conducerii institutelor de învățămînt superior și institutelor de cercetare.

Deschizînd festivitatea, ministrul educației și învățămîntului, Suzana Gădea, a arătat că decernarea titlurilor de „Doctor în științe politice" și de „Doctor în economie" tovarășului Nicolae Ceaușescu este un eveniment cu un profund ecou și semnificații în viața științifică a țării și el exprimă gîndurile și sentimentele tuturor celor ce lucrează în domeniul științelor sociale, ale întregului corp profesoral și științific din țara noastră față de opera teoretică monumentală și personalitatea multilaterală a tovarășului Nicolae Ceaușescu, marele fiu al națiunii noastre socialiste, personalitate eminentă a mișcării comuniste și muncitorești, a vieții politice și științifice internaționale.

Au luat în continuare cuvîntul tovarășii Leonte Răutu, președintele consiliului de conducere și rector al Academiei „Ștefan Gheorghiu", Mihnea Gheorghiu, președintele Academiei de științe sociale și politice, Gheorghe Dolgu, rectorul Academiei de studii economice, Ioan Totu, directorul general al Institutului central de cercetări economice. Abordînd diferite aspecte ale operei tovarășului Nicolae Ceaușescu — operă de o impresionantă bogăție și multilateralitate — vorbitorii au evidențiat contribuția de excepțională valoare a creației teoretice și practice a secretarului general al partidului nostru la dezvoltarea științelor social-politice și economice, la îmbogățirea creatoare a gîndirii marxiste revoluționare. Vorbitorii au relevat, cu puterea de convingere a unora din cele mai grăitoare exemple, spiritul novator, cutezanța revoluționară, clarviziunea și realismul, promovarea neabătută a legăturii dintre teoria și practica revoluționară, trăsăturile definitorii pentru activitatea conducătorului partidului și statului nostru ca om de știință de sclipitoare originalitate, dotat cu o rară putere de analiză și generalizare, cu înaltă eficiență socială.

S-a subliniat totodată că acordarea celor două titluri ca semn de cald și respectuos omagiu adus prodigioasei activități teoretice și practice a tovarășului Nicolae Ceaușescu constituie o mare cinste pentru cele două academii, pentru oamenii de știință, pentru toți cei ce acționează în domeniul învățămîntului muncii ideologice, al științelor social-politice și economice și care află în exemplul admirabil al activității revoluționare științifice, politice a secretarului general al partidului un generos și permanent îndemn la perfecționarea, la realizarea la un nivel tot mai înalt a sarcinilor ce le revin.

Dînd expresie sentimentelor de nețărmurită dragoste, de profund respect și imensă admirație pe care le nutresc cadrele didactice și studenții, toate cadrele care lucrează în domeniile științelor social-politice și economice, în învățămînt, cercetare și producție, vorbitorii au adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu din adîncul inimilor, cu prilejul aniversării a 60 de ani de viață și 45 de ani de activitate revoluționară, urarea de ani mulți și fericiți în fruntea partidului și statului nostru, noi mari realizări în prodigioasa muncă pe care o desfășoară cel mai iubit fiu al țării pentru propășirea patriei socialiste și fericirea poporului român, pentru făurirea unei lumi mai drepte și mai bune.

Într-o atmosferă de puternică însuflețire, în aplauzele entuziaste ale participanților la festivitate, rectorii celor două academii înmînează tovarășului Nicolae Ceaușescu diploma de „Doctor în științe politice" și diploma de „Doctor în economie", titluri științifice ce se adaugă la numeroase altele conferite conducătorului partidului și statului nostru de prestigioase instituții de învățămînt și științifice din țară și de peste hotare.

În cadrul festivității, a luat apoi cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu. Urmărită cu vie emoție, cu interes deosebit și subliniată în repetate rînduri

cu aplauze îndelungate, ampla cuvîntare rostită de secretarul general al partidului, președintele țării, constituie un nou document de impresionantă ținută teoretică și vibrație patriotică, un adevărat eveniment memorabil nu numai pentru știința și școala românească, ci și pentru întreaga noastră națiune. Realizînd o strălucită sinteză a experienței partidului nostru comunist în orientarea și conducerea amplei activități de edificare a noii societăți, cuvîntarea evidențiază — cu pregnanța unui adevărat tratat de filosofie a științei — forța transformatoare de nebiruit a spiritului novator, revoluționar, a gîndirii marxiste creatoare, întemeiată pe refuzul tiparelor imuabile și pe studierea profundă a condițiilor concrete și specifice, permanent deschisă la realitățile și cerințele vieții, în activitatea social-politică, economică, în toate domeniile de activitate.

După abordarea unor importante probleme ale construcției socialiste ca și ale vieții internaționale în care s-a ilustrat și se ilustrează meritul deosebit al partidului nostru de a stabili, pe baza concepției sale revoluționare aplicată novator la condițiile concrete ale țării, orientările generale strategice ca și căile practice de înfăptuire a acestora, tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat asupra necesității de a se impulsiona în continuare spiritul revoluționar al gîndirii și acțiunii în toate domeniile. „Cei care se ocupă cu activitatea de cercetare — a subliniat secretarul general al partidului — cei din învățămînt trebuie să acționeze în spirit revoluționar dacă vor să fie oameni de știință, dacă vor să contribuie la progresul general al țării noastre. Repet, în aceeași măsură este valabilă aceasta și pentru științele tehnice, pentru toate domeniile de activitate. Numai o astfel de abordare a problemelor științei, numai concentrarea pe această bază a forțelor uriașe de care dispunem vor asigura progresul rapid și sporirea contribuției științei noastre la dezvoltarea generală a României pe calea societății comuniste".

Prin amplele ei semnificații, prin generoasele orientări și îndemnuri date și cu acest prilej, solemnitatea conferirii titlurilor de „Doctor în științe politice" și de „Doctor în economie", desfășurată în preajma dublei aniversări a secretarului general al P.C.R., președintele României — 60 de ani de viață și 45 de ani de activitate revoluționară — s-a înscris și va rămîne drept o strălucită pagină în istoria învățămîntului superior și a științei românești, drept un semn de înaltă prețuire și considerație dată politicii marxist-leniniste, profund creatoare a partidului nostru, în elaborarea și înfăptuirea căreia rolul hotărîtor revine tovarășului Nicolae Ceaușescu.

ȘEDINȚA CONSILIULUI DE MINIȘTRI

Luni, 23 ianuarie, a avut loc ședința Consiliului de Miniștri consacrată sărbătoririi a 60 de ani de viață și a 45 de ani de luptă revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Omagiind personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului și președintele republicii, tovarășul Manea Mănescu, primul ministru al guvernului, a evocat prodigioasa activitate revoluționară desfășurată de marele fiu al poporului român, dedicată înfăptuirii idealurilor de dreptate, libertate, progres și civilizație ale națiunii române

În cadrul ședinței Consiliului de Miniștri a fost elogiată contribuția hotărîtoare adusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, eminentul nostru conducător de partid și de stat, la remarcabilele succese obținute de patria noastră în dezvoltarea economică și socială, în ridicarea bunăstării materiale și spirituale a poporului român, în creșterea prestigiului și stimei de care se bucură România în lume, aportul său la promovarea noilor relații democratice pe plan internațional, la cauza generală a progresului și păcii pe planeta noastră.

Consiliul de Miniștri a adoptat, într-o atmosferă de entuziasm, o telegramă adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, în care se spune :

Guvernul Republicii Socialiste România omagiază astăzi, împreună cu întreaga țară, împlinirea a 60 de ani de viață și a 45 de ani de luptă revoluționară desfășurată în rîndurile glorioșului partid al comuniștilor de către dumneavoastră, tovarășe Nicolae Ceaușescu, cel mai bun și strălucit fiu al clasei muncitoare, al întregului popor român.

În acest moment solemn, guvernul vă adresează cele mai calde felicitări și alese urări de sănătate, fericire, viață lungă, de noi succese în titanica dumneavoastră activitate, consacrată făuririi socialismului și comunismului pe pămîntul României, cauzei progresului general, a colaborării și păcii în lume.

Partidul, eroica clasă muncitoare, întregul popor vă sărbătorește cu nemărginită bucurie, văzînd în dumneavoastră figura luminoasă a ilustrului luptător comunist, a patriotului înflăcărat, înțelept conducător de partid și de stat, cîrmaci de țară nouă, liberă și independentă.

Din cea mai fragedă tinerețe, dumneavoastră v-ați dăruit cu pasiune și entuziasm, cu întreaga ființă, luptei măreț a partidului, a clasei muncitoare, a poporului, înfruntînd cu eroism represiunea și prigoana burghezo-moșierească, participînd cu neînfricare la lupta antifascistă, pentru eliberarea socială și națională, la organizarea și mobilizarea maselor populare în istoricele bătălii de clasă ale revoluției, în opera de edificare a României socialiste.

De numele dumneavoastră — eminent om politic și de stat — de contribuția originală pe care o aduceți în aplicarea și dezvoltarea creatoare a socialismului științific la condițiile României se leagă noul și luminosul capitol deschis în istoria patriei de Congresul al IX-lea, de hotărîrile Congreselor al X-lea și al XI-lea, care au determinat afirmarea tot mai puternică a rolului conducător al partidului, întărirea alianței muncitorești-țărănești, perfecționarea organizării și conducerii vieții sociale, propulsarea țării noastre spre cea mai înfloritoare etapă — etapa construirii socialismului multilateral dezvoltat pe pămîntul scumpei noastre patrii.

În elaborarea și înfăptuirea politicii noastre externe — relevîndu-se rolul primordial al tovarășului Nicolae Ceaușescu în definirea dialogului României socialiste cu lumea, se subliniază — politică realistă, care a creat un mare prestigiu României socialiste, rolul hotărîtor vă revine dumneavoastră, personalități proeminentă a vieții internaționale, care vă bucurați de înaltă apreciere, respect și stimă în întreaga lume. Activitatea dinamică pe care o desfășurați cu atîta clarviziune și fermitate reprezintă o contribuție inestimabilă la promovarea principiilor noi, democratice în viața internațională, la rezolvarea pe cale politică a problemelor ce confruntă omenirea, la instaurarea unei noi ordini economice și politice, pentru împlinirea năzuințel popoarelor spre o lume mai bună și mai dreaptă.

La această aniversare jubiliară — se spune în încheierea telegramei adresate de guvern marelui sărbătorit — noi, membrii guvernului, vă exprimăm deplina gratitudine pentru prețioasele orientări și îndrumări ale activității noastre și ne angajăm să depunem întreaga capacitate și putere de muncă pentru ca, sub înțeleapta dumneavoastră conducere, să asigurăm realizarea sarcinilor ce ne revin din istoricele hotărîri ale Congresului al XI-lea și ale Conferinței Naționale a partidului, îndeplinirea exemplară a planului de dezvoltare economică și socială a țării, a sarcinilor trasate de conducerea superioară de partid și de stat, de dumneavoastră personal, tovarășe președinte al Republicii Socialiste România.

Cu aceste gînduri și sentimente de aleasă prețuire, într-un glas cu întregul popor, vă urăm, mult iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, multă sănătate, putere de muncă și fericire.

Adresăm cu deosebit respect aceleași calde urări de sănătate și fericire mult stimatei tovarășe Elena Ceaușescu, întregii dumneavoastră familii.

Strîns uniți în jurul partidului, al dumneavoastră, tovarășe Nicolae Ceaușescu, vă urăm să trăiți mulți ani, spre a conduce partidul și țara la noi și strălucite izbînzi, pentru înflorirea patriei și bunăstarea poporului român, pentru cauza socialismului și păcii în lume.

Revoluționarul neînfricat, vizionarul comunist

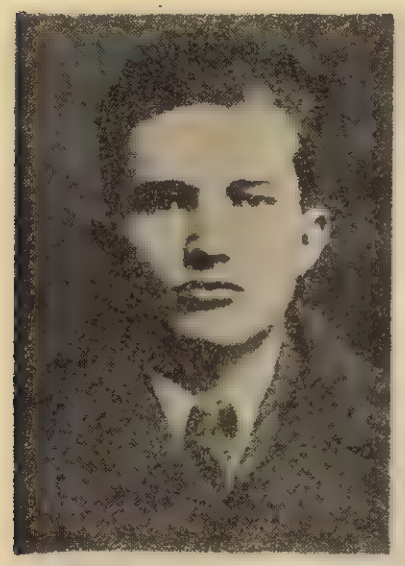

Tovarășul Nicolae Ceaușescu în anul 1936.

Întruchiparea tinereții revoluționare

L-am cunoscut pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în perioada luptei antifasciste întîia oară la o plenară a Comitetului național antifascist, plenară care a avut loc la locuința tovarășului Scarlat Callimachi. La această plenară tovarășul Nicolae Ceaușescu a participat ca reprezentant al tineretului muncitor din Capitală.

L-am mai întîlnit după aceea de nenumărate ori în mijlocul muncitorilor greviști, în adunările antifasciste, la porțile uzinelor și întreprinderilor, unde, înfruntînd teroarea organelor represive ale guvernelor burghezo-reacționare și fascizante, insufla cu convingere și curaj cuvîntul de organizare al P.C.R., al U.T.C. și al celorlalte organizații muncitorești revoluționare.

La procesul ceferiștilor de la Craiova, unde am făcut parte din colectivul de conducere al procesului, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a transformat din martor al apărării în acuzator neînfricat al regimului burghez, demascînd fără șovăire caracterul . represiv și de clasă al acestui proces.

Toată această activitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu îmi aduce aminte de cuvintele rostite în acea vreme de marele scriitor comunist francez Henri Barbusse : „Comunismul este tinerețea lumii".

Tovarășul Nicolae Ceaușescu întruchipa ca nimeni altul tinerețea revoluționară a mișcării muncitorești din România.

Pentru tovarășul Nicolae Ceaușescu, atunci, ca și astăzi — de-a lungul întregii sale activități — tradiția revoluționară a reprezentat luptă revoluționară, educație revoluționară, cultură revoluționară, transformare și construcție revoluționară.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a dovedit totdeauna că istoria se confundă cu viața și viața cu istoria, iar istoria și viața sînt masele, poporul, transformările și construcțiile înnoitoare.

De aceea tovarășul Nicolae Ceaușescu este prețuit și iubit de muncitori, de întregul nostru popor, pentru modestia și dîrzenia revoluționară, pentru omenia sa caldă și sinceră, pentru etica personală, pentru firele puternice care-l leagă de popor, partid și marxism-leninism.

El a dovedit clipă de clipă că marxism-leninismul a rămas adevărata știință a vieții și fericirii poporului nostru și a tuturor popoarelor lumii, doctrină pe care a aplicat-o cu o înaltă clarviziune și măiestrie situației din România.

Ca vechi publicist și militant comunist, convins că împărtășesc gîndul sincer al tuturor vechilor luptători revoluționari, urez tovarășului Nicolae Ceaușescu sănătate desăvîrșită, îmbogățită cu muncă veșnic creatoare, în drumul spre comunismul înfloritor, în fruntea Partidului Comunist Român, chezășia fericirii poporului și patriei noastre — România socialistă.

ALEXANDRU MIHĂILEANU

Un permanent exemplu de înțelepciune, dragoste de țară, eroism și tenacitate

De tovarășul Nicolae Ceaușescu mă leagă cele mai dragi, mai puternice și mai tulburătoare amintiri ale vieții mele.

Aniversarea celor 60 de ani de viață ai tovarășului Nicolae Ceaușescu, din care 45 au fost dăruiți în întregime activității revoluționare, se impune inimii și cugetului nostru nu numai prin solemnitatea momentului, ci, deopotrivă, prin ampla și vibranta retrospectivă istorică. Viața și lupta comunistului Nicolae Ceaușescu sînt indisolubil legate de întreaga activitate desfășurată în ultimii 45 de ani de partidul comuniștilor și înscriu totodată în vîrsta milenară a patriei cel mai emoționant și pilduitor exemplu pe care l-a dat vreodată un om al acestor pămînturi prin dragostea de țară, spiritul de jertfă și încrederea în forța justițiară a luptei revoluționare.

Luptînd pentru adevăr, progres și dreptate socială, la o vîrstă cînd alții mai stăruie încă în visurile, jocurile și naivitățile copilăriei — tînărul Nicolae Ceaușescu, înzestrat cu o neobișnuită forță de comprehensiune, de înțelegere analitică și vizionară a societății, s-a alăturat încă din anii fragezi ai adolescenței ideilor revoluționare ale epocii și marilor comandamente ale istoriei. El a înțeles de foarte timpuriu rolul istoric ce revenea Partidului Comunist Român ca forță politică națională, singurul capabil de a conduce bătăliile de clasă ale proletariatului, de a apăra drepturile și libertățile democratice, de a garanta suveranitatea și independența națională a României.

Pe vremea aceea, e adevărat, întîlnirile mele cu tovarășul Nicolae Ceaușescu au fost rare și de scurtă durată. În condițiile deosebit de grele ale ilegalității, ale unei crîncene prigoane, întîlnirile comuniștilor durau puțin, discutam unii cu alții pe scurt. Auzeam mereu de acest foarte tînăr militant comunist, învestit cu o deosebită cutezanță, integritate morală și cu o excepțională forță de organizare și mobilizare a maselor.

Încă de pe atunci, din anii celui de al 4-lea deceniu al veacului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reprezentat pentru foarte mulți dintre luptătorii comuniști ai ilegalității un permanent exemplu de eroism, tenacitate și înțelepciune.

Ne-am reîntîlnit în anul 1941, la închisoarea de la Jilava, unde fusesem aduși împreună cu un mare grup de comuniști. L-am revăzut, cu alte cuvinte, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în zilele și nopțile teribile ale dictaturii antonesciene, cînd fiecare dintre noi știa că poate sfîrși de la o oră la alta în fața plutonului de execuție sau în camerele de tortură ale Siguranței. Dar chiar și în asemenea împrejurări dramatice, marele bărbat al României a dovedit aceeași tărie de caracter, aceeași capacitate extraordinară de organizare și îmbărbătare a tovarășilor săi.

L-am cunoscut mai îndeaproape pe acest mare fiu al poporului român în anii care au urmat eliberării României de sub jugul fascist, în zilele aspre ale bătăliilor de clasă din perioada revoluției populare și mai cu seamă în răstimpul ultimelor trei decenii, cînd clasa noastră muncitoare, în alianță cu țărănimea, cu intelectualitatea și cu celelalte pături de oameni ai muncii, a trecut la înfăptuirea obiectivelor revoluției și construcției socialiste.

În 1956 partidul mi-a încredințat funcția de prim-secretar al Comitetului de partid al regiunii Dobrogea, regiune care beneficiase în perioada de început a prefacerilor revoluționare în care era angajat întregul popor de aportul decisiv, nemijlocit al tovarășului Nicolae Ceaușescu. Am lucrat în această muncă cu o mică întrerupere pînă la sfîrșitul lui 1976, în tot acest răstimp am avut prilejul de a lucra, în mod nemijlocit, cu secretarul general al partidului nostru pentru înflorirea și prosperitatea acestui străvechi ținut românesc. Atît înainte cît și după alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în înalta funcție de secretar general al partidului și în cea de președinte al României — toate marile obiective ale construcției socialiste din Dobrogea s-au făcut cu directa participare a tovarășului Nicolae Ceaușescu. De numele și contribuția primului bărbat al țării sînt legate toate marile construcții industriale din această zonă a țării, precum și cea mai mare parte a edificiilor turistice ale litoralului. De fiecare dată, și în orice împrejurare, tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a demonstrat prin propriul său exemplu că îndatorirea dominantă a oricărui activist de partid este de a cîștiga adeziunea maselor de oameni ai muncii, de a conlucra cu aceștia în spirit profund democratic, de a asculta și înțelege propunerile și doleanțele cetățenilor, de a face totul pentru ca activitatea comună să se desfășoare sub semnul adevărului, dreptății și colaborării frățești. Sub directa conducere a secretarului general al partidului a fost extins portul Constanța, s-au construit șantierele navale de la Constanța și Mangalia pentru construcția navelor mari, s-a dezvoltat industria alimentară, construcția de mașini, s-a ridicat Combinatul chimic de la Năvodari, a fost realizată, în cea mai mare măsură, întreaga perlă de stațiuni balneoclimaterice de pe malul Mării Negre. Pentru fiecare obiectiv economic, cultural, turistic sau de altă natură, tovarășul Nicolae Ceaușescu a întreprins nenumărate studii la fața locului, a analizat cu stăruința și competența care îl caracterizează fiecare amănunt, fiecare detaliu și, nu o dată, specialiștii au trebuit să recunoască că omiseseră lucruri de esență sau nu izbutiseră să găsească cele mai judicioase soluții.

Și tot mulțumită ajutorului nemijlocit al tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost stabilit și nou traseu al Canalului Dunărea-Marea Neagră, acest viitor drum fără pulbere care, plecînd de lîngă Agigea și trecînd prin Basarabi, Poarta Albă și Medgidia, va ajunge la Cernavodă.

Amănuntele care mă leagă de acest mare și unic bărbat al țării cu prilejul unor discuții personale, în cadrul întîlnirilor pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a avut cu activul de partid al județului, cu oamenii muncii sînt mult prea numeroase pentru a fi pomenite într-un singur articol. Ca unul care l-am cunoscut, i-am urmat exemplul și l-am purtat o permanentă admirație și prețuire vreme de 45 de ani, pot spune astăzi că atît marele bărbat de stat din zilele prezentului cît și tînărul adolescent din anii '30 au demonstrat clipă de clipă aceleași trăsături de caracter, aceleași virtuți de excepție : o uriașă capacitate de muncă și un profund umanism, atașament fierbinte față de misiunea istorică a partidului nostru, dragoste de oameni și opțiune totală pentru un climat de pace și progres, hărnicie, cutezanță și înalt patriotism, o preocupare constantă pentru democratizarea întregii activități, pentru respectarea cu sfințenie a legalității socialiste și, evident, impresionanta profunzime în luarea tuturor deciziilor.

A rămas vreme de 45 de ani același om cu vorba simplă, neprotocolară, cu proverbiala francheță, căldură, omenie și modestie în relațiile cu tovarășii de muncă, cu toată lumea. Nu l-am văzut niciodată uitîndu-se grăbit la ceas, dînd semne de enervare, de oboseală, de plictiseală. De fiecare dată, în cadrul ședințelor la care am participat, hotărîrile au fost luate după o atentă chibzuință, după judicioase cercetări, de fiecare dată a cerut cuvîntul și părerea celor prezenți, invitîndu-i să-și exprime răspicat, fără menajamente, opiniile.

Totdeauna, mai presus de toate, pentru marele fiu al națiunii noastre, comunistul de omenie și cîrmaciul destinului național, tovarășul Nicolae Ceaușescu, izvorul nesecat de înțelepciune, energie și tinerețe fără bătrînețe îl reprezintă marea sa dragoste de țară și popor, încrederea în viitorul de aur al României socialiste.

VASILE VÎLCU

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu la o manifestare politică din toamna anului 1944.

În avangarda luptătorilor comuniști

„În armată am fost general, în partid sînt soldat !" — iată primele cuvinte rostite în cadrul interviului nostru de generalul-locotenent în rezervă **ANDREI ION NEAGU. „Un soldat gata să lupt alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu pînă la ultima mea suflare".**

Așa se explică de ce tovarășul Andrei Ion Neagu funcționează și în prezent ca om al muncii, de o promptitudine exemplară în cadrul Ministerului Energiei Electrice, deși a ieșit practic de cîțiva ani la pensie și s-ar fi putut odihni.

„L-am cunoscut pe secretarul general al partidului prin anii 1934—1935 și primele mele amintiri se leagă de participarea viguroasă a tovarășului Ceaușescu la procesul de la Craiova intentat conducătorilor grevelor anului 1933. L-am cunoscut ca un tînăr excepțional de înzestrat, cu o voință de neclintit, cu o putere de muncă și de luptă neobișnuite, cu dragoste și atașament profund față de oameni. Era un tînăr cu un fizic plăcut, subțire și sprinten, cu privire limpede și de oțel, energic, inteligent, om de nobil caracter, capabil de mare atașament, modest, căruia nu-i plăcea să se bată cu pumnii în piept, să se exclame pe sine, vigilent în luptă și exigent față de el însuși și față de ceilalți tovarăși de baricadă. Trebuie să știți că tovarășul Nicolae Ceaușescu a apărut în mișcarea muncitorească asemenea unui erou, cu o agerime a minții și cu o putere neobișnuită de pătrundere în esența fenomenelor, cu o clarviziune și cu o capacitate ieșită din comun de a convinge, de a organiza și de a prevedea, care l-au impus de la început ca o personalitate de prim rang în avangarda luptătorilor comuniști, indiferent de vîrsta și de experiența lor de luptă. A fost de la început o revelație.

Am avut ocazia să fiu în cîteva rînduri alături de el în muncă și în lupta noastră de comuniști, luptă pîndită de nenumărate primejdii și am avut posibilitatea să mă conving ce nobile trăsături de revoluționar îl caracterizează: plin de speranță și de încredere în triumful ideilor noastre, lucid și romantic în același timp, cu o sete extraordinară de cunoaștere, instruindu-se permanent, hrănindu-se cu un mare respect și cu o mare concentrare interioară din tezaurul filosofiei și practicii revoluționare, participînd la viața muncitorilor, organizîndu-le activitatea politică, îmbărbătîndu-i în luptă, insuflîndu-le

Chip luminos în care cu toţi ne recunoaştem

Bărbat curajos din viţa marilor înaintaşi

Întotdeauna în epocile sale cruciale, decisive, ţara noastră a avut la cîrmă bărbaţi drepţi şi curajoşi, mă refer la aceia care au rămas în istorie. Întotdeauna în momentele sale grele, de cumpănă a existat cîte un bărbat care a ştiut să îndrume poporul, să-l ridice la luptă, să-l conducă la unire şi independenţă ; există astăzi un om care ne conduce pe drumul unei societăţi cum nu s-a mai văzut. Iubitul nostru tovarăş Nicolae Ceauşescu este un om drept, înţelept şi totodată curajos. Ce ar fi înţelepciunea fără curaj ? Au fost momente chiar în anii aceştia cînd fermitatea şi curajul politic al conducătorului nostru au adus mari cuceriri poporului român.

Şi nu numai în momentele neobişnuite, ci mereu, în tot ceea ce face, în toate deciziile şi hotărîrile pe care le ia sau le inspiră, sfătuindu-se cu oamenii, cu poporul, tovarăşul Ceauşescu dovedeşte, alături de numeroase alte calităţi, curajul marilor bărbaţi ai acestui neam. Şi să mă refer la ceea ce văd eu zilnic. Lucrez aici la uzină încă de atunci cînd s-au fabricat primele tractoare româneşti. Erau greoaie, nu se comparau cu cele străine, dar erau ale noastre. Cu timpul le-am îmbunătăţit, le-am făcut competitive, am ieşit cu ele şi pe piaţa externă, devenind cunoscuţi şi apreciaţi. Ce altceva decît o viziune economică îndrăzneaţă poate fi aceea de a conduce de la un nivel mediocru şi fără tradiţie spre saltul cuceririi tehnicilor de vîrf ?!

Acum tovarăşul Nicolae Ceauşescu ne cere să transformăm cantitatea într-o nouă calitate. Înţelegem ce ne cere, nu este ceva prea uşor, omeneşte vorbind vom avea de înfruntat greutăţi. Totul va cere însă curaj. Curajul de a renunţa la căile bătătorite, de a ne ridica continuu calificarea chiar şi atunci cînd ai spus că ai învăţat destul, de a traduce în fapt idei novatoare în tehnică. În fond chiar curajul de a urma un conducător vizionar şi îndrăzneţ.

Să dorim cu toţii îndrăzneţului bărbat de stat, tovarăşului Ceauşescu, sănătate şi fericire, să fie cît mai mulţi ani la cîrma acestei ţări.

ION BOTEA ■
forjor — Întreprinderea de tractoare Braşov

Oamenii sînt totdeauna bucuroşi la întîlnirile cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu să-i poată citi pe faţă dragostea pe care le-o poartă şi străduinţele pe care le închină muncii şi fericirii lor.

Munca însăşi personificată

Am primit chiar din mîna tovarăşului Nicolae Ceauşescu titlul de Erou al Muncii Socialiste. Asta s-a întîmplat în 16 februarie 1973 cînd cutremuraţi de durere ne-am adus aminte cu toţii de fraţii noştri ucişi în urmă cu 40 de ani pentru că au dorit ceea ce avem noi : dreptate socială, independenţă, demnitate. Toate aceste lucruri se leagă de numele secretarului general al partidului — tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Lucrul care mă impresionează cu deosebire în personalitatea celui mai strălucit fiu al ţării este neistovita sa putere de muncă, faptul că dînsul vorbeşte despre muncă în cunoştinţă de cauză. Adică, muncind. Lucrez aici, ca strungar, din anul 1946. Sînt nespus de fericit că această ţară este condusă de un om care s-a ridicat prin muncă tenace, căruia i se luminează la masa de lucru sau pe şantiere, pentru ca nu o dată miezul nopţii să-l găsească tot lucrînd. Toţi muncitorii, sînt convins, ştiu că temeiul muncii lor aspre pentru propăşirea sustinută a României se află în grija, căldura şi competenţa tovarăşului Nicolae Ceauşescu. Cu alte cuvinte, munca însăşi personificată de preşedintele ţării. Exemplul tovarăşului Ceauşescu, acela de a munci în permanenţă, are o teribilă încărcătură morală. Tocmai de aceea ca oameni ai producţiei, omagiul nostru cel mai fierbinte înseamnă acela de a munci în continuare foarte bine şi foarte mult, cum ne îndeamnă zi de zi marele nostru conducător. Aniversarea a 60 de ani de viaţă şi a 45 de ani de activitate revoluţionară înseamnă de fapt un mod românesc de a sărbători munca şi pe primul ei muncitor, aici în România: **NICOLAE CEAUŞESCU.** La mulţi ani, multă sănătate şi fericire, tovarăşe Ceauşescu ! Vă urez de fapt ceea ce ne uraţi dumneavoastră de fiecare dată cînd sînteţi în mijlocul nostru.

MARIN BĂNILĂ ■
strungar la Întreprinderea mecanică de material rulant Griviţa Roşie, Erou al Muncii Socialiste

Cimentul frăţiei şi unităţii noastre

Cînd în 1968 conducătorul nostru, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a pus aici bazele dezvoltării economico-sociale a oraşului, am avut cinstea să fiu în apropiere, să-i aud toate acele calde şi vibrante cuvinte cu care ne-a înfăţişat drumul pe care trebuie să mergem. Eram atunci proaspăt absolvent de liceu şi tocmai mă gîndeam ce am de făcut. Vreau să spun că avusesem unele ezitări. Unii dintre noi, prin forţa împrejurărilor, plecaseră de acasă să muncească prin alte locuri — zona noastră era încă insuficient dezvoltată. Dacă trăiţi împreună, români, maghiari şi saşi, munciţi împreună şi totul va înflori, ne-a spus atunci tovarăşul Ceauşescu. Ţelul acesta mi-a rămas în inimă. Truda cot la cot este cimentul cel mai trainic al unităţii noastre morale, garanţia unei vieţi cît mai bune.

Au trecut anii, l-am mai auzit, l-am mai văzut pe tovarăşul Ceauşescu din cînd în cînd, dar permanent i-am simţit acel îndemn, ca toţi tovarăşii mei, materializîndu-se cu fiecare nouă zi. Oraşul arată nou, modern, nu mai este un tîrguşor prăfuit. Vorbim astăzi de platforma noastră industrială, eu însumi lucrez la o întreprindere nouă, pe plan personal pot să vorbesc despre întemeierea unei familii, avem apartamentul nostru, ne-am cumpărat maşină. Poate că sună a laudă, dar nu e, toată devenirea noastră, a tuturora, ne aparţine, unitatea noastră stă într-adevăr în muncă, în succesele ei. Iubim un asemenea conducător care a ştiut şi ştie să ne ofere demnitate şi să întărească frăţia de secole a oamenilor născuţi pe aceste locuri, într-o ţară care se numeşte România şi ne este patrie.

Îngăduiţi-mi să urez din toată inima marelui nostru conducător, tovarăşului Ceauşescu, la mulţi ani !

PAL GOTHAR ■
lăcătuş — Întreprinderea de aparataj electric auto şi motoare electrice, oraşul Sf. Gheorghe

---

curajul său uimitor, bucurîndu-se împreună cu ei de viaţă, respectîndu-le opiniile, învăţîndu-i cum să-şi afirme voinţa şi puterea, dîndu-le conştiinţa valorii lor şi conştiinţa istoriei. Am participat împreună la şedinţe de partid şi de U.T.C. ţinute în cea mai adîncă ilegalitate, am împărtăşit noaptea împreună manifeste, am descins împreună în mari întreprinderi şi în mici întreprinderi în condiţii de conspirativitate creînd pretutindeni celule de partid şi de U.T.C., am scris lozinci, am redactat articole, am participat la manifestaţii şi festivităţi legale şi ilegale, de fiecare dată am fost profund impresionat de forţa personalităţii sale. L-am văzut vorbind sau l-am văzut mobilizînd oamenii în plină manifestaţie, organizîndu-i pentru a pregăti acţiuni de protest antifasciste, printre care şi uriaşa demonstraţie de 1 Mai 1939, l-am văzut în mijlocul oamenilor, ascultînd părerile tuturor, găsind soluţii pentru situaţii aproape fără ieşire, surîzînd şi strîngînd mîna tovarăşilor de luptă, recitînd avîntat din George Coşbuc, glumind şi rîzînd în hohote, dansînd cu aceea care avea să-i fie sublimă tovarăşă de viaţă şi de luptă, tovarăşa Elena Petrescu.

Am avut fericita ocazie să fiu trimis împreună cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu la Şcoala superioară de cadre a Comitetului Central şi am dispărut practic timp de cîteva săptămîni din anul 1939 în două case conspirative din oraşul Ploieşti unde, în condiţii de profundă clandestinitate, am urmat cursuri de tactică şi strategie revoluţionară, de filosofie marxist-leninistă. În aceste condiţii speciale, cînd n-am părăsit sălile noastre de clasă, de seminarii şi de dormit, şi cînd nu am putut ieşi în aer liber decît, uneori, noaptea, l-am cunoscut mai bine şi l-am simţit alături ca un mare prieten, ca o minte strălucită, ca o voinţă de neînfrînt, ca un om destinat să conducă şi să-şi asume răspunderi pe care alţi oameni nu şi le pot asuma. El s-a impus prin cunoştinţele asimilate în „academia" Doftanei, unde a fost închis la vîrsta de 15 ani, prin capacitatea sa neobişnuită de asimilare, prin regimul său de studiu riguros şi organizat, început de la primele ore ale dimineţii pînă noaptea tîrziu. Era încă de pe atunci neobosit dar perfect sănătos. Ştia să asculte toate părerile, comenta cu mare putere de discernămînt problemele puse în discuţie, ştia să-şi susţină cu o logică fără cusur opiniile şi nu ceda niciodată cînd ştia că are dreptate.

Mai tîrziu, internaţi în lagărul de la Tîrgu Jiu, am avut din nou ocazia să colaborăm în activitatea de partid şi să mă conving încă o dată de marile sale calităţi de revoluţionar şi de om. Pentru că atunci cînd vorbim de tovarăşul Nicolae Ceauşescu nu trebuie să separăm cele două moduri de a se manifesta în viaţă : ca revoluţionar de profesie şi ca om de omenie. În lagăr era deja un luptător matur, cu tact, cu înţelepciune bazată pe experienţa unei lupte de fiecare clipă, pe experienţa închisorilor şi detenţiilor, pe experienţa unei profunde cunoaşteri a raportului de forţe de pe plan mondial şi de pe plan intern, era deja un luptător încercat, neobosit şi clarvăzător. Dealtfel, previziunile sale privind evoluţia evenimentelor şi soluţiile sale privind planurile de acţiune în ilegalitate pentru apropierea zilei victoriei s-au adeverit şi s-au materializat. El mi-a fost legătura politică din partea conducerii de partid a lagărului şi ori de cîte ori am lucrat direct cu dînsul am avut mai multă încredere în forţele mele şi am acţionat cu toţii fără cusur. Prin felul în care a condus legăturile noastre cu exteriorul, prin politica de ieşire din izolarea impusă de condiţiile lagărului, noi am dejucat practic planurile de exterminare pe care le preconiza hitlerismul. Tovarăşul Nicolae Ceauşescu ne îmbărbăta şi ne insufla dorinţa de a învinge în pofida condiţiilor umilitoare şi inumane în care ne desfăşuram munca. Trebuie să ieşim de aici sănătoşi, ne spunea, trebuie să ne îngrijim în aşa fel încît să nu rămînem în momentele decisive ale viitorului epuizaţi sau infirmi.

A fost de la începuturi un om apropiat şi prietenos, un om totdeauna solidar cu tovarăşii de luptă, deşi schingiuit şi încarcerat în condiţii groaznice la Braşov, la Doftana, la Jilava sau Caransebeş. Iar afară, în condiţiile luptei de zi cu zi, n-a întîrziat niciodată la întîlnirile conspirative şi a ştiut să găsească întotdeauna soluţii eficiente pentru a scăpa de urmăritori, nu numai pe sine ci şi pe tovarăşii de luptă. Pentru că tovarăşul Nicolae Ceauşescu a subordonat interesele personale întotdeauna intereselor luptei, cauzei noastre comune, interesului celorlaţi oameni.

De aceea cred că singurul om în stare să conducă partidul şi să conducă poporul astăzi în marea noastră luptă pentru ridicarea României pe cele mai înalte culmi ale progresului şi civilizaţiei este tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Rareori am întîlnit de-a lungul activităţii mele de luptător comunist un om care să întrunească extraordinarele calităţi ale acestui om între oameni. Sînt profund emoţionat pentru că, ştiind că tot ce am visat pe atunci, pune acum în aplicare de cînd se află la cîrma ţării şi partidului cu o forţă de nestăvilit, cu o consecvenţă demnă de marile spirite ale istoriei".

ANDREI ION NEAGU ■

Patria, cabinetul de lucru al președintelui. Primul ei arhitect, primul constructor, primul muncitor

Primul arhitect al patriei, omul care, în fruntea partidului, concepe marele edificiu al României de azi și de mîine, e, în același timp, primul constructor, prezent nemijlocit, cu cuvîntul și fapta, pe șantierul — vast cît și țara — în care ideea capătă trup, de la prima bornă, de la piatra de temelie, de la cea dintîi așezare în rost a cărămizilor viitorului, de la prezentul rezolut al lui „a fi", din care se naște „așa va fi". (Fotografia de sus și de jos)

Făurarii oțelului — ca toți făurarii de temelii ai României socialiste — îi au permanent alături, conducător, îndrumător, tovarăș, neobosit făurar, asemeni lor, al forței țării, ctitor de vatră și atent veghetor al ei, comandant, strateg și oștean al bătăliilor prin care ne legitimăm ca națiune, legitimînd noua noastră istorie, istoria unui popor ce-și edifică, prin înțelepciunea partidului, locul său demn pe harta lumii.

„Așa va arăta viitorul !" De pe balustrada marii construcții, din pridvorul înalt al edificiului nostru de azi, din care se deschide, măreață, panorama de aur a viitorului comunist al patriei, secretarul general al partidului trasează limpede, ferm, lucid, ținînd în dreapta sa cumpănă nevoile țării cu nevoile afirmării ei, calea, deloc ușoară, dar plină de mari satisfacții, de mari mîndrii, a urcușului nostru spre culmile progresului, ale bunăstării.

Cabinetul lui de lucru e patria. E primul ei arhitect, e omul care, în fruntea partidului și a statului, concepe, fundamentează, elucidează — într-o viziune cuprinzătoare, științifică, unitară, rotundă, de ansamblu, asemenea arhitectului care caligrafiază profilul unei construcții în toate articulațiile ei, asemenea strategului care decide o bătălie — etapele dezvoltării, etapele devenirii României și a românilor.

E primul constructor, e omul care, concepînd o țară, concepîndu-i destinul, concepîndu-i civilizația, lansînd ideea care schimbă fața unei țări, cursul unui destin, ritmul unei civilizații, e prezent, în același timp, pe șantierul ideii, veghindu-i înfăptuirea, veghindu-i transcripția în beton și piatră, desăvîrșind din mers, corectînd efecte, cristalizîndu-le, obligînd cărămida și piatra să se constituie cît mai deplin — conform planurilor partidului — în cadrul arhitectonic al României de azi și de mîine.

E primul muncitor, e omul cel mai neobosit al acestei țări, e omul în care fluxul înalt, lucid, riguros al ideii, al concepției, al creației, și fluxul cald, pasionat, febril, plin de dăruire, al muncii — al muncii de zi cu zi, al muncii de zi și noapte — se întîlnesc, se echilibrează, atingînd o echivalență de valoare, de incandescență, de forță. E omul care nu numai concepe, nu numai comandă, dar primul se angajează în luptă, se avîntă în luptă, deopotrivă conducător și oștean, deopotrivă arhitect, constructor, muncitor, luptînd și trudind pentru înfăptuirea ideii, a țelului, cu acea abnegație, cu acea dîrzenie, cu acel sacrificiu de sine, cu acea pasionată răspundere, cu acea neclintire a minții și brațului propriu revoluționarului, propriu comunistului, propriu muncitorului. Oriunde, pe marele șantier care este țara de azi, din care se naște țara de mîine, prezența lui e perpetuă, vie, nemijlocită, ea ne însuflețește pe toți, ea ne este de o stringentă trebuință, ea este un generator de energie națională care s-a ridicat — în toți acești ani — la prestigiul unui simbol. Simbolul comandantului și al oșteanului, simbolul primului arhitect, muncitor și constructor al României de azi și de mîine. Simbolul omului care ridică la strălucire, care ilustrează cu geniu cele mai nobile însușiri ale acestui neam, dragostea fierbinte de țară, legătura nestrămutată cu țara, uriașa capacitate a sintezelor, forța demiurgică a muncii, dăruirea generoasă, clarviziunea, polivalența. Pe umerii lui — de conducător de partid și de țară, de comandant și oștean, de arhitect și constructor — stă marea povară, stă marea răspundere a destinelor noastre, a devenirii noastre. Ce daltă îi va sculpta ? Ce daltă va surprinde încovoierea bărbătească, eroică, efortul de smulgere — vezi **Gigantul** lui Paciurea ! — cu două mîini, cu hotărîrea întregii ființe, a pămîntului românesc din niște mai vechi inerții, din inerțiile umbrei, ale înapoierii, și de proiectare a lui cu fața spre soare, în universal, în viitor ?

El e un neobosit militant — cel mai mare din istoria noastră modernă — pentru o demnă, o mai demnă condiție a acestui pămînt. El e un comunist, e comunist de patru decenii și jumătate, și, tot de-atunci, comunismul lui are o patrie, ca toate ideile mari, ce, slujite fervent, au oriunde un trup și o țărînă. El e, prin toate acestea, o conștiință a revoluției și o conștiință a acestui pămînt, el este revoluționarul neabătut și nesovăielnic, dar revoluționarul care, aplicînd creator marxism-leninismul la condițiile specifice ale țării, la trăsăturile specifice ale ființei ei, zidește — ca operă a partidului, înfăptuită de milioane de mîini — o țară care e casa noastră, în care sîntem, ne simțim acasă, în care viața noastră se simte bine, în care ființa noastră se simte bine

El a adus, pentru această zidire a noastră, o bărbătească, o lucidă, o îndrăzneață idee de ritm, de înaintare, racordată direct viitorului, poruncilor lui, exigențelor lui. Ca arhitect și constructor al patriei, el a adus și a impus conștiinței noastre acea mare idee, pătrunsă de înaltă răspundere față de destinele națiunii, față de viitorul României și al românilor, potrivit căreia în construcția unei țări, ca în orice zidire, esențial e urcușul, urcușul neîntrerupt, chiar dacă acesta ne cere eforturi și sacrificii, fiindcă numai astfel — fiindcă numai urcînd — ne putem smulge dintr-o blestemată gravitație a întîrzierii unor timpuri vitrege, intrînd în rîndul țărilor dezvoltate, al forțelor mari, al umanității mari. **„În fața unei națiuni** — spune cel dintîi arhitect al țării, strategul marii noastre bătălii pentru construcția societății socialiste multilateral dezvoltate, pentru construcția comunismului — **apar momente unice, hotărîtoare pentru destinul și viitorul său. Astăzi trăim momente de care depinde locul pe care îl va avea România socialistă în marea familie a țărilor socialiste, a tuturor națiunilor lumii".** Cheia de boltă a acestui moment, decisiv pentru construcția viitorului: cota înaltă a acumulărilor, a ceea ce investim nu pentru azi, ci pentru mîine. **„Orice reducere a acumulărilor, orice slăbire a ritmului de dezvoltare în condițiile ac-**

În vatra solară a ființei — în străvechea, strămoșeasca vatră a ființei noastre, a dăinuirii noastre — omul care conduce partidul și țara, omul care concepe, creează, diriguiește cea mai înaltă, cea mai complexă operă a civilizației României și a românilor, este preocupat, deopotrivă, de bobul de grîu, de soarta lui, de împlinirea lui în ființa noastră, în viața noastră.

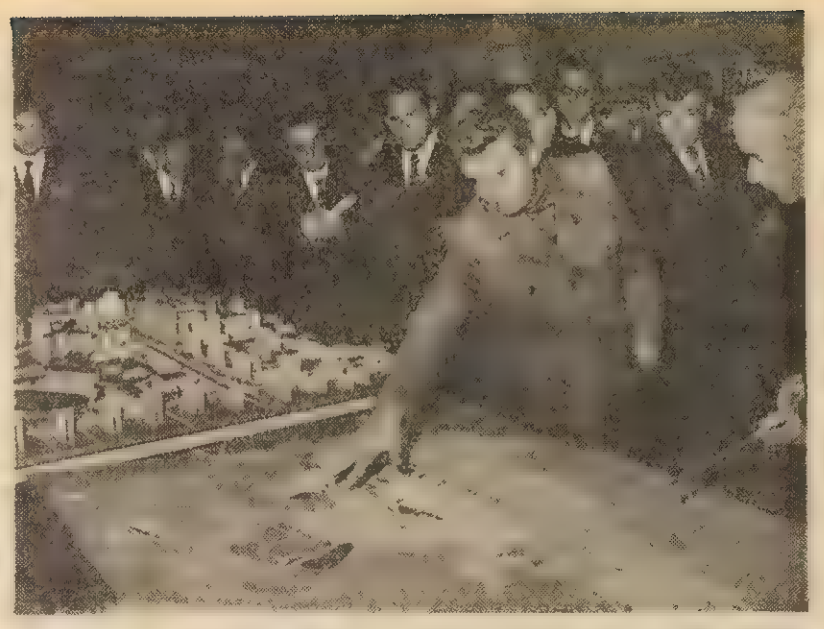

Primul ctitor al României a imprimat, în acești ani, nu numai o nouă idee de ritm, de înaintare, dar și o distribuire armonioasă, pe întreg teritoriul patriei, a forțelor de producție, a dotărilor social-culturale, a tot ceea ce înseamnă, în semnificație românească, muncă și devenire, civilizație și nivel de viață.

tualei revoluții tehnico-științifice — arată secretarul general al partidului — **nu pot decît să condamne națiunea noastră la înapoiere pentru o lungă perioadă de timp, să pună în pericol atît prezentul cît și viitorul poporului**". Vibrante, emoționante, responsabile, pline de adevăr cuvinte, drepte cuvinte pe care el, cel dintîi arhitect, constructor și muncitor al țării, omul cel mai neobosit, omul cu mînecile veșnic suflecate, ni le spune deschis, muncitorește, chemîndu-ne să trudim nu numai pentru azi, ci și pentru mîine, nu numai cu gîndul la noi, ci și la copiii noștri. Gravînd aceste cuvinte pe frontispiciul construcției noastre, le gravăm în inimi. Și, cu ele în inimi — cu certitudinea că patria, mereu mai puternică, va fi aptă să răspundă nădejdilor ce scînteiază pe chipul ei, în acest ceas istoric al devenirii noastre — ne avîntăm și mai sus pe schelele viitorului.

În toți acești ultimi ani, luminați de Congresele al IX-lea, al X-lea și al XI-lea ale partidului, anii de cînd în fruntea partidului și a statului se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a construit mai mult ca niciodată în România socialistă, mai mult, poate, ca niciodată în România tuturor timpurilor. Voievozi luminați, un Ștefan, un Brâncoveanu, mari ctitori de neam și țară, ne-au insuflat — sau ne-au descoperit — o vocație a construcției, o capacitate de creație, de operă civilizatoare, materializată în monumente care stîrnesc și azi, peste secole, admirația lumii, dăruindu-ne minunea celei mai glorioase epoci de civilizație a istoriei noastre vechi. După care a urmat, sumbră, o lungă epocă a paraginii, a declinului, în care construcția a stagnat, în care vocația ei, la români, părea pierdută. Această vocație au redescoperit-o — înălțînd-o la o fără de precedent intensitate — anii socialismului. Și, dintre ei, cu deosebire și cu pregnanță anii din urmă, anii Congreselor al IX-lea, al X-lea și al XI-lea ale partidului, acești ani care ne-au mobilizat și fructificat capacitățile integrale, validate de timp, acum renăscute major. Înainte de acești ani, un cincinal însemna 150—200 de noi obiective industriale, răsărite pe harta țării. Însemna mult, însemna enorm în comparație cu trecutul, dar, raportat la un cincinal ca acela pe care-l străbatem (și care înseamnă, printre altele, nu mai puțin de 2 700 de importante obiective și capacități de producție, multe din ele mari spectacole de industrie, realizări de vîrf pe plan mondial, și nu mai puțin de un milion de apartamente, pe lîngă numeroase alte construcții social-culturale), însemna doar un modest început. Noua epocă a socialismului, mai scurtă decît epoca lui Ștefan, doar cu ceva mai lungă decît cea a Brâncoveanului, a împins, în anii din urmă, ani al căror focar de idee și faptă a fost Congresul al XI-lea, construcția românească la apogeu. Lîngă numele marilor ctitori de neam și țară așezăm, de aceea, numele celui care simbolizează această epocă în expresia ei majoră: Nicolae Ceaușescu.

El este marele nostru ctitor, unul din acei ctitori cu care poate începe — a și început, de fapt! — o epocă, o istorie. El îi cuprinde, prin amploarea și prin intensitatea operei sale, pe toți cei care l-au precedat, sau, inversînd ocheanul, toți cei care l-au precedat par a-i fi succesori, par că se trag din el. El, mai mult decît alții, nu-și mărginește opera la prezent, el este ctitorul care, renunțînd să flateze prezentul, cîștigînd niște lauri prin investirea în el, luptă neobosit — cu ideea, cu fapta — pentru realizarea unor monumentale proiecte a căror scadență nu e în azi, ci în mîine. Aplauzele, laurii sînt acolo, în mîine, dar, cu acea nobilă modestie proprie comunistului, proprie patriotului, proprie arhitectului, muncitorului și constructorului ce se retrag îndărătul operei, lăsînd opera să vorbească singură, el își despoaie fruntea, el respinge aura meritului, încununînd cu ea fruntea poporului, încununînd cu ea — prin popor — fruntea de aur a viitorului.

El e, prin toate acestea, un mare ctitor, un ctitor nu numai prin act, ci prin structura umană, el umple pînă la desăvîrșire un străvechi ideal popular al ctitorului de neam și țară, al omului preocupat nu de sine, ci de popor, nu de ziua de azi — sau nu numai de ea! — ci de ceea ce lasă în urmă. El pleacă de la planșeta de arhitect, de la ctitorirea măreață și novatoare, acolo unde se pune piatra de temelie, el pune această piatră, el veghează construcția, el muncește neistovit pentru împlinirea ei, el revine, după muncă, la ipostaza ctitorului, a gînditorului, a demiurgului, a celui care, concepînd edificiul noii și marii civilizații a României, își desăvîrșește concepția, învățînd de la viață, de la oameni, de la constructori, luînd de la ei niște însușiri, niște haruri, niște virtuți și aruncîndu-le din nou în balanța construcției, cu o vigoare unică. El, cel ce ne cere să ridicăm efortul, munca noastră, implicit existența, implicit bunăstarea noastră, la o dimensiune calitativă nouă, la trepte noi de perfecționare, este primul — și cel mai neobosit — în a-și perfecționa continuu munca, întru folosul, întru progresul și fericirea acestui neam.

Arhitect, constructor, muncitor — primul în toate, primul între primii — el ne dă, exprimîndu-ne, sentimentul plenar, însuflețitor ca un fluviu de apă vie, că timpul, aici, lîngă Dunăre și Carpați, curge impetuos, curge spre viitor, curge pe albia marii istorii.

ILIE PURCARU ■

Frecvență, în toți acești ani, în paginile ziarelor — frecvență, mai ales, în viața noastră de toate zilele — această imagine, surprinzînd o definitorie ipostază a primului nostru ctitor, a primului nostru constructor, poate fi așezată, ca o emblemă, pe toate zările pămîntului românesc, la toate răscrucile țării și ale anilor, semnificînd — cu forța documentului viu, a extrasului viu de viață — însăși nașterea României de mîine.

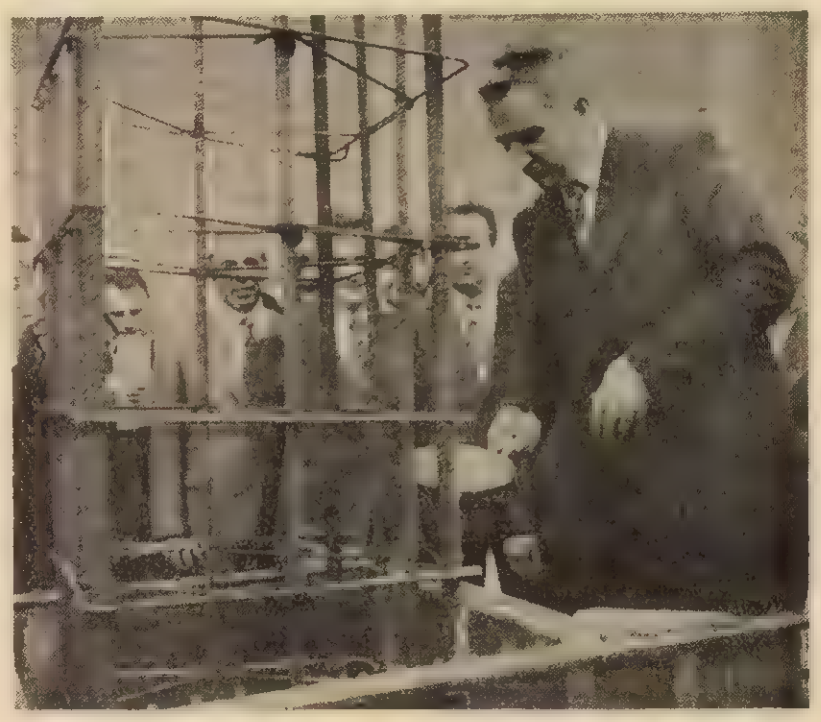

Primul nostru constructor! Așa îl numesc, cu dragoste și cu admirație, așezîndu-l în prețul cel mai înalt al inimii, sutele de mii de constructori, unii din eroii celei mai patetice bătălii pentru transformarea României socialiste într-o vatră puternică, tot mai largă a zidirii, oameni care — ca toți fiii acestui pămînt — simt din plin grija primului muncitor al țării pentru condițiile lor de lucru, de viață, de rodnice împliniri, de răsplată curată și dreaptă a minunatelor lor eforturi. (Fotografia din dreapta).

Grijă statornică pentru ca toți să trăim mai bine,

Un program sistematic, cuprinzător și prioritar pentru creșterea calității vieții

Dezvoltarea economico-socială continuu ascendentă în anii construcției socialiste este indisolubil legată de activitatea creatoare a Partidului Comunist Român. Ritmul susținut de modernizare a forțelor de producție, creșterea neîntreruptă a nivelului de trai al poporului poartă pecetea personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, care pune în centrul atenției satisfacerea cerințelor vitale ale celor ce muncesc, înflorirea multilaterală a personalității umane.

Nivelul de trai al poporului — într-un sens mai larg însăși calitatea vieții — apare ca o categorie de mare complexitate, datorită atît structurii sale variate, cît și caracterului său extrem de dinamic, mereu reînnoit și dezvăluind în forma cea mai densă ansamblul condițiilor materiale, economice, sociale, spirituale de viață. Avîntul neîntrerupt al economiei în perioada de construire a noii societăți și în mod deosebit în ultimul deceniu a exercitat o puternică influență dinamizatoare asupra nevoilor sociale, stimulînd și încurajînd diversificarea cerințelor populației, modificarea tendințel și structurii consumului, a trebuințelor de ordin social-cultural, ocrotirea sănătății, diversificarea cerințelor pentru servicii, ca o trăsătură esențială a societății moderne.

Deși în acest articol ne-am propus să insistăm mai puțin asupra cifrelor și mai mult asupra ideilor și liniilor directoare ale politicii partidului în problemele nivelului de trai, nu putem să nu amintim cîteva date elocvente, evidențiate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a partidului. Realizările din primii doi ani ai cincinalului în curs, resursele obținute prin reducerea costului investițiilor, precum și a cheltuielilor materiale de producție, au permis alocarea sumei de 40 miliarde de lei pentru majorarea suplimentară a retribuției. Tocmai pe această bază s-a adoptat hotărîrea sporirii retribuției medii reale cu peste 32 la sută, față de circa 20 la sută cît se prevăzuse la Congresul al XI-lea al partidului. Creșterea retribuției oamenilor muncii are în vedere realizarea în practică a raportului de 1 la 5,5—6 ori între veniturile mici și cele mari, prevăzut în Programul partidului, diferențierea veniturilor în concordanță cu munca depusă, o cointeresare materială corespunzătoare și, în același timp, înfăptuirea principiilor eticii și echității socialiste. Programul ridicării nivelului de trai prevede și creșterea pensiilor de asigurări sociale de stat cu 23 la sută, la pensiile mici sporul fiind de 40 la sută.

În acest context larg se înscrie și recenta măsură, luată din inițiativa secretarului general al partidului, de a se reeșalona graficul de majorare a retribuției, în așa fel încît etapa I a majorării să fie încheiată la 1 iunie 1978 și nu la 1 septembrie, așa cum fusese inițial prevăzut. Se știe, de asemenea, că la Conferința Națională a partidului au fost adoptate atît Programul de creștere a nivelului de trai în anii 1976—1980, cît și Programul suplimentar de dezvoltare economico-socială a țării pînă în 1980, iar aceste programe constituie un **tot unitar**

Fapt demn de reținut, îmbunătățirea condițiilor de viață apare ca un **proces neîntrerupt**, fără opriri sau zguduiri amenințătoare, așa cum se întîmplă în multe țări ale lumii, această continuitate reflectînd modul statornic în care partidul se ocupă de multiplele probleme ale omului. Această concepție izvorăște din conținutul societății pe care o construim, din umanismul și grija față de om ale secretarului general al partidului, omul fiind suprema rațiune și filosofie a societății noastre. În viziunea tovarășului Nicolae Ceaușescu, creșterea bunăstării națiunii, cu toate compartimentele sale materiale și spirituale, constituie o **noțiune dinamică**, integrată în însuși modelul dezvoltării: cît producem, cum producem, cît consumăm, cum folosim timpul nostru de muncă și cît punem de o parte din ceea ce am produs, pentru **a armoniza**, mai departe, **prezentul cu viitorul**, consumul de azi cu cel de mîine Această filosofie a partidului își găsește împliniri în întreg mersul societății românești, în primul rînd în dezvoltarea economico-socială, menită să fructifice cu chibzuință bogățiile noastre naturale și umane, prin creșterea prioritară a industriei și agriculturii, prin menținerea unei cote ridicate a producției de bunuri materiale pe tot cuprinsul țării, asigurînd condiții egale de viață și de muncă pentru întreaga populație.

Din inițiativa tovarășului Ceaușescu statul nostru are în vedere creșterea mai accentuată a **veniturilor directe** ale personalului muncitor, în primul rînd pe calea retribuției, dînd astfel cuvenita prețuire muncii, contribuției active nemijlocite a fiecărui cetățean la producția bunurilor materiale și spirituale.

Întreaga noastră dezvoltare este orientată spre împlinirea statornică și într-un curs neîntrerupt a modelului nou de viață, dînd naștere la **noi echilibre** în toate zonele și activitățile ce țin de resoartele umane. Extinderea considerabilă a modului de viață urban a dat un sens mai profund și mai stabil conceptului de civilizație, condițiilor de viață materiale și spirituale, împlinirilor profesionale și sociale ale fiecăruia dintre noi. Orînduit pe itinerare inedite, acest proces progresiv nu poate să însemne — cum se întîmplă în multe alte părți — doar o mutare a satului la oraș, ci un proces stăpînit, cu largi dimensiuni, încadrat într-o **nouă concepție de așezare a orașului și satului pe noile coordonate ale dezvoltării**, care să ducă, în același timp, la ridicarea ruralului, în condițiile menținerii caracterului specific al acestuia, cu tot ce are în el inedit și frumos, legat de vocația lui spirituală.

În concepția secretarului general al partidului apare cu multă limpezime teza fundamentală că **nivelul de trai și dezvoltare economică constituie un tot unitar** și că numai efortul de a le realiza împreună și în întregime poate duce la progresul accelerat al economiei naționale, la ridicarea pe o treaptă mai înaltă a condițiilor de viață, de civilizație ale întregului popor. Creșterea bunăstării națiunii, categorie deosebit de complexă, se înscrie într-un proces dinamic, în etape, în funcție de nivelul forțelor de producție a națiunii, de cota productivității muncii și, în general, de dezvoltare.

Inspirîndu-se din aceste realități, în viziunea clarvăzătoare a Președintelui țării se impune grija de a proporționa ceea ce consumăm azi în funcție de ceea ce trebuie să pregătim pentru mîine. Aceasta este și rațiunea pentru care în modelele noastre economice de azi și cele de viitor se așază, ca punct de plecare, dezvoltarea producției, a industriei și agriculturii în primul rînd — cele două izvoare de bază ale bunăstării ! În acest context venitul național, ca mărime ce exprimă de fapt ansamblul creșterii noastre economice, urmează să ajungă, la mijlocul deceniul ce vine, la 2 400—2 500 de dolari, ceea ce înseamnă un salt calitativ cu adîncă semnificație pentru îmbunătățirea condițiilor de viață, consfințind depășirea nivelului de țară în curs de dezvoltare și trecerea la stadiul de țară socialistă cu o dezvoltare medie.

Pe această cale se asigură creșterea în continuare a puterii de cumpărare, repartizarea mai bună a ceea ce obținem direct prin muncă și a ceea ce ne oferă societatea prin posibilitățile sale, apropierea tot mai marcată de normele de consum optime, stabilite pe baze științifice. Se vor crea condiții mai bune de locuit, dacă luăm în seamă cele 1,3 milioane de apartamente ce urmează să se construiască în viitorul cincinal. Ele vor da posibilitatea ca aproximativ cinci milioane de cetățeni să se bucure de o locuință nouă.

În concepția Președintelui Republicii omul, poporul, reprezintă factorul esențial al forței productive a societății, suprema avuție națională. Tocmai de aceea astăzi, cînd întreaga națiune îl cinstește pe Întîiul om al țării, se cuvine a evoca faptul că în fiecare minut se naște la noi un nou cetățean, că în fiecare zi văd lumina zilei circa 1 500 de noi cetățeni, avînd **siguranța deplină a zilei de mîine.**

Prof. dr. MIRCEA BULGARU ■

Cinci garoafe roz

În momentul acela de cumplită încercare, Marcel Dănescu nu se afla la locuința sa din strada Poenaru Bordea nr. 18, sectorul 5. Nici Diana nu se afla acolo, fetița sa, elevă la Școala generală nr. 5, în clasa a 6-a. Se afla în schimb soția sa. „S-au dus peste mine 5 etaje, noi locuiam la 2 iar blocul avea 7!"

Emilia Dănescu este asistentă șefă la Spitalul clinic „Filantropia". Poate și acest fapt i-a susținut moralul atunci, a obligat-o să procedeze atent, cu răbdare, ca și la o operație. Poate...

Trei zile și trei nopți au stat apoi, nemișcați, în fața a ceea ce fusese altădată căminul lor. Cînd buldozerele au ajuns în dreptul fostului apartament, au găsit aici un medalion al Dianei ; la circa treizeci de metri, într-o groapă, au mai găsit o vază de sticlă. Atît !

Privesc în jurul meu, în actualul apartament al soților Dănescu. Zăresc vaza, e una simplă, din sticlă galbenă, goală, așezată sus pe vitrină. Pe masă în schimb, în sufrageria în care se află și biroul de lucru al lui Marcel Dănescu, o altă vază : este aceeași cu cea din fotografie și, ca și atunci, în ea se află cinci garoafe roz. În fiecare zi, de atunci, din ziua de 9 martie — cînd au primit cheile noului apartament, oferit gratuit de către statul nostru — în fiecare zi în această vază se află, **neapărat,** cinci garoafe roz.

„Numai cineva care a trecut prin ceea ce am trecut noi poate înțelege ce înseamnă ca, nemaiavînd absolut nimic, să găsești o casă primitoare, un frigider, un aragaz sau un televizor, toate noi. Împreună cu absolut toate dotările. Din toate însă, nu știu de ce, cel mai mult m-au impresionat aceste cinci garoafe roz, aflate aici, pe masă!"

Una dintre ele avea să i-o ofere tovarășei Elena Ceaușescu în seara zilei de 11 martie, cînd împreună cu președintele republicii le-a vizitat, ca și altora, apartamentul soților Dănescu. „Erau, cum să spun, cu lacrimi în ochi... Dincolo de sfiala firească pe care o aveam cu toții, dincolo de sfiala și respectul cuvenit, în acele clipe tovarășul Ceaușescu era pur și simplu un părinte care vine să-și vadă copiii, dacă trăiesc, și cum trăiesc !"

Acum, în preajma celei de-a 60-a aniversări a zilei sale de naștere, Emilia Dănescu îi dorește pe cît de simplu, pe atît de fierbinte : „Sănătate, viață lungă, și să trăiască pentru fericirea poporului nostru ! Cuvintele mele însă nu pot reda pe deplin profunda recunoștință pe care noi, niște oameni atît de încercați, i-o purtăm, pe care i-o vom purta întotdeauna !"

Medalionul copilului se află în sertarul unei comode, alături de plicul ce conține fotografiile făcute atunci, în 11 martie, în cursul vizitei. Viața și-a intrat aici, de mult, pe făgașul ei normal. Și, dintr-o dată, tulburător de evidentă devine aici prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, o prezență parcă alevea și care poartă numele de bunătate, de atenție față de oameni, de grijă față de semeni — de siguranță, de încredere în uluitoarea forță a omului de a trece peste necazuri, de a se împlini, năzuind către desăvîrșire.

P. HORIA ■

Constanta grijă pentru traiul zilnic al populației își găsește expresia în repetatele vizite pe care le întreprinde tovarășul Nicolae Ceaușescu în unitățile comerciale, ocupîndu-se nemijlocit de buna aprovizionare și funcționare a acestora

Spital construit la propunerea muncitorilor adresată președintelui

Muncitorii, tehnicienii și inginerii marii Întreprinderi „23 August" au fost deosebit de emoționați cînd, în februarie 1970, la adunarea generală a comitetului oamenilor muncii a participat tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului. La punctul 17 al ordinii de zi reprezentanți ai prestigioasei uzine bucureștene au propus în chiar mijlocul platformei industriale (aceasta cuprinde „Republica", „Granitul", „Filatura românească de bumbac", „Electro-Aparataj", „Neferal" și firește „23 August") construirea unui spital. Propunerea a fost îmbrățișată imediat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cărui dragoste pentru clasa muncitoare este binecunoscută. Spitalul, așezat în cartierul Pantelimon — și acesta construit sub directa îndrumare a secretarului general al partidului — a fost gata în august 1972, în 11 luni, termen record în materie. Iată-ne acum alci discutînd cu doctorul în medicină, medicul primar, directorul spitalului, tovarășul Alexandru Iorgulescu, medicul Nicolae Amărăscu, director adjunct, și cu profesorul Mircea Georgmăneanu, secretarul comitetului de partid.

— Vă cerem, stimați tovarăși, cîteva date despre acest spital.

— Construit, cum știți, la indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu, care a și supravegheat personal mersul construcției și apoi ne-a vizitat în octombrie 1972, el este acum dovada rapidă și concretă a justeții principiilor tovarășului secretar general al partidului în legătură cu grija pentru om. Este un spital clinic — aici are loc integrarea activității teoretice cu cea practică și a procesului didactic universitar cu asistența medicală. La recomandarea expresă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, toate clinicile sînt secții universitare.

— Ce principii și fapte de muncă generate de indicațiile secretarului general al partidului guvernează activitatea de aici ?

— Scăderea morbidității, a incapacității temporare de muncă. O mare atenție acordată profilaxiei. Putem afirma că în acest spital activitatea profilactică a cunoscut o creștere extraordinară. Periodic au loc examene de sănătate, acțiuni de dispensarizare a principalelor boli degenerative, de creștere a culturii sanitare a oamenilor.

— Cu ce vă mîndriți, totuși, cel mai mult ?

— Omenește vorbind, cu cei 150 000 care, și datorită nouă, nu ne-au vizitat la spital — aceștia sînt sănătoși.

Implantat în chiar mijlocul celei mai mari platforme industriale din țară, acest spital, construit sub directa îndrumare a secretarului general al partidului, dovedește adînca dragoste a celui mai iubit fiu al poporului român pentru oamenii muncii. Stă acest spital azi, cînd țara spune „La mulți ani" conducătorului ei, cu prilejul împlinirii vîrstei de 60 de ani și a 45 de ani de activitate revoluționară, drept simbol al dragostei și grijii față de oamenii muncii, față de țară.

EUGEN SAVU ■

să ne bucurăm de roadele muncii noastre

Timpul şi spaţiul generos în care creştem noi, tinerii

Din cele povestite de oamenii mai în vîrstă, unii care abia au trecut de tinereţe, desprind unele informaţii ce ni se par aproape de necrezut, mai ales în ceea ce priveşte condiţiile de muncă şi de viaţă. Şi în această privinţă generaţia mea trebuie să se considere fericită. Muncim la maşini şi instalaţii moderne, stăpînim procese tehnologice automatizate, interfonul şi televiziunea industrială sînt elemente cu totul obişnuite la locurile noastre de activitate zilnică. Locuim în cămine moderne, construite anume pentru nefamilişti, dotate cu toate utilităţile necesare. Şi cînd am învăţat meseria, în şcoală, am locuit la cămine cîte patru în cameră. Aflu de la colegii mei în vîrstă că ei au locuit cîte 30 sau 50 laolaltă, în camere deficitar încălzite şi aerisite sau la gazde în cămăruţe igrasioase.

Desigur, ştim cui datorăm aceste condiţii minunate. Cu mai mulţi ani în urmă tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului, în cadrul unei întîlniri cu biroul C.C. al U.T.C. a iniţiat un program de măsuri care a stat apoi la baza viitoarei acţiuni de construire a căminelor pentru nefamilişti. De atunci s-a construit mult, în fiecare oraş au apărut blocuri zvelte destinate tinerilor. În Galaţi din 1973 s-au construit peste 9 100 locuri în cămine din care mai mult de 3 000 pentru noi, siderurgiştii. În acest an se vor da în folosinţă încă aproape 5 000 locuri în cămine. Avem în aceste cămine condiţii minunate de locuit, avem cluburi şi biblioteci pentru a ne cultiva spiritul, avem liniştea necesară pentru a ne continua la liceul seral sau la facultatea de subingineri, studiile. Pentru toate acestea îi mulţumim din inimă tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi-i dorim cu prilejul aniversării a 60 de ani de viaţă şi a 45 de ani de activitate revoluţionară, multă sănătate şi putere de muncă pentru a conduce şi generaţia mea la mari izbînzi, la afirmarea deplină în opera de edificare a societăţii socialiste multilateral dezvoltate în România.

ION URIOC NIŢĂ ■
oţelar la Combinatul siderurgic-Galaţi

Egală preocupare pentru traiul tuturor oamenilor muncii

Acum, cînd tovarăşul Nicolae Ceauşescu — cel dintîi comunist de omenie dintre noi, căruia îi datorăm atît de mult, şi viaţa noastră fericită, şi întreaga faţă de azi a ţării — împlineşte vîrsta de 60 de ani şi 45 de ani de activitate revoluţionară, doresc să-i urez, în numele meu şi al celorlalţi muncitori de la Întreprinderea MONDIALA din Satu Mare, **LA MULŢI ANI !** Îi doresc fericire şi multă putere de muncă şi viaţă lungă în fruntea partidului şi a ţării, aşa cum — ştiu bine — fiecare muncitor din patria noastră îi doreşte. Din exemplul lui, din cuvintele lui, din întreaga sa viaţă închinată revoluţiei şi prosperităţii poporului am învăţat, mai mult decît din orice carte şi de la orice şcoală, şi cinstea, şi curajul, şi marea omenie, aşa cum am înţeles că nu numai dezvoltarea ţării dar şi fericirea noastră personală, a muncitorilor români de naţionalitate maghiară, stă în calitatea şi eficienţa muncii noastre înfrăţite cu a întregului popor al patriei în care ne-am născut. Pentru un trai liniştit şi liber în această patrie au luptat, şi nu o dată au murit, laolaltă părinţii şi străbunii noştri săraci şi cinstiţi şi aceasta este unul din adevărurile de temelie ale istoriei pe care secretarul general al partidului ni le-a arătat mai limpede decît oricine şi ni le-a sădit în suflete. Toţi am avut în şcoli învăţători şi profesori, dar prin atîtea lucruri fundamentale cîte ne-a învăţat tovarăşul Nicolae Ceauşescu rămîne cel mai mare învăţător al nostru. Pentru norocul de a fi avut în revoluţie un asemenea dascăl de viaţă, pentru extraordinara energie şi dăruire cu care se cheltuieşte în folosul nostru şi al ţării, pentru grija permanentă pe care o poartă condiţiilor de muncă şi de viaţă ale femeilor, nu-i putem mulţumi, cred, decît trăind şi muncind aşa cum ne-a învăţat : **în chip comunist.**

ECATERINA PUŞKAŞ ■
muncitoare
la Întreprinderea „Mondiala" din Satu Mare

„Noroc bun!" minerului nostru de onoare

Eu, Viorel Corcheş, miner, şef de brigadă la mina Petrila, în numele meu şi al ortacilor mei mă alătur tuturor celor care îşi îndreaptă stima şi recunoştinţa pentru tot ce aţi făcut şi faceţi spre binele, fericirea şi prosperitatea ţării.

Este trează în memoria noastră vizita pe care aţi făcut-o la mina noastră în noiembrie '77. Dealtfel numai în acest an aţi venit de două ori în mijlocul minerilor din Valea Jiului şi, vă spun din toată inima, aţi rămas şi sînteţi alături de minerii care v-au numit miner de onoare. Datorită dumneavoastră munca bărbătească a ortacilor Văii Jiului se bucură de cea mai înaltă preţuire, iar traiul nostru este mai bun.

Aţi indicat să se extindă mecanizarea lucrărilor miniere şi lucrurile s-au schimbat cu totul, brigada mea a dat luna asta 200 tone peste plan. Aţi hotărît să se construiască mai multe case, şcoli şi magazine. Zilele acestea se dau în folosinţă pentru petrileni noi blocuri cu numeroase magazine la parter. Nu demult s-a inaugurat la Petroşani un nou şi modern spital cu 700 de paturi. Grija şi căldura omenească pe care le aveţi atît pentru viaţa din mină, cît şi pentru viaţa de la suprafaţă, se văd peste tot în Valea Jiului. Acum la aniversarea a 60 de ani de viaţă, omagiul nostru al minerilor este puternica angajare şi hotărîre minerească de a face totul pentru a da patriei mai mult cărbune. Ca om modest, să-mi fie permis să-i urez preşedintelui patriei noastre, minerului de onoare Nicolae Ceauşescu, urarea minerească „Noroc bun !", sănătate, putere de muncă şi fericire spre mai binele ţării şi fericirea poporului.

VIOREL CORCHEŞ ■
miner din Valea Jiului

Cu gîndul la casa în care locuim

Ca tînăr arhitect, născut în anul proclamării republicii, crescut şi format în noua orînduire, am convingerea că multitudinea de realizări din arhitectura şi urbanismul românesc, îşi găseşte originea în grija partidului faţă de om, în profundul umanism al secretarului său general.

Spirit activ, neobosit şi fecund, conducătorul a îndrumat şi impulsionat toată activitatea de sistematizare şi de investiţii din ţară, sugerînd, promovînd şi solicitînd soluţii noi, funcţionale, logice, care să rupă cu şabloanele, considerînd că mai important decît orice, este cînd ne aşezăm la planşetă, ne gîndim la om, la necesităţile şi aspiraţiile sale.

Că este aşa, o dovedesc hotărîrile şi indicaţiile date în problemele-cheie ale arhitecturii şi sistematizării noastre, care oferă garanţia că ei, oamenii, vor locui mai confortabil, vor folosi un mobilier funcţional, potrivit locuinţelor noi, vor beneficia de spaţii comerciale judicios amplasate şi dimensionate, se vor bucura de noi grădini, de mai multe zone de agrement.

Aceste certitudini pot fi desprinse din transpunerea în fapt a indicaţiilor clare, concise, emoţionante, pe care secretarul general al partidului le-a dat în numeroasele sale vizite de lucru sau cu ocazia aprobării schiţelor şi detaliilor de sistematizare ale oraşelor şi viitoarelor centre urbane.

În definitiv ce altceva decît o nemărginită dragoste faţă de oameni dovedeşte faptul că dintre atîtea obositoare probleme ce trebuie mereu rezolvate, cunoscînd ca nimeni altul stringentele necesităţi de a folosi raţional terenul oraşelor, secretarul general a găsit întotdeauna oportun să reamintească urbaniştilor şi edililor oraşelor că trebuie să ofere oamenilor mai multe parcuri, mai multe creşe, mai multe grădiniţe şi şcoli.

Au constituit pentru mine momente de adîncă bucurie, un puternic stimulent spre autodepăşire în activitatea profesională, aprecierile pozitive pe care le-a avut în 1975 (cu ocazia aprobării sistematizării municipiului Brăila), asupra studiului de renovare urbană a centrului tradiţional al oraşului, la elaborarea căruia am participat.

În spiritul unui adînc respect pentru istoria neamului, pentru păstrarea şi valorificarea momentelor de referinţă ale culturii şi civilizaţiei noastre, conducătorul a subliniat în repetate rînduri necesitatea păstrării şi punerii în valoare a arhitecturii tradiţionale, a tot ceea ce este valoros în structura oraşelor noastre, şi a scos în evidenţă că noile construcţii trebuie să se integreze firesc, organic, în specificul arhitecturii româneşti.

Pentru acest drum de glorie al arhitecturii noastre, pentru şansa de a-mi exercita în mod demn şi plenar profesiunea, îmi alătur simţirea de cea a tuturor celora care urează din inimă : „LA MULŢI ANI, TOVARĂŞE NICOLAE CEAUŞESCU".

VIOREL OPROESCU ■
arhitect-proiectant
Centrul de sistematizare I.S.L.G.C. Bucureşti

Sportul, un scut al sănătăţii

Mi-a fost dat, după multă muncă şi multă ambiţie, să cuceresc nu o dată lauri sportivi dintre cei mai preţioşi. Am fost campion olimpic, dublu campion mondial, triplu campion european, campion balcanic şi naţional de mai multe ori. Fireşte, fiecare dintre momentele acelea, cînd mii de spectatori se ridicau în picioare spre a saluta imnul de stat al ţării mele, s-au întipărit adînc în memoria mea, devenind tot atîtea prilejuri de mîndrie că eu, fiul unor oameni simpli din comuna olteană Dunăreni, am ajuns să port peste mări şi ţări numele şi prestigiul ţării care m-a născut şi format.

Dar nici una din trăirile vieţii mele nu se poate compara cu ceea ce am simţit în seara de 19 august 1976, cînd tovarăşul Nicolae Ceauşescu a luat parte, în Palatul sporturilor şi culturii din Bucureşti, la festivitatea de cinstire a olimpicilor noştri.

M-am numărat atunci între cei care au luat cuvîntul. Am vorbit în cuvinte simple, nemeşteşugite. Am mulţumit preşedintelui ţării pentru grija arătată şi pentru condiţiile create, condiţii de viaţă şi pregătire cum nu ştiu, eu, care am colindat niţel lumea, să mai fie pe undeva, m-am angajat să depun şi mai multe eforturi spre lauda sportului românesc, spre a binemerita încrederea pe care primul bărbat al ţării şi-a pus-o în noi, sportivii de frunte ai României socialiste. Între altele am spus în acea seară memorabilă, cea mai frumoasă din istoria sportului românesc, că vom răscoli satele şi că nu ne vom lăsa pînă nu vom găsi cît mai mulţi Berceni. Cu siguranţă că n-am fi avut această ocazie dacă, din iniţiativa personală a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, nu s-ar fi declanşat cea mai cuprinzătoare manifestare cu caracter naţional a sportului de masă şi de performanţă, o competiţie românească, cu nume românesc, „Daciada". Am luat parte, ca sportiv şi ca viitor profesor de educaţie fizică, la mai multe întreceri desfăşurate sub semnul generos al „Daciadei". Nu toţi cei care s-au întrecut pe saltelele de concurs vor ajunge, sînt sigur, mari campioni. Vor ajunge numai cîţiva, cei mai buni dintre cei mai buni, dar competiţia în sine, născută din înţelepciunea secretarului general al partidului, a demonstrat şi demonstrează că avem un tineret sănătos nu numai din punct de vedere politic şi cultural, ci şi din punct de vedere fizic. Un tineret care s-a format şi se formează ca urmare a atenţiei permanente pe care tovarăşul Nicolae Ceauşescu o acordă formării multilaterale a tinerei generaţii, pentru întărirea continuă a sănătăţii şi capacităţii de muncă a întregii populaţii a ţării.

Astăzi, cînd ţara întreagă îl sărbătoreşte pe cel mai vrednic şi mai iubit dintre fiii săi, cu prilejul împlinirii a 60 de ani de viaţă şi a 45 de ani de activitate revoluţionară pusă în slujba patriei şi a poporului, eu îndrăznesc să-i mulţumesc pentru tot ceea ce a făcut nu numai pentru mine unul, Gheorghe Berceanu, şi pentru tot ceea ce face pentru Bercenii de mîine, să-i urez din toată inima sănătate, viaţă lungă şi putere de muncă, pentru ca România să păşească spre comunism din victorie în victorie, pentru ca sportul românesc, în aria căruia concepţiile sale înaintate au creat o amplă bază de masă pentru apariţia performerilor, să cunoască izbînzi şi mai frumoase.

GHEORGHE BERCEANU ■
maestru emerit al sportului

Cu oamenii, mereu, la bine şi la greu

Cu noi la post în bătălia Mureşului

Citesc un ziar din 11 iulie 1975, din vara acelui an zbuciumat, an al inundaţiilor, al viiturilor, termeni intraţi, iată, ca şi cutremurul de mai apoi, în fondul principal de cuvinte. Aproape că le uitasem... Deci, 11 iulie 1975, un supratitlu elocvent : „În avanposturile luptei împotriva apelor" (după ce cu o zi înainte secretarul general al partidului străbătuse şapte judeţe şi mult mai multe cursuri de ape învolburate), citim titlul sobru, exact : „Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a examinat situaţia în zonele din vestul şi sudul ţării, adică Mureşul şi Dunărea...

...La capătul digului ce marchează marginea oraşului coboară un om supărat, trist ; se opreşte în dreptul unei infiltraţii şi tace încă. Oamenii îl înconjoară, îi string mîna, îl privesc în aceeaşi mutenie, în aceeaşi durere ; el, nou venit, înţelege starea aceea de încleştare pe care însuşi o trăieşte, îl apasă, îl înfioară. Îşi dezbracă haina de doc, haina de lucru, încercînd un zîmbet : „E tare cald!"... Apoi : „Văd că la Arad, ca şi în '70, Mureşul curge cuminte...". Poate că a spus şi : „Se pare că arădenii l-au cîntat cu Mureş, Mureş, apă lină ... Acum nu e prea lină, dar îl domoliţi voi răutăţile...". Frunţile oamenilor se descreţesc, în străfundul inimilor lor se iveşte bucuria.

...După ce străbătuse patru kilometri de dig, ajuns la unul din cele 11 sectoare de apărare arădene, la sectorul patru, în faţa lui se opreşte un om micuţ, cam la 45 de ani, cu părul cărunt, cu ochii înroşiţi de nesomnul unei săptămîni întregi : „Mă numesc Gheorghe Igrişan, sînt secretar al comitetului de partid nod C.F.R. Arad şi, acum, conduc sectorul nr. 4, cu trei mii de oameni... Am salvat pînă acum oraşul, uzina electrică, uzina de apă, vieţile oamenilor, casele...". Cel căruia i se raportase a făcut un pas înainte, lăsînd jos mîna care salutase la onorul ad-hoc ; apropiindu-se de şeful de sector, cu braţele închipuind o strîngere de mînă pentru toţi cei trei mii, i-a scuturat, nu o clipă, ci mai multe, mîna aceea tremurîndă, clocotind de emoţia momentului şi i-a spus omului : „Aşa, tovarăşe, aşa... Oraşul trebuie apărat !... Nimeni nu ne poate înfrînge !... Bravo, vă felicit !..." S-a interesat de cotele apelor, de prognoză, de aprovizionarea celor de pe dig, apoi a privit spre oraş : „Aci e un loc viran... Nu v-aţi gîndit să construiţi ceva ?!" Primul secretar al judeţului i-a prezentat, acolo, pe balustradă, o hartă a Aradului, cîteva desene... A socotit ceva, după care a hotărît : „Locurile acestea sînt foarte frumoase pentru destindere... Ştiu că vă lipseşte o sală de sport... De ce nu ridicaţi una, cu care să vă mîndriţi..." (Aflu că sala respectivă, polivalentă, o fală a Aradului, va fi dată în folosinţă peste cîteva săptămîni.)

...Ca şi în 1970, şi în acel an — an de epopee — Aradul a fost apărat. Nu se uită nicicînd că n-a fost înundat, dar că putea să fie... De două ori, în două momente grele, arădenii au avut nevoie de un cuvînt, de un îndemn, de o îmbărbătare, de un îmbold, de un om, de un tovarăş, de o prezenţă la post: Nicolae Ceauşescu !... 200 000 de cetăţeni, zeci de întreprinderi, mii de case, de şcoli, de spitale... „Ni s-a părut atît de firesc, de uman, de simplu şi convingător. — îşi amintesc foştii eroi ai bătăliei cu Mureşul — încît, în următoarele zile, pe diguri, n-am avut altă ţintă decît să-i cinstim aprecierile, să-i urmăm sfaturile, să-i mulţumim pentru că ne-a ajutat să vedem adevărul că noi înşine trebuie să ne apărăm oraşul, că putem să-l salvăm..."

TEODOR BULZA ■

Bătrînul ţăran Petre Geantă din Teleorman, unul din răsculaţii de la 1907, are bucuria de a da mîna şi a sta de vorbă cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

De vorbă şi cu noi, ţăranii

— Eu sînt sigur că ţărănimea n-ar fi dus-o la noi aşa bine, îmi spune moş Petre Geantă din Teleorman, participant la răscoala din 1907, dacă ţara n-ar fi condusă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu pe care-l cunosc personal.

— Zici că l-ai cunoscut personal pe secretarul general al partidului. Cînd, cu ce ocazie ?

— Păi l-am văzut de aproape de mai multe ori şi tot de mai multe ori am stat de vorbă cu dînsul. Iar dînsul, cu toate că ştiu eu cît e de ocupat şi ce multă treabă are, m-a ascultat de fiecare dată şi a preţuit vorbele mele, de ţăran simplu şi puţin ştiutor de carte.

— Cînd a fost prima dată ?

— În vara lui '67, cînd a vizitat Teleormanul. Atunci eu m-am dus la raion, că nu era judeţ pe timpul ăla, şi am cerut să-l întîmpin pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi să-i mulţumesc pentru grija pe care o arată ţărănimii. La plecare i-am oferit un covoraş, cusut în sat la noi, care înfăţişa nişte ţărani răsculaţi în 1907, brodaţi după o pictură. Tovarăşul Nicolae Ceauşescu m-a îmbrăţişat, iar mie, om bătrîn, mi-a venit să plîng de bucurie că şeful statului are timp şi are inimă pentru mine, un oareşicine. I-am zis, dacă-mi aduc bine aminte, să trăiţi şi să mai veniţi, tovarăşe Nicolae Ceauşescu, că noi vă aşteptăm, că de acum ne dă mîna să trăim. Fiindcă s-au dat unele legi ca viaţa noastră să fie mai bună, iar ea chiar e din ce în ce mai bună. De-acu' avem şi pensii, numai ani să avem ca să trăim în îndestulare.

— Moş Geantă, dumneata ştii ce-i pe 26 ianuarie ?

— Cum să nu ştiu, taică, tocmai eu să nu ştiu ce ştie şi-un băiat de primară ?! E ziua de naştere a tovarăşului Nicolae Ceauşescu. Împlineşte 60 de ani şi 45 de cînd face revoluţia în România, ca oamenii s-o ducă mai bine şi să aibă de toate. Eu n-am rămas dator la acest fericit eveniment. I-am trimis la Bucureşti o telegramă, pe care am auzit c-au dat-o şi la ziar.

— Moş Petre, ce-ţi doreşti matale mai mult şi mai mult ?

— Să mai stau pe lume unii ani, să mă bucur de viaţă, că avem o viaţă bună, cum n-am visat eu cînd eram slugă la boieri şi cum n-a visat nimeni în Măgura noastră. Ce zic eu în Măgura ?! Nici un ţăran n-a visat viaţa bucuroasă de astăzi, la care n-am fi ajuns dacă n-ar fi fost în fruntea ţării tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Asta îmi doresc eu mai mult şi mai mult.

EMIL NEGOIŢĂ ■

Moment solemn al decorării unei unităţi militare fruntaşe de către preşedintele României socialiste şi comandantul suprem al armatei române.

Devotaţi comandantului nostru suprem

Reportajul de faţă, mai exact spus dialogul avut cu cîţiva dintre ostaşii de frunte ai unei unităţi din Capitală, dialog continuat mai apoi cu comandanţii lor, avea să consemneze încă de la bun început emoţia care îi stăpînea pe interlocutorii noştri. Motivul acestei emoţii ? Prilejul de a-şi mărturisi, şi prin intermediul presei, gîndurile şi sentimentele ce constituie omagiul profund şi plin de căldură pe care întregul popor i-l aduce tovarăşului Nicolae Ceauşescu cu prilejul zilei de 26 ianuarie, cînd secretarul general al partidului nostru împlineşte vîrsta de 60 de ani, dintre care 45 au fost dăruiţi luptei revoluţionare.

Caporalul Nicolae Geantă, primul care cu un evident fior al vocii, ni s-a destăinuit, spunea : „Îmi vin în minte o sumedenie de gînduri pentru care, ca să le pot exprima, aş dori să găsesc cele mai alese cuvinte. Fac parte dintr-o unitate militară cu un glorios trecut de luptă, motiv pentru care încă din primele zile de cînd am îmbrăcat haina ostăşească m-am străduit să devin un bun soldat, să-mi însuşesc tehnica de luptă din dotare, să-mi călesc voinţa şi caracterul, să fiu gata, în orice clipă, să răspund la înalta chemare a patriei şi a partidului. Una dintre marile mele satisfacţii ar fi aceea că am reuşit, prin pregătirea mea militară şi politică, să cuceresc titlul „Militar de frunte", titlu pe care l-au cucerit majoritatea ostaşilor din pluton, companie. Asta înseamnă că am respectat şi am dus la îndeplinire ordinul comandantului nostru suprem, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, de a nu precupeţi nici un efort în pregătirea noastră, al cărei rezultat final a fost cucerirea titlului de „Subunitate de frunte". O altă satisfacţie, aş zice de ordin moral şi patriotic, ar fi aceea că primul meu serviciu de gardă l-am efectuat la drapelul de luptă al unităţii, drapel pe mătasea căruia chiar tovarăşul Nicolae Ceauşescu a prins, în anul 1973, la 1 octombrie, Ordinul Tudor Vladimirescu, clasa întîi, drapel care, în acele ceasuri de gardă, m-a făcut să trăiesc adevărate lecţii de istorie şi patriotism. Acestor bucurii ale mele li se adaugă şi clipele de neuitat cînd, alături de tovarăşii mei de arme şi sub îndrumarea comandanţilor noştri, tovarăşul Nicolae Ceauşescu ne-a văzut prezenţi la datorie, printre ruinele provocate de seismul din martie. Prezenţa sa, atunci, printre noi, sfaturile sale, curajul şi stăpînirea de sine, ne-au îmbărbătat, ne-au făcut să trecem peste oboseală sau fireasca durere sufletească de atunci. În acele clipe, comandantul suprem al forţelor noastre armate a fost însufleţitorul nostru direct, cît mai direct cu putinţă, şi pot să spun că-l păstrez în inimă ca pe cel mai minunat comandant. Îi mulţumim tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al partidului, pentru copilăria noastră îndestulată, pentru adolescenţa noastră fericită, îi mulţumim că ne-a creat toate condiţiile pentru a deveni ostaşi de nădejde ai poporului, apărători ai fiinţei naţionale şi ai cuceririlor revoluţionare ale poporului. Iar din adîncul cel mai adînc al inimii noastre şi cu dragostea cea mai fierbinte îi adresăm, cu prilejul aniversării zilei sale de naştere şi a 45 de ani de activitate revoluţionară, cele mai calde şi mai din inimă urări de sănătate, viaţă lungă şi multă putere de muncă la cîrma şi destinele patriei".

Cuvinte de adîncă simţire şi la fel de înflăcărate au rostit şi ceilalţi soldaţi participanţi la dialogul nostru, adică sergentul Gheorghe Avram, operator chimist, în viaţa civilă, la Întreprinderea de antibiotice din Iaşi, sergentul Benkő Francisc, în viaţa sa civilă strungar la Întreprinderea de cazane mici şi arzătoare din Cluj-Napoca, sau sergentul Ionel Puşcaş care în viaţa civilă este lăcătuş-montator petrolist. Pe pieptul fiecăruia dintre ei strălucea insigna de „Militar de frunte", şi fiecare făcea parte din cîte o subunitate de frunte.

Căpitanul Nicolae Drăgan, comandantul unei astfel de subunităţi, care din anul 1969 cucereşte întruna acest titlu de înaltă cinste ostăşească, avea să ne întărească mărturiile subordonaţilor săi. „Cuvintele noastre, ale tuturor, exprimă pe deplin stima şi dragostea de care se bucură în rîndul tuturor militarilor, indiferent de grad, comandantul suprem al armatei noastre, tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Subunitatea pe care o comand deţine de 8 ani consecutiv titlul de frunte. Vă pot spune că nu este deloc uşor, adică instrucţia este grea, bărbătească, mînuirea tehnicii de luptă tot mai moderne din înzestrare presupune asumarea unei înalte responsabilităţi.

Intervenind în discuţie, locotenentul-major Nicolae Uscoiu a ţinut de asemenea să confirme : „Sînt ceva mai tînăr decît tovarăşul căpitan Drăgan, dar aş adăuga că pentru mine, aflat la început de drum, activitatea ce o desfăşor îmi oferă multiple satisfacţii tocmai pentru că mă confrunt cu greutăţi. Tinerii pe care i-am instruit, i-am călit, i-am educat şi-n conştiinţa cărora am insuflat dragostea de ţară, poartă în ei şi o anume părticică din felul meu de-a fi şi a gîndi. În zilele ce au urmat seismului din martie, ostaşii unităţii noastre au salvat dintre dărîmături 33 de vieţi omeneşti şi au muncit zile şi nopţi în şir la degajarea ruinelor, cucerind admiraţia celor care i-au văzut. Unii au rostit cuvinte mari, cum că ar fi vorba de eroism. Dar ei s-au limitat să spună că la urma urmelor nu şi-au făcut decît datoria. Dincolo de adevărul privind calificativele, eu aş spune că am putea privi acele clipe şi din punctul de vedere al calităţii muncii educative. Sarcina de a forma astfel de oameni este o înaltă onoare şi responsabilitate, dar este şi o neistovită desfăşurare de energie. Vreau să devin un bun comandant şi vreau să-l asigur pe comandantul nostru suprem că nu vom precupeţi nici un efort pentru a ridica la cote şi mai înalte calitatea muncii noastre de instrucţie şi educaţie patriotică".

VICTOR NIŢĂ ■

Acum, cînd e sărbătoare şi e bine...

În zilele dramatice de după 4 martie eram major şi atunci, împreună cu tovarăşii mei, am lucrat sub conducerea directă a tovarăşului Nicolae Ceauşescu la salvarea unor vieţi omeneşti şi a unor bunuri materiale din fostul bloc Continental. Eu l-am cunoscut la greu şi omeneşte, eu i-am întîlnit privirea îndurerată de chipul durerii, i-am auzit cuvîntul bun de îmbărbătare, i-am cunoscut lumina pravilei cînd uriaşa trudă a oamenilor şi a maşinilor lor salva o viaţă şi aducea senin în ochii unui părinte. Eu aşa l-am cunoscut pe preşedintele ţării, ca pe un părinte profund încercat de drama ţării, animat de o teribilă voinţă de a aduce ţara la starea ei normală, de pace şi muncă ordonată. Noi, toţi cei care am fost atunci un singur om, muncitori, ostaşi, studenţi, pompieri, mai tineri ori mai vîrstnici, mai rezistenţi ori mai vulnerabili, am fost astfel pentru că bărbăţia preşedintelui României ne-a insuflat bărbăţie, curajul lui curaj şi răbdarea lui plină de omenie răbdare. Şi astăzi, dacă vreau să povestesc familiei, prietenilor, celor care mă întreabă despre lucrul cel mai adevărat petrecut în viaţa mea, de întîlnirea cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu vorbesc. L-am simţit un om, un mare om, un cetăţean al ţării, ca mine şi ca toţi cei dragi mie, dăruind încredere, speranţă, prietenie. Ţin minte gestul mîinilor sale cînd veneau să îmbărbăteze umerii plecaţi de prea multa jale ai unei mame, ţin minte căldura mîinii sale cînd venea să ne strîngă mîna şi să ne zică fiecăruia în parte că ne-am făcut bine datoria. Pentru toate acestea acum, cînd e sărbătoare şi e bine, vreau să-i trimit tovarăşului Nicolae Ceauşescu gîndul meu curat de sănătate şi viaţă lungă.

Lt. col. COSTICĂ EUGEN ■

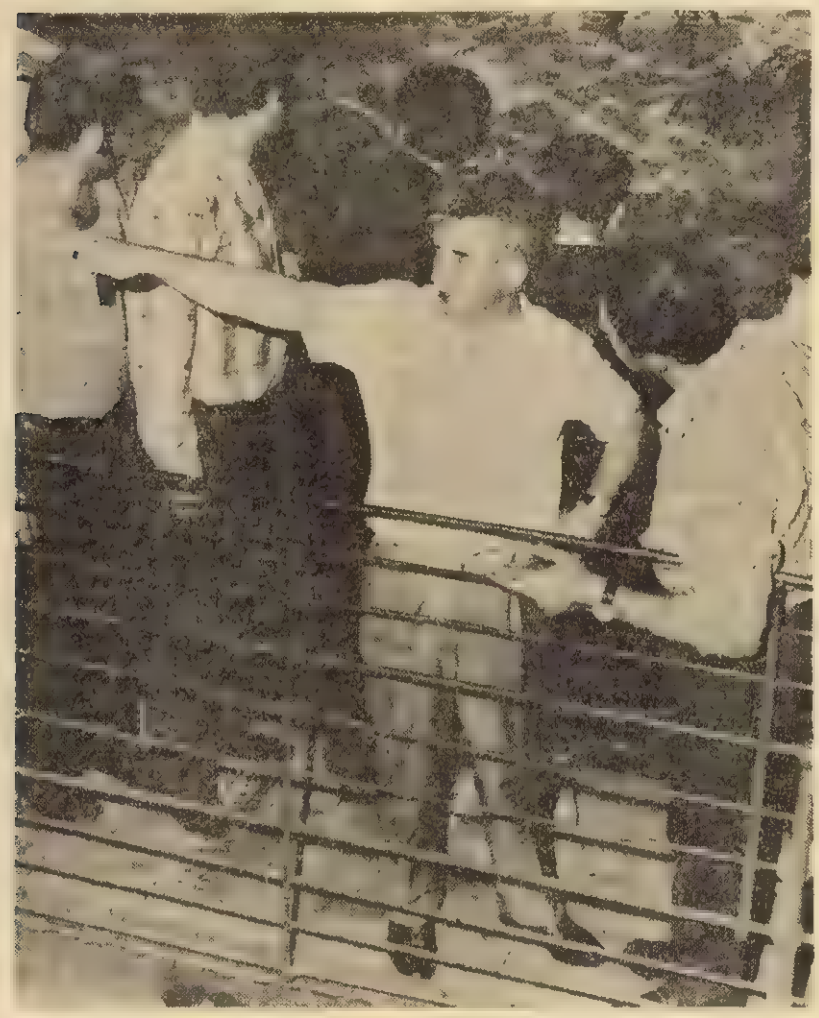

O indicaţie precisă şi curajoasă, ca un ordin de front într-un moment decisiv, în timpul eroicei bătălii cu apele ameninţătoare ale Dîmboviţei în perioada inundaţiilor din 1975, la Bucureşti.

A aprins focul continuu în vatra siderurgică tîrgovişteană

Inginerii Ionica Moiceanu, şefa atelierului de inginerie tehnologică, şi Nicolae Birliba, de la Combinatul de oţeluri speciale Tîrgovişte, au fost de faţă cînd tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în acea memorabilă zi de decembrie 14, 1973, a inaugurat primele capacităţi de producţie ale combinatului care avea să propulseze puternic vechea cetate de scaun pe orbita industrializării socialiste. Cei doi specialişti, aflaţi atunci în preajma secretarului general al partidului, amintesc de un moment semnificativ pentru stilul de muncă şi clarviziunea care-l caracterizează. Deşi cele 600 000 tone/an oţeluri speciale, obiectivul primordial al etapei întîi a noii întreprinderi, păreau încă atît de depărtate, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a indicat inginerilor prezenţi să treacă imediat la pregătirea documentaţiei tehnice pentru a doua etapă : 1 000 000 tone/an în 1980. El a adăugat: „Şi să ne gîndim, pentru cincinalele următoare, chiar şi la 2 000 000 t, să renunţăm la importurile costisitoare !"

În acel moment, oţelurile speciale reprezentau o noutate absolută pentru industria noastră, ele fiind fabricate doar de ţările dezvoltate. Încrederea deplină a tovarăşului Nicolae Ceauşescu în capacitatea specialiştilor, a tuturor muncitorilor de a cuceri şi această cetadelă a tehnologiei contemporane nu a fost dezmînţită. Sarcinile prevăzute pentru prima etapă se îndeplinesc cu succes, a început activitatea de investiţii pentru dezvoltarea pînă la 1 000 000 t.

— Şi nu numai de oţel e vorba — subliniază secretarul comitetului de partid al combinatului, Haralambie Banu — ci mai ales de oameni. Partidul, tovarăşul Nicolae Ceauşescu ne-au trasat sarcina să făurim şi oţelari, odată cu oţelul. Se întorc dîmboviţenii de pe tot cuprinsul ţării să lucreze la combinatul lor, vin la noi muncitori din judeţele învecinate şi acest aflux uman contribuie în mod hotărîtor la ridicarea oraşului. Ştiţi dv. că atunci cînd secretarul general a inaugurat combinatul, însăşi noţiunea de microraion era necunoscută în Tîrgovişte, iar azi se lucrează la microraionul 11 ? Dacă Tîrgovişte se înnoieşte din temelii, aceasta se datoreşte în mare măsură combinatului.

Şi ni se arată cu emoţie rîndurile aşternute de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în acea zi de iarnă a anului 1973, în cartea de aur a combinatului: **„Fie ca Focul continuu din noua vatră siderurgică tîrgovişteană să contribuie din plin la progresul şi prosperitatea poporului român şi patriei socialiste."** Chemarea secretarului general a prins viaţă sub ochii noştri. **Focul continuu** îi călăeşte pe toţi cei care luptă pentru viitorul comunist.

LIONEL NIŢESCU ■

O vizită hotărîtoare pentru înscrierea întreprinderii „Electrocontact" din Botoşani în circuitul industriei moderne.

Adevărate lecţii de viaţă, de adînc patriotism revoluţionar

Cînd a plecat din Botoşani împreună cu părinţii, avea vreo opt ani pe atunci, lui Dumitru Ciocan nu-i trecuse prin cap că aşa, cam peste douăzeci şi cinci de ani, va părăsi Capitala şi va veni să muncească în oraşul natal. Terminase facultatea pe malurile Dîmboviţei, ajunsese inginer şef la o importantă întreprindere bucureşteană, cînd iată că în Botoşani, pe unde nu mai călcase de cîţiva ani buni, se puneau primele cărămizi la temelia unei mari întreprinderi : Electrocontact.

„Desigur, **am fost numit** director al întreprinderii, dar vă mărturisesc sincer că vroiam din tot sufletul să pun şi eu mîna la consolidarea industriei oraşului meu, mărturiseşte azi Dumitru Ciocan. În 1975 întreprinderea a început să producă. Aceste începuturi ale activităţii noastre sînt legate de amintirea primei vizite făcute de tovarăşul Nicolae Ceauşescu în întreprindere. Secretarul general al partidului s-a interesat îndeaproape de felul în care am pornit treaba şi n-a fost mulţumit. A analizat împreună cu noi, cei care munceam aici, primii paşi pe care îi făcuserăm. A făcut-o cu sufletul celui părtaş zi de zi la munca noastră, ca un tovarăş de muncă. A fost o analiză temeinică, cu valenţe inginereşti, o analiză a ceea ce am făcut şi mai ales a ceea ce n-am făcut. O critică aspră, dar dreaptă, de comunist. La un moment dat m-a întrebat ce am de gînd să fac, cum voi organiza munca în viitor. Am înţeles în acel moment că indicaţiile pe care le primiserăm noi, cei de la Electrocontact, sînt de fapt o mare datorie care ne revine în viitor. O datorie de oameni care gîndesc şi acţionează în spirit comunist, revoluţionar. Nu era vorba ca eu, ca director, să dau mai departe decizii, făceţi cutare sau cutare lucru, ci să formez un colectiv puternic care să acţioneze disciplinat, ca un tot, plin de responsabilitate. Pentru noi o problemă de mare răspundere a fost formarea specialiştilor. Aveam necazuri şi din cauza aceasta nici lucrurile nu mergeau cum trebuie. Faptul a fost sesizat foarte bine de secretarul general al partidului. Trebuia să găsim soluţii mai bune în producţie, dar trebuia să ne gîndim mai mult şi la formarea oamenilor. În acest context ne puteam gîndi împreună mai bine, mai eficient la munca noastră. Pentru mine, această primă întîlnire cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu a fost o adevărată lecţie şi de inginerie, şi de patriotism. N-ajungea să mă întorc în locul meu de baştină, chiar cu dorinţa sinceră de a face o treabă bună, ci trebuia să gîndesc în perspectivă, eu însumi să învăţ şi să cresc împreună cu acel colectiv".

Pe lîngă problema formării unui colectiv puternic, indicaţiile tovarăşului Nicolae Ceauşescu se refereau şi la o mai bună, mai judicioasă amplasare a utilajelor, o folosire mai raţională a spaţiilor de producţie, la o colaborare mai strînsă cu întreprinderile din zonă. „Erau de fapt, continuă directorul Electrocontactului, imperativele care odată împlinite aveau să ne conducă la succesele de azi. Timpul a confirmat adevărul celor spuse de tovarăşul Nicolae Ceauşescu. La ultima sa vizită făcută în toamna anului trecut l-am raportat că am aplicat întocmai sarcinile pe care ni le trasase. Şi iată că în acest început de an cînd dînsul păşeşte în cel de al **şaizeci şi unulea** an de viaţă, dintre care patruzeci şi cinci i-a dedicat muncii spre progresul şi bunăstarea celor din mijlocul cărora s-a născut, faptelor sale de muncă şi patriotism gîndesc că nu le putem răspunde decît cu fapte şi o muncă pe potrivă. Alăturîndu-mă întregului popor care-i urează ani mulţi de viaţă şi împliniri, îi încredinţez că lecţiilor pilduitoare pe care ni le dă cu puterea sa de muncă şi de dăruire, noi, cei de la tînăra întreprindere botoşăneană, ne vom strădui să-i răspundem pe măsura exemplului".

RADU BARBU ■

Din marea-i dragoste de ţară

Cuvintele mele de cea mai bucuroasă rostire întru cinstirea celor 60 de ani de viaţă ai tovarăşului Nicolae Ceauşescu mi s-ar părea palide dacă n-ar avea acoperire în realităţile noi ale patriei. Noi, oşenii, ştim că ridicarea Negreştiului şi racordarea Ţării Oaşului la sistemul valorilor naţionale şi la viaţa modernă îşi au obîrşia în dragostea de ţară a aceluia al cărui nume fiecare oşean îl rosteşte cu aleasă cinstire. Acest mare cetitor al României socialiste s-a ostenit a veni la noi acasă, aici, în margine de ţară. A venit să ne vadă şi nu numai ne-a auzit, dar ne-a şi ascultat. Pentru că, vorba unui bătrîn de odinioară din Cămărzana : .....mulţi au fost pe la noi şi ne-au auzit ; păcat că nu ne-au şi ascultat". A fost la noi cînd încă Negrestiul era o comună oarecare. Calendarul scria 8 noiembrie 1965. Cu nelipsitul aparat de fotografiat, care la mine ţine loc de blocnotes, l-am urmărit pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi parcă am fost furat pe alt tărîm auzindu-l descriind faţa viitorului Negreşti. Uitasem aproape şi de rostul aparatului ce-l aveam în mînă... A revenit pe aceste plaiuri să se bucure de realizări şi să vadă ce ar mai trebui făcut.

Pentru chipul şi prestigiul pe care le-a dat ţării, pentru demnitatea instaurată în vieţile oamenilor, preşedintele Nicolae Ceauşescu va avea totdeauna în inima oşenilor loc părintesc de lumină. Uriaşa dragoste neclintită de ţară şi de pămîntul întreg românesc face din secretarul general al partidului simbolul libertăţii şi propăşirii noastre. Aceşti coboritori din dacii liberi care sînt oşenii de azi n-au avut — ei şi strămoşii lor, de două mii de ani încoace — nimic mai scump ca libertatea. Iar acest om de un curaj şi-o omenie cît cuprinde ţara între hotare de inimi a dat expresie deplină celei mai depline libertăţi a poporului.

Fie-mi îngăduit ca, din Oaşul care-l iubeşte ca pe un părinte, să-i urez tovarăşului Nicolae Ceauşescu ani mulţi şi sănătate în fruntea partidului şi a României socialiste !

IONIŢĂ G. ANDRON ■

AȘEZĂRI DE VIAȚĂ ȘI DE MUNCĂ DURATE SUB ÎNNOITOAREA ZODIE CEAUȘESCU

Tulcea, perlă și cetate dunăreană

Alumina, un obiectiv al cărui nume a reprezentat prima inițială în alfabetul industrial al Tulcei, pe care oamenii locului l-au învățat de la tovarășul Nicolae Ceaușescu

De zece ani încoace Tulcea trăiește un timp eroic ! De zece ani încoace Tulcea se scoală dis-de-dimineață : oamenii au atîta treabă, încît nu mai au timp să observe că împlinesc o vîrstă sau alta. La Tulcea sînt în construcție, la ora la care scriu acest reportaj, nu mai puțin de 14 obiective economice și social-culturale noi ! Citeva dintre acestea ? Rețineți : **șantierul naval pentru reparații și construcții de nave oceanice, întreprinderea de utilaj chimic și metalurgic, întreprinderea de produse magneziene, fabrica de confecții, un abator, un hotel, o sală de sport, o casă de știință și tehnică a tineretului,** și altele. Acum, să zicem 10 ani, Tulcea nu avea nici o întreprindere republicană. În 1980, Tulcea va trebui să realizeze o producție de 10 miliarde lei. Tulcenii știu că multe din noile obiective care asigură orașului lor o dezvoltare fără precedent au fost amplasate aici prin grija și din inițiativa directă a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Mă aflu lîngă Dunăre, pe platforma noului șantier naval. Ion Stanca, inginer șef, om cu două facultăți, îmi spune că șantierul a început să prindă viață, chiar așa zice, la 15 februarie 1975. Atunci, constructorii tulceni au pătruns în mlaștina care stăpînea aici, au desecat balta și au văzut pămîntul, prin forța lor de imaginație, un cargou oceanic mare și alb. Las metafora la o parte și întreb care sînt implicațiile noului șantier în viața municipiului ? „Șantierul naval era necesar aici, pentru că Tulcea e port maritim, flota de pescuit oceanic are baza la Tulcea, reparațiile navelor e bine să se facă aici, cît mai aproape de mare. Apoi își vor împlini destinele aici peste 7 000 de oameni, dintre care unii s-au și calificat la șantierele navale din Galați, Brăila, Constanța". Unul dintre cei mai buni mecanici navali se numește Agafon Petrov, 35 ani, căsătorit, cu doi copii. De cîteva zile, conform pregătirii sale, a fost numit maistru. Spune : „iată, mai am și acum în carnet, dar le am și în minte, indicațiile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, atunci cînd ne-a vizitat șantierul, la 15 mai 1975. Ne-a sfătuit să construim pe aceeași platformă atît șantierul naval, cît și întreprinderea de utilaj chimic și metalurgic, să folosim mai bine suprafețele prin redispunerea halelor industriale, să construim hale monobloc, să restringem suprafețele ocupate de utilități. M-am gîndit că are multă dreptate : ca prim gospodar al țării, mi-am zis, are grijă, spre binele nostru, al celor care vor veni după noi, de pămîntul țării ; să fie cît mai bine folosit, pe suprafețe mici, să fie investite valori mari, să se obțină valori mari".

— Cum s-au realizat în practică aceste indicații ?

— Întreaga concepție de proiectare a șantierului a fost, după cîte știu eu, și știu sigur, revăzută. Pe spațiul pe care inițial fusese proiectată o singură întreprindere, au fost amplasate două. Consecințele favorabile ale acestor indicații le simțim acum, cînd, la noua investiție (întreprinderea de utilaj chimic și metalurgic), utilitățile sînt deja asigurate, fapt ce va contribui la scurtarea termenului de punere în funcțiune și va crea importante economii.

În jurul nostru, excavatoarele mușcă pămîntul cu dinții lor puternici, îl obligă să intre parcă în civilizație, mașini grele, conduse de niște băietani care abia se văd de la volan, aleargă încărcate pînă la refuz cu pămînt, într-o hală, dată recent în funcțiune, a început să se repare instalația frigorifică a pescadorului „Caraimanu", cîțiva militari care au venit să pună umărul și aici, ca în atîtea alte locuri, unde greul e foarte greu, se încălzesc la un foc potolit, în care dispar două sălcii așezate în cruce, din Dunăre se ridică un Crivăț puternic, cu bici ascuțit.

„Eu mă numesc Grigore Gheorghe, am 29 de ani, sînt din comuna Balabancea, dar acum locuiesc împreună cu familia mea într-un apartament din Tulcea. De cîte ori merg în sat la mine, cîte un tînăr mă întreabă : „Nea Grigore, crezi că aș găsi și eu de lucru în Tulcea ?" Îl privesc bănuitor și încep să-i înșir pe degete cam toate șantierele și degetele de la două mîini nu-mi ajung. Tînărul pleacă parcă pus pe gînduri și după o lună sau două îl întîlnesc îmbrăcat în salopetă. Aici, la șantierul naval, am deja doi consăteni, mecanici. Alți cinci au formele făcute și îi așteptăm, încă zece sînt la liceul de mecanică navală și, se înțelege, tot aici vor veni".

— Ai de gînd să-ți muți tot satul aici ?

— Cred că fiecare dintre noi vine sau a venit cîndva dintr-un sat, pe care îl poartă în inimă. Consătenii mei vin la Tulcea, ca și mine, să pună umărul la ridicarea acestui oraș, pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu îl dorea, încă din anul 1971, așezat „în rîndul centrelor industriale ale României socialiste". Vrerea secretarului general al partidului era o vrere mai veche a noastră și am înțeles-o ca pe o adevărată chemare.

Astfel, noua cetate industrială își cheamă muncitorii ! Și aceștia vin, trec dintr-o clasă socială în alta, vin cu mile din toate satele Dobrogei, aduși de o altfel de transhumanță, o transhumanță a industrializării, a zborului pe verticală, a emancipării umane, a progresului.

— Ce ați simțit atunci cînd s-a bătut primul pilon la combinatul metalurgic, tovarășe Eremia Balog ?

— Fierul unui început, firește ; începuse să bată, pe atunci timid, o nouă vîrstă a orașului acesta, cu căsuțe mici, învelite în bună parte cu stuf, cu cîrciumioare sordide, cu podele „spălate" cu motorină. Combinatul, uzina de aluminâ existau doar în proiecte, pe hîrtii, dar noi toți le vedeam aievea, frumoase, uriașe, o pădure de utilaje și de instalații, încît ne întrebam dacă o să le țină pămîntul. Pămîntul le-a ținut, dar le-a ținut datorită oamenilor aceștia, numai datorită dorinței lor de a demonstra lumii că niște pescari, care după unii nu erau în stare decît să „tundă" peștele pe burtă, pot să devină azi în fabricarea aluminei. Începutul a fost greu, oamenii sfărîmau patul de turnare cu rîngile, cu efort fizic foarte mare. Cu ocazia vizitei din 27 august 1976, tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a indicat ca să găsim soluții noi, prin care să mecanizăm operațiile de turnare a feroaliajelor, să se înlăture efortul fizic al oamenilor, să se îmbunătățească condițiile lor de muncă, să crească productivitatea. Specialiștii combinatului au găsit aceste soluții (turnarea la sol, pe pat de feroaliaje) și aceasta a condus, într-adevăr, la ușurarea muncii oamenilor din secția feroaliaje, la depășirea anuală a planului de producție cu peste 4 000 tone de feroaliaje. A fost o nouă dovadă a grijii pe care secretarul general al partidului o poartă omului, pe care o manifestă totdeauna, este dovada lui de omenie exemplară, pe care nu uită să și-o manifeste în nici o împrejurare !

Circulă printre tulceni o vorbă, cum că, între cei care așază temelia modernă a orașului Tulcea, constructorii ar fi „oamenii numărul unu". Am stat de vorbă cu mulți dintre ei și, înțelepți cum îi știam de obicei, nu sînt de acord cu această clasificare : „Dacă ar fi să credem așa ceva, zice Costel Strîmbu, șeful echipei de dulgheri care ridică acum noul hotel, cu opt etaje, ar însemna că nu trăim cu picioarele pe pămînt. Și noi, constructorii, orieît ne-am ridica, oricît de sus am ajunge cu zidirea, nu ne închipuim niciodată că zburăm". Înțeleaptă vorbă și plină parcă de tîle. Echipa lui Costel Strîmbu a fost adusă să lucreze aici, în centrul orașului, în văzul tuturor, cum spune inginerul Marin Lică, pentru că este una dintre cele mai bune echipe de dulgheri. În 1980, îmi spunea primarul municipiului, tovarășul Spiru Ivancenco, Tulcea va avea peste 20 000 de apartamente, dintre care peste 11 400 vor fi construite în acest cincinal. La toate acestea, echipa lui Strîmbu și-a adus și își aduce o substanțială contribuție. „Lucrarea asta, adică hotelul, zice Costel Strîmbu, are termen de dare în folosință, 30 iunie 1978. Noi ne-am angajat să-l terminăm cu 15 zile mai devreme, ca Oficiul județean de turism să beneficieze de el în plin sezon. Mai departe, vom construi blocuri, foarte multe blocuri, pentru ca Tulcea să ajungă, așa cum ne spunea nouă tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu ocazia vizitei sale de lucru din 15 mai 1975, „un oraș modern, într-adevăr, să fie o intrare demnă, pe Dunăre, în România".

— Tovarășe Grigore Virjoghe, sînteți directorul Oficiului județean de turism, iar turismul joacă un mare rol în viața economică a județului Tulcea, a municipiului mai ales ; unele dintre indicațiile secretarului general al partidului, făcute cu ocazia repetatelor sale vizite de lucru în acest județ, s-au referit și la dezvoltarea turismului. Cum s-au materializat, cum se aplică ele în practică ?

— Am plecat, în 1967, de la 80 de locuri, în două hoteluri de categoria a II-a și de la nici un mijloc de transport pentru turism. În momentul în care dumneavoastră notați aceste rînduri, avem 450 de locuri în hoteluri moderne de categoria I și 1 000 de locuri în nave de transport turistic pe apă. Acțiunile noastre s-au înmulțit, încît la ora actuală am ajuns să realizăm cam 60 de lei, încasări, pe fiecare locuitor al județului. Nu e puțin, dar nu reprezintă nici cît putem realiza noi. Baza materială a turismului în Tulcea este în continuă dezvoltare : ați văzut și dumneavoastră, în iunie vom intra în posesia unui nou și modern hotel cu 234 de locuri, cu restaurant și linie de autoservire.

În acest cincinal se va da în folosință la Sulina un hotel modern, din indicația expresă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, dată cu ocazia vizitei din 27 august 1976. Sulina, a spus tovarășul secretar general atunci, va trebui să devină stațiune la mare !, cu programe combinate, de deltă și mare. Va fi o realizare pe care noi o așteptăm de mult și pentru care vom depune orice efort pentru a o realiza. Obligațiile ni le cunoaștem : în Tulcea, în acest timp eroic, cum spuneați, se muncește enorm. Noi trebuie să depunem un efort asemănător ca să asigurăm oamenilor, constructorilor tulceni și din toată țara, condiții de odihnă, de refacere a capacității lor de muncă. Credeți că e mai puțin important ?

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

„Netex", simbolul modern al Năsăudului

Bistrița-Năsăudului, anul 1970. Proaspăta reședință de județ mai păstra încă decorul întîlnit în urmă cu zece—doisprezece ani și în alte zone ale țării unde industrializarea nu se întrezărea decît pe planșete. Cîmpuri care nu spuneau nimic agriculturii, mlaștini care marcau insalubru sfîrșitul orașului, margine de urbe cu tîrg săptămînal și moară. „Netex"-ul, întreprinderea de textile nețesute, este prima „cărămidă" zidită pe platforma industrială a Bistriței, primul obiectiv industrial din cele cinci cîte numără azi platforma, rod al concepției generoase care a stat la temelia ridicării economice a fiecărui colț din această țară „Una dintre directivele Congresului al XI-lea, ne spunea directorul întreprinderii, Mircea Bocu, directivă care se referea la dezvoltarea industriei textile, și anume realizarea unor înlocuitori ai textilelor clasice, valorificarea superioară a resurselor materiale, preocupări de fond în concepția economică a secretarului general al partidului, s-a materializat în construirea acestei întreprinderi, unicat în industria noastră textilă. Șapte zeci la sută din materia primă cu care lucrăm sînt deșeuri : saci de iută de care nu mai are nimeni nevoie, deșeuri de tricoturi, de fire, de țesături. Practic, lucrăm fără să avem noi înșine deșeuri. Totul reintră în circuit. Realizăm lucruri pe care odată le plăteam în valută. Fabrica noastră este rezultatul unei viziuni profund științifice în ceea ce privește industria textilă".

„În 1971 am fost repartizați aici vreo paisprezece ingineri textiliști. Majoritatea erau moldoveni, știut fiind că singura facultate cu profil textil se află la Iași. Eu eram, mi se pare, singura ardeleancă. Știam mai exact ce însemnau aceste ținuturi și înainte. Cellalți erau proaspeți, cum s-ar spune. Ne unea un singur fapt : eram cu toții aproape ageamii în ceea ce privește domeniul nețesutelor. În facultate nu făcusem decît vreo două ore de textile nețesute. Ne-am trezit în față cu utilaje de mare complexitate, cu cele mai avansate tehnologii din lume și cu mulți oameni necalificați pe care, firește, trebuia să-i calificăm noi. A fost o piatră de încercare pentru fiecare. A trebuit să învățăm, să descifrăm și în același timp să ne formăm și oamenii, operatorii, aproximativ două sute de absolvenți de liceu. Am fost noi primii care încercam să demonstrăm că tradiția se poate naște și azi, acolo unde există pasiune și dorința de a face treabă. Ne spuneam atunci că sîntem pârtașii unei idei care desigur avea să ridice orașul, lărgind în același timp și granițele unei industrii care la noi se părea că dăduse totul. Cînd în 1974 ne-a vizitat tovarășul Nicolae Ceaușescu am fost cu toții mîndri și realmente fericiți să-i putem raporta că am fost la înălțimea încrederii sale, să-i putem mulțumi prin faptă pentru ideea generoasă de a ctitori în acest loc o asemenea fabrică unicat. Desigur, eram la început și rezultatele nu erau, ca să spun așa, formidabile. Ne izbeam și de neîncrederea unora și de nestiința altora. Produceam și nu prea reușeam să ne facem cunoscuți. Nu vindeam, mai exact. La această primă vizită secretarul general al partidului a stat de vorbă cu muncitorii, cu specialiștii. A analizat alături de noi soluțiile care se impuneau. Temeinic, inginerește. Ne-a recomandat atunci să folosim materiile secundare mai intens, forța de muncă s-o utilizăm mai rațional, să diversificăm producția și mai ales să depunem eforturi mai mari să ne impunem, să ne cunoască lumea." (Elena Vatamanu, inginer).

Încerc să înțeleg din mers cum stau lucrurile cu procesul tehnologic. De la prepararea chimică deșeurile iau calea spre secția de preparare mecanică. Spre destrămător adică, unde materia primă este înghițită încet dar sigur, transformîndu-se, firește, în destrămătură. Urmează camera de odihnă unde deșeurile se liniștesc, încărcate fiind cu electricitate electrostatică. Și apoi secția de bază, care metamorfează totul în vată de tapițerie, termosudabilă, matlasată și tot așa pînă la 70 de produse. Elisabeta Rusu are 28 de ani, este tehniciană, și afirmă că ea, cariera ei, este sută la sută produsul dezvoltării județului, a orașului său. „Mă bucur că am prilejul de a-mi arăta recunoștința, de a-i mulțumi secretarului general, chiar în ziua în care împlinește 60 de ani de viață și 45 de ani de activitate, pentru tot ceea ce am reușit în viață. Vedeți, am plecat dintr-o comună a Năsăudului, am terminat liceul la Bistrița, m-am calificat la „nețesute" și acum sînt în anul doi al Facultății de mecanică din oraș. Soțul meu este inginer constructor, avem un copil și locuim într-un apartament spațios și confortabil. M-am realizat, mi-am împlinit cum se spune visurile. Nici prin cap nu-mi trecea, cînd eram în liceu, să pot urma o facultate chiar aici, la Bistrița. Și nu numai eu, ci numeroși tineri din județul nostru se împlinesc în acești ani la Bistrița. Aș vrea ca în numele acestor tineri să le urez tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu cele mai calde urări de bine și de sănătate, viață lungă și plină de bucurii, conștienți fiind că aceste bucurii și împliniri sînt și ale noastre". Alăturîndu-se urărilor colegei sale, Ecaterina Biro ne spunea : „Eu am numai 22 de ani. Sînt secretara comitetului U.T.C. pe întreprindere și reprezint colectivul nostru de muncitori în Consiliul oamenilor muncii din centrala industrială de care aparținem. Sînt nu numai izbîrzîile mele, ci ale unei întregi generații care se poate afirma plenar. Faptele acestea sînt rodul concepției tovarășului Nicolae Ceaușescu despre democrația muncitorească. A ctitori o fabrică, cred eu, a ridica o zonă a țării, nu înseamnă doar să construiești pur și simplu fabrica, ci de a crește oameni, de a-i ajuta să-și gîndească singuri, cu propriile forțe viitorul. Acest lucru mi se pare minunat în activitatea secretarului general al partidului." Din profund spirit novator, dintr-o arzătoare dorință de a crește oameni care să-și gîndească singuri viitorul, dintr-o concepție economică modernă, revoluționară, dintr-un adînc patriotism, un alt colț de țară a devenit centru industrial. „După vizita din 1974, ne mărturisește ajutorul de maistru Aurel Figan, întreprinderea noastră a cunoscut un salt deosebit. Indicațiile secretarului general al partidului s-au dovedit salutare. Am ieșit pe piață și „Netex"-ul este azi o firmă cunoscută. În 1976 tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a vizitat din nou. I-am strîns cu toții mîinile cu bucuria recunoștinței, dar și a împlinirii sarcinilor. N-a fost doar o vizită de curtoazie. A fost tot o zi de lucru, de analiză a ceea ce am făcut și a ceea ce trebuie să facem în continuare. L-am simțit în fiecare moment ca un tovarăș de muncă și acest fapt spune totul despre președintele țării."

RĂZVAN BÂRBULESCU ■

„Netex"-Bistrița — prima „cărămidă" așezată la temelia industriei Năsăudului

Tehnoton, lungimea de undă a Iașului

Nu știu cum stau lucrurile la alte neamuri, însă la noi, la români, a fi ctitor e un nume de mare merit, un nume de mare cinste.

Din adîncurile timpului a apărut și s-a înrădăcinat obiceiul de a nu mai fi nicicînd despărțită ctitoria de numele ctitorului ei și adeseori chiar de chipul lui.

Prețuirea ctitorilor nu e altceva decît recunoașterea spiritului constructiv, recunoașterea meritului inițiativei, recunoașterea străduinței demiurgice, a tenacității pentru fundarea ctitoriei, recunoașterea muncii creatoare. Marii ctitori și-au pus amprenta personalității lor pe întregi epoci.

La Iași, vorbind cu oameni ai muncii, am aflat cronica, rostul și semnificațiile unei ctitorii a muncii, înălțată în acești ani ai epocii de ctitorie socialistă care poartă, profund și magnific, amprenta personalității și a devotamentului către popor a președintelui Nicolae Ceaușescu.

— Pe întinsul palmei acesteia de pămînt sărac era un ogor de păpușoi care rodea tot sărac. Acum, adică din '72, de la darea în folosință, e *TEHNOTONUL*, o întreprindere ultramodernă ale cărei roade anuale valorează sute și sute de milioane de lei.

Mă bucură cuvintele cu înțelepciune strămoșesc-țărănească ale inginerului Laurian Grădinaru ; mă bucură că directorul tehnic al unei întreprinderi din ramura acestei industrii de vîrf care-l electronica n-a uitat, în judecățile sale, de criteriul pămînt, n-a uitat de relația om-pămînt. Îl întreb :

— Ce gîndiți despre faptul că secretarul general al partidului nostru a hotărît ca această investiție să fie realizată aici, pe pămîntul uriașei ctitorii care-i platforma industrială a Iașului ?

— Eu, și nu numai eu, toți de aici am înțeles că președintele țării a avut în vedere potențialul uman și intelectual al Iașilor, tradiția învățămîntului electrotehnic din Iași, care, se știe, e cel mai cu vechime din țară ; dar am mai înțeles că președintele țării a acordat șansa concretă de a se realiza superior profesional unui număr de peste trei mii de oameni tineri ; și am mai înțeles că nouă, celor care alcătuim această adevărată populație a Tehnotonului, ne-a fost acordată o mare încredere.

— Concret, cum ați răspuns acestei încrederi ?

— Am produs peste un milion de radioreceptoare ; pe an ce a trecut mai multe dar și cu un grad sporit de complexitate. Am produs aparate concepute și proiectate de noi. Ne-am diversificat preocupările : producem aparatură pentru radiocomunicații profesionale ; producem componente, de felul și de nivelul tehnic al condensatorului electrolitic cu tantal ; am abordat categoria aparatelor stereofonice și a celor de televiziune pentru circuit închis ; asamblăm casetofoane. Producem mobil, folosind înlocuitori mereu mai ieftini. Exportăm în R.D.G., în Cehoslovacia, Ungaria, Albania, Sudan, Senegal, Egipt, Mozambic, Japonia și ne pregătim pentru S.U.A. Ne mîndrim cu faptul că niciodată nu am avut nici un refuz, din pricina calității, de la partenerii externi. În '75, deci la numai doi ani și cîteva luni de la darea în folosință a întreprinderii, colectivul nostru a avut o zi de mare sărbătoare : ne-a pășit pragul casei muncii noastre tovarășul Nicolae Ceaușescu. Eram emoționați. Omenește dar și cu responsabilitate comunistă țineam să nu-l nemulțumim cu ceva. Încît, e de înțeles bucuria pe care am trăit-o cînd, la încheierea vizitei, am văzut că secretarul general al partidului nostru a ținut îndelung mîna directorului Emil Păvăleanu și i-a spus, adică ne-a spus nouă, tuturor, că sîntem o întreprindere tînără, cu foarte mulți tineri și că avem datoria să o dezvoltăm și să ne dezvoltăm. Am înțeles că a fost impresionat, în bine, de viteza cu care noi, un colectiv de oameni a cărui medie de vîrstă, atunci, era de sub 22 de ani, am asimilat tehnologiile, de rapiditatea cu care am învățat să facem lucrări de categorii superioare.

Tehnoton Iași : pentru foarte multe tinere, foarte multe locuri de muncă și realizare profesională, la cotele de vîrf ale civilizației contemporane

Prin halele întreprinderii m-a condus fostul profesor de matematici Constantin Sîrghia, azi electronist și locțiitor al secretarului comitetului de partid. Îmi arăta utilaje moderne și oameni tineri. L-am rugat să-mi vorbească despre oameni.

— Acum am „îmbătrînit", la început însă media de vîrstă a colectivului era de 19 ani. Mulți absolvenți de școli profesionale ; și mai mulți calificați în întreprinderea noastră. Avem un grup școlar și este în studiu înființarea unei facultăți de subingineri. Marea majoritate a oamenilor colectivului sînt din județ. Cam 80 la sută sînt femei. Avem peste 400 de membri de partid și peste 1 700 de uteciști. Organizații de bază foarte serioase, foarte puternice. Așa se și explică reușitele întreprinderii. Mulți oameni buni, iar unii excepționali : reglorul Veronica Avornicesei, matrițerii scuieri Dumitru Isarie și Dumitru Sobosan...

Într-o secție, la etaj, ne oprim lîngă un grup de muncitori. Toți sînt bucuroși să-mi împărtășească păreri, impresii despre vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Se sfătuiesc între ei, apoi unul, trăgînd concluzia pentru toți, îi spune locțiitorului secretarului comitetului de partid : „Duceți-l, pe tovarășu', la fereastra aceea !" Deci la una anume. Le-am cerut cuvinte și ei îmi propun o acțiune. Tovarășul Sîrghia mă duce la acea anume fereastră. Se vede, de-acolo, un întins cîmp gol. Îmi explică :

— Aici s-a oprit tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a remarcat că avem loc de extindere. Apreciere și încurajare mai bună nici că se putea ! Înseamnă că merităm extinderea ! Înseamnă că merităm viitorul !

În Iași, la Tehnoton am trăit și-o bucurie strict subiectivă : m-am întîlnit c-un bun prieten din copilărie: Virgil Hermeziu. Știam că avea, de mic, o deosebită aplicație spre treburiile tehnice și, prin educația primită de la părinți, un deosebit cult pentru profesie. Mi-am îngăduit să-l întreb frățește :

— Virgile, știu că pentru tine asta are mare importanță : te simți împlinit profesional ?

— În 1975 ne-a vizitat întreprinderea tovarășul Nicolae Ceaușescu. Ne-a îndemnat să reamplasăm utilajele pentru a obține spații pentru noi utilaje și, pe de altă parte, să ne autodotăm. Am fost ctitiva ani secretar al comitetului de partid și am fost și sînt șef al atelierului mecano-energetic, cu alte cuvinte, împreună cu cei 150 de muncitori ai atelierului, am fost direct implicat în realizarea acestor esențiale indicații. La începuturile întreprinderii, atelierul nostru — care pe atunci se numea „de autoutilare mecano-energetică" — a realizat o parte din utilajele întreprinderii, în special toate liniile secției de acoperiri metalice ; apoi a contribuit la montajul utilajelor și la punerea lor în funcțiune, iar după aceea la definitivarea secțiilor de producție. Acum altu-l nivelul : ne preocupăm de revizii și reparații planificate, deci nu ca-n primii ani doar forțați de vreo defecțiune ; și ne preocupăm de lucrările de construcții-montaj la noile investiții. Ține seama că aparatura fiind de nivel foarte ridicat — instalații cu componență electronică, utilaje cu program, cartele, circuite integrate și toate celelalte — ne-a pus numeroase probleme de ordin tehnic și ne-a obligat la acțiuni intensive de reciclare a oamenilor. Încît sigur că mă simt împlinit profesional ! Și se simte și maistrul Constantin Achirei și se simt toți care vor să facă meserie. Am venit aici ca să fac meserie și-o pot face pentru că sînt și utilaje bune și oameni, forțe umane, pe măsura nivelului utilajelor. Sau poate invers : utilaje pe măsura calității oamenilor.

Pe Virgil Hermeziu l-am găsit lucrînd, împreună cu alți meșteri de finețe și nuanță, la unul dintre darurile pe care oamenii muncii din județ vroiau să le facă tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu prilejul aniversării a 80 de ani de viață și a 45 de ani de activitate revoluționară. Firește, cele de la Tehnoton le revenea doar partea mecano-electronică a acelei lămpi cu soclu din lemn sculptat de alți meșteri de finețe și nuanță de la altă întreprindere. Dar omagiul, sufletul pus în lucrul acela era unitar.

Nu știu cum stau lucrurile la alte neamuri, însă la noi, la români, a fi ctitor e un nume de mare merit, un nume de mare cinste. Prețuirea ctitorilor nu e altceva decît recunoașterea spiritului constructiv, recunoașterea meritului inițiativei, recunoașterea străduinței demiurgice, a tenacității pentru fundarea ctitoriei, recunoașterea muncii creatoare.

NELU IONESCU ■

Tezaur de gîndire atotcuprinzătoare,

Triada care a revoluționat știința și școala românească

ÎNVĂȚĂMÎNT — CERCETARE — PRODUCȚIE

Împlinirea a 60 de ani de viață și a 45 de ani de activitate revoluționară a secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, este incontestabil un eveniment de care se leagă profunde și esențiale semnificații, într-atîta această viață a fost legată, a fost dăruită progresului, modernizării, ridicării pe o treaptă superioară a patriei noastre, Republica Socialistă România.

Aș dori să mă refer în primul rînd la cercetarea științifică. Pe plan mondial există în prezent frămîntări multiple, legate mai ales de științele naturii, științe care au de obicei un debușeu în practică sub formă de noi tehnologii industriale sau metode agricole avansate. Ele provin din faptul că dezvoltarea cercetării științifice implică un mare număr de oameni, importante mijloace financiare (laboratoare, stații experimentale, piloți industriali etc.) care reprezintă fracțiuni importante ale produsului social. Cercetarea științifică nu mai e de mult o problemă a unor savanți retrași în liniștea academică, ci o problemă cu vaste implicații economice și sociale, o problemă politică.

Partidul Comunist Român are în acest domeniu o politică foarte clar exprimată : se consideră progresul tehnic, economic, social ca fiind impulsionat în primul rînd de progresul științific ; știința, cercetarea științifică devin astfel un instrument principal în făurirea acestui progres. Acest rol însă nu se exercită de la sine, întîmplător. În repetate rînduri, dar mai ales la Consfătuirea cu oamenii muncii din cercetarea științifică și tehnologică, din 1976, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia cele două modalități de care trebuie să se țină neapărat seama în acest proces :

Armonizarea raportului dintre diferitele etape ale cercetării științifice, cum ar fi cercetarea fundamentală, cea aplicativă, cea tehnologică, combătînd ideea unei științe care rămîne la rezultatele abstracte ale unor cercetări teoretice fără să depună eforturi de a le apropia de necesitățile vieții.

Apoi, stabilirea unei legături directe, neîntrerupte, între cercetarea să-i zicem de laborator și toate treptele (inginerie tehnologică, proiectare industrială, construcție și exploatare industrială), pînă la introducerea și verificarea în practică a noului proces tehnologic. A fost introdus principiul că o cercetare științifică se consideră realizată atunci cînd ea devine o realizare la nivelul producției, un progres tehnic, economic.

De această concepție se leagă o largă acțiune de organizare a cercetării științifice. România, prin evoluția sa istorică, a moștenit o structură „academică" a cercetării științifice, avînd ca model cercetarea universitară din țările occidentale. La timpul său, ea a adus rezultate remarcabile prin personalități științifice de nivel european și mondial. Dar era clar că o astfel de structură nu mai corespundea unei creșteri industriale extrem de rapide, unor necesități, stringente de a elimina importul de licențe, de procedee industriale, unei cronice rămîneri în urmă față de realizările de vîrf din țările industriale dezvoltate. Este meritul personal al secretarului general al partidului de a fi atacat cu o deosebită luciditate și cu curaj această problemă extrem de complexă și de a fi introdus soluții originale care au sporit considerabil eficiența cercetării românești.

Aș aminti introducerea regimului contractual în cercetare, care permite stabilirea unui lanț complex de cercetări, stabilește termene precise de execuție, fixează responsabilități și mai ales deschide calea cercetării multidisciplinare, fizicieni, chimiști, matematicieni, ingineri de diferite specialități pot lucra organizat, împreună, pentru rezolvarea unei probleme, legătura contractuală fiind flexibilă și stringentă în același timp.

În al doilea rînd, în locul „problemelor" cercetate la nivel academic, probleme din care se rezolva cît se putea, au fost introduse **obiectivele** de cercetare, adică scopul final, agregatul, instrumentul, procedeul industrial. Și nu orice obiective, ci acelea pe care economia le consideră importante, prioritare. Au luat naștere astfel programele prioritare, cum ar fi acelea legate de folosirea resurselor naturale, de noi surse de energie etc.

Pentru realizarea acestor programe prioritare au fost organizate institutele centrale pe ramură, adevărate academii de specialitate, iar la nivel superior Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie. În acest fel, cercetarea științifică este organizată în mod unitar, cu o finalitate clară, precisă, eforturile se îndreaptă spre probleme majore, de importanță vitală pentru dezvoltarea patriei noastre socialiste.

Este de subliniat efortul deosebit, personal, inițiativa creatoare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu de a îndruma fiecare specialitate în parte, de a discuta cu specialiștii cei mai de seamă din fiecare domeniu, de a se îngriji personal de formele de organizare a cercetării pe acest făgaș nou, încă nebătut de nimeni. Neîndoielnic, timpul ne va permite să apreciem și mai mult uriașul aport de gîndire originală și de curaj intelectual care a stat la baza unor transformări atît de revoluționare. Roadele se întrevăd de pe acum : climatul cercetării, eficiența muncii cercetătorilor sînt radical schimbate în ultimii ani. Este, de asemenea, cazul să amintim în legătură cu aceste probleme uriașa grijă de a crește oameni care să înțeleagă, să se integreze în această lume schimbată și să poată deveni activi, creatori. Nu trebuie să uităm că la noi învățămîntul, cu toate calitățile sale reale, era departe, izolat atît de realitățile progresului tehnic, cît și mai ales de mecanismul producției și al cercetării științifice și tehnice.

Este un merit deosebit al tovarășului Nicolae Ceaușescu de a fi pus în evidență această problemă primordială și de a fi indicat calea ei de soluționare : integrarea învățămînt-cercetare-producție.

Problema este specifică țării noastre, etapei de dezvoltare prin care trecem. Milioane de oameni, mai ales tineri, sînt dislocați din muncile agricole tradiționale și iau calea unor activități industriale sau a unei agriculturi cu un înalt grad de mecanizare. Foarte mulți au acces la o pregătire medie și superioară, care îi așază în primele rînduri ale armatei de specialiști chemați să făurească bazele noii societăți. Ce s-ar fi întîmplat dacă școala, în toate treptele ei, ar fi continuat să rămînă teoretică, abstractă, ruptă de noile realități ? S-au luat de aceea măsuri de încadrare a oamenilor muncii în noile realități, de formare de muncitori, tehnicieni, cercetători care să înțeleagă cerințele vremii, să lucreze creator și nu zadarnic, pe false probleme și astfel elevul a fost adus în unitatea productivă, studentul în uzină sau atelier, dar și în institutul de cercetare, cercetătorul a fost trimis în uzină dar și în învățămînt. S-a realizat o uriașă acțiune de interpenetrare, de dărîmare a unor ziduri artificiale între specialități, de legătură organică, de la cea mai fragedă vîrstă, a cetățeanului de realitățile țării sale.

Desigur, procesul acesta de integrare e extrem de complex și nimeni nu se poate aștepta ca el să funcționeze perfect din prima clipă. Vor fi necesare încă multe eforturi pentru a-l adapta pe deplin la cerințele societății noastre în evoluție rapidă. Dar e incontestabil o soluție de o covîrșitoare importanță, care face cinste inițiatorului ei principal, tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Domeniul științei, al cercetării științifice și tehnice, al învățămîntului e doar un sector din activitatea atît de complexă a societății românești moderne. Aportul original, substanțial al tovarășului Nicolae Ceaușescu, privit și la nivelul acestui compartiment, este atît de substanțial, de revoluționar, încît chiar și numai aceste realizări i-ar asigura merite excepționale în dezvoltarea statului nostru socialist. Consider că aceste gînduri trebuie înțelese și apreciate la adevărata lor valoare pentru a avea dimensiunea personalității și a operei unui om care și-a dăruit, în cel mai propriu sens al cuvîntului, întreaga viață și energie, progresului patriei sale.

Acad. profesor VICTOR MERCEA ■

Discuție fructuoasă, de un deosebit interes științific, în timpul uneia din vizitele de lucru la Institutul de cercetări chimice.

Prezență stimulatoare în amfiteatrele, laboratoarele și atelierele universitare

Firește, înainte de toate DISROM e o prescurtare. De la dispozitive românești. DISROM mai înseamnă o concepție și o metodologie originale de proiectare și fabricare a unor dispozitive modulate, precum și un colectiv de 11 persoane, funcționînd în cadrul Facultății de tehnologia construcțiilor de mașini a Politehnicii bucureștene.

Omul care conduce acest colectiv, una și aceeași persoană cu cel care, în urmă cu ani, a avut primul ideea, se numește Aurel Brăgaru. Este conferențiar doctor inginer și mai este, desigur, cel mai în măsură să povestească istoria devenirii noii metodologii, drumul ei, nu totdeauna simplu și drept, de la idee la ceea ce este astăzi, legiferată prin Decretul 139 din 1974, în pragul fabricării seriei zero de dispozitive modulate. Să-l ascultăm. „Am convingerea că din DISROM nu s-ar fi ales mai nimic dacă în 1972, cu ocazia deschiderii anului universitar, n-aș fi avut șansa să mă aflu, pentru prima, dar nu pentru ultima dată în viața mea, în apropierea primului bărbat al țării. I-am înfățișat tovarășului Nicolae Ceaușescu noua concepție, prezentîndu-i totodată și marile avantaje economice, cifrate la o economie de circa o mie cinci sute de lei la fiecare dispozitiv, în condițiile în care, anual, o întreprindere medie are nevoie de cîteva zeci de mii de dispozitive. Aș vrea să precizez un lucru. Pînă la a ajunge, într-un moment al biografiei mele pe care-l consider de maximă satisfacție, să discut problema DISROM cu președintele țării, expusesem sensurile concepției și metodologiei multor oameni. Majoritatea lor fuseseră, desigur, oameni de specialitate, cadre didactice sau ingineri din tehnologia construcțiilor de mașini. Nici unul dintre ei n-a înțeles mecanismele intime cu repeziciunea și limpezimea tovarășului Nicolae Ceaușescu. M-am convins de asta din seriozitatea întrebărilor pe care mi le-a pus, din caracterul lor pertinent, la obiect. Atunci mi-am dat seama, iar convorbirile cu secretarul general al partidului care au urmat au întărit prima impresie, de extraordinara receptivitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, de profunzimea și maturitatea de excepție a gîndirii sale, de neobișnuita sa capacitate de a intra direct în miezul lucrurilor, fără ocoliș. După ce dînsul a plecat, mi-am făcut socoteala că noi, românii, trebuie să fim mîndri și să fim fericiți că avem în fruntea statului un om care pricepe în cîteva minute ceea ce alții pricep în ore sau chiar în zile. După judecata mea, tovarășul Nicolae Ceaușescu rămîne părintele acestei idei care se numește DISROM".

E rîndul studentului Gabriel Constantinescu, din anul al V-lea, unul din cei cincizeci de studenți care lucrează în cadrul colectivului, în muncă de cercetare și proiectare contractuală, să adauge cîteva impresii. „Desigur că l-am văzut de aproape pe tovarășul Nicolae Ceaușescu. Am făcut parte din mulțimea de studenți care, cu ocazia deschiderii anului universitar 1976—1977, l-a întîmpinat pe primul bărbat al țării cu respect și recunoștință. Pe platoul institutului, s-a adunat întreaga suflare a Politehnicii, mîndră că secretarul general al partidului a venit între politehniști. Aș dori să spun că nu știu să mai existe țări în lume, iar colegii mei străini confirmă acest lucru, în care șeful statului să vină, personal, la fiecare început de an școlar în mijlocul tineretului studios, să-l asculte și să-l povățuiască. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a întemeiat din acest punct de vedere o tradiție, pe care o întărește și o dezvoltă în fiecare toamnă, cu energie și înțelepciune. L-am ascultat vorbind și am descoperit, ca în toate luările de cuvînt ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, indicații prețioase cu privire la activitatea noastră de fiecare zi, la necesitatea integrării învățămîntului cu practica și producția. Totodată, am dedus marile responsabilități ce ne revin nouă, tehnicienilor care vom munci nu peste multă vreme în fabrici și uzine, unde va trebui să depunem toate eforturile, serios și responsabil, pentru ca cincinalul revoluției tehnico-științifice să asigure României o înaintare rapidă și victorioasă pe calea socialismului și a comunismului". Aflată alături, studenta Ruxandra Teodorescu reia una dintre ideile colegului său. „Pentru politehniști, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu a cărui prezență în mijlocul nostru ne-am obișnuit, căci nu trece niciodată multă vreme fără să vină între noi, să ne asculte și să ne îndrume, e ca un părinte, ca un dascăl. Multe îi datorăm noi, atîtea lucruri cîte cu greu încap în cuvinte, înainte de toate însăși construcția acestui veritabil orășel al științei și tehnicii care este institutul nostru. De cîte ori ne gîndim la dînsul, ca la un părinte drag, recunoaștem în persoana președintelui țării pe neostenitul om politic și patriot de numele și de acțiunea căruia s-a legat, între atîtea alte minunate inițiative, ridicarea Politehnicii".

Revine conferențiarul Brăgaru. „Intuind că, în 1972, a deschis un drum, secretarul general al partidului a folosit fiecare vizită în institut, fie că a venit singur, fie însoțit de șefi ai unor state, spre a parcurge baza DISROM. Ultima dată a fost la noi cu ocazia deschiderii anului universitar 1976—1977, coborînd de la Catedra de rezistența materialelor. Ne-a făcut unele observații și ne-a cerut să urgentăm generalizarea concepției, în așa fel încît noua metodologie să se aplice cît mai repede, țara noastră urmînd astfel să devină a cincea din lume capabilă să producă dispozitive de înaltă tehnicitate. Am făcut întocmai, nu numai din datorie, ci și spre a mulțumi, cu mijloacele și cu puterile noastre, celui ce, prin inteligență și clarviziune, a transformat o idee în realitate. Nu în folosul său, ci în folosul nostru, al tuturor".

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

deschidere de largi orizonturi

Un concept politic original şi modern de edificare şi conducere a societăţii socialiste pe baza unei democraţii plenare

Gîndirea socială a tovarăşului Nicolae Ceauşescu impresionează prin soliditatea construcţiei teoretice, caracterul sistematic al înlănţuirii ideilor, profunzimea pătrunderii în esenţa faptelor, fenomenelor, relaţiilor şi proceselor sociale care definesc — pe linia de tendinţă legică a devenirii societăţii comuniste — perioada făuririi socialismului multilateral dezvoltat în România. Marxist-leninist creator, stăpîn pe mijloacele demersului logico-istoric dialectic, secretarul general al partidului nostru gîndeşte că filosofia, ştiinţele sociale îşi găsesc rostuirea în confruntarea cu practica revoluţionară, în ansamblul de confluenţe şi interdependenţe teorie-practică, generator permanent de spirit novator. Aşa se face că, pe temeiul analizei istorice, a retrospectivei existenţei materiale şi spiritualităţii care au configurat particularităţile societăţii româneşti, precum şi pe temeiul deslusirii esenţei stadiului la care a ajuns procesul istoric în ţara noastră, tovarăşul Nicolae Ceauşescu construieşte şi reconstruieşte mereu conceptul central care străbate întreaga osatură a gîndirii sale — cel de **societate socialistă multilateral dezvoltată.**

Este un concept-pîrghie, învestit cu **valoare deopotrivă explicativă şi operaţională.** Un concept care surprinde totalitatea vieţii noastre sociale, ca totalitate vie, concret-istorică, atît în componentele sale structurale, cît şi în dinamismul său intrinsec, poziţia de centralitate a omului, ca forţă activă şi conştientă, în alcătuirea ansamblului social, valoarea sa explicativă rezidă în pătrunderea spre mecanismele şi lanţurile de determinare care stau la baza înălţării întregului edificiu social al României contemporane. El pune în lumină ideea că socialismul, pentru a se constitui istoriceşte pe deplin, cu oamenii şi pentru oameni, trebuie să reprezinte **revoluţionarea societăţii în globalitatea ei, să se manifeste în toate compartimentele vieţii sociale, fără excepţie, ca praxis generalizat şi ca înfăptuire a unui model care refuză orice tratare parţială şi unilaterală.** Legitatea şi — implicit — legitimitatea istorică a socialismului presupun deci multilateralitatea afirmării acestuia. Numai astfel, materializîndu-se în plenitudinea atributelor sale, socialismul poate constitui premisa reală, obiectivă a înaintării spre comunism. În acest punct, conceptul capătă şi valenţe operaţionale : el indică o strategie de acţiune, un demers practic căruia nu-i poate scăpa nici unul dintre elementele care alcătuiesc sistemul social.

Urmărind atent gîndirea dialectică a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, observăm **elaborarea progresivă, prin inserţie de atribute noi, impuse de practică, a conceptului de societate socialistă multilateral dezvoltată.** Conceptul este deci dinamic, flexibil, refuză orice închistare simplificatoare. Încă la Congresul al IX-lea al partidului şi la Conferinţa Naţională din 1967 se acumulau expresii ca „dezvoltarea multilaterală a patriei socialiste", afirmarea economiei ca „organism unitar", „folosirea raţională a tuturor resurselor materiale şi umane ale societăţii", „realizarea deplină a avantajelor orînduirii socialiste". Totodată se impunea, tot mai mult, sensul programatic, general-strategic al măsurilor variate întreprinse pentru perfecţionarea întregii vieţi economico-sociale. Pentru ca, în 1969, la Congresul al X-lea al partidului, conceptul să-şi afirme identitatea sa ideologică şi politică, elaborat ca atare şi tradus nemijlocit în termenii acţiunii. Apoi, printr-un travaliu accentuat şi de o deosebită profunzime, conceptului i s-a asociat **Programul partidului nostru,** adoptat de Congresul al XI-lea, în 1974. Vreau să subliniez, prin acest scurt excurs istoric, că **în concepţia secretarului general al partidului nostru, exprimarea plenară a valorii teoretico-practice a conceptului de societate socialistă multilateral dezvoltată este indisolubil legată de înfăptuirea politicii partidului în chip programatic, pe baza unui document fundamental, a unei carte ideologice, teoretice şi politice, care să-i exprime întreaga strategie de acţiune.**

De-a lungul anilor, în numeroase rînduri, omul de concepţie şi revoluţionarul dîrz care este tovarăşul Nicolae Ceauşescu a multiplicat sensurile şi semnificaţiile conceptului de societate socialistă multilateral dezvoltată, dîndu-i o deplină consistenţă teoretică şi soliditate practică. O întreagă constelaţie de concepte particulare s-a constituit în jurul acestei categorii centrale, cu privire la rolul conducător al partidului, omogenizarea structurilor sociale, rolul statului şi al naţiunii, natura şi solubilitatea contradicţiilor în socialism, esenţa democraţiei socialiste, funcţia activă a conştiinţei socialiste, umanismul revoluţionar, raportul dintre individ şi colectivitate, esenţa practică a moralităţii comuniste, a principiilor eticii şi echităţii socialiste, unitatea dintre activitatea politico-educativă, cea economică şi cea organizatorică, perfecţionarea sistemului legalităţii socialiste, saltul calitativ în întreaga activitate economico-socială, afirmarea revoluţiei ştiinţifice şi tehnice şi multe altele.

În totalitatea lor organică, ideile secretarului general al partidului se constituie permanent ca un sistem dinamic care îşi găseşte o fundamentală raţiune prin **deschiderea critică spre inovare,** în concordanţă cu exigenţele salturilor valorice pe care le presupune progresul multilateral, social, economic şi spiritual al României socialiste. Ceea ce se impune în mod deosebit atenţiei este faptul că, refuzînd din capul locului abstracţiunea care se mişcă în sine şi deducţia speculativă, suprimîndu-le prin inducţie creativă permanentă, **tovarăşul Nicolae Ceauşescu subliniază valoarea de metodă a gîndirii materialist-dialectice şi istorice** şi îşi propune construcţia metodei nu în afara experienţei nemijlocite a oamenilor, ci în însuşi miezul acestei experienţe. Legăturile sale cu categoriile cele mai variate de oameni ai muncii, devenite sistem de acţiune, ţin nu numai de un anume stil de activitate, ci **construiesc un nou model al raportului conducător-mase,** generator de emulaţie teoretică şi originalitate funciară, diriguitor de strategii optimale. Creaţia teoretică a tovarăşului Nicolae Ceauşescu în sfera studierii vieţii sociale nu poate fi nici o clipă ruptă de experienţa legăturii sale permanente, a întregului partid, cu oamenii muncii din toate colţurile ţării. Tocmai de aceea, de pildă, una dintre temele de preferinţă ale meditaţiei şi acţiunii conducătorului partidului, impusă ca atare de însăşi dinamica vieţii sociale, este aceea **a esenţei şi direcţiilor legice de evoluţie a democraţiei socialiste.**

În fond, tema democraţiei socialiste nu ne apare — aşa cum o gîndeşte secretarul general al partidului — ca o temă în sine, linear corelată cu orice altă temă de reflecţie. Cu o deosebită consecvenţă ideatică şi dînd măsura unui analist fin al realităţii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu construieşte **un concept şi o practică nouă ale democraţiei, ca expresie sintetică a totalităţii proceselor de participare conştientă a maselor la făurirea socialismului multilateral dezvoltat pe pămîntul românesc.** Democraţia ne apare astfel drept **chintesenţă a practicii însăşi, ca necesitate obiectivă şi potenţialitate mereu actualizată a socialismului.** Dealtfel, în acest sens se înscriu şi iniţiativele deosebit de rodnice pe care le-a avut secretarul general al partidului, în ultimii ani, în direcţia afirmării, în ţara noastră, a unei democraţii de esenţă, cu un cadru organizatoric superior şi un conţinut prin excelenţă participativ şi deliberativ, ştiinţific alcătuite.

Concepînd democraţia ca rezultantă a vieţii însăşi, care se constituie la interferenţa tuturor proceselor economico-sociale, omul şi conducătorul Nicolae Ceauşescu este preocupat în permanenţă de **înfăptuirea unei participări reale a maselor la conducerea vieţii sociale,** care să conducă la afirmarea unei democraţii noi, superioară din toate punctele de vedere democraţiei burgheze. Construind în acest caz o matrice a priorităţilor, afirmă cu tărie **dimensiunea democraţiei economice, muncitoreşti,** în strînsă concordanţă cu crearea cadrului instituţional cel mai potrivit pentru manifestarea ei, pentru îmbinarea experienţei cadrelor de conducere cu experienţa maselor. Prin extensiune de sensuri şi avînd ca punct de reper acţionarea pîrghiilor profund muncitoreşti ale democratismului vieţii noastre sociale, conceptul exprimă — în viziunea tovarăşului Nicolae Ceauşescu — unitatea dialectică dintre ansamblul dezvoltării economice, creşterea gradului de conştiinţă al tuturor oamenilor muncii şi exercitarea efectivă a conducerii în societatea noastră. De aceea, democraţia ne apare ca manifestare a puterii întregului popor, ceea ce îi dă deplinătate şi eficienţă sporită. Din iniţiativa conducătorului iubit al partidului şi poporului nostru în ultimii ani au avut loc largi forumuri naţionale de reprezentare a voinţei colective şi dezbatere complexă a problemelor : Congresul consiliilor populare, Congresul educaţiei politice şi al culturii socialiste, Congresul agriculturii, Congresul consiliilor oamenilor muncii. Corespunzător acestor ample forumuri naţionale s-au constituit organisme democratice noi, cu caracter permanent. Aceste exemple, precum şi multe altele, arată că **se multiplică mereu căile de acces al maselor la conducere** şi că — în acelaşi timp — cadrul organizatoric existent, unic în felul său, dispune de largi potenţialităţi pentru asigurarea unei **unităţi dialectice, calitativ superioare, între participare, responsabilitate şi decizie.** Cu o puternică forţă de pătrundere în esenţa actului democratic, secretarul general al partidului subliniază că se impune cu tărie aplicarea principiului muncii colective şi împlinirea, la toate nivelurile — în unităţile economico-sociale, în oraşe şi comune, cît şi pe plan naţional — a osmozei concrete, vii dintre forma instituţională existentă şi conţinutul efectiv al soluţionării tuturor problemelor prin exprimarea voinţei libere a maselor. Ca expresie materială a unităţii dialectice dintre formă şi conţinut, **democratismul real al vieţii noastre sociale implică libertatea de opţiune şi autoconducere, devine forţă propulsivă a făuririi societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintării României spre comunism, pîrghie de bază a înfăptuirii programului luminos al partidului.**

Raportul sistematic dintre esenţa socialismului şi democraţia reală a vieţii noastre sociale constituie una dintre axele de referinţă, care probează excepţionala valoare teoretico-metodologică şi practică-revoluţionară a gîndirii şi activităţii tovarăşului Nicolae Ceauşescu, calitatea ei de izvor pentru toate ştiinţele economice, sociale şi politice. Studiindu-i cu atenţie opera pe care o dăruieşte partidului şi poporului, acţionînd în spiritul ei, cutezător şi creator, împlinim un act de responsabilitate comunistă şi de autoînălţare spirituală, dobîndim instrumentele necesare acţiunii. Venerăm totodată personalitatea de excepţie a celui care, împlinind acum 60 de ani de viaţă şi 45 de ani în activitatea revoluţionară, lucrează neobosit, în fruntea partidului şi statului nostru, pentru fericirea poporului care l-a născut şi cu a cărui existenţă îşi împleteşte întreaga sa fiinţă

Conf. univ. dr. ACULIN CAZACU ■

Militînd pentru triumful noului

Nu ştiu cum ar fi arătat viaţa mea dacă aceşti ultimi ani din viaţa României nu ar fi fost atît de generoşi cu mine ca şi cu oricare alt cetăţean al ţării. Pentru că perioada de la Congresul al IX-lea al P.C.R. a însemnat pentru toţii fiii acestui pămînt românesc o şansă deplină pentru afirmarea fiecăruia dintre noi. Libertatea, democraţia le trăim în fiecare zi, în fiecare clipă, pe deplin responsabili că politica promovată de partidul comuniştilor în fruntea căruia se află cel mai bun reprezentant al poporului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, este o politică în folosul nostru, al tuturora. Nu-mi pot închipui un alt climat în care cercetările mele în domeniul patologiei gastroduodenale să se fi putut materializa cu rezultate bune în slujba sănătăţii oamenilor. Provin dintr-o familie de oameni simpli, dar în cadrul creat de ideile novatoare ale preşedintelui ţării am avut posibilitatea să izbutesc în meseria pe care am ales-o. Prin constanta politică de promovare a noului, o constantă în activitatea secretarului general al partidului, eu, un cercetător tînăr, am găsit un cîmp larg de realizare şi am fost îndemnat să cutez să împing cercetările mele cît mai departe. Şi tot ca urmare a încrederii secretarului general al partidului că valoarea poate să apară oriunde pe cuprinsul acestei ţări, ea nefiind apanajul marilor oraşe, iată că de cîţiva ani despre o localitate ignorată vreme îndelungată, Şimleul Silvaniei, se vorbeşte ca despre un loc unde noul s-a impus. Şi ea a devenit cunoscută nu numai la noi în ţară, dar şi peste hotare, unde mi-a fost dat să reprezint gastroenterologia românească. Tot ca urmare a politicii de încurajare a valorilor aici s-a creat un puternic centru de cercetare dotat cu aparatură modernă. Pentru climatul care ni s-a creat pentru a obţine rezultatele pe care le-am obţinut, noi, cercetătorii de la spitalul din Şimleul Silvaniei, aducem fierbinţea noastră recunoştinţă secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, şi azi, în ziua în care împlineşte 60 de ani de viaţă şi 45 de ani de activitate revoluţionară, îi urăm din toată inima să trăiască ani mulţi şi fericiţi, pentru binele poporului nostru.

Medic IOAN PUŞCAŞ ■
Şimleul Silvaniei

Ca-ntotdeauna întîlnirile cu studenţii ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu, ale tovarăşei Elena Ceauşescu sînt adevărate sărbători ale tinereţii.

Tot ce are ţara mai frumos

Urare

Poporul, astăzi, inima îşi pune
Să dea măsura viselor prin El
Ne află timpul, o întreagă lume
Ca pe-o oştire-a muncii — sub
drapel

Aşa cum sîntem şi cum vrem
să fim
În demnitate şi în omenie
Şi cum ţi-a fost istoria de veacuri
Eroică şi dulce Românie

Şi riu, şi ram şi tot ce mişcă-n
ţară
Îi stau în suflet, veşnică lumină
Simbol unirii noastre şi temei
Spre viitorul care va să vină

Ridică-acest ianuarie, fierbinte
Urarea, la puterea unei naţii :
Mulţi ani, spre slava patriei
române,
Pe care o vegheaţi, precum
Carpaţii !

NICOLAE DAN FRUNTELATĂ ■

La tricolor ni-i inima şi la conducător

E-un adevăr pe care-l ţinem plin
în inimi
Şi luminăm interioare-adînci
de gînd :
El pentru fiecare-aude-un
cîntec al mulţimii,
Noi îl cunoaştem, el ne
cunoaşte blînd.

I-a dat şi-i dă mereu istoria
de lucru,
La proba viitorului în fiece
moment,
Prin sentimente-ascult oraşe mari
şi pluguri,
Suprema bucurie de-a ni-l şti
prezent,

Izbînda patriei la care se
gîndeşte
Şi-n care pune-ales, nepreţuit
cuvînt,
Respiră cerul deasupra
românească
Şi-i încărcat de roade-acest
pămînt

Întotdeauna oamenii apropiat
îl ştiu,
De grijă-i dă istoria, fierbinte,
Primeşte ţara prin el totul viu,
Cum viu ne e şi mersul înainte

Iubirile au înflorit cu anii,
O suverană-ncununare-a lor,
Prin care-acum, cinstindu-l,
cu toţi contemporanii,
La tricolor ni-i inima şi la
conducător.

A. I. ZĂINESCU ■

Un om pentru întotdeauna

În brazde grîurile se ascund
Sărutul de zăpadă-i împlinirea
E o mişcare-acolo, în afund —
Fertilul freamăt, forţa, odrăslirea.

Sub gheţuri rîurile curg mereu
Deasupra-s doar oglinzi
strălucitoare
În dedesubturi, nobil minereu,
Aşteaptă cupe de excavatoare.

E timpul cel mai pur din ianuar
Cînd fruntea ţării-i numai
nestemate
Privirea ei, severă, de cleştar
Se-atinge, simplu, de Eternitate.

Şi-un om ce-l aşteptarăm de
demult
Şi-un om ce-i zămislit din duhul
gliei
Venit-a cu Istoria-n tumult
Chezaş şi veghe nouă, României.

Zăpezile pe tîmple-i lin au nins
Cum ninge-n munţi pe creste
carpatine
Sub pleoape-i adunat un
necuprins
De soare blînd şi fulgere alpine.

I-aud bătaia inimii pulsînd
Mai generos ca seva caldă-a
humii
Şi-l văd cu pasul minţii măsurînd
Tălăzuirea nesfîrşită-a lumii.

Ce crivăţ lung trecut-a peste el,
Ce primăveri i-au înflorit în cale,
De lama gîndului, de-argint
şi-oţel,
Îşi taie drum prin ani şi
cincinale !

Poporul meu de fii neînfricaţi,
viteji şi harnici mîndri-n
demnitate
L-a zămislit bărbat între bărbaţi
Pentru acum, pentru Eternitate.

CORNELIU STURZU ■

Inimă şi braţ şi frunte

Focuri vii dinspre Unire
Ard sub tîmplele-i cărunte
Pentru-a ţării preamărire
Inimă şi braţ şi frunte.

Brav bărbat de-acelaşi sînge
Şi acelaşi chip cu ţara
În privirea lui se stringe
Soarele din grîie, vara.

Braţul său susţine trainic
Cerul Patriei Eterne
Şi-un izvor de dor mai tainic
Pe sub fruntea lui se cerne.

El, născutul dintr-o glie
Veşnic tînără şi blîndă
Poartă-ntreaga Românie
Din izbîndă în izbîndă.

GEORGE ŢĂRNEA ■

Din inima ce-a prins să bată în Scornicești

Porniră scornicenii-n vreme,
Din vatră veche, românească
De suferinţe şi blesteme,
O nouă cale să-şi croiască...

Purtau în suflet stele roşii,
Minuni de taine şi iubire,
Ce răsăriră din strămoşii,
Cu vitejeasca lor oştire,

Şi lui Mihai Viteazul dară
În lupte, patru căpitani !
Dar sărăcia seculară,
O-nvinseră în aceşti ani.

Cînd ridicat, ca obeliscul
De foc, în comunistul zbor,
Conduce neamu-ntreg spre
piscul
Luminii clare, Fiul lor.

E-a Lui iubirea revărsată
În largul firii româneşti,
Din inima ce-a prins să bată
Cu noi, prin noi, din Scornicești.

TRAIAN IANCU ■

Străluceşte o făclie

În fruntea coloanei noastre
muncitoreşti
străluceşte o făclie.
Flacăra ei încălzeşte douăzeci şi
două de milioane de inimi —
şi tot atîtea inimi o ţin mereu
aprinsă.
O făclie străluceşte-n faţa
noastră
şi pasul ne e sigur
ca răsăritul de soare.
Gîndul ni-i ca apa de izvor
şi-oglindă de cristal.
Risetul pruncilor, hotărîrea
adulţilor,
tinereţea înaintaşilor
salută primăvara. Azi brazdele
se-ncălzesc
una pe cealaltă. Coşuri de
fabrici
îşi înalţă fruntea.
Pîinea din roade nouă
speranţa-şi germinează. Răsărit
de soare.
Străluceşte o făclie : relieful ţării
se conturează tot mai clar,
tot mai frumos — aşa cum ne-a
fost vrerea.
Chipul măreţ al ţării-n lumină
de făclie.
Iubirea viitorului
ne justifică prezentul. Planurile
noastre
netezesc căile marilor cetăţi.
Zarea noastră-i comunismul.
Muncim.
Scăldate-n lumină de făclie
strălucitoare
ni-s trecutul, prezentul şi viitorul.

BÁNYAI JÓZSEF ■
În românește de A. BODOR ■

Odă fundamentală

Din dragoste de ţară s-a născut un om
precum pămîntul din dragoste de viaţă,
la naşterea-i cîntau izvoarele şi sevele în pom
şi soarele a ieşit din ceaţă.

Venea el din adîncuri de popor,
din zări nebănuite de durere,
prin matca neamului urca clocotitor
să dea şi strălucire şi putere.

Venea cu o făclie-n mînă,
căci din a patriei iubire s-a născut
şi în fiinţă, din glia românească şi străbună,
îşi ridica tării şi urme stratificate-n lut.

Şoim tînăr, aripi pe-nălţime,
privea la munţii ţării meditînd
cum să aducă pentru neam, pentru mulţime
zarea fericirii pe pămînt.

În privirea-i de-adolescent se ţesea o lume
de truditori frumoşi, la cîrmă tot de-ai lor
fiind, o lume încă-n nume
precum copacu-n sîmbure, fluviul în izvor.

Între muncitori — stindard, voinţă clară,
el declanşa puterea din priviri
şi, împărţind la sate, pentru cei ce ară,
glia ţării, plămădea noi firi.

O facere de lume s-a petrecut atunci,
pe meleagul românesc — vînt nou, de primăvară :
el întregea, la strămoşeşti porunci,
puterea poporului în ţară.

Român de-al nostru, cu sîngele-n tumult
şi cu privirea spadă prin ceţuri şi eresuri,
ne-a ridicat să construim mai repede, mai mult,
şi-a ridicat mulţimi din munţi şi de pe şesuri.

El peste tot fiind, la bine şi-n durere,
simţindu-l ca pe-un frate, am cutezat prin noi
să privim mai în adînc, să înţelegem ce ne cere
evul acesta pendulînd între pace şi război.

Înlăturînd minciuna şi laşitatea, adeseori tunînd,
ne-a zis şi vorbe aspre, să ne doară,
dar mîndri ne-a-nvăţat să fim pe-acest pămînt
şi ne-a-nvăţat să suferim din dragoste de ţară.

El cu privirea-nalţă aripi pentru meşteri,
el în privire poartă cer de bucurii,
în evul inimii, de înfloriri şi creşteri,
nu-i altul să trudească mai mult la temelii.

Din dragoste de ţară s-a născut cum din iubire
se naşte numai cîntecul de dor.
El are rădăcini de flacără şi de nemurire
în glia românească şi-n popor.

ION CHIRIC ■

Ţi-aducem azi, prin cîntece, prinos

La vîrsta ajungerii pe creste

Bărbaţii României vin din adînc
de ţară,
din ordinea firească a dreptului
la vis
din veacurile care în ei
se-ntruchipară
din pagini ce cu sînge adeseori
le-au scris

Bărbaţii României vin din adînc
de vatră
rămaşi în veci aceiaşi în haine şi
în grai
sub grindinile vremii au fost
tulpini de piatră,
numiţi cîndva şi Mircea şi Ştefan
şi Mihai

Acum, cînd este vîrsta ajungerii
pe creste
cînd steagul biruinţei e steagul
tuturor,
cînd razele de soare îmbrăţişate
peste
grădinile mîndriei, ne poartă-n
viitor,

curaţi ca răsăritul, ca stropii grei
de ploaie
sub flacăra acelui ce duce torţa
sus
c-un nume — Ceauşescu, şi-un
suflet — Nicolae,
să ne-mplinim chemarea pe plai
fără apus.

DUMITRU PRICOP ■

Patria, Ceauşescu, Tinereţea

Patria e spaţiul acesta din El,
din noi
şi din afara noastră.
Păsările zboară prin văzduhul
senin,
apoi prin noi
lăsîndu-ne cîntecul,
răcorindu-se.
Cîte o stea îi răsare pe cerul
inimii,
îl luminează o vreme
apoi urcă între stelele cele multe,
cele cardinale.
Stelele ce cad pe cerul patriei
nu se sting,
ci intră în noi luminîndu-ne.
Nori încărcaţi cu optimismul
vieţii
continuu se nasc deasupra
apelor noastre
purtîndu-şi mantiile transparente,
în miezul privirii,
împinzîndu-ne cu minunatele lor
şuviţe de ploi interioare
şi ploile cele mari ne învăluie
cu boarea lor minerală
dîndu-ne puteri uriaşe de rod.
Lumina se propagă prin el
ca sîngele strămoşilor prin patrie.
Nu există nici un dig între El
şi patrie, încît să se spună :
De aici pînă aici e El.
De acolo pînă acolo e patria.
Ci numai spaţiul acesta
din El
şi din noi
şi din afara noastră,
acest tărîm neîmpărţit în
emisfere.

MARCEL SĂMĂNŢĂ ■
Cenaclul „Pavel Dan" Timişoara

Imn

Spre ceruri înalţă Carpaţii
Puternice frunţile lor,
Vestind către noi generaţii
Cununa măreţului zbor.

În stema cu limpede grai,
Sub cetini scăldată în soare,
Stau Decebal, Tudor, Mihai,
Bălcescu şi Ştefan cel Mare.

Din capăt în capăt al zării
Sîntem azi pe soartă stăpîni
Şi scrie în pravila ţării
Ce vor comuniştii români.

Tu, care în faptă ne-nveţi
Dreptate, credinţă, tărie,
Condu-ne, bărbat îndrăzneţ,
Spre ţinta înaltă şi vie.

Sporind peste ţara în floare
Lumina din anii aceşti,
Stegar către culmi viitoare
Ne-ai fost, ne vei fi şi ne eşti.

ŞTEFAN CAZIMIR ■

Preşedintele

De ziua Preşedintelui, în iarnă,
Foşnesc pădurile ca-n
Sadoveanu,
Stelele-n grîuri curg să se
aştearnă,
Bogat şi rodnic se anunţă anul.

E linişte în Ţară ca-n poveste,
Parcă-i un stup sub floare de
salcîm,
Poporu-acesta dacă astăzi este
Înseamnă că se trage de la Rîm,

Şi mai înseamnă că ideea lui
De-a fi aici acum şi-ntotdeauna
E visul scump al Preşedintelui
De-a şti că-n lume Ţara ne
e una.

Noi ştim ce-i datorăm şi cîtă
viaţă
Şi cîtă tinereţe i s-au dus...
Deci să-i urăm în orice
dimineaţă
Mulţi ani şi viaţă fără de apus !

ION IANCU LEFTER ■

Arborele român

Cuvinte întoarse cu faţa
spre ziuă,
cuvinte ce-au învăţat pe rînd să
iubească
ţărîna şi zborul —

cuvinte ce te leagă de acele
coline
neştiutoare de îngheţ şi cenuşă,
cuvinte din care bucuros să poţi
face un plug,
cuvinte trăind, cuvinte-faptă,
poemul pe care-aş vrea
să-l scriu —
cuvinte ca sarea-n bucate
celui ce-arată
drumul spre pîine
fiilor săi născuţi în umbra
drapelelor.

De şaizeci de ori ninse cu flori
peste Cîmpia Română
arborele trupului său
cu coloana-n istorie,
şaizeci de rîuri coborîră spre
Mare
pe unica albie a neamului —
LUMINARE.

IOAN EVU ■
Cenaclul „Lupta" din Hunedoara

Luminătorul

El este deci norocul ţării
Sinea acestor vremuri noi
Şi tot pămîntul îi e prieten
Căci are-n ochi doi porumbei

Cărora le dă drumu-n lume
Şi cînd se-ntorc la el acasă
El ştie lumea după cum
Aceştia luminează.

El ţine curs de libertate
În toate limbile pămîntului
Pe limba lui ţara-i mai dulce
Şi mai sărată marea timpului.

El nu e nici înalt nici scund
Ci numai bine cît să vadă
Ce este-n jos ce este-n sus
Vedeţi acest popor dovadă

Această ţară nepereche
În văzul slăvilor albastre
Cine vine vede cum cerul
Bea apă din palmele noastre.

El are în cuvînt pămînt
Străromânesc cu rîuri reci
Din Burebista izvorînd
Rîurile ţării lui întregi.

El creşte şiruri de soldaţi
Ai pîinii, ai luminii toţi
El cînd vorbeşte de lumină
Se-aude Dunărea la Porţi.

El are-n ochi doi muncitori
Cu care vede tot poporul
El este deci norocul ţării
Şi-n lumi Luminătorul.

ILEANA ROMAN ■

Cinstind pămîntul românesc

Bărbat cu mintea cît o ţară
îl simt prin mine ca pe un cuvînt
vorbindu-i faptele ce-n viaţa
noastră ară
o brazdă cît istoria pe-acest
pămînt.

Bărbat venit din iarna de cîmpie
venit cu inima deschisă cît o ţară
numindu-şi viaţa : Românie,
iubirea sa fiind cea milenară...

Prin el trec parcă toţi eroii
rostirea-i o sămînţă germinînd
crescînd peste-nălţimea ploii
un braţ, o inimă şi un cuvînt...

Pe urma sa o ţară se aşează
şi ctitorind lumina viitoare
ca un izvor cu trecerea sa trează
cinstind pămîntul românesc
sub soare.

ADI CRISTI ■
tehnician C.U.G. „Nicolina" Iaşi,
Cenaclul „Lupta cu inerţia"

Neostenita flacără

Neostenită flacără e viaţa sa
îi simt dogoarea caldă,
izvorînd din
privirile sale, iradiind bunătatea,
jerbe de neasemuită omenie,
aceste efluvii solare ce clocotesc
în acest simbure aprins ca o
inimă,
e dragostea lui, pentru noi toţi...
Cînd îmi culc gîndurile pe mîinile
bătătorite de unealta de probă
a şarjelor de oţel
îl văd alături de mine ca atunci
cînd
mi-a întins mîna cu bucuria unui
părinte plin de iubire...
Şi flacăra neostenită a inimii lui
veghează în continuă ardere,
prin cei
60 de sori luminoşi
pe cerul nemuritoarei Românii.

WILHELM WEISS ■
muncitor, Cenaclul literar „Victor
Eftimiu" de la Consiliul judeţean
al sindicatelor Timiş

O mare şansă pentru cultura română,

Emoţionantă întîlnire cu oamenii de litere şi artă, la „Salonul cărţii", în 1977, una din multele manifestări din cadrul Festivalului naţional „Cîntarea României"

Climat vital pentru scrisul românesc

Sîntem, indiscutabil, beneficiarii unui statut de creaţie profund favorabil implicării responsabile — de conştiinţă, aş încerca eu să subliniez — a operei de artă în viaţa societăţii. Mai mult ca oricînd în trecut şi cu deosebire începînd din 1965, de cînd la cîrma destinelor noastre se află tovarăşul Nicolae Ceauşescu, partidul a consacrat o atenţie sporită şi specială faptului de cultură — fie el literar sau artistic — accentul fiind necontenit pus pe raportul dintre opera de artă şi realitatea **nemediată** a construcţiei socialiste.

Dacă vom fi atenţi, vom observa insistenţa programatică a apelului adresat de tovarăşul Nicolae Ceauşescu tuturor creatorilor de a se face expresia fidelă a adevărului vieţii. Metafora despre **adăparea de la izvor şi nu de la ulcior,** departe de a rămîne în planul pur, ne atrage atenţia, prin repetarea ei, că partidul cere o artă şi o literatură inspirate categoric de şi din viaţa pe care o trăim, aşa cum este ea, **„cu umbrele şi cu luminile ei".**

În acest context au apărut şi s-au impus opere de curaj partinic şi patriotic, fie în domeniul literaturii, fie în acela al plasticii, teatrului sau filmului, aş spune nu multe, dar autentice. Ele demonstrează, prin prezenţa lor, prin succesul lor, faptul că nu numai teoretic a fost creat cadrul corespunzător unei rodnice activităţi.

Sîntem însă obligaţi să recunoaştem că nu am reuşit întotdeauna să fim la înălţimea acestui cadru. Adevărul este că nu totdeauna am înţeles, am ştiut, am fost inspiraţi să ne luăm — aşa cum ne-a cerut partidul, secretarul său general — în propria noastră răspundere obligaţia de conştiinţă de a depune prin opera noastră o mărturie **autentică şi rezistentă în timp** a revoluţionarului proces de transformare şi de edificare socialistă a ţării.

Trebuie să recunoaştem că sîntem încă datori faţă de curajul care ni s-a cerut şi pentru care s-a pregătit climatul necesar.

Nimeni, în afară de noi, nu va scrie opera care să dăinuiască şi care să evoce această epocă excepţională determinată şi dominată de personalitatea tovarăşului Nicolae Ceauşescu.

O mare sărbătoare a culturii româneşti, un act de rezonanţă unică în istoria acestei culturi îl constituie Festivalul naţional „Cîntarea României", a cărui primă ediţie s-a gravat în conştiinţa noastră ca o nouă şansă oferită creatorilor din toate domeniile artei de a se manifesta liber şi într-o vastă şi mobilizatoare de energii stare de emulaţie.

Pledoaria acestui festival se cuvine înţeleasă din ce în ce mai argumentat prin **opere perene,** ca o contribuţie reală la construirea unui edificiu cultural nu numai de proporţii, dar şi de esenţă.

Există, la această oră, cred eu, toate condiţiile create pentru afirmarea operei de artă ca adevărată tribună de educaţie artistică şi socială. Societatea are nevoie imperioasă de scriitorii ei, de sculptorii şi de pictorii ei, de cineaştii ei, de muzicienii ei, într-un consens de angajare partinică în favoarea ideii partinice, a actului justiţiar şi de conştiinţă, a credinţei că mîine nu va trebui să roşim pentru ce am făcut.

E o mare răspundere care apasă pe umerii creatorilor astăzi, aceea de a fi cu adevărat la înălţimea timpului, a unui timp măreţ dar nu liniar, nu lipsit de complexitate, nu lipsit de nevoia luptei pentru mai bine.

Creatorilor, sub conducerea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, li s-a cerut să participe la procesul de făurire a unui om nou, a **„comunistului de omenie".**

Nu este un proces uşor, nu este un proces oarecare, nu se realizează cum se aliniază la rînd cărămizile într-un zid, fiecare om este o umanitate, viaţa ne cere adevărul ei netrunchiat, patima luptei, lupta împotriva prejudecăţilor, şi a celor vechi dar şi a celor create de noi înşine.

Impunerea şi apărarea principiilor moralei comuniste nu sînt nişte prea uşoare lozinci, devenite realitate prin simpla lor enunţare.

Repet, niciodată ca astăzi, cînd lumea nouă se edifică sub ochii noştri şi prin noi, creatorilor nu li s-a oferit un mai mare şi mai bogat motiv de inspiraţie. Dar tot atît de înţelept este să recunoaştem că niciodată ca acum nu li s-a cerut creatorilor să participe la o bătălie mai grea, mai complexă, mai angajantă pe planul conştiinţei.

Este marele credit moral pe care îl face lucrătorilor din frontul culturii Partidul Comunist, secretarul său general.

Aniversarea la care astăzi participăm cu toţii, cu toată inima, este exemplară şi prin bilanţul glorios pe care îl propune şi prin înalta ei concluzie morală.

În fruntea partidului şi a ţării, un bărbat şi-a asumat misiunea istorică de a fi întîiul mergător pe calea României spre comunism. Alături de el, sub conducerea lui, inspiraţi de curajul, clarviziunea şi spiritul său de sacrificiu, să facem din creaţia noastră argumentele unui bilanţ la fel de demn şi de folositor patriei.

DINU SĂRARU ■

Slăvirea întru frumuseţe a acestei ţări

Ca orice om al acestei ţări, al acestui bun şi frumos pămînt românesc, pe care-l muncesc şi cu sapa, pe care-l fac şi podoabe — eu fiind olar, creator popular de ceramică — îi aduc fiului celui mai iubit al ţării, al acestui pămînt, la sărbătoarea împlinirii sale albite, toată dragostea şi toată recunoştinţa mea.

Eu sînt olar din tată-n fiu, şi, ca meşter al lutului, cum se spune, nu pot uita că acest meşteşug străvechi, ca toate celelalte meşteşuguri şi haruri ale oamenilor de la noi, a ajuns la o înflorire nouă datorită partidului, datorită tovarăşului Nicolae Ceauşescu, care-i iubeşte ca nimeni altul pe români, care ţine ca nimeni altul la ce fac ei, la roadele de trăinicie şi frumuseţe ale mîinilor lor, ale minţii lor. Eu am avut în aceşti ultimi ani, ca artist popular, mari satisfacţii. Cea mai mare a fost aceea cînd, anul trecut, la încheierea primei ediţii a marelui Festival naţional „Cîntarea României" — iniţiat de secretarul general al partidului — tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşa Elena Ceauşescu, împreună cu alţi tovarăşi din conducerea de partid şi de stat, au vizitat expoziţia republicană de artă populară, în care artişti din toată ţara, laureaţi ai „Cîntării României", printre care m-am prenumărat, au adus tot ce-au făcut ei mai frumos. Preţuirea arătată de tovarăşul Nicolae Ceauşescu creaţiei noastre, îndemnurile adresate de a păstra neştirbit acest tezaur moştenit de la strămoşi, de a-l îmbogăţi şi a-l înflori mai departe, au însemnat pentru noi o mare încurajare. O mare încurajare, de mare preţ, pentru tot ceea ce facem noi a însemnat de fapt întreg acest festival naţional, care, unind munca şi hărnicia cu creaţia, cu arta, ne-a dat tuturor aripi noi în slăvirea întru frumos a ţării, a prezentului şi a viitorului ei. Vreau să-i mulţumesc tovarăşului Nicolae Ceauşescu pentru toate acestea şi vreau să-l asigur, de aici, din Vlădeştii Vîlcei, unde modelez şi coc lutul, făcîndu-l podoabe care să încînte ochii oamenilor, că voi participa la cea de-a doua ediţie a „Cîntării României" cu tot ce pot şi cu tot ce ştiu, îndemnîndu-i şi ajutîndu-i şi pe alţii, pe creatorii mai tineri, să facă la fel. Să ne trăiţi, tovarăşe secretar general, întru mulţi ani !

DUMITRU ŞCHIOPU ■
creator popular, Vlădeşti-Vîlcea, laureat al Festivalului naţional „Cîntarea României"

La mulţi ani, viteaz conducător!

Muzica: MARIN CONSTANTIN **Versuri: MIHAI NEGULESCU**

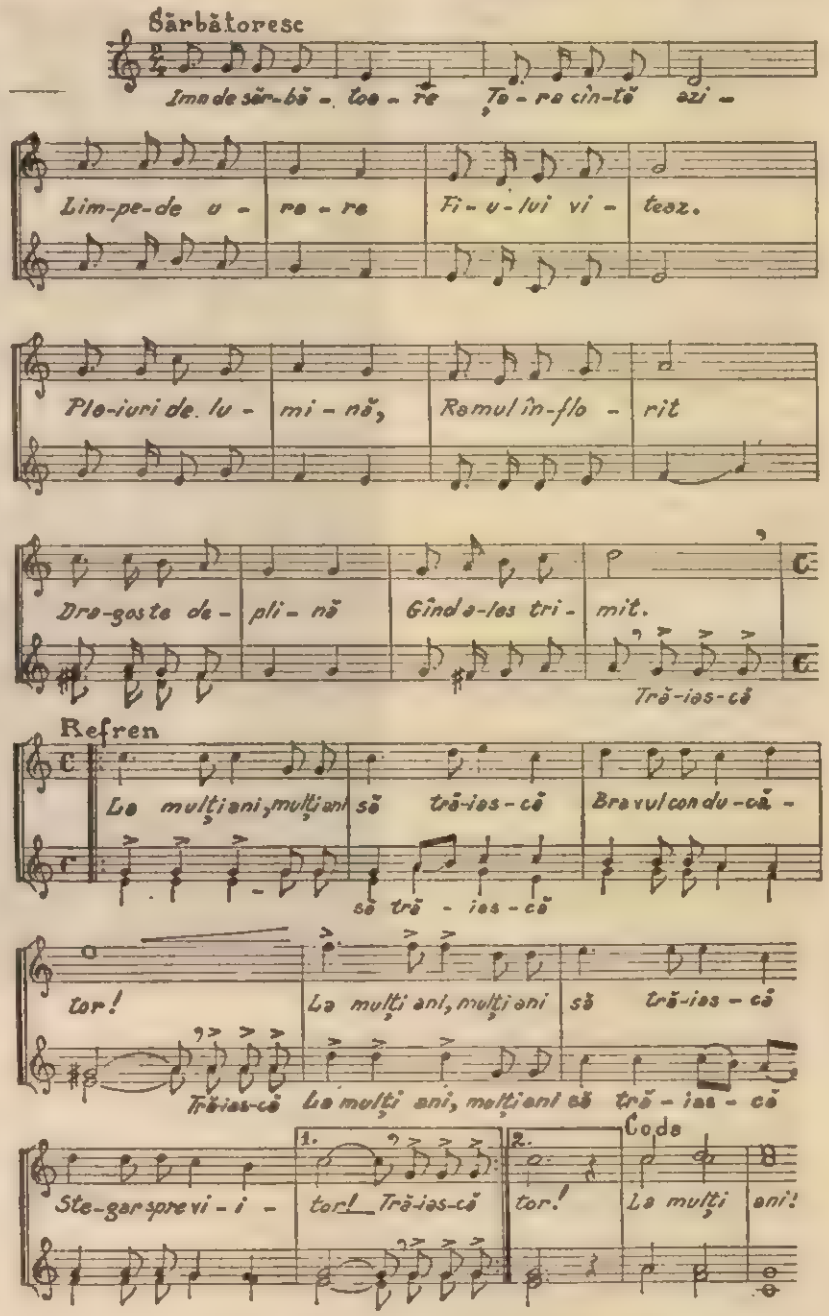

Imn de sărbătoare
Ţara cîntă azi —
Limpede urare
Piului viteaz.
Plaiuri de lumină,
Ramul înflorit
Dragoste deplină
Gînd ales trimit:

Refren:

La mulţi ani,
Mulţi ani să trăiască
Bravul conducător!
La mulţi ani,
Mulţi ani să trăiască —
Stegar spre viitor!

Faptele-i de seamă
Le cîntăm cu drag,
Ceauşescu înseamnă
Pavăză şi steag.
Dragostea-i înaltă
Pentru-acest popor
Spre noi glorii poartă
Mîndrul tricolor!

pentru afirmarea virtuților creatoare ale poporului

Darul meu, unul din semnele dragostei întregii noastre obști artistice

...O casă țărănească mai degrabă modestă, al cărei pereți sporiți cu var par să împrăștie o boare de lumină. Pămîntul e și el alb-argintiu și trebuie să stea cumva sub o palmă de zăpadă ușoară, zăpada aceea dintîi, care e numai bucurie și minune și doar în copilărie se întîmplă să umple atît de blînd ogrăzile, acoperișurile, dealurile și depărtările și, mai cu seamă, gîndurile omului. O casă românească așa cum sînt mai toate prin cîmpie, trăind cu prinosul unui cer curat și înalt și din bunătatea apei de fîntînă. Prin preajmă cresc meri și salcîmi, ramura lor goală stă scrisă frumos pe întreg tabloul, pictura toată zice de un loc al frăției și al cumpătării.

— Am văzut casa părintească din Scorniceștii într-una din zilele uscate ale începutului de an, spune pictorul Viorel Mărginean, secretar al Uniunii artiștilor plastici, dar m-am gîndit să evoc în cîteva tablouri un timp al copilului, timpul acela pe care orice om îl poartă în suflet. Vreau ca darul pe care-l ofer acum, la împlinirea vîrstei de 60 de ani, tovarășului Nicolae Ceaușescu să fie, totodată, un omagiu părinților, acelor români de bine care au știut, muncind din greu, să țină cu demnitate o casă cu mulți copii, să-i învețe cinstea și omenia, dreptatea, respectul pentru omul simplu, pentru muncitorul satelor și al orașelor. Iarna, el care m-a impresionat și pe care am voit să-l pun în pictură a fost tocmai acesta : un loc atît de românesc, atît de asemănător cu altele, din Scorniceștii dar și din satele vecine, a născut pe cel mai iubit fiu al țării. Am intenționat să arăt lumina și armonia familiei, a copilăriei trăite cu multe pilde de dragoste și înțelepciune, să le evoc pictînd portretul în iarnă, în ianuarie, al unei case țărănești cum sînt atîtea, dar pictînd-o astfel încît să stea atenției noastre și simbol și sărbătoare.

Pictorul Viorel Mărginean a reluat tema pe cîteva pînze pentru ca, pînă la urmă, harul său să se împlinească și să încheie cu mulțumire sufletească tabloul dăruit președintelui României, tovarășului Nicolae Ceaușescu.

— Am stat cîtva timp în Scorniceștii, m-am gîndit că există la noi nenumărate comune în curs de a se orășeniza, am văzut aici case noi, o întreprindere, un spital, sere legumicole, am vorbit cu oamenii și am căpătat imaginea satului sărac de odinioară. Casa în care s-a născut și a primit de la părinți sămînța unei neobosite străduințe întru dreptate socială și fericire a patriei tovarășul Nicolae Ceaușescu m-a impresionat în chip deosebit. Sînt convins că alți pictori ar fi știut să evoce, avînd în față motivul pe care l-am avut eu, alte sentimente, că ar fi reușit să-și exprime prin operă toată prețuirea, toată dragostea pentru secretarul general al partidului iar tablourile să fie totuși deosebite. Important este ca darul să pornească din inimă, important este ca inimile să bată cu aceeași putere. Dealtfel, mai mulți artiști au simțit că trebuie să exprime într-o operă marea lor prețuire pentru secretarul general al partidului. Îi voi cita pe maestrul Ion Jalea, pe Sabin Bălașa, Ion Pacea, Constantin Piliuță, Gheorghe Spiridon. Nu vreau altceva decît ca arta mea să stea mărturie pentru sentimentele de dragoste, de respect, de admirație trăite la aniversarea tovarășului Nicolae Ceaușescu de întreaga obște a artiștilor plastici, iar obștea noastră împreună cu țara.

TUDOR OCTAVIAN ■

„Mulți ani trăiască!", la vioară, într-un glas cu țara

— De cîți ani cîntați, Ștefan Ruha ?

— De 42 de ani, adică de la 4 ani.

— În cîte țări ați fost ?

— N-am fost încă în Australia, Noua Zeelandă și unele țări africane...

— Ce-au însemnat aceste drumuri prin lume ?

— O ocazie de a aduce un omagiu patriei mele. Și un prilej de a trăi nevisate satisfacții. M-am aflat față-n față cu oameni de pe toate meridianele și n-am avut încă un spectacol în care muzica românească să nu fie aplaudată și bisată ! Și nu numai muzica. Sînt întrebat foarte adesea de patria mea și de Președintele Nicolae Ceaușescu. Nu știu dacă vă închipuiți ce-nseamnă un astfel de moment undeva în Japonia sau în Spania sau în Canada. După un spectacol, furați de o aprinsă discuție despre patria mea, am recompus pentru cîțiva din noii mei prieteni momente din viața de acasă. Și deodată m-am trezit întrebat dacă am avut ocazia să-l cunosc personal pe Președintele țării mele. Le-am spus că da și le-am povestit cîteva din aceste amintiri foarte dragi mie...

— Nu vreți să le repovestiți și pentru cititorii revistei Flacăra ?

— Din 1966 eu sînt Artist Emerit. Cîțiva ani mai tîrziu am trăit unul din cele mai emoționante momente ale vieții mele. Personal tovarășul Nicolae Ceaușescu mi-a înmînat ordinul Meritul cultural. Eram alături de Emanoil Elenescu, Mircea Cristescu, Iosif Conta, Ion Voicu... Acesta a fost un moment. Multe altele sînt legate de concertele de gală date în onoarea unor oaspeți de seamă ai țării noastre. De cîte ori după astfel de ocazii n-a stat de vorbă cu noi ! De cîte ori nu ne-a invitat la o cupă de șampanie ! De cîte ori nu ne-a încurajat în efortul nostru de perfecționare, trăind și înțelegînd cu remarcabilă sensibilitate muzica...

— Cu ce vă mîndriți ?

— Cu faptul că am avut șansa să reprezint cultura românească în lume și cu cele 5 discuri cu concerte românești la care se vor adăuga încă multe altele care își așteaptă rîndul la Electrecord. De asemenea cu șansa de a reprezenta un popor despre care se vorbește azi în termeni elogioși...

— Vă mai amintiți debutul ca solist ?

— O, cum să nu ! Astă-toamnă s-au împlinit 25 de ani de atunci. Eu am debutat la Iași, într-un concert cu Filarmonica locală, dirijată de Emanoil Elenescu. Și astă-toamnă am avut fericirea să fiu sărbătorit pe scena unde am debutat cu un sfert de veac în urmă. La concertul organizat cu Filarmonica „Moldova" din Iași a fost prezent și maestrul Emanoil Elenescu. E greu să uiți astfel de momente, care n-ar fi fost posibile fără sprijinul de excepție pe care l-am primit din partea Partidului și personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

— Ce-a însemnat anul 1977 pentru Ștefan Ruha ?

— Multe împliniri ! Cele mai mari mi le-a adus Festivalul național „Cîntarea României". Am fost distins de trei ori cu premiul întîi. Ideea festivalului e magistrală. Eu am rămas uluit ce mișcare de masă avem. Amatorii sînt la nivelul profesioniștilor. Pe mulți dintre ei îi văd urcînd curînd cele mai înalte trepte ale măiestriei. Fie-mi îngăduit să aduc cele mai calde omagii tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru această strălucită inițiativă...

— Gînduri pentru „mîine" ?

— Să particip și eu pe măsura puterilor mele la construirea României de mîine. O Românie așa cum o are în suflet omul care de 45 de ani de neodihnă luptă pentru împlinirea unui crez revoluționar sfînt. Și fie-mi îngăduit, azi, cînd împlinește 60 de ani de viață, să cînt la vioară, în cor cu țara, **Mulți ani trăiască !**

CONSTANTIN MUSTAȚĂ ■

Filmul „Cîntarea României" — un omagiu adus marelui său inițiator

„Ca în toate sectoarele vieții materiale și spirituale — spunea secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul Educației Politice și al Culturii Socialiste — **rolul determinant în crearea culturii noi, revoluționare îl au masele populare, geniul inepuizabil și mereu inovator al poporului. Educația socialistă, dezvoltarea culturii revoluționare constituie o problemă de cea mai mare importanță pentru întreaga societate și ea nu poate fi soluționată decît cu participarea activă a maselor populare, a întregului popor".**

Organizarea Festivalului național „Cîntarea României", inițiat personal de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, a reprezentat, desigur, în prima sa ediție, o sarcină extrem de complexă, o muncă pasionantă care a cuprins mii și mii de oameni, numărul participanților direcți la acest magnific spectacol național atingînd cifra de două milioane ! Este firesc deci că sarcina cineaștilor noștri de a realiza un film închinat acestui festival nu a fost deloc ușoară.

Luni seara, la cinematograful „Patria" din Capitală a avut loc premiera de gală a filmului „CÎNTAREA ROMÂNIEI", o producție a Casei de filme nr. 4, film realizat în studiourile cinematografice „București", în colaborare cu Studioul „Alexandru Sahia", scenariul și regia peliculei, care durează aproape două ore, aparțin lui Dumitru Done și Ion Moraru, iar imaginea color lui Valentin Ilie și Otto Urbanschi. Modalitatea de construcție a filmului s-a bazat pe prezentarea tuturor zonelor patriei noastre — plecînd de la spectacolul de gală cu laureații primei ediții a festivalului, laureați care sînt, de fapt, principalii interpreți ai filmului (printre care Vetuța Mercicariu, Gheorghița Meleanu, Olimpia Vlaicu și mulți, foarte mulți alții, precum și echipe de dansuri, brigăzi artistice de agitație, formații de muzică cultă sau reprezentanți ai picturii naive etc.), aceștia, toți, filmați atît în spectacol, cît și la locurile lor de muncă, în familie, pe stradă.

Zonele de care vorbeam sînt prezentate de interpreți, cîntăreți și oameni de artă cunoscuți, îndrăgiți de publicul nostru : Ion Popescu Gopo, Sofia Vicoveanca, Ion Besoiu, Stela Popescu, Margareta Pîslaru, Amza Pellea. Meritul acestora — și meritul regiei, de asemenea — este acela că nu și-au depășit atribuțiile de simpli, și calzi, prezentatori, lăsînd ca partea strict artistică și interpretativă să cadă, cum era dealtfel și firesc, pe umerii marilor anonimi ai acestui festival ; mai bine zis pe umerii foștilor anonimi, astăzi veritabile și binecunoscute talente izvorîte din efervescența creatoare a întrecerii pentru frumos, pentru o artă autentică.

Colaborarea lui Alecu Ivan Ghilia și Atanase Toma, cei care au însoțit permanent echipele de filmare pe meleagurile patriei, cît și munca de coordonator a producătorului delegat Nicolae Crișan, și-au adus aportul la reușita acestui film-document despre prima noastră manifestare de acest gen, ca diversitate, și ca amploare, adică națională. Dedicat, încă din primele cuvinte ale comentariului, împlinirii de către secretarul general al partidului, președintele țării, a 60 de ani de viață și 45 de ani de neîntreruptă activitate revoluționară, filmul „CÎNTAREA ROMÂNIEI" reprezintă, dincolo de reușită, un document — așa cum mai spuneam — și, mai mult, un fierbinte omagiu adus marelui bărbat de la cîrma țării, căruia îi datorăm existența acestui festival.

HORIA PATRAȘCU ■

Toate marile momente ale istoriei noastre eroice au căpătat în ultimul deceniu măreție și înțelesuri adînci prin celebrarea lor din inițiativa și în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, precum se poate vedea în această imagine surprinsă pe Cîmpia Libertății de la Blaj, la sărbătorirea a 125 de ani de la Revoluția din 1848.

Istoria națională repusă în drepturile și adevărurile ei legitime

Atunci cînd, în urmă cu peste un deceniu, tovarășul Nicolae Ceaușescu ne adresa tuturor întrebarea : **„Oare cum s-ar simți un popor care nu și-ar cunoaște trecutul, nu și-ar cunoaște istoria, nu ar prețui și nu ar cinsti această istorie ? Nu ar fi ca un copil care nu și-ar cunoaște părinții și se simte străin în lume ?"**, dădea totodată și un răspuns ferm : **„Fără nici o îndoială că așa ar fi ! Iată de ce noi avem datoria să cunoaștem, să studiem trecutul de luptă al poporului nostru. Avem un trecut cu care ne putem mîndri"**. Sînt cuvinte care prefigurau sintetic concepția despre istorie a mult stimatului și iubitului nostru conducător, dîndu-ne astfel certitudinea că istoria, sub multiplele ei laturi, va fi așezată în drepturile firești. Și așa a fost.

Îi revine tovarășului Nicolae Ceaușescu meritul excepțional de a fi considerat cu consecvență istoria drept temeiul a tot ce durăm astăzi, o componentă esențială a procesului de instruire și educare a tinerei generații, a fiecărui cetățean al României socialiste. În excepționala sa operă, cunoscătorul și iubitorul de istorie, tînăr și vîrstnic, de la noi și de pretutindeni, va putea întîlni tratări la obiect, pline de sublinieri remarcabile, asupra marilor momente din istoria poporului român, asupra figurilor legendare ale unor viteji conducători de țări și de oști rămași pentru totdeauna — prin gîndul și fapta lor — înscriși cu litere de aur în hronicul pămîntului strămoșesc. Temele fundamentale ale istoriei noastre, precum : originile îndepărtate ale poporului, drepturile sale istorice asupra pămîntului străbun, seculara luptă pentru apărarea ființei strămoșești, a independenței și suveranității țării, pentru unitate statală și națională, împotriva exploatării de orice fel, pentru drepturi și libertăți democratice, împotriva fascismului și războiului, pentru făurirea unei vieți noi, luminoase, socialiste și comuniste — ca să ne referim numai la temele cele mai importante — constituie liniile de forță directoare ale întregii opere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, consacrate istoriei. Președintelui României socialiste îi revine meritul de a fi conceput, în anii socialismului, sensurile profunde ale dialecticii **trecut-prezent-viitor,** fixînd — în repetate rînduri — cadrul în care trebuie înțeleasă această relație, semnificația ei pentru activitatea educativă, de formare a omului nou pe care o desfășoară consecvent partidul și statul nostru. Nu demult, în atmosfera sărbătorească prin care întreaga țară a salutat adoptarea noului Imn de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu aprecia în cursul unei mari adunări populare prilejuite de vizita în Valea Jiului : **„Acest imn oglindește în mod minunat istoria, prezentul și viitorul poporului nostru care, în strînsă unitate, sub conducerea partidului, își făurește un destin și un renume nou, hotărît să strălucească în era comunistă ca o stea"**.

Într-o altă împrejurare, aceeași relație dialectică își găsea puternice rezonanțe în cuvintele pe care le rostea președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cuvinte ce pătrundeau adînc în conștiința noastră și ne angajau pe fiecare dintre noi în parte : **„Cinstind marile evenimente istorice, pe marii noștri înaintași, pe toți moșii și străbunii noștri, avem datoria de onoare de a fi participanți activi la făurirea noii istorii a patriei noastre, a istoriei socialiste, de a făuri condițiile pentru realizarea istoriei viitoare — istoria comunistă a poporului român"**.

Așadar, cercetăm, scriem și difuzăm cunoștințele de istorie nu de dragul de a cerceta, scrie și difuza cunoștințe de istorie ; în mod necesar, prin istorie țintim spre o finalitate bine precizată : formarea omului nou în spiritul prețuirii valorilor istorice trecute spre a-i fi de folos în contemporaneitate pentru făurirea noii societăți, magistral prefigurată în documentele Congresului al XI-lea al partidului, în Programul partidului nostru, în opera tovarășului Nicolae Ceaușescu. O asemenea viziune ne este cu atît mai necesară cu cît după cum este cunoscut, nu demult, s-au făcut adeseori greșeli serioase în interpretarea trecutului nostru iar astăzi, peste hotare, nu sînt puțini aceia care ne deformează istoria și își permit să ne dea sfaturi asupra felului în care ar trebui noi înșine s-o cercetăm, s-o scriem și s-o difuzăm în rîndul maselor.

S-a spus adeseori cu dreptate că, pe firul istoriei, opera tovarășului Nicolae Ceaușescu reconstituie întreg drumul parcurs de poporul român, din adîncimea timpului și pînă în actuala etapă de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism, că opera mult stimatului nostru conducător reprezintă în fond cartea de istorie a țării.

Ca istorici nu putem decît să ne exprimăm sentimentul deplinei mulțumiri și recunoștințe pentru forța exemplului luminos pe care ni l-a oferit și ni-l oferă consecvent tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru îndemnul pe care ni l-a adresat întotdeauna spre o gîndire creatoare, spre cutezanță științifică și căutări fecunde ale drumurilor noi, spre adevărurile obiective ale istoriei, garanțiile continuei noastre perfecționări, ale ridicării muncii noastre pe trepte calitativ superioare.

Din păcate — trebuie s-o spunem deschis — istoricii și cercetătorii noștri nu au reușit întotdeauna pînă acum să răspundă, prin lucrări temeinice, tuturor sensurilor de excepțională însemnătate teoretică și practică pe care le oferă opera tovarășului Nicolae Ceaușescu. Nepropunîndu-ne acum și aici să întreprindem nici cel puțin în linii mari o analiză istoriografică, ne vom mărgini doar a afirma că sîntem mult datori — ca istorici — poporului și țării, spiritului înalt în care ne direcționează activitatea documentele partidului nostru, opera tovarășului Nicolae Ceaușescu, înalta apreciere pe care a acordat-o și o acordă istoriei iubitul nostru conducător.

În aceste momente sărbătorești, cînd țara întreagă își omagiază conducătorul iubit și stimat, pe omul ce se identifică — în chip strălucit — cu poporul ale cărui interese supreme le slujește cu devotament, cu patos revoluționar, pe cel pe care fiecare component al națiunii noastre socialiste îl consideră trup din trupul poporului și suflet din sufletul lui, gîndurile cele mai alese și sentimentele cele mai fierbinți ale istoricilor se îndreaptă spre tovarășul Nicolae Ceaușescu, adăugîndu-li-se strămoșească urare „Să trăiască întru mulți ani !", pentru a putea conduce în continuare, cu aceeași dîrzenie și clarviziune politică, destinele partidului și ale patriei noastre, pentru afirmarea României socialiste în rîndul tuturor popoarelor lumii, pentru victoria cauzei socialismului și păcii pe planeta noastră.

Conf. univ. dr. GH. I. IONIȚĂ ■

Omul nou, făuritorul zilei de azi, chezașul zilei de mîine

Nu există subiect mai pasionant — și, totodată, mai dificil — pentru om decît OMUL însuși, devenirea sa umană. Mărturie stau mileniile dramatice de istorie socială, politică și culturală a omenirii. Mărturie stau operele nepieritoare ale marilor filosofi, literați și artiști, ale marilor oameni de știință și oameni politici care au așezat fundamentele cunoașterii și autocunoașterii omului, transformării și autotransformării omului de către om.

Deși, în esență, inepuizabilă, autocunoașterea umană a atins înalte culmi îndeosebi prin gîndirea marxistă — chintesența a istoriei sociale, politice și culturale a umanității, gîndire care și-a propus **nu numai să-l explice pe om ci și să-l transforme** efectiv și la proporții de masă, în consens cu un ideal autentic umanist.

Contribuind în mod substanțial la cunoașterea esenței sociale a omului și deschizînd, totodată, noi și largi perspective travaliului științific și filosofic consacrat omului, gîndirea marxistă, comunismul științific (ceea ce înseamnă **umanismul** științific) au mutat accentul pe opera revoluționară **practică** de făurire a unei societăți noi și, anticipat sau simultan, a unui OM.

Acest filon de aur al gîndirii marxiste străbate întreaga operă teoretică a secretarului general al partidului nostru și, în consens deplin cu ea, întreaga sa acțiune revoluționară, de aproape o jumătate de veac.

Nu cred că greșesc afirmînd că **toate** elementele constitutive ale acelui ÎNTREG armonios care se numește OPERA revoluționară, teoretică și practică a tovarășului Nicolae Ceaușescu sînt subordonate unei idei fundamentale : necesitatea și posibilitatea făuririi omului nou, ca factor esențial al construirii unei societăți noi, socialistă și comunistă : „Nu trebuie să uităm nici un moment că **mai presus de orice se află omul; dezvoltarea lui multilaterală trebuie să stea în centrul tuturor preocupărilor partidului nostru, trebuie să fie țelul suprem al societății noastre socialiste...** Nu trebuie să uităm că **cea mai mare bogăție o reprezintă omul ; el este făuritorul tuturor bunurilor materiale și spirituale, de el depinde înaintarea cu succes a patriei noastre pe calea societății comuniste"**.

Această teză, această formulare este destinată, desigur, să intre în „Antologia marxismului creator". Dar mai presus de toate ea a **devenit un program politic,** care se regăsește statornic în **toate** deciziile economico-sociale ale partidului, în practica de zi cu zi a organelor și organizațiilor de partid, a comuniștilor. Uriașele investiții economice, care au făcut să înflorească **fiecare** colț de țară, au înscris în cadențele industrializării și revoluției științifico-tehnice **toate** județele României, sînt **investiții** umane, pentru că ele au dat într-un singur deceniu milioanelor de ființe omenești — români, maghiari, germani și de alte naționalități — posibilitatea **practică** de a depune o muncă productivă cu niveluri mereu mai înalte de calificare, posibilitatea **practică** de a-și spori an de an cîștigul din muncă cinstită, de a-și apăra sănătatea, de a-și îmbogăți mintea și inima cu valorile culturii naționale și universale, de a contribui activ la crearea valorilor spirituale, într-un cuvînt de a **se bucura de viață** în condițiile unui climat sănătos de emulație și întrajutorare, de exigență și căldură omenească, de certitudine și încredere în ziua de mîine.

Investiția de încredere în om, de stimă și respect față de omul muncii — totalmente specifică eticii clasei muncitoare, clasă conducătoare a tuturor proceselor înnoitoare din societatea noastră socialistă — este o investiție cel puțin tot atît de importantă, dacă nu cumva chiar mai „rentabilă" decît investiția economică.

În întreaga viață socială, politică și morală a societății românești, tovarășul Nicolae Ceaușescu — călit în focul etosului popular și la flăcările spiritului muncitoresc revoluționar — a investit un inestimabil și stimulativ capital de **încredere în om,** în capacitățile sale creatoare, în virtuțile sale cele mai nobile, „investiție" care a rodit în formarea și afirmarea a sute de mii, a milioane de personalități, stăpîne nu numai pe profesia lor, dar și pe arta politică de a conduce societatea, de a participa creator și responsabil la viața întregii Cetăți, de a pune la inimă și mai presus de orice binele obștesc, interesele societății, ale națiunii socialiste.

Ce ideal umanist mai înalt, mai complet și mai autentic putea dori străvechiul nostru popor decît cel formulat în numele Partidului Comunist Român de secretarul său general, în cuvinte atît de limpezi, luminoase și cuprinzătoare : **„În esență, noi, comuniștii, ne propunem de fapt — dacă se poate spune astfel — să venim în sprijinul naturii care a sintetizat în om forma superioară de organizare a materiei, acționînd prin toate mijloacele pentru stimularea însușirilor celor mai nobile ale acestuia, pentru dezvoltarea sensibilității sale, a dorinței și voinței de autodepășire, pentru amplificarea continuă a cunoașterii sale, pentru împlinirea visurilor sale cele mai cutezătoare de progres, dreptate și fericire"**.

În afară de inestimabilul merit de a fi formulat precepte ale unui umanism nou, revoluționar și totodată de a-l fi transpus într-un program politic de acțiune cotidiană, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care întrunește în uriașa sa personalitate calitățile filosofului, omului de știință, strategului și tacticianului politic desăvîrșit împreună cu toate calitățile unui „om între oameni" și pentru oameni, are, de asemenea, meritul de a ridica continuu nivelul de aspirații ale poporului, de a-l mobiliza forțele în bătălia grea și de durată împotriva rutinei și conservatorismului, împotriva tarelor morale ale trecutului, de a dezvălui cu curaj contradicțiile și a propune acele măsuri care să asigure depășirea lor, de a atrage mereu și mereu atenția că **mai avem încă multe de făcut** pe toate planurile vieții economice, sociale, educative, că îngîmfarea și automulțumirea nu fac casă bună cu spiritul revoluționar, cu principiile eticii și echității socialiste întrunite în Codul moral al comuniștilor, în elaborarea și aplicarea căruia secretarul general al partidului a avut și are un rol hotărîtor.

În personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, poporul nostru — greu încercat de istorie dar mereu biruitor — și-a regăsit conștiința de sine, sinteza caracteristicilor proprii sale personalități : dragoste și putere de muncă, devotament nețărmurit față de patrie, inteligență și clarviziune politică, îndrăzneală și calm, capacitate inepuizabilă de a crea valori după legile statornice ale frumosului, spirit de dreptate și echitate, tradiționala și mereu înnoita omenie românească.

PETRU PÂNZARU ■

STIMA-N LUME ŞI MÎNDRIA; CEAUŞESCU — ROMÂNIA!

Egală între popoare, naţiunea noastră se impune prin preşedintele ei

România socialistă, o ţară cunoscută şi respectată pe toate meridianele lumii pentru politica sa realistă, consecventă, pentru dorinţa sa de pace şi cooperare, pentru credinţa sa în viitorul mereu mai bun, mereu mai prosper al umanităţii. Principiile politicii sale externe — respectarea suveranităţii, neamestecul în treburile interne, egalitatea tuturor statelor indiferent de mărime, putere economică ori militară, nerecurgerea la forţă şi la ameninţarea cu forţa în relaţiile dintre state, dezvoltarea colaborării pe baza avantajului reciproc, dreptul fiecărui popor de a decide singur de soarta lui — sînt principii ce se bazează pe legea limpede, universal umană a demnităţii. Nu o politică statică, o politică de expectativă, ci una caracterizată printr-o continuă iniţiativă, prin caracterul său militant, constructiv, pentru împlinirea unor deziderate scumpe tuturor popoarelor lumii.

În centrul acestui prestigiu, la originea acestor iniţiative caracterizate printr-o largă deschidere, printr-o profundă cunoaştere a realităţii, printr-o strălucită vocaţie a dialogului, un om, un nume care a devenit în conştiinţa lumii contemporane sinonim cu numele ţării sale: NICOLAE CEAUŞESCU.

Din ziua în care, prin voinţa unanimă a poporului român, a comuniştilor români a fost ales în fruntea partidului şi a ţării, gîndirea sa politică vie, lucidă, de patriot înflăcărat şi internaţionalist consecvent, spiritul său format la şcoala marxism-leninismului şi a practicii revoluţionare se recunosc în fiecare din elementele fundamentale ale construcţiei socialiste a patriei, în ale edificiului armonic pe care-l constituie politica internă şi politica internaţională ale României.

Zeci de conducători ai unor partide şi state din întreaga lume, reprezentanţi ai unor organizaţii obşteşti ori economice, oameni de ştiinţă şi cultură s-au întîlnit cu preşedintele Nicolae Ceauşescu fie în Romnâia, fie în ţările lor. Un dialog sincer, constructiv a caracterizat de fiecare dată aceste întîlniri. Afirmaţie ce are la bază declaraţiile unanime ale celor ce l-au cunoscut direct, văzînd în el FIUL PATRIEI SALE şi, în acelaşi timp, O PERSONALITATE PROEMINENTĂ A LUMII CONTEMPORANE. Arătîndu-le deschis interlocutorilor săi realităţile româneşti, explicînd clar liniile drumului spre socialism şi comunism pe care este angajată ţara noastră, tovarăşul Nicolae Ceauşescu pledează întotdeauna pentru înţelegere între popoare, pentru o colaborare concretă, reală, reciproc avantajoasă, pentru instaurarea în viaţa internaţională a unor relaţii de deplină echitate, pentru rezolvarea pe cale paşnică a tuturor conflictelor ce pun în pericol pacea planetei, pentru o lume fără ameninţări, fără arme. Sînt idei pe care preşedintele României le-a susţinut cu patos egal şi în faţa unor mari foruri internaţionale, la Naţiunile Unite sau la Conferinţa pentru securitate şi cooperare în Europa, la alte reuniuni unde s-au pus în dezbatere problemele cruciale ale umanităţii. Idei întotdeauna dublate de propuneri, de argumente, validate de viaţă, de evoluţia proceselor de pe scena politică a lumii. Idei transpuse în viaţă prin înţelegeri ferme, prin declaraţii solemne, prin tratate ample. Prin aceste mesaje ale încrederii pe care preşedinte'e României socialiste le transmite în numele naţiunii sale popoarelor lumii, umanismul în acţiune devine o formulă practică, viabilă, vorbind despre credinţa în pace şi bunăstare a unei ţări demne. Avînd drept temelie voinţa unui întreg popor, unit în jurul partidului, al secretarului său general, voinţa pentru o nouă aşezare politică şi economică internaţională, justă, echitabilă, exprimă adevărul suveran şi libertatea printr-un concept la elaborarea căruia se recunoaşte contribuţia originală a celui ce stă în fruntea noastră — Nicolae Ceauşescu — un nume sinonim cu numele patriei sale, cu prezenţa ei în rîndurile naţiunilor lumii. Sinonimie pe care o ilustrează în modul cel mai elocvent, ca un numitor comun, declaraţiile şi mărturiile unora dintre cele mai prestigioase personalităţi ale lumii contemporane, unele dintre ele înmănuncheate în pagina de faţă.

DOINA IOVANEL ■

Cuvinte cu adînci rezonanţe în lume

„Tovarăşul preşedinte Nicolae Ceauşescu este o personalitate mult apreciată la noi în ţară şi în întreaga Africă. Îl consider un mare prieten al nostru, al poporului guineez şi al Partidului African al Independenţei din Guineea-Bissau şi Capul Verde. De aceea, încă în primii ani ai luptei noastre de eliberare, am dorit să-l cunoaştem, să stabilim contacte cu domnia sa.

Aş vrea să subliniez şi cu acest prilej că tovarăşul preşedinte Nicolae Ceauşescu, în calitate de şef al statului român şi secretar general al Partidului Comunist Român, se bucură de un mare prestigiu în Guineea-Bissau, în întreaga Africă şi în lume. Popoarele Africii dau o înaltă apreciere principiilor pe care România le pune, cu fermitate, la baza relaţiilor sale de cooperare cu statele africane raporturi care favorizează dezvoltarea economică a acestor ţări, le consolidează independenţa naţională şi contribuie la progresul acestor state".

LUIS CABRAL, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Guineea-Bissau, secretar adjunct al P.A.I.G.C.

„Sub conducerea Partidului Comunist Român, în frunte cu dumneavoastră — eminent conducător de partid şi de stat al României, militant de seamă al mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale — harnicul şi talentatul popor român obţine succese strălucite în construirea noii societăţi. Datorită politicii externe independente şi iubitoare de pace a Partidului Comunist Român, prestigiul internaţional al României creşte pe zi ce trece."

KIM IR SEN
preşedintele R.P.D. Coreene

„Nu există nici o îndoială că prin munca sa susţinută, însufleţită, sub conducerea Partidului Comunist Român, în frunte cu scumpul nostru prieten şi tovarăş Nicolae Ceauşescu, poporul dumneavoastră va îndeplini cu succes directivele cu privire la dezvoltarea social-economică a Republicii Socialiste România, adoptate de Congresul al XI-lea al partidului"

TODOR JIVKOV
preşedintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria

„Am întîlnit şi am cunoscut mulţi şefi de stat şi, probabil prin diferenţa pe care o evidenţiază, preşedintele Ceauşescu impresionează prin faptul că examinează cu mare obiectivitate problemele, îl ascultă pe interlocutor, manifestă interes pentru cele mai diferite domenii. Cu el poţi vorbi la fel de bine despre ecologie, populaţie, economie, despre orice. Cu preşedintele Ceauşescu vorbeşti fără să te simţi vreodată că ţi se dictează de la catedră. Interesant, de pildă, că vorbind despre problemele latino-americane, devine surprinzător cît este de informat şi la curent cu multe lucruri care ar părea de specialitate guvernelor noastre, cu procesul general de dezvoltare al Americii Latine".

ALFONSO LÓPEZ MICHELSEN, preşedintele Republicii Columbia

„Excelenţa Sa preşedintele Nicolae Ceauşescu este un om de stat pe care îl admirăm foarte mult. Domnia-Sa este unul dintre oamenii de stat pe care Turcia îi stimează şi îi admiră atît pentru contribuţia la promovarea unei politici internaţionale activă şi dinamică, cît şi pentru aportul la continua dezvoltare, pe toate planurile, a ţării sale".

KEMAL GÜVEN,
preşedintele Adunării naţionale a Turciei

Pe traseele păcii, prieteniei şi colaborării

În Europa, America Latină, Asia sau Africa, oriunde am avut ocazia de neuitat de a-l vedea pe preşedintele Nicolae Ceauşescu aclamat de mulţimi şi salutat, cu o caldă veneraţie, de şefi de state, am trăit emoţia greu de descris de a vedea cu ochii impactul contemporan al unei politici cunoscute şi admirate, o politică în masivă afirmare de la un an la altul, o politică al cărei fond de idei a devenit un bun al întregii lumi.

În oricare din zonele în care itinerarele prezidenţiale au înscris repere statornice ale colaborării cu România, lăsînd în urmă prietenii vii şi admiraţia adîncă, neîngrădită faţă de personalitatea covîrşitoare a omului de stat Ceauşescu, a liderului politic care emană aceeaşi forţă, învăluitoare, caldă, de o chibzuită temeritate, fie că se află într-un cadru solemn, fie în mijlocul tangajului, numele său s-a identificat, ca şi acasă, cu numele ţării şi al poporului pe care îl conduce.

Îmi amintesc că pentru mine, avînd un enorm trac ori de cîte ori are loc o vizită, „numărătoarea inversă" începe înaintea sosirii Preşedintelui. Cu cîteva zile înainte. El se află deja acolo, străzile sînt împodobite cu tricolorul românesc, cu portretele sale, ziarele publică materiale consacrate locului unic pe care Nicolae Ceauşescu îl ocupă în istoria României şi România în conştiinţa de azi a popoarelor, oficialităţile trăiesc efervescenţa apropiatului eveniment, în sfîrşit televiziunea din ţara respectivă organizează ultimele detalii ale colaborării cu echipa noastră, care va realiza transmisiile şi reportajul vizitei. La toate nivelurile, resorturi numeroase sînt angrenate într-un efort unic pentru ca zilele pe care le va trăi distinsul oaspete pe pămîntul ţării respective să fie pline. Şi sînt. Preşedintele soseşte şi, imediat, din primele clipe ale vizitei, începe o cursă contracronometru, vertiginoasă şi densă. Convorbirile oficiale, vizitele la diverse obiective, întîlnirile cu oamenii politici, cu reprezentanţii unor numeroase sectoare de activitate se succed strîns, starea de dialog este permanentă, energia Preşedintelui, receptivitatea, curiozitatea şi combativitatea sa plină de omenie imprimă un ritm inimitabil fiecărei clipe şi vizitei în general. Aş îndrăzni să spun că este foarte greu să ţii pasul cu pasul său. În orice moment, cu un prilej sau altul, tovarăşul Ceauşescu deschide o perspectivă nouă, dezvoltă — într-o fabrică sau într-un muzeu — o idee nouă, cere explicaţii amănunţite sau sugerează variante care umesc asistenţa prin logica lor trainică, prin unghiul inedit de abordare. Dincolo de protocolul riguros al unei vizite, încărcătura politică şi umană, proprie vieţii de fiecare zi a Preşedintelui, sparge tiparele, comprimă timpul şi declanşează un stil inimitabil de desfăşurare a programului, care este propriu filosofului, omului de stat, gospodarului, revoluţionarului, conducătorului politic, de un enciclopedism topit în marea simplitate de exprimare a unei gîndiri care a ajuns la esenţe.

Mi-aduc aminte — ca să exemplific aceeaşi asemenea ipostaze — că, în zilele vizitei preşedintelui Nicolae Ceauşescu şi a tovarăşei Elena Ceauşescu în Italia, în mai 1973, traseul a cuprins Roma, Genova, Torino, Milano şi Vaticanul. Agenda contactelor, a momentelor protocolare, a parcurgerii a numeroase obiective industriale s-ar fi putut întinde pe parcursul a două săptămîni. În patru zile, Preşedintele a epuizat calendarul, neoferind, nici o clipă, semne de oboseală. Dimpotrivă. Convorbirile şi numeroasele întrevederi, ca şi întîlnirile cu puternicele detaşamente ale clasei muncitoare din nordul peninsulei s-au constituit într-un adevărat maraton. Aclamaţiile care l-au însoţit pe preşedinte, saluturile calde, mîinile întinse — într-o spontană înflăcărare — spre cel care simbolizează socialismul românesc, progresul şi democraţia românească, mi-au rămas şi azi întipărite în minte. Preşedintele Ceauşescu trecea de la un grup la altul, strîngea mîinile întinse, răspundea ovaţiilor, se interesa cu atenţia şi capacitatea sa de selecţie percutantă de aspecte fundamentale ale producţiei, transforma, adică, prezenţa sa acolo într-o vizită de lucru. O vizită ca oricare alta — desfăşurată în ritm rapid, ancorată în probleme esenţiale, consacrată unor finalizări concrete, marcată de atmosfera vibrantului entuziasm al gazdelor. Preşedintele se afla în elementul său, aşa cum se simte în elementul său la mesele de tratative, în cadrul întîlnirilor cu savanţii sau cu agricultorii, în toate momentele cînd acţionează pentru prezentul şi viitorul poporului român. Adică viaţa întreagă, zi de zi, pînă noaptea tîrziu.

RADU BUDEANU ■

Un dialog sincer, deschis, apropiat — aceasta este atmosfera definitorie pentru întîlnirile cu preşedintele Nicolae Ceauşescu. O imagine ilustrativă pentru aceasta: preşedintele României în timpul întîlnirii cu participanţii la colocviul interparlamentar desfăşurat în 1975 la Bucureşti.

O statură morală inconfundabilă

Orice înțelepciune se măsoară după forța cu care refuză a se supune unor evidențe, unor fatalități, unor conformisme născute veșnic din veșnica luptă a contrariilor care mișcă lumea. În lumea de azi, în polis-ul, în cetatea uriașă, așezată de atîtea fizici și metafizici, în care s-a transformat civilizația actuală — pe care filosofii au comparat-o, vrăjiți de televiziune, cu un sat, un sat enorm, dar acest sat e demult caduc, el fiind străbătut în lung și-n lat și simultan înconjurat de metereze care proliferează cu vigoarea celulelor cancerigene — în politica lumii, înțelepciunea României s-a definit prin tenacitatea cîtorva refuzuri de o valoare morală excepțională. Țară mică, supusă atîtor intemperii specifice răscrucilor de drumuri, de geografie și istorie, România s-a impus prin caracterul, inteligența și temperamentul Președintelui ei — ca una din cele mai puternice personalități din cetatea națiunilor, o imagine de unică expresivitate după al doilea război mondial. Prin Președintele ei, România a căpătat — în orice forum, în orice discuții sau negocieri capitale pentru soarta păcii — o statură inconfundabilă, aceea a unui bărbat grav, foarte sincer, perfect avizat de toate subterfugiile la care apelează răul în viața internațională, a unui comunist de o mare libertate interioară, plin de acea prospețime a spiritului care-l descătușează filosofia de orice dogme sacrosancte, a unui pămîntean al cărui surîs ține în responsabilă cumpănă plăcerea și îngrijorarea vieții pe Terra. Multe conformisme — la nivelul individului dar și la cel al autorităților — tot atît de multe cît evidențele terorizante, domină în această viețuire planetară, împingînd nu o dată la supuneri dureroase. România nu s-a supus decît intereselor păcii, rațiunilor de speță umană și ale socialismului. E o supunere care cere azi enorm curaj, cît o revoluție eliberatoare. Președintele României se numără printre cei mai de seamă revoluționari ai politicii internaționale. Inițiative și hotăriri extraordinare ale României, luate în momente cruciale pentru comunitatea mondială, conținînd acel grad de risc propriu acțiunilor prea nobile și prea generoase, care surprind nu o dată miopia contemporanilor, au fost urmărite cu uimire pe cerul politicii umane ca, odată confirmată îndreptățirea lor, să fie acceptate ca fapte exemplare prin clarviziune și curaj. Căci niciodată aceste acțiuni nu s-au conformat lașităților în vigoare. România n-a intrat niciodată în mecanica fricii și panicii, atît de apăsător prezente în viața internațională. România a refuzat automatismele intimidării care acționează încă în destinul unora. România n-a tăcut, a refuzat comoditățile tăcerii — complice de atîtea ori cu nedreptatea, rasismul și crima de încălcare a suveranităților — și și-a asumat curajul de a rosti adevărurile cele mai nete indiferent în fața cui. Acțiuni rușinoase în istoria contemporană, care au periclitat însăși viața și demnitatea popoarelor, au fost respinse și înfierate de România. Președintele nostru ne-a făcut să nu trăim cu conștiința împovărată în fața lumii și a epocii noastre. Șefi de state, conducători de popoare aflați pe poziții uneori opuse în abordarea unor chestiuni extrem de complicate, invocă deschis, ca un argument suprem al rezonabilității lor, prietenia cu Nicolae Ceaușescu, solicitarea sfaturilor lui. Cel ce e prieten cu Nicolae Ceaușescu nu poate fi bănuit de agresivitate și de rea voință — aceasta este azi o axiomă în politica internațională. Numele președintelui României a devenit un gir al obiectivității, al rațiunii clare și al demnității inteligente. Niciodată România nu a avut o asemenea autoritate umană în comunitatea națiunilor.

RADU COSAȘU ■

CONȘTIINȚĂ LUCIDĂ PROMOTORUL UNEI POLITICI PENTRU TOATE POPOARELE

Prin glasul celui mai autorizat reprezentant al său — președintele țării — România și-a afirmat, din, nou, cu hotărire, în cadrul Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa de la Helsinki, dorința de pace și colaborare între popoare

Politica externă a Republicii Socialiste România, fenomen socio-politic extrem de complex și articulat, proiectat pe fundalul vieții și relațiilor internaționale ca un model viu, avînd o personalitate distinctă care îi este proprie, se datorează în mod esențial gîndirii creatoare și viziunii pătrunzătoare a strălucitului bărbat de stat aflat la cîrma statului român, a personalității de mare prestigiu internațional care este secretarul general al Partidului Comunist Român și președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Purtînd amprenta limpedei gîndiri și uriașei experiențe și practici revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, precum și a patriotismului său înflăcărat, politica externă a României socialiste este fundamentată pe știința marxist-leninistă, socialismul științific, materialismul dialectic și istoric și, în același timp, își trage seva din tradițiile cele mai înaintate, democratice și progresiste, de politică externă făurite de geniul poporului român și exponenții săi politici cei mai iluștri de-a lungul existenței bimilenare a acestui popor în spațiul său carpato-dunăreano-pontic.

Tezele teoretice de înaltă ținută științifică ale politicii externe românești decurgînd din concepția fundamentală a tovarășului Nicolae Ceausescu și-au găsit o reflectare strălucită în documentele de partid ale ultimelor congrese ale partidului și cu precădere la cel de-al XI-lea Congres iar, mai recent, la Conferința Națională a Partidului Comunist Român, eveniment de seamă în viața societății românești.

Modelată prin contribuția de neprețuit a președintelui republicii, pe aceste două coordonate majore — știința marxist-leninistă și gîndirea politică secular a poporului român — politica externă a României socialiste este chemată să servească atît interesele și aspirațiile fundamentale legitime ale acestui popor cît și obiectivele majore de pace, securitate, colaborare și progres ale întregii omeniri.

Este meritul incontestabil al strălucitului om politic revoluționar, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a fi conferit politicii externe a României atributul de adevărată școală a relațiilor internaționale caracterizată printr-un stil propriu, ce se situează alături de celelalte mari școli ale culturii și civilizației românești contemporane. Acest stil specific imprimat de gîndirea creatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu funcționează ca un factor de autoreglare care face ca totalitatea componentelor politicii externe românești să aibă sensuri și să urmărească finalități unice. Prin aceasta se asigură compatibilitatea deplină dintre politica internă și politica externă, dintre strategia politică și tacticile diplomatice, dintre interesele poporului român și interesele societății internaționale. Aceste calități de seamă ale politicii externe românești, rod al gîndirii novatoare a Partidului Comunist Român, a secretarului său general, îi conferă acele trăsături definitorii care se traduc în esență prin caracterul științific, realist, flexibil și principial al acestei politici. Și tot aceste calități fac din politica externă a României socialiste acel instrument ce oferă cancelariei de stat române jaloane și criterii orientative limpezi de stabilire a conduitei țării în relațiile cu celelalte țări ale lumii, de apreciere a conduitei celorlalte țări în raport cu România, și de evaluare a problemelor majore, actuale și de perspectivă, ale societății internaționale. Aceste criterii de bază orientative, ce constituie de fapt osatura întregului edificiu politico-juridic al politicii externe românești, sînt principiile politicii externe a Republicii Socialiste România. Datorate în forma lor coerentă și în conținutul lor dialectic contribuției directe și înnoitoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, aceste principii — suveranitatea și independența națională, egalitatea în drepturi, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc, nerecurgerea la forță sau la amenințarea cu folosirea forței, reglementarea prin mijloace pașnice a diferendelor internaționale, egalitatea în drepturi a popoarelor, dreptul lor de a-și hotărî singure soarta — constituie un model sistemic unitar, de aplicare universală și de maximă generalizare, imperativ sub aspectul obligativității, democratic și progresist în ce privește sensurile sale de bază și creator, deci capabil să dea naștere unor noi reguli și instituții ale relațiilor internaționale contemporane.

Potrivit viziunii largi, atotcuprinzătoare, a tovarășului Nicolae Ceaușescu asupra direcțiilor principale ale marilor transformări intervenite în structura raporturilor internaționale, precum și în baza strategiei sale revoluționare, politica externă a Republicii Socialiste România raportează aplicarea principiilor axiale ale suveranității și independenței naționale la funcționarea normală a sistemului relațiilor multiple dintre statele naționale suverane și egale în drepturi, care împreună, fără deosebire de sistem, mărime sau potențial, alcătuiesc societatea internațională contemporană. Tot astfel, în viziunea președintelui republicii, sistemul principiilor fundamentale ale noii legalități internaționale este corelat strîns cu conceptele majore legate de problematica ce preocupă în prezent omenirea, concepte ce constituie componente fundamentale ale strategiei revoluționare de politică externă a României socialiste. Ca urmare a acestei viziuni, politica externă a țării noastre stabilește o strînsă legătură între sistemul

Interviurile tovarășului Nicolae Ceaușescu — vibrante documente de larg interes politic, cu amplă rezonanță internațională

Cu mult peste o sută de interviuri, declarații și conferințe de presă — iată o altă dimensiune reprezentativă a acestei sinteze istorice care este personalitatea președintelui României. Firește, consemnăm cifra nu ca o valoare statistică în sine — cu toate că și acestea își au rostul lor — ci pentru a sublinia amploarea interesului manifestat de presa internațională, scrisă și vorbită, față de opiniile, aprecierile și personalitatea conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. De-a lungul anilor, zeci de milioane de cititori străini i-au parcurs și comentat cu firesc interes răspunsurile date în interviurile solicitate de numeroase ziare și reviste de mare tiraj, cu tradiție în viața politică a țărilor respective. De asemenea, sute de milioane de telespectatori au privit și ascultat cu atenție interviurile acordate diferitelor posturi și companii de radio și televiziune de pe mapamond. Aceasta, pentru că din 1965 și pînă azi, ziare și reviste cunoscute, precum „Le Monde" (Franța), „L'Unita" (Italia), „Pravda" (U.R.S.S.), „Guardian" (Anglia), „Delo" și „NIN" (Iugoslavia), „Salongo" (Zair), „Al Ahram (Egipt), „Time" (S.U.A.), „Der Spiegel" (R.F.G.), „Jeune Afrique", „Yomiuri Shimbun" (Japonia), „Nacional" (Mexic), canale și companii de R.T.V. din Anglia, S.U.A., Olanda, Italia, Pakistan, Iran, Japonia, Portugalia, Tunisia, Grecia ș. a. au tipărit sau difuzat interviuri, declarații, articole sau conferințe de presă ale președintelui Nicolae Ceaușescu.

Sînt, toate acestea, noi exemple de luciditate, realism, analiză obiectivă, prospectare vizionară, originală și revoluționară, materialist-dialectică a contemporaneității, a fenomenelor cu care ea se confruntă. Aceasta pentru că lor — cititori, ascultători sau telespectatori, fie ei oameni politici, cît mai ales oameni simpli de pe meridiane diferite, din țări cu sisteme social-politice diferite — nu le-au fost deloc indiferente judecățile președintelui Nicolae Ceaușescu asupra dezvoltării contemporane, a exigențelor edificării securității în Europa și în lume, a înfăptuirii dezarmării sau a instaurării unei noi ordini economice și politice.

În toate aceste prilejuri s-au abordat deschis, fără menajamente, realitățile lumii contemporane și, în egală măsură, s-a consemnat o pledoarie fermă și responsabilă în favoarea marilor cauze ale omenirii, pentru triumful rațiunii, realismului și încrederii între țări și popoare, pentru edificarea unei lumi mai drepte și mai bune. În egală măsură, toate cele peste o sută de interviuri, declarații sau articole au prilejuit o cunoaștere de la sursa cea mai autorizată a preocupărilor partidului nostru și ale României socialiste, a marilor noastre proiecte economice, sociale, culturale, a planurilor avansate, a caracteristicilor etapei ce o parcurge țara, a modului în care au fost dezbătute și rezolvate în mod creator unele probleme cu care, inerent, România și partidul nostru comunist s-au confruntat în edificarea orînduirii socialiste pe aceste meleaguri.

Recitite peste timp, aceste interviuri, declarații sau articole se dovedesc a fi profund actuale prin acuitatea judecății, prin originalitatea argumentelor cu care ideile sînt susținute, prin justețea aprecierilor și a evaluărilor. Sînt vibrante documente de manifestare sufletească și de larg interes politic a căror importanță constă în aceea că nu se limitează la a răspunde prin nu ori da unor întrebări privind o arie largă de probleme. Caracteristica lor dominantă este că sînt expresii ale modului personal de a judeca evenimente,

A LUMII CONTEMPORANE, CONSTRUCTIVE ŞI ECHITABILE PLANETEI NOASTRE

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, vorbind de la tribuna sesiunii jubiliare a Adunării Generale a O.N.U.

principiilor şi conceptele fundamentale interdependente de cooperare, democratizare, securitate, dezarmare, legalitate internaţională şi nouă ordine economică şi politică internaţională. Pe plan aplicativ, această legătură se traduce prin posibilitatea şi necesitatea soluţionării problemelor majore legate de aceste concepte prin recunoaşterea şi aplicarea universală a principiilor de către toate statele lumii. În această privinţă, studierea documentelor de partid şi de stat fundamentate pe concepţia de politică externă a tovarăşului Nicolae Ceauşescu va scoate în evidenţă faptul că marile mutaţii petrecute în raportul de forţe pe plan mondial şi progresul realizat de ştiinţă, tehnologie, comunicaţii şi transporturi au accentuat şi diversificat legăturile foarte variate dintre state, ca trăsătură a formelor globale ale relaţiilor internaţionale ; această situaţie face implicit necesar ca dependenţele unilaterale să fie înlocuite cu interdependenţele multilaterale, proces ce nu poate fi realizat decît prin respectarea principiilor evocate şi organizarea, pe această bază, a unei cooperări largi, profitabilă tuturor.

Raportarea conceptului de cooperare la cel de interdependenţă pe baza factorului de armonizare a funcţiunii lor îngemănate care îl constituie sistemul principiilor este întregită în gîndirea politică a tovarăşului Nicolae Ceauşescu prin relevarea rolului de prim ordin pe care este chemat să îl joace conceptul de democratizare ; în absenţa acestuia din urmă, cooperarea în cadrul interdependenţelor şi-ar pierde sensul logic şi ar deveni simplă noţiune goală de conţinut, menită să ascundă ceea ce ea ar fi în realitate: subordonare. Invers, prin larga acţiune a mecanismelor politico-juridice proprii democratizării, cooperarea ar redobîndi conţinutul său firesc de participare a tuturor statelor, cu drepturi depline, fără discriminări şi oprelişti, la elaborarea şi înfăptuirea modelelor noi ale relaţiilor internaţionale.

Aceeaşi legătură organică este concepută între respectarea principiilor şi traducerea în viaţă a deziderateior de securitate şi dezarmare. Nu o dată, în pronunţări de politică externă, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a relevat conexiunea necesară dintre principii şi aceste două concepte, scoţînd la iveală faptul că securitatea reprezintă o stare de protecţie a suveranităţii şi independenţei naţionale, integrităţii teritoriale, inviolabilităţii frontierelor, dreptului statelor de a-şi hotărî singure sistemul socio-politic şi structurile politice şi economice proprii. Tot astfel, securitatea statelor se realizează în fapt numai dacă se acţionează hotărît pentru eliminarea definitivă şi ireversibilă a instrumentelor materiale care pot pune în pericol, în mod virtual sau real, atributele fundamentale ale statelor, anume înarmările, concentrările de trupe şi armament. Iată dar cum, în concepţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, dezarmarea generală şi completă, în primul rînd dezarmarea nucleară, constituie o garanţie a securităţii statelor şi a respectării principiilor în ansamblul lor.

În contextul componentelor fundamentale ale politicii externe a României socialiste, se cuvine relevat meritul incontestabil al gîndirii politice a tovarăşului Nicolae Ceauşescu de a fi adus o contribuţie remarcabilă, originală, la îmbogăţirea doctrinei politice şi juridice internaţionale cu privire la noua ordine economică şi politică internaţională şi la căile de instaurare a acesteia. În acest sens, la baza concepţiei preşedintelui Nicolae Ceauşescu se află considerentul că pentru asigurarea obiectivelor şi idealurilor popoarelor lumii este necesară transformarea radicală a structurii relaţiilor internaţionale prin instaurarea unei noi ordini economice şi politice internaţionale. Noua ordine constituie un concept larg şi cuprinzător, înglobînd o sumă de componente fundamentale ca verigi necesare ale noului model preconizat.

Una din aceste componente a cărei transpunere în viaţă face posibilă înaintarea fermă spre edificarea noii ordini este dezvoltarea economică a ţărilor subdezvoltate sau în curs de dezvoltare, lichidarea decalajului dintre ţările bogate şi ţările sărace ale lumii, accesul liber al acestora din urmă la cuceririle ştiinţei şi tehnologiei, eliminarea din comerţul internaţional a barierelor şi discriminărilor artificiale, transferul de tehnologii avansate în folosul acestor ţări şi alte măsuri menite să contribuie la progresul economic şi social al ţărilor rămase în urmă.

Înţelegerea aprofundată a trăsăturilor fundamentale ale politicii externe româneşti, sumar înfăţişate în cele de mai sus, va scoate în evidenţă valoarea inestimabilă a tezelor, evaluărilor şi indicaţiilor tovarăşului Nicolae Ceauşescu, care sînt de natură să confere acestei politici specificitatea şi originalitatea ce îi sînt proprii. Astfel modelată, politica externă a României a devenit de fapt o politică a întregului popor, care vede în ea reflectarea propriilor sale năzuinţe şi aspiraţii de pace, progres şi bunăstare ; tot astfel, pe planul relaţiilor internaţionale ea se bucură de prestigiul, respectul şi aprecierea internaţională pe care le pot conferi numai virtuţile de demnitate, curaj şi înţelepciune, ca şi simţul istoriei, pe care preşedintele Nicolae Ceauşescu a ştiut să le imprime politicii externe a Republicii Socialiste România.

Dr. ŞTEFAN NĂSTĂSESCU ■

---

principii şi idei politice. Recitite peste timp, ele întregesc prin noi valenţe gîndirea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, îi luminează din noi unghiuri conceptele şi doctrinele sale politice.

Dar aceste documente înseamnă şi o subliniere constantă, de către autorii interviurilor, a marilor şi incontestabilelor reuşite ale poporului român sub conducerea înţeleaptă a preşedintelui Nicolae Ceauşescu. Astfel, un publicist iugoslav (de la ziarul „Delo") arată într-o întrebare adresată şefului statului român: „Incontestabil, nu numai prin funcţiile şi rolul dv., ci şi prin însăşi personalitatea dv., sînteţi primul om al României. Este evidentă prezenţa dv., în fiecare zi, în toate sferele vieţii economico-sociale". Cu un alt prilej (martie 1975) un grup de ziarişti iordanieni remarcă: „Republica Socialistă România a cunoscut o dezvoltare şi un progres imens sub conducerea dumneavoastră remarcabilă. Această dezvoltare poate fi văzută atît în domeniul economiei cît şi în cel al cooperării cu toate ţările ; experienţa României a fost recunoscută în întreaga lume, în special în ţările în curs de dezvoltare". Ziarişti filipinezi se adresau preşedintelui Nicolae Ceauşescu invitîndu-l să arate „cum reuşeşte România să menţină ritmul realizărilor sale remarcabile în dezvoltarea socială şi economică".

Şi în legătură cu activitatea pe plan extern desfăşurată de România şi preşedintele Nicolae Ceauşescu consemnăm elogii şi aprecieri. De pildă, un reporter de la compania japoneză de TV „NHJ" declara : „Am fost foarte impresionat de iniţiativa dv. privind promovarea politicii de destindere, despre care se discută foarte mult în cercurile politice" ; un ziarist italian releva (august 1974) că „România a manifestat un mare dinamism pe plan internaţional". În acelaşi sens un reporter al companiei olandeze de RTV „NOS" subliniază (mai 1975) : „România desfăşoară o politică externă foarte activă şi interesantă". Alţi ziarişti vorbesc de realismul şi eficienţa multiplă ale acţiunilor de pionierat în domeniul extern iniţiate de România sub conducerea preşedintelui Nicolae Ceauşescu.

Dar, mai presus de orice, interesul fundamental este stîrnit de răspunsurile tovarăşului Nicolae Ceauşescu, răspunsuri care, adesea, au un caracter antologic. Astfel, în interviul acordat grupului de ziare „Brabant Pers N.V.", şeful statului român releva : „Vrem să asigurăm poporului nostru un viitor fericit, o viaţă liberă şi, totodată, o strînsă colaborare cu toate popoarele lumii", iar cu un alt prilej (în interviul acordat agenţiei „Associated Press", martie 1975) : „Congresul al XI-lea a apreciat că această perioadă (martie 1965—martie 1975) este cea mai fertilă din întreaga istorie a României şi a deschis perspectiva trecerii la noua etapă de dezvoltare, la participarea mai activă a ţării noastre la întreaga activitate internaţională". În altă ordine de idei, într-o conferinţă de presă (Ciudad de Mexico) preşedintele Ceauşescu arăta : „Cred că este greu să considerăm lumea o tablă de şah şi statele, popoarele, naţiunile care populează planeta noastră ca simpli pioni... Lumea poate fi asemuită mai degrabă cu o comunitate socială foarte diversă, care luptă pentru progres social, pentru cunoaşterea secretelor naturii, pentru a pune tot ceea ce omul a creat mai bun în folosul civilizaţiei".

Acum, cînd poporul întreg, partidul ca un tot şi ţara, pe toată întinderea ei, omagiază cu cele mai alese sentimente pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu, cu prilejul împlinirii vîrstei de 60 de ani şi 45 de ani de activitate revoluţionară, desprindem aceste cuvinte exemplare cu care, la solicitarea unor ziarişti tunisieni (aprilie 1975), dînsul şi-a definit „idealul politic urmărit de-a lungul întregii vieţi" : „Am început activitatea revoluţionară în cadrul Partidului Comunist Român. Am militat întotdeauna pentru eliberarea socială şi naţională a poporului meu, pentru realizarea unei societăţi în care oamenii muncii, poporul să fie pe deplin stăpîn pe destinele sale, să-şi poată făuri o orînduire socială nouă, socialistă, care să-i asigure condiţii de viaţă tot mai demnă, pe baza principiilor de dreptate şi echitate socială. Aş putea să remarc cu satisfacţie că aceste idealuri de dreptate şi echitate socială, de libertate naţională s-au realizat în bune condiţii şi poporul român obţine succese tot mai mari în făurirea societăţii socialiste multilateral dezvoltate, în ridicarea bunăstării sale materiale şi spirituale".

Sînt toate aceste interviuri o nouă modalitate de rezonanţă prin care conştiinţa opiniei publice internaţionale a stabilit această identitate Ceauşescu-România, pe cît de precisă pe atît de durabilă.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Cuvinte cu adînci rezonanţe în lume

„Preşedintele Nicolae Ceauşescu este unul dintre şefii de stat cei mai cunoscuţi. El aparţine trup şi suflet poporului român, întreaga sa personalitate fiind puternic marcată de acesta. Este un om de o foarte mare luciditate şi de un impresionant curaj, care trezeşte în mod constant admiraţia. Apoi, preşedintele Ceauşescu este interesat de toate problemele cu care sînt confruntate ţările lumii a treia — probleme pe care le cunoaşte în profunzime — şi este unul dintre oamenii de stat care colaborează în modul cel mai eficient cu aceste state".

LEOPOLD SEDAR SENGHOR, preşedintele Republicii Senegal

„Urmăresc cu mare atenţie şi cu un viu interes cuvîntările, interviurile, în general luările de poziţie ale preşedintelui Nicolae Ceauşescu. Sprijinul nostru este deplin faţă de punctul de vedere proclamat de preşedintele Ceauşescu, în numele României, potrivit căruia raporturile dintre statele europene trebuie să pornească de la respectarea suveranităţii şi independenţei lor naţionale. De asemenea, în Austria împărtăşim poziţia, care este şi a României, de asigurare a dreptului tuturor ţărilor continentului de a participa, pe picior de egalitate, la dezbaterea şi luarea de hotărîri în legătură cu marile probleme ale Europei. Apreciem, dealtfel, că în sfera problematicii europene România şi Austria au un punct de vedere similar".

BRUNO PITTERMANN, fost preşedinte al Internaţionalei Socialiste

„Consider întîlnirea (cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu, Bucureşti, ianuarie 1976) foarte pozitivă pe toate planurile... Mi s-a confirmat părerea pe care, de multă vreme, o aveau partidul şi alte forţe politice din Spania asupra excepţionalului rol internaţional pe care preşedintele Nicolae Ceauşescu îl deţine de mai mulţi ani, rol ce marchează o punte de comunicare între ţări cu forme şi structuri politice foarte diferite."

FELIPE GONZALES, prim secretar al Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol

„Concepţia elaborată de mai mulţi ani de preşedintele Nicolae Ceauşescu în problema dezvoltării şi a instaurării unei noi ordini economice internaţionale este semnificativă, ea conţinînd — pe lîngă o analiză critică exhaustivă a realităţii internaţionale contemporane — şi elemente concrete cu privire la condiţiile necesare depăşirii actualului statu quo la nivelul relaţiilor interstatale."

Prof. GIANCARLO ELIA VALORI, secretar general al Consiliului de conducere al Institutului pentru problemele unei noi ordini economice internaţionale, de la Paris, secretar general al Institutului italian de relaţii internaţionale

„În personalitatea preşedintelui Nicolae Ceauşescu se contopesc convingerile comuniste şi tradiţiile româneşti, o gîndire materialist-dialectică de talie mondială, patriotismul, cu alte cuvinte OMUL şi PATRIA SA."

PER OLOF EKSTRÖM, cunoscut scriitor suedez, autorul volumului „Ceauşescu şi România. Omul şi patria sa."

„Preşedintele României, domnul Nicolae Ceauşescu, este o personalitate politică pentru care noi, în Norvegia, avem un mare respect. Prin politica promovată, preşedintele României a făcut ca România să fie respectată în lume, să joace un rol activ în viaţa internaţională. În mod deosebit, apreciem rolul preşedintelui Nicolae Ceauşescu şi al României în pregătirea şi desfăşurarea Conferinţei de la Helsinki şi în actuala etapă a reuniunii de la Belgrad."

REIULF STEEN, preşedintele Partidului Muncitoresc Norvegian

„Personalitatea preşedintelui Nicolae Ceauşescu se detaşează în lume prin activitatea sa în slujba progresului şi a păcii. Urmînd ideile preşedintelui Nicolae Ceauşescu, poporul român are asigurat succesul eforturilor sale îndreptate spre bunăstare şi progres".

Prof. dr. ALBERTO ROSADA CANTON, rectorul Universităţii din Yucatan, Mexic

OMUL ȚĂRII

Poem
de
ADRIAN PĂUNESCU

Să fii în România acum, în plină iarnă,
Să fii în România, adică-n țara ta,
Și o ninsoare blîndă să vină să se-aștearnă
Pe sate, pe orașe, cu irizări de stea,

Și viața să se scurgă, așa cum e, firească,
Și totul să se-ntîmple, așa cum e, firesc,
Și-atunci să știi ce-nseamnă ca țara să-ți trăiască,
Simțind cu bucurie că toți ai tăi trăiesc,

Că pe eroi nici vîrsta a-i domoli nu știe,
Că iarna nu-i înghează, ci-i face luminoși,
Că tîmplele lor albe formează o făclie,
Că n-au motiv să-și facă, de vîrste, vreun reproș,

Să fii la tine-acasă, în țara ta frumoasă
Unde mereu e luptă și deseori e greu,
Să simți că ai o casă, că țara ta ți-e casă,
Și că de azi încolo așa va fi mereu,

Și-apoi, gîndind la toate, deodată să-ți dai seama
Că Omul țării tale e om și-apoi să-ți spui
Că nu-și mai are tatăl, că nu-și mai are mama,
Dar neamul îi e tatăl și mamă — țara lui.

Să simți cum te apropii, cu toți contemporanii,
Și sufletul îți vine să i-l omagiezi,
Și să-i urezi ca teferi și buni să-i fie anii,
Cu flori de măr pe tîmple, căzute din livezi.

Și dacă, fii ai țării, vrea cineva să-ntrebe :
De ce v-ați strîns aicea și ce sărbătoriți ?
Ce om purtați în suflet, pe gînduri și pe verbe ?
De ce pe omu-acesta din suflet îl iubiți ?

Noi am putea răspunde, cu toți sau fiecare,
Acelor ce să-ntrebe s-ar repezi cumva,
Cinstit, nelingușindu-l și fără remușcare :
Noi îl iubim în lupta și-n omenia sa.

Noi îl iubim că țara e liberă sub soare
Și că poporu-n țară e liber și stăpîn,
Noi îl iubim că este conștiință muncitoare,
Că azi te simți ferice, ca om, că ești român.

Noi îl iubim că lumea el vrea să nu se-mpartă
În zone influente, strivite de tirani,
Să-și aibă orice țară cea mai cinstită hartă,
Și țări să nu se vîndă pe tunuri sau pe bani.

Noi îl iubim că are în inimă nesațul
De a munci, ca țării să-i fie traiul bun,
Toți voievozii noștri îi țin puternic brațul
Și toți străbunii șoapte de-nțelepciune-i spun.

E om ca fiecare, e om, e om, e omul
Nu-i supraom, nu-i zeul ori bronz de cabinet,
Știe mirosul brazdei, știe cum crește pomul,
Gîndește viu și iute și hotărăște drept.

Valahia întreagă îi stăruie în suflet,
Toată Moldova crește în conștiința sa,
Ardealul l-înfioară cu-al Blajului răsuflet,
Pămîntul vechii Dacii e singura lui stea.

Și, dacă vreți, prieteni, să ne gîndim mai bine
Ce a făcut din clipa cînd cîrma-n mîini a luat,
El și-a păstrat blîndețea și mila, omenia,
Și-n faptele de arme e cel dintîi soldat.

Că nu au fost necazuri și nu au fost dezastre
Pe care el, întîiul, să nu le ia în piept,
Iată de ce numindu-l Erou al țării noastre,
Erou al țării noastre noi îl numim pe drept.

Nu i-a scăpat problemă a oamenilor țării,
Și el cu îndrăzneală a spus ce-a fost și rău,
El ne învață lupta-mpotriva nepăsării
Și nu e spirit critic mai critic ca al său.

Ne-a arătat și răul, scăderi sau vreo eroare
Și că mai e pripeală, mai sînt și nedreptăți,
Că fac limbuții trîntori albinelor dosare,
Că-s demagogi și intrigi, și vrajbă prin cetăți.

Dar dincolo de toate și mai presus de toate
Să ținem minte pururi că-n acest timp și loc
A-nvins ideea sfîntă de muncă și dreptate,
Care-a trecut și țara sub zodii de noroc.

Chiar cei ce văd în negru și lucrurile bune
N-au cum să nege faptul, de cel mai mare preț,
Că însăși libertatea de a gîndi și-a spune
Ne-a dat-o Ceaușescu, bărbatul îndrăzneț.

Acum, cînd sărbătoarea îi luminează fața
Să-i adresăm cu toții cuvinte ce rămîn :
Frumoasă și fertilă să vă rămînă viața,
Mulți ani cu sănătate, Eroule Român !

Să aibă România același loc în lume,
S-ajungă-n comunismul clădit prin trudă grea
Și-n calendarul luptei rămînă acest nume :
Acesta-i Ceaușescu, Erou în vremea sa.

E fapta lui prezentă de-atîta timp încoace
În toată-nseninarea planetei de pămînt,
Că azi, cînd România-i producător de pace,
Vii, ochii lui în bolta senină-a păcii sînt.

Iar atmosfera însăși, din țară, ce înseamnă ?
Că toți, de orice limbă am fi, trăim ca frați !
Dar ce învață pruncii la școli, toamnă de toamnă ?
Învață adevărul ! Aceasta n-o uitați !

Vom birui tot răul, încetul cu încetul,
Să ne urmăm Eroul și azi și-n viitor,
Să nu uităm o clipă ceea ce-a spus poetul :
„Nu cred în libertate cît nu-i a tuturor".

Și de aceea-n vreme socialismul nostru
S-a-ntemeiat din gîndul de-a-i mulțumi pe toți.
Să ne slujim poporul ! E lecția, e rostul
Pe care Omul țării ni-l dă, compatrioți.

Acum, cînd tricolorul îl mîngîie pe frunte,
Pe cel care-l aduse asupra țării sus,
Să lăudăm exemplul conștiinței neînfrînte
Ce numai țării sale îi este fiu supus.

Uniți-vă, cuvinte, cu toată bucuria,
Cu forța, cu tandrețea, cu gîndul tuturor.
Trăiască Libertatea ! Trăiască România !
Trăiască Ceaușescu ! Și bunul lui popor !

FLACARA Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I Purcaru; L. Nitescu — 16 17) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu — 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (A. Dohotaru, M Nedelea, E Seceleanu — 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Cotană — 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie — 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef adjunct (Niculae Stoian — 17 63 16 și interior 16 11) , redactor șef — 18 22 96 și interior 18 22 Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P O Box 136—137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI

41505

flacăra
ORGANUL CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST
1 FEBRUARIE 1970

DIN CUPRINS :

- Saltul spre o nouă calitate (pag. 6–7)
- O componentă de esență a creativității românești : INVENTIVITATEA TEHNICĂ ȘI ȘTIINȚIFICĂ (pag. 10–11)
- Democrația cooperatistă la lucru : Un dialog al marilor răspunderi (pag. 12–13)

Vibrantă sărbătoare a unității poporului în jurul partidului

Am fost cu toții martori și participanți la marea și vibranta sărbătoare a partidului și poporului nostru, am trăit împreună cu țara, într-o atmosferă de caldă și înaltă însuflețire, evenimentul jubiliar al aniversării celor 60 de ani de viață și a 45 de ani de activitate revoluționară a secretarului general al partidului, omul care întruchipează atît de organic crezul, vigoarea, binele, adevărul și conștiința întregii noastre națiuni, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai autorizat exponent al năzuințelor de pace și progres ale poporului român, personalitate marcantă a vieții internaționale, militant de seamă al mișcării comuniste și muncitorești mondiale.

Prin marile și profundele semnificații politice și sociale, prin grandoarea și proporțiile sale — omagiul fierbinte adresat de întreaga suflare a României celui mai iubit fiu al său se înscrie în conștiința poporului nostru ca o adevărată sărbătoare națională, impunîndu-se inimii și cugetului nostru nu numai prin solemnitatea momentului ci, deopotrivă, prin ampla retrospectivă istorică. Nicolae Ceaușescu, omul, bărbatul și cîrmaciul destinului național, a fost și rămîne indisolubil legat, din fragedă tinerețe, de cele mai însemnate evenimente ale istoriei societății românești contemporane, întruchipînd cele mai de seamă virtuți ale partidului și națiunii noastre, într-o viață de un dinamism fără seamăn, dăruită timp de mai bine de 45 de ani slujirii poporului român, promovării progresului, echității și democrației plenare, păcii și colaborării internaționale.

Pentru toți cetățenii României, momentul jubiliar din ziua de 26 ianuarie a însemnat și reprezintă în continuare, și înainte de orice, o nouă și puternică dovadă a unității indestructibile dintre partid și popor. Polarizînd recunoștința, dragostea, admirația și încrederea față de primul bărbat al țării, ziua de 26 ianuarie ne-a făcut pe toți mai puternici, mai mîndri și mai hotărîți, ne-a readus din nou în fața ochilor stringența istorică și apelul epocii în care trăim, inaugurată prin gîndul și fapta tovarășului Nicolae Ceaușescu, odată cu marele prag de conștiință al națiunii noastre : cel de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român. Pentru toți oamenii acestor pămînturi este astăzi limpede ca lumina zilei că marea personalitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, prin [illegible] amprenta asupra cursului dinamic [illegible] întregii noastre deveniri. Pentru intîia oară în istoria

(Continuare în pagina 2-a)

LIVIU TIMBUȘ

Tapiserie oferită de C.C. al U.T.C.

Portret de Patrie

Aidoma apelor izvoarelor de munte
de-o forță tainică mereu împinse
înspre buzele noastre-nsetate,
aidoma soarelui care răsare,
vîntului care bate
și-aidoma cerului albastru
care ne-nvăluie pururi,
aidoma păsărilor larg rotindu-și zborul
peste [illegible] și freamătul pădurilor române,
aidoma zăpezilor ce-mbracă în alb orbitor
întinsele pămînturi ale cîmpiei veșnic roditoare
și-aidoma înaltelor dogori de iulie
cînd bobul grîului tulburător se trece-n pîrgă,
aidoma fulgerului care despică-n două
inima întunecată a furtunii
și-n clipa aceea limpezi ni se-arată
întîmplările toate ale lumii

astfel se naște,
din inima sa veșnic tînără
spre inima noastră veșnic tînără
și din tîmpla sa de argint străbun
spre tîmpla noastră de argint străbun,
chipul de ieri și de azi și de mîine
al neamului nostru :

chipul Lui
luminos răsărind
la fereastra deschisă
a Patriei.

VICTOR NIȚĂ

Un tezaur teoretic inestimabil

Gîndirea politică a unui popor este rodul oamenilor ce-l alcătuiesc, al structurilor și instituțiilor pe care se sprijină, al personalităților ce-i descifrează rosturile și căile dezvoltării materiale, spirituale, socio-politice și sădesc în ogorul țării lor ideile de progres, de pace, de civilizație. Fiecare personalitate politică descifrează legitățile dezvoltării societății în care trăiește dar fiecare dintre ele sînt legate prin mii de fibre de epocă, rădăcinile lor dezvoltîndu-se continuu dar nedesprinzîndu-se niciodată de cele ale epocii.

Președintele României socialiste — tovarășul Nicolae Ceaușescu — a probat și probează inestimabilele calități ale unei personalități de largă respirație națională și internațională. Emul teoretic și practic al tuturor izbînzilor poporului nostru, îndeosebi de la cel de-al IX-lea Congres al partidului, spirit critic și analitic, tovarășul Nicolae Ceaușescu a imprimat și imprimă o viziune revoluționară asupra lumii, asupra proceselor obiective interne și internaționale, un suflu nou în cercetarea fenomenelor economice și politice actuale. Meritele sale incontestabile în construcția practică și teoretică, în îmbogățirea teoriei marxist-leniniste au fost încă o dată atestate zilele acestea, cu prilejul a 60 de ani de viață și a 45 de ani de activitate revoluționară, prin acordarea titlurilor științifice de doctor în științe politice și doctor în economie de către prestigioasele foruri științifice : Academia „Ștefan Gheorghiu", respectiv Academia de studii economice.

Acestea constituie pentru toți lucrătorii pe frontul politic, economic, ideologic o mare satisfacție și noi imboldiri în activitatea de cercetare și investigare a realității.

(Continuare în pagina 4)

Prof. univ. dr. MARIN VOICULESCU

Romantismul faptei cutezătoare

Sînt muncitor specialist, șef de echipă, în cadrul Întreprinderii de mașini grele din București. De fapt, cazangiu. În același timp sînt vicepreședinte al consiliului oamenilor muncii din întreprindere. Am avut marea cinste să fac parte din delegația întreprinderii noastre care a prezentat un mesaj de inimă și credință secretarului general al partidului cu ocazia aniversării a 60 de ani de viață și a 45 de ani de activitate revoluționară.

Am fost emoționat pînă la lacrimi de întreaga desfășurare a manifestării, de cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, ținută cu acest prilej, pentru că am avut încă o dată sentimentul că experiența de viață, experiența revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu vine din adîncurile istoriei și exprimă în cel mai înalt grad destinul eroic al clasei muncitoare din România. M-am simțit, de asemenea, emoționat, urmărind firul vieții și luptei tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru că l-am auzit vorbind despre sine, despre destinul unui om venit de la țară — vatra noastră sfîntă dintotdeauna — care prin muncă și printr-o extraordinară voință a realizat cîți alți oameni în zeci de vieți. Prin urmare, iată, se poate scrie istorie și face efectiv istorie cînd ai un crez nobil și cînd slujești celor mai nobile speranțe ale oamenilor, cînd nu pregeți nici un sacrificiu pentru împlinirea idealului căruia ți-ai închinat viața. Și din acest punct de vedere viața tovarășului Nicolae Ceaușescu este pentru noi un simbol și o pildă. Noi, muncitorii de la I.M.G.B., l-am avut de nenumărate ori în mijlocul nostru pe secretarul general, l-am urmărit cu prilejul vizitelor și cu prilejul întîlnirilor directe, ascultînd prețioasele

(Continuare în pagina 4)

STELIAN MUREȘANU
muncitor I.M.G.B.

Vibrantă sărbătoare a unității

(Urmare din pagina 1)

milenară a României, îndrumările cheie ale unui partid de guvernămînt au devenit propriile noastre opțiuni, pentru prima dată oamenii muncii s-au putut convinge că aspirațiile, viața de fiecare zi și remarcabilele succese ale patriei se realizează într-o concordanță strictă cu programul elaborat de partid.

Pentru întîia oară, unitatea social-politică a poporului conturează fizionomia României contemporane și oferă plenar ambianța favorabilă pentru desfășurarea largă a forțelor sociale și politice ale întregii națiuni.

Marile evenimente ale patriei, investite cu învățăminte istorice și exemple pilduitoare rămîn în permanență momente de adîncă meditație. Un asemenea moment l-a constituit și jubileul prilejuit de ziua de naștere a secretarului general al partidului nostru. Am fost cu toții martorii acestui impresionant examen de devotiune și atașament fierbinte față de partidul comuniștilor, de evocare și interpretare a drumului parcurs, de prospectare lucidă și realistă a marilor comandamente ale viitorului. Exprimîndu-și dragostea față de partid, autoritatea supremă, forța socială și politică cea mai înaintată, tezaurul înțelepciunii colective — oamenii muncii au ținut să-și exprime satisfacția profundă pentru faptul că într-o perioadă relativ scurtă, marcată de Congresele al IX-lea, al X-lea și al XI-lea, de amplele măsuri dezbătute între congrese la Conferințele naționale ale partidului, a fost inaugurată o nouă etapă în desfășurarea construcției socialiste, caracterizată printr-un dinamism fără precedent, al dezvoltării economico-sociale, o largă deschidere spre cele mai cutezătoare piscuri ale civilizației și prosperității. Această strategie — au ținut să precizeze masele de oameni ai muncii în nesfîrșitul șuvoi al telegramelor și mesajelor adresate cu acest prilej — elaborată cu aportul personal, determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu — a stat la temelia celui mai strălucit și pasionant capitol al istoriei naționale, a însemnat în fapt redescoperirea României, prin marea capacitate a comuniștilor de a transforma în fapte vocația unui întreg popor, de a descătușa energia, talentul și puterea de muncă a întregii națiuni.

„De cînd vă aflați în fruntea Partidului Comunist Român, iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu — se spune în **MESAJUL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, CONSILIULUI DE STAT ȘI GUVERNULUI** — **ați imprimat în activitatea Comitetului Central, a organelor și organizațiilor de partid o concepție superioară cu privire la întărirea și perfecționarea continuă a rolului conducător al partidului în societate, pornind de la principiile de bază ale socialismului științific, de la legitățile obiective ale noii orînduiri sociale, de la condițiile și necesitățile țării noastre. Acționînd cu nestrămutată încredere în forța și capacitatea clasei muncitoare și a partidului ei revoluționar, ați impulsionat dezvoltarea largă a democrației interne de partid, ați promovat un stil de muncă bazat pe consultarea și atragerea efectivă a comuniștilor, a întregului partid la elaborarea hotărîrilor, la întărirea muncii și conducerii colective, începînd cu Comitetul Central și pînă jos, în organizațiile de bază. Întotdeauna primul la datorie, dumneavoastră, mult iubite și stimate tovarășe Ceaușescu, ne dați în permanență exemplu de înaltă răspundere în slujirea cauzei socialismului, a înaltelor idealuri ale Partidului Comunist Român.**

Prin întreaga dumneavoastră activitate v-ați afirmat ca un înflăcărat promotor al noului în viața și activitatea partidului nostru, împotriva a tot ceea ce este învechit, depășit de realitate, a tot ceea ce frînează mersul înainte; ați veghiat neobosit și ați acționat ca întreaga politică a partidului să fie cu adevărat emanația voinței și intereselor clasei muncitoare, ale poporului, în deplină concordanță cu cerințele vremii, cu schimbările care au loc în societate, în lume. Prin viziunea dumneavoastră politică revoluționară cu privire la activitatea de partid, prin preocuparea consecventă pentru transformarea fiecărei organizații a partidului într-o forță dinamică a colectivului de oameni ai muncii sînteți pentru noi toți un însuflețitor îndemn în eforturile consacrate afirmării tot mai puternice a partidului nostru comunist în conducerea cu succes a operei istorice de construcție socialistă și comunistă în România".

Un grup de pionieri și șoimi ai patriei oferă tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, în semn de dragoste și aleasă recunoștință, cravate roșii cu tricolor

Și în încheierea mesajului, aceste memorabile cuvinte, izvorîte din cele mai profunde simțăminte ale poporului nostru: **„Pentru tot ceea ce ați făcut și faceți întru slava și măreția acestui popor, pentru gloria și strălucirea partidului nostru comunist, pentru victoria idealurilor de progres și pace în lume, întreaga țară vă înconjoară, iubite tovarășe Ceaușescu, cu cele mai calde sentimente de stimă, dragoste, prețuire și înaltă considerație. Sărbătorirea aniversării dumneavoastră oglindește deosebit de elocvent afecțiunea și recunoștința nețărmurită pe care vi le poartă întreaga suflare românească, toți cetățenii muncii, fără deosebire de naționalitate, hotărîrea unanimă a comuniștilor, a poporului nostru de a-și strînge și mai puternic rîndurile în jurul partidului, în jurul dumneavoastră, de a păși strîns uniți în muncă și luptă pentru înfăptuirea pe pămîntul României a înaltelor idealuri ale socialismului și comunismului pe care, în întreaga dumneavoastră viață, le-ați slujit cu neabătută credință, cu fermitate neclintită, cu devotament nețărmurit".**

Un vibrant ecou, întrunind aceleași gînduri și simțăminte alese, l-au avut și mesajele adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu de către reprezentanții tuturor categoriilor sociale din țara noastră în același moment culminant al festivităților, cînd, în sala Palatului Republicii, tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a fost conferit pentru a doua oară Titlul de onoare suprem de „Erou al Republicii Socialiste România" și Ordinul „Victoria socialismului". Au rostit cu acest prilej cuvîntări omagiale delegații ale comitetelor județene de partid, ale instituțiilor centrale de stat, organizațiilor de masă și obștești, de muncitori, țărani și militari, de creatori de bunuri spirituale, de veterani ai mișcării muncitorești, de pionieri și șoimi ai patriei.

„Toți cetățenii țării — se spune în **MESAJUL CONSILIULUI NAȚIONAL AL FRONTULUI UNITĂȚII SOCIALISTE** — sînt mîndri de faptul că în fruntea partidului și a statului vă aflați dumneavoastră, personalitate de mare prestigiu a vieții politice contemporane, gînditor revoluționar profund realist și înflăcărat patriot, care continuă cu strălucire tradiția marilor conducători ce s-au ivit din sînul acestui popor și l-au călăuzit prin vremuri în lupta pentru păstrarea ființei sale naționale, libertate și progres social, o viață mai bună; pentru toți fiii de azi ai plaiurilor românești, ca și în inimile urmașilor, ale întregii viitorimi, dumneavoastră ați fost, sînteți și veți rămîne mintea lucidă și sufletul incandescent al istoriei noi, al noului și minunatului destin al României!

Sîntem conștienți că prezența dumneavoastră la cîrma națiunii a condus la ridicarea pe o treaptă calitativ superioară a întregului proces de construcție revoluționară; în spiritul înaltului umanism socialist, dumneavoastră ați promovat cu fermitate principialitatea partinică, ați instaurat legalitatea în stat, ați militat continuu pentru dezvoltarea democrației socialiste; în lumina moralei noastre, dumneavoastră ați ridicat munca la loc de cinste, la nivel de valoare primordială în societate, ați inițiat Codul eticii și echității socialiste, ați imprimat noi dimensiuni profilului spiritual al omului muncii; potrivit necesităților noastre istorice, dumneavoastră ați conceput Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a țării spre comunism, oferindu-ne tuturor un țel limpede și cutezător; militînd neobosit pentru dezvoltarea socialistă a țării, dumneavoastră ați acționat în același timp pentru creșterea prestigiului socialismului pe plan mondial, ați gîndit și gîndiți asupra destinelor întregii umanități propunînd soluții în interesul vital al popoarelor".

Stăruitoare în memoria noastră, în analele istoriei naționale și în eternitatea acestor pămînturi vor rămîne cuvintele secretarului general al partidului nostru, din ampla cuvîntare rostită cu același prilej. Veșnice și pilduitoare ca orice gînd și faptă întrupate din adevărul vieții, ca orice cuvînt scris sau rostit, de către omul care a făcut de fiecare dată dovada neobișnuitei sale forțe de analiză, de înțele-

În timpul mesei tovărășești oferite de C.C. al P.C.R., Consiliul de Stat și Guvernul Republicii Socialiste România cu prilejul aniversării a 60 de ani de viață și a peste 45 de ani de activitate revoluționară.

poporului în jurul partidului

Pentru a doua oară, tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a fost conferit titlul de onoare suprem de „Erou al Republicii Socialiste România"

gere exactă și oportună a dialecticii vieții, de apreciere vizionară a celor mai drepte căi pentru atingerea marilor deziderate ale poporului nostru. Vom reaminti din cuprinsul acestei înălțătoare cuvîntări — și o vom face de cîte ori vom avea prilejul — această emoționantă profesiune de credință :

„Simt o deosebită plăcere că, la vîrsta de 60 de ani, privindu-mi retrospectiv viața, pot spune că am trăit-o așa cum trebuie trăită de un revoluționar.

Manifestările ce au avut loc în aceste zile privind persoana mea le consider adresate partidului nostru comunist, al cărui soldat credincios am fost, sînt și voi fi întotdeauna.

Nu există nimic mai presus pentru mine decît cauza socialismului și comunismului în patria noastră, cauza bunăstării și măreției națiunii noastre socialiste, a independenței și suveranității sale, pentru care voi face totul și îmi voi închina întreaga mea activitate și viață !"

Am înțeles, o dată mai mult, în acele zile măreț, participînd afectiv și rațional la suita manifestărilor închinate celui mai drag fiu al poporului nostru, marea și dominanta contribuție ce revine marelui nostru strateg în desăvîrșirea unei istorii, în coordonarea și mobilizarea întregii noastre națiuni pentru ducerea la bun sfîrșit a angajamentelor noastre față de viitorul României. Am înțeles, o dată mai mult, că el, omul, bărbatul și alesul comuniștilor români, se află la originea celor mai de seamă victorii ale noastre, că ne reprezintă, deopotrivă, ca mesager al nostru în viitor, la toate cotele răspunderilor noastre de mîine. Din exemplul marelui bărbat de stat al României am înțeles din nou, acum ca și altădată, că tot ceea ce astăzi înseamnă politică devine știință, că tot ceea ce se prevede devine într-o bună zi istorie, că a fi astăzi membru de partid înseamnă a cere de la tine totul, înseamnă competență, promptitudine, curaj, omenie și o severă conștiință de sine.

Ascultînd în aceste zile glasul națiunii — prezent clipă de clipă în spațiul de muncă și gîndire al țării noastre prin sutele de mii de telegrame omagiale sosite pe adresa Comitetului Central al partidului, trimise, preluate și retransmise pe calea undelor și prin intermediul slovei tipărite — am avut în fața ochilor marele tablou viu al unui popor care-și exprimă deschis și spontan dragostea nețărmurită pentru Partidul Comunist Român și înalta cinstire și recunoaștere a excepționalei contribuții a secretarului general al partidului la îmbogățirea tezaurului gîndirii și acțiunii revoluționare, a uriașelor sale merite la înflorirea României socialiste.

Prin cuvinte simple, prin gîndul celor mai alese metafore, prin poezii, comunicări științifice sau prin ample și riguroase analize — oamenii muncii și-au manifestat în primul rînd marea lor admirație pentru exemplul unei vieți de exemplară credință revoluționară, de abnegație și spirit de sacrificiu, dăruită trup și suflet, vreme de peste 45 de ani, partidului, țării, fericirii și prosperității poporului nostru.

A fost reliefată, de asemenea, inestimabila valoare teoretică a tezelor elaborate prin contribuția nemijlocită a tovarășului Nicolae Ceaușescu în domeniul gîndirii social-politice românești, sintetizarea teoretică a experienței revoluției și construcției socialiste în România, precum și a tendințelor dezvoltării în lumea întreagă.

Manifestările consacrate aniversării au exprimat totodată recunoștința pentru grija neobosită a tovarășului Nicolae Ceaușescu la întărirea unității și frăției tuturor oamenilor muncii, români, maghiari, germani și de alte naționalități, pentru asigurarea dezvoltării armonioase a tuturor zonelor țării.

Omagierea secretarului general al partidului a pus în evidență, de asemenea, și deosebit de pregnant, rolul constant al tovarășului Nicolae Ceaușescu la adîncirea democrației socialiste, în promovarea continuă a principiilor eticii și echității socialiste, în apărarea și perfecționarea legalității socialiste, în strălucita dezvoltare a umanismului socialist, la îmbogățirea spirituală a națiunii prin afirmarea puternică a științei și culturii românești.

Ne-am exprimat din nou și cu acest prilej întreaga noastră gratitudine pentru constanta preocupare acordată de primul bărbat al țării în ridicarea continuă a nivelului de trai al poporului nostru, pentru marea sa stăruință cu care orientează întreaga activitate productivă, eforturile pentru sporirea avuției materiale, pentru creșterea eficienței economice, singurele premise pentru creșterea bunăstării celor ce muncesc.

Aniversarea celor 60 de ani de viață și 45 de ani de activitate revoluționară a constituit deopotrivă, așa cum aminteam la începutul acestor rînduri, un nou prilej de meditație fertilă, de remodelare a vieții și muncii fiecăruia dintre noi pe măsura vieții eroice, exemplare, a celui mai de seamă bărbat al istoriei milenare a poporului nostru. Am pus cu toții urechea pe inima țării și, ascultîndu-i gîndurile și simțămintele, am înțeles că urînd „La mulți ani" secretarului general al partidului ne afirmăm, deopotrivă, voința noastră nestrămutată pentru îndeplinirea înaltelor deziderate ale partidului și statului nostru, ne reînnoim angajamentul nostru de a făuri în deplin consens cu lupta și crezul tovarășului Nicolae Ceaușescu — România viitorului, o țară ridicată pe umerii noștri la înaltele cote ale progresului, civilizației și prosperității.

În străvechea vatră de pămînt românesc a Scorniceștilor

Am trăit cu toții emoționantele momente, cu profundă rezonanță în conștiința țării, marcate de vizita făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la Scornicești, în această străveche vatră de pămînt românesc, aici unde, în urmă cu 60 de ani, vedea lumina zilei cel ce avea să devină primul ales al comuniștilor români, marele bărbat de stat înconjurat astăzi de întreaga suflare a țării cu venerație, mîndrie și nețărmurită dragoste, stimat și prețuit pe întreaga planetă pentru promptitudinea, justețea și înțelepciunea politicii sale interne și internaționale.

Întîmpinat și însoțit de locuitorii comunei, care și-au manifestat marea bucurie de a-l avea din nou în mijlocul lor, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a făcut un scurt popas la casa părintească, intrată de-acum în memoria istoriei, apoi s-a îndreptat spre cimitirul comunei pentru a depune o coroană de flori la mormintele lui Andruța și Alexandra Ceaușescu.

S-a vizitat în continuare fabrica de confecții din comună, cea mai tînără unitate industrială din cuprinsul acestei localități ce tinde, de la o zi la alta, să devină tot mai mult un veritabil orășel agroindustrial.

Răspunzînd cu dragoste manifestărilor entuziaste de simpatie, de afecțiune, de gratitudine, interesîndu-se îndeaproape de calitatea produselor, de condițiile de muncă și viață ale personalului muncitor — tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au semnat în cartea de onoare a întreprinderii: „Vă urăm mult succes în activitate și multă fericire".

(Continuare în pagina 4)

Locuitorii comunei natale au întîmpinat cu nespusă bucurie și căldură pe secretarul general al partidului, președintele țării

În străvechea vatră de pămînt românesc a Scorniceștilor

(Urmare din pagina 3)

La biblioteca comunală și la muzeul Scorniceștiului, înalții oaspeți au examinat numeroasele documente care înfățișează istoria acestei vechi localități, atestată documentar încă din 1577, mărturii ale trecutului de muncă și de luptă al oamenilor de pe aceste meleaguri, din cele mai vechi timpuri și pînă în zilele noastre. Numeroase reproduceri după documente evocă aici glorioase pagini din lupta clasei muncitoare, a Partidului Comunist Român împotriva exploatării burghezo-moșierești și a fascismului, pentru adevăr și dreptate socială.

Deosebit de semnificative și emoționante se dovedesc documentele expuse și consacrate marelui fiu al comunei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prezent încă din anii fragezi ai adolescenței în marile bătălii de clasă, învestit foarte de timpuriu cu o neobișnuită înțelegere a comandamentelor istorice ale momentului, cu o excepțională putere de comprehensiune și forță vizionară.

Am participat cu toții, însuflețiți de aceleași alese gînduri și sentimente, la reîntîlnirea plină de semnificații a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu oamenii pămîntului natal, adresîndu-i, odată cu aceștia, cele mai fericite urări de viață lungă, de sănătate și putere de muncă în fruntea partidului și țării, spre binele și fericirea poporului român.

Un tezaur teoretic inestimabil

(Urmare din pagina 1)

Este neîndoielnic că sub conducerea partidului, a secretarului său general, gîndirea politică, științele politice românești au primit noi deschideri, noi perspective, ele și-au găsit în această perioadă — grație atenției și îndrumării neîntrerupte din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu — locul lor firesc în opera de adevărată reconstrucție a țării, de afirmare puternică a ei în constelația lumii.

Contribuția teoretică, ideologică, de filosofie și acțiune politică, de conducere riguroasă, de știință și artă politică în întrepătrunsa lor vocație probate de partidul comuniștilor români, este indisolubil legată de gîndirea matură, atentă, novatoare, curajoasă, dezbărată de orice convenționalisme, prejudecăți sau dogme a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Sub aspectul conținutului am aminti aici pe scurt dezvoltările teoretice de care se bucură în opera partidului, a secretarului său general teoria despre independență și suveranitate, de pildă, Se apreciază că atît independența cît și suveranitatea sînt atribute inalienabile ale națiunii, că ele nu pot fi în nici un caz, în nici o circumstanță, în nici o proporție știrbite, afectate fără a fi afectată însăși națiunea ca atare. În doctrina politică românească se apreciază că principiile independenței și suveranității, ca dealtfel și celelalte principii, precum neamestecul în treburile interne, avantajului reciproc, excluderea forței și a amenințării cu forța, deplina independență de guvernare internă și raportare externă constituie „oxigenul", aerul și apa pentru societatea românească. Lezarea unuia din aceste principii atrage după sine încălcarea, sfidarea statutului de națiune liberă, independentă și suverană. „Aceste principii, se reafirmă în Raportul la Conferința Națională a Partidului, au căpătat o recunoaștere, afirmîndu-se ca singurele pe baza cărora se pot clădi o colaborare egală între toate statele, un climat de pace și securitate în lume". Partidul nostru cere nu numai ca acestea să fie consecvent promovate în relațiile țării noastre cu alte state dar și ca ele să fie generalizate în viața politică internațională.

Prin indicațiile, precizările, concluziile privitoare la orientări politice actuale, cum sînt cele tehnocratice, convergentologice sau cele ale depolitizării, dezideologizării, prin poziția constructivă în domeniul științei conducerii, **prin doctrina românească față de rolul revoluției științifico-tehnice**, prin întrepătrunderea și complementaritatea acestei revoluții cu cea social-politică, prin motivarea prognozei marxiste că mai devreme sau mai tîrziu lumea va evolua spre o societate fără clase sociale antagonice, fără exploatare a omului de către om, se dă o puternică replică tuturor teoriilor apologetice la adresa capitalismului.

Fascismul, neofascismul, colonialismul, neocolonialismul, neorasismul sînt analizate cu toată intransigența în doctrina politică românească subliniindu-se nu numai conținutul lor teoretic neștiințific dar și periculozitatea acestor concepții în planul teoriei și al practicii social-politice, ideologice.

De o analiză teoretică **de principiu** și **metodă** dusă pînă la detalii, pînă la o finețe dialectică ce-i este proprie partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, se poate vorbi și în ce privește problematica țărilor în curs de dezvoltare. Spațiul nu ne îngăduie nici măcar să amintim principalele aspecte ale respectivei analize. Vom reține aici numai faptul că sensul poziției teoretice și practice românești este acela al tratării și interpretării problematicii în cauză pornindu-se de la realitățile acestor state, de la istoria lor, de la stadiul lor de dezvoltare. Că de pe pozițiile marxiste, științifice ale dialecticii materialiste și nu după tipare, nu după rețete prefabricate putem să înțelegem procesul de „renaștere" a acestor țări, putem surprinde evoluția, opțiunea lor.

Sub aspect metodologic am constata că desprinderea de mrejele dogmatismului **de orice fel, din orice domeniu, de orice proveniență**, impunerea unui spirit și cadru de dialog, de regîndire și reanaliză a întregului scenariu pe care se prefigurează construcția societății socialiste multilateral dezvoltate, ca și a întregii problematici de ordin extern constituie puternicul filon al gîndirii și al acțiunii constante a președintelui Nicolae Ceaușescu.

Discernămînt față de trecut, față de valorile trainice ale acestuia , față de instituțiile și structurile lui, de tradițiile și obiceiurile proprii ; atitudinea critică, intransigentă față de vechi, indiferent **cînd, unde și cum** s-a manifestat sau se manifestă el, promovarea nestingherită a noului, în ciuda eventualelor împotriviri din motive de clasă, de rutină sau neînțelegere ; spiritul critic și autocritic deschis, curajos față de neajunsuri, de greșeli, de aprecierile eronate, de la început sau depășite în timp, și curajul unor măsuri de reorientare, de redresare într-o problemă sau alta, într-un domeniu sau altul al acțiunii sau gîndirii teoretice ; stabilirea unor priorități și suprapriorități în fiecare sferă de activități; concordanța între realitate și prognoza politică, ideologică, științifică ; umanismul și democratismul tuturor măsurilor și acțiunilor întreprinse : entuziasmul cu premise în fapte, în realități, în reușite sînt tot atîtea note definitorii ale concepției teoretice a partidului nostru, ale cîrmaciului său practic și teoretic — tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În Programul Partidului — sinteză a sintezelor în cîmpul acțiunii practice și teoretice — sînt prezente clarviziunea și discernămîntul riguros al partidului și al conducătorului său. Programul se prezintă ca un veritabil **tratat al gîndirii și acțiunii politice românești** pentru un orizont de un sfert de veac, un tratat pe ale cărui file stă semnătura adînc încrustată a celui care veghează cu ochii minții, ai curajului și înțelepciunii la destinele istoriei, prezentului și viitorului demersului nostru spre bunăstare, spre autodepășire. Gîndirea călăuzitoare, echiparea democratic-instituțională, organizațională, ordonarea momentelor, căilor, eșalonarea valorilor și a instruirii și educării constructorilor orînduirii noi capătă în Program locul, rolul și misiunea bine cîntărite, bine intuite. Programul pare măreț, el este măreț, propunîndu-și să revoluționeze cantități și calități, ritmuri și proporții, compartimente și valori. El este un cod deopotrivă economic, social, politic, juridic, etic. El este coloana vertebrală a societății comuniste după cum au gîndit-o clasicii marxism-leninismului și cum o permit și îi cer condițiile de azi și mai ales de mîine ale țării noastre, ale poporului nostru.

Cupluri de categorii, de concepte sinteză cu deosebite semnificații și valențe politice precum **societatea socialistă multilateral dezvoltată, particular-general, național-internațional, patriotism-internaționalism, intern-extern** își găsesc în Program, ca și în alte documente ale partidului nostru, inclusiv în cele ale recentei Conferințe Naționale, în materialele aparținînd tovarășului Nicolae Ceaușescu o însemnătate cu totul aparte. Ele sînt subordonate, în sisteme sau subsisteme riguros gîndite, obiectivului final — acela al durării societății comuniste.

Ca latură componentă a politicii noastre, politica externă a României socialiste a fost ridicată în perioada la care ne referim pe piscuri cu care puține țări se pot mîndri a le fi atins în fragmente de istorie atît de restrînse Astăzi concepte precum **noua ordine politică și economică internațională, democratizarea relațiilor internaționale, a dreptului și eticii internaționale, securitatea, dezarmarea generală și îndeosebi dezarmarea nucleară** au intrat de mult în conștiința lumii, a statelor și națiunilor drept concepte la a căror delimitare, îmbogățire sau revoluționare România socialistă, tovarășul Nicolae Ceaușescu — ca personalitate de frunte, ca vajnic militant pentru pace, progres și cooperare — și-au adus și își aduc contribuții de esență.

Prin toate acestea partidul nostru se dovedește și un teoretician colectiv, la a cărui ținută științifică principială contribuția tovarășului Nicolae Ceaușescu este substanțială. Doctrina politică a comuniștilor români este astăzi bine cunoscută în lume. Se vorbește pe drept, de doctrina Ceaușescu, avîndu-se în vedere atît problematica externă cît și cea internă. De o doctrină Ceaușescu se poate vorbi avînd în vedere toate laturile, toate domeniile. Ea se prezintă ca o doctrină revoluționară plină de vitalitate, riguros întemeiată, receptivă la nou, perfectibilă.

Este o convingere nestrămutată a partidului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu aceea că „Teoria revoluționară marxist-leninistă nu este și nu poate fi o concepție închisă, încheiată odată pentru totdeauna ; ea nu este o dogmă, nu poate elabora scheme valabile în orice condiții și pentru orice etapă". De aici decurge necesitatea receptivității pentru elementul nou ce trebuie reflectat și teoretizat, pentru concluzionarea asupra proceselor tumultuoase ale vieții. Tocmai în acest context înscriem și aprecierea tovarășului Nicolae Ceaușescu conform căreia : „O sarcină importantă a activității noastre ideologice este intensificarea studierii diferitelor fenomene și schimbări ce se produc permanent atît în societatea socialistă românească, cît și în dezvoltarea lumii contemporane" sau aceea că „tuturor institutelor și cadrelor de cercetare în domeniul științelor sociale le revine îndatorirea de a aborda cu mai multă îndrăzneală, în mod mai competent și aprofundat, problemele teoretice actuale și de perspectivă ale vieții economico-sociale din patria noastră și pe plan mondial". Îndemnînd la o cercetare curajoasă, îndrăzneață, tovarășul Nicolae Ceaușescu preciza chiar în cuvîntarea rostită cu prilejul conferirii celor două titluri științifice că „...pericolul nu constă în faptul că în cursul unei cercetări se va ajunge de către unul sau altul la o concluzie eronată în științele sociale sau economice, sau la unele soluții nu prea bune în științele tehnice". De asemenea, tot cu acest prilej se formula judecata de largă rezonanță principială și metodologică conform căreia „știința nu se poate dezvolta decît numai printr-o confruntare liberă a părerilor, a ideilor".

Consecință a cerințelor societății socialiste multilateral dezvoltate, a exigențelor Programului, a indicațiilor repetate ale secretarului general al partidului, științele politice sub statusul lor de cercetare și reflectare teoretică vor beneficia în viitor de condiții și mai fructuoase de afirmare pe plan național și internațional.

Romantismul faptei cutezătoare

(Urmare din pagina 1)

sale îndrumări, convinși că unitatea în care lucrăm este încă una din mărețele sale ctitorii de țară. Mulțumită intervențiilor sale directe întreprinderea noastră este dotată cu utilaje extrem de moderne iar noi prin munca noastră conjugată, prin depășirile consecvente de norme, prin scurtarea termenelor de execuție a unor mașini de mare însemnătate pentru economia noastră, prin inovații și raționalizări, nu dorim altceva decît să răspundem încrederii secretarului general și să producem lucruri de cea mai bună calitate. Viața noastră a celor din întreprindere înseamnă în primul rînd muncă. Și cea mai bună pregătire revoluționară, după cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, este pregătirea prin muncă și pentru muncă, întotdeauna în miezul evenimentelor, participînd efectiv la viața socială și politică, bucurîndu-ne efectiv de democrația noastră socialistă.

Pentru mine personal tovarășul Nicolae Ceaușescu este omul etalon al zilelor noastre și omul pe care l-au visat dintotdeauna strămoșii noștri, omul viitorului. Dîrzenia și curajul său în viața de zi cu zi, de la intrarea în mișcarea muncitorească și pînă la dezvoltarea pentru a doua oară a titlului de onoare suprem — Erou al Republicii Socialiste România — consecvența în a fi drept și cinstit, în a fi revoluționar reprezintă pentru noi un exemplu minunat. Viața secretarului general al partidului, împletită pînă la confundare cu lupta partidului comunist, confirmă o zicală din străbuni că **binele iese întotdeauna învingător.** Acest bine care înseamnă realizarea aspirațiilor noastre, ale poporului, pentru înfăptuirea deplină a cărora sîntem datori să manifestăm în întreaga noastră activitate dăruire, perseverență și romantism revoluționar.

Amplu ecou internațional, înalt omagiu adus pe toate meridianele globului președintelui țării noastre

CEAUȘESCU — ROMÂNIA, simbolul unei vieți puse în slujba poporului român, a edificării unei lumi mai drepte și mai bune

Sînt vii în conștiința noastră ecourile marii sărbători prin care un popor, strîns unit în jurul partidului comuniștilor, a dat expresie dragostei și prețuirii sale pentru marele bărbat ce ne conduce spre împlinire destinele, hotărîrii de a-l urma fără preget pe drumul construcției socialismului și comunismului, spre viitorul demn pe care poporul de muncitori și țărani de la Carpați și Dunăre îl visează și îl înfăptuiește, zi cu zi, prin munca dîrză a tuturor fiilor săi.

Nimic nu poate fi mai concludent pentru recunoașterea de care se bucură în lumea întreagă patria noastră, președintele ei, omul care o reprezintă strălucit, acasă și în lume, decît puternica reverberație determinată de această sărbătoare românească în zeci de țări ale globului. Prestigiul unei țări, prestigiul unui conducător, contopite și definite unul prin celălalt. Prestigiu care a crescut și s-a împlinit în timp datorită politicii realiste, consecvente și principiale promovate de România în dialogul său cu lumea, datorită acțiunilor dinamice și constructive ale țării noastre îndreptate spre asigurarea păcii și progresului umanității, acțiuni legate nemijlocit de neistovitul efort al președintelui său pentru afirmarea și instaurarea în viața internațională a unui nou tip de relații între state și popoare. Relații bazate pe respectarea principiilor independenței și suveranității naționale, a deplinei egalități în drepturi, neintervenției în treburile interne, dreptului fiecărui popor de a decide el însuși asupra destinelor sale. Argumentele de forță ale acestui prestigiu, concretizarea stimei de care se bucură politica internă și externă a patriei noastre, al cărei strălucit promotor este tovarășul Nicolae Ceaușescu, le regăsim și în înaltele distincții ale unor state acordate tovarășului Nicolae Ceaușescu cu prilejul aniversării sale, în telegramele călduroase adresate de șefi de state, de partide și de guverne, în editarea unor lucrări semnate de președintele României ori dedicate activității sale.

Celui care, în fruntea Partidului Comunist Român, militează consecvent pentru cauza socialismului, progresului și păcii în lume, pentru înțelegere și prietenie între popoare, i-au fost conferite cele mai înalte ordine ale unor țări socialiste prietene, în semn de prețuire față de personalitatea unui militant de seamă al mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Prin Decret al Prezidiului Sovietului Suprem al Uniunii Sovietice, semnat de președintele Prezidiului, tovarășul Leonid Brejnev, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost distins cu Ordinul „Lenin"; președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, tovarășul Iosip Broz Tito, a conferit tovarășului Nicolae Ceaușescu Ordinul „Erou al Muncii Socialiste"; prin Decret de Stat al Republicii Populare Bulgaria, semnat de tovarășul Todor Jivkov, președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost decorat cu Ordinul „Gheorghi Dimitrov", președintele Consiliului de Stat al Republicii Democrate Germane, tovarășul Erich Honecker, a decernat tovarășului Nicolae Ceaușescu Ordinul „Karl Marx".

Personalitatea, gîndirea și acțiunile de politică internă și externă ale președintelui României constituie teme incitante, oferă subiecte de interes atent și au un impresionant ecou în rîndul tuturor celor care urmăresc cu interes deosebit evoluția lumii contemporane. Gîndirea vie și originală a tovarășului Nicolae Ceaușescu — gîndire care corespunde unui autentic și modern om de stat — analizele profunde și complexe pe care conducătorul statului român le consacră unor probleme majore ale lumii noastre — dintre care se detașează distinct cele privind imperativele dezvoltării, dezarmării și democratizării — sînt cunoscute astăzi pe toate continentele datorită activității practice a României pentru realizarea acestor obiective, dar și prin intermediul zecilor de volume apărute în limbi de largă circulație și editate în numeroase țări din aproape toate părțile lumii, volume ce sintetizează principalele idei și acțiuni politice ale președintelui României.

În săptămîna care a trecut, în diferite capitale ale lumii au apărut noi antologii din cuvîntările și interviurile tovarășului Nicolae Ceaușescu ce relevă puternica personalitate și vasta operă a șefului statului român, temeiuri ale înaltului prestigiu de care se bucură în viața internațională conducătorul ce și-a legat întreaga activitate de hotărîrea nestrămutată de a-și ridica patria pe culmi tot mai înalte de progres și bunăstare, de a face totul pentru ca pacea și înțelegerea să domnească în lume.

În prezentarea la cel de al optulea volum din seria „Scrieri alese" ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, apărut în Italia, Luigi Longo, președinte al Partidului Comunist Italian, scrie: **„Ar fi dificil de rezumat bogatul conținut de idei, analiza profundă a situației interne și internaționale, aportul adus de România — și, în special, de tovarășul Nicolae Ceaușescu — la afirmarea principiilor care trebuie să inspire raporturile dintre state, dintre partidele mișcării muncitorești: este vorba de contribuții care îmbogățesc atît elaborarea teoretică, cît și practică și care derivă din experiența originală proprie a unui stat, a unui popor care construiește societatea socialistă".**

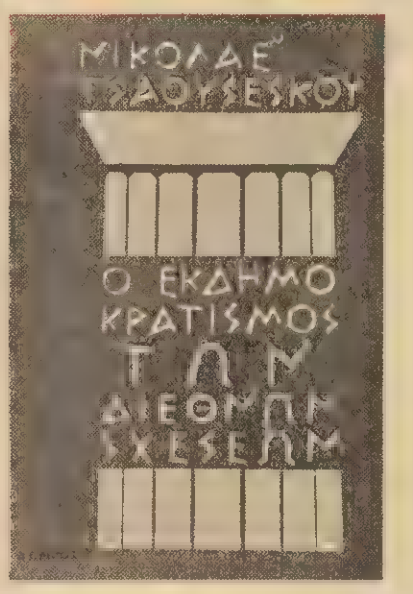

Argumentînd prestigiul incontestabil al președintelui României socialiste pe plan internațional, Luigi Longo sintetizează principiile susținute cu înalt patos militant și consecvență de tovarășul Nicolae Ceaușescu: „dezarmarea generală — în primul rînd cea nucleară; crearea unui climat de încredere reciprocă și cooperare în condiții de securitate în Europa și în lume; instaurarea unei noi ordini politice și economice internaționale, pe baza unor raporturi între statele inspirate de principiile deplinei egalități în drepturi, suveranității și independenței naționale, neamestecului în treburile interne, renunțării la folosirea sau la amenințarea cu folosirea forței, democratizării vieții internaționale... Rezultatele acestei orientări sînt evidente. Ele au făcut să crească pe plan internațional prestigiul României și al președintelui său, Nicolae Ceaușescu".

Relevînd contribuția șefului statului român la democratizarea relațiilor internaționale, la creșterea rolului statelor mici și mijlocii, la afirmarea principiilor unei noi ordini economice și politice care să corespundă pe deplin aspirațiilor popoarelor și realităților lumii contemporane, Th. Katrivanos, membru al Comitetului Director al Partidului E.D.A., scrie în prezentarea amplei selecții de cuvîntări, articole și interviuri ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, apărută la Atena, în Editura „Dorikos" sub titlul „Democratizarea relațiilor internaționale": **„Am avut onoarea și fericirea să-l cunosc personal pe președintele României, Nicolae Ceaușescu, și, mai mult decît atît, am consacrat o carte vieții sale, viață caracterizată printr-o activitate viguroasă și exemplară din toate punctele de vedere. Președintele Ceaușescu împlinește 60 de ani de viață. Dintre aceștia, 45 de ani și i-a petrecut în fruntea luptelor patriotice și revoluționare ale țării sale. Acest revoluționar neobosit, această inteligență luminoasă, care deține cea mai mare experiență a problematicii internaționale și cele mai multe contacte cu conducători de stat, cu șefi de partid și mișcări revoluționare, nu a ezitat niciodată să călătorească acolo unde îl chema datoria, cu un singur scop: făurirea unei lumi mai bune și mai drepte, fundamentată pe principii noi, pe o justiție internațională care să facă onoare omului și omenirii întregi. Acest talentat conducător uimește și astăzi prin vitalitatea și elanul său, ca și cum timpul ar dori să-și arate respectul față de unul dintre aleșii vieții".** Sînt cuvinte vibrante, de adînc respect pentru un mare om politic, pentru țara pe care o exprimă și o conduce, pentru marile adevăruri pe care le susține cu fermitate în fața lumii. Astfel de sincere și emoționante elogii sînt conținute și în lucrările ce s-au adăugat în ultima săptămînă cărților dedicate gîndirii politice și activității creatoare a președintelui Nicolae Ceaușescu. „Drumul parcurs și stadiul de dezvoltare atins de România se împletesc strîns cu activitatea neobosită de conducător, cu hotărîrea nestrămutată a președintelui Nicolae Ceaușescu de a ridica România pe culmi tot mai înalte de bunăstare și civilizație. Prestigiul, renumele său și al României își au izvorul în identificarea perfectă de țeluri, pentru a căror realizare luptă uniți, asemenea unui singur om, o țară și un conducător. De unde această identificare, această contopire de idealuri? Izvorul se află în înaltul patriotism, atît al tuturor cetățenilor țării, cît și al celui mai bun fiu al poporului — președintele României". Fragmentul citat face parte din „Ceaușescu, România și relațiile turco-române", apărut la Editura „Habora" din Istanbul sub îngrijirea publicistului G. Aktaș, volum care cuprinde o amplă biografie a președintelui României și texte ce relevă marea personalitate și opera șefului statului român. În prefața acestei lucrări, prof. Bedrettin Tuncel, membru al Consiliului Universității din Ankara, scrie printre altele: **„volumul este consacrat puternicei personalități a omului de stat, a președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, omul care are marele merit de a face cunoscute întregii lumi glasul de libertate ce vine din lunga istorie a acestei țări, idealul ei de civilizație".**

La mii de kilometri, în India, apariția lucrării „Nicolae Ceaușescu — O viață de un dinamism fără seamăn, dedicată cauzei slujirii poporului român, păcii și colaborării internaționale", semnată de prof. univ. Ram Naresh Trivedi, șeful Departamentului de științe politice de la Universitatea Ranchi, reputat specialist în domeniul relațiilor internaționale, ilustrează interesul deosebit al opiniei politice din această țară față de gîndirea politică a președintelui României, prețuirea de care se bucură politica de pace și colaborare a țării noastre pe aceste meleaguri. **„Creativitatea și originalitatea gîndirii politice a președintelui Nicolae Ceaușescu, izvorîtă din cunoașterea nemijlocită a realității, din dragostea nemărginită pentru poporul căruia îi aparține, au jucat un rol determinant, de excepție, în obținerea de către România a unor rezultate strălucite în dezvoltarea ei pe multiple planuri"** — subliniază autorul în cuvîntul introductiv al cărții. Evidențiind, de asemenea, unicitatea și originalitatea concepției filosofice a președintelui Nicolae Ceaușescu, prof. Trivedi scrie: **„El nu a acceptat niciodată o interpretare rigidă, dogmatică a marxismului, valabilă pretutindeni. În gîndirea sa, socialismul este conceput ca o filosofie atît de dinamică și de vie, încît trebuie să corespundă situației specifice din diferite țări, condițiilor istorice diferite".**

Toate acestea sînt cuvinte-omagiu ce se așază în litera durabilă a unor cărți, dar mai cu seamă în conștiința unor popoare care dau glas prieteniei lor pentru poporul român, stimei lor pentru realitatea unei țări care-și face din idealul construcției, al colaborării, suprema rațiune de a fi, care-și concretizează în persoana conducătorului său cea mai înaltă expresie a acestui ideal. Același omagiu se repetă în cuprinsul mesajelor, telegramelor adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu din zeci de țări, de pe toate continentele. Aprecierile pe care șefi de state, de partide și de guverne, conducătorii unor organizații internaționale le-au transmis cu acest prilej constituie o recunoaștere deplină a justeții unei politici realiste, științifice, adînc omenești, slujită cu strălucire de un mare om politic al contemporaneității, de un mare patriot — președintele Nicolae Ceaușescu.

Zilele acestea de aleasă sărbătoare ale poporului român au prilejuit ample și numeroase manifestări omagiale în multe capitale și orașe din cele mai diferite și îndepărtate colțuri ale Terrei. La Moscova sau la Pekin, la Paris sau New York, Phenian sau Ankara, Cairo sau Osaka, Ciudad de Mexico ori Tel Aviv au fost exprimate înalta prețuire și admirație de care se bucură în lume șeful statului român, a fost evidențiată personalitatea puternică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, activitatea sa neobosită pentru împlinirea idealurilor de pace și colaborare ale omenirii. Seri omagiale, emisiuni speciale sau expoziții de cărți și fotografii vorbind despre trăsăturile și preocupările excepționalului om politic și de stat care este președintele României au avut loc și la Monrovia și Bruxelles, Viena și Helsinki, Caracas și Lisabona, constituindu-se în același omagiu sincer. Articolele consacrate în sute de publicații străine aniversării șefului statului român aduc cinstire unei țări prin conducătorul ei, ne dau un profund sentiment de mîndrie, de bucurie, că astăzi România are atîția prieteni în lumea întreagă, că, datorită politicii sale demne, constructive, datorită partidului comunist care are în fruntea sa pe cel mai iubit fiu al națiunii noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sîntem pe deplin, așa cum spune îmnul nostru, **un popor „strîns unit și muncitor / Liber cu un nou renume / Și un țel cutezător".**

Desigur, spațiul acestei sinteze a amplelor manifestări care au marcat pe plan internațional marea sărbătoare a poporului român — aniversarea a 60 de ani de viață și a peste 45 de ani de activitate revoluționară neîntreruptă a tovarășului Nicolae Ceaușescu — nu ne permite să consemnăm toate aspectele modului complex în care evenimentul a fost marcat în conștiința opiniei publice mondiale. O frază pe care am desprins-o din paginile unui ziar persan ni se pare a exprima însă, cu deosebită forță, legătura indestructibilă dintre politica internă și externă a României socialiste, crezul de viață și acțiune revoluționară al președintelui său: **„Doctrina politicii externe a României și a președintelui său este doctrina vieții și experienței poporului român care știe ceea ce dorește pentru sine și pentru omenire".**

DOINA IOVĂNEL ■

În fiecare unitate, la fiecare loc de muncă, obiectivul major al preocupărilor din acest an

SALTUL SPRE O

Argumentele textilistelor din Strehaia: calificarea și disciplina

Sectorul de confecții din Strehaia, unitate tutelată de întreprinderea de confecții „Porțile de Fier" din Drobeta-Turnu Severin, număra acum nouă ani, la data înființării ei, doar 30 de muncitori. Era mai degrabă un fel de atelier meșteșugăresc. În clipa de față sectorul numără peste 700 de muncitoare calificate, iar la sfîrșitul anului 1979 în unitate vor lucra un număr dublu de textiliste.

Acestea fiind, pe scurt, cifrele ilustrînd mica istorie și avîntul impetuos al secției de confecții din Strehaia, să consemnăm spusele Mariei Jerdea, șefa sectorului de confecții, care, la sfîrșitul adunării generale a oamenilor muncii, ne declara: „Producția sectorului nostru este profilată pe confecționarea lenjeriei de corp pentru toate vîrstele, rochii pentru fetițe, cămăși și lenjerie de pat. Anul trecut, de exemplu, indicatorii de plan au fost depășiți în proporție de 102 la sută, același procent realizîndu-se și în ceea ce privește creșterea productivității muncii. Asta înseamnă că, deși lipsiți de aportul unor cadre inginerești de specialitate, unitatea fiind condusă de maiștri și ajutori de maiștri ridicați din rîndul muncitoarelor de acum nouă ani, cu care porniserăm la drum, ne-am făcut totuși datoria și am îndeplinit integral sarcinile de plan. Într-un asemenea context a contat, substanțial, înaltul spirit de răspundere de care au dat dovadă muncitoarele noastre".

Analizînd, prin prisma aceluiași înalt spirit de responsabilitate, activitatea anului trecut, prilej cu care s-a pus în discuție creșterea continuă a disciplinei de producție, precum și folosirea la întreaga lor capacitate a tuturor mașinilor, textilistele din Strehaia au abordat în cadrul adunării generale problemele ce le ridică viitoarea diversificare a producției, cît și vertiginoasa creștere a numărului de muncitoare.

„Vorbesc în numele formației pe care o conduc, avea să-și înceapă intervenția ajutorul de maistru Valeria Opaiț, formație care, fără să spuneți că ne lăudăm, se situează de cîțiva ani buni tot în fruntea întrecerii socialiste. Noi credem că problema pregătirii profesionale se pune cu foarte multă actualitate. Încă înainte de adunarea generală, eu am discutat cu muncitoarele din formația numărul 41, formația pe care o conduc, și ne-am propus ca în acest sens, al ridicării pregătirii profesionale, să ne pregătim cu seriozitate, astfel încît jumătate din noi să fim capabile să preluăm nu doar diversificarea producției, cît și conducerea unei noi formații. Bineînțeles că nu va fi ușor, pe lîngă sarcinile de producție să ne completăm cunoștințele în ceea ce privește conducerea unei formații de lucru, dar, dacă nu vom proceda astfel, nu știu cum vom face față unui număr sporit de muncitoare noi, abia ieșite de pe băncile școlilor, sau calificate aici, la locul de muncă. Propunem, de asemenea, ca și în acest an să continuăm cu și mai multă grijă acțiunea „Nici un absent nemotivat, nici un întîrziat și nici un produs sub calitate". Vreau să spun că trebuie să întărim și mai mult climatul de disciplină, acesta contribuind substanțial la integrarea cît mai rapidă a noilor muncitoare în viața sectorului nostru. Un astfel de climat ne va asigura și posibilitatea ca în acest an să realizăm o producție sporită față de anul trecut cu trei procente, adică îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan cu 105 la sută."

Cele trei procente propuse de ajutorul de maistru Valeria Opaiț au stîrnit, în continuarea dezbaterilor, aprinse discuții, afirmîndu-se pînă la urmă ideea comună că cifra reprezintă cu adevărat posibilitățile actuale ale sectorului de confecții din Strehaia, colectiv care, animat de-un real spirit de analiză și decizie, poate găsi resurse umane și materiale chiar și pentru depășirea acestui angajament. Iar dacă am reluat, la modul sintetic, această afirmație a textilistelor din Strehaia, se cuvine să mai menționăm și spusele muncitoarei Victoria Bereanu, șefa formației de lucru care o schimbă în cursul procesului tehnologic pe cea condusă de Valeria Opaiț: „Ridicarea continuă a pregătirii noastre profesionale va asigura climatul necesar integrării cît mai rapide în muncă a noilor noastre colege, dar, totodată, va asigura și o calitate sporită pentru produsele noastre. Adică trebuie neapărat să insistăm pe acest aspect tocmai pentru a duce la îndeplinire prețioasa idee lansată de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a transforma cantitatea într-o nouă calitate. În ceea ce privește formația pe care o conduc, ea se angajează să îndeplinească cuvînt cu cuvînt cele hotărîte aici. Mă bazez pe faptul că avem utilaje bune, că meseria o stăpînim bine, iar despre ambiție, ce să spun, vom dovedi de ce sîntem în stare".

N. VICTOR ■

O nouă calitate presupune mai multă combativitate și spirit de răspundere

În 1959 în Pitești aproape rural circula un singur autobuz, un fel de cutie pe roți, cu uși trase de o manivelă, cu motor care scotea mult fum și pneuri gata oricînd să lase călătorii în dificultate pe traseul gară-piață. Astăzi, între punctele cardinale se întretese o rețea de linii de transport în comun, populația modernului oraș fiind deservită de cîteva sute de autobuze de medie și mare capacitate. Sigur, saltul se înscrie în evoluția firească a vieții economico-sociale dar alături de efortul de dotare materială, transportul în comun presupune astăzi o activitate umană puternic și bine organizată.

Ar fi fost firesc deci ca recenta adunare a oamenilor muncii de la unitatea de exploatare transporturi a orașului să dezbată în spirit critic și autocritic împlinirile și neajunsurile acestei activități. Și de fapt în bună parte chiar așa s-a întîmplat. Transportînd 180 000 de călători pe zi autobuzele exploatării au rulat, tot pe zi, 30 000 de kilometri; cifrele sugerînd o activitate susținută, pentru perioada anului 1977 planul de prestații a fost realizat în proporție de 103,4%. Cu toate acestea era și este loc și de mai bine. Mai bine dacă la capitolul indisciplină erau notații mai puține. Marin Dobrin, unul dintre vorbitori, amintind despre îndatoririle controlorilor și ale „capilor de linii" sugera că unele nereguli din trasee sînt trecute cu vederea de către cei astfel numiți specific mai sus fiindcă ei înșiși dovedesc adesea nepăsare și indisciplină. În sprijin, ca exemplu, cele 1 200 de zile absentate de către cei în cauză. Pe întreaga unitate, așa după cum a reieșit din darea de seamă și unele luări de cuvînt, indisciplina manifestată prin absențe și întîrzieri a reprezentat una dintre lipsurile mari existente în activitatea unor membri ai colectivului. Tovarășul Dumitru Necula, secretar al comitetului de partid, atrăgea atenția asupra faptului că absențele reprezintă un procent îngrijorător și dintr-un calcul sumar în care numărul acestora a fost împărțit cu cel al membrilor colectivului rezultă că fiecare om ar avea 25 de zile de inactivitate în perioada anului trecut. Firește nu-i vorba de fiecare om, ci doar de unii dintre ei, aceia care n-au încă conștiința faptului că „al meu" vine de la „al nostru" și munca acestui colectiv este legată strîns de viața și munca tuturor locuitorilor orașului. Din păcate în această adunare după enunțarea acestei serioase carențe dezbaterea în fapt a întîrziat să se producă, cei mai mulți vorbitori emițînd simple generalități. Poate că această atitudine lipsită de combativitate își are explicația și în modul neelegant și neprincipial prin care unii dintre vorbitori au fost „sfătuiți" să pondereze sufletul criticii pe care o aduceau unor stări de lucruri. Dumitru Moraru de pildă, ridicînd problema că unele hotărîri ale consiliului oamenilor muncii nu sînt traduse în viață în întregime, sau că unii membrii ai C.O.M., nou aleși din rîndul muncitorilor, beneficiază imediat pe plan profesional de schimbări ale locului de muncă și astfel aceștia nu mai reprezintă în fapt acea parte a colectivului din mijlocul căruia au fost aleși, ridicînd deci asemenea probleme ce se cuveneau a fi discutate cu spirit de răspundere, a fost întrerupt, mai bine zis n-a fost lăsat să vorbească.

Au fost însă și luări de cuvînt prin care vorbitorii în mod constructiv și privind în perspectivă au conferit adunării momente de pronunțat caracter democratic de lucru. Profitîndu-se de prezența unui membru din conducerea consiliului popular municipal, unii vorbitori, mai ales conducătorii auto, Voicu Barbu, Constantin Magheru de pildă, au criticat starea unor porțiuni de drum precum și faptul că nu s-au luat cele mai eficiente măsuri pentru siguranța circulației în cazul înghețării zăpezii sau apei. În adunare aceste probleme au fost rezolvate într-un sens pozitiv. De asemenea, s-a mai vorbit despre unele mici investiții, realizarea unor noi puncte finale de traseu, despre testarea periodică a conducătorilor de pe taximetre, socotiți cu cel mai mare număr de accidente de circulație, despre calitatea reparațiilor materialului rulant, precum și despre modul în care se vor putea realiza obiectivele propuse ca angajament pentru anul care a început, în mod deosebit fiind vorba de economii la combustibili și depășirea planului de prestări.

Și fiindcă a venit vorba de prestări trebuie să spunem că adunarea a dezbătut prea puțin și destul de general problema atitudinii personalului de bord de pe mijloacele de transport în relațiile cu publicul călător.

VICTOR CONSTANTINESCU ■

Munca lor, aspră și grea, naște un fir

Motoarele hămăie ieșite din minți, se frînează și cauciucurile mușcă din asfalt, din pămîntul înghețat bocnă, se fac pene, se montează roți, se mai trage la manivelă, se ride și se injură și suflă crivăț amestecat cu viscol. Cea mai grea șoferie din cîte sînt se face pe autobasculante: nici masă la vreme, nici somn la timp, nici drum ca drumul. „Numai șantier cît vezi cu ochii, numai praf, vara, de-ți rămîn limpezi doar dinții și ochii, iar iarna, ger, de se lipește mîna pe chele, și viscol, de nu mai vezi la doi metri în față. Dintre cei 1 700 de șoferi ai Întreprinderii de transporturi auto Brăila, peste 300 lucrează pe autobasculante. Alături de constructori, oamenii aceștia au ridicate orașe, cetăți industriale, au înălțat o țară. O înțelegere mai veche, pentru viața lor dură, m-a determinat să rămîn, în acest reportaj, lîngă ei, să cunosc cîteva biografii.

Ne aflăm pe unul dintre șantierele de construcții de locuințe ale Întreprinderii de construcții montaj județene Brăila. Sînt, aici, peste 100 de autobasculante. Matei Frant a venit pe acest șantier, după ce mai întîi a schimbat cîteva autobasculante pe șantierele combinatelor de la Galați, Tulcea, Năvodari. „La Rovinari, zice, cărăm pămînt pînă dădeam de cărbune, la Canalul Dunărea — Marea Neagră cărăm pămînt pînă rămîneam impotmolit în pămînt, dar venea Arbănașu, prietenul meu, și mă remorca, iar alteori nu putea nici el și veneau macaralii să mă scoată". Frant e un șofer dintre cei mai buni, putea să plece de pe autobasculantă, dar i-a plăcut să se avînte, adică să rămînă acolo, unde munca e mai dură, mai bărbătească, și munca asta este aici, pe șantier. A cărat atît pămînt, pietriș și ciment, încît, crede el, ar fi putut înălța o piramidă mai înaltă decît aceea a lui Keops sau a lui Micherinos, dar oricum, piramida aceasta a lui s-a însumat într-o piramidă mai mare și mai durabilă, aceea a patriei, ridicată la cota reconstrucției socialiste. Matei Frant face parte dintr-o echină de „șoc", cum zice șeful lui de coloană, Ion D. Ion. Din echipă mai fac parte Ion Groparu, Ioniță Dănăilă, Petrică Anghel, Stan Grigoraș, Gheorghe Nicolae, zis Caraș, Dumitrache Arbănașu, Mircea Constantinescu, toți tineri, toți buni și uniți. Odată, Frant urma să plece singur pe un șantier. Ceilalți au aflat, au mers în corpore la șeful de coloană și au cerut și ei să plece. Și au plecat, căci unde ajunge această strînsă familie de șoferi nu există obstacol nelnvins.

Pe Ion Groparu, 25 ani, de loc din comuna Movila Miresii (Brăila), îl găsim „în pană", undeva, lîngă un bloc, înghițit parcă de „DAC"-ul său masiv, de 16 tone. Fratele lui, Marin, e tot șofer, tot pe autobasculă și tot aici, dar, aflu, nu e încă de talia lui Ion, adică atît de bun, pentru că, mă lămurește fratele, „e mai tînăr și o să-l dau eu pe brazdă". Mașina lui Groparu are 10 roți, pe șantiere sînt atîtea fiare încît nu se poate să nu fie unul și pentru tine, și cînd se înțepă un cauciuc parcă explodează o petardă. Atunci, să faci o pană, deschizi un adevărat șantier, simți nevoia acută a unui ajutor, nu-l ai, și te apuci să tragi singur, să pleci repede din drum, că te sună alții, așa cum îl sună pe Groparu acum. Din cauza gerului, aerul din sistemul de basculare s-a condensat, a făcut un dop de gheață la supapa de refulare și mașina a rămas cu bena ridicată, asemenea unui dinozaur pietrificat, și cu roțile blocate. Claxoanele se întețesc, cer menținerea ritmului, un ritm diabolic, excavatorul deservit de Groparu „se uită în sus", așteaptă și el să reintre în ritm. Groparu parcă e o torță aprinsă din care acum izvorăsc aburi. Îi vine în ajutor un prieten, el se suie la volan, ambalează și ...pornește! Spectacol? Poate, dar un spectacol real, bărbătesc și dur, o luptă contracronometru pentru timp, pentru a se așeza mai repede etaj peste etaj, pentru ca blocul să ajungă mai repede „la cheie", pentru ca acolo, la una dintre aceste ferestre, să apară mai repede un zîmbet. Deci, în esență, cam asta înțeleg: că truda lor contracronometru, aspră și grea, naște un fir de lumină care se cheamă fericire!

— Spune Ion Lepădatu, cîți kilometri ai rulat pînă acum?

— Dacă facem împreună un calcul, putem afla: am 20 de ani de șoferie și n-am rulat mai puțin de 80 000 de kilometri pe an. Dacă înmulțim aceste două cifre, ajungem, mi se pare mie, la un milion șase sute de mii de kilometri.

Ion Lepădatu a înconjurat înseamnă de 40 de ori pămîntul pe la Ecuator și, dacă basculantele lui s-ar fi transformat în rachete cosmice, ar fi putut parcurge de peste patru ori distanța dintre Pămînt și Lună. Dar Lepădatu nu se leapădă de mașină și nu s-a gîndit la zborurile interplanetare, ci la cele trei fete ale lui, pentru că au început să-și ia zborul, adică să se mărite, și el rămîne, ca la început, singur.

Împreună cu economistul Radu Iorga, care a avut amabilitatea să mă însoțească, părăsim șantierul de locuințe și ne îndreptăm spre docuri, acolo, unde, alături de constructori, 20 de șoferi, cu tot atîtea autobasculante, lucrează la extinderea și modernizarea docurilor Brăila. Aici îl întîlnesc pe Nicolae Turtoi, om trecut prin multe, trecut și prin necazuri, unele și le-a creat singur, dar acum, ne mărturi-

NOUĂ CALITATE

Oțelarul Gheorghe Nistor vă prezintă:

Trei tovarăși de muncă, trei destine turnate în oțel

Marin Găină

Ion Cloșcă

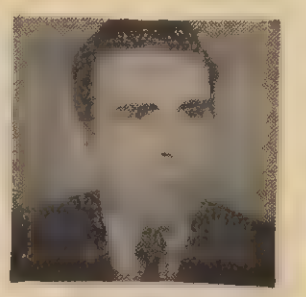

Vasile Bombă

Nu e vina mea că Marin Găină se numește astfel, după cum Ion Cloșcă poartă și el un nume aproape hazliu. Întîmplarea și numai întîmlarea a făcut ca acești doi oameni pe care îi respect pentru munca lor și prețuirea într-ale oțelului, să se numească astfel. Un reporter de meserie poate că i-ar fi ocolit pe acești doi eroi de reportaj. Eu, nu. Mai mult decît atît, țin neapărat să vi-i prezint și pe Vasile Bombă, tot un nume cam ciudat, dar un om la fel de destoinic, cel de-al treilea membru al echipei de specialiști oțelari, oameni în sarcina cărora cade reparația cuptoarelor Martin la cald. Ciudat ar fi faptul că logodna lor cu oțelul s-a petrecut în urmă cu 15—18 ani, iar faptul că, pînă să vină la Hunedoara, să devină oțelari, cei trei erau țărani.

Trec zilnic pe platforma înecată în flăcări a cuptoarelor Martin de la Oțelăria nr. 2. De fiecare dată, aceeași căldură mă întîmpină, căldura oțelarilor. Îi cunosc pe toți, eu însumi fiind oțelar. Multe destine s-au împlinit aici, în preajma fluviilor de oțel, destine ce au devenit cu timpul pilde însuflețitoare pentru cei veniți în fața cuptoarelor la cunoașterea muncii, la cunoașterea temeinică a focului ce purifică deopotrivă materia primară, minereul și sufletul din om. Mulți au rămas aici, încleștați în lupta dramatică pentru oțel, aureolați într-un nimb de legendă nouă. Ștefan Tripșa, Victor Petroescu, Achim Ioan, Bogdan Grigore sînt doar cîteva nume ce și-au închinat oțelului o viață de om.

Dar alții vin și se înscriu pe orbita de flăcări a Hunedoarei. Nu pot fi numărați oamenii formați la această înaltă școală a muncii. Cine ar fi bănuit atunci că oamenii aceștia despre care brazda pămîntului vor ajunge specialiști oțelari, cu reparația la cald a cuptoarelor de 400 tone? Cum au ajuns, cum au devenit specialiști oțelari?

Lacrima de la prima șarjă

Marin Găină: «Am ajuns la Hunedoara printr-o vizită făcută fratelui meu, în 1959. Eram tînăr și orașul m-a uimit. Am făcut școala profesională de oțelari, pe care am absolvit-o în 1962. În 1963, prin iulie, maistrul Imbrea Octavian mi-a spus: „Marine, azi faci pe topitorul șef. Vreau să văd ce-ai învățat tu pînă acum. Vreau să faci singur o șarjă". Am lucrat cu îndîrjire pentru șarja aceea. Între umeri simțeam o greutate plăcută în tot timpul lucrului. Și cînd oțelul a izbucnit pe știc, plîngeam ca prostul... Meșterul era în spatele meu. M-a simțit. „Plîngi, minzule, plîngi, hai? Așa îmi place. Ești tînăr și-mi vine să plîng și eu cu tine. Am 25 de ani de oțelărie dar n-am văzut încă oțelar plîngînd. Asta înseamnă că îți iubești meseria și nu o vei trăda niciodată". A fost cea mai mare satisfacție trăită de mine în oțelărie. Au urmat apoi altele împletite și cu necazuri... Eram într-o după-masă la cuptorul nr. 5. Aveam o încărcătură grea cu șpan de fontă. Încă din încărcare mi-am zis că trebuie să fiu atent cum voi băga fonta lichidă. Însă oțelul m-a păcălit. Pentru prima dată și ultima... După ce am băgat fonta, pragul de la ușa a 5-a a zburat. Platforma s-a umplut de lavă, topind totul în cale, trecînd peste linia șarjării... A fost mare tămbălău atunci!» Și Marin oftează cu ochii opriți o clipă în gol. «Cum am ajuns specialist oțelar?! Am făcut școala de maiștri. Conducerea secției mi-a încredințat această răspundere și am învățat să cunosc cuptorul cînd îmbătrînește, de-l simt în ultima campanie orice răsuflare. Cuptorul are și el sufletul lui. Rănile lui ce trebuie cu grijă oblojite, și asta nu se învață ușor. Trebuie să știi să-i menții sănătos, pînă la reparația mijlocie. Printr-o întreținere conștiincioasă am ajuns să realizăm un număr suplimentar de șarje cu 25—30 peste cele planificate».

Este mîndria specialistului oțelar de la blocul I cuptoare, de fel din comuna Găujani, județul Ilfov. Acesta este deci, simplu spus, Marin Găină, unul din oamenii formați la școala oțelului Hunedoarei.

„Sînt specialist oțelar, dar eu cred că am încă mult de învățat"

Ion Cloșcă: „Am început munca la 12 ani, într-o fabrică de țiglă. Am fost apoi mecanic la un I.A.S., aproape de Oltina, unde m-am născut. De mic mi-a plăcut să muncesc. Pe atunci citeam în ziare cum că oțelarii sînt așa-și-pe-dincolo. Eram fascinat de tot ce se scria despre ei. Undeva, la 800 de km de mine, niște oameni fabricau oțel. La Hunedoara aveam o mătușă la care am tras. Cei 18 ani pe care îi aveam mă făceau să zburd încolo și-ncoace. În 1960, cînd am văzut platforma și oamenii, mi-am zis: „Hai să vedem, eu de ce sînt în stare". Începutul a fost greu, ca orice început. Aveam o putere de urs, puneam singur lingurile de ajustare la mașină. Toți se mirau și unii chiar mă întrebau de ce muncesc așa de mult, vreau să intru în spital? Dar n-am intrat în nici un spital. Sînt și acum sănătos tun, fără muncă n-aș putea trăi. Aveam patru clase cînd am venit. Mi-am completat studiile și munca cu oțelul m-a făcut să înțeleg importanța a tot ceea ce făceam și fac. Am primit botezul focului în 1961. În timpul lucrului pe șarjă eu am fost la zgură, sub cuptor. Făcuse cuptorul o reacție și zgura debordase peste vane. Trebuia s-o luăm că altfel blocam mersul cuptorului. Cînd am venit sus, pe platformă, șarja era gata și începuse să curgă. Eu am fost trimis în spate, la oala din stînga. Nu am știut că între timp se schimbase calitatea, nu mi-a spus nimeni și nici nu am întrebat. Am dat alte materiale în oală și am încurcat-o tare de tot. Pînă la urmă, oala aceea de oțel a fost băgată la o altă marcă. După ieșirea din schimb nu am dormit toată noaptea. Simțeam că greșeala era a mea și numai a mea. Atunci am înțeles răspunderea de pe umerii oțelarului. Acela a fost botezul... Apoi au urmat ani de muncă serioasă, fără de care nu aș fi ajuns specialist oțelar. Cum am ajuns? Ei bine, în 1973, planul de oțel al secției era mare. Se cerea mult oțel și de calitate superioară. Am hotărît, împreună cu echipa pe care o conduceam, să scurtăm neapărat durata șarjei. Am muncit cîteva luni într-un ritm necunoscut pînă atunci în oțelărie și am ajuns treptat la șase ore și jumătate pe șarjă, față de opt ore cît era programul. Ceea ce nu se mai pomenise de cînd era oțelăria. Toți ziceau că sînt nebun, dar în loc de 500 de tone peste plan, cît avea cuptorul de realizat pînă la sfîrșitul anului, am dat 3 000 de tone oțel. Performanță unică în istoria oțelăriei, performanță care m-a făcut repede cunoscut în întreg combinatul, iar Marin și cu Bombă cu echipele lor au luat-o pe urmele mele. Atunci a fost și televiziunea pe aici și zău că merita să vezi cum toată echipa a fost filmată. De la această performanță, conducerea secției mi-a încredințat o datorie de onoare față de oțel. Așa am devenit specialist oțelar. Timp de nouă ani am fost topitor șef: mi-ar fi plăcut să rămîn la cuptor să fac mai departe oțel. Dar mi se cerea o muncă mult mai importantă — aceea de întreținere a cuptoarelor prin reparații la cald. Deși eu nu mă consider încă un specialist, pentru că mai am multe de învățat de la oțel. Și poate va veni o zi cînd cuptorul și oțelul nu vor mai avea secrete față de mine. Mă bucur că am niște colegi minunați; ne înțelegem ca frații și nu cred că există pe toată platforma o prietenie mai mare ca a noastră. Cînd un cuptor ajunge pe brinci noi știm dintr-o ochire ce trebuie făcut și suflarea la vatră începe... Cînd e gata de suflat, cuptorul parcă întinerește. Îl aud cum respiră prin capetii de ardere, ușurat, parcă i-ar fi crescut o floare din plămîni. Mă întrebați cum va fi munca în viitor? Ei bine, la oțelărie totdeauna se va munci la fel. Poate mai rapid; dar timpul de lucru va fi redus la șase ore și va trebui să realizăm mărci de oțeluri superioare. Oricum, generațiile ce vor veni în oțelărie vor avea și ele de înfăptuit multe.

La cuptoare, botezul focului îl primești în fiecare zi

Vasile Bombă: „Cînd am ajuns la Hunedoara și cum, nu are importanță. Important este ce am făcut și ce am realizat pe „drumul pîinii", așa i-am zis noi, moldovenii veniți aici în căutarea unui nou destin. Și s-a întîmplat ca „drumul pîinii" să treacă pe „drumul oțelului" iar viața noastră să fie arderea acestui drum. Ce să vă spun, am trăit și am muncit la fel cu prietenii mei. Eram și mai sînt unul din oțelarii puternici, și în oțelărie trebuie putere de muncă serioasă, altfel nu ai ce căuta pe-aici să încurci lumea, deși pe lîngă putere mai trebuie și curajul de a înfrunta această lume de fier. Cum am primit botezul focului? La oțelărie îl primești în fiecare zi. Am muncit bine și am ajuns topitor șef, apoi am muncit și mai bine și am ajuns fruntaș. Am învățat meserie de la Ștefan Tripșa, un om de oțel, ca dealtfel toți cei rămași aici. Și nu-i ușor să rămîi, odată rămas nu mai pleci niciodată, pentru că are flacăra asta, pe care o slujim noi, un secret al ei și de-l afli, poți face oțel, tu însuți devenind de oțel. E o chestie, așa ca și cum ai ști să ari bine pămîntul, visînd la recoltele pîrguite.

Satisfacția cea mai mare este că muncesc într-un colectiv de oameni destoinici, al căror nume îmi face cinste, că pot contribui și eu, prin munca mea, la mersul țării pe drumul ei revoluționar, dînd oțel patriei și făcînd totul pentru satisfacția de a ști că la Hunedoara se arde adevărat lumina unei vremi bune și drepte".

Așa mi-a vorbit și Vasile Bombă, specialist oțelar la Blocul 3 cuptoare, un om așezat, cu vorba adîncă și fața arămie, împurpurată ca a tuturor celor de aici. Acesta este omul venit din Șendricenî, județul Botoșani, în urmă cu 17 ani, statornicindu-se pentru a ajunge la faptele de azi. Ca ei sînt toți, luptători cu oțelul, cu dragoste de muncă și de viață. Pe această vatră de foc a istoriei trăiesc și muncesc oameni din toate colțurile țării într-o comunione adîncă de fapte și idei, săvîrșite prin munca și dragostea lor, față de care rămîn totdeauna dator.

GHEORGHE NISTOR ■

de lumină care se cheamă fericire

Șește maistrul Cristache Roadevin, este unul dintre cei mai harnici oameni de pe autobasculante. Cară beton aici, pe șantier, face cîte 15 curse pe zi, și în fața Dunării se ridică un piept masiv de beton, un scut de apărare împotriva inundațiilor.

— Spune Nicolae Turtoi, care crezi că este partea de contribuție a unui șofer, în acest moment de revoluție, la situarea României pe o treaptă medie de dezvoltare economică-socială?

— Orice investiție din țara asta se realizează și prin efortul nostru, al șoferilor. Un șantier fără excavator și fără autobasculantă, dar mai ales fără oamenii care acționează aceste două utilaje, este la fel ca un om fără mîini. Cineva spunea, nu mai știu unde, că transporturile într-o țară realizează o funcție la fel de vitală ca aceea pe care o realizează circulația sîngelui în corpul omenesc. Dacă vrem să construim, avem nevoie de mașini, avem nevoie de efortul șoferilor, adică al nostru, și noi ne străduim ca eforturile pe care le depunem să fie cît mai folositoare patriei. Imaginați-vă viața, acum, fără mașină în general! De la naștere, cînd sună salvarea, și pînă la moarte, cînd iar sună salvarea, omul are nevoie de mașină. Dumneavoastră ne-ați tot întrebat de faptele noastre de eroism, de minuni. Poate minunea, eroismul pe care îl căutați, se află undeva, în infinitatea faptelor noastre dintre viață și moarte, dintre viața și moartea unui șofer fie el chiar și pe o autobasculantă ca aceasta pe care o conduc eu acum.

— Care crezi că este măsura unui șofer bun?

— Să stea cît mai puțin cu mașina în garaj, în reparații. Dacă roata se învîrte în folosul întreprinderii (ați văzut dv. pe la televizor că se mai învîrte uneori și în interesul șoferului) atunci șoferul acela e bun. Și mai e o condiție, deloc neglijabilă: să nu fie circotaș. Adică să se ducă unde îl trimite șefui de coloană, nu unde preferă el. Mie, de pildă, nu-mi prea convine pe autobasculantă, am fost obișnuit cu cursele lungi, dar m-au trimis aici și eu am venit. Am fost uneori și circotaș, dar nu vreau să mai fiu, și stau aici și fac, cred eu, treabă, chiar dacă aș dori să rulez pe un asfalt ca de sticlă și nu prin gropi. Îți convine în schimb nevestii-mi, că mănînc și dorm și eu ca tot omul seara acasă.

— Cum de te-ai făcut șofer?

— Cînd eram copil, tata mă trimitea după treburi, dar eu auzeam tractoriștii, doi frați, Scarlat și Dinu, ai lu' Ciufrundel, adică ai lui Videnie, și mă uita Dumnezeu pe tractor, la ei. Tata, om gospodar, a avut și cai, aveam o țapă. Puica, îmi plăcea al naibii să mîn caii și cred că și asta m-a îndemnat să mă fac șofer.

— Duci dorul cailor?

— Nu.

— Mă așteptam să zici da.

— Nu mai are farmec acum. Acum uzina, mașina. Dacă îl întrebați pe fratele meu, Mișu, plutonier pe la Pitești, ăla vă răspundea cum v-ați fi așteptat dv. Lui îi plac și acum cai. Cînd venea de la Iași, de la școală, lua cai, îi spăla și țesăla de-ți era mai mare dragu să-i privești după ce ieșeau din mina lui.

Se înserează și spre seară aerul e mai umed și mai rece aici, la malul Dunării, pe care acum trec ultimele sloiuri de gheață. Dar șoferii de pe autobasculante continuă să lucreze, cară pămînt, pietriș, beton, muncesc de 12 ore, n-au gînd să plece: nici Neacșu Guțoi, nici Niță Buzea, nici Udrea Mardare și nici Ionel Bărbuceanu, cu toții veniți de la Autobaza Făurei, să ajute la înălțarea, extinderea și modernizarea docurilor. Șoferului, îmi spunea inginerul Mircea Sîrbu, directorul întreprinderii, nu-i sună sirena nici la intrare și nici la ieșire din schimb. El lucrează după alte reguli mai dure, mai aspre, mai grele, dar pe care el le înțelege. Uneori trece cu mașina prin fața casei, soția și copiii îl văd, știu că s-a întors din cursă și îl așteaptă acasă, dar șeful de coloană îi oferă o cursă urgentă, care nu suportă aminare, și el se supune unei discipline severe, acceptă plecarea, și casa, cu toți cei care îl așteaptă, rămîne iar undeva, în urmă. Alteori cară pămînt, 24 de ore din 24 de ore. Pămîntul, în timpul ăsta, s-a rotit o dată în jurul axei sale, s-a rotit cu șoferul în spate, și ritmul acesta, nemaiîntîlnit în construcții, epuizant și în același timp angajant, l-a determinat pe Ionel Bărbuceanu, pe alții ca el, să uite de însurătoare.

— Și nu te însori?

— Am tot fost ocupat cu șantierele astea. Dar mi-am strîns bani, o să-mi fac o casă și mă însor.

— Și dacă mîine vei fi trimis pe un alt șantier?

— O să mă duc și acolo. Șoferului îi stă bine cu drumul și cu șantierul.

Iar șantierele, pe măsură ce își termină lucrările, rămîn doar puncte de referință în viața aspră, dar frumoasă, în viața plină de luptă a acestor bărbați care traversează la volan acest timp eroic românesc.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

În prim-plan

SISTEMATIZAREA

Un oraș în oraș — cu fața spre Europa 15

S-a anunțat la Tîrgu Mureș iminenta construcție a unui tunel între bătrînul oraș transilvănean și Japonia. Știrea a pornit de la acarul Béka Pál și toți l-au crezut. Cel puțin așa ne asigură scriitorul Vari Attila, el însuși de fel din Tîrgu Mureș, în cartea sa de povestiri apărută în Editura „Kriterion" și lansată chiar în aceste zile în urbea de baștină a autorului. Deși acesta din urmă nu o spune pe șleau, se poate crede că, de cînd cu strașnica păcăleală pe care le-a tras-o hîtrul acar, locuitorii nu se mai încred decît în ce văd cu ochii. Ne-am amintit de strania întîmplare cînd am aflat că noul „oraș în oraș", ansamblul în construcție Tudor Vladimirescu-3, cu 8 000 apartamente pentru circa 30 000 locuitori, va reprezenta și el un sui-generis tunel internațional. El va mobila, cum spun arhitecții, penetrația în oraș dinspre Sighișoara, pe traseul drumului E-15, care leagă mari capitale europene de București, prin Oradea — Cluj-Napoca — Tîrgu Mureș — Sighișoara — Brașov. Pentru zecile de mii de automobiliști de pretutindeni, ansamblul va reprezenta o adevărată carte de vizită urbanistică. Bineînțeles, acesta nu este decît un aspect, Tudor Vladimirescu-3 fiind, în primul rînd, menit să sporească avuția și frumusețea marelui oraș. Care va fi însă pecetea lui deosebită ?

— Este vorba deci de specificul local reflectat în arhitectură, problemă complexă, dificilă, uneori controversată și, în orice caz, circumscrisă perimetrului impus de cerințele imperioase ale economicității, ale industrializării în construcții — subliniază directorul Institutului de proiectare al județului Mureș, inginerul Eugen Macavei. Ceea ce nu înseamnă că specialiștii care au conceput ansamblul nu întrevăd soluții. Dimpotrivă. Astfel, în Tudor Vladimirescu-3 nu mai mergem rigid pe blocuri de patru și zece etaje, ci vom introduce jocuri pe înălțime și în adîncime, ceea ce va conferi străzii un surplus de personalitate. Se studiază și elemente complementare, detalii de fațadă, ancadramente. Pentru a înțelege însă esența acestor soluții — aplicabile, aparent în egală măsură, de la Suceava la Timișoara — este necesar să lămurim specificul, spiritul, patina locului.

— Tîrgu Mureș este unul din orașele ceva mai noi — amintește Koszta Arpad, șeful de proiect al ansamblului Tudor Vladimirescu-3. Deși este menționat ca oraș de mai multe secole, adevărata sa dezvoltare a început abia în veacul nostru. Fără tradițiile citadine ale Sibiului, Brașovului sau Clujului, a beneficiat, în schimb, de un mare avantaj, gazul metan, ceea ce i-a permis să rămînă un **oraș alb.** La noi, blocurile nu se „londonizează", nu devin cenușii după 20—30 de ani. Deci, putem folosi liniștiți culoarea albă în construcții. În al doilea rînd, orașul s-a distins prin jocul și alternanța nivelurilor, clădiri mai mici învecinîndu-se cu altele mai mari. Casele noastre bătrînești sînt „jucate" și în adîncime, nu se înșiruie cuminți în linie. Nu ne place monotonia ! În alte orașe, Sibiu, de exemplu, ele au fost construite în zig-zag pentru a oferi un adăpost în cazul unei eventuale pătrunderi a dușmanului în cetate; la noi, fuga de linia dreaptă a avut mai curînd rațiuni estetice, poate inconștiente.

— Se vor regăsi aceste trăsături distinctive în ansamblul Tudor Vladimirescu-3 ?

— Da. Vom folosi materiale și finisaje albe, terasit în special. Apoi vom asigura alternanțe de înălțime și adîncime, un joc de 1—2—3 niveluri.

— Și în final ?

— Opt mii de apartamente, un centru de cartier cu o mare concentrare de dotări, inclusiv un Autoservice-Dacia și un magazin de desfacere de autoturisme, la intersecția dintre străzile Livezeni și Corunca. Centrul de cartier va gravita în jurul blocului de 20 de niveluri, cel mai înalt din oraș și căruia vrem să-i dăm un caracter de unicat, tocmai pentru a capta atenția și a imprima o notă specifică.

— Și încă un element nu lipsit de interes — completează arhitecta Ileana Nits, șefa atelierului 1. Va fi primul cartier din Tîrgu Mureș cu confort îmbunătățit, conform Decretului 68/1975. Totodată, în premieră pentru județul nostru, pentru prima dată construcția unui ansamblu de asemenea proporții va fi sută la sută industrializată.

— Revenim, așadar, la punctul de plecare : industrializarea nu presupune monotonie, abdicarea de la specificul local.

— Cel mai bine vom putea judeca în 1980—1981 — conchide, filosofic, Koszta Arpad — cînd ansamblul va fi dat în întregime în folosință. Vedeți dv., marfa noastră se vinde doar la scara 1:1.

I. NICULESCU ■

Cum arată comuna care a trimis peste 5 000 de constructori șantierelor țării

Chiar dacă rămîne legată de numele lui Dimitrie Bolintineanu, născut aici, într-o casă din centru, pe locul școlii de azi, sau al lui Tudor Vladimirescu, poposit la 16 martie 1821 cu pandurii săi, în drum spre București, de unde a emis cea de-a doua proclamație, tot ar fi de ajuns ca localitatea Ilfoveană Bolintin Vale să-și păstreze renumele. Mîndria cu care localnicii îți amintesc aceste date, adăugînd și anul 1433, ca dată a atestării documentare a comunei lor, te poartă vrînd-nevrînd spre Bolintinul de astăzi în care ei trăiesc, relevîndu-ți alte și alte argumente pentru o istorie plenară, mereu prezentă în cugetul nostru. Este istoria devenirii noastre socialiste, care ilustrează și cu acest exemplu concret al Bolintinului politica științifică a partidului de dezvoltare armonioasă a tuturor localităților. „Cînd am venit, acum 45 de ani, în comună — ne relatează profesorul pensionar Ion Carbarău, moldovean la origine, unul dintre cei mai activi animatori ai vieții spirituale — Bolintinul nu avea aspectul de azi. Dar să nu uităm că aici a fost centru de plasă, cu un mare tîrg săptămînal, cu meșteșuguri înfloritoare ce au determinat ridicarea și a unor clădiri mari, aspectuoase".

A rămas, mai presus de orice, statornică tradiția muncii, canalizată cu înțeleaptă diriguire de către comuniști pe făgașul spectaculoaselor realizări ale ultimilor ani. O fostă profesoară revine în comună la aniversarea a 10 ani de la absolvirea uneia din primele promoții de liceeni. Cînd mașina oprește în fața noii clădiri, cu greu îi vine să creadă că se află în comuna pe care o cunoștea atît de bine. Însoțitorii abia o conving că aici este Bolintinul. Totul a devenit de nerecunoscut. Bolintinenii afirmă că ei trăiesc azi într-un „oraș în toată regula". Argumente ? „În primul rînd, puterea economică, replică tînărul Ion Mincu, președintele cooperativei de consum. Trustul petrolului, care își are sediul aici, asigură prin schelele de la Cartojani, Titu, Videle, Brăila, Suplac, cea mai mare parte din producția de țiței a țării. Apoi : un sector de exploatări forestiere, C.A.P., S.M.A., Ocol Silvic. Din 11 133 locuitori, peste 70 la sută constituie populația activă a comunei". Fie că lucrează în Capitală (Bolintinul Vale este legat de București prin 54 curse auto), în alte orașe ale țării, sau în unitățile prestatoare de servicii, în instituțiile comunei, această populație activă a contribuit la înflorirea localității, la dezvoltarea sa economico-socială și prin veniturile proprii realizate. Așa cum menționa cineva, fiecare familie realizează, în medie, o retribuție lunară de peste 3 000 lei, ceea ce determină propria sa prosperitate, dar și modernizarea vieții sociale a așezării. Pe locul șoproanelor vechiului tîrg comunal, unde veneau cizmarii, cu încălțămintea pe șipcă, cojocarii și fierarii etc., sînt amplasate acum, într-un veritabil „Lipscani", unitățile specializate ale comerțului modern : două magazine cu produse alimentare, altele pentru desfacere textile, încălțăminte, confecții, electrotehnice, centru de carne etc., alături de unitățile prestatoare : tăbăcărie, curelărie, frizerie, coafură, cizmărie, uz casnic, depanare radio-TV, autoservice și altele. În treacăt fie spus, în comuna Bolintin Vale se găsesc circa 600 de autoturisme și un număr de 3 aparate (radio și TV) la fiecare familie. În acest an, cooperativa de consum realizează o producție de 95 milioane lei. De serviciile ei beneficiază o populație de circa 90 000 locuitori, care gravitează în jurul Bolintinului Vale. Oamenii vin aici ca la oraș, făcîndu-și cumpărăturile necesare. Și dacă bătrînul meșter Duță a lăsat urmași demni în meseriile de cojocar și tăbăcar, una dintre cele mai vechi și de vază, nepoții lui au devenit zidari și tîmplari, ducînd în toată țara, alături de ceilalți 5 000, faima constructorilor bolintineni. Fiecare familie din Bolintin Vale a dat patriei cel puțin un meșter constructor, fiind, din acest punct de vedere, unica în țară. Mulți spun cu mîndrie că au participat la ridicarea Casei Scînteii, a Sălii Palatului Republicii Socialiste România, a blocurilor din marile cartiere bucureștene și de aiurea. Nu ne-am mirat cînd am văzut în comuna lor case noi, frumoase, blocuri moderne, confortabile, alte noi edificii publice. Pînă în 1980 — ne informează tovarășul Ștefan Anghel Niculescu, primarul comunei, vor mai fi date în folosință încă 200 apartamente din fondurile centralizate ale statului și 74 din fondurile populației. Se va extinde rețeaua de apă, canalizare, energie termică cu încă 1,5 kilometri. Vor avea loc importante schimbări pe planul activității economice și sociale. Complexul de sere și solarii se va extinde cu 10 hectare, totalizînd suprafața de 30 hectare. S-au alocat investiții în valoare de 12 milioane lei pentru construcția unui complex de elită, cu peste 700 vaci, care va asigura rase cu o producție de 5 000 litri pe cap de animal. 240 hectare se vor adăuga suprafeței irigate, integrată sistemului Ilfovăț. Liceul industrial de petrol, care pregătește circa 900 de elevi, din cei 2 500 existenți în școlile comunei, va beneficia de două laboratoare, două ateliere-școală, sală de sport, internat, cantină etc., devenind una dintre unitățile moderne de învățămînt. Și dacă medicul Berindea Zeno afirma că asistența medicală în spital și la policlinică este mai bună chiar decît în București, dacă merceologul Alexandru Iliescu aprecia că localitatea este mai dezvoltată decît Bufteș sau Titu, de pildă, regretînd că nu s-a aplicat aici proiectul inițial de construcție a căii ferate („dar avem 90 la sută străzi asfaltate") ; dacă inginerul petrolist Constantin Grosu înțelegea prin noțiunea de „satelit al Bucureștiului", conferită comunei, capacitatea acesteia de a atrage tot mai mulți specialiști ; dacă Petre Ioan, secretar-adjunct cu probleme de propagandă al comitetului comunal de partid, remarca prezența la Festivalul național „Cîntarea României" a peste 800 amatori, menționînd premiile obținute de brigada artistică, corul mixt, grupul vocal, dansul cu temă, ca și rodnica activitate a Universității cultural-științifice, a cenaclului literar „Dimitrie Bolintineanu" ș.a. ; dacă bătrînul dascăl Ion Carbarău număra peste 20 tinere cadre, la școlile de pe raza comunei, ridicate din rîndul sătenilor și multe alte asemenea repere, avem certitudinea rapidei deveniri a viitoarei așezări urbane Bolintin Vale, aflată, la propriu și la figurat, aproape de viața modernă a metropolei.

V. RAVESCU și O. MARIAN ■

LOCALITĂȚILOR

Satul buzoian la ora la care țăranii îmbracă salopete

— Tovarășe Ioan Ardac, am să încep interviul pe care vi-l propun cu un extras din expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la primul Congres al consiliilor populare. Din ampla și deosebit de prețioasa expunere a secretarului general al partidului am ales, ca o introducere pentru discuția care urmează, fragmentul care subliniază că „TOATE ORAȘELE ȘI COMUNELE TREBUIE SĂ DEVINĂ UNITĂȚI ADMINISTRATIV-TERITORIALE COMPLEXE, CAPABILE SĂ ASIGURE LOCUITORILOR CONDIȚII OPTIME DE MUNCĂ, ÎNVĂȚĂMÎNT, CULTURĂ ȘI OCROTIRE A SĂNĂTĂȚII, DE ARMONIZIONARE, DE PARTICIPARE ACTIVĂ LA CONDUCEREA TREBURILOR PUBLICE". În calitatea pe care o deținești, de arhitect șef al județului Buzău, sînteți cel mai în măsură să vorbiți despre dezvoltarea multilaterală a localităților rurale din județul respectiv. Vă ascult.

— Datorită politicii generoase de repartizare a forțelor de producție pe întregul teritoriu al țării, orientare fericită la baza căreia stau înțelepciunea și clarviziunea primului bărbat al României socialiste, în județul Buzău s-au obținut și se obțin importante realizări în planul ridicării gradului de civilizație al tuturor localităților, inclusiv al celor rurale, în planul dezvoltării armonioase a structurii și vieții sociale. Concret, cinci comune buzoiene, Nehoiu, Berca, Pătîrlagele, Beceni și Pogoanele, au depășit, prin construcții, dotări și modernizări, stadiul unei existențe rurale, găsindu-se în pragul devenirii urbane. Această transformare a fost posibilă tocmai datorită politicii științifice, lucide și argumentate, de dezvoltare multilaterală a localităților. Ca urmare, industria a pătruns tot mai adînc în perimetrul satului buzoian, o anume cifră fiind semnificativă din acest punct de vedere.

— Care cifră ?

— În 1968, la înființarea județului nostru, lucrau în agricultură peste 170 000 de oameni. În prezent, numărul lor este cu aproximativ 70 000 mai mic, fără ca ei să fi părăsit neapărat comunele și satele. Țăranul buzoian face astăzi agricultură de tip industrial, în mari complexe agrozootehnice, sau face industrie curată. Astfel, în viitorul centru urban Pogoanele, agricultura intensivă este dublată de metalurgie. La Berca se extrage și se prelucrează petrolul, iar în paralel se produce ceramică și se realizează sticlărie pentru menaj. La Nehoiu, unde funcționează o întreprindere forestieră de exploatare și transport fruntașă pe țară, numărul personalului muncitor a sporit, prin comparație cu anul înființării județului, cu peste treizeci la sută. În comuna Zărnești, valorificarea superioară a resurselor locale a permis obținerea, în 1977, a unei producții industriale și de prestări depășind patruzeci de milioane de lei. Toți acești pași înainte consemnați în industrie au însemnat și înseamnă binefaceri concrete pentru oamenii localităților respective, condiții superioare de trai.

— Tovarășe arhitect șef, strict în domeniul de care răspundeți, ce se înțelege prin creșterea nivelului de trai ?

— Am să plec tot de la o comparație.

— Vă rog.

— În perioada 1971—1975 la Nehoiu s-au construit 352 de apartamente. În primii doi ani ai actualului cincinal nehoienii s-au mutat în peste 200 de apartamente noi, dotate cu întregul ansamblu al binefacerilor vieții civilizate. Încălzire centrală, apă caldă și așa mai departe. Pînă nu demult, apropiindu-te de Nehoiu pe șoseaua dinspre Buzău, puteai vedea, de la mare distanță, impunătoarea clădire a fabricii de mobilă. În prezent, blocurile cu zece etaje recomandă ochiului, de la cîțiva kilometri, noua față a comunei. La Berca, într-un singur an s-au dat în folosință 160 de apartamente, iar exemplele pot continua. Firește, noile construcții nu s-au limitat la blocurile de locuințe. S-au înălțat case de cultură, spitale, cel din Nehoiu, aflat în fază de finisare numără 200 de paturi, magazine universale, s-au realizat instalații de apă și canalizare, drumuri, trotuare etc.

— Vă invit la o schimbare de direcție în discuția noastră. Văd aici, în biroul dumneavoastră, schița de sistematizare a comunei Săhăteni. Din cîte înțeleg, ea prevede o sumedenie de construcții noi, aproape 1 300 de apartamente, în mai multe etape, o școală cu 16 săli de clasă, un dispensar uman, o creșă, o grădiniță și așa mai departe. Întrebarea mea se va referi la altceva. Cum s-a ajuns, tovarășe arhitect șef, la întocmirea acestei schițe ?

— Desigur, schița în sine s-a realizat la noi, în cadrul centrului județean de proiectare, dar închegarea ei a devenit posibilă numai după o atentă cercetare de teren, de care, în cazul concret, a răspuns tehnicianul William Salit, precum și în urma unei largi consultări a cetățenilor comunei. Nu o dată opiniile oamenilor din comună au condus la modificări importante ale schiței de sistematizare, pe care ni le-am însușit, plecînd de la convingerea că locuitorii unela sau altela dintre așezări cunosc situația din teren mai bine decît noi.

— Frumos spus, numai că se simte nevoia unor exemplificări.

— La Vernești, schița de sistematizare a fost reactualizată în ideea organizării așezării ca o comună suburbană a capitalei județului, deși inițial ca fusese gîndită ca și cum Vernești ar fi urmat să rămînă o comună de sine stătătoare. Nu demult, am înfățișat locuitorilor din Pătîrlagele schița, după care, în urma discuțiilor cu ei, am corectat-o, dîndu-i o altă reperimetrare. În zona construibilă noi prevăzusem un perimetru spre Nehoiu pe care, dată fiind apropierea de șoseaua spre Brașov, se află case. Cetățenii comunei au venit cu o propunere, pe care am apreciat-o ca judicioasă, modificînd în consecință și introducînd în zona construibilă un teren dinspre Pănătău, pe care nu există în prezent case, dar pe care oamenii ar fi dorit să construiască mai degrabă decît lîngă șosea, unde zona e mai accidentată.

— Ajungînd cu conversația la perimetrul construibil, se cuvine, cred, să vă adresez întrebarea în ce măsură noile schițe de sistematizare, de care e plin acest birou, au ținut cont de imperativul, subliniat în repetate rînduri de secretarul general al partidului, al utilizării mai judicioase a fondului funciar și economisirii terenului ?

— Toate schițele noastre au avut în vedere indicațiile deosebit de prețioase ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, îndrumări plecate dintr-o foarte exactă și amănunțită cunoaștere a realităților din teren. Astfel, pe ansamblul județului, schițele de sistematizare au prevăzut redarea a peste 3 000 de hectare către agricultură. În linii mari s-a ajuns la aceasta pe două căi. Fie prin reducerea perimetrului construibil, fie prin dezafectarea unor sate răzlețe și mici, adesea acționînd, bineînțeles, ambele modalități.

— Mă întorc la Săhăteni pe care, sub forma schiței de sistematizare, îl am în fața ochilor. Care este aici situația ?

— La Săhăteni se vor reda agriculturii peste 350 de hectare, din care 40 prin restrîngerea perimetrului construibil. Restul se va realiza pe seama dezafectării satelor Găgeni, Istrița de Jos și Vintileanca, soluție la care s-a ajuns după analize și studii complexe. În primul rînd, am avut în vedere șansele reduse ale așezărilor respective într-un viitor apropiat de a se extinde, din cauza numărului mic de locuitori, din cauza puținătății drumurilor de acces, a surselor de apă etc. Pe întreg județul urmează să fie dezafectate pînă în anul 2000 un număr de 193 de sate.

— Tovarășe Ardac, aș dori să precizați cum reacționează oamenii la aceste dezafectări ? Firește, mă gîndesc că nu-i prea plăcut, după ce te-ai născut și ai trăit o viață de om într-un sat, să ți se ceară într-o bună zi să pleci.

— Problemele noastre cu oamenii nu de aici vin. Sigur că nu e ușor, dar marea majoritate a cetățenilor puși în asemenea situații au înțeles necesitatea acțiunii de dezafectare. Apoi, întorcînd moneda, nu-i greu de pricepul că oricare om, fie el din Sudiți sau Vintileanca, vrea să trăiască mai bine, cu apă caldă și calorifer. Chiar dacă nostalgia îl mai trage pe cîte unii înapoi, avantajele pe care i le înaintează viața într-o comună sistematizată științific, ca să nu vorbesc despre un centru urban, sînt de regulă precumpănitoare.

— Vă întrerup spre a vă întreba de unde vin, tovarășe arhitect șef, problemele dumneavoastră cu oamenii ?

— De la abaterile pe care le mai constatăm în domeniile disciplinei în construcții și sistematizări. Uneori, oamenii se apucă să construiască fără autorizație legală, cazul lui Constantin Potoc din Nehoiu, al lui Stanciu Ponciosu din Unguriu, al lui Petre Baragoi din Cislău și al altora. Se mai întîmplă ca și organele locale să acorde autorizații care încalcă schițele de sistematizare, cele mai multe exemple de asemenea nesocotiri ale legii provenind de la Cislău, unde fostul primar, despre demiterea căruia revista „Flacăra" a relatat cu promptitudine, spre satisfacția localnicilor, obișnuia să împartă autorizații după bunul său plac. La Măgura, de pildă, cetățeanul Vasile Prușu a fost depistat în timp ce-și ridica o casă în afara perimetrului construibil. La fel, Ștefan Oprina din Smeeni, lucrător la Consiliul popular (!!), Ștefan Ghiță din Țintești și alții. De fiecare dată, secția de arhitectură și sistematizare a Consiliului popular județean, sprijinită eficient de organele județene de partid și de stat, a intervenit cu responsabilitate, cerînd respectarea legii.

— Observ la aceste machete că locuințele ce urmează să fie ridicate în mediul rural nu seamănă cu cele din capitala județului. Așa este ?

— Bineînțeles. Proiectele gîndite și realizate de noi spre a prinde viață în mediul rural au urmărit și urmăresc păstrarea elementelor arhitecturii specifice locului, ele fiind diferite pentru Pogoanele, comună plasată la intrarea în Bărăgan, și pentru Nehoiu, de pildă, așezat într-o zonă montană.

— Concret, să ne oprim la machetă Săhătenilor.

— Chiar dacă Săhătenii de mîine, pe care-i vedeți înfățișat aici sub formă de machetă, va fi prevăzut, cum spuneam, cu toate înlesnirile unei vieți civilizate, în România socialistă oamenii urmînd să trăiască mai bine tocmai pentru că muncesc mai bine, el nu va deveni oraș. De aceea, noile blocuri cu care va fi dotat vor avea acoperișurile în șarpantă, nu în terase, ca la Buzău, în zona de deal, spre Năieni, vor fi folosite chiar învelitori din lemn, din șiță sau șindrilă, balcoanele vor purta motive specifice din lemn, iar soclurile caselor se vor realiza din piatră, material local, urmînd să rămînă netencuite. Culorile pe care le-am propus sînt mai pastelate. La acest capitol am întîmpinat destule greutăți.

— Din partea cui ?

— Din păcate, întreprinderile de construcții din orașe nu prididesc cu sarcinile în mediul urban, din care cauză foarte des construcțiile din zona rurală rămîn pe seama constructorilor particulari. Unii dintre aceștia, mai ales în partea de munte a județului, spre Siriu, sînt constructori de nădejde, păstrători ai tradițiilor arhitectonice locale. Alții însă fac treaba de mîntuială, stricînd aspectul satelor buzoiene cu grabă și nepriceperea lor. La Măgura, am amendat de mai multe ori asemenea constructori după ureche. Fac ei niște fațade urîte, folosind matrițe metalice, după care trag o vopsea verde, țipătoare, la fel la toate casele.

— Apropo de fațade. Am văzut în mai multe sate case placate cu ceramică. E această modalitate o tradiție locală ?

— Nici vorbă ! E o modă nouă, în care vina le revine, în principal, arhitecților de la orașe. Adică și mie. Noi am placat cu ceramică unele balcoane din Buzău, locuitorii din mediul rural au văzut și au aplicat la casele lor. E o manieră lipsită de frumusețe, greoaie, pe care ne străduim s-o limităm.

— Tovarășe Ardac, o ultimă chestiune. Ce va aduce anul 1978 pentru satul buzoian ?

— Ritmul de sistematizare al satelor se va accelera, ele urmînd să parcurgă un drum mereu ascendent, ritmul țării. Satul buzoian va cunoaște noi transformări calitative, oglindite nemijlocit în creșterea nivelului de trai al oamenilor. Numai în 1978 se vor construi în satele și comunele județului 650 de apartamente, noi școli și dispensare, internate școlare și grădinițe. Rețeaua comercială va primi dotări ample, se vor realiza peste 20 de kilometri de rețele de aducțiune a apei, drumuri, poduri etc. Toate aceste transformări fac parte integrantă din generoasa politică de dezvoltare multilaterală a tuturor localităților țării, concepție revoluționară pe care o datorăm cu toții forței creatoare și clarviziunii tovarășului Nicolae Ceaușescu.

EMIL NEGOIȚĂ ■

Nehoiu, o comună care privește viața de la înălțimea etajului zece, pregătindu-se să-și bată o efigie urbană.

Casele viitoarelor sate buzoiene, construcții care au și început să apară în geografia rurală a județului, respectînd nu numai spiritul arhitecturii locale, ci și dorința oamenilor de a trăi mai bine și mai confortabil.

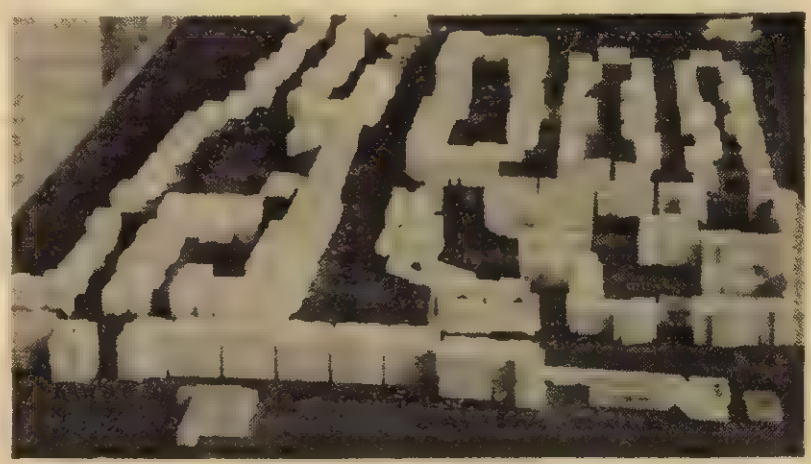

Macheta comunei Săhăteni sau cum va arăta așezarea de astăzi într-un viitor vizibil cu ochiul liber.

Fotografii de GHEORGHE AMUZA ■

INVENTIVITATEA FIZICĂ ȘI STIINTIFICĂ

Macheta primei case solare

tru creșterea porcinelor de la Periș. S-a făcut astfel dovada că imensa cantitate de dejecții ce rezultă în marile combinate pentru creșterea și îngrășarea porcilor (practic inutilizabilă și extrem de poluantă) poate fi convertită în combustibil gazos și îngrășăminte naturale. Procedeul perfectat de specialiștii români permite în prezent extragerea unui combustibil gazos cu proprietăți identice gazului metan (aproximativ 6 500 kilocalorii pe metru cub), iar nămolul desfermentat (după fermentarea anaerobă) reprezintă un excelent furaj și îngrășământ agricol. Iată și cifrele care atestă rentabilitatea procedeului : dintr-un kilogram de substanță uscată se pot obține 600 de litri de biogaz.

Sub auspiciile Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie s-a desfășurat și o parte a investigațiilor întreprinse de Institutul român de cercetări marine din Constanța. Reținem atenția cîteva dintre cele mai noi tehnologii pentru cultivarea sau aclimatizarea unor specii de nevertebrate autohtone — midii, creveți, scoica albă Mya arenaria — stridia japoneză etc. Noile metode au în vedere creșterea potențialului biologic productiv al Mării Negre și crearea de noi repere de materii prime industriale. Tehnologiile au fost experimentate în fază de laborator și micropilot. S-a urmărit astfel crearea unor **ferme de acvacultură**, care, într-un viitor apropiat, vor da recolte apreciate la cîteva zeci de tone anual, sau ceea ce reprezintă un important volum de proteină pentru hrana populației. Acestea ar asigura totodată și diversificarea produselor și preparatelor alimentare, prin introducerea în consum a unor materii prime absolut noi pentru țara noastră. Cultivarea intensivă a acestor organisme ar furniza și o nouă sursă de materii prime pentru industria chimico-farmaceutică. Din midii și alte moluște s-au izolat substanțe noi, deosebit de interesante ca acțiune farmacologică, al căror studiu este în curs de desfășurare și care vizează punerea la punct a unor medicamente și preparate utilizabile în industrie.

Obiectivele de cercetare în domeniul biologiei, concepute și planificate pe ciclu integrat (cercetare de bază — aplicații) se referă la un cîmp foarte vast de preocupări. Vom mai aminti cercetările consacrate energeticii contracției musculare și a propagării influxului nervos, cu implicații încă greu de stabilit în realizarea de dispozitive tehnice capabile să reproducă mecanismele și procesele biologice respective. Din cadrul cercetărilor geneticii le reținem pe cele consacrate creării de noi tulpini de microorganisme capabile să fixeze azotul în sol.

Cît privește tematica, expoziția cuprinde mărturii ale spiritului inventiv, în domeniul construcțiilor de motoare, electronicii, electrotehnicii și medicinei. În cele mai felurite domenii. Un întreg stand este rezervat realizărilor de prestigiu mondial datorate grupului de biofizicieni condus de medicul Ioan Florin Dumitrescu. Își etalează, de asemenea, performanțele motoreta electrică și autoturismul „de buzunar" (vehicule concepute și executate de inginerul Iustin Capră), iar pe un panou special sînt consemnate rezultatele obținute prin fructificarea unor lucrări postume ale regretatului om de știință român, medicul și savantul de renume Nicolae Ștefan Chișiu.

Prin demonstrația de energie și inventivitate, expoziția sancționează, totodată, netemeinicia părerilor celor care se mai declară încă prizonierii unor metode învechite de lucru, subestimează valoarea inteligenței naționale : lupta dintre progres și inerție rămîne veșnic deschisă.

I. MURGU

Microhidrocentrale pe piraie de munte

Ideea este nouă, motoarele — de la fier vechi!

Ciudate și felurite pot fi izvoarele unei pasiuni tehnice : o vizită la un muzeu, o notiță de ziar, o criză mondială. Inginerului Gheorghe Varodi, directorul tehnic al Întreprinderii forestiere de exploatare și transport Reghin, pasionat promotor al microhidrocentralelor montane, toate aceste trei elemente, atît de disparate, de inegale ca importanță, i-au furnizat puncte de plecare.

— Cu ani în urmă vizitam Muzeul tehnic din București. M-au impresionat profund strădaniile, pe care le-aș putea califica drept vizionare, ale marelui înaintaș care a fost inginerul Dumitru Leonida pentru valorificarea aurului alb, a bogățiilor hidroenergetice ale țării. „Bicaz, Lotru..., dar ce facem cu nenumăratele pîraie de munte ? — mă întrebam. Și ele **sînt** energie !" Au trecut anii. Apoi am citit într-un ziar o scurtă informație la rubrica „Din lumea largă, curiozități". Se arăta acolo că în Japonia un cetățean lîngă casa căruia curgea un pîriu a reușit să capteze energia apei printr-o microhidrocentrală de buzunar, astfel încît în decurs de 50 de ani nu a mai fost nevoit să plătească un singur **yen** pentru iluminat și încălzit. Iar eu mă gîndeam din nou la pîraiele noastre de munte care curg fără folos pe lîngă cabanele forestiere. Ideile mele au prins contur mai net în condițiile declanșării crizei mondiale a energiei. Apoi, nu demult, am primit la I.F.E.T.-Reghin o circulară de la Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, indicînd ca grupurile electrogene să fie cît mai urgent înlocuite cu microhidrocentrale, în scopul economisirii combustibilului.

Și aci pasiunea pentru tehnică a inginerului Varodi și-a spus cuvîntul.

— Am început prin a inventaria cabanele forestiere cu pîraie lîngă ele, deci susceptibile de a fi electrificate pe această cale. Sînt 28. O parte posedau instalații electrice interioare, funcționînd cu generatoare cu motorină, care consumau combustibil prețios, fiind, în plus, destul de nefiabile : lucrează cu turații mari, deci sînt pretențioase la întreținere.

— Soluția : microhidrocentrala !

— Întocmai. Institutul politehnic București și Institutul de cercetări și proiectări de utilaje și piese de schimb pentru industria forestieră au început executarea și asimilarea unui grup generator în acest scop. Au demarat, se pare, destul de greu și se află încă în fază de proiect de execuție. Am recurs atunci la altă soluție, fie ea și temporară : am luat cîteva generatoare de 5 kVA produse de Întreprinderea de motoare electrice București, am îndepărtat motorul și am introdus în loc un amplificator de turații, acționat de o turbină de apă — o simplă roată de lemn cu paletă. La început, adică prin iunie 1977, au fost probleme : nu e simplu să urci de la 600 turații, cît imprimă apa turbinei, la cele 3 000, cît necesită generatorul obișnuit.

Gheorghe Varodi nu a dezarmat. A luat legătura cu Întreprinderea mecanică de material rulant „Grivița Roșie" din București. Ce generator folosesc ei pentru iluminatul vagoanelor ? Generatoare ca acelea instalate pe vagoane ar avea, pentru forestieri, avantajul că funcționează cu turație mică, circa 600. Inginerul Varodi a obținut de la „Grivița Roșie", prin transfer, un generator pe care l-a pus în funcțiune.

— Am încercat și la Întreprinderea de motoare electrice București — continuă Gheorghe Varodi — solicitîndu-le generatoare cu turație mică. Mi-au răspuns că asemenea generatoare au fabricat cam cu zece ani în urmă, dar că acum nu mai au piață de desfacere.

— Și ce împiedică trecerea la producția de serie ?

— În principiu nimic, dar trebuie timp : construirea unui prototip, introducerea în planul tehnic al ministerului etc. etc. Durează. Or, noi trebuie să rezolvăm rapid problema, muncitorii de la I.F.E.T. au nevoie **azi** de electricitate, nu **mîine**. De aceea, am comandat, de la I.M.E.B., pentru moment, două generatoare cu turație 1 500. Apoi am încercat o altă cale, am bătut la alte uși, m-am adresat decanului Facultății de electrotehnică a Institutului politehnic Cluj-Napoca, doctorul inginer Arpad Kelemen, pe care l-am rugat să studieze, într-un colectiv de specialiști, posibilitatea creării unor generatoare de 5-10 kVA cu turație redusă: 750-1 000. Aștept răspunsul și sînt încrezător că va fi afirmativ. Dar, pînă una alta, ce facem noi ? M-am adresat Întreprinderii de utilaje și piese de schimb Reghin, pentru realizarea unui motor asincron cu 750—1 000 ture, cuplat la o roată cu paletă.

— S-ar părea, prea multă alergătură, prea puține rezultate practice.

— Rezultate încurajatoare totuși există. În cadrul I.F.E.T.-ului nostru gaterul de la Bistra-Mureș și microhidrocentralele de la Fîncel, Pîrîul Negru, Valea Soveții, Pîrîul Tare și Șeștina funcționează „pe apă", fără un gram de motorină, de peste un an, cu generatoare vechi de turație mică. Pare curios, dar unele generatoare, casate, le-am luat, pur și simplu, de la fier vechi. Și totuși merg, iar muncitorii forestieri beneficiază de pe urma lor. Mie, ca om al terenului, al practicii, mi se pare că ar trebui grăbite asimilarea generatorului, asimilarea și omologarea tipului de microhidrocentrală cel mai potrivit, înventarierea rețelei hidrografice, în scopul construirii de microhidrocentrale montane. Ele ar fi folosite la cabanele forestiere din toată țara, ar furniza electricitate și pentru mașini de călcat și de spălat, frigidere, televizoare, ar aduce binefacerile civilizației pînă în cele mai izolate locuri de munte. La noi, îngrijitoarea cabanelor forestiere se numește căimăniță, ea gătește pentru muncitorii forestieri, spală, întreține. Să ne gîndim, deci, și la căimăniță ! Seara, energia furnizată de microhidrocentrală ar servi la iluminat, noaptea — la încălzit. Din păcate, nu și iarna, cînd apele îngheață.

— Deci microhidrocentralele montane nu reprezintă o soluție totală ?

— Nu, dar generalizarea lor ar însemna un mare pas înainte. La urma urmei, primăverile și toamnele sînt lungi și friguroase la munte, iar iarna se poate face apel din nou la motoarele convenționale, fără a mai pune la socoteală că uneori însăși natura se arată generoasă : la Șeștina, bunăoară, microhidrocentrala funcționează în tot cursul anului, fiindcă însuși izvorul este cald. Am făcut apel la specialiști pentru a fora și identifica sursa de apă termală, utilizabilă eventual și la încălzirea cabanei. Calorifer la munte, fără motorină !

Va fi mulțumită căimăniță. Și muncitorii.

LIONEL NIȚESCU

Microhidrocentrala de la Fîncel, Mureș. Căimăniță este mulțumită.

românesc

Pușcaș. Apariția în farmacii a „Ulcosil-vanilului" — medicament ce și-a demonstrat pe larg virtuțile — este așteptată cu nerăbdare. O interesantă comunicare o datorăm și doctorului Vasile Boici, autorul „Boicilului forte", medicament cu valoare terapeutică predominant antialgică, lipsit total de toxicitate și care s-a bucurat în ultimul timp de noi îmbunătățiri.

O importantă descoperire aparține unui grup de cercetători conduși de acad. prof. dr. Ștefan Milcu. Este vorba de un hormon a cărui existență a fost bănuită cu ani în urmă de regretatul endocrinolog C. I. Parhon și care urmează să fie folosit în tratamentul adenomului de prostată, promițînd noi procedee de tratament în terapia antineoplazică.

O altă descoperire surprinzătoare aparține unor cercetători de la I.M.F. Iași. Este vorba de un antimicotic care a demonstrat între altele o surprinzătoare acțiune în stoparea dezvoltării tumorilor maligne și care impune o nouă direcționare a cercetărilor anticancerigene cu ajutorul antibioticelor.

Din domeniul medicamentelor realizate din extracte naturale face parte și „Trofoparul" (autor dr. Magda Timar de la I.C.F.F.-București) care și-a demonstrat acțiunea curativă în hepatita acută, cronică și în cirozele hepatice.

Prețioase sau promițătoare contribuții au adus toate institutele medicale și farmaceutice ale țării, amploarea primului simpozion al medicamentului original românesc întrecînd cu mult așteptările prin varietatea preocupărilor și valoarea produselor farmaceutice prezentate. Exemplele noastre, extrem de puține, nu pot aduce decît o imagine incompletă a acestei veritabile destășurări de forțe, a acestui imens război pașnic dus împotriva celui mai perfid și rapace dușman al omului. Cercetarea farmaceutică — componentă de esență a întregii ocrotiri sanitare — a cîștigat cu acest prilej un examen greu, cel al competenței și eticii profesionale, al respectului și dragostei de oameni, un examen pregătit de-a lungul ultimului deceniu în spiritul memorabilelor cuvinte adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu tuturor celor chemați să salveze omul de suferință, prin pricepere, pasiune și dăruire : „Medicina este într-adevăr o profesiune, dar nu este o profesiune ca toate celelalte. Ea cere nu numai multă pricepere, ci și multă dragoste pentru om, multă omenie, pasiunea de a te dedica sănătății semenilor".

LIVIU MAIOR

SUB ZODIA CIVILIZAȚIEI SOCIALISTE

Democrația cooperatistă la lucru

UN DIALOG AL MARILOR RĂSPUNDERI

• Un dialog al gospodarilor cîmpiilor — autorii pîinii — cu prezentul, cu viitorul, cu ei înșiși

„Să spunem aici, tovarăși, tot ce-am făcut și ce n-am făcut, tot ce ne bucură și ce ne doare, și să hotărîm împreună ce trebuie să facem pentru viitorul muncii noastre". (În imaginile noastre, cîțiva dintre participanții la adunările generale ale C.A.P.-urilor Buzescu și Botoroaga, județul Teleorman : Ștefan Burcină, Dumitru Tircolea, Iosif Berbec, Gh. Doncea, Maria și Șerban Păun, ing. Margareta Mihai și dr. Florea Morcov)

Iarnă cu soare în Teleorman, în inima Bărăganului. Soare intens, incendiind sticla cerului pînă la moleculă, incendiind toți atomii văzduhului, în reciproce răsfrîngeri de cristale cu albul scînteietor al zăpezii. De-ar ține timpul așa, zic oamenii, peste cîteva zile s-ar putea ieși în cîmp. Dar ar fi și mai bine, zic ei, de-ar mai da o ninsoare, una bună, cu bob măsat, să înfiorească bogat pămîntul, anticipînd înfloririle lui aprilie.

Se desfășoară adunările generale ale cooperativelor agricole de producție. Se dezbat cifre, se aprobă indicatori economici, se rostesc legăminte de muncă, se aleg noile organe de conducere. Sălile căminelor culturale, dezghețate cu focuri bune, gem de oameni, ca la un spectacol cu Amza Pellea. Țărani cu dulame negre, cu guiere negre din blană de miel, țărănci în straie frumoase, cele mai multe orășenești, dar încă păstrînd, oricît de discret, un accesoriu din vechiul port, un „șurț" negru de lînă sau un ciupag la git. Dările de seamă prezentate de consiliile de conducere, cifrele de plan ale anului '78, proiectele de măsuri tehnico-organizatorice, răspunsurile la chemarea la întrecere adresată cooperativelor din întreaga țară de țăranii de aici, dintr-o comună teleormăneană, Drăgănești-Vlașca, sînt ascultate atent, sînt dezbătute fierbinte, într-o însuflețire, într-o dezlănțuire a minților, a inimilor, a pasiunilor, a inițiativelor, a răspunderilor, ce ne trage pe noi, martori ai adunărilor, în plinia neagră a sălii, care duce către ogoare, către soarele viu și zăpada albă, anticipînd înfloririle lui aprilie. Așteptînd începerea adunărilor, oamenii, ca la orice adunări țărănești, se distrează, fac glume, se întîmpină cu vorba, „folclorizează" o atmosferă ce, chiar dacă sobole uneori sînt reci, devine caldă, intimă, asemenea unei vetre înjghebate de-a dreptul în suflet. Geamul spart din sala neîncăpătoare de festivități, un copil sufocat între broboade și sumane care va trece din mînă în mînă pînă la ușă, de unde îl va prelua bunica, comentarille femeilor în legătură cu fusta sau pantalonii tovarășei jurisconsult a întîrcoopului, fărșa făcută economistului, somat să se pregătească ca să prezinte, la încheierea adunării, un raport funcțar pe ultimele două decenii, în fine, începerea adunării, cînd, de la primul cuvînt al dării de seamă, glasurile se sting, rumoarea se stinge, oamenii devin numai urechi, numai ochi, numai atenție. Ca într-o ceară, ai putea lua, pe placa acestei clipe, pînă și amprentele respirațiilor.

O poveste cu o oaie neagră, a cărei blană va fi pusă-n băț

La C.A.P. Buzescu, în sala vastă a unui cămin cultural modern, inaugurat acum cinci ani, oamenii, ascultînd darea de seamă citită de președintele Dumitru Tircolea, își iau, mulți, note, se uită atenți la ce-au notat, apoi trag cu ochiul, adică furtiș un ochi de pasăre, aparent imobil, spre ce e-n șir, confruntă notele lor cu graficele ce tapetează pereții sălii (tot felul de grafice, o tapițerie de cifre, de săgeți, de curbe, de culori, reflectînd evoluția principalilor indicatori economici ai unității), ascultă iar, notează iar... Șaptesprezece inși se înscriu la cuvînt. Printre ei, și femei, ascultate de cei mai în vîrstă cu o curiozitate, cu un fel de uimire nedomolite în ciuda anilor. Sînt ani de zile de cînd ele, femeile, vorbesc în ședințe, în adunări, adică ele, aceste țărănci ale Bărăganului, toate trupește, oachește, arse de soare, de vînt, de grija sorților navetiști, plecați la fabricile orașului, de grija copiilor navetiști, plecați la licee orașului, prea îngîndate în cervezitie muncii la cîmp, ale casei, ca să mai aibă și chef de vorbă, iată că, totuși, vorbesc. Altădată n-ar fi cutezat să ridice cuvîntul nici în fața unui singur bărbat. Acum vorbesc în fața unei mulțimi. Și vorbesc bine, sînt bătăioase, tăioase, „critice", vorbesc, altfel spus, ca toți ceilalți, luînd lucrurile de piept, abordînd problemele muncii, ale obștii cooperatiste, ale conducerii ei, cu temeinicia bărbatului, adică a gospodarului care, chemat să ia o decizie, o întoarce pe toate fețele, aidoma celui care cînd intră în prăvălie să-și cumpere coasă o ciocănește atent, cu degetul, pe toată lungimea ei, ca să-i perceapă cît mai exact particularitatea metalică.

Se discută, desigur, multe-mărunte, dar se discută, mai ales, „probleme mari". „Problemele mari" sînt, evident, recoltele, dar o „problemă mare" e și zootehnia, care anul trecut a rămas sub plan. Lucru care, se vede bine, afectează întreaga obște, întrebarea „de ce zootehnia nu-și face planul ?" revenind mereu pe toate buzele, răsucindu-se, printre alte multe-mărunte lucruri, ca un șarpe-sfredel purtat în sîn. Adică anul trecut C.A.P.-ul Buzescu „a mers bine" („bine-șor !" corectează o voce), planul la cereale a mers, la grîu a fost chiar depășit, deși anul „a fost greu", în calendarul lui de munci și zile încurcîndu-se tot felul de accidente, precum o secetă ticăloasă, precum o grindină care, în prag de toamnă, a albit pămîntul, au fost postate pe care grindina a clădit straturi de gheață de peste 30 de centimetri. Furajele s-au resimțit, au fost acre, botul vitelor, al oilor mai ales, le-a refuzat, dar, zice medicul veterinar Florea Morcov, fostul șef al sectorului ovin (sector pe care, de cîteva zile, îl conduce soția sa), au fost și cauze subiective, s-a muncit prost, ce mai tura-vura, astfel încît sectorul ovin a devenit „oaia neagră" a C.A.P.-ului. Problema, continuă el, este ca „oaia neagră" să dispară, asta „atît la figurat, cît și la propriu", C.A.P.-ul avînd și vreo 50 de oi de această culoare. Turma trebuie „merinosată", deci „albită". „Așa e !" subscrie sala. Dar să vorbească tovarășu' medic și despre sectorul de taurine, pe care-l conduce acum. Și-aci e de furcă, și-aci sînt probleme. Cum se gîndește să la taurul de coarne ?

Sala s-a încălzit. Pe jos e ciment, soba cu lemne nu dovedește frigul ce-ntepenește picioarele în bocanci, oamenii, cînd vorbesc, scot pe nări și pe gură trîmbe de aburi, dar atmosfera este fierbinte, discuțiile sînt aprinse, problemele dezbătute — mari.

O „problemă mare" este pămîntul, folosirea lui, mai mulți vorbitori (Nicolae Nedelcu, Margareta Mihai) tau la refec tarla cu tarla, numese locuri în care recoltele au fost „mai subțiri", critică „conducerea" pentru neatenția arătată acestor locuri, critică faptul că în hotarul satului zac pustiite niște bune hectare, „pămînt ca untul", zice cineva, pămînt ce s-ar fi cuvenit, și încă de mult, făcut livadă, plantat cu pomi. Este vorba de un loc ce se cheamă „groapa de-mprumut". Vechii oameni ai satului „împrumutau" de aici pămînt, într-o vreme cînd casele din Buzescu se făceau din pămînt. În satul de azi, sat cu case din zid și piatră, sat cu peste 80 la sută din case clădite doar în ultimii 15 ani, „groapa de-mprumut" nu-și mai au nici un rost, „strică și fasonul" peisajului, și, mai ales, înseamnă pămînt, un pămînt care nu rodește, un pămînt „ce-i al nostru, al tuturor". Iată deci încă o „oaie neagră" care trebuie

Opt pasionante săptămîni din viața puiului de găină

O clădire parter, cu o arhitectură modestă, cu ceva cazon în toată înfățișarea ei și care, deși la cîțiva pași abia de drumul principal, pare mulțumită de-o mare singurătate și tăcere. Gazonul ce-o înconjoară, uscat, de-un verde cenușiu, păscut de-un cerb cu un cring de coarne imperiale în frunte și de cerboaica lui, o sălbăticiune zveltă, deloc stingherite de prezența prin vecinătăți a oamenilor, fosnetul feluritelor specii de arbori risipiți prin preajmă, și poate că în primul rînd faptul că această construcție n-are ferestre — toate neliniștesc puțin și îți stîrnesc o nelămurită curiozitate. Să spunem că ne găsim la o fermă avicolă și că, precum oricare cetățean, avem convingerea că știința asta a creșterii păsărilor de casă stă, la urma urmei, la îndemîna fiecărei gospodine. Clădirea de care vorbim se cheamă „Stație de incubație cu mediu protejat". S-ar părea că am vrut cu tot dinadinsul să punem o notă dramatică în scris. Vă asigur însă că prezența ei acolo, într-un soi de izolare subtil pregătită de inginerii întreprinderii, are realmente un înțeles dramatic. Cele cîteva fete care lucrează înăuntru sînt îmbrăcate în halate galbene, simți imediat că aerul e condiționat, că ai de-a face cu un fapt neobișnuit. Domnește o curățenie aproape stinjenitoare, de salon chirurgical, luminile sînt blînde și ascunse, spațiul e împărțit după niște reguli speciale, simți că totul e „special", deși, la drept vorbind, nestiind cum stau treburile prin celelalte întreprinderi avicole mari din țară și din lume, ai fi tentat să gîndești că peste tot e la fel. Ei bine, nu e la fel. Aici, la Bacău, se găsește una dintre cele mai moderne creșcătorii sau, mai corect spus, industrii de creștere a păsărilor pentru carne și ouă din cîte există, aici s-au pus la punct o seamă de metode care au revoluționat ori sînt pe cale să revoluționeze această industrie iar în ce privește înfățișarea generală a locurilor, e puțin probabil să mai întîlnim la noi ceva asemănător. Ca să punem de la început discuția în termenii proprii e util să facem precizarea că „Stația de incubație cu mediu protejat" este o creație originală românească și în meseria, foarte gingașă, a creșterii păsărilor va face carieră. Știe oricine că una din cele mai lesnicioase ocupații ale unei gospodării e creșterea găinilor. Cîtă vreme ai grăunțe, găina își vede singură de grijă. Chestiunile se complică binișor atunci cînd gospodăria are peste 11 milioane de găini de crescut, cînd producția de ouă trece ușor de 100 milioane, cînd toată cărnăria asta trebuie preparată, împachetată, expediată. În fine, e la îndemîna oricui să-și imagineze cîte diferențe se află între o ogradă cu trei găini și alta cu peste două milioane efectiv la zi. De unde și problemele, de unde atîtea delicate probleme inginerești și zootehnice care fac din fiecare procent de producție suplimentară un fapt remarcabil.

Să revenim la „Stația de incubație..." Cum se știe, din fiecare ou poate să iasă nici mai mult, nici mai puțin de un pui. Dintr-o sută de ouă însă, nu ies niciodată o sută de pui. La rasa de găini ușoare cu pana albă procentul cel mai bun a fost, în lume, de 84—85%. Din sută de ouă, cîteva — cam 6 procente — sînt nefecundate și, deci, n-au cum să facă pui. Alte cîteva pătesc felurite accidente și iarăși nu dau pui. La Bacău, „Stația..." de care vorbim a avut pe anul 1977 un randament de 90—91 pui din suta de ouă aduse la incubator. Cele cinci procente cîștigate trebuie socotite însă la totalul de 11 milioane păsări crescute în 1977 la Întreprinderea avicolă de stat locală. Producția totală a fost de 11 300 tone carne de pasăre. 5 la sută din 11 300 tone înseamnă cam toată carnea consumată într-un an de un oraș nu prea mare. Ca al dv., de pildă.

Unde s-a săvîrșit deci revoluția în industria cărnii de pasăre? Cum puteți bănui, în ce privește incubația există două teorii, din care una mai nouă. Teoria veche zice că oul nu trebuie alintat prea mult, fiindcă incubatoarele de azi sînt de ajuns de perfecționate ca să scoată din el tot ce-i de scos. Teoria mai nouă, pe care băcăuanii o pun în practică între primii și cu o tehnologie originală, spune că incubația trebuie să se petreacă într-un mediu perfect dirijat și în condiții de sterilitate absolută. Oul e sanitizat (dezinfectat), tratat pe toată rotunjimea lui și condus la cuib la o temperatură și o umiditate anume. În „Stație..." nu apucă să intre nici un microb, nici un parazit, nimic decît oul curat ca lacrima. Dacă se întîmplă ca el să vină chiar din mămica lui cu ceva microbi — adică „contaminat pe verticală" cum metaforic se exprimă avicultorii — i se face „diping". Iarăși o chestiune în premieră. Înainte, sau, mai corect spus, pînă la punerea în funcțiune a instalației băcăuane, ouăle bănuite a avea probleme „pe verticală" erau injectate cu un antibiotic. Operațiune extrem de migăloasă. Îi ofer din nou cititorului un prilej de a-și pune în lucru imaginația: să-și închipuie cum e aceea o injecție într-un ou și cum trebuie acoperită spărtura cu parafină. „Dipingul" înseamnă scufundarea unei cantități de ouă într-o baie de antibiotice într-un vas sub presiune. Antibioticul pătrunde prin porii cojii și-și face datoria, astfel că puiul se naște sănătos și curat. Treaba cu antibioticele nu trebuie să îngrijoreze pe nimeni. Cînd ai început să faci industrie avicolă, ai obligația fundamentală de a da carne perfect sănătoasă. Că noua stație este soluția cea mai eficientă, o probează cele 90—91 procente de pui scoși din incubator în cursul anului trecut într-o întreprindere avicolă românească. În șase luni vor asimila „Stația..." toate celelalte întreprinderi avicole din țară. Asta înseamnă mii de tone de carne în plus. E bine de știut că cercetătorii domeniului, presați de marea cerere de proteine animale, caută și găsesc uneori soluții de-a dreptul bizare pentru a împăca cererea cu oferta. Unii au reușit să producă experimental ouă cubice! Vă asigur că ați citit corect: ouă cubice. Oul se ivește pe lume cu o coajă mai moale decît de obicei și pică astfel pe o bandă rulantă plină de cutiuțe unde se întărește, realizînd cuadratura sferei. Aceasta nu e o joacă. În același spațiu poți transporta de două ori mai multe ouă cubice decît ouă ortodoxe. Americanii au produs într-un timp găini fără pene (deci, probleme mai puține la abator) dar cu un consum considerabil de energie pentru climatizarea halelor. Criza de energie i-a obligat să-i mai lase o vreme pe pene găinii. S-au mai obținut soiuri de păsări fără aripi. Aripioarele nu sînt prea prețuite de consumatori. Pentru aripi însă, puiul consumă hrană cît pentru carnea pulpei, bunăoară. Și fiindcă discutăm despre hrană, unele informații merită a fi comunicate. Ideal ar fi ca dintr-un kilogram de furaj să rezulte un kilogram de carne (pasăre în condiții de livrare). Experimental s-a reușit și asta. În condițiile obișnuite astăzi în fermele avicole problema este să prepari un furaj cît mai consistent, încît să ai un consum cît mai mic la sporul de 1 kg carne. Întreprinderea din Bacău a reușit în anul 1977 cei mai buni indici din țară: 2,7 kg furaj la 1 kg spor carne. La întreprinderi care folosesc furaje speciale (bine balanțate, cum se zice în termeni de specialitate) recordul în lume este de 2,2 kg furaj la 1 kg spor carne. Neobișnuiți cu creșterea producției de carne de pasăre în magazine în ultimii ani, unii fac felurite comentarii pe seama calității ei, în comparație cu dulcea pasăre din ograda țăranului. În ferme, furajul conține porumb (60%), apoi șrot de soia și de floarea soarelui, făină de carne și de pește (1—2%), calciu, fosfor, complexe vitaminice minerale. Adică, aproape tot ce mănîncă prin gospodăriile țărănești găina. Cît despre făina de carne și de pește, trebuie știut că făina de pește este cea mai bogată în proteine și că... se obține greu fiindcă toată lumea o cere. Carnea ajunge să miroasă a pește cînd e fermierul prost. Diferența dintre găina din curte și cea de la fermă e la cantitatea de furaj. Găina țăranului consumă de cîteva ori mai multe grăunțe. Cînd discuți despre 11 milioane de păsări producție anuală, mii de tone de grăunțe în plus se socotesc la prețul kilogramului de carne. Și cumpărătorul îl vrea cît mai mic.

Există mai multe căi de a scădea prețul. Una din ele e condiționată de selecția puilor de o zi la rasele ușoare. Puii de o zi trebuie separați: cocoșei și găinușe. Povestea este cum? Nu e deloc rentabil să crești cocoșei la aceste rase. Ei trebuie scoși încă din prima zi din producție. Japonezii au pus la punct o metodă care se numește, în consecință, metoda japoneză și care dă o idee absolut impresionantă despre calitățile ființei umane. Metoda e următoarea: niște oameni dotați cu o acuitate a privirii excepțională reușesc, zic, de fapt, după circa șase luni de antrenament, să deosebească sexul puiului de o zi. Rețineți: nu oricare om, ci numai unul foarte dotat în privința asta. E o specialitate cam bizară, iar cel care o capătă se cheamă sexator. Abia unul din cinci candidați reușește să devină sexator. Mescrie care poate fi practicată, fără a risca îmbolnăvirea ochiului, maximum 4—5 ani. Un sexator selectează cam 8 000 pui pe zi. O treabă cît se poate de... japoneză. De unde și necesitatea de a-i solicita ca profesori pe japonezi, de unde și prețul pe care îl cer. Întreprinderea băcăuană împreună cu I.A.S. Avicola Tărtășești a pus la punct un hibrid autosexant după culoarea pufului. O cercetare care a durat mai mulți ani a reușit ca prin metode genetice să obțină cocoșei galbeni și găinușe albe la puf în prima zi. Iarăși o realizare de prim ordin în domeniul aviculturii. Dealtfel, trebuie spus că în urmă cu numai cîțiva ani abia, toate aceste lucruri păreau a ține de un viitor foarte îndepărtat. Inginerul Petru Plăcintă, directorul întreprinderii din 1964 — și autor al „Stației de incubație..." — își amintește că la absolvirea facultății îi se vorbea despre vremea cînd niște ferme avicole foarte mari vor reuși o producție de 2 milioane ouă anual. O himeră atunci. Avicola Bacău dă 2 milioane de ouă în 4 zile!

Șeful de fermă Nicolae Șova lucrează de la înființarea I.A.S.-ului avicol. Erau pe atunci 10 000 găini ouătoare, hrănite țărănește. Mulți oameni au mare vechime în întreprinderea băcăuană și asta e una din explicațiile calității excepționale a muncii de aici. Directorul tehnic Gheorghe Bistriceanu și ing. Radian Proca, secretarul comitetului P.C.R., sînt tot din 1964, din anul în care s-a trecut la organizarea industrială propriu-zisă. Mai bine zis de cînd ei și ceilalți oameni harnici ai avicolei și-au pus și au rezolvat problema industrializării: muncitorii Valeria Cingulea, Mircea Silion, Gheorghe Gagus, maistrul Constantin Bodescu, șeful de fermă Dinu Chițac, șeful stației de sortare Stan Neagu, contabilul șef Vasile Arhip și alții precum ei, oameni care au înțeles așa cum trebuie indicația dată de partid de a spori considerabil producția de carne și ouă, de a contribui efectiv la creșterea nivelului de trai. Că e vorba chiar de nivelul de trai o dovedește și faptul că întreprinderea a trecut la producția de carne de curcă, ceva mai scumpă, cu o seamă de calități pe măsura prețului. În fine, la diversificarea producției.

Discutînd astfel despre o întreprindere avicolă, omul ajunge să înțeleagă cum că creșterea păsărilor aici n-are nici o legătură cu ce știa el despre cum se ține o pasăre. De fapt, cam asta și trebuie înțeles. La un număr de milioane, toate problemele întreprinderii sînt industriale pur. Aici se vorbește nu de pasărea cutare, ci de linia cutare. O linie, precum hibridul ușor cu penet alb, bun de dus la abator în opt săptămîni la o greutate medie de 1,632 kg (de asemenea, cea mai bună greutate medie la livrare din țară), e o chestiune de selecție, de genetică, de știință mare. O linie se crecează în cîțiva ani. Un om se formează ca specialist în cîțiva ani. Dacă socotim că întreprinderea are 18 ferme, o producție impresionantă și că aici muncesc numai 1300 de oameni, putem afirma că e o întreprindere deservită în întregime de specialiști. Nu muncitori la cotețul de păsări ci specialist în avicultură. Sună al naibii de frumos!

TUDOR OCTAVIAN

Mesajul științific al unui mare chirurg

Deontologia medicală s-a născut odată cu practica doftoricească dacă avem în vedere că preceptele morale și criteriile de licit și ilicit ale actului terapeutic pot fi întîlnite chiar în străvechile texte chineze, hinduse și babiloniene, ca să nu mai vorbim de celebrul legămînt hipocratic, veritabil monument al demnității, responsabilității umane, la fel de actual azi ca în urmă cu 2500 de ani. Dar despre menirea și atribuțiile medicului nu s-a scris niciodată îndeajuns, iar o carte întrupată din tezaurul spiritual al omeniei, devoțiunii și îndatoririi civice, din fondul de aur al experienței și osîrdiei profesionale va fi mereu bine primită. Un exemplu recent, și unul dintre cele mai strălucite, îl oferă și „Chirurgul", datorat unei eminente personalități a școlii medicale naționale, medicul chirurg Tiberiu Ghițescu.

Am avut prilejul de a citi în manuscris această lucrare spre sfîrșitul anului trecut, cu ocazia unei vizite pe care am făcut-o la noua clinică a Spitalului Fundeni. Publicînd apoi un articol consacrat activității de excepție a medicului Ghițescu, descoperirilor sale prioritare și activității de pionierat desfășurate în domeniul operațiilor cardiovasculare, am inserat în cuprinsul relatării noastre și o apreciere asupra lucrării „Chirurgul", lucrare unică în peisajul memorialisticii românești, comparabilă doar cu două sau trei lucrări similare aflate în patrimoniul literaturii universale.

Nu știu în ce măsură recomandările noastre au cucerit interesul și bunăvoința editorului, dar dacă ele au grăbit tipărirea volumului, dacă într-adevăr am izbutit să punem umărul la editarea ei, atunci aducem pe această cale mulțumiri colegilor noștri, asigurîndu-i din nou că această carte reprezintă un titlu de onoare pentru Editura științifică și enciclopedică din București.

„Chirurgul" este — așa cum ține să ne informeze autorul — o carte dedicată formării noilor generații de chirurgi, deci o carte-ghid pentru cei care doresc să îmbrățișeze această grea și nobilă profesiune și pe care medicul Tiberiu Ghițescu o reconsideră din unghiul de vedere al unei practici de peste 40 de ani, răstimp în care și-a petrecut cea mai mare parte a vieții la căpătîiul bolnavilor, în sălile de operație și în laboratoarele de medicină experimentală. În fapt, lucrarea se adresează deopotrivă specialistului și marelui public, problemele de etică profesională fiind precumpănitoare, iar responsabilitatea profesională și socială a medicului reprezentînd preocuparea dominantă a întregului material. Prin filiațiunea de idei și interesul acordat celor mai prețioase carate ale vieții — omenia, hărnicia, dragostea de oameni și sacrificiul pentru adevăr și dreptate — „Chirurgul" reamintește o celebră confesiune a doctorului Alexix Carrel, „L'Homme cet inconue", prezentată cititorilor români sub titlul „Omul, ființă necunoscută", căruia dealtminteri autorul îi rezervă un capitol special. Exemplul unor celebri înaintași, între care Nicolae Hortolomei, Victor Dimitriu, Victor Climescu, Francisc Iosif Rainer, René Leriche, constituie puncte de echilibru pe întreg parcursul lucrării.

Structurat în jurul unei idei centrale, cea a legăturii indisolubile dintre muncă și morală, „Chirurgul" își propune creionarea medicului ideal, surprins în toate ipostazele vieții zilnice, prin solicitudinea unor cutremurătoare pilde de abnegație, de luptă acerbă pentru salvarea vieții. O bogată cazuistică și interesul expres acordat exemplelor de muncă eroică, de probitate profesională, de luptă stăruitoare pentru descifrarea necunoscutului, precum și amendarea drastică a carierismului, invidiei, delațiunii, intemperanței, egoismului, recomandă „Chirurgul" drept o lucrare de interes public, interesantă și pasionantă pentru noi toți.

„Nu face chirurgie, recomandă doctorul Ghițescu mai tinerilor săi discipoli, dacă nu ești îndemînatic; dacă nu ești hotărît să duci o viață ordonată, fără nici un fel de excese; dacă ești comod; dacă nu te decizi ca mai mult de jumătate din existența ta s-o petreci în spital. Nu face chirurgie dacă nu consideri bolnavul un frate, o soră sau un prieten al tău. Nu face chirurgie dacă te bucuri de insuccesele colegilor; dacă pui ambiția personală, dorința de a te afirma, mai presus de interesul pacientului; dacă nu ești convins că poți să lucrezi în echipă cu toată dăruirea, punîndu-ți întreaga pricepere în slujba bolnavului".

LIVIU TIMBUS

Anchetă socială

Un vraf de dosare n-a putut acoperi o decizie abuzivă

Stau și mă uit, de cîteva minute, aproape interzis. Am în față un maldăr de hîrtii, o cantitate uriașă de hîrtie purtînd diferite numere, care se grupează în nu mai puțin de 11 dosare de judecată. Am deci în față peste 2 500 de file înseriate, cu sentințe, hotărîri, decizii și așa mai departe. Totul, însă, a pornit de la un oarecum simplu caz de desfacere a contractului de muncă. Un caz simplu ?! Să vedem despre ce este vorba...

★

Acum șapte ani de zile, fără îndoială, nimeni nu și-ar fi putut închipui că lucrurile vor ajunge atît de departe. Pe scurt, la 2 februarie 1971 i se desface contractul de muncă inginerului Vladimir Popescu, ca urmare a Ordinului nr. 6/1971 al președintelui Băncii de Investiții. La 9 iulie 1977, după mai bine de șase ani și jumătate de judecată, Tribunalul Suprem al R.S.R. decide admiterea contestației formulată de contestatar și reîncadrarea lui în funcția deținută anterior desfacerii contractului de muncă. Dar au trebuit să se scurgă, cum spuneam, șapte ani grei de continuă judecată, în care inginerul Vladimir Popescu s-a aflat singur. Singur, dar cu legea de partea lui ! Ca într-o frumoasă poveste, adevărul a ieșit la suprafață, după o luptă într-adevăr titanică. Judecata a avut peste o sută de termene, petrecîndu-se la zece instanțe (de 5 ori numai la Tribunalul Suprem !), din patru orașe ale țării. S-au efectuat 8 lucrări de expertiză, contraexpertiză și supraexpertiză, activitate în cadrul căreia au fost angrenați 11 dintre cei mai mari experți în materie ai țării. Nu mai puțin de șapte avocați au apărat, la diverse termene, unitatea — recte Banca de Investiții a R.S.R. S-au declarat nu mai puțin de 3 (trei) recursuri extraordinare de către procurorul general al țării. Au fost astfel cheltuite mai bine de o mie de ore de muncă din activitatea judecătorilor, procurorilor și a celorlalte persoane implicate în proces. Vladimir Popescu, aparent singur după cum spuneam, n-a avut avocat. S-a apărat singur, dar a fost apărat mai cu seamă de Legea țării, o lege creată într-o țară în care omenia, spiritul dreptății, drepturile omului sînt lucruri apărate nu numai prin Constituție, dar și prin înaltul comandament al umanismului socialist. Dar ceea ce s-a petrecut în acești șapte ani merită să fie așternut pe hîrtie. Deci, s-o luăm de la capăt.

Inginerul Vladimir Popescu muncea încă din anul 1962 în cadrul Băncii de Investiții — filiala Cîmpina (aflată în subordinea sucursalei județene Prahova, ca și, pe plan superior, a Centralei Băncii de Investiții, cu sediul la București). Era un om prețuit în meserie, bine apreciat de superiori, inclusiv de directorul filialei, care i-a întocmit dealtfel referate dintre cele mai bune. În 1970, Vladimir Popescu se înscrie la o a doua facultate (A.S.E., Facultatea economia producției), dar se întîmplă că devine, astfel, coleg de an cu însuși directorul sucursalei județene, Nicolae Rusnac. Ca într-o comedie burlescă (transformată însă, cu timpul, într-o dramă), un lucru aproape fără nici o semnificație ajunge să declanșeze supărare, apoi scandal, conflict — în fine, un adevărat război ! Primul an la noua facultate aduce succes pentru inginerul Popescu — toate examenele luate, dar total insucces pentru directorul Rusnac — cu toate examenele căzute ! Drept urmare, Nicolae Rusnac dă dispoziție directorului L. Popovici (filiala Cîmpina, aflată în subordine) să nu-i mai permită lui Vladimir Popescu să meargă la examene ! Popovici nu poate face așa ceva, dar află și inginerul Popescu, care simte nevoia să reacționeze. Se adresează astfel, în scris, direct ministrului finanțelor, sesizînd sustrageri din avutul obștesc (6 cauciucuri de automobil, instalație de încălzire centrală la locuința personală, cherestea, lemne de foc, transporturi neplătite etc.) de care se făcea vinovat însuși directorul N. Rusnac. În paranteză fie spus (fiindcă lucrurile devin pînă la urmă neesențiale !), toate acuzațiile s-au dovedit a fi întemeiate, iar directorul cu pricina sancționat. De la Ministerul Finanțelor sesizarea poposește însă pe biroul președintelui Băncii de Investiții, Mihai Diamandopol, care se simte de-a dreptul jignit pentru faptul că inginerul Popescu ar fi trecut peste autoritatea sa, reclamînd direct ministrului de resort. Îl va trimite deci în control, „pentru verificarea sesizării", pe inspectorul general Nicolae Constantinescu, cunoscut fiind faptul că inspectorul cu pricina fusese coleg de școală și de liceu, bun prieten chiar, cu însuși directorul reclamat, N. Rusnac. În numai 10 zile de cercetare reclamația se dovedește întemeiată, iar directorul este pus să achite contravaloarea sustragerilor (un preș simplu mod de a scăpa de vinovăție !). În continuare însă, inspectorul Constantinescu poposește la Cîmpina, cu scopul foarte clar de a afla motive de sancțiune și pentru cel care reclamase, respectiv inginerul Popescu. Leonida Popovici, director pe atunci al filialei, declară dealtfel, negru pe alb, în anchetă : „...tov. Constantinescu N., inspector general B.I. (...), mi-a spus la o discuție pe care am avut-o, redau textual : **banca trebuie să scape de acest inginer, întrucît scormonește prea multe"** (subl. ns.). Este alcătuit cu mare urgență un proces verbal, după care urmează Ordinul președintelui Băncii de Investiții, de desfacere a contractului de muncă. Iată însă cum caracterizează această măsură unul dintre cei mai autorizați experți, conf. univ. dr. inginer Silviu Corlățeanu : „S-a procedat la desfacerea contractului de muncă înainte ca să existe motivele respective. Procesul verbal de revizie și fișa 9, care au stat la baza concedierii, nu conțineau constatări definitive, ci numai simple aprecieri care urmau să fie confirmate sau infirmate (...). În cazul de față dintîi s-a luat măsura și după aceea s-au căutat motivele. (...) Această anomalie a generat întreaga gamă de denaturări și deformări ale realității care caracterizează acest proces, pentru a se justifica măsura luată"...

Începe judecata. Unitatea reclamată își stringe probe pentru a-și justifica actul ilegal. În dosare încep să se adune file peste file — documente de avizare, fișe de deviz și de revizie, expertize, contraexpertize, caracterizări profesionale și așa mai departe. Cine n-a văzut pînă acum cum poate arăta un raport sau o expertiză financiară n-are cum să înțeleagă măcar o singură pagină de acest fel. Iar la dosarul (dosarele) cauzei s-au strîns sute, ba chiar mii de astfel de pagini ! Înșiși judecătorii, cît ar fi fost de pricepuți, puteau fi cu ușurință îndreptați pe căi greșite. Lupta a fost surdă și fără menajamente. Banca de Investiții a mobilizat în acest scop un adevărat comandament de ingineri și specialiști din centrală sau de la alte sucursale (București, Ploiești, Galați, Oradea), care au avut misiunea de a însoți avocații și experții, în speranța îndreptării lucrurilor pe făgașul dorit. S-au cheltuit astfel mai multe mii de lei — care au acoperit deplasările, avizările, onorariile experților. Acestora din urmă le rămîne, în fapt, datoria legală dar și morală de a stabili adevărul. Instanțele de judecată urmează, în fapt, să se conformeze acestor expertize — și au fost opt la număr ! Dar, să reținem, toate expertizele s-au pronunțat, cu mici excepții (mai cu seamă la începutul procesului), în favoarea inginerului Vladimir Popescu, stabilind fără posibilitate de îndoială că „...motivele desfacerii contractului de muncă nu se regăsesc în activitatea reclamantului !"

Și totuși, Vladimir Popescu pierde primele două procese : cel de la Judecătoria Cîmpina și cel de la Tribunalul județean Prahova, fără îndoială în urma unor influențe din afară, pe cît de suspuse, pe atît de lipsite de temeiul legal. La cererea sa, prin care a arătat nelegalitatea hotărîrilor existente, tovarășul Teodor Vasiliu, pe atunci ministrul justiției, declară recurs în supraveghere, dar în același timp, printr-un alt proces (la Tribunalul Suprem) se hotărăște strămutarea judecății de la Ploiești la Brașov pentru mai multă obiectivitate. De aici înainte inginerul Popescu va avea numai cîștig de cauză : Judecătoria Brașov, Tribunalul județean Brașov. Unitatea reclamată, Banca de Investiții, pierde teren. Cere însă de trei ori la rînd recurs extraordinar și tot de trei, ori la rînd procurorul general îl declară !! Tribunalul Suprem îl admite de două ori și îndreaptă de fiecare dată judecata spre Tribunalul de la Brașov. Dar tot de fiecare dată cîștigă Vladimir Popescu ! Un al treilea recurs extraordinar este declarat de Procuratura Generală. De această dată însă Tribunalul Suprem judecă, în ședința sa din 9 iunie 1977, chiar fondul cauzei. În procesul verbal de încheiere întocmit se arată următoarele : „Instanța a analizat, pe rînd și aprofundat, toate faptele imputate contestatorului și a reținut că nu era cazul a se recurge la măsura severă a desfacerii contractului de muncă pe motiv de necorespundere profesională a acestuia. Din examinarea lucrărilor dosarului rezultă că instanța de fond, analizînd complet și just materialul probator existent la dosar, a ajuns la concluzia corectă că măsura desfacerii contractului de muncă al contestatorului nu este justificată". Pronunțarea deciziei s-a aminat pentru 18 iunie, apoi la 25 iunie, 2 iulie și în fine la 9 iulie, cînd Tribunalul Suprem a decis **„Respingerea recursului extraordinar declarat de procurorul general împotriva deciziei nr. 1471 din 24 noiembrie 1976 a Tribunalului județean Brașov, secția civilă"**. Banca de Investiții a mai cerut încă o dată declararea recursului extraordinar, dar de această dată procurorul general Gheorghe Bobocea a respins cererea, ca neîntemeiată. Așa se sfîrșeau șapte ani grei de luptă, șapte ani în care inginerului Popescu i s-au prezis nu o singură dată eforturi inutile și pierderea cauzei. Avînd însă însăși **Legea** de partea lui, Vladimir Popescu a cîștigat...

★

Stau față în față cu inginerul Popescu — de mai mulți ani angajat în cadrul Trustului pentru economia forestieră și materiale de construcții din Brașov, orașul în care și locuiește — stau și-l întreb de unde a avut atîta putere să ducă totul pînă la capăt. „Mi se părea prea mare nedreptatea ce mi s-a făcut — îmi spune. Nu e vorba în nici un fel de bani, pentru că eu m-am angajat aproape imediat la trust — iar acum, cînd îmi revin toate drepturile, banca nu trebuie să-mi plătească decît vreo șapte mii de lei. Asta e un lucru neesențial în problema mea, iar eu am cheltuit, la rîndul meu, peste treizeci de mii cu judecata... N-am acceptat însă să-mi fie călcată în picioare demnitatea, n-am putut suporta gîndul că, dacă mă las păgubaș, oamenii care mă cunosc, colegii de la serviciu și chiar foștii mei colegi, de la bancă, mă vor considera un vinovat. Sigur, fără perseverență nu faci nimic în viață, dar iată că oamenii legii au socotit că eu am avut și altceva decît perseverență, anume am avut **dreptatea** de partea mea. Astăzi, pentru că m-am apărat singur, sînt socotit cel mai priceput specialist al trustului în materie de legi ale investiției, cod civil și așa mai departe. Cu alte cuvinte, am mai cîștigat ceva din această experiență !"

O experiență care, spunem noi, poate pune pe gînduri încă foarte multe persoane pentru care **Legea** țării pare un lucru de eschivat. Vladimir Popescu, prin perseverența lui, a adus un exemplu ce nu poate fi trecut așa ușor cu vederea !

DUMITRU GRAUR

Birocrație și autobirocrație: Un cetățean care a căzut cu tronc unei judecătorii și niște locatari care vor să stea în văzduh

Oricît de scurtă ar fi memoria unui om, este sigur că el nu are cum să uite, cel puțin, ziua cînd s-a mutat într-o casă. Nu ar exista deci nici un motiv ca să punem la îndoială ceea ce susține, într-o scrisoare trimisă redacției noastre, Vasile Grigoraș din Bacău, anume că de cînd locuiesc, el și familia sa, în cartierul Cornișa 1, bloc 10, scara 2, etajul 2, apartamentul 10, nimeni n-a mai avut această adresă deoarece, simplu și limpede, el s-a mutat acolo încă de la darea în folosință a blocului. Precizarea aceasta era desigur necesară, după cum se va vedea și din scrisoarea pe care am primit-o : „Încă din primele zile ale anului 1977 — nu pot să-mi amintesc datele exacte — periodic, probabil pentru fiecare ședință a procesului, am tot primit citații pe numele pîrîtului Mihai Vasile. La prima citație, crezînd că este o întîmplare, am luat-o și am depus-o personal la secretariatul judecătoriei din Bacău. La a doua citație, cînd m-am prezentat, am adresat și rugămintea să se treacă corect domiciliul cetățeanului în cauză, să nu mi se mai trimită asemenea citații, întrucît eu nu am nimic comun cu această situație și, în plus, nu am nici timp pentru a le aduce de fiecare dată la judecătorie. Mi s-a răspuns că nu trebuia să vin personal ci să le pun în plic și să le trimit prin poștă. Regret, am spus, acum faptul este consumat, dumneavoastră să aveți grijă însă ca pe viitor să fiți mai atenți. Și nu trece mult timp, că mă pomenesc iar cu citație. De data aceasta m-am conformat recomandărilor dumnealor, am pus citația în plic și n-am uitat să fac nici mențiunea că omul cu pricina nu locuiește la această adresă. Credeam că procedînd astfel voi curma această neplăcută poveste. Dar m-am înșelat. Cu aproximativ o lună în urmă am primit o hotărîre cu care iar m-am dus, personal, la secretariatul judecătoriei, insistînd pentru identificarea domiciliului corect al pîrîtului. În fine, astăzi, 17 decembrie 1977, a sosit pe adresa mea o comunicare și sentința civilă nr. 6689, însă pe acestea nu le mai duc la judecătorie ci m-am hotărît să le înaintez dumneavoastră, pentru că, dacă las lucrurile să meargă în continuare așa cum au mers pînă acum, cine știe la ce sentințe mă mai pot aștepta, așa nevinovat cum sînt".

Am citat aproape în întregime scrisoarea lui Vasile Grigoraș din Bacău, cu gîndul că faptele primează oricărui comentariu. Cel ce ne scrie nu uită să califice însă drept „practici dăunătoare și birocratice" cauzele acestor pățanii ale sale. Și fără îndoială că, judecînd dincolo de orice text de lege, omul are dreptate. Este de înțeles astfel și zeflemeaua cu care încearcă să-și descarce năduful, soluția cea mai la îndemînă pentru el, desigur, pentru care funcționarii trași de atîtea ori de mînecuțe pentru a vedea și a auzi mai bine ar trebui să-i fie mai degrabă recunoscători deoarece, la urma urmei, tulburarea liniștii unui om poate să intre, precum se știe, chiar sub incidența vreunui articol de lege. De bună seamă, Vasile Grigoraș n-a vrut să ajungă cu gîndul pînă aici. El a înțeles foarte bine că judecătoria din Bacău se afla în căutarea unui pîrît. A încercat s-o ajute și n-a reușit. De ce n-a reușit, n-a înțeles. Și n-a prețuit nici de ce i-a căzut tocmai el cu tronc.

În sfîrșit, întîmplarea de mai sus nu ni se pare mai gravă decît cea pe care ne-o relatează, tot într-o scrisoare, Dan Constantinescu, membru în comitetul blocului C 14, șoseaua Cățelu nr. 62, București. Blocul acesta, ni se scrie, a fost dat în folosință în 1966, are zece etaje și toate cele 88 de apartamente sînt proprietate personală. În urma cutremurului din 4 martie 1977, o comisie trimisă de către Consiliul popular al municipiului a constatat o serie de avarii. Comisia a depus, într-un raport, aceste constatări la Consiliul popular, care la rîndul său a dispus ICRAL-ului să întreprindă remedierile cuvenite, în baza proiectelor de execuție ce urmau a fi întocmite de către „Proiect-București". În urma comunicării făcute de către ICRAL asociației de locatari, prin care se cere asentimentul tuturor locatarilor pentru a încheia o convenție scrisă de efectuare a remedierilor la grinzile de rezistență, diafragme etc., comitetul de bloc a convocat o adunare generală a proprietarilor informîndu-i despre toate aceste demersuri și cerînd în același timp fiecărula acordul scris pentru angajarea plății proiectului și a lucrărilor de consolidare a construcției. Pînă aici, se vede, totul a decurs cît se poate de firesc. Consiliul popular al municipiului, ICRAL-ul au acționat fără întîrziere și eficient, cît se poate de legal și de omenesc, în deplină concordanță, dealtfel, cu dispozițiile pe care conducerea superioară de partid și de stat le-a dat pentru rezolvarea unor situații de acest fel. Dar lucrurile s-au împotmolit tocmai la urmă, atunci cînd nimeni nu se mai aștepta, datorită chiar celor despre a căror liniște și siguranță, la urma urmei, era vorba. Adică datorită locatarilor. E drept, majoritatea lor au consimțit că sînt de acord cu plata, faptul fiind, se-nțelege, în interesul securității locuinței fiecăruia. „Au fost însă — se arată în scrisoare — un număr foarte mic de proprietari care, neavînd de suferit nici un fel de avarie în apartamentele lor aflate la etajele de sus, n-au înțeles să suporte în mod proporțional costul reparațiilor ce trebuie făcute pentru consolidarea acestui imobil, de la etajul IV în jos. Precizăm că este vorba de consolidări de grinzi, stîlpi de rezistență, planșee etc., deci nu de intenția cuiva de a-și pune faianță la baie sau de a-și zugrăvi casa cu bani altuia". Socotim binevenită această ultimă precizare. Ea ne ajută să înțelegem mai bine egoismul feroce, împins pînă la irresponsabilitate, al celor în cauză, ai acestor „proprietari" care cred că vor putea vietui chiar și suspendați în văzduh ei uită că nici păsările nu-și fac cuiburi în aer, ci tot pe crengi și pe trunchiuri sănătoase. În orice caz, atitudinea intransigentă ori numai lehamitea pe care o poate provoca birocrația ni se par niște dulci stări de spirit față de efectele pe care le lasă în urmă vîrsta de aur a acesteia : autobirocrația !

DUMITRU ELIADE

ÎNTRE CLASIC ȘI BAROC

Luchian

Lancea transformată în floare

Studentului la Școala de belle arte, Ștefan Luchian, i s-a spus de la catedră că arta este „o consolare". Dar nici un cuvînt nu e, probabil, mai străin de sensul artei. Și cum am putea vorbi despre consolare cînd ea s-a hrănit cu speranța de a-i concura pe zei ? Picasso zicea odată că ar arunca în mare pietrele pe care le sculptase. Aceste vorbe nu exprimă ceea ce par să exprime în prima clipă. În spatele lor se ascunde speranța că marea va primi oceste pietre ca fiind ale ei, și deci artistul va putea considera că a colaborat la crearea lumii. Se înțelege, pasul următor ar fi înlocuirea tuturor pietrelor mării cu pietre sculptate. Și a munților, cu munți sculptați... Și cum am putea vorbi despre consolare la un pictor care, lovit de paralizie și rămas în cele din urmă prizonierul fotoliului său de infirm, va cere să i se lege penelul de încheietura mîinii și va picta flori ? Ca și Renoir (și aproape în același timp, și același număr de ani !). Însă într-o încleștare și mai eroică... Nu, niciodată nu-i vom respecta destul pe cei încăpățînați, pe cei care nu cunosc consolarea...

Poate de aceea, în ciuda faptului că melancolia sa șoptită nu pare, în prima clipă, să aibă nimic comun cu febra unui barbar al soarelui, mă simt tentat să-l pun pe Luchian alături nu de un Courbet, ci de Van Gogh... Amîndoi știind ce înseamnă să alegi împotriva suferinței. Amîndoi trebuind să lupte cu boala pentru a picta. Amîndoi vorbind în numele celor care n-au nimic și iubesc totul. Amîndoi înțelegînd prin speranță nu numai „aproape a trăi", ci chiar a trăi. A trăi și a crea. Amîndoi aproape îngenuncheați de destin. Și amîndoi învingîndu-l. Amîndoi gata mereu să învețe de la alții. Și amîndoi dînd lecții fără să-și fi propus asta. Amîndoi, martiri ai artei. Și amîndoi strigînd-și dragostea de viață. Amîndoi copleșiți de drama lor. Și amîndoi ridicîndu-se deasupra ei. Amîndoi refuzînd să se plîngă. Și amîndoi făcîndu-și dreptate prin artă, singura dreptate ce le-a fost accesibilă. Amîndoi singerînd. Și amîndoi plini de recunoștință în fața frumuseții lumii. Amîndoi respectînd natura. Și amîndoi pictînd flori care nu cresc în grădini și cu atît mai puțin în seră, ci în răni și în dragoste. Amîndoi căutîndu-și un drum propriu. Și amîndoi hotărîți să plătească întreg prețul cerut de arta lor. Amîndoi pictînd pentru că simțeau, nu pentru că vedeau ; nu pentru că vroiau să arate, ci pentru că vroiau să spună. Amîndoi convinși că arta nu este o profesiune, ci o misiune a conștiinței lor. Amîndoi căutînd în singurătate ceea ce îi făcea solidari și visînd o artă prin care să dăruie, nu să cucerească. Amîndoi, asumîndu-și toate riscurile unei opțiuni, alegînd dintre armele Atenei numai lancea. Curajul. Nu scutul. Unul transformînd lancea într-un chiparos funebru și înflăcărat, fremătînd sub un cer de cobalt. Altul transformînd această lance (atunci cînd abia mai poate ridica brațul) în floare ...în flori care luptă, chiar cînd sînt de o tandrețe obosită, înfruntînd singurătatea și amenințările... Există artiști a căror biografie riscă să uzurpe opera. Despre călătoria lui Gauguin în Tahiti s-a scris, poate, mai mult decît despre valoarea adevărată a picturii lui. Tragedia plină de soare a nebuniei lui Van Gogh e mai cunoscută decît chiparoșii olandezului. Dar cine uită în ce condiții penibile au fost pictate cele mai multe dintre florile lui Luchian nu va înțelege că ele nu aparțin naturii, ci moralei ; și că e nepotrivit să vorbim despre frumusețea lor, cînd trebuie să vorbim despre victoria pe care o obțin ele. Căci Luchian știe, mai mult decît Braque care a lansat această formulă, să transforme o rană în lumină.

Anemone roșii și albe și violete, apoi lancea Atenei apare dintr-un incendiu albastru, sau din macii aproape arși de aerul roșu din jurul lor, crizanteme, dumitrițe, garoafe... Și toate așezate în vase românești de lut smălțuit. „Fiindcă sînt de la noi, le stă bine într-o oală făcută tot la noi" spunea Luchian. Și toate avînd aceeași căldură, aceeași melancolie ca și privirile oamenilor lui Luchian... Cele mai multe pictate după 1909 cînd boala l-a ținuit pe pictor în casă. Și întocmai ca la Renoir, mîna infirmă nu se vede dintre florile cu ajutorul cărora Luchian a dat, poate, cea mai suavă lecție de curaj din istoria artei. Pe măsură ce suferința îl doboară pe om, artistul refuză să accepte înfrîngerea. Pe măsură ce boala e mai necruțătoare, pictează mai multe flori, povestindu-ne, de fapt, stări sufletești. Căci ei nu pictează flori pentru a imita natura, ci pentru a face mărturisiri. E singur ? Un vas cu maci sau cu crizanteme dă posibilitatea iubirii să iasă din mutenia ei. Căci asemenea tuturor marilor artiști, Luchian nu concepe o artă fără curaj, nu concepe o artă fără speranță. Cu degetele amorțite, el nu renunță. Și în clipa aceea „zugravul" știe că întotdeauna a vrut să declare același lucru. Uneori s-a pictat pe sine, alteori a preferat peisajul sau chipurile oamenilor simpli pe care i-a iubit ca și Van Gogh, dar întotdeauna a vrut să declare același lucru... Mă feresc să folosesc un cuvînt care l-ar nedreptăți, poate, pe Luchian : revanșă. Revanșă a artei asupra destinului. Nu, „Luchian" înseamnă mai mult. El nu vrea să ne vorbească despre boala lui, ci despre ceea ce iubește în viață. Nu urmărește compasiunea noastră, ci să stimuleze în cel care-i privește tablourile datoria de om. El și-a făcut-o pictînd. Pentru a ne-o face și nouă față de el, trebuie să ascultăm în tăcere ceea ce ne spune. La fel cum într-o seară el a ascultat cum se apropia vioara lui George Enescu.

OCTAVIAN PALER ■

Sergiu Celibidache :

„Consider o șansă deosebită că m-am născut la Iași, în acea bogăție neobișnuită de valori care mi-au marcat drumul și tot ce am făcut pînă azi"

— Nu trag așa arcușul, arcușul lui Brahms este un arcuș cu particularități speciale, este dens, greu, cu toate că fluid, este așa cum era și ginditorul. Plecînd de la arcuș o să întîlnim și celelalte calități specifice ale lui Brahms.

Așa a început una din primele repetiții ale dirijorului Sergiu Celibidache. Invitat de Artistul poporului Ion Voicu și Filarmonica „George Enescu", marele dirijor a acceptat cu plăcere să concerteze la București și Iași avînd în program muzică de Brahms, Stravinski și Ravel.

— Așa, foarte bine, dar în relația esențială între mîna stîngă și dreaptă, care vi se pare vouă mai importantă ? Contrar opiniilor care circulă și care sînt mai mult sau mai puțin consolidate, muzica o face mîna-brațul drept și nu mîna stîngă. Stînga are importanța ei definitivă, dar brațul drept este respirația, dozarea, frazarea, legătura cu viața, reintrarea în cosmos.

Am văzut la maestrul Sergiu Celibidache un dar cu totul deosebit de a explica, de a relua și din nou a relua pasajele care nu ajung, din punct de vedere muzical, la dialectica necesară pentru evoluția gîndirii muzicale, o răbdare ieșită din comun, urmărind să ducă întreaga orchestră la desăvîrșire. Nu-i scapă nici un detaliu, schimbînd tot ce este necesar, de la arcușuri pînă la înclinarea planurilor sonore, ca să redea și să înlesnească urmărirea procesului evolutiv, în care masa sonoră se găsește angajată. Nu există urmă de indiferență în tot ceea ce face, și cu un entuziasm fără margini reușește să emționeze, să miște, să convingă. Dacă din întîmplare rezultatul imediat îl mulțumește, nu ezită o secundă să-și împartă satisfacția cu cei care, după vorbele dinsului, sînt direct responsabili, adică muzicienii.

— Muzica nu o fac eu, băieți, muzica o faceți voi, eu vă împiedic să faceți lucruri care împiedică muzica să se nască, eu vă arăt în continuare ce nu trebuie să faceți, ceea ce, în sfîrșit, trebuie făcut, faceți voi.

Și după una din observațiile de felul acesta, care luminează fața tuturor, maestrul, consultîndu-se democratic cu noii săi colaboratori de cîte minute este pauza, coboară de pe podium, ștergîndu-și fruntea asudată.

Dăm fuga printre scaunele de pe scenă, pentru a-i adresa cîteva întrebări.

— Maestre, cum ați primit invitația pe care v-au făcut-o violonistul Ion Voicu și Filarmonica „George Enescu" ?

— Din toată inima, așa cum mi-a fost făcută.

— Maestre, în ce sens faceți dv. muzică ?

— Nu cred că muzica se face într-un sens oarecare, muzica spre deosebire de note, o dată realizată, făcută, are un sens, deci sensul muzicii este o consecință și nu un factor care o generează.

— Atunci cum faceți dv. muzică ?

— Așa cum plugarul își ară pămîntul, grădinarul își deretică grădina, cum mama își crește copilul, sau învățătorul la școală dezlegă limbile și mințile copiilor.

— Trăiți cu adevărat un sentiment deosebit cînd sînteți alături de o orchestră românească ?

— Mai ales, din punct de vedere omenesc, cum vă puteți închipui, îmi face o deosebită plăcere.

— Ce credeți că îi trebuie unui muzician sau mai exact unui dirijor să înțeleagă adevăratul sens al muzicii pentru a putea ajunge la desăvîrșire ?

— Este simplu. Talent, înzestrare, școală, muncă multă, folosirea tradiției și cunoștințelor bune ale înaintașilor, cultură, aș putea spune chiar multă cultură, pentru ca fiecare individ să trieze, să discearnă între alb și negru, între gras și subțire, între mirlănie și duioșenie de spirit, între analfabeți care știu să scrie și să citească și înțelepți care nu au nevoie de abecedar și de gramatică.

— Ce-mi puteți spune despre nivelul muzicii românești ?

— Românii au o doză de talent de necrezut. Îmi este greu să folosesc un termen popular dar există talent la noi, la români, cît lumea. Dar pregătirea tehnică, psihologică și muzicală nu sînt totdeauna la înălțimea generozității pămîntului. Din punct de vedere individual, nivelul pregătirii tehnice este ridicat, din punct de vedere al ansamblului, cunoștințele simfonice sînt uneori sub valoarea talentului.

— Ce trebuie făcut ?

— Avem nevoie de un efort consecvent, de o enormă perseverență în acest efort de încredere în codrii și vînturile noastre și în ciobanii înțelepți, care nu ne lasă să ne depărtăm de izvoarele veșnice care ne hrănesc.

— Ce v-a mai impresionat la noi, și cu ce sentimente ați revenit ?

— Cum e și firesc, am și eu ca toată lumea patrimoniul sfînt al amintirilor copilăriei mele, consider o șansă deosebită faptul că am crescut la Iași, în acea bogăție neobișnuită de valori, de toate soiurile, valori care mi-au marcat și îmi marchează drumul și tot ce am făcut pînă astăzi.

— Există noțiunea de pace în muzică ? Cum înțelegeți dv. relația muzică-viață, acum cînd liniștea dorită ne trimite tot mai mult în sălile de concert ?

— Omul ajunge la liniște după ce s-a eliberat de orice. Muzica este calea cea mai scurtă de eliberare de tirania aversiunilor și a înclinațiilor egoiste, din această cauză lumea se îndreaptă tot mai mult către muzică.

— Ați observat cu ce căldură ați fost primit la fiecare repetiție, este adevărat că ați dori să contribuiți la formarea unei școli bune de muzicieni și dirijori în România ?

— Eu doresc să fiu de mare utilitate României, am multe lucruri de îndeplinit pe lumea aceasta, sînt în mijlocul unor acțiuni, al unei lupte cu mecanizarea, standardizarea, dezumanizarea omului. Voi face ceea ce pot în privința ridicării și înnobilării talentelor existente în România, încercînd să creez o școală de muzică de prestigiu în țara mea și sper să primesc tot sprijinul din partea fiecăruia.

— Considerați că sînt mai multe feluri de muzică ?

— Nu, pentru mine muzica este un singur lucru, eu nu numesc muzică ceea ce alții numesc muzică. Gilbert Bécaud, Duke Ellington fac muzică, dar există totuși o deosebire între aceștia și Mozart. Muzica pentru mine începe acolo unde se termină sunetul. Muzica este transcendența senzațiilor sonore și nu sunetul. Sunetul este nada cu care te atrage și te mișcă, esența muzicii care nu se poate materializa fără sunet, ca și gîndirea care nu se poate materializa fără cuvinte, nu are nimic de a face cu sunetul.

— În decursul drumului dv. glorios care a fost cel mai mare succes ?

— Cel mai adevărat succes și compliment care mi s-a adus și de care eu îmi aduc aminte cu cea mai mare plăcere, reprezentînd pentru mine sumumul înțelegerii muzicale, l-am primit de la un concertmaistru, la Scala din Milano, care nu a spus că nici nu a auzit în viața lui de așa interpretare, nici că sînt cel mai mare dirijor al timpului, ci a spus numai „MAESTRE, AȘA ESTE".

— Aș dori să ne răspundeți la o ultimă întrebare și anume ce nu vă place în lumea aceasta.

— Nu-mi place suferința oamenilor și mă lupt cu mijloacele mele, cum pot, să o înlătur și să o țărmuresc.

Apoi parcă nici nu ne mai bagă în seamă.

— Gata copii, ajunge, cred că s-au fumat cele două țigări... de pauză, hai să mergem mai departe.

Și agale, Sergiu Celibidache, ca un senior în haine de stradă, păsește spre pupitrul Filarmonicii, reintrînd în viața lui adevărată.

EMANUEL TANJALĂ ■
și MĂDĂLIN VOICU ■

CRONICA SPECTACOLELOR

Destinul unui voievod

Cît de lesne și cu cîtă bucurie se scrie o cronică la un spectacol bun ? De data asta e vorba de acela de pe scena Teatrului „Ion Vasilescu", cu piesa „Întors din singurătate" de Paul Cornel Chitic, în regia Olimpiei Arghir.

Și acest autor, asemeni altor dramaturgi contemporani — Virgil Stoenescu cu a sa piesă despre Alexandru Lăpușneanu, de pildă — s-a simțit dator să reabilitească, peste veacuri, memoria unei personalități din a cărei viață mulți n-au vrut, sau n-au putut, să vadă decît faptele singeroase, cumplite, aparent inumane și imorale, drăcești și de blestemat. Erau acestea interpretări fie naive, superficiale, fie speculative, fie răuvoitoare. Paul Cornel Chitic explică supranumele lui Vlad Țepeș — domnul care n-a acceptat supușenia țării sale față de puterea otomană și care din pedepsirea nedreptăților și-a făcut crez — pornind de la observarea unui adevăr al istoriei : Țepeș n-a fost urît și ponegrit decît de dușmanii din afară și de boierii dinăuntru iar poporul l-a socotit domn drept și iubitor de țară, de aceea l-a păstrat, prin timp, memoria și l-a cîntat, prin balade, faptele. Comentînd înfruntarea sultanului Mohamed al II-lea, De Thomasiis spune că „oastea lui Vlad era alcătuită din țărani". Încît domnul Vlad, ne demonstrează piesa, n-a fost decît un om singur în mijlocul clasei sale, al clasei boierești, pentru care averea era mai presus de țară și dreptate. Istoria, tragedia acestui voievod este trist-tă, dar are măreție și putere de mesaj peste timp. Din fericire, și piesa este scrisă pe măsură. Nu o singură intrigă, ci o avalanșă, o reacție în lanț de intrigi ; excelente scene de teatru ; cursivitate a acțiunii ; meditații frumoase și frumos exprimate ; replici-metafore, însă care nu numai că nu sună literar-încărcat, ci chiar mobilizează atenția și incită la meditație. În fine, actualul titlu e mult mai potrivit gîndurilor piesei și mult mai „de afiș" decît cel inițial („Cronica personală a lui Laonic").

Regizoarea Olimpia Arghir are în general meritul de a fi dat ton, de a fi dat echilibru, de a fi dat măsură unui spectacol cu un text lung, cu o distribuție numeroasă, cu o piesă alcătuită din foarte multe secvențe. Dealtfel, de aici decurge și meritul special al regizoarei : a luptat eroic și cu succes cu una din aceste piese contemporane care, prin structură, sînt mai mult scenarii de film. A fost bine ajutată de scenografa Eva Șorban, care, cu niște paravane-zăplazuri, pe rotile, a creat acțiunii un fundal în continuă mișcare, fundal care totuși dădea unitate și atmosferă spectacolului. Și tot bine ajutată a fost regizoarea de muzica de scenă (așa e numită în program) a lui Iosif Herțea, o sumă de sunete care amintește de cele ale naturii, noaptea, pe lîngă o mlaștină și-o pădure, și care, semănînd cu tînguirile rotilelor decorului, le fac să nu mai deranjeze, adică le integrează. Nu știu dacă e un truc abil ori o întîmplare ; oricum e binevenită.

Distribuția actoricească e numeroasă, însă fericit întocmită. Toți interpreții dovedesc, profesional și etic, foarte multă seriozitate.

NELU IONESCU ■

RUBRICA MEA

Moștenirea literară

Noțiunea de cultură implică pentru fiecare națiune pe aceea de continuitate. O foarte veche cultură populară o reprezintă tezaurul nostru etnografic și folcloric, universal admirat pentru valorile lui estetice : arhitectură, mobilier, ceramică, țesături, costume, muzică, joc, poezie și basm. Despre caracterul specific național al tuturor acestor manifestări vorbește un singur exemplu : acela al anchetei întreprinse încă înainte de întîiul război mondial de genialul compozitor și cercetător etnograf maghiar Bela Bartok, care a atestat profunda originalitate a obiectivelor ei. Capacitatea creatoare a poporului nostru este în afară de orice discuție și ea confirmă cu strălucire adevărul ideii de continuitate multiseculară, care stă la temelia oricărei opere viabile.

Cu prilejul Adunării generale a scriitorilor de la 16 noiembrie 1968, în cuvîntul rostit de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a evidențiat ca pe „unul din fenomenele deosebit de pozitive ale vieții noastre literare (...) ridicarea unei pleiade largi de tineri prozatori, poeți, critici și dramaturgi și afirmarea lor tot mai viguroasă în cîmpul creației, în care aduc o infuzie proaspătă de elanuri generoase". Mai departe, a subliniat că punerea consecventă în valoare a energiei tineretului și promovarea acestuia în viața socială „este, dealtfel, o caracteristică generală a politicii partidului nostru". Totodată, trebuie știut că „în artă, în literatură, ca în orice muncă, nici o cucerire nouă nu poate porni însă de la zero, ci de la cuceririle anterioare, nici un progres nu se poate clădi pe sol gol, ci pe munca, pe realizările înaintașilor".

Tendințelor unora de a nega realizările literare din ajun, tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a adus acest luminos corectiv :

„Aspirația spre mai bine — caracteristică tineretului — este o lege a dezvoltării noastre, dar ea nu trebuie să se manifeste prin negarea valorilor acumulate pînă în prezent, ci prin continuarea și dezvoltarea lor în noile condiții. Fiecare generație își aduce propria ei contribuție creatoare, și toate laolaltă înmănunchează ca într-un buchet multicolor arta țării noastre".

În acest fel tovarășul Nicolae Ceaușescu a răspuns magistral problemei false, a conflictului dintre generații, care se rezolvă în acolada cuprinzătoare a legii de continuitate și de moștenire literară.

Mai recent, la 2 iunie 1976, cu ocazia expunerii la Congresul educației politice și al culturii socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu a relevat unele erori săvîrșite în valorificarea moștenirii literare, „într-o perioadă nesocotindu-se sau chiar blamîndu-se opere remarcabile ale înaintașilor, de pe poziții ideologice dogmatice, rigide, străine materialismului dialectic și istoric, iar alteori elogiindu-se fără discernămînt lucrări conținînd idei retrograde sau avînd o calitate artistică discutabilă, nereprezentativă pentru patrimoniul nostru cultural".

Așadar, în spirit critic și autocritic, făcîndu-se procesul unor erori din trecut, sîntem astăzi în măsură să discernem cu luciditate din trecutul nostru literar și artistic valorile autentice, de un înalt nivel artistic și de un generos mesaj umanist.

O astfel de operă este, fără îndoială, aceea a lui Mihai Eminescu, din a cărui serie de **Opere**, în ediție științifică, elaborată de Perpessicius, a apărut recent volumul VII, **Proza literară**, în Editura Academiei Republicii Socialiste România și sub îngrijirea unui colectiv al Muzeului literaturii române. Aparatul de note și de variante al acestei ediții pune în lumină uriașa muncă de atelier a celui mai mare poet al nostru. Lecția acestei opere este cuprinsă în exemplul pe care ni l-a dat capacitatea de nesfîrșită răbdare a creatorului, printre altele, al sonetului Veneției, o adaptare pînă la urmă superioară originalului, după ce autorul ei a supus-o unei serii de variante care s-au urcat la cifra de optsprezece, înainte de a ajunge la forma definitivă.

Dintre contemporanii noștri, un alt exemplu memorabil de muncă eroică ni l-a dat Liviu Rebreanu, muncă pe care o atestă ediția critică Niculae Gheran, în Editura Minerva. La cele aproape șase sute de pagini ale textului unela din capodoperele lui, **Răscoala**, se adaugă peste trei sute de alte pagini conținînd primele variante, ezitările și renunțările creatorului, conștient de imperfecțiunile lucrului său și mereu năzuind spre mai bine.

O vastă operă de restaurare a operelor clasicilor noștri a fost realizată în ultimele decenii, prin ediții critice, inițiate de editurile din toate marile centre culturale ale țării. Aș exprima dezideratul ca în planul editorial al anului 1980, cînd se împlinesc o sută de ani de la nașterea lui Mihail Sadoveanu, să fie prevăzută reeditarea completă a operei celui mai reprezentativ prozator al eposului nostru național, văzut de contemporanul nostru. O asemenea operă poate fi realizată în doi ani, 1978—1980, prin eforturile conjugate ale mai multor edituri și colective corespunzătoare. În același an, odată cu centenarul nașterii celuilalt genial pilon al literaturii noastre moderne, Tudor Arghezi, ar fi bine să fie încheiată editarea **Scrierilor** lui, ajunse la cifra 30 (**Proze**, Editura Minerva, 1977).

Abia schițată în aceste rînduri, realizarea deplină a valorificării moștenirii literare se află pe calea cea bună.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

De la sursă de inspirație, la compilație !

Citind romanul **Cîmpul cu maci** (Editura „Dacia", 1977) de Nicolae Calomfirescu, mi-am dat seama că autorul s-a... „inspirat", dincolo de limitele admise, din cartea de memorialistică **Amintiri din războiul independenței** de dr. Gh. Sabin, publicată în anul 1912, la editura bucureșteană „Minerva".

Gh. Sabin, p. 37 : „...Chiar în timpul zilei, unul din acești turci atacă un post român, repezindu-se la un dorobanț și încercînd să îi ia pușca cu forța. Soldatul ținea cu putere de armă. Turcul îl lovea cu o mînă și cu alta trăgea de pușcă, îl lovea și cu picioarele și încerca să-l muște de mîini. În acel timp trece un ofițer, care zărind de departe această luptă, strigă la soldat : „—Trage în el, soldat !" Turcul la vederea ofițerului, lasă de armă, fuge și sare într-o ripă vecină. Ofițerul repetă : „— Trage în el, soldat !" dar acesta își potrivea hainele deranjate în timpul luptei și răspunde, că de ce să-l omoare, că doar nu i-a făcut nimica, „a șuguit și el cu mine, să vadă dacă-s tare !"

— Mă, dar dacă îți lua pușca, el te omora !

— Da, de ce ? că doar nu i-am făcut nimic !"

Nicolae Calomfirescu, p. 112 : „...Dar în plină zi, unul din ei s-a repezit la un dorobanț care făcea de santinelă, încercînd cu forța să-i ia arma. Soldatul, fără să-l lovească pe turc, ținea zdravăn de armă, în timp ce turcul, cu mîna liberă, îi căra la pumni, încerca să-i muște palmele și-l lovea cu picioarele. Cînd turcul se lupta mai aprig a trecut din întîmplare un ofițer român pe acolo, care i-a strigat soldatului : „Trage în el, soldat !" Turcul l-a văzut pe ofițer, i-a pierit cheful să mai ia arma dorobanțului și dus a fost. Ofițerul îl îndemna : „Trage în el, soldat !" Dorobanțul își potrivea neîncetat echipamentul și-i explica ofițerului, caim, că turcul nu-i făcuse nimic, era păcat să-l omoare... „și turcul e om, a șuguit și el cu mine, să vadă dacă-s tare !"

Gh. Sabin, p. 132 : „...Ce lugubră noapte !... La lumina, cînd mică, cînd mare, a flăcărilor, ce consumau casele aprinse soldații noștri păreau ca niște arătări fantasmagorice... Și copacii, și case, și totul se părea că se mișcă în pas cadențat. Porumbeii gugustuci, sburau în cîrduri, scotind sgomote triste de guuua, și se abăteau asupra casei în flăcări unde s-au născut, fără să-și dea seama că merg la moarte și după cîteva pilpăiri din apripi, căzeau victima elementului distrugător"...

Acum, „varianta" **Nicolae Calomfirescu**, „revăzută și adăugită" : „Cerul nopții era de neînchipuit ! De la un capăt la celălalt al satului Verbița se dăduse foc caselor, grajdurilor, magaziilor. Flăcările se ridicau sprintene ca-ntr-un joc din acoperișuri. Sfîrîiau bîrnele, ca să se prăbușească cu zgomot înăbușit... Gugustiucii și porumbeii sălbatici, dezorientați în zborul lor peste case și prin coloanele de fum se opreau ca loviți de un perete, ridicau pieptul, băteau din aripi pe loc, după care pe unii îi înghițeau flăcările".

De menționat că și la Gh. Sabin această întîmplare-simbol are loc tot în localitatea Verbița.

Gh. Sabin, p. 51 : „Becheanu a dat cheile de la furgonul cu vasele destinate pentru fierberea apei sergentului major, acesta sergentului, sergentul caporalului și caporalul știa că sunt în ambulanță niște vase mari de 2—5 vedre destinate a se face în ele cantități mari de ceai. Scoate unul din aceste bidoane, cheamă pe bucătar, îi dă ordin să-l spele curat... Davila, șculindu-se și el pînă în ziuă, s-a dus la bucătărie cu ceainicul în mînă ca să toarne apa fierbinte peste ceai. Cînd vede însă bidonul în flacăra focului, cu cositorul topit și deslipit în mare parte, apucă de o toartă să-l tragă la o parte, dar toarta se desprinde și bidonul se răstoarnă spre picioarele lui Davila, care a sărit în sus țipînd și astfel a scăpat a-și opări picioarele. La țipătul lui Davila soldatul se desteaptă"...

Secvența „repovestită" de **Nicolae Calomfirescu** în „romanul" său, la p. 117 :

„...Bucătarul umpluse de dimineață, imediat după ce se trezise, vasele cu apă, făcuse un foc zdravăn și cu gîndul că se putea încă odihni pînă fierbe apa, se trîntise lîngă foc. Locotenentul (de unde impietatea de a atribui altui personaj o întîmplare **reală** din viața generalului Carol Davila ?!), venit să vadă cum se organizase serviciul trupei, găsise două bidoane cuprinse de flăcările focului, cu cositorul topit, curgînd... Locotenentul a încercat să ridice unul din bidoane, dar o toartă s-a desprins și i-a rămas în palmă. Bidonul cu apă clocotită s-a răsturnat și era cît pe ce să-i opărească picioarele. Soldatul nu se trezise la venirea ofițerului, ci numai la țipătul lui de spaimă, cînd apa se vărsase lîngă botul cizmelor"...

Cîmpul cu maci de Nicolae Calomfirescu mai conține asemenea pasaje de o stridentă asemănare cu... „originalul" — textul cărții doctorului voluntar Gh. Sabin — la paginile : 6, 7, 8, 11, 39, 42, 47, 60, 70, 72, 73, 74, 76, 101, 102, 131, 136, 137, 139, 140, 142, 143, 160, 161, 163, 164.

Cartea lui Nicolae Calomfirescu este consacrată unui eveniment istoric. Scrierea unei asemenea cărți presupune, într-adevăr, o serioasă documentare. Dar documentare înseamnă, în sensul onest al termenului, **familiarizarea** cu atmosfera unei anumite vîrste istorice, **asimilarea** superioară a unor **date și evenimente** și **restituirea spiritului vremii** din unghiul **inedit** al unei anume structuri creatoare. Tragerea la indigo a unor **nuclee narative**, acest transfer nepermis, regretabil, de **substanță epică** nu se mai cheamă documentare. Se cheamă altfel : **plagiat !**

VICTOR RUSU ■
instructor, Biblioteca județeană Mehedinți

Semnal

● Se află sub tipar o nouă carte a poetului Adrian Păunescu — **Poezii de pînă azi**. Volumul va fi publicat de Editura Minerva în prestigioasa și populara colecție Biblioteca pentru toți. El va cuprinde o amplă selecție din cărțile **Ultrasentimente**, **Mieii primi**, **Fîntîna somnambulă**, **Istoria unei secunde**, **Repetabila povară**, **Pămîntul deocamdată**. Versurile sînt grupate pe criterii tematice indicîndu-se astfel principalele repere ale universului poetic creat de Adrian Păunescu ● La Editura Cartea românească a apărut volumul de eseuri **Identificări** al criticului literar Mircea Martin. Cartea cuprinde articole despre Blaga, Fundoianu, Călinescu, Vianu, Bogza ș.a. ● **Cu George Lesnea prin veac** se intitulează volumul publicat de Grigore Ilisei la Editura Eminescu. Tînărul publicist a reușit să realizeze un volum unitar, în care întrebările sale au provocat poetului ieșean confesiuni ce creionează un vast tablou al epocii literare interbelice și actuale ● A apărut de sub tipar cartea lui Romul Munteanu — **Lecturi și sisteme**. Iată cîteva din incitantele titluri ale studiilor cuprinse în carte : **Măștile lui Lautréamont**, **O interpretare bachelardiană a poeziei lui G. Bacovia**, **Dilemele unei istorii a criticii literare**, **Eminescu și eternitatea discursului liric**.

CRONICA LITERARĂ

Eugen Simion:

„Timpul trăirii, timpul mărturisirii"

Timpul trăirii, timpul mărturisirii, un fermecător jurnal al unui sejur la Paris, înregistrează trecerea de la contemplarea vieții ca spectacol la contemplarea ideilor ca o reprezentație captivantă. Poposind pentru trei ani în Franța ca lector la Sorbona, Eugen Simion își destăinuie experiența fără ipocrizie, fără să procedeze ca alți autori care în repetate rînduri circulă de pe un meridian pe altul și se vaită că nu se pot adapta unor universuri străine, însă abia așteptînd de fapt să pornească într-un nou voiaj. Desigur, în marea metropolă autorul român, unul din bunii noștri critici literari, se simte și el singur și dezorientat la început, „are și el momente depresive, dar nu le consemnează decît în treacăt pentru că pe cititori nu-i interesează ce a simțit cel care a scris **Eugen Lovinescu, scepticul mîntuit** atunci cînd la Paris ploua. De asemenea, el se desparte cu hotărîre de acei autori de jurnale care, ajunși pe alte meleaguri, încep să ne instruiască atoateștiutori despre toate cîte văd. Eugen Simion este aidoma unui reporter febril care însă nu caută senzaționalul cotidian ci senzaționalul ideilor. Desigur, în cartea sa scrisă parcă dintr-o suflare, de parcă timpul trăirii și cel al mărturisirii s-ar suprapune, se întîlnesc numeroase secvențe din viața obișnuită. Autorul își povestește sosirea la Paris („Ajung la Paris ducînd cu mine, ca toți oamenii din Estul Europei, un mare mit, luat din cărți") al cărui locuitori rămîn nepăsători față de acest eveniment, istorisește pățanii prin care trece în căutarea unei locuințe sau diverse necazuri financiare, dă relații precise despre străzi, despre clădirile orașului sau monumentele lui, enumeră obiecte din apartamente, privește cum sînt îmbrăcați oamenii, compară salariul pe care îl primește la Sorbona cu cel al colegilor, vînează cărți bune dar la un preț de cost cît mai redus. El face considerații gastronomice, întreține relații cordiale cu cine poate, scrie scrisori și așteaptă scrisori, se lasă purtat pe o pajiște unde înalță împreună cu copiii un zmeu, povestește filme sau piese de teatru sau își comunică impresii ale unor vizite în muzee. Abia așteaptă să întîlnească prieteni din țară și le dedică portrete memorabile — Marin Preda cumpărînd o pălărie, Adrian Păunescu în vizită la un muzeu, Sorin Titel evoluînd remarcabil printre necunoscuți în ciuda aparenței sale de om nedescurcăreț, sau creionînd portrete unor oameni de seamă ai Franței : Jean Paul Sartre, Malraux etc. Aparent, această carte nu are un fir conducător, pare scrisă după capriciu, după hazard și volumul îți creează impresia că se poate începe oriunde sau, la fel de bine, poate continua. Dar, treptat, în subtextul acestei scrieri se conturează ceva mai adînc decît înșelătorul și sclipitorul joc de imagini caleidoscopice pe care îl formează scenele din viața pariziană, ceea ce deosebește **Timpul trăirii, timpul mărturisirii** de alte cărți de călătorie al căror autori toarnă cu toptanul tot felul de întîmplări insolite care li s-au întîmplat sau pe care le-au observat în timpul periplului lor numai pentru a-i lăsa cu gura căscată pe cei care nu au trecut pe acolo. Povestind o sumedenie de amănunte despre modul în care a locuit la Paris, Eugen Simion nu face decît să creeze cadrul necesar pentru a invita la o dezbatere de idei referitoare la acute probleme contemporane. El pare aidoma unui gospodar preocupat mai întîi să-și redrice acareturile, să-și cunoască vecinii și locurile care îl înconjoară și abia pe urmă se apucă să filosofeze. Deși scrisă limpede, de o fluență remarcabilă, de comunicare agreabilă, cu acea transparență a limbajului care constituie farmecul scrisului lui Eugen Simion, prea puțin preocupat, după cum însuși susține, să-și împodobească stilul cu tot felul de zorzoane menite să-i facă pe esteți să cadă în extaz, jurnalul său parizian este destul de dificil la lectură pentru că te îndeamnă uneori să fii mai atent la datele pe care le comunică și să nu observi tensiunea ideilor exprimate, pasiunea cu care ele sînt căutate. Eugen Simion citește ca pe o carte realitatea, îi caută semnificațiile, zăboveste la paginile cele mai interesante, propune soluții și tot el le respinge, îi invită pe cititor să participe și el cu propuneri. Relatarea sa este lipsită de ifose, el nu îmbracă vesminte impozante care să ne ia ochii prin strălucirea lor și să-i transforme într-un sacerdot ale cărui cuvinte trebuie ascultate cu veneratie, repetate și învățate pe de rost. Scrisul său detașat, uneori ironic, din păcate lipsit de umor, ne invită la reflecție, ne îndeamnă să înțelegem din noianul imens de fapte povestite ce se întîmplă azi în cultura franceză — în special în literatura franceză. Autorul este interesat și de ceea ce îi frămîntă pe oamenii de acolo, ce afinități ne leagă de ei și ce ne desparte. Multe pagini sînt consacrate mișcărilor studențești din 1968, din Franța, caută să afle care a fost mobilul lor, ce consecințe au avut ele în conștiința francezilor. Totul este exprimat cît se poate de firesc, cu o nonsalantă dezarmantă, fără a face paradă de erudiție și în nici un caz dorind să-și aroge dreptul de a rosti adevăruri ultime, care să ni se impună așa fără a le mai cerceta, fără a le mai confrunta cu alte opinii. Lectura volumului este reconfortantă pentru că demonstrează fără putință de tăgadă că atitudinea intelectualului român atunci cînd se află pe alte meleaguri s-a schimbat azi. El nu mai este uluit de ceea ce vede, nu mai pot să i se scoată atît de ușor strigăte de admirație și asta nu numai din pricină că este mai informat dar și din cauză că este familiarizat cu ideile care circulă în epoca modernă prin lume, pe care le dezbate cu fervoare, cu drept egal de a participa la o astfel de confruntare fiind un reprezentant al unei culturi care are ceva de spus lumii. Tocmai de aceea în finalul cărții partea de anecdotică apropie că dispare, autorul preocupîndu-se numai de înregistrarea ideilor — cele trei interviuri cu critici de seamă ai zilei : Jean-Pierre Richard Jean Rousset, Georges Poulet sau paginile despre spiritul francez. Pentru că experiența fundamentală trăită de Eugen Simion la Paris nu se află pe planul vieții cotidiene, ci pe acela intelectual. **Timpul trăirii, timpul mărturisirii** este o carte scrisă de un autor român fără complexe în fața spiritului european, fiind unul din triumfurile acestui gen de literatură la noi.

GEORGE ARION ■

Iscusiții meșteșugari cooperatori

— Tovarăși sînteți Mihai Ghența și Ion Toanchină, director general și director adjunct ai Icecoop, altfel spus Întreprinderea de comerț exterior a Uniunii centrale a cooperației meșteșugărești. Ce ne puteți spune despre bilanțul anului care s-a încheiat, 1977 ?

— Modești fiind, înțelegînd că mai avem destule de făcut, nu putem să nu vă informăm că anul trecut am depășit planul la toți indicatorii. Că avem bune relații cu cîteva sute de firme străine, că în 1978 — cînd împlinim 10 ani de existență — sînt create premisele pentru depășiri substanțiale.

— Cu ce anume faceți dumneavoastră comerț ?

— În liniile cele mai mari cu putință cu produse artizanale. Ele se bucură de o foarte mare faimă fiind o reflectare a geniului poporului român, o deplină recunoaștere a folclorului nostru. Spunînd aceste lucruri mă gîndesc la faptul că pe piață există, după cum este și firesc, o concurență mare, uneori chiar acerbă.

— Care sînt secretele reușitei ?

— Urmărim neabătut indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Diversificarea mărfurilor trimise la export, ridicarea permanentă a calității lor și, desigur, formarea unor cadre potrivite. În comerțul exterior, de ce să n-o spunem, avem comercianți. Ița românească, spre a vă oferi un exemplu, s-a impus chiar și în Japonia, cunoscută și ca o țară a broderiilor.

— Ce județ ne recomandați și ce unități spre a completa materialul nostru ?

— Județul Prahova, Cooperativa „Arta casnică" Breaza, Cooperativa „Textila" din orașul Ploiești.

— Vă mulțumim.

★

— Sînteți Ion Fumea, președintele Uniunii județene Prahova a cooperației meșteșugărești, și Elena Brănișteanu, vicepreședinte al aceleiași unități. Cîte unități coordonați, cîți oameni aveți în subordine, ce cooperative reprezentative ne recomandați ?

— În cadrul unității noastre se practică 80 de meserii, de activități distincte. În peste 800 de unități lucrează 16 000 de cooperatori meșteșugari. 1 000 de oameni lucrează cu munca la domiciliu. 50 la sută din producția noastră înseamnă artizanat și artă populară. Dăm de lucru la femei din 17 comune. Unități cu activitate constant bună : „Arta casnică" Breaza, Textila Ploiești, „Covorul popular" Comarnic. Un om excepțional, n-o s-o puteți vedea deoarece este în spital, este președintele cooperativei din Breaza, tovarășa Victoria Niculescu. A început-o, cum se spune, de jos, adică de la ac. Și datorită dînsei la Breaza, la „Arta casnică" se fac anual 85 de milioane cu acul. Ița de Breaza este cea mai fină și cea mai frumoasă.

— Care este viitorul acestor cooperative ?

— Nu vom renunța la ac, ba dimpotrivă. Vom intra pe văile Slăniculul și Cricovului. Ne vom extinde și diversifica.

★

— De cît timp lucrați dumneavoastră cu acul aici, la „Arta casnică" din Breaza ?

— De 30 de ani. Îi împlinesc la 27 februarie.

— Cum ați ajuns să lucrați aici ?

— Eram la mama 5 copii. Cînd eram în clasa întîi știam deja să brodez mileuri, șervețele, atît pentru casă cît și pentru școală.

— Cu acul ?

— Da, cu acul.

— Purtați ochelari ?

— Nu se poate altfel. Îi port de la 37 de ani.

— Și totuși, mai amănunțit, ce faceți dumneavoastră aici ?

— Brodez cu acul lucruri care ajung în întreaga Românie, în Franța, S.U.A., Italia, Japonia. Eu fac bluze, bluze cu glugă, rochii de culori diferite.

— Aveți copii, lucrați și pentru ei ?

— Am un băiat de 25 de ani și o fată de 9. Cînd ies la pensie o să-i fac și el. De fapt, am învățat-o să coasă de mică.

— În decursul anilor ați schimbat acele ? Adică atunci cînd n-ați mai văzut la fel de bine ați trecut la ace mai mari ?

— Nici pomeneală. Omul lucrează toată viața cu acul cu care s-a obișnuit.

— Ce înseamnă tradiție în munca pe care o faceți ?

— **Apărarea purității și frumuseții folclorului nostru.** Bătrînelul și flori patrate cu trei culori, ambele de sute de ani, rezistă și vor rezista oricăror mode.

— Ce ați realizat cu acul în viață ?

— Casă, copii, liniște în familie. Totul.

★

— Cum vă numiți ?

— Pavel Elena și sînt brodeză aici, la „Arta casnică" din Breaza din anul 1951. Eu, Dumitrescu Elena, și lucrez din 1963. Sînt tehnician la serviciul producție.

— Ce au deosebit ilie făcute aici, la Breaza ?

— Ajururile. Se scot adică firele, apoi materialul se urzește pe diferite forme. Noi nu simplificăm niciodată — suprafața noastră de broderie este foarte mare. Obișnuit, la 1 000 centimetri pătrați, 70 la sută este broderie. Avem și produse, fețe de masă, eșarfe, la care suprafața brodată înseamnă 99 la sută.

— În munca dumneavoastră ce înseamnă nou ?

— Tovarășele noastre de muncă au prizã la nou pentru că țin permanent legătura cu femeile în vîrstă. De la acestea păstrăm specificul Brezei — roșu și negru. La noi, ița a ajuns confecție artizanală.

★

— Vă numiți Negulescu Elena, sînteți secretara biroului organizației de bază și șeful serviciului tehnic-producție. Cîte femei lucrează aici, ce se face la cooperativă zilnic ?

— 740 de femei lucrează în două schimburi. Într-o zi se fac 450 bucăți confecții și 600 obiecte de broderie.

— Care este factorul determinant al excepționalei munci ce se desfășoară aici ? Mărturisesc că tot ceea ce am văzut m-a impresionat peste măsură, că sînteți în domeniul artei autentice.

— Primul element este respectarea tradiției. Apoi, trebuie să știți că femeile noastre nu lucrează numai de dragul banului. Ele au o ridicată conștiință politică și o adevărată mîndrie patriotică.

— Totul este bine, frumos și, cum afirmam, convingător. Dar despre condițiile de muncă și de viață ale femeilor de aici ce ne puteți spune ?

— Halele de lucru sînt luminoase și bine încălzite. Avem dispensar de întreprindere. Am găsit înțelegere la forurile locale pentru ca transportul spre și de la locul de muncă să nu sufere. La insistențele noastre orașul are creșă și grădiniță. Plus că regulamentul nostru permite ca atunci cînd o femeie are copii mici în întreținere să lucreze la domiciliu.

★

— Stimați tovarăși, vă numiți Ceaușoglu Emilia și Bucur Ioan și sînteți președinte și, respectiv, vicepreședinte ai Cooperativei Textila Ploiești. Spuneți-ne lucrurile de esență din activitatea unității ce conduceți.

— Activitatea noastră de bază este artizanatul — covoare, confecții artizanale, croșetături manuale și tricotaje. Cifra anuală de plan înseamnă 34 de milioane. La noi se realizează îmbinarea producției industriale cu aceea manuală. Tradiția noastră înseamnă scoarțele românești. În tot bazinul Teleajenului avem secții și oameni care lucrează la domiciliu. Acasă se fac, la gherghef, chiar și covoare. Finisajul chimic, operație industrială, se face numai în Ploiești iar vopsitul se execută centralizat de către forul nostru tutelar — UCECOM-ul.

★

— Cum vă numiți și cu ce vă ocupați în cadrul acestei cooperative ?

— Mihai Ioana și sînt creatoare de modele la confecții artizanale. Am urmat liceul și apoi Școala tehnică de proiectanți confecții. Lucrez aici de doi ani.

— Care este raportul între tehnic și artistic în munca pe care o faceți ?

— Tehnic înseamnă foarte mult timp. Gîndiți-vă că fiecare piesă a oricărui obiect o fac prima dată eu — normal execut un fel de miniaturi. Artistic ? Fiecare om îmbrăcat mă inspiră, reprezintă ideea unui model. Esența originalității este omul. Dar cea mai importantă sursă a noastră este creația populară. Am avut recent o paradă a modei la casa de cultură a sindicatelor din oraș. După, au venit o mulțime de femei să mă întrebe unde găsesc cutare sau cutare model. Le-am îndrumat firește spre magazinul nostru de prezentare și desfacere dar m-am gîndit așa : esența frumuseții lucrurilor de artizanat stă în geniul artistic al poporului, în noi înșine.

★

— Vă numiți Nae Florica, sînteți țesătoare de covoare persane la secția nr. 2 a Cooperativei Textila din Ploiești. Sînteți, de asemenea, secretar U.T.C. pe secție. De cît timp lucrați aici ?

— Din anul 1972.

— La un metru pătrat de cover cîte noduri se fac manual ?

— 200 000 de noduri dar lîna este atît de fină încît există loc pentru mai bine.

— De unde ați învățat această complicată meserie ?

— De la o lucrătoare mai în vîrstă și ea de la o bătrînă de 93 de ani. O țărancă de aici, din județ.

— Cu titlu de curiozitate, spuneți-mi ce acoperire în fapte are expresia „încurcă țițele" și cît de adevărată este metafora uneori întîlnită „covor de frunze" ?

— Țițele schimbă rostul firelor, ceea ce ajută la covor. Al doilea răspuns : orice covor are flori și frunze.

EUGEN SECELEANU ■

Stare firească și dreaptă

Cum patria e desenată în inima
fiecărei dimineți
cu părintele ei conducătorul —
om în carne și oase
putere a minții făcînd să se
înfioare
lucrurile ascunse ale pămîntului,
fructele ce așteaptă în letargie
se coc sub razele mari ale
soarelui
nostru omenesc.
Lumea are starea ei de lucru
la noi comunismul se numește
douăzeci și două
de milioane
pămîntul vorbește în aceste cifre
și în jurul lor
iradiază o temperatură
puternică.

Floarea soarelui se coace
măreață între pămînt și cer
unda ei de șoc pornește
dimineața cu muncitorii
ne trezește copiii și-i duce
la școală.
Comunismul e starea — mai bine
spus vigoarea noastră
tinerească
de a rezista în pămînt, deasupra
și în aer,
noaptea visăm zidăriile mari cu
palma și mintea
sudoarea ce curge rîuri, rîuri de
pe aceste trepte
ale secolului ținut cu greutate
în frîu.

Comunismul e iubirea noastră
pentru conducător
El ne iubește prin această stare
firească și dreaptă a lumii.

VALERIU BARGAU ■
Cenaclul „Lupta" din Hunedoara

Poemul inimii din stimă

Un tei îmbelșugat
luminează din vara eminesciană
și face din cîntecul ciocîrliei
drum spre Scorniceștii.
Somnul grîului e sita
străvechească
prin care boabe grele de lumină
cad în palma ta.
Lasă oțelul vestit
să se măsoare în ploile curate
căci catargul drumului nostru
nici-o furtună nu-l poate-nclina.
Salopeta muncitorului
e carte cu nenumărate file,
de-acolo știm
că odihna îi-i împuținată,
că inima în stimă
bărbătește bate
ca veacul în fața pruncilor
să n-aibă nicicînd pată.

ION TRIF PLEȘA ■

Zorii bucuriei

În noile legende am regăsit
puterea
Că naștem milenare dorințe de
a fi
Se-nchide gura-n fructe și ochii
în culoarea
Iubirii către muncă și gînd de-a
construi.

Iubite fiu de țară — stimate
președinte
Îți ascultăm cuvîntul — virtutea
omeniei
Și-n zodia ce zorii luminii-ți pun
pe frunte
Noi „La mulți ani" îți spunem din
holda hărniciei.

Trec Dunărea, Carpații uralele
întregi
Într-o aceeași matcă de datini și
de legi
Posade fac bărbații din lacrimile
frunții,
Luceferii de muncă se adună-n
noaptea nunții.

Ce bucurie mare e să asculți
chemarea
De viață și de muncă în graiurile
gliei
Iubite președinte îți adresăm
urarea
Să mai trăiești o viață în țara
ROMÂNIEI.

Elev sergent ȚÎRCĂ IONEL ■

De ziua Dumneavoastră

De ziua Dumneavoastră, Iubit
conducător,
Primiți și-a mea urare de șoim
cutezător.

Cu litere de aur eu ziua o
însemn,
Căci viața Dumneavoastră mi-e
pildă și îndemn.

Eu vă doresc din suflet, la ceas
sărbătoresc,
S-aveți o viață lungă cît neamul
românesc.

Și-n cor cu toți copiii, vă-nalț
acum un cînt,
Căci Ceaușescu-i țara, iar țara-i
lucru sfînt.

La anii Dumneavoastră de
flăcără și jar,
A inimii garoafă cu drag v-aduc
în dar.

Căci sînteți pentru mine
Partidul, Omenia,
Conducătorul vrednic slăvit de
România.

POPESCU S. CRISTIN ■
clasa I A
Liceul „Spiru Haret"
Tulcea

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar

Cronică (300 — 301)

Spectacolul festiv prezentat la televiziune în seara zilei de 25 ianuarie

Spectacolul transmis pe micile ecrane în seara zilei de 25 ianuarie a însemnat expresia unui fierbinte omagiu adus președintelui țării, prin vers și cîntec de către artiștii țării, amatori și profesioniști, la împlinirea a 60 de ani de viață și a 45 de ani de activitate revoluționară neîntreruptă de către cel mai iubit fiu al națiunii noastre.

Spectacolul la care și-au adus contribuția colective artistice de frunte ale țării, soliști și rapsozi populari din toate regiunile, în majoritate laureați ai primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României" s-a constituit într-un viu și măreț simbol : țara întreagă, tot poporul nostru, români, maghiari, germani și de alte naționalități aduc laudă și mulțumire celui care este „omul țării", cîrmaciul destinului național, inițiatorul măreței afirmări a muncii și creației libere.

Încă de la prologul în care cei 5 rapsozi populari reprezentînd principalele zone etnografice ale țării au adus salutul lor în versuri proprii, fiecare în graiul și în portul său, și pînă la tabloul final în care membrii Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar, înconjurați de toate ansamblurile participante au reluat într-un monumental și emoționant cor urarea populară : „La mulți ani cu sănătate, / Să vă dea viața tot ce doriți / Zile senine și fericire, / La mulți ani, să trăiți !", spectacolul și-a găsit acel ton cald, viu, emoționant și convingător care a dat glas firesc omagiului întregii noastre națiuni.

Din bogata desfășurare a spectacolului — versuri Adrian Păunescu, regia Hero Lupescu, dirijori Dinu Stelian, Sergiu Eremia, Emil Budișteanu, scenografia Hristofenia Cazacu, Traian Nițescu, Ileana Bassa Crișmaru, Mihai Tofan, coregrafia Amatto Checiulescu — reținem cîteva momente care s-au constituit în tot atîtea prilejuri de mare răsunet emoțional : „Chemarea muncitorilor", cîntec pe muzică de Cornel Trăilescu și versuri de C. Cîrjan, interpretat de corurile reunite ale Filarmonicii „G. Enescu", ansamblurilor Rapsodia Română și Doina al Armatei ; recitarea de către Irina Răchițeanu-Șirianu cu căldură și profundă înțelegere a poemului „Omul țării" de Adrian Păunescu : impecabilă redare a cîntecului „Slavă președintelui țării" de Marin Constantin, semnată de corul Madrigal ; corul de copii al RTV cu o înaripată melodie de Ion Vanica pe versuri de Nicușor Constantinescu „Pentru iubitul țării președinte", avînd o splendidă ilustrație coregrafică semnată de elevii secției de coregrafie a Liceului de artă „G. Enescu" ; apoi frumoasa contribuție a recitatorilor Margareta Pogonat, Gh. Cozorici și Ion Caramitru, a tenorului Corneliu Finățeanu cu un cîntec propriu, a lotului olimpic de gimnastică avîndu-le în frunte pe Nadia Comăneci și Teodora Ungureanu, a cîntăreților populari Floarea Calotă, Veta Pirig, Elena Tudor, Erszebet Adam, Ingeborg Lerer și a soliștei Angela Moldovan, acompaniate de orchestrele ansamblurilor Rapsodia Română, Ciocîrlia și Doina al Armatei.

Prezența în acest ansamblu unitar a Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra reprezintă un moment de referință în bogata sa activitate. Un moment ce s-a constituit într-un firesc și emoționant omagiu adus cîrmaciului destinului național, un omagiu adus de arta tînără din România care astfel i-a mulțumit pentru minunatul climat creat ce i-a asigurat și îi asigură în continuare posibilitatea de a se exprima, de a promova un crez artistic inspirat din realitățile contemporane, de a educa în spiritul dragostei de țară noile generații. Momentele susținute de membrii cenaclului, cărora li s-a oferit prilejul ca la cea de a 300-a lor prezență în fața publicului — de data aceasta întreaga țară ! — să-și închine cu recunoștință versul și cîntecul celui care ne conduce destinele, au însemnat pentru fiecare dintre ei momente de dăruire totală și responsabilă, fiind remarcabili într-un spectacol ce a adunat talente artistice de primă mărime. În fața camerelor de televiziune ei au cîntat România, realizările sale contemporane sub conducerea partidului și a tovarășului Nicolae Ceaușescu pe care în aceste zile întreaga noastră națiune l-a sărbătorit. În secvențele acestui spectacol Adrian Păunescu, Mihail Stan, Doru Stănculescu, Victor Socaciu, Florian Pittiș, Mircea Vintilă, Valeriu Sterian, Dan Andrei Aldea, precum și corurile **Song și Preludiu** au reușit să constituie un grup omogen, care să însufletească pe ascultători prin mesajul transmis. A fost pentru ei un prilej de neuitat pentru a demonstra vigoarea cîntecului tînăr de la noi, puterea lui de impresionare, capacitatea sa de a fi receptiv la ceea ce se petrece în această epocă. Întreg momentul lor a avut coerență, s-a desfășurat sub semnul sărbătoririi fiului cel mai drag al națiunii, versul și cîntecul împletîndu-se organic. Au fost spuse și au fost intonate poezii și cîntece intrate deja în conștiința tinerei generații — **Scrisoare de inimă** și **de credință**, **Da, mai avem** (Adrian Păunescu), **Inscripție pe piatra de hotar** (Geo Dumitrescu), **Oltule, Dulce Românie, Om bun**, precum și alte piese adecvate acestui moment festiv, care au evidențiat patriotismul artei promovate de cenaclul Flacăra precum și credința în ideile partidului, ale secretarului său general, căruia i-au fost adresate urări de sănătate și fericire.

Întregul spectacol s-a desfășurat sub semnul bucuriei de a trăi azi, pe aceste meleaguri, și de a avea în frunte pe cel mai demn reprezentant al poporului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, chezașul tuturor victoriilor noastre.

NICOLAE SPIRESCU ■

— Băieți, peste cîteva minute se va termina imprimarea emisiunii „Antena vă aparține". Publicul sibian a aflat despre venirea voastră aici și dorește...

Comunicarea era prea lungă, căci unii dintre noi ne aflam deja la parter, alunecînd bucuroși prin cele opt etaje ale hotelului.

Exact la orele 23.15, cînd oamenii din echipa televiziunii încep să strîngă cablurile și aparatele, pătrundem într-o sală care aplaudă surpriza oferită de Adrian Păunescu.

— Și iată că ceea ce mulți dintre dumneavoastră au dorit în biletele pe care le-am primit în seara aceasta, a devenit posibil. Deci, vă salută în orașul dumneavoastră Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar.

Adrian Păunescu este într-o vervă molipsitoare atît pentru noi cît și pentru public. Discută cu tehnicianul de sunet care a fost luat prin surprindere, amplasează două microfoane în proscenium, răspunde la cîteva întrebări din sală și anunță scurt : Valeriu Sterian cu trei cîntece ! Emoția acestei întîlniri rapide devine creatoare pentru interpret, care „ia sala cu el" în **Cîntec de oameni**, **Cozma Răcoare** și cîntecul antirăzboinic **Cumbaya**.

Doru Stănculescu acompaniat de Sorin Minghiat lansează în sală primele acorduri din cîntecul său **Maria și Marea** după care cîntă una din „bucățile" lui de mare succes **Fără petale**.

Dan Andrei Aldea dă cîteva indicații „sunetistului" în legătură cu volumul amplificării, după care se oprește satisfăcut, lăsîndu-l pe Mihail Stan să-și înceapă în condiții de optimă audiție parodia lui Marin Sorescu **O sumă de textieri — Texte de muzică ușoară**, după care trece la tonul grav al poeziei lui Ion Gheorghe **Tot mai des visez Pămîntul**. Publicul trece și el la fel de repede de la starea de amuzament ironic datorat poeziei lui Sorescu, la emoția generată de imaginile lui Ion Gheorghe.

Și pentru că o anumită atmosferă a fost creată, Mircea Bodolan interpretează una din piesele lui de succes, și anume **Rănitul dintre linii**.

Nu era nevoie ca Victor Socaciu să-și înceapă primele acorduri, căci numai anunțarea cîntecului său pe versuri de Adrian Păunescu, **Oltule**, a făcut ca aplauzele publicului să ne confere certitudinea că acest cîntec pătrunsese de mult în conștiința a foarte mulți spectatori. Cel de al doulea cîntec al său **Doua Doua** primește completarea plină de atmosferă, idee și versuri a lui Adrian Păunescu, care recită emoționat poezia **Porumbeii și vîntul** din volumul său **Pămîntul deocamdată**.

Florian Pittiș susține un microrecital cîtno din perlele elevilor apărute în extemporale și lucrări. Verva și umorul lui sînt la fel de molipsitoare și la o lectură imediată ca și la piesele lui de rezistență. Aplauzele aproape că acoperă ultima „perlă" care sună cam așa : „Față de acizi, aluminiul se comportă ca redactor".

În timpul tuturor cîntecelor, ambianța nouă a beneficiat de aportul plin de har și măiestrie al unui om despre care s-ar putea spune pe scurt „o ghitară pentru eternitate". Dar această ghitară fără mîna și sensibilitatea aceluia care este Dan Andrei Aldea nu ar putea exista. La microfon se află chiar Dan Andrei Aldea într-un emoționant recital care cuprinde : **Cîntecul bufonului**, **Brad bătrîn** pe versuri de N. Iorga și nu mai puțin cunoscutul **Om bun**.

Adrian Păunescu propune sălii un moment de trăire colectivă, dedicat acelui om la care în aceste zile se gîndește întreaga suflare românească, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Și astfel întreaga sală împreună cu membrii cenaclului îi omagiază pe președintele țării cîntînd :

Vă mulțumim pentru dreptate
Și pentru grija ce-o dovediți
Întru a țării prosperitate
La mulți ani să trăiți.

Clipe de neuitat pentru fiecare dintre noi și pentru ceea ce poate să însemne un spectacol de trăire spontană și înălțătoare.

De-abia acum, cînd ne reamintim aceste momente, ne dăm seama că acest spectacol la care nu ne-am gîndit poate să devină cu certitudine una din ședințele obișnuite ale cenaclului și anume aceea cu numărul 301.

Programul este încheiat de Adrian Ivanițchi care cîntă însuflețit împreună cu F. Pittiș **Ploaia care va veni**. Cei doi reușesc să ridice sala și să creeze din nou un moment de participare colectivă, cîntînd **Trăiască România** într-un final emoționant și plin de semnificații cînd cîntecul trece în sală odată cu versurile recitate de Adrian Păunescu și se continuă în holurile casei de cultură și în drumul lor spre casă a multor spectatori și chiar în ceea ce s-ar putea numi memorie afectivă.

MIHAIL STAN ■

Din partea Ministerului Educației și Învățământului :

În legătură cu scrisoarea tovarășei **Marin Georgeta**, căsătorită **GHEORGHIU**, trimisă nouă spre rezolvare, vă informăm : M. G. este absolventă a A.S.E. București, Facultatea de comerț, promoția 1977, absolvind facultatea cu media 8,76, fiind clasată pe locul 183 din 259 absolvenți cu examen de diplomă. La repartizarea din ziua de 12.09.1977 absolventa a ales postul de la cooperativa „Metalul" Tg. Mureș, post comunicat M.E.I., de către UCECOM București și publicat pentru repartizarea absolvenților de la specialitatea „relații economice internaționale". Întrucît pe dispoziția de repartizare nu i s-a trecut corect unitatea unde a fost repartizată absolventa, iar aceasta nu a sesizat comisia, s-a trecut Întreprinderea „Tehnometal" Tg. Mureș, în loc de cooperativa „Metalul" Tg. Mureș — unitatea respectivă nu a primit-o la post, ea nesolicitînd în prealabil să-i fie repartizați absolvenți de la specialitatea menționată mai sus. În această situație, absolventei M. G. i s-a eliberat dispoziția de repartizare pentru cooperativa „Metalul" Tg. Mureș, unitate aleasă de dînsa la repartizare.

Mă numesc **Vasile Costea**, domiciliez în orașul Huedin, strada Trandafirilor, județul Cluj. În anul 1975 am cumpărat de la magazinul de produse electrice din localitate o mașină de gătit MODEL GR, cu trei ochiuri și cuptor. Înainte de a o cumpăra am fost obligat, conform instrucțiunilor în vigoare, să execut o modificare a instalației electrice interioare, pentru care am achitat suma de 1 500 lei, și care a fost efectuată de către I.R E.C.-Huedin. Mașina de gătit amintită este pe bună dreptate un produs excepțional : consum de curent redus, eficiență maximă, aspect exterior de o rafinată eleganță, extrem de ușor de curățat etc. Toate bune și frumoase însă, pînă cînd la circa trei luni de la cumpărare, s-a ars o rezistență. A trebuit să „mișc din urechi", așa cum am fost sfătuit, pentru a procura cîteva astfel de rezistențe de rezervă. Prin martie 1977, datorită unui scurtcircuit întîmplător, sînt arse lamelele de contact de la un conector ceramic cu 6 elemente — nr. de serie 005038 — lamele prevăzute cu dubluri de oțel ce se confecționează cu o ștanță specială, la cald. Atelierele mecanice nu pot construi această ștanță, ea ar costa mai mult decît produsul. De la acea dată am căutat în mai multe orașe ale țării piesele respective, degeaba. Tot ce se poate defecta la un astfel de conector sînt aceste lamele : mă întreb, nu ar fi cazul ca întreprinderea producătoare să pună pe piață și rezerve din aceste mult solicitate piese ?

Mă numesc **Emanuel Mare**, sînt pensionar și domiciliez în Lugoj, și țin neapărat să vă aduc mulțumirile mele publice, tuturor tovarășilor de la revista FLACĂRA, pentru scrisoarea pe care mi-ați publicat-o în numărul 34/1977. În urma sprijinului dumneavoastră, organele de resort, sesizate la rîndul lor, mi-au permis să mă încadrez în termen, conform Legii nr. 4/1973, reușind să închei contractul solicitat și să-l predau la Cartea funciară Turda, în termen legal. Vă mulțumesc încă o dată pentru intervenția dv. promptă și eficace.

Vă rugăm să ne ajutați să intrăm în legalitate : camera mare, de oaspeți, a blocului T 6 din strada Drumul Taberei nr. 42, sectorul 7, aflată la parter, a fost dată spre folosință de către **fostul** comitet al asociației de locatari unui locatar, Schuster Reinchardt, drept „atelier de pictură" — locatar care în prezent se erijează în calitate de proprietar. Pentru o serie de motive, printre care și acela că avem nevoie acută de o sală de întîlniri pentru luarea de hotărîri în comun, neavînd o altă cameră în care să ținem ședințele de bloc, considerăm convenția încheiată ca **anulată**. Deoarece locatarul S. R. pe cale amiabilă nu înțelege această necesitate a 120 de familii, am apelat la I.C.R.A.L. Giulești, care, spre surprinderea noastră, a afirmat că „ei sînt proprietarii sălii, și îi vor da o destinație comercială" — deși în perimetrul Pieței Moghioroș, în care ne aflăm, există destule unități de acest fel. Deoarece a început o dispută între părți, vă rugăm ca să publicați în paginile revistei următoarea întrebare, adresată forurilor în drept : cele 120 de familii din blocul T 6 au dreptul la camera mare, existența la parter, să-și țină ședințele ? **(Semnează președintele și secretarul Asociației locatarilor bloc T 6, Drumul Taberei 42, București, sector 7).**

Din partea Comitetului sectorului 8 P.C.R. :

Referitor la scrisoarea cititorului **Voica Ion**, din București, prin care arată că numitul **Anghel Marin**, cu același domiciliu, a construit un gard înalt de 2 metri în fața locuinței sale la o distanță de circa 1,50 metri creîndu-i neplăceri, vă comunicăm că numitul Anghel Marin a fost somat de organele sectorului de arhitectură și sistematizare din cadrul Consiliului popular al sectorului 8 pentru a desființa gardul construit ilegal. Menționăm că respectivul nu s-a conformat somației, motiv pentru care i s-a întocmit proces-verbal de contravenție — nr. 115/1977.

Aș vrea să-i mulțumesc din inimă acestui om minunat care a reușit să vindece o fată de 15 ani, care nu mai avea de parcurs decît ultima sută de metri pînă la un deznodămînt tragic. Nu mai aveam nici o speranță de scăpare, nu-mi mai puteam privi tovarășii de școală, moralul meu era prăbușit, așa m-am prezentat în fața tovarășului Pavel Kozak. Siguranța cu care m-a tratat acest om, încrederea pe care mi-a transmis-o — faptul că astăzi sînt vindecată de o boală de piele pe care îndelungi tratamente anterioare nu făcuseră decît să-i netezească fagurii — mă fac să mulțumesc și tuturor celor care au contribuit ca rezultatele muncii lui să ajungă la cei suferinzi, alinîndu-le durerea. **(Cristina Ioniță**, Contești, Dîmbovița)

Știm cu toții ce dezvoltare vertiginoasă a luat în ultimii ani filatelia la noi în țară, atît în rîndul elevilor și studenților, precum și în cele mai largi și diverse pături de oameni ai muncii. Cu toate acestea, de luni de zile caut un clasor filatelic și nu găsesc. De asemenea nu pot afla nici prin ce centre se difuzează. Centrul din Piața Palatului confirmă că se ocupă numai cu desfacerea timbrelor la abonamente, indicînd, eventual, poșta centrală ; dar nici la aceasta nu se găsesc. Cred că ar trebui reglementată într-un fel această problemă, cu atît mai mult cu cît, neexistînd clasoare filatelice la stat, anumiți tipi dubioși sînt tentați să le producă manufacturier și la preț de speculă. **(Nicolae Popa**, București).

Prin 1965, pentru filmul „Cel mai mare spectacol" de Cecil B. de Mille, cu o durată de exact 2 ore și 45 de minute, s-a plătit prețul unui singur bilet — filmul fiind unitar. Iată însă că în ultima vreme se practică un sistem bizar : unele filme, cu previzibil succes la public, se programează în două serii, încasîndu-se preț dublu așadar ; de pildă „Rio Bravo", sau „Rio Lobo" — în orice caz unul dintre ele ! — în care îl vedeai pe John Wayne ieșind pe ușă, apărea inserat „sfîrșitul primei serii", și urma continuarea. Filmul „Dirijabilul Hindemburg", de asemenea, a fost programat în două serii, deși durata proiecției însuma exact o oră și 47 de minute ! Noi știm că există legi fiscale cu un text bine definit, aplicabil în egală măsură și spectacolelor cinematografice. Dacă — să presupunem — importul anumitor filme reclamă un suprapreț, nu ar fi mai bine să se mărturisească asta deschis? Nu vreau să fac caz de prețul unui bilet de film, la noi, de altfel, destul de ieftin, ar fi însă mai onest să se declare un preț anume la intrare, dar să se lase filmul în pace, așa cum a fost conceput, fără a deruta spectatorul. **(Spiridon Proca**, Iași).

Din partea Direcției P.T.T.R. Cluj :

Cercetînd sesizarea tovarășului **Al. Dărăban** din Turda, publicată în FLACĂRA din 1 decembrie 1977, am reținut nemulțumirea legată de funcționarea postului public de telefon existent în cartier. Sesizarea este întemeiată. Postul telefonic este foarte frecvent deranjat, solicitîndu-ne frecventa intervenție a organelor de întreținere. Din fișa postului telefonic arătăm cauza acestor defecțiuni : blocarea cu monede deformate, microreceptoare furate, blocarea aparatului cu rondele de tablă sau bețe de chibrit, cablul rupt etc. Unitatea noastră din Turda se străduiește să țină sub supraveghere și în bună stare acest post public, dar frecvența actelor de degradare impune și organelor cetățenești locale să influențeze atitudinea acelor elemente irresponsabile care defectează instalația telefonică, lezînd interesele generale ale cetățenilor și avutul obștesc.

Fiind un pasionat cititor al revistei dv., urmăresc cu justificat interes, printre altele, acțiunea declanșată de revista FLACĂRA și Inspectoratul general al Miliției privind circulația pe drumurile publice. Am scris aceste rînduri, indignat de cele văzute în ziua de 25 decembrie anul trecut la orele 18,30, în comuna Ciulnița din județul Ialomița : în stația de autobuz I.T.A. din centrul comunei așteptau autobuzul pentru Slobozia circa 50 de persoane, printre care mulți cu copii în brațe sau bătrîni. Autobuzul trebuia să sosească la orele 18,13, după o întîrziere de aproape 20 de minute apare, dar oprește la circa 300 metri înaintea stației, pentru a cobori o parte din călătorii aflați în mașină. Cei din stație, care cunoșteau această metodă mult folosită de șoferii I.T.A., și-au dat seama că autobuzul nu va mai opri și pentru ei, și, într-un fel disperați, au blocat șoseaua. În această situație autobuzul a fost nevoit să oprească, fără însă a deschide ușile și avînd mereu tendința de a porni ; am văzut îngrozit cum o femeie cu copil în brațe a rămas în fața autobuzului. S-a creat panică, s-au produs altercații, a fost nevoie de intervenția organelor locale de miliție și a unui ofițer superior de miliție aflat întîmplător în trecere. Oare organele responsabile ale I.T.A. nu pot pune la punct și aici problema circulației, problemă atît de stringentă muncii noastre de zi cu zi ? **(Ion Brăteșeu**, Călărași, Ialomița).

În septembrie anul trecut, locuința medicului chirurg Gheorghe Maghea a fost devastată de niște nemernici, care nu s-au mulțumit să fure, dar au și distrus niște obiecte, multe amintiri, extrem de dragi acestui om. Știu că golul sufletesc suferit de acest om eminent — director al Spitalului din Azuga, decorat în mai multe rînduri cu Ordinul Muncii, specialist peste țară în operarea dificilă a fracturilor — a fost imens ! Acum, în acest început de an, socotind că modesta mea felicitare i-ar aduce un dram de bucurie, v-aș ruga să publicați aceste rînduri : vă scrie un om care în ziua de 19 octombrie 1977, la orele 13.30, întins pe masa de operație, a mîngîiat mîna de aur a medicului Gheorghe Maghea care mînuise bisturiul, simțindu-i căldura profund umană. Țin să-mi manifest adîncul meu sentiment de recunoștință, pentru redarea sănătății, la cei 77 de ani ai mei. **(D. Varlam**, pensionar, B-dul Carpați 35, Sinaia).

În planul editorial pe 1976 al Editurii Sport-Turism am citit cu mare interes anunțarea lucrării „Șahul pentru copii". În primăvara aceluiași an, o redactoră de la editură, într-un interviu acordat Televiziunii, anunța iminența ei apariții. După lungi căutări prin librării, văzînd că nu o pot găsi, am reușit să dau de urma autorului. Din explicațiile acestuia am aflat că deși definitivat, textul lucrării — care suferise modificări — nu a fost trimis spre confruntare cu textul original, ca urmare, editura reziliind contractul în 1977. Rezultatul acestei neînțelegeri, socotesc, este acela că sîntem lipsiți de un manual foarte necesar, elevi, părinți și educatori, de un manual anunțat chiar la Televiziune. Propun, prin intermediul revistei FLACĂRA, să se pună capăt acestei neînțelegeri ce nu folosește nicicui. **(Dem. Ahrițcutesei**, Buzău)

Din partea Regionalei C.F. București :

Ca urmare a articolului publicat în FLACĂRA nr. 53/1977, în care se arată că vagonul 11 al trenului 221 a circulat cu compartimentul 2 rece, iar din plafon picura apă, iar la trenul 222 compartimentele erau sloi, vă informăm că din verificările făcute asupra vagoanelor care au compus garniturile, a rezultat că sesizarea este justă. Pentru prevenirea unei astfel de stări, a fost revizuită instalația de încălzire a acestor vagoane și totodată au fost luate măsuri pentru eliminarea condensului ce rezultă în timpul preîncălzirii cu abur. Aspectele sesizate au fost prelucrate cu personalul de exploatare.

Mă numesc **Toma Nicolae**, domiciliez în București, șoseaua Giurgiului 96—152, bloc H 4, ap. 40, sectorul 5, și sînt tatăl unei fetițe de 7 luni care la naștere a suferit o fractură a humerusului drept și o paralizie a plexului brahial. La recomandarea medicului care o are sub supraveghere, fetița a urmat un tratament format din fizioterapie și masaj. Acest tratament l-am urmat într-o secție a spitalului clinic central „Grigore Alexandrescu" aflată pe strada Plevnei. Țin să menționez că această secție a fost cîndva mult mai dotată atît cu personal, cît și cu aparataj necesar, reușind să satisfacă cerințele, obținînd rezultate pe care pot să le numesc, din propria experiență, excepționale. Spun aceasta deoarece fetița mea, care la începutul tratamentului nu mișca brațul deloc, a ajuns să-l folosească într-un mod mulțumitor pentru această fază de tratament. În urmă cu o lună, din cadrul acestei secții serviciul de fizioterapie a fost mutat în clădirea policlinicii de copii „Dorobanți", din Piața Cosmonauților, clădirea din strada Plevnei continuînd să funcționeze pentru serviciul de masaj. Simbătă 7 ianuarie a.c., cînd am fost cu fetița la tratamentul respectiv, tovarășele de aici ne-au anunțat că în curînd urmează a fi transferate în alte locuri de muncă, serviciul de masaj din cadrul spitalului clinic de copii urmînd a fi desființat. Care vor fi, așadar, posibilitățile de a urma în continuare tratamentul medical prescris copiilor noștri ?

● **Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13 iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.**

● **„FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.**

Poșta redacției

■ **Vasile Enache** — com. Lieși (Galați). Vi s-a aprobat de către Ministerul Educației și Învățămîntului înscrierea la Facultatea de horticultură din cadrul Institutului agronomic din Iași, învățămînt fără frecvență, începînd cu anul 1978/1979.

■ **Cornel Tăpușă** — Cluj-Napoca. Situația dumneavoastră medicală va fi analizată de către comisia centrală de pensii.

■ **Mircea Mușat** — com. Aninoasa (Argeș). Am fost informați că în cursul lunii decembrie 1977, vi s-a ordonanțat suma de 8 775 lei, iar de la 1 ianuarie a.c. veți primi pensia prin poștă.

■ **Anton Achiței** — Botoșani. Consiliul județean al sindicatelor Botoșani va organiza, la sfîrșitul acestei stagiuni, un concurs pentru ocuparea posturilor de soliști vocali în orchestra populară profesionistă. La acest concurs vă puteți prezenta și dumneavoastră.

■ **Niculina Cristescu** — București. Cererea dumneavoastră este în evidența sectorului 4 pentru a fi inclusă pe tabelul de locuințe al pensionarilor din acest sector.

■ **Veronica Cîrmaciu** — Municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Am fost informați că ați intrat în posesia premiului cîștigat la concursul „Memoria Independenței".

■ **Ioana Diaconu** — comuna Popești (Vîlcea). Nu puteți beneficia de ajutor social întrucît aveți susținători legali obligați prin lege să vă întrețină. Totuși consiliului popular comunal i s-a indicat să vă sprijine prin acordarea unui ajutor ocazional.

MARGA NEDELEA ■

Oare aerul și apa vor înlocui într-o zi petrolul?

● O nouă chimie, inspirată din procesele naturale, este pe cale să apară

Industria chimică joacă un rol de primă importanță în lumea modernă. Ea exploatează resursele naturale și le transformă în materii direct utilizabile de către om...

Această industrie este considerată în realitate o industrie a țărilor bogate, creată pentru a produce rapid și a satisface necesitățile imediate. Ea nu exploatează decît minereurile cele mai bogate, consumă importante cantități de energie și se dispenseză de tone de deșeuri, fără a se preocupa adesea de ce vor deveni ele.

Situația economică internațională actuală, creată de creșterea rapidă a prețurilor la materiile prime, pare să dezvolte din ce în ce mai mult o chimie „blîndă", care se integrează armonios în procesele naturale.

În realitate răspunsul stă la îndemîna noastră. Chimia a existat dintotdeauna, practic de la originea Universului.

Astfel, în fiecare an, prin fotosinteză, peste 100 miliarde tone de carbon sînt recuperate la suprafața Pămîntului. Întreaga cantitate de carbon conținut în materia vie, animală și vegetală, în ulei sau în petrol provine direct sau indirect din această reacție.

În fața acestei situații, uzinele noastre par derizorii, căci ce este mai simplu decît fotosinteza ?

Materiile prime, apa și aerul, sînt abundente : energia este în întregime furnizată de radiația solară și poluarea este inexistentă, deoarece singurul deșeu produs este oxigenul pe care îl respirăm noi.

La rîndul său, omul a creat o enormă industrie avînd drept scop transformarea materiilor carbonice naturale în materii plastice sau în benzină. Dar, în loc să urmărească evoluția firească a lucrurilor, care constă în asamblarea moleculelor simple și abundente pentru a fabrica molecule mai complexe, el utilizează materiale elaborate cum ar fi petrolul și le divizează în bucățele mici.

Este vorba de operațiunea de cracare care are loc în rafinării. Aceste bucățele se folosesc apoi în diferite branșe ale industriei organice și atunci cînd nu se știe cum pot fi utilizate ele sînt arse/sau răspîndite pe șosele sub formă de asfalt. În cîteva ore se distrug produse pentru care natura a avut nevoie de milioane de ani pentru a le elabora...

În primul rînd trebuie să se determine care sînt materiile prime interesante și apoi cum pot fi ele transformate în bunuri de consum.

Astăzi, după ani de cercetări, reieșe că oxidul de carbon și bioxidul de carbon ar putea să înlocuiască petrolul. Ele constituie o materie abundentă care poate proveni din aer, din descompunerea rocilor calcaroase sau din arderea deșeurilor. Experții apreciază în prezent că rezervele de carbon conținute în aer și în rocile calcaroase sînt de 3 ori mai abundente decît cele conținute de carbonul fosil (huilă, petrol și gaze naturale).

Un alt avantaj : ciclul oxizilor de carbon este extrem de scurt. El se formează imediat, în timpul combustiei oricărei materii carbonice. Rezervele nu riscă deci să se epuizeze, ceea ce nu e cazul petrolului, care necesită milioane de ani pentru a se forma din nou.

Ne putem imagina că pe termen mijlociu oxidul de carbon ar putea să-i ia locul treptat, în timp ce pe termen lung bioxidul de carbon ar putea să devină principalul, adică singurul agent de sinteză organică. Prin acțiunea asupra apei sau asupra hidrogenului, acest gaz ar permite fabricarea produselor de bază din industria organică a carburanților, materiilor plastice sau chiar proteinelor.

Pentru cei sceptici este suficient să amintim că o astfel de chimie a existat deja. Ea s-a dezvoltat înainte de război și a atins apogeul în 1943 în Germania cînd 740 000 tone de hidrocarburi au fost fabricate prin procedeul Fischer-Tropsch, pornind numai de la hidrogen și oxidul de carbon. După război, concurența petrolului a antrenat închiderea treptată a tuturor uzinelor care utilizau acest procedeu.

În aproximativ 30 de ani au fost realizate mari progrese în domeniul catalizei substanțelor organo-metalice și activării moleculelor mici. Rezultatele oferă mari posibilități și ele nu sînt simple utopii sau curiozități de laborator, deoarece unele realizări au fost deja înregistrate pe plan industrial.

Cercetările privind activitatea bioxidului de carbon nu datează decît de aproximativ 10 ani. Ele sînt foarte limitate și se desfășoară în principal în laboratoarele sovietice și japoneze. Rezultatele sînt totuși promițătoare. Sovieticii au dezvoltat procesul catalitic care permite hidrogenarea bioxidului de carbon pentru a obține unele produse de bază ale chimiei organice, cum ar fi acidul formic. Japonezii au reușit să fabrice materii plastice conținînd pînă la 50% bioxid de carbon.

O nouă chimie este pe cale să apară inspirîndu-se din procesele naturale și ea va evita risipirea resurselor noastre.

Scopul este încă departe de a fi atins, dar nu este utopic să credem că în secolul XXI aerul și apa vor înlocui petrolul.

Criza energiei, un fenomen departe de a fi conjunctural, cheamă la o folosire rațională a rezervelor existente, la descoperirea unor noi forme generatoare de energie. Pînă la a face însă din „energiile noi" — solară, geotermică, eoliană etc. — energii competitive, soluția cea mai la îndemînă rămîne, totuși... economia de energie... Acțiune prezentă la scară mondială, preocupare prioritară pe agenda economică a guvernelor din numeroase țări ale lumii.

Paradoxurile supercivilizației

SIMPLE GLUME ?

Ziaristul sud-african Donald Wood s-a făcut cunoscut printr-o totală lipsă de „scrupule" în abordarea celui mai frecvent și mai spinos subiect al actualității politice din țara sa : apartheidul. Wood care, pe deasupra, mai este și... alb acționează cu o îndărătnicie stupefiantă pentru a demonstra că în Republica Sud-Africană discriminarea rasială nu este o simplă și sîngeroasă tradiție a unei minorități megalomane, ci rațiunea de a se conserva a unui sistem. În consecință, a publicat, în detalii cît se poate de supărătoare, aspecte din culisele apartheidului, furnizînd nume, situații, programe de „perspectivă" ale forțelor de ordine, mijloacele de provocare a incidentelor etc. Mulți dintre cei vizați, civili sau în uniformă, l-au acționat în... justiție, chipurile pentru a se face dreptate și a-l pune cu botul pe labe pe defăimător. Defăimătorul însă a fost luat în serios, pe drept cuvînt, de cercurile largi ale opiniei publice din țara sa și, mai mult, invitat la Națiunile Unite să facă o dare de seamă asupra portretului real al apartheidului. Wood a argumentat, negru pe alb, că — deocamdată — regimul lui Vorster nu înclină să ia în serios sancțiunile inițiate de Consiliul de Securitate și că, în legătură cu embargoul la care este supusă Republica Sud-Africană, pe culoarele guvernamentale de la Pretoria se glumește cu o poftă necenzurată. Observatorii au putut aprecia că a sosit momentul ca, în situația în speță, lipsa de umor să domine ambele părți.

PREȚUL LINIȘTII

În Franța, nomenclatorul meseriilor are mari șanse să mai includă una care, în ultima vreme, este și cea mai căutată : „gorila".

Industriașii, bancherii, ba chiar vedetele de cinema au ajuns la concluzia, facilitată de climatul de violență în continuă intensificare, că plimbarea pe stradă, mersul la restaurant sau în vizite nu se mai pot realiza, ca odinioară, personal. E nevoie de unul (sau mai mulți) „secretari" cu securitatea corporală, care să fie cu ochii în patru, cu mîna pe revolver și mușchii într-o continuă efervescență agresivă. Astfel, figuri celebre sînt zărite în companii bizare. Un mănunchi de gorile înconjoară, fest, personajele high-life-ului, creînd suava impresie că în orice moment se poate declanșa o pălăială zdravănă sau un schimb, sec, de focuri.

O gorilă medie este remunerată în prima lună de serviciu (fără „primele" de incidente) cu de trei ori salariul unui inginer sau arhitect avînd un stagiu de 10 ani. O atare situație a creat invidii ușor de înțeles. Pentru a ține prețul pieței și a salva onoarea meseriei, gorilele au făcut un efort organizatoric montînd un... sindicat care, prin comitetul său de conducere, va putea decreta în conjuncturile critice grevă. Se pare că, în acest caz mai mult ca în altele, „patronatul" va da dovadă de maximum de flexibilitate fiind știut că siguranța zilei de azi nu merită să fie pusă în ecuație cu fluctuațiile inflației sau altele asemenea...

ȘANSĂ TÎRZIE

În trei ani domnișoara Kitty Milinair a reușit să piardă 3 milioane lire sterline, e drept, în cele mai onorabile cazinouri din lume. Jucînd, dintr-un foc, 100 000 de lire într-o noapte și petrecînd-o o neșansă istorică, dînsa și-a topit, rapid și cu farmec, moștenirea lăsată de un tată harnic și foarte norocos. Avînd de ținut „o trenă" socială care costă după merit și, mai ales, obligația morală de a merge pînă la capăt, Kitty și-a vîndut ultimul apartament, de undeva din zona centrală a Parisului, pentru a putea fi o prezență activă la deschiderea unei mese (de joc) la Monte Carlo. Dar, vai, cei 855 000 de franci au luat aceeași cale Cu ultimul măruntiș faimoasa domnișoară și-a cumpărat, cinstit, un bilet de avion pentru Londra unde, odată ajunsă, a devalizat cu grație, dar lăsînd urme, cîteva piese remarcabile din seifurile bijutierului personal. Domnul Norton, bijutierul casei, nu a avut ce face și a dat-o în judecată. Necunoscute sînt însă căile vieții : în timp ce mandatul de arestare primea ultima ștampilă, Kitty îl suna, din Las Vegas, pe distinsul bijutier pentru a-l anunța că a cîștigat, în sfîrșit, o sumă rezonabilă din care îi va ceda costul achiziționării... anticipate a celor două colliere „pe care, oricum, nu le-ar fi purtat, din cauza vulgarității monturii"...

SIMPLU PARADOX

François Peyratt, șeful unei brigăzi antidrog care acționează în aeroporturile pariziene, a declarat presei că în ultima lună agenții săi au capturat 25 kilograme de heroină și 14 kilograme de cocaină. S-ar părea că, avîndu-se în vedere perioada relativ scurtă, asemenea cantități scoase din circuitul bursei negre reprezintă un record absolut de eficiență. Cu toate acestea Peyratt nu s-a sfiit să nuanțeze un detaliu pe care nici Interpolul nu îl subliniază din considerente ușor de înțeles. El a precizat că din moment ce victoriile au fost repurtate cu mijloace de rutină, fără un efort concertat în mod deosebit, este limpede cam ce cantități de drog ajung să circule nestingherite pe traseele clandestine din întreaga lume. Iată un paradox care stimulează școala de gîndire a detectivilor, dar și a traficanților : cu cît se capturează mai multe transporturi, cu atît se capătă o imagine mai clară asupra adevăratei piețe a stupefiantelor.

RADU BUDEANU ■

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Viața crapului

După șase luni de studiu științifico-fantastic în adîncul Mediteranei, de la 15 iunie la 7 decembrie 1977, Jacques-Yves Cousteau s-a ridcat la suprafață cu al său „Calypso" și, măsurîndu-și bine cuvintele, potrivindu-și atent ochelarii și cravata, făcînd o scurtă pauză, de introducere, înaintea cuvîntării sale, dînd roată cu privirea asupra adunării experților oceanografici strînși, la Monaco, să-i audă ce va spune după cîte și mai cîte a văzut acolo, în adîncul adîncuiui, tușind ușor, de politețe, a trecut la obiect și a rostit despre om o apreciere fundamentală, ba chiar teribilă, cum nici un filosof iluminat, mai vechi sau mai nou, n-a avut puterea s-o facă la acest început de an și sfîrșit oarecum de secol.

Cousteau a spus ce-a spus, atrăgînd atenția că el a ignorat cu bună știință temporalul și întîmplătorul. Adică el și echipa lui nu s-au scufundat — în căutarea adevărului — acolo unde au loc fenomene necaracteristice, accidentale. El și-a axat studiul pe zece zone socotite tipice pentru fenomen. Acestea sînt — și el ni le-a arătat cu degetul, de-a lungul coastelor mediteraneene, așa cum un doctor și-ar mișca indexul pe coastele unui om bolnav, mîncat de o maladie a pielii : Fos („unde procentul de poluare chimică e enorm"...), Barcelona, Annaba, Sfax, Tarente, Veneția, Dunărea, Alexandria, Dubrovnik, Genova.

Și acum, adevărul formulat la 11 ianuarie 1978 de către Jacques-Yves Cousteau : peștii se fac tot mai mici ! În urma poluării Mediteranei, marea-mamă, marea născătoare de civilizații, dimensiunile peștilor se micșorează pe zi ce trece, ca să nu spunem — prea vesel pentru tragismul situației — „cît ai zice pește"... Rărindu-se atît de rău speciile marilor pești, proliferează în schimb sardelele și mai ales anchois-ul. Dispar peștii serioși și se înmulțește plevușca. Se topește văzînd cu ochii (ochii timpului, desigur, cu optica lor specială) fauna fastuoasă, mîndră, ceo maiestuos înaripată, pentru ca să se lărgească neînchipuit de mult, neînchipuit de trist, aria de existență a scrumbiilor și scrumbioarelor care au și ele rostul lor, rolul lor dar „spun" atît cît poate spune o sardea. Să nu ne întindem însă nici cu fabula, nici cu caricatura : o poluare devastatoare ucide lent marea și — merită repetat obsedant — face peștii tot mai mici. Printre enorm de multe gingășii — despre om nu s-a spus ceva mai crud, azi, la răscruce de nave cosmice și batiscafuri ridicate — lent, ca un adevăr — din adînc.

Cui i se pare că dramatizez excesiv, că în ceea ce spune Cousteau nu e vorba despre nici un om, să se prefacă, fie și voios, într-un crap și să se pună în situația de a vedea în fiecare dimineață cum cei dragi din jurul lui, semenii lui, se fac tot mai mici din cauza, de pildă, o cauză printre atîția alți detergenți numită foarte simplu policlorobifenil. Și dacă va mai fi voios... și dacă i se va părea abuziv de dramatic... și dacă va mai avea chef de fabule cu animale și peștișori...

RADU COSAȘU ■

Melcul și calul de curse

Am mai scris tot aici, acum cîteva săptămîni, că Federația noastră de fotbal a început să aibă umor. Fotbalul, într-un cuvînt, a fost predat profesorilor de educație fizică. O să avem în curînd săritori la înălțime cu crampoane, cîștigători la suta de metri care vor cobori sub 9 secunde, ca să nu mai vorbim că la greutate, de pildă, Dudu Georgescu o să arunce bila pe lungimea unui stadion. Așteptăm noi performanțe în materie de sulițe și de săritură cu prăjina... Parcă-l văd pe Țălnar depășind stacheta ridicată la 7 metri și aterizînd cu parașuta în groapa de nisip de la **Republicii**. Ceva speranțe sunt și la triplu salt unde, mai mult ca probabil, Vigu, la apusul carierei, va bate recordul mondial.

Lăsînd gluma de o parte, trebule să spunem cu toată seriozitatea, că nu avem nimic împotriva pregătirii fizice a fotbaliștilor, dar am aflat cu groază că aproape 30 de fotbaliști din divizia A, în frunte cu Dobrin (care nu a plecat cu echipa **Argeș** în Maroc), nu vor mai avea dreptul să joace în prima divizie !!! Este cea mai absurdă măsură care se poate lua. Sunt cunoscut ca partizan al măsurilor severe față de lenea în jocul cu balonul rotund, dar tovarășii de la Federația de specialitate trebuie să înțeleagă că în toate țările lumii, antrenarea unor jucători se face după anumite caracteristici psiho-fizice, adică este vorba de niște antrenamente **individualizate**, în afară de pregătirea generală. Testele obligatorii ale F.R.F. nu ar fi trecute de un Cruyff, de un Beckenbauer și chiar de Pele, aflat la 30 de ani. Un Petschovski al zilelor noastre ar fi ținut și el pe tușă; Marian și Apolzan, de asemenea, care, se știe, era un jucător tehnic care nu putea fi în nici un caz comparat cu Moina ! În fotbalul nostru au existat un Coracu, un Bindea și un Dobai, vestiți pentru viteza lor, ca și Marcu din zilele noastre, dar nimeni nu i-a obligat pe colegii lor să alerge la fel de iute.

Cazul Dobrin mi se pare cel mai scandalos, totuși ! Acest fotbalist genial care a dus o viață, ce-i drept, cam nesportivă, a înțeles la maturitate că pregătirea fizică este importantă. A mai lăsat paharul și țigara și a avut un sezon extraordinar în toamna trecută, dar ca și în Mexic, urmărit de ghinion, el n-a fost văzut de Piști Covaci și n-a putut să contribuie la calificarea României pentru Argentina. Am citit undeva o declarație a lui Angelo Niculescu care, din regret pentru rușinoasa ambiție de a-l ține pe tușă, la Guadalajara, a spus despre Dobrin lucruri foarte frumoase. Mulțumesc, dar era prea tîrziu ! Mi se pare de neimaginat ca acum să i se întîmple al doilea lucru scandalos din viața lui. Fotbalistul Dobrin are nevoie de un sfîrșit frumos al carierei și îndeplinește toate condițiile pentru a nu părăsi prima divizie a țării. E un foarte bun tehnician care n-are nevoie să fugă ca o locomotivă pentru a crea o fază frumoasă de fotbal sau să înscrie goluri care vor rămîne pentru totdeauna în memoria noastră. Specialiștii, ca să nu zic altfel, de la C.N.E.F.S. și de la Federația de fotbal vor să-l pună pe tușă, dar noi ne împotrivim. Să stea în banca lor jelbarii și cronometrorii ! Să ni-l lase pe Dobrin în teren pentru că un ins ca el mai poate juca vreo cîțiva ani bunișori ! La urma urmei va putea să-i învețe minte pe mulți încurcă-lume că fotbalul este altceva decît atletism.

Mai regretabilă este poziția clubului care are președinte un fost fotbalist. Acesta ar fi putut să spună, unde trebuie, ceea ce scriem noi aici. Deocamdată atît am avut de zis...

EUGEN BARBU

Din nou despre patinajul de performanță

Patinele nu vor s-alunece pe luciul vorbelor frumoase!

Dacă cititorul își mai aduce aminte, numărul inaugural pe 1978 al revistei noastre a găzduit un amplu interviu cu secretarul Federației române de patinaj artistic și de viteză, precum și unele constatări proprii, folosite drept comentariu la punctele de vedere exprimate de Grigore Arjoca. Încheiam acel reportaj, lansînd o invitație către practicanții și tehnicienii patinajului, spre a-și manifesta public opiniile referitoare la starea de lucruri, din aria respectivei discipline sportive, convingerea noastră fiind și rămînînd că, „în ciuda progreselor despre care ni s-a vorbit, batem pasul pe loc și că mai e mult pînă departe".

Ca urmare a invitației, mai mulți antrenori, unii dintre ei cu vechi stagii de serviciu în patinajul artistic, implicați, cu puțini ani în urmă, în conducerea loturilor reprezentative și ale unor organisme ale F.R.P. (Colegiul central al antrenorilor, al arbitrilor etc.), cîțiva părinți ai unor foști sau actuali competitori, în sfîrșit, o sumedenie de simpli iubitori ai sportului pe patine, ne-au vizitat la redacție sau ne-au trimis în scris opiniile lor, despre care merită să precizăm, de la bun început, că se găsesc ÎN FLAGRANTĂ CONTRADICȚIE cu punctele de vedere ale secretarului forului federal de specialitate. Iată, reluate sau comentate, cîteva din aceste scrisori (pe care le ținem la dispoziția scepticilor sau a neîncrezătorilor), prin intermediul cărora înnodăm firul unui interviu imaginar, cu secretarul F.R.P.

„Față de anii trecuți ne aflăm în progres cu organizarea, cu baza materială și cu rezultatele. Cînd am venit la federație, în urmă cu vreo patru ani, nu existau nici loturi, nici regulamente, nici norme interne, nici o metodică unitară de pregătire, nici buletine informative, nici și iar nici..." (Grigore Arjoca)

Într-adevăr, aflăm sau citim, în intervalul de timp la care se referă secretarul F.R.P., s-au înregistrat importanți pași înainte pe calea îmbogățirii și extinderii bazei materiale a patinajului, ca urmare a eforturilor pe care le face statul, pentru dezvoltarea tuturor sporturilor. În rest, în patinaj, ne informează corespondenții noștri, NU S-AU FĂCUT PREA MULTE, vorbele lui Grigore Arjoca încredințate revistei aducînd a laudă de sine, fără nici o acoperire. Argumente ? Dispariția unui șir întreg de competiții („Cupa București", Concursul internațional pentru copii pînă la 12 ani, la care au luat parte, la cea de-a VI-a ediție, în octombrie 1972, reprezentanți din 16 țări, diferite întreceri organizate de comisiile județene, îndeosebi de cea brașoveană etc.). Existența la această oră a unui sistem organizatoric plin de vicii, care acordă un interes excesiv pregătirii lotului național, căruia i s-au încredințat majoritatea orelor pe patinoarul artificial „23 August", în ciuda faptului că media lui de virstă este nepermis de mare, iar multe din elementele lui plafonate, lipsite de vreo perspectivă. Ajunși în acest punct se cade să amintim că unul dintre tehnicienii cu care am avut ocazia să discutăm, s-a reîntors nu demult de la Ostrava, unde se află în pregătiri lotul olimpic al Cehoslovaciei, țară cu un cuvînt apăsat, în patinajul artistic mondial, furnizoare de mari campioni. Am întîlnit acolo, ni s-a relatat, patinatori de 13 ani, în vreme ce lotul nostru național, al cărui obiectiv principal rămîne participarea la Olimpiada din 1980, include o sumedenie de sportivi trecuți de virsta majoratului ! Alt argument : lipsa unei orientări metodice. AȘA CEVA NU EXISTĂ, opinează corespondenții noștri, unul dintre ei, scriind că „în prezent, fiecare antrenor lucrează după propriul sistem". Ba mai mult. Dorind ca tehnicienii noștri să învețe din experiența altora, F.R.P. a trimis în ultimii ani mai mulți antrenori peste hotare, pe Turușcenco în 1975, pe Neagu în 1976, pe Gliga și pe Szallak în 1977. Oamenii, aleși dintre cei mai buni, s-au întors, firește, cu o mulțime de impresii, cu documentări ample și cu învățăminte demne de a fi împărtășite și colegilor de breaslă. Ce s-a întîmplat, concret, după venirea acestora din străinătate ? NIMIC. Mai exact, „nici pînă la această oră n-am reușit să comunicăm cele observate. Nu a fost posibilă nici măcar o ședință de lucru la nivelul antrenorilor bucureșteni, federația răspunzînd că va face și va drege, că va aduna învățămintele tuturor antrenorilor trimiși în schimb de experiență, spre a stabili, pe baza lor, niște linii directoare. Nu s-a întîmplat însă nimic, totul a rămas în faza promisiunilor neonorate".

La capitolul rezultatelor, considerate de secretarul F.R.P. în creștere, e necesar să zăbovim mai pe îndelete. Chiar și în primul articol ne manifestam rețineri față de optimismul, după părerea noastră nejustificat, al federației, cu privire la așazisul progres al patinatorilor noștri, cu privire la obiectivele stabilite în perspectiva J. O. din 1980, cînd, ne spunea Grigore Arjoca, se preconizează

„Un loc în primii șase la artistic și un loc în primii șase într-una din probele de viteză".

Cum aminteam, șansele noastre la viteză sînt reduse, dacă nu cumva, în condițiile anticipărilor permise de evoluțiile de pînă acum, egale cu zero, dat fiind faptul că rezultatele cu care s-au dobîndit, la Tușnad, titlurile naționale, nu-i pot clasa pe patinatorii români decît pe locuri din a doua jumătate a clasamentelor... juniorilor din campionatele mondiale ! Să vedem, utilizînd date inatacabile din corespondența primită la redacție, care este situația în patinajul artistic. În sezonul 1976—1977, ni se scrie, patinatorii au luat parte la 14 competiții, ocupînd, de regulă, ULTIMELE POZIȚII ale ierarhiilor, deși, nota bene, ei n-au figurat la startul unor întreceri, care să adune cu adevărat elita patinajului artistic mondial. La obiect : fete, locul 11 din 21 în R.F.G., loc 17 din 17 în Cehoslovacia, 16 din 16 în R.D.G., 12 din 12 în Polonia, 10 din 11 în U.R.S.S., cea mai de seamă clasificare, poziția a 8-a din 12 concurente, datînd dintr-un concurs minor organizat în Iugoslavia, la Zagreb ; băieți, în aceeași ordine a competițiilor, sportivii noștri au ocupat locurile 18 din 20, 13 din 14, 7 din 10, în Polonia n-au participat, în sfîrșit, la Moscova, 10 din 11 etc. ! ! Pe bună dreptate, cei care ne-au vizitat la redacție, sau cei care ne-au scris, s-au întrebat și ne-au întrebat UNDE SÎNT PROGRESELE DIN PATINAJUL NOSTRU ARTISTIC, pe care a bătut monedă secretarul federației în interviul acordat revistei noastre ?! Chiar așa, tovarășe Arjoca, unde sînt ? !

Firește, dată fiind abundența corespondenței primite, unele scrisori depășind 10 pagini și conținînd referiri directe la activitatea secretarului F.R.P., a modului său de a conduce, a pripelii, lipsei sale de principialitate și, mai ales, a nepriceperii sale, referiri pe care, socotindu-le alături de intențiile noastre constructive, nu le găzduim în această pagină, firește, zicem, ar fi multe de spus. Pentru final însă, ne permitem să ne oprim asupra unui alt aspect, plecînd de la acel citat din interviu care spune că

„Sportivii din loturile republicane, din care, optzeci la sută sînt bucureșteni, efectuează două și chiar trei antrenamente pe zi. Pregătirea lor comună, asigurată grație sprijinului permanent al conducerii C.N.E.F.S., a durat în 1977 unsprezece luni. Pentru 1978 am propus douăsprezece luni de pregătire centralizată, opt în țară și patru pe terenuri străine".

Se impune o obiecție de fond. Merită atîtea eforturi și, implicit, atîtea investiții morale și materiale, niște rezultate aflate la limita dintre foarte slab și lamentabil ? Noi sîntem de părere că nu, dar să vedem ce opinie au specialiștii din afara federației. Citîm : „articolul 7 din Regulamentul de organizare și desfășurare a activității loturilor republicane de patinaj artistic și viteză, precizează că, sportivii vor beneficia de condiții de pregătire și reprezentare ABSOLUT EGALE (subl. autorului). În realitate, lucrurile nu stau așa. Antrenoarea coordonatoare a loturilor favorizează cu orice prilej pe sportivii clubului său, respectiv pe cei de la C.S.U.—I.E.F.S. Lotul republican a devenit o anexă a acestui club ! Dacă vreun sportiv de la alt club sau antrenorul lui încearcă să protesteze împotriva discriminărilor făcute, se aude amenințarea cu excluderea din lot, lucru frecvent uzitat". Din altă sursă : „datorită experiențelor nereușite, a desființării mai multor secții de patinaj și a deselor frămîntări din cadrul conducerii federației, s-a pierdut o bogată experiență acumulată de-a lungul anilor. S-a ajuns în situația în care, acordîndu-se un credit exagerat și nelimitat, pregătirilor unui lot lipsit de perspective reale, pe planul concurenței internaționale, campionatele naționale au încetat să mai reprezinte un criteriu, ele desfășurîndu-se în sărăcie de cadre și în anonimat. Astfel, dacă în 1971, la finalele naționale, se aliniau 8 patinatoare și 5 patinatori din București, astăzi, după ce baza materială s-a îmbunătățit substanțial, mai sînt în concurs 4 senioare și 1 senior ! În același an au participat la finala campionatului național de copii, 50 de concurenți. Un an după venirea la F.R.F. a actualului secretar, s-au înscris la finale numai 16 patinatori" etc., etc.

Ce-ar mai fi de adăugat ? Poate numai faptul că actualul secretar al Federației române de patinaj n-a avut, în decursul biografiei sale, NICI O LEGĂTURĂ cu sportul pe care-l dirijează. N-a practicat patinajul decît poate de plăcere. Înainte de a i se încredința sarcina pe care o îndeplinește în prezent, nu fără a se strădui și a încerca să recupereze, Grigore Arjoca a funcționat în cadrul federațiilor de fotbal și tenis de cîmp, discipline sportive despre care nu știm să aibă tangențe cu patinajul !

Firește, tehnicienii din perimetrul patinajului artistic, în special, au constatat în timp dificultățile secretarului federal, provenite din necunoașterea concretă a realităților, sau din maniera sa exclusivistă, de a conduce. În repetate rînduri ei s-au adresat C.N.E.F.S., avertizînd că în pofida raportărilor trandafirii, lucrurile merg prost și că patinajul nostru artistic e pe cale de a pierde și bruma de prestigiu cucerită pe plan internațional, prin talentul și munca foștilor campioni Fazekaș, Moiș, Mitricică. Nimeni însă n-a ținut cont de observațiile și sugestiile lor. Nimeni n-a găsit răgazul să le dea un răspuns.

La prima noastră invitație, C.N.E.F.S., a tăcut. Ne-a scris fel de fel de lume, dar forul conducător al sportului românesc, primul interesat de bunul mers al uneia sau alteia dintre discipline, n-a considerat necesar să-și exprime punctul de vedere, deși articolul din „Flacăra" conținea destule referiri critice. Revenind astăzi pe aceeași temă, așteptăm un răspuns ferm și lămuritor din partea C.N.E.F.S., dator, credem, să explice opiniei publice starea exactă a patinajului românesc, precum și măsurile de redresare a lucrurilor. În ceea ce ne privește, vom reveni.

OVIDIU IOANIȚOAIA

Arbitraj electronic în tenis ?

Se știe cîte discuții a suscitat și mai suscită arbitrajul în tenisul de cîmp, numeroase fiind cazurile în care unul sau altul dintre jucători contestă valabilitatea unela sau alteia dintre mingi, lăsînd judecata pe seama ochiului arbitrului care, om fiind, hotărăște albă sau neagră, amestecînd în decizia sa, firește, și un

dram sau mai multe de subiectivism.

Iată însă că arbitrajul electronic, utilizat pentru prima oară, la un turneu de sală de la Edinburgh și descris, într-un recent număr al revistei „l'Express", pare să anunțe o eră nouă în sportul alb. Despre ce anume este vorba ? După cum se poate vedea în imaginea alăturată, o bandă magnetică, de 6,35 centimetri, va mărgini liniile laterale ale terenului, atingerea ei cu mingea, de asemenea magnetizată, aprinzînd instantaneu un beculeț pe pupitrul arbitrului principal (cealaltă imagine) și declanșînd un semnal sonor pentru lămurirea spectatorilor.

Se pare că prețul, destul de piperat, împiedică momentan folosirea amplă a instalației. Oricum, s-a inaugurat un drum și rămîne de văzut ce va urma.

Jurnal de bord

Escală în Gran Canaria

Mineralierul „BOCȘA", creație a harnicilor constructori navali din Constanța, pleacă pentru a 10-a cursă spre Liberia avînd la cîrma navei pe comandantul Fraitag Ștefan, unul din cei mai încercați comandanți de cursă lungă ai flotei românești, un om care a trăit și navigat pe toate oceanele lumii mai bine de 24 de ani. „BOCȘA" este prima navă românească care a intrat în porturile Australiei, aducînd cocs și, totodată, navă fruntașă pe flotă.

Sînt mulți cititori din țara noastră care nu știu sau nu cunosc bine viața aspră și dură, poate mai puțin poetică, dar plină de demnitate a marinarilor din flota maritimă comercială. Din respectul ce-l port acestor cititori, precum și din dragostea pentru tineretul nostru care iubește bărbăția și curajul, mă oblig a încerca, din voiajul 10 și mai departe, să scriu cele mai semnificative momente trăite de echipajul navei de-a lungul miilor de mile maritime străbătute.

Așadar, 30 noiembrie 1977. Ora 11.30 : mineralierul nostru dublează farurile portului Constanța nu înainte de a lansa în eter 3 semnale sonore ca salut pentru toți cei lăsați cu batistele fluturînd pe faleza portului. Sînt poate momentele cele mai grele pentru mulți dintre noi. Cui îi place despărțirea ?

După 3 carturi (4 ore cartul) cel mai tînăr navigator dintre noi, ofițerul Jacotă Sandu, are bucuria de a ateriza pe Bosfor, poarta atîtor ani de istorie, legați în felurite chipuri și de destinul mereu tinerei noastre patrii.

Luminile modernului contrastează cu vechile ziduri ale porții otomane. Noul pod ce lega cele două continente, o expresie a puterii de creație a omului, îți lasă o impresie copleșitoare.

2 decembrie, trecem cu bine de Bosfor, Dardanele și M. Egee, cu amintirea poveștilor lui Ulise. De multe ori trăiești parcă aceste povești cînd timpul este nefavorabil : peste tot adevărate „capcane" în pălcinșul de insule, născute parcă din legende. Ora 14 : ieșim pe la Matapan în Marea Ionică. Primul aviz de furtună. Navigația devine tot mai grea din cauza vîntului crescînd și a valurilor. Deși un colos de 69 000 tone deplasament, la cei peste 210 m lungime și 32 m lățime ai navei, valurile au unde lovi. Întîlnim nave mai mici cărora le plîngem situația. Vîntul a ajuns la forța 11, iar valurile depășesc puntea noastră care are 10 m de la apă. În noaptea de 3 decembrie, o navă ne cheamă la proiector și se roagă să-i spunem poziția noastră ; ei nu o mai știu, o recunosc cei din cart, au giro defect. În aceeași noapte recepționăm un S.O.S. în Marea Egee printre insulele lui Ulise.

4 decembrie, ora 04. Atingem capul Passero cu 12 ore întîrziere față de plan. Ne trasăm drumul spre Gibraltar.

În fiecare seară căutăm cu atenție postul de radio București pe care îl auzim bine după ora 20, ora țării. Cu această ocazie aș îndrăzni în numele marinarilor să fac propunerea studioului ca între 20—24, ora țării, să transmită mai multe știri, mai dese, și mai multă muzică populară. Am prins postul București II și în Oceanul Atlantic, pînă la paralela 21°.

La bord, echipajul lucrează la coviră pentru întreținerea navei. Avem peste 8 200 mp de întreținut și nu totdeauna vremea este favorabilă.

7 decembrie, orele 7.30. Ieșim în ocean, care este foarte agitat. Vînt puternic, ploaie deasă ca la tropice, valurile depășesc înălțimea de 10 m. La ora 12.30, primim un avertisment meteo cu precizarea că ciclonul „vine spre zona în care navigăm și poartă numele „Nelson". Facem consiliu de bord și analizăm situația. Nu sîntem departe de Gibraltar și nu dorim să expunem nava la șocuri prea puternice. Ne întoarcem la Gibraltar și seara ancorăm în baia portului Ceuta. Cu noi mai ancorează și alte 10 nave. Urmărim cu atenție avizele meteo. Situația este foarte grea și rezultatele acestea sînt date în 4 S.O.S.-uri, dintre care unul chiar din Gibraltar, pe coastele sudice ale Spaniei. Aproape 2 zile vîntul și ploaia ne țin la ancoră.

10 decembrie, orele 04. Virăm ancora și ieșim din nou la ocean, cu direcția Las Palmas, unde vom face o escală de 14 ore pentru completarea plinului cu combustibil greu. La cei peste 17 000 CP motorul consumă circa 48 tone de păcură pe zi. Avem de parcurs 700 M m pînă la Las Palmas din Insulele Gran Canaria.

11 decembrie, orele 18. Trece peste noi un nou ciclon cu o ploaie prin care nu mai puteam vedea nici cu radiolocatorul ; valurile hulei de travers ne îngreunează navigația. Am măsurat valurile hulei care au ajuns la peste 400 m lungime, cu o amplitudine de 8—10 m. Ne odihnim foarte greu din cauza balansurilor navei.

12 decembrie. Ajungem pe insula Lanzarote cu o întîrziere de 12 ore. Ne corectăm navigația spre Gran Canaria. La orele 20.30 acostăm la cheiul de alimentare și începem operațiunile de îmbarcarea combustibilului. După terminarea plinului, vom pleca spre sud pînă în portul Buchanan din Liberia unde urmează să încărcăm 55 000 tone minereu de fier pentru siderurgia României.

12 decembrie 1977, Las Palmas

JEAN IONESCU
ofițer maritim

Grigoraș Dinicu : Memorii

Confluența undelor

Această minunată invenție care a revoluționat omenirea și care se numește „radio" luă în România, ca și în toate țările civilizate din întreaga lume, un avînt din ce în ce mai mare. Aparatele de recepție erau unele mai bune ca altele, firmele care le fabricau se întreceau între ele spre a le face mai puțin costisitoare și la îndemîna oricui dorea să aibă un radio. Și cine nu-și dorea un aparat de radio ? Măcar unul cu cască și cu acumulator, fiindcă spiritul inventiv făcea pe cei lipsiți de lumina electrică la casele lor să inventeze fel de fel de scheme, una mai c'icace ca alta, a antenelor de deasupra caselor, care cînd treceau orășenii pe șosele de drum de țară îi făceau să se minuneze cum erau aranjate aceste antene.

Dar curiozitatea pe care cei cu radio o inspirau celor fără radio, ca și povestirile pieselor auzite, ca și ascultarea muzicii atîtor țări de la mii de kilometri depărtare îi adunau claie peste grămadă în casele celor cu radio, care-și auzeau numele lor rostit la radio, fiindcă întrebarea la **Poșta radio** ba cum se altoiește un pom plin de omizi, ba de ce Grigoraș Dinicu nu are și cîntăreț în orchestră, ba ce trebuie să facă copilul care de 2 luni are ceva la burtă, ba de ce statul nu face și pentru ei, la țară, un post de radio și cîte și mai cîte alte întrebări. De ce la ora satului nu pune să le cînte și lor cutare orchestră sau de ce Tănase nu le spune ceva glume de la ei din sat, cum știe Badea Gheorghe, pe care Societatea de Radio ar trebui să-l angajeze, fiindcă cum știe el să spună vorbe de șagă nu știe nimeni etc., etc. Și uite așa, luară ființă emisiunile speciale din restaurante, pentru străinătate, fiindcă românii de peste mări și țări scriau că mai bine se aude emisia noaptea decît ziua. Așadar, iată-ne după doi ani de experiențe făcute de 3 ori pe săptămînă că România devine cunoscută pe hartă și grație acestor emisiuni foarte gustate de toți amatorii de muzică populară ai țărilor mici, dar cu tezaure inepuizabile de muzică folclorică.

Tot pe atunci, emisiuni similare se susțineau și la alte posturi din țările vecine, între care Ungaria. Grigoraș Dinicu știa ora și ziua cînd la Radio Budapesta concerta vestitul Magyari Imre, mai cu seamă noaptea maestrul făcea ce făcea și-i asculta emisiunea, ca după aceasta, a doua zi seara, cînd eram pe punctul de a ne începe noi emisiunea, să ne spună :

— Băieți, grozavă orchestră are Magyari Imre. Trebuie să facem repetiții, băieți, chiar pe horele și sîrbele pe care le cîntăm în mod obișnuit, fiindcă sînt convins că lumea ne compară și cu acest primaș virtuoz. Tare aș vrea să-i fac să înțeleagă și pe el, ca și pe ceilalți care ne ascultă cît e de frumoasă și variată muzica populară românească.

Într-adevăr, nu știu cum se face că la un moment dat, ora noastră de emisiune coincide cu cea a virtuozului ungur. Surpriză, după vreo 5—6 emisiuni primim de la Magyari Imre o scrisoare pe adresa Restaurantului „Continental", prin care îl întreba pe Grigoraș Dinicu de ce nu mai cîntăm seara la radio. Urmau apoi fel de fel de urări de sănătate, lui Grigoraș Dinicu, pe care-l credea bolnav, fiindcă el, Magyari Imre, nu-l mai auzise de aproape o lună de zile la radio. Atunci Grigoraș Dinicu ne spuse :

— Băieți, sînt sigur că valorosul nostru coleg se va bucura că sînt sănătos, cînd îi voi răspunde că emisia noastră se transmite în același timp cu emisia sa, mai ales cînd în repertoriu vom introduce și cîteva piese ungurești.

Dar de aici, pentru noi, cei din orchestră, începu o muncă grea și stăruitoare, fiindcă, începînd de a doua zi, Grigoraș Dinicu se porni să repete cu noi Rapsodia I și a II-a de Brahms, Rapsodia a II-a a lui Liszt, Dansurile ungurești de Brahms, Ecoul Pustei a lui Monti și alte cîteva piese, care aveau întipărite în melodia și ritmul lor caracteristica muzicii ungurești și semnătura lui Béla Bartók, Sarasate și alții.

După vreo lună de zile de la începutul acestor repetiții, pusesrăm la punct Rapsodia I de Brahms și vreo 3 dansuri tot ale lui. Seara, la emisiune, am executat aceste piese, cărora le-au urmat ulterior altele.

Iată și epilogul acestei emisiuni de radio : a treia zi, Grigoraș Dinicu a primit o nouă scrisoare de la Magyari Imre, însoțită de o fotografie, cu următoarea dedicație : „Regelui nostru, pentru arta cu care știe să cînte și muzică ungurească". Urmau semnăturile tuturor membrilor orchestrei din Budapesta, care a fost pentru Ungaria, prin comparație, exact ceea ce a fost formația lui Grigoraș Dinicu pentru România.

(Va urma)

P. S. În articolul de săptămîna trecută, pasajul din coloana întîi, partea finală, se va citi astfel : „Cînd trecură vreo 10 minute, încheiate cu Căruța Poștei (o compoziție violonistică preferată a lui Grigoraș Dinicu), primașul ne anunță..."

Se împrumutau și ei, ca orice familie, dar o făceau pe banii... întreprinderii

Cum s-a văzut omul mai mare peste unitatea I.L.F. nr. 178 din Șoseaua Pantelimon, a și început să confunde locul de muncă, bunurile obștești încredințate spre gospodărire, cu propria feudă. Mai întîi, încălcînd cu bună știință regulile scrise și nescrise (dar confirmate de practică) referitoare la condițiile de încadrare a personalului în astfel de unități, Florea Urecheatu a ținut, chipurile, **să-și asigure ajutoare de cea mai profundă încredere.** Și-a adus, deci, ca subalterni, nu mai puțin de patru membri ai propriei familii : Maria Urecheatu — soție, Elisabeta Ivașcu — soră, Ion Urecheatu — frate, Tănase Pișcureanu — văr.

Nu că am avea ceva cu rubedeniile cuiva, așa netam-nesam, dar experiența a demonstrat că în astfel de treburi, cum este comerțul cu legume și fructe ori cu alte bunuri, comestibile sau nu, prea multe neamuri la un loc încep să creadă că sînt chiar în propria ogradă.

Poate că lucrurile n-ar fi ajuns unde au ajuns

— dacă Vasile Urecheatu ar fi fost un om integru, adică în primul rînd corect și bun gospodar și ar fi pretins același lucru și celor din jur ;

— dacă ar fi fost atenționat la timp de șefii săi, respectiv de cadrele serviciului comercial din I.L.F. Berceni de care aparține unitatea respectivă, asupra pericolului pe care îl prezentau atît atitudinea hrăpăreață, cît și dezinteresul față de gestiune al fiecărui membru al clanului Urecheatu.

„Pare de necrezut, aveam să aflăm de la ofițerul Viorel Voicu, din Circumscripția 6 miliție, care, împreună cu ofițerul Gheorghe Froane, s-a ocupat de acest caz, că într-o perioadă de mai puțin de un an de zile în gestiunea unității I.L.F. nr. 178 s-a produs o pagubă de peste 200 000 lei."

Verificînd cauzele și împrejurările care au determinat și, respectiv, favorizat o asemenea situație, ne-am dat seama că pagubele ar fi ajuns și mai mari dacă organele de revizie de la I.L.F. n-ar fi descoperit, după aproape un an de zile, diferența alarmantă dintre valoarea produselor primite de F.U. și a celor justificate.

În timpul cercetărilor am rămas pur și simplu uimiți nu numai de îndrăzneala cu care și-au permis gestionarul respectiv și rudele sale să sustragă atît bani cît și produse din avutul obștesc, dar și de nepăsarea manifestată față de păstrarea și conservarea produselor, în general perisabile.

Atît gestionarul cît și ceilalți au recunoscut că au luat bani și produse ori de cîte ori au avut nevoie, fără să se gîndească la achitarea obligațiilor. Urecheatu, de exemplu, a luat o dată 5 000 lei pentru un botez, 2 000 lei ca să-i trimită părinților, alte mii pentru diverse cheltuieli acasă, pentru chefurile dese și costisitoare, uneori organizate **cu lăutari chiar în incinta magazinului (?!)**, ca și pentru numeroasele deplasări de acasă la serviciu și înapoi făcute cu getax-ul. Soția lua bani din gestiune cu aceeași nonșalanță, ca din propria pușcă, pentru confor și alte plăceri personale. Celelalte rude nu s-au lăsat nici ele mai prejos.

Pe de altă parte, datorită proastei gospodăriri, au fost depreciate și însemnate cantități de produse — 200 kg carne, 20 000 ouă și altele.

Interesant de subliniat este și faptul că pentru produsele devenite nevandabile gestionarul n-a solicitat cel puțin comisia desemnată pentru constatarea pierderilor, mizînd pe posibilitatea pe care i-o oferea — credea el — această situație de a „justifica", pe seama deprecierilor, și pagubele produse direct, prin delapidare.

Or, gestionarul și neamurile lui s-au înșelat amarnic, acum fiind nevoiți să suporte, pe lîngă pedeapsa pe care o va aplica instanța, și repararea prejudiciului cauzat.

Iată, așadar, postura penibilă la care a putut ajunge un om de 28 de ani datorită, în primul rînd, propriei mentalități retrograde despre viață și muncă, dar și atitudinii meschine a celor care l-au înconjurat. Dar s-ar putea trece oare cu vederea răspunderea ce revine celor din conducerea I.L.F. Berceni care trebuiau să-l cunoască bine și să-l controleze temeinic înainte și după ce i-au încredințat funcția de gestionar?

MIHAI GROZAVU

Căuta un costum potrivit și iată, cu sprijinul miliției, l-a găsit!

Informîndu-vă, spre sfîrșitul anului trecut, despre niște repetate spargeri comise la magazinul „Confecția" situat în mijlocul Bucureștiului, ne simțim acum datori să vă comunicăm și epilogul. Așa cum era de așteptat : hoțul a fost prins și se numește Duca Iosif. Pînă să intrăm în detalii trebuie să menționăm eforturile depuse de organele de miliție din Capitală, care au acționat cu multă operativitate și tenacitate, dar mai ales perspicacitate, dat fiind că, așa cum veți vedea în rîndurile următoare, hoțul este un recidivist cu bogat cazier, deci un individ versat în materie de furturi. Dar să ne întoarcem la amănuntele promise.

Spargerile au fost săvîrșite în același mod, Duca Iosif profitînd, așa cum am mai scris și cum confirmă acum probele dosarului, de grava neglijență a celor care erau, în primul rînd, datori să asigure securitatea unității, este vorba de organele comerciale care tutelau unitatea, de lipsa unei paze eficiente. S-a intrat prin geamuri și uși lăsate vraiște de parcă invitau la așa ceva, prin scări de serviciu la care se ajungea foarte simplu și mai ales s-a operat ziua în amiaza mare (duminica între orele 14 și 16), infractorul ascunzînd mărfurile furate în curtea interioară după niște ambalaje, iar noaptea transportîndu-le în subsolul fostului hotel Victoria, vizavi de magazinul cu același nume, care n-a fost nici el scutit de „incursiunile" lui Duca Iosif.

Acesta este născut în 1954 într-o comună suburbană a orașului Deva, numită Cristur. Părinții sînt despărțiți, tatăl trăind în comuna Coruncа, județul Mureș, iar mama, căsătorită în Hunedoara Meseria : zidar. A fost transferat cu echipa sa la București, la ICM 5. Antecedente penale : în 1972 sparge magazinul alimentar din comuna Cristur (începutul îl făcuse deci la numai 18 ani) ; în 1973 sparge depozitul IJCOOP din Deva ; în 1975 sparge un magazin alimentar tot din Deva ; în 1977, știm, magazinul „Confecția" din București. Relevînd încă o dată meritele lucrătorilor de miliție în depistarea operativă a infractorului, nu putem să trecem prea ușor peste unele aspecte care au făcut posibil, care i-au deschis drumul spre infracțiune acestui tînăr. Să reținem că provine dintr-o familie dezorganizată în care atît mama cît și tatăl au uitat cu desăvîrșire că au un copil. Apoi, Duca Iosif lucra într-o echipă de constructori, care, desigur, știindu-i antecedentele aveau obligația morală și cetățenească de a nu-l lăsa să se piardă din nou. Or, în această privință nu s-a prea acționat. Din luna decembrie, de pildă, după primele trei spargeri, Duca Iosif nu s-a mai prezentat la lucru, însă faptul nu i-a mișcat deloc pe oamenii din echipă care s-or fi împăcat probabil cu ideea că Duca iar a luat-o razna. Nu este, în continuare, deloc de neglijat aspectul că există încă destui amatori de chilipiruri, indivizi care cumpără de pildă un costum nou la un preț derizoriu, indiferenți de proveniența lui. Și amintind încă o dată că asemenea fapte sînt favorizate și de neglijența unor factori din comerț, mai pomenim amănuntul că cei ce conduc magazinul Victoria au aflat că au fost furați de la organele de miliție, la sfîrșitul cercetărilor. Ceea ce arată că și în această privință, a grijii pentru bunurile încredințate, se cere mai multă răspundere.

RĂZVAN BÂRBULESCU

Sînt mîndru că sînt român și că s-a întîmplat să trăiesc aceste vremuri

Constantin Arseni s-a născut la 3 februarie 1912, la Dolhasca, Suceava. A absolvit Facultatea de medicină din Cluj în 1935, a devenit medic primar în 1945 și profesor universitar în 1963. A scris, singur sau în colaborare, 16 cărți („Tratat de neurochirurgie", „Tumori cerebrale", „Traumatologia cranio-cerebrală", „Durerea", „Hipertensiunea intercraniană", „Semiologia neurochirurgicală" etc.), precum și peste 300 de lucrări științifice, publicate în țară și peste hotare. Membru, titular, corespondent sau de onoare, la mai multe academii și societăți medicale, între care la Academia Republicii Socialiste România (corespondent), la Societatea spaniolă de neurochirurgie, la cea sovietică și cea franceză, la Academia internațională de neurochirurgie, la Academia de științe din New York, la Academia regală britanică de medicină, la Societatea franceză de neurologie. Membru fondator al Societății de psiho-neuro-endocrinologie. În comitetul de redacție al revistei „Acta neurochirurgica", Viena (Date spicuite din fișa personală pentru „Dictionary of international Biography", Cambridge, Anglia, 1977). Distins cu medalii, ordine, premii. „Meritul sanitar" (1970).

— Tovarășe profesor, vorbiți-ne despre copilăria dumneavoastră. Care e amintirea cea mai puternică din vremea aceea ?

— Tata a fost ceferist. A început ca simplu telegrafist și a terminat, după patruzeci de ani de muncă, ca subinspector, grad foarte mare pe atunci, căci inspectori nu puteau fi decît inginerii, or, tata nu avea atîta școală. Mi-aduc aminte că, purtat de colo pînă dincolo de nevoile serviciului, tata ne-a mutat des. De la Dolhasca la Dorohoi, de la Dorohoi la Bacău, lîngă Bacău, la Valea Seacă, unde a fost șef de stație, am locuit vreo treisprezece ani, apoi la Rîmnicu Sărat, de acolo la Constanța. Cînd ne-am stabilit la București, eram de-acuma mare. Din epoca anilor copilăriei am rămas cu un respect deosebit, poate chiar cu un cult, pentru omul simplu și necăjit, pentru omul muncitor. Munca oamenilor de la căile ferate a fost și a rămas plină de responsabilitate, fiecare greșeală fiind scump plătită, nu doar de șefi, ci chiar de servanții mărunți, de acari, de exemplu. De la ei am deprins una din calitățile cu care m-am însoțit totdeauna în viață, de pe urma căreia am izbutit, dacă am izbutit, mai mult decît unii dintre confrații mei.

— Anume ?

— Exactitatea. Respectarea cuvîntului dat, care a fost și a rămas una din legile fundamentale ale activității mele. Poate că nici nu s-ar fi putut altfel pentru un om care a trebuit, cu vremea, să se împartă între o sumedenie de preocupări, obligația lui primordială rămînînd aceea de a fi mereu la orice oră din zi sau din noapte, capabil să opereze, să-și salveze semenul din durere sau chiar din moarte. Din cauza acestei exactități, colegii și colaboratorii s-au grăbit să mă socotească un om dur.

— Chiar așa ?

— Chiar așa. Din păcate, unora dintre noi nu prea ne place exactitatea. Mulți își propun să se întîlnească la nouă și ceva, pentru ca zece fără un sfert, oră la care ajunge ultimul, nici să nu-i sperie și nici să nu le provoace mustrări de conștiință. Eu nu mi-am permis niciodată asemenea timpi morți. N-ar fi exclus, gîndesc, să intre în discuție și o oarecare deformație profesională, datorată meseriei mele. Într-o operație pe creier contează fiecare minut, fiecare milimetru. Nu e loc acolo de nici un fel de aproximație. Cred că de aceea viața mea a fost și este cu precizie orînduită, după planificări riguroase, pe care le-am respectat cu sfințenie, chiar dacă, așa cum spuneam, din această cauză unii nu s-au sfiit să mă considere un om dur. E drept, mi s-a întîmplat adesea să zic nu la o idee sau la o propunere, dar de fiecare dată am argumentat refuzul meu. Unii zic da și nu fac nimic, dar ei ies, de regulă, mai bine decît cei care, justificînd și întemeiînd răspunsul, zic nu. Asta pare să fie o prejudecată a oamenilor. Eu am altele, dar pe-asta n-o am.

— Anume ?

— Anume ce ?

— Ce prejudecăți aveți dumneavoastră?

— Asta-i treaba dumitale. Descoperă-le singur !

— Mă rog, să trecem la altceva. Cum se face, tovarășe profesor, că un moldovean ca dumneavoastră a ajuns student la Cluj ?!

— Acolo a intrat, cu trei ani înaintea mea, Valeriu Arseni pe care, firește, l-am urmat. Acum, cînd stau și privesc înapoi, cred că alegerea noastră a fost dintre cele mai fericite. Am prins Clujul medical într-un vîrf de creație, dacă mă pot exprima așa, cu o sumedenie de profesori aflați la vîrsta cea mai productivă, în preajma a cincizeci de ani, profesioniști care au scris un important capitol din istoria medicinei noastre. Profesorii Hațieganu, Mihail, Papilian, Grigoriu Cristea au fost numai cîțiva dintre ei.

— Care dintre ei a avut o înrîurire deosebită asupra destinului dumneavoastră ?

— Iuliu Hațieganu, marele internist, marele diagnostician. Era un om domol pe care toți îl iubeau, la care toți învățau cu plăcere. Am deprins de la el nu doar noțiuni de medicină, cît o anume disciplină a studiului. Mi-aduc aminte că, student fiind, m-am aflat invitat într-o familie, la o cină. După masă, s-a deschis o discuție despre viitor, iar eu nu m-am sfiit să înfățișez celor prezenți planurile mele, detaliate, cu obiective exacte pe ani. Pe mai mulți ani, pe o perioadă de timp foarte îndelungată. Gazda a rîs, avertizîndu-mă că, de regulă, viața îți pregătește atîtea surprize încît e greu să afirmi azi că vei face cutare lucru peste zece ani. Vremea mi-a dat dreptate. S-a întîmplat să-l revăd pe omul acela după mult timp, aproape că-l uitasem, dar el m-a oprit și m-a felicitat. Doctore, mi-a zis, te-am urmărit de departe, mai întîi din curiozitate, apoi din interes. Tot ceea ce ai promis că vei face, ai făcut. Cred că în fața dumitale se deschide o carieră strălucitoare.

— Așa s-a și întîmplat.

— E un fel de-a zice. Nimic nu mi-a fost dat de-a gata, în anii tinereții, ci totul am cucerit prin muncă și seriozitate. Astăzi, cînd în țara noastră oamenii sînt egali, avînd la fel de deschise porțile carierei în fața lor, lucrurile îți par dumitale, care ai putea să-mi fii copil, simple ca bună ziua. Dar n-au fost chiar așa. Constantin Arseni n-a plecat ca alții de la vreun cheag, de la vreo tradiție în profesiune. El a plecat dintr-o familie de ceferiști. Singura lui șansă în viață a fost munca. Înțelegînd asta devreme, a acționat în consecință. N-a băut, n-a fumat, n-a pierdut nopțile, n-a acceptat compromisurile. Apoi, firește, onorurile n-au întîrziat să apară, ca o consecință normală a spiritului de dreptate și adevăr care guvernează țara noastră, în fruntea căreia muncește, inteligent și neobosit, unul dintre cei mai nobili bărbați ai istoriei României, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Dacă mă aflu astăzi unde mă aflu, adică în cea mai mare clinică de neurochirurgie din lume, asta se datorează înainte de toate președintelui țării, de inițiativa și acțiunea căruia se leagă, între atîtea alte ctitorii memorabile, construcția clinicii, pe care autorități ale medicinei mondiale o vizitează cu emoție și respect, ba chiar cu invidie. Pentru că noi, românii, un popor care am fost dirz și muncitor, dar care n-am avut nici tradiția și nici bogăția lor, posedăm o asemenea clinică, iar ei nu.

— Spuneți că e cea mai mare din lume. În ce sens ?

— Nici o altă clinică de pe pămînt nu are atîtea paturi cîte sînt aici, pe șoseaua Berceni. Cînd a aprobat și impulsionat, cu soluții concrete, ridicarea acestui serviciu de neurochirurgie cu cinci sute cincizeci de paturi, tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut în vedere, ca în fiecare din acțiunile sale, necesitățile cetățenilor, nevoile omului simplu, ale bolnavului de rînd, la durerea căruia a știut totdeauna să aplece urechea, cu o omenie de care nu cred să fi dat dovadă vreun alt conducător. Personal, a dispus alocarea fondurilor și a revenit pentru urgentarea terminării lucrărilor, oferind medicinei românești unul dintre cele mai prețioase daruri pe care aceasta le-a primit vreodată. O clinică în care oamenii muncii sînt tratați și vindecați fără a plăti vreun ban și în care se desfășoară o muncă de cercetare dintre cele mai fructuoase. În occident, ca să fac o comparație, o operație pe creier costă o avere. La noi, cum bine se știe, ea nu costă nimic, deși aparatura de care dispunem este de cea mai bună calitate, de regulă plătită în valută. De cîte ori am solicitat completarea echipamentului, am găsit la conducerea statului și a partidului, la tovarășul Nicolae Ceaușescu, personal, deplină înțelegere și ajutor. Recent, ca să dau un exemplu, am procurat un emi-schender computerizat, un aparat capabil să facă secțiuni în creier și să depisteze eventualele leziuni, pentru care s-a plătit un milion și jumătate de mărci. Puține clinici neurochirurgicale din lume își pot permite așa ceva. Noi ne-am permis, pentru că în orînduirea noastră nimic nu valorează mai mult decît omul, decît sănătatea lui, decît binele lui.

— Tovarășe profesor, cît durează în mod obișnuit o operație pe creier ?

— Pînă la trei ceasuri.

— Așa mult ?

— Nu-i deloc mult. Alții operează și în zece ore. Noi operăm foarte repede, poate între primii din lume ca rapiditate și, desigur, ca exactitate. Te miri, dar te miri degeaba. În patruzeci și trei de ani, de cînd scotocesc prin creierul bolnavilor, am ajuns aproape de perfecțiune cu tehnicile operatorii. Din punct de vedere strict chirurgical, o intervenție pe creier nu ne mai ridică probleme. Ceea ce nu înseamnă că problemele au dispărut.

— Cum adică ?

— Mai avem necazuri administrative. Uneori lipsește singele, alteori nu ne ajung serurile. Mai sînt și cazuri în care se strică instalațiile.

— Tovarășe profesor, ce părere aveți despre școala de medicină de astăzi ? Este ea la înălțimea tradiției ? Răspunde ea prin fapte și realizări concrete condițiilor fără precedent pe care le are la îndemînă ?

— Deocamdată, răspunsul e afirmativ.

— De ce deocamdată ?

— Pentru că, datorită unor greșeli mai vechi, s-a ajuns la noi la o oarecare ruptură între generații. Elita medicinei românești, dacă mi-e permis s-o numesc așa, se constituie mai degrabă din reprezentanții vechii generații, din numele, ca să rămîn pe teritoriul chirurgiei, pe care mă mișc mai ușor, profesorilor Juvara, Gavriliu, Mandache, Hociotă, Setlacek, Burlui și ale altor cîțiva. Mi se pare că o generație de mijloc foarte dotată nu urmează.

— Din ce cauză ?

— Dintr-o anume grabă manifestată, nu de azi și nu de ieri, la nivelul conducerii Ministerului Sănătății. Altfel zis, anii din regulamente nu corespund celor din realitate.

— Nu înțeleg.

— Nici nu-i de mirare, de vreme ce nu înțeleg nici oamenii puși să înțeleagă tocmai despre ce mi-e vorba. Cum mi-aș putea lucrul ? Să încerc să limpezesc lucrurile. Un chirurg bun e mult mai greu de format decît se crede, în sensul că eu nu pot, nu mă lasă conștiința profesională, să fac un secundar într-un timp mai scurt de cinci ani, chiar dacă termenul acesta îl depășește pe cel din regulamentele în vigoare. La fel, pentru un specialist am nevoie de șapte ani, iar pentru un medic primar, de cincisprezece. Asta vrea să însemne că dacă eu primesc anul acesta zece doctori spre formare, tot n-am cadre competente în anul următor, căci cei zece încă nu s-au rodat suficient ca să poată opera în creierul omului. Atunci, desigur, spre a evita un hiatus, spre a preîntîmpina o pierdere de ritm, cer ministerului cadre și în anul următor. Numai că ministerul se mîră și zice că mi-a dat ! De fapt, înțelegi, eu cîțiva ani buni tot n-am cu cine lucra ca lumea. E așa de greu de priceput chestiunea asta ?

— Știu eu ce să zic ? ! Legat de acest aspect, aș dori să vă întreb altceva. Din cîte știu, sînteți membru în Consiliul sanitar superior. Ați ridicat acolo asemenea probleme ?

— Ba bine că nu, dar nici acolo n-am fost prea bine înțeles. Deși, după mintea mea, lucrurile sînt clare ca lumina zilei, mai ales că la Cluj-Napoca și la Timișoara, ca să argumentez afirmațiile de mai devreme, serviciile de neurochirurgie sînt conduse de medici specialiști ! Nu pun la îndoială capacitatea lor profesională, dar am convingerea că n-au pregătirea necesară pentru o sarcină atît de importantă. Aici intervine, cred eu, o altă mentalitate greșită. Nu se acordă, la nivel de minister, suficientă încredere șefilor de catedre, oamenii cei mai în măsură să hotărască mersul înainte al disciplinei respective. La mine, de pildă, unde intră în discuție un curs suprauniversitar...

— Vă întrerup o clipă. De ce suprauniversitar ?

— Pentru că, din păcate, la noi neurochirurgia nu se predă deloc în cei șase ani de facultate ! În lume, noțiuni de neurochirurgie se administrează studenților din anii mari fie în cadrul neurologiei, fie în cadrul chirurgiei. La noi, nu. Nu pledez pentru înființarea unei catedre, ci pentru revizuirea programei universitare, în așa fel încît studenții să primească noțiuni generale din toate domeniile medicinei. Nu e permis ca un doctor să nu știe să diagnosticheze o afecțiune neurochirurgicală și s-o îndrume spre un serviciu specializat, mai ales că în asemenea afecțiuni rapiditatea joacă adesea un rol decisiv.

— E clar. Vă rog să reveniți.

— La mine, cum ziceam, numărul colaboratorilor este strict determinat de numărul cursanților. Un asistent la șapte cursanți, doi asistenți la paisprezece și așa mai departe. Cursanții sînt, bineînțeles, o dată mai mulți, altă dată mai puțini. Cînd sînt mai puțini, asistentul de neurochirurgie, pe care ne-am străduit să-l specializăm și în care am investit, nu-i așa ?, fonduri și știință, e trimis să lucreze în alt domeniu, la anatomie bunăoară ! Asta nu-i drept. A venit vremea să facem specialiști nu numai pentru curs, ci și pentru cercetare, căci fără cercetare ne va fi mai greu să progresăm. Cred că și medicii pentru provincie ar trebui să calificăm tot la nivelul catedrelor.

— Am notat cele ce mi-ați spus, incluzîndu-le la capitolul propuneri. Ați mai avea ceva de adăugat în acest sens ?

— Da. Succint. Unu. Orice absolvent de facultate să aibă dreptul de a concura pentru secundariat, înainte chiar de a fi făcut stagiul la țară. Ar fi bine ca numărul de locuri să se anunțe anticipat, iar concursul să se desfășoare, de la bun început, pe specialități. Asta n-ar prejudicia, cum susțin unii, din grabă sau în necunoștință de cauză, cifra medicilor destinați activității în mediul rural, căci numărul de locuri la secundariat ar rămîne același. Sistemul pe care-l propun deține, după opinia mea, unele avantaje evidente. În primul rînd, studenții din ultimii ani ar învăța mai serios în vederea concursului. Apoi, nereușiții ar asigura, la țară, o calitate mai înaltă a serviciului sanitar, dat fiind faptul că au ieșit din facultate mai bine pregătiți.

— Doi ?

— Ajunge. Cred că am spus destule. Iarăși o să se zică despre mine că-s dur !

— Și nu sînteți ?

— Nu.

— Atunci ?

— Deviza mea e că lucrul cel mai ușor de pe lume este cel pe care știi să-l faci cel mai bine.

— Adică ?

— Îmi plac foarte mult aceste întrebări foarte simple.

— Tovarășe profesor Constantin Arseni, care este pentru dumneavoastră lucrul cel mai ușor de pe lume ?

— Să operez.

— Dar mîndria dumneavoastră cea dintîi ?

— Că sînt român și că s-a întîmplat să trăiesc aceste vremuri, care reprezintă, după mine, care cunosc din cărți și din viață o bucată bună din istoria mai recentă a neamului, perioada cea mai fertilă, cu cei mai mulți oameni fericiți.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

FLACĂRA Redacția București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I Purcaru, L Nitescu – 16 17) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T Octavian, N. Ionescu – 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (A. Dohotaru, M. Nedelea, E Seceleanu – 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Coțană – 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie – 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef adjunct (Niculae Stoian – 17 63 16 și interior 16 11) ; redactor șef – 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM – Departamentul Export-import presă, P O Box 136–137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI

41505

Bibliote... Tîrgu-...

flacăra

ANUL XIX NR. 5 (951) 6 FEBRUARIE 1970

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE COMITETUL CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

CORNELIU BABA — Femeie tăind pîine (desen)

CORNELIU BABA — Odihnă pe cîmp (ulei)

O făclie de belşug

Intră-n grîu azi voievodul
Cu-ai săi sfetnici din divan.
Şi cu seceri tot norodul
Îl salută de pe lan.
Secerile ard în soare
Sclipind dinţii lor mărunţi
Snopii-s galbeni în picioare
Ginditori ca nişte frunţi.
Voievodu-i fără spadă,
N-are pinteni nici topuz.
Vrea cu ochii lui să vadă
Şi s-audă-al său auz.
Smulge spice din ţărînă
Pe cînd vînturi calde fug
Şi parc-ar purta în mînă
O făclie de belşug.
Mişcă fruntea către lume
Scoţînd cuşma lui de domn,
Cere-o secere anume,
Pe cînd grîul copt e-n somn.
Cu-ai săi sfetnici laolaltă,
Împart holda şi pieptiş
Toţi se mişcă şi tresaltă
În puternic seceriş.
Hohote se-aud departe,
Veselia curge rîu,
Că nu-i seceriş de moarte,
Ci-i un seceriş de grîu.
Dar în iulie fierbinte
Stînd pe piepturi de voinici
Ţine coarnele-nainte
Bourul de pe tunici.
Cînd în jar de ziuă trează
La umbrar de codru-adînc
Caii înşeuaţi necheză
Sunînd spade la oblînc.

GEORGE LESNEA ■

BILANŢ RODNIC '77

Un an care a avut de înfruntat în primele luni, sub multiple aspecte, un mare şi implacabil handicap — catastrofalul cutremur din 4 martie 1977, cu tot cortegiul de distrugeri materiale şi suferinţe umane — iată, îşi prezintă, într-un bilanţ impresionant, roadele. Unii comentatori străini, martori ai dezastrelor din acele zile — de proporţii într-adevăr uriaşe, echivalînd pe plan material cu pierderi de peste 2 miliarde dolari, cu 763 unităţi productive din sectoare de bază ale economiei avariate, unele putînd fi repuse în funcţiune abia după 3—4 luni — se arătau sceptici în posibilitatea de a ne menţine la nivelul planificărilor noastre atît de temerare. Unit mai mult ca oricînd în jurul partidului, dînd încă o dată dovadă de capacitatea sa istorică de a depăşi momentele de cumpănă, poporul român, prin conducătorul său atît de încercat, de iubit şi de stimat, făgăduia cu hotărîre nestrămutată, cu dîrzenie de-a dreptul legendară: **„Sîntem ferm hotărîţi să nu schimbăm cu nimic nici programul de dezvoltare, nici programul de ridicare a nivelului de trai al poporului, care va începe să fie aplicat din acest an".**

Sîntem în măsură acum să probăm forţa acestui mare adevăr cu datele statistice din recentul **Comunicat cu privire la îndeplinirea Planului naţional unic de dezvoltare economico-**

(Continuare în pagina 2)

NICULAE STOIAN ■

Agricultura într-o etapă decisivă

Cu acea clară, explicită şi fermă revelare a adevărurilor fundamentale, a ideilor-forţă care ne luminează şi trebuie să ne lumineze munca şi existenţa, caracteristice întîlnirilor prezidate de secretarul general al partidului, dinamizate de prezenţa sa, de gîndirea sa, de intervenţiile sale, recenta Consfătuire de lucru consacrată problemelor agriculturii a pus în dezbatere cîteva aspre, stringente, presante chestiuni, decisive pentru prezentul şi viitorul acestei ramuri, ale economiei noastre, ale bunăstării poporului. Examinarea atentă, lucidă şi responsabilă a rezultatelor cucerite în primii doi ani ai cincinalului, a succeselor ca şi a lipsurilor, şi, în chip expres, examinarea măsurilor destinate integralei înfăptuiri a hotărîrilor Congresului al XI-lea şi ale Conferinţei Naţionale a partidului privind dezvoltarea, modernizarea, perfecţionarea organizării, a conducerii agriculturii, pentru sporirea producţiei agricole vegetale şi animale, s-au constituit ca un veritabil moment de răscruce, de cotitură, de angajare îndrăzneaţă şi fermă a noi perspective, vizînd ceea ce secretarul general al partidului, în ampla sa cuvîntare, numea **„o schimbare radicală"** a activităţii acestei ramuri.

Prin profunzimea analizei, prin limpezimea cu care au fost relevate direcţiile în care trebuie acţionat, prin cuprinderea multilaterală, largă, de perspectivă, a măsurilor ce se impun pentru ridicarea pe o treaptă superioară a activităţii desfăşurate în agricultura noastră socialistă, cuvîntarea rostită de secretarul general al partidului, Preşedintele Republicii, se constituie ca un preţios îndreptar, ca o carte de căpătîi pentru toţi lucrătorii ogoarelor, pentru toţi cei implicaţi în destinele pîinii, îmbogăţind un inestimabil tezaur — de idei, de experienţă, de învăţăminte, de fapte — ce rodeşte înalt în holdele ţării, în viaţa noastră, în bunăstarea noastră, subliniind, o dată mai mult, rolul hotărîtor al partidului, al tovarăşului Nicolae Ceauşescu, în procesul revoluţionar de transformare socialistă a agriculturii româneşti, în înfăptuirea unei politici agrare care să ducă la o valorificare plenară a potenţialului creator — material şi uman — al acestui pămînt. Ca urmare a acestei politici, agricultura noastră se afirmă tot mai puternic în viaţa economiei, a ţării, caracterizîndu-se printr-o bază materială în continuă dezvoltare, cu un grad corespunzător de mecanizare, printr-o utilizare pe scară largă a chimizării, a irigaţiilor, a ştiinţei şi tehnicii, prin condiţii de muncă mereu mai bune, prin largul acces al oamenilor cîmpiei la o pregătire tot mai înaltă, în consens cu marile sarcini, cu marile exigenţe pe care partidul — şi viaţa însăşi — le pun în faţa acestei ramuri de vitală însemnătate a progresului naţional.

Sarcinile şi exigenţele, aşa cum au fost formulate la tribuna recentei consfătuiri, nu sînt, desigur, noi, chiar dacă unghiul de abordare prezintă o mobilizatoare deschidere novatoare, ele decurg din istoricele obiective trasate de Congresul al XI-lea, de Conferinţa Naţională a partidului, ele înseamnă, pentru lucrătorii ogoarelor, efortul creşterii substanţiale a producţiei, prin valorificarea deplină a tuturor posibilităţilor, a tuturor disponibilităţilor şi resurselor, prin asimilarea şi aplicarea largă a ştiinţei şi a tehnologiei moderne, prin pasiunea şi dăruirea muncii de zi cu zi, astfel încît în fiecare judeţ, în fiecare unitate agricolă, realizările să se situeze la pragul maxim, la nivelul cooperativelor şi întreprinderilor de stat fruntaşe.

„Am elaborat în amănunţime — arăta secretarul general al partidului — **programe concrete pentru toate sectoarele agricole, inclusiv pe plan judeţean, în cadrul tuturor unităţilor de stat şi cooperatiste, al comunelor. Nu este nevoie de noi programe şi noi planuri de dezvoltare a agriculturii. Ceea ce se impune acum este adoptarea măsurilor practice pentru realizarea în viaţă a programelor existente". „Aceasta presupune** — sublinia mai departe tovarăşul Nicolae Ceauşescu — **transformarea într-o nouă calitate a muncii tuturor oamenilor care se ocupă de agricultură, a organelor agricole, a organelor de partid, a cooperativelor şi celorlalte unităţi agricole. Aceasta trebuie să se oglindească într-o nouă atitudine faţă de muncă a tuturor celor ce lucrează în agricultură, atît în întreprinderile de stat, cît şi în cooperative, precum şi a ţăranilor cu gospodărie individuală. Trebuie să facem totul ca, începînd de anul acesta, să obţinem o schimbare radicală a activităţii din agricultură, să realizăm un spor substanţial al produc-**

(Continuare în pagina 3)

ILIE PURCARU ■

Bilanț rodnic '77

(Urmare din pag. 1)

socială a Republicii Socialiste România pe anul 1977. Cursul ferm ascendent al înaintării țării noastre pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, linia strategică stabilită de Congresul al XI-lea al partidului prin însăși Carta politică și ideologică a comuniștilor, a întregii noastre națiuni, este urmat cu consecvență și abnegație. Dezvoltarea economico-socială a țării noastre — după cum au apreciat în recenta Ședință comună Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Biroul Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și Consiliul de Miniștri al Republicii Socialiste România — a fost echilibrată și s-a menținut în ritmuri înalte, relevîndu-se cu pregnanță accelerarea modernizării proceselor sale, preponderente fiind laturile calitative, extinzîndu-se schimburile comerciale, cooperarea economică și tehnico-științifică pe plan extern. Cîțiva parametri sînt concludenți: producția industrială a crescut într-un ritm superior celui stabilit la Congresul al XI-lea, respectiv cu 12,5 la sută față de 1976, ceea ce se concretizează în realizarea prevederilor planului într-o proporție de 102,6 la sută și într-un spor al producției de 84 miliarde lei; valoarea producției globale industriale a fost de 753,8 miliarde lei; în pofida unor dificultăți climaterice producția agricolă s-a ridicat și ea ca valoare la 285,8 miliarde lei; venitul național a atins suma de 431,4 miliarde lei, adică, în comparație cu cel realizat în 1976 și 1975, crescînd cu 108,6 la sută și, respectiv, 121,6 la sută.

Dacă rezultanta tuturor acestor linii de forță ale dezvoltării economico-sociale, finalitatea cea mai de preț constă în permanenta ridicare a calității vieții, sub diferitele ei laturi — de la creșterea veniturilor bănești, a fondurilor destinate satisfacerii nevoilor social-culturale, a pensiilor și alocațiilor de stat pentru copii la condițiile de locuit, învățămînt, odihnă, ocrotirea sănătății, asigurarea unei bune aprovizionări cu produse industriale și agroalimentare — trebuie spus că anul 1977 prezintă din acest punct de vedere procente extrem de semnificative, ale căror temeiuri se află în măsurile înscrise în Programul partidului de ridicare continuă a nivelului de trai: veniturile bănești ale populației sînt mai mari cu 8,2 la sută în condițiile în care indicele prețurilor s-a menținut sub cel planificat. Veniturile din retribuție au sporit cu 9,6 la sută ca urmare a aplicării majorării acesteia începînd de la 1 iulie 1977, numărul persoanelor care au beneficiat de această majorare ridicîndu-se pînă la sfîrșitul anului la 3,7 milioane. Această etapă se va încheia, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, la 1 iunie al acestui an, în loc de 1 septembrie.

Creșterea numărului de județe cu o producție globală industrială de peste 10 miliarde lei

Tot tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut propunerea ca în vederea perfecționării continue a relațiilor socialiste de producție, în conformitate cu noua calitate de proprietari ai mijloacelor de producție pe care o au oamenii muncii, cu principiile de repartiție a venitului național, să se introducă sistemul participării celor ce muncesc la beneficiile întreprinderilor, inclusiv în domeniul cercetării științifice cu bune rezultate în aplicare. O asemenea măsură, potrivit aprobării Comitetului Politic Executiv, se va aplica și în domeniul beneficiilor la export. Acestea, ca și alte modificări la Legea retribuției urmează să fie supuse dezbaterii publice.

O parcurgere atentă a **Comunicatului** ne dezvăluie capitol de capitol realizări de o importanță covîrșitoare pentru toate sectoarele economiei naționale, pentru dezvoltarea armonioasă a tuturor zonelor țării. Unul din obiectivele primordiale ale cincinalului — obținerea de către fiecare județ a unei producții globale industriale de 10 miliarde lei — a fost atins în încă 5 județe, numărul acestora ajungînd acum la 26. Desigur, la realizarea acestui progres, ca și a faptului că noi județe depășesc o producție globală industrială de peste 20 de miliarde a contribuit la intrarea în funcțiune, integral sau parțial, a celor 535 capacități de producție, din care 491 industriale și 44 agrozootehnice. Dincolo de mutațiile semnificative intervenite în structura producției industriale, respectiv creșterea ponderii unor ramuri de vîrf precum construcția de mașini și chimia de la 43,7 la sută la 45,1 la sută, de faptul că productivitatea muncii a însumat 285,8 miliarde lei în industria republicană, se remarcă amplificarea laturilor calitative prin depășirile mari, în raport cu anul precedent (de la 110 pînă la chiar 150 la sută) în industrii de avangardă precum cele electrotehnice și electronice, mecanică fină, mașini-unelte, nave maritime etc. Tot în această perspectivă trebuie privite contribuțiile tot mai substanțiale ale cercetării științifice și dezvoltării tehnologice la afirmarea reală a cincinalului revoluției tehnico-științifice, la trecerea de la acumulări cantitative la o nouă calitate, obiectiv cardinal al planului unic de dezvoltare pe anul în curs și în viitor.

Succesele mari înregistrate de dezvoltarea țării în anul 1977 au drept corolar pe planul perfecționării cadrului organizatoric de participare a maselor la conducerea vieții economice și sociale, al adîncirii democrației socialiste, desfășurarea unor forumuri de importanță Congresului consiliilor oamenilor muncii din industrie, construcții și transporturi, a Congresului consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărănimi și constituirea organismelor reprezentative ale acestora la nivel național. Munca depusă pentru repurtarea acestor victorii a decurs sub semnul unor mari momente din istoria mai veche sau mai recentă a patriei — Centenarul Independenței de Stat a României, trei deceniI de la proclamarea Republicii — culminînd cu Conferința Națională a partidului ale cărei documente și hotărîri au dat un nou impuls operei grandioase configurate de cel de-al XI-lea Congres al P.C.R.

Analiza acestor rezultate în cadrul amintitei ședințe comune a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., a Biroului Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, a Consiliului de Miniștri, desfășurată sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, a reliefat totodată, cu o înaltă responsabilitate față de destinele propășirii României, și o seamă de aspecte deficitare, de neajunsuri, respectiv nerealizarea unor prevederi de plan privind producția fizică industrială, inclusiv la unele sortimente de cea mai mare importanță pentru economia națională, pentru comerțul nostru exterior, precum și neîndeplinirea planului la producția agricolă, îndeosebi la cereale. Unele din aceste rămîneri în urmă s-au constatat în domeniul investițiilor, în special în industria chimică, energia electrică, agricultură, construcția de locuințe al cărei plan a fost suplimentat datorită distrugerilor pricinuite de cutremur. Comitetul Politic Executiv a criticat și alte aspecte, unele referitoare la lipsurile manifestate în activitatea Ministerului Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale.

Cu acea exigență comunistă proprie stilului de muncă statornicit de tovarășul Nicolae Ceaușescu s-au relevat pe lîngă înfăptuirile de importanță cu adevărat națională și toate acele fenomene care ne-ar putea împiedica să realizăm marile comandamente ale saltului revoluționar calitativ în acest ancheie de boltă al cincinalului, în efortul nostru de a deveni pînă la jumătatea deceniului următor țară cu o dezvoltare economico-socială medie. Este și acesta încă un semn că stă în puterile noastre, ale tuturor oamenilor muncii — români, maghiari, germani și alte naționalități — ca sub conducerea clarvăzătoare a partidului comuniștilor și gloriosului său purtător de steag, tovarășul Nicolae Ceaușescu, să făurim o Românie socialistă tot mai prosperă, un adevărat leagăn de civilizație și cultură, aici, pe străvechea vatră de la Dunăre și Carpați.

4000 de zîmbete într-o luni la orele 7, după două zile libere consecutiv

Luni dimineața, la Întreprinderea de medicamente București, de pe Bulevardul Ion Șulea, intrarea muncitorilor la lucru a constituit un moment deosebit de ceea ce înseamnă, de obicei, acest început al unei noi zile și săptămîni de lucru. Efectiv ceva aparte se întîmplase și nu era greu de ghicit: muncitorii reveneau la fabrică după două zile și jumătate de odihnă. Discuțiile erau animate și, oricum, mai bogate în evenimente decît altă dată. Următoarele ore pe care le-am petrecut printre acești oameni, vorbind cu ei, dialogurile pe care le-am surprins, totul dovedea buna lor dispoziție. Elementul cel mai pregnant, aș zice tipic, care explica starea de spirit a muncitorilor a fost noutatea. Într-adevăr, pentru acești oameni, obișnuiți cu un anume ritm de lucru, de ani și ani de zile reducerea unei zile a constituit o noutate majoră, demnă de comentariile fiecărui om în parte, de atenția tuturor.

— Nu-mi puteam imagina secția în nemișcare. Știam că schimbul doi lucrase în continuare după plecarea noastră, îmi spune operatoarea chimistă Elena Pencu, dar ce se întîmplase după aceea, nu îndrăzneam să-mi imaginez. Sigur, știam că va veni această zi, dar, cu toate acestea, vă rog să mă credeți, m-am tot gîndit acolo. Asta nu m-a obsedat, cum ați putea crede, astfel încît să nu-mi pot organiza acest interval de timp pe care l-am avut la dispoziție. Nici vorbă! Dar, sufletește, am continuat să fiu și la fabrică. Altfel, ce să vă spun? Mă așteptau două teze, azi una, mîine alta, pentru că urmez cursurile unui liceu seral, astfel că mi-am petrecut, chiar vineri după-amiază, 4 ore în biblioteca „Liviu Rebreanu" — asta pentru că mi-ați cerut detalii — și mi-am consolidat încrederea în cunoștințele mele. Sîmbătă mi-am mai revăzut notițele de la alte cursuri, instrucțiunile privind activitatea din secția unde lucrez, pentru că mă aflu în perioada de calificare la locul de producție și mai am de trecut și aici niște hopuri.

Safta Simion, din aceeași secție, povestește rizînd, rușinată de pățania ei și roșind toată, deși nu mai este un copil, are 27 de ani.

— Sîmbătă m-am sculat ca de obicei la orele 5 dimineața, deși nu mai puseserm ceasul să sune. M-am trezit pur și simplu din obișnuință și-mi începusem pregătirile de plecare la fabrică pînă să-mi amintesc că, de fapt, sînt liberă. M-a apucat un rîs, ca acum, de una singură, că soțul meu, care lucrează la C.E.T. Sud, era plecat, și o făcuse tiptil să mă lase să dorm mai mult. Cînd m-am trezit de-a binelea, am realizat că nu trebuie să merg la fabrică și, nu după mult timp, am adormit din nou. Spre prînz, după ce am făcut o curățenie strașnică, am pregătit masa și mi-am așteptat soțul, ca într-o zi de sărbătoare. Dar și el a fost atent. Seara m-a invitat la Teatrul satiric „C. Tănase" unde ne-am amuzat din plin la spectacolul „Salutări de la Vasile". Duminică ne-am odihnit, iar astăzi parcă am alt spor la treabă.

Discutînd cu președinta comitetului sindical, Lucia Ionescu, am aflat că pentru a se asigura această nouă înlesnire înscrisă în programul de reducere a săptămînii de lucru adoptat de partid, a trebuit să se ia mai întîi, măsuri pentru îndeplinirea sarcinilor de producție în mod exemplar. Preocupări există, de asemenea, pentru o cît mai plăcută petrecere a acestei zile libere.

— În ceea ce vă privește, cum ați folosit această sîmbătă?

— Tovarășe dragă, hai să fiu sinceră: m-am dus, pentru prima oară, la școală, la fiică-mea, să-i cunosc profesoarele, să-i văd cu ochii mei notele. Acum, ce să zic, va trebui să ne planificăm mai bine, să stăm mai mult printre oameni și mai puțin prin birouri... Revenind la problemele uzinei, am organizat în această sîmbătă o excursie pe Valea Prahovei, la care au participat 250 de tineri. Pentru următoarea zi liberă vom pune la punct și un spectacol. Unii nefamiliști au plecat din București, pe la casele lor.

Ion Mitrea, șef de echipă lăcătuși-mecanici a fost, pare-se, mai fericit ca alții. Lucrînd în aceeași întreprindere cu soția, operatoare la laboratorul de cercetări, au avut împreună... 5 zile libere, căci, așa cum socotea cu umor el, „două zile jumătate cu două și jumătate, cît fac, pe familie, hai ?"

— Am mers cu un prieten, care are mașină personală, să-mi văd părinții, în comuna Patrufrați, undeva pe lîngă Urziceni. Tata, om la 75 de ani, fost ceferist, nu mă credea. „Cum să ai tu, mă, zi liberă? Ce-i duminică? Hai, spune, ce drăcie ai făcut?" Pînă la urmă ne-am lămurit și am petrecut ca-n familie, cu tot ce se cere în astfel de situații, dar a doua zi mi-am adus aminte că și el și mama sînt bătrîni, că gardul stătea cam... sucit și l-am reparat, le-am spart lemne să aibă pentru cîteva zile. Ne-am privit așa, ca oamenii care nu se mai văzuseră de o jumătate de an. Păcat că cei doi copii, care sînt elevi la liceul de chimie de lîngă uzină, n-au putut merge și ei cu noi.

Am discutat și cu alți oameni ai muncii de la I.M.B., cu Anica Ortansa Constantin, de pildă, care din cei 28 de ani ai săi și-a petrecut 11 în întreprinderea aceasta și care, rememorînd evenimentele primei sîmbete libere, a remarcat că tîrguielile în magazine se fac mai lesne dimineața decît după-amiaza, iar, în altă ordine de idei, povestea colegelor cît de emoționat fusese fiul ei, Mihăiță, cînd a văzut-o venind să-l ia de la școală, în locul bunicii. De mult dorea să-și recomande colegii și prietenii cei mai buni mamei sale. În plus, luase în un 9 și un 10!

Silviu Popescu, șeful serviciului plan, este unul dintre acei oameni care s-au ocupat de pregătirea tuturor condițiilor necesare aplicării prevederii intrate acum în vigoare. Întreprinderea a funcționat doar cu sectoarele calde, cele două secții de sinteză, care nu se pot opri, și unde muncitorii își vor lua ziua liberă prin rotație. În celelalte secții, profitîndu-se de „inactivitate" s-au făcut lucrări de reparații, întreținere și verificări.

— Desigur, adaugă tovarășul Silviu Popescu, bucuria celor aproape 4 000 de oameni care au beneficiat de o zi liberă a fost evidentă și am simțit-o și noi, cei de la serviciul plan, în mod foarte concret, înregistrînd cifrele producției realizate. Cred însă că, într-un viitor nu prea îndepărtat, toți cei ce muncesc în întreprinderea noastră vor face și mai mult, pentru că au simțit bucuria unui sfîrșit de săptămînă prelungit, cu totul neobișnuit pentru ei pînă acum și, nu mă îndoiesc, vor ști să și-l organizeze și mai eficient atît pentru rezolvarea unor probleme personale cît și de familie, repaosul cîștigat, prin muncă, adăugîndu-se nu doar bugetului lor de timp dar și unui microunivers afectiv și intelectual, unor activități care vor deveni curente, cum sînt cele sportive sau culturale, în fine, o viață ordonată de jaloanele unor noi satisfacții, posibile în noile condiții.

EMIL LEONARD

Omagiu cîrmaciului naţiunii noastre

În întreaga țară, în aceste zile oamenii muncii, români, maghiari, germani și de alte naționalități, au continuat să cinstească prin vibrante manifestări sărbătorirea a 60 de ani de viață și a peste 45 de ani de activitate revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele Republicii Socialiste România, ele constituind o grandioasă și entuziastă sărbătoare a unității partidului, poporului, patriei.

Pretutindeni pe cuprinsul țării, în zilele care au urmat, oamenii muncii au organizat ample și diverse acțiuni, ca un omagiu adus tovarășului Nicolae Ceaușescu: simpozioane, montaje-muzicale, spectacole, expoziții, recitaluri de poezie, șezători literare dedicate personalității și activității sale. La Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie a avut loc un simpozion omagial cu tema „Cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și progresul tehnic în concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România". Cu acest prilej a fost inaugurată și expoziția „Orientări și realizări ale cercetării științifice și ingineriei tehnologice rezultate din indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu". Timp de o săptămînă specialiști din unitățile de cercetare, inginerie și producție au evidențiat excepționala valoare științifică și contribuția hotărîtoare pe care concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu a adus-o la definirea și dezvoltarea sensurilor sociale ale cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și progresului tehnic din țara noastră.

Totodată, din întreaga țară au continuat să sosească pe adresa Comitetului Central, a tovarășului Nicolae Ceaușescu mesaje de aleasă cinstire, devotament și adîncă recunoștință din partea a numeroase colective de muncă, urări de sănătate, viață lungă și fericire spre binele și prosperitatea României socialiste, angajamente de a munci cu însuflețire pentru înflorirea scumpei noastre patrii. Ele sînt vibrante dovezi ale stimei și prețuirii de care se bucură secretarul general al partidului, președintele republicii, o înaltă apreciere a activității prodigioase desfășurate în fruntea partidului și a țării. Mesajele de felicitare adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu de oamenii muncii din întreaga țară constituie, de asemenea, angajamente ferme de a transforma cantitatea într-o nouă calitate, de a face totul pentru ca hotărîrile Congresului al XI-lea și sarcinile Conferinței Naționale a partidului să devină fapte, să se îndeplinească pentru ca România să pășească într-o nouă etapă a dezvoltării sale social-istorice.

În seara zilei de 26 ianuarie, Televiziunea română a prezentat un remarcabil film: **O viață închinată fericirii poporului.** Scenariul este semnat de Nicolae Dragoș și Dinu Săraru iar regia aparține lui Virgil Calotescu și Pantelie Țuțuleasa. În imagini sobre dar pline de căldură, cu un comentariu firesc, emoționant, acest film a reconstituit cei peste 45 de ani de activitate revoluționară a secretarului general al partidului nostru care și-a identificat viața cu cea a poporului.

Același vibrant omagiu răzbate și din numeroasele poezii publicate în aceste zile în presa noastră. Atît poeți consacrați cît și oameni cu alte meserii au ținut să-și înaripeze versul pentru a cînta pe cel care se află la cîrma destinului nostru național.

Ziarele au publicat numeroase mesaje omagiale venite de peste hotare, adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu, o recunoaștere firească a prestigiului de care se bucură pe alte meridiane personalitatea președintelui României, un semn de prețuire pentru ceea ce înseamnă în lumea contemporană România.

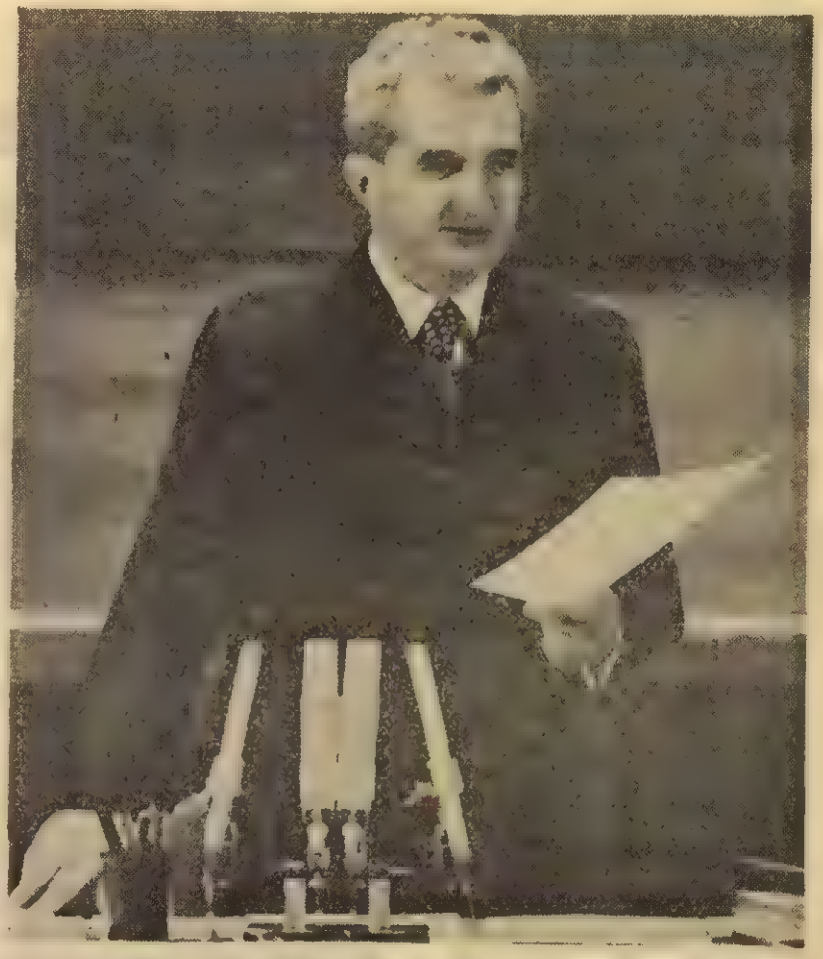

Tovarășul Nicolae Ceaușescu vorbind la Consfătuirea de lucru consacrată problemelor agriculturii

Agricultura într-o etapă decisivă

(Urmare din pagina 1)

ției agricole, atît vegetale, cît și animaliere".

În vederea acestei **schimbări radicale, a acestei noi calități** a muncii, implicit a roadelor ei, a eficienței ei, se impune soluționarea imediată a unor probleme cheie, vitale pentru viitorul agriculturii, în rîndul cărora — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — **„pe primul plan trebuie să punem folosirea judicioasă a fondului funciar"**, a pămîntului, principala forță de producție, de a cărei bună utilizare depind, în ultimă analiză, recolta, pîinea. Cu natura — ne reamintește secretarul general al partidului — socotelile sînt limpezi : nu-i dai, nu-ți dă. Dacă lași pămîntul nefolosit — sau dacă-i ignori cerințele — pămîntul, pînă la urmă, devine indiferent, uituc, zgîrcit, ca și un om hrănit doar cu promisiuni sau iluzii. Astfel de lucruri s-au întîmplat nu o dată (**„Din păcate, sub diferite forme, se lasă anual nefolosite sute de mii de hectare"**, atrăgea atenția secretarul general al partidului) și e bine că azi, luînd act de niște adevăruri, procedăm în consecință, prin niște măsuri ce se întrevăd radicale. Din acest punct de vedere, al stimulentelor destinate naturii, pentru a-i înteți zelul de a produce, orientările formulate la tribuna consfătuirii — privind folosirea judicioasă, pînă la ultimul metru pătrat, a solului, sporirea potențialului lui productiv prin îmbunătățiri funciare și irigații, realizarea unor soiuri și hibrizi cu o productivitate înaltă, respectarea strictă a tehnologiilor de lucru, o mai mare atenție acordată timpului optim al semănatului, cum și densității superioare a plantelor la hectar — se înscriu ca tot atîtea condiții hotărîtoare pentru obținerea unor mari recolte, în special la porumb, cultură de o mare însemnătate atît pentru necesitățile de consum, cum și pentru dezvoltarea zootehniei. Subliniată pregnant, cu forța marilor adevăruri impuse de viață, pentru binele vieții, necesitatea de a se acționa hotărît, cu pasiune și dăruire, pentru obținerea unor producții mari, stabile, la toate culturile, pentru realizarea programelor stabilite în legumicultură, viticultură, pomicultură, pentru integrala înfăptuire a sarcinilor privind creșterea efectivelor de animale și a producției animaliere, pentru livrarea în întregime a produselor contractate la fondul de stat, pentru îndeplinirea riguroasă a sarcinilor exportului, obligă, arăta secretarul general al partidului, la o infinită grijă, la o chibzuită politică a eforturilor și investițiilor, la lichidarea birocrației, la mai multă activitate vie, la un răspuns înțelept la somația: cui și cît dăm, cum și cînd investim ? Trebuie să procedăm economic. Economic trebuie să procedeze toți cei ce minuiesc avuția poporului, toți cei implicați în făurirea ei, dîndu-i cele mai judicioase și fertile destinații, potrivit nevoilor reale, urgențelor stabilite temeinic, priorităților la nivel național, după ce, mai întîi, au fost cuprinse în raza prospecției, au fost depistate, fructificate, puse în slujba producției toate rezervele, toate resursele. Sînt încă — arăta secretarul general al partidului — mari resurse care-și așteaptă fructificarea, de la lucrări de ameliorare și irigații suplimentare, realizabile cu mijloace locale, de la construcțiile agricole, realizabile cu brigăzi de constructori ai satelor, de la obținerea culturilor duble, atît la porumb, cît și la alte plante furajere, la folosirea parcului de mașini agricole, la folosirea cuceririlor științei, chemată să se implice mai adecvat, asimilînd noutățile mondiale ale domeniului necesităților vieții, cerințelor ei. În acest context — sublinia secretarul general — trebuie dusă, așa cum s-a dus dealtfel într-o seamă de unități fruntașe, lupta cu condițiile climaterice vitrege, cu împotrivirile vremii, cu calamitățile naturale. Nu prin scuza fatalității, ci prin acțiune energică și tenace, săvîrșită cu arma muncii, cu arma științei.

Înscrîndu-se practicii statornice a conducerii partidului, a secretarului său general, de a se consulta cu cadrele de bază, cu masele largi de oameni ai muncii, în problemele cruciale ale progresului țării, recenta Consfătuire de lucru a trasat sarcini și răspunderi precise tuturor lucrătorilor din agricultură, care — de sus pînă jos, de la Consiliul Național al Agriculturii, de la ministerul de resort și cele ale construcției de mașini și industriei chimice, de la Academia de științe agricole, pînă la fiecare unitate și formație de lucru — sînt chemați să-și reevalueze atent, responsabil, critic, forțele și resursele, să-și clarifice cu fermitate îndatoririle, să întroneze ordinea, disciplina în toate sectoarele și la toate nivelurile. Măsurile preconizate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la tribuna consfătuirii, pentru îmbunătățirea condițiilor de cointeresare materială a lucrătorilor din agricultură, inclusiv a specialiștilor, a cercetătorilor științifici, scurtînd distanța dintre efort și răsplată, sînt menite să le stimuleze munca. O muncă ce se cere a fi — începînd chiar din aceste zile, marcînd începutul unui nou an agricol, marcînd, simbolic, deschiderea unui nou și dinamic ciclu al muncii și creației românești — la înălțimea acestui timp, a comandamentelor lui, a grandioaselor planuri ale partidului menite înfloririi continue a pămîntului românesc și a vieții noastre.

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU l-a primit pe primul ministru angolez, tovarășul Lopo do Nascimento

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit, luni, 6 februarie, pe tovarășul Lopo do Nascimento, prim-ministru al Guvernului Republicii Populare Angola, care a făcut o vizită oficială de prietenie în țara noastră.

La întrevedere a participat tovarășul Manea Mănescu, prim-ministru al guvernului.

Primul ministru angolez a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu, din partea tovarășului Agostinho Neto, președintele Mișcării Populare pentru Eliberarea Angolei — Partidul Muncii, președintele Republicii Populare Angola, un mesaj prietenesc și un salut călduros.

Premierul Lopo do Nascimento a exprimat — și cu acest prilej — sentimente de recunoștință profundă pentru sprijinul politic, diplomatic și material acordat de Partidul Comunist Român, de poporul român, atît luptei desfășurate de poporul angolez, sub conducerea MPLA, pentru cîștigarea independenței naționale, cît și eforturilor lui actuale de dezvoltare economică și socială de sine stătătoare a R.P. Angola.

Mulțumind, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rugat să se transmită tovarășului Agostinho Neto un mesaj de prietenie, un salut călduros și cele mai bune urări de succes în întreaga sa activitate. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a transmis, de asemenea, un cald salut conducerii partidului, guvernului angolez din partea Comitetului Central al P.C.R. Șeful statului român a arătat că poporul nostru urmărește cu deosebită simpatie și satisfacție activitatea poporului angolez consacrată consolidării cuceririlor revoluționare, edificării noii societăți și este pe deplin solidar cu cauza sa dreaptă.

În timpul întrevederii s-a relevat cursul pozitiv și rodnic al colaborării dintre țările, partidele și popoarele noastre, pe plan politic, economic, tehnic, cultural, în alte domenii de activitate, subliniindu-se însemnătatea hotărîtoare pe care au avut-o pentru evoluția ascendentă a relațiilor româno-angoleze întîlnirile și convorbirile dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Agostinho Neto, la București sau pe pămîntul Africii, care au deschis noi orizonturi amplificării și diversificării acestor bune raporturi, în condițiile create de eliberarea Angolei.

A fost manifestată dorința ca, în spiritul documentelor, al înțelegerilor convenite cu ocazia dialogului la nivel înalt, relațiile de prietenie, colaborare și solidaritate militantă statornicite între România și Angola, între Partidul Comunist Român și Mișcarea Populară pentru Eliberarea Angolei — Partidul Muncii să se extindă și să se aprofundeze continuu, în folosul și spre binele ambelor popoare, în interesul unității forțelor antiimperialiste, al cauzei păcii și cooperării internaționale.

În cadrul schimbului de vederi consacrat unor probleme actuale ale vieții internaționale au fost evidențiate ample transformări revoluționare, naționale și sociale, care au loc pe plan mondial, apreciindu-se că țările și popoarele africane, Organizația Unității Africane se afirmă ca o forță dinamică a progresului economic și social contemporan, în lupta pentru eliminarea vechii politici imperialiste, de dominație, înechitate, forță și dictat, pentru dreptul popoarelor de a-și hotărî singure soarta.

În acest context, s-a subliniat că, atașate idealurilor justiției, libertății și progresului social, România și Angola își manifestă constant solidaritatea lor activă cu lupta legitimă a popoarelor din Zimbabwe și Namibia pentru independență, se pronunță cu hotărîre împotriva politicii de apartheid a regimului din Africa de Sud, pentru victoria deplină a cauzei drepte a popoarelor din Africa australă ca și a tuturor popoarelor oprimate.

În același timp a fost reafirmată voința celor două țări de a întări conlucrarea dintre ele în cadrul Organizației Națiunilor Unite, al mișcării de nealiniere, în viața internațională, de a-și aduce împreună contribuția la înfăptuirea securității în Europa și în lume, la realizarea dezarmării, rezolvarea pe cale pașnică, prin tratative, a litigiilor interstatale, la lichidarea focarelor de încordare și conflict, statornicirea unor relații cu adevărat democratice între state, la instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale, bazată pe echitate, care să asigure lichidarea subdezvoltării și progresului economico-social mai rapid al țărilor rămase în urmă, la făurirea unei lumi mai drepte și mai bune.

Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă cordială, de caldă prietenie.

ERUPȚIA SONDEI 4512 — SAU PROIECT PENTRU UN NOU SCENARIU AL FILMULUI „LUPTĂTORII CU IADUL"!

Am văzut nu demult un film al cărui titlu original era „The Hellfighters" — **Luptătorii cu iadul.** Filmul a rulat la televiziune, fiind axat pe activitatea adeseori extrem de periculoasă a unei echipe de oameni specialiști în stingerea incendiilor petroliere. Chiar dacă subiectul acestui reportaj nu este identic, autorul lui vă mărturisește că a trăit preț de o zi într-o atmosferă foarte asemănătoare dar care, văzută pe viu fiind, nu se deosebește întru nimic în eroism, spirit de sacrificiu, tărie a caracterelor și amețitoare stare de excepție. Am retrăit deci o serie de cadre din filmul amintit mai sus, dar le-am trăit între niște „luptători cu iadul" aflați în perimetrul românesc, aceștia, vă mărturisesc, nefiind cu nimic mai prejos decît specialiștii care au inspirat un lung-metraj de producție americană ! Ce am putut vedea cu ochii noștri, la fața locului, veți citi în continuare.

★

„Ceasul să fi fost înspre una noaptea din ziua de 4 spre 5 ianuarie. De serviciu la sondă era echipa mea, formată din doi sondori, un podar, un mecanic de pompe, un ajutor de șef de echipă și eu, Bădiță N. Ilie, sondor șef. Și atunci vine la mine unul din sondori și-mi spune : „Nea Bădiță, nu prea e-n regulă cu noroiul la baiaj, că nu scade aproape deloc din habă." Noi atunci tocmai scoteam sapa din puț, pentru înlocuire, dar văzurăm că deși ieșiseră vreo două mii de metri de prăjini, noroiul din habă rămînea tot cam la același nivel. Asta nu trebuie să se întîmple, fiindcă noroiul de sondă de asta e folosit, ca să mențină un echilibru. Adică, presiunea coloanei de noroi de la prăjina din gaura de sondă să fie cel puțin egală cu presiunea fluidelor de zăcămînt. Iar noi scoseserăm două mii de metri de prăjini din dispozitivul de forare, dar noroiul rămînea pe loc ! Asta însemna că e pe dedesubt o forță care împinge noroiul afară, fiind mai mare decît ne așteptam noi. Ca să văd cum se întîmplă am oprit motorul sondei, am pus podarul de-a mai scos încă un pas, adică încă trei prăjini cum spunem noi, apoi încă unul — și atunci am observat că sonda a început să debiteze singură noroiul. Oprește !, am strigat ; ne-am dat seama de erupție. Am oprit extragerea, am agățat în cîrligul macaralei țîja pătrată, fiindcă asta ne putea ajuta să oprim, dacă am fi avut timp, erupția la gura sondei. Dar nici n-am apucat bine să luăm garnitura din pene că sonda a început să se manifeste puternic și atunci am lăsat-o baltă și am fugit să închidem preventorul de erupție. Am închis bacurile preventorului pe prăjinile de foraj și haidrilul, care e un alt sistem de siguranță. Ne-am dat la o parte și după numai vreo zece minute am auzit o bubuitură — se smulsese o parte a instalației de prevenire de sub bacurile strînse de noi, așa că nu mai aveam ce să-i facem ! Puțin mai tîrziu s-au dat peste cap și bacurile și erupția a țîșnit drept în sus, la vreo 50 de metri".

De jur-împrejur e o activitate febrilă — oameni, mașini, camioane grele, două mașini de pompieri cu tunuri de apă, macarale, agregate de cimentare, cisterne, habe și tot felul de alte dispozitive specializate aduse la fața locului cu maximum de rapiditate, din mai toate colțurile țării. S-a acționat astfel cu maximum de promptitudine pentru asigurarea cu materie primă necesară fabricării acestui prețios produs care se numește în limbajul specializat, oarecum diminuindu-i-se importanța, „noroi de sondă" : barită, ferocromlignosulfonat, cărbune activ, hematită, magnetită și așa mai departe. La numai o sută-două de metri sonda suflă ca turbată, aruncînd un jet înalt cît turla care o înconjoară și ridicînd aburi calzi pînă la aproape 100 de metri. Plouă, sau mai curînd parcă ninge cu o pulbere fină de culoare galbenă, un galben violent de parcă ar fi gălbenuș de ou pulverizat ce se depune peste tot pe o rază destul de întinsă. Împrejurul sondei s-a format astfel un strat de aproape un metru de „zăpadă", dar o zăpadă avînd galbenul agresiv amintit, prin care se zbat, înoată oameni îmbrăcați, parcă pentru un contrast și mai izbitor, în niște mantale protectoare de culoare albastră, violent de albastră, precum cerul într-o zi de vară. Cizmele de cauciuc clipocesc prin galbenul stridент, dar cei mai expuși sînt oamenii cățărați chiar pe podul sondei, la numai cîțiva pași de centrul jetului, acolo unde „zăpada" nu trebuie lăsată să se acumuleze, fiind împinsă jos, cu simple lopeți, ca într-o ninsoare fabuloasă ce nu se mai termină.

„Presiunea de zăcămînt — ne spunea inginerul Alexandru Ermacov, de la Institutul de cercetări și proiectări pentru petrol și gaze din Cîmpina — **este estimată la aproape 800 de atmosfere. O atmosferă, dacă nu știți, înseamnă presiunea unei coloane de apă înaltă de zece metri. Erupția este formată din apă sărată, aflată la o temperatură ce depășește o sută de grade, amestecată cu gaze naturale, din care o parte sînt hidrocarburi,**

„Luptătorii cu iadul" — Fotografii de EMANUEL TĂNJALĂ

dar există și bioxid de carbon, și azot, și sulf, săruri minerale, hidrogen sulfurat și așa mai departe. Din cauza apei fierbinți este imposibilă atingerea corpurilor metalice direct cu mîna, lucru care creează desigur alte probleme. În contact cu aerul rece de afară, condensatul din zăcămînt al hidrocarburilor la aspectul „zăpezii", care se depune sub forma unei ploi mărunte, ca o pastă unsuroasă, sau ca o parafină dacă vreți. În rest, erupția este la fel ca multe altele, care necesită desigur eforturi însemnate pentru a fi stăvilită, cu singura deosebire că posedă o presiune mai mare decît cea întîlnită în erupțiile de la sondele de mică adîncime."

Un străin — așa cum sîntem noi înșine — venit în perimetrul straniu al sondei care erupe nu poate să facă dintru început vreo deosebire între sondori și ingineri, între directori, chimiști și muncitori, plecînd cu impresia că toată această aglomerare de oameni este cît se poate de uniformă, o armată fără generali ci numai cu soldați. Cu toții, cei mai bine de o sută de oameni, sînt îmbrăcați aproape la fel, aceleași cizme de cauciuc, aceleași mantale de plastic albastre precum cerul sau aceleași pufoaice îngălbenite de-acum de „ninsoarea" unsuroasă, aceiași pantaloni minjiți de noroi și de apă, căciuli peste urechi, citeodată, glugi trase pînă peste ochi, fețe obosite, ochi încercănați, bărbi nerase. Au trecut de acum cîteva zile și cîteva nopți de cînd s-a lansat apelul pentru acești oameni, apel la care au alergat cu primul tren, cu prima mașină, spre locul intervenției. Efortul a început să-i marcheze, dar ochii le-au rămas la fel de strălucitori, încordarea nervoasă neschimbată, hotărîrea de neclintit. Încet, încet, și pentru noi, cei veniți mai la urmă, aceste stranii personaje ale muncii au început să prindă personalitate, arătîndu-se a fi care un sondor, care un director, care cine știe ce inginer specialist în petrol, foraj, gaze naturale, cimentare și așa mai departe... Cu toții s-au străduit, fiecare în domeniul în care se pricepea, să înțeleagă cît mai bine și să descifreze surpriza pe care subsolul le-a pregătit-o la sonda 4512, să înțeleagă și să analizeze tocmai pentru a putea fi luate măsurile necesare pentru oprirea erupției. Niciodată dealtfel, am aflat, o erupție nu seamănă cu alta. Virgil Popovici, directorul Centralei de gaz metan de la Mediaș, unul din oamenii care au văzut pînă acum zeci de asemenea erupții, ne-a spus următoarele, într-un scurt moment de răgaz, folosit pentru a sorbi un ceai cald : „A zis odată un mare specialist, unul Bingham, că forajul pentru a deveni o știință ar trebui să știm ce se întîmplă acolo jos, la cîteva mii de metri sub pămînt, ce face sapa pe talpa rocii ; pînă atunci, forajul rămîne artă ! Avea totuși dreptate, Bingham ăsta nu era deloc fraier!" Lucru la care noi n-am mai putut adăuga decît o foarte veche zicală românească, atît de bine aplicabilă și în industria petrolieră, unde omul trebuie să aibă capacitatea de a prevedea toate surprizele : Nu se știe ca pămîntul !

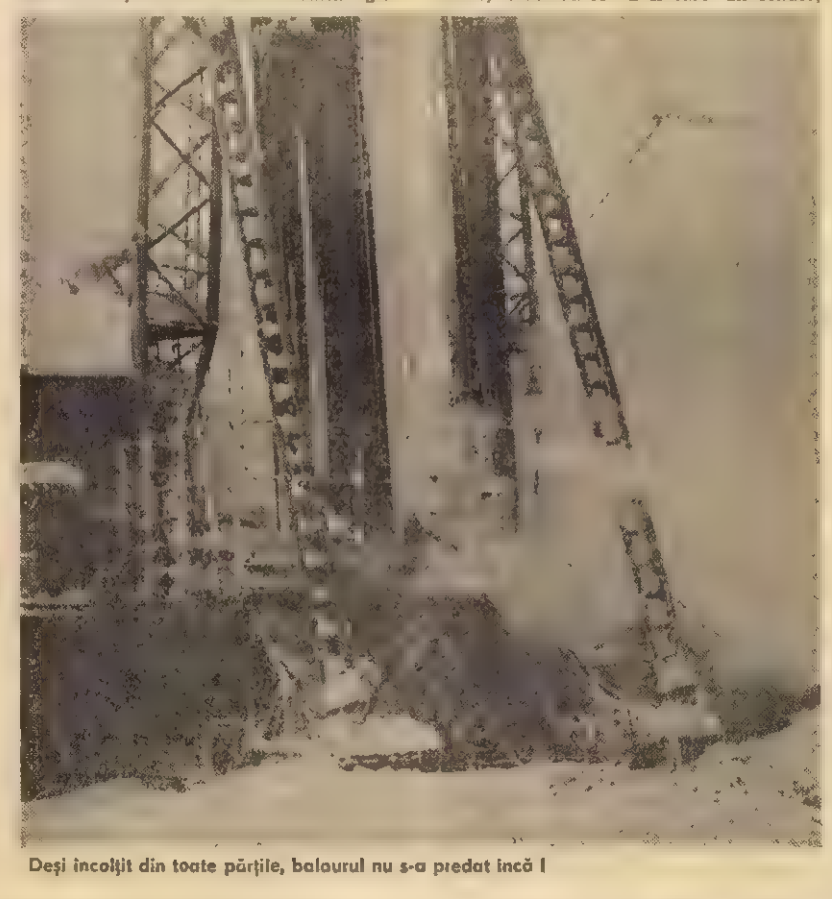

Deși încolțit din toate părțile, balaurul nu s-a predat încă !

„În situația actuală trebuie să nu precupețim nici un efort pentru a ne crea toate condițiile, în scopul montării unui nou prevenitor, capabil să asigure captarea acestei cantități imense de apă sărată și gaze. Din păcate temperatura apei din erupție pune probleme pentru instalația de prevenire pe care vrem să o montăm, în sensul că garniturile de cauciuc pe care le are nu rezistă în mod obișnuit decît pînă la 80 de grade — și deci trebuie să vedem cum vom putea face că ele să reziste la temperatura mai ridicată, plus presiunea de peste o sută de atmosfere existentă la gura sondei. Toate acestea sînt probleme pe care trebuie să le rezolvăm cît mai rapid, pentru a reuși montarea garniturii și a unui dispozitiv special, capabil să „omoare" sonda, adică să oprească erupția" (Inginer Gheorghe Vlad, director adjunct al Trustului de petrol Pitești).

Mai mult de patru, cinci minute n-am putut rezista sub jetul uriaș de apă și hidrocarburi care cădea pe podul sondei. Ne aflam toți, directorul Petre Popescu, inginerii Ghiță Nichita, Titi Mihăescu și Vasile Florea, la numai cîțiva metri de gura iadului, pe unde clocotul de apă fierbinte șuiera, gemea, urla precum un balaur încolțit din toate părțile. De sus parcă cineva ne turna o uriașă găleată cu apă în cap, iar spuma aceea gălbenă ne intra în ochi, în gură, în cizme, ne uda ciucurele, făcîndu-ne să căutăm cît mai repede, pe bîjbîite, scara de înapoiere.

Dar exact în acest infern de apă și gaze aveau să lucreze, ore în șir, schimbați din cînd în cînd între ei, atunci cînd deveneau complet epuizați, cîțiva oameni despre care n-am apucat să aflu decît că-i cheamă Dumitru Anghel, mecanic lăcătuș, Olan Dumitru și Olan Ilie, Grigore Crăciun, Dumitru, Popa, sondori, Luca Găman, podar, Romeo Stoian și Ilie Mărășescu, maiștri de foraj, alături de care trebuie înscriși și inginerii Ion Anghel și Leonida Predescu, ultimul însuși inginerul-șef al Schelei de foraj. Atunci cînd a venit momentul, podarul Luca Găman n-a ezitat să se cațere — după cum îi este meseria — pînă la „geamlîcul" sondei, adică în vîrful ei, pentru a agăța cablul de tracțiune care urma să ridice dispozitivul special de oprire a erupției.

Mai întîi, de fapt, s-a demontat din ansamblul turlei dispozitivul care transformă mișcarea liniară în mișcare circulară, de foraj, apoi s-a demontat și s-a scos de la gura puțului vechea instalație de prevenire, acum avariată — dar toate aceste lucruri sînt prea simple în cuvinte, fiindcă au trebuit ore întregi de muncă-luptă în acest infern, sub ploaia de apă clocotită, gaze, abur și hidrocarburi, pentru ca totul să fie împlinit. Apoi, vreme cam de vreo trei ore, acetiași oameni au tot căutat să dirijeze noul dispozitiv (format din 3 prevenitoare montate unul deasupra celuilalt) spre gura puțului. Intensitatea erupției, aburul dimprejur au făcut imposibilă dirijarea dispozitivului, dar oamenii ar fi încercat și mai departe, dacă nu s-ar fi lăsat între timp noaptea. A doua zi, după o noapte de sfat, specialiștii au gîndit un nou aistem de ghidare a dispozitivului, pînă acum niciodată folosit la vreo erupție. Cablurile au fost strecurate prin flanșele de la gura sondei, apoi ele s-au legat de dispozitiv, care astfel s-a așezat cuminte peste gura șuierătoare a puțului. A fost deci o premieră. Acum erupția țîșnea la fel de sus, dar ea trecea prin noul prevenitor, care, nefiind avariat, a putut fi închis încet, încet — jetul de apă sărată și gaze lăsîndu-se dirijat prin 4 ieșiri laterale, la mai bine de 150 de metri, într-un colector special amenajat. S-a putut lucra în fine, după zile și nopți de luptă cu forțele naturii, în voie pe podul sondei.

Din adîncurile pămîntului, într-o noapte de ianuarie, a izvorît o pală de balaur. Oamenii despre care am scris aici, adevărați luptători cu iadul, s-au adunat și și-au adunat puterile pentru a-i răpune răsuflarea. Cu eforturi uriașe, cu o exemplară dăruire de sine, dar și cu cunoștințe dintr-o meserie căreia îi cunosc fiecare ascunziș, ei au reușit. Nu ne rămîne decît să-i felicităm cît se poate de călduroș !

DUMITRU GRAUR ■

Oameni și arbori pe drumurile înzăpezite de februarie

La Tîrgu Lăpuș e vreme primăvăratică. Dar plouă. O ploaie rece, care spală străzile și trotuarele. Dintr-o parte, cerul se limpezește și el, adînc, senin. Urcăm pe firul apei Lăpușului, către izvoare. Prin satul Rogoz, către comuna Strîmbu-Băiuț. Și parcă ne întoarcem iarăși în iarnă. O iarnă deplină, adevărată, covîrșitoare. La sediul unității forestiere din comună îl cunoaștem pe Miț Ionel, care se oferă să ne fie călăuză, alături de Ion Buda, tehnician principal la U.F.E.T. Tg. Lăpuș, cu care plecaserăm la drum. Ne îndreptăm către valea Vezuinei, prin ninsoare. Ninge bogat, liniștit, cu fulgi mari. Prin valea îngustă, cu întortocheri abrupte, pare că ninge de foarte departe, de sus de tot. Și mergem de parcă ne-am înfășura în pînze moi, albe. O oră de drum, undeva în inima muntelui Țibleș. O oră de drum, la capătul căreia ninsoarea dispare în urmă ca o umbră albă, lăsînd loc, dinspre înălțime, doar gerului care poleiește trunchiurile și rămurișul gol, fără podoabă, al fagilor. De pretutindeni urcă și coboară, în jurul nostru, păduri de fag. Specialiștii afirmă, ne spusese inginerul Filip Moisei, directorul Întreprinderii forestiere de exploatare și transport Baia Mare, că fagul a apărut pentru întîia oară, ca specie, în Europa, în două locuri, unul fiind chiar ținutul Maramureșului. Forestierii lucrează aici, deseori, în păduri seculare. Păduri care, dacă oamenii nu ar intra în ele, se distrug și se regenerează singure. Fiindcă un fag nu trăiește mai mult de două sute de ani. În acest fel, viața pădurilor Lăpușului s-a asemuit cu aceea a satelor și oamenilor. Un copac putea să cadă, dar pădurea a rămas întotdeauna. Precum ne mărturisește maistrul Florea Ilieș de la punctele de lucru Vezuina 1 și 2, el așa își învață copiii. Și crede că le spune o lecție cinstită, dreaptă și pilduitoare. Asta, bineînțeles, cînd are și el mai mult timp, cînd se simte mai despovărat de griji, fiindcă cele două parchete ale lui, unde lucrează 28 de muncitori, avînd plan, de exemplu, pe acest an să dea 14 000 metri cubi, îi dau destulă osteneală zilnică. Noroc doar că oamenii sînt buni, adică harnici, ascultători și pricepuți. Oameni care au cel puțin două calități : că își cunosc bine meseria și că nu trebuie să le spui de două ori același lucru. Știe, fiecare, ce are de făcut. Nicolae Todoran, de pildă, își croiește mai întîi cu lopata pîrtie prin stratul de zăpadă mai veche, înalt cam de 60 de centimetri. Dezvelește pînă jos trunchiul cenușiu, lucios, al unui fag și își croiește apoi calea de refugiu. Taie pana pe partea pe care arborele urmează să cadă, și timp de cîteva minute peste valea Vezuinei răsună sunetul strident al ferăstrăului mecanic, al „Retezat-“ului, urmat de zgomotul uscat, sec, metalic cu care fagul se întinde, cît este de lung, înspre vale, căzînd pe coroană ca pe un resort elastic ce amortizează parcă zdruncinătura și dă impresia ultimelor mișcări, atît de pline de viață încă, înainte ca fagul să rămînă neclintit. O stare neprelungită mult. Legătorii îl suspendă de firul telefericului și copacul dezrădăcinat alunecă încet pînă la capăt, jos, de unde, dezlegat de teleferic, este trecut pe mîinile lui Ion Pop, Nicolae Filip și Ion Buda, care-l dezrămează și îl secționează, remorcîndu-l apoi la tractorul care-l duce pe serpentine pînă jos, la drumul din vatra văii, unde este sortat pe bucăți — asta pentru furnire, asta pentru celuloză, asta pentru cherestea — săltat pe mașini cu autotrolii și dus departe în sate, în orașe, la depozite, în întreprinderi. Aceleași operații de o sută, de o mie, de zeci și de sute de mii de ori. Întîmplările neprevăzute sînt mai rare aici. Dar sînt, totuși. Tehnicianul Miț Ionel, om de 40 de ani dintre care 21 munciți ca forestier, își amintește și azi cu oarecare neliniște de ursoaica cu pui care l-a făcut să afle instantaneu fagul cel mai înalt dimprejur și să se urce în el pînă spre vîrf, situație cam delicată, de bună seamă, din care l-a scos, destul de repede, ceata tovarășilor lui de lucru înarmați cu pari cît se poate de virtoși și cu securi bine ascuțite. Lumea n-a avut un om mai puțin, atunci, dar nici pădurea un urs mai puțin, fiindcă ostilitățile s-au încheiat doar cu hăuituri și cu ceva spaimă de o parte și de alta. Altfel, zilnic, urmele oamenilor se încrucișează cu ale vietăților pădurii, urși, mistreți, cerbi, dar cele două tabere nici nu prea se bagă în seamă. Deprindere a muncitorilor nu numai ca forestieri, ci și ca oameni ai locului, trăiți în satele apropiate, în case pînă la geamul cărora vine pădurea. Poiana Botizei, de pildă, sau satul Ungureni, aparținător de comuna Cupșeni, de unde este și Ion Buda, 48 de ani, muncitor vechi și harnic și om așezat și cuminte, care știe repede și exact ce și cît a făcut el în viață, căci, întrebîndu-l ce a realizat cu banii, destul de frumoși, pe care i-a cîștigat cu munca lui, ne-a răspuns fără a sta pe gînduri că trei sînt acele lucruri : și-a crescut băiatul pînă a ajuns să albă o meserie într-o întreprindere la Baia Mare, și-a crescut fata pînă la anii măritișului și și-a înălțat o casă frumoasă. Ce mai rămîne de făcut, spune, e o șură nouă. Dar ăsta nu-i necaz, este numai o ambiție a lui de a avea gospodărie de frunte. Necazuri, dacă e să le spunem, zice el, și parcă abia acum pare că stă mai mult pe gînduri, ar fi altele. Că a dat, din munca lui, aproape șase mii de lei, și i-a dat degeaba. Fuseseră bani pentru electrificare. De ani de zile însă, ei, în casă nouă, stă tot cu lampă. Și nu stă pe la margine, ci chiar în vatra și în centrul satului ! A mers la consiliul popular și-a întrebat, dar, zice, mai-mai că n-a fost scos pe ușă afară. S-a întors în pădure, la lucru, fără să știe ce să înțeleagă din această pățanie. Așa cum n-a știut, dintr-o alta, ce să priceapă nici Gheorghe Miț, de 54 de ani, cel mai vechi muncitor din valea Vezuinei. Și-a pus mănușile la uscat într-o latură a focului aprins acum, în pauza de o oră, pentru masă, și pe o nuia de fag cioplită de coajă și-a înșirat cîteva bucăți de slănină pe care le „frigărește“ deasupra flăcării.

Și lumina zilei reci, de februarie, hrănită cu zăpezile Țibleșului, le desenează chipurile pe pînză aurie a focului — chiar și acum, cînd ei mănîncă încet, cu grijă să nu scape nici o fărîmă de pîine — ca pe o mare certitudine și ca pe cea mai pură făgăduință de viață aici, în pădurile seculare, de fag, ale Lăpușului...

DUMITRU ELIADE

Fotografii de ELENA GHERA

Există nervi!

Oameni cu nervii greu încercați la capătul de linie al autobuzului 40 de lîngă Piața Cosmonauților

Miercuri, întîi februarie, în jurul orelor 15, în piața rotundă și aglomerată de la bariera Vergului, pe unde se scurg în sens giratoriu nenumărate tramvaie și autobuze, și oamenii se amestecă în mod bizar cu mașinile, într-un nor de smog, am asistat la o scenă incredibilă. Plouase torențial, în plină iarnă. Cerul era întunecat. Pavajul încărcat de mizgă. Cîteva sute de oameni înghesuiți în stația tramvaielor 23 și 24 de pe Bulevardul Muncii, risipiți pe trotuar și pe partea carosabilă, așteptau de peste o jumătate de oră un mijloc de transport spre marile întreprinderi „23 August" și „Republica". Sute de oameni cu fața întoarsă spre stînga, spre intersecție, scrutînd prin aglomerarea de vehicule un tramvai cu numărul 23 sau 24, oftînd, blestemînd, înjurînd. Oamenii întîrziau de la muncă și pe nici o filă de pontaj din lumea largă nu există motivare pentru întîrzieri de tramvai ! Uneori, într-o stație de tramvai din această iarnă zbuciumată a Bucureștiului, îți vine să ridici ochii pe cer și să răsfoiești întreaga bibliografie de sfinți. Și iată, din mulțime se desprinde un tînăr care înaintează în mijlocul străzii, îngenunchează, spre stupefacția oamenilor, îngenunchează în noroi, își scoate pălăria și așteaptă să-l calce autobuzul 79 R, un autobuz enorm, ca un pachebot hodorogit, zdrăngănind pe asfalt și aproape gol. Șoferul oprește descumpănit vehiculul la un metru de... sinucigaș ! Acesta zîmbește, se înclină, își pune pălăria înapoi pe cap, se ridică mulțumind, și se îndreaptă, împreună cu oamenii care așteaptă tramvaiul 23 sau 24, spre ușile deschise ale autobuzului. Șoferul a priceput... aluzia. Nu avea stație acolo, dar a înțeles că oamenii aglomerați în bulevard trebuie să ajungă neapărat undeva și a deschis larg ușile vraiște ale pachebotului antediluvian. La plecare, autobuzul s-a înclinat într-o parte și a lăsat o dîră enormă de fum negru și gros.

L-am regăsit pe teribilul cascador la intrarea în întreprindere. Întîrziase mai bine de 10 minute. Era eroul zilei. Oamenii rideau și-l băteau pe umăr. Îl chemă Alexandru I. Alexandru, are 28 de ani și părul cărunt. „Simțeam că înnebunesc. Nici un tramvai și plin de autobuze goale ! E a nu știu cîta oară că întîrzii, nevinovat. Măcar să le desființeze dracului, tramvaiele. Plec pe jos cu 2 ore mai devreme de acasă și știu că ajung la timp. Că nouă ne place mișcarea în aer liber".

Ce se întîmplase pe traseul tramvaiului 23 ? Autorul acestor rînduri se urcase împreună cu alți pasageri într-un tramvai cu numărul 23, cu mult timp în urmă, în Piața Unirii, bucuros că nu e aglomerat. După cincizeci de metri ne-am oprit. Am rămas calmi cîteva minute. Apoi ne-am aplecat spre ferestre să vedem de ce ne-am oprit. Am coborît în stradă și alți am înregistrat oftînd, înjurînd, că s-a produs o nouă blocare de linie și am mers înainte, vreme de o jumătate de oră, trecînd în revistă peste 30 de tramvaie aliniate pe stradă, pînă la Hala Traian. Defecțiune de cablu ! Am parcurs apoi drumul pînă la bariera Vergului, tot pe jos, așteptînd din urmă un tramvai, cu biletul în buzunar și cu un nod în gît de indignare. Pentru că nu e prima oară cînd sînt victima unei defecțiuni pe cablu, nu e prima oară cînd mi se fură o jumătate, trei sferturi de oră din viață, cu nepăsarea sau nesimțirea echipelor de depanare care nu ajung niciodată la timp. Un scurtcircuit pe traseu care se consumă prin nervii noștri arși ca siguranțele de wolfram. 30 de tramvaie abandonate și cîteva sute de oameni exasperați pînă în clipa în care tînărul Alexandru I. Alexandru a îngenuncheat în fața autobuzului 79 Rapid !

Dar asta nu înseamnă nimic față de gestul disperat al cetățenei Anisia Stan, din Bulevardul Muncii nr. 224 care, după o așteptare de o oră și jumătate în ultima stație a autobuzului 102, a făcut o criză de nervi și a fost internată de urgență în Spitalul nr. 9. Noroc că în stație se aflau alte cîteva sute de oameni pradă aceleiași așteptări și că o mașină particulară a oprit la timp ca să o transporte pentru a primi imediat îngrijirile medicale de rigoare. Anisia Stan e una din victimele mișcării de-a dreptul halucinante a autobuzelor cu nr. 102 care — culmea ironiei — fac legătura dintre Balta Albă și Spitalul nr. 9 ! Cealaltă victimă a fost un impiegat de mișcare, mai puțin abil, care, într-una din serile trecute, „scos din sărite" de cetățenii din stație, a făcut imprudența să răspundă în doi peri și s-a trezit luat cu asalt de cîțiva oameni mai puțin duși la biserică și fără îndoială huligani. Stă mărturie și astăzi cabina de la cap de linie spartă în țăndări și mirosind, de multă vreme, puternic a motorină și a latrină.

Cetățeanul Romulus Varodi din strada Linăriei nr. 8 îmi spune : „Mă vezi pe mine ? Eu, dragă tovarășe, am îmbătrînit prin stații de tramvai, de autobuz și de troleibuz. He, hei, de cînd tot aștept eu prin stații și cîte tramvaie și autobuze și troleibuze au trecut pe lîngă mine, cu oameni pe scară, și nu le-am putut lua. Acum sînt pensionar și am timp să aștept. Nu mă plîng de nimic. Și apoi, vine el metroul, și nu-mi mai fac griji". Și așteaptă autobuzul 102 unde, de data aceasta, visează un loc să pună piciorul pe scară. Măcar un picior.

Trece pe lîngă noi o mașină cu număr urgent, cineva ne privește din dreapta șoferului, preț de cîteva clipe, apoi întoarce jenat capul spre stop, unde s-a aprins culoarea roșie. Cînd se face verde răsuflă ușurat și mașina demarează prin intersecție cu miros de benzină și de lavandă triplă. Peste cîteva minute își parchează mașina vizavi, elegant și bine dispus, omul care vinde gogoși și merdenele la colțul străzii, iar undeva, mai departe, își parchează Mercedesul alb responsabilul cofetăriei de alături lîngă măcelarul de la etajul 4 ne umilește cu un Ford Mustang. Autobuzul ce vine în urma sa ne stropește de jos pînă sus cu noroi : 34-B-189. Este într-adevăr un autobuz 102 dar oare vom mai ieși vii din acest asediu prelungit pe scările sale ? (Ca să nu spună nimeni că nu avem și noi, pasagerii de rînd, mașină la scară !)

Cetățeanul Radu Anatol Avram din Bulevardul Leontin Sălăjan nr. 2, ne declară următoarele : „Doctorul îmi recomandă calm și liniște și plimbări. De aceea fac piața în fiecare dimineață, fac tot felul de cumpărături, chiar și pentru vecini, și port cu mine, în permanență, o cutie de diazepam. Cînd simt că mi se urcă tensiunea iau cîte o pilulă și mă liniștesc". Metodă extraordinară, dar ce te faci dacă trebuie să ieși cîte un diazepam ori de cîte ori se ridică tensiunea arterială într-o zi ? Și apoi, nu credem că tranchilizantele pot rezolva problema autobuzului 102 !

La colțul unei străzi se află o pînză enormă, pictată, pe care scrie „Iosefini și arena magică", drept invitație la ultimul spectacol de circ al sezonului. Mergeți la spectacolul lui Iosefini cu condiția să-l rugați să rezolve și dilemele rețelei de telefoane din București sau ale telefoanelor publice la care se întîmplă să formezi numărul dorit și-ți răspunde uneori serviciul de pompe funebre de pe Splaiul Independenței unde am văzut cu ochii noștri, miercuri, 1 februarie, dimineața, oameni stînd la coadă pentru sicrie ! Dar, ca să revenim la telefoane, nu formați următoarele numere ale Caselor de comenzi : 14 18 60, 44 34 20, 14 09 74, 46 50 44, 47 68 70 etc. că nici din greșeală nu veți primi legătura. Și e inutil să vă faceți nervi și pentru asta ! Sau, dacă sunați, folosiți metoda brevetată a tovarășului Radu Anatol Avram citat mai sus : o pastilă de diazepam !

Ne aflăm în stația autobuzului 40 din Piața Cosmonauților. Așteptăm din nou, răbdători și civilizați. Într-o tăcere sumbră și nordică. Evident, la ora prînzului nu vine nici o mașină. Strada îngustă care duce spre Grădina Icoanei e aglomerată ca și cum ar fi ieșit tocmai spectatorii de la „Întoarcerea din singurătate" de Paul Cornel Chitic, piesă jucată la Teatrul „Ion Vasilescu" de vizavi. Unii bărbați fumează, alții citesc ziare, unii se plimbă, alții urgărosc mai mult sau mai puțin discreți femeile care trec prin fața lor. Un bărbat și o femeie se ceartă. E îngrozitor de urît să vezi un bărbat și o femeie certîndu-se, vorbindu-și cu adrenalina revărsată în sînge. Ascultăm fără să vrem conversația acestora, ca un spectacol gratuit oferit de I.T.B. în stație, ca să ne fie așteptarea (50 de minute) mai plăcută. Bărbatul tace apoi. A obosit. Dar femeia vorbește, vorbește... E una din acele femei care ating desigur baremul celor 12 000 000 de cuvinte rostite pe an de o femeie, după statisticile medicale 12 milioane de cuvinte care s-ar putea publica în 450 de volume dacă aceste cuvinte ar avea vreo valoare. Nu vine autobuzul 40 ! Ne îndreptăm în grup spre autobuzul 79 (simplu) care trece prin Piața Romană. Pleacă din stație, doldora, cu oameni atîrnînd miraculos pe scări, exact în clipa în care ajungem acolo. Și acum așteptăm la 79, zece minute, douăzeci de minute...

Și, așa, stînd în Piața Romană, ni se mai smulg 30 de minute din viață și nu știu pe cine trebuie să tragem la răspundere. Pe șofer ? Pe șoferul acesta obosit și nebărbierit, ocupat cu nenumăratele „ranforțări", care se trezește dimineața la ora 4 și vine mai mulți kilometri pe jos pînă la depou, sau pe casierița care adoarme între stații, sau pe... ? „Ce bine ar fi, spune cineva, ca toată lumea să circule numai cu mijloacele de transport în comun cînd se duce și cînd vine la slujbă, fără excepții. Ca să vadă frații în ce condiții circulăm noi, ăștia de la Mașini grele, de la „23 August" de la „Confecția".

În acest timp, la magazinul „Unirea" se produce un nou scurtcircuit. De data aceasta în „rețeaua" sistemului nervos al casieriței Giurea Maria care, exasperată de insistențele unei cumpărătoare, o jignește și o trimite nici mai mult și nici mai puțin decît „să facă bulevardul" ! Paralel, la raionul de tutungerie, vînzătoarea Andreescu Lucia vinde cîteva săpunuri străine numai pe sub mînă și numai la cunoștințe personale. Și tovarășa Lucia Andreescu are foarte multe cunoștințe personale ! Fapt ce se regăsește într-o reclamație scrisă de cetățeana Magdalena Petcu aflată în vădit dezavantaj pentru că nu se numără printre vecinele de bloc și de tramvai cu vînzătoarea.

În magazinul care te trimite cu gîndul la minarete și prinți arabi, adică în magazinul „1001 de articole" de pe Bulevardul 1848, din cinci în cinci minute cumpărători migratori și nemulțumiți întreabă dacă se află în inventar cîteva lucruri fundamentale pentru o gospodărie : armături de robinet de 9,50 lei (nu se găsesc decît de 22 lei !), „Yale brute galbene" care poartă inscripția URBIS, solnițe, ceainice, oale de 20 și de 25 de kilograme, fasunguri pentru becuri, piese de schimb pentru autosifoane etc. Vînzătorii răspund invariabil că nu se află în inventar dar se găsesc în schimb din abundență flori de plastic și bibelouri de porțelan ! Sînt unele mărfuri la care vînzătorii ar trebui să aibă asupra lor și pastile de diazepam ca să le ofere cumpărătorilor dezolați sau colerici. Dar se mai întîmplă și altfel : cumperi praf de gîndaci și te trezești în pungă cu tix sau cumperi ceai de tei și te trezești cu mătrăgună !

În Gara de Nord 8 cetățeni pașnici, de obicei echilibrați și calmi, constată în trenul rapid 25 că biletele lor coincid cu biletele altor 8 cetățeni pașnici și echilibrați care, pe bună dreptate, nu vor să stea pînă la Cluj-Napoca unii în brațele celorlalți. Și pe măsură ce trenul rapid 25 se îndepărtează de București gîndurile lor o frecventează tot mai insistent pe casierița Maria Vizireanu din Gara de Nord, autoarea coincidențelor din bugetul călătorilor de rînd.

În sfîrșit, ultima noastră șansă, a celor aflați la intersecția din Piața Romană, este un taximetru. Năvălim pe rînd în bulevard încercînd să acroșăm o limuzină cu pătrățele. Inutil. Toate taximetrele care trec pe lîngă noi sînt pline și gonesc harnice spre cele mai paradoxale destinații. Nu ne rămîne altceva mai bun de făcut decît să ne oprim la o farmacie, să cumpărăm un flacon de diazepam și să o luăm metodic spre casele noastre sau spre locurile noastre de muncă, pe jos, pentru că ne place mișcarea în aer liber ! Dar rămîn cîteva întrebări fără răspuns : cine ne plătește nouă timpul prețios din viață pe care-l pierdem așteptînd prin stații de tramvai, de autobuz, de troleibuz, prin magazine sau policlinici, cine ne vindecă de rănile invizibile — deocamdată — ale nervilor scurtcircuitați pe trasee și ce trebuie să facem ca să ne păstrăm cumpătul ? Ce păcat că nu găsim prin stații condici de sugestii și reclamații ! Prin stațiile vieții noastre cotidiene de bucureșteni convinși.

N. B. Lăsînd la o parte „nervii", trebuie să luăm foarte în serios problema transportului în comun. E adevărat că sînt mașini puține, că nu se găsesc piese de schimb, că se lucrează cu foarte puțini șoferi și condițiile de muncă sînt foarte grele, e adevărat că nivelul de educație al unor lucrători din I.T.B. nu este ideal, pe măsura exigențelor noastre, dar toate aceste probleme trebuie dezbătute în mod responsabil și hotărîrile privind remedierea lor să fie comunicate opiniei publice. Știm că oamenii care răspund de destinele I.T.B. sînt competenți și preocupați să rezolve în mod real problemele transportului în comun, dar tot atît de bine știm că nu au deocamdată posibilități tehnice obiective de soluționare pentru aceste anomalii ale vieții noastre citadine. Cu atît mai mult cu cît în acest domeniu nu se poate lucra cu improvizații multă vreme !

A. DOHOTARU

„Fratele mai mic" al Băilor Felix

Poate că unora titlul de mai sus li se va părea ciudat. Numai că el corespunde unei situații de fapt, sub timpla împădurită a Carpaților sudici, în județul Argeș și pe valea întortocheată a Vîlsanului, funcționînd — de exact doi ani — un modern spital pentru tratamentul afecțiunilor reumatismale, al bolilor aparatului locomotor și digestiv.

Firește, plasarea lui cam peste mînă, în ciuda cadrului pitoresc și al curselor de autobuz care leagă, de mai multe ori pe zi, autogara bucureșteană „Grivița" de Curtea de Argeș și, respectiv, de satul Brădetu, pe teritoriul căruia se află așezat spitalul, n-a contribuit la cunoașterea lui mai amplă. Dar asta nu înseamnă că aici, prin locuri unde a poposit și ctitorit Mircea cel Bătrîn, nu se găsește un așezămînt spitalicesc dintre cele mai moderne și dotate, pe care mulți foști pacienți, astăzi întorși la sănătate, la familii și la locurile de muncă, l-au numit „fratele mai mic" al Băilor Felix. Amplasat la nici o oră de mers, pe șosea, de Pitești, spitalul din Brădetu asigură o gamă variată a serviciilor medicale, oferind întregul evantai al procedeelor terapeutice de la Felix, de la dușuri subacvale și scoțiene la împachetări cu parafină, băi de lumină, masaje uscate și umede, băi Kinedo și curenți exponențiali. Spitalul, numărînd două sute cincizeci de paturi etajate pe nouă niveluri, dispune de o sală de gimnastică prevăzută cu aparatură completă, cu biciclete ergometrice și așa mai departe, de buna lor funcționare și, implicit, de refacerea bolnavilor răspunzînd în acest perimetru profesorul de educație fizică Rinu Plătășu.

După cum spun oamenii locului și după cum se poate constata, de ani și ani din adîncul pămîntului țîșnesc la Brădetu ape minerale cu puteri terapeutice, după spusele doctorului Mihai Bugeanu, directorul spitalului, uimitoare. Nu toate izvoarele din zonă sînt captate (despre exploatarea parțială și păgubitoare a acestei inepuizabile surse de sănătate, „Flacăra" a mai scris, nu insistăm acum), dar cele două folosite, după ce constructia unui drum forestier le-a pus în evidență, furnizează cantități suficiente pentru tratamentul practicat în spital, sub formă de cură internă și externă, cu excelente rezultate în ameliorarea sau vindecarea gastroduodenitelor, a dischineziilor biliare etc.

Mai există ceva ce impresionează în mod deosebit pe cei ce ajunge, de nevoie, la Brădetu. Tinerețea cadrelor. La nici patruzeci de ani, doctorul Traian Gherghescu ne mărturisea, cu nostalgie, că e cel mai bătrîn din spital, media de vîrstă a personalului variind în jurul a douăzeci și cinci de ani, fără ca fireasca lipsă de experiență a cadrelor sanitare de aici să afecteze calitatea serviciilor, promptitudinea și ordinea din incinta așezămîntului. Doctorița Daniela Montanu, ca să dăm un exemplu concret, lucrează aici de la terminarea facultății, adică de doi ani, de cînd s-a inaugurat spitalul. Secretar al organizației de partid, dînsa a trăit devenirea spitalului, care a început cu secția de reumatologie, a continuat cu ortopedia și traumatologia, unde lucrează, va continua cu neurologia și pneumologia, extinzîndu-se necontenit, ca o mină de ajutor întinsă oamenilor aflați la durere, ca o nouă dovadă, grăitoare, a preocupării pe care statul nostru o acordă sănătății cetățenilor.

Acestea fiind zise, credem că titlul de mai sus n-are de ce să pară cuiva curios. La Brădetu, pe apa limpede a Vîlsanului, se află cu adevărat, n-o spunem doar noi, ci o spun bolnavii tratați și vindecați acolo, „fratele mai mic" al cunoscutelor Băi Felix. Aviz amatorilor.

EMIL NEGOIȚĂ

Examene în direct cu producția

UN EXAMEN DIN CARE, SCĂZÎND RĂSPUNSURILE, RĂMÎN, ÎN CONTINUARE, MULTE ÎNTREBĂRI

Un examen în plină desfășurare la Institutul de subingineri din Baia Mare: calculele și schițele de pe tabla neagră sînt acum evaluate la scara 1/1 de către inginerul Ioan Fira de la mina Herja, care l-a însoțit pe reporter în amfiteatru pentru a comenta răspunsurile studenților

„Deși vor fi subingineri, noi îi pregătim ca pe ingineri" ne spusese conferențiar Gabriel Popescu, decanul Facultății de învățămînt tehnic din Baia Mare, vorbind despre studenții anului II, secția electromecanică minieră, cursuri de zi, a căror cunoștință am făcut-o și noi, direct, vreme de cîteva ceasuri, fiind martorii examenului pe care grupa 255 l-a dat la una din materiile-cheie ale specialității: utilaj minier. Tot cu permisiunea tovarășului decan, care ne-a înțeles atît de bine că nu ne propuseserăm neapărat să fim niște oaspeți incomozi ci numai doritori de a desluși mai bine mecanismul și eficiența — de pînă acum — a integrării învățămîntului cu producția, alături de noi, în amfiteatrul în care cei 19 studenți susțineau examenul cu titularul cursului, inginer Molnar Ștefan, a luat loc și inginerul Ioan Fira, om care de douăzeci de ani știe direct și zi de zi ce înseamnă mina, minerii, mineritul, în calitatea sa de șef al compartimentului mecano-energetic al unității miniere Herja. Fiindcă intenția noastră nu fusese a întocmi o simplă cronică de examen, am apelat la inginerul Fira să ne comenteze el, ca om al producției, răspunsurile studenților, răspunsuri care însemnau, nu o dată, decizii pe care un subinginer le-ar putea lua într-o mină, cu urmări bune sau rele. Experiența în meserie a vremelnicului nostru coleg de bancă îi dădea, fără îndoială, tot dreptul să facă asemenea comentarii.

Patru studenți își împart tabla largă spre care se deschide amfiteatrul. La urma unui calcul complicat, Kazai Eva se întoarce către examinator și spune: 0,016 tone pe secundă. Inginerul Molnar Ștefan îi cere să exprime rezultatul în tone pe oră, așa cum se obișnuește, ceea ce pe studentă parcă o nedumerește. Alături, Drinkal Ecaterina nu este nici ea hotărîtă dacă trebuie să împartă ceva sau să înmulțească. Cum aceeași studentă, privind galeș de la tablă, crede că dacă viteza de rotire a sfredelului crește, viteza de perforare scade — nefiind nevoie să fii subinginer sau student în anul II ca să știi că lucrurile stau tocmai pe dos —, inginerul Fira ne șoptește, înțelegător, că fetele s-or fi „pierdut". În orice caz, colegul lor Dorin Libotean nu se pierde deloc, se pare că știe tot ce trebuie să știe, stă drept și convins de ceea ce spune și lasă o impresie cu atît mai bună cu cît, evident, din răspunsurile lui se vede că lunile de practică de la mina Cavnic n-au trecut fără nici o urmă. Ceea ce nu se poate spune decît parțial și despre Kind Ludovic, căruia noțiunea de productivitate îi este încă îndepărtată și străină, din moment ce n-a putut decît tîrziu și atent îndrumat de către examinator să o lege de posibilitățile pe care le dau cărucioarele de perforare într-o mină de a executa mai multe perforări deodată. Tot lui, după ce executase cu destulă îndemînare schema cinematică a unui troliu, inginerul Molnar Ștefan i-a cerut să simbolizeze utilajul desenat. „În mină, tu, ca subinginer în grija căruia vor fi utilajele, va fi necesar să dai o comandă, nu? Ei bine, dai troliului un simbol — este standardizat, după cum știi — și după ei trebuie să se ia toată lumea". Cu gîndul la această situație concretă de viață cînd va trebui să ia o hotărîre și să dovedească, astfel, că știe meserie, ori poate numai la nota ce urmează a fi trecută în carnetul de student, Kind Ludovic așterne, grijuliu, pe tablă: TS 2 E. „E bine, conchide examinatorul.

— Trebuia să afle forța cu care se susține, în timpul lucrului, un perforator. Mai exact, rezultanta dintre forța axială, de împingere, și cea pe verticală. Așa se poate ști efortul pe care-l face un miner. Dar Kind n-a luat în calcul și greutatea sfredelului. Or, cum perforator fără sfredel nu se poate rezultă că efortul unui miner ar fi fost mai mare decît cel calculat. Ar fi vorba, pe scurt, despre o împovărare a celui care muncește în abataj. Și dacă muncitorul vede cauza acestei situații, vă închipuiți de cîtă stimă se mai poate bucura subinginerul! Au mai existat răspunsuri care ar putea genera asemenea comentarii. Kazai Eva, de exemplu, a avut ca subiect și instalațiile grele de perforat. Capitolul „dispozitivului de avans" l-a uitat, însă. Practic, asta înseamnă că n-ar fi putut lucra, că n-ar fi putut să disloce nici un pumn de cărbune și că minerii s-ar fi uitat lung la ea.

Gheorghe Lupșe — nota 9, Ioan Achim — 10, Ioan Conț — 9... Există, fără îndoială, în clasa profesorului Molnar Ștefan, studenți foarte destoinici, capabili încă de pe acum, dacă i-am judeca după răspunsurile date la examenul de „utilaj", să poarte răspunderea rezolvării unor situații concrete dintr-o mină. Dar sînt și unii ale căror cunoștințe de specialitate încă șovăie să se exprime în răspunsuri clare și precise. Leontina Pop, de exemplu, nu știa despre sistemele de admisie ale ciocanelor de abataj mai mult decît știa însuși lemnul tablei pe care încerca să deseneze cu mina tremurînd. Acolo, în mină, ce efecte ar avea o asemenea însușire a materiei? Probabil ar produce ilaritate, fiindcă ar cere piese aiurea, comentează inginerul Ioan Fira. La rîndul său, Teodor Lar, după vreun sfert de oră de înșiruire a unor cifre și formule, n-a reușit decît să-și atragă observația examinatorului: „Dacă datele problemei sînt reale — și sînt reale! — nu poți ajunge la un rezultat absurd". Încercînd să înțelegem mai bine despre ce era vorba, inginerii Molnar Ștefan și Ioan Fira ne-au lămurit: studentul avea de calculat consumul de aer la perforatorul P-90. Iar, după socotelile lui, consumul acesta ieșise cam de o mie de ori mai mic. Dacă vom spune că în timpul lunilor de practică, Todor Lar a văzut de mai multe ori cum arată și cum lucrează un P-90 și că ar fi trebuit să deprindă, astfel, simțul proporțiilor, al rezultatelor corecte, vom înțelege mai bine importanța unei legături trainice, serioase, a învățămîntului cu producția.

Nu dramatizăm lucrurile. Studenții din grupa 255 sînt abia în anul doi. Ei mai au, așadar, destul timp ca să poată ajunge foarte buni subingineri. Cu singura condiție ca și cei care n-au înțeles pînă acum, să înțeleagă măcar de acum încolo că practica, intrarea în mină, reprezintă un timp care trebuie cîștigat, nu pierdut, așa cum se întîmplă dacă el e considerat doar un simplu divertisment, prilej de anecdote în grup ori de zbenguială copilărească.

C. DUMITRU

A gîndi inginerește

2 februarie. Sesiunea de examene este în toi la Facultatea de automatică a Institutului politehnic din București. Se pare că eu, însoțitorul meu, inginerul Nicolae Gheorghe, și portarul sîntem singurii care ne putem lăuda azi cu tensiunea arterială înscrisă, cuminte, între limitele 14 și 7. Studenții de anul IV sînt examinați de profesorul doctor docent Corneliu Penescu, membru corespondent al Academiei R.S.R., la „Teoria sistemelor automate", cursul-sinteză, cheia de aur a automaticii, prefigurînd, totodată, magistralele viitorului în acest domeniu de primă importanță al tehnicii. Al doilea examen, ținut de conferențiarul doctor inginer Nicolae Sprînceană cu studenții de anul V, este strîns legat de practică, de viața pe care tinerii aflați azi în fața profesorului o vor trăi mîine în întreprinderi, ca proaspeți ingineri. Examenele sînt dificile nu numai pentru studenții cu ochii stinși și glasul slab, în fața tablei, ci și pentru profesori, care, nu fără emoție, își văd verificată — sau nu — eficiența strădaniilor din cursul anului.

Asistăm, timp de cîteva ore, la cele două examene.

— Tovarășe inginer Nicolae Gheorghe, sînteți șef de secție la Institutul de cercetări și proiectări pentru automatizări, cu o practică de aproape un sfert de secol în producție, cercetare și proiectare. Ce părere aveți despre nivelul de pregătire al studenților pe care i-ați urmărit „din bancă"?

Cum credeți că s-ar comporta în producție?

— Concluziile la urmă, întîi exemplele. Subiectul la lucrarea scrisă la „Teoria sistemelor automate" frapează prin noutate: „Sinteza sistemelor adaptive". Este vorba de circuite speciale, moderne, în care reglajul nu se realizează la regim constant, sistemul însuși se autoreglează, se autoadaptează la condițiile mereu variate ale procesului. De fapt, aceleași principii se pot aplica la mai toate procesele industriale lente, ele guvernează și funcționarea rachetei cosmice și a corpului omenesc. Dacă omul nu ar reprezenta un sistem adaptiv nu ar supraviețui nici o clipă în această lume schimbătoare! Problematica deci se încadrează în partea cea mai modernă și mai viu discutată, pe plan mondial, a automaticii. Am consultat lucrările scrise, luate la întîmplare, ale studenților I.B. și G.I. Ambii au dovedit pricepere deosebită în mînuirea aparatului matematic. La oral, trecînd peste studenții care au tratat bine subiecte mai abstracte, mă voi opri mai mult la studenta M.T., al cărei subiect, deși teoretic, prezintă contingențe importante cu practica și ridică și o problemă de principiu. Titlul nu spune nimic unui neinițiat: „Sistem liniar de ordinul 2 cu elemente de tip releu ideal și corector PD", dar subtextul e clar pentru oricine. În tehnică, în practică, fenomenele nu se petrec niciodată întocmai ca la carte, totdeauna se produc perturbări care împiedică sau frînează funcționarea ideală. Or, inginerul trebuie să înțeleagă fenomenul nu numai teoretic, ci în intimitatea sa, să știe ce se petrece în realitate, nu pe hîrtie.

Examenul de anul V la „Automatizări complexe în industria constructoare de mașini" îi aruncă pe studenți, vrînd, nevrînd, în viitoarea practicii. Dealtfel, el debutează într-un mod mai puțin obișnuit. Înainte de a trece în sala de examen, studentul este condus, în laborator, în fața unui dulap masiv cu contacte și relee pentru modelarea schemelor electrice. I se dă o șurubelniță și aparatele de măsură necesare și i se cere să depisteze, în savanta învălmășeală de sîrme de diferite culori, o avarie făcută intenționat de examinator (șeful de lucrări doctor inginer Radu Dobrescu) la o anumită schemă. Se lucrează sub tensiune, la propriu și la figurat, dar nu există, pentru cel în cauză, pericol real: chiar dacă, în căutările sale febrile, face un scurtcircuit, un dispozitiv special decuplează automat, într-o microsecundă, înainte ca să se resimtă efectul fiziologic.

Din nou, după ce asistăm la o parte din examen, îl rog pe inginerul Nicolae Gheorghe să-și spună părerea.

— Nivelul teoretic al studenților mi s-a părut satisfăcător. Dar, aceeași observație ca mai înainte: unii studenți nu deslușesc suficient esența fenomenului fizic real. De pildă, P.G. a vorbit bine, la modul teoretic, despre așa-numitele motoare pas cu pas, cu largă utilizare în tehnică: la unele echipamente de calculator, la mașini-unelte etc., dar nestăpînind fenomenul fizic, nu a putut indica frecvența la care pornește motorul. Alt exemplu: A.C., după ce a analizat în mod just fluxul informațional pentru mașinile de găurit, nu a sesizat de ce se lucrează cu două viteze. Nu erau necesare ample cunoștințe teoretice, se cerea doar spirit practic, ingineresc, ea ar fi trebuit să se gîndească, pur și simplu, la productivitatea mașinii.

— Deci, tovarășe inginer Nicolae, cam aceasta ar fi concluzia generală, cel puțin judecînd — după cum spun statisticienii — după eșantionul nostru, necesarmente limitat: bună pregătire teoretică la anii terminali la Automatică, dar mai trebuie încă dezvoltat *spiritul practic, ingineresc.*

— Da. Ar fi însă total nejust să ignorăm uriașul pas realizat în anii din urmă de Politehnica bucureșteană, ca și de alte institute de învățămînt superior din țară, în legarea învățămîntului cu practica. V-o spun din experiență: absolvenții de la Automatică din ultimii 4—5 ani pe care i-am văzut la lucru au realizat, din acest punct de vedere, un adevărat salt în comparație cu promoțiile anterioare. Totuși, cred că trebuie acordată mai multă atenție stimulării modului de gîndire ingineresc.

În acest context l-am întrebat și pe tovarășul conferențiar doctor inginer Nicolae Sprînceană cum apreciază rezultatele examenului la disciplina sa, „Automatizări complexe în industria constructoare de mașini".

— Din 50 de studenți examinați pînă acum, aș crede că doar la circa 30% s-a observat un marcat simț ingineresc. Cifra .e, desigur, foarte aproximativă, are doar valoare orientativă. Aș avea și o propunere concretă — adaugă tovarășul Sprînceană. Și anume, începînd cu anul IV, la examenul scris de la materiile de specialitate, studentul ar putea să se prezinte cu toate cărțile pe care le dorește, inclusiv cursul. În schimb, și problemele pe care le-ar avea de rezolvat la examen ar fi mai complexe, mai apropiate de cele întîlnite în producție. Acum eu, profesor, sînt mult mai legat de curs. Pe mine nu mă interesează însă ca studentul de anul IV sau V să reproducă la examen, din memorie, o demonstrație, ci să mă convingă că gîndește inginerește. Chiar azi dimineață un student a dezvoltat subiectul „Sistem de comandă după program cu corecție dinamică a erorilor". A desenat corect schema pe tablă. Atunci i-am cerut să se refere concret la o mașină de frezat cu masa în coordonate, cu domeniu maxim de poziționare 1 400 mm, cu rezoluția de poziționare 1 micron și eroarea maximă așteptată 4,7 mm. El urma să realizeze dimensionarea blocurilor și să explice structura. Dar nu a putut, fiindcă nu a depășit litera cursului. Drept care a luat nota 6 în loc de 10. Susțin și o asemenea posibilitate de testare a pregătirii: examen cu cărțile pe masă, pentru că studentul nu va găsi soluția de-a gata în cărți, ci în gîndirea inginerească, în ingeniozitatea și priceperea sa. S-ar reproduce astfel, la examen, o situație mai apropiată de viața reală, în care tînărul va păși mîine ca inginer. Dealtfel, o asemenea metodă am și experimentat-o la un examen anul trecut, dar cred că nu se poate proceda fragmentar, trebuie să existe condiții egale la toate examenele. Nu toți profesorii din Politehnică sînt de acord cu ideea mea, poate că propunerea ar putea fi îmbunătățită, dezvoltată, oricum cred că merită discutată mai amplu.

Firește! Să ne amintim și de gluma serioasă a lui Einstein: „Eu nu știu tabla înmulțirii. De ce să-mi încarc memoria cu ea dacă o găsesc în cărți?!"

L. NICULESCU

Marile probleme ale alimentației moderne și cîteva soluții cercetate în laboratoarele din Galați

— Știm, tovarășe profesor doctor Brad Segal, că aici, la Facultatea de tehnologia și chimia produselor alimentare din Galați, există o veche și bogată experiență în valorificarea superioară a materiilor prime, în obținerea unor produse noi. Din lucrările Conferinței Naționale din decembrie 1977 desprindem sarcini sporite pentru industria alimentară, în scopul satisfacerii nevoilor populației cu produse valoroase, diversificate, în concordanță cu cerințele unei alimentații raționale. Care sînt, în acest context, preocupările colectivelor de studenți și cadre didactice ?

— Se știe că realizarea unui echilibru între componenții rației alimentare, asigurarea raportului adecvat de proteine cu valoare biologică ridicată sînt condiții esențiale pentru calitatea alimentației. Să introducem în circuitul alimentar noi surse de proteine, am cercetat și am obținut din floarea-soarelui, materie primă oleaginoasă de bază la noi, făini și concentrate proteice, cu valoare biologică ridicată. Acestea au o largă utilizare la fortificarea unor produse alimentare, în scopul măririi valorilor biologice. Mai pot fi folosite, de asemenea, în obținerea cărnii vegetale, produs deja realizat în unele țări și existent pe piața mondială. Cercetările efectuate în cadrul facultății noastre, mai ales rezultatele obținute, sînt printre primele pe plan mondial și se constituie ca puncte de referință de bază, pentru studiile privind valorificarea în alimentația umană a acestor materii prime.

— Bănuiesc că nu numai acestea sînt produsele obținute.

— Am mai obținut din germeni de grîu, după o tehnologie proprie, două produse noi : biovitul și germeni de grîu glazurați, cu valoare biologică și calități senzoriale ridicate. Datorită rezultatelor clinice pozitive, conducerea Ministerului Sănătății a hotărît ca biovitul să se folosească în alimentarea copiilor distrofici. Germenii de grîu, bogați în vitamină, pot fi utilizați ca vectori în vitaminizarea altor produse deficitare, realizînd o echilibrare a rației nutritive.

— În acest caz, tot la stadiul de laborator vă aflați ?

— Nu, cercetările noastre și-au găsit, de data aceasta, aplicarea rapidă în practică : biovitul a fost realizat mai întîi în stația pilot a facultății, iar în prezent se realizează la scară industrială, la Întreprinderea de morărit și panificație „Dobrogea" din Constanța. Tot aici se realizează o gamă de produse vitaminizate cu biovit : produse zaharoase, biscuiți, care, prin aportul de vitamine și proteine, își îmbogățesc mult valoarea alimentară. În anul 1977 am mai omologat șase produse alimentare noi : biomaltul, cafinul, cidralul, înghețata-biomalt, înghețata-cafin, cremogen din porumb și cremogen din grîu. Caracteristic acestor produse este faptul că sînt realizate în conformitate cu noile cunoștințe de nutriție. Biomaltul, de pildă, este un concentrat de extract de cereale maltificate, asemănător mierii de albine, dar cu un conținut de vitamine de 10 pînă la 100 de ori mai mare ca al mierii !

— Constat cu surprindere că aveți o serie de produse noi, deosebit de bogate în substanțe nutritive, asemănătoare acelora despre care se menționa în lucrările Conferinței Naționale. De ce aceste produse nu se găsesc și pe piață ?

— Ați atins, prin această întrebare, una dintre marile noastre greutăți. Realizarea unui produs alimentar nou constituie în prezent o adevărată cursă cu obstacole, dintre care multe sînt subiective : cointeresarea întreprinderilor în vederea realizării produselor noi, stabilirea prețurilor, o publicitate insuficientă și pe deasupra și foarte scumpă. Să vă dau numai un exemplu : pentru obținerea pe cale industrială a biovitului, atît de solicitat, atît de valoros, specialiștii Întreprinderii de morărit și panificație „Dobrogea" au realizat într-un timp foarte scurt linia tehnologică. Urmare, producția industrială a început în luna aprilie 1977, dar pînă în prezent întreprinderea nu a reușit să obțină prețul. Se cer continuu noi formalități, noi recalculări care determină în ultimă instanță o inadmisibilă amînare.

— Dar întreprinderile nu sînt cointeresate pentru realizarea produselor noi ?

— Realizarea unui produs nou implică cheltuieli : cu cercetarea, cu proiectarea, cu investițiile, cu perfecționarea forței de muncă și cu testarea, implică riscul ca aceste cheltuieli să nu fie recuperate. Motive pentru care multe întreprinderi tind să-și înnoiască sortimentele prin preluarea produselor create de alte unități economice.

— Aș dori, tovarășe profesor Brad Segal, să ne spuneți dacă dv., împreună cu studenții și cadrele didactice cu care vă ocupați de cercetare, ați obținut carnea vegetală ?

— În laborator, da ; nu însă în condiții industriale. Pentru realizarea cărnii vegetale e nevoie de proteine, dar și de o gamă largă de adaosuri : arome și coloranți care să permită realizarea unui produs cu calități senzoriale identice cu ale cărnii naturale. Noi am obținut arome de carne de pasăre, carne de vită și de porc. Un impediment, deloc neglijabil, este realizarea structurii (a fibrei), care necesită instalații speciale. Anul acesta vom avea instalațiile și aproximativ prin noiembrie vă invit la o friptură din proteine vegetale.

— Există, deja, în rîndul consumatorilor teama de „sintetic". Teama că, din zi în zi, produsele devin mai sofisticate, cu un conținut tot mai mare de substanțe străine. Ce soartă credeți că va avea carnea vegetală ?

— Sînt de acord că în ultimii 50 de ani s-a produs o mare mutație în alimentație ; poate cea mai mare de la descoperirea focului. Sub „presiunea" consumatorilor, la care criteriul principal de apreciere a rămas cel senzorial, industria alimentară a ajuns la un grad excesiv de prelucrare și rafinare a produselor. S-a creat, astfel, o preferință defectuoasă pentru pîinea albă, net inferioară pîinii negre din punct de vedere nutrițional. Ca urmare, pîinea, care reprezenta principala sursă de vitamine din grupa B, acum aduce doar 50 la sută din cantitatea de vitamine, față de perioada în care consumul era bazat pe pîine și produse din făină integrală. A crescut, astfel, procentul de boli metabolice deoarece știut este că vitaminele sînt catalizatori ai proceselor de la nivelul celulei, acolo unde se hotărăște, în ultimă instanță, sănătatea sau apariția bolii.

— Vorbind astfel, cred că mai degrabă aduceți un deserviciu cercetărilor dv. privind carnea vegetală.

— Ba, am să merg mai departe și o să vă dați seama că susțin o îndreptățită pledoarie. Am eliminat, știe oricine, celuloza și hemiceluloza din alimente, ca să ne dăm seama, acum, că lipsa lor a determinat creșterea riscului privind bolile cardiovasculare și cancerul colonului. S-a mărit cantitatea de sodiu din alimente, în detrimentul potasiului, și a crescut numărul bolnavilor cardiovasculari. Am introdus în schimb, tot pentru a face mai aspectuoase produsele alimentare, un număr mare de coloranți, arome, antioxidanți, antiseptici, majoritatea de sinteză, cu un efect mai mare sau mai mic nociv. A crescut brusc conținutul de substanțe poluante, cu efecte toxice. Noi ne-am orientat cercetările în facultate în direcția eliminării totale a substanțelor străine din alimente, pentru realizarea unei alimentații cît mai naturale. Efectuăm cercetări pentru înlocuirea bioxidului de sulf din vinuri. Una dintre stațiile pilot ale facultății este „de arome și coloranți naturali", cu scopul de a realiza produse care să înlocuiască substanțele de sinteză. La realizarea simulatorilor de carne (denumirea științifică) se pornește numai de la produse naturale : proteine, vitamine, coloranți și aromatizatori naturali. Este adevărat, la baza produsului nu stă proteina animală ci cea vegetală, dar de cîteva sute de ani omenirea consumă untdelemnul, care nu este altceva decît un produs de înlocuire a untului, și care este apreciat de dietetica modernă la fel ca și untul.

— M-ați convins. Dar nu puteți sta de vorbă cu fiecare consumator.

— Aici, de fapt, stă cheia de boltă a problemei. Este cunoscut faptul că prima reacție a individului față de un aliment, este instinctuală, de neîncredere. Explicația are rădăcini adînci, conduce, pe scara evoluției speciei, la epoca în care omul primitiv culegea fructul necunoscut, riscînd într-adevăr, atunci. Acum se impune formarea, educarea consumatorului, astfel ca să-și schimbe optica de apreciere și selectare a alimentului. Există țări care încă de acum zece ani au aplicat programe complexe de educație nutrițională, care începe cu predarea cunoștințelor de nutriție în școli. Omul trebuie să cunoască din școală principiile de bază ale unei alimentații raționale. Astfel ca, principalul criteriu de selecționare a unui produs să fie valoarea lui nutrițională, modul în care influențează el asupra organismului și nu caracteristicile senzoriale. Cu alte cuvinte trebuie să înțelegem că nu vom putea rezolva marile probleme ale alimentației moderne, cu care se confruntă omenirea în prezent, fără o educație alimentară corespunzătoare.

N. GRIGORE MARAȘANU

Slujitorii maternității nu pot trece sub tăcere, mai cu seamă ei, paternitatea unor idei!

„Subsemnatul dr. Gh. C. Teodoru, medic primar gr. I, șef de secție ginecologie-obstetrică în cadrul Institutului pentru ocrotirea mamei și copilului, vă rog prin prezenta să luați act despre preluarea integrală a numeroase fragmente, a căror concepție îmi aparține în totalitate, de către autorii lucrării „Conținutul asistenței prenatale", apărută în colecția Enciclopedia de buzunar, Editura științifică și enciclopedică, 1977. Iată însă cum s-au petrecut lucrurile.

În anul 1974, Institutul pentru ocrotirea mamei și copilului (I.O.M.C.) a publicat lucrarea numită „Scrisori metodologice" — autori fiind, alături de subsemnatul, dr. Elisabeta Maior, dr. Rodica Dragomirescu și dr. A. Constantinescu. Scopul acestei lucrări a fost asigurarea unei conduite unitare în activitatea de obstetrică preventivă și socială, și pentru acest scop „Scrisorile" au fost trimise tuturor unităților sanitare care activează în domeniul ocrotirii mamei și copilului. Unul dintre capitolele importante ale acestei lucrări tipărite încă din ianuarie 1974 se numește *Consultația prenatală* (pag. 23—44). Nu mică mi-a fost deci mirarea cînd am constatat că în lucrarea „Conținutul asistenței prenatale", avînd drept autori pe prof. dr. I. Vinți și dr. V Sălăgean, apărută trei ani mai tîrziu, există numeroase fragmente păstrate în forma și fondul inițiale, fără a se cita măcar sursa, din lucrarea I.O.M.C, mai sus-menționată. De exemplu, ceea ce conțin paginile cu numerele 97, 98, 99, 100, 101, 102 a lucrării apărute anul trecut este identic (sau, pe alocuri, cu mici modificări neesențiale) cu paginile 30—38 din capitolul „Consultația prenatală" („Scrisorile" I.O.M.C., 1974) Exemplele de această natură sînt încă numeroase ! Desigur, pun la dispoziția redacției sau oricăror altor amatori, documentația integrală a celor susținute aici de mine.

Învingîndu-ne sentimentul de stupefacție, dar pentru a se putea evita pe viitor regretabile confuzii (întrucît lucrarea din anul 1974 a I.O.M.C. este parțial epuizată, institutul are în plan republicarea ei în acest an), l-am rugat în două rînduri pe tovarășul profesor doctor docent I. Vinți, șeful Clinicii ginecologice II din Cluj-Napoca, să elaboreze o notă privitoare la fragmentele copiate din lucrarea I.O.M.C., indicînd sursa lor reală. Am rugat ca nota respectivă să fie publicată fără întîrziere în revistele de specialitate ale Uniunii societăților de științe medicale, respectiv Pediatria, obstetrica și ginecologia, Viața medicală (cu cele două serii) și în Revista medicală de la Cluj-Napoca. Întrucît pînă la această dată (în afara unor scrisori de răspuns, pe care le anexez) n-am primit satisfacția cuvenită — menționez că adresele I.O.M.C. au fost înregistrate la datele de 25 august și, respectiv, 12 septembrie ale anului trecut ! — mă văd obligat astfel să mă adresez dumneavoastră, în speranța că veți face cunoscut opiniei publice adevărul. Cu mulțumiri..."

În ceea ce ne privește, verificarea celor afirmate mai sus de către doctorul Gh. C. Teodoru, ni s-a părut de prisos deoarece iată ce recunoaște sub proprie semnătură profesorul doctor docent I Vinți, în scrisorile adresate în replică doctorului Teodoru :

„Mult stimate dr. Teodoru. Am primit scrisoarea dv. plină de supărare și mă grăbesc să vă răspund. Este neîndoielnic că publicațiile elaborate de I.O.M.C. și de membrii institutului și cadrele de specialitate de-a lungul anilor a contribuit substanțial la îmbunătățirea asistenței de obstetrică și ginecologie la colectivitățile din țara noastră *(fără îndoială, AU contribuit ! — n.n.)*... Prin broșura publicată de mine și dr. V. Sălăgean am dorit să punem la dispoziția cadrelor medii și a populației feminine în primul rînd datele și cunoștințele promovate de conceptul profilactic de la noi din țară și din altă parte care să ajute la limitarea riscului reproducerii în asistența prenatală *(intenție dealtfel remarcabilă, desigur ! — n.n.)*... Faptul că nu am citat în paginile amintite de dv. I.O.M.C.-ul și alte surse bibliografice utilizate așa cum se obișnuiește într-un material ce se adresează exclusiv specialiștilor *(fraza se încheie aici ; dar ce înseamnă acest fapt ?! — n.n.)*. Noi am considerat că acest material adresîndu-se în primul rînd cadrelor medii și populației feminine, am apreciat că se îngreunează lectura trimițînd de fiecare dată la sursele bibliografice folosite *(importantă grijă ! — n.n.)*... Cred că nu este indiferent faptul că un material ca cel redactat de noi în 45 mii de exemplare ajunge la dispoziția cadrelor medicale și a populației feminine *(desigur, nu este indiferent, dar nu despre asta era vorba ! — n.n.)*."

Într-o a doua scrisoare, din nou la insistențele doctorului Gh. C. Teodoru, profesorul I. Vinți revine cu noi date : „...La baza redactării acestui material ne-a stat la dispoziție o vastă bibliografie din țară și din străinătate. Am utilizat o serie de date din experiența Maternității Polizu București, prin consultarea tratatului de obstetrică „Biologia reproducerii umane" redactat de prof. dr. doc. D. Alessandrescu și colaboratorii... Am mai utilizat date privind asistența prenatală din „Biological Principles and Modern Practice of Obstetrics", Greenhill-Friedman. La fel și din Willson J.R., Beecham C.T., Carrington R., „Obtetrics and Gynecology, 1966" *(de asemenea, după cîte știm, și din „Consultația prenatală" a profesorului Panait Sîrbu — n.n.)*. Am mai utilizat unele date ale Organizației Mondiale a Sănătății (O.M.S.). De un real folos ne-a fost broșura I.O.M.C. redactată de colectivul acestei instituții de specialitate în 1974 care între paginile 23—44 tratează problema Asistenței Prenatale foarte complex și sistematic. Noi am preluat din broșura I.O.M.C. o serie de capitole cum ar fi : *(urmează citarea a opt capitole ! — n.n.)* pe care *le-am redat în forma lor originală* între paginile 97—101 *(subînțelegerea ne aparține — n.n.)*. La fel am mai utilizat și alte date din cap. Asistenței prenatale. La baza redactării broșurii noastre au mai stat și o serie de date publicate în revistele noastre de specialitate obstetrică-ginecologie și pediatrie. (...) Avem ferma convingere că prin această broșură asistența obstetricală se va îmbunătăți și va scădea riscul materno-fetal".

Afirmațiile din această scrisoare reprezintă în fapt, ele însele, grave capete de acuzare Iată de ce am considerat de datoria noastră să înfățișăm opiniei publice situația amintită. Tipărită într-un număr de 45 000 de exemplare la prețul de 4,25 lei (să remarcăm că autorii „Scrisorilor" n-au fost remunerați în vreun fel pentru munca benevol depusă !), broșura „Conținutul asitenței prenatale" a adus fără îndoială și un anume venit autorilor. Este în afara oricărei îndoieli faptul că lucrarea, chiar dacă se adresează unui public larg, ar fi trebuit să conțină (măcar la sfîrșitul ei, pe numai o pagină sau două) lista bibliografiei folosite E o chestiune, e drept, de paternitate, obligatorie și pentru slujitorii maternității.

DUMITRU GRAUR

Cu conf. dr. Sabin Ghergariu de la Facultatea de zootehnie și medicină veterinară de la Institutul agronomic din Cluj-Napoca

„Trebuie să fim la zi cu cercetarea în domeniul creșterii și îngrijirii animalelor"

Problematica atît de complexă cuprinsă în cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru consacrată problemelor agriculturii constituie în aceste zile obiectul analizelor și măsurile pe care le întreprind toți cei ce lucrează direct în agricultură sau prin specialitatea lor contribuie la progresul acesteia. Spiritul revoluționar, mobilizator, imprimat de președintele României vastei activități din acest domeniu fundamental al economiei noastre se regăsește cu pregnanță și în preocupările specialiștilor de azi și de mîine în agrozootehnie. Discuția cu una din autoritățile clujene în materie de medicină veterinară nu putea debuta decît sub semnul acestei responsabilități pentru destinele moderne ale agriculturii noastre, mai exact pentru creșterea vitelor, indeletnicire tradițională a populației de pe aceste meleaguri.

— Are perfectă dreptate tovarășul Nicolae Ceaușescu cînd ne cere ca fiecare institut de învățămînt superior agricol, cu stațiunile sale să poarte răspunderea pentru soluționarea problemelor dintr-o anumită zonă în raport cu cerințele biologice. Secretarul general al partidului nostru n-a făcut decît să ne reamintească observații critice și indicații mai vechi, cărora trebuie să le dăm curs fără întîrziere, lichidînd în primul rînd cu anumite practici care ne-au împiedicat și ne mai împiedică să ținem pasul cu cerințele producției, să ne situăm la nivelul realizărilor de prim rang pe plan mondial.

— Ce anume credeți că vă împiedică ?

— Faptul că nu lucrăm cu suficient folos, cu un randament ridicat, materializat în producție. Să vă dau un exemplu : de 4 ani mă lupt pentru finalizarea și impunerea unei metode de supraveghere a sănătății metabolice, pentru preîntîmpinarea unor scăderi de producție sau a unor îmbolnăviri. De 4 ani am declarat război unei optici anacronice potrivit căreia trebuie să descoperim cu orice preț medicamente miraculoase pentru a salva animalele atunci cînd s-a declanșat boala (și mai ales în masă !).

— Cum altfel ?

— Controlînd și influențînd din timp sănătatea metabolică de care depinde nu numai producția animalelor respective, ci și viabilitatea nou-născuților. Noi am ajuns deja la rezultate bune, lucrînd pe efective ce depășesc 6 000 de vaci. Rezultatele sînt certe. Din clinicile noastre am extins de 3 ani aplicarea cu foarte bune rezultate la C.A.P. Livada (jud. Satu Mare) și de un an la I.A.S. Sibiu...

— Și ce „bariere" stau în fața unei extinderi și mai mari ?

— În primul rînd inerția. Și chiar dezinteresul. Vedeți ? Prin metoda noastră propunem determinarea din analiza sîngelui a modului cum trebuie dirijată furajarea. Pentru că analiza sîngelui ne oferă informații destul de precise asupra tulburărilor din organism, încă din faza incipientă. Trebuie să ne preocupe mai mult profilaxia și s-o așezăm pe baze științifice. E o crimă să pîndești animalul să se îmbolnăvească și apoi să-l tratezi ! Cred că aici sînt multe din neajunsurile zootehniei noastre. Cele mai multe boli nu mai sînt marile epidemii de odinioară (pesta porcină, pesta aviară etc.), care sînt stăpînite prin mijloace eficiente, ci bolile de nutriție și de metabolism. Despre rezultatele cercetărilor noastre eu am scris un articol care își așteaptă rîndul la revista de creștere a animalelor de aproape un an...

— Dar cercetării, ce-i lipsește ?

— Dinamismul ! Finalizarea unei cercetări e supărător de anevoioasă. E un lanț de aprobări prea lung. De doi ani am realizat pe baza unei rețete originale un medicament pentru tratamentul diareelor viteilor nou-născuți, pe baza rezultatelor experimentale. Am cerut avizele necesare pentru introducerea lui în producție de serie. Avizele întîrzie. Pentru a răspunde totuși solicitărilor producției — medicamentul e solicitat de numeroase unități din județul Cluj ! — noi am extins microproducția, dar nu putem face față. Cei ce trebuie să aprobe introducerea medicamentului în producție n-au făcut-o.

— E o cercetare contractuală ?

— Nu. Din nu știu ce rațiuni noi încheiem contractele de cercetare printr-o unitate intermediară : Institutul de cercetări și biopreparate „Pasteur". Dar tema aceasta nu e conținută în respectivul plan și nefiind nominalizată o realizăm cum putem. E o anomalie să nu poți rezolva prin cercetarea ce o faci probleme stringente cu care sînt confruntate unitățile din zona de care trebuie să te ocupi. Și încă ceva. I.A.S.-urile cu care lucrăm noi n-au destinate fonduri pentru cercetare, iar noi avem o autonomie destul de limitată. Pur și simplu au fost „inventate" niște labirinturi financiare foarte greu de descurcat. De multe ori te vezi nevoit să abandonezi lupta de a dota laboratorul, de pildă, cu o simplă biuretă. Vine apoi problema planificării, sau mai bine zis a elasticității în planificare !

— Cum adică ?

— Noi am făcut planul pe 1978 cu mai bine de un an în urmă. Cele mai multe probleme își au cursul așa cum l-am gîndit atunci. Dar au apărut pe parcurs probleme noi. De pildă, medicamentul de care am vorbit mai înainte. Și n-avem posibilități să-l realizăm momentan la nivelul solicitărilor...

— Ce „piedici" mai sînt în zootehnie ?

— Baza furajeră ! Unitățile de profil nu dispun de mijloace suficiente pentru a asigura mai ales calitatea furajelor necesare industriei zootehnice. Or, în condițiile de artificializare trebuie asigurată o alimentație completă, mai ales sub aspect calitativ. Mă gîndesc nu numai la marile principii nutritive (hidrații de carbon, proteinele, lipidele etc) ci și la conținutul de vitamine și de oligominerale.

— La nivel de institut ce probleme ar trebui rezolvate ?

— Eu cred că ar trebui să facem mai mult în organizarea activității noastre pentru a folosi mai eficient timpul destinat cercetării. Fondul de timp e mic. Avem prea multe ședințe. Anul trecut am petrecut în ședințe 41 de ore într-o singură lună ! Și sîntem confruntați cu o supărător de masivă birocrație !

Trebuie coordonată mai bine activitatea de cercetare interdisciplinară pentru a cuprinde toate aspectele, problemele cercetate. Acum e o prea mare dispersie a forțelor, care nu întotdeauna ajută, ci din contră !

— Deci, care este, după opinia dv., cauza căreia se cere să vă consacrați toate energiile creatoare în momentul de față ?

— Trebuie să fim la zi cu cercetarea în domeniul creșterii și îngrijirii animalelor, finalitatea acestei cercetări urmînd să fie probată de producțiile animaliere, destul de ridicate în mod îndreptățit, pe care agricultura noastră este datoare să le realizeze și cu concursul nostru, al oamenilor de știință, al tuturor specialiștilor pregătiți în învățămînt. Timpul nu poate fi îngăduitor cu noi — și nu numai timpul — ca să parafrazez cuvintele unui cunoscut scriitor contemporan. Altfel am fi obligați să importăm tehnologii. Și tehnologiile sînt foarte costisitoare.

— Dar pentru aceasta se impune și asigurarea perfecționării specialiștilor ? Cum se realizează aceasta ?

— Dacă e să mă refer numai la specialitatea mea, în care lucrează aproximativ 6 000 medici veterinari, dintre care la cursuri postuniversitare se recicleză anual numai 150 (las la o parte chestiunile organizatorice !) înseamnă că ne trebuie cîteva decenii pînă să le vină rîndul la toți. Lucrurile trebuie regîndite și aici radical, ca în toate activitățile legate de propășirea agriculturii românești.

Convorbire consemnată de CONSTANTIN MUSTAȚĂ

Un om de 42 de milioane

Biruind greutăți aparent insurmontabile, într-o luptă cu forțe inegale și cu inamici văzuți și nevăzuți, inginerul Florian Ștefănescu a izbutit pînă la urmă să devină creatorul și autorul autorizat al unei invenții de pe urma căreia Întreprinderea de aluminiu de la Slatina realizează economii de ordinul zecilor de milioane lei.

Odiseea acestei creații de anvergură face parte și ea din secretul profesional al inventatorului. Din discreție, modestie sau din alte motive, inginerul Ștefănescu a preferat să ne vorbească despre performanțele și utilitatea invenției sale și foarte puțin despre dificultățile întîmpinate, mascîndu-și amarul experienței în spatele unor zicale de circumstanță : „E bine cînd totul se sfîrșește cu bine" și „Mai bine mai tîrziu decît niciodată".

Inginerul Florian Ștefănescu din cadrul Institutului de cercetări tehnologice, proiectare și producție pentru industria anorganică și metale neferoase, este principalul autor al unui agregat care prelia gazele din halele de electroliză pentru obținerea aluminiului și le epurează de conținutul de fluor. Este vorba nu numai de filtrarea unei emisiuni poluante cu grave consecințe pentru bazinul aerian al Slatinei, ci și de o operație de recuperare a unor metale care, o dată extrase, se reîntorc în producție în circuitul de electroliză.

Interesant de arătat că în cea de-a patra etapă a întreprinderii de aluminiu s-a folosit pentru această operație o instalație din import. Apoi, odată cu realizarea celei de-a cincea etape, în scopul reducerii efortului valutar și înlăturării unor complicații de ordin tehnic, apărute în etapa anterioară, s-a început prospectarea unor firme străine capabile de a oferi la un preț mai avantajos instalații similare. S-a procedat de asemenea la intensificarea experimentărilor proprii, în urma cărora, la începutul anului 1972, a fost conceput integral primul agregat de concepție autohtonă, datorat inginerului Florian Ștefănescu, invenție care a făcut obiectul brevetului nr. 74217 acordat de O.S.I.M. prin hotărîrea din 29.03.1973

Instalația românească s-a recomandat de îndată prin performanțe superioare celor oferite de firmele străine, cucerind adeziunea beneficiarului și provocînd stupoare în rîndurile celor care, din comoditate sau incompetență, au subestimat valoarea și oportunitatea cercetărilor proprii.

Care este deci și pînă la urmă, echivalentul în lei și valută forte al acestei investiții de inteligență, cu ce rezultate practice s-au încheiat nenumăratele zile și nopți albe cheltuite din pasiune și spirit de abnegație de către un singur om ?

Conform unei note, elaborate de centrala industrială pentru metale neferoase Slatina, privind economiile postcalculate prin aplicarea acestei invenții, economiile totale se cifrează la 26 703 146 lei, din care economii de valută 1 070 000.

Într-o altă notă, întocmită de către Institutul de proiectări pentru industria materialelor neferoase și rare, economiile de investiție sînt apreciate la 30 919 000 lei, la care se adaugă economiile realizate anual (și sînt patru ani de atunci) prin exploatarea instalației. *În total : 42 851 400 lei.*

Realizarea de excepție a inginerului Florian Ștefănescu dovedește o dată mai mult marile disponibilități ale creației tehnice din țara noastră că, așa cum arătam într-un număr precedent, inventivitatea în acest domeniu se bucură nu numai de o bogată tradiție, ci constituie o componentă intrinsecă a spiritualității românești. Dar invenția inginerului bucureștean, rătăcită o vreme în hățișurile birocrației, aminată și desconsiderată de unii, face, în același timp, deosebit de evident un adevăr inexorabil al creației : știința are nevoie nu numai de activitate perseverentă și de oameni de meserie, ci, în același timp, ea reclamă spirit de sacrificiu, caractere ferme și încredere absolută în puterea justițiară a muncii.

LIVIU TIMBUS

O nouă metodă terapeutică în stomatologie

Autotransplantul dentoosos

Pînă la a ajunge să explicăm noua metodă a medicului stomatolog Stelian Barbu de la Clinica de perfecționare numărul 1 din București, așa cum ne-a cerut o cititoare, se cade să limpezim un termen. Cel de *edentație*, care vrea să însemne lipsa unuia sau mai multor dinți, ea putînd fi de două feluri, terminală sau intercalată. Edentația terminală, lipsa dinților la extremitățile maxilalelor, a ridicat dintotdeauna mari probleme stomatologilor, rezolvarea clasică fiind realizată prin intermediul unor proteze mobilizabile, metodă care a prezentat și prezintă, în ciuda eforturilor și a căutărilor, o sumedenie de dezavantaje, între care mobilizarea dinților de care este ancorată proteza, reducerea eficienței masticatorii, afectarea parodonțiului marginal, provocarea de leziuni pe gingia de sprijin și, nu în ultimul rînd, mai ales la pacienții tineri, crearea unor complexe de inferioritate.

Din aceste considerente, precum și din altele, asupra cărora nu insistăm fiind chestiuni tehnice de detaliu, stomatologia a căutat prin diverse mijloace să transforme edentația terminală într-una intermediară, apelînd la replantări, transplantări și implante, folosite astăzi pe scară largă în cadrul unor operațiuni chirurgicale perfecționate. Dar și soluțiile pomenite s-au dovedit, în timp, numai parțiale, însoțindu-se de o seamă de inconveniente. Cel fundamental legîndu-se de faptul că ele realizează stîlpi de punte care nu dispun de aparatul ligamentar biologic al dintelui, capabil să asigure o legătură fiziologică dinte-os. Ca urmare, presiunile exercitate pe acești stîlpi de punte creați chirurgical se transmit nemijlocit osului, care răspunde printr-o reacție de topire, eliminînd stîlpul după o perioadă de timp mai lungă sau mai scurtă, oscilînd, de regulă, în jurul a patru ani. Altfel spus, după ce a suferit o intervenție operatorie nu dintre cele mai comode, bolnavul se trezește după cîțiva ani într-o situație limită, fiind obligat de cele mai multe ori să reia tratamentul de la capăt.

Problema aceasta, relatată aici în rezumat, l-a preocupat și-l mai preocupă pe tînărul medic stomatolog Stelian Barbu, absolvent din 1968 al facultății respective. Sub directa îndrumare a profesorului Stelorian Stănescu, directorul clinicii, doctorul Barbu a îndrăznit un pas înainte, propunînd și, firește,

aplicînd practic un autotransplant dentoosos, ceea ce vrea să însemne că, în comparație cu metodele clasic uzitate, el a procedat la recoltarea dintelui de sprijin împreună cu un strat osos înconjurător, strat care să conțină aparatul ligamentar natural al dintelui. Transplantul, căci nu despre altceva este vorba în noua metodă, brevetată în 1976 sub numele de „Metodă de realizare a autotransplantării dentoosoase și trepan pentru aplicarea acesteia", numărul 64 052, devine astfel biologic, înlăturînd toate dezavantajele amintite mai sus.

Impresionînd prin exactitatea și modestia cu care înfățișează invenția sa, mijloc terapeutic și subiect de teză de doctorat în același timp, Stelian Barbu precizează că, deși apreciată cu superlative la al 8-lea Congres național de stomatologie din octombrie 1976, metoda trebuie validată mai ales de timp, fiind oarecum prematur de tras concluzii ferme.

Deși pretențioasă la prima vedere, metoda gîndită și realizată de doctorul Barbu, în decursul etapelor căreia stomatologul minuiește un instrumentar original, de asemenea brevetat, ea nu e mai complicată decît cele clasice. Recoltarea propriu-zisă durează numai un sfert de oră, cam de tot atîta timp este nevoie pentru forarea patului receptor, autotransplantul dentoosos realizîndu-se cu totul într-un ceas. După aceea, dintele de legătură se imobilizează, spre a nu fi dislocat, o lună mai tîrziu trecîndu-se la operația de realizare a punții. Prin intermediul mijloacelor de anestezie, durerea pacientului se reduce către zero, intervenția putînd fi efectuată în orice cabinet stomatologic, întrucît trusa de freze originale se montează fără nici un fel de dificultate la obișnuita bormașină.

Firește, în ciuda tuturor acestor progrese notabile, asigurate datorită serviciilor invenției tînărului stomatolog Barbu, dificultățile edentației terminale nu s-au epuizat, metoda neputînd fi aplicată în toate cazurile, cunoscut fiind vechiul dicton medical după care se tratează nu bolile, ci pacienții. Dar acesta este, bineînțeles, numai un mod de a vorbi. Respectînd adevărul, e de datoria noastră să subliniem că, pe Calea Plevnei, la numărul 44, munca și cercetarea unui tînăr specialist au deschis un drum, presărat cu succese terapeutice spectaculoase și eficiente, cu refaceri mai rapide și dureri mai puține.

TRAIAN IORDĂCHESCU

PECICA: OAMENII ȘI PÎINEA

„Uită-te la față și întreabă-mă de viață!" — spune un vechi proverb românesc. Și cum ar putea fi viața unei asemenea localități dacă arată astfel. Și arată astfel pentru că munca vrednicilor săi cetățeni e tot mai rodnică, în cîmp și la sălașele de vite, în unitățile meșteșugărești ca și în acțiunile de înfrumusețare și emancipare a orașului agricol de mîine Pecica

Pe umărul drept al Mureșului, după picla bătrînă a pădurii pleșuve, numită nu știu de ce Ghedeș, mirosind a ghindă strivită de crengi și frunze devenite pîrtie lucioasă pentru vînturile rătăcite în miezul codrului apărut ca din senin în marginea pustei nesfîrșite, pe un talger imens încărcat cu cernoziom și țesut de drumurile cîrne și grele în ceas de iarnă desfundată, căi ce duc la sălașe și aiurea, la nici 20 de kilometri de ultima casă a Aradului, salutînd Mureșul în preajma scurgerii apelor sale fără sloiuri de gheață spre graniță și Tisa și Dunăre și Marea cea Neagră — aici, așadar, stă Pecica, vatră de pîine și de istorie. Cărțile de școală scriu că Pecica ar fi fost loc de cetate dacică și de pomenire, cu nume de floare sau zînă preafrumoasă, Zoridava, de asemuit cu Timișoara din începuturi, Zurobara; Șanțul Mare — o movilă cît o cușmă uriașă, mult iscodită de arheologi și, mai înainte, de căutătorii de comori — stă pe malul înalt al luncii Mureșului scrutind, din ruine încă văzute și hrube tainice și mereu bănuite, firul greoi și leneș ce poartă în albii alte și alte întrebări și ascunzișuri. Sînt, aici, în pragul cîmpiei, unde Banatul se întretaie, nu doar simbolic, cu Ardealul, locuri de un farmec aparte; adie suflul stejarului și izul solzului de cegă, iar sus, spre ogoare și fînețe, se aude foșnetul pănarului și al prunului, pomi ce înlănțuie zecile de sălașe ale pîlarilor de altădată, mari crescători de cai (aci e obîrșia celebrei rase Nonius și a legendelor cu hoții ce întrec închipuirea, întrînd în poveste și, astfel, în minciună), de porci și de vaci, dar mai ales — plugari Grîu și porumb, pîine și mălai. Pecicanii — ca și oamenii din satele învecinate, cu nume ce se cer neapărat împreunate: Semlac, Șeitin, Nădlac, Pereg, Budrog — au și acum chipuri aspre, încrestate parcă de ploi reci și vînturi calde, de ierni grele și de maci roșii.

...„Dacă sînteți din Semlac, de ce nu scrieți despre satul natal?" — mă întreabă, nedumerit, primarul Pecicăi, Constantin Pană. Îi răspund imediat: „E prea aproape de Pecica!" Pricepe și pare mulțumit. „Da, Pecica a luat-o înaintea Semlacului... Are 14 000 de locuitori. Satele aparținătoare nici nu contează la numărătoare: Turnu are peste 1 000, Bodrogul — o sută, iar Sederhatul — 150, curînd din ele rămînînd doar numele și, poate, ruine pentru arheologii și căutătorii de comori ai mileniilor viitoare..." În legătură cu asta, îl întreb pe primar dacă știe de ideea unui cetățean care ar fi săpat o groapă adîncă de doi metri, așezînd acolo un coș de nuiele lipite cu argilă. În coș: o pîine și o sticlă cu țuică! Nou venit la Pecica, adică de un an, după ce alți cîțiva ani a fost instructor județean de partid, iar mai înainte, din 1958 pînă în 1974, a muncit ca specialist în irigații la I.A.S. Nădlac, deci, Constantin Pană, născut în București Ilfovului, la 35 de kilometri de București, nu l-a auzit de povestea cu coșul de nuiele. Oricum, mi-am dat seama că l-ar fi plăcut să se întîmple așa și, cunoscîndu-i de-acum pe pecicani, istorisirea mea i se pare absolut posibilă. Mă încăpățînez și nu-i spun adevărul; de fapt, nici eu nu știu pînă unde e fantezia reporterului, nu știu de unde începe jocul amintirilor...

UN DEMN EROU DE REPORTAJ

...Aplecat asupra pămîntului, înlăturînd stratul subțire de zăpadă cu degetele ambelor mîini; apare un fir verde de grîu; ies aburii vieții abia începute; glumesc: „Acoperiți-l, să nu răcească". Totuși, mi se răspunde așa: „Aveți dreptate... E firav... Noroc în zăpadă, că mi-era frică de îngheț..." Omul se ridică, uriaș, așteptîndu-mă să zăresc, după glasul ca de tunet al pustei, un chip de bătrîn înțelept. De fapt, l-am întîlnit pe inginerul Ioan Țîrlea, ieșit în cîmpie să simtă starea grîului în ianuarie, să-și satureche dorul verii și al toamnei — anotimpuri fără pereche în sufletul celor care veghează și hotărăsc numărul cărelor și destulătatea hambarelor. Ioan Țîrlea — îmi dau seama imediat — ar merita un popas reportericesc în jurul numelui și al „isprăvilor" sale de pătimaș și trudnic îndrăgostit al pămîntului. A împlinit 20 de ani de cînd conduce diferite unități agricole de stat, patru ani la Beba Veche, seasa la Semlac, zece la Pecica — și, nicăieri, nu degeaba! De aci, de la Pecica, a declanșat o vie întrecere cu un bun prieten al său, inginerul Ioan Ageu, director la I.A.S. Variaș, care, iată, i-a luat-o din nou înainte, lansînd și în acest an, ca și în 1976, o chemare foarte ambițioasă către toate I.A.S.-urile din țară... „Am citit despre Ageu în Flacăra... Are cu ce să se fălească, zău... Totuși — zice Ioan Țîrlea — nici mie nu mi-e rușine cu cifrele anului trecut: 6 800 kg la grîu, 7 300 la porumb, 40 000 kg cartofi, 6 000 litri lapte. Din 8 000 hectare teren arabil, 4 000 sînt irigate, producînd acolo culturi foarte pretențioase: legumele și cartofii. Pentru piețele Aradului. Dealtfel, în 1971, pentru cartofi, am primit Ordinul Muncii clasa I, iar în 1972, pentru realizările din zootehnie, am obținut aceeași frumoasă distincție. În 1970 și în 1971 am fost noi primii pe țară și nu Variașul, sper că Ageu nu uită asta..." Directorul pare pus pe șotii, semn că disputa îi convine, adăugînd: „Mai scrieți, să citească și prietenul meu Ageu, că sîntem primii pe țară care am transformat sectorul de ovine din sistemul ciobănesc în unul ultramecanizat... Ei? !" „N-are oi..." „Să-și cumpere... Noi vom crește astfel 35 000 de oi, adică vom livra lînă, carne, miei, totul prin mecanizare a cinci sau șase ciobani-mecanici, deci oameni cu carte tehnică, nu numai cu bundă mițoasă și cline bărbat" — vorbește, serios, directorul.

Peste cîmpie se abat razele, dintoase, ale soarelui, șfichiuindu-ne obrajii. Nesocotind gerul uscat din spatele parbrizului mașinii sale, Ioan Țîrlea coboară din nou, privind în depărtare. Mă apropii și îl aud: „Au pornit". Curînd, în cumpăna orizontului, apar formele suple și lucioase a două păsări de fier. „Am încheiat avioanele pentru împrăștierea îngrășămintelor chimice. Vîntul nu e prea tare... Încolo, în drept cu sălașul lui Botka, au ieșit azi 40 de tractoare. Ducem gunoiul de grajd, pentru arături". Urcăm în Aro. Îmi mai spune că, în zori, la cinci, a făcut controale în zootehnie, luînd măsurări de îmbunătățire a furajării, a organizării muncii, pentru ca, de la 17,3 litri de lapte de la fiecare vacă, să se ajungă la 18. „Sînt nemulțumit, dar să nu scrieți, fiindcă prea s-ar bucura Ageu: păi, cum, să vină directorul să le spună că trebuie tăiate unghiile oilor?! Sau că trebuie schimbat stogul de fîn din cauză că într-un an a crescut o buruiană a cărei pleavă mărunță intră în ochii oilor, aproape orbindu-le?!"

Poposim la porțile de-a dreptul impunătoare ale unei ferme de vaci. Apare, ca în prag, doctorul veterinar Ioan Banheghi, șeful fermei nr. 13. „De ce nu mi-ai răspuns la apelul prin stația radio?!" — îl întreabă, fără supărare în glas, directorul. Tînărul specialist zîmbește, explicîndu-mi discret: „Dacă răspundeam, mi se reproșa că stau în birou... Oricum, eram la viței". Aliniate ca la paradă, albe de spuma anotimpului pe care îl trăim, grajdurile acestea fac excelentă reclamă rețelei zootehniei noastre, atît prin curățenia „ca lacrima" și fără exagerare, cît, mai ales, prin mecanizarea sută la sută, inclusiv în scurgerea laptelui pe conducta pînă la cisternele grăbite să-i transporte și... să scoată untul din el.

Înainte de a stringe mîna directorului Ioan Țîrlea, îi aflu cea mai tristă amintire: mai, 1970, inundațiile. „Aveam opt sute de hectare sub apă... Mi se rupea sufletul... Știți ce înseamnă opt sute de hectare?! Alergam ca un bezmetic pe digul Mureșului, plîngînd, suduind... Milul nemilos se cuibărise în legumele noastre abia sădite... Nu, nu pot uita niciînd cît ne-am luptat împotriva apelor ce amenințau să acopere nu numai albia majoră, ci și satul, celelalte culturi... Zi și noapte, pecicanii, noi, toți, am ținut piept Mureșului furios, domolindu-l și obligîndu-l să rămînă dincolo de dig"... Și cea mai frumoasă amintire? — găsesc firesc să-l întreb pe director. Mă surprinde: „Încă nu am timp de amintiri... Cealaltă nu e amintire... Poate va fi ziua în care Pecica va deveni oraș, poate a fost ziua în care un adolescent din Giorj a ieșit în lume să se lumineze și să poată mînca fericit pîine de Pecica"...

TAINELE PÎINII

În afara întreprinderii agricole de stat, pe cele 17 000 de hectare cu pămînt „arător" se întind averile a patru cooperative agricole de producție. Ca să se deosebească, ele au nume: „Avîntul" (președinte Anton Kömives), „Ogorul" (Iosif Bal) — ambele „Erou al Muncii Socialiste", „Timpuri noi" (Cornel Bornemiza) și „Steagul roșu" (Edgard Csiky). Primul președinte are 43 de ani. A copilărit la sălaș, unde a păzit porcii și, desculț, a pășit pe miriște ca să întindă legători pentru snopii de grîu și pentru batoza ce umbla la arii, ca să treiere cu locomobila ce purta curelele arzînd aproape toate paiele. Încă din vremea sălașului, Anton Kömives iubește ploile de mai, răpăind în acoperișuri și strivind bulgării de pămînt printre care, timid, se ivește frunza grîului și a porumbului. A vrut să devină plugar cu carte, așa că a studiat Agronomia la Timișoara, în '59. Întorcîndu-se ca inginer la G.A.C.-ul de atunci. Din 1964, deci de tînăr și copleșit, oamenii l-au ales în fruntea lor, fostul președinte încăpățînîndu-se să lucreze pămîntul tot ca în vremea sălașelor și a pîlarilor. Cam de atunci s-au introdus în fondul principal de cuvinte — fie în românește, fie în ungurește — termeni desemnînd erbicidarea, densitatea, îmbunătățirile funciare, ameliorarea raselor sau scarificarea, fără să se uite că un mare secret al plugăritului dintotdeauna se cheamă încă tot gunoi de grajd! Ziua cea mai dragă președintelui rămîne 20 august 1974, cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a luminat înaltul titlu de „Erou al Muncii Socialiste"; ce altă bucurie mai mare ar fi putut să trăiască acest fiu de țărani decît aceea care, la două zile de la împlinirea vîrstei de 40 de ani, îi dădea sentimentul că eroismul său, confirmat de străluciteaua distincție, îngloba și truda tuturor pecicanilor, inclusiv a acelora care, la Sînjorzul de odinioară, își vindeau brațele de muncă pentru doi saci cu mălai pe moșia nu știu cărui grof sau boier, numit poate Toma, poate Maroszy, poate Istin, poate Coșerol...

Iată cîteva cifre ale anului agricol 1977 la C.A.P. „Avîntul": 7 225 kilograme grîu la hectar (cu o mie de tone livrate în plus!) — primii pe țară, locul al doilea fiind ocupat tot de pecicani, prin C.A.P. „Ogorul", cu 7 124 kg, deci cu un sac mai puțin decît fruntașii, 7 020 kg la porumb (cu opt sute tone mai mult față de plan), 3 270 litri lapte și, mai ales, cu zece milioane beneficii. De notat: venitul mediu al fiecărui cooperator a fost de 17 000 lei, cei mai harnici depășind recordul de 30 000!

Fiind la Pecica, nu uităm celebra sa pîine, pentru care, se spune, unii arădeni și-ar fi cumpărat abonamente de tren, făcînd, deci, naveta spre brutăriile de-aci... Din 1959, Ilona și Mihai Kontzoș frămîntă pîinea în cuptorul acestei cooperative agricole. Pîine albă ca spuma, cu coaja rumenă, scîrțîind ca un car încărcat, pîine dospită după apăsarea rotundă a pumnilor încleștați în aluatul din albia de lemn, pîinea ieșită din împreunarea solemnă a făinii cu apa, cu sarea și cu drojdia și, mai ales, din „țiț"-ul acela magic, înefabil, rostit de femeie în zorii zilei, ca să stîrnească rodia. Acești doi pecari fac stilnic cteva sute de pîini, pîini dolofane, de 3 și 5 kilograme, mari și rotunde. De dimineață, de la patru, pînă seara, la opt, cu mici întreruperi, frămîntă întruna; doar duminica ies în comună, bucuroși, pe ulița mare, ca să-i vadă pe pecicanii îmbujorați și săsătoși, mulțumiți de trai, fălindu-se cu un nou costum de haine sau dornici să bea o cafea neagră la restaurantul din centru. Îi întreb pe soții Kontzoș care e secretul pîinii de Pecica, iar răspunsul e un zîmbet al femeii și o tăcere a bărbatului. Insist, nu ca să le divulg taina, amintindu-le povestea, aflată de ei, a bomboanelor de Vinga; președintele Kömives îmi șoptește: „Nici eu nu știu... Cred că nici ei..." „E adevărat că nu e nici un secret?!" — întreb, surprins. Bărbatul rupe un colț dintr-o pîine uriașă, mare cît o căldare, și mă îndeamnă să mănînc, cetindu-mi: „Ce gust are?" Strivesc toaja, mă înundă o căldură, apoi, glumind sau nu, răspund: „Are gust de pîine!" Da, așa este, pîinea are gust de pîine. Ieșim în ușa brutăriei, rugind gazdele să rămînă martori ai trecerii mele și cu aparatul de fotografiat peste chipurile lor albite de făina măruntă și de seninătatea firii.

„OGORUL" ȘI... OGOARELE DE PORUMB

Revin la Pecica într-un februarie înțeput sub norii grei aducători de nea. Ninge lin, peste sat și cîmpie, peste Mureș și pădure. Bucuros e grîul, adormit sub stratul pufos al zăpezii. «Era timpul să vină și neaua — socotește Constantin Damian, secretarul organizației de partid de la C.A.P. „Ogorul"; acuma putem fi siguri că vom scoate 5 000 kg la grîu de pe cele 500 de hectare. Cu porumbul, cu porumbul nu prea ne putem lăuda... Anul trecut a fost tare păcătos... Seceta a ars plantele... Ce să mai zic de încetineala cu care a încolțit... Oamenii au fost nemulțumiți și de organizarea muncii, de calitatea lucrărilor mecanizatorilor, de mersul campaniilor. Adunarea generală a C.A.P.-ului nostru a ținut pînă noaptea tîrziu. Să fi auzit dumneavoastră critica în acțiune, fără mănuși. Nu, nu scrieți numele, că astea-s treburile noastre, numai să notați zisele unui bărbărin: „Păi cum, tovarăși, pămîntul nostru-i de 15 măji la hectar?! Asta-i cernoziom, pămînt gras, clisă... Îi cam ruginos, zău așa, mai ales că cei de la „Avîntul" nu s-au plins de secetă... Și au scos peste 7000 de kile de cucuruz"...» „Planul de măsuri pe care l-am stabilit — completează președintele C.A.P. „Ogorul", inginer Iosif Bal — pornește de la direcțiile de muncă atît de clare și precise stabilite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta Consfătuire de lucru consacrată problemelor agriculturii. În primul rînd, sîntem convinși — așa cum sublinia secretarul general al partidului nostru — că de productiile noastre vegetale și animale de aci, noi, pecicanii de la „Ogorul", răspundem, de noi depind". Și — ne-au mai spus cei doi pecicani — să veniți la noi și la vară și la toamnă, ca să vedeți roadele ogoarelor noastre; să vedeți spicul greu de boabe și cucuruzul cît cotul, să vedeți că ne-am ținut de cuvînt.

ORAȘUL DE MÎINE

Pentru a străbate Pecica și cei 80 de kilometri de străzi din forma sa triunghiulară e nevoie, sigur, de trudă și de multe zile. Deși am mai fost aici de cîteva ori, n-am apucat să-i cunosc toate ulițele, știutele sale uliți largi, cînd drepte, cînd nu, cu case specifice așezărilor de cîmpie, case arătoase, țuguiate, tencuite sau văruite în alb, cu curți mari, din care, peste garduri, se ridică cumpenele fîntînilor și ramurile unui nuc sau ale unui dud bătrîn, umbrar orătăniilor în anotimpuri cu soare arzător; din hornuri, în iarnă, ies dire grosase de fum mirosind a vatră sau a pîine; plictisiți, bătrînii s-au retras la ferestre, numărînd în gînd zilele urîte de dorul laviței aducătoare de vești, iar cei în puterea vîrstei se află la muncă, în comună sau la Arad, 3 000 fiind navetiști, la Strungul, la Vagoane, la UTA și oriunde altundeva. Cîndva din văiuguri, cu pleavă, sau din pămînt bătut cu maiul și acoperite cu trestie sau ciripuri mărunte, casele din Pecica de astăzi se înșiruie cu totul altfel pe cele patru străzi principale și multe altele laterale — adevărat labirint la prima vedere, în care, totuși, nimeni nu se pierde, mai ales că de la gară la orice tren așteaptă autobuze, ca la oraș. Rătăcesc, oarecum, pe centru, căutînd, simbolic, urmele răsculaților de la 1635, ecourile corului vocal al plugarilor, în 1980 — centenar, scena artiștilor amatori care, tot în veacul trecut, jucau, „la zi", piese de Alecsandri sau de fondatorul „Familiei" citite și la Pecica — Iosif Vulcan, mă întreb unde or fi dispărut cărțile din biblioteca Astrei, care a deținut, la raftul de onoare, opera de căpătîi a Bălcescului, Românii supt Mihai Voievod Viteazul, în ediția Odobescu, unde s-o fi pierdut pelicula pentru care, la 1915, țăranul Dimitrie Cenădean și-a vîndut pămîntul ca să poată deschide, aici, întîiul cinematograf, la care se minunau plugarii și plugărițele; caut casa lui Ștefan Petrișor, care, la 1 Decembrie 1918, înălța, la Alba-Iulia, tricolorul cu votul pecicanilor pentru Unire; aflu cu bucurie că acest Ștefan Petrișor era atunci socialist, iar la 1921 avea să devină primul comunist din această localitate; pot să meditez și la rodnicia muncii culturale a societății Virtutea literară, la rosturile societății sportive Virtutea, ca să constat că aici, la Pecica, Festivalul național. „Cîntarea României" sau marea competiție „Daciada" — cum îmi argumentează Augustin Pop, secretar adjunct cu probleme de propagandă — se bucură de cea mai trainică tradiție și de frumoase împliniri.

„Mă frămîntă încă povestea cu pîinea și țuica" — insistă primarul Constantin Pană, întîmpinîndu-mă în centru, acolo unde se întretaie toate drumurile importante și cam toate unitățile economice și instituțiile Pecicăi. În primăvie — fost sediu al plasei și al raionului — e frig, semn că rămînerile acolo sînt doar incidentale, iar „terenul" activștilor este altul — viața — și nu biroul. Întreb de ce Pecicăi i se alătura, cîndva, și Rovine. „Am aflat și eu destul de tîrziu; erau două localități distincte, numite, una, Pecica, alta, Rovine. Ele s-au apropiat atît de mult, încît linia marcatoare trecea nu pe o uliță ci prin case, prin grădini. Da, satele s-au unit, iar Pecica a învins, fiind primul cuvînt din sintagmă". A învins o singură așezare, astăzi cu patru mii de numere, cu patru mii de case. Că să se descurce, poștașii au impus o despărțire convențională, Pecica I și Pecica II, fiindcă, zic ei, nu e ușor să cari în tolbă atîtea ziare și scrisori. Speră poștașii, ca și ceilalți locuitori, că în curînd străzile vor căpăta nume proprii, iar Pecica va fi marcată pe hartă ca un oraș agroindustrial. De ce și industrial?! — ne putem întreba în această cetate a cerealelor și a creșcătorilor de vite. Argumentele nu lipsesc: o fabrică de nutrețuri combinate, o secție de semiindustrializare a legumelor, la S.M.A.: un centru județean de reparare a combinelor C-12, salvanele cu comandă automată la I.A.S., tot aici ferma zootehnică etalon, secția de mobilă a C.P.L. Arad, marcă ajunsă în apartamentele multor țări ale lumii, secția de împletituri din nuiele de Ghedeș, cu clienți în cinci țări europene, un sector de exploatare al întreprinderii forestiere Arad, o secție de confecționat lăzi, un abator de păsări, care, pînă în 1980, va fi extins printr-o investiție colosală, de 62 milioane lei, urmînd să producă o mie de tone de carne și ficat de rață și gîscă, palmipede, cum te zice, științific, inginerul Gheorghe Moholea, șeful acestei unități; în plus: prestările de servicii către populație, cele 65 de unități ale cooperației de consum, plus policlinica, dispensare, școli, grădinițe.

Salutînd adesea trecătorii, primarul — un om înțelept, ambițios, care a adus aci stilul de muncă al tinereții și al exigenței — a socotit apoi că mi-a vorbit destul, urmînd ca faptele să-i concretizeze gîndurile de-acum. Într-un colț de uliță, l-am rugat să rămînă o clipă în cadrul unei fotografii. A refuzat categoric: „Doar cînd Pecica va deveni oraș mă voi poza pe centru..."

TEODOR BULZA
Fotografiile autorului

PARTIDUL

Vine din istorie

Fără unelte săpam din noi și ne uscam
de-atîta arșiță prin gînd de noi
cor de umbre prin groapa comună
lunecam
cu istoria de mînă —
noi eram noi și nu știam.

Înspre cer, mai adînc coborînd,
cu moartea-n rucsac
și rînduiala-n cătușe,
ne lega mai cu noi istoria la ușe
și inima era ciocan
și ochiul ferestrău pe subt pămînturi —
noi eram noi și-atunci știam.

Coborînd pe traversele lumii
doar noi căzuții luminam,
mîini lunare peste groapa comună
din noi înspre noi dezlegau o fîntînă
și razele plecau din noi
și intram cu istoria de mînă —

noi eram noi și-atunci știam.

Vine din deal de gînd

Pe-un deal de gînd, deal de durere
muncesc părinții, nu-și pun întrebări
cînd soarele răsare, cînd apune,
de ce în vale noaptea-i mai aproape
și orbul de ce-i orb și iar de ce —
întorc obrazul lutului de vată
și-și amintesc războaie și de-o fată —
ei văd din ele răsărind avere;
le seamănă pămîntul și îl cere.

Din deal de gînd, deal de durere,
coboară părinții, nu pun întrebări;
ferestrele ce se deschid pe cale
sunt lacrimile neamului de munte,
coboară-adesea inimi jumătate
din dealul soră spre celălalt deal,
frate,
și cîte alte neamuri îngropate —
cînd soarele răsare, cînd apune,
prin noi din noi pîn'la sfîrșit de lume.

Vine din fiecare

Dimineața mă întîlnesc cu Partidul
grăbiți spre adevărul zilei de lucru,
și el e ca noi și miner și poet,
ochii noștri se-apriqd de albastru-n
bineț.

Dimineața mă întîlnesc cu Partidul
după-o noapte de muncă și gînd,
vorba lui aspră, vorba lui blîndă
vorba mea aspră, vorba mea blîndă;
el îmi cere glas flăcării-n ispravă,
eu cîtesc în palma zilei de lumină.

Dimineața mă întîlnesc cu Partidul
îmi întinde din neliniște o mînă
omul cu-aceeași întrebare —

și eu sunt Partidul, îi spun, și-mi pare
inima mi-e mărturie plină...

ION IUGA

LA 100 DE ANI DE LA BĂTĂLIA VIDINULUI

Proiect de statuie „Independența" ce se va ridica la Calafat, locul de unde artileria română a tras primele salve asupra cetății Vidinului încă la 26 aprilie/8 mai 1877. Sculptură de Pavel Bucur

Feciorelnicele ziduri...

O relicvă deosebită a muzeului militar național : bucată masivă de lemn dur, cu incrustări metalice, dintr-o poartă de cetate, a Vidinului. Impresiona, m-a impresionat, încă de prin 1947—1948, cînd am văzut-o pentru prima dată, și pentru că, în virtutea unor benefice trăsături ale trecutului militar românesc, patrimoniul mărturiilor materiale ale confruntărilor armate avute de autohtonii plaiurilor carpato-danubiene nu prea cuprinde obiecte, trofee din afara spațiului național propriu. Și imediat gîndul te duce la reperele istorice însușite din școala primară : Smîrdan și Vidin ; fond aperceptiv vizual : tabloul lui Grigorescu. În treacăt fie spus, am mai arătat-o, ca logică formula nu e prea corectă, căci Smîrdan nu este altceva decît o parte, un fragment al largii înfruntări din zona Vidinului, așa cum Griviția fusese parte din bătălia Plevnei.

Istoricii, memorialiștii au remarcat că soarta armelor a făcut ca efortul militar al României să se termine acolo unde începuse — de la Vidin se abătuseră asupra teritoriului român unele din primele atacuri de foc declanșate contra noastră de otomani și tot asupra cetății de vizavi de Calafat se efectuaseră în aprilie 1877 tragerile de artilerie ce au marcat intrarea efectivă în campanie a armatei române.

Început și sfîrșit de război pe aceleași locuri, dar pentru noi asta n-a însemnat nicicum batere pe loc. În a doua parte a lui noiembrie 1877, cînd a demarat în fapt bătălia Vidinului, forțele noastre armate aveau în urmă acoperirea strategică a Dunării, o mare parte a bătăliei de la Plevna, Rahova.

Îmbogățit cu experiența Plevnei, comandamentul român a decis să nu asalteze precipitat importanta cetate a Vidinului, evitîndu-se pierderi neconforme cu doctrina noastră militară, ci inițial să o împresoare. Încercuirea a fost realizată pînă în ianuarie 1878 (după ambele stiluri). Spre deosebire de Plevna, Vidinul era o fortăreață permanentă în toată regula, cu ziduri compacte și „stratificate". Dar, ca și la Plevna, la depărtare de 4—5 kilometri, salba de sate din jur fusese amenajată de otomani ca poziții înaintate : Tatargik, Rupcea, Rainovcea, Inova, Smîrdan. La 12/24 ianuarie atac concomitent pe tot arcul de încercuire, pentru eliminarea acestor avanposturi fortificate ale cetății de pe Dunăre. Cea mai susținută înfruntare, la Smîrdan. Lupte în localitate. Ceață și viforniță de iarnă care complică străduințele, suferințele și sacrificiile atacatorilor — infanteriști de linie, dorobanți, călărași (de ce oare, pentru pitoresc, publiciștii reduc armata din 1877—1878 la dorobanți și roșiori, uitînd de „liniași" și călărași, de vînători, artileriști, geniști ?). Românii cuceresc redutele otomane. Succes deplin românesc. Rămășițele bătute ale inamicului se retrag în Vidin. La distanțele de tragere de atunci artileria română, apropiată de orașul inamic, poate începe, cu 148 de guri de foc, o susținută — zile întregi — bombardare directă a fortăreței. Căderea era o chestiune de zile. La 22 I/3 II domnitorul Carol I ordonă însă grupării ce asedia Vidinul — Corpul de Vest comandat de generalul N. Haralambie — să înceteze ostilitățile : înaltul comandament rus, fără prezența aliaților români, sîrbi și muntenegreni, încheiase cu cel otoman armistițiul general. Comandantul suprem român, spre a nu se crea complicații suplimentare, dădea totuși curs injoncțiunii de întrerupere a luptelor. La 12/24 II trupele române intrau în cetatea Vidinului, predată de garnizoana otomană comandată de Mehmet Izzet pașa (general). Mai puțin pudic în materie de terminologie, ordinul de zi dat pe armată pentru marcarea terminării favorabile a ultimei bătălii făcea un racord istoric : „Vulturulu românescu, care și-a desfășuratu aripele la Griviția, își odihnesce acum sboru pe feciorelnicele ziduri ale Vidinului". Feciorelnice ? Pentru că de la constituirea ca punct strategic otoman, patru secole cetatea nu fusese „luată", cucerită de vreun atacator adversar Porții.

Strategie românească — efort militar distinct

Asimilată în conștiința colectivă a națiunii ca una din mărturiile elocvente ale vitejiei, talentelor militare, abnegației în luptă a românilor, asociată cu numele făptuitorilor ei de frunte — generali și colonei ca un Fălcoianu, Cerchez, G. Anghelescu, Cotruț, Leca ș.a. — al jertfiților întru patrie, înfruntarea din zona Vidinului este susceptibilă să pună în lumină, în plus, o paletă bogată de semnificații. Încercînd a descifra măcar cîteva, un „flash-back" : Vidinul fusese întrevăzut ca zonă posibilă de operații încă de la începutul războiului independenței, în primăvara lui 1877. Chiar dorit. În ce sens ? Implicată într-un război multistatal, România, conducerea ei politică și militară, țintea să dea și pe planul purtării operațiilor expresie țelurilor proprii, absolut corecte și justificate, urmărite în acest conflict armat, să nu dea loc la confundarea lor, să materializeze și în domeniul militar personalitatea națională proprie, independența deplină proaspăt afirmată. De aceea partea română a încercat în tratativele laborioase cu partenerul mai mare — imperiul țarist — să își adjudece la sud de Dunăre o arie separată de operații, care și-ar fi avut ca punct de pornire, dacă nu și terminus, tocmai Vidinul. Împrejurări cunoscute nu au permis imediat o soluționare în acest sens. Ieșind în afara teritoriului național, o parte importantă a armatei române a acționat într-un focar de bătălie — principal, desigur, în acel moment — combinat cu forțe rusești. Cînd Plevna era pe sfîrșite, și mai ales după aceea, cînd grosul armatelor ruse treceau Balcanii și irumpeau la sud de ei spre Constantinopol, conducerea statală și militară românească a obținut ca măcar la sfîrșitul conflictului forțele armate române să opereze distinct într-o arie distinctă.

De aici însă, implicații nu mai puțin semnificative.

Anume, practic, armata română devenea acum aripa dreaptă acoperitoare a ansamblului grupărilor ruse ce pătrundeau înspre sud și sud-est, spre Bosfor și Marmara. Căpătam și prin aceasta o poziție militară de anvergură, adică rol strategic.

Apoi noul focar de acțiune necesita o redistribuire geografică amplă a forțelor armate române. Și ea s-a făcut în noiembrie și decembrie 1877. Au fost deplasate la date diferite, pe trasee uneori diferite, din direcții diferite, grupări de forțe, mergînd pînă la divizii întregi, și concentrate în ceea ce a devenit semicercul de asediere a Vidinului. Unele aduse de la Plevna, altele din teritoriul propriu, trecute peste Dunăre, adevărate acțiuni amfibii, cum am zice azi. Impactul noii operații române rezultă și dintr-o situație socotită paradoxală de analiștii vremii (dacă războiul are paradoxuri) : cu forțele adverse pătrunse în zonele vitale ale imperiului, Poarta își menținea spre acest sfîrșit de război doi „umeri" tari departe în nord, pe Dunăre, blocînd practic fluviul : între Rusciuk și aval de Silistra, la est, între Rahova și Vidin, la vest. În acest cadru forțele armate române au preluat dislocarea umărului vestic, spulberarea garnizoanelor otomane ce se mai aflau pe fluviu între Rahova și Vidin. Dar asta însemna o distanță de circa 100 de kilometri. Pe parcursul marșurilor manevră implicate — înaintare în ofensivă i-am zice astăzi — românii au luat localități deținute anterior de diverse garnizoane otomane diverse ca tărie. Cele mai notabile — Lom-Palanka și Arcer-Palanka. Pe alocuri s-au dat și lupte. Distanța, complexitatea manevrelor confereau și ele dimensiuni strategice acestei faze a războiului României. S-au infirmat insinuările — interesate — că „tînăra" armată română (epitetul îl socot nejustificat) era capabilă doar de restrînse combinații tactice. Ba chiar și rînduirea celor trei mari unități care au asaltat orașul din teritoriul otoman a vădit o elegantă mișcare și deplasare de forțe : întîi a sosit la fața locului divizia I ; ea fusese alcătuită „din mers", mai ales la început din unități și subunități trecute peste Dunăre din România ; apoi a venit de la Plevna divizia 4 — preluînd fațada sudică a încercuirii Vidinului, ea a împins spre nord-vest divizia 1, angajată astfel pe porțiunea vestică a semicercului ; cînd a sosit, după un ocol independent de voința românilor, divizia 2, partea din ea care avea să acționeze spre Vidin „a sărit" peste celelalte două mari unități, asumîndu-și arcul nord-vestic al împresurării.

Dimensiunea danubiană a operației Vidin trebuie întregită prin precizarea că ea s-a dus „călare" pe fluviu, element inedit ce contribuia la amploarea ei strategică : în România, în zona Calafat, exista o divizie, prezentă la înfruntare în special prin artileria ei (obiectivi, analiștii istoriografici români consideră că posibilitățile forțelor aflate pe malul propriu al fluviului n-au fost suficient valorificate).

În sfîrșit, dacă, potrivit terminologiei militare, este corect ca operația să fie denumită a Vidinului, nu trebuie uitat că ea a mai cuprins concomitent înfruntarea de la Belogradcik, fortăreață aflată la 45 de kilometri sud de Vidin. Avînd o poziție aproape inaccesibilă — o confirmă și cei care o văd azi — Belogradcikul a fost blocat de un grup mai restrîns de trupe române (o brigadă din divizia 2), a căror misiune era doar de a împiedica garnizoana otomană de acolo să lovească din spate gruparea noastră asediatoare de la Vidin, sau, eventual, să scape cu fuga. Simultaneitatea acțiunii la această distanță adăuga certe note strategice peisajului militar. Cetatea Belogradcik avea să fie evacuată și predată trupelor române a doua zi după Vidin, la 13/25 februarie 1878.

Interesantă și inedită a fost soluționarea conducerii acestei complexe operații. Marele Cartier General român s-a divizat : domnitorul Carol, generalul Cernat, ajutorul său la comanda supremă, și un număr restrîns de ofițeri s-au deplasat în țară, de unde au controlat și impulsionat desfășurările prin mijloacele vremii, îndeosebi telegraful ; la sud de Dunăre a rămas un fel de eșalon înaintat al Marelui Cartier General, majoritatea componenților, în frunte cu colonelul Fălcoianu, șeful Marelui Stat Major, care a supervizat nemijlocit ofensiva Corpului de Vest.

Așadar, cu prilejul Vidinului românii s-au pus în situația de a face strategie, și au făcut-o temeinic. De ce e bine să o știm, să ne-o amintim ? Pentru că, în fond, a dispune integral de atributele strategiei este o expresie, pe plan militar, a independenței și suveranității unei țări. Preocupare prezentă la noi înainte și după 1877—1878. Putem înțelege bine de ce șeful statului, comandantul suprem de azi, tovarășul Nicolae Ceaușescu, nu omite să precizeze dimensiunile multiple ale independenței, atunci cînd arată că ea este „politică economică, militară".

Cu fața spre viitor

Înfruntarea de la Vidin a mai cuprins niște episoade care nu-și epuizau semnificația în sfera militară ; între acestea, unul semnificativ vizînd relațiile cu acei ce ne erau încă inamici : colonelul Fălcoianu pătrunde, ca parlamentar, la comandantul superior otoman al Vidinului, ca să-l decidă, pentru motive umanitare, să capituleze. În curte, ostașii români din garda însoțitoare au încins o horă cu cei otomani. Oare de ce ? Pentru că, în condițiile date, colectivitatea românească recursese nevoită la un război pe care nu-l dorise — conducerea otomană decrepită n-a înțeles sensul propunerilor românești de la sfîrșitul lui 1876 și începutul lui 1877 ca Poarta să recunoască integral independența României, ceea ce ar fi schimbat toate datele desfășurărilor din Balcani. O spune, în termeni parcă moderni, un martor al războiului de acum un secol, T. Văcărescu, în remarcabila sa relatare din 1887 : „Dînsa (națiunea română — E. B.) a sciut a distinge, de la început, între poporul turcesc și guvernul său, atribuind numai acestui din urmă răspunderea purtărei sale nedrepte și nedibace. Către Turci, în genere, Românii nu mai nutreau acum uri neîmpăcate, dorințe însetate de resbunare, căci ei simțeau că conflictul de față între dînșii avea un caracter mai mult politic de cât național".

De aceea chiar în cursul bătăliei Vidinului, Kogălniceanu, pe diverse căi, face un demers la Poartă, pentru ca acolo să se recunoască spontan, măcar în ultimul moment, independența României, astfel încît aceasta să nu pară impusă Constantinopolului și obținută de România doar prin voința marilor puteri. Bărbatul politic român, intuind că rangul de mare putere al foștilor suzerani mai era doar o ficțiune, propunea în fond o solidaritate ca între popoare mici-mijlocii, supuse la amenințări convergente, preconizînd „cea mai cordială înțelegere" și „între cele două state, printr-o fericită transformare, legături mult mai puternice decît cele din trecut".

Gîndirea statală românească vedea cu cincizeci de ani înainte...

EUGEN BANTEA

Intrarea trupelor române în Vidin (desen contemporan din colecția de stampe a Academiei Române)

Dialog

Așa cum cititorii și colaboratorii noștri au remarcat, în ultimele trei numere ale revistei, care au precedat și au urmat marii sărbători a împlinirii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a 60 de ani de viață și a peste 45 de ani de activitate revoluționară, în paginile noastre au apărut numeroase omagii lirice dedicate poeților care semnează curent la rubrica „Dintre sute de catarge". Ele reprezintă, evident, numai o seamă dintre cele mai frumoase versuri consacrate acestei sărbători. Redacția noastră ține să sublinieze încă o dată, în totalitatea ei, impresionanta manifestare a dragostei și recunoștinței față de marele fiu și conducător al partidului și poporului nostru care și-a găsit expresia în aceste versuri sosite din toate colțurile patriei și semnate de reprezentanții celor mai diverse categorii de oameni ai muncii, membri ai cercurilor și cenaclurilor literare sau cetățeni care au luat pentru întîia oară condeiul în mînă pentru a îmbrăca în strofe sentimentele lor cele mai alese.

T. C.: Noua dumneavoastră tentativă de a asimila o formulă poetică atît de pretențioasă eșuează deocamdată, chiar dacă ne trimiteți „sonete diferite atît ca formă cît și din punct de vedere al conținutului". Forma lor e atît de diferită mai ales pentru faptul că meșteșugul dv. e încă precar și ca atare inconsecvențele în a păstra un tipar sau altul de sonet (ca ritm, rimă, măsură) sînt destul de frecvente. Cît privește conținutul — și tocmai aici mi se pare că greșiți, în principal, accepțiunea pe care i-o dați dv. acestei specii lirice fiind cel puțin nebuloasă — lucrurile se prezintă de data aceasta cu totul neconcludent. În unicul sonet scris de Coșbuc — fapt surprinzător pentru un maestru atît de desăvîrșit al celor mai diverse forme — cel de al doilea catren începe, în consens cu tonalitatea generală prin două versuri pline de luare aminte: Deci vreau cu orice preț să fiu poet, / **N-am fond** precum vedeți și versuri slabe... Parcă, dacă ați recita sonetele trimise ați remarca înainte de toate tocmai acest cusur al lor, chiar dacă ici-colo poate fi detectată, cu mare bunăvoință, cîte o vibrație a unui gînd. Apoi, dacă tot considerați că poezia trebuie „atacată cu metodele științei" permiteți-ne o mică analogie cu matematica. Veritabilul sonet, ca substanță lirică, înainte de toate, e un fel de binom al lui Newton. Altfel, sonetul e o formulă foarte facilă: dovada cea mai bună e că nu puțini sîntem cei care abuzăm de cele 14 stihuri fixe ale sale.

Ioan Gliga: Într-adevăr, încercările dv. nu spun prea mult. Reveniți, cînd veți considera că spuneți ceva cît de cît personal, fie și puțin.

Copil: Textul de „Cîntec șolmăresc" nu e prea în ton cu intențiile dv. ideatic-educative prin însuși titlul său, ca să nu mai citîm unele versuri cu totul nefericite ca metaforă.

Gh. M. Mihai: Mărturii versificate corect ale unor gînduri care ne animă pe fiecare. Nici o notă de originalitate, astfel încît nu aveți de ce regreta ezitarea de a nu vă fi manifestat public într-o vreme de care ne desparte un număr cam mare de ani, răstimp în care arta dv. poetică nu pare să fi făcut ceva progrese.

Anca Iordăchescu: „Permisul de liberă trecere" la care aspirați oricum nu vi-l putem refuza, date fiind cîteva elanuri lirice din „Înstrăinare" și „Scrisoare celui rătăcit" precum și unor gînduri mature formulate în scrisoarea de prezentare. Poate că o consonanță mai pregnantă între reflecțiile din scrisoare și temele abordate în versuri poate fi de bun augur pentru a trece la treapta a doua nu numai a liceului.

VL. CO.: Relevante îndeosebi prima și ultima parte ale schiței prin observația psihologică pătrunzătoare, autenticitatea dialogului, ca și considerațiile formulate de personaj. Cele două părți intermediare par o legendă de prisos a fotografiei, cu toate că dv. în mod justificat ați simțit nevoia unei argumentații a reacțiilor țăranului în fața celor două ipostaze fotografice. Legătura e insuficient de organică. Oricum, ceea ce aduce o notă personală în această scurtă proză, raportînd-o cu precădere la literatura muntenească pe teme țărănești, sînt tocmai acele părți remarcate de noi. Spre edificare, poate ne trimiteți și alte proze inclusiv aceasta revăzută (dacă sînteți de acord cu sugestia noastră), asupra cărora am intenționa să solicităm și opinia unui confrate prozator de meserie, cum am mai făcut-o și în alte cazuri cînd scrierile în proză primite ni s-au părut promițătoare. Cît privește „ascunderea" dv. undeva la țară, se pare că nu e decît un mod de a vă descoperi ca literat.

Ovidiu Măgură: Mai reușită „Credință statornicită pe ape", cu toate că și aici se face simțit insuficientul travaliu artistic, scrisul neîngrijit pe care spuneți că vi-l impută unele redacții (prin scris noi înțelegem expresia nu grafia, „limba ce se îndoale după gînd", cum se spune în popor). O cenzurare mai severă, un discernămînt sporit în limpezirea ideii poetice, în „rotunjirea" ei sînt în mod imperios necesare. Altfel, poezia, cită se întrevede, se găsește într-o stare destul de informă. Fie și o „flotație" pentru alegerea minereului prețios și îmbogățirea lui ar fi de recomandat pînă cînd veți reuși să dați „șarjele de metal" sută-n sută.

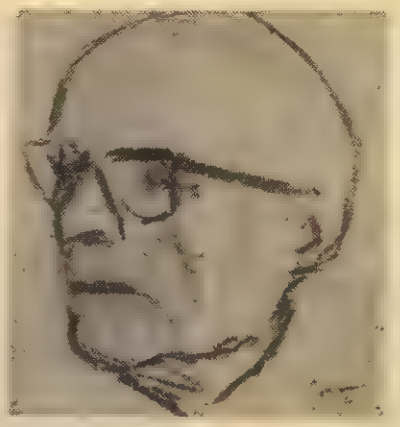

CORNELIU BABA: Tudor Arghezi (desen)

Daniela Chiran: Universul în care aflați răspuns la întrebarea adresată semenilor din jur e destul de vetust din punct de vedere poetic. Reveniți cu scrieri mai adecvate vîrstei și trăirilor dumneavoastră.

Ion Petre Neaga: Sînteți pe un drum ascendent, fără ca distanța parcursă să permită o nouă evaluare, să fie o etapă.

Prof. Grula Novac: Din păcate mesajului dumneavoastră i-a venit cam tîrziu rîndul la lectură astfel că minunata dumneavoastră inițiativă de a face o incursiune cu muncitorii-elevi în spațiul spiritual cel mai distins al Capitalei n-am putut-o consemna la timpul cuvenit, fapt pe care-l regretăm din toată inima. Scrisoarea dumneavoastră a avut însă darul să ne atragă atenția asupra unui domeniu al învățămîntului nostru prea puțin abordat în coloanele presei. Vom fi bucuroși ca un redactor al nostru să vă întîlnească așadar chiar acasă la dumneavoastră, într-un viitor nu prea îndepărtat. Felicitări pentru ideea de a organiza asemenea excursii memorabile și mult succes dumneavoastră, celorlalți colegi de catedră și elevilor în nobilele strădanii pe care le depuneți.

A. Valeriu: Avem pretenții mai mari față de dumneavoastră. Nimic nou față de ultima apariție. Cît privește manuscrisul pe care doriți să nu-l mai luăm în discuție, nu putem decît să dăm curs voinței dumneavoastră.

I.I.P.: Chestiunile strict sentimentale nu fac obiectul dialogului nostru. Așa că e de prisos să dăm erate... erotice.

C. Dominic: Notații lipsite de vlagă, livrești, suferind de ceea ce odată G. Călinescu numea „avitaminoză".

Știen Wexler: Caricatura ca și catrenele ne măgulesc, mai ales prin umorul lor.

Cătălin Rădulescu: Deși, poate și datorită temei, parcă se fac auzite unele rezonanțe din poezia rusească a iernii, Pușkin mai ales, pastelul are deopotrivă culoare și muzicalitate, strofa ultimă distingîndu-se cu precădere. Nu fiți zgîrcit și mai trimiteți-ne.

Todor Gheorghe: Singură „Uneori, timpul" se detașează de locurile comune.

Ioan Elena: Încercări neconcludente, oscilînd între o povestioară sfătoasă și șablonardă și o confesiune de un patetism siropos.

Dan Teodorescu: Versurile rămîn niște compuneri cuminți, fără vibrație și culoare. Poate încercați să ne scrieți ceva despre tovarășii dumneavoastră de muncă, despre preocupările la ordinea zilei. E vorba, desigur, de un reportaj sau de niște portrete.

Ion Burnar: Ceea ce vă împiedică să progresați mai rapid este încă discernămîntul artistic prea puțin cultivat, incapacitatea de a evita dacă nu totdeauna ideea poetică devenită loc comun („Scrisoare istoriei", „Hronic") în orice caz versul plat urmînd unuia valoros. Poate de aceea ne-am și oprit numai la poezia „Peisaj", aceasta părîndu-ni-se mai puțin în suferință.

MAI TRIMITEȚI: **George Vaiman,** Slatina; **Diana Olah,** Brașov; **Nelu Aragon,** Slatina; **Agop Edmond,** Brașov; **Elena Florian,** Maramureș; **Subășeanu Dan Nicolae,** Piatra Neamț; **Marius Joldoș,** Cluj-Napoca; **Daniela Zamfirescu,** București; **Tudor Voinea,** Tg. Jiu.

DEOCAMDATĂ, NU: **E. Sibiceanu,** Buzău; **Ion Hârbu,** Constanța; **Ovidiu Tomulețiu,** Sibiu; **Gal Ion,** București; **Dan Priscornic,** Iași; **Antoneta Mindruțoiu,** Craiova; **A.G.F.N. Bulgăraș,** București; **T. P. Eleneanu,** Bacău; **Leonid Ovidiu Bălășoiu,** Craiova; **Dan Robescu,** Drobeta-Turnu Severin; **Doru Georgevici,** Reșița; **Nițu Mioara,** Turnu Măgurele; **Nelu Ivanov,** Sibiu; **E. Coșuleanu,** București; **Gina Popescu,** Suceava; **Gh. Aranghelovici,** Băilești.

NICULAE STOIAN

Peisaj

S-aprinde Maramureșul ca lasca
Și scapără cuvintele-n amnare
Se încirligă zilele în bărbi
Cum literele vechi pe calendare.
Trec carele cu gînduri încărcate
Pilde pe osii morile înșiră,
Încep grăuntele povestea vorbii
Sub rîșnițele unse cu lumină.
Și arde Maramureșul în munți
Rășina lui se-mprăștie pe drumuri
S-aude liniștea cum fulgeră în conse
Și cerul doarme dus prin țintirimuri.
Cum riu-n cînepă ascuns
Urcă satul pe fuse de memorie
Și merele, clopote de aur
Bat clipa lor aleasă de istorie.

ION BURNAR

„Luna cărții la sate" pe un itinerar ilfovean

Cea de a VIII-a ediție a lunii cărții la sate s-a deschis în pragul lui februarie, în cadrul etapei de masă a celei de a 2-a ediții a Festivalului național „Cîntarea României", sub semnul omagierii împlinirii a 2050 de ani de la formarea primului stat dac centralizat și independent, al sărbătoririi a 130 de ani de la revoluția burghezo-democratică de la 1848 și a 60 de ani de la încheierea procesului de formare a statului național unitar.

Expoziții de carte inspirată din trecutul de luptă al poporului nostru și din realitățile României contemporane, spectacole literar-muzicale, recitaluri de poezie au marcat la aceeași dată evenimentul.

Dintre numeroasele itinerare ale manifestărilor programate în această perioadă, la propunerea activiștilor culturali din județul Ilfov, am făcut cîteva popasuri la Curcani, Spanțov, Chiselet, Mănăstirea.

Duminică, 29 ianuarie, dimineața, în fața a numeroși locuitori ai **comunei Curcani,** adunați la școală, a avut loc lansarea volumului „Epopeea independenței României" de Gh. Stoean și Ion Gh. Pană. Spectacolul literar-muzical „Urmași ai bravilor eroi", susținut de formațiile participante la Festivalul național „Cîntarea României", ne-a convins că la Curcani se desfășoară o activitate culturală intensă. Biblioteca din comună numără vreo 6 300 de volume iar profesoara de biologie, Dincă Ștefania, bibliotecară abia de 4 luni, a reglementat programul bibliotecii, s-a zbătut pentru noutăți editoriale. Cooperatorii Gh. Iancu și Cristea Stancu, obișnuiții casei, citesc cărți dedicate Independenței, legendele lui Bolintineanu îl atrag și acum pe muncitorul Chiran Apetrei. Curcanii au fost vizitați de două ori pînă acum de istoricul și literatul Dumitru Almaș, brigăzile științifice județene stîrnesc un real interes. La biblioteca școlii, înmoasa profesoară Gabriela Voicu, „stăpînă" a 5 800 de volume, inițiatoare a numeroase expoziții tematice, urmărind comemorările și evenimentele de seamă pe plan național, conduce și cercul literar al școlii. Firește că printre cititorii pasionați se numără tinerii membri ai cenaclului, Florian Stănilă, Cornel Preda, Aurelia Vlad. În vacanță vin și elevii de liceu — peste 60 — „doar le-am fost profesoară I" spune Gabriela Voicu. „Avem totuși a ne plînge. La bibliotecă ni se repartizează cărți asupra cărora nu sîntem consultați. Vin multe cărți care nu se vînd în librării, încărcăm inventarul degeaba. La bibliotecă avem un singur exemplar Sadoveanu. Și doar îl studiază elevii la clasă! „Vlaicu Vodă" l-am cumpărat singură".

Comuna Spanțov, unde acționează o formație artistică de dansuri (16 perechi) care a ajuns pînă la faza republicană în ediția I a Cîntării României, o bună formație de teatru, un taraf bărbătesc și grupul vocal de fete, are o bibliotecă de 11 340 volume. E drept că aici nu au fost scriitori, dar bibliotecara Frusina Ipingea (educatoare) organizează seri de poezie și seri de basm, cercuri de citit, recenzări de cărți, discuții pe marginea unor scrieri cu caracter politic, cu o mai mare periodicitate iarna. Un program de asemenea acțiuni era definitivat la ora raidului nostru pentru toată luna februarie. Privim biblioteca — 18 corpuri, zeci de rafturi, mese pentru cititori. Discut cu secretarul adjunct cu problemele de propagandă al comitetului comunal de partid, Constantin Cichanovski. Viața comunei este viața sa. Este mulțumit că oamenii știu ce-i munca, știu ce-i cartea. Mariana Ruse, economistă la C.A.P., Constantin Șerban sau Aurel Toderaș, cooperatori, au fișele pline cu titluri de cărți. Facem cu toții o vizită artistului popular Chimon Mailad. „Care este ultima carte pe care ați citit-o ?" «Ultima carte ? Poate ultimele. Mi-a plăcut mult „Scrinul negru" — e o viață întreagă acolo — apoi „Enigma Otiliei" și „Moromeții". „Delirul" lui Marin Preda am vrut s-o citesc, dar era împrumutată. Să știți că l-am cunoscut personal pe Sadoveanu (mi-a vizitat casa), iar Cella și Henrietta Delavrancea au fost pe aici de multe ori. Istoricul Constantin C. Giurescu mi-a scris în această odaie un autograf lung pe cartea sa „Amintiri". Oamenii, la sat, sînt aplecați asupra istoriei. Citesc. O trăiesc".

În **comuna Chiselet,** bibliotecara Dumitra Marinca se îngrijește de cărți și de oameni de vreo 17 ani. Numai la centru, la cămin, sînt 9 000 de volume iar la școala nr. 1 peste 2 000. La sfîrșitul anului trecut am înregistrat 745 de cititori. Descoperim o bună inițiativă — existența unui punct în care se împart cărți la locul de muncă al mecanizatorilor. Deși în vîrstă, cooperatorul M. Gh. Nicolae este un pasionat cititor de literatură politică. În cadrul învățămîntului de partid, întrebările sale cer răspunsuri bine pregătite. Îndrăgostiți de carte sînt mulți din Chiselet — Dumitra Vlășceanu, Florea Neagu, maistrul Marin Raiu care sprijină acțiunea cu cartea la S.M.A., mecanicul Tudor M. Tudor. Dar nici la biblioteca din Chiselet nu se găsește Sadoveanu. Și oamenii cer. Planul de muncă al bibliotecii este grăitor pentru activitatea serioasă ce se depune aici.

Comuna Mănăstirea, satul lui Sahia, cum îl știm noi, ne oferă revelația unei biblioteci model. Privim standurile cu ultimele noutăți editoriale — cărți din Editura politică, Univers, Eminescu, Albatros. Îl găsim aici și pe Sadoveanu. Bibliotecara Maria Dumitriu, învățătoare, stăpînește biblioteca precum claviatura unei orgi. Numărul cititorilor permanenți pe 1977 : 1 216. „Anul trecut ne-am bucurat de prezența unor scriitori precum George Macovescu, Eugen Jebeleanu, Gheorghe Tomozei, Ion Socol care au lăsat celor prezenți la manifestarea găzduită de căminul cultural amintiri de neuitat. Anul acesta am debutat cu numeroase acțiuni — „Schiță biografică — Nicolae Ceaușescu", „24 ianuarie în literatură", recitalul de versuri „Laudă patriei". Tot în cadrul bibliotecii, profesoara de limba română Elena Negoiță conduce cenaclul literar „Al. Sahia". Avem aici un vopsitor de la I.A.S., Mihai Cenușă. Este un renumit cititor de beletristică. Și-a format cultura ca autodidact, prin studiu, ca și meseria". Sînt semne ale interesului crescînd pe care îl manifestă oamenii satelor noastre pentru cultură, semnele unei perpetue înnoiri în planul conștiinței omului nou, dornic să citească nu numai cărți ci să ridice și probleme cărților viitoare. În sala căminului cultural a început spectacolul. Sus, în bibliotecă, lumină mare, lume multă. Ne întoarcem și străbatem satele peste care s-a lăsat întunericul, sate în care oamenii pe care i-am cunoscut citesc din cartea timpului lor.

C. ADOLF

INTRE CLASIC SI BAROC

Muntele

Cézanne singerează în singurătate şi totuşi nimic din acest singe nu se prelinge în culorile sale. Marea la Estaque e limpede, fără nici o umbră, şi iată că acest solitar sfîşiat de contradicţii, stînd de obicei departe de zgomotele Parisului şi, uneori, gata să-şi piardă curajul şi încrederea în el, reuşeşte să pară cel mai echilibrat dintre pictori. El pictează muntele Sainte-Victoire cu sentimentul că înalţă catedrale. Şi nimic din tristeţea sau din îndoielile constructorului nu răzbate în opera sa. Edificiul se înalţă sever şi calm. Cézanne (ştim asta) se îndoieşte uneori de arta lui, dar niciodată în public, niciodată atunci cînd se află cu penelul în mînă. Suferă, dar niciodată atunci cînd omestecă pe paletă culorile. Acolo, în faţa şevaletului este numai Cézanne constructorul. Cézanne echilibratul. Cézanne orgoliosul, care în singurătatea din Aix aşează culorile pe pînză ca un zidar cărămizile şi ridică nu pentru Dumnezeu catedrale ci pentru idealurile artei sale. Cézanne care e obsedat de muntele Sainte-Victoire şi-l pictează mereu ; fie în planuri apropiate, fie în fundaluri ; cînd arid, cînd îmbîlnzit de vegetaţie, cînd posomorit, cînd însorit... şi de fiecare dată conul stîncos, profilat pe cerul sudului, triumfă asupra dilemelor şi a clipei... Poate, fără să mărturisească asta, Cézanne şi-a ridicat, pictînd muntele Sainte-Victoire, propria sa piramidă... Cum să nu mă tulbure lecţia acestui artist ? Cum să nu văd în arta lui o victorie nu numai a talentului său ci, poate, în primul rînd a orgoliului său ? Vreau să spun a credinţei sale. Şi cum să nu văd în obsesia muntelui Sainte-Victoire, lancea Atenei ridicată în aer ? Oare nu asta înseamnă înţelepciune ? Să căutăm în singurătate numai tăria de a o contesta sau într-o îndoială numai puterea de a iubi. Să găsim într-un deşert îndemnul de a ridica piramide. Şi să descoperim în orgoliu o hotărîre. N-am ce face cu surîsul lui Erasm, care se fereşte prudent şi de ameninţări şi de adevăr. În schimb, înţeleptul Cézanne, atît de frămîntat în singurătatea sa şi atît de convins în picturc sa, ne reaminteşte că arta adevărată n-a renunţat niciodată să fie judecată după încrederea, nu după îndoielile ei ; şi că dacă pe oameni nu-i caracterizează totdeauna ceea ce găsesc, îi caracterizează totdeauna ceea ce caută.

Aici unde mă aşteptam cel mai puţin să-l întîlnesc pe Don Quijote în ceea ce are sublim acest încăpăţînat, iată-l fantoma dînd tircoale unui munte care seamănă sau chiar este o piramidă prin semnificaţie. Şi din nou aud ironiile celor care preferă iluziei blazarea. Şi din nou simt nevoia să spun că există iluzii care nu s-au opus niciodată certitudinilor şi adevărului, ci numai scepticismului şi morţii. Să-mi imaginez o lume în care toate iluziile au fost abolite prin dispreţ ?... Don Quijote vede brusc normal. Pe obrazul său se întipăreşte mai întîi uimirea. Cum a putut să creadă că banala moară de vînt din faţa sa este un uriaş cu care trebuia să se lupte ? Se jeneză să se întoarcă spre Sancho Panza, de teamă să nu vadă în ochii scutierului său lucind ironia. Cum a putut să se avînte de atîtea ori într-o luptă ridicolă, în care nu avea de învins decît fantome şi de cucerit decît batjocura celorlalţi ? Şi ce sînt aceste arme stupide pe care le ţine în mîini ? Şi ce este acest cal demn de milă pe care a încălecat ? Ştrivit de ruşine, Don Quijote se pregăteşte să coboare... Apoi ? Ce va face apoi ? Se va despărţi, fireşte, de Sancho Panza, acest scutier caraghios şi fidel şi va încerca să uite totul... (Coborînd însă în praful drumului, Don Quijote zăreşte în apropiere un cimitir. Mai există deci o cavalcadă care nu va fi niciodată fără sens, în ciuda faptului că a fost totdeauna înfrîntă. Se va avînta asupra morţii s-o răpună. Şi iată că Don Quijote crede din nou în sine. Mîngîie capul Rosinantei şi se pregăteşte să încalece iarăşi, în vreme ce Sancho Panza răsuflă uşurat)... Sau să-l oprim pe Gauguin din călătoria sa spre Tahiti. Să-l întoarcem din drum şi să scoatem din muzee toate pînzele pictate de el la tropice. Cu ce vom umple aceste goluri ? Să-i zmulgem lui Proust tocul cu care scrie „În căutarea timpului pierdut", să dărîmăm edificiul imens al amintirii construit de el din parfumul unei flori. Să-l obligăm să uite. Să dărîmăm piramidele şi să lăsăm deşertul singur. Dacă va fi nevoie, s-o ucidem şi pe Fata Morgana. Să-l scoatem pe Marc Aureliu din cortul unde noaptea îşi notează reflecţiile şi să-l trimitem printre ceilalţi împăraţi romani. Să-l împiedicăm pe Van Gogh să mai creadă că după moarte va ajunge într-o stea şi să mai picteze chiparoşi cu o stea în vîrf. Să-l oprim pe Socrate în clipa cînd vrea să soarbă otrava pentru a-i şopti să nu-şi facă nici o iluzie în legătură cu nemurirea... Să ne imaginăm toate acestea şi vom descoperi că lumea e mai săracă fără cei încăpăţînaţi... În fond, ce vreau să susţin prin aceste exemple ? Ştiu şi eu că nici o piramidă n-a salvat pînă acum vreun om de la moarte. Dar la fel de bine ştiu că dreptatea nu aparţine scepticilor, ci acelora care cred într-o idee. Şi îi poate învinui cineva pe corăbieri că urmăresc steaua polară fără s-o atingă niciodată ? Dacă nu le dă un port, ea le dă o direcţie. Nu pretind că Don Quijote vede lumea corect. Pretind însă că nu minte şi nici nu se joacă ; ajuns în deşert, şi-ar aminti că piramidele le-a ridicat el ; ajuns la Aix, ar privi îndelung muntele Sainte-Victoire... acest munte care, iată, m-a făcut să uit de pictură şi să-mi readuc aminte că întîiul meu profesor de morală au fost munţii.

În ultimele peisaje ale lui Cézanne, muntele se îndepărtează, umbra se luminează pe măsură ce urcă şi, sus, unde muntele atinge cerul şi moartea, lumina sudului arde bîntuită, poate, de amintiri şi şoptindu-şi, cum s-a spus, ruga de seară... Şi aproape mă tem că muntele Sainte-Victoire m-ar decepţiona după ce m-am obişnuit să-l văd prin ochii lui Cézanne.

OCTAVIAN PALER ■

Retrospectiva Corneliu Baba

Vernisajul retrospectivei Corneliu Baba — un moment emoţionant în istoria artei româneşti de azi. În imagine, Corneliu Baba şi acad. Ion Jalea

„Nu m-am schimbat în pictură — spune Corneliu Baba în însemnările printre desenuri ce deschid catalogul retrospectivei de la Dalles — fiindcă am socotit întotdeauna că mai este încă mult de făcut cu mijloacele ce le am".

Cuvintele meşterului, cumpănite de un om care a ţinut dintotdeauna un mare respect pentru tot ce-i scris şi semn cu înţeles, mărturisesc acum ideea polemică pe care opera a avut-o chiar de la începuturi. Realismul lui Corneliu Baba, mult numit dar prea arareori cu nuanţă, duce de cinci decenii o luptă îndîrjită cu timpul, cu atîtea arte poetice aduse de timp şi de timp luate, cu suma prejudecăţilor pe care însuşi conceptul realismului a putut s-o hrănească. Pictura lui Corneliu Baba, foarte sigură în matca ei încă la vremea debutului, hotărîtă în mijloace şi stăruind la acelaşi ţel cu devoţiunea luminată pe care numai filosofia ştie s-o alenge, a voit nu primatul obiectivităţii faţă de subiectivitate în actul cunoaşterii creatoare, ci un fapt mai simplu, pe cît de omenesc, pe atît de trudnic : apăsătoarea fericire a realului. „Lumea din preajmă, lumea în totalitatea ei — spune într-un aforism Blaga — e ca o veste cu totul improbabilă, care totuşi se confirmă". Corneliu Baba nu întîmplător este un portretist. De-a lungul vremurilor portretul — al omului, al lucrurilor sfinţite de mîna lui — a fost bucuria artistului realist. Trebuia să vină însă vencul douăzeci cu puzderia îndoielilor lui ca opera celor mai dotaţi meşteri pictori realişti să pună atîta patos în demonstraţie, să fie în întregul ei prilej polemic, să fie adesea vehement negată, dar negată ca întreg, ca mod artistic numai, pentru că desenul acestor realişti, mijloacele tradiţionale ale lucrului la şevalet sînt în secret ori pe faţă studiate, încercate, temute şi cu teamă iubite. Există o seamă de performanţe în arta picturii şi dacă esteticienii îşi pot îngădui să minimalizeze însemnătatea unora din ele, pictorii vor visa veşnic la o anume măiestrie. La măiestria unei picturi ca aceea a lui Corneliu Baba, de exemplu, la măiestria desenului său, în stare să arate viaţă şi pasiune existenţială în cîteva umbre de creion abia. Desenul lui Corneliu Baba este tocmai „marea veste", o „veste cu totul improbabilă, care totuşi se confirmă". Vorbim de portretistica pictorului şi, cu aceasta, de desen întrucît el zice mai bine de chinul artistului întru fărîmă de sublim.

Tudor Vianu a scris cîndva că meşterul e un „pictor al omului". Corneliu Baba este un pictor al omului dintîi — ţăranul român. Un tablou din 1958 (Ţărani) ne obligă să cugetăm adînc şi să pricepem de ce avînd atîta dragoste epopeică pentru slăvitul slujitor al pămîntului, lucrul lui Baba nu putea să fie decît în acest chip realist. Mai înţelegem că portretul ţărănimii e portretul unei veşnicii. Aici nu încape nici o tuşă amabilă, pusă ca să facă suportabil adevărul, aici nu ştiinţa culorii ne pasionează. Dacă destule opere contemporane ne îndeamnă să conversăm despre rostul narativ al imaginii, despre specificul şi nespecificul unei suprafeţe acoperite cu pictură, înaintea narăţiunilor cu ţărani construite de Corneliu Baba tac şi cei mai gureşi făcători de teorie. Felul artei lui Baba poate fi imitat, felul meşteşugului său poate fi pus în relaţie cu unul sau altul din meşteşugurile celor vechi, al artiştilor care au gîndit pictura ca un fruct al grelei înfruntări dintre lumină şi întuneric, exerciţiul ştiinic al mîinii şi al paletei ne arată clar ce pildă de pictură, de problematică a imaginii îl urmăreşte, de ce esenţe cată el a se depărta apropiindu-şi-le. Înaintea unui tablou ca acela cu Ţărani din 1958 totul e sămînţă de uimire, de partizanat, de mărunţă sau mare dialectică, dar totul se vădeşte a fi mereu altfel, un lucru improbabil care totuşi se confirmă. Adevărul lui e atît de puternic, de neaşteptat, de masiv că o clipă lungă, foarte lungă şi care e semnul întîlnirii cu opera extraordinară, toate facultăţile noastre par a fi blocate. Ochiul primeşte imaginea, sufletul ei energie lucrează, te îmbogăţeşte cu o tăcere de-a cărei măreţie n-aveai cunoştinţă. În general pictura lui Corneliu Baba dă gustul ceremoniei. „Tabloul — scrie artistul în 1970, după ce va fi gîndit mult asupra momentului cînd un om întîlneşte o astfel de pictură — te invită să păstrezi în faţa lui, cel puţin un timp, tăcere, să te apropii decent şi să aştepţi. Sensul imaginii, cîteodată tăinuit şi neînţeles, se lasă descoperit greu, încetul cu încetul. Retina înregistrează, spiritul comentează viciat de atîtea prejudecăţi. Ca să înţelegi ce se află săvîrşit în faţa ta, ai nevoie să priveşti îndelung, să fii pregătit să înţelegi şi nicidecum să înfrunţi ostil, înăcrit de ceea ce ştiai de-acasă.... Vei afla poate că tulburarea ce ţi-au strecurat-o aceste imagini poate fi totuşi o victorie .."

★

Expoziţia de la Sala Dalles adună „100 de picturi şi 100 de desenuri" din toţi anii creaţiei. Un Peisaj (Lunca) e din 1931, adică din vremea cînd absolvea facultatea de litere şi la puţin timp după ce întrerupea — corigent la pictură — studiile la Academia de arte frumoase din Iaşi. Vedem, mai departe, marile pînze din seria închinată ţăranului, vieţii şi ostenelii lui de-o viaţă, mulţimea de portrete — concetăţeni, cum le va zice mai tîrziu, cu dragoste şi, deopotrivă, cu o subtilă mizantropie — mulţimea de studii preparatoare la portrete, seria de autoportrete, probabil cea mai bogată din toată istoria artei noastre, în fine, imaginile parabolice din ultimele decenii (Concetăţenii, Saltimbancii, Omul cu lingura, Regele nebun, Gioconda, Arlechin). Un spaţiu bun în selecţie e ocupat de peisaj şi natură statică. Avem astfel sub ochi toate căile artei lui Corneliu Baba, dar cîtă trudă începe pe acestei căi abia de bănuim. Puţini ştiu ce program de sclav urmează meşterul, cum luptă el să ţină clipa în loc, ce gînduri grele îl mistuie. Cînd vor fi publicate caietele sale de însemnări, scrise şi desenate, vom avea spre învăţătură cea mai folositoare scriere despre arta vieţii de pictor. „Am îmbătrînit lîngă paletă şi lîngă culori, lîngă tăbliţa aceasta de lemn devenită confidenta credincioasă a dramelor mele, îngropate sub straturile de culoare, a atîtor bucurii, a atîtor speranţe şi visuri".

Îi mulţumim marelui artist pentru cea dintîi expoziţie a operei lui. E bine să ţinem minte că acum, la 72 de ani, Corneliu Baba îndrăzneşte, odată cu retrospectiva, şi prima lui expoziţie personală pentru concetăţeni.

TUDOR OCTAVIAN ■

Maria Tănase (acuarelă)

Theodor Pallady (desen)

Eugen Barbu — Laureat al Premiului Herder

Eugen Barbu a fost încununat cu Premiul „Gottfried von Herder" pe anul 1978. Acest premiu, acordat de către Universitatea din Viena, distinge, așa cum se știe, personalități de frunte din domeniul literaturii, științei, artei aparținînd țărilor estului și sud-estului Europei. De-a lungul anilor, printre cei premiați s-au numărat nume de mare rezonanță ale culturii noastre, precum Tudor Arghezi, Al. Philippide, Mihai Pop, Constantin Daicoviciu, Mihail Jora, Zaharia Stancu, Eugen Jebeleanu, Franyo Zoltan, Zeno Vancea, Nichita Stănescu. Anul acesta prestigiosul premiu a fost acordat uneia dintre personalitățile noastre literare mult discutate, care întotdeauna a avut darul să tulbure apele calme ale mediocrității, să irite sau să atragă în jurul său prozeliți cum puțini dintre scriitorii noștri de azi au reușit s-o facă. Eugen Barbu este un literat care nu te lasă să treci indiferent pe lîngă el, ci te silește, vrînd-nevrînd, în calitate de cititor, să-i devii partizan sau să te afli de cealaltă parte a baricadei pe care o înalță. Eugen Barbu este un scriitor care se dorește a se număra printre autorii totali. Aflat pe o insulă pustie i-ar crea în cîțiva ani o literatură pe care apoi ar comenta-o într-o istorie literară de la origini pînă la zi. În momentele de răgaz ar închipui puncte de vedere opuse de cel al său și ar polemiza cu ele, și-ar inventa rivali pe care i-ar țintui cu invective la stîlpul infamiei, apoi le-ar acorda mărinimos iertarea, ar scoate ziare și reviste pe care le-ar scrie de la un capăt la altul, iar ca să se destindă de lucrul la un jurnal al experienței trăite ar întocmi și vreo cîteva scenarii de film. Încununarea sa cu un premiu european înseamnă recunoașterea existenței în România a unui tip de scriitor curios la ceea ce se întîmplă în apropierea sa, dar și mai departe, dornic de a-și spune opinia în orice problemă, pregătit cu tot arsenalul necesar unei astfel de întreprinderi, lipsit de morgă în relațiile cu oamenii pentru că își socotește meseria pusă în slujba lor, activ atît pe tărîm literar cît și social. Opera lui — cuprinzînd volume de versuri **(Osînda soarelui)**, de reportaj **(Pe-un picior de plai, Cît în șapte zile, Cu o torță alergînd în fața nopții)**, scenarii de film, piese de teatru **(Sfîntul, Să nu-ți faci prăvălie cu scară)**, nuvele **(Miresele, Oaie și ai săi, Patru condamnați la moarte, Prînzul de duminică, Martiriul Sf. Sebastian)**, comentarii literare **(O istorie polemică și antologică a literaturii române, Măștile lui Goethe)**, romane **(Unsprezece, Groapa, Facerea lumii, Șoseaua nordului, Princepele, Incognito)** etc. — este o demonstrație spectaculoasă a puterii sale de a crea prin cuvînt. În vastul cuprins al acestei opere complexe și inegale, mărturie a unui neistovit clocot creator, strălucesc cele două cărți de căpetenie ale sale — **Groapa** și **Princepele**, cărți de mare importanță și pentru destinul literaturii noastre. Romanul **Groapa** descrie o lume fără orizont, condamnată la dispariție de mersul implacabil al istoriei. Scriitorul urmărește ultimele pîlpîiri de viață ale unei comunități urgisite, incapabile de fapte măreți, măcinată de propria ei nimicnicie. Limbajul este frust, de o savoare fără egal, adecvat disperării și violenței care domnesc în această lume. Drumul de la **Groapa** la **Princepele** înseamnă drumul de la o reprezentare concretă a vieții, la o meditație asupra existenței prin intermediul unei parabole. Romanul — un basm liric — înfățișează mecanismul puterii care ridică sau coboară pe oameni, în măsura în care ei reușesc să-l descifreze și să-l aservească.

Mult tradusă și în străinătate, opera lui Eugen Barbu a primit prin acordarea Premiului Herder o consfințire a valorii sale iar proza românească de azi o confirmare de prestigiu pe plan european a valorii ei.

GEORGE ARION

Geo Bogza la 70 de ani

În literatura română numele lui Geo Bogza este un punct de referință. De la o epocă literară la alta, cuvîntul său a căpătat tot mai multă forță. După ce a trecut prin meandrele experiențelor avangardiste, publicistica și literatura sa au cîștigat în profunzime și vigoare prin apropierea și înțelegerea adîncă a vieții în toate ipostazele ei, printr-un refuz radical a tot ceea ce amenință ființa omului în lumea contemporană.

Lumea petrolului, Tăbăcarii, Oameni și cărbuni din Valea Jiului sînt expresia unei conștiințe îndurerate de mizeria umană, revoltată de o orînduire strîmb alcătuită. Setea de justiție, un înalt spirit civic îl alătură exemplar de cei care s-au împotrivit cu condeiul spectrului fascismului scriind **Tragedia poporului Basc**. Destinul său literar se împlinește în anii antebelici prin două opere de o surprinzătoare originalitate: **Țara de piatră** și **Cartea Oltului**. Aceste două cărți care au tulburat pe contemporani ne emoționează și azi, vorbesc despre grandoarea omului în confruntarea cu natura, plasîndu-l într-un context cosmic, etern. Cu fiecare nou volum apărut, Geo Bogza se dovedește a fi sensibil seismograf al unei lumi frămîntate, în continuă prefacere revoluționară. Fie că laudă codrii seculari ai Bucovinei, candoarea celor din Țara de Sus ori contemplă peisajul calcinat al Dobrogei **(Priveliști și sentimente)**, el rămîne fiul acestui pămînt.

Conștiință mereu trează, arsă de neliniști, trece prin retortele spiritului său realitatea de la înfățișările ei aparent minore dar pline de semnificații pînă la uriașele transformări din lumea contemporană. **Paznic de far** este confesiunea unui mare „copil al secolului", care își privește cu ochii limpezi și scrutători semenii, lăudînd tot ceea ce este faptă pusă în slujba omului, vestejind orice încercare de a-i altera esența.

Acum, la șaptezeci de ani, cînd constelația vîrstei sale ni se înfățișează mai strălucitoare ca oricînd, îi dorim să rămînă același om și scriitor care prin cuvîntul său să depună mărturie despre trecerea lumii prin lume, să înnobileze pe mai departe cu cununa de laur a verbului său patetic fruntea poporului pe care l-a slujit și-l slujește.

ADI CUSIN

RUBRICA MEA

Clasificări literare

N-aș spune că mă înnebunesc după clasificările literare. Dimpotrivă! Ca fost student al profesorului Mihail Dragomirescu, eminent estetician, dar clasificator incontinent, în multiplu de trei, cu ramificații terifiante sub raportul nomenclaturii și al memorabilității ei, pot spune că încerc un reflex de legitimă apărare în fața oricărei noi recrudescențe de acest gen. Desigur, nici o încercare de cercetare științifică nu se poate lipsi de tentația acestui instrument, pare-se indispensabil, al judecății critice, care e clasificarea. Una din acestea este desigur și aceea a lui Anton Cosma, din cartea sa, recent apărută, cu mult promițătorul titlu: „Romanul românesc și problematica omului contemporan" (Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1977).

Capitolul **În căutarea realismului. I. Realismul azi** ne propune o clasificare în evantai, pe 17 puncte, a romanului nostru contemporan. Le voi înșira în ordinea respectivă:

1. Romanul realist social de tip tradițional.
2. Romanul de analiză și rememorare.
3. Romanul eseu.
4. Romanul baroc.
5. Romanul subiectual.
6. Romanul poetic și parabolic.
7. Romanul destinului sau romanul mitologic.
8. Romanul „educativ".
9. Romanul „psihanalitic" și „oniric".
10. Romanul narativ sau evenimențial.
11. Romanul satiric.
12. Romanul ironic.
13. Romanul liric.
14. Romanul istoric.
15. Romanul comportamental.
16. „Antiromanul".
17. „Romanul indirect".

Ca orice clasificare, și aceasta poate fi simplificată. Dacă prin roman **subiectual** se înțelege acela cu un subiect bogat, cam același lucru se găsește și în romanul **narativ** (cu evenimente multe — **evenimențial**!). Epitetul nu este dintre cele mai clare; poate că autorul a vrut să indice romanul subiectiv, zis și personal, de tip analitic (prototipul: **Adolphe** de Benjamin Constant). Acesta din urmă e indicat însă la n-rul 2. Deci cuvîntul **subiectual** (de formație lingvistică bizară) rămîne echivoc.

Prin roman **educativ** se poate înțelege goetheanul **Bildungsroman**, dar autorul clasificării ne trimite la „sensul lukácsian al termenului".

La roman **comportamental**, mă întreb ce legătură specială poate fi între acest termen al filosofiei behavioriste și epica în care fiecare personaj are comportarea sa, fără ca să fie numaidecît etichetabil ca atare.

Autorul se plînge că romanul **liric** e slab reprezentat și dă numai două nume proprii, cu cîte un titlu de roman. Unde s-ar clasifica oare **Maria și marea** de Radu Tudoran? La romanul **liric** sau la romanul **destinului**? În treacăt fie zis, nu există romane fără aspecte felurite ale „destinului", de la personaj la personaj, dar nu văd limpede de ce acest tip de roman se complică cu eticheta „mitologic"?

Și fiindcă l-am numit pe Radu Tudoran, aș vrea să știu ce clasificare ar cuprinde **Acea fată frumoasă**, de același nesecat creator de mituri epice?

Se vede că neclasificabilă este și capodopera romanului nostru de **aventuri** — am numit **Toate pînzele sus!**, de același Radu Tudoran... dacă nici una din aceste cărți nu a ispitit pasiunea clasificatoare a lui Anton Cosma.

În fine, nu vedem de ce ar exista două compartimentări deosebite: unul pentru romanul **poetic** (impropriu denumit și **parabolic**) și altul pentru romanul **liric**!

Sărim peste două pagini, ca să citim însă că toate aceste modalități epice se subsumează realismului, oricît s-ar abate „de la normele acestuia".

Confortabilă concluzie! Și tot atît de confortabilă confuzie, cînd se vorbește de „existențialismul" romanului **Groapa**.

Foile dicționarului critic stau, vai, în bătaia crivățului.

ȘERBAN CIOCULESCU

CRONICA LITERARĂ

EUGEN URICARU: Rug și flacără

În ciuda unui subiect în parte ezoteric, *Rug și flacără* lasă mai degrabă impresia unui roman istoric de factură clasică și psihologică. Nu vedem în asta nici o contradicție. Cert e că autorul dovedește un instinct sigur al intuiției realului, așa cum puțini prozatori contemporani îl au. Poate că într-o astfel de carte (despre un trecut mai apropiat) sîntem tentați să căutăm adevărul și numai adevărul. În *Rug și flacără* vom afla ceva mult mai patetic: un Om, românul Alexandru Bota, se jertfește pentru credința în destinul neamului său.

Dar cea mai bună introducere în atmosfera romanului o face însuși autorul: „Textul de față este o interpretare liberă a biografiei revoluționarului român din Transilvania, Alexandru Bujor, participant la revoluția de la 1848, la campaniile garibaldine, luptător pentru independența României... Evenimentele istorice au fost respectate, fiind urmărite cronologic și faptic. Desigur, autorul și-a luat libertatea de a fantaza în marginea lor".

Pentru ce-și propune, romancierul are nevoie de un scenariu mai vast, întrucîtva de dimensiunile istoriei europene. Nu ne gîndim numai la decor, și acesta impresionant în *Rug și flacără*. Ne-a frapat mai mult extensiunea dată în roman inițiativei oculte, conspirative. Alexandru Bota face parte dintr-o organizație secretă internațională (Rosa Rosarum), pe emblema căreia distingem cunoscutele însemne masonice: șorțul de zidar, mistria și mănușile. Inițierea a avut loc la Napoli în împrejurări care, într-un fel, îl depășesc pe eroul nostru. Pînă acum luptase în detașamentele garibaldiene. Trăiește din plin confuzia politică — altfel exaltantă — a momentului. Un prieten de curînd mort, spaniolul Barrido, adept al lui Bakunin, îi lasă un mesaj tulburător: «Să nu uiți lupta de clasă». Îl va păstra pînă la moarte, dar mai mult formal. „Organizația" se grăbește să-i trimită în misiune la Galați și București într-o problemă încurcată, pentru a servi (fără ca el să știe) drept alibi în atentatul contra lui Barbu Catargiu. Printr-o pură întîmplare scapă cu viață. Vom vedea că de aici înainte, trezit brutal la realitate, se va agăța mereu de cea mai mică șansă, sfidînd orice hotărîre dictată din afara voinței și conștiinței sale. În continuare stă o vreme la Viena, apoi se retrage la Cluj, într-un fel de „exil interior". Viața lui Alexandru Bota seamănă cu o aventură, dar și cu o teribilă inițiere, prin pasiune și jertfă, într-o altă credință, mult mai nobilă, care-l va reda poporului său. Inițierea din palatul de lîngă Porta Capuana fusese o falsă inițiere. „Organizația" avea atunci nevoie de un om de sacrificiu și de aceea s-a grăbit, oarecum, să-l primească. Se va dovedi ulterior că sensul opțiunii, în cazul lui Bota, a fost de la început denaturat de însăși obligativitatea de a opta. O vreme pare condamnat la un monstruos și lent suicid, la jertfa de sine abstractă, fără scop. Își dă seama însă că fanatismul și violența „grupului" îl aruncă treptat în afara vieții și a istoriei. Nu numai că nu se simte în miezul evenimentelor, că n-are „acces la cunoașterea adevăratelor pîrghii care urnesc greoiul trup al istoriei" (cuvintele aparțin contelui Csáky), dar pare condamnat la o singurătate fără ieșire. Va trebui să dea un alt temei actelor sale și chiar ideii de revoluție. Convertirea (ultima de astă dată) se produce mai ales în timpul vacanțelor prelungite la Podeni, satul natal. Războinicul și „complotistul" de odinioară cercetează acum tainele pămîntului, adună plante rare și face experiențe într-un laborator improvizat în casa părintească.

Cînd, în final, „organizația" face din nou apel la Alexandru Bota, acesta nu mai execută orbește ordinele. El și-a găsit adevărul în care să creadă. N-a călcat nici legea „frăției", fiindcă nimeni nu-l poate condamna pentru credința în poporul său: un popor care știe că nimic nu se poate întemeia pe ură. Am reprodus aproape cuvînt cu cuvînt pledoaria lui Bota în fața „tribunalului", care-l va condamna totuși la moarte.

Desigur, cartea lui Eugen Uricaru este mult mai bogată în nuanțe. Autorul a reușit să nu fie excesiv în nici o direcție, mai ales în subtextul ideologic al evenimentelor. Mai rămîn cele două iubiri ale lui Alexandru Bota: Fabia reprezintă erosul demonic (neîmplinit), Marina Velisar — erosul profan. Iubirea apare însoțită de complexul cunoașterii, de fapt al puterii. Fabia face experiențe parafizice și vrea ca și Bota să ia în stăpînire, pe cale magică, realitatea. Eroul nostru era pe punctul de a accepta „jocul", dar nu-și dozează cum trebuie voința: uneori dorește prea puțin, alteori prea mult. Marina Velisar, adversara lui Rousseau, leagă erudiția de fapta revoluționară. Datorită ei Alexandru Bota citește o mulțime de cărți de la *Talmud* la *Don Quijote*. Războinicul și inițiatul în parafizică se inițiază acum și în fundamentele livrești ale Revoluției. Dar experiența erotică rămîne undeva în urmă, ca și tentația magică. Pasiunea pentru cunoaștere nu va înceta însă, eroul ajungînd, în finalul romanului, la clarificarea supremă, care-l va apropia definitiv de popor.

CORNEL MORARU

Cronică de sărbătoare

Casa dintîi a Teatrului Național din București ar fi avut azi 125 de ani, dacă n-ar fi căzut asupra ei bombele ultimului război mondial. Începută, parcă simbolic, în primăvara anului de revoluție 1848, construcția Teatrului cel Mare, viitorul Teatru Național din Bucuresci s-a terminat la sfîrșitul lunii noiembrie a anului 1852. Grigore Alexandrescu — exprimînd năzuința, în sfîrșit împlinită, a două generații de cărturari patrioți care vedeau în teatru o tribună a realizării, prin artă, a redeșteptării naționale — medita și binecuvînta : „Talentele își vor găsi / Aicea răsplătire. / Idei mărețe vor rodi / În inimi cu simțire".

Urările s-au împlinit, dar nu lesne, ci dramatic. Nici nu se putea să fie altfel cînd în viața lui, în existența lui se puneau atîtea nădejdi, atîtea rosturi. Iată numai cîteva meniri ale înaintașilor rostite, conferite Teatrului cel Mare :

Vasile Alecsandri : Să fie „un organ spre biciuirea moravurilor rele și a ridicolelor societății noastre".

Iancu Văcărescu : Să participe la lupta pentru o dramaturgie rostită „în românești cuvinte" !

Ion Eliade Rădulescu : Să fie „cel mai de-a dreptul și sigur mijloc de a deрăpăna obiceiurile cele urite și de a forma gustul nației " !

Alecu Russo : Să fie părtaș la „lupta pe viață și moarte dintre vechi și nou" !

Cezar Bolliac : Să ajungem și prin tine „la o transformare totală de conștiință" !

Ion Ghica : Să contribuie la „progresul luminilor printre clasele de jos", pentru „a da românismului avînt" și „a deștepta în popor simțul național" !

Mihail Kogălniceanu : Să promoveze o dramaturgie „legată cu societatea, cu credințele, cu obiceiurile, într-un cuvînt cu istoria noastră" !

C. A. Rosetti : Să fie „una din cele mai de căpetenie instituții ale națiunii" !

Și iată numai cîteva dintre replicile-fapte, cîteva dintre replicile pe care, în timp și cu sacrificii, slujitorii acestui teatru — actori, dramaturgi, regizori, directori-animatori — le-au împlinit nădeidilor cu care-i încărcase și înnobilase națiunea.

— au susținut spectacolele în limba română, cultivînd forma ei literară ;

— au închegat și-au dezvoltat — au creat, prin autori, desigur — o dramaturgie izvorîtă din realitățile noastre, din istoria noastră, din frămîntările națiunii noastre ;

— au promovat un repertoriu național și au selecționat din repertoriul clasic și contemporan al lumii, cu discernămînt și exigență, opere dramatice de mare adevăr uman și artistic ;

— au avut grijă de artiștii români — fie actori, fie dramaturgi, debutanți ;

— au tipărit, în colecții și serii, piese de teatru ;

— au dat spectatorilor sute de premiere și mii de spectacole (Costache Caragiale s-a obligat prin contract ca

— timp de 3 ani, începînd cu 1 iulie 1852 — să aibă o trupă de 24 de persoane și să dea în fiecare lună cel puțin două piese noi, în primul an, și cîte trei premiere pe lună, în ceilalți doi ani) ;

— au dovedit realism, exigență și spirit novator în realizarea spectacolelor ;

— au format gustul spectatorilor ;

— au luptat cu subvențiile neîndestulătoare sau cu lipsa totală de subvenții, au luptat — dumnealor, oamenii teatrului — la nivelul cel mai existențial pentru existență ;

— au înscris — mulțumită inițiativei și curajului lui Alexandru Odobescu, pe atunci director al teatrelor —, au înscris la 17 mai 1875, deci înaintea cuceririi independenței de stat, au înscris răspicat, pe „fațada de pe Calea Mogoșoaia" : Theatrul Național ;

— au dat istoriei țării, istoriei artei și culturii românești, mari nume de actori, de regizori, de animatori : atît de mulți, încît pentru o consemnare, aici, a lor, completă, nu-i loc, iar altfel ar fi nedreaptă ;

— au participat cu fapta artei angajate politic la toate ceasurile de răscruce ale țării.

Clădirea Teatrului cel Mare a fost năruită de bombele războiului al doilea mondial. Dar, așa cum consemnează — frumos, cu demnitate și mîndrie — în a sa cronică, Ioan Massoff : „Nu mai există străvechile ziduri, dar Teatrul Național există și va dăinui în veac". Iar de la acea dată de 20 decembrie 1973 — cînd Președintele țării a încredințat artiștilor Naționalului cea mai amplă investiție a statului nostru în domeniul culturii — Arta Naționalului are, din nou, însă pe noile sale măsuri și rosturi, casă.

Marți, 31 ianuarie, în Sala Mare a Teatrului Național din București s-au sărbătorit 125 de ani de existență a acestei instituții de maeștri ai teatrului, a acestei instituții totodată venerabilă și tînără.

Numeroșii participanți au ascultat — cu emoție, bucurie și sentiment al unei dreptăți făcute peste veac — Mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu colectivului Teatrului Național „I. L. Caragiale" din București.

Cu acea fierbinte dragoste a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru tot ceea ce reprezintă valoare în trecutul și prezentul nostru, se subliniază meritele acestei instituții :

În cei 125 de ani de existență, Teatrul Național din București s-a afirmat ca o înaltă tribună de educație civică și patriotică, contribuind eficient la deșteptarea și închegarea conștiinței naționale, la împlinirea marilor aspirații de unitate, libertate și independență ale poporului, la cultivarea celor mai de seamă idei umaniste și progresiste ale societății românești. În anii socialismului, teatrul s-a angajat profund în viața socială a națiunii noastre, participînd activ, alături de întregul front al culturii și artei românești, la înfăptuirea politicii partidului, al cărei țel fundamental este făurirea unui om nou, educat în spiritul patriotismului revoluționar, animat de idealurile socialismului și comunismului.

Și se reînnoiesc — prin acest mesaj — rosturile de azi și de mîine ale oamenilor Naționalului, încrederea pe care Națiunea și Partidul le-o acordă.

Continuînd frumoasele sale tradiții, Teatrul Național este chemat ca, împreună cu întreaga noastră mișcare teatrală, cu toți creatorii de artă ai țării, să-și intensifice eforturile închinate scopului profund umanist de a contribui la înflorirea spiritualității noastre socialiste, la făurirea unor noi valori de înaltă ținută educativă, sporindu-și astfel tot mai mult prestigiul de care se bucură în țară și peste hotare. Colectivul teatrului, toți slujitorii scenei din țara noastră trebuie să se încadreze cu toate forțele, cu toată capacitatea în ampla activitate politico-educativă desfășurată de partid pentru ridicarea conștiinței maselor, pentru formarea omului nou înaintat, cu înalte trăsături morale, constructor conștient al destinului socialist al României.

Prin Decret Prezidențial, Teatrului Național „I. L. Caragiale" din municipiul București i-a fost conferit Ordinul „Meritul cultural" clasa I.

În numele oamenilor Teatrului Național, artistul-director Radu Beligan a rostit cuvinte de crez și angajare : *Vrem să-l asigurăm pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a dat ființă și vigoare acelei mari emulații a muncii și frumosului, amplă sferă de manifestare a personalității, talentului și pasiunii creatoare care e „Cîntarea României", că vom participa cu tot ce avem mai bun la afirmarea și înflorirea continuă a edificiului spiritual al societății noastre.*

Și tot în cuvinte de profundă responsabilitate comunistă s-a dat glas devotiunii slujitorilor de astăzi ai Naționalului bucureștean față de partid, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în telegrama pe care au adresat-o omului care veghează la destinele culturii și artei noastre contemporane.

Au rostit cuvinte de prețuire și suflet mai mulți confrați în ale muncii artistice și un reprezentant al artei muncii : Marin Ioniță, Erou al Muncii Socialiste.

Apoi, firesc și simbolic pentru un asemenea jubileu, un spectacol de teatru. O minunată piesă a unui venerabil și de prestigiu dramaturg : „Căruța cu paiațe" de Mircea Ștefănescu. O evocare sentimentală dar și realistă a necazurilor și măreției unor oameni care și-au slujit obștea națională și talentul personal făcînd sacrificii : actorii care au pus temeliile morale și profesionale ale Teatrului Românesc. Actori de prestigiu ai teatrului — numeroși actori, dintre care fie și numai pe Alexandru Drăgan, Damian Crișmaru, Coca Andronescu, Valeria Gagealov, Draga Olteanu, Aimée Iacobescu, Ion Dichiseanu, Alexandru Hasnaș, Emanoil Petruț, Matei Alexandru, Florina Cercel, Gabriel Oseciuc trebuie cu reverență citați ; regizorul Mihai Berechet, scenografa Elena Pătrășcanu-Veakis, Constantin Russu, autor al costumelor, H. Mălineanu, autor al muzicii, Valentina Massini, autoare a dansului, Georgeta Năpăruș, autoare a cortinei spectacolului și — parcă de mult n-am mai întîlnit, la loc de frunte, menționea asta într-un program de sală ! — Vl. Antoci și I. Radu, autorii machiajului : au creat, împreună, un spectacol atît pe măsura pretențiilor momentului special, cît și pe aceea a exigențelor contemporane. Ce bucurie trebuie să fi fost în sufletul dramaturgului tandru, dramaturgului octogenar Mircea Ștefănescu, cînd a văzut că piesa dumnealui a învins timpul și aproape trei decenii, cucerind, din nou, aplauze entuziaste ! Ce bucurie trebuie să fi fost în sufletele maeștrilor Aura Buzescu ori Ion Fintești, de pildă, cînd au văzut cum este prețuit, de către întreaga cetate, Actorul !

A fost o sărbătoare frumoasă. O sărbătoare pe deplin meritată. Apoi a reînceput munca. Munca pentru artă, pentru națiune, pentru oameni, pentru viitor. În casa dumnealor cea nouă, mari artiști, ce ne sînt contemporani, traversează prezentul, și așa, fără să observe, fără să observăm, încep să fie înaintași, să fie Bădia Millo sau Bădia Pascaly, ai generațiilor care ne urmează.

NELU IONESCU ■

CORNELIU BABA — O scrisoare pierdută (ilustrație)
Reproducerile foto din Retrospectiva Corneliu Baba sînt realizate de Emanuel Tănjală

MĂRTURII OMAGIALE

Elvira Godeanu:

În atmosfera vibrantă a sărbătorii solemne prilejuite de împlinirea a 125 de ani de la inaugurarea Teatrului Național din București, am avut fericirea de a mă afla din nou pe marea scenă a Naționalului, lăcaș de cultură ctitorit și inaugurat de conducătorul partidului și statului nostru. Mă aflam așadar în noul și mărețul edificiu, dar tot eu, Elvira Godeanu, am păsit — cu ani în urmă — și în vechea clădire a Naționalului dărîmată la bombardament, și-n mai recentele săli aflate pe Calea Victoriei sau în Piața Amzei, unde din 1924 încoace am tot jucat fără a mă sătura de marea mea pasiune și iubire care înseamnă teatrul. În toți acești ani am dat viață multor personaje din dramaturgia românească, dintre care aș vrea să evoc numai două pe care le simt mai aproape, mai pregnante în memorie : Doamna Maria din „Apus de soare" și Zoe din „O scrisoare pierdută". Le-am interpretat pe fiecare de sute de ori, reținеți, de sute de ori, dar totdeauna m-am apropiat de ele cu aceeași căldură și dragoste. Pe Doamna Maria am purtat-o în toate clădirile Naționalului și i-am dat viață — este marea mea satisfacție — și în noua sală. Parcă aici personajul se contura altfel, parcă aici vocea fantastic de românească a lui Caliboreanu suna mai clar și mai impetuos, ca un preludiu ce dorea să anunțe că visul de-acum un veac al lui Millo a devenit o realitate acum, aici, în plin centrul Capitalei noastre. Și pentru că nu pot spune gîndului să stea smirnă, simt nevoia să evoc cîteva figuri de odinioară, care nu aveau altă dorință decît ridicarea pe culmi cît mai înalte a teatrului românesc : C. Nottara, Agatha Bîrsescu, Paul Gusti, Sică Alexandrescu. Acum, cînd am trecut de pe scenă în stal, fără a pierde nimic din marea dragoste pentru teatrul românesc, nu-mi doresc decît ca noua generație de slujitori ai teatrului să-și amintească cu emoție și respect de marii lor înaintași, care și-au început și și-au încheiat cariera cu un frumos și nerealizat vis : o sală somptuoasă, unde să răsune puternic replicile personajelor unei dramaturgii dragi nouă : dramaturgia românească. Sala aceasta există, visul s-a împlinit, nu vă rămîne, dragi colegi tineri, decît să purtați mai departe frumusețea verbului românesc.

Carmen Stănescu:

Ce-ar putea spune în plus Carmen Stănescu acum, cînd cortina a căzut peste marele eveniment de cultură românească ? Soarta a fost cu mine mai darnică, deoarece încă din anul întîi de studenție am început să joc la Național, ca urmare a unui concurs instituit de directorul său de pe atunci, Tudor Vianu. Mi-am împletit visurile tinereții cu realizările primei scene a țării, repurtate în țară ori peste hotare, înțelegînd totdeauna că succesul nu se obține cu facilitate, ci cu muncă și seriozitate. Am jucat alături de mari actori ai scenei românești, care la rîndul lor au transmis generației următoare dragostea și respectul pentru teatru, pentru dramaturgia clasică și contemporană românească. Dacă primii pași în artă — studentă fiind — mi i-a îndrumat Marioara Voiculescu, pe scenă îl urmăream ori de cîte ori juca pe marele Bălțățeanu. Dar alături de ei juca o pleiadă de străluciți actori : Vraca, Sonia Cluceru, Storin, Timică, Mihai Popescu, Ion Manolescu. În aceste zile de sărbătoare gîndurile îmi zboară spre ceea ce a fost și mai ales spre ce va fi teatrul nostru. Sînt mulțumită că noua generație este purtătoarea marilor tradiții interpretative și am certitudinea că piesele care se joacă și se vor monta pe prima scenă a țării vor contribui la afirmarea în continuare a teatrului românesc, spre satisfacția noastră, a slujitorilor lui, cît și a stimatului nostru public.

George Arion:

Amurg

O, ce amurg
Învrăjbește orașul !
Cerul e o vatră
Din care ninge necontenit cenușă.
Luminile s-au stins pretutindeni
Numai noi veghem
Sub orbitorul candelabru
Al marelui salon.
Stăm în fotolii și ascultăm
Gifiitul nisipului pe străzi
Și chipul tău mi-a devenit străin
Iar tu, uimită mă privești, de parcă
M-ai vedea acum intiia oară.

Veniți

Veniți în piața fără de hotar
Cu torțe și cu flamuri argintate
Și ascultați al mării zvon
Și freamătul deșertului departe.

Veniți și vă prindeți de mîini
La sărbătoarea noastră cea deplină
Înveșmintați în hainele de preț
Cu chipuri bucuroase în lumină.

Veniți ca să cîntăm în cor
Izbînda unui veac care-i aproape
Și pulberi noi pe umeri ne-or cădea
Și mii de aripi în văzduh vor bate.

Din văzduh

Din văzduh vin fulgi laolaltă
cu stele.
Pretutindeni zăpadă, în cer, pe
pămînt
Ninsoarea învălmășește lumea.
Cu bulgări aruncînd în beznă
Pe cine am nimerit, cine strigă ?
Sau poate e numai viscolul.
De-acum, va ninge de-a pururi
Și nu-mi mai este dor de nimeni
Și noaptea aud împăcat cum
trosnește
Casa mea sub troiene.

Vitalitate

În munți trăiește
Un vultur uriaș.
Cînd doarme, aripile lui
Nu-ncap în cuib și se revarsă
Peste oraș înăbușindu-ne
Și izgonind lumina.
Uneori zboară flămînd în depărtări
Și pînă se întoarce
Cu prada înfiptă în gheare
Bezna alunecă în scorburi.
Acum a îmbătrînit
Și tot mai rar vinează
Dincolo de mare
Și noi ne rugăm
Cu ochii încețoșați de lacrimi
Să nu moară
Cînd stă cu aripile desfăcute
Deasupra noastră.

Jivine singerează pe zăpezi

Jivine singerează pe zăpezi
La margine de codru, căsăpite
Și alte fiare vin prin fragede
ninsori
Și-nțepenesc în blana lor fierbinte.

Gîlgîie pîraiele de sînge,
Torentul cald către oraș se-ntinde.
Cad fulgii ropotind pe mari
grămezi
De cărnuri roșii, aburinde.

Noaptea, pîndarii luminează
Zadarnic locurile cu făclii o mie.
Cresc maldăre de trupuri pe nămeți
Și cine-i ucigașul nu se știe.

Copacul nemistuit

Din senin a izbit trăsnetul
Și copacul a rămas arzînd.
Focul ciudat, fără fum
N-au izbutit să-l stingă
Furtunile de nisip
Să-l potolească ninsorile.
Zile întregi am privit flăcările
Pînă cînd, nepricepuți
Am început să ne-nchinăm
Ca la o minune de-altădată.
Cu timpul ne-am obișnuit
Să știm mereu aprins un rug
În preajma noastră.
Și noaptea, venind din depărtări
Orbecăind pe drumuri
Ne regăsim orașul cufundat în
beznă
După stejarul nemistuit de jar
De la marginea pădurii.

Grigoraș Dinicu: Memorii

Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

În anul 1937, orchestra lui Grigoraș Dinicu a cunoscut unul din cele mai răsunătoare succese internaționale : participarea la Expoziția universală de la Paris. Dreptul de a reprezenta muzica populară românească peste hotare l-a obținut în urma unui sever concurs al celor mai bune formații din țară. Nume strins legate de folclorul nostru — Victor Predescu, Costică Tandin, Petrică Moțoi, Jean Marcu, Vasile Julea, Ion Matache — au figurat pe afișul întrecerii de la Arenele Romane. Desigur că arta lui Grigoraș Dinicu nu avea termeni de comparație, dar concursul era unica formă de promovare a valorilor și trebuia îndeplinită. Greul însă abia de acum înainte începea. Muzica populară românească avea un prestigiu internațional care trebuia apărat și amplificat. Mesagerul nostru la Paris s-a numit Grigoraș Dinicu.

VIOREL COSMA ■

Mai intii „viza artistică" pentru Paris

Zilele începuseră de vreo lună de zile să publice aproape zilnic fel de fel de amănunte în legătură cu **Expoziția internațională** de la Paris și cu pavilionul romanesc de acolo. Erau fotografii care stîrneau curiozitatea viitorilor vizitatori. Amănunte de tot felul, date istorice asupra marilor muzee, asupra tablourilor de la Louvre, de la Versailles, de la Rouen etc.

Însă adevăratele noastre pregătiri de plecare începură din ziua cînd ne-am dus la Ministerul de Justiție pentru a ne completa cazierul și fișele individuale ale amprentelor. Apoi ne-am dus la proba pentru ilice, cu care urma să ne îmbrăcăm la Paris.

Cunoștințele noastre ne asaltau cu fel de fel de întrebări asupra zilei de plecare spre Paris. Doream să se întîmple în sfîrșit și aceasta, numai și numai pentru a scăpa de sîcîielile care de acum nu că ne plictiseau, dar ne oboseau.

De cîtva timp, în orchestrele de frunte ale Bucureștiului era un freamăt tulburător, fiindcă zvonul unui concurs pentru cea mai bună orchestră care să reprezinte România la **Expoziția internațională** de la Paris punea la încercare capacitățile profesionale ale diferitelor orchestre.

Zilele își urmau cursul lor obișnuit. Dimineața repetiție, seara local pînă la două-trei dimineața. Zile plăcute. Zile pentru mulțumire sufletească de neîntîlnit. Însă lîngă el plutea entuziasmul și mirajul Parisului, pe care nici nu ne închipuiam că nu îl vom vedea.

Pe la 15-20 martie apăru în presă următorul comunicat : „Pentru desemnarea unei formațiuni de muzică populară, care să reprezinte România la **Expoziția internațională** de la Paris, se instituie un concurs de muzică populară dotat cu 3 premii. Concursul se va ține în zilele de... la Arenele Romane. N.R. Printre formațiunile care vor concura, aflăm că orchestrele de frunte din București vor concura toate".

Cînd arătai maestrului vestea, prinse a zîmbi și-mi spuse :

— În dimineața zilei am concert cu Filarmonica, iar după-amiază se va ține concursul de care-mi vorbești. Tată, să știi că mai greu are să-mi fie la concurs decît la concert.

— Cum, tăticule ? Asta nu înțeleg.

— Tăticule, la concert voi fi ajutat de marele muzician și de muzicanții Filarmonicii, plus spectatorii, care știu și apreciază munca mea, pe cîtă vreme acolo voi fi cu voi și în loc de spectatorii concertelor simfonice voi avea de-a face cu părerile lăutarilor, care sînt într-o mare măsură mai puțin educați pentru un concurs. Dar voi ști eu cum să-i fac să încline steagul.

Pînă la concurs ne mai despărțeau numai vreo 10 zile cînd, într-o dimineață la repetiție, maestrul ne spuse :

— Băieți, vă rog să mă scuzați, dar de azi nu vom mai face repetiție pentru concurs, fiindcă eu am concert cu maestrul Perlea și dînsul este foarte exigent cu soliștii pe care îi dirijează. Tată, tu să mergi cu mine la repetiție.

Concertul a însemnat pentru Grigoraș Dinicu un nou triumf.

Cînd a coborît în aula Ateneului Român, publicul i-a făcut o nouă manifestație de simpatie foarte zgomotoasă prin aplauze ce nu au conținut decît atunci cînd Grigoraș Dinicu a părăsit incinta de la intrarea Ateneului.

Și iată-mă după-masă, cu tăticu, în Parcul Carol, spre ora 5 și jumătate. Prima vorbă care-mi spuse a fost :

— Tăticule, nu am mai fost pe aci de cînd am cîntat cu maestrul George Georgescu, prin 192... Știi că nu s-a schimbat aproape nimic ! ? Ia privește sus, la mormîntul eroului necunoscut. Dacă ai ști tu, tată, ce-mi evocă mie acest mormînt...

— Ei, tată. Să știi și tu că noi, românii de azi, în frămîntările în care ne găsim, am suferit mult, mult de tot în acei ani ai războiului din 1916—1918 și numai grație dragostei de țară și a spiritului de unitate națională ce le-a avut armata pentru țară, am putut și putem azi să ne respectăm eroii neamului nostru românesc. Acei care s-au jertfit sincer, din patriotism, au fost acei ce zac poate și azi încă prin Transilvania, prin Oltenia și mai cu seamă prin Moldova. Tată, dacă ai ști tu cîți au murit de tifos, de frig, de foame, în tranșeele Moldovei, și tu ai fi făcut la fel ca mine, te-ai fi închinat și ai fi spus : „Ajută-mi, Doamne, ca să trăiesc în țara mea, cu respectul morților căzuți pe cîmpul de onoare și în pacea pe care ei au dorit-o atît de mult, încît și-au jertfit și viața".

Dar acum, iată-ne la intrarea de la Arenele Romane.

Primul a cîntat Ion Matache, unul cu un talent real, unde școala nu are de spus nici un cuvînt. A cîntat niște brîuri și niște hore care și azi încă sînt de neinterpretat din cauza stilului absolut țărănesc pe care Ion Matache l-a arborat așa de splendid, de specific, lăutarului român oltean.

Remarcele erau unanime pentru calificativul „bine".

Apoi a cîntat Petrică Moțoi, în felul și în stilul despre care cei care l-au ascultat și azi au de spus un cuvînt frumos.

A urmat Jean Marcu. Surpriză. Nimeni nu a răspuns.

Căutai cu privirea prin mulțimea ce ocupa Arenele Romane pînă la refuz, dar nu-l zării, cu toate că l-am văzut cînd am intrat. Și azi rămîne o enigmă pentru mine ce l-a făcut pe Jean Marcu să nu se prezinte la acel concurs.

A venit la rînd Costică Tandin, care cînta muzică populară românească cu sensibilitatea specifică malurilor Dunării, fiindcă atunci cînd a executat **Hora de la Severin,** lumea l-a răsplătit cu vii aplauze.

S-a prezentat în continuare Vasile Julea, crezut de mulți rivalul lui Costică Tandin. Adevărul era că amîndoi au obținut un succes la public și așa zisa rivalitate a lor s-a răsfrînt asupra întregii Olteni.

În fine, este strigat Grigoraș Dinicu. Cînd publicul i-a auzit numele, o furtună de aplauze a răbufnit. Tata a pus arcușul la coardă. Știam ce se va cînta. (Eu în acel timp eram numai ucenic în orchestra lui Grigoraș Dinicu. Cîntam cu fisarmoniul). **Hora lui Dobrică** răsună clar, impetuoasă și plină de coloritul pe care Grigoraș Dinicu știa să-l imprime orchestrei sale. De aci, urmă un potpurîu care alterna cu jocuri și cîntece românești autentice, piesa culminînd cu **Ciocîrlia.**

A fost o nebunie de succes. A fost pentru prima dată cînd am asistat și eu la succesul lui Grigoraș Dinicu în materie de muzică populară românească, după cum doar auzisem pînă atunci.

Mă apropiai încetișor și îi zării ochii săi verzi și blînzi înecați în lacrimi.

— Tată, ce bine își cunoaște românul cîntecele lui. Sînt fericit cum nu știu dacă voi mai trăi, să mai simt bucuria și mulțumirea sufletească de azi.

Orchestra noastră cîștigase concursul. Plecam spre Paris.

(Va urma)

Grigoraș Dinicu cu orchestra sa, la Expoziția internațională de la Paris (1937)

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Umbra și urma

Generoasă ca nimeni alta, viața a cinstit precum se cuvine centenarul nașterii lui Edmond Locard. Lumea nu s-a gîndit la timp, adică la 13 februarie 1977, cînd era sorocul. Dar la sfîrșitul anului trecut, chiar în ultimul număr al lui „Le Monde" pe '77, președintele Asociației franceze de criminologie a găsit cu cale să reamintească cine a fost și ce-a făcut pentru omenire Edmond Locard. El a pus — nici mai mult, nici mai puțin — bazele poliției științifice. El a sistematizat, primul, toate elementele care pot contribui la prinderea unui criminal. Profani cum sîntem, avînd la bază cîteva filme cu Maigret și Columbo, sîntem dispuși să credem că a prinde un răufăcător e o chestie la mintea oricărui cocoș inteligent, nuanțat și perspicace. Semidoctism benign și simpatic — ca atîtea altele. Locard și-a dedicat viața și opera transformării poliției într-o instituție serioasă, științifică și cultă. Era și cazul, era și vremea. El ne-a dat — ca o încoronare a studiilor lui despre amprentele digitale, urmele de pași, firele de păr, firele de praf, despre imensul univers de amănunte care nu permite nici unei crime să atingă perfecțiunea — un tratat de 3 000 de pagini în șapte volume fără de care nici un criminolog nu se mișcă azi, oricîte progrese s-au înregistrat în tehnica meseriei sale. Firul de păr, amprenta pe pahar, urma de picior, rujul pe țigară, mătreața pe o haină au rămas imuabili sursele revelațiilor esențiale în întunericul unui cadavru ascuns în bibliotecă, în ascensor sau în baie. Recursul perpetuu la firul de păr, de praf, de lînă sau de șerum, la amănuntul fizic, material, pentru a dezlega complicațiile unui păcat care deseori ține de metafizică, dovedește — mai mult decît atîtea metafore trase de păr — că omul nu e doar o umbră, ci în primul rînd o urmă. Urma dezleagă umbra, chiar și umbra unei îndoieli. Locard, savant, a sistematizat domeniul urmelor mai apăsătoare decît orice literatură a umbrelor.

Cu o tandră și îndreptățită ironie, exact în zilele cînd se evoca personalitatea creatoare a lui Locard, viața oferea amintirii acestuia una din acele enigme a cărei dezlegare ridică monument tăcut detectivului și aduce mare succes de casă scenaristului : în noaptea de crăciun, cum se cuvine, într-un sătuc francez, un octogenar murî după ce bău un pahar de vin dintr-o sticlă de Côtes du Rhône, proaspăt destupată. Soția lui, după ce ciocni și bău și ea, intră în comă. Ginerele și lăcătușul satului — venind să-i pună în sicriu pe decedat — avură ideea să guste și ei din sticla rămasă pe masă. O oră mai tîrziu, amîndoi se găsceau în agonie. Autopsie, analiză a vinului și lucrurile devin clare : vinul era otrăvit. Urmează — ca după orice claritate — enigma : a fost o crimă sau vinovăția unui negustor de băuturi ? Urmează întrebările : cînd a apărut sticla ? Sticla a apărut în vara lui '77. Cine a adus-o ? Un nepot din Paris, om în vîrstă de 58 de ani. Urmează platitudinea cunoscută prin expresia : „anchetatorii n-au neglijat nimic". Ei au mers pe urma sticlei, precum scrie la Locard. În a doua zi a anului 1978, nepotul a fost adus la Parchet. „El a sfîrșit prin a mărturisi" — o, frumoasa, banala și împăcata încheiere. Da, el a introdus în sticlă un produs farmaceutic otrăvitor. Nu, el nu a vrut să-și ucidă unchiul, ci să se răzbune pe o mătușă pe care o bănuia vinovată de moartea mamei sale. De unde avea otrava ? Dintr-o rețetă găsită într-un roman de Agatha Christie. Nu, să nu discutăm literatură ! Edmond Locard a ținut timp de zece ani cronica muzicală într-un ziar lyonez. El ne-a dat — paralel cu monumentul criminologic — o istorie a teatrului liric. Îmi place și mă mingîi — ca și cum aș ține la piept o dulce enigmă despre viață — cu imaginea unui om care prițepea și iubea „Traviata" ținînd în mînă o lupă cu care analiza o amprentă digitală pe un revolver.

RADU COSAȘU ■

România la reuniuni internaționale:

Prezență dinamică în abordarea problemelor vitale ale epocii noastre

Nu numai pentru observatorul politic atent, dar și pentru cititorul obișnuit, la o trecere în revistă a problemelor cu conținut major care au făcut obiectul unor reuniuni internaționale desfășurate în intervalul unei singure săptămîni, la New York, Geneva sau Belgrad, apare evident că ori de cîte ori se vorbește de inițiative, propuneri și acțiuni concrete îndreptate spre asigurarea destinderii și securității în lume revine cu o constanță și o prospețime remarcabile numele României socialiste.

Dacă este să ne referim la problematica dezarmării, nu se poate spune că aceasta „revine în actualitatea politică", așa cum se afirmă adesea despre unele aspecte ale vieții internaționale. Ea este o problemă permanentă, gravă, apăsătoare, datorită distanței — foarte mare pe acest teritoriu incendiar — între vorbă și faptă. A demonstrat-o încă o dată într-o intervenție specială reprezentantul român în Comitetul pregătitor al sesiunii speciale a O.N.U. consacrate dezarmării. Obiectul acestei intervenții : problema informării corespunzătoare a opiniei publice internaționale cu privire la aspectele dezarmării. România consideră că datoria cea mai înaltă a guvernelor și statelor față de propriile lor popoare este de a prezenta în mod deschis primejdia pe care o constituie continuarea nestingherită a cursei înarmărilor, faptul că, pe măsura accelerării înarmărilor, securitatea statelor este amenințată considerabil. Crearea iluziei că se poate trăi în liniște și siguranță atît timp cît există asemenea acumulări de arme nu servește umanității. Acum, mai mult decît oricînd, trebuie concentrate toate eforturile pentru a se ajunge, pentru a se impune măsuri hotărîte în domeniul dezarmării, în primul rînd al dezarmării nucleare.

Sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. care urmează să se desfășoare între 23 mai și 28 iunie — inițiată la propunerea României și a altor state — reprezintă, fără îndoială, o etapă de mare importanță pentru înfăptuirea, în fine, a unor pași concreți în ceea ce privește dezarmarea, o ocazie care nu trebuie irosită, un for de dezbatere ale cărui documente trebuie pregătite cu multă atenție, angajare și responsabilitate. În noua etapă de negocieri ce au loc la New York, această a patra reuniune a Comitetului pregătitor (care a început la 24 ianuarie și va dura aproximativ cinci săptămîni, urmînd ca între 10 și 21 aprilie să aibă loc noi consultări) trebuie să avanseze în mod hotărîtor procesul de redactare a proiectelor celor trei documente ce urmează a fi adoptate la sesiunea specială : Declarația, Programul de acțiune, Structurile de negociere. Printre cele 10 documente de lucru se află și propunerile avansate de România. *Țara noastră a prezentat proiecte elaborate în detaliu asupra tuturor celor trei documente, proiecte ce au întrunit deosebite aprecieri, fiind considerate o bază solidă pentru elaborarea documentelor finale.* Este foarte semnificativ faptul că *setul de principii de bază în realizarea dezarmării expus și argumentat de România la O.N.U. este practic reprodus în întregime în tabelul sinoptic comparativ elaborat de Centrul O.N.U. de dezarmare pe baza documentelor prezentate de diferite țări și grupuri de țări, spre a servi drept bază de discuție și negociere în vederea elaborării proiectului de document final al sesiunii speciale.* Astfel, în proiectul de lucru al Declarației reuniunii speciale este evidențiat pe larg conceptul românesc fundamentat pe larg de președintele Nicolae Ceaușescu după care cursa înarmărilor și cheltuielile militare frînează progresul economic și social, dezvoltarea cooperării între state, constituind prin aceasta un obstacol în calea eforturilor pentru lichidarea subdezvoltării, pentru rezolvarea celorlalte probleme de care depinde viitorul omenirii.

De sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării se leagă și noua rundă de negocieri ce se desfășoară, începînd cu 1 februarie, la Geneva. Semnificația deosebită a rezultatelor acestei reuniuni este de o mare importanță, considerîndu-se cu temei că activitățile Comitetului pentru dezarmare de la Geneva preced, deci într-un fel anticipează, sesiunea specială. Numeroși comentatori politici și reprezentanți ai statelor subliniază faptul că în cei 16 ani de activitate — în care au avut loc nu mai puțin de 800 de ședințe plenare — această agendă, ce poate impresiona din punct de vedere cantitativ, nu include însă și aspecte care să fi marcat vreun progres net în direcția transpunerii în viață sau, cel puțin, a adoptării unor măsuri ferme de dezarmare. Tocmai pentru aceasta, la ora actuală, marea majoritate a statelor așteaptă ca acest organism să devină un sediu de negocieri reale, democratice, cu un caracter multilateral, capabil să exprime și să răspundă aspirațiilor și voinței tuturor statelor și popoarelor. *„Așteptăm și în acest an realizarea acelui revirriment în activitatea comitetului, pe care îl reclamă cu insistență majoritatea covîrșitoare a statelor care vor să vadă în Comitetul pentru dezarmare un organism de negocieri reale"* sublinia în intervenția sa șeful delegației române, arătînd că *singurul criteriu al eficienței comitetului la sesiunea specială este contribuția pe care o aduce la oprirea cursei înarmărilor*, acesta fiind criteriul valabil pentru aprecierea rezultatelor oricăror negocieri.

Aceeași idee, legată de felul în care dezbaterile din cadrul unei reuniuni răspund așteptării popoarelor, implicit nădejdilor nutrite de națiunea noastră, a fost afirmată și la Belgrad de delegația României, care a insistat asupra faptului că documentul final pe care urmează să-l adopte reuniunea trebuie să fie un document politic de substanță, care să conțină înscrise măsuri concrete și recomandări susceptibile să impulsioneze eforturile de soluționare a principalelor probleme de care se leagă asigurarea securității pe continent. Este cît se poate de clar, pentru oricine, că fără adoptarea unor măsuri eficiente de dezarmare și dezangajare militară nu se poate vorbi de o creștere a încrederii, de întărirea securității sau de crearea acelor condiții necesare dezvoltării și extinderii cooperării în Europa.

O activitate desfășurată în puține zile este concentrată în direcțiile ei mari în această încercare de sinteză a expresiei contribuției României la rezolvarea marilor cauze ale omenirii. Idei și eforturi elaborate de-a lungul a mulți ani, afirmate cu insistență, cu constanță deplină, își găsesc confirmată valabilitatea. Li se recunosc forța și clarviziunea în spații tot mai largi, în cele mai ample și responsabile foruri ale lumii. Este o recunoaștere care a făcut din România un nume de ecou și de referință. Iar acest început de an, an de care omenirea întreagă își leagă speranțele de pace, găsește țara noastră în primele rînduri ale forțelor care gîndesc această pace, care luptă pentru ea prin împlinirea unui complex de factori, o pace în realizarea căreia popoarele, statele sînt datoare să contribuie nu numai cu propuneri și măsuri concrete, de bună credință, călăuzite de cea mai înaltă responsabilitate față de destinele umanității, ale viitorului planetei noastre.

DOINA IOVANEL ■

Paradoxurile supercivilizației

ARTĂ ȘI CRIZĂ. Hotărît lucru, prejudecățile nu salvează pe nimeni de la pieire. Faptul a fost demonstrat la Milano, cu prilejul inaugurării expoziției „Arta de a te descurca în criză". Organizată de tineri și pentru tineri, această primă expoziție avînd obiectivul declarat de a deschide ochii tinerei generații (dacă mai era nevoie !), și anume în direcția descurcării în viață, în condiții adverse, a stîrnit un succes enorm. Utilizînd mijloace dintre cele mai simple (diapozitive, texte luminoase, benzi de magnetofon etc.), manifestarea cu pricina și-a propus și a reușit să realizeze portretul sintetic al unei lumi în care tinerii nu prea au ce căuta dacă pornesc în viață fie și cu un optimism prudent. Cum în Italia, din 1 800 000 de șomeri, 73 la sută sînt tineri sub 28 de ani, este ușor de înțeles cam în ce proporție noile eșaloane de forță de muncă bat pasul pe loc la porțile diverselor meserii. În consecință, este, a fost și va fi nevoie de găsirea unor „soluții de conjunctură". Amintita expoziție a excelat tocmai în acest domeniu. S-au prezentat „metode", căi și mijloace prin care tineretul poate executa un slalom prin societate ciupind, de ici și de colo, mărunte expediente. Astfel, s-a evidențiat, pe bază de sondaje, că studenții la filosofie și drept sînt preferați pentru posturi de guvernante, cei de la biologie și zoologie au șanse mari să plimbe, de cîteva ori pe săptămînă, căței protipendadei etc. S-a mai demonstrat că liceenii sînt „preferați de sindicatul hoților de magazine" pentru producerea unei fermecătoare stări de panică : copiii intră în magazine, simulează groază, țipă cît îi țin gurile „bomba !", lumea se sperie de posibilul atentat, iar profesioniștii operează în liniște... Așadar, sfaturi de toate calibrele pentru însușirea artei de a transforma criza în mărunțiș.

O CHESTIUNE DE RUN-SIMȚ. Oricît ar părea de ciudat, între „Vogue" și conflictele de muncă din siderurgia franceză există o fină legătură. Marii autori de modă, patronii colecțiilor care provoacă patimi costisitoare în rîndul clientelei internaționale (mereu aceeași) s-au decis, primăvara aceasta, să nu forțeze nota. Yves Saint Laurent, un nume din constelația acelora care vînd o vagă schiță de bluză cu 200 000 de franci, este de părere că prețul colecțiilor trebuie menținut, dar modelele merită să nu fie ostentative, ultradecorative, pe linia luxului sofisticat din precedentele sezoane. Cu alte cuvinte, bluzele și pantalonii, rochiile și poșetele de marcă vor costa la fel de mult, dar vor părea, culmea disimulării, sărăcuțe. Avîndu-se în vedere actuala tensiune economică și foarte „neplăcutele" probleme sociale, distinsa clientelă va plăti cît se poate de scump spre a arăta vag șifonată, chiar modestă. Splendidă învingere a orgoliului, excelentă demonstrație a bunului-simț care, oh, a ajuns să se vîndă.

Și, ca totul să fie în regulă, bijuteriile din acest an vor fi mititele, mate, oferind purtătoarelor senzația remarcabilă de austeritate...

PERMUTĂRI. Frumoasele americane se vor uriți în mod planificat. Limuzinele care își proporționau trufașa lor lungime la o lățime și mai trufașă, automobilele-dormitor care tăiau respirația prin monstruoasele lor dimensiuni vor trebui să facă loc unei arătări cît de cît marcate de criza de energie. Deocamdată, „mașina americană a anului" e franceză. O realizează Chrysler (al treilea producător din S.U.A.) la Poissy. E relativ mititică și se va desface pe piața americană sub două mărci diferite : Plymouth Horizon și Dodge Omni. Întrucît „Energy Policy Conservation Act" stipulează ca, în 1980, la suta de kilometri parcurși automobilele să nu depășească un consum de benzină de 11,76 litri, iar începînd din 1985 doar 8,85 litri, este posibil să asistăm, în următoarea perioadă, la un război al mașinuțelor, așa cum am asistat la unul al găinilor, vinului, peștelui etc. Este știut că mașinile mici produse de japonezi au invadat piața nord-americană, la fel cum Volkswagenele vest-germane s-au plasat puternic pe piețele latino-americane, aceasta într-o perioadă cînd dilemele energetice nu luaseră proporții. Acum situația s-a schimbat în conținut și formă : japonezii au început să agreeze automobilele spațioase, iar vest-germanii se lasă tentați să fabrice automobile care seamănă, ca două picături de apă, cu frumoasele americane !

RADU BUDEANU ■

Debut de sezon diplomatic la Geneva

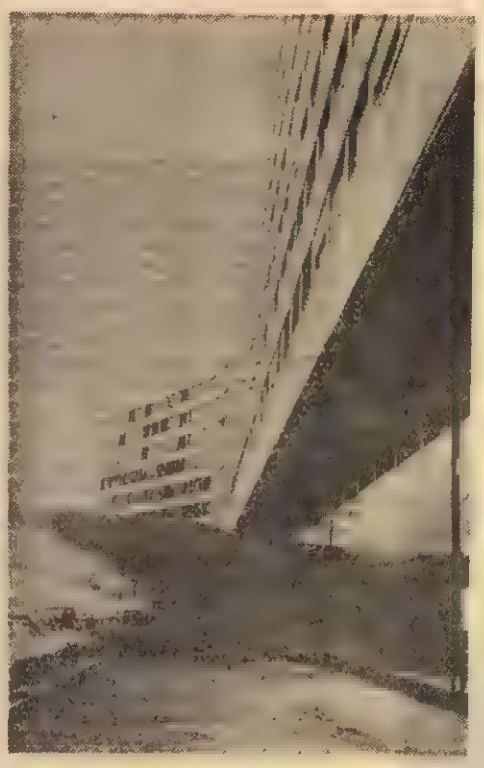

Noul sediu al Națiunilor Unite din Geneva

Arteziana, înaltă cît Turnul Eiffel, care tinde să devină o a doua, vivantă, emblemă a orașului, stă în tradiționala sa hibernare, de cîteva săptămîni, în adîncurile clare ale Lemanului, iar castanii de pe malul lacului, proaspăt tunși ca în fiecare an, cu meticulozitate de ceasornicar elvețian, ezită încă să-și pornească mugurii. Este momentul, și el tradițional, în care cele cîteva sute de corespondenți de presă acreditați la Palatul Națiunilor își transcriu conștiincios de pe ediția proaspătă a utilului „Calendar provizoriu al conferințelor și reuniunilor care urmează să se țină în prima jumătate a anului la Oficiul O.N.U. de la Geneva", în agenda de buzunar, abia începută, datele care-i interesează în meserie. Pînă acum, certe sînt cam 80 de conferințe și reuniuni de o importanță mai deosebită, între care capete de afiș sînt : Conferința internațională a organizațiilor nonguvernamentale asupra dezarmării (în februarie), sesiunea extraordinară a Consiliului UNCTAD (în martie), sesiunea anuală a Comisiei economice a O.N.U. pentru Europa (în aprilie), cea de-a 31-a Adunare Mondială a Sănătății (în mai), Conferința internațională a muncii (în iunie). Și, de asemenea, cea mai lungă probabil dintre ele (prevăzută a dura din martie și pînă în mai) — Conferința Națiunilor Unite privind dreptul mării, ediția a III-a, sesiunea a VII-a.

În sfîrșit, acest început de sezon diplomatic genevez are de consemnat reluarea a două reuniuni maraton, consacrate unor probleme cardinale ale lumii prezente și viitoare : dezarmarea și cooperarea. Este vorba, în speță, de noua sesiune a Comitetului de dezarmare, față de care, de această dată, interesul și speranțele observatorului politic ca și ale omului de rînd de pretutindeni sînt potențate de apropierea momentului convocării sesiunii speciale a O.N.U. consacrată dezarmării și de reluarea negocierilor G.A.T.T., de la care se așteaptă o contribuție importantă la dezvoltarea liberă, nestingherită, în interesul tuturor statelor, al comerțului mondial.

Cu un asemenea calendar de evenimente, Geneva se poate considera mulțumită și pentru această primă jumătate a anului în legătură cu posibilitățile de care dispune în vederea afirmării vocației sale internaționale. Vocație atît de grijuliu cultivată, îndeosebi în ultimii ani, mai precis de cînd pe malurile vieneze ale Dunării începe să se profileze tot mai distinct edificiul unui viitor (al treilea) mare sediu al activităților organizației mondiale.

Geneva, tărîm consacrat de negocieri al unora din cele mai spinoase probleme ale lumii contemporane, își poate lega numele de reușite ale eforturilor statelor de a se ajunge la consensuri, în această epocă a dialogului internațional. Pentru aceasta însă prevalente în demersurile politico-diplomatice trebuie să fie voința politică și dorința reală de a se trece de la vorbe la fapte.

CORNELIU VLAD ■

Fapte și zile

● Un curs, cu durata de un semestru, privind istoria civilizației române, poate fi audiat la Institutul de romanistică al Universității din Amsterdam. Inițierea acestui curs — care se bucură de mare interes din partea studenților olandezi — a fost prilejuită de acțiunile legate de sărbătorirea a 2050 de ani de la formarea primului stat dac centralizat și independent ● Din 1962 și pînă în prezent fondurile strînse în întreaga lume pentru finanțarea acțiunilor de salvare a animalelor și plantelor amenințate cu dispariția s-au ridicat la 30,28 milioane dolari. Suma a fost folosită în 1 847 de proiecte transpuse în fapt în peste 130 de state. Între animalele a căror prezență pe Terra este considerată amenințată se numără „...tigrii, lupii, cerbii, balenele, elefanții, rinocerii, păsările de pradă, broaștele țestoase și crocodilii ● Guvernul spaniol a ordonat recent distrugerea tuturor fișelor personale a mii de lideri politici și ai sindicatelor, deținuți de poliție și considerați dușmani ai statului în perioada franchistă. Aceste fișe — se arată într-un ordin al biroului primului ministru al Spaniei — nu mai au nici o „valoare administrativă" ● Capitala Alaskăi, Juneau, a cunoscut prima sa spargere la o bancă din ultimii 46 de ani. Știrea este considerată de cei 17 000 de locuitori ai orașului drept glumă, iar șeriful însuși îl consideră pe spărgător „ori incredibil de stupid, ori incredibil de dibaci și cunoscînd o ieșire din oraș", deoarece localitatea este, în pofida celor 80 de kilometri de drumuri, izolată de restul țării. Singurele posibilități de a părăsi orașul sînt avionul sau vaporul ● 34 de milioane de impulsuri luminoase pe secundă străbat cablul telefonic din fibre de sticlă conducătoare de lumină pus la punct în R.F.G. Fibrele, de sticlă specială, au grosimea unui fir de păr și pot transmite, sub formă de impulsuri rapide, date, emisii vizuale ori sonore, deschizînd perspective nebănuite în telecomunicații, mai ales în domeniile telefoniei și televiziunii prin cablu. Această nouă tehnică va fi experimentată, pe un circuit cu lungimea de patru kilometri, începînd cu primăvara 1978 ● Faptul că febra constituie un mijloc de apărare împotriva factorilor infecțioși a fost demonstrat în mai multe rînduri, scrie în numărul său din ianuarie, 1978, revista „Science et Avenir". Numeroase observații făcute în lumea întreagă au arătat că febra produsă de o infecție microbiană este un mijloc de apărare imediată, care permite organismului să lupte împotriva infecției într-o primă etapă, pînă sînt pregătiți anticorpii ● Lăcustele, care încetașeră în ultimii ani să mai reprezinte un pericol real pentru agricultura mondială, sînt pe cale să formeze din nou stoluri uriașe în unele regiuni din Orientul Mijlociu, a declarat, la Roma, un expert al Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (F.A.O.). Expertul F.A.O. și-a exprimat însă speranța că pericolul acestui flagel va putea fi îndepărtat prin răspîndirea de insecticide în regiunile de formare a stolurilor ● În orașul Dresda din R.D. Germană se află cea mai mare și, totodată, cea mai veche bibliotecă din lume consacrată stenografiei. Fondul ei, alcătuit din aproximativ 40 000 de volume, cuprinde modele de transcriere rapidă în 50 de limbi, pe baza unui număr de aproape două mii de sisteme stenografice ● „Telepați, lăsați-l în pace pe Einstein!" avertizează în ultimul său număr revista „Science et vie", arătînd că obiceiul unor adepți ai parapsihologiei de a invoca adeziunea lui Albert Einstein la convingerile lor ca un argument favorabil nu are acoperire. Albert Einstein a scris, într-adevăr, în 1930 prefața unei cărți a lui Upton Sinclair — „Mind Reach" — în care se arată oarecum favorabil teoriei acestuia asupra proprietăților și puterilor sufletului. De curînd însă, Martin Gardner de la „Scientific American" a obținut copia unei scrisori aparținînd părintelui teoriei relativității, în care acesta se explică asupra atitudinii din 1930 : el își exprimă scepticismul cu privire la parapsihologie, precizînd că prefața cărții lui Sinclair nu a fost scrisă decît din prietenie pentru scriitor !?! ● Prin dietă poți ajunge să-ți tirăști picioarele. De curînd, afirmă specialiștii, s-a descoperit că o subalimentație de felul celei pe care o urmează cei ce vor să slăbească poate antrena același efect cu cel datorat alcoolismului, unei infecții cronice sau chiar unui sedentarism excesiv : paralizia nervului peroneal, care comandă mișcarea picioarelor. Deci, atenție la dietă !

Expertul american Robert Sonin examinînd un fals, pretins a aparține civilizației maya. Pentru un ochi bine exersat, un microscop este uneori suficient...

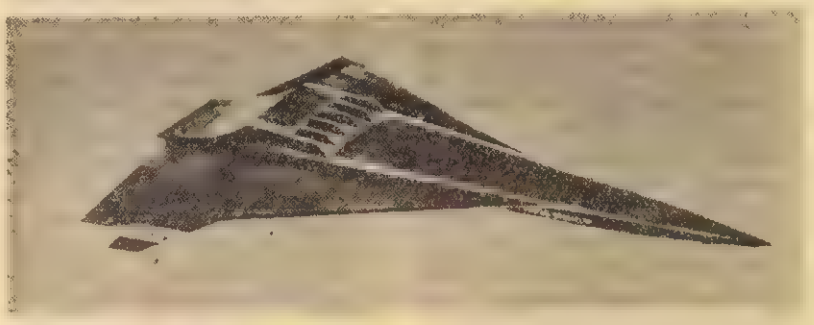

Imaginea pe care o reproducem după revista franceză „Science et vie" reprezintă proiectul Lockheed al unui super-Concorde. Pe ampenaj se pot distinge inițialele N.A.S.A. Într-adevăr, acesta este organismul care încurajează firma americană să-și continue cercetările în materie de aviație supersonică. Ultima „încurajare", afirmă „Science et vie", este, ce-i drept, cam subțire : 270 000 de dolari, în timp ce finalizarea proiectului necesită milioane de dolari. Aparatul urmează să fie prevăzut cu două sisteme de propulsare, în funcție de regimul de zbor. La altitudine joasă, propulsarea va fi asigurată de turboreactoare convenționale, în timp ce la altitudine mare și în regiunile de regim de croazieră, stato-reactoare cu hidrogen ar trebui să asigure propulsarea. În stadiul actual de transpunere în viață a proiectului, specialiștii prevăd însă, cel puțin pentru o perioadă de cîțiva ani, activitate nestingherită (!?) pentru supersonicul franco-britanic.

MONDO UMANO ?

Ce fel de țărm ?

Indiscutabil, filmul „Ultimul țărm", programat recent la TV și realizat, după cîte am aflat, acum un deceniu și jumătate, a avut — și-și menține — un acut caracter vizionar. Nu sînt cronicar TV și nici de cinema. Dar faptele de acolo, mai precis premisele ce au stat la baza lor și, îndeosebi, atmosfera apăsătoare, ce plana asupra acelor oameni, nu puteau să nu iște un mare semn de întrebare în legătură cu sensul acestei mondo, prea puțin umano și bîntuită de îngrozitorul spectru al armelor tot mai multe și mai sofisticate.

E adevărat, filmul avertizează cu limpezime „Frate încă ne-a mai rămas timp" și e cert că acest *timp* la care se apela era — și este — destinat pașilor spre eliminarea cauzelor stării apăsătoare ; era — și este — numit în speranța triumfului rațiunii și înțelepciunii. Cuvintele par mari în acest context și chiar lozinci desprinse de realitate. Și totuși...

Avem la îndemînă un articol recent din „Science et vie", publicație de incontestabil profil științific, care, acum, în preajma a două decenii de la lansarea operațiunii cuceririi spațiului cosmic, vorbește cu date certe despre fața necunoscută (de noi) și ascunsă cu grijă (de alții) a acestei operațiuni ; despre competiția (tot mai acerbă) declanșată pentru supremația în folosirea în scopuri militare a spațiului cosmic. Așa se face, de pildă, că de 15 ani, pornindu-se de la concepția potrivit căreia „principalele mijloace de apărare antispațială sînt sateliții și vehiculele speciale care pot fi controlate fie de la sol, fie de echipaje specializate", prin 1964 se făceau publice primele încercări ale rachetei americane „Thor" interceptoare de sateliți. De prisos să precizăm că la aceste știri s-a reacționat cu efecte în consecință. Mai tîrziu, tot dincolo de ocean, a apărut o altă întrebare și anume, dacă sateliții plasați pe orbită joasă (de ascultare electronică, de cercetare — ca „Bib Bord", de 11 tone — sau de navigație — ca „Transit") ar putea fi distruși. În atari perspective, preocupările s-au concentrat, evident, spre contracarare sau distrugere, la rîndul respectiv. „De aceea, arată „Science et vie", U. S. Air Force studiază posibilitatea lansării de sateliți militari, cu rachete balistice strategice „Minuteman 3" și „Titan 2" pentru a înlocui rapid sateliții care ar fi fost distruși".

N-au fost neglijate nici alte măsuri, pentru a se asigura superviabilitatea acestor sateliți. Astfel, aflăm că simultan s-a început protejarea sateliților militari. De pildă, cei doi sateliți americani „LES 8 și LES 9" ai USAF aveau misiunea de a testa diferite modalități de apărare împotriva efectelor armelor antisateliți : generator radioizotopic (în loc de pile electrice), giroscop (în locul senzorilor terestri), baterii întărite, circuite electronice blindate etc. În plus, toamna trecută, Pentagonul a încheiat un contract de 58,7 milioane dolari, cu o companie din Dulles, pentru o armă mult mai sofisticată decît altele : un mic dispozitiv în lungime de 30 cm și un diametru de 20 cm propulsat și dotat cu senzori infraroșii, pentru a repera satelitul după diferența de temperatură, în raport cu mediul înconjurător : ghidat astfel, dispozitivul va lovi satelitul ce urmează a fi distrus, chiar dacă acesta manevrează pentru a-l evita. Pentru a-l realiza în circa doi ani, compania a afectat 25% din cei 1 500 ingineri ai săi și desigur că se au în vedere și alte arme (ca raza laser cu energie puternică, emisă de la sol și, de ce nu, de pe un satelit aflat pe orbită — rază, care ar putea distruge panourile solare ce îl aprovizionează cu energie). De aceea, de pe acum, sateliții sînt dotați cu minicentrale nucleare.

PETRE NICOLAE ■

După 17 ani

Nu-mi amintesc ca în istoria vreunui sport românii să fi domnit ca-n handbal : 17 ani ! Probabil că rugbyștii sînt singurii care s-ar putea apropia de ei. Ba, dacă bag bine de seamă, chiar tenisul de masă și unii atleți pot să se laude cu performanțe foarte bune pe un timp mai îndelungat. În sfîrșit, nu de statistică este vorba acum, cît de o poveste duioasă pe care mai tinerii noștri cititori ar trebui s-o cunoască...

Handbalul este un sport nemțesc care a prins rădăcini la noi și a fost ilustrat de mari sportivi, între care aș aminti două nume mai recente : Gruia și Gațu. Jucători absolut geniali, care au dus farmecul acestei discipline pe culmi nebănuite. Gruia era un tun atomic care a încîntat sute de mii de spectatori și miliarde de telespectatori. Din păcate, o hotărîre de neînțeles l-a făcut să anunțe că se retrage din acest sport în plină glorie. Dacă n-ar fi existat Birtalan care să ne amintească de el, am fi socotit că încă n-a fost egalat. Oricum, plecarea precipitată din activitatea sportivă a lăsat un gol imens în handbalul nostru. Despre micuțul Gațu ce să mai spunem ? El avea fantezia diabolică a unui scamator care ascundea mingea, o iuțeală de gîndire care te trimitea în domeniul electronicii, o imaginație de poet suprarealist și cred că poate fi socotit, fără îndoială, cel mai mare jucător al lumii din toate timpurile. Din nefericire, și în cazul lui, sfătuitori prosti l-au împins în afara terenului mai devreme decît trebuia (știu că amîndoi mai joacă handbal, dar eu vorbesc de domeniul internațional, unde ei ar mai fi arătat multe, chiar la acest ultim campionat mondial).

Antrenorul naționalei noastre, încă după primul meci din Danemarca, și-a recunoscut eroarea de a-l fi lăsat acasă pe Gațu. De fapt, eroriile au fost mai multe : au lipsit jucători foarte buni din apărare, care ar fi redus cu mult pasivul nostru la golaveraj și deci ne-ar fi sporit șansele la cîștigarea unui loc mai bun în clasamentul general. Greșelile puteau să fie și mai multe, pentru că portarul Penu era cît pe-aci să fie și el lăsat acasă, deși a apărat excelent. Nu vreau să acuz pe antrenor de ocuparea locului VII pentru că o echipă în plină prefacere trebuie să-și asume și riscurile de a pierde chiar un campionat mondial, dar se petrece un fapt bizar : înlocuirea jucătorilor așa-ziși bătrîni se face în momentul cînd valoarea celui care vine nu este egală cu a celui care pleacă, ceea ce este o eroare. Așa s-a întîmplat și în fotbal. Noi, personal, am cerut înlocuirea vechilor vedete cu un lot nou de tineri, dar asta cerea timp și o confruntare care ar fi dus la rezultatul că, cu toate păcatele lui, de pildă, Răducanu ar fi făcut mai mult decît Moraru în meciurile de calificare pentru Argentina. Ce vreau să spun mai precis ? Că pregătirea loturilor A, B, C în orice sport înseamnă participarea la competiții grele care să arate dacă tinerii s-au copt și dacă bătrînii pleacă atunci cînd le-a venit vremea. Un Gațu, un Penu, chiar un Gruia, menținuți în formă pînă la data acestui ultim campionat mondial, ar fi schimbat fața jocului echipei României. Am văzut și finala campionatului mondial de anul ăsta și mi-am dat seama ce frumos și ce bine jucau foștii campioni mondiali, adică echipa României ! Fantezia lui Gațu, fentele lui Gruia sînt de domeniul amintirii, în locul lor niște roboți înalți de peste 2 metri, lipsiți de orice imaginație, care, ca la baschet, trăiesc numai în altitudine, au dus la o circulație lentă a balonului, la o scădere a spectaculozității în acest sport atît de frumos și ne-a iscat un dor nebun după micuții spiriduși, după scamatorii care făceau și balet, și prestidigitație, și un spectacol grandios.

Ne pare rău că am pierdut acest campionat mondial, dar nu trebuie nici să-i dojenim pe cei din **noua val**, pentru că ei vor ajunge acolo unde au fost înaintașii lor, sîntem siguri de asta. Jucători ca Fölker și Durău nu se găsesc pe toate drumurile. Ei vor aminti în curînd de talentul celor pe care i-au înlocuit. Așa că să ne amintim cu drag de marii noștri campioni mondiali și să privim cu dragoste spre cei care ne-au apărat culorile naționalei, deocamdată cu forțele de care au dispus.

Cu dragoste,

EUGEN BARBU ■

Primele explicații ale unui eșec:

Cine a pierdut titlul la handbal? Jucătorii sau federația?

— Tovarășe profesor Ioan Kunst Ghermănescu, cel care urmează să vă pună cîteva întrebări în numele iubitorilor handbalului românesc, afectați de comportarea echipei noastre în Danemarca, are convingerea că eșecul de acolo nu trebuie să capete dimensiunile unei catastrofe. Asta nu-l împiedică să se adreseze însă președintelui federației de specialitate direct și fără menajamente, rugîndu-l să limpezească unele lucruri. Altfel zis, tovarășe președinte, cine a greșit, cum și cît, de a ajuns handbalul românesc pe planul al doilea al ierarhiei mondiale ? Firește, dacă sînteți de părere că a greșit cineva ?

— Căutați un vinovat cu orice preț ?

— Nu caut nimic. Aștept.

— Ce așteptați ?

— Explicațiile dumneavoastră.

— Evoluția echipei noastre la campionatele mondiale a dezamăgit. Ea n-a mai avut nici pregătirea de altădată și nici sudura sufletească de la edițiile anterioare. Au existat minusuri de ordin educativ, iar jucătorii n-au înțeles totdeauna imperativul pregătirii. În plus, criza de timp în care ne-am aflat după Olimpiada de la Montreal nu ne-a permis să realizăm o garnitură completă.

(Acest răspuns ne obligă la o primă paranteză. Opinia noastră diferă radical de cea a președintelui F.R.H. Înclinăm să credem că jucătorii și-au făcut și în Danemarca datoria față de culorile sportive ale țării, neprecupețind nici un efort, aruncînd în luptă toate energiile. Încercarea interlocutorului nostru de a-i scoate pe handbaliștii din teren țapi ispășitori ni se pare pe cît de lipsită de obiectivitate, pe atît de străină spiritului de fair-play. Argumentul crizei de timp poate fi adus în discuție, în sensul că un răgaz de numai un an și jumătate, cît s-a scurs de la Montreal pînă la mondiale, nu ajunge în orice condiții pentru a primeni generațiile și a reconstrui o echipă capabilă să candideze la titlu. Numai că, din păcate, prima parte a intervalului amintit s-a irosit în căutări sterile, garnitura pentru Danemarca constituindu-se practic pe ultima linie dreaptă, mai exact la începutul acestui an. Ca atare, o serie de jucători mai vîrstnici, între care Licu și Tudosie, au participat vreme îndelungată la pregătirile comune ale lotului, la meciuri de verificare și la turnee, renunțarea la ei anunțîndu-se în preajma competiției. Dacă federația a avut în vedere întinerirea masivă a lotului, acțiune la care a și procedat pînă la urmă, atunci se pune întrebarea firească de ce n-a intervenit în această direcție imediat după J.O. ?! Dar asupra chestiunii vom reveni.)

— Tovarășe profesor, credeți că s-a aliniat în Danemarca echipa cea mai redutabilă pe care o putea strînge, la acea oră, handbalul românesc ?

— Neîndoios.

— Oare Gațu și Licu n-ar fi putut juca ? Întrebîndu-vă asta, mă gîndesc la faptul că, un sfert de oră mai devreme, maestrul emerit al sportului Gheorghe Gruia spunea că — vă citesc din carnet — „fără Gațu, Stockl a jucat cu o singură mînă". Mă mai gîndesc că echipa a plecat cu un singur pivot specializat, în vreme ce Licu a rămas să vadă meciurile la televizor ! Că pivotul respectiv, adică Stockl, a apărut în unele situații pe post de conducător de joc, după cum extrema Drăgăniță a primit sarcinile lui Kicsid, Grabovschi sau Mironiuc, interi dreapta „de meserie", asta e altceva. Să revenim la Gațu și la Licu.

— Handbalul de astăzi nu mai poate fi conceput în afara unei încleștări fizice extraordinare. Din multe puncte de vedere, jocul la semicerc aduce cu grămezile din rugby, presupunînd un consum de energie ieșit din comun, de care nu-i mai cred capabili nici pe Gațu, nici pe Licu.

— Poate că în condițiile în care Radu Voina a făcut deplasarea acuzînd încă dureri de pe urma unei accidentări, Gațu ar fi avut loc în echipă, mai ales că, din cîte se știe, un conducător de joc nu e la fel de solicitat ca, să zicem, un pivot.

— Pe tema asta putem discuta în contradictoriu pînă mîine, fiecare trăgînd cu dinții de opinia sa. Numai că, din păcate, fenomenul sportiv este ireversibil, fiind imposibil de spus acum, după ce mondialele s-au consumat, ce s-ar fi întîmplat dacă ar fi jucat cutare sau cutare.

— Asta-i adevărat, numai că unii susțin că Cristian Gațu....

— Văd că insistați. Mi-e teamă că înotați în ape tulburi !

— Vă mulțumesc pentru grija pe care mi-o arătați. Din respect pentru adevăr, voi consemna părerea dumneavoastră de mai devreme cu fidelitate. În altă ordine de idei, cîte meciuri ale echipei României ați văzut în Danemarca ?

Interlocutorul nostru, Ioan Kunst Ghermănescu, președintele Federației române de handbal.

— Ca membru în Consiliul federației internaționale, am avut o serie de alte însărcinări, așa că n-am putut asista decît la ultima partidă a echipei României. Modul în care tinerii noștri jucători au cîștigat meciul cu Suedia mi-a întărit convingerea că ne aflăm pe drumul cel bun și că vom reuși să prezentăm la Olimpiada din 1980 o garnitură capabilă să recucerească pozițiile de frunte ale handbalului mondial.

(Se simte nevoia unei a doua paranteze. Constanți cu punctele noastre de vedere mai vechi, exprimate în numărul 50/1977 al revistei „Flacăra", ocazie cu care am cerut punerea în discuție a necesității prezenței lui Cristian Gațu în echipa națională, invitînd — fără nici un ecou — federația să-și explice poziția, considerăm că prezența jucătorului amintit în timpul campionatelor lumii în reprezentativa țării n-ar fi însemnat decît un cîștig. Mai ales în condițiile în care celălalt conducător de joc, harnicul și talentatul Radu Voina, a intrat în teren nerestabilit complet, evoluînd sub randamentul scontat. Dealtfel, nu doar tehnicienii din handbal cu care am discutat noi în vederea realizării acestui reportaj au apreciat că renunțarea la Gațu n-a avut o justificare serioasă și temeinică, ci însuși Cornel Oțelea, antrenorul echipei naționale, a deplîns lipsa acestuia, declarînd textual după înfrîngerea din confruntarea cu R.D.G. : „regret foarte mult absența lui Cristian Gațu din echipă, el fiind singurul om care ar fi putut..." Înlăturarea lui Gațu, e drept provocată și facilitată de o declarație a sa de retragere benevolă, nu poate avea, cum încearcă să ne convingă președintele F.R.H., nici o legătură cu incapacitatea sa fizică, dat fiind faptul că Gațu, jucător activ în echipa de club „Steaua", campiona Europei, a trecut mereu cu succes baremurile fizice impuse de federație. După datele existente la Centrul de medicină sportivă al C.N.E.F.S., Cristian Gațu a depășit ultimul punctaj solicitat de federație cu peste 100 de puncte! E vorba aici mai degrabă de rezerva profesorului Kunst Ghermănescu față de sportivul în cauză, prin timpuria și deloc justificata excludere a lui Gațu — ca și a lui Licu, de-altfel — din familia reprezentativei țării președintele F.R.H. impunîndu-și un punct de vedere personal în detrimentul intereselor generale ale handbalului românesc pentru care într-un trecut nu prea îndepărtat a făcut, ca să fim drepți, multe lucruri bune.

În declarațiile făcute imediat după întoarcerea din Danemarca, cîțiva componenți ai lotului național au acuzat lipsa din garnitură a lui Gațu. Ba mai mult, Cornel Penu a subliniat că „antrenorii echipei n-au putut hotărî, ei singuri, cine să facă parte din echipă..." ? ! În încheierea parantezei, să amintim că la mondialele din Danemarca lotul României a fost singurul care a înscris numai 15 jucători pe foile de arbitraj, deși regulamentul permitea folosirea a 16 handbaliști. Dacă Gațu și Licu au fost lăsați acasă din motive de vîrstă, atunci se ridică întrebarea de ce n-a fost folosit cel de-al șaisprezecelea loc regulamentar pentru rodarea unui tînăr jucător ? Dacă a avut cei mai puțini jucători, în schimb reprezentativa noastră a avut cei mai mulți tehnicieni pe banca rezervelor, pe antrenorul federal Nedef, pe antrenorul Oțelea și pe consilierul Trofin ! ! N-a existat, firește, un punct de vedere unitar, responsabilitățile au fost diluate fără temei, cooptarea celor trei tehnicieni, din însărcinarea federației, fiind cu atît mai curioasă cu cît Oțelea și Trofin — o știe oricine din perimetrul handbalului — reprezintă două fîrî diametral opuse, adesea incompatibile. Profesorul Kunst Ghermănescu ne-a confirmat incompatibilitatea temperamentală a celor doi, dar a refuzat să facă vreun comentariu pe această temă.)

— Tovarășe președinte, așteptînd avionul de Copenhaga mi-a fost dat să recitesc o opinie mai veche, despre care „Flacăra" a scris în urmă cu vreo două luni, atrăgînd atenția asupra eventualelor pericole. Anume că jucătorii și-au pierdut pofta de a juca, fiind ținuți cu lunile în pregătiri centralizate, fără ca ei să aibă, drept compensație pentru privațiunile la care erau supuși, măcar siguranța titularizării. Ce părere aveți ?

— Nu ne-am pregătit mai mult ca alții.

— E adevărat că „Steaua", campioana de cluburi a Europei, a fost retrasă din Cupa campionilor pentru ca jucătorii să se poată pregăti la națională ?

— Așa s-a hotărît. La fel am procedat și în alți ani, ceea ce nu ne-a împiedicat să cucerim titlul de campioni ai lumii.

— Dat fiind faptul că „Steaua" numără mai bine de jumătate din efectivul lotului reprezentativ și dat fiind faptul că antrenorul ei este una și aceeași persoană cu cel al echipei naționale, nu s-a considerat că meciurile din Cupa campionilor ar putea constitui cel mai nimerit mijloc de pregătire și verificare înaintea mondialelor ? Mai ales că, nu-i așa ?, nu cucerești un trofeu atît de prețios numai pentru a-l lăsa în anul următor la dispoziția altora ? !

— A fost o decizie colectivă.

— O ultimă întrebare. Unde credeți că s-a compromis încercarea noastră de a rămîne în posesia titlului mondial ?

— Nu înțeleg.

— Pe terenul de joc sau la federație ?

— La o asemenea întrebare nu știu să răspund.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

racul

Durerea de a-ţi merge bine

Cunoscutul actor de film, teatru şi circ, interpret de muzică uşoară, de muzică grea, populară şi preclasică, dirijor, compozitor, autor de texte — unele proprii — admirat de critică, răsfăţat de adolescente şi femei, în etate, invidiat de colegi, iubit în Capitală, aşteptat în provincie, e ceea ce se numeşte un monstru sacru. A-l vedea măcar pentru o clipă, în miraculoasa lui intimitate, cum se bărbiereşte, cum se umflă tragic în pene, cum bate melancolic cîmpii, e un privilegiu pe care puţini îl au. Ei bine, eu mă număr printre aceştia, printre aceşti fericiţi, puţini la număr.

A tînjit să fie un anonim, ăsta a fost visul lui, nu i-a mers, acuma e prea tîrziu, a devenit celebru — aşa e viaţa făcută. Acceptă să dea autografe cu un surîs plin de tristeţe, îşi suie cu demnitate Golgota succesului, suportă cu stoicism riscurile bunăstării..

După ce a avut omenescul impuls de a-şi discredita colegii, de a săpa destoinic, în dreapta şi în stînga, de a calomnia voinicеşte, cu tinerească energie, acum a ajuns, semn al triumfului deplin, să se vaite de povara succesului — e şi el un om, cît poate să rabde ? Prea multe călătorii în ţară şi în străinătate, prea multe icre negre, prea multe femei care îl asaltează cu iubirea lor veşnică. E hărţuit şi în viaţa personală, n-are şi el voie sărăcuţul la o strîngere de mînă, discretă, imediat se ştie pe cine iubeşte şi pe cine nu.

Şi atîtea griji...

Grija piscinei.

Grija tenului — un monstru sacru trebuie să fie mereu frumos, impecabil, strălucitor.

Grija Renault-ului 16... Şi lista acestui calvar e mult mai lungă.

Ultima oară l-am găsit într-o stare de deprimare, vecină cu nebunia. Plîngea ca un copil. Lacrimi fierbinţi se prelingeau pe obrazul lui celebru.

— Gloria o să mă bage în mormînt. Ce bine de tine că nu te cunoaşte nimeni.

Telefonul sună, rău prevestitor. Se întoarce spre mine, palid de indignare:

— Iarăşi Parisul ? Să mă duc la Paris pe vremea asta ? Nu vezi că plouă ?

Simţeam cu ce satisfacţie îşi trăieşte durerea avantajoasă de a fi un monstru sacru, simţeam că dacă n-ar avea asemenea feerice necazuri, s-ar spînzura. Cum însă lacrimile continuau să-i brăzdeze, sistematic şi manierat, obrazul atît de rumen şi de notoriu, i-am întins prietenеşte mîna şi l-am îmbărbătat :

— Lasă, trece şi asta. O să mai mergi o dată la Paris, sînt în viaţă necazuri şi mai mari.

Şi iată că vulturul, provizoriu jumulit, îşi ridică din nou aripile. Părea din nou gata să suporte coroana de spini a celebrităţii, să urce eroic Golgota bunăstării.

...Să fie într-un ceas bun !

TEODOR MAZILU

Tandem

Corbul pe sus, Lupul pe jos —
Acesta-l drumul secular
Pe care-n paralel, şi-l duc
Cu gînd de pradă, funerar.

Corbul pe sus, Lupul pe jos —
Croncăne unul, urlă altul
Şi amîndoi visează clipa
Cînd, printre turme, dau asaltul.

Din înălţimi, Corbu-l îndrumă
Prin croncănit, pe Lup spre oi.
Din pradă are şi el parte
Doar crima se consumă-n doi.

Corbul pe sus, Lupul pe jos —
Acesta-l drumul secular
Pe care-n paralel, şi-l duc
Cu gînd de pradă, funerar.

...S-a tras de-aici şi o morală
Ori mai degrabă un blestem
Spre călăuza'naripată
Ce poartă Lupul către pradă —
Să însemnăm acel blestem :

„Corb, Corb, croncăni-ţi-ar maţele
Pe-o custură oltenească
Maţele să-ţi croncănească !...

Corbul pe sus, Lupul pe jos
Visînd cadavre, siamezii,
Jertfind din veac mieii şi iezii,
De cînd se ştiu aruncă sînge
Peste luminile livezii.

NICOLAE DRAGOŞ

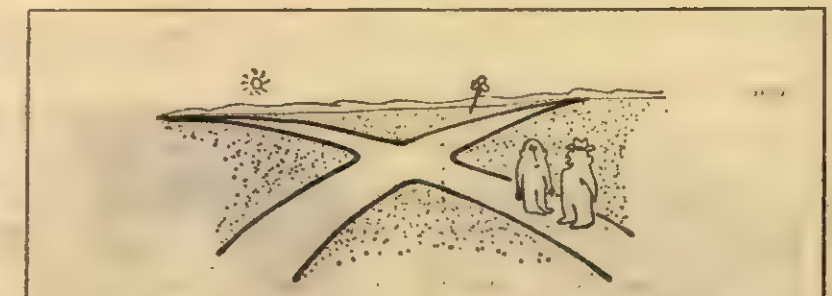

— Toate drumurile duc prin cimp. SORIN POSTOLACHE

Ghici cine vine la „Cina" (de la 10 dimineaţa) ?!

„Şi la urma urmei, în cadrul orelor de serviciu, orice om al muncii are dreptul la o jumătate de oră de masă !" — susţine Dumitru Stănişel, tehnician principal în cadrul Cooperativei „Arta încălţămintei", avînd sediul în Piaţa Rosetti. Lucru desigur greu de combătut, adică perfect adevărat, numai că trebuie să facem precizarea că „masa" la care se referă Dumitru Stănişel se petrecea la ora 10,05 de dimineaţă, într-un colţ al cochetului restaurant „Boema". La această oră dînsul ar fi trebuit de fapt să se afle în control desigur (...fac multă muncă de teren, sînt responsabil cu protecţia muncii", ne spunea), tocmai într-o unitate aflată în cartierul Rahova, secţia a 7-a mase plastice, de pe strada Zebrului nr. 2. Fără îndoială că protecţia muncii mai poate aştepta, întrucît la ora respectivă responsabilul în cauză se afla în compania unei mai vechi cunoştinţe, Ştefana Ariciu, dînsa de meserie desenator tehnic în cadrul Institutului de studii şi proiectări pentru îmbunătăţiri funciare. Se pun cîteva întrebări care rămîn fără răspuns. Dumitru Stănişel susţine că în cursul dimineţii a controlat deja o altă unitate, secţia a 9-a mase plastice, dar cînd e întrebat de numărul de telefon al unităţii, pentru verificarea afirmaţiei, răspunsul e „nu-l ştiu !" Pe şeful dînsului îl cheamă Voiculescu (numărul de telefon „nu-l ştiu !"), iar pe preşedintele cooperativei, Ion Papuc (numărul) de telefon, măcar al centralei : „nu-l ştiu !"... De asemenea, reporterul este întrebat, la rîndul lui, „de cîţi ani munceşti pe bani dumneata ?", întrucît Dumitru Stănişel ar avea cu 17 mai mulţi, motiv pentru care, atunci cînd va căpăta experienţa necesară, va şti să facă „în două ore de muncă mai mult decît fac alţii în opt" ! Bineînţeles că, din lipsa experienţei respective, problema a rămas în suspensie — aşa cum şi noi, plecînd mai departe, i-am lăsat pe cei doi chiulangii să savureze în continuare „masa", compusă e adevărat dintr-un Muscat Ottonel din solurile cele mai pure. Dar aici aveam să dăm şi peste Ion Ioan, reparator AMC, secţia Metrologie a Institutului de fizică atomică de la Măgurele. Tînărul Ioan fusese pur şi simplu învoit (aşa cum ne va confirma şeful său direct, inginerul Eugen Mîndruţ) pentru nişte cumpărături în oraş. Se grăbea însă foarte tare, întrase la „Boema" numai pentru „nişte ţigări străine", fiindcă avea la 10,30 o întîlnire cu o fată, întîlnire pe care n-ar fi vrut s-o scape pentru nimic în lume.

Întrind la restaurantul „Union", aveam să dăm peste un om care ne-a mărturisit că, oricum, munca sa este nenormată, motiv pentru care nimic nu l-a împiedicat să guste un coniac cu Pepsi. Se numeşte Paul Schveninger şi deţine postul de şef formaţie în cadrul secţiei chimice a Grupului întreprinderilor de industrie locală Ilfov. „În funcţie de cerinţele producţiei mă duc şi eu la lucru", ne-a mărturisit dînsul. Avem ocazia să o întîlnim şi pe tînăra de 21 de ani Garofiţa Tănase, fără ocupaţie din cauză de boală, cum ne-a indicat dînsa, o tînără care nu arată chiar ca o garofiţă, de vină fiind fără îndoială lungile nopţi pierdute şi viaţa debusolată pe care o duce. La o masă în bar, tată şi fiică — Dumitru Boghici şi Geta Boghici, împreună cu Carol Georgescu. Bărbaţii lucrează amîndoi în cadrul Serviciului plan, dezvoltare, organizare şi control („avem multă muncă de teren, am intrat şi noi la o cafea, ce, nu s-o vole ? !") din D.G.D.A.L., aflată în subordinea Consiliului popular municipal, iar fata e calculatoare la I.C.L., Alimentara 4. Se pare că tînăra Boghici are de gînd să-şi construiască locuinţă proprietate personală, iar tăticul, împreună cu colegul respectiv de serviciu, o poate ajuta în această direcţie. „Acum înţelegeţi-ne şi dumneavoastră !", ne roagă Dumitru Boghici, lucru desigur cu puţinţă şi pentru o inimă mai puţin caritabilă ca a noastră. Iată însă că la o altă masă, sus în restaurant, dăm peste întreaga conducere a întreprinderii agricole de stat Titu, judeţul Dîmboviţa. Sînt de faţă inginerul Virgil Nicolescu, director, inginerul Ion Nicolescu („nici o legătură de familie !", ni se precizează), şef de fermă, şi Nicu Curduman, şeful sectorului chimizări. Dînşii sînt veniţi spre a merge la Departamentul agriculturii de stat — avînd în vedere necesarul aprovizionării cu seminţe, îngrăşăminte şi furaje animale — dar au făcut mai întîi o escală la „Union", pentru o masă oarecum copioasă, ţinînd seama de oră.

De aici trecem la braseria restaurantului „Cina", destul de plină după cum se va vedea. Vom avea ocazia să stăm de vorbă cu persoanele de la două mese, timp în care însă, scena observîndu-se uşor, alte două mese se golesc subit, clienţilor rămînîndu-le probabil îmbucăturile în gît. Dar îi vom cunoaşte mai întîi pe cei doi muncitori — electricianul Petre Marcu şi strungarul Mihai Ospeţe — ambii pregătindu-se de schimbul doi pentru întreprinderea la care lucrează, recte I.T.A. — Autobaza marfă Bănească. Este ora 11, dar dînşii au consumat de pe acum patru mici, două chifle, două ape minerale şi tot două sticle (de un litru) dintr-un vin numit „Sortiment", purtînd pe un colţ şi inscripţia Murfatlar. Cum ziua bună de dimineaţă se cunoaşte, tot de dimineaţă au luat-o cu băutura şi brăilenii Nicolae Mitu (C.I.C.H. Fibre artificiale) şi Anton Căpăţînă (I.C.S. Mărfuri comerciale — magazinul universal), ambii de meserie electricieni. Anton Căpăţînă se află, mărturiseşte, „între două trenuri", fiindcă vine de la Braila şi pleacă la Tg. Mureş, pentru aprovizionare cu ceva materiale, dar Nicolae Mitu ar avea de mers pe la Tehnoimport, I.M.E.B., Romenergo şi M.E.F.M.C., adică exact motivele pentru care a şi fost trimis la Bucureşti. Dînşii se luptă deocamdată cu două sticle de vin, una „Sortiment", cealaltă „Riesling" de Tîrnave, încît tare ni se face frică să nu piardă cumva trenul spre Tg. Mureş trimisul Magazinului universal din Brăila...

Nu-i mai puţin adevărat că pentru a reflecta situaţia cît mai exact, în cadrul aceleiaşi acţiuni (întreprinse cu sprijinul preţios al serviciului judiciar din cadrul Miliţiei municipiului Bucureşti) am întîlnit şi o mulţime de oameni faţă de care a trebuit să ne cerem scuze, fiind evident statutul lor de cetăţeni cinstiţi, oameni care nu aveau nimic de ascuns, nici chiulul de la muncă, nici sticla de vin sub masă. Dar, pentru că asta am urmărit, am demonstrat că localurile noastre au clienţii lor regulaţi şi din speţa de oameni care se grăbesc să deschidă circiuma cît mai de dimineaţă (ora 10, ora... alcoolului !) cu coniacul sau sticla cu vin, aceiaşi oameni fiind, mai grav, de cele mai multe ori pur şi simplu „în timpul producţiei", adică efectiv chiulind şi lăsîndu-i pe alţii să muncească în locul lor.

DUMITRU GEORGE

Ziua bună de dimineaţă se cunoaşte...

CRONICA ŞOSELEI

Un caz petrecut la Timişoara

Accidentele de genul celui descris în acest articol sînt din păcate destul de frecvente în acest sezon. Am putea spune că este accidentul tipic comis de şoferul amator — nu neapărat cu puţină experienţă — pe drumurile de iarnă.

„Furat" de discuţiile cu ocupanţii, ori ignorînd pur şi simplu „perfidia" stratului imperceptibil de mîzgă, de polei, de zăpadă, supraevaluîndu-şi priceperea de a pilota maşina pe drumuri glisante, pilotul apasă cu nesăbuinţă pe acceleraţie nemaiputînd la un moment dat să stăpînească maşina angajată în slalomul ori pirueta morţii.

Dacă poleiul, mai ales cel „sticlos" vizibil de la distanţă avertizează direct convingător, aproape la fel ca gheaţa, că maşina trebuie pilotată cu mare prudenţă sau chiar să se renunţe la deplasare, zăpada în curs de topire dă unor neavizaţi imaginea liniştitoare că drumul nu e chiar atît de periculos. Nu puţini sînt cei care se lasă prinşi (uneori fără scăpare) în capcana unor drumuri acoperite cu zăpadă topită, asemănătoare cu „gelatina de la răcituri".

Pe F. C., care pilota un autoturism „Dacia 1100" din direcţia Timişoara-Lugoj, l-a indus în eroare nu numai stratul subţire şi apos de zăpadă, dar şi sarea presărată pe drum, care accelera vizibil procesul de topire al zăpezii. L-a înşelat la un moment dat şi curba largă, de aproximativ 240°, care părea abordabilă cu viteză relativ mare.

Tocmai de aceea, F.C., pilot nu cu vastă experienţă în conducere, dar nici novice (permis de conducere din 1975), nu a redus viteza la intrare în curba respectivă, ci a lăsat autoturismul să se înscrie în viraj spre dreapta precum vara cînd asfaltul este perfect uscat şi maşina parcă se lipeşte de drum. Abia cînd a simţit că autovehiculul începe să „fugă" cu spatele spre exteriorul curbei, pilotul a dat primele semne de îngrijorare, întrind în panică.

La jumătatea curbei Dacia 1100 pătrunsese deja pe sensul opus. Apăsarea precipitată pe frînă nu a avut alt efect decît să amplifice derapajul. Autoturismul a trecut peste linia mediană, a mai rulat pe sensul opus încă 30 m, după care a intrat în plin în autotractorul frigorific 31-B-2016 condus de şoferul C.D. Pilotul autovehiculului greu care circula regulamentar a sesizat pătrunderea pe sensul său de mers al Daciei 1100. Era însă prea tîrziu pentru a întreprinde o măsură de natură a evita coliziunea. A redus viteza, ieşind pe acostament cu partea din faţă a colosului.

Izbitura a fost groaznică ! Fragilul autoturism a intrat literalmente sub cabina autoizotermei. Trei dintre ocupanţii Daciei 1100 au murit pe loc, iar al patrulea s-a ales cu leziuni extrem de grave.

Caroseria autoturismului redusă la jumătate în înălţime faţă de starea iniţială l-a strivit complet pe cei trei ocupanţi, al patrulea scăpînd de la moarte numai datorită faptului că ocupase un loc în partea din spate a maşinii „şifonate" ceva mai puţin în urma impactului.

Ciudat în acest accident este faptul că cei trei pasageri nu erau nişte neavizaţi. Ei lucrau în aceeaşi întreprindere cu şoferul şi toţi lucrau în profesii de înaltă tehnicitate, neputînd să nu ştie ce înseamnă şi mai ales ce consecinţe poate avea deplasarea cu viteză vădit neadecvată unei şosele glisante.

Încă un tragic exemplu care arată, nu ştiu pentru a cîta oară, rolul important care trebuie şi pot să-l aibă pasagerii, mai ales cunoscători în ale volanului, în temperarea, în prevenirea şi avertizarea şoferului predispus la imprudenţă, în ultima instanţă în protejarea vieţii şi sănătăţii lor de pericolul accidentelor de circulaţie.

Colonel VICTOR BEDA

Dumitru Arjan, Erou al Muncii Socialiste:

„Pentru mine petrolul a fost și rămîne pasiunea vieții"

— Privindu-vă atent, tovarășe Dumitru Arjan, îmi vine în minte, în mod neașteptat, un crimpei din istoria artei. Pictori faimoși ai Renașterii se mulțumeau uneori să execute, la portretele la care lucrau, doar fața și mîinile, în care vedeau întruchipată personalitatea celui pe care-l înfățișau pe pînză ; restul îl lăsau pe seama învățăceilor. Și cu dv. ei ar fi procedat la fel, cred, dacă v-ați fi născut cu vreo cîteva sute de ani în urmă. Fața și mîinile vă recomandă poate chiar mai exact decît titulaturile : Erou al Muncii Socialiste, deputat în mai multe legislaturi în Marea Adunare Națională etc. Adevărat, de cîțiva ani ați ieșit la pensie, dar oare eroii ies și ei la pensie ? Fața și mîinile vă caracterizează ca un om drept și dîrz, care n-a făcut la viața lui decît trei lucruri : a muncit, a muncit și iar a muncit.

— După ce ai stat 42 de ani la gura sondei, este într-adevăr greu să ieși din priză. Și în somn mi se părea — după pensionare — că sonda 106 erupe, că se umplu casele de țiței, că plouă cu țiței, că țițeiul curge în valuri și că pericolul de foc crește cu fiecare secundă. Răcneam : „Săriți, bă ! Puneți cameronul la gura puțului !" Apoi mă scutura nevasta : „Liniștește-te, Mitică ! E toiul nopții, ești în patul tău și nu arde nici o sondă. Ai ieșit la pensie, frate !" Dar sondăria, cum îi spun eu, n-o mai uit și nici nu vreau. Fără să pun la socoteală că mereu mă vizitează membri din brigadă și că mă duc eu însumi la schela Tîrgoviște, unde am lucrat atît amar de ani, și la alte schele din țară, să le simt „pulsul" măcar cu ochii.

— Pare deci cu atît mai interesant de confruntat experiența dv. de aproape o jumătate de secol în producție cu realitățile din 1978, din care, dealtfel, faceți și dv. parte cu egală îndreptățire. Dar mai întîi, cum ar spune colegii de la Televiziune, v-aș ruga să vă prezentați. Măcar pentru cititorii noștri foarte, foarte tineri, căci altfel vă cunoaște toată suflarea românească.

— Sînt de fel din satul Diaconești, Dîmbovița, unde m-ați și aflat. Tata a fost cetățean, plugar. Eram opt copii și a trebuit să intru slugă de mic, dar slugăritul nu s-a prins de mine și am devenit sondor. Am lucrat la Moreni, la Gura Ocniței și, din 1948, la schela Tîrgoviște. Una peste alta, 42 de ani la gura sondei, altceva n-am făcut și nu mi-am dorit. Titlul de Erou al Muncii Socialiste l-am obținut ca urmare a unei inițiative care a adus statului 14 800 000 lei economii anual — suma a fost menționată și într-o dezbatere la Marea Adunare Națională.

— „Șoferul pe troliu !" Cine dintre noi, cu cîțiva ani în plus, nu-și amintește de Dumitru Arjan și de brigada sa? Ideea, în sine, era foarte simplă.

— Ea are însă și o poveste mai puțin cunoscută, pe care pot să v-o spun azi. Ideea, cum ați remarcat, era simplă de tot. Pînă atunci, șoferul ducea troliul la sondă și apoi pleca, iarna — la căldurică, vara — la umbră. El o trăgea pe dreapta, în timp ce sondorii trăgeau din greu. Eu m-am gîndit că ar fi bine ca șoferul să lucreze pe troliu, nu maistrul, care căpăta astfel posibilitatea să rămînă la gura sondei și de acolo să urmărească și să îndrume mai cu folos echipa. Propunerea a fost acceptată și au venit la Băicoi sute de delegați ai schelelor din țară, să le explic despre ce e vorba. Am citit și un referat, pe care nu-l făcusem eu, ci niște contopiști, ca și cum nu mi-aș fi cunoscut propriile gînduri. Dar nu ăsta-i esențialul. După referat, se apropie de mine un director și un inginer șef, care inițial fuseseră **contra** propunerii mele. „Nea Mitică — spun ei — trece-ne și pe noi colaboratori !" „Păi dv. ați fost **contra!**" „Nu-i nimic, acum sîntem **pentru**. Și să fii liniștit, dacă faci ce te-am rugat, nu ți se știrbește cu nimic cîștigul". Eu, oricum, nu prea mă gîndeam la cîștig, doream și doresc un singur lucru, ca toată lumea să muncească. Numai dacă dai mai mult societății, poți lua mai mult. După mine, asta-i esența politicii partidului.

— Tovarășe Arjan, ați avut o brigadă vestită. Poate și acum, după ce ați părăsit-o, vă mai poartă numele. Oricum, sînt sigur că vă calcă pe urme. Îi vedeți des ?

— Am rămas strîns legat de sondorii șefi Ion Năstăsescu, Constantin Militaru, Ion Geambașu, de troliștii Ion Stanca și Constantin Ilie — toți de la schela Tîrgoviște — ca și de alți zeci de muncitori, tehnicieni și ingineri alături de care am muncit din greu, dar cu bucurie. Geambașu și Năstăsescu sînt chiar din Diaconești, vecini cum s-ar zice. Mă duc și eu la schelă. Deunăzi, văd pe masă la un director o sticlă cu lichid galben. Glumesc : „Ați trecut la ceai ?", „Nu e ceai, e țiței". Citeodată, țițeiul are culoarea asta și nu e prea bine.

— Ce vă impresionează mai mult cînd revedeți vechiul loc de muncă sau vizitați sondele noi ?

— În ultima vreme am fost pe la Suplacu de Barcău (înainte se trimiteau acolo muncitorii „sancționați" de la schela Tîrgoviște, acum e o minune acolo), la schelele Ciurești și Topoloveni, de prin partea Pitештiului, la cele din preajma Craiovei etc. Mă impresionează mult grija pentru om, securitatea muncii, tehnica noastră progresează enorm. Eu nu pot să uit teama ce mă cuprindea cînd o sondă intra în erupție. Am văzut schele care zvîrleau petrol pe casele din sat, gazele amenințau, țițeiul se prelingea de pe stree. Strigau : „Stingeți focurile din c[illegible]" Ușor de închipuit urmările dacă ar fi scăpărat de undeva sau dacă o singură flacără de chibrit... Acum toate astea au trecut, dar e bine ca tinerii să știe că ele nu sînt preistorie, ci viața părinților.

— Ce-a fost a fost. Acum duceți o viață liniștită...

— Dar să nu uităm să punem mîna pe lopată. Iată, eu locuiesc pe o uliță în pantă, desfundată. Am cărat pietriș, nisip, mi-am suflecat mînecile și m-am pus pe lucru să lărgesc și să pietruiesc drumul. Vecinii nu prea m-au ajutat, se uitau doar pe fereastră, ba unii se mai plîngeau că din cauza pietrișului îngrămădit nu mai puteau ieși din curte, deși de pe urma muncii mele aveau să profite toți. Săptămîni de zile am lucrat mai mult singur pînă am mîntuit treaba. Departe de mine gîndul să mă fudulesc sau să pretind că asta-i regula la noi în sat. Și apoi, exemplul e mititel : o ulicioară dosnică... Dar aci nu e vorba de lucrul în sine, ci de atitudinea cetățenească. Să punem mîna pe lopată, să nu așteptăm ca altul să trudească pentru noi ! La fel de adevărat cînd nu lopata decide, ci o unealtă mult mai complicată sau, pur și simplu, mintea omului. Coautori, da !, dar coautori adevărați.

— De cînd v-ați pensionat și aveți mai mult timp, vă preocupă, așadar, mai mult problemele legate de contribuția cetățenilor la ridicarea satului, comunei, orașului lor. Ce alte probleme cu valoare generalizatoare ați vrea să mai ridicați în acest sens ?

— Să se dea totdeauna răspuns la propunerile cetățenilor, bune, rele, cum or fi. Noi în ședințe am propus de atîtea ori asfaltarea drumului Miculești — Diaconești, să se revină la construirea barajului pe rîul Bizdidel, punctul Miculești, să se ridice anexe la căminul cultural — toate, bineînțeles, cu contribuția locuitorilor. Nici un răspuns. Nu susțin că **toate** sugestiile erau bune sau imediat realizabile. Poate că, într-un motiv sau altul, nici una nu era potrivită, pentru moment. Dar oamenilor trebuie să li se explice **de ce și cum.** Aceasta înseamnă dialog cu masele, nu ședințele bune pentru dări de seamă și statistică. Faptul că pe rîul Bizdidel s-a construit sau nu un mic baraj nu prezintă importanță în afara cercului mic de cetățeni direct interesați. Important este însă stilul de muncă, renunțarea la formalism față de cetățean. Documentele de partid sînt clare în această privință. Și, în primul rînd, exemplul personal al tovarășului Nicolae Ceaușescu, atît de apropiat de oamenii muncii, în mijlocul cărora se află permanent. Atît timp însă cît, pe alocuri, principalul rămîne ședința, procesul verbal, și nu omul cu nevoile sale, aceste adevăruri simple merită și trebuie repetate. Să nu mai auzim niciodată spunîndu-se, așa cum am auzit eu : **„Aștia sînt prea mici ca să rezolve ceva".** Și ar mai fi un lucru pe care vreau să-l subliniez : să nu uităm de unde am plecat ! De multe ori însuși secretarul general al partidului nostru a insistat asupra acestei elementare cerințe față de orice conducător. Eu am cunoscut mai demult un om cu funcție de răspundere în petrol, care plecase de jos. (Unii afirmă că încă de pe timpul cînd era muncitor nu se prea omora cu lucrul și că trebuiau să-l trezească sondorii din mutaială ca să dea presiune la cazane.) Fapt este că atunci cînd a ajuns în post mare, în loc să se consulte cu inginerii și cu muncitorii, să ofere soluții, oferea doar sancțiuni și vorbe grele. Firește, și sancțiunile sînt necesare, dar nici să te rezumi la ele nu e o socoteală. Venea pe la noi și striga : „Încing biroul cu o sîrmă și vă trag pe toți afară !" Parcă ți-era necaz că vorbea așa. Pe om trebuie să-l respecți chiar cînd îl pedepsești — presupunînd că a greșit cu adevărat — cel puțin așa cred eu.

— Despre dv. se spune că atunci cînd v-ați cîștigat titlul de Erou al Muncii Socialiste vi s-a oferit casă și mașină la București și că ați refuzat, preferînd să rămîneți cu brigada. Așa a fost ?

— Așa. Deși, la drept vorbind, ceva tot am cerut ca recompensă : să se bage lumină electrică la mine în sat. Unora de la schelă le-a părut însă rău că n-am plecat la București. „Am fi avut și noi un sprijin !" — oftau. Dar cel mai bun sprijin pe care l-am putut da tovarășilor a fost munca mea.

— L-ați dat din plin. Ce simțiți, ca simplu cetățean și ca om al sondelor, privind azi lumea dv., lumea petrolului ?

— Mîndrie pentru drumul parcurs în ultimii ani, care este al întregii țări. Într-o anumită privință, însăși meseria de petrolist s-a schimbat și nu s-a schimbat. Firește, azi petroliștii noștri utilizează tehnici de foraj și extracție la nivel mondial, instalații perfecționate, produse ale industriei românești. Cine s-ar fi gîndit, cu doar cîțiva ani în urmă, la o platformă marină românească ? S-au elaborat metode complexe : forajul cu jet, injecția cu apă și gaze, combustia subterană, se tinde spre creșterea continuă a valorii economice, spre un grad avansat de recuperare din zăcămînt. Instalațiile noastre de foraj au devenit faimoase în întreaga lume, iar „Drumul petrolului" străbate azi localități ignorate de noi pînă nu demult : Videle, Otești, Băbeni, Țicleni, Suplacu de Barcău, Poiana Lacului și cîte altele, pe care le-am văzut eu însumi sau despre care am citit. Au rămas și multe greutăți de învins, dar realizările sînt incontestabile și ele sînt de nedezlipit de munca grea, de privațiunile pe care eu și cei din generația mea le-am înfruntat tocmai pentru a face posibil acest **azi.** Tinerii să n-o uite ! Eu, cînd văd pe unul mai fandosit, mă gîndesc la focarul (muncitorul de la cazane) care, în anii grei de după război, a trebuit să-și facă pantaloni din pătura cu care se învelea. Avea omul de ales: să dîrdîie noaptea sau să meargă ziua cu o anumită parte a corpului goală. Cînd îi văd pe tovarășii mei mai tineri stînd la bloc sau în cămine, maximum 2—3 într-o cameră, îmi zboară gîndul la „cazarma" în care am dormit eu : 20—30 muncitori într-o încăpere. Sau cînd văd instalațiile noastre petroliere nou-nouțe gonind pe camioane îmi amintesc de cazanul acela cu aburi care mi-a luat **șapte zile și șapte nopți** ca să-l transport de la Moreni la Ploiești, într-un car tras de 14 boi !

— Și totuși spuneați că munca petrolistului nu prea s-a schimbat.

— În sensul că ea tot dură a rămas și că nu poate fi altfel. Tocmai de aceea socot cum nu se poate mai binevenită orientarea dată de secretarul general al partidului nostru ca învățămîntul să fie tot mai mult legat de practică. Vedeți mîinile astea ale mele ? Cînd lucram cu tubingul, îl căram singur. Cei din brigadă se plîngeau : „Noi nu putem, nea Mitică, n-avem mîinile dumitale". Odată, mîinile au înghețat și s-au opărit în același timp. Era un ger de minus 30 de grade și noroiul care picura din vîrful sondei, de la tija pătrată, se transforma în sloi pînă să atingă pămîntul... Eu trăgeam de zor de un cablu de 32 mm, îngroșat cu țiței, fără mănuși, căci mă stînjeneau în mișcări. Mîinile au înghețat de tot. Ca să le dezmorțesc, le-am apropiat de o conductă fierbinte, pe care însă nici n-o mai simțeam, și s-au ars. A doua zi erau numai o rană, și nimeni nu putea ști dacă asta li s-a tras din prea mult frig sau din prea mult cald. Nu-ți pasă însă de nimic cînd îți iubești munca, meseria. Nu e nici o descoperire, dar îmi place s-o repet. Pentru mine petrolul a fost și rămîne pasiunea vieții. Cînd eram tînăr, am fixat la eșapament, la ieșirea aburului din pompa de noroi, niște piedici, le ziceam piercănitori. Cînd ieșea aburul cîntau ca la orgă și eu mă simțeam, vă rog să mă credeți, ca la petrecere, ăsta-i cuvîntul.

— Este poate marea lecție a celor 42 de ani petrecuți la gura sondei. Cînd știe pentru ce muncește, în numele căror idealuri — și dv. ați știut-o prea bine — omul pasionat de muncă deslușește pînă și în păcănitul unei pompe cu noroi tainice acorduri — un Preludiu ?, o Passacaglia ?, o Fugă ? — și, chiar la minus 30 de grade, se simte ca la petrecere.

LIONEL NIȚESCU ■

FLACĂRA Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu — 16 17) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu — 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (A. Dohotaru, M. Nedelea, E. Seceleanu — 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Cotană — 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie — 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef adjunct (Niculae Stoian — 17 63 16 și interior 16 11) ; redactor șef — 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-Import presă, P O Box 136—137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI

41505

Biblioteca municipală
Tîrgu-Mureș

flacăra

ANUL ... — 16 FEBRUARIE 1978

ORGANUL COMITETULUI MUNICIPAL ...

IN PAGINILE 12–13 :

● ANI DE LUPTA EROICA

(Un reportaj-evocare la împlinirea a patru decenii și jumătate de la marile bătălii proletare din ianuarie — februarie 1933)

● LOCOMOTIVA SE PUNE ÎNAINTEA TRENULUI ȘI DATORIA ÎNAINTE DE ORICE

(De ziua ceferiștilor, un reportaj despre cinci generații de muncitori ai unui depou centenar)

AUTOCONDUCEREA MUNCITOREASCĂ

Prin adunările generale ale oamenilor muncii, care se desfășoară în aceste zile în întreaga țară, democrația noastră socialistă își arată, încă o dată, și în chip pilduitor, forța. În aceste întruniri supreme ale conducerii muncitorești se exprimă nemijlocit punctul de vedere muncitoresc asupra chestiunilor economice și, legat de cele economice, asupra problemelor mai binelui în toată viața noastră. Felul în care se desfășoară adunările generale e felul cel mai drept al democrației, așa cum înțeleg să o gîndească și să o cinstească producătorii bunurilor materiale. Dacă anul 1978 este un an hotărîtor pentru cincinalul în curs, dacă acest cincinal este hotăritor pentru realizarea marilor ambiții economice ale țării românești, e firesc să luăm aminte la hotărîrea cu care clasa conducătoare a societății noastre decide în forumul autoconducerii muncitorești în baza unei analize drepte, atît a lucrurilor bune împlinite, cît și a celor încă neîmplinite, mersul muncii în lunile ce vin, în anul decisiv ce ne stă înainte. S-a văzut și se vede în aceste adunări generale că, răspunzînd cu mare însuflețire îndemnurilor pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu le adresează clasei muncitoare, tuturor cetățenilor țării de a-și pune neprecupețit toate puterile în slujba interesului colectiv, de a înfăptui, de a face fapt, adică, din hotărîrile Congresului al XI-lea al partidului, oamenii muncii cercetează cu amănuntul toate căile ce duc la perfecționarea condiției muncii și a muncitorului însuși și din asta la o producție mai bogată de calitate superioară. Anul 1978 este hotăritor pentru acest cincinal și el pretinde saltul la o nouă calitate a muncii. Stă în puterea muncitorilor să-l facă fapt, stă în fața conștiinței lor și problema excepțională a valorificării superioare a materiei prime și a energiei și creșterea producției la mia de lei fonduri fixe, a perfecționării tehnologiilor și creșterea calității propriu-zise a bunurilor produse. Tot ce la nivelul unei secții, al unei întreprinderi, al unui departament economic e cifră și statistică, la nivelul fiecărui om al muncii e numai lucru concret și odată cu acest lucru de o concreteță netăgăduită faptul că o muncă mai spornică de randament și calitate sporită înseamnă traiul mai bun, al lui, al fiecărui om și al familiei lui. Oamenii muncii au avut acum cuvinte de mare satisfacție, aprobînd cu toate argumentele muncii lor propunerile făcute de tovarășul Nicolae Ceaușescu și aprobate de Comitetul Politic Executiv al P.C.R. cu privire la îmbunătățirea Legii retribuției, în sensul legării și mai strînse a veniturilor fiecăruia de calitatea și cantitatea muncii, de contribuția la îndeplinirea planului. Cei ce muncesc, conducători și producători, deopotrivă, sînt chemați prin aceste perfecționări să decidă în mai mare măsură asupra beneficiilor realizate. Vorbim adesea de creșterea gradului de conștiință și iată unul din momentele în care această creștere are prilejul de a-și dovedi calitatea reală. Oamenii muncii dezbat starea muncii, avînd o cunoaștere din ce în ce mai largă și mai exactă a pîrghiilor prin care se realizează beneficiul, al tuturor celor care se cuvin a fi cu prioritate făcute. Pîrghiile acestea, dintre care disciplina și spiritul gospodăresc, răspunderea și efortul de continuă perfecționare profesională se situează la loc de frunte, sînt lucruri simple, dar o simplitate care cere din zi în zi gîndire și acțiune la cei mai înalți parametri.

Adunările generale ale oamenilor muncii însumează un valoros tezaur de idei și propuneri care se contopesc într-un angajament cuprinzător. Oamenii muncii se angajează cu toată fermitatea să realizeze, deopotrivă cu producția fizică, indicii calitativi ai planului. Ei fac din principiul răspunderii muncitorești pentru destinele întreprinderii și ale economiei un ansamblu, o chestiune de căpătîi a fiecărei zile de muncă pentru ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, ei propun și aprobă programe de măsuri pentru valorificarea deplină a potențialului uman și tehnic, pentru ca nivelul de trai să crească sensibil, așa cum hotărăște programul partidului, pentru ca creșterea să fie simțită de fiecare, pentru ca fiecăruia să-i fie limpede că numai munca bună face viața mai bună.

„Acum — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea la recenta Consfătuire de lucru consacrată problemelor agriculturii — **hotăritoare este munca, activitatea practică — de sus pînă jos, pînă la fiecare colectiv de oameni ai muncii — pentru realizarea în viață a celor hotărîte".** Cuvinte minunate, care stau de îndemn nu numai în agricultură, ci în toată viața economică. Acum, într-adevăr, munca e hotăritoare în România și numai munca trebuie să fie măsura gîndului și faptei fiecăruia.

TUDOR OCTAVIAN ■

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU A FĂCUT O NOUĂ VIZITĂ DE LUCRU ÎN JUDEȚUL TIMIȘ

Desfășurat într-o ambianță sărbătorească, fructuosul dialog cu locuitorii acestor meleaguri a prilejuit o puternică manifestare a hotăririi oamenilor muncii, indiferent de naționalitate, de a înfăptui neabătut politica partidului

(Relatare în pagina a 3-a)

Sînt numai rădăcini

Sînt numai rădăcini de grîne sub pămînt,
De mii de ani ele tot dau în floare
Să aibă unde-și limpezi strămoșii
Neodihnita lor îngîndurare.

Sînt numai rădăcini care repetă
Același anotimp răsfrînt în noi,
Să fie veșnic vară în adîncuri
Și blînd miros de primenite ploi.

Sînt numai rădăcini din rădăcini,
De mii de ani se suprapun, foșnind.
În jurul lor străbunii stau de veghe
Înveșmîntați în straie de argint...

FLOREA BURTAN ■

Redescoperirea de sine a unui oraș

Foto ELENA GHERA ■

Să-mi cutreier orașul, orașul copilăriei și tinereții mele, însoțit de un ghid. Ce întîmplare ! Și ce-ar putea să-mi zică — firește, inedit — omul ăsta ? Oricît este să-l avertizez. I-am spus :

— Din copilărie am început să visez la o noțiune pe care și-acum, după atîția ani, continuu să mi-o limpezesc, să mi-o definitivez : aceea de oraș construit perfect și cîrmuit perfect. „La citta del Sole" mi-a fost mulți ani cartea de căpătîi. Oricum, orice idee nouă, orice informație nouă în privința urbei perfecte, o aplicam de urgență și cu o nespusă voluptate viziunii mele despre orașul meu. Orașul meu care se străduia să se reînalțe dintre propriile sale dărîmături, dintre propriile sale vechituri. I-am urmărit, îl urmăresc și-l voi urmări cît am să trăiesc evoluția, cu patimă de mare și ireversibil îndrăgostit.

Mi-a răspuns :

— Noi, ieșenii, ne-am propus să punem în meritata lui valoare patrimoniul cultural din cuprinsul județului. Cetățile dacice de la Moșna și Cătălina — Cotnari, ori vatra strămoșească de importanță arheologică dar și sentimentală de la Cucuteni trebuie incluse — și le vom include ! — în circuitul turistic, în circuitul unei largi cunoașteri. Cu același rost vom repara și restaura complexul muzeistic Palatul Culturii, vom amenaja o celulă la fosta închisoare Galata și vom termina lucrările de amenajare a ctitoriilor de la Tîrgu Frumos, Miclăușeni, Hîrlău,

(Continuare în pagina 14)

NELU IONESCU ■

Convorbirile româno-egiptene la nivel înalt, un moment nou în dezvoltarea relațiilor dintre țările noastre, o importantă contribuție la cauza destinderii și păcii în lume

Evoluția constant pozitivă, cursul ascendent al relațiilor prietenești și de conlucrare româno-egiptene pe multiple planuri sînt confirmate și de această a șasea vizită pe care, la invitația președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Arabe Egipt, Mohammed Anwar El Sadat, a întreprins-o în țara noastră. Dezvoltarea pe care raporturile româno-egiptene au cunoscut-o în ultimii ani — pe plan politic, economic, tehnico-științific și cultural — poate fi caracterizată într-o asemenea perspectivă ca fiind remarcabilă. Neîndoielnic, în această evoluție un rol hotărîtor a avut dialogul la nivel înalt — tot mai rodnic și mai frecvent în ultimii ani — convorbirile dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Mohammed Anwar El Sadat adăugînd, de fiecare dată, o contribuție hotărîtoare la amplificarea relațiilor de prietenie și colaborare crescîndă, identificînd de fiecare dată noi și prețioase valențe pentru conlucrarea dintre România și Egipt, în concordanță deplină cu interesele celor două țări și popoare.

Desfășurate în ambianța caldă, de cordialitate, caracteristică de fiecare dată întîlnirilor dintre cei doi șefi de stat — reflex firesc al atmosferei calde și prietenești dintre țările noastre — noile convorbiri Ceaușescu — Sadat au constituit pe plan politic un eveniment marcant, reafirmînd preocuparea constantă a României și Egiptului de a-și aduce contribuția atît la bunăstarea și progresul popoarelor noastre, cît și la făurirea unei lumi a păcii și colaborării internaționale. Noua întîlnire a prilejuit în primul rînd o analiză a modului în care se desfășoară colaborarea multilaterală dintre țările noastre, pe baza înțelegerilor convenite, a documentelor încheiate în acest sens. Temelia trainică a acestor înțelegeri o constituie, după cum se știe — după cum a fost înscris și în declarația solemnă comună semnată de cei doi șefi de stat la București, în 1974 — respectarea principiilor egalității, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, ale renunțării la forță și la amenințarea cu folosirea forței, ale respectării dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele, căile dezvoltării politice, economice și sociale.

Abordarea problemelor vieții internaționale, a unor aspecte actuale ale evoluției lumii contemporane a evidențiat hotărîrea celor două țări, a celor doi șefi de stat de a acționa în continuare, cu toate eforturile, pentru destindere în lume, pentru lichidarea focarelor de încordare și conflict existente pe planeta noastră. În context, examinarea evoluției situației dintr-o zonă de mare tensiune a contemporaneității — Orientul Mijlociu — a pus în lumină necesitatea de a se acționa în continuare pentru realizarea unei păci juste și trainice în regiune. Această pace, atît de dorită în lume, trebuie să aibă la bază retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, înfăptuirea aspirațiilor legitime ale poporului palestinian, inclusiv de a-și constitui un stat propriu independent, asigurarea integrității și securității tuturor popoarelor din zonă. În soluționarea pașnică, pe baza tratativelor, a problemelor din Orientul Apropiat, cei doi președinți au considerat utilă întrunirea Conferinței pregătitoare de la Cairo — inițiată de președintele egiptean, cu participarea tuturor părților interesate — sau a reuniunii propuse de secretarul general al Organizației Națiunilor Unite (și acceptată deja de președintele Anwar El Sadat). Această reuniune, ce ar urma să se desfășoare la New York sau în altă parte, ar avea drept obiectiv principal pregătirea temeinică a reluării Conferinței pentru pace de la Geneva.

Satisfacția pentru caracterul fructuos al convorbirilor la nivel înalt româno-egiptene desfășurate în acest februarie la București a fost afirmată deopotrivă de către președinții Nicolae Ceaușescu și Mohammed Anwar El Sadat, care au convenit ca asemenea consultări bilaterale la nivel înalt în probleme de interes comun să fie continuate.

Întîmpinat cu interes și prețuire de oamenii muncii din țara noastră, de poporul nostru iubitor de pace și prietenie, noul dialog la nivel înalt româno-egiptean, înscriindu-se în cadrul general al politicii țării noastre de a extinde relațiile multilaterale cu statele și popoarele arabe, se constituie astfel nu numai ca un moment menit să contribuie la amplificarea legăturilor de prietenie și cooperare dintre țările și popoarele noastre, dar și ca un aport susținut, hotărît și responsabil la promovarea cauzei păcii, colaborării și înțelegerii în lumea întreagă.

DOINA IOVĂNEL

Întîlnirea dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Stane Dolanț

O nouă și cuprinzătoare pagină adaugă amplei cronici a relațiilor prietenești și de colaborare româno-iugoslave întîlnirea și convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășul Stane Dolanț, secretar al Comitetului Executiv al Prezidiului C.C. al Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, care, la invitația secretarului general al partidului, a făcut o vizită în țara noastră.

Cu acest prilej, tovarășul Stane Dolanț a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un cordial salut prietenesc, împreună cu cele mai bune urări din partea tovarășului Iosip Broz Tito, președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia. Mulțumind pentru sentimentele exprimate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat, la rîndul său, tovarășului Iosip Broz Tito calde felicitări prietenești și cele mai bune urări.

Desfășurate la Timișoara într-o atmosferă de caldă prietenie, de înțelegere și stimă reciprocă ce caracterizează bunele raporturi dintre țările, partidele și popoarele noastre, convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Stane Dolanț au prilejuit un schimb multilateral de păreri cu privire la dezvoltarea colaborării dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia, precum și cu privire la unele probleme internaționale actuale și ale mișcării comuniste și muncitorești. După cum informează comunicatul de presă dat publicității la încheierea acestei întîlniri, în timpul convorbirilor au fost evocate cu deosebită satisfacție legăturile strînse, frățești, care se dezvoltă continuu între cele două țări socialiste vecine și prietene, între Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia, între popoarele celor două țări. Spiritul acestor relații este cel al principiilor și obiectivelor înscrise în Declarația româno-iugoslavă din 1976, al hotărîrilor stabilite cu prilejul rodnicelor convorbiri și întîlniri dintre conducătorii de partid și de stat ai țărilor noastre, între care cea de la Drobeta-Turnu Severin, din decembrie anul trecut, a fost evidențiată ca deosebit de importantă.

În timpul convorbirilor s-a procedat, totodată, la o largă informare asupra activității pe care o desfășoară Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia în vederea înfăptuirii hotărîrilor Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale a P.C.R. și, respectiv, ale Congresului al X-lea al U.C.I., pentru construcția socialistă în România și Iugoslavia. S-a realizat, de asemenea, un schimb de păreri cu privire la dezvoltarea pe mai departe a colaborării pe plan politic, economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii, a relațiilor prietenești dintre cele două țări și partide, ca și cu privire la probleme actuale ale vieții internaționale, ale mișcării comuniste și muncitorești.

Subliniindu-se dorința comună de a se acționa și în viitor pentru promovarea și dezvoltarea mai puternică a colaborării româno-iugoslave, aceasta corespunzînd intereselor fundamentale ale popoarelor celor două țări și reprezentînd, în același timp, o contribuție de seamă la afirmarea principiilor democratice în relațiile internaționale, o contribuție la destindere, la întărirea colaborării pe bază de egalitate și securitate nu numai în Europa, ci și în lume, o afirmare concretă a luptei pentru pace și progres social.

Țări vecine și prietene, dezvoltînd relații apreciate ca model de raporturi între două state socialiste, România și Iugoslavia — s-a relevat în timpul convorbirilor — doresc să conlucreze și mai mult pe plan internațional în vederea afirmării în viața internațională a unor idei și acțiuni de importanță fundamentală pentru omenire, pentru viitorul pașnic al planetei. Este vorba de consolidarea cursului spre destindere, de dezvoltarea cooperării și colaborării multilaterale între state pe bază de egalitate în drepturi, de soluționarea problemelor majore ale vieții internaționale contemporane în interesul și cu participarea tuturor popoarelor. Instaurarea unui autentic climat de încredere și colaborare între țările lumii este legată de statornicirea între state a unor raporturi întemeiate pe respectul independenței și suveranității naționale, neamestec în treburile interne, pe justiție și echitate între națiuni. Într-un asemenea context, de mare importanță pentru actualitatea politică a lumii contemporane, a fost evidențiată deosebita însemnătate

a continuării procesului de edificare a securității și colaborării pe baze noi în Europa și a fost reafirmată hotărîrea de a se acționa în comun pentru succesul reuniunii de la Belgrad.

Pronunțîndu-se ferm pentru soluționarea tuturor conflictelor dintre state pe cale pașnică, prin tratative, pentru excluderea din viața internațională a forței și amenințării cu folosirea forței, a fost evidențiată necesitatea intensificării eforturilor tuturor statelor pentru înlăturarea focarelor care amenință pacea în Orientul Mijlociu, Cipru, Africa și în alte zone geografice. O soluționare justă și trainică a crizei din Orientul Mijlociu necesită eforturi hotărîte și nu poate avea loc fără retragerea Israelului din toate teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, recunoașterea drepturilor naționale legitime ale poporului palestinian, inclusiv dreptul de a-și constitui un stat independent, asigurarea securității și dezvoltării independente a tuturor statelor și popoarelor din zonă.

Pe planul relațiilor dintre partide, în timpul convorbirilor a fost exprimată hotărîrea P.C.R. și U.C.I. de a acționa în continuare cu consecvență pentru afirmarea noilor principii democratice de raporturi între partidele comuniste și muncitorești, a dreptului fiecărui partid de a-și elabora în mod independent strategia și tactica, politica internă și externă, corespunzător condițiilor în care își desfășoară activitatea. Pe aceste baze a fost reliefată dorința celor două partide de a dezvolta colaborarea și solidaritatea internațională a partidelor comuniste, a tuturor forțelor progresiste, socialiste, social-democrate, antiimperialiste în lupta pentru triumful cauzei păcii, libertății, democrației, pentru securitate și înțelegere între popoare.

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Timiș

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a efectuat, în cursul zilei de marți, 14 februarie, o vizită de lucru în județul Timiș, pentru a examina direct, la fața locului, cu factorii de răspundere din economie, cu activiști de partid și de stat, cu oameni ai muncii, modul în care se îndeplinesc în această parte a țării hotărîrile Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost întîmpinat de locuitorii de pe aceste străvechi meleaguri ale patriei cu sentimente calde și manifestări vibrante de dragoste și atașament specifice întîlnirilor secretarului general al partidului cu oamenii muncii în cadrul vizitelor de lucru atît de caracteristice stilului său de muncă, care dau de fiecare dată dimensiunea reală, impresionantă, a unității trainice a poporului în jurul partidului comunist, a hotărîrii fiecărui cetățean al țării de a-și dedica plenar forțele, întreaga capacitate de muncă și creație operei nobile ce se înfăptuiește în patria noastră sub clarvăzătoarea conducere a primului bărbat al țării.

În această atmosferă de sărbătoare, imaginea orașului evocă, mai mult decît oricînd, trecutul său glorios, faptul că, în decursul celor șapte secole de existență, s-a afirmat ca un important focar de progres în viața țării, întreaga sa istorie fiind strîns legată de lupta poporului nostru pentru independență, libertate socială și națională. De numele lui sînt legate atîtea pagini glorioase din trecutul de luptă al oamenilor muncii români, germani, maghiari, sîrbi și de alte naționalități împotriva jugului feudal și a asupririi străine. Aflată la răscrucea unor importante artere europene, Timișoara a trebuit să înfrunte în cele rînduri urgia cotropitorilor străini, renăscînd însă de fiecare dată prin lupta și munca neobosită a locuitorilor săi. Bănățenii au fost martori și participanți la răsunătoarele campanii ale lui Ioan de Hunedoara, la luptele pentru eliberarea de sub asuprirea feudală conduse de neînfricatul Gheorghe Doja, s-au opus ocupației otomane, au luat parte activă la revoluția din 1848, la marile acțiuni patriotice care au consfințit unirea într-un stat național unitar a celor trei țări românești. Aici, la Timișoara, în anul 1868, a luat ființă prima organizație muncitorească cu caracter politic din țara noastră — Asociația generală a muncitorilor din Timișoara — și tot aici a avut loc întîiul Congres al sindicatelor unitare în aprilie 1929 — moment deosebit de important pentru formarea unității tuturor forțelor clasei noastre muncitoare, sub conducerea P.C.R.

Pe fundalul acestui trecut cu atîtea rezonanțe în istoria patriei noastre, se detașează pregnant marile înfăptuiri ale prezentului socialist. Județul Timiș se numără astăzi printre cele cu pondere însemnată în economia națională, asigurînd, în anul 1976, circa 3,5 la sută din producția globală industrială a țării. Ca și celelalte județe ale țării, Timișul a beneficiat din plin de roadele politicii de industrializare. Numai în cincinalul trecut, în acest colț din sud-vestul țării au fost înălțate 87 noi obiective și capacități de producție. În anul 1976 s-a realizat, în numai 16 zile, întreaga producție industrială din 1938, în 21 de zile cea din 1950, și în 62 de zile cea din 1960.

Agricultura județului, care, în anii socialismului, a trecut prin transformări fundamentale, se mîndrește cu faptul că, în anul 1976, a dat țării cea mai mare producție de cereale din întreaga istorie a acestor meleaguri bănățene. În Timișoara — vechi și apreciat centru de învățămînt al țării — au fost pregătiți anual, în ultimul deceniu, 1 500—2 200 de specialiști. Ca o expresie pregnantă a politicii naționale marxist-leniniste, promovată cu consecvență de partidul nostru comunist, în județul Timiș funcționează 145 de școli și secții cu limbile de predare germană, maghiară, sîrbă și slovacă. Timișoara este orașul în care se editează ziare în patru limbi și în care se joacă teatru în limbile română, germană și maghiară.

Dintre atîtea dovezi grăitoare ale nivelului ridicat de viață și civilizație al populației județului să amintim doar că numai în actualul cincinal vor fi date în folosință peste 30 000 de apartamente și un mare număr de locuri în cămine muncitorești.

O sinteză cuprinzătoare a roadelor muncii înfrățite a oamenilor muncii din această parte a țării — români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități, este oferită de Expoziția realizărilor economiei județului Timiș, primul obiectiv al vizitei de lucru a secretarului general al partidului.

Dovadă concludentă a hărniciei și priceperii celor ce muncesc în producție, cercetare și în învățămînt, expoziția reunește peste 7 000 de produse realizate de întreprinderile electrotehnice, constructoare de mașini, chimice și de materiale de construcții, o gamă largă de bunuri de larg consum, produse de unitățile industriei ușoare și alimentare și ale cooperației meșteșugărești. Dezvoltarea economiei acestui județ este oglindită în expoziție și prin numeroase grafice și panouri ce ilustrează intrarea în funcțiune a noi capacități de producție și modernizarea celor existente, care au asigurat creșterea de aproape trei ori a producției față de 1965. O dinamică fără precedent a înregistrat și agricultura județului.

Secretarului general al partidului îi sînt prezentate cele mai noi tipuri de produse create de colectivele de muncă de la întreprinderile „Electromotor", „Electrobanat" și „Electrotimiș", Întreprinderea mecanică Timișoara, Uzina „Tehnometal" și din alte unități industriale, realizate după proiecte elaborate de specialiști din producție, din cercetare și învățămînt, produse care, prin performanțele lor constructive și funcționale, asigură un înalt randament în exploatare, în condiții de eficiență economică sporită și cu un consum redus de materii prime, combustibil și energie electrică. Sînt prezentate, de asemenea, o serie de realizări recente ale gîndirii tehnice originale, tot atîtea contribuții la efortul general de modernizare a economiei românești.

Performanțele atinse de produsele industriei timișene le conferă calități competitive și pe plan internațional. Produse ale industriilor constructoare de mașini, chimice, ușoare, alimentare, purtînd marca întreprinderilor din acest județ, sînt exportate în peste 60 de țări.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a felicitat pe reprezentanții întreprinderilor pentru rezultatele obținute în modernizarea producției, introducerea cu curaj în practica industrială a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, subliniind că acestea trebuie considerate drept un început, că trebuie luptat cu perseverență pentru a conferi noi dimensiuni luptei pentru calitate, pentru a menține la un loc de cinste produsele timișene.

Vizita de lucru la Întreprinderea mecanică începe cu sectoarele destinate fabricației de macarale și poduri rulante. Urmărind procesul mecanizat de prelucrare și montaj al acestor mașini, interesîndu-se de caracteristicile tehnice ale unor agregate, secretarul general al partidului cere specialiștilor uzinei să acorde în continuare întreaga atenție diversificării producției pentru a se putea satisface integral și în mai bune condiții nevoile economiei noastre naționale în acest sector, ca și cererile la export.

O mică expoziție cu piese finite din componența principalelor agregate fabricate aici oferă tovarășului Nicolae Ceaușescu posibilitatea să aprecieze eficiența economică a unor procedee tehnologice generalizate în producție, între care sudura automată și semiautomată, folosite cu foarte bune rezultate de constructorii de mașini ai întreprinderii. Și aici, tovarășul Nicolae Ceaușescu insistă asupra necesității îmbunătățirii continue a calității macaralelor și podurilor rulante, produse folosite practic în aproape toate sectoarele economiei naționale.

Sînt vizitate, apoi, noul depozit al întreprinderii și noua hală de poduri rulante grele și utilaje metalurgice — obiective realizate pe baza recomandărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, făcute cu prilejul altor vizite în unitate.

Pornind de la nevoile crescînde ale economiei naționale, de la posibilitățile mari pe care le oferă Timișoara datorită prezenței în acest municipiu a unor valoroase cadre de proiectanți și cercetători, cadre didactice ale Institutului politehnic, secretarul general al partidului a indicat, cu prilejul vizitelor anterioare făcute în întreprindere, transformarea, treptată, a Întreprinderii mecanice din Timișoara într-un modern „Combinat de utilaj greu", avînd un puternic sector de agregate metalurgice, apt să-și aducă o contribuție substanțială la dotarea marilor obiective metalurgice ce se construiesc sau urmează a se realiza în țara noastră.

Acum, gazdele sînt în măsură să prezinte, prin intermediul unei machete, planul de dezvoltare a viitorului combinat pînă în anul 1985. Se arată că se află în construcție mai multe hale noi de fabricație prin a căror intrare în funcțiune se asigură creșterea capacității anuale de producție de la 64 000 tone în 1975, la 120 000 tone în 1980.

Se subliniază, de asemenea, că, odată cu dezvoltarea întreprinderii, în apropierea ei au fost construite numeroase locuințe pentru muncitori. Secretarul general al partidului recomandă să se construiască noi apartamente pentru muncitorii întreprinderii în imediata ei apropiere.

În continuarea vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu se oprește la atelierul de prototipuri și standuri de încercare al Institutului de cercetări și proiectări pentru mașini de ridicat și transportat uzinal, care își are sediul lîngă această întreprindere, unde examinează împreună cu specialiștii prezenți noi tipuri de mașini și utilaje, prevăzute a intra în fabricația de serie a viitorului combinat de utilaj greu din Timișoara. Secretarul general al partidului subliniază și de această dată necesitatea unei conlucrări strînse între specialiștii din domeniile cercetării, proiectării și producției în vederea realizării unor produse de înaltă tehnicitate, la nivelul celor mai bune produse similare cunoscute pe piața mondială.

Mulțumind pentru sprijinul acordat cu prilejul fiecărei vizite făcute în întreprindere, pentru indicațiile de mare importanță date cu aceste prilejuri, directorul general al întreprinderii a exprimat angajamentul întregului colectiv de muncitori, tehnicieni și ingineri din întreprindere de a îndeplini exemplar sarcinile trasate de secretarul general al partidului, pentru ca Întreprinderea mecanică din Timișoara să fie permanent o unitate fruntașă în construcția de mașini.

Vizita la „Electrotimiș" a îmbrățișat și ea o problematică de mare importanță nu numai pentru această întreprindere, dar și pentru celelalte colective de oameni ai muncii din industrie : îndeplinirea în condiții superioare, de eficiență sporită și de calitate înaltă, a sarcinilor reieșite din planul de producție pe acest an, a prevederilor cincinalului.

În discuția pe care secretarul general o poartă cu specialiștii sînt puse în evidență experiența colectivului de aici, precum și acțiunile întreprinse în ultimii ani în vederea ridicării generale a eficienței economice a producției. Se arată astfel că, începînd din anul 1974, anul cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat această întreprindere, producția globală și marfă a unității a crescut de 2,2 ori.

Sînt prezentate, în continuare, o serie largă de mașini noi realizate în unitate, care reflectă capacitatea tehnică a colectivului timișorean, posibilitățile de creație ale specialiștilor din institutele de cercetări și proiectări.

Apreciind aceste succese, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut factorilor de răspundere să intensifice activitatea de cercetare-proiectare-producție, astfel încît în acest cincinal să poată fi diversificată producția mașinilor de prelucrat prin electroeroziune, a celor de trefilat conductoare și cabluri electrice. Se impune, totodată, a subliniat secretarul general al partidului, să se treacă de urgență la producerea liniilor și agregatelor automate pentru prelucrarea carcaselor, scuturilor și rotoarelor necesare dotării noilor fabrici ale industriei electrotehnice, precum și la fabricarea sculelor și matrițelor. De asemenea, s-a evidențiat necesitatea cooperării mai strînse cu institutele de specialitate din țară în vederea realizării de noi utilaje și agregate, a elaborării unor procese tehnologice moderne.

Pe parcursul vizitei în sectoarele de muncă, secretarul general al partidului a fost întîmpinat cu cele mai calde sentimente de dragoste, stimă și prețuire de toți cei ce lucrează la această tînără unitate care, alături de numeroasele întreprinderi ridicate în zona de sud-vest a orașului, conferă Timișoarei noi valențe industriale, întregindu-i înnoirile pe care socialismul le-a declanșat și în această străveche vatră românească. Ei i-au urat din inimă sănătate, viață lungă și putere de muncă în fruntea partidului și statului, spre binele și fericirea patriei noastre socialiste.

Vizita de lucru în județul Timiș a tovarășului Nicolae Ceaușescu a cuprins, totodată, două unități din sectorul zootehnic, sector care a cunoscut, de asemenea, mari transformări ca urmare a introducerii celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, a aplicării în practică a rezultatelor cercetării.

Un model de organizare științifică a producției și a muncii îl constituie Întreprinderea de stat pentru creșterea și îngrășarea porcinelor Beregsău, adevărată uzină de carne — decorată cu „Ordinul Muncii" clasa I și înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste pentru rezultatele obținute în activitatea sa.

Primind vizita secretarului general al partidului, lucrătorii acestui mare complex industrial-zootehnic au raportat cu mîndrie succesele deosebite în înfăptuirea sarcinilor ce le revin din programul național de dezvoltare a zootehniei, modul în care contribuie la dezvoltarea producției animaliere livrate fondului central de stat. S-a relevat, între altele, faptul că, acționînd în spiritul indicațiilor date de secretarul general al partidului la Congresul oamenilor muncii din agricultură, au fost aplicate noi tehnologii, de mare randament și productivitate, în creșterea și îngrășarea porcilor, în selecționarea și îmbunătățirea efectivelor de animale, în folosirea cu maximum de eficiență a capacităților productive ale fermelor întreprinderii.

Apreciind rezultatele bune obținute de zootehniști, tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat, în discuția cu reprezentanții ministerului de resort, cu ceilalți specialiști ca aceste metode moderne, de mare eficiență economică, să fie extinse și în alte unități, astfel încît productivitatea muncii să înregistreze valori ridicate, să scadă cheltuielile materiale și consumul de forță de muncă.

În cadrul vizitei au fost analizate, de asemenea, realizările și preocupările industriei de specialitate privind fabricarea de noi mașini și utilaje menite să contribuie la ridicarea gradului de mecanizare a muncii în toate sectoarele de producție din agricultură, activitate la care aduc o importantă contribuție și unitățile de profil din județul Timiș, care au prezentat o serie de utilaje noi sau reproiectate, cu performanțe ridicate.

Noua vizită de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Timiș a scos încă o dată în evidență neslăbita sa preocupare pentru felul în care se realizează în fiecare unitate economică, în fiecare județ al țării indicatorii care definesc etapa pe care o străbate acum economia noastră națională. Din dialogul purtat de secretarul general al partidului cu factori de răspundere și specialiști ai unităților vizitate, din tot ce i-a fost prezentat rezultă că județul Timiș dispune de largi posibilități materiale și umane pentru a duce la îndeplinire importantele obiective ce-i revin din hotărîrile Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului.

Greul cînd îl practici e uşor, zic podarii. Zic şi fac!

Dacă ar fi după gerul care a făcut din puţina apă a Cîlnăului un fel de pistă îngustă de beton, aici, între Sudiţi şi Zilişteanca, ar fi trebuit să crape pietrele de mult. Poate că unele au şi crăpat, numai că ele nu-l interesează pe şeful de brigadă Nicolae Balaşcă. Ale noastre, zice dînsul, n-au cum păţi nimic pentru că, deşi le numim mărgele, cîntăresc cinci tone. Le punem cap la cap şi le tragem pe cabluri de oţel, aducem cablurile la sarcina de lucru din pod, apoi injectăm lapte de ciment şi facem din citeva mărgele o grindă de cincizeci de tone. După cum vedeţi, meseria de podar s-a cam schimbat, iar noi am uitat să mai fim dulgheri, devenind montatori.

Într-un fel, cei douăzeci şi doi de oameni din brigada lui Balaşcă, ţinînd de Direcţia judeţeană de drumuri şi poduri şi de Şantierul Rîmnicu Sărat, participă aici la o premieră. Pînă acum, intervine în discuţie tehnicianul Gheorghe Dumitraşcu, grinzile erau duse pe picioare, cu braţele şi cu helrup. Se făcea un pod de lemn a cărui construcţie dura o lună, după care, timp de o săptămînă, ne opinteam la transportul grinzilor. Cu chestia asta s-a terminat. Printre primii din ţară, noi montăm podul cu macaraua, ceea ce dă nu numai un devans important faţă de planul de producţie, ci şi un sens nou meseriei de podar. Treaba s-a mecanizat integral, lemnul a dispărut complet din eşafodaj, iar tablierul podului e din prefabricate. Oamenii pe care-i vedeţi aici construiesc poduri de cînd se ştiu, dacă nu cumva chiar de mai demult, au început ca dulgheri, continuă astăzi ca montatori, iar ce-o mai fi, om mai vedea. Ca şef de şantier, vă declar că n-am probleme cu băieţii lui Balaşcă, decît poate de limbaj, în sensul că ei, fiind moldoveni, sînt mai domoli la vorbă decît mine, care m-am născut chiar aici, la Sudiţi, şi am copilărit chiar aici, adică la Zilişteanca, sate între care întindem o sută de metri de pod. De fapt, ca să fiu sincer, nici în alte părţi n-am avut probleme cu ei, dar am avut cu muntele şi cu apa. La Lopătari şi la Chiojdu n-a fost floare la ureche, căci a trebuit, mai ales la Chiojdu, unde am făcut două poduri zdravene, să intrăm cu picioarele pînă la zece metri sub apă. Acum parcă e mai simplu, dar tot greu rămîne. Numai că podarii au o vorbă. Greul cînd îl practici e uşor, zic ei.

E foarte frig, dar Nicolae Balaşcă lucrează fără pălmare. De avut, am, se miră de întrebare, dar nu e cazul. Le-am luat de la magazie, am semnat pentru ele, apoi le-am pus sub saltea, gîndindu-mă că poate o veni şi vremea lor. Pînă acum n-a venit, pentru că în brigada lui Balaşcă, nu că vorbesc eu, dar vorbesc pentru mine zecile de poduri construite, nu se munceşte cu pălmare, ci cu răspundere şi tragere de inimă. Cu toţii provenim din Neamţ. De la ţară, căci eu sînt din Tămăşeni, unde am rost şi zece copii, iar la ţară ştiţi cum e ? Mai vine cîte un vecin şi cere, măi Neculai, pricep că tu cîştigi bine la poduri, căci ăsta e adevărul, ridic peste trei mii pe lună, ia-mă şi pe mine la meserie. N-am zis nu la nimenea, dar nu toţi care au venit în brigadă au rămas. Munca şi seriozitatea i-au cernut, pe Bernard Roca sau pe Aurel Medveş i-am trimis înapoi acasă, dar cu Sebastian Mărtinaş, cu Andrei Giurgilă sau cu Petre Mihoc mă duc şi pînă la capătul lumii, cu condiţia să fie acolo nevoie de-un pod. Oameni dintr-o bucată, care dau mereu depăşiri de plan, meseriaşi cu migală şi precizie, pentru care lucrul nu e niciodată de mîntuială. La noi şi munca şi familia sînt după grafic. Plecăm acasă cam la trei săptămîni o dată, cînd ne vine rîndul, în restul timpului locuim la baracă, unde ne uităm la televizor şi jucăm table. Aici, pe Cîlnău, am avut noroc de-un localnic care ştie să facă portrete, unul Postolache. La început ne-am luat cu el în bețe, că ţinea morţiş să ne pună pe pînză cu cravată la gît ! Măi băiatule, i-a zis careva, de unde ai scos tu chestia asta cu cravata, ce, noi am venit aici la bal, ori la treabă ?! S-a dat omul pe brazdă şi ne-a pictat aşa cum sîntem, muncitori la poduri, poate un pic mai frumoşi ca în realitate, dar asta gîndesc că ne-a plăcut. Desenul meu, degeaba căutaţi pe pereţi, l-am trimis la Tămăşeni, cadou nevestei după ce mi-a dat răspuns, acum cinci luni, că a născut doi gemeni, pe Mihai şi pe Gabriel. De-acum am zece, să-mi trăiască, poate c-or mai veni, iar ea a ajuns Mamă Eroină. De văzut, cum spuneam, ne vedem rar, mai ales în concediu, dar nici atunci, pentru că, vara trecută, de exemplu, eu am fost la Slănic, cu bilet prin întreprindere. Aşa arată viaţa noastră de podari, că ne ştim mai bine şefii, pe directorul nostru îl cheamă ca pe mine, Nicolae, Nicolae Vasilescu, cînd nu te aştepţi, hop şi dînsul, nu ca să dea sfaturi ci ca să pună mîna la treabă, că ne ştim mai bine şefii, ziceam, decît copiii. Dar n-avem de ce ne plînge, cîştigăm bine şi ne străduim să facem numai lucru de bună calitate, cum e nevoie peste tot în ţărişoara asta. Datorită nouă şi datorită celorlalte brigăzi, întreprinderea noastră se numără printre fruntaşele pe ramură, cu toţi indicatorii de plan îndepliniţi.

Frigul nu s-a domolit. Dinspre munte coboară învăluitoare noaptea, dar lucrul continuă. Orele de program s-au încheiat, ceea ce nu-l împiedică pe podari să-şi vadă mai departe de treburi, căci munca la tensionarea cablurilor mai are încă nevoie de ei. Nu peste multă vreme, localnicii, siliţi să treacă apa Cîlnăului prin vad sau să ocolească, cînd riul se umflă, pe la Coconari, cale de zece kilometri, vor străbate aruncătura de băţ dintre Sudiţi şi Zilişteanca pe un pod nou, larg, construit după cele mai avansate metode tehnologice, unele dintre ele, cum spuneam, în premieră. După ce se vor fi iscălit în betonul de la piciorul podului, cu fereală pentru că regulamentul interzice, uitînd, ca atîtea alte regulamente, de vanitatea oamenilor, constructorii lui Nicolae Balaşcă îşi vor strînge calabalîcul, pornind către alte rîuri, către alte poduri, ducînd cu ei însemnele muncii temeinice, ale bărbăţiei şi curăţeniei sufleteşti.

TRAIAN IORDĂCHESCU ■

Tensionarea cablurilor continuă. Deşi orele de program s-au încheiat de mult, munca mai are încă nevoie de podari

„În brigada mea nu se munceşte cu pălmare, ci cu răspundere şi tragere de inimă" Fotografii de GHEORGHE AMUZA ■

Despre cum a învins un electrician o prejudecată privind puterea

— Tovarăşe director Ioan Olteanu, vă mulţumesc că aţi îmbogăţit experienţa mea de gazetar cu un element nou, surprinzător. În decursul anilor, prin natura obligaţiilor profesionale, am discutat cu zeci, poate sute de directori de întreprindere, m-am aflat în cabinetele lor cu persan pe jos — sînt şi din acestea — sau cu linoleum ori cu dusumeaua goală, în încăperi mari, mici şi mijlocii, cu vedere la stradă sau spre curtea interioară, înzestrate cu mobilă stil sau din lemn de brad. Birouri care reflectau fie gradul de strălucire — pentru a întrebuinţa un termen astronomic — a întreprinderii, fie preferinţele estetice ale conducătorului ei, fie simpla întîmplare, fie toate la un loc. Este însă pentru prima oară cînd aflu că „tovarăşul director nu are birou". Şi totuşi conduceţi o mare întreprindere industrială din Tîrgu Mureş, cu mii de muncitori, o producţie anuală exprimată în miliarde de lei, 20 000 sortimente etc.

— Adevărat, cred că nu există fabrică sau unitate agricolă din ţară la care, într-un fel sau altul, „Electromureş" să nu participe — inclusiv cu încurcături, cînd lucrurile nu merg bine. Producem în exclusivitate conductori electrici, cablaje pentru aspiratoare, frigidere, autoturisme, camioane, avioane, livrăm toată gama bunurilor de consum electrocasnice, fiare de călcat, radiatoare, maşini de gătit, plite, de asemenea case de marcat etc., etc. În anul 1978, 48 la sută din produsele noastre vor fi noi.

— Şi pentru a dirija această activitate complexă, răsfirată în trei incinte, nu este oare nevoie, între altele, şi de un birou ? Măcar pentru a exercita acolo una din principalele atribuţii directoriale : semnarea hîrtiilor.

— Semnez trei hîrtii pe zi. Maximum. Fireşte, dacă aş ţine cu tot dinadinsul, aş putea semna zeci, poate sute, dar atunci mă întreb la ce bun echipa de conducere dacă directorul trebuie să vadă absolut totul ? Am dat delegaţii celor în drept din echipa de conducere, le-am mărit responsabilitatea şi pînă în prezent n-am dat faliment, am dat 10 la sută din producţia industrială a judeţului. Birou n-am, doar un cuier unde îmi agăţ pălăria şi paltonul. Apoi mă duc acolo unde „fierbe", unde se făureşte prezentul şi viitorul fabricii şi e realmente nevoie de mine. Acolo mi se oferă un scaun şi, eventual, o cafea şi discutăm problemele. Cabinetul unde ne aflăm acum l-am transformat în sală de protocol. Uneori, ţinem aici şedinţe de lucru şi cine vine ultimul se aşază la acest birou, care, practic, de şase ani stă nefolosit.

— Este o experienţă interesantă. Dealtfel, aceasta este şi sensul convorbirii cu dv., de a prezenta asemenea experienţe diverse în conducerea întreprinderilor, fireşte nu pentru a fi copiate — condiţiile variind enorm de la caz la caz — ci pentru a stimula dezbaterea unor idei. Întreaga ţară este angajată în acţiunea pentru transpunerea în viaţă a obiectivului major indicat de tovarăşul Nicolae Ceauşescu la Conferinţa Naţională a partidului şi reafirmat cu vigoare şi la recenta şedinţă comună a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., a Biroului Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice şi Sociale şi a Consiliului de Miniştri : trecerea de la acumularea cantitativă la o calitate nouă, superioară, realizarea unor schimbări pozitive radicale în organizarea şi conducerea întregii economii, în valorificarea superioară şi creşterea eficienţei producţiei materiale. Ce simţiţi că stînjeneşte, în activitatea dv. practică, acest salt calitativ, ce ar putea fi întreprins, după părerea dv., pentru accelerarea progresului ?

— Un element important îl constituie scurtarea ciclului produselor noi. Secretarul general al partidului a criticat în repetate rînduri faptul că, nu rareori, se scurge prea mult timp pînă la trecerea la producţia de serie. Or, tocmai înnoirea rapidă, permanentă a producţiei reprezintă cartea de vizită a unei industrii moderne. Însă în practică se ivesc unele greutăţi. Noi, „Electromureş", ca şi orice altă întreprindere productivă, avem termene fixe pentru îndeplinirea sarcinilor de producţie şi este normal să fie aşa, numai că de la fabrică în sus (centrală, minister) nimeni nu mai are termen faţă de noi, pentru rezolvarea problemelor. Se întîmplă cam ca la jocul de baschet : arunci mingea, şi iarăşi o arunci, şi iarăşi... Dar în sport meciul nu poate depăşi cele cîteva zeci de minute reglementare, în timp ce meciul hîrtiilor durează, citeodată, ani întregi. Pentru un produs nou, un preţ, o tehnologie nouă etc., etc. trimit adresă la centrală. Centrala — la Ministerul Comerţului Interior, Comitetul de Stat pentru Preţuri şi la alte instituţii, poate de ordinul zecilor, iar centrala îmi comunică : „Am trimis scrisoarea dv. la..." şi este acoperită, fiindcă mi-a dat un răspuns în termenul legal, deşi, în fond, mi-a răspuns că încă nu-mi poate răspunde. Iată un exemplu. Cu mai multă vreme în urmă, o întreprindere a propus asimilarea unui produs nou. Discuţia, respectiv corespondenţa cu organele imediat superioare, a început cu planul tehnic, apoi s-a referit la calităţile noului produs în comparaţie cu altele similare, preţ, seria zero, omologare etc. Cînd absolut toate formalităţile s-au încheiat, întreprinderii i-au rămas, faţă de termenul iniţial planificat, exact şase zile, mai exact de la 25 decembrie la 30 decembrie, pentru a trece la fabricarea noului produs ! Aşadar, în timp ce jocul hîrtiilor „în termen" a înghiţit multe, foarte multe luni de zile, pentru demararea producţiei n-a rămas nici o săptămînă. Bineînţeles că termenul iniţial planificat nu a putut fi respectat, în schimb s-au făcut grafice de recuperare.

— Soluţia ?

— Există. Nimeni nu se gîndeşte că directorul întreprinderii ar trebui să fixeze el preţuri sau să-şi dea sie însuşi acele aprobări care ţin de mecanismul economiei noastre planificate. Tocmai acest mecanism, intim legat de esenţa orînduirii noastre sociale, îi asigură ascensiunea şi dinamismul. Ceea ce se impune este însă, cred eu, stabilirea unei tehnologii inginereşti şi în materie de aprobări, cel puţin în acea sferă de probleme în care acest lucru e posibil. Cineva să facă suma tehnologiilor : cît trebuie să dureze, în mod normal, pentru ca întreprinderea — unitatea de bază — să obţină aprobarea finală pentru un preţ, o inovaţie, un produs nou etc., şi să se stabilească termene maxime de rezolvare, în funcţie de complexitatea problemei respective. Dacă se consideră necesar, acest termen — în funcţie de natura problemei — poate depăşi şi un an, iar înlăuntrul acestui interval să se lămurească : albă sau neagră ? În acest caz va şti şi întreprinderea cum să se organizeze şi pe ce contează.

— Înnoirea permanentă a producţiei, ridicarea nivelului ei calitativ presupun un flux continuu de invenţii şi inovaţii. Cum se realizează acest flux la „Electromureş"?

La Orșova, în mijlocul unor oameni a căror muncă și dăruire au schimbat fața întreprinderii lor

Tînărul blond pe care l-am întîlnit în centrul Orșovei și care mi-a explicat unde se găsește sediul întreprinderii forestiere de exploatare și transport-Orșova, pe scurt, I.F.E.T., se numește Ion Ionaș. Amănuntul acesta precum și altele aveam să le aflu în autobuzul care mergea spre întreprinderea cu pricina, după ce amîndoi descoperiserăm că eram, într-un fel, animați de un țel comun, acela de a participa la adunarea generală a reprezentanților oamenilor muncii de la I.F.E.T. „Mai am de rezolvat niște treburi pe la întreprindere și apoi vin la adunare", îmi spune Ion Ionaș. De fapt, unde lucrați ? „La parchetul Herculane, sînt tehnician". Cum este iarna la pădure ? „Ceva mai greu. Trebuie să deszăpezim drumurile, să ne croim potecă în pădure, să luptăm cu gerul. Dar nu ne văităm. Ne place munca asta, iubim pădurea, chiar dacă o tăiem. Adunarea oamenilor muncii pe sector am ținut-o tot în pădure. La Ivanu, într-o cabană." Și cam ce au spus oamenii acolo ? „Mai multe. Au vorbit și despre instalațiile cu cablu și despre calitatea ferăstraielor, despre disciplină, și despre indisciplină, despre cum să ne organizăm munca mai bine, ca să ieșim și noi, cei de la Herculane, mai în față."

În cochetа sală de spectacole a Casei de cultură din Orșova, reprezentanții oamenilor muncii de la I.F.E.T., fasonatori, tehnicieni, tractoriști, șefi de brigadă sau de sector, ingineri își suflau sănătos în palme ca să se mai dezmorțească. Era începutul. Pentru că, ceva mai tîrziu, discuțiile aprinse, adevărate dezbateri, aveau să însuflețească atmosfera, să încălzească spiritele. Din capul locului trebuie să arătăm că în ciuda rezultatelor foarte bune obținute de întreprindere în anul care a trecut, și ne gîndim aici la realizarea sau depășirea principalilor indicatori, darea de seamă prezentată a demarat limpede : „să punem accentul pe neajunsuri, pe lipsuri și nu să elogiem rezultatele pozitive, pentru că sarcinile acestui an sînt cu mult mai mari și fără o mobilizare mai puternică, fără să ne gîndim mai bine munca, ne va fi greu să ne achităm de acelе sarcini."

Ion Calotă, tractorist în sectorul Motru, membru al consiliului oamenilor muncii, potrivit cunoscutei vorbe că muntele formează oamenii spunea : „Vorba este cum este, în condițiile acestea noi trebuie să muncim mai bine. Tovarășul Cercel, șeful biroului pregătire a producției, avea dreptate, masa lemnoasă transportată în unele sectoare nu justifică consumul de carburanți. Desigur, există și condiții obiective, ar trebui refăcute unele calcule, dar eu vreau să spun că și indisciplina unor tractoriști duce la risipă. Drumuri clandestine, ore de întîrziere. Propun să se efectueze un schimb de experiență la nivelul întreprinderii. Pentru că există tractoriști care își iubesc tractorul, muncă, și își drămuiesc combustibilul și în același timp sînt cîțiva care își bat joc". Mă uit prin sală și întîlnesc fețe bătute de ger și de vînt, trădînd munca aspră a forestierilor. Cu privirile drepte, întipenite ca la fotograf în scurtele imbîlnițe, cu mîinile mari și roșii obișnuite cu sculele de tăietori, forestierii de pe Valea Cernei și nu numai își pregătesc acum munca acestui an. Discută, dezbat. Ion Gavrilovici, inginer, șeful exploatării Valea Cernei-Orșova, afirmă că sectorul său, împreună cu el desigur, se face vinovat de faptul că în 1976 nu s-au luat măsuri pentru activitatea din 1977, pentru fluxul de transport. „Masa lemnoasă a rămas nefasonată și n-am știut cum să ne organizăm, cum să ne alegem sortimentele calitative de care aveam nevoie. Nu s-a cerut maiștrilor de parchete să participe mai activ la procesul de producție, n-au fost îndeajuns controlați, dacă își îndeplinesc lunar, ritmic, sarcinile. Se pune problema recuperării masei lemnoase de anul trecut și pentru asta maiștrii trebuie să cunoască toate aspectele tehnice legate..." („Tovarășe inginer, îl întrerupe cineva, astea sînt problemele sectorului dumneavoastră, trebuia să le dezbateți în adunările cu oamenii muncii. Ne interesează propunerile și soluțiile care ne-ar prinde bine și în sectoarele noastre !") ; „...tulați, reia Ion Gavrilovici, pentru că s-a vorbit de fluctuația mare de muncitori, propun ca de pildă în bazinetul Ponicova să primim dormitoare tip Miercurea Ciuc, pentru cazarea muncitorilor, precum și să se ia legătura cu organele de comerț pentru îmbunătățirea aprovizionării cu alimente. În ceea ce privește situația maiștrilor, aveți dreptate, trebuie s-o rezolvăm noi, în colectivul nostru."

● Muncitorii dezbat, muncitorii decid

Oamenii iau cuvîntul, analizează, propun. Se vorbește de calificarea mîinii de lucru („să nu uităm că lucrăm cu utilaje din cele mai moderne"), de reducerea consumului de combustibil, de introducerea instalațiilor cu cablu, de întocmirea mai rațională a traseelor auto („problemă legată foarte strîns de consumul combustibililor"), de accidentări datorate în primul rînd indisciplinei, de... „O problemă foarte importantă pentru noi, afirmă Napoleon Ilinca, șef de brigadă în sectorul de exploatare Valea Cernei-Orșova, este cea a calității ferăstraielor. Eu am în brigadă 15 oameni și de la mine începe fluxul tehnologic. Din cauza acestor ferăstraie, din cauza deselor defecțiuni, noi nu putem asigura în cele mai bune condițiuni mersul normal al fluxului. Documentele de partid, secretarul general al partidului afirmă limpede că de munca noastră, de calitatea ei depind veniturile noastre. Este drept și cinstit să fie așa. Tovarășii care construiesc aceste ferăstraie, la urma urmei muncitori ca și noi, cu aceleași sarcini în ceea ce privește calitatea, nu se gîndesc că de ani de zile ne chinuim cu aceste ferăstraie ? Știu că participă la această adunare reprezentanți ai ministerului și ai centralei, îi rugăm cu acest prilej să intervină în această privință". Inginerul Ion Micșa, șeful sectorului Topleț, arăta că, deși sectorul a avut rezultate bune, neajunsuri au existat și la el. „În 1978 structura masei lemnoase este alta, dar indicii de calitate siat superiori. Trebuie să fim mai atenți la prelucrare, la sortare, trebuie să utilizăm mai rațional mijloacele din dotare, domeniu în care am avut cheltuieli nejustificate anul trecut. Dar, independent de voința noastră, ne confruntăm și cu o altă mare problemă..." (Aici face o paranteză și arată că această problemă se numește „platforma Topleț". Pe scurt, această platformă, betonată pe o fișie de un kilometru, este plină cu bușteni sănătoși și mîndri care abia așteaptă — unii așteaptă chiar de cîteva luni — să ia drumul spre combinatele de prelucrare a lemnului. Chiar la fața locului, printre trunchiurile care au invadat și terenurile agricole ale oamenilor din împrejurimi, Ion Nițoiu, cel care răspunde de această platformă, ne spune : „C.F.R.-ul ne-a redus tonajul din planul operativ și astfel cele aproximativ 8 000 de tone de material lemnos pe care le vedeți, o bună parte din cantitate fiind restantă de anul trecut, așteaptă mult și bine să plece spre combinate." În aceeași problemă, inginerul șef Dumitru Mîndruleanu ne spune că de la combinatele din Pitești și Turnu Severin sosesc telexuri peste telexuri solicitînd masa lemnoasă de care ei au urgentă nevoie. Încheiem paranteza, arătînd că istoria are și un aspect comic : întreprinderea depozitînd bușteni pe loturile agricole ale oamenilor, le dă acestora, drept despăgubiri, porumb boabe. Da, dar se apropie însămînțările și atunci ! ?) Am vorbit de acest aspect mai detaliat pentru că, lucru subliniat și la această adunare generală, cooperarea între diferite unități își lasă amprenta direct asupra fiecărui colectiv de muncă.

Adunarea generală a reprezentanților oamenilor muncii de la întreprinderea forestieră de exploatare și transport din Orșova se apropie de sfîrșit. Oamenii își notează în carnețele, aprobă planurile și bugetele cu satisfacția celor care știu că treburile întreprinderii, sarcinile pe care le au de realizat depind de responsabilitatea și de dăruirea cu care vor munci, de modul în care se vor organiza. „Sîntem la început în ceea ce privește utilizarea instalațiilor cu cablu, aici în sectorul Herculane, ne spune inginerul Emil Oproiu. Ne lovim de lipsa unor muncitori experimentați. Soluția este să ni-i creștem, să ni-i formăm singuri. Exemplele trecute ne arată că o putem face. În 1976 întreprinderea încheia anul cu un deficit de șase milioane lei. În 1977 am terminat cu un beneficiu de cinci milioane lei. Este o dovadă, zic eu, de eficacitatea cu care consiliul oamenilor muncii a condus întreprinderea."

RĂZVAN BÂRBULESCU

motoarelor și, implicit, despre saltul calitativ în organizare și conducere

— Propunerile din partea colectivului nu lipsesc. Le stringem la un loc, le studiem, aplicăm pe acelea care ne sînt necesare, întocmim documentația aferentă, o înaintăm celor în drept și **așteptăm**. Subliniați cuvîntul „așteptăm". Nu știu de ce, dar de îndată ce cineva trebuie să semneze că ideea respectivă reprezintă o invenție sau inovație, încep tergiversările. Noi, oricum, o aplicăm. Dar acesta este numai un aspect. Esențialul constă în aceea că participarea largă, în consiliul oamenilor muncii, a muncitorilor nemijlocit legați de producție — după cum se prevede în ultimele documente de partid — se dovedește extrem de eficientă, asigură un permanent influx de idei, de sugestii, permițînd, uneori, să găsim soluții simple la probleme complicate. Recent, am primit sarcina să scădem cu un procent simțitor consumul de energie electrică. Ca o primă reacție ești poate înclinat să te uiți a mirare la foaia de plan și să spui : „Nu se poate !" La o ședință a consiliului oamenilor muncii un simplu electrician a emis părerea că la secția Conductori anumite utilaje acționate de motoare de 17 kW ar putea funcționa cu o putere redusă cu o treime. Propunerea a șocat. La prima vedere, nimănui nu-i trecuse prin cap că s-ar putea modifica puterea la acele motoare atît de perfecționate încît deveniseră tabu. Ce se întîmplase însă ? Odată, defectîndu-se un motor la acea secție, electricianul i-a înlocuit temporar cu unul cu putere redusă și a observat mirat : „Mere extruderul !" În adevăr, soluția s-a dovedit valoroasă, deși are un caracter temporar: soluția completă, „savantă", la care ne-am gîndit noi, necesită motoare speciale de curent continuu și nu va putea fi aplicată decît în 1979 sau 1980. Bineînțeles, chestiunile dezbătute în consiliul oamenilor muncii sînt de natură foarte diversă, nu privesc numai laturile tehnice, ele reflectă, în adevăr, democrația muncitorească în acțiune. Vedeți aceste „cearșafuri" de hîrtie ?

— Mii de nume, cu toi felul de însemnări, scrise de un calculator electronic.

— Ideea a pornit din consiliul oamenilor muncii. E o istorie instructivă. Avem mii de muncitori, se lucrează în trei schimburi. Cum să asigurăm cea mai bună repartiție pe schimburi, de pildă, pe cine să scutim cu totul de schimbul trei etc. ? Sînt probleme destul de complicate, există prevederi legale, dar în cadrul acestora intervin tot felul de considerente personale, sociale, de sănătate, copii și multe altele, e greu să le împaci pe toate cu deplină obiectivitate. La o ședință a consiliului oamenilor muncii s-a sugerat să se întreprindă o anchetă medicală temeinică. Ea a durat cam două luni, au fost reexaminate toate fișele medicale, s-a discutat cu zeci de oameni, cabinetul medical al întreprinderii a fost și el antrenat și rezultatul iată-l : aceste zeci de foi conținînd repartizarea și alternarea pe schimburi. Fiind vorba de mii de muncitori, am apelat și la calculatorul electronic. S-a putut ține seama de **toate** condițiile obiective și subiective : va fi practic imposibil ca un miop cu multe dioptrii, să spunem, să mai lucreze în schimbul de noapte. Cam la fel s-a procedat și cu repartizarea de locuințe din fondul de stat. Cadrul trasat de lege este destul de larg și, pentru a elimina orice posibilitate de subiectivism, s-a elaborat un punctaj strict, matematic, ca la școală ; se ia în considerare starea locuinței actuale, numărul membrilor familiei, aportul solicitantului în activitatea întreprinderii etc., se atribuie un număr de puncte fiecărei situații apoi se adună, iar locuințele se repartizează în ordinea punctajului total. Nu afirm, fireste, că am fi singurii care practicăm acest sistem, dar el este funcțional și echitabil. În șase ani doar doi oameni s-au plîns, nemulțumirea izvorînd nu din ceea ce ar fi considerat ei părtinire, ci... dintr-o greșeală la adunare. De aceea, aș putea semna hîrtiile privind locuințele chiar fără să mă uit la nume și prenume, știind că acolo e vorba de **principii** unanim acceptate. În schimb — iertați-mă dacă trec de la una la alta —, citesc cu atenție rapoartele diferitilor inspectori — și sînt destui — care se perindă pe la noi.

— Nu procedați ca acei directori grăbiți care spun inspectorului : „Citiți-mi doar finalul raportului, vreau să știu cît este amenda ?"

— Pe mine mă interesează dacă omul are sau nu dreptate. În caz afirmativ constatările lui putînd ajuta uzina, și pe această cale, să ridice ștacheta calității.

— Cu aceasta revenim la punctul de plecare al discuției noastre. Sînteți mulțumit la capitolul „calitatea produselor" ?

— Mărturisesc cinstit că nu. Nu în suficientă măsură. Dealtfel, problema nu trebuie circumscrisă întreprinderii noastre. „Electromureș" primește de la alți materiale, a căror calitate influențează direct și nemijlocit calitatea produselor. Or, cred că lanțul calității nu se derulează totdeauna cum trebuie. Se impune un apel general — cum spun radiofoniștii — la conștiința tuturor producătorilor care participă la acest lanț. Lanțul calității nu trebuie să devină un lanț al slăbiciunilor ! Și un alt aspect. Noi producem anual 15 ecuatoare, conductorii noștri ar putea înconjura de 15 ori globul terestru. La propriu și la figurat, întrucît ei — ca și alte produse ale întreprinderii — pătrund și pe piața mondială. Și aceasta este, la urma urmei, o fațetă a bătăliei pentru calitate. Ultimele documente de partid se ocupă mult de necesitatea îndeplinirii și depășirii sarcinilor privind producția destinată exportului și desfacerea în bune condiții a acesteia pe piața externă. Tovarășul Nicolae Ceaușescu personal a dat importante indicații în această direcție. Legat de această problemă de vitală însemnătate pentru economia națională aș vrea să mă refer la un aspect întrucîtva mai puțin discutat : marketingul. Eu aș împărți întreprinderile în trei categorii : unele spun : „Nu pot !" (încă nu pot concura cu succes pe piața mondială), altele spun „N-am cui !" (de putut aș putea, dar nu cunosc suficient piața), în fine ultimele, fericitele, spun : „Pot și am cui !" Pe mine personal mă preocupă a doua categorie. Nu am descoperit nici o noutate arătînd că realizarea avantajoasă a exportului — și nu exportul cu orice preț ! — presupune prospectarea științifică, cunoașterea aprofundată a pieței externe, un contact strîns între producătorul direct și clienții reali sau potențiali. Nici la o firmă de faimă mondială ca „Siemens" nu se face coadă, dacă mă pot astfel exprima, și ea fuge după clienți. Am călătorit în străinătate și știu.

— Și ce nu faceți dv. din marketing ?

— Marketing. Lăsînd gluma la o parte, cred însă că în acțiunea de prospectare a pieței străine ar fi utilă o participare mai intensă a întreprinderilor producătoare, alături de organele de comerț exterior specializate. Ea există și acum, dar ar fi loc de mai bine. Elementul esențial, hotărîtor în ultimă analiză, îl constituie însă propria noastră pricepere în ridicarea calității produselor. De noi depinde ! Vedeți radiatorul-cămin din colț ? „Arde" acolo de șase ani încheiați și nu s-a stricat nici o singură dată. Vreau să văd cu ochii mei cînd și de ce se va defecta. Așa ne amuzăm cu mai toate produsele de uz casnic. Cum se naște un nou tip în hală, îl aducem în birourile administrative și-l punem în priză. Adevărat, vara dau căldură cam mare, dar nu ne plîngem. Este un fel de stand de probă, care, desigur, nu înlocuiește standurile obișnuite și cîteriile riguroase de verificare. Prezența lor în birouri joacă însă, dacă vreți, un rol psihologic : avem tot timpul sub ochi radiatorul, căminul, plita, fierul nostru de călcat, iar pîlpîirea lor electrică și zumzetul regulat ne asigură că facem treabă bună. Uneori stau și mă întreb ce ne-am face dacă, în adevăr, nu s-ar mai strica deloc. Am rămîne fără cumpărători... Dar pericolul nu e prea mare. Perfecționarea e oricînd posibilă și solicitată !

I. NICULESCU

Şi la sate acum se gîndeşte şi se

Ialomiţa: Agricultură de aproape, agricultură de la distanţă

— Tovarăşe inginer Ion Rădoi, ziceaţi că aveţi de făcut un drum astăzi, încă de dimineaţă. Unde ?

— La Călăraşi. Să iau seminţe.

— Nu-i timp, înţeleg, de vorbă multă. Intrînd direct în subiect, vă întreb : ce s-a întîmplat, anul trecut, la C.A.P. Scînteia, al cărei preşedinte sînteţi de numai cîteva zile ?

— Adunarea generală a cooperatorilor m-a ales ca preşedinte pe 4 februarie, dar ştiu ce s-a întîmplat pentru că doar aici am lucrat şi pînă acum. Ei bine, au existat lipsuri serioase. Nerealizarea producţiei de lapte, mortalităţile ridicate la bovine, nefinalizarea planului de carne : la porci, de exemplu, au fost înregistrate 2 105 mortalităţi, deci aproape un sfert din efectiv ! De multe ori animalele au fost sacrificate fără a fi cîntărite în fermă, ele luînd destinaţia unor... anume persoane sau nunţi şi botezuri.

— Ceea ce-mi spuneţi am citit deunăzi într-un articol critic dar drept, fără îndoială, din ziarul judeţean. Faptul că reluaţi aceste afirmaţii dovedeşte temeinicia lor.

— Mai sînt şi altele. De pildă, la nici una din culturile de grîu, porumb, floarea-soarelui, sfeclă de zahăr, indicatorii planificaţi nu au fost realizaţi (3 233 kilograme la hectar grîu în loc de 4 000 kilograme plan, 4 600 kg porumb în loc de 6 000, 20 tone sfeclă în loc de 41 etc.). Aşa cum au arătat mai mulţi dintre cei care au vorbit la adunarea generală, nu numai condiţiile de secetă de anul trecut au dus la aceste rezultate slabe. Mai sînt şi alte cauze. Neaplicarea corectă a programului fertilizărilor, neatenţie şi superficialitate la lucrările de întreţinere, folosirea unor soiuri necorespunzătoare.

— Astăzi, spuneţi, mergeţi să luaţi seminţe. Anul acesta vor fi corespunzătoare ?

— Sînt convins că aşa va fi. Soiurile Aurora, Caucaz, Bezostaia nu mai dau rezultate mulţumitoare. Ele au fost bune, la o vreme, cînd am reuşit să trecem pragul de trei mii de kilograme de grîu la hectar. Dar producţii foarte mari n-au dat. În plus, au devenit sensibile la boli. Le macină fuzarioza, rugina, făinarea. De aceea s-a trecut la soiurile româneşti Iulia, Dacia, Ileana, foarte rezistente la secetă. În mai 1977 aveam Aurora pe 150 de hectare. După cum arăta de frumos şi fotogenic, credeam că o să facem pe puţin 4 500 de kilograme. Dar n-am făcut decît vreo 2 300, fiindcă în scurt timp parcă s-a topit, s-a pierdut. Şi tot atunci, în mai, îmi aduc aminte, Iulia nu părea extraordinar de frumos. Dar a dat, chiar pe secetă, cum am spus, 4 500 de kilograme.

— N-am observat în cuvintele dv. nici un fel de reţinere în a spune adevărul întreg.

— Mă bucur. Acum, mai ales după cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu la consfătuirea dedicată unor probleme ale agriculturii, cred că au priceput toţi că n-am făcut şi nu vom putea face o agricultură de mare randament decît numai dacă ştim foarte bine ce şi cum trebuie să lucrăm, şi în orice caz că e necesar să ţinem toate adevărurile la lumină. Cel puţin aşa cred eu, care fac agricultură, aş să spun aşa, de aproape.

Fără îndoială, se poate spune că tot de aproape fac agricultură aici, în Ialomiţa, şi inginerii Grigore Tudor de la C.A.P. Cosîmbeşti şi Marin Lupu de la C.A.P. Mărculeşti, care, în ciuda termenilor poate mai apropiaţi de meseria agronomului, s-au arătat preocupaţi de aceeaşi idee a randamentului şi eficienţei muncii. E drept, pornind discuţia tot de la nişte seminţe, de data aceasta de sfeclă de zahăr. Sămînţă plurigermă ? Sămînţă monogermă ? Iată o dilemă, spun ei, care-i „hamletiană" la începutul fiecărui an agricol. Terenurile cultivate cu seminţe din prima categorie presupun un volum imens de muncă, de lucrări de întreţinere, iar rezultatele nu sînt deloc proporţionale cu acest efort, deoarece recolta este îndeobşte cam jumătate din aceea care se obţine pe un teren cultivat cu seminţe din a doua categorie. Şi totuşi suprafeţele cele mai întinse continuă să fie cultivate cu seminţe de randament mai slab. Pentru cuvintele celor doi ingineri nu trebuie, credem, să se supere nimeni. Pentru că a cere o muncă mai uşoară pentru cei care fac agricultură de foarte aproape, pentru ţărani, cu convingerea că totodată s-ar obţine şi recolte mai bune, nu poate fi desigur un lucru supărător. Tot aşa cum nu poate fi supărătoare nici părerea celor doi ingineri despre combinele de recoltat porumbul siloz, combine care merg doar pe rînduri aflate la 80 centimetri distanţă, nu şi la 70, aşa cum — potrivit tehnologiilor — a început să se procedeze.

Că unii fac agricultură de foarte departe, se va vedea însă din cele ce ne spuneau, la S.M.A. Cosîmbeşti, inginerul Viorel Ioniţă şi contabilul şef Florea Andrei. De pildă, acest S.M.A. a cerut Întreprinderii „Tractorul" Braşov, în 1977, un tractor U 445 DT. După mai multe apeluri şi reînnoiri ale cererii sale, S.M.A.-ului i s-a răspuns de curînd că între C.I.C.M.A. Braşov şi C.M.A.P.U.A.I.A. Bucureşti a intervenit înţelegerea ca unităţii ialomiţene să i se dea altceva, de pildă U 650 M sau 651, V 445 sau L 445. Ultimul le-ar fi de folos pentru legumicultură, recunosc oamenii, dar faptul că înţelegerea s-a făcut peste capul lor, fără a fi întrebaţi, fiind puşi în faţa unui fapt împlinit, desigur că nu-i încîntă prea mult. Şi exemple se mai pot da. Contabilul şef Florea Andrei :

— Nouă pluguri pe care le-am cerut Întreprinderii de tractoare şi maşini agricole Craiova nu ne-au sosit nici pînă acum, nefiind livrate. Alte opt au fost livrate, ne-a comunicat întreprinderea, dar tot n-au ajuns în curtea S.M.A.-ului ori la secţiile de mecanizare. Aceste opt tractoare au fost trimise, ni s-a spus, în octombrie anul trecut. De atunci au trecut cinci luni şi nici urmă de ele !

Mai curios este că o anume distanţare faţă de problemele concrete şi reale ale agriculturii se observă chiar din partea unor ialomiţeni care, prin însăşi natura meseriei lor, ar trebui să fie atenţi, înimoşi, pregătiţi în orice moment să intervină, iar intervenţia lor să fie de folos, nu păgubitoare. Fiindcă se cuvine să relatăm şi ceea ce ne spunea secretarul comitetului de partid al C.A.P.-ului Mărculeşti, Dumitru Untaru :

— Noi avem un contract cu I.L.I.F.G.A., Întreprinderea judeţeană pentru lucrări de îmbunătăţiri funciare şi gospodărire a apelor. Îi plătim un fel de chirie pentru întreţinerea şi exploatarea sistemului de irigaţii. În 1977, de exemplu, am plătit cam o jumătate de milion. Dar tovarăşii de acolo, după părerea noastră, nu-şi prea fac datoria. Canalele nu sînt curăţate, digurile nu sînt colmatate cum se cuvine, ori cînd se cuvine. Ne sînt stricate o serie de culturi, drumurile sînt lărgite fără rost.

Se înţelege, ceea ce spunea Dumitru Untaru merită să fie cunoscut mai în amănunţime şi analizat cu toată competenţa de către organele judeţene de resort, astfel încît cel puţin de acum încolo, la adunarea generală din anul viitor, de exemplu, şefii de ferme să nu mai poată spune — aşa cum au spus anul acesta — că nu şi-au realizat planul „din cauza irigaţiilor" ! Dar, firesc, aceasta ar mai presupune ca la C.A.P. Mărculeşti oamenii înşişi, de la membrii consiliului de conducere pînă la ultimul cooperator, să fie chiar mai atenţi decît pînă acum la fapta şi la cuvîntul lor. Fiindcă, se poate zice, cîteodată cumpăna dintre ele nu este chiar dreaptă. Iată de pildă ce spunea şeful secţiei de mecanizare, Alexandru Ghencea, la adunarea generală din 4 februarie a.c. : „În anul acesta voi fi mai atent cu mecanizatorii pe care-i conduc... mă angajez să lucrez mai activ" etc. Bune şi frumoase cuvinte. Să le credem, de ce să nu le credem. Numai că, avînd curiozitatea să vedem ce-a spus acelaşi om la adunarea generală precedentă, din 28 ianuarie 1977, am constatat că tot el propunea „să se lucreze mai conştient şi cu lucrări de calitate" deşi, cum s-a văzut după aceea, anul 1977 a înregistrat destule deficienţe în munca mecanizatorilor de la Mărculeşti, faptul fiind posibil în ciuda adevărului incontestabil că ei au case chiar în acest sat. Şi cel puţin pentru ei, agricultura trebuie să fie aproape.

DUMITRU ELIADE ■

„Cum să te lupţi cu timpul? Aşa, bine. Luptînd!"

— Tovarăşe Oprea Sima, sînteţi preşedintele — proaspăt ales de obşte — al unei cooperative agricole fruntaşe, încununată cu titlul de Erou al Muncii Socialiste şi cu titlul — nescris nicăieri, pe nici o diplomă, dar ştiut de toţi cei care vă cunosc — de campioană a porumbului în această parte a ţării. Ni s-a spus că de vreo patru toamne încoace nu-i una să nu fi scos un vagon de boabe la hectarul de porumb.

— În 1974 am scos 10 200 kg de boabe la hectar, în 1975 am scos 12 500, în 1976 (cînd am luat şi titlul de Erou) am scos 11 201, anul trecut am scos 9 850.

— Anul trecut a fost un an agricol dificil. Şi 1978 a fost la fel. Dumneavoastră v-aţi ridicat deasupra lor — deasupra acestor ani dificili — covîrşindu-i, ca să zic aşa, cu recoltele, cu vagoanele dv. de porumb. Cum aţi făcut ?

— Cum se face. Nu dînd vina pe timp, ci luînd vina timpului, cînd timpul s-a dovedit vinovat, asupra noastră, fiindcă timpul e orb — vreau să spun, legile lui sînt oarbe — dar noi, dacă stăm cu ochii deschişi, putem drege ce s-a stricat, putem întoarce chiar şi timpul din drum, aducîndu-l pe drumul nostru. Sau, mă rog, cît mai aproape de drumul nostru, de ce vrem noi. Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, la Consfătuirea de lucru consacrată problemelor agriculturii, a arătat foarte limpede acest adevăr. Cum să te lupţi cu timpul ? — se sperie cîte unii. Aşa, bine. Luptînd.

— Practic, cum v-aţi luptat cu timpul ?

— Practic, am respectat la literă tehnologiile, de la semănatul la timpul optim, de la densitatea înaltă a plantelor, de la erbicidări şi fertilizări (făcute odată cu semănatul, ca tasarea pămîntului să fie mai mică, să nu treacă tractoarele de prea multe ori peste el), pînă la recoltat. La recoltat, cum ştiţi, a fost greu. A fost chiar o luptă cu timpul, a fost chiar un război. A plouat în toamna lui '76 de nu mai ştiai să desparţi uscatul de apă. Am rămas cu 200 de hectare nearate. Toată iarna, în decembrie, ianuarie, februarie, s-a muncit pe rupte la degajarea terenului. Oamenii noştri nici n-au ştiut ce-s alea sărbătorile. Unii n-au avut vreme nici cît să-şi taie porcul.

— Aveţi oameni vrednici, aici la C.A.P. „Înainte".

— Toţi oamenii din Poiana Mare sînt oameni vrednici. Şi cei de la C.A.P. „Viaţa Nouă", şi cei de la C.A.P. „Timpuri Noi", şi cei de la C.A.P. Tunarii Vechi. Avem patru C.A.P.-uri în comună.

— Într-un articol de ziar, apărut chiar în ajunul consfătuirii de lucru, dv., cei de la C.A.P. „Înainte", eraţi puşi faţă-n faţă cu cei de la C.A.P. Tunarii Vechi. Dv. eraţi lăudaţi, ei erau criticaţi. Pe aceiaşi pămînt, în cuprinderea aceluiaşi sistem de irigaţii, dv., spune articolul, sceaţeţi vagonul de porumb, pe cînd ei scot — au scos anul trecut — doar 5 500 kg la hectar. De ce diferenţa asta, odată ce pămîntul este acelaşi şi odată ce oamenii, cum spuneaţi, sînt la fel de vrednici ?

— Întîi, trebuie să vă spun că tovarăşul ziarist s-a pripit la critică. Cei din Tunarii Vechi n-au scos 5 500 kg porumb boabe la hectar, ci 6 065.

— Oricum, cu aproape 3 000 kg mai puţin decît dv. De ce ?

— Eu n-aş vrea să arunc cu pietre în grădina altuia. Dar cum, de fapt, aici nu-i vorba de grădina unuia sau a altuia ci de aceeaşi mare răzor al nost u, al obştii, eu pot să vă spun, nu ca preşedinte de C.A.P. lăudat de ziare, care şi-a luat-o-n cap şi se uită de sus la alţii, ci ca ţăran şi ca tehnician agricol (sînt chiar tehnician agricol, cu şcoală şi patalama la mînă), că nu pămîntul e totul, că nu tehnologia e totul, că, dacă vreţi să mă credeţi, nici măcar omul nu-i totul.

— Adică ? !

— Adică, mai e şi chestiunea conducerii, a organizării muncii. Iarăşi nu vreau s-arunc cu pietre în nimeni, dar, vedeţi dv., fostul preşedinte din Tunarii Vechi (zic „fostul" fiindcă zilele astea a fost schimbat de adunarea generală a obştii) e de mai multă vreme un om bolnav, cred că e anul de cînd nici n-a mai dat prin ceapc. De ce a trebuit să se aştepte atît, ca să fie schimbat ? Credeţi că un ceapc care nu-şi vede cu lunile preşedintele-n cîmp, în bătătură, printre oameni, poate avea o bună organizare a muncii ?

— Credeţi că un preşedinte de C.A.P. este atît de important ?

— Eu cred — iertaţi-mă — că da.

— De cîţi ani sînteţi preşedinte, tovarăşe Sima ?

— De trei.

— Şi înainte ?

— Am fost şi şef de fermă, şi tehnician cu irigaţiile, şi vicepreşedinte.

— Cum trebuie condus un ceapc, ca să meargă bine ?

— Aşa cum se conduce o armată modernă.

— Cum se conduce o armată modernă ?

— Prin instruirea fiecărui combatant, nu numai a generalilor, asupra rostului lui într-o misiune sau alta, într-o bătălie sau alta. Adică omul să nu plece orbeşte la luptă, ca simplu executant al unor operaţii de care n-are habar, cărora nu le ştie rolul, însemnătatea, preţul, preţ socotit în singele lui, în sudoarea lui. Noi,

acţionează pentru o calitate nouă

A pune vina pe capriciile naturii, înseamnă a-ţi fura singur căciula

iată, stăm binişor cu porumbul, stăm la fel şi cu grîul (am dat 6 200 kg la hectar, faţă de 4 700, cît cerea planul), stăm bine şi la zootehnie, am dat 4 561 de litri de lapte pe cap de vacă, ne-a mers bine şi soia (3 200 kg la hectar, 2 400 prevăzute în plan), dar noi n-am fi ajuns la rezultatele astea dacă oamenii noştri n-ar fi fost înarmaţi de la început şi cu conştiinţa şi cu ştiinţa exactă a ce li se cere. La început de an se stabileşte fişa tehnologică pentru fiecare cultură. Fişa asta nu stă-n sertarul meu, nici al tovarăşei inginere şefe Elena Rizea, nici al tovarăşului Gheorghe Iacob, inginer şef al Consiliului intercooperatist, nici al tovarăşului Gheorghe Beică, şeful sectiei de mecanizare, adică, de fapt, toţi cei numiţi o au, dar o au şi toţi ceilalţi, cei ce-o aplică, cei care-o fac recoltă, de la primul la ultimul om, de la şeful de fermă la tractorist. Toţi ştiu ce au de făcut, ce li se cere şi **cînd** li se cere. Şi dacă nea Costică Tuică, membru cooperator, a luat 2 200 kg de porumb numai ca retribuţie suplimentară (iar unii au luat şi mai mult, Margareta Bucăţea a luat 2 800 kg., Oncica Ciucu a luat 2 600), este fiindcă, ştiind bine şi lmpede ce au de făcut, au făcut întocmai. M-am lungit cu vorba ?

— Nu. Continuaţi !

— Adică, ce voiam să vă spun ? Că trebuie să munceşti cu o perspectivă, cu un plan de bătaie, să vezi departe, nu pînă-n vîrful nasului. Cînd tovarăşul Nicolae Ceauşescu, la consfătuirea de lucru, vorbea despre nevoia unei cotituri, a unei schimbări radicale în activitatea din agricultură, a unei noi calităţi a muncii noastre, această cerinţă — toţi dinsul ne-a spus-o — trebuie să se întemeieze, înainte de toate, pe ordine, pe organizare, pe lichidarea haosului, a lucrului făcut la întîmplare, de azi pe mîine.

— La dv. în C.A.P. mai este haos ?

— Noi, la porumb, am avut anul trecut două soiuri, hibrid 200 şi hibrid 400. Hibridul 400 a dat mult mai bine, şi, acum cîteva zile, cînd lucram la darea de seamă pentru adunarea noastră generală, am vrut să scriu pe hîrtie şi lucrul ăsta. Un tovarăş instructor mi-a zis să scot imediat pasajul cu pricina. Bine, zic, dar de ce ? Lămuriţi-mă, vă rog, şi pe mine, ce e greşit dacă pretindem un hibrid mai bun, mai productiv ? Lasă, mi s-a răspuns, fă ce-ţi spun eu, aşa-i indicaţia. Eu acum stau şi mă gîndesc : s-ar putea ca indicaţia să fie bună. S-ar putea ca în balanţa pe ţară a cerealelor să fie de trebuinţă şi-acel hibrid 200, care-i un soi mai timpuriu, eliberează mai repede terenul, ca să facă loc grîului. Dar de ce să nu ştiu, ca preşedinte de C.A.P., acest lucru ? De ce să nu-l explic oamenilor, care mă-ntreabă despre el ? Ziceam că datoria mea este să-l instruiesc şi pe ultimul combatant. Dar pe mine cine mă instruieşte ? Şi dacă o astfel de instruire, adică o astfel de luminare a perspectivelor muncii noastre, lipseşte, oare nu-i de crezut că prin portiţa asta — prin portiţa asta care lipseşte — s-ar putea strecura şi nişte lipsuri ?

— În cuvîntarea rostită la consfătuirea de lucru, secretarul general al partidului insista asupra necesităţii ca, prin valorificarea deplină a tuturor posibilităţilor şi resurselor, prin aplicarea largă a ştiinţei şi a tehnologiei moderne, prin munca harnică de zi cu zi, realizările tuturor unităţilor agricole să se situeze — începînd încă din anul acesta — la nivelul cooperativelor şi întreprinderilor de stat fruntaşe. Dv., cei de la C.A.P. „Înainte", sînteţi deja — şi nu de ieri — o cooperativă fruntaşă. Spre dv., ca spre un exemplu, ca spre un model, privesc, deci, alţii, privesc cei rămaşi în urmă. Dar dv. — ca fruntaşi — spre cine priviţi ?

— Desigur, spre unităţi şi mai bune.

— De pildă ?

— De pildă, spre C.A.P. „Viaţă Nouă".

— Spre C.A.P. „Viaţă Nouă" de-aici, din Poiana Mare ?

— Spre C.A.P. „Viaţă Nouă" de-aici, din Poiana Mare.

— Mă uimiţi... Anul trecut, „Viaţă Nouă" n-a scos decît 3 000 kg de porumb la hectar. Mai puţin chiar decît Tunarii Vechi.

— C.A.P. „Viaţă Nouă" a fost, ani de zile, modelul nostru. Noi ne-am afirmat în urma lor, ei au fost — primii — cei mai buni. C.A.P. „Viaţă Nouă" este Erou al Muncii Socialiste încă din 1974. Cu doi ani înaintea noastră. Preşedintele lor, tov. Alexandru Toană, are şi el, personal, această înaltă distincţie, şi trebuie să vă spun că el, tov. Toană, mi-a fost şi mie, ca preşedinte mai tînăr ce sînt, un model. Mi-a fost şi un sfătuitor în momente grele, cînd eu încă nu dibuiam cum e cu preşedinţia asta. Ziceţi că ei n-au scos decît 5 000 kg. porumb boabe la hectar. Aşa e, dar ştiţi de ce ? Ei au avut o mare suprafaţă de porumb sub apă. Adică inundată, înecată. În sistemul nostru de irigaţii se mai întîmplă şi astfel de lucruri. Credeţi că s-au pus pe plîns, că s-au părăsit, că şi-au părăsit pămîntul ? Nu, au muncit războ, eu zic că au muncit chiar eroic, ca să scoată, pe locurile neinundate, recolte de cîte 14 000—15 000 kg la hectar. Anul ăsta, ei s-au angajat să dea — şi o să vedeţi că or să dea — 20 000 kg stiuleţi la hectar — asta, pe întreaga lor suprafaţă ! — adică vreo 15 000 kg boabe de porumb. Eu îi admir foarte mult pe cei de la C.A.P. „Viaţă Nouă". Eu zic că într-o bătălie trebuie să-i aclamăm nu numai pe cei ce ajung primii pe redută (cazul nostru), dar şi pe cei care, răniţi fiind (cazul celor de la „Viaţă Nouă"), nu se părăsesc, nu-şi azvîrlă armele, ci, cu eforturi, vin după cei din frunte, dîndu-şi şi ei obolul la victorie.

— Ce-ar mai fi de spus, tovarăşe Sima, despre această mare bătălie a porumbului ?

— Multe, tovarăşe ! În primul rînd, că orientările şi indicaţiile partidului, ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu, prin limpezimea lor, prin luminarea precisă a problemelor-cheie, prin caracterul multilateral al măsurilor, prin condiţiile materiale şi tehnice pe care se sprijină, cuprind totul, oferă totul, vreau să zic că în rest nu mai depinde decît de noi, de munca noastră. Iar noi, ţăranii, sîntem prinşi cu tot sufletul nostru în această muncă, fiindcă ştim cît înseamnă ea pentru ţară, pentru socialism. Vă rog să scrieţi că noi sîntem adînc recunoscători pentru tot ce s-a făcut şi se face de către partid, de către iubitul nostru secretar general, ca să trăim mai bine. Vă rog să scrieţi că noi, cei de la C.A.P. „Înainte"-Poiana Mare, judeţul Dolj, vom da la toamnă mai mult grîu, mai multă soia, chiar şi sfeclă mai multă, chiar şi lapte mai mult decît am dat pînă acum. Iar la porumb — chiar dacă vom mai avea necazuri cu timpul, deşi nu cred, fiindcă vedeţi ce zăpadă frumoasă e, deci sînt semne bune — vom da neapărat 15 000 kg boabe la hectar.

ILIE PURCARU

Specialiştii nu exagerează deloc atunci cînd aşază agrotehnica veacului printre cele şapte minuni ale lumii contemporane. Mai puţin spectaculoasă, dacă e s-o comparăm cu astronautica, genetica, petrochimia sau cibernetica — ştiinţa agricolă modernă, convertită în practica zilnică, a determinat în fapt revoluţionarea întregului sistem multimilenar de prelucrare şi exploatare a solului arabil. Într-un răstimp de numai cîteva decenii, desferecind natura din jocul ei orb, omul a izbutit să mărească de cîteva ori fertilitatea solului, obligîndu-l să producă recolte bogate indiferent de împrejurările conjuncturale specifice.

Exemplul ţării noastre oferă în această privinţă un exemplu concludent, înfrăţirea mulor de parcele într-un singur mare ogor oferind totodată şi posibilitatea aplicării cuceririlor şi practicii agricole în cadrul unei politici agrare unitare, coerente şi cu eficienţă sporită. Învingînd pirjolul secetei, excesul de umiditate şi toate celelalte capricii ale naturii, agricultorii noştri au izbutit să obţină, chiar în ani grei, recolte medii superioare celor mai generoşi ani agricoli ai României antebelice.

Faptul că solul arabil poate fi obligat să producă astăzi nu după gustul şi solicitudinea naturii, ci în funcţie de priceperea ştiinţifică a omului a constituit şi ideea dominantă a recentei Consfătuiri de lucru consacrată problemelor agriculturii. „Practica, viaţa, realizările obţinute de sute şi sute de unităţi agricole — a ţinut să precizeze tovarăşul Nicolae Ceauşescu în cadrul importantei cuvîntări, rostite cu acest prilej — demonstrează că esenţial este felul în care se execută lucrările agricole, este munca oamenilor. Oamenii pot înfringe condiţiile vitrege ale naturii, asigurînd recolte mari. De aici trebuie să pornim în activitatea viitoare".

În jurul acestui argument hotărîtor s-au grupat şi dezbaterile desfăşurate la Consfătuirea porumbului, colocviu de specialitate judeţean organizat recent şi la Casa Agronomului din comuna Săftica-Ilfov.

Reevaluarea cu discernămînt critic şi autocritic a campaniilor agricole de anul trecut a făcut evidente şi aici atît gravele lipsuri în organizarea eşalonată a muncilor agricole, cît mai cu seamă pe cele legate de întreţinerea culturilor, de sporirea randamentului agricol prin metode agrotehnice moderne. Într-un judeţ investit cu suprafeţe agricole importante, cu teren fertil, recoltele nu au fost pe măsura aşteptărilor şi posibilităţilor reale ale unităţilor agricole. Viaţa a dovedit, au ţinut să sublinieze vorbitorii, fie în cadrul unor referate de specialitate, fie prin solicitudinea unor intervenţii ad-hoc, că priceperea sau incompetenţa, hărnicia sau indolenţa determină în linie directă uzbînzile sau recoltele slabe ale oricărui an agricol.

S-a putut demonstra, o dată mai mult, temeinicia criticii adresată de secretarul general al partidului împotriva celor care îşi justifică neajunsurile, greşelile, lipsa de preocupare pentru îndeplinirea sarcinilor, dînd vina pe condiţiile climaterice. În 1977, natura nu s-a dovedit deosebit de generoasă cu agricultorii ţării, dar chiar şi în asemenea condiţii, a subliniat tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în toate judeţele ţării au existat numeroase întreprinderi de stat şi cooperative agricole care au realizat producţii de 2—3 ori mai mari decît media pe ţară, sau chiar decît media judeţelor respective.

Un adevăr perfect demonstrabil şi la scara judeţului Ilfov. Am reţinut în acest sens exemplele oferite de către tovarăşul Marin Argint, secretarul cu problemele agrare al Comitetului judeţean al P.C.R. Ilfov.

La C.A.P. Frăsinet, unitate agricolă cu un perimetru agricol extrem de sărac în precipitaţii, au fost obţinute, şase ani la rînd, producţii de porumb de 6 000 kg boabe la hectar, iar în 1975 şi 1976 chiar producţii record ce au depăşit 7 500 kg la hectar. Alte două unităţi agricole, „8 Martie" şi „Stupinele" (comuna Chirnogi), au realizat, la fel, în ultimii ani recolte de peste 6 000 kg şi chiar de 7 500 kg porumb boabe la hectar. Prin rezultate deosebite se recomandă apoi Cooperativa agricolă de producţie din Stoeneşti, unde — în condiţiile defavorabile ale anului trecut — au fost recoltate 4 200 kg porumb boabe la hectar în vreme ce la C.A.P. Floreşti, comună megieşă, au fost realizate cu 1 200 kg boabe mai puţin.

Reînvigorarea întregii activităţi, prin metode de lucru fundamentale după criterii ştiinţifice, prin strînsa colaborare dintre producţie şi cercetare — au subliniat pe bună dreptate participanţii în discuţii — implică înainte de orice o atitudine bărbătească, indispensabilă : recunoaşterea francă, deschisă, a lipsurilor existente.

Aici în Ilfov, o experienţă regretabilă, dar plină de învăţăminte ca orice experienţă, o constituie şi faptul că din cele 153 000 de hectare ale cooperativelor agricole peste 50 000 au fost semănate în arăturile de primăvară. S-a procedat aşa, deoarece în toamna anului 1976 recoltarea porumbului nu s-a efectuat la timp pe întreaga suprafaţă destinată acestei culturi. Prinse în acest lanţ al slăbiciunilor, mai multe unităţi agricole au fost nevoite să abdice de la normele elementare ale ştiinţei agricole. O altă experienţă nedorită, dar care are cel puţin darul de a ne feri pe viitor de greşeli similare este modul în care se repartizează pămîntul echipelor de cooperatori. „Avem nevoie de ţărani get-beget, ne-a declarat tovarăşul Marin Argint, de oameni care să lucreze pe ogor de dimineaţa pînă seara, şi nu de agricultori-amatori, care-şi văd de treabă printre picături, în orele cînd nu lucrează în unităţi industriale. Anul acesta vom repartiza mai bine de 50% din întreaga suprafaţă arabilă unor formaţii de mecanizatori, care vor executa, de la început şi pînă la sfîrşit, toate muncile agricole ale anului, de la semănat şi pînă la depozitarea recoltei. O muncă agricolă eficientă mai reclamă apoi : respectarea timpului optim cerut de fiecare cultură în parte, respectarea densităţii plantelor în funcţie de sola respectivă şi de hibridul în cauză, întărirea disciplinei şi instruirea permanentă a echipelor de cooperatori şi mecanizatori".

Transformarea cantităţii într-o nouă calitate, care să determine încă din acest an o cotitură radicală în activitatea agricolă trebuie să se oglindească, a arătat tovarăşul Nicolae Ceauşescu, într-o nouă atitudine faţă de muncă a tuturor celor ce lucrează pentru agricultură, cooperatori, mecanizatori, specialişti, cercetători. Iar în acest sens, receptivitatea permanentă faţă de metodele înaintate de muncă reprezintă o condiţie sine qua non.

Respectarea densităţii plantelor pe unitate de suprafaţă agricolă — condiţie implicată în obţinerea unor importante sporuri de recoltă — a fost pe larg analizată.

Densitatea porumbului variază în acest perimetru teritorial între 40 000—60 000 de plante la hectar şi 60 000—70 000 plante în teren irigat. Evident, există o diferenţiere a densităţii plantelor pe unitate de suprafaţă în funcţie de hibridul cultivat, de umiditatea şi fertilitatea fiecărei sole în parte. Din referatul prezentat la Consfătuire de tovarăşul dr. doc. ing. Cristian Hera, director ştiinţific la I.C.C.P.T. Fundulea, am reţinut aceste exemple semnificative : Cu ajutorul hibridului simplu 230 (50 000 fire la hectar) s-au obţinut 6 510 kg porumb boabe la hectar, cu hibridul 370 (40 000 fire la hectar) 6 650 kg, iar cu hibridul 400 (45 000 fire la hectar), producţii de 6 950 kg la hectar. Din păcate — şi nu rareori chiar aici în Ilfov — unii agricultori mai rămîn încă tributari falsului proverb : rarul umple carul.

Sîntem datori să notăm de asemenea importanţa acordată de agricultorii ilfoveni hibrizilor semitimpurii şi semitardivi, capabili de a asigura o recoltă bună chiar în condiţii de umiditate scăzută. Cultivarea unor astfel de hibrizi şi de diferite categorii de precocitate — experimentaţi cu succes la Fundulea — va permite între altele şi realizarea unei recoltări eşalonate.

Recunoaşterea şi analizarea neajunsurilor marcate de anul 1977 au readus în discuţie problema asolamentelor, şi în mod deosebit recomandarea de a se cultiva porumb în rotaţii de 4—5 ani. Rezultatele dobîndite prin respectarea sau nerespectarea acestei îndatoriri sînt deosebit de concludente. Acolo unde s-a cultivat porumb după porumb s-au obţinut 4 910 kg porumb la hectar. Porumb după grîu : 5 580 kg la hectar, iar porumb în asolamente de 4 ani : 6 020 kg la hectar. De ce nu se respectă pretutindeni acest principiu de bază al agrotehnicii moderne ne-am întrebat noi. Răspunsul primit a fost unul singur : Din comoditate sau din cultivarea preferenţială a unor loturi cu alte culturi, perimetrul rezervat porumbului rămînînd an de an acelaşi. Sau cu alte cuvinte, din încălcarea voită sau „întîmplătoare" a indicaţiilor moderne de lucru, de către toţi cei care se dovedesc în continuare tributarii unor metode tradiţionale, scoase de mult din competiţie.

Consfătuirea de la Casa Agronomului din Săftuca a constituit pentru toţi cei prezenţi un sever şi profund examen de conştiinţă, o amplă reconsiderare a drumului parcurs. Recunoaşterea lucidă şi responsabilă a lipsurilor şi greşelilor existente a însemnat, deopotrivă, declanşarea unui război permanent inerţiei, comodităţii şi lucrului făcut de mîntuială, şi mobilizarea tuturor forţelor disponibile pentru realizarea saltului calitativ în domeniul agriculturii, prin aşezarea întregii activităţi pe baze moderne, prin potenţarea eficienţei şi productivităţii în spiritul recentelor indicaţii şi recomandări ale secretarului general al partidului nostru.

LIVIU TIMBUS

„La noi marfa se mănîncă"

În toamna anului 1976 — după un inventar de control și o revizie de fond la depozitul de produse finite al Întreprinderii de producere și industrializare a legumelor și fructelor Arad — s-a constatat o lipsă în gestiune de 155 914,20 lei. Împotriva șefului de depozit Mihai Mihailovici și a magazinerului Iosif Balukozi, întreprinderea a adresat procuraturii locale o plîngere penală însoțită de dosarul de revizie. La 7 iulie 1977, o rezoluție a Procuraturii Arad arăta că valoarea pagubei prin neglijența celor doi este sub 100 000 lei și că, astfel, fapta este amnistiată. M M. și I.F. erau scoși de sub urmărirea penală, iar întreprinderea era îndrumată să îndeplinească formele civile pentru dezdăunare. Cum ajunsese procuratura la concluzia de mai sus ? După ce stabilise că din depozit fuseseră scoase — **e drept, fără nici un act !** — conserve în valoare de 13 875 lei și după ce mai constatase că o altă însemnată cantitate de conserve fusese consumată nu se știe de cine. De la acestea din urmă se găsiseră cutiile goale. În fața unei asemenea rezoluții, organele de control ale I.P.I.L.F. — **care făcuseră revizia în 1976** — scad din gestiune cele de mai sus, astfel încît lipsa se diminuează la — cît credeți ? — 99 151,20 lei. Într-adevăr sub o sută de mii. Amnistia putea acționa. După trecerea acestui hop, conducerea unității impută prin două decizii suma de mai sus lui M.M. și I.F. Ei contestă în termen deciziile la Judecătoria Arad, pe motiv că lipsa nu li s-ar datora lor ci unui defectuos cadru organizatoric din întreprindere, lipsei de securitate a produselor din depozit, acestea fiind lucruri pe care conducerea le-a cunoscut, le-a acceptat, iar, la nevoie, le-a și impus. Pe aceleași temeiuri se adresează contestatorii și consiliului oamenilor muncii din întreprindere, scriind în concluzie : „În situația de față se conchide că desfășurarea activității în astfel de gestiune se acceptă conștient și în mod obiectiv ne aflăm în fața unui „risc" care în cadrul atribuțiunilor de serviciu trebuie să se rezolve (n.n.) alternativa legală de acceptare a unei pagube. Prin urmare, fiind un „risc normal" al serviciului paguba se explică prin cauze interne, inerente procesului de producție." Demnitatea celor doi îi împiedică să ceară ceva. Ei nu cer nimic în acest memoriu. Explică doar lucrurile — în felul lor și în termenii de mai sus — și pun, cu generozitate, aceste explicații la îndemîna consiliului. În ședința C.O.M. din 22 septembrie 1977 a fost luat în discuție memoriul. Procesul verbal arată că mai mulți membri ai consiliului au recunoscut că reală scoaterea din magazie a conservelor, în valoare de 13 875 de lei ; au recunoscut de asemenea drept adevărată lipsa de securitate a produselor, datorită căreia o însemnată cantitate de conserve au fost sustrase și consumate, unele chiar în întreprindere ; au admis că s-au putut produce greșeli la expediție. După o ciudată înțelegere tacită, nimeni n-a vrut să observe că, în felul acesta, nu se mai discută de fapt despre paguba de **sub o sută de mii**, care fusese imputată. Deși atît M M. cît și I.F. nu contestau decît imputațiile, care, la rîndul lor, nu vizau decît această valoare ! Cu totul inexplicabil, după discuții cu un astfel de conținut, directorul întreprinderii, și președintele consiliului — citățm din procesul-verbal — „concluse că C.O.M., în principiu, e de acord cu faptul că se pot face unele inversiuni la livrarea produselor și consideră **slauzibile** (s.n.) punctele din contestația celor doi". Surprizele însă nu s-au terminat. O adresă oficială este trimisă instanței cu această concluzie a C.O.M., pentru disculparea contestatorilor și anularea deciziilor de imputație din cauza cărora ei chemaseră în judecată unitatea. Așa se face că, prin sentința civilă nr. 7285 din 9 decembrie 1977 a Judecătoriei Arad, în adevăr sînt anulate amintitele decizii, iar I.P.I.L.F. este obligată la plata unor cheltuieli de judecată în sumă totală de 2 367 lei. Menționăm că la dosarul cauzei se află și raportul unei expertize contabile, care ajungea la concluzia că **paguba unității este de 155 914,20 lei, din care, eventual, poate fi scăzută valoarea de 13 875 lei, cu îndeplinirea întocmai a condițiilor impuse de reglementările legale. În acest caz, prejudiciul va fi de 142 039,20 lei, din care 42 888 lei — ce reprezintă pagubă a unității pentru care trebuie să fie antrenați la răspundere materială numai cei ce nu au luat măsurile corespunzătoare de pază a acestor valori — și 99 151,20 lei, ce reprezintă lipsă în gestiune nejustificată, pentru care la răspunderile materiale urmează a fi angajați, pe lîngă contestatori, și cei care, nesocotind prevederile legale privind asigurarea pazei și păstrarea în condiții corespunzătoare a conservelor, au favorizat producerea acestei însemnate pagube.** Erau oare asemenea concluzii de neluat în seamă ? Mai ales cînd raportul atrăgea atenția asupra faptului că nu pentru prima oară conducerea unității intervenea pe parcursul procesului — în condiții și cu argumente similare — pentru anularea imputațiilor, ca, apoi, pagubele să fie trecute pe seama cheltuielilor întreprinderii ! Ba mai mult, citățm : „De o importanță deosebită expertiza reține împrejurarea că, în ultimii 6—7 ani, gestiunea depozitului de produse finite se încheie periodic cu lipsuri și plusuri de ordinul sutelor de mii. Fiecare din sumele stabilite ca lipsuri au fost puse pe seama unor condiții necorespunzătoare, motiv care a dus fie la anularea imputațiilor, fie pur și simplu la cererea (adresată Tribunalului județean de către întreprindere — n.n.) de a anula sentința care confirmase o astfel de imputație."

Ce s-a întîmplat în continuare la I.P.I.L.F ? De curînd am stat de vorbă cu directorul Traian Moțiu. Inițial, acesta ne-a spus : „Procesul parcă s-a încheiat (...) Trecerea pe cheltuieli a pagubelor nu știu cum s-a făcut." Ciudat, întrucît, peste cîteva minute, amabil, contabilul șef Ioan Dărăban avea să ne arate acte care pun sub semnul întrebării cel puțin memoria directorului. Deși comunicarea sentinței, printr-o întîmplare, ajungea la întreprindere tocmai în timpul discuției noastre, ni s-a prezentat o adresă cu nr. 44/3 ianuarie 1978, către serviciul financiar, în care, după ce se expune povestea amintită, ultima frază e aceasta : **Avînd în vedere împrejurările obiective analizate rezultă că lipsa în gestiune nu s-a produs prin săvîrșirea unor fapte (sic !) ilicite pentru care se angajează răspunderea materială, motive pentru care urmează a nu se declara recurs și, drept urmare, serviciul financiar va trece suma întreagă pe costuri.** Ei bine, cine credeți că semnează acest act ? Contabilul șef și jurisconsultul ; dar, înaintea lor, semnează directorul ! Oricum, conform hîrtiilor, aparent, totul e corect. Par să fie îndeplinite normele legale care reglementează un asemenea lucru, respectiv art. 14, lit. d din H.C.M. 1885/1970 din care citățm : „Creanțele reprezentînd despăgubiri pentru care organele de jurisdicție sau de arbitraj au pronunțat hotărîri definitive de respingere a cererilor de despăgubiri se trec la pierderi pe baza aprobării conducătorului unității economice, numai după ce conducătorul compartimentului financiar-contabil împreună cu șeful oficiului juridic a analizat situația și a ajuns la concluzia că nu se poate stabili vina vreunui angajat pentru paguba suferită și că deci nu se poate emite dispoziție de reținere potrivit Codului muncii". I-am întrebat pe contabilul șef și pe jurisconsultul Eftimie Bulat în ce a constat **analiza situației** întreprinsă de ei ca să ajungă la concluzia că paguba nu se poate imputa nimănui. M-au privit amîndoi ca pe o ființă extraterestră. „Cum analiză, ce analiză ? Avem hotărîre juridică. Nu cerem recurs ; e definitivă ! Ce trebuia să mai facem ? Să căutăm alți vinovați ?" Este inutil să reproduc în continuare argumentele lor împotriva legii, a rațiunii, a onestității. Este limpede că trecerea sumei pe cheltuieli a fost operată **fără îndeplinirea DE FAPT a condițiilor legale.** Cît despre nota de contabilitate respectivă, ea poartă data de 31 decembrie 1977 ! Am întrebat cum s-a procedat cu diferența pînă la cele peste o sută cincizeci și cinci de mii. Trecute pe cheltuieli, ni s-a răspuns. În respectiva notă de contabilitate figurează suma de 56 330 lei. Orice școlar care a învățat adunarea și scăderea se poate distra cu o asemenea... contabilitate. Dar, pentru cei care nu mai sînt de mult școlari, adăugăm că, de data aceasta, nici cel puțin formal n-au mai fost îndeplinite cerințele legale. Nici o analiză, nici un referat comun ! Nota de contabilitate specifică drept act în baza căruia se trece suma pe cheltuieli, nici mai mult nici mai puțin decît... ordonanța Procuraturii de scoatere de sub urmărire penală a celor doi învinuiți. Atît directorul cît și cei doi colaboratori ai săi sînt convinși că așa e corect, legal și eu asta basta. Ba mai mult, ei susțin și probează că așa au procedat întotdeauna. Și nimeni n-a zis că nu-i legal. Deci au făcut bine. În 1972, tot lui Mihai Mihailovici i s-a imputat o lipsă de 37 492,10 lei. M.M. a contestat, dar judecătoria Arad, prin sentința civilă nr. 1164, din 9 martie 1972, i-a respins contestația, menținînd imputația. Numai că Tribunalul județean Arad i-a admis recursul. C.O.M. s-a adresat atunci tribunalului prin derutanta „mișcare de șah" pe care de acum o cunoaștem, iar imputația a fost anulată. Ridicolul indolenței cu care contabilitatea sfidează respectarea legii a făcut ca, în acest caz, trecerea pe cheltuieli a sumei să se opereze în baza unui act **în care era vorba de altceva !** Cu un zel ciudat, jurisconsultul Eftimie Bulat povestea cum, mai de curînd, o lipsă de vreo două sute de mii de lei, de la o altă gestiune, a fost trecută pe costuri, după ce se dăduseră cîtorva oameni imputația — „așa ca să-i mai speriem, că altceva ce putem face" — și după ce acela obținuseră hotăriri judecătorești în favoarea lor. Convinși că orice hotărîre judecătorească de acest fel este suficientă și că nimic nu mai lipsește ca paguba să poată fi trecută pe seama cheltuielilor unității, atît directorul cît și ceilalți au transformat într-adevăr — așa cum, implicit, spun singuri — un bizar și aproape copilăresc procedeu de eludare a legii în sistem. De mulți ani, la I.P.I.L.F. Arad se procedează așa. Prejudicii de sute de mii de lei sînt trecute pe costuri, iar salvatoarele — în concepția celor de aici ! — hotărîri judecătorești sînt plătite deseori prin cheltuieli de judecată. Că uneori acest artificiu de două ori necinstit produce adevărate drame unor oameni fără vină dar neobișnuiți cu **iscusitul procedeu** ori pur și simplu nesiguri pe infailibilitatea acestuia — nu are nici o importanță pentru ingenioșii călcători de lege.

Faptul că, pînă acum, în întreprindere a domnit o păgubitoare debandadă în gospodărirea valorilor ne-o arată bine cele de mai sus, mai ales dacă adăugăm cîteva lucruri spuse chiar de directorul Traian Moțiu. Cu mulți ani în urmă, în condiții jalnice de depozitare, alți gestionari, pentru că erau corecți și harnici, n-au avut nici procese, nici lipsuri. „Dacă însă gestionarul n-are conștiință, insista Traian Moțiu, nici în condițiile **cele mai optime** (s.n.) nu poți să ai siguranță." Acum cîțiva ani lipseau vreo 11 000 de cutii de conserve, în valoare de circa 130 000 lei. Era un mister. L-a descoperit directorul : le livrase Mihai Mihailovici fără să le treacă în acte. Un „cadou" involuntar care, grație și întîmplării, a putut fi recuperat. „Cazuri din astea au fost mai multe. Beneficiarii ne sesizau. Dar cîți or fi tăcut ?" Directorul are — după spusele sale de acum — numai necazuri de pe urma lui Mihai Mihailovici. De zece ani vrea să-l schimbe pentru că e necorespunzător, dar nu găsește altul. În aceste condiții, cît de cinstite pot fi motivele adevărate, nemărturisite, pentru care conducerea unității, de ani buni, se tot străduiește să-l scoată basma curată pe acest gestionar... incapabil, dar indispensabil ? Toți cei cu care am stat de vorbă au repetat că în întreprindere, în permanență, prin toate colțurile se găsesc cutii aruncate ale unor conserve mîncate nu se știe de cine. Proporțiile sustragerilor nu sînt niciodată cunoscute, iar Traian Moțiu pretinde că „e o utopie să desființezi acest autoconsum." Ca să mă conving de robustețea raționamentului său, directorul exclamă pur și simplu : „Dar gîndiți-vă ce producem ! Noi nu lucrăm în metal. LA NOI MARFA SE MĂNÎNCĂ !" Înduioșător argument și incomparabil director. În loc să se considere cel dintîi răspunzător pentru gospodărirea eficientă a **fiecărui leu** al întreprinderii, a văzut ce tolerează, ce practică și cum gîndește ! Și ca un corolar al tuturor acestora, formidabilul LA NOI MARFA SE MĂNÎNCĂ ! După un asemenea „ospăț", unei astfel de conduceri se cuvine să i se dea și apă. Multă. Și rece.

DORIN GHERGHINESCU ■

Hunedorenii ca locatari

Abordînd o temă cum este cea a activității asociațiilor de locatari dintr-un oraș ca Hunedoara, nu ne-am amăgit cu iluzia că vom scrie un reportaj pe care cititorii să-l urmărească cu sufletul la gură. Altfel spus, un subiect arid, lipsit de culoare, părere pe care, pentru moment, avea să o împărtășească chiar și Viorel Răceanu, prim-vicepreședintele Consiliului popular al municipiului Hunedoara, omul care de peste 15 ani se află în fruntea treburilor gospodărești ale acestui oraș despre a cărui viață, dincolo de oțel, nu se cunosc prea multe lucruri. Puțini știu, de exemplu, că prin 1962, cînd orașul încă mai trăia sub zodia noroaielor și a cizmelor de cauciuc, Hunedoara avea doar 2 500—3 000 de apartamente, iar astăzi, cînd abordăm această problemă, a asociațiilor de locatari, orașul are peste 21 000 de apartamente, adică aproximativ 85 la sută din populația Hunedoarei locuiește la bloc. Fără să ne abatem de la temă, puțini știu, de exemplu, că majoritatea străzilor din Hunedoara sînt asfaltate, că începînd de prin aprilie și pînă tîrziu, prin octombrie, orașul acesta, cu o puternică activitate industrială, este literalmente îmbrăcat în verdeață, de parcă ar concura o stațiune balneoclimatérică.

„Nu doar indicațiile de partid și de stat ne-au îndemnat, avea să ne declare interlocutorul nostru, Viorel Răceanu, să rezolvăm temeinic și riguros activitatea asociațiilor de locatari, ci și numărul mare de oameni care locuiesc la bloc. S-au ridicat și se ridică în continuare o sumedenie de probleme, dintre cele mai diverse. Dacă despre Hunedoara, la ora actuală, se poate spune că este un oraș cu un ridicat grad de confort și civilizație, concurînd chiar și cu marile orașe ale țării, acest lucru se datorează, cred eu, în primul rînd locuitorilor săi, oameni harnici, iubitori ai frumosului, deprinși cu munca, gata oricînd să se destindă și să se relaxeze cu amenajarea de zone verzi în jurul blocurilor lor. Sînt numeroase blocurile care au cîte o astfel de grădiniță, un fel de parc, la intrare, încît îți vine să crezi că în blocurile acelea nu locuiesc 15—20 de familii de oțelari, ci de grădinari. În al doilea rînd, de ce nu aș spune-o, această mobilizare a oamenilor pentru o bună folosință a caselor lor și o amenajare cît mai plăcută a spațiilor aferente blocului, este rezultatul direct al muncii depuse de lucrătorii consiliului popular, de deputați și de comitetele asociațiilor de locatari".

Ladislau Csanadi, șeful oficiului pentru probleme organizatorice și îndrumarea activității obștești, care răspunde și de activitatea asociațiilor de locatari, avea să ne destăinuie, din punct de vedere pur administrativ, modul în care sînt organizate cele 41 de asociații de locatari : „După cum se știe, anul trecut, în luna octombrie, a fost emis de către Consiliul de Stat un decret, cu numărul 387, care a reglementat un nou cadru organizatoric privind activitatea asociațiilor de locatari, accentul fiind pus pe munca obștească. Înainte de apariția acestui decret, blocurile Hunedoarei erau cuprinse în 10 asociații. Specificîndu-se că dintr-o asociație trebuie să facă parte cel mult 600 de familii, ne-am văzut puși în situația de a mări numărul asociațiilor, ceea ce presupunea o nouă arondare a Hunedoarei. Mulți s-au tremut, trebuie să o recunoaștem, că vor apărea dificultăți de netrecut. În fața unor astfel de comentarii, mărturisesc că ne-am cam pierdut cumpătul. Dar tovarășul Răceanu, prim-vicepreședintele consiliului popular, a găsit cîteva soluții pe care nu știu dacă le-au aplicat și alții, în alte orașe. În ceea ce ne privește, întrucît ne aflam în plină campanie electorală, am arondat orașul în așa fel încît să corespundă cu numărul de circumscripții electorale. Adunările electorale au fost totodată și adunări de constituire a asociațiilor. Discuțiile cu alegătorii au fost, totodată, și dezbaterea unor probleme pe care viitoarele asociații trebuiau să le consemneze și să urmărească apoi, conform unui minuțios plan, rezolvarea lor. Paralelismul între adunările cu alegătorii și adunările cu membrii asociației de locatari au mers pînă într-acolo încît viitorii deputați, fiind locuitori în zona respectivă, deci membri ai asociației de locatari, să facă parte și din comitetul asociației, sau să fie chiar președinți de asociații. Au fost consemnate cu acel prilej 239 de propuneri care s-au constituit în tot atîtea sarcini ce urmau să le rezolve, cu sprijinul consiliului popular și al instituțiilor din municipiu, deputații și asociațiile. Există în acest sens un plan de măsuri cu propunerea respectivă, cu forul competent pentru rezolvarea ei, cu persoana nominalizată care va traduce în realitate propunerea respectivă. 40 din cele 239 de propuneri ne depășeau din punctul de vedere al competenței. Ele au fost înaintate către județ, de unde ni s-a răspuns cu maximum de urgență și cu termenul exact de rezolvare, fapt care a fost comunicat președintelui de asociație iar acesta i-a informat pe oameni. Cele 239 de propuneri de la care am plecat au fost coroborate cu un plan unic de măsuri al Comitetului Executiv, în care sînt cuprinse lucrările de investiții, cele finanțate de bugetul propriu, cele care se vor realiza prin munca patriotică sau prin contribuția bănească potrivit legii nr. 20 din 1971. Există, cu alte cuvinte, un adevărat mecanism, o adevărată mașină care va îndruma și controla activitatea asociațiilor de locatari, a comitetelor respective, a deputaților și chiar a noastră, a lucrătorilor din cadrul consiliului popular."

Nu putem încheia această prezentare fără a transmite răspunsul prim-vicepreședintelui Viorel Răceanu pe care l-am întrebat dacă, după părerea sa, organizarea respectivă are șanse de reușită. „Această organizare a noastră, poate originală, sau nu, asta nu are importanță, dar întru totul legală, nu este produsul unei teorii, ci ea a pornit de la solicitările, de la dorințele oamenilor. Altfel spus, știm ce vor oamenii, știm, deci, ce vrem și noi, care sîntem în slujba lor, adică vrem să le creăm, prin ei, condiții de viață cît mai bune. Unele dintre propuneri, consemnate atunci, la timpul potrivit, au fost deja înfăptuite.

N. VICTOR ■

Turiști de duminică: cu sanie sau fără, cu schiuri sau fără, toți la munte!

În această cețoasă dimineață de 12 februarie Gara de Nord este luată cu asalt. Lozinca zilei este : „Nimeni nu se supără, mergem la munte !"

Nu se supără nici translatoarea Didina Amarfi, precedată de fiul ei de patru ani, Alexandru, și urmată de bunicul de 70 de ani, împovărat cu o sanie monumentală. Să care într-un tren aglomerat, dus și întors, un asemenea voluminos instrument pe brațe, iată un adevărat sport de iarnă. Puștiul lămurește, filosofic : „La Clăbucet nu-s sănii. Nu-s destule".

Nu se supără nici bătrînica ajunsă turistă fără voie : după un sprint spectaculos se avîntă în ultimul vagon cu un efort remarcabil pentru vîrsta sa, doar pentru a afla să nimerise într-un tren special cu turiști. „Ce să fac, maică ? Mă dau jos la Ploiești". Într-o traistă duce de mîncare și casete de muzică pop fiului ei, militar în termen, lîngă Tîrgoviște. „Să le asculte, e duminica lui". Deci se încadrează și el în reportajul nostru despre sfîrșitul de săptămînă.

Nu se supără nici cetățeanul arhigrăbit care, parvenit cu destulă greutate în fața toaletei din vagon, constată cu durere că nu poate intra, fiindcă înăuntru „O.N.T."-iștii au îngrămădit „schiuri și alte scule de alunecat", după cum informează un hîtru.

Nu se supără nici conductorul care azi are o zi proastă în ceea ce privește contravențiile : doar 27 de călători fără bilet.

Dar toate astea sînt mici supărări, important este că mergem cu toții pe Valea Prahovei, fiecare cum poate, cu sanie sau fără, cu schiuri sau fără, important este să ajungi la telescaun cu cinci minute mai devreme. Ceea ce contează este atracția muntelui și bunele condiții create turiștilor de sfîrșit de săptămînă. Înainte însă de a merge pe firul reportajului, să trasăm cadrul general, care, cel puțin nouă, ne-a oferit cîteva surprize.

Cîți bucureșteni părăsesc orașul la sfîrșit de săptămînă ?

Surpriza nr. 1. Se știe că problema sfîrșitului de săptămînă, a modului în care oamenii îl folosesc pentru destindere și refacerea forțelor de muncă, comportă multiple implicații. Pe plan mondial „week end"-ul devine o instituție sui-generis, cu variate aspecte sociale, economice, chiar culturale, cu alt mai însemnate cu cît, pe măsura reducerii treptate a săptămînii de lucru, ponderea sa în viața noastră cea de toate zilele crește. E posibil să ne înșelăm, dar se pare că la noi problema este încă puțin studiată științific, sociologic, în profunzime — dacă lăsăm de o parte unele aspecte tehnice, organizatorice, e drept, și ele importante, abordate pe linie de turism ca și pe alte linii. La Institutul de igienă, bunăoară — la care problema combaterii oboselii figurează la loc de cinste — ni s-a spus : „Avem alte lucruri mai urgente de făcut", iar șeful Agenției de turism pentru tineret din București, Vasile Vintilă, ne-a povestit o istorie cu tîlc. La un curs de reciclare i s-a cerut, ca aplicație practică, să expună planul de acțiune al agenției pe care o conduce — de departe cea mai importantă din țară, întrucît este chemată să proiecteze pe orbita turismului 300 000 de bucureșteni între 14 și 30 de ani. După ce a prezentat planul a fost întrebat : „Pe ce-l fundamentați ?" Prima sa reacție a fost să răspundă : „Pe ce a fost anul trecut", apoi și-a dat seama că nimeni nu s-a gîndit să-i întrebe pe tineri, în mod organizat, pe scară largă și cu respectarea regulilor oricărei anchete sociale, serioase, despre preferințele lor și despre felul în care se desfășoară treaba în prezent. Spunem aceasta nu pentru a critica agenția, ci pentru a-i lăuda intenția de a organiza în viitoarele luni — și cu ajutorul calculatorului electronic — primul studiu științific privind turismul printr-un chestionar difuzat în rîndul a 15 000—20 000 tineri, luați ca eșantion reprezentativ. De relevat că o serie de întrebări se referă în mod expres la sfîrșitul de săptămînă : „Cum preferați organizarea programului excursiilor de 1—1½ zile ? Cum preferați organizarea programului într-o excursie de 2—2½ zile ? Care sînt mijloacele de transport pe care le preferați ? În excursiile de 1½—2½ zile ce activități la locul de cazare preferați ?" etc., etc. Se prezintă alternative, se pun și alte numeroase întrebări.

Încălzirea la schi începe la coada de la teleferic

Surpriza nr. 2. Numărul bucureștenilor care părăsesc Capitala în fiecare sfîrșit de săptămînă (ne referim la sezonul de iarnă) este destul de scăzut : circa 4 000 prin agențiile de turism obișnuite, plus 2 000—3 500, prin Agenția de turism pentru tineret. În aceste cifre sînt incluși atît cei care pleacă în grup, cît și individual, dar care folosesc organizat trenul sau autocarul. Dat fiind că în totalul de 7 000—7 500 se cuprind cu precădere tineri, cifra, raportată la întreaga populație a Bucureștiului, nu pare prea însuflețitoare, ca să nu spunem mai mult. E loc de mai bine ! Adevărat, nu au fost incluși mai sus posesorii de autoturisme, dar cîți dintre ei, fie din cauza vîrstei, fie din preferință, nu consideră, oare, drept o mare realizare polisportivă de sfîrșit de săptămînă parcurgerea a sute de kilometri pe roți, plus popasurile de rigoare în hanuri și moteluri, cu fum, coniac și mititei ? Poate vorbim cu păcat la adresa automobiliștilor, dar credem că numărul lor adăugat la cifra totală dată mai sus, nu schimbă esențial datele problemei.

„Vom atinge toată țara !"

— Cum stau, practic, lucrurile acum, cum apar în perspectiva apropiată ? — îi întrebăm pe Traian Bobeș, șeful filialei 1, și Ion Robotin, economist de la Biroul de turism al Întreprinderii de turism, hoteluri și restaurante București.

— Sîmbăta și duminica simțim că „pocnește", cum spun lucrătorii din turism. N-am reușit încă să facem mutația pe zone mai îndepărtate, iar pentru Valea Prahovei lucrurile se petrec cam așa. Întrebăm oficiile locale : „Aveți Predeal ?" „Nu !" „Aveți Sinaia ?" „Nu !" „Atunci dați-ne Bușteni". Dar la Bușteni camerele din vile sînt de 3, 4, 7, 8 și chiar 9 paturi. În fine, bune și alea. Săptămîna aceasta Bucureștiul nu a avut în vile pe Valea Prahovei decît 350 locuri, toate la Bușteni, pentru noaptea de sîmbătă. Avem impresia — poate fi însă doar o simplă impresie — că proporția oferită Capitalei e mică. La urma urmei sînt 15 000 locuri de cazare pe Valea Prahovei, firește, incluzînd și pe acelea cuvenite celor care le ocupă pe perioade mai lungi, nu doar la sfîrșit de săptămînă. Totuși, procentajul pare cam mic.

— Ce se va schimba în perspectiva reducerii săptămînii de lucru ?

— Multe. Accentul nu va mai cădea, iarna, exclusiv pe Valea Prahovei. Am luat legătura cu mai multe întreprinderi, respectiv secții, care și-au redus sau își vor reduce curînd săptămîna de lucru : „Adesgo", „Republica", Întreprinderea de mașini grele, „23 August", „Grivița roșie", „Mîraj" și altele, le-am alcătuit programe pentru 2½ zile. Vom atinge toată țara ! Astfel, vom putea ajunge pînă în Moldova, pe Valea Oltuzului, la municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, de asemenea, pînă la hidrocentrala de la Porțile de Fier, și pe Valea Oltului, plus, firește, Valea Prahovei. Paralel, va crește nevoia de ghizi-colaboratori. Curînd vom organiza primul instructaj chiar la locul de muncă : la uzinele „Republica".

Perspective similare, implicînd o adevărată mutație în structura turismului de sfîrșit de săptămînă, le întrevăd și tovarășii de la Agenția de turism pentru tineret, care vor oferi trasee de două zile spre Călimănești — Sibiu — Făgăraș — Brașov — Valea Prahovei, Porțile de Fier, Tușnad — Miercurea Ciuc — Borsec, ca și spre cabanele de altitudine ale Bucegilor, pînă în prezent practic inaccesibile drumețiilor de duminică.

Turism cu abonament

În trenul spre Predeal, în oraș, pe pîrtia de schi, la coadă la telescaun, pe stradă, în gară, lîngă gară am cerut opinii și sugestii din partea excursioniștilor.

— De ce nu se fac abonamente C.F.R. pentru turiști de sfîrșit de săptămînă ? — întreabă Ioan Stanciu, chimist la Institutul de fizică atomică, studentul Mihai Ivănescu de la Academia de studii economice, electricianul Vasile Mocanu de la Întreprinderea de transporturi internaționale auto, inginerul constructor Ioan Enciu de la Întreprinderea de construcții edilitare și drumuri, muncitorul electronist Teofil Popescu de la Institutul de fizică atomică și mulți alții. (Am citat profesiunile pentru a evidenția cît de răspîndit este acest deziderat.) Ar ști și omul pe ce contează. Totodată, aceasta ar permite mai multă flexibilitate în organizarea „week end"-ului : nu totdeauna prevezi de luni, cînd se completează listele și inscrierile în actualul sistem, ce vei face sîmbătă.

Același grup de tineri se întreabă de ce uneori teleschiul de la Predeal își încetează activitatea de la ora 16.15. Un „coborît" în plus sau în minus contează enorm pentru pasionații sportului alb. La rîndul nostru am pus această întrebare tovarășului Dumitru Frățilă, șeful zonei instalațiilor de transport pe cablu Predeal, care ne-a asigurat că la ei se lucrează nu cu ore fixe, ci „zi-lumină" și chiar mai mult. Au primit aprobări speciale ca să ilumineze și noaptea pîrtia, dacă există amatori — nu un lup singuratic sau doi, ci grupuri mai compacte.

Mai mulți tineri întreabă de ce la Cota 2 000 Sinaia nu există garderobă, fapt ce-i transformă, pe nevrute, în schiori de performanță, obligîndu-i să schieze cu rucsacul și bocanci de oraș pe umeri.

Subsemnatul întreabă de ce duminică la ora 11 — deci zi și oră de vîrf — la Punctul sanitar Clăbucet-Sosire nu se afla, conform programului de lucru vizibil afișat, asistenta Marinescu Adela, ci doar un lacăt. Să fi fost Adela numele lacătului ?

Iată acum și două dialoguri tipice pe pîrtie jos la Clăbucet.

— Cum a fost sfîrșitul de săptămînă ?

— Excelent. Am venit prin Agenția de turism pentru tineret. Totul perfect : drumul, cazarea, mîncarea, dans, antren, veselie, pentru doar 70 de lei de persoană, o zi și jumătate. Sîntem de la Întreprinderea de cinescoape, secția 2 Electrofar. Din 200 de tineri din secție, 40—45, după cum le permite schimbul, vin aci regulat. Din păcate, de azi dimineață la șapte nu mai era nici un material sportiv de închiriat. Avem doar două săniuțe la 12 tineri și facem cu schimbul — ne spun Nicolae Neagu, Ion Ciudomirov și Constantin Dragu.

În adevăr, o șesime de sanie „pe cap de locuitor" tînăr e cam puțin pentru pofta lor de mișcare.

Trenul, dar nu tot trenul, pleacă de la linia 3

Am început reportajul cu imaginea trenului cu excursioniști la plecare. Îl încheiem cu aceeași imagine idilică la întoarcere, în gara Predeal. Un grup de cetățeni fac schimb de „amabilități" și interjecții cu personalul feroviar. Cîteva sute de călători de duminică s-au așezat mulțumiți și reconfortați în cele zece vagoane ale trenului garat pe linia 3, informați fiind prin megafon de către un glas suav că „trenul cu direcția Sinaia — Cîmpina — Ploiești — București va pleca de la linia 3 peste cinci minute". După cele cinci minute reglementare și alte 15 academice ei au făcut însă interesanta descoperire că bătrînul Galilei se înșelase profund, că totuși nimic nu se mișcă și că, de fapt, trenul de 13,22 plecase fără ei ; tot de la linia 3, dar de la capătul dinspre Azuga, deci practic afară din gară. Șeful de gară dă vina pe O.N.T. („Ne-au băgat patru garnituri și nu avem loc de manevră, garniturile ar fi trebuit să aștepte la Brașov"), cetățenii dau vina pe tovarășa de la megafon, aceasta dă vina pe megafon, care nu mai poate da vina pe nimeni. Sigur, pînă la urmă cei ce veniseră la Balul zăpezii din Predeal au plecat totuși, numai că asemenea neînțelegeri trebuie evitate.

LIONEL NIȚESCU

Magazinele de artizanat sînt închise, ambulanții sînt însă prezenți loco cumpărători

La Cota 1 400, tînăra generație se călește dejunînd pe zăpadă. Foto ION PREDOȘANU

Politehnica în sprijinul medicinei

Timișoara:

Pe lista de „priorități": realizarea industrială a noii aparaturi concepute de profesori și studenți

Deși am petrecut un scurt răstimp la Facultatea de electrotehnică a Institutului politehnic „Traian Vuia" din Timișoara, pot afirma, edificat, că aci m-a întîmpinat **noul**, adică o serie de preocupări în domenii de ultimă oră ale cercetării științifice. Din diversitatea direcțiilor de activitate (electronică industrială, automatizări, măsurări electrice și electronice, tehnica laserelor, holografia, ultrasunete, microunde) ne-a interesat domeniul catedrei de electronică, automatică și măsuri referitor la producerea aparaturii medicale, a cărei valoare pe anul în curs este de circa două milioane de lei. Împreună cu prof. dr. ing. Eugen Pop, prorector al Institutului politehnic timișorean, și cu prof. dr. ing. Anton Policec, șefui catedrei respective, am putut descifra cîteva din reusitele colectivelor de cadre didactice, specialiști și studenți. Pentru început, am notat izbînzile : aparat pentru prelucrarea electronică a imaginilor radiologice, evidențiind caracteristici altfel invizibile (realizat de un colectiv condus de ing. Mircea Fildan, la solicitarea dr. Grigore Nubert, de la Institutul de medicină din Timișoara, aparat „diagnosticat" în clinici timișorene și bucureștene) ; aparat pentru urmărirea și înregistrarea ritmului cardiac în timpul activității pacientului (dispozitivul — în greutate de 200—300 g, deci de buzunar — pare un adevărat „medic la purtător", realizat de colectivul condus de asist. ing. Gh. Ciocloda și experimentat de inițiator, dr. Ioan Orha, la Spitalul Fundeni din București); reactometru, detectînd presiunea sanguină și reflexul electrodermal (realizat de un colectiv condus de prof. Anton Policec, în colaborare cu dr. Florin Dumitrescu, care a solicitat și diferite aparate de cercetare), plus alte dispozitive în fază de elaborare. Între acestea, tema devenită teză de doctorat a tînărului șef de lucrări ing. Viorel Popescu (sistem de prelucrare automată a informației biologice cu ajutorul calculatorului electronic) va însemna, pe înțelesul tuturor, depistarea precoce a afecțiunilor cardiace nici măcar bănuite de purtătorul... inimii. Tot ca enunț : aparatură de cercetări psihologice, de testare a echilibrului (evitînd căderile de pe schele !), a vitezei de reacție, a calificării deciziilor ; tahometre cardiace, realizate de studenți la A.C.P. (activitate de cercetare și proiectare), care permit citirea pulsului în cîteva secunde.

Ca să nu rămînem doar în domeniul pur științific trebuie să reținem că aceste aparate sînt fie premiere mondiale, fie sînt comparabile cu realizări similare din alte țări, ceea ce înseamnă, așadar, competență și competitivitate, plus confirmarea frumoaselor tradiții științifice ale școlii superioare timișorene — cum se exprima chiar profesorul Eugen Pop. Păcat însă — ne atrăgea atenția același reputat cadru didactic — că aparatura produsă nu este încă multiplicată, că lipsește un mecanism care să declanșeze realizarea pe scară industrială a acestor dispozitive. La Timișoara, din 1974, a început la Electrotehnică un curs de electronică medicală, susținut de prof. Policec, iar în colaborare cu Institutul de medicină din aceeași localitate (prin rectorul său, prof. dr. Ștefan Gavrilescu, care a întocmit o „listă de priorități" !) s-a declanșat o activitate temeinică, de concepere și producere a unor aparate pe care mintea neinițiatului le-ar pricepe doar ca mostre de laborator selenar și nu destinate sănătății sale ...terestre. Altfel spus, aici, la catedra de electronică, automatizări și măsuri, am înțeles că revoluția tehnico-științifică se află în plin avînt și chiar entuziasm, mulți studenți din anii IV și V muncind și gîndind în laboratoare cu pasiunea pionieratului într-un domeniu în care, noi, românii, putem avea un cuvînt greu de spus în lumea științifică medicală universală. În aceste laboratoare — nu întotdeauna însă cu cea mai cuvenită dotare — se lucrează absolut totul, de la studiu la concepție, de la proiectare la execuție, medicii avînd doar dificila misiune a experimentării. Cîteva nume de cadre medicale care au salutat producerea aparatelor la Electrotehnica timișoreană : Grigore Nubert (radiologie), Gheorghe Băcanu (diabet), Petru Draganu (urologie), Geza Deutsch (medicină nucleară), Florin Dumitrescu, Ioan Orha ș.a.

În septembrie 1978 se va desfășura la Timișoara primul Simpozion național de bioinginerie. Acest viitor forum științific va rezolva, sperăm, datele și esențiale dar și particulare ale problemei : producerea aparaturii medicale pe scară cît mai largă și întărirea conlucrării medicilor cu inginerii.

TEODOR BULZA ■

Cluj-Napoca:

Printr-o colaborare exemplară, creații la nivelul tehnicii mondiale

— Tovarășe prof. dr. docent I. Baciu, de 2 decenii ziniței ... continuatorul Școlii de fiziologie **creată de savantul Grigore Benetato. Care au fost în acest răstimp direcțiile prioritare de cercetare ?**

— Homeostazia oxigenului, în primul rînd. În acest cadru noi am studiat unul din factorii de mare importanță care contribuie la aprovizionarea și menținerea constantă a concentrației oxigenului în țesuturi. E vorba de numărul de globule roșii circulante, „vehiculul" oxigenului de la plămîni spre țesuturi, al căror numar se autoreglează în raport cu concentrația oxigenului din țesuturi. Am avut contribuții originale și la cunoașterea mecanismului de reglare prin unii factori cum e, de exemplu, eritropoetina, hormonul care produce creșterea numărului de globule în stările de deficit de oxigen. Curînd va vedea lumina tiparului și o carte care sintetizează cercetările întreprinse de noi în acest domeniu timp de mai mult de două decenii. Am studiat apoi **mecanismul permeabilității capilarelor sanguine** pentru substanțe macromoleculare, care trec din sînge spre țesuturi. Făcînd apel și la microscopia electronică, noi am demonstrat existența unui transport activ pe calea veziculelor prin celula endoteliului capilar. Rezultatele studiilor noastre le-am comunicat în 1971 într-o lucrare de sinteză. Doi ani mai tîrziu savantul american de origine română George Em. Palade și colaboratorii săi au demonstrat cu o tehnicitate superioară același fapt, confirmînd indubitabil temeinicia studiilor noastre.

— Ce-nseamnă de fapt aceste studii ?

— Deschid perspective noi în biologie și medicină în interpretarea unor procese normale și patologice.

— La Expoziția județeană de creație științifică și tehnică din prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României", au atras în mod deosebit atenția cîteva produse realizate în comun de Institutul de medicină și farmacie și Institutul politehnic din Cluj-Napoca...

— E vorba de o colaborare care a devenit o necesitate evidentă și pe care o dorim amplificată. Azi nu mai putem concepe cercetarea așa cum am făcut-o cu decenii în urmă. Și nu de dragul de a fi la modă ! Cîndva, stetoscopul a însemnat enorm pentru medicină. O revoluție. Microscopul, o alta, de dimensiuni mai mari. Apoi, electrocardiografia și cîte altele... Noi am început cu doi ani în urmă o rodnică colaborare cu Facultatea de electrotehnică, ale cărei rezultate sînt deocamdată 5 dispozitive care permit măsurarea și înregistrarea concentrației de oxigen, a debitului sanguin, a temperaturii corpului, a ritmului și volumului respirator și un dispozitiv cu utilizare complexă în special în ergonomie.

— Cum funcționează aceste dispozitive ?

— Ideile colectivului nostru, din care mai fac parte dr. Elena Ghigor, dr. Ion Anghel, ing. Radu Ciupa și mai mulți studenți politehniști și de la medicină, au fost realizate practic de un colectiv de la Facultatea de electrotehnică sub directa coordonare a șefului de lucrări dr. ing. Traian Daniil Ghigor, printr-o concepție originală. La baza lor stă principiul tehnologiei traductorilor.

— Care este primul dispozitiv realizat ?

— Primul realizat a fost cel de **dozare amperometrică a oxigenului.** E bine știut rolul oxigenului asupra vieții. Atunci cînd „aprovizionarea" țesuturilor se face defectuos — de exemplu în bolile respiratorii, la altitudine, în diferite medii toxice etc. — este necesară obținerea unor informații asupra concentrației oxigenului. Ea trebuie bine cunoscută și controlată. Variații minime au repercusiuni asupra vieții. Se pune deci problema cunoașterii tensiunii tisulare a oxigenului. Noi am adoptat soluția amperometrică, utilizînd un electrod bimetalic polarizat drept traductor pentru transformarea variațiilor de concentrație ale oxigenului în potențial electric. În actuala situație traductorul a fost introdus în interiorul unui ac de seringă. Ne preocupă în prezent miniaturizarea traductorilor și găsirea celor mai convenabile soluții de înscriere fidelă a parametrilor măsurați.

— Celelalte dispozitive ?

— Am realizat apoi un traductor pentru înscrierea frecvenței și amplitudinilor respirațiilor. Eram confruntați cu probleme deosebite trebuind să controlăm starea sănătății și comportamentul scafandrilor în activitatea subacvatică. Idei de realizare au fost multe. Pînă la urmă colaboratorii noștri de la Politehnică au apelat la principiul modificării unei rezistențe electrice în raport cu expansiunea cutiei toracice în cursul unui ciclu respirator. Ne gîndim la perfecționarea și extinderea utilizării acestor dispozitive în vederea monitorizării bolnavilor în timpul anesteziei, după operație sau traumatism. Celelalte dispozitive — destinate măsurătorii debitului circulator și măsurării temperaturii locale — au la bază utilizarea unor traductori cu termocupluri și termistori de construcție specială.

— Am văzut la Expoziția județeană de creație științifică și tehnică și un aparat de determinare a... oboselii !

— Colaborarea noastră cu Facultatea de electrotehnică a fost și în acest caz fructuoasă. De la un aparat conceput într-o formă primitivă am ajuns astăzi la un dispozitiv complet electronizat care asigură o fidelitate deosebită măsurărilor și posibilități superioare de înscriere. Aparatul e utilizat în cercetări de fiziologie a muncii, pentru explorarea funcțională a analizatorului chinestezic și depistarea pe această cale a oboselii — evident, alături de alte teste care se adresează altor sisteme ale organismului.

— Alte proiecte de modernizare a posibilităților de investigare ?

— Pe planul ideilor, foarte multe. Unele sînt destul de aproape de realizat. Împreună cu colaboratorii noștri de la Politehnică ne gîndim să mărim familia dispozitivelor electronice biomedicale, utilizînd microprocesoarele și ultrasunetele. Evident, toate acestea se vor putea realiza numai printr-o colaborare exemplară...

— Din experimentările de pînă acum ce concluzii s-au tras ?

— Că am reușit să realizăm o serie de dispozitive electronice biomedicale deosebit de utile pentru cercetarea medicală în primul rînd. Și nu oricum : la nivelul actualei tehnici mondiale ! Deși s-au întîmpinat foarte multe greutăți, prin lăudabilul efort al colaboratorilor noștri de la Politehnica clujeană, timpul de realizare a fost extrem de scurt. Precizez de asemenea că dispozitivele noastre au fost realizate utilizîndu-se numai componente electronice fabricate în țara noastră. Regretăm desigur că intenția noastră comună și a Institutului de cercetări electronice din București de a încheia un contract de realizare a zece dispozitive biomedicale cu C.N.Ș.T.-ul nu s-a realizat. Vechile noastre intenții vor prinde însă viață prin continuarea colaborării noastre cu Politehnica clujeană care a inclus în planurile sale de cercetare din acest an și realizarea acestor aparate. Și, din cîte cunosc, o serie de aparate medicale au fost și vor fi realizate chiar de către studenți ca proiecte de diplomă...

CONSTANTIN MUSTAȚĂ ■

Opinii despre

Limba și literatura română în liceu

Pentru promovarea limbii și culturii române ca instrument de realizare a idealurilor poporului nostru de existență liberă și independentă stau mărturie acțiunile patriotice ale unor înaintași și exemplul acestora trebuie să ne călăuzească și acum cînd am intrat în drepturile noastre firești. De cînd e școală românească în frumoasa și bogata limbă românească, pe care poporul nostru a știut să o păstreze cu sfințenie și să o dezvolte, limba și literatura română au figurat în documentele școlare la prima rubrică. Pare anormal, chiar dacă liceele noastre au un profil orientat către cerințele majore ale societății în plin proces de dezvoltare economică și socială, ca limba și literatura română să figureze, în cataloage și matricole în a doua jumătate a disciplinelor școlare. Chestiune de formă, ar spune cineva !? Nu subscriu la o asemenea apreciere din motive nu numai subiective generate de calitatea de profesor de limba și literatura română, ci și dintr-o înțelegere mai adîncă operînd în domeniul formei nu formal, birocratic.

Dar mai mult decît această problemă „de formă" se pune problema timpului afectat, prin planul de învățămînt, învățării literaturii române de către elevii din școala liceală și mai ales de cei de la învățămîntul liceal seral.

Obiectul limba și literatura română este puternic implicat, în cazul muncitorilor elevi, care în țara noastră se numără cu zecile de mii, nu numai în retușarea unor chestiuni privind folosirea corectă a limbii noastre sau a îmbogățirii vocabularului și a posibilităților de exprimare corectă și bogată, ci și în dezvoltarea universului lor spiritual prin acumularea creatoare a valorilor celor mai de preț ale culturii noastre trecute și prezente. Îmi exprim părerea că planul de învățămînt la secția serală a liceelor de toate profilurile, pentru anul școlar viitor a fost întocmit cu neglijarea evidentă a sarcinilor pe care le are disciplina limba și literatura română și în același fel stau lucrurile și cu planul pentru elevii de la cursul de zi.

Luarea la cunoștință de către profesorii de limbă și literatură română a faptului că în anul școlar viitor, la secția serală, la clasele a IX-a și a X-a sînt afectate numai două ore săptămînal și că la clasele treptei a II-a, respectiv clasele a XI-a, a XII-a și în perspectivă și a XIII-a, se va preda literatura numai o singură oră pe săptămînă (38 de ore anual) a creat nedumerire, vii comentarii defavorabile, avînd ca temei problemele pe care le are de rezolvat profesorul de literatură pentru ca actul de cultură să aibă eficiență în spiritualitatea și conduita socială a tinerilor muncitori. O asemenea optică, reflectată în planul de învățămînt vine în contradicție flagrantă cu faptul că la clasele treptei a II-a liceale, programa școlară este bogat reprezentată și după criterii moderne de însușire a valorilor literaturii noastre. Poate fi valorificat fondul de aur al literaturii noastre clasice și contemporane, poți dezvolta ideea că poporul nostru este proprietarul unei literaturi care se înscrie ca o contribuție însemnată în circuitul valorilor universale, poți dezvolta gustul muncitorului pentru actul de cultură reprezentat prin ce e mai deosebit în literatura noastră atunci cînd ți se pune la dispoziție o oră pe săptămînă ?? Practic, o asemenea optică va crea mari dificultăți profesorului de literatură română de la seral și chiar celui de la cursul de zi. Această disciplină cu atîtea implicații în viața socială a națiunii noastre socialiste a fost deplasată din drepturile ei firești și am certitudinea că consecințele vor fi de nedorit. Pe un plan mai general, dar de aceeași importanță, rolul vitregit prin planul de învățămînt al acestei discipline contrastează cu ideea de cultură pe care, așa cum arăta secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Conferința Națională a partidului, școala este chemată să o asigure. Printre disciplinele cheie în acest sens consider că se situează limba și literatura română. Ținînd seama de rolul hotărîtor al muncitorului în conducerea întregii vieți a societății, fapt subliniat cu pregnanță în Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu și în Rezoluția Conferinței Naționale, școlii liceale serale îi revin obligații sporite în pregătirea temeinică a muncitorilor elevi și, în mod deosebit, pe dimensiunile cultural-educative.

Este cazul să medităm pe marginea acestor păreri, legitime prin semnificațiile lor majore. Înainte de toate, un popor are o limbă și o cultură prin care ființează și se definește în același timp, și noi, profesorii, oameni de cultură, cărora partidul ne-a încredințat misiunea nobilă de a-i învăța pe oameni ce reprezintă cultura în viața lor, nu putem rămîne nepăsători atunci cînd, după o atentă și justificată cercetare a unor probleme legate de dimensiunile actului de cultură, ajungem la concluzia că se impun retușuri.

Prof. V. SILIȘTEANU ■
Liceul de matematică-fizică „Vasile Alecsandri", Galați

Masă rotundă

Energia, cum o gospodărim?

Vă înfățișăm cîteva date oficiale privind depășirile de consum la energia electrică în București, pe trimestrul IV al anului 1977, și numărul proceselor verbale de contravenție încheiate de I.D.E.B., din această cauză : 1 591 mii kWb ; s-au încheiat 562 de procese verbale de contravenție.

Ne-am gîndit să apelăm la cîțiva specialiști din acest domeniu, încercînd să acoperim cu competența lor în materie o arie cît mai largă și anume învățămîntul de specialitate, prin prezența conf. dr. ing. A. Carabulea, cercetarea, prin ing. D. Preda, șef de secție la ICEMENERG, exploatarea energiei, prin tov. dr. ing. C. Mereuță, de la Întreprinderea „Autobuzul", și furnizorul acestei forțe, prin ing. I. Știrbulescu, de la I.D.E.B.

● PRIMUL ASPECT :

CONCEPȚIA

Ing. I. Știrbulescu. Energia electrică este o formă de energie scumpă și nobilă, a cărei producție implică mari investiții în instalațiile sistemului energetic național și consumarea de combustibili în centralele respective (hidrocarburi — gaze și derivate petroliere lichide — cît și cărbune).

Conf. dr. ing. A. Carabulea. În cei peste 20 de ani de activitate, legată nu numai de studiu ci și de producția propriu-zisă, am asistat la numeroase și pasionante acțiuni privind stabilirea unei concepții corespunzătoare și iată pot aminti un document foarte important și anume Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din luna septembrie 1976 în care au fost arătate unele carențe pornind de la proiectare și care, ameliorate dacă nu în întregime rezolvate, au dus, în termen foarte scurt, la obținerea de importante economii. În această direcție, cred că I.S.P.E. a furnizat un strălucit exemplu cu elaborarea unui studiu bazat pe ingineria valorii, pe cercetarea operațională, folosind modelele matematice.

Ing. D. Preda. Doresc să sintetizez în trei puncte părerea mea : concepție sistemică în abordarea fenomenelor cu includerea tuturor etapelor prin care trece energia, modelarea fenomenelor, de asemenea, pe întreg parcursul destășurării lor, inclusiv gospodărirea combustibililor (teoria stocurilor și a așteptării, descărcarea ritmică a cărbunelui, de pildă) toate în maniera cercetării operaționale și construirea de programe de calculator, după efectuarea unui studiu pe mai multe variante tehnico-economice și nu pe schema cheltuielilor clasice ci în structura cheltuielilor operaționale.

Dr. ing. C. Mereuță. Se simte nevoia ca fiecare dintre variantele energetice stabilite astfel să fie integrată în ansamblul în care va lucra, iar rezultatul să însemne nu altceva decît parametrizarea sistemelor pentru a îngădui o orientare optimă, pe moment, în funcție de situațiile ivite, prin aceasta înțelegînd și stările de excepție, o avarie, de exemplu, dar prelungind metoda chiar și pînă la ultimul consumator, aspect ce nu mi se pare de neglijat.

● TEHNOLOGII —

ALIAȚI AI ENERGETICIENILOR

Conf. dr. ing. A. Carabulea. Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a trasat sarcina schimbării tuturor acelor tehnologii care necesită un consum mare de energie electrică. Legislația în vigoare, și mă refer concret la Decretul 281/77 interzice, cu începere de la 1 ianuarie 1979, folosirea acelor cuptoare care nu sînt prevăzute cu aparate de măsură și control.

Dr. ing. C. Mereuță. Mergînd mai departe, adică la furnitură (combustibili) consider necesar să se țină seama de structura utilizatorului, adică judecățile care se fac să aprecieze și destinația energiei. Aș vedea, și propun aceasta prin intermediul acestei discuții, pusă la punct o „Bibliotecă națională de bilanțuri energetice standard" care să aibă în vedere toate procesele tehnologice cu stabilirea precisă a pierderilor, a priorităților și așa mai departe. Consecința : fixarea unui nivel național al pierderilor admisibile pe fiecare proces în parte și nu după criteriul teritorial, geografic, cum se procedează în prezent.

Conf. dr. ing. A. Carabulea. Poate că, ținînd seama de faptul că se înregistrează o diferență între procesele tehnologice în diverse întreprinderi din țară, simt nevoia unui proces **real** care să conducă la acest bilanț propus de dumneavoastră, imposibil la nivelul întregii noastre industrii. De aceea l-aș numi, mai curînd, bilanț de referință, întrucît există o marjă de exploatat rezultată tocmai din diferențele dintre bilanțuri.

Dr. ing. C. Mereuță. Sînt de părere că se impune tragerea în sus a termo-tehnicii pe care o consider rămasă în urmă realităților, deoarece, așa cum știți, doar laboratoarele dispun, în prezent, de posibilități de măsurare a consumului și pierderilor, iar industria nu. Personal văd o instituție centrală, un for de directivare energetică, de tipul celui similar care funcționează pentru construcții, care să stabilească coordonatele din punct de vedere energetic ale tehnologiilor de fabricație, adică să directiveze și să avizeze totul, încă din faza de proiect.

Ing. D. Preda. Încadrat cu specialiști din toate tehnologiile pe ramuri, un fel de echipe interdisciplinare, pe probleme. Oameni practici, nu scriptologi și care să facă o navetă permanentă între producție și institut, astfel ca hotărîrile luate să beneficieze de o dublă alimentare : de jos — adică din uzină — în sus, spre institut și de aci în jos, spre producția concretă.

Conf. dr. ing. A. Carabulea. Vorbeam mai devreme despre legislație. Ei bine, revin, amintindu-vă că același Decret 281 prevede înființarea unor comisii energetice. Eu unul n-am aflat încă de traducerea în fapt a dispoziției legale. Aceasta ar reprezenta o soluție în ceea ce privește raționalizarea consumurilor, deoarece indicațiile nu sînt, pentru a da un singur și extrem de simplu exemplu, de a citi ori scrie la lumină insuficientă, ci acelea de a consuma rațional. Mi se pare o diferență de substanță...

Ing. I. Știrbulescu. Aceste comisii ar putea pune ordine în actuala situație pe care o apreciez drept nerealistă : I.D.E.B.-ul, ca întreprindere furnizoare de energie, este tras la răspundere pentru depășirile consumatorilor, cînd firesc mi se pare ca fiecare minister să fie răspunzător pentru respectarea repartiției ca și pentru raționalizarea consumurilor, în raport cu prevederile legale. Mai demult am avut discuții cu reprezentanți ai Ministerului Comerțului Interior și cu tovarășii care se ocupă de comerțul stradal, arătîndu-le că, printre altele, tonetele „Slatina" construite din aluminiu și care arată, dealtfel, foarte civilizat, sînt mari consumatoare de energie și, indirect, de combustibili, deoarece sînt confecționate din metal și nu pot reține căldura, au 60% ferestre, și acestea simple, iar cifrele risipei ating cote majore.

Dr. ing. C. Mereuță. Calcularea kWh per mia de lei producție nu spune adesea prea mult, pentru că acest calcul nu este făcut de specialiști. Se simte nevoia unei metodologii științifice care să justifice și să aprobe, dacă este cazul, depășirile de consum.

Ing. I. Știrbulescu. Îmi amintesc, din literatură, că la un proces, din anul 1910, în care era discutat un furt de curent, judecătorul a cerut „să vadă corpul delict !" Această dezvăluire impresia, chiar a unor contemporani, potrivit căreia energia electrică este ceva abstract, cînd în realitate ea este cît se poate de concretă. Acest adevăr am început să-l simțim acut în ultimii ani, de-abia...

Dr. ing. C. Mereuță. Se impune, cred, reciclarea la cursuri postuniversitare a tuturor tehnologilor din industrie și punerea lor la punct cu energetica în înțelesul ei actual.

Ing. D. Preda. Pe tehnolog îl interesează exclusiv producerea fontei, să zicem, urmărind cîștiguri la manoperă, la materia primă, ca și funcționarea utilajelor la parametrii normali. Consumul de energie nu apare în calculul prețului de cost. Se impune să se calculeze și să se țină seama de timpii intermediari, interoperații, cum li se spune, pînă la produsul finit și să se vadă cum pot obține o folosire rațională a energiei de care dispune uzina.

Ing. I. Știrbulescu. Diluarea schimburilor, pe de altă parte, dacă nu este absolut necesară, conduce la pagube foarte mari. Pentru o hală în care lucrează în cel de-al 3-lea schimb 50—100 de oameni în loc de 1 000, toate utilitățile necesare plus aburul, aerul comprimat etc. își mențin nivelul din schimburile de zi.

Conf. dr. ing. A. Carabulea. M-am gîndit, între timp, că în conformitate cu noile reglementări legale privind economia, raportările urmînd să se facă la producția netă și nu la cea globală, tovarășii din industrie vor trebui să țină seama și de contravaloarea în lei a energiei electrice, care va deveni, astfel, un indicator economic, cum este metalul, de pildă. Producția netă va evidenția efortul propriu al fiecărei întreprinderi pentru scăderea prețului de cost. Pentru prima oară de cînd știu, Ministerul Educației și Învățămîntului a aprobat în nomenclatorul de specialități profilul energetic-industrial. Aceasta este un lucru important, dar nu suficient. Mă voi mărgini să spun că educația energetică se cere a fi făcută chiar și copiilor de pe băncile școlii, așa cum se face cea sanitară sau cea rutieră, pentru că, indiferent de profesiile lor viitoare, acești copii vor deveni cetățeni maturi care trebuie avertizați și pregătiți să înțeleagă imperativele vieții moderne, în care energia electrică este multiplu implicată.

Cred că s-ar putea lua în vedere și organizarea unor cursuri de vară pentru reciclarea inginerilor din această ramură, dar și a tehnologilor.

Ar fi necesară mai multă înțelegere din partea editorilor cînd este vorba despre lucrări de energetică și, poate, o revistă sau măcar un buletin informativ cu un tiraj satisfăcător și o periodicitate mai ritmată, pentru a înlesni schimbul de experiență atît de necesar.

EMANUEL VALERIU

„Cancerul" industrial obligat să bată în retragere: după ani de căutări și experimentări, un colectiv de specialiști români găsește și aplică o soluție eficace împotriva coroziunii

Este, îndeobște, cunoscută lupta care se dă, de multă vreme, și care va continua să se dea, împotriva coroziunii la care sînt supuse diverse instalații metalice industriale, în contactul lor cu factorii naturali, ca și cu cei produși de înseși procesele de fabricație, mai ales în chimie, siderurgie, dar și în alte ramuri, o luptă adeseori crîncenă, pasionantă, în care sînt angrenați oameni de știință din lumea întreagă, deoarece așa-numitul „cancer industrial" produce pagube impresionante. Vom da doar două exemple : pe teritoriul Marii Britanii, evaluarea pierderilor produse prin coroziune atinge anual cifra uriașă de 1 365 milioane de lire sterline, iar în S.U.A., calculele au demonstrat că 1,25 la sută din venitul brut al acestui stat se irosește tot din această cauză. Așa se și explică efortul permanent al cercetării care-și propune diminuarea pagubelor, prin prelungirea vieții instalațiilor, prin ocrotirea lor împotriva factorilor de coroziune. Bineînțeles că succesele constituie adevărate „secrete" pe frontul industriei, așa încît necesitatea găsirii unor metode originale se impune cercetătorilor și tehnologilor de pretutindeni.

De curînd, pe baza atestelor din teren, O.S.I.M. a acordat un Brevet de invenție colectivului de cercetare și inginerie tehnologică format din **Maria-Ana Păunel, Ulm Păunel, Constantin Robu, Dinu Teodorescu, Ilie Dimancea, Mircea Florescu** și **Iulian Tarnovețchi**, care au pus la punct un procedeu grație căruia acțiunea de corodare a instalațiilor metalice se reduce de 5—6 ori, sau — altfel spus — viața lor se prelungește de 5—6 ori.

Am abordat-o pe **Maria-Ana Păunel**, cercetător științific principal, care activează în cadrul laboratorului de protecție contra coroziunii din cadrul Institutului de cercetări în construcții și economia construcțiilor, pentru a afla unele amănunte asupra aplicării invenției despre care am amintit. Subliniind că succesul obținut reprezintă rodul unei strînse și fructuoase colaborări cu unitățile Institutului central de chimie și al sprijinului acordat de Combinatul de îngrășăminte chimice Tr. Măgurele, doctoranda în chimie **Maria-Ana Păunel** ne-a declarat că începutul acestei acțiuni, acum dusă la bun sfîrșit, datează din 1973. La acea vreme tovarășii de la Tr. Măgurele pun în discuție necesitatea asigurării unei protecții anticorosive superioare, față de cea practicată pînă la acea dată, problemă dealtfel de interes mult mai general. **„Într-adevăr, continuă interlocutoarea noastră, plăcuțele de tablă de oțel, de 1 mm grosime așezate în mediul respectiv, fără a fi protejate, au dispărut complet, în cîteva luni de zile, cu excepția ramelor de lemn în care fuseseră fixate. Un combinat ca acela de la Tr. Măgurele are prin natura sa mari probleme în ceea ce privește coroziunea, provocată de procesele chimice, prin care se obțin îngrășămintele și care folosesc acidul sulfuric, amoniacul, azotați, fosfor, potasiu și alte substanțe. Cheltuielile necesitate de întreținerea instalațiilor se cifrau în cazul nostru la circa 10 milioane lei anual. Clor-cauciucul, substanța tradițională împotriva coroziunii, nu reușea să asigure securitatea necesară instalațiilor, pe o durată mulțumitoare și, în plus, cerea materiale din import. Pentru aplicarea clor-cauciucului se impunea aplicarea unui grund care să-i confere acestuia aderiunea, iar grunduirea urma unei alte operații, aceea de sablare, dificil de realizat la înălțimi mari, în condiții atmosferice nu totdeauna prielnice. Problema care se punea era aceea de a elimina, pe cît posibil, operațiile de sablare și, mai ales, aceea de a găsi acele materiale compatibile, din punct de vedere chimic, care să adere pe metal și să-l ferească de coroziune. După multe ore de studiu, gîndire și experimentare, ne-am oprit la grundul de minium de plumb și la cea mai bună vopsea fabricată la noi și anume perclorvinilul, numai că și aci aveam de îndepărtat o dificultate majoră : perclorvinilul nu se putea aplica direct pe metal, întrucît clorul îl atacă, astfel că, pînă la intervenția agenților nocivi din afară, instalațiile erau „subminate" chiar dinăuntrul lor. Au fost foarte mulți sceptici care n-au crezut în soluția aceasta tocmai din motivele arătate. Și, în mare măsură, sau mai corect, la prima vedere și chiar la cele dintîi experimentări, a trebuit să le dăm dreptate, deoarece perclorvinilul aplicat pe miniumul de plumb se cojea destul de rapid. Erau, prin urmare, incompatibile. În punerea lor de acord a constat cea mai mare parte a efortului nostru, măsurat, dacă vreți, în peste 6 000 de probe.**

— Și care a fost soluția ?

— Pînă în cele din urmă, o substanță intermediară care să împiedice accesul clorului la metal și care să facă posibilă aplicarea perclorvinilului peste grundul de minium de plumb.

— Această vopsea miraculoasă are un nume ?

— Nu e vorba de o vopsea. Comitеți e eroare care s-a strecurat și într-un subiect, pe aceeași temă, la televiziune. Noi nu am creat o nouă vopsea, deși așa s-a înțeles și ne-au sufocat telefoanele, cum probabil s-a întîmplat și la redacția dv. după articolele cu medicina. Noi am pus la punct un sistem de vopsire cu substanțe deja cunoscute și folosite, un procedeu nou, deci.

— Cum s-a calculat sporirea rezistenței la coroziune, ajungîndu-se la acel de 5—6 ori mai durabil ?

— Pe un tronson al unei cisterne, aflată la Tr. Măgurele, o suprafață de 50 la sută a fost vopsită prin procedeul tradițional, iar restul după cel realizat de colectivul nostru. Au trecut trei ani și jumătate și iată cum arată azi „martorul" nostru. Menționez că partea corodată a cedat după numai 6 luni de zile.

— V-a preocupat, desigur, și eficiența economică. Care sînt constatările în acest sens ?

— Evident, s-a pornit de la o problemă economică și s-a ajuns, prin concepție proprie, la soluționarea ei. Nici nu se poate altfel, azi. Dar, să vă notați următoarele cifre : calculul efectuat la Tr. Măgurele, pe întregul ansamblu al instalațiilor, ne-a arătat că se obține o economie de 24,50 lei pe metrul pătrat și an. Dacă se are în vedere că sistemul se va generaliza în perioada 1978—1980 pe o suprafață de 2 900 000 mp într-o primă etapă, socotiți ce economii rezultă. Între două protecții, perioada de vopsire a crescut de 5—6 ori, alte implicații economice, deci, cărora li se adaugă scăderea, de aceeași valoare-timp a opririlor instalațiilor pentru revopsire, de unde continuitatea producției și, nu mai puțin important, scăderea cheltuielilor valutare deoarece actualul procedeu apelează numai la materiale fabricate în țară. Și încă ceva : uscarea ansamblurilor de grunduri se realizează de patru ori mai repede. Recent, Ministerul Industriei Chimice a decis folosirea procedeului despre care vorbim. Alte economii majore.

— Care sînt perspectivele noului sistem ?

— Imprevizibile, în sens pozitiv, întrucît, din însăși folosirea procedeului acesta, care constituie o premieră tehnologică mondială, apar noi și noi observații care ne vor duce, neîndoios, la adaptări și îmbunătățiri pe care le sperăm cel puțin utile dacă nu chiar spectaculoase. Sîntem doar în Cincinalul revoluției tehnico-științifice !

EMIL LEONARD

45 de ani de la marile bătălii proletare din ianuarie-februarie 1933

Ani de luptă eroică

O vizită la Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România în aceste zile cînd sărbătorim împlinirea a 45 de ani de la marile bătălii de clasă ale proletariatului român, aprofundează și îmbogățește cunoștințele noastre despre acest marcant eveniment din istoria patriei prin intermediul tulburătoarelor documente — mărturii care, la rîndul lor, ne-au ajutat să înțelegem și mai profund sensul uneia dintre frazele prin care tovarășul Nicolae Ceaușescu sintetiza acel moment : **„În bătăliile de clasă purtate în anii 1929—1933, clasa muncitoare, în frunte cu partidul comunist, s-a afirmat cu putere pe arena istoriei ca cea mai înaintată forță a societății românești, avangarda luptei întregului popor împotriva pericolului fascist, pentru drepturi economice și politice, pentru democrație, independență și suveranitate națională“.**

Încercînd să refacem, cu ajutorul citorva dintre documentele expuse în sala a cincea a Muzeului, atmosfera fierbinte a acelor ani, am avut tot timpul sentimentul că urmărim pelicula unui film care descrie în amănunțime erupția gigantică a unui vulcan social.

Deși își desfășura activitatea în condițiile aspre ale ilegalității, partidul comunist a găsit însă puterea necesară de a organiza și a conduce sute și sute de bătălii care transformaseră țara într-o adevărată vatră revoluționară, de foc. Înarmat cu o clarviziune istorică descifrînd mașinațiile economice și politice ale unor guverne care s-au perindat la conducerea țării în perioada 1929—1933, sesizînd și demascînd esența ultimă a unei politici care avea să ducă la stîrbirea independenței țării, a integrității ei teritoriale, capitularea în fața monopolurilor occidentale, Partidul Comunist Român a ridicat la luptă hotărîtă toată suflarea proletariatului, declanșînd de-a lungul anilor 1929—1933 bătălii de asemenea anvergură încît cotidianul francez **Le Temps** avea să noteze : **„Evenimentele care au sfîrșit prin introducerea stării de asediu în România ar trebui să pună pe gînduri toate statele europene. Nu putem să nu subliniem faptul că mișcarea comunistă din România s-a manifestat într-o formă atît de acută“.** Și pentru că sîntem la acest capitol, al ecoului stîrnit de marile bătălii politice purtate în acea vreme de proletariatul român, să notăm, chiar și pe scurt, opinia favorabilă, de solidaritate, pe care au manifestat-o muncitorii din Franța, Polonia, Anglia, Uniunea Sovietică și numeroase alte țări. Se cuvine să consemnăm totodată și un fapt de o deosebită importanță : bătăliile acelor ani au constituit prima mare mișcare europeană după instaurarea la putere a dictaturii hitleriste în Germania.

Apelînd, așa cum spuneam, la mărturia documentelor expuse la Muzeul de istorie a partidului, am extras dintr-o statistică a vremii, că în anul 1929 au fost consemnate 217 conflicte de muncă, la care au participat 101 500 de muncitori. Cele două cifre trebuie să le comparăm cu cele ale anului 1927 cînd în România avuseseră loc 199 conflicte de muncă la care participaseră doar 61 306 muncitori. Unul dintre aceste conflicte avea să fie pe larg descris în coloanele ziarului **„Dimineața“** din 12 aprilie 1929 sub titlul : „Numeroase conflicte de muncă în industria petroliferă“. Cu litere mari, alte ziare ale vremii publicau următoarele titluri : Muncitorii din Valea Prahovei în toiul luptei Greva lucrătorilor forestieri din Anina. Marile întruniri ale personalului C.F.R. din Buzău, Rm. Sărat, Sinaia. Toate aceste evenimente se constituiau într-un fel de preludiu la marele semnal al luptelor proletare : greva din august, 1929 a minerilor din Lupeni. Scînteia izbucnită atunci s-a transformat în anii următori într-o adevărată torță. Vom nota în continuare, conform documentelor, înmulțirea vertiginoasă a mișcărilor revendicative, economice și politice, împotriva aservirii țării capitalurilor străine. În 1930, grevă la uzinele „Lemaitre“. Poliția dă un ultimatum muncitorilor să părăsească fabrica. Grevă la uzinele din Călan. Grevă la Cîmpina. Telefoanele Ministerului de Interne, ale Siguranței și ale Poliției trebuie că zbîrnîiau ca ieșite din minți. Pe scurt, telegramele, exprimînd spaima și îngrijorarea organelor de represiune, sunau, într-adevăr, alarmant : **„450 de muncitori de la „Dermata“ Cluj au intrat în grevă !“ „2 500 de muncitori de la Astra-Arad au declarat grevă și nu părăsesc fabrica“ „Muncitorii comuniști de la „Industria Linei“ din Timișoara au luat hotărîrea de a organiza o demonstrație de stradă...“** În ziarul **„Ordinea“** din 30 decembrie 1930 sub titlul **„Murim de foame ! strigă salariații statului“** este publicat un articol care prezintă o scrisoare a unui grup de profesori din Piatra Neamț. Reproducem din acea scrisoare adresată ministrului : **„...n-am mai primit salariile de 4 luni... cea mai mare parte din noi sîntem mai rău ca cerșetorii. Nu avem ce mînca !“.** În 1931, în revista **„Realitatea ilustrată“** apare o caricatură reprezentîndu-l pe Argetoianu care i-l prezintă lui C. Rist, expert adus din străinătate pentru a redresa economia și balanța financiară ale României, dar și pentru a garanta posibilitățile unei țări epuizate dar, de fapt, pentru a garanta încasările monopolurilor străine de pe spinarea poporului român, pe contribuabilul român : **„Pipăie-l, domnule Rist, vezi-l că n-a murit încă“.** Contribuabilul român era îmbrăcat în zdrențe, slab, de-abia se ținea pe picioare. Despre acești experți străini, de tipul lui Rist, un adevărat corb al finanțelor europene, ziarul **„Scînteia“** scria în 1932, sub titlul : **„Un soi nou de experți străini“** următoarele : **„Dl. Rist, pentru raportul său a luat 1 200 000 lei. Ajutorii d-sale, 290 000 lei. Dl. Marquet, alt expert, 430 000 lei. Dl. Leverre, expertul d-lui Rist, 450 000 lei. Dl. Poisson, 4 650 000 lei. Total — 6 690 000 lei. Acestea sînt cifrele pe care le cunoaștem, adăugînd la ele 1) onorariile încasate de d-nii Brailley și Roger Auboin, 2) șperțurile pe care le-au primit de la guvernul român, 3) taxele vamale de care dl. Auboin e scutit, 4) banchete, călătorii... astfel încît putem spune că experții străini au costat muncitorimea peste 10 milioane lei. Dar ce au adus în schimb experții maselor de muncitori și țărani ? Acum 4 ani burghezia a primit un împrumut de 17 miliarde pe care l-a sfeterisit îndată — pentru îmbogățirea „personală“ a celor ce minuiau fondurile. Bugetul a rămas tot în zdrențe, visteria — tot ofticoasă, încît o sumă atît de mare n-ar mai ajunge pentru a acoperi deficitul. Iar de îndeplinit condițiile grele ale împrumutului trebuie să le îndeplinească tot muncitorii și țăranii“.**

Erau demascate, cu alte cuvinte, tratativele viitorului proiect de acord de la Geneva, din 1933, cînd în România urma să se aplice a treia curbă de sacrificiu și celebra „asanare economică“, prin trimiterea în țară a unor controlori experți străini, ceea ce însemna concesionarea bogățiilor țării unor monopoluri străine și unor bănci din Occident. Intuind direcția tuturor acestor mașinații economice, politice și financiare, care pregăteau stîrbirea independenței, a suveranității și integrității teritoriale a țării, Partidul Comunist Român a declanșat, începînd cu greva de la Lupeni, o amplă bătălie revoluționară. În această perioadă semnalăm o intensă activitate a organizațiilor de partid în principalele centre muncitorești din București, Ploiești, Timișoara, Brăila, Iași (Atelierele Nicolina), Galați, Pașcani, Cluj, Dej, Brașov, Simeria, Arad. Deși scrise de mînă, sau bătute la mașină, apar numeroase ziare editate de către Comitetele locale de acțiune ale muncitorilor. Prin aceste ziare, prin manifeste, prin întruniri organizate, pe toate căile posibile, politica partidului, îndemnurile sale la luptă se făceau ascultate de masa largă a muncitorilor. De-a lungul acestor lupte partidul a demonstrat încă o dată, tuturor muncitorilor, că este portdrapelul întregii clase muncitoare în lupta pentru apărarea intereselor vitale ale țării. Numeroasele documente editate de Partidul Comunist Român chemau la mobilizare, într-un front unic, toate categoriile sociale pentru a stăvili asaltul spre putere al reacțiunii. Partidul Social Democrat și Partidul Social Muncitoresc erau chemate : „la luptă unită pentru apărarea libertăților democratice, a independenței României, contra pericolului fascist, ca bază a colaborării de front unic“. Conștient că larga mobilizare a clasei muncitoare trebuie să înceapă prin intrarea în luptă a muncitorimii din principalele ramuri ale industriei, partidul a preluat și condus în întregime luptele muncitorilor petroliști din Valea Prahovei din ianuarie-februarie 1933, cînd a fost asediat localul poliției din Ploiești și eliberați delegații ce fuseseră arestați. În contextul acestor aprige bătălii de clasă, la loc de cinste, ca un episod culminant, se situează eroicele lupte ale ceferiștilor de la „Grivița“, pentru a căror organizare și conducere partidul înființase încă din martie 1932 un Comitet Central de acțiune. Focul stîrnit în Valea Prahovei și în Atelierele Grivița, unde au fost obținute importante succese, cum ar fi silirea autorităților să recunoască legalitatea comitetelor de întreprindere, s-a extins și în alte centre muncitorești, la Brașov, Pașcani, Brăila, Constanța și Timișoara, sau la Iași, unde populația a sărit în sprijinul greviștilor, sau la Galați, unde au avut loc ciocniri sîngeroase între muncitori și organele de represiune, sau la Cluj unde soldații, îndemnați de muncitori, nu au tras cu armele, ori la Oradea unde muncitorii au manifestat împotriva stării de asediu. După cum se știe, aceste succese și această extindere a mișcărilor revendicative i-au înspăimîntat pe reprezentanții guvernului care au arestat peste 1 600 de militanți revoluționari, și au decretat totodată starea de asediu. Dar, sub conducerea comuniștilor, feroviarii au declanșat o nouă grevă, baricadîndu-se în incinta atelierelor, fiind asigurați de solidaritatea totală a muncitorilor din întreaga țară. În mijlocul feroviarilor au sosit reprezentanții muncitorilor de la Malaxa, Vulcan, Herdan, Saturn, sau muncitoarele de la Regie, aducîndu-le nu doar cuvinte de îmbărbătare, ci și alimente. Sîngeroasa reprimare a greviștilor de la Atelierele Grivița a stîrnit un uriaș val de proteste din partea muncitorilor din Reșița, Cluj, Brașov, Brăila, Valea Jiului, Oradea, Pașcani, Turnu-Severin, Mediaș, Tîrgu Mureș, Buhuși, Valea Trotușului. Au fost organizate întruniri de protest, greve de solidaritate, au fost trimise ajutoare bănești pentru familiile celor arestați, iar în clipa trecerii trenului prin gara Cîmpina, petroliștii au intonat Internaționala, îmbărbătîndu-i pe deținuții politici trimiși la Doftana. A fost momentul cînd întreaga clasă muncitoare a înțeles încă o dată că singura forță capabilă să preia conducerea luptei pentru revendicarea drepturilor economice și politice și împotriva fascismului este Partidul Comunist Român, cea mai înaintată și mai combativă forță politică a țării, exponentul intereselor fundamentale ale întregului popor. Luptele din anii 1929—1933 au călit puterea de luptă a partidului, au îmbogățit experiența sa revoluționară, au mărit rîndurile comuniștilor cu noi membri, cei mai dîrji și mai neînfricați fii ai clasei muncitoare. Întărindu-se și consolidîndu-se astfel structura proletară a partidului. Emoționante documente ne vorbesc despre faptul că între cei care au înfruntat cu temeritate prigoana acelor ani se afla și tînărul de numai 16 ani, tovarășul Nicolae Ceaușescu, arestat la Craiova, unde se afla la însărcinarea partidului, pentru a organiza împreună cu alți tovarăși, mișcarea de simpatie și sprijin față de greviștii arestați.

Luptele revoluționare, ce au culminat prin ampiele mișcări greviste din toată țara din ianuarie-februarie 1933, au stăvilit pentru o bună bucată de vreme ascensiunea fascismului spre putere și înrobirea țării noastre față de Germania hitleristă. Altfel spus, ca urmare a acestor lupte masele populare au trăit un intens proces de maturizare politică și în acest context trebuie să amintim întemeierea în ianuarie 1933 a Frontului Plugarilor, precum și înființarea, în iunie 1933, a Comitetului Național Antifascist, prin intermediul cărora partidul a continuat să lupte cu aceeași abnegație, neprecupețindu-și forțele și nici chiar viața membrilor săi, pentru salvarea țării.

Înaltele virtuți patriotice ale partidului, care au animat dintotdeauna ideile și întreaga sa activitate, puse în slujba clasei muncitoare, s-au afirmat și mai puternic în focul marilor bătălii de clasă pe care le aniversăm în aceste zile. În asprele condiții ale ilegalității, partidul și-a asumat misiunea istorică de a organiza și conduce luptele proletariatului român, ale întregului popor. Perseverent, clarvăzător, cu o mare putere de analiză a momentului economic și politic, partidul comunist a găsit metode și mijloacele eficiente, în fiecare etapă de a lupta pentru interesele legitime ale clasei muncitoare, ale întregului popor. Astfel, prin constituirea comitetelor de acțiune pe întreprinderi, localități, regiuni și pe țară, așa cum a fost Comitetul de acțiune al feroviarilor, din care făceau parte muncitori comuniști, socialiști, social-democrați, sau de alte orientări politice, partidul a demonstrat încă o dată forța de neînvins a proletariatului atunci cînd el acționează unit. Clasa muncitoare și partidul, acționînd pe temeiul acestei experiențe, dezvoltînd-o și îmbogățind-o, s-a afirmat în anii următori cu tot mai multă vigoare, ca adevărați purtători înflăcărați ai idealurilor de libertate, independență, democrație și progres social. Luptele din 1933, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu **„au exprimat în modul cel mai grăitor spiritul combativ al clasei muncitoare, afirmarea rolului partidului comunist, capacității sale de a organiza și conduce lupta oamenilor muncii.“**

VICTOR NIȚĂ ■

Dăinuie, de mai bine de un veac, cel puțin două tradiții la Depoul C.F.R. Arad:

Locomotiva se pune înaintea trenului și datoria înainte de orice!

Inginerul Gheorghe Tomodan, el însuși, cum spune, „de 44 de ani la calea ferată", astăzi pensionar, și montatorul Gheorghe Tăutan sînt oamenii care au alcătuit și semnat monografia Depoului de locomotive C.F.R. Arad. Răsfoind împreună această monografie, care acoperă mai bine de o sută de ani de istorie feroviară (depoul arădean este unul din cele mai vechi din țară, probabil al doilea ca vechime după cel din Giurgiu), îmi notez cîteva date, mai mult un fel de jaloane : în anul 1875 s-a înființat Societatea particulară „Valea Crișului", semnindu-se deci actul care atestă vechimea de mai bine de un secol în activitatea de transporturi feroviare pe meleagurile arădene ; în 1877 s-a dat în folosință linia Arad—Sîntana—Pîncota, iar în 1896 s-a deschis „drumul aurului" (Arad—Brad) ; în 1905 începea să circule, între Arad și Podgoria, primul tren electric din sud-estul Europei, poate chiar de pe întreg continentul, a cărui linie îngustă a rămas și este folosită și astăzi ! ; clădirile depoului sînt aceleași, cu mici, foarte mici schimbări față de anul în care au fost construite, 1900 — și așa mai departe.

Și totuși, vreau s-o spun dintru început, povestea de peste o sută de ani a Depoului C.F.R. Arad este o istorie vie, petrecută de-a lungul a zece decenii de luptă pentru o viață mai bună, o istorie pe care o simți imediat, o întrevezi de cum ești în stare să treci dincolo de cifrele de producție seci — altfel remarcabile — o istorie care te prinde și te cucerește pe loc. Iată de ce, acum, reporterul se retrage — lăsîndu-și să vorbească numai interlocutorii, care, la drept vorbind, n-au nevoie de nici o cenzură repertericească, de stil sau logică. Faptele, deci, primează !

1 **ROMULUS BILA (80 de ani, la 13 decembrie 1935 a condus ultimul tren de pasageri ; atunci a paralizat parțial dar a izbutit, cu eforturi uriașe, să ducă trenul pînă la Arad ; a lucrat apoi în mai toate posturile, inclusiv cel de casier la gară ; din 1960 la pensie) :** „Vreau să vă povestesc cum a fost în 1935, cînd a trebuit să facem și peste 400 de ore pe lună de serviciu. Eu am fost și președintele Asociației locomotiva și tracțiunea din Arad. Și-atunci mecanicii, colegii mei, mi-au spus : Fă ceva, că nu se mai poate, așa facem curînd carambol ! M-am dus atunci la inspecție, era un inginer, Severineanu pe nume, care mi-a zis : Bine, băiete, o să primești răspuns. M-am dus acasă și am așteptat două săptămîni, n-o venit nici un răspuns. Atunci am făcut un memoriu. Am scris toate doleanțele, m-am semnat pe mine primul, și or semnat apoi toți. Au fost 70 de semnături. M-am dus la șeful depoului și-am zis că mie îmi trebuie concediu în iunie sau iulie. Nu, zice, mergi în luna mai ! Or, mie tocmai asta îmi trebuia — atunci a fost adunarea generală a Asociației de tracțiuni de la București ! În timpul acela era președintele asociației pe țară unul Buzescu Trosu. A murit. Capăt concediu, mă duc la adunarea generală. S-a ținut pe Calea Griviței la numărul 212, acolo era casa noastră. Aveam memoriul și copiile după turnus. Iau cuvîntul la diverse și le spun că la Arad facem de la 390 la 440 de ore de serviciu. Toată lumea spune că așa ceva nu există, mai mult de 240 de ore nu are voie să facă nimeni. O zis Buzescu că a doua zi mergem în audiență la directorul general Cezar Mereuță. Ne-am dus, Buzescu o vorbit și eu am stat acolo, în poziție de drepți. La memoriul, citește și-l văd numai cum mustăcește din mustățile alea mari, nervos. Și numai o dată țipă : Uite bolșevicul Aradului ! Eu am încremenit. La noi, la angajare, fiecare muncitor era obligat să dea o declarație prin care se jura să nu facă politică. Prin anii 1920—1922 mai mulți ceferiști au fost mutați disciplinar de la București la noi, la Arad, și așa am aflat și noi foarte multe... Apoi, în '933 au fost grevele alea mari... Îl văd pe Buzescu că-mi face semn ! Domnule director general, zic, de ce-mi spuneți astfel ? Uite că se face și prost, îmi spune. Și-apoi : Păi dumneata știi că în regatul României nu există memoriu colectiv ? Și dacă ai folosit sistemul ăsta ar fi trebuit să pui atîtea timbre cîte semnături ai ! Or, eu pusesem numai un timbru de 20 de lei. Atunci vine înăuntru ajutorul lui și-i zice : Uită-te, vine băiețandrul ăsta (băiețandru de 37 de ani, că atît aveam pe atunci !) cu un memoriu că vor să facă grevă că lucrează prea multe ore de serviciu ! Ăsta zice : Domnule director general, am auzit și eu că la Arad se fierbe ceva. Am auzit că-s pe punctul să facă grevă ! Celălalt zice, către mine : Bine, poți pleca, am să trimit un inspector de control să facă anchetă. Și-o venit peste o lună un inspector de control, unul Drogeanu. I-o luat pe șeful depoului, pe șeful biroului și pe mine m-or ținut afară. Două ore am stat afară, în picioare, pînă m-a chemat. Îmi zice : Inca aicea tocul și hîrtie, scrie. I-am scris încă o declarație de felul cum sîntem nedreptățiți, a luat-o și a plecat repede înapoi la București, cu 202-ul, la ora 16 și 16 minute, cum pleca pe atunci de la Arad. N-a trecut mult și pe mine m-or mutat de la cursele internaționale pe linia Arad—Oradea, la trenurile de marfă. Ca să mă învăț minte !"

2 **TEODOR PAVICA (65 de ani, fost mecanic de locomotivă, apoi șef de tură, șef de depou ajutor, astăzi pensionar. Figurează în cartea „Eroii de la Păuliș", cartedocument care slăvește lupta eroică a tinerilor elevi militari de la Școala de ofițeri din Radna în fața trupelor horthiste și germane) :** „Eu vreau să vă povestesc cum a fost în timpul războiului. În 13 septembrie am sosit dimineața pe la ora cinci de la drum. Mai tîrziu am auzit că în aceeași zi Grigoriu Cristescu, șeful nostru de depou pe atunci, a fost ucis de gloanțele fasciștilor, pe cînd dădea dispoziții de evacuare a depoului de locomotive. Eu stăteam aproape, în Grădiște, și cînd am sosit la depou ni s-a spus : Fiți atenți că se aude că horthiștii atacă frontiera ! În caz că e ceva o să vă anunțăm. M-am dus acasă, m-am culcat dar n-am apucat să dorm decît vreo trei, patru ore. Pe la 10 mă scoală soția și-mi zice : Scoală că e rău, horthiștii sînt pe la Sofronia, vin încoace ! Mă scol, zic : Ia-ți bagajul strict necesar, mergem la depou să vedem ce-i. Am luat două geamantane, unul mic și altul puțin mai mare, și-am venit la depou. Cînd am ajuns, depoul gol ! N-am mai găsit absolut nimic, doar vreo două mașini reci. Nimic, nimic. Un singur convoi tocmai ieșea atunci din gară. I-am spus soției — ce să facem, hai pe linia ferată. Am luat-o pe jos și ne-am dus pînă în stația Goloväț. Cam nouă kilometri. Dimineață, zic la soție — tu stai aici, eu mă duc să văd ce-i cu serviciul. M-am reîntors cu o locomotivă și am venit pînă la Radna. Acolo am găsit un ofițer, un militar român. Dumneata ești mecanic ?, zice. Da. Noi avem o locomotivă, mecanicul a fugit, a rămas numai fochistul. Ia-o în primire și rămîi la dispoziția noastră, a statului major din Radna. Încontinuu să fie alimentată cu apă și combustibil și să nu faci absolut nimic, nici o mișcare, indiferent cine o veni din partea C.F.R.-ului să dea vreo dispoziție. Am găsit și un fochist, unul Cristescu, un bătrîn. Mi-a spus că horthiștii au ajuns pînă la canalul de la Păuliș, unde erau elevii ăia care au ținut frontul. În gară a venit și un maior, Petrescu, care era îmi pare chiar comandantul elevilor. La fel mi-a spus, să nu fac nici o mișcare fără ordinul lui. Dar a venit și un militar, tînăr de tot era, și-i spune șefului de gară : Domnu' șef, văd că sînt atîtea vagoane în stație, ce-ar fi să căutăm în ele, să vedem nu găsim armament ? Elevii n-au armament destul ! Și atunci am luat-o din vagon în vagon și nu s-a găsit decît un singur vagon cu bombe dar nu ofensive, din alea defensive. Și am zis atunci către șeful stației : Domnule șef, eu cu locomotiva, dacă îmi dă voie armata, mă duc în sus pînă către Birzava, că în toate stațiile sînt depozitate vagoane, să văd dacă nu găsesc ceva muniții. Și am plecat. Apoi am găsit spirt, tutun și în Birzava am găsit două vagoane cu muniții. La intrarea în gară, la semnal, au început să ne bombardeze. Au început să bombardeze viile mai întîi, că acolo erau niște tunuri instalate și bombardîndu-le or fi simțit ceva raze de lumină — deși eram complet camuflați. Nu mai dădeam pe foc, nu aprindeam nici o luminare, nu deschideam ușa la foc, nu era aproape nici o lumină dar tot ne-au simțit, cred. Și ne-au bombardat, dar am scăpat. Am fost de vreo două ori de la Radna la Păuliș, împingînd vagoanele cu muniții, și acolo am văzut că țăranii le descărcau. Nu, eu nu sînt și eu un „erou de la Păuliș" — eu numai am ajutat puțin."

3 **IOAN SILINDEAN (mecanic, primul „dieselist" al depoului arădean, din 1943 la calea ferată) :** „Cînd am început eu școala profesională — o școală pe care am terminat-o cu bine, deși mie nu mi-au spus niciodată părinții : învață ! — și am apărut în depou, cu niște bocanci d-ăia cu trei numere mai mari decît picioru, și cu o pălărie de la țară, mi-aduc aminte că tare complicate mi s-au părut atunci mașinile alea cu aburi, niște mașini din cele mai simple de fapt, din acelea cu coșul lung și cu numai cîțiva robinești de probare, o sticlă de nivel și un regulator — da, tare complicate mi s-au părut, că parcă mi-era și frică să mă urc pe ele. În '43 am terminat deci școala profesională și am început meseria. Aveam băgate în hala asta pe care o avem și acum în remiză toate mașinile, de parcă și ele căutau să se înghesuiască toate la un loc, ca să nu înghețe afară. Și-apoi, cînd se aprindeau acolo cîte 5—6 mașini deodată, și noi tot acolo lucram — știți, făceau fumul ăla galben de ne înneca pe toți ; iar cînd ne spălam, ne spălam numai afară, în frig, cu apa dintr-o căldare. Acolo aveam și dulapurile cu haine — mai mult înghețam. Nu se poate compara cu nimic de azi. Zău așa, dacă aș sta și aș povesti acum la băieții ăștia care lucrează aici ar zice că vreau eu să înfloresc lucrurile, că spun vorbe de domeniul fanteziei. Nu mai vorbesc de mașini. Cînd am început eu era o mare problemă să mergem din Arad în Săvîrșin fără oprire, cale de numai vreo 80 de kilometri. Cînd am trecut pe diesel am mers cu trenul din Arad pînă la Vinți, 200 de kilometri fără oprire. Acum putem merge și mai mult, nu mai vorbesc de locomotivele electrice. Dar chiar și cu cele diesel n-a fost deloc ușor la început, erau și ele foarte neputincioase, mai ales la oprire, și aveau putere de tracțiune foarte mică. La oprire făceam, cum se spune în limbajul nostru, depresiuni totale, adică stringeam frîna complet, mai mult nici nu se putea face, vreau să zic o frînare mai puternică. Trebuia să ai bine pusă la punct mașina, cu nisipar — o instalație pusă pe locomotivă care nisipează linia pentru ca să mărească aderența dintre linie și roți ; nici nu vedeam pentru că eram începător și nu cunoșteam așa bine secția, nu aveam experiență dar tot timpul urmăream aparatele de bord. Vitezometrul nu scădea deloc, și știam că urmează stație — asta se întîmpla de exemplu la Predeal, acolo am făcut un timp practică, la noi nu sînt pante așa de grele, d-aia i-am spus secției „zidul morții" — urma care va să zică stația și mașina nu dădea semne că ar avea vreo frînă, și mă întrebam, oare cum o fi semnalul, dacă e închis ?! Tocmai după vreo 5—6 minute parcă începea și trenul să-și micșoreze viteza, deși frînarea era totală, apoi într-adevăr se oprea, și era ca o relaxare, parcă mi se ușura sufletul... Acum nu mai e nici o problemă de felul acesta, în zilele noastre avem niște mașini atît de bune, adică puternice, cît și foarte sigure."

4 **ION CAZAN (38 de ani, mecanic pe locomotivă electrică, frunțaș în meserie) :** „Eu am ajuns la focărie, adică lucram ca fochist, în anul 1958. Pînă atunci făcusem altă meserie, eram strungar în fier, calificat, și lucram la atelierul depoului. Am lăsat strungul și am luat lopata în mînă — m-am cam speriat atunci, că n-aveam decît vreo 18 ani, era tare greu și parcă nu-mi venea să cred că o să fac față. Mai tîrziu am dat examen la școala de mecanici din Timișoara pentru locomotiva cu aburi și am făcut la trenurile de marfă, apoi la călători, pînă în 1967. Atunci am dat iarăși examen, pentru cele diesel. De la 1 martie '75 conduc numai locomotive electrice. Față de cele diesel diferența nu-i așa de mare, cum ar fi de exemplu între locomotiva cu aburi și cea diesel. La cele cu aburi „motorul" e mai mult în exterior, pe la fiecare stație aproape tot cu cheia pe ea stăteam, ca să meargă bine — ce mai, cu toții tare mult am rîvnit acum o vreme la dieselizare. Cînd mai văd acum o locomotivă cu aburi, aproape cu drag mă uit la ea, zău așa ! O privesc cred cum privește un adult jucăria cu care s-a jucat acum 20 de ani, jucăria din copilărie. Era muncă foarte grea, și tonajul slab, dar acum îmi pare că m-am „jucat" cu ea. Pe lîngă cele electrice, locomotivele vechi par așa, cum să spun... interesante. Astăzi munca fizică pentru conducerea locomotivelor a dispărut aproape de tot — mai mult cu capul e efortul, dar și de specializare mare este nevoie, tocmai de aceea. N-aș putea spune că am ajuns să cunoaștem fiecare șurub de la locomotivele electrice, cum era de exemplu la cele cu aburi, ne mai trebuie încă timp, sîntem totuși abia începători. Dar, un lucru știm, și încă foarte bine : mama vieții locomotivei electrice este curățenia."

5 **INGINER ILIE DON (șeful depoului, de 17 ani consecutiv pe postul de „director") :** „În ceea ce am să vă spun eu poate că n-o să puteți găsi nimic romantic... În zilele noastre domină munca, succesele, împlinirile. Cînd am sărbătorit centenarul depoului — la sfîrșitul anului 1975 — am putut raporta conducerii de partid încheierea cincinalului cu două luni și jumătate mai devreme. A fost o festivitate foarte frumoasă. Mai cucerisem noi, ce-i drept, în două rînduri primul loc pe țară în întrecerea socialistă, dar în anul 1975, printr-un Decret prezidențial, depoul nostru a fost decorat cu „Ordinul Muncii" clasa I — fiind apreciată în acest fel, cum s-a spus, „contribuția ceferiștilor arădeni la dezvoltarea și intensificarea transportului de mărfuri și de călători, ca și participarea activă a colectivului de oameni ai muncii la opera de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră". Unui număr de 39 de lucrători din depou le-a fost înmînată distincția „Meritul ceferist" și diploma de onoare. La sfîrșitul anului 1977 colectivul nostru a raportat creșterea producției globale cu 7,6 la sută față de anul precedent, dar și productivitatea muncii (cu 8 la sută mai mare) cît și economiile la consumurile specifice (19,5 la sută, deci o economie de 424 tone combustibil convențional) au fost superioare anului de referință, 1976. Astfel, producția globală a unității, exprimată în sute-tone-brute-kilometri echivalate, s-a realizat în proporție de 102 la sută, dar costurile de producție au fost reduse cu 1 578 000 de lei. Printr-o activitate susținută de reparații și revizii periodice, s-a reușit prelungirea vieții locomotivelor diesel și electrice, care au parcurs astfel, suplimentar, peste 600 000 de kilometri. Toate aceste lucruri atestă încă o dată hotărîrea lucrătorilor din cadrul depoului nostru de a-și îndeplini integral, la toți parametrii, mobilizatoarele sarcini de producție și pe anul 1978 — ca și cele din viitor !"

Iată deci, cu alte cuvinte, contribuția reporterului la monografia amintită la început, la istoria vie a Depoului de locomotive C.F.R. din Arad, unitate de frunte a activității feroviare din România de azi, dar în același timp de lungă și glorioasă tradiție revoluționară ceferistă. Contribuție scrisă și tipărită azi, 16 februarie 1978, în ziua în care se împlinesc 45 de ani de la istoricele lupte ale anului 1933...

DUMITRU GRAUR ■

Părinții tuturora

Este duminică și masa de dimineață a luat sfîrșit. Cu o unanimitate impresionantă într-un asemenea loc, ni se spune că s-au servit ceai cu esență de rom, gem și pîine albă. Esență de rom ? mai mult spunem decît întrebăm. Da, ni se răspunde, căci oamenii de aici au străbătut, cale de la o vîrstă la alta, drumul de la aparență la esență. De la romul-rom, băutură alcoolică dăunătoare, la esența de rom, ceva ce aduce cu o fotografie prost executată în urmă cu 40 de ani.

E totuși bine. Spunem asta, căci la cîțiva metri distanță de Căminul de bătrîni nr. 3 din București — locul desfășurării tandrulul nostru reportaj — se află un mic punct alimentar în care, cu o naivitate ce le stă bine, soldații cumpără „Eugenia" care, între ghilimele așezată, înseamnă doar un biscuit de un tip special. Alături de „Eugeniile" cu destinație ostășească stau și noile pachete de margarină pe care stă scris că „margarina este tartinabilă și poate fi folosită și în scopuri culinare". Măreața fantezie a acestor oameni din comerț n-a pătruns din fericire în incinta căminului în care ne aflăm, loc unde la prînz se vor servi supă de pui cu zdrențe și ciulama de pui cu mămăliguță, iar seara brînză topită și ceai. Fără esență de rom căci aici, ca și în alte părți, se păstrează și aparențele.

Anunțate de către noi că vom fi prezenți, tovarășele Sfîrlială Constanța, inspector cu probleme de asistență socială în sectorul 2, și Botez Florica, contabil șef al complexului de asistență socială al sectorului 2, se scuză că nu prea este ordine — deși este, și încă una exemplară, și apoi ne stau la dispoziție cu cîteva date și fapte pe care le vom reproduce :

— Ce condiții trebuie să îndeplinească un om pentru a ajunge aici ?

— Să fie bătrîn. Să fie pensionar. Să dorească acest lucru.

— Vreți să spuneți că dacă unul dintre noi — eu sau colegul Emanuel Tănjală — ne-am decide, neoameni devenind peste noapte sau peste zi, să ne internăm părinții în acest cămin, n-am putea ?

— Nu. Acordul este absolut obligatoriu. Cumva însă, vă prevenim, este o chestiune puțin formală deoarece enorma majoritate a celor ajunși aici nu au avut copii.

— Fără a fi aspri reținem și faptul că nedorind sau neputînd avea copii drumul spre cămin se deschide cu mai mare siguranță. Dar să trecem la altă întrebare : ce fel de profesii au avut pînă la ieșirea la pensie oamenii aceștia ?

— Profesori, muncitori constructori, lenjerese, dactilografe, măcelari, ofițeri. Acestea sînt, aici la acest cămin, cele mai reprezentative categorii.

— Ce contribuție lunară se plătește aici și ce înseamnă ea ?

— Contribuția este de 660 lei lunar dar — exemplu de generozitate al partidului și statului nostru — poți ajunge și dacă pensia este mai mică. Mai mult decît atît, conform umanitarelor noastre legi — chiar dacă să spunem pensia este de chiar 660 lei, 15 la sută primești în mînă. Ce înseamnă contribuția ? Casa, masa, haine de oraș și de interior, decontarea cheltuielilor făcute la „Nufărul", la cismar, la croitor etc. Mai înseamnă asistență medicală complet gratuită. Menționăm că purtatul costumului nostru, al cămășilor noastre nu este obligatoriu.

— Oamenii pe care i-am întîlnit aici, care de la nivelul vîrstei au și apucat să ne dea sfaturi practice de mare importanță, arată atît mulțumiți cît și activi. Cum ?

— Din proprie inițiativă, este dealtfel în interesul sănătății lor, femeile fac mileuri, rochii și șorțuri pentru copii. Bărbații aduc prin rotație pîinea. Stați, nu interveniți ! Mănîncă foarte puțină pîine și apoi brutăria este la 25 de metri. Avem un săculeț special amenajat și ei aduc pîinea plini de mîndria că sînt plini de folos. Tot ei sapă grădina în fiecare primăvară. Ce mulțumiți sîntem cînd îi vedem pe toți plimbîndu-se printre trandafiri, ghiocei, albăstrele de margine, crini și toate felurile de gheață. Floare, dragi tovarăși, floare. Prin rotație, dar nu mai mult de 4 ore, bărbații asigură și paza. Sînt excelenți paznici. Nu v-au legitimat cu severitate la intrare ?

— Nu, căci paznicul, avînd asupra lui săculețul, mergea după pîine.

Exceptînd faptul că aici dumneavoastră bătrîni pot merge unde vor, nu sînt spitalizați cu alte cuvinte, ce alte activități au loc aici ?

— În fiecare lună ore de educație sanitară. Excursii. Ungaria, Bulgaria, turul Bucureștiului, Doftana, obiective din apropiere — Pustnicu, Cernica, Pasărea. Recent au fost și la Sala Dalles unde au văzut un film chiar despre viața lor.

— Ce alte probleme aveți?

— Cînd sînt suferinzi, sînt duși la căminul-spital de pe strada Episcop Radu.

„La mulți ani, sănătate și noroc. Da-i cald și afară. Mă cheamă Grebeanu Almanu și sînt din Rășinari, județul Sibiu. Am fost la școală cu Octavian Goga. Știți poezia lui aceea cu Oltul ? Cînd eram mai mic, m-am născut pe 4 octombrie 1888, îmi doream să stau într-o casă prin fața căreia să treacă mult iubitul nostru Olt. Goga era un elev bun, era mereu cu capul pe carte. Eu, mai puțin. Am fost argat ici și colo, n-am pensie dar stau în cămin de 16 ani. E bine și trebuie să mă credeți — la 90 de ani nu mai al puterea să mint. Eu umblu mult și pentru tovarășele de aici. Sînt foarte cunoscut prin farmacii. Cum mă văd îmi spun să iau loc, și iau și apoi mă întreabă ce-mi trebuie. Chiar așa, ce-mi trebuie oare?"

„Mă cheamă Pandele Florea, am 70 de ani și atîta tot. Nu mai am pe nimeni. Am fost măcelar. Aici, la cămin, am găsit calea cea mai bună, calea firească pentru un om singur. Un om singur nu se poate hrăni singur și nu se poate odihni singur. Ce este aici rău și ce este bine? Un singur lucru : oamenii sînt din cele mai diferite județe. Ce le-aș spune celor tineri dacă aș fi pus s-o fac ? Păi l-am și admirat pe tatăl colegului dumitale Tănjală care are 11 copii".

Este aproape 10 dimineața. Într-o cameră mare și spațioasă mai mulți oameni privesc la televizor. Imaginile sale tremurătoare aduc în prim-plan șoimii patriei, copiii patriei.

În bucătărie este ordine. Cazanele de pe foc vestesc că oamenii trăiesc și încă împreună. Cîteva bătrîne se fardează sumar pentru a fi fotografiate, iar altele coboară scări bine întreținute. În camera cu numărul 12, strada Schitul Darvari nr. 1 — aceasta este adresa căminului de pensionari nr. 3 — locuiește din iulie 1971 familia Simion. Dumitru și Vilma. Dînsul are niște mustăți și acum falnice — Vilma spune aceasta și acum cu dragoste reținută. Dînsa se simte bine mai ales că „dumnealui" este activ, apreciat și stimat în acest colectiv. Nu degeaba i se spune tovarășul director, deși funcția aceasta l-a cam ocolit. Vedem în cameră două ceasuri — ce poate spune mai mult despre tandrețe, viață ? Uneori, mă asigură „tovarășul director", ca în orice căsnicie se întîmplă ca ele să arate aceeași oră.

Cealălalt „uneori" nu interesează într-o duminică a tuturor în care te apucă dorul de părinți și n-ai ce face căci oamenii pe care i-ai vizitat — oameni pe care partidul și statul îi ocrotesc — puteau fi la urma urmei și ai tăi. Așa însă sînt ai tuturora.

EUGEN SECELEANU

Redescoperirea de sine a unui oraș

(Urmare din pagina 1)

Dobrovăț și lucrările de decopertare a ruinelor Palatului Domnesc al Mușatinilor din Hîrlău. De asemenea, vom amenaja noi obiective muzeistice : secția de artă românească feudală în cadrul Muzeului de artă ; secția de numismatică în cadrul Muzeului de istorie al Moldovei ; secția de artă populară românească în cadrul Muzeului etnografic al Moldovei ; secțiile de telecomunicații și energetică în cadrul Muzeului politehnic ; ruinele Curții domnești de la Palatul Culturii ; palatul „Al. I. Cuza" de la Ruginoasa. Vom mai proteja, extinde și valorifica rezervațiile naturale și științifice de pe teritoriul județului.

Dac-aș fi ghid, le-aș spune turiștilor :

— Alături de Ea, m-am reîntors, prin mai 1945, cu unul din trenurile acelea supraaglomerate, cu grafic orar imprecis și geamuri sparte. Pe măsură ce depășeau zidurile bisericii-cetate Frumoasa, vagoanele, zgomotoase pînă atunci, cădeau într-o tăcere absolută. Mille acelea de oameni, în marea lor majoritate ieșeni, apăruți de prin refugii, nici n-ar fi putut reacționa altfel. În fața lor se întindea, prăbușit peste dealuri, un oraș înjunghiat. Orașul lor, orașul meu. Linia întîi a frontului îl străbătuse în fel și chip, timp de cinci luni.

Mi-a răspuns :

— Noi, ieșenii, ne-am propus să dezvoltăm turismul de masă. Și o vom face ! Anual vor fi antrenați în excursii, drumeții, pelerinaje, expediții și competiții de orientare circa 200 000 de oameni. Ne gîndim, printre altele, să înființăm o nouă zonă de agrement pentru municipiul Iași, în zona lacurilor Dumbrava, Ezăreni, Podu Iloaiei, Tîrgu Frumos, Deleni, Hîrlău, Vlădeni, Aroneanu.

Și le-aș mai spune turiștilor :

— Au urmat luni, ani de lipsuri, privațiuni, dificultăți, muncă fără program, avînturi, descurajări și iar avînturi. Iașul, ca și întreaga țară, se reorganiza. Oameni, dintre care mulți habar n-aveau de mitul păsării Phoenix, l-au recreat, l-au repetat într-o variantă locală, l-au zidit, l-au instalat undeva în estul Podișului Moldovei, mai precis pe malurile Bahluiului sărac în apă.

Mi-a răspuns :

— Noi, ieșenii, ne-am propus să dezvoltăm și turismul balnear. Și o vom face ! Deocamdată avem stațiunea balneoclimaterică Strunga — cu 120 de locuri, plaja sezonieră de la Nicolina — cu o capacitate de 3 000 tratamente zilnic, baza de tratament a Policlinicii balneare — cu o capacitate de 400 persoane zilnic, baza de tratament a U.J.C.A.P., de la Nicolina, cu 150 locuri. Dar ! Pornind de la un studiu hidrogeologic privind rezervele de apă vom dezvolta și permanentiza băile Strunga. Vom studia posibilitatea realizării unui popas turistic cu serviciu balnear la Băiceni. După terminarea acumulării de apă de la Pîrcovaci, în clădirile de organizare a șantierului vom instala un popas cu un complex balneoturistic care va avea : bază de tratament cu ape minerale în cură internă și plajă, bază sportivă nautică, parc de agrement pentru copii, clădirea popasului turistic și altele.

Și le-aș mai spune turiștilor :

— Iașul n-a trebuit să se bată doar pentru refacerea a ceea ce dispăruse din el — paradoxal — și cu ceea ce mai rămînsese din el. Pentru că, apărut în timp, cu bucățica, haotic, cu locuințe ridicate de oameni cu bani, dar și de cei fără, Iașul era un „dulce" tîrg, cu multe garduri, un tîrg în care făceau senzație casele cu trei etaje. Or, după război, oamenii au vrut să trăiască altfel, la alți parametri de civilizație.

Mi-a răspuns :

— Noi, ieșenii, ne-am propus să modernizăm actualele trasee turistice și să deschidem altele noi. Mai precis, vom amenaja 358 km de drumuri naționale ; vom planta 250 km de aliniamente cu plopi euroamericani ; vom amenaja și marca traseele pietonale și potecile ; Întreprinderea de transport în comun va înființa încă 44 km trasee de autobuze și 36 km linie de tramvaie, iar Întreprinderea de transporturi auto va extinde rețeaua kilometrică în traficul de călători de la 968 în 1978, la 1 200 km în 1980.

Și le-aș mai spune turiștilor :

— Frumusețea n-are un singur chip. Dacă vreți să vedeți un Iași frumos, feeric chiar, atunci, după ce scapătă soarele, priviți-l de pe dealul vecin lui, Repedea, eventual de pe terasa motelului de acolo. Spectacolul e verificat, veți fi și dumneavoastră uluiți de un splendid amfiteatru de lumini, în vreo trei-patru feluri colorate. Dacă însă vreți să vedeți un Iași mai adevărat, purtător nu numai al unei frumuseți de ilustrată colorată reușită, ci și al unei frumuseți puternice, virile, trebuie să vă suiți, în timpul zilei, cînd lumina-i cît mai mare, pe un alt deal, tot vecin cu el, pe Cetățuia. Distanța și unghiul de privire sînt aici, indiscutabil, mai favorabile pentru o edificare exactă. E locul de unde se vede, în întregime, lanțul de construcții civile și industriale care se întind masiv pe valea Bahluiului și pe pantele dealurilor Tătărași și Copou.

Mi-a răspuns :

— Noi, ieșenii, ne-am propus să diversificăm activitatea turistică. Vrem ca în județul nostru să existe și turism de drumeție, și turism nautic, și turism de echitație și turism pe biciclete, și turism cu sania trasă de cai și turism la date fixe în zonele unde au loc evenimente și sărbători tradiționale. Pentru aceasta vom face un patinoar artificial ; un bazin de înot acoperit ; o secție de canotaj la acumularea Ezăreni ; baze sportive în satele de vacanță și taberele Bucium, Muncel, Ciric, Pîrcovaci etc.

Și le-aș mai spune turiștilor :

— Pentru o apreciere completă a ceea ce mi se pare mie o diferență specifică în deformarea procesului de transformare postbelică, revoluționară a Iașului, ca oraș, trebuie menționată și bătălia care au dus-o ieșenii cu ieșenii. Bătălia cinstită pentru păstrarea a cît mai mult din vechiul oraș, din valorile lui adevărate și totodată pentru modernizarea, la cel mai înalt coeficient posibil a orașului lor. Bătălia dintre un sentimentalism serios și de bună calitate a vechiului ieșean și ambiția nouă de a fi cetățean al unei cetăți verticale, înalte, din beton și sticlă, încălzită central și cu largi artere asfaltate. Dacă nu mă înșel, e vorba de o simpatică contradicție internă mai generoasă a socialismului, mai ales pe plan sufletesc, cu aplicație la Iași.

Mi-a răspuns :

— Noi, ieșenii, ne-am propus să dezvoltăm baza materială a turismului. În municipiul Iași am dat în folosință complexul hotelier „Traian", cu 310 locuri și vom construi un hotel cu 400 de locuri. În Piața Palatului, precum și un hotel pentru tineret cu 120 de locuri ; am extins și am modernizat autogara de călători, iar transportul în comun în municipiu va fi dotat cu 120 de tramvaie silențioase, 323 autobuze de mare capacitate și 95 taxiuri și furgonete. În orașul Pașcani am dat în folosință un hotel cu 102 locuri și mai construim unul cu 150 de locuri, vom construi mai multe magazine, vom extinde cabana Codrii Pașcanilor, vom da în folosință o centrală telefonică și vom da și autogara de călători.

Și le-aș mai spune turiștilor :

— Personal, am toată admirația pentru orașele ridicate pe teren gol, în termene record, pentru orașele preconcepute total de superspecialiști în arhitectură și urbanistică. Dar îmi place să cred că, într-o convorbire, de la oraș la oraș, Iașul meu i-ar spune fără jenă Brasîliei, de exemplu : „Ești superb, domnule, dar n-ai istorie. N-ai patină. Ești superb dar n-ai trecut prin viață. Ești superb, dar n-ai fost incendiat, furat, lovit, dărîmat, mitraliat, minat, bombardat. N-ai avut necazuri ! Repet, ești superb, dar nu te-ai bătut zilnic pentru ziua de mîine".

Mi-a mai dat un răspuns :

— În 1960 județul Iași a fost vizitat de 3 500 de turiști. În 1976 — datorită îmbunătățirii facilităților de circulație, diversității și ineditului programelor turistice, confortului și nivelului serviciilor, măsurilor pentru modernizarea și diversificarea bazei materiale — ne-au vizitat județul peste 380 000 turiști din care peste 60 000 străini. Noi, ieșenii, preconizăm — bazați pe argumentele concrete despre care am vorbit — ca, în 1980, să ne viziteze județul 700 000 turiști, din care 150 000 străini.

Am murmurat, doar pentru mine : dumnealor, cei care au rămas, construiesc ; tu, cel care ai visat, dar ai plecat, n-ai și tu o datorie ? Așa a aparut articolul așta.

P.S. Tovarășului Dumitru Marinescu, directorul Oficiului județean de turism Iași, și tovarășului Traian Bănescu, șeful biroului plan-organizarea muncii al oficiului, le mulțumesc pentru comentariile precise, minuțioase, și presărate cu morală, bun-simț, umor, și entuziasm — făcute programului privind dezvoltarea turismului în județul Iași, în perioada 1976—1980 — o amplă și lăudabilă inițiativă realizată prin preocuparea nemijlocită a comitetului județean de partid ; și, totodată, îmi exprim speranța că îmi vor înțelege aparenta nepolitețe de a le fi preferat drept interlocutor, pentru riudurile de mai sus, un glas colectiv.

În prim-planul competiției

Creația tehnico-științifică de masă

VÎLCEA

Între alte acțiuni de masă organizate la nivelul județului Vîlcea în vederea participării cît mai active și mai fructuoase la cea de-a doua ediție a Festivalului național „Cîntarea României", la loc de cinste se înscriu și manifestările organizate sub genericul „Informatehnica Vîlcea '78". În cadrul acestor manifestări inițiate cu scopul de a stimula participarea largă la opera de creație tehnică a oamenilor muncii de toate vîrstele și profesiile — cercetători, proiectanți, cadre didactice, muncitori, tehnicieni, ingineri, elevi și pionieri — se aduc pe scena festivalului rezultatele muncii și creației participanților. Astfel, la acțiunile Informatehnicii din ediția anului trecut au participat peste 30 000 de oameni ai muncii din județ, căutările lor în domeniul creației tehnice fiind concretizate în realizarea a 92 invenții și inovații, finalizarea a 40 teme de cercetare și a 146 studii de organizare a producției și a muncii, crearea a 58 de produse noi, elaborarea a 32 de noi tehnologii. Au mai fost realizate, de asemenea, 36 noi tipuri de materiale și înlocuitori și s-au produs prin autoutilare mașini, instalații și piese de schimb în valoare de peste 94 milioane lei. Manifestările de creație și propagandă tehnico-științifică și economică ce vor avea loc în acest an au debutat de curînd prin simpozionul cu tema „Activitatea de creație științifică și tehnică de masă în contextul amplului program de creștere suplimentară a producției, de dezvoltare economico-socială a țării, adoptat de Conferința Națională a partidului". Comisia județeană de organizare a acțiunii de creație științifică și tehnică de masă a elaborat un vast program de desfășurare a acțiunilor de propagandă tehnico-economică, acțiuni care cuprind simpozioane, consfătuiri, dezbateri, schimburi de experiență, mese rotunde, colocvii și informări tehnice susținute în unitățile economice din județ. Manifestările de acest gen la care vor participa cadre de specialitate nu numai din județul Vîlcea, ci și din ministere, institute de cercetare și de învățămînt superior din întreaga țară, vizează în principal identificarea de noi rezerve în economia județului, valorificarea superioară a materiilor prime, materialelor și resurselor energetice, perfecționarea tehnologiilor existente, asimilarea și elaborarea de noi tehnologii în industrie și agricultură, toate acestea în scopul îndeplinirii cu succes a sarcinilor ce revin județului Vîlcea din programul suplimentar de dezvoltare economico-socială a României în perioada 1978—1980 adoptat de Conferința Națională a Partidului Comunist Român.

STANCU GEORGE

SATU MARE

Orașul Satu Mare, și-ntre marginile sale, ca niște insule, constituite într-un arhipelag al industrializării, fabricile și uzinele sale. Și bulevardele și străzile, ca niște poduri ce leagă aceste insule de cartierele noi și vechi ale acestei străvechi așezări românești. Am poposit într-o zi pe una din aceste insule, numită Întreprinderea 23 August, în halele căreia se fabrică diferite mașini de gătit, căutate și apreciate în toată țara. Aflasem, înainte, de la tovarășul inginer Fülöp Carol, secretar cu probleme economice al comitetului județean de partid, bun cunoscător al acestei unități, al cărei director fusese înainte vreme, anumite „taine" ale activității desfășurate de oamenii muncii de aici, în frunte cu comuniștii, pentru promovarea spiritului creator, pentru antrenarea colectivului la creația tehnico-științifică, obiectiv major în Festivalul național „Cîntarea României".

Știam că se folosesc multe substanțe care înainte se importau, substanțe care intră în componența băilor de nichelat și cromat, sau în compoziția emailurilor. Dar, după o temeinică analiză la comitetul de partid oamenii au decis să facă totul pentru reducerea importurilor, pentru înlocuirea substanțelor procurate pe valută cu produse indigene. Sectorul de cercetare a cărui componență nu se rezumă la schema de funcțiuni a unui serviciu a pornit la treabă cu toate că unii se arătau cam neîncrezători, cum se cam întîmplă în astfel de situații. Inginerul Ioan Avram, loctitor al secretarului comitetului de partid, împreună cu colectivul pe care-l conduce, cu alți specialiști și muncitori, după asidue cercetări și nenumărate experiențe, a obținut un prim set de rezultate valoroase. Pigmenții negri nu se mai importă. Și nici emailul într-un singur strat. Inginerul comunist Harsany Mihai, responsabil al comisiei inginerilor și tehnicienilor, se preocupă intens de înlocuirea nichelării unor produse, prin zincare. Se lucrează intens la elaborarea emailului autocurățitor și a emailului într-un singur strat. În același timp, la turnătorie, pentru că Întreprinderea 23 August este model pe centrală în ce privește creșterea productivității muncii, comuniștii Hartman Carol, Szilagy Vasile și Ioan Bogos au propus raționalizarea unor operațiuni de turnare, sporind productivitatea muncii cu peste 25 la sută. Am aflat, în continuare, că, acest harnic colectiv se preocupă cu mult simț de răspundere de economisirea materiilor prime, a energiei electrice și combustibilului. La un moment dat s-a pus problema reducerii consumului de gaz metan. Maistrul Nicolae Cosma, consultîndu-se și cu alți comuniști, muncitori cu multă experiență, susținut și de Iakob Pașca, șeful de secție, și de Ilie Păun, maistru principal, a propus o soluție prin care se economisese 40—50 metri cubi de gaz metan pe oră.

Aflăm, în continuare, că tînărul chimist Harsany Mihai este autorul unui număr de 10 inovații, că este autor sau coautor al unui număr de 5 invenții, dintre care una, cuprarea lucioasă, premiată la expoziția internațională de la Köln. Sînt fapte care demonstrează modul în care inteligența tehnică, aurul cenușiu al specialiștilor de la Întreprinderea 23 August din Satu Mare, stimulat de marea competiție a creației, se transformă, prin muncă, pasiune și dăruire, în aurul faptelor, în valuta forte a împlinirilor socialiste.

R. BRĂDEANU

Dialog

Iulia G. Trăilă, elevă, clasa a IX-a, Craiova : Deși ți-am citit o bună parte din compunerile făcute înainte chiar de a fi luat în mînă abecedarul, deslușind în ele, incipiente, un fior și o fulgerare de gînd ce însemnau ceva mai mult decît predispoziția tot mai frecventă a copilăriei acestor ani spre aventura lirică, iată că abia acum, cînd ai păsit (cu notele cele mai de sus) pe prima treaptă a liceului, încerc să formulez cîteva considerații pe marginea unora din versurile încredințate, după datarea lor aproape toate scrise în ultimul an. Se întîlnesc, într-adevăr, în carnetul de peste 120 de pagini în care ți-ai transcris aceste „producții lirice", multe versuri, strofe și chiar compuneri întregi care nu atrag în mod deosebit atenția, nedepășind nivelul scrierilor celor de-o vîrstă cu tine, autori consemnați de noi, mai mult din precauție și firească încredere, la rubrica „Mai trimiteți". Alternanța versurilor „memorabile cu locurile comune, simple reminiscențe din lectură și studiu școlar, e iarăși inerentă acestui stadiu de manifestare a unei vocații. Preferăm, din acest punct de vedere, dacă te interesează, să-ți remitem carnetul cu obișnuitele noastre adnotări de lectură.

Ceea ce formează în momentul de față încărcătura cea mai prețioasă a versurilor tale, substanța lor „activă", e pe de o parte sentimentul acut al despărțirii de copilărie (poate mult prea precoce survenit, cu o ușoară undă de tristețe), de universul ei natural, îngemănat tărîmului din basme, iar pe de altă parte contemplarea cosmică, gravă, predilecția în același timp pentru unele întrebări existențiale dintr-o perspectivă care e mai curînd cea a unor lecturi lirice de mare adîncime decît cele cîteva abstracțiuni filosofarde întîlnite curent prin revistele literare ale liceenilor. Dacă în prima ipostază reușita e oarecum mai la îndemînă, în cazul unei vocații pronunțate, în cea de-a doua, poezia de autentice rezonanțe presupune o mare experiență de viață și gîndire, care nu se poate cîștiga numai din lectură, oricît de întinsă și de densă ar fi aceasta, adică acea capacitate de „a vedea idei", după formula lui Camil Petrescu.

Succesul, în acest spațiu poetic, se obține mai greu decît într-o poezie a trăirilor imediate, afectivă, dominată de confesiunile sincere ale vîrstei. Dată fiind natura talentului tău, ne este greu să te „deturnăm" pe un asemenea teren, cu toate că pe traiectoria pe care ți-ai propus s-o urmezi ai de întîmpinat dificultăți mult mai mari, una dintre ele fiind forța de gravitație a abstracțiunilor, plutirea în anumite nebulozități pe care le-ai putea confunda cu constelațiile. Ni se pare de aceea că sînt pline de luare aminte versurile cu care debutează și se încheie unul din poemele mai vechi ale lui Ioan Alexandru : „Pretutindeni există tu, pămîntule, / Ars de roți, frămîntat de lumini, / Supt de oceane / DAR EU TE ȘTIU DINTR-UN ANUME LOC / ȘI TIMP ANUME" (sublinierile cu majuscule ne aparțin). Dacă din versurile tale n-am citat nimic în susținerea aserțiunilor mele e pentru că, în pagina de față, vom oferi spre lectură un eșantion liric de două poezii, respectiv „Colind" și „Întoarcere".

Luiza Predescu, elevă (18 ani), Lucieni, Dîmbovița : Există în felul dumitale de a scrie o anumită cheie a reușitei — desigur folosită cu mare succes, și în scrieri de anvergură, de către poeți binecunoscuți, mai recent, la noi, de Marin Sorescu — adică acel joc de sensuri ale cuvintelor și metaforelor vecin cu paradoxul. Cititorul modern, al cărui gust poetic e tot mai elevat, receptiv la speculația reflecțiilor neașteptate, știe să aprecieze o asemenea poezie, cu condiția ca ea să-i ofere cu adevărat niște revelații. Este cazul bine construitei poezii „Cîntec pentru omul din toamnă". Asociația între miracolul descoperirii dragostei toamna tîrziu — și nu la ora cînd rodul cel mai curat nu se știe dacă e mugur, floare sau fruct — cu concluzia că acum, apa trece și pietrele dintr-o dată răsar, ci nu primăvara cînd pietrele și apele rămîn e într-adevăr frumoasă, bogată în semnificații, revelatoare. Recurgînd, cel mai adesea, la această formulă, uneori pentru a răsturna ordinea firească a unor simple notații, reușiți să treziți interesul lectorului și cu alte piese lirice.

„Numărul de combinații", de permutări pe care-l puteți realiza prin această formulă e, după părerea mea, totuși limitat, riscul manierismului, al schematismului fiind iminent. Cel puțin pentru încercările lirice actuale, cînd ușor poți intra într-un cerc vicios dăunător unei veritabile afirmări. Iată, construită după aceeași formulă, compunerea „Înainte de rod", unde acel paradoxal joc al sensurilor eșuează în banalități : „Dacă vrei să pleci cu adevărat, / rămîi. / Toți mugurii merg spre rai / pe poteca din jurul iadului / ca să nu regrete nimic înainte de rod // Așteaptă cu mine toamna ; / desfrunzit, / o să înțelegi că plecarea / e în inimă, nu în drum..." Atenție, apoi, la sărăcia de idei din versurile dumitale, la abuzul de considerații livrești, la repetarea sterilă a unor motive. Precum vezi, nu ne dăm în lături nici noi să fim „prea pretențioși la cei 18 ani ai dumitale și cam prea direcți", ca să te parafrazăm. Ca reper în timp pentru evoluția dumitale reținem poezia citată la început, precum și „Copii parafrazîndu-l pe Goya" și „Dăruiți fără știre".

NICULAE STOIAN

Colind

„Cine ești tu ?"
Copacul întreabă vremea.
„Sînt o pasăre ostenită cu veștede aripi de vînt.
Demult, săgeata vie a zborului
În veacuri lungi de pribegie mi s-a frînt.
Și am orbit. De-atunci am învățat
Și luna s-o veghez, și zorii să-i aprind,
Și lumea s-o străbat,
La poarta voastră, fără vola mea să bat,
Să vă cînt un colind.
Mulți îmi așteaptă colindul zîmbind,
Dar cînd m-apropii, închid poarta
De parcă le-ar fi teamă
Și cîntecul meu se stinge atunci,
În fum de tăcere se destramă.
De-aș putea, m-aș opri pe ramura ta,
Ți-aș mîngîia frunzișul să fie veșnic verde.
Dar aripa mea-i istovită de zbor
Și nu mai știe ca ieri să dezmierde.
Ior frunzele tale, preschimbate-n aur,
Pe aripile mele vor pleca."
Și copacul își lăsă frunzele pe aripile vremii...

„Cine ești tu ?"
Riul întreabă vremea.
„Sînt o corabie călătoare, cu pînze de zăpodă.
Îmi clatin catargul înalt deasupra luciului tău,
În umbra rece, în undele tale să cadă.
De-aș putea, surîsu-mi alb în apele tale l-aș ascunde,
Ți-aș fermeca drumul, ți-aș descînta glasul,
Mai sălbatic s-ar despleti atunci răcoroasele-ți unde.
Mai fraged ți-ar licări șipotul prin iarba înverzită,
Mai limpede-ar luci tremurînda-ți oglindă...
Dar surîsul meu nu mai știe să descînte,
Întunericul inimii o să te înghită,
Mina de ger a gheții inima o să ți cuprindă".
Și vremea tulbură ochii riului...

„Cine ești tu ?"
Cîmpul întreabă vremea.
„Sînt un fluture trist cu zbor fierbinte
Și culori șterse de atîta vară.
Din focul zilei de ieri le-aș desprinde
Și, de-aș putea, în cuibul ierbii tale le-aș lăsa să moară
La căldura lor, iarba ar fi verde mereu...
Dar culorile mele nu mai știu să rămînă
Ior tu îți vei pierde podoaba sub plînsetul meu."
Iarba se stinse fulgerată de vreme...

„Cine ești tu ?"
Voiam să întreb vremea.
Dar ea trecea pe lîngă mine și nu mă privea.
Îi simțeam mîna rece lunecîndu-mi pe frunte,
Între mine și ieri se întinsese, slabă, o punte,
Mi-era teamă ochii să mi-l întorc către ea.
Dar am simțit o pasăre trecîndu-mi prin gînd,
Și cîntul ei a rămas în inima mea.

Întoarcere

Să nu mă cauți în strălucirea stelelor.
Gîndul meu n-a ajuns pînă la ele.
El rătăcește acum, săracul, departe,
Pe cărări ce nici nu se mai văd de-atîtea frunze moarte,
Căutîndu-și urma în urmele pașilor mei,
Căutîndu-și dorul în ochii umezi ai copilăriei mele.

Să nu mă cauți.
Eu m-am întors de mult printre cireșii mei de odinioară,
Singura, neprețuita mea comoară,
Cea mai frumoasă și cea mai curată-ntre comori.
Cireșii mei...
Mi-au ostenit pașii pe cînd îi căutam,
Și m-am oprit să-mi plec fruntea sub umbra unui ram,
Sub ninsoarea fragedă și dragă de flori.
Ningea cu lumină, și nu simțeam că se făcea tîrziu.

Să nu mă cauți în înaltul cerului.
Nu am să fiu.
Să nu mă cauți acolo unde vorbele își pierd înțelesul,
M-au lăsat în urmă de mult.
Și-acum mai strig după mine pe cărarea mea de altădată
Fug și acum după mine pe cărarea mea veche și uitată,
Și numai glasul cireșilor știu să-l ascult.
Vorbele lor sînt ca aurul,
Deși sînt niște biete povești...
Să nu mă cauți acolo unde poveștile-s moarte.
N-ai să mai găsești.

IULIA G. TRĂILĂ

Cîntec pentru omul din toamnă

Lumină cu clopote
îmi asurzește cîntecul
pînă la tine...
Poate că ai auzit și tu
în copilărie
de mine,
dar primăvara
pietrele trec,
apele rămîn
și nimeni nu știe
dacă rodul cel mai curat
este mugur,
sau floare,
sau fruct.
Și asta o-nțelegi
numai toamna, tîrziu,
cînd apa trece,
și pietrele dintr-odată
răsar.

Dăruiți fără știre

Seva descîntată
de sub fruntea lumii
își destramă-n taină
aripi pentru har ;
prăbușiți a rugă
mugurii rostiri:
ard vecii de piatră
și de mult amar.

Blestemăm cu vise,
pedepsim cu cîntec,
nu sfîrșim în zîmbet
fără să fim goi.
Cerul se despică-n
singe vechi ca vinul
odihnind luceferi
rătăciți în noi.

Nu știm dacă-n cioburi
sufletul se sfarmă
adîncit cu sete-n
ochii cailor ;
depărtarea urlă
peste geana noastră
și fugim cu-albastrul
istovit de dor.

Copii parafrazîndu-l pe Goya

Dacă mai plîng copiii
e semn că peste noapte
vor cădea stele
prelinse prin somnul rece
al unor mîini de monștri
pămînteni și deștepți —
nopți de coșmar
pentru copiii cu mîini calde
și cu inimile plînse
de prea multă gîndire.

În curînd vor fi mari
și li se vor zvînta lacrimile
la soare.

LUIZA PREDESCU

INTRE CLASIC ȘI BAROC

Veneția

M-am plictisit de cei care, după un prînz bun, devin profeți ai sinuciderii, ai disperării și agoniei. Care, făcîndu-și siesta, ne cheamă în deșert. Care, la Veneția, fără să coboare din gondolă, fac elogiul singurătății. Ce ne predică acești apostoli ai disperării ? Acești cruciați ai absurdului ? Acești preoți negri ai neantului și ai morții ? Că trăim într-o lume fără speranță și fără sens ? Că nu merită să trăim decît pentru a dispera pînă la capăt ? Și că Veneția le dă dreptate ? Am citit „o știre tulburătoare. Porumbeii Veneției suferă de o boală misterioasă care îi ucide și îi împuținează. Așadar, nu numai zidurile... Amatorii de elegii à la carte adulmecă, sînt convins, argumentul. Și nu pentru a deplînge Veneția, ci pentru a ne reaminti că fidelitățile nu mai au nici o importanță, e vremea să auzim în propriile noastre declarații de dragoste vîntul pustiu al lagunei și sunetul nisipului... Dar să-i lăsăm pe cei dezabuzați de lumea aceasta să-și termine siesta visîndu-l pe Hamlet pe cheiul de la San Marco, acolo unde odinioară se celebra logodna dogelui cu marea, răspunzînd „a nu fi" la întrebarea pe care și-a pus-o sau plimbîndu-se indiferent. Mai ales că între cei care cred în orice și cei care nu cred în nimic nu mai e la un moment dat nici o diferență. Sînt imperii care s-au prăbușit pentru că n-au știut să se oprească din goana cailor și au crezut că-și pot duce istoria în corturi...

Și poate că destinul acestui oraș e același ca al lui Alexandru : să fie mai mult invocat decît iubit și mai mult admirat decît înțeles... un oraș de care poți să rămîi la fel de străin și după ce l-ai vizitat, căci tăcerea e mai elocventă decît carnavalurile regizate pentru turiști, iar, îndeobște, cei sosiți aici sînt prea grăbiți ca să aibă timp să asculte tăcerea ; de abia au vreme să vadă monumentele recomandate de ghiduri și, după ritual, să urmărească zborul porumbeilor în Piața San Marco, cunoscînd numai scenografia unei himere, nu himera însăși ; himera aceasta care a luat nume de oraș, care are amintiri, o istorie și o glorioasă școală de pictură în istoria artei ; această himeră care este totuși mai mult decît un oraș și care ar trebui probabil comparată în istoria artei cu Alexandria și Bizanțul... această himeră care cunoaște acum un somptuos naufragiu, trăind o dramă care n-are nevoie nici de compasiuni de circumstanță, nici de magistrați ai iremediabilului... Veneția pe care, dacă ne hotărîm s-o căutăm în muzee, o putem găsi unde ? În „vederile" scrupulosului Canaletto ? Care nu bănuiește nimic. Și care ne înfățișează carnavaluri inepuizabile, palate neatinse de fosforescența declinului, ziduri care nu sînt tatuate de mucegai, liniști care nu sînt otrăvite de ceață, trepte care nu sînt roase de apă, statui care nu sînt coclite de timp, dimpotrivă, totul pare definitiv, serbările și speranța, iar imperiul gloriei nu e încă, nici o clipă, amar... În peisajele lui Guardi, unde o tristețe însorită și insidioasă începe să emane din ziduri și liniștea presimte că se va umple de amintiri ? În peisajele pictate de Bellini și de Carpaccio ? În interioarele pictate de Longhi ? Sau în acea Veneție fără apă, o Veneție absurdă, în care piloții pe care sînt construite palatele se văd dezgoliți și uscați ? Sau în culoarea lui Tițian, care fără să ne descrie Veneția ne reamintește cu fiecare tablou că aici în lagună culoarea a cunoscut marea ei aventură ? Firește, Cézanne exagera afirmînd că pictura nu s-a născut decît odată cu venețienii, dar adevăratul destin al culorii în istoria artei s-a jucat la Veneția, după cum adevăratul destin al umbrei s-a jucat în pînzele lui Leonardo și Rembrandt.

Sau, poate, în strălucirea anxioasă a lui Tintoretto vom auzi mai de aproape povestea. Căci dacă Veneția a avut în Tițian gloria ei, a avut în Tintoretto profetul ei. Și dacă acceptăm ceea ce afirmă Aristotel, că poezia este mai adevărată decît istoria, putem renunța chiar la cuvîntul „profet" care riscă să ne arunce din nou în deșert uitînd că naufragiul Veneției nu pune numai probleme tehnice, ci și probleme morale. Norii din pictura lui Tintoretto sînt cei care fumegă de obicei pe cerul lagunei...

Nu vreau să ocolesc adevărul. Veneția știe cît de necruțător e timpul cu vanitățile. Ea naufragiază în mare și în propriul ei trecut, așa cum o vedem și în peisajele lui Cornéliu Baba... O Veneție golită de serbări și de pitoresc facil, cu palatele locuite numai de fantome, cu canaluri pe care apa somnolentă putrezește lent, cu ziduri vopsite în cunoscutul roșu venețian, cu liniștea ei ciudată și spectrală, ca o noapte a sunetelor, cu aer de oglinzi oxidate, obosite, care abia mai suportă tăcerea după fastul ce le-a orbit altădată, o Veneție străină de mistificările și iluziile turismului care caută în Piața San Marco o scenă de bal, dar străină, prin ținuta ei demnă, și de silogismele care caută aici o scenă pentru filosofia disperării .. O Veneție într-adevăr bolnavă, rătăcită într-un labirint lacustru unde sînt poate o mie și unu de locuri în care Joseph K. al lui Kafka ar putea fi pus cu capul pe piatră și înjunghiat, deoarece înțelegem bine că drama ei nu e numai scufundarea în lagună, ci primejdia de a se resemna, dar tocmai asta ne ajută să nu greșim... Fiindcă nu ne putem împotrivi unei singurătăți care ucide, contestînd ireversibilitatea timpului, ci contestînd lipsa ei de speranță. Repetînd că nici o moarte n-a dat dreptate morții și nici un eșec n-a dat dreptate neantului. Veneția însăși ne îndeamnă să gîndim astfel. Ea este așa cum ne-o înfățișează pictorii care-i respectă adevărul, respectînd în același timp datoria artei de a rămîne credincioasă vieții chiar înlăuntrul unui oraș pustiu ; și de a spune la nevoie că drumurile Veneției pot duce oriunde tocmai pentru că nu duc, aparent, nicăieri. Măreția acestui oraș e să ne vorbească despre dragoste în mijlocul ruinelor. Și să ne dea dreptate celor care nu recunoaștem vidului nici un drept.

OCTAVIAN PALER

Un enciclopedist al muzicii românești contemporane

În peisajul muzicii românești contemporane, un solitar cu o operă monumentală, maestru în știință și artă, a trudit vreme de peste o jumătate de veac pentru afirmarea școlii muzicale naționale : DIMITRIE CUCLIN.

Ne-a părăsit zilele acestea, tăcut și modest în lumea partiturilor sale, lăsîndu-ne moștenire un patrimoniu de cea mai diversă și mai cuprinzătoare varietate de genuri și forme : simfonii și opere, coruri și lieduri, suite și sonate, piese de teatru și poezie (în limbile română, franceză și engleză), tratate de estetică și forme muzicale, manuale didactice de toate gradele, dialoguri de filosofie, libr ete de operă, pamflete, cronici muzicale. Nu a cunoscut granițe între știință și artă (dealtfel, însăși muzica a privit-o de pe ambele poziții), numele său înscriindu-se în mod egal atît în muzicologie, cît și în creația muzicală.

Dascăl înzestrat cu rare calități pedagogice, Dimitrie Cuclin a predat — vreme de decenii — armonie, contrapunct și fugă, forme muzicale și compoziție, istoria muzicii și estetică, îmbinîndu-se prin rigoarea sistemului său științific, prin documentarea mereu la zi, prin originala sa gîndire muzicală. Este greu de spus astăzi, cînd opera needitată depășește numărul lucrărilor tipărite, dacă Dimitrie Cuclin nu va rămîne în primul rînd un gînditor al artei sunetelor înainte de a se fi înscris ca un fecund compozitor.

La baza muzicii sale (în special a creației camerale și vocale) stă folclorul românesc pe care a căutat să-l transfigureze într-o formă personală, universală. „Muzica mea reprezintă renașterea spiritului muzical dacic". Convins fiind de frumusețea și valoarea tezaurului popular, Dimitrie Cuclin a valorificat pe toate căile (mai ales teoretice, prin comunicări la congrese internaționale și studii de specialitate) viersul românesc. „O asemenea bogăție modală, tonală, armonică este unică în toată istoria muzicii" — afirma într-un interviu din 1974 despre cîntecul popular.

Pentru cei ce l-au cunoscut, muzicianul se impunea prin uriașa sa pregătire profesională, dar mai ales prin cuceritoarea sa modestie. Avea o vădită plăcere de a comunica. În clasă, la Conservator, umplea table întregi de scheme modale, explicînd studenților teorii personale gîndite și cristalizate de-a lungul deceniilor. Despre originalitatea lor puțini și-au dat seama la vremea aceea, fiindcă savantul muzicii românești nu avea cu cine dialoga în îndrăznețele sale concepții. **Tratatul de estetică muzicală**, redactat direct în limba engleză și publicat în românește în 1933, a stîrnit senzație în lumea întreagă. Chiar dacă nu erai de acord cu ideile sale (și, hotărît lucru, că nu puține teorii vor fi greu de acceptat !), totuși te captiva prin capacitatea de convingere.

A compus cu o ușurință proverbială. Ideile îi veneau din mers. Meditația însă depășea cu mult perioada de elaborare.

Discipol preferat al lui Vincent d'Indy, muzician venerat de Enescu (este printre puținii compozitori români căruia i s-a adresat cu „maestre"), comparat cu Mallarmé, Heredia și Edgar Poe în poezie și literatură, prieten devotat al sculptorului Brâncuși, apreciat pentru fabuloasa-i memorie și scîlpitoarea inteligență de prof. dr. Gheorghe Marinescu, compozitorul Dimitrie Cuclin rămîne cea mai complexă personalitate a muzicii românești din secolul XX. „Muzică este și în dramă, și în poezie, și în literatură, și în filosofie. După mine — mărturisea D. Cuclin în 1974 — arta e o manieră de realizare a adevărului, binelui și frumosului".

În lumea contemporană, acest enciclopedist al muzicii părea un om al Renașterii ce a supraviețuit peste timp.

VIOREL COSMA

CRONICA DE FILM

Profetul, aurul și ardelenii

Exact acum zece ani, subsemnatul a predat Studioului „București" — respectiv, redacției de scenarii de pe atunci — proiectul unui scenariu: un anume John Brad (Ion Brad, pe numele său de fapt), întors din America, unde fusese atras de mirajul aurului, împreună cu un negru, Sam, înjghebează pe plaiurile natale un soi de „saloon" — pretext pentru desfășurarea unei acțiuni tip „western". Pe atunci realizarea unui astfel de film părea o utopie.

Iată că astăzi avem ocazia să vedem pe ecrane un veritabil „western" produs în România, în care urmărim aventurile lui John Brad (identitatea numelui este, desigur, o simplă coincidență !), acolo, la americani acasă. Realizat după un scenariu al lui Titus Popovici și în regia tînărului și talentatului Dan Pița, recenta producție a Casei de filme nr. 3, condusă de Eugen Mandric, este, în mod cert, nu numai o reușită evidentă la public — datorită, în parte și extrem de largii popularități de care se bucură genul — dar și un veritabil succes artistic.

Pornind din scenariu încă, și sfîrșind cu dirijarea figurației — beneficiind și de aportul unui alt tînăr și talentat realizator, Nicolae Mărgineanu, care semnează imaginea — filmul lui Dan Pița dovedește o perfectă cunoaștere a regulilor genului, chiar dacă aici tematica este una mai puțin întîlnită în westernuri.

PROFETUL, AURUL ȘI ARDELENII beneficiază de o interpretare de prestigiu: Ovidiu Iuliu Moldovan, în rolul John Brad, demonstrează cu prisosință că și noi putem avea un fel de Clynt Eastwood ; Ilarion Ciobanu și Mircea Diaconu, formînd cuplul celorlalți doi frați, aduc un umor neaoș (uneori cam grosier, dar în foarte puține momente) ; Victor Rebengiuc, în rolul profetului, realizează un rol de compoziție absolut de excepție ; minunată surpriza produsă de Francisc Bacs, aici, pentru întîia oară, într-un rol de întindere. Foarte bună coloana sonoră, în cea mai mare parte realizată în limba engleză, foarte bune și suficient de „patinate" costumele.

Și încă un merit — dincolo de unele slăbiciuni, inerente unei prime încercări de acest gen, și asupra cărora nu are rost să insistăm, ele negrevînd valoarea peliculei — PROFETUL, AURUL ȘI ARDELENII **nu reprezintă** o parodie a genului, nu este deci o simplă și amuzantă copie a unui western clasic — nu este acel „western spaghetti", produs (și dispărut repede), de către italieni. El încearcă, cu talent și ambiție, să se înscrie **în însuși** genul respectiv, respectîndu-i și iubindu-i mai ales canoanele, lucru care ne face să așteptăm cu încredere și firească bucurie viitoarele producții ale acestor realizatori, a căror capacitate se ilustrase dealtfel prestigios în creații anterioare.

HORIA PĂTRAȘCU

EXPOZIȚII

Ion Dan Dumitrescu (Atelier 35)

În șirul expozițiilor unui an se petrec o seamă de nealinieri în toate privințele pasionante. E vorba, în special, de unele expoziții de debut care pot fi discutate foarte bine fără a cita direcția învățăturii cutărui meșter român ori de pe aiurea. Acum noutatea e ceea ce interesează și dacă ea are temeiul unui temperament artistic cutezător, dacă pictura se naște din plăcerea de a spune ceva despre lume în imagini și nu doar de a mai face încă un pictor, atunci e cazul să fim plini de grijă cu aceste debuturi, să le sprijinim calitatea. Din păcate, critica exersează aici un curaj confortabil cam pînă acolo unde nouă mai poate fi socotit cu toate măsurile vechi. Un exemplu : cîțiva artiști din generațiile tinere, dăruiți cu geniul minunat al geometriei, sînt prea puțin cunoscuți, în timp ce plăcuții slujbași ai ideii constructiviste își plimbă preaplinul unei înzestrări contabilicești prin mai toate galeriile. Fiindcă, prin lucrul firii, există mai mulți ilustratori cu penelul decît creatori de univers plastic, o seamă de alți tineri, porniți să cunoască sobru și cu artă realul, sînt discutați în urma ilustratorilor.

Scriind astfel în capul unei cronici la prima personală a lui Ion Dan DUMITRESCU (Galeriile Orizont-Atelier 35) s-ar părea că îndrăznim o anume neliniște asupra sorții picturii sale. Trebuie să recunoaștem că trăim neliniștea asta și iată din ce pricini : Ion Dan Dumitrescu, deși lucrează mult, dă puține tablouri. Străduind să vadă încă miracol acolo unde totul se vădește de multă vreme studiat și sigur așezat în matră, el vine cu abia cîteva pînze pe an. Încetineala e întărîtată parcă de graba celor mai mulți de a umple pe întrecute mari suprafețe cu imagini convenționale, fără durată, cu toate acele cusururi ce le fac plăcute, convenabile pe moment. În plus, tema realismului său, de un dens tragicomic, e puțin frecventată în arta românească. El pictează ceva ce s-ar putea numi „din viața cartierului". E lămuritor gîndul scris de artist în catalog : „Respect sintezele cît de totale, dar cred că prin natura sa omul nu poate digera numai sinteze. Pictura mea încearcă să descopere misterul situațiilor cotidiene, aparent banale și insolitul degajat de simpla prezență umană". Ion Dan Dumitrescu mai notează o frază din Borges, unde se vorbește, cu o filosofie mult înaltă în simplitatea zicerii ei despre faptul că multe din cele obișnuite zilelor noastre obișnuite „cu timpul, dacă o fi dat, vor fi invariabile, necesare și familiare". Cum vedem, un program extrem de ambițios, de natură a-l descuraja și de a-l ridica la bucurii scurte și amețitoare pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și unelteile sale. Semănînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai înverșunat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla cu ce preț se plătește uneori adevărul. Prețul cel mare e studiul, o muncă atît de nesfîrșită la desen că aproape nici nu mai e nevoie de altceva decît de desen. Ion Dan Dumitrescu, al cărui debut tîrziu mărturisește îndoiala artistului bun față de tot și toate, scoate chiar din îndoială o imagine înzestrată cu o vehemență plauzibilitate. Dacă realismul, care rămîne cea mai sănătoasă probă a lucrului artistic, a putut să se cheme uneori și magic, avem de astă dată o pictură unde banalitatea trăiește o monumentalitate extatică. Iar magia, magia ființelor și lucrurilor care își afirmă cu un soi de brutală insistență starea, ne urmărește, ne pune imaginația în alertă. Un pictor bun, un pictor cu vocația autenticului acest Ion Dan Dumitrescu.

MIHAI NICA

Cărți de critică

POMPILIU MARCEA:
Umanitatea sadoveniană de la A la Z

Nimeni n-ar fi bănuit, pînă la apariția recentei cărți a lui Pompiliu Marcea, că peste trei mii de personaje, unele istorice, cele mai multe imaginare, mișună în opera lui Mihail Sadoveanu. Fiecare ne este prezentat cu starea sa civilă exactă și cu referința bibliografică. Ca în romanele lui Balzac, unele revin de la o carte la alta. Și tot ca în romanele marelui romancier realist francez, nu lipsesc eroi ezoterici, spiritualizați, „cu o riguroasă disciplină a vieții, capabili să înfrîngă tentațiile facile, exersați în voluptățile spiritului". Tipici sadovenieni sînt însă eroii integrați în natură, legați de ea prin fire ancestrale, țărani, păstori, pîndari, vînători, pescari, prisăcari, mici meseriași, ostași. Viața provincială este apăsătoare pentru acești pui ai naturii, îi pune în fața unor probleme adesea insolubile, în conflict cu tradiții multiseculare.

De la primul la ultimul roman, de la **Șoimii** (1904) la **Nicoară Potcoavă** (1952), care reia aceeași temă, Sadoveanu a păstrat cultul său pentru domnitorul popular, dar urît și trădat de boieri, Ioan Vodă cel Viteaz, precum și pentru frații săi mai tineri. Un domnitor popular este și Ștefan cel Mare, pe largul fundal de frescă istorică a romanului **Frații Jderi**. Domnitorul victorios se reazimă pe răzeși, clasa de țărani liberi, gata oricînd să răspundă la chemare și să sară la hotare cu arma în mînă. Urmașii lor, pînă la reformele lui Alexandru Ioan Cuza, știau să-și apere cu dîrzenie drepturile împotriva încălcărilor unor boieri lacomi. Unul ca Matei Dumbravă spune : „Sînt răzaș și știu să port un proces". Leca Sofronie, din **Nopți de Sînziene**, este calificat de Pompiliu Marcea „un arivist necesar și deci pozitiv", pentru că știe să salveze o pădure mare de la tăiere și să se facă plăcut, ca administrator, stăpînei sale, cu care se va căsători. Leca e și el un răzeș și prelia succesiunea clasei boierești obosite. Același este cazul în **Venea o moară pe Siret**, în care Evghenie Ciornei, răzeșul, pune mîna pe cale legală pe moșia unui boier falit. În fața voievodului Mihail Gr. Sturza, răzeșul Ioniță comisul stă cu mîndrie și îndrăzneală.

Iubirea, privită ca o patimă adeseori fatală, consumă multe existențe tinere în opera sadoveniană. Fetele părăsite ies la tren sau se aruncă în puț. Bărbații își exercită, cu brutalitate uneori, autoritatea maritală. Chiar Vitoria Lipan, văduva bărbată din **Baltagul**, suferea, de cîte ori avea ceva de reproșat soțului ei, cîte un pui de bătaie. Rămasă singură, ea știe, peste capul justiției și al administrației, să descopere pe ucigașul soțului ei și să-l pedepsească.

Cartea lui Pompiliu Marcea este cea dintîi care oferă cititorului o privire circulară asupra vastității universului uman al celui mai fecund și talentat dintre povestitorii români. Autorul nu se sfiește să judece critic, cînd crede a fi surprins la marele scriitor cîte o trăsătură de schematism moral. Acesta este dealtfel rostul criticii, de a nu-și face idoli, oricît de respectabili ar fi marii înaintași. O vastă anchetă restabilește și existența unor modele reale, cunoscute de autor în numeroasele lui peregrinări prin țară. Imaginația creatoare rămîne însă la Sadoveanu calitatea principală și izvorul nesecatei sale producții epice.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

VALERIU CRISTEA:
„Alianțe literare"

După ce a scris despre Cervantes, despre Dostoievski și despre alți mari „posedați" ai artei literare — observăm că sînt preferați prozatorii, adică profesatorii acelui gen care, prin însăși natura sa, permite criticului o instalare confortabilă, ca într-un jilț — Valeriu Cristea se ocupă în recentul său volum **Alianțe literare**, apărut la Editura Cartea Românească, de încă cinci asemenea autori, dintre care, poate, doar cel de-al patrulea nu-și avea locul într-o elită artistică. Ei sînt I. L. Caragiale, Tudor Arghezi, Jonathan Swift, Duiliu Zamfirescu și Marin Preda.

Stilul lui Valeriu Cristea este greu de definit și, probabil, cei care evită în mod sistematic să-i comenteze scrierile o fac tocmai pentru că nu întrevăd șansa de a-i dezlega „misterul". Ceremonios și persuasiv, alunecînd în meandre molatice și atrăgîndu-l astfel, pe nesimțite, pe cititor în capcana de fier a unor concluzii ireversibile, acest stil exercită o seducție „primejdioasă", feminină. Deși criticul ne dă mereu dreptul la opoziție, deși adoptă o atitudine umilă, de notar anonim sau de simplu amator, deși, în sfîrșit, departe de orice instituționalizare a investigației, își prezintă demersul ca pe o preocupare solitară, fără consecințe, ne lăsăm pînă la urmă absorbiți cu totul, ca de un cîntec al sirenelor, de viziunea sa. Cu Valeriu Cristea **uiți** să polemizezi. Cei care l-au „atacat" de-a lungul timpului erau mînați, mai degrabă, de un fel de iritare împotriva frumuseții neasemuite a scrisului său decît de o adevărată dezaprobare a ideilor.

În **Alianțe literare**, cel mai captivant „spectacol" îl constituie recitirea operei lui Caragiale. Făcînd pentru o clipă abstracție de enorma aglomerare de exegeze din jurul acestei opere, criticul încearcă să-și amintească impresia primă, de o autenticitate existențială, a contactului cu lumea lui Mitică. Este o lume neliniștitoare, datorită „inconsistenței" personajelor. Ele nu există decît ca siluete în mișcare sau ca verbalism pur. Iată ideea, exprimată într-un pasaj care nu va mai putea fi ignorat ori de cîte ori se va vorbi despre tipologia caragialiană : „Peste capetele contemporanilor săi imediați, Caragiale polemizează, însă, indirect și cu romanul psihologic european. În comparație cu eroii acestuia, striviți de balotul uriaș al vieții lor interioare, Mitică poartă nonșalant și ostentativ o simplă legătură, prinsă de degetul mic." Lipsindu-le prezența fizică, ca și cea sufletească — ne explică Valeriu Cristea — personajele lui Caragiale nu pot fi reprezentate pe scena unui teatru. Sau pot fi, dar dîndu-ne întotdeauna o senzație de insatisfacție. Ele trebuie **auzite**.

Intuiții de o mare profunzime există și în celelalte studii. Fie că are în vedere limba lui Arghezi care „seamănă cu o uriașă orgă la care s-ar executa melodii surprinzător de simple", fie că analizează măștile „serioase" folosite de Swift, „un Buster Keaton al literaturii", fie că îl prezintă pe Marin Preda ca pe un promotor al „romanului total", iar pe Duiliu Zamfirescu ca pe un precursor al lui Valeriu Cristea, își trăiește deopotrivă ideile, fără un patetism declarat, dar cu o senzație atît de intensă de iluminare încît simțim mereu încordarea ascunsă, suportul inteligent al voluptății.

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

ROMUL MUNTEANU:
Lecturi și sisteme

În **Lecturi și sisteme** scrisul constituie pentru Romul Munteanu mijlocul de a informa pe alții, de a aduce la cunoștința cititorilor cu un ceas mai devreme opere sau autori mai puțin cunoscuți sau total ignorați. Dealtfel, această dorință de a transmite și celorlalți experiențele sale culturale este evidentă și în activitatea sa anterioară. De-a lungul anilor Romul Munteanu a publicat numeroase prefețe de valoare la volume transpuse pentru prima oară în românește. Și în **Lecturi și sisteme** o parte din articole a apărut tot ca introduceri la diverse opere tălmăcite. Din toate aceste studii răzbate încrederea în puterea literaturii de a fi o componentă majoră a existenței. Nu întîmplător primele două intervenții din carte se intitulează **Reflecții despre puterile literaturii și Necesitatea culturii**. Punctele de vedere din aceste pagini — ca de altfel și din celelalte care urmează — nu sînt cu desăvîrșire noi. Dar autorul are o extraordinară capacitate de a sintetiza idei culese din uriașa informație pe care o posedă, de a le ordona cu o mare rigurozitate, cu pedanterie chiar, astfel încît să fie ușor de sesizat și de reținut. Comentariul său nu are de obicei dramatism, este reținut, sobru, exprimă totdeauna siguranță și este exprimat într-un limbaj modern, presărat din belșug cu neologisme, dar totuși accesibil și elegant. De aceea studiile despre Eminescu, Blaga se citesc cu plăcere deși nu reprezintă o contribuție ieșită din comun la exegeza acestor poeți. Cît despre o **interpretare bachelardiană a poeziei lui George Bacovia** ea este importantă nu prin ce se descoperă în universul liric al poetului român prin folosirea acestei metode, ci familiarizarea cititorului cu critica lui Bachelard, fiind o demonstrație cu vădite intenții didactice. Dealtfel, toate paginile volumului au aceeași tentă didactică, prin ordonarea materialului prezentat, prin evitarea unor puncte de vedere șocante. Măștile lui Lautréamont, **Lecturi kafkiene, Arta prozei lui Dino Buzzati, Realitate istorică și ficțiune în romanele lui Erwin Wickert** instruiesc la modul exemplar despre opera acestor autori traduși nu de mult în limba română. O excelentă inițiere în problemele criticii și istoriei literare actuale o reprezintă articolele **Problemele de metodologie în istoria literară, Literatura comparată, Paul Hazard și metamorfozele conceptului de istorie literară, Werner Krauss, Reflecții despre critica literară, De la teoria criticii la praxis, Dilemele unei istorii a criticii literare.** Acestea sînt dealtfel și cele mai bune pagini ale cărții deoarece Romul Munteanu se simte mai în largul său, pe teren teoretic decît în analiza propriu-zisă pe text. El pune în scenă un adevărat spectacol de idei, citind din abundență, cu o voluptate nedisimulată, nume de autori și titluri de opere, dar fără a face paradă de erudiție, întrebîndu-se în legătură cu destinul criticii actuale, formulînd răspunsuri prudente care sînt pline de siguranță.

Lecturi și sisteme conturează mai precis profilul unui mare specialist în literatură.

GEORGE ARION ■

ION DODU BĂLAN:
În focarul timpului

Mai mult decît simpla atitudine (implicită și temperamentală) angajează cu adevărat în critică ideile : de fapt, dialogul cu ideile prin idei. O declarație de principiu, în accepțiunea filosofică și ca atare, explicită va fi întotdeauna binevenită. Unii critici o trec totuși sub tăcere. Desigur, nu cu intenții rele procedează așa, ci pentru că pe acest teren e mai dificil să te faci original, să te diferențiezi. Complexe nejustificate în fond, fiindcă un talent robust, asumîndu-și un principiu, nu se lasă anihilat de acesta. Ion Dodu Bălan n-are astfel de rețineri. Cine aspiră să fiinţeze „în focarul timpului" nu se înfundă așa de ușor în contradicțiile criticii narciste. Mai ales el nu desparte critica de ideologie. Nu e vorba numai de simpla opțiune (firește, cu toții sîntem marxiști) și de a ridica această concepție la rang de metodă și act normativ fundamental. Indiferent despre ce scrie — despre clasici sau despre ultimele cărți apărute, despre idei sau despre ultimele cărți apărute — Ion Dodu Bălan nu uită că este un critic marxist. La un moment dat ne sugerează că în esență critica se întemeiază pe o dublă responsabilitate : aceea de a întreține conștiința de sine a literaturii epocii noastre, dar și de a se direcționa pe ea însăși. Fără să devină teză, critica va fi mai direct implicată în dezbaterea filosofică. Astfel de convingeri pot părea din afară confortabile. La Ion Dodu Bălan însă exigența ideologică e dublată de exigența de gust și de valoare. În plus, el respinge hotărît orice abuz de opinie și de autoritate exterioară. Angajarea ideologică, de principiu, rămîne în continuare o problemă delicată, de conștiință. Aici fiecare trebuie să gîndească și să decidă pentru sine. Descoperim în articolul **Moralitatea criticii** o mărturisire vibrantă, făcută la persoana întîi, cu demnitate. Iată ce-și dorește criticul, sperînd în același timp să nu-și încomodeze confrații : „Să fiu, cu orice risc, sincer cu mine, cu scriitorii și cititorii. Să-mi mărturisesc răspicat poziția ideologică marxistă, apărînd-o cu prîcepere și intransigență și să nu fac nici o concesie ideologiei burgheze. Să depun, cel puțin, tot atîta efort pentru promovarea unei cărți valoroase, cît a depus autorul pentru scrierea ei. Să fiu obiectiv și drept, să nu aparțin nici unui grup literar" etc. (pag. 230).

Cel mai substanțial este primul capitol, cu titlu testamentar : **Las vouă moștenire...** Aduce în actualitate ființa scriitori : pe Panait Cerna, Octavian Goga, Bacovia și Arghezi. Apreciem arta evocării și privirea sintetică — firește, din interior, adică din însuși focarul viziunii poetice. Fiecare studiu conține și o sinteză biografică, relevînd — uneori din unghi nou — aspectele definitorii. Conștient că un mare poet nu încape într-o singură formulă, criticul se ferește mai ales de a simplifica. Descoperă astfel un Bacovia — poet al culorii, un altul — poet politic etc. Mai aflăm că, după Goethe, galbenul (culoarea preferată a lui Bacovia) se situează la marginea luminii. Așadar nu e doar culoarea deznădejdii, ea sugerînd totodată aspirație și depășire ; poetul nici nu are voluptatea morții.

Ion Dodu Bălan știe că un critic adevărat nu scrie numai despre cărți. Contactul cu realitatea — socială, morală, politică — nu trebuie să fie doar de ordin secund. O întreagă secțiune din volum, **Accente**, la în dezbatere idei, concepții, chiar teorii ale criticii. Ultima cuprinde cîteva foarte izbutite „portrete în aqua forte". Acum se face simțit mai mult ca oricînd idealul pedagogic al criticii lui Ion Dodu Bălan. Autorul pledează pentru marile valori ale umanismului socialist : omenia, cultul muncii, spiritul revoluționar, încrederea în viață.

În focarul timpului reprezintă, în totalitatea ei, un exemplu de militantism în critica noastră de azi.

CORNEL MORARU ■

TUDOR OLTEANU:
Morfologia romanului european în secolul al XIX-lea

Universitar, interesat mai mult de cercetarea comparată a literaturii, Tudor Olteanu a debutat editorial în 1974 cu un impozant volum despre romanul european în veacul „luminilor" (**Morfologia romanului european în secolul al XVIII-lea**, Ed. Univers). Noua lui carte, la fel de arătoasă, o continuă în chip direct pe cea precedentă și lasă să se presupună că următoarea va fi consacrată metamorfozelor romanului european în secolul nostru. Oricum, chiar numai cele două volume existente deocamdată reprezintă, prin întindere și intenții, cel mai ambițios proiect autohton de studiere a evoluției și a formelor romanului european.

Morfologia romanului european în secolul al XIX-lea este așadar partea a doua a unei ample lucrări, în curs de constituire, despre cel mai complex, mai bogat și mai puternic fenomen literar al ultimelor veacuri. Gen democratic, neascultînd aparent de nici o regulă, capabil să includă orice, dar și gen al democrației, viguros, de o extraordinară varietate nu numai în succesiunea înfățișărilor istorice, ci și în fiecare moment al existenței sale, romanul domină teoria și practica literară a secolului al XIX-lea, supranumit dealtfel, cu o nejustificată nostalgie, „secolul romanului". Imensă hidră cu nenumărate capete, căreia i s-a prezis de atîtea ori sfîrșitul pentru a deveni după fiecare criză, după fiecare punere în discuție, mai puternic și mai înfloritor, romanul se află și azi în centrul atenției tuturor, a scriitorilor de romane și a cititorilor de romane. Deloc intimidat de vastitatea materialului Tudor Olteanu își domină obiectul printr-o mobilitate deopotrivă de atitudine și metodologică. Comparativismul său este moderat și chiar modest, constînd mai mult în expunerea unei informații fastidioase uneori inutilă, alteori lacunară ; părînd să prefere inventarierea de tip fenomenologic analizei influențelor și interdependențelor, el respectă totuși foarte riguros criteriul istoric redus la cel cronologic ; deși folosește o terminologie critică programatic și un pic ostentativ de ultimă oră (romanul secolului al XVIII-lea era analizat în funcție de noțiunile de **romanesc și antiromanesc**, romanul secolului al XIX-lea e privit în raport de **modalitățile ficțiunii**), procedează însă în felul pașnic al unui cercetător tradițional, fiind atras mai mult de sublinierea particularităților unei mișcări literare (romantismul, realismul), sau de interpretarea unor autori decît de stabilirea sistematică și sistematizatoare a formelor, tipurilor, stereotipiilor, temelor și motivelor unui gen literar urmărit în simultaneitatea variată a ipostazelor sale organice.

Această disponibilitate are cîteva consecințe care, în fond, caracterizează întreaga lucrare. Nu există o metodă unitară, ci sînt convocate diverse procedee, în funcție de specificul literar analizat, divergențelor este mai mult de ordin practic și afectează pînă la urmă chiar sensul studiului, care este mai degrabă o **istorie** a romanului european decît o **morfologie**. Apoi, generalizările, considerațiunile cu caracter global, judecățile de sinteză sînt de obicei inferioare analizelor propriu-zise, chiar dacă afirmate curajos într-o parte sînt infirmate deschis ori indirect în alta. A spune, de pildă, că „pentru proză în general capacitatea de a se arăta **nouă** reprezintă o condiție fundamentală pentru a-și îndeplini atribuțiunile mimetice" este o eroare ; nu toată proza are „atribuțiuni mimetice", iar nevoia de **nou**, apărută în veacul trecut și ajunsă la un ritm foarte accelerat în secolul nostru, caracterizează toată literatura modernă, nu doar proza. Sau, dacă Stendhal a comparat romanul cu o „oglindă purtată de-a lungul unui drum", romanul nu e totuși oglinda : este ceea ce se vede în ea. În schimb, observația lui Tudor Olteanu după care realismul aduce o relativizare opusă reveriei romantice unificatoare este admirabilă, după cum distincția dintre polifonie ca „stil de mișcare narativă" și romanul polifonic („specie constituită") poate deveni punctul de plecare al unei lucrări independente. **Morfologia romanului european în secolul al XIX-lea** rămîne, îndepărtînd balastul unor generalizări fie forțate, fie greoaie și impropii, o carte de bune analize critice : despre romanul romantic, despre inclinația spre istorie și spre fantastic, despre Balzac, Hugo, Stendhal, Thackeray, Lev Tolstoi, Dostoievski, Antonio Fogazzaro ș.a.m.d.

MIRCEA IORGULESCU ■

Fănuș Neagu:

Izvor cu dropii

Lacul are un colț de suflet liniștit. Acolo, între două pilcuri de sălcii, mi-am legat moara de lemn. Februarie. Ninge de două zile și două nopți. Lumea înfreagă pare așezată pe urși, pe popi mîncați de lupi, pe o împletitură de crengi de brad. Prin lemnul de moară se plimbă, cu cizme noi un duh necunoscut. Se oprește la icoană și astupă cu două boabe de răsărit gaura din palmele lui Christos. Are chef de joacă, fiindcă azvîrle pe fruntea mielului un sfîrc de întuneric luat din miazănoapte. În zarea focului din vatră mișună furnici galbene. Papagalul, stînd în cuib în mijlocul covorului din perete, mănîncă o frunză neagră. Cei doi păuni lucrați cu acul la dreapta și la stînga lui, din aripile cărora se desprind două crengi care fac chenarul țesăturii, privesc cu dispreț pisica urcată pe o policioară ca să lingă cerceii de aur ai Ruxandrei. Fata, vîrîtă pînă la git sub piapumă, zîmbește — pisica face o treabă de laudă : deschide ochii cerceilor și-i curăță de gustul de fruct dulce care atrage hoții. Un mănunchi de orz decorativ (fiecare fir e străbătut de o cărare albă) împrăștie miros de migdale. E un miros ce nu se leagă cu vîntul rece scormonind în sălcii și-n canafii sanie de pe terasă care gîndește reni sau cîini în hamuri de curele. Și, ca într-o întîmplare de împărat, un greiere de catifea neagră cîntă la o vioară de sticlă.

— Hei, tu, strigă Ruxandra, vreau să mai dorm, taci din gură !

— Dar școala ? întreb eu.

— Nu mai există. Ieri, la prînz, împreună cu colegul meu Lăstun Ion, am uns-o cu puțin șorici de porc și azi-noapte precis au mîncat-o cățeii.

— Pe vremuri, se amestecă mama mea și bunica Ruxandrei, pe de-alte tine îi punea învățătorul în genunchi, la colț.

— Vreau și eu în genunchi, la colț, dar pe diamante, zice Ruxandra, răsucindu-și părul în codițe.

— Uite patru oameni de zăpadă, deschid eu ușa ispitei.

— Ce vor ? întreabă fata.

— Se duc în odaia de sub moară, să joace biliard.

— În moara asta n-ai parte de-o clipă de liniște, se vaită fata.

— Liniștea sfîntă și adevărată găsești numai în prima zi de după război, spune bunica. Pe urmă niciodată.

— După război, soldații cioplesc lemne cu sabia, răspunde Ruxandra, ca să facă femei tinere.

— Prostii de-ale Joiței, aruncă bunica, nu te mai gîndi la ea.

— Îmi spunea că miros tot timpul a grîu și a ierburi pirguite.

— Gîndește-te la altceva, n-auzi ! ?

— La ce vrei să mă gîndesc ?

— Închide ochii și-ntr-o clipă o să intre pe ușă o creangă de ienupăr cu boabe galbene, ca să aprindă lampa aia cu abajur de mătase.

— Nu vreau, se întărîtă Ruxandra, dacă închid ochii, o văd pe Joița cum s-a aruncat în copcă avînd la gît clopotul ăla de vacă. De ce s-a dus sub apă ?

— Pe fundul lacului e un arbore de piper, încerc eu.

— Ăla sub care-și ascut cuțitele niște oameni de izmă care se vor bate pînă la sînge ? Pentru ce se bat ?

— Ca să respire iarnă tinără. Pe cel ce va ieși biruitor va trebui să-l primim în moară.

— Împreună cu cinele lui ?

— Da, are un cîine care mănîncă ouă de prepeliță.

— Cel ce învinge e totdeauna un om bun.

— Mai mult, zic eu, cel ce învinge știe cîntecul vînului.

— Mama spune că tu ai luat o vergea de pușcă și ai spart inima vînului din butoi. De ce-ai făcut asta ?

— Fiindcă iubesc cîntecul vînului glorificînd carnea pusă în frigare.

— Vorbești viclean și nu mai înțeleg. Imediat ce pleacă mama la serviciu, tu începi să vorbești viclean.

— Altfel nu te trezești și întîrzii la școală.

— Nu plec la școală pînă nu-mi spui de Joița.

— Cu două zile în urmă, cînd a început ninsoarea, Joița avea trei sute de ani.

— Dar cu trei zile în urmă ?

— Cu trei zile în urmă avea numai șaizeci.

— Ce mult a îmbătrînit într-o singură noapte ! se miră Ruxandra

— Unde-l creanga aia de ienupăr ? întrebă bunica.

— A coborît în pivniță, zic, să le-aprindă pipele celor patru oameni de zăpadă.

— Mă duc s-o chem la masă, sare Ruxandra, luînd-o la fugă pe scări.

Ruxandra are șase ani și jumătate, doi ochi căprui, adînciți pînă peste fire de două boabe aurii și miroase pătrunzător a frunză de lămîi fărîmat-n dinți, ca și cum s-ar spăla tot timpul numai în ape adunate din zăpezi.

Eu rămîn la fereastră. Ninge tulbure. Vîntul e un riu cu sufletul risipit în arbori. Pe malul lacului se clatină chinuit un scaiete uriaș, lemn dur brate multe, rezistent ca o troiță. Lîngă el se oprea Joița, ca să-și stringă broboada, cînd venea la noi cu coșul cu trufandale. „Tare mă minunez eu de dumneavoastră, că v-ați mutat de la oraș în moara asta din mijlocul cîmpului! Vă plac pogoanele alea semănate cu maci, nu-i așa ? După ce treci de ele și iei cărarea ce izbește-n lac, te dă gata o mireasmă de măracini înfloriți. De unde să ai sufletul ăla ca să pierzi o moară ! ? Dincolo de lac, în pășune, hultanii au spart cu pliscul copitele unui minz adormit într-o ripă, ce semn să fie ăsta ? Să nu-mi spuneți că umblau să găsească unde stă ascunsă prăsila fugii, că nu vă cred. Ce le trebuie hultanilor necazuri pe patru picioare ? ! Ei, cînd simt primejdia, întind aripi de-un stînjen și dusi au fost...".

— Omul moare ca să doarmă ca iarba, dar Joița, vai de sufletul ei, doarme pe mațe de pește.

Tresar. Mama, vorbind, a crăpat ușa la care zgrepțăna vîntul ca un cîine și-n moară se strecoară, filfîind, o puzderie de fulgi. O clipă, flacăra lămpii se culcă și zvicnește, iar în vatră pocnesc cele două ouă puse să se coacă pentru Ruxandra. Mama le adună pe farfurie cu lopățica de lemn. Și fixîndu-mă cu ochii întunecați, pătrunși nu de tristețe, ci de credința în durere, spune :

— De două săptămîni i se arăta în vis o zi de vară, o stradă lungă mărginită de tei și felinare aprinse și o pasăre zburînd de ici-colo prin mijlocul străzii.

— Corbul prăvălindu-se să bea scînteia verde a galopului. Scînteia pe care, uneori, singuri o vindem pe un petec de somn negru.

— E mai simplu, zice mama, e mult mai simplu. Dar Ruxandra nu trebuie să știe lucruri de-astea cu înecați și așa mai departe. Pe-un copil, cînd vine o năpastă, să-l ascunzi într-un buzunar pe paie cu clapă de spice.

— Mamă, rostesc eu blînd, apucînd-o de umeri ca atunci cînd îi puneam o floare de negară în păr, uite, am din nou șase ani și jumătate, spune-mi de ce s-a înecat Joița ?

— S-a schimbat în Sfînta Vineri și-a plecat să-și caute vițelul rătăcit.

— Însoțită de-o vulpe oloagă, de-o barză șchiopă și de-un șarpe tăiat în două.

— Nu mă crezi. Bine. O să-ți spun adevărul : s-a dus să scoată de sub ape un drum scufundat.

— Era un drum cu ochii cîrpiți de blestem ?

— Era un drum îngust. În locul unde începe ieșeau aricii în prima noapte de primăvară și mîncau melci în frunză de salvie, în timp ce deasupra lor luna, se schimba într-o sapă de bronz în care vîntul izbea un băț de corn. Cînd isprăveau aricii de mîncat, se strîngeau să petreacă flăcăii de șaisprezece ani. Înjunghiau un țap și-l frigeau. După aia, un ceas se băteau cu pumnii. Pe urmă cărau un minz și-l îndesau cu nările într-o strachină cu miere. Îl lingeau pe bot și apoi, căzuți în genunchi, jurau să îndure, fără cricnire, cazne și temniță, dar să nu trădeze. Un bătrîn le da cîte cinci fire de iarba fiarelor, el și le virau sub piele, lucrînd cu cuțitul, și de-acum, gata, săltau din cîmpie cîte-o priocă de cai tineri, reîntîi și urcau în munții Buzăului. La schitul de apă. Primeau bani și lăsau caii. Și întrau în Brăila, după ibovnice. Drumu-i ascundea. Era viu numai sub hoți, nu păstra urme, întîrzia-n soare pînă-ți cocea scăfîrlia, iar la fîntîna lui Dimache, unde ținea circiumă Florica, pînă puneai cumpăna-n mișcare, drumul se strîngea colac, lua loc la masă și cerceau două porții de umbră. Prințul, în schimb, cerea vin.

— Care prinț ?

— Prințul de la noi. Drumul primea umbră, prințul vin, și Florica rîdea mult și înalt și te despica în fulgere cu ochii viorii. Circiuma ei se afla pusă-n scorbura unui roșcov vechi, căptușită sus cu ceară roșie, să nu se lărgească rana, să nu curgă anii copacului, lumina, venind de peste Dunăre, se oprea lîngă prag, ca o femeie sosită din ploaie, strecurînd înăuntru o dungă albastră. La cele două mese de lemn puteai să prinzi timpul, întrebește, să-l răsfoiești și să te uiți de-aproape la povești de demult.

— Florica știa farmece ? Pe la noi am auzit că se legau nopțile.

— Ca să legi nopțile trebuie să-ți tai părul și ea-l avea împletit în cozi ce-i băteau călciiele. Îi plăcea să fie frumoasă și era nerăbdătoare să trăiască. Într-o zi, prințul i-a adus un măr din dealurile Rîmnicului. Florica l-a rupt în două, din mireasmă și semințe a luat făptură un mînz care s-a azvîrlit în cîmpie, nechezînd și un ciorchine de liliac galben. Liliac de sînziene, spuzit cu descîntece, nevestele-i caută prin văi numai în nopțile cînd luna scoate pui și-i schimbă-n stele ce ard peste case cu cinci fete. Era atunci o vară bogată, tot să-ți întinzi oasele-n ea. De atîta belșug de ierburi, iepele-și sugeau una alteia ugerul. Eu, a zis prințul, punîndu-i o rămurică de liliac în păr, mă duc pînă la Brăila, deseară vin să te iau și pe tine, între timp, zice, fă-i vînt hoțului cel tînăr pe care l-ai ascuns în snopul de sulcină de sub tejghea. Hai, drumule ! Drumul a dat fuga să se aștearnă, căci era făcut numai cu pămînt din grădina prințului, iar Florica a dezlegat snopul și hoțul cel tînăr a intrat fluierînd, întîi cu genunchii, după aia cu șoldurile, după aia cu umerii și cu capul în cele șase, șapte sau opt războaie pe care le purtau fluturii dintr-o zare în alta. Cînd se înveselește ziua cu piclă alburie, prințul s-a ivit în prag. Sînt gata, a zis Florica, să mă duci să petrecem cu douăzeci de lăutari. Te duc, dar mai înainte vreau să te urci pe comorile mele, ca să pui pe tine aitoi de aur. Auzindu-l Florica s-a zmintit de bucurie. Mergea jucînd, fusta ei cu pietre ieftine, mari cît ochii cailor cînd nu găsesc apă, umplea noaptea cu închipuiri de clopot, sorbea soua de pe ierburi. Drumul se sucea viclean sub jocul ei oacheș, dar Florica nu-l vedea, se uita cum deschide luna guri de pod în case de umbră și cînta să-l frigă la inimă pe boțul cel tînăr, care, fără doar și poate, dormea pe-acolo prin borceaguri. Se gîndea că mai tîrziu o să-l împace, lipindu-i un ban de aur pe floarea de smochin de pe brat, moștenită de la mamă-sa. Cînd au fost în fața unei porți acoperită cu viță deasă, s-au oprit.

— Prințul era bătrîn și ostenise.

— Era tînăr. Era tulpină de plop, în tulpină de luceafăr. Au intrat, în hrubă, ținîndu-se de mînă și de-atunci nu i-a mai văzut nimeni pe pămînt. Doi oameni din Brăila, angajați de prinț, au dărîmat poarta și-au zidit locul. La miezul nopții s-au întors în oraș, au tras la o casă bătrînă, au ciocănit în obloane și-au așteptat banii. Plata a venit repede, dar din vîrful cuțitului. În zori, roșcovul de la fîntînă a luat foc, iar drumul care se hrănea cu umbră a dispărut. Mai departe știi totul...

— Mai departe, știu că, înainte de-a începe ninsoarea, am adus trei fire de liliac galben și azi nu mai văd nici unul.

— Joița. Zicea că sînt trei semne de la soru-sa, Florica.

Îmbujorată de frig, Ruxandra se întoarce din odaia de sub moară.

— Ai găsit creanga de ienupăr ? e întuneric.

— S-a urcat pe casă și-a sărit în lună.

— Înseamnă c-au izgonit-o oamenii ăia de zăpadă.

— N-au avut timp de ea. S-au băgat sub gheață ca să repare cele opt roți de lemn pe care se sprijină moara.

— Treci la masă, o poftește bunica, ai două ouă răscoapte.

— Am doi ochi căprui și astăzi n-o să mănînc decît zăpadă și un țurțure de gheață.

— Și o mamă de bătaie, mă amestec eu.

— Tată, tu vorbești așa, fiindcă nu mă cunoști.

— Te cunosc foarte bine de șase ani și jumătate.

— Aveam șase ani și jumătate cînd am coborît să caut creanga de ienupăr. Dar adineauri, pe trepte, am împlinit paisprezece. Și dacă mai fac un pas împlinesc cincisprezece.

Făcu doi pași și împlini șaisprezece.

Și jur împrejur se făcu vară.

Și era seară.

Trei zile la rînd, luna răsărise peste odăile pline cu trandafiri din asfințitul soarelui. Dar în a patra zi rămase neclintită în mijlocul cerului, de dimineața pînă spre miezul nopții — atîta ca o sprinceană mirată, pe urmă, ca un pinten de cismă, apoi ca o nuia de alun plină de muguri și îndoită de vînt. Ruxandra ar fi putut s-o rupă cu mîna, dar aștepta să se ridice de pe pămînt o pasăre — și e de mirare că pîn-acum nu se ridicase nici una — care să-i atîrne la vîrfuri cîte o piersică, drept mulțumire că luna ajuta grîul să se coacă și-l rotea spre nemărginiri ca pe-o uriașă revărsare de visuri bune. Vîntul ridicat de pe lac adoptase o stare de melancolie, acoperea plopii cu suspine și cu beția de-a se înclina numai la trenurile trecînd spre București sau Brăila, tăia unghiuri cu-

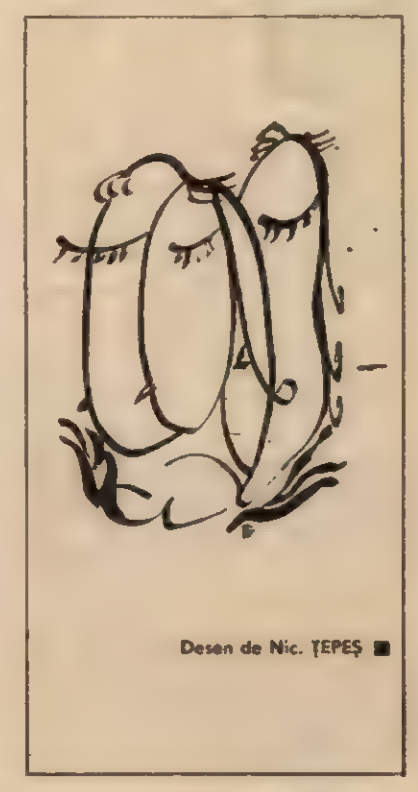

Desen de Nic. ȚEPEȘ ■

rioase într-un nor singuratic și umbla pe sub streașina morii cu stoluri de porumbei ireali, făcuți parcă din sticlă și mătase topită. Dincolo de lac, într-un salcîm, o bufniță dumica neagră, o căruță pocănea printre liniile cu tutun, stropind sufletul cu tristețe aromată, iar în grîu se spărgea un cîntec moale, ca o patimă ce se stinge și nu se-ndură să piară. Pe sub lună pluteau dantele verzi, dantele negre — și dintr-o roșcovă de sidef (umbra lunii reflectată-n alte cercuri) se desprinse o fîșie de drum vechi, care se lungi prin mijlocul lanului de grîu, cu o trăsură ce gonea spre moară, trasă de cai cu scîntele verde în genunchi, cu patru oameni pe perne — doi de zăpadă, doi de liliac galben. Ruxandra, la masa din pridvor, asculta cum se apropie trăsura și-n ochii ei, adînciți pînă peste fire de două boabe aurii, se strecura o umbră de spaimă și de așteptare nepotolită. Ar fi putut să se închidă în casă, ar fi putut să strige — grîul însă în revărsarea lui ametițoare, spărgea în spic mireasma somnului, și-n timpul ăsta, pai cu pai se împletea ca să încununeze trecerea trăsurii. Lîngă scaletele cu lemn și destin de troiță, cai ieșiră din hamuri și intrară în ape ca să bea, cei doi oameni de zăpadă izbiră cu cuțitele în oamenii de liliac galben, ăia se clătinară și răspunseră tot cu cuțitele. Se rostogoliră în grîu, izbindu-se cu ură — și luna se adună într-un cuib de rîndunică. Vîntul se turtise pe vale, s-auzea numai șuierul cuțitelor, trosnetul burueniilor frînte sub trupuri și legănarea neostenită a apelor. „Se bat două anotimpuri, înțelese Ruxandra, ninsoarea iernii și ninsoarea verii ca să se vadă cine a dat gloric grîului". Caii ieșiră din ape, se scuturară, fornăind, culeseră răniții și întoarseră trăsura. Patru siluete se închinară tăcute spre Ruxandra și dispărură în zarea roșcovei de sidef. Drumul se strîngea în val la spatele trăsurii și cînd Ruxandra părăsi pridvorul și fugi să caute urma întîmplărilor, găsi în marginea lanului de grîu cornul lunii, picat într-o tufă de floare galbenă. Printr-un capăt al lunii curgea, bolborosind, o vină de apă, prin celălalt răsăreau dropii, întindeau ciocul să prindă libelule, apoi se înfundau în grîu și-n ierburi, înfiorate de țipătul vulpii și răscolind mîndria vîntului.

În februarie, cînd ninge în șir două zile și două nopți, se petrec tot felul de lucruri ciudate. După ce avu șaisprezece ani, Ruxandra mai schiță un pas și se întoarse la vîrsta de șase ani și jumătate.

— Tată ! mă strigă ea în clipa aia. Uite, creanga de ienupăr e din nou sub grindă — și vorbind, își răsucește părul pe deget, după un obicei prost.

— Au adus-o înapoi patru iepurași, în timp ce aveai tu paisprezece, cincisprezece și șaisprezece ani.

— Unde sînt ?

— Dorm. Și, după cîte au pățit, o să doarmă pînă deseară.

— Vreau să știu ce-au pățit.

— Pai, uite cum a fost. Ei trăiau, împreună cu mama lor, într-un loc unde e numai vară. Azi-dimineața s-au sculat flămînzi, maică-sa le-a pus pe masă un pepene și le-a dat fiecăruia un cuțit și o furculiță. Ca să nu se murdărească pe blaniță, le-a legat fiecăruia o foaie de varză sub bărbie. Au mîncat, bîncințeles, și foile de varză. Maică-sa trebuia să plece în pădure, după scoarță de copac tînăr. Îi culcă într-un pat căptușit cu iarbă și închise ușa cu cheia. Dar ei n-au somn și, lacomi, mănîncă lăptucile din saltea, apoi mănîncă dușumeaua care era facută din morcovi și cad toți, bildibic, tocmai pe malul lacului nostru, în zăpadă. Îngroziți de frig se reped cu toții în buzunarele unui om care spărsese o copcă în gheață ca să dea la pește. Stau acolo vreme de un ceas pînă omul vede că nu e rost să prindă vreo știucă și pleacă la circiumă, să-și încălzească oasele c-un păhărel. Dă-mi niște rachiu, măi băiete — strigă omul, cum intră în circiumă și bagă mîna după bani. Dă de ăi patru iepurași, îi trage afară de urechi și-i pune pe tejghea. Vînzătorul îi adună cu brațul și-i bagă în sertar. Acolo era și creanga de ienupăr.

— Nu se poate, creanga sărise în lună.

— A vrut să sară în lună, dar la jumătatea drumului s-a poticnit și-a căzut în prag la circiumă. Iepurii, lacomi, s-au apropiat s-o rontăie, însă cînd au văzut-o că aprinde focul în fructe au dat îndărăt, speriați.

— Și cum au scăpat de-acolo ?

— Lemnul din care e lucrată tejgheaua e neam cu lemnul din moară și chiar cu alea opt roți de lemn pe care se sprijină moara. A pîndit un om și mi-a trimis vorbă. Omul ăla s-a nimerit să fie tocmai colegul tău Lăstun Ion. Se joacă afară cu sania, așteaptă să te-mbraci și să plecați la școală.

— Școala nu mai există. Ieri am uns-o cu șorici de porc și precis au mîncat-o cățeii.

— Da de unde ! Toți cîinii din împrejurimi s-au bătut azi-noapte cu lupii și n-au avut timp pentru altceva.

— Bine, zice Ruxandra, o să plec cu Lăstun. Însă cînd mă-ntorc vreau să stau de vorbă cu iepurii. Singură.

Ninge. Și eu stau și mă întreb de unde să fac rost de patru iepuri care știu să vorbească ?

Sîntem convinși că nu vom reuși niciodată să vă mulțumim pentru sprijinul dat de revista dumneavoastră, prin publicarea unor materiale despre municipiul Birlad, despre întreprinderile și oamenii lui. Acum venim cu rugămintea de a ne vizita încă o dată, spre a ilustra în paginile **Flacării** un jubileu de maximă însemnătate pentru orașul nostru. Anul acesta se împlinesc 25 de ani de cînd, ca urmare a înțeleptei politici a partidului de industrializare a țării și îndeosebi a zonelor neglijate în trecut, Fabrica de rulmenți Bîrlad a intrat în producție, executînd rulmentul cu seria 0. Existența în Bîrlad a acestei citadele a rulmenților românești a adus un suflu înnoitor atît pentru dezvoltarea în continuare a industriei pe aceste bătrîne meleaguri ale Moldovei de Jos, cît și pentru întreaga viață socială și culturală a orașului și a localităților din jur. În prezent, producția globală a fabricii reprezintă peste 30% din producția județului Vaslui și peste 50% din producția municipiului. Platforma industrială al cărei nucleu este Fabrica de rulmenți mai cuprinde Întreprinderea de elemente de automatizare pneumatice și aparate de măsură, iar în cursul cincinalului va mai înregistra două noi nume : Țesătoria de tip „Vigonia" și Întreprinderea de piatră de polizor și abrazive pe suport. **(Pavel Stoica**, prim secretar al Comitetului municipal Bîrlad al P.C.R.)

N.R. — Vă mulțumim și vă promitem că vom răspunde invitației.

Primim din partea Cooperativei de consum Nehoiu, județul Buzău :

Ca urmare a articolului apărut în revista **Flacăra** nr. 1/1978, cu privire la controlul efectuat de către organele de miliție și echipele de control al oamenilor muncii la magazinul cu autoservire **BIG** al Cooperativei de consum Nehoiu, vă comunicăm cele relatate în articol, privind bomboanele de ciocolată în staniol pentru pomul de iarnă amestecate cu dropsuri în staniol, sînt adevărate. Pentru abaterile săvîrșite, șeful de unitate Podeanu Ion a fost retrogradat pe trei luni, cu diminuarea retribuției cu 274 lei lunar. Concomitent, organele de miliție au întocmit un dosar care este în curs de cercetare.

Vă scrie **Manolescu Octavian**, domiciliat în București, sectorul 5, Aleea Podul Giurgiului nr. 1, bl. 14 vechi. De la cutremurul din 4 martie 1977, tubul de gunoi s-a rupt la nivelul parterului, iar gunoiul menajer de la etajele I—VII se blochează la parter. Pe lîngă mirosurile grele pe care le suportăm, s-a creat astfel și un periculos focar de infecție. Pe deasupra, a apărut și o colonie de șobolani, care au săpat galerii de circulație pînă sub podeaua apartamentului meu. Am solicitat de nenumărate ori oprirea tubului și exterminarea șobolanilor, dar fără nici un rezultat. Din partea asociației de locatari mi s-a răspuns că ar avea un deviz întocmit de ICRAL, dar de atîta timp comanda nu este executată.

Răsfoind într-o zi revista **Flacăra**, m-am bucurat nespus de mult cînd la pagina 13 am dat de un reportaj despre un sat din cîmpia Bănatului, Variaș. Eu m-am născut în Vrancea, unde locuiesc și acum, însă copilăria și jumătate din viață (am 42 ani) în Variaș mi le-am petrecut. Acolo, am crescut, acolo am învățat, acolo am muncit. Acolo se află părinții și frații mei, acolo am cunoscut adevărata prietenie, printre românii, germanii, sîrbii și maghiarii care trăiesc în exemplară armonie în acest sat bănățean. Iată de ce sînt emoționat și fericit de cîte ori aflu din presă vești despre alte și alte realizări ale consătenilor mei de acolo. Iată de ce mi-au plăcut atît de tare vorbele contabilului șef de la I.A.S., Walter Wilwart, despre beneficiile de peste 200 000 000 lei ale întreprinderii și despre dorința lui de a avea talentul lui Alecsandri spre a putea cînta frumusețea cîmpiei bănățene. Aș dori să le transmit tuturor oamenilor din Variaș că nu i-am uitat și nu îi voi uita niciodată, că sînt mîndru de cîte ori aud despre minunatele rezultate ale muncii lor. (Semnează **Costache Vasile**, Forșani, Aleea Căminului 11)

Elevii Școlii generale nr. 53 din str. Traian nr. 160 au fost mutați, pentru efectuarea unor reparații, la Școala generală nr. 85, la o distanță de 4 km — ne scrie **Guriță Costică** din str. Stupinei nr. 13, sectorul 3. — Părinții au fost informați de către conducerea școlii că este vorba de o mutare provizorie ce nu va dura mai mult de 2—3 săptămîni. De atunci au trecut însă 2 ani, iar copiii continuă să bată zilnic acest drum lung, uneori pe ploaie sau pe ger și întotdeauna însoțiți de cineva din familie, deoarece au de trecut prin intersecții aglomerate.

Ne întrebăm care au fost criteriile ce au stat la baza amplasării unităților comerciale din jurul locuințelor noastre, de pe urma cărora avem de suferit și noi și mulți vecini ai noștri. La parterul blocului nostru funcționează un Gostat, un aprozar și un magazin de desfacere a cărnii care produc poluare fonică insuportabilă și, prin depozitarea ambalajelor și a resturilor putrescibile, constituie sursă de mirosuri urîte, focare de infecție și cuiburi de șobolani și de gîndaci de care nu mai putem scăpa. Asta în vreme ce vizavi, la complexul comercial, sînt amplasate unități a căror vecinătate nu ar deranja pe nimeni, ca farmacie, frizerie, magazin de galanterie. Dacă se proceda cu chibzuială, amplasarea ar fi fost făcută invers, și toată lumea ar fi fost mulțumită. Oare nu s-ar putea îndrepta situația măcar acum ? **(B. Dărvari** (ap. 41), **Gh. Alexe** (ap. 45), **S. Rușatanu** (ap. 47), **I. Adam** (ap. 46) din Bd. Ion Șulea 16, bl. 4 bis, București)

Mă numesc **Proșeanu Dumitru**, am 65 de ani și locuiesc în satul Fintești, județul Buzău. În august 1977 am depus actele la Oficiul de pensii al județului. Am așteptat în zadar pînă în decembrie, apoi m-am dus la oficiu. O funcționară plictisită mi-a spus că lipsește colega ei, fiind în concediu (ce legătură avea asta cu pensia mea ?!), și că nu găsește nici o înregistrare a actelor mele, nici a numelui meu. Oricum, să-i aduc o adeverință cu veniturile realizate la C.A.P. în ultimii 5 ani. M-am dus, m-am întors cu adeverința pe 16 ani, dar nu era bună, trebuia neapărat numai pe 5 ani, așa că am mai făcut un drum pînă în sat și înapoi. În sfîrșit, mi-a spus să revin după Anul nou. De ce, asta iar n-am mai înțeles. Dacă am depus toate actele necesare și am mai făcut și toate aceste drumuri, oficiul nu este obligat să îmi trimită acasă pensia ce mi se cuvine ?

În urma apariției în revista **Flacăra** a articolului „Dr. Gh. Pappa, cavaler al Ordinului Steaua României" și contribuția acestuia la războiul pentru independență din 1877—1878, am aflat de dr. Hariella Pappa din București, fiica acestui medic din Ploiești, singura descendentă dealtfel, care a avut amabilitatea să-mi încredințeze portretele bunicului, dr. George Pappa, primul medic din județul Prahova și primul specialist oftalmolog din Țara Românească, și al tatălui său, Gheorghe Gh. Pappa, medic primar la Spitalul Boldescu, primul spital din județ și orașul Ploiești, picturi în ulei din 1873 și 1892, ce constituie opere de artă. Cu acel prilej am descoperit că dr. Gh. Gh. Pappa îngrijise și pe mareșalul turc Osman Pașa în războiul pentru independență, pentru care i-a dăruit în 1878 o oglindă de cristal în formă de semilună, închisă într-un tablou pictat în acuarelă reprezentînd, după părerea mea, mai multe scene din grădina seraiului unde o rîndunică și un porumbel alb aduc vestea unei tinere, simbolizînd recunoașterea Independenței României. Trimit spre publicare fotocopia acestei oglinzi, unică în țara noastră. (Dr. **Ioan Neagu**, Ploiești)

Cînd, în decembrie 1976, am recepționat apartamentul în care locuiesc, instalațiile mai aveau defecțiuni, însă tovarășii de la O.J.C.V.L. Buzău m-au indemnat să semnez de primire, iar remedierile se vor face ulterior. Au mai reparat dinșii cîte ceva, ce era mai ușor, însă defecțiuni mai sînt, destule. Mai grav ar fi că într-un număr de apartamente caloriferele de la baie nu funcționează. Dinșii au venit, au constatat că reclamația este justă, iar în februarie 1977 au trimis doi mecanici care au făcut ei ce au făcut acolo, la subsol, că pînă la urmă n-au făcut nimic. Lucrarea a fost amînată pentru vară, dar au trecut vara și toamna, tot degeaba. Cum se apropia expirarea termenului de garanție, noi am insistat iar și acum s-a repetat povestea cu doi mecanici la subsol care au făcut ei ce au făcut acolo, dar... Iată că a trecut și termenul de garanție, noi banii i-am dat, avem promisiuni, însă nu avem căldură în baie. **(Gresoiu Chira**, Buzău, Aleea Siretului 3, bl. 18, scara A, et. IV, ap. 19)

Primim din partea Comitetului județean Constanța al P.C.R.:

Cele sesizate în scrisoarea tov. Chiforeanu Elena se confirmă, ca urmare s-au analizat posibilitățile de a fi încadrată la una din întreprinderile ce folosesc mijloace automate de prelucrare a datelor, dar pînă în prezent nu s-au ivit aceste posibilități. Avînd în vedere pregătirea superioară a petentei s-a luat măsura de a fi trecută în cadrul biroului producție, unde se formează în problemele de plan-dezvoltare. În cursul anului 1978 sînt prevăzute lucrări de extindere a Întreprinderii piscicole Constanța care va îngloba mai multe secții de prelucrare a peștelui, fapt ce va crea condiții de înființare a unui post de specialitate pe care va fi încadrată tovarășa Chiforeanu Elena.

Mă numesc **Mircea Szabo** și locuiesc pe strada Salcîmilor, blocul 8, etajul IV în Tășnad, județul Satu Mare. Motivul pentru care vă scriu este următorul : în apartamentele de la etajul nostru, în ziua cînd se dă apă caldă — simbăta între orele 20—22 — rareori putem beneficia de ea. Spre exemplu în ziua de 31 decembrie 1977, după-amiaza nu am avut nici măcar apă rece ; au mai fost astfel de cazuri, pe acestea însă îi țin bine minte deoarece era seara de revelion. Faptele de mai sus, cît și acela că în apartamente căldura este sub limita legală, rareori ajungînd la 12° -13°, au fost sesizate forurilor în drept și stației locale de termoficare, dar noi, locatarii, am rămas numai cu promisiunile.

La data de 27 decembrie 1977, aflîndu-mă în București cu treburi de serviciu și tot la această dată fiind și aniversarea zilei de naștere a fiicei mele, am dat o telegramă cu mențiunea „fulger" de la oficiul poștal 31. Nici pînă la data cînd vă scriu ea nu a ajuns la adresa : Dragoman Gabriela, Constanța, strada Unirii 57, bloc U. 4 — A. 2. Telegrama am trimis-o fulger și am achitat valoarea cu chitanța nr. 157042 din 27 decembrie 1977, la ora 15,05 — asigurat fiind că ea va ajunge pînă în seară. După părerea mea este vorba de proasta calitate a activității oficiului menționat mai sus, sau a celui din Constanța, în orice caz eu aș fi mulțumit să-mi parvină telegrama chiar și astăzi, pentru a putea dovedi fiicei bunele mele intenții pentru felicitarea aniversării zilei de naștere. **(Dragoman George**, Constanța)

Din partea Procuraturii județene Hunedoara :

Urmare scrisorii cetățeanului **Vasile Tiution**, vă comunicăm următoarele : plîngerea a fost verificată de către organele Procuraturii locale Petroșani, constatîndu-se că cele reclamate de către V. T. sînt întemeiate. Din verificările efectuate s-a reținut că V. T. a contractat cu U.C.M.P.S. Halmeiu construirea unei case, pentru care sus-numitul a achitat un aconto de 25 000 lei, însă unitatea care trebuia să execute lucrarea a început-o, dar n-a terminat-o deoarece între timp unitatea s-a desființat. Beneficiarul a dat în judecată întreprinderea constructoare care a fost obligată a achita sus-numitului suma de 23 570 lei. Deși V. T. se află în posesia unei sentințe judecătorești definitive și executorii, terțul poprit, Banca pentru agricultură și industrie alimentară, filiala Satu Mare, nu a executat sentința respectivă. Procuratura locală Petroșani, prin adresa nr. 350/C 1977 a sesizat banca pentru a lua măsuri de a pune în executare hotărîrea judecătorească și ordonanța de poprire obținute de creditorul V. T.

Vă scriu în numele unui grup de cetățeni de pe străzile Medic G-ral Demostene și Ana Davila, pentru a vă relata următorul fapt : la intersecția acestor străzi, mai exact lîngă Academia Militară, în spatele Institutului pedagogic, se află monumentul marelui patriot și medic militar român, dr. Carol Davila, și al soției sale, Ana Davila. În urma seismului din 4 martie, acest monument a fost grav avariat. În plus, el este înconjurat de plante înalte și copaci neîngrijiți, fiind aproape de neobservat. Credem că forurile competente sînt datoare să restaureze acest prețios monument, precum și pentru îngrijirea zonei care îl înconjoară. (Ing. **Iosefina Arsenescu**, București)

Mă numesc **Virginia Cujbă** și locuiesc în orașul Vaslui, strada I. C. Frimu, bloc 80 Ac. D, etaj II, apartament 9. Necazul nostru este acela că nu putem face baie decît o dată la două săptămîni și atunci doar două ore. Programul de distribuire a căldurii este și mai redus. De seara de la orele 21 și pînă dimineața la șase este atît de frig, încît trebuie să pui un reșou sau radiator în priză. În 1974, cînd m-am mutat la blocul 80, aveam apă caldă de două ori pe săptămînă ; din 1976 s-a redus programul de apă caldă la o dată pe săptămînă, atît iarna cît și vara. Din 1977 nu ne putem spăla cu apă caldă decît o dată la două săptămîni ! Dacă mergem în ritmul ăsta, ce ne mai așteaptă în anul în curs ?

Din partea Asociației de locatari nr. 7, Valea Roșie, Craiova :

Urmare articolului apărut în revista **Flacăra** nr. 1, la rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră", privitor la cele 2 lăzi cu resturi menajere așezate în dreptul blocului J. 3, sesizare semnată de **Marin Silvestru**, răspundem următoarele : este adevărat că la capătul blocului J. 5, la o distanță de peste 15 metri, se află o platformă provizorie pentru așezarea a 2 containere metalice cu capace, platformă stabilită provizoriu de Centrul sanitaro-antiepidemic cu nr. 88/18 ianuarie 1977. Odată cu terminarea construcției blocului pentru nefamiliști T.C.I.F. Craiova, se va amenaja la nord de acest bloc o platformă definitivă unde urmează a se muta cele două containere metalice care fac obiectul sesizării.

● **Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13, iar luni, marți și miercuri între orele 16—17.**

● **„FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă scrieți adresa.**

Mă numesc **Cirlan Vasile**, sînt din Slobozia și vă scriu în numele locatarilor a peste 40 apartamente din Blocul U 20, scara B. Locuim în acest bloc de aproape un an de zile, dar IJGCL Ialomița tot mai tergiversează instalarea liftului. La etajele VIII—XI locuiesc persoane în vîrstă, unele suferinde, cărora le vine foarte greu să urce și să coboare zilnic, poate chiar de mai multe ori, cele 108—176 de trepte ale scării. Menționez că materialele necesare sînt depozitate în fața blocului, o parte din ele degradîndu-se. Sperăm ca măcar acum apelul nostru să nu mai rămînă fără ecou la IJGCL.

Poșta redacției

■ **Constantin Stănciulescu** — În cazul dv., s-au luat măsuri pentru identificarea și sancționarea celor vinovați de tulburarea ordinii și liniștii publice.

■ **Octavian Candrea** — Lupeni. Am fost informați că s-a aprobat cererea de detașare a soției dv. de la dispensarul medical comunal Zorlenu la creșa de copii Vulcan.

■ **Constantin Rădoi** — Timișoara. Aveți aprobarea Ministerului Sănătății de a pleca la tratament.

■ **Călălin Anton** — Ploiești. Problema în care ne solicitați ține strict de notariat, unde vă sfătuim să vă adresați.

■ **Emilia Vlăduț** — Brăila. Statutul personalului didactic prevede că pensionarea cadrelor didactice pentru munca depusă și limită de vîrstă se face numai la sfîrșitul anului școlar, adică la 31 august.

■ **Gheorghe Tănase** — Hunedoara. Aveți dreptate, dar M.A.I.A., forul competent căruia ne-am adresat în analiza și soluționarea scrisorii dv., nu ne-a răspuns încă.

■ **Gheorghe Curcă** — Hunedoara. Vi s-a atribuit un apartament de 2 camere, pe strada Lanului nr. 2, din cota de locuințe a Întreprinderii miniere Hunedoara.

■ **Ovidiu Groza** — Baia Mare. Dacă ați fi urmărit presa cotidiană, ați fi aflat că au fost destituiți din funcții cei vinovați care au făcut obiectul anchetei la care vă referiți.

■ **Ioan Andrei** — Bacău. Ne-ați trimis un memoriu ilizibil. Reveniți.

MARGA NEDELEA ■

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Cronică de film?

La premieră, în urmă cu aproape douăzeci de ani, mulți au spus că „Ultimul țărm" nu e atît științific, cît fantastic — în sensul de aiureală... Cum să rămînă orașele întregi, pustii și curate, după un bombardament care a spulberat toată omenirea ? Omul încă nu știe ce înseamnă omul. Omul nu-i obișnuit cu puterea minții sale. Omul nu e conștient de cîte este el capabil. Deschizi ziarele în '78 și vezi că ce părea în '58 aiureală, science-fiction, julesvernism, nu e deloc aiureală. Ficțiunea a devenit știință. Julesvernism există din clipa cînd s-a aflat că minuni în vremea noastră se fac, și s-or mai face. Julesvernism există de cînd lumea. Știința lansează noi ficțiuni și aiureli care vor avea același destin ca submarinul „Nautilus", ca ghiuleaua plecată de la Pămînt la Lună. Ele se vor realiza dacă nu spontan, oricum în proporții de masă. Noi trebuie să avem o asemenea încredere în imaginația omului încît să susținem — chiar împotriva unor îndreptățite scepticisme — că ea este capabilă să găsească modalitatea de a evita catastrofa ultimului țărm. Dacă în multe momente ale anului '78, binele în viața internațională pare o ficțiune, nu văd de ce în '98, în 2008 și asemenea, el n-ar fi o realitate împlinită. A vedea în instinctul de conservare doar un făuritor de arme ucigașe este o prejudecată la fel de rea ca attea altele, mai puțin solemne. Instinctul de conservare nu poate să nu aibă și el părțile lui pozitive, inteligente și simpatice. De ce n-ar lua el într-o bună dimineață toate armele lumii și le-ar arunca, o, nu, nu în aer, nu în mare, ci în..., v-aș spune eu unde, pentru a nu provoca nici poluare, nici rugină, nici murdărie ? Ficțiune ? Feerie ? Poveste cu zîne ? V-aș spune o poveste cu zîne, împlinită mai ceva decît un blestem, dar de care omul nu-și dă seama socotind-o un fleac : împăcarea dintre un bărbat și o femeie, după ce și-au spus vorbe grele și adevărate. Îmbrățișarea lor. Mîngîierile lor. În timp ce afară, noaptea, ninge. Trebuie să ajungi pe ultimul țărm pentru a pricepe că dragostea bărbatului cu femeia sa e fără de pereche ca un cal, singur, pe cîmp ? În fond, în acel „Ultim țărm" uimitoare nu sînt previziunile sale și nici imaginile acelei liniști de după apocalipsă, cînd doar o sticlă de coca-cola căzută peste un telegraf îți mai dă dimensiunea lumii. Ceea ce mi s-a părut științifico-fantastic erau chipurile oamenilor și ale zilelor lor după catastrofă. Ele erau normale. Ele erau ca înainte de catastrofă. Imaginația celor mai buni actori nu ne poate spune nimic în această direcție — cea mai enigmatică, după opinia mea. Pe ultimul țărm, viața chipului fi-va aceeași ca pe toate țărmurile penultime și de început ? Ochii vor rămîne la locul lor ? Gura va mai fi sub nas ? Modificarea gîndurilor nu va duce la modificarea mîinii care ține ibricul de cafea ? Sînul mamei care alăptează fi-va el la fel de alb, cîinii ascultă-vor vrăbiile, așa cum îi știm ? Eu văd acolo o Guernică a lui Picasso, în care apocalipsul întretaie și modifică linia unui profil uman, a unei orbite cu aceea a unei mandoline din ochii unui vițel. Poate că greșesc ca tot omul dominat de prea multă artă. Poate că ar fi așa, ca aici — păzească-ne nu atît zeii, cît oamenii din fiecare om ! Poate că într-adevăr nimic nu se va modifica pe chipuri — dar abia așa normalitatea omului devine supremul science-fiction.

RADU COSAȘU ■

Cipru: dosar redeschis

Voluminos și destul de vechi, dosarul problemei cipriote pare să fi fost redeschis, sub auspicii mai favorabile, la începutul acestui an. Schimbarea de guvern din Turcia, turneul secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, la Ankara, Nicosia și Atena, hotărîrea celor două comunități din insulă de a relua dialogul lor direct, la Viena, după aproape un an de întrerupere, ca și premisele unei apropiate întîlniri între premierii Greciei și Turciei constituie tot atîtea evoluții noi, stimulatoare, care îndreptățesc un optimism prudent pentru viitor.

În ce ar consta, sintetic vorbind, problemele noilor convorbiri intercomunitare și care sînt modalitățile reținute pentru abordarea lor ? Firește, ca o sarcină pentru viitor, scopul esențial îl constituie restabilirea climatului de pace și înțelegere între cele două comunități din insulă, în cadrul unui stat cipriot independent, suveran și nealiniat, în legătură cu care s-a convenit să fie organizat pe o bază federală, bicomunitară. Dar, ținînd seama de complexitatea situației actuale, de numeroasele și delicatele ei componente, se cuvine să relevăm, deocamdată, hotărîrea celor două părți de a proceda, cu ocazia viitoarelor convorbiri, la negocieri de fond asupra aspectelor celor mai importante. În acest sens, un pas înainte îl constituie hotărîrea comunității turco-cipriote, în acord cu guvernul de la Ankara, de a prezenta propuneri „concrete și complete" (inexistente pînă acum) asupra aspectelor teritorial și constituțional ale problemei cipriote, de departe cele mai controversate. Aflate în curs de pregătire, aceste propuneri vor fi înaintate secretarului general al O.N.U., care le va transmite, apoi, spre examinare, la Nicosia și Atena. În funcție de opiniile și de sugestiile primite de aici, Kurt Waldheim va proceda la noi consultări cu comunitatea turco-cipriotă și cu guvernul de la Ankara, urmînd ca viitoarea rundă a convorbirilor intercomunitare, programată pentru începutul lunii aprilie, să fie convocată după o „atentă și minuțioasă" pregătire. Ca atare, un asemenea demers constituie **noua procedură** de desfășurare a dialogului intercipriot, sub auspiciile O.N.U., asupra căreia s-a căzut de acord cu ocazia turneului lui Kurt Waldheim în zonă (8—16 ianuarie). La Nicosia, s-a subliniat că propunerile „părții turce" vor trebui să fie nu numai „concrete și complete", ci și „negociabile", să ofere, adică, o bază pentru discuții aprofundate asupra viitorului politic al insulei. De aici, necesitatea și utilitatea „noii proceduri", a unor consultări premergătoare reluării propriuzise a negocierilor de la Viena.

Prin însuși statutul lor, aspectele teritorial și constituțional sînt, desigur, laturile cele mai importante ale problemei cipriote, întrucît implică hotărîri cu privire la mărimea zonei ce va fi administrată de fiecare comunitate, într-un viitor stat federal, și cu privire la atribuțiile guvernului central. Dar, alături de ele, vor trebui discutate problema refugiaților, a libertății de mișcare pe teritoriul întregii insule, a retragerii trupelor străine ș.a.m.d. Complexitatea acestor probleme, date fiind și eșecurile înregistrate de convorbirile anterioare, nimeni nu o subestimează. Totuși, avînd în vedere atașamentul părților față de metoda tratativelor, reafirmat cu vigoare în ultimul timp, s-ar putea ca noua rundă a negocierilor intercomunitare (a șaptea de la evenimentele din iulie—august 1974) să marcheze începutul așteptat al unui proces de soluționare pașnică a situației din Cipru. Ar fi, acesta, nu doar un pas necesar pentru asigurarea intereselor fundamentale ale poporului cipriot, ci și o contribuție importantă la întărirea păcii, securității și cooperării în Mediterana orientală, în Balcani și pe plan mai larg.

ION MADOȘA ■

Cea mai importantă descoperire arheologică a secolului?

● Un arheolog afirmă că ar fi găsit în Grecia, într-un loc neașteptat, mormîntul lui Filip al Macedoniei, tatăl lui Alexandru cel Mare... Reportajul acestei descoperiri senzaționale este publicat de săptămînalul francez „L'EXPRESS"

O enigmă în plus se adaugă la un fapt divers vechi de 2 313 ani : asasinarea lui Filip al Macedoniei. O crimă de care fiul său nu a fost considerat niciodată străin. Descoperirea mormîntului lui Filip a fost anunțată lumii la 25 noiembrie anul trecut de profesorul Manolis Andronikos, în vîrstă de 59 de ani, un spirit științific recunoscut, cu o foarte bună reputație profesională. De zeci de ani, toți „detectivii arheologiei" au căutat mormîntul regal la Aigès. Profesorul Andronikos, titularul catedrei de arheologie clasică la Universitatea din Salonic, a preferat să-l caute cu 30 de kilometri mai la sud, aproape de Verginas. Săpăturile le-a început în 1952, pornind de la o banală măgură, nu prea mare, aflată la marginea unui teren de fotbal, într-un cartier de vile. După ce a fost deplasată o cantitate impresionantă de pămînt (20 000 metri cubi), într-una din zilele toamnei lui 1977 a fost scos la lumină un imens mormînt. Mai întîi a apărut o anticameră : ea fusese jefuită. Pereții îi erau însă ornați cu picturi în maniera secolului al IV-lea î.e.n. — răpirea Persefonei de către Pluton și fețe de femei. Peste încă o lună a putut fi degajată o fațadă. Aceasta era decorată cu o frescă înfățișînd o scenă de la o vînătoare de lei. O îndeletnicire rezervată exclusiv regilor. Indiciul acesta a fost considerat a fi capital pentru stabilirea identității celui căruia îi aparține mormîntul. El trebuia să fie cel puțin un prinț de sînge.

Poarta de marmură a mormîntului era închisă ermetic. Zi și noapte a fost săpată o intrare în centrul monumentului, prin care arheologul a pătruns în interior. „Ne-am aflat dintr-o dată în fața unei mulțimi de obiecte din bronz, argint, vase înnegrite, de lemn, țesături și piei descompuse" a relatat profesorul primele impresii. Tot ce se află în acest spațiu ascuns atîtea zeci de secole cunoașterii umane îi întărește din ce în ce mai mult lui Manolis Andronikos certitudinea. Descoperirea a cinci efigii de filde; — o operă celebră a lui Léochares, care se credea pierdută încă din antichitate — reprezintă o dovadă care-l face pe arheologul grec să exclame : „Este mormîntul lui Filip, singura probă care lipsește sînt amprentele digitale". Efigiile înfățișează într-adevăr pe Filip, pe soția sa Olympias, pe părinții Amyntas și Euridice și pe fiul Alexandru. În momentul în care nu ar mai exista vreo îndoială asupra autenticității descoperirii, o întrebare dintre cele mai incitante rămîne deschisă, de la înălțimea atîtor secole : va fi, în fine, clarificat misterul morții acestui rege ? Detaliile sfîrșitului său tragic au ajuns pînă la noi la fel de precise ca și relatarea unui fapt divers într-o gazetă de senzație. Cel ce l-a inspirat lui Demostene „filipicele" știe avea, în vara anului 336 î.e.n., 46 de ani. În puterea vîrstei, el s-a despărțit de soția sa, Olympias, mai în vîrstă, pentru a se căsători cu tînăra Cleopatra, fiica celui mai bun general al său, Attal. Ceea ce a stîrnit mînia Olympiei, dar și pe a lui Alexandru, căci Cleopatra a dat naștere unui moștenitor, un virtual concurent la succesiune. Dezaprobarea cuprinde și alte persoane din apropierea regelui.

Chiar în vara lui 336 î.e.n. se știa că se pregătește un atentat. Legenda spune că în acea perioadă Filip tocmai se înarma pentru un război împotriva perșilor. El a mers, ca de obicei, să consulte oracolul din Delfi în legătură cu viitoarea campanie militară în Asia. Răspunsul, ambiguu ca întotdeauna, ar fi fost următorul : „Taurul este împodobit cu ghirlande : sfîrșitul său este aproape ; sacrificatorul este gata". La scurt timp, pentru a-și domoli prima soție și pentru a se concilia cu fiul său, regele avu ideea unui mariaj. Fratele său, regele Epirului, urma să ia în căsătorie pe o altă Cleopatra, fiică a Olympiei și soră a lui Alexandru. Cu acest prilej, toată Grecia politică, sportivă și artistică s-ar fi adunat la Aigai, vechea capitală a Macedoniei. Încăpățînat, regele a cerut fratelui său, fiului și gărzii să îl lase să intre singur în amfiteatru, pentru a spulbera astfel rumorile cu privire la un posibil atentat. Dar Pausanias, un tînăr paj, cîndva favorit al lui Filip, i-a înfipt din umbră un pumnal pînă în inimă. Din acest moment istoria se pierde în legendă. Pausanias a fost omorît, iar cadavrul spînzurat. În timpul nopții însă capul i-a fost ornat cu o coroană. În ochii poporului, această injurie adusă regelui asasinat era semnată de mîna fostei soții. Care a fost rolul lui Alexandru ? Cel puțin faptul că știa de existența complotului este sigur. Astfel, la 20 de ani, a urcat pe tron.

Pornind de la cunoașterea acestor date istorice, descoperirea profesorului Andronikos a stîrnit o serie de confruntări printre arheologi. Textele spun că Filip a fost înmormîntat acolo unde a fost ucis, adică la Aigai. François Chamoux însă, profesor la Sorbona, consideră că nu există nici un motiv pentru a pune la îndoială conținutul textelor care localizează Aigai lîngă Edesa. Deci, cu 30 de kilometri mai la nord. Tuturor atacurilor la adresa semnificației descoperirii sale, Andronikos le răspunde prin contraatac. Va supune osemintele descoperite unor teste chimice, pentru a le data exact. Dacă acestea vor fi identificate cu precizie, s-ar putea ca ultimul act al tragediei lui Filip al Macedoniei să fie scris definitiv. Sau, poate cine știe, acest act nu va fi scris niciodată.

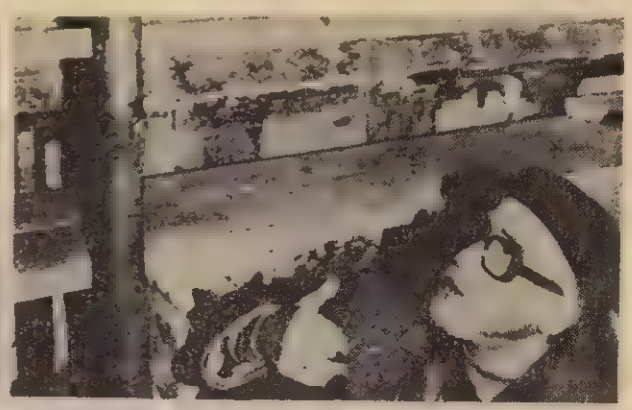

O parte din obiectele din bronz descoperite în presupusul mormînt al lui Filip al Macedoniei (stînga). Profesorul Andronikos, în timpul importantei sale descoperiri (dreapta).

Paradoxurile supercivilizației

CAPĂTUL TUNELULUI

Deși există perspectiva unei lejere ameliorări a ofertei de locuri de muncă în țările membre ale O.C.D.E., speranța absolută a șomerilor nu va putea fi satisfăcută decît în valori relative. Un document dat recent publicității la Geneva de Biroul Internațional al Muncii precizează ceea ce merită să fie precizat : „Numai optimiștii cei mai înverșunați vor putea, chiar și în actualele circumstanțe (adică a „ameliorării" situației — n.n.) să întrezărească capătul tunelului". Pentru cei 15 milioane de șomeri care formează armata — în creștere — a celor ce așteaptă, cu anii, un loc de muncă în țările occidentale dezvoltate, amplificarea cu trei la sută a posturilor în industrie nu va însemna mai nimic. Mai puțin decît nimicul se oferă în alte zone ale lumii. În America Latină, în numeroase țări din Asia și Africa ar trebui create, pentru acoperirea cererilor pînă în anul 2 000, aproape un miliard de noi locuri de muncă. Șansele de rezolvare a acestei dramatice probleme rămîn limitate din moment ce, deocamdată, șomerii din aceste zone au depășit 300 de milioane.

PROPRIETARII

Triburile indiene Penobscot și Passamaquody au primit, în sfîrșit, aprobarea de a achiziționa 120 000 hectare de pădure în statul Maine. Procesul între indieni și autoritățile federale nord-americane durează, pe hîrtie, de nouă ani, iar în realitate de un secol și jumătate. Dincolo de ambiția părților de a rezista la acest maraton al nervilor, ceea ce rămîne concludent este că indienii au avansat acum dolari cu lopata pentru un pămînt care era al lor. O asemenea generozitate capătă, astfel, dimensiuni care ar putea pune pe gînduri. În orice caz, pentru a se menține bună linie de mijloc și echilibrul ce trebuie să existe în toate, urmași ai foștilor fermieri albi (cîndva vînători încrîncenați ai indienilor) au solicitat, cu timiditate, dreptul de a conviețui în viitoarea rezervație, cot la cot, cu indienii, sub cerul liber, în jurul focului, la o relaxantă pipă a păcii.

OPERA ALBĂ

Noua operă din Pretoria nu are o fațadă albă pentru că aceasta ar sfida bunul gust. În plus negrii — conform unei „tradiții" care nu mai merită nici un comentariu — nu vor avea ce căuta în sală. Se menajează, astfel, alergii ajunse la paroxism în Africa de Sud. Administratorul operei, Sybrand van Nyeberk, și-a ambalat dispoziția discriminatorie într-un val de declarații roz-bombon dintre care cea mai percutantă a fost și cea mai tulburătoare din punctul de vedere al altruismului. Domnia-sa a precizat că este inuman să se tenteze cu spectacolele de operă din Pretoria negrii care locuiesc în Mamelodi (cartier periferic al capitalei). „Va fi cu mult mai util — a arătat el — să se construiască o mică operă pentru publicul negru în propria zonă". Desigur, actorii negri, angajați pentru dansuri exotice la Opera albă, vor trebui să-și onoreze contractele. Așadar, pentru scenă, sacrificiul merită, avîndu-se în vedere focul sacru al artei care poate arde în vîlvătăi oricît de impozante cu excepția scriptelor apartheidului.

DESPĂGUBIRI

Celebrul saxofonist Gato Barbieri, autor, printre altele, al muzicii filmului „Ultimul tango la Paris", a trebuit să plătească bani grei pentru plăcerea sa de a exersa, ziua și noaptea, la suavul instrument. Vecinii săi l-au dat în judecată, pretinzînd despăgubiri pentru vacarm în valoare de 750 000 dolari. „New York Post" a relatat, cu lux de amănunte, avatarurile compozitorului și auditoriului pe parcursul ultimului deceniu, perioadă în care Barbieri a muncit mai mult, iar vecinii săi au dormit mai puțin. După proces, compozitorul, șocat de obtuzitatea reclamanților, a declarat, într-un cerc intim, că este obsedat de ideea unei compoziții brutale, șuierate, înnebunitoare pentru un film de groază, zguduitor, care să facă părul măciucă pînă și celor mai abulici spectatori.

CREIER ȘI DIAMANTE

Licitația este o operațiune menită să facă vandabile obiecte care, altfel, s-ar desface greu. Plăcerea selectei clientele de a se etița contează, adesea, mai mult decît savoarea de a poseda marfa licitată. Este vorba, așadar, de a fi văzut și auzit, admirat ori invidiat, în cercuri în care admirația și invidia au nevoie de asemenea situații pentru a nu fi disimulate ca de obicei. Un asemenea prilej merită toți banii. În consecință, se zvîrle cu monedă forte, concentric, spre obiectul mai mult sau mai puțin rîvnit, atît în timpul licitației cît și înainte. Ca în cazul diamantului de 69,42 de carate, cu valoare de „plecare" de 4 milioane de dolari pe care Liz Taylor s-a hotărît să-l... cedeze. Amatorii de senzații tari au avut posibilitatea să plătească cîte 2 500 de dolari pentru a-l vedea expus și, apoi, încă 500 de dolari pentru a-și lua locul în groapa cu lei perfect climatizată.

High-life-ul internațional și-a asumat, tot la prețuri piperate, o drept în lire sterline, plăcerea de a participa la un alt „party" comercial. La Londra s-a licitat craniul filosofului suedez Emmanuel Swedenborg, mort în 1772. Un ziarist a avut curiozitatea să chestioneze clientela dacă este la curent cu opera dispărutului. Nu a fost nimeni, dar emoțiile achizitorilor s-au menținut delicioase.

RADU BUDEANU ■

În premieră mondială :

O „uzină plutitoare" traversează trei oceane

Un transport neobișnuit a părăsit cu puțin timp în urmă apele portului japonez Kure. Destinația — Brazilia, adică un drum peste trei oceane, Pacific, Indian și Atlantic, însumînd nu mai puțin de 26 000 km. Nimic neobișnuit pînă aici, nici măcar lungimea traseului. Numai că, și aceasta este de fapt elementul inedit, călătoria va fi făcută nu de un vas transoceanic, ci de o platformă plutitoare de 220 metri lungime, trasă de un remorcher de 16 000 cai putere. Încărcătura platformei — o centrală electrică de 55 MW menită să pună în funcțiune o întreagă fabrică de pastă de hîrtie, în jungla Amazonului. La cîteva zile după acest prim transport, a luat calea mărilor și uzina propriu-zisă, de astă dată fiind utilizat un remorcher de 22 000 C.P. Construită de compania „Ichikawajima Harima Heavy Industries", uzina, al cărei cost se ridică la 60 milioane dolari, va avea o capacitate de 250 000 de tone. În ce privește costul transportului, acesta este pe măsura distanței și a problemelor de tot felul, adică 12 milioane de dolari.

Este, scrie France Presse, pentru prima oară că o uzină de o asemenea mărime face o călătorie atît de lungă. Dar, după cît se pare, realizarea unor proiecte de acest gen va constitui poate o soluție pentru criza care afectează în prezent șantierele navale nipone din pricina scăderii considerabile a comenzilor și a creșterii concurenței. De fapt, după unele estimări, șantierele navale din Japonia — a căror producție anuală se ridică la 19 milioane de tone — vor înregistra, pînă în 1980, un volum mult mai redus de vînzări, de circa 6,5 milioane de tone. În fața acestei perspective deloc încurajatoare, marile șantiere navale din arhipelag au început să se orienteze spre construirea de uzine plutitoare și spre transportul acestora la destinație, mai cu seamă în zonele în care absența forței de muncă și condițiile climatice grele ar face dificilă ridicarea respectivelor obiective industriale. Astfel, de pildă, o uzină de desalinizare a apei de mare a fost executată de compania amintită pentru Arabia Saudită.

Se pare totuși că, deși soluția uzinelor plutitoare oferă o serie de avantaje, acestea sînt privite încă drept curiozități, interesul eventualilor clienți mergînd deocamdată numai pînă la a solicita documentația tehnică.

Poate și din cauza „piperatului" preț al biletului de călătorie...

Fapte și zile

● Cu începere de la 1 martie, Națiunile Unite vor inaugura emisiuni radiofonice zilnice de o oră împotriva apartheidului — scrie revista „Jeune Afrique" — ca rezultat al unui vot obținut în unanimitate la 14 decembrie 1977, la sediul O.N.U. din New York. Pentru aceste emisiuni, O.N.U. a aprobat un buget anual de 70 000 de dolari, iar secretarul general al organizației, Kurt Waldheim, va veghea personal la aplicarea rezoluției. ● Cît costă arhipelagul nipon ? La o asemenea întrebare au încercat să răspundă colaboratorii Institutului național pentru studierea valorii bunurilor imobile din Japonia. Potrivit calculelor efectuate de acest institut, a rezultat că în anul trecut, la prețul de piață, costul celor 346 000 kmp de pămînt care aparțin Japoniei era de 430 trilioane de yeni. Într-un singur an, afirmă aceleași studii, „prețul" arhipelagului a sporit cu 25 trilioane yeni, datorită creșterii neîntrerupte a prețurilor de pămînt. ● Se pare că „se poartă" calculele de felul celui de mai sus. Potrivit agenției U.P.I., inflația a făcut să crească deopotrivă și „prețul" omului. Dr. Ernest Tillman, medic al companiei chimice Monsanto din S.U.A., considerînd corpul uman ca un ansamblu de elemente chimice — oxigen, azot, hidrogen, fosfor, magneziu, fier, hidrocarburi etc. — a calculat costul său în funcție de... prețurile pieței. În prezent, ansamblul acestor compuși este de 5 dolari și 50 de cenți. În timp ce în 1936 prețul era doar 98 de cenți ! ● După cum informează ziarul „Corriere della Sera", aproximativ 180 000 de italieni dispun în prezent de arme de foc. Numărul armelor de foc aflate în posesia persoanelor particulare, adaugă ziarul, depășește arsenalul subunităților forțelor polițienești ale țării. Încă un reper — în cursul anului trecut, în Italia au fost vîndute arme în valoare de peste 10 miliarde lire. ● Cele aproape 2 000 de avioane care traversează zilnic cerul din Illinois ar putea produce schimbări ale climatului în acest stat, apreciază un raport dat publicității de centrul meteorologic din Urbana. Din analiza fotografiilor și a măsurătorilor realizate în cursul ultimilor doi ani de către Universitatea din Illinois, reiese că în acest stat s-au produs deja alterări notabile ale climatului : numărul zilelor noroase tinde să sporească în fiecare an, se produc dese schimbări ale diferențelor de temperatură între maxime și minime pe parcursul aceleiași zile, cresc precipitațiile. ● Despre fiul său Anthony, în vîrstă de 13 ani, Nathalie Delon spune : „Este un copil foarte deschis, a moștenit de la Alain și de la mine ce era mai bun. Sîntem adevărați complici. Îi acord încredere și îi pretind numai două lucruri : să respecte orele și să-mi spună totdeauna unde este... Dacă întîrzie, simt că-mi pierd mințile". Mare prieten al animalelor, Anthony ar vrea să fie mai tîrziu veterinar și pentru aceasta, încă de pe acum, în fiecare miercuri, merge să asiste un veterinar. ● Keith Richard, chitarist în formația Rolling Stones, este furios. „Tinerii care se abandonează alcoolului sînt rușinea civilizației noastre. Am văzut prea mulți dintre acești tineri care vin la concertele noastre îmbibați ca niște bureți." Sîntem datori doar cu o remarcă : „bunul sfătuitor" Keith Richard, arestat anul trecut pentru a fi fost găsit în posesia unor mari doze de heroină, a fost lăsat în libertate provizorie cu condiția să urmeze o cură de dezintoxicare. ● Jackie Onassis, Liz Taylor, Barbra Streissand au cumpărat printre primele obiectul care cunoaște cel mai mare succes la Tiffany's, în New York : ace de tricotat din argint, aur și diamante create de către contesa Geneviève de Musset. Descendentă a celebrului poet, Geneviève de Musset a desenat bijuterii pentru Saint-Laurent, Dior și Scherrer. ● Ziarul vest-german Frankfurter Rundschau a întocmit un inedit bilanț al sezonului fotbalistic trecut, reamintind incidentele cele mai insolite. Astfel, în Argentina, meciul dintre ciuburile „Tacoia" și „Muelles" a trebuit suspendat din cauza unui client care a „atacat" un arbitru, luîndu-i și fanionul. În aceeași țară, suporterii indignați au scos un arbitru din teren pur și simplu cu lasoul. ● Actul „politic" cel mai original din aceste ultime luni a fost comis în laboratorul de studii zoologice din Kewalo Basin, la Honolulu, în Hawai, în urmă cu cîteva săptămîni : este vorba de „eliberarea" a doi delfini care serveau pentru experiențe, Kea și Puca. Cei doi delfini au fost eliberați în mod clandestin de către doi studenți, Kenny le Vasseur și Steve Sipman. Motivul invocat de aceștia : duritatea testelor psihologice impuse animalelor. Incidentul a inspirat coperta unui săptămînal american. Căci el depășește anecdotica, adăugîndu-se numeroaselor proteste împotriva soartei pe care savanții par să o rezerve delfinului.

D. I. ■

MONDO UMANO ?

Supremație, echilibru sau dezechilibru...

Vorbeam data trecută de proiectele — lansate deja sau în studiu — privind asigurarea superviabilității obiectelor militare ce traversează dintr-o parte în alta, după legile lor și îndeosebi după interesele lor, spațiul cosmic. O atare operațiune a dus, firește, și la apariția preocupărilor vizînd provocarea unui dezechilibru strategic, altfel zis la contracararea fizică a obiectelor adverse. Așa se face că, alături de proiectele citate deja, există și altele, unele de-a dreptul insolite, încît ne vine greu să credem că filmul de la care porneam era o ficțiune pură și atît. Adică nu avea un va urma care se adresa nemijlocit conștiinței umanității, ce nu are voie să facă aranjamente sui-generis tocmai în perimetrul cursei înarmărilor, al cărei curs tot mai îngrijorător nu se prefigurase pînă atunci.

Revenind la faptele concrete ce subliniază pericolul acestei competiții, revista Science et vie relata, de pildă, că se au în vedere și alte modalități de distrugere a sateliților utilizați în scopuri militare. Unul astrofizician fi aparține una dintre cele mai originale (dar, atenție !, plauzibilă) propuneri : să se lanseze în spațiu cîteva zeci de kilograme de pietre pe o orbită calculată dinainte și care ar intercepta orbita satelitului ce urmează a fi distrus. Cunoscuta revistă explică astfel posibilitatea realizării propunerii : viteza de revoluție în jurul Terrei fiind, potrivit tipului de orbită, cuprinsă între 8 și 11 km/s, se înțelege că pietrele care evoluează cu această viteză, ca meteoriții, ar putea distruge satelitul inamic. Dar dincolo de ușurința realizării sale, propunerea, ni se spune, prezintă și o serie de avantaje de ordin moral, care, iată, nici ele nu sînt neglijate într-o asemenea competiție. Și e un avantaj indeniabil, din moment ce n-ar fi posibilă formularea unei acuzații formale de distrugere a satelitului militar respectiv. Pentru că, altfel, există reglementări internaționale și acorduri bilaterale în vigoare, care, pe hîrtie, interzic acest gen de „glume". Dar tot pe hîrtie, dacă nu și în practică, există propuneri de eludare a acestor stipulații. Căci, de exemplu, cum se va putea dovedi că este vorba de pietre lansate intenționat împotriva satelitului militar respectiv și nu de simpli — și nevinovați — meteoriți aflați cu totul întîmplător exact pe traiectoria satelitului ?

Să revenim însă pe Pămînt pentru a vedea ce opțiuni se vehiculează în legătură cu forțele strategice și tot în relație directă cu factorii supremație, echilibru sau dezechilibru. E, oare, o bagatelă suma de 111—140 miliarde dolari ce se va cheltui peste Ocean pînă la sfîrșitul mileniului, pentru forțele strategice ? Este, evident, numai o parte pentru că, probabil, se vor cheltui și pe alte meridiane sume importante. Se au în vedere racheta Cruise, arme — nucleare — nedezvoltate încă : racheta intercontinentală MX, cea pentru submarine Trident II etc. etc. Despre racheta americană Cruise o publicație engleză spune că „aliații (vest) europeni ai S.U.A. trebuie să și-o asigure" de îndată. În același sens, lordul Chalfont scrie, în „The Times", mai pe înțelesul tuturor, despre Cruise, ceea ce e, de fapt, o la fel de subtilă pledoarie pentru o nouă armă supersofisticată. De prisos să mai spunem că pledoarii precum cea amintită fac și ele parte din aceeași competiție a realizării echilibrului sau, de ce nu, a supremației. Întrebarea firească este însă cu ce efecte ?

PETRE NICOLAE ■

Din nou despre patinajul de performanță

La ce și pe cine ajută inducerea în eroare?

În interviul pe care ni l-a acordat, secretarul federației de specialitate nu s-a sfiit să bată monedă pe deosebitele schimbări în bine intervenite în bilanțurile F.R.P. după venirea sa la conducere. Între argumentele fundamentale, Grigore Arjoca a citat creșterea numărului de sportivi legitimați, două sute la artistic și trei sute la viteză, și îmbunătățirea substanțială a rezultatelor de concurs. Nu ne vom opri asupra faptului că respectivele cifre apar DUBLATE sau chiar ÎNTREITE în unele rapoarte și dări de seamă înaintate de secretarul F.R.P. forurilor superioare, ci vom încerca să demonstrăm că realitatea este alta și că, fără voia noastră, am publicat CIFRE NEREALE, MULT UMFLATE.

Apelăm la câteva observații din ziarul de specialitate care poate fi bănuit, îndrăznim să credem, de orice, numai de rea-credință la adresa F.R.P. nu ! Deci, la 12 ianuarie 1977, „Sportul" scria, pe marginea concursului republican al copiilor la patinaj viteză, după cum urmează : „...Cifrele referitoare la numărul participanților ascund UN FENOMEN ÎNGRIJORĂTOR (subl. n.) în activitatea de selecție și de pregătire. Să exemplificăm. Ne-am fi așteptat ca pe pista de la M. Ciuc să reîntîlnim marea majoritate a concurenților de anul trecut. Dar, mai mult de jumătate, 49, dintre foștii participanți nu au mai figurat pe foile de arbitraj". Nici o lună mai tîrziu, în numărul său din 2 februarie, ziarul atrăgea atenția că „...din păcate, bilanțul primelor concursuri interne și internaționale din acest an nu este de natură să producă optimism... La campionatele juniorilor am numărat pe degete concurenții la unele categorii, la junioare mari, de exemplu, doar trei alergătoare figurînd pe foile de arbitraj". Trecînd în domeniul patinajului artistic, iată alte cîteva fragmente, alese dintre foarte multe : „Campionatul municipiului București la patinaj artistic, rezervat seniorilor, a avut la start doar 7 concurenți, doi băieți și 5 fete" („Sportul", 15 februarie 1977) ; „La băieți, în schimb, la categoriile seniori, copii I, copii II și speranțe, cîștigătorii n-au avut... adversari, în fața arbitrilor prezentîndu-se doar cîte un concurent (!)", fiind vorba despre comentariul confratelui Gheorghe Ștefănescu pe marginea „Cupei municipiului București" (idem, 26 decembrie 1977). Ne oprim aici cu citatele, convinși că cititorii noștri și-au făcut o imagine despre cît de substanțial a crescut numărul patinatorilor după venirea lui Grigore Arjoca la conducerea federației !? Care e realitatea, nu cea din rapoarte, ci cea de pe gheață, o demonstrează — fără putință de tăgadă — participările, serios subțiate, de dată recentă. La ultima mare competiție internă de artistic, Cupa României, s-au prezentat la start, pe toate cele 6 categorii de virstă, numai 20 de concurenți, veniți din toată țara. Cu alte cuvinte, atîția sportivi cîți numără lotul olimpic ! La viteză, la aceeași întrecere, anul acesta, au luat parte 52 de patinatori. Matematica ne obligă la o întrebare, pe adresa secretarului F.R.P. Unde e diferența de la 500 de legitimați la 72 de concurenți ? ! Chiar dacă am mai adăuga, să zicem, un număr egal de copii, tot n-am ajunge la o treime din suma indicată.

Așadar, scăderi pe toată linia. Impas firesc în condițiile în care federația a acordat și acordă o atenție exagerată și nejustificată de rezultate lotului reprezentativ, în ciuda faptului că Planul de măsuri pe anii 1977—1980 al F.R.P. notează, la pagina 5, că „se va acționa pentru deplasarea pregătirii de bază a patinatorilor în secțiile cluburilor și asociațiilor sportive" ?! Cu alte cuvinte, deve-

nim martori unei situații cărășlești, în care forul federal propune spre a încălca, ignorînd cu bună-știință propriile-i orientări. Dealtfel, pentru că tot veni vorba, e cazul să amintim că Planul de măsuri adoptat de Comitetul federal la 24 iunie, din care NU S-A INDEPLINIT APROAPE NIMIC pînă la această oră, cu excepția „participării active a delegaților federației noastre la congresele U.I.P., precum și la alte reuniuni internaționale organizate de U.I.P" , la care, desigur, secretarul F.R.P. n-a lipsit, conține o serie de inexactități. Astfel, se propune ca numărul patinatorilor de artistic de clasă internațională și de categoria I să crească de la 5 și, respectiv, 30 la 20 și 50. Că dorita sporire pare, prin raportări la actuala stare de lucruri, de domeniul fanteziei e o chestiune. Mai grav însă ni se înfățișează faptul că se iau ca bază niște cifre nereale, în prezent patinajul nostru artistic NEAVÎND NICI UN SPORTIV cu categoriile menționate ! Pînă la venirea secretarului federal de astăzi, se organizau anual concursuri de calificare internaționale pentru obținerea insignelor I.S.U., ultimul nostru campion, Gheorghe Fazekas, deținînd chiar insigna de aur a federației internaționale. După instalarea lui Grigore Arjoca la conducerea F.R.P. la asemenea manifestări s-a renunțat, deși e bine de menționat că, în anii din urmă, bugetul federal a crescut simțitor. Altfel spus, secretarul F.R.P. minuiește cifre fără nici o acoperire, numărînd ca Pristanda și punînd la socoteală clasificările unor sportivi (Fazekaș, Mois, Mitricică, Bulete s.a.) care au renunțat, mai demult sau mai recent, la activitatea competițională ! ?

Să trecem la capitolul rezultatelor. După opinia noastră, în ciuda progreselor înregistrate în această iarnă în patinajul viteză, în care s-au doborît 17 recorduri naționale, situația e departe de a fi liniștitoare, iar obiectivele propuse de F.R.P. greu de îndeplinit, dacă nu imposibil, ținînd seama de faptul că s-au propus, pentru Olimpiada din 1980, un loc în primii șase la artistic și același clasare la viteză. E cert că în ultima vreme, viteziștii noștri au progresat, refăcînd o oare-care porțiune din enormul handicap ce-i despărțea, în urmă cu ani, de elita internațională. Numai că e bine să știm cum stăm și să nu ne îmbătăm cu apă rece, pedalînd pe niște succese care nu i-ar putea asigura patinajului nostru de viteză, în prezent, nici măcar accesul la marile competiții. Să argumentăm. Brașoveanul A. Erdelyi, despre care ziarul „Sportul" scria, acum cîteva zile, că „în actualul sezon a stabilit nu mai puțin de 12 recorduri republicane", s-a clasat, recent, abia al 18-lea la un concurs de mina a doua, organizat la Svratka, în Cehoslovacia, cu un timp, 44,6 secunde, aflat la îndemîna unor juniori talentați din alte țări ! Dealtfel, pentru a risipi orice dubiu, trebuie amintit că Erdelyi a doborît recordul la 5 000 m clasîndu-se, la Inzell, pe locul 35 (din 44 concurenți), iar pe cel de la 10 000 m, la Innsbruck, ocupînd poziția a 21-a (din 26) !!!

Situația pare și mai puțin încurajatoare în patinajul artistic, care ține în prezent 20 de sportivi în lotul olimpic, deși reprezentarea noastră la Moscova va fi incredințată, conform regulamentului, desigur, dacă va fi incredințată, unui singur patinator. Cum am mai spus, media de virstă a acestui lot este nepermis de mare, iar el nu are în componență nici un sportiv clasificat. Cu toate astea, i se distribuie fonduri substanțiale. Membrii lui primesc indemnizații de efort, în pofida faptului că Hotărîrea C.N.E.F.S. numărul 574 indică și condiționează acordarea indemnizației în funcție de — minimum — categoria I de clasificare !

La pagina 10, Planul de măsuri de care aminteam prevedea, ca baremuri obligatorii în drumul spre Jocurile Olimpice din 1980, ocuparea unor locuri mai bune la campionatele europene și mondiale de pînă la acea dată. BAREMURILE N-AU FOST INDEPLINITE nici în 1977 și nici în 1978. Pentru anul trecut, federația a stabilit o clasare între locurile 12—14 la europene și între 14—16 la mondiale. La mondiale nu s-a participat, iar la europene, Doina Mitricică, în prezent retrasă din sportul de performanță, a ocupat poziția 21. În 1978, din lipsă de sanse, nu s-au trimis concurenți nici la o întrecere, nici la cealaltă, dar pregătirile lotului continuă ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat, patinatori bătrîni pentru prezent și, mai ales, pentru viitor, fără perspective și plafonați continuînd să consume fonduri importante, care ar prinde mult mai bine, credem, sprijinirii cluburilor, impulsionării sportului de masă, în vederea depistării unor veritabile talente. Dealtfel, între 30 ianuarie și 2 februarie, federația a organizat pe patinoarul artificial de la „23 August" o verificare a lotului olimpic, cu norme de control, cu probe specifice și așa mai departe. DOAR DOI DINTRE MEMBRII LOTULUI AU TRECUT NORMELE DE CONTROL, și numai la figurile obligatorii ! Despre defecțiunile din activitatea lotului de artistic am mai scris, așa că nu mai revenim. Surprinzător rămîne faptul că, situație similară cu a lui Vițeză, antrenorul coordonator al lotului, în același timp antrenor de club, apare ca vicepreședinte al Colegiului central și ca membru al Biroului federal. În condițiile în care se știe că secretarul F.R.P. n-a practicat niciodată sportul de care răspunde, devine clară și inexplicabilă situația în care controlul și îndrumarea la nivelul lotului reprezentativ se efectuează de către una și aceeași persoană, împuternicită fie de Colegiul central, fie de Biroul federal ? ! Cum decurg aceste operațiuni, nu-i greu de dedus din cele expuse mai sus.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Cine l-a împiedicat pe Ion Panțuru să devină minunat exemplu de longevitate sportivă

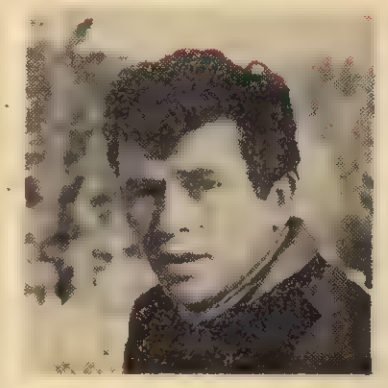

Duminică, pe marginea pîrtiei naturale de bob de la Sinaia, am avut prilejul să ne reîntîlnim cu Ion Panțuru, maestru emerit al sportului, deținător a două titluri de campion european, campion olimpic la Grenoble, vicecampion mondial o singură dată și campion național încă nedetronat. Mai întîi ne-am întrebat și apoi l-am întrebat ce mai face sportivul Ion Panțuru.

— Care sportiv ?... Eu nu mai am dreptul să fac sport !

— Cum așa, ce s-a întîmplat ?

— Sincer să fiu, nici eu nu știu prea bine. După ce m-am pregătit toată vara și iarna, am aflat, acum două săptămîni, o veste care m-a lovit ca un trăsnet venit așa din senin, despre o hotărîre de prin octombrie a biroului federal care le interzice boberilor trecuți de 40 de ani să mai concureze.

— Sînteți mulți competitori în această situație ?

— Da de unde. Sînt singurul afectat. Se pare că au fost preferați tinerii, deși nu m-au învins. Aș fi dorit să-mi apăr titlul de campion național. Cred că pîrtia este cel mai drept judecător, să spună ea cine-i mai bun. Stau de două săptămîni și plîng pe lîngă pîrtie. Îmi vine foarte greu să mă despart așa de tot ce am iubit mai mult în viață. Nu-i omenește. Regulamentul Federației Internaționale nu prevede limită de virstă. Și, să nu-l uităm pe prietenul meu, celebrul bober italian Eugenio Monti, care a devenit campion olimpic tot la.. 43 de ani.

În loc de comentariu încheiem cu vorbele prof. Paul Popa, membru al biroului federal : „Este o măsură arbitrară. Bineînțeles că dacă vine o persoană de peste 40 de ani și vrea să afle tainele bobului de performanță, măsura este bună. Nu era cazul să i se taie aripile tocmai lui Panțuru, de numele căruia este legată toată istoria modernă a bobului românesc. Ar fi putut fi un minunat exemplu de longevitate sportivă".

ION PREDOȘANU ■

O decizie curioasă

● Ne e dat să aflăm, cu surprindere, că echipa de șah a Întreprinderii de Transporturi București, deținătoarea titlului de campioană a țării la masculin, nu va lua parte la întrecerile Cupei campionilor europeni ! Decizia pare cu atît mai ciudată cu cît formația I.T.B. este alcătuită din elita șahului românesc, avînd în componență un mare maestru internațional, Florin Gheorghiu, patru maeștri internaționali, Octav Troianescu, Victor Ciocîltea, Teodor Ghițescu și Mircea Pavlov, precum și trei maeștri, Constantin Botez, Octavian Puscașu și Emanuel Reicher, ultimul îndeplinind și funcția de antrenor. O garnitură solidă, cu un renume cîștigat și consolidat pe plan continental, cu jucători talentați care au contribuit, prin activitatea și victoriile lor, la obținerea unor poziții fruntașe pentru șahul românesc, clasat, reamintim, pe locul patru la Olimpiada de la Nisa și pe locul opt la ultimele campionate mondiale, competiții la care patru dintre sportivii de la I.T.B. au participat cu succes.

Încercînd să aflăm misterioasele cauze ale neînscrierii campioanei în C.C.E., a unei echipe care nu adună numai cele mai dotate elemente din șahul autohton, ci și experiența și strădania unei largi mișcări de masă, a celor peste șase mii de practicanți ai sportului minții în cadrul întreprinderii, am descoperit că hotărîrea n-a fost luată la nivelul federației ! Se pare că federația, al cărei secretar acționează cu energie și pasiune spre binele șahului românesc, a propus includerea campioanei pe lista participanților la C.C.E., dar C.N.E.F.S., forul imediat superior, n-a fost de acord.

În condițiile în care, după calculul hîrtiei, formația I.T.B. ar fi avut posibilități largi să pătrundă pînă în fazele avansate ale întrecerii, poate chiar pînă în finală, rămîn de neînțeles argumentele palide și bizare după care organul de conducere al mișcării noastre sportive a procedat la măsura amintită. Nu ne rămîne altceva decît să așteptăm lămuririle de rigoare.

ANDREI GEORGESCU ■

Zilele trecute s-au desfășurat, la București, campionatele internaționale de tenis de masă ale României, cu care prilej mingea de celuloid a adunat în Palatul sporturilor și culturii jucători și jucătoare din 13 țări ale lumii. Într-o companie selectă, din rîndul căreia s-au detașat sportivii chinezi, cîștigători a 6 medalii de aur, reprezentanții noștri s-au dovedit la înălțime, reușind să cucerească 4 medalii de bronz. Maria Alexandru, de 3 ori pe podiumul de premiere, precum și noul val al tenisului de masă din țara noastră, reprezentat de Liana Mihuț, Eva Ferenczi, Teodor Gheorghe și cellalți, au demonstrat că românii au la continuare un cuvînt de spus în confruntarea campionilor paletei.

Fotografie de MIRCEA HUDEC ■

Cu Alexandru Clenciu despre caricaturi, epigrame și umor

Pe Alexandru Clenciu l-am găsit așezat într-un fotoliu, la o oră destul de matinală, admirîndu-și ultima expoziție deschisă recent la biblioteca „Mihail Sadoveanu" din Capitală. Era înconjurat de aproape 100 de „prieteni" executați în portrete-șarjă cu mare grijă și acuratețe artistică — „idoli cu crampoane și... fără" — exact titlul expoziției.

— „Nea Sandu Clenciu", permiteți-mi să vă spun așa cum și Fănuș Neagu începe prezentarea în catalogul expoziției, prezentare care va însoți volumul „100 de sportivi români văzuți și comentați de Al. Clenciu". Știm că pe lîngă caricatura pe care o vedem cu regularitate în „Informația Bucureștiului" și la emisiunile de televiziune, sînteți și autorul a două volume de epigrame apărute nu demult.

— Vă referiți la volumele „Clenciu" și la „Eu și restul lumii". Primul volum este o culegere de epigrame cu ilustrații, iar cel de-al doilea, un volum de dueluri epigramistice cu 24 de epigramiști, de asemenea ilustrat.

— Aș vrea să știu — și nu numai eu — ce nu se știe despre Alexandru Clenciu ?

— Cu ce să încep, cu o epigramă sau eu o caricatură ? Primul desen l-am publicat în urmă cu 46 de ani într-o revistă sportivă. Pe vremea aceea eram îndrăgostit, de fapt ca și acum, de desen și de sport. Am făcut box și chiar am susținut cîteva meciuri prin '34 în compania unor boxeri de valoare din vremea aceea. Am terminat Facultatea de arte plastice în 1939. Au urmat apoi anii războiului. Desenul nu l-am abandonat nici o clipă și păstrez acasă pe lîngă medalii din războiul antihitlerist și o mulțime de desene din acea perioadă — desene ale colegilor de arme — care probabil cîndva vor face obiectul unei expoziții. Ce nu se mai știe despre mine ? Am participat la toate saloanele de umor din țară și din Capitală și la cîteva expoziții în străinătate. Aceasta este a cincea expoziție personală în decurs de patru ani.

— Sînteți membru în Uniunea artiștilor plastici ?

— Nu. Am fost chemat de două ori, cu ani în urmă și tot de atîtea ori am fost respins, probabil pentru „lipsă de activitate". Odată, la o ședință pe secția de caricatură — ședință la care am fost chemat — cel care conducea lucrările, caricaturist și el, m-a invitat afară, spunîndu-mi că este o ședință doar pentru caricaturiști profesioniști.

— Ce înseamnă asta ?

— Nu știu.

— În anul '77 ați publicat o mulțime de desene. Cîte ați publicat în revista „Urzica" ?

— Vreo 7—8 desene. Nu știu exact.

— E mult ? E puțin ?

— Ce credeți ? Aici în expoziție am aproape 100 de caricaturi.

— Ce părere aveți de caricatura actuală ? Vedeți că nu o numesc caricatură tînără sau caricatura tinerei generații.

— Acum sînt cîteva vîrfuri ajunse la maturitate artistică dar le lipsește forța care nu le permite să se compare încă cu eșalonul din generația anterioară. Aș aminti aici pe tinerii caricaturiști Constantin Ciosu, Octavian Bour, Anton Dragoș și Mihai Pinzaru-Pim — și cam atît. Și sînt foarte mulți caricaturiști tineri. Cînd spuneam că le lipsește forța mă refeream că ar trebui să fie mai mulți în prima linie.

— În cît timp faceți o caricatură ?

— O caricatură de gazetă în cîteva minute. O caricatură de expoziție în cîteva zile.

— Ce planuri aveți ?

— Pregătesc la Editura Albatros un volum care se va numi „Bravii mei contemporani și... umorul". Ce îmi doresc este să pot face în continuare caricaturi, epigrame și cărți și foarte mulți „Bravi contemporani" care vor ilustra viitoarele expoziții.

SORIN POSTOLACHE

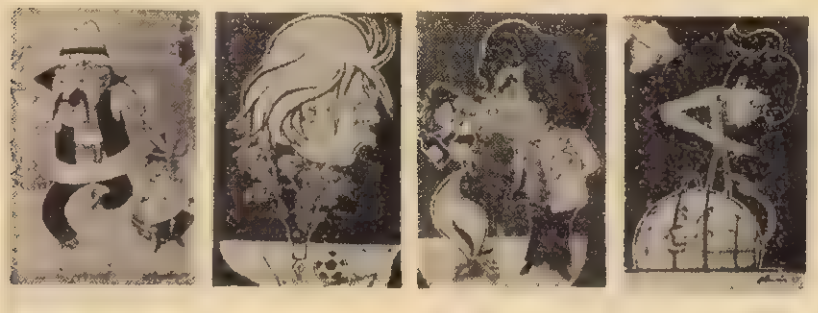

Grigoraș Dinicu: Memorii

● Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

● Expoziția universală de la Paris din 1937 a confirmat încă o dată virtuțile cîntecului popular românesc și talentul interpreților formației lui Grigoraș Dinicu. Dealtfel, maestrul Fănică Luca avea să-și continue seria succeselor sale la Teatrul Municipal Châtelet în opereta Le chant du tzigane, iar pianistul Ștefan Neago se va înscrie la Conservator pentru desăvîrșirea studiilor în domeniul compoziției. Aici, în inima Franței, formația lui Grigoraș Dinicu se va întîlni cu numeroase celebrități din lumea artistică a epocii. Emoționantă avea să rămînă seara de neuitat în compania vedetei franceze de music-hall, Mistinguett. Temperamentala actriță Jeanne Bourgeois, zisă Mistinguett (1875—1956), a petrecut o noapte de pomină la Pavilionul românesc de la Paris în compania muzicienilor noștri. S-au schimbat autografe și fotografii. Grigoraș Dinicu a mai cucerit „o inimă" pentru cîntecul românesc. Iar Fănică Luca a deschis drumul de azi al lui Gheorghe Zamfir.

VIOREL COSMA

La Expoziția universală de la Paris

Cînd trenul ajunse în sfîrșit la Garre de Lyon eram așteptați de către un funcționar de la legația noastră la Paris, de Puiu Răducanu, de Vasile Călugăru, de Mitică Stănescu și de încă vreo cîțiva cunoscuți garsoni (cheineri) din București.

Noi ne-am instalat în Rue de Bassano 10, apoi după vreo două zile Grigoraș Dinicu și cu mine ne-am mutat la Hotelul **King George V**, iar de aci, pe tot timpul cît a durat **Expoziția**, am locuit în Rue de Vivière 12.

Ziua deschiderii Expoziției la Paris. Ce înălțător a fost momentul cînd s-a ridicat drapelul țării noastre deasupra Pavilionului. Toți cei prezenți, descoperiți, am scos un „Ura" cinstit, din suflet și cred că toți, la fel ca și mine, au zburat cu gîndul acasă, în România. Căutam cu privirea să găsesc vreo asemănare, care să-mi spună ceva ce se apropie cu culorile drapelului nostru. Nici un drapel parcă nu avea faldurile așa de înfoiate-n vînt și pline de măreție ca drapelul țării noastre.

Apoi s-au ținut cuvîntări de către delegații României pe lîngă Pavilionul românesc și s-a răspuns în numele guvernului francez. (Delegații României s-au exprimat și în limba franceză și în românește.)

Cînd s-a trecut la deschiderea oficială a pavilionului, tăindu-se tradiționala panglică de la intrarea pavilionului, eu am fugit la restaurantul pavilionului pentru a anunța aceasta d-lui Mitică Andronic, acela care împreună cu toți ce au deservit restaurantul românesc al pavilionului au cucerit unanime declarații de mulțumire, fie din partea guvernului francez (care a dat dovadă „du bon goût") și care a decernat la concursurile finale pavilionului românesc premiul I „hors concours", fie din partea tuturor acelora care s-au înscris (nu din invitația cuiva) în cartea de aur (și au fost vreo 6 cărți de aur, care erau și groase) a restaurantului.

Succesul pavilionului și al restaurantului românesc a fost de așa natură, încît nu poate fi comentat în nici un fel, decît cu calificativul francez : „Le pavilion et le restaurant c'est magnifique".

Însă pentru Grigoraș Dinicu și cei ce au făcut parte din orchestra sa (Ștefan Neaga — pianist, Gheorghe Ștefănescu, violoncel, actual membru al orchestrei simfonice Filarmonica „George Enescu", Fănică Luca, nai, deunmit cu cele mai frumoase epitete în timpul Expoziției din Paris, încît i s-a atribuit și titlul de **Flûte de pan du Roumanie**, Costică și Alexandru Dinicu, nepoți de soră ai lui Grigoraș Dinicu, Cristache Vlădescu Ilie, violă, Nae N. Vasile (Budișteanu, fiind din Budești) țambal, Voicu Constantin, contrabas, și eu (care cîntam alternativ la fisarmonică și pian), au fost momente de neuitat mai ales cînd am fost ascultați de celebritățile muzicale și artistice ale omenirii.

Într-una din serile frumoase de mai, cam după vreo 4—5 zile de la deschiderea pavilionului și a restaurantului, se reține telefonic pentru dineu o masă. Cînd numai că-l auzim pe Puiu Răducanu : Da, doamnă ! Se va reține o masă de 6 persoane foarte aproape de orchestră. Dar, vă rog să mă scuzați, numele dumneavoastră ?

— Mistinguett.

— Cine, mă ? Mistinguett ? Deci, Puiule, sper că nu o vei vedea ca la **Moulin Rouge**.

— Știu eu ? Poate că totuși să fie mai în vîrstă.

Riserăm și fiecare ne-am dus spre ocupațiile noastre. Îi spusei lui tătucu cînd mergeam spre casă :

— Tătucule, diseară vom avea pe marea actriță franceză Mistinguett la dineu. Ar fi trebuit să fi auzit, cititorule, accentul, și să vezi expresia feței și a ochilor lui Grigoraș Dinicu, pentru a putea înțelege cuvîntul ce-l exprimase Grigoraș Dinicu : Mistinguett !

Era vreo 11 și jumătate noaptea cînd Mistinguett apăru în restaurantul românesc, după ce se instală, condusă de domnul Druand (vestitul restaurator parizian și francez).

Jean Filipescu, care era maître d' hôtel al restaurantului, se duse să ia comanda. Cînd au ajuns la șampanie, domnul Druand veni și-i spuse lui Grigoraș Dinicu :

— Nu fi supărat, avem pe Mistinguett în restaurant. Dacă vrei să-i cînți ceva la masă pentru ea.

Grigoraș Dinicu, împreună cu Ștefănescu, Costică și Ilie, se apropie de masă discret și începu să-i cînte o celebră romanță franțuzească veche, **„La folie"**.

Sunetul cald și expresiv al viorii lui Grigoraș Dinicu făcu pe toți ceilalți vizitatori să înceteze orice vorbă și să se oprească pentru a asculta această romanță cîntată pentru Mistinguett care desigur era foarte, foarte cunoscută de majoritatea celor ce umpleau restaurantul pînă la refuz. Cînd Grigoraș Dinicu termină, Mistinguett se ridică, exprimîndu-și mulțumirea pentru atenția acordată, însă îl rugă pe Grigoraș Dinicu ca mai tîrziu să revină, cînd va mai pleca din public, fiindcă dorește foarte mult să-l mai asculte.

Rămase puțin surprinsă cînd Grigoraș Dinicu îi răspunse în limba franceză, că dorința dînsei va fi satisfăcută întocmai. Și-n adevăr, pe la ora 12 jumătate — 1 noaptea mai rămăseseră în restaurant numai vreo 3—4 mese.

(În tot timpul cît a ținut Expoziția, restaurantul românesc închidea ultimul.)

Atunci Grigoraș Dinicu din nou se duse spre Mistinguett. Îi cîntă mai întîi ceva franțuzește și apoi atacă **Ciocîrlia**. După ce cîntă, ca să zic așa, un refren al **Ciocîrliei**, reluă nea Fănică (Fănică Luca). Atunci, Mistinguett deveni Mistinguett cea de pe scenă, zglobie și plină de entuziasm. Ne aplaudă frenetic și mai comandă de data asta 6 sticle de șampanie.

Noaptea s-a terminat pe la 4 dimineața cu o fotografie : Mistinguett arătîndu-și superbele picioare lui Fănică Luca, care-i cînta la ureche. Am oferit fotografului pînă la o mie de franci pentru o fotografie, însă ne răspundea mereu la fel, imperturbabil :

— Mistinguett mi-a luat și clișeul.

Înainte de închiderea Expoziției, Mistinguett a oferit lui Grigoraș Dinicu și lui Fănică Luca cîte o fotografie a ei, cu un mic autograf. „Artistului și compozitorului lui **Hora Staccato**, omagiu pentru momentele sublime ce mi-a oferit prin arta sa". Lui Fănică Luca îi scrise : „Mistinguett oferă lui Pan omagiile (pentru secretele flautului său românesc) și cele mai strălucite succese".

(Va urma)

CRONICA ȘOSELEI

Un taximetru rupt în două !

În materie de pilotaj, șoferii de taxi, care rulează zilnic sute de kilometri, care trec frecvent prin numeroase situații dificile, avînd deci posibilitatea să tragă învățămintele necesare, trebuie să fie adevărați asi ai volanului. Și ce-i drept mulți, foarte mulți dintre ei sînt artiști în domeniul conducerii. Deosebit de important este că în majoritatea cazurilor pricepererea, măiestria lor în conducerea mașinii sînt dublate de spiritul de responsabilitate pentru viața celor pe care-i transportă și pentru siguranța celorlalți participanți la traficul rutier.

Din păcate însă unii din tinerii șoferi de taxiuri se bazează atît de mult pe îndemînarea și pricepererea lor, pe faptul că au reușit în multe cazuri să iasă cu obrazul curat (datorită unui viraj executat cu măiestrie ori a unui demaraj puternic) din situațiile periculoase create frecvent de ei, încît pierd aproape complet simțul realității. Or, în materie de conducere auto acest lucru e deosebit de grav, el putînd aduce prejudicii ireparabile.

Așa s-a și întîmplat de fapt în cazul lui N.O., șofer pe un taxi, aparținînd Întreprinderii de gospodărie comunală Oțelul Roșu — județul Caraș-Severin.

Un dicton deloc nou în domeniul circulației rutiere spune: „Viteza nu e periculoasă prin ea însăși, ci prin neadaptarea ei la condițiile reale de trafic". Regretabil este că destul de mulți șoferi, mai ales în acest sezon, ignoră simpla, dar profunda înțelepciune a cuvintelor de mai sus și plătesc scump de tot această ignoranță ! Așa cum a plătit-o și N.O.

După ce îmbarcă doi pasageri, el pleacă **valvîrtej din stația de taximetre. Nu** parcurge decît un kilometru și, din cauza neadaptării vitezei la drumul acoperit cu un strat de zăpadă bătătorită, intră într-un puternic derapaj lateral, transformîndu-se literalmente într-o sanie necontrolată.

Șoferul autobuzului 31-CS-789, proprietatea I.T.A. Caransebeș G.O., care circula din sens contrar, beneficiind de o bună vizibilitate, episodul are loc în plină zi (ora 14.00), observă mersul anormal al autoturismului. El își dă seama că acesta nu mai este stăpînit de șofer și că o coliziune între cele două mașini este iminentă. Cu stăpînire de sine și curaj, deși autobuzul era încărcat cu călători, el reduce viteza, virează la dreapta și abordează cu roțile șanțul drumului. Taxiul se îndreaptă însă ca atras de un magnet spre autobuz. Inevitabilul se produce. Lovitura este atît de puternică încît, de necrezut, autoturismul se rupe în două. Jumătatea din față se „înfige" în autobuz, iar cealaltă este aruncată la circa 10 m de locul impactului. Șoferul și pasagerul din dreapta au decedat pe loc. Al doilea pasager care ocupa un loc pe bancheta din spate este „catapultat" din autoturism și se alege în mod miraculos numai cu o fractură la brațul sting și cu cîteva plăgi superficiale.

Așa se încheie trista poveste a taximetristului de la Oțelul Roșu. Prilej de reflecții nu numai pentru șoferii de taximetre.

Colonel VICTOR BEDA

„Cred că medicul generalist are dreptul la mai multă atenție"

• Profesorul doctor docent Victor Ciobanu, născut la 11 februarie 1921 la Craiova, lucrează în cadrul Spitalului clinic „Griviția" din București, ca șef al catedrei de medicină internă. Reumatolog de renume mondial, Victor Ciobanu este președinte al Societății române de reumatologie, precum și membru al societăților franceză și italiană. Consilier al Ligii europene contra reumatismului, este membru al Ligii internaționale, precum și al Societății internaționale de medicină internă. Autor a peste 350 de lucrări științifice, tipărite în țară și peste hotare, a scris, singur sau în colaborare, mai multe cărți, cea mai cunoscută fiind „Boala reumatismală", Editura Academiei, 1963.

— Dintr-o modestie care nu mai e de mult un secret pentru cei care vă cunosc, susțineți că, din punct de vedere al interesului pentru cititor, biografia dumneavoastră începe practic în anii studenției. Nu-mi rămine decît să vă întreb sub semnul căror personalități medicale s-a format și a crescut studentul Victor Ciobanu ?

— Contactul cu cîțiva maeștri, profesorii Rainer, Lupu, Ionescu Sisești, Teodorescu în principal, m-a marcat pe mine, așa cum a marcat evoluția unei întregi generații, dacă nu cumva întreaga istorie a medicinei noastre. Fiecare dintre cei enumerați a fost, în felul său, o personalitate fundamentală. Bazil Teodorescu în cardiologie, Francisc Rainer în anatomie, Ionescu Sisești în materie de clinică, iar Lupu, ei bine, Lupu, parcă a luat de la toți cîte ceva, ca să-i depășească pe toți. Vă atrag însă atenția că, vorbind despre profesorul Nicolae Gheorghe Lupu, s-ar putea să fiu subiectiv.

— De ce ?

— Pentru că profesorul Lupu a avut o înrîurire decisivă asupra carierei mele. I-am fost student și, apoi, în cadrul Institutului de medicină internă ce-i poartă astăzi numele, colaborator. Am avut ocazia să-l cunosc și pe celălalt titan al medicinei noastre interne, pe profesorul Iuliu Hațieganu, care s-a numărat printre referenții tezei mele de doctorat. I-am admirat și pe dînsul fără rezerve, îndrăznesc chiar să spun că îi datorez destule, dar în arhiva mea sentimentală profesorul Lupu ocupă o poziție aparte. Fără egali și fără rivali. Medic de excepție, nutrea un atașament adînc față de suferință și un respect nemărginit pentru omul bolnav. Deținea un simț clinic și o capacitate de diagnostic deosebite, dar asta nu l-a împiedicat să rămînă mereu, ca o stîncă, pe teritoriul rigorii științifice. Poate și pentru că n-avea intuiția lui Hațieganu, pentru care analizele nu spuneau totdeauna mare lucru. Călca numai pe fapte concrete și nu se aventura niciodată, refuzînd riscurile. Cînd se simțea nesigur, prefera să aștepte. Cu limba dulce a moldoveanului din Arsura, zicea doar atît : „om vide" ! Era plin de idei și iubea noul, folosindu-se de o suplețe mentală care l-a rămas nealterată pînă la optzeci de ani, virstă la care muncea cu energia unui tînăr. Se bucura să fie contrazis, dar se enerva dacă în loc de argumente întemeiate foloseai numai vorbe. Cunoscînd bine oamenii, și-a selectat colaboratorii dintre profesioniști de nădejde, cărora le-a dat mînă liberă să lucreze.

— Ce-a rămas, tovarășe profesor, de pe urma lui Nicolae Gheorghe Lupu ?

— Un nume și o școală românească de medicină internă, în fața căreia întreaga lume medicală se pleacă fără rețineri, cu stimă și respect. Mulți dintre elevii de altădată ai maestrului au ajuns și ei înșiși profesori, autorități medicale cu merite recunoscute : Constantin Iliescu, Popper Litarczek bătrînul, Enăchescu, Runcan, Păun și alții.

— Între care, firește, profesorul Victor Ciobanu !

— Mă rog, dacă ți-i cu tot dinadinsul.

— Ați amintit cîteva nume de interniști reputați. Din păcate, unii dintre ei au dispărut, iar alții, între care și dumneavoastră, iertată fie-mi îndrăzneala, nu mai sînt tineri. Chiar și cu riscul de a repeta întrebarea de mai sus, aș vrea să spuneți, tovarășe profesor, ce rămîne în urma lor ?

— Înțeleg încotro bateți.

— Cu atît mai mult aș dori să aflu punctul dumneavoastră de vedere.

— Nu rămîne chiar un loc gol, dar despre un oarecare hiatus între generații se poate vorbi. Într-o țară ca a noastră, în care partidul și statul i-au obișnuit pe cetățeni cu adevărul spus drept și răspicat, nu cred că avem vreun interes să dosim o asemenea stare de fapte. Trebuie s-o discutăm spre a găsi drumul cel mai scurt spre remediu. Ca români și comuniști.

— Cum s-a ajuns la acest hiatus ?

— Ani de zile n-au mai operat criteriile de selecție ale competenței și meritelor științifice, ceea ce a condus la slăbirea pînă la desființare a unor școli medicale. Fără temeinicie, șefilor de catedre li s-au limitat autoritatea și dreptul de a decide în alegerea colaboratorilor, de multe ori impuși pe criterii străine competenței. Personal, mi s-a întîmplat un asemenea incident, în urmă cu ani, pe cînd conduceam catedra la Policlinica universitară Vitan. S-a ținut examen pentru admiterea de asistenți la catedră, adică pentru recrutarea cadrelor ce urmau să devină colaboratorii mei apropiați, s-a alcătuit, firește, o comisie amplă, în care tocmai șeful catedrei, primul factor interesat, n-a fost inclus ! Altfel zis, am fost pus în fața faptului împlinit de a trebui să lucrez cu niște oameni, care se vor dovedi pricepuți dar la selecționarea cărora n-am participat ! În aceeași ordine de idei, adesea criteriile administrative au condiționat numărul cadrelor de la o disciplină sau alta, limitînd împrospătarea. Înainte, un șef de disciplină avea posibilitatea nu doar de a hotărî în selecția cadrelor, ci și a întrerupe, la nevoie, cariera universitară a unui element care nu confirma. Sînt nenumărate cazurile, mai ales legate de exigența profesorului Hațieganu, cînd fostii asistenți au devenit excelenți medici primari în teritoriu, aducînd în spitalele de provincie contribuții mult mai mari decît ar fi adus din perimetrul catedrelor. Ajungînd aici, aș dori să înaintez o propunere.

— Vă rog.

— Poate că n-ar strica să amplificăm sistemul asistenților stagiari. Dacă s-ar reconsidera problema numărului de cadre didactice medicale, măsură pe care o socotesc necesară, ar avea loc recrutări periodice de asistenți stagiari. Cei mai buni ar rămîne, ceilalți ar pleca în țară, asigurînd nu numai o primenire mai ritmică, ci și o calitate superioară a asistenței medicale în teritoriu. Acest lucru mi se pare posibil mai ales acum, cînd în fruntea țării acționează, cu înțelepciunea și energia unui bărbat de stat fără egal în istoria neamului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de numele căruia se leagă, între atîtea și atîtea inițiative trainice, realizări minunate în domeniul medicinei. După o matură chibzuință, dînsul a inițiat întemeierea Consiliului sanitar superior, din care fac și eu parte, intuind cu exactitate că ocrotirea sănătății și asistența medicală în România, țară în care binele cetățeanului e mai presus de orice, nu mai pot rămîne doar pe seama forului de resort, ci trebuie să devină o responsabilitate în care să fie angajate cît mai multe compartimente ale societății noastre. Practica a confirmat cu prisosință valabilitatea acestei idei. Tot secretarului general al partidului îi datorează lumea medicală includerea în documentele Congresului al XI-lea al partidului a liniilor directoare de efort al întregii rețele sanitare în direcția prevenirii bolilor, a cercetărilor interacțiunii dintre individ și mediu, a sporirii demografice cantitative și calitative, a garantării unei senectuți utile și sănătoase. Istoria țării îi va rămîne recunoscătoare tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru civismul cu care a hotărît și urmărit construcția a zeci și zeci de spitale, dotînd geografia noastră medicală cu instituții de practică și învățămînt dintre cele mai moderne, utilate în spiritul secolului și puse la dispoziția sănătății întregului popor, oricînd și în mod gratuit. În puține locuri din lume se întîmplă așa ceva.

— Tovarășe profesor, mi se pare firesc ca, discutînd cu unul din cei mai redutabili reumatologi ai lumii să-l întreb ce-i nou cu boala asta ?

— Omul a luptat totdeauna împotriva reumatismului, o boală dintre cele mai vechi, cu stigmate pe resturile de hominide sau pe mumiile Egiptului antic, numai că secole întregi n-a găsit armele cele mai adecvate. Abia în ultimele decenii s-au realizat importanți pași înainte în răpunerea unor forme de reumatism, mai ales în tratarea celui poliarticular acut, a celui cardiovascular. Stabilirea cu certitudine a cauzelor, nu insist acum cu amănunte de strictă specialitate, cît și descoperirea penicilinei față de care streptococul n-a găsit nici un mijloc eficace de apărare, au contribuit într-o măsură decisivă la stăpînirea formelor amintite. Ca să dau un exemplu concret, astăzi nu mai am de unde să arăt studenților manifestările de carditě pe care le-am văzut eu în timpul facultății. E un progres, desigur, numai în cîteva direcții, dar nu în cele minore, dată fiind gravitatea formelor amintite, periculoase prin lezarea frecventă și ireversibilă a inimii. În rest, ca morbiditate, ca număr de imbolnăviri, noi stăm cam la fel cu toată lumea, reumatismul fiind și el o maladie cronică și degenerativă, datorată în principal schimbărilor de mediu care depășesc adesea puterea de adaptare a omului, contrazicînd obișnuințele străvechi. S-ar include aici zgomotul, poluarea atmosferică, stressul, abuzul de medicamente și altele. Din punct de vedere al mortalității, situația la noi este mai bună decît în alte părți, datorită avansului pe care l-am luat prin instituirea unei profilaxii de masă. În plus, deținem o rețea amplă și bine pusă la punct de stațiuni și de sanatorii, în care asistența medicală nu e numai riguros organizată, ci și gratuită. Asta nu înseamnă că nu mai sînt multe de făcut.

— De pildă ?

— Sîntem încă deficitari în cercetarea etipatogeniei bolilor reumatismale și a mijloacelor terapeutice. Nu avem încă suficiente cadre, deși ministerul a dat interniștilor competențe de reumatologi. S-a luat o măsură bună, dar parcă n-ajunge.

— Ce credeți că ar mai trebui făcut ?

— Să acordăm mai multă atenție formării cadrelor.

— În ce sens ?

— Chiar în „Flacăra" profesorul Arseni făcea, acum cîteva săptămîni, o propunere la care subscriu. Se vine la specializare tîrziu și limitat. Selecționarea trebuie să opereze mai timpuriu, în sensul că oricare dintre absolvenți să aibă dreptul de a concura pentru secundariat înaintea stagiului de țară. Confratele meu a explicat cum, nu mai insist decît asupra faptului că numărul medicilor repartizați pentru mediul rural n-ar fi cu nimic prejudiciat. În prezent însă, absolventul facultății de medicină generală se vede obligat, în circumscripția rurală în care lucrează, să rezolve toate problemele sănătății unui om, lucru care, mai ales în primii ani, nu stă în puterile sale, oricît s-ar strădui. Neputînd să rezolve, trimite bolnavii la eșaloanele superioare, la medicul specialist din policlinică sau din spital. Aici se produce o aglomerare care mărește pînă la risc sansa de greșeală. Nu spun nici o noutate cînd afirm că un act medical de calitate trebuie făcut pe îndelete. La noi, din păcate, nu se petrec mereu lucrurile așa. De aceea înclin să cred că medicului de medicină generală ar trebui să-i acordăm mai multă atenție, reținîndu-l pentru un an sau doi, în unele țări din lume această perioadă merge pînă la cinci ani, într-un centru medical sau într-un spital județean pentru formare. Pentru un orelist, ca să dau primul exemplu venit în minte, cheltuim trei ani. E foarte bine. Atunci n-ar fi oare normal să procedăm la fel și cu un generalist, căruia îi revine sarcina de a trata bolnavul în ansamblu ?

— Pe mine mă întrebați ?!

— Firește că nu.

— Atunci să vă întreb eu ceva. Bolnavii și colaboratorii dumneavoastră susțin că nu v-au văzut niciodată altfel decît calm, blajin, cumsecade. Nu vă enervați niciodată, tovarășe profesor ?

— În spital n-am acest drept. Ceea ce nu înseamnă că nu există destule prilejuri. Devin dur numai în prezența lipsei de omenie și a neglijenței în îngrijirea unui bolnav. Mă oripilează incorectitudinea, reaua-credință, necinstea. Condiționarea actului medical mi se pare o crimă. Înclinația spre denigrare a unor colegi, servilismul și delațiunea mă înspăimîntă. Să nu înțelegeți cumva că n-am păcate. Am destule, dar sînt un om care mă mulțumesc cu puțin.. Idealul meu, de tînăr, înseamnă o cameră de spital, o masă și un microscop.

— Care credeți că e cel mai bun lucru pe care l-ați făcut în viață ?

— Am muncit, atît cît mi-au îngăduit puterile și m-a lăsat priceperea, pentru sănătatea oamenilor. Sînt sigur că n-am izbutit totdeauna pe măsura intențiilor, dar cred că mi-am păstrat conștiința de medic și de român curată.

— Dar al doilea lucru ?

— N-am citit în viața mea o scrisoare anonimă. Am fost vreme îndelungată directorul Direcției sanitare a municipiului, timp în care, o spun cu regret, am primit sute de scrisori nesemnate. N-am dat curs nici uneia deși, dacă nu mă înșel, n-am procedat cum se cuvenea.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

FLACARA Redacția · București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341 Telefoane · 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nitescu – 16 17) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu – 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (A. Dohotaru, M. Nedelea, E. Seceleanu – 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Cotană – 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie – 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef adjunct (Niculae Stoian – 17 63 16 și interior 16 11) ; redactor șef – 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM – Departamentul Export-import presă, P O Box 136–137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI

41505

flacăra

23 FEBRUARIE 1978

- **Constructorul și beneficiarul sînt hotăriți să recupereze întîrzierile și să onoreze scadența investițiilor**

  (anchetă pe platforma petrochimică Brazi).

- **Vetre transilvănene ale formării poporului român**

  (convorbire cu directorul muzeului din Sfîntu Gheorghe)

- **Motorul maistrului Romulus Ștefănescu**

  (o soluție îndrăzneață și eficientă pentru economisirea energiei electrice).

SCRISOAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

adresată celor ce l-au felicitat cu prilejul celei de-a 60-a aniversări a zilei de naștere și a împlinirii a peste 45 de ani de activitate revoluționară

Cu prilejul împlinirii a 60 de ani de viață și a peste 45 de ani de activitate revoluționară neîntreruptă, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit un mare număr de telegrame și scrisori de felicitare din întreaga țară. Însuflețiți de puternice sentimente de stimă și respect față de cel care, în fruntea partidului și statului, conduce cu fermitate și înțelepciune destinele României socialiste, activiști de partid și de stat, organe și organizații de partid județene, municipale, orășenești și comunale, organizații de masă și obștești, ministere și instituții centrale de stat, oameni ai muncii din întreaga țară — muncitori, țărani, intelectuali, tineri și vîrstnici, bărbați și femei, români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități — au ținut să adreseze tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu ocazia acestui moment sărbătoresc, călduroase urări de sănătate, fericire, viață îndelungată și putere de muncă, noi și tot mai mari realizări în activitatea de înaltă răspundere consacrată progresului și înfloririi patriei, bunăstării și prosperității întregii națiuni.

Tuturor celor ce l-au scris cu această ocazie, tovarășul Nicolae Ceaușescu le adresează următoarea scrisoare de mulțumire :

„Doresc să exprim pe această cale cele mai calde mulțumiri activiștilor de partid și de stat, organizațiilor de partid și obștești, instituțiilor de stat, tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, care m-au felicitat și mi-au adresat urări cu prilejul celei de-a 60-a aniversări a zilei mele de naștere și a împlinirii a peste 45 de ani de activitate revoluționară.

Apreciez aceste manifestări ca o expresie a dragostei și încrederii întregului nostru popor în Partidul Comunist Român — în rîndurile căruia am crescut și m-am dezvoltat ca militant revoluționar și al cărui soldat credincios am fost, sînt și voi fi toată viața — ca o nouă și puternică afirmare a hotărîrii oamenilor muncii din patria noastră de a acționa neabătut, în strînsă unitate, pentru înfăptuirea exemplară a politicii interne și externe a Congresului al XI-lea, a luminosului Program de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Folosesc acest prilej pentru a ura celor care m-au felicitat, întregului nostru popor noi și tot mai mari succese în activitatea viitoare, multe satisfacții și bucurii în muncă și în viață, multă sănătate și fericire".

Nicolae Ceaușescu

SABIN BĂLAȘA — Amfiteatru

ROMÂNIA '78 LA SCARA 40 X 10

Vasta și complexa operă de înnoire a întregii vieți politice, economice și sociale inaugurată atît de ferm și clarvăzător de cel de-al IX-lea Congres al partidului avea să se materializeze în scurt timp într-o succesiune de măsuri vizînd nu numai revoluționarea concepției pe care s-au întemeiat diferite domenii de activitate, ci însuși cadrul organizatoric de desfășurare a acestora atît la scara întregii țări cît și a unităților de bază. Mutațiile în sfera dezvoltării forțelor și relațiilor de producție, a repartizării lor geografice, în structura populației, noile dimensiuni ale localităților, implicit apariția necesității de a pune în valoare și o anumită experiență istorică, puneau la ordinea zilei problema reorganizării administrativ-teritoriale. **„Principiile de bază adoptate de Plenara C.C. al P.C.R. din 5—6 octombrie 1967, cu privire la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale"** au fost supuse dezbaterii Conferinței Naționale a partidului, înscriindu-se printre hotărîrile de primă importanță, istorice, ale acestui înalt forum al comuniștilor români, aceste măsuri fiind unanim aprobate cu căldură și susținute de cetățenii patriei noastre, români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități. Avînd la bază una din liniile directoare ale politicii partidului nostru, definitorie pentru conceptul progresului multilateral al țării — dezvoltarea armonioasă și echilibrată a tuturor zonelor prin repartizarea judicioasă și echitabilă a forțelor de producție pe întregul teritoriu — măsurile fundamentale de conducerea partidului și statului din

(Continuare în pagina 14)

ION VELCEA ■

■ ACTUALITATEA ■

● Cel de-al 10 000-lea strung din familia „Saro" a părăsit porțile întreprinderii de specialitate din Tîrgoviște. Primul strung realizat de amintita întreprindere a pleçat spre beneficiar în urmă cu cinci ani ● Pe ecrane un nou film românesc : „Urgia". Scenariul este semnat de Fl. N. Năstase, iar regia aparține cuplului Iosif Demian-Andrei Blaier. Din distribuție : Gheorghe Cozorici, Luiza Orosz, Ica Matache, Nicolae Praida, Dana Dogaru. Pentru iubitorii muzicii populare, o surpriză : cîntă Sofia Vicoveanca ● „Din creația tehnico-științifică a pionierilor" este titlul unei excepționale culegeri ce numără 450 de pagini, cuprinzînd 181 de lucrări selecționate din creația a peste 48 000 de copii din întreaga țară. Lucrările, cu aplicabilitate în procesul de învățămînt, în diferite domenii ale activității industriale și agricole, în aeromodelism etc., constituie o adevărată panoramă a inteligenței tehnice a micilor creatori ● Reșița, Galați, Herculane, Lupeni — iată cîteva dintre localitățile care vor găzdui în acest an festivaluri ale cineaștilor amatori, manifestări care fac parte din cea de-a doua ediție a Festivalului național „Cîntarea României". Proiecțiile abordează o tematică bogată, de la filmele de ficțiune la cele turistice și de folclor ● „Medalia de aur" și „Placheta de aur" sînt cele două înalte distincții pe care pictorii arădeni Sever și Doina Săsmăran le-au obținut în Italia, la o recentă expoziție internațională organizată la Casalmaggiore, orașul Parma ● În curînd minerii de la Moldova Nouă vor beneficia de o centrală telefonică cu 1 000 de linii ● La Craiova și la Băile Harghita s-au desfășurat finalele la șah, tenis de masă și sanie din cadrul ediției de iarnă a Daciadei. Printre cîștigători : Roxana Adoamnei (Prahova), Gabriel Gidea (Dolj) și Aurelia Urzică (Harghita).

STUDENȚII

A vorbi despre ceea ce reprezintă astăzi studenții în structurile sociale și profesionale ale României socialiste înseamnă a deschide paleta unor largi semnificații și responsabilități. Aflat la vîrsta majoră a formației profesionale, studentul reprezintă o mare investiție pentru viitor. O investiție economică, socială și morală. Pentru că, prin larga sa cuprindere, școala superioară contribuie nu numai la regenerarea continuă a corpului de specialiști de care dispune societatea, ci avansează propriile sale resurse actuale în vederea unui spor viitor de competență, dăruire și responsabilitate pe care este chemat să-l realizeze specialistul cu calificarea cea mai înaltă. Iată de ce studentul este chemat să fie, mai mult decît un simplu beneficiar al valorilor culturale, un factor potențial de propulsiune în procesul dezvoltării economico-sociale a țării. Dînd substanță materială unei concepții înnoitoare, originale, despre menirea învățămîntului, promovată de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, școala noastră superioară se află într-un accentuat proces de integrare armonioasă cu cercetarea științifică și activitatea productivă. Este procesul de esență revoluționară, la împlinirea căruia studenții sînt chemați să participe activ, în toate structurile de decizie și acțiune, ca o reală entitate socială și profesională, ca membri ai unei organizații de largă cuprindere, investită de partid cu multiple răspunderi politice. Iată de ce ruta universitară a studentului nu este și nu poate fi doar un segment de viață oarecare, pasager și linear. Ea este lupta cu timpul, trăirea intens, utiliz[illegible] superioară și

(Cont[illegible]a 9)

Partid mereu tînăr, partid al viitorului

Se împlinesc 30 de ani de la istoricul Congres al VI-lea al partidului din februarie 1948, eveniment istoric care, așa cum aprecia Programul partidului nostru, a consacrat **„realizarea unității politice, ideologice și organizatorice a clasei muncitoare, prin unificarea Partidului Comunist cu Partidul Social Democrat...“**

Cu cît trec anii, semnificațiile istorice ale făuririi — în urmă cu trei decenii — a partidului revoluționar unic, al clasei muncitoare din România sporesc, atît în planul vieții noastre politice interne cît și sub raportul confirmării și reconfirmării valorii acestei experiențe românești în contextul desfășurărilor ce au avut și au loc și acum în mișcarea comunistă, muncitorească și democratică internațională.

După cum este binecunoscut, **încă de la înființarea sa, în urmă cu 85 de ani,** asumîndu-și răspunderea pentru împlinirea năzuințelor de dreptate și libertate ale maselor muncitoare, pentru dezvoltarea progresistă a societății românești, pentru interesele vitale ale poporului, **partidul politic al clasei muncitoare din țara noastră a desfășurat o intensă activitate revoluționară, conducînd clasa muncitoare în mari lupte politice și sociale, pînă la obținerea victoriei cruciale din nemuritorul August 1944.**

În anii dintre cele două războaie mondiale, în întreaga noastră mișcare revoluționară și democratică s-a manifestat o preocupare nestăbită pentru întărirea rolului conducător al clasei muncitoare, pentru îmbunătățirea necontenită a compoziției proletare a partidului comunist. Rămîne, totodată, o realitate înscrisă cu litere de aur în istoria patriei noastre stăruința principalelor partide muncitorești — Partidul Comunist Român și Partidul Social Democrat — dar și a altor partide și grupări politice ale clasei muncitoare (Partidul Socialist Unitar, Partidul Socialist condus de Constantin Popovici ș.a.) de a căuta **căi de apropiere a pozițiilor și de colaborare în lupta împotriva adversarilor comuni,** în primul rînd împotriva exploatatorilor capitaliști, a reacțiunii.

Oricîte dificultăți au existat în procesul apropierii și colaborării pe o platformă comună a partidelor și grupărilor politice muncitorești — și după cum ne este cunoscut au existat o serie de împrejurări în care eforturile făcute au fost afectate de poziții nejuste ce s-au manifestat, din motive diferite, fie la comuniști, fie la socialiști — **s-au dovedit efectiv mai puternice, în stare de a învinge, avînd serioase temeiuri obiective, climatul de unitate, interesul spre o conlucrare menită a genera succesul general al luptei clasei muncitoare.** În acest sens stau mărturie concepțiile înaintate și activitatea practică pe care au desfășurat-o, învingînd multiple obstacole, nenumărați activiști și militanți de frunte, atît ai partidului comunist, cît și ai partidelor socialiste.

În lupta îndelungată și grea împotriva exploatării capitaliste, a măsurilor polițienești, arbitrare, pentru respectarea dreptului de organizare și întrunire, pentru recunoașterea altor drepturi și libertăți democratice, împotriva fascismului, **muncitorimea — indiferent de apartenența la partide și grupări politice — s-a regăsit pe aceleași baricade, a luptat în comun și a învins adeseori.** Din multitudinea exemplelor ce s-ar putea da se impune, prin valoarea sa de simbol, valul luptelor revoluționare din anii crizei economice, orientat în direcția împiedicării claselor exploatatoare de a arunca pe umerii maselor muncitoare greutățile și suferințele imense determinate de criză. Luptele memorabile ale minerilor de la Lupeni (1929), ale petroliștilor și feroviarilor (1933), ale muncitorilor din alte ramuri, desfășurate în același context pe întreg cuprinsul țării, toate acestea au demonstrat, în mod elocvent, creșterea combativității revoluționare a clasei muncitoare, sporirea capacității partidului comunist de a organiza și conduce cu succes lupta proletariatului, a maselor largi populare.

Ideile frontului unic, ale unității de acțiune a clasei muncitoare s-au manifestat puternic în cursul acestor lupte s-au materializat în crearea comitetelor de acțiune, de grevă, de fabrică, comitetelor de grevă, grupelor de autoapărare și altor organe unitare de mobilizare și conducere a luptei. **Muncitori comuniști, social-democrați, sindicaliști unitari, componenți ai altor partide și grupări politice sau neorganizați s-au regăsit în luptă în cadrul unora și acelorași organisme, au luptat în comun, au împărtășit deopotrivă bucuria succesului sau insatisfacția înfrîngerii vremelnice.** În fața primejdiilor comune, apartenența diferită a muncitorimii la partide și grupări politice nu s-a putut în nici o împrejurare transforma în obstacol de netrecut pe calea luptei revoluționare unite.

În anii celui de-al patrulea deceniu, cînd pe plan mondial se agrava vizibil pericolul hitlerismului și al războiului, iar în interiorul României creștea primejdia reacțiunii și fascismului, partidul comunist, adeseori în colaborare cu alte partide și grupări socialiste sau progresiste, a acționat ferm pentru unirea clasei muncitoare, a forțelor democratice, antifasciste și a reușit să obțină un lung șir de succese. Un moment remarcabil în această acțiune l-a reprezentat puternica demonstrație organizată pe baza frontului unic, la 1 Mai 1939, în Capitală și în alte centre ale țării.

Concomitent cu preocuparea pentru realizarea unității de acțiune la bază, în masa muncitorimii, s-au conturat tot mai mult orientările realiste spre conlucrarea partidelor și grupărilor politice muncitorești de jos și pînă sus, de la nivelul masei membrilor de rînd pînă la cel al conducerii respectivelor partide și grupări politice. În acest spirit s-a înfăptuit în anii 1935—1936 unificarea mișcării sindicale din România iar mai tîrziu, **în anii celui de al doilea război mondial,** în urma unor tratative fructuoase desfășurate la cel mai înalt nivel, **P.C.R. și P.S.D. au hotărît să făurească Frontul Unic Muncitoresc.** Realizat în aprilie 1944 și făcut cunoscut opiniei publice la 1 Mai 1944, prin difuzarea manifestului-program comun, **Frontul unic muncitoresc a constituit o prestigioasă victorie a luptei clasei muncitoare și un moment important în creșterea rolului conducător al acestela.**

Forța binefăcătoare a exemplului unității de acțiune intervenită între cele două partide muncitorești avea să-și spună cuvîntul și la realizarea, în iunie 1944, a Blocului Național Democrat, coaliție largă — incluzînd și principalele partide politice burgheze (P.N.L. și P.N.T.) — care semnifica, mai presus de orice, **făurirea în România a frontului rezistenței naționale împotriva dictaturii antonesciene și războiului hitlerist.**

Coloană vertebrală a întregii acțiuni pregătitoare ce avea să ducă la istorica izbîndă din august 1944 a insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste, **clasa muncitoare — forța socială fundamentală a întregii mișcări revoluționare, democratice și antifasciste din România — s-a situat în continuare, după 23 August 1944, în avangardă, constituind forța dinamică a luptei pentru dobîndirea deplinei libertăți și independențe a țării, pentru preluarea în mîinile proprii, de către popor, a destinului său. În acel sublim efort al întregii noastre națiuni clasa muncitoare s-a acoperit de glorie vecnică, și-a cucerit un merit nepieritor în fața patriei, în fața istoriei.**

Imediat **după 23 August 1944, ideile unității de acțiune au rămas stăruitor pe frontispiciul eforturilor generale pe care comuniștii și social-democrații le-au depus pe terenul înfăptuirii imediate a sarcinilor ce decurgeau din întreaga linie tactică și strategică a revoluției populare în România.** Ieșind din ilegalitate și reorganizîndu-și propriile rînduri pe baze legale, **P.C.R. și P.S.D. au continuat colaborarea pe o arie largă de preocupări și acțiuni,** prefigurînd, toate, împreunîndu-se, momentul care, în mod necesar și legic, avea să se petreacă — în februarie 1948 — **prin realizarea unității politice, ideologice și organizatorice a clasei muncitoare, prin unificarea P.C.R. cu P.S.D. și crearea, pe baza concepției marxist-leniniste, a partidului revoluționar unic.**

În ansamblul măsurilor adoptate în acei primi ani ai puterii populare își păstrează și azi deplina lor semnificație **acțiunile de organizare a comitetelor muncitorești și de instituire a controlului clasei muncitoare asupra întreprinderilor.** Alcătuite în principal din muncitori comuniști și social-democrați, înfrățiți în spiritul Frontului unic, acești **organisme au dezvoltat o acțiune plină de elemente de originalitate, asigurînd o reală prezență și un eficient control muncitoresc** asupra a tot ceea ce se petrecea în viața fabricilor și uzinelor, combătînd și înlăturînd cu promptitudine manifestările de sabotaj venite din partea reacțiunii, a elementelor înrăite ale burgheziei.

Toate acestea aveau să constituie **premise importante ale actului naționalizării principalelor mijloace de producție** la care, în numele poporului, clasa muncitoare avea să recurgă în momentul în care atitudinea refractară față de puterea populară și uneltirile burgheziei aveau să facă de neamînat adoptarea unei asemenea măsuri.

În filele istoriei eroice a acelor ani de luptă încordată a maselor largi se vor păstra încrustate cu litere de aur **marile manifestații și demonstrații pe care clasa muncitoare, răspunzînd chemării partidului, le-a organizat în curtea fabricilor, în fața administrației întreprinderilor, și pe străzi, pentru a-și spune răspicat cuvîntul în favoarea transformărilor înnoitoare ce se cereau făcute în întreaga viață economică, socială și politică a țării.** Tumultul acelor acțiuni de masă și exemplul însuflețitor pe care l-a dat permanent muncitorimea au fost de bun augur, a reprezentat un adevărat fermînt pentru acțiunea militantă, revoluționară și a celorlalte pături și categorii sociale însetate de libertate și adevăr, de dreptate și o perspectivă clară a dezvoltării țării pe un nou făgaș.

Încununare a întregului proces desfășurat timp de decenii pentru apropiere și colaborare între partidele și grupările politice muncitorești, realizarea partidului unic, în februarie 1948, reprezintă o confirmare înaltă a rolului clasei muncitoare în societatea românească, o expresie a creșterii necontenite a rolului său conducător.

Semnături remarcabile ale unor distinse personalități s-au așternut peste articolele care au ilustrat în coloanele ziarelor istoricul eveniment. George Călinescu, de pildă, într-una din gazete consemna cu spiritu-i pătrunzător: **„Sentimentul cui a participat a fost al unei adunări excepționale, depășind cu mult importanța unei simple reuniuni de partid... Istoria viitoare a României va confirma semnificația zilei de 21 februarie prin rolul său hotărîtor pe care muncitorimea îl va juca în timpurile ce vor veni“.**

Deschizînd lucrările congresului, Ștefan Voitec a pronunțat următoarele aprecieri de o densitate extraordinară: **„Marea experiență dobîndită de Frontul Unic Muncitoresc, apropierea realizată în acțiunea de 3 ani și jumătate, colaborarea strînsă în opera de guvernare a țării, lupta loială a comuniștilor și socialiștilor pentru același obiective și sarcini și împotriva unor dușmani comuni, străduințele permanente de a face din unitatea de activitate temelia unității depline, politice, organizatorice și ideologice, înlăturarea elementelor de dreapta din rîndurile social-democrate au contribuit să pășim cu o clipă mai devreme la actul pe care-l desăvîrșim în acest impunător congres“.**

Partidul nou creat, prin unificare, s-a subliniat în Raportul la congres prezentat de Gheorghe Gheorghiu-Dej: **„...se încheagă ca un partid al luptei neîmpăcate împotriva exploatării, împotriva tuturor exploatatorilor muncitorimii și al țărănimii muncitoare, pentru dezvoltarea mai departe a democrației populare, pe care noi o considerăm ca drum spre realizarea mărețului nostru scop final — societatea socialistă și societatea comunistă“.**

Referindu-se la temeinicia unificării produse, Lothar Rădăceanu menționa în cuvinte pline de semnificații: **„Pășim astăzi la desăvîrșirea procesului de unificare nu numai cu bucuria pe care orice luptător revoluționar o simte în clipe atît de măreațe și de însemnate, dar și cu conștiința fermă că ceea ce facem astăzi e făcut bine și făcut pentru totdeauna — o unificare organică, izvorîtă din însăși realitatea luptelor noastre, din însuși procesul istoric al luptelor clasei noastre muncitoare“.**

Partidul unic lua astfel naștere pe **baze monolitice, sudat printr-un program și o tactică unică, prin unitatea de voință și de acțiune a membrilor săi.**

Congresul din februarie 1948 rămîne în istoria noastră națională drept **împrejurarea excepțională în care s-au stabilit, pentru prima oară, jaloanele trecerii la construirea socialismului în România, liniile directoare ale programului construcției socialiste, sarcinile economice, politice și sociale imediate și de perspectivă, care se impuneau după cucerirea puterii politice.**

Eminentul om politic, Dr. Petru Groza, a salutat cu căldură înființarea partidului unic, spunînd că **„numai unirea clasei muncitoare și a tuturor celor ce muncesc consolidează puterea poporului și numai astfel vor fi apărate cu succes suveranitatea, și independența națională“.**

Saluturi emoționante, cuprinzînd cuvinte de caldă apreciere, au rostit în congres și reprezentanții unor partide și organizații din alte țări. **„Ecoul pildei voastre** — a spus secretarul general al Partidului Comunist din Austria — **va răsuna din țară în țară și noi, care sîntem adunați aici, putem spune: noi am fost martorii unui eveniment istoric. Salut și glorie vouă, tovarășe și tovarăși din România!“.** Delegatul comuniștilor francezi arăta la rîndu-i: **„Unitatea voastră, acțiunea voastră vor fi o armă prețioasă pentru clasa muncitoare din Franța“.**

Sintetizînd semnificațiile remarcabile ale Congresului de unificare din februarie 1948, Programul P.C.R. apreciază că: **„Făurirea partidului revoluționar unic al clasei muncitoare a pus capăt pentru totdeauna seciziunii din mișcarea noastră muncitorească, a constituit o însemnată victorie a forțelor revoluționare din România. Aceasta a fost o necesitate obiectivă pentru dezvoltarea cu succes a revoluției, pentru împlinirea misiunii istorice ce revenea proletariatului în calitate de clasă conducătoare a societății“.**

Pe această bază, partidul a asigurat mobilizarea și unirea în jurul clasei muncitoare a tuturor forțelor revoluționare, democratice, ale poporului într-un singur șuvoi — ceea ce a avut un rol determinant în desfășurarea cu succes a marilor bătălii politice care au dus la victoria deplină și definitivă a socialismului.

În anii revoluției și construcției socialiste, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, **„înfăptuind neabătut politica partidului nostru, muncitorimea a purtat pe umerii săi principala răspundere, greul eforturilor și al luptei, ducîndu-și cu cinste la bun sfîrșit misiunea istorică, conducînd întregul popor în opera istorică de înălțare a luminosului edificiu al socialismului. În această activitate grandioasă, clasa muncitoare și-a demonstrat cu strălucire spiritul revoluționar, forța organizatorică, capacitatea creatoare, devotamentul nestrămutat față de cauza socialismului, înalta răspundere față de interesele supreme ale întregii națiuni“**

Sub conducerea partidului comunist, clasa noastră muncitoare, în alianță cu țărănimea, în unire cu toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, a asigurat și asigură înflorirea continuă a proprietății socialiste, progresul susținut al economiei, științei și culturii, ridicarea nivelului de trai al întregului popor, se dovedește factorul social fundamental al operei istorice de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism. Înfăptuirea neabătută a acestei linii politice constituind preocuparea primordială a tovarășului Nicolae Ceaușescu, veghea sa mereu trează, dinamică.

În confruntarea cu timpul, semnificațiile Congresului de unificare din februarie 1948 s-au menținut peste decenii și se mențin și azi cu atît mai mult cu cît există în multe țări ale lumii preocupări multiple pentru unificarea mișcării muncitorești, pentru făurirea unor partide politice unice ale clasei muncitoare. Mai pregnant decît oricînd pînă acum, **„întărirea unității clasei muncitoare, a mișcării sindicale** — se arată în Programul P.C.R. — **este o condiție primordială pentru creșterea contribuției muncitorilor, a organizațiilor lor la viața politică, atît pe plan național, cît și internațional“.**

GH. I. IONIȚĂ

Trei decenii de la realizarea unității organizatorice și politice a clasei muncitoare din România

NICOLAE CEAUȘESCU:

„Să punem la baza dezvoltării noastre, ca indicatori de bază, producţia netă, valoarea adăugată — adică ceea ce se produce nou în societate!"

Primul muncitor al țării la adunarea generală a oamenilor muncii de la Întreprinderea de mașini grele București

Precum se știe din presa cotidiană, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național al Oamenilor Muncii, a participat joi, 16 februarie, la adunarea generală a oamenilor muncii de la Întreprinderea de mașini grele București. Faptul subliniază din nou una din caracteristicile fundamentale ale stilului de lucru al secretarului general al partidului : contactul nemijlocit cu masele, cu realitățile concrete ale vieții, în toate domeniile sale. Prin reprezentanții lor la adunare, cei 8 000 de oameni ai muncii din această mare întreprindere bucureșteană — rod al gîndirii și inițiativei tovarășului Nicolae Ceaușescu, una din marile realizări tehnice ale ultimului deceniu — s-au angajat în fața secretarului general al partidului că vor face totul pentru a îndeplini cu cinste sarcinile de plan, implicit acele noi obiective ce le revin din programul de creștere suplimentară a producției, stabilit de Conferința Națională a Partidului Comunist Român. Adunarea a dat expresie adîncirii democrației socialiste, afirmării autoconducerii muncitorești, întăririi rolului conducător al clasei muncitoare în întreaga societate, preocupărilor stringente la ordinea zilei în întreaga noastră economie de a asigura o nouă calitate în activitatea productivă, de a spori pe toate căile eficiența acestora, condiție hotărîtoare pentru înscrierea României printre țările cu o dezvoltare medie.

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președinte al Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național al Oamenilor Muncii, rostită joi, 16 februarie, la adunarea generală a oamenilor muncii de la Întreprinderea de mașini grele București, este pentru toți un exemplu magistral de analiză științifică complexă nu numai a rezultatelor și perspectivelor acestei mari unități de producție, ci a întregii noastre activități economice. Ca un rezultat deosebit s-a remarcat faptul că în primii doi ani ai cincinalului, oamenii muncii din patria noastră au realizat o producție industrială suplimentară de circa 38 miliarde lei. Acest plus de hărnicie reprezintă, totodată, unul din argumentele-premisă ale înfăptuirii hotărîrilor Conferinței Naționale de a se realiza în acest cincinal o producție industrială suplimentară de 100—120 miliarde lei. Știm cu toții că acest plus de producție va conduce în mod direct la ridicarea bunăstării și fericirii noastre, la întărirea continuă a independenței și suveranității patriei noastre socialiste. Faptul că la propunerea secretarului general al partidului s-a luat măsura, de pe acum în aplicare, ca veniturile reale ale oamenilor muncii să crească în acest cincinal de la 20 la sută, cît se prevăzuse inițial, la circa 32 la sută, demonstrează cu putere, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, că tot ceea ce se realizează în țara noastră, esența politicii partidului, a edificării societății socialiste multilateral dezvoltate, o constituie ridicarea continuă a bunăstării poporului, creșterea gradului său de civilizație, ridicarea națiunii noastre pe culmi tot mai înalte de progres. Deci, dacă ridicarea bunăstării și fericirii noastre stă în forța minții și brațelor noastre, tot nouă ne revine obligația fundamentală de a munci mai mult, mai bine.

Cum trebuie să muncim în prezent și în viitor, desprindem cu claritate, noi toți, din cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu. În ce-i privește în mod direct pe cei 8 000 de oameni ai muncii care lucrează în I.M.G.B., datoria lor fundamentală este de a-și transforma uzina și pe ei înșiși în cea mai modernă și puternică întreprindere constructoare de mașini grele din țară. Problema care se pune în fața colectivului acestei unități, ca dealtfel în fața fiecăruia dintre noi, este aceea de a depune oriunde ne aflăm o muncă eficientă, o muncă aducătoare de beneficii, care să ne dea posibilitatea să ne bucurăm pe măsura sporului de efort de beneficiile create în fiecare întreprindere. Pentru a ajunge aici, secretarul general al partidului a recomandat conducerii I.M.G.B. să ia măsuri urgente pentru pregătirea forței de muncă necesare astfel ca, pînă la sfîrșitul anului, să se poată asigura muncitori pe toate mașinile și în toate schimburile, cît și forța de muncă pentru noile capacități ce vor intra în producție ; să se reducă cheltuielile de producție, consumul de metal, să crească veniturile realizate prin exportul producției. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a atras atenția adunării generale, organ conducător al întreprinderii, că trebuie să analizeze mult mai exigent și amănunțit aceste probleme și să ceară conducerii întreprinderii, consiliului de conducere, ministerului să acționeze pentru lichidarea stărilor de lucruri negative, pentru îmbunătățirea generală a activității, pentru creșterea eficienței economice a întreprinderii în raport cu eforturile pe care statul nostru le face pentru dotarea și dezvoltarea ei, pentru ca să devină cu adevărat o întreprindere model, care să facă cinste industriei românești, propriului ei colectiv.

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu subliniază faptul că, în mod deosebit, trebuie să trecem la o nouă calitate în întreaga activitate de producție și de conducere : prin introducerea cît mai rapidă în producție a rezultatelor cercetării, a progresului tehnic, a tehnologiilor moderne, a altor măsuri de creștere a productivității muncii. Dar pentru a realiza o calitate nouă a lucrurilor trebuie mai ales să dobîndim o nouă calitate a conștiințelor, să asigurăm o calitate nouă a oamenilor, a acelora care produc mașini și utilaje. Pentru înfăptuirea acestei sarcini fundamentale consiliile oamenilor muncii trebuie să acționeze în direcția ridicării continue a nivelului profesional și tehnic al tuturor oamenilor muncii, pentru ca oamenii muncii să-și însușească cele mai înaintate cunoștințe profesionale, tehnico-științifice. **„Trebuie să punem un mai mare accent — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — pe transformarea calitativă a omului, pe lărgirea orizontului său de pregătire și cunoaștere, precum și pe îndeminarea sa practică. Nu numai aici, în această uzină, dar în nici o unitate, în nici un domeniu de activitate nu vom putea realiza în bune condiții ceea ce ne propunem, dacă fiecare la locul său de muncă nu se va strădui să învețe continuu, să-și îmbogățească cunoștințele, să lucreze mereu mai bine, pentru a asigura progresul neîntrerupt al patriei noastre".** Vizînd deci aceste interese colective majore, progresul patriei, propășirea ei spre binele nostru și al celor ce vin după noi, pregătirea fiecăruia dintre noi nu mai rămîne, credem, o opțiune facultativă a fiecăruia, un fel de a-te mulțumi cu „cît am", în pregătire, ci devine o obligație fundamentală a existenței fiecăruia. Pentru că, în fond, de totdeauna, valoarea unui om, strălucirea sa este dată de totalitatea cunoștințelor sale, așa cum valoarea unui popor se judecă și după fondul său total de calități, după cum aplică în practică, își valorifică aceste calități în munca sa pașnică de propășire a patriei. Îndemnul secretarului general al partidului de a asigura o calitate nouă a oamenilor include în sine nu numai grija pentru om, pentru a-l ridica deasupra felului său de a fi la un moment dat, ci exprimă acea dragoste nemărginită pentru oameni, în genere, definitorie pentru întreaga sa viață. Secretarul general al partidului pledează aici pentru o calitate politică, o calitate profesională nouă, pentru ca omul să devină un gînditor modern, asigurîndu-și astfel triumful asupra unei moșteniri industriale limitate.

În cuvîntare tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a referit, de asemenea, la perfecționarea conducerii și dezvoltarea democrației muncitorești — ca factori primordiali ai edificării societății socialiste multilateral dezvoltate, la rolul tot mai important al consiliilor oamenilor muncii, organe ale adevăraților proprietari, producători și beneficiari — în gospodărirea și conducerea colectivă a fiecărei unități. În același timp a reliefat rolul important, în viața unităților economico-sociale, a adunărilor generale, eficiente foruri de conducere colectivă, de dezbatere a problemelor fundamentale ale fiecărei unități, ale dezvoltării noastre generale. **„Adunările generale, subliniia secretarul general, lucrează tot mai bine, își îndeplinesc la un nivel tot mai înalt misiunea de a hotărî asupra dezvoltării activității economico-sociale, iar aceasta constituie baza democrației noastre muncitorești — superioară oricărui alt tip de democrație".** Această realitate impune însă perfecționarea mecanismului conducerii economice și financiare, care se mai face încă prizonierul metodelor vechi, rigide, dogmatice. Acest mecanism vechi trebuie înlocuit cu unul nou **care să țină seama de cerințele progresului rapid al forțelor de producție, de formele conducerii moderne ale activității economico-financiare, de cadrul democratic al autogestionării și autoconducerii întreprinderilor,** așa încît fiecare întreprindere nu numai să subziste, să funcționeze pe baza propriilor sale venituri, ci, totodată, să-și aducă o contribuție importantă la creșterea venitului național. În aceasta constă siguranța reușitei în economie, aceasta este cheia de boltă a oricărei activități. De aici pornesc dealtfel și aici își vor găsi rezolvare toate cerințele vieții noastre, implicit aceea care se referă la calitatea vieții fiecăruia dintre noi. Fiecare unitate economică va răspunde de întreaga sa activitate, va dispune de un buget de venituri și cheltuieli, se va autofinanța, iar indicele esențial în planificare și retribuție va fi **producția netă.** Astfel, întreprinderile vor fi stimulate să obțină beneficii, vor avea posibilitatea ca o cotă din beneficiile realizate să revină oamenilor muncii din întreprinderile respective. **„Tocmai în aceasta,** spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, **se exprimă principiul socialist de repartiție ! Pornind de la o anumită organizare socială, de la anumite principii de retribuție, se va asigura posibilitatea ca veniturile fiecăruia să fie stabilite în raport de munca prestată și contribuția adusă la dezvoltarea generală. Astfel, se va aplica mai just concepția socialismului științific, se va asigura o mai mare cointeresare a oamenilor muncii în buna desfășurare a activității."**

Aceste principii, acest nou mod de lucru gîndit de secretarul general al partidului, imprimă întregii noastre vieți economico-sociale un nou și multilateral impuls, ne determină pe noi toți să ne reînnoim legămîntul de a sluji cu o tot mai ridicată competență și eficiență, cu abnegație, cu devotament revoluționar, partidul, patria și poporul.

N. GRIGORE

De la scaunul confortabil al tractoristului la berbecul motorizat din jungla braziliană

Tot despre calitate este vorba!

. Ce spuneți despre un tractorist care își face meseria bărbătească într-o cabină cu aer condiționat, așezat într-un scaun extraconfortabil, modelat după trupul său ca un costum de comandă și manipulînd cei 360 CP ai gigantului pe roți cu ușurința cu care se ambreiază un Fiat-600 ? Totul pare dacă nu științifico-fantastic, cel puțin o realizare la scara anului 2 000. Și totuși, nu! Pentru tractoare a bătut ora confortului, a acelui confort menit să asigure mărirea productivității muncii prin tot mai bune condiții de lucru și de apărare a sănătății omului de la volan. Tocmai această nouă realitate se identifică în mare măsură, în 1978, cu noțiunea de calitate. „Cu asta te lauzi în prospecte, restul — viteză, consum, numărul vitezelor și toate celelalte — se subînțelege", ne spune inginerul Victor Thomae, șeful Atelierului de proiectare tractoare (modernizări) al Întreprinderii „Tractorul"-Brașov. El este unul din acei specialiști ai lumii tractoarelor care, pe plan profesional și prin înclinație, privește tot timpul spre viitor.

Pentru a ne convinge cît de apropiat este acest viitor el ne-a povestit o istorioară amuzantă, dar cu tîlc.

La o întreprindere agricolă de stat s-a experimentat un tractor românesc pe șenile acționat prin servocomenzi hidraulice, care ușurează considerabil efortul fizic la conducere. Ambreiajul, bunăoară, se realiza cu același efort — sau, dacă preferați, cu aceeași lipsă de efort — ca la un autoturism. Și ce s-a întîmplat ? Tractoriștii au stricat comenzile, deoarece, obișnuiți cu vechiul sistem, nu simțeau motorul dacă nu se opinteau. Este aci și o problemă de psihologie : uneori, cînd se sparg anumite tipare, pe plan psihologic depunem eforturi și pentru a trece de la greu la ușor. Firește, aceste dificultăți la unitatea respectivă au fost repede depășite, după o scurtă perioadă de acomodare, noile servocomenzi dînd deplină mulțumire. Pînă la urmă oamenii s-au obișnuit cu binele...

Scaunul ? Nimic mai complicat !

Așadar, ce înseamnă calitatea tractoarelor în 1978 ? Pentru a răspunde, să privim puțin spre trecutul apropiat.

Limita de viteză — arată inginerul Thomae — a fost atinsă, și nu are rost să se tindă la mărirea ei, deoarece, pur și simplu, lucrările agricole, realizate în bune condițiuni, nu o reclamă. Dealtfel, este semnificativ faptul că unele țări au stabilit prin lege limita superioară la 25 km/h, pentru a se preveni accidentele.

S-au făcut unele încercări de mărire a randamentului și productivității prin construcții sofisticate, de exemplu prin cutii de viteze cuplabile sub sarcină, acționări hidraulice etc., dar a „prins" doar ridicătorul hidraulic cu control automat al forței de tracțiune și al adîncimii de lucru. S-au realizat și alte progrese, mai puțin spectaculoase, de pildă prin sporirea numărului vitezelor pînă la 20, dar în momentul de față — subliniază interlocutorul nostru — calitate înseamnă, în special, durabilitate și condiții de lucru mult îmbunătățite pentru tractorist.

— În prezent există în lume firme serioase, de mare reputație, care nu fabrică nimic altceva decît scaune pentru tractoare și autocamioane. Firește, nu scaune obișnuite, ci ergonomice. Pe această linie se axează și numeroase eforturi ale serviciului de proiectări de tractoare al întreprinderii noastre, în strînsă colaborare cu Institutul de cercetări și proiectări automobile-tractoare, cu alte institute și diverse politehnici din țară.

— Totuși, înainte de a vorbi despre ergonomie, ce puteți spune despre celălalt capitol important al calității la care v-ați referit : durabilitatea ?

— Ne situăm la nivel mondial. Singur faptul că vindem anual mii de tractoare chiar într-o țară cu vechi tradiții în acest domeniu, S.U.A., este grăitor. Desigur, în tehnică apar mereu probleme noi și nici tractoarele noastre nu se vor menține la cota atinsă dacă ne vom culca pe lauri. Trebuie să fim pe fază. Sîntem !

Pe planul calității, la ordinea zilei rămîne însă perfecționarea cabinei și în primul rînd a scaunului.

Tractorul nu are suspensie, doar cauciucuri, deci toate denivelările de teren se transmit direct la conducător. O bună protecție o oferă un scaun confortabil, care poate fi împins, tras, ridicat, coborît, cu spătar reglabil după conformația tractoristului, fiindcă, după cum bine se știe, nu există om-standard. „Să fim cinstiți — recunosc specialiștii. Înainte, scaunul era o covată în toată regula".

Firește, cu un scaun... nu se face primăvară. Ceea ce se cere este și crearea unui microclimat favorabil în cabină. Actualmente, specialiștii noștri studiază intens problemele legate de reducerea zgomotului sub 80—85 decibeli și climatizarea cabinelor la tractoarele mari, de 180 CP și 360 CP. Agricultură cu aer condiționat...

Fiabilitatea : de la racheta cosmică la tractor

Bineînțeles, în această scurtă trecere în revistă nu am evocat decît cîteva din liniile de cercetare menite să ridice tot mai mult, în 1978 și în anii ce vor veni, ștacheta calității tractoarelor românești. Aceste preocupări au însă un caracter permanent și ele vizează întreg lanțul de producție.

Să consemnăm, în acest context, aportul calculatorului electronic, grație căruia a devenit posibil azi ca la întreprinderea brașoveană să se urmărească, înlăuntrul termenului de garanție, comportarea tuturor tractoarelor care părăsesc poarta uzinei. Cu aceasta intrăm în domeniul foarte nou, pe plan mondial, al fiabilității, care studiază un aspect central al calității produselor industriale, și anume siguranța în funcționare. Cît de pretențioase și în același timp cît de eficiente, de indispensabile au devenit aceste tehnici o învederează și faptul că ele au fost folosite pentru prima oară la urmărirea comportării rachetelor. În industria europeană știința despre fiabilitate și-a făcut apariția abia de vreo zece ani. Totul este atît de nou, încît la tractoare, bunăoară, nici pînă azi nu s-a introdus un indicator general de fiabilitate (ca la rachete sau la transistori). Dealtfel, problema se complică prin aceea că, din motive evidente, în acest caz nu rentează să faci teste, să iei, de exemplu, 50 de tractoare și să le pui pe bancul de probă. O soluție practică este ca ele să fie urmărite în exploatare, și aci intervine ca element indispensabil calculatorul electronic, al cărui rol ne este explicat de inginera Doina Nicolescu, șefa serviciului Fiabilitate de la „Tractorul".

Fiecare tractor livrat de întreprindere în țară sau în străinătate este înscris, dacă ne putem astfel exprima, în memoria calculatorului. Acolo se păstrează seria de șasiu, seria de motor și codul de asamblare, care, prin doar cîteva cifre, descriu întreaga instalație a tractorului respectiv : tipul de motor, radiatorul, ambreiajul, cutia de viteze, instalația hidraulică, trusa de piese de rezervă, scaunul de rezervă, farul încorporat etc., etc. Figurează și data livrării și numele beneficiarului, la export adăugîndu-se data vînzării efective.

Cea mai neînsemnată defecțiune survenită în cursul perioadei de garanție este comunicată la „Tractorul", iar informația respectivă se înscrie și ea în fișa aflată în memoria calculatorului. (Firește, independent de aceasta, defecțiunea este remediată prin Service sau pe alte căi.) Apoi intervine Maiestatea Sa Statistica Matematică, instrument de bază al fiabilității. Astfel, tot timpul, tractoarele noi rămîn sub supravegherea calculatorului. În minimum de timp, poate de ordinul minutelor, se obțin situații exacte la zi, se întocmesc și analize periodice, iar în funcție de data fabricației, de frecvența și importanța defecțiunilor, de numărul orelor de funcționare etc. se apreciază oportunitatea de a se trece la verificări pe fluxul de fabricație sau la reanalizarea proiectului de concepție și a tehnologiei de execuție. Or, fapt îmbucurător, analizele extrem de complete și mereu reînnoite ale fiabilității produselor noastre — subliniază tovarășa Nicolescu — au învederat doar defecțiuni aleatorii și de importanță mică.

Acest certificat de calitate obținut grație calculatorului electronic apare cu atît mai valoros cu cît, orice s-ar zice, mașina nu poate fi suspectată de părtinire.

Calitatea — o cursă contracronometru

N-am vrea să dăm o imagine idilică asupra calității tractoarelor românești, imagine care, între altele, ar contrasta puternic cu însăși menirea serviciului Fiabilitate. Pe drept cuvînt spunea Doina Nicolescu : „Ochiul meu e format pentru rele !" Mai exact, pentru prevenirea relelor. Ele apar, ici și colo, și sînt remediate, iar în majoritatea cazurilor sînt prevenite. Că așa stau lucrurile o dovedește și aprecierea de care se bucură tractoarele românești pe piața mondială, în care criteriul suprem este tocmai calitatea.

În sprijinul acestei afirmații nu vom recurge la cifre, mai potrivite pentru o publicație de specialitate, ci la experiența pur umană a doi ingineri care au cutreierat lumea cu tractoarele noastre. Ei sînt Mihai Sprîncenatu, șeful Service-ului de la Centrala industrială de tractoare și mașini agricole, și Virgil Olteanu, șeful comisiei de recepție a produselor de export.

Să vă povestească ei despre tractoarele noastre în Africa ecuatorială, defrișînd jungla nepătrunsă, împingînd în față dispozitivele care culcau fire de iarbă mai groase decît degetul și tractînd mașinile de tocat vegetația luxuriantă. Totul se desfășura contracronometru, acțiunea fiind urmărită, studiată și cronometrată de cadre universitare și specialiști britanici de înaltă calificare de la institute de încercări de tractoare și mașini agricole, consilieri pe bază de contract ai guvernelor statelor africane respective. Se notau timpul de lucru, consumul de motorină, de ulei, de piese etc., iar certificatele de calitate pentru respectivul tip de tractor românesc se elibera, în unele cazuri, după luni de observații pe teren.

La încercări similare au fost supuse tractoarele noastre și în condiții climatice total diferite, în pustiurile africane, sau în America Latină, din Mexic și din deșertul Atacama pînă spre Țara de Foc, la exploatările forestiere de lîngă faimoasa Punta Arenas, binecunoscută marinarilor, ca și admiratorilor lui Jules Verne, Radu Tudoran și... serialului „Linia maritimă Onedin".

Să vă povestească inginerul Olteanu despre odiseea tractoarelor noastre în jungla braziliană.

— Ne aflam cam la 400 km depărtare de Belo Horizonte, într-o pădure atît de deasă încît pentru defrișare se folosea așa-numitul sistem berbec : tractorul pe șenile echipat cu lame și scarificator se repezea cu lama în arbore lovindu-l strașnic, apoi se depărta și iar se năpustea, și tot așa pînă dezrădăcina copacul. Am văzut în acea pădure tractoare străine de marcă renumită, zăcînd părăsite, ca fiare vechi, fiindcă nu putuseră face față. Apă nu prea era, mai mult bălțoace verzui, iar lichidul milos înfunda radiatoarele, crengile noduroase agățau furtunurile de la țevile hidraulice, sub frunziș mișunau șerpi cu clopoței și scorpioni otrăvitori. Au rezistat. Oamenii și tractoarele.

S-ar părea că ne-am depărtat mult de subiect : calitatea tractoarelor. Porniți de la cabina ergonomică, iată-ne pierduți undeva în jungla braziliană. Și totuși, tot despre calitate este vorba. A tractoarelor românești și a oamenilor care le-au făurit.

LIONEL NIȚESCU ■

Cartea de citire

O carte de citire e vatra strămoșească,
În care dorm de veacuri strămoșii în morminte,
Citind, tot nu mă satur de slova românească
În care-s încrustate aducerile-aminte...

Din Sarmizegetusa ajunge pîn-la mine
Emoția întreagă a Daciei ferice,
Cu slovele de sînge din vale de Rovine,
Și din Vaslui, din Putna un clopot vorbe zice.

Și-au scris mereu viața cu fapte vitejești
Strămoșii mei de veacuri, cei păstrători de vatră,
Ei sînt Călugărenii și zid la Mărășești,
Eroi ciopliți de vremuri în amintiri și-n piatră.

O carte de citire e vatra strămoșească
În care dorm de veacuri străbunii în morminte
Ce-aduc pînă la mine, prin slova-i românească,
Îndemnuri și temeiuri, aducerile-aminte.

PETRE GORUN ■

Pe platforma petrochimică Brazi:

Constructorul și beneficiarul sînt hotărîți să recupereze întîrzierile și să onoreze scadența investițiilor

Nu mai este, credem, necesar să insistăm asupra importanței realizării integrale a investițiilor, în orice întreprindere, știut fiind că aceasta constituie o necesitate hotărîtoare în opera de dezvoltare ritmică a economiei noastre. Unele unități ale Ministerului Industriei Chimice nu și-au realizat, integral, investițiile, în cursul anului de curînd încheiat. Cu intenția de a purta o discuție, cu factori de răspundere de pe o puternică platformă petrochimică, ne-am deplasat la Brazi și Ploiești, confruntînd opiniile unor cadre de conducere din Centrala industrială de rafinării și petrochimie Brazi și Ploiești -și de la T.C.I. Ploiești.

Primul interlocutor, **dr. ing. Paul Mănescu,** directorul tehnic al centralei.

— Desigur, ne spune acesta încercînd să enumăr cauzele situației în care ne aflăm, aș putea să le ordonez într-o succesiune favorabilă nouă, beneficiarilor, lăsînd la urmă partea de responsabilitate care ne revine. Voi proceda exact invers, precizînd ce anume n-am făcut noi, cei de aici. Carențele muncii noastre s-au concretizat într-o insuficientă urmărire a unor lucrări, în scăparea de sub control a operativității și ritmicității importului, în neactivizarea proiectării, neurmărirea, pe șantier, a fiecărei operații executate, cu extinderea preocupării noastre pînă la furnizorii interni astfel încît să-i determinăm să respecte termenele stabilite. În general, slăbiciuni în ceea ce noi numim „pregătirea realizării unei investiții". Cred însă că marile neajunsuri provin totuși, de pe urma întîrzierilor înregistrate la proiectare, cu toate că cele mai multe lucrări de acest fel se execută în chiar institutele ministerului nostru. Furnizorii externi sînt, uneori, nepunctuali, îndeosebi la capitolul utilajelor de montaj, iar trustul de construcții, cu care colaborăm, își justifică, în mare parte, întîrzierile pe baza neprimirii, la timp, a proiectelor. În principiu, trebuie să le dăm dreptate, deși știm că există și alte cauze subiective, ca și în cazul nostru. Vă spun toate acestea pentru că am fost întrebat, deși știu că cei care răspund de realizarea investițiilor sîntem noi, beneficiarii și nu constructorul, situație din care decurge tocmai „pachetul" nostru de obligații vizînd organizarea perfectă a muncii, urmărirea ei, pe toate planurile.

— Unde sînt scurtcircuitate termenele de execuție ?

— Și la noi și la constructor. În ceea ce ne privește, n-am predat, la timp, unele proiecte și utilaje și acum ne vedem nevoiți să-l „înghesuim" pe constructor pentru a recupera întîrzierile.

— Presupun că aveți un „sistem de semnalizare", cînd apar decalaje între planificare și situația de fapt. Funcționează ?

La întrebare avea să răspundă secretarul comitetului de partid Mircea Izbășoiu, participant la discuție.

— Oamenii de pe platformă constituie un veritabil sistem de prevenire a întîrzierilor, a primejdiei de a nu ne încadra în plan. Astfel, la instalația de cauciuc, aflată în construcție, acești oameni și-au manifestat inițiativa preluînd conducerea inventarierii tuturor execuțiilor, controlul diverselor instalații pentru a vedea cum s-au respectat ele în raport cu proiectele primite, încercînd să dezvăluie posibilele erori, acțiune care va grăbi punerea în funcțiune a instalației prin reducerea unui interval de timp, acordat ulterior, verificărilor și pe care muncitorii, tehnicienii și inginerii le fac dinainte. La fel s-au petrecut lucrurile și la sferele de depozitare a izopentanolului, sector în care oamenii muncii ne-au atras atenția asupra unor rămîneri în urmă, care ar fi dus la întîrzierea intrării în fluxul tehnologic. Astfel, depozitul respectiv a fost terminat la vreme.

La Trustul de construcții industriale Ploiești interlocutor ne-a fost **ing. Eugen Ivanov,** director adjunct, care ne-a prezentat lucrările de la început, în spiritul aceleiași sincerități a „beneficiarului, adică autocritic.

— Rămîneri în urmă sînt atît la Brazi cît și la Teleajen. Ba, prima investiție, este chiar mai deficitară decît cealaltă, din anumite puncte de vedere, cum ar fi realizarea sarcinilor de plan, pe acest an. În privința punerilor în funcțiune, ambele au de rezolvat probleme importante, dar și șanse de a se încadra în termene. Desigur, aceste aprecieri ne privesc direct și trebuie înțeles că sîntem împreună răspunzători pentru restanțe.

— De ce ?

— Sînt convins că despre unele aspecte v-au vorbit tovarășii de la centrală. Mă voi referi la cele specifice trustului nostru. Pe noi, cel mai mult ne împiedică să realizăm volumul de lucrări fluctuația de cadre. Dacă unele întreprinderi se laudă cu media de virstă a muncitorilor lor, noi nu avem motive. Media oscilează în jur de 40 de ani. Urmărim să îmbunătățim condițiile și am început prin construirea a patru cămine de 1 500 de locuri pe platforma Teleajen, inclusiv a unui dispensar medical care să vegheze la îngrijirea sănătății oamenilor. Specificul muncii, într-un loc cum este Teleajenul, și chiar Brazii, rezidă în aceea că lucrăm printre instalații aflate în stare de funcțiune. Din cauza aceasta nu putem săpa decît manual. De multe ori, dăm peste conducte, cabluri, estacade, etc. și trebuie să ne oprim, pînă se fac modificările necesare. La intrarea în șantier, regulamentul impune, pe bună dreptate, să se elibereze așa, numitele „permise de foc", adică să indice acele locuri unde se poate lucra fără pericol de incendiu sau explozie. Formalitățile sînt greoaie, uneori așteptăm și cîte 2—3 ore. Vă dați seama ce „goluri" de producție apar ?

— Nu v-ați referit deloc la proiectare, sau o includeți în categoria greutăților obiective ?

— Nici vorbă de așa ceva ! Dar, poate în plus decît ceea ce au spus cei din centrală, voi adăuga observația noastră cea mai importantă : **proiectanții, din grabă, din comoditate, nu pot și nu prea precis, recurg la soluții vechi, pe care le-au mai practicat. Ce vreau să zic ? În loc să folosească panouri prefabricate, încheieturi, stîlpi etc. cu structuri moderne recurg la cele devenite tradiționale, fapt care ne îngreunează munca. În loc să primim elemente gata confecționate, ne apucăm să le facem la șantier. Asta înseamnă beton fabricat pe loc, tencuieli, zidărie etc. toate solicitînd un mare buget de timp.**

Afirm, fără teamă de a putea fi contrazis, că proiectanții au rămas, la acest capitol, cu 10—15 ani în urmă cînd productivitatea nu atinsese coeficienții actuali și nu se impunea, ca acum, un mare grad de prefabricare. Dealtfel, în această privință, există indicații foarte precise ca în șantiere să nu se mai facă decît asamblări și nu producție de materiale de construcții (structuri, cadre de rezistență, închideri etc.). La ceilalți, în afara constructorilor, poate apărea oricînd un „dar" prin care să se justifice unele nerealizări. La noi practic, acest „dar" nu trebuie să fie invocat. De aceea, o spun cu tristețe, trustul nostru, care a fost cîndva fruntaș pe minister, deține acum o poziție periferică. Ne vom strădui să revenim printre cei mai buni. Vom reuși dacă vom acționa în vederea influențării proiectării astfel încît ea să înregistreze o schimbare de optică, în privința soluțiilor date, impunînd noul, așa cum ni se și cere.

— Aveți o propunere constructivă în ceea ce vă privește ?

— Da. Ne-am planificat cîteva acțiuni, de mai lungă durată, în vederea creșterii productivității muncii, am apelat și la ministerul nostru arătînd ce greutăți avem și cum ne poate ajuta, am îmbunătățit colaborarea cu beneficiarul, am reorganizat sectorul de pregătire, pe colective de specialiști, și am centralizat pregătirea în trust, astfel că orice idee bună, ivită în șantier, poate fi repede generalizată. Ne-am propus să ne ținem scai de proiectanți, încă din faza notei de comandă, astfel ca soluțiile lor să vină în întîmpinarea sarcinilor de producție, pe care le avem. Facem totul pentru a recupera întîrzierile.

Din nou, la centrală unde, atît directorul tehnic, dr. ing. Paul Mănescu, cît și secretarul comitetului de partid, Mircea Izbășoiu, sînt întrebați dacă există posibilitatea depășirii actualului impas.

Dr. ing. Paul Mănescu : Sînt optimist deoarece ne-am organizat mult mai bine, decît anul trecut. În plus, cu sprijinul comitetului de partid, am format comandamente săptămînale, la care participă toți cei interesați, dezbătînd problemele nesoluționate. La nivel de minister, comandamentul se întrunește lunar. Am început să urmărim procesele de construcție pe calculator după sistemul SIMOND, și pe sistemul CLUMOND, la nivelul ministerului. Ambele sînt românești. Vom aplica același mod de lucru în curînd, și în ceea ce privește planul de investiții.

Mircea Izbășoiu : Nu e vorba numai de optimism ci de faptul că sîntem hotărîți, întregul nostru colectiv, să ne înscriem în prevederile planificate, recuperînd rămînerile în urmă, de la investiții. Totul depinde de o muncă asiduuă, fără greș și fără menajamente, care să asigure punerea în funcțiune a obiectivelor noi. De aceea, am repartizat o parte din sarcinile comitetului de partid pe centrală, comitetelor din secții și am inițiat întîlniri regulate de lucru cu comitetul de partid al constructorului pentru a ne sfătui și a găsi soluțiile cele mai bune. Trebuie să se înțeleagă că investițiile constituie o problemă a tuturor.

MANOLE CARȚAN

La Călimani, la cota 1700, echipa maistrului Andrei Petrea excavează 1200 de metri cubi pe schimb

CUM SE STRĂMUTĂ UN MUNTE

Din Vatra Dornei m-am urcat în autobuzul care duce muncitorii la exploatarea minieră Călimani. În mașină, oameni de la munte, tăcuți și dîrji.

— A venit toată lumea ?

Șoferul face apelul dintr-o privire, apoi se aude o voce :

— Hai Fane că e tîrziu !

Autobuzul se pune în mișcare greu, strunit de gerul de afară și de zăpada căzută peste noapte. Prin florile de gheață de pe geam zăresc brazii falnici ca niște baci tăcuți, pe care cureaua de drum îl ocolește cuminte, pe buză de hău. Indicatoarele, cărți de vizită în fapt de ziuă, mă anunță că trecem prin sate cu nume de legendă : Sar, Gura Haitii, Șarul Dornei. Nici n-am știut cînd am parcurs 40 de kilometri. Într-o vîlcea cu nămeți cît un stat de om, care nu de mult era împărăția urșilor și cerbilor, se ridică o mică așezare cu blocuri la roșu, cu magazine și cu oameni grăbiți.

— Acolo unde acoperișul e ca al operei din Sydney este cantina noastră, îmi spune cineva, iar blocul ăsta acum l-am terminat. E pentru nefamiliști.

Pe lîngă noi trec mașini uriașe, de 27 de tone, iar șoferii, oameni veseli, ne salută claxonînd. Plec cu inginerul șef Gheorghe Brenta în exploatare. Teve-ul nostru pare o jucărie ridiculă pe lîngă camioanele de pe șosea.

— Vedeți, muntele din fața noastră este Călimanul, cu vîrful Negoiul, de peste 1 900 m, pe care va trebui să-l retezăm ca să dăm de sulf, îmi explică inginerul șef. Exploatarea se va desfășura de la cota 1 400 la 1 900 m, ceea ce înseamnă peste 20 milioane de metri cubi de steril. Tot Negoiul va fi mutat la 2 km de aici. La ora actuală se lucrează între cotele 1 600—1 800 și s-au descoperit peste 8 milioane de metri cubi.

În fața mea se desfășoară întreaga exploatare, un vîrf de munte săpat în trepte, ca un templu aztec. De departe, excavatoarele păreau harnici balauri puși să muște pămîntul.

— Ce reprezintă exploatarea pentru economia noastră ?

— Foarte mult. Pentru industria chimică este o materie primă foarte căutată.

— Observ că toate utilajele din această exploatare sînt de mari dimensiuni : excavatoare de 4 metri cubi, basculante de 27 și 50 de tone...

— E și normal, doar mutăm un munte. Să știți că și oamenii trebuie să fie pe măsura utilajelor.

— Nou veniții nu se sperie ?

— Cei care vin să muncească rămîn, iar marea majoritate sînt oameni ai locului, munteni de prin împrejurimi.

— Navetiști ?

— Nu toți. O mare parte din ei locuiesc în Călimani. Am construit blocuri, cantine, magazine, avem 1 000 de locuri pentru nefamiliști și 500 în blocuri cu apartamente de două și trei camere, cu încălzire centrală și cu tot confortul.

Am vizitat un asemenea apartament. Mi s-a părut deosebit de cald. Poate căldura oamenilor, poate efortul lor de a muta muntele, această muncă uriașă îmi încălzea sufletul, în acea împărăție a urșilor și cerbilor.

VIOREL LAZĂRESCU

La Ocna-Mureș, în vechile saline, speleoterapia recuperează astmaticii

Sanatoriul adîncului

Promotorii speleoterapiei din Salinele Ocna-Mureș, medicii Adrian Maniu și Emil Androne

Cine n-a coborît într-o veche salină nu poate avea imaginea șocantă a unei catedrale a adîncului. Acolo, în milioanele de ani, în care Marea Sarmatică a dominat uscatul, s-au format aceste straturi de sare gemă, aceste hieroglife tainice ale pămîntului, în care sînt scrise mileniile și trecerea ireversibilă a timpului.

Am coborît și în copilăria mea în aceste saline ale orașului meu natal, Ocna Mureș, cu vechimi bimilenare, unde romanii, încă, extrăgeau sarea din ocnele în formă de clopot și agatîrșii își turnau pe-aici odoarele de aur.

Ce se poate întîmpla însă cînd, revenit pe meleaguri natale, auzi și vezi că vechile saline, grotele întunecoase și abandonate de ieri devin, sub forța unor căutări novatoare, veritabile sanatorii, recuperînd bolnavi nevindecabili, însemnînd pentru locuitorii orașului și ținutului, și în curînd, și ai țării, un nou izvor al sănătății ?

Iată, doi oameni, doi medici ai orașului meu, directorul Spitalului orășenesc din Ocna Mureș, Adrian Maniu, și medicul internist Emil Androne au deschis, în vechile saline ale așezării de pe Mureș, un veritabil sanatoriu al adîncului, folosindu-se de datele naturii, folosindu-se de speologie, de știința peșterilor, în recuperarea unor boli dramatice.

Speleoterapia se practică în Europa de circa 20 de ani. La Wieliczka, în Polonia, la Schönbek, în R. D. Germană, în Italia, U.R.S.S., Ungaria și în alte țări, șederea bolnavilor în peșteri sau în mine de sare a devenit ceva curent, chiar și la noi, în România, în salinele din Praid și Slănic, practicîndu-se de asemenea acest procedeu, cu amenajări minime și cu unele rezultate spectaculoase ale unor boli ca astmul bronșic, bronșite cronice, bronșectazii, enfizem pulmonar, rinite alergice.

Ceea ce este însă inedit, original, în salinele orașului meu, pornește de la forma subpămînteană a salinelor, a efectului lor miraculos asupra bolnavilor. Personalități medicale din Cluj-Napoca, precum prof. dr. I. Suciu, sau din Tîrgu Mureș, ca prof. dr. Palfi Bella, astmatologi de prestigiu, au remarcat microclimatul special al acestor camere subpămîntene, lipsa curenților de aer, umiditatea optimă și temperatura constantă, adîncimea excelentă, de 110 m., ca și mărimea lor însumînd 9000 m.c., toate concurînd la a se obține o presiune necesară terapiei și, nu în ultimul rînd, adăugîndu-se frumusețea și atracția lor fascinantă interioară, unică în salinele de acest fel din Europa.

Doi oameni, doi medici, au descoperit că aceste catedrale ale adîncului pot fi populate cu folos. Ideea de-a folosi spațiile vechilor saline plutea cumva în aer știindu-se că astfel de inițiative au existat și în alte părți. Medicul Adrian Maniu, la un simpozion local, a militat pentru folosirea, în scop medical, a acestor grote salifere părăsite. A trebuit să vină însă un specialist, un entuziast și un căutător, doctorul Emil Androne, pentru a pune în practică ideea generoasă a directorului spitalului. Cu facultatea de medicină ieșeană, cu studii de specialitate în boli interne, deci dovedind aptitudini în astmatologie, adîncite prin studiu și practică la clinicile din Tîrgu-Mureș, tînărul medic și-a legat de-acum viața și munca de viața orașului, dedicîndu-se meseriei sale cu tenacitate și dragoste. Așa se face că, entuziasmați, cei doi medici au făcut repede cunoscute forurilor orășenești competente, primarului orașului nostru, Victor Martin, și directorului Direcției sanitare județene, dr. Liviu Vulcu, descoperirea lor. Ei au fost aceia care, zi de zi, au purces, apoi, la amenajarea — cu sume minime de fapt, ajutați de Salina Ocna-Mureș și Uzinele sodice — acestui sanatoriu al adîncului, cu paturi, cu accesorii necesare orelor de petrecere în adînc, terenuri de volei, de popice, șezlonguri, mese de ping-pong, un aparat de proiecție. Ei au visat și au realizat la 110 m. sub scoarța terestră un spațiu al sănătății, unde cei în suferință își caută de-acum vindecarea.

Cu atît mai profundă este stima mea pentru ei și pentru cei care le-au întîmpinat cu simpatie și înțelegere pasiunea acestei descoperiri, cu cît am asistat și am cunoscut crizele dramatice ale unor astmatici, veniți, din diverse așezări, să ceară alinare medicilor Emil Androne și Adrian Maniu. În chiar salonul în care era internat un membru al familiei mele, am cunoscut un bărbat de 65 de ani, Mihai Astăluș, din Micoșlaca. El reușise, timp de cîteva luni, în urma unui tratament în salină, să uite de pompa lui cotidiană cu asmopent, pentru astmul puternic ce-l zguduia. Dar, răcit greu, el apelă din nou la sanatoriul salinei, nutrind speranțe într-o nouă vindecare. Sau acea țărancă din Voiniceni, în împrejurimile orașului Tîrgu Mureș, Elena Togan, care, după ani lungi de boală, irecuperabilă, după numai un tratament, aici, în sanatoriul din adîncurile salinei Ocna Mureș a găsit alinare și și-a recîștigat sănătatea socotită pierdută pe vecie. O scrisoare de o reală putere de impresionare a primit acea femeie simplă, de la țară, de la copiii și soțul ei, care nu-și puteau crede ochilor în minunea săvîrșită cu mama lor, ale cărei crize o ținuseră zile, săptămîni, luni și ani în afara muncii. Cînd femeia le-a scris că ea nu mai folosea pompa ce-i da, pentru cîteva minute, iluzia că nu se sufocă, cînd ei au văzut-o acasă, revenită, la normal, după crizele îngrozitoare, bucuria a fost fără margini și ei au înțeles că a 51-a pompă a mamei lor, cumpărată la Ocna-Mureș, va rămîne neutilizată, abandonată de mama lor pentru multă vreme. Dar cîte alte „cazuri" n-am descoperit în acest sanatoriu subpămîntean al orașului meu ! Tînăra de la Timișoara, Silvia Dărămuț, care, după 10 zile de sanatoriu în adînc, a renunțat la medicamente, fiind total asimptomatică, pe o perioadă de multe luni. Sau tînăra Tereza Balint, sau Gh. Todea din Borsec sau muncitoarea Maria Pașca, cu spaima ei de mină, la început, cu crizele ei nemaipomenite dar, care, după 18 coborîri în adînc, a devenit total asimptomatică și a renunțat la medicamente, întorcîndu-se fericită în mijlocul familiei.

Cu medicația prezentă, se știe, remisiunile în aceste boli cu crize violente, de un zguduitor dramatism, sînt minime și costisitoare, costînd omul și statul luni și luni de spitalizare. Și, aceasta, fără vreo ameliorare, bolnavii vechi ajungînd, în cele din urmă, la maladii fatale de cord. De aceea, bucuria acestor oameni care pot visa la vindecare, care pot, prin simpla lor coborîre zilnică, în cele cîteva ore într-o mină, să-și recîștige sănătatea pierdută.

Ajutați de o mînă de alți entuziaști ai orașului, ca Ioan Hanca, director al cinematografului local, ce le va da ajutor în procurarea filmelor necesare aparatului de proiecție din subteran, sau de Nicolae Copîndean, președintele consiliului orășenesc sindical, ce le va facilita unele viitoare amenajări în adînc, o nouă sală de tratament intensiv, de zi și noapte, avînd întreaga simpatie a cetățenilor onești ai orașului meu, celor doi inițiatori ai aplicării speleoterapiei în salinele din Ocna-Mureș le va fi, sînt sigur, mult mai ușor să-și impună ideile novatoare.

ION ARIEȘANU

Stînd pe bănci sau jucînd șah, oamenii din imagine, surprinși în salina de la Ocna-Mureș, se vindecă de astm.

Comunele sînt apropiate dar la mare distanță în ceea ce privește serviciile către populație

Cogealac este o comună cu peste zece mii de oameni care locuiesc în cinci sate : Cogealac, Tariverde, Fîntînele, Rîmnicul de Sus, Rîmnicul de Jos și Gura Dobrogei. Cooperația de consum numără 25 de secții prestatoare de servicii dintre care 19 se află în satul de reședință. Brutărie, croitorie, reparații aparate de radio și televiziune precum și centre pentru repararea obiectelor de uz casnic, frizerie, laboratoare de cofetărie și carmangerie, iată numai cîteva dintre aceste secții care fac mai ușoară și mai frumoasă viața locuitorilor din Cogealac. Virgil Ionescu, secretar adjunct al comitetului comunal de partid, ne spunea că practic oamenii din Cogealac au totul în comună, nefiind nevoiți să se deplaseze pînă la Constanța, de pildă, pentru a-și repara un televizor sau pentru a-și face un costum de haine. Cooperativa de consum, puternic dezvoltată, se va mări în continuare prin lărgirea gamei de servicii, cu o secție de împletituri, o secție de remaiat stofe și un atelier de bobinat motoare. „Oamenii care lucrează în cooperație sînt de la noi, din comună, completează interlocutorul nostru. I-am trimis la calificare la diverse școli, iar unii dintre ei s-au calificat chiar aici. În plus am activat meseriașii de prin partea locului, cum cred că se găsesc peste tot. Deci este vorba, în această privință, de forțele noastre proprii ; nu ne-au venit specialiști din alte părți. Oameni legați și cu sufletul de comună, care trăiesc aici, își cunosc nevoile și, dacă vreți, își vor comuna mai dezvoltată". Că se utilizează forțele proprii, o importantă cerință a activității secțiilor de prestație, o dovedește și faptul că C.A.P.-ul din Cogealac a deschis pentru populație ateliere de fierărie rotărie, curelărie, iar S.M.A.-ul are ateliere de sudură și încărcat baterii, care de asemenea lucrează și pentru populație. Este un semn de interes, de remarcabil efort al locuitorilor comunei privind ridicarea bunăstării lor. Însăși existența unui magazin de prezentare și desfacere a mobilei, la serviciile căruia, se spune, apelează și constănțenii, mărturisește într-un fel că mulțumirea oamenilor din Cogealac are un temei solid.

Comuna Mihai Viteazul se află la o distanță de numai zece kilometri de Cogealac. Cuprinde doar două sate, Mihai Viteazul și Sinoe, avînd în jur de trei mii de locuitori. Ei bine, o spunem din capul locului, acești trei mii de locuitori nu beneficiază de nici un serviciu de prestare. Desigur există un complex de desfacere cu bunuri alimentare și de larg consum, dar... În centrul comunei, vizavi de consiliul popular, sub o firmă lucrată de vremuri și pe care scrie „Cizmărie", se află o ușă șubredă temeinic închisă cu un lacăt. Observăm prin geam o încăpere murdară în care se găsesc trei televizoare pline de praf. Peste puțin timp apare un cetățean, deschide ușa, își freacă palmele să se mai dezmorțească și golește masa de tot felul de acareturi. Se numește Dumitru Bara și este tehnician radio-tv. „Sînt din Cogealac, ne mărturisește el, și joia vin cîteva ore să lucrez pentru cei din Mihai Viteazul. Nu există un atelier de reparat și, după cum vedeți, mă car de acolo cu tot calabalîcul". La consiliul popular al comunei îl găsesc ocupat pînă peste cap pe Ion Vlad, secretarul comitetului executiv al consiliului. „Să vă spun cinstit, mărturisește dînsul, pentru tuns, mergem pînă la Cogealac sau Constanța. Avem o frizerită, dar cînd o găsești, cînd nu. Cizmărie, ați văzut și singur, n-avem, firma atîrnă așa de patru ani. Cîndva existau o croitorie, o țesătorie, o tîmplărie și un centru de reparat aparatele de radio și televizoarele. Sau, uitați, sifoneria. De cîțiva ani nu mai merge, a ruginit. Cooperația nu găsește om care să lucreze acolo. La Sinoe, la fel, în afara unei frizerii nu mai găsești nimic. S-au făcut tot felul de planuri, de analize, iar planuri, dar de mișcat, nu mișcă nimeni. Se invocă cel mai adesea faptul că nu stau oamenii, că centrele n-ar fi rentabile și, uite așa, pentru un blacheu te duci pînă la Constanța".

Președintele cooperativei de consum, Constantin Voinea, ne limpezește repede orice nedumerire. „Avem o frizerie, o brutărie și o gospodărie anexă cu 180 de oi. Și firește complexul de desfacere. Prestări am avut, dar au plecat oamenii, că nu cîștigau". Sinceritatea președintelui cooperativei impune. Încerc un scurt dialog.

— Tovarășe Voinea, ce credeți, populația comunei are sau nu nevoie de servicii de prestare ?

— Are, dar v-am spus, cei care au lucrat, au plecat.

— Aveți vreo soluție, v-ați uitat cum procedează alții ?

— ? !

— De cînd sînteți în cooperație ?

— Din '49, iar la Mihai Viteazul din 1961.

— Și prin prisma acestei experiențe nu întrevedeți nici o soluție ?

— V-am spus, au fost, dar au plecat. Am înființat secții, dar am rămas fără oameni calificați. Vom înființa acum la Sinoe o secție de mase plastice pentru suporturi de șervețele.

Și cam asta a fost tot. Avînd grijă să-mi spună că nici C.A.P.-ul nu are vreo secție de prestări, Constantin Voinea la unison cu contabilul șef, Ion Chițu, invocă fatalitatea. Nici un cuvînt despre meseriașii care ar putea fi găsiți eventual în comună (deși secretarul consiliului comunal afirma că „probabil există"), despre mobilizarea unor forțe locale, despre eforturi sau interes. S-au mai pomenit, de asemenea, și unele instrucțiuni ale CENTROCOOP-ului care îi împiedică să facă o treabă ca lumea, deși noi credem că aceleași instrucțiuni sînt valabile și la Cogealac sau alte comune. În Constanța stăm de vorbă la sediul U.J.C.C.-ului cu vicepreședintele Constantin Dumitrescu. „Cogealacul este o comună mare, cu alte resurse. Din Mihai Viteazul pleacă din ce în ce mai mulți oameni. Am încercat să facem și acolo niște secții, dar n-au trăit. Pe întregul județ, situația este foarte bună. Avem 540 de unități de producție și de prestări cu 2 345 de oameni ai muncii. Dar, vedeți, nu reușim să ridicăm unele comune".

După cum se vede, nici la Uniunea județeană a cooperației de consum nu se manifestă nici optimism și nici inițiativă pentru remedierea situației amintite. Să fie oare chiar de nerezolvat această problemă ?

RĂZVAN BARBULESCU

Pe înălțimile zărilor, cînd senine, cînd învolburate ale Bucegilor, acolo unde îndoitura „în șa" a Platoului este dominată de înșepenișuri, drumeții întîlnește cabana Piatra Arsă. Bază pentru turiști, dar în același timp și loc de antrenament pentru loturile sportive de performanță, care și-a căpătat de multă vreme faima prin munca neobosită, de peste 15 ani, a soților Olga și Ion Moiceanu, originari din Bușteni. Vizitînd recent această cabană de la răspîntia numeroaselor drumuri alpine, suprasolicitată în orice anotimp, m-a impresionat grija plină de solicitudine a soților Moiceanu, ospitalitatea lor, motive pentru care li s-ar potrivi de minune zicala : „jos pălăria". (Petre Grigore — București)

Comuna Periș din județul Ilfov se află la o distanță de 30 de kilometri de București, avînd legături cu Capitala prin trenuri, autobuze I.T.A. etc. Cu toate acestea aici nu vin ziarele ! Noi nu sîntem absurzi, se mai întîmplă și datorită unor greutăți, uneori sîntem chiar înțelegători. Dar una e „a înțelege" și alta e să fim neglijați pur și simplu. Pentru a fi mai clari, cîteva exemple : 26.01 — nu au venit „România liberă" și „Sportul" ; 29.01, simbătă — au venit cele de vineri, „Sportul" nu a mai venit deloc, va veni tocmai luni ; 1.02 — nu au venit nici „România liberă", nici „Sportul" ; „Sportul" de vineri 3.02 a sosit abia... luni, 6.02, ș.a.m.d. Asta în timp ce la Oradea, unde m-am aflat o dată, ziarele din ziua respectivă se distribuiau la orele 9,15 ! **(Marian Matei,** în numele abonaților din Periș)

La timpul respectiv, revista FLACĂRA a luat atitudinea ce se impunea împotriva oribilului și obscenului cîntec „Bălălău", pretinsă piesă folclorică, în realitate produs circulat în mediile infracționale sau bulevardiere. De asemenea, forul de specialitate, respectiv Consiliului Culturii și Educației Socialiste a luat poziție împotriva acestui subprodus penibil. Iată că recent am avut ocazia să ascult o altă perlă de acest gen, „Tanța din Constanța" — o improvizație versificată — interpretată de orchestra unui elegant local de categoria I din Tulcea. Aflați la mese, oamenii în vîrstă sau tineri, familii venite cu copiii, au avut prilejul să asculte versuri de genul : „Și-am avut pe una, Tanța / Și cu burta pîn-la gură, Tanțo" sau ; „Să mă-mbrac în pielea goală (? !) / Să bag mahalaua-n boală" etc. Nu știu dacă această „Tanță" va ajunge pe genericele concertelor star-urilor „folclorice", cred însă că mai este timp suficient să se preîntîmpine acest lucru ; după ce a fost extirpat din folclorul nostru autentic intrusul „Bălălău", n-ar fi cazul să i se facă vînt pe ușa din spate și acestei cumetre ? **(Ing. Nicolae Grecu,** Tulcea)

Din partea Consiliului popular al municipiului Brașov

„În legătură cu scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de **Constantin Brutaru,** student anul V la Universitatea Brașov, care își prezenta situația cu privire la condițiile de locuit, vă informăm că familia acestuia, compusă din 5 persoane, a intrat în beneficiul spațiului din strada N. Bălcescu nr. 45, urmare a evacuării la 15 ianuarie a.c., în baza deciziei Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului Brașov a lui G. Pănescu, care îl ocupase abuziv. Pentru ruperea sigiliului, Pănescu Irina a fost trimisă în fața instanței de judecată. În concluzie, sesizarea cititorului dv. a fost rezolvată".

Prin recomandata nr. 1796 din 18 octombrie 1977 am sesizat conducerii fabricii de vopsele „Policolor" din bulevardul I. Șulea 309 că în urmă cu doi ani am comandat și achitat la această fabrică 5 kilograme de vopsea „Emaur", culoare gri, necesară revopsirii autoturismului. La data de 20 octombrie scrisoarea mea a ajuns la destinație, potrivit confirmării de primire semnată, pe care o anexez în copie. În această scrisoare am reproșat conducerii întreprinderii faptul că vopseaua fiind de calitate necorespunzătoare, încă de la începutul folosirii ei, în primăvara anului trecut, au apărut denivelări și ulterior pete decolorate. Deși au trecut de atunci peste 100 zile, nu am primit nici un răspuns. **(Ion Simion,** strada Spiridon 6, sector 2)

În revista FLACĂRA nr. 44 din 3 noiembrie 1977, la rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră" s-a dat publicității o scrisoare semnată de **Marcela Costea** care arăta o parte din neajunsurile satului Săsenii Noi, comuna Vernești, județul Buzău. Între timp nu s-a făcut nimic pentru remedierea drumurilor sau aprovizionării cu apă. Acum cîteva zile am trecut prin acest sat și mare mi-a fost mirarea cînd am constatat că drumul care leagă satul de comună a fost pur și simplu arat de tractoriștii care au efectuat arăturile de toamnă ; a mai rămas o porțiune îngustă, și aceea cu gropi și șanțuri. Mă întreb, oare pe unde ajung în acest sat cei din conducerea Consiliului popular comunal, deoarece și celelalte căi de acces sînt într-o stare asemănătoare ? **(Mihai Dumitrașcu,** București)

Din partea Consiliului popular municipal Alba Iulia :

„Referitor la scrisoarea prin care **Floria Bărbulescu,** din Cernavoda, sesizează redacția despre unele greutăți pe care i le-a creat Cooperativa arta stil din Alba Iulia, vă informăm că în municipiul Alba Iulia nu există nici o cooperativă de artă stil. Comanda anexată în scrisoare a fost întocmită de un individ pe nume **Sintimbrean Mihai,** fără ocupație, din comuna Stremț, care s-a folosit de o delegație dată pentru a rezolva 4 comenzi în județul Hunedoara, de cetățeanul **Balahura Dan,** care are autorizație pentru pictură pe pînză. Fără ca posesorul autorizației să cunoască acest lucru, numitul Sintimbrean a angajat mai multe lucrări pentru care a încasat și avansurile respective, bani care au fost însușiți de respectivul. Pe măsură ce a primit sesizări din partea celor cărora Sintimbrean le-a întocmit comenzi, posesorul autorizației a restituit sumele de bani încasate ca avans. În același mod s-a rezolvat și cazul tovarășului Florin Bărbulescu din Cernavoda, adică prin chitanța nr. 445/9.II.1978 s-a restituit suma încasată de la acesta".

Mă numesc **Vasile Toma,** domiciliez în municipiul Brașov, strada Parcul Mic nr. 2, blocul 68 A, etaj III, apartamentul 13. Locuiesc aici din anul 1971, iar de atunci și pînă în prezent atît eu cît și ceilalți locatari ai blocului am făcut nenumărate cereri și am fost o mulțime de ore în diverse audiențe pentru a obține instalarea unui post telefonic la domiciliile noastre. Toate intervențiile noastre la forurile de resort au fost zadarnice, singurul răspuns pe care l-am primit a fost acela că „blocul nostru nu e cablat la rețeaua telefonică a orașului". Nu putem înțelege : absolut toate blocurile din jurul nostru sînt cablate la rețea, locatarii beneficiază de posturi telefonice, numai noi am rămas ca un soi de oază. Dacă într-adevăr blocul nostru a rămas necablat — de ce nu se cablează acum ?

Mă numesc **Tudor Sforea,** domiciliat în București, Aleea Săndulești nr. 2, bloc OD 7, scara III, apartamentul 120, vă aduc la cunoștință următoarele : în revista FLACĂRA din 8 decembrie 1977, în această pagină, a apărut scrisoarea mea în care înfățișam o anumită situație ; locuiesc împreună cu mama, soția și copilul, într-un apartament compus din trei camere proprietate de stat și plătesc chirie majorată pentru un spațiu excedentar care de fapt **nu există !** În dorința ca suma plătită pentru chirie să fie copia fidelă a îndatoririlor ce ne revin, m-am adresat de mai multe ori I.C.R.A.L. Giulești sector 7 pentru schimbarea titularului contractului de închiriere de pe numele mamei mele, pe numele meu, avînd în acest sens și acordul scris al mamei. Deși nu există nici un impediment legal pentru rezolvarea favorabilă a cererii mele, de mai bine de 60 de zile de la publicarea scrisorii mele în revistă, conducerea I.C.R.A.L. Giulești tace cu o perseverență demnă de o cauză mai bună, iar eu plătesc din propriul buzunar chirie majorată pentru ceva care, de fapt, nu-mi aparține !

Din partea Consiliului popular al municipiului București :

„Referitor la sesizarea unui grup de locatari apărută în revista FLACĂRA nr. 2/1978, privind unele aspecte legate de furnizarea energiei termice și a apei reci în blocul C 7 din strada Drumul Taberei nr. 92, vă facem cunoscut următoarele : în perioada 10-20 decembrie 1977 datorită unei defecțiuni în rețeaua cu apă potabilă din zonă, furnizarea apei reci și calde menajere nu s-a putut asigura la parametrii corespunzători. De asemenea, în intervalul 12—15 decembrie 1977, urmare a livrării din sursa de energie termică — C.E.T. — a agentului termic primar la temperaturi mai scăzute decît cele conform diagramei de reglaj a sistemului de termoficare, temperatura interioară de încălzire realizată în încăperi a fost sub valorile stabilite de actele normative în vigoare. În prezent, deși situația furnizării apei calde menajere și a căldurii s-a normalizat, ceea ce rezultă atît din sondajele și verificările efectuate pe teren, cît și din confirmările președintelui și administratorului asociației, toți pentru acoperirea orelor virfului de consum de apă caldă menajeră la nivelurile superioare ale blocului, s-a dispus montarea unor agregate de pompare pentru ridicarea presiunii acesteia în punctul termic, urmînd ca această lucrare să se execute pînă la sfîrșitul lunii martie a.c."

În dorința de a cinsti memoria unui înaintaș de seamă din panteonul culturii și științei românești, municipiul Suceava a hotărît ca una din străzile sucevene să poarte numele acad. Tudor V. Ștefanelli, scriitor, cercetător și păstrător de documente cimpulungene, fiul starostelui breslei cojocarilor din Siret, Suceava. Dar scopul de a contribui la procesul instructiv educațional nu se poate realiza din cauza unor erori aparent insignifiante ce golesc intenția de conținut pentru că pe planul municipiului numele a apărut scris greșit : „Th. Stefancle". Pe tăblițele indicatoare ale imobilelor — de pe modesta stradă — s-a scris tot greșit, dar altfel „Tudor Ștefaneli", în timp ce numele corect este TUDOR V. STEFANELLI. Nomenclatura în forma actuală este greșită, nu reprezintă pe nimeni, deci fictivă. Poate sesizarea aceasta va ocaziona îndreptarea greșelii **(Constantin Botezat,** Cluj-Napoca).

De ce simplu, cînd se poate complica ? ! Mă numesc **Ion Furtună** și locuiesc în Cernavodă. Pînă acum doi ani primirile și trimiterile poștale din Cernavodă se făceau, cum era și firesc, prin gara Cernavodă Pod. Dar „peste noapte", cu toate că numărul populației s-a mărit și se mărește acum cu lucrările canalului Dunăre—M. Neagră, direcția județeană de poștă s-a gîndit că așa e prea simplu. Și au hotărît ca aceastea să se facă prin oficiul poștal nr. 2 din... Medgidia ! Și iată cum sînt rezolvate trimiterile și primirile poștale — indiferent că sînt scrisori, colete, ziare sau reviste : ele vin din țară sau pleacă în țară, prin Medgidia. De exemplu ziarele din București „trec" prin Cernavodă la ora 8,15, dar „coboară" la următoarea stație, Medgidia ; de aici sînt redistribuite cu o mașină la Cernavodă, ajungînd astfel aici abia la 11. Un alt aspect : cursele poștale spre Medgidia sînt două pe zi, la orele 11 și la 13 Deci scrisorile recomandate expediate la ora 13.05 sînt ridicate abia a doua zi, la orele 11 ! Am dori să știm ce motive au stat la baza luării unei astfel de măsuri.

Am fost pacienta doctorului Iubu Mihai de la Cluj-Napoca. Am făcut două serii de cîte 10 zile tratament pentru hipoacuzie. După fiecare serie mă simțeam mai bine, auzul s-a îmbunătățit simțitor. Din pură curiozitate am făcut audiograme care se pot compara și confirmarea e o realitate scrisă. Un motiv să nu mă resemnez că nu voi mai auzi, așa cum mi-au spus medicii pe care i-am consultat înainte. Am 40 de ani, nu vreau să mă resemnez, mai ales acum ! În ziua de 7 noiembrie 1977 am fost primită în audiență la Ministerul Sănătății. Rezolvarea audienței : să-l caut pe doctorul Iubu la Policlinica cu plată Cluj Napoca. Ceea ce am și făcut. Numai că informația era nerealistă : doctorul Iubu ceruse într-adevăr Direcției sanitare Cluj să lucreze, dar i s-a răspuns cu adrese oficiale că nu i se aprobă. Ca atare îndrumarea primită la audiență nu era decît o încercare de a scăpa de mine. Oare e normal așa ? **(Maria Savu,** Slatina, Olt).

Sînt **Eugenia Florea** din Bacău, strada Cornișa 1, bloc 14, scara B, apartamentul 2, suferind de o stomatită aftoasă de peste doi ani. Nu m-am putut vindeca deși am încercat mai multe variante, tratamente prescrise de medici etc. Luînd cunoștință prin revista FLACĂRA de medicamentul „Aftolizol", creat de prof. dr. Goina din Cluj-Napoca, am solicitat acest medicament de la facultatea respectivă și numai după folosirea unui flacon, de 30 grame, aftele au dispărut, recidivele au fost din ce în ce mai reduse, iar astăzi sînt vindecată. Rugîndu-vă să publicați aceste rînduri, mulțumesc revistei FLACĂRA pentru popularizarea realizării tovarășului profesor dr. Goina, căruia, împreună cu recunoscătoarele mulțumiri pentru crearea acestui medicament, îi urez ani mulți și deplină sănătate.

„ȘI CE DACĂ AM DOI ANI ?!" — aș intitula această fotografie pe care v-o trimit spre publicare, un instantaneu de sezon care probează că, în lupta pentru desăpezire, nu numai „maturi" posedă calitățile unor veritabili combatanți. **(Vasile Luca,** Turgoviște)

Pe șoseaua Ștefan cel Mare din București s-a deschis mai acum cîteva luni de zile o simigerie, situată aproximativ la cîteva zeci de metri de intersecția Lizeanu, către Obor. Inițiativa organelor locale a fost extrem de bine primită în acel timp : cetățenii găseau aici covrigi proaspeți, fierbinți, bragă și alte produse de veche tradiție comercială cărora, în ultimii ani, nu li se mai dăduse importanță. Dovadă, chiar și astăzi, în fața acestei simigerii zeci de oameni așteaptă cu răbdare scoaterea din cuptor a covrigilor — și care continuă să fie delicioși, la fel ca în primele zile de după deschiderea acestui punct alimentar — în schimb, alături, într-o încăpere, inițial destinată desfacerii unor produse de patiserie, a început să cam... sufle vîntul. Braga a dispărut cu desăvîrșire, se servește plăcintă cu brînză sau cu carne rece, iar drept completare Ci-co sau, mai rar, Pepsi — și acestea numai împreună cu consumație. În zonă, în apropierea acestei unități așadar, se află nu mai puțin de 5 (cinci) unități de cofetărie sau chioșcuri de desfacere a acestor din urmă băuturi, și trei de desfacere a plăcintelor, calde însă la acestea din urmă. Nu înțelegem de ce o astfel de inițiativă a fost părăsită atît de repede, de ce, în timp ce personalul care prepară covrigii nu mai prididește cu munca, datorită cerinței consumatorilor, alături, acolo unde a dispărut braga și a apărut plăcinta rece — spre deosebire de centrul asemănător deschis pe bulevardul 1848, care funcționează din plin și la nivelul cerințelor — cîteva vînzătoare plictisite nu au, practic, ce face ?! **(Al. Valeriu,** București)

● **Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13 iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.**

● **„FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.**

Poșta redacției

Aureliu Marin — București. Cererea dumneavoastră pentru obținerea unui bilet de tratament a fost luată în evidență. Vi se va comunica de către Oficiul asigurări sociale și pensii al sectorului în care locuiți, data cînd veți beneficia de bilet, după ce acesta va primi de la Ministerul Muncii cota de bilete pe trimestrul II/78.

Valeria Popan — com. Lozna (Sălaj). Am fost informați că ați fost încadrată în muncă la Filatura de bumbac Zalău.

Sara Leontescu — București. Oficiul de evidență documentelor de asigurare nu posedă decît evidențele de cotizații ale fostei C.C.A.S. pentru cetățenii care au lucrat în sectorul particular și au contribuit la asigurările sociale pînă în anul 1947. În situația dumneavoastră, lucrînd în sectorul de stat este bine să vă adresați din nou instituției unde ați fost încadrată sau Filialei arhivelor statului — București.

Cristina Herbai — Craiova. Ministerul Educației și Învățămîntului a reținut propunerile dumneavoastră și în măsura posibilităților vor fi luate în considerare la definitivarea „condițiilor de organizare a concursului de admitere în învățămîntul superior în 1978".

Elena Breha — Dorohoi Situația dumneavoastră locativă a fost discutată în cadrul C.O.M. și ați fost trecută pe tabelul de priorități, avînd numărul de ordine 8, pentru a primi un apartament.

Marin Diaconu — Slobozia, **Gelu Iacob** — Buziaș, **Dragomir Ionescu** — Alexandria Mai întîi urmați calea legală, adresîndu-vă în acest sens instanțelor de judecată locale.

Ruxandra Dinu — București. Pentru extindere de spațiu vă recomandăm să vă adresați forului competent, respectiv Consiliului popular al sectorului în care domiciliați.

MARGA NEDELEA

Un muncitor despre colegii săi

Fără îndoială, nu toți cititorii acestor rînduri știu ce înseamnă o matriță, la ce folosește ea. Dar în industrie, indiferent de profilul ei, nu se poate vorbi de produse finite fără a se ține seama de acele scule, dispozitive și verificatoare, SDV-uri, care sînt tocmai sufletul produselor de serie, al produselor-tip.

Voi încerca să vorbesc despre secția de matrițerie a unității a doua „Electrofar" din Capitală, despre oamenii ei, muncitori cu înalt simț de răspundere față de munca lor care înseamnă, pentru economia națională, lămpi cu vapori de mercur, încercătoare de tensiune, lămpi de semnalizare pentru stațiile electrice ș.a.m.d. Întîlnite peste tot, în magazine, birouri, fabrici, pe străzile orașelor, lămpile acestea aduc în lumea civilizației noastre confortul necesar, îmblînzesc ochiul cu o lumină diafană, alb-verzuie, uniformă, fiecare tub fluorescent primind un strop de suflet solar, dar purtînd în interiorul său nu doar argonul ori heliul ci și căldura atîtor inimi.

Așadar, voi vorbi despre aceste matrițe, despre oamenii care le execută, ei înșiși niște matrițe fără greș ale înaltei conștiințe muncitorești, în stare să dea viață materiei dar să și formeze oameni.

Plecînd de la proiectare, matrița trece prin mîinile fiecăruia dintre noi, începînd cu debitarea, unde se face pregătirea, avîndu-se în vedere ca fiecare reper în parte să aibă materialul corespunzător atît dimensional cît și calitativ. Apoi, printr-o întreagă filieră de execuție : strung - raboteză - freză - rectificat-ajustaj etc. Cum o matriță reprezintă o valoare nu numai prin ea însăși ci mai ales prin produsele de serie de multe milioane de bucăți-piese componente ale produsului finit, execuția acesteia trebuie să fie și chiar este ireproșabilă. Un ochi obosit, graba ori neatenția, pot duce la rebutarea unei game largi de repere și, în consecință, la irosirea de materiale, risipă de timp și de bani, la neîndeplinirea sarcinilor de plan. Asemenea greșeli la noi nu s-au produs niciodată, fiindcă există o colaborare strînsă între compartimente, în cadrul căreia toți, fără excepție, sîntem și executanți și controlori. Strungari, frezori și matrițeri cu multă experiență, cu înaltă calificare, între care amintesc de Gheorghe Nițescu, Nicolae Smeu, Ștefan Irimia, Marin Barbu, Alexandru Tudor execută frecvent matrițe primite cîndva din import, pentru care, dacă ar fi să le procurăm tot pe această cale, s-ar cheltui sume mari în valută. Nu întîmplător se spune că secția matrițerie este sufletul întreprinderii — atît pentru faptul că întreaga producție a fabricii noastre trece prin laboratorul de gîndire al oamenilor de aici, dar și pentru că aceștia, iubitori de frumos, artiști în meseria lor, sînt asemeni sculptorilor care dăltuiesc, cu migală, ore și zile întregi, metalul. Nu întîmplător, de la matrițerie sînt mulți membri ai cenaclului literar muncitoresc „Lumina", mulți alții sînt seraliști la licee industriale, toți muncitori de bază ai secției, deși unii sînt foarte tineri. Printre ei, Nicolae Vasile, Ionel Tiron, Nicolae Drăgănoiu, Ștefan Oancea, Gheorghe Gustoiu ș.a.

— Matrița de tole E-47 are unele repere pe care Marin Barbu și Gheorghe Gustoiu le descifrează împreună.

— Autorul acestor rînduri, alături de matrițerul Alexandru Tudor — primul semnatar al certificatului de maturizare a secției — discută cu colegul lor matrițerul Nicolae Nicolae despre proiectul unei noi matrițe pentru mase plastice.

Îmi amintesc acum de o matriță primită din import. Această sculă trebuia să formeze o piesă de mare precizie la tubul cinescopic. Procurarea ei ne-ar fi costat un milion de lei valută. În discuția purtată pe marginea acestei probleme, se crease un climat de scepticism, pe considerentul că execuția ei cerea o mare artă, materiale speciale și multă experiență profesională. S-au găsit totuși cîțiva inimoși care au îndrăznit și, bineînțeles, lucrînd de multe ori a doua, a treia oară unele piese, făcînd eforturi deosebite, muncind peste program, s-a ajuns în final la executarea sculei. A fost certificatul nostru de maturizare, semnat de frezorii Ion Trică și Nicolae Smeu, rectificatorul Ștefan Irimia și matrițerul Alexandru Tudor. Alteori s-au executat utilaje pentru secțiile direct productive, utilaje care s-au dovedit a nu fi cu nimic mai prejos de originalele importate. Este potrivit să amintesc cel puțin de strungul de sudat tub cinescopic, la care s-a cerut multă pricepere și răbdare. A fost un examen greu, trecut cu nota zece de către întregul colectiv, din care s-au evidențiat în mod deosebit, Iulian Dănescu, Nicolae Costache și mulți alții.

Cînd în nopțile lungi de iarnă ori în albastrele nopți de vară, treci, cititorule, pe sub ghirlandele de lumină, te întîlnești cu chipurile noastre, multiplicate în sute și mii de raze, găsești dragostea noastră arzînd continuu în fiecare tub fluorescent ieșit pe poarta fabricii — munca noastră zilnică prin care ne apropiem de oameni.

GEORGE BERA ARĂDEANU ■
robotor, Întreprinderea de cinescoape București

Cantonul... fermecat

O femeie, mamă a doi copii minori, ne cheamă la Tecuci: „ajutați-mă, ne scrie, măcar pentru copiii care sînt sufletul meu". Iată despre ce este vorba: fiind de vreo trei ori condamnat pentru tulburarea ordinii publice, alcoolic, soțul Valericăi Agheorghesi, muncitoare la Secția L6 C.F.R. Tecuci, venea beat la locul ei de muncă și provoca și aici scandal. Îi punea pe umeri abateri închipuite, pe care, după ce se mai limpezea la minte, le retracta, motivînd că face totul din gelozie. Spre a liniști treburile, conducerea secției nu l-a pus la punct pe turbulent, ci a mutat-o pe V.A. la 50 de kilometri distanță de casă și de copii, fără consimțămîntul acesteia, fără a verifica în prealabil să vadă cît de vinovată este V. A.

„M-am rugat de toți să mă aducă înapoi, dovedind prin rezultatul a două anchete (una efectuată, ulterior mutării, de către inspectorul de personal, alta efectuată de activiști ai consiliului popular), că nu sînt vinovată. Nimeni din conducerea secției nu m-a ascultat. M-am adresat presei și, în urma acestor sesizări, conducerea Diviziei linii Galați mă transferă din nou la Tecuci, la un alt sector, dar, evident, împotriva voinței conducerii secției care s-a simțit lezată că m-am adresat altor organe".

Normal și înțelept ar fi fost ca totul să se termine aici. Dar, nu. Șeful secției, inginerul Aristide Isofache, face raport la Divizie și V.A. este mutată din nou, în alt sector. „Șeful sectorului PAZĂ mi-a spus însă că nu are nevoie de mine, astfel că n-am rămas prea mult aici". Alte rapoarte, alte decizii, alte referate la Divizie. În cele din urmă, după ce V.A. este mutată de vreo patru ori, ajunge la Districtul Doaga, pe funcția de manipulant de materiale...

Împreună cu un activist al Comitetului municipal de partid Tecuci, stăm de vorbă cu șeful secției, inginerul A. Isofache:

— De verificat, eu n-am verificat dacă e vinovată sau nu, dar a verificat inspectorul principal de personal Ionel Leonte. La început a întocmit un dosar, pe urmă a schimbat declarațiile și toate au rămas baltă.

— Cum adică a schimbat declarațiile?

— Da, mi-a spus că soțul lui Agheorghesi a retractat declarația inițială...

Îl căutăm pe Ionel Leonte, inspector principal de personal. Iată ce ne declară: „Valerica Agheorghesi a fost adusă la secție la intervenția inginerei Elena Isofache, soția șefului, care lucrează aici, la noi. După ce a scris pe la ziar însă, a intrat în dizgrație. A fost mutată de colo-colo, poate va pleca. Femeia aceasta este însă nevinovată. Eu am făcut anchetă și m-am convins de nevinovăția ei. Și, hai să zic că eu am greșit. Dar au greșit și tovarășii de la consiliul popular? Că nici ei n-au găsit-o vinovată".

— Cum ați elaborat o decizie atunci?

— La început m-a chemat șeful secției. tovarășul Isofache, și mi-a zis: „îi faci o decizie și o mutăm la Ciorăști, să încheiem discuțiile". Am zis că nu e legal. El mi-a zis „faci decizia asta!" Eu am făcut-o. Pe urmă a început jocul.

— Ce fel de joc?

— Jocul de-a mutatul din post în post: de la Ciorăști am adus-o și la cererea ei, dar și pentru că în locul dînsei trebuia să se angajeze soția unui impiegat, Tudorin. De la PAZĂ a trebuit să plece, pentru că șeful de acolo, fiind influențat de niște femei, a început să-i facă mizerie. Fiind un post liber la Doaga, am hotărît să o mutăm acolo. Și acolo știți ce s-a întîmplat.

— Nu știm.

— Vreo două luni de zile treburile au mers foarte bine. Dar se pare că acei care s-au simțit lezați n-au iertat-o încă. Pentru că, într-o zi, vine la mine soția șefului de district de la Doaga și, nici mai mult, nici mai puțin, îmi impune să o mut pe V.A. și de acolo. De ce, femeie ? îi zic eu. Pentru că, îmi răspunde dînsa, eu nu mai pot să o suport. Ce face? o întreb. Face curățenie în birou, spală pe jos, are prosop curat, a schimbat hîrtia din geamuri și prin toate astea vrea să-mi ademenească soțul.

— Spuneți-mi ce poți să-i răspunzi unei astfel de femei ? Cît este ignoranță și cît este răutate în tot ce spune ? Eu am sfătuit-o să-și vadă de copii și de soț și să o lase pe Agheorghesi să-și vadă de treabă, să nu o mai pîndească pe la toate colțurile.

Dar nu, soția cantonierului de la Doaga, deși nu este angajata secției, a dovedit că nu se lasă cu una, cu două. A invocat tot felul de motive, pînă și faptul că cineva îi face farmece, a smuls din nou un referat de la conducerea secției, a mers cu el la Galați, la Divizie, și a pledat pentru scoaterea Valericăi și de la Doaga. Și în ideea că își apără soțul de un eventual rapt, și-a pus mîinile în șolduri, s-a așezat în pragul biroului din canton, cantonul fiind, desigur, al căilor ferate, și nu a mai lăsat-o pe Agheorghesi să intre în birou, să-și presteze obligațiunile de serviciu.

Cantonierul de la Doaga, Haralambie Bînzar, a început astfel, obligat de soția lui, Dochița Bînzar, să o descopere pe persoana care-i face farmece. „Pentru că am găsit, zice Dochița Bînzar foarte convinsă, cenușă, cîțiva înnodați, păcură și alte din astea. Și de cînd le-am găsit în pragul casei, nu mai am liniște, nu mă mai înțeleg cu soțul."

Haralambie, cantonierul, plin de superstiție, încărcat de spaima farmecelor, îl roagă pe muncitorul Toader Chiriac să stea la pîndă: „Am stat de mai multe ori, zice nea Chiriac, dar n-am văzut nimic. Numai într-o noapte, ploua, am observat un om trecînd prin fața porții tovarășului șef. M-am luat după dînsul, era un manevrant de cale, Corduneanu, și mi-a zis că nu e el. În rest nimic".

— Mi-a spus și mie Haralambie că cineva îi face vrăji, ne mărturisește șeful secției, A. Isofache ; și că el pleacă de la Doaga că soția lui e geloasă și nu mai are liniște. Doaga e un district destul de important în siguranța circulației.

— Și dumneavoastră ce măsuri ați luat ?

— I-am schimbat poarta, pentru că se plîngea că nu are poartă bună, și înțelegînd că e obosit, i-am dat concediu.

— Ați dezbătut în vreo adunare aceste aspecte legate de persistența unor mentalități înapoiate, ca și de reaua voință a altora manifestată în acest caz ?

— N-am discutat.

Dimpotrivă, inginera Elena Isofache, care în lipsa șefului prelua o bună parte din atribuțiile acestuia, de șef, o îndeamnă pe Dochița Bînzar să caute sprijin în rugăciune. N-am fi crezut că în conștiința unui cadru de conducere, trecut prin facultate, capabil să cultive în conștiința angajaților concepția noastră despre lume și viață încap atîtea reminiscențe mistice, dacă n-am avea în mînă chiar o scrisoare a inginerei E. Isofache, în care acestea sînt invocate cu insistență.

Într-adevăr, nu se mai poate. Am fost la Regionala C.F.R. Galați, am stat de vorbă cu cîțiva tovarăși din conducere. Unii cunoșteau situația, alții nu o cunoșteau. Tocmai atunci, din motive care nu interesează în cazul discutat, șeful Diviziei linii Galați fusese schimbat. Am adus starea de fapte de la Tecuci la cunoștința noului șef al Diviziei, inginerul Maftei Gabriel. Ni s-a promis că situația se va rezolva. Sperăm însă că acest lucru să se producă cît mai curînd.

N. GRIGORE MARAȘANU ■

EI SE LUMINEAZĂ LA SERAL

A vorbi despre seraliști — chiar și numai prin constatările ocazionate de un raid pe această temă în două orașe, Focșani și Bîrlad — nu poate fi o problemă lăturalnică. Cine sînt ? Cum învață ? De ce învață ? Ce cred despre ei înșiși ? Ce cred alții despre ei ? Care este prețul acestei forme de învățămînt, calitatea și eficiența, randamentul ei social ?

Că avem mulți seraliști poate fi deci o constatare la îndemîna oricui. La Întreprinderea de confecții din Focșani, chiar dacă ei nu sînt foarte cunoscuți Cătălinei Schilo, care se ocupă, în cadrul serviciului personal, chiar de problemele de învățămînt, inginerul Radu Ocheanu, director tehnic, deci om în grija căruia stă în primul rînd bunul mers al tuturor proceselor de producție ale fabricii, se dovedește un bun cunoscător al problemei. „I-am ajutat, în măsura posibilităților, pe toți. Ceea ce a depins de noi credem că am făcut. Am creat de exemplu o formațiune de lucru, de 45 de muncitoare, care lucrează numai în schimbul întîi. Multe fete de acolo sînt seraliste".

Una dintre ele, Maria Baciu, 20 ani, de fel din comuna Movilița, din Vrancea, lucrează în cadrul acestei brigăzi din secția 4 timp de opt ore, pe parcursul cărora, în fiecare zi, de la 6 pînă la ora 14,30, face tivuri la rochii. La orele 17 începe cursurile la seral. A absolvit, în 1974, o școală profesională și imediat după aceea s-a înscris la liceu pentru că, îmi spune, vrea după aceea să urmeze o școală tehnică. Stă cu chirie, împreună cu o soră a ei, elevă în anul 3 la Liceul industrial textil, de la care, mărturisește, nu a cerut niciodată sprijin la învățătură pentru simplul motiv că ea este în anul 4 și-apoi, zice, îi place să muncească și să rezolve totul singură. O costă această ambiție cel puțin două ore zilnic de studiu individual, fiindcă vine acasă pe la orele 21,30, pînă la 22 mănîncă și după aceea se apucă de învățat pînă pe la 12 noaptea, în ciuda rugăminților mamei sale de a nu se mai osteni atît, pentru a nu-și strica ochii. Cu toate acestea, după părerea ei, învață slab, avînd medii de 6 și 7. Pentru astăzi, îmi spune, are la franceză biografia lui Paul (!) Baudelaire iar la română George Călinescu, mai precis romanul „Felix și Otilia" ! Tot George Călinescu ar fi scris, după părerea ei, și „Joc secund". Condrea Viorica, maistru, care urmărește curioasă discuția noastră, ne-o recomandă ca pe o fată bună, harnică și cuminte, dar despre felul cum învață, recunoaște, nu știe nimic și e de acord că ar fi trebuit să știe. Nici Ioana Atodiresei, tot maistru, șefa secției 4, nu știe cum învață cele două subalterne ale sale, Elena Diaconu și Maria Spătaru, deși despre ele, ca muncitoare, are numai cuvinte frumoase. Prima dintre ele, după cum ne spune singură, a fost o elevă de frunte la școala generală din comuna Răcoasa, tot din Vrancea, dar n-a putut urma cursurile la zi ale liceului. Acum este în anul doi la liceul teoretic, unde învață binișor, nu bine, fiindcă media generală pe primul trimestru a fost de 6,50 și putea fi mai mare fiindcă profesorii sînt foarte buni, după părerea sa — „dacă am învăța noi după cum ne explică dînșii, am avea șanse sigure să reușim la facultăți" — iar condiții are destul de bune, locuind în oraș, la o rudă, unde se bucură de liniște și de înțelegere.

Alături de aceste fete venite de prin satele Vrancei pentru a munci și a învăța în capitala județului, se cade să dăm și exemplul Georgetei Orlanda, de fel chiar din acest oraș, unde părinții săi au casă iar ea are, se înțelege, toate condițiile pentru a învăța. 27 de ani. Pregătitoare-lansatoare în cadrul serviciului organizarea producției și a muncii unde lucrează ca dactilografă. Este în anul întîi, la seral, la liceul economic.

— Este de înțeles că statul, creînd posibilitate atîtor oameni de a-și continua studiile liceale la seral, face niște eforturi — ne spunea Ilie Geantă, inspector general adjunct al Inspectoratului școlar județean Vrancea. Sălile de clasă, să zicem. Sau profesorii. Efortul acesta se face, bineînțeles, cu gîndul profund generos și democratic de a deschide oamenilor calea către învățătură și cultură. Noi ne zbatem ca totul să fie bine, ca forma aceasta de învățămînt, seralul, să nu fie numai un act de bunăvoință socială, ci un mijloc de a avea cît mai mulți buni profesioniști și oameni cu un orizont intelectual cît mai larg și cuprinzător. Și sînt mulți cei care vor să ajungă astfel. În Focșani, de exemplu, numai la Liceul „Unirea" avem 31 de clase la cursul seral, și avem aproape încă tot pe atîtea la liceele industriale de mecanică, de prelucrarea lemnului, de construcții, de confecții. În total avem 1 866 de elevi înscriși în această formă de învățămînt, și nici pentru ei, nici pentru noi, nici pentru întreprinderile unde ei lucrează, seralul nu este o cale mai simplă de a obține o diplomă de bacalaureat. Cînd eram profesor la Odobești, l-am avut ca elev la seral pe actualul meu coleg, Voicu Alexandru, profesor de matematică la Liceul industrial nr. 5, cu profil agro-industrial. Iată, așadar, ce elevi pot fi la seral. Apoi, este adevărat că sînt și unii, puțini la număr care terminînd liceul își schimbă atitudinea față de munca pe care au avut-o, că vor o muncă mai ușoară, funcționari pe undeva, dar tot incontestabil rămîne faptul că marea majoritate a seraliștilor rămîn pe locurile lor de muncă. Mai luminați însă prin cunoaștere.

Ca o confirmare, parcă, a celor ce ne spunea inspectorul general adjunct Ilie Geantă din Focșani, notăm cuvintele unui seralist din Bîrlad: „Școala îmi deschide orizontul, văd lumea mult mai cuprinzător". Nicolae Forțu, 24 de ani, elev în anul 4 la Liceul „Gheorghe Roșca Codreanu", s-ar fi bucurat dacă ar fi făcut și el seralul la liceul industrial, deci mai aproape de meseria lui de lăcătuș mecanic la Întreprinderea de rulmenți, dar, luînd lucrurile așa cum sînt, conchide că nimeni nu-l oprește să învețe meserie mai multă decît știe acum, implicit cursurile liceului teoretic fiindu-i folositoare în viață. Stă și el, ca atîți alți seraliști, la căminul întreprinderii, unde are condiții de învățat destul de bune, fiindcă are colegi de cameră înțelegători, dar, adaugă, pentru noi e foarte important ceea ce asimilăm în clasă ; cînd lipsești o oră, se simte ; cine are prezență bună, e sigur că termină liceul". Un principiu sănătos, de care țin seama și colegii săi Constantin Bejenaru, din anul 3, și Dumitru Postu din anul 4 de la același liceu, ca, dealtfel, majoritatea seraliștilor din Bîrlad, care reușesc să închege cu școala o relație cu atît mai temeinică cu cît ea nu se reduce la gîndul „a învăța doar pentru a primi o diplomă" ci cuprinde, am zice, și o anumită afecțiune de o parte și de alta. Că din partea elevilor lucrurile stau chiar astfel ne-au convins și cuvintele calde ale unor cursanți despre profesorii lor, despre profesorul de română Gruia Novac, de exemplu, om care vede dincolo de catalog și de sala de clasă, și care, dacă a făcut mai multe excursii cu seraliștii — una dintre ele recent, la București, unde s-au întîlnit cu academicianul Șerban Cioculescu și maestrul Radu Beligan, ori la Șiria, satul lui Slavici, și prin alte părți — e sigur că a făcut-o nu din strictă obligație, ci din plăcere și cu dorința de a se purta cu seraliștii asemenea cu elevii săi obișnuiți, de la cursurile de zi. Și elevii, iată, simt această apropiere și prietenie, cu care sînt mîndri, am zice, cu recunoștință. Se cade să dăm însă acum și un exemplu de felul cum înțeleg unii oameni ai întreprinderilor să se poarte cu seraliștii : „...piedici mărunte și subiective ale maistrului meu Gheorghe Racoviță. Acest maistru promite mereu că ne va interzice să mai mergem la școală" (dintr-un chestionar adresat clasei XII C de la același liceu bîrlădean ; seralistul care răspundea astfel întrebării noastre despre necazurile pe care le întîmpină este muncitor în secția sculărie la Întreprinderea de rulmenți). Știm că există și unii cursanți care, sub pretextul obligațiilor școlare, își neglijează munca, nu-și îndeplinesc normele. Dar acesta este un lucru rezolvabil altfel — credem — decît prin puterea pe care și-o arogă un maistru de a „interzice" o formă legală de învățămînt. În orice caz, acest exemplu aduce în discuție o problemă asupra căreia oricum intenționam să ne oprim : colaborarea dintre școală și întreprindere în urmărirea felului cum seraliștii se achită de dubla lor obligație, de a învăța și a munci. Și credem că nu greșim dacă spunem că rezultatele pe care le obțin ei la învățătură interesează, dacă nu pe fiecare coleg de muncă în parte, colectivul în ansamblul lui. Deși la Întreprinderea de confecții Focșani ni s-a spus că liceele obișnuiesc să trimită la sfîrșitul fiecărui trimestru situația școlară a fiecărui cursant, procedeul ne-a părut binevenit și folositor, sînt cazuri cînd acest circuit informațional nu funcționează prompt. La Întreprinderea de rulmenți Bîrlad lucrurile nu stau altfel. Trebuie să adăugăm însă că nici într-un oraș, nici în altul, nici școlile și nici întreprinderile nu se interesează în suficientă măsură de absolvenți, de fructificarea pregătirii lor. Sperăm că nu propunem, astfel, un mijloc de proliferare a unor hîrțoage, ci, mai simplu, ne gîndim că — adevărat fiind că seralul reprezintă un efort nu numai din partea cursanților, ci și din partea școlilor și a întreprinderilor — acestea din urmă ar avea dreptul să afle și rezultatele acestui efort. Oricum, evoluția absolvenților seraliști ar vorbi — e drept, atît cît niște statistici ar putea vorbi — despre calitatea și eficiența acestei forme de învățămînt, în sensul unei colaborări depline. Cazul de mai jos este, fără îndoială, izolat, dar îl relatăm totuși pentru a arăta că lipsa de respect pentru carte și învățătură pe care o manifestă unii e soră bună cu mica ambiție de a vîna o diplomă. Și, am adăuga, cu încălcarea unor prevederi legale. Astfel, aflăm cu cîtva timp în urmă că inspectorul Răduță Lemnaru din Inspectoratul școlar Vrancea a fost însărcinat să se ocupe cu verificarea, prin sondaj, a adeverințelor de încadrare ale unor cursanți. Și la liceul economic s-a întîmplat să dea peste o adeverință în care se arăta că respectiva cursantă lucrează în trei schimburi. Pentru acest fapt se cerea înscrierea doritoarei de diplomă de bacalaureat nu la seral, ci la cursurile de scurtă durată, de 10 zile, de la sfîrșitul fiecărui trimestru, deși — subliniem — mulți seraliști lucrează în trei ture. Acest lucru a trebuit să fie acceptat și de către eleva cu pricina, cu atît mai mult cu cît — s-a dovedit ulterior — era funcționară, cu program pînă la 3 și jumătate după-amiază, și avea condiții ideale pentru a urma seralul. Și, cu toate că nu semna chiar directorul I.J.G.C.L. Vrancea, s-a dovedit cu acest prilej că o ștampilă nu este suficientă pentru a acoperi un neadevăr.

DUMITRU ELIADE

Studenții

(Urmare din pagina 1)

cientă a resurselor materiale și umane. Ea este fapt politic prin excelență, angajare matură în efortul general de împlinire a unui salt calitativ în toate sectoarele vieții economico-sociale, menit să așeze România pe culmi tot mai înalte de progres.

Studențimea, prin urmare, nu este suma aritmetică a mii și mii de indivizi, ci rezultantă multiplicată a opțiunilor, a responsabilităților asumate în fața societății noastre. Studentul comunist este participant deopotrivă la muncă și învățătură, la prospectarea creației științifice și tehnice, la construcția activismului propriei sale personalități. Înscriind deseori în agenda sa de lucru centrele universitare ale țării, fiind prezent de peste un deceniu la inaugurările de an universitar și forumurile Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România, secretarul general al partidului s-a adresat studenților cu cuvinte pline de patos revoluționar, chemîndu-i să pună în valoare întreaga lor capacitate de muncă, să utilizeze din plin condițiile superioare de care dispun, să se manifeste ca un real ferment revoluționar, înnoitor, în ansamblul structurilor și mecanismelor vieții și democrației universitare. Imaginea despre studentul depozitar de informație abstractă și neoperațională este de domeniul trecutului. Implicat în dinamismul deosebit al societății noastre actuale, studentul este deopotrivă informație și acțiune, ucenic al valorilor și sursă a acestora, liant între teorie și praxis, intelectual muncitor și forță de muncă, structură morală și gîndire creatoare.

Parte constitutivă a procesului permanent al educației, studența este, în aceeași măsură, împlinire a competenței superioare și premisă a actului mereu productiv și creator. O amplă mutație se produce astăzi, în țara noastră, sub impulsul gîndirii marxist-leniniste creatoare, care stă la baza politicii partidului nostru, a cărei înfăptuire definește și statutul studentului comunist.

Inginerul ce se formează acum, de pildă, este conceput ca factor uman implicat în mecanismele lăuntrice ale producției, ca izvor de creație tehnică și actualizare a unor noi resurse de eficiență economică. Însăși sfera vieții universitare îl formează ca forță vie a productivității și calității superioare. El nu mai este chemat să-și însușească teoria în vederea unei posibile aplicări viitoare. El este depășire reală a decalajului între teoretic și practic, este sinteză operațională a ambelor laturi. În fapt, toate profilele de pregătire sînt direcționate spre această deschidere. O deschidere care atestă și un plus de răspundere și angajare politică a studentului. A gîndi activ, atît în termenii profesiunii, cît și în termenii semnificației și valorii politice a actului de specialitate — aceasta este „ecuația" afirmării studentului în spațiul vieții noastre sociale.

Anii din urmă, marcați de transformări complexe în structura, conținutul și metodele specifice școlii superioare, au ridicat pe un plan nou, mai înalt, toată configurația spirituală și socială a studențimii. În toate centrele universitare ale țării studenții, indiferent de naționalitate și profil de pregătire, se afirmă tot mai mult ca participanți activi la perfecționarea învățămîntului superior și, totodată, ca potențialitate umană a forțelor productive solicitate de ritmul și direcțiile progresului economico-social, de programul multilateral dezvoltări a țării. Nu este vorba, desigur, de un proces liniar, lipsit de scăderi și contradicții. Dar este un proces tendențial progresiv, care se împlinește sub conducerea înțeleaptă și realistă a partidului nostru. Un proces în componențele căruia studențimea se manifestă ca sferă specifică a activismului și integrării sociale, a exercitării unei conștiințe politice înaintate, predominată de exigențele muncii și dăruirii entuziaste.

Doctor în istorie SZEKELY ZOLTAN, membru corespondent al Academiei de științe sociale și politice a Republicii Socialiste România, directorul muzeului din Sfîntu Gheorghe, despre:

Vetre transilvănene ale formării poporului român

De peste 40 de ani, arheologul doctor în istorie **Szekely Zoltan,** membru corespondent al Academiei de științe sociale și politice a Republicii Socialiste România, directorul muzeului din Sfîntu Gheorghe, județul Covasna, trudește la descifrarea tainelor ascunse între filele de piatră ale multimilenarei noastre treceri prin vreme. În patru decenii de neîntreruptă activitate, căutînd, descoperind, săpînd, a reușit să scoată la iveală adevărate comori documentare despre daci, despre romani, despre formarea poporului român. În patru decenii de activitate arheologică a publicat nenumărate lucrări, cea mai recentă aflîndu-se sub tipar, intitulată: „Sisteme de fortificații dacice în sud-estul Transilvaniei".

— De tînăr, ca arheolog, ca om de știință iubitor de adevăr, ca om al acestor meleaguri, m-a preocupat și m-a pasionat perioada de formare a poporului român, căreia i-am consacrat nenumărați ani de muncă, reușind, cred eu, să-mi aduc contribuția la descoperirea urmelor de culturi ale populației romanizate după retragerea aureliană, să sesizez etapele de formare a poporului român pînă la secolele VII, VIII și IX. M-au interesat, în același timp, și urmele lăsate de daci și de romani pe aceste locuri, pe văile Oltului și Tîrnavelor, dealtfel foarte bogate în asemenea mărturii. Dealtfel, lucrarea mea de doctorat a avut ca temă: „Epoca romană în Transilvania".

— V-am întîlnit, într-o vară, împreună cu regretatul acad. Ion Nestor, pe șantierul arheologic de la Ariușd...

— Omul a trăit din cele mai vechi timpuri pe aceste meleaguri. La Ariușd, sat așezat nu departe de riul Olt, a fost descoperită, încă în secolul trecut, o așezare din neolitic, cercetată sistematic din 1908—1912 și continuată începînd cu anul 1969. După migăloase săpături a ieșit la lumină una din cele mai înfloritoare culturi neolitice, reprezentată, mai ales, de ceramică pictată aflată într-un avansat stadiu de dezvoltare. Continuînd săpăturile am descoperit niște cuptoare de ars vase de lut, intacte. Așezările similare de la Sînzieni, localitate aflată în nordul județului Covasna, au adus și alte noutăți privind această cultură ce cunoaște o largă arie de dezvoltare în Muntenia și Moldova.

— Săpăturile de la Sînzieni se pare că v-au oferit și alte satisfacții...

— Într-adevăr. Epoca bronzului care reprezintă începutul vieții tracilor pe aceste pămînturi, apoi etapele de dezvoltare din această epocă sub anumite culturi — Schneckenberg, Glina III, Ciomortan, Witenberg — sînt atestate în cotul Carpaților, la Sînzieni. Trebuie să adaug faptul că în comuna Piru din județul Satu Mare am descoperit cimitirul din epoca bronzului, aparținînd culturii Otomani, singurul de acest fel „scos la lumină" pînă în prezent. Mărturii ale culturii Witenberg am mai descoperit la Miercurea Ciuc și Simonești, în județul Harghita. Cultura mormintelor tumulare descoperită tot la Sînzieni se intercalează între epoca bronzului și prima vîrsta a fierului...

— De ce subliniați acest lucru?

— Prima vîrstă a fierului este abundentă în cotul Carpaților. Cultura tracilor, respectiv, a dacilor din această epocă este cunoscută în așezările de la Reci, Cernat, Sfîntu Gheorghe, Coșeni, Poian, Angheluș, pe Valea Oltului, Sălaj, Filiaș, Simonești, Cristur, Elisei, pe valea Tîrnavelor. La Sfîntu Gheorghe, spre exemplu, am descoperit trei așezări dacice, nu prea depărtate una de cealaltă. Latène-ul dac, reprezentînd cultura populației autohtone ramificate a tracilor, „cei mai viteji și mai drepți dintre traci", este atestată prin așezări și cetăți, întinzîndu-se, ca durată, de-a lungul mai multor... secole, pînă la cucerirea Daciei de către romani, precum și în timpul stăpînirii romane. Așezări se găsesc pretutindeni de-a lungul Oltului și Tîrnavelor, iar cetăți au fost construite pe piscurile munților, unele de dimensiuni impunătoare, ca acelea de pe Valea Zinelor, lîngă Covasna și Valea Casinului. În Valea Casinului s-a descoperit și așezarea de lîngă cetate, fapt ce atestă că cetățile erau folosite ca locuri de refugiu în caz de pericol. Am participat cu interes la cercetarea cetăților dacice de la Jigodin I, II, III, Zetea și Racu, din județul Harghita. Civilizația dacă este foarte abundentă și în această parte a Transilvaniei. Tezaurele dacice descoperite la Surcea și Ghelința, județul Covasna, și Sîncrăieni, județul Harghita.

— Ați participat la descoperirea și identificarea acestor tezaure...

— Tezaurul de la Surcea a aparținut așezării dacice de pe acest loc. Materialul de ceramică ce însoțește obiectele de argint — unul dintre ele un disc oval reprezentînd un călăreț cu o pasăre și cu un cîine amintește de cavalerul trac — este format în parte din vase dintr-o epocă timpurie a dacilor, datat potrivit unor monede republicane romane din sec. II—I î.e.n. Pe baza tehnicii de prelucrare a argintului și pe baza ceramicii, cronologic, tezaurul de la Surcea se datează ca aparținînd sec. III—II î.e.n. Anunțat, în anul 1953, că în cariera de la Sîncrăieni a fost descoperită o oală de lut ce conține cupe de argint, brățări de argint și alte obiecte de argint, am plecat imediat la fața locului. Am văzut obiectele și mi-am dat seama că-i vorba de un tezaur dacic. Două cupe de argint sînt perfect analoge cu cele descoperite în tezaurul dacic de la Herăstrău. Presupun că acest tezaur a fost îngropat în sec. I î.e.n., cu ocazia luptelor interne dintre triburile dacice după moartea lui Burebista sau cu ocazia unui atac din partea unui dușman extern. Cultura materială descoperită în aceste locuri atestă că au fost locuite de un trib ce a făcut parte din statul dac cu centrul în județul Hunedoara, pe de o parte, iar pe de altă parte, că au existat strînse legături cu populația dacică de dincolo de Carpați. Materialul arheologic descoperit la Jigodin confirmă continuitatea vieții acestei populații pînă în secolul III-IV î.e.n. Uitasem să amintesc faptul că cele două litere grecești bătute la buza unei cupe aparținînd tezaurului de la Sîncrăieni arată că dacii au cunoscut și au folosit alfabetul grec.

— O descoperire interesantă ați făcut, se pare, și la Baraolt, nu departe de aceeași vale a Oltului.

— În urma cercetărilor efectuate în această întinsă zonă, pe lîngă ritul de înmormîntare prin incinerație, cu urnele acoperite cu vas sau cu capac, am descoperit la Baraolt un mormînt de înhumare. Inventarul mormîntului — un vas tip hallstattian, trei cești, fumegătoare — precum și al așezării unde a fost descoperit mormîntul parcă dovedește faptul că și acest rit de înmormîntare, prin înhumare, a fost practicat de daci într-o epocă destul de timpurie. Regretabil că mormîntul a fost deranjat și nu s-a putut cerceta „în sistem".

— Dar Dacia a fost cucerită de romani. Decebal n-a mai ajuns între dacii care locuiau în jurul cetăților de la Valea Zinelor, Valea Casinului, Zetea, Racu, Jigodin, unde să organizeze o nouă armată, o nouă campanie împotriva lui Traian...

— După cucerirea Daciei, romanii au ajuns cu garnizoanele pînă pe malurile Oltului superior, ba chiar și mai către est. Castre romane au fost construite la Olteni, Comalău, Borosneul Mare, Bretcu, în județul Covasna, Inlăceni, județul Harghita, Sărățeni, județul Mureș, și încă în multe alte locuri. Spre exemplu, castrul de la Borosneul Mare a fost descoperit, în adevăratul sens al cuvîntului, după săpăturile efectuate în anii 1973—1974. Demn de menționat este faptul că, în timpul săpăturilor, în afară de ceramică, au fost găsite obiecte de metal, monede, cărămizi ștampilate și o piatră cu inscripție, de fapt, unul din cele mai importante obiecte. Formată dintr-un bloc de calcar, fragmentar partea stîngă în tabula ansata, cu dimensiunile actuale 130×77×33 cm, pare să fi alcătuit baza unui monument al împăratului Aelius Hadrianus, numit Traian Hadrianus. Interpretarea inscripției am făcut-o ajutat de profesorul I. I. Russu, și ea sună cam astfel:

Imp(erator)Caesar d(ivi Traiani)
Parthici f(ilius) di(vi Nervae nep(os))
Traianus Ha(drianus aug(ustus))
Pont(ifex) Max-imus) tri(b(unicia) pot(estate)... cos III ?)
Egnatio . . . . . .
Ala I Lat(obic(orum ?))

Se pare că acest castru a fost construit, ca și cele de la Comalău, Olteni și Bretcu, la începutul secolului al II-lea, în timpul domniei lui Traian sau Hadrian, monedele descoperite aparținînd, în majoritate, acestor doi împărați. Cucerirea cetății dacice de la Covasna de către romani s-a întîmplat tot în această perioadă, fapt atestat, recent, și de o monedă de bronz a lui Hadrian găsită pe acropola cetății dacice de la Covasna.

Obiect din tezaurul dacic de la Surcea

— Nu prea departe de castrul roman de la Bretcu, după cum ne-a relatat profesorul de istorie Incze Ladislau, directorul muzeului din Tîrgu Secuiesc, a existat o așezare romană...

— Într-adevăr, la temelia orașului Tîrgu Secuiesc de astăzi se află localitatea antică — unii presupun că a fost — Praetoria Augusta, așezată și ea, probabil, pe urmele unei așezări dacice. Prezența unei așezări romane pare că s-a dovedit în anul 1852 printr-o descoperire de obiecte romane. Cu prilejul construirii drumului spre Oituz, obiecte între care se aflau și șase vase de bronz. Partea nordică a orașului este situată pe terasa pîriului Turia, care curge dinspre vest spre est. Drumul a tăiat această terasă, scoțînd la iveală obiectele respective. Lucrările actuale de construcții au scos la lumină numeroase fragmente de vase, cărămizi, țigle și alte obiecte, fapt ce ne-a îndemnat să facem niște șanțuri de verificare. Sub un humus gros de 30 cm a apărut un strat de cultură de culoare neagră, gros de 60-80 cm urmat de lut galben. În stratul de cultură am găsit amestecate fragmente de vase de la sfîrșitul epocii bronzului, cultura Noua, din Latène-ul dacic și din epoca romană. La capătul șanțului lung de 10 metri am descoperit fragmente de vase romane și țigle de acoperiș. O groapă săpată de J. Bardocz în anul 1972 a scos la iveală fragmente de vase, o amforă și un opaiț roman. Toate aceste descoperiri făcute la Tîrgu Secuiesc, precum și altele mai recente, materializate în resturi de ziduri de piatră făcute cu mortar, țigle de acoperiș, tuburi de apeduct, precum și numeroase fragmente de vase romane atestă că pe acest loc s-a aflat o așezare romană, al cărei caracter militar sau civil nu se poate încă determina cu certitudine. Mi-am amintit de o cărămidă descoperită la Corund, în județul Harghita, pe care sînt imprimate următoarele litere: L V M, aparținînd legiunii V Macedonica, asemănătoare celor descoperite și la Turda. Faptul ne face să credem că militarii vreunei vexilații a acestei legiuni au lucrat la Corund în cariera de aragonit. Ca o concluzie se poate spune că în partea sud-estică a Transilvaniei, regiune de care m-am ocupat în lunga mea activitate arheologică, granița de răsărit a Daciei romane a fost apărată cu un sistem de fortificații așezat în adîncime. În pasul Oituzului a fost un castru, la Bretcu, care a întîmpinat primul atac al dușmanului năvălitor. La Tîrgu Secuiesc ar fi putut exista tot un castru, sau numai o așezare. Următorul lagăr militar a fost la Borosneul Mare, de unde trupa de călăreți putea acționa repede, în caz de pericol. Iar la Comalău, în interiorul județului Covasna, a fost un alt castru, care a apărat drumul militar și comercial care ducea prin pasul Oituzului în Moldova. Valea Oltului a fost apărată printr-un castru așezat la Olteni, în gura văii Oltului, la ieșirea lui din depresiunea Ciucului, apoi la Inlăceni și Sărățeni, în județele Harghita și Mureș. Se mai desprinde faptul că viața autohtonilor, adică a dacilor, sub stăpînirea romană este cu prisosință atestată de aceste fortărețe și așezări care n-au fost construite la întîmplare și nici pe un teren atunci deșelenit. Populația dacă trăia în jurul acestor centre, sau chiar în interiorul lor. Și, în intervalul de timp cît a durat stăpînirea Daciei de către romani, populația a fost romanizată, contactul dintre cele două popoare începînd de fapt cu destul de multă vreme înaintea anului 106. Însușindu-și limba și cultura romană, populația autohtonă a rămas pe loc după retragerea aureliană a armatei și administrației la sud de Dunăre, în urma intensificării atacurilor barbarilor de la mijlocul secolului al III-lea.

— Ce credeți că s-a întîmplat după retragerea aureliană?

— Săpăturile efectuate au demonstrat că, vremelnic, între locuitorii acestor meleaguri, între populația romanizată, s-au așezat felurite popoare migratoare ca: goții — o așezare de-a lor a fost descoperită la Sfîntu Gheorghe — avarii și gepizii n-au lăsat decît urme vagi, fapt ce dovedește că prezența lor a fost doar vremelnică. Continuitatea populației băștinașe romanizate, a românilor în formare, este atestată în diferite așezări, ca acelea de la Cernat, Angheluș, Ozun, Sfîntu Gheorghe, Poian, în județul Covasna, Sălaj, Filiaș, Simonești, Cristur, Elisei, pe valea Tîrnavelor. Interesant, la Poian mărturiile vieții populației autohtone pot fi urmărite pînă în secolul al X-lea. De asemenea, așezarea fortificată de la Porumbenii Mici este, după cea de la Moroști, așezarea populației romanizate, ca și cea de la Cristur pe locul numit „Ioh", concludente în ce privește continuitatea poporului român pe aceste locuri, între secolele IV—X. Trebuie să vă spun că, în prezent, mă preocupă în mod deosebit o așezare foarte mare de pe valea Tîrnavelor, nu departe de Cristuru Secuiesc, descoperită acum doi ani de inimosul fost director al muzeului din localitatea amintită, dr. Molnar Ștefan, astăzi pensionar. Această așezare datează din secolul IV, fiind constituită din bordeie săpate în pămînt a populației romanizate. Bijuteriile, vasele, armele, obiectele de bronz, fibulele atestă cu destulă precizie că ea aparține, cum am mai spus, secolului IV, și acest lucru, pentru noi, arheologii, ca și pentru istorici, este foarte important, demonstrînd încă o dată continuitatea poporului român pe pămîntul din jurul Carpaților. Tot în această ordine de idei aș vrea să adaug faptul că atunci cînd regatul feudal maghiar a început cucerirea Transilvaniei, românii erau organizați în obști. Cimitirul de la Zăbala din a doua jumătate a secolului al XIII-lea dovedește că în urma colonizării sașilor în Țara Bîrsei, secuii care pe atunci erau stabiliți în această regiune, se mută pe valea Oltului, fiind folosiți pentru apărarea granițelor de răsărit ale Transilvaniei împotriva năvălirilor din est, a pecenegilor și cumanilor, uzilor și tătarilor. Aici au început să viețuiască laolaltă cu populația autohtonă, cu românii pe care i-au găsit deja organizați în obști. Așa se face, că apoi, vreme de secole împreună au luptat împotriva asupririi, participînd la multe lupte duse împotriva atacurilor Imperiului otoman, în oștile domnilor moldoveni și munteni, ale voievozilor transilvăneni, bucurîndu-se astăzi, toți împreună, de binefacerile socialismului.

Convorbire consemnată de
RADU SELEJAN

Ing. Emil Prager:

Organizare riguroasă. Răspunderi precise. Trepte intermediare cît mai puține. Cointeresare directă și producție reală. Iată cum văd eu un șantier!

M-a primit cu amabilitate și bună dispoziție. În biroul său totul este organizat inginerește. Mape închise cu grijă și pedanterie, tăieturi din ziare dispuse pe ani și pe probleme, fotografii cu construcție aranjate meticulos, ca să nu mai amintesc decît în fugă de perfecta dispunere a cărților în biblioteca sa.

Tocmai de aceea mă surprinde că amfitrionul meu totuși se scuză pentru dezordinea din hîrtii, motivînd că de-abia de două luni a ieșit la pensie și că nu a avut timpul necesar pentru organizarea perfectă a lucrărilor personale.

— Adică, de ce de două luni? Cîți ani aveți?

— 90.

— Nu s-a strecurat vreo greșeală cumva? Ați lucrat oare, nemijlocit, pînă la această vîrstă? Dacă este așa, cred, fără a avea dat exacte, că sînteți un adevărat campion în ceea ce privește longevitatea în cîmpul muncii.

— Nu-i nici o greșeală. Am fost pensionat printr-un decret semnat de chiar președintele țării, la 3 martie 1971, dar am fost reținut în serviciu, la insistența mea, cu jumătate de normă, pînă la începutul anului 1973.

— Consemnez cu plăcere precizarea făcută, dar nu pot să nu-mi exprim sentimentul de uluială. Cine sînteți, de fapt, tovarășe inginer?

— Pentru că autobiografia la vîrsta mea ține deja de istorie, vă rog să rețineți că sînt unul dintre cei mai vîrstnici constructori români în viață, diplomat al Școlii Naționale de Poduri și Șosele din București, încă din anul 1912, dată de la care figurez ca inginer în Corpul Tehnic Român. Subliniați că toate studiile **mi le-am făcut în țară**, unde am beneficiat de un corp profesoral de excepție. Mi-i amintesc cu emoție și dragoste pe toți profesorii mei, dintre care aș enumera pe Grigore Țițeica, Andrei Ioachimescu, Traian Lalescu, Ion Ionescu-Bizet, Anghel și Allons Saligny ș.a. Aceștia și alții, pe care nu i-am putut menționa mi-au insuflat dragostea pentru profesie și convingerea fermă că în România se pot forma buni ingineri, cu condiția ca aceștia să fie devotați națiunii și meseriei. Datorită lor am reușit să construiesc în stil românesc multe, foarte multe edificii, cîștigînd nu o dată licitații la care participau prestigioase firme de peste hotare.

— Pentru că sînteți zgîrcit în aprecieri în ceea ce vă privește, permiteți-mi să citez cîteva fraze apărute nu demult într-o revistă de specialitate, rugîndu-vă apoi să le comentați. Deci: „... sînteți un căutător înverșunat. Ați căutat materiale noi de construcții, ați căutat tehnici noi de execuție, unele noi, dar și sisteme de lucru noi, ca experimentul să devină un act eficient și competent. Nu sînteți arhitect. Sînteți de aproape 65 de ani inginer constructor și pentru o lungă perioadă de vreme organizator al activității constructive, adică antreprenor. Sînteți un specialist care a visat mult, dar a visat în termenii rigorii organizatorice și ai eficienței".

— De ce mă supui la cazne? Ce vrei să comentez? Așa sînt ziariștii, puțin pisălogi. Deci toată viața mi-am dedicat-o profesiei, înțelegînd prin aceasta să-mi împrospătez cunoștințele, să prelucrez ce-i nou din lume, să caut să-l aplic creator la noi. Cînd fac această afirmație mă gîndesc la faptul că în aceeași măsură făceam cunoscute peste granițe metodele moderne pe care le aplicam pe șantierele din țară. Aceste metode nu mi-au aparținut totdeauna, ci erau rezultatul colaborării cu muncitorii sau inginerii cu care lucram și care, nu o dată, și-au dovedit inventivitatea. Dealtfel, publicațiile ce le aveți în față atestă acest lucru. Dacă este cazul să aleg ceva din noianul preocupărilor mele inginerești, ei bine, atunci mă opresc la betonul armat, pentru a cărui afirmare m-am zbătut multă vreme.

— De ce tocmai betonul armat?

— După cum se știe, el a fost inventat în 1849 de un grădinar francez pe nume Joseph Monier, care pot spune că mai mult a intuit ceea ce urma să însemne betonul armat. Lucrurile — cum era și normal — au evoluat, betonul armat devenind, după părerea mea, elementul indispensabil într-o construcție. Nu pot susține că eu l-am introdus în România. Era folosit cu mult timp înainte de a fi fost inginer. Pe vremea aceea nici nu exista catedră de beton armat la Școala de Poduri și Șosele. Personal am fost fascinat de acest material, deoarece mi-am dat seama că pentru țara noastră betonul armat este ideal. Iată de ce: cu excepția Bărăganului, în orice colț de țară ai săpa găsești nisip și pietriș de bună calitate, componente de bază ale betonului armat. Acestea au fost primele elemente care m-au determinat să optez pentru folosirea lui. Trebuie să amintesc și faptul că betonului armat îi prieste clima noastră. Nu e mai puțin adevărat că înainte de a fi adeptul său cochetam cu fierul, care era mult folosit de americani. Pentru ei o fi bun. Pentru noi însă nu.

— Trebuie să-l apărați pentru că în curînd va apărea cartea dumneavoastră intitulată „Betonul armat în România".

— Stai așa. Simt nevoia să deschidem o mică paranteză pentru a-ți mărturisi că aștept apariția lucrării cu emoțiile unui adolescent. Am muncit o viață de om la construirea ei din dorința de a realiza o carte de larg interes. Vreau ca lucrarea să fie citită și de nespecialiști, deoarece așa e gîndită și așa trebuie să fie.

— Dacă ar trebui să enumerăm construcțiile de care v-ați ocupat și pe care le-ați realizat în acest răstimp ar curge multă apă pe Dîmbovița. Am reținut că ați făcut șosele, poduri, căi ferate, imobile, hidro și termocentrale și cîte și mai cîte construcții. Cred că nu există prea multe locuri în țară unde ochiul dumneavoastră avizat să nu fi dat indicații tehnice sau rezolvări practice. Toate reușitele se datorese perfectei organizări, refuzului rutinei și comodității. Vă puteți mîndri cu faptul că încă din 1928 ați adus în țara noastră macaralele tip B.K. care cu brațele lor uriașe slujeau de pe atunci marile construcții, ați folosit ciocane pneumatice, pompe de beton, buldozere, elevatoare. Într-un cuvînt, pe șantierele românești se făceau simțite încă de pe atunci noile mașini pentru construcții. Cum le introduceați pe șantiere?

— Simplu. Mi-au plăcut totdeauna muncitorii serioși, inventivi și talentați, care, la locul lor de muncă, erau adevărați maeștri. Pentru ei introducerea unei mașini noi, care să le ușureze munca și care să mărească productivitatea, nu era o problemă. Mă mîndresc cu faptul că eram o mare familie. Trebuie să știți că foloseam grafice și programe de lucru — adică munceam planificat — încă din 1930. Această planificare și exigența în procesul de producție îmi permiteau să încheiu contracte ferme cu sancțiuni severe pentru orice zi de întîrziere. Așa se explică faptul că am reușit să construiesc în 6 luni de zile uscătoria de cereale din portul Constanța. Nu era o joacă. Blocul „Carpați" din Capitală a fost executat într-un timp record. În trei luni de zile a fost ridicat la roșu. Dacă îl întîrziam, plăteam amendă 50 000 lei pe zi, și asta la valoarea din 1930.

— Înțeleg din discuție că pe lîngă calitatea de bun organizator ați fi putut fi și un bun pedagog.

— Am preferat totdeauna activitatea de pe șantier. Preferam să iau studenți lîngă mine decît să urc la catedră. Doream să le arăt practic care este legătura între rigla de calcul și cuva excavatorului. Pe șantiere era catedra mea. De asta am aplaudat din tot sufletul meu noua orientare pe care a dat-o tovarășul Nicolae Ceaușescu învățămîntului care trebuie să fie cu fața spre producție. Numai așa se cresc cadre de specialiști de înaltă calificare. Din 1950, de cînd lucrez în cadrul Ministerului Energiei Electrice, am participat nemijlocit la însemnate lucrări de construcții ca: Termocentralele Ovidiu I, Ovidiu II, Paroșeni, Doicești, Singeorgiu de Pădure etc. Am organizat și controlat executarea termocentralelor Craiova, Paroșeni II, București Sud, precum și a cablului de înaltă tensiune ce străbate Dunărea. Toate, lucrări de importanță națională. Pe aceste șantiere nu am fost un simplu observator, după cum este lesne de înțeles, ci m-am străduit pentru o organizare riguroasă. Pentru răspunderi precise. Pentru cît mai puține trepte intermediare. Pentru cointeresare directă și producție reală. Așa am gîndit și gîndesc eu că trebuie să fie conceput un șantier.

— Să ne oprim puțin să vă derulăm din nou viața pentru a vă ruga să precizați care credeți că este trăsătura esențială a specialistului Prager?

— Marele meu succes îl datorez, cred atenției ochiului. Am știut să văd. Această deprindere am căpătat-o pe șantiere și am perfecționat-o cu rigla în mînă în fața planurilor. Dintr-o singură privire sesizam greșeala. Astăzi cînd analizez un plan și-i văd hiba, cei din jur par consternați. Zău, nu-i nici o minune. Sînt anii de dragoste și pasiune care s-au adunat și care mi-au dat posibilitatea să observ totul dintr-o privire. În acele momente am senzația că mi se deschide un ochi interior care-mi călăuzește gîndirea cu rapiditate electronică și care-mi dă și soluția. Pentru că una e să sesizezi greșeala și alta e să arăți ce trebuie făcut. Vreau să amintesc aici pentru mai tinerii mei colegi că vorbind și citind în patru limbi am putut consulta și studia tot ce apărea nou în construcții în lume, lucru care — așa cum ați văzut — mi-a folosit enorm. Literatura de specialitate are un rol determinant. Acumulările cantitative duc la salturi calitative spectaculoase.

— Toate publicațiile și cărțile pe care mi le-ați dat spre consultare poartă amprenta spiritului dumneavoastră laborios. Sînt subliniate, adnotate, comentate. Cînd ați avut timpul necesar?

— Toată viața am citit cu pasiune, cu dăruire, cu sacrificii, cu încăpățînare. Mă gîndesc să donez întreaga mea bibliotecă în speranța însă că tot ce am agonisit în cei 75 de ani de cînd mă pasionează slova tipărită va fi folosit cu prisosință.

— Ați avut în lunga dumneavoastră activitate multe bucurii, multe necazuri, multe situații echivoce. Vă rog să vă opriți asupra unor asemenea momente.

— Prin 1934, cînd s-a început asanarea lacurilor din jurul Capitalei, se punea problema dărîmării unui vechi așezămînt aflat pe malul lacului Buftea, deoarece, prin amenajarea lacului Colentina apele urmau să se ridice cu 3 metri și jumătate. Nicolae Iorga, președintele de atunci al Comisiei Monumentelor istorice, se opunea cu vehemență clintirii din loc a respectivului așezămînt. Situația era încordată. La sugestia arh. prof. Horia Teodoru am fost receptiv la ideea de a ridica cu 3 metri și jumătate întreaga construcție. Nu aveam experiența unor asemenea lucrări. Literatura de specialitate le menționa. Ce mi-am zis: dacă aiurea se poate ridica o clădire cu cîțiva metri, de ce în România să nu fie posibil? Am cercetat cu atenție clădirea, am gîndit, am analizat și am hotărît. Cu ajutorul a circa 45 cricuri speciale pentru poduri, după aproximativ 60 de zile de muncă asiduă am reușit, am învins. Clădirea se află și astăzi în bunăstare, în ciuda unor calamități care s-au abătut asupra ei.

— O ultimă curiozitate, eterna ultimă curiozitate a reporterului: o clipă, un moment de mare și solemnă emoție din viața dumneavoastră.

— 15 septembrie 1966, cînd am primit Ordinul Steaua Republicii Socialiste România pentru îndelungata mea activitate pe care nimeni nu o bănuia atunci, în 1966, că va continua, după un program zilnic în toată regula, pînă la 1 ianuarie 1978.

DAN BÎRLĂDEANU

Motorul maistrului Romulus Ștefănescu, o soluție îndrăzneață și eficientă pentru economisirea energiei electrice

Raționalizarea pe care a gîndit-o și aplicat-o în practică maistrul Romulus Ștefănescu, din cadrul secției de inserții metalice a Întreprinderii de sîrmă și produse din sîrmă Buzău, pare să depășească granițele tradiționale ale unei asemenea isprăvi și să se înscrie ca o noutate tehnică de deosebită importanță pentru economia națională. Motorul electric cu turație variabilă în funcție de cuplu, cum a fost el denumit de cei ce l-au conceput, s-a născut, pe de o parte, dintr-o necesitate imediată a producției și, pe de alta, din străduința — încununată cu unele succese concrete, fără ca asta să însemne că n-a mai rămas loc pentru o valorificare superioară a resurselor interne — colectivului întreprinderii cu cel mai mare consum de energie și combustibil din județ de a se încadra în cotele repartizate și, firește, de a găsi soluții noi pentru economisirea energiei și combustibililor.

Mai exact, în toamna lui 1976, cînd secția se afla în faza — devansată — a punerii în funcțiune, oamenii s-au găsit, dintr-o dată, confruntați cu o problemă. Cu un necaz. Cuplajele de inducție, capabile să realizeze variația turației la motoarele asincrone clasice, nu sosiseră din import, eventuala lor așteptare urmînd să antreneze întîrzieri și dificultăți. Comunistul Romulus Ștefănescu nu s-a împăcat cu o asemenea idee, drept pentru care s-a pornit să caute o îmbunătățire la motoarele asincrone obișnuite. Sfătuit de inginerii Spiridon Rimniceanu și Constantin Tănase, ajutat de tinerii electricieni Gheorghe Tudor și Mircea Mutu, făcînd pentru o bună bucată de vreme din volumul al doilea al Manualului inginerului electrician cartea sa de căpătîi, maistrul Ștefănescu s-a oprit în cele din urmă asupra rotorului. Și-a făcut socoteala că, neavînd la dispoziție cuplajul care să asigure variația turației, trebuie să realizeze o modificare a rotorului în așa fel încît motorul să poată lucra de la turația zero pînă la cea de sincronism fără riscul de a se arde, așezîndu-se totodată automat cu turația în funcție de cuplul rezistent. Desigur, începutul n-a fost ușor, iar poticnelile n-au lipsit. În încercările lor de a strunji rotorul și de a-l dota cu o bucșe metalică, maistrul și colectivul său n-au reușit de prima dată, după cum n-au reușit nici a doua, nici a treia și nici a zecea oară.

După o sumedenie de tatonări, în cursul cărora mai multe motoare casate au devenit obiecte de studiu și experiment, s-a ajuns la soluția potrivită. În conformitate cu care funcționează în prezent unsprezece motoare electrice cu turație variabilă în funcție de cuplu, zece la Buzău și unul la Cîmpia Turzii, ultimul confecționat sub directa îndrumare a maistrului Ștefănescu. Vorbind despre raționalizarea în discuție, inginerul Nicolae Sferlic, șeful secției, singura din țară care produce cord metalic pentru armarea anvelopelor auto, înlocuind la parametri superiori tradiționalul cord textil, insista asupra faptului că motorul realizat la Întreprinderea de sîrmă din Buzău reprezintă o noutate tehnică pe plan național, cu avantaje deosebit de importante pentru întreaga economie. Ele ar decurge dintr-o funcționare la parametri superiori, noul motor putînd să lucreze, fără riscul arderii, de la turația zero pînă la cea de sincronism, folosind la pornire numai dublul curentului nominal, în vreme ce motoarele asincrone clasice iau, în aceeași fază, de la șase pînă la opt ori valoarea curentului nominal. Ca o consecință firească, tablourile de comandă vor fi construite la dimensiuni mai mici, devenind mai ieftine și presupunînd o cheltuială de energie umană și materială diminuată corespunzător. În plus, eliminînd cuplajele cu inducție, de regulă achiziționate din străinătate, motorul despre care scriem apare ca o realizare eficientă pe linia reducerii importurilor.

În sfîrșit, unul din marile beneficii pe care le prezintă motorul maistrului buzoian se leagă de economisirea energiei electrice, prin aceea că, fiind calculat direct la cuplul static, echivalent, după cum am explicat, cu cel util, nu mai consumă o bună parte din energia electrică. Restul necesar pînă la cuplul dinamic. Mai exact, un motor de acționare de 75 kW este înlocuit în prezent cu unul de 22, unul de 14 kW cu unul de 7 și așa mai departe, ceea ce a contribuit la economisiri energetice importante pe ansamblul întreprinderii. Astfel, dacă pentru realizarea unei producții marfă de o mie de lei se cheltuiau, în 1976, treizeci și unu de kWh, în 1977, consumul s-a redus la douăzeci și opt, iar consumurile normate pentru anul în curs au putut fi stabilite la cifre și mai mici, în jurul a douăzeci și șase de kWh.

Problema care se pune la ora actuală, asupra căreia au insistat toți interlocutorii noștri de la I.S.P.S. Buzău, este nemijlocit legată de necesitatea extinderii imediate a acestei remarcabile realizări tehnice nu doar în incinta unității, unde funcționează în prezent zece motoare de tipul respectiv, ci în toate unitățile metalurgice și constructoare de mașini care au în dotare asemenea echipamente. Din păcate, pe acest drum nu s-au făcut prea mulți pași. Cîteva întreprinderi de profil s-au arătat interesate, dar n-au făcut nimic concret. Tehnicienii buzoieni cu care am stat de vorbă își exprimau speranța că fabricarea, pînă acum mai degrabă artizanală, a noului motor va intra cît mai curînd într-o fază superioară, devenind o obligație concretă pentru una din unitățile constructoare de mașini.

Faptul că raționalizarea s-a împlinit la nivelul unui maistru, nu e deloc de mirare, căci la I.S.P.S., cum ne mărturisea inginerul Eugen Sandu, directorul unității, economisirea energiei electrice și a combustibilului a fost și este o cauză a întregului colectiv, privită ca o sarcină la fel de importantă ca și problemele de producție. Atunci cînd gîndirea creatoare și priceperea gospodărească a tuturor oamenilor muncii dintr-o unitate sau alta sînt puse în mișcare, rezultatele concrete nu pot întîrzia prea mult. Motorul maistrului buzoian Ștefănescu reprezintă cea mai concludentă dovadă în acest sens, iar extinderea lui se cere sprijinită pe toate căile.

OVIDIU IOANIȚOAIA

SUB ZODIA CIVILIZAȚIEI SOCIALISTE

Zece ani de la reorganizarea administrativ-teritorială

SATU MARE — un argument al dezvoltării rapide și armonioase

Pentru mine, Satu Mare este pămîntul natal și primul învățător. Printre dealuri, ateliere de fierărie, coșuri de fabrică, bătrîne școli, pe străzile străjuite de castani pe unde Someșul își șerpuiește apele, aici mi s-au deschis ochii asupra lumii, al cărei infinit mă fascinează și mă atrage de atunci. Sătmărul a fost primul panteon spiritual al anilor de școală : de la bibliotecа, aflată vizavi de biserică cu lanțuri, din două în două zile duceam acasă cărți, iar simbăta seara, cu respirația reținută, asistam la discuțiile organizate la Căminul meseriașilor în jurul vreunui roman. La „Guba", eram fermecat de serile de recitări, la Conservatorul de muzică sorbeam frumusețí scoase de orchestra condusă de profesorul Hoffmann, și pe deasupra tuturor acestor desfătări m-a cucerit mirajul cinematografului, încît chiar nenea Kocsány, cel ce rupea biletele la cinematograful „Urania" și care avea mustăți ascuțite și cizme lucitoare, era de acord să mă lase să intru cel mult de două ori la același film.

În calendarul meu spiritual, teatrul înseamnă ziua marcată cu roșu. La teatrul sătmărean al anilor 1930 aveam abonament la cucurigu. Dar înainte de ridicarea cortinei, eu trebuia să predau dirijorului Schreiber sau Lioncăi Trilap, care, îmbrăcată în urlici, cînta suav, sau vreunui artist, tortul de ciocolată pregătit de bunica în cinstea premierei. Bunica rămăsese și la nouăzeci de ani o admiratoare a teatrului, iar cînd n-a mai putut veni la teatru, atunci continua să prepare tortul și să-l trimită artiștilor îndrăgiți. Chiar și pînă în anii anii sinistri ai războiului, cînd, în 1944, a fost ridicată de fasciști, deportată la Auschwitz și arsă de vie.

Satu Mare a fost orașul școlii mele, care mi-a deschis drumul spre oameni, frăție, spre largi orizonturi spirituale. La Liceul „Mihai Eminescu" m-au așteptat dascăli învățați și cu o mare vocație umanistă De la profesorul meu de literatură română, năsăudeanul Vasile Scurtu, care mi-a fost și ani de-a rîndul dirigînte, am învățat să iubesc, să trăiesc pe viu destinul, chemarea, slova înaripată a scriitorilor români, să fiu și eu în cuget și simțire alături de Eminescu, Coșbuc, Rebreanu, Sadoveanu, Arghezi și Minulescu. Profesorul Groza mi-a fost călăuză spre Homer, Horațiu și Ovidiu, spre străucirea limbii elene și latine. Am devenit un pasionat istoric datorită neuitatului profesor Barbu, îi cunoșteam pe de rost pe *Hamlet*, cu monologurile sale despre a fi sau a nu fi, prin profesorul Mărgineanu, de literatură universală. Pe Rădulescu-Motru și marea școală de psihologie — prin profesorul Rațiu, pe Goethe, Heine și pe Schiller — prin eminentul profesor Mlinaretz, de limbă și literatură germană, pe Corneille, pe Racine și Molière — prin distinsa doamnă Bardosi, am fost introdus în tainele materiei și ale naturii de savanții mei dascăli, profesorii Schneider și Sarkadi, iar frumusețile inegalabile ale cîntului și muzicii mi-au fost dezlegate de cel ce a fost el însuși un poet și creator inspirat, profesorul de muzică Demian.

De la ei am învățat joaca și sărutul, cîntecul și dansul, șaga și povestea, ei mi-au strecurat în suflet acel strop de armonie și acel cuvînt magic, frate, merinde de drum mare, care-ți deschide orice poartă și oriunde în această țară te răsplătește cu un scaun la o masă. Aici am cunoscut o mare prietenie, pe viață și pe moarte, între două minți luminate, fiii mari ai acestor locuri: poetul maghiar Ady Endre și pictorul român Aurel Pop, doi frați de suflet a căror artă și prietenie mi-au luminat viața cu versuri și culoarea, împreunate în luptă, pentru omenia cea mare.

Bătînd drumurile țării, în acești ani ai maturității, l-am regăsit deseori pe sătmărenii mei în cele mai neașteptate locuri. Ei au pus umărul la Bicaz și la Argeș, la Porțile de Fier și la Lotru. Mă pot mîndri cu ei, cu oameni ca inginerul Gheorghe Sălăjanu, Erou al Muncii Socialiste, cel ce poartă pe umeri barajul de la Porțile de Fier, de la Sebeș ; sau bunul lui amic, inginerul Lenkei Ernő, cu care au turnat împreună barajul de la Bicaz pentru ca apoi să urce amîndoi pe Argeș în sus, la Lotru. Sau cu cei de la Tarnița, veniți pentru a dura și aici, la obîrșiile Someșului, o cîtadelă socialistă spre luminarea țării.

— În privința viitorului — îmi spunea unul dintre someșeni — a ceea ce va urma după terminarea centralelor de aici, azi se poate doar visa. Căci o hidrocentrală este ca o reacție în lanț. Dacă Someșul va fi stăpînit aici, la izvoare, de ce nu s-ar putea construi un șir de microcentrale, care să valorifice toată puterea riului jos pînă la Dej și chiar pînă la Satu Mare ? Un Someș stăpînit de om nu va mai putea face niciodată ravagii...

În luna iulie 1972 am avut cinstea de a fi invitați, cu alți fii ai Sătmarului, români și maghiari, de către Comitetul județean de partid, la o reîntîlnire cu locurile natale. A fost o revedere impresionantă cu orașul care cu numai doi ani în urmă a fost atît de crunt lovit de inundații. Și avea îndrăzneala să se prezinte în fața țării și lumii cu un mileniu al său sărbătoresc, arătîndu-i un oraș reînviat din cenușile sale, un oraș în plin avînt, care se vrea, pe cele două maluri ale Someșului, unul din cele mai frumoase orașe din țară. Am admirat la Fabrica „23 August" halele ultramoderne, secțiile automatizate, unde cu doi ani în urmă totul a fost paralizat : apa ajunsese pînă la brîu, instalațiile electrice, utilajul au fost roase de șuvoaiele năvalnice și s-a pierdut un milion de lei în fiecare zi neproductivă. A urmat acea binecunoscută epopee de pe Someș. Alci, în uzină, oamenii au stat cu familiile lor 40 de zile la rînd zi și noapte și, ajutați de cei veniți din toată țara, și-au refăcut uzina. Și epopeea nu s-a sfîrșit cu asta, s-a lucrat în așa fel în continuare că pînă la sfîrșitul aceluiași an de grele încercări pierderea în producție a fost recuperată și fabrica inundată și-a îndeplinit planul. Ne-au arătat o nouă halâ, în care producția a fost recent automatizată, toată instalația de automatizare a fost concepută, proiectată și executată de către acești oameni minunați ai uzinei. Aducîndu-le un omagiu, nu puteam să nu mă gîndesc cu recunoștință la toți cei ce au ajutat din plin la reînvierea orașului meu de baștină, în frunte cu acela ale cărui grijă și sprijin le-au simțit în acele zile grele și Sătmarul meu, și celelalte regiuni lovite, să nu mă gîndesc cu profundă recunoștință la tovarășul Nicolae Ceaușescu, prezent cu îndemnul, exemplul și strădania sa în cele mai încercate ore ale sătmărenilor.

La „Mondiala" am admirat fantezia și gustul creatorilor de modele, care au cucerit o reputație într-adevăr mondială prin arta de mare tradiție a meșteșugarilor sătmăreni. Cine ar mai crede printre tinerii de azi că în locul unde se întind acum pavilioanele moderne ale fabricii de confecții, cu cîteva decenii în urmă era un atelier de pălării de paie, apoi, după Eliberare, o cooperativă meșteșugărească, fondată de nouă croitori comuniști. „Mondiala" de azi, cu mii de muncitori, cu produse de confecții căutate la Moscova, la Paris, la Viena și la München deopotrivă, este o creație a acestor decenii.

Livada, mai ieri o comună oarecare din împrejurimile Sătmarului, azi un oraș în devenire, cu un minunat institut de cercetări agricole, al cărui bob de grîu, crescut cu grijă de oameni de știință, dă roade bogate și plasează acest județ în fruntea țării în privința recoltelor de grîu. Alături de institut, o puternică școală agricolă pregătește un tineret înarmat cu vaste cunoștințe pentru satul de mîine.

În sfîrșit, un popas în Țara Oașului. Admirăm aci portul popular de o inegalabilă frumusețe, acea bogăție de culori și fantezie, dar admirăm și acea capitală a oșenilor de la Negrești, oraș nou, cu școli, spital, uzină, cartiere noi, o prefigurare a ceea ce va fi cînd această Țară a bărbăției și sărăciei moștenite din trecut se va ridica pe o treaptă nouă de civilizație și cultură, așa cum s-a conceput printr-o hotărîre a conducerii noastre de partid și stat, privind planul de dezvoltare a Țării Oașului. O oră de neuitat o petrecem în casa avocatului Ioniță Andron, vestitul folclorist oșean, care a eternizat cu obiectivul aparatului său de fotografiat datinele, portul, figurile acestui străvechi pămînt dacic în cele peste 60 de mii de poze făcute în decursul a peste patru decenii.

În aceste zile, ne-am adunat cu toții în Sătmarul milenar, adîncindu-i omagiul oamenilor săi de ieri și de azi, care au știut să dea o strălucire deosebită multimilenarului Someș ajuns pe cîmpie.

Va rămîne neuitată ziua însorită care l-a găsit pe toți sătmărenii adunați în jurul iubitului conducător al partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a onorat cu prezența sărbătoarea noastră, dîndu-i o deosebită strălucire și semnificație. Cuvintele lucide, aprecierile înalte, îndemnurile luminoase pătrunse de o profundă răspundere și înțelepciune, de un vibrant spirit revoluționar și patriotic, au găsit un mare ecou în toți cetățenii Sătmarului, în toți fiii acestor meleaguri, constituind pentru noi toți un înflăcărat îndreptar pentru cei de al doilea mileniu al bătrînei unde pornite spre tinerețea ei comunistă.

MIKÓ ERVIN ■

(Din volumul *„Omenie, soroc bun !"* în curs de apariție la Editura „Cartea Românească")

Sătmărenii din cartierul „Someș" — beneficiari de drept și de fiecare zi, în casele lor, ai grijii constante a partidului, pentru dezvoltarea armonioasă a tuturor județelor și localităților noastre
Fotografie MARTIN SARCA ■

De mii de ani portul oșenesc trece neschimbat de la o generație la alta

Altitudine la Carei

Acest județ din nord aflat, ca toate celelalte, în inima țării

În acest nord dacic și românesc, de milenii, fierbintea dragoste de pămîntul strămoșesc, dusă de oameni, la nevoie, pînă la jertfă, a estompat frigul sugerat de geografie și a făcut mereu din locurile de aici unul din cele mai calde ținuturi ale istoriei și ale inimii noastre. **Castrum Zotmar** — cetatea voievodului Menumorut, cucerită greu de războinicii unguri, așa cum reliefează notarul Anonimus — a intrat în cronică și în conștiința poporului nostru ca un simbol al luptei pentru libertate a celor care au fost și au rămas statornici la ei acasă pe aceste pămînturi. Iar acel neînfricat Menumorut, sănătoasă și trainică rădăcină de neam și de suflet, respiră și azi în țara liberă, coborînd spre noi, cu uriașa lecție de viață a istoriei, din admirabilele pînze ale pictorului sătmărean Ioan Popdan. Ca și în alte părți ale lumii, și la noi timpul și-a făcut datoria : i-a făcut pe oameni mai înțelepți și mai buni. Azi, cei care trăiesc pe aceste locuri — români, maghiari sau germani, pe care istoria comună i-a contopit în plămada poporului român — sînt beneficiarii de drept și de fiecare zi, la locul de muncă, în casele lor, în întreaga lor existență, ai oameni profunde, ai politicii drepte a partidului nostru care le-a asigurat tuturor cea mai reală egalitate, egalitatea în fața muncii, în patria lor și a strămoșilor lor — țara de cinste, de demnitate și de adevăr pe care au visat-o și pentru care au luptat împreună prin vreme și români, și maghiarii, și germanii de aici. În cadrul economico-social al României, județul Satu Mare se înscrie ca o zonă efervescentă a hărniciei, a muncii înfrățite pentru dezvoltare accelerată și armonioasă, pentru permanenta ridicare a nivelului de trai. Apreciabile creșteri înregistrate în ultimii zece ani au creat condiții ca, în 1978, conform sarcinilor stabilite de Conferința Națională a partidului din decembrie trecut, producția industrială a județului să depășească 11 miliarde de lei. De la înființare, harta sa economică și-a adăugat 170 noi capacități de producție ori destinate serviciilor către populație. Agricultura sătmăreană, în plină modernizare, a înregistrat de curînd cea mai bogată recoltă din istoria acestor locuri. Zootehnia modernă contribuie și ea din plin la ridicarea nivelului de trai al țăranilor. Dacă retribuția medie lunară pe total personal muncitor din județ se ridica în 1976, față de 1965, la 182 la sută, veniturile medii ale țărănimii au crescut, în aceeași perioadă, de 14 ori. Din 1968 pînă în 1977, în județ au fost construite 15 767 de apartamente din fondul statului și cu ajutorul statului, pe lîngă 13 229 de apartamente din fondurile populației. Dezvoltarea rețelei de învățămînt, a celei sanitare și de asistență socială a însemnat, în aceeași perioadă, pe lîngă diverse dotări și modernizări, darea în folosință a 220 săli de clasă, 4 636 locuri în creșe și grădinițe, 840 locuri în spitale, 312 locuri în cămine-spital pentru bătrîni. Imaginea actuală a județului este rezultatul trudei înfrățite a oamenilor muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități, care trăiesc pe aceste meleaguri, ea încorporîndu-se firesc în imaginea de ansamblu a României socialiste care confirmă prin datele ei fundamentale justețea, înțelepciunea politicii partidului orientată ferm și constant spre asigurarea condițiilor de dezvoltare armonioasă a tuturor județelor țării, pentru realizarea — pe baza deplinei egalități în drepturi în întreaga viață economică și socială — a tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate. Azi, datorită calității lor, produse realizate de sătmăreni ajung în peste 50 de țări ale lumii. De un remarcabil prestigiu pe piața externă se bucură cu deosebire mobila și confecțiile de aici, dar și utilajele întreprinderii UNIO din Satu Mare, unitate care, printre alte lucruri cu care se mîndrește, înscrie și faptul că a realizat cel mai lung transportor (bandă) din țară, precum și pe acela că fabrica sa din Carei va executa din acest an escalatoare pentru metroul din București. Întreprinderea sătmăreană **23 AUGUST**, care a dat în anul trecut peste 20 la sută din producția centralei de resort, este cea mai mare producătoare de mașini casnice din țară. În 1977, cînd localnicii din comuna **Poiana Codrului** au sărbătorit o sută de ani ai meșteșugului sticlăriei, la ei au marcat sărbătoarea cu încă un moment emoționant: realizarea primului **cristal de Poiana**. Din actuala lor fabrică modernă, admirabile obiecte din acest nou cristal românesc au și pornit pe drumul exportului, cucerind elogiile cumpărătorilor.

Ca peste tot unde oamenii pun suflet în ceea ce fac, o imensitate de lucruri, într-alt fel mărunte, au importanța, coloratura și tîlcul lor. Așa este de pildă faptul că, în cadrul Teatrului de Nord, se întîmplă nu o dată ca scenografia la secția română să fie realizată de colegii de la secția maghiară și invers, ori ca asemenea rocadă să fie făcută chiar între actori în roluri principale, cu succese în plan artistic și cu adînci satisfacții mult dincolo de marginile acestui plan. Filarmonica din Satu Mare și Asociația artiștilor plastici întreține în județ o permanentă activitate și atmosferă în care arta devine tot mai mult un adevărat bun de larg consum, componentă firească a calității vieții. Numeroase coruri cu o impresionantă tradiție, un mare număr de universități cultural-științifice care organizează cursuri în limbile română, maghiară și germană, o întreagă rețea de așezăminte de cultură în care români, maghiari și germani învață în limba maternă ori își dezvoltă reale aptitudini, toate acestea, alături de munca înfrățită în unitățile economice ale județului, dau expresie concretă politicii consecvente a partidului de dezvoltare armonioasă a țării, într-un climat de tot mai accentuată unitate moral-politică a poporului. Întregul peisaj economico-social al acestor locuri, tot ce produce, ce gîndesc și creează oamenii de aici, fac din județul Satu Mare de azi, la zece ani de la constituirea sa, unul din județele cele mai bogate ale țării în ce privește zestrea lui umană de hărnicie, de talente, de tinerețe. Prin rîturile de dezvoltare, ca și prin comorile de artă și de aleasă spiritualitate românească vénind din roboste rădăcini milenare, parafrazînd o expresie inspirată, **acest județ din nordul țării este, de fapt, în toate sensurile, un județ din inima acestei țări.**

DORIN GHERGHINESCU ■

Efigie de suflet

Satu Mare mi-a pus pana în mînă. Cînd, după bacalaureat, am dus prima mea încercare la ziarul local, mare mi-a fost mirarea cînd, a doua zi, cele scrise de mine au și apărut în loc de frunte și, nu peste mult timp, am ajuns în redacție.

Tot în Satu Mare, la tipografie, am văzut pe atunci un muncitor bătut pînă la singe, vina lui fiind că a tipărit manifeste în care se cereau pace, pîine, libertate, și tot în acest oraș, într-un atelier de pe malul Someșului, un tînăr fierar, cu părul vîlvoi, mi-a dat pentru prima oară în mînă scrierile lui Marx.

Cu astea m-a înzestrat, la plecarea în lume, pămîntul natal — Satu Mare, Cu ochi scrutători, bogății spirituale și omenie. De atunci, de la Someș pînă la mare, îi port, peste tot, mesajul.

Aici, pe aceste meleaguri, sub sălciile și răchitele de pe Someș, cu lunciie mănoase peste care plutește izul dulce al grîului în pîrgă și aroma grea a cînepei topite, aici, la Valea Vinului și Rostori am intrat în hora tinereții cu fete sprincenate și flăcăi vînjoși, cu Ionică și cu Mitru, prieteni de nădejde.

Repere pentru două întreprinderi paralele

Frumoasa dezvoltare a străvechiului oraș românesc Făgăraș în ultimii 10 ani se datorește, în principal, activității de excepție a celor două mari unități economice : Combinatul chimic „Nitramonia" și Întreprinderea de utilaj chimic. Amploarea investițiilor primite, a sprijinului generos al partidului și statului, și-a găsit reflectarea și în faptul că în ultimul deceniu secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, i-a vizitat pe oamenii muncii din Făgăraș de două ori, în iulie 1972 și în septembrie 1977. Dar mai bine, în locul unor impresii de reporter-călător, iată cîteva cifre comunicate de directorii generali Toader Șuteu („Nitramonia") și Ioan Constantinescu, Întreprinderea de utilaj chimic. La „Nitramonia" în perioada 1968—1978, productivitatea muncii și producția marfă au crescut fiecare de cîte 2,4 ori, producția globală de 2,7 ori. Exportul, de asemenea, a crescut de 5,3 ori. În 1968 se exportau produse în 16 țări ; acum în 35. Iată, cum este și normal, cîteva creșteri la sortimentele principale : produse macromoleculare de 3,6 ori, antidăunători de 4,6 ori și piese de schimb de 14,4 ori. Să vedem cum stau lucrurile la unitatea vecină, aceea care le produce și lor piese de schimb: numărul secțiilor și atelierelor a crescut de la 5 la 9. Au fost asimilate în perioada de care ne ocupăm 114 tipo-dimensiuni. Productivitatea muncii era 100 la sută în 1968 și este acum 220 la sută. Nivelul mediu al retribuției a crescut de la 1 330 lei la 1 932 lei. Au fost date în folosință 6 cămine cu 2 135 locuri și s-au distribuit de la fondul de stat 644 apartamente. Multe cifre ? Poate, dar viața autentică a orașului le creează printr-un uriaș efort zilnic care pe acele meleaguri se mai numește „continua luptă pentru fericire".

EUGEN SECELEANU ■

În marea livadă a Dimboviței

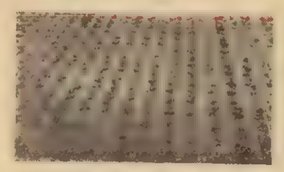

La Voinești, în țara fructelor tîrzii, pomicultura românească a înregistrat în urmă cu doi ani cel mai mare succes din întreaga sa istorie : în livezile cu producție intensivă ale Stațiunii experimentale pomicole cultivatorii au recoltat 55 000 kilograme mere la hectar. Vom înțelege mai exact dimensiunile puțin obișnuite ale unor asemenea cifre de producție dacă avem în vedere faptul că o asemenea recoltă se obține, în ani generoși, de pe 15 hectare cu livezi clasice. Așadar, de 15 ori mai mult sau o creștere a productivității cu 1 500 la sută !

Slujindu-ne în continuare de instrumentele comparației mai putem arăta că întreaga producție de fructe, realizată anual de stațiunea din Voinești, poate aprovizionа timp de trei luni un oraș cu 110 000 locuitori, considerînd că fiecare om ar consuma zilnic o jumătate de kilogram de fructe (ceea ce, evident, reprezintă o cifră exagerată).

La asemenea performanțe, oamenii de știință din Voinești au ajuns după numeroase și laborioase cercetări, prin pasiune și osîrdie și după zeci de ani de travaliu neîntrerupt. Dar rezultatele lor nu reprezintă la ora actuală un caz de excepție. Noile soiuri de mere și pere create sau ameliorate s-au răspîndit pe întreaga arie a județului. Pretutindeni, atît în livezile unităților agricole socialiste, cît și în cele ale producătorilor particulari, au apărut șirurile drepte ale pomilor pitici, de un stat de om, cu crengile lor firave, întinse pe spaliere. Într-un singur deceniu, ultimul, marele bazin pomicol al Dîmboviței a cunoscut o totală reevaluare a potențialului său biologic. Mulțumită noilor soiuri de mere, pere, cireșe și vișine, create la Voinești, producția de fructe a județului a crescut de cîteva ori. Ea deține astăzi o pondere însemnată în economia generală a acestei zone teritoriale, redescoperită sub ochii noștri, prin grija, înțelepciunea și forța partidului nostru, prin armele științei, rațiunii și practicii sociale.

LIVIU MAIOR ■

Pașcani, aproape de Iași

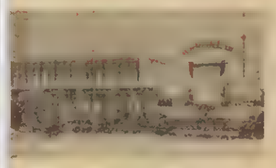

Pașcani, al doilea oraș, ca mărime, după capitala județului Iași, nu a reprezentat, pînă nu demult, ceea ce se așteaptă să reprezinte o localitate urbană într-o zonă geografică dominată de așezări rurale, cu alte cuvinte, nu constituia o variantă economică, mai ales, a Iașului, o posibilitate de opțiune pentru cetățenii săi, ori pentru cei din împrejurimi, punctul de atracție cel mai puternic, tocmai prin marile și variatele posibilități pe care le oferea în special odată cu impetuoasa sa dezvoltare plurivalentă, rămînînd capitala moldoveană.

În cei 10 ani care au trecut de la în-

(Continuare în pagina 14)

ROMÂNIA '78 LA SCARA 40x10

(Urmare din pagina 1)

inițiativa și la propunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu — aveau să contribuie din plin, decisiv, la cotitura cé s-a realizat în conducerea întregii vieți economico-sociale, în apropierea actului de conducere de unitățile de bază — orașul și comuna — care au căpătat în această nouă concepție atribute și funcționalități noi. S-a creat astfel un cadru mult mai propice pentru inițiativa și spiritul gospodăresc al maselor, pentru participarea lor la elaborarea și adoptarea actului de decizie, în esență s-au afirmat noi premise pentru adîncirea democrației socialiste, pentru îmbunătățirea stilului de lucru al forurilor de conducere. Faptul că funcția de prim secretar al organului de partid s-a îmbinat cu aceea de președinte al consiliului popular de la diferite nivele a dus la creșterea rolului conducător al partidului, la exercitarea cu mai multă eficiență și operativitate a atribuțiilor cu care este învestit acest post de înaltă răspundere.

„Măsurile pentru îmbunătățirea împărțirii administrative a țării — spunea în acest sens tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea prezentată la sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale din 15 februarie 1968 în care s-a adoptat Legea privind organizarea administrativ-teritorială — **vor înlesni mai buna organizare și coordonare pe teritoriu a factorilor care determină dezvoltarea economică, social-politică și culturală a României, perfecționarea legăturilor dintre organele centrale și locale, creșterea eficienței și operativității organelor de conducere ale județelor, orașelor și comunelor, antrenarea mai largă a maselor la conducerea statului și la rezolvarea problemelor vieții sociale și obștești".**

Acum, la un deceniu de la aplicarea acestor măsuri, neîncetat perfecționate pe baza experienței cîștigate nemijlocit, viabilitatea, clarviziunea și eficiența lor ne apar într-o lumină și mai puternică, în toată amploarea noilor și revoluționarelor dimensiuni pe care le-a căpătat dezvoltarea multilaterală a țării, saltul de-a dreptul uriaș pe care l-au făcut multe din județele care la începutul anului 1968 prezentau încă serioase rămîneri în urmă pe plan economic sau spiritual.

Cele 40 unități administrativ-teritoriale ale țării noastre, bine constituite sub raportul potențialului natural și uman, al sistemului de așezări rurale și urbane, al structurii și repartiției ramurilor economiei naționale, au cunoscut în decursul celor 10 ani de la organizare o dezvoltare complexă, în concordanță cu necesitățile și dinamica economiei naționale. De remarcat este faptul că economia acestora a evoluat în direcția creșterii ponderii producției industriale în balanța produsului social. Nu pot să nu remarc, de asemenea, ca specialist, că în dimensionarea unităților administrativ-teritoriale, factorii geografici au avut un rol deosebit de important. În cei 10 ani care au urmat de la organizare s-a dovedit viabilitatea elementelor geografice stabilite în asigurarea unei varietăți a unităților de relief, a condițiilor pedoclimatice și de vegetație, ca suport al dezvoltării vieții economice și sociale.

Promovarea cu consecvență a politicii partidului de industrializare socialistă a făcut ca țara noastră să dispună astăzi de un important potențial industrial, producînd mașini-unelte, utilaje complexe chimice și pentru rafinării, tractoare, camioane, utilaj petrolier și minier, devenite tot mai competitive pe piețele internaționale. Numai în anul 1977 au fost construite și date integral sau parțial în funcțiune 535 capacități de producție, din care 491 industriale și 44 agrozootehnice. Prefaceri adînci au intervenit în organizarea și modernizarea agriculturii și a celorlalte ramuri, în intensificarea procesului de urbanizare (48 la sută în 1977), de modernizare a așezărilor rurale etc.

În concordanță cu cerințele sistematizării teritoriului, cu gradul de asigurare a calității mediului și cu avantajele economice și sociale s-au creat, în cadrul marilor centre economice, **platforme industriale integrate.** Cele circa 1 400 obiective industriale prevăzute a fi construite în actualul cincinal sînt amplasate în limitele a 170 platforme industriale, din care 30 sînt platforme noi.

Cele mai extinse și cu profil complex de specializare, care realizează ample legături de producție și valorificări succesive ale materiilor prime sînt: platformele de la Brazi-Ploiești, Galați, Gh. Gheorghiu-Dej, Pitești, București (platformele Pipera, Militari etc.).

Platforme noi industriale au fost create și în limitele județelor care au avut în trecut un pronunțat caracter agricol, cu toate că dispuneau de unele resurse naturale și de un excedent de forță de muncă. Printre acestea menționăm județele: **Sălaj**, cu platforma industrială de la Zalău (întreprinderi de armături industriale din fontă și oțel, de produse ceramice, de mobilă ș.a.); **Bistrița-Năsăud** — cu platforma industrială de la Bistrița (întreprinderi de utilaj pentru industria materialelor de construcții, prefabricate din beton, întreprinderea de sticlărie etc.); **Mureș** — cu platforma de la Tg. Mureș (Combinatul de îngrășăminte azotoase, întreprinderi electrotehnice, de utilaj pentru industria ușoară ș.a.); **Harghita** — cu platforma industrială de la Miercurea Ciuc (utilaje și piese de schimb, filatură, tricotaje ș.a.) și Odorhelu Secuiesc (tehnoutilaj, filatură de bumbac etc.); **Covasna** — cu platforma industrială de la Sf. Gheorghe (aparataj electric auto, prelucrarea bumbacului, industrializarea laptelui etc.); **Telcorman** — cu noi capacități de producție pe platforma din Alexandria (întreprinderi de panouri și tablouri electrice, rulmenți etc.), Zimnicea, unde se află în construcție fabrica de țevi sudate etc. și Turnu Măgurele (combinatul de îngrășăminte chimice ș.a.); **Gorj** — cu platforma industrială de la Tg. Jiu (Combinatul de industrializarea lemnului, produse refractare, confecții, industrializarea cărnii etc.); **Tulcea**, unde investițiile au fost și aici orientate pentru construirea unor mari întreprinderi pe platformele industriale din municipiul Tulcea (întreprinderi de alumină, de industrializarea peștelui, conserve din legume și fructe, prelucrarea marmurei și a pietrei de construcție); **Vaslui** — cu o serie de întreprinderi ale industriei ușoare (mobilă, confecții, filatură de bumbac) și alimentare (industrializarea laptelui și a cărnii) în cadrul orașului Vaslui, dar și în alte centre ale județului, cum sînt: Bîrlad (rulmenți, elemente de automatizare, confecții etc.), Huși (filatura de fire tip bumbac, prelucrarea produselor agricole etc.).

Orientarea investițiilor către județele mai puțin dezvoltate a asigurat industrializarea într-un ritm mult mai rapid a acestora. Astfel ritmul mediu anual de creștere a producției globale industriale a țării a fost, în perioada 1966—1976, de 12,3 la sută, iar în județele mai puțin industrializate s-au înregistrat ritmuri mult mai accentuate, superioare mediei pe țară, și anume: 19 la sută în județul Buzău, 18,2 la sută în Sălaj, 21,8 la sută în Olt, 16,9 la sută în Ialomița, 15,3 la sută în județul Mehedinți, 13,9 la sută în Gorj, 15,5 la sută în Teleorman etc. S-a asigurat astfel o valorificare eficientă a resurselor naturale și umane, o dezvoltare economico-socială echilibrată a tuturor județelor țării. A sporit, în același timp, numărul județelor, care au obținut o producție globală industrială de peste 10 miliarde lei, de la 9 în 1970, la 21 în 1975 și la 26 în 1977.

Semnificative sînt și noile structuri ale populației active, consecință a procesului de industrializare socialistă a țării. Construirea de numeroase obiective industriale, în toate județele țării, creșterea gradului de intensivitate în agricultură prin mecanizare, chimizare, explică modificările intervenite în structura populației ocupate pe ramuri ale economiei naționale. În 1976 industria deținea 31,9 la sută din totalul populației ocupate (față de 20,7 la sută în 1968), în timp ce în agricultură a scăzut ponderea populației ocupate în economie de la 52,8 la sută în 1968 la 35,6 la sută în 1976. Creșterea în actualul cincinal a peste un milion de locuri de muncă, cu precădere în industrie (60 la sută), va determina noi schimbări în structura populației ocupate pe ramuri. Astfel, la sfîrșitul anului 1977 populația ocupată în industrie și în celelalte ramuri neagricole reprezintă deja două treimi din total. A crescut vertiginos numărul personalului muncitor de la 6 560 mii în 1976 la 6 740 mii în 1977.

Baza tehnico-materială a socialismului presupune, pe lîngă echiparea industrială și terțiară, și o utilizare rațională a principalei forțe de producție din agricultură care este pămîntul, o **continuă ridicare a potențialului productiv al solului.**

În raport de particularitățile cadrului natural și de cele economico-sociale, s-a realizat o succesiune de transformări structurale în toate domeniile vieții economico-sociale, în funcționalitatea și repartiția geografică a tipurilor de utilizare a terenurilor.

În contextul amplasării optime a forțelor de producție pe teritoriul țării, s-a procedat și în limitele județelor la gospodărirea rațională a fondului funciar, la ridicarea capacității productive a terenului. În acest scop s-au realizat: perimetrarea spațiului construibil, atît pentru vetrele de sat cît și pentru unitățile productive (agroindustriale); simplificarea și raționalizarea rețelei rutiere, mai ales a drumurilor de exploatare; valorificarea superioară a materiilor prime locale, a produselor vegetale și animale în cadrul localităților rurale viabile din punct de vedere economic. În limitele acestora s-au amplasat și urmează a se proiecta în continuare unități industriale și agricole, în raport de specificul județului, obiective social-culturale și unități prestatoare de servicii, creîndu-se astfel premisele necesare pentru evoluția structurilor urbane.

Punerea în valoare a capacității productive a terenurilor a reprezentat o componentă de bază a intensivității spațiului agrar, pentru toate județele. Aceasta s-a realizat prin echipările cu instalații hidrotehnice pentru irigații, aplicarea de îngrășăminte chimice și naturale, creșterea gradului de mecanizare, orientarea culturilor în raport cu optimul ecologic prin amenajările integrale ale spațiului productiv. Creșterea gradului de intensivitate, de ocrotire și valorificare a patrimoniului funciar.

Schițele de sistematizare elaborate pentru așezările urbane și rurale din cadrul județelor conduc la o judicioasă organizare a vetrelor, stabilindu-se gradul de densitate, mărimea așezării, dotarea tehnico-edilitară, folosirea judicioasă a spațiului. Restrîngerea perimetrului construibil, în vetrele de sat, regruparea gospodăriilor dispersate pe versanți, care nu pot beneficia de condițiile moderne ale civilizației, alimentarea cu energie electrică și cu apă etc., constituie numai cîteva aspecte ale procesului de sistematizare a localităților rurale.

Toate aceste ample transformări, datorate politicii de dezvoltare armonioasă și echilibrată a țării, își găsesc cea mai cuprinzătoare și nuanțată reflectare în însăși noua înfățișare a vieții națiunii noastre, în chipurile și privelиștile tot mai luminoase sub care aceasta se prezintă nouă înșine și umanității. Perspectivele din care ar putea fi abordată această realitate a traiului cotidian sînt multiple, dar ele converg toate către acel tablou impresionant al bunăstării întregului popor, al ridicării națiunii noastre pe noi culmi de civilizație și cultură. Dezvoltîndu-se impetuos, ca urmare a fondurilor tot mai mari alocate de stat, a grijii permanente a partidului, construcția de locuințe, condițiile de muncă și învățătură egale pentru întreaga populație, ocrotirea sănătății, satisfacerea cerințelor spirituale au dat astfel măsura elocventă a materializării tuturor eforturilor oamenilor muncii în îmbunătățirea calității vieții. Vorbește de la sine pentru această preocupare primordială a partidului și statului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, măsura adoptată de recenta Conferință Națională a partidului, ca veniturile reale ale oamenilor muncii să crească în actualul cincinal cu circa 32 la sută în loc de 20 la sută cît fusese prevăzut inițial, măsură care se înscrie în programul atotcuprinzător de ridicare a nivelului de trai.

Justețea politicii partidului de repartizare judicioasă a forțelor de producție pe întregul teritoriu al țării, de dezvoltare în ritmuri mult sporite a județelor rămase în urmă și-a găsit ilustrarea într-o dreaptă și echitabilă condiție de viață, de muncă și de afirmare politică și spirituală pentru toți cetățenii țării, indiferent de naționalitate. Mărturie stă înflorirea plenară a virtuților creatoare ale românilor, maghiarilor, germanilor, sîrbilor și altor naționalități, cu toții bucurîndu-se cu dreptate de roadele muncii lor, fructificîndu-și însușirile în mod liber, susținut și demn.

„Repartizarea rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării — sublinia pe bună dreptate nu demult tovarășul Nicolae Ceaușescu — **creează cele mai bune condiții pentru adevărata egalitate în drepturi, pentru manifestarea plenară, în toate domeniile, a tuturor cetățenilor patriei, fără deosebire de naționalitate. Tocmai pornind de la aceasta, noi vom continua ferm dezvoltarea forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, ridicarea gradului de civilizație al tuturor regiunilor, al tuturor județelor. Creăm pe această bază condiții de manifestare plenară în toate celelalte domenii de activitate, posibilitatea de a învăța în limba proprie, de a participa la viața politică și culturală".**

Într-adevăr, acum cînd ne aflăm la începutul unui an decisiv pentru destinele dezvoltării economico-sociale în acest amplu cincinal al revoluției tehnico-științifice, perspectivele multilaterale care stau în fața întregului nostru popor sînt nu numai dintre cele mai grandioase, ci și dintre cele mai exigente, comandamentul numărul I fiind saltul revoluționar în domeniul calității pe care trebuie s-o realizăm în orice activitate, la fiecare loc de muncă. Numai astfel putem împlini prevederea ca în toate județele țării să se obțină o producție industrială de cel puțin 10 miliarde de lei, ca și una industrială suplimentară la nivel național de 100—120 miliarde lei. România '78 la scara 40 × 10, adică a dezvoltării celor 40 de unități administrativ-teritoriale în deceniul 1968—1978, se prezintă nu numai cu cel mai strălucit bilanț din întreaga ei istorie, ci angajată într-o operă vitală, de înscriere a sa, pînă la jumătatea deceniului următor, printre țările cu o dezvoltare medie.

Tocmai această dezvoltare în ritm accelerat a forțelor de producție, creșterea potențialului productiv, intensificarea laturilor calitative ale activității economice — în spiritul Raportului prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la Conferința Națională a partidului din 7—9 decembrie 1977 — vor asigura sporirea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, înaintarea României pe calea civilizației socialiste și comuniste.

Pașcani, aproape de Iași

(Urmare din pagina 13)

ființarea județului, Pașcanii s-au îmbogățit cu cîteva importante unități industriale care au încadrat unica, pînă atunci, întreprindere cu un astfel de profil, tradiționalele uzine de material rulant: întreprinderea de perdele și tricotaje, cea de produse lactate, de zahăr, de integrate, intrată parțial în funcțiune, prima termocentrală deservind zona industrială, numeroase lucrări edilitare, de sistematizare și o puternică acțiune de construcții civile. Poate că punctarea ritmurilor, în acest sector, ar reda foarte bine însăși dinamica dezvoltării Pașcanilor, deoarece în 1968 orașul dispunea doar de 600 de apartamente, iar în 1977 peste 900 de locuințe au fost înălțate. Din acest an se va trece la o cifră superioară: peste 1 000 de apartamente anual.

Tradiția industrială, reprezentată la Pașcani de întreprinderea de material rulant amintită, s-a transformat într-o veritabilă forță, în momentul actual, astfel încît producția globală s-a ridicat, anul trecut, la 1,700 miliarde iar în 1978 va atinge 2,6 miliarde. O comparație, încă, ne va da raportul cel mai fidel al creșterilor înregistrate la Pașcani: *producția industrială realizată azi în acest oraș este egală cu întreaga producție a județului Iași din anul 1960!*

Cu prilejul vizitei de lucru întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în septembrie 1977, la Pașcani, s-a discutat cu autoritățile județene și locale configurația noului centru civic al acestui oraș, a cărui realizare va începe încă de anul viitor.

EMIL LEONARD

Meditații, dar mai ales lecții usturătoare pentru naivi de ocazie

OFER conspecte, rezumate, sinteze dactilografiate, actualizate, pentru admitere facultate 1978 : drept, istorie, filozofie, economie politică, psihologie, filologie (română, engleză, franceză). Telefon 15..., București, seara.

E drept că anunțul de mai sus, apărut la rubrica Lecții-meditații a ziarului județean „Drum nou" din Brașov, ne-a suscitat, de cum ne-a căzut sub ochi, interesul. Dar, ca să fim sinceri, cu greu ne-am fi putut închipui la acea vreme ce se ascunde în spatele lui. Cine este, de fapt, acest meditator-minune, acest profesor Știe-Tot, care se încumetă să ofere conspecte etc. la nu mai puțin de 9 (nouă) materii diferite, și încă la nivelul cerut pentru admiterea în învățămîntul superior ?! Sau poate este vorba de un adevărat „trust" de inteligență, care s-a decis în acest fel să valorifice docența membrilor săi !? Interesant, în orice caz. Iată de ce am hotărît să urmăm calea cea mai normală de investigație, prezentîndu-ne noi înșine drept viitori candidați la examenul de admitere. Dar, ce să alegem dintre atîtea materii ?! Ne-am ales totuși „în principal" filologia, fiindu-ne desigur mai la îndemînă, dar alți doi colegi au luat și ei, la rîndul lor, legătura cu posesorul telefonului citat în anunț, pentru relații în legătură cu examenul de la Facultatea de drept, ca și pentru cel de la limbi străine. Iată, mai departe, ce am aflat.

De mai multă vreme, cetățeanul Georgescu Radu-Emilian și-a făcut o adevărată meserie din arta de a medita. La locuința sa de pe strada Berzei au loc în mai fiecare seară „lecții-meditații" care durează pînă noaptea tîrziu, de multe ori spre exasperarea vecinilor. Iată ce ne spunea unul dintre aceștia, inginerul Ioan Popescu : „Pe palierul nostru dependințele sînt comune. Atunci cum să nu ne supărăm dacă la „profesorul" Georgescu sînt seri în care, mai cu seamă în perioada dinaintea examenelor, cîte trei elevi stau în cameră, doi așteaptă pe culoar și alți doi în baie !" Fără îndoială, deși nu se poate garanta, unul dintre vecini este autorul de fapt al sesizărilor la adresa lui Radu-Emilian Georgescu, în general semnate „Sînt o victimă a lui — Irina". Iată ce se spune într-una dintre ele : „În strada Berzei 48 locuiește cetățeanul Radu Georgescu, care zice că este profesor la universitate. La acest cetățean vin zilnic persoane la care predă ore de limbi străine și alte materii **(după spusele vecinilor ar mai trebui adăugate, față de lista oricum bogată citată în anunț, și matematica și chimia ! ! — n.n.)**, dar nu plătește impozit pentru venit suplimentar... Datorită acestor venituri suplimentare își permite multe obrăznicii, casa lui fiind cam deocheată etc., etc."

Sigur că afirmațiile din această, în fapt anonimă, nu se pot verifica cu ușurință, cel puțin după puterile noastre. Să vedem însă în primul rînd afirmația că Radu Georgescu nu se supune impunerilor de venit. Ea este adevărată, dat fiind faptul că la timpul cînd am făcut ancheta, R.G. ceruse cît se poate de ferm, printr-o scrisoare adresată circumscripției financiare, anularea impunerii. Iată deci ce scrie cu mîna sa, cetățeanul R.G., la 29 iunie anul trecut : „Subsemnatul Georgescu Emilian-Radu, domiciliat..., contribuabil cu rol fiscal impozabil pe profesie, întrucît predau meditații diferite la domiciliu, vă rog să dispuneți anularea rolului meu fiscal, cu începere din trim. III/1977, întrucît **am renunțat definitiv** (subl. ns.) la activitatea lecțiile de meditații, deoarece se termină anul de învățămînt și începe vacanța de vară iar pe de altă parte, nemaiexistînd rubrica „Lecții și meditații" din cadrul paginii de publicitate a ziarului „România liberă", a dispărut orice posibilitate de-a se obține viitori elevi". Trecînd peste formularea, desigur stîngace, „de-a se obține elevi", să reținem că inspectorul principal Elena Dinga a hotărît cu repeziciune închiderea rolului fiscal de la 1 august 1977, ba chiar lui R.G. i s-au și dat niște bani înapoi. Actele cercetate de noi vorbesc în felul următor (din dosarul circumscripției financiare) : **„Încasări pe șase luni : 3 elevi x 30 lei ora x 10 ore pe lună = 900 lei x 6 luni = 5 400 lei ; 1 elev x 25 lei pe oră x 10 ore pe lună = 250 lei x 6 luni = 1 500 lei. Total venit brut = 6 900 lei. Cheltuieli** (manuale, hîrtie, iluminat etc.) **= 200 lei. Total venit impozabil = 6 700 lei. Impozit = 1 215 lei. A fost impus pe 1977 cu suma de 2 425 lei (venit anual 10 950 lei). Propun scăderea diferenței de lei (2 425—1 215) = 1 210 lei".** Propunere dealtfel pusă în practică. În felul acesta, dosarul cu nr. 213 al Circumscripției financiare a sectorului 7 a căpătat rezoluția „Încetat" !

Un prim aspect deci, imposibil de negat : evaziunea fiscală pe care cetățeanul R. Georgescu o practică de mai multă vreme (vezi anunțurile publicate în luna ianuarie a.c., în mai multe ziare județene, similare cu cel citat mai sus) !

★

— Bună ziua. Să trăiți !

— Bună. Dumneata ești domnul... Aa, îmi pare bine. Știu, am vorbit cu tatăl dumitale **(de fapt un coleg de redacție cu o voce mai baritonală ! — n.n.)**, mi-a făcut foarte bună impresie. Ai noroc că ai venit la timp ; știi, alții vin chiar mult mai tîrziu, și toți vor să intre la facultate !

— Știi, eu...

— Nu face nimic, știu, mi-a spus tata : ai mai dat o dată la facultate dar n-ai reușit. E și greu fără un om care să știe cum să te pregătească. Bun, deci vrei să dai la română...

— Dacă dumneavoastră credeți că în altă parte poate fi mai ușor...

— Nu, nu. E bine să te hotărăști de pe acum. O să dai la București, să nu te duci în altă parte. Aici o să te meditez eu. În fine, cunosc o mulțime de oameni — s-ar putea să fac parte chiar din comisie, fiindcă am mai făcut de multe ori **(nici vorbă ! — n.n.)**, dar deocamdată nu se știe nimic...

— Atunci, dacă așa ziceți...

— Da. Uite, eu am pentru examenul de admitere 52 de lucrări, după 27 de autori, toți din programă. Am făcut și un calcul statistic — știi cred că acum statistica și matematica intră în toate, după ceea ce s-a dat în ultimii cinci ani la toate facultățile din țară. Există desigur și subiecte care nu se dau niciodată ! Am deci 46 de analize literare **principale (subl. ns.)** și 10 secundare. Mai sînt 18 caracterizări generale și 12 prezentări de autori, dar astea sînt în urgența a patra ! Eu te sfătuiesc să iei însă numai 36 de analize principale, 8 din cele secundare și numai 10 caracterizări — ele reprezintă subiectele care au o frecvență de 80 la sută la admitere.

— Da, știu, ați vorbit cu tata !

— Da, tatăl dumitale este un om extraordinar ! Totul este să ai ambiție — numai atît. Cu banii lui tata, ambiția dumitale, iar eu îți dau tot ce e mai bun — nu există decît o singură variantă : intrarea la facultate, și o să devii om făcut !

— Atunci, cît ar costa totul ?

— Uite, cele 36 de analize principale costă o sută de lei bucata. Pe cele secundare, care nu s-au prea dat, le dau tot cu 100. Oricum, trebuie să le iei — cine știe ce poate interveni ! Caracterizările sînt numai 80 de lei. Dar vreau să-ți spun ceva important : toate îți vor fi extrem de necesare și la facultate, după ce-o să intri, la examene, ba chiar și după aceea, cînd o să ajungi să predai la elevi, la școală... Sau, dacă vrei, eu la anul am să ți le cumpăr înapoi, la jumătate de preț **(!?! — n.n.)**. Știi, mă costă o grămadă de bani dactilografierea — îmi iau 7 lei de pagină...

— Va trebui să vă plătesc deci... așa, să facem adunarea... 36 ori 100 = 3 600, plus 8 ori 100 = 800, plus 10 ori 80 = 800... așa, deci 5 200 de lei.

— Da. Dar o să facem și lecții de verificare, să văd ce-ai învățat din ele. Ia spune-mi, cu gramatica cum stai ? !

— E, cred că binișor...

— Trebuie să verificăm ! Vom da teste de analiză gramaticală. Te sfătuiesc să-ți faci rost de manualul ăsta, e cel mai bun din cîte există : „Gramatica practică a limbii române cu o culegere de exerciții" de Ștefania Popescu. A apărut în 1971, dar a ajuns să se dea și 400 de lei pe ea !

— De Strugeanu nu aveți nimic ?

— Nu, domnule, nu mă interesează ! N-are nimic mai bun decît ce-ți dau eu **(atenție însă : acest „Strugeanu" nici nu există de fapt ; „profesorul" nostru habar n-are, e evident ! — n.n.)**.

— Dacă ziceți. Și cît ar costa ?

— Eu iau în general o sută de lei pe oră. Dumneata probabil că n-o să poți veni în cursul săptămînii. Vii însă sîmbătă după-masa, sau duminică — eu mai am elevi din alte orașe, și de pe la Tulcea, de la Timișoara, Brașov, Constanța, Galați și Brăila, acolo pe unde am dat anunțuri... O să facem patru ore, așa că o să-ți fac o reducere : numai 70 pe oră **(și noi care știam de 25—30 de lei pe oră ?! — n.n.)**. Deci, 4 ori 70 fac 280 de lei. Am să te rog însă să-mi plătești zece lecții în avans...

— Șapte sute. Și cu restul, fac 5 900 de lei...

— Dar face ! Ce-ți dau eu sînt numai texte originale, am chiar o înțelegere cu Editura științifică pentru o lucrare **(!? — n.n.)**. Eu de fapt lucrez acum la facultate, sînt lector universitar **(nu e ! — n.n.)**. Să nu fii supărat că n-ai intrat data trecută. Din trupul insucceselor facem baza viitoarelor succese, cum spunea Voltaire **(chiar așa să fi spus marele om de cultură francez ? — n.n.)**. Acum, dacă ai ambiție, o să intri negreșit. Eu am o experiență de 15 ani de cînd sînt meditator. Măcar jumătate din ce-ți dau eu să înveți și o să iei zece asigurat !

— Vă mulțumesc foarte mult. Cred că am să vin sîmbătă atunci.

— Nu uita să ai și banii la tine !

★

Un al doilea aspect : impostura ! Ca absolvent al Facultății de drept (exament de diplomă în 1971), Radu-Emilian Georgescu a lucrat în deloc puține locuri de muncă. A suferit dealtfel și o condamnare pentru infracțiunea de luare de mită. Începînd din 1961 a lucrat pe diverse posturi economic-contabile : prețuitor la sectorul Consignația la O.C.L., contabil la Întreprinderea de salubritate și la I.A.L., merceolog și economist la o întreprindere de instalații, planificator la Întreprinderea de confecții metalice, economist la CESAROM... În clipa de față lucrează (temporar) la Întreprinderea de prestări servicii, unde ocupă postul de economist în cadrul serviciului retribuire.

Iată deci că Profesorul Știe-Tot nu are, de fapt, nici o contingență cu învățămîntul. Cercetînd dealtfel cîteva dintre analizele literare, am constatat că ele sînt, cu foarte mici modificări, compilări după manuale mai vechi de literatură română. Discuțiile pe care ceilalți colegi le-au avut cu dînsul s-au purtat în același sens, fiind evidente dorința stoarcerii de bani, ca și încercarea, devenită se pare o specialitate a casei, de impresionare a „elevilor" cu titlurile pe care dînsul le-ar poseda și cu „relațiile" pe care le întreține. Fără îndoială că și meditațiile își au rolul lor, atunci cînd tînărul n-a reușit să aprofundeze studiul în procesul curent al pregătirii. Este departe de noi gîndul de a contesta acest adevăr. Numai că — și exemplul de față o demonstrează suficient — există adeseori pericolul de a cădea pe mîna unor indivizi puși pe jecmăneală, oferind speranțe cu nemiluita și storcînd bani pe aceeași măsură. Este al treilea aspect al problemei : escrocheria. În fapt, acestor naivi care se încumetă să creadă în tot ce le spune Radu Georgescu, și alți asemenea posibili binevoitori, li se oferă, contracost desigur, nu numai meditații, dar mai ales lecții usturătoare.

DUMITRU GRAUR ■

Lumina albă a zăpezii din ferestrele brazilor primenește zările lumii și veghează șansa din zodii a primăverilor ei. Cînd ninge, cade văzduhul pe drumuri, tălmăcit în bănuți de șoaptă și ger, ca o răscumpărare a înnorărilor cu tunete și cu neguri. Pesto trezoreria stelară, risipită bezmetic, pașii trec prin sfiala cu care ne întîlnim, la răstimpuri, lîngă somnul de borangic în care copiii surid. Lumina omătului peste umerii țării e semnul dintîi al tainei din muguri și prevestirea polară a tropicelor păinii.

Fotografie de EMANUEL TĂNJALĂ ■

ÎNTRE CLASIC ŞI BAROC

Toledo

Nu ştiu nimic despre Toledo în afară de ceea ce ştiu de la El Greco. Şi totuşi am impresia că ştiu destul de mult. De pildă, că aici liniştea strigă şi flacăra devine funebră. Că vîntul trebuie să devină asurzitor izbindu-se de această piatră goală, martirizată de soare şi de amintirea Inchiziţiei. Şi că labirintul de străzi aride există parcă numai pentru a ne constrînge să ne gîndim la firul Ariadnei şi la sensul dragostei. Dacă nu cunoşti acest cuvînt într-un labirint, eşti pierdut. Dacă îl uiţi la Toledo şi uiţi că El Greco venea din Creta, patria labirintului, încîlceala străzilor devine absurdă. Asemenea oraşe nu sînt potrivite decît pentru oameni care, dacă nu cred într-o legendă, cred cel puţin în inima lor.

La urma urmelor, există o anume grandoare a ariditătii pe care Toledo o are din plin. Piatra lui frige, dar şi vindecă. Şi privind **Panorama şi planul oraşului Toledo** mă gîndesc că El Greco a adus labirintul din Creta sub flăcările rugurilor, dar şi sub soarele Spaniei. Totul e devorat de un galben fierbinte, dezlănţuit într-un incendiu secetos care arde privirea, formele şi cerul enigmatic. Singurătatea capătă aceeaşi culoare cu dragostea, speranţa aceeaşi culoare cu credinţa. E Spania în această arşiţă, în mărturia arzătoare a pietrelor, e Spania în această singurătate şi în această lumină, în acest amestec de soare şi de îndoială, de orgoliu şi disperare, de dragoste şi tăcere... Spania cu rugurile şi soarele ei, Spania unde Velasquez va trebui să beneficieze de favoarea regală pentru a-şi îngădui să picteze, aproape pe ascuns, un nud fără să riste închisoarea, exilul şi confiscarea averii, în vreme ce grecii dezbrăcau zeiţele fără să le treacă prin minte că frumuseţea unui trup omenesc ar putea fi obscenă şi i-ar putea ofensa pe zei... Spania unde Carol Quintul şi-a petrecut ultimul an din viaţă încercînd zadarnic să facă patruzeci de pendule să meargă la fel... Spania unde Inchiziţia a cunoscut triumful ei cel mai singeros... „Omul, măsura tuturor lucrurilor"? Secole întregi, nimeni n-ar fi îndrăznit să repete în Spania aceste cuvinte atît de normale pe buzele grecilor, deoarece Inchiziţia pretindea fiecăruia să creadă că Dumnezeu este măsura tuturor lucrurilor... Spania cu zidurile ei fierbinţi şi cu drumurile prăfoase pe care, chiar dacă n-o vedem, se insinuează mereu umbra impenitentului Cavaler al Iluziei, „Cavalerul nostru" cum îl numeşte Unamuno. Al nostru? Da, al nostru, al celor care nu l-am disprefuit niciodată pe Don Quijote. Al celor care, urînd Inchiziţia, am iubit Spania... Spania care dincolo de arsura pietrelor rătăceşte şi în tabloul acestui străin atent în egală măsură la lecţiile Renaşterii italiene şi ale soarelui spaniol. Şi iată, uit că tabloul are aproape patru secole; şi ceva din melancolia care umbrea uneori zîmbetul lui Picasso, ceva din cîntecul lui Lorca, din piatra încinsă a platourilor Castiliei, din răcoarea muzeului Prado, din dansurile vitale ale Spaniei şi din tristeţile ei însorite se amestecă sub cerul învăpăiat sfidînd rigorile cronologiei şi riscul de a descrie oraşe pe care nu le-ai văzut niciodată... În fond, poate că nici nu ni se arată un oraş aici. Ci o flacără care mistuie sufletul unui pictor solitar şi extravagant care a avut aroganţa să declare despre Michelangelo că n-a ştiut să picteze, dar a făcut această afirmaţie pentru că el nu putea concepe pictura decît în maniera sa... pictura unui alchimist care îşi alungeşte siluetele, fără să ştie nimeni dacă o face intenţionat sau nu şi lăsînd posterităţea să rezolve enigma acuzînd boala de ochi a cretanului sau atribuind acestei alungiri un sens ocult, de tebră interioară...

El Greco e inconfundabil şi cînd pictează acelaşi peisaj sub un cer dramatic, de furtună, cum se întîmplă în **Vedere asupra oraşului Toledo.** Aici ne aşteaptă nori sumbri, stridenţi, încendiaţi de o lumină albă şi învăluiţi de un albastru ameninţător; iar jos oraşul; acelaşi labirint de clădiri ireale, de data aceasta însă cu multă vegetaţie, ceea ce la început ne surprinde. Nu mai e oraşul arid, cu piatra goală, abrutizată de soare; la prima vedere, din pricina cetinilor albăstrii, pare un oraş din legendele Scoţiei, traversat de fantome din Shakespeare... dar nu, vegetaţia din acest Toledo e înşelătoare, după cîteva clipe descoperim în tablou acelaşi oraş ideal pentru pictura lui El Greco, pentru siluetele lui alungite şi pentru anxietăţile lui. Aceşti nori, numai El Greco i-ar fi putut picta astfel; sau copacii şi iarba care seamănă cu o flacără. Toledo e aici un fel de arhipelag ciudat de pe care s-a ridicat ceaţa, unde aparent nu locuieşte nimeni, unde şi pictorul n-a venit decît pentru a muri sau pentru a învăţa limbajul pietrelor torturate de soare şi ameninţate de furtună. E întreg El Greco în acest peisaj din care Evul mediu n-a dispărut nici în plină Renaştere; întreg El Greco cu formele sale bizare şi cu lumina lor care niciodată, probabil, nu vom şti sigur dacă ţîşneşte dintr-o rană odată cu sîngele sau dintr-o credinţă odată cu gîndul... Dacă am asculta atent, am auzi, poate, pe aceste străzi pustii paşii pictorului venind dinspre „Puerta del Sol". Şi vîntul suflînd fierbinte dinspre cîmpiile Castiliei, exasperînd piatra şi făcîndu-ne să zîmbim dacă ne amintim cumva ideea lui Epicur despre fericirea pietrelor. E Toledo, oraşul adoptiv al lui El Greco şi în acelaşi timp oraşul care l-a învăţat parcă mai mult decît Veneţia, pentru că l-a învăţat să deo culorii nu numai strălucire, ci şi taină; un oraş care s-a recunoscut parcă în siluetele alungite şi s-a străduit să le ia forma lor...

Dar labirinturile există, ca şi mările la greci, nu pentru a rătăci prin ele, ci pentru a ajunge la o concluzie. Ca un cretan ce era, El Greco ştia că în orice labirint există un cuvînt invincibil. Şi că numai cine îl cunoaşte va ajunge la sfîrşitul erorii. Mărturia arzătoare a acestor pietre nu e oare la fel de limpede ca şi grîul lui Van Gogh? Ea ne repetă că acei care şi-au ratat viaţa au început totdeauna prin a nu mai iubi nimic. Există în El Greco un rug care nu cruţă consolările.

OCTAVIAN PALER ■

EXPOZIŢII

TIPO 10 — o idee care cîştigă teren

Iată, la Căminul Artei, o expoziţie cu program care trebuie văzută şi, mai ales, înţeleasă cum se cuvine atît de publicul mare cît şi de artiştii plastici, de breasla graficienilor înşişi. Expoziţia, ieşită din iniţiativa unor tineri familiarizaţi şi, unii dintre ei, stăruind de ani buni într-o seamă de tehnici grafice moderne, vrea să arate cum perfecţionarea continuă a tipografiei este deodată şi prilejul cel bun pentru o idee nouă în domeniul imaginii multiplicate. Prin **idee nouă** încercăm să numim întreaga serie de schimbări pe care o poate provoca, într-un timp relativ scurt, adoptarea unui procedeu ori a unor procedee de multiplicare tipografică a imaginii. Toate planşele prezentate aici sînt realizate nu în atelierele artiştilor, ci în poligrafia Combinatului fondului plastic. La secţiunea de grafică a recentului salon municipal tehnicile încă prioritare erau litografia, gravura cu acul, cu dăltiţa, gravura în lemn, linogravura, desenul, acuarela şi alte cîteva tehnici tradiţionale, unele foarte vechi. Tirajele la gravură sînt destul de mici, preţul unei gravuri e încă destul de mare. Sigur, litografia, xilogravura, gravura propriu zisă pe placă metalică vor da operă minunată şi de acum înainte, fiindcă anume lucruri pot fi realizate numai cu presa atelierului de gravură. Poligrafia însă oferă posibilitatea remarcabilă a unor tiraje mari. Calitatea planşei e practic aceeaşi la primul şi la ultimul exemplar al tirajului, preţul per planşă este considerabil mai mic decît la stampa tradiţională, artiştii cîştigă un public nou, un public larg în toată frumoasa accepţiune a termenului. Avînd posibilitatea de a folosi imaginea fotografică, avînd o aparatură prin care aceasta poate fi descompusă şi prelucrată, artistul plastic e obligat la expresie nouă. Pe de o parte tehnicile tradiţionale, cu avantajele şi dezavantajele lor (să ne gîndim numai ce greoi e totuşi meşteşugul atît de popular al linogravurii), pe de altă parte serigrafia, planşa offset şi afişul. Cîţiva din artiştii care expun la Căminul Artei au făcut chiar pionierat în domeniu. Ion Stendl, spre exemplu, a avut, cu ani în urmă, la Apollo, una din primele expoziţii de serigrafie, dacă nu chiar prima expoziţie unde întreaga selecţie cuprindea serigrafii. Victor Vladimir Ciobanu, în anii în care a lucrat la serviciul de publicitate al Combinatului de industrializarea lemnului Pipera, a promovat, pentru nevoile industriei, tehnica atît de specială a serigrafiei, adăugînd celor ştiute atunci şi două inovaţii proprii. Wanda Mihuleac, de asemenea, e preocupată chiar de la debut de materialele şi mijloacele de multiplicare a imaginii aduse de ultimele decenii, acestea permiţîndu-i cicluri de planşe cu manifest caracter conceptual, programatic. Dealtfel, trebuie să remarcăm că tocmai prelucrarea diapozitivului fotografic i-a permis artistului grafician exerciţiul unor idei şocante, seducătoare în disputa figurativ-nonfigurativ. Am avea îndreptăţirea să spunem că offset-ul şi serigrafia sînt două tehnici care trebuiau neapărat să se nască pentru a sluji nevoia, foamea de imagine a timpurilor moderne. Să revedem numai scurta — încă — istorie a naşterii şi izbînzii afişului ca să înţelegem ce şansă bună întîlneşte tînărul care tinde la exprimarea personalităţii, a unei gîndiri artistice originale în offset şi serigrafie, ce sigur viitor au tehnicile acestea. La Căminul Artei cei mai mulţi artişti expun tipăritură offset, însoţind demonstraţia cu unele planşe pregătitoare: Karoly Elekes, Ion Grigorescu, Wanda Mihuleac, Decebal Scriba, Vasile Olac. De fapt, şi afişele semnate de Peter Pusztai şi Clara Tamaş Blaier trebuie socotite aici. Menţionînd interesul pentru montaj, pentru imaginea supradimensionată, pentru combinaţia mai multor tehnici, în sfîrşit, subliniind frumoasa didactică a manifestării, să spunem ceea ce în alte împrejurări trebuia spus de la început, că fiecare artist păstrează cu nuanţă datele stilului său, tehnica fiind ceea ce a fost dintotdeauna, o cale între artă şi adevăr, nu un scop.

TUDOR OCTAVIAN ■

CRONICA SPECTACOLELOR

Responsabilitatea spectatorului

Maxim Gorki, smulgînd casei lui Bessemenov — fără menajamente şi fără să-i avertizeze pe cei dinăuntru — un perete, o transformă în scenă, în vitrină, ba chiar, mai violent, într-o menajerie cu oameni. Şi iată expuse la o totală şi necruţătoare vedere viaţa şi sufletele şi zbuciumul unor oameni. Ale unor oameni căzuţi în capcana categoriei lor sociale, ale unor oameni bolnavi de ei înşişi, bolnavi de limitele, de mărginirile, de neputinţele lor. Spectacolul văzut din afară e şi comic şi tragic. Încît toţi spectatorii sînt mulţumiţi şi aplaudă. Dar! Iată şi unii spectatori care sînt nehotărîţi: pentru motivul — de conştiinţă şi responsabilitate — că nu pot opta, aşa pe loc, nici pentru haz de necazul altora, nici pentru lacrimile compătimirii. Gorki a ştiut de existenţa unor asemenea spectatori dificili — grăitor în această privinţă fiind faptul că alături de personajele supuse analizei a creat şi personaje-spectatori, personaje-atitudine faţă de micii burghezi. Cu alte cuvinte, spectatorul poate fi — faţă de Bessemenovi — ori cinic-disprefuitor, ca Teterev — cel prea plin de putere şi înfrîngeri: ori milos-compătimitor, ca Elena Nikolaevna — cea generoasă; ori răbdător-sfătuitor, ca Percihin — păsărarul filosof; ori sătul pînă peste cap, indignat şi intolerant, ca Nil — vestitorul de timpuri noi. Numai că — fiţi atenţi! — Gorki a făcut şi portretele — tot aspru critice — şi ale spectatorilor-atitudine. Încît, ne convine să fim un Teterev? Ori o Elena Nikolaevna? Ori un Percihin? Gorki n-a avut naivitatea să spună simplificator: lucrurile-s albe şi negre, optaţi pentru cele albe! El a arătat nuanţele răului, dezvăluindu-i astfel perfidia şi mobilizîndu-ne exigenţa judecăţii şi întrarmînd gesta alegerii, deciziei. Gorki ne-a atras atenţia: sigur, şi micii burghezi sînt oameni, sigur, şi ei trăiesc drame, dar nu vă lăsaţi amăgiţi de duioşie, existenţa lor e pernicioasă şi vă poate îmbolnăvi de drame şi pe voi, şi viaţa voastră!

Portretele din „Micii burghezi" sînt cutremurător de profund vizibile. Iar nu invitaţia, ci obligaţia de a le judeca este tot profund moral-angajantă. Şi revine fiecărui spectator în parte.

Pe scena Teatrului Bulandra, montarea regizată de Ioan Taub este mai mult decît corect-profesionistă şi mai puţin decît un mare spectacol. Păcat! În schimb, cîteva creaţii actoriceşti strălucesc sub semnul personalităţii: aceea a lui Victor Rebengiuc, aceea a Ginei Patrichi, aceea a lui Mihai Mereuţă, aceea a Marianei Mihuţ. Apoi, aceea a lui Petre Gheorghiu şi aceea a lui Florian Pittiş. În ton cu regia — adică profesionalism meritoriu dar nezguduitor — ceilalţi actori ai distribuţiei (e adevărat că toţi au roluri nu tocmai principale şi că unii — Albert Kitzl, Valeria Ogăşanu, Rodica Suciu-Stroescu, Gelu Colceag — beneficiază de coeficientul de merit sau de scuză al tinereţii).

Sînt de neuitat chipul de ceartă continuă pe care l-a dat Gorki conflictului piesei; zbuciumul sufletului sentimental îngrădit de mentalităţi mic burgheze pe care l-a dat Rebengiuc lui Bessemenovtatăl; ţipetele gîtuite şi privirile infinit disperate ale chinului pe care Gina Patrichi l-a dat Tatianei; feminitatea intensă dar deloc vulgară pe care Mariana Mihuţ i-a dat-o Elenei Nikolaevna; pitorescul neîncărcat, ci firesc şi cuceritor, pe care Mihai Mereuţă i l-a dat lui Percihin.

Şi — pentru unii spectatori — va fi de neuitat procesul pe care l-au trăit, după spectacol, atunci cînd se aşază impresiile, atunci cînd a trebuit să-şi asume o atitudine faţă de Micii burghezi pe care i-au văzut pe scenă, faţă de micii burghezi — cu alte chipuri, dar cu acelaşi miez — cu care se vor întîlni în viaţă. În viaţa noastră contemporană, cu — să nu ne amăgim, să nu ne facem că nu le vedem! — manifestări ale spiritului mic burghez. Fără îndoială, spectatorul de azi nu mai are nedumeririle, şovăielile, încertitudinile de atitudine ca acela contemporan lui Gorki. Cum, tot fără îndoială, acum reacţia lui Nil nu ne mai poate satisface, nu ne mai poate linişti conştiinţele de oameni ai gîndirii comuniste şi ai grijii, ai responsabilităţii comuniste faţă de oameni. Noi, cei de azi, ne apărăm sănătatea morală şi — dincolo de pudicităţi şi decenţe mic burgheze — luăm atitudini revoluţionare chiar în favoarea, chiar pentru oamenii bîntuiţi de spiritul mic burghez. La prima vedere, pare că nu-i pudic şi nu-i decent să te amesteci în viaţa intimă a unei biete Tatiana. Dar poate fi revoluţionar-salvator pentru ea. Şi-o esenţă, asta înseamnă grijă faţă de oameni. Grijă fără prejudecăţi, fără bariere, fără limite.

Am vrut să spun, să relev că la „Bulandra" este un spectacol care întîi bucură, apoi dă de lucru conştiinţelor.

NELU IONESCU ■

Victor Rebengiuc şi Petre Gheorghiu, sau o ipostază a relaţiei personaj-atitudine faţă de personaj.

RUBRICA MEA

Învățătorul

Noua carte a lui Constantin Mitru, recent apărută în Editura Minerva, *Sadoveanu despre Sadoveanu*, ne împrospătează memoria învățătorului celui ce avea să fie cel mai de seamă povestitor al zilelor noastre și inventor al trecutului nostru istoric. „Domnu' Mihai Busuioc", ale cărui oseminte se odihnesc nu departe de rămășițele pământești ale părinților lui Mihail Sadoveanu, i-a fost „cel dintîi învățător", cel care, după atît de expresivele cuvinte ale marelui scriitor, „a început a-mi deschide inteligența și a-mi înflori sufletul".

Nu pot ști exact care erau metodele de predare în învățămîntul primar mai acum 90 de ani, cînd micul Mihail a păsit pragul școlii din Pașcani, tîrgușorul în care tatăl său, „conu Alecu", voltairianul, practica avocatura. Desigur însă, ele ținînd mai mult de trecut decît de viitor, accentul era pus pe memorizare și mai puțin pe intuiție. Spre deosebire de majoritatea colegilor lui de învățămînt, domnu Busuioc, „un om cuminte și modest", știa să se apropie de inima și de cugetul învățăceilor săi. Matematicile (la scara respectivă, aritmetica) deveneau atractive printr-o seamă de „probleme bizare, jocuri de numere", pe care copilul ager și le-a însușit „în taină", fără efort. Nu dădea copiilor „teme și probleme acasă", străduindu-se să se facă înțeles *ex cathedra*. La istorie, „în glasul lui vibra trecutul și se schița, cu accente profetice, viitorul". Ai spune, citind aceste două propoziții, că marele scriitor rostește o mărturie personală și că definește menirea însăși a artistului în societate. Așadar, vocația de povestitor al trecutului nostru național s-a schițat embrionar, încă de pe băncile școlii primare. Tot Busuioc i-a „interpretat întîi pe Creangă", și tot „el m-a învățat să ascult glasul acestui pămînt".

Nu se putea mai mult.

Am apucat vremurile, îndată după primul război mondial, cînd studenții ai Facultății de litere și filosofie din București numeau fie pe Nicolae Iorga, fie pe Vasile Pârvan, *Profesorul* (cu majuscula în rostirea plină de venerație). În acest cuvînt, la singular, era cuprins sentimentul de exclusivitate față de toți ceilalți deținători de catedră, care nu izbuteau să-și cîștige inimile tinerilor studioși.

Lui Mihail Sadoveanu, învățămîntul secundar nu i-a mai scos înainte un pedagog de talia primului său învățător, un asemenea om de inimă, care să-i deschidă orizonturile largi, plimbîndu-și elevii să vadă ogoarele și muncile lor, aratul, semănatul, cositul, secerișul, școală mult mai vie decît „felurite tablouri de intuiție", care „se aflau atîrnate pe pereții clasei", școală a vieții cu realități „mult mai minunate și mai frumoase decît ticăloasele reprezentări ale materialului didactic" *(ticăloase*, în sensul vechi al cuvîntului, *sărăcăcioase)*.

În opera lui Mihail Sadoveanu, domnu' Busuioc apare sub numele domnu' Trandafir, care-și electriza elevii din prima clasă cu lecțiile despre isprăvile lui Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul.

A fost desigur „un om deosebit". A deșteptat scînteia unui copil de geniu.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

Preda și Barbu

„După cîte știu, laureații premiului Herder pot face propuneri pentru anul următor. Pe cine veți propune ?

— Pe Marin Preda, mai încape discuție ? Și sînt absolut sigur că în locul meu, ar fi făcut la fel !"

(Dintr-o discuție cu Eugen Barbu).

Numeroși cunoscuți, prieteni și chiar cîteva persoane de pe stradă m-au întrebat cum a fost posibilă apariția articolului meu despre maestrul Marin Preda în... revista condusă de maestrul Eugen Barbu *). Există, într-adevăr, o opinie destul de răspîndită, intrată și în „folclorul" care înconjoară marile figuri din viața literară, cum că între cei doi prozatori ar fi existînd nu știu ce adversitate, dacă nu chiar aversiune reciprocă. Dar ceea ce se ia drept **rivalitate ori conflict** de către plevușca literară gata să exploateze asemenea tensiuni este, în realitate, o **polaritate** de felul celei ce s-a creat în cultura rusă între Tolstoi și Dostoievski. Doi creatori uluitori de egali în planul geniului, dar tot atît de deosebiți ca temperamente, stil, formație, au reușit, în marea literatură vecină, să intre **împreună** în conștiințe, devenind inseparabili, pînă într-atît încît aproape totdeauna critica a simțit nevoia să-i trateze împreună. *

Ne aflăm, și în cazul literaturii române, în fața unei asemenea polarități fecunde, care a dat prozei postbelice pe **întîii și pînă acum cei mai mari prozatori români aparținînd exclusiv epocii noastre** (spre deosebire de Călinescu, Camil Petrescu, Stancu și Bogza, spre a nu mai vorbi de Sadoveanu, „moșteniți" de la perioada interbelică). Nu o rivalitate deci, și nici o vulgară concurență, ci o **întrecere** și stimulare reciprocă între două mari spirite, așa cum asemenea întreceri au existat în mai toate epocile de echilibru și plenitudine ale unor culturi. Cît de mult datorează climatul nostru literar prezenței celor doi munți îngemănați o înțelege numai cine le urmărește biografia, plină de paralelisme pînă și în adversitățile ce le-au avut de înfruntat și învins. Nu doar pentru ei, ci și (sau **mai ales**) pentru acel lucru suprem numit **cuvîntul românesc.**

Atunci cînd se va scrie biografia paralelă și se va urmări afirmarea lui **Preda** și **Barbu** (nume devenite, ca și **Arghezi, Sadoveanu, Blaga,** rostibile fără prenume) se va face, implicit, biografia culturii noastre din ultimii treizeci de ani. Nu numai prin ce au însemnat ei înșiși, în opera lor, dar și prin ceea ce au polarizat în jurul lor, prin ceea ce prezența lor a însemnat pentru noile generații, prin rolul jucat în reconfigurarea literaturii române de revista **Luceafărul** sub conducerea lui Eugen Barbu și de cenaclul „Labiș" al deceniului al șaptelea, sau de Editura „Cartea Românească".

Dacă au existat și momente de iritări între cei doi, ele se dovedesc, în perspectiva istorică, a fi fost **dialectic necesare.** Prețuirea reciprocă și **solidaritatea** lor, pe piscurile creației majore românești, au fost însă, și sînt în continuare una din pîrghiile esențiale ce contribuie la înălțarea literaturii României socialiste pe o treaptă nouă în raport cu trecutul nostru. Căci, în cultură, ceea ce contează în ultimă instanță sînt marile spirite creatoare și marile conștiințe. O mie de condeie mediocre, oricît de bine intenționate și disciplinate, nu dau, prin însumare, un Maiorescu, un Eminescu, un Creangă, un Xenopol sau Caragiale, nume care, scoase din relieful epocii lor, îl transformă într-o vastă cîmpie de mușuroaie. Cultura și geografia sînt domenii unde nu se pot confunda dimensiunile ! Fără Preda și Barbu, proza românească și literatura noastră în ansamblu, ar fi întîrziat multă vreme în umbra falnicilor stejari crescuți sub alte zodii social-politice. Apariția **Moromeților** și a **Gropii** a deschis de fapt era capodoperelor **noii** literaturi românești. Cîțiva ani mai tîrziu, o strălucită generație, „a lui Labiș" va irumpe, primenind tot climatul și aducînd setea cuceririi unui „viitor de aur" al spiritualității românești. Această generație a dat mari poeți, mari dramaturgi, eseiști excepționali. Nu încă **prozatori** care să urce la înălțimea celor două piscuri de unde începe continentul numit „literatura română de azi".

De peste două decenii, critica și culisele literare se nevoesc să umfle uneori la baloane, crezînd că vor putea umbri unicitatea acestui impunător binom ce continuă a reprezenta cei doi poli ai prozei românești contemporane, după care ne orientăm mereu busola critică. Cîte zgomotoase glorii și gloriole nu s-au datorat acestei preocupări : de a împinge, în fața munților, niște onorabile coline! Dar, cel puțin deocamdată, această strălucită polaritate literară nu a fost anulată de nimeni, oricîte nume s-ar înșira, fără pauză, după al lui Preda și Barbu. Marin Preda și Eugen Barbu continuă să rămînă o pereche... fără pereche.

Alături și împreună, ei sînt, în continuare, o veritabilă cetate a conștiinței de sine a culturii românești, a demnității ei și a responsabilității față de viitorul spiritual al acestui popor.

DAN ZAMFIRESCU ■

*) Vezi „Individ și istorie în romanul **Delirul**, sau Marin Preda și patologia istoriei" în **Săptămîna** din 10 și 17 februarie

Trei debutanți

Unul dintre cei mai tineri debutanți din ultima vreme este Petru Romoșan care nu a împlinit încă 21 de ani. **Ochii lui Homer** (editura „Dacia" 1977) este contradictoriu. Alături de poeme frumoase, de un modernism de bun gust se află altele care demonstrează lecturi neasimilate și în care expresia poetică este forțată, din dorința evidentă de a șoca. Dar nu din îngăduință trebuie să spunem că destinul liric al tînărului poet trebuie urmărit în continuare cu toată atenția, ci din convingerea că el se află deja pe un drum bun de pe care uneori se abate din teribilism. Poemele din prima secțiune a cărții, **Manuscrisele de la Piatra Roșie** sînt mai puțin izbutite ca acelea din **Celestul scrib** și **Rosa canina.** De altfel, în poemele mai lungi autorul e nesigur, de parcă ar uita ce a vrut să spună. Iată însă un scurt poem care dovedește realele calități de poet ale lui Petru Romoșan : „Hai să-i lăsăm pe alții să aibă parte de frumusețe, / Hai să-i lăsăm pe alții să aibă parte de putere, / De mult visate țări calde. / De vorbe lenești și elegante. / Hai să-i momim cu umilința noastră / Și cu înalta artă a descrierii / A unui păstrăv din apa roșcată și a unei buburuze".

Delirant e versul Corinei Victoriei Sein în **Adăpost într-o floare** (editura Litera, 1977). Rareori înșiruirea aceasta de cuvinte pe care ea zadarnic încearcă să le disciplineze se încheagă și în forme armonioase. De cele mai multe ori nu se înțelege nimic din această boiboroseală, nu din pricină că autoarea e ezoterică, ci pur și simplu pentru că nimic nu e de înțeles în această întîmplătoare înșiruire de vorbe : „Miros de fragi însingerează tălpile / Neoregătite să înfrunte zimbetul / Pietrei... / Cine mi-ar putea înlesni apropierea / De fructul prea tînăr, sacrificat în taină ? / Cine mi-ar putea răspunde dacă / Odihna cerului ar mai fi despicată / De pasărea ce-n schimbul aripei ar purta / Fereastra luată dintr-o stîncă ?".

În schimb, Liliana Ursu în **Viața deasupra orașului** (editura „Cartea românească", 1977), se anunță ca o apariție interesantă. Versurile sale descriu viața agitată a marilor orașe, însingurarea în metropole, asediul civilizației moderne asupra omului sau sînt, pur și simplu, versuri de dragoste, scrise fără a apela la sentimentele ieftine. Poeta — pentru că fără îndoială este vorba de o poetă, cu toate inegalitățile volumului — se apropie fără sfială, de teme curtate și de alții, dar cu mult bun simț, nedorind să atragă atenția asupra sa prin inovații stilistice pe care nu e pregătită să le facă.

GEORGE ARION ■

Semnal

■ **Viraje — Virages** se intitulează volumul Ninei Cassian editat de editura Eminescu. El cuprinde 50 de poeme în limba română și în limba franceză. Transpunerea din limba română este realizată de autoare și de Eugéne Guillevic și Lily Denis ■ 10 piese de teatru cuprind cele două volume de **Teatru** semnate de Aurel Baranga și publicate la editura Eminescu în seria **Teatru comentat.** Printre cei care comentează piesele se numără Traian Șelmaru, Valentin Silvestru, Tudor Vianu, M. R. Paraschivescu, Dinu Săraru, Toma Caragiu, Eugen Barbu. Volumele mai cuprind și o **Precizare** a autorului, note bio-bibliografice precum și un articol-sinteză **Dramaturgia lui Aurel Baranga** de Valeriu Râpeanu ■ Tudor Octavian este prezent în librării cu un nou roman : **Banda lui Möbius.** Apărută în populara colecție **Clepsidra,** cartea tînărului autor, care abordează de data aceasta o intrigă polițistă, este un elogiu adus stării normale

CRONICA LITERARĂ

George Bălăiță : „Ucenicul neascultător"

După cum ne avertizează autorul, **Ucenicul neascultător** constituie doar prima parte, un preludiu de fapt, dintr-un roman vast, programat să apară în trei etape. Cartea ar trebui judecată așadar în perspectiva întregului, întreg despre care deocamdată noi n-avem decît o vagă presimțire. Ne dăm seama însă că George Bălăiță pune mari ambiții în acest proiect. Eroul însuși, Naum Capdeaur, nu este un ins obișnuit. Totuși, paradoxal, acesta apare prea puțin în cartea de față și chiar și atunci, mai mult ca martor sau „cronicar" de evenimente. Rămîne aproape exterior „lumii" pe care se străduiește s-o înregistreze cît mai docil sau cel puțin cît mai exact. Dar aceasta e mai degrabă o simplă impresie, provocată evident de o disproporție : celorlalți eroi li se atribuie, la fiecare în parte, o povestire și un destin, în timp ce Naum trăiește mai mult în umbra experienței altora. Cîte experiențe atîtea imagini, respectiv atîtea mărturii despre tînărul ucenic. El se inițiază și este inițiat. Nimeni nu dezvăluie în roman povestirea vieții sale, n-o face nici chiar el însuși. Destinul însă nu l-a ignorat, este un „ales". Călătoriile sale de inițiere în viață și cunoaștere, deși doar sugerate în paginile romanului, sînt ca un marș triumfal. Palaloga (în final aflăm că el va fi „profesorul") se teme pentru Naum că nu se va realiza : crede că o mare putere se risipește în el. Naum însuși, la 13 ani, cînd îi moare mama, gîndește oarecum la fel : „Așadar iluminarea era în el, putere enormă pe care o putea folosi cum voia el ? Conștiința acestei supremații ascunse, nemărturisite pe care o putea pune în acțiune oricînd, ca pe o cumplită armă secretă distrugătoare, îl satisfăcea..." De cîteva ori, în carte, ucenicul își manifestă inconformismul. Toate acestea, la un loc, nu fac pînă acum din el un personaj neguros, demonic. Față de Antipa, bunăoară, se dezvăluie (atît cît se dezvăluie) mult mai firesc. S-ar putea să-l incomodeze mai încolo condiția lui de scriitor (deja a scris cronica familiei Adamilor, el însuși fiind tot un Adam), ceea ce ar duce la o îngustare a viziunii promise. Într-un fragment (romanul are o structură fragmentară și discontinuă) e amintită povestea unui tînăr care, printr-un procedeu magic, face ca toată averea Zmeului să încapă într-o nucă și într-un măr, pe care apoi le bagă în sîn și pleacă mai departe să colinde lumea. Așa vrea și Naum ca lumea și viața ei să încapă toată într-un concept, adică într-o operă. Numai că el trebuie să-și facă și lui loc în această operă, fiindcă lume și operă sînt același lucru. Oricît s-ar strădui însă, nu se va putea implica întru totul în lumea pe care o creează (în realitate, doar o transcrie). Despre el întotdeauna se va spune că va rămîne exterior creației sale, așa cum cineva afirmă în roman despre Tolstoi că este, ca om, un personaj dostoievskian. Nu întîmplător Palaloga îi impută lui Naum o mulțime de trucuri și artificii de scriitură. Concepția lui George Bălăiță este de un rafinament spectaculos. Printr-un joc ingenios de oglinzi, elementele decorului par multiplicate la nesfîrșit : unde sentimentul de realitate densă, bogată, împinsă pînă aproape de halucinație. Firește că aici avem de-a face cu o bogăție iluzorie, din moment ce eroul mai oscilează încă între contemplație și eficiență. În ceea ce are ea mai cristalizat, proza lui George Bălăiță aspiră să fie o **saga** a lucrurilor și a detaliilor mărunte, chiar umile, a clipelor învestite cu atributul eternității. Impresionant, de pildă, biruie oamenii viscolul, «ca un animal gigantic, orb».

Nu ne miră că **Ucenicul neascultător** este un roman mai plat decît **Lumea în două zile.** În schimb, prozatorul își ia mai bine în stăpînire creația. Chiar dacă a declanșat cumva stihiile nevăzute, ucenicul le va opri la timp. Lumea aceasta, de acum, nu mai pare atît de amenințătoare. Într-un fel artistul o purifică, scoțînd-o complet de sub semnul forțelor infernale. Diavolul apare ca un biet Chirică domestic, ce a renunțat demult la aventura malignă, mulțumindu-se doar cu spectacolul ei : un spectacol de iarmaroc. În felul lui, Naum este și ucenicul — firește, neascultător al lui Chirică Simca, marele circar (alias Diavolul). Pe undeva și el se mulțumește deocamdată mai mult cu spectacolul lucrurilor și destinelor umane. Dincolo de intenția fructificării fabulosului autohton (Creangă), citarea abundentă din Dostoievski, ca și trimiterile repetate la literatura pactului cu diavolul ne apar în oarecare măsură prezumțioase, greu de acceptat chiar și ca parodie.

Dar lucru și mai surprinzător se arată a fi în roman reconcilierea cu Istoria. Nimic factice de astă dată într-o asemenea tentativă. În cea mai mare parte romanul evocă lumea nouă, care vine. Tema cărții e tocmai curgerea, marea mișcare, în ideea de a da o imagine exhaustivă, adevărată, care să nu mimeze „istoria prin legende și povestioare". Două personaje de prim plan au fost antrenate direct în mecanismul creației noii lumi : Visarion Adam și Palaloga. Ultimul, deși trece printr-o dramă, este un bărbat puternic, o conștiință adevărată, el îl va îndruma pînă la urmă pe tînărul Naum pe calea vieții. Visarion Adam și Dabija, un alt activist, n-au fost decît oamenii necesari acelui timp. Dar fără ei trecutul nici n-ar putea fi conceput azi.

CORNEL MORARU ■

Un vin de stirpe nobilă

Sunt eu acel ce cînt și povestesc,
în aer risipind uimiri de fapte,
și are vinul semn împărătesc,
în el sclipind nemuritoare șoapte.

Aici stăm de milenii, nepierind,
istorii mari se-ncheagă în cuvinte,
iar vinu-i luminos ca un colind,
cu mîngîieri de mamă și părinte.

Ce vitejii pe-aici s-au petrecut,
și cum căzură, învingînd, strămoșii !
iar vinu-i voievod rănit, pe scut —
și-n miez de noapte bubuie cocoșii !...

Și luna-i într-un cer de întrebări,
la masa noastră laude-s și cînturi :
ce vin haiduc ! balade cresc din zări,
dreptăți rodind în vechile pămînturi !

O, ce femei-minune ne-au iubit
și ne-au născut de dor și de durere,
ci, vinul, încă, e bărbat vestit :
el crește-n noi putere din putere.

Văd hore mari, cetățile-nflorind
și munți de strajă și cîmpii mănoase,
iar vinu-i flacără, neobosind
la nunțile de neam maiestuoase !

Ce fete mîndre, ce flăcăi voinici
și pruncii ducînd rodul mai departe!
e-un vin de viață proaspătă aici,
un vin de viață lungă, fără moarte.

Da, vin înalt, frumos biruitor,
un vin de stirpe nobilă, vitează,
un vin-vioară, fluier doinitor,
un vin de secoli care-aici veghează!

Coboară luna spre apus, încet,
într-un taraf de stele cîntătoare,
mirîndu-se de vinul-meu-poet,
de vinul care-n veci de veci nu moare !...

RADU CÂRNECI ■

Gloria

Să mergi
simțind cum odată cu tine se mișcă
pămîntul nașterii
cu tot ce iubești

să mergi
numai cît rădăcina te poate prelungi,
pentru a nu deveni piatra
pe care toți ai tăi să o blesteme

o singură dată să fii
explozia de flori într-o noapte de iunie —
dar pentru asta să știi să aștepți
cu nobila răbdare a unei vechi inscripții

IOANID ROMANESCU ■

Onești

În scrînciobul ca o roată a cerului
Sufletu-n sfere se-mparte : fiecare Onești
Se văd în lumină umană
Nolle-adîncuri cerești

Oituz, Trotuș, Cașin, Tazlău
O palmă din rîuri, curată
Și-n lumina Tîrgului-Ocnei
Sudoarea pămîntului nostru
Cea veche, sărată

Pe munți nu se termină ploaia
Orgă din raze de apă...
Cîntă eroi la Oituz, Cireșoaia...
Acolo e cerul, Olympul
Nemoartea, părinții prin care
Curge ca sîngele timpul.

Jos e metalul și piatra
Rodul sudorii salinelor
Uleiul petrolului : soarele
Ce-a curs blagoslovindu-ne vatra
Înainte de era albinelor.

Scene din basm îmi văd în piept
Încercări pe deplin meritate
Adolescentul și tînărul care am fost
Și care trăiește și azi, de n-o fi murit, în cetate.

ION CHIRIAC ■

Soarele și luna

Bate grîu-n pieptul morilor de grîu
urcă în părinți țărîna pîn' la brîu.
Pietrele de moară : Soarele și Luna
în inima morii deslănțuie-Furtuna —
Macii se întorc să lumineze cîmpul
unde osul frunții ară-adînc pămîntul.
Intră grîu-n moară luminînd curat
precum gîndul celui ce l-a semănat.
Pietrele de moară : Soarele și Luna
macină sudoarea mea din totdeauna.

MARIN LUPȘANU ■

Grigoraș Dinicu: Memorii

Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

Expoziția universală de la Paris din 1937 a cunoscut prin inteligența și talentul românesc un farmec deosebit. Pavilionul nostru, ornamentat cu motive populare stilizate de către pictorii Jiquidi și Demian, animat muzical de orchestra lui Grigoraș Dinicu, a reușit să impună nota națională. Naiul lui Fănică Luca și vioara lui Grigoraș, îngemănate ca niciodată în strălucitoarea Ciocîrlie (compoziție a lui Angheluș Dinicu, muscalagiul ce nimise Parisul la Expoziția din 1889) au adunat seară de seară nu numai turiști curioși, ci și personalități de seamă ale vieții politice și artistice. Cîțiva compozitori și libretiști s-au grăbit să scrie spectacole speciale pentru „naiul românesc". Dar nici Grigoraș Dinicu nu a rămas dator și a compus „Sîrba Expoziției de la Paris", înregistrînd-o pe disc la firma His Master's Voice. Evenimentul din capitala Franței a fost preludiul unui alt mare moment artistic de peste Ocean.

VIOREL COSMA ■

Între „Sonata primăverii" și „Ciocîrlia"

Era vreo 10 dimineața și ne găseam acasă, cînd cineva sună. (Eu studiam cu Grigoraș Dinicu, **Sonata primăverii** de Beethoven.) Întrerupsei și m-am dus să văd cine este. Era un tînăr de la restaurant care întrebă de Grigoraș Dinicu. Îl poftii înăuntru și iată ce-i spuse lui Grigoraș Dinicu:

— Maestre, azi avem la dineu pe mama președintelui Statelor Unite...

Dar Grigoraș Dinicu, puțin nervos (nu putea să sufere să fie deranjat cînd studia) îi răspunse:

— Și acest eveniment nu mi se putea anunța la dejun?

Încurcat, tînărul își ceru scuze de excesul său de zel, dar adăogă (încercînd să se explice):

— Maestre, vina este numai a mea, dar cum eu am auzit că d-ta zilnic studiezi, curiozitatea m-a împins și am dorit din suflet să te ascult acasă.

— Bine, mă Gică, dacă asta ți-a fost dorința, atunci stai jos și ascultă.

Noi am studiat pînă la vreo 12 fără 10, apoi ne-am îmbrăcat să mergem spre restaurant.

Pe drum, la un moment dat, Gică întreabă pe Grigoraș Dinicu:

— Maestre, d-ta acasă numai muzică clasică studiezi?

— Sigur, Gică.

— Maestre, cu toate astea, totuși eu nu cred.

— De ce nu crezi, Gică ?

— Fiindcă d-ta la restaurant cînți aproape numai și numai muzică românească și mă întreb cum se face că poți executa acele hore și sîrbe așa de grele, fără să le studiezi.

— Dar de ce crezi tu că sînt așa de grele și eu le cînt fără să le studiez?

Și Gică, rușinat, răspunde cu vocea pe jumătate:

— Maestre și eu cînt la vioară puțin și mă căznesc de vreo două luni să pot cînta și eu **Hora Staccato** sau **Ciocîrlia** și parcă am mîinile încleștate. Pur și simplu nu pot.

— Gică, dacă ai studia zilnic game o oră, două, și ai lua-o încet, încet, sau cum zice turcul „**lavaș, lavaș**", și mai cu seamă dacă nu ai căra atîtea zeci de baterii și sute de porții de mîncare și nu ai avea meseria ta, poate dacă ai avea talent, ai birui cu munca. Dar cum încă n-am întîlnit chelner sau timplar violonist peste noapte, ar fi mai bine să renunți la vioară, iar timpul care-l pierzi cu ea, dedică-l meseriei tale de cheinăr. De asemenea, caută să frecventezi școala care este aici la Paris, de bucătărie, și ai să vezi ce progrese ai să faci în meseria ta.

Grigoraș Dinicu avea rareori și momente din acestea, care puneau în inferioritate totală pe cîte cineva care-i vorbea de muzică, fără ca să aibă nici un fel de reticență.

— Gică, mai încearcă. Numai cînd vei ajunge la epuizare să spui că nu se poate. Muzica, să știi de la mine, nu este o meserie. Muzica este arta cea mai sublimă. Pe animalele și fiarele cele mai veninoase le face să nu mai muște, iar oamenilor muzica le dă cele mai variate sentimente și întotdeauna plăcute.

Cînd am plecat spre ora 4 de la local, Grigoraș Dinicu ne făcu atenți că seara vom avea un banchet oficial pe care ministrul Dimitrie Gusti îl dă doamnei Sarah Roosevelt. Ne rugă să venim „**á quatre épingles**", puși la punct și, rizînd, adăugă : rași, tunși și cu pantofi de lac. Riserăm, despărțindu-ne.

Cînd am revenit la local și am văzut preparativele ce se făceau, ne-am dat seama că nu-i un banchet de 10—15 persoane, ci un mare dineu de gală.

Pe la 9 și un sfert, în fine, începurăm să cîntăm. D-na Roosevelt, cînd auzi **glisandourile** de la naiul lui nea Fănică, își ațintì privirea și în spre noi (pînă atunci nu a prea dat atenție orchestrei) și foarte amabilă ceru ministrului Gusti să cîntăm mai lîngă d-sa.

Ce simpatică și plină de viață era d-na Sarah Roosevelt ! Aproape tot timpul banchetului ne-a copleșit cu atenția sa ascultînd, cînd pe Grigoraș Dinicu, cînd pe Fănică Luca, dar a avut un moment de surpriză cînd Vasile Budișteanu a interpretat un cîntec popular american la țambal (îl învățase cu vreo 4—5 zile înainte, de la un american, care a ținut o noapte întreagă cheful, pentru a ne învăța cîntece americane. Ce bine ne-au prins aceste cîntece, am văzut din seara aceea și tot timpul cît am mai cîntat cu Grigoraș Dinicu împreună și mai cu seamă în America în 1939), urmat de geamparalele noastre populare.

La plecare, d-na Sarah Roosevelt a ținut să se manifeste și altfel față de noi, semnînd în „**Cartea de onoare**".

(Va urma)

Doamna Roosevelt, mama președintelui Statelor Unite, în timpul dineului și concertului oferit la restaurantul Pavilionului românesc de la Paris

La Cluj-Napoca: inteligența tehnică muncitorească în acțiune!

— ...Azi e joi. E aproape ora 18 și directorul întreprinderii „Unirea" din Cluj-Napoca, inginerul Ioan Giurgea, e încă în uzină. În uzina în care cu 16 ani în urmă era stagiar. La ora aceasta, în fiecare lună, se-ntîlnește cu tinerii uzinei...

— Cu ce gînd ați inițiat aceste întîlniri, tovarășe director Giurgea?

— Practic, sînt cele mai reușite seminarii de creativitate științifică și tehnică. Tinerii veniți în uzină n-au prejudecăți. Au, în schimb, entuziasm, imaginație tehnică și dorință de afirmare. Rămîne doar ca noi să știm să folosim aceste resurse. Asta vrem să realizăm. Și, drept să vă spun, căutările noastre comune de a găsi soluții la multiplele probleme ce apar în dezvoltarea uzinei au mai întotdeauna finalitate...

...Da, au întotdeauna finalitate! Și imediat gîndul mă poartă spre strungarul Vasile Iacob și lăcătușul Iosif Szabo. Îi văd parcă zăbovind zile în șir într-unul din atelierele uzinei. Îi preocupă de multă vreme ideea realizării unui dispozitiv universal pentru rectificat și frezat unghiular. Cîte necazuri nu avea uzina cînd venea vorba de realizarea unor piese unghiulare! Și a venit o zi cînd nopțile albe și zilele de muncă prelungite mult peste programul normal s-au transformat într-o mare satisfacție. La „Unirea", dispozitivul universal pentru rectificat și frezat unghiular funcționează! Și tot așa s-a născut și minipresa cu excentric, creată de lăcătușul Iosif Molnar și utilizată cu deplin succes la realizarea căii de rulare a mașinilor de rectificat.

Standul întreprinderii „Unirea" sintetizează grăitor capacitatea creatoare a oamenilor muncii ce alcătuiesc unul din colectivele fruntașe ale industriei clujene.

De aici, de la „Unirea", ar trebui însă citați 3 950 de oameni, care au realizat 714 obiective, majoritatea vizînd creșterea productivității muncii, reducerea consumului de materiale și îmbunătățirea calității, și dintre aceștia 3 520 sînt muncitori, 76 maiștri, 300 ingineri și tehnicieni din producție și 130 ingineri din cercetare și proiectare.

Cu doi ani în urmă se înființa la Cluj-Napoca o... Politehnică muncitorească la „Tehnofrig". Inginerul Alexandru Cucu, directorul întreprinderii, a fost ales de către tinerii uzinei în calitate de rector, iar inginerul Lucian Groșanu, prorector. Și n-a fost vorba de un simplu joc! Mica Politehnică, botezată la vremea respectivă Institut tehnico-științific, și-a luat rolul în serios. Cu catedre, cu planuri de învățămînt, cu sesiuni de comunicări științifice. Și rînd pe rînd, problemele rezolvate de „Institut" s-au acumulat, el devenind în viața orașului o prezență deosebit de interesantă și activă. Și institutul acesta, cu amfiteatre în halele uzinei și studenți-muncitori cuprinși în cele mai diferite forme de perfecționare, a fost frecventat de tot mai mulți. Cele 186 de teme propuse în Festivalul național „Cîntarea României" au dus la realizarea unor economii ce depășesc 1 milion de lei. Dar cîtă sudoare n-a curs pentru asta și pe fruntea lăcătușului Ioan Horvath de la secția ansamble sudate, sau a tehnicianului Geza Szailler, șef de echipă la atelierul de tinichigerie, sau a lăcătușului cazangiu Grigore Chiurbe, în același timp și studenți la secția de subingineri a Institutului politehnic?

Încerc să reconstitui un fapt cu totul deosebit, care a atras atenția tuturor celor ce-au vizitat astă-toamnă expoziția „Concurs de creație științifică și tehnică a județului Cluj". Atunci, „Tehnofrigul" s-a prezentat cu... 2 standuri: al întreprinderii și al Institutului tehnico-științific. Am văzut atunci o instalație de metalizare cu plasmă, aducătoare a unei eficiențe de 1,5 milioane de lei, realizare a muncitorului Mihai Străulea și a subinginerului Valer Petrindean, un avertizor barometric pentru prevenirea accidentelor de muncă realizat de dr. Emil Selișcan, și încă 40 de produse care au întrunit aprecierile cele mai favorabile ale comisiei de creație tehnico-științifică.

În curtea uzinei există și un puternic institut de cercetări pentru industria alimentară și frigorifică — I.C.P.I.A.F. La faza județeană a concursului de creație tehnico-științifică acest tînăr institut clujean a prezentat cîteva realizări de talie mondială. Mă gîndeam în primul rînd la instalația pentru lichefiat azot, la realizarea cărela au participat 143 de oameni ai muncii, ea aducînd un spor de producție de 26 milioane de lei, apoi la răcitorul de aer pentru instalațiile frigorifice, care e creația unui colectiv de 100 de persoane, la microfrigiderul de laborator, frigoplonjonul pentru răcirea lichidelor și cîte altele!

Oare cîtă inteligență au investit în produsele pe care le-au prezentat la expoziția-concurs cele două institute vecine: cel de chimie și cel de tehnologie izotopică și moleculară? Numai feromonii realizați de 15 chimiști înseamnă reducerea cheltuielilor de producție cu o jumătate de miliard de lei! Sau gîndiți-vă la faptul că specialiștii de la I.T.I.M. au realizat pentru prima oară în țara noastră un avertizor de contaminare radioactivă a apei — A.C.R.A. 3.

Poate mai mult ca oricînd gîndul cercetătorilor clujeni s-a-ndreptat spre competitivitate, spre realizarea unor produse la cel mai înalt nivel și de cea mai mare utilitate.

La Filiala din Cluj-Napoca a Institutului de cercetări și proiectări pentru echipamente termoenergetice (I.C.P.E.T.), comandamentul principal a fost realizarea cazanelor de încălziri centrale, utilizînd drept combustibil cărbunii. Trei tipuri de cazane: AIACS-4, AIACS-6 și AIACS-8 au fost deja realizate, iar în prezent, în a doua ediție a Festivalului național „Cîntarea României", colectivul de aici dorește să asimileze întreaga gamă de cazane pe combustibil lichid și solid. Dar cîte satisfacții n-a trăit acest colectiv prin realizarea primelor 4 tipodimensiuni la pompe dozatoare care se importau! Inginera Mariana Berinde Varfalvi îmi spunea însă, nu fără amărăciune, că unele întreprinderi, necunoscînd aceste realizări, continuă să importe pompele respective și tocmai de aceea, din inițiativa cercetătorilor clujeni, una din cele mai importante acțiuni cuprinse în programul celei de-a II-a ediții a festivalului este simpozionul cu participare națională pe tema pompelor dozatoare, a ventilelor... electromagnetice și cazanelor de încălziri centrale utilizînd drept combustibil cărbunii.

Cîte alte aspecte nu se pot însă distinge din activitatea de creație științifică și tehnică desfășurată la Institutul de cercetări și proiectări pentru substanțe nemetalifere, la filiala locală a Institutului de cercetări chimico-farmaceutice, la stațiunile de cercetări agricole... sau la institutele de învățămînt superior!

CONSTANTIN MUSTAȚĂ ■

Între preocupările de prim ordin ale cercetătorilor clujeni se află și experimentele vizînd ameliorarea unor soiuri de plante.

„Lyra" vă invită la concertele din stagiunea permanentă

În 1961, la dispensarul din Măicănești a fost repartizat un medic absolvent și al... conservatorului. Dar nu pentru asta (sau nu numai) i s-a zis „fantezistul". Porecla i s-a născut în ziua cînd omul de serviciu de la consiliul popular comunal l-a intrat în cabinet anunțîndu-l că „vă cheamă tovarășul primar la ședință". „Amintește-i că ședințele se programează în afara orelor de lucru". Mesagerul a plecat, dar s-a prezentat însuși primarul: „Avem și tovarăși de la raion, nu se cade să lipsiți". „Bine, vin imediat". Medicul și-a dezbrăcat halatul și l-a așezat pe umerii numărului 1 al comunei: „Pînă mă întorc continuați dumneavoastră vaccinările". A urmat un tam-tam nemaipomenit, dar medicul Nicu Teodorescu a fost lăsat să-și sfîrșească treaba începută.

— Fantezistule!, i s-a clamat din ușă.

În sala dispensarului era lume ca la Drăgaică. Vorba primarului s-a întins ca troscotul. Cînd s-a mai auzit și că doctorul vrea să facă un cor mulți au zîmbit: „Să facă echipă de fotbal, corul n-are tradiție..." Și totuși corul a fost înființat: 80 de persoane. Cei de pe margine continuau să zîmbească. Unii: Auzi, le zice că nu se cîntă cu gura de jur-împrejur, ori ca omul la chef, ci că trebuie s-o rotunjească, așa, ca ou. Alții: Face vocalize cu țăranii, au pus Brahms în repetiție. Johannes Brahms la Măicănești! Fantezistul! Numai că s-a întîmplat ca-n proverbul cu cine rîde la urmă... După trei ani și cîteva participări la diferite festivaluri naționale (de unde s-a întors laureat) corul din Măicănești și medicul dirijor au început să primească vizite dintre cele mai selecte. Însuși maestrul Filaret Barbu s-a deplasat la ei să vadă ce și cum. Ziarele le rezervau coloane peste coloane. Foștii zîmbitori cam dădeau colțul; alții, în frunte cu primarul, au venit la cor.

Anul 1965. Nicu Teodorescu, medicul, intră prin concurs în rețeaua sanitară a municipiului Brăila. Iubește „orașul cu salcîmi" pentru că s-a născut și a crescut aici. Despre el știe totul. Inclusiv faptul că, odinioară, a funcționat la Brăila o societate muzicală cu numele „Lyra". Drept pentru care Nicu Teodorescu, dirijorul, s-a apucat să vorbească în stînga, în dreapta, oriunde credea el că va găsi o ...ureche ceva mai muzicală, capabilă nu numai să-l audă, ci să-l și asculte. Scop: reînființarea societății. A început să strîngă fotografii, documente administrative, afișe, costume, partituri, diplome — tot ceea ce ține de sfera iconografică a fostei „Lyra". Le-a arătat tuturor acelora despre care credea că au ochi de văzut. În ziarul „Înainte" din localitate a publicat articole despre imaginea muzicală, formele muzicii, despre specificitatea conținutului ei... Știa că ușile nu se deschid singure. Într-o zi cînd părinții nu-i erau în oraș (locuia cu ei), a golit o cameră și a înțesat-o cu tot ceea ce strînsese despre „Lyra" (fotografiile le mărise, documentele esențiale le cășerase, avea și două afișe imprimate pe mătase...) Camera n-o deosebeai de o expoziție bine organizată. Împreună cu trei prieteni a dat un telefon rugînd pe cineva care putea spune **da**, ori **nu** să-i facă o vizită acasă. Procedeul a surprins, dar a și convins: „Aveți dreptate, e păcat ca tot ceea ce ați strîns să zacă prin lăzi. Veniți mîine și..." S-a aprobat reînființarea societății. Anul era 1974, fondatorii erau patru și le fusese repartizată o cameră pe care n-au ezitat s-o numească sediu.

Anul 1977. Societatea „Lyra" numără 600 de membri și are 226 de elevi. Dispune de 8 săli de clasă, mobilier corespunzător, piane, o sală de microconcerte, o mică bibliotecă muzicală... În cadrul societății funcționează și o școală de muzică cu 7 clase de vioară, 7 de pian, cîte o clasă de oboi, flaut, fagot, clarinet, o formație de muzică de cameră, un cor de cameră și chiar o orchestră simfonică. Instrumeniștii? Strungari, operatori chimiști, frezori, lucrători din comerț etc. etc. Într-un cuvînt: **AMATORI.** Însă amatori de înaltă clasă. Dovada? De la finala primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României", orchestra s-a întors cu mult disputatul titlu de laureată. Apoi, chiar în vara trecută, dirijorul Nicu Teodorescu și orchestra lui au fost invitați (singuri reprezentanți ai artei amatoare) la Zilele muzicii românești de pe litoral. Au evoluat alături de Filarmonica „George Enescu", de corul „Madrigal", de Orchestra simfonică a Radiodifuziunii...

Succesele nu i-au amețit pe instrumentiști. Au rămas aceiași modești și harnici chimiști, frezori, strungari, elevi, lucrători din comerț. Medicul Nicu Teodorescu a rămas același apreciat radiolog de la Policlinica nr. 1 a Brăilei. Nicu Teodorescu, președintele „Lyrei" și dirijorul orchestrei simfonice, poate fi văzut pe străzi cu găleata de aracet și cu bidineaua în mînă lipind, ca și în anii trecuți, afișele prin care anunță urbei un nou concert...

„Propun ca odată cu începerea celei de-a doua ediții a Festivalului național «Cîntarea României», orchestra noastră simfonică de amatori să susțină o stagiune permanentă. Ar fi un act cu adevărat demn de amploarea și ținuta Festivalului național «Cîntarea României». Studiem posibilitatea înjghebării unui cor mixt, pentru ca, împreună cu orchestra și soliștii pe care îi avem, să putem aborda și genul operei și al operetei, la început sub forma unor tablouri, scene sau acte..." Sînt cuvintele rostite de medicul-dirijor Nicu Teodorescu vineri, 30 septembrie 1977 la plenara cu activul din ideologie al Comitetului județean Brăila al P.C.R.

1978. Dacă sînteți amatori de muzică simfonică și întîmplarea face să vă aflați într-o duminică la Brăila, nu ezitați să dați curs invitației de pe afișe. „Lyra" — aflată în stagiune permanentă — vă invită la un nou concert.

MIRCEA BUNEA ■

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Austerlitz

Prietenul nostru, domnul Frederick Austerlitz, nu mai poate dansa. El nu e bolnav.

El e bătrîn dar nu e bolnav, nu e bolnav dar nu mai poate dansa. Domnul Frederick Austerlitz are 78 de ani. El s-a născut în anul 1900. El a început să danseze de la 1906, de cînd s-a născut mama.

S-ar putea spune că a dansat de cînd s-a născut, el și secolul său. El și secolul meu. Nimeni nu a dansat mai frumos în secolul 20 ca domnul Frederick Austerlitz.

El nu e deloc pe moarte. El nu e bolnav. El se trezește dimineața și fără a fi pleoștit, fără a avea gînduri negre, simte că nu mai poate. Nu, nu are junghiuri. Nu, nu-l încearcă vreo tuse rea. E sănătos dar nu mai poate dansa.

Domnul Frederick Austerlitz se spală, bea o cafea neagră, pleacă la plimbare, are trei copii și mulți nepoți. Domnul Frederick Austerlitz nu s-a recăsătorit. Soția lui a murit de mult și el nu s-a recăsătorit fiindcă niciodată n-a mai întîlnit o femeie pe care s-o poată iubi atît de mult ca pe soția sa. Domnul Frederick Austerlitz se exprimă foarte clar.

Domnul Frederick Austerlitz se exprimă foarte simplu. Dansurile lui n-au fost altfel decît vorbele lui. El a mers și pe tavan, cu capul în jos și picioarele în sus, și aceasta nu a părut niciodată ca o poziție sofisticată a omului. El zice că totdeauna s-a simțit în formă. Niciodată n-a făcut gimnastică și nici nu a recurs la alte torturi fizice. „Niciodată nu am fost îngrijorat de forma mea fizică. Dar întotdeauna am avut trac. Întotdeauna am fost anxios".

Dar el, trezindu-sè dimineața, la 78 de ani, își spune că nu mai poate dansa. Domnul Frederick Austrelitz nu moare din acest gînd. Domnul Frederick Austerlitz este mulțumit. Toți oamenii pe care-i întîlnește de-a lungul zilei îi spun că el i-au iubit și îi iubesc dansurile. Domnul Frederick Austerlitz este foarte mulțumit și inima-i plînge. El a dansat de multe ori ceva care semăna cu o inimă care plînge.

Tuturor oamenilor pe care-i întîlnește, el le spune foarte clar și foarte simplu că el nu mai poate dansa. „Toți oamenii cărora le spun asta, par îngroziți". Dar el nu a dansat niciodată ceva care să semene cu groaza. Oamenii nu-i cred. El cred că domnul Frederick Austerlitz glumește: cum să nu mai poată dansa domnul Frederick Austerlitz? El a dansat atît de frumos încît toată omenirea secolului XX e convinsă că pașii lui, stepul lui, o vor însoți pînă la sfîrșitul zilelor ei. Oamenii cred în eternitatea domnului Frederick Austerlitz. Dar el se trezește dimineața. El se spală dimineața. Noaptea se culcă. El își aude oasele. El își aude inima. El își aude pașii. Frederick Austerlitz nu e etern. „Nu cred că mai sînt în măsură să ofer tot ce-i mai bun în mine. Regret. Mi se frînge inima". Domnul Frederick Austrelitz a dansat și a vorbit totdeauna foarte clar și atîtea dansuri ale lui, unele chiar foarte vesele, mi-au frînt inima, de frumoase ce erau.

Nu mulți filosofi, poeți, doctori și generali de oaste mi-au dat despre eternitate florul pe care-l resimt auzind că Fred Astaire — fără a fi bolnav, fără a fi prost dispus — nu mai poate dansa.

RADU COSAȘU ■

Confruntări și opțiuni decisive în viața politică italiană

Criza de guvern din Italia a intrat în cea de-a șasea săptămînă fără ca Giulio Andreotti, premierul demisionar, reînsărcinat cu formarea unui nou cabinet, să fi obținut „străpungerea" decisivă în această direcție. Dar nu factorul timp este acum esențial. Printre cele 33 de crize guvernamentale italiene din cei 33 de ani de perioadă postbelică au fost și unele atît de îndelungate încît recordul de durată nu pare a fi în pericol. Ceea ce diferențiază actuala misiune de formare a cabinetului italian de cele anterioare este „dificultatea" găsirii unei formule de guvernare. Italia a fost administrată de guverne conduse de Partidul Democrat Creștin timp de trei decenii — indiferent că a fost vorba de cabinete „monocolore", ca în ultimii doi ani, sau de coaliție. Formula cea mai eficientă de guvernare practicată în perioada postbelică, cea zisă „de centru-stînga" — bazată pe colaborarea partidelor socialist, republican și socialist-democratic — a eșuat în cele din urmă datorită refuzului democrației creștine de a accepta lărgirea coaliției prin includerea comuniștilor. Aceasta, în pofida faptului că P.C.I. reprezintă de mult, lucru de pe acum larg recunoscut, cea de-a doua forță în viața politică a țării, și, nota bene, singurul dintre partidele „arcului constituțional" care a înregistrat un progres constant la ultimele alegeri generale. După cum se știe, distanța care-i separa pe comuniști de democrat-creștini a ajuns în 1976 la numai două procente în ce privește numărul de voturi întrunite.

Încercînd să țină cît de cît cont de această realitate, democrația creștină a făcut, în vara trecută, un prim pas spre asocierea P.C.I. la responsabilitatea guvernării, acceptînd includerea unora din cererile comuniștilor în programul guvernului și o creștere a rolului acestora în parlament. Ca orice jumătate de măsură, nici acest pas nu avea să se dovedească suficient. Compromisul din vara lui 1977 nu putea fi decît o soluție temporară, dictată mai mult de perspectiva, nedorită de nimeni, a alegerilor generale anticipate — la numai un an de la cele precedente. Șubredă în sine, formula cabinetului monocolor minoritar democrat creștin, sprijinit din afară, prin abținerea de la vot în parlament, de către celelalte cinci partide ale „arcului constituțional", s-a dovedit efemeră și, sau mai ales, datorită evoluției din ce în ce mai nesatisfăcătoare a situației economice și politice din țară. 1977 a fost pentru Italia anul unei conjuncturi economice deosebit de nefavorabile, un an în care stagnarea (creșterea economică a fost de numai 1,5 la sută) a fost însoțită de cote înalte ale șomajului (în medie 6,9 la sută), cît și ale inflației (16 la sută). Existența a 1,8 milioane de oameni în căutare de lucru la începutul acestui an, spirala amețitoare a prețurilor și climatul de violență apărut pe acest fundal impun ca singură soluție viabilă a crizei participarea directă a comuniștilor la guvern.

Dar, deși această soluție este cerută atît de datele obiective ale situației sociale, economice și politice, cît și de voința electoratului italian, divizarea din rîndurile Partidului Democrat Creștin nu a permis încă realizarea în practică. Aripa de dreapta a democrației creștine, sprijinită de liberali și supusă în mod vădit presiunii puternice a unor influente cercuri interne și externe, este mai degrabă înclinată spre organizarea de alegeri generale anticipate decît spre intrarea P.C.I. în guvern. Efortul de autoclarificare ce are loc în rîndul democrației creștine a permis, ce-i drept, realizarea unui oarecare progres față de formula convenită în vara trecută. Direcțiunea P.D.C. dorește constituirea unui guvern ce ar urma să rămînă la cîrma treburilor țării cel puțin pînă la alegerile prezidențiale din luna decembrie. El ar urma să aibă la bază un program de depășire a crizei economice, care să fie susținut — și nu numai „tolerat" — în parlament de toate partidele „arcului constituțional". Controlul realizării acestui program ar urma să revină unui comitet special, format din reprezentanții tuturor formațiilor ce sprijină programul guvernamental, inclusiv comuniștii.

După cum se vede, liniile directoare ale documentului programatic al P.D.C. preconizează o formulă de asociere mai avansată a P.C.I. la guvern, dar nu o participare directă. La reuniunea de la sfîrșitul săptămînii trecute a reprezentanților celor șase partide ale „arcului constituțional", secretarul general al P.C.I., Enrico Berlinguer, a respins această formulă, arătînd că „intrarea P.C.I. în majoritate este o exigență politică la care nu vom renunța".

Contactele și convorbirile ce au loc săptămîna aceasta între partidele „arcului constituțional" vor aduce, probabil, elemente noi, apte de a facilita o soluție viabilă și realmente utilă Italiei. Aceasta va depinde de faptul dacă Direcțiunea P.D.C. va dori să tragă concluziile impuse de mutațiile petrecute în raportul de forțe pe scena politică italiană.

BAZIL ȘTEFAN ■

FAPTE ȘI ZILE

În Republica Populară Mozambic a început, la 16 februarie, noul an școlar. Zeci de mii de tineri au umplut clasele și sălile de cursuri ale școlilor de diferite grade din Mozambic. În prezent numărul elevilor a ajuns la 700 000, fiind de șase ori mai mare decît în momentul cuceririi independenței țării. În luna martie, în Norvegia se aniversează 150 de ani de la nașterea cunoscutului dramaturg Henrik Ibsen. Comitetul jubiliar ad-hoc a elaborat un program de manifestări, alcătuit din spectacole cu piesele dramaturgului, emisiuni poștale, medalii. Festivitățile oficiale legate de această aniversare se vor desfășura în orașul natal al lui Ibsen — Skien. ● Guvernul britanic a revenit asupra hotărîrii sale privind introducerea în următorii ani a sistemului metric în rețeaua rutieră a Marii Britanii, datorită îndeosebi cheltuielilor reclamate de această acțiune. S-a hotărît deci menținerea unității de măsură tradiționale engleze — mila — pînă în 1984. ● În R.P. Chineză, în cadrul preocupărilor pentru promovarea și punerea pe baze științifice a metodelor tradiționale, folosite secole de-a rîndul în medicina populară, s-au luat, printre altele, măsuri de stimulare a culegătorilor și cultivatorilor de ierburi medicinale. Au fost extinse suprafețele destinate acestor culturi, mai cu seamă în regiunile sudice ale țării. Astfel, în provincia Kuantung au fost cultivate, anul trecut, 40 000 de hectare cu diferite plante medicinale, iar în districtul Yunan s-au recoltat 1 000 tone din 137 varietăți de plante. ● Aproximativ 398 milioane de posturi telefonice erau instalate în întreaga lume în ianuarie 1977, cu peste 5 la sută mai multe decît în anul precedent, se arată într-o statistică întocmită de „American Telephone and Telegraph Company". Pe primul loc se află S.U.A., urmată de Japonia. ● Orașul Dnepropetrovsk a devenit cel de-al 16-lea oraș sovietic cu peste un milion de locuitori. Într-un viitor apropiat se așteaptă ca în rîndurile orașelor cu peste un milion de locuitori să intre Erevan, Donețk și Perm. Moscova, capitala țării, are în prezent 7,5 milioane de locuitori. ● În urmă cu o săptămînă în localitatea Moisiri din Japonia s-a înregistrat recordul de frig pentru această țară, mercurul termometrelor coborînd pînă la minus 41,2 grade Celsius. ● „Papa" este titlul foarte simplu al cărții scrise de cel mai tînăr fiu, Gregory, despre tatăl său, Ernest Hemingway, supranumit de prieteni „papa". Scriitorul Norman Mailer semnează prefața acestei cărți. ● La Frankfurt pe Main a avut loc reuniunea Comitetului pregătitor al manifestației internaționale împotriva reactivizării nazismului, care urmează să aibă loc la Köln, la 22 aprilie. Comitetul a adresat un apel către opinia publică democrată din Europa să participe cît mai amplu la manifestația anunțată. ● Locul ocupat de bicicletă între mijloacele de transport folosite de locuitorii „țării lalelelor" este ilustrat de statistici care arată că cei peste 14 milioane de olandezi posedă peste 9,5 milioane de biciclete. Numai în anul 1977 au fost vîndute 1,4 milioane de biciclete, cu 200 000 mai mult decît în 1976. În multe familii există cîte două sau chiar trei biciclete. Potrivit unor sondaje de opinie, olandezii au cumpărat în ultimii ani un număr așa de mare de biciclete, deoarece au considerat că deplasările în diverse scopuri sînt astfel mai ieftine și mai practice, iar utilizarea acestora contribuie la menținerea sănătății. În plus, este vorba de folosirea unui vehicul nepoluant. ● Pele, care, după cum se știe, a renunțat la fotbal, devine detectiv, dar... numai pe peliculă. El va fi producătorul și interpretul principal al filmului intitulat „Pele joacă contra crimei". Ca și pe stadioane, el va cîștiga, evident. ● Pentru a înlesni difuzarea, conducerea unui ziar din cantonul elvețian Zug a achiziționat un ordinator care reglementează trimiterea către abonați a exemplarelor cuvenite. După această introducere a progresului tehnic, unui dintre abonați primește însă regulat... 111 exemplare. Factorul poștal este, evident, nemulțumit, ca și cititorul, care a trimis o sesizare cotidianului în cauză. Reclamația a fost luată în considerare, dar și a doua zi, la adresa respectivă, a fost adus un exemplar gratuit, plus celelalte 111 !

D. I. ■

Curiozitate sau nu, se pare că în Japonia platformele reprezintă o descoperire de ultimă oră, chiar dacă nu totdeauna sînt și plutitoare. Instalat pe o platformă înaltă de trei metri și lungă de 220 metri, Orient Express, care pînă primăvara trecută a circulat pe distanța Paris-Istanbul, a devenit primul tren-hotel din lume. Hotel Orient Express cuprinde opt vagoane cu cușete pentru două și trei persoane. Numit și Blue Train (Trenul Albastru), Orient Express-ul hotel poate găzdui 208 persoane.

România la reuniuni internaționale

Belgrad: pentru un document final pe măsura aspirațiilor de securitate și cooperare ale popoarelor Europei

Filele calendarului arată că a trecut o bună perioadă de timp — peste o lună — de cînd la Centrul de conferințe Sava din Belgrad și-a reluat lucrările reuniunea reprezentanților statelor participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa. După „momentul Helsinki", voința politică a popoarelor, a guvernelor nu mai poate face abstracție de faptul că înfăptuirea securității în Europa exprimă o aspirație, dar și o necesitate, un deziderat, dar și un imperativ. Acest complex proces fiind strîns legat de cadrul concret-istoric, politico-social și economic al acestei părți de lume, înțelegerea și recunoașterea întrepătrunderii tuturor factorilor impun tot mai mult crearea unei Europe bazate pe națiuni independente și suverane, pe colaborare pașnică și egală în drepturi între toate statele, fără nici un amestec din afară, respectîndu-se identitatea, diversitatea și personalitatea fiecărei națiuni. Rememorarea acestor coordonate este de acută actualitate, deoarece ele atrag atenția asupra faptului că procesul edificării securității pe continentul european este nu numai un proces complex, ci și unul de durată, care reclamă continuitate și cheamă la eforturi sporite. Un proces care are nu numai o dimensiune continentală, ci și una planetară, legată de asigurarea securității și păcii în lumea întreagă.

Repunctarea conținutului noțiunii de „securitate" este cu atît mai necesară acum cînd ne referim la faza actuală a reuniunii de la Belgrad, deoarece se atrage astfel atenția asupra marii responsabilități ce revine statelor europene, popoarelor de pe continentul nostru în abordarea tuturor componentelor, a tuturor direcțiilor la care se referă securitatea: colaborare economică, dar și tehnico-științifică și culturală, probleme de interes umanitar, dar nu abordate în absența unor măsuri concrete de contracarare a antiumanei curse a înarmărilor. Toate aceste aspecte, definite pe larg în Actul final semnat solemn la Helsinki, exprimă o voință politică limpede, un consens general acceptabil, corespunzînd intereselor tuturor statelor semnatare, intereselor destinderii și colaborării internaționale. Ele indică însă, totodată, și principalele direcții de acțiune, îndeamnă la fapte, pentru că simpla așternere pe hîrtie a unor cuvinte frumoase nu reprezintă o garanție reală oferită statelor semnatare, nu se constituie într-o contribuție autentică la pacea și conlucrarea între popoare.

Tocmai de aceea, România a afirmat cu numeroase prilejuri faptul că acest prim și important pas trebuie continuat, că voința politică și consensul la care s-a ajuns la Helsinki trebuie să se manifeste în continuare. Că prevederile conținute în documentul semnat în capitala Finlandei de reprezentanții la cel mai înalt nivel ai celor 35 de state participante nu realizează de la sine interesele securității și cooperării pe continent că ele trebuie să devină fapte, acțiuni concrete care să consolideze spiritul acestor înțelegeri. Potrivit acestei viziuni, în succesiunea de etape ce trebuie să urmeze „momentul Belgrad" a fost gîndit ca o etapă superioară, menită să adîncească conlucrarea constructivă între state și să impulsioneze transpunerea în viață a prevederilor Actului final.

După cum se știe, obiectivul principal al actualei reuniuni de la Belgrad — definit prin Actul final și prin deciziile întîlnirii pregătitoare de anul trecut — îl constituie elaborarea unui document final cuprinzînd măsuri concrete care să favorizeze dezvoltarea cooperării și securitatea în Europa. Bilanțul discuțiilor de pînă acum în legătură cu elaborarea acestui document este greu de făcut. Știrile transmise din capitala Iugoslaviei vorbesc despre o atmosferă de lucru dominantă, despre dorința majorității de a se activiza activitatea de redactare a documentului final. Dar, în pofida acestui climat pozitiv, unele deosebiri de concepție și puncte de vedere divergente — apărute în ultima perioadă — au frînat considerabil finalizarea unui document capabil să dinamizeze efectiv edificarea securității europene și care să fie unanim acceptabil. Desigur, nu este tocmai ușor să se ajungă la o formulă în consens cu interesele generale — documentul final trebuind să fie rezultatul discutării a celor peste 100 de propuneri prezentate de statele participante de-a lungul lucrărilor inaugurate la 4 octombrie 1977 — dar experiența demonstrează, după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la Conferința Națională din decembrie 1977 că **„în ciuda deosebirilor de orînduire socială, a problemelor litigioase deosebit de complexe existente în Europa, dacă se acționează în spiritul răspunderii față de propria națiune și față de cauza securității și păcii tuturor popoarelor, este posibil să se ajungă la înțelegeri reciproc acceptabile".**

Pornind de la această realitate convingătoare, de la definirea cu claritate a obiectivului dezbaterilor de la Belgrad, delegația română prezentă la întîlnire a exprimat cu fermitate în repetate rînduri, modul în care țara noastră concepe lucrările reuniunii de la Belgrad, locul și importanța acesteia în procesul de aplicare a Actului final, în procesul de întărire a securității și dezvoltare a cooperării pe continent. Acționînd în spiritul constructiv care animă toate preocupările și inițiativele României cînd este vorba de marile probleme ale lumii — consecință firească a spiritului constructiv multilateral manifestat pe plan intern — șeful delegației țării noastre la reuniunea de la Belgrad a subliniat din nou, în cursul săptămînii trecute, că obiectivul principal al reuniunii îl constituie elaborarea unui document politic de substanță, care să cuprindă decizii și măsuri concrete menite să stimuleze în viitor aplicarea Actului final, contribuind astfel la întărirea securității și dezvoltarea cooperării în Europa, la consolidarea cursului destinderii, care este încă fragil. Pentru aceasta însă trebuie să existe din partea tuturor delegațiilor hotărîrea de a lua în considerare toate propunerile și inițiativele concrete prezentate de-a lungul procesului de negociere și, cu participarea directă, nemijlocită a tuturor delegațiilor, la toate fazele de negociere de-a concentra întreaga atenție și eforturile spre problemele majore este posibil să se ajungă la elaborarea unui document echilibrat, de substanță și într-o perioadă de timp rezonabilă.

Vorbind despre reuniunea de la Belgrad despre ce se așteaptă de la această întîlnire, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: **„ne exprimăm speranța că ea se va încheia cu succes, contribuind la stabilirea unor noi măsuri concrete pentru dezvoltarea colaborării economice, tehnico-științifice și culturale între statele continentului, și îndeosebi a unor măsuri practice de dezangajare militară — fără de care nu se poate vorbi de securitate și pace în Europa și în lume."** Este în interesul popoarelor europene, al statelor de pe continentul nostru, al lumii întregi ca o astfel de speranță să devină realitate. Iar acest lucru este pe deplin posibil.

DOINA IOVĂNEL ■

Paradoxurile supercivilizației

SĂCULEȚUL...

Consiliul de administrație dezbătea, într-o atmosferă destinsă, chiar amuzantă, perspectivele firmei. Se părea că totul era în regulă. Acțiunile creșteau, soldul marilor acționari de asemeni, iar investițiile urmau să se canalizeze chiar și într-un domeniu care stîrnește recunoștința opiniei publice: lupta împotriva poluării. În marele salon, clăbuci de fum ai trabucelor se ridicau blajin spre plafonul pe care scria, ca și la intrarea în această clădire impozantă din Pittsburgh, „Rockwell International".

Cînd tuturor le era lumea mai dragă, s-a întîmplat ireparabilul. Ușile s-au deschis brusc și în plină ședință a năvălit un tînăr, care a aruncat pe lunga și strălucitoarea masă ovală a consiliului un săculeț pedant ambalat. Mai tîrziu, s-a aflat că intrusul se numește Terry Provance și, mai ales, că săculețul conținea reziduuri radioactive. Distinșii administratori au fost cutreierați, pe drept cuvînt, de cei mai reci fiori posibili. După incident, fiorii au zgîlțîit și firma. Gestul lui Provance, imediat evidențiat de presă, s-a dovedit a fi un protest percutant împotriva neregulilor de la o uzină nucleară din Rocky Flats, patronată de „Rockwell International", uzină care invada, cu deșeurile sale radioactive, împrejurimile. Săculețul, devenit repede celebru, nu conținea altceva decît un praf încărcat de particule de plutoniu radioactiv de 200 de ori mai puternic decît limita admisă. Același praf se găsea, din abundență, în zona uzinei, care, prin beneficiile oferite, ar putea permite, printre multe altele, și organizarea unui program de diminuare a poluării. Desigur, în sensul el cel mai larg...

NICI O ȘANSĂ...

Peter Besinger, unul din membrii delegației americane în Comisia O.N.U. pentru stupefiante, a declarat la Geneva că în urma unor calcule recente beneficiul traficanților de droguri, care desfac cocaină pe piața nord-americană, depășește un miliard de dolari. Tot la Geneva a fost dat publicității un document în care este scris negru pe alb că în lume se desfac, **anual,** aproximativ 2 000 de tone de stupefiante: haşiş, heroină, opium, cocaină etc. Primul loc îl dețin Statele Unite cu peste 1 200 000 kilograme de droguri. Cea mai căutată marfă este heroina. Urmează o suită de sorturi, cocaina aflîndu-se la capătul unui inventar suficient de lung. În aceste condiții este ușor de presupus cam la ce scoruri se ridică beneficiile rezultate din plasarea porțiilor individuale de haşiş, spre exemplu. Fiind știut că americanilor nu le place să umble cu bani cash, din motive suficient de convingătoare, capătă o semnificație aparte faptul că prinderea în Miami a unui traficant avînd 3,5 milioane de dolari asupra sa n-a zăpăcit cîtuși de puțin poliția locală... Sumele care se rulează sînt atît de fabuloase încît au apărut o puzderie de bănci specializate în operațiuni „blitz", exclusiv în favoarea traficanților de droguri. O asemenea bancă, intitulată suav „Caraibe", are peste 300 de sucursale în Asia de sud, în Orient și America Latină.

În aceste circumstanțe un purtător de cuvînt al Interpolului a putut declara: dacă forțele antidrog ar avea la dispoziție arsenalul financiar al traficanților, polițiile din întreaga lume occidentală ar muri de plictiseală. Nici o șansă...

VIAȚA PE SCENĂ

Angoasele profunde, spleenul, disperările furibunde ca și apatia cea mai viscoasă, toate stările subtile, toate sentimentele sofisticate care se întrepătrund și se contrazic și-au găsit, în sfîrșit, antidotul. De acum înainte, la Paris, nu vor mai exista milionari și milionare care să moară de plictiseală. O firmă specializată în anihilarea acestei cumplite stări pune la dispoziția turiștilor în derivă un personal ultracalificat. Secretare și secretari vor sta, cu arma la picior, pentru a răspunde, rapid și eficient, la cele mai exigente solicitări. Nu e vorba de o simplă „animație", de o morală îndoielnică în care și în Franța și în alte țări s-a ajuns la o anumită perfecțiune. E vorba de școlirea cu succes a unor cadre de interlocutori ideali, cu vastă cultură, talent în conversație, tact demonstrat în cele mai cumplite testări, plus o prezență fizică extrem de variată.

Printr-un simplu telefon milionarii și milionarele presați de solitudine vor ajunge să se amuze copios în compania fascinanților remizieri care cîștigă 100 de franci pe oră. Remizierii sînt șomeri care au primit note bune în producție, dar au fost dați afară prin forța crudă a conjuncturii economice. Altfel spus, dînșii ar fi putut face carieră, dar nu s-au împlinit în viață și atunci o vor putea face pe... scenă. Pentru ocuparea unui rol de interlocutor în culise se duce o luptă acerbă.

RADU BUDEANU ■

MONDO UMANO ?

Noua dramă a Sahelului

În martie 1976, în capitala Senegalului, Dakar, lua ființă „Clubul Sahelului" care nu aduce nici pe departe cu scopul sau destinația altor cluburi. Obiectivul lui era elaborarea unei strategii care în acest sfert de secol să permită Sahelului să ajungă la autosuficiență alimentară „indiferent care vor fi inconvenientele climatice". Este adevărat, clubul a demarat cu bine în domeniul definirii strategiei de urmat însă, între timp, în Sahel bîntuie o secetă apreciată a fi și mai tragică decît cea care între 1969 și 1974 a costat viața a circa 100 000 de oameni.

Care este situația pe țări ?

Potrivit revistei „Jeune Afrique", dacă în unele țări situația nu e la fel de dramatică și e mai restrînsă ca arie de manifestare (regiunile Kayes, Tombouctou și Gao în Mali ; zonele Ouagadougou și Ouahigonya în Volta Superioară etc.) nu la fel se întîmplă în Capul Verde, Gambia, Mauritania, Senegal. Astfel, în Gambia precipitațiile inferioare cu 70 la sută mediei au dus la pierderi apreciate la 20 la sută din recolta de sorg și la 90 la sută din recolta de orez. Pentru a permite țăranilor să traverseze aceste dificultăți este nevoie urgentă de 20 000 de tone de cereale. În Insulele Capului Verde, unde o asemenea secetă n-a mai fost înregistrată de acum un secol, a fost decretată starea de urgență la 15 septembrie 1977. Deficitul net de cereale este apreciat la 50 000 tone. În Mauritania, pluviozitatea a fost inferioară celei de acum șase ani iar recolta de cereale, apreciată la 30 000 tone, nu reprezintă decît o treime din cea obținută în ani normali. Cea de sorg a fost ca și inexistentă ! În afara angajamentelor de ajutor alimentar la care a recurs deja, guvernul mauritan va avea nevoie de un ajutor suplimentar de 50 000 tone de cereale și de furaje. În Senegal situația dintr-o serie de regiuni, precum „Basse Casamance" este, de asemenea, foarte gravă, în pofida unor ploi tardive. Recolta de cereale nu va acoperi decît jumătate din necesar, iar cea de arahide (care asigură 50 la sută din devize) pare a fi cu o treime inferioară mediei. În nordul țării animalele sînt și ele amenințate. Pentru a evita catastrofa este urgentă nevoie de 180 000 tone cereale. Cum decurg operațiunile de ajutorare ?

În urma unei reuniuni organizate la Roma, de Programul Alimentar Mondial care a verificat și precizat amploarea necesarului de cereale — despre care unii experți (??) credeau că a fost apreciat în mod exagerat — s-a stabilit că P.A.M. va coordona operațiunile. Știrea se oprește însă aici. Între timp, amănuntele privind această nouă dramă de proporții a Sahelului s-au înmulțit. S-a vorbit de dificultatea parvenirii alimentelor donate, de mijloacele de transport sau de stocare limitate (ale țărilor primitoare : lipsă datorată cui în primul rînd, dacă nu fostelor metropole ?). Dar nu s-a spus nimic de lipsa de promptitudine cu care. În unele capitale vest-europene s-a reacționat la aceste deznădăjduite apeluri ale oamenilor din Sahel. Și nu s-a zis iarăși nimic de rapiditatea cu care s-a acționat atunci cînd, în escaladarea unor conflicte, s-au solicitat arme. Și nu s-a pus deloc în relație amploarea dramei din Sahel cu amploarea eforturilor desfășurate aiurea pentru crearea unei noi arme, semănînd inclusiv foamea. Acolo bîntuie spectrul foamei iar în altă parte se concep mijloace care ar produce un astfel de spectru. Deosebire sau asemănare ?!

PETRE NICOLAE ■

În așteptare

Așadar, campioana de toamnă, **A.S.A. Tg. Mureș** a fost scoasă din competiția Ko, cum i se spune **Cupei României**, și încă de cine ? De către o formație de Divizia C, **Industria Sirmei** ! **Poli Iași** abia a scăpat cu fața curată, cițește datorită regulamentului, în fața **Gaz Metanului** din Mediaș ! **F.C. Brăila** elimină pe **C.S. Târgoviște** și **F.C.M. Galați** pe **Jiul** ! Sigur că de aceea e frumoasă Cupa, tocmai pentru surprizele ei, dar să pierzi, cum a pierdut **A.S.A. Tg. Mureș** este aproape rușinos. Nu spun că terenul propriu și ambiția celui mai mic, care o face David în fața lui Goliat, nu contează, dar nici chiar așa. Un loc în clasament, un nume de echipă se păstrează, oricum și mă îndoiesc că **unsprezecele roș-albastru**, campion de toamnă, s-a menajat pentru campionat, cum insinuează cineva. Aceste rezultate neașteptate de fapt demonstrează că în fotbalul nostru se poate petrece orice. Cartea de vizită a echipei **Industria Sirmei** era aceea că nu pierduse din august anul trecut nici un meci, **buuuun**! zicem noi, și că învinsese la scor cu puțin în urmă o echipă și ea bine cotată anul acesta : **U Cluj-Napoca** (5—0), **foarte bine** !, dar cum rămîne cu obrazul echipei tîrgmureșene care mai mult dorește să ne facă să uităm acel meci dubios cu **Corvinul** ? În sfîrșit, asta e treaba celor care conduc echipa și a jucătorilor.

În ce ne privește, am asistat la un meci ce se anunța de la început interesant : **Steaua-Sportul Studențesc**. Ce ne îndreptățea să avem iluzia unei partide, nu mare, dar măcar bune ? Rezultatele din Algeria obținute de studenți (care la urma urmelor n-or înseamnă cine știe ce) și ambiția **Stelei** care venea dintr-un turneu destul de greu suportat (o înfrîngere cu 1—5). Mai doream să-l revedem pe Dumitru și mai ales pe oaia aia neagră a fotbalului nostru care se numește Zamfir, și care, așa cum am bănuit, ne-a electrizat pur și simplu, arătîndu-ne ce bine-i face laptele, cu care aud că umblă ca un bebeluș la briu (Doamne ajută !).

Meciul a fost interesant oricum, lume multă, televiziune, ziariști, antrenori, deci interes mare! Ce ne-au arătat echipele ? **Sportul** a prezentat un **unsprezece masiv**, (jucători înalți, tehnici, cam greoi), fără extreme și fără suteuri la poartă, cu o apărare destul de bine așezată în teren în care a excelat Cazan. Dincolo, la **roș-albaștri**, am văzut un Dumitru de zile mari, jucînd mai ales pe apărare, de la rănirea lui Sameș chiar ca stoper măturător, cînd a fost de netrecut. Iată deci că și mustrarea venită din **peanele** ziariștilor și a conducătorilor clubului a folosit, ne-am spus. Din păcate, în afara lui Liță și a lui Zamfir nu a strălucit nimeni. N-am înțeles de ce a fost introdus în teren atît de tîrziu Zahiu care se dovedește în continuare **„ingerul păzitor"** al formației din Ghencea și nu pricepem de ce Iordănescu joacă atît de demodat, cu toate marile lui calități ? Cît despre Răducanu, el a fost un figurant. De Troi ce să mai vorbim ? Acest jucător face deliciul peluzei populare pe post de **comic vestit al ecranului**, într-atît e de ridicol. Poate că o căutare mai insistentă a unei alte extreme ar scoate formația **Steaua** din mari probleme viitoare.

Cam atît despre meciul de la București. Așteptăm întîlnirile de duminică pentru a vedea dacă strașnicele declarații ale antrenorilor și jucătorilor făcute ziarului de specialitate se vor confirma. La pomul lăudat, oricum, nu e bine să te duci cu sacul mare...

EUGEN BARBU ■

DACIADA:

Cîți studenți fac sport ? Cît sport fac studenții ?

— Tovarășe Constantin Nicolae, după cum bine se știe, întreaga noastră suflare studențească se află în preajma unui eveniment major, Conferința a XI-a a U.A.S.C.R. Ca membru al Comitetului Executiv al Consiliului U.A.S.C.R., răspundeți, după cum mi-a fost dat să înțeleg, de activitatea Comisiei de pregătire pentru apărarea patriei, sport și turism, calitate în care v-aș ruga să ne vorbiți despre momentul actual al sportului universitar de iarnă.

— Comisia de care aminteați s-a preocupat și se preocupă în mod constant, între alte însărcinări curente, de traducerea în viață a amplului Program de măsuri adoptat de Comitetul Central al Partidului Comunist Român privind perfecționarea și dezvoltarea activității de educație fizică și sport, în ideea lărgirii bazei de masă a sportului universitar, precum și în aceea a dobîndirii unor rezultate tot mai prestigioase în confruntările internaționale, prin intermediul sportivilor de performanță. În linii mari, întîmpinăm Conferința a XI-a a U.A.S.C.R., moment de deosebită însemnătate în istoria organizației noastre, cu un bilanț pozitiv și în acest domeniu, cu destule succese și, din păcate, cu unele neajunsuri. Cu unele neîmpliniri.

— Ce ar cuprinde, în mare, capitolul realizărilor ?

— Din punct de vedere al performanței, în primul rînd, clasarea [illegible] a reprezentativei noastre studențești la Universiada de la Sofia, la care, ocupînd poziția a patra, sportul universitar românesc s-a impus în arena internațională, înscriind totodată cel mai bun rezultat din istoria participării sale la ceea ce reprezintă, de fapt, campionatul mondial al sportivilor proveniți din aria învățămîntului superior. Pe planul sportului de masă, în condițiile în care baza lui materială s-a extins și consolidat, numărul studenților antrenați în competiții a crescut considerabil. Lăsînd deoparte întrecerile strict universitare, la „Cupa Tineretului", de exemplu, au luat parte, anul trecut, peste 70 000 de studenți. Mișcarea, exercițiile fizice au căpătat o mai mare amploare în cadrul bazelor sportive universitare, în cadrul căminelor studențești, iar consecințele n-au întîrziat să apară, succesele obținute de sportivii studenți în întrecerile de masă ale Daciadei fiind concludente în acest sens.

— Vorbiți și de unele neajunsuri. Care ar fi ele ?

— Am să mă opresc numai la cele mai importante. N-am reușit să cuprindem încă întreaga masă a studenților în practicarea zilnică a exercițiilor fizice, menite tocmai să mărească puterea de studiu, capacitatea de muncă a tineretului nostru universitar. N-am găsit totdeauna cele mai bune căi spre a acționa cu consecvență pentru afirmarea în rîndul studenților sportivi a unui climat de exigență și seriozitate, de deplină angajare în studiu și în perfecționarea sportivă. Cluburile sportive studențești au arătat lipsuri, simțindu-se nevoia întăririi muncii politico-educative în rîndul sportivilor de performanță, capitol la care am rămas uneori datori. Va trebui să urmărim mai atent activitatea acestor cluburi, în ideea îmbunătățirii ei, a ridicării nivelului de pregătire a sportivilor studenți de performanță în așa fel încît în perspectiva Jocurilor Olimpice din 1980, sportul românesc să poată ocupa locuri de frunte în ierarhia mondială.

— Deși interesantă, discuția noastră riscă să devină, după părerea reporterului, prea generală. De aceea, avînd în vedere că ne aflăm în sezonul alb, v-aș propune să zăboviți asupra unui aspect concret. Ce se întîmplă, tovarășe Nicolae, cu schiul studențesc ? Cine-l practică, unde-l practică, cum îl practică ? Ce a întreprins U.A.S.C.R. în această direcție ?

— Poate că rezultatele internaționale ale schiului universitar nu mai sînt la fel de bune ca în urmă cu niște ani, deși, sincer vorbind, ele n-au strălucit niciodată, dar baza de masă a sectorului respectiv s-a extins considerabil. În acest scop, U.A.S.C.R. a depus și depune în continuare strădanii deosebite. Astfel, în perioada așa-zisei vacanțe mari de iarnă, între 23 decembrie și 4 ianuarie, au fost organizate pentru învățarea și perfecționarea schiului 22 de tabere alpine, la care au participat peste 2 000 de studenți din toate centrele universitare. Ele și-au desfășurat activitatea în toate zonele țării, în Banat, la Muntele Mic și Semenic, în Maramureș, la Borșa și Izvoarele, în Făgăraș, la Bilea lac și Negoiul, în Bucegi, la Babele, Piatra Arsă și Padina, în Dîmbovița, la Zănoaga și Scropoasa și așa mai departe. Imediat după încheierea sesiunii de examene, între 9 și 15 februarie, pe timpul vacanței mici, aproximativ 1 500 de studenți au beneficiat de trimiteri gratuite în tabere din regiunile muntoase unde s-au odihnit și unde, firește, nu puțini au schiat. În plus, la fiecare sfîrșit de săptămînă, peste 3 000 de studenți au participat la excursii organizate de o zi și jumătate la munte, prilejuri cu care unii au deprins abecedarul schiului, iar alții și-au perfecționat cunoștințele. Numai că nu totdeauna, se cade să spun, cei care au ajuns la munte, simbăta după-amiază sau în tabere de mai lungă durată, s-au deplasat cu echipament corespunzător. Asta datorită faptului că, excepțind cele 5 secții studențești de schi la nivel republican, I.E.F.S. București, Universitatea Cluj-Napoca și C.S.U. din Oradea, Brașov și Baia Mare, multe din catedrele de specialitate ale institutelor de învățămînt superior nu dispun de dotarea materială necesară. Am să dau un exemplu. Din cei 20 de studenți de la A.S.E. București sosiți la Bilea lac numai 7 s-au prezentat în tabără cu schiuri ! Am convingerea că atît catedrele în discuție, poate mai puțin cea de la Institutul politehnic bucureștean, cît și consiliile U.A.S.C.R., și, bineînțeles, studenții înșiși ar trebui să acționeze mai hotărît în această direcție.

— Aminteați de 5 secții republicane. Care e randamentul lor ?

— Încă necorespunzător. Ele numără numai 22 de sportivi cu categorii superioare de clasificare, cifră care nu poate mulțumi, în ciuda unor mai vechi sau mai noi succese în campionatele interne. Schiori studenți ca Nela Simion, Minodora Munteanu sau Iuliana Demeter, cu toții de la C.S.U. Oradea, unde e evident că se muncește cu pasiune și seriozitate, au dobîndit mai multe titluri de campioni naționali, dar participarea lor la Universiada de iarnă din Cehoslovacia, în prima jumătate a lunii februarie, s-a soldat cu rezultate modeste. Activitatea schiului studențesc de performanță se cere întărită, prin efortul conjugat al tuturor factorilor răspunzători, Ministerul Educației și Învățămîntului, C.N.E.F.S. și, desigur, U.A.S.C.R., avîndu-se în vedere, cred, posibilitatea desființării secțiilor cu randament scăzut și concentrarea atenției, a sprijinului tehnic și material, către cele în care există șanse reale de afirmare.

— Vorbeați despre succesele sportului studențesc aib în diversele competiții ale Daciadei. În ce au constat aceste succese ?

— Toate competițiile proprii s-au desfășurat sub semnul generos al Daciadei. În martie, de pildă, la Paring, se vor ține campionatele universitare de schi, la care au obligația să trimită participanți toate cele 19 centre universitare. Ele s-au amînat spre jumătatea lunii martie, întrucît la data fixată inițial se găseau acolo studenții anului II I.E.F.S. și cei de la Institutul de învățămînt superior din Oradea pentru cursurile de specializare, programate mai tîrziu din cauza lipsei zăpezii. La fazele intermediare ale Daciadei, studenții au participat în număr mare, obținînd în întrecerea de masă o sumedenie de locuri fruntașe și, implicit, dreptul de a concura la etapa finală.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Natalia Mărășescu: nou record mondial !

Invitată la campionatele de atletism pe teren acoperit ale Ungariei, semifondista română Natalia Mărășescu a cîștigat proba de 1 500 de metri, stabilind totodată, cu timpul de 4:05, un nou record al lumii ! Pregătită de soțul ei, fostul antrenor federal Nicolae Mărășescu, noua recordmană mondială — surprinsă alături în plin efort de fotoreporterul Aurel Neagu — revine spectaculos în prim-planul semifondului mondial, înscrîndu-se ca o autentică speranță a atletismului nostru în perspectiva Jocurilor Olimpice.

Mărturii din Cupa României

BUCUREȘTI : Steaua — Sportul studențesc 2—0 (0—0) ● După primele treizeci de minute de joc aveam impresia că asistăm la unul dintre meciurile de la sfîrșitul turului. Steaua a înghesuit jocul pe mijlocul terenului. Marcel Răducanu și Iordănescu driblînd la nesfîrșit pe metrul pătrat în fața carcului advers (unde au și făcut groapă), iar Sportul, deși a jucat ceva mai aerisit și și-a organizat mai bine jocul pe întregul teren, a ratat copilărește în cîteva rînduri prin Stroe (două dintre ocazii au fost cît roata carului). Sub nivelul categoriei în care joacă : Troi, care n-a știut nici o clipă ce vrea, și Iorgulescu. În ultimele 15 minute ale primei reprize s-a jucat însă mai mult fotbal de calitate, cu deplasări în viteză și pătrunderi spectaculoase, inițiate mai ales de către echipa militară, fapt care a mai dezmorțit tribunele. ● Repriza secundă începe cam la fel, totuși se aleargă mai mult, spectrul prelungirilor nesurizînd Steliei. Cu Dumitru „libero" (Sameș a ieșit, fiind accidentat) și cu un Zahiu mai incisiv, mai direct, Steaua domină și forțează deschiderea scorului, care avea să se producă în ultimul sfert de oră al meciului, datorită a două pase bune date de Zamfir lui Zahiu și Răducanu. ● O primă concluzie : după perioada de pregătire, ambele echipe au cîștigat bineșor în ceea ce privește condiția fizică (Dumitru, care altădată stingea motoarele în minutul 60, a alergat exemplar întregul meci). În schimb, calitatea fotbalului prestat este cam aceeași cu care am fost obișnuiți în sezonul trecut. Pînă una, alta însă, Steaua a făcut încă un pas spre ceea ce și-a propus : cîștigarea cupei. ● Cu semnele începutului de sezon arbitrajul bucureșteanului Constantin Bărbulescu nu s-a părut mediocru. **(Răzvan Bărbulescu)**

Progresul Vulcan — S.C. Bacău 2—1 (1—1, 2—2). Meci destul de bun pe stadionul Progresul, ținînd seama de începutul de sezon și de terenul greu. Jocul a fost rapid, angajamentul ambelor echipe aproape maxim — existînd destule momente în care băcăuanii s-au aflat în inferioritate în fața avîntului debordant al unei echipe din eșalonul inferior care a luptat mult pentru o victorie de prestigiu. ● N-a lipsit mult, la urma urmei, ca surpriza să se înregistreze și pe stadionul din str. Dr. Staicovici, ambițioasa echipă numită pînă nu demult a „bancarilor" (fuzionarea Progresului cu asociația sportivă a marii întreprinderi bucureștene Vulcan este ca și hotărîtă) fiind la un pas de victorie, egalată cu numai 5 minute înainte de sfîrșitul meciului, prin golul, foarte frumos, al lui Chitaru. ● Ce se întîmplase pînă în acel moment ? Într-o primă repriză în general echilibrată, Progresul a deschis scorul prin Tevi, iar oaspeții au egalat prin Botez — ambele goluri fiind consecințe ale unor grave greșeli de apărare. Bucureștenii au jucat însă mult mai bine circa două treimi din repriza secundă, cînd au presat minute în șir la poarta lui Ursache. La S.C Bacău (mai ales după ieșirea din joc a lui Șoșu) nu mai mergeau pasele, astfel încît golul lui Georgescu, care a readus în avantaj echipa bucureșteană, a apărut logic pe fondul dominării și al unor ocazii ratate de Tevi (de două ori), Iliescu și Apostol. Spre final, oaspeții au aruncat ultimele resurse în atac, reușind egalarea atunci cînd puțini dintre cei circa 4 000 de spectatori o mai vedeau posibilă. ● În prelungiri jocul a fost, din ce în ce mai evident, la discreția băcăuanilor — mai tehnici și cu o mai bună condiție fizică — care s-au detașat clar prin punctele marcate de Chitaru (ai dollea goi al său) și Vamanu, obținînd o victorie meritată. ● A arbitrat în general bine piteșteanul I. Chiibar. **(Dumitru Graur)**

FOCȘANI : Unirea — F.C. Argeș 0—1 (0—0). În ciuda frigului pătrunzător, meciul a trezit un deosebit interes din partea localnicilor, care au ocupat deopotrivă locurile stadionului și... plopii din vecinătate ! Fotbalul pe care l-au urmărit a avut darul să-i mulțumească, prin calitatea și angajamentul lui fizic, ambele echipe aruncînd în joc toate resursele. ● Prima repriză, disputată mai ales la mijlocul terenului, a scos în evidență ambițiile garniturii focșenene, evoluînd în prezent în divizia C, precum și forma bună a lui Dobrin, care se va dovedi cel mai inspirat fotbalist al meciului. Unirea a ratat, prin Sima, două mari ocazii de gol, un oarecare trac spunîndu-și cuvîntul, argument care nu mai intră în discuție după pauză, cînd piteștenii Bărbulescu, singur cu portarul, a irosit o minge pe care scria gol ! ● Pe măsura trecerii timpului, experiența competițională superioară a oaspeților și-a spus cuvîntul, dar se cade să precizăm că victoria lor, realizată prin golul lui Dobrin, s-a conturat greu, în fața unei garnituri care și-a vîndut scump pielea, jucînd adesea de la egal la egal cu divizionara A. Două cuvinte despre gol : după un „slalom" derutant, care a ocolit în drum trei adversari, Dobrin a șutat cu efect din afara careului, învingîndu-l pe portarul Gheorghiu. ● După meci, suporterii Unirii i-au așteptat pe jucătorii piteșteni, făcîndu-le, mai ales lui Dobrin, o caldă manifestație de simpatie. Brigadierul Nicolae Rainea a arbitrat exact o partidă sportivă, care nu i-a ridicat nici un fel de probleme speciale. **(Emanuel Tănjală)**

Dobrin, cel mai bun jucător de pe teren în meciul de la Focșani.

Jurnal de bord (2)

12. dec., orele 20,30 : acostăm la dana de combustibil din portul Las Palmas, din insulele Gran Canaria. Timpul nefavorabil din această parte este cu mult deosebit față de clima curentă. Vint puternic, valuri de ploi torențiale sînt fenomene mai puțin obișnuite. Asta a dus ca începutul bunker-asului să se facă mult după miezul nopții. Localnicii sînt bucuroși de „apa cerului" care le mai dă putină speranță pentru plantațiile particulare. Aici nu există sobe de încălzit și nici paltoane ca pe la noi. Ambarcăm 105 vagoane de combustibil greu și în ziua de 13 dec. orele 14 sintem gata de mars. Echipajul a avut doar cîte 2 ore pentru a face micile cumpărături și a pune scrisori pentru cei dragi.

Ne îndreptăm cu toată viteza către destinație — statul liberian — portul Buchanan — însoțiți de o ploaie în rafale. Trecem prin zona cea mai bogată în pește din vestul continentului african, între paralelele 25°N și 18°N. Pentru a putea înțelege mai lesne ce înseamnă o „legănare" a hulei, am să compar cu o cabină montată pe un pendul la o înălțime de 20 m și care se pendulează între 10—12 grade. În acest balans trebuie să trăiești zile și nopți, pe o perioadă mai îndelungată. Uneori hula în Atlantic ține și 2 luni continue.

Între paralelele 20°N și 10°N am urmărit o cădere considerabilă de meteoriți, circa 10—15 pe oră.

Cu cît ne apropiem de destinație, căldura și lipsa de brizã ne fac munca mai grea. Înregistrăm peste 33°. O zăpușeală sufocantă. Dăm drumul la aerul condiționat, dar cei din echipaj lucrează la punte mai mult goi. Bazinul de înot al navei este foarte solicitat. Cei mai greu încercați sînt mecanicii de sub punte. Astfel of. 2 mecanic Anica Vasile și cu ajutoarele sale au de executat decarbonizarea motoarelor auxiliare la o temperatură de peste 45°C și asta la peste 14 ore pe zi. Se consumă circa 5 sticle de apă minerală pe cart de mecanic.

17 dec. : prima radiogramă din țară cu emisiunea pentru marinari, programată în fiecare duminică pe US. Sîntem în dreptul statului Sierra Leone, paralela 08°N, și un banc de caşaloți ne „atacă" din babord, dar n-au viteza noastră.

18 dec. : ascultăm emisiunea adresată nouă, marinarilor. Este plină de căldură, mai ales cînd ne vorbesc personal cei de acasă. Avem un motorist care a fost felicitat cu ocazia împlinirii vîrstei de 26 ani. Se fac urările tovărășești celui aniversat.

În cartu 04 din 18 dec. o ploaie torențială cu fulgere înalte ne îngreunează vizibilitatea, totuși parcă ne mai răcorește. La ora 17 ancorăm în rada portului Buchanan și așteptăm rîndul la încărcare. Portul este foarte mic și deschis la ocean. Are o singură dană pentru minereu, o dană pentru combustibil și două dane pentru cargouri, care încarcă de aici lemn de esență tare și multe fructe. Seara avem musafiri. Pe lîngă navă apar pescari individuali pe niște pirogi și pescuiesc la lumina navei.

19 dec., orele 14 : intrăm la operațiunea de încărcare. Portul dispune de o bandă rulantă cu capacitatea de 6 000 tone pe oră. Pînă la ora 21 am încărcat la capacitatea navei de a putea efectua debalastarea tankurilor de apă. Căldura este sufocantă.

20 dec., orele 12 : sîntem gata încărcați și formele de plecare în ordine. Nu putem lua la capacitatea noastră maximă din cauza adîncimii portului. Totuși avem peste 12 m pescaj. Ne luăm rămas bun de la autoritățile locale care ne roagă să ne întoarcem cît mai curînd. Ne cunoaște bine țara prin vizita președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, făcută în Liberia și au numai cuvinte de laudă la adresa acestuia.

Luăm drum compas către țară. Echipajul lucrează de zor la vopsirea punților navei, folosind timpul călduros din zonă.

În toată această perioadă de la plecarea din țară și pînă în Liberia (paralela 05°N) am recepționat bine emisiunile postului de radio București II după ora 22, ora țării. Regret că nu am putut asculta mai multe știri și muzică românească, ci mai mult muzică clasică.

21—24 dec. : navigăm printr-o zonă foarte periculoasă din cauza coralilor. Facem numai navigație astronomică și cît mai departe de coastă. Avem știrea că o navă s-a abătut prea mult de coastă și a avut neplăceri.

De la paralela 18°N statul Senegal „sirenele Saharei" au răsculat nisipurile și vizibilitatea este foarte scăzută. Tot orizontul este acoperit de un nor de nisip, greu de suportat. Navigăm numai cu radiolocatorul și asta la peste 600 mile de drum.

25 dec. : ne reîntîlnim cu pescadorii noștri care ne dau peste proaspăt și ne urează la mulți ani. Noi le urăm „bancuri tot mai mari de pește" și promisiunea de a transmite știri în țară la familii. O navă lansează apelul că a pierdut un om. Se răspunde cu promptitudine de către toate navele.

Primim radiograma din țară pentru a ne abate din drum și a trece din nou pe lîngă Las Palmas, în rada sa luăm la bord 2 marinari care au fost internați în spital.

28—30 dec. : Mediterana este foarte montată, dar avem vîntul din pupa. Pe navă se fac diferite exerciții de siguranță. Timpul nu mai este potrivit pentru lucru în covertă.

31 dec., orele 23 — ora țării : ajungem la Pasero, cap al insulei Sicilia, și va trebui să întîmpinăm un alt ciclon în Marea Ionică. Neptun s-a invitat nepoftit la masa de revelion. Pe navă totul e pregătit festiv ca la un restaurant de clasă. Căutăm un drum mai aproape de coastă pentru a diminua efectele ciclonului și a „petrece" cît mai plăcut Anul nou. Ascultăm cu atenție mesajul tovarășului Nicolae Ceaușescu și urarea de mulți ani. Cinstim un pahar cu vin românesc în sănătatea celor de acasă și de pe mări.

Prima zi a noului an : intrăm în plin ciclon. Vîntul a răscolit marea și valurile depășesc 12 m. În prova, valurile se sparg și spuma se înalță la peste 30 m. Apa mării pe puntea principală lasă impresia că sîntem un submarin ieșit din imersiune. Primim ciocane de apă puternice, deși am redus viteza. Nimeni nu mai poate trece către prova. Luăm drum de cepa spre NE și ne batem peste 14 ore cu valurile.

2 ian. '78 : intrăm prin Matapan, poarta către „Biscaia lui Ulise", cum o numesc marinarii. A început ploaia și vîntul este în rafale, după fiecare insulă. Recepționăm 2 SOS-uri. Iahtul Synfony la 22 GMT pe coord. 36 00N și 24.20 E, avînd la bord 8 persoane, cere ajutor, este în voia valurilor care îl împing către insula Creta.

Al doilea SOS este dat din Marea Egee de nord, dar nava nu a mai răspuns la apelurile celorlalte nave din apropiere.

În dimineața zilei de 3 ian. navele care au sărit în ajutorul iahtului au informat stația de coastă Atena că au căutat toată zona dar n-au găsit nimic. Urmează cercetarea, iar noi ne întîlnim cu un remorcher avînd la remorcă o navă de transport, care a cerut al doilea ajutor.

Timpul s-a îmbunătățit și mărim viteza navei spre Dardanele. Seara intrăm în Dardanele și trăim cu impresia că navigăm pe apele bătrînului Dunărea. Pînă noaptea tîrziu toți am contemplat privelîștea strîmtorii.

4 ian., orele 7,30 : primim pilot la bord și trecem din nou prin Bosfor. Sute și sute de bărci, de toate mărimile, ne stau în drum, pescuind pentru ziua de mîine. Pilotul mai lansează cîte un „compliment" celor ce fac greutăți navei. La ieșirea din Bosfor, o ceată deasă ne face primirea în Marea Neagră. Cu noi mai vin și alte nave românești către țară. Sîntem ca și la noi acasă. În aceeași seară la orele 23 ancorăm în rada portului Constanța, terminînd călătoria nr. 10.

20 febr. '78 : nava Bocșa împlinește 2 ani de la prima sa călătorie în care a parcurs 185 670 km în 10 voiaje, distanță egală cu de 4,6 ori lungimea ecuatorului, și a transportat 504 413 tone minereu, egal cu 5 000 garnituri de 100 vagoane, a atins India, Australia, Brazilia, Togo și Liberia. Coincidența face ca odată cu aniversarea navei, să aniverseze și comandantul navei, Fraitag Ștefan, ziua de naștere.

JEAN IONESCU ■
ofițer maritim

Între „global-valoric" și „cantitativ-valoric" — o fraudă de peste un milion de lei

Cazul pe care îl vom relata în cele ce urmează constituie — apreciem noi — nu numai un exemplu edificator de nesocotire gravă a îndatoririlor de serviciu din partea unor factori de răspundere, ci și un semnal de alarmă pentru alte cadre cu funcții de conducere care subapreciază rolul controlului — sistematic și competent — asupra consecințelor deosebite, uneori ireparabile, ce se pot ivi în asemenea situații.

Faptele la care ne referim s-au petrecut la magazinul de mobilă nr. 7 din Piatra Neamț în perioada anilor 1973—1976. Cercetările — efectuate de Miliția județului Neamț — au durat un an de zile, datorită complexității și gravității problemelor care au necesitat să fie clarificate.

Astfel, în urma unor sesizări primite de la cetățeni (aici deschidem o primă paranteză pentru a sublinia necesitatea ca și cumpărătorii anumitor bunuri să dovedească mai multă atenție față de calitatea și prețurile obiectelor pe care le plătesc) referitoare la faptul că gestionarii magazinului de mobilă sus-amintit — Emil Floroaia și Ancel Grimberg — ar comite o serie de ilegalități, pe seama cărora realizează venituri personale substanțiale, organele de miliție au întreprins măsurile ce se impuneau.

Încă de la prinderea în flagrant în timp ce vînduseră mobilă cu prețuri mărite în mod ilegal și după primele verificări efectuate a rezultat că cei doi gestionari, profitînd de aprobarea de a vinde garnituri de mobilă direct din depozit și de **faptul că nu-i controla nimeni asupra corectitudinii pe care o manifestă în relațiile cu clienții**, concepuseră și practicau un sistem complex de ilegalități prin care îi înșelau pe cumpărători, însușindu-și mari sume de bani.

De exemplu, erau majorate prețurile prin falsificarea etichetelor aplicate de furnizor, erau eliberate garnituri inferioare celor achitate de cumpărători, vindeau garnituri din care sustrăgeau anumite piese sau formau garnituri din piese individuale și fixau ei prețuri superioare celor reale etc.

Aceste manevre frauduloase nu ar fi fost posibile sau ar fi fost descoperite de la început dacă pe de o parte, conducerea întreprinderii — **director Aristotel Năforniță** — l-ar fi obligat pe gestionarii amintiți să țină evidența contabilă a bunurilor din depozit în sistemul **cantitativ-valoric și nu global-valoric**, așa cum era practica la unitatea respectivă ; dacă s-ar fi efectuat controalele, inventarieri, reinventarieri, controlul ierarhic operativ-curent etc., conform ordinului M.C.I. nr. 35/1973, iar pe de altă parte, așa cum subliniam mai sus, dacă cetățenii care cumpărau mobilă ar fi avut curiozitatea să verifice exactitatea prețurilor pretinse de gestionari.

Spre deosebire de ținerea evidenței gestiunii „global-valoric", evidența „cantitativ-valoric" implică întocmirea de fișe de magazie pe cantități, iar contabilitatea se realizează pe cantități și prețuri unitare, ceea ce ar fi împiedicat pe gestionarii incorecți să descompleteze garniturile, să creeze garnituri din piese individuale și să comită alte nereguli.

În activitatea lor infracțională, cei doi gestionari au fost favorizați și de faptul că depozitul era la o distanță de 2 km de magazinul de prezentare și desfacere, unde se afla casieria și unde cumpărătorii plăteau mobila și primeau factura. Astfel, cînd aceștia mergeau la depozit, li se spunea că „nu mai există garnituri din cele achitate", arătîndu-li-se „altele", cu prețuri ceva mai mari (cu cîteva sute de lei). Cumpărătorii erau puși în situația dificilă, fie de a merge din nou la casierie să achite diferența, fie de a aștepta să sosească garnituri din cele plătite.

În realitate, garniturile erau aceleași, dar aveau prețurile falsificate. În astfel de împrejurări, gestionarii incorecți, erijîndu-se în „oameni înțelegători" propuneau cumpărătorilor să le dea lor „diferența" de preț pe care spuneau că o vor depune ei la casierie, chipurile pentru a-i scuti de un drum în plus și timp irosit, diferență pe care, de fapt și-o însușeau.

Ca să stabilească cu exactitate plusurile create prin acest sistem de înșelare a cumpărătorilor organele de miliție cu alte organe de specialitate (merceologi) au trebuit să realizeze un mare volum de verificări, audieri, confruntări, expertize etc., pentru că timp de aproape 4 ani din depozit fuseseră vîndute mii de garnituri de mobilă.

La capătul acestei activități destul de anevoioase a rezultat însă, ceea ce era de așteptat, anume că gestionarii respectivi creaseră un plus, prin diferențele de prețuri primite de la cumpărători, de **1 012 657 lei**, din care reușiseră să-și însușească **870 909 lei**.

Dealtfel, după prinderea lor în flagrant, cu ocazia percheziților domiciliare efectuate la cei doi gestionari s-au găsit **630 270 lei** numerar și **63 685 lei** obligațiuni și librete C.E.C. a căror proveniență nu a putut fi justificată legal.

În fața probelor administrate, cei în cauză au recunoscut faptele săvîrșite, instanța de judecată urmînd să-și spună cuvîntul.

Lăcomia și îndrăzneala unor astfel de indivizi fără scrupule, sumele fabuloase realizate fie prin înșelarea cumpărătorilor, fie prin păgubirea avutului obștesc, demonstrează fără echivoc necesitatea respectării stricte a obligațiilor de control ce revin factorilor de răspundere, de cunoaștere profundă, permanentă a celor care gestionează bunuri și valori, precum și o vigilență sporită din partea cumpărătorilor — condiții esențiale pentru prevenirea și combaterea fermă a unor astfel de practici ilegale.

MIHAI GRCZAVU ■

Programe RTV sub semnul calității

Gustată de toate categoriile de spectatori TV, emisiunea Album duminical oferă „de toate pentru toți" : muzică ușoară, glume, sport, desene animate, circ, muzică tînără, curiozități, surprize. Bineînțeles, dat fiind caracterul ei eterogen, de o mare importanță se dovedește a fi profesionalismul realizatorilor, gustul lor, intuiția, știința asamblării unor numere atît de disparate ca gen și stil. Sînt calități pe care, de cîtva timp încoace, realizatorii Albumului duminical, fie că se cheamă Ioana Bogdan, Ovidiu Dumitru, Dumitru Moroșanu sau altfel, le dovedesc cu prisosință. Telespectatori de toate vîrstele își petrec ultima zi a săptămînii acasă urmărind peripețiile ciocănitoarei buclucașe Woody, minunata poveste a filmului muzical spusă cu har de Constantin Popescu, selecțiuni din programul renumitului concurs San Remo '78, Șah-mat... în 15 minute sau pe Gil Dobrică, copilul teribil al rock-ului românesc cîntînd și dansînd cu o mai rar văzută dezinvoltură. Este exact ce-am putut vedea duminică pe micul ecran — un Album duminical alcătuit de Ovidiu Dumitru, o emisiune de peste 3 ore și jumătate, care a întrunit toate sufragiile noastre.

Ca și emisiunea-concurs de muzică populară „Floarea din grădină", care împlinește, în curînd, opt ani de cînd Elena Munteanu, prima concurentă, a cîntat emoționată în fața camerelor de luat vederi „Pe drumul de la Cepari". De atunci încoace, mulți cîștigători ai trofeului au devenit nume cunoscute ale rampei cîntecului nostru popular : Ionela Prodan, Maria Apostol, Angelica Stoican, Maria Dragomiroiu, Veta Piriș, Nicolae Rotaru ș.a. Duminică, sub semnătura aceloraș neobosiți realizatori, Simona Patraulea (redactor) și Sorin Grigorescu (regia), care semnează emisiunea încă de la debut, alături de surata ei mai mare „Steaua fără nume", „Floarea din grădină" s-a dovedit același concurs TV de calitate, urmărit cu viu interes, promovînd adesea folclorul autentic și interpretările valoroase, contribuind la sporirea interesului pentru valorificarea cîntecului nostru popular. Concurentele Zorica Gavrilă (Bihor) — etapa I, Maria Popa (Vaslui) și Emilia Bubulac (tot Vaslui) — etapa a II-a, și în special Valeria Peter Predescu (Bistrița-Năsăud) (de acum laureată) au demonstrat frumoase calități vocale, interpretative și de opțiune repertorială. Recenta cîștigătoare a trofeului, care este și o neobosită culegătoare și creatoare de folclor, s-a impus atenției noastre ca o veritabilă artistă, într-un microrecital cuprinzînd, printre altele, pe lîngă un splendid cîntec de seceriș, „De unde cununa vine", un altul de ritual de nuntă „Hai, mireaso, sui în car" și un cîntec nou „Țara mea e ca o floare", pe versurile poetei populare Emilia Ercoșan.

Tot pe unde, de astă dată la radio, am receptat o emisiune muzicală care se bucură de audiență în rîndul tinerilor, prin preocuparea constantă cu care ea difuzează muzică tînără și muzică ușoară de calitate : „Meloritm '78", difuzată mai întîi joia seara, la orele 11. Rrealizatorii ne-au propus în ultima ediție un sumar interesant care a cuprins un microrecital „Cristal" cu ocazia împlinirii a zece ani de activitate a formației gălățene, apoi în debut radio, pe același talentat Gil Dobrică, vernisajul radio al ultimului LP al F.F.N.-ului, cîțiva interpreți străini de prestigiu etc. Muzică de calitate, bun-gust al alegerii pieselor și interpreților, o prezentare alertă și la obiect.

N. SPIREA ■

— Firește că execută lucrări complexe, nu vezi cît e de complicată !

SORIN POSTOLACHE ■

„Eu, Nikolaus Berwanger, nepot de germani colonizați, analfabeți și slugi, abia acum am cunoscut fericirea"

Nikolaus Berwanger s-a născut la 5 iulie 1935 la Timișoara. A absolvit Facultatea de filologie, secția limbă și literatură germană, de la Universitatea din Timișoara. Din 1952 — ziarist ; este redactorul-șef al cotidianului „Neue Banater Zeitung". Președinte al Consiliului oamenilor muncii de naționalitate germană din județul Timiș și membru al Biroului Consiliului oamenilor muncii de naționalitate germană din Republica Socialistă România, vicepreședinte al Consiliului ziariștilor, membru al Consiliului Uniunii scriitorilor din Republica Socialistă România. Cărți publicate în limba germană : „De-ale șvabilor", proză (Kriterion, 1971), „Scrisori satirice", proză (Facla, 1974), „Fața mea în cui nu mi-o atîrn", versuri (Kriterion, 1976), „Monografia Teatrului german de stat din Timișoara" (Kriterion, 1973), „Viața și opera scriitorului bănățean Adam Müller-Guttenbrunn" (Kriterion, 1977). Reportaje, proză scurtă și poezii i-au apărut în volume colective editate la Facla, Ion Creangă, Kriterion, Neuer Weg, în publicații din țară, din Austria, Canada, R.F.G., Ungaria, U.R.S.S. Laureat al primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României" pentru poezie. Premiul „Inelul de aur" al Societății internaționale „Nikolaus Lenau", Austria, pentru monografia Adam Muller-Guttenbrunn.

— Cu un asemenea „curriculum vitae", mărturisesc că este destul de dificil un interviu cu Nikolaus Berwanger. Deși la vîrsta dv. timpul evocărilor este încă departe, am citit în „Flacăra" cîteva interesante pagini de jurnal. Evocați-ne, din nou, sumar, anii dintîi.

— Într-adevăr, nu mă grăbesc să-mi scriu memoriile. Nici n-am timp. Dar, din vreme în vreme, „completez" (scrie-l în ghilimele !) un caiet, poate un jurnal. Întîmplător, eroul meu s-a născut, ca și mine, în 1935, în Freidorf-ul timișorean, iar multe întîmplări mi se potrivesc ca o... mănușă. Important este adevărul că Jurnalul vrea să reflecte viața unui tînăr german înainte, în timpul și după evenimentul epocal — insurecția de la 23 August 1944 ; viața unui tînăr, a familiei sale, părinți și frați, care, în toată acea tulbure perioadă care a fost războiul, au avut o categorică poziție antifascistă. Reține, te rog, amănuntul că eroul meu își începe drumul în viață în curtea unei fabrici de zahăr, acolo unde erau locuințele muncitorilor, între care a familiei mele. Curtea aceea are semnificația spațiului istoric și chiar geografic al Banatului ; se vorbesc acolo patru limbi, deci cele patru limbi curente în acest teritoriu românesc : româna, sîrba, germana și maghiara, ca să le înșiruim în ordinea în care naționalitățile respective s-au așezat pe această vatră a istoriei.

— Văd că totuși Jurnalul se înfiripă...

— Sigur, l-am gîndit avînd ca reper propria mea experiență de viață, în contextul evenimentelor istorice. Jurnalul va evoca multe aspecte ale acestor ani, făcînd trimiteri și la anumite greșeli care s-au înregistrat imediat după război, apoi prin anii '50. Tot așa vor fi reflectați cu obiectivitate ultimii zece ani, care — prin politica înțeleaptă, realistă, profund marxist-leninistă, promovată de secretarul general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu — au asigurat posibilități nelimitate de manifestare, de afirmare pentru un cetățean român de naționalitate germană, ca fiu cu drepturi egale al patriei noastre comune, cum sîntem toți, indiferent de naționalitate. Iată cazul familiei mele : bunicii mei au fost analfabeți, apoi slugi, apoi muncitori la fabrică. În 1920, bunicul a fost participant la greva generală din Timișoara, iar tata a fost un membru activ al Sindicatelor unitare din același oraș. Cuvîntul socialism se auzea frecvent în casa noastră, în curtea acelei fabrici. Îmi amintesc că, deși aveam doar cinci ani, tata m-a luat cu el la o sărbătorire a zilei de 1 Mai ; fiind interzisă demonstrația, muncitorii s-au adunat la arena Electrica, unde au făcut un miting. Nu pot să nu mai evoc și un alt aspect : eu și fratele meu mai mare am devenit primii intelectuali din familia Berwanger, dar școlile cele mari le-am urmat numai după ce am învățat fiecare cîte o meserie și am muncit în fabrică...

— Banatul — scrieți în acel Jurnal — ar fi ca o imensă curte în care se vorbesc patru limbi.

— Într-adevăr, prezența, alături de români, a sîrbilor, a germanilor și a ungurilor în Banat a condus, de-a lungul secolelor, la o interferență a modului de viață, de gîndire, de aspirații, influențe reciproce în cultura materială și spirituală. Totuși, specificul, acele date particulare fiecărei naționalități nu s-au modificat. Iată, spre exemplu, două manifestări tradiționale în viața satului cu populație germană, *chirvaiul* și *parada portului*, existente și astăzi ; ele se sărbătoresc cu mare alai, însă conținutul lor s-a îmbogățit, a evoluat, devenind adevărate imnuri ale pămîntului nostru românesc, ale acestor plaiuri natale. Românii, sîrbii și maghiarii sînt invitați întotdeauna la aceste manifestări ; aci se recită și în limba română, se cîntă și în limba română, se face și parada celorlalte porturi, se prezintă tablouri coregrafice ale înfrățirii.

— Nu numai chirvaiul și parada portului compun suma manifestărilor specifice germanilor din Banat...

— Vrei ca pînă în final să nu mai ai motiv să mă întrerupi ? Bine, notează... Întîi, revin : niciodată ca în acești ultimi zece ani viața spirituală a germanilor de aici nu a fost atît de bogată și diversificată. Este meritul incontestabil al tovarășului Nicolae Ceaușescu de a fi impulsionat rezolvarea plenară a problemei naționale, avînd și inițiativa fericită de a se crea consiliile oamenilor muncii de diferite naționalități. Cînd am spus niciodată ca în acești zece ani, m-am referit și la perioada dintre cele două războaie, la care unele cercuri din Occident fac aprecieri elogioase, dar nejustificate, reproșînd că, astăzi, în România s-ar duce o politică de asimilare. Să trecem deci la numai cîteva argumente. Numărul intelectualilor de naționalitate germană din Banatul de azi nici măcar nu poate fi comparat cu cel de atunci. Într-un singur an, din facultățile noastre de cel mai divers profil, și nu doar din Timișoara, ies aproape mai mulți intelectuali decît existau în toată acea perioadă „prosperă". Cărțile celui mai mare scriitor al șvabilor bănățeni, Adam Muller-Guttenbrunn (promit curînd o evocare în „Flacăra", întrucît s-au împlinit 125 de ani de la nașterea sa, la Zăbrani, lîngă Arad), au fost editate la Timișoara abia în anii socialismului. Nici activitatea editorială în limba germană nu o putem compara cu timpurile acelea, de așa-zisă glorie. Între cele două războaie mondiale au apărut doar cîteva cărțulii de literatură, în tiraje aproape particulare, de 100—300 exemplare. Anual, în România socialistă, în limba germană se tipăresc circa o sută de titluri de cărți, în afara manualelor școlare, numai Editura Kriterion tipărind 130 000 de exemplare, ca să nu mai vorbim de aparițiile la editurile Facla, Dacia, Albatros, Ion Creangă. Cînd germanii din Banat au mai avut un teatru profesionist (Timișoara e singurul oraș european cu teatre în trei limbi !), teatru care în aceste zile sărbătorește 25 de ani de la înființare, cu un bilanț de 180 de premiere și, exact, 1 882 312 spectatori. Subliniez, tot în această ordine de idei, că înainte de 23 August nu exista o dramaturgie germană locală. Elocvente pentru deschiderea teatrului spre marile valori ale dramaturgiei universale ar fi numele doar cîtorva dintre autorii puși în scenă la acest teatru : Goethe și Schiller, Shakespeare și Molière, Alecsandri și Caragiale, Hauptmann și Brecht, O'Neill și Arbuzov, Lovinescu și Everac, dar și bănățenii Hans Kehrer, Ludwig Schwartz, Johann Szekler, Peter Riess. Pun și eu o întrebare : cînd un Teatru german de stat — dealtfel singurul din lume în afara spațiului germanic propriu-zis, deși sînt și alte țări în care trăiește o populație germană, mai mult sau mai puțin numeroasă decît la noi —, deci cînd un asemenea teatru, subvenționat de statul nostru socialist (cel mai scump bilet este de 12 lei, fără ca spectatorul să cunoască diferența pînă la prețul real al locului său, de 30 de lei !), a putut juca la Weimar, în orașul lui Goethe, celebrul *Urfaust* ? ! Acest prim turneu a părut multora ca o senzație, ca o surpriză, ca un fapt ieșit din comun. Mai scrie că viața noastră spirituală, specifică, este profund integrată în viața spirituală a întregii țări, în problematica generală a construirii socialismului și comunismului în România. Subliniez, să se înțeleagă, că specificul nostru rămîne nealterat, deci specificul național, de limbă, de tradiții, obiceiuri, de mod de viață. Tot așa, ar fi absurd să se creadă că pe noi, germanii din România, nu ne interesează viața spirituală din țările cu limba de stat germană. Avem multiple posibilități — oficiale sau particulare — să întreținem asemenea relații, să cunoaștem căile de dezvoltare în artă, în literatură. Deloc surprinzător ni se pare faptul că, în Occident, se vorbește tot mai frecvent de o așa-numită a cincea literatură germană, cea creată în România de astăzi, alăturîndu-se, așadar, celorlalte patru, scrise în R.D.G., R.F.G., Austria și Elveția. Cereai argumente ? ! Iată și altele. În cîte orașe din lume există o Asociație a scriitorilor cu cenacluri în patru limbi decît la noi, la Timișoara. Cel de limba germană se numește „Adam Müller-Guttenbrunn".

— Se putea numi și — „Nikolaus Lenau"...

— „Nikolaus Lenau" este înscris pe frontispiciul liceului timișorean cu limba de predare germană ; școli în patru limbi — tot în Banat se găsesc. Spune-mi, unde există în Europa o clădire, ca a noastră, în care se editează ziare în patru limbi ? ! Și, fiind vorba de presă, vreau să completez că *Neue Banater Zeitung* continuă o tradiție de peste 200 de ani de presă în limba germană în Banat și de aproape 100 de ani de presă muncitorească în limba germană ! România este singura țară în care, alături de obișnuitele programe de radio prin posturile București și Timișoara, se transmit săptămînal emisiuni de televiziune în limba germană. Da, în România zilelor noastre se face o presă germană de bună calitate, cu profundă ancorare în actualitate, cu o mare masă de cititori. Voiam, așadar, să argumentez că toate acestea — și încă multe altele, care ni se par, acum, firești — se datoresc partidului nostru comunist, statului nostru și celui dintîi fiu al său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe care, recent, l-am avut în mijlocul nostru, al oamenilor muncii din județul Timiș — români, germani, maghiari, sîrbi și de alte naționalități — care l-au făcut o primire plină de căldură, de dragoste și stimă, ca o dovadă a recunoștinței față de activitatea sa neobosită pentru binele și fericirea întregului nostru popor.

— Ajungînd spre finalul convorbirii noastre, nu uit că stau de vorbă cu un scriitor: Deci : proiecte literare ?

— Chiar zilele acestea mi-a apărut la Editura Facla volumul *Singur cu mine*, primele mele versuri în limba română, în traducerea mai tînărului publicist și scriitor timișorean Anton Palfi. O parte din poezii au fost găzduite cu generozitate de revistele „Flacăra" și „Orizont". Pregătesc prima carte în dialect șvăbesc pentru copii, despre doi năzdrăvani, un fel de Păcală și Tîndală „moderni". Tot la Facla va apărea, în limba română, un volum de opere de Adam Müller-Guttenbrunn, prima traducere într-o altă limbă a acestui valoros om de cultură bănățean, studiul introductiv urmînd să-l redactez. Voi preda curînd Editurii Kriterion o carte de poezii, *În căutare*, în germana literară (deși sînt un înfocat susținător al literaturii dialectale). Împreună cu prietenul meu Herbert Bockel, sper să termin volumul întîi al primei antologii de dramaturgie germană din România de după 23 August. Am predat Editurii Styria, din Austria, volumul *Nu sînt un mic rege*, cu poezie, proză în dialect și cu un studiu introductiv despre populația germană din Banat. Vreau să continuu cu operatorul TV Ilya Ehrenkranz realizarea a trei noi filme documentare de istorie a literaturii și artei germane din Banat ; după ce în 1977 am evocat pe peliculă scriitorii Müller-Guttenbrunn, Nikolaus Lenau și pictorul Ștefan Jaeger, ne-am oprit acum la scriitorii Otto Alscher, un sensibil prozator, și la Johann Simits, întemeietorul scrisului dialectal șvăbesc din Banat, deși, curios pentru unii, dar firesc pentru noi, bănățenii, el era de origine sîrbă, cît și un film despre germanii din satul de munte Gărîna (județul Caraș-Severin).

— Cînd toate acestea ?

— Da, cum scriam într-o poezie, „caut timp". Sînt zilnic pe teren, în mijlocul oamenilor, ca publicist ce sînt. Scriu, citesc, discut, umblu, ascult. Notează deci, tinere coleg, că am fost și rămîn un gazetar înflăcărat, un pătimaș al acestei nobile profesii.

TEODOR BULZA

FLACĂRA. Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu — 16 17) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu — 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (M. Nedelea, E. Seceleanu — 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Cotană — 17 82 16 21), secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie — 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef — 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-Import presă, PO Box 136—137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI

41505

ANUL XXVII - NR. 9 (1186) - 2 MARTIE 1978

flacăra

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

...Nu asimilăm doar tehnologii noi, ci și un fel nou de a ne trăi viața

Una din cele mai agreabile îndeletniciri ale viitorologiei este aceea de a-l imagina pe **muncitorul viitorului**, al unui timp; prin urmare, în care se bănuiește că omul muncitor va gîndi și va munci în tot locul altfel decît o face indeobște astăzi. Muncitorul viitorului va lucra într-un laborator sau în hale cu înfățișare de laborator, va stăpîni o mașină foarte deșteaptă, dacă ne e îngăduit să ne exprimăm astfel, mașină, se înțelege, programată cibernetic. Muncitorul va mai avea și o planșetă de desen și întreg spațiul în care își desfășoară el activitatea va arăta că acolo sînt stăpîne pasiunea și inteligența umană.

Adevărul este că nu e nevoie să ne ajutăm prea mult de imaginație ca să-l cunoaștem pe omul acesta. Gelu Simion, spre exemplu, este muncitor de categoria a VI-a, cu toate șansele de a primi și treapta specială. Are 29 de ani, lucrează la o mașină de electroeroziune cu comandă program și, în vreme ce mașina — care este realmente foarte deșteaptă, poate una din cele mai subtile creații inginerești ale domeniului — își vede de treburi, Gelu Simion stă la planșeta de desen și pune la scara 40/1 sau 50/1 desenele furnizate de proiectantul propriu-zis al matriței pe care urmează s-o creeze mașina lui, planșe a căror precizie pentru această mașină e numai „satisfăcătoare". Mărind de 50 de ori figura de abia cîțiva centimetri pătrați, care, în final, trebuie croită în placa de oțel cu o precizie de ordinul micronilor, Gelu Simion își pune serios mintea la contribuție, întocmai ca un matematician. Matrițele realizate aici merg apoi la secția Metalurgică 1 (sau secția extrudate-trase, cum i se mai zice) și slujesc la fabricarea profilurilor de aluminiu.

Ne găsim deci la **Întreprinderea de prelucrarea aluminiului Slatina**, una din cele mai moderne investiții ale industriei noastre. Dacă fierul a putut fi preparat și prelucrat încă din vechime cu mijloace și tehnici primitive, aluminiul nu avea cum să fie descoperit decît după ce se vor fi descoperit aproape toate cele trebuincioase tehnicii secolului nostru, inclusiv electroliza. Industriile pentru producerea și prelucrarea aluminiului nu pot fi decît noi ori — și mai bine — foarte noi. Și trebuie să fie foarte noi deoarece perfecționarea tehnologiilor vine să scadă prețul de fabricație al profilului cablului sau foliei, încă ridicat astăzi, dar de ajuns de convenabil pentru a conta pe aluminiu în cele mai diferite situații. Una din secțiile Întreprinderii din Slatina bunăoară produce cantități considerabile de tîmplărie metalică pentru hoteluri și construcții de o anume importanță. Lemnul a ajuns material deficitar. Și nu numai el. Trebuie să fabricăm aluminiu mult și ieftin. De fapt, aluminiul se vădește necesar în atîtea ramuri industriale încît, parafrazînd o zicere cu mai multe înțelesuri, dacă el nu ar fi existat, trebuia neapărat inventat. Meseria lui Gelu Simion este să dea niște matrițe extrem de sofisticate necesare secției de extrudare. Secțiunea unui profil rezultă, cel mai adesea, ca urmare a unui calcul ingineresc foarte pretențios. Se fabrică la Slatina cîteva mii de profiluri, în cantități mai mici sau mai mari, iar regula fabricării lor e una singură: maximum de calitate, minimum de consum de metal. „Îmi place munca pe care o fac, spune Gelu Simion. Îmi place atît de mult încît i-aș dori fiecăruia o muncă la fel de pasionantă. Mașina mea a fost montată la sculerie în anul 1974. Tocmai terminasem liceul seral cînd mi s-a spus să încerc s-o iau în primire. Era nevoie de puțină matematică și probabil că de aceea am fost solicitat. Practic, am fost instruit numai șase zile și după asta am conceput un program simplu, o bară de aluminiu. După cîteva luni fără probleme, mașina s-a defectat și unii au spus că e din cauza mea. Realizam programe foarte complexe, ajunsesem cu ea la un soi de frăție și știam că trebuia să fie un defect de fabricație. Lucru care s-a adeverit. Faptul însă că mi s-a pus la îndoială priceperea m-a durut mult. În același timp, am înțeles că neîncrederea era o treabă care exista în noi, că nu mă privea doar pe mine. Tinerii, aproape toți, au învățat meserie bună în școli profesionale. Numai că învățătura nu dă neapărat și încredere în tine și în tovarășii tăi. Asta vine cu vremea. Noi nu asimilăm numai tehnologii și mașini. Noi asimilăm în primul rînd și mai presus de orice aș spune un nou fel de a ne trăi viața. Facem, aproape fără să ne dăm seama, muncă intelectuală și un tip de muncă pe care aș numi-o sufletească. Acum, tot despre munca mea. Realizez lunar 10—15 matrițe, sub zece kilograme fiecare. Deci, cam două

(Continuare în pagina 15)

TUDOR OCTAVIAN ■

ION IRIMESCU : Cosînzene (maestrului, care ne-a dăruit acest mărțișor, un cald omagiu la 75 de ani de viață)
Fotografie de VASILE BLENDEA ■

• ACTUALITATEA •

■ În prima lună a acestui an Întreprinderea de rulmenți din Bîrlad a depășit planul la export cu 2,85 la sută, iar luna februarie va fi încheiată, de asemenea, cu livrarea unei producții suplimentare ce reprezintă 1 la sută peste prevederi. Cereri noi ale beneficiarilor din S.U.A. și Canada, precum și pe noile piețe din Belgia, Ghana, Olanda și alte țări sînt satisfăcute prin asimilarea a încă 6 tipuri de rulmenți silențioși pentru motoare electrice din cele 24 de tipodimensiuni prevăzute în programul de modernizare a producției. ■ În Capitală a avut loc Consfătuirea îmbunătățirii circulației rutiere, organizată de Ministerul de Interne, Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor și Comitetul pentru problemele consiliilor populare. Consfătuirea a elaborat un program de măsuri pentru perioada 1978—1980 cu privire la întărirea ordinii și disciplinei rutiere, optimizarea traficului, securitatea deplasării participanților la circulație și reducerea numărului de accidente. ■ Simbătă și duminică s-a desfășurat la Lonea și Deva finala celei de a noua ediții a festivalului „Călușerul transilvan", manifestare ce face parte din Festivalul național „Cîntarea României". Cîștigătorii acestei ediții : călușerii căminului cultural din Costești, cei din Orăștioara de Sus și căminul cultural Boșorod, toate din județul Hunedoara (au fost trei locuri I). ■ La sfîrșitul lunii februarie, la Șantierul naval Drobeta-Turnu Severin a fost lansat tancul petrolier nepropulsat de 1 500 de tone, conceput de ICEPRONAV din Galați. Nava, destinată navigației fluviale, este prima din seria celor cinci prevăzute să se construiască în acest an. ■ Sala Dalles găzduiește începînd de marți o amplă expoziție cuprinzînd peste o sută de picturi semnate de sculptorul pictorul și scriitorul Ion Vlasiu. ■ Simbătă, după miezul nopții s-a terminat simultanul pe care șahistul Florin Gheorghiu l-a dat la Șah-Club I.T.B. la aproximativ șapte ore, marele maestru internațional a cîștigat 31 de partide și a remizat două, fără a suferi vreo înfrîngere.

Treptele angajării

Vorbind cu încredere, cu devotament,
despre
setea noastră de noi, și nevoia de bine,
despre eforturile — niciodată prea mari —
intru
îndestularea copiilor, nu facem decît
să prefigurăm șoseaua cea largă
spre adevărata evaluare
a omului, dar nu vom transforma
cuvintele într-o punte
de faruri orbitoare, la adăpostul căreia
reptilele umbrei să prolifereze
în voie. Nu vom lăsa
iarba vertiginoasă și caldă a discreției
să protejeze
capcanele îmburghezirii
Dezgropate, scoase la aer, culcușurile
cu cloroform
ale falselor liniști — în fond, urmele
încă vii pe alocuri, ale vechilor
linii moarte — vor stîrni îndoiala,
hotărîrea celor ce le-au visat
de a-și amîna instalarea pînă
la limpezirea deplină a gîndurilor — între
timp
le va părăgini justițiara ploaie
a luciditătii.
Covorul insesizabil adîncit sub vîntul
delăsării, pe care
uneori ne-ar plăcea să-l vedem
acoperind totul, este calea de acces
cea mai familiară spre asemenea cavități
greu de părăsit
după alunecare. Vom fi strigați,
treziți din somn de prieteni,
de foștii noștri tovarăși — nu vom reuși
să le răspundem, cu limba încîlcită
în neadevăruri, iar chipurile lor, privite
prin plasa intereselor inavuabile, ne vor
speria,
părînd că aspiră la șubredul trepied
de sub șubredele noastre picioare

Dacă fiecare din noi va schimba
una măcar
dintre cazematele astea
ale renunțării la luptă
în ogor cultivabil, înseamnă
că ne-am făcut
datoria de constructori.

ADRIAN DAN ■

De la 1 martie

Noi categorii de oameni ai muncii primesc retribuții majorate

Începînd de ieri, 1 martie, personalul muncitor din patru ramuri economice beneficiază în avans de măsurile privind majorarea retribuției, majorare care se aplică astfel cu patru luni mai devreme pentru muncitorii din industria celulozei și hîrtiei cu două luni în avans pentru cei din industriile energetică electrică și poligrafice și cu o lună mai repede pentru cei din industria materialelor de construcții.

În procente medii, majorările pentru toate cele patru ramuri sînt cuprinse între 16,1—17,4 la sută, ceea ce valoric reprezintă o creștere medie a veniturilor cu 205—449 lei.

Prin această majorare, din prima etapă a cincinalului în curs, numărul total al celor care au beneficiat de majorări, începînd din vara anului trecut, a ajuns la 4,7 milioane de oameni ai muncii, ceea ce înseamnă mai bine de două treimi din întregul personal din economie, o dovadă grăitoare a politicii partidului și statului nostru de creștere a bunăstării fiecărei familii de muncitori.

Firesc, gîndurile de recunoștință ce se îndreaptă spre partid, spre tovarășul Nicolae Ceaușescu, inițiatorul acestor ample măsuri de creștere fără precedent a nivelului de trai al întregului nostru popor, se însoțesc de hotărîrea unanimă de a îndeplini și depăși importantele sarcini ce se desprind din documentele Conferinței Naționale a partidului pentru obținerea unor noi și noi succese în muncă, în sporirea producției și a productivității muncii, a venitului național.

ISTORIA NOASTRĂ, VIAȚA NOASTRĂ

Tropaeum Traiani în avanpremieră editorială

După cum cititorii desigur știu, pe teritoriul comunei Adamclisi (jud. Constanța) poate fi văzut astăzi un complex de monumente de cea mai mare importanță pentru istoria poporului român, legate direct de însuși actul de naștere al românilor. Pe un platou care domină regiunea poate fi văzut de la mare distanță monumentul triumfal — Tropaeum Traiani — recent restaurat. Înalt de circa 42 m a fost ridicat în anul 109 e.n. de împăratul Traian în cinstea victoriei armatelor romane din anul 102 asupra dacilor și populațiilor aliate cu aceștia. În apropiere imediată, pe același platou, există ruinele altarului funerar și ale mausoleului, dedicáte tot în timpul lui Traian soldaților și unuia dintre comandanții de vază căzuți în aceeași bătălie de la Adamclisi. La aproape 2 km vest de monumentul triumfal, pe un platou nu prea înalt, înconjurat de dealuri care-l adăpostesc, se întinde pe o suprafață de circa 9 ha ruinele parțial cercetate și consolidate ale cetății romane pe care Traian a întemeiat-o aici, pe care au refăcut-o din temelii mai tîrziu împărații Constantin cel Mare și Liciniu, la începutul secolului al IV-lea e.n.

Cercetările arheologice la cetatea care purta numele monumentului, *Tropaeum Traiani*, au fost inițiate de unul din marii deschizători de drumuri ai arheologiei românești, Grigore Tocilescu, în anul 1891, după ce a încheiat descoperirea și studierea monumentului triumfal (1882—1890). A fost urmărită atunci dezvelirea incintei cetății (circa 1,200 km lungime) și a marilor clădiri cu caracter public din interior. În anul 1910 săpăturile au fost continuate de George Murnu, traducătorul de mai tîrziu al Iliadei și Odiseei în românește, care a dezvelit sistematic jumătatea de est a străzii principale a cetății, cu canalul și apeductul din mijlocul ei și porticele adiacente. Ulterior, marele arheolog și istoric Vasile Pârvan a publicat un studiu temeinic de sinteză istorico-arheologică, studiu care constituie și azi baza informațiilor cu privire la cetate.

După o serie de cercetări de mai mică amploare, i-a revenit, din anul 1968, Institutului de arheologie din București, sarcina de a relua sistematic săpăturile arheologice de la Adamclisi, atît pe dealul monumentului triumfal, cît și la cetate. O echipă de arheologi din București, Constanța și temporar Iași, condusă de dr. Ion Barnea de la Institutul de arheologie din București, și din care au făcut parte mai constant Ioana Cătăniciu, Mihai Simpetru și Al. S. Ștefan și subsemnatul (București), Gheorghe Papuc și Rodica Ocheșeanu (Constanța), arhitectele Monica Mărgineanu Cîrstoiu și Anișoara Sion (București) a urmărit în acești ani obținerea de date pe baza cărora să se poată reconstitui cît mai aproape de adevăr istoria orașului și a celorlalte monumente de la Adamclisi. În acest scop s-a început cercetarea sistematică, pe niveluri de locuire, a suprafeței întregii cetăți pe de o parte, iar pe de alta s-au reluat săpăturile la unele monumente insuficient cercetate anterior sau care cereau verificări suplimentare. Pînă în prezent s-au degajat în întregime porțile mari (de est și de vest) ale cetății, împreună cu turnurile ce le flanchează la exterior, două cartiere din apropierea porții de est, strada principală lungă de 300 m cu o parte din ruinele clădirilor adiacente și latura de sud-vest a cetății la exterior, între poarta de sud și poarta de vest, cu 6 din totalul de 22 de turnuri de apărare cite numără întreaga fortificație. Au fost de asemenea urmărite apeductele cetății, unele parcurgînd de la cele mai bune surse de apă cîțiva km, iar pe dealul monumentului s-au încheiat cercetările de la monumentul triumfal, altar și mausoleu.

Toată această muncă de cercetare a fost urmată, parțial, de protecția, consolidarea sau chiar restaurarea monumentelor și edificiilor studiate, activități ce au stat și stau în sarcina forurilor în drept centrale și județene.

Cercetările arheologice din ultimul deceniu de la cetate au confirmat material o serie de ipoteze ale predecesorilor cu privire la continuitatea de viață de aici, stabilindu-se pe baze stratigrafice că între secolele II—I î.e.n. și VII e.n. există în cetatea Tropaeum Traiani șase niveluri principale de locuire. În plus, sondajele făcute în acești ani au descoperit urme de locuire și mai vechi, necunoscute pînă acum, din neolitic și epoca bronzului, demonstrîndu-se astfel o viețuire foarte veche, neîntreruptă, pînă la venirea romanilor în această zonă a Dobrogei. Pentru epoca clasică, cel mai vechi nivel de locuire intensivă, bogat documentat mai ales prin ceramică și alte obiecte, dovedește existența aici a unei mari așezări getodacice al cărei nume îl cunoaștem, care întreținea relații de schimburi cu lumea greco-romană. Peste această așezare s-a înființat, după cucerirea romană, o stațiune fortificată, aflată la răscrucea unor drumuri romane militare și comerciale forte importante, astfel că, în curînd, cel mai tîrziu în vremea lui Marcus Aurelius (pe la anul 170 e.n.) avea să devină centru urban de seamă, ridicat la rangul de municipium. Cercetările arheologice și de arhitectură au luat în studiu și determinat o serie de detalii care au permis reconstituirea grafică a structurii urbane în secolele II—III e.n., aspect necunoscut pînă acum pentru cetatea Tropaeum și chiar pentru multe din celelalte fortificații romane din Dobrogea. La începutul secolului al IV-lea (anul 316 potrivit inscripției descoperite cu mulți ani în urmă la poarta de est), incinta a fost reconstruită, urmînd în mare traseul celei vechi. În fapt, construcția romană tîrzie a reluat atunci, pe un traseu poligonal neregulat respectînd forma platoului, refacerile inițiate de împărații Aurelian și Dioclețian. Dealtfel, distrugeri și refaceri succesive între secolele II—VI e.n. a suferit și cea mai mare parte a edificiilor din interiorul zidului de incintă : locuințe, magazine și alte clădiri, bazilica păgînă și cele patru bazilici paleocreștine, străzile etc. Ultima etapă de mari construcții se leagă, la fel ca în alte centre urbane din provincia romano-bizantină Scythia Minor (aproximativ teritoriul actual al Dobrogei), de activitatea împăraților Anastasius (491—518) și Iustinian (527—565). În plus, s-a stabilit, în urma cercetărilor mai noi, că aglomerarea excesivă de construcții — mai cu seamă locuințe, dintre care unele cu etaj — din secolul al VI-lea, presupune o creștere demografică mare și o prosperitate economică deosebită, care au durat pînă la invazia distrugătoare din anul 586 a avaro-slavilor, cînd o mare parte a așezărilor a fost incendiată și distrusă. După acea dată, fortificația devenind mai nesigură, locuirea s-a diminuat, procesul de ruralizare a avansat rapid, iar așezarea s-a stins cu totul în primele decenii ale secolului al VII-lea, populația locală romanizată retrăgîndu-se în zonele mai ferite din împrejurimi.

Descoperirile arheologice din cetatea Tropaeum Traiani, sumar și concluziv prezentate în rîndurile de față, fac, împreună cu interpretarea lor, obiectul primului volum al unei serii monografice intitulate Tropaeum Traiani. Primul volum, elaborat de un colectiv de cercetători condus de dr. Ion Barnea și predat din 1976 Editurii Academiei Republicii Socialiste România, va fi urmat de un al doilea, deja încheiat, și destinat de cercetătorul Mihai Simpetru studiului monumentelor comemorative ridicate de Traian. Un al treilea volum va cuprinde studiul de detaliu al tuturor monedelor descoperite în cetate și împrejurimi, precum și concluziile istorice care urmează acestui studiu.

Toate aceste lucrări, precum și completarea treptată a seriei Tropaeum Traiani cu studiul sistematic al descoperirilor ce vor urma, au ca scop cunoașterea mai aprofundată și cît mai apropiată de adevărul istoric a evoluției vieții strămoșilor noștri din această parte a țării, de la începuturile romanizării și pînă în pragul desăvîrșirii formării poporului român. În care sens, cu atît mai mult ne bucurăm că, încă înaintea apariției lucrării tipărite despre rezultatele cercetărilor arheologice de la Tropaeum Traiani, acestea pot fi văzute pe viu, atît în ceea ce s-a restaurat și consolidat pe loc la monument și cetate, cît și în muzeul de arheologie nou creat în Adamclisi. Apărut prin străduințile Muzeului de arheologie din Constanța în frunte cu directorul său, dr. Adrian Rădulescu, noul muzeu, primul de acest fel în Dobrogea, adăpostește piesele originale ce îmbrăcau monumentul triumfal, și piesele mai reprezentative, mari sau mărunte din descoperirile făcute în ultimul deceniu în cetate, la a căror creștere colectivul menționat mai sus a contribuit din plin.

ALEXANDRU BARNEA
cercetător științific la Institutul de arheologie din București

Tovarășul Nicolae Ceaușescu în mijlocul studenților comuniști, participanți activi la lupta pentru progresul țării, pentru transformarea revoluționară a lumii

Există în cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România o frază de o rară forță plastică, sintetizatoare care proiectează un con de lumină, asemenea unui uriaș reflector peste decenii, asupra uneia din cele mai impresionante înfăptuiri ale Partidului Comunist Român, ale orînduirii noastre socialiste : **„Practic nu există domeniu — spunea secretarul general al partidului — în care să nu putem asigura pregătirea specialiștilor de care patria noastră are nevoie pentru dezvoltarea sa economică și socială“.** Sînt cuprinse în aceste puține cuvinte decenii de eforturi și de sacrificii, materializate azi în posibilitatea oferită întregului tineret al țării de a învăța și de a munci, în existența unei baze materiale a învățămîntului care provoacă admirație și peste hotare, în fine, în educarea acelui tip de specialist **„capabil să descifreze nu numai secretele științei și tehnicii, ci și legile dezvoltării economico-sociale, să înțeleagă just tendințele generale ale dezvoltării umane, să fie un participant activ la lupta pentru transformarea revoluționară a lumii“.**

Forumul studenților comuniști reunit în capitala țării în ultimele zile ale lunii februarie a prilejuit nu numai o amplă analiză a realizărilor obținute și a sarcinilor care stau în fața tineretului studios, ci — datorită prezenței tovarășului Nicolae Ceaușescu și indicațiilor ample și profunde pe care le-a dat cu acest prilej — s-a transformat într-un adevărat eveniment în viața țării.

„Universitatea este cartea de vizită a unei națiuni“ spunea un distins om de știință român, poate cel mai bătrîn universitar în funcție, cu 42 de ani de activitate neîntreruptă în învățămîntul superior. Întreaga desfășurare a conferinței de la București a confirmat cu prisosință această pregnantă caracterizare, care se referă, firește, nu numai la instituția universității ca atare, ci în primul rînd la acel care îi dau viață și finalitate : studenții.

Așadar, „practic nu există domeniu în care să nu putem asigura pregătirea specialiștilor de care patria noastră are nevoie...“ Aceste cuvinte ale secretarului general ne duc cu gîndul la cele 44 de instituții de învățămînt superior, cu 182 000 de studenți, din care 129 000 la cursurile de zi, care situează România în rîndul țărilor cu o instrucție publică avansată. Ele ne duc cu gîndul la faptul că dispunem în prezent de o puternică bază materială care asigură atît desfășurarea corespunzătoare a procesului de învățămînt, cît și condiții tot mai bune de viață și învățătură. Peste 60 la sută din spațiile de învățămînt și peste 70 la sută din totalul spațiilor de cazare au fost construite în ultimii zece ani — cifră grăitoare pentru dimensiunile acestei perioade și în acest domeniu de importanță vitală în viața unei națiuni. Un alt fapt semnificativ : în cincinalul 1976—1980 valoarea totală a investițiilor pentru învățămîntul superior este de circa 1,7 ori mai mare decît în cincinalul anterior. Dar mai presus de toate trebuie subliniate schimbările de conținut, încheierea procesului purtînd pecetea contribuției fundamentale a tovarășului Nicolae Ceaușescu și vizînd reorganizarea și așezarea pe baze noi, revoluționare, a învățămîntului de toate gradele, în strînsă legătură cu cerințele dezvoltării economico-sociale a țării.

Această legătură organică dintre învățămînt, activitatea politică a studenților și construcția socialistă a constituit una din temele majore ale lucrărilor Conferinței Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România. Puternica angajare a studenților, încă de pe băncile facultății, în edificarea noii societăți se tra-

duce nu numai în eforturile lor pentru a-și desăvîrși pregătirea teoretică, profesională, ci și prin prezența lor masivă pe marile șantiere, la planșetă, în activitatea de cercetare și creație, desfășurată laolaltă cu profesorii lor, cu oamenii muncii din producție. Succesele remarcabile pe tărîmul împletirii învățămîntului cu cercetarea și producția se datoresc, în mare măsură, tocmai inițiativelor și liniilor directoare trasate de secretarul general al partidului. Pe baza indicațiilor sale au fost constituite și s-au consolidat unități de producție, cercetare, proiectare și servicii, legîndu-se strîns formarea profesională a studenților de activități concrete de muncă și de creație, s-a realizat trecerea la pregătirea pe profiluri largi a viitorilor specialiști, s-a îmbunătățit conținutul programelor analitice, precum și sistemul de predare a științelor sociale.

„Numai dispunînd de cadre și muncitori de înaltă calificare, cu înalt simț de răspundere față de destinele patriei și ale socialismului, avem garanția deplină a înfăptuirii cu succes a minunatului Program adoptat de Congresul al XI-lea, care prevede ridicarea României pe noi culmi de civilizație, depășirea stadiului de țară în curs de dezvoltare și înscrierea în rîndul statelor cu o economie dezvoltată, a înaintării ferme pe calea civilizației noi comuniste“. În acest cadru larg, trasat de conducătorul partidului, s-a relevat la conferință faptul că numai în acest an universitar peste 42 000 de studenți au activat în cercuri științifice, în colective comune de cadre didactice și specialiști din producție și cercetare, cu tineri muncitori și tehnicieni, iar numărul studenților angrenați în cercetare pe baze contractuale s-a triplat în anul universitar 1976—1977, rezolvîndu-se peste 1 100 de teme din planul prioritar și fiind prezentate pentru brevetare 729 lucrări ce reprezintă invenții și inovații. În anul 1977 peste 90 000 de studenți au muncit pe șantiere de investiții, la obiective industriale, universitare, în campaniile agricole, la construcția și dotarea spațiilor de învățămînt. O contribuție importantă au adus-o cei peste 1 500 de studenți care au muncit și muncesc pe Șantierul național al tineretului Dunăre — Marea Neagră, ca și miile de participanți la Șantierul Nedeia-Măcești. Dincolo de cifrele parcă reci, bilanțiere, transpare însă puternica angajare a studenților comuniști în viața tumultuoasă a țării, în rezolvarea concretă a sarcinilor construcției socialiste. Pe drept cuvînt se poate afirma că studenții comuniști și de astă dată au răspuns „Prezent !“ la chemările partidului. Însuflețiți de elanul revoluționar caracteristic întregului tineret al patriei, ei își aduc din plin contribuția la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Cei 118 000 studenți români, peste 7 500 studenți maghiari, peste 2 200 studenți germani și o mie de studenți de alte naționalități învață și muncesc în strînsă unitate, vădind, și pe această cale, comunitatea de interese și aspirații ale tuturor fiilor patriei socialiste.

Cum e normal pentru o reuniune de tineret, și la conferința de la București atenția principală a fost îndreptată asupra sarcinilor de viitor care confruntă tînăra generație. În cuvîntarea sa tovarășul Nicolae Ceaușescu a atras atenția asupra faptului că nu ne putem mulțumi cu rezultatele obținute pînă acum, că mai avem încă un drum important de parcurs pentru îndeplinirea în întregime a orientărilor stabilite de Congresul al XI-lea și de Conferința Națională a partidului. El a trasat un adevărat program de acțiune, indicînd cu deosebită claritate principalele probleme care trebuie să stea în atenția studenților și cadrelor didactice, a organizațiilor de partid, a tuturor forurilor de partid și de stat răspunzătoare pentru bunul mers al învățămîntului superior. **„Trebuie să luăm toate măsurile — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — pentru perfecționarea continuă a procesului de învățămînt. Considerînd că am realizat un cadru organizatoric stabil și de lungă durată, nu trebuie să uităm nici un moment că învățămîntul — poate mai mult decît alte domenii — este un proces revoluționar, care trebuie să țină seama de rapiditatea cu care se dezvoltă știința, cunoașterea umană în general. De aceea, avem marea răspundere față de știință românească, față de viitoarele cadre, să facem totul pentru a asigura permanent, an de an, zi de zi, dacă se poate spune astfel, nivelul științific corespunzător întregului nostru învățămînt“.** În acest context s-a evidențiat necesitatea de a se acorda o atenție sporită conținutului manualelor și cursurilor, al căror nivel trebuie să corespundă cerințelor actuale, să reflecte continuu noile cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii din toate domeniile de activitate. De asemenea este necesar să se intensifice și mai mult activitatea cercurilor științifice ale studenților și elevilor, participarea lor, paralel cu procesul de învățămînt, la munca de cercetare — aceasta constituind o cerință esențială pentru asigurarea unui nivel înalt al studiului în întreaga noastră rețea școlară. Trebuie totodată luate toate măsurile pentru desfășurarea în bune condiții a activității practice de producție a elevilor și studenților.

Eforturi deosebite trebuie depuse pentru lărgirea orizontului de cunoștințe politico-ideologice, pentru înarmarea tinerei generații cu concepția revoluționară despre lume și viață. În condițiile lumii de astăzi, marcată de profunde transformări revoluționare, sociale și naționale, aceasta constituie o necesitate stringentă. Doar astfel se vor putea crea constructori de nădejde ai socialismului și comunismului, militanți activi pentru o lume a dreptății sociale și naționale, a colaborării și păcii.

Conferința U.A.S.C.R. a adoptat un program concret menit să asigure integrarea deplină și eficientă a studenților în procesul de pregătire profesională și politică, în viața economică și socială, în munca desfășurată împreună cu celelalte categorii de tineri — muncitori, țărani, intelectuali, elevi — cu întregul popor, strîns uniți în jurul partidului, al conducătorului său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru edificarea noii societăți, pentru bunăstarea și fericirea națiunii noastre socialiste.

„Animați de dorința de a fi cît mai utili patriei, neprecupețind nici un efort — s-au angajat studenții comuniști în fața partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu — vom fi prezenți la locurile de muncă, acolo unde ne va chema partidul și poporul, fermi hotărîți să muncim fără preget pentru a îndeplini în cele mai bune condiții sarcinile ce ne vor reveni în producția materială, în sfera activității spirituale, în toate domeniile vieții economice și social-politice“.

Spuneam la început că lucrările celei de-a XI-a Conferințe a Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România, prezența în mijlocul studenților a secretarului general al partidului au reprezentat un adevărat eveniment în viața țării. În adevăr, studenții întruchipează, într-un anume sens, România de mîine. Ei vor fi specialiștii anului 2000, ai unei generații care va mînui cea mai avansată tehnică, va lucra în centralele atomice, în uzinele viitorului, va pilota, poate, nave cosmice. Angajamentul lor solemn luat în fața partidului, a secretarului său general semnifică hotărîrea lor de a face totul ca să prindă viață cît mai repede luminoasa civilizație comunistă.

I. NICULESCU

Minunata noastră

În februarie, cînd ninge păgîn și crapă de ger cornul înorogului, celor mai harnici dintre noi li se dăruiește cîte o steluță argintie care a luminat tot anul în vîrful celui mai înalt brad din Carpați. Metafora se cuvine acelora cu care am stat de vorbă, mai noi sau mai vechi fruntași ai întrecerilor socialiste, și care ne-au convins că fruntășia pentru ei nu este neapărat rezultatul unei competiții, ci mai înainte de toate un mod de a gîndi și acționa, un stil de viață continuat din răsăritul și pînă la apusul existenței lor. De la Tîrgoviște vă prezint cîtiva dintre acești oameni.

Mina hidraulică a lăcătușului Ion Mihai

— Cînd asimilezi o mașină, o instalație, e ca atunci cînd recreezi o operă de artă. Așa cred eu. Trebuie să înțelegi nu numai un gînd, ci întreg sistemul de gîndire al celui ce a făurit înaintea ta. Să-l preiei și să-l duci mai departe. Și eu mă impotmolisem la „mina hidraulică".

— Ce trebuia să facă mina asta ?

— Să ia prăjina din rastel, să o ducă în fața capului de rotire și să o așeze din nou în rastel. Ajunsesem însă la sfîrșitul lui noiembrie, petrecusem atîtea nopți albe încît acum mi-e greu să cred că nu le-am dormit, și „mina hidraulică" tot nu asculta. Acasă, soția îmi așeza mîncarea în față, dar eu rămîneam cu ochii în gol. Ai să te îmbolnăvești, îmi spunea ; zi, omule, ce s-a întîmplat și cum pot să te ajut. Ceva, e adevărat, se întîmplase. Dar nevastămea nu se pricepe la hidraulică. Și pe la începutul lui decembrie om mai avut o noapte albă. Dar de data asta, cînd se lumina de ziuă mă luminam și eu. Îmi venea să alerg prin casă, în pijama, și să strig ca învățatul ăla fericit : am găsit, am găsit ! N-am strigat că aș fi trezit copiii. Am venit la fabrică, direct la distribuitorii de comandă ai instalației de foraj în cariera (FC60) și i-am demontat : nu aveau drenaj, din cauza asta „mina hidraulică" nu asculta comenzile mele și se autocomanda. Am făcut modificările respective și pe la ora zece ne îmbrățișam cu toții sub prelata unde lucram.

Pe urmă, lăcătușul Ion Mihai, considerat aici, la Întreprinderea de utilaj petrolier Tîrgoviște, specialistul numărul unu în hidraulică, s-a suit pe mașina pe care o fabricase împreună cu colectivul lui și a plecat, pentru trei luni, la cariera de la Lespezi.

— Am vrut, zice, s-o exploatez eu, să-i aflu puterea maximă, calitățile și defectele. Am ținut zilnic un caiet de bord, în care notam toate manifestările mașinii, în urma observațiilor mele proiectul a fost îmbunătățit, iar la ora actuală instalația FC60 a intrat în producția de serie a uzinei.

— Dacă aș răsfoi acum caietul acela de bord, ce-aș citi în el ?

— Ați citi doar ce scrie negru pe alb. Eu, printre rînduri, v-aș citi mult mai multe.

— De pildă.

— De pildă, atunci cînd mi se strica mașina, la 1 900 metri înălțime, pe stîncile de pe vîrful Seninul, priveam ecranul acela de piatră și mi se proiectau pe el toate gîndurile. Mă gîndeam la soție, la copii, la prieteni și la stîncile alea. Știam că mașina pe care o meșterisem noi aici, la Tîrgoviște, va trebui să le rumege pe rînd, și nu că mă simțeam eu mai tare decît ele, dar, deși singur cuc, mă simțeam totuși puternic și cam încărcat de nostalgie. Știți, îmi veneau mereu în minte niște versuri de Eminescu : „De din vale de Rovine / grăim Doamnă către tine / nu din gură ci din carte / că ne ești așa departe..." Asta nu le găsiți în jurnalul meu de bord, dar eu știu în ce ocazii le recitam în gînd.

— Ce înseamnă pentru specialistul și fruntașul Ion Mihai un astfel de jurnal de bord ?

— Orice jurnal de bord e mai întîi cartea de suflet a unui specialist și, apoi, un jurnal în care notezi despre comportamentul mașinii. Nu știu dacă asta ați fi vrut să vă răspund, dar eu cred că fiecare om trebuie să aibă un jurnal al său de bord. Eu am încercat să am unul. Îl recitesc din cînd în cînd, găsesc acolo viața mea și a acestei uzine la care lucrez de aproape 30 de ani, unele fapte îmi plac, altele nu, și trag învățăminte.

După trei luni, Ion Mihai, autor a peste o sută de inovații, om de bază al uzinei, se întorcea din cariera de la Lespezi și raporta conducerii uzinei că mașina fabricată în întreprindere merge bine.

Era un fapt în plus adăugat la temelia lui de fapte.

Cînd ai făcut asta, tovarășe Dumitrache ?

Dau să plec, dar atît Ion Voicu, președintele comitetului sindicatului, cît și maistrul Nicolae Popescu, șeful atelierului hidraulic, mă îndeamnă să mai cunosc un fruntaș, un om de bază al întreprinderii, un om al cărui destin a evoluat în strîns raport cu destinul acestei veterane întreprinderi. Îl cunosc, astfel, pe maistrul Ion Dumitrache, un fel de tehnolog șef al secției armături industriale din oțel, un om care vorbește puțin, esențializat, dar care la 19 ani era maistru și conducea o parte din interesele întreprinderii. Îl întreb :

— Se impunea oare să fiți maistru la 19 ani ?

— Într-un fel se impunea : țara noastră intrase într-un ritm înalt de dezvoltare, de industrializare, erau promovați oameni tineri, care să învețe, să preia responsabilitatea acelui timp. Dar nu pot să cred că am fost numit maistru numai pentru că se impunea, ci și pentru că am făcut, cît de cît cred eu, proba unor calități. Treaba asta m-a maturizat de timpuriu. Îmi aduc aminte că dormeam cu colegii, ne plimbam pe stradă, ei se jucau, mai făceau cîte o glumă deplasată, simțeam că vreau să fiu și eu ca ei, dar, pentru că răspundeam de faptele lor chiar și în afara uzinei, mă rețineam.

— Vă ocupați de oameni și acum ?

— Am în subordine 20 de tineri, din toate meseriile. Am căutat să-l cunosc pe fiecare, cu necazurile și bucuriile fiecăruia și la urmă le-am spus și eu pretențiile mele : să fie în primul rînd disciplinați, să lucreze corect, să nu absenteze. Dacă se întîmplă și are odată nevoie de o oră, de o zi liberă, să-mi spună. Fac o cerere de învoire și recuperează. Că omul e totuși om, chiar dacă am ajuns să ne folosim de roboți și de calculatoare electronice, și cu omul trebuie să te porți ca atare.

— S-ar părea totuși că nu aveți încredere suficientă în oameni atîta timp cît mai lucrați cu cereri scrise.

— Ba am. Cererea asta e un act mai mult pentru cei care vin și controlează decît pentru mine. Uite, poate să mă întrebe cineva cîți oameni am la lucru și dacă spun că doi sînt învoiți mă poate crede oare pe cuvînt ? În colectivul nostru tinerii învață și cum să muncească, prin rezolvarea unor sarcini din ce în ce mai grele, dar și cum să se comporte în familie și societate, și chiar cum să devină, dacă vreți, fruntași. Uite, acum avem un tînăr cu antecedente penale : îl învățăm atît meserie, dar îl învățăm și viață : cum să se comporte și să-și clădească o familie, cum să iasă în lume cu fruntea sus și să nu fugă de privirile oamenilor. Învățînd toate astea, înveți cum să devii fruntaș. Că în spatele acestei fruntășii se ascund niște deprinderi de viață și niște calități umane.

— Se spune despre dv. că sînteți un om și un meseriaș care nu poate fi contestat. Dacă am testa o mie de oameni, ar fi unul, credeți, care v-ar contesta ?

— Eu vă rog să faceți testul. Dar înainte de a-l face, vă previn că există unul care mă contestă. Acela sînt eu. Anul trecut, șeful secției mi-a dat calificativul excepțional. L-am contestat. M-am dus la dînsul și l-am rugat să modifice calificativul ăsta, și pentru că nu există și pentru că nu sînt eu chiar așa de excepțional. Dacă eu cel de astăzi nu-l contest pe eu cel de ieri înseamnă că nu mai încape în noi progresul.

Se spune despre maistrul Ion Dumitrache, pe pieptul căruia s-au adunat în timp destule steluțe, toate cu acoperire în fapte, că este „omul care gîndește pentru noi să ne facă munca mai ușoară". Inițial, n-am prea fost de acord cu această expresie, pentru că, se înțelege, fiecare dintre noi trebuie să gîndească într-un fel chiar și pentru a ne face munca mai ușoară. Ion Dumitrache găsește însă ca specialist la această problemă. În 1973 a fabricat din proprie inițiativă primul stand de probă pentru armăturile din oțel. Directorul uzinei n-a aflat de treaba asta decît atunci cînd l-a văzut pe Dumitrache trăgînd standul cu tractorul în hală :

— Ce e măi, Dumitrache, cu mașina asta ? mi-a zis dînsul.

— Ce să fie, tovarășe director, un stand de probe, zic eu.

— Bine, bine, dar cînd și cum l-ai făcut ? s-a interesat apoi directorul. Și maistrul l-a mărturisit totul : lucrase la el 9 luni. Pe urmă a început să primească alte și alte comenzi. Anul acesta are de fabricat patru standuri. Munca oamenilor, care musteau în apă pînă la genunchi să probeze armăturile, vanele uriașe, s-a ușurat nesperat de mult. Și cu toate acestea, unii l-au întrebat : „nu știm cum faci tu toate treburile astea fără bani". Maistrul Dumitrache s-a uitat, cică, în ochii lor și nu le-a răspuns nimic. Procedase la fel ca și Ion Mihai cînd s-a întors de pe vîrful Seninul și a fost întrebat de unii colegi : cît ai primit pentru mina ta hidraulică ? Nici el nu primise nimic. L-am îndemnat pe Ion Dumitrache să dea totuși un răspuns acestei întrebări. Iată-l : „pentru tot ce fac sînt într-un fel sau altul plătit. Retribuția pe care o primesc trebuie să fie, cred eu, nu numai pentru că fac ceea ce mi se cere să fac, ci și pentru a gîndi cum să fac din ce în ce mai bine. Anul trecut, tovarășul director tehnic mi-a zis : „mă, tovarășe Dumitrache, multe ai făcut în uzina asta, dar te rog să mai faci una : un dispozitiv, ceva, să nu-i mai văd pe oamenii de la posuit stînd cu capul în jos". Cu încă 4 oameni am găsit o soluție, am experimentat-o și le vom mecaniza lucrarea. Deci alți 60 de oameni se gîndesc, cu speranță, la noi, să le ușurăm munca. Înseamnă că oamenii au încredere în mine, înseamnă că nu sînt ultima spiță la roată și asta mă face fericit".

— Care este punctul de referință la existența dv. de pînă acum ? Care este cea mai mare cotă atinsă în meseria dv. ?

— Poate că n-am atins cota aceea.

Dosarul energiei

Căutați o soluție ? S-ar putea

O preocupare mai veche, permanentă, nu de campanie

Aveam să aflăm de la primul nostru interlocutor, dr. ing. Cezar Mereuță, șeful secției mecano-energetică, coordonator exploatare energetică de la „Autobuzul", că rezultatele pozitive de azi care înscriu această întreprindere în rîndul celor cu consumuri energetice bine studiate reprezintă rodul unei acțiuni mai vechi, care însumează preocuparea și efortul de gîndire al unor tehnicieni de aici, pe durata cîtorva ani de zile.

— De pe băncile facultății am trecut în secțiile întreprinderii. Asta se întîmpla în 1958, deci cu aproape 20 de ani în urmă. În tot acest timp am constatat receptivitatea tuturor cadrelor care s-au perindat la conducere, de-a lungul anilor, pentru problemele energeticii, ceea ce a dus la o tradiție, dacă vreți, la o concepție unitară, în privința utilizării energiei. Dealtfel și acum sînt ferm convins că numai astfel se pot obține rezultate concrete, superioare și nu în campanii care au, desigur, consecințe pozitive, uneori chiar spectaculoase, dar insuficiente pentru o problemă de importanță națională. Integrarea tinerilor veniți în uzină s-a făcut tocmai în spiritul despre care am amintit, așa că, de cîtiva ani buni, acționăm ca o echipă sudată, dacă îmi îngăduiți comparația, la doi electrozi : cel al concepției și cel al afectivității, al prieteniei și dincolo de porțile întreprinderii. Așa se și explică de ce „Autobuzul", care nu este nici pe departe cel mai mare consumator industrial de energie, s-a transformat, în fapt, într-un veritabil laborator-pilot al întregii ramuri industriale din care face parte.

— **Faceți o metaforă spunînd „laborator" sau o afirmație acoperită integral sub raportul exactității reale ?**

— Nu, nu fac metafore, cel puțin în acest caz. De un an și jumătate cel puțin funcționează la „Autobuzul" un laborator de economia energiei, care se preocupă de echipamentele necesare uzinei, dar care, repet, constituie un pilot al ramurii, deoarece unele dintre realizările colectivului nostru au fost preluate și de alte unități industriale.

— **Numiți cîteva dintre acestea.**

— Releul de protecția motoarelor electrice, sistemul de contorizare centralizat, pentru consumatori dispersați, deconectatorul de sudură și altele. Ministerul de resort se interesează, mai ales în ultima vreme, de căutările noastre, iar Întreprinderea de utilaj minier Rogojelu, de la Tg. Jiu, a preluat în producția sa deconectatorul despre care am pomenit și-l utilizează la transformatoarele pentru rețeaua comercială. La cea pentru uz casnic, mici sau mari ateliere de sudură, din cooperative și așa mai departe, ceea ce, la nivelul țării, reprezintă o raționalizare importantă a consumului și, implicit, o economie majoră.

Doi tineri nespecialiști... specializați în energetică

Nu ne-am refuza orgoliul profesiei de a mărturisi că o întreprindere, prin care am circulat de-a lungul anilor, nu mai are ce noutăți să ne arate, dacă „Autobuzul" nu ar fi căpătat, destul de rapid, o altă înfățișare, înglobînd, uneori pînă la nerecunoaștere, nu atît de vechile secții alături de cele foarte noi. Va fi poate subiectul altui reportaj. Ne-am mărginit să privim, mai ales, înălțimile halelor, atelierelor, acolo de unde vine, în mod obișnuit, lumina, cu toate că eram conștienți că arterele, venele și vasele vitale ale acestui organism industrial sînt, în imensa lor majoritate, ascunse ochilor.

Am cunoscut doi tineri ingineri, despre care vom vorbi, sau mai exact, pe care-i vom asculta vorbind, prezentîndu-ne preocupările lor, realizările lor. Ei se numesc **Dan Șoiman**, în vîrstă de 33 de ani, prezent în întreprindere din 1967, și **Mihai Scarlat**, de 31 de ani, cu un stagiu în producție aproape egal cu al colegului său. Primul a absolvit facultatea de mașini-unelte, cel de-al doilea automatica industrială, dar ambii s-au integrat în energetică, lucrînd ca șefi ai secțiilor coordonare mecano-energetică și, respectiv, ai stațiilor Trafo (transformatoare). Se află, evident, la primul lor interviu și poate de aceea se limitează (este un fel de a vorbi, deoarece au multe de spus) doar la problemele producției, nevrînd să se refere la chestiuni personale, considerîndu-le, poate, divagante. Portretul lor moral, spiritual, civic se conturează totuși foarte exact : o excelentă pregătire profesională, o dragoste sinceră și directă pentru profesie și uzină, o subordonare deliberată, a altor preocupări celor privind munca lor de fiecare zi și de perspectivă, un raport de amiciție emoționant, manifest în respectul pe care și-l poartă reciproc, în atenția cu care își urmăresc, unul altuia, răspunsurile, în felul delicat în care se completează, în relația directă cu subalternii lor, cei mai mulți foarte tineri. În cea mai mare încurcătură s-au aflat tinerii ingineri atunci cînd am

clasă muncitoare

Bucurii am avut de fiecare dată cînd am realizat ceva, dar n-am putut măsura care dintre bucurii a fost mai mare. Speranța mea stă în dorința de a fi util și folositor oamenilor.

În secția armături industriale vanele stau rînduite pe jos, ca niște bombe uriașe, ca niște bombe care nu sînt făcute să distrugă, ci să adune în ele aurul negru al pămîntului, să-l împingă în sus, spre retortele industrializării. Stau la rînd în fața standurilor de probe concepute de maistrul Ion Dumitrache, să fie probate cu pînă la 600 de atmosfere, să capete certificatul acelă de calitate și de probare a unei înalte inteligențe românești.

Opt fete care se organizează ergonomic și produc cît șaisprezece!

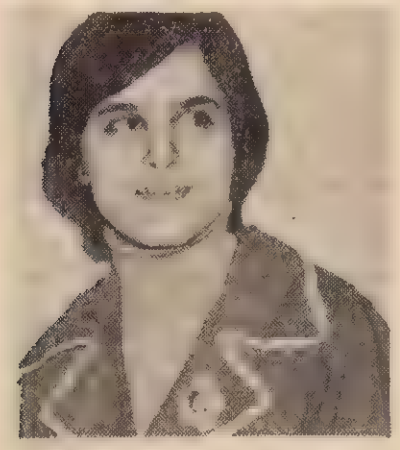

La Întreprinderea „Romlux" din Tîrgoviște, în secția lămpi cu vapori de mercur de înaltă presiune, fetele lucrează în halate albe și cu mănuși, tot albe : să nu se imprime pe becuri amprentele palmelor. Nu pentru că harnicele operatoare ar dori să rămînă „nedescoperite", ci pentru a oferi produselor o calitate superioară. Aici lucrează și Margareta Coarcă. Are doar 24 de ani, este căsătorită și pe fetița ei de un an și 9 luni o cheamă Magda.

— Cu cine stă Magda acum ?

— E la creșă. Plec de acasă la 6 fără 5 minute, sosesc la creșă la 6, că e aproape și eu am și un mers foarte repede, Magda îmi sare din brațe îmbrăcată, abia așteaptă să se vadă cu fetele din grupa ei mijlocie, eu o sărut, ea gîngurește ceva și plec. La 6 și 10 minute am mașină spre întreprindere.

— Cum reușești tu să realizezi aproape două norme în opt ore ?

— Sosesc la fabrică cu 10 minute mai devreme, îmi organizez foarte bine locul de muncă și nu pierd nici o clipă. Înainte, în opt ore, 16 fete realizam o producție de 4 000 de becuri. Acum, 8 fete realizăm tot 4 000. Știți cum ? Am găsit mai multe căi de economisire a timpului, am eliminat din procesul muncii mișcările de prisos, gîndim adică ergonomic. În felul acesta reușim să ne păstrăm forțele, să nu obosim.

— Prima steluță de fruntașă în întrecerea socialistă ai obținut-o, ni s-a spus, pentru că ești foarte harnică, disciplinată și dai numai produse de bună calitate. Unde ai învățat să fii harnică ?

— Așa, în general, acasă : noi ,eram șase frați, tata este invalid de război și mama trebuia să ne întrețină. Îi venea destul de greu să facă și gospodărie pentru șase oameni. Atunci, o ajutam eu. Făceam mîncare, îngrijeam de frații mai mici, mai spălam, totul, totul. Meseria, disciplina muncii, relațiile de bună prietenie care trebuie să fiinteze în cadrul unui colectiv, astea toate și alte lucruri bune pe care nu aveam cum să le deprind din familie, le-am învățat aici, în cadrul colectivului în care lucrez.

— Acum nu mai faci gospodărie acasă ?

— Ei, cum să nu fac ! Gătesc, spăl, croșetez și împletesc. Chiar acum împletesc un pulover pentru Magda. Mai am o mînecuță și îl dau gata. Pe urmă o să fac niște mileuri. Am primit casă la bloc, de la „Oțelul", acolo la combinat lucrează soțul meu, ne-am cumpărat și mobilă și am nevoie de cîteva mileuri. Apoi, mergem la cîte un film și pe la muzee, orașul nostru e plin de istorie, iar alteori citesc.

Mîinile Margaretei Coarcă, protejate de mănuși albe, fac 8 000 de suduri în opt ore ; suduri de mare finețe și precizie. Trebuie să fiu tot timpul atentă, zice, că dacă se întîmplă să nu așez bine rezistențele, pot să produc un scurtcircuit și să rebutez un bec de 250 de wați care are o valoare de 67 lei. Îi privesc mîinile ei îndemînatice, mîinile ei harnice, și în cursa lor de 8 000 de suduri pe schimb îmi par, în mănușile albe, albe, două păsări mici care se ceartă pe un grăunte de lumină. Margareta știe că prima steluță de fruntaș o obligă la mai mult, la mai bine, ca să fie așa cum își dorește și cum ne mărturisea : un exemplu bun pentru celălalți tineri. Pentru aceasta învață, citește, își cultivă mîinile, mîinile ei care atunci cînd sudează, împletesc parcă la mileuri.

Am ascultat răspunsurile Margaretei Coarcă : nu sînt patetice, nu conțin riscul spectacular al faptelor unice, săvîrșite în viață, conțin în schimb sublimul gest al unei tinere mame, muncitoare, comuniste, care a pătruns în viață sub semnul hărniciei, al respectului unanim. Faptele ei de muncă, cele din întreprindere, cît și cele din familie, fac dovada unui adevăr necontestat : că multe dintre calitățile umane se deprind și din familie.

Nicolae Coman are o vorbă: topitorul șef dacă nu se poartă în fața cuptorului ca un chirurg nu face doi bani!

În cuptorul electric numărul unu focul latră ca un motor de avion gata să decoleze. Zici că acum sare în țăndări și ești gata să te arunci cu fața la pămînt, pentru a scăpa cu viață. Dar fiți liniștiți, nu se întîmplă nimic, acolo, în fața cuptorului, stă la datorie, veghează focul, unul dintre cei mai de seamă oțelari din cîți sînt acum în tot Combinatul de oțeluri speciale Tîrgoviște.

— Deci, cum te numești ?

— Nicolae Coman. Am 40 de ani, sînt din Buzău, dar am venit de la Hunedoara, de la oțelărie ; sînt căsătorit și am doi copii.

— Se spune despre dumneata că ești unul dintre cei mai buni organizatori ai locului de muncă...

— Știți dacă în fața cuptorului un topitor șef nu se poartă ca un chirurg în fața unui pîntece deschis, nu face doi bani. Cînd zici : pensă, trebuie să ți se dea pensă. Cînd zici : clește, păi trebuie să ți se aducă nu vată, ci clește. La fel e și în fața colosului ăstuia, în care temperatura ajunge pînă la 4 000 de grade. Așa că trebuie să ne organizăm. Și organizarea depinde de mine, topitor șef. Cînd problemele mă depășesc, mă adresez maistrului. Dar asta se întîmplă rar. Am 17 ani de foc continuu, nu am nici o nemotivată și dacă mi-ar spune cineva să merg într-o altă muncă l-aș suspecta de neseriozitate.

— Și nu te obosește punctualitatea asta de ceasornic ?

— Nu. Cred că acesta este de acum nu doar ritmul conștiinței mele, ci chiar ritmul meu biologic. Tot ceea ce mă compune respiră, cred, după ritmul ăsta.

— Sînteți fruntaș în întrecerea socialistă de patru ani. De ce credeți că ar trebui titlul acesta rîvnit de toți, de tineri mai ales ?

— Pentru că munca noastră, fiind singura sursă de existență, trebuie făcută bine. Una la mînă. Apoi, pentru că titlul acesta scoate la iveală niște calități umane : hărnicie, curaj, bună organizare, pricepere, calități care uneori te ajută să treci cu bine peste niște situații limită. Unele din aceste calități sînt prevăzute de instrucțiunile de acordare a titlului de fruntaș. Cele mai multe, nemenționate nicăieri, trebuie să existe în tine. Și dacă nu le ai, titlul acesta te îndeamnă să le dobîndești, te îndeamnă adică să devii un om bun, cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, un om de calitate, indispensabil în colectivul în care muncești și trăiești.

Și se smulge de lîngă mine și aleargă, sus, pe potcoava cuptorului, la o întindere de braț de spicul flăcărilor. De acolo, fluieră și dă din mîini să-l audă omul de pe podul rulant, care este chemat de urgență să înlăture o avarie : un electrod scăpat din capul de prindere trebuie prins în cîrligul macaralei și adus la loc. Privesc la ceas, n-au trecut cinci minute, avaria a fost înlăturată și Nicolae Coman, scăldat în sudoare, e din nou lîngă mine.

— Ce rol a jucat sau joacă la dv., în oțelărie, întrecerea socialistă ?

— N-aș vrea să greșesc, dar la noi întrecerile au fost necesare mai mult ca oriunde. Pentru că la început am avut foarte multe greutăți : oamenii lipseau nemotivat, mai ales sîmbăta și duminica. Unii nu înțelegeau noțiunea de foc continuu, nu-și puteau închipui că, devenind oțelar, își asumă o mare responsabilitate economică și politică chiar. La Tîrgoviște, siderurgia a trebuit mai întîi să schimbe un mod învechit de gîndire, să schimbe, deseori, concepția despre muncă.

Pentru că nu numai orașul este acela care se schimbă, ci se schimbă și oamenii. Dacă acum merg toate cuptoarele bine, îmi spunea Haralambie Banu, secretarul comitetului de partid, merg pentru că înainte de venirea dv. aici s-au întîmplat niște fapte cu adevărat eroice. Iar întrecerile socialiste desfășurate aici, urmărite îndeaproape de comitetul sindicatului și comitetul de partid, au devenit mijloace eficiente de mobilizare și dinamizare a oamenilor. Dacă la început, în primii ani, la Combinatul de oțeluri speciale Tîrgoviște nu se prea găseau secții care să fie declarate fruntașe, pentru că nu întruneau condițiile prevăzute de instrucțiuni, acum, aflu, sînt fruntașe șase secții și acestora li se adaugă alți 350 de fruntași. Peste 150 dintre aceștia se mențin de la an la an. Un adevărat detașament aflat într-o puternică angajare revoluționară, aceea de a transforma din temelii un oraș cu oameni cu tot. Îmi vin în minte acum cuvintele unui alt tînăr oțelar fruntaș, Cornel Ștefan, tot de la Tîrgoviște, din care desprindeam că în visurile unui oțelar sînt prezente și elementele focului; „dacă predau cuptorul gol, la ieșirea din schimb, dorm liniștit. Dar dacă îl las în oxidare, adică cu șarja în el, atunci nu am liniște : mă gîndesc la fosfor, să nu fie mult, mă gîndesc la crom, să nu fie în procent prea mare și să perforeze vatra. Și uite așa, cu gîndurile astea îmi legăn copiii, ei cresc și vor ajunge mari și se poate întîmpla ca toate gîndurile astea să nu le cunoască niciodată. Pentru că ele țin de o anume taină a ta, de meseria mea de oțelar, de responsabilitatea pe care ne-am asumat-o în această societate, de a preda celor pe care îi legăn eu acum o țară mai bogată". Legănați, crescuți cu astfel de gînduri, sub semnul unei asemenea zodii a civilizațiilor socialiste, cei ce vin după noi vor ajunge și ei să gîndească la fel de responsabil.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

s-o găsiți la „Autobuzul"!

vrut să cunoaștem mobilul preocupărilor lor, pe care nici ei nu și l-au căutat pînă acum, spunîndu-ne, foarte simplu, că totul a rezultat din discuții și din cerințele producției. Nimic ușuratic. Nimic emfatic. Nimic spectaculos. Și totuși, ce frumos se prezintă acest cuplu tineresc !

Traseele economiei sînt tăcute

Sperăm, însă, nu lipsite de ecou

Am văzut dispeceratul uzinal al energiei. O cameră mică, cu cîteva panouri metalice, populate de becuri verzi și roșii și traversate de ecranele minuscule ale cifrelor de contoar. Citim : termo, electric, aer. Cîteva beculețe sînt stinse. Doi electricieni foarte tineri, Tudor Stoian și Sorin Marcu, în halate curate, urmăresc calmi, din această încăpere, pulsul vital al întreprinderii, „tensiunea" sa, „temperatura" sa, ca niște veritabili medici, atunci cînd vor să cunoască starea de sănătate a unui pacient. Totul pare foarte simplu, iar cei doi ingineri ne asigură că „nu-i nimic complicat". Doar unul dintre electricieni lasă să răzbată mîndria pentru locul acesta de muncă, zicînd că ceea ce vedem, un alt panou, reprezintă „surpriza secolului". Este vorba despre aprinderea centralizată pe întreg perimetrul uzinei a iluminatului, deci o posibilitate riguroasă de control și distribuție, exclusiv în funcție de necesități.

— Pentru întreprinderea noastră, ne spune Dan Șoiman, problemele raționalizării au derivat din preocuparea față de creșterea siguranței în funcționarea diferitelor agregate, actuala stație, în care ne aflăm, fiind realizată încă de acum doi ani, cînd am urmărit să ne procurăm cît mai multe informații în această direcție. Astfel, am constatat că cel mai mare consumator de energie al uzinei este stația de compresoare, care devora 25% din rația totală ce ne revenea. S-au luat măsuri operative de raționalizare, supraveghindu-se consumul zilnic. Atunci cînd interveneau depășiri știam, grație volumului de informații de care dispuneam, să intervenim prompt și eficient pentru a bloca risipa. Prin contorizarea tuturor consumatorilor interni, făcută pe baza proceselor tehnologice specifice, am ajuns să normăm, foarte exact, necesitățile și să reglăm cantitatea de energie pe fiecare proces în parte.

— Vreau să adaug — intervine ing. Mihai Scarlat — că odată cu crearea echipamentelor energetice de protecție a motoarelor s-a mai rezolvat și o altă problemă delicată, aceea a reparațiilor care sufocau secția de bobinaj. După aplicarea protecției, cînd observam că se depășeau valorile nominale de funcționare ale motoarelor ne era foarte ușor să le deconectăm. Prima consecință : sporul de producție al întreprinderii, pe anul 1977, a fost realizat cu același consum de energie ca în anul 1976. Rețineți însă că în 1977 au intrat în funcțiune și cîteva noi obiective de investiții, dar rația despre care am vorbit n-a fost totuși depășită. Stația inițială de urmărire a indicelui de folosire a utilajelor din secția prelucrări mecanice (care a constituit și subiectul tezei de doctorat a colegului nostru Cezar Mereuță) a devenit actualul dispecerat energetic, în care ne aflăm. Releele care compun schema secvențială a stației sînt de fabricație indigenă, iar costul necesitat nu a depășit suma de 150 000 lei. Conducerea uzinei ne-a pus la îndemînă materialele și fondurile. Amortizarea s-a produs rapid tocmai prin economia de energie realizată.

Trecem printr-un fel de laborator, cum îl numesc cei doi, de fapt un atelier cît o boxă, unde vedem, montat pe un transformator de sudură, un combinat petrochimic... miniatural. Este deconectatorul despre care ne vorbise Cezar Mereuță și care a fost introdus masiv în trimestrul doi al anului 1977. Foarte asemănător celui cu care sînt echipate strungurile. Celebrele deja, printre cunoscători, limitatoare, un echipament energetic simplu, compus din cîteva circuite electronice, care urmăresc funcționarea, în sarcină sau în gol, a strungurilor și care le opresc chiar și fără intervenția muncitorului, cînd acesta își întrerupe mai mult de două minute lucrul. După trei ani de studiu și experimentări, întreprinderea „Autobuzul" a generalizat metoda, în ultimele 6 luni, în întreaga secție de prelucrări mecanice. Eficiența economică : reducerea consumului cu circa 10 mii kWh/an. Aceleași limitatoare pot fi întîlnite și la întreprinderea „Timpuri noi", „Progresul-prefabricate", la Întreprinderea de aparataje măsură și control-Otopeni. Pentru aparatele de sudură, experiența celor de la „Autobuzul" a fost preluată, pînă acum, doar de „Timpuri noi". Nici pentru alte unități industriale, timpul... nu-i pierdut. Tovarășii lor de la întreprinderea de autobuze îi așteaptă.

EMANUEL VALERIU ■

Reșița poate mai mult?

Da, au răspuns, dar și răspicat, constructorii ei de mașini

Reportajul de față, prilejuit de adunarea generală a oamenilor muncii din cadrul Întreprinderii de construcții de mașini din Reșița, l-aș începe prin doar două cuvinte : oameni și mașini. Oameni pe care i-am întîlnit nu la Reșița, ci în alte întreprinderi din țară, oameni care afirmau despre ei că tainele meseriei le-au deprins la Reșița. Afirmația respectivă ar fi fost o afirmație oarecare, dar răzbătea din ea un evident sentiment de mîndrie, de emfază chiar. Aveam să constat, mai apoi, că oamenii aceia dovedeau, prin felul lor de a gîndi, de a munci, o înaltă pregătire profesională, un riguros spirit de disciplină muncitorească, o profundă capacitate de analiză tehnică și economică. Nu mă sfiesc și vă mărturisesc că, din dialogurile avute cu astfel de oameni, am reușit, nu de puține ori, să înțeleg și să pătrund problemele-cheie ale unui atelier, ale unei secții, ba chiar și ale unei întreprinderi. Deci, oameni. Cît despre mașini, acele utilaje și instalații de mare complexitate tehnică, purtînd marca de prestigiu a întreprinderii reșițene, ei bine, le-am întîlnit, ca și pe oameni, în toată țara și le-am socotit a fi, dintotdeauna, trainicele cărămizi de la temelia industriei noastre.

Deși adunarea generală nu s-a desfășurat în întreprindere, într-una din uriașele ei hale, ci în sala impunătoare a teatrului din Reșița, am avut, nu de puține ori senzația că aud sfîrîitul spanului ieșind de sub șclipătul rece al cuțitului de vidia, că aerul este tăiat de lumina albastră și strălucerată a aparatelor de sudură, sau că, peste miezul fierbinte al conștiinței unice din sală, bate, greu și masiv, ciocanul uriaș al forjei. Altfel spus, n-a fost o adunare generală obișnuită. Muncitorii nu au vrut să fie o adunare generală oarecare. În acest al treilea an, hotărîtor, al cincinalului revoluției tehnico-științifice, avînd drept busolă documentele Conferinței Naționale și pilduitoarea adunare generală a tovarășilor lor bucureșteni de la I.M.G.B., unde secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca cel dintîi muncitor al țării, a făcut o amplă și profundă analiză a muncii, constructorii de mașini din Reșița au trăit cîteva ceasuri de căutare febrilă, dramatică, pe-alocuri chiar chinuitoare, întrucît se rostea adevărul, adevărul adevărat care trebuia privit în față, bărbătește, muncitorește. La întrebarea cuprinsă în titlul acestui reportaj — Poate Reșița mai mult ? — ei, constructorii de mașini, nu s-au grăbit să răspundă dintr-o dată. Aș zice că, mai întîi și-ntîi, s-a așternut o tăcere grea, apăsătoare. Apoi s-a declanșat ceva, care dacă n-aș fi simțit că se află sub permanenta veghe a gîndirii, a conștiinței, aș fi fost îndemnat s-o asemăn cu o furtună. Cuvintele erau puține, iar gesturile erau scurte, repezi, tăioase, de adîncă profunzime. Peste succesele obținute în anul 1977 s-a trecut, ca să zic așa, în galop. Ele au fost menționate, desigur, în darea de seamă, dar încă din acea clipă, a citirii dării de seamă, oamenii din sală s-au întrebat dacă nu cumva se putea obține mai mult. Îmi fac o datorie și-l informez pe cititor că, de exemplu, anul trecut, pe ansamblul întregii întreprinderi, la 1 000 de lei fonduri fixe a fost obținută o producție-marfă de 1 232,6 lei, cu aproape 40 lei mai mult decît era planificat. Dar oamenii știau că aceste cifre puteau fi mult mai mari. Dar să încerc să continuu lista succeselor, notate de mine însumi în fugă, parcă în ton cu atmosfera sălii : anul trecut au ieșit pe poarta întreprinderii motorul diesel cu numărul 358, sau turbina hidraulică cu numărul 189, precum și primele 5 motoare diesel navale. Dar cum spuneam, despre asemenea rezultate aproape că nici nu s-a vorbit. Nu, pentru că cei prezenți acolo știu că nu cuvintele frumoase, festiviste, vor împinge întreprinderea reșițeană înainte, pe drumul înfăptuirii importantelor sarcini ale anului 1978, cînd constructorii de mașini din această citadelă a industriei românești s-au angajat să producă turbine hidraulice însumînd o putere totală de 69,5 MW, motoare electrice de 10,67 MW, 680 tone de utilaj metalurgic, 1 386 tone de echipament hidromecanic, motoare cu ardere internă însumînd 290 000 CP, din care motoarele diesel navale vor reprezenta 90 000 CP, precum și un volum total de piese de schimb în valoare de aproape 100 milioane lei. Printre produsele cele mai importante ce vor fi atacate în acest an merită a fi menționate motoarele diesel navale lente de mare putere, sau grupul hidroenergetic de 75 MW destinat centralei de la Șugag. Cifrele de mai sus, adică utilajele și instalațiile respective sînt sarcini pe care, trebuie să o recunoaștem, nu oricare altă întreprindere ar avea curajul să și le asume. Reșițenii au avut acest curaj pentru că au o tradiție și experiență cu care nu oricine se poate compara. Concentrați asupra acestor importante sarcini ale anului în curs, oamenii au atacat frontal căile de soluționare, au investigat cu minuție tot ceea ce poate să însemne resursă, rezervă neutilizată, încă, fiindcă aceste sarcini presupun acest lucru — ei, constructorii de la I.C.M.R. să dea mai mult.

Sigur că da, adunarea generală a fost temeinic pregătită, dar nu prin asta îmi explic faptul că dezbaterile, fără să se abată nici o clipă de la subiect, se succedau cu o repeziciune și cu o exactitate uimitoare. Aveam senzația că sala întreagă este un uriaș mecanism, o mașină complicată cu zeci și sute de butoane răspunzînd la comanda unei singure idei. N-au existat introduceri, explicații sau descrieri, cu ajutorul cărora, un neavizat ca mine, trebuie să o recunosc, să se descurce în multitudinea de amănunte tehnice. Norocul meu a fost acela că l-am avut întîmplător în preajmă pe un tînăr inginer care, cînd avea o clipă de răgaz, prin explicațiile sale, mă ajuta să înțeleg sensul acelor cuvinte aprige, aspre, neîndurătoare, dar îndelung cumpănite, chibzuite, așa cum știu adevărații gospodari să vorbească în cuvinte foarte puține, dar exact, despre principalele probleme din gospodăria lor. Fără să-ncerc o ierarhizare a problemelor supuse dezbaterilor, acestea au fost, în esență, următoarele : calitatea, aprovizionarea tehnico-materială, organizarea muncii, disciplina, pregătirea profesională, raportul între fondurile fixe și producția fizică și multe altele încă. Au fost analizate, în deplină cunoștință de cauză, din perspectiva sarcinilor anului 1978, toate lipsurile și neajunsurile ce s-au manifestat în anul 1977. Și tot în deplină cunoștință de cauză au fost propuse și soluțiile. Altfel spus, nu s-a vorbit în zadar, doar de dragul de a vorbi.

Calitatea fiecărei operații tehnologice, au menționat toți cei ce s-au înscris la cuvînt, a fiecărui produs în parte, nu provine doar din funcționarea unei mașini la toți parametrii. Fiecare om, la locul său de muncă, poate fi propriul său controlor de calitate. Dar o astfel de atitudine nu s-a prea manifestat de-a lungul anului 1977. Din ce cauză ? Din cauză că șefii de echipă, maiștrii, șefii de atelier sau de secție nu au urmărit îndeaproape, din acest punct de vedere, problema calității, esențială și atotcuprinzătoare, decisivă. Conducerea întreprinderii nu a luat măsurile cuvenite pentru instaurarea acestei optici, motiv pentru care, deși raportul dintre fondurile fixe și producția fizică, pe ansamblu, se prezintă nu bine, ci mulțumitor, în unele sectoare, cum ar fi cele de la turnătorie sau forjă, numărul rebuturilor și al remanierilor este încă mare, mult prea mare pentru ceea ce poate și trebuie să fie I.C.M.R. Ce anume a provocat această creștere a cheltuielilor de producție ? Consumul mult prea mare de metal. Iată de ce, au continuat dezbaterile, pentru realizarea sarcinilor din acest an, pentru depășirea lor, trebuie să se întocmească un riguros plan de măsuri care, avînd acces la toată documentația privind consumul de metal, să urmărească și să prevină orice risipă. Un surprinzător fenomen cuprins în darea de seamă și reluat în dezbateri a fost cel al fluctuației forței de muncă. Pentru o întreprindere aflată la început de drum, un astfel de fenomen este socotit ca inerent. Dar pentru I.C.M.R., unde sînt asigurate, prin însuși profilul de înaltă complexitate tehnică a produselor sale, toate condițiile pentru afirmarea profesională a oricărui muncitor, un astfel de fenomen este, într-adevăr, surprinzător. În anul 1977, pe poarta întreprinderii au intrat mai puțini oameni decît au plecat. Fluctuația a provocat o scădere a exigențelor privind disciplina, motiv care, la rîndul său, a declanșat înregistrarea a numeroase absențe, întîrzieri sau părăsiri ale locului de muncă în timpul programului. Trebuie luate toate măsurile și cît mai urgent, au subliniat vorbitorii, pentru instaurarea unei discipline riguroase și pentru completarea, cu un număr suficient de oameni, a mașinilor rămase disponibile. De ce ? Pentru că, datorită acestui fenomen de fluctuație, în sectorul de sculărie, de exemplu, care se plînge de lipsă de capacitate, există un foarte mare decalaj între numărul muncitorilor cuprinși în schimbul întîi și cel din schimburile doi și trei, ceea ce înseamnă că în aceste două schimburi mașinile nu sînt încărcate la capacitatea lor reală. Dealtfel situația schimburilor este întrucîtva aceeași, adică necorespunzătoare, pe întreaga întreprindere, așa cum tot necorespunzătoare este și asigurarea asistenței tehnice pe schimburi, adică sînt mult prea mulți ingineri în schimbul întîi și mult prea puțini în celelalte două schimburi. O asemenea organizare a muncii a dus, desigur, la un mare număr de piese rebutate. Este necesară, deci, au hotărît dezbaterile, o intervenție urgentă și amplă, pe multiple planuri, pentru eliminarea definitivă a acestor neajunsuri.

Mi-aș permite să refac, cu ajutorul notițelor și al aducerii aminte, un dialog care, prin semnificația sa, poate că va reda natura exactă, temperatura emoțională a dezbaterilor. În cuvîntul său, strungarul Mihai Birțu avea să spună, printre altele, că fabricația motoarelor diesel navale este afectată de nerealizarea, în termen, de către constructor, a unor principale obiective, acestora adăugîndu-li-se și lipsa, la standurile de probă, a sculelor de mare productivitate, precum și lipsa aparatelor de măsură și control, ceea ce duce la o slabă calitate a produselor. S-a pus în acest context întrebarea: oare Reșița nu are potențialul tehnic necesar pentru a face ea însăși aceste scule mai speciale ? Aveau în vedere bineînțeles, în primul rînd, sculele aduse din import. Oamenii au gîndit foarte serios și concluzia avea să fie pusă chiar de strungarul Mihai Birțu : „Sigur că putem, dar m-aș referi și la sedevistica primită din țară. Calitatea acestora lasă, nu de puține ori, de dorit. Dar eu aș zice să-i auzim și pe tovarășii de la sculărie". „Pentru că se pune problema să executăm aici, la noi, acele scule de mare productivitate, și cred că propunerea se va adjudeca, eu, a declarat Erich Feith, în numele tovarășilor săi de la sculărie, am să răspund tovarășului ministru Ioan Avram și colegului meu Mihai Birțu. Într-adevăr, sîntem în stare să facem aici, la Reșița, acele scule, dar trebuie neapărat să fim înțeleși și ajutați de ortacii noștri din siderurgie cărora le cerem un anume oțel special, mai exact spus un oțel rapid cu cobalt."

Eram, am spus, în sala teatrului, dar imaginea sugerată de dezbateri era aceea a unor oameni cu mînecile suflecate și apleacați, ministru, strungar și sculer, peste un strung, sau peste un banc de lăcătușerie, ca niște tovarăși de muncă, în căutarea unor soluții îndrăznețe. Las la o parte faptul că întîmplător ministrul era un fost om al întreprinderii, pentru că nu asta contează cel mai mult, un motiv particular, ci toate motivele sau momentele descrise ale acestui spirit muncitoresc, deschis, de la egal la egal, motive care își află izvorul în structurile profunde ale democrației noastre socialiste, acestea sînt cele pe care am vrut să le relev, prin dialogul transcris.

Ani de zile, Reșița, I.C.M.R.-iștii adică, fuseseră un fel de abonați la steagul de unitate fruntașă pe ramură. Poate că din această cauză automulțumirea începuse să apară pe ici, pe colo, aducînd cu sine inerții și stagnări. I-am simțit nemulțumiți că au întrerupt această tradiție, i-am simțit înverșunați în efortul lor de-a înlătura tot ceea ce a dus la această situație, dar, în același timp, am întrezărit în soluțiile propuse, în planul de măsuri adoptat, ferma lor încredere că Reșița poate mai mult, că ei, constructorii de mașini, nu vor precupeți nimic pentru a redobîndi același loc de frunte în rîndul constructorilor de mașini din țara noastră.

VICTOR NIȚĂ ■

Studiul s-a făcut, cine îl ia în seamă?!

În urmă cu aproape cîțiva ani, mai exact spus în 1971, Cabinetul județean pentru probleme de organizare științifică a producției și muncii, realiza un temeinic și minuțios studiu intitulat „Folosirea mijloacelor de transport la unitatea de colectare și prelucrare a deșeurilor metalice din Hunedoara", prin care dovedea ineficiența economică a transportării fierului vechi colectat în incinta combinatului siderurgic din Hunedoara și a prelucrării acelui fier vechi la Depozitul din Simeria. Studiul respectiv, semnat de un colectiv condus de inginerul Ion Zaha, avea la bază o logică extrem de simplă: de ce fierul (scoarțe mari de fontă și fier, sau „urși" — fontă solidificată pe fundul oalelor de turnare — sau bucăți mari de metal, între 10—20 de tone) să fie transportat pe o distanță de 20 de kilometri, la Depozitul din Simeria, prelucrat acolo, adică sfărîmat cu zdrobitoarele și sonetele, din nou încărcat în mașini și readus la Hunedoara, la combinat ? Cei 40 de kilometri pot fi reduși la numai 4 sau cel mult 7 kilometri, dacă fierul este transportat la halda de la Băița-Pești, sau la Halda-Buituri, aflate la 3,5 sau la numai 2 kilometri de Halda 44, unde se colectează acel fier vechi sau acele deșeuri metalice.

Respectînd adevărul, trebuie să spunem că studiul mai sus amintit a fost sugerat de o sesizare a oamenilor muncii din Unitatea de colectare și prelucrare a deșeurilor metalice din Hunedoara, numită pe scurt gestiunea Hunedoara, care aparține de Depozitul din Simeria.

Ei bine, studiul respectiv, după toate aparențele, nu a fost luat în seamă de nimeni. Autorul acestor rînduri a avut ocazia să citească exemplarul numărul cinci, celelalte patru aflîndu-se cine știe pe unde. Altfel zis, studiul și numeroasele apeluri ale oamenilor de la gestiunea din Hunedoara, pentru o rezolvare eficientă, din punct de vedere economic, nu au fost luate în seamă. Un argument în acest sens ? Cantitatea de peste 40 000 tone de scoarțe de fontă și „urși" ce a fost transportată între timp la Simeria cu mașinile, bineînțeles, cantitate ce se va reîntoarce, tot cu mașinile la Hunedoara.

Că acest du-te-vino al fierului de la Hunedoara la Simeria și invers, cu mașinile, a însemnat o cheltuială inutilă, faptul acesta, credem noi, se desprinde de la sine și nu mai trebuie să-l comentăm.

Dar iată că la orizont, ca să spunem așa, pentru șoferii și mecanicii atelierului și garajului din Hunedoara a apărut o altă problemă, tot de natură economică. Se preconizează ca cele 28 de mașini care își desfășoară activitatea în Hunedoara și în zona imediat apropiată să fie mutate, cu atelier și garaj cu tot, la Simeria. Și de această dată, ne arată un studiu întocmit chiar de colectivul unității, criteriul economicității este prea ușor trecut cu vederea. Lăsăm la o parte amănunte nu lipsite de importanță ca acela că, prin muncă proprie, în afara orelor de program, șoferii și mecanicii au construit la Hunedoara un garaj și un atelier care oferă la ora actuală toate condițiile pentru întreținerea parcului auto existent și că șoferilor și mecanicilor, deși locuiesc în Hunedoara, le-ar fi, la urma urmelor, totuna dacă ar gara mașinile la Simeria, sau tot acolo le-ar și repara. Dar ce înseamnă această mutare ? Fotografia unei zile de muncă demonstrează, negru pe alb, pierderea unui prețios timp de muncă, altfel spus o folosire neintegrală, ca timp, a tuturor mașinilor. Mai mult decît atît, dat fiind locul de muncă al acestor mașini, adică Hunedoara, șoferii ar fi obligați ca la terminarea zilei de muncă să ducă mașina **goală** la Simeria, la garaj, urmînd ca a doua zi, **tot goală**, să o readucă la Hunedoara, ceea ce presupune o rulare fără acoperire economică a întregului parc auto. Din cel mai simplu calcul reiese că de-a lungul unui an s-ar înregistra o pierdere numai din acest motiv de peste 500 000 lei. Dacă primul studiu, cel din 1971, nu a fost luat în seamă, motiv pentru care au fost înregistrate pierderi sau cheltuieli neeconomicoase, măcar acum, la acest al doilea studiu, s-ar cuveni ca măsura pe care o va decide centrala să fie cea mai justă, adică cea pe care o indică rațiunile economice. Este un punct de vedere la care subscriem, bineînțeles.

N. VICTOR ■

Permiteți-mi a mă alătura întru totul articolului apărut în revista FLACĂRA din 12 ianuarie 1978, intitulat „Supunem atenției : situația Boici". Am citit cu mare atenție acest articol și din cite cred rezultă că în loc să fie sprijinit un om de valoare, unii colegi de breaslă — subliniez aceasta : numai unii dintre ei — caută să-l ponegrească pe cel care a trudit ani de-a rîndul, experimentînd pe propriul lui corp un medicament de mare valoare din toate punctele de vedere. Frecțiunile acestea între colegi nu-și au nici un rost, cu atît mai mult cu cît aici e vorba de un domeniu deosebit de sensibil : sănătatea oamenilor. Cel ce vă scrie rîndurile de față a urmărit, cu ani în urmă, disputa asupra doctorului Boici, totodată, personal s-a tratat cu „Boicil Forte" la circa 3 sanitară Botoșani. Mi se anchilozaseră degetele de la mîini, încît nu mai puteam ține nici măcar tocul ; rezultatul l-am simțit la circa patru ore după inoculare, și iată că vă scriu, iar scrisul ăsta al meu vorbește de la sine. Să fie, așadar, ajutați pacienții, să se găsească la îndemînă acel medicament pe piață, să nu se mai indice bolnavilor tot felul de medicamente din import și, mai ales, ineficace, comparativ cu „Boicil Forte" al nostru. Cunosc zeci și zeci de cazuri cînd cei suferinzi, tratîndu-se cu acest produs, au simțit vindecarea, după vechimea bolii, în procent de 70—80%. **(Alecu L. Pintilie**, satul Călinești, comuna Bucecea, județul Botoșani)

Mă numesc **Viorel Ababei** și sînt din comuna Bozieni de Jos, județul Neamț, actualmente domiciliînd în București. În 1972 am început cursurile Liceului industrial construcții de mașini — Iași, cursuri pe care le-am continuat pînă în primăvara anului trecut. Din motive materiale, trimestrul III al anului 1977 l-am făcut la seral, la Liceul industrial nr. 1 — Vaslui. În luna iunie 1977, a apărut o dispoziție care prevăzea că în orașul Vaslui nu se mai fac încadrări decît persoanelor cu domiciliul stabil în orașul Vaslui, sau în județul Vaslui. Avînd un frate în București, care mă putea ajuta pînă la încadrare, am plecat în căutarea unui liceu cu același profil ca acela din Vaslui, ajungînd, astfel, la Liceul de mecanică fină — București. Am acum încheiată situația pe trimestrul I, iată însă că sînt pus în situația, la cei 19 ani ai mei, să nu mai pot continua cursurile, deoarece conducerea Liceului industrial nr. 1 — Vaslui tergiversează expedierea actelor mele școlare, asta în pofida faptului că secretariatul Liceului de mecanică fină din București s-a adresat oficial, în două rînduri, în sensul rezolvării situației mele. Acum, cînd s-a ajuns la generalizarea treptei I de liceu și se pun premisele generalizării treptei a II-a, se poate, oare, să se pună astfel de piedici unui simplu elev care vrea să-și realizeze un viitor pe măsura posibilităților ? Cînd mai am, practic, patru luni pînă la terminarea liceului, cum se poate explica atitudinea direcției liceului din Vaslui ?

Aflată la a doua ediție, stagiunea pionierească de teatru și teatru de păpuși, inițiată în trecutul an școlar de către colegii noștri de la cercul de teatru al Casei pionierilor și soimilor patriei din orașul nostru, s-a deschis cu un spectacol prezentat pe scena Casei de cultură orășenești în cadrul **Decadei culturii jibouene.** Spectacolul primit cu căldură de micii spectatori este alcătuit din piesa într-un act „Ultima zi de război", de Margareta Micu, și scenariul pentru păpuși „Păpușile harnice din grădină", după cartea cu același titlu de Elena Constante. Interpreți : elevii claselor IV și VI. Stagiunea va mai cuprinde un număr de cinci premiere. **(Anca Stanca de la subredacția pionierească „TEMERARII". Casa pionierilor și soimilor patriei din Jibou, județul Sălaj).**

În numărul din 1 decembrie 1977 al revistei s-a publicat în FLACĂRA o scrisoare conținînd cîteva considerente referitoare la organizarea administrativ-gospodărească a cartierului Poiana din municipiul Turda, județul Cluj, scrisoare semnată de un concetățean de-al nostru. În numele mai multor oameni ai muncii de la Industria sîrmei Cîmpia Turzii și de la mai multe întreprinderi turdene, revenim cu cîteva precizări, deoarece conducerea municipiului

Le-aș propune celor din conducerea cooperativei „Prestarea", din Constanța, să facă timp de o lună, două schimb de locuință cu mine și cu membrii familiei mele, cu siguranță că astfel se vor lua măsurile necesare pentru lichidarea poluării sonore produse de aceasta. Mă numesc **Vasile Hristea** și locuiesc pe strada Cîmpului nr. 6. Cooperativa „Prestarea", unitate alăturată casei mele, cît și a altor locuințe din jur, a schimbat profilul unei mici secții înființate inițial pentru lucrări mici de deservire a populației, într-o mare secție cu peste 30 de lucrători, producînd piese și ansamble de volum mare, atelier dotat cu utilaje grele ce produc zgomote infernale. Se lucrează și în curte, lîngă ferestrele noastre, se produc zgomote puternice prin lovire cu baroasele, fotografia pe care v-o trimit, în acest sens, ilustrează clar ce dimensiuni au piesele ce se montează aici. Nu avem posibilitatea să ne odihnim. Am făcut tot felul de intervenții, dar fără rezultat : cei de la cooperativa „Prestarea" ne-au tot amînat cu promisiuni, ultima fiind la începutul anului 1978, promițînd că secția va fi mutată în zona industrială, unde de fapt îi este și locul, avînd în vedere volumul lucrărilor. Sîntem profund afectați de această situație, poate că prin publicarea acestor rînduri factorii răspunzători de liniștea și sănătatea noastră se vor dovedi mai receptivi la cererea noastră.

---

nu a răspuns la cele sesizate, cu atît mai mult cu cît acestea sînt reale. De 10 ani, de cînd comuna noastră a primit statut de cartier al municipiului, nu a existat o preocupare substanțială pentru schimbarea urbanisticii fostei comune : străzile sînt desfundate, fără trotuare și șanțuri, comunicarea telefonică cu municipiul este aproape inexistentă — dispensarul uman de exemplu nu are post — transportul constituie încă o problemă, mai ales pentru cei ce se deplasează în centrul Turzii. Se simte, de asemenea, lipsa unui complex de deservire a populației de aici. Aceste probleme au fost discutate în repetate rînduri la adunările cu deputații, desfășurate la cămînul cultural ; de fiecare dată s-au făcut propuneri, s-au încheiat procese-verbale. Noi dorim însă ca aceste propuneri să devină o realitate. (Scrisoarea este semnată de **Dumitru Moalfă, împreună cu un număr de 6 cetățeni din Turda)**

Din partea Consiliului popular al județului Hunedoara :

„Pentru soluționarea scrisorii adresate redacției FLACĂRA de către **Ioan Haralambie** și **Mihail Ioan** din Simeria, urmare cercetării problemei sesizate împreună cu organele locale competente, s-au stabilit următoarele : pînă la 30 iunie a.c. chioșcul care desface berea, situat în apropiere de locuința celor doi, în piața gării Simeria, va fi mutat în altă parte a orașului, urmînd ca acest produs să fie desfăcut numai în bufetul existent în localul gării. Pentru ca toți cetățenii să poată folosi în condiții bune grupul sanitar, situat lîngă gară, se va deschide pînă la 30 martie o cale de acces — demolîndu-se o parte dintr-un gard — care va fi marcată cu indicatoare".

Mă numesc **Eugenia Godeanu,** domiciliez în București, strada Traian 142, sectorul 3, și sînt abonată telefonic, avînd numărul 20 09 37. Începînd din luna mai îmi sosesc spre plată convorbiri adiționale exagerate, după aprecierea mea, în urma cărora mi-am sesizări, în ziua de 10 decembrie 1977 s-a prezentat la domiciliul meu un tehnician al serviciului de telefoane. Din convorbirea acestuia cu mine de comandă, a reieșit că la postul meu telefonic există o derivație, insist, o derivație, nu cuplaj, cuplajul are numărul 20 89 37, și poate da și primi apeluri telefonice. Pe cînd derivația poate numai vorbi, dar nu și primi apeluri din oraș, căci apelul, în acest caz, îl recepționez eu, ceea ce mi-a explicat de ce în ultimul timp se făcea mereu greșeală și eram întrebată de o anumită „Coca". Cu toate acestea, acea „Coca" dă în continuare și bine mersi telefoane în contul meu, mie îmi sosesc mereu note încărcate și cu aceste convorbiri și măsurile pentru remedierea acestei situații întîrzie.

Locuim în blocul Traian 64 din Drobeta-Turnu Severin. Lipită de blocul nostru se află o braserie, de fapt o așa-zisă braserie, deoarece aici se consumă tot felul de băuturi alcoolice, nu numai bere. La etajul acestei braserii locuiesc doi cetățeni care, inițial, ieșeau în stradă printr-un culoar, prin grădina de vară a braseriei. Pe parcurs, grădina s-a extins și pe culoarul respectiv s-a construit o baracă pentru vînzarea berii la halbă, iar cei doi locatari au construit, cu aprobarea consiliului popular, o ușă între grădina braseriei și curtea asociației noastre de locatari. Pînă aici toate bune, dar iată că de aici începe necazul nostru : prin această poartă pătrund la noi și cetățeni turmentați, provocînd scandal, transformînd curtea noastră într-un spectacol dezolant. Am sesizat celor în drept, iar rezultatul, spre surprinderea noastră, a fost acela că ne-am trezit cu cîțiva lucrători de la T.A.P.L. care, precum vandalii, au spart lada noastră de resturi menajere, au tăiat cu aparate de sudură leagănul de joacă al copiilor, au construit încă o baracă pentru depozitarea ambalajelor, probabil acestea nemaiavînd loc în subsolul braseriei. Un bloc întreg, așadar, copiii noștri, au de suferit datorită unor măsuri pe care nu le putem considera decît arbitrare. **(Semnează cinci membri ai Asociației de locatari menționate mai sus)**

Mă numesc **Maria Pîrvan,** locuiesc în București, Calea Rahovei nr. 201, sectorul 6. Sînt abonată la revista FLACĂRA pentru trimestrul I al anului în curs, în cadrul instituției unde lucrez — Consiliul popular județean Ilfov, bulevardul Bălcescu 21 — abonament făcut la Oficiul poștal nr. 1, cu chitanța : seria T, nr. 532764. Numărul revistei din 5 ianuarie mi-a parvenit pe data de 10. Cel din 12 ianuarie, pe data de 14. Consider că nu este normal ca, avînd abonament, beneficiind deci de condiții de primire ce se cer optime, să citesc revista după 4—5 zile de la apariție, iar cîteodată deloc ! Insistențele noastre și ale comitetului sindical pe lîngă Oficiul poștal nr. 1 nu au avut nici un rezultat favorabil.

Din partea întreprinderii „Optica română" :

„Au fost analizate cauzele sesizării sosite pe adresa redacției FLACĂRA din partea lui **Nicolae Berbec (care acuza administratorul căminului de neamiliști I.O.R. de abuzuri și comportament imoral — N.R.),** reieșind adevărul celor relatate. Fiind mai multe cazuri de acest gen, precum și altele, s-a hotărît trimiterea în judecată a administratorului Gheorghe Lupu, urmînd ca instanța să hotărască".

Acum trei ani, în comuna Șoldanu — Ilfov, s-a construit o alee de beton care leagă șoseaua națională cu gara. Calitatea slabă a muncii celor care au executat lucrarea a fost scoasă la iveală de primele ploi, care au prefăcut betonul în băltoace și noroi. De atunci, navetiștii din cele două sate aparținătoare se tot întreabă cum de nu observă nimeni lucrul acesta, nici măcar primarul comunei... Alt necaz al tinerilor noștri este terenul de fotbal (mai bine-zis, islazul unde pasc vitele), care nu poate fi omologat din pricina neexecutării finisărilor necesare la cabine. Așa că echipa noastră joacă mereu în deplasare... Am avut, la căminul cultural din satul Negoiești și o discotecă, la care tinerii și-au adus contribuția prin muncă. Numai că într-o zi I.R.E.B. a tăiat coloana electrică, deoarece nu exista un contor. În aproape doi ani, cele două lacăte care încuie căminul cultural au și ruginit de-a binelea. Ar mai fi multe de spus, dar ne oprim aici, cu rugămintea ca aceste rînduri să fie publicate, căci poate cineva le va citi și se va trezi la realitate. (Semnează un grup de tineri, printre care : **Alexandru Vasile, Ștefan Bigan, Gh. Botezatu, Ion Viziru** ș.a.)

Vă relatăm mai jos o întîmplare nedorită pe care au întîmpinat-o un grup de 40 tineri uteciști de la Întreprinderea de utilaj chimic Făgăraș în ziua de 18-19 februarie 1978. Comitetul U.T.C. de la această întreprindere a organizat prin B.T.T. Brașov o excursie montană la Sinaia în zilele de 18-19 februarie. S-au întocmit din timp toate formalitățile necesare pentru buna desfășurare a excursiei și cu o săptămînă înainte a fost înaintată comanda pentru punerea unui autobuz la dispoziția grupului la Întreprinderea de transporturi auto Făgăraș, fiind stabilite data și ora plecării (18. 02. 1978, ora 15,00 din fața întreprinderii).

În data de 18 febr. dimineața s-a discutat cu tov. Oancea Stelian — șeful care repartizează autobuzele, comunicîndu-ne mașina și numele conducătorului auto. La ora stabilită așteptarea a fost zadarnică. În urma intervențiilor făcute la autogara de călători și la garajul ITA, am aflat surpriza : mașina se „defectase" cu 30 minute înainte de plecarea în cursă. Am intervenit din nou la autogara de călători să ni se pună la dispoziție o altă mașină, vorbind cu impiegatul de mișcare Tatomir I care ne-a dat răspunsul : „pe mine ce mă interesează" și a închis telefonul. Am aflat ulterior că mașina nu putea fi reparată deoarece la ora 12,00, fiind simbătă, în garaj nu se mai aflau muncitorii care ar fi putut remedia totul. Această „defecțiune" la autobuz se explică astfel : conducătorul auto Nițurad Virgil — duminică 19 febr. a fost invitat la o nuntă pe care trebuia să o onoreze cu prezența și ca atare nu putea pleca în cursă. Cu intervenția Comitetului orășenesc de partid, în jurul orei 17.30 am reușit să plecăm în excursie punîndu-se la dispoziție o mașină neîncălzită și ca vai de capul ei.

Excursia în final a reușit, însă conducerea Autobazei I.T.A. Făgăraș a rămas corigentă după opinia noastră la capitolul organizare și coordonare a personalului din subordine, care după părerea noastră nu-și cunoaște atribuțiunile de serviciu. În concluzie prin publicarea acestei scrisori, sperăm că cei de la Autobaza I.T.A. Făgăraș vor reuși să treacă examenul de corigență, corigență repetată și cu alte ocazii. **(Gheorghe Olăriu, Viorel Matau, Maria Răibulet).**

Vă scriu în numele mai multor cetățeni, unii dintre ei neamuri ale marelui poet transilvănean Octavian Goga, ai cărui părinți erau din acest sat : Crăciunelul de Sus, comuna Cetatea de Baltă, județul Alba. Începînd din anul școlar 1977-1978, clasele 5—8 s-au desființat, copiii celor de aici fiind nevoiți să frecventeze școala din satul Tătîrlana, aflat la 10 kilometri. Drumul pînă în acest sat este desfundat, ceea ce face ca mai ales acum, pe timp de iarnă, mersul copiilor noștri la școală să fie extrem de greu. Dacă acest drum s-ar pietrui, autobuzele care fac cursa între Cetatea de Baltă și Tătîrlana ar putea înființa o stație și în Crăciunelul de Sus. **(Scrisoarea este semnată de un număr de 29 de părinți)**

Sîntem un grup de locatari din blocul 21, scara A, cartierul de blocuri al Centrului de producție cinematografică Buftea, județul Ilfov. Vă aducem la cunoștință următoarele : din anul 1975, în apartamentele noastre instalația de încălzire nu a funcționat niciodată așa cum trebuie. Am sesizat de mai multe ori organele competente ale I.G.O.-Buftea și consiliului popular care, s-au deplasat la fața locului, au constatat că așa este și ne-au promis că defecțiunile se vor remedia. Uneori vin și cîte doi-trei tovarăși, intră pe la subsol, promit că vor reveni a doua zi, dar a doua zi nu mai apar, și noi începem din nou cu solicitările. În schimb, noi achităm întreținerea la zi — în care este inclusă și căldura — și nimeni nu ne menajează în acest sens, pentru că, după cum ne spunea un tovarăș de la I.G.O., „aveți, nu aveți căldură, combustibilul trebuie plătit, doar n-o să-l plătim noi !". **(Scrisoarea este semnată de Ionică Alexandra, împreună cu 6 tovarăși)**

● **Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13 iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.**

● **„FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.**

Poșta redacției

■ **Ecaterina Iovu** — Sighișoara Elevii care nu se pot deplasa la școală din motive medicale sînt scutiți de frecvență. Această scutire se acordă de conducerea școlilor în evidența cărora sînt, pe baza actelor eliberate de instituții medicale. Situația școlară a acestor elevi se încheie printr-un examen integral susținut între 1 și 7 iunie.

■ **Suzana Gocan** — Cluj-Napoca. Ni s-a comunicat că vi s-a repartizat un apartament cu 2 camere și dependințe pe str. Alverna nr. 59, ap. 1.

■ **Jac Trifu** — com. Galu Mic (Timiș). Fiul dumneavoastră este încadrat la Întreprinderea județeană de transporturi auto Caraș-Severin, la centrala telefonică.

■ **Maria Popeia** — Brașov. Întrunind condițiile legale, vi s-a aprobat stabilirea domiciliului în municipiul Brașov.

■ **Stana Viju** — București. Am fost informați că ați primit pensia de întreținere și alocația de stat pentru copii pe anul 1977 și pe luna ianuarie din acest an. De asemenea, conducerea I.A.S. Săcele a fost atenționată în respectarea hotărîrii judecătorești Constanța.

■ **Adrian Popescu** — Tg. Jiu. Aveți dreptate. Lucrarea reprodusă aparține lui Mircea Lihoacă și nu lui Gheorghe Turlea, așa cum a apărut în text.

■ **Maria Cosma** — Constanța. S-a intervenit la instituția unde sînteți încadrată pentru a vi se întocmi formele necesare pentru mutație în conformitate cu Decretul 68/1976, iar apoi să fiți ajutată în obținerea unei locuințe.

MARGA NEDELEA ■

„Să asigurăm și o calitate nouă a oamenilor"

Cînd bătrînii din Bărăbanț, satul de la porțile Albei Iulii au aflat că sus pe deal s-a deschis o turnătorie modernă, au format o delegație și s-au dus la director. „Noi nu vrem nimic — i-au spus — vremea noastră a trecut, sîntem cu toții în pensie, am venit doar ca să vedem. Am muncit la Hunedoara, o viață întreagă am petrecut în fața cuptoarelor și sîntem curioși cum arată topitoria de la o aruncătură de băț de casa noastră." După ce a primit încuviințarea, strania delegație care însuma, ca vîrstă, cîteva secole, dacă nu un mileniu, a privit și s-a întors oarecum descumpănită :

— Totu-i fain, dar unde-i fumul ?

Pentru acești oameni care și-au trăit traiul în fața cuptoarelor fumegînde, atmosfera total schimbată de la Întreprinderea mecanică din Alba Iulia, una din cele mai moderne din Europa, li s-a părut dezamăgitoare, într-atît de greu ne rupem de vechile tipare.

Și am dori să mai povestim o întîmplare privind noua turnătorie, care ne va apropia și mai mult de subiectul nostru, legat nu atît de tehnica propriu-zisă, ci de noua calitate a oamenilor chemați s-o minuiască. Acum vreun an, pe cînd abia se închega colectivul, directorul s-a gîndit să facă apel la cîțiva maiștri mai bătrîni din alte întreprinderi, care să-l ajute la ridicarea de noi cadre. Pe unul din aceștia, pe care-l cunoștea de mulți ani, l-a invitat la dînsul în birou, i-a oferit o cafea, au depănat amintiri și apoi i-a condus în turnătorie. L-a lăsat să-și desfete privirile și l-a rugat să revină după ce va fi terminat „inspecția".

— Ei ? — l-a întrebat directorul, plin de speranță, cînd s-au revăzut.

— Nu pot veni la dv. — a răspuns omul, îngîndurat. Pînă am dat roată la o singură ramă, am apucat să fumez o țigară întreagă, atît de mare era rama. De fapt, aci totul e prea mare pentru mine, așa că **nu pot**, vă rog să mă înțelegeți. Să vină tinerii.

Au venit.

Nu generalizăm, nu afirmăm că în plămădirea noului în industria din județ ar fi lipsit aportul experienței celor mai vîrstnici. Ar fi total inexact. Datorită însă condițiilor obiective, lipsei de mînă de lucru calificată și chiar de tradiție industrială pe plan local, calificarea și perfecționarea profesională a tinerilor au căpătat dimensiuni neobișnuite. Astfel, la noua fabrică de porțelan din Alba Iulia, cea mai mare din țară și, în perspectivă apropiată, una din cele mai importante din această parte a Europei, Nicolae Moraru, șeful serviciului personal-învățămînt, ne relata că, lucrînd la o statistică pentru adunarea reprezentanților oamenilor muncii, a identificat, spre stupefacția sa, doar doi muncitori mai vechi în industria porțelanului (de la „Iris" din Cluj-Napoca), printre sutele de muncitori ai întreprinderii.

— Din 1965 pînă în prezent numărul muncitorilor din județ s-a dublat — sublinia directorul adjunct al Direcției județene de statistică, Puiu Popa — iar din aceștia o treime o formează femeile. O altă cifră semnificativă : 40 la sută din muncitori fiu au împlinit 29 de ani.

Coborîți din inima Apusenilor (un singur exemplu : o clasă de modelori de la Grupul școlar Alba Iulia este compusă sută la sută din moți) sau din Ciugud, Vințul de Jos, Sîntimbru, Ighiu, Cricău, din Sebeș sau Teiuș, tinerii au cunoscut prima mare experiență a vieții lor, calificarea, și sînt pe cale să proiecteze județul lor pe o orbită a industrializării nebănuită pînă acum cîțiva ani : în 1980 Alba va realiza o producție globală care va depăși cu un miliard de lei întreaga producție industrială a României anului 1938 ! Nu de cifre va fi însă vorba în acest reportaj, ci de oameni și de calificarea lor **după** ce au pășit pentru prima oară pe porțile uzinei — drept comentariu viu la cuvintele de o admirabilă plasticitate și forță sintetizatoare rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta adunare generală a oamenilor muncii de la Întreprinderea de mașini grele din București : **„Vorbim de o calitate nouă în întreaga noastră activitate. Aceasta presupune însă să asigurăm și o calitate nouă a oamenilor, a acelora care produc mașinile și utilajele. Numai astfel vom putea realiza acest obiectiv, trecerea de la acumularea cantitativă la o nouă calitate ! Trebuie să punem un mai mare accent pe transformarea calitativă a omului, pe lărgirea orizontului său de pregătire și cunoaștere, precum și pe îndeminarea sa practică."**

La Întreprinderea de porțelan din Alba Iulia calificarea merge la esențe. Ea insuflă muncitorilor și muncitoarelor o nouă înțelegere a fenomenelor artistice, mecanisme de gîndire apte să impună porțelanul românesc înlăuntrul și în afara granițelor țării.

● Din ce se obține un plîns sau un ris

O interesantă experiență am întîlnit la Întreprinderea „Porțelanul", unde o serie de cursuri de calificare își propun să meargă la esențe.

— Un element fundamental într-o unitate ca a noastră — arată Elena Jianu, proaspătă absolventă a Institutului de arte plastice „Ion Andreescu" din Cluj-Napoca, creatoare de modele de „decor" pe porțelan și șefa atelierului de serie scurtă — îl constituie educația artistică a muncitorilor. Da, a muncitorilor, fiindcă la noi nu-și găsește locul acțiunea mecanică, simpla copiere cu penelul de către muncitor a modelului conceput de creator. Totul atîrnă de îndeminarea individuală, muncitorul face, într-un anume sens, un act de creație, care dă finalitate producției de porțelan, face ca produsul să fie vandabil.

Și astfel, Elena Jianu împreună cu proiectantul de modele Teodor Bihari, fost coleg de institut, au organizat pentru cîteva zeci de muncitori un curs în care se explică nu numai „din ce se obține un plins sau un ris" în desen sau noțiunile elementare de anatomie artistică, ci se vorbește sau se va vorbi și despre psihologia culorilor și semnificațiile lor sociale, despre kitsch, despre bunul gust în artă și despre multe alte probleme, țintind la dezvoltarea unui nou mecanism de gîndire, a culturii artistice. Totul foarte concentrat și pe înțeles. Elena Jianu :

— Cum se va depăși, altfel, în producția de porțelan, nivelul cățelului Zdreanță sau al veșnicului cules de vie, cu personaje disproporționate și strident folclorice ? Trebuie să vorbim muncitorilor despre stil și armonie, despre proporții și eleganța formei, să le evocăm mobila renascentistă și străvechile interioare egiptene, Notre Dame și catedralele din Valea Rinului, mergînd pînă la tradiția vestimentară populară din țara noastră, impusă în arta mondială prin deosebita ei originalitate.

Să nu se înțeleagă că acest curs de calificare ar pluti undeva deasupra planului de producție și a sarcinilor curente ale întreprinderii, angajate — cel puțin în perspectivă — într-un ambițios plan de export. Este vorba, repetăm, doar de **lărgirea reală a orizontului de pregătire.** Și tocmai pe această bază — în care se include, firesc, talentul nativ al femeilor din satele Albei, de unde își recrutează o parte însemnată din forța de lucru „Porțelanul" — s-au putut crea de către simpli muncitori și muncitoare asemenea minuni de bun gust ca serviciul complet de masă în purpur și aur cu motive florale populare stilizate (Maria Bindea), serviciul de cafea cu motive de briu, intrat deja în producție de serie (Elisabeta Gal) sau serviciu de tort „Fulg de zăpadă" (Ana Ardeleanu), de inspirație populară, dar cu finalitate și alură de produs al artei culte.

Experiența merită reținută, ea neavînd aplicabilitate doar în activitatea industrială care frizează domeniul artei. Aci e vorba, în fond, de preocuparea de a nu limita cursurile de calificare la explicarea unor tehnici izolate, ci de a stimula creativitatea, o gîndire adecvată industriei moderne, atît de mobile, de supuse fluxului înnoirilor. Pe această linie, la Întreprinderea mecanică Alba Iulia inginerul Ioan Nicu, șef de secție schimb, ne-a relatat următoarea experiență :

— Pînă în 1970, despre turnarea de piese grele din fontă pentru mașinile-unelte și înlocuirea amestecurilor clasice prin rășini furanice abia de găseai cîteva rînduri în tratatele de specialitate. Și totuși, aceasta era tehnica pe care trebuia s-o minuim. Este atît de nouă încît eu, personal, care am vizitat întreprinderi de renume mondial în Republica Federală Germania și Japonia, nu am întîlnit-o folosită în toată complexitatea ei (renunț la amănuntele tehnice) așa cum o facem aci. Pentru a pregăti cadre, directorul, inginerul Aurel Mitrofan, a reunit cîțiva ingineri, pe maiștri, șefii de echipă și muncitorii de categoriile V și VI pentru un curs de calificare „combinat". După expuneri documentate urmau discuții aprinse. Eram amețiți și încîntați de noutatea tehnică !

Inginerul Mitrofan dezvoltă ideea, el se gîndește la organizarea, în întreprindere, de simpozioane periodice, poate lunare, la care să participe masiv atît muncitorii cu încadrare superioară cît și inginerii. Și unii și alții vor ține scurte referate.

— Cu toții am avea enorm de cîștigat. Bunăoară, muncitorul care realizează miezul, forma și asamblarea formei se lovește permanent de probleme noi, pe care inginerul le ignoră. În cadrul acestor simpozioane ar ține multe idei valoroase din confruntarea teoriei inginerești cu practica muncitorească.

● Citeodată noul nu e foarte nou, ba chiar foarte vechi

Se știe că Întreprinderea metalurgică Aiud, fostul atelier în care, nu cu mulți ani în urmă, se confecționau potcoave și blacheuri pentru bocanci, s-a transformat într-o unitate de prim rang, devenind mecanicul-șef al industriei noastre metalurgice. Aci, la Mecanică-1, inima întreprinderii, s-a ținut recent un curs de perfecționare a maiștrilor și tehnicienilor în prelucrări prin așchiere. Cursul de trei săptămîni, cu scoatere parțială din producție (patru ore din opt), nu a îmbrăcat un caracter școlăresc, așa cum din păcate se mai întîmplă nu numai la recicläri, ci și în politehnici și în alte institute de învățămînt superior, unde profesorul dictează și elevul, indiferent de vîrstă, scrie, copiază. („Din acest punct de vedere, lucrurile se deosebesc prea puțin, formal, de școala de pe timpul chaldeenilor", ne spunea, cu alt prilej, un doctor inginer, lector la Politehnica bucureșteană, intens preocupat de tehnicile de învățămînt moderne.) Aci, la Aiud, cei 30 de cursanți au primit, cu mai mult timp înainte, textul complet al prelegerilor, zeci de pagini xeroxate, cu desene, grafice, scheme, alcătuind echivalentul unui volum de peste 150 de pagini. Oamenii aveau deci răgazul să studieze pe îndelete problemele, iar la „curs" nu s-a citit nimic, în schimb s-a discutat. Inginerul Oliviu Furda, lector, și maistrul Cornel Radu, cursant, au relevat fertilitatea acestui mod de calificare.

S-ar putea replica : vă referiți la un fleac. „A funcționat bine xeroxul, asta-i tot". Da, dar cîte eforturi inutile pe plan intelectual, însumînd, de fiecare cursant, sute de ore dintr-un timp prețios, cu grijă drămuit, poate smuls somnului, nu se economisesc oare prin aceste „fleacuri" organizatorice ? Pe de altă parte, evident, singur xeroxul nu poate realiza nimic dacă lipsește materia primă, noutatea tehnică. Cît de nou este noul predat muncitorului și tehnicienilor în diverse cursuri de perfecționare ? Să nu generalizăm (dealtfel, am evocat mai sus exemplul pozitiv de la Întreprinderea mecanică Alba Iulia), dar nici să nu trecem sub tăcere cîteva aspecte negative. Astfel, inginerul Oliviu Furda arăta că în elaborarea temei sale i-a servit drept sursă de documentare o lucrare românească apărută la Editura tehnică în 1974. Din acest punct de vedere el s-a putut considera extrem de favorizat, deoarece privitor la alte subiecte foarte specializate, asemenea cărți românești lipsesc cu desăvîrșire sau sînt învechite. Dar...

— ...priviți bibliografia ! — am fost sfătuiți.

Imensa majoritate a lucrărilor citate acolo datau din anii 1950—1960. Aceasta nu constituie o critică la adresa autorilor : se știe că o asemenea carte se elaborează cu mai mulți ani înainte de a fi trimisă la tipar, fără a mai pune la socoteală stagiul la editură, care, mai ales la tratatele voluminoase, se măsoară — uneori din motive pur tehnice — în ani. Și atunci ?

— Este la mintea oricui — continuă interlocutorul nostru — că un curs de calificare care se respectă, în special dacă se adresează muncitorilor cu o categorie superioară sau maiștrilor, trebuie să aducă noutăți, altfel nu și-ar avea rostul, și ele se extrag în special din reviste. Ele asigură, datorită apariției lunare sau trimestriale, permanenta infuzie a noului. O informație bibliografică din 1960 sau chiar 1965 se poate dovedi, în unele cazuri, anacronică în 1978 sau, oricum, de folos redus unei producții destinate nu arareori să concureze pe piața mondială cu produse străine de cea mai înaltă tehnicitate.

— Ce reviste primiți aci, la Aiud ?

— La acest colos industrial cu mii de muncitori, care livrează unicate pentru marile combinate siderurgice din țară — deci de calitatea produselor noastre depinde, într-o formă sau alta, într-o măsură sau alta, soarta unor investiții de zeci de miliarde — nu se primește decît „Fonderie" și două exemplare din „Construcția de mașini" și „Metalurgia", care însă trebuie să acopere o problematică atît de largă, încît, cel puțin în specialitatea mea, nu mi-au adus nimic nou în ultimii ani.

— Din cînd în cînd, primim cîte un buletin de informare tehnică de la ministerele tutelare, dar nu mai avem posibilitatea să alcătuim și să difuzăm buletine în interiorul uzinei, așa cum obișnuiam. Cred că e păcat — confirmă directorul adjunct tehnic, inginerul Mircea Popa.

Situația nu este singulară. La „Porțelanul" am aflat cu surprindere că ultima revistă de specialitate pentru creatorii de decor datează din... 1973 (exceptînd „Porzellan und Glass", care, avînd mai mult un caracter de reclamă, este, practic, inutilizabilă).

— Ni se cere să fim ceramiști de nivel mondial, spun Elena Jianu și Teodor Bihari, și sîntem nevoiți să apelăm la amintiri din școală și la intuiție. Or, de calitatea desenelor, de „actualitatea" lor va depinde într-o măsură defel neinsemnată soarta exportului nostru de porțelan, confruntat cu produse ale unor întreprinderi de renume — cele din Meissen, Herend sau Boemia — precum și cu firme de seculară tradiție și măiestrie din Franța, Anglia, Spania, Japonia și multe alte țări. Și mereu apar lucruri noi, pe care le ignorăm ! Avem creatori minunați, sîntem tineri, încrezători în capacitățile colectivului, ardem de dorința de a face mereu mai bine, dar ea trebuie sprijinită printr-o mai bună documentație la zi.

Și la o masă rotundă pe care am organizat-o cu sprijinul consiliului de control muncitoresc din cadrul Comitetului județean de partid s-au repetat observații similare, izvorîte din cauze similare. „La noi noutățile nu prea ajung !", remarcau maistrul Nicolae Secară de la „Refractara", tehnicianul Mihai Done de la Întreprinderea de utilaje Alba Iulia și alții.

Problema insuficientei documentări la zi, a slabei circulații a revistelor tehnice de specialitate este cunoscută ; ni s-a spus că au fost luate și diverse angajamente de remediere pe linia centralelor etc., ar trebui îmbunătățite și unele reglementări actuale. Promisiuni și explicații există cu duiumul, numai că, pînă una alta, așteptăm...

● Racheta calificării navighează tot în Galaxia Gutenberg ?

La masa rotundă de care am pomenit mai sus au ieșit la iveală și alte deficiențe legate de calificarea profesională.

Trăim într-o perioadă cînd mijloacele de propagandă audio-vizuale exercită o puternică înrîurire asupra civilizației contemporane. Și totuși, cu prea multă timiditate pătrund ele în sfera propagandei tehnice în rîndul muncitorilor, a cursurilor de calificare.

Tehnicianul Mihai Done arăta că la Întreprinderea de utilaje există de cîtăva vreme un aparat de proiecție pe 16 mm, dar rulează rar sau deloc filme cu subiect tehnic, în afara celor consacrate protecției muncii.

— Vom procura și un aspectomat, dar nu avem casete.

— Noi vă putem oferi oricînd, cu împrumut, diapozitive color privind construcția de mașini. Avem 1 300 ! — a intervenit inginerul Costel Hopîrtan, directorul Grupului școlar al Întreprinderii metalurgice din Aiud, care participa și el la masa rotundă.

Iată, dar, cum simpla întîmplare a făcut să se afle despre existența „la vecini" a unui mare număr de diapozitive privind o gamă largă de probleme tehnice de interes, de la turnarea pieselor grele la „dezbaterea" și curățirea pieselor, de la sudarea pieselor din oțeluri aliate la sudarea în mediu de bioxid de carbon, prelucrări prin așchiere, control ultrasonic etc. Nu trebuie să fii mare specialist ca să-ți dai seama de eficiența didactică a unor filme sau diapozitive pentru răspîndirea în masa muncitorilor a cunoștințelor tehnice, în cadrul unor cursuri de calificare sau în afara lor.

Cît despre filme, tot la acea masă rotundă am aflat de inițiativa unor ingineri, cineamatori în orele libere, de la Întreprinderea forestieră de exploatare și transport și de la Combinatul de prelucrare a lemnului din Sebeș, care au realizat un film pe teme de organizare a transportului și mecanizării, prezentînd fluxul tehnologic vechi, situația nouă, efectele economice.

Șeful de echipă Nicolae Florea de la

Întreprinderea de utilaj Alba Iulia, maistrul Nicolae Secară de la „Refractara" ingineru Toader Ariton, directorul Cabinetului de organizare economico-socială de pe lîngă Comitetul județean de partid și alții au ridicat o problemă care nu se cere în cadrul strict al cursurilor de calificare, rămînînd însă nemijlocit legată de ele. De ridicarea calificării și stimularea creativității masei de muncitori depind multe — au arătat ei, în esență. Cursurile și diferitele forme de pregătire în interiorul întreprinderii sînt menite să ridice necontenit ștacheta calității. Ridicarea calificării trebuie stimulată și printr-o cuvenită încadrare, nu numai ca o recompensare materială, dar și morală a eforturilor depuse. Se întîmplă însă ca muncitori foarte bine dotați să nu poată fi promovați — deși au dovedit prin muncă stăpînirea tainelor meseriei — neavînd vechimea necesară. Aceasta poate duce la o situație ciudată : aceeași muncă, încadrare diferită. Desigur, cum se prevede actualmente, toți oamenii muncii, cu pregătire medie sau superioară, care iau pentru prima oară contact cu întreprinderea, trebuie să treacă printr-un termen de stagiatură, după expirarea căruia pot promova. După aceea, dacă se obține calificativul „excepțional", se prevăd posibilități de înaintare în treaptă și chiar în funcție mai rapid decît termenele „normale", cu avizul organului tutelar (centrală, minister). Iată dar cum în cazul cadrelor cu pregătire superioară și medie (absolvenții liceelor de specialitate) reglementările vădesc suficientă flexibilitate pentru recompensarea unor merite excepționale. Credem că aceasta s-ar putea extinde și la muncitori.

— În acest caz, promovarea înainte de termen, pentru cazuri excepționale, ar putea fi sancționată de consiliul oamenilor muncii, semestrial — sugerează inginerul Ariton. O asemenea măsură (vizînd un număr foarte redus de muncitori, deci cu efect bugetar total neglijabil) ar contribui la stimularea interesului pentru o calificare superioară, la întreținerea unui climat de permanentă emulație. În momentul de față se discută despre îmbunătățirea Legii retribuției și despre acordarea unor drepturi economico-financiare sporite întreprinderilor, în ce privește, între altele, elaborarea și înfăptuirea bugetului de venituri și cheltuieli, crearea condițiilor pentru autofinanțare. În acest cadru mai larg ar putea fi eventual considerată și propunerea noastră, ca bază de discuție.

● Anunț la mica publicitate

A asigura o calitate nouă nu numai mașinilor și utilajelor, ci și oamenilor care le făuresc și le utilizează — iată, așadar, o sarcină primordială a momentului. Dincolo de ezitările, de bîjbîielile și poate chiar de eșecurile parțiale, inerente unei sarcini de asemenea magnitudine, se detașează net succesele reale, însuflețitoare. În Alba ele sînt personificate, printre alții, de acei tineri din Ighiu, Țăina, sau Hărpia, din Roșia Montană sau Baia de Arieș, de moții de pe culmile Apusenilor care azi trudesc în industrie. Bunăoară, la Turnătoria din Alba Iulia — la care ne întoarcem fiindcă oferă exemplul cel mai frapant — linia 1 este deservită în întregime de tineri muncitori calificați la locul de muncă, elevi la școala tehnică postliceală. Celor care ar gîndi : „Merg lucrurile așa cînd n-ai încotro ; dacă nu-s muncitori calificați, nu-s !" le vom aminti că întreprinderea a intrat în a 26-a lună consecutivă cu planul de producție realizat. Secretul : mîndria profesională, bucuria de a ți se da în păstrare și a te simți stăpîn pe o adevărată bijuterie tehnică. — după cum spunea un maistru.

La începutul începutului, directorul primea în audiență un șir lung de mame, tați, bunici și soți care cereau un singur lucru pentru protejații lor : un locșor la birou și nu, Doamne ferește, la turnătorie. „Ce facem ? — se întreba Aurel Mitrofan. O fabrică doar cu nepoate și soții, o fabrică de funcționari ?" Acum, audiențele de această natură au dispărut. În turnătoria cea fără fum muncitorii harnici și isteți pot cîștiga, din primul an, și 2 500—3 000 lei, iar șefii de echipă pînă la 5 500 lei. Culeg din plin roadele calificării acești pui de moți care au lepădat asprimea ancestrală și au devenit ultratehnici, dar și sentimentali — zicea unul din ei — „poate din cauza metalului cald". Ei toarnă azi piese de 50 t. Dar oare ce înseamnă aceasta ?

— Să ne închipuim că o asemenea piesă ar fi rebutată — ne explica un inginer. Exemplul e pur imaginar, un asemenea rebut ar fi de neconceput pentru noi, pentru instalațiile noastre de o atît de înaltă tehnicitate. Să admitem însă, prin absurd. În acest caz, piesa ar trebui îndepărtată, căci nu poți s-o lași să încurce locul în hală. Ar trebui s-o încărcăm pe un trailer. Dar un pod rulant capabil să ridice 50 t nu se află decît aici, la noi. Cînd trailerul ar ajunge în cîmp cu piesa, ca nu ar mai putea fi nicicum descărcată. Singura soluție ar fi să arunci în aer, cu dinamită, piesa cu trailer cu tot. Zîmbiți, vi se pare o glumă. Ei bine, o istorie oarecum similară s-a întîmplat în Republica Federală Germania. Am văzut cu ochii mei o asemenea piesă gigant rebutată, care n-a mai fost chip să fie urnită din loc. Au publicat oamenii și un anunț la mica publicitate, cum că o dau gratis oricui îi va scăpa de ea. Nimeni n-a răspuns. Probabil că zace în hală pînă în ziua de azi.

La Alba Iulia, tineri de o nouă calitate fabrică piese de o nouă calitate. Ei nu au nevoie de nici un anunț la mica publicitate.

LIONEL NIȚESCU ■

„UCECOM"-ul mai aproape de pretențiile noastre

Într-o discuție recentă cu tovarășul Petru Apolzan, șeful serviciului de prestări din cadrul Uniunii centrale a cooperativelor meșteșugărești, am aflat o serie de lucruri interesante care, la drept vorbind, fac parte integrantă din programul de dezvoltare și diversificare continuă a prestărilor de servicii pentru populație, de lărgire a profilului acestora. Mai întîi însă, pentru a fixa tema-cadru a dialogului cu interlocutorul nostru, să reținem cîteva date legate de activitatea generală a UCECOM-ului. Sînt cîteva sute de mii de lucrători, în toată țara, în cadrul UCECOM, dintre care peste 120 000 muncesc în sectorul prestărilor de servicii, îndeplinind activități extrem de diverse, adică practic fiind prezenți în mai toate acțiunile legate de facilitarea vieții de zi cu zi, a necesităților și doleanțelor cetățenilor-clienți. La nivel republican, cooperația meșteșugărească deține peste 20 la sută din volumul total al prestărilor de servicii cu caracter productiv. În nomenclatorul minimal de servicii către populație al UCECOM sînt prevăzute (din totalul de peste 250 cîte există în momentul de față) exact 209 de activități diverse, legate, cum am spus, de cele mai mici amănunte ale vieții cotidiene. Există, desigur, așa-zisele servicii „clasice", cum ar fi reparațiile de televizoare, de biciclete, confecții de îmbrăcăminte și încălțăminte, înrămările, curățătorii și spălătorii, frizerie-coafură-cosmetică, lucrări de zidărie, dulgherie, apă-canal, instalații electrice etc., etc. — dar și alte multe activități mai rare (prezente doar în orașele de peste 100 000 de locuitori), precum supravegherea copiilor în magazine, a bolnavilor, bătrînilor și copiilor la domiciliu, reparațiile uneltelor de pescuit sau de vînătoare, împăierea și prelucrarea păsărilor și animalelor, locațiuni de bilete și locuri, parcuri de distracții, cărți de vizită, bucătărese și femei de serviciu la domiciliu, decorațiuni interioare și așa mai departe... Sigur că nu chiar toate din prestările de servicii citate mai sus au ajuns să fie practicate cu regularitate — dar numai existența în sine a lor în cadrul nomenclatorului minimal atestă o diversitate de preocupări cu totul remarcabilă, sau practic de nelimitat în vreun alt departament. Se speră ca în actualul cincinal mai toate activitățile de prestații aflate în nomenclatorul citat (care va fi desigur revăzut) să fie puse în aplicare, uneori în cadrul unor unități mixte, formate din mai multe servicii laolaltă. De asemenea, în intențiile conducerii UCECOM se află cuprinderea teritorială totală, prin înființarea de unități noi, sau introducerea de noi servicii în absolut toate orașele țării, inclusiv în cele „scăpate" deocamdată din sfera de activități a cooperației meșteșugărești.

— Deci, tovarășe Petru Apolzan, aveți cuvîntul. Ce noutăți puteți prezenta cititorilor noștri din sectorul pe care îl conduceți ?

— Ele sînt mai multe, dar desigur ne vom opri la cele deosebite. Spre exemplu, în reparațiile de televizoare am introdus sistemul abonamentelor, pe care dorim să-l generalizăm în toată țara. Avem la ora actuală circa 5 000 de abonați, dar trebuie incluse aici și hoteluriile, în timp ce în 18 județe n-am izbutit să obținem nici măcar un singur abonament ! Iată însă despre ce este vorba. Se știe că reparațiile de televizoare sînt asigurate numai în termenul de garanție. Noi ne-am gîndit să extindem acest sistem, prin perceperea unei taxe anuale de circa 300 de lei, după ieșirea din garanție a aparatului. Pe timpul abonamentului, posesorul televizorului beneficiază de orice reparație necesară, ca și de unele verificări periodice. Clienții noștri obțin în acest fel mai multe avantaje, inclusiv cele de prioritate a reparației, iar eficiența economică sporește considerabil. Ne gîndim dealtfel să generalizăm sistemul și la alte produse, cum ar fi aparatele de uz casnic și gospodăresc, frigidere, aspiratoare, mașini de spălat, aparate de coafură etc. Va crește numărul spălătoriilor și al curățătoriilor chimice, pînă în 1980 urmînd a funcționa 88 de unități pe profil, cu aproape 500 de puncte de predare-primire. Din cele 33 de unități noi, majoritatea vor fi date în folosință în orașe mai mici, ca Blaj, Aiud, Făurei, Rm. Sărat, Covasna, Moreni, Tecuci, Calafat, Odorhei, Tîrnăveni, Orșova și așa mai departe.

— Deci gospodinele nu-și vor mai spăla rufele singure...

— Depinde. Am experimentat cu mult succes, la Brașov și la Cluj-Napoca și un sistem nou, bazat pe autoservire. La o astfel de spălătorie gospodinele vor putea să-și spele singure rufăria, beneficiind de aparatura unității. La Brașov, spre exemplu, sistemul fiind foarte solicitat, s-a ajuns să fie nevoie de... programare. Chiar din anul acesta vom extinde sistemul și la Galați, Sibiu, Craiova. Trecînd la alte prestări, vă rog să rețineți și lărgirea rețelei de service auto-moto, prin darea în folosință a unor unități noi, în orașele Săvinești, Zimnicea, Marghita, Beiuș, Medgidia, Găești, Drăgănești-Olt, Cîmpeni ș.a.

— Ce alte intenții aveți ?

— Avem în vedere profilarea și specializarea unor unități. În momentul de față există multe cooperative mixte, dar avem de gînd să trecem la o anumită descentralizare, la o specializare a lor, lucru care urmează să aducă avantaje multiple, adică mai multă operativitate, calitate sporită a serviciilor, eficiență economică. Vom începe cu unitățile din profilul electronic și electrocasnic, dar vom continua și în alte unități, inclusiv cu cele din construcții. Avem pînă acum în numai 15 județe cooperative județene de construcții, dar pînă în 1980 vor fi în toată țara ! În același sector, începînd din luna ianuarie a anului curent, am instituit formații mobile, cu rulote, care asigură aproape orice lucrări necesare instalării în noile locuințe. Pînă acum nu am încercat decît în București, dar vom extinde sistemul în toată țara. Aceste formații mobile, dotate cu scule, mici utilaje etc., pot executa orice lucrări legate de instalații electrice interioare (lustre, întrerupătoare etc.), revizii apă-canal, gaze, încălzire centrală, boilere, aragaz, zugrăveli, tapete, parchet, mozaic, PVC, broaște, uși, grile metalice, dulapuri în zid, rafturi pentru cămară, jaluzele, galerii de perdele — adică mai toate lucrările pe care noul proprietar sau noul chiriaș le dorește în locuință. Mai pot fi semnalate noutăți și în serviciile de reparații de îmbrăcăminte și de mobilă (unele unități vor fi autorizate să cumpere mobilier vechi, pentru recondiționare și revindere), în fotografie (cu accent pe extinderea unităților de foto-color), în frizerie-coafură-cosmetică, în cadrul cărora vom da în folosință trei unități-model, în București, ca și o mai bună organizare a rețelei de închiriat obiecte. Sigur, nu trebuie să se înțeleagă că nu avem de întîmpinat și destule greutăți. Dar sîntem deciși, ca prin eforturi sporite, prin inițiative tot mai bune, să facem să prindă viață cît mai curînd programul de dezvoltare și diversificare continuă a prestărilor de servicii aflate în rețeaua cooperației meșteșugărești, contribuind astfel și noi la creșterea nivelului de trai, la bunăstarea cetățenilor patriei noastre. Conform înaltelor directive de partid, sectorul prestărilor de servicii pentru populație nu trebuie să rămînă nici el în urma celorlalte sectoare ale vieții sociale. Este desigur țelul care ne animă.

DUMITRU GEORGE ■

În viață, mai ales profesorii n-au voie să rămînă corigenți!

Cine își închipuie că, într-o școală, numai elevii sînt aceia cu probleme se înșală, nu rareori, amarnic. O școală generală, sau un liceu și așa mai departe nu formează decît alte unități de muncă, în cadrul cărora colectivele respective suportă o gamă cît se poate de largă de relații de serviciu, la care iau parte toți membrii acestei colectivități. Să luăm, spre exemplu, cazul destul de complex al profesorului brașovean Augustin Murar, care ne-a scris nu demult o scrisoare, cerînd „să se facă dreptate !" Profesorul Murar se socotea în memoriul lui (argumentat pe vreo 20 de pagini, plus anexele) un om persecutat cu o regularitate de metronom în toate unitățile școlare în care a predat cunoștințele din prețioasa materie de învățămînt asupra căreia a obținut calificarea, anume fizica. Extrem de exigent, Augustin Murar — altfel un om tînăr, un bun profesionist la urma urmei ! — susține că necazul i se trage de la faptul că n-a admis niciodată compromisuri, n-a acceptat presiunile din partea conducerii unităților școlare cu privire la închiderea ochilor și trecerea cîne știe cărui favorit al direcției „ca gîsca prin apă", cum se spune, tocmai la materia pe care dînsul o predă. Să vedem însă cum stau lucrurile.

Absolvent al Universității din Cluj-Napoca, Augustin Murar a fost încadrat începînd din anul 1963 la Liceul nr. 1 din Brașov (actualul Liceu „A. Șaguna"), unde funcționează pînă în 1970 cînd, în urma unui diferend cu conducerea liceului, care hotărîse trecerea sa în grupul profesorilor ce predau la seral (și aici trebuie să lucreze profesori din cei mai buni !), solicită, în mod textual (sublinierea ne aparține) : „...**dezlegarea** mea de la Liceul nr. 1, aceasta ajutîndu-mă la încadrarea într-un viitor serviciu în localitatea unde îmi locuiesc părinții (Tîrnăveni) sau în apropierea ei". Cum termenul de „dezlegare" este cam fără precedent în relațiile de serviciu, Inspectoratul școlar hotărăște să-i desfacă, la cerere, contractul de muncă profesorului Murar. Acesta nu va pleca însă din localitate, lucrînd timp de doi ani de zile pe alte posturi. Revine în învățămînt în septembrie 1972, dar de această dată nu are decît statut de profesor suplinitor, întrucît renunțase de bunăvoie la catedra al cărei titular era. Un an de zile va funcționa la Grupul școlar energetic Brașov, dar intră foarte repede în conflict cu conducerea din motive asupra cărora nu vom insista aici, ele repetîndu-se și la celelalte unități școlare. La sfîrșitul anului însă, cînd A. Murar cere recomandația pentru a se putea prezenta la examenul de gradul al doilea, el este refuzat. Se supără și pe loc cere inspectoratului să-i acorde dreptul de suplinire la o altă școală. Deci, de aici trece la Școala profesională comercială Brașov, dar tot numai pentru un an de zile. Nu-i place programul de ore care-i fusese stabilit, refuză să primească gestiunea unui laborator de fizică (motivînd că nu este profesor titular, că se simte jignit de faptul că va trebui să ceară nu se știe ce adeverință pretinsă în asemenea cazuri etc.), are diverse conflicte și în cele din urmă se alege cu o „mustrare", lucru întîmplat dealtfel și la școala precedentă ! În anul școlar următor, 1974—1975, Augustin Murar primește drept de suplinire la Școala profesională „Rulmentul", dar iarăși înființește obișnuitele necazuri, iar sentimentul de persecuție i se întărește. Atunci, ca și în alte rînduri, începe și reclamă : și bune și rele, și lucruri adevărate, dar și lucruri izvorîte din mintea sa, adică nereale. Mai mult, refuză să mai participe la consiliile pedagogice, unde ar fi putut și ar fi trebuit desigur să-și exprime deschis opiniile, preferînd o atitudine de sfidare a celorlalți. S-a ales însă și de această dată cu o „mustrare", ca și cu un nou „transfer", anul școlar 1976—1977 găsindu-l suplinind la Liceul industrial „Tractorul". De această dată intră în conflict deschis cu însuși directorul liceului, inginer I. Gavrilă, pe care, astăzi, îl acuză de intervenții fățișe în favoarea unor elevi, în detrimentul autorității sale de profesor, ca și al procesului de învățămînt. Susține profesorul Murar, citînd chiar martori, că directorul Gavrilă a intervenit nu o singură dată pentru a-l convinge să treacă elevi slabi la învățătură, ba chiar a făcut uz de autoritatea sa pentru a-l obliga în acest scop. Dar, pentru că aici lipsesc certitudinile, să vedem cum s-a comportat, în general, profesorul A. Murar cu elevii pe care i-a avut la Liceul industrial „Tractorul", față de care ajunse un fel de sperietoare. Din cele opt clase la care a avut ore în cursul anului școlar trecut, nu mai puțin de 91 de elevi au rămas corigenți la fizică, iar 18 dintre ei repetenți ! ? Media celor căzuți este colosală, așa cum și media generală a celor promovați rămîne extrem de mică : spre exemplu, din cei 28 de elevi ai unei clase (anul III C) numai cinci dintre ei au avut note peste 5 ! Una dintre cele mai bune eleve ale liceului, Iuliana Pocsai, premiantă doi ani la rînd, a rămas corigentă la fizică încheind însă anul școlar, în pofida acestui handicap cu media 8,25 ! Acum, puneți-vă dumneavoastră în locul directorului I. Gavrilă...

● Anchetă socială ●

Profesorul Murar a reclamat, ca să spunem lucrurilor pe nume, mai peste tot, și abia la urmă la „Flacăra". Pentru noul an școlar, acum în curs, Inspectoratul școlar îi propune o catedră la o nouă unitate, Liceul industrial de construcții, dar Augustin Murar refuză să se prezinte ! Organele județene întreprind o anchetă minuțioasă, dar rezultatele ei nu-l mulțumesc pe profesor. Iată cîteva declarații scrise : „Reușea ca prin comportarea dumneaului să creeze stări depresive unor elevi, care nu se mai puteau concentra la acest obiect" (ing. Rodica Mălăcea, diriginta) ; „Aș remarca totuși că elevii apreciau pregătirea sa profesională, spunînd că dacă ar fi mai înțelegător și mai apropiat nu le-ar mai fi frică de el" (prof. Simona Birsan)... Se află aici, în ultima frază, chiar cheia problemei. Profesorul Murar este de fapt un mare singuratic, un izolat. A intrat în conflict cu oricine nu-i împărtășea integral opiniile, simțindu-se mai apoi un persecutat. Ar fi trebuit să știe Augustin Murar că într-o colectivitate (și mai cu seamă într-una școlară !) există rînduieli necesare de care nu se poate să nu ții cont. Opiniile sale meritau uneori atenție, dar ele n-au căpătat conținut pentru că profesorul nostru n-a știut, sau poate n-a dorit, să le comunice și colegilor, colectivului din care făcea parte. În zilele în care am efectuat ancheta la Brașov, inspectoratul școlar (care a dovedit multă înțelegere, contrar celor afirmate de A. Murar) îi oferise un nou post spre suplinire, la Grupul școlar „Steagul roșu". Augustin Murar l-a refuzat și pe acesta, declarînd că se opune să mai muncească pînă nu i se va face dreptate... Obiectiv, cît se poate de obiectiv, am descris aici situația de fapt. Sperăm ca măcar pe noi să nu ne acuze de subiectivism, de dorința de a-l persecuta. Sperăm deci ca dînsul să înțeleagă la rîndul lui unde a greșit, ca și necesitatea de a trăi și a munci în colectivitate, de a se integra procesului de învățămînt, de fapt să se integreze societății. Altfel, viața merge înainte, chiar și fără Augustin Murar, un profesor care deocamdată a rămas corigent la un examen mai important decît toate celelalte pe care le-a susținut pînă acum, acela care ne învață că pentru a fi respectat trebuie ca și ceilalți să se bucure de respectul tău.

D. GRECU ■

HIPNOZA și ACUPUNCTURA

două ajutoare prețioase în chirurgia dentară

— Am auzit că ați fost cadru universitar, doctore Iffiu. E adevărat ?

— Am fost timp de 13 ani. În 1968 am părăsit însă catedra de chirurgie bucodentară și am trecut la Policlinica studențească, iar de aici la Carbochim...

— Și apoi ?

— Apoi, în 1971, cînd lucram la Carbochim, mi s-a propus să vin la Policlinica pentru copii să organizez un cabinet de chirurgie buco-dentară. Și am venit...

— Iubiți copiii ?

— Enorm. Sînt gata să fac orice pentru a-i ști sănătoși și că nu suferă. Și știți ce înseamnă durerea de dinți !

— Unde ați copilărit, doctore Iffiu ?

— Într-o comună, lîngă Cluj-Napoca, la Gilău...

— Părinții ?

— Pe mama aproape că n-am cunoscut-o. Cînd aveam 6 ani a murit. După 8 ani n-a mai fost nici tata. El era din secuime. Am rămas în grija bunicii mele. Am avut o copilărie grea, dar foarte interesantă. Bunica m-a „așteptat" fată, și cu toate că n-am fost, m-a-nvățat de toate : să torc, să pun războiul, să cos, să croiesc, să cîrpesc. Un rotar de care mă legasem foarte mult m-a-nvățat cum să folosesc o daltă, cum să fac o spiță și cum să folosesc instrumentul de tras cu mina. De la un unchi am învățat apoi fierăria...

— Și v-a adus satisfacții activitatea cu micii pacienți ?

— Atît de multă, încît m-a făcut să uit despărțirea de învățămîntul superior !

— Ce credeți că ați reușit mai mult ?

— Am văzut în fiecare zi mame fericite că am alinat durerea copiilor lor. Și am văzut foarte adesea copiii arătîndu-mă cu degetul și venind să-mi spună cu sensibilitatea și candoarea vîrstei că nu-i mai doare nimic !

— Rețeta ?

— Eu nu sînt un tradiționalist. Caut. Citesc foarte mult și aplic tot ce e modern în tratament.

— ...am auzit că și hipnoza ?!

— Așa este. Am făcut studii în străinătate, unde am învățat sugestia și hipnoza și mi-am dat seama că pot fi aliați foarte prețioși ai stomatologiei. Copiii — în special, dar nu numai ei ! — vin la medic stresați, inhibați în așa măsură, încît premisele reușitei pot fi diminuate foarte mult. Trebuie să le insufli curaj, optimism, să-i convingi de la început că totul va merge simplu și că peste cîteva minute vor fi bine.

— Se pot face și extracții în stare de hipnoză ?

— Nu numai extracții. Eu fac în mod curent și transplantări. Hipnoza și sugestia mă ajută să asigur un echilibru psihic absolut necesar. În 1964 am fost primul care am încercat și am reușit la Cluj-Napoca să fac transplantări dentare și replantări. Cu 2 ani în urmă preluasem și acupunctura...

— Acupunctura ?

— Da. Să nu vă gîndiți că am intrat peste „interniști". Eu am aplicat-o și o aplic cu succes în reechilibrarea nervoasă, o etapă atît de necesară în pregătirea și reușita intervenției. Prin acupunctură acționez direct și eficace pentru oprirea durerilor în nevralgii dento-maxilare, în nevralgii esențiale de trigemen și în anumite afecțiuni ale mucoasei cavității bucale.

— Bănuiesc că toate acestea sînt rezultatul unei consecvente activități de cercetare...

— Fără activitate de cercetare științifică, un medic rămîne un meseriaș rudimentar. Cifric vorbind, eu n-am o activitate foarte bogată. Am publicat și comunicat doar 16 lucrări, dar multe altele sînt deja destul de bine cristalizate. Și multe, foarte multe altele nu și-au găsit loc în publicațiile noastre, „depozitîndu-se", din păcate, în unul și același sertar...

● O cazuistică bogată demonstrează eficiența acestor noi metode, experimentate cu succes la Cluj-Napoca de către medicul Iosif Iffiu

— Aveți „idoli" în lumea stomatologiei ?

— În primul rînd pe eminenții specialiști bucureșteni : prof. dr. doc. Valerian Popescu și prof. dr. doc. Petre Firu...

— Ce gînduri nerealizate aveți ?

— Destule ! Îmi vin acum în minte două. Mă frămîntă de foarte mulți ani problema creării unui cadru special de pregătire preoperatorie. Aș vrea să am alături de mine un anestezIolog care să-i pregătească pe copii pentru intervenție. Ideea unui *bar sedativ* mă obsedează chiar !

— Ce este aceasta ?

— Un bar special pentru copiii fricoși, cu complexe, în care să-i servim înainte de a intra la medic cu limonade, sucuri și alte produse care conțin însă sedative și calmante.

— Și cealaltă idee ?

— E vorba de crearea unei *bănci dentare*. Se vrea o valorificare a stomatologiei... corective ! Despre ce e vorba ? Din diverse motive, scoatem adesea și dinți sănătoși. De ce să-i aruncăm ? Nu e mai normal să-i păstrăm în niște condiții speciale și să-i utilizăm în situații adecvate ? Știu că în Elveția și Cuba, posibil și în alte țări, această foarte veche idee a mea e realizată de anumiți medici.

— Cîți pacienți au trecut pe la dv., doctore Iffiu ?

— Imposibil de răspuns exact. Poate mai mult de 60 000—70 000 !

— *Stomatologia* are domenii restrictive ?

— Pentru mine, nu. Eu operez și cardiaci și gravide și pe cei cu dezechilibru nervos. Literatura clasică prevede însă pentru aceste categorii destule restricții.

— Fără riscuri ?

— Cu deplină siguranță. Mă ajută extrem de mult experiența acumulată în timp, dar mai ales *sofrologia*. Această știință are doar patru-cinci ani. Ea realizează echilibrarea sistemului nervos, reunind elemente de trening autogen și evident apelînd la sugestie.

— E adevărat că dv. nu obișnuiți să acordați concedii medicale după operații dentare ?

— N-are rost. Imediat după operație, pacienții mei își pot relua activitatea obișnuită.

— În general, se acordă totuși concedii !

— Eu cînd operez, fac incizii foarte mici și de regulă nu cos !

— Și în aceasta constă... vindecarea rapidă ?

— În primul rînd în asta, evident.

— Bine, dar nu e la îndemîna tuturor stomatologilor să procedeze la fel ?

— Este, dar nu o dată intervine altceva : *neacceptarea !* Adică, tradiția, rutina. Așa s-a făcut cîndva, e o veche lege a chirurgiei, și de ce să se facă azi altfel ?

— Ce credeți că e mai important la un medic ?

— Felul cum știe să se apropie de pacienți. El trebuie să iubească oamenii. Cînd e în halat alb, să nu fie pentru sine, ci numai pentru bolnavi. Medicul n-are ce căuta în cabinet cu supărările lui personale. Trebuie să fie complet deconectat...

— Reușiți acest lucru ?

— În cea mai mare măsură. Eu locuiesc la marginea orașului Cluj-Napoca, în cartierul Gheorgheni. Mă scol la 5 dimineața. La 5,30 sînt pe cîmp și alerg zilnic 3 km. Fac apoi foarte multe excursii, sculptez își îmi realizez singur absolut tot ce am nevoie în casă.

— Vorbiți-ne despre activitatea dumneavoastră de sculptor.

— Sculptura mă pasionează, spuneam, din copilărie. Am participat la 5 expoziții colective ale medicilor, la bienala artiștilor amatori din București, am avut 2 expoziții personale chiar în holul Centrului stomatologic din Cluj-Napoca și una de Ziua Copilului la policlinică. În prezent, mă pregătesc de deschiderea unei noi expoziții la Galeriile Radio.

— Unde plecați în concediu ?

— La o cabană la Muntele Băișorii. Mă așteaptă un buștean de păr în care voi sculpta o foarte cunoscută baladă ardelenească...

CONSTANTIN MUSTAȚĂ ■

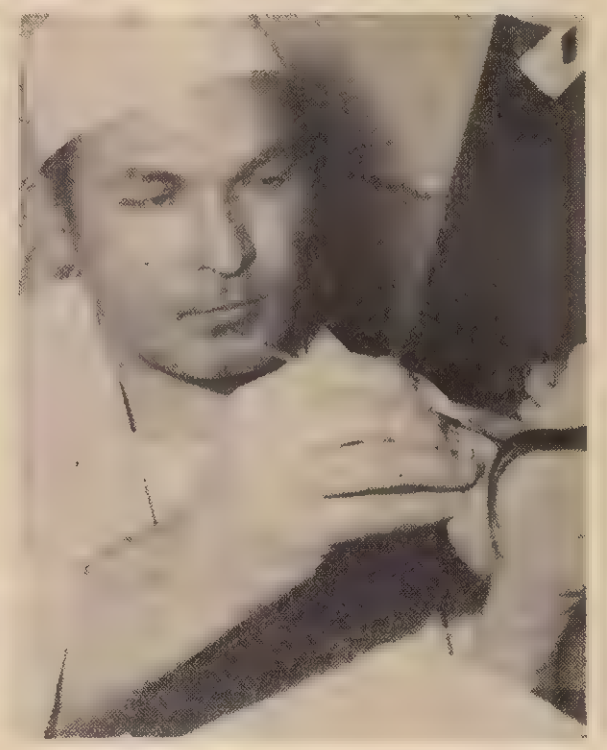

Din nou despre heliotermele artificiale

Apreciez ca un fapt pozitiv faptul că revista Flacăra a readus în actualitate problema heliotermelor artificiale, descoperire și invenție datorate profesorului Valeriu Patriciu. Construirea unor bazine sau lacuri cu proprietăți terapeutice a fost apreciată la vremea respectivă (sînt aproape 15 ani de atunci) drept o propunere utilă, avantajoasă și ușor de realizat. Au fost alocate fonduri în acest scop, dar din anumite motive lucrarea a fost abandonată.

De la bun început mă declar un adept convins al utilității și al posibilităților de realizare a unor asemenea heliotherme artificiale. Și asta cu atît mai mult cu cît cercetările recente, efectuate de noi la unele lacuri naturale heliotherme, au arătat că proprietatea remarcabilă a unor lacuri de a prezenta la adîncime un strat de apă cu temperaturi pînă la 60 grade C (strat numit și „termoclină") este dependentă din păcate nu numai de factorii hidrometeorologici. În plin sezon balnear, cu zile călduroase, s-au înregistrat temperaturi doar de 30—35 grade C la adîncimea termoclinei. Cauza: numărul exagerat de scăldători, care în unele zile au atins cifra record de 8 000. Agitarea apei pe intervalul de adîncime de 0—2 m. a determinat pmogenizarea temperaturii diminuîndu-i sensibil efectul terapeutic.

Or, eficacitatea terapeutică a balneației heliotherme constă tocmai în faptul că termoclina acționează termic la adîncimea de 1—2 m, adică la nivelul zonei pelviene a corpului omenesc aflat în imersie în timpul balneației.

Prelucrarea statistico-matematică a unor date de regim termic la lacul Ursu-Sovata ne-a arătat că una din principalele condiții de conservare a fenomenului heliotherm este limitarea numărului de scăldători (maximum 700 zilnic). În raport cu cele circa 6 ore de balneație permise de conducerea stațiunii (4 ore dimineața și 2 ore după amiaza), ar reveni aproximativ 115 scăldători pe oră. Dar, față de solicitările mult mai mari ale acestei stațiuni — unde lacul Ursu a fost, este și va rămîne obiectivul balnear și turistic nr. 1 — ritmul sus-amintit înseamnă nesatisfacerea necesităților de tratament. Aici intervine — cred eu — utilitatea certă a aplicării soluției „termă artificială", în scopul degrevării sezoniere a lacurilor heliotherme naturale.

Revenind la ingenioasa și generoasa propunere a profesorului Valeriu Patriciu, ne permitem să aducem cîteva sugestii personale. Considerăm în primul rînd că pentru rezolvarea heliotermelor artificiale am avea nevoie de bazine construite din beton sau din material plastic, capabile de a rezista agresivității apelor suprasărate și calde. Apreciem apoi că pentru salinizarea apei pot fi folosite deșeurile salinei Praid, dar numai acestea, și în nici un caz apa sărată extrasă din lacurile regiunii, deoarece în acest fel am deranja sau am distruge heliotermia naturală existentă în alte lacuri.

Consider că soluția construirii unor bazine artificiale (din beton sau material plastic) este preferabilă celei de transformare a unor lacuri naturale (chiar sărate) în terme artificiale. Motivul : alimentarea lacurilor naturale cu apă dulce este în general mai dificil de controlat decît alimentarea cu apă dulce a unui bazin artificial cu pereți etanși.

Construirea unor asemenea bazine heliotherme artificiale în diverse zone din țară, inclusiv în București, departe de a reduce importanța și beneficiul stațiunilor balneare de resort, ar contribui la o mai bună, mai rațională și mai eficace exploatare terapeutică a bazinelor heliotherme naturale existente.

Ing. VALENTIN ALEX. BULGĂREANU ■

OȚEL și PÎINE

o relație de esență a civilizației contemporane

De vorbă cu tovarășul Iancu Drăgan, director general al Institutului central de cercetări metalurgice

Relația dintre oțel și pîine, dintre oțel și nivelul de trai — paradoxală la prima vedere multora dintre noi, esențializează în fapt un adevăr inexorabil al civilizației contemporane. Crearea unei economii stabile, prospere, competitive este legată indisolubil de existența industriei constructoare de mașini, iar aceasta este de neconceput în lipsa unei industrii siderurgice puternice. Ne întrebăm totuși dacă oțelul va deține același rol dominant și în deceniile următoare.

— Inventivitatea omului nu are limite. Într-o bună zi s-ar putea să înlocuim oțelul cu un produs de sinteză sau cu cine știe ce alt produs zămislit în laboratoarele minții și ale chimiei. Deocamdată foamea de oțel este în continuă creștere. Se poate stabili într-adevăr o filiațiune directă între oțel și nivelul de trai și cred că nu greșim deloc afirmînd că între calitatea oțelului și calitatea vieții există de asemenea nu puține corespondențe. Dezvoltarea și diversificarea tuturor compartimentelor economiei naționale reclamă în permanență crearea sau asimilarea unor noi mărci de oțeluri. Despre această sarcină fundamentală a industriei metalurgice s-a vorbit răspicat și la recenta Conferință Națională a partidului nostru. „În acest domeniu — preciza tovarășul Nicolae Ceaușescu referindu-se la sarcinile ce revin siderurgiei — se impune o îmbunătățire radicală a structurii producției, asimilarea de noi mărci de oțeluri speciale, folosirea mai largă a oțelurilor tratate termic, extinderea fabricației sortimentelor de laminate și țevi cu grad înalt de prelucrare și precizie, asigurarea unui coeficient de folosire a metalului în producția de laminate de minim 85%. În general, este necesar ca oamenii muncii din siderurgie să acționeze cu mai multă hotărîre pentru a asigura țării oțelurile necesare, de calitatea de care avem nevoie, în toate sectoarele".

Și evident că realizarea acestui deziderat revine în principal ingineriei tehnologice și sectoarelor de producție din metalurgie. Astfel, ponderea tehnologiilor noi și modernizate din totalul tehnologiilor ce se introduc la obiectivele de investiții reprezintă 89%, fapt care va face ca, împreună cu aplicarea cercetărilor ce se vor finaliza în anii următori să se asigure în anul 1980, pe ansamblul producției metalurgice, o pondere a produselor noi și modernizate de 40%. Acest salt calitativ urmează să fie asigurat în condițiile unei eficiențe economice sporite, realizată în principal pe seama reducerii consumului de metal, energie și materie primă și prin creșterea productivității muncii și valorii produselor.

— Spre ce direcții principale se va îndrepta cercetarea științifică ?

— O sarcină de primă urgență : creșterea ponderii cărbunilor din resurse interne la fabricarea cocsului metalurgic. În acest domeniu au fost obținute unele rezultate pozitive. Sînt de menționat experimentările de la cocseria C.S. Galați de fabricare a cocsului clasic produs prin încărcarea stampată, utilizînd rețete conținînd 40% cărbune energetic. Șarjele realizate cu 50% cărbune energetic din țară, în urma experimentărilor în furnale de 1 700 mc la C.S. Galați, au arătat că linia tehnologică adoptată este corectă dar că va trebui să acționăm în continuare pentru clarificarea tuturor aspectelor tehnologice și economice, program care trebuie finalizat în cel mai scurt timp. O altă problemă prioritară a metalurgiei este diversificarea producției siderurgice, satisfacerea cererilor industriilor consumatoare de metal. Conștienți de ceea ce mai avem de făcut, credem totuși că în acest domeniu rezultatele obținute pînă în prezent sînt în ansamblu corespunzătoare, iar în unele cazuri chiar bune. Necesarul mereu crescînd de metal pentru nevoile țării a fost asigurat din producția internă, reducîndu-se într-un grad mai mare importul total sau parțial la o serie de produse ca tablele groase pentru rezervoare sferice, construcții navale, recipiente sub presiune, țevi pentru industria petrolieră, electrozi pentru sudură, extrudate și laminate din aluminiu și aliaje de aluminiu, aliaje neferoase complexe de foarte mare rezistență etc.

— Cum va răspunde cercetarea, ingineria tehnologică și producția unor comenzi de metale speciale solicitate de viitoarele produse ale industriei constructoare de mașini ? Ne gîndim la autoturismul de mic litraj, la vagoanele de mare capacitate, la diverse motoare și construcții aernautice.

— Dat fiind calitatea deosebită solicitată, avem în vedere ca o parte însemnată a acestor noi produse metalurgice să fie furnizate de unul sau doi producători. Firește că cercetarea din metalurgie are datoria să acorde toată atenția elaborării amănunțite a tehnologiilor de fabricație preconizate pentru aceste produse cît și pentru uzina de microproducție care dorim să fie un adevărat furnizor model pentru produsele siderurgice cele mai pretențioase.

— Ce se întreprinde în direcția reducerii consumului de metal și energie ?

— Institutul de cercetări metalurgice este decis să acționeze mai ferm pentru restructurarea pe economie a consumului de oțel carbon din clasele de calitate 1—2. Avînd în vedere că diferența de scoatere între oțelul calmat și necalmat reprezintă 80—100 kg/t lingou ne preocupă finalizarea acțiunilor organizatorice și tehnologice inițiate îndeosebi pentru produsele plate și profilate de grosimi mici și eventual mijlocii la care rezultatele de pînă în prezent arată caracteristici mecanice și tehnologice similare.

Sarcini deosebite avem în direcția consumurilor energetice. Consumul de energie pe tona de produs siderurgic reprezentînd de fapt criteriul de apreciere al nivelului tehnic de dotare și de realizare a producției. Actualele nivele energetice pe tona de produs metalurgic realizat arată că în acest domeniu cercetarea, ingineria tehnologică și sectoarele de producție din unitățile noastre mai au încă mult pentru modernizarea unor procese tehnologice, pentru stabilizarea acestora și respectiv implementarea în fluxurile de fabricație a unor tehnologii eficiente din punctul de vedere al productivității și consumurilor energetice. Avînd în vedere că în sectorul furnale majoritatea covîrșitoare a gazului natural servește ca înlocuitor al cocsului metalurgic, direcțiile de acționare ale cercetării și ingineriei tehnologice vizează reducerea aportului de combustibil din exterior în primul rînd prin introducerea păcurii la furnale.

Sarcini deosebite avem și în domeniul consumului de energie electrică îndeosebi la elaborarea oțelului și producerea aluminiului, domenii în care cercetarea și ingineria tehnologică a fost chemată să intervină mai energic și mai eficient. Apare necesară și urgentă elaborarea unor metodici de întocmire a bilanțurilor energetice pe sectoarele și pe ansamblul combinatelor integrate și a uzinelor mari. Necesară este de asemenea elaborarea unor metodici de întocmire a prognozelor de consum de energie pe durate scurte sau mai lungi. Necesară este de asemenea stabilirea distribuției optime sortimentală a combustibilului pe diverse sectoare pornind de la necesitatea extinderii combustibililor inferiori și terminînd cu analiza măsurii în care de exemplu energia nucleară va putea fi folosită în industria siderurgică.

A răspunde în mod exemplar sarcinilor încredințate de partid, de tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, acestui sector prioritar al economiei naționale, înseamnă în final realizarea în 1980 a unei producții de oțel de 770 kg pe cap de locuitor, dar a unui oțel care să încorporeze o mult mai mare cantitate de energie nervoasă, de inteligență tehnică și științifică autohtonă. Această realizare va reprezenta un autentic certificat de înțelepciune și pricepere, ce va legitima civilizația noastră tehnologică în lume și va constitui unul dintre temeiurile sigure prin care România va depăși starea de țară în curs de dezvoltare și va trece în stadiul de țară cu o dezvoltare medie.

LIVIU TIMBUS

Speranțele și neliniștile unei științe

Nimeni nu credea la începutul acestui secol că genetica va influența mai mult decît oricare altă știință cunoscută destinul lumii noastre. Era și greu. Genetica era o simplă promisiune entuziasmată de primele ei descoperiri. În numai cîteva decenii a **pătruns adînc** în universul ereditar o lume fascinată de o copleșitoare complexitate. O lume care ascunde mari speranțe și mari neliniști. O lume pe care vrem s-o controlăm.

Întreaga istorie a geneticii a fost dominată de ideea că, descifrînd intimitatea microcosmosului ereditar, ne vom înțelege începuturile și rosturile. Parțial a reușit. Știm de unde venim și știm încotro mergem — în circumstanțe normale, firești.

Probabil cea mai emoționantă concluzie pe care ne-a impus-o genetica este aceea că fiecare dintre noi este un eveniment singular în desfășurarea vieții, un experiment evolutiv irepetabil. Sîntem unici, deoarece fiecare dintre noi are o constelație genetică cu totul particulară și implicit un anumit comportament — în accepțiunea lui cea mai largă. Dealtminteri, istoria vieții a fost istoria experimentelor singulare. Și va rămîne ca atare, deoarece, ca să rămînem la noi, numărul combinațiilor genetice teoretic posibile depășește numărul atomilor din planeta noastră, dacă nu cumva din sistemul nostru solar. Chiar atunci cînd pămîntul va avea 12 sau 20 de miliarde de oameni, fiecare dintre ei va fi o excepție sub raport biologic.

Cu noi evoluția speciei Homo s-a terminat. Așa cum s-a spus deseori, cu noi aventura evoluției a luat sfîrșit. De acum înainte noi vom hotărî sensul evoluției.

În urmă cu cîțiva ani, unul dintre marii pionieri ai geneticii moderne afirma că universul ereditar ne va rămîne întotdeauna inaccesibil. N-am știut niciodată dacă afirmația lui reflecta teama că ingineria genetică va ridica probleme pe care nu sîntem pregătiți să le rezolvăm, sau neîncrederea în potențialul geneticii. Cu siguranță nu era singurul sceptic.

Și aproape brusc controlul eredității, marele vis al biologiei, a devenit o realitate, o realitate fascinantă și neliniștitoare. Fascinantă, deoarece depășind legile evoluției poate crea ființe noi pe care viața nu le-a „imaginat" niciodată, „monștri" biologici care sfidează tot ceea ce înseamnă ordine genetică. Neliniștitoare deoarece nimeni nu știe unde se vor opri experiențele.

Laboratoarele au luat locul evoluției. Organisme cu totul noi își cer dreptul de a ocupa un loc în istoria vieții. Dar unde ar putea fi incluse bacteriile cu genele drosofilei, bacteriile cu genele peștilor sau bacteriile de mîine, cu gene umane ? Schemele noastre evoluționiste n-au prevăzut niciodată asemenea posibilități.

Întrebarea este cu totul alta. Cum vom utiliza imensul potențial al ingineriei genetice ? Inițial întrebarea a generat un val de teamă. Geneticienii s-au oprit neliniștiți în fața perspectivelor și au cerut suspendarea cercetărilor. Și ele au fost oprite. Un embargo benevol la care au aderat toți geneticienii. Apoi în condiții de maximă securitate cercetările au fost reluate. Faptul, un impresionant act de responsabilitate socială, n-a diminuat teama. Pretutindeni se imaginează scenarii „apocaliptice". Din greșeală într-o bacterie a fost inserată o genă cancerigenă și bacteria a cucerit pămîntul. O epidemie de cancer amenință fragila noastră civilizație. Tot din inadvertență o bacterie a început să producă hormoni masculinizanți sau feminizanți.

Personal consider că rațiunea, omenia, colaborarea internațională a savanților vor fi în măsură să stăvilească asemenea acte demențiale.

Mă gîndesc însă la controlul eredității umane. Sigur, sîntem încă departe de acest moment. Departe înseamnă, în ritmul descoperirilor actuale, un deceniu sau două, cel mult. Ei va veni însă cu siguranță. Și mă întreb dacă vom interveni sau nu asupra eredității noastre. Teoretic ar trebui s-o facem. Sîntem moral obligați să corectăm erorile genetice, despre care s-a spus cîndva că figurează printre cavalerii moderni ai apocalipsului. Firește este o exagerare. Nu trebuie însă uitat că, dincolo de tragicul formulării, accidentele genetice sînt și mai ales vor constitui una dintre cele mai acute probleme ale medicinei.

Nimeni nu știe cum vom face. Poate vom înlocui genele anormale cu gene noi sintetizate artificial, poate se va corecta direct gena nefuncțională. De fapt nu are nici o importanță dacă se va opta pentru o soluție sau alta sau dacă vom fi obligați să alegem o cale sau alta. Corectarea primei tulburări ereditare va constitui una dintre cele mai mari victorii ale geniului uman asupra condiției umane. Va fi doar o etapă. Genetica va interveni apoi direct în evoluția vieții. După toate probabilitățile îmbătrînirea nu este nimic altceva decît expresia acumulării firești și inevitabile de erori genetice. Peste cîteva decenii uzinele de investigație genetică vor stabili cînd și ce gene vor trebui corectate (nu, nu este un scenariu de literatură științifico-fantastică, ci una dintre certitudinile geneticii).

Atunci vom dărîma barierele impuse de evoluție. La urma urmei tulburările ereditare și moartea au fost două dintre condițiile necesare propriei noastre geneze.

Mult mai curînd decît în cele mai optimiste așteptări vom controla activitatea creierului. Descoperirea endorfinelor și enkefalinelor— a morfinelor produse de creier — a fost un șoc. Puțini credeau că întîmplarea și necesitatea, cei doi factori majori ai evoluției, puteau să producă un sistem atît de eficace de protecție împotriva durerii. Dar dincolo de semnificația faptului am înțeles că procesele psihice sînt controlate de sisteme genetice extrem de complicate.

Și iată-ne pe un drum care duce spre imposibil — controlul vieții psihice. Aceasta înseamnă că foarte curînd ne vom stăpîni sentimentele și memoria. Ne vom șterge amintirile dureroase și vom trăi fără spaime...

Nu mai știu cine spera cîndva că într-o zi va dispărea și violența și noi toți vom trăi într-o lume liniștită, dominată de sentimente altruiste.

Lista scenariilor posibile ar putea continua. Ne întrebăm însă altceva, acum cînd ingineria genetică abia s-a născut. Cine va decide ce cercetări trebuie întreprinse și de ce ? Am înțeles oare tot evantaiul consecințelor sociale și morale pe care le va antrena genetica ? Sau nu cumva ar fi mai înțelept să acceptăm limitele pe care ni le-a impus evoluția și să renunțăm la toate beneficiile certe pentru a elimina orice pericol eventual ? Mai ales că, ideea circulă insistent, am ajunge la aceleași rezultate folosind căi care nu implică nici un risc. Iată cîteva întrebări deocamdată fără răspuns.

Dincolo de certitudinile și de îndoielile noastre controlul eredității va continua. Dar vrem să credem că genetica va rămîne o mare speranță. Avem nevoie de ea pentru a trăi într-o lume mereu mai bună. Și așa există prea multe probleme pentru o planetă atît de mică.

CONSTANTIN MAXIMILIAN

SUB ZODIA CIVILIZAȚIEI SOCIALISTE

1.

MIERCUREA-CIUC

Fiind vorba de Miercurea-Ciuc, pomenirea unei zile de februarie să nu-ți amintească, stimate cititorule, doar trumusetea iernurilor din această parte a țării... Această zi luminează inimile locuitorilor acestor meleaguri străvechi cu căldura soarelui, și în această zi găsesc temeiul pentru a vorbi despre două fețe ale timpului... Deci este vorba despre trecut și prezent! Aceste două zile sînt despărțite și legate, totodată, de zece ani de muncă plini în fapte și evenimente cît pentru o viață de om! Cu zece ani în urmă, din inițiativa secretarului nostru general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și dînd viață hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului din anul 1967 într-o zi de februarie s-a constituit județul Harghita, cu reședință la Miercurea-Ciuc. De atunci locuitorii acestui pămînt istoric, ai căror străbuni au fost sortiți tumultului istoriei, înfăptuiesc o istorie nouă, pe măsura aspirațiilor, speranțelor, talentului și puterii lor.

Noi care am fost aici în acea zi de februarie și am stat locului muncind cu trăire și din răsputeri în celelalte peste 3650 de zile ce au urmat-o, poate nici nu observăm evenimentele mari sau mici, elementele organice ale uriașei transformări, poate nu le putem deosebi unul de altul cu migala aparatului fotografic, sau cu ochiul nostru venit, doar știm de ele, pentru că le-am înfăptuit... Și le-am înfăptuit cu bună-credință, cu conștiința curată a omului pentru care istoria nu se rezumă la lucrurile pierdute în negura timpului, ea cuprinde și cele ce sînt și cele ce vor fi, prin linia, viața și munca noastră — cea de toate zilele. Noi care am realizat marea schimbare, sub părinteasca îndrumare a partidului nostru comunist, personal a conducătorului nostru de partid și de țară, știm bine că această demnă schimbare am lucrat-o și lucrăm în continuare pentru ca aceste locuri să-și întărească personalitatea, o personalitate în consens cu prezentul și viitorul întregii țări, cu progresul ei multilateral, o personalitate pe care n-ar putea-o recunoaște doar acela care nu are nimic comun cu munca noastră, cu aspirațiile noastre, pentru că iluziile deșarte sînt sortite deșertăciunii. Da, la Miercurea-Ciuc avem industrie ușoară, vestită peste țări și mări, avem industria lemnului, înzestrată cu mașină electronică de calcul, avem întreprindere de tractoare, și se lucrează bine cu aceste tractoare, avem constructori, mii de constructori că avem și planuri mari, avem mineri, artiști plastici, tipografi, ziariști, poeți; avem locuințe: adevărate cartiere, creșe, grădinițe de copii, școli, l'cee profesionale și teoretice, școală de subingineri; și copiii, tinerii noștri învață în limba maternă, și limba maternă ne este respectată și unirea de gînd și simțire ne este în același timp temeiul fertil de comunicare profundă cu toți contrații noștri, a căror limbă nu ne este străină, că uniți am luptat ca să putem construi —, și uniți construim această țară. Avem de toate feci și dorim să facem și mai multe.

Între două zile de februarie — cea în care a luat ființă județul și cea de-acum, cînd la binevenita solicitare a revistei, m-am oferit să sprijin fotoreporterul în alegerea unor semnificative vederi din orașul meu — se află o adevărată epocă de construcție, totodată, rezultatele acestei mărețe construcții le și deosebesc, spre bucuria noastră : am lucrat bine.

VALI JOZSEF ■

2.

Bulevardul Frăției, emblemă definitorie, în beton și sticlă, pentru viața de toate zilele a orașului (1)

Vechiul — un „specific" pe care nu-l regretă nimeni, nou — un specific la afirmarea căruia contribuie toți (2)

La noua întreprindere de tractoare, ca în toate întreprinderile Harghitei, români sau maghiari, oamenii vorbesc aceeași limbă : a hărniciei (3)

Prăvăliile de-acum 10 ani și, pe aceleași locuri, spațiile în care își fac astăzi cumpărăturile cei peste 30 000 de locuitori ai orașului (4)

Fotoreportaj de ION PREDOȘANU ■

3

4.

BRĂILA,

ca o pasăre Phoenix a renașterilor eterne!

„Să mergem dar să ne preumblăm în cetatea de apă a Brăilei", spunea Perpessicius, făcîndu-ne parcă o invitație peste timp. Și iată-ne sunînd de acolo spre Brăila adevărată de azi, spre orașul care renaște. Da, Brăila renaște! Mai impetuoasă și mai strălucitoare. Au apărut numeroase cartiere noi, școli și fabrici noi. Străzile, întesate ca într-o pînză de păianjen, nasc din fluviu și hohotesc spre margine, pătrunzînd ca niște săgeți în mărul de aur al Bărăganului. Orașul se dezvoltă! Ce se întîmplă însă cu Brăila cea veche, specifică, atît de aparte în peisajul arhitectural românesc? Se întîmplă ceva ciudat : își spală fața! Încă din anul 1974, un grup de arhitecți de la Institutul de cercetare și proiectare pentru sistematizare, locuințe și gospodărie comunală din București, au început un studiu de renovare urbană pentru zona centrală a orașului. S-a urmărit renovarea și redistribuirea fondului locativ valoros, dotarea sa cu tot confortul, optimizarea funcțiunilor comerciale și modernizarea spațiilor comerciale existente, amplasarea de noi clădiri de locuit și dotări social-culturale în spațiile eliberate, transformarea străzii „Republicii" într-o vastă zonă pietonală, un adevărat forum, cu plantații, pasaje decorative, jocuri pe apă, umbrare mobile, șanțuri cu vitrine, bazaruri comerciale. **Studiul, aprobat și apreciat, le-a adus celor doi arhitecți, Virgil Bilicurescu și Viorel Oproescu, premiul Uniunii arhitecților pe anul 1975.**

Venit cu mine de la București, arhitectul Viorel Oproescu mă însoțește pe străzile copilăriei mele, mă învață să privesc orașul cu alți ochi, cu care nu l-am privit niciodată pînă acum, să-l ascult și să-l judec altfel.

— Brăila, zice el, este un oraș vechi și cu personalitate. Spiritul brăilean se manifestă și se susține prin marile valori și marile personalități înscrise în planul cultural și social al orașului. Spiritul acesta a dat naștere și unei arhitecturi aparte. N-aș putea să spun că este un stil clasic, poate mai degrabă unul de influențe, dar un ansamblu de talia acestuia, format din strada Republicii și Piața Lenin, nu mai putem afla nicăieri în țară. Este distinct și personal. Or, așa cum ne recomandă secretarul general al partidului, aceste note de originalitate în arhitectura noastră trebuie păstrate, dezvoltate, armonios îmbinate cu elementele noi de arhitectură.

Clădiri deși vechi, au o strălucire aparte, apreciate de un specialist, îți vine parcă să le mîngîi. Folosite îndelung de om, casele parcă se umanizează, capătă sprit, iar omul caută să facă din casa lui, din orașul lui oglinda spiritului său. Așa au încercat și brăilenii în timp. Pentru că dacă față de ei înșiși orașul se defrnește ca o **totalitate**, spunea tot un brăilean, față de totalitatea orașelor țării Brăila se distinge printr-o particularitate. Ea constă în **atmosferă**, în acea indicibilă atmosferă brăilceană care te însoțește aici la tot pasul — soi de farmec necunoscut, degajat de locuri, concretiune subtilă de fluide misterioase și învăluitoare, care te înconjoară fără să te pătrundă, există fără să fie văzută, ca o mireasmă, ca o răscruce de ecouri.

— Spre deosebire de alte „lipscănîi" din țară, spune arhitectul Oproescu, această stradă se exprimă, se va caracteriza și în viitor printr-un respiro, o anume seninătate izvorîtă din generozitatea spațiului.

Va fi o stradă forum, o stradă spectacol, ca odinioară, dar gîndită modern : sînt prevăzute bazaruri comerciale, accesibile prin șanțuri largi și magazine filtru, cu dublă față, care vor conferi vadului comercial al bănci, pe lîngă caracterul liniar de străbatere, și unul de penetrare sleanată în adîncime, putîndu-se realiza astfel oaze mai liniștite, cu posibilități de staționare, discuții și recreere a pietonilor. Strada nu este numai loc de circulație, ci și un loc de recreere, de staționare temporară plăcută. Magazinele își vor reface vitrinele și reclamele, vor fi prevăzute cu umbrare mobile de pînză colorată, restaurantele, cafenelele și cofetăriile vor fi extinse cu terase spre stradă. Prin realizarea unor elemente de arhitectură minoră — chioșcuri, standuri, tonete — grupate variat, mobile, în fața magazinelor se va realiza un concert în aer liber. Trotuarele vor fi destîntate, dar se vor adăuga spații verzi, elementele de mobilier urban și de artă plastică, corpurile de iluminat, inspirate de felinarele cu gaz de altădată, vitrinele multicolore, vor face zona pietonilor mai atractivă. Spectacol? Da, spectacol, dar un spectacol multifuncțional.

Să refaci unitatea urbanistică a unui ansamblu vitregit de intervențiile repetate în timp, nu este deloc ușor. Nu le-a fost ușor nici autorilor acestui studiu, nici proiectanților, nu le va fi nici constructorilor care vor da aici adevărate examene de virtuozitate profesională. Să refaci o operă, indiferent de genul în care a fost exprimată, trebuie să te încarci cu spiritul celui care i-a dat naștere. Or, în cazul de față trebuie să scoatem în noianul anilor pentru a recunoaște ce oameni au construit așezările de aici, să tragi concluzii asupra moravurilor și scopurilor unei întregi umanități.

— Dumneavoastră, arhitect Viorel Oproescu, cum ați procedat?

— Am consultat materiale de arhivă, publicațiile vremii, de pildă „Analele Brăilei", am participat la dezbateri la care au luat parte numeroase personalități în materie. M-am folosit, dacă vreți chiar și de vederile pe care bunicul meu, dinspre mamă, le trimitea viitoarei lui soții, adică bunicii mele, prin anii 1900—1920.

— Ce elemente anume ați refăcut de pe ilustrate?

— Iată, clădirea aceasta, din intersecția în care ne aflăm, dintre străzile Republicii și Goleștl. Vedeți, este complet denudată de arhitectura fațadei inițiale, fără nici un element care ne-ar fi putut ajuta la reconstituirea imaginii originale. O vedeți cum arăta în ilustrata asta? De necrecunoscut. Toi aici observați și casa-magazin „La Balon", în aceeași situație. Toi așa vom renova și clădirea în care astăzi se află Agenția de voiaj C.F.R.

Analizînd problema nu numai în formă ci mai ales în conținut, cei doi arhitecți au extins studiul și, au încercat să asaneze zona destinată renovării de toate intervențiile și amenajările ulterioare. Să obțină o imagine de ansamblu a trebuit să măsoare circa 100 000 mp suprafață desfășurată, să analizeze starea clădirilor, nivelul lor de echipare, posibilitățile de a putea fi renovate și puse în valoare. Pentru că e important să renovezi, dar și mai important este să renovezi obținînd o importantă eficiență economică. Pentru că ideea orașului muzeu e compromisă. Un oraș nu poate exista numai ca muzeu. Un oraș este un organism viu, stratificat în timp. Îndeobște ceea ce era revelator, impresionant, arhitecții au creat posibilitatea amplasării unei investiții noi pe aceleași spații.

— Aici, în zona cuprinsă între străzile Goleștl, Eliberării și Polonă, ne arată cu brațul arhitectul șef al județului, Crișan Popescu, un moldovean cumsecade care a cunoscut Brăila mai întîi din scrierile lui Panait Istrati, alături de clădirile renovate vor apărea blocuri noi însumînd circa 900 de apartamente și peste 14 000 mp de spații comerciale și de prestări servicii. Se vor amenaja cinci hoteluri, printre care și hotelul „Pescărus", se reamenajează fostul teatru muzical „Lyra" și mai înaintea tuturor Teatrul dramatic „Maria Filotti", care a dat scenei dramatice românești personalități artistice de talie universală.

Una dintre ideile care au stat în atenția specialiștilor aici este implantarea noului în vechi, stabilirea unei relații optime între aceste două categorii : realitățile vor fi extinse cu terase spre stradă. Prin realizarea unor elemente de arhitectură minoră — chioșcuri, standuri, tonete — grupate variat, mobile, în fața magazinelor se va realiza un concert în aer liber. Trotuarele vor fi destîntate, dar se vor adăuga spații verzi, elementele de mobilier urban și de artă plastică, corpurile de iluminat, inspirate de felinarele cu gaz de altădată, vitrinele multicolore, vor face zona pietonilor mai atractivă. Spectacol? Da, spectacol, dar un spectacol multifuncțional.

Să refaci unitatea urbanistică a unui ansamblu vitregit de intervențiile repetate în timp, nu este deloc ușor. Nu le-a fost ușor nici autorilor acestui studiu, nici proiectanților, nu le va fi nici constructorilor care vor da aici adevărate examene de virtuozitate profesională. Să refaci o operă, indiferent de genul în care a fost exprimată, trebuie să te încarci cu spiritul celui care i-a dat naștere. Or, în cazul de față trebuie să scoatem în noianul anilor pentru a recunoaște ce oameni au construit așezările de aici, să tragi concluzii asupra moravurilor și scopurilor unei întregi umanități.

Cît de igienică este... „igiena" în Ploiești ?

În scopul unei temeinice documentări, lucru ce presupune, după opinia noastră, și contactul direct cu acela despre care urmează să scrii, contact ca de la client la acela care urmează să te servească, ne-am prezentat, vineri, 25 ianuarie, la Unitatea de frizerie nr. 61 din orașul Ploiești, „Halatele celor doi frizeri de serviciu, Oprea Vasile și Borcea Nicolae, nu te duceau cu gîndul la culoarea alb. O precară stare a curățeniei putea fi lesne văzută și la centrul de coafat, așezat vizavi. Pe pereții unității niște afișe intră rapid în zodia umorului involuntar, căci se înțelegea că dacă te-ai tuns și ras, ai date certe să-ți schimbi și caracterul. Modul în care am fost bărbieriți de către Borcea Nicolae a fost aproape antologic. La rasul contra (obișnuitul perdaf) ne-a asigurat că folosirea săpunului este total contraindicată. Uimiți și durîndu-ne am fost „executați" pe uscat. Am fost apoi asigurați că rasul așa conceput și executat costă 4 lei și dorind să vedem cinstea cooperatorului Borcea Nicolae i-am dat un modest bacșiș de 11 lei. Declinarea calității de ziarist nu a stîrnit, cum s-ar crede, vreo emoție, căci Borcea Nicolae ne-a mai mulțumit o dată. La nici un kilometru distanță funcționează Unitatea de frizerie nr. 30. Aici bacșișul ne-a fost refuzat categoric de către cooperatoarea Văcăroaia Ioana. Mai mult, spre cinstea ei, a folosit următoarele cuvinte : „De ce vreți să mă jigniți ?"

Pînă a ajunge la sediul Cooperativei „Igiena" am putut să constatăm modul ireprosabil în care-și desfășoară activitatea unitățile de frizerie 1, 31, 29, 8, ca și aceea de coafură avînd numerele 47 și 48. Despre activitatea lor, despre modul în care văd orașul și locuitorii lui prin prisma meseriei ce o practică, vor vorbi chiar ei în cadrul unor scurte discuții inserate în acest material. Pînă atunci relatarea discuției avută cu tovarășii Mihai Constantin și Enache Ion, președinte și vicepreședinte ai unității „Igiena" din Ploiești :

— Într-un trecut nu prea îndepărtat, această cooperativă, fapt trist și cumva amuzant, a fost victima unui escroc care dîndu-și o calitate falsă a luat ceva bani. În cinstea lui s-a dat chiar și un banchet. Este adevărat ?

— Adevărat, dar conducerea a fost schimbată.

— Ce credeți dumneavoastră că este cu adevărat bun în rețeaua de ateliere pe care o conduceți ?

— Cele 53 de centre sînt judicios amplasate în oraș. Tarifele, fapt foarte important, sînt neschimbate de 28 de ani. Desigur, a crescut numărul unităților de lux, ceea ce înseamnă cu totul

altceva. Oamenii sînt în marea lor majoritate buni și clienții sînt mulțumiți.

— Ce ne puteți spune despre realizarea sarcinilor de plan ?

— În anul 1977 nu am realizat planul. Afectată de seism, lumea își refăcea casele și mobila. O perioadă prea puțini s-au tuns și aproape nici unei femei nu i-a ars de coafat.

— Este fără îndoială o explicație. Nu stă în competența noastră, totuși, să o apreciem pînă la capăt. Vă întrebăm altceva : cu ce a greșit față de noi cooperatorul Borcea Nicolae ? Aici, lucrurile sînt totuși de domeniul evidenței.

— Tariful este de 2,50 lei și nu de 4. Rasul pe uscat nu ține de metodele recomandate de muncă. Încasarea unui surplus de 12,50 lei reprezintă o gravă abatere etică și profesională. Dealtfel este un recidivist. Vă asigurăm că vom lua măsuri ferme. Dar știți cum trebuie să procedeze un client într-o unitate de frizerie ? Vă întrebăm asta căci și clienții pot să ne ajute în muncă.

— Cum ?

— Să ceară ca după ras, tuns sau coafat să i se ehbereze bon. Și, firește, să nu obișnuiască lucrătorul nostru cu bacșiș.

— Iertați-ne, dar am vrut să facem un test. O ultimă întrebare : ce mai face frizerul Paul ?

★

— Paul ? Care Paul ? A, acela a ieșit la pensie. Este bine mersi. Bun băiat.

Paul, cel despre care am întrebat noi, nu există. Există în schimb, în locurile unde se muncește — și în cadrul Cooperativei „Igiena" se muncește în marea majoritate a cazurilor — și o legendă a muncii. Trăsăturile celor mai buni meseriași sînt întrunite în persoana unuia singur. Dacă acesta nu există, din nevoia ca munca să aibă un cult și un ideal, el se inventează. Aceasta este legenda frizerului Paul.

★

— Vă numiți Popescu Constanța și sînteți responsabila Centrului de coafură numărul 47. Sînteți, ne-ați spus-o, coafeză de aproape 16 ani. Ce s-a schimbat în coafura clientelor dumneavoastră în perioada la care ne-am referit, 16 ani, adică ?

— Nuanțele nu se păstrează ? Acum de pildă, domină roșcatul și brunul. Au luat avînt tunsorile, permanentele reci.

— Care este cea mai importantă cîștigare pe care v-a creat-o munca dumneavoastră ?

— Pe linia muncii noastre între Ploiești și București nu este nici o deosebire. Lucrăm și cu talent și cu competență.

— Cînd aveți cel mai puțin de lucru ? De ce ?

— Iarna. Perucile. Din cauza lor se pierde foarte mult păr.

— Ne-ați fost recomandată ca o foarte bună conducătoare de unitate. Asta presupune serioase principii în munca desfășurată cu oameni din subordine. Vreți să exemplificați, eventual cu o metaforă născută din munca dumneavoastră ?

— Cum să vă spun ? Noi știm că din părul ondulat nu poți să faci unul drept. Chiar dacă poți, nu durează. Părul ondulat ori se păstrează ori se pierde. Vreau să spun că dintr-un om de caracter chiar dacă vrei nu poți face o pușlama. Invers se poate, dar trebuie multă muncă.

— Vă numiți Șerban Stelian, sînteți unul dintre cei mai buni frizeri din oraș. Glumind, aș spune că semănați teribil de mult cu frizerul Paul. Cam ce personalități ați tuns la viața dumneavoastră ?

— Eram de cîteva ori pe punctul de a-l tunde pe fotbalistul Mocanu. Dar îl tundea Victor Bărătoiu și mai apoi Silvia. Mare fotbalist, tovarășe. În schimb m-au păcălit pe la începuturi frații Munteanu. Frați gemeni.

— Fotbaliștii ?

— Da. Îl tundeai pe Dumitru și apoi venea Anton. Păi bine, Stelule, așa mi se spune, ăsta-i tuns ? Cînd au devenit celebri pe gazon nu mai mergea gluma. Dealtfel, în ultima vreme au chelit.

— Cum se tunde tineretul din Ploiești ?

— Din păcate, cam lung.

— Cea mai interesantă amintire a dumneavoastră ca frizer ?

— Am clienți vechi. De pildă. Anghel. Are cam 40 de ani, este șaten și preferă o tunsoare plină, niciodată exagerată. Cred că stă pe strada Mihai Bravu. Într-o zi vine să se tundă, întreabă de mine, află că sînt în concediu și neavînd ce face se tunde la un coleg. Ce credeți că l-a spus soția îndată ce l-a văzut ? „Ce, Steiu e în concediu de te-ai tuns la altul?"

★

La întrebarea „Cît de igienică este „Igiena în orașul Ploiești?" se poate răspunde că prea puține excepții umbresc munca harnică a cooperatorilor din această branșă. Ele trebuie remediate căci iată se creionează, sperăm, o viață cinstită, frumoasă și interesantă a celorlalți cooperatori din Ploiești.

EUGEN SECELEANU ■

Cîinele polițist și chilipirgiul... „ghinionist"

Mă aflam cu cîteva zile în urmă într-unul din birourile serviciului cercetări penale ale Miliției județului Ilfov, cînd și-a făcut apariția un tînăr voinic dar foarte posomorît. Adusese într-o mînă un casetofon „Malak-202", iar în cealaltă o sacoșă din care a scos cu mișcări nervoase și le-a așezat pe biroul ofițerului Gheorghe Paraschiv 7 role cu benzi, un microfon și alte accesorii.

Imediat cum a dat cu privirea de cel care se afla în acele clipe în postură de interogat s-a și dezlănțuit :

— Numai el mi-a făcut-o ! Ah, cum de nu mi-am dat seama ? Cînd o să mai văd eu cei 2 000 lei ?...

Și poate ar fi continuat cu reprosurile și regretele tardive, dacă ofițerul Paraschiv nu l-ar fi întrerupt puțin malițios :

— Lasă „povestile" astea pentru alții, Gheorghe Deaconu. În calitate de șofer la Getax știai foarte bine ce trebuie să faci cînd observi o comportare dubioasă la vreunul din clienți. Ai participat doar la prelucrarea unor cazuri similare. Dar ai ignorat o asemenea îndatorire civică și te-ai lăsat tentat de oferta făcută la un preț derizoriu. Lăcomia — aceasta este capcana chilipirgiilor...

Despre ce era, de fapt, vorba ? Cum se ajunsese într-un asemenea punct al cercetărilor ? Să derulăm puțin „filmul" celor petrecute...

În vara anului trecut, un proaspăt liberat din penitenciar — Vasile Popescu, 22 ani, din comuna Sohatu, satul Progresu, județul Ilfov — după ce peregrinează prin cîteva localități din țară „în căutare de lucru", după cum susține el, ajunge la Sinaia. Aici, spre plăcuta surprindere a celor cu care a făcut cunoștință, s-a prezentat din proprie inițiativă la miliția locală, explicînd sincer care este situația sa și solicitînd sprijin în găsirea unui loc de muncă. Găsește înțelegere și, în timp foarte scurt, un loc de muncă potrivit. Lucrurile par să intre pe făgașul dorit. În astfel de situații contează mult dacă cel care a greșit cîndva este ajutat și îndrumat să se îndrepte, ceea ce lui Vasile Popescu nu i-a lipsit, dar factorul hotărîtor este voința celui în cauză de a rupe definitiv cu viața parazitară, de a se integra în muncă și a duce o existență onorabilă.

V.P. n-a făcut suficiente eforturi să învingă vechile tentații periculoase, să înțeleagă și să aprecieze bunăvoința celor din jur, deși nu poate fi invocată lipsa discernămîntului necesar. Ca atare, lăsîndu-se prins în mrejele escapadelor aventuriste, pune la cale mai multe fapte infracționale — furturi din mașini.

Întîmplarea face ca la un moment dat să se întîlnească cu un alt individ din aceeași categorie — pentru că „cine se aseamănă se adună" — după cum spune o zicală, anume cu Marian Toma de 19 ani din comuna Vasilați, satul Gălbinași, județul Ilfov. Acesta îi destăinuie lui Popescu un plan : în noaptea de 3/4 februarie să dea o lovitură la școala din Vasilați, unde „știa" el că trebuie să găsească o sumă importantă de bani, pentru că a doua zi urma să se facă plata retribuției cadrelor didactice și a bursierilor pentru elevi, apoi o altă spargere la magazinul universal, unde pusese ochii pe niște haine din piele, pe urmă la bufet pentru aprovizionarea cu băutură și alimente. Zis și făcut. Numai că în cazul școlii, planul infractorilor a eșuat, parțial, directorul, om precaut, neîncrezînd banii în loc vulnerabil. Ca să nu plece totuși cu mîinile goale, infractorii au luat casetofonul, două viori și alte obiecte găsite în cancelarie. Cu prada rezultată din cele trei spargeri au plecat la gară ca să ajungă la București, apoi la Sinaia, unde V.P. avea la rîndul său alte „planuri".

În apropierea gării Vasilați, apreciază ei ca o parte din obiecte, inclusiv haina veche a lui Marian Toma (pentru că acum avea una nouă din piele), să fie ascunse într-un loc „sigur", pentru cîtva timp ca să nu-i încomodeze în deplasări și să nu „bată la ochi". Într-o magazie cu foarte multe lăzi, butoaie, putini și alte ambalaje unde nu avea să umble nimeni multă vreme, găsesc ei cel mai potrivit ascunziș — introduc lucrurile sub o putină înțepărsă cu fundul în sus. Apoi pleacă încîntați de ispravă să călătorească, în primul rînd, pentru a li se „pierde urma", apoi pentru a putea să valorifice, fără a se teme, o parte din obiectele furate și, în sfîrșit, cu banii rezultați să petrecă, să se distreze cît poftesc — principalul scop al parazitului social. Așa ajunge Marian Toma ca în ziua de 5 februarie pe la orele 11 să solicite la Gara de Nord taxiul cu nr. 9-B-5068, condus de Gheorghe Deaconu, pentru a se deplasa cu o parte din obiecte, inclusiv cu casetofonul amintit, în diverse puncte ale Bucureștiului în vederea găsirii unor cunoștințe.

Chiar și numai faptul că un tînăr de 19 ani cu bagaje voluminoase cere să fie transportat în mai multe locuri, unde nu găsește pe nimeni, că ezită să coboare din mașină dacă prin apropiere se află vreun lucrător de miliție, putea și trebuia să-i dea de bănuit șoferului Deaconu. Dar atunci cînd i s-a pus întrebarea : „N-ai vrea să cumperi un casetofon la un preț ieftin ?" — mai încape îndoială că nu și-a dat seama cu ce fel de client are de-a face ? Cînd a auzit că este vorba de un chilipir a uitat și de îndatoririle civice, dar și de eventualele consecințe. Într-adevăr, să cumperi la mai puțin de jumătate din preț un obiect nou și de valoare este un avantaj, la prima vedere. Dar cum poți să ignori întrebarea elementară care îți vine singură pe buze în asemenea împrejurări : „Oare de ce vinde necunoscutul acesta obiectul respectiv la un astfel de preț ?" Și de la aceasta ar urma, în mod logic, alte întrebări : „Nu cumva... ? ! Care ar fi consecințele ? Dar dacă aș fi eu în locul păgubașului cum ar trebui să procedez ?" etc. etc.

Chiar dacă și-a pus în sinea sa asemenea întrebări, Gheorghe Deaconu a rostit doar una : „Cu cît îi dai ?"

„Cu 2 000 lei" — a răspuns ofertantul.

„Bine, îl iau" — s-a hotărît imediat șoferul.

Nici infractorul și nici chilipirgiul nu aveau de unde să știe în acele clipe că încă din ziua precedentă, la numai cîteva ore după comiterea spargerilor din comuna Vasilați, ofițerii Alexandru Ivan și Cornel Ungurean din Serviciul judiciar al Miliției județului Ilfov, erau pe urmele lor. De fapt, primul care a pornit cu adevărat pe urmele făptașilor a fost cîinele „Gică", condus de serg. maj. Gabriel Enache. El a descoperit obiectele ascunse în magazia de lîngă gară, unde se afla și haina lui Marian Toma, care dispăruse chiar în noaptea aceea din comună, după ce, în seara premergătoare spargerilor fusese văzut în bufet unde consumase băuturi alcoolice împreună cu un individ străin de localitate — dovedit pînă la urmă a fi Vasile Popescu, dat în urmărire și reținut și acesta în municipiul Tîrgu Mureș.

Așadar, în numai cîteva ore de la săvîrșirea spargerilor, grație inclusiv cîinelui de urmărire „Gică", dar în primul rînd operativității și priceperii cu care s-a acționat, infractorii erau identificați, în zilele următoare fiind arestați, iar obiectele recuperate, spre deziluzia chilipirgiului „ghinionist", dar spre marea satisfacție a cadrelor didactice și a elevilor de la școala din Vasilați, a tuturor celorlalți cetățeni din localitate.

MIHAI GROZAVU ■

Au sesizat, dar au și rezolvat!

Cu cîtva timp în urmă, își amintește inginerul Marcel Popescu, directorul Întreprinderii de ventilatoare din Vaslui, în biroul său intra, cu o figură îngrijorată, Viorel Sălăgeanu, șeful serviciului producție. Ce-i ?, îl întreba. Ce să fie ?, venea răspunsul, iar reductoarele acelea ! „În biroul său" e, de fapt, un fel de a vorbi, pentru că discuția putea foarte bine să înceapă ori să continue pe culoarele fabricii sau în secțiile de producție, acolo unde muncitori destoinici și oameni de nădejde arătau fără sfială și încercînd ei înșiși o soluție de a ieși din acea încurcătură, că nu au întotdeauna, în plin, de lucru. Asta putea să țină două sau trei zile dar, oricum, situația creată nu era pe placul nimănui. Nici, de bună seamă, pe placul beneficiarilor produselor fabricate de această întreprindere. Mai mult : atunci cînd totul părea să fie perfect, perfecțiunea era numai de suprafață, numai părelnică. Puteau muncitorii să aibă de lucru cît îi tineau puterile, să-și depășească normele și să încaseze o retribuție pe măsura efortului lor, puteau beneficiarii să nu acuze nici o întîrziere, dar un alt om, tot cu o figură îngrijorată, Titi Moruzi, șeful compartimentului de contabilitate, atrăgea conducerii întreprinderii atenția, ori de cîte ori putea, că fabricarea ansamblului în compunerea căruia intra amintitul reductor se vădea a fi, constant, de o rentabilitate destul de scăzută.

„Problemele acestea, ne explică inginerul Marcel Popescu, priveau numai un produs al fabricii noastre, un ventilator pentru spații închise, numit VSOO. Subliniez că e vorba numai de un produs, și că ponderea lui în ansamblul activității întreprinderii e destul de mică. Nici măcar nu-l producem tot timpul zilelor din an. Asa neimportant cum poate să pară, el vorbește totuși, semnificativ, despre felul de-a fi al oamenilor noștri".

„Cum ? Ceva nu mergea, iar ei au sesizat. Atît ?"

„O să vedeți. Mai înainte trebuie să vă spun că VSOO este un ansamblu alcătuit din trei părți mai mari : un motor, un reductor, un ventilator. Pe primul și pe ultimul, le aveam. Necazul era, citeodată, cu reductoarele, pe care le primeam de la I.U.T. Buzău. Uneori, cum am văzut, cu anumite întîrzieri, pe care oamenii noștri le sesizau".

„Le sesizau, într-adevăr".

„Dar m-ați întrebat și vă răspund : nu numai atît ! Vă rog să mă credeți, îmi este greu să vă dau nume. Ideea plutea în aer, ca să mă exprim astfel, și inițiativa a venit ca din partea tuturor. Ba nu, m-am răzgîndit. Acum, că stau liniștit și-mi aduc aminte, n-ar fi corect dacă n-aș nota măcar numele subinginerului Decebal Sorănescu, șeful secției de montaj, sau al muncitorilor Constantin Tînjală, Ion Bogatu, Petru Mărăndescu, oameni de profunzime, în meseria lor, și ambițioși. Cu oameni ca ei am reușit să f..br.cărm reductoarele cu pricina chiar aici, la întreprinderea de ventilatoare".

„Ușor de zis, acum. Mai greu a fost de făcut !"

„Bineînțeles. Dar, de ce să n-o spunem, ne-au ajutat și cei de la Buzău, cu care am rămas prieteni, avînd prilejuri de colaborare încă destul de multe. Ei ne-au predat, de exemplu, proiectele reductoarelor pe care intenționam să le asimilăm. Cu ce n-au putut să ne ajute, a fost tehnologia de turnare. Asta, ca să zic așa, am descoperit-o singuri. Cei de la Buzău nu turnau carcasele reductoarelor. Le veneau din alte părți. Tot răul spre bine, însă : luînd-o în această privință de la capăt pe cont propriu, am reușit să turnăm carcasele din aluminiu, siliciu și cupru, obținînd concomitent importante reduceri de materie primă".

„Fapt nu lipsit de importanță, dacă ne reamintim că avem probleme și cu rentabilitatea".

„Avem chiar un termen de comparație : dacă înainte, două treimi din valoarea produsului erau reprezentate de prețul pe care-l plăteam pentru acest reductor, acum prețul acesta a scăzut la jumătate".

Deci cît — și cum, și de către cine — din a sesiza, înseamnă a rezolva ?

La Întreprinderea de prelucrare a lemnului, din același oraș, aveam să aflăm o istorie asemănătoare celei de mai sus. Asemănătoare, dar numai pînă la un punct. Directorul întreprinderii, inginerul Mihai Rotaru :

„A fost un lanț întreg de sesizări. Toate referitoare la aceeași problemă. Mai exact, referitoare la un agregat de găurit multiplu, care lucra în secția prelucrări mecanice panouri. Panouri pentru mobile, bineînțeles".

„Ce se întîmplase ?"

„Gheorghe Tănase, muncitor, l-a instiințat pe maistrul Petru Piriu. Acesta a venit la secretarul comitetului de partid al întreprinderii, maistrul Nicolae Pisău, și la mine. Sesizarea a ajuns, firesc, în atenția consiliului oamenilor muncii. Cei de la atelierul nostru mecanic au încercat să găsească o soluție dar, de ce să n-o spunem deschis, n-au reușit".

„Tot nu mi-ați spus ce se întîmplase cu acel agregat".

„E o mașină scumpă, de import. Ani de zile a funcționat bine. La un moment dat însă au apărut anumite dereglări. Acestea duceau, se înțelege, la rebuturi. Să fi avut piesele de schimb care se uzaseră, totul ar fi intrat în normal. Dar nu le aveam. Și nici n-am putut să le facem singuri, cum spuneam, cu posibilitățile atelierului nostru mecanic. Personal, cu prilejul unei călătorii în străinătate, am stat de vorbă cu un reprezentant al firmei. Firma aceasta ne-ar fi dat piesele care ne lipseau. Dar știți cît cerea pe ele ?"

„Nu".

„Ei bine, piesele acestea erau mai scumpe decît mașina propriu-zisă. Chestie de negustorie a lor, îl priveste, mi-am zis. Dar ne privea și pe noi fiindcă, am uitat să vă spun, utilajul acesta e un pivot al activității întregii fabrici. Deși el este mînuit doar de doi muncitori pe schimb, toată fabrica depinde de felul cum lucrează. Ce să facem ? Ne puteam acoperi cu o sesizare, dar cu ce ne încălzea asta ? Problema era să rezolvăm. Trebuie să spun că în sprijin ne-a venit și centrala, centrala noastră și mai apoi Centrala de utilaje și piese de schimb și, în sfîrșit, soluția am aflat-o împreună cu tovarășii noștri de la Întreprinderea de utilaje și piese de schimb din Vatra Dornei care n-au pregetat nici un efort și în scurt timp au asimilat piesa care ne lipsea și pe care era păcat să azvîrlim atîția bani. Cu ele lucrăm astăzi, cu ele ne facem planul iar calitatea produselor noastre este, fără îndoială, bună.

A sesiza înseamnă să știi să distingi binele de rău, desigur. Cum, uneori, a sesiza înseamnă că știi să distingi binele de foarte bine. Am văzut, a sesiza înseamnă, în același timp, a rezolva. Cu perseverență, cu forță și cu inteligență proprie. Chiar dacă se sesizează din Vaslui iar soluția este găsită și cu sprijinul celor din Vatra Dornei. Într-o accepție mai largă a ideii de colectiv, rezolvarea aceasta se face tot cu mijloace și cu forțe proprii.

DUMITRU ELIADE

Întreprinderea de confecții Focșani:

Scene de familie

Condrea Voica, ajutor de maistru, șefa „prod"-ului 20 din secția a 4-a, vrea să-și amintească exact. Da, sînt doi ani și patru luni de atunci, spune. La început au fost niște cereri cu scris tremurat și necăjit, adresate sindicatului, comitetului de partid, direcției întreprinderii. Unele muncitoare solicitau sprijin, în felul acesta, pentru rezolvarea diferitelor probleme personale, prin trecerea lor în schimbul întîi. Cererile erau, fără îndoială, justificate, și au fost primite cu toată atenția. Într-o ședință a C.O.M.-ului și după aceea în adunarea generală a reprezentanților oamenilor muncii din fabrică s-a hotărît înființarea, cu un statut aparte, a prod-ului 20, în care urmau să muncească femei cu necazuri familiale mai deosebite. De aici și numele de unitate de lucru cu „probleme speciale".

Rodica Chiovoanu, muncitoare :

„De fel sînt din comuna Liești, Galați. Am venit aici, la Focșani, în urmă cu 13 ani, încercînd să-mi fac un rost de viață. De atunci lucrez la Întreprinderea de confecții. Tot atunci m-am căsătorit. După mai mulți ani, nu din vina mea, am divorțat și-am rămas singură cu doi copii, Marius, de 8 ani, și Iulian, de 5. Singurii la care puteam cere un ajutor erau colegii mei de la întreprindere și iată, peste așteptările mele chiar, ei mi-au oferit sprijinul lor plin de omenie și căldură, pentru a-mi putea crește și educa, așa cum se cuvine, copiii. Lucrez în schimbul întîi, doar, și am timp suficient să mă ocup de copii. Îndrăznesc să spun, de aceea, că întreprinderea mi-a fost în această împrejurare ca o rudă apropiată".

La cei 26 de ani ai săi, Paulina Alexe pare fără îndoială mai vîrstnică și împovărată de griji. O amară experiență de viață, o istorie dezolantă cu un soț care pînă la treizeci de ani a cutreierat prin vreo șapte locuri de muncă și nu s-a hotărît să se oprească nicăieri, leneș și bețiv cum este și ducînd un trai parazitar de pe urma banilor munciți de soția lui, au lăsat urme vizibile.

„Ar mai fi cum ar mai fi povestea asta, intervine Condrea Voica, dar Paulina are și trei copii. Posibilități de a-i întreține, are. Ea a cîștigat, de exemplu, luna trecută, 2 600 de lei, plus 600, alocația de stat. Dar acasă, am aflat, i se fură banii. De aceea, gîndind împreună cu ea, banii rămîn la noi, la întreprindere, ca la un C.E.C., și-și ia bineînțeles atît cît are nevoie, în primul rînd pentru nevoile casei. Cînd are de cumpărat haine sau ceva mai de preț, ieșim cu ea în oraș și-o ajutăm".

„Ar mai fi o problemă, încă nerezolvată, continuă, Ioana Atodiresoaei, maistru, șefa secției a 4-a. Gîndul nostru este s-o ajutăm, după ce va termina divorțul, să obțină o locuință proprietate de stat. Să vedem ce posibilități se vor ivi. Pînă acum mai multe muncitoare din prod-ul 20 au primit locuință. Maria Grosu, Florica Turcu, Florica Bostănaru, atîtea altele".

„Încă un mijloc de a ajutora pe aceste colege ale noastre, cu probleme de viață mai complicate și dificile, este, apoi, adaugă Condrea Voica, asigurarea celor mai bune condiții de muncă. În mod curent, ele își depășesc normele. Evident, muncind. Încît putem spune fără ezitare: sînt femei foarte harnice, niciodată n-au fost necazuri cu producția, cu planul, la prod-ul 20. Pe scurt am zice că binele, iată, cu bine se plătește".

„E frumos ce spuneți. Dar v-aș întreba, ținînd cont că în prod-ul 20 lucrează 45 de muncitoare iar întreprinderea are, cu totul, vreo cîteva mii. Se-ntîmplă să fie privite primele, citeodată, ca niște favorizate ?"

„Asta nu, niciodată. A fost, doar, o hotărîre colectivă de a proceda în acest fel. Și-apoi, pe măsură ce femeile acestea își rezolvă problemele, trec să muncească în două schimburi. Mioara Giura, de exemplu, care avea un copil mic și grave neînțelegeri cu soțul, și-a refăcut viața, s-a înscris la apartament proprietate personală, în sfîrșit nu mai are necazuri și-a trecut să muncească și în schimbul doi, în altă formațiune de lucru. La fel Eliza Dascălu, Elena Petcu și altele".

La Focșani, la Întreprinderea de confecții, trăiesc oameni adevărați, care fără cuvinte mari și fără emfază știu să se înțeleagă și să se ajute, dînd, prin exemplul lor, măsura dreaptă a ceea ce numim omenie, solidaritate muncitorească.

DUMITRU CONSTANTINESCU

...Nu asimilăm doar tehnologii noi

(Urmare din pagina 1)

trei zile de matrițe, timp în care desenez și proiectez piesa, calculez totul pe o treaptă de precizie foarte înaltă, alcătuiesc programul, programez mașina, execut matrița propriu-zisă, mă ocup de întreținerea mașinii și de remedierea unor stricăciuni. Am ajuns în situația că visez tot mereu, și noaptea și în zilele mele libere, programe și idei de calcul. Le visez tocmai pentru că mă pasionează. Sufletește mă simt foarte implicat în tot ce se petrece în întreprindere. Deoarece privesc totul în jurul meu stăpînit de simțămîntul de ordine, de rigoare, de precizie și rotiune la care am ajuns lucrînd într-un loc unde nu încape greșeală, mă indurerează, mă înfurie risipa, dezordinea. Noi am cam fost deprinși să contăm pe belșug. Ce economie ?, spun unii, e plină doar magazia de materiale ! Și lucrează risipind ! Eu mă gîndesc ceasuri întregi cum să desenez o curbă, ca să cîștig cîteva sutimi de milimetru — care acolo, în secția de extrudare, înseamnă zeci de kilograme de aluminiu economisit. Iar nu știu care tovarăș de muncă mai lasă-mă să te las risipește întreit tot minunîndu-se de belșugul de lingouri din fața lui, în timp ce instalația de care răspunde merge în gol. O vorbă românească spune că lenea e molipsitoare. De fapt și hărnicia e molipsitoare. Și fiindcă e așa, la noi s-a luat inițiativa ca fiecare tînăr intrat în meserie să stea o vreme sub directa supraveghere și îndrumare a unui meseriaș cu experiență. Să aibă drept exemplu hărnicia unui maistru ca Dumitru Ilie sau a altora ca el".

Vasile Bădican este șeful echipei de reparații la secția Metalurgică 1, are 39 de ani și de 20 de ani este membru P.C.R. Are o mare experiență în ce privește oamenii, a lucrat ca activist un timp bun, ocupîndu-se cu probleme de economie a agriculturii, din 1970 a cerut să revină în producție, în industria aluminiului abia înteiată. De munca echipei lui depind multe. O defecțiune poate să afecteze planul de producție al unei luni întregi. Echipa lui trebuie să fie pregătită profesional și moral ca să remedieze orice defecțiune în timpul cel mai scurt cu putință. Și, la nevoie, într-un timp chiar mai scurt decît ar părea să stea în puterile oamenilor săi.

„Pe durata celor mai bine de opt ani de cînd lucrez aici, spune Vasile Bădican, am putut să văd cum se schimbă cu totul un om, cum dintr-un țăran pornit spre oraș cu ideea de-a pune un ban peste ban iese un muncitor nu numai calificat, dar în stare să facă dintr-o problemă a secției, a producției o chestiune de ambiție profesională, un caz de conștiință. Și acum, aproape 60% din personalul nostru muncitor sînt novetiști din comunele apropiate. Cînd ajung acasă, se apucă oamenii să-și îndeplinească norma la C.A.P. Eu nu-mi iau concediu în februarie, zice cîte unul, că nu mă primește nevasta acasă. La toamnă, concediul, la culesul viei și al porumbului ! Alții, după ce ies din schimbul de noapte, merg direct la cîmp. În fabrică încep să se simtă tot mai mult muncitori, însă nu-și pot lăsa gospodăria țărănească. Și toate acestea cînd e vorba de o întreprindere atît de perfecționată ca aceea de prelucrare a aluminiului. Am avut prilejul să văd cum tocmai tovarășii mei, cu toată schimbarea ce are loc în conștiința lor, cu toate indoielile pe care le mai trăiesc au fost în stare de adevărate fapte de devotament muncitoresc pentru uneltele muncii. La presele de extruziune, acolo unde folosim între altele și matrițele atît de pretențioase ale lui Gelu Simion, inima presei e o pompă de ulei sub presiune. Repararea pompelor se făcea în străinătate, dat fiind că sînt niște lucruri tare complicate. Un om, pe nume Șerban Teodor, sprijinit pe urmă de mai mulți — inginerii Romeo Gavrilă și Ioan Rădut, apoi Gheorghe Badea, Ion Vișan și Florin Sîrbu — s-a angajat să facă el repararea pompei fiindcă la urma urmei „tot un cap avem și noi". S-a constituit o echipă priepută la pompe, echipă care a rămas și acum în alertă pentru operațiuni asemănătoare și în 24 ore am putut să pornim din nou presa. Dacă presa de 3 600 tone nu lucrează zece zile, cît ar dura drumurile și repararea pompelor la firma care le livrează, noi înseamnă că luăm retribuție din munca altora. Vreau să rostesc iarăși numele lui Șerban Teodor, întrucît omul a purtat toată răspunderea. A avut curajul să-și asume răspunderea. De oameni curajoși e întotdeauna trebuință dar astăzi, cînd într-o întreprindere ca a noastră facem producție modernă, cu mîini bătătorite de țărani, e nevoie chiar de mai mult, e nevoie de puțin romantism. Aș îndrăzni să spun că mulți din tovarășii mei de muncă sînt niște romantici fără s-o știe".

Inginerul Șerban Marinescu a venit la Slatina în anul 1975 prin repartiție guvernamentală. Drept e să notăm că a cerut să fie repartizat aici. La sosire, laminatorul unde astăzi se ocupă de depanare electrică era în stare de construcție-montaj. „Am lucrat în condiții extrem de grele, am învățat foarte multe de la muncitorii cu experiență și, mai mult decît învățătura, m-am deprins să mă port astfel încît munca noastră să fie colaborare. În hala atunci în construcție era un frig groaznic. Munceam cîte un ceas, pînă ce ni se lipeau degetele de metal și un ceas ne dezghețam mîinile. Mă întrebam cum de rezist, îmi spuneam că aici nu-i de mine, totuși am rămas și iarna următoare, deși condițiile rămăseseră aceleași nimeni nu se mai văita. Condițiile erau aceleași, oamenii aceiași, numai că învățaseră să gîndească altfel, căpătaseră dragoste pentru lucrul mîinilor lor ieșit cu un preț atît de greu. Ei sînt Paraschiv Neacșu, frații Constantin Radu și Jean Radu, Marcel Pătărie, Tiberiu Sofia. Pe ei îi cunosc mai bine dar sînt și alții la fel. Tinerii, din pricina virstei, sînt înclinați spre fapte excepționale. Totul este să fie ajutați să facă deosebirea dintre faptul bun și cel dăunător, să vadă folosul lucrului născut din pasiune. Eu gîndesc că avem acum un nucleu de oameni tineri sau intrați pe anii spre maturitate pe care se poate conta în orice împrejurări tocmai pentru că nucleul s-a ales în condiții de muncă dificile, în condiții uneori eroice".

ÎNTRE CLASIC ȘI BAROC

Atena

1.

De fapt, nu Atena. Acropole. Colina pe care am urcat și eu într-o vară, „la ora funebră a amiezii" cum ar spune Camus și unde am știut mai bine decît oriunde că întorcîndu-mă la mitologie nu le-am cerut zeilor decît să le folosesc numele pentru cauza mea personală, Afrodita fiind un mod de a vorbi despre dragoste, iar Atena, cu lancea într-o mînă și cu scutul în alta, un mod de a descoperi că înțelepciunea e străină de nepăsare. Am stat atunci o vreme cu ochii aproape închiși, lăsînd soarele și foșnetul bănuit al mării să-mi vorbească în locul Parthenonului. Pentru că limbajul lor este același. Marmura repetă ceea ce trupul întins pe nisip a aflat, că înțelepciunea grecilor a constat în a căuta un sens pe lumea aceasta, nu în lumea zeilor. Parthenonul e construit pentru eternitate, dar pentru a ne spune fiecăruia că fericirea trebuie atinsă cu mîna.

Și iată-mă în această iarnă, urcînd din nou, în imaginație, drumul în spirală care mă va duce spre colonadele Parthenonului unde mă voi așeza pe o treaptă tocită de pași, privind uimit cum nici singurătatea, nici șopîrlele, nici greșelile n-au sălbăticit marmura... Dar în ce măsură ruinele unei civilizații sînt fidele timpului din care provin? În ce măsură Parthenonul nu ne propune o altă Eladă decît cea care a fost în realitate? Dacă n-am ști nimic despre moartea lui Socrate și am privi numai statuile de marmură, n-am crede că grecii n-au cunoscut sîngele? Pe stilobați și în frize nu există nici o pată. Ca și cum în Elada n-au existat decît soare, mare și nisipul pe care a leșit Afrodita. Ca și cum Socrate a băut otravă într-o altă țară, ca și cum Hesiod și Tucidide au pierit de moarte firească, iar Fidias n-a fost proscris din Atena, ca și cum exilul lui Xenofon sau al lui Alceu e o simplă poveste, ca și cum Anaxagora ar fi fugit din alt loc ca să scape de condamnarea la moarte. Și toți ceilalți, surghiuniți sau uciși sub cerul mediteranean și lîngă mările care par să nu fi cunoscut decît pe zeița frumuseții și dragostei... De ce ținem minte numai ceea ce au scris înțelepții pe templul lui Apolo, „nimic prea mult", și nu ținem minte faptul că într-o cetate cucerită toți bărbații erau omorîți, iar femeile luate în sclavie? De ce-am uita ceea ce spune istoria și am ține minte numai ceea ce vor să recunoască templele și statuile? Pe măsură ce ne depărtăm în timp, istoria Eladei cedează în fața artei eline și retrage într-un con de umbră acea parte care contrazice serenitatea statuilor. Iar aceste statui de marmură care populează muzeele lumii ne șoptesc: nu-i credeți pe istorici, uitați-vă la surîsul care, ne pecetluiește gurile și ascultați numai șoaptele noastre. Toate aceste statui dezgropate din pămînt sau din singurătatea ruinelor sînt o mare armată albă, o armată de marmură care luptă împotriva umbrelor lui Xenofon și Tucidide, împotriva dialogurilor lui Platon care ne povestesc moartea lui Socrate. Ele ne dau imaginea unui „popor estetic" pentru care zeii erau la fel de barbari ca și perșii cîtă vreme nu veneau să învețe de la locuitorii Eladei să iubească lumina și strugurii și să primească de la ei, pe muntele Ida, recompensa frumuseții... Elada în care filosofii imaginau cetăți ideale din care poeții erau excluși, dar în care poezia obținea victorii mai mari decît cele obținute prin sabie (nu e adevărat că, fără Homer, războiul Troiei ar fi rămas o obscură luptă între triburi?)... Trebuie să ținem minte numai ceea ce e de partea frumuseții și înțelepciunii? Și să ascultăm numai șoapta statuilor? Care spun că în Elada nu murea nimeni, nu era omorît nimeni, nu suferea nimeni, în afară de cei urmăriți de destin, și că grecii nu făceau altceva decît să stea pe malul mării, să-l aștepte pe Ulise și să discute între timp despre fericire... De ce n-am crede că noi am făcut mai multe daruri Eladei decît ne-a făcut ea nouă? Și că-i atribuim tot ce ne-ar fi plăcut ca ea să prefere și să iubească? Și că nu numai ploile, ci și noi înlăturăm dintre ruine tot ceea ce socotim nepotrivit cu frumusețea elină? Că am uitat intenționat cum arătau la origine statuile, vopsite, pentru că noi nu le putem vedea decît albe? Oare nu cumva e la fel de inutil să căutăm printre ruine Elada, cum am căuta pe un cîmp lanul de grîu al lui Van Gogh? Sau cum am căuta seara pe străzi umbrele lui Rembrandt? Nu cumva ar trebui să spunem despre Elada că n-a existat, că de fapt e o pură născocire? Că ea nu e decît victoria obținută de arta greacă asupra istoriei Greciei antice? Că ea nu e decît victoria lui Proxitele asupra lui Xenofon? Și că Hölderlin ne-a dovedit că Elada poate fi creată dintr-un nor, din ierburi, din lumina care curge pe arbori și dintr-o singurătate care se întoarce împotriva ei? Socrate? Îl uităm în clipa cînd urcăm pe Acropole. Învinșii uciși? Îi uităm în clipa cînd zărim Parthenonul. Și apoi n-avem destule alte dovezi? Toate mărturiile sînt de acord că atenienele își vopseau părul în galben și își colorau obrajii în roșu. Unde sînt aceste femei în marmura Parthenonului? În ce muzeu ați văzut asemenea femei? Nu trebuie cumva să ne întrebăm dacă Elada este o creație a noastră, nu a grecilor antici? Și apoi care e deosebirea dintre Rousseau și noi cei care iubim Elada și avem nostalgia ei? Că în locul unei naturi primitive, în acest peisaj se înalță coloane de marmură?

Dar toate aceste întrebări nu urmăresc să risipească o iubire, ci să-i dea un temei și mai adevărat. Rousseau voia să demonstreze că omul a fost corupt de cultură și de societate și de aceea îl chema să-și caute fericirea, fugind de lume, după ce a ars în sine toate cărțile, în vreme ce Parthenonul ne cheamă înăuntrul unei culturi; și nu al unei culturi obișnuite, ci al uneia care, în mijlocul greșelilor ei, nu pierde nici o prilej să strige da în fața vieții și a soarelui. Căci există, poate, o Eladă pentru oricare dintre noi dacă știm unde s-o căutăm. Și dacă pe țărmurile strivite de soare sîntem hotărîți să nu trișăm niciodată.

OCTAVIAN PALER

CRONICA SPECTACOLELOR

E bine, inerția și prejudecățile cedează!

Între 14 și 20 februarie, firește tot la Oradea, a avut loc cea de-a doua ediție a „Săptămînii teatrului scurt". O ediție care a avut împlinirile ei:

Omul de teatru și pentru teatru Valentin Silvestru a convins trei teatre din București să participe la festival. La Craiova, Teatrul Național a introdus în repertoriu și pe afișe spectacolul de o oră; iar Teatrul din Oradea i-a urmat exemplul. Tot la Oradea a luat ființă un cenaclu de dramaturgie scurtă. Criticul-dramaturg-animator-organizator orădean Stelian Vasilescu are întocmită o bibliografie, cu rezumate și note explicative, a tuturor pieselor scurte, peste 1 000, publicate în ultimii 30 de ani (dar, păgubitor, editurile încă n-au înțeles eficiența ei). Organizatorii festivalului n-au mai acceptat orice participare, ci a avut loc o preselecție, din păcate însă, nu tocmai severă. Au participat și echipe profesioniste și echipe de amatori, în afara concursului (paradoxal, se pare că aceasta a fost o șansă pentru unii profesioniști). Prea au fost multe piesele care s-au încheiat cu moartea eroilor și prea au lipsit comediile (asta, de fapt, e-o împlinire cu minus inainte). Juriul a fost competent, drept și exigent (premiul pentru interpretare masculină n-a fost acordat). Au plecat de la festival, au plecat fericiți craiovenii (cu premiul al II-lea, pentru spectacolul „O sărbătoare princiară" de Teodor Mazilu), băcăuanii (cu premiul al III-lea, pentru spectacolul „În ceasul al 13-lea" de Dumitru Solomon), Letiția Popa (cu premiul pentru regie), Ion Dogar Marinescu (cu premiul pentru scenografie), Gilda Marinescu (cu premiul pentru interpretare feminină), Kiss-Török Ildikó (cu diploma revistei „Familia"), Agatha Nicolau și Irina Mazanitis (cu diploma Teatrului de stat din Oradea) și Alexandru Tocilescu (cu diploma specială a juriului pentru formula originală a spectacolului pe care l-a regizat). Au plecat concret-nefericiți și răscolit-nefericiți, așa cum doar artiștii sînt în stare, restul participanților; dar au plecat și cu o altă concepție despre festival și despre exigențele teatrului scurt, încît de aceea am trecut și această constatare tot la capitolul „Împliniri". N-au plecat orădenii care, fericiți foarte, au păstrat acolo, la dumneaolor, în capitala Teatrului scurt, Marele Premiu al Festivalului, cîștigat pe drept, pentru spectacolul — în premieră absolută și într-o montare (regia: Ion Olteanu, scenografia: Tatiana Manolescu-Ulieu, care dă clasă noțiunii de teatru experimental — „Occisio Gregorii în Moldavia Vodae tragedice expressa" („Uciderea lui Grigorie Vodă în Moldova expusă tragic"), prima piesă de teatru în limba română scrisă între anii 1778—1780, text descoperit la Oradea.

Șase dimineți, șase după-amiezi și șase seri de spectacole au fost urmate de ziua a șaptea a unui, așa intitulat, simpozion despre funcțiile și modalitățile teatrului scurt. De fapt, o adevărată ședință de lucru în care numeroși participanți au dezbătut — cu erudiție, cu luciditate, cu bun simț, c-un foarte aspru spirit critic, cu lotalitate, cu pasiune și cu picioarele pe pămînt — starea actuală și viitorul piesei scurte și al spectacolului de teatru scurt, precum și definiția lor, a piesei și a spectacolului scurt. Iată numai cîteva fragmente, din numai o parte din părerile rostite acolo.

Horia Deleanu, profesor universitar: Piesa scurtă s-a născut de mult și are perspective de viitor, pentru că omul de azi n-are timp și, de nevoie, are, a dobîndit, o sensibilitate de tip laconic.

Victor Parhon, critic: Producția de piese scurte a înregistrat creșteri cantitative și calitative dar, față de cerințe, a rămas deficitară. Dramaturgia de inspirație istorică și etică a făcut progrese; dramaturgia despre satul contemporan e bîntuită de idilism, iar aceea despre industrie e bîntuită de schematismul conflictului. Frecvent, criteriul tematic e luat în seamă înaintea celui valoric. Multe piese pun probleme pentru că nu pun probleme.

Virgil Stoenescu, dramaturg: În condițiile teatrului radiofonic, cuvîntul declanșează o explozie senzorială (n.n. — extras din partea teoretică a comunicării). În '77, Teatrul radiofonic a emis 57 de piese scurte (n.n. — extras din partea practică a comunicării).

Gheorghe Lupașcu, secretar literar: Ce facem ca teatrul scurt să placă oamenilor — iată o problemă.

Mira Iosif, critic: „Săptămîna Teatrului scurt" a devenit o manifestare instituționalizată. Meritul acestei ediții: în esența ei a fost un seminar de lucru: cu exemple și discuții pe marginea lor. Eșecurile acestei ediții: participările formale; spectacolele cu texte slabe și livrești.

Magdalena Klein, regizoare: Să căutăm specificul teatrului scurt. După aceea ne va fi mai ușor.

Grigore Corbea, responsabil artistic la Întreprinderea „Înfrățirea" din Oradea: Tovarăși profesioniști, prea multe piese din festival au avut sfîrșit tragic.

Doina Sipoș, lector universitar: Teatrul poetic? Teatru al prezentului nostru? Teatru de angajare? Teatru studențesc? Teatru amator de masă? Teatru profesionist? O posibilă estetică a teatrului scurt depinde de noi.

Elisabeta Pop, secretară literară: Multe spectacole au fost pregătite în pripă, doar pentru festival, vizionarea lor având loc doar cu cîteva zile înainte de deschidere. Să evităm pericolul recitalurilor actorilor refuzați! Să oferim amatorilor piese care să placă! Să tratăm piesa scurtă cu stimă! Nu spectacol lung cu trei piese scurte, ci spectacol de o oră cu o piesă scurtă! Propun formula spectacolului de ora 6. Să-i obișnuim pe spectatori să fie spectatori de o oră!

Dumitru Chirilă, critic: De la piesa în 5 acte, s-a trecut la aceea de 4 acte, apoi de 3 acte, apoi la piesa în două părți cu o pauză și, probabil, viitorul e al spectacolului fără pauză cu o piesă într-un act, dar nu și într-o parte. Teatrul scurt are viitor pentru că spectacolul ilustrativ va dispărea. Trebuie să ridicăm teatrul scurt de pe podiumul studioului pe scena principală a teatrului.

Theodor Mănescu, dramaturg: Trebuie să manifestăm rigoare în definirea teatrului scurt! Trebuie să angajăm teatrul scurt în bătăliile noastre de azi! Trebuie să facem selecții exigente!

Eugen Nicoară, conferențiar universitar: Promovarea producției dramatice nu este îngăduită decît sub semnul responsabilității.

Vasile Săvinescu, inspector cultural: E periculoasă înțelegerea funcționărească a festivalului. E bine că juriul are posibilitatea premierii unor spectacole; e rău că n-o are și pe aceea a sancționării unor spectacole.

Stelian Vasilescu, militant pentru teatrul scurt: Acesta-i cel mai greu festival! Pentru că teatrele nu fac oferte ferme și din timp; pentru că teatrele nu se prezintă cu piese scurte adevărate; pentru că teatrele nu vin cu piese din însuși repertoriul lor.

Mircea Bradu, dramaturg: Utilitatea festivalului a fost demonstrată. Există un nucleu de prieteni ai teatrului scurt și al festivalului. Avem nevoie de exigența lor pentru selecția premergătoare confruntării viitoare de la Oradea.

Mihai Vasiliu, istoric: Și teatrul trebuie să fie direct, angajat, educativ, optimist, responsabil, de calitate — fie că-l al amatorilor sau profesioniștilor.

Ioan Chira, profesor, Președintele Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Bihor: Necesitatea promovării teatrului scurt este de-acum evidentă. Lansarea celei de-a III-a ediții trebuie făcută din timp, cu precizie, cu exigență.

Valentin Silvestru, critic: Cultura să pătrundă mai adînc în categorii largi ale populației: ăsta-i rostul și-al teatrului scurt. Trebuie înlăturată subliteratura care îndepărtează publicul. Piesa scurtă să redevină literatură și dramatică: asta-i problema principală.

În rol de spectator, de martor, la Oradea, am trăit o mare bucurie: am văzut cu ochii mei o concretă, aprigă și eficientă bătălie pentru cauza teatrului. Toată stima pentru acești oameni care — pur și simplu și înălțător — făptuiesc, edifică. Prejudecățile și inerțiile cu privire la teatrul scurt au început să cedeze. Dar nu de la sine, ci prin munca, prin eforturile, prin abnegația unor oameni anume.

NELU IONESCU

CRONICA DE FILM

Eu, tu și Ovidiu

Într-adevăr, **așa** se lansează o comedie muzicală: programul a fost tipărit din timp, Casa de discuri „Electrecord" a tras primele discuri cu melodiile din film cu mult înaintea premierei. **Este foarte bine**, și asta nu numai ca mijloc propagandistic, ci ca o condiție firească și necesară a respectului producătorului (în acest caz: Casa de filme 5), față de beneficiar, față de public. Natural, dincolo de „ambalaj", primează „conținutul" însă. Ne vom referi la acesta din urmă.

În veritabila penurie de comedii cinematografice intrate pe ecrane, în premieră, în ultimii ani, numele regizorului Geo Saizescu a devenit o permanență singulară și controversată. Atît de singulară, mai ales — și asta nu datorită lui, firește! — încît termenii de comparație ne lipsesc. Geo Saizescu, se pare, s-a declarat partizan înfocat și total al risului. Folosind pretexte „clasice" (vezi Păcală), sau de alt gen, a rămas, deși la intervale mari de timp, unul dintre acei încăpățînați în a arăta că românul nu numai că știe să rîdă, dar și că știe să facă bine și adesea cu folos acest lucru. Recenta sa premieră — cu toate slăbiciunile inerente faptului că plecă de la un scenariu conceput, practic, de patru autori (Alexandru Struțeanu, Beno Meirovici, Geo Saizescu, după o idee de Bogdan Căuș, pornind de la o binecunoscută situație: cooperarea interuzinală care uneori scîrțîie dar va veni un inspector de la centrală s.a.m.d) reușește să ne amuze pe alocuri, **de-a binelea**, reușește să ne confirme faptul că avem resurse filmice — mă refer aici la **toate** compartimentele de creație — capabile să devenim, în ceea ce privește comedia cinematografică, demni de o dispută cel puțin europeană.

Nu aruncă vorbe în vînt, nu-mi stă în fire și, mai ales, nu este cazul. Pentru că „Eu, tu și Ovidiu" (titlul nu mi se pare din cale afară de inspirat — n.a.), reprezintă un cert cîștig al zîmbetului pe ecran. Un zîmbet nu arareori caustic, eficient, uneori șubredmoralizator, niciodată însă de prost gust.

Filmul este tonic, se urmărește cu plăcere, ne reamintește încă o dată că avem o generație de actori de **gen** pentru care multe țări ar putea fi cel puțin invidioase: Jean Constantin și Ilem Rădulescu, doi „mamuți" ai comicului contemporan, asigură hazul vizual al acestei pelicule, haz la care, sînt convins, realizatorii inițiali nici nu s-au așteptat (sau, dacă situația e inversă, au mizat **prea mult** pe posibilitățile lor, oferindu-le roluri, cel puțin ca replici, destul de șterse; mă rog, cine știe dacă nu vom avea în curînd de-a face cu un scenariu pentru un film comic în care autorul să-și la, textual, următoarea responsabilitate: „în acest film nu va juca nici unul dintre cunoscuții comici ai ecranului?!"

Deocamdată însă vorbim de „Eu, tu și Ovidiu". Comedie bună, cu garantat succes la public. Florin Piersic joacă cu dezinvoltura sa caracteristică, neavînd mari probleme cu interpretarea textului oferit de scenariști (spre deosebire de „Pintea", de pildă, unde firea copilărosului și talentatului nostru actor a fost șocală, apoi ambiționată de replicile dramatice ale scenariului, dîndu-le un fior de autentic tragism). Papaiani se descurcă bine, într-un rol departe de posibilitățile lui reale. Mari actori, precum Ileana Stana Ionescu și Ștefan Mihăilescu-Brăila — prezențe fermecătoare, deși aproape episodice. Nu e vina lor.

Revelația filmului însă o constituie, socot, interpretarea Violetei Andrei. Am urmărit-o pe această actriță în ultimele filme, m-au impresionat dăruirea și modestia, munca cîrcenă, de laborator intim, sinceritatea cu care interpreta rolurile. Întotdeauna a căutat să-și depășească condiția impusă de text, sau de pretențiile regizorale. De data asta, aici, în acest „Eu, tu și Ovidiu" (iertată fie-mi paranteza, încă o dată, repet, titlul e teribil de neinspirat!), Violeta Andrei dă dovada unei interprete nu numai de ținută, dar și de o perfectă stăpînire a celor mai diverse modalități de expresie și, care, se știe, mai divers decît diapazonul pe care trebuie să „joace" un actor distribuit într-un film muzical?! În care ea trebuie să scrîie, să danseze, **să joace** la urma-urmei, pe o partitură **canonic** convențională? Geo Saizescu își face un punct de merit și de referință, prin distribuirea ei în acest rol.

O bună comedie, în concluzie; din care ar fi putut lipsi foarte multe secvențe de birou, mai ales în cea de a doua parte a filmului. O bună muzică (Temistocle Popa), mai puțin inspirate textele acestor melodii (Flavia Buref). Un film cu o distribuție copleșitoare (în care formula e **cu participacione di**: Amza Pellea, Draga Olteanu-Matei, Octavian Cotescu, Coca Andronescu, Ana Szeles și Nucu Păunescu — actori pe care, dealtfel, îi iubesc sincer și-i stimez mai ales — nu mi se pare cea mai fericită; cu atît mai mult cu cît filmul, **în sine**, este suficient de bine făcut pentru a atrage masele de spectatori!), o comedie BUNĂ!

Ceea ce nu e puțin.

HORIA PĂTRAȘCU

RUBRICA MEA

Între istorie și literatură

Înainte ca istoria să se fi constituit într-o știință, trecutul a generat impunătoare opere literare, care au popularizat-o. Ba chiar epopeile homerice rămîn singurul „izvor" al războiului troian, care nu și-a găsit istoricul nici în vremea lui, nici în secolele următoare. Confirmarea, în linii mari, a **Iliadei**, a întîrziat cu aproape trei milenii, dar nu a lipsit, datorită cercetărilor arheologice ale lui Heinrich Schliemann, care au dus la descoperirea a două mari civilizații : troiană și miceniană.

Aș putea spune că și la noi, în anumite împrejurări, literatura a luat-o înaintea istoriei. Astfel s-a înfiripat legenda glorioasă a lui Vlad Țepeș, înainte ca istoriografia națională să înceapă a deschide o controversă asupra personalității lui. Cel dintîi mare scriitor care i-a consacrat viteazului domnitor un adevărat cult, a fost învățatul istoric, lingvist și jurist Ion Budai-Deleanu, în epopeea lui eroi-comică, **Țiganiada**. Tetrarh al iluminismului transilvan, alături de Samuil Micu, Gheorghe Șincai și Petru Maior, autorul **Țiganiadei** a văzut în Vlad Țepeș prototipul ideal al domnitorului sever, dar drept și popular, răspunzînd (prin exemplul său marii dezbateri încinse în aceeași operă asupra celei mai bune forme de guvernămînt. De n-ar fi fost cenzura imperială, probabil că Ion Budai-Deleanu s-ar fi pronunțat pentru regimul democrației populare, singurul indicat să dea nației române majoritare, rolul politic cuvenit, în pofida vitregiei istorice. Se știe că Ion Budai-Deleanu și-a început **Țiganiada** în timpul revoluției franceze și că pomenește într-un rînd de iacobini, aripa de stînga a acestela. Era și așa o mare îndrăzneală de a-i numi, fără a-i înfiera, spre a fi pe placul politicii metternichiene, care a reușit să frîneze mersul democrației burgheze timp de peste treizeci de ani (din 1815 pînă în 1848).

Al doilea mare scriitor român care a apelat la Țepeș-Vodă, ca la un om providențial, menit să pună capăt delirurilor politicianiste ale vremii, a fost Mihai Eminescu. Finalul **Scrisorii a III-a** este unanim cunoscut și nu puțini sînt cei ce-l știu pe de rost. Paralel cu soluția adunării laolaltă a celor vinovați, în pușcărie și la balamuc, ca să li se dea foc, Eminescu preconiza, în articolele lui din **Timpul**, „ordinul cinepii", adică țreangul, ca mijloc apriat de execuție. Se vede că, pînă a-și fi dezlănțuit invectiva, fără urmă de umor, Eminescu practicase umorul macabru, pe care germanii îl numesc tocmai „Galgenhumor" (umorul spînzurătorii). Țeapa, instrumentul de tortură prin care Vlad Țepeș înspăimîntase puternica semilună, sub conducerea cuceritorului Constantinopolului, nu i s-a mai părut lui Eminescu aplicabilă în veacul său.

Nici Tudor Arghezi, succesorul lui Eminescu în atitea privințe, nu s-a mai pronunțat în favoarea tepii, dar l-a slăvit pe voievodul ei, într-una din cele mai răspîndite poezii ale ciclului **Cuvinte potrivite : Vodă-Țepeș** (apărută întîi în **Contemporanul** II, 36, 1923).

Cadrul ales este acela al unui moment de pace, „pe la-nceputul dulce-al primăverii", pace cucerită de voievod cu spada. Este adunat „Sfatul Țării". În ce scop ?

„Să mulțumească domnului de Pace".

Începe și ospățul, cu închinări de pahare, în timp ce vodă, „ginditorul", neîncrezător în sfetnicii săi, se întreabă „ce țepi îi se cuvin".

Conform istoriei, care ne-a lăsat amănuntul respectării ierarhiilor, în aplicarea pedepsei cu țeapa, folosită la dimensiuni corespunzătoare rangurilor. Arghezi ne înfățișează pe viziri „la înălțimea lor". Inovația marelui poet privește pe „sfinți, Vlădici și Episcopi", pentru care voievodul „avea lemn sfînt și bun mirositor". Mare lucru ierarhia, nu-i așa ?

Voi reveni cu realizări literare ale scriitorilor din zilele noastre, care au slăvit memoria lui Vlad Țepeș (cunoscut peste ocean cu numele **Dracula** !).

ȘERBAN CIOCULESCU ■

CRONICA LITERARĂ

Ana Blandiana: „Somnul din somn"

Reveria crepusculară n-a lipsit nici pînă acum din poezia Anei Blandiana. În *Somnul din somn* ea doar s-a generalizat. Uimitoare sînt numai reprezentările din lumea satului, surprins aproape invariabil toamna. Efectul de clarobscur nu întunecă, ci luminează registrul cîntecului. Poeta e fascinată mai ales de umbrele „mai sclipitoare decît lumina".

Ana Blandiana folosește visul nu ca pe un mijloc de îndepărtare în universul în care trăim. Poeta este fascinată tocmai de puterea visului de a aduce vești noi despre realitate, despre lumea înconjurătoare, despre noi înșine, fără a întrerupe nici o clipă comunicarea cu viața. Ne amintim o imagine mai veche: „Mă hăituiește universul cu mii de fețe ale mele / Și nu pot să mă apăr decît lovind în mine". Visul acesta era un coșmar. Așadar, și visul ar trebui purificat. Nu e de ajuns ca să luăm în stăpînire lumea prin vis. Trebuie luat în stăpînire visul însuși, eliberîndu-l de obsesia lucrurilor și de orice ar putea întuneca, într-o formă sau alta, candoarea faptului simplu de a fi. Nu altul pare să fie rostul regresiunii în somnul primordial, adică în „somnul din somn". Visul regenerează, fiind altceva decît confuzia între regnuri deosebite. Mai ales că lumea visului e departe de a se reduce la sinele biografic, cu toate amintirile lui cu tot; ea este infinit cuprinzătoare. Dar, înainte de toate, visul trebuie protejat, așa cum Blaga proteja tainele universului: „Cine și ce să viseze / În timpul crescut peste noi — / Nămeți grei de somn / Prin care cu gesturi viteze / Și lente se mișcă / Lunateci eroi? / Să nu strigi, / Trezirea-i ucide, / Ajunge să plîngi / Și să-i visezi — / Ale încănemorții / Atît de timide / Dovezi".

Orice poet ajunge la un moment dat acolo de unde nu mai poate continua ca pînă atunci. Unii au sfîrșit în manieră, alții au încetat să mai scrie, ca Rimbaud. Ana Blandiana alege altă cale, dovedind că are încă resurse. Să reținem pentru moment numai ideea regenerării prin renunțarea la tot ce ar putea să însemne artificiu în creație. Astfel, într-un poem, cîntecul va fi scris „pe frunze cu-o dudă", pentru a fi purtat de furnici în pămînt asemeni semințelor: „Iarba-l va scoate anul viitor la lumină / Și o să-l crească și o să-l usuce soarele / Iar dacă o să aibă noroc or să vină / Și-o să-l pască somnoroase și indiferente mioarele. // Va curge în lapte apoi înțelept, înstelat, / Și nimeni n-o să-și mai aducă aminte / C-a fost zămislit din păcat, / C-a fost gîndit în cuvinte". Poezia, renăscută, devine astfel (în termeni barbieni), un joc secund, însă nu față de realitate, ci față de poezia însăși, amenințată să sucombe, altfel, în spectacolul gratuit — vinovat — al cuvintelor. Urmează de acum, aproape în mod programatic, coborîrea panteistică în senzorialitate (fiindcă poeta vrea să fie „Goală de gînduri și de dorințe, fără cuvînt, / Numai miros, numai auz, numai privire"). Iată imaginea sinestezică a satului, prefigurînd un întreg univers în adormire: „Mai mult miros / Decît imagine sau sunet, / Miros de fum în seară, mai ales, / Cînd se întorc cirezile atîpite / De prea mult lapte înflorit la șes..."

Moartea e asociată frecvent toamnei, cu un sentiment de liniște și familiaritate blîndă: „Mă întorc în toamnă cum mă întorc acasă". Poeta reînvie o mulțime de imagini rustice. Firește, este mereu vorba de satul din vis. Prezența universală a morții prilejește accente suave, ca în acest vers: „Ce moarte aromată se coace-n gutui!" De fapt, presimțirile poetei merg spre dimineața de dincolo de moarte, căci „ziua eternă" va începe și ea tot într-o dimineață de toamnă (*În dimineața de după moarte*).

Nu mai puțin reprezentările rustice (pilatiene) sînt în realitate imagini ritmice, fabuloase, ale căderii: toamnele se rostogolesc, fructele cad (măsurînd astfel timpul, ca nisipul din clepsidră), zările descresc etc. Domină în volumul acesta un ritual de legănare, de plutire copilărească în vis, de alunecare tăcută în miresmele amețitoare ale toamnei „asemenea fructului / Fericit că vremea îl coace trecînd / Și-l face dulce și bun putrezirii".

CORNEL MORARU ■

O scrisoare pe adresa redacției

Am rămas stupefiat de furtul literar comis de „scriitorul" Marcel Păruș care a copiat romanul **Barometru în urcare**, obosindu-se doar să găsească un titlu nou pentru „opera" sa și să strămute acțiunea și locul faptelor, petrecute în timpul primului război mondial la Halifax — Canada, într-un orășel cu oameni cinstiți din Banat, cu o etică diferită, demnă de anul 1970 și de zilele înflorite pe care le trăim astăzi în Republica noastră socialistă.

Ceea ce nedumerește însă pe foarte mulți cititori este faptul că organele în drept încă nu au comunicat adoptarea măsurilor ce se impun față de acest caz grosolan de furt literar.

Indiferent de măsurile ce se vor lua, eu, ca cititor, propun :

— ridicarea drepturilor de autor ale impostorului ;

— îndepărtarea din viața literară a acestuia, retrăgîndu-i-se toate drepturile cîștigate prin furt literar.

Cred că ar fi bine ca persoana în cauză să fie îndrumată spre un colectiv de muncitori cu înaltă conștiință etico-socială unde să cunoască adevărata viață morală a oamenilor cu munci de răspundere din țara noastră. În locul unei ficțiuni furate să aibă posibilitatea să cunoască profilul moral al muncitorului educat în spirit comunist.

Vă rog să faceți demersurile necesare pentru lămurirea și sancționarea acestui caz, dînd satisfacție cititorilor, iubitorilor de literatură.

ADRIAN RUSSU ■
Str. Patrioților nr. 7, bloc PM 6, ap. 32, sc. 1, et. VII București, sectorul IV

Cap limpede

O foarte incitantă anchetă publică revista **Convorbiri literare** în numărul său din luna februarie : **Studenții și literatura contemporană**. Răspunsurile evidențiază interesul studenților de la diferite facultăți pentru literatura contemporană și buna lor pregătire pentru a o recepta. Cîteva dintre ele sînt însă îngrijorătoare prin precaritatea gîndirii, prin confuzia de valori. Și avem în vedere în special pe studenții de la filologie care, la rîndul lor, vor trebui să-i învețe pe alții carte. Este deconcertantă o opinie ca aceasta pe care-o citîm mai jos la întrebarea : ce apreciați la scriitorii contemporani preferați ? Iată cum sună un răspuns : „Îmi plac pentru că scriu bine". Numai atît poate spune un viitor profesor de literatură ? Din fericire, astfel de răspunsuri sînt puține. Reținem apelul revistei la o mai susținută muncă „în orele de literatură — și chiar de limbă română — din timpul liceului, precum și a tuturor mijloacelor de îndrumare în domeniul literaturii". ● Iată ce scrie Teohar Mihadaș despre poetul Corneliu Popel : „Aparținînd familiei de spirite patronate de un Francesco D'Assisi — poetul „Laudei creaturilor" — și de simbolistul Francis Jammes, poetul se va apleca și el asupra lumii gîzelor, a păsărilor, a pulberilor „scînteietoare"..." Oricît de talentat ar fi tînărul poet Corneliu Popel, credem că e încă hazardat să se invoce într-o recenzie despre el nume ca acelea de mai sus. Dar acesta nu e singurul exemplu din presa literară în care nu se respectă proporțiile lucrurilor. ● În același număr al revistei **Tribuna** din 23 februarie este publicat și un interviu cu Fănuș Neagu. Ca de obicei, autorul **Verii buimace** este în vervă. ● Doi debutanți la „Cartea românească" : poeții Ion Roșu și Valeriu Bârgău, cu volumele **Pasărea nopții** și respectiv **Floarea soarelui**. Ion Roșu este uneori prea discursiv, nu abordează toate temele pe care le tratează cu aceeași siguranță. Versul lui devine tulburător mai ales atunci cînd creionează peisaje delicate sau cîntă iubirea. Celălalt debutant, Valeriu Bârgău, este mai „modern" în expresie. Versul său sărbătorește lucrurile simple, aflate în preajma noastră, deseori nu sînt decît simple notații provocate de contemplarea lumii. Evoluția acestor poeți este de urmărit ● **Alte întîmplări din veacul XXI** apărut la „Scrisul românesc" este o antologie de proză „science-fiction". Semnează schițe, povestiri științifico-fantastice Mihai Nicola, Radu Honga, Marius Stătescu, Marius Gherga, Victor Martin, Alexandru Mironov, George Gănescu. Cu puține excepții, volumul este departe de a fi o reușită și pune în evidență carențe nu numai ale autorilor respectivi dar și ale literaturii de acest gen care se publică în ultimul timp la noi. Socotind că „science-fiction"-ul este un teritoriu în care se permite orice, autorii se întrec să închipuie întîmplări cît mai bizare pentru ca să le fie aplaudată fantezia, născocesc tot felul de aparate cu performanțe tehnice uluitoare pentru a crea un cadru pentru acțiuni cît mai neverosimile. Dar, ceea ce este și mai grav, autorii acestui volum — ca și alții, de fapt, și nu numai de la noi — uită un lucru esențial : că în centrul acestei literaturi, ca în centrul oricărei literaturi adevărate, trebuie să stea omul și nu bizareria. Indiferent despre ce stadiu de civilizație ar fi vorba, oricît de tentante ar fi popasurile în descrieri de nave cosmice cu însușiri fabuloase, un scriitor veritabil trebuie să vorbească în primul rînd despre om, despre bucuriile și dramele lui, și nu să-l minuiască precum pe o marionetă, fără a-i înțelege comportamentul, ca pe un simplu accesoriu transplantat într-o ambianță șocantă pentru noi, cei de azi. Marii autori ai acestui gen și-au obținut consacrarea tocmai pentru că au iubit omul mai mult decît utilajele sofisticate sau evenimentele străine, și atunci cînd l-au proiectat în viitor nu l-au imaginat cu nici un chip rupt de omul pe care l-au cunoscut în mod nemijlocit. În cărțile maeștrilor anticipației depășirea unor bariere tehnice nu devine un scop în sine ci reprezintă tentative ale oamenilor de a se depăși în primul rînd pe ei înșiși. ● Editura „Univers" ne prilejuiește o nouă întîlnire cu opera lui Heinrich Boll, laureat al premiului Nobel : **Onoarea pierdută a Katharinei Blum sau cum se iscă și unde poate duce violența** — o povestire în care este atacată presa de scandal din R. F. Germania ● **La aceeași editură a apărut și romanul lui Hans Erich Nossack, Cazul D'Arthez.**

La ce lucrează Constantin Țoiu

— Cu ce o să fiți prezent anul acesta în librării, Constantin Țoiu?

— Cu o reeditare. La Editura Eminescu îmi va apărea în cadrul colecției de proză românească, într-o colecție „critică", **Galeria cu viță sălbatică.**

— Sînt deosebiri față de prima ediție?

— Nici o virgulă.

— Îmi place încrederea pe care o aveți în serisul dumneavoastră. Totuși, în această carte cititorul nu va descoperi nimic nou?

— Ba da. La sfîrșitul romanului, în loc de postfață, — de fapt un cuvînt al editorului — sînt reproduse note de lucru anterioare scrierii romanului și din timpul elaborării lui. Nu au legătură cu el, au fost doar „schele" care au ajutat la înălțarea construcției și pe care apoi le-am abandonat.

— Cum scrieți dumneavoastră?

— Repet ce-a spus un confrate: pe brînci.

— Asta ar însemna să publicați în fiecare an cîte o carte.

— E invers. „Pe brînci" înseamnă și mai rar...

— Acum ce scrieți?

— Sînt în perioada de acumulare necesară începerii unui roman.

— Ce titlu?

— Nu știu.

— Despre ce perioadă va fi vorba?

— Va fi un roman de strictă actualitate. Și de anticipație — să vedem...

— Continuă. Galeria cu viță sălbatică ?

— S-ar putea ca unul din personajele de acolo să apară. Unul din personajele secundare.

— Care anume?

— Nu știu încă.

— Ați precizat totuși că va fi de strictă actualitate. Adică?

— Despre anii în care trăim noi, care sînt ani excepționali. Se poate vorbi de un dinamism al desfășurării lor din care nu lipsește dramatismul, nu lipsesc conflictele — hrana, materia primă a prozei. Trăim o vreme în care trebuie să ne biruim întîi pe noi înșine pentru a însemna ceva în lume. Faptul că un romancier scrie despre prezent nu poate fi întotdeauna un handicap.

— În ce credeți, Constantin Țoiu?

— Cred în victoria oamenilor simpli, cinstiți, care muncesc și au cel mai de preț lucru — după mine — bunul-simț.

— Între primul dumneavoastră roman, Moartea în pădure **și cel de-al doilea,** Galeria cu viță sălbatică, **atît de bine primit de critică și de cititori, a trecut mai bine de un deceniu. Sper că nu o să repetați experiența și cu noua dumneavoastră carte.**

— Și eu sper.

GEORGE ARION ■

Dragoș Vicol

Păstor de cerbi

Nu m-a chemat nimeni, nimeni nu m-a tocmit
păstor de cerbi prin munții-nclinați spre
asfințit.
Eu singur urc suișuri și plaiuri fără semn
și singur sub lumina din văi îmi dau îndemn
spre vîrfuri stranii scrise cu stele în azur,
spre prăvălișuri aspre curgînd fără contur,
să mîn din urmă cerbii, ciopor după ciopor,
spre iezere de suflet, pe unde munții dor
cînd clipa de iubire sau de amurg duios
le-o spulberă un corn sunînd adînc, prin os.

Nu m-a chemat nimeni și nimeni n-a dat svon
păstor de cerbi să urc în Septentrion.
Eu singur am vrut munții să-i înfloresc cu cerbi
ce duc în coarne luna și-o risipesc prin ierbi,
ce duc în suflet grija și-nsingurarea mea
și poartă-n ochi uitarea ce lacrimă se vrea,
ce poartă-n coarne urma săgeților de cînd
mureau în ceața toamnei prin riuri singerînd,
ce sorb în vis din unda piraielor de jos
și pasc apoi omătul din amintiri, frumos...

De nu mi-ați da de urmă, ce fericit aș fi,
păstor de cerbi în locuri ce nu se pot ghici !
Eu i-aș hrăni cu iarbă de nemurire-n zori
cînd peste munți trec vînturi și cîrduri de
cocori ;
eu i-aș hrăni cu fluier de inimă, în seri
cînd către piscuri sună miresmele din meri,
și le-aș aprinde-n coarne luceferi de omăt
și, poate, niciodată nu i-aș mina-ndărăt !

Poem

În suflet munții nu mi-i mai găsesc :
un șes întins coboară dintr-o geană,
și-n el fîntîni cu ciuturi adîncesc
urmele lor cu cîte-un semn de rană.

Eram obișnuit să urc pe culmi,
pe mari podișuri să întîmpin zorii,
să calc pe frunzele ce cad din ulmi
să aibă golf de rouă căprioriii.

Ajuns, înalt mă profilam pe-azur,
ecoul mi-aducea din vale pașii
și-mi beam apoi cu sete vinul pur
de stea ciocnind pocalul cu uriașii !

Și-acuma, iată, munții nu mai sînt
și eu cobor pe șesul plin de semne –
fîntînile mă sorb încet, pe rînd,
ca să rămînă tinere și demne.

Și trec astfel prin vămi de taină, prin
necunoscute lumi — ca-ntr-o
magie —
să mă reîntorc în munții mari, senin,
prin nu știu cîta mea copilărie...

Desen de NATALIA TOFAN ■

Sînt o pădure

Sînt o pădure tainică și-adîncă,
cu suflet fără limită-n vreo zare.
Răsun ecou și chipul îmi răsare
pe scoarța verde-a fagilor și încă

rostit cu stele pe oglinzi de-izvoare.
Sînt ploaie și sînt relief, genună,
port dor în frunză, în foșniri port lună,
și nici un vînt năpraznic nu mă doare.

Am vrut eu însumi să mă nasc pădure :
din zbor de vultur pînă-n rug de mure
să mă străbată-o viață necuprinsă

în nici un fel de timp, și neînvinsă !
Ca să cobor astfel pînă-n departe
netulburat de nici un gînd de moarte...

Hora mare

Îmi bate-n sînge cum ar bate-un val
în țărmul lui cu-același ritm, întruna,
domol și cald rupîndu-se din struna
ce sună-n înserarea de opal.

Și simt în suflet cum o-ascultă buna
și bunul și străbunul, din caval.
Mestecenii o freamătă pe deal
și-o-mbracă-n flăcări de comoară luna.

Și-mi sună ritmul ei domol în glas,
și-n pas, și-n văz, și-n gînduri, și-n cuvinte,
și-n mîna ce se-ntinde ca s-alinte

și-n glasul reținut de bun rămas.
Îmi bate-n sînge cum ar bate cald
un val în niște țărmuri de smarald.

Grigoraș Dinicu: Memorii

● Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

● La 2 aprilie 1939 noua orchestră Pro Arte, fondată de violoncelistul și prof. George Cocea, a organizat un concert extraordinar pentru sărbătorirea lui Grigoraș Dinicu cu prilejul împlinirii vîrstei de 50 de ani. Violoncelistul a interpretat Concertul în Mi major de J. S. Bach și Concertul în Re major de Beethoven. „A stringe laolaltă optzeci de oameni ce cîntă în restaurante și music-halluri — scria maestrul Mihail Jora într-o cronică din ziarul Timpul — a-i convinge de rostul muzicii bune... a umple sala Ateneului la cel dintîi concert cu ce are Bucureștiul mai muzical, a stîrni aplauzele sincere ale acestui public blazat, venit în mare parte „să se amuze", a dirija cu pricepere pe dinafară un program de un ceas și jumătate, a da prilej lui Grigoraș Dinicu să fie ovaționat după ce a executat Concertul de Bach... iată însușiri ce înalță pe bună dreptate pe d. Cocea". Aceste edificatoare rînduri apărute cu cîteva săptămîni înaintea sărbătoririi semicentenarului nașterii lui Grigoraș ilustrează maturitatea acestui artist excepțional.

Curînd, despărțindu-se de Bach și Beethoven, de sala Ateneului Român, Dinicu avea să traverseze pentru prima oară oceanul, spre a participa la Expoziția Universală din New York (1939). A fost turneul cel mai semnificativ din viața sa care i-a adus o experiență artistică inedită în propagarea muzicii noastre populare.

VIOREL COSMA ■

Cuvintele obișnuite de despărțire deveniseră banale și fără rost : tată să fii cuminte, mergi departe în lume străină, să nu uiți că ești român, fii demn de încrederea ce ți-o arată țara, băiatul mamei ; să ai grijă maică pe vapor, fiindcă am auzit eu ce s-a întîmplat cu Titanicul, gîndește-te maică la copilașii tăi ; uite draga mea, primește te rog din suflet inelul acesta, îl am de la tatăl meu, este tot ce am mai scump pe lume, să-l păstrezi pînă ce mă voi întoarce... Și cîte și mai cîte alte mici dialoguri de genul acestora, dar un șuierat scurt produse o clipă de nedumerire. Tăcere, fiindcă în clipa următoare cînd trenul se puse în mișcare, un „ura" prelungit, cu fluturări de batiste, ce păreau stegulețe arborate la vapoare în port la vreo serbare marițimă, marcă semnalul de plecare spre America.

Prin Polonia, un băiat de-al nostru care lucra pentru bucătărie a pierdut trenul. Parcă îl văd și acum, alergînd săracul, după tren, desperat.

Domnul Kobb, care era director în Ministerul Propagandei și mergea cu noi pentru a recepționa anumite lucrări făcute la pavilionul nostru, a vorbit la telefon cu gara unde prietenul nostru a pierdut trenul și după o oră și ceva de mers, cînd trenul s-a oprit în stație, cine era pe peron ? Amicul nostru foarte jovial, făcîndu-ne semn că este prezent. Bucurie generală, însă pentru majoritate miracol. Cum s-a putut vorbi la telefon din tren (d-ta cititorule, te rog să te interesezi de exactitatea acestei invenții).

Ajunși la Hamburg, orașul înecat în drapele cu însemnele Germaniei hitleriste. Fațadele caselor, precum și de la o casă la alta, erau numai steaguri (era ziua Führerului).

În gară eram chemați pe grupe, orchestra, bucătăria, chelnerii etc. Ajunși la hotel, fiecare aveam cartea de vizită prinsă în ușa camerei noastre cu indicațiile următoare : Grigore G. Dinicu, născut în București la data de 23.06.1915 ; fiul lui Grigoraș Dinicu și al Aureliei, de profesiune muzicant tatăl, iar mama casnică, vine din București și merge în America, în orașul New York, a făcut studiile muzicale în București cu profesorii următori : Kiriac, Castaldi, Cuclin, însurat cu Paraschiva G. Dinicu, fiica lui Comănici Lăcătuș Vasile, muncitor, și a Mariei Comănici, casnică, are un copil, Ioan, de 2 ani jumătate.

După o ședere de 2 zile la Hamburg, în ziua de 17 aprilie 1939, la ora 17, vasul „Hamburg" de 17 mii de tone ridică ancora îndreptîndu-se spre New York. Orchestra vaporului începu să cînte un marș și eu, la locul ce mi-l alesesem, făcui cunoștință pentru prima oară cu acest sentiment apăsător, de a lăsa țărmul plin de lume.

Cînd eram încă sub influența sentimentelor de singurătate în imensitatea mării, un chelner cu un clopoțel invită lumea la prima masă pe vapor. Dar iată că la masa noastră vine un tip chel, cu fața de spion și, scuzîndu-se, se așază lîngă noi. Ce bune ar fi niște sarmale sau o tocană, sau niște mititei, sau mai știu eu ce — ziceau unii — cînd prima masă decurse normal și fiecare ne scularăm sătui și mulțumiți, făcînd chiar haz de cît ni se dădea să mîncăm. Dar cum românul după o masă bună dorește și un pahar cu vin, ne-am dus cu toții la bar și acolo ne-am prins să jucăm tabinet pe cîte o consumație. Tipul însă devenise un fel de umbră a grupului nostru, al orchestrei. Devenise nesuferit, fiindcă aveam cu toții „sentimentul tăcerii" cînd era în imediata noastră apropiere și atunci Vasile Budișteanu și cu Gheorghe Ștefănescu, muscalagiu care și acum face furori în America, începură să vorbească țigănește și noi, care nu știam o iotă din tot ce spuneau ei, tăceam chitic și cînd unul din doi începea să rîdă, rîdeam și noi. Abia tunci tipul nostru ne părăsea și devenea astfel ridicol.

Ajunși la Cherbourg, în Franța, pe lista pasagerilor români se mai adăugă un nume : „Maria Tănase", care cînd se urcă pe vapor, fu primită cu multă căldură de întregul grup al românilor. Tot grupul românesc mînca la clasa turistică (ceva între clasa I și clasa a II-a), însă Maria Tănase mînca, singură, la clasa I.

După vreo 3 zile, cînd am intrat în zona Oceanului Atlantic, s-a organizat un bal la clasa a III-a, pentru Crucea roșie germană. Căpitanul vasului a făcut apel la Grigoraș Dinicu pentru a da concursul și iată-ne cîntînd pe vapor pentru Crucea roșie. La costume, subsemnatul am luat premiul II, care a fost o tabacheră cu însemnele HAPAG (firma liniei comerciale marițimă germane) pe care însă clou-ul (și ce nu am să uit toată viața) a fost întîmplarea cu Mitică Mutu, țambalagiu în orchestra lui Fănică Luca.

Acest tip, ce să-l descriu nu-mi trebuie prea mult timp fiindcă, în afară de un gust pentru glumă și povești, el face parte din clasa lăutarilor noștri care-și trăiesc viața de zi cu zi, cu toate greutățile ce le oferă o familie numeroasă și viața în sine. Om bun, blajin și fricos, curios, fiindcă așa e firea sa, puțin speriat de binefacerile tehnicii și ale științei moderne.

Deci sala unde se ținea balul era ticsită de lume din toate păturile sociale și tată pe nea Mitică al nostru, îmbrăcat într-o cămașe lungă țărănească. Cînd ne-a venit rîndul să cîntăm, lumea era curioasă, nu știa ce să creadă, fiindcă cu toții cunoșteau pe muzicanții ce cîntau pe vapor, afară de țăranul echipat în straie populare. Aplauzele și trataiile culese nu au întîrziat să vină. (Nimeni dintre cei care erau prezenți la bal nu au știut că o furtună puternică s-a stîrnit pe ocean, însoțită și de o ceață grozavă). Succesul adevărat l-a marcat scena cînd patru mateloți au apărut cu țambalul lui Mitică Mutu și muzicantul speriat că nu știa ce se întîmplă cu țambalul său, alerga spre mateloți. În alergătura sa, ce să vezi ? Nea Mitică se împiedică și cade pe jos. Lumea începe să rîdă cu hohote și începe să aplaude cu frenezie, crezînd că este vreun număr oferit de compania HAPAG. Mitică începe să se certe cu mateloții. Aceștia sigur că nu înțelegeau limba lui Caragiale și nelămuriți lăsară țambalul jos și plecară. Românașul, dintr-un îmbold sufletesc, se duse la prima masă, își luă un scaun și cum a zărit ciocănelele pentru cîntat pe țambal (avusese grijă Vasile Budișteanu să i le pună), Mitică începu să cînte. Și cîntă Mutu cu foc și cu patimă. Era puțin prins în vraja lui Bachus. Cînd a terminat, lumea s-a sculat de la mese și, nici mai mult, nici mai puțin, l-a luat pe sus și, cîntîndu-i un imn studențesc, îl glorificară pe Mitică al nostru.

Dar totuși, nici acum nu se terminase cu Mitică Mutu în seara aceea. Grigoraș Dinicu l-a invitat la bar. Cînd au terminat băutura, s-au despărțit în ușa cabinei maestrului. Nu trece însă un minut, cînd auzim un țipăt și pe Mitică Mutu înjurînd și trăsnind la adresa lui Costică Luca. Ce-i făcuseră acum colegii lui ? Luaseră două baloane și le ascunseseră sub plapumă (Gică și Costică Luca se urcaseră în cușeta de deasupra lui Mitică și ședeau chitic acolo). Cînd Mitică veni să se culce și ridică pledul cu care se învelea, balonele începură să se înalțe, provocîndu-i spaimă nebună lui nea Mitică.

Seara aceea se termină în sala barului, cu toți băieții adunați, glumind și comentînd întîmplările lui Mitică Mutu.

(Va urma)

Creația tehnică de masă

INOVATORII DE LA BÎRSEȘTI

— Nu, eu nu lucrez cu așa instalație, se îndărătnicea muncitoarea fasonatoare Maria Vilceanu.

Nici celelalte nu aveau curajul să încerce. Era o instalație nouă, făcută de unul dintre muncitorii secției și unii nu aveau încredere în aceasta. Cînd s-au convins că, de fapt, nu era mare lucru s-o manevrezi — o simplă apăsare pe buton — l-au năpădit cu laude și cuvinte frumoase pe tînărul inovator. „Ești bun, mucă! Îți mulțumim!" i-a zis Maria Vilceanu. Acum ea este prima care-mi explică efectul aplicării inovației. „Înainte se lucra mult mai greu. Patru oameni trebuiau să ridice panourile mari, grele de 120 kg. la înălțimea de pînă la un metru și jumătate. Erau mai multe manevre, panourile veneau mai rar, abia finisam pînă la 100 pe schimb, în zilele foarte bune. Acum depășim acest număr".

Privesc linia de panouri mari a secției de azbociment de la Combinatul din Tg. Jiu (Bîrsești) și instalația pneumatică pentru stivuit, de la capătul ei. Un singur om dirijează panoul și-l așază pe pneu. Astfel se poate stivui pînă la 2—2,20 m. Asta înseamnă totodată economisirea paleților lemnoși, foarte costisitori, încărcarea vagoanelor la întreaga lor capacitate. Altfel spus: o dublare a productivității muncii, economie de materiale și reducerea efortului fizic. Doi muncitori, eliberați de la această linie, sînt utilizați la alte locuri de muncă.

— Acum oamenii mă privesc cu mai multă încredere, se confesează cu emoție Petre Popescu, lăcătuș de întreținere utilaje și stații compresoare, autorul inovației. Mă solicită cînd au o problemă: „Ce zici? Cum s-ar putea îmbunătăți?" Îmi dau părerea, mă gîndesc...

Tot gîndindu-se, a adus, cum spune el, îmbunătățiri ușoare pe ici, pe colo. A automatizat stația de compresoare, a făcut niște acționări pneumatice la vanele liniilor de tuburi, „mai mult pentru ușurarea efortului fizic".

— De mult mi-a fost în cap să fac asemenea modificări. Colegii de muncă au apreciat, m-au încurajat, m-au ajutat. Sfaturile și cărțile împrumutate de inginerul Nicolae Buliga, șeful secției, mi-au fost de mare folos. Pe șeful atelierului, Maricica Popescu, și pe maistrul mecanic Constantin Milea îi pot socoti colaboratorii. M-au susținut mai ales prin procurarea materialelor necesare, lucru deloc de neglijat în asemenea situații.

Dar cel mai prețios ajutor pentru tînărul muncitor-inovator a fost studiul asiduu, neîntrerupt, efortul de a gîndi și rezolva problemele tehnice. Colecțiile de publicații de știință și tehnică preluate de la tatăl său, șofer de profesie, el însuși autor al unor inovații, au fost citite cu pasiunea descoperirii noului. Și-a procurat lucrări de specialitate, nu numai în domeniul său, fie de la librărie, de la prieteni, prin poștă. S-a interesat și a găsit întotdeauna ce i-a trebuit. „Pe cine interesează găsește", spune el. Și trebuie să înțelegem acest interes nu numai la nivelul dorinței de a citi, ci mai ales la acela al descoperirii și aplicării soluțiilor noi, superioare. La cei 26 de ani ai săi, după numai 8 ani de muncă în Combinatul de lianți și azbociment Tg. Jiu, Petre Popescu a ajuns la categoria maximă de încadrare. Aceasta, fiindcă a învățat continuu, ajungînd „un meseriaș de mîna-întîi", cum îl apreciază colectivul de aici. După absolvirea școlii profesionale a continuat liceul la seral. „În vară intenționez să dau examen la subingineri, la specialitatea electromecanică. Vreau să rămîn în meseria mea, aici, în combinat, unde avem instalații moderne, competitive pe plan mondial și unde am găsit oricînd posibilitatea pregătirii și perfecționării". Intenția sa este de fapt o hotărîre fermă, alimentată neîntrerupt de apetitul perfecționării și născocirii.

— Acum, mi-a spus la plecare, mă preocupă o inovație, poate mai bună ca aceasta. Nu vă spun pînă nu o realizez. Se referă la îmbunătățirea calității lipirii panoului de azbociment.

Exemplul lui Petre Popescu nu este un caz izolat. La aceiași parametri el a fost repetat de 9 ori în răstimpul unui an. Nu știm dacă numărul inovațiilor înregistrate și aprobate, unele deja aplicate, este mare sau mic, dar, ținînd cont de importanța lor, putem aprecia în mod deosebit aportul creator al harnicului colectiv al cimentiștilor gorjeni. Iată, de pildă, la cuptoare, prin introducerea unui injector de gaze, extrem de simplu, se înregistrează cel mai redus consum de combustibil pe tona de clincher din toate fabricile de ciment din țară.

Un alt colectiv realizează sistemul de automatizare a stropirii în turnuri. Tineri ingineri, subingineri, electricieni se preocupă de contorizarea energiei electrice pentru cuptoarele și concasoarele de var etc.

Un răspuns prompt, eficient, la cerințele stringente de economisire a combustibililor și energiei. Un răspuns căutat febril de către specialiștii și muncitorii combinatului, într-o continuă activitate de învățătură și dezbateri. Comisia inginerilor și tehnicienilor nu elaborează numai tematica de studiu, ci, prin intermediul lectoratelor tehnice, al frecventelor ieșiri pe teren, al discuțiilor de la om la om cu muncitorii, se străduiește să dezvolte interesul și gustul tuturor oamenilor muncii pentru ceea ce este nou și înaintat, îi ajută concret la partea de documentare (mai ales prin proiectări), îi învață metodologia prezentării unei inovații.

V. RĂVESCU

O floare din grădina Năsăudului

● Deși o cunoștință mai veche a Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar, deși o cunoștință mai veche a radioului și a televiziunii, deși o urmărim chiar acum pe ecranele televizorului, la cea de a treia etapă a concursului „Floarea din grădină", Valeria Peter Predescu pare mereu o cunoștință nouă. Vocea ei sună curat ca aerul ce tremură între pădurile Năsăudului, iar cele șapte piese prezentate, de la doină și baladă, pînă la cîntecul cules din folclorul zilelor noastre, confirmă nu numai aprecierile juriului — 20—20—20—20 ! — dar și cele auzite din om în om că la Telciu, lîngă Năsăud, își duce activitatea o culegătoare de folclor a cărei pasiune vestejește chiar și unele ambiții profesioniste.

— Cine v-a dat dreptul să cîntați ?

— Dreptul acesta mi l-am luat singură, încă din copilărie. Sînt la maica numai una — cum zice cîntecul — și vin din Telciu, la o zvîrlitură de Năsăud, de pe Valea Sălăuței, ascunsă între două dealuri ce crezi că dau peste sat. Dar le ține cîntecul celor de pe Valea lui Stan sau de pe Valea Dragostei, cum i se mai spune, pentru că acolo, dintotdeauna au locuit cele mai frumoase neveste. George Coșbuc e de prin părțile noastre și sînt mîndră că am terminat școala acolo unde poetul Ardealului a făcut una din clasele primare cu dascălul Tănăsucă Mocodeanu.

— De ce vă cunoaștem, de ce nu vă cunoaștem ?

— Am stat cuminte în satul meu, departe de specialiști și de sfătuitori, m-am ocupat ca fetele de pe la noi, de carte și de gospodărie iar pasiunea de a culege folclor, de a asculta cîntece de la bătrîni, aici pe ulită, în vîrful dealului ori prin satele învecinate mă urmărește de mult. La căminul cultural din Telciu se cunoaște o frumoasă mișcare artistică de amatori. Prima dată, acolo am cîntat. Apoi în multe alte formații de amatori ale județului. Cînd s-a aflat că exist și eu, am fost invitată să cînt adeseori la studioul de radio Cluj-Napoca, apoi am făcut înregistrări pentru Radiodifuziunea română, Casa de discuri Electrecord mi-a editat două discuri cu cîntece năsăudene care, pot zice că s-au bucurat de apreciere, odată ce s-au vîndut. Pe vremea cînd mă aflam la etapa I a concursului „Floarea din grădină" am auzit-o pe poeta țărancă Emilia Iercoșan de la Arad recitîndu-și una din producțiile ei „Țara mea e ca o floare". M-a impresionat credința cu care spunea ea versurile. Ei bine, inspirată, am preluat primele două strofe, am comous altele două și cîntecul a fost apreciat în cadrul Festivalului național de folclor — concursul „Maria Tănase" de la Craiova — unde juriul mi-a acordat premiul special al municipalității pentru cel mai frumos cîntec din folclorul nou.

— Am întîlnit cîntăreți profesioniști cu un repertoriu sărac, adeseori de o proveniență îndoielnică. Și am mai auzit că depozitarii unor autentice valori sînt cam zgîrciți într-ale comunicării, se cam lasă rugați.

— Totul este să iubești oamenii, cîntecul. Te cheamă ei cînd te simt de-ai lor. Am stat lîngă bătrîni pînă le-am învățat respirația. Cînd dau drumul la cîntec, cîntecul este al lor. Eu însămi figurez ca informatoare într-o culegere „La fîntîna dorului", editată de prof. Dumitru Vârtic de la Centrul de îndrumare a creației artistice de amatori de la Bistrița-Năsăud. Ar trebui să auziți însă o baladă (Balada lui Văleanu) despre frumusețea morală și chipul mîndru al feciorului de pe la noi, culeasă de la Ielea Mărie Olari, în vîrstă de 83 de ani, din Telciu. La fel, de la Ielea Aristina Olari am cules : „Frunză verde de susai / Cată mamă cui mă dai / Nu mă da urîtului / Că-i dau foc pămîntului" (joc). De la Saveta Tudoran, o mare cîntăreață a satului Telciu, știu eu „Dor mi-ar fi de tine mamă" — o doină cum nu-i alta — știu apoi cîntece de la Maria Chircan. Dar să auziți glasul înalt și pur a lui Tompa Doce !

La noi cîntecele despre tapinari, doinele și baladele sînt la mare preț. Oamenii noștri muncesc mult la pădure. „Butinari" din tată-n fiu, aici la poalele Țibleșului. **(Și o aud pe Valeria Peter Predescu, dînd glas dulce ca însăși frumusețea locurilor cu stejari de unde vine : „Lasă-ți nevastă pruncu / Și hai cu noi în codru / Eu pruncu mi l-aș lăsa / Da mă doare inima / Noi am face-un leagănut / Într-un vîrf de stejărut / Și cînd vîntu o sufla / Pruncu mi l-a legăna / Inima nu m-a durea). Apoi, prin partea locului se găsesc strigături dintre cele mai isțețe. Să le auziți în niște „purtate" năsăudene ! Ce înseamnă ? Cum să vă spun ? Niște jocuri, firește. La noi totul e bazat pe o sinceritate totală. Băiatul te ia de mijloc (dacă-i place), apoi începe jocul „de amăgit" pînă cînd se aprinde totul. E greu de explicat. Ar trebui să vă joc la Năsăud.**

— Ce a însemnat pentru dumneavoastră întîlnirea cu Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar ?

— Drept să spun, eu am venit în întîmpinarea cenaclului și am avut fericitul prilej de a cînta năsăudenilor mei, fiică adoptivă a uneia din cele mai frumoase și tinerești tribune de educație prin cîntec, prin cuvînt, prin idee. Deși controversată, muzica folk îmi place tocmai pentru mesajul ei plin de conținut. Îmi place noul. În ceea ce privește activitatea mea de pînă acum și mai ales cea de perspectivă, ca una care am făcut parte din grupul vocal din Telciu, din formația de cor, acum ca solistă, am dorința sinceră ca în ediția a 2-a a Festivalului național „Cîntarea României" să mă număr printre laureații acestei prestigioase manifestări artistice ce ne animă pe toți.

ANDREI COSTRIȘ

DINTRE SUTE DE CATARGE

Dialog

Luminița Mihaela Popescu — Turnu Măgurele. Paginile pe care ni le-ați trimis dovedesc că vă aflați în bună vecinătate a poeziei. Deși la prima vedere curiozitatea lecturii ne-a fost vestejită de pretențiosul „Ars poetica" așezat în fruntea fiecărui poem (chiar dacă te afli în anul al IV-lea învățători), cîteva versuri ne-au atras atenția asupra unei disponibilități lirice de neignorat. Ca la mulți alți începători însă, ele sînt sufocate adeseori de o magmă, din păcate nu încandescentă, care să anunțe conturul unei certe planete. Dar nu putem să nu constatăm sensibilitatea reală cu care în Poemul I, Poemul III, Poemul IV — reușiți să caligrafiați versuri diafane, potențate de vigoarea tinereții pe care o aveți, marcate de inteligență. Versurile au prospețime : „Cobor pe un lujer / Răsfrînt peste mare / Cînd, deodată / Ca o-ntîmplare / Marea mă joacă-n picioare". Și apoi : „Mie-era frig / Mă simțeam urmărită / O meduză a-nchis / Pleoapa mea obosită" (Poemul I). Plăcut surprinși de exprimarea dezinvoltă, necăutată, ce face dovada unui gust poetic avizat: „Începusem să cred într-un fel de bărbat prezumtiv / plecările mele de-acasă / lunecau către guri de poiană / acolo / deveneam dor încordat / și-abătut peste umbra ciobită / a unui fel de bărbat" (Poemul V). Vom publica Poemul IV — ca o ilustrare a unei viziuni clare, a unei comunicări simple și directe cum se întîmplă uneori în poezie.

Florentin Cațan — Alexandria. Cele două poezii pe care ni le propuneți atenției — „Strămoși" și „După-amiază cu nunți"... nu ne pot da o imagine concludentă asupra înzestrării dumneavoastră lirice, deși expresia poetică vădește o experiență a scrisului, dar ceea ce poate apărea aici ca rigoare, se poate transforma lesne în monotonie și loc comun. Mai așteptăm.

Marin Langă — Birza, Olt. Ceea ce am citit pînă acum este de-a dreptul contradictoriu. Cele zece poeme în care vă revendicați ca un fiu și un cîntăreț al satului, obsedat de verdele biruitor al ierbii, strîns legat de pămînt, ne oferă, paradoxal, versuri de o ciudată imaterialitate, în care vitalitatea pe care o aveți, n-aș zice mimată, se risipește cel mai adesea înainte de a-și atinge țința : „Singur bărbatul se teme / de verde, cînd cîmpului / iarba i-o cere zestre de / mireasă anume s-ascundă / tot verde-n miere". Ce-i asta ? Și tot așa, într-o neostenită turmentare de cuvinte. Dar, răzgîndindu-vă, ați lepădat niște haine care nu vă aparțin, oferindu-ne brusc imaginea a ceea ce ar trebui să fiți. Și aceasta într-un singur poem — **„Hora"** — dens, viguros, edificator. Îl publicăm și vă rugăm să reveniți în această a doua ipostază.

Felicia-Stela Ionescu — Tîrgu Mureș. Scrisoarea ce vă însoțește versurile palpită de speranță și teamă. La cei 16 ani pe care îi aveți și în numele cărora, simbolic, ne-ați trimis tot atîtea poezii, și mai ales prin ceea ce ne-ați propus astăzi, aveți dreptul să sperați la rubrica „Vă propunem un nume". N-am spus să așteptați. Adică nu așteptați în „formula" versului liber pe care credeți că îl stăpîniți și despre care credeți că vă prinde, el cerîndu-vă o respirație mai largă decît v-o permite „antrenamentul". Părăsind rigoarea versului clasic, unde se va vedea că stăpîniți metafora, deși vă aflați în zona de influență a unor lecturi școlare, în versul liber vă permiteți neglijențe. Prozaismul și tonul bombastic domină cam jumătate din producția trimisă: „Se lumina de primăvară / cînd un torent de trupuri / inundă realitatea / și din pietre / începură să se nască scinteI"... (Istoria) Ei, și?

Cu totul alte promisiuni în „Motiv": „Mi-a zăbovit privirea pe-un cîntec cald de seară / ca laptele cu spumă băut întîia oară / să-și fi păscut cu mieii pe plaiul drag de munte, / m-aș fi-ngropat în suflet cu zveltele cornute". Cugetul clar, sensibilitatea autentică se convertesc în vers autentic așa cum se și întîmplă în „Călătorie prin țară", „Amintirea de mine", „Coloana infinitului" (în care verbul este trecut prin retorte pînă la purificare) ori în „Adolescență" pe care o reproducem în această pagină ca o linie de dialog pentru discuțiile noastre viitoare.

ADI CUSIN

Adolescență

Tainic, m-aș dori în zbor de pescăruș
alb, nevinovat ca laptele de ciută,
cald de sîngele zvicnind inima mută
și neobosită-n primul ei urcuș.

Îmi inundă-n clinchet nările mireasma
cea dintîi, venită de pe-un colț de stîncă
ce-mi domnea aripa neîncercată încă,
aburindu-mi părul, alungindu-mi teama.

Știu săgeata vieții s-o zidesc în zare
și, călătorindu-mi, inima s-ajungă
fără răni de piatră pe cărarea lungă
unde-i zămislită taina meo cea mare.

IONESCU FELICIA-STELA

Hora

Chemarea verdelui ne soarbe
la sud de fruntea celui mut
și nu-mi imaginez cum poate
să urce seva din pămînt.

Vai, doamne, verde e balsamul,
ce ne cuprinde-ades, tîrzii,
cu nemișcare-n fumul tandru,
rostogolit pînă-n copii,

Dar de-i plecare, vreau rășina
să fie martoră cu dor,
acestei hore ce îndeamnă
chemarea opei la izvor.

Iar de e cînt din frunză crudă
cu cai zoriți în corn de ploi,
izbește trupul de clepsidră
să ne petreacă pe-amîndoi.

MARIN LANGĂ

Poem

Copiii mei
au apucat cerul de mînă
și-au hotărît
să-l înhame la cai
într-o zi cu furtună.

LUMINIȚA MIHAELA IONESCU

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Sofisticări

Ziceți-le lăcuste — deși tot omul de știință o să vă spună că una e lăcusta și alta e schistocerca gregaria. Lăcusta e și ea ortopteră ca schistocerca, dar din clase diferite. Lăcusta e ensiferă — antenă lungă și ovipozitor extern. Cealaltă e oeliferă — antenă scurtă și ovipozitor intern. Dar dacă nu le vedeți diferența — ziceți-le lăcuste la schistocercile astea și vedeți ce se întîmplă : după o ploaie bună și caldă, ele se înmulțesc ca lăcustele, fiecare generație poate crește de cîte o sută sau două de ori. Densitatea lor pe sol — seara, cînd scade căldura — poate fi de două sute de insecte pe metru patrat, să zicem 200 000 000 de indivizi la kilometru patrat. Dacă un nor de-ai lor se întinde — și se poate întinde, s-au văzut nori de ăștia acoperind cîteva zeci de kilometri pătrați ! — pe zece kilometri pătrați, de-o pildă, avem 2 miliarde de insecte de astea care pot devora într-o singură noapte 4 000 de tone de frunze, ierburi și plante. Ca să-ți faci o idee, neicusorule — aceste 4 000 de tone vegetale, după natura lor, pot hrăni timp de o zi 40 000 de elefanți, sau, dacă elefanții vă lasă rece, 100 000 de cămile și dacă nici cămila nu vă spune ceva, atunci 1 000 000 (un milion) de oameni. După aceea, cînd apare soarele, ele își reiau zborul pe aripile vîntului, și vîntul le poate duce așa, nici una neavînd mai mult de două grame ca greutate, la zeci și sute de kilometri distanță, drum de vară pînă-n seară; depinde de viteză.

O invazie de asta — cum a fost prin '71—'72 — poate să se ridice, în luna mai, din regiunile Mării Roșii, ca în iunie și iulie să ajungă în Africa, în sudul Saharei, pentru ca între octombrie și decembrie să apară în nordul aceleiași Africi. Simultan, un alt nor — ridicat tot de la Marea Roșie — poate s-o ia spre orientul de-i zice mijlociu și să devoreze din Turcia pînă-n Sultanatul Oman, trecînd prin Iran, Afganistan, Pakistan și India. Zona potențială amenințată era de vreo 28 000 000 kilometri pătrați, iar dacă acești kilometri par prea abstracți, să zicem atunci viața a 400 000 000 (patru sute milioane) de oameni. Acum, pentru a nu da despre om o imagine deformată, să spunem că în '71—'72, ca și la '67—'68 (invazie în Somalia), sau ca la '75 (din nou pe coastele Mării Roșii și în deșertul indo-pachistanez), operații tehnice admirabile de supraveghere și intervenție ale forurilor specializate F.A.O. au împiedicat răspîndirea acestor nori și au risipit — cu insecticide puternice, cu aviație ușoară și alte vehicule de la sol — primejdia pe care apocalipsa, cîndva, o anunța cu semnale îngrozite de trompetă. Numai că ce să vezi? Cam din octombrie 1977, responsabilii acestei lupte antiinsecticide au constatat că — datorită ploilor abundente după seceta grozavă din '70 — o invazie teribilă a acestor schistocerci apare ineluctabilă, unde? În Cornul Africii! Nu în altă parte. Exact în acel Corn! Ei bine, acum nimeni nu poate interveni acolo împotriva lăcustelor. Acolo are loc un război foarte serios între oameni serioși, și mințile sînt preocupate de cîte intervenții (și non-intervenții) vreți, numai de una împotriva lăcustelor, nu! „Vin lăcustele peste voi!" le strigă din adîncul științei contemporane dar și al vremii F.A.O., dar oamenii nu aud fiindcă-și încarcă pușlile, tunurile și alte arme zise sofisticate pentru a se omori ei între ei, înaintea lăcustelor. Uneori, să recunoastem, oamenii par mai sofisticați decît armele lor. Altfel, sînt foarte inteligenți. Dar iuți. Prea iuți.

RADU COSAȘU ■

Precizare : După calcule exacte, 60% din pagubele provocate de aceste insecte sînt provocate de nori formați din adulți imaturi ! Există și între lăcuste asemenea adulți !

Decalajele — o realitate împovărătoare în balanța dezvoltării lumii contemporane

Într-o lume pe care toți o vor, cel puțin la nivelul declarațiilor, mai bună și mai dreaptă, iată, în acest ultim pătrar de secol 20, milioane de oameni continuă să moară de foame. Spațiul cosmic este străbătut de traiectoriile din ce în ce mai strînse ale sateliților trimiși de om, se va ajunge în curînd la saturație și în acest domeniu, dar plugul de lemn continuă să fie nu piesă într-un muzeu al începuturilor civilizației, ci principal mijloc de producție într-o scamă de țări. Lumea actuală e construită pe o gigantică și stranie antiteză. Esența ei : săraci și bogați, flămînzi și îmbuibați, superindustrializați și subdezvoltați, exploatați și asupritori. Atunci cînd în țările industrializate occidentale cheltuielile pentru băuturi alcoolice echivalează cu dublul venitului național al tuturor statelor în curs de dezvoltare din Asia și Africa, cînd 125 de milioane de oameni au un venit zilnic egal cu prețul a două bilete de metrou, iar alte 900 de milioane de oameni cîștigă, tot pe zi, contravaloarea unui pachet de țigări, atunci, în aceeași logică absurdă a faptelor, nu mai e de mirare că în zona subdezvoltării mortalitatea infantilă este de patru ori mai mare decît în țările industrializate, că 20—25 la sută din copiii țărilor în curs de dezvoltare mor înainte de a împlini vîrsta de cinci ani. Și nu este greu să umpli încă multe pagini cu asemenea sumbre cifre ce exprimă dureroase realități ale lumii contemporane. Dar toate acestea nu sînt decît efecte ale unui lung lanț de cauze, sînt consecințe directe ale vechii politici care a împărțit globul în extremele amintite mai sus. Ceea ce este însă și mai îngrijorător pentru popoare e faptul că la cîteva decenii de la prăbușirea sistemului colonial mondial efectele acestuia se manifestă și azi cu pregnanță, potențate în primul rînd de prelungirea inadmisibilă a vechilor practici, a politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de forță și dictat, a inechităților pînă în zilele noastre.

Oameni specializați se întreabă adeseori asupra cauzelor actualei crize economice. Una dintre acestea este desigur aberanta cursă a înarmărilor care înghite sume exorbitante în dauna lansării unor certe programe de dezvoltare la scara întregii planete, și mai ales în țările care au efectiv nevoie de fonduri pentru asigurarea progresului lor. O scurtă paranteză la acest capitol, fără pretenția de a oferi cel mai elocvent exemplu : în timp ce Organizația Mondială a Sănătății a alocat într-un deceniu 83 de milioane de dolari pentru eradicarea unei boli grave cum este variola, un singur bombardier strategic modern costă mult mai mult. Ne putem lesne închipui ce ar însemna pentru lumea întreagă măcar o reducere cu 10 procente a cheltuielilor militare și canalizarea unei jumătăți din sumele astfel economisite spre susținerea unor programe de dezvoltare în țările în curs de dezvoltare. S-ar putea obține astfel, într-un singur an, o sumă de 15 miliarde de dolari care ar avea în mod sigur efecte extrem de binefăcătoare asupra vieții a milioane și milioane de locuitori ai planetei Pămînt.

O altă sursă a actualei stări de fapt din economia mondială o constituie, după cum se știe, manifestarea unor practici anacronice în sistemul relațiilor internaționale. Se practică încă prețuri mari pentru produsele manufacturate, în timp ce materiile prime sînt achiziționate la prețuri derizorii, există în calea comerțului mondial bariere de tot felul, tehnologiile moderne ajung cu mari greutăți sau, în cele mai frecvente cazuri, nu ajung deloc în țările cele mai interesate de accelerarea progresului lor pe baza noilor cuceriri ale inteligenței umane. Revista americană „Newsweek" a publicat recent o prognoză asupra economiei mondiale pe anul în curs. Se spune cu acest prilej că pentru țările „mai puțin dezvoltate", plata datoriilor lor internaționale ar avea un efect paralizant. E foarte adevărat, întrucît aceste țări au datorii externe care se ridică la circa 180 miliarde dolari. Canada și Suedia, scrie revista, au făcut „un gest mărinimos" anulînd datorii de acest fel de 254 și, respectiv, 200 milioane dolari, dar acestea sînt doar o picătură într-o mare care devine din ce în ce mai adîncă, paralel cu creșterea vertiginoasă a decalajelor economice. Învingerea subdezvoltării nu mai poate fi așadar rodul actelor de caritate, al rezolvărilor conjuncturale. Paleativele nu mai ajung pentru remedierea situației care, date fiind interdependențele crescînde ale economiei mondiale, se întoarce ca un bumerang împotriva statelor industrializate, pe care lipsa de solvabilitate a „partenerilor" din lumea a treia le defavorizează de asemenea. Învingerea subdezvoltării, ca parte componentă, esențială, a edificării noii ordini internaționale a devenit un imperativ stringent al zilelor noastre.

Este meritul incontestabil al partidului și statului nostru, personal al tovarășului Nicolae Ceaușescu, de a fi elaborat și promovat cu consecvență un concept cuprinzător privind restructurarea relațiilor internaționale, instaurarea unei noi ordini economice și politice mondiale. În concepția partidului și statului nostru, înlăturarea subdezvoltării impune elaborarea și aplicarea unor programe speciale concrete în scopul egalizării treptate a nivelurilor de dezvoltare economică, menite să impulsioneze dezvoltarea accelerată a industriei, modernizarea și sporirea producțiilor agricole, dezvoltarea tuturor domeniilor vieții. Totodată este necesară o largă cooperare internațională, respectarea dreptului tuturor popoarelor de a fi stăpîni suverani ai bogățiilor naționale, de a le folosi în sprijinul propășirii lor economico-sociale. În același timp, bazîndu-se pe experiența practică a țării noastre în opera de edificare a socialismului, poziția românească subliniază necesitatea ca fiecare țară în curs de dezvoltare să-și folosească la maximum resursele umane și materiale proprii în vederea dezvoltării lor accelerate.

Aprecierile și hotărîrile Congresului al XI-lea al partidului, fundamentate pe analiza științifică, realistă și responsabilă a situației internaționale, concepția țării noastre în această problemă majoră a lumii contemporane și-au găsit expresia în importantul document prezentat la O.N.U., intitulat „Poziția României față de instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale". Ceea ce se cuvine însă a fi subliniat în mod deosebit este faptul că țara noastră nu numai că a proclamat un asemenea deziderat, dar, prin întreaga sa activitate pe tărîm politic, economic, tehnico-științific sau cultural, a făcut totul în direcția unei participări active la diviziunea internațională a muncii, la dezvoltarea raporturilor de prietenie, solidaritate și cooperare, reciproc avantajoasă cu țările în curs de dezvoltare, sprijinind aceste țări în înfăptuirea unor importante obiective economice, în formarea cadrelor proprii de specialiști.

AUREL PERVA ■

Diagnostic, strict medical : hiperponderabilitate. Cauză, strict obiectivă : supraalimentație, consum exagerat de dulciuri. În R.F.G., scrie revista vest-germană „Der Spiegel", 1 din 5 copii sînt predispuși la obezitate din cauza excesului alimentar. Fotografia, pe care o reproducem după publicația vest-germană citată, înfățișează o parte din acești copii în timpul unei... cure de slăbire

La antipozi, pe alte coordonate geografice, 460 milioane de oameni suferă de malnutriție. Cifra a fost relevată recent, într-un interviu acordat revistei „L'Express", de către directorul general al FAO, Eduard Sauma

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

Înger și demoni

Există minuni care se întîmplă și minuni care s-ar fi putut întîmpla. În cel de al doilea caz, martorii oculari sînt, adesea, mai numeroși. Cînd o minune se repetă frecvent în același loc și cu aceeași persoană, chestiunea merită să capete un pronunțat caracter economic, fiind știut că beneficiul față de investiții este cu mult mai atractiv decît invers. Așadar, fără a băga nici un mărunțiș într-o afacere cu draci, se pot scoate sume rotunde din așteptarea, cu public, a necuraților.

O braziliană — se spune că în vîrstă de 23 de ani — Leda Maria de Jesus, sfidează de un deceniu toate legile medicinei și exorcismului. Dînsa declară că îi ies prin piele, din senin, tot felul de obiecte. Mai întîi e cuprinsă de neliniște. Apoi încep durerile. În sfîrșit, prin abdomen forțează epiderma produse ale secolului XX, adică tuburi de ruj, degetare, moderne agrafe de păr etc. În Taguatinga, orășel din apropierea Brasiliei, cazul a căpătat, cu timpul, proporții colosale. Reverendul catolic din localitate, sperînd într-o cruciadă încheiată cu succes, a supus-o la rugăciuni și penitență în așteptarea demonilor, care să iasă din nefericită definitiv odată cu obiectele. Dar, vai, nici un rezultat. S-a încercat chiar o coaliție între preotul catolic și colegii săi presbiterieni, evanghelişti și baptiști. Nimic. Din Leda continuau să iasă degetare și ace, fire de nailon, precum și altele.

La fața locului au sosit medici, psihologi, sociologi etc., care au organizat mese rotunde și dezbateri televizate. Leda a fost radiografiată, palpată și mulți s-au mirat că, producînd furculița și broșete, tînăra nu acuză fie și o modestă peritonită. După talmeș-balmeșul publicitar, reverendul Jose Marcos, care a avut ani de zile „grijă" de ciudatul caz, a acceptat să semneze un contract care îi asigură un lung turneu latino-american, precum și în Australia. Domnia-sa va lupta împotriva demonilor, cu aceeași lipsă de succes, în fața publicului amator dornic să urmărească, cu propriii ochi, cum blestemele produc pixuri și nasturi, cercei și ace, în timp ce solistul în sutană le extrage din victimă spre propria laudă.

Medicii care au avansat ipoteza că Leda Maria înghite obiecte în stare de hipnoză au fost acționați în justiție pentru calomnierea unui reverend a cărui conștiinciozitate se demonstrează atît în propria parohie, cît și în turneu...

Coioții

Coiotul obișnuit, lăsat în voie în preerie, nu se caracterizează printr-o blîndețe dosebită. Seamănă cu un cîine-lup, dar nu e lup și nici cîine, ba, mai rău, are apucături de hienă. Printre oameni coiotul poate deveni, la capătul unui drum anevoios, aproape impăciuitor. Sînt însă și coioți care numai în societate devin hiene, sfîșiind în dreapta și în stînga cu o poftă turbată de a trece prin măsele mor-

Fapte și zile

● Parlamentul din Singapore a adoptat un proiect de lege condamnînd cu închisoarea pe viață persoanele recunoscute a fi vinovate de deturnarea de avioane și de crime legate de aceste acte. Proiectul prevede, de asemenea, că autorii deturnărilor vor fi pasibili de extrădare. ● Președintele guvernului spaniol, Adolfo Suarez, întreprinde, între 2 și 4 martie, o vizită oficială în R.S.F. Iugoslavia. Vizita urmează să aibă loc la invitația președintelui Consiliului Executiv Federal al R.S.F.I., Veselin Giuranovici. ● Statistici publicate recent de Banca Mondială indică o încetinire a ritmului de creștere a produsului național brut (PNB) pe locuitor în țările occidentale industrializate. În intervalul 1970-1975 acest ritm a fost — fără excepție — inferior celui din perioada 1960-1965 De subliniat, statisticile Băncii Mondiale evidențiază ritmul de creștere a PNB deosebit de ridicat realizat de România, în fiecare din cele două perioade comparate. ● Japonezii și elvețienii sînt cei ce folosesc cel mai mult trenul în deplasările lor, în timp ce americanii nu recurg decît foarte rar la acest mijloc de transport, este concluzia unui studiu pe care l-au publicat la Berna serviciile feroviare din Elveția. Studiul menționează că, într-un an, fiecare locuitor al arhipelagului nipon apelează la transporturile feroviare de 64 de ori, distanța parcursă fiind de 1 940 kilometri de persoană. Americanii nu parcurg în medie decît 73 de kilometri anual. ● În lume, aproximativ 15 000 000 de copii flămînzesc. Alte 90 000 000 sînt atît de prost nutriți, încît rămîn marcați pe viață prin defecte fizice sau psihice. Anual, 160 000 de copii orbesc din cauza lipsei de vitamină A. Aceste cifre zguduitoare prin dramatismul pe care îl conțin au fost relevate în cursul unui interviu acordat publicației „UNICEF-PRISMA" de către Hildegard Hamm-Bruecher, ministru de stat la ministerul afacerilor externe al R.F. Germania. ● Climatul planetei noastre nu se va schimba practic în următorii 20 de ani — apreciază un studiu dat publicității la Washington. În cadrul anchetei care a dus la această concluzie au fost solicitate opiniile a 24 de specialiști din domeniul climatologiei din șapte țări. Răspunsurile lor au indicat că există aproximativ 10 la sută șanse ca încălzirea climei pe Terra să depășească 0,6 grade Celsius și aproximativ aceleași șanse să se înregistreze o răcire cu 0,3 grade Celsius. Dar — au arătat specialiștii — cea mai probabilă este menținerea unui climat care se va asemăna în linii generale cu cel din ultimii 30 de ani. ● Rezerve de petrol și gaze naturale evaluate la aproximativ 100 000 000 tone au fost descoperite în Senegal. Se anticipează că în viitorul apropiat este posibilă și descoperirea altor zăcăminte petroliere, astfel că n-ar fi exclus ca necesarul de petrol al țării să fie acoperit, nu peste mult timp, din producția internă, eventual să se înceapă și exportul de țiței, în măsura posibilităților. De notat, în momentul de față, unica rafinărie a țării, cea situată în apropiere de M'Bao, prelucrează țiței importat. În prezent, în Senegal se desfășoară lucrările de construcție a unei a doua rafinării, precum și a unui combinat petrochimic. ● Conform datelor comunicate de Oficiul central de statistică al Finlandei, populația acestei țări este în prezent de peste 4 743 000 de locuitori. Pentru prima oară s-a constatat o scădere a numărului locuitorilor din unele orașe. Astfel, populația din Helsinki, capitala țării, a scăzut pe parcursul unui an cu peste 3 500 de locuitori, datele cele mai recente indicînd în prezent cifra de 490 205 locuitori. ● Revista „Cercetarea economică", editată de Institutul pentru probleme economice al Academiei chineze de științe sociale, și-a reluat apariția odată cu începutul acestui an. Această publicație, apărută pentru prima dată în 1955, fusese suspendată de mai mulți ani, informează agenția China Nouă. ● Sub patronajul UNESCO prind viață în Peru două proiecte de dezvoltare a rețelei de învățămînt a țării. Ambele proiecte — prevăzînd crearea a 27 de centre educaționale comunale cu 227 laboratoare și ateliere-școală, îndeosebi în zonele Trujillo și Chimbote, se execută în baza acordului tripartit semnat între guvernul peruan, UNESCO și UNICEF. ● Începînd cu acest an, ziua de 10 iunie va fi declarată din nou Ziua națională a Portugaliei, a informat agenția ANOP. Această dată marchează încetarea din viață, în anul 1580, a celui mai mare poet portughez, Camoes, autorul celebrei lucrări în versuri „Lusiada". Data de 25 aprilie, care timp de doi ani a fost sărbătoarea națională, se va menține ca „Ziua a libertății". ● La Petersburg și Moscova au apărut, în urmă cu mai bine de un secol, primele cutii de scrisori. 50 de ani mai tîrziu, 200 cutii de scrisori au fost „instalate" pe tramvaiele care circulau la Moscova. Ridicarea corespondenței se făcea în stațiile aflate în apropierea poștei centrale. ● Guvernul ecuadorian a adoptat o lege care prevede ca președintele republicii — care va fi și comandant-șef al forțelor armate naționale — să fie cetățean născut în Ecuador din părinți ecuadorieni. Noua lege prevede că mandatul de președinte al republicii este nerepetabil. ● „L'Osservatore della Domenica" — publicație editată de Vatican — scrie recent într-un articol că „anumite situații de urgență pot reclama colaborarea Partidului Democrat Creștin cu comuniștii." O decizie asupra unei asemenea posibilități, adaugă publicația, revine politicienilor, și nu bisericii catolice.

D.I. ■

TINERII: locuri de muncă pînă cînd?

În Franța 500 000 de tineri au obținut din toamna anului trecut slujbe. Pentru cît timp însă? Somajul tinerilor între 16 și 25 de ani va rămîne problema prioritară a viitorului guvern.

Cifra șomerilor — peste un milion : 500 000 de tineri au obținut diverse slujbe de la începutul noului an școlar. Trebuie așteptat însă viitorul val la terminarea cursurilor actualului an de învățămînt, peste cîteva luni, și confirmarea locurilor de muncă, în mare măsură provizorii. Aceasta va fi una dintre sarcinile viitorului guvern.

„Am obținut un post de secretară stagiară într-o întreprindere. Munca pe care o fac îmi place. Sper să rămîn aici. Nu este însă sigur". Ca Michèle, în vîrstă de 20 de ani, sînt încă 524 429 (ultimele statistici) de tineri care speră să găsească de lucru. Et nu pot fi siguri că stagiul de șase, șapte sau opt luni care li s-a propus va deveni un loc definitiv de muncă. Acești stagiari nu mai bat culoarele Agenției pentru forța de muncă. Ei se tem însă că se vor reîntoarce aici.

Măsurile luate de guvern în luna iulie anul trecut au dus la crearea unei noi și stranii categorii socio-profesionale: cea a tinerilor sub 25 de ani.

Aici vîrsta este un criteriu mai important decît calificarea profesională. Înainte de a fi mecanici, electricieni sau secretari, ei sînt tineri. Ei au trei lucruri în comun: locuri de muncă adesea temporare, retribuții inferioare, cu peste zece la sută, un viitor nesigur. Într-un recent studiu al Biroului Internațional al Muncii se apreciază că „tinerii sînt tratați ca minori, slab plătiți, iar calificarea lor este adesea subevaluată". Această politică voluntară de folosire a forței de muncă amenință să se prelungească atîta timp cît economia occidentală nu va ieși din situația de „creștere moderată" în care se află de cîțiva ani. „Guvernul duce o politică de camuflaj, creînd o mină de lucru ieftină" — spunea Oswald Calvetti, secretar confederal al Confederației Generale a Muncii.

În fapt, rari sînt stagiarii care au găsit un loc de muncă corespunzător calificării lor. Întreprinderile au depus oferte de stagiari în timp ce ele căutau personal foarte bine calificat. În ce privește tinerele, ele au profitat și mai puțin de aceste măsuri decît băieții.

Problema nu este însă nouă. Chiar și în perioadele de avînt economic, aceste dificultăți erau prezente. Aici ele erau botezate în mod pudic „dificultăți de includere a tinerilor în viața activă". Odată cu criza economică, răul a evoluat în mod brutal. Pentru a-l explica ar trebui să ne referim la instituții și în primul rînd la sistemul educațional. „El nu pregătește nici pentru exercitarea de responsabilități de adulți, nici pentru activități profesionale", arăta Gabriel Ducret, director al Centrului de studii și cercetări pentru calificare (CEREQ). O anchetă întocmită de CEREQ arată că 60 la sută din șomeri posedă o diplomă de bacalaureat, și 40 la sută una de studii superioare, ei căutînd în zadar, de peste șase ani, primul lor loc de muncă.

(După „L'Express")

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

mane de victime. Aceștia sînt cioloții cu papion, cu ochelari negri și mari, cu mustăcioară îngustă și cigarillos în colțul gurii. Contrabandiștii de oameni care operează la frontiera dintre S.U.A. și Mexic au fost numiți, scurt și cuprinzător, „cioloți".

Cioloții cu pricina, fiind animale sociale, nu trăiesc în haită, ci în bandă. Unele dintre aceste bande au căpătat alura unor trusturi, fiind organizate după tipicul mafiot. Sistemul obținerii de profit este simplu : se recrutează disperații (aflați pe piața ofertei de muncă în cantități abundente) pe baza unor contracte oneroase. Li se facilitează trecerea frontierei contra unei sume piperate, în sfîrșit li se întocmesc acte false care permit accesul la prețuri dumping, în întreprinderi cu dublă contabilitate. Astfel victimele plătesc cu bani grei în reprize repetate, greșeala de a se fi lăsat importate în Statele Unite. Recalcitranții, cei care în sfîrșit se trezesc și fac „greșeala" să protesteze sînt dați pe mîna poliției care îi amendează sever și îi trimite acasă. Un întreg proletariat clandestin bîntuie pe canalele unei dramatice transhumanțe de tip industrial lăsîndu-și măcinate speranțele ca într-un imens tîrg de sclavi.

În toate cazurile, cioloții și-au amortizat banii cu vîrf și îndesat. Curios !

Consecvență

În continuare, o altă fila a dosarului poluării, dar din alt unghi.

Brigitte Bardot își vinde garderoba. Nu pentru că banii de cosmită i-ar lipsi, ci în virtutea unui principiu înalt. Vedeta va îmbrăca, în viitor, doar mantouri de lînă sau chiar sintetice. Vizoanele, capele de leopard, mărog, toate blănurile care au impus sacrificarea unor animale oneste, nu vor mai avea ce căuta pe umerii, pînă acum, atît de costisitori ai enigmaticei blonde. Această este ultimul rezultat al unei campanii îndelungate, pe care Bardot a dus-o împotriva vînării focelor. Gestul ei transferă declarațiile pe tărîmul deciziilor dureroase și numeni, văzînd-o înfășurată în lînă, nu va mai bănui că nu iubește sincer focile.

Incitată de zelul ei antipoluant, Bardot a trecut, de curînd, la deschiderea unui alt front. Actrița s-a decis să boicoteze programul de urbanizare a unei zone turistice : Saint-Tropez. Ea a dat declarații peste declarații în presă; la radio și televiziune, în care a atras atenția, cu un farmec indiscutabil, că „betonul e moartea naturii", iar construirea de blocuri în faimoasa stațiune va distruge „deliciosul peisaj". Unii observatori malițioși au trăs concluzia că Bardot nu agreează blocurile pentru că vecinătatea lor i-ar altera minunata perspectivă, care se deschide de pe terasa proprietății sale din Saint-Tropez. Dar „femeia e mișcătoare" și Bardot nu face excepție. Între timp s-a răzgîndit. A aflat, după declanșarea campaniei, că blocurile vor fi amplasate departe de splendidul ei parc, iar singura construcție mai apropiată nu va fi decît un cazino. Ceea ce schimbă datele problemei.

RADU BUDEANU ■

MONDO UMANO ?

Ce spune Sergio Leone

De la început se impune precizarea că nu vom trece cu vederea marile reușite ale filmului occidental — în cazul de față ale celui italian — problemele acute cu care omenirea respectivă se confruntă și pe care aceste adevărate opere de artă de pe celuloid le-au atacat frontal, supunîndu-le unor radiografii minuțioase și impunîndu-le conștiinței umanității. O simplă citare ar fi edificatoare ea însăși dar la fel de elocventă este și lipsa celor neamintite din motive de spațiu. Există apoi regizori și scenariști așezați în fruntea unor capitole dense și ample ale istoriei cinematografului contemporan. Așa cum există actori și actrițe, prezenți în filmele respective, ce au propus aceste teme spre meditație, ce și-au transferat aproape identitatea cu cea a eroilor întruchipați. Dar, iată, cînd, nu demult, în această coloană vorbeam de pustiul de la Cinecitta, de lipsa de activitate în acea fabrică a lumii de celuloid, nu știam că la fel se întîmpla și pe platourile de la și mai vestitul Hollywood. Între timp am aflat că platourile pe care de atîtea mii de ori apăruse firma „Metro Goldwyn Mayer" au ajuns terenuri de tenis, că vestitul orășel al acelor studiouri al căror nume crainicul îl scanda ca pe un vers în metru antic — „20-th Century Fox" — va cunoaște — și el — o altă soartă etc. etc.

Toate sînt indicii certe ale unei crize în acest sistem ? Chiar de acolo se răspundea că da. Dar să vedem ce spune despre cauzele unei astfel de stări cunoscutul regizor italian Sergio Leone. Într-un interviu acordat ziarului vest-german „Frankfurter Rundschau" și purtînd semnificativul titlu „Trecem printr-o perioadă de mare confuzie" Sergio Leone este întrebat «cum apreciază situația industriei filmului italian. „Dificilă", răspunde el. Și adaugă : „Însă cred că nu numai filmului italian îi merge rău. Din păcate situația se prezintă aproape ca și cum filmul ar suferi de o maladie. Consider că motivele acestei situații sînt diverse, inclusiv în Italia. După opinia mea, este în primul rînd o anumită oboseală din partea autorilor și apoi faptul că producătorii caută mereu să aibă un alibi în spatele căruia să se ascundă... Consider însă că acum a venit momentul — fiindcă în special tinerii au început să aprecieze cinematograful — în care producătorul ar trebui să alerge după idei și el, dimpotrivă, preferă limitele unui succes facil, cel al comediei italiene... Aceasta este unul din motive..."

Dar regizorul Sergio Leone pune „punctul pe i" și judecata sa este deosebit de profundă : „Al treilea și după opinia mea cel mai important motiv este de factură politică : parcurgem o perioadă de mare confuzie și această confuzie se oglindește și în film, în ideile filmelor. Autorii stau la fereastră și așteaptă îndrumarea din partea cuiva care nu vine. De fapt, situația politică (în Italia-n.n.) este într-adevăr serioasă și încordată. Oamenii nu mai tes, de exemplu, seara. Seară de seară ultima reprezentație care, pentru prezentarea de filme, a fost mereu cea mai importantă, nu are aproape deloc spectatori. Oamenii puși în fața situației de a alege să rămînă acasă și să vadă în papuci, fără nici un risc, un film vechi sau să iasă pentru aceasta preferă prima soluție. Consider că adevărata și într-adevăr tragica situație din Italia este tocmai aceasta".

Desigur, Sergio Leone propune și remedii, are opinii bine conturate în acest sens. În schimb evoluția situației de la fața locului complică și mai mult posibilitatea aplicării unor atari soluții. Zilele trecute a fost împușcat un nou magistrat italian iar agresiunile în plină stradă — fie zi, fie noapte — nu contenesc. Firește, în atari condiții, remediul trebuie să aibă în vedere însuși fondul problemei, foarte greu și totuși realizabil.

PETRE NICOLAE ■

Balaci învinge Craiova

Lume multă duminică dimineața pe **Republicii**, deși ceața nu promitea nimic bun. Curiozitate firească, dacă ne gîndim că se înfruntau două formații de la care se așteptau multe. **Sportul studențesc**, deși fusese eliminată din **Cupa României** de **Steaua** arătase o formă foarte bună și, mai ales, o tehnică individuală a jucătorilor care ne avertizează de pe acum că, deși este un **unsprezece** lipsit de înaintași, deocamdată, va face multe mizerii adversarilor : **Craiova**, cu un lot foarte bun, cu un antrenor nou, al treilea în mai puțin de un an, se spera că vine la București pentru a corija ceva din impresia lăsată toamna trecută și a încerca să salte în clasament de pe locul 12, undeva, mai sus. Judecat după numele protagoniștilor, meciul anticipa o victorie a universitarilor craioveni, numai că, după 15 minute de joc, ne lămurisem. Această echipă cu multe vedete : Marcu, Crișan, Beldeanu, Ștefănescu, Donose (care n-a jucat) și Balaci, ar fi trebuit, teoretic, să înfrîngă o echipă în care numai Răducanu, Octavian Ionescu, Chihaia și (mai ales) Rădulescu spuneau cîte ceva. Din nefericire pentru olteni, ei nu mai joacă nimic la ora asta. Jucătorii **albaștri** fac **numere personale**, vor să arate ce tehnică bună au, au uitat pasa : cît despre o idee de joc, ea nu mai există ! Este uluitor cum, în mai puțin de un an de zile, cîștigătorii **Cupei României** s-au transformat atît de mult, cum au uitat toate lecțiile bune învățate și au devenit o echipă oarecare. Extrema dreaptă a naționalei arată ca o drezină pornită pe o linie periferică neingrijită : adică hurducăie, gîfîie, șuieră, cade de pe pod ca trenurile unui poet, iar Balaci, acest jucător în care toată lumea își punea mari speranțe, o face pe **omul care trece prin zid**, driblînd la nesfîrșit și nemaitrimițînd balonul la nimeni. Cît despre Cămătaru, ce să mai vorbim ?! El este tot atît de străin de fotbal cît este comuna Bărca de județul Teleorman : înoată prin mijlocul terenului, se împiedică de balon sau împiedică balonul, privește hipnotizat la coechipieri, iar cînd s-a trezit, pentru prima și, probabil, pentru ultima oară, în fața cu Răducanu, acesta l-a topit cu privirea ca un laser și a dat o minge de pomană spre stînga, pe care n-a mai găsit-o nimeni. Dar să lăsăm istoria acestui meci, cîștigat pe drept de bucureșteni, mai ales de către Rădulescu (și el tinînd prea mult mingea) și să spunem că la Craiova mai joacă fotbal doar Ștefănescu. Încolo, Dumnezeu cu mila... Păcat ! Dar despre morți numai de bine ! Această echipă să fie de sufletul cui și-a bătut joc de ea...

După masă, în **Ghencea, Steaua**, o altă echipă de prim rang a fotbalului nostru, a pierdut (ce-i drept și cu ajutorul arbitrului Balanovici) cu 0—1 pe teren propriu, spre surpriza celor peste 10 000 de spectatori veniți să asiste la un recital de goluri, așa cum promiteau toate pronosticurile. Spectacolul a fost dezolant. Și aici, un antrenor neinspirat l-a silit pe Dumitru să joace 40—50 de minute pe post de fundaș-măturător și să rezolve niște situații pe care le-ar fi rezolvat și un junior. Abia la pauză, dezmeticit din visare, antrenorul **galbenilor** și-a dat seama de eroarea făcută și echipa militară a început să se miște ceva mai bine. Din păcate, și aici lipsesc înaintașii. Trei a arătat în continuare că e debusolat și că în afară că știe să accelereze și cînd trebuie și cînd nu trebuie este pe alături de fotbal. Răducanu, neantrenat, puturos, ca și Iordănescu, arată precum umbrele celor doi jucători de altădată. Singurul care a mișcat a fost Lăptișor de meteă, zis Zamfir, cît a fost jucat. În rest, poate doar Stoica mai amintea ceva din jucătorul pe care, numai în urmă cu doi ani, îl bănuiam senator de drept în națională.

Sigur că faza cu pricina, cînd arbitrul Balanovici trebuia să acorde un unsprezece metri clar pentru echipa **Steaua** și oaspeții au marcat, profitînd de uluiala adversarilor, a fost decisivă, dar unei echipe de talia **Stelei** a-i administra un gol nu este o chestiune hotărîtoare. Unde sunt golurile, cîte patru și cîte șase, pe care militarii le administrau unor echipe de calibrul acestui F.C. Bihor care nu ne făcuse să credem nici măcar o clipă că va realiza surpriza etapei ?!

Tot ceea ce am văzut, coroborat cu înfrîngerea lui **Dinamo** la Bacău și a **Argeșului** la Iași, la un scor de hochei, ne spune că vom avea un campionat agitat, plin de surprize și, poate, și cu putine meciuri disperate pe care le bănuim de pe acum. Dar pînă atunci, s-așteptăm...

EUGEN BARBU ■

Tinerețea fără bătrînețe a Ilenei Silai

S-a născut la 14 octombrie 1941. În toamnă va împlini, așadar, 37 de ani. Cu excepția șahului (deși chiar în sportul minții vîrsta campionilor începe să coboare către... pubertate) nu există, credem, disciplină în care un sportiv ajuns la această vîrstă să nu impună folosirea timpului trecut. Cu atît mai puțin în atletism, unde efortul este pur fizic, cu atît mai puțin în alergările de semifond, unde performanța presupune, în plus, puterea de a suferi de unul singur.

A pășit pentru întîia dată pe o pistă de atletism în toamna lui 1957, la Cluj-Napoca, orașul în care s-a născut. Primul concurs al Ilenei — pe atunci, Gergely : etapa județeană a spartachiadei republicane. Primul rezultat : 4,74 m la... săritura în lungime ! Renunță totuși destul de repede la groapa de sărituri pentru pista de alergare și, în numai doi ani, devine campioană națională de junioare la 800 m. Socotită un mare talent al atletismului nostru de atunci, abandonează brusc activitatea în 1961.

Se căsătorește în 1963 cu tehnicianul Paul Silai și începe să lucreze, ca muncitoare, la Dermata. La insistențele soțului revine pe stadion în 1965 și începe, sub îndrumarea lui Gheorghe Biro, pregătirea pentru Jocurile Olimpice din 1968. La Ciudad de Mexico cucerește medalia de argint la 800 m, sosind a doua, în urma americancei Madeline Manning. Era prima medalie olimpică românească într-o probă de alergări.

Cariera Ilenei continuă la fel de spectaculos încă în ciclu olimpic, pînă în 1972, la München. Într-o perioadă în care atletismul nostru a fost răsfățat de cîteva campioane de excepție, Ileana Silai era floarea rară a semifondului românesc, prezență remarcabilă la oricare concurs internațional. Cei apropiați atletismului își amintesc, probabil, de palpitantele dueluri cu alergătoarea iugoslavă Vera Nikolici în nenumărate curse a căror țintă era, de fiecare dată, granița celor două minute, Ileana o va atinge — fără a o depăși — chiar în anul olimpiadei münchineze. Reușește apoi, la 31 de ani, a doua calificare în finala olimpică, unde ocupă locul șase. Rezultatul este privit cu o oarecare îngăduință — reintră în discuție conditia „veteranului" — deși trebuie să știți că pînă astăzi, în istoria olimpică a probei, nici o altă atletă nu a mai reușit o performanță asemănătoare ! Oricum, toată lumea vorbea de cîntecul lebedei...

Părerea devine repede convingere, mai ales după ce apare în semifondul nostru feminin „noul val", Mariana Suman, Natalia Andrei-Mărășescu, apoi Maricica Puică ș.a. De fapt, „noul val" este prea mult spus. Era vorba, mai exact, de începutul unei veritabile școli românești în alergările de semifond și fond. În 1974 Mariana Suman aleargă 1 : 58,6 la 800 m, spulberînd o barieră pe care Ileana nu reușise s-o depășească în zeci de tentative.

Gîndul renunțării este alungat din nou de soțul său, devenit între timp student la Institutul de arhitectură. Ileana Silai vine în București pentru a fi alături de cel care i-a susținut moral întreaga carieră și hotărăște să încerce din nou. Se transferă la Metalul și se antrenează cu Silviu Dumitrescu. În ciuda unui accident la gleznă, care o împiedică să se pregătească așa cum ar dori, cum simte că ar trebui, realizează standardurile pentru J.O. de la Montreal și, la 35 de ani, concurează pentru a treia oară la Olimpiadă. Nu se mai califică însă în finală, nici la 800 m, nici la 1 500 m și, din acea clipă, nu o mai cunoaște nimeni ! În iarna trecută, președintele clubului Metalul este avertizat că răspunde de fiecare leu cheltuit pentru pregătirea Ilenei Silai !?

Sezonul 1977 avea să fie cel mai productiv din cele 20 care trecuseră de cînd intrase pe poarta stadionului. În cîteva cuvinte, sezonul 1977 a însemnat pentru Ileana Silai : **recorduri naționale la 800 m (1 : 58,3 și 1 : 57,39), la 600 m și 1 000 m (probe neclasice), dublă victorie la campionatele republicane (800 și 1 500 m), titlul de campioană balcanică la 1 500 m cu 4 : 04,17, record personal, a patra performanță mondială a anului.** Toate acestea, în condițiile în care România are o Natalia Mărășescu, o Mariana Suman, o Maricica Puică, autentice vedete ale semifondului internațional ! Rezultatul de la 800 m reprezintă cea mai bună performanță reușită în 1977 pe vreo pistă din lume ! În atletismul de mare performanță nu există vreun precedent de asemenea anvergură. Lia Manoliu a fost campioană olimpică la 36 de ani, dar nu figura, la sfîrșitul lui 1968, între primele aruncătoare ale anului, Fanny Blankers Koen, Ludmila Braghina sau alte longevive s-au menținut la 32—33 de ani. Ileana Silai progresează la 36 !

Vorbesc convingător și cifrele reușite în actualul sezon de sală, 2 : 03,2 la 800 m (record național) și 4 : 09,5 la 1 500 m, al treilea rezultat european al anului. Și chiar dacă Natalia Mărășescu a alergat un extraordinar 4 : 05,0, bulversînd recordul mondial indoor al cursei de 1 500 m, Ileana Silai nu trebuie să lipsească din rîndul favoritelor pentru apropiatele campionate europene de sală de la Milano.

Și mai departe ? Mai departe urmează sezonul în aer liber, care la rîndu-i are programate campionate europene la Praga, la sfîrșitul lui august. Ileana speră — cu modestia ce o caracterizează — să se numere printre finaliste. Și mai speră ca la Praga, sau într-un alt concurs al verii, să alerge 1 500 m în mai puțin de 4 minute. Să învingă, cu alte cuvinte, a doua mare graniță care a obsedat-o de-a lungul carierei.

Și apoi ? Apoi, după ce, cu siguranță, va realiza ce și-a propus, după ce ne va uimi cu alte performanțe, Ileana Silai se va despărți, probabil, de lumea atletismului. Pentru că această mare sportivă, al cărei secret a fost, înaintea talentului, altfel indiscutabil, MUNCA, nu uită că „o femeie mai are și alte îndatoriri pe lume, nu numai să alerge". Cuvintele îi aparțin.

VLAD ARDELEAN ■

Un record doborît altfel decît prin mijloace sportive

Ne scrie profesorul Dumitru Lupulescu din Tîrgu Jiu, strada Victoria, bloc 1, scara 5, apartament 10.

„Am visat de copil să zbor, am și obținut un brevet în acest sens, dar un accident stupid, petrecut în 1954, mi-a retezat aripile pentru totdeauna, trecîndu-mă în rîndul pensionarilor. Nu m-am mulțumit cu inactivitatea, ci, spre a deveni folositor oamenilor, m-am apucat de învățat, terminînd un institut pedagogic și, după aceea, o facultate. La terminarea acesteia, am fost repartizat în județul meu natal, în Gorj, unde, în paralel cu obligațiile muncii curente, m-am întors către vechea mea pasiune, de data asta prin intermediul aeromodelismului.

După unele succese, am solicitat Federației române de modelism dreptul de a încerca un nou record republican de înălțime, considerînd că am suficiente resurse spre a depăși vechiul record, de numai 25 de metri. După insistențe, mi s-a aprobat și, în zilele de 5—6 august 1976, cu ocazia Taberei centrale organizate de U.T.C. și a concursului de specialitate „Cupa tinerelor speranțe", am întrecut vechiul record, modelul meu înălțîndu-se pînă la 225 de metri ! A fost de față o comisie a federației, cu arbitri și așa mai departe, între care antrenorul federal G. Craioveanu. Am fost felicitat pentru victorie, iar la sfîrșitul anului — mai exact prin adresa C.N.E.F.S. 33 557/17 noiembrie — am fost înștiințat că recordul meu a fost omologat de F.R.M., avînd de-acum ultimul barem îndeplinit pentru a primi titlul de maestru al sportului. Ceea ce s-a și întîmplat, în ianuarie 1977, cînd am primit, în cadrul unei ședințe plenare a C.J.E.F.S. Gorj, carnetul de maestru al sportului, hotărîrea de conferire a titlului și medalia respectivă.

Dar bucuria nu avea să țină mult timp. După un an, în noiembrie 1977, C.J.E.F.S. Gorj a primit o adresă din partea F.R.M., semnată de secretarul acesteia, Dumitru Cerchezeanu, același care mă felicitase în seara zilei de 6 august 1976, prin care se comunica nevalabilitatea recordului meu ! ! Motivul ? Lipsa unui barograf care să fi funcționat pe model în timpul tentativei de record. Mi-am exprimat încă de atunci nedumerirea. Mai ales că asemenea barografe nu se găsesc la noi, apoi că modelul meu fusese prezentat unei comisii de specialiști, care ar fi trebuit, eventual, să cunoască o asemenea prevedere regulamentară.

Am ridicat problema în plenara anuală a F.R.M. cînd, la intervenția tovarășului Iuliu Füro, președintele Biroului federal, s-a înclus în procesul verbal necesitatea rejudecării cazului, programată, după cîte am înțeles, în proxima ședință, fireste, cu participarea mea, spre a explica ce s-a întîmplat.

Iată că sîntem la început de martie și pe mine, deși Biroul federal se întrunește lunar, nu m-a chemat nimeni ! Mi-au ajuns la ureche unele vorbe cum că s-ar fi discutat cazul, recordul meu fiind în continuare declarat neomologabil. Nu cred că o asemenea discuție putea fi făcută fără mine. Am depus la C.J.E.F.S. un memoriu, în speranța că va ajunge la C.N.E.F.S. N-am primit nici un răspuns".

● **Ce părere are Federația română de modelism ? Dar Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport ?**

A început returul

REȘIȚA : F.C.M. — Jiul Petroșani 3—2 (1—1). Fără să strălucească, fără să dovedească lucruri noi în organizarea jocului, F.C.M. a avut în Atodiresei (nota 10) și Boțonea două pistoane neobosite care au dat echipei întreaga măsură a dăruirii lor. Primul a alergat întruna, a înscris două goluri splendide, celălalt a fost căpitan și inițiator al majorității atacurilor ● Cît privește oaspeții, Jiul a făcut un meci bun, de luptă onestă, din nou Mulțescu fiind omniprezent și atoatefăcător, ca și talentatul Sălăgean ; echipa însă a jucat nițel cam dezlînat și fără consistență în contraatacuri. Că tabela de marcaj a căpătat o asemenea înfățișare finală, asta se datorează în mare parte și arbitrilor N. Rainea (Bîrlad), C. Teodorescu și I. Braun (ambii din Buzău), care nu și-au sincronizat semnalele și mai ales n-au fost în stare să rezolve cîteva situații mai dubioase (primul gol al Jiului, prin Mulțescu, a fost înscris după un henț clar al unui coechipier) ; un fault nesancționat comis asupra lui Florea în careul oaspeților ; neacordarea a două goluri valabile, unul al Jiului pe motiv de ofsaid, altul al reșitenilor cînd mingea depășise linia porții printr-o traiectorie ciudată ; plus o sumedenie de semnalizări compensatorii sau pur și simplu eronate. ● În rest, pentru această victorie, meritată, F.C.M. a înscris golul al treilea prin Oancea, un tînăr harnic dar dezordonat și plimbăreț, iar oaspeții au înscris un gol norocos prin Bădin, atent la obișnuitele gafe ale încă tînărului Wint. **(Teodor Butza)**

HUNEDOARA : F.C. Corvinul — C.S. Tîrgoviște 0—0. Un rezultat surpriză cu care, probabil, hunedorenii nu se vor împăca nici pînă la sfîrșitul campionatului, mai ales că victoria scăpată în această primă etapă a returului (în condițiile în care bihorenii au obținut de la Steaua două puncte nesperate) s-ar putea să aibă ecouri tocmai atunci cînd gazdele s-au (și ne-au) obișnuit să îngrașe porcul, adică la sfîrșitul campionatului. ● Un meci fără istoric, cu foarte puțin fotbal, în care jucătorii de la F.C. Corvinul au atacat de la început pînă la sfîrșit, pripiți și lipsiți de luciditate, bombardînd careul advers, pe care un spectator mărturisea că nu l-a văzut niciodată atît de populat, cu mingi centrate la întîmplare. ● Și totuși, ca să fim obiectivi, gazdele au avut și ocazii clare ca lumina zilei, care au fost ratate însă cu seninătate, în special de Petcu și Nicșa, sau spulberate în extremis de fundașii de la Tîrgoviște. ● De partea cealaltă, oaspeții s-au apărat cu dinții, respectînd cu strictețe indicațiile tactice, mai exact și-au propus un meci egal și l-au obținut datorită fie dăruirii cu care aruncau mingile afară din careu, fie norocului, fie, așa cum arătam, lipsei de idei în atac a hunedorenilor. ● S-au remarcat (cît de cît) Lucescu, Angelescu și, respectiv, Coman, Grigore. ● Au arbitrat bine Gh. Jucan (Mediaș) — la centru, și Fl. Tăbîrcă (Rm. Vîlcea) și C. Juja (București). **(Răzvan Bărbulescu)**

IAȘI : Politehnica — F.C. Argeș 6—1 (5—0). Plecată în primul rînd din superioritatea evidentă a liniei de mijloc ieșene asupra liniei simetrice a adversarului (în care Bărbulescu, Chivescu și Iovănescu s-au aventurat cu totul necugetat spre atac, din primul minut, lăsînd defensiva descoperită), desprinderea la nu mai puțin de cinci puncte în numai 37 de minute a Politehnicii a făcut din meciul de la Iași o adevărată sărbătoare pentru localnici, care nu mai avuseseră de multă vreme motivul unei asemenea bucurii. În fapt, primele acțiuni **de poartă** pe care argeșenii au izbutit să le împiedice să se transforme în goluri s-au întîmplat abia în finalul reprizei, după înlocuirea lui Cristian și reorganizarea defensivei piteștene. Restul acțiunilor, cum spuneam, s-a transformat cu regularitate în goluri, unul mai frumos decît celălalt : Florean, Dănilă, Ciocîrlan, D. Ionescu, Romilă. ● Ca un alergător care a obținut totul, adică o detașare decisivă pe prima parte a cursei, Politehnica a încetinit vizibil după pauză, tributară desigur marilor eforturi de pînă atunci, capitol la care nu trebuie să-i uităm pe tînărul Florean în primul rînd, apoi pe Simionaș, Dănilă, Ciocîrlan, Micloș și, în mai mică măsură, pe Romilă. Pe acest fond s-a grefat și schimbarea la față a echipei piteștene, mai precaută și mai așezată, atrasă spre golul onoarei mai cu seamă de ambiția lui Dobrin (care a și înscris, dealtfel), care a simțit cel mai bine pulsul rușinii. În final au marcat însă din nou ieșenii, prin Florean după o cursă impetuoasă a lui Cernescu, moment în care s-a consfințit o mare victorie a Politehnicii, dar o la fel de mare victorie a tînărului antrenor Leonid Antohi (numai 36 de ani !), care a încrederii în puterile sale. ● A arbitrat foarte bine Gh. Retezan, ajutat de I. Pop și C. Ioniță II — toți din București. **(Dumitru Graur)**

Patru reporteri și o excursie care ar putea deveni de neuitat

Cu O.J.T.-ul!

Tinerețea începe la 150 de ani

Simbătă și duminică, 25—26 februarie, plecau cu autocarele spre Porțile de Fier, Sighetu Marmației, Deva, Simeria, București, Tîrnăveni și Timișoara aproape 400 de sibieni dornici să petreacă, un sfîrșit de săptămînă plăcut. Tot de ordinul sutelor au fost și cei care s-au îndreptat spre cabanele Bilea, Arpaș și Păltiniș, încercînd să descifreze un semn al „Mîncătorului de zăpadă" în creasta muntelui. Pentru această și pentru alții O.J.T. Sibiu, cu filiale la Avrig, Dumbrăveni și Mediaș, se străduiește să creeze condiții cît mai bune. „Unde e minte cu înțelepciune și lucru bine făcut — ne mărturisea directorul Ion Mărgineanu, șeful O.J.T. Sibiu, spun asta după 15 ani de muncă în turism care nu este, așa cum s-ar crede, un simplu itinerar parcurs cu autocarul. Mai ales pentru noi care deținînd un turism de veche tradiție nu avem voie să greșim. N-aș putea spune că totul merge „ca pe roate". Aceasta chiar dacă în ceea ce privește volumul activităților ocupăm locul 12 pe Ministerul Turismului, iar pe linia turismului intern locul 9. Avem probleme mai ales în ceea ce privește prestarea de servicii. Deși reclamațiile au scăzut cu 20%, aceasta nu rezolvă totul. Ceea ce urmărim cu precădere este instruirea personalului începînd cu agentul de turism și încheind cu ospătarul. Exigențele sporesc mai ales acum cînd, urmare a reducerii săptămînii de lucru, creșterea fluxului de turiști va fi foarte mare. Am stabilit un plan precis în care problema serviciilor este trecută la rubrica urgențe".

Actuala bază materială a turismului sibian este pe măsura unui județ mic ca populație, dar mare ca realizări : zece autocare, patru microbuze, 5 500 de locuri de cazare în hoteluri, hanuri, campinguri și cabane. Și fie că este vorba de complexele din Dumbravă sau Păltiniș, de stațiunile de la Ocna și Bazna, de cabanele Poiana Neamțului, Podragu, Bilea, Valea Oltului sau zona Curmătura peste tot se observă efortul de modernizare, de îmbinare a noului cu tradiționalul. Cei peste 365 000 de turiști din țară și străinătate, precum și cei peste 42 000 de sibieni care au beneficiat de zona turistică a județului în anul 1977, au putut observa schimbarea spre tot mai bine.

În ceea ce privește organizarea turismului la sfîrșit de săptămînă conform noilor cerințe Ilie Rotaru — economist la O.J.T. Sibiu — ne spunea că „din ianuarie, de cînd în cîteva întreprinderi din Sibiu, Copșa, Mediaș și Cisnădie, timpul liber a crescut cu o zi, necesitatea asigurării cererilor sporite a trecut din faza de idee pe masa de lucru. Vrem să procedăm în așa fel încît oficiul nostru să-și respecte deviza de a fi „Cel mai important distribuitor de bună dispoziție" din județ. Împreună cu agenții de turism și în colaborare cu Comitetul de cultură și educație socialistă, cu Inspectoratul județean școlar, cu comitetele de partid și sindicale din întreprinderi am căutat să găsim soluții cît mai bune. Plecăm de la aplicarea metodelor de turism extern la cel intern. Avem cîteva experiențe pozitive care constituie baza de demonstrație pentru cele viitoare".

Acțiunile inițiate privesc nu numai stimularea turismului, ci și educarea tinerilor. Rămîne în sarcina O.J.T.-ului, mai ales atunci cînd organizează grupuri de elevi să fixeze trasee cu cît mai multe obiective social-industriale și elemente informative.

O.J.T.-ului Sibiu îi revine meritul de a fi primul din țară care a lansat inițiativa „Agricultura". Dacă la început încercarea de organizare a unei excursii cu membri cooperatori a demarat greu, în final, peste 300 de oameni ai muncii din agricultură care au obținut titlul de fruntaș au plecat în țară vizitînd locuri de o deosebită frumusețe și reîntorcîndu-se cu bucuria sporului final în unitățile lor. Următoarea acțiune va fi amplă : Peste 800 de mecanizatori lucrători din I.A.S. și C.A.P. s-au înscris de pe acum pentru excursii.

La ordinea de zi se află acum încă un nou proiect în parte realizat. Acela de a iniția acțiuni speciale pentru consolidarea colectivelor în căminele de nefamiliști. „Aceștia de multe ori, singuri fiind, pierd timpul liber fără folos — ne spunea Romulus Grama, agent de turism. Noi ne-am gîndit să-i convingem că merită să cheltuie 100 de lei la restaurant în ziua lor liberă, mai mult folos trag dintr-o excursie".

MARIA COANTĂ ■

Pasiunea și buna organizare nu-l feresc totuși pe amatorul de drumeție de unele surprize

Simbătă la ora 12, în fața hotelului „Sarmis" din Deva, sub un soare primăvăratic, 36 de cetățeni, bărbați și femei, echipați în pulovere și hanorace, purtau o discuție aprinsă la adăpostul unui autobuz aparținînd O.J.T.-ului Hunedoara. Pe scurt, lucrurile stăteau în felul următor: excursia organizată la Muntele Mic, și la care se înscriseseră cu cîteva zile înainte, se contramanda, iar conducătorul grupului încerca să-i convingă pe turiștii amatori de la T.C.H., șantierul 2, să fie de acord cu schimbarea traseului. Și, cu o singură excepție, oamenii au fost de acord. Dar asupra acestui compromis vom reveni ceva mai încolo. Două ore mai tîrziu, în același loc, un autobuz asemănător, aproape plin, se pregătea de plecare spre Poiana Mărului. „Este vorba de o pastune a colectivului de la spitalul județean, ne spune doctorița Adriana Mitrea. Majoritatea celor din autobuz lucrăm în cadrul spitalului". Medicul Radu Nicolau împreună cu soția sa, Astra, confirmă părerea de mai sus și adaugă: „O.J.T.-ul organizează în fiecare săptămînă asemenea excursii. Și le organizează bine. După două zile de munte te întorci altfel: mai proaspăt, mai bine dispus, vindecat de toate astenilile".

Imediat după plecarea mașinii de Poiana Mărului abordăm un grup de tineri care tocmai se urcau într-un microbuz. „Noi venim de la Simeria, îmi explică Sorin Faur. Acolo a fost punctul de plecare. Ne-am oprit în Deva ca să luăm și fetele de la „Ulpia", magazinul universal care se vede peste drum. Sîntem, ca să zic așa, un grup închegat. Băieții, sînt colegii mei, și lucrăm cu toții la depoul C.F.R. Simeria. Eu sînt lăcătuș mecanic, Voica este strungar, Sofronie tot lăcătuș și așa mai departe, însă în afara locului de muncă ne mai leagă și pasiunea excursiilor". Paulina Vlad, gestionară șefă la „Ulpia", ne spune că lucrurile decurg în general simplu: „Cînd nu sîntem în tură, ne înscriem la excursiile organizate de O.J.T. Am fost la Semenic, la Poiana Mărului, la Predeal, am vizitat cetățile din județul nostru, mă rog, foarte multe locuri din țară, iar azi plecăm la Păltiniș".

Acestea sînt doar cîteva dintre acțiunile întreprinse de Oficiul județean de turism Hunedoara la sfîrșitul săptămînii trecute, acțiuni care, lesne de observat, se referă doar la punctele turistice din Deva. În aceeași zi însă, amatorii de turism din Petroșani, Hunedoara și Orăștie au luat și ei calea drumeției, astfel încît cele 10 autocare ale oficiului județean, care au plecat din Deva, sînt doar o mică parte din cele puse la dispoziția turiștilor de pe întregul cuprins al județului Hunedoara. Pe această temă, a turismului de sfîrșit de săptămînă, am avut o convorbire cu tovarășul Olimpiu Bota, directorul O.J.T. Hunedoara.

— Tovarășe director, am constatat și singuri pasiunea pentru turism a oamenilor din județ. Am stat de vorbă cu cei care au plecat simbătă și duminică, firește, nu cu toți, și, pe lîngă dragostea pentru munte, pentru mișcare, au relevat buna organizare. O singură excepție : excursia pentru Muntele Mic. Ce s-a întîmplat de fapt?

— Fără multe cuvinte. Uitați, am primit chiar în dimineața aceasta de la Întreprinderea comercială de stat mixtă din Caransebeș un telex prin care sîntem încunoștințați că telefericul de la Muntele Mic s-a defectat cu puțină vreme în urmă. Mie mi se pare că cel de la Caransebeș au procedat foarte corect și colegial. Este o întîmplare și nu o practică și, apropo de asta, sîntem bucuroși că le-am putut oferi constructorilor de la T.C.H. o altă posibilitate. Dar pentru că am pomenit de practici care ne îngreunează munca, aș vrea să amintesc de pildă de modul necolegial în care procedează agenția din Predeal. Ne înțelegem cu o lună înainte asupra unor excursii și ei ne anunță cu două zile înaintea plecării că nu ne pot primi. Și atunci noi ce să facem? Să amețim oamenii? Să le dăm banii înapoi ? Nu se poate și încercăm să găsim altceva, să găsim alte trasee.

RAZVAN BARBULESCU ■

Cooperatorii din autocare

Cînd directorul O.J.T.-ului Buzău, Vasile Teleanu, susține că, din punct de vedere al turismului, „luna februarie prinde cel mai bine la membrii cooperatori", el se bazează nu doar pe faptul că, încheindu-se socotelile și adunările generale, oamenii muncii de la sate au, acum, mai mult timp liber la sfîrșitul săptămînii, ci și pe date concrete, pe care ni le pune la dispoziție din Registrul de prestări turistice. Astfel, din cei 328 de buzoieni care au beneficiat, simbătă 18 și duminică 19 februarie, de serviciile O.J.T.-ului, 120 au provenit de la C.A.P. Smeeni. Simbătă la prînz, 3 din cele 4 autocare ale Oficiului județean de turism au tîrnat în fața sediului C.A.P.-ului din Smeeni, țăranii cooperatori s-au instalat confortabil pe fotolii — a fost, merită să-l citîm pe Nicolae Botoșanu, conducătorul grupului, „o oarecare concurență în ocuparea locurilor de la geam" — după care șoferii Grigore Ardeleanu (32 B 9034), Mitică Bîrlă (34 B 1352) și Iosif Argăseală (34 B 7125) au pornit la drum, purtîndu-i pe locuitorii Smeenilor prin Brașov, Sibiu, Arad, Porțile de Fier, Craiova, Slatina, Pitești, București și retur, excursie despre care legumicultorul Tudor Oancea zice că a fost „cu mese gustoase, cazare bună și cu destule lucruri interesante de văzut". Mulți dintre oamenii din Smeeni s-au aflat pentru prima oară în viață pe traseul respectiv, ceea ce nu vrea să însemne că fiii și nepoții celora care, cu cîteva decenii în urmă, abia dacă se aventurau cu căruța pînă la Buzău, nu cunosc țara. Ei au bătut în numeroase rînduri județul, cu locurile lui de atracție Tabăra de sculptură de la Măgura, vulcanii noroioși de la Berca, Monteoru etc., au înnoptat pe Valea Prahovei („unde, zice Vasile Teleanu, din păcate nu le putem mereu asigura locuri pe măsura solicitărilor"), la Poiana Brașov și mai departe, ba nu s-au sfiit să umble prin străinătăți. Chiar la începutul acestui an O.J.T. Buzău a organizat o excursie în U.R.S.S. pentru 40 de cooperatori fruntași din Smeeni, pe aceeași rută pe care, cu cîteva săptămîni mai devreme, circulase un autocar al O.J.T.-ului Buzău cu membrii C.A.P.-ului din Smirdan.

În zilele acestea, simbătă 25 și duminică 26 februarie, numărul buzoienilor care au apelat la serviciile turismului județean, firește într-un cadru organizat, se arată în creștere față de sfîrșitul săptămînii anterioare : 374 de excursioniști. Pare să confirme spusele directorului Teleanu. C.A.P. Padina a solicitat 44 de locuri, adică un autocar, pentru Poiana Brașov și Sibiu, precum și alte 44 de locuri, adică un al doilea, pentru Pitești, Rîmnicu Vîlcea și Tîrgoviște, fiind vorba în toată această poveste, cu țărani cooperatori plecați din satele lor spre a cunoaște mai îndeaproape frumusețile și istoria patriei, nu doar de dorința lor de a se recreea și instrui, ci și de o creștere, subînțeleasă dar semnificativă, a nivelului de trai al oamenilor muncii din aria rurală a județului Buzău.

Pentru astăzi, duminică, elevii par să fie cei mai mari amatori de turism. S-au vîndut, la cerere, 40 de locuri pentru elevii Școlii generale 15 (București, cu vizitarea Expoziției omagiale dedicată vieții și activității tovarășului Nicolae Ceaușescu), 44 pentru cei de la Liceul Sanitar (schi la Predeal), 80 pentru elevii Școlii sportive și ai Liceului „B. P. Hașdeu" (Focșani, cu parcurgerea Muzeului Unirii). Restul de pînă la 374, cifră care nu-i mulțumește pe lucrătorii O.J.T.-ului, dar pe care ne permitem s-o socotim corespunzătoare, date fiind condițiile meteorologice nu tocmai prielnice, îl completează excursioniștii de la Întreprinderea de produse din mase plastice. Ceea ce surprinde în activitatea — cu rezultate foarte bune, cu o depășire de 7 la sută a rentabilității pe anul trecut — O.J.T.-ului despre care scriem este exploatarea fluviară a Văii Buzăului, spre Cislău, Nehoiu și Siriu, pe șoseaua către Brașov ! E drept, traseul nu este încă suficient amenajat, dar recenta dare în folosință a Hanului „Ciuta", în satul cu același nume, precum și existența unui cochet motel la Nehoiu ar justifica, după opinia noastră, un plus de interes. Poate că Oficiul județean de turism, care și-a propus, în adunarea generală a oamenilor muncii din 8 februarie, o depășire a serviciilor la turism intern cu 700 000 lei, ar trebui să reanalizeze situația, acordînd mai multă atenție Văii Buzăului, cunoașterea țării trebuind să înceapă, nu-i așa, prin cunoașterea județului de baștină.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Ieșenii, între turism și sedentarism

Prin temperament, ieșenii sînt prea puțini amatori de mișcare — este părerea profesorului Alexandru Murgu, unul dintre cei mai pricepuți ghizi ai Oficiului județean de turism. Iată de ce, la Iași, spre deosebire de Brașov, Neamț, Sibiu sau chiar București, O.J.T.-ul trebuie să lase el înaintea cetățeanului, posibil turist, oferindu-i, ba uneori chiar stăruind, convingîndu-i să aleagă măcar unul dintre serviciile cuprinse în paleta destul de bogată a excursiilor interne. Acest lucru este un adevăr, chiar dacă nimeni nu are de gînd să susțină că O.J.T.-ul a făcut și face chiar tot posibilul în această direcție. Cît privește condițiile naturale, practic, în afara unor peisaje împădurite (lipsite însă aproape total de facilități turistice), din zona Bucium, Bîrnova, Poieni, Dobrovăț, amatorul de turism ieșean trebuie să călătorească mai bine de 100—150 km pentru a se vedea în fața unor adevărate monumente naturale. Amănuntul aduce cu sine importante consecințe în turismul județului Iași, fiindcă e nevoie în majoritatea cazurilor de cîți puțin două zile pentru o excursie ca lumea, lucru nu întotdeauna la îndemînă. „Dar, odată cu intrarea în vigoare a programului săptămînal redus — ne spunea tovarășul Dumitru Marinescu, directorul adjunct al oficiului — lucrurile se ușurează considerabil în această direcție, moment pe care și organizațiile de turism trebuie să știe să-l folosească cum trebuie, oferind mai multe servicii, sporind calitatea lor."

Practic, la sfîrșitul săptămînii trecute O.J.T. Iași a organizat următoarele acțiuni : două autocare cu 80 de turiști (toți studenți la I.M.F.), la Rarău ; două autocare, tot 80 de turiști (membrii cooperatori din comuna Bivolari), pe traseul București, Brașov-Sovata-Ceahlău, un autocar (40 persoane din diferite întreprinderi) pe ruta Bacău-P. Neamț ; două autocare (unul cu turiști diverși, celălalt cu studenți și cadre didactice de la Universitate) la Brașov ; un microbuz la Piatra Neamț, un autocar la Ipotești-Botoșani și un altul la Gh. Gheorghiu-Dej (cu totul 96 de persoane, elevi la Liceul „Unirea", o parte dintre ei sportivi) ; un microbuz (18 persoane, studenți la Universitate), din nou spre Brașov. Excursiile amintite, care au cuprins deci cam 350 de turiști, au o durată de la două la cinci zile. În plus, în aceleași zile se pot consemna și excursiile peste hotare a 130 de ieșeni, cuprinși în trei acțiuni, pe rutele Varșovia-Katovice, Chișinău-Tiraspol și Chișinău-Kiev-Moscova. Urmează o întrebare : *e mult, e puțin ?* Răspunsul trebuie însă împărțit tot în două aspecte. Comparativ cu activitatea altor O.J.T.-uri din țară, ceea ce pot raporta lucrătorii din turismul ieșean apare destul de frumos, atestînd o muncă dusă cu pricepere, nu rareori pasionată, și mai cu seamă multe intenții bune. Dar, dacă ne gîndim că, după un calcul sumar, abia al 600-lea cetățean al Iașului a luat parte la o acțiune turistică — atunci statistica e pe cale să ne pună încă o dată pe gînduri. Desigur că aceste constatări nu trebuie văzute numai în grădina O.J.T.-ului din Iași, ele privesc turismul intern în general, dar o individualizare a situației nu strică niciodată...

Nu departe de motelul de la Bucium am avut însă ocazia să ne întîlnim cu grupul cooperatorilor din comuna Bivolari, una dintre cele mai frumoase de pe cuprinsul județului. Este dealtfel al cincilea an consecutiv în care președintele C.A.P.-ului, Constantin Șalaru, își scoate oamenii (pe cei mai merituoși, desigur) în excursie, să vadă țara, să admire schimbările petrecute pe tot cuprinsul patriei socialiste. Instalați foarte comod, în două autocare dintre cele mai moderne, 86 de țărani din comuna sus-numită vor poposi mai întîi la București, pentru a vizita Expoziția omagială de la Muzeul de istorie al Republicii vor merge apoi spre Brașov, vor vizita două C.A.P.-uri fruntașe, cel de la Cristian, apoi cel din Dedrad, județul Mureș, ca și două întreprinderi brașovene. Tractorul și cea de autocamioane. Este una din recompensele hotărîte de adunarea generală pentru cele 4 milioane de lei realizați la capitolul depășiri ale planului de producție, o recompensă meritată, cu alte cuvinte și mult gustată de cooperatori. Fără nici cea mai mică îndoială este cea mai frumoasă acțiune turistică pe care am prins-o la Iași în zilele de referință, adică cele de simbăta și duminica trecută.

D. GRECU ■

Nu mi-a plăcut niciodată să fiu mediocră sau întîmplătoare

● Olga Tudorache : absolventă a Institutului de teatru, promoția 1951; debut scenic în același an, cu rolul Valea din „Dealul vrăbiilor"; 38 de distribuiri în teatru, numeroase prezențe la radio și televiziune, cîteva, nesemnificative, apariții în filme; interpretă a genurilor dramatice celor mai diverse (Shakespeare, Sofocle, Dickens, D. R. Popescu, Ibsen, Arbuzov, Sorbul, Sadoveanu, Molière, Mitler, Tolstoi, Lorca, Mazilu, Caragiale, Mrozek ș.a.); 7 premii de interpretare, primul în 1957, la Concursul republican al tinerilor actori, ultimul în 1978, Premiul special al juriului „pentru contribuție artistică și pedagogică la realizarea celui mai bun spectacol" al Festivalului de artă contemporană, desfășurat sub egida „Cîntării României"; actriță la Teatrul Mic din București; conferențiar universitar la Institutul de artă teatrală și cinematografică; membru P.C.R.; membru în Consiliul F.U.S.; Medalia Muncii (1956), Ordinul Muncii clasa a III-a (1964); repetate participări în comisii, jurii etc.

— Se zice că un interviu trebuie să înceapă cu prima întrebare. Așadar, pentru că tot veni vorba, cum ați ajuns dumneavoastră ce-ați ajuns, tovarășă Olga Tudorache ?

— Alegînd între ce-au dorit părinții să devin și ce-am dorit eu însămi.

— Și părinții ce-au dorit ?

— Tata, care a fost aviator, ținea morțiș să-l urmez în meserie. Din păcate, s-a prăpădit devreme, înainte ca eu să fi împlinit vîrsta permisă pentru pilotaj. Am visat apoi să devin balerină, am și luat lecții cîțiva ani, dar lipsa suflului și tiroida, cu care am necazuri și azi, m-au împiedicat să continuu. Mai greu mi-a fost să renunț la canto, căci am intrat la teatru cu intenția de a urma, în paralel, conservatorul. Prima mea profesoară de actorie, Marioara Voiculescu, m-a determinat să optez definitiv pentru arta dramatică, explicîndu-mi că două săbii nu pot încăpea în aceeași teacă.

— Nu înțeleg.

— La început, am stat tare prost cu glasul. Vorbeam în șoaptă și în falset. Marioara Voiculescu m-a lămurit că în teatru vocea merge într-o direcție, iar în canto într-alta, fiind foarte greu, dacă nu imposibil, de făcut amîndouă treburile în același timp. Ei îi datorez alegerea. Tot Marioara Voiculescu m-a ajutat enorm în pozarea vocii. Luni întregi, am citit întinsă pe spate, cu glas tare și cu un teanc de cărți așezat pe plexul solar, pentru obținerea unei respirații corecte la nivelul diafragmei. Astăzi, cînd specialiștii consideră că vocea e una din calitățile mele deosebite, poate că merită amintit, studenților sau confraților mai tineri, cum am ajuns s-o formez. Educînd-o cu multă ambiție și sudoare. Exersînd pînă la stoarcere. Uneori chiar chinuindu-mă.

— Din cîte știu, ați făcut și ceva filologie.

— Nu ceva, ci trei ani. Am terminat și un an de drept, și un an de filosofie, ca s-o mulțumesc pe mama. Dînsa, după un fel de modă a timpului, a tratat multă vreme teatrul ca pe o chestiune derizorie, neserioasă chiar. Ca s-o împac, m-am ținut și de celelalte, dar cînd regulamentele s-au schimbat, obligînd la frecvență, am rămas la teatru.

— Cine a urmat după Marioara Voiculescu ?

— Bălțățeanu, Sică Alexandrescu și Ghelerter, ca profesori. Irina Răchițeanu, Sanda Manu și Eugenia Popovici, ca asistenți. Personalități proeminente în învățămîntul nostru teatral, oameni generoși, pedagogi exigenți și prieteni în același timp. De la fiecare am luat cîte ceva. Fiecare și-a pus pecetea asupra devenirii mele, iar eu n-am făcut altceva decît să adaug mereu, fără să șterg. Cu toate astea, cred că nu greșesc cînd afirm că începuturile mele în meserie n-au fost dintre cele mai simple.

— Anume ?

— Eram închistată, tentată către introversiune. Marioara Voiculescu a intuit primejdia care mă păștea și m-a obligat la texte de comedie, căutînd să instalceze în mine o altă stare dramatică decît cea cerută de temperament. Metoda asta, numită în teatru a contre-emploi-ului, este folosită astăzi în toate institutele cu pretenții, dar pe atunci nu era. Părea doar o toană, o curiozitate a unuia sau a altuia dintre profesori. Acum ești pus să joci ceea ce nu-ți merge. Arăți ca o trestie, dar ți se cere să-i faci pe Falstaff. Pe vremea studenției mele lucrurile stăteau altfel, cam toți actorii jucau ceea ce le convenea, ajungînd mai devreme sau mai tîrziu la manierism. La sărăcire. Marioara Voiculescu a procedat altfel, drept pentru care, cum spuneam, mi s-a permis să abordez genul dramatic în urma colegilor de clasă. Dealtfel, producția cu care am încheiat facultatea a fost o comedie, „Noaptea furtunoasă", în care am interpretat-o pe Veta.

— Cu toate astea, marile dumneavoastră roluri au fost cele de dramă. Au fost și sînt, ele v-au așezat între primele actrițe ale teatrului contemporan, cu realizări memorabile. Recent, ca să nu vă laud singur, deși nu cred c-ar avea cineva altă opinie, Dina Cocea scria că — citez din memorie — cuvintele puse să vă descrie creațiile, oricît de elogioase ar fi, tot ar rămîne datoare. De ce vă spun toate astea ? Pentru că pentru noi toți, Olga Tudorache, cu sau fără voie, înseamnă o artistă de dramă prin excelență. Mă înșel ?

— E drept că am jucat mai mult dramă, dar am făcut destule roluri și în alte genuri. Comedii, bunăoară, „Vicleniile lui Scapin", în care l-am interpretat pe Geronte în travesti, „Cum se jefuiește o bancă", „Neisprăvitul", la televiziune, ba chiar și o piesă de Haș Nicolaide ! Cred că un actor cu pretenții trebuie să știe să facă de toate. După cum mai cred că un student al institutului trebuie ajutat să apară cît mai devreme în fața publicului, nu doar la studioul din strada 30 Decembrie, ci în săli cu renume, alături de actori consacrați.

— Aș fi dorit să vorbim despre asta mai tîrziu, dar dacă tot am ajuns aici, am să vă întreb despre cele trei studente ale clasei pe care o conduceți, Rodica Negrea, Adriana Șchiopu și Angela Ioan. Lumea teatrului n-a încetat să comenteze, cu superlative, îndrăzneala pe care ați avut-o cînd le-ați adus pe cele trei tinere, abia studente în anul al doilea, alături de dumneavoastră în „Efectul razelor gamma asupra anemonelor", spectacol la care trebuie să ai mult noroc pentru a intra în posesia unui bilet. Cum ați luat această decizie ?

— M-am bucurat foarte mult că directorul Teatrului Mic, scriitorul Dinu Săraru, a acceptat propunerea mea, asumîndu-și eventualele riscuri. Ca să fiu sinceră, nu-i vorba despre o noutate absolută, așa ceva s-a mai întîmplat și la alte teatre, chiar Ciulei a folosit un student în „Pescărușul" lui Cehov, care e orice, numai un spectacol simplu nu. Au atîrnat în balanța distribuirii fetelor calitățile lor speciale și, nu ca ultim argument, o concepție nouă care cîștigă tot mai mult teren în teatrul nostru de astăzi.

— La ce vă gîndiți ?

— Eu, ca studentă, n-am ieșit deloc pe scenă. Altora li s-a mai întîmplat, lui Marcel Anghelescu sau lui Carmen Stănescu, din ce-mi aduc aminte acum, dar mie nu. O singură dată am făcut figurație și atunci fără să mă văd ! Produceam niște zgomote din culise. Atît. Astăzi, lucrurile s-au schimbat și în teatru, ca în toate celelalte compartimente ale vieții noastre. Se acordă tineretului grija pe care o merită, căci avem tineri minunați peste tot, în fabrici, în școli, pe ogoare, mai știu eu unde, de la care cerem sîrguință și responsabilitate, dar față de care avem și obligații. În sensul că trebuie să-i îndrumăm, să-i sprijinim, să-i ferim de excese, dar și să-i promovăm devreme, atunci cînd calitățile lor justifică investiția de încredere. E o concepție nouă, revoluționară, introdusă și aplicată în practică, între alte inițiative istorice, de președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În ceea ce privește activitatea de teatru, avem datoria, față de prezent și, mai ales, față de viitor, să le punem în valoare virtuțile cît mai devreme posibil, căci în artă, poate mai mult decît în alte sectoare, satisfacțiile ori vin la timp, ori vin degeaba.

— Frumos spus. Aș fi vrut să zic eu vorbele acestea.

— Cred că le-a folosit altcineva mai înainte, dar asta nu poate afecta adevărul. Din acest punct de vedere, această instituție de cultură care se numește teatrul românesc, pe care partidul și statul o sprijină și încurajează permanent, se află angajată pe un drum fără capcane și fără ocolișuri.

— Trecînd la altceva, cum vi se par cei douăzeci și șapte de ani de teatru trăiți pînă acum ? Sînt mulți, sînt puțini ?

— Poate că sînt destul. Mă simt nițel obosită, iar lucrul ăsta nu trebuie să mire pe nimeni. Orice om obișnuit poate număra pe degete întîmplările grave din viața sa. Actorii de dramă trăiesc asemenea evenimente grave de trei ori pe săptămînă, cu fiecare ridicare de cortină. Firește, de fiecare dată, experiența lor țese în cîștig, dar trupurile lor ies împuținate, măcinate. Așa se face că am avut cîteva astenii și că nu stau bine nici cu tensiunea. Nici eu, nici Cotescu, nici Jean Lorin, nici alții. Sigur, asta e meseria noastră, noi am ales-o, noi o purtăm. Ne-ar fi însă mult mai ușor dacă publicul ne-ar acorda credit pînă la capăt, dacă l-am simți mai aproape de munca noastră, de arderea noastră internă. N-aș vrea să se înțeleagă că n-avem un public bun. Avem, dar nu în totalitate. Unora, s-ar putea să mă înșel, dar așa mi se descoperă mie lucrurile de pe scenă, li se pare că treaba noastră e sinonimă cu distracția, și nu e. Fiecare ieșire în fața oamenilor se pregătește îndelung, cu multă muncă și mult consum nervos, cu multă cheltuială de energie și multă investiție de sensibilitate. Punînd cîte ceva în viața unui personaj, rupi cîte ceva din propria ta viață. La început nu-ți dai seama, dar cînd anii se adună începi să înțelegi că timpul a lăsat urme. Mai cred unii că artiștii sînt niște boemi și niște fericiți, care trăiesc din flori și din aplauze. Nu-i așa. Actorii sînt oameni ai muncii, iar locul lor de muncă se numește teatru. Un loc de muncă pe care-l respectă și-l iubesc nu mai puțin ca alții. Aș îndrăzi chiar să susțin că, în ansamblu, mai devotat ca alții, prin specificul meseriei.

— La ce vă referiți ?

— Peste tot în România de azi se muncește cu tragere de inimă. Românul e, din firea lui, un dușman al trîndăviei, iar în prezent munca lui e mai serioasă decît altădată, lucru firesc dacă ținem cont că în fruntea țării se află un bărbat mai neobosit și mai harnic ca oricînd, a cărui pildă de fiecare zi îmbărbătează și declanșează dinamism. Mai sînt însă unii care trag pe dreapta, cîțiva care mimează munca, fericiți că luna trece și chenzina merge. Prin specificul meseriei sale, nici un actor nu-și poate permite așa ceva. Un actor care stă se acrește, se întrălnează. Fericit e numai cel care joacă. Cel care e distribuit. Cel care muncește.

— Ce părere are conferențiarul Olga Tudorache despre învățămîntul nostru superior de teatru și cinematografie ?

— Lucrez în I.A.T.C. de numai doi ani. Am intrat cu gîndul de a renunța la aparițiile scenice și cu acela de a mă dedica în totalitate obligațiilor de cadru didactic. Poate că într-o zi așa va fi, dar deocamdată nu e, pentru că n-am găsit în mine tăria de a părăsi scena. Organizarea Institutului mi se pare temeinică, dar nu perfectă. Cred că s-ar mai putea schimba cîte ceva, în interesul studenților și în folosul meseriei noastre.

— În ce sens ?

— Pe vremea mea, profesorul de actorie lua studenții de la intrarea în facultate și, dacă nu intervenea nimic, îi ducea pînă la absolvire. Expresia vorbirii, dozarea vocii, dicția și așa mai departe erau treaba unui singur om, care avea posibilitatea să-și cunoască amănunțit elevul, să-l descifreze și, implicit, să știe unde să umble. Astăzi, sarcinile respective sînt împărțite între mai multe cadre, pe specialități. Ideea este, cu siguranță, un pas înainte, dar aplicarea ei rămîne susceptibilă de îmbunătățiri. Trei studenți dintr-o clasă lucrează cu un profesor, patru cu altul, apoi schimbă între ei, de unde obligația de a rămîne de dimineață pînă seara în institut, de a fugi de la o catedră la alta. Sigur, viața unui cadru didactic de la actorie, cazul meu, a devenit mai ușoară, dar nu asta e problema. Primind totul de-a gata și neavînd suficient timp la dispoziție, studenții lucrează mai puțin pe text. Lucrează mai puțin acasă, din cauze obiective. Aici am senzația că sîntem deficitari. Oricît ne-am strădui să slefuim un talent, nu vom izbuti dacă nu-i vom lăsa răgazul s-o facă și singur, el față-n față cu sine însuși. Ambiția și munca selectează talentele. Marii actorii sînt, obligatoriu, niște mari muncitori. Aș putea alcătui o listă aproape fără sfîrșit, căci teatrul nostru deține o galerie întreagă de actori excepționali.

— Filmul...

— Să nu vorbim, despre asta !

— De ce să nu vorbim ?!

— N-am făcut nimic pentru ecran care să merite consemnat. Într-un fel, m-am împăcat cu soarta. Poate că nu-s bună pentru film. Dacă nu simt răsuflarea publicului, nu-mi ies. Apoi, mi-e străină modalitatea de a lucra pe pielor, pe prima dublă. Unii fac și teatru și film la fel de bine, mă gîndesc la Diaconu, de pildă, dar eu nu. Eu trebuie să mă duc și să mă întorc pe un rol de zece, de sute de ori, iar cinematograful n-are timp să aștepte. Așa sînt construită și așa sper că e bine.

— Cum sînteți construită ?

— Nu mi-a plăcut niciodată să fiu mediocră sau întîmplătoare.

— Schimbăm ? Cîteva cuvinte despre dramaturgia românească de azi. Se poate ?

— Rămîn la o părere mai veche. Avem cîțiva scriitori mari, dar n-avem dramaturgi. N-avem piese. Ele sînt prea des literatură. Replicile sînt expuneri, nu e limbă vorbită, nu e viață. Încercăm să facem teatru realist pe baza unor întîmplări neadevărate, cu eroi falsificați. Se caută replici geniale, adevăruri cruciale, de parcă noi, oamenii, n-am face altceva de dimineață pînă seara decît să ne preocupăm de lucruri fundamentale. Nu-i deloc așa. Gătim, cumpărăm cartofi din piață, ne curge nasul, pierdem trenurile și așa mai departe. Marea majoritate a pieselor noastre ocolesc adevărurile simple ale vieții și, drept consecință, spectatorii ocolesc piesele. Le ocolesc pentru că nu se regăsesc în ele, pentru că pe stradă se vorbește într-un fel, iar pe scenă altfel. „Interviul" Ecaterinei Oproiu sau piesele lui Baranga de-ala au avut succes la public, pentru că oamenii s-au recunoscut în eroii de dincolo de rampă, cu dramele lor personale, poate nu decisive, dar firești, posibile. Teatrul contemporan care fuge de banalitatea vieții de fiecare zi e un teatru fără șanse.

— O ultimă întrebare. Se apropie 8 Martie. Ce vă doriți de Ziua femeii :

— Nimic special.

— Îmi iau promisiunea înapoi. Ce vă doriți, în general ?

— Să fie soare și oamenii să fie mai buni.

— Nu sînt ?

— Ba da, ba da, dar parcă mai e loc.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

FLACĂRA. Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu — 16 17) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu — 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (M. Nedelea, E. Seceleanu — 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) : secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Cotonă — 17 82 16 21), secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie — 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef — 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-import presă, PO Box 136—137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI

41505

flacăra

10 ... 9 MARTIE 1976

Sînt încredințat că și în viitor, femeile din patria noastră — muncitoare, țărănci, intelectuale, fără deosebire de naționalitate — vor acționa cu întreaga energie și pricepere pentru a-și îndeplini cu cinste înaltele îndatoriri ce le revin atît în viața economică și socială cît și în creșterea și educarea tinerelor generații, în asigurarea tinereții și vigorii națiunii noastre socialiste, aducînd o contribuție tot mai însemnată la înfăptuirea cu succes a politicii interne și externe a partidului, a hotărîrilor Congresului al XI-lea, la transpunerea în viață a luminosului Program de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

NICOLAE CEAUȘESCU

din mesajul adresat cu prilejul sărbătoririi „Zilei internaționale a femeii"

ION VLASIU — Portretul unei femei

• ACTUALITATEA

● Este primăvară, este martie și florile, pe care le dăruim în această a opta zi a lunii, mamelor și soțiilor noastre, tovarășelor de muncă și de viață, sînt semnul celor mai alese simțăminte și gînduri, sînt semnul recunoștinței și prețuirii noastre ● Din suita spectacolelor omagiale ce au loc în întreaga țară menționăm concertul organizat duminică dimineața, în Sala Dalles, de Universitatea cultural-științifică din București și Filarmonica „George Enescu", concert intitulat „Cîntec pentru tine" ● Oamenii muncii din industria bucureșteană au înscris în bilanțul pe primele două luni ale anului o producție industrială suplimentară în valoare de aproape 250 milioane lei ● Starea foarte proastă a drumului care face legătura între Agnita și Chirpăr (jud. Sibiu) continuă să micșoreze parcul de autobuze care funcționează pe acest traseu ● Lucrătorii întreprinderii de rețele electrice din Suceava, care beneficiază începînd cu 1 martie de majorarea retribuției, vor primi în plus, pînă la finele anului, peste 3,7 milioane lei ● În primăvara aceasta urmează să se planteze pomi și arbuști fructiferi pe 3 440 hectare și să se execute lucrări de modernizare pe 6 380 hectare, suprafețe mai mari aparținînd județelor Argeș, Buzău, Mehedinți și Satu Mare ● Tînărul colectiv al Întreprinderii mecanice Băilești, una dintre cele mai noi unități din industria Doljului, a înregistrat în acest an unii dintre cei mai buni indicatori economici cantitativi și calitativi din județ ● Pe o porțiune din Calea Armatei roșii (Arad) au fost trase niște cabluri electrice. Desigur, pentru că erau necesare. Însă pe porțiunea respectivă, în urma acestei lucrări au rămas noroiul și cîteva sănătoase bucăți de beton care fac strada impracticabilă ● Și o știre de ultimă oră: magazinele noastre de articole electrocasnice oferă gospodinelor noi produse ca : minimașina de spălat rufe, un nou tip de mașină de cusut electrică, minirobot pentru bucătărie.

Un an cu toate zilele sale precum 8 Martie

E martie, e primăvară, e chiar 8 Martie și ziua celor mai frumoase gînduri de închinat femeii. Ziua aceasta primește cu fiecare an simboluri și înțelesuri noi și e drept să fie așa fiindcă în viața femeilor lumii, în viața femeii române se petrec mari schimbări, iar schimbările aproape că nici nu așteaptă anul să se întîmple și să-și arate îndreptățirea, puterea, viitorul. Spunem 8 Martie și gîndim devotament, hărnicie, frumusețe. Scriem și vorbim laudă femeilor lumii, dar simțim căldură sufletească avînd înainte chipul mamei, al soției și al surorilor, al copilelor noastre, al femeilor alături de care muncim și trăim aici, în România tuturor acestor ani de socialism, într-o țară unde emanciparea femeii e un fapt clădit pe fapte, în care egalitatea în drepturi a femeilor cu bărbații e realitate. Femeia, căreia îi cinstim de 8 Martie întreg sublimul existenței sale omenești, este în România un om demn, cu un statut social demn, nediscriminatoriu, cu acces la toate profesiile și la toate drepturile cetățenești înscrise în Constituție. În România, egalitatea în drepturi cu bărbatul are drept rezultat faptul că munca femeii este un foarte important factor de progres în toate domeniile vieții economice și sociale, că munca ei este prețuită la valoarea reală. În ansamblul economiei naționale, din totalul celor care muncesc cu brațele și cu mintea — cum minunat zice un cuvînt al vremilor moderne — femeile reprezintă 44 de procente. Sînt industrii în care femeile ajung să aibă un rol din ce în ce mai însemnat și, ca o consecință dreaptă a acestui rol, virtuțile naturii lor dau o calitate nouă industriilor. Sînt ramuri industriale de neconceput aproape fără munca femeii, atît în conducere și concepție, cît și direct în producția bunurilor materiale. Dacă la 8 Martie simțirea noastră de bărbați ne îndeamnă să mulțumim femeii, mai presus de orice, femeie și rost al vieții, dacă ființa celor mai mulți dintre noi poartă pentru femeie un simțămînt de martie în toate lunile anului, statisticile spun mai convingător decît orice cuvînt de simpatie ce se întîmplă în societate, cum are loc schimbarea și cum ajung femeile să fie într-adevăr forță socială conștientă, activă, îndrăznind continuu mai binele. În unele industrii grele și importante, cum sînt cele ale construcțiilor de mașini și chimică, femeile reprezintă 21 și respectiv 35 la sută din tot personalul muncitor. Acestea sînt cifre ale momentului. Dacă cercetăm ponderea fetelor în programele de învățămînt de toate gradele și pentru absolut toate profesiile, vom băga de seamă că atît în industriile amintite cît și în alte cîteva, purtătoare ale progresului tehnic — electronică, electrotehnică, mecanică fină — numărul femeilor este într-o sensibilă creștere. E firesc să aflăm că astăzi lucrează în industria confecțiilor, a textilelor, în poligrafie și agricultură, în telecomunicații, în învățămînt, cultură, artă și ocrotirea sănătății mai multe femei decît bărbați, cum tot atît de firesc este ca și în anii ce vin într-o seamă de profesiuni munca femeii să fie mai prețuită decît aceea a bărbatului. Dar iată că statisticile învățămîntului general și profesional ne spun limpede cum se desăvîrșește ideea de egalitate, cum se perfecționează acest proces. În anul școlar 1976—1977 ponderea fetelor în învățămîntul liceal era de 46%, în cel profesional de 38%, în învățămîntul superior de 44% — din care 31% în cel tehnic, 61% în cel me-

(Continuare în pagina 15)

MIHAI NICA ■

Stea de soartă

Că nu mi-a fost sortit să fiu bărbat
De steaua mea ursită-a fi femeie,
Ursită, deci, pe-un blînd înlăcrimat
Tărîm al vieții clipa să-mi scînteie,

Cu jinduiri de bărbătești puteri
Și-n trup cu dulci piraie de candoare,
Mă leg să-ți dau, destin al meu, ce-mi ceri :
Tăria gingășiilor de floare.

Că n-am putut să fiu născut bărbat,
Ci vieții mumei mele prelungire,
Cu murmure de flăcări m-am rugat
De steaua mea, să ard în veșnicire.

În luminînd cu alb de crin ales
Și roșu-adînc, de patimi, zări de vremuri
Frumos destin, cînd fi-va lin să ies
Din visul tău și-atunci să mă cutremuri !

Bogat mi-ai fost și mă închin zicînd
Cîntarea mea de ziuă și de noapte
Și sfînt îmi ești că dorul mi-e flămînd
Și carnea mea miroasă-a prunci și-a lapte.

Frumos destin, din calea ta nu fug —
Alătur brațu-mi de un braț pereche
Și mîna-mi string pe coarnele de plug.
La fel făcea străbuna mea străveche.

Mai vreau să știu ceva din ce nu știu
Simțirii vreau să-i sap în adîncime.
Vreau curăția mea să nască fiu
Cum n-a avut pe lumea asta nime.

Că nu mi-a fost sortit să fiu bărbat
Dintr-un capriciu-al întîmplării numa'
Nebun destin, fii binecuvîntat !
Egală-n dăruire mi-e doar huma.

DOINA SĂLĂJAN ■

PRIMIRI LA TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

Activitatea multiplă și susținută pe care țara noastră, președintele Republicii Socialiste România o consacră zi de zi problemelor relațiilor României cu lumea a fost ilustrată și în această săptămînă de o serie de primiri la tovarășul Nicolae Ceaușescu. Contacte politice ce constituie expresia cea mai directă a unei politici caracterizată printr-un amplu dialog cu toate țările lumii, a unei permanente preocupări de a analiza și afla soluții constructive la o serie de probleme de interes reciproc, de a contribui la pacea și progresul omenirii.

În seria acestor contacte am consemnat, cronologic, primirea în după-amiaza zilei de 2 martie a ministrului comerțului din Marea Britanie, Edmond Dell, care a făcut o vizită în țara noastră la invitația Ministerului Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale.

Ministrul britanic a arătat că Maiestatea Sa regina Elisabeta a II-a așteaptă cu mult interes realizarea vizitei oficiale de stat a președintelui Nicolae Ceaușescu în Marea Britanie și a exprimat, în numele guvernului britanic, convingerea că această vizită va marca un eveniment de mare importanță, care va contribui la dezvoltarea colaborării reciproce. Totodată, oaspetele a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu din partea primului ministru, James Callaghan, un salut cordial și cele mai bune urări.

În cadrul convorbirii la care au luat parte și unii oameni de afaceri care l-au însoțit pe ministrul britanic au fost subliniate dezvoltarea pozitivă a bunelor raporturi dintre România și Marea Britanie, dorința și hotărîrea de a extinde și diversifica în continuare cooperarea economică, industrială și tehnico-științifică, schimburile comerciale bilaterale, conlucrarea în diverse domenii de interes reciproc. Așa cum s-a reliefat în cursul convorbirii, dezvoltarea pe baza unor principii noi, de egalitate, respect și avantaj reciproc a relațiilor româno-britanice este atît în folosul ambelor țări și popoare, cît și al cauzei păcii și înțelegerii internaționale afirmării spiritului nou în relațiile dintre state. În legătură cu aceasta, a fost relevată importanța abordării în spirit realist și constructiv a problemelor edificării unui sistem trainic de securitate în Europa. Schimbul de vederi a scos în evidență, de asemenea, necesitatea lichidării subdezvoltării, a decalajelor economice dintre țări, aceasta impunînd statornicirea unor relații de egalitate și echitate între state, instaurarea unei noi ordini economice internaționale care să asigure progresul fiecărei națiuni, progresul civilizației umane.

★

În dimineața zilei de 3 martie, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit pe participanții la masa rotundă pe teme economice, organizată la București în colaborare cu Asociația „Business International" — președinți, directori generali, experți și specialiști ai celor 30 de societăți, companii și firme membre ale asociației, din S.U.A., Japonia, Europa occidentală.

În numele membrilor Asociației „Business International", președintele Elliott Haynes a exprimat călduroase mulțumiri șefului statului român pentru întrevederea acordată. Subliniind interesul pe care asociația îl manifestă față de extinderea relațiilor economice cu România — scopul dezbaterii desfășurate la București fiind acela de a studia posibilitățile de colaborare, de a stabili în comun acțiuni și proiecte de cooperare viitoare, precum și mijloacele practice pentru realizarea lor — președintele asociației a menționat că, după întîlnirea cu președintele Nicolae Ceaușescu, membrii asociației urmează să viziteze diferite instituții și obiective economice pentru a discuta la fața locului o serie de proiecte, care, odată înfăptuite, vor face ca eforturile depuse în vederea organizării acestei mese rotunde să fie mai mult decît justificate.

Arătînd că o trăsătură caracteristică a ultimei jumătăți de secol a constituit-o interdependența crescîndă, economică, socială și politică, între toate națiunile lumii, Elliott Haynes a relevat că membrii asociației sînt pe deplin convinși de necesitatea liberalizării comerțului și a unei largi cooperări cu toate țările, indiferent de orînduirea lor socială, și a adăugat că, atunci cînd se va scrie istoria acestor ani, cu siguranță va fi marcată contribuția personală deosebită a președintelui Nicolae Ceaușescu la promovarea cooperării și înțelegerii între toate statele planetei noastre.

Președintele Nicolae Ceaușescu, adresîndu-se participanților, a exprimat satisfacția pentru organizarea acestei reuniuni pe probleme de schimburi comerciale și cooperare economică între reprezentanții societăților, companiilor și firmelor membre ale asociației și organizații economice din România. Șeful statului român a expus apoi pe larg politica de colaborare economică promovată de România cu toate statele lumii, subliniind că, în concepția țării noastre, o asemenea colaborare — inclusiv sub forma cooperării în producție — constituie un factor de seamă în dezvoltarea tuturor statelor, contribuie la stabilitatea economică internațională, la cauza păcii și destinderii. România ca țară socialistă și țară în curs de dezvoltare, a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, acordă o importanță deosebită statornicirii unor relații economice internaționale bazate pe principiile noi ale egalității, echității și avantajului reciproc. În acest cadru — a relevat președintele României — țara noastră dezvoltă cu o serie de firme — unele prezente și la manifestarea organizată la București — relații largi și stabile de colaborare, cu rezultate bune în multe domenii, acest fapt demonstrînd că, dincolo de deosebirile de orînduire socială, există posibilitatea realizării unor acțiuni economice de mare amploare, reciproc avantajoase.

Programul de dezvoltare și modernizare economică continuă a României, politica statului nostru de a aloca o mare parte din venitul național pentru dezvoltare creează premise și presupune, în același timp, lărgirea continuă a cooperării sale cu celelalte state, cu firme străine, inclusiv cu firme americane, preciza tovarășul Nicolae Ceaușescu. Subliniind necesitatea eliminării oricăror îngrădiri în desfășurarea cooperării și comerțului internațional, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a referit și la relațiile economice româno-americane, arătînd că guvernul român acționează pentru înlăturarea oricăror discriminări, în special în acordarea clauzei națiunii celei mai favorizate, în exportul unor tehnologii moderne americane în România și, în general, în realizarea unei largi cooperări în domenii de interes comun. Șeful statului român a arătat că trebuie depășite concepțiile învechite, nerealiste, precum și procticile discriminatorii, barierele artificiale și tendințele de restrîngere a relațiilor în cadrul unor grupări economice închise, care împiedică buna desfășurare a raporturilor dintre state, că trebuie depuse eforturi pentru promovarea unui comerț cu adevărat liber și a unei cooperări egale între toate țările, fără deosebire de orînduire socială.

Ca țară socialistă și ca țară în curs de dezvoltare — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, expunînd cîteva considerente cu privire la necesitatea lichidării subdezvoltării — România participă intens la acțiunea de făurire a unei noi ordini economice internaționale care să ducă la eliminarea fenomenului subdezvoltării, la așezarea relațiilor economice pe principii de egalitate și echitate, care să permită desfășurarea unui comerț internațional fără îngrădiri. Aceasta ar contribui, totodată, la întărirea stabilității economice mondiale, la practicarea de prețuri stabile, atît la materiile prime, cît și la produsele industriale, accesul tuturor statelor la tehnologii care să permită ridicarea generală a gradului de civilizație al tuturor popoarelor.

Abordînd această problematică, atît de actuală pentru epoca în care trăim, președintele României a relevat rolul principal ce revine țărilor în curs de dezvoltare în ridicarea din punct de vedere economic, și a arătat că România face eforturi proprii pentru a lichida starea de la care a pornit, pentru a se dezvolta rapid. În același timp însă, țara noastră susține cererile îndreptățite ale țărilor în curs de dezvoltare de a primi un sprijin mai puternic din partea statelor mai dezvoltate, mai cu seamă în domeniul accesului la tehnologii și al promovării unor relații economice echitabile. În condițiile accentuării cooperării economice internaționale, a subliniat președintele Nicolae Ceaușescu, este necesar să se depășească unele practici învechite, ior activitatea companiilor internaționale să fie adaptată cerințelor dezvoltării economiilor naționale, respectării independenței și suveranității tuturor statelor.

Sînt idei cunoscute, afirmate cu nenumărate prilejuri în declarațiile și acțiunile de politică externă românească, idei puse în slujba dezvoltării și făuririi bunăstării popoarelor, idei și acțiuni slujind cauza destinderii, a cooperării și păcii internaționale.

★

Într-o atmosferă cordială, prietenească, s-a desfășurat întîlnirea dintre președintele Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, și delegația Partidului Muncitoresc Unit (MAPAM) din Israel, pe care secretarul general al Partidului Comunist Român a primit-o chiar la începutul acestei săptămîni, în dimineața zilei de 6 martie.

Întrevederea a prilejuit un schimb de păreri privind activitatea și preocupările actuale ale celor două partide, privind dezvoltarea raporturilor de colaborare dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncitoresc Unit din Israel, precum și abordarea unor probleme ale situației internaționale, ale mișcării muncitorești. A fost relevată cu această ocazie dorința celor două partide de a extinde în viitor sub diverse forme, relațiile dintre ele, corespunzător intereselor ambelor popoare, cauzei păcii și înțelegerii internaționale.

Schimbul de vederi a cuprins și examinarea situației din Orientul Mijlociu, exprimîndu-se preocuparea în legătură cu perpetuarea situației de tensiune din această zonă, situație de natură să pună în pericol pacea și securitatea întregii lumi.

Expunînd poziția promovată cu consecvență de Partidul Comunist Român și Republica Socialistă România, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat și cu acest prilej necesitatea de a se ajunge la o reglementare politică corespunzătoare, care să ducă la retragerea israelului din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, la înfăptuirea drepturilor naționale legitime ale poporului arab palestinian, inclusiv dreptul său la autodeterminare și la constituirea unui stat propriu, independent, la asigurarea integrității și securității tuturor statelor din regiune.

Complexitatea și diversitatea problemelor abordate în cadrul acestor convorbiri relevă, în agenda politică a unei săptămîni, caracterul dinamic și pozitiv, deschiderea amplă și realismul consecvent al politicii externe românești, aportul constructiv deosebit al tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Ion Vlasiu — Horia

6 Martie 1945

Întîiul guvern muncitoresc-țărănesc din România

Am sărbătorit, ca în fiecare an, la început de martie, un eveniment memorabil al istoriei noastre contemporane — instaurarea, la 6 martie 1945, a celui dintîi guvern muncitoresc-țărănesc al României.

Această mare izbîndă politică a forțelor populare unite își are originea în victoria insurecției din august 1944 care a dus la răsturnarea dictaturii antonesciene și a dat un nou curs dezvoltării țării noastre. Participarea reprezentanților P.C.R. și P.S.D. la guvernare a marcat începutul ascensiunii clasei muncitoare în conducerea treburilor țării.

Reorganizîndu-și în scurt timp activitatea în condiții de legalitate, Partidul Comunist Român s-a dovedit, încă din primele săptămîni de după insurecție, la înălțimea răspunderii pe care și-o asumase de la începutul existenței sale : făurirea unei noi orînduiri sociale pe pămîntul românesc. Chemările sale pentru ducerea cu toate forțele umane și materiale a războiului antihitlerist, pentru democratizarea consecventă a vieții politice, desființarea marii proprietăți moșierești și împroprietărirea țărănimii, pentru reconstrucția economiei naționale însuflețeau toate forțele democratice și patriotice ale țării.

Spre sfîrșitul anului 1944 devenise evident faptul că reprezentanții burgheziei în guvern tergiversau luarea unor măsuri hotărîte pentru democratizarea aparatului de stat. Din inițiativa partidului comunist au luat amploare acțiunile de ocupare a prefecturilor și primăriilor, de înlăturare din fruntea acestora a elementelor vechiului regim peste capul autorităților și înlocuirea lor cu reprezentanți ai forțelor democratice.

Concomitent cu schimbarea pe cale revoluționară a primarilor și prefecților vechiului regim, țărănimea a început împărțirea pămînturilor moșierești. Mii de muncitori, membri sau nemembri ai partidului comunist, au sprijinit organizarea țărănimii în lupta sa pentru realizarea reformei agrare. Se făurea în aceste condiții alianța muncitorească-țărănească, principala forță socială care a hotărît apoi deznodămîntul luptei pentru putere.

La începutul anului 1945, acțiunile de masă desfășurate în cadrul Frontului Național Democrat pentru aducerea la cîrma țării a unui guvern care să exprime interesele marii majorități a populației țării au cunoscut o nouă amploare.

Orașele și satele patriei se aflau practic sub stăpînirea miilor de demonstranți ale căror acțiuni, asemeni unui uriaș torent ce nu mai poate fi zăgăzuit, se succedau furtunos în acel început de primăvară a anului 1945. Asaltul primăriilor și prefecturilor pentru instaurarea în fruntea lor a reprezentanților maselor populare cunoștea o nouă vigoare. Împotriva sutelor de mii de manifestanți care demonstrau pentru un guvern democratic s-a deschis focul, căzînd morți și răniți. Întreaga țară a condamnat reprimarea brutală a voinței populare, cerînd aducerea la cîrma țării a unui guvern al forțelor democrate. Jertfele nu au fost însă zadarnice. Luptele maselor populare, în frunte cu clasa muncitoare, și fermitatea reprezentanților F.N.D. în guvern au avut drept rezultat rezolvarea problemei puterii politice în favoarea covîrșitoarei majorități a poporului român. Prin instaurarea la 6 martie 1945 a guvernului condus de dr. Petru Groza, eminent om politic și patriot român, masele populare au dat un răspuns hotărît, definitiv și ireversibil, la alternativa „întoarcere la trecut" oferită de partidele burgheze interesate în conservarea vechilor structuri social-economice, alegînd calea preconizată de forțele real democratice, aceea a unor transformări radicale în societatea românească. Ceea ce a prevalat atunci, ca și în anii care au urmat, a fost opțiunea maselor, voința lor exprimată puternic în desfășurarea luptelor revoluționare sub conducerea Partidului Comunist Român, pentru cucerirea unui regim de reală democrație, care să asigure împlinirea aspirațiilor lor spre o viață mai bună, pentru realizarea străvechilor idealuri de progres, libertate, pentru împlinirea deplină a personalității umane.

„Instaurarea guvernului de la 6 martie nu a fost un act politic întîmplător sau efectul unei simple conjuncturi — a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu — ci rezultatul unor crîncene bătălii de clasă, revoluționare, duse cu arma în mînă, în care au ieșit victorioase clasa muncitoare, forțele revoluționare, democratice, care, în strînsă unitate, au reușit să lichideze împotrivirea înverșunată a reacțiunii și să cucerească pe cale revoluționară puterea politică în stat".

ION ALEXANDRESCU ■

MĂSURI PENTRU ÎNDEPLINIREA ÎN TOT MAI BUNE CONDIȚII A SARCINILOR HOTĂRÎTE DE CONGRESUL AL XI-LEA ȘI DE CONFERINȚA NAȚIONALĂ ALE PARTIDULUI

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc marți, 7 martie, o ședință de lucru a Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Pe baza propunerilor adoptate de Comitetul Politic Executiv, au fost soluționate probleme organizatorice și de cadre decurgînd din cerința întăririi unor sectoare de bază din economia națională, în vederea aplicării cu tot mai mult succes în viață a importantelor sarcini stabilite la Congresul al XI-lea, la Conferința Națională ale partidului. În cadrul ședinței, secretarul general al partidului a relevat necesitatea creșterii rolului activității de planificare și activității financiare în îndeplinirea programelor de creștere în ritm înalt a forțelor de producție, a întregii economii, de ridicarea rolului întreprinderilor și centralelor în planificarea propriei lor activități, în vederea așezării pe o bază mai temeinică a autogestiunii și a autoconducerii acestora, precum și necesitatea sporirii rolului și răspunderii guvernului în activitatea de înfăptuire a hotărîrilor partidului, a capacității sale de a rezolva cît mai rapid și eficient problemele multiple ale dezvoltării economiei și întregii vieți sociale din patria noastră.

În aceeași zi s-a desfășurat ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. care a analizat și stabilit măsuri privind o sferă largă de probleme de însemnătate deosebită pentru perfecționarea în continuare a activității economico-sociale. A fost dezbătut și aprobat raportul cu privire la analiza pe bază de bilanț a rezultatelor economico-financiare înregistrate în anul 1977. S-a apreciat că succesele obținute oglindesc munca plină de dăruire a clasei noastre muncitoare, a țărănimii cooperatiste, a întregului popor, care depune eforturi susținute pentru transpunerea în viață a sarcinilor, indicațiilor și orientărilor date de conducerea partidului și statului, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru materializarea hotărîrilor Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale, a obiectivelor planului cincinal. S-a apreciat că și în anul care a trecut, economia românească s-a dezvoltat în ritm susținut, asigurîndu-se sporirea avuției naționale, modernizarea structurii întregii economii, utilizarea mai eficientă a resurselor materiale și de muncă de care dispune societatea noastră, diminuarea cheltuielilor în toate sectoarele producției materiale.

Dar loc pentru mai bine este peste tot, în sfera de atribuții a fiecăruia dintre noi, și cu atît mai mult acolo unde mai există unele rămîneri în urmă, în îndeplinirea planului producției industriale nete, al celei agricole vegetale, al investițiilor, în depășirea consumurilor planificate. Tocmai de aceea, criticînd asemenea neajunsuri Comitetul Politic Executiv a trasat sarcini ministerelor, celorlalte organe centrale, comitetelor executive ale consiliilor populare să ia măsuri energice pentru ca toate unitățile economice, adică fiecare colectiv de oameni ai muncii, să realizeze în mod ritmic și integral sarcinile ce îi revin din Planul național unic de dezvoltare economico-socială și din bugetul de stat pe anul 1978. Are o semnificație deosebită faptul că s-a indicat să se treacă rapid la stabilirea, ca indicator principal de plan, pe baza căruia să se plătească și retribuția, a producției nete și a producției fizice, aceasta fiind o expresie a spiritului de echitate de care este marcată societatea noastră. Să muncim bine, să muncim eficient, să încheiem activitatea fiecărei întreprinderi cu beneficiile pe care ni le-am planificat, sînt tot atîtea cerințe care se desprind din această profundă analiză.

Abordînd căile de înfăptuire a acestor sarcini Comitetul Politic Executiv a indicat și de această dată să se desfășoare în continuare, cu toată perseverența, eforturi pentru reducerea cheltuielilor materiale ale producției, economisirea metalului, a produselor chimice, a lemnului și materialelor de construcție, a tuturor materiilor prime, a energiei ; să fie îmbunătățite permanent normele de consum, preocuparea pentru utilizarea integrală a produselor secundare și deșeurilor, de folosire pe scară largă a înlocuitorilor. Adică ceea ce partidul, secretarul general ne-a indicat în permanență, să ne gospodărim toate aceste bunuri, resurse, cu și mai multă pricepere și simț de răspundere, de acest mod de a munci depinzînd, în mare măsură, dezvoltarea în continuare a economiei naționale, creșterea avuției țării, bunăstarea întregului popor.

Dezbătînd raportul cu privire la utilizarea mașinilor, utilajelor și instalațiilor, Comitetul Politic Executiv a apreciat indicii de utilizare de 85,6 la sută, dar a reliefat, totodată, rezervele și posibilitățile încă mari de sporire a avuției naționale pe calea folosirii intensive, la întreaga capacitate, a mașinilor și utilajelor. Și în această privință, atenție sporită trebuie acordată perfecționării continue a organizării producției și muncii, aprovizionării ritmice cu materii prime și materiale a locurilor de muncă, încărcării uniforme a mașinilor, utilajelor și instalațiilor, asigurării și pregătirii forței de muncă necesare, îmbunătățirii disciplinei, extinderii schimburilor doi și trei. Că aceste și alte măsuri sînt tot atîtea căi sigure de reușită în activitatea noastră, ne-au confirmat-o de fiecare dată răspunsurile celor mai harnici dintre noi, fruntașii întrecerilor socialiste, experiența atîtor colective muncitorești din întreaga țară.

În continuare, Comitetul Politic Executiv a dezbătut și aprobat un raport cu privire la evoluția prețurilor și tarifelor în anul care a trecut, constatînd că dezvoltarea și diversificarea continuă a producției materiale, importantele rezultate obținute în creșterea continuă a eficienței economice, echilibrul financiar și monetar au permis să se asigure o circulație bănească sănătoasă, precum și stabilitatea prețurilor. Prețurile cu amănuntul și tarifele, prețurile produselor agricole intrate în fondul de stat au evoluat în limitele și chiar sub nivelurile planificate, iar în primii doi ani ai actualului cincinal ele au crescut cu numai 1,7 la sută. În viitor, prețurile vor evolua în limitele planificate, astfel încît rezultatele obținute în toate sferele economiei naționale să se reflecte cu pregnanță în ridicarea continuă a nivelului nostru de trai material și spiritual. Tot în ansamblul măsurilor stabilite de partid pentru ridicarea nivelului de trai, se înscrie și Programul de reducere a duratei săptămînii de lucru adoptat la Conferința Națională. În cadrul ședinței s-a apreciat că aplicarea acestei măsuri s-a făcut și trebuie să se facă și în viitor cu asigurarea tuturor condițiilor pentru buna desfășurare a producției, îndeplinirea integrală a tuturor indicatorilor planului de stat. În 1978, vor mai beneficia de săptămîna de lucru redusă peste 1 370 000 de oameni ai muncii, prioritate acordîndu-se ramurilor și sectoarelor în care lucrează femeile, celor cu condiții grele de muncă. Măsura a determinat, va determina și în viitor, o puternică emulație în muncă, avînd în activitatea fiecăruia, expresie a recunoștinței pentru grija partidului și statului față de viața oamenilor muncii, a hotărîrii de a face totul pentru îndeplinirea și depășirea Programului partidului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul României.

Comitetul Politic Executiv a dezbătut și aprobat, apoi, proiectul Legii privind asigurarea sănătății populației, proiectul de decret privind constituirea, la Ministerul Muncii, a Consiliului Asigurărilor Sociale și Pensiilor, proiectul de hotărîre a Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la activitatea de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii. Prin esența lor, aceste proiecte reflectă umanismul profund ce caracterizează întreaga politică a partidului și statului nostru, grija pentru starea de sănătate a întregului popor, pentru menținerea vigorii și tinereții națiunii noastre socialiste.

Întreaga activitate de examinare și rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor se va desfășura sub conducerea nemijlocită a organelor și organizațiilor de partid. Problemele pe care le vor ridica de acum înainte oamenii muncii în scrisori, sesizări și audiențe vor fi dezbătute în cadrul democratic al organelor colective de conducere ale unităților, în adunările generale ale organizațiilor de partid, adunările generale ale oamenilor muncii, în adunările cetățenilor organizate de consiliile populare. Răzbate, din această măsură, expresia celei mai profunde democrații, a celei mai largi democrații, caracteristică orînduirii noastre socialiste.

În continuarea lucrărilor, Comitetul Politic Executiv a examinat și aprobat propunerile cu privire la organizarea finalelor pe țară ale competiției sportive naționale „Daciada", amplă manifestare a sportului românesc, organizată din inițiativa secretarului general al partidului, la care în prima fază a participat aproape un sfert din populația țării. Este cazul să relevăm aici, ca o dovadă a preocupării partidului și statului pentru dezvoltarea continuă a mișcării de educație fizică și sport, faptul că prin decret prezidențial președintele Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport devine și ministru al sportului, membru al guvernului Au fost aprobate de asemenea propunerile privind organizarea, între 29 și 31 martie, la București, a Conferinței pe țară a președinților consiliilor populare, precum și ținerea conferințelor pe județe ale deputaților consiliilor populare, municipale, orășenești și comunale.

A fost hotărîtă convocarea Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român în ziua de 22 martie 1978.

Măsurile adoptate în ședința de lucru a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și în ședința Comitetului Politic Executiv, măsuri de importanță covîrșitoare pentru întreaga noastră viață politică, economică și socială, relevă cu pregnanță preocupările partidului nostru, ale secretarului său general, pentru perfecționarea continuă a întregii activități de conducere a vieții politice, economice și sociale, asigurîndu-se, astfel, îndeplinirea în condiții tot mai bune a sarcinilor de mare răspundere trasate de Congresul al XI-lea și Conferința Națională ale partidului.

GRIGORE MĂRĂȘANU ■

scrisori de la locul de muncă

Să poți sta mereu cu fruntea sus

Poate că pentru unii socoteala era oarecum simplă : i-a ametit succesul ! Adică pe noi. Și nu-i puteam contrazice. Ne cam lipseau argumentele. Ne trebuiau fapte. Mai exact, cărbune. De fapt lucrurile se prezentau astfel : în 1974 și în 1975 întreprinderea noastră minieră a primit Ordinul Muncii clasa I, fiind fruntașă pe ramură. Anul următor însă nu ne mai regăseam. În 1977 dădusem cu 26 000 de tone mai puțin decît era prevăzut în plan. Așa cum spuneam, unii erau convinși că ne amețiseră medaliile. Noi însă nu mai aveam nici zile și nici nopți ca lumea. Trebuia schimbat ceva. Și productivitatea scăzută și prețul de cost atîrnau de gîtul nostru ca niște pietre și ne trăgeau la fund.

Căutam soluții. Cînd a fost la noi secretarul general al partidului și i-am raportat că eram sub plan, ni s-a făcut rușine. Desigur, tovarășul Nicolae Ceaușescu știa cum stăteam, dar, de fapt, ne întreba ce avem de gînd. Mecanizare, tehnologii noi, utilaje moderne. Nu erau doar simple indicații ; erau soluții, era punctul de la care trebuia să ne gîndim munca. Și uite așa, am să vă dau un exemplu, din două soluții ineficiente s-a născut o idee nouă. Despre ce este vorba ? Am realizat un abataj frontal cu tavan de rezistență din plasă și grinzi metalice și depilarea cărbunelui cu o combină de mare productivitate cu atac frontal. Metoda se mai folosise. Ei bine, noi am modificat grinzile. Inițial erau de 1,6 metri, mențineau o deschidere mare pe abataj și creau presiuni miniere. Noi le-am făcut de 1,25 metri, iar în locul unei galerii de bază, pe sub acoperiș, am introdus tuburi metalice folosite în mod curent. Pentru cei care nu știu ce înseamnă mineritul, lucrurile sînt mai greu de înțeles, dar pentru noi asta înseamnă productivitate mai mare și preț de cost scăzut. Este, bineînțeles, un exemplu, pentru că în întreprindere s-a acționat pe mai multe fronturi : concentrarea producției pe blocuri și pe strate, introducerea de utilaje moderne (combine pentru abataje și combine pentru înaintat în steril), creșterea posturilor direct productive în abataje și altele. V-am vorbit însă de tehnologia aceasta nouă pentru că brigada mea — 29 de tineri, cu media de vîrstă de 27 de ani — a reușit să scoată 220 de metri liniari pe direcția straturilor. Știți ce înseamnă acest lucru ? Însușirea noii tehnologii într-un timp record și îmbunătățirea ei de la felie la felie. Am îmbunătățit tehnologia și am și înaintat în strat. Totul din mers. Vă pot spune acum că ne-am regăsit. Mina Vulcan a realizat în ianuarie cea mai mare productivitate fizică pe post, sau pe om, cum vreți. Este, după părerea mea, semnul că angajamentul pe care ni l-am luat în acest an — 10 000 tone de cărbune în plus față de plan, din care brigada mea are porția ei, de 500 de tone — va fi îndeplinit. Dar cel mai important fapt este că putem ridica iarăși fruntea sus.

FLOREA PETRIȘOR ■
șef de brigadă, sectorul II
Întreprinderea minieră Vulcan

Ion Vlasiu — Maternitate

HĂRNICIA, DĂRUIREA, ABNEGAȚIA —

Alexandrina Șerb este singura femeie mecanic de locomotivă electrică din Europa

Viața unui erou, închisă între copertele unui carnet, seamănă cu cea a bobocului de trandafir retezat prea devreme. Dacă reporterul nu dezleagă însemnele firelor, dacă nu reface faptele țesute cu calm sau în grabă, dacă nu simte pulsul țișnind din „cuvinte, rostul lui se confundă cu sevele smulse din apă stătută. Aceasta cu atît mai mult cu cît eroul nu e unul oarecare, ci unul deosebit.

Spun și scriu deosebit nu pentru că ar fi vorba de un extraterestru, ci de o femeie. Nu de o femeie medic, de una geolog, fizician sau de orice altă profesie, ci de o femeie mecanic. Nu un mecanic obișnuit însă, ci un mecanic de locomotivă electrică. Iar dacă adăugați că din cîte ne-am putut informa în Europa este singura femeie cu această profesie, cititorul îi va ierta autorului introducerea.

Așadar, am avut o zi norocoasă, pentru că pe ALEXANDRINA ȘERB nu o poți găsi oricînd în Depoul C.F.R. București-Triaj. Drumurile ei sînt drumuri lungi, la fel cu garniturile remarcate de locomotiva pe care o strunește și pe care o cunoaște ca pe propria casă. În acea zi de sfîrșit de februarie trebuia să se întoarcă de la Feteești și așteptarea mea s-a redus doar la aproape trei ore. Timp suficient pentru a afla o parte din opiniile colegilor despre ea, pentru a intra cît de cît în tainele unei profesii despre care noi (și nu numai noi) ne aducem aminte de prea puține ori pe an.

Despre Dida Șerb, cum o strigă toți cei care o stimează și o iubesc ca pe propria soră, Mitică Tora, președintele comitetului de sindicat, mi-a vorbit o jumătate de ceas și poate or fi povestit încă de 3 ori pe atît, dacă nu ar fi preluat el însuși rolul de reporter, intervievînd prin telefon sau radio pe cei ce urmăreau bunul mers al trenului așteptat.

Drumul lor, adevărat drum de fier, e într-un fel paralel, chiar dacă nu atinge perfecțiunea celor două șine. O cunoaște de aproape un sfert de veac.

— Este o femeie aparte, îmi spune. Vioară între și a unei mari familii de feroviști. Energică și totuși foarte comunicativă, destul de modestă în pofida vechimii în depou și a succeselor, serioasă și de o corectitudine demnă de invidiat. Și-a ajutat mult părinții și frații, dovedind astfel că spiritul său de răspundere nu se răsfrînge doar asupra locului de muncă. Nu a avut nici o abatere și nu s-a înregistrat cu vreun defect de locomotivă sau eveniment de circulație. E fruntașă an de an și alături de steluțele care i-au împurpurat inima, a primit cea mai înaltă distincție a lucrătorului de cale ferată : „Meritul feroviștilor".

Ascultîndu-l, încercam să mi-o imaginez și mărturisesc sincer că a trebuit să mă declar înfrînt cînd am zărit-o venind, într-un suflet, spre noi.

— De ce această meserie și nu alta ?

— Așa sînteți dumneavoastră, reporterii. E o întrebare care îmi convine însă, pentru că mi-a plăcut întotdeauna să fac o muncă deosebită de cele socotite a fi nimerite pentru noi, femeile. Încă din copilărie mi-am dorit acest lucru și poate de aceea mă „luptam" cu tata să mîn eu caii de la căruță. Dar aceasta se întîmpla de mult. Acum sînt mecanic de locomotivă, ca oricare din colegii mei.

— A existat o tradiție în familie ?

— Nu. Sora mea s-a căsătorit cu un ceferist care lucra aici, la depou, și am rugat-o să mă sprijine, să mă pot califica și eu.

— Cum a fost începutul ?

— Foarte frumos ! Am făcut focărie și după ce am terminat stagiul, am urmat cursurile unei școli medii de mecanici. După aceea am lucrat 10 ani pe locomotiva cu abur, după alte cursuri, alți 10 ani pe locomotivă diesel electrică, iar din 1974 pe cea electrică.

— Meseria de fochist mă trimite, fără să vreau, cu gîndul la omul vînjos, la omul leoarcă de sudoare, care aruncă în cuptor cărbunele cu o lopată mare, de miner, numită, dacă nu mă înșel, inimă de urs. La numai 19 ani nu vă înspăimîntau căldura, efortul ?

— Nu există meserie grea pentru o femeie. Și chiar dacă ar fi, indiferent de greutatea ei, trebuie în primul rînd să-ți placă. Dacă nu-ți place, oricît de ușoară ar fi o profesie, tot spui că e grea. Pentru mine focăria a fost și va rămîne cea mai frumoasă perioadă din viață. Așa cum scrie și în manuale, ea este o artă. Dacă nu știi cum să bagi cărbunii în foc, dacă nu știi cum să potrivești focul ca să meargă locomotiva bine, s-a dus tot farmecul și pe deasupra mai ai și necazuri.

— Înțeleg că nu ați avut niciodată intenția să renunțați la profesie.

— Una din ambițiile mele cele mai mari a fost să nu fiu niciodată protejată. Avem condiții egale, să muncim și egal. De ce să nu răspund eu de locomotivă, care costă cîteva milioane, de vagoanele în valoare de alte cîteva zeci de milioane, dacă pot să răspund ? Colegii nu m-au înțeles la început și mi-au oferit tot felul de munci mai ușoare. Azi sînt convinși că singura meserie pe care o îndrăgesc este cea de mecanic. Și, cum se vorbește în depou, sînt un mecanic... bătrîn. Iată de ce mă bucur că pot să-mi fac meseria mea, că secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pune un accent deosebit pe rolul nostru în societatea pe care o construim, pe promovarea femeii în munci de răspundere.

— Dumneavoastră aveți tot felul de sarcini pe linie obștească, începînd cu organizațiile din depou și terminînd cu cele de la sectorul 8 al Capitalei. Nu sînt prea multe ?

— Muncesc și aici cu aceeași plăcere. Dacă m-au ales colegii, trebuie să-mi duc atribuțiile la bun sfîrșit.

— Acum aveți ca ajutor un bărbat. Nu v-or surîde să lucrați tot cu o femeie ?

— Fetele nu mai aleg această meserie, în plus fiind și niște restricții pe care nu le înțeleg și din pricina cărora ducem acum lipsă de ajutori de mecanici. Cînd lucram pe abur am avut ca ajutor o femeie, Maria Bodnărescu. De 8 Martie făceam un tren numai cu partidă de femei. Remorcam vagoane de două ori cît putea duce locomotiva și eram totdeauna primite cu flori în gară.

— Acum ?

— E tot la fel de frumos. Dacă se nimerește să fiu de serviciu, colegii sînt mereu atenți.

— Ca responsabilă a comisiei de femei pe depou, pe cine ați evidențio ?

— Nu pot să fac o deosebire, aproape toate cele 80 de colege fiind la fel de active, fie că au meseria de strungar, bobinator, laborant sau funcționar. Notați totuși cîteva nume : Maria și Ortansa Ionescu, Adriana Geancu, Elena Șușuricâ, Gheorghița Șerban, Maria Ieremia, Georgeta Smarandache, Dina Ruță, asta pentru a marca fiecare sector în care mina noastră se simte.

— Ce ați dori să transmiteți femeilor de ziua lor ?

— Că pentru a fi respectate, trebuie să muncească. Și nu oricum, ci la înălțimea încrederii care ni s-a acordat.

Cîte lucruri nu s-ar mai putea spune despre Alexandrina Șerb, despre cele aproximativ 220 de trenuri pe care le conduce anual, despre cei 50 000 km parcurși în aceeași perioadă, despre faptele adunate cap la cap în 25 de ani de muncă în aceeași profesie, în același depou ? Întorcîndu-mă spre casă, mă gîndeam la bucuria sinceră a celei care-și salută de la bordul locomotivei concetățenii, femeile care poartă uniforme de ceferist, la titlul volumului unui poet sucevean care, dintr-o eroare tipografică, era să fie imprimat pe copertă „Descuț pe C.F.R." în loc de „Descuț pe cer". Dar cine, mă întreb, n-ar alerga descuț, la început de martie, pentru a înmîna acestei femei meconic, singura în Europa, un buchet de flori ?

CORNEL GALBEN ■

De treisprezece ori viață

Un sat, Cosoaia, la marginea unei păduri, Zăvestreni, undeva în nordul șesului Teleormanului, și la marginea acelui sat, la marginea ceilalte, nu cea dinspre pădure, o casă țărănească încăpătoare, cu ferestre largi și curate și cu pereți albi, parcă proaspăt văruiți, așezată mai într-o latură a curții pînă la hotarul căreia, din primăvară pînă în toamnă, vine grîul și vine porumbul ca un flux și ca un reflux vegetal al pămîntului însuflețit de anotimpuri.

— Treisprezece ?

— Treisprezece.

Treisprezece copii a născut Maria Bălăreanu. Și toți au trăit, toți sînt sănătoși. Unii au apucat să-și facă un rost în viață, alții sînt pe cale de a și-l face iar cîțiva abia acum deschid ochii asupra lumii. Cel mai mic este Aurica, de opt luni. Ion, de 23 de ani, este cel mai mare copil și cel mai bun prieten, totodată, al Mariei și al bărbatului ei, Ilie Bălăreanu. Nici nu se putea altfel, adaugă această femeie mărunță de statură, căreia la 42 de ani, cît zice că are, doar mîinile îi sînt asprite de muncă și bătătăa aspră și zilnică pentru viață dar obrajii îi sînt netezi și drepți amintind oamenilor satului vremea cînd această femeie frumoasă, la 18 ani, împreună cu bărbatul ei și neajutați decît de „cloca" sătenilor au ridicat această casă în care avea să rodească, asemeni unui fruct, de treisprezece ori, viața. Nici nu se putea altfel, trebuie să înțelegem, dacă pe măsură ce creșteau copiii n-ar fi devenit buni prieteni ai propriilor lor părinți care, sub ochii lor, trudeau pentru siguranța pîinii fiecărei zile. S-au ridicat ajutîndu-se unul pe altul, se poate zice crescîndu-se unul pe altul, fie că înseamnă, aceasta, a-i da altuia hainele încă bune dar devenite neîncăpătoare, a-i lăsa celui mai mic bucata cea mai mare de pîine, așa cum a făcut Ion cu Vasile, 21 ani, Vasile cu Georgeta, 19 ani, Georgeta cu Petra iar Petra cu Constanța, ajunși astăzi, în ordinea de mai sus, strungar la Uzinele „23 August" București, mecanic de întreținere centrale telefonice automatizate, muncitoare la Filatura română de bumbac, muncitoare la Galați, elevă la Liceul pedagogic Slatina. Exemplul lor fiind urmat acum de Alexandru, clasa a 8-a, Serina, a 7-a, Constanța, a 5-a, Dumitru, a 3-a, Victor a 2-a, ceilalți, Dumitra, de 4 ani, ori Gheorghino, de 3 ani, fiind deocamdată prea mici, bineînțeles, pentru a pricepe ceva din pedagogia simplă dar plină de bun simț a părinților lor, care au gîndit să dea acestor copii casă, mîncare și îmbrăcăminte, înțelegere și liniște în familie, dar au avut grijă ca fiecare să se întîlnească, după vîrstă și după puterea lui, cu munca. Și dacă omul se deprinde cu munca, nu mai are de ce să se teamă în viață, zice Maria Bălăreanu, Mamă Eroină. Ea însăși nu s-a temut, nici bărbatul ei, pentru că deprinderea aceasta au învățat-o tot de mici, de copii. Ea, peste lucrul de acasă, își găsește timp să facă și normele la C.A.P., de unde împreună cu Ilie Bălăreanu a luat, anul trecut, o mie trei sute de kilograme de grîu și tot atîtea de porumb. Tot anul trecut, socotește ea, au contractat doi porci și două vaci pe care au luat, cu totul, șaptesprezece mii de lei. Cu banii pe care-i mai scoate și bărbatul muncind acum, iarna, la pădure, unde-și la de lucru de două și de trei ori mai mult decît alții, și cu banii pe care ea îi primește în fiecare lună, ca Mamă Eroină, au reușit să-și crească băieții și fetele chiar cu o anumită doze de mînă. Încît copiii au putut să învețe nestingheriți, lucru confirmat, dealtfel, și de învățătorul Radu Ilie, de la care aflăm că elevii Bălăreanu s-au numărat întotdeauna printre cei mai buni din clasele lor, lor în privința felului cum i-au crescut și cum i-au educat Maria și Ilie Bălăreanu, stabilindu-le obligații și răspunderi ferme în casă — Alexandru are grijă ca întotdeauna lîngă sobe să existe un braț de lemne, Sorina ca gălețile de

Niște femei și niște fete,

● În Craiova, din totalul de 122 716 oameni ai muncii (conform statisticilor încheiate anul trecut), 43 126 sînt femei. Ele dețin o pondere de 35,14 la sută din totalul celor cuprinși în producția bunurilor materiale și spirituale. Faptul, la prima vedere, poate părea surprinzător. Nu sîntem într-un oraș al marilor filaturi sau țesătorii, precum, de pildă, Buhușul, ci într-o cetate a construcțiilor de mașini, a industriei chimice și electrotehnice, deci, s-ar zice, ale bărbaților, ceea ce, iată, precum cifrele o probează, nu-i chiar așa. Craiovencele lucrează în toate aceste industrii, lucrează în multe alte domenii (învățămînt, sănătate, comerț, cercetare-proiectare), lucrează în colective care-s predominant ale lor, precum Întreprinderea de confecții (5 675 femei, 847 bărbați), Întreprinderea textilă „Independența" (613 femei, 232 bărbați), Întreprinderea de industrializare a cărnii (1 044 femei, 900 bărbați), cooperația meșteșugărească (5 570 femei, 2 340 bărbați) etc. Zeci de mii de femei muncitoare, femei ingineri, femei medici, profesori, cercetătoare științifice, femei la bancul de lucru, în laboratoare sau la catedră, femei cu munci de răspundere, femei care sînt și soții, și mame, femei ce muncesc cot la cot cu bărbații, femei ce muncesc cot la cot cu femeile, într-o Craiovă în care ele, femeile, mai mult decît craioveanul însuși își închipuie, au un cuvînt important de spus. Pe care-l spun. Cum îl spun ?

Maria Fălticeanu are 34 de ani, e inginer, e președinta cooperativei meșteșugărești „Voința" din Craiova, unitate specializată în tricotaje. Unitatea e mare, are peste 1 100 de lucrători, din care 94 la sută sînt femei, și ea, Maria Fălticeanu, declară că e frumos, că e și greu, dar nici chiar atît de greu cum se crede, să muncești cu femeile, că, sigur, această muncă își are, cum zic bărbații, „specificul ei" (a se citi, în accepția masculină : o mare doză de neașteptat, de imprevizibil), dar, cum și ea e femeie, integrată acestui „specific", pînă la urmă le înțelege pe celelalte, pînă la urmă deci se descurcă. Ca să precizăm, zice interlocutoarea noastră, imprevizibilul de care vorbeam e dat, în cea mai mare măsură, de fluctuația cadrelor. Primăvara, fetele unității încep să se-ndrăgostească (colectivul e tînăr, vîrsta lui medie e de 23 de ani), lucrează trăgînd cu coada ochiului la ceas, grăbite să nu întîrzie la întîlnirile cu băieții, se plimbă cu ei, serile, pînă tîrziu, a doua zi au ochii roșii, lucrează sau nu lucrează, lucrează visînd sau visează lucrînd, apoi se mărită, apoi intră în concedii de naștere. Te trezești, brusc, cu zeci de lucrătoare care dispar. Deci trebuie să ai întotdeauna o rezervă de cadre și, ca s-o poți avea, trebuie să te îngrijești de recrutarea și de școlarizarea acestei rezerve, trebuie, de asemenea, să poți totuși da, cu fetele ce lucrează visînd sau visează lucrînd, producții suplimentare, care să justifice scriptic plusul rezervei. Apoi, mamele cele tinere se întorc, vin de-a dreptul la vechiul lor loc de muncă, trebuie să te îngrijești ca locul acela, în ziua aceea, să fie liber, să le aștepte, fiindcă, de fapt, ceea ce numeam fluctuația (dar feminină !) a cadrelor nu e o fluctuație în accepție masculină, este chiar inversul ei. Bărbații, cînd pleacă dintr-un loc de muncă, nu se mai întorc, de regulă, tot acolo. Cu femeile se întîmplă invers, femeile sînt de o mare fidelitate, de o mare constanță, ele pleacă sau „fluctuează" doar obligate ferm de o circumstanță (concedii de naștere sau de alăptare), apoi, aproape fără excepție, se întorc de unde au plecat.

Absențe de la lucru ? La noi în unitate, zice Maria Fălticeanu, problema absențelor nu se pune. Ce fac — mă între-

TREI CALITĂȚI LA FEMININ

apă să nu fie niciodată goale, Constanța să șteargă praful și să mătur etc. — Radu Ana, tot învățătoare și membră a comisiei sătești de femei, ne spunea : „Copiii aceștia sînt printre cei mai buni nu numai la școală ci și în sat. Sînt cuminți și inteligenți iar cei care au apucat să se ridice mai mult s-au dovedit a fi oameni cinstiți și harnici. Și sînt, toți, foarte mîndri, au o demnitate extraordinară. Pe potriva părinților lor, care n-au cerut niciodată ori nu s-au împrumutat cu ceva, vecinilor, mai mult decît ar face-o oricine, într-un sat, chiar dacă ar avea un copil sau doi, ori nici unul. Dar este foarte adevărat, în același timp, și de-a dreptul impresionant că alături de truda acestei femei și acestui bărbat s-a făcut simțită întotdeauna mîna ocrotitoare a statului, a legii. Și dacă această familie a crescut și crește oameni pentru țară, pentru muncă, viitorul și fericirea ei, se poate spune că țara însăși s-a îngrijit de acești copii cu o înțelegere și cu o căldură de-a dreptul părintești. Fie că este vorba de alocațiile de stat pentru acești copii, de ajutoarele sociale primite, de o aparent banală butelie de aragaz, de bursele pe care cei mai mari dintre ei le-au primit la școlile profesionale și la licee ori despre gratuitatea manualelor sau a excursiilor pe care elevii Bălăreanu le-au făcut în vacanțe. În modul cel mai concret cu putință, partidul nostru, statul au fost părinți buni pentru acești copii și prieteni care la nevoie s-au cunoscut ai acestei femei și ai acestui bărbat. Iată de ce putem spune că statul nostru socialist este un stat de oameni, partidul nostru este un partid de oameni".

— Așa așa este. Dacă ne-am fi zbătut singuri, dacă n-am fi simțit cît sîntem de ajutați, poate că ne-am fi descurcat greu — zice Maria Bălăreanu, mama celor treisprezece copii.

— Treisprezece, Maria Bălăreanu ?

— Treisprezece.

Pe primii, iată, lumea i-a primit ca pe niște oameni adevărați. Ambiția Mariei Bălăreanu, ne spune, este ca lumea să-i primească pe toți, pînă la unul, ca pe niște oameni de nădejde.

DUMITRU ELIADE ■

„La fericire n-am ajuns bătînd din palme. Ci muncind serios și temeinic."

O găsesc pe Niculina Mișca, textilistă și Erou al Muncii Socialiste, la „Mătăsea populară", pe strada Popa Nan, la numărul 82. Orele de schimb s-au epuizat, dar dînsa mai are cîte ceva de făcut, iar mirarea mea o nedumerește. „Adică unde să fiu, îmi răspunde, dacă nu la fabrică ? I Din cei patruzeci și opt de ani pe care-i dovedesc cu buletinul, treizeci dovedesc cu cartea de muncă, în care nu e trecută decît o rubrică."

Trece cu repeziciune peste biografia sa — născută în comuna prahoveană Aluniș, într-o familie nevoiașă, tata șondor, mama „femeie de țară, fără pretenții, dar cu o droaie de copii", zece frați, din care au rămas numai opt, spune toate astea parcă dintr-o răsuflare — zăbovind apoi la destinul fabricii în care muncește, cu tragere de inimă și cu mulțumire. „Cînd am venit la meserie, fabrica era un fel de gheretă. Făceam propagandă cu utemeul pe la țară, umblam la muncă patriotică foarte des, cu camionul și cîntînd. Chiar aici, lîngă Hala Traian e un bloc la care am ajutat uneori. Cînd trec astăzi pe lîngă el și zăresc copii jucîndu-se

în hol, îmi aduc aminte de tinerețe și ochii mi se umezesc. Le văd pe unele fete din grupă, cu care lucrez la secția de cravate, cum mai strîmbă din nas. Nu le cert, ci le povestesc cum era pe vremea mea, la început. Cărăm cărămidă pe șantier și mîncam un kil de cireșe. De-alea mai ieftine și mai storcoșite. Ca să-mi iau o pereche de pantofi trebuia să treacă un an. Le spun asta și le rog să bage la cap. Asta ar fi despre mine, restul e despre fabrică. O vedeți ce mîndră e. Recent, ne-am sistematizat, ca să scăpăm de unele gîtuiri, iar producția s-a mărit cu aproape un milion și jumătate de metri pătrați de țesături. Dar acum nu atît cantitatea contează, cît calitatea, că la noi, la „Mătăsea populară", se duce o bătălie încinsă pentru calitate. Eu lucrez la două războaie late, dar secția face vreo două mii de cravate pe zi, cu un sortiment cît mai variat de desene. Dintr-o cravată, m-am luat cîndva cu bărbată-miu, care lucrează la Autobaza 2 Bujoreni. Aveam o ocazie și a pornit-o singur în oraș să-și ia o cravată. Nu că n-are el cine știe ce gust, dar a cumpărat o cravată din altă parte ! Nici nu m-am mai dus cu el. Poate greșesc, dar mi s-a părut că m-a jignit, căci am convingerea că nimeni nu face cravate mai frumoase ca noi. Ele au ajuns pînă în Libia și Kuweit, și în alte țări, care sînt tocmai în cealaltă parte a lumii."

Despre ziua în care a primit titlul de Erou al Muncii Socialiste, scriu la masculin tocmai din stimă și respect, vorbește cu o emoție pe care timpul nu i-a diluat-o. „Nici azi nu-mi vine să cred, pentru că în mintea mea a fost și a rămas faptul că se găseau alții în fabrică mai în măsură să fie onorați. Dar dacă mi s-a dat tocmai mie, am înțeles că am muncit bine, dar și că trebuie să muncesc mai bine, ca să merit încrederea. Dacă am plîns ? Am. Nu pe loc, că nu se făcea. Dar la unitate, cînd au venit fetele să mă felicite, am plîns. Fetele acelea au crescut. Iată, pe Petra Crăciun eu am învățat-o meserie. Acum ea învață pe altele, e lucrătoare fruntașă. La noi în grupă, Florina Micu și Sofia Rotilă sînt la fel de harnice. Cînd mă întreabă cineva cum arată un om nou, mă gîndesc la ele. Muncitoare, comuniste, mame, femei pentru care primează interesul producției și mai pe urmă al lor, al familiilor. În altă ordine de idei, tovarășe, eu am fost la fața locului cînd s-a deschis, cîți ani să fie de-atunci ?, mulți, încă nu eram în partid, deci trebuie să fi fost înainte de 1954, secția de la etaj. M-am ocupat cu organizarea, am dansat și am cîntat „Suveica să zboare", atît de mult că am ajuns acasă răgușită. A trecut de-atunci atîta vreme, dar numai cu folos !"

Niculina Mișca crede că are toate motivele să se socotească fericită. Poate că numai lipsa copiilor, în care n-are, firește, nici o vină, căci și i-a dorit, îi umbrește întrucîtva mulțumirea. În rest, numai bucurii și satisfacții, la care a ajuns, cum zice, nu bătînd din palme, ci muncind serios și temeinic. Locuiește pe bulevardul Șulea, într-un bloc nou. Are în casă de toate, de la mobilă „Ruxandra" la televizor „Opera", de la dormitor de opt mii la frigider și așa mai departe. „Tata, evocă, a venit la noi de mai multe ori și s-a simțit foarte bine. Bănuia el că ne-am aranjat o gospodărie zdravănă, dar nu-și închipuia chiar că nu ne lipsește nimic. Doar telefonul l-a supărat. Zicea că face prea mult zgomot. Cînd m-am măritat, n-am avut nici o pernă. Soțul lua șapte sute de lei pe lună, iar eu nici o mie cinci sute. În prezent, după ce retribuțiile ne-au crescut considerabil, ne intră în casă peste patru mii, asta după ce scădem ratele".

E sigură că biografia dînsei seamănă, ca picăturile de apă, cu viețile tuturor colegelor de muncă. Lucrătoare într-o întreprindere în care femeile sînt prețuite cum se cuvine, cu un cuvînt greu și respectat în destinele fabricii, hotărîte în cadrul consiliului oamenilor muncii, în fruntea căruia se află, de asemenea, o femeie, tehniciana Clara Fusaru, fostă țesătoare, astăzi tehnician, prin muncă și merit. Niculina Mișca n-are cine știe ce proiecte simandicoase pentru viitor. Viața îi curge fără evenimente grave sau cruciale, dar îi curge bine, alcătuită din bucurii și satisfacții poate rutiniere, ceea ce nu înseamnă că și-ar dori altceva. „Am de gînd, încheie, să călătoresc mai mult prin țară. Dacă n-ar fi prea tîrziu, m-aș apuca de schiat, dar acum nu prea mai merge. Datorită inițiativei tovarășului Nicolae Ceaușescu care, ca totdeauna, s-a gîndit cu înțelepciune la mai binele nostru, al tuturor și al femeilor, în special, am primit dreptul la sîmbete libere. Chiar și fără schiuri, tot la munte am hotărît să ne petrecem prima sîmbătă liberă, într-o excursie, cu colegele. Pentru treaba asta, mi-am propus să-mi cumpăr un pulover gros, dar pînă azi am tot uitat. Azi însă după lucru, mi-l iau sigur".

O femeie. O viață. Un destin. Al muncii și datoriei împlinite.

EMIL NEGOIȚĂ ■

într-o primăvară de muncă, de dragoste, de speranță

bați — cînd unei femei i s-a îmbolnăvit copilul și trebuie să fugă acasă, să-l îngrijească ? Nu mă întrebați ce fac. Fac ceea ce e just și omenește să fac. Copilul va fi îngrijit, iar femeia își va face planul. Eu pot, la nevoie, să închid ochii, dar știu că, atunci cînd o să-i redeschid, femeia aceea va fi la treabă, la postul ei.

Ele, femeile, se țin cu constanță de munca lor, chiar și atunci cînd munca asta a lor, în împrejurări de excepție, cere eforturi de excepție, deci cere mai mult decît constanță : conștiință. Să vă dau un exemplu, zice Maria Fălticeanu. Cutremurul din 4 martie anul trecut ne-a afectat serios unitatea, în special sediul central, care e baza producției, și, pe lîngă marele ajutor pe care l-au dat reconstrucției, trudind ca bărbații, salahorind ca bărbații, ele, femeile și fetele noastre, au știut să facă și sacrificii, au știut să probeze, prin munca lor, că noi toți, în acele zile, am desființat durerea personală, nenorocirea personală, suferința personală, constituindu-ne în marele bloc de granit care e națiunea noastră socialistă. Cooperativa merge astăzi bine, sarcinile pe '77 s-au făcut, am depășit și planul la export (da, exportăm tricotaje în destule țări, în Franța, Norvegia, U.R.S.S., R. D. Germană, R.F. Germania și altele), am depășit și productivitatea planificată, și beneficiul, ponderea produselor noi în totalul produselor reprezintă cam jumătate, fără să mai vorbim de cele reproiectate. Vă rog să consemnați munca harnică și de calitate a tricotezelor Maria Ioniță, Aurica Pîrvu, Elena Trifan, Afrodita Mitran, Maria Roșca, a confecționerelor Ioana Lică, Maria Bătrînu, a șefelor de secție Florica Davidescu, Paula Birsănescu, a șefului de secție (avem și 6 la sută bărbați) Constantin Burciu. Ce altceva ați mai dori să mă întrebați ?

Relațiile cu publicul, dacă-i mulțumim sau nu ? Vreau să vă spun, fără să fac, credeți-mă, demagogie, că-i înțeleg pe clienți cînd somează, cînd cer, adesea cu vehemență, mai mult decît sîntem în stare să le dăm, fiindcă e vorba de banul lor și, mai ales, de niște legitime exigențe, adică, pe românește, de dreptul cetățeanului nostru de a se îmbrăca cu lucruri frumoase, trainice. Așadar, în lumina indicațiilor de partid, noi am organizat la scară largă așa-numita „servire în întîmpinarea clientului", producția de serie cu alte cuvinte, dar „serie" ce înseamnă cam 380—400 de noi modele pe an, difuzate tot mai extins prin comerțul stradal, prin bilciuri, tîrguri, oboare etc., ceea ce face ca omul să nu-și mai piardă timpul la centrele de comandă. La centrele de comandă (care oferă anual cam 500 de noi modele), am fixat termene-limită de 10 zile (cînd e sezon) și de 5 zile (cînd nu e sezon) pentru executarea oricărei comenzi. Cum stăm cu reclamațiile din partea publicului ? Anul trecut, față de 1976, au scăzut cu 60 la sută.

Despre mine ? Sînt prahoveancă, părinții sînt muncitori, m-am dus, cînd eram fată tînără, la București, să mă calific, am făcut școala profesională la fabrica „Pavel Tcacenko", astăzi „Apollo", la 18 ani am intrat în partid, am muncit patru ani în producție, ca tricoteză, am făcut liceul seral, apoi Facultatea de industrie ușoară de la Iași. Da, cel mai greu mi-a fost cînd eram studentă, trăiam doar din bursă dar, verile munceam, cîștigam. Diminețile, ca studentă, făceam practică în producție, după-amiezile munceam ca tricoteză calificată. Pe urmă am venit la Craiova, la Întreprinderea de confecții, pe urmă am răspuns, în cadrul Uniunii județene a cooperației meșteșugărești, de ramura confecții-tricotaje, din 1975 sînt aici, ca președintă a unității. În 1976—1977 am urmat și Academia „Ștefan Gheorghiu", secția organizarea activității în industrie. Viața mea personală ? Am o fetiță de 10 ani, care-i la Liceul de artă, cîntă frumos la pian... Nu, în căsnicie n-am avut noroc, sînt acum singură cu fetița. Ziceți că totuși cel puțin din punct de vedere al muncii, al împlinirii profesionale, am o biografie frumoasă ? Vă mulțumesc, dar, nu e nevoie să v-o spun, ați dedus-o probabil și singur, meritul nu e al meu, am fost crescută de partid. Ce m-a învățat, în toți acești ani, partidul ? Că nimic nu e mai de preț ca omul, eu însămi, cu frumoasa mea biografie, cum ziceți dv., fiind, ca să zic așa, în revărsarea acestui preț peste oamenii României noastre, în revărsarea acestui preț peste munca și viața de azi a femeilor. Avem în unitatea noastră multe fete care urmează seralul, avem o fată, Ecaterina Glava, tricoteză calificată aici, la noi, la locul de muncă, absolventă a seralului, iar din toamnă — studentă. A reușit la Facultatea de științe economice, secția fără frecvență, știți ce greu se reușește la o astfel de facultate, iar eu mai știu că după greul ăsta urmează alt greu, poate și mai mare, greul de-a și învăța, de-a și munci în producție. Eu, ca șefă a unității și ca membră de partid, sînt datoare acum să ajut la revărsarea prețului pentru om pe această față. Eu trebuie să-i creez, ei, acestei fete, niște condiții, dar, pe de altă parte, eu nu pot s-o absolv de sarcinile producției, eu nu pot să-i fac favoruri, fiindcă nu e principial, nu e muncitorește, nu-i omenește, nu este drept față de celelalte femei și fete, care, poate, și ele, nu toate, dar cel puțin unele, ar fi putut deveni studente, dacă n-ar fi avut copii, dacă n-ar fi avut, în familiile lor, în viața lor, niște praguri mai greu de trecut. Eu am sfătuit-o pe E. Glava să se policalifice, să treacă la tricorecord, în felul ăsta ar putea să muncească, pe baza unui contract, și la domiciliu, și-ar gospodări timpul și în funcție de învățătură. Vedeți, ea este, cum și eu am fost cîndva, una din fetele muncitoare, care-s nenumărate, ale acestei țări, ce pot beneficia de condiții ale izbînzii în viață la care mamele lor nici n-au visat. Eu am fost prima intelectuală din familia mea, ea va fi prima dintr-a ei. Dar ea, pentru izbînda ce și-a propus-o, trebuie să muncească, ca trebuie să se ridice, prin munca ei, la înălțimea condițiilor, a prețului sau a prețuirii pe care i le-au acordat partidul, socialismul.

Nu mai aveți alte întrebări ? Atunci vă rog să scrieți, din partea noastră, a lucrătoarelor de la „Voința"-Craiova, cît de mult mulțumim partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru tot ce-au făcut pentru noi, pentru munca și viața noastră. De curînd, potrivit indicațiilor secretarului general al partidului, trecerea la reducerea săptămînii de lucru a început în colective în care ponderea forței de muncă revine femeilor. Avem deci, lunar, o zi în plus pentru odihnă, pentru treburi gospodărești, pentru deschis o carte, pentru mers la un film sau într-o excursie, iar pentru fetele mele (care acum, odată cu primăvara, or să înceapă să se îndrăgostească) o zi în plus ca să-și șteargă de pe obraji oboselile muncii, ca să se facă mai proaspete, mai frumoase... Credeți că e puțin ?

Așadar, nu mai aveți întrebări ? Atunci vă rog să mă iertați... Am de condus o discuție, în atelierul nostru de creație, despre viitoarele modele noi. Inclusiv umane ? Da, poate...

ILIE PURCARU ■

„Sat Cudalbi cu nume mîndru numai la tine mi-e gîndul"

Primele amănunte despre comuna Cudalbi, din județul Galați, și despre Dumitra Birsan, primărița comunei, avea să mi le ofere Palade Drugan, președintele CAP-ului doi. Dealtfel dialogul nostru a început chiar de la această ciudată denumire de CAP doi.

„În urmă cu aproape 20—25 de ani, comuna Cudalbi era socotită a doua mare comună a țării. Trăiau în Cudalbi aproape 14 000 de suflete. La ora actuală, după cîte știu eu, sîntem numai 9200 de locuitori. Unde sînt ceilalți ? În industrie, mai ales tineretul. Dar, deocamdată, stăm încă destul de bine cu forța de muncă. Și cum comuna noastră este propusă să devină oraș în acest cincinal, sîntem convinși că mulți din cei plecați se vor reîntoarce. Ce înseamnă CAP-II ? Nimic mai simplu, adică în comuna noastră sînt două CAP-uri, colegul meu de la CAP-I numindu-se Ion Mihalcea. Realizăm la un loc o producție agricolă globală de peste 90 de milioane de lei. Ce să mai spun despre comuna noastră ? Un amănunt istoric la care noi ținem foarte mult : comuna a fost întemeiată de un anume Toader Cudalb, oștean viteaz de-al lui Ștefan cel Mare, dar nu mărturul voievod l-a împroprietărit pe Toader Cudalb, și pe fratele său, Ștefan Cudalb, ci Ștefăniță — Vodă, printr-un uric datat la 1526. Cu alte cuvinte, părinții părinților noștri, adică străbunii noștri, au fost răzeși. Despre primăriță, ce să spun ? Este localnică, are 42 de ani, dacă nu cumva greșesc, este, de profesie, contabilă, iar acum, adică în acest an, a terminat cursurile Academiei „Ștefan Gheorghiu" la fără frecvență. De șase ani de zile conduce, cu multă bărbăție și pricepere, treburile comunei. Este o femeie foarte ambițioasă și oamenii au multă încredere în ea".

Nu, Dumitra Birsan n-a fost surprinsă că într-un răstimp scurt am culeș atîtea date despre comuna Cudalbi și despre ea însăși. Avea un plic, pe care îl întorcea cînd pe-o față, cînd pe cealaltă, și de-abia sosit la sediul Consiliului popular, m-a întrebat : „Femeia asta vrea să-i dau un răspuns. Dar ce răspuns să-i dau ? ! Pentru ziua de mîine, 8 Martie, ziua noastră, a femeilor, am primit zeci de mărțișoare. Printre mărțișoare, acest plic cu o poezie scrisă de Stanca M. Mistreanu, o femeie din sat. Nu mă pricep la poezii, dar eu spun că este frumoasă, mai ales că vorbește și despre Steluța mea, calul de la șaretа cu care bat ogoarele. Ei bine, în finalul poeziei, îmi spune că așteaptă un răspuns de la mine. Ce răspuns să-i dau ? Că mi-a plăcut poezia ? ! Da, mi-a plăcut, mai puțin versurile în care spune despre primăriță că e mîndră ca o garofiță. Asta, dacă e s-o spunem, a fost odată. Acum am 42 de ani, chiar așa cum m-a divulgat nea Drugan. Am doi copii, Iulian, care este student în anul doi la Politehnică, în București, calcă pe urmele tatălui său, adică se face inginer TCM, iar celălalt, Dan, este încă elev, în ultimul an al liceului de matematică și fizică din Galați. Dar nu din cauza vîrstei nu mai sînt eu ca o garofiță, ci pentru că am multe, foarte multe treburi de făcut. Funcția asta de primăriță nu este deloc ușoară. De șase ani o îndeplinesc, timp în care în comuna noastră, de ce să nu ne lăudăm, s-a făcut cîte ceva. Avem un liceu de mecanică agricolă, înființat acum doi

ani, două magazine cu etaj, un bloc cu 12 apartamente, iar în 1979 vom avea în total 100 de apartamente, un cămin cultural cu 400 de locuri, 3 școli generale, un dispensar cu cinci medici, adică doi stomatologi, doi pediatri și un generalist. Pe cale să devină oraș, comuna noastră se îndreaptă vertiginos și înspre industrie. Am început o secție de bînale, o secție de covoare și am început construcția unei fabricuțe de bunuri de larg consum, adică vase emailate și veselă inox. Să adăugăm și dezvoltarea prestărilor de servicii și, iată, avem imaginea viitorului oraș numit Cudalbi. Această incipientă activitate industrială se bazează pe o gamă destul de largă de articole produse la SMA — Cudalbi, unde se confecționează, de exemplu, hidrosfere de 60 de metri cubi pentru rezervoare de apă, hidrosfere răspîndite în toată țara. Sau mai pot fi amintite, pentru dificultatea lor, remorcile pentru tractoare, sau diverse piese pentru unitățile constructoare de mașini. Avem, cu alte cuvinte, oameni harnici, care vor schimba fața comunei noastre".

Despre ea însăși, Dumitra Birsan a vorbit mai pe scurt. Ține minte, în legătură cu funcția de primar, două momente sau două întîmplări : „Am fost numită în funcția asta acum șase ani, mai exact spus într-o simbătă, în 12 februarie 1972. Atît de uimită am fost, încît luni, în loc să vin la sediu, m-am îndreptat tot înspre cooperativa de consum, unde eram contabil-șef. Nici ceilalți primari din județ nu se obișnuiseră să mă vadă la ședințe. Ba l-am și auzit, în spatele meu, pe unul din colegi șpunînd : „Ia uite-o și pe asta, primărița ! Ea crede că funcția de primar se mănîncă cu mămăliga !" Cuvintele m-au durut, dar m-au și ambiționat. La prima adunare cu toți oamenii din comună, am avut bucuria să-i aud vorbind deschis, propunînd o mie și una de lucruri. Aveau, pur și simplu, încredere în mine. Această încredere a lor și sentimentul nostru comun, dragostea față de comuna noastră, m-au însoțit și mă însoțesc permanent în munca mea. Eram prima femeie primar de comună în județul Galați. Acum sîntem patru primărițe".

Cam acestea au fost, în mare, datele mai importante ale dialogului meu cu primărița Dumitra Birsan, din comuna Cudalbi, dialog pe care se cuvine să-l întregim cu un fragment din poezia „compusă" de Stanca M. Mistreanu : „Foaie verde foi de cimbru / Sat Cudalbi cu nume mîndru / Numai la tine mi-e gîndul / Că ai casele frumoase / Și cîmpiile mănoase // Două colective mari / Cu roade multe în hambar / Fete mîndre și feciori / Tinere ca niște flori / Și primar o primăriță / Mîndră ca o garofiță // Cînd răsare mîndrul soare / Ea e plecată pe ogoare / Cu calul ei năzdrăvan / Care înoată prin lan / Prin lanul de grîu bobos / Și la spice mătăsos..." Poezie care, după părerea mea, este cel mai frumos mărțișor oferit Dumitrei Birsan cu prilejul zilei de 8 Martie.

VICTOR NIȚA ■

Grupul de inginerie industrială, o chestiune care ține de tehnică, dar, în egală măsură, și de conștiința politică a specialistului

În ultimul an și jumătate, la cunoscuta întreprindere arădeană de fabricat strunguri au fost reanalizate și reproiectate peste zece mii de repere, indigenizîndu-se toate importurile ce țineau, de pildă, de strungurile normale (SNB-400) și de cele purtînd o denumire oarecum mai pașnică, strungurile-revolver (DRT), obținîndu-se în același timp produse noi, de o calitate superioară, precum și economii de peste 3 000 tone de metal și peste două milioane ore-manoperă în anul care a trecut. Am deschis reportajul cu aceste succese ale „inteligenței" colectivului din Arad, nu pentru că ele ar fi singurele, ci pentru că ele sînt rodul aplicării metodelor și tehnicilor specifice ingineriei industriale. Ajunși în acest punct se cade, cel puțin pentru profani, să vedem ce este de fapt ingineria industrială. Și, în ciuda alergiei pe care o fac unii cînd este vorba de definiții, vom începe tocmai cu așa ceva. „Ingineria industrială este o știință interdisciplinară care se ocupă cu proiectarea, perfecționarea și aplicarea în practică a sistemelor integrate alcătuite din oameni, materiale, echipamente tehnologice". Dat fiind că amintita definiție n-are darul să lămurească prea multe lucruri, pentru început inginerul Ilie Vați, animatorul, sufletistul grupului de inginerie industrială de la „Strungul", ne explică ceva mai pe larg cele sintetizate de definiție.

„În două expuneri făcute la sfîrșitul anului 1976, tovarășul Nicolae Ceaușescu atrăgea atenția asupra deficiențelor existente în concepția produselor referindu-se, printre altele, la supradimensionarea lor nejustificată, la estetică, la lipsa de corelare între funcționalitate, consum de material și consum de muncă vie, la prețuri de cost ridicate. Adică, secretarul general al partidului a subliniat necesitatea realizării într-o etapă foarte scurtă a unei adevărate revoluții în gîndirea, în modul de muncă al cercetătorilor, inginerilor proiectanți și tehnologi, al tehnicienilor și muncitorilor noștri. Aceasta înseamnă ca, efectiv, gîndirea noastră să fie mai eficientă. De la aceste date am plecat la constituirea grupului de inginerie industrială. Sînt de fapt considerentele politice care stau la temelia sistemului presupus de ingineria industrială, considerente care fac parte chiar din sistem. Pe scurt, trebuie să gîndim economic, eficient și competitiv, ca niște oameni politici, implicați în acest proces. Pentru rezolvarea sarcinilor care ne revin ne-am gîndit că trebuie să analizăm o sumedenie de lucruri : oameni, mașini, mediu de muncă, relațiile dintre aceste elemente, colaborările din cadrul întreprinderii și dintre întreprinderile cu care avem contacte. Forma clasică nu mai era valabilă. Noi tratam doar individul sau piesa. Admiteam personalitatea omului, dar nu a colectivului. Desigur, proiectare făceam și pînă acum, tehnologii, la fel, ne ocupam însă de fiecare element în parte. Și dacă cineva greșea, făcea treaba prost, sufeream toți. Principiul nostru de muncă este următorul : ideea este a colectivului și nu a lui X, altfel spus, grupul nostru cuprinde doisprezece oameni și, dacă pot spune astfel, nu doua-sprezece orgolii.

12 OAMENI PAȘNICI ÎN FAȚA SANDALEI ROMANE ȘI CÎTEVA ÎNTREBĂRI APARENT BANALE

În încăpătoarea sală a expoziției întreprinderii, 12 oameni așezați la o masă lungă privesc cu egală dăruire și îndîrjire un desen. Sînt de profesii diferite : ingineri, economiști, psihologi, tehnicieni etc. Nu virfuri, ci oameni care își cunosc bine domeniul. Desenul pe care îl privesc reprezintă o piesă. Urmează apoi un adevărat bombardament cu întrebări, care, fiecare în parte, nu depășesc în aparență un anumit didacticism, o anume simplitate ce ține de bunul simț. Ce este obiectul respectiv ? Ce face ? Este necesar ? Cum lucrează ? Nu se poate fără el ? Unde se face, cum și cînd ? (Verbul „a face" este, după cum se observă, verbul predilect revenind obsesiv.) Sînt, de fapt, întrebările unui chestionar. Odată lămurită situația piesei prin răspunsuri foarte exacte, se trece la discutarea prețurilor de cost. În acest moment intervine analiza valorii, desfăcîndu-se, cum ați ghicit, toate funcțiile piesei. Cîți oameni, atîtea păreri. Se discută pe loc, rapid, făcîndu-se imediat calculele. „Este un chiștig calculul pe loc. Pentru că degeaba studiez eu funcțiile imediat și calculez la costuri cîteva zile la rînd, că totul mă scoate pînă la urmă la prețuri și mai mari". Se alege varianta cea mai bună. În cîteva ore „în felul acesta pot, de pildă, în cîteva minute să spun tot ce se poate spune despre, de exemplu, scrumiera aceasta și, iată, ajung la concluzia că o pot realiza mai frumoasă, mai leftină, mai ușoară. Așa se poate discuta orice obiect, și o piesă de strung și o scrumieră și un pantof și o sanda. Uitați, sandaua română este rezultatul unei analize concrete, dacă vreți, de inginerie". Se aleg deci soluțiile optime. Optim, ținînd seama de posibilitățile întreprinderii, de colaborările pe care le are și, bineînțeles, de scopul propus. Și printre sarcinile propuse, atunci cînd s-a înființat grupul, se numără : reducerea cheltuielilor de producție, reducerea consumurilor de metale feroase și neferoase și creșterea indicilor de utilizare și valorificare a metalului.

Îți vine în minte, firesc, o întrebare : cum trebuie să gîndească un inginer, un tehnician, un specialist ? Potrivit rezultatelor aplicării ingineriei valorii (metodă ce ține de ingineria industrială, alături de ingineria metodelor și ingineria umană) în diferite întreprinderi din străinătate, experții afirmă că inginerii și tehnicienii aplică numai 10 la sută din soluțiile posibile, și doar 10 la sută din soluțiile elaborate cunosc costurile soluțiilor pe care le practică, toate acestea, ca urmare, printre altele, a unor cunoștințe tehnice insuficiente, lipsei de timp, informațiilor incomplete în domeniul respectiv, precum și a unor elemente subiective ce țin de comportamentul psihologic al specialistului respectiv, ca frica de insucces sau de efort suplimentar etc. „Sînt lucruri demne de luat în seamă, ne spune inginerul Ilie Vați. Dar, așa cum am mai arătat, inginerul nostru trebuie să fie o adevărată conștiință politică. Să țină seama de politica economică a statului, să gîndească asemenea un bun gospodar, ca un adevărat proprietar. Desigur, să nu se oprească aici. N-ajunge să te doară risipa, dacă nu faci numai s-o împiedici ; să aduci soluții pentru evitarea ei. Așa s-a ajuns la noi la soluțiile turnării sub presiune sau turnării în cochilă, care au dus la însemnate economii de metal. Sînt doar două exemple. Iată și un aspect al modului în care grupul de inginerie industrială și-a propus să lucreze. Sprijinindu-ne analiza pe concluziile unei acțiuni de marketing, adică pe o cercetare atît a procesului de producție, cît și a pieței și a satisfacerii nevoilor clienților, încercăm să fim receptivi la tot ce este nou, să gîndim cu un pas înainte". Că lucrurile stau chiar așa, putem aminti că numărul țărilor în care exportă întreprinderea de strunguri din Arad depășește cifra 80.

„PERSONAL, NU CONSIDER CĂ FAC CEVA EXTRAORDINAR, CI DOAR CEEA CE TREBUIE"

Inginerul Zoltan Lengyel (proiectare) ne explică la început mai rezervat, apoi din ce în ce mai prins că ceea ce face dînsul alături de ceilalți din grup sînt lucruri absolut normale. „Eficiența mea și a altuia se vede în eficiența gîndirii, a lucrului colectiv. Discutăm reperele componente ale unui produs. Pe rînd și pe îndelete. Și cît se poate de operativ. Ne-am fixat, deocamdată, pe produsele relativ complexe, cele care au în jur de trei mii de repere componente. Întocmim fișe pentru fiecare reper și răspundem atunci cînd e cazul de rezolvarea lui. Apoi discutăm rezultatele în grup. Mai proaspăt în minte îmi este exemplul strungului normal sau paralel (SNB-360). Am avut la dispoziție consumul de metal al fiecărui reper, toate desenele de ansamblu și de detaliu și încă o groază de alte lucruri. Asta ține de informarea asupra produsului. Cînd a fost nevoie, am consultat și tehnologii. Am analizat mai întîi funcțiunile. O analiză preliminară care a durat cam două luni. Greul a început după această etapă, și anume trasarea pe curat, cum spunem noi, finisarea ideilor și elaborarea desenului de execuție. După aproximativ alte șase luni a rezultat un proiect. S-au executat imediat 10 mașini prototip, la care am observat cîteva necorelări ș.a. zice inerente, iar în 1977 s-a început producția de serie după noul proiect. Noul produs ne-a refăcut, cum s-ar spune, firma. Ce se întîmpla de fapt ? Primeam o serie de reclamații la vechiul strung : asupra siguranței în exploatare, asupra dificultăților de depanare și altele. Ei bine, la noul proiect am avut cu toții în vedere încadrarea în productivitatea muncii la beneficiar. Este o latură importantă a ingineriei industriale, să cunoști condițiile beneficiarului, să te adaptezi. În felul acesta devii și competitiv. Vă spuneam la început că prin acest grup noi n-am făcut ceva extraordinar. Ci numai ceea ce trebuia să facem. Nu este vorba deci de eroism, de nopți nedormite, de lucru ore în șir, cu nemiluita. Nici nu tindem către așa ceva. Dimpotrivă, trebuie să ne facem viața mai ușoară, să gîndim mai mult, să și dormim, ca să fim proaspeți, să putem gîndi limpede. Mă refer, în fapt, la un fel de fals eroism. Nu este eroism atunci cînd nu îți organizezi viața și munca așa cum trebuie. Sîntem deci datori să luptăm ca să transformăm cantitatea într-o nouă calitate, să economisim metal și energie, să mărim productivitatea, cum o spune adesea secretarul general al partidului, dar toate acestea prin soluții tehnice și de organizare moderne, care aparțin epocii. Reîntorcîndu-mă la grupul de inginerie industrială al întreprinderii vă spune că modul nostru de a lucra este nou. O serie de informații ne lipseau, iată că le-am găsit întrunindu-ne să gîndim în colectiv. Și mai este și o problemă de morală : a dispărut eul. Nu s-a anulat nici o personalitate, nu despre asta este vorba, ci gîndim împreună, afirmînd esențialul : noi am realizat !"

„FĂRĂ PROPUNERILE TUTUROR NE-AR FI FOARTE GREU ȘI TIMPUL S-AR MĂSURA ÎN ANI"

Deși a trecut cu puțin peste vîrsta de treizeci de ani, inginerul Gheorghe Gîrbovan suportă destul de bine să i se spună și „patronul strungurilor-revolver". Firește, din punct de vedere conceptiv. „În sensul că mă ocup de documentația constructivă și corelările legate de problema aprovizionării, a îmbunătățirii soluțiilor etc." Meticulos, adună de ani de zile, în caiete de observații ale producției, toate părerile, și bune, dar mai ales rele, de la toată lumea, și din întreprindere, dar mai ales de la beneficiari, observații pe care le studiază, le sintetizează, iar atunci cînd se apropie vremea „scadenței" se așază la treabă. „Cînd am început să proiectez noul tip de strung-revolver, am analizat caietele cu observații. Foarte multe veneau de la muncitorii noștri, oameni cu care am stat de vorbă pe îndelete, chibzuind împreună lucruri care, ulterior, aveau să se concretizeze în noul proiect. Fără acest imens ajutor tehnic ar fi fost foarte greu și cred că totul dura ani buni. Din capul locului am observat că, în condițiile în care existau două tipuri de strung-revolver, prin reproiectarea cinematicii se putea obține la unul din ele o economie de metal de 400 de kilograme pe strung. Analiza de proiectare a durat o lună. Proiectul propriu-zis, alte cîteva luni. În 1977, în octombrie, prototipul a fost gata. Unificîndu-se soluțiile tipurilor existente, s-au indigenizat toate importurile aferente, iar calitatea noului produs este cu mult mai bună. Este izbinda colectivului. N-o spun demonstrativ, pentru a susține ideea, ci pentru că aceasta este realitatea. Vedeți, la început, cînd s-a vorbit de grupul de inginerie industrială, de realizarea lui, existau destule rezerve. Se gîndea lumea și la producția întreprinderii pe ultima jumătate de an, și la retribuții. Desigur, ideea era generoasă, dar unii spuneau că nu tot ce zboară se și mănîncă. Pe de altă parte, nu trebuia făcută cercetare de dragul cercetării. Nu asta ne interesează. Aveam probleme de rezolvat. Dar curajul joacă un rol foarte important și iată că grupul de inginerie valorică s-a dovedit eficient. Fie și prin prisma miilor de piese pe care nu le mai importăm".

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Mă numesc **Constantin Bruiaru**, sînt student în anul V, TCM., domiciliez în Brașov, strada Nicolae Bălcescu nr. 45 — fost cu domiciliul în strada Horia nr. 6. Urmare sesizării expediată către redacția FLACĂRA în decembrie 1977, cu sprijinul dumneavoastră și al organelor de stat, familia subsemnatului, compusă din soție și trei copii, dintre care doi gemeni, a fost instalată în noua locuință repartizată din strada

menționată mai sus, după ce în prealabil ocupanții abuzivi au fost evacuați. În contextul relatat, împreună cu întreaga mea familie aduc mulțumiri organelor care, sesizate de dumneavoastră, au manifestat solicitudine în rezolvarea situației. Totodată, îmi permit să trimit cu acest prilej o fotografie a micilor mei gemeni, Costin și Claudiu, care vă transmit — prin intermediul meu, firește — succes în activitatea pe care o desfășurați.

Din partea Comitetului județean Bihor al U.T.C. :

„În legătură cu scrisoarea adresată de tînăra Victoria Rus din Aleșd revistei FLACĂRA, trimisă nouă spre rezolvare, vă comunicăm : cazul relatat de tînăra V.R. a constituit obiectul unei anchete sociale dispusă de Comitetul Județean Bihor al P.C.R. Din concluziile acesteia, **ca și din hotărîrea Judecătoriei Oradea în fața căreia s-a judecat cauza respectivă**, rezultă următoarele : se confirmă în cea mai mare parte datele cuprinse în scrisoare, privind relațiile tinerei cu Jean Podilă. Conform rezultatelor expertizei și pe baza depoziției martorilor audiați, s-a stabilit că paternitatea fetiței născută de Victoria Rus îi aparține lui Jean Podilă, obligîndu-l pe acesta la plata sumei pentru pensia alimentară. În urma atitudinii avute, Jean Podilă a fost schimbat din funcția de secretar al Comitetului U.T.C. de la C.I.A. Aleșd. De asemenea organul local de partid și cel al U.T.C. poartă discuții cu tovarășul Podilă pentru al determina să-și normalizeze situația familială...“

Avînd nevoie de întocmirea unui act, un contract de împrumut, m-am adresat notariatului sectorului 5, unde mi s-a spus să mă prezint cu cei care vor să mă împrumute — soț și soție — și să plătesc la C.E.C. suma de 213 lei. Am plătit această sumă și a doua zi m-am prezentat, împreună cu mătușa și unchiul care locuiesc în Brăila, la notarul de serviciu. Acesta a refuzat întocmirea actului din diverse motive procedurale. L-am rugat să mi-l facă totuși, îi aduseserăm pe cei doi oameni vîrstnici din provincie special pentru asta, a fost imposibil să-l înduplec. A doua zi m-am prezentat la notariatul sectorului 1, unde actul în cauză mi-a fost întocmit în exact 30 de minute !... V-am relatat acest caz pentru a pune în evidență lipsa de solicitudine, și cît timp și nervi m-au costat această atitudine, pentru că trebuie să știți, povestea nu se termină aici : am nevoie acum de alt timp pierdut pentru a anula chitanța plătită în contul notariatului sectorului 5 — mergi la C.E.C., la contabilitate, la numărul dispoziției de plată, du-te la circa financiară pentru a intra în posesia banilor etc. Nu pot înțelege ce a avut cu mine acest om deoarece o zi mai tîrziu, ducîndu-mă la același notariat al sectorului 5, un alt notar de serviciu mi-a propus întocmirea actului pe loc — deja eu îl făcusem la sectorul 1. Cum își pot permite unii oameni să abuzeze de timpul nostru, prețios și pentru un tînăr, dar mai ales pentru doi bătrîni care se deplasează greu dintr-o localitate în alta ? (George Grabovschi, Aleea Aliorului nr. 6, bloc B 8, scara 2, apartament 77, sector 5, București).

În urma mai multor încercări nereușite de a ne îmbunătăți condițiile de navetă cu autobuzul pe ruta Suceava — Zamostea — Siret, încercăm și prin publicarea acestor rînduri să înduplecăm organele în drept să ne asculte propunerea. Sînt mai multe săptămîni de cînd primele autobuze ale Autobazei Siret — cele de la 6,30 și 7,30 — circulă nesatisfăcător. Cel de la 6,30, de pildă circulă doar cîte 1—2 zile și apoi diagrama sa e preluată de cel de la 7,30. Un răspuns complet primit de la I.T.A. Suceava, pe care îl alăturăm scrisorii noastre, nu rezolvă, în fapt, situația noastră, el rezumîndu-se, după cum vedeți, la sancțiuni disciplinare. Pentru rezolvarea acestei probleme — în sensul ca oamenii să nu mai fie nevoiți a aștepta în stradă ore în șir, mă refer la cei din schimbul III, și nici ca noi, cei care intrăm la ora 8, să întîrziem — singura soluție ar fi ca autobuzul de ora 7.30, cel care circulă mai regulat, să plece din Suceava la ora 7,00. **(În numele unui colectiv de cadre didactice de la Școala generală Buda, județul Suceava, semnează prof. Rozica Vărvăreanu)**

Comitetul de partid al sectorului 4 București :

„Urmare scrisorii locatarului **Nicolae Stoian**, referitor la unele defecțiuni de instalații în apartament, vă comunicăm : remedierea defecțiunilor la instalații care produceau infiltrații în apartamentul tovarășului **N.S.**, au fost executate de centrul nostru de administrare nr. 8 în luna octombrie 1977. Pentru neexecutarea în termen, după sesizarea locatarului, vă comunicăm că au fost sancționați cu „Avertisment“ responsabila de imobil și tehnicianul de centru care răspund de buna gospodărire a imobilului“.

Sîntem locatarii unei noi asociații de locatari, nr. 9, înființată la sfîrșitul anului trecut și situată în cartierul Orașul muncitoresc din orașul Cîmpia Turzii, județul Cluj. În cadrul asociației funcționează o centrală termică ce deservește două asociații cuprinzînd 560 apartamente. Funcționînd cu păcură, pentru a da căldură și apă caldă, centrala este prevăzută cu 6 cazane, ea funcționează însă la ora actuală numai cu trei sau patru, deoarece cei ce trebuiau să fie interesați nu au cerut suplimentarea cotei de combustibil, ea rămînînd aceeași ca și pentru cele 80 apartamente folosite inițial, fără a se ține cont că în iarna asta s-a racordat diferența de pînă la 560. Este aceasta oare o situație care nu se poate remedia ? **(Scrisoarea este semnată de președintele și vicepreședintele asociației)**

Primim din partea Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Socialistă România :

„Referitor la scrisoarea publicată în revista FLACĂRA nr. 5 și semnată de **membrii asociației de locatari din blocul T. 6, Drumul Taberei 42, București**, vă comunicăm: U.A.P.-Fondul Plastic, a primit în folosință în acest bloc, ca atelier de creație, o încăpere de 39,60 mp conform ordinului de repartiție nr. 1163/30.V.1970 emis de Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 7. Punînd în executare acest ordin, a fost încheiat contractul de închiriere nr. 150/1 octombrie 1970 între I.C.R.A.L. Giulești și U.A.P., cu termen de închiriere pînă la 31.III.1976, fixat prin prelungire pînă la data de 30 octombrie 1979. Chiria se plătește de instituția noastră în contul I.C.R.A.L. Giulești. Atelierul de creație este folosit de Schuster Reinhardt — pictor, membru al UAP din R.S.R., în baza dreptului conferit membrilor acestei uniuni, de a beneficia de atelier pus la dispoziție de această organizație obștească... Tovarășul Schuster Reinhardt nu ocupă în blocul T. 6, Drumul Taberei nr. 42, o încăpere cu destinația „cameră de oaspeți“. Comitetul Asociației nu are dreptul să dea în folosință atelierul de creație situat în imobilul proprietate de stat. Folosința atelierului de creație aparține Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Socialistă România, în baza ordinului de repartizare și a contractului de închiriere arătate mai sus“...

În cartierul gălățean Țiglina III, ne scriu tovarășii **Mihai Ionescu, Elena Mărgărit, Maria Cristea** și **Marin Toma**, am avut cîndva multe necazuri din pricina autobuzelor transportului în comun, pînă cînd, la sesizările făcute de noi, stațiile de îmbarcare au fost mutate la marginea cartierului. Le mulțumim așadar forurilor competente din Galați pentru înțelegerea arătată familiilor noastre, însă necazurile noastre tot nu au încetat, și să vedeți de ce. Un autobuz „Autotransport“ cu număr de Brăila, uneori și două microbuze, vin și transportă gălățeni care lucrează în județul vecin, făcînd naveta. Așa că în fiecare dimineață, de pe la ora 4,30, aceste vehicule își ambalează de zor motoarele și urlă din claxoane ca la foc. Pentru noi, toți cei care locuim, de pildă, în blocurile B3 și C5, sfîrșitul fiecărei nopți e un coșmar. Zadarnic am încercat — și cu vorba bună, și cu apeluri adresate autorităților locale — să scăpăm de pacostea asta. Am primit din partea șoferilor respectivi niște răspunsuri de genul : „Să se ducă în stația liniei 9 fraierii de gălățeni, noi sîntem brăileni !“ sau „Nu vă convine, mutați-vă“. Ne-am adresat **Flacării** în speranța că apelul nostru se va auzi unde trebuie, chiar și la Brăila.

Am cumpărat de la magazinul Hermes de pe strada Șepcari o haină de damă din fiș căptușită cu petice de blană. Periind această căptușeală, așa cum m-a învățat vînzătoarea, m-am pomenit că multe dintre petice au rămas complet fără păr. Reclamînd cazul la magazin, am fost pusă în legătură cu un meșter din Oradea, căruia i-am trimis haina prin poștă pentru remediere. De atunci au trecut o toamnă și o iarnă. Din cînd în cînd telefonez la magazin și la Oradea, pentru a auzi cum procedează și vînzătorul dau vina unul pe altul. Iar eu mă aleg cu o pagubă de peste 2 000 lei, fără nici o vină. **(Nicolae Ion, București)**

Primim din partea Comitetului județean Ialomița al P.C.R.:

„Urmare adresei dv. Nr. 187/R/978, referitor la scrisoarea unui grup de muncitori de la I.C.M.S.C. Călărași, trimisă nouă spre rezolvare, vă comunicăm următoarele :

Petiționarii reclamă faptul că unitatea nu le-a restituit sumele de bani reținute pentru plata în acord global, că șeful de șantier are o atitudine necorespunzătoare. Din verificările efectuate a reieșit că diferența de 10%, din valoarea totală a lucrărilor executate în acord global (29 966 lei) se va restitui petenților la terminarea completă a lucrării, adică la 11 martie 1978... Referitor la activitatea tovarășului Alexandrescu F., arătăm că cele sesizate în parte se confirmă, fapt pentru care s-a stabilit să fie pus în discuția comuniștilor de la șantierul nr. 2“.

Mă numesc Maria Lazăr Anton, din satul Zlătunoaia, comuna Lunga, județul Botoșani, Am 61 de ani și lucrez la C.A.P. Soțul meu a murit în 1958. Rugămintea mea este următoarea : am doi gemeni născuți la 22 septembrie 1946 — **Mihai și Vasile.** În luna iunie 1947, din cauza sărăciei de după secetă, i-am dat la stat, la Spitalul „Sf. Spiridon“ din Iași. De atunci nu mai știu nimic de ei. Mai am încă 6 copii, trăiesc foarte bine, dar aș vrea să știu ce s-a întîmplat cu cei doi gemeni ai mei. Nu le cer nimic, am tot ce-mi trebuie, aș putea să le cresc feciorii, sînt sănătoasă, dar din cauză că nu știu ce-i cu ei sufletul meu este bolnav. În speranța că veți publica aceste rînduri vă mulțumesc.

Din partea Regionalei C. F. București :

„Urmare celor sesizate în revista FLACĂRA nr. 6/1978, cu privire la cele întîmplate în stația București Nord, vă comunicăm următoarele: vinovată de neplăcerile întîmpinate de călători în trenul 25/45 din 12 decembrie 1977 se face tovarășa **Maria Vizireanu**, casieră la stația București Nord. Numita casieră, avînd de emis legitimații de călătorie pentru trenul 25/45, din neatenție a dublat locurile în vagonul nr. 14 clasa a II-a, producînd neregulile semnalate și contribuind la o deservire necorespunzătoare. Urmare dosarului întocmit, casiera Maria Vizireanu a fost sancționată prin diminuarea retribuției cu 10% pe timp de o lună, iar cazul său — prelucrat la școala personalului.“

Din partea Consiliului popular al sectorului 4 :

„La scrisoarea dv. privind sesizarea cititorului **Paul Daniel** din strada Apostol Mărgărit nr. 18 (privind poluarea sonoră și pericolul distrugerii imobilului datorită funcționării defectuoase a unor utilaje — N.R.), vă facem cunoscut următoarele. A fost somată Cooperativa „Tehnometalica“ pentru a executa fundații independente la utilajele ce produc zgomot și trepidații, conform normativelor tehnice în vigoare. Nerespectarea somației va atrage după sine retragerea autorizației de funcționare a acesteia“.

Sînt **Victor Renea** din Focșani și vă trimit alăturat imagini din orașul nostru ca să vedeți cum arată strada pe care locuiesc de mai bine de un an. Cred că așa ceva e greu să mai vezi astăzi chiar și într-un sat. La repetatele noastre demersuri ni se răspunde că aici se vor mai construi și alte blocuri cîndva. Chiar dacă-i adevărat, noi tot sîntem convinși că problema nu este lipsită de soluție posibilă. Nu ar fi atît de greu să se construiască un trotuar din prefabricate de beton.

Prin grija organelor locale și de stat și a Direcției județene sanitare Bacău, a fost trimisă la cursuri de specializare, la clinica condusă cu multă competență de prof. dr. Osipov Sinești, tovarășa medic Constantina Voicu, care, după un curs de 11 luni, la revenirea în Bacău, a început aplicarea noii metode de vindecare postoperatorie a „paradontopatiei esențiale“, prin homo-implante de os minerale. Privită la început cu neîncredere și scepticism, ea a ajuns astăzi să oficieze cea de a 150-a operație, fără a se înregistra vreun caz secundar de infecție sau alte complicații. La această reușită au colaborat și dr. Iulia Dimitriu, dr. Carmen Lungeanu, dr. Gh. Munteanu și asistenta Maria Manea, cît și dr. Teofil Zaharescu de la Laboratorul spitalului de adulți. După ce am fost supusă operației, am reușit să-mi restabilesc liniștea sufletească cît și sănătatea trupească, fapt ce mă determină să transmit, prin intermediul revistei dv., sincerele mele mulțumiri, urări de sănătate și pentru că recent am sărbătorit ziua de 8 Martie, doresc ca tovarășa dr. Constantina Voicu să primească rîndurile acestea ca un simbol al tinereții fără bătrînețe, din partea celor operați. **(Aurica Chirica, Bacău)**

Poșta redacției

Marin Micu — Călărași. Potrivit legislației în vigoare, vechime în muncă utilă la pensie este socotit timpul în care persoana încadrată în muncă și-a întrerupt activitatea pentru că a îndeplinit serviciul militar în termen, a fost concentrată, mobilizată sau în prizonierat. Timpul lucrat în C.A.P. constituie vechime în muncă în cadrul asigurărilor sociale de stat numai dacă ați lucrat ca retribuit.

Victor Șerbănoiu — comuna Urechești Palanca (Vrancea). Sumele de bani ce vi se cuveneau au fost depuse la CEC, iar recipisele de consemnarea lor au fost înaintate la Judecătoria Focșani, la grefierul principal, de unde le puteți ridica pentru încasarea banilor de la unitățile CEC.

Elena Capră — comuna Frătăuții Noi (Suceava). Nu puteți beneficia de ajutor lunar ca mamă cu mai mulți copii conform Decretului 197/977, pentru că nu aveți în îngrijire cel puțin 5 copii sub vîrsta de 18 ani, sau peste 18 ani care să-și continue studiile. Dumneavoastră beneficiați de alocație de stat pentru cei 3 copii pe care îi aveți în întreținere.

Viorica Grecu — Giurgiu. Am fost informați că ați fost încadrată la I. T. Dunăreana, ca țesătoare în formare în țesătoria I.

Ana Alexandrescu — comuna Lunca Mureș (Alba). Cererea fiicei dumneavoastră va fi discutată în consiliul oamenilor muncii, care va stabili dacă este sau nu de acord cu revenirea ei la calea ferată, iar rezultatul îl veți primi în scris la domiciliu.

Aurelia Dorneanu — comuna Mihăilești (Ilfov). Nu îndepliniți condițiile de stabilire în Capitală, deoarece localitatea în care locuiți este situată sub 30 km, astfel că nu există nici posibilitatea legală de a vă contracta locuință proprietate personală.

Maria Dina — București. Problema în care ne-ați solicitat ține strict de domeniul instanțelor de judecată, așa cum ați fost anunțată. Nu înțelegem de ce mai reveniți în acest caz.

MARGA NEDELEA

● **Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13 iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.**

● **„FLACĂRA“ nu le în consideraore scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.**

„Transcom" trece și pe strada dumneavoastră!

Spre sfîrșitul anului 1974, cînd inginerul Sorin Nicolau a fost chemat la conducerea Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, urmînd a deveni directorul unei întreprinderi ce abia se înființa, prea multe lucruri de amănunt n-a avut de aflat. Esențiale, oricum, erau numai următoarele: 1. în urma Decretului 1381/74 lua ființă **Întreprinderea de transporturi auto comerciale** (sau „Transcom"), avînd scopul de a satisface integral nevoile de transport din rețeaua comercială a Capitalei și (sau implicit) aprovizionarea populației prin transportul mărfurilor la magazine, dar și a combustibilului, a mobilei, aprovizionarea piețelor și așa mai departe; 2. întreprinderea trebuia să preia majoritatea parcului auto din garajele altor întreprinderi, instituții sau chiar ministere; 3. undeva lîngă Tîrgoviște așteptau 300 de camioane noi, livrate de întreprinderea de la Brașov; 4. sediul central al „Transcom"-ului se fixa în clădirea de la numărul 44 de pe strada Buzești. Avînd deci aceste cunoștințe, dar și o experiență de 18 ani în Centrala de transporturi auto, inginerul Sorin Nicolau a trecut la un lucru care se impune — adică la muncă. Parcul auto care fusese pus la dispoziția întreprinderii cuprindea 2 500 de autovehicule, primite de la I.T.B., I.C.R.A., I.C.R.M., I.C.R.T.I., I.L.F., I.C.V.A. și așa mai departe („Transcom"-ul urmînd a prelua, la nivel centralizat, mare parte din atribuțiile privind aprovizionarea ale acestor unități), dar mijloacele auto se aflau în marea lor majoritate mult sub nivelul cerințelor, unele avînd și 15—20 de ani de „vechime" în serviciu, precum cele de la I.T.B.. În plus, nu existau autobaze — trebuiau construite platforme, ateliere, utilaje, stații de alimentare etc., etc. În plus, trebuia format un nou colectiv, din oamenii veniți din medii cu adevărat eterogene, șoferi cu obiceiuri și cunoștințe diferite, cu mai multă sau mai puțină școală, respect față de muncă și față de disciplină. Sediul central se afla într-adevăr pe strada Buzești, dar clădirea era aproape o ruină. Toate aceste lucruri au trebuit luate piept!ș laolaltă, și crearea bazei materiale, și calificarea și policalificarea șoferilor, și formarea unei ferme discipline a muncii, ca să nu mai vorbim de dezvoltarea propriu-zisă a întreprinderii — dar, practic, fără perturbări în rețeaua de aprovizionare-desfacere a comerțului bucureștean.

În acte, „Transcom" există de la 1 ianuarie 1975. În numai trei ani de zile deci, întreprinderea a ajuns să fie ceea ce este de fapt astăzi, adică o unitate dintre cele de frunte ale ministerului de resort, ca și ale Capitalei. „Transcom"-ul are astăzi nouă autobaze, cu cinci pînă la zece autocoloane, care au în dotare aproximativ 4 500 de mijloace auto (de la autovehicule ușoare de numai o tonă, pînă la cele de 15 tone), deservite de peste 7 000 de oameni ai muncii. Nu există moment al zilei în care pe străzile Capitalei să nu întîlnești camioanele „Transcom"-ului, avînd înscrise vizibil însemnele întreprinderii, în drumul lor

spre unitățile de desfacere. Mașini cu produse alimentare, confecții, încălțăminte, mărfuri generale din gama de produse metalo-chimice, frigoterme avînd desenate cunoscutul pinguin, camioane de mobilă și alte asemenea vehicule specializate — practic, tot ce încape în sfera comercială a Capitalei este legat nemijlocit de activitatea de zi și de noapte a „Transcom"-ului, de serviciile sale operative, prompte, regulate. Sînt peste 70 de unități și subunități aparținînd întreprinderii în București, între care o foarte bine gospodărită Stație de întreținere și reparații auto. În fapt, fiecare autobază posedă cîte un atelier propriu de reparații, dar lucrările cele mai complexe se efectuează la stația centrală, dotată cu utilaje mai moderne, mai eficace. Aici, din inițiativa conducerii întreprinderii, se practică sistemul reparațiilor prin schimb de agregate, lucru care aduce cu sine scurtarea timpului de imobilizare și, desigur, creșterea eficienței economice a fiecărui autovehicul din parc.

Dealtfel, „Transcom"-ul a primit la sfîrșitul anului 1976 diploma pentru întreprinderea cu cea mai bună eficiență economică din cadrul Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, iar anul trecut, în 1977 deci, a reușit să încheie planul anual cu 15 zile mai devreme de termen. De fapt, întreprinderea încheiase planul pe primii doi ani ai cincinalului încă de la data de 15 noiembrie a anului trecut, avansul astfel căpătat aducînd cu sine importante realizări suplimentare și beneficii peste plan. Practic, întreprinderea și-a depășit indicatorii de plan la absolut toți indicii : 113,5 la sută la beneficii, 106,9 la sută la productivitatea muncii, 108,3 la sută la indicele care numără tonele transportate, 105,3 la sută la venituri totale, 108,1 la sută la alte activități, 98,7 la sută la prețul de cost al cheltuielilor pe tonă și kilometru (deci o economie de 1,3 la sută) și așa mai departe. Și pe linia încadrării autovehiculelor în consumurile normate de combustibil „Transcom"-ul a realizat frumoase economii : 657 tone de benzină și 638 tone de motorină. Aceeași situație bună, mai exact îndeplinirea și chiar depășirea tuturor indicatorilor de plan și a beneficiilor, se regăsește și după scurgerea primelor două luni ale anului în curs, lucru care atestă încă o dată continuitatea în rezultate din ce în ce mai bune. Toate aceste lucruri, laolaltă cu activitatea generală bună a întreprinderii, au adus „Transcom"-ului locul întîi pe anul trecut și diploma de întreprindere fruntașă în întrecerea socialistă între unitățile ministerului de resort. Iar „Transcom"-ul a luat ființă, să nu uităm, abia acum trei ani !

Deși nu există, la rîndul ei, decît de un an de zile, secția de automobilism (aflată în cadrul asociației sportive Unirea Tricolor) a întreprinderii a devenit cu rapiditate un „cap de afiș" al tuturor concursurilor interne. Există desigur o logică extrem de directă între activitatea generală, de transporturi auto, a „Transcom"-ului și participarea secției de automobilism la marile raliuri naționale, ba chiar, mai de curînd, și internaționale. Echipa Unirii Tricolor (din cadrul căreia fac parte renumitul Eugen Ionescu-Cristea, apoi inginerii Doru Gîndu, Nicolae Herișan și încă alții) a obținut în 1977, primul an al activității cu alte cuvinte, locul întîi în campionatul național de viteză pe circuit, locul al doilea în cel de viteză în coastă și locul al treilea în cel de raliuri, intrînd direct în lupta sportivă cu asociații de mai mare tradiție automobilistică, precum Dacia Pitești sau I.T.A. Timiș. Și aici opinia directorului Sorin Nicolau era limpede exprimată : „Noi cînd ne apucăm de un lucru, vrem să-l facem numai foarte bine ! Altfel ne pierdem vremea"...

Am stat de vorbă cu mai mulți muncitori, mecanici frunțași și șoferi, toți din cadrul Autobazei 2 Giulești, aflată în subordinea „Transcom"-ului, pe care i-am întrebat cum explică dînșii o asemenea activitate susținută, dusă cu rezultate din-

tre cele mai bune și petrecută într-un interval de timp așa de scurt. Dînșii au ținut să-mi arate mai întîi autobaza, dotările pe care le posedă, utilajele moderne, ordinea și curățenia, felul cum întreg colectivul de oameni ai muncii știe și dorește să o gospodărească, ca pe o anexă aflată în curtea propriei locuințe. Meseriași fruntași, precum Gheorghe Spinciu, Constantin Marin, Mihai Marinică, Dumitru Bilă, Ionel Ilie, Gheorghe Berceanu sau șoferi pricepuți și muncitori ca Vasile Ambrozie, Ion Apostol, Paraschiv Dumitru, Tudorel Tihan, Duță Nicolae, Mircea Măgureanu, Nicolae Constantin și încă mulți alții s-au aflat întotdeauna în fruntea muncii, contribuind din plin la rezultatele cu adevărat excelente pe care întreprinderea le înregistrează astăzi. Oamenii mi-au vorbit de modul cît se poate de democratic în care acționează Consiliul oamenilor muncii, sub îndrumarea Comitetului de partid al întreprinderii, efectuînd un control concret asupra activității economico-sociale, participînd activ la elaborarea și înfăptuirea hotărîrilor, la lichidarea și prevenirea neajunsurilor. De asemenea, cum spunea șeful autobazei, Dumitru Badea, întreprinderea a beneficiat în repetate rînduri de ajutorul prețios al Comitetului de partid al sectorului 8, pe raza căruia își află sediul, ca și al Comitetului municipal de partid, care au ajutat efectiv la soluționarea multitudinii de probleme care, uneori, depășesc competența de rezolvare a întreprinderii în speță. Dincolo de toate aceste lucruri nu mai rămîn prea multe de spus — poate doar munca pasionată a oamenilor cu care am stat de vorbă, ordinea și disciplina întronate de conducerea unității, dorința spre o cît mai bună calificare. Dincolo și de aceste amănunte, care se văd dealtfel cu ochiul liber la fiecare pas, nu mai rămîn decît rezultatele întreprinderii, cu adevărat exemplare cum s-a dovedit. Fără nici o îndoială, deși este o unitate cu abia trei ani vechime, „Transcom"-ul a devenit deja un nume de care trebuie să se țină seamă ! Este în evidența lucrurilor.

DUMITRU GRAUR ■

Cît de dietetice sînt produsele unităților de profil

● **ZÎMBETUL — SPECIALITATEA CASEI.** Despre Lacto „Dorna" de pe bulevardul Magheru se spune că este printre puținele unități pe profil care, din 1952, de la înființare, a reușit să-și respecte firma. Rezultatele obținute o fac să se prezinte singură : creșterea de aproape trei ori a volumului de vînzări pe zi în condițiile în care spațiul comercial e același, realizarea sarcinilor de plan la toți indicatorii și depășirea lor, creșterea gradului de rentabilitate, lipsa de fluctuație a personalului etc.

Joi, 2 martie, ne-am numărat și noi printre cei aproximativ șase mii de consumatori care trec zilnic prin această unitate. Oră de vîrf. Lume multă. Ospătarele Elisabeta Răducu și Zoia Radu fac față cu greu ritmului rapid al comenzilor. Aceasta nu le împiedică să fie atente cu toată lumea și să le ofere tuturor în afara listei și un zîmbet. În meniu, preparate diverse din lactate, carne de pasăre, legume, zarzavat, produse de patiserie, răcoritoare. Pentru a satisface în cît mai mare măsură cerințele consumatorilor s-a introdus un caiet de comenzi speciale. Micul dejun s-a diversificat incluzîndu-se în el numeroase minuturi din ouă și mămăliguța cu brînză și smîntînă.

Există în această unitate un responsabil harnic și plin de inițiative, Elena Urdăreanu, și un colectiv bine organizat. Nu întîmplător deci Lacto „Dorna" a fost dat ca unitate exemplu la adunarea oamenilor muncii din Complexul I.T.H.R. Ambasador din luna februarie. Personalul este extrem de unit, educat în adevărat spirit comercial, conform principiului căruia clientul trebuie să fie întotdeauna oaspete de seamă.

● **„CONSUMUL DE PRODUSE LACTATE, IZVOR DE ENERGIE ȘI SĂNĂTATE".** Acesta este motoul listei de bucate de la Lacto-bar Bulevard — anexa restaurantului cu același nume — deschis în decembrie 1977. Îndemo care ne-a trezit curiozitatea de a vedea ce produse lacto cuprinde lista. Prînzul din 3 martie era compus din : pilaf de pasăre, ciulama de pui și ciuperci, tocănițâ piperată din pulpă de porc, sarmale surprize. Am mai reținut dintre... lactatele existente : omleta cu șuncă, jumările cu cîrnăciori și cașcaval, mușchiul țigănesc și file. Desigur, pe lîngă acestea, figurau și preparate lacto nu însă în măsură să justifice numele unității. Pentru a ne lămuri, ne-am adresat responsabililor Nica Aurel și Alexandru Duncanu, care ne-au spus că unitatea și-a lărgit gama și astfel și-a depășit profilul. Inițial existau doar produse lacto, dar s-a renunțat pentru că vînzarea mergea greu.

● **„SERVIM PRODUSE DE COFETĂRIE DIETETICE"** sună reclama din vitrina cofetăriei „Cișmigiu". Reclamă se pare îndreptățită numai în primele ceasuri ale dimineții. Atanasie Cojocaru, responsabilul unității, ne oferea la ora 15, în loc de prăjituri dietetice o frumoasă listă de explicații, dietetice și ele :

„Știți, cererea de produse e mare, dar nu facem față. Nu s-au luat măsuri. Laboratoarele noastre nu pot fi folosite de un an. Trebuie consolidate. Ne aprovizionăm din exterior de la laboratorul din Drumul Taberei care nu are însă profil dietetic. Pînă au încercat a trecut timpul... Acum ne trimit dar nu suficiente. Însă specificul acestei cofetării erau înainte cremșnitul și prăjiturile cu frișcă ! (n.n. Deci nicidecum cele dietetice.) Am făcut intervenții la conducerea I.C.R. nr. 1 dar nu s-a rezolvat nimic. Nu dau nume pentru că eu cînd mă adresez, mă adresez conducerii. Și ei mi-au zis să mă adresez laboratorului din Drumul Taberei".

Comentariile sînt de prisos. Adăugăm doar la cele de mai sus că în registrul unic de control e consemnată lipsa apei calde curente necesară spălării în condiții de igienă a veselei. Și, deși A. C. susține că e vorba doar de un accident, muncitoarele Aurora Mustafa și Zamfira Bălan susțin contrariul : apa caldă lipsește în fiecare zi începînd cu ora 15. Fapt dealtfel constatat și de noi.

● **DIETETIC PREMIAL.** În urmă cu un an și jumătate se deschidea pe strada Academiei magazinul de prezentare Dietetic Premial. Astăzi vînzarea curentă se ridică zilnic la 50 000 lei, planul e depășit lunar, numărul clienților este în creștere. Cele șase raioane desfac o gamă variată de produse cuprinzînd aproape tot ce este necesar unui regim dietetic. Vorbindu-ne despre profilul special al acestei unități, responsabila Elena Cojocaru ne-a dat cîteva amănunte : „În general magazinul face față cerințelor. Avem însă și probleme, ca de pildă acum, cu F.P.L. Militari, care, de la 1 ianuarie 1978, în loc să ne trimită lapte degresat și hiperproteic ne trimite... scuze. Uneori primim mărfuri cu eticheta de dietetic și cu conținut sărat. Cît privește produsele de patiserie, acestea sînt puține. Pînă acum ne aprovizionam de la Constanța, dar s-a renunțat deși avem mare nevoie de ele".

● **RESTAURANTUL „MUREȘUL"** a împlinit șase ani de la înființare. Dacă la început fluxul consumatorilor era mic, astăzi numărul lor depășește zilnic 700—800 dintre care 200 sînt clienți permanenți. Și aceasta nu numai pentru că „Mureșul" este singurul restaurant dietetic, ci și pentru că și-a făcut un bun renume. Zilnic pentru dietele indicate în diverse afecțiuni care implică regim strict, meniul cuprinde 55 de preparate (de fiecare dată altele), ape minerale medicinale și ceaiuri dietetice. Organizarea activității s-a făcut în așa fel încît întregul colectiv să contribuie la satisfacerea cerințelor.

„Pentru ca totul să meargă bine — ne spunea responsabilul unității, Gheorghe Mărculescu — am organizat în funcție de apropierea orei de vîrf, orarul în scară. La deschiderea unității vine un ospătar, după o oră al doilea, și așa mai departe, încît la ora 15 să fie prezenți toți opt. Cît privește meniul și calitatea serviciilor, așa cum ați văzut, nu avem reclamații. Problema dificilă e doar graficul de aprovizionare cu carne de vită, care nu se prea respectă, deși unitatea noastră prin profilul său are prioritate".

Certificarea bunei serviri ne-au făcut-o și Nicolae Ionescu și Alexandru Demetriade, clienți permanenți, care ne-au mărturisit că n-au fost puși niciodată în situația de a refuza mîncarea. De la dieteticiana Elena Hornoiu am aflat că în preparare se folosesc 275 de tipuri de alimente, din totalul de 318 prevăzute în tabelele Clinicii de nutriție și nu mai puțin de 1 500 de rețete. „Muncim mult, ne spunea ea, dar important este că muncim cu toții. Fiecare client statornic are o fișă medicală personală de care ținem seama în alcătuirea meniului. Numai astfel am reușit să facem ceea ce facem".

MARIA COANTĂ ■

Obștea aduna bob cu bob, iar unul fura cu autocamionul

„...Aproape că nu-mi venea să cred. Mai constatasem eu, ce-i drept, furturi de porumb, dar așa, cîțiva ștuleți, o sacoșă, un sac... Dar să fure cu autocamionul ?!...“

Relatarea aparține plutonierului adjutant Dumitru Rădoi, șeful postului de miliție Petrăchioaia, județul Ilfov.

Vestea surpriză i-o adusese Gheorghe Vasilescu, gestionarul fermei nr. 7 Măineasca.

„Știu precis cît s-a furat : 9 160 kg — spuse G.V. Mi-am dat seama cînd am făcut centralizarea cantităților expediate la beneficiar — Fabrica de nutreturi concentrate Periș. Lipsea un exemplar nr. 3 al avizelor de expediție, cu seria 185. Cineva a profitat de neatenția mea, în vreun moment cînd am lăsat carnetul pe masa din cabina basculei, și a rupt exemplarul respectiv. Cunosc însă cantitatea, pentru că eu obișnuiesc să lucrez cu „report“ și trec cifra care indică încărcătura atît pe avizele corespunzătoare, cît și pe versoul exemplarului nr. 3 următor. Am telefonat la Periș și mi s-a confirmat diferența : s-a primit cu 9 160 kg mai puțin decît am expediat...“

Evident, în fața unor asemenea argumente, șeful postului de miliție nu putea să mai stea pe gînduri. S-a deplasat urgent la Măineasca să vadă personal avizele de expediție în care erau trecute și transporturile și care dintre șoferi ar fi fost în stare să săvîrșească o asemenea faptă.

Gestionarul îi prezintă carnetul cu avizele de expediere, în care erau trecute și numele șoferilor, numărul autocamioanelor — unele autobasculante — și unitățile de transport cărora le aparțineau, marea majoritate a autovehiculelor fiind de la Autobaza Filaret București.

Exemplarele nr. 3 ale avizelor de expediție fiind singurul mijloc de evidență a cantităților de porumb expediate, nu era deloc simplu — cel puțin la prima vedere — să descoperi care putea fi șoferul incorect, mai ales că — era ușor de înțeles — cel interesat distrusese toate cele trei exemplare ale avizelor, pe care erau înscrise datele necesare identificării.

În fața unei astfel de situații, omul care este dator să dezlege enigma au se poate rezuma însă la o singură pistă. Munca pentru descoperirea adevărului este adesea sinuoasă, cu multe necunoscute și cere pricepere, perseverență, discernămînt...

Aflat încă sub imperiul surprinderii că un singur șofer ar fi putut fura aproape un vagon de porumb, plutonierul adjutant Dumitru Rădoi răsfoia totuși calm copiile avizelor de expediție, privind atent cifrele, datele și numele consemnate în ele, ca și cînd cine știe ce „mister“ ar fi fost ascuns acolo. Deodată își încrețește fruntea, rămîne cîteva clipe pe gînduri, cu ochii pironiți undeva într-un punct imaginar, semn că concentrarea lui devenise și mai puternică, apoi întoarce din nou cîteva file din carnetul cu avize.

„Observ ceva curios — se adresează el gestionarului — cifra de peste 9 mii kg apare doar de cîteva ori, în două zile consecutive. Care este explicația ?“

„Păi, autocamioanele și autobasculantele închiriate de la I.T.A. sau din altă parte au tonaj diferit. Cu o capacitate atît de mare nu am avut decît o autobasculantă, care a făcut, într-adevăr, transporturi numai două zile“.

„În cazul acesta, concluzionează șeful de post, lucrurile se simplifică : trebuie să mă ocup în primul rînd de șoferul Tudorache Matei. Din aceste avize rezultă că el a transportat cantitățile cele mai mari“.

Și totuși n-a fost atît de simplu, precum presupunea plutonierul adjutant Rădoi. Verificările făcute la I.T.A. Filaret aveau să stabilească faptul că Tudorache Matei nu fusese repartizat să transporte porumb de la ferma Măineasca la F.N.C. Periș, ci la Institutul de cercetare și creștere a taurinelor Corbeanca, conducerea autobazei neavînd nici o cunoștință despre cursele executate de șoferul respectiv la alt beneficiar.

„Da, am fost din proprie inițiativă să transport porumb — a declarat Tudorache Matei — pentru că am aflat de la alți colegi că acolo este nevoie de autocamioane, iar la Corbeanca nu prea aveam ce face. M-am gîndit să dau o mînă de ajutor, să lucrez din plin, ca să îndeplinesc și eu planul de venituri la autobază. Cred că nu am făcut rău, nu ?“

Firește, în fața unui asemenea răspuns, rămîi de-a dreptul stupefiat. Bănuiești un om de incorectitudine și el îți vorbește de evitarea golurilor de producție, de îndeplinirea planului etc.

„Bine, bine — îl întreabă totuși șeful de post — dar cum se explică faptul că în ziua de 18 noiembrie, cînd ați efectuat curse de la Măineasca la F.N.C. Periș, a dispărut o cantitate de porumb egală cu capacitatea de transport a autobasculantei pe care o conduceți ? Și, tot atunci, a fost rupt din carnet exemplarul nr. 3 al avizului de expediție“.

„Nu știu, nu mă interesează — a răspuns T.M. Eu am fost în după-amiaza aceea în altă parte. Am transportat balast de la Tinosu Prahova la ferma Balotești. Puteți să verificați. Am foile de parcurs confirmate. Vă spun și unde am descărcat balastul...“

Într-adevăr, susținerile s-au adeverit, dar ceva tot nu era în regulă.

„Cum se face că merge să transporte porumb din proprie inițiativă, fără să anunțe măcar conducerea autobazei, și tocmai atunci dispare o asemenea cantitate, iar el are confirmare pentru o cursă făcută în altă parte ?“ se întreba în sinea sa subofițerul. Experiența profesională îl îndemna să verifice cu răbdare și atenție toate aspectele care prezentau suspiciuni.

„Spuneți-mi, cînd a fost adus acest balast ?“, i se adresează milițianul maistrului constructor Bucur Tibon de la Balotești

„Am să vă spun cu precizie. În ziua aceea șoferul a lovit o bară de la poartă și au avut loc discuții aprinse între ei și gestionarul fermei. Aceasta s-a întîmplat pe 12 noiembrie...“

„Mai gîndiți-vă, poate în altă zi.“

„Nu, tovarășe, pe 12. S-a făcut și un proces-verbal...“

În fața acestei ultime precizări, șoferul Tudorache Matei, care fusese de față la toate verificările făcute de milițian în legătură cu susținerile sale, a lăsat privirea în pămînt. Alibiurile i se năruiseră. A recunoscut, în sfîrșit, că porumbul furat îl vînduse chiar în seara respectivă concetățenilor săi din satul Gagu, comuna Dascălu, anume : Marin Nicolae, Constantin Tudorache, Gheorghe Danciu și Preda Marin, de la care încasase suma de 12 000 lei, porumbul valorînd, de fapt, 14 660 lei ; că foaia de parcurs pentru ziua de 18 noiembrie i-o confirmase fictiv, datorită superficialității în exercitarea atribuțiunilor, recepționerul Gheorghe Lucian, de la I.C.C.T. Corbeanca.

Cercetările aveau să confirme cele stabilite inițial de șeful postului Petrăchioaia și să dezvăluie și alte amănunte demne de reținut în legătură cu acest furt ieșit din comun

Astfel, așa cum este ușor de înțeles, după cele relatate, șoferul Tudorache Matei nu se prezentase la ferma Măineasca din dorința de a ajuta la realizarea planului de transport, ci pentru că auzise el de la Ioniță Ștefan, un consătean al său, fost șofer, dar care a suferit o condamnare pentru furt de porumb cu mașina, că executînd cîteva transporturi de la ferma respectivă ar avea posibilitatea să fure chiar o încărcătură. Tot Ioniță Ștefan i-a dat și ideea cu sustragerea exemplarului nr. 3 al avizului de expediție. De precizat că, între timp, Ioniță Ștefan, care lucra în ultima vreme ca încărcător pe autocamioanele ce transportă cereale și care i-a învățat și pe alți șoferi cum să fure porumb și grîu, a fost arestat, împreună cu cei care au săvîrșit furtul unei mari cantități de porumb.

Am prezentat mai pe larg acest caz, atît pentru a reține atenția factorilor responsabili de la unitățile agricole și de transport, care trebuie să dovedească mai multă vigilență în exercitarea atribuțiunilor atunci cînd expediază sau primesc cereale, cînd confirmă acte de transport etc., cît și pentru a demonstra celor tentați să comită asemenea fapte sau să cumpere cereale de proveniență dubioasă că oricît s-ar considera de îndrăzneți și abili, pînă la urmă ilegalitățile lor tot sînt descoperite, pentru că obștea, care adună recolta bob cu bob, nu poate admite ca cineva să fure nici cu kilogramul, darmite cu autocamionul !

MIHAI GROZAVU

Cînd constați o abatere, intervii, nu aștepți pînă află și județul!

De curînd, la Șimleu Silvaniei, profesorul Ilie Muste a fost numit în fruntea unei comisii, urmînd să îndrume și să coordoneze un colectiv mare de specialiști, mulți dintre aceștia profesori. Faptul a stîrnit surpriză și nemulțumire, chiar la acea adunare exprimîndu-se rezerve față de o asemenea investitură. Acest lucru, ca și multe altele cuprinse în scrisori sosite pe adresa redacției ne-au determinat să ne deplasăm la fața locului.

O perioadă de vreo șase ani, pînă în 1976, Școala specială ajutătoare din localitate l-a avut ca director pe Ilie Muste. De-a lungul acestui răstimp, în unitate s-au produs multe și diverse nereguli, sub obîrșitura ori chiar cu participarea directă a lui I.M. Verificarea financiar-gestionară de fond a scos în evidență, an de an, **abateri de la normele legale privind disciplina financiar-gestionară, care au generat pagube materiale în dauna avutului obștesc.** În mai multe rînduri, printre cei care au restituit bani încasați nelegal a fost însuși directorul școlii. N-au fost respectate reglementările legale la încadrarea unor oameni. A fost obținut prin transfer un autoturism Moskvici. Scopul afișat : instruirea elevilor. Acest lucru nu s-a făcut niciodată. În schimb I.M. și-a pus la punct mașina proprietate personală — cu același marcă și de același tip — pe care a vîndut-o. Alt autoturism — de teren — al școlii a parcurs, în condiții nelegale, peste 38 000 de kilometri, dintre care mai bine de 13 000 fără foi de parcurs. Asta pe lîngă faptul consemnat de către organele de control financiar că în toate cazurile, foile de parcurs folosite n-au fost completate corect. Ba mai mult : **unitatea a procurat două biocuri de foi de parcurs fără nici o justificare, acestea nu s au evidențiat în regim special, n-au fost date în păstrare celui care are formularele în gestiune. Nici măcar n-au fost înregistrate în evidența contabilă și de gestiune. N-au fost numerotate și sigilate, n-au fost certificate pentru exactitate.** Ilie Muste a folosit mașina școlii în interes personal, iar șoferului de pe această mașină i-a plătit ilegal, într-o perioadă, ore suplimentare, în condițiile în care — așa cum a constatat controlul — șoferul lucrase în medie 10—15 zile pe lună și cîte 3—4 ore pe zi. I.M. ne-a declarat recent că el l-a folosit în realitate tot timpul, ba chiar și peste program. Că l-o fi folosit se poate. Însă e vorba în ce condiții și în folosul cui, pentru că, nu o dată, muncitori ai școlii au fost puși de director să execute — în timpul programului și în contul retribuției lor — diferite lucrări acasă la el sau la Viorica Oțelia, inspector, pe atunci, în cadrul Inspectoratului școlar județean Sălaj. Ilie Muste a dispus după bunul plac și de fondurile comitetului de părinți, cumpărînd din acești bani pînă și **cîrlei de mașină**, ca să nu mai vorbim de obiecte ca aparate de fotografiat, aparat de mărit, blitz, chitară ș.a., pe care le-a ținut acasă și le-a folosit în exclusivitate, atîta timp cît a fost director. În 1976, în urma unei reclamații la județ vizînd relațiile sale imorale, asupra celor sesizate a fost întreprinsă o cercetare care a pus în evidență, pe de o parte, faptul că nu era la prima abatere de acest gen, iar pe de altă parte, că nu se știa să invoce în sprijinul său lucruri ireale. În august 1976, concluziile acestei cercetări arătau că, **deși I.M. nu recunoaște acuzațiile ce i se aduc, din faptele care s-au petrecut în cursul anilor nu poate fi dezvinovățit așa cum el încearcă să prezinte lucrurile. (...) În urma acestor fapte — se spunea în continuare — considerăm că nu mai are prestigiul moral și politic de a conduce în continuare o instituție de învățămînt.** Drept pentru care se propunea **schimbarea lui din funcția de director** pînă la începerea noului an școlar. În parte, Inspectoratul școlar județean a procedat conform acestei propuneri : I.M. a fost înlocuit. Numai că schimbarea a avut loc nu înaintea ci **în chiar ziua deschiderii anului școlar, la scurt timp după ce festivitatea de începere a cursurilor se desfășurase sub conducerea sa.** Prin aceeași DISPOZIȚIE — nr. 59, din 1 septembrie 1976 — inspectoratul hotăra atît scoaterea din funcție a lui I.M., cît și numirea în locul său a profesorului Ioan Crismaru. Dispoziția cuprinde în exclusivitate fundamentarea legală a numirii noului director : **ea nu motivează și nu explică prin nici un cuvînt schimbarea lui Ilie Muste.** Zilele trecute am discutat cu conducerea inspectoratului. Inspectorul general Emil Trif nu găsea nici o explicație acestui lucru, deoltfel inexplicabil. Inspectorul general adjunct Alexandru Pernes a precizat :

— Eu n-am cunoscut conținutul dispoziției. Știu doar că a semnat-o generalul și că s-a aplicat.

— Nu cumva a semnat-o un alt inspector ?, ne-am interesat.

— Nu, așa ceva nu se putea.

Și totuși, stupoare : exemplarul rămas la Zalău e semnat de inspectorul Szabo Francisc. Am fost rugat să mă conving că exemplarul trimis școlii a fost semnat de însuși inspectorul general, mai ales că acesta a și condus adunarea dedicată schimbării, la 15 septembrie 1976. **La școală însă am găsit dispoziția semnată de același inspector.**

În discuțiile purtate, mai multe cadre didactice au stăruit asupra nedumeririi pe care a produs-o faptul că, atunci, inspectorul general s-a străduit să exprime confuz motivele scoaterii lui Ilie Muste din funcție, s-a ferit să zică lucrurilor pe nume, n-a spus nimic despre incompetența acestuia ca director, despre incorectitudinea și imoralitatea sa. Și, cu toate că, la ușă, un cetățean din localitate — a cărui familie fusese pe punctul de a se dezbina din cauza lui I.M. — vocifera cerînd să i se îngăduie să vorbească, în sala profesorală nimeni n-a spus nici un cuvînt despre faptele grave ale fostului director, de care știau toți și de care, oricum, omul de afară le amintea chiar atunci. Cei cu care am vorbit au explicat timorarea lor tocmai prin atitudinea și intenția evidentă a inspectorului general de a estompa vinovăția lui I.M. Am întrebat de procesul-verbal încheiat cu acea ocazie. Secretara școlii, Maria Kun, care l-a redactat, își amintește că l-a întocmit în două exemplare, dar că amîndouă au fost luate, după ședință, de către inspectorul Szabo Francisc. **La inspectorat, însă, nici un exemplar n-a putut fi găsit.**

Un șir întreg de fapte și atitudini ciudate, cu totul nefirești ! Dar lanțul acestora continuă. **În mod inexplicabil, Ilie Muste n-a fost pus niciodată în discuția colectivului care i-a cunoscut faptele și comportarea, care avea datoria să le atitudine fermă împotriva incorectitudinii, a abuzurilor, a imoralității sale.** Abia în prima parte a anului 1977 s-a încercat fără succes (?!?) sancționarea lui, într-o plenară la nivel de oraș. De curînd, cum spuneam, am vorbit cu foști subordonați și confrați ai lui I. M. Iată cîteva din opiniile exprimate. **Elena Cristea, director adjunct :** Fostul director era un om lipsit de scrupule, ostil oricui nu era servil sau încerca să dezaprobe abuzurile sale. Pe profesorii tineri repartizați aici la absolvire făcea totul pentru a-i determina nu să rămînă ci să plece. Mai mult, a dat uneori libere catedre ale unor titulari. Toate acestea pentru a-i îndepărta pe cei care nu erau „amici“ lui și pentru a avea cît mai multe catedre de împărțit la suplinitori necalificați, pe care-i îndatora și de pe urma cărora știa să profite. Cei care-i cîntau în strună semnau condica și vara, în timpul concediului, iar în celelalte vacanțe erau din nou în concediu. Relațiile sale imorale se discutau foarte mult în școală și în tot orașul. **Eleonora Procovanu, învățătoare :** A făcut lucruri nelalocul lor și incompatibile cu calitatea sa de conducător. Eu personal eram foarte revoltată de imoralitatea lui și a partenerelor sale. **Gavril Pop, profesor :** Imoralitatea lui era de notorietate publică. Dar tot așa de bine știa lumea că era prieten la cataramă cu fostul primar, Florian Vilceleanu, și cu fostul șef al Miliției orașului, Constantin Mladin. Mereu orice reclamație era, pînă la urmă, îngropată. La cîțiva ani după ce fusese numit director a primit chiar și o distincție. Pentru ce, cînd el nu proba decît incompetență și abuzuri ? Șimleul de o vreme e asaltat de anchete inutile — mai cu seamă școlile — în urma unor anonime. Mulți sînt convinși că el e necunoscutul autor al acestora. Eu, cel puțin, știu că și pe mine m-a îndemnat o dată să chem niște foruri cu o reclamație. „Că nu vin dacă nu le chemi, mi-a spus. De iscălit nu e nevoie să iscălești ; pui numai pe hîrtie“. N-am putut face așa ceva. El se pare însă că a ajuns pînă la a se autoreclama pentru lucruri ireale, ca să fie anchetat și găsit „curat“. **Ioan Crismaru, director :** Nu-mi pot explica atitudinea față de el a celor care trebuiau să-l tragă la răspundere. Și, culmea !, zilele trecute a fost numit să coordoneze și să conducă activitatea brigăzilor științifice din oraș. Un profesor de la noi a spus că nu e de acord, pentru că Ilie Muste n-are autoritatea morală, nici competența necesară pentru așa ceva. Ei bine, obiecția a fost tratată ca un lucru scandalos. Intrucît tovarășul Muste abia ar fi fost convins să primească, iar celui care a avut curajul să vorbească deschis și cinstit i s-a transmis că va fi chemat la ordine să dea explicații.

Precizări semnificative a făcut și **Iosa Pop, primarul orașului :** Lucrurile s-au tot învîrtit pînă a venit începerea școlii. Verificarea a făcut-o județul, nu noi. Ei cred că trebuiau să dispună discutarea lui în colectiv. După mine, acest lucru trebuia făcut. Dar noi să hotărîm ? Cînd a fost scos, e adevărat că s-a vorbit confuz din dorința de a nu se spune lucrurilor pe nume.

Primarul ne asigură că dacă cineva l-a cocolosit pe I.M., el în nici un caz n-a făcut-o, în ciuda faptului că, întîmplător, sînt amîndoi din același sat.

În discuția purtată cu Ilie Muste, acesta a declarat cu seninătate că se consideră nevinovat, menționînd în sprijinul convingerii sale faptul că n-a fost sancționat în nici un fel. Iată deci cum se răzbună duhul blîndeții cu care l-au tratat șefii lui, din interes sau dezinteres, atîta vreme. Cît privește conduita sa actuală, doar două amănunte grăitoare : 1. În noiembrie trecut, el obținea — prin insistențe... și **fără îndeplinirea corectă a condițiilor cerute de reglementările în vigoare** — transferul fiicei sale, elevă în clasa a XI-a, de la Liceul de filologie-istorie Șimleu, la Liceul de matematică-fizică Zalău (director Gheorghe Rusu). 2. La liceul din Șimleu amintit mai sus, unde lucrează în prezent I. M., am cerut carnetul său de muncă. Secretara școlii, Elena Popescu, mai întîi a răscolit un dulap întreg, împreună cu directorul, timp de o jumătate de oră, fără să-l găsească, apoi, brusc, și-a amintit că l l-a dat, cu două-trei zile în urmă, titularului, să vadă pe unde a fost (? ! ?). Apoi s-a corectat : i-l dăduse mai de mult. Ba chiar l l-a dat de mai multe ori de cînd este la această școală. Iată de ce i-a trebuit : carnetul cuprinde azi — după încheierea înscrierilor cu data de 15 septembrie 1976, la Școala specială, urmată de semnătura directorului și ștampila unității — alte înscrieri referitoare la modificări ale retribuției și indemnizației de conducere în următoarea cronologie : 1975—1971—1975. Totul se încheie la rubrica 23, la care e menționat **încetat plata salariului,** cu data de 15 septembrie 1976. Aceste completări sînt operate și semnate de Maria Kun, care pretinde că sînt și exacte. De ce însă totul s-a făcut în taină, atît I.M. cît și cele două secretare ferindu-se ca directorii școlilor respective să afle ceva de această poveste ? Oare nu știe fostul director în ce condiții se face completarea carnetelor de muncă ? Fără îndoială că știe. Iată la ce se pretează în schimb !

Față de toate faptele sale — vechi și noi —, față de comportamentul și de atitudinea sa, cît și față de inexplicabila blîndețe cu care l-au tratat și l-au „pedepsit“ șefii săi, față de încercările recente de a-i prezenta ca pe un model de conduită oamenilor care în realitate îl cunosc așa cum este, din nenumărate împrejurări și fapte ca acelea înșirate mai sus : ei bine, față de toate acestea, găsim pe deplin justificată nemulțumirea unui mare număr de oameni cu care am stat de vorbă și dorința lor ca I.M. să fie tratat, în sfîrșit, după comportarea sa.

DORIN GHERGHINESCU

Un inginer de la I.O.R. ne propune:

Salt în a treia dimensiune!

În fiecare duminică la orele 18.10 se transmite la radio pe programul 3 stereorama ; a intrat în obișnuința noastră și o acceptăm blazați, pe același plan cu magnetofonul și discurile cu turație 33 1/3.

Tot duminică la orele 18.10 milioane de telespectatori vizionează stereorama TV. pe programul 1. Deși și ea tinde, cumva, să intre în obișnuință, totuși, dată fiind relativa ei noutate, izul de senzaționalism nu a dispărut încă. La aceasta se adaugă faptul că tocmai în țara noastră a fost inaugurată pe plan mondial televiziunea în relief, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României".

În această duminică, în afară de telefilmul stereo „Plimbare în Cișmigiu" și o peliculă de animație stereo cu subiect științific, veți putea vedea, la rubrica „Viața culturală a Capitalei", vernisajul primei expoziții de pictură stereo la galeriile „Orizont". Vizionare plăcută !

Un scenariu științifico-fantastic care nu respectă regulile jocului

Pare științifico-fantastic scenariul nostru, care indică precis ziua și ora, dar, vai, nu și anul. Și totuși nu am respectat cîtuși de puțin regulile anticipației : de fapt, nu am inventat nimic. Sau aproape nimic. Filmul stereo există, tablouri stereo există, brevetele există și ele, științifico-fantastic este doar ritmul lent în care ne mișcăm, uneori, cînd țîșnește o idee nouă. Înainte de a merge pe firul ei, s-o plasăm, cum spun cineaștii, în cadru.

Ne aflăm probabil în preajma unei noi cuceriri în artă, mai exact în tehnica artistică : omul este pe cale să anexeze spațiul, cea de-a treia dimensiune. Pentru exemplificare, să ne oprim la arta filmului. Pînă în prezent ea a cunoscut două asemenea înnoiri fundamentale : „sonorul" și „colorul", și de fiecare dată saltul tehnic a influrit în mod hotărîtor limbajul artistic, îmbogățindu-l și diversificîndu-l. Așadar, întîi a apărut ideea tehnică, apoi artistul a adaptat-o sensibilității sale. De mai mulți ani se experimentează filmul în relief — două asemenea filme, e drept nu din cele-afară de reușite din punct de vedere artistic, au rulat recent și la „Timpuri Noi" în Capitală.

În pictură se pare că primul tablou stereo, un portret, a fost realizat acum cîțiva ani de Salvador Dali, după cum a anunțat în acea vreme presa noastră. În fond, era vorba de două picturi alăturate, care, privite laolaltă, dădeau senzația de relief. Tocmai în aceasta constă secretul efectului stereo, grație cărula clinele, sticletele, elefantul și omul văd în relief : cei doi ochi recepteză, din unghiuri diferite, cîte o imagine, care, suprapusă mental, creează acest efect. Aceasta explică și motivul pentru care nici cea mai desăvîrșită artă a pictorului, nici stăpînirea perfectă a legilor perspecuvei nu pot reda volumele în toată splendoarea și concretețea lor, atît timp cît privim un unic tablou, o unică imagine și nu două. Adevărat, liniile de fugă dau senzația de spațiu, dar nu ne vor transpune niciodată în realitatea tridimensională. Iată și motivul pentru care Salvador Dali a pictat două tablouri perechi și nu unul singur.

Toate acestea sînt cunoscute. Ceea ce se știe mai puțin este că un specialist român a creat și brevetat tehnici originale stereo, care însă, din păcate, nu și-au găsit încă aplicarea practică. Este vorba de inginerul Liviu Iliescu, șef de atelier de proiectare și calcul optic la Industria Optică Română, cercetător pasionat care de aproape 30 de ani aduce importante contribuții în domeniul construcției de aparate optice. El a condus colectivul de proiectare a microscopului de cercetare fabricat în 1963 care, perfecționat, a devenit microscopul MC 5 A, folosit de mai toate institutele noastre de cercetare — ca și peste hotare — în cele mai variate domenii, de la medicină și biologie la metalografie, studiul țesăturilor și agricultură. De mai multe ori, el a prezentat personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, în cursul vizitei secretarului general al partidului la I.O.R. și cu alte ocazii, diferite variante ale acestui microscop, care reprezintă o considerabilă investiție de inteligență tehnică românească.

Același specialist este deținătorul a 10 brevete pentru aparate optice și domenii conexe — unul din aceste brevete fiind înregistrat și în S.U.A., Anglia și Austria ; în fine, este autorul unei lucrări în domeniul construcțiilor optice apărută în Editura tehnică, 1977, care, prin larga adresabilitate, multitudinea problemelor abordate și caracterul de sinteză, are, în anumite privințe, un caracter de noutate pe plan mondial.

A treia dimensiune costă 40 lei

— Cum a început pasiunea pentru a treia dimensiune, tovarășe inginer Iliescu?

— Prin 1960, lucrînd la construcția unui aparat optic și fiind, în orele libere, și amator de desen, am început să reflectez mai serios la modalitățile de a conferi picturii a treia dimensiune. Trebuia însă imaginată, gîndeam eu, o cale complet diferită de cea adoptată experimental în filmele stereo. În adevăr, pentru vizionarea acelor filme sînt folosiți, de regulă, ochelari cu filtre colorate sau de polarizare. Or, aceasta duce, în mod fatal, la alterarea sau, în cazul cel mai bun (după tehnica folosită și la filmele care au rulat la „Timpuri Noi"), o anumită întunecare a culorilor, inadmisibilă în cazul picturii. În al doilea rînd, pentru executarea tablourilor stereo trebuiau descoperite reguli științifice, relații simple, ușor accesibile pictorilor, care, de regulă, nu sînt nici opticieni, nici matematicieni.

— Cum ați depășit aceste două dificultăți majore ?

— Pe parcursul a 18 ani de căutări am pus la punct aceste reguli. Mai mult, m-am înscris la un cerc de pictură, condus de pictorul Traian Vasai, la Casa de cultură a sectorului 1, și m-am inițiat în tainele acestei arte. Suficient ca să realizez, după multe eforturi, cîteva tablouri și desene stereo. E vorba de două imagini ușor zentate într-un anumit fel. Privite printr-un sistem optic special ele sînt percepute, în relief, se obține o imagine stereo. Acest sistem prezintă la noi două elemente de noutate ; pe de o parte, nu alterează cu nimic culorile, deoarece nu conține nici o piesă optică colorată ; pe de altă parte, totul este extrem de simplu. Fabricat în serie, nu ar costa mai mult de 30-40 lei, cam cît 3-4 pachete de țigări. El a fost brevetat de mai mulți ani. Coautor : inginerul Constantin Ionescu.

Plimbare în Cișmigiu și alte plimbări

— Rezumați deci noutatea și avantajele picturii stereoscopice în viziunea dv. !

— Simplu : 1. — Cele două imagini perechi sînt de sine stătătoare, „normale". 2. — Privite prin microdispozitivul stereo, culorile rămîn nealterate ; mai mult, se obține un efect special de strălucire. 3. — Regulile de pictat sînt relativ simple, se însușesc cu aceeași ușurință — sau, dacă preferați, cu aceeași greutate — cu care se învață, de pildă, teoria perspectivei, familiară pînă și pictorilor amatori. Aceste reguli, ținînd de domeniul artei, nu fac obiectul nici unui brevet.

— Dar TV stereo ?

— Aci lucrurile se prezintă încă și mai simplu. Împreună cu ing. C. Ionescu am brevetat un dispozitiv atașabil la aparatul de luat vederi, alb-negru sau color, aparat care, în exterior, se deosebește puțin de cel obișnuit. În fiecare cadru apar însă, una sub alta, două imagini în loc de una. Filmul poate rula la televiziune — color sau alb-negru — fără cea mai mică modificare tehnică, atît la emisie, adică în utilajul postului de televiziune, cît și la recepție, adică la aparatul dv. din sufragerie. Nici măcar nu trebuie un buton în plus. Singura „investiție" necesară ar fi cumpărarea microdispozitivului stereo menționat mai sus și care, montat pe o ramă obișnuită de ochelari, nu ar costa, repet, decît circa 40 de lei. (Comparați cu un radio stereo, care costă cîteva mii de lei...) Privind micul ecran cu acești ochelari, care, vă amintiți, nu sînt colorați, deci nu modifică nuanțele și nu diminuează cu nimic luminozitatea, ar apărea și la televiziune efectul de relief, firește, după o scurtă perioadă de acomodare a ochiului. Asta-i tot. Cu un mic efort, ar fi posibil ca televiziunea noastră să ofere în premieră filmul TV în relief.

— Efort... adică pentru realizarea filmului ?

— Filmul există. L-am realizat chiar eu, împreună cu inginerul Constantin Ionescu, acum cîțiva ani. Se numea „Plimbare în Cișmigiu". L-am prezentat experimental într-un studio, apoi nici eu n-am mai insistat, nici el nu mi-au mai cerut nimic și totul a rămas uitat. Dacă s-a pierdut, se poate turna un alt scurt-metraj. Poate tot „Plimbare în Cișmigiu". Vine primăvara...

Trebuie să facem aci o precizare : sistemul propus are dezavantajul că reduce imaginea la jumătate. Cu alte cuvinte, stereospectatorul vede pe micul ecran o imagine de două ori mai mică decît cea normală ; totodată, se micșorează și finețea imaginii. În schimb, se cîștigă a treia dimensiune.

Am solicitat în acest sens și părerile specialiștilor de la Televiziunea română. Ei ar înclina spre un alt tip de televiziune în relief, bazat pe aplicarea principiilor holografiei și cu folosirea laserului. Fără a intra în amănunte, este suficient să arătăm că e vorba de o tehnică mult mai pretențioasă, mai costisitoare (deși lipsită de dezavantajele mai sus-amintite) și deci cu aplicabilitate practică mai tîrzie. După cum se vede, ne aflăm în prezența unor păreri divergente. Soluția ? O discuție mai largă între specialiști, cît și cu telespectatorii înșiși, adevărații beneficiari. Important este să se ajungă în timp rezonabil și la TV stereo !

Dar să reluăm discuția cu tovarășul inginer Liviu Iliescu.

— Iar tablourile stereo ?

— Și cu ele s-a întîmplat cam la fel. Acum cîțiva ani m-am dus cu sugestia mea la Uniunea Artiștilor Plastici, avînd însă proasta inspirație să mă refer la Salvador Dali. Din nefericire, referirea la Dali a produs un efect contrar celui scontat ; neînțelegînd că aci nu era vorba de atitudinea subiectivă față de Dali sau față de oricare alt pictor, ci de o tehnică nouă, interlocutorul meu s-a întunecat la față. Probabil că nici eu n-am fost suficient de convingător, n-am știut să învinq lipsa de receptivitate. Cît privește microdispozitivul stereo brevetat, Universitatea București este singura care a manifestat interes, poate în ideea de a fi utilizat la orele de geometrie în spațiu. Dar, după cîte știu, nici el nu a fost folosit efectiv. Nu critic pe nimeni, fiecare are atitea sarcini... Fapt este că, dintr-un motiv sau altul, nimic din ce am gîndit și am brevetat în domeniul artei stereo nu se folosește. Cred că măcar ar fi trebuit încercat, urmînd ca practica să decidă.

Brevetele sînt ale naturii

În adevăr, situația este cam ciudată. Nimeni nu e vinovat și parcă, totuși, cu toții ne simțim puțin vinovați că o idee românească de perspectivă, cel puțin potențială, nu se urnește din loc. „Dar dv. de ce n-ați insistat mai mult ?", l-am întrebat pe Liviu Iliescu.

— Eu frămînt de 18 ani ideea asta și am și multe preocupări strict profesionale, lucrez la punerea la punct a unor aparate foarte complicate. Pur și simplu, nu am energia să bat la toate ușile. Poate, pînă la urmă, eu sînt vinovat că n-am încercat totul.

— Ce credeți că ar trebui făcut acum, ca să nu pierdem trenul ?

— Orice idee tehnică nouă își croiește drum prin confruntarea cu realitatea, cu practica și în dezbatere publică ; tăcerea poate însă îngropa inițiative valoroase. Existența brevetelor în sine nu confirmă exhaustiv și în mod automat validitatea ideilor mele ; nu pretind că aș deține metode perfecte. Dealtfel, în cercetare și în tehnică doar 5 la sută, să spunem, din ideile noi se dovedesc pe deplin realizabile. Dar ca aceste 5 la sută să se decanteze, trebuie să încerci toată suta, altfel, în loc de 5 la sută vom avea 5 la sută din 5 la sută. În problema de față, ceea ce se cere, cred eu, este confruntarea cu publicul și cu specialiștii. Să se studieze și problema proiectării unui film stereo la televiziune după metoda propusă de mine și de inginerul C. Ionescu (sau alta, dacă există sugestii mai bune). De ce să ratăm posibilitatea unei premiere mondiale sau măcar să nu încercăm s-o realizăm ? Chiar dacă un asemenea film ar rula o singură dată, tot s-ar putea spune: „Primul film stereoscopic TV a rulat în România !" și asta nu e chiar de lepădat. De asemenea, artiștii plastici și publicul să aibă posibilitatea să vizioneze într-o sală tablourile stereoscopice, care să fie judecate nu prin prisma pur artistică — la urma urmei, eu sînt inginer optician și doar începător în artă — ci drept un început, o cale posibilă chiar dacă nu singura. Totul dezbătut cu prudență și seriozitate. Dacă se vor contura alte căi mai fertile, cu atît mai bine. Este posibil să existe și alte preocupări pe această linie, de care eu nu am cunoștință. Important nu este să mi se dea mie sau altuia dreptate, ci să fim mai receptivi față de nou. Dacă nu azi, mîine, dacă nu noi, alții vor impune cu siguranță imaginea stereo în artă și în tehnică. Ideea pluteste în aer și ea vizează mecanisme psihologice intime.

— La ce vă referiți ?

— Omul are însușirea de a vedea în spațiu, dar pînă acum tehnica nu i-a permis să-și exerseze această însușire în plenitudinea ei. Omul gîndește în spațiu. Copilul nu rezolvă exerciții de matematică fiindcă are realmente nevoie să afle rezultatul, ci pentru a-și forma noi structuri de gîndire. Imaginile stereo nu sînt nici ele numai simple divertismente, ci oferă posibilități de antrenare intelectuală, de delectare estetică. O sculptură asigură o adîncime de cîteva zeci de centimetri, maximum cîțiva metri, dar prin tehnicile stereo pictorul va putea atinge, teoretic, infinitul. Firește, rezultatul final va depinde nu de tehnica folosită, ci de simțul său artistic. Această nouă tehnică, independent de procedeul concret, trebuie folosită cu discernămînt — la fel ca și culoarea în fotografie sau în film — adică doar atunci cînd este reclamată de considerente artistice.

— Iar în tehnică ?

— Se deschide o lume nouă. Proiectarea, bunăoară, presupune o gîndire spațială, care poate fi mai ușor antrenată prin noua tehnică, în procesul de învățămînt. Gîndiți-vă, de asemenea, la demonstrațiile de geometrie în spațiu, la descrierile de macromolecule în chimie etc. Imaginați-vă o carte obișnuită ; pe o anumită filă un desen apare dedublat în cele două imagini perechi necesare creării senzației spațiale. Cu microdispozitivul imaginat de noi, desenul poate fi văzut în spațiu. (După o altă tehnică, s-a obținut un efect asemănător în volumul „Anaglife geometrice", apărut acum doi-trei ani în Editura tehnică, singura încercare de acest gen, după cunoștința noastră, în activitatea editorială din țară.) Subliniez din nou : tiparul este obișnuit, nefiind necesare cheltuieli suplimentare. Singura investiție : 40 de lei pentru ochelari. Deci, manuale de învățămînt stereo ! La fel ne putem imagina filme de animație stereo cu subiect științific (de pildă, evoluția unor corpuri în spațiu) sau cu subiect artistic. La cinema sau la televiziune am admira tablouri sau desene în mișcare și în a treia dimensiune...

— În concluzie ?

— Poate peste cîțiva ani tehnicile propuse vor fi depășite, considerate elementare sau nesatisfăcătoare. Important este însă să facem un salt în a treia dimensiune.

LIONEL NIȚESCU

Ion Vlasiu — Nopți de groază 1907

DOCTOR ÎN ȘTIINȚE MEDICALE LIGIA SIMIONESCU ȘI REALIZĂRILE SALE ÎNTR-UN DOMENIU DE VÎRF AL MEDICINEI

RADIO-IMUNO-ANALIZA

În anul 1977, lumea întreagă afla despre un nume, pînă atunci cunoscut, desigur, doar în cercurile, destul de restrînse, ale unor specialiști : Rosalyn Yalow, biofiziciană, care primea prestigiosul Premiu Nobel pentru „realizări în domeniul imunologiei". Ceea ce nu putea fi cuprins, într-o asemenea caracterizare telegrafică, era noul **sens** pe care-l căpăta imunologia, în cadrul cercetării fundamentale și aplicative din nenumărate domenii ale medicinei, biologiei, zootehniei. Oricare om de cultură generală este înclinat să înțeleagă prin imunologie, sectorul științific legat de apărarea organismului animalelor superioare față de invaziile microbiene : arsenalul celulelor fagocitare, care distrug agresorii, anticorpii, care neutralizează toxinele, serurile și vaccinurile. Dar realizările lui Rosalyn Yalow (a căror recunoaștere nu l-a mai putut bucura pe medicul S. A. Berson, colaboratorul său apropiat, decedat prematur) se referă la altceva : la transformarea tehnicilor fine, folosite de imunologia clasică, pentru depistarea agresorilor microscopici și a otrăvurilor secretate de ei, în metode de cercetare și de dozare a hormonilor, a vitaminelor, a medicamentelor, a toxicelor industriale și poluante... Aceste perspective de studiu, de analiză, de reconsiderare (pe baze riguroase) a mari capitole din știință, care se caracterizează, în final, în noi arme de apărare a sănătății și de dirijare a fenomenelor vitale, nu sînt, încă, deplin sesizate nici de către medici și nici de biologi. Ni le-au desfășurat, sumar, relatările **Ligiei Simionescu, doctor în științe medicale**, pe care le-am ascultat într-unul din laboratoarele clădirii Institutului de endocrinologie „Prof. dr. C. I. Parhon". Relatările sale au în ele ceva de roman de aventuri, impresie creată și de patosul cu care această femeie, povestește captînd, irezistibil, interesul reporteric, fapte ce vor intra, desigur, în legenda medicinei secolului nostru.

— Cum ați caracteriza, din punct de vedere științific și endocrinologic, realizarea Rosalynei Yalow, pentru a putea trece, apoi, la actualitatea românească, în materie ?

— O admirabilă reușită a interdisciplinarității : radio-imuno-dozările (și rostesc acest cuvînt răspicat și evidențiindu-l componentele) care reprezintă efectul colaborării imunologiei clasice, a imunochimiei, a radiochimiei, a biomatematicii. Endocrinologilor le pune la dispoziție tehnici de extremă sensibilitate ; se „pune" la o treabă utilă un fenomen similar celui care persoanelor predispuse le dezlănțuie un acces de astm la mirosul unui trandafir...

— Metoda la care vă referiți a avut, dintr-o dată, aderența pe care o merită ?

— La început, înainte de 1960, articolele predate de „precursori" spre publicare erau refuzate de revistele din Occident, ca erezii. A existat și o problemă de prioritate, Ekins propunînd o metodă similară, dar cu un spectru mai restrîns de aplicații. În laboratorul nostru, ecoul n-a întîrziat, deoarece, chiar de la începutul activității mele de cercetare, eram convinsă (ca și alți autori români, cum este dr. V. Săhleanu) că imunologia și endocrinologia au zone largi de suprapunere. Dealtfel, în 1972, pentru lucrări de radio-imuno-dozare, mi s-a conferit Medalia Uniunii Medicale Balcanice.

— Cît de vechi sînt preocupările dv. în acest domeniu ?

— Acum zece ani am livrat, pentru uz terapeutic, hormon de creștere uman, preparat și dozat în acest laborator. În acel moment, trusele de hormoni nu erau disponibile în comerțul mondial. Doar în cîteva țări : S.U.A., Anglia, Suedia, Belgia, Franța și Italia se practica pentru „uz intern" procedeul. Din păcate, din colectivul de trei, care au realizat prima „trusă" românească, am rămas singură, tovarășii mei de cercetare și muncă, chimista Rodica Stamatescu și tehnicianul Neiu Bondoc, părăsindu-mă, în mod tragic, cu mult înainte de vreme...

Cer să mi se arate o „trusă". Este o cutie din polistiren expandat, cu cîteva compartimente, în care se află sticluțe de diferite dimensiuni și — mărturisesc sincer — sînt dezamăgit.

— Unui nespecialist — reia discuția interlocutoarea noastră — cîteva sticluțe, ca cele pe care le avem în față, nu-i spun absolut nimic. Cel neavizat nu poate realiza ce înseamnă, ca dintr-o adevărată junglă proteică (mă refer la

sutele și miile de proteine diferite din lichidele biologice) să poți doza un singur component, care se află într-o concentrație de ordinul miliardimilor dintr-un miligram.

— Înțeleg că un astfel de rezultat poate avea o valoare esențială pentru punerea unui diagnostic. Sînt, oare, implicate și valori economice ?

— Sîntem preocupați și de eficiența materială. Cu o astfel de trusă, lipsită de spectaculozitate, se pot face sute de determinări. Voi da un exemplu. Materia primă, de care am nevoie, o reprezintă 2—3 hipofize recoltate de la cadavre, 5 iepuri și cîteva substanțe chimice. Ceea ce rezultă, poate să-mi ajungă pentru peste un milion de dozări. La prețul comercial internațional, ajungem — pornind de la această „materie primă" — la zeci de mii de dolari (și cifra exprimată este modestă...).

— Inteligența investită de specialiști este rentabilizată corespunzător ?

— Nu e vorba doar de capacitatea mea, sau a altuia, ci de necesitatea, obiectivă de a pregăti cadre care să lucreze în clinici universitare dar și la nivelul spitalelor județene. Radioimuno-dozarea este o ramură a medicinei nucleare. Multe spitale noi au cabinete de medicină nucleară bine dotate, dar, în lipsa specialiștilor tineri și entuziaști investițiile făcute nu dau încă roade. Mai apar și aspecte morale. Personal nu cred să existe o profesie mai nobilă decît cea de medic, pentru că ea se adresează vieții omului, considerată nu numai ca un spectacol fascinant.. Totodată, nu cred să existe o mai pură emoție decît aceea de a ști că forța nucleară, încătușînd distrugerea și supraviețuirea, se eliberează în scopul promovării vieții pe acest pămînt ! Țara noastră este membră a Agenției internaționale pentru energia atomică, de la Viena, agenție în care savanții români au locuri de conducere. Pentru un obiectiv definit al acestei agenții lucrăm și noi în prezent, pe bază de contract.

— Ce ramuri ale medicinei vă solicită, în acest moment ?

— N-aș dori să se înțeleagă, din cele spuse, că preocuparea aceasta este concentrată, exclusiv, în Capitală. De exemplu, la Timișoara, Otto Dreichlinger a pus la punct o tehnică de dozare a angiotensinei. Pînă la ora actuală, doar trusa noastră a intrat însă în circuitul medical și este larg folosită. În București există 10—15 grupuri deja constituite, iar în provincie alte 3—3, care au interes pentru metodele discutate aici. Ca număr de persoane — cu studii superioare — sînt angajate, ferm, între 30 și 40 de oameni. Prea puțini încă ! Cît despre ramurile medicinei, care ne solicită, lista ar fi foarte lungă : pediatria, obstetrica și ginecologia, medicina internă, cardiologia, oncologia, virusologia (în controlul inocuității sîngelui pentru transfuzii). Nu pot să nu reamintesc pătrunderea tehnicilor în medicina veterinară (alt sector cu implicații economice și totodată sanitare). Conexiunile, mai îndepărtate, sînt tot mai numeroase ; de pildă, pentru depistarea, la timp, a patologiei de sarcină, în urmărirea acesteia, în supravegherea creșterii și dezvoltării copilului, așadar, răspîndirea tehnicilor noastre poate avea consecințe demografice, în care statul este foarte interesat.

— Dar — ca perspectivă — ce ar aduce răspîndirea tehnicii despre care vorbim în rezolvarea flagelelor ce înspăimîntă lumea de azi ?

— Cum și cancerul și ateroscleroza au coeficienți endocrinometabolici, dozările fine de hormoni și alte substanțe biologice active vor aduce, firește, clarificări, precizări, noi puncte de vedere. Mai ales că tehnica are avantaje numeroase pentru bolnav ca și pentru medici. O anumită rezistență vine din necunoașterea — chiar de către unii medici — a modului în care „intervin" radioizotopii în desfășurarea dozărilor ; aceștia sînt manipulați în eprubete de laborator și nu introduși în corpul bolnavului. Nu există riscuri, ci economie de timp, de materiale, cu un surplus de sensibilitate și precizie — adaug și posibilități de automatizare, de computerizare, pe care le-ați putut observa — la proporții modeste deocamdată — și în laboratorul nostru.

MANOLE CARȚAN

Informatica pe înțelesul tuturor

Începînd cu anul 1948, cînd s-au pus bazele cibernetici, și pînă astăzi, cînd explozia informațională și știința informaticii cunoaște o dezvoltare extraordinară, oamenii în știință, creatori cît și utilizatori ai calculatoarelor electronice, au tot scris și tot publicat, încercînd să transmită maselor largi de oameni informații cît mai exacte asupra etapelor prin care a trecut munca lor. Mii de cărți publicate în acest domeniu au demonstrat oamenilor cîmpul larg de aplicabilitate al informaticii. Preocupările cercetătorilor din lumea întreagă în acest ocean informațional au prins în apele lor învolburate de atîția biți, bytes și coduri de numerație, ingineri, matematicieni, economiști, lingviști, artiști. Revoluția tehnico-științifică actuală nu poate fi concepută fără dezvoltarea informaticii, fără utilizarea largă a calculatoarelor în știință, industrie, în economie. Și nici România nu face excepție în acest sens. Dezvoltarea pe care a cunoscut-o economia țării în anii socialismului a implicat crearea unei industrii electronice avansate, de neconceput fără o industrie proprie de calculatoare. România produce calculatoare electronice de aproape un deceniu iar familia de calculatoare Felix cuprinde o gamă diversă de tipuri, pornind de la cele foarte mici, de buzunar, și culminînd cu uriașul Felix C-512.

Cu ocazia sărbătorii centenarului Independenței de stat a României un grup de cercetători entuziaști au alcătuit o lucrare, reunind o serie de articole, reportaje, povestiri, poezie, informații, din domenii diverse, cu scopul nedisimulat de a face cunoscut publicului larg cîte ceva din realizările și preocupările informaticii. Lucrarea apare la Cluj-Napoca și este intitulată sugestiv „Display-informatic", orașul de pe Someș fiind cel în care se fabrică primele dispozitive terminale cu afișaj sau „display"-uri românești.

Gazdele ne propun pentru început o mică prezentare a Laboratorului județean de informatică, o familie unită de cercetători și preocupări, preocupări care ne aruncă de la bun început în vîltoarea informaticii. Aflăm cîte ceva despre primele calculatoare românești, DACICC și CIFA-1, despre primii pași. Și pentru că este vorba despre primii pași nu poate fi uitat cel care a fost unul din promotorii acestei științe drept care ni se prezintă un careu omagial al profesorului Moisil. O întrebare firească și un răspuns afirmativ demonstrat : „există o școală de informatică românească ?" sînt urmate de o încercare de definire pe scurt a cibernetici. Un interesant articol prezintă Dan Farcaș de la Academia „Ștefan Gheorghiu" referitor la dialogul om-calculator, nu în teritoriul restrîns al dialogului cu omul de știință, ci dialogul celor două mari expansiuni: în întreprinderi și unități economice, epocă în care a apărut așa-zisul „Management Information System" și dialogul cu marele public „Comunity Information System". Dr. Benedek Ștefan ne introduce în simbioza cibernetici cu macromoleculele. Aflăm astfel că noțiunea de informație structurală moleculară separă chimia organică de biochimie. Capitolul „Bionica" ne introduce în cîteva din secretele naturii cu demonstrarea necesității conservării informației în natură și un mesaj „pro-natura". Un mic lexicon de informatică îi ajută pe cei mai puțin cunoscători să se familiarizeze cu terminologia specifică informaticii. Nu putea să lipsească din acest volum nici capitolul consacrat modelării cu aplicativitate în procesul muncii, în științele juridice cît și modelul matematic al ecosistemului. Pentru cei interesați, matematiciana Constantinescu Poliana oferă un model matematic al fericirii. Foarte interesantă este prezentarea pe scurt a informaticii ca piață mondială, a principalelor puteri pe tărîmul calculatoarelor, de asemenea ne sînt prezentate păreri științifice referitoare la fiabilitatea sistemelor informatice, reducerea conflictelor prin inițierea în informatică a utilizatorilor sistemelor informatice, calculatorul în învățămînt și renumitul calculator didactic de la Timișoara pe numele său CADIC, despre aplicații și cercetări în rafinării, în industria sticlei, în industria chimică, despre posibilitățile de adaptare a sistemului de scriere Braille pentru dialogarea cu calculatorul. Meritul realizatorilor acestui volum constă și în aceea că, pe lîngă informațiile cu caracter pur științific care abundă, lucrarea este completată cu elemente deconectante, umor și schițe tot din domeniul informaticii, poezii compuse cu ajutorul calculatorului. Nu este uitată nici legătura tot mai puternică dintre calculatoare și creația muzicală, legătură concretizată și în țara noastră prin creația compozitorilor Aurel Stroe, Anatol Vieru, Aurel Niculescu și alții. Unul din ultimele capitole este consacrat realizărilor informaticii în domeniul medicinei sub semnătura competentă a dr. Restian Adrian și dr. Branea Ioan. Și, în sfîrșit, ultimele rînduri sînt închinate mult iubitului sport care este șahul, domeniu în care calculatoarele au deja un cuvînt greu de spus și în care și programatorii români au realizat lucruri demne de reținut. Despre șahul programat pe calculatorul Felix ne vorbesc chiar realizatorii, respectiv matematicianul Darie Viorel și cercetătorul științific principal Werner Schatz de la I.T.C. București.

O lucrare fără deosebite pretenții științifice, cu caracter informativ, de popularizare, sobră și deconectantă în același timp, o lectură interesantă și demnă de a fi luată în seamă. Ea reflectă preocupările unor oameni, eforturile lor pentru dezvoltarea informaticii românești, pentru progresul științei. O inițiativă demnă de laudă.

V. ȘTEFAN
analist la I.T.C. București

SUB ZODIA CIVILIZAȚIEI SOCIALISTE

Un uriaș șantier numit Zimnicea

Zimnicea — probă de bărbăție, Zimnicea — semn de biruință

N-ar fi exclus, gîndim, ca fraza care urmează să pară unora o impietate, dar noi o încredințăm hîrtiei cu convingerea că ea corespunde de la un capăt la celălalt adevărului : seismul de la 4 martie a însemnat pentru orașul teleormănean Zimnicea nu doar necazul caselor prăvălite și al oamenilor rămași — temporar — fără acoperișuri deasupra capetelor, ci și șansa de a renaște din propria-i cenușă, mai mîndru, mai tranic, mai frumos, pe măsura timpului pe care-l trăim cu toții, într-o țară liberă, stăpînă pe trecutul, prezentul și viitorul ei. La puține ceasuri după ce cutremurul transformase vechiul port dunărean, cu case pitice și zămislite din chirpici, într-un uriaș maldăr de dărîmături, fără să fi produs însă vreo victimă în rîndul populației, primul bărbat al țării s-a înființat, cu neoboseala care i-a caracterizat și îi caracterizează întreaga viață pusă în slujba poporului său, la fața locului, secretarul general al partidului și președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, oferind locaniciilor o pildă de minunat patriotism și grijă față de interesele fiecărui om al muncii. Constatînd daunele, dintre cele mai mari în ceea ce privea fondul edilitar al așezării, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat zimnicenilor reconstruirea din temelii a orașului și transformarea lui într-un centru urban modern, cu construcții noi, prevăzute cu toate anexele civilizației, cu tot confortul.

Cum am scris și cu alte ocazii, propunerea celui mai iubit fiu al poporului n-a constituit numai o îmbărbătare, firească în clipele acelea de restriște, ci o decizie cu adînci semnificații, pe care localnicii au primit-o cu recunoștință, trecînd neîntîrziat la aplicarea ei în practică. În cei mai scurt timp, orașul a devenit un vast șantier, un simbol al solidarității și umanismului nou, revoluționar. Cum forțele zimnicenilor erau prea puține spre a schimba, din mers, destinul unui oraș prevăzut a deveni modern și model, cu un număr de locuitori apropape dublu față de cel înregistrat la 4 martie 1977, oameni din toate colțurile României socialiste, ba chiar și mai de departe au alergat să dea o mînă de ajutor reconstrucției Zimnicei. În toate zilele de după cutremur, am mai spus-o și o mai spunem, cel mai sudic oraș al țării a primit din toate județele nu doar semne de simpatie, ci sprijin concret, solidaritatea muncitorească funcționînd în fiecare clipă, în fiecare ceas, fără cusur, localnicii simțind permanent alături umărul de nădejde al întregii națiuni române.

Mai întîi, firește, în funcție de necesități, au sosit barăcile, de la Bacău, Cîmpina, Tîrgoviște, Tarcău și așa mai departe, barăcile, confortabile și dotate cu toate cele, inclusiv cu încălzire, în stare să adăpostească sutele de oameni rămași fără locuințe. Au urmat automagazinele de tot felul, pentru ca viața să-și continue cursul ei normal, pentru ca oamenii să mănînce, să se îmbrace, să uite. S-au prezentat apoi, după 1 aprilie 1977, primii constructori ai Zimnicei, zidari, dulgheri și betoniști sosiți din toate punctele cardinale ale geografiei noastre, români, maghiari, germani și de alte naționalități, oameni care au înțeles să lucreze pentru refacerea Zimnicei nu doar cu pricepere profesională și abnegație, ci și cu mult suflet, convinși că, dacă lucrurile s-ar fi întîmplat să stea altfel, zimnicenii ar fi procedat aidoma la locurile lor de baștină. Opt întreprinderi de construcții-montaj din diverse județe, din Sibiu, Vîlcea, Dîmbovița, Neamț, Gorj, Caraș-Severin, Ialomița și Maramureș, și-au instalat solide organizări de șantier pe malul Dunării, pornind cu motoarele în plin zidirea primelor din cele 5 000 de apartamente prevăzute a fi construite aici, ca un prim semn al transformării Zimnicei într-un oraș socialist înfloritor. Un oraș a cărui arie se va restrînge — operație aflată de-acum în plină desfășurare — de la 350 de hectare, cît număra înaintea seismului, la 80, în perimetrul cărora, dincolo de blocurile de locuit, ridicate, desigur, într-o primă urgență, se vor construi sediul politico-administrativ, un centru cultural reprezentat prin casă de cultură, club, muzeu, bibliotecă etc., toate încadrînd piața tradițională a așezării, un hotel, un cinematograf, un magazin universal și așa mai departe. Și despre viața acestor bravi constructori, cu bucuriile muncii lor temeinice de fiecare zi, cu necazurile și dorul lor de casă, revista noastră a mai scris, subliniind contribuția lor însemnată la refacerea Zimnicei, ca o urbe a zimnicenilor, ca o urbe a întregii suflări românești.

Zilele trecute, ne-a fost dat să străbatem din nou străzile celei mai meridionale dintre așezările țării. Zeci de blocuri au fost puse la dispoziția oamenilor care și-au regăsit, după luni de zile petrecute în spatele pereților subțiri ai barăcilor, căldura căminelor. Un modern liceu industrial, la ridicarea căruia au participat și constructori elvețieni, și-a deschis porțile pentru elevii Zimnicei. Un spital, o sumedenie de spații comerciale... Într-un cuvînt, viața bătrînului port dunărean și-a reluat cursul firesc, numai că ritmurile ei sînt de-acum altele, mai accelerate. Primarul orașului, Dumitru Sandu, care s-a nimerit să fie ales în fruntea obștii în chiar seara seismului și care s-a achitat exemplar de înaltele și grelele răspunderi ce i-au revenit, începînd cu demolările caselor prăbușite, continuînd cu nesfîrșitele nopți fără somn trăite de-a lungul și de-a latul unui uriaș șantier, încheind cu satisfacția de a fi ajutat personal la mutarea primilor zimniceni, înainte de căderea zăpezii, la noile și confortabilele domicilii, primarul ne-a purtat cu legitimă mîndrie pe fostul bulevard al Eroilor. Cîndva, strada principală a așezării, numărînd cîteva case cu etaj și o mulțime de case pitice, astăzi, o arteră largă, mărginită de blocuri moderne, de magazine și de amenajări de șantier, ca semn al blocurilor ce se construiesc sau se vor construi, traversată de oameni pentru care trecutul interesează mai degrabă ca element de îmbucurătoare comparații, cu toate în favoarea prezentului și, mai ales, a viitorului ce se distinge aici cu ochiul liber. Pentru Zimnicea, viitorul înseamnă, alături de cele amintite mai sus, trecerea la industria modernă, amenajarea falezei și a cornișei de la Dunăre ca față principală a orașului, cu clădiri de 7 și 8 etaje, construcția a numeroase și felurite obiective, menite să schimbe pentru totdeauna chipul și destinul localității. O localitate trecută prin grele încercări, dar care a reușit, ca și alte localități, prin forțe proprii și prin forțele întregii țări, să renască rapid și temeinic din propriile-i dărîmături, ca o dovadă grăitoare a solidarității oamenilor de pe întreaga această bucată de pămînt numită România, ca un simbol al umanismului nou, revoluționar. Se cade să spunem că toți cei care au muncit și muncesc pe vastul șantier al reconstrucției orașului, localnici sau sosiți din colțuri îndepărtate ale țării, au demonstrat, dincolo de meserie, naționalitate sau vîrstă, virtuțile morale de excepție ale poporului nostru, capacitatea lui extraordinară de a-și stringe rîndurile în confruntarea cu greutățile, știința și abnegația lui de a le învinge. Prin neodihnă. Prin muncă. Prin devotament. Prin solidaritate. Prin ambiție.

Din toate aceste puncte de vedere, probabil și din altele, Zimnicea ne apare în răstimpul unui an ca o elocventă probă de bărbăție și în același timp de biruință.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Treptat-treptat, barăcile au fost demontate, iar zimnicenii s-au mutat în blocuri moderne, zidite cu promptitudine și gust de constructori veniți din toate colțurile țării

De cînd n-ați mai fost la Băile Herculane ?

Bătînd potecile lui Iovan Iorgovan se mai zăresc și azi urmele calului călărît de viteaz în vreme ce jos în vale apele învolburate ale Cernei vuiesc întruna, iar pămîntul scoate din adîncuri ape binefăcătoare, ape tămăduitoare, „ad aquas Herculis sacras", cum le-au numit romanii. Nu se știe cînd Hercule va fi poposit pe aici, dar legenda spune că pe aceste locuri ar fi avut loc o luptă cu un balaur. Cei de atunci n-au știut cum fi cheamă pe viteaz — Hercule sau Iovan Iorgovan — dar l-au purtat cu drag la poalele munților să se îmbăieze, după atîta luptă, în apele calde izvorîte din pămînt. Puterile i-au revenit, ba chiar i-au sporit. În semn de omagiu, oamenii i-au crestat în stîncă făptura, numindu-l apărătorul omului împotriva răului, aducător de bine și de sănătate.

Ziua aceea cînd s-a petrecut minunea cu pricina se pierde în negura veacurilor. Cert este că în vechile ruine ale băilor romane va sta săpat în stîncă și mereu neclintit Hercule, bărbatul fără seamăn. Călătorul atent poate zări, sau își poate închipui numai, chiar urmele pașilor legendarului erou în clipa cînd a dat balaurului prima lovitură. Li se întîmplă adesea eroilor să lase urme...

Cu mii de ani în urmă, dacii foloseau apele termominerale așa cum le folosesc de fapt și azi țăranii din împrejurimi. Apa țîșnește liber din pămînt în crovuri în care se poate face baie. Zidind crovurile romanii au construit terme, în ruinele cărora s-au găsit șapte statui ale lui Hercule cu inscripții latine, și mai multe tabule votive, tot în limba latină, una dintre ele datînd din anul 153 e.n. și este închinată : „Zeilor și divinităților apelor. Ulpius Secundinus, Marius Valens, Pomponius Haemus, Iulius Carus, Valerius Valens, trimiși la Roma la festivitatea numirii senatorului Severianus drept consul, întorși cu bine ne-am împlinit făgăduința" ridicînd această tabulă care atestă 1825 de ani de existență a băilor.

Mai aproape de vremurile noastre, bărbați iluștri au lăsat semne ale trecerii lor prin aceste locuri, au lăsat însemnări și gînduri prin care aduc laude și mulțumiri acțiunii binefăcătoare a izvoarelor de la Herculane — care sînt mărturie a prețuirii de care s-au bucurat din timpuri străvechi și pînă astăzi. Pe aici a trecut în anul 1825 Dinicu Golescu și, uimit de puterile binefăcătoare ale apelor termale, scrie despre aceasta în „Însemnare a călătoriei mele". Slova cronicarului Nicolae Stoica de Hațeg spune în „Cronica Banatului" despre călătoriile lui Tudor Vladimirescu în Banat și Transilvania în anul 1815. „Toamna în septembrie, din Ardeal, călare la mine veni — însemna cronicarul. Ceru istoria românească și calendare, că o să șadă la Băi, să cetească, să-și petrească și pînă în septembrie, nouă săptămîni șezu". În verile anilor 1847 și 1884, Vasile Alecsandri a trecut pe sub privirile bătrînului Hercule — aceleași ape calde — să se convingă „dacă străbunii noștri aveau dreptate de a se scălda în ele." Poetul George Coșbuc a scris la Băile Herculane poezia „Prin Mehadia". Impresionat mai mult de farmecele minunate ale naturii sălbatice și, totodată, încîntătoare, istoricul A. D. Xenopol publică în Convorbiri literare, nr. 11, „Mehadia, impresiuni de călătorie" : „De la gară pînă la băi, calea e încîntătoare, croită prin o vale îngustă, mărginită de ambele părți de munți înalți, în formă conică, parcă ar fi niște musuroaie de cîrtiță. Mai toți sînt acoperiți cu păduri de fagi seculari, care ascund sălbăticia tărîmului pe care crește sub mantia lor cea dulce. Numai cît pe unde calea a trebuit să spargă munții pentru a străbate înainte, se vede apărînd la lumină stînca vie cu luciul ei galben, vrîstat cu negru sau roșu, peste care se varsă așternut un subțire strat de humus, în care se împlîntă rădăcinile arborilor. În fiecare moment ți se pare că se oprește calea înaintea unui munte urieș ce seamănă a închide, dar ea se încovoaie ca un șarpe ocolind piedica și pătrunde prin gîturile munților tot mai departe, către inima lor". Pași prin veacul nostru în Herculane au mai făcut Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Lucian Blaga care scrie aici poezia „Sălcii plîngătoare", Ion Minulescu, Nicolae Iorga și alții.

Imaginea pe care ne-am făcut-o pînă acum despre Băile Herculane, cu ajutorul spuselor unor iluștri înaintași, am putea-o completa cu cele aflate de la Ilie Cristescu, directorul stațiunii, autorul tezei de doctorat „Valorificarea superioară a potențialului turistic din zona Herculane."

— Structura apelor termale, ne-a informat Ilie Cristescu, face ca stațiunea Herculane să aibă valențele terapeutice a trei stațiuni : are ape termosaline, ape de cură internă și apele termosulfuroase radioactive total specifice Herculanelor, ceea ce permite tratarea unui număr mare de boli, ape verificate terapeutic bimilenar.

— În lucrare ați amintit și despre ionizarea aerului de pe Valea Cernei.

— Într-adevăr, am constatat existența unui ser puternic, tonifiant, relaxant, rar întîlnit în lume și care se alătură efectului apelor termominerale, verificate terapeutic multimilenar. Elementul care face aprecierea calității aerului este ionizarea negativă naturală, respectiv numărul de ioni negativi pe cm³/s, care asigură încărcarea

Țăranii — beneficiari ai apelor tămăduitoare, prin grija partidului și statului nostru

cifră care o situează la nivelul stațiunii Davos din Elveția, considerată de unii specialiști stațiunea nr. 1 a lumii. Este de reținut că la altitudinea de 160 de metri, la care este așezată stațiunea Herculane, se respiră aerul de la 2 000-3 000 de metri, dacă acolo ar putea exista și o pădure de conifere.

Și totuși, astăzi, o cură la Băile Herculane, pe lîngă valențele terapeutice în primul rînd, conforme cu specificul apelor, cu felul aparte al aerului de pe Valea Cernei, mai oferă oamenilor veniți aici încă o metodă terapeutică, mai nouă, acupunctura. Puterea lui Hercule și-a unit forțele cu misterioasa acupunctură. Utilizarea acesteia, alături de metodele terapeutice clasice, rodul cercetărilor medicului specialist Tiberiu Răibuleț, în tratamentul de recuperare a bolnavilor, duce la obținerea unor rezultate superioare și rapide față de folosirea doar a băilor zilnice cu apă termală sulfuroasă. Harnicul medic își desfășoară activitatea la hotelul „Roman". Pînă acum a avut în tratament acupunctic peste 3 000 de bolnavi. Unele afecțiuni se rezolvă frecvent într-o singură ședință, complet sau parțial, sau în cîteva ședințe.

Oamenii vin la Băile Herculane pentru refacere. Se așteaptă ca exodul de turiști și oameni care au nevoie de tratament să fie din ce în ce mai mare. Pentru ei există hoteluri cu confort deosebit (saună, piscină, bowling, tratamente cosmetice, sală de tenis, discotecă). Vechilor hoteluri li se adaugă „Afrodita" (400 de locuri), „Decebal" (300), „Roman" (300), „Hercules" (500), „Diana" (400), acestea încadrîndu-se armonios în tulburătorul peisaj al Văii Cernei.

L-am întrebat pe doctorul Bogdan Răileanu, medicul șef al policlinicii balneare, ce reprezintă Băile Herculane azi pentru sănătatea oamenilor și pentru sine, ca medic.

— Băile Herculane reprezintă o viguroasă alternativă la obosealâ, supraîncărcare cu medicamente, afecțiuni cronice trenante ale aparatului locomotor, respirator, digestiv etc. ; reprezintă ape vii, din laboratoarele fierbinți ale pămîntului, un climat deosebit de favorabil pentru sănătatea oamenilor, instalații moderne de hidrofizioterapie, săli de gimnastică medicală și cabinete de recuperare funcțională ; și în sfîrșit reprezintă oameni devotați celor veniți să-și caute sănătatea, de la doctori ca Tiberiu Răibuleț, Vasile Bujancă, pînă la asistenții medicali ca Tudor Dan, Butnaru Doina, sau maseuri ca Grigore Jurăscu, ori soții Gavrilă. La Herculane se recuperează într-adevăr sănătatea, a conchis doctorul Bogdan Răileanu.

Pentru mine personal, stațiunea Herculane înseamnă 20 de ani de rezonanță între forțele și ritmurile tămăduitoare ale naturii și nevoile de sănătate și echilibru ale oamenilor veniți din toate colțurile țării și ale lumii.

În loc de încheiere, să transcriem cuvintele lui Constantin Radovici din Goleștii din a sa „Însemnare a călătoriei mele" făcută în anul 1825, referitoare la „felurimi de ape metalicești" : „O ! ce nemărginită facere de bine săvîrșesc. Oare cîți oameni, pe tot anul, să coprind de o așa mare bucurie ?" Întrebîndu-ne precum cronicarul, răspundem tot cu vorbele sale : „Sînt zidiri destule pentru întrebuințarea celor ce vin spre cîștigarea sănătății".

Nu uitați : o minune a naturii și muncii specialiștilor vă așeaptă pe Valea Cernei — Băile Herculane.

ION PREDOȘANU ■

Două tratamente eficiente — aerosolii și dușurile subacvatice

corpului omenesc cu bioelectricitate negativă. După aceasta Herculane își adjudecă un loc prețios între stațiunile din întreaga lume. Aeroionizarea negativă naturală este un puternic sedativ care se întrebuințează în tratarea multor boli, cum sînt nevroza, boli de plămîni, astmul, dereglări metabolice, precum și în cure postoperatorii. Este foarte indicată pentru copii. În general, putem spune, este excelentă această ionizare și în procesul de revitalizare, pentru odihnă, reconfortare.

— Puteți face cîteva comparații cu alte stațiuni ?

— În treacăt fie spus, Sinaia, care tratează o parte din bolile amintite mai sus și care are un caracter pronunțat de odihnă, are numai 800 de ioni negativi pe centimetru cub pe secundă, iar Herculane între 2 000—2 500,

Hotelul „Diana" (400 locuri) — construcție recentă ce se integrează armonios în peisajul Văii Cernei

Explozia industrială ne aduce oameni, adică spectatori, dar şi actori

Aplauze după succesul cu „Şoimii" de P. Vintilă. Şi cîteva replici ale spectatorilor din sală : „Mioara Oltenu este foarte talentată !" ; „Ştiai că Ion Romanescu este ofiţer de aviaţie ?" ; „Se fac demersuri pentru reînfiinţarea sălii Moldavia ; pe cuvînt că oamenii ăştia o merită !"

Cinci oameni — trei din Buzău şi doi din Tîrgu-Lăpuş — mi-au vorbit despre ce înseamnă *Teatrul popular* în viaţa colectivităţii urbei, cît şi în viaţa dumnealor strict personală. Sînt confesiuni care ne pot ajuta să vedem şi să înţelegem acest fel de teatru dinlăuntrul său, dinlăuntrul adevărului său.

Primul mi-a spus: „Teatrul nostru popular încearcă să suplinească absenţa unui teatru profesionist — ăsta-i esenţialul ! Fiindcă şi oamenii de aici au nevoie de teatru. Grăitor, în această privinţă, este faptul că de aproape o sută de ani există la Buzău o mişcare teatrală. Precum şi faptul că oraşul a dat artei teatrale foarte mulţi oameni, foarte mari nume : Aristide Demetriade, Leonard, Niculescu Buzău, Vladimir Maximilian, Nae Ciucurette. Aici, la cotul Carpaţilor, poposeau trupele artistice ale vremilor, pentru că Buzăul oferea una dintre cele mai bune săli de teatru, care era şi însufleţită de un public mereu cald, entuziast. În 1894 a luat fiinţă Ateneul din Buzău, societate cultural-ştiinţifică, a cărei secţiune dramatică avea această deviză : „Teatru sănătos, teatru de morală şi idei". O tradiţie care rodeşte bogat în acest timp frumos al emulaţiei Festivalului naţional «Cîntarea României»."

Al doilea mi-a spus : „Oamenii teatrului nostru ! Profesori, jurişti, muncitori, ingineri, maiştri, tehnicieni, contabili. Media de vîrstă : cam 28 de ani ; dar unii sînt foarte tineri şi alţii destul de vîrstnici. Vin din proprie iniţiativă, dar şi noi muncim ca să depistăm noi talente. Trei, patru montări pe stagiune ; avem secţii de dramă, estradă şi păpuşi : încît e nevoie de oameni. Trimestrial organizăm concursuri de selecţie anunţate în ziar : sîntem un oraş cu o industrie în plină dezvoltare, cu valuri de oameni care tot vin şi care sînt viitori spectatori, iar unii, cei cu talent, posibili viitori actori. De un mare sprijin ne-a fost şi ne este înfiinţarea şcolii populare de artă. Am organizat, aici la teatru, un cerc de lucru, un studio al artistului amator, în care, de pildă, vedem reprezentaţia sau doar repetiţia unei brigăzi dintr-o întreprindere, şi-apoi o comentăm. Cu alte cuvinte, ne străduim să facem cu adevărat meserie. Oamenii ies pe la trei, patru de la serviciu şi la cinci sînt prezenţi la repetiţii. Uneori facem şi repetiţii de noapte. Sîntem reşedinţă de judeţ şi tot noi sîntem baza pentru spectacolele aniversare sau pentru cele care ne reprezintă judeţul, de felul manifestării „Antena vă aparţine". Muncă multă, de asemenea, şi responsabilitate şi totuşi oamenii vin. Oniţa Dragomir sau Alexandru Vrapciu sau Ion Stroe spun prezent de peste 20—25 de ani. N-au nici un avantaj material, dar au avut şi au bucuria unui public care-i înţelege, îi iubeşte şi-i aplaudă. Apoi, au trăit bucuria unor întîmplări plăcute pentru noi şi neplăcute pentru teatrele profesioniste : unul dintre spectacolele noastre de teatru popular a fost mai reuşit decît acelea, cu aceeaşi piesă, ale unor teatre profesioniste. Tot o bucurie a fost, pentru oamenii teatrului nostru, succesul din 1971, de la Festivalul teatrelor de amatori de la Berlin, cînd spectacolul nostru, cu trei piese scurte printre care şi „Cuiul lui Pepelea", regizate de Cristian Munteanu, ne-a atras mulţime de spectatori, aplauze, primire spontană în Asociaţia Internaţională a Teatrelor de Amatori (A.I.T.A.) şi, deloc neplăcut, o scutire de taxe de participare. Distincţiile primite în competiţiile la care am participat au impus formaţia buzoiană pe firmamentul teatrului de amatori din întreaga ţară. În 1960 colectivul a obţinut o menţiune, pe ţară, la cel de-al doilea Festival bienal de teatru „I.L. Caragiale" ; în 1962, premiul al treilea la acelaşi concurs ; iar în 1965, la cel de-al patrulea Festival bienal, a obţinut locul al doilea şi medalia de argint."

Al treilea mi-a spus : „Reuşitele noastre au cîteva cauze precise : repertorul românesc : piesele „Ecaterina Teodoroiu", „Nota zero la purtare", „Nunta la castel", „Sentinţa se pronunţă azi", „Jocul de-a vacanţa", „Io, Mircea Voevod", „Undeva o lumină" pur şi simplu s-au bucurat de succes la public ; sprijinul, de-a dreptul devotat, al unor profesionişti : Cristian Munteanu, Constantin Dinischiotu, Nae Cosmescu ; schimburile de experienţă constructiv-prieteneşti cu teatrele populare din Cîmpina, Rîmnicu Vîlcea, Tîrgovişte, Mediaş, Tîrgu Lăpuş ; şi încă un amănunt esenţial : diplomaţia dar mai ales grija cu care ne purtăm cu acest foarte susceptibil, foarte sensibil om, care este artistul amator."

Al patrulea mi-a spus : „În '76, la Zalău, cu spectacolul „La o piatră de hotar" am cucerit locul întîi pe ţară. „Revelaţia unui festival" : şi-a intitulat articolul despre noi un ziar. Atmosfera de atunci e de neuitat. Spectatorii aveau lacrimi în ochi. Cauza succesului ? Actorii noştri sînt oameni care dau ce-i mai adevărat din ei. Dau bun şi sincer."

Al cincilea mi-a spus : „La noi, în Tîrgu Lăpuş, există o tradiţie. De peste 40 de ani, prin şcoli, prin case, oamenii au făcut teatru. S-a născut năzuinţa, ambiţia să fim al doilea oraş din Maramureş, după Sighetu Marmaţiei, care să avem un teatru. Este o mîndrie a oraşului să avem o firmă pe care scrie „Teatrul popular". Cu timpul ne-am îmbogăţit : şi cu oameni, şi cu repertoriu, şi cu spectatori. Sălile spectacolelor noastre sînt foarte pline. În Tîrgu Lăpuş spectatorii ne cer spectacole, nu noi le cerem să vină. Legătura public-actor este de nedescris. În '76, cînd am avut succesul cel mare, am plîns toţi : şi publicul şi actorii. Era lume şi pe ferestre ! Am dat, apoi, spectacole şi la Baia, şi la Vişeu, şi la Sighet : peste tot succes! Asta pentru că am cunoscut publicul şi i-am dat ce-i place ! Altfel nu faci nimic ! Sistemul de a merge prin şcoli şi întreprinderi şi de a-i obliga pe oameni să ia bilete, e rău. Spectacole bune cu piese bune, asta-i calea adevărată ! Prost e că nu prea avem ce piese alege. Acela ce scriu piesele ar trebui să descopere că oamenii nu gîndesc toţi odată şi la fel. În multe piese găsim cuvinte care nu-s înţelese în toate zonele ; şi fraze lungi cu înţeles puţin ; şi momente seci, în care n-ai ce face. Comediile n-au umor ; zicem noi că au, da parcă tot n-au !"

Exact în ordinea în care s-a întîmplat să-mi vorbească cei cinci — ţin să-i numesc aşa ! — *oameni de teatru popular* sînt buzoienii : Victor Andreica, şeful secţiei de propagandă de la Comitetul judeţean Buzău al P.C.R., Nicolae Răican, directorul Teatrului popular din Buzău, Mihai Adamescu, instructor cu probleme de teatru la Teatrul popular din Buzău ; Ioan Bodea, directorul Teatrului popular din Tîrgu Lăpuş, Maramureş; şi Ioan Griguţa, administratorul casei de cultură din Tîrgu Lăpuş, dar mai ales iniţiator şi actor al Teatrului popular de-acolo. I-am cunoscut în timpul „Zilelor dramaturgiei româneşti", desfăşurate în programul celei de-a VIII-a ediţii a „Hronicului buzoian", complex de manifestări politico-ideologice şi cultural-educative organizate în cadrul Festivalului naţional „Cîntarea României". La Buzău mai erau însă veniţi, fireşte cu spectacole, şi reprezentanţii a încă patru teatre populare din ţară — Cîmpina, Rîmnicu Vîlcea, Tîrgovişte, Mediaş. Şi mai erau o mînă bună de profesionişti de mare calitate şi de generoasă atitudine al artei teatrului, începînd cu artista emerită Dina Cocea. Dumnealor, împreună, toţi, amatori şi profesionişti, au dezbătut tema şi au slujit cauza „Teatrului politic în actualitate".

Cu alte cuvinte, mişcarea teatrelor populare face paşi serioşi de la arta spontană la arta conştientă, adică responsabilă, angajată, cu eficienţă sporită. Dragostea de teatru devine o forţă, iar talentul, un propagandist.

I. NICOLAE

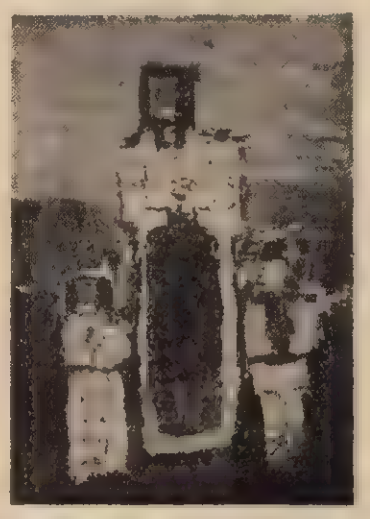

Ion Vlasiu — Mama cu pruncii

Ion Vlasiu — Eu cu Marina

DINTRE SUTE DE CATARGE

Dialog

Vasile Sărăndaa — jud. Ialomiţa. Întrucît ne înştiinţaţi că aţi debutat în anul 1974 în revista „Tribuna" iar revista „Flacăra" v-a publicat poezia „Remember" la rubrica „Ave", vă aflaţi în situaţia de a nu mai fi lansat sub genericul „Vă propunem un nume" dar nici în fericita împrejurare de a vi se putea reţine vreo poezie din ciclul propus. Bintuit de tristeţea unui veac ce se tehnicizează rapid, „Cimitirul de maşini" fiind ecuaţia în care vă puneţi întregul ciclu, sensibilitatea dumneavoastră, deşi rănită de „zeul pe patru roţi", nu reuşeşte să ridice versul la incandescenţa poetică necesară. Sentimentul iubirii nu devine reconfortant ci se sufocă într-o lume căreia nu-i lăsaţi nici o şansă : „În zadar tot zăbovesc incercînd căci adorm stringînd în braţe / un rezervor găurit / din care benzina s-a ridicat la ceruri" (Declin). Iată cum vigoarea poetică se diluează însă în compoziţii dezarmant de facile : „Inocentă lumea petrece / Într-un nesfîrşit carnaval / Şi în loc de o maşină / Tu visezi noaptea un cal" (Pe cale de dispariţie). Vă rugăm să reveniţi într-o ipostază mai tonică.

Aurelia Ghiţă — Bucureşti. La cei 17 ani ai dumneavoastră vă propunem o grabnică limpezire a gîndurilor, o lectură atentă a poeziei din orice timpuri şi apoi o „emoţie, o înfiorare" în faţa hîrtiei de scris. De unde atîtea „pseudosentimente", „dualitate", „crize" pe care le vreţi şi publice ? Ne-a reţinut atenţia ideea din „Curiozitate". Ca idee doar. Despre versuri, în alt anotimp.

Manole Grindu Plopu — Bucureşti. Ne îndulceşte osîrdia cu care aţi transcris un caiet întreg de versuri, datarea lor atestînd o anume perseverenţă într-ale scrisului dar nu şi în realizarea lui. Recunoaştem că sînteţi plin de intenţii bune, meditaţiile dumneavoastră însă despre sine ori despre tot ceea ce vă înconjoară devin în vers infantile, scăpate de sub controlul unei rigori pe care ştiinţa, dacă nu arta versului, ar fi trebuit să v-o impună pînă acum : „Sufletul meu / nu-i un crin diafan / Nu-i orgă sau harfă şi nici vioară / Nu-i o epopee sau o simfonie / Nici un diamant strălucitor..." Sperînd într-o antiteză revelatoare pentru poet ne putem întreba nerăbdători : bine, dar ce e ? „Sufletul meu / e o floare de păpădie / Un caval, un cîntec de dor" ş.a.m.d. Dacă vreţi să continuaţi exerciţiul de asemenea manieră va fi numai pentru plăcerea dumneavoastră.

Tudose M. Gheorghe — Limanu-Constanţa. Dacă unora le răspundem la rubrica „Deocamdată nu", sperăm ca ei înşişi să înţeleagă amînarea sau imposibilitatea unui dialog. Dacă sacrificăm acum spaţiul unei conversaţii utile este numai pentru a vă sfătui explicit să nu ne mai trimiteţi tot ceea ce vă dă prin gînd şi aceasta spre binele ambelor părţi. Producţiile fiind în afara oricărei contaminări poetice, agramate, cu conţinut ambiguu, uneori de o sentenţiozitate care vi se poate întoarce împotrivă, ne luăm libertatea a vă sugera alte preocupări.

George Terziu — Cîrpiniş-Timiş. O lectură reconfortantă cînd versul îţi lasă şansa unor poteci pe un cîmp ce se anunţă fertil. Se cunoaşte lectura atentă şi cu profit a unei poezii care a făcut şcoală. Dar se mai vădeşte şi un fîlon liric autentic pe care îl dorim eliberat de influenţe. Odată ce v-am ales două poezii spre publicare, „Scrisoare" şi „Plaiuri bănăţene", semn că dialogul nostru continuă, n-aveţi voie să ne lăsaţi indiferenţi cu un „Poem de martie". Celelalte două poezii, „Ora împietrită" şi „Lirică", dau măsura unui verb dezinvolt dar şi a unei emfaze lexicale ce vă îndepărtează de poezie exact atunci cînd o doriţi mai aproape.

Mai trimiteţi : Constantin Fleşcţeanu-Ploieşti :

Deocamdată NU : Liviu Macea — Vulcan, Hunedoara ; Elena Anghel — Piteşti; Theodor Munteanu — Galaţi ; Ciucă I. Octavian — Bucureşti; George Soica — Bucureşti ; Nicolae Ion Dragu — Lipăneşti—Prahova ; Ion Zaharia — Moara Vlăsiei—Ilfov ; Gh. M. Tudose — Mangalia ; Octavian Molnar — Bucureşti ; Humeniuc Lucia — Bucureşti; Kerekeş Arpad — Sf. Gheorghe; Petre Cristea — Pietroasele ; Gheorghe Manda — Piteşti ; Ion Luchian — Botoşani ; Mihai Ciobotaru — Birlad ; Constanţa Bădulescu — Tg. Neamţ; Elena D. Grigoriu — Prăjeni—Botoşani ; Dan Micşa — Vrani-Caraş Severin ; Gabriel Marinescu — Craiova.

Scrisoare

Mai ţii minte
Cîmpul acela de pîine şi sare,
Aşteptîndu-ne seara ?
Sau lanul de grîu,
Cînd ne topeam
Totuna cu ţara ?
Locul acela ; pămînt şi senin,
Răsfrînt peste ape
E setea la care mereu mă închin
Departe şi-aproape.

Plaiuri bănăţene

De-ar fi să trec prin plaiuri bănăţene
Domnind peste privirea migratoare
Mi s-ar aprinde buzele de sete
De-atîta dor nespus şi-atîta soare.

Din ochiul greu, cu rîvnă s-or desprinde
Pe o retină bobul de porumb
Pe alta bob răscolitor de pîine
În ora care cade ca un plumb.

Tăcerea n-ar putea să ţină pasul
Cînd mă cufund în marele înec ;
De soare, de iubire şi de pîine
De plaiuri bănăţene cînd eu trec.

GEORGE TERZIU

Generației noastre îi revine marea datorie patriotică de a cerceta și valorifica marele tezaur — folclorul

— Emilian Dumitru, te-ai impus, pe plan național, ca un coregraf de frunte, cu două ansambluri folclorice bănățene, **Doina Timișului,** de la Casa de cultură a studenților, și **Timișul,** de la Casa de cultură a municipiului Timișoara. Semnîndu-le de 16 și, respectiv, 10 ani coregrafia, te-ai bucurat de izbînzi artistice demne de invidia colegilor de breaslă, adică vreo 20 locuri I și, mai ales, premiile I dobîndite de ambele ansambluri la ediția de început a Festivalului național „Cîntarea României". Pentru cei care cred despre tine că ești un bătrîn înțelept și răbduriu, voi divulga adevărul că nu ai decît 36 de ani și foarte mult entuziasm, care, în cazul tău, confirmă și întregește o veritabilă vocație a cultivării dansului popular românesc.

— Îți mulțumesc pentru gîndul acestui interviu, situație inedită pentru mine, întrucît obișnuit este ca soliștilor vocali sau instrumeniștilor să li se solicite convorbiri. Noi, coregrafii, ne ascundem după cortină și abia ne zărim numele pe afișele spectacolelor pregătite cu atîta trudă. Sînt, într-adevăr, un mare admirator, un pătimaș al dansului popular din toate zonele folclorice ale țării. De ce ?! Întîi, am spus, e vorba de un cult. Apoi, cred, generației noastre îi revine marea datorie patriotică de a cerceta și valorifica aceste valori naționale. Sigur, din condiții obiective, satul nu mai are o cultură exclusiv folclorică ; particularizînd, aria repertoriului activ al dansului, îndeosebi cele cu un grad mai mare de dificultate, s-a restrîns foarte mult, doar memoria oamenilor păstrîndu-le încă.

— Soluția ?!

— Tezaurizarea în continuare, deci crearea unor valoroase fonduri documentare, „bibliografie obligatorie" pentru toate formațiile coregrafice. Prin anii 1961—1966 am cules brîuri din Banat, pe care le-am publicat într-un volum. După zece ani de la editarea cărții, am avut revelația următoare : dansurile au fost reintegrate în comunitățile respective, în circuitul repertorial al formațiilor căminelor culturale, deși, între timp, puținii lor cunoscători dinainte au dispărut. Totuși, oamenii le-au simțit ca ale lor, specifice.

— În legătură cu specificul, care ar fi particularitățile coregrafiei bănățene ?

— Răspunsul, scurt, este : complexitatea. Iată, față în față, două dansuri proprii acestei zone, sorocul, pentru șes, și de doi-ul, pentru munte. Primul — cu arabescuri, celălalt — cu unicul său contratimp. Specific acestor străvechi meleaguri românești, unde se manifestă, în viziunea lui Blaga, „barocul etnografiei" noastre, este încrengătura de dansuri ale diverselor naționalități : kolo — la sîrbi, lendler și polka — la germani, ceardașul — la maghiari. Fiecare cu specificul său și totul dînd particularitate manifestărilor folclorice bănățene.

— Îmi amintesc, dintr-un spectacol al „Timișului", sugestivele momente coregrafice ale înfrățirii.

— Genericul spectacolului era „Pe acest pămînt". Pentru reușita redării scenice a unei realități istorice, geografice și culturale, „Timișul" a fost prezent la Gala laureaților în acel memorabil spectacol de pe stadionul „23 August", apoi la Festivalul european al prieteniei, la Festivalul de folclor al țărilor balcanice, într-un turneu în Franța, în cadrul manifestărilor consacrate sărbătoririi centenarului Independenței.

— Trebuie spus că „Pe acest pămînt", „Timișul", „Omule, pomule" și „Pe ăst plai curat", la „Doina Timișului", au adus modificări esențiale în modul de concepere a unui spectacol folcloric, o primenire.

— Într-adevăr, dorind să renunțăm la acrobația scenică, la acele momente galopante, e drept, de efect și robuste, ne-am apropiat și mai profund de obîrșie, de manifestările folclorice luate ca entitate, sincretice, deci scene, decupaje autentice, nu citate, nu simple suite. Colaborînd excelent cu folcloristul Vasile Crețu, de la Universitatea din Timișoara, cercetînd zonele coregrafice, am pornit pe un drum nou în spectacolul de dans popular. Ca urmare, dansatorii... dansează, cîntă, recită, se mișcă ; complexitate — asta dorim să imprimăm spectacolelor noastre. Dacă vrei, țintim imposibilul adică redarea inefabilului, a inexprimabilului, esența metaforei prin dans, gest, cuvînt, murmur, tăcere. În acest context, dansul își recapătă funcția primordială, nu întotdeauna descifrată — aceea de act de comunicare.

— Cum adesea în activitatea formațiilor de amatori interesează în prea mare măsură competiția, scena unor concursuri, bănuiesc că noua formulă a implicat și un anume risc. E drept ?

— Riscul era, întîi, al nostru, al meu și al lui Vasile Crețu, care ne temeam că nu vom izbuti să convingem. Știi ce-am făcut ?! Cînd „Omule, pomule" a fost montat, ne-am deplasat cu „Doina Timișului" în cîteva sate, spre confruntare. Emoții... Și bucurie : comunitatea rurală a înțeles mesajul nostru, și-a regăsit, cu uimire, arhetipurile ; treceam, astfel, cel mai greu examen. Apoi, juriile concursurilor ne-au acordat, fără zgîrcenie, laurii. Poate știi, dar eu, în toți acești ani de cînd îmi port pașii sau îi îndrum pe ai altora pe diverse scene, am umblat mult prin sate, am cules dansuri noi, am instruit formații țărănești, am participat la toate sărbătorile, la toate obiceiurile din mediul rural. Dacă mă întorc adesea printre oamenii de la care am învățat atîtea, o fac pentru că aceste întîlniri sînt tot atîtea sărbători ale inimii mele.

— Mai știu, Emilian Dumitru, că ești adeptul ferm al stagiunilor permanente în mișcarea artistică de amatori. Cum ?

— Fără vacanțe, fie vară, fie iarnă, fie concurs, fie turnee. Ți-am spus cîte ceva despre „Timișul" anului 1977. Iată, spre exemplu, „vacanța" mare la „Doina Timișului" în același an : un grup a plecat în S.U.A., în cadrul „Ambasadorilor prieteniei", altul în Tunisia și Franța, apoi, întregit, în sudul Banatului, pentru spectacole și cercetări. Cum ? Sînt foarte exigent ! Îmi place să cred că cei 80 de dansatori de la „Timișul" și 40 de la „Doina Timișului" (mulți din primul ansamblu au învățat „carte" la Casa de cultură a studenților, trecînd după absolvire la „Timișul" ; dealtfel, am inițiat cam 700 de tineri intelectuali în tainele artei coregrafice; ajunși astăzi instructori în toată țara și concurenți de-ai mei la diferite manifestări, deci spun că acești dansatori muncesc exemplar la repetiții și spectacole, sînt buni prieteni. Poate și de aceea am sărbătorit împreună vreo zece căsătorii, trainice și cu mulți copii, care ne îndeamnă, curînd, la o echipă de dansatori pitici.

— Ce gînduri ai la cea de-a doua ediție a Festivalului național „Cîntarea României" ?

— Vreau ca ambele formații să confirme locul de frunte la prima ediție prin noua formulă de spectacol, care, cum ziceam, nu prezintă simple citate folclorice, ci descifrează simboluri de mare profunzime și înțelepciune, simboluri cărora, valorificîndu-le scenic, le evidențiază valențe noi, surprinzător de bogate și autentice... Iată că la capătul acestei convorbiri m-am convins că nimic nu este, mi se pare, mai dificil decît să vorbesc despre ceea ce iubesc cu atîta pasiune și, în aceeași măsură, observ că pînă și cuvintele sînt aride, sărace în gîndul meu de a descifra, explica unele înțelesuri pe care numai dansul le sugerează, le exprimă, le înalță. Tocmai de aceea slujesc cu credință și emoție dansul popular românesc, al cărui demn și mîndru mesager am fost și pe alte meridiane, în Iugoslavia, Ungaria, Franța, Italia, Grecia, Elveția, Anglia, R.F.G., Irak, Tunisia, S.U.A. Și mai ales îl iubesc acasă.

TEODOR BÎRBU

Chiar dacă nu e minunea-minunilor „dopul cu șurub", ca și alte idei ale oțelarului Petru Florea, merită a fi luat în seamă!

Petru Florea, oțelar la Combinatul siderurgic Reșița, are 33 de ani și mult mai multe idei. Mintea îi merge strună — zic colegii lui de muncă — și marea sa dorință este reabilitarea morală și practică a cuptoarelor de tip Siemens-Martin, vechi și obosite, însă capabile să producă, la concurență cu cele electrice, oțeluri dintre cele mai înalt aliate. Pînă acum cîțiva ani, Petru Florea era o adevărată pacoste pentru șefi ; cînd, în 1970, maistrul Andrei Kiss a preluat conducerea schimbului din hala de turnare, tînărul nostru nu se număra între cei cu o viață chiar ordonată. Unii îi ziceau „oțelarul boem", alții nici nu se sinchiseau să-l ia în seamă. I se recunoștea totuși o calitate esențială : avea idei ! „L-am luat la rost — ne mărturisea maistrul Kiss, într-o recentă noapte reșițeană, la orele muncii neîntrerupte la atelierul turnătorie. L-am obligat, zău, așa e, l-am obligat să-și continue studiile, liceul, să-și ordoneze viața, să fie om serios, aici, la locul de muncă, la fel și acasă, în oraș... A terminat liceul, s-a însurat, a primit locuință... Am fost atît de aspru cu el, încît m-am temut că va pleca din Reșița... L-am «crescut» ca un tată... vitreg, dar cinstit... Iată-l, acum, turnător-șef...".

Acesta este, așadar, Petru Florea, care, fără pic de lăudăroșenie, zice răspicat : „Eu am capul plin de idei. La utilajele de tip vechi, cu principii și mecanisme depășind suta de ani, eu caut, încă, noul, perfecționarea, printr-o sîrmă, un cîrlig, un capac, un șurub... Nu, nici o mașină nu e perfectă, m-am convins ; noi, cei care o zărim și o folosim întruna, avem numai impresia că s-a atins limita superioară a tehnicii... Vă întreb : cum s-ar putea împlini revoluția tehnico-științifică românească ? ! Numai cu agregate și instalații nou-nouțe ? ! Ne-ar costa mai mult investițiile decît eficiența ! Nuuu! Ci îmbunătățindu-le, perfecționîndu-le, sporind productivitatea, randamentul celor existente! Aceasta e «taina»" cincinalului actual și terenul pe care mă înscriu și eu în Festivalul național «Cîntarea României» !"

Apoi, în acel miez de noapte, cînd reporterul a trăit o experiență deocamdată unică, petrecînd cîteva ore la doi pași de lava fierbinte și fascinantă a oțelului, Petru Florea a demonstrat întîia sa descoperire — și banală și senzațională. E vorba de un dispozitiv pentru deschiderea automată a greiferului. Imaginat de Florea, în colaborare cu maistrul Kiss, sistemul acela înlocuiește, cum ne-am convins fără prea multă filosofie, activitatea unui muncitor, evitînd, totodată, pericolul de accidentare în zona deservită (în preajma cuptoarelor) ; la prima socoteală, eficiența economică ar fi de peste 50 000 lei anual. Urmează o propunere pentru evacuarea zgurei din canalele de sub cuptor și o alta referitoare la golirea de zgură a oalelor cu oțel, numită fără savantlîcuri : „dop cu șurub de siguranță împotriva căderii capsei în timpul turnării oțelului". Nu știm dacă toate aceste idei sînt invenții, inovații sau raționalizări ; oricum, ele par tuturor celor cu care am stat de vorbă *soluții valoroase,* de mare eficiență practică și economică. Iată, spre exemplu, opiniile inginerului Mihai Gross, șeful schimbului : „Propunerile lui Florea sînt simple și eficace, unele fiind chiar cu un pas înaintea realizărilor pe plan mondial. Am fi dispuși ca noi, cei de la hala de turnare, să le verificăm, așa cum facem cu dispozitivul pentru deschiderea automată a greiferului, al cărui prototip funcționează de un an de zile".

Ce se întîmplă deci cu materializarea ideilor lui Florea ? ! Considerînd că unele soluții sînt mai delicate decît par la prima vedere și respectînd statutul totuși al descoperirilor științifice, reținem aspectul mai mult decît birocratic privitor la tergiversarea întocmirii unui simplu desen tehnic de către proiectanții oțelăriei Siemens-Martin, desen solicitat de IPROMET pentru studiu și generalizare. Cît privește noua modalitate de golire a oalei de oțel, O.S.I.M. a răspuns că propunerea lui Florea a făcut obiectul unei descoperiri americane din... 1885 și că, în diferite variante, procedeul este utilizat în peste o sută de uzine din întreaga lume. Curios însă, Florea, valoros oțelar, ca și colegii săi de muncă, ingineri, tehnicieni, maiștri, muncitori, nu au întîlnit, nici la Reșița, nici la alte oțelării din țară, o asemenea soluție. Fără să ne îndoim cît de cît de probitatea științifică a autorilor rezoluției, socotind, de asemenea, că invenția există cu adevărat, ne miră faptul că soluția „dopului cu șurub..." nu se aplică, fie în forma propusă de Florea, fie în cea cunoscută de un secol ! ? Chiar dacă nu e minunea-minunilor, „dopul" lui Florea merită a fi luat în seamă ! — zic „ortacii" eroului reportajului nostru. În legătură cu ideea curățirii *altfel* (nu cu lopata !) a canalelor de sub cuptoare, inginerul Gross spunea că ar fi toate șansele ca ea să devină realitate, întrucît rezultatele par de pe acum excelente.

Discutînd pe îndelete cu acest isteț și entuziast muncitor, Petru Florea, care recent a susținut și un examen de maistru, am aflat că poartă cu sine și alte idei, că mintea de-a dreptul îi zburdă și că nu dorește, sincer, decît să fie în rîndurile dintîi ale revoluției tehnico-științifice din țara noastră. De aceea, un îndemn celor implicați în judecarea... gîndirii lui Florea : omul acesta *vede idei !*

TEODOR BULZA

Un an cu toate zilele sale precum 8 Martie

(Urmare din pagina 1)

dico-farmaceutic și 55% în cel economic. Rezultat al învățăturii va fi că în 1980 — așa cum stabilește programul de măsuri inițiat de partid — ponderea femeilor în totalul personalului din întreprinderile și instituțiile de stat va crește cu 5 procente. ajungînd aproape de 40%. Schimbările sînt profunde și evidente. Mai mult, schimbările merg la esență și urmăresc perfecționarea vieții sociale și de familie. Nimic mai semnificativ decît realitatea că primii beneficiari ai programului de reducere treptată a săptămînii de lucru sînt femeile. Avem, totodată, pilda afirmării personale.

Să nu uităm încă tot ce face statul pentru ca multe din grijile tradiționale ale familiei și în primul rînd ale femeii să nu mai fie griji : creșe și grădinițe, case ale pionierilor, tabere de odihnă pentru copii, cămine, o rețea sanitară bine dotată, eficientă. Un program de asistență socială, altfel spus, al cărui folos nu poate fi niciodată prețuit îndeajuns. Să nu uităm că emanciparea nu se face numai cu principii, că o casă nouă, un apartament înseamnă, în viața unei familii, o mare schimbare și că sutele de mii de apartamente și case noi construite în România ultimelor cincinale, îndeosebi, sînt cauza directă a acestui greu, dar minunat efort de ridicare a condiției femeii pînă la treapta unde omul se simte luat în seamă, avînd cuvînt de spus și dorința de a-l spune.

În fine, cu temeiul tuturor acestor lucruri, anii ne arată ridicarea femeii în funcții de conducere în toate domeniile vieții, în economie și politică, în cultură și știință, în tot locul și la toate nivelele. Democrația societății socialiste se manifestă, în această privință, cu multă elocvență, cu pilde excepționale, cu dovada concretă a vocației femeii pentru munca de concepție, pentru munca de conducere, pentru toate treburile grele ale obștii, pentru nenumăratele responsabilități în stat și în societate.

Să dăruim de 8 Martie 1978 flori femeilor. Să le spunem gîndul nostru cel mai ales. Să trăim cele 365 de zile ale anului cinstind rostul și truda femeii, precum o facem la 8 Martie.

ÎNTRE CLASIC ȘI BAROC

Atena

2.

Așadar, ce trebuie să înțeleg prin nostalgia Eladei ? Să visez în fiecare dimineață soarele răsărind pe Acropole ? Să-mi tapetez pereții camerei cu imaginea Parthenonului, a mării și a statuilor grecești ? Sau să privesc arborii înroșiți de vînt care se văd acum de pe fereastra camerei mele ? Ceea ce știu de la greci este deviza „Cunoaște-te pe tine însuți !", săpată de ei în marmură. Dar Oscar Wilde are dreptate, pe portalul lumii noi trebuie scris „Fii tu însuți !" și de aceea, în loc să copiem Parthenonul e mult mai important să înțelegem că el ne vorbește despre o perfecțiune pe care trebuie s-o căutăm singuri. Dacă există o înțelepciune elină, atunci ea ne spune că nu trebuie să căutăm Elada în altă parte decît în jurul nostru, în ceea ce reprezintă șansa noastră de fericire și de dragoste: că timpul în care trăim este singurul care ne aparține cu adevărat și depinde de noi ce chip îi vom da.

Elada se transformă astfel dintr-o problemă arheologică într-o problemă morală. Și dintr-o categorie a memoriei într-o speranță. Parthenonul există pentru a însemna în primul rînd nu un templu, ci un punct de vedere asupra lumii. Printre coloanele lui vom redescoperi toate argumentele care fac ca balanța să se încline în favoarea soarelui, a dragostei și a vieții.

Piatra caldă a stilobatilor pe care dorm șopîrlele ne reamintește că soarele acesta e plin de o măreție amară. Și că dragostea de viață nu rezolvă totul. Dar cu asta trebuie să începem. E la fel de normal să nu uităm moartea lui Socrate și să gîndim că nu e rușinos să fii fericit. Istoria crimelor nu începe cu Nero, dar istoria înțelepciunii nu se poate lipsi de mărturia Parthenonului. Fidias a fost proscris, dar marmura a rămas să vorbească în locul lui. De ce am întoarce spatele statuilor grecești, în numele adevărului că ele n-au nici o pată de sînge pe mîini ? De ce n-am recunoaște Eladei ceea ce a dăruit, lăsîndu-i pe istorici să ne aducă aminte ceea ce a greșit ? Cel puțin lecția ei ne arată ceea ce rămîne. La Sparta nu există nici un monument, vîntul spulberă praful dezolînd singurătatea care stăruie ca o pedeapsă postumă, dar pe Acropole avem toate motivele să credem că nu trebuie să ținem minte numai ceea ce e de partea frumuseții, în schimb trebuie să ținem minte tot ceea ce e de partea speranței.

În fond, o dragoste care nu vrea să recunoască decît sărbătorile este o dragoste naivă. Ea își imaginează că eludează moartea neverbind despre ea. Că eludează crima ștergînd din enciclopedii numele lui Nero și ale tuturor celor care l-au semănat. Dar, în definitiv, are mai puțină importanță dacă sculptorii au avut sau n-au avut în întregime dreptate. Dacă Elada a existat sau nu. Important este că nu putem concepe istoria fără ea. Și că atîtea melancolii au simțit nevoia să se înroleze sub steagurile frumuseții la Troia, urmîndu-l pe Homer, nu pe Agamemnon. Important este că o înțelepciune care a dat măsurii locul cuvenit, nu s-a ferit să mizeze totul pe ceea ce ne putem oferi singuri. Căci grecii au înțeles înaintea lui Baudelaire că iubirea rîde și de infern și de cer.

Astfel, Elada nu este un sfîrșit, ci un început. Și astfel înțelegem de ce acei care au vrut să distrugă Parthenonul n-au reușit decît să-l facă să vorbească mai limpede. Cultura a fost totdeauna împotriva barbariei, după cum barbaria a fost totdeauna împotriva culturii. Din aceleași motive din care barbaria a fost totdeauna împotriva iubirii și din care cultura ar trebui să fie totdeauna de partea dragostei. În fapt, cultura este sau ar trebui să fie o anumită formă de a iubi lumea.

E timpul să mă opresc în fața zeiței Atena, acolo unde au pornit ezitările mele „între clasic și baroc". Nu pot sfîrși acest ciclu de eseuri decît acolo unde l-am început. Cercul se închide sub semnul unei înțelepciuni pe care am rîvnit-o totdeauna și pe care n-am avut-o niciodată. Pe stilobații de marmură redescopăr la amiază umbra armelor pe care le poartă în mîini zeița Atena, lancea și scutul. Niciodată nu s-a spus mai limpede că Eschil n-a luptat întîmplător la Salamina. Că înțelepciunea unește frumusețea și curajul. Și că ea înalță o lance de marmură deasupra singurătății și ruinelor. Nu, Parthenonul n-are nici o vină că oamenii au fost nevoiți uneori să bea cucută. După cum nu piramidele sînt de vină că oamenii mor. În schimb, ca și marea, ca și soarele, Parthenonul ne determină să privim mai atent lucrurile care ne înconjoară. Nu știu dacă el ne poate ajuta să le cunoaștem mai bine, dar, cu siguranță, ne poate ajuta să le iubim.

Între lance și scut Atena e frumoasă și calmă. Mai putem înțelege, într-un secol grăbit, profunzimea unui limbaj atît de simplu ? Poate prea simplu pentru unii, dispuși mai degrabă să complice lucrurile sau să confunde curajul cu insolența și liniștea cu nepăsarea. Desigur, această zeiță are nevoie ca și logica de soare. Dar de ce am evita pe Acropole să recunoaștem că a iubi lumina poate însemna o morală ? Cînd asta ne repetă tot timpul ruinele de marmură dacă știm să le ascultăm ? Că în chiar vulnerabilitatea sa, omul găsește un motiv să vorbească despre fericire. Înțelepciunea ? Ceea ce știu sigur e că primul cuvînt pe care trebuie să-l rostească Atena trebuie să fie același cu care ne strigăm dragostea de viață. Și, în numele lui trebuie să ridice lancea. Iat-o. Acum zeița e și mai frumoasă.

OCTAVIAN PALER

P. S.

Am fost întrebat dacă voi reuni în volum aceste eseuri „Între clasic și baroc". Deocamdată n-aș vrea să mă grăbesc. Recitindu-le, voi reuși, poate, să mă apropiu și mai mult de ceea ce m-a interesat, de altfel, și în această rubrică : să fac nu o istorie a artei, ci o istorie etică a artei în care între lance și scut să se afle propriile mele derive. Și sper ca pînă atunci să fiu prezent în librării cu volumele „Scrisori imaginare" și „Apărarea lui Galilei". Sau poate chiar și „Caminonte", jurnalul mexican pe care-l voi începe săptămîna viitoare în această revistă.

EXPOZIȚII

Spiru Vergulescu

Despre Spiru Vergulescu — acum, la Galeriile de artă ale municipiului București, la cea de-a opta expoziție personală de pictură — s-a scris rar și nu întotdeauna cu verbul cel mai potrivit. Deși mai către începuturi arta lui putea fi comentată aproape de mulțimea de manierări post-manet-iene și, referindu-ne la ale noastre, foarte aproape de metoda picturii lui Tonitza, ea și-a descoperit convingător sinele, și-a limpezit concepția iar astăzi, fără a fi încă lucrul unui mare meșter al sevaletului și concluzia unei viziuni plastice de referință, are atît adevăr personal, atîta inocentă, inmiresmată sinceritate încît trebuie, la rîndu-ne, s-o privim numai cu adevăr și sinceritate. Pictura aceasta reactivează sau deșteaptă în tot publicul un înțeles al frumosului pe care, în diferite chipuri, din nenumărate pricini și ca urmare logică, în definitiv, a prefacerilor, a tulburărilor și confuziilor pe care le-a trăit arta picturii în ultima sută de ani, noi nu-l mai susținem sau, dacă o facem, asta se întîmplă foarte rar și cu toate simțurile preparate pentru dispută. Prins între multele idei de frumos ale vremii, fiecare om — așa cum ar mai vrea o dată starea minunată a copilăriei — visează, mai visează totuși la o normă unică și atotcuprinzătoare a celor frumoase. Numai că, bruscat chiar mai-nainte de a-și forma niște obișnuințe, descumpănit de scrisul din cale afară de orgolios al teoreticienilor artei, omul abia de mai știe să se bucure la prezența unei picturi luminoase, nonviolente, cultivînd pacea și o suavă melancolie a conștiinței că existăm, că lumea merită a fi cunoscută ca un fapt armonios. Spiru Vergulescu este unul din acei parcă rătăciți printre vremi care compune portrete ale unei realități numai armonie și reverie. Unda de manierism ce-o arată pe alocuri arta lui e mai degrabă nostalgie și omagiu la trecut decît împrumut de simțire.

În selecție, cele mai multe pînze sînt peisaje urbane, apoi cîteva portrete cu multă viață interioară, două-trei naturi statice și peste cincizeci de desene în cerneală neagră, desene pregătitoare pentru peisajele în ulei, dar indicînd o sobră pastune pentru grafică. Peisajele citadine, deși lucrate vizavi de motiv, par imaginate, ieșite numai din sentimentul radios al unor locuri. Formele și culorile își spun rostul întocmai ca într-un decor de teatru, sînt convenție și iluzie deopotrivă. O secțiune tematică a artei moderne și contemporane românești ar demonstra plăcerea constantă a pictorului român pentru portretul străzii. Aici, la Spiru Vergulescu, intrînm situația simpatică și paradoxală a artistului care pe cît osteneste la redarea unei arhitecturi cu specific și cu poezie proprie, pe atît se depărtează de aceasta ca să obțină pînă la urmă chipul unei urbe care nu există, dar care de-ar fi așa ar fi numai muzică. „Un pictor prin vocație", spune în catalogul expoziției Virgil Mocanu, și observația e foarte îndreptățită. Printre atîția oameni hotărîți să se cheme pictori și să semneze tablouri, cazul celui care orice ar face nu poate fi decît pictor este emoționant și dătător de speranță.

TUDOR OCTAVIAN

CRONICA DE FILM

Urgia

Un afiș de excepție (cum rareori i-a fost dat unui film românesc să aibă !) stîrnește nedumerirea firească a spectatorului abia după vizionarea filmului în cauză, **URGIA**, întrucît, odată constatată valoarea inedită a acestui film, dincolo de inegalitățile sau scăderile sale evidente, este imposibil a-ți explica de ce — mai ales cînd dovedim că știm să facem reclamă ! — **URGIA** (dincolo de afiș, repet) nu a beneficiat de o popularizare care ! s-ar fi cuvenit ?!

Probabil că a începe cronica unui film... cu afișul reprezintă, pentru unii, o impietate. Îmi rezerv însă dreptul de a afirma că această peliculă singulară și gravă a trecut și trece în continuare pe ecrane fără a se fi făcut prea mult pentru atragerea maselor de spectatori către un anumit gen de film, chiar dacă acesta la drept vorbind este destul de dificil.

A face un film despre război, mai exact : despre urmările unui război, nu este ceva ușor și nici măcar la îndemînă : subiectul a fost tratat într-o infinitate de variante, cîteva dintre acestea devenind capodopere ale cinematografiei internaționale, restul — marele rest, din păcate ! — aducînd în preajma saturației un public care, deocamdată, este apiecat mai mult spre problematica zilelor contemporane sau spre cele ce vor veni, cu tot nolanul lor de speranțe, temeri sau încrederi. Realizatorii filmului **URGIA** au știut acest lucru : au știut, adică au intuit că lumea e prea sătulă de războaie, dar s-au încăpățînat, spre meritul lor, să ne arate că războiul, că urmările acestuia, persistă prin generații. Că moartea violentă, oricum ar fi interpretată, nu poate fi uitată pe deplin. Niciodată !

În **URGIA** nu se aude nici o împușcătură (sau dacă se aude, aceasta este una singură ! — cea cu care e ucis „nebunul satului", filmarea acestei secvențe însemnînd pentru echipa de realizatori un veritabil coșmar), și totuși, războiul, războiul stupid, feroce, absurd, este teribil de prezent.

Scenariul este semnat de **Fl. N. Năstase**. Regia îi aparține lui Iosif Demian împreună cu Andrei Blaier. Imaginea : Gheorghe Voicu. Muzica — Adrian Enescu (beneficiind de superba interpretare a unor cîntece de către Sofia Vicoveanca). Fostul operator Iosif Demian — actualul regizor — beneficiind din plin de vasta sa experiență de om aflat „în spatele camerei de luat vederi", **se simte.** Pretextul scenariului (un om lovit crunt de război se ascunde într-un beci timp de treizeci de ani, pentru a-și ispăși astfel o culpă fictivă: pentru faptul că a ucis o canalie fascistă, mai multi ostatici din sat sînt executați) devine, pe peliculă, o înșiruire vizuală adeseori de cea mai bună calitate (vezi exodul țăranilor spre pădure, trecerea rîului — admirabilă această secvență ! — sau, mai încoace în timp, adică mai către noi, nunta în care tînăra mireasă apare cu un plasture sub voal etc., etc.), niciodată ostentativă, întotdeauna însă savant încadrată plastic.

Un coleg mi-a spus, înainte de a vedea acest film, că este un film **greu.** Acum, după ce l-am văzut, nu cred acest lucru. Sau dacă „greu" înseamnă un film ce pretinde spectatorului nu numai capacitatea de a aborda, vizual, o **convenție,** ci și a avea o cultură cinematografică — atunci, poate că are dreptate. **URGIA** rămîne însă un film deschis oricum, un film de meditație. Tuturor, dar absolut tuturor interpreților filmului, precum și acelor cetățeni ai comunei în care s-au realizat filmările — în egală măsură ! — le cer scuze pentru faptul că nu m-am ocupat, în aceste cîteva rînduri, de aportul lor la realizarea **URGIEI** : a-i felicita, pe rînd, ar fi prea puțin.

HORIA PĂTRAȘCU

CRONICA SPECTACOLELOR

Arta prin oamenii săi

În picioare, primul din stînga este **Stomil**, omul experimentelor artistice. Pentru că îl interpretează **Teofil Vâlcu** — adică un actor complet — personajul dobîndește haz dar și tristețe, dramatism ; apoi, o neglijență cumpătă dar și ținută, o ținută față de care-i ironic dar pe care, întrinsec, o are ; și, peste toate, mai dobîndește o mobilitate țîșnită spontan și firesc din sinea interpretului și o plasticitate a gestului care spune mai mult decît niște pagini întregi de replici. Al doilea este **Artur**, omul care-și închipuie că stăpînind forma poate stăpîni și conținutul : îl interpretează **Emil Coșeru** — adică un actor care, în acest rol, a demonstrat, fără pic de efort aparent, că poate ridica o cortină personală și pentru un spectacol, de intimitate și profunzime, al zbuciumului ridicol însă și chinuit, al unei biete conștiințe de biet om. Al treilea este **Eugen**, omul slab, învins și umilit de viață, care însă mai investește nădejdi într-o armă secretă : moda lui cea veche. Pentru că îl interpretează **Marcel Finchelescu** — adică un actor al rolurilor lucrate cu minuție de artizan și redate cu fluență de om cu harul povestirii și cu risipa șuetei fermecătoare în vine — personajul dobîndește discreție și pregnanță, stil și căldură.

În rîndul al doilea, prima din stînga este **Eleonora**, femeie foarte femeie, foarte fatală și foarte spectacol. Pentru că îl interpretează **Liana Mărgineanu**, personajul dobîndește, antinomic, nerv, scînteiere, viață și, prin indiferență, moarte încă din timpul vieții. A doua este **Ala**, chip foarte tînăr și suflet foarte fanat. Pentru că o interpretează **Cornelia Gheorghiu**, indolența personajului dobîndește lascivitate, vino-ncoace, cinism, autocinism și chiar o luminiță : pilpîiri sincere și nedumerite ale bucuriei unei femeiuști ultramoderne în fața albului imaculat al unei rochii de mireasă. A treia este **Eugenia**, femeia care, din cauza vîrstei, mai are nevoie — o dureroasă nevoie ! — doar de niște chipuri speciale ale iubirii : comunicarea și tandrețea. Pentru că îl interpretează **Anny Braesky** — adică o actriță de mare clasă a Naționalului ieșean — personajul dobîndește o ținută distinsă, o solemnitate binevoitoare, o superioritate nu arogantă, ci simplu înțeleaptă.

Jos, de unul singur, senin și zîmbitiu, completînd imaginea unei piramide cu vîrful în podele, este **Edek**, forța fără conștiință și fără educație. Pentru că îl interpretează **Sergiu Tudose** — adică un actor al lucidității, preciziei, nuanțelor riguros logice — personajul dobîndește un formidabil dar : este în scenă, dar nu-l vedem ; îl vedem, chiar ne șochează gesturi de-ale lui, dar îl uităm repede ; ni se strecoară în conștiință dar fără ca să prindem de veste ; e concret — masiv și colțuros — dar plutește ca o boare, ca o notiune abstractă, ca un sentiment de spaimă pe care nu-l înțelegem. La sfîrșit, însă, concretul izbucnește : aspru, categoric, nemilos, violent. Piramida stătea în vîrf pentru că, așa ca la un Hopa-Mitică, acolo era plumbul. Edek descoperă că el o poate răsturna și chiar o răstoarnă, încît, logic, povara puterii sale îi va zdrobi, îi va supune pe toți ceilalți. Abia atunci descoperim că el a fost prezent tot timpul, că el a fost o amenințare tot timpul. E prea tîrziu, însă ; Edek ne va cuprinde în brațele tangoului său. Adică ne va subjuga total. A nu te face văzut cu toate că ești în scenă, a cuceri fără ca să ți se vadă efortul — iată un tur de forță actoricesc !

Tot procesul răsturnării imaginii de mai sus a fost animat de **Cristian Hadji-Culea**. Ce i se poate spune mai de bine unui regizor foarte tînăr de către un cronicar decît că e bucuros și că nu regretă, ba chiar le repetă, laudele de la primele începuturi. Cadrul spectacolului a fost gîndit de scenografui **Dan Jitianu** : o harababură năclăită pentru prăbușirea conținutului, o simplitate lustruită pentru triumful formei.

Despre ce a vrut să spună **Slawomir Mrozek**, prin piesa lui numită „Tango", sînt fel și fel de păreri, deloc proaste, ba chiar profunde și denotînd rafinament intelectual. În ceea ce mă privește, am văzut într-însa — și mi-a fost destul — tragedia puterii care — după ce răstoarnă o ordine și are la îndemînă toate drepturile, toate libertățile de opțiune și decizie — se lasă amăgită, încîntată de **formă**. Un fost dominat care se îmbolnăvește de snobism — ce spectacol amar ! Însă, repet, meritul piesei e că stîrnește gîndirea și gîndurile spectatorului.

Fără îndoială, la Iași, prin teatrul nostru de acolo, „Tango"-ul lui Mrozek a fost imprimat pe un disc de aur.

NELU IONESCU

RUBRICA MEA

Triumful raţiunii

În individ, ca şi în societate, lupta dintre raţiune şi instinctele joase nu se soldează totdeauna cu triumful celei dintîi. Lui Hippolyte Taine şi apoi lui G. Ibrăileanu le era familiară metafora gorilei pentru a releva stăruinţa instinctelor animalice în om, cu toată evoluţia culturii şi a civilizaţiei. Violenţa, ca armă politică, a fost preconizată într-o prea celebră carte, **Réflexions sur la violence** (1908) de Georges Sorel, dar ea fusese aplicată, încă din ultimele decenii ale secolului precedent, de către aşa-zişii anarhişti. Crima politică a fost însă categoric dezaprobată şi combătută de adevăraţii democraţi, convinşi că progresul social se întemeiază pe deşteptarea conştiinţelor, iar nicidecum pe bîtă sau pe revolver.

Aceste elementare reflecţii mi-au fost sugerate de lectura pasionantă a cărţii istoricului Stelian Neagoe, **Triumful raţiunii împotriva violenţei**, apărută în Editura Junimea de la Iaşi şi care tratează despre luptele duse în cadrul Universităţii ieşene între forţele spirituale democratice şi huliganii formaţi la şcoala lui A.C. Cuza. Elita corpului didactic, spre cinstea înaltei instituţii, s-a opus cu ultima energie mijloacelor criminale la care recurgea o minoritate de tineri acefali, de gabaritul unui Corneliu Zelea Codreanu, cu o diplomă obţinută pe sub mînă, dar cu nemăsurate ambiţii politice. Dintre profesorii Facultăţii de litere şi filosofie, un statornic luptător pentru restaurarea ordinii şi a disciplinei intelectuale în Universitate a fost G. Ibrăileanu, reuşind să strîngă în jurul principiilor sale democratice pe toţi sau aproape toţi universitarii.

Documentata lucrare dă date noi despre Timotei Marin, ales preşedinte al studenţilor socialişti. Era în anul 1921. L-am cunoscut cu patru ani mai tîrziu, la Bucureşti, cînd a luat parte activă la înfiinţarea grupării democratice „Uniunea Studenţilor Independenţi" şi a organului ei de luptă, **Viaţa Universitară**. Portretul lui, urmat de acelea ale lui T. Văscăuţeanu, Constantin Mihul, Vasile Mârza, Al. Bîrlădeanu, George Ivaşcu şi Ipolit Derevici ilustrează grupul de „militanţi revoluţionari, foşti studenţi, apoi, cadre didactice ale Universităţii din Iaşi". Fiu al unui veteran din Războiul pentru independenţă şi al unei ţărănci basarabence, Timotei desfăcea, ca să se întreţină, splendide covoare lucrate de mama lui. Cu prilejul împlinirii a cincizeci de ani de la întemeierea mai sus-numitei uniuni, am schiţat portretul eminentului militant comunist, de mai multe ori arestat şi condamnat pentru ideile lui, în timp ce crimele legionarilor rămîneau nepedepsite.

Au fost ani grei pentru Universitatea din Iaşi, dar pînă la urmă a triumfat raţiunea şi întîia noastră înaltă instituţie culturală, în ordinea cronologică, a putut să-şi ducă mai departe glorioasa tradiţie creatoare.

ŞERBAN CIOCULESCU ■

DRAMATURGI ROMÂNI DE AZI

Aurel Baranga

Lupta pentru putere este una dintre obsesiile personajelor lui Aurel Baranga. Dar ea nu are nimic din măreţia confruntărilor unor eroi de epopee, care se bat în văzul tuturora ca nişte adversari loiali. Dramaturgul înfăţişează felul în care „scaunul, jilţul, fotoliul" devin embleme ale puterii şi sînt disputate sau apărate prin mijloace cît mai necinstite. În piesele sale, relaţiile de serviciu nu mai sînt legăturile normale dintre oamenii unei instituţii sau întreprinderi care îşi concentrează eforturile pentru realizarea producţiei, ci se transformă într-o ţesătură complicată de intrigi. Birourile se metamorfozează în cîmpuri de bătălie unde funcţionarii caută să ocupe un loc cît mai bun în schemă pentru a dispune de subordonaţi după plac. Raportul firesc dintre şef şi restul personalului este denaturat în raportul dintre suzeran şi vasalul său. Opiniile se schimbă rapid în funcţie de postul obţinut, esenţa unui om fiind confundată cu investitura lui în ierarhia socială. O agitaţie nemaipomenită domneşte în piesele lui Aurel Baranga. Dar ea nu este un semn al unei activităţi puse în slujba omului ci, dimpotrivă, o imensă energie se cheltuieşte împotriva sa de inşi care îşi consumă zelul pentru a falsifica istoria, revoluţia, pentru a le aservi folosului propriu şi nu celui al colectivităţii. Unele personaje par nişte mecanisme minate de resorturile lor cînd spre ascensiuni spectaculoase, cînd spre prăbuşiri definitive, în această mişcare constînd însăşi intriga celor mai bune dintre piesele lui Aurel Baranga. La aparenţa de roboţi a eroilor săi contribuie şi lipsa lor de mister. Ele se dezvăluie integral spectatorului, astfel încît dincolo de vorbele şi faptele lor nu se întrevede vreo altă zare. Este însă falsă afirmaţia că sufletească aceste personaje sînt rudimentare. Dacă, într-adevăr, pe parcursul unei singure piese ele nu-şi modifică datele psihologice iniţiale, în totalitatea operei lui Aurel Baranga — în care putem uşor identifica, deşi poartă alte nume, cam aceleaşi personaje — caracterul eroilor trece prin transformări importante. De pildă, în mina sa, Spiridon Biserică din **Mielul turbat** rămîne un inocent în comparaţie cu Mitică Blajinu **(Sfîntul Mitică Blajinu)** sau cu Bocioacă **(Interesul general)** care înregistrează pe bandă de magnetofon o discuţie compromiţătoare pentru şefii săi. Deoarece mijloacele de acţiune ale răului s-au rafinat, pentru a-l combate sînt necesare mijloace perfecţionate. Dealtfel, însăşi atitudinea autorului s-a schimbat substanţial, de la **Mielul turbat** (comedie satirică) pînă la **Interesul general** (farsă atroce) şi **Viaţa unei femei** (dramă) fiind parcursă calea de la acceptarea slăbiciunilor omeneşti pînă la rechizitoriul lipsit de menajamente, teatrul său biciuind cu mijloacele risului orice încercare de desfigurare a idealurilor noastre, fenomenele veştejite de autor intrînd în sfera acelor aspecte împotriva cărora societatea în care trăim duce o luptă hotărîtă.

Este adevărat, autorul **Sicilienei** nu poate fi numit un inovator al teatrului românesc. El nu cunoaşte alte resurse ale comediei decît ştiau V. Alecsandri şi I. L. Caragiale şi nu a propus niciodată o nouă viziune dramaturgică dorind să sfărîme canoanele impuse de înaintaşii săi. Şi asta nu din pricină că, aidoma unui cronicar grăbit să relateze ceea ce se petrece în jurul său, nu mai are timp să mediteze şi la modul în care o spune. Ci din simplul motiv că structural el este un clasic şi nu crede că genurilor consacrate trebuie să li se aducă modificări. Aşa se explică şi plăcerea sa de a scrie fabule într-un timp în care genul nu mai e actual (poate din pricina didacticismului său, cititorul modern preferînd să i se sugereze, nu să i se ofere o morală de-a gata) sau să întocmească aforisme. După cum tot în maniera clasicilor a alcătuit şi un inventar al defectelor omeneşti **(Satirice)** stigmatizate cu surîsul pe buze sau cu violenţă. Oricine poate să constate că arsenalul comediei clasice este stăpînit riguros de un maestru al genului care rămîne totuşi actual deoarece prin arta lui nesofisticată dezbate probleme ale contemporaneităţii. Cel mai jucat dramaturg român de azi nu-şi datorează succesul nici unor ieftine melodrame şi nici unor comedii spumoase din care nu-ţi mai aminteşti nimic după reprezentaţie. Acest autor pe nedrept bănuit de superficialitate cunoaşte replica scînteietoare, calamburul, dialogul plin de vervă, îşi pune personajele în situaţii care provoacă hohote de rîs. Dar el nu este autorul unor giumbuşlucuri menite să distreze pentru o clipă asistenţa. Piesele lui au profunzime deoarece pun în discuţie cu mijloace artistice superioare modul în care sufletul omenesc poate fi pervertit atunci cînd, nepregătit pentru aceasta, intră în contact cu puterea. Ameţiţi de ascensiunea lor, unii dintre eroii lui Baranga nu acceptă cu nici un chip să renunţe la poziţia cîştigată şi se pretează la orice samavolnicii pentru ca s-o păstreze. După cum spune un personaj? „În perioada de trecere de la capitalism la comunism creşte tot ce e mai frumos dar... ieşe la iveală şi tot ce e mai josnic şi mai decăzut în om". Împotriva tuturor celor care ameninţă prin faptele lor omul protestează dramaturgia lui Aurel Baranga, cu o deplină încredere în triumful binelui şi dreptăţii, al revoluţiei. Dramaturgie care, peste ani de zile, nu va stîrni, cred, doar un interes documentar, fiind cercetată doar de cei cu pasiunea arhivelor, ci va fi jucată şi va fi apreciată şi atunci de public pentru că atrage atenţia asupra pericolelor ce primejduiesc fiinţa umană, din interiorul acesteia.

GEORGE ARION ■

Cap limpede

O carte de poeme patriotice scrise cu acurateţe este volumul lui Ion Văduva-Poenaru — **Eroi de epopee** — apărut la Editura Eminescu. E drept, uneori autorul este prea discursiv şi didactic, prea ilustrativ, urmărind prea riguros pagina de istorie. Dar de multe ori versul său limpede şi melodios izbuteşte să emoţioneze, fiind de o autentică vibraţie. Prima parte a volumului — **Epopee în piatră** — este o reconstituire în versuri a războiului dintre daci şi romani şi a zămislirii poporului român. Poemele din această secţiune au de multe ori dramatism. În partea a doua a cărţii sînt publicate o suită de portrete ale unor personalităţi istorice şi culturale din ţara noastră. Ion Văduva-Poenaru găseşte deseori trăsăturile lor definitorii pe care le creionează cu talent. **Eroi de epopee** se înscrie ca o reuşită printre încercările de a crea o **Epopee naţională**. ● Un remarcabil volum de versuri cu un titlu imposibil — **Jugastru sfiala** — a publicat Doina Uricariu. Poeziile din această carte sînt compuse cu o vădită ştiinţă a versului. Autoarea îşi domină sentimentele, nu le lasă să se exprime direct ci le filtrează din pudoare, pentru a nu se dezvălui integral cititorului. Dar versurile acestea nu devin reci, impersonale, ci deseori capătă capacitatea de a tulbura prin simplitatea lor: „A murit mielul acestei oi, / va începe să-l caute / şi dacă nu va află mirosul / de la nări va ţîşni surparea fiinţei, / o, fericitele animale / doar de la nări, / doar vestea adulmecării // a murit mielul acestei oi / sfîşie pielea lui şi pune-o pe mine". Doina Uricariu, un nume deja cunoscut în lumea noastră literară, se afirmă ca o certitudine a liricii noastre tinere.

CRONICA LITERARĂ

Radu Cosaşu: SUPRAVIEŢUIRI (vol. II)

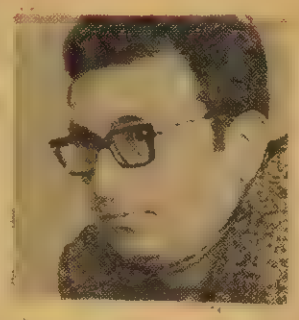

Faţă de primul volum, **Supravieţuiri II** este o carte mai bine închegată şi mai unitară — de fapt, se constituie ca un veritabil roman de autor. Şi formula de jurnal retrospectiv n-a fost aleasă la întîmplare. Într-un fel ea traduce intenţia scriitorului de a-şi rescrie viaţa, cu toate accidentele ei esenţiale, mai toate situaţii-limită depăşite prin riscul opţiunii. Modelul pare să fie Camil Petrescu: acesta concepea uneori literatura ca dosar de existenţe. Firească, la Radu Cosaşu elanul autobiografic este ceva mai pronunţat, ca şi gustul pentru reportaj. În alt sens, în romanul de faţă, autorul îşi caută cu febrilitate „timpul pierdut". Cum l-a pierdut şi din ce motive — iată numai două din eventualele întrebări la care, pe parcurs, el încearcă să răspundă. Nu se adresează nici o clipă doar trecutului: faptul de a supravieţui e în sine mult prea grav pentru a-l înmormînta într-o poveste frumoasă. Timpul pierdut odinioară nu se sublimează, ci devine în carte timpul real, umple fabulos o absenţă.

Se înţelege că eroul cărţii nu e altul decît autorul însuşi, ceea ce complică întrucîtva termenii creaţiei: literatura (cultura) e subordonată normal vieţii, viaţa eroului e marcată la rîndul ei de obsesia culturii (pe atunci, păcat burghez). Pentru tînărul scriitor, Isaac Babel şi André Malraux constituie, înainte de toate, modele de viaţă. La fel absolutul nu exprimă tentaţia cunoaşterii contemplative, ci o regulă de viaţă, fără de care nu se poate trăi. Or, a trăi în perspectiva absolutului înseamnă în realitate „a supravieţui". Ca atare nu sentimentul fragilităţii condiţiei umane se degajă din impactul individului cu istoria. Metoda regresiunii, de astă dată, are sens pozitiv, de recuperare. Înţelegem de ce autorul nu se proiectează într-un erou de pură ficţiune, păstrîndu-şi astfel pînă la urmă identitatea civilă. Eroul din **Supravieţuiri II** e încă viu, puternic şi are conştiinţa curată. A învins, fiindcă n-a acceptat nici un compromis şi mai ales n-a negociat în vreun chip revoluţia, ci a purtat-o înrădăcinată adînc în sufletul său, a apărat-o uneori cu disperare, apărîndu-se pe sine de mediocritate şi minciună.

O vreme tînărul scriitor din roman nu scrie nimic. Acest lucru nu l-a pervertit, nici nu l-a întunecat vocaţia. A rămas totuşi cu deprinderea de a-şi elabora mai întîi mental ideile sau de a se lansa în peroraţii imaginare. Pînă şi formula de redactare a cărţii pare marcată de această situaţie: multe secvenţe au aspect de eseu vorbit. Pe de altă parte, dacă unele personaje din proza de azi se comportă ca nişte indivizi ciudaţi, singuratici, care se înstrăinează în propria lor povestire, oricine ar fi de faţă cînd ei vorbesc, vocaţia eroului nostru e comunicarea, transparenţa deplină. Nu face niciodată un secret din ceea ce gîndeşte în forul cel mai intim, nu are taine. Se dă în spectacol cu toată candoarea vîrstei pe care o trăieşte nesofisticat, fie în şedinţă sau în timp ce-şi face autobiografia (un ritual aproape obsedant), fie în dialogurile peripatetice cu prietenii şi îndeosebi cu numeroasele-i iubite. Evenimentele, în roman, se succed cu repeziciune, pentru a recompune, dacă nu o viaţă de om, cel puţin traiectul ei. La 19 ani eroul nostru îşi părăseşte familia, chiar din ziua agoniei şi morţii tatălui. Tînărul utecist, de-acum revoluţionar de profesie, îşi reneagă fără complexe originea burgheză. Nu e de ajuns totuşi. Astfel că după ce lucrează cîteva luni într-o redacţie, trebuie să meargă în uzină. Lucrurile se complică apoi din ce în ce mai mult, fiind mereu la un pas de excluderea definitivă. Ne aflăm în epoca proletcultului, cînd inteligenţa şi cultura păreau de-a dreptul subversive. I se cere de fiecare dată să se schimbe, adică să nu mai fie el însuşi, cu toate că în fond dăduse pentru revoluţie totul. Radu Cosaşu reconstituie însă cu mult calm tabloul anilor '50. Ce-i drept mai dăm şi peste unele situaţii şarjate: aici ar trebui să delimităm totuşi ironia autorului de comicul — astăzi — involuntar al unor formule „sacre" de odinioară. Esenţial e că nici un moment eroul din **Supravieţuiri II** nu rămîne exterior acestei epoci şi nici nu apare doar ca victimă. Cel mai mult îl incomodează „şantajul familial", pe care într-un fel singur şi-l impune, nu neapărat cineva din afară. Apoi este nevoit să suporte alt şantaj, de astă dată odios, denunţat în **Eventul**. Pînă la urmă autorul se eliberează şi de acest coşmar. Ultimele capitole ne deconectează aproape total de trecut, autorul regăsindu-şi verva şi ingeniozitatea reportericească. Nu se mai întîmplă însă nimic deosebit. Trecutul a rămas undeva în urmă, numai obsesia timpului pierdut nu-l dă pace: „...un Proust al acestui timp pierdut nu a apărut şi visul secret al acestor rînduri este de a se constitui într-o primă, fie şi sumară, bibliografie pentru această nouă nevroză, necunoscută probabil încă de Freud, căruia niciodată nu i s-a întins pe banchetă un caz de postrevoluţie..."

Supravieţuiri II are farmecul şi strălucirea simplă a prozei lui Radu Cosaşu. Aduce în plus o gîndire originală — profundă şi în acelaşi timp decisă — aşa cum nu avem întotdeauna ocazia să descoperim în proza contemporană. Radu Cosaşu scrie cu limpezime despre lucruri grave, pe care uneori sîntem tentaţi să le complicăm inutil.

CORNEL MORARU ■

REEDUCAREA PRIN MUNCĂ

Greu e să devii om adevărat, dar lucrul acesta merită orice efort

În urmă cu mai multe luni, dorind să scrie despre procesul de reintegrare în societate al citorva tineri încredințați spre reeducare unui colectiv de muncă, pe linia aplicării în viață a Hotărîrii Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 24 mai 1977, reporterul a poposit la întreprinderea bucureșteană „Timpuri Noi", găsind acolo, adică într-o unitate fruntașă a industriei românești, o preocupare constantă și plină de responsabilitate. Zilele trecute, am revenit la „Timpuri Noi", după cum promisesem în primul reportaj, prilej cu care am constatat că, lucru nu greu de anticipat și oarecum firesc, operația de recuperare a celor 13 tineri continuă, nefiind vorba despre un proces simplu, despre o acțiune lină și ușoară. Ci dimpotrivă, intrînd în discuție o muncă de educație de mai lungă durată și o supraveghere permanentă, la care au fost chemați să colaboreze — ceea ce se și întîmplă — toți factorii de răspundere din întreprindere.

Începutul, folosim acest termen cu bună știință, deși de la declanșarea acțiunii s-au scurs cîteva luni, a fost prielnic, înaintînd garanții ferme în vederea reușitei, mulți din cei 13 aflîndu-se angajați pe un drum drept, al muncii și seriozității, la capătul căruia vor ajunge, mai devreme sau mai tîrziu, să-și privească tovarășii de lucru în față, fără teamă, ca de la egal la egal. Astfel, Stelian G., de profesie turnător formator, a găsit temeinice și rapide resurse pentru recuperare, reintegrîndu-se în colectivul comunistului Savin Bușcă, maistru cu vechi stagii de serviciu la „Timpuri Noi", prin conștiinciozitate și îndeplinire exactă a sarcinilor. Firește, pentru a se ajunge aici a fost nevoie de mult tact și de un ajutor bărbătesc din partea colegilor din secție, ajutor care n-a însemnat nici favoruri și nici cocoloșeli, dar care a însemnat sinceritate, spirit muncitoresc înaintat și, în funcție de situații concrete, o judecată limpede și aspră, atitudini pe care tînărul Stelian G. le-a înțeles cum se cuvine. „Imediat după reîncadrarea lor, ne explica Ion Gherman, le-a fost greu să facă față acordului global, generalizat în uzina noastră. Spre a-i ajuta, i-am plătit cîteva luni în regie, determinîndu-i să priceapă că nu atît de noi, cît de ei depinde să se alinieze efortului întregului colectiv și, implicit, societății. Stelian G., despre care întrebați, n-a avut nevoie de mult timp ca să înțeleagă rosturile noii sale vieți. El s-a reintegrat din mers, fără dificultăți, urmînd nu doar sfaturile și vorbele părintești ale maistrului Bușcă, cît exemplul muncii și abnegației sale devenite, după părerea mea, elemente de educație dintre cele mai convingătoare. Altfel zis, am făcut și facem reeducare nu atît prin intermediul vorbelor și al intențiilor bune, cît prin forța exemplului de muncă și de viață al acelora însărcinați cu această problemă, oameni cu biografii pilduitoare, ca maiștrii Alexandru Bădina, Eugen Nițu, Emanoil Bocriș sau Anghel Filip, ca muncitorii cu înaltă calificare Marin Mălăeru sau Cornel Nedelcu. Am obținut pînă acum rezultate pe care le-aș numi bune, dar cu care nu ne putem declara mulțumiți integral. Am avut și poticneli, am avut și necazuri, am fost puși și în situații mai puțin plăcute, cînd unul dintre tinerii încredințați nouă spre reeducare, sudorul Petre C., a cărui adresă am învățat-o pe dinafară, strada Știrului, numărul 13, a comis noi acte antisociale, dar am mers și mergem mai departe, cu îndîrjire și răbdare, căutînd alte metode pentru atragerea și educarea lor".

Că lucrurile stau întocmai așa, nu-i greu de demonstrat prin fapte. La început derizorii, contribuțiile celor 13 la randamentul secțiilor în care au fost repartizați au crescut de la lună la lună, după cum au crescut, după o logică dintre cele mai simple, cîștigurile lor. Astfel, muncitorul necalificat Romulus S., revenit în întreprindere după o condamnare de un an și trei luni, a primit pentru munca din decembrie 1977 exact 2 696 de lei, ca urmare legitimă a seriozității sale, dar și ca o consecință a faptului că maistrul Anghel Filip i-a arătat încredere din capul locului, permițîndu-i să lucreze singur pe mașină, deși au existat — o spunem, de ce să n-o spunem ? — și opinii contrare, rezerve pe undeva îndreptățite. Sudorul Florea I., participant, într-un moment de rătăcire, la o tîlhărie, de pe urma căreia se alesese cu o condamnare de 7 ani, dar căruia omenia și înțelepciunea politicii partidului și statului nostru i-au oferit, după nici un an și jumătate de detenție, șansa reîntoarcerii la o viață cinstită, a încasat recent 2 051 de lei. Din păcate, sudorul cu marca 3 127 a dispărut, în ianuarie, 15 zile de la lucru, drept pentru care veniturile sale s-au diminuat pînă la 525 de lei ! Prompți, oamenii secției de montaj l-au vizitat acasă, în frunte cu maistrul Bocriș, omul a revenit la locul său de muncă, nu doar cu promisiunile de rigoare, ci și cu regretul că ultima abdicare l-a costat cam scump la buzunar, problema reeducării fiind, nu-i așa, mai degrabă una a celor în cauză, în primul rînd, dar și a colectivelor de muncitori care se străduiesc să-i reîntoarcă pe cei 13, ca și pe ceilalți asemenea lor, la demnitate și adevăr.

TRAIAN IORDĂCHESCU ■

„Sîntem fericiți că am contribuit la salvarea unui tînăr. Ne simțim noi înșine mai buni"

Anul trecut, colectivul muncitorilor de la întreprinderea textilă din Arad, cunoscuta U.T.A., a primit în mijlocul său 29 de tineri care, într-un fel sau altul, mai grav sau mai puțin grav, greșiseră față de societate. Tineri veniți să-și pună conștiința la zi cum spune poetul, să-și facă ordine în sufletele lor, să-și găsească echilibrul.

Florica Sechel este o fată micuță și vioaie. Cînd a venit la U.T.A. avea doar 17 ani. Cu puțină vreme înainte greșise în fața oamenilor. Pentru că într-un moment al vieții ei, într-unul din acele momente cînd o mînă întinsă poate schimba un destin, poate evita o cădere, Florica a fost singură Familia se dezmembrase (veșnica istorie în aceste cazuri, dar cîți învață din ele !), părinții, în egoismul lor, își uitaseră prima și majora îndatorire, iar anturajul (vorbim cu o detașare de acest anturaj de parcă n-ar fi tot în grija noastră, a tuturor celor care formăm societatea, să-l schimbăm, să-i eliminăm nuanța peiorativă!) a făcut restul. Din fericire, Florica a fost salvată. A salvat-o munca, au salvat-o minunații oameni de la U.T.A. A salvat-o puterea ei de a depăși momentul nefast, de a alege la vreme între bun și rău. Inginerul Ștefan Kiraly, șeful secției energetice, din care face parte și sectorul unde lucrează Florica Sechel, ne mărturisea că lor, oamenilor care au primit-o, li s-a făcut la început oarecum teamă, gîndindu-se că poate nu vor fi în stare să se achite de această datorie omenească, tot așa cum se achită de sarcinile de plan. „A fost, dacă vreți, ne spunea dînsul, și o piatră de încercare pentru noi. Și am reușit. Am vorbit cu părinții ei, cînd fata a avut necazuri, i-am făcut să înțeleagă ceea ce de fapt trebuia să știe dintr-un început. În orice caz, Florica demonstrează azi că poate deveni o muncitoare harnică, bine pregătită și, ca să fim sinceri, sîntem mulțumiți că am contribuit și noi la acest lucru. Ne simțim noi înșine mai buni". Florica Sechel n-avea nici o meserie. Și-a ales-o singură pe cea de bobinatoare electrică. A prins-o repede. Pentru că este isteață. Pentru că îi era rușine de cei care au ajutat-o și pe care îi respecta, pentru că a vrut și vrea să devină om în ciuda acelei greșeli pe care azi a uitat-o ca și cum n-ar fi fost. Fidel Schmidt, secretarul U.T.C. pe secție, cel care a primit-o „în custodie" ne spunea că Florica are dexteritate, luțeală și mai ales că este cucerită de meserie. Lucrează cu multă pasiune și se poate oricînd conta pe ea. „Dar, mai ales, prin munca ei, a știut să se facă respectată". Un alt caz. Se numește Gheorghe Cazac și era de prin părțile Sucevei. Era. Poate mai este și acum acolo. Oamenii de la U.T.A. nu mai știu nimic de el pentru că a fugit. Fusese odată condamnat pentru huliganism. „L-am primit și pe el așa cum l-am primit și pe ceilalți, îmi spune Alexandru Parfenie, secretarul adjunct al comitetului de partid pe întreprindere. Îl încadrasem ca lăcătuș. Pînă la prima retribuție, secretarul de partid l-a împrumutat cu bani. I-am făcut loc la căminul de nefamiliști. Dar apoi am avut numai necazuri. Bea de stingea. Am stat de vorbă cu el, l-am înconjurat cu cei mai buni tineri din cămin, l-am discutat în fața colectivului în care muncea, atunci cînd greșea. Nu ne-am înțeles. Altfel spus, ne trăda mereu. Făcea scandaluri peste scandaluri, se purta dur cu cei din cămin, lipsea de la lucru. Într-o zi a plecat. Incredibil, dar așa stau lucrurile : au venit părinții cu un frate-de-al său și l-au luat. Am rămas, cum se spune, năuci. Ce înțeleseseră oamenii aceia din munca noastră ? Nu-i știm, nu-i cunoaștem, poate că sînt demni de toată stima, poate că sînt muncitori ca și noi, dar nu cred că au procedat bine. Am rămas cu sentimentul unui eșec. Și este dureros, pentru că o piesă rebutată o mai poți reface, înlocui, dar cu un om lucrurile stau altfel".

Iată două cazuri, două feluri de a răspunde la mîna întinsă de societate, două moduri care, poate, mai tîrziu, se vor răsfrînge nu numai asupra vieții celor în cauză, dar și a copiilor lor. Pentru că școala aspră a muncii este deopotrivă o școală a tinerilor, dar și a părinților. A tinerilor de azi, a părinților de mîine.

MIRCEA RAICIU ■

S. O. S. — monumentele !

În urma cercetărilor întreprinse, îmi spune **Alexandru Rădulescu**, arheolog, rezultă că istoria monumentelor de la Putna nu începe cu perioada lui Ștefan cel Mare. Conform documentelor de care dispunem, pe la 1420 Alexandru cel Bun face o donație mănăstirii de la Putna. Noi, îmi spune arheologul, am numit această perioadă — perioada «arhaică». În anul 1973, aici la Putna au început lucrările de arheologie, avînd ca scop reconstituirea acestei zone, cît mai fidel epocii lui Ștefan cel Mare. Acest șantier a fost declarat șantier arheologic național. În continuare, vă pot spune că pe la 1856, pe vechea casă domnească — unică în felul ei — s-a ridicat un corp de clădiri în disonanță cu elementele de cultură veche românească, folosindu-se pe vremea aceea materiale și elemente decorative din vechea casă domnească. În urma cercetărilor arheologice întreprinse de noi s-au găsit fragmente de montanți ale ușilor, praguri de piatră, arce care sînt fixate pe bile, ziduri de elevație de mari proporții, bogat material ceramic care este depus la muzeul de aici și chiar picturi rămase din acea vreme. Una din descoperirile cele mai interesante, ni se pare găsirea unei conducte care alimenta casa domnească cu apă potabilă. Cercetarea și găsirea în documente de arhivă a unor schițe ne-au dus la elaborarea unor proiecte de restaurare a casei domnești, avînd ca scop punerea în valoare și în stare de funcționare a clădirii din secolul al XV-lea. Prin demolarea sistematică a clădirii actuale, care nu prezintă importanță din punct de vedere istoric și național, dar conține o serie de elemente din vechea casă domnească ce se pot recupera și amplasa din nou în vechea casă domnească. Acestea erau în cîteva cuvinte ideile și planurile noastre. Oprirea pentru o perioadă de timp a lucrărilor de arheologie și reconstrucție va face să se anuleze toată munca noastră de ani de zile. Mai mult de atît, umezeala, zăpada, fenomenele de îngheț-dezgheț și în fine putrezirea bușteniilor care sînt atacați de putregai — bușteni care susțin clădirea — pot duce la prăbușirea clădirii peste vechea casă domnească.

Credem că este vorba de o pauză nedorită — îmi spune **Radu Ciuceanu**, cercetător științific la Muzeul de istorie a municipiului București. Desigur că este foarte trist ce se petrece acolo. Prin amploarea și dimensiunile lucrărilor de la acest șantier de importanță națională s-a ajuns la un punct în care nu se mai poate da înapoi, făcînd imposibilă orice întoarcere. De ce ? S-au scos prin săpături peste 1 000 de metri cubi de pămînt care au conservat un timp acest document istoric. Recent am fost la Suceava și am văzut pavimente de cărămidă din perioada lui Ștefan cel Mare păstrate pînă în timpurile noastre care, datorită neglijenței și nepăsării, s-au transformat în lut. Ca importanță istorică pot să vă spun că ceea ce am descoperit noi la Putna întrece toate așteptările. Este vorba de un palat domnesc de proporții neobișnuite — fiind o dovadă a prezenței românilor din acea vreme în nordul țării, unul din cele mai importante documente de arhitectură românească de pe vremea lui Ștefan cel Mare.

Zi de iarnă la Putna. În ciuda faptului că este duminică, la sediul șantierului de aici îi găsesc pe **Vasile Mănăilă**, șef de lot la șantierul de restaurare și pe tehniciana constructor **Gabriela Mihalache**, care împachetează documentația care urmează să fie predată muzeului din Suceava. După ce îi explic motivul vizitei și redau discuția avută cu cei doi arheologi, Vasile Mănăilă mă conduce pe șantier —«acolo unde au fost lăsate baltă și în baltă toate lucrările. „O să vă mai dau și eu cîteva date care să completeze ceea ce v-au spus colegii de la arheologie, — îmi spune șeful de lot. La ora actuală nu mai avem posibilitatea să executăm nici măcar acoperirea și izolarea elementelor arhitectonice de intemperii. Ceea ce mă îngrijorează este posibila prăbușire a structurilor de lemn, fiind atacate de putregai, a bolților construite pe ruinele casei domnești. În mare pericol se află și protejarea liantului de legătură dintre elementele de construcție care suferă degradări. De asemenea, în partea clădirii din nord există un zid fără fundație. S-au făcut cercetări mult sub cota zidului. Dealul din nord alunecă în ciuda faptului că s-a construit un dren de captare a apelor. La ora actuală zidul se sprijină pe bile de lemn — riscînd să cadă peste clădirile din nord. Ce mă nemulțumește este și faptul că documentația se predă muzeului din Suceava și nu se predă fiecărui monument istoric în parte. Mă simt exact ca și cînd pe cîmpul de luptă pierzi o cetate".

„Pe data de 20 decembrie am făcut recepția la toate cele 12 șantiere pe care le-am avut în județ — îmi spune **Alexandru Toma**, președintele comitetului de cultură și educație socialistă al județului Suceava. Lucrările sperăm să le începem într-un viitor apropiat. Trebuie să înființăm un atelier de proiectare în cadrul institutului nostru avînd ca profil reconstrucția monumentelor și apoi să începem din nou lucrările. Cît va dura ? Nu știm exact. De asemenea va trebui să formăm noi echipe de muncitori specialiști în lucrări de arheologie. Personal cred că aceste lucrări nu vor mai apuca încă o iarnă în starea în care se găsesc".

SORIN POSTOLACHE ■

Ruinele casei domnești de la Putna acoperite de zăpadă

Un om a gîndit bine. Ce se întîmplă cu el?

Cititorii „Flacării" își reamintesc, fără doar și poate, suita de articole intitulate **„Carpați 2000"** publicate de revista noastră și unii dintre ei au făcut o posibilă legătură între conținutul acestora și crearea, cu prilejul Congresului țărănimii din luna aprilie a anului trecut, a Comisiei naționale pentru zona de munte necooperativizată.

Unul dintre inițiatorii acțiunii **„Carpați 2000"** a fost, desigur, dr. veterinar Radu Rey, din Vatra Dornei, care, pe lîngă materialele și ideile furnizate revistei noastre, a elaborat, sub diferite forme, materiale complexe privind problematica specifică regiunilor carpatine, înaintîndu-le, în timp, mai multor instituții interesate în studierea și aplicarea, eventuală, a preconizărilor conținute în studii, articole, referate etc. Ne-am gîndit că punerea în practică a unor idei noi constituie și pentru cel care le-a gîndit printre primii, dacă nu cumva chiar primul, o satisfacție care, adeseori, poate încorona o viață de om, făcînd-o să strălucească, în timp, și dincolo de aria, oricum limitată, a unei existențe umane.

Și am luat drumul spre Vatra Dornei.

L-am aflat pe dr. Radu Rey, un om tînăr, înalt și blond spre castaniu, cu luciul cerului bucovinean în priviri și agerimea tipică omului de munte, cu surîs cuceritor și o evidentă stăpînire de sine, într-un miniatural birou, vecin pieței orașului, unde se îngrijea de sarcinile sale obișnuite, mai precis de controlul igienei alimentației, a cărnii și așa mai departe... Acesta era, prin urmare, omul care, de ani de zile, după cum știam, gîndea și cerceta pasionat găsirea de soluții pentru rezolvarea unei stări de fapte cunoscute : migrația tineretului de la munte și abandonarea unei profesii milenare — aceea de crescător de vite — în grija celor bătrîni, inexistența unor forme de organizare și sprijinire a acestora în vederea obținerii unor sporite producții calitative și cantitative de carne, cointeresarea multiplă a țăranului muntean și fixarea lui pe locurile natale, dotarea cu mijloace foarte moderne, necostisitoare și eficace, cu funcționalități multiple, tipice terenurilor în pantă, un puternic reviriment al zootehniei montane, pe tot arcul carpatin, în beneficiul întregii națiuni. Gîndurile sale aveau să-și găsească un sprijin de prestigiu, un îndemn și o călăuză, în cuvintele rostite de secretarul general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, în județul Timiș de Ziua recoltei, în anul 1974 : **„Să urcăm din nou vitele la munte, așa cum au făcut moșii și strămoșii noștri"**, cuvinte ce îi confirmau doctorului Radu Rey justețea preocupărilor lui și care devin deviza întregii sale munci, motto-ul lucrărilor viitoare. M-am întrebat ce gîndește un om, care vreme de zece ani a studiat fenomenul agricol montan și a elaborat diverse lucrări țintind revitalizarea și mai eficienta organizare a creșterii animalelor în aceste zone.

— Ce ați așteptat să se întîmple cu dumneavoastră după Congresul țărănimii din primăvară ?

— Nimic altceva decît să fiu pus la treabă, la o treabă care m-a pasionat și n-a încetat să mă preocupe nici acum, în egală măsură. Deși doar medic veterinar (dar eu zic că tocmai din această cauză) am fost atras de latura economică, de rentabilizarea creșterii animalelor la munte, unde m-am născut și trăiesc. Trecut prin I.A.S. și C.A.P., ca tînăr absolvent al facultății, am venit în contact cu tot ceea ce agricultura poate oferi ca material de viață și de studiu cuiva, iar din 1965, cînd am primit sarcina, din partea Direcției agricole a județului Suceava, să studiez și să constat cauzele scăderii numărului de animale din zonă, am stabilit un contact zilnic și deschis cu crescătorii de vite. Acesta pot zice că a fost începutul. Simultan cu cercetarea de specialitate am pătruns, fără să vreau, și în probleme de sociologie constatînd media înaintată de virstă a oamenilor și opiniile lor privind proiectele de viață ale copiilor și nepoților. A fost o perioadă de sortare a materialului, de fructuoasă colaborare cu dr. Ilie Oiteanu, din direcția agricolă județeană. Unele măsuri s-au luat chiar atunci, dar problematica depășea, după opinia mea, limitele locale. Un prim succes l-a constituit organizarea celei dintîi expoziții de animale, la Dorna Candreni, ca formă de stimulare a interesului crescătorilor. Expoziția și-a cîștigat acum o frumoasă tradiție...

Ascult o poveste lungă și frumoasă despre un drum de muncă pasionată de-a lungul multor ani, despre obstacole așteptate și neașteptate, despre puterea de percuție a ideii și despre șurzenia unora la strigătul noului, despre solidaritate științifică și gelozie, despre bucurii și îndoieli, despre prietenii sudate la flacăra gîndurilor comune și despre răscruci de drumuri la care se despart cei care luptaseră alături tocmai cînd succesul își vestea iminența, citesc titluri de referate și pagini de observații amănunțite, articole de ziar și de reviste specializate, referate la referatele prezentate, minute ale unor convorbiri la diverse instituții științifice și administrative, în fine, notez circa 50 de lucrări expediate acestor instituții, parcurg rînduri scrise

și semnate de oameni cu funcții importante în sectorul zootehnic, ca de pildă cele ale ing. N. Otoiu, la 22 V 1972 și provenind de la Direcția de organizare și îndrumare a producției agricole din zona necooperativizată, rînduri în care se confirmă interesul lucrării prezentate de dr. Radu Rey, pentru mai multe sectoare din minister. Reproduc textual : **„Vă rugăm ca și pe viitor să ne împărtășiți din experiența și preocupările d-stră, mulțumindu-vă anticipat pentru ajutorul d-stră".** Din 1975 „Flacăra" începe publicarea unor materiale intitulate „Carpați 2000". Se pronunță alături de Radu Rey și alții: Cornel Lutaș, Petre Mirza, prof. univ. Ion Adamesteanu, Ștefan Costea, prof. V. Bulgaru și alții.

În acest timp, dr. Rey cercetează 18 județe, din zona montană, strîngînd material documentar. Din 1974 lucrează cu sociologul Dumitru S. Nicolae lărgindu-și considerabil aria preocupărilor sale inițiale, fiind ajutat de acesta să-și perfecționeze pregătirea sociologică, perioadă foarte fructuoasă în care se fac comunicări științifice, se publică materiale de sinteză, se pune la punct un experiment în Vrancea, iar „Viitorul social" acordă un amplu spațiu cercetărilor colectivului condus de prof. univ. Miron Constantinescu. U.T.C.-ul se interesează de proiect întrucît era vorba despre fixarea tineretului în zonele montane despre pregătirea sa multilaterală. Academia de științe social-politice dezbate în consiliul său științific problema și-i conferă caracter prioritar național, ca temă de cercetare. Aflu în **„Sinteza informativă nr. 3"** pe 1975, a Academiei de științe social-politice, sub titlul **„Probleme ale dezvoltării complexe a zonelor montane"** următorul text: **„Pe baza unei investigații și activități desfășurată în perioada 1969—1975, în zona de munte a județului Suceava, dr. medic veterinar Radu Rey a elaborat un studiu care conține sugestii și soluții posibile. În conținutul său acest studiu vizează intensificarea activităților legate de zootehnie, creșterea productivității muncii, fixarea unei noi generații de crescători de animale în Carpați, folosirea mai completă a resurselor economice și umane, sporirea gradului de cultură și civilizație și altele".**

Editura „Scrisul românesc" din Craiova, căreia dr. Radu Rey i-a încredințat manuscrisul lucrării sale intitulată : **„Carpați 2000"**, adresează autorului următoarea scrisoare, datată 28 ianuarie 1976 : **„Urmare a ofertei adresată de d-stră editurii noastre, privind lucrarea „Viitor în Carpați" vă facem cunoscut că sîntem interesați în valorificarea de urgență a ei, deoarece prin noutate și conținut răspunde unor interese majore, imperioase, de perfecționare a vieții noastre economice și sociale în lumina documentelor partidului nostru și a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al P.C.R.".**

Ascult, în continuare, puternica poveste de dragoste (și vă rog să mă credeți că așa este) dintre acest medic veterinar și subiectul gîndurilor sale, privind o nouă civilizație în zona muntoasă a țării, despre care a scris mii de pagini, pentru care a făcut sacrificii de timp și materiale, căreia i-a dedicat 10 ani din viața sa.

Medicul veterinar din Vatra Dornei știe că a răspîndit studiile sale, în diferite forme, ultimele în 2 volume de cîte 300 de pagini, mai știe că a fost chemat de-seori la București, de către cele mai înalte foruri pentru discuții complementare, nu a uitat că în august 1978 „Era socialistă" îi publicase articolul **„Semnificații social-economice ale dezvoltării zonei montane"** în care se găseau și unele soluții la sarcinile trasate de secretarul general al partidului. În februarie 1977, este invitat de președintele Academiei de studii social-politice, în aceeași problemă, și depune și aici cele două volume ale lucrării sale. În aceeași lună, februarie, și mai apoi în iunie 1977 își spune cuvîntul în cadrul unor emisiuni la radio și televiziune.

— Ce sentimente ați avut aflînd din ziare despre înființarea Comisiei naționale pentru zona de munte necooperativizată ?

— Mai presus de orice, am trăit marea satisfacție de a vedea că problemele care m-au preocupat atîția ani și-au cîștigat dreptul la viață și că acesta nu este decît începutul unui drum cu formidabile perspective. Poate că un experiment, care să creeze modelul după care se va lucra, va fi înfăptuit. Aș munci cu plăcere într-un astfel de colectiv.

Ne așteptam, date fiind cele mai sus expuse, ca numele medicului veterinar promotor al unor idei și soluții apreciate ca valoroase să-l aflăm printre celelalte ale membrilor comisiei județene care se ocupă de aceste probleme. Dar nu l-am aflat. Motivul ?

— Mi-ar plăcea să cred că a fost o omisiune, mai curînd decît continuarea unei surde și absurde lupte între medicii veterinari și inginerii zootehniști, luptă din care nimeni nu are de cîștigat. Am o imensă încredere în viitorul zonelor de munte ale țării, în urma începutului făcut, dincolo de implicațiile subiective care mă privesc ; am încredere în elementul de justiție și în forța creatoare a societății noastre.

EMANUEL VALERIU

A invita o fată la dans, ce întîmplare minunată

Deși dispune de o clădire veche, afectată și de seismul din 4 martie 1977, Casa de cultură a municipiului Brașov se străduiește și reușește să fie ceea ce definiția ne îndeamnă să credem. Grație profesionalismului serios al directorului Nicolau Teodor și al personalului din subordine, grație prezenței lor aproape permanente acolo, la locul de muncă, aici se obțin rezultate meritorii. În momentul de față funcționează 9 cercuri și 96 de cursuri avînd 10 100 cursanți. Cele 18 formații artistice au prezentat 30 de spectacole numai în luna februarie. Pentru ca aceste cifre să albă consistență și să devină convingătoare să apelăm la o comparație. În 1974, Casa de cultură din Brașov susținea 30 de spectacole — deci cîte se susțin acum într-o singură lună.

Obiectul deplasării noastre la Brașov nu l-a constituit însă activitatea de ansamblu a casei de cultură ci scrierea unui reportaj despre cursul în cadrul căruia tineri, și nu numai tineri, învață să danseze. O pledoarie pentru necesitatea și utilitatea unui asemenea cerc ni se pare inutilă. Trebuie însă spus că mai sînt suficiente case de cultură care dispunînd de condiții mai bune nu-l organizează, folosind fel de fel de argumente care nu conving pe nimeni. Chiar în județul respectiv, la Codlea, ni s-a spus că un asemenea cerc este cerut insistent de tineri dar nu-l organizează din lipsă de profesor de coregrafie. În primul rînd nu credem că neapărat instructorul trebuie să fie profesor de coregrafie și, în al doilea rînd, Brașovul este aproape și se poate găsi un om competent să se deplaseze de două ori pe săptămînă la Codlea (distanța fiind de 30 de kilometri).

Spre ușoara noastră nedumerire, instructorul de dansuri moderne al casei de cultură are 60 de ani deși, firesțe, dansînd o mare parte din viață, nu-i arată.

— Ce rol credeți că are în viața unui om, fie el tînăr, fie în vîrstă, existența și activitatea cercului pe care-l conduceți ?

— Unul mult mai mare decît s-ar crede. Și nu doar din punctul de vedere al petrecerii timpului liber în mod plăcut și civilizat. În viață ocaziile cînd e bine să știi să dansezi sînt numeroase. Cînd se sărbătorește venirea pe lume a unui copil, cînd doi oameni se căsătoresc, cînd merg la un local. Un tînăr care nu știe să danseze este, spun psihologii, mai puțin sociabil, timid și, nu o dată, la unii asemenea stări psihice produc traume, dereglări de comportament.

— Cît durează cursul, cîte ore se fac și cît costă inscrierea ?

— Durează 3 luni, adică 12 săptămîni. Se predau 2 ore pe săptămînă și se plătește suma de o sută lei. Nu mi se pare o sumă exagerată.

— Cursanții cam ce vîrste au ?

— Între 16 și 50 de ani. Însă în 1976 am avut un cursant de 62 de ani. A venit

împreună cu fiica și nepoata. Urma să iasă la pensie și tovarășii săi de muncă au pregătit o mică festivitate cu dans. Soția i-a spus : Șoni, de această dată nu este frumos să nu știi să dansezi. O faci doar pentru tine. Du-te repede și învață că altfel trai cu mine nu mai ai.

— Am aflat de la dumneavoastră o grămadă de lucruri pline de farmec și culoare. Am mai aflat că paralel tinerii învață și bunele maniere. Dar dincolo de faptele acestea am auzit că acest cerc are și altă finalitate.

— Într-adevăr, așa este. Mulți dintre acești tineri fac apoi parte din formațiile și ansamblurile casei de cultură. Vedeți, ne-am propus ca în cadrul celei de-a doua ediții a Festivalului național „Cîntarea României" să ne prezentăm cu cît mai multe dansuri tematice. Or, acestea au numeroase elemente de dans modern. De pildă dansul tematic „Tinerii timpului nostru" este montat pe dans modern. În fine acest curs, desigur nu numai el, ne permite să afirmăm, ca educatori și părinți, că ne ocupăm de cei 32 000 de tineri nefamiliști care locuiesc în căminele din Brașov.

„Mă numesc Ichim Adriana și am 28 de ani. Sînt de profesie educatoare. Propriuzis știam să dansez dar nu corect. Mergeam la discotecă unde uneori este o atmosferă imposibilă. Acolo nu se dansează corect și nici nu se învață. Cred că a nu ști să dansezi înseamnă o pierdere sufletească. Aici aflu și lucruri interesante despre istoria artei dansului".

„Scrieți așa, nu vă supărați : Asultanei Gabriela, 17 ani, elevă la Grupul școlar Tractorul. Anul al doilea. Îmi place muzica și auzisem, firește, că ea se îmbină cu dansul. Dacă se poate aș vrea să intru în lumea dansului tematic. Ce cîștig de ordin sufletesc cred că o să am atunci cînd voi absolvi cursul ? Pe viitorul meu prieten o să-l învăț eu să danseze. Dacă știe deja, îl voi ajuta să știe și mai bine".

„Apostol Marcel, student în anul IV la Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini. Am vrut să învăț din liceu dar din păcate nu ne-a învățat nimeni. Știu că un tînăr care nu dansează este mai puțin sociabil, nu arareori se însingurează. El poate, cred eu, din această cauză să rateze mari prilejuri pe care viața și le scoate în cale".

„În aprilie voi avea 17 ani. Sînt elev la Grupul școlar „Steagul Roșu". Onisie Dan. Îmi place să învăț căci știu că dansul este un obicei al tuturor popoarelor. Dansul îndeamnă la însușirea unei culturi profunde, la legarea de prietenii frumoase și tramice. Din păcate, organizația U.T.C. a școlii nu are în vedere această problemă. Elevii ridică asemenea probleme dar sînt puși să facă tabele, le fac și încă frumos și apoi fac altele".

„Sînt elev la Liceul „Andrei Șaguna", am 16 ani și mă cheamă Lascu Teodor. Am învățat aici tangoul și valsul — vă asigur că nu le știam. A invita o fată la dans, ce întîmplare minunată ! Am fost de cînd am învățat să dansez la mai multe reuniuni și mi-am pus la punct și garderoba".

Am transcris aici cîteva dintre gîndurile unor tineri cu maturitatea și — de ce nu ? — cu naivitatea lor. Gînduri despre viață, despre frumusețea ei, exprimate în cadrul unei inițiative a Casei de cultură din Brașov, inițiativă cu vădită finalitate etică și socială.

EUGEN SECELEANU

P.S. Fiind foarte sincer, autorul acestui reportaj afirmă acum că nu știe deloc să danseze dar cele văzute la Brașov l-au îndemnat să-și depășească timiditatea, să încerce a învăța. Fiind din București, m-am adresat în următoarele locuri și am primit următoarele răspunsuri :

1) Modern Club, telefon 67.31.98 : „Intenționăm să deschidem un asemenea cerc. Cînd, nu știm".

2) Tehniclub, telefon 41.04.64 : „Nu, nu avem dar dacă țineți cu tot dinadinsul, vă puteți inscrie la balet".

3) Ecran Club, telefon 31.38.01 : „Nu puteți învăța. Dealtfel în Capitală nu există nicăieri un asemenea loc. Încercați în provincie".

4) Universal Club, telefon 27.30.75 : „Nu avem și dacă vreți să știți vă spun și de ce. Nu poți învăța tinerii să danseze. Ei au dansurile lor specifice. Nici un profesor serios nu s-ar încumeta să învețe un tînăr să danseze. Dansurile clasice ? Demult nu mai prezintă nici un fel de importanță".

Poate ar trebui să încerc și alte adrese. Unde ?, mă întreb. Deocamdată, aceasta este situația. Și oricît de mare mi-ar fi ambiția, nu pot deveni totuși navetist la școala de dans din Brașov.

E. S.

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Tata și tatatata

În urmă cu 40 de ani, taicămeu mă cam snopea cînd mă vedea că vroiam să mă joc de-a Mussolini și Negusul, joc inventat de-un găligan de pe Poterași, în care cei mici se fereau să primească lovituri de la cei mari, ei, cei mici, pînă în șapte ani, neavînd voie să dea nici un pumn. Asta era un joc de copii, acum 40 de ani. Tata dansa seara lamebthwalk, după ce la prînz mă cîrpea urît dacă îndrăzneam să mă joc de-a războiul. Niciodată, într-adevăr, n-am fost tanc, avion sau mitralieră. Sînt lucid și știu că nu poți cere tuturor copiilor să aibă tați non-violenți ca al meu. Dar azi am impresia că ideile — și odată cu ele și tații și copiii — au evoluat îngrijorător de superior. Sînt cîteva orașe în lumea asta largă în care copiii se joacă de-a războiul (ciudat, un joc „de-a pacea" nu prea există !) la un nivel cum generațiile precedente zice-se că nu au ajuns. Au apărut situații ca astea : un puști de șase, hai șapte ani, e pus cu spatele la zid și mîinile bine legate ; șase-șapte tovarăși de joacă, aliniați la zece pași de el, cu bățul pe umăr, figurează plutonul de execuție care, la un ordin scurt al celui mai mare, descarcă o rafală vesel scandată — tatatata ! — în condamnat. Face furori un joc și mai evoluat, și pentru fetițe și pentru băieței : micii masculi sînt capi de familie, arestuiți pentru activitățile lor; ei stau bine mersi la închisoare ; micuțele le prepară — pe timpul recreației, la școală — mîncare în cutii de conserve și, în rînduri lungi, le-o duc la vorbitor. Jocul se numește „de-a prizonierii" și naște multă voloșie printre copii. Mai există și alte jocuri nu mai puțin inteligente și vesele, ca : „de-a anchetatorii și anchetații", „de-a teroriștii și contrateroriștii", „de-a turnații și deturnații", „de-a explozia-n piață" etc. Printre particularitățile lor se poate citi lipsa imaginației. Copiii se joacă exact de-a ceea ce văd pe stradă, cu ochii lor. Căci particularitatea acestor orașe constă în faptul că ele sînt teatrele unor războaie mai mult sau mai puțin civile, cu arme și metode dintre cele mai moderne, ultimul strigăt. Inspirați din realitate, copiii au plăcerea să vadă că jocurile lor sînt perfect adevărate, nici o clipă gratuite, imature. Ei se joacă de-a maturii și maturii pătrund, cu cizme și bine înarmați, în jocurile lor. Într-un asemenea oraș, există — din decembrie 1977 — o circulară a puterii locale care cere extinderea represiunii printre copiii de 8—12 ani, deveniți agenți de legătură ai rebelilor. Oamenii mari, cît se poate de serioși, descind în clase și arestează copiii, uneori îi și împușcă, prelungindu-le astfel jocul, cum niciodată maturii n-au reușit mai bine. Nu se poate spune că maturii au dat în mintea copiilor ; cred că are loc un fenomen mult mai interesant — copiii au dat în mintea adulților. Poate că ajunși aici, făcîndu-se acest SALT (apropo, sînt bande de copii mascați care se joacă prin lume „de-a tratativele de dezarmare"...) să se înțeleagă în sfîrșit că jocurile copiilor sînt cît se poate de serioase, cel puțin la fel de serioase ca un atac de blindate și-un bombardament de artilerie. Pedagogi luminați au spus-o de mult și n-au fost crezuți. Acum, iată. Mă gîndesc dacă nu a venit vremea ca statele majore de adulți — care au un covîrșitor rol în organizarea unor spectacole de stradă atît de inspirante pentru copii — să treacă ele să se joace din nou cu cercul, șotronul, de-a mama și de-a tata, reamintindu-și ceea ce copiii au uitat. Într-o lume atît de pe dos, poate că spectacolul unor adulți care se joacă precum copiii prostuți, ar așeza lucrurile cu capul măcar în sus.

RADU COSAȘU ■

„Furtul de inteligență"

50—46. O operație simplă de scădere. Aparent. Pentru că, dacă adăugăm explicația că cifrele reprezintă miliarde de dolari și redau proporțiile daunelor provocate în perioada 1961—1972 țărilor în curs de dezvoltare prin „exodul de creiere" spre unele state dezvoltate și, respectiv, cuantumul ajutoarelor externe primite, în același interval de timp, de statele ce fac eforturi pentru a se înscrie cu adevărat pe traiectoria progresului cifrele ies din teritoriul matematicii. O simplă scădere arată că ajutorul primit a fost anulat, că pierderile sînt mai mari. O simplă, dar tragică scădere evidențiază grave consecințe ce măresc aria greutăților cărora trebuie să le facă față unele din tinerele state independente Evocat, în repetate rînduri, în diferite organisme internaționale, fenomenul, cunoscut și sub numele de „furt de inteligență" și-a găsit locul și pe agenda unei reuniuni organizate de UNCTAD la Geneva, cu participarea reprezentanților din 50 de țări. Este pentru prima oară cînd o organizație interguvernamentală se ocupă în mod special de implicațiile a ceea ce un ziarist numea, pe drept cuvînt, „furt de viitor".

Sînt cunoscute de mult timp practicile de spoliere a bogățiilor unor țări de către altele, practici ce au creat, între altele, decalajele economice dintre state. Relativ mai recent, „furtul de inteligență" accentuează aceste decalaje, creînd noi obstacole unora dintre statele ce fac eforturi pentru valorificarea resurselor naționale, pentru accelerarea progresului și dezvoltării. În graiul lor sec, cifrele ilustrează cu putere de convingere. După statistici O.N.U., peste 300 000 savanți, ingineri și medici au emigrat, în circa un deceniu, din țările în curs de dezvoltare în cele industrializate. Cea mai mare parte au ajuns în S.U.A., Anglia și Canada. Se apreciază că, numai în a doua parte a deceniului trecut, Statele Unite și-au mărit numărul de savanți și ingineri cu 20 la sută, pe seama imigrărilor Aceasta, în timp ce, obiectivul a cărei înfăptuire este considerată necesară — existența, în țările în curs de dezvoltare, pînă la sfîrșitul actualului deceniu, a 900 000 tehnicieni și 600 000 ingineri și cercetători — n-a părăsit stadiul de deziderat. Așa se face că, potrivit acelorași statistici, la 100 000 locuitori revin, în medie, în țările industrializate, 112 savanți și ingineri, în Africa — 3,8 (în statele în care există statistici), în Asia — 22, în America Latină — 69. Discrepanța este ilustrată și de posibilitățile de a face investiții pentru cercetări. Un document al UNESCO cifrează cheltuielile anuale pentru cercetări, în întreaga lume, la circa 65 miliarde dolari, din care numai aproximativ trei miliarde dolari revin țărilor în curs de dezvoltare. Întreg continentul african, de exemplu, a înregistrat, la nivelul anului 1974, numai 0,4 la sută din alocațiile mondiale consacrate cercetării. În acest context mai poate surprinde faptul că, din cele 3,5 milioane brevete de invenții existente în lume, numai circa a zecea parte provin din țările în curs de dezvoltare ? Răspunsul se impune a fi coroborat și cu alte date : într-un singur an, în 1970, S.U.A. a obținut în jur de 3,7 miliarde dolari ca venit pe seama activității specialiștilor din unele țări în curs de dezvoltare. Mai mult decît volumul ajutorului acordat acestor țări — 3,1 miliarde dolari !

„Furtul de inteligență", practicat de companiile occidentale nu a ocolit nici domeniul sănătății. Documente ale O.M.S. relevă că, la începutul acestui deceniu, cel puțin 140 000 medici și 135 000 infirmiere exercitau profesia în alte țări decît în cele în care au obținut diplomele. Anual, țările în curs de dezvoltare, în special cele latino-americane, pierd, în favoarea Statelor Unite, personal medical egal cu numărul absolvenților din 15 școli nord-americane. Efectele sînt ilustrate tot de cifre : în medie, pe glob, revin 8 medici la 10 000 locuitori. Dar, în timp ce în țările industrializate, cifra este 15, în unele state africane există un medic la 20 000 locuitori. Sînt și situații paradoxale. Astfel, cei peste 14 000 medici emigrați din India, țară cu indice de mortalitate ridicat, ar fi suficienți pentru asigurarea asistenței sanitare în trei mari orașe : Calcutta, Bombay și Madras. Potrivit datelor oficiale, numai la New York există mai mulți medici tailandezi decît în... Tailanda. Ce înseamnă, sub aspect material, acest fenomen pentru țările afectate de emigrarea specialiștilor este redat de o altă cifră: pregătirea unui medic costă circa 50 000 dolari.

Datele prezentate constituie, prin ele însele, argumente în favoarea acțiunilor concertate menite să pună capăt racolării de specialiști din țările în curs de dezvoltare, practicilor care împovărează eforturile naționale de dezvoltare și progres ale unor țări. Curmarea acestor practici constituie o cerință a cărei rezolvare este indispensabilă pentru ca imensele resurse umane și materiale ale Terrei, capacitatea creatoare a geniului uman să slujească, fără discriminări, tuturor locuitorilor globului, pentru lichidarea subdezvoltării pe glob și, într-un cadru mai larg, pentru edificarea unei noi și echitabile ordini economice internaționale.

ION STOICA ■

ȘTIINȚA PE MAPAMOND

Este încă somnul un mister ?

Savanții spun că da!

O statistică recentă arată că jumătate din americanii trecuți de 15 ani au suferit cîndva de insomnie. Mai surprinzător este faptul că aproximativ 15 la sută dintre aceștia afirmă că suferința lor este cronică, iar o treime din întreaga populație a S.U.A. trăiește, periodic, crize de insomnie. Somniferele, cu tot efectul temporar, nu au nici o influență asupra cauzelor fundamentale ale afecțiunii. Anomalia este probabil la fel de veche ca și specia umană, spun medicii, dar studierea ei constituie un domeniu încă foarte tînăr al cercetărilor. Este cel puțin izbitor, oricît de străină ți-ar fi neputința de a dormi, să afli că în Statele Unite ale Americii numărul celor care suferă de insomnie este de ordinul milioanelor, iar cel al specialiștilor care efectuează cercetări referitoare la somn se ridică la deloc neglijabila cifră 500. În pofida unui mare număr de studii efectuate însă, atît în S.U.A., cît și în Europa, „somnologii" — cum mai sînt denumiți experții somnului — se află încă în căutarea unor răspunsuri esențiale. Allan Rechtschaffen, psiholog la Universitatea din Chicago, face următoarea precizare: „Ne petrecem jumătate din viață dormind și nu știm încă de ce facem acest lucru. Somnul este o funcție biologică deosebit de importantă, dar noi nu știm exact ce cîștigăm de pe urma acesteia și nici nu cunoaștem care sînt procesele ce au loc în timpul somnului. De aceea noi nu știm cum poate fi îmbogățită această funcție biologică".

Poate lucrul cel mai ușor de stabilit este acela că nevoia de somn diferă considerabil, de la individ la individ. Majoritatea adulților au nevoie de șapte pînă la nouă ore de somn pe noapte, dar există unii oameni cărora le trebuie 12 ore, iar alții pentru care trei sau patru ore sînt suficiente Mult mai rar sînt întîlnite acele legendare cazuri de persoane care nu au nevoie aproape deloc de somn. Un grup de cercetători renumiți — scrie publicistul american Lawrence A. Mayer, într-un amplu comentariu consacrat problemelor somnului — au analizat recent trei astfel de cazuri. Primul — o femeie în vîrstă de peste 70 de ani, perfect sănătoasă, care dormea o singură oră, o dată la două-trei zile. În celelalte două situații era vorba de doi bărbați, amîndoi de vîrstă mijlocie, care dormeau doar cîteva minute pe noapte. Unul dintre ei regreta chiar cele 15 minute pe care le „irosește" în fiecare noapte dormind.

Datele obținute cu ajutorul encefalografului par să indice că diferitele faze ale somnului sînt determinate de o serie întreagă de impulsuri electrice și transformări chimice ce au loc în creier. Și nu este întîmplător faptul că medicii acordă o atenție deosebită rolului pe care îl joacă creierul, sistemul nervos în general, în desfășurarea somnului. O bună parte a cercetărilor este îndreptată spre dezvăluirea aspectelor psihologice și de comportament care influențează somnul. Un exemplu în acest sens: interdependența dintre insomnie și obiceiurile individuale legate de somn. Un psiholog de la Northwestern University a formulat chiar o serie de „reguli de dormit". El își îndeamnă pacienții să se întindă în pat numai cînd sînt obosiți, să se culce pentru a dormi, nu pentru a medita, să părăsească patul, dacă nu reușesc să adoarmă curînd și să nu se culce din nou pînă în momentul în care cred că vor putea adormi... Ceasul deșteptător să sune la aceeași oră în fiecare dimineață, chiar și duminica (! ? !)

Încercările specialiștilor de a determina legăturile dintre ritmul biologic al organismului și somn par promițătoare. Există multe indicații că organismul omenesc urmează un ciclu periodic de funcționare cu o durată de 23 pînă la 25 de ore. În timpul somnului, temperatura corpului scade cu aproximativ 1,5 grade, ea revenind apoi la „nivelul diurn", curînd după trezire... Există dovezi concludente că printre cei ce suferă de insomnie se află persoane al căror ciclu fiziologic prezintă unele modificări. S-ar putea spune, afirmă specialiștii, că suferința acestora constă într-un continuu decalaj cronologic al acestui ciclu. Studiile dedicate acestor probleme se află însă într-o fază incipientă. „Somnologii" sînt, desigur, preocupați în primul rînd de găsirea acelei substanțe naturale capabile să provoace somnul — un adevărat „elixir al somnului".

Părerea generală a oamenilor de știință este că insomnia nu va fi probabil învinsă pînă cînd nu se va ajunge la o înțelegere mai completă a însuși fenomenului cunoscut drept somn. O asemenea înțelegere ar deschide perspective cu totul noi pentru biologie

Atlantida, legendă sau realitate?

Recente explorări oceanografice au readus în actualitate disputele referitoare la enigma legendarei Atlantide. Au fost descoperite noi elemente care vin să susțină ideea că sfîrșitul perioadei glaciare în Europa și în America septentrională a fost provocat de scufundarea Atlantidei în adîncurile oceanului în urma unui cutremur catastrofal. Cînd încă exista, Atlantida bara cursul apelor calde spre coastele Europei : scufundîndu-se, curenții de apă caldă au putut atinge treptat coastele continentului european, topind gheții. Actualul regim al apelor arctice s-ar fi stabilit acum circa 12 000 de ani și tocmai această dată este fixată cînd se vorbește de dispariția Atlantidei. Noile descoperiri făcute de o expediție alcătuită de oameni de știință din mai multe țări sînt considerate ca fiind în măsură să pună sub semnul îndoielii credința scepticilor că existența Atlantidei se rezumă doar la o legendă. Oamenii de știință contemporani preocupați de acest mister — și numărul lor este destul de mare — cred că Atlantida, anticul continent cu o civilizație superioară ce a dispărut în adîncurile Oceanului Atlantic, a existat într-adevăr. Dezacordul lor rămîne doar într-o singură privință : localizarea acestui continent dispărut.

S-a scris enorm în întreaga lume în jurul acestui subiect. Revista italiană „Giorni" informează că s-au scris pînă acum cel puțin 25 000 de cărți despre Atlantida. Cele mai controversate poziții au fost primite întotdeauna cu interes, sperîndu-se că va fi dezlegată enigma civilizației atlante. Și de fiecare dată s-a recurs la cele mai vechi izvoare scrise privind continentul dispărut — „Dialogurile" lui Platon. Renumitul filosof grec descrie amplu Atlantida în cugetările sale — despre catastrofa care a făcut să dispară sub ape Atlantida, despre mărimea și reliefui muntos al continentului, clima blîndă și țărmurile primitoare, descrie cu lux de amănunte capitala, portul Poseidon, organizarea politică. La rîndul lor, Socrate, Plutarh considerau că a existat Atlantida iar marele învățat Solon, ca poet, dorea chiar să creeze o epopee asemănătoare Iliadei despre istoria atlanților. Aristotel, în schimb, scria că este vorba doar de o născocire a lui Platon.

Majoritatea oamenilor de știință contemporani care cred că Atlantida a existat, consideră că insulele Azore, Canare și Madeira constituie vîrfurile munților anticului continent. Unii extind zona pe care s-ar fi întins vechea Atlantidă și pe țărmurile Africii și Americii Latine. Legendele păstrate în Mexic, Columbia, Brazilia, Peru vorbesc toate despre „înțelepți cu barbă lungă și piele albă, veniți foarte demult din țara în care răsare soarele". Ce țară din răsărit să fi fost atît de dezvoltată în timpurile acelea, încît să poată avea corăbii capabile să ajungă pînă la țărmurile americane, dacă nu Atlantida ?

Parcă pentru a spori și mai mult numărul semnelor de întrebare care se pun cînd se vorbește despre Atlantida, un pilot, survolînd Atlanticul, a observat sub apă, în apropierea insulei Bahamas, silueta unui dreptunghi uriaș. Cercetările efectuate la locul indicat au descoperit temeliile unui imens templu, construit din blocuri masive de calcar foarte dur, care nu se găsește în Bahamas. Zidurile, ce par a fi ale unui port (Poseidon ?) nu se află așezate direct pe fundul oceanului, ci pe patru piloni uriași, fiind construite în unghiuri absolut drepte. Vechimea lor, spun specialiștii, depășește zece milenii. Toate eșantioanele culese din zona bănuită că ar fi fost cîndva Atlantida — fosile, bucăți de lavă — confirmă că ele au existat cu mii de ani în urmă pe pămînt și nu sub apă. Pe insulele Azore, Canare și Madeira clima este foarte blîndă, iar terenul de origine vulcanică are o culoare roșiatică. Aici există și stînci albe de calcar și izvoarele termale, exact ca în descrierea Atlantidei făcută de Platon.

Sînt multe descoperirile care vin să demonstreze că Atlantida nu este numai o legendă dar rămîn și numeroase semne de întrebare. Cînd cercetătorii sînt pe punctul de a crede că enigma este rezolvată apar noi elemente, noi argumente, care aruncă iarăși umbra îndoielii asupra a ceea ce se credea pînă atunci ca sigur.

„DEZARMARE ȘI PACE", O SINTAGMĂ LA ORDINEA ZILEI

La Geneva, la New York sau la Belgrad, același cuvînt de ordine, „Dezarmare și pace". Curba mereu urcătoare a cantității — și, în paralel, a calității — armelor născocite și acumulate pe Terra trasează un grafic ce stîrnește o îngrijorare tot mai severă ; expresie a capacității de distrugere, acest urcuș nu trezește, nu poate genera bucuria legată de performanță, de salt, ci doar stupoare, spaimă, neliniște. Se recunoaște astăzi, în forurile cele mai diverse, de către personalități de mare prestigiu ale contemporaneității, că atît timp cît nu este prea tîrziu, omenirea trebuie să-și unească eforurile pentru a putea elimina pericolul războiului din viața planetei. Asistăm, pe plan mondial, la un curent de opinie din ce în ce mai larg, din ce în ce mai responsabil în favoarea păcii, împotriva războiului.

La nivelul declarațiilor, necesitatea suprimării războiului din viața popoarelor, imperativul stopării cursei înarmărilor, în special al înarmărilor nucleare, sînt obiective necontestate. La nivelul faptelor însă interese și poziții dintre cele mai diverse împiedică realizarea practică a acestei arzătoare aspirații. Proliferarea cursei înarmărilor reprezintă un grav pericol pentru omenire nu numai prin finalitatea sa distructivă, ci și prin irosirea și folosirea în scopuri ce atentează la condiția umană a unor importante resurse. Invocarea relației dezarmare-dezvoltare revine tot mai frecvent în ultimii ani pe teritoriul dezbaterilor, în apelurile care cheamă la luciditate, la acțiuni care să servească umanității, civilizației. Recent, Institutul Internațional de Cercetări în Problemele Păcii (SIPRI) din Stockholm — care publică, după cum se știe, ample studii consacrate cursei înarmărilor — releva faptul că, în prezent, în lume, sînt utilizate anual în scopuri militare materii prime sau semimanufacturate valorînd, în medie, 250 miliarde dolari. Sumă echivalentă cu produsul național total a 65 de țări în curs de dezvoltare ! „O parte a mijloacelor care se irosesc acum pentru înarmare ar trebui cheltuite pentru combaterea foametei, pentru dezvoltarea accelerată a regiunilor înapoiate ale lumii" — afirma, la rîndul său, Willy Brandt, președintele Partidului Social Democrat din Republica Federală Germania, cu puțin timp în urmă.

S-ar părea deci, am putea-o crede, că irosirea zilnică a miliarde de dolari în întreaga lume pentru înarmare, dincolo de neliniștea firească pe care o generează, implică și puternice mutații de conștiință, în straturile cele mai diverse ale opiniei publice mondiale, creează atitudinea așteptată, de condamnare a acestei politici și, firește, determină acțiunile care să-i pună stavilă. În rîndul acestor acțiuni am putea înscrie dezbaterile desfășurate la New York și Geneva pe parcursul ultimelor săptămîni. După cum a relatat detaliat presa cotidiană, la sediul Națiunilor Unite din New York s-a încheiat o nouă etapă importantă — penultima — a Comitetului pregătitor al sesiunii speciale a Adunării generale a O.N.U. consacrată dezarmării. În cadrul acestui comitet — din al cărui plen fac parte 54 de state, între care și România — au fost elaborate, într-o formă preliminară, pe baza propunerilor și ideilor prezentate de diferite state și grupuri de state, proiecte asupra tuturor secțiunilor documentului final ce urmează să fie înaintat spre dezbatere și aprobare sesiunii speciale din mai-iunie. Conținutul acestui proiect de document (care în afara preambulului cuprinde trei secțiuni distincte — Declarația cu privire la dezarmare ; Programul de acțiune ; Structurile de negocieri) este apreciat ca pozitiv pentru faza în care se află, cu toate că nu răspunde încă întru totul dorinței popoarelor, așteptării acestora. Limitele se datorează mai ales unor tendințe de supraapreciere a măsurilor legate de controlul înarmărilor și limitarea armamentelor. Or, aceste acțiuni nu pot, în nici un caz, ține locul măsurilor reale de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, concrete și eficiente, care să marcheze scoaterea din imobilism a actualelor negocieri pentru dezarmare.

Participarea țării noastre la procesul de elaborare a proiectelor de documente citate a fost deosebit de activă, propunerile și inițiativele românești aflîndu-și loc în toate secțiunile. Poziția fermă și constructivă a României în această problemă a fost din nou reafirmată recent de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în Cuvîntarea rostită la Conferința Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști : **„Luăm parte activă la pregătirea sesiunii extraordinare a Organizației Națiunilor Unite din primăvara acestui an și sîntem hotărîți să acționăm din toate puterile, împreună cu toate statele și forțele progresiste, pentru ca această sesiune să ducă la măsuri efective îndreptate spre dezarmare, spre eliberarea omenirii de coșmarul unui nou război nimicitor, să creeze condiții pentru realizarea unei păci trainice, a unui climat în care fiecare națiune să se simtă în deplină siguranță".**

Eforturi paralele consacrate aceleiași problematici — dezarmarea — au fost mobilizate și în Europa, la Viena, în cadrul Conferinței internaționale a organizațiilor neguvernamentale asupra dezarmării. Și în acest cadru, delegația română — participantă activă la lucrările conferinței — a prezentat pe larg concepția României socialiste, a președintelui Nicolae Ceaușescu, privind crearea unei lumi fără arme și fără războaie. Țara noastră se pronunță cu fermitate pentru trecerea neîntîrziată la măsuri practice de dezarmare, pentru democratizarea mecanismului de negocieri, pentru asigurarea participării la eforturile de dezarmare a tuturor statelor, în condiții de egalitate. Delegația română a insistat, de asemenea, asupra rolului important ce revine opiniei publice de pretutindeni, popoarelor lumii pentru inaugurarea unei noi ere în negocierile de dezarmare, era trecerii de la declarații la acțiuni concrete.

Din toate aceste inițiative, din relevarea conținutului principal al negocierilor ce au loc în lume pe tema dezarmării, din speranțele pe care cele mai înaintate forțe ale contemporaneității și le leagă de sesiunea specială consacrată dezarmării, ideea care se detașează cu pregnanță este aceea că eforturile internaționale vizînd oprirea cursei înarmărilor rămîn încă departe de obiectivele propuse atît timp cît nu sînt dublate, nu sînt însoțite de măsuri practice, atîta timp cît există alte și alte fapte care contravin și contrazic tendințele pozitive existente.

DOINA IOVANEL

MONDO UMANO ?

Nici măcar o zi de pace

Nu știm cîți cunosc constatarea de mai jos și, de asemenea, ne închipuim că citind-o o vor privi cu o firească îndoială întrebîndu-se dacă e sau nu adevărată. Și totuși este adevărat : din 1945 și pînă azi nu s-a înregistrat nici măcar o zi de pace, nici măcar o zi în care să nu fi zăngănit arme, să nu se fi înregistrat raiduri aeriene, dueluri de artilerie, bombardamente, morți și răniți, mari pagube materiale etc. Cu alte cuvinte să nu fi fost în plină evoluție mai multe războaie. Asadar, constatarea are menirea să ne pună pe gînduri, să schimbe o anume optică superficială cu care s-a evaluat situația de după ultima conflagrație mondială. Este adevărat, într-un prim moment ne vin în minte războaiele din Orientul Apropiat, Coreea, Indochina — majoritatea lor cu caracter prelungit — dar în cronica lumii contemporane nu figurează numai acestea. Există chiar expresii cifrice ale înfruntărilor armate și care, la rîndul lor, nu pot să nu pună și mai mult pe gînduri. Dealtfel, într-o consistentă lucrare consacrată „Polemologiei și problemelor păcii", Vasile Secăriș, relevînd creșterea deosebită a frecvenței, a intensității războiului clasic și a numărului conflictelor arăta că dacă în 1945—1949 erau în curs de desfășurare 6.47 războaie în fiecare zi/an, în perioada 1965 – 1969 cifra respectivă ajunsese la 17,85. Firește, în aceste conflicte armate au fost angajate numeroase forțe, ele au cuprins adesea arii geografice, numeroase state, au dus la irosirea unor mari forțe umane și materiale. Trist dar adevărat, lumea aceasta ieșită atît de zdruncinată, de umilită și de păgubită din ultimul război mondial n-a putut asigura, de atunci, nici o zi de pace pe această planetă. Știm, s-au constituit comitete, organisme, s-au încheiat și unele tratate, s-a ajuns la unele acorduri bilaterale, s-au dus și se duc negocieri îndelungi și cel mai adesea sterile pentru o demarare efectivă și eficientă în procesul dezarmării. Și nu e întîmplător că negocierile respective trenează din moment ce, în unele locuri, principiul (straniu) care călăuzește pacea în viziunea respectivă este „si vis pacem, para bellum". Adică dacă vrei pace, pregătește-te de război.

Am fi dorit să ne înșelăm în aprecierea noastră. Dar, iată, cotidianul francez „Le Matin" constata un fapt ce ar trebui și el să pună pe gînduri : în domeniul vînzărilor de arme, în 1977, recordul mondial a fost doborît. Cu alte cuvinte, statele „negustoare de moarte" au continuat să facă afaceri cu acest gen de mărfuri, situație căreia țările cumpărătoare trebuie să-i facă față în felurite chipuri. Ne gîndim la eforturile mari depuse de ele pentru însușirea unei atari tehnici, pentru achiziționarea ei, la scopurile în care a fost achiziționată, la atîtea și atîtea fețe văzute și nevăzute ale acestei ciudate pregătiri a păcii.

Că nu este cea adecvată se știe. Că negocierile în problema dezarmării ar putea fi eficiente — iarăși se cunoaște. Că există o adevărată și viabilă viziune a unei adevărate și viabile păci o dovedesc atîtea lucide luări de poziție, între care răsună puternic cele românești. Atunci, cînd oare se va consemna prima (și apoi celelalte) zi de pace plenară pe mapamond? Desigur prin cît mai multe fapte și nu prin vorbe.

PETRE NICOLAE

GALBRAITH: „Nimic nu este mai incompatibil cu libertatea decît mizeria"

Într-o convorbire cu un colaborator al ziarului „Le Monde", cel mai reputat economist american, John K. Galbraith, fost consilier prezidențial pentru probleme economice și, actualmente, profesor la Universitatea Harvard, și-a exprimat dezacordul cu actuala campanie privind așa-zisele drepturi ale omului, declanșată în Occident.

Mai întîi, profesorul Galbraith arată că el, personal, nu a găsit cu cale să se ralieze acestei campanii : și nu din dezinteres față de problemele contemporane, ci — a precizat economistul — pentru că „Nu cred că este de datoria mea să fac proclamații personale pe tema drepturilor omului. Deși mi se pare că, într-adevăr, în cursul ultimilor ani, mi-am manifestat suficient libertatea de exprimare".

Pe de altă parte, profesorul american a arătat : „Nu cred că se cîștigă mare lucru predicînd pe această temă altor state". „Sînt convins că statutul drepturilor omului progresează" în țările socialiste, „însă nu datorită sfaturilor provenite din Occident" — a subliniat Galbraith.

În încheiere, economistul american își exprimă punctul său de vedere cu privire la adevăratul conținut al drepturilor umane. În ce privește chestiunea mai generală a unei cruciade de politică internă în favoarea drepturilor omului, „eu — subliniază savantul american — prefer să se manifeste grija față de privațiunile de libertate și discriminările care rezultă din sărăcie : ghetoul negru, șomajul tineretului, discriminarea împotriva femeilor. Există în S.U.A. suficiente asemenea minorități defavorizate, private **de facto** de exercitarea libertăților lor și de drepturile lor civile, de care merită să ne interesăm. Nimic nu este mai incompatibil cu libertatea decît mizeria" — relevă John K. Galbraith.

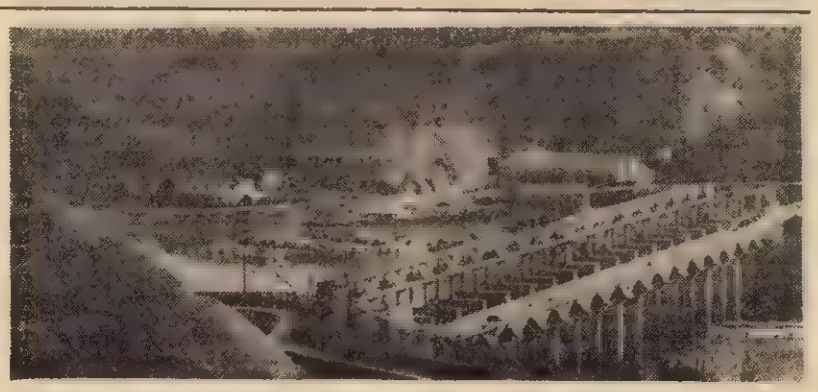

Foto-vedere panoramică asupra centralei hidroelectrice Kanshi de pe rîul Miho, construită în R. P. Chineză cu ajutorul populației ținutului Hengtung

Fapte și zile

Premiul principal al concursului de fotografie de presă organizat de Fundația olandeză de fotografie a fost atribuit reporterului sud-african Leslie Hammond. Imaginea pentru care i s-a acordat distincția, intitulată „Teroarea gazelor lacrimogene" a surprins unul din momentele în care populația de culoare din Modderdam, de lîngă Capetown, își exprima protestul față de acțiunea de demolare a locuințelor de către forțele poliției rasiste sud-africane. ● În viitor, în garda de onoare a Casei Albe vor putea figura și femei ce se află în forțele armate ale Statelor Unite. În prezent, garda de onoare care participă la ceremoniile oficiale rezervate șefilor de stat în vizită la Washington este constituită doar din bărbați reprezentînd unități ale armatei terestre, forțelor aeriene și navale, gărzilor de coastă și pușcașilor marini. ● De la sediul clubului de fotbal Cagliari, din Sardinia, a fost furat trofeul primit de celebrul internațional Gigi Riva pentru titlul de cel mai bun realizator, obținut în perioada de glorie a activității sale în echipa sardă. Furtul a fost efectuat de „obișnuitele persoane neidentificate", remarcă agenția ANSA. Riva a declarat că este dispus să intre în contact cu autorii furtului și să plătească suma necesară pentru răscumpărarea prestigiosului trofeu. ● Fiindcă veni vorba de furt, Scotland Yard-ul a anunțat că o armă prevăzută cu un mecanism de vizare prin lunetă și construită pe bază de laser a fost furată din Muzeul științific din Londra, cu prilejul unei expoziții de echipament electronic. Se presupune că arma furată s-ar afla în posesia unui grup terorist. În lume există doar 25 de exemplare de acest tip de armă. ● Trei din cele mai mici țări din lume — Kuweitul, Emiratele Arabe Unite și Qatarul — beneficiază, potrivit datelor difuzate de Banca Mondială, de cel mai ridicat venit mediu anual pe locuitor, datorită exporturilor de petrol și populației mici. Astfel, produsul național brut pe locuitor este de 15 400 dolari în Kuweit, de 13 900 dolari în Emiratele Arabe Unite și de 11 400 dolari în Qatar. Același organism internațional de finanțare relevă însă că, la polul opus, se află majoritatea țărilor africane și asiatice, dintre care doar cîteva au un venit de 1 000 dolari pe locuitor. În America Latină, Hondurasul și Bolivia sînt cele mai sărace, cu 390 dolari pe locuitor anual.

D. I.

Jenei și Nunweiller

Mai pricepă cineva ceva ! **Bihorul** care era o echipă sărmană, aflată pe undeva, pe la periferia clasamentului, a urcat senzațional pe locul opt, învingînd, pe rînd, două redutabile echipe: pe **Steaua** la București și pe **A.S.A. Tg. Mureș**, acasă. O să mi se spună că antrenorul Reinhardt, plecat de la o echipă fără nici o speranță, a vrut să arate că nu el e de vină de soarta Reșiței, ci propriii jucători. Lucrurile cam așa stau, din moment ce luînd în primire o altă candidată la retrogradare, același om o scoate, încet-încet, la mal. Poate că șederea unui antrenor multă vreme la același club îi mașină autoritatea, poate altele sînt cauzele, dar iată că, din cînd în cînd, niște adevăruri foarte vechi sînt confirmate de viață. Asta ar fi cea mai mare surpriză a primelor două etape ale returului. Dacă și la Timișoara, **Bihorul** va ține în șah pe **Politehnica**, este evident că ne aflăm într-o fază de talfun fotbalistic. **Argeșul**, care mergea admirabil în toamnă, iată-l scufundîndu-se, puțin cîte puțin, obținînd abia un punct din patru și dînd semne de mare oboseală. La Constanța, **Sportul studențesc** a confirmat, învingînd echipa locală, după un meci care se pare că nu i-a pus probleme. Cine a văzut unsprezecele studențesc în aceste ultime trei săptămîni, și-a dat seama limpede că, deși lipsită de mulți titulari, echipa din Regie va juca un rol important în acest sezon. Autorul revirimentului: Rădulescu și mai tînărul Munteanu (care se impune de la meci la meci). Adăugați la toate astea pe Ciugarin și pe Chihaia care, împreună cu Octavian Ionescu, formează coloana vertebrală a acestei echipe care n-a jucat niciodată atît de frumos ca acum. Meritul antrenorilor este evident și-l subliniem ca atare.

Un alt lucru care ar putea fi discutat este soarta echipei **Steaua**, aflată și ea într-o grea perioadă, mai ales din cauza stării sanitare a jucătorilor, stare provocată — credem noi — de lipsa de antrenament a jucătorilor. Atîtea întinderi și accidentări vorbesc clar despre lipsa de autoritate a antrenorului Jenei și de o eventuală schimbare a conducerii tehnice. Cineva îmi atrăgea atenția, pe bună dreptate, că și în cazul acestui fost jucător al echipei campioane ca și al lui Nunweiller de la **Dinamo**, trecerea de la starea de **executant** la cea de **îndrumător** a fost rapidă și neexplicabilă, antrenorii lui **Dinamo** și ai **Stelei** evitînd perioadele de tranziție și arzînd etapele fără ca vreun detaliu în cariera lor să îndice că se face bine cînd li se încredințează două echipe atît de renumite. Mi s-ar putea răspunde că și Jenei și Nunweiller au obținut, cu echipele lor, cîte un titlu de campion, iar la **Steaua**, Jenei a luat și Cupa României, dar lumea știe foarte bine că amîndoi antrenorii în cauză mosteniseră jucători prețioși și, mai ales, bine antrenați de alții. Iată, timpul se răzbună și două dintre cele mai puternice formații românești de fotbal plutesc într-un anonimat total. **Jiul** a învins **Steaua**, iar la București **Poli Iași** abia a încasat un gol „după lupte seculare" și după un joc al dinamoviștilor care ne făcea să ne întrebăm dacă nu sîntem pe undeva, pe la Giurgiu, sau pe la Chiajna, asistînd la un meci de divizia C. Erau în teren internaționalii lui **Dinamo**, era și Romilă, și el internațional, și Simionaș, un excelent jucător, dar singurul nume pe care îl-aș pomeni în această cronică după meciul văzut duminică, ar fi unul singur : Naste. Cum o fi bătut **Politehnica Iași** cu 6—1 acasă pe **Argeș**, nu-mi explic ! Această echipă n-are înaintare deloc. Dănilă, despre care s-a făcut atîta caz, este un jucător rudimentar, fără orientare în teren, jucînd leapșa pe coate, pe la mijlocul terenului, iar despre extreme, ce să mai vorbim ? Și V. Ionescu și Costea arătau ca după tifos. I-aș nedreptăți totuși pe Sătmăreanu, pe Dinu și pe Țălnar dacă n-aș afirma că la ei am mai văzut cîte ceva care arăta a fotbal. Dar, vai, atît de puțin ! Și, în final, o impresie : o să avem o luptă pentru evitarea retrogradării, soră cu moartea ! Propun de pe acum să se întărească corpul medical, arbitrii să fie selecționați cu grijă și să se coasă buzunarele bisnițarilor care mișună în jurul cluburilor. Cît despre pompieri, să știe de la mine că trebuie să fie în alertă încă de pe acum.

S-auzim de bine !

EUGEN BARBU ■

„Facem pași mărunți, dar îi facem pe un drum drept"

Profesor de educație fizică, promoția 1960 ; fost jucător de Cupa Davis, într-un singur meci, la dublu, alături de Ion Țiriac, în întîlnirea cu Polonia, București, 1960, 2—3 ; antrenor al lotului reprezentativ în perioadele 1962—1968 și 1970—1972, calitate în care a luat parte, antrenor și căpitan nejucător, la 2 finale ale Cupei Davis, Charlotte, 1971, București, 1972 ; a pregătit în anii 1975—1976 echipa națională de tenis a Tunisiei ; autor a 2 manuale de specialitate, „Tenis, tehnică, tactică, metodică", 1968, „Tenis, treptele învățării", 1974 ; revenit în octombrie 1977 la conducerea reprezentativei de tenis a României pentru Cupa Davis, secondat de Vasile Serester.

— Tovarășe profesor Ștefan Georgescu, iată că s-a întîmplat, după o absență de 5 ani, să fiți rechemat la cîrma lotului național de tenis. După opinia noastră s-a procedat bine și cu chibzuință în această rechemare, dar, firește, nu e vorba decît de un punct de vedere. Alții poate vor fi gîndind altfel. Ne-ar interesa, ca prim pas în dialogul ce va urma, ce-ați găsit în momentul revenirii ?

— Nu i-am mai găsit, din păcate, pe cei 2 mari jucători ai tenisului românesc și mondial, Năstase și Țiriac, ultimul ieșit probabil definitiv din competiția pentru Davis, celălalt numai temporar. În schimb, i-am găsit pe Hărădău, cu victorii mai importante la Lloyd și Feaver, jucători englezi destul de bine cotați, am găsit o garnitură de juniori clasată pe locul al doilea în Europa, o Balcaniadă pierdută la fracții Pampulov, precum și foarte multă bunăvoință din partea conducerii C.N.E.F.S. și a majorității membrilor Biroului federal

— Cu alte cuvinte, o situație nu tocmai de invidiat.

— Exact. Dar nici o situație din cale-afară de grea, dat fiind faptul că, spre deosebire de acum 10 ani, de pildă, în prezent tenisul nostru dispune de o bază de masă mult mai amplă și de o condiție materială, terenuri, rachete și așa mai departe, substanțial îmbunătățită. Cu sprijinul lui Ion Țiriac, ziarul „Scînteia tineretului" a organizat o competiție valoroasă pentru răspîndirea tenisului în rîndul elevilor, adunînd la startul diverselor faze un număr foarte mare de practicanți ai acestei discipline sportive. S-a zis că au luat parte 200 000 de tineri Firește, nu toți au rămas, dar federația are la ora de față peste 100 de jucători foarte tineri luați în evidență, tenismani cu talent și perspective, ceea ce nu se întîmpla pe vremea finalelor noastre de Cupa Davis. E clar că sîntem martorii unui salt.

— La ce vă gîndiți cînd spuneți ce spuneți ? La Dîrzu ? La Segărceanu ?

— Între alții. Lotul lărgit pentru Cupa Davis cuprinde 16 jucători, iar cel restrîns, cu care ne-am prezentat recent în Cupa Saab, pierdută la meciaveraj în fața Olandei, 4, din care 3 sînt tineri. Dîrzu, Segărceanu și Pană, nucleul echipei de juniori vicecampioană continentală anul trecut. Altfel vorbind, date fiind tinerețea jucătorilor noștri, talentul lor indiscutabil și calitățile lor tehnice și fizice remarcabile, cred că nu avem motive prea multe de îngrijorare. E necesar, însă să ne înarmăm cu o oarecare doză de răbdare, căci în tenis, ca și în celelalte ramuri sportive, rezultatele de prestigiu internațional nu vor apărea peste noapte. Ele se cer pregătite cu multă sudoare. Prin muncă și seriozitate, respectînd disciplina pînă la privațiune. Nu exagerez cînd zic că șanse sînt. Ca să argumentez mă voi folosi de o comparație, poate nu cea mai fericită, dar utilă ca punct de referință. La 16 ani, Segărceanu l-a învins pe Szöke, un tenisman cu o carte de vizită bună. La 16 ani, Năstase, care va deveni, nu-i așa, unul dintre cei mai mari jucători ai lumii, nu obținuse încă o performanță de valoare egală. Nu vreau să spun că Segărceanu va ajunge cu siguranță la clasa lui Năstase, mai degrabă acest lucru nu se va întîmpla, căci sportivi de talia lui Ilie se nasc rar, la noi și aiurea, dar vreau să spun că nu plecăm de la zero.

— Ce-ar fi de făcut pentru asta ?

— Ar trebui să jucăm cît mai mult și în concursuri cît mai tari. Programul din ultimele 5 luni, de cînd funcționez la lot, a fost satisfăcător. 4 concursuri internaționale, 6 etape în Cupa Saab și 3 selecții interne. Pentru început, nu-i puțin, iar o creștere a rezultatelor n-a întîrziat, ca o consecință firească. Recent, la Moscova, în cadrul campionatelor internaționale de sală ale U.R.S.S., Dîrzu, clasat în 1977 al șaselea în ierarhia federației noastre, l-a învins pe Korotkov, numărul 4 la sovietici ! La fel Segărceanu, locul 11 în clasamentul F.R.T. pe anul trecut, a cîștigat la Gruzmen, locul 8, marea speranță a tenisului sovietic. Din păcate, actualul sistem de pătrundere în marile competiții îngreunează accesul tenismanilor mai puțin cunoscuți, chiar dacă ei sînt foarte dotați și anunță ascensiuni spectaculoase. Intrarea în concursuri, nu numai pe arene celebre, la Wimbledon sau mai știu eu unde, ci chiar în competiții de mina a doua, se, face pe bază rezultatelor anterioare, a punctelor acumulate în întrecerile desfășurate sub egida Asociației Tenismanilor Profesioniști. Nu încape nici un dubiu : ai puncte, joci, n-ai puncte, stai de o parte ! ? Computerul A.T.P.-ului introduce în calcul punctele primilor, să zicem, 500 de jucători din lume, după care, în ordinea zestrei, le permite intrarea la un concurs sau altul. E limpede, cred, că în condițiile în care, cu excepția lui Năstase și a lui Țiriac, nici un jucător român nu figurează în ierarhiile A.T.P., lansarea pe orbită a uneia sau alteia dintre rachetele noastre tinere e cît se poate de anevoioasă. Mai dificilă ca oricînd.

— Aminteați mai devreme despre „3 selecții interne". Despre ce anume e vorba, tovarășe profesor ?

— Periodic, la o lună și jumătate, două luni, am organizat și vom organiza concursuri de selecție pentru ocuparea locurilor din lot și din echipă. Ideea, trebuie să recunosc, a stîrnit rezerve din partea cîtorva din membrii Biroului federal, dar am rămas la ea, considerînd că desfășurarea unor asemenea întreceri, în condiții cît mai apropiate de condițiile concursurilor cu miză, poate contribui la călirea, în primul rînd psihologică, a jucătorilor noștri. Cel mai bun senior și cel mai bun junior, am hotărît, vor juca în echipa națională, indiferent de numele lor ! Am destinat un loc unui junior tocmai în sensul perspectivei. Cînd Segărceanu l-a bătut pe Dîrzu, a jucat Segărceanu, cu Portugalia bunăoară, la Brașov, în tur. Cînd a cîștigat Dîrzu, a jucat Dîrzu, în meciul cu Olanda. Se creează în felul acesta o emulație, iar porțile către reprezentativa țării rămîn deschise celor mai în formă, socotind că valorile sînt aproximativ egale. Unii s-au speriat, zicînd că nu-l normal ca Hărădău, de pildă, în care s-a investit în cadrul lotului, să dispară din echipă ! Noi am fost de altă părere, susținînd că Hărădău va juca exact atîta timp cît va fi cel mai bun dintre seniori. Cînd va fi învins, va avea dreptul să-și recîștige locul. Toată chestiunea mi se pare, repet, echitabilă și democratică.

— Un moment. La începutul discuției spuneați că lipsa lui Năstase din garnitura pentru Davis este temporară. În ce sens ?

— Ilie nu va apărea în ediția 1978 a Cupei Davis datorită suspendării dictate de federația internațională ca urmare, reproduc din memorie, a comportării nesportive din meciul cu Anglia, de la București. De fapt a fost numai o discuție cu unul din frații Lloyd pe care, la intervențiile repetate ale lorului englez, federația internațională a tratat-o cu o asprime exagerată. După expirarea suspendării, Ilie ar avea dreptul să joace din nou pentru Salatieră.

— Tovarășe Ștefan Georgescu, care ar fi șansele tenisului românesc în viitoarea ediție a Cupei Davis ? Cum ziceați dumneavoastră, sincer vorbind.

— Reduse. Ar urma să întîlnim Cehoslovacia, Olanda sau Polonia, în funcție de rezultatele dintre ele. Oricît de rotundă ar fi mingea de tenis, e greu de crezut că, fără Năstase, am putea întrece formații cu Okker, Kodes, Hrebec sau Fibak. În prezent, facem pași mărunți și nespectaculoși, dar îi facem pe un drum drept. E neovie, repet, de un bob zăbavă.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Fotbal

ORADEA : F.C. Bihor — A.S.A. Tg. Mureș 2—1 (2—0). Victorie mai clară decît arată scorul, în ciuda declarațiilor destul de optimiste pe care gașpeții le-au rostit, cu oarecare emfază, înainte de meci ● Bihorul a jucat însă foarte bine, mai cu seamă la mijlocul terenului (travaliu mai mare ca oricînd al lui Ghergheli, inteligență tactică și precizie în pase — Naom, poftă de joc și de gol — Kun), obligîndu-i pe liderul campionatului să se retragă în propriul careu, strîngînd liniile și îndîrjind marcajul „om la om" ● După o jumătate de oră de joc (așa cum se întîmplă adesea în fotbalul nostru !), marcajul a devenit mult mai superficial în apărarea mureșenilor, cu tot efortul remarcabil al lui Ispir și Bölöni. Obișnuința, e drept, este ca și efortul de demarcare să slăbească vizibil după cîteva zeci de minute la echipele noastre — numai că la Oradea, de data aceasta, omul care nu s-a înscris în aceste tipare s-a numit tînărul Filidan, care a făcut astfel un meci mare. Filidan a înscris dealtfel primul gol al meciului, după o acțiune purtată de la centru și o demarcare perfectă în mijlocul careului, apoi a contribuit decisiv la golul lui Kun, căruia i-a oferit o centrare ca la carte dîndu-i posibilitatea căpitanului de echipă bihorean să înscrie un punct pe care spectatorii l-au etichetat a fi „ca-n filme" ● După pauză, pe fondul, dealtfel, așteptat, al scăderii ritmului din partea gazdelor, mureșenii s-au văzut mai mult, ajungînd în final să spere chiar într-o egalare pe care, indiscutabil, n-ar fi meritat-o. A.S.A. a înscris golul de onoare prin Fanici (care a deviat subtil un șut foarte puternic al fundașului Onuțan), iar în final jucătorii săi l-au tras de mînecă pe arbitrul Ghiță, susținînd că ar fi fluierat sfîrșitul meciului mai devreme. Oricum, cum se spune în asemenea ocazii, era prea tîrziu pentru a se mai schimba rezultatul, pentru care trebuie luptat încă din primul minut al meciului, nu doar în ultimul sfert de oră ! ● A arbitrat satisfăcător Constantin Ghiță, ajutat la linie de Gh. Ionescu — ambii din Brașov și L. Petö — Mediaș. **(Dumitru Graur)**

PETROȘANI : Jiul — Steaua București 4—2 (2—1). La început — obișnuita perioadă de tatonare, presărată ici-colo cu cîte o execuție mai rafinată a steliștilor, dar cu maximă precipitare spre poartă, cu emoții în tribunele arhipline și spectatori răsuflînd ușurați, „Așa da !" — exclamau ei, mulțumiți de jocul ineficient al oaspeților, ale căror pase, la firul ierbii, nu se potriveau deloc cu terenul desfundat și lipsit de gazon ● În min. 21, Vigu execută scurt și cu adresă o lovitură liberă de la 20 de metri, Răducanu, remarcat, sprintează și înscrie în dreapta lui Cavai. Steaua încearcă „să mănînce" jocul, dar nu trec decît cîteva minute și un balon cărat de Stoichiță și Mulțescu ajunge la foarte talentatul Sălăjan. Acesta trimite o pasă inspirată la Bucurescu și... egalitate ! ● Puțin mai tîrziu, în min. 35, Jiul înscrie un nou gol, acordat cu ușurință de arbitru. Spre centrarea impecabilă a lui Bucurescu, în careul mic, s-au năpustit Mulțescu, Sălăjan, Dumitrache și chiar Ciupitu. Goi, Dumitrache și Sălăjan au făcut obișnuita săritură de bucurie a lui Pele, spre nedumerirea spectatorilor, nelămuriți cine a înscris. Ce se întîmplase ? Cel care a împins mingea în poartă a fost, de fapt, Sălăjan, dar meritul cel mare l-a avut Dumitrache, care a intrat cu totul în Florin Marin, împiedicîndu-l să intervină !! Cert este că și fără acest gol gazdele, aflate duminică în vervă deosebită, ar fi cîștigat oricum meciul, ca urmare firească a dăruirii și ardoarei cu care au luptat. Interesante, în acest sens, ni s-au părut duelurile Rusu-Zamfir și Petre Grigore-Troi, în care petroșenenii, mai puțin tehnici, dar cu o voință admirabilă, au cîștigat toate disputele, ei avînd chiar incursiuni în atac, în timp ce talentații consumatori de lapte au eșuat, Troi — vești în ofsaid, Zamfir — cu mîinile-n șolduri pe undeva pe la mijlocul terenului ● În partea a doua a meciului, oaspeții au fost dominați și mai clar, meciul dovedind că primăvara fotbalului, revirimentul mult așteptat, n-a venit decît la Jiul. Steaua arătînd duminică o garnitură firavă și încă nedezmorțită. Mai slab ca alte dăți, arbitrajul lui Ion Igna, ajutat bine de I. Lăcătuș și slab de I. Hönig (toți din Arad). **(Ion Predoșanu)**

CONSTANȚA : F.C. — Sportul studențesc 1—3 (1—2), după un meci în care ceața n-a putut ascunde jocul penibil al gazdelor ! După numai un sfert de oră din meci, cînd Chihaia a egalat golul lui D. Zamfir, printr-un șut oarecare, a fost clar pentru întreaga tribună că echipa din Constanța nu va găsi resurse să cîștige. Căci, în ciuda ceței, spectatorii s-au lămurit că, pe măsură ce Sportul juca tot mai bine, deși fără străluciri deosebite, gazdele evoluau din ce în ce mai prost ● Linia de mijloc a Constanței n-a reușit să lege nici o pasă ca lumea, Turcu a lăsat mereu largi culoare libere de pătrundere, iar Antonescu, altădată „îngerul păzitor" al porții lui Ștefănescu, a prins o zi lamentabilă, ratînd un penalty și provocînd un altul, printr-un fault evident asupra lui Rădulescu ● De partea ocaliță, bucureștenii au meritul de a fi știut să temporeze, mai ales în debutul reprizei secunde, iureșul „orb" al gazdelor, exploatînd cu inteligență fiecare greșeală a adversarului și cîștigînd pe merit. Sportul s-a arătat o garnitură solidă, matură, mai experimentată, dar sarcina ei a fost facilitată, dacă e să fim drepți, și de replica slabă a constănțenilor ● A arbitrat bine S. Drăgulici (Drobeta-Tr. Severin), ajutat la linie de F. Silvestru (Focșani) și D. Dumitrescu (Mărășești), de asemenea, corecți. **(Răzvan Bărbulescu)**

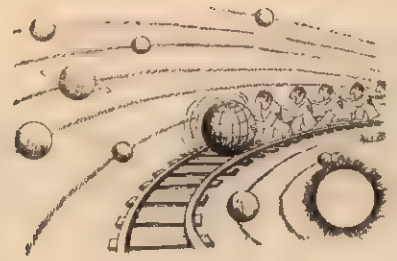

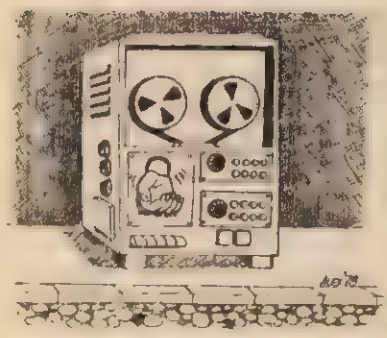

AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU ■

Un oaspete filipinez îndrăgostit de muzică lui Gerge Enescu

Zilele acestea a concertat în București și Craiova dirijorul filipinez Redentor Romero. Am încercat să stau de vorbă cu distinsul oaspete, aflat pentru a treia oară în țara noastră, pentru a-mi spune cîteva impresii legate de concertele din România și despre muzică.

— Îmi puteți spune ce simțăminte încercați acum, după ce ați condus orchestra simfonică a Filarmonicii „Oltenia" și ați urcat la pupitrul Filarmonicii „George Enescu" ?

— La Craiova, ca și la București, am întîlnit un public minunat, cu adevărat prețios, care cred că este un bun cunoscător de muzică. Orchestra filarmonicii, pot spune cu sinceritate, este o orchestră grozavă, maiestuoasă. S-a creat foarte repede unitatea de ansamblu între mine și ei, datorită limbajului internațional al muzicii, ne-am înțeles de minune.

— Unde credeți că a ajuns muzica la ora aceasta ?

— Maturitatea deplină a dus muzica pe căi nebănuite. Dar, vedeți, au apărut mulți compozitori moderni, care au umplut creațiile lor cu sunete bizare și nemuzicale, care mie personal îmi repugnă.

— Dar unde se află ea, muzica ?

— Nu vreau să pomenesc nume, dar faptul că eu nu sînt de acord cu ce compun ei nu înseamnă că sînt slabi sau fără valoare, dar ei nu sînt genul meu. Vă dau un exemplu : era un concert la New York, unde se producea astfel de muzică. Am văzut un fapt cu totul deosebit. Publicul, neplăcut impresionat de ceea ce se cînta, a început să imite sunetele orchestrei, creînd un moment cu adevărat penibil, prin aceasta exprimîndu-și dezaprobarea și respingerea acestui gen de muzică. Muzica are deja locul ei cu greu cîștigat, numai muzica bună poate viețui.

— Ce înseamnă pentru dv. muzica ?

— Este un limbaj al iubirii, este vocea umanității, este o filosofie, un mod de viață, de a trăi ; dar ce păcat că mulți muzicieni o folosesc ca mijloc de cîștig. Pentru mine este sensul existenței.

— Credeți că muzica este calea fundamentală a omului prin care el se eliberează de puterea tehnicii sau a travaliului de fiecare zi ?

— Fără îndoială că muzica îi îmbogățește viața omului, îi dă savoare și îl eliberează din sclavia tehnicii excesive a epocii noastre.

— Aș dori să știu dacă s-au creat legături afective între dv. și țara noastră, ținînd seama de faptul că ați revenit aici pentru a treia oară ?

— Îmi plac oamenii multilaterali, și nu cei limitați. Voi da un exemplu. Cînd aveam 18 ani, fiind violonist la Manila, un ziarist m-a întrebat ce vreau să fac în viață ; i-am răspuns că doresc să studiez cu George Enescu. De ce ? Pentru că el era un mare violonist, strălucit compozitor și dirijor. Deci încă înainte de a veni în România, auzisem de ea și doream cu ardoare să o vizitez. Legătura afectivă s-a făcut atunci. Am popularizat muzica lui George Enescu în lume și am introdus studiul lucrărilor lui la cursurile de umanism și muzică ale Conservatorului din Manila. Vă dați seama ce entuziasm și bucurie am avut atunci cînd am dirijat orchestra care-i purta numele.

— Ce ați dori să ne mai spuneți la încheierea acestui scurt interviu ?

— Sper ca schimburile culturale dintre țările noastre să capete un caracter permanent, deoarece muzica în speță este un mijloc ideal de comunicare între două națiuni ce vorbesc limbi diferite. În final, vă rog să rețineți că viața mea este dedicată în întregime muzicii, încercînd pe această cale să scurtez distanțele geografice dintre noi.

— Vă mulțumesc.

EMANUEL TÂNJALĂ ■

Grigoraș Dinicu: „MEMORII"

Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

Întîlnirea muzicanților români cu „lumea nouă" odată cu participarea la Expoziția universală de la New York (1939) a însemnat o experiență de viață surprinzătoare, tulburătoare, de neuitat. Întîmplările neașteptate, oamenii, dar mai ales concepția despre existență a americanilor l-au șocat pe Grigoraș Dinicu care abia aștepta să se reîntoarcă în patrie. Izbucnirea celui de-al doilea război mondial, cînd formația sa se afla peste mări și țări, a cutremurat pe autorul Horei staccatto care nu a știut cum să ajungă mai repede acasă. Deși i s-au promis un angajament în Florida și o serie de alte oferte ispititoare, Grigoraș Dinicu — respingîndu-le categoric — le-a replicat americanilor : „Mai bine sărac în țara mea decît slugă în țară străină !"

De un real interes s-au dovedit întîlnirile orchestrei populare românești cu personalitățile cinematografiei americane. Însemnările lui Grigoraș Dinicu nu pot lipsi dintr-o viitoare istorie a filmului nostru, fiindcă pasiunea unor vedete pentru folclorul nostru își are izvorul în contactul direct cu formația lui Dinicu la Expoziția universală din 1939.

VIOREL COSMA ■

Manhattan, cartierul băncilor și al celor mai bogați oameni din lume. Cînd m-am dezmeticit de-a binelea din această măreață privelște, eram de-acum la debarcader în rada (dana) unde Hopag plătea zilnic pentru staționarea unui vas de-al său o sumă ce ar fi făcut fericit pe orice om care muncea cinstit o viață întreagă. (De exemplu, guvernul francez a plătit pentru vasul „Normandie" de la 1 septembrie 1939 pînă ce a luat foc 10 milioane franci francezi pe zi.)

După îndeplinirea formalităților și verificarea pașapoartelor noastre, ochii mei erau ținută la un coș cu crenvurști. Ei bine, cînd am trecut de acea barieră care mai desparte de un nou început în S.U.A. (un gărduleț de lemn), cu bani într-o mînă am cerut să-mi vîndă și mie și, radios, vînzătorul îmi întinse, pentru un dolar, 10 sandvișuri cu crenvurști și cînd am dat băieților, toți au cumpărat și ne-am oferit reciproc acești „mititei" ai Americii.

Acum căutam vreun cunoscut cu vrînd și iată pe domnul Mihail Lahovary că vine spre Grigoraș Dinicu și-i urează bun sosit pe teritoriul Statelor Unite și ne spune că este însărcinat, din partea consulatului nostru, să ne conducă spre a fi găzduiți în ziua aceea, fiindcă de-abia a doua zi vom avea apartamentele goale ce ne-au fost rezervate de către consulatul nostru.

Bagajele de mînă le-am luat cu noi și numai cele mici și absolut necesare, pe celelalte lăsîndu-le la depozitul gării maritime și iată-ne cîte 4 inși într-o mașină (lucru curios pentru noi, dealtfel, în București eram obișnuiți cu automobilele cele mai luxoase să fie taxiuri, pe cînd vreme aci nu am văzut în tot timpul șederii noastre decît două feluri de taxiuri, foarte puțin elegante).

Dragă cititorule, să nu te enervezi niciodată la stopul de la Brătianu, fiindcă noi după ce am mers vreo 10 minute, iată-ne în fața unui stop și stăm un minut, două, trei, patru, cinci, șase și cînd privesc o clipă, oprindu-mă din conversație și văd șirul acela nesfîrșit de automobile din spatele nostru, am crezut că am halucinație, că nu mai văd corect, dar dintr-o proastă apreciere poate cred că în spatele nostru, pe patru rînduri, erau poate 3—4 mii de automobile.

— Dar, domnule Lahovary, cred că acest punct nu este cel mai aglomerat ?

— Păi sigur că nu. Lasă domnule Dinicu, veți vedea d-voastră diseară la Times Square circulație și vă veți lămuri ce înseamnă „mult" în America.

După vreo 40 de minute am ajuns în sfîrșit la hotelul „Belle Claire", care numără 72 de etaje, și este situat pe Broadway. A doua zi la dejun, Grigoraș Dinicu ne aduce vestea că seara vom cînta la doamna Venderbilt (era cea mai bogată femeie din S.U.A.). Lucrul ce ne preocupa era cu ce să începem ca să epatăm din prima clipă a apariției noastre în viața mondenă a New Yorkului și, după ce ne-am înțeles, Grigoraș Dinicu ne recomandă le toată lumea culcare și odihnă. Seara aceea trebuia să fie cartea noastră de vizită. Noi știam că vom avea succesul scontat de consulatul nostru, dar Grigoraș Dinicu parcă era prea prudent și cînd am intrat în sala aceea feerică și doamna Venderbilt veni să ne dea la toți mîna de bun sosit, nu știam dacă sînt la cinematograf, visez sau am vedenii.

Doamna Venderbilt arăta cam în felul următor : etatea cam 70 de ani, părul alb-violet și pe cap purta o diademă de briliante care aruncau mii și mii de strălucerări, pe brațul gol mai multe brățări incrustate cu safire, rubine, briliante și alte pietre prețioase. Rochia de culoare violet, cu spatele gol, iar pantofii de fir cu tocul de sticlă. Nu făcea impresia unei femei de vîrsta ce o știam, ci cu vreo 20 de ani mai tînără. Lorzi, conți, duci englezi, milionari, actori și artiști americani erau invitați în seara aceea la această serată.

Grigoraș Dinicu, cînd începurăm să cîntăm, atacă Rapsodia a-II-a a lui Liszt și cînd ropotul de aplauze izbucni, în clipa cealaltă atacă „Rapsodia în La" a maestrului Enescu. Tăcerea cuprinse imediat sala, care ne ascultă în picioare, fără să răsufle parcă și cum noi terminam Rapsodia cu Ciocîrlia, o avalanșă de aplauze (parcă și acum le am în ureche cînd scriu) ne aduse și pe noi la realitate. Dar lumea mai dorea să cîntăm și domnul profesor Gusti ne făcu semn că am terminat. Atunci doamna Venderbilt, cu o voce cam pițigăiată, spuse ceva în englezește (americană) și Mișu Lahovary ne traduse : „Sînteți cei mai teribili artiști, însă „Ciocîrlia" nr. 1 a României este domnul Grigoraș Dinicu, pe care îl rog să ne mai cînte ceva."

Grigoraș Dinicu auzind, începu Hora staccatto și din Hora staccatto o dădu în Hora de la Vălenii și de aici i-a mai tras și o Ciocîrlie, însă de data aceasta Grigoraș Dinicu nu a mai stat lîngă orchestră, ci s-a îndreptat spre doamna Venderbilt, care era pe un scaun și asculta atentă.

Ce să scriu ? Succesul a fost colosal și la achitarea gajului nostru, am primit un cec de 200 dolari în plus dat de doamna Venderbilt, scuzîndu-se că ne-a reținut 10 minute peste programul fixat.

Într-o zi la dejun, un fabricant de bere din Saint-Louis ne-a cerut să-i cîntăm „Moartea lui Asses" din suita Peer Gynt de Grieg și, după ce l-am cîntat, s-a apropiat de orchestră, a dat la fiecare muzicant 5 dolari, iar lui Grigoraș Dinicu 20 de dolari. Aceasta însemna 60 de dolari. A întrebat ce bem și noi am răspuns : bere (era o zi extrem de călduroasă și berea era cea mai adecvată). El, foarte bucuros, a comandat pentru fiecare cîte 2 sticle cu bere, dar, ce să vezi? Barmanul, în loc să ne dea bere de care beam noi de obicei, ne dă o bere pe care niciodată pînă atunci nu o băusem (berea aceasta era fabricația omului care ne dase banii și comandase și berea. Barmanul îl cunoștea). Era cît pe-aci s-o refuzăm, dar barmanul foarte inteligent, ne-o luă înainte și spuse :

— Această bere este cea mai bună din S.U.A. Și iată-l pe acela care o fabrică.

Omul nostru nu-și mai încăpea în piele cînd văzu că la restaurantul românesc se consumă berea sa.

După vreo lună de zile, la dejun, ploua de parcă începea un nou potop. În restaurant nu era nimeni, afară de personalul său și muzica, adică noi. Și cine apare ? Omul nostru. Noi beam bere și chiar berea se, fiindcă altă bere nu mai era, se terminase și schimbul nu sosise încă din cauza ploii. Tipul, cînd ne-a văzut că bem berea se, de bucurie ne-a dat la fiecare cartea sa de vizită, „document" ce cuprindea și cîte 50 de sticle de bere pentru reprezentantul său în Expoziție.

Dar asta s-a întîmplat în 1939 în S.U.A. la New York.

Altă dată am cunoscut un proprietar de cabarete din New York. Acest tip avea la New York vreo 56 de cabarete și 84 de cofetării (cofetărie în America înseamnă un restaurant pentru toate clasele sociale, adică poți găsi un sandviș cu nu știu ce, de la 15 cenți pînă la 1 dolar). Ce obicei avea acest tip ? Cînd rămînea singur, sau aproape singur, cerea un coș din acelea [illegible] pentru hîrtie și schimba [illegible] dolari în sferturi sau jumătăți [illegible] dolari și se credeți că făcea ? Pur și simplu îi arunca cu coș cu tot și simțea probabil o [illegible] satisfacție să vadă cum se aplecă [illegible] jos să-i ridice. Într-o seară [illegible] Dinicu îi cîntă la masă, cînd într-un moment de euforie, dă lui Grigoraș Dinicu o hîrtie de 20 de dolari și, în clipa următoare, cînd Grigoraș Dinicu dădu banii unuia dintre noi, acesta aruncă coșul plin cu half (jumătăți) de dolari în drumul care-l parcurgea Grigoraș Dinicu, maestrul trecu nepăsător, ca și Costică Dinicu (nepotul lui Grigoraș Dinicu din partea soției sale, actualmente șef de orchestră foarte reputat) și Gică Ștefănescu. Dealtfel, cînd americanul nostru văzu indiferența lui Grigoraș Dinicu și a celorlalți doi muzicanți se sculă automat și părăsi restaurantul.

A doua zi procedă la fel, însă de data aceasta aruncă coșul plin cu jumătăți de dolari chiar pe orchestră. (În local nu mai era absolut niment). Noi care știam conținutul, adică purtarea lui Grigoraș Dinicu, nu ne-am aplecat nici unul să ridicăm nimic și, culmea, Grigoraș Dinicu spuse : Gata, băieți ! Cînd americanul nostru văzu că ne ridicăm de la locurile noastre și plecăm, trimise pe directorul restaurantului, Jean Filipescu, și-i spuse să ne invite la masa sa. De ce și pentru ce, nu știu, dar Grigoraș Dinicu a acceptat și iată-ne cu toții la masa americanului cu restaurantul închis. Acesta ne rugă să-i cîntăm, însă Grigoraș Dinicu puse o condiție : noi îi vom cînta și dînsul va aduna banii, care și acum erau pe orchestră, cu aproximație 400 de dolari. Să fi văzut, dragă cititorule, pe americanul nostru cum a început să adune banii azvîrliți și la urmă cum V. Budișteanu i-a făcut figuri, figuri, și i-a dat omului nostru. Abia acum înțelese americanul semnificația gestului nostru.

De atunci, americanul nostru a venit aproape în fiecare seară la restaurantul nostru și Grigoraș Dinicu era invitatul său, devenind foarte buni prieteni. Atunci ne-a propus un angajament de 6 luni în Florida și să-l coste orchestra ceea ce el a realizat în 2 luni cît nu a băut și risipit. Însă Grigoraș Dinicu a refuzat categoric spunîndu-i :

— Mai bine sărac în țara mea decît slugă în țară străină.

(Va urma)

Pe „pămîntul făgăduinței" americane

Într-o zi, dacă îmi aduc bine aminte după vreo 6 zile de mers cu vaporul pe ocean, la orizont ne apăru un ghețar. Am avut un moment, o clipă de emoție, însă calm și lucid m-am apropiat de balustrada vaporului și cu un ochean am privit mai multe minute acel masiv de gheață. Curînd simții frig și, în adevăr, cînd eram în linie dreaptă cu ghețarul, valul de frig se făcu simțit de toată lumea. Totuși spectacolul acesta a fost măreț și eu nu l-am uitat.

În zorii dimineții a noua, prin ceața fumurie, se zărește cu ochiul liber primele linii la orizont. Să fi ajuns ? Și în minte îmi vin suferințele lui Columb și soarta ce a avut de îndurat acesta, care și azi face ca mulți oameni încă să creadă că America este pămîntul făgăduinței.

Începem să fim mai nerăbdători, mai nervoși și iată în stînga noastră „Statuia libertății". Simbolul Statelor Unite ale Americii. (Voi simți în adevăr că viața în S.U.A. este aceea descrisă în diferite ziare, reviste și cinematograf ? Așa gîndeam în clipa aceea.)

În dreapta noastră apăreau din ceață faimoasele clădiri, acei zgîrie nori din

Esențial astăzi e că toate drumurile îți sînt deschise

Ion Vlasiu s-a născut la 8 mai 1908, în Lechința-Mureș. Debut în proză în 1932, într-o revistă clujeană. Debut în sculptură cu expozițiile din 1933, la Cluj și București. Cărți publicate : „Am plecat din sat", „Poveste cu năluci", „Drum spre oameni", „O singură iubire", „În spațiu și timp", „Lumea poveștilor". Mai multe expoziții de pictură, prima fiind în 1938 la galeria pariziană „Galerie Contemporaine". Profesor (1938) la Academia de arte frumoase din Timișoara, membru al Societății scriitorilor (din 1940), inspector al muzeelor din Transilvania (1941), redactor șef al revistei „Arta plastică" (1965). Lucrări de artă monumentală : Maternitate (Grădina Icoanei, București), Horia, Cloșca și Crișan (Cluj-Napoca), Iubire (Parcul Floreasca), Ion Creangă (Herăstrău), Monumentul gloriei (Cîmpia Libertății, Blaj), Aurel Vlaicu (Tîrgu Mureș). Premiul Academiei Române în anul 1939 pentru literatură. Lucrări despre sculptura lui Ion Vlasiu : 1971 — Dan Grigorescu, Editura Meridiane și 1973 — Ion Frunzetti, Editura Dacia.

— Am toate motivele să spun, iată, viața de artist a lui Ion Vlasiu dă o pildă de angajare socială. Jurnalul publicat sub titlul „În spațiu și timp" ar fi putut să se cheme „Artă și societate". Care a fost întîmplarea, care au fost întîmplările care au făcut din dumneavoastră, maestre Vlasiu, un artist și anume unul cu mare aplecare spre problemele grave ale vremii ?

— Ajunsesem în București în 1931, deci foarte tînăr. Nu veneam cu veleități de artist, ci cu dorința de a mă înscrie la o școală unde să învăț... Am vrut să mă înscriu la Arte Frumoase, dar cînd le-am spus că am fost muncitor, că am făcut numai școală de arte și meserii, lucrul acesta n-a făcut impresie. Am fost refuzat și am rămas vagabond pe străzile Bucureștiului. Cînd n-ai casă, cînd n-ai ce mînca, problema socială e copleșitoare. De o parte e lumea întreagă, de cealaltă parte ești tu, singur. Ce-ți spun acum e un rezumat al unuia din momentele vieții mele de început. Am scris în anii aceia o seamă de poeme intitulate „Scrisori către moarte". Nu le-am recitit de mult și nu știu ce valoare artistică pot avea. Dormeam pe băncile din Cișmigiu și îmi părea rău că plecasem din atelierele C.F.R. din Cluj, unde lucrasem ca tîmplar. Meseria îți asigura, de bine de rău, un rost printre oameni, însă lucram 11 ceasuri pe zi în condiții foarte grele : mă îmbolnăvisem de tuberculoză. Am stat șase luni într-un sanatoriu și mi-am dat seama că dacă mai rămîn la tîmplărie, la căile ferate, mor.

— Aveați un model de artist în față ? Un sculptor, un scriitor ? Ce știați despre arta sculpturii ?

— Aveam de ales între două feluri de a muri : de tuberculoză, la Cluj, ori de foame, la București, fascinat de himera artei. Umblam pe străzi, tot mai obosit. Încercam să dorm pe bănci sau pe sub podurile Dîmboviței, dar eram vînați de sergenții de stradă, trimiși prin satele noastre. Era mare șomaj ! Piața Senatului era plină ; mii de oameni așteptau, gata să facă orice pentru un leu, pentru doi lei. O pîine neagră costa 6 lei. În 1931 foametea era foamete, nu glumă. Am ajuns atunci în cea mai grea criză morală și, în comparație cu ce am trăit în anul acela, mi se pare că tot ce a urmat a fost ușor. Cît despre artă, era un mod de a mă feri de ceea ce îmi părea amenințător. Nu știam mare lucru despre artă, dar citisem pe clasicii noștri, pe scriitorii care se afirmau atunci puternic : Rebreanu, Sadoveanu, Cezar Petrescu și poeții Blaga, Ba[illegible]. Tot atunci am citit cu mare e[illegible]uverii ruși : Dostoievski, To[illegible]oi

— Ați ajuns, [illegible]ruși, curînd la o limpezire a voinței [illegible]dorințelor. În 1932, debutați cu proză [illegible]a „Hiperion" din Cluj, în 1933 ați avut o primă expoziție de sculptură, tot la Cluj, o a doua la București, în 1935. În conștiința dumneavoastră se petrecea o mare întrebare. „Mă simt ca între lumi — scriați în jurnal — una terestră, cu șomeri și tăietori de lemne, una cu fantasme. Între ele, o lumină difuză..." Ce era lumina aceasta ?

— Lumina, lumina... E mai mult de vorbit aici. Încă din 1927, pe cînd lucram tîmplărie la căile ferate, am făcut cunoștință cu comuniștii, mi s-au dat sarcini. Sigur, la început mai ușoare. Adunam fonduri pentru familiile celor închiși. Era arestat un muncitor, rămîneau nevasta și copiii, trebuiau ajutați. Țin minte că organizam niște tombole la care puneam mereu la bătaie un ceas de argint turcesc cu sonerie. Îl cunoșteau toți. Loteriile erau numai de formă, ca să mascăm scopul acțiunii. Eu am avut și o inițiativă, am înființat o societate de lectură, unde citeam literatură și purtam discuții în legătură cu probleme de-ale noastre, muncitorești. A durat numai un an ! Ne-a luat la ochi Siguranța Ne-au desființat... N-aș vrea să se înțeleagă că aveam o conștiință politică. Aveam simpatie pentru tovarășii de lucru, problemele lor erau și ale mele. Abia după ce am plecat din ateliere problemele s-au lămurit treptat. Știam, adică, să le observ.

— Dumneavoastră sînteți unul dintre artiștii români care spun „am plecat din sat" cu mîndrie. Romanul autobiografic din 1938 se cheamă „Am plecat din sat". Știu că șase luni din an stați și acum într-un sat, aproape de locurile natale, pe malul Mureșului.

— Despre primii ani de copilărie vorbesc cu foarte mare rezervă, cu multe îndoieli. Am cunoscut răutatea satului, pentru că anii copilăriei mele au coincis cu primul război mondial, eveniment care a tulburat ordinea satului. Plecînd pe front patruzeci-cincizeci de bărbați din sat, etica lui s-a dezechilibrat. O seamă de întîmplări au lovit greu sensibilitatea mea de copil. Dacă am păstrat un interes pentru sat, pentru valorile culturale ale satului, asta nu ține de copilărie. Sau nu de primii ei ani. Abia cînd am ajuns în satul bunicilor, oameni săraci dar respectați pentru caracterul lor, satul a devenit pentru mine „toate satele". După primii ani de viață artistică, strîmtorat de spiritul citadin, am căutat o matcă în care să mă pot așeza, o lume spirituală la care să mă refer. Astăzi se spune „univers spiritual", formulă de care s-a cam abuzat. Bistra, satul unde stau acum, e natură. Mureșul, pădurea, munții... Un artist fără natură se usucă.

— În 1950, scriați în „Jurnal" următoarele : „Mă bucur că nu am 70 de ani. Înseamnă că am încă 20 de ani de iluzii". Acum aveți 70. Cum stați cu iluziile ?

— Asta e riscul de a scrie jurnale și, mai ales, de a le publica în timpul vieții. Mă refeream la speranțele legate de artă, la realizări. Trebuie întotdeauna să-ți închipui viitorul mai frumos, mai bun, chiar dacă viitorul este întotdeauna puțin sub așteptări. La asta mă refer cînd vorbesc de încă 20 de ani de iluzii. Nu sînt un pesimist, simt nevoia să fac și știu că se poate dacă insiști.

— Vorbind mai departe despre timp, despre scurgerea anilor, vă amintesc alte cîteva cuvinte scrise la 40 de ani : „Pentru cînd voi avea 60. Să fiu încă tînăr fără să-mi dau seama. Să nu trebuiască să fac gimnastică, adică să fiu activ fără teză. Să nu știu că există bătrîni, să nu vreau să fiu aplaudat. Să sfidez utopia morții". Sînteți atît de activ, încît ar părea necuviincios să vorbim despre bătrînețe. Să vorbim despre timp, timpul artistului, al creatorului.

— N-am răgaz să-mi recitesc jurnalele. Cel mult deschid ici, colo cîte o pagină și mi se pare că n-am scris-o eu. Astfel de judecăți, ca cele citate, sînt rezultatul unui moment. N-aș zice că se înscriu continuu pe conștiința și pe cotidianul meu, însă timpul, da ! A fost mereu o problemă. Mă chinuie timpul fizic, în care trebuie să fac cutare și cutare lucru propus. Timpul ăsta mi-e foarte greu să-l stăpînesc. De aceea lucrez mult. Cît mă țin brațele, cît nu mă dor picioarele, cît mă țin ochii. Mi se întîmplă să-mi acopăr, tîrziu, noaptea, un ochi cu mîna și să citesc numai cu un ochi, cu cel care rezistă. Numai dacă mă simt foarte obosit, golit de energie, pot dormi. După o zi de viață în București, în care timpul mi s-a fărîmițat, am o noapte agitată. De asta fug eu la Bistra șase luni din an. În oraș nu ne respectăm timpul, ne deranjăm unii pe alții. Aș înființa la universitate o catedră despre cum să-ți organizezi timpul. Sigur, timpul psihologic, timpul intim, timpul așteptărilor tale, timpul cauzelor tale intime, chinuitoare. Acesta este pentru un artist timpul critic al cauzelor pe care nu le poți domina.

— Să discutăm despre timpul unei astfel de cauze intime, a momentului Horia, Cloșca și Crișan.

— Horia, Cloșca și Crișan — ca temă — intră în viața mea de formație, o temă a anilor dinții în artă, o temă la care m-am întors de fiecare dată cînd simțeam că devin prea tehnic, că devin virtuos, că devin superficial. De fiecare dată mă întorceam... O schiță, un cap, un bust. Mă verificam astfel în ce stare mă aflu. Cu subiectele mari din istoria noastră nu poți minți. Dacă pe Horia nu-l faci cum se cuvine, seamănă cu un muschetar. Eminescu e, de asemenea, o temă de încercare a puterilor. Mult mai grea. Pentru mine e marea încercare. În prima expoziție am debutat cu un bust Eminescu și acum, după 40 de ani de experiență, n-am ajuns la un rezultat care să-mi dea liniștea. Am un proiect de monument, dar n-am ajuns să pot spune da, e bine. Asta e problema cînd vrei să exprimi personalitatea unui geniu. Știi că există un Eminescu filosof, un Eminescu liric, un Eminescu om politic. Toate astea le știi. Dar cum le spui într-o figură cunoscută numai dintr-o fotografie ? Mă găsesc mereu într-o fază anume a elaborării. Caut portretul geniului. Aproape toți sculptorii români s-au ocupat de Eminescu. Este piscul cel mai înalt al spiritualității românești și lumina lui îl atrage și pe artiștii tineri. În ce privește momentul, e drept, există evaziunea abstractistă, care încurcă puțin treburile. Dar nu contează. Tinerii trebuie să-și facă experiența. Experiența pe abstract poate fi fructuoasă, cu o condiție : să scapi de ea la vreme. În tinerețe, ți-e frică de realitate, deși n-o apuci niciodată. Abstracțiunea pare o soluție, dar nu definitivă.

— Discutăm despre literatură, despre sculptură, despre istorie, despre problemele sociale ale unor timpi istorici. Ce sînteți dumneavoastră mai mult și mai mult : sculptor ? scriitor ? pictor ? Cum trebuie să vorbim despre expoziția de la Dalles ? Expoziția pictorului Ion Vlasiu sau expoziția de pictură a celui care se cheamă Ion Vlasiu ?

— Cred că în curînd o asemenea întrebare nu se va mai pune. Pe măsură ce trece vremea, mai bine zis pe măsură ce vine vremea, sînt tot mai rari artiștii care se exprimă într-un singur gen. Cert este că artistul modern ajunge victima instabilității timpului. Eu n-aș fi pictat niciodată dacă, ajungînd la Paris, ca sculptor, nu mă trezeam în imposibilitatea practică de a face sculptură. Zece zile după ce am ajuns la Paris nu am avut nici un ban... Pictura mea s-a născut din lupta pentru existență.

— Dar cărțile ? Cărțile din ce s-au născut ?

— Parisul nu-i un sat, unde să te plimbi pe drumul principal și să dai bună ziua cunoscuților. După ce am visat doi ani Parisul, mi-am dat seama că, pînă nu știi unde te afli, nu trăiești, n-ai viață. Am avut prieteni care, neștiind să se orienteze, s-au prăpădit, psihic vorbind. Ca să mă salvez — nu de angoasă, fiindcă asta nu-i angoasă, ci frică de moarte, și frica începe cu foamea — ca să mă salvez, am început să scriu. Așa am scris „Am plecat din sat". Scriam ca să compensez ceea ce-mi lipsea. Mă întorceam spre lumea în care puteam trăi sufletește, unde aveam legături. Scriind un capitol pe zi, îmi rezolvam timpul moral. Scriu și acum din necesitatea de a mă situa mai precis într-un spațiu și într-un timp cu oamenii și cu situațiile care mi-au dat sensul adînc al vieții.

— În 1964 scriați : „Tinerii scriitori nu cunosc acest trecut (acest timp, adică lumea premergătoare războiului și comunismului). Ei au sentimentul că lumea începe cu ei. Dacă li s-ar spune: de azi, anii se numără începînd de la voi, ar fi încîntați". Există, orice am zice, ZIUA DE AZI. Jurnalul dumneavoastră începe tot cu un AZI. Părerea mea este că tinerilor chiar trebuie să li se spună : lumea începe cu voi, azi. Într-un fel, așa și este.

— Mă interesează în mod direct tinerii, fie artiști, fie muncitori. Îmi dau seama de procesul prin care trec tinerii. Ceea ce pot constata foarte atent, prin propria-mi experiență, este că muncitorul de azi, față de muncitorul din 1928, față de muncitorul Ion Vlasiu de la căile ferate, are un acces total la cultură. El nu mai trăiește sentimentul jenant, dureros că este la periferia societății. Noi, generația mea, era chinuită de acest sentiment. Muncitorul din timpurile noastre se simțea disprețuit. Disprețul este ucigător. Una din marile realizări ale partidului comunist este că a redat muncitorului conștiința demnității sale. Muncitorul are drum deschis către toate rosturile sociale. Este extraordinar să nu ai drum închis. Dintre muncitori, care după orele de muncă învață cu prețul unui efort extraordinar, se selectează oameni cu adevărat excepționali, cu virtuți sociale deosebite. Ei, mai trebuie să spun că printre muncitori sînt și artiști mari și scriitori. La Brașov trăiește și pictează în orele libere mecanicul Ion Rusu, dar fiecare lucrare a lui este o capodoperă. La București cunosc un scriitor, pe Badea Pandele, tîmplar și autorul cîtorva romane încă nepublicate. Îi recomand stăruitor atenției editorilor. Trebuie să deschidem drum liber spiritului creator. Acesta cred că este sensul acțiunii culturale începute cu atîta entuziasm, ca o Cîntare a României.

Convorbire realizată de
TUDOR OCTAVIAN

FLACĂRA. Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu — 16 17) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu — 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (M. Nedelea, E. Seceleanu — 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Cotană — 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie — 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef — 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-import presă, PO Box 136–137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI

41585

flacăra

11 (anul) 18 MARTIE 1972

Iarăşi, primăvara

Primăvara acestui an, iată, se instăpineşte tot mai evident peste liniştea răvăşită şi fremătătoare a pămintului, care lucrează în taină la timpla de aur a semințel. Ființa noastră se alătură, desigur, mereu tulburătoarelor renaşteri ale naturii, dar primăvara acestui an, mai exact spus agricultura acestui al treilea an al cincinalului nostru, nu incepe doar sub semnul unor astfel de ginduri şi sentimente, ci şi sub semnul prețioaselor indemnuri pe care tovarăşul Nicolae Ceauşescu le-a adresat țărănimii în incheierea Consfătuirii de lucru consacrată problemelor agriculturii, din 4 februarie : „**Este necesar să facem o cotitură radicală în preocuparea pentru agricultură. Calitatea nouă de care am vorbit la Conferința Națională, saltul de la acumularea cantitativă la o calitate superioară, trebuie să se producă şi la agricultură**". Adică, concretiza secretarul general al partidului, să transformăm intr-o nouă calitate munca tuturor oamenilor care se ocupă de agricultură, a organelor agricole, a organelor de partid, a cooperativelor şi celorlalte unități agricole. Sub acest imperativ intrăm zile de primăvară marchează ca o fundamentală dovadă a innoirii, efortul stăruitor de a face totul pentru ca, incepind chiar din acest an, să se realizeze un spor substanțial al producției agricole atit vegetale, cit şi animaliere.

Incepută incă din toamna anului trecut, campania agricolă din această primăvară continuă cu executarea în ritm susținut a arăturilor, a insămințării neapărat în timpul optim a porumbului, astfel incit să se asigure, pe suprafața indicată, şi cea de-a doua cultură de porumb. Se va urmări cu atenția cuvenită, adică maximă, asigurarea densității ridicate de fire de plante la hectar, indicator de bază pentru atingerea în acest an a obiectivelor ce stau în fața agriculturii vegetale. Pretutindeni, în satele pe care le-am văzut în aceste zile ni s-a vorbit despre măsurile luate pentru folosirea cu maximum de eficiență a parcului de mașini agricole avindu-se în vedere că în acest sector sint incă multe resurse la care nu s-a apelat indeajuns. O atenție deosebită va fi acordată realizării integrale a bazei furajere, fără de care dezvoltarea sectorului zootehnic nu este posibilă. Amenajarea intr-o adevărată schimbare de optică se ilustrează în toate domeniile muncii cimpului : în legumicultură, pomicultură şi viticultură, în zootehnie, unde pornind de la marile sarcini stabilite prin analize de amănunt, au fost depistate mari posibilități şi resurse de creştere continuă a recoltelor, a producției agricole.

Consfătuirea din februarie, dedicată problemelor din agricultură, a elaborat un ampiu plan de măsuri pe care l-am regăsit pină la cele din urmă detalii, în dezbaterile adunărilor generale ale cooperatorilor din comunele şi satele țării. Oamenii pămintului, țăranii cooperatori, au cumpănit în fel şi chip bătălia de primăvară a acestui an, au făcut-o cu temeinicie, cu priceperе, cu dorința nestrămutată de a nu precupeți nici un efort pentru indeplinirea şi depăşirea angajamentelor asumate. I-am ascultat, în timpul dezbaterilor, pe vrednicii oameni ai pămintului, şi felul cum, în aceste zile, cind primăvara se instăpineşte tot mai evident peste ogoarele țării, au trecut la fapte, adică la muncă, ne dă convingerea că anul 1972, an hotăritor al cincinalului în curs, va fi fotodată şi anul recoltelor record. Frumoasă primăvară.

VICTOR NIȚA ■

„Vine, vine primăvara"... Fotografie de RUDOLF WAGNER

DIN CUPRINS :

■ Viața lui Simion Danciu sau munca pină la capăt ■ Fiecare luciu de apă să producă peşte ! ■ Manualele pentru liceele de specialitate ■ O idee de aur, interesează pe cineva ? ■ Mărturiile unui an arheologic de excepție ■ Metanolul — un înlocuitor al benzinei ■ Spărgătorii de vagoane.

Istorie nouă pe o străveche vatră a siderurgiei românești

● Convorbire cu tovarăşul Nicolae Buşui, prim-secretar al Comitetului județean Caraş-Severin al P.C.R., președintele Consiliului popular județean.

— Se implinesc zece ani de la reorganizarea administrativ-teritorială, zece ani de cind pe harta țării s-a profilat județul Caraş-Severin şi tot zece de cind Reşița îi este capitală. Vă rugăm, tovarăşe prim-secretar Nicolae Buşui, să prezentați bilanțul acestui deceniu. Bunăoară, îl putem numi spectaculos ?

— Spectaculos ! — acesta este, într-adevăr, cuvintul cel mai potrivit pentru a comprima adevărul că în acești zece ani județul Caraş-Severin a cunoscut profunde mutații calitative şi cantitative în structura sa economică şi socială. Ar părea curioasă această apreciere, intrucit existau aici puternice centre industriale, Reşița, Oțelul Roşu, Bocşa, Toplet, Anina, despre care multă vreme s-a crezut că au atins limita superioară a dezvoltării, că e rindul altor localități, altor zone să ajungă la același nivel. Iată urmarea : în 1965, unitățile economice din raza actualului județ Caraş-Severin insumau o producție globală industrială ce ne situa pe locul 11 în țară ; în 1970 — locul 16, iar în 1975 — locul 20 ! Analizind în mod științific, obiectiv şi profund, realitatea, participind, în anul 1971, la bicentenarul „Cetății de Foc", tovarăşul Nicolae Ceauşescu a constatat că Reşița, județul nostru au posibilități multiple de dezvoltare, că resursele naturale, baza tehnico-materială, pe fondul tradiției şi prestigiului centrelor muncitoreşti, oferă un cadru favorabil pentru extinderea ramurilor de virf ale industriei românești : siderurgia, construcțiile de mașini, mineritul. Indicațiile şi orientările deosebit de prețioase date de secretarul general al partidului au declanşat o filă cu adevărat revoluționară în istoria contemporană a județului nostru.

— Vă rugăm să vă referiți la particularitățile acestor meleaguri.

— Firesc, să incepem cu resursele naturale. Pe lingă zăcămintele cunoscute, de fier şi cărbune cocsificabil, prospecțiunile din ultimii ani au demonstrat existența unor rezerve de materii prime necesare industriei noastre metalurgice şi energetice, între care fierul, cuprul, banatitele, cărbunele cocsificabil, ca şi şisturile bituminoase. În 1982, spre exemplu, vom produce aici aproape jumătate din necesarul de cupru al țării, reducind astfel importul la acest metal care pe piața mondială este deosebit de costisitor. De aseme-

(Continuare în pagina 11)

TEODOR BULZA ■

● ACTUALITATEA ●

● Un colectiv de specialiști de la Institutul de cercetări şi proiectări pentru minereuri şi metalurgie neferoasă din Baia Mare a inventat un material care înlocuieşte oțelul, numit, pur şi simplu, „Material antiabraziv şi anticorosiv" (invenția se referă, firește, la procedeul de elaborare). În ciuda faptului că materialul poartă acest nume, el asigură, numai în industria minieră, o economie anuală de oțel de peste 60 de milioane lei. ● Opt artişti plastici au expus în două săli ale Muzeului satului 100

de tablouri. Sursa de inspirație : chiar muzeul care le găzduieşte. ● Teodor Corciu, din comuna Prundu Birgăului, a ținut-o într-un băut din zori şi pină în seară, iar cind se ținea mai bine pe picioare şi nu-i mai ajungea pămintul, asta cam pe la două noaptea, s-a urcat pe stilpul de înaltă tensiune din fața casei. Avea doar 44 de ani. ● Sătenii din Popeni, județul Botoşani, şi-au construit prin contribuție proprie un punct sanitar ● Printr-o acțiune temeinic organizată, lucrătorii silvici de la ocolul Călimănești au prins cu indeminare (dar mai ales cu plasele) cinci capre negre, care au luat imediat drumul țarcurilor de aclimatizare. Ceva mai tirziu, după efectuarea stagiului de țarc, caprele cu pricina vor pleca spre Muntele Cozia, repopulind acest loc care, de peste 50 de ani, nu mai găzduise un asemenea vinat viol. ● Într-un fost depozit, constructorii de prefabricate din beton din Craiova au pus în funcțiune o nouă şi modernă linie tehnologică, dimensionată pentru o producție anuală de 1 000 de apartamente. ● Soția lui Ion Sandu, lucrător la depoul București-Triaj, se afla în mare pericol, fiindu-i necesară o importantă cantitate de singe. Treisprezece tovarăşi de muncă de-ai lui Ion Sandu şi-au oferit imediat singele pentru salvarea soției colegului lor. Şi numărul nu i-a purtat deloc ghinion. ● Minerii de la exploatarea Lupoaia au extras de la inceputul anului o cantitate de cărbune cu care se poate produce energia electrică pentru fabricarea a 325 000 tone fontă. ● A inceput cea de a VIII-a ediție a concursului de amatori „Steaua litoralului". Faza de preselecție a debutat la căminul cultural Deleni, iar finala va avea loc, firește, la Constanța. ● Constantin N. Nicolae din Tirgoviște a găsit într-o jumătate de piine o cheie de lacăt. Cu mai mult noroc găsea şi lacătul cu uşa brutarului iresponsabil ! ● La intreprinderea sibiană „7 Noiembrie" se află în rodaj o mașină unicat ce execută benzile de elastic pentru ciorapii pontalon şi ai cărei parametri tehnico-funcționali (e vorba de utilaj, desigur) sint comparabili cu realizările similare din alte țări. ● Patru porci au „arat" o bună parte din terenul pentru cultura de cereale păioase al C.A.P. Spini, fără ca cineva să sesizeze paguba. Dar dacă rimătoarele sint cumva productive, propunem să li se atașeze şi niște pluguri şi să facă treaba ca lumea. ● Pe platforma Combinatului siderurgic de la Galați a inceput să producă, în cadrul probelor tehnologice, prima dintre cele două benzi ale fabricii de aglomerare nr. 2. Obiectivul, dotat aproape în intregime cu utilaje fabricate în țară, va permite furnalului nr. 5 să funcționeze cit mai aproape de parametrii proiectați.

Țara e totul

O, s-ar putea să credeți că-i un torent de lapte,
că țara-i numai piine, lăsată pentru noi,
vă inşelați, prieteni, e viață peste moarte
şi multă oboseală şi multele nevoi

țara e şi tristețe, de ce să nu o spunem,
de ce să credem țara doar raiul pe pămint,
şi țara-i şi durere pe care o mai punem
pe seama umezelii şi-a toamnelor cu vint

dar totodată țara e luptă şi e soare,
e scut pătat cu singe şi vise de eroi
țara e o iubire ce incă ne mai doare
este un dor de jertfă rămas adinc în noi

țara e şi izbindă şi graiul ei, firește
şi zbor şi devenire şi tot ce va urma,
țara e şi conştiința ce pururi se-nnoieşte
istorie pe care tot noi o vom crea

țara e timp ce curge cu morții şi cu vii,
pendulă uriaşă bătind înspre zenit,
ev comunist arată cadranele cîmpiei
şi munții noştri vechii, de aur şi argint

de-aceea zic eu, țara nu-i numai ce se vede
nu-i numai para dulce ce o visează unii,
ea e intii o luptă şi-o dragoste ce crede
in om şi-n demnitate şi-n adevărul lumii.

MIHAI DUȚESCU ■

Primiri la tovarășul Nicolae Ceaușescu

Și în săptămîna 8—15 martie, secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu a-a întîlnit și a avut convorbiri cu personalități politice și reprezentanți de prestigiu ai vieții internaționale, în cadrul cărora au fost abordate probleme ale relațiilor bilaterale și s-au examinat o serie de aspecte ale actualității mondiale. Asemenea dialoguri, urmărite cu vie atenție și deosebit interes de opinia publică din țara noastră, reprezintă expresia fireasă a politicii internaționale a Republicii Socialiste România, o politică de pace, prietenie și colaborare cu toate popoarele, de participare activă la soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane, oferă pulsul dinamicii și realismului politicii noastre externe.

★

Consemnăm, deci, faptul că în după-amiaza zilei de 8 martie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit pe tovarășul Kim Iong Nam, membru supleant al Comitetului Politic, secretar al C.C. al Partidului Muncii din Coreea, trimis personal al secretarului general al C.C. al Partidului Muncii din Coreea, președintele R. P. D. Coreene, tovarășul Kim Ir Sen. Tovarășul Kim Iong Nam a înmînat cu acest prilej tovarășului Nicolae Ceaușescu un mesaj de prietenie din partea tovarășului Kim Ir Sen, transmițînd totodată caldul salut și cele mai bune urări de noi succese, de multă sănătate și putere de muncă din partea secretarului general al C.C. al Partidului Muncii din Coreea, iar poporului român noi victorii în activitatea pe care o desfășoară sub conducerea P.C.R. pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare spre comunism. Mulțumind pentru mesaj, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rugat pe oaspete să transmită tovarășului Kim Ir Sen un salut cordial, iar poporului coreean cele mai bune urări de progres și bunăstare, de noi succese în construcția socialistă.

În timpul convorbirii, a fost exprimată solidaritatea deplină a Partidului Comunist Român, a guvernului și poporului român față de aspirațiile legitime ale poporului frate coreean de reunificare pașnică, independentă și democratică a patriei, sprijinul consecvent al Republicii Socialiste România față de propunerile și inițiativele constructive ale tovarășului Kim Ir Sen pentru a se asigura înfăptuirea acestui deziderat major. A fost manifestată deplina satisfacție față de dezvoltarea ascendentă multilaterală a relațiilor frățești, de prietenie și colaborare dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Coreea, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Democrată Coreeană, subliniindu-se însemnătatea deosebită a întîlnirilor și convorbirilor la cel mai înalt nivel româno-coreene în cronica raporturilor de prietenie tradițională dintre partidele, popoarele și țările noastre.

★

În retrospectiva săptămînală a primirilor la secretarul general al partidului, un moment deosebit au reprezentat și întîlnirea și convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Santiago Carrillo, secretar general al Partidului Comunist din Spania.

Transmițînd secretarului general al Partidului Comunist Român, comuniștilor români, un cald salut din partea conducerii P.C. din Spania, tovarășul Santiago Carrillo și-a exprimat deosebita satisfacție de a se reîntîlni cu tovarășul Nicolae Ceaușescu și a dat o înaltă apreciere sprijinului și solidarității manifestate de Partidul Comunist Român, de tovarășul Nicolae Ceaușescu personal față de lupta dusă de comuniștii spanioli pentru apărarea și promovarea intereselor vitale ale poporului spaniol, pentru dezvoltarea democratică și independentă a Spaniei, pentru progres economic și social.

Mulțumind pentru urările adresate poporului român de a obține sub conducerea P.C.R., în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, noi victorii pe calea edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism, secretarul general al partidului nostru a transmis la rîndul său conducerii P.C. din Spania, tuturor comuniștilor spanioli un salut prietenesc, felicitări pentru succesele obținute sub conducerea partidului, a tovarășului Santiago Carrillo.

Călduroasa reîntîlnire a tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Santiago Carrillo

Întrevederea a prilejuit o informare reciprocă asupra activităților și preocupărilor actuale ale celor două partide și un schimb de vederi asupra unui larg cerc de probleme ale vieții politice mondiale, ale mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

Exprimîndu-se de ambele părți deplina satisfacție față de bunele relații de strînsă prietenie și conlucrare dintre cele două partide, a fost reafirmată hotărîrea de a se întări și pe viitor aceste raporturi, subliniindu-se faptul că amplificarea în continuare a relațiilor frățești dintre P.C.R. și P.C.S. constituie o contribuție la consolidarea legăturilor tradiționale de prietenie dintre poporele român și spaniol, la extinderea colaborării dintre România și Spania. A fost evidențiată, în acest cadru, evoluția favorabilă a relațiilor dintre România și Spania, dorința celor două partide de a acționa pentru dezvoltarea acestor raporturi în multiple domenii, în folosul celor două țări și popoare, al cauzei păcii și înțelegerii în Europa și în întreaga lume.

Schimbul de vederi în probleme internaționale a reliefat importanța pe care cele două partide o acordă transformărilor revoluționare, politice și sociale care au loc în lume, urmare a afirmării tot mai puternice a voinței popoarelor de a trăi libere și independente, de a-și hotărî singure soarta, fără nici un amestec din afară, de a pune capăt vechii politici de dominație și dictat, de a se dezvolta de sine stătător, într-o lume a păcii și colaborării. În acest context, s-a arătat că ascuțirea contradicțiilor internaționale, intensificarea luptei pentru reîmpărțirea lumii în sfere de influență și dominație constituie un grav pericol pentru pace, libertatea și suveranitatea popoarelor. Secretarii generali ai celor două partide au relevat importanța luptei unite a maselor populare împotriva acestor tendințe, pentru instaurarea în viața internațională a unor relații noi, democratice, întemeiate pe egalitate în drepturi, pe respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne — singura bază temeinică pentru asigurarea triumfului păcii, democrației și progresului social.

Rezultatele recentei reuniuni de la Belgrad au fost apreciate de ambele părți ca fiind nesatisfăcătoare. S-a subliniat că ele nu s-au ridicat la înălțimea așteptărilor popoarelor, că nu au marcat un pas înainte față de spiritul de la Helsinki. În legătură cu aceasta, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Santiago Carrillo au relevat necesitatea ca toate guvernele, toate forțele politice responsabile, toate popoarele să acționeze în comun pentru adîncirea și extinderea în continuare a colaborării și securității pe continent, pentru îmbunătățirea climatului european, pentru dezvoltarea neîngrădită a relațiilor economice, pentru amplificarea colaborării în domeniul artei, culturii, învățămîntului, științei, al contactelor umane.

Secretarii generali ai celor două partide au reafirmat îndeosebi necesitatea întreprinderii de măsuri concrete pe calea dezarmării și, în primul rînd a dezarmării nucleare, pentru reducerea bugetelor și efectivelor militare și, în general, pentru desființarea tuturor blocurilor militare. A fost subliniată, în acest cadru, importanța apropiatei sesiuni speciale a Adunării Generale a O.N.U. consacrată problemelor dezarmării.

S-a relevat, totodată, că pacea și stabilitatea mondială impun abolirea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, lichidarea fenomenului subdezvoltării, înfăptuirea aspirațiilor popoarelor de a fi stăpîne pe propriile bogății, edificarea unei noi ordini economice internaționale, bazată pe echitate și egalitate, care să asigure tuturor popoarelor, și în primul rînd celor rămase în urmă, progresul mai rapid.

În cursul acestui dialog politic, conducătorii celor două partide s-au pronunțat, de asemenea, cu hotărîre pentru rezolvarea pașnică, pe cale politică, a tuturor conflictelor interstatale. În legătură cu acest aspect, a fost manifestată îngrijorarea față de perpetuarea conflictului din Orientul Mijlociu și s-a subliniat că în prezent se impune intensificarea luptei politice și diplomatice pentru realizarea pe cale politică a unei păci drepte și trainice, care să ducă la retragerea israelului din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, la înfăptuirea aspirațiilor legitime ale poporului palestinian — inclusiv a dreptului său la crearea unui stat propriu, liber și independent — la asigurarea integrității și suveranității tuturor statelor din zonă.

Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Santiago Carrillo au relevat, în cursul convorbirilor, că lupta pentru continuarea cursului spre destindere — care este fragil, abia la început, și nu a devenit ireversibil — pentru triumful aspirațiilor popoarelor de eliberare națională și socială, pentru democrație și independență națională, pentru pace și înțelegere internațională impune mai mult ca oricînd intensificarea acțiunilor unite ale maselor populare. Pentru aceasta este necesară conlucrarea între partidele comuniste, socialiste, social-democrate, a tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste. A fost subliniată importanța deosebită a întăririi solidarității și prieteniei dintre partidele comuniste și muncitorești — pe baza respectării rigoroase a dreptului fiecărui partid de a-și stabili în mod autonom, de sine stătător, linia politică, strategia și tactica revoluționară, fără nici un amestec din afară — și s-au apreciat pozitiv pașii înregistrați spre înțelegere, conlucrare și elaborare de programe și platforme de acțiune comune, între partidele comuniste, socialiste, social-democrate, alte forțe progresiste din țările vest-europene.

Convorbirea s-a desfășurat într-o atmosferă caldă, de prietenie tovărășească.

★

Într-o atmosferă cordială, prietenească s-a desfășurat și întrevederea dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și delegația Partidului Muncii din Israel, condusă de Shimon Peres, președintele partidului, delegație aflată în vizită oficială în țara noastră ca urmare a unei invitații a C.C. al P.C.R.

Mulțumind tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru primirea acordată, pentru invitația de a vizita România, președintele Partidului Muncii a evocat impresiile deosebite pe care le-a produs asupra membrilor delegației vizita în țara noastră și a exprimat aprecieri elogioase la adresa poporului român, a succeselor sale pe calea progresului și prosperității, a construcției socialiste. A urmat apoi un schimb de păreri cu privire la activitatea și preocupările celor două partide, precum și în legătură cu unele probleme actuale ale vieții internaționale.

S-a apreciat de ambele părți că vizita întreprinsă în România de delegația Partidului Muncii din Israel constituie un moment important în dezvoltarea relațiilor dintre cele două partide, contribuind la extinderea colaborării dintre România și Israel în interesul cauzei înțelegerii și păcii internaționale. Invitația făcută de președintele Partidului Muncii, ca o delegație a P.C.R. să viziteze Israelul, a fost acceptată cu plăcere.

În abordarea unor probleme ale vieții internaționale — evidențiindu-se preocuparea celor două partide față de situația din Orientul Mijlociu, față de perpetuarea tensiunii din această zonă, care pune în pericol pacea și securitatea internațională — s-a acordat o atenție deosebită căilor și mijloacelor de înfăptuire pe cale politică a păcii în zonă. Rezolvarea situației complexe din această regiune implică mobilizarea tuturor forțelor politice, realiste, responsabile și iubitoare de pace, din regiune și din afara ei, pentru a se ajunge la convenirea unor soluții care să ducă la stingerea conflictului, la conviețuirea și conlucrarea pașnică a tuturor popoarelor și țărilor din zonă, în conformitate cu interesele generale ale păcii și înțelegerii internaționale.

★

Un salut călduros din partea președintelui Republicii Turcia, Fahri Korutürk, și a primului ministru Bülent Ecevit a fost transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu de către dr. Ahmet Taner Kișlali, ministrul culturii din Turcia, aflat în vizită în țara noastră la invitația Consiliului Culturii și Educației Socialiste.

În cadrul întrevederii au fost evidențiate cu satisfacție bunele relații de prietenie și colaborare dintre România și Turcia, care cunosc un curs ascendent. Exprimîndu-se dorința de a se intensifica legăturile culturale româno-turce, schimburile în acest domeniu, a fost subliniată necesitatea lărgirii contactelor bilaterale și multilaterale dintre țările balcanice.

★

În săptămîna la care ne referim, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit, de asemenea, pe Pedro Duran Farell, directorul grupului de firme „Corporacion Industrial Catalana", — în cadrul convorbirii fiind trecute în revistă posibilitățile de a dezvolta relațiile dintre întreprinderi românești de specialitate și grupul de firme din Spania — și pe Joseph Francis Conceicao, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Singapore în țara noastră.

Primirea tovarășului Kim Iong Nam

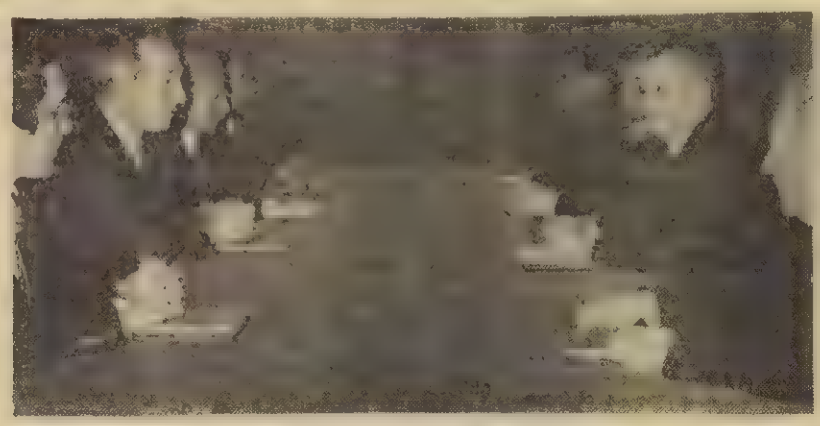

Primirea delegației Partidului Muncii din Israel

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a participat la lucrările plenarei comune a consiliilor oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană

Înfrățiți în muncă și viață, în dragoste și dăruire pentru România socialistă

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a participat, marți 14 martie, la plenara comună a consiliilor oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană, care a avut loc la numai cîteva luni de la desfășurarea lucrărilor Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român, act politic ce s-a înscris ca un eveniment de mare importanță în viața partidului, a întregului nostru popor.

Din dezbaterile care au avut loc în plenarele separate, cît și din dezbaterile plenarei comune, s-a desprins cu pregnanță faptul că, alături și înfrățiți cu întregul nostru popor, strîns uniți în jurul partidului, oamenii muncii de naționalitate maghiară și germană participă cu eforturi sporite la transpunerea în practică a politicii economice a partidului și statului nostru, a sarcinilor Congresului al XI-lea și ale Conferinței Naționale, sarcini care asigură dezvoltarea echilibrată și armonioasă a tuturor județelor țării, a întregii societăți românești, în perioada actuală și în perspectivă. Această armonioasă dezvoltare, străbătută de o profundă echitate socialistă, a dus la o adevărată egalitate în drepturi a tuturor cetățenilor patriei, indiferent dacă aceștia sînt români, maghiari, germani sau de altă naționalitate. De roadele acestei politici înțelepte, s-a arătat în cursul dezbaterilor cu argumentele indubitabile ale exemplului concret, din localități și județe, de pe cuprinsul țării întregi, au beneficiat, vor beneficia și în continuare, într-o măsură importantă și județele în care, împreună cu oamenii muncii români, trăiesc și muncesc și muncitori, țărani cooperatori și intelectuali de naționalitate maghiară și germană. Pentru că, este știut, numai în măsura în care se dezvoltă forțele de producție, se creează condițiile obiective pentru participarea tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, la activitatea socială, se poate realiza de fapt o egalitate deplină în drepturi, o politică națională justă, așa cum este aceea pe care partidul nostru o promovează.

O confirmare a egalității depline în drepturi a tuturor fiilor țării, a lărgirii și adîncirii continue a democrației socialiste au constituit-o și recentele alegeri generale de deputați pentru consiliile populare municipale, orășenești și comunale, cu care prilej au fost aleși în organele locale ale puterii de stat un număr sporit de deputați de naționalitate maghiară și germană. S-a subliniat în dezbateri că atenția deosebită acordată de partid problemei naționale, soluționării corespunzătoare a tuturor laturilor vieții și activității oamenilor muncii aparținînd naționalităților conlocuitoare este reflectată și de faptul că secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în desele sale vizite de lucru efectuate în toate județele patriei, s-a interesat constant și de modul de înfăptuire a politicii naționale pe plan local, dînd de fiecare dată indicații prețioase pentru întreaga muncă desfășurată de organele de partid și de stat în rîndul naționalităților conlocuitoare. Este o reflectare elocventă a politicii consecvente a partidului și statului nostru, a secretarului general, în problema națională, a asigurării deplinei egalități în drepturi a tuturor fiilor și fiicelor țării, fără deosebire de naționalitate, o dovadă care confirmă justețea politicii marxist-leniniste a partidului nostru, după care problema națională reprezintă o parte a revoluției și construcției socialiste și comuniste, a politicii generale a partidului.

Cei care au luat cuvîntul au relevat grija deosebită a partidului și statului nostru pentru creșterea continuă a bazei materiale a învățămîntului de toate gradele, a culturii și artei în limbile maghiară și germană: reprezentanți ai Ministerului Educației și Învățămîntului au prezentat informări din care reținem, din limbajul exact al cifrelor, faptul că o atenție deosebită s-a acordat, se acordă în continuare, perfecționării învățămîntului cu predare în limbile naționalităților conlocuitoare, s-a asigurat accesul tuturor copiilor oamenilor muncii, indiferent de naționalitate, la cuceririle învățămîntului, științei și culturii, atît în limbile lor materne, cît și în limba română, după dorința fiecăruia.

Pe de altă parte, reprezentanți ai Consiliului Culturii și Educației Socialiste au reliefat că activitatea politico-educativă desfășurată în rîndul oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană s-a situat la cotele superioare ale exigențelor societății noastre. În acest climat de înfrățire, de participare comună la realizarea tuturor nevoilor vieții noastre materiale și spirituale, Consiliul Culturii și Educației Socialiste a desfășurat o vastă activitate de stimulare a creației valorilor spirituale ale naționalităților conlocuitoare: a fost îmbunătățit, la toate nivelurile, sistemul instituțional; scriitorii, artiștii plastici, oamenii de teatru, creatorii maghiari și germani din toate domeniile au o largă posibilitate de afirmare. Ei au la îndemînă, în egală măsură cu toți cetățenii României socialiste, ziare și reviste cu tiraje sporite, edituri, în care își pot tipări în limbile materne creațiile, programe de radio și televiziune, teatre, alte instituții de cultură în limbile materne. Indiferent de naționalitate, oamenii muncii din patria noastră participă efectiv la Festivalul național „Cîntarea României". Sînt cuprinse în această grandioasă manifestare a cîntecului și dansului numeroase formații artistice ale oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană, multe dintre ele fiind distinse cu premii. Valorificarea, așadar, a moștenirii culturale, a tradițiilor progresiste ale naționalităților conlocuitoare constituie, în mod firesc, o preocupare vie, constantă și ea a cunoscut o creștere fără precedent.

În ansamblul activităților politico-ideologice, învățămîntul politic a constituit un cadru organizatoric de o deosebită importanță pentru creșterea nivelului ideologic și politic al oamenilor muncii maghiari și germani, cercurile de învățămînt de partid și U.T.C. desfășurîndu-și activitatea în limbile materne.

În expunerile lor, cei doi președinți ai consiliilor oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană au reliefat în continuare sarcinile de viitor ale consiliilor, ca organisme componente ale Frontului Unității Socialiste, dorința membrilor acestor consilii, ca dealtfel a tuturor oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană, de a milita în sfera lor de activitate pentru realizarea exemplară a tuturor sarcinilor economice, politice, sociale și culturale, pentru accelerarea progresului material și spiritual al tuturor județelor țării, pentru ridicarea patriei noastre comune pe trepte tot mai înalte de civilizație. Convingerea fermă a oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană, afirmată plenar în dezbateri, în luările de cuvînt, este aceea că așa cum am găsit și pînă în prezent soluțiile cele mai potrivite pentru rezolvarea tuturor problemelor economice, politice și sociale, le vom găsi fără îndoială și în viitor, fără „ajutorul" unor așa-zișii „binevoitori" din afara granițelor țării. Tocmai de aceea, consiliile oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană, în numele tuturor acelora pe care îi reprezintă, au respins cu fermitate orice încercare de amestec în treburile noastre interne a așa-zișilor „binevoitori", de lezare sub orice formă a intereselor poporului nostru muncitor, de învrăjbire îndreptată împotriva relațiilor de profundă și statornică frăție și unitate socialistă a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, din patria comună, România socialistă. Este clar pentru fiecare dintre noi că scopul acestor încercări ale unor cercuri ultrareacționare, neofasciste, revizioniste și imperialiste, este unul singur: de a semăna dezbinare cu arma otrăvită a naționalismului și șovinismului, de a lovi în interesele vitale ale poporului nostru, în politica noastră democratică de pace și progres, de apărare a independenței și suveranității naționale a țării.

În numele membrilor celor două consilii, al tuturor participanților la plenara comună, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a fost rugat să ia cuvîntul.

Primit cu cele mai calde sentimente, cu însuflețită bucurie și profundă satisfacție, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cărui cuvîntare a fost urmărită cu deosebită atenție și larg interes, cu deplină aprobare de toți participanții la plenară.

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, document de o excepțională importanță teoretică și practică, sintetizează succesele ample obținute în perioada ce a trecut de la Congresul al XI-lea al partidului de către toți oamenii muncii din țara noastră — români, maghiari, germani și de alte naționalități — în înfăptuirea obiectivelor stabilite de partid. Ea a prefigurat din nou perspectiva obiectivelor fundamentale ale dezvoltării economico-sociale a patriei noastre socialiste în următorii ani ai cincinalului, sarcinile de mare însemnătate ce stau în fața oamenilor muncii din patria noastră, fără deosebire de naționalitate. Cuvîntarea jalonează, în același timp, cu fermitate revoluționară, direcțiile perfecționării continue a activității pe care consiliile oamenilor muncii maghiari și germani, sub îndrumarea comitetelor județene de partid, trebuie să o desfășoare în viitor, în vederea sporirii rolului acestor organisme, componente ale Frontului Unității Socialiste, la înfăptuirea mobilizatoarelor sarcini ce ne revin.

Exprimîndu-și, încă o dată, sentimentele lor de profundă prețuire, dragostea și atașamentul deplin față de partid, față de întreaga politică internă și externă a partidului și statului, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, ctitorul României moderne, personalitate proeminentă a lumii contemporane, oamenii muncii de naționalitate maghiară și germană s-au angajat solemn în fața partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, ca împreună cu toți oamenii muncii din România, sub conducerea gloriosului nostru partid comunist, să muncească cu deplină dăruire pentru înfăptuirea destinelor naționale românești pe pămînturile milenare românești, o civilizație modernă, socialistă.

N. GRIGORE

Primul în fruntea obștii, adică primar

A fi primar în Gorj, susține Constantin D. Ularu, înseamnă un lucru obișnuit, dar și cîteva lucruri suplimentare. A fi primar în Gorj, zice omul din fața mea — 46 de ani, aflat într-a doua legislație de cînd ocupă postul de președinte al Consiliului popular al comunei Bălești — este același lucru cu a fi primar într-o comună de oriunde din România de azi, dar înseamnă și cîteva lucruri suplimentare, cum ar fi nivelul de trai, care s-a situat multă vreme sub cotele de prosperitate înregistrate pe alte meleaguri, dar și lupta ce trebuie dusă cu terenurile avînd o fertilitate mai redusă, cu clima uneori aspră sau cu mentalitatea țărănească ușor rămasă în urma realităților de azi. „Noi cam anual sîntem calamitați, zicea Constantin Ularu. Ca să nu mai vorbim de bruma de primăvară, care ne strică regulat producția de fructe". A fi primar în Gorj, cu un frate tractorist la C.A.P., un altul muncitor la o întreprindere din Tg. Jiu și o soră la Cooperativa meșteșugărească din Tămășești, rămîne desigur o mare cinste, mai cu seamă cînd comuna cu pricina este una dintre cele mai de frunte ale județului.

Vinerea trecută, Constantin D. Ularu s-a trezit puțin mai tîrziu. Era ora 5,30 — dar dormise cam prost noaptea, fiindcă se trezise pe la două și nu mai putuse adormi cîtăva vreme, cu gîndul la foliile de polietilenă care se dovediseră prea înguste pentru treaba pe-aveau de gînd să facă, adică înveliroa de noi solarii și tunele. Răsadurile de legume sînt deja gata, dacă timpul mai rămîne așa e vorba să înceapă semănatul — și-apoi vremea nu așteaptă, vine primăvara, și odată cu ea o mulțime de treburi, care de care mai presantă. „Mai întîi dădui o raită pe la sectorul zootehnic, zice, fiindcă așa fac în fiecare zi. Am avut ceva necazuri în iarna asta,. a cam înghețat apa în conducte și a fost nevoie să intervenim ; da, și cu lampa cu benzină am intervenit, că altfel rămîneau vitele fără apă". E necăjit primarul Ularu, cu toate că anul trecut sectorul zootehnic a predat 4 372 de hectolitri de lapte la fondul de stat, pentru că producția planificată pe cap de vacă furajată (2 200 litri) nu prea iese cum trebuie, adică nu s-au realizat decît 1 800—1 900 de litri cel mult. Sînt trei C.A.P.-uri în comuna Bălești, de profil cerealier, legumicol, pomiviticol și zootehnic abia la urmă, dar în averea lor se numără totuși peste 1 700 de bovine, dintre care o mie de vaci cu lapte. Președintele ține și el acasă un tăuraș, care la 365 de kilograme este tocmai bun de livrat statului, contractul astfel onorat aducîndu-i 5 204 lei, inclusiv prima de 300 de lei, drept stimulent pentru îngrășarea bovinelor în perimetrul propriu. „Acționăm mult în această perioadă pentru încheierea contractelor de animale, spune, fiindcă în felul acesta se completează frumos sectorul nostru zootehnic. E păcat să rămînem oarecum în urmă aici, fiindcă în general mai mult lucruri bune se pot spune despre C.A.P.-urile noastre !" E adevărat. C.A.P. Bălești a obținut în 1977 locul I pe județ pentru producțiile sale de cereale (6 300 kg boabe la hectarul de porumb, 3 700 la cel cultivat cu grîu), livrînd peste 1 050 de tone la fondul de stat, adică un plus de aproape 500 de tone față de planificări ! Anul trecut producția valorică a celor trei C.A.P.-uri a ajuns la aproape 25 de milioane de lei.

După ce-a trecut și pe la S.M.A., la 7—7,30 primarul era la sediul Consiliului popular. Cîteva probleme de rezolvat. Cetățenele Maria Firoiu și Ioana Ștefănescu cereau aprobare pentru a vinde o vacă la tîrg. De ce să n-o luăm noi, la C.A.P.? a zis primarul. Are și un vițel, de ce s-o înstrăinăm ? A oficiat apoi căsătoria tinerilor Petruța Dima și Ion Popescu din Stolojani, localitate aparținînd de comuna Bălești, l-a primit pe Ilie Moga care vrea să-și construiască o casă în Tămășești și i-a arătat toate proiectele-tip pentru construcțiile din mediul rural, iar spre prînz s-a îndreptat spre bătrîna Maria Nedelcu, care se plîngea că nu mai are lemne de foc. A fost sacrificat pentru asta un salcîm bătrîn, pînă se va reglementa problema parcelelor tăiate din pădurea comunală. Prînzul l-a prins la Tămășești, așa că a mîncat chiar la tatăl său, pentru a nu mai face drumul pînă la casa proprie. Fiind chiar din comună (Ularu a fost secretar al Consiliului popular din 1956 pînă în 1972, cînd a fost ales președinte), primarul Bălețiului are rude la mai toate cele nouă așezări care formează comuna astăzi, iar oamenii îl cunosc ca pe un prieten bun și statornic, drept și muncitor, exemplar și în același timp exemplu pentru toți.

Comuna Bălești are azi peste 7 600 de locuitori, întinzîndu-se pe o rază de nu mai puțin de 15 kilometri, ca să nu mai vorbim de suprafața agricolă, de peste 6 300 de hectare. Pe teritoriul ei, în afara celor 3 C.A.P.-uri mai funcționează o fermă I.A.S., un atelier intercooperatist, o cooperativă de consum avînd șase magazine sătești și un complex comercial, o seră de flori și produse legumicole, o secție industrială de prelucrarea lemnului și una a Agrocoopului, trei cămine culturale, trei școli generale și nouă avînd numai clasele primare, pentru fiecare sat, patru grădinițe. În construcție se află o nouă grădiniță, termoficarea pentru școala și grădinița din Ceauru, un teatru de vară la Bălești și așa mai departe — iar primarul trebuie să fie peste tot, să vadă tot, să nu scape nici o mișcare. Este adevărat că are la dispoziție în acest scop o bicicletă veche, căreia i-a căzut deja o pedală și niște galoși care-l apără de noroi, dar la fel de adevărat este că timpul nu-i ajunge niciodată, și de asta îl prinde prînzul ba la o rudă, ba la alta, pentru ca după-masă să poată alerga din nou într-un colț sau altul al comunei, cu probleme de rezolvat dintre cele mai diverse. Mai zilele trecute a trebuit să facă mobilizarea pentru un proces public, care s-a desfășurat în sala căminului cultural din Bălești. Au fost mai bine de 500 de oameni acolo, stupefiați în fața faptei comise de un cetățean al comunei, autor a nu mai puțin de 22 de furturi, iar judecata, astfel, a fost cu adevărat exemplară. Se organizează în această perioadă adunări cetățenești, cu privire la stringerea contribuției bănești (85 de lei în medie pentru fiecare cap de familie), la munca patriotică și la organizarea pazei de noapte a avutului obștesc. Fiindcă a doua zi chiar urma să aibă loc o astfel de muncă patriotică, Constantin Ularu a făcut drumul pînă la școala din Cornești, unde a luat legătura cu învățătorii Ion Mălăescu și Lăichiță Cîrstea, ca și cu deputatul Virgil Voicilău. Vor ieși la munca voluntară între 300 și 400 de elevi și de cetățeni ai comunei pentru a planta pomi — două sute de nuci în zona Stolojani, cireși, prunі pe marginea șoselei și a drumurilor comunale, o mie de pomi cu totul într-o acțiune de toată frumusețea și utilitatea. Gropile ce află deja săpate, primarul a aranjat și mașina care urmează să plece la Stațiunea de la Bîrsești pentru primul transport, iar ziua de duminică, de dimineață, va fi folosită în același scop. Fiind zonă preorășenească, Bălețiul are o mulțime de oameni care-l reprezintă în întreprinderile din Tg. Jiu, la C.I.L., la combinatul de ciment, la întreprinderea de cauciuc sau de sticlă, la cooperativa meșteșugărească și așa mai departe — dar aceiași oameni, lucrînd în acord global, se pot întîlni adeseori și pe cîmp, muncind cot la cot cu cooperatorii obișnuiți. Primarul îi poate întîlni mai cu seamă după-amiaza, cînd oamenii se întorc de la lucru, ies pe lîngă casă sau la munca de pe cîmp, așa că ziua sa de lucru se termină întotdeauna abia seara, de multe ori după ce se înnoptează. Comună destul de bogată, cu peste o sută de case noi din 1974 pînă azi și nu mai puțin de zece „Dacii" cumpărate anul trecut, Bălețiul are în fruntea obștii un om conștiincios, care confundă adeseori orele de serviciu cu ziua-muncă și biroul cu cîmpul arabil, un om care a absolvit în 1972 Institutul pedagogic din Iași, secția filologie. A fi primar în Gorj, într-o comună fruntașă precum Bălețiul, este desigur o mare cinste, pe care Constantin D. Ularu o și îndeplinește cum se cuvine — el, fiul unor țărani săraci, ridicat chiar de pe locul unde astăzi este primar. A fi primar înseamnă cîteodată a fi chiar primul...

DUMITRU GRAUR

Viața lui Simion Danciu sau munca pînă la capăt

Pe o stradă lăturalnică aflată spre marginea orașului Baia Mare, într-o casă solidă și arătoasă, cu brîie și chenare în culori vii apărînd de după o perdea de pomi la capătul cîtorva alei străjuite de primăvară pînă toamna de mulți crini, galbeni și albi, și de regina nopții, locuiește de șapte ani încoace bătrînul miner Simion Danciu. A ridicat casa aceasta, zice, și-a tras apă curentă și s-a îngrijit să aibă încălzire în toate încăperile de la o stație de termoficare proprie gîndind la anii de pensie, ani ce se cuvine să fie tihniți și fără griji. Or, spune Simion Danciu, anii aceștia nu s-au nimerit să fie tocmai așa, în ceea ce-l privește, și adaugă, zîmbind, că nimeni nu poartă vina decît el însuși pentru că la anii lui ar fi putut de mult să nu mai intre în mină ci să stea acasă, să-și îngrijească grădina și să-și țină nepoții cei mici pe genunchi. De fel din Cavnic, acolo a muncit o viață și încă mai muncește și azi. Știe, bineînțeles, că mina Cavnic nu s-ar fi închis dacă s-ar fi pensionat el, după cum tot la fel de bine știe, și afirmă, că întorcîndu-se a încercat să fie de folos cu experiența celor 42 de ani de muncă. Dacă ar fi ieșit la pensie ar fi avut patru mii de lei pe lună. Acum, lucrînd încă, ia patru mii două sute. Se înțelege că nu pentru diferența asta măsurată în bani pleacă de acasă în fiecare dimineață la ora 5 și se întoarce spre seară, ci pentru că, pur și simplu, zice bătrînul miner, nu poate să trăiască altfel.

În toamna trecută s-a îmbolnăvit și a trebuit să stea, pentru o vreme, în spital. Cînd s-a întors la mină, anumite lucruri petrecute în lipsa lui nu i-au plăcut și le-a spus drept. Și nu le-a spus, doar, ci a trecut neîntîrziat la rezolvarea problemelor ce se iviseră. De pildă, se întîrzieseră nepermis de mult lucrările de întreținere a galeriilor și pregătirile pentru noi linii de abataje cu înmagazinare. Plin de scrupule, pretențios cu munca lui, care, spune Simion Danciu, ca orice altă muncă poate fi făcută foarte bine sau mai puțin bine, nu și-a ascuns observațiile cu privire la neglijențele unor colegi, fără să fie pentru asta, din partea nimănui, nici o supărare. Tot așa cum, cu ani în urmă, plecînd și el o dată la băi, la Ocna Sibiului, să-și mai îmblînzească reumatismele, nu s-a supărat nimeni cînd bătrînul, întors la mină, a descoperit că la trei lucrări de deschidere panta galeriilor fusese executată invers.

Împreună cu „aghiotanții" săi, cum îi place să-i numească, adică împreună cu maiștrii Ioan Dîngă, Petru Negrea și Constantin Chira, de fapt laolaltă cu toți cei 210 oameni pe care-i are în subordine ca șef de sector la orizontul 250, Simion Danciu pregătește chiar zilele acestea un abataj de mare productivitate, în al cărui panou, începînd cu primele zile ale lunii martie, vor lucra șapte perforatoare în plin, în trei schimburi. De-a lungul acestui an, sectorul lui va da o producție de aproape 130 000 de tone și fără nici o îndoială că planul va fi îndeplinit, că va fi chiar depășit, spune convins interlocutorul nostru, amintind, în acest punct al discuției, ca un argument, numele șefului de brigadă Eftimie Danciu — nici o rudenie, simplă asemănare de nume — care împreună cu cei 34 de oameni ai săi scoate din adîncurile Cavnicului cam cinci sute de tone, în fiecare lună, peste sarcinile de plan.

Iată, vorbim despre cifre de plan, despre grijile și oboselile unei munci grele, și nu pot să uit nici o clipă că puteam discuta despre munca dv. doar la timpul trecut și mai mult despre cei trei nepoți, Diana, Ovidiu și Oana, despre timpul liber de 24 de ore din 24 pe care l-ați fi putut avea ca pensionar...

„Am zis. Nu puteam să trăiesc altfel. Să știți că am încercat. Cîteva zile, mai mult n-am rezistat. Peste o vreme o să mor și eu, nu-i așa, ca toți oamenii, dar am să rămîn pînă la capătul vieții cu o mare nedumerire : cum naiba or fi putînd unii să nu muncească, să stea ? Eu nu știu, și vă spun cinstit că nici nu mai caut răspuns la o asemenea întrebare".

Mi-ați spus că munciți de 42 de ani încheiați. Cum a fost începutul ?

„Eu sînt un om, așa, că nu-mi place prea mult să vorbesc, deci nici despre mine. Că m-ați întrebat, vă răspund : am început în 1935, tot la mină, la Cavnic, ca muncitor de „hai du-te" pe la suprafață. Un an mai tîrziu, m-am angajat ca ucenic forjor, să-nvăț și eu o meserie adevărată. Tot acolo, la mină. În 1940 am intrat în subteran. Am început ca vagonetar, pînă m-am calificat ca miner, în 1942. Atunci — nu uitați că trăiam într-o parte ruptă mișelește din trupul țării prin Dictatul de la Viena — am trecut pe ascuns acea așa-zisă graniță care mă despărțea de țară, și-am mers la Petrila. Unde puteam să mă duc decît tot la mină ? Am lucrat acolo, în Valea Jiului, pînă în 1945. Cînd m-am întors, nu mai eram singur, fiindcă la Petrila am cunoscut-o pe soția mea, Maria, cu care am dus viață fericită și în liniște, și cu care am avut doi copii, Liviu și Lucia, azi oameni în toată firea, cu meseriile și pe la casele lor. Cam asta a fost. După război am ajuns maistru și șeful sectorului 2 la Cavnic".

Unde sînteți și acum, doar că, între timp, ați primit și înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste. V-aș întreba, pentru că știu că sînteți un om cinstit și care a spus întotdeauna lucrurilor pe nume : v-au iubit oamenii ?

„Depinde de oamenii în discuție. Cei leneși nu m-au iubit niciodată, sau cei care s-au făcut, doar, că lucrează. Trecînd prin munca asta de tînăr, am știut ce să pretind, cum, cui, cît. Cînd a fost cazul, și am putut să o fac, nu m-am dat în lături să explic, să ajut. De-aceea, cred, oamenii au ținut la mine. Și cei mai mici, ca funcție să zicem, dar și cei mai mari. Nu mă sfiesc să spun : actualul director al întreprinderii miniere Cavnic, inginerul Nicolae Dicu, cred că a avut cîte ceva de învățat de la Simion Danciu. Sau fostul director, inginerul Ioan Ionescu. Dar nu numai directori, și nu numai ingineri".

Dar de la dv. ca om, nu doar ca foarte bun miner, ce-au învățat alții ?

„Mai bine aș spune ce n-au învățat. Eu am întors problema pe toate părțile, am căutat să înțeleg, dar vă mărturisesc că n-am reușit să pricep pînă la cap. Un lucru pe care-l văd cam în fiecare zi. Uite, la noi, la Cavnic, s-a construit cam la patru sute de metri de la gura minei o cantină frumoasă, unde se poate mînca bine și ieftin. Bun. În regulă pînă aici. Dar ce ne facem noi cu boieria unora care zic : de ce să mergem pe jos distanța asta ? Să vină o mașină să ne ia ! Eu nu vreau să vin acum cu amintirile mele de om bătrîn și să spun că altfel era pe vremea cînd aveam vîrsta acestor tineri — că sînt și tineri și fără putere, săraci, vezi bine — că am fi zis mersi dacă am fi avut o mîncare caldă, chiar dacă ar fi trebuit să mergem kilometri pînă la ea. Felul ăsta de-a fi era o calitate a noastră. Sigur că pretențiile de azi nu mai pot fi cele de acum douăzeci de ani dar exagerările n-au prins bine niciodată. Ce ziceți ?"

— Ce să zic ? Notez ce-mi spuneți și vă aud că oftați. Dar cred că tot de mai multe ori ați ofta, ca pensionar, dacă ați plimba ziua în amiaza mare vreun cățeluș prin vreun parc, decît dacă mergeți la Cavnic.

— Păi nu ? Cum i-ar sta lui Simion Danciu, Erou al Muncii Socialiste, să plece în asemenea plimbări ? Nu, asta niciodată.

Și nu mai întreb de ce, fiindcă am înțeles.

DUMITRU ELIADE

Cum gospodărim fondul funciar

La Comlod, pămîntul crește cu 7500 hectare pe an!

Iată-mă, deci, la sediul Oficiului de îmbunătățiri funciare din județul Mureș, mai exact spus pe strada Podeni, nr. 10 din Tîrgu Mureș, unde, fericită întîmplare, aveam să-l întîlnesc pe inginerul Ion Ștefănescu, din cadrul Institutului de studii și proiecte pentru îmbunătățiri funciare, șeful proiectului de la Comlod, adică persoana cea mai autorizată pentru un scurt dialog despre amploarea și eficiența acestor lucrări începute încă din anul 1970, perioadă în care au fost redate agriculturii, în bazinul hidrografic Comlod, peste 25 000 de hectare, urmînd ca în acest an și în următorii, pînă la sfîrșitul anului 1980, să fie reintegrate circuitului agricol alte 15 000 de hectare.

„Bazinul hidrografic al Comlodului relatează inginerul Ștefănescu, este dispus în nordul județului Mureș și-n sudul județului Bistrița-Năsăud. În urmă cu 7 ani, pe o suprafață de 53 000 de hectare, nu se producea nimic. Dealurile nu erau bune nici de pășune, ca să nu mai vorbim de agricultură. Dealuri goluțe, pustii, rupte pe-alocuri, periculoase, în sensul că a bate cu piciorul aceste dealuri, mai ales pe timp ploios, ar fi însemnat să te expui la o adevărată aventură, adică oricînd ai fi putut aluneca cu o porțiune de deal care ar fi luat-o pur și simplu la vale. Bazinul a fost împărțit în 28 de perimetre, iar în acest an, în baza proiectelor executate de ISPIF și O.J.F.-Mureș, se continuă cu cel de-al 17-lea perimetru, adică 16 au fost deja amenajate. Și în acest an, ca și în anii trecuți, se vor executa cam aceleași lucrări, adică terasarea versantului drept cu agro-terase și benzi înierbate de delimitare și consolidare a teraselor, construirea unor drumuri de acces antierozionale, pe curba de nivel a dealului, amenajarea unor rețele de regularizare a scurgerilor de apă de pe versant și conducerea lor pînă în emisar, adică pînă la rîul sau canalul colector, executarea unor lucrări de combatere a excesului de umiditate de pe versant prin drenuri absorbante, apoi prin gama destul de largă de combatere a eroziunii prin nivelări și astupări de ogașe și ravene, prin împăduriri în terenurile foarte degradate și prin lucrări transversale, adică executarea unor praguri, baraje și cicloane din piatră sau nuiele în fascii."

Din cuvintele interlocutorului meu am reținut amănuntul deloc neglijabil că pămînturile erodate, odată amenajate, nu-și vor mări, imediat, valoarea agricolă în sine, decît cu 30 la sută, ceea ce este mult sau puțin, depinde cum privim lucrurile. Dar cert e că erodarea este stopată, că, altfel, degradarea ar continua vertiginos, că o lucrare care astăzi costă o anume sumă, peste un an se va dubla, dacă nu va urca și mai mult. Mai mult decît atît, dealurile, odată smulse eroziunii, trebuie îngrijite, protejate, iar lucrările de combatere, după doi sau trei ani, trebuie reluate în proporție de 50 la sută.

A doua zi, dimineața, încă de la prima oră, însoțit de tehnicianul Emeric Bidiga și inginerul Eduard Meister, am plecat cu o mașină înspre malul Mureșului, undeva lîngă satul Ungheni, deși bazinul Comlod se află exact în sens opus. Nedumerirea mea avea să fie împrăștiată de inginerul Eduard Meister. „În urmă cu un an de zile, cînd am venit la O.I.F., și eu am fost surprins că șeful, adică tovarășul Bidiga, așa îi zic eu, șef, pentru că chiar și este, m-a adus tot pe malul Mureșului, deși eu

știam că trebuie să mergem în bazin, pe Valea Ulieșului. Nu te mira, tovarășe inginer, mi-a spus șeful, că ai să vezi de unde începe combaterea eroziunii solului și ai să faci cunoștință cu oamenii care fac aceste lucrări".

Am urcat deci în mașină și am plecat înspre Ungheni, spre malul Mureșului, unde mă pregăteam să-i văd pe oamenii care făuresc pămîntul. Dar Mureșul, acest voievod al Transilvaniei, își curgea domol apele la vale, într-o pîclă care se risipea văzînd cu ochii și într-o singurătate aproape suprarealistă. Am coborît din ARO de-a dreptul în norol și, fără să scoată nimeni nici o vorbă, am luat-o pe mal, la vale. Nici țipenie de om. Din loc în loc, niște grămezi de fascii, adică de nuiele, legate în snopi, lungi de cîte doi metri. „Avem marfă, tovarășe inginer, avem. Oamenii au lucrat bine și cu spor. Sînt aici cîțiva kilometri de fascii, adică tot atîția kilometri de drenuri pentru dealurile din Valea Sărăturii. Vedeți, acolo, în mijlocul Mureșului, insulița aceea plină de vlăstare? O adevărată pădurice. Nimeni nu dă doi bani pe nuielele acelea, dar pentru noi ele sînt aur curat. Trebuie neapărat să fac rost de un bac cu care să-i duc pe oameni în insulă. Dar hai să ne întoarcem, că vin oamenii". Vin de la distanță de peste 30 de kilometri, din satele Bedeni și Troița. Sînt oamenii lui Szüksöd Alexandru, Söcs Adalbert și Asztalos Mihaly, cei trei șefi de echipă. Lucrez cu ei de peste 20 de ani. La prima vedere, cînd îi vezi cu niște securi în mînă și cu niște colaci de sîrmă pe cealaltă mînă, nici prin minte nu-ți dă ce fac. Taie nuiele, le fac balot, le adună din loc în loc, apoi le încarcă într-o remorcă trimisă de noi, de la sediul din Riciu, că acolo e sediul nostru, al cesiștilor, nu pe strada Podeni din Tîrgu Mureș, unde-i conducerea O.I.F.-ului județean. Și după ce string ei nuielele în snopi, treabă care durează mult și întotdeauna acum, la începutul primăverii, sau toamna tîrziu, vin pe dealuri, sapă șanțurile, lungi de zeci și zeci de kilometri, apoi așează nuielele în fascii și asta înseamnă că au făcut o rețea de drenuri prin care apa se scurge liniștită, pe sub pămînt, fără să mai antreneze în scurgerea ei și solul, așa cum o făcea cînd curgea pe la suprafață. M-ați înțeles? Peste cîteva minute ne întîlnim cu cei care fac pămîntul. Cuvintele, știu, sînt mari, dar și ei sînt simpli, oameni, extraordinar de simpli. Nu oricine poate fi extraordinar de simplu. Pe lîngă drenuri fac cicloane, debușeuri, regularizări, drumuri și poduri antierozionale. Sînt țărani, meșteri buni la toate, și acest pămînt, degradat sau nu, este al lor. Și au sărit să apere acest pămînt.

Un tractor care duce o remorcă tip vagon, plină ochi cu oameni. Încep să coboare din remorcă, rînd pe rînd, și își freacă genunchii, probabil amorțiți. Gălăgioși. Fiecare cu securea lui. Le fac o fotografie. Se întorc toți cu fața, parcă surprinși. Mai fac una. „De ce nu ne faceți, zic ei, o fotografie cînd muncim? Acuma stăm și nu-i frumos". Peste cîteva clipe sosește și remorca pentru a încărca snopii de fascii. Oamenii se-ndreaptă spre locurile lor. Nu au timp de discuții. Doar Gheorghe Török și șeful de echipă Adalbert Söcs mai întîrzie o clipă, pînă îi dau tehnicianului două foi de drum la care sînt atașate două foi de concedii medicale. Au fost trimiși de O.I.F.-Mureș în stațiunea Tinca, la tratament, să-și mai astimpere discopatiile lombare. Acum se simt mai bine. Acolo, la Tinca, spun ei, a fost frumos, dar prea nu făceau nimic și asta parcă îi îmbolnăvea."

Am plecat înspre Riciu. Trecem din nou prin Tîrgu Mureș, apoi prin Voiniceni, prin Cimpenița și urcăm o coastă lungă de deal. De sus, de lîngă o stație de releu de televiziune avem o imagine copleșitoare: dealuri și dealuri, unele domoale, altele mai semețe, se desfășoară ca într-un dans impietrit. În fața noastră, largă și maiestuoasă, Cîmpia Transilvaniei.

„În partea dreaptă, cum mergem noi, îmi spune tehnicianul Bidiga, sau pe versantul sting al bazinului Comlod, au fost executate lucrări de combatere. Cu ele am început acum 7 ani, prin 1970. Dacă ați fi văzut aceste dealuri acum 7 ani, v-ați fi speriat de ele. Numai prăpăstii, numai rupturi, numai lut, lut galben. Acum, iată, păduri de brad, de pini, pîlcuri de pomișori ceva mai tineri și, foarte important, iarbă care stă gata să răsară, iarbă de pășune. În stînga, în vale, de la Mureș începînd, pe o distanță de aproape 60 de kilometri, cît vedeai cu ochii numai apă, adică mlaștină, și trestii. Acum, prin desecări, cîteva mii de hectare produc cîte 5 000 de kilograme de porumb la hectar. Pămîntul a devenit o avere. Aici, pe Valea Sărăturii și dincolo, pe Dealul Sărăturii, se văd buldozerele și draglinele conduse de Grigore Balazs, Andrei Gali, Alexandru Koncz, Pavel Nistor, Mileșan Augustin și Alexandru Budai. La anul, dacă veniți pe aici, n-o să mai recunoașteți dealurile. Le nivelăm, le împodobim cu pomi, vor apărea niște terase și vor avea chiar și iarbă, ceea ce, acum puteți căuta mult și bine că nu veți găsi nici măcar un fir. Și poate că veți vedea și niște turme de oi, oi din satele pe care le-am amintit."

Urcăm pe Valea Ulieșului, unde acum un an s-a desfășurat o parte a acestei bătălii a pămîntului. În cîteva cuvinte, mai bine zis cifre, lucrările C.E.S. din această zonă au însemnat, în final, 300 de hectare arabile redate agriculturii și alte 60—70 de pășune prin 10 kilometri de debușeuri cu peste 100 de căderi de apă și mai mult de 12 kilometri de drenuri cu nuiele. Sînt doar o parte din cele 7 000 de hectare de anul trecut. Ajungem la locul numit mlaștina lui Bică. În fața noastră, un fel de groapă care este un ogor imens, cît vezi cu ochii, cu pămînt negru, proaspăt răscolit de fierul plugului. Aici a fost, întreb eu, neîncrezător, mlaștină?

„Să vă răspund eu, intervine șoferul de pe ARO, Emil Moldoveanu, că eu sînt chiar din părțile astea și, în plus, am lucrat și ca tractorist la C.A.P.-Ulieș. În spatele nostru este casa familiei Bică. Omul nu poate fi deranjat acum, că are treabă cu albinele. Acolo, pe deal, la numai 30 de metri de casă, se află cimitirul familiei Bică. Este un cimitir proprietate personală, ca să zicem așa. Acolo sînt îngropați, din moși-strămoși, membrii familiei Bică. Pe aici, aproape fiecare casă are cimitirul ei. Dar să ne reîntoarcem la mlaștină. Aici, pînă acum trei ani, era o mlaștină cît vedeai cu ochii. Cal și călăreț dacă intrau numai doi metri în mlaștină, nu mai aveau scăpare. Acum este ogor, un ogor foarte mănos. Undeva, mai sus, la Valea Izvoarele, apa a fost captată într-un debușeu. I s-a făcut o albie cu căderi de apă, ca să nu mai vină în viteză și să ia tot pămîntul la vale. Apa, acum, curge liniștită în Ulieș și de acolo o ia mai departe. Iar mlaștina, rămasă fără apă, a fost desecată. Cine a făcut asta? Oamenii tovarășului tehnician Bidiga. Ei au făcut să dispară mlaștina lui Bică."

VICTOR NIȚĂ

Pentru fiecare leu cheltuit — un volum cît mai mare de producție marfă!

„Mecanicul șef al deltei" sau cum a devenit eficiența o cauză a tuturor

Întreprinderea de construcții-reparații nave și utilaj Tulcea — sau I.C.R.N.U., cum e cunoscută de mai toată lumea, inițialele înlesnind utilizarea bogatei denumiri și în vorbirea curentă nu numai în scris — este unitate model pe județ în ce privește creșterea productivității muncii. Deși nu este vorba de o unitate foarte mare, aureolată de un spectaculos volum al producției globale, hărnicia întregului personal muncitor de aici, precum și specificul producției — întreprinderea a fost creată și lucrează mai ales pentru unitățile stuficole și piscicole din deltă — fac din I.C.R.N.U. o întreprindere-cheie în economia județului care cuprinde fascinanta împărăție a gurilor Dunării. Pentru că delta nu înseamnă doar o zonă cu climă și sol aparte, cu ființ al căror temperament, a căror dîrzenie și sensibilitate conturează, de fapt, o umanitate specifică; delta înseamnă și activități economice de anvergură și de mare rentabilitate; ea implică grija celor ce o exploatează, în ritmuri și cu utilaje moderne, de a nu sfărîma echilibrul care asigură perpetua regenerare a bogățiilor și frumuseților ei. La condiții particulare sînt necesare mașini potrivite, care nu se pot face, de pildă, în Maramureș sau la Alba Iulia. Adaptarea unui tractor obișnuit pentru operații lipsite de risc și eficiente în deltă, înlocuirea șenilelor cu pneuri uriașe de joasă presiune care să permită mașinii chiar traversarea Dunării presupun, pe lîngă nevoia soluției tehnice noi, și o apropiere sufletească de acest univers al bălților și al stufului, al peștelui, al tăcerilor lungi și al apelor surde. Oamenii de la I.C.R.N.U. Tulcea, fiind ori de cînd se știu de prin partea locului, ori fixați aici tocmai de dragostea pentru acest univers, își încină efortul și inteligența lor tehnică valorificării superioare a bogățiilor deltei. Aici se execută nave fluviale și de lacuri, precum și reparațiile acestora; se confecționează piese de schimb; se produce și se repară utilaj divers pentru aceeași lume a celor ce poruncesc peste avuțiile din ape. Producția industrială, la mia de lei fonduri fixe — care, la nivel național, trebuie să fie, în 1980, de cel puțin 1 200 de lei — la I.C.R.N.U. a fost, în anul trecut, de **2 134 de lei.** Productivitatea muncii a crescut de la 61 120 lei/om în 1970, la 93 402 lei/om în 1977. Eficiența fiecărui leu cheltuit în întreprindere este cîntărită pe toate fețele și sporită prin toate mijloacele care țin de eforturile convergente ale brațelor și minții tuturor.

Colectivul de proiectare, condus de inginerul Daniel Bekerman, lucrează într-un ritm și cu niște rezultate pe care mulți proiectanți din institute moderne, superdotate, le-ar putea invidia. Numeroase reproiectări de utilaje sporesc eficiența leului investit în munca acestor oameni, mult dincolo de porțile și cifrele sintetice ale întreprinderii tulcene, fiind vorba, nu o dată, de eliminarea unor importuri și, deci, de ușurarea efortului valutar al țării. Bacul fluvial de 150 c.p., de pildă, a fost reproiectat, mărindu-i-se sensibil performanțele prin echiparea sa cu un motor, românesc de această dată, de 215 c.p. Noul motor este nu doar mai puternic ci și mai ușor cu 340 de kilograme. Această schimbare a impus reproiectarea completă a grupului de propulsie. În noua formulă tehnică, bacul permite o folosire multifuncțională, pe lîngă faptul că silențiozitatea motorului românesc face inutile antifoanele impuse înainte de zgomotul infernal al vechiului motor. Inginerul Ludwig Eisenberg și tehnicianul Maria Bordeanu — titularii de la planșetă ai noutății — stăruie să nu se considere cu nimic mai presus în obținerea acestui succes decît cei care au realizat primii, efectiv, gîndul lor desenat riguros. E vorba de lăcătușul Dumitru Peșterău și de întreaga sa formație de lucru. Colaborarea excepțională între proiectanți și cei ce execută noutățile contribuind din mers, nu o dată, la îmbunătățirea parametrilor tehnici ai produsului — este, la I.C.R.N.U., lucrul cel mai obișnuit. Nici nu se poate altfel, într-o unitate cu prestigiul acesteia, în care nu lucrează însă mai mult de șapte ingineri, socotindu-l și pe director. Așa se face că în lucrurile cu care se mîndrește azi colectivul întreg se află alăturați mereu, prin truda lor entuziastă, muncitori ca Pima Achimov, Ioan Pîrciog, cei trei frați Cuzmin — Ion, Feodor și Nicolae, toți trei elevi în ultimul an de liceu — Stelian Ferendino, maiștrii Anton Tănăsescu, Constantin Tașlinschi, Aurel Visterneanu, sau Eugenia Iacovici, tehnician proiectant, și inginerii proiectanți Valeriu Covaliov, Stere Gioga, Constantin Nicolae. Toți s-au distins mai cu seamă în reproiectări și autoutilarea întreprinderii. În cadrul acesteia din urmă se cuvine să menționăm **mașina de profilat suprafețe curbe.** Reducerea consumului de metal este permanentă chiar dacă — prin specificul reperelor — nu ajunge să fie spectaculoasă.

„Calitatea este cuvîntul scris întotdeauna cu litere mari în calendarul după care trăim, spunea inginerul Daniel Bekerman. Nu exagerez — ar însemna să-mi fur singur căciula — dacă spun că la noi, fiecare lucrător este propriul lui controlor, și nu unul oarecare: sever. Asta face mai mult decît o armată de C.T.C.-iști. Avem, desigur, și controlul specializat, care sesizează prompt, mai ales lucrurile de mare finețe".

Mai notăm, între factorii care sporesc eficiența oricărui leu investit în această întreprindere, nivelul de 97 la sută ca indicelui de utilizare a fondului de timp.

Deasupra tuturor însă rămîn hărnicia oamenilor și spiritul revoluționar al colectivului muncitoresc de aici supranumit mecanicul șef al deltei.

DORIN GHERGHINESCU

Fiecare luciu de apă să producă peşte!

„Avem posibilitatea, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în Cuvîntarea la plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 17–19 martie 1970, ca de pe cele cîteva sute de mii de hectare luciu de ape interioare să obținem o producție de pește mult mai mare ca în prezent... Este necesar ca atît comitetele județene de partid, cît și consiliile populare să integreze în programul general pe care îl discutăm și amenajări piscicole ; acestea trebuie să fie o parte integrantă a programului nostru de dezvoltare a agriculturii. Amenajările piscicole bine organizate și exploatate vor putea aduce un aport foarte prețios la satisfacerea cerințelor de trai ale poporului".

Din discuțiile purtate cu cadre de conducere din Centrala producției și industrializării peștelui am reținut faptul că această prețioasă indicație, ilustrînd cu atîtea altele grija permanentă a partidului de a fructifica rațional și eficient toate resursele de care dispune țara, a constituit o direcție importantă de acțiune pentru unitățile de specialitate, multe dintre ele obținînd realizări de seamă. În unele ferme, unități piscicole, care s-au preocupat mai mult de dezvoltarea și folosirea fondului piscicol, s-au obținut producții de 2 000–2 500 și chiar 3 000 kilograme de pește la un hectar de luciu de apă. Dar numărul acestor unități, ni s-a precizat la centrală, este încă mic. Mai sînt întreprinderi, unele cu o îndelungată tradiție piscicolă, care lucrează sub parametrii proiectați. Pentru a satisface tot mai mult nevoile de consum de pește ale populației, întreprinderile piscicole, ținînd cont de aceste indicații de mare actualitate, vor acționa și în viitor pentru dezvoltarea mai rapidă a bazei lor materiale, vor întreprinde acțiuni mai hotărîte și diverse pentru sporirea producțiilor de pește la hectar. În unele zone ale țării, ca de pildă în Lunca Prutului, în Bărăgan, există încă multe terenuri inapte pentru agricultură, terenuri care, preluate de piscicultori, ar putea fi amenajate și transformate în crescătorii moderne, de pe care să se obțină producții de pește foarte mari. Aceasta presupune, în același timp, o preocupare mai susținută din partea inginerilor, a specialiștilor din sector, pentru îmbunătățirea tehnologiilor, descoperirea de tehnologii noi, preocupări pentru mecanizarea lucrărilor manuale, unele foarte grele, ca de pildă cele de furajare a peștelui. Atingerea acestui obiectiv — a face ca fiecare hectar de luciu de apă să producă pește — implică deopotrivă amenajarea unor crescătorii mici, executate în regie proprie, găsirea soluțiilor de pescuit în lacurile de acumulare, acționarea pe linia calificării oamenilor, a perfecționării lor, pentru a stăpîni tot mai bine procesele complicate de reproducere și creștere a peștelui, de a exploata în condiții din ce în ce mai eficiente întregul fond piscicol al țării.

Într-o suită de materiale, începînd cu cel de față, revista Flacăra își propune să urmărească felul în care întreprinderile piscicole, dar nu numai ele, ci și întreprinderile agricole de stat, cooperativele agricole de producție, alte unități care au în gospodărire amenajări piscicole sau resurse de ape care pot fi folosite în acest scop, s-au preocupat, se preocupă în continuare de realizarea acestor sarcini. Revista își propune să popularizeze experiența înaintată, pentru ca aceasta să poată fi preluată de alte unități, dezvoltată, să depisteze locurile în care spiritul gospodăresc nu acționează corespunzător, să pună în dezbatere stări de lucruri și cauze care frînează realizarea totală a unei sarcini de mare interes economic și cetățenesc — obținerea, prin valorificarea tuturor resurselor, a unor producții tot mai mari de pește, pentru asigurarea consumului întregii populații.

La Buzău, o saramură de crap din recoltă proprie

Împreună cu inginerul Florea Iordache, directorul Întreprinderii piscicole Buzău, rulăm cu o mașină spre balta Costeiul. Pescarii de acolo, conduși de un șef de fermă harnic, inimos, au început să pesculască puietul din bazinele de iernat : încălțați cu cizme lungi de cauciuc, umblă prin apa pînă la genunchi și trag după ei un minisavod. Peștii, foarte mici, sînt adunați cu grijă din năvod, deșertați în niște cisterne din plastic încărcate cu apă, transportați și deversați în lacurile cele mari, unde vor începe un nou ciclu de viață. Treaba e cît se poate de delicată, trebuie să umbli cu destulă grijă cu aceste ființe plăpînde, slăbite, amețite încă de frigul iernii, pentru a evita pe cît posibil mortalitatea, risipa, pentru a-ți asigura o producție cît mai mare la hectar.

— Aici, la Costeiul, puietul a iernat bine, remarcă directorul Florea Iordache, pescar din tată în fiu, om care a pescuit pe Dunăre, în vechea Baltă a Brăilei, în Delta Dunării, pe Marea Neagră, ajungînd, într-un timp nu depărtat, să comande întreaga flotă de pescuit oceanic, dar care s-a retras la Buzău dintr-o obligație mai veche, aceea de a pescui, buzoian fiind, în bălțile în care au pescuit tatăl și bunicul, de a pune aici bazele unei pescării moderne, intensive. Dorește, împreună cu inginerii care-l înconjoară, vreo șapte în toată întreprinderea, să valorifice toate terenurile inapte pentru agricultură, să obțină, așa cum sînt indicațiile conducerii partidului și statului nostru, peste 2 000 kilograme de pește la un hectar de luciu de apă. Și începutul e bun, pentru că, dacă la înființarea întreprinderii, în martie 1975, existau doar 1 765 de hectare amenajate pentru piscicultură, la ora actuală suprafața amenajată a ajuns la 2 100 hectare.

— Vă veți opri aici ?

— Nici pomeneală : în 1979 vom mai amenaja 100 de hectare, iar în urma unui program de dezvoltare a pisciculturii județului, întocmit la indicațiile Comitetului județean de partid, am mai propus spre amenajare încă 800 de hectare. Știm că nu ne va fi deloc ușor să transformăm terenurile acestea mlăștinoase, sărăturate, în eleștee cu apă sănătoasă în care să zburde crapul, dar sîntem cu toții răspunzători de folosirea cît mai eficientă a pămîntului, mai rațională, punînd în valoare fiecare suprafață. Noi ne-am concentrat forțele în două direcții, pentru rezolvarea a două probleme esențiale : modernizarea unităților piscicole existente, în care să sporim producția de pește la hectar, și în al doilea rînd, amenajarea de noi unități, moderne, cum sînt cele de la Ghergheasa, Valea Glavei, Valea Sărată, pepiniera de aici de la Costeiul, în care, de asemenea, să obținem producții mari de pește.

— Cu ce forțe ați realizat aceste amenajări ?

— Mai mult de jumătate din munca de proiectare am realizat-o cu inginerii noștri care au mers în cadrul sectorului de proiectare al Oficiului de îmbunătățiri funciare (O.I.F.) și împreună cu alți proiectanți ai oficiului au realizat toate proiectele. Executarea lucrărilor ne-a asigurat-o o unitate specializată a O.I.F.-ului. E bine să rețineți că toate lucrările de modernizare au fost realizate fără să scoatem unitățile din producție : pînă în luna august am produs pește, iar din septembrie pînă în noiembrie am atacat cu forțe sporite lucrările, am întocmit grafice de eșalonare a lor, ne-am organizat și am reușit ca în același timp să creștem și pește, și să ne și modernizăm.

Lucrînd astfel, cu simț de răspundere, probînd o înaltă conștiință, colectivul Întreprinderii piscicole din Buzău a avut și motive de satisfacție, pentru că au crescut și producțiile de pește : dacă în anul înființării, 1975, au raportat doar 600 tone de pește, în 1976 au realizat 800 tone (unitățile suferind de pe urma unor calamități). În numai trei ani de la înființare, producția de pește s-a triplat, ajungînd acum la 1 600 de tone, iar în 1980, la 2 000 de tone, preocupările fiind îndreptate spre acoperirea tot mai completă a consumului de pește al județului. Și, ca o încununare a eforturilor lor, întreprinderea deține în prezent locul doi pe țară la producția de pește.

Între timp, pescarii lui Ivan Mucea, șeful fermei Costeiul, au mai tras o toană. Puietul fierbe în matița năvodului ca într-un cazan, e sănătos și viguros, pentru că pescarii l-au îngrijit toată iarna : i-au asigurat hrană, au menținut nivelul apei, au tăiat culoare în gheață pentru ca peștele să aibă aer și lumină, au asigurat circularea apei. După cum mișună în năvod, pescarii speră să obțină 2 000 de kilograme de pește la hectar. În același timp, aici la Costeiul, se lucrează la compartimentarea unor eleștee, să se asigure, pe întreaga suprafață a fermei, niveluri de apă de 1,5 m, pentru practicarea unei pisciculturi intensive, pentru mărirea densității peștelui la hectar, pentru mărirea producțiilor. Se sapă canale, se fac diguri, se decolmatează canale, iar altele, cele din pepinieră, se dalează.

— La ce preț cumpărați puietul de pește ?

— La început cumpăram puietul cu 15 lei kilogramul, pentru că întreprinderea nu avea decît două hectare de eleștee pentru reproducerea dirijată. Acum avem 20 de hectare, ne producem singuri întreg puietul necesar pentru popularea tuturor amenajărilor existente și ajutăm și alte județe, unele cu tradiție în piscicultură ; pe vecinii noștri brăileni i-am ajutat anul trecut cu 25 de tone de puiet, pentru popularea crescătoriei lor de la Măxineni.

Așadar, lupta se duce și pentru asigurarea unei eficiențe economice sporite, pentru autogospodărire și autofinanțare. Dacă la început buzoienii cumpărau kilogramul de puiet cu 15 lei, acum îl produc numai cu șapte lei. Făcînd economie de furaje, prin folosirea gunoiului de grajd, adevărat izvor de microorganisme — hrană a peștilor — ei au reușit să obțină kilogramul de pește cu un preț de cost scăzut, iar în anul 1977 și-au dublat beneficiile, de la 850 000 lei la 1 350 000 lei.

— Observ, tovarășe director, că mai totdeauna folosiți termenul de piscicultor și nu pe acela de pescar ; de ce ?

— Pentru că nu mai e totuna : pînă mai de curînd, pescarul nu știa altceva decît să se ducă în baltă și să întindă năvodul, să prindă peștele, să ia numai din baltă, iar de reproducere nu-l interesa, lăsa totul pe seama naturii. Piscicultorul se ocupă acum și cu reproducerea peștelui, cu creșterea lui. Activitatea lui e mult mai completă, îi impune cunoștințe deosebite de biologie, de chimie, dar îi impune mai ales o conștiință deosebită.

— Cum adică, la dv. peștele nu se mai înmulțește singur ?

— Ba da, dar nu cum vrea el, ci cum vrem noi.

— Și cum vreți dv. ?

— Avem eleștee mici, de pînă la un hectar, pe care le populăm cu cîte 25 de familii de reproducători. Prin familie noi înțelegem o femelă și doi masculi. Și de cum începe cîrduirea, cînd peștele își caută un loc ales unde să-și depună icrele, sîntem cu ochii pe ei. Dimineața, pe la 4 sau 5, cînd începe fecundația, noi sîntem pe baltă. Mă veți întreba de ce ? Să știm în ce loc s-au reprodus, să verificăm dacă icrele au fost depuse sau nu.

— Se întîmplă uneori ca reproducerea să nu aibă loc ?

— Se întîmplă : datorită unor variațiuni bruște de temperatură, vîntului care agită apa, înundării eleșteului cu mîl care se depune pe ierburile din apă, de care ar trebui să se prindă larvele.

— Și ce faceți atunci ?

— Atunci facem curat în baltă : reluăm procesul de reproducere. Inundăm balta cu apă curată, spălăm patul acela de iarbă, populăm bazinele din nou și invităm peștii la reproducere.

— Aveți haz !

— Dv. îi spuneți haz, noi îi spunem o piscicultură modernă, o reproducere dirijată, ca să nu mai obținem 60 sau 70 de tone de pește pe un hectar de apă, ci 2 000 și, în viitor, chiar 3 000 de kilograme. Pentru reproducere, mai ales, bazinul trebuie să fie ca un pat curat. Viața, în orice fel s-ar manifesta ea, are nevoie, acolo unde apare, de curățenie, de liniște, de căldură și lumină !

Toate aceste taine trebuie cunoscute de piscicultorul modern, iar cunoașterea lor devine știință. Pescarul nu mai este numai un dibaci vînător de pește, el este acum un diriguitor al unui îndelung și complicat proces viu, ale cărui taine de viață trebuie să le pătrundă, să le înțeleagă. La Buzău au fost calificați în meseria de piscicultor toți muncitorii, tot personalul fermelor. Mulți au fost specializați în lucrările de reproducerea și creșterea puietului, operațiune foarte puțin cunoscută. La ferma Luciu am văzut dotări speciale, moderne, cu ajutorul cărora piscicultorii de aici obțin reproducerea artificială a crapului. Balta tinde să devină tot mai mult un laborator, în care omul dirijează înmulțirea peștelui, un proces de reproducere a vieții. Asistăm, dacă vreți, la un proces de domesticire a peștelui, pentru că am văzut în marile crescătorii, la orele la care se administrează hrana, am văzut, spuneam, pești care vin și primesc hrana din palma omului. „Să vedeți cînd le împrăștiem hrana pe lac, ne mărturiseau cîțiva pescari din echipa lui Florea G. Iordache, cum vin cîrduri, cîrduri spre noi, cum prind hrana din zbor, iar alții ne sar în barcă. Sînt foarte blînzi !"

Sînt blînzi, pentru că omul, cu ingeniozitatea sa, a reușit de totdeauna să îmblînzească natura. Și continuă să o îmblînzească !

N. GRIGORE MARAȘANU

Anchetă socială

Neomenie

Cu numărul 334 din acest an a fost înregistrată la redacția revistei noastre scrisoarea lui Goagă Dumitru, născut în satul Hăești, comuna Săcelu, actualmente domiciliat în comuna Amărăștii de Sus, județul Dolj. Precizînd că semnatarul scrisorii se referă la situația tatălui său, avînd 70 de ani și locuind în satul Hăești, comuna Săcelu, vom reproduce cîteva fraze din documentul amintit : **„...În luna lui aprilie 1976, am fost anunțat printr-o scrisoare căci tatăl meu a fost internat la spitalul cel mare din Tîrgu Jiu... În termen de 5 zile i s-au amputat ambele picioare de la nivelul genunchilor. La ieșirea din spital din data de 15 aprilie 1976, i se dă Biletul de ieșire F.O. 9 462/1 110 cu diagnosticul Arterită membrul inferior drept cu cangrenă. I se face amputarea membrului inferior la nivelul genunchiului drept. Semnează doctor Cărășel Petre"... Chemat la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă i s-a dat decizia 976 din 11 august 1976, i se spune că i s-a amputat piciorul sting — deci nu mai este vorba de cel drept ca în Biletul de ieșire din spitalul din Tîrgu Jiu. Și se încadrează în gradul III de invaliditate. Se mai scrie acolo negru pe alb că poate efectua munci ușoare."**

Vom înfățișa doar datele obiective ale constatărilor noastre, atît pentru faptul că ele sînt, sperăm, limpezi ca lumina zilei cît și pentru considerentul că verificarea altor aspecte legate de această tristă poveste se cade să așteptăm s-o facă organele de specialitate. Cu sprijinul Direcției sanitare a județului Gorj am consultat foaia de observație a bolnavului Goagă Victor din satul Hăești, comuna Cringu. A nu se confunda aceasta cu foaia de ieșire din spital pomenită în memoriul primit la redacție. În foaia de observație nr. 9 462 din 1976 stă scris că pacientului i-a fost amputat piciorul drept în 6.03. 1976 și stîngul în 22.03. aceeași lună. Tot în cuprinsul foii de observație stă scris că omul era deja pensionar. Propriu zis optase, conform legilor noastre, între ajutor social și pensie IOVR, gradul III. Deși vom reproduce cîteva documente, surprinde, cel puțin deocamdată, un lucru : dacă dăm crezare foii de observație 9 462/1976, unde sînt descrise negru pe alb operațiile la care a fost supus bolnavul, de ce biletul de ieșire din spital, datat 15 aprilie 1976, transcrie o cu totul altă situație reducînd gravitatea infirmității la jumătate. În treacăt, și fără a ne amesteca în normele unei profesii față de care nutrim și vom nutri întotdeauna un profund respect, vom mărturisi surprin-

Prestările de servicii în Bistrița-Năsăud

Că mare nevoie aveau cei din Rodna de legat dosare!

Plecînd de la unul dintre obiectivele Programului de creștere a nivelului de trai în anii 1976—1980, adoptat de Conferința Națională, și anume de la creșterea volumului prestărilor de servicii în actualul cincinal, consecință firească a schimbărilor profunde ce au loc în dezvoltarea economiei naționale și în creșterea capacității sale de a satisface la un nivel superior cerințele de consum ale populației, pe baza sporirii, an de an, a veniturilor bănești ale populației, ne-am propus un raid-anchetă în comunele unuia dintre județele țării, în speță în județul Bistrița-Năsăud, pentru a vedea în ce măsură factorii ce se ocupă de bunul mers al prestărilor răspund acestor cerințe de necesitate socială de primă importanță.

Prima comună în care ne oprim este **Feldru.** Comună care împreună cu singurul sat aparținător, Nepos, numără 6 300 de suflete și beneficiază pe linia prestărilor de servicii doar de cele organizate de cooperația de consum. Din cele 15 secții existente amintim, printre altele, centrul de reparat aparatele de radio și televizoarele, frizeria, două cojocării, tricotajele și secția de zidari-dulgheri. Există, așadar, unități prestatoare de primă necesitate (nefiind astfel nevoit să-ți iei, de pildă, televizorul sau aparatul de radio la subsuoară și să-l duci la Bistrița sau la Rodna), unități care rezolvă, am avut ocazia să constatăm, destul de operativ cererile cetățenilor și mai ales la un bun nivel calitativ. Dar părerea noastră este că, și dăm doar un exemplu, este absolut necesară și o secție pentru repararea obiectelor electrotehnice de uz casnic, dat fiind că, în ultimii ani, desfacerea lor a crescut destul de serios și, am spune, oarecum de așteptat. De asemenea a reieșit din anchetă că este cerută din ce în ce mai mult o croitorie, care știm că pe lîngă confecționarea unui costum de haine se ocupă și cu unele reparații, mai mici sau mai mari, că vorba cuiva „una este să-ți cîrpești singur o haină și alta e să ți-o stopeze meșterul !" Este foarte adevărat însă, cooperativa de consum, cu ajutorul consiliului popular al comunei și sprijinită de organul ierarhic superior, U.J.C.C.-ul, va deschide în foarte scurtă vreme încă trei secții, foarte solicitate, și anume o croitorie, o unitate de închiriat veselă, ca să nu mai umble omul, cînd are nuntă, din casă în casă, și o nouă frizerie.

Comuna **Maieru,** comună cunoscută ca avînd un foarte mare număr de copii (1 800 sînt numai la grădiniță și la școală), dispune de un număr de 15 secții de prestări servicii plus o brutărie și o carmangerie. Atelierul de cizmărie, spre deosebire de unele comune ale țării, prin care am avut prilejul să trecem, nu numai că „rezistă", dar „se și descurcă" foarte bine, avînd numeroase comenzi, deși nu credem că la Maieru pantofii se rup mai repede și că localnicii își fac tot timpul pantofi. Insistăm asupra secției cu acest profil deoarece am întîlnit în unele locuri păreri după care centrele de cizmărie nu mai sînt solicitate, iar oamenii care lucrează acolo nu mai scot nici măcar jumătate din retribuție. „Că lucrurile nu stau așa, ne spune președintele cooperativei de consum, Valeriu Mireșan, o dovedesc foarte multele comenzi precum și planul pe care îl depășim". Firește, contează în primul rînd preocuparea constantă a cooperativei de a răspunde propunerilor cetățenilor, grija de a-și organiza cît mai bine serviciile în funcție de posibilități. „Noi avem în comună, continuă Valeriu Mireșan, destui meșteri însă nu ne descurcăm prea bine cu spațiile. Există în Maieru zugravi, zidari, cojocari și singura soluție a fost ca aceștia să lucreze la domiciliu, bineînțeles un timp, pînă vom face rost și de spațiile de care avem nevoie". Am stat de vorbă cu oameni din comună și am aflat că de-abia așteaptă să se deschidă centrul de reparat televizoarele și aparatele de radio, centru căruia îi simt lipsa și care trebuia deschis ceva mai devreme, precum și o secție care să execute instalații electrice și sanitare, pentru că aici, la Maieru, foarte mulți își construiesc case noi. În ceea ce privește problema reparării obiectelor de uz casnic, dată fiind o situație generală, valabilă pentru întregul județ, vom reveni către final. Aflînd de la președintele cooperativei că centrul de depanare a aparatelor de radio și a televizoarelor se va deschide în această vară și că peste foarte puțină vreme se va rezolva și cu repararea obiectelor de uz casnic (deoarece le vine un băiat bun, de fel din Maieru, care însă a lucrat la Sighișoara și care va lucra și artizanat, pentru că se pricepe), am pus și întrebarea : există atîția copii în Maieru, ce este specific în prestările de servicii ? „Deocamdată, într-un singur sens, ne răspunde tovarășul Mireșan : atelierele școlare fac articole de artizanat, fețe de masă, șervete cu modele proprii ținutului nostru, articole din fier forjat, obiecte pe care le-am preluat noi. Însă nu este rău, de exemplu, să deschidem o secție de reparat jucării. Este o idee și o să ne mai gîndim la asta". La **Rodna,** centru minier cu 7 000 de suflete, numărînd și flotanții, își desfășoară activitatea numai 8 secții de prestări, dintre care una, atelierul de reparat televizoarele și aparatele de radio, aparține cooperației meșteșugărești. Raportînd la ceea ce întîlnești în alte comune, pentru viitor centru urban ni se pare cam puțin. Este drept, în anul viitor va fi gata un complex de prestări servicii care va aparține cooperației meșteșugărești, dar pînă atunci minerii din Rodna n-au la dispoziție decît o cizmărie, o frizerie-coafură, două cojocării, o secție de zidari dulgheri și una de compactat dosare. Ultima, chiar dacă se referă numai la dosare, se spune că este foarte necesară. Mă rog, nu știm cîte dosare pe zi dă la legat un miner, dar cert este că la Rodna în privința prestărilor mai sînt multe de făcut. Mai ales că va deveni oraș. Pînă una alta însă să recunoaștem că cei care se ocupă cu prestările în această comună au și unele greutăți. Președintele cooperativei de consum, **Macedon Șpaimoc,** ne spunea în acest sens : „Întîmpinăm unele greutăți cu mîna de lucru. Am trimis la calificare, la școli profesionale, numeroși tineri din comună, dar în același timp există și oameni care din diferite motive nu mai pot urma o școală profesională. Sînt, astfel, tinere care și-au întemeiat o familie, au copii, sau sînt alții care au depășit limita de vîrstă pentru asemenea școli. Ei bine, noi nu avem dreptul să-i calificăm pe acești tineri la locul de muncă și să ne „umplem" golurile. Și apoi mai este și problema lipsei de spațiu". În privința primei chestiuni poate că CENTROCOOP-ul și Ministerul Educației și Învățămîntului vor găsi o soluție, deoarece într-adevăr problema este demnă de toată atenția. Însă în ceea ce privește spațiile, exemplul comunei Maieru poate oferi un răspuns. Pentru că și în primă și în ultimă instanță, importantă ni se pare funcționarea secțiilor de prestări, diversificarea lor pe măsura cerințelor populației.

Comuna **Lechința** cuprinde, pe lîngă satul de reședință, încă șase sate. Numărul locuitorilor, peste șase mii. Numărul secțiilor de prestări : 25. Vorba ceea, să ai și să dai și la alții. Aparent însă. Pentru că 20 din aceste secții funcționează la Lechința. Este drept, unele sate mai au foarte puțini locuitori, de exemplu Siniacob, și în plus se află la mică distanță de cele mai „răsărite". Și totuși, acest fapt nu justifică răspîndirea secțiilor. De fapt, nu repartiția lor contează, ci existența lor și la aproape zece kilometri de reședința comunei. Edificatoare în această privință este și situația satului Chirales, aflat la 9 kilometri de Lechința. Aici s-au deschis în ultimul timp, la insistența adunării generale a sătenilor, o frizerie și o cizmărie. Sau : înțelegem că nu are rost să faci investiții mari în satul Bungard, care numără aproximativ 100 de locuitori și care se află la un kilometru și ceva de Singiorgiu Nou, dar e firesc ca aici, în ultimul sat menționat, să funcționeze mai mult de trei secții (în realitate există doar două, pentru că una este brutărie). Să dăm însă U.J.C.C.-ului ce este al lui. Adică, să arătăm că există la Lechința 20 de secții (plus încă una de reparat televizoarele și aparatele de radio aflate în garanție și care aparține cooperației meșteșugarilor), altfel spus, prestări pentru toate gusturile, așa cum și-ar dori fiecare comună. Secții care funcționează normal, oferind servicii prompte și de foarte bună calitate și dintre care unele și-au făcut un adevărat renume. Este cazul secției de cojocărie care primește comenzi din toată țara pentru splendidele „haine-cojoc" ornate cu motive populare din aceste părți, haine pentru care la cel de-al 7-lea Tîrg de mostre secția a primit o diplomă.

În final cîteva concluzii. Să remarcăm în primul rînd că nu există nici o comună în care să nu fie cîteva secții, chiar dacă numărul lor este deocamdată insuficient. (Referitor la această ultimă apreciere, arătăm că programul de dezvoltare a rețelei de prestări către populație în mediul rural al județului prevede, printre altele, deschiderea unor noi unități, în special în profilurile în care este deficitar județul : secții pentru repararea obiectelor de uz casnic — la ora actuală există numai două unități de acest gen — reparații auto-moto, depanarea aparatelor de radio și televiziune, tricotaje). Apoi, se detașează grija cooperației de consum, care deține ponderea prestărilor de servicii la sate (mai ales în zonele de munte) de a răspunde cerințelor populației, de a folosi cu bune rezultate forța de muncă existentă, de a găsi moduri eficiente pentru antrenarea meseriașilor satelor.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Inaugurări

Romarta copiilor din Rîmnicu Vîlcea

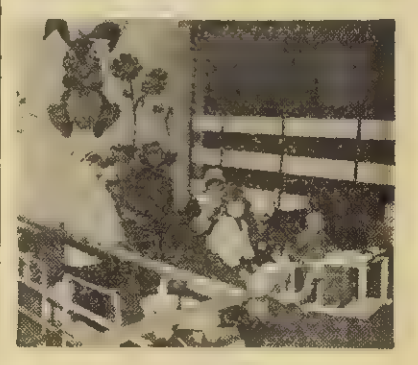

În chiar centrul orașului Rîmnicu Vîlcea s-a deschis recent cel mai mare magazin pentru copii din întreaga țară. Nu ne prea pricepem la descrieri de magazine de acest gen, dar mărturisim, din cele văzute la fața locului, că el place copiilor, ceea ce desigur este extrem de important. De la tovarășii Ion Șomandrea, directorul Direcției comerciale a județului Vîlcea, și Elena Bordea, directoarea magazinului, aflăm că magazinul are o suprafață utilă de 1 700 metri pătrați — cel mai mare din țară deci — și că inițiativa deschiderii lui răspunde unei nevoi foarte precise : aceea ca părinții să găsească într-un singur magazin tot ceea ce-i trebuie copilului. Față de vechile magazine pentru copii, desfacerea în cadrul acestuia s-a triplat. Folosim metode moderne de comerț — expunerea deschisă și autoservirea.

Și-am mai aflat : în consiliul reprezentanților consumatorilor au fost incluși și copii, alături de muncitori, țărani, intelectuali. Aceștia, copiii, au participat și la contractarea produselor ce le sînt destinate.

Într-adevăr, cînd dragostea pentru copil este concretă și permanentă apariția unor magazine de felul acestuia oriunde în țară nu mai surprinde pe nimeni. Bucură pe toată lumea !

E. S. ■

în halat alb

derea pe care ne-a stîrnit-o indicația menționată pe același bilet de externare : „Se recomandă tratament ambulatoriu". Cui ? Unui om care tocmai își pierduse orice putință de deplasare !

Discordanțele pînă în acest punct au, în ce-l privește pe bătrînul din satul Hăești, implicații doar de natură morală. Grave și ele, neîndoielnic, dar peste care s-ar fi putut trece totuși fiindcă un om care suferă atît, un om care pierde atît ar fi putut depăși cu dinții strînși de durere și cinismul atitudinii unor oameni care pierduseră din vedere probabil că omul pe lîngă picioare mai are și o inimă. Numai că iată, hîrtia aceea, biletul de externare completat cu atîta disprețuitoare superficialitate, n-avea să însemne pentru Victor Goagă o problemă morală ; nu, ea avea să-i adauge la durerea sa și un prejudiciu de ordin material. Fiindcă, la doar cîteva luni, pe data de 13.08.1976, în temeiul menționatului act medical, probabil, Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Gorj îi comunică lui Victor Goagă acordarea pensiei IOVR gradul III ? Că s-a avut în vedere acel act, acel act care prezintă o stare neconformă cu starea lui fizică ne îndeamnă să credem o altă adresă trimisă înainte cu două zile (11 august 1976), de aceeași direcție județeană, adresă care nu ia în considerare pierderea totală a posibilității de deplasare, specificînd totodată că petentul „poate efectua munci ușoare". Surprinde și revoltă că medicul specialist Cărășel Petrea care l-a operat pe Goagă Victor și care a semnat și parafat biletul de ieșire din spital a semnat și în calitate de specialist cele două adrese trimise invalidului de către Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale.

Înainte de a pleca spre satul Hăești, comuna Crîngu, directorul Direcției sanitare a județului Gorj, medicul Davidescu Constantin, l-a întrebat pe doctorul Cărășel Petre — și dînsul prezent — dacă a semnat într-adevăr biletul de ieșire din spital al lui Goagă Victor. Dînsul a spus ferm că nu. Afirmație care avea să fie infirmată de actele, pe care parafa sa este lesne descifrabilă.

L-am găsit cu ușurință pe Goagă Victor. Are azi-mîine 70 de ani — își poartă suferința cu bărbăție. Ne spune că a fost rănit la ambele picioare pe front, în 1944, și are dealtfel dovezi în acest sens. Ca o urmare directă a acestor răni, în anul 1976, și-a pierdut ambele picioare. Nu reclamă nimic în legătură cu operația propriu-zisă, ci doar cu ceea ce a urmat. Fapte greu de crezut, dar adevărate și care vor determina sperăm

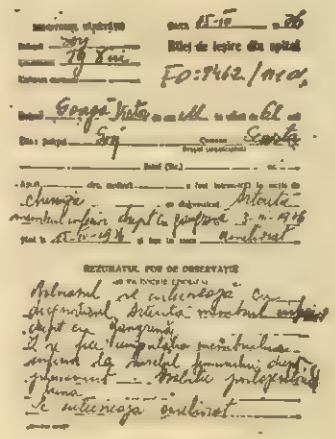

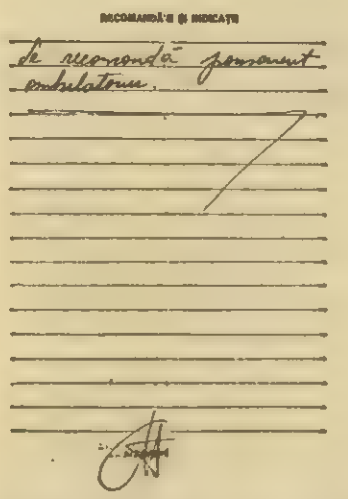

urmări imediate. Fapte care puteau fi însă prevenite, căci grija față de om — fie el suferind, fie el sănătos — care este în societatea noastră o realitate generoasă și emoționantă, trebuie să se exprime și în faptele, în atitudinile fiecăruia dintre noi. Excepțiile, cazurile izolate de neomenie trebuie reprobate și sancționate cu toată asprimea. Mai ales atunci cînd, inexplicabil, reușește să-și pună halatul alb al unei profesii prin definiție a omeniei.

EUGEN SECELEANU ■

Metanolul — un înlocuitor al benzinei în motoarele cu ardere internă?

Ideea aparține unui grup de cercetători ieșeni. Motorul realizat se recomandă prin putere crescută, simplificări ale cutiei de viteze, este silențios și nepoluant.

Fiind vorba despre o invenție care a atras spre Iași atenția specialiștilor, o invenție de mare interes : un motor care să poată folosi și un alt combustibil decît benzina, mă așteptam să ajung în fața unui savant la vîrsta senectuții, a unui om impovărat nu doar de glorie, ci, mai ales, de răspunderea pe care o incumbă o astfel de cercetare. Dar, în biroul rectorului Institutului politehnic din Iași, prof. Mihai Gafițeanu, mă aștepta un tînăr suplu, îmbrăcat într-o salopetă neagră, de muncitor, cum sînt cele purtate și de tanchiști, cu priviri puțin neliniștite, izvorîte din ochii verzi, marcați de înalte sprîncene, ca niște semne de mirare permanentă. Aceasta era deci unul dintre cei trei cercetători care se încumetaseră să atace problema, la fel de complicată, pe cît de actuală, în întreaga lume, a motorului viitorului, căutat de atîția alți cercetători de pretutindeni, motor care să se pună în acțiune și cu un alt combustibil decît benzina, care să nu polueze, dar nici să nu reducă din performanțele deja atinse, privind forța sa în cai-putere, viteza de deplasare a mașinii și așa mai departe. Numele său : **Radu Gaiginschi**, un nume binecunoscut în lumea universitară ieșeană, întrucît tînărul inventator este fiul distinsului profesor Emil Gaiginschi, unul dintre pionierii învățămîntului politehnic local, specializat tot în motoare. Notorietatea tînărului inventator este stabilită, la cei 34 de ani ai săi, dată la care deține 13 brevete de invenție, fiind conferențiar și doctor inginer. Iată de ce discuția noastră a debutat printr-o întrebare mai puțin tehnică, și anume : **„Ce reprezintă pentru dumneavoastră un motor ?"**, la care răspunsul a fost scurt, răspicat și neașteptat, exterior tehnicii riguroase de care mă temeam : **„Metal cu viață"**. Era o definiție ad-hoc sau una gîndită temeinic, fundamentată pe studiu ori ținînd doar de metaforă ?

— Am spus același lucru și studenților mei, urmărind prin asta să-i fac să-și îmbrățișeze meseria cu dragoste încă de la început, încercînd, cu alte cuvinte, să-i fac să înțeleagă un amănunt esențial și anume acela că între ei și motor trebuie să se stabilească o comunicare, un dialog permanent, dacă nu vi se pare exagerată formularea, în care fiecare interlocutor are de transmis ceva celuilalt, un schimb de informații, care se pot transforma în idei. Am ajuns la acest mod de a gîndi încă de pe vremea cînd, efectuîndu-mi practica la „Steagul Roșu" Brașov, lucram nemijlocit la strung, cot la cot cu muncitorii de acolo.

— Ați fost un student de excepție sau unul obișnuit ?

— Cred că obișnuit. Am absolvit cu diplomă de merit. Atît.

— Cum se explică alegerea dumneavoastră, interesul pentru motoare ?

— Pasiunea mea a fost iscată de problemele amestecului în motor. De aici a decurs restul. Mai precis spus, calitatea amestecului despre care am amintit m-a interesat, știind că așa-numita lege a dozajelor cere un amestec neomogen. Subiectul tezei mele de doctorat a fost : **„Motoare cu aprindere prin scînteie, cu amestec stratificat"**. L-am amintit deoarece consider că el a reprezentat primul pas, necesar, spre obținerea unui motor care poate folosi mai mulți carburanți.

— Nu depășiți domeniul strict al specialității dumneavoastră, pătrunzînd astfel în chimie ?

— Există o chimie a arderilor, fără de care nu se poate realiza nimic în materie de motoare, prin urmare, se cere cunoscută bine de tot. Ceea ce am și încercat să fac. Oricît vi s-ar părea de curios, dar specializare înseamnă, poate paradoxal pentru unii, o largă implicare în discipline științifice și tehnologice aparent divergente.

— Încercînd să sistematizăm discuția noastră, acum, după ce ne cunoaștem atît cît să putem sta de vorbă despre noutățile care vi se datorează, cu ce credeți că ar trebui să începem ?

— La fel de bine cu sfîrșitul ca și cu începutul, pentru că lanțul muncii noastre, precizez că nu am lucrat de unul singur ci împreună cu profesorul Mircea Zugrăvel și fostul student Tiberiu Boghici, este absolut logic, indiferent de sensul discuției.

— Propun, în acest caz, să pornim de la general la particular, adică de la interesul mondial al problemei la cel național ajungînd și la căutările dumneavoastră.

— Pentru a fi foarte scurt, am să afirm că folosirea metanolului, la care am recurs și noi, nu este o noutate pentru specialiști. Acest combustibil se folosește din anii deceniului 40, dar, atunci, el constituia, de fapt, un al doilea combustibil, pentru avioanele de vînătoare, la care pilotul recurgea ori de cîte ori dorea să obțină un spor rapid de forță, de viteză, a aparatului manevrat. Deci la început n-a existat factorul economic ci numai cel tehnic. În prezent, evident, cele două direcții s-au contopit, adăugîndu-li-se și altele, unele chiar pe parcursul cercetărilor. Se știa astfel, că la sarcini parțiale, consumul de benzină era mai mare cu 20—30% decît cel al motorului diesel. Așa s-a ajuns la ideea motorului policarburant care să funcționeze chiar și cu... gaz ! Principalele consecințe : consum mic în oraș, puteri litrice mari, obținute la viteze mari și, în final, avantaje economice, nu neapărat legate de economia de combustibil cît, mai ales, de cea de energie. Unde apar dificultățile ? La tot pasul. Iată o întrebare cheie : admițînd că soluția de viitor va fi motorul în care aprinderea combustibilului se va face pe bază de injecție, trebuia obținut ca jetul să se aprindă din mișcare, pentru ca arderea să fie detonantă ; știm că la benzină autoaprinderea se produce la circa 200 grade Celsius, temperatură mai mare decît cea necesară motorinei. Se impune, prin urmare, ridicarea raportului de compresie la benzină. Scînteia obținută trebuie să fie mai lungă, cum spunem noi, adică cu tensiune de aprindere mai mare. Pentru motorul policarburant, pompa de injecție lucrează la 400 de atmosfere. Benzina, în aceste condiții, distruge apa-ratura. Vedeți dar cîteva inadvertențe care se cereau rezolvate pînă la alegerea soluției optime.

— Dumneavoastră ați reușit s-o găsiți ?

— Cred că da. Argumente : pompa de injecție creată de noi este corespunzătoare la metanol, care suportă bine presiunea despre care am vorbit. O astfel de pompă nu s-a făcut, pînă acum, nicăieri în lume. Noi nu am încercat obținerea unui motor policarburant, ci a unuia convertibil, care să funcționeze cu metanol și benzină. Traducînd în limbaj uzual, metanolul nu este altceva decît alcool metilic, care costă 90 de bani litrul și se obține pe cea mai simplă cale chimică, din cărbune și apă. În Brazilia și în Costa Rica se circulă cu metanol drept carburant, obținut prin fermentarea naturală a trestiei de zahăr și a manioacă. O minunată cercetare a tovarășilor de la ICECHIM București a dus la formule foarte ieftine de fabricare a metanolului. Utilizarea lui, prin sistemul carburației, ne-a dus la rezultate bune, dar nemulțumitoare pentru noi, care doream mai mult decît atît. Prin trecerea la sistemul de injecție s-au obținut un spor de putere a motorului și economie.

— Pe ce ați experimentat cercetările dumneavoastră ?

— Pe un ARO L 25 din seria ARO 240, pe care-l puteți vedea circulînd prin oraș. Cuplul-motor, menținîndu-se la valori constante, la o turație de circa 1 500 rotații pe minut, dă și posibilitatea simplificării cutiei de viteze, care poate avea doar trei poziții în loc de patru. Folosind sistemul injecției, puterea motorului crește și se menține constant cuplul-motor, ceea ce duce la facilități în manevrabilitatea mașinii, la demaraje mai rapide ; de exemplu, la ARO demarajul, în viteza a 4-a, începea de la 60—70 km/h (pe benzină) ; în noul sistem, aplicat de noi, începe de la 50 km/h.

— Avem acest motor ?

— Bineînțeles ! Experimentat, cu acte în regulă. Este motorul de ARO obișnuit, căruia i-am adăugat pompa noastră de injecție, modificîndu-i și chiulasa, pentru a-i putea introduce noua piesă, în locul carburatorului. Diferența de preț rezultată se amortizează foarte rapid pe un parcurs destul de scurt, prin însești economiile obținute la carburant. Un pas important l-a constituit adăugarea unui sistem modern, ieftin și eficace pentru antrenarea pompei de injecție. Dar nu a fost singura noutate. Menționez și regulatorul de amestec, pentru metanol, care dozează aerul și metanolul în funcție de sarcina de exploatare și care se obține, automat, prin simpla apăsare pe pedala de accelerație. Este folosit un principiu simplu, pneumatic. Ar trebui adăugat tot la avantaje și elementul social, aș spune, al nepoluării, deoarece metanolul arde complet și nu degajă gaze nocive. Tot la capitolul poluare, de data aceasta fonică, noul sistem prezintă avantaje, fiind foarte silențios, nu ca cel diesel. Cifra octanică a metanolului este 107, ceea ce ne-a permis să ridicăm raportul de compresie la valori de 10/1, practic fără detonație sonoră, deci... mut. Punctul de inflamabilitate a metanolului este mult mai mic decît cel al benzinei, degajarea de vapori fiind, din această cauză, ca și inexistentă, de unde și o securitate la foc considerabil mai mare. Și încă alte cîteva avantaje, printre care fiabilitatea crescută, deoarece, prin adăugarea cîtorva piese noi, care compun pompa de injecție realizată de noi, se obține separarea lichidului fără proprietăți de ungere, astfel încît elementul de înaltă precizie, absolut necesar, în cazul pompelor de injecție clasice, este cu mult diminuat.

— De ce nu se aplică în producția de serie sistemul dumneavoastră ?

— Probabil din cauză că încă stăm bine cu benzina și motorina. Asta pe de o parte. Pe de alta, pentru că legătura noastră cu uzina se face indirect și greoi.

— Ce perspective vedeți decurgînd din invenția pusă în discuție ?

— Unele au apărut chiar în domenii exterioare automobilului. De pildă, tovarășul profesor Mircea Zugrăvel, șeful catedrei de mecano-energetică, l-a folosit la odorizarea gazului metan, cu rezultate practice mult îmbunătățite și mai ieftine, la împiedicarea înghețării gazului metan în conducte, la temperaturi sub zero grade. Revenind la motoare, cred că vom putea utiliza această pompă și la motorul policarburant, și la tractoare, care vor putea fi pornite fără o încălzire prealabilă, și la temperaturi scăzute, ca orice motor de autoturism.

— Ce încheiere propuneți discuției noastre ?

— Mulțumiri tuturor studenților noștri cu care lucrăm cot la cot și fără de care n-am fi ajuns la aceste rezultate și o invitație peste 2—3 luni, la Iași, pentru alte noutăți.

EMANUEL VALERIU ■

Durata unor idei

Valorificarea unor lucrări postume datorate regretatului om de știință Nicolae Șt. Chișiu

Despre dr. Nicolae Ștefan Chișiu, autorul unor numeroase și prestigioase lucrări în medicină, biologie, alimentație și tehnologie alimentară, despre pildutorul său exemplu de generozitate și probitate profesională, revista noastră a publicat o amplă relatare în noiembrie 1975. Ne-am bucurat atunci de privilegiul de a fi prima publicație care prezenta activitatea de cercetare științifică și aplicații practice desfășurată de către acest om de excepție într-un mic laborator al spitalului dr. Cantacuzino din Capitală, din a cărui osîrdie profesională s-au desprins în final cîteva descoperiri prioritare. Doctorului Chișiu i se datorează, între altele, descrierea curenților de agresiune cu aplicații în patologia vasculară și cardiacă, punerea în evidență a unei patologii imuno-agresive hepatice corelate cu antigenele biliare, descoperirea unei noi clase de gammaglobuline la om și animale, realizarea plăcilor cu anticorpi pentru controlul furajelor și alimentelor și identificarea unor reactivi de mare importanță ce-i poartă numele.

La începutul anului trecut ne-am propus să revenim în micul laborator al medicului Chișiu pentru a consemna noile descoperiri obținute de către acest eminent și neobosit cercetător. L-am vizitat într-o dimineață, dar, zorit de treburi urgente și inoportunat de prezența unor colegi de breaslă, doctorul Chișiu ne-a rugat să revenim peste cîteva zile, la o oră mai prielnică unei discuții comode, temeinice, eliberată de presiunea timpului.

A fost ultima noastră întîlnire. Peste numai trei zile, groaznica noapte din 4 martie avea să stingă și lumina acestei minți unice, fascinante și cu totul particulară în peisajul școlii medicale naționale.

De atunci și pînă astăzi ne-am interesat mereu ce se va întîmpla cu bogatul tezaur științific și tehnologic încredințat posterității de către acest mare om de știință român, cine se va încumeta să-i descifreze ultimele manuscrise, să continue ideile și lucrările întrerupte atît de neașteptat.

O întrebare stăruitoare și îndreptățită, iar în cazul nostru dictată și de împrejurările deosebite în care s-a desfășurat ultima convorbire cu doctorul Nicolae Ștefan Chișiu.

Ne aflam în fața Spitalului dr. Cantacuzino, pe punctul de a ne lua rămas bun, cînd am observat deodată cum omul acesta calm, reținut, învăluit toată vremea în candoarea unui surîs blînd, care își purta deopotrivă cu demnitate și discreție necazurile și bucuriile, este cuprins de o agitație neobișnuită. Mi s-a părut atunci că întreaga lui figură iradia bucuria febrilă specifică omului aflat în preajma unor mari evenimente. Simțeam că dorește să-mi spună ceva, cu totul altceva decît pînă atunci, dar că sfiala sau solemnitatea momentului îl fac să rătăcească stingher în căutarea celor mai potrivite cuvinte.

— S-ar putea să aveți dreptate — a îndrăznit în cele din urmă. Mi-ați anticipat succesele profesionale, scriind despre mine că voi fi autorul unor descoperiri de excepție. S-ar putea să aveți dreptate.

L-am întrebat dacă este vorba de o nouă realizare legată de reactivii CH, dar mi-a dat să înțeleg că ultimele sale investigații de laborator sînt pe cale de a

aduce dezvăluiri mult mai importante decît tot ce a înfăptuit pînă în prezent.

Interesant de reținut că doctorul Chișiu a făcut aceeași mărturisire și medicului Vasile Boici în chiar ultima zi de viață.

Și iată, de curînd am aflat totuși cu nespusă bucurie că prin grija și solicitudinea Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie s-a întreprins o amplă și susținută acțiune pentru recuperarea și valorificarea ipotezelor de lucru ale medicului Chișiu, pentru continuarea experimentelor întrerupte. Astfel manuscrisele și dosarele rămase au fost încredințate unor cercetători ai Institutului „Victor Babeș" și unor specialiști ai Institutului Pasteur din București. Acestor generoși slujitori ai științei și tehnologiei le revine anevoioasa misiune de a desconspira gînduri și idei incifrate în textele brevetelor, de a reface și de a elucida experimente ascunse în spatele unor însemnări extrem de sumare.

Au fost continuate cercetările consacrate reactivilor CH (identificați de Nicolae Chișiu). Administrarea lor pe animale a evidențiat surprinzătoarea lor facultate de a stimula sistemul celular de apărare a organismului. Rezultate notabile au fost obținute și în cercetarea antiserului denumit antilactoperină, pornindu-se de la rezultatele dobîndite de Ștefan Chișiu care a prevăzut că asemenea substanțe dozate în umori, ar putea avea rolul unui trasor capabil de a indica funcționarea mucoasei. Cu ajutorul lor, prin analizarea unor secreții ale organismului uman, se va putea stabili un diagnostic diferențial pentru afecțiunile benigne și maligne. Rezultate încurajatoare au fost dobîndite la clinica III medicală din Cluj-Napoca.

Au fost continuate cercetările privind mecanismele de malabsorbție ale intestinului subțire. Pentru detectarea acestei carențe funcționale, medicul Chișiu a folosit teste imunochimice. Noile cercetări reconfirmă valoarea lucrărilor și aduc în completare rezultatele noilor investigații privind în mod special transportul lipidelor de la nivelul intestinului cu ajutorul unor proteine specifice.

Caracterul de deosebită valoare al lucrărilor nu ne îngăduie să oferim amănunte mai multe sau relatări mai explicite. O vom face la momentul potrivit, în clipa în care cercetătorii vor izbuti să definitiveze pînă la detaliu, și să finalizeze lucrările de repunere în circuitul valorilor naționale a acestui mare tezaur postum, întrupat din visele și munca celui care a fost Nicolae Ștefan Chișiu, omul și savantul de renume.

LIVIU TIMBUS ■

Locuință-laborator sau portretul concret al pasiunii

Este greu de presupus că „omul universal", așa cum a fost el întrezărit și conceput sub raport ideatic de reprezentanții Renașterii, s-ar putea naște într-o lume supusă unui permanent bombardament informațional și în care, mai ales, meseriile se diversifică de la o zi la alta, iar specialistul este nevoit să-și delimiteze cu precizie sfera de activitate.

Dar orice regulă suportă și excepții. Mai ales cînd rigorile momentului pot fi înfrînte prin forța pasiunii, fapt dovedit și în cazul inginerului Liviu Macoveanu, inventator și cercetător de largă reputație, dar a cărui activitate cuprinde cunoștințe și preocupări extrem de dispersate, cu totul neobișnuite pentru obișnuitul om de știință din zilele noastre. Fizician, chimist și electronist, deopotrivă reprezentant al unor investigații în astronomie, biologie, biochimie și telecomunicații, inginerul Macoveanu este în același timp un activ publicist și autor de nuvele științifico-fantastice.

Toate acestea ne-au îndrumat să pășim dincolo de pragul casei sale. Am făcut-o mai puțin din dorința de a prezenta cititorilor noștri invențiile și descoperirile acestui neobosit cercetător, cî mai cu seamă îndemnați de interesul și curiozitatea de a descifra geneza și aventura unei vieți de excepție, atît de ispititoare prin exemplul pasiunii și al unor preocupări neobișnuit de diverse.

Inginerul Liviu Macoveanu s-a născut în București în anul 1923, mărturisind foarte de timpuriu o predispoziție remarcabilă pentru știință și construcții tehnice, de-a lungul unei copilării și adolescențe care prin neastîmpărul, curiozitatea febrilă și pasiunea pentru construcții originale, o reamintește pe cea a micului Edison. La 6 ani realizează singur o instalație electrică cu baterii și becuri, iar la 9 ani, primul aparat de radio cu galenă. Lîngă bucătăria părinților săi își amenajează un laborator de chimie și electronică, unde la 13 ani își construiește o stație de emisie recepție pe unde scurte.

După terminarea liceului urmează facultatea de chimie industrială, dar își susține lucrarea de diplomă în domeniul electrochimiei. Ulterior, ca tînăr inginer, se simte atras deopotrivă de problemele de fizică nucleară (urmează un curs de specializare la I.F.A.), de biologie, mineralogie, telecomunicații etc.

— După terminarea războiului — avcam 23 de ani — am început să întrevăd largile orizonturi ale științei viitorului. Mi-am dat seama, între altele, că foarte multe dintre descoperirile fundamentale vor apărea la granița dintre discipline, că se vor naște noi științe interdisciplinare, ce vor reclama cunoștințe vaste și diverse. Am mai înțeles faptul că este mai greu să lucrezi în cercetare cu mînă prelungită, deci să apelezi în momente de impas la specialistul de alături — la chimist cînd ești medic, la biolog cînd ești chimist, la mecanic cînd ești electronist, la seismolog cînd ești fizician sau la biofizician cînd ești electronist. Stricta specializare nu trebuie să restrîngă orizontul de investigație, ci dimpotrivă.

O profesiune de credință în sprijinul căreia, inginerul Macoveanu poate aduce cea mai concretă mărturie cu putință : apartamentul său care și-a pierdut de mult, și în cea mai mare măsură, atribuțiile funcționale obișnuite.

Închipuiți-vă un apartament de mărime mijlocie, mobilat cu cele mai diverse aparate de laborator și tapetat cu mii de cărți, sau mai degrabă invers, un laborator sui-generis, de un profil complex, în mijlocul căruia se pierd stinghere masa, scaunele, biroul și alte cîteva lucrușoare ale traiului domestic.

Pe rafturi, pe șifoniere și pe unde a mai rămas loc, adunate în stive, cele peste 3 000 de cărți de știință, tehnică și literatură.

În camera dinspre stradă, între masa de lucru și pat (s-a găsit loc și pentru pat !) tronează pînă sub plafon, maiestuoasă, înfricoșătoare și atît de străină de obișnuitul mediu familial, o uriașă stație de emisie-recepție pe unde scurte. Executarea și montarea ei, piesă cu piesă, a durat mai bine de doi ani. Prin această fereastră deschisă spre univers, inginerul Macoveanu și-a văzut împlinirea celor mai dragi vise ale tinereții.

— Cît v-au costat toate „lucrușoarele" astea ?

— Le adun de peste patru decenii. Poate prețul a trei „Dacii-1300".

— Aveți și mașină ?

— Nu. Și nici în perspectivă nu mă preocupă.

O să mă întrebați, așa cum l-am întrebat și eu pe proprietarul locuinței-laborator, la ce folosesc toate acestea din moment ce există institute de cercetări dotate cu aparatură modernă între care și cel la care lucrează. Răspunsul e simplu și pe înțelesul tuturor : pentru un om subjugat în întregime pasiunii de cercetare, cele 8 ore de serviciu nu pot fi niciodată suficiente. Cu atît mai mult pentru cercetătorul cu preocupări diverse, care are nevoie nu numai de laboratoare pe profilul specialității sale. Iar aici, în locuința inginerului Macoveanu, se găsesc de toate, cîte un colțișor din fiecare laborator : unul pentru electronică, altul pentru fizică, altul pentru chimie etc. În acest fel munca de cercetare nu se întrerupe niciodată.

Activitatea din cadrul Institutului pentru protecția muncii, continuată la Institutul de cercetări pentru industria electrotehnică i-a oferit posibilitatea de a realiza opt invenții brevetate. Între acestea : un electrodinamograf (aparat original pentru măsurarea gradului de oboseală intelectuală și fizică) folosit în clinici și laboratoare de psihotehnică ; un ortostometru electronic (capabil de a înregistra de la distanță eventualele afecțiuni cerebrale ale subiectului) ; un nou

tip de microfon, procedeu original pentru fabricarea condensatoarelor electrolitice etc.

L-am rugat apoi să-mi vorbească despre vechea sa pasiune : radioamatorismul. L-am rugat, deoarece știam că, totdeauna, călătoriile întreprinse pe calea undelor, cu viteza luminii, într-o lume fabuloasă cu rendez-vous-uri și întîlniri neașteptate nu pot fi decît pasionante și pline de surprize. Experiența radioamatorului YO2RD conferă totuși cîteva exemple de excepție :

De aici, din interiorul locuinței sale, Liviu Macoveanu a stabilit peste 30 000 de legături radio în 250 de țări ale globului. În 1938 obține diploma WAC decernată de o asociație de radioamatori americani pentru meritul de a fi realizat legături radio cu toate continentele. În 1957 i se decernează diploma W50, fiind unul dintre cei trei radioamatori de pe glob care au izbutit să ia legătura cu vasul Wilhelm Pieck, în toate cele 5 mări și oceane traversate. În 1954 devine posesorul unui certificat antarctic, ca urmare a legăturii stabilite pe calea undelor cu o expediție argentiniană în continentul antarctic, iar în 1958 a reușit să realizeze simultan legături cu expedițiile sovietice de la Polul Sud și Polul Nord. O altă diplomă internațională îi consemnează performanța de a fi realizat legături radio cu toate cele 40 de zone ale globului (compartimentare de specialitate), iar o diplomă franceză din 1963 consemnează legăturile radiofonice ale inginerului Macoveanu cu radioamatori din toate teritoriile în care se vorbea franceza.

În 1963 recepționează un mesaj radiofonic al unei expediții franceze aflate într-o junglă din Africa ecuatorială prin care se solicita un grabnic ajutor medical pentru un membru al expediției mușcat de un șarpe veninos. Radioamatorul român stabilește legătura radio cu un coleg din Paris, căruia îi transmite mesajul recepționat.

Cunoștințele și preocupările multilaterale ale inginerului Liviu Macoveanu — obținute în robia dulce a sălilor de lectură, a cercetărilor de laborator — au cîștigat încă de acum 20 ani interesul editurilor și diverselor redacții, care l-au invitat să scrie. A publicat 15 cărți, din care 10 de știință popularizată. Solicitat de radio și televiziune, a realizat peste 250 de emisiuni T.V. (între 30—50 minute) și peste 300 de emisiuni radio. În revista „Magazin" semnează săptămînal de 10 ani rubrica „Verificați-vă cunoștințele".

A publicat, cum aminteam, și nuvele științifico-fantastice *(Luceafărul, Stăpînul insectelor, Castelul cu stafii, 1 Gigant 1, Universul de aur* etc.).

— Aceste lucrări nu sînt simple scrieri fanteziste. Ele se bazează pe prezumții și ipoteze de lucru pe care viitorul le va adeveri sau le va infirma. Să mă explic printr-un exemplu : În 1959, în Valea Jiului, mi-am pus următoarea întrebare : de ce șobolanii din galeriile subteranului simt și anticipează iminența unor catastrofe ? Probabil, mi-am zis, deoarece timpanul lor percepe sunete într-un registru foarte ridicat, deci și pe cele provocate de primele fisuri sau infiltrații de gaze. Am început experimentările, provocînd în galerii părăsite surpări de tavane, desprinderi de pietre etc., verificînd paralel comportarea unor șobolani. Aparate sensibile pentru înregistrări mi-au arătat că șobolanii intră în panică între limitele de frecvență de 7 000—8 000 herți și mai sus de 16 000—17 000 herți. Am hotărît să continuu experiențele și în final să construiesc un sistem electronic alcătuit din captatori de ultrasunete puși în legătură cu un avertizor acustic. Am amînat pentru un timp cercetările, fără a renunța însă la idee. Pe baza celor constatate, am scris un reportaj științifico-fantastic. L-a publicat revista „Știință și tehnică".

★

Încheiem aici vizita noastră la locuința-laborator de pe strada Aurel Vlaicu din București. În loc de concluzii, o simplă constatare : există și un asemenea mod de a-ți umple minutele, orele, zilele și anii vieții. Evident, nu poate toată lumea trăi și gîndi la fel ca inginerul Liviu Macoveanu. Exemplul său ne îndeamnă totuși să reformulăm un adevăr axiomatic : munca și pasiunea reprezintă singurul elixir al tinereții fără bătrînețe.

LIVIU MAIOR

O idee de aur, interesează pe cineva?

Printr-o ciudată asociație de idei, discuția cu inventatorul Florin Vasile Ionescu ne-a amintit, anitetic, de Mercur cel lute de picior. Tot de mercur este vorba — de elementul chimic, nu de zeul romanilor — însă este o istorie cu mercur avînd o desfășurare atît de lentă, încît, pe alocuri, pare incredibilă.

La 23 decembrie 1970 Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci acordă lui Florin Vasile Ionescu, proiectant la „Electrouzinproiect"-București, certificatul de inventator nr. 55 249, iar institutului „Electrouzinproiect și Institutului de cercetări și proiectări de automatizări — M.I.C.M. ca titulari brevetul de invenție corespunzător, pentru un procedeu și instalație de purificare a aerului conținînd vapori de mercur. Invenția, cu dosar O.S.I.M. nr. 63 324 1971, a fost înregistrată și la Camera de Comerț a Republicii Socialiste România cu nr. 5 802/63 342, în vederea valorificării și peste hotare. Și, în adevăr, fiind de o simplitate și eficiență tehnică remarcabile, ea a suscitat rapid un larg interes : expusă la Salonul internațional de invenții de la Viena, în septembrie 1971, a fost distinsă cu **Diploma și Marea medalie de aur**, apoi a fost brevetată în S.U.A., Marea Britanie, Franța, Italia, R.F.G., Austria și este în curs de analiză și în alte țări, printre care Suedia și Japonia. Rețineți anul medaliării : 1971.

Acest succes internațional se explică lesne. După cum bine se știe, mercurul degajat în atmosferă ca urmare a unor procese industriale este o noxă, un factor poluant, cu efect negativ atît asupra halei industriale respective, cît și asupra mediului înconjurător. Or, mercurul participă, în cantități mai mari sau mai mici, în foarte numeroase tehnologii, de la industria chimică (rafinăriile !) la industria alimentară ; îl găsim și în minerit, în construcțiile de mașini, în transporturi, industria lemnului etc., etc. Peste tot se ridică aceeași problemă : cum să ne descotorosim de nedoritul mercur din aer ? Sistemul clasic, prin condensare, reclamă o instalație de reținere costisitoare și de manipulare greoaie.

Invenția medaliată cu aur la Viena elimină printr-o singură trăsătură de condei, dacă ne putem astfel exprima, toate dezavantajele vechilor procedee. Cităm dintr-un prospect tipărit pentru un tîrg internațional :

„Instalația se poate aplica la ventilațiile mecanice ce captează și evacuează aerul de la exploatări miniere, ateliere laboratoare și hale industriale unde se lucrează cu mercur. Este proiectată pe baza unui procedeu chimic și poate funcționa **pe durată nelimitată**, cu întreruperi de doar două-trei ore, la un nivel variind între trei luni și un an, în cazul schimbării soluției sau al intervențiilor la pompa de recirculare, după caz. Exploatarea se face fără supraveghere. Asigură reținerea totală a mercurului din aerul evacuat."

Cuvîntul „**totală**" nu este o figură de stil, trebuie luat ad litteram. Am citit documente de analiză ale laboratoarelor Inspectoratului sanitar de stat care atestă absența **100 la sută** a mercurului din aerul purificat. În plus, procedeul costă cam de 35 de ori mai puțin decît cel actualmente folosit pe plan mondial, pentru același debit de aer filtrat. Iată cum se explică excelenta primire la Salonul de la Viena și brevetarea în țări cu o bogată tradiție industrială.

În aceste condiții, s-ar putea presupune că întreprinderile românești care, într-o verigă sau alta a lanțului lor tehnologic, folosesc mercur, „au făcut coadă" pentru a-și procura documentația (lucru extrem de simplu) și a trece la aplicarea ei, care, repetăm, este mult mai puțin costisitoare decît orice alt procedeu existent. Ei bine, din 1971 pînă azi invenția nu este folosită decît în **două** întreprinderi, lung și lat : Uzina de cinescoape București și „Romlux"-Tîrgoviște, probabil pentru motivul că ele au același for tutelar ca „Electrouzinproiect" : M.I.C.M. De asemenea, este în curs de instalare la Întreprinderea de termometre București. Menționăm, în paranteză, că instalația de la „Romlux" a fost executată de Întreprinderea județeană de industrie locală „Metalica"-Buzău, că — după cum s-a arătat în presă — are un debit de 2 620 000 metri cubi în 24 ore și că eficiența economică este de circa 35 de ori mai mare decît în vechiul sistem !

— De ce însă — cu rarele și meritoriile excepții de mai sus — lucrurile s-au mișcat atît de greu, de unde această remarcabilă lipsă de interes pentru o nu mai puțin remarcabilă invenție românească, tovarășe Florin Vasile Ionescu ? Poate că, pur și simplu, mercurul nu este folosit la noi în procesele industriale.

— Nici vorbă. Acest element este incorporat, într-o măsură mai mare sau mai mică, într-o sumedenie de tehnologii. După calcule și aprecieri sumare, circa o sută de întreprinderi, depinzînd de Ministerul Industriei Chimice, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei, Ministerul Sănătății, Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, Ministerul Industriei Ușoare, Ministerul Energiei Electrice, Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, Ministerul Industriei Metalurgice etc. ar putea fi interesate în purificarea aerului conținînd vapori de mercur. Lista noastră — fără îndoială incompletă — conține, așadar, vreo sută de nume de întreprinderi. Nu afirm că **toate**, fără excepție, ar trebui să folosească noul procedeu (multe depind de condițiile specifice), dar... nici măcar nu s-au interesat. Specialiștii sînt convinși că există un cîmp larg de acțiune pentru acest brevet în țara noastră, unde se acordă o deosebită atenție protecției mediului ambiant. Legea 9/1973 creează, în acest sens, un cadru deosebit de propice, legea în cauză fiind una din cele mai cuprinzătoare din lume.

— De unde totuși dezinteresul pentru... mercurul nostru ?

— Cred că nu funcționează satisfăcător sistemul de informare. Cel puțin, aceasta este părerea mea. E posibil să existe și alte cauze. Oricum, o invenție are, din păcate, mult mai bune șanse să circule în cadrul ministerului, al rețelei deservite de institutul titular al brevetului respectiv — așa cum s-a întîmplat în cazul de față — în schimb, se pare, alte întreprinderi și instituții află mai mult sau mai puțin întîmplător de existența sa. Oricum, este singura explicație logică pe care pot să mi-o dau.

— Și ce facem cu **acest** brevet, pînă una, alta ?

— Cei interesați pot afla toate detaliile scriind la „Electrouzinproiect", Bulevardul Kalinin nr. 18, sectorul 1, București, telefon 33 72 42, Telex 532. O carte poștală nu costă decît 30 de bani...

În așteptarea creării unui sistem de informare mai adecvat, mai modern, am pus cu plăcere coloanele revistei în acest scop de informare. Dacă măcar **una** din cele o sută de întreprinderi potențial interesate se va dovedi receptivă, scopul articolului va fi fost atins. Oameni buni, folosiți cu încredere aurul cenușiu românesc !

L. NICULESCU

Mărturiile unui an arheologic de excepție despre

Continuitatea istorică a poporului român pe pământul Daciei

Zilele acestea, între 9 și 11 martie, s-a ținut la Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România a XII-a sesiune anuală de rapoarte, sesiune care face o foarte pasionantă trecere în revistă a rezultatelor muncii de un an a multimii de arheologi — cercetători și muzeografi — de la muzeele județene, muzeele de istorie, institutele de arheologie, precum și de la alte instituții cu interese în cercetarea istorică. Cele 175 de rapoarte de săpături, semnate de oameni de știință din toate generațiile, vin să spună de preocuparea sistematică pentru cunoașterea tuturor epocilor arheologice — de la comuna primitivă și cultura tracică timpurie, la civilizația geto-dacică, la arheologia greco-romană, în fine, la timpii istorici ai formării poporului român și a statelor medievale românești. Dacă acordăm acestei sesiuni o atenție aparte este pentru că acum, mai bine de două treimi din numărul rapoartelor de săpături prezentate — săpături efectuate, practic, în toate județele — referă la probleme prioritare ale istoriei noastre și anume la soluționarea unor probleme ale istoriei vechi și străvechi, la consolidarea unor cunoștințe. **„De fapt, spune tovarășul Ioan Opriș, instructor pentru problemele patrimoniului național în Comitetul Culturii și Educației Socialiste, această sesiune are un pregnant caracter național, fiind invitați să susțină rapoarte toți responsabilii de șantiere arheologice. E reflectată întreaga, vasta muncă de cercetare arheologică, cu participarea tuturor județelor și după un plan metodologic unitar, care merge până în anul 1980. Lucru foarte important, întrucît putem descoperi astfel cu material arheologic o seamă de lacune din expunerile muzeale, introducînd rapid în constiința publică o serie de informații de cert interes public. Mare parte din cercetări au un caracter de salvare, campanie care abia în ultimii ani are importanța ce-o merită. Astfel de săpături se fac la complexul canalului Dunăre-Marea Neagră, pe Olt, zona Făgăraș-Rm. Vîlcea, pe Mureș, la Mostiștea și la Porțile de Fier II. Putem spune că anul 1977 este pentru toți arheologii noștri un an de referință, atît prin volumul muncii cît, mai cu seamă, prin sistematica ei. Multe șantiere au rezultate pilduitoare în opera de conservare și restaurare „in situ" a descoperirilor : castrul de la Turda, Ulpia Traiana, Costești, Celei, Strei Sin Giorgiu. În laboratoarele zonale din București și Iași, în Muzeul de istorie al Transilvaniei, în Muzeul Banatului au fost conservate și restaurate importante bunuri arheologice. Iată numai una din cele cîteva evidențieri de marcă ale campaniei arheologice 1977. E vorba de descoperirea de către Marin Nica la Celei, județul Dolj, a unei locuințe cu inventar constînd din pat și textile din neolitic, inventar rarisim și foarte prețios, restaurat în laboratoarele Muzeului de artă al României. Mai trebuie menționat că s-a asigurat un cadru metodologic unic precum și un sistem de control al lucrărilor la nivel național".**

Dat fiind numărul mare al rapoartelor, am solicitat, pentru cele ce urmează, colaborarea unor specialiști al căror cuvînt aduce răspuns la cîteva probleme prioritare ale cercetării arheologice.

Dr. ADRIAN RĂDULESCU, directorul Muzeului de istorie din Constanța : Romanizarea teritoriilor de la Dunărea de Jos nu a fost un proces rapid, de simbioză precipitată în toate mediile. În mediul urban, da, lucrurile s-au petrecut chiar așa, elementul autohton a fost repede asimilat. Dat fiind că pînă nu de mult săpăturile se făceau numai în zonele urbane, se generalizau greșit concluziile acestora pentru întreg teritoriul. Totuși, ce se întîmpla în mediul rural ? Cercetările întreprinse în județul Constanța, în ultima vreme, cu prioritate în mediul rural — la Valea lui Mărinciu, la Rasova, la Albești — ne lămuresc deplin asupra situației populației autohtone, asupra elementului geto-dac, în principal. În mediul rural viața și-a urmat, în epoca romanizării, cursul în felul geto-dac. Putem spune că aici lucrurile s-au petrecut exact invers decît în orașe : colonistii au fost asimilați de autohtoni. Opinia noastră, întărită de rezultatele foarte interesante ale săpăturilor în așezări rurale, este că centrul de greutate al cercetărilor arheologice trebuie mutat la țară. Aici aflăm cheia etnogenezei românești, aici cunoaștem întreg adevărul procesului de romanizare. Unul din rezultatele acestor săpături este că știm acum ce se întîmpla în mediul rural, unde elementul geto-dac era dominant, pînă în secolul al IV-lea e.n. și chiar mai apoi. La Albești avem exemplul foarte prețios și, dealtfel, primul al unor săpături într-o așezare rurală fortificată grecească, în jurul căreia, pe o moșie de mai multe mii de hectare făceau agricultură — pentru cetate și pentru trebuințele proprii — băștinașii daco-geți. Ceramica atestă prezența lor. Evenimentul care pune capăt existenței cetății Albești este, după credința noastră, același care a schimbat deodată și rostul orașelor Olbia, Tiras, Histria, Tomis, Callatis, Dionisopolis, Odessos, Messambria și Apollonia și anume cucerirea lor de către Burebista în anul 50 î.e.n. și constituirea statului centralizat dac. Pîrvan avansase cu genu ideea și săpăturile de azi, iată, vin s-o susțină.

NICOLAE CHIDIOȘAN, cercetător, Muzeul Țării Crișurilor, Oradea : Cei opt ani de săpături de la Tășad, un sat la nord de Oradea, situat într-o zonă colinară, pe un deal nu prea înalt, dar bine așezat strategic, izolat astăzi față de drumurile principale, însă situat cîndva aproape de drumurile vremii, au scos la lumină vestigii începînd chiar cu epoca de piatră. Un pămînt, sîntem îndreptățiți să spunem, locuit și răslocuit. Cele mai bogate straturi arheologice sînt din epoca daco-getică și dinaintea ei. Inventarul foarte bogat ne vorbește de relațiile așezărilor succesive de aici cu Balcanii și Dalmația. E foarte probabil ca în secolul I î.e.n. multe interese mari ale antichității să fi trecut pe aici. O discuție aparte merită tezaurul de argint descoperit acum în chiar locuința unde se prelucra prețiosul metal. E vorba de atelierul unui mester argintar local, iar podoabele găsite sînt dacice. Arheologii maghiari și germani acceptă în unanimitate ideea că bijuteriile și podoabele de acest tip sînt purtate de daci, dar în privința locului unde se produceau ele opiniile sînt împărțite. Descoperirea celui dintîi tezaur în atelierul de meșteșugar dac ne vorbește limpede de faptul că podoabele dacilor erau lucrate de daci, că meșteșugul argintăriei ajunsese la un înalt nivel. Zona Tășadului trebuie să fi fost un fel de tîrg explicîndu-se astfel abundența materialului roman precum și numărul mare de monede grecești. Trebuie să situăm momentul maximei înfloriri a cetății în vremea lui Burebista. Avem pentru aceasta toate dovezile materiale.

Prof. dr. ION HORAȚIU CRIȘAN, Institutul de istorie și arheologie al Universității „Babeș Bolyai", Cluj-Napoca : O seamă de probleme ale civilizației daco-geților, privind deopotrivă cultura materială și spirituală, pot fi solutionate astăzi indeosebi pe calea cercetărilor arheologice. Izvoarele scrise, se știe, au fost de mult și intens studiate și interpretate. Numai descoperirile arheologice mai pot aduce noutăți și, după cum dovedesc rapoartele prezentate în sesiune, unele foarte însemnate, de natură a lămuri probleme ale culturii materiale, ale celei spirituale, lucruri mari și lucruri de amănunt, dar cu interesante consecințe asupra ansamblului de idei. Cu unele excepții, avem de-a face cu săpături ce continuă campanii deschise cu ani în urmă la obiective majore, cum sînt cele de la Popești, județul Ilfov, în complexul de cetăți dacice din munții Orăștie, la Brad, județul Bacău — săpături ale căror rezultate clarifică multe aspecte ale civilizației daco-getice. Tot acum sînt scoase la lumină mărturii ale raporturilor dintre dacogeți și alte semiții. Relațiile lor cu celții, spre exemplu — în cercetările de la Galații Bistriței, județul Bistrița Năsăud — cu bastarnii de origine germanică pătrunși în spațiul de est al Daciei — vezi săpăturile la necropola de la Borosești, județul Iași. Singura săpătură începută în 1977, la Cugir, județul Alba, a dus la descoperirea unei cetăți fortificate dacice de tip „Dava", ale cărei începuturi trebuie situate în secolul al IV-lea î.e.n. Acestea, precum și celelalte săpături din Transilvania, Moldova și Muntenia dovedesc cu probe materiale demne de toată atenția unitatea culturii daco-geților pe întreg spațiul de locuire. Rezultate importante în elucidarea unor probleme legate de anumite îndeletniciri — cum este, bunăoară, arta argintarilor, în care daco-geții erau mari meșteri — au adus săpăturile de la Tășad, județul Bihor. Pasionante sînt și rezultatele de la Dara-Pietroasele, județul Buzău, unde se descoperă și e încă în cercetare o așezare fortificată din secolul al III-lea î.e.n. Aici apare problema unor complexe de cult cu multiple analogii în diferite zone ale Daciei. Foarte convingătoare sînt de asemenea rapoartele asupra săpăturilor în așezarea dacică de la Sprîncenata, județul Olt (secolul al II-lea î.e.n.), la Șura Mică, județul Sibiu, și Șercaia, județul Brașov. La Șercaia s-a descoperit un cuptor de redus minereu de fier și — fapt excepțional ! — minereul este din extracții locale. Încă una din suma de dovezi la ideea că daco-geții stăpîneau bine meșteșugul reducerii minereului și prelucrarea fierului, meșteșug în care pot fi comparați, cu mult temei, cu celții, considerați în vremurile acelea drept făurarii Europei. Multe și diverse unelte ale daco-geților, ale căror forme trimit la prototipuri celtice, nu sînt importate, ci fabricate local. Ca și în alte domenii, daco-geții au împrumutat tehnici și unelte și le-au asimilat cu ingenioase modificări civilizației proprii, o civilizație puternică, în stare să împrumute tot ce era mai valoros în timp și, pe un fond tehnologic original și puternic, să dea creație nouă. Așa s-a întîmplat cu multe bunuri preluate din civilizațiile celtă, greacă, iliră și, mai ales, romană. O importantă deosebită, nu doar în plan local, ci și în plan european, o constituie împrejurarea fericită că turbăriile din nordul Moldovei — satul Lozna, județul Botoșani — păstrează vestigii antice în perfectă stare de conservare. Se știe că depozitul de turbă funcționează ca un spațiu protejat, că metalul nu oxidează aici, iar cadavrele se mumifică. Să ne amintim de uimitoarele vestigii conservate în turbăriile din nordul Europei — Danemarca, Republica Federală Germania. Pe lîngă descoperirile extraordinare de pînă acum ale Silviei Teodor trebuie să ne mai așteptăm și la altele. A fost adus la lumină un depozit de unelte agricole dacice, unelte care integrează influențe celtice, venind însă și cu anume originalitate. Depozitul acesta rezolvă unele probleme ce par la prima vedere de amănunt : de pildă, deosebirea dintre coasă și seceră. În orice alte condiții s-ar fi păstrat uneltele de aici, nimeni n-ar fi reușit să vadă deosebiri între ele. Dacă un arheolog ar fi avansat ideea că lama secerilor era zimțată și a coaselor bătută — asta în secolul I î.e.n. — ar fi fost temperat de toată lumea. Descoperirea de la Lozna are însă o implicație majoră : e limpede că înfățișarea generală a civilizației daco-geților urmează încă a fi completată, că descoperirile noi, din ce în ce mai numeroase, ca urmare a unui plan de săpături judicios conceput, subliniază ideea unei civilizații de tip superior, unitară în tot teritoriul Daciei. Tehnica în cîteva domenii-cheie ale vieții materiale se înscrie între tehnicile cele mai avansate ale vremii.

Dr. ȘTEFAN OLTEANU, cercetător principal, Institutul de arheologie București : Jumătate din cele 30 de rapoarte ale secției „Formarea poporului român și a statelor medievale românești" aduc bune contribuții la cunoașterea istoriei secolelor IV—VII, ocalaltă jumătate venind, de asemenea, cu date noi la soluționarea problematicii secolelor imediat următoare, pînă spre veacul al XII-lea. Trebuie, din capul locului, remarcată munca arheologilor pentru descoperirea unor așezări din prima perioadă (secolul IV—VII), verigă fundamentală la înțelegerea procesului de formare a poporului român, a continuității sale istorice pe aceste meleaguri. E de remarcat cuprinderea anului arheologic. Practic, e studiat întreg teritoriul patriei, de la Biharia și Arad, pînă la Canlia, județul Constanța, de la Dersca, județul Botoșani, pînă în sudul Olteniei. Zone care pînă nu demult erau „pete albe", ca de exemplu, aceea a Buzăului — unde s-au pus în valoare probe materiale ale unor însemnate concentrări demografice în secolele VIII—XI — sînt tot mai mult luate în discuția istoricilor. În ce privește contribuțiile la cunoașterea unor forme perene ale culturii autohtone în secolele IV—VII, amintim rapoartele care au anunțat noi argumente în favoarea ideii continuității. Unul din cele mai interesante șantiere a fost acela condus de Sever Dumitrașcu la Biharea, unde au fost evidențiate straturi de locuire continuă, începînd cu geto-dacii. Au fost găsite aici locuințe din secolele V—VI și IX—XI. Dovezi materiale foarte prețioase confirmă peste timp mărturiile cronicarului Anonymus (secolul XII). La Șirna, județul Prahova, au fost descoperite bogate vestigii ale valorificării minereurilor de fier din zonă. E vorba de baterii de cuptoare din veacurile V—VII. Existența lor confirmă caracterul stabil al populației autohtone, temeinicia și continuitatea unor meșteșuguri de bază, inaccesibile, cum se știe, populațiilor nomade sau migratoare. Au fost identificate o serie de fortificații moldovene din secolele VIII—X, la Dersca și în alte locuri. În fine, revelatoare sînt rezultatele muncii pe șantierul de la Slon, județul Prahova, unde dr. Maria Comșa a adus la lumină ziduri de piatră ale unei reședințe din secolele X—XII, reședință a unui conducător local. Atît fortificațiile din Moldova cît și cele din Prahova anunță nouă formațiune social-economică — feudalismul, fapt ce trebuie scris cu majuscule în cartea arheologiei românești.

Dr. DAN TEODOR, șeful sectorului Istorie veche și evul mediu la Institutul de istorie și arheologie „A. D. Xenopol" — Iași : Săpăturile de la Dersca, județul Botoșani, trebuie puse în relație cu cele de la Fundul Herții, de la Ibănești și Horodistea precum și cu săpăturile din localități rurale din județul Iași și Suceava, toate dînd informații complexe de cetăți din secolele VIII—XI cu un sistem de construcție original, dezvoltat ca urmare a specificului geografic local. Sistemele de apărare de la Dersca — ca dealtfel și în celelalte cetăți de pămînt amintite — aveau un dublu scop : ele erau loc de refugiu pentru localnici în fața atacurilor popoarelor nomade și, fapt foarte important — rezultat al unei situații sociale ce trebuie de-acum luată în seamă — locuințe ale unor căpetenii locale. Dimensiunile acestor cetăți, cantitatea de muncă bine organizată necesară ridicării lor, toate ne vorbesc de puterea căpeteniilor, de remarcabila lor pricepere în coordonarea eforturilor unor mari mase de oameni.

MIRCEA ZDROBA, muzeograf la Muzeul județean Arad, în echipă cu MIRCEA RUSU, MIRCEA BARBU și RADU HAITEL : Identificate încă din 1970, fortificațiile de refugiu din pămînt și lemn din Tudor Vladimirescu și Felnac, județul Arad, încep a fi cercetate în 1975, dar abia anul 1977 aduce elementele hotărîtoare pentru formularea unor concluzii. De fapt, trebuie să punem fortificațiile de aici în legătură cu zonele arheologice de pe întreg traseul Văii Mureșului, traseu pe care avem perfect reprezentate toate straturile de cultură, începînd chiar din mileniu I î.e.n., continuînd cu epoca romană, epoca postromană ș.a.m.d. La Tudor Vladimirescu și Felnac au fost descoperite fortificații de refugiu ale căror începuturi pot fi situate în secolele V—VI e.n. E vorba — la Felnac, de exemplu — de un promontoriu de 90 m 120 m unde s-a găsit, sub fortificație, o locuință din secolele VIII—IX e.n. și o altă locuință cu cuptor din aceleași veacuri. Apoi ceramică — de ajuns de multă ca să ne îngăduie datarea. Peste acestea, două secole mai tîrziu sînt construite fortificațiile, care trebuiau să-i apere pe autohtoni de migratori, de hoardele năvălitoare. Peste fortificațiile ruinate în secolele XI—XII găsim un cimitir peceneg, unde un număr de monede permit de asemenea datarea corectă. Urmează ca săpăturile să aducă și alte dovezi materiale pentru adevărul locuirii neîntrerupte pe milenii ale Văii Mureșului.

TUDOR OCTAVIAN ■

Resturi de zidărie de la clădirile cneziale nr. 1 și 3 — șantierul arheologic Slon, dealul „La Ciugă", județul Prahova (conducătorul lucrării, dr. Maria Comșa).

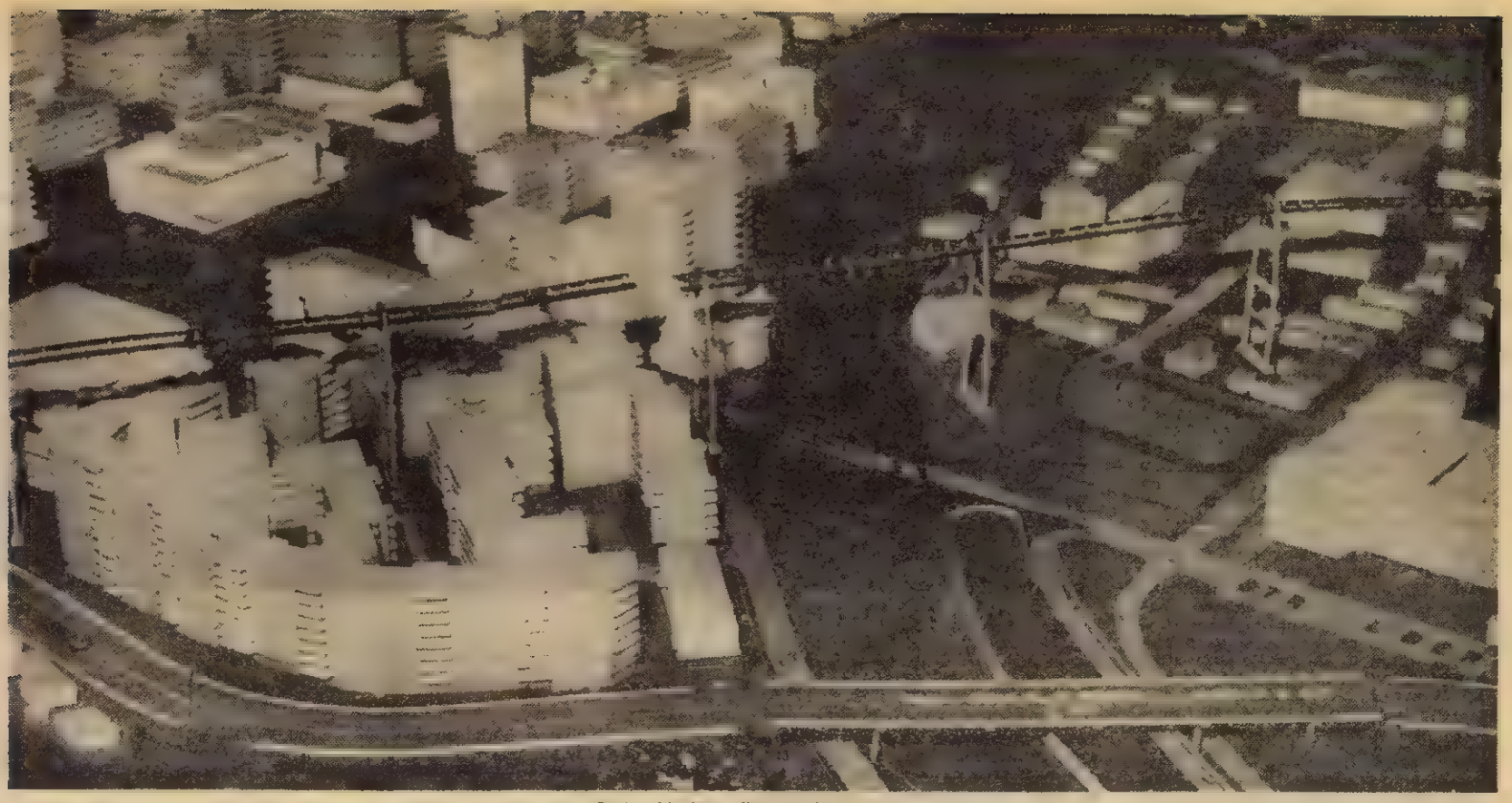

Reșița. Macheta viitoarei piețe Doman

Istorie nouă pe o străveche vatră a siderurgiei românești

(Urmare din pagina 1)

nea, conform directivelor Congresului al XI-lea al partidului, trecem la valorificarea intensă a șisturilor bituminoase, care, în contextul crizei energetice mondiale, concurează, ca eficiență, cu petrolul și gazele naturale. Ca urmare, a început construirea unei puternice termocentrale, de 1000 MW, în zona Aninei. În același context, figurează și finalizarea altor șase programe pentru valorificarea cenușelor, despre care se știe că, pretutindeni în lume, generează mari probleme ecologice. Cît privește cărbunele, se va trece la exploatarea lignitului din bazinul Mehadiei, cu scopul ca acesta, prin prelucrare, să înlocuiască lemnul și păcura utilizate încă în mari cantități la încălzirea locuințelor. Dacă tot vorbim despre bogățiile județului, să amintim și prețioasa marmură de Ruschița, calcarul, talcul, mica, azbestul, ca și lemnul, un tezaur inestimabil al munților noștri.

— După prezentarea acestor aspecte deosebit de concludente pentru potențialul unui județ, ni se pare absolut firesc să descindem în cetatea de foc, să-i măsurăm incandescența deveniri. Folosind un termen specific limbajului minier, vă propunem o întrebare : de la ce orizont s-a declanșat spectaculosul de care vorbeați la începutul convorbirii noastre ?

— Pentru noi, anul 1971, deci orizontul '71, dacă doriți, nu a însemnat doar sărbătorirea a 200 de ani de existență a siderurgiei reșițene, ci și un moment de răscruce datorită orientărilor cu amplă deschidere, care relansează județul și forța sa industrială într-o mult mai pronunțată participare, ca dinamism și pondere, la creșterea substanțială a venitului național, la dezvoltarea multilaterală a României socialiste. Meritul incontestabil în noua strategie a dezvoltării economico-sociale a meleagurilor cărășene aparține mult stimatului nostru secretar general, tovarășului Nicolae Ceaușescu, care încă din 1971 a cerut ca Reșița să devină un centru metodologic de pregătire profesională a forței de muncă necesare nu numai nouă, ci și celor mai tinere vlăstare ale siderurgiei românești, începînd cu Galațiul și sfîrșind, deocamdată, cu Călărașii ; totodată, ni s-a trasat ca sarcină prioritară să realizăm fontă și oțeluri de calitate superioară, astfel încît, pînă la sfîrșitul cincinalului viitor, Reșița să-și aducă o contribuție esențială la eliminarea totală a importului de oțeluri speciale, atît prin capacitățile existente, cît și prin construirea unei oțelării profilate în acest sens. Pentru a se putea înfăptui o reală integrare, potrivit indicațiilor concrete date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în această vară va intra în funcțiune un nou laminor, de mare capacitate, destinat producției de blumuri și semifabricate. Prin acest agregat eficiența prelucrării oțelului va crește considerabil, numai dacă socotim că vom renunța total la manipularea deosebit de costisitoare a lingourilor dintr-un centru siderurgic într-altul. Rețineți, așadar, că în ce privește siderurgia, paralel cu integrarea și modernizarea tehnologiilor, acordăm un rol decisiv calității fontei și oțelului.

— Vizitînd Reșița, am avut posibilitatea să cunosc ultima realizare de prestigiu a constructorilor de mașini : motorul diesel naval.

— Da, acel motor, de 20 000 cai putere, va echipa o navă mineralieră de 35 000 de tone. Îi vor urma motoare și mai puternice ; tot în acest an, vom începe, de pildă, construcția motorului de 30 000 cai putere, pentru nave și mai mari. Trebuie să rețineți că producerea la Reșița a acestor uriașe mașini se datorează, de asemenea, unei hotărîri a tovarășului Nicolae Ceaușescu, care, astfel, a dat o înaltă apreciere, deosebit de mobilizatoare, competenței profesionale și hărniciei constructorilor noștri de mașini. În aceeași ordine de idei, putem cita în această convorbire producția de hidroagregate pentru nevoile țării și pentru export, producția de compresoare, realizate acum cu piston vertical și cu o capacitate dublă față de cele anterioare, paralel cu reducerea de patru ori a greutății lor. Dar, pînă acum, am vorbit mai mult despre Reșița ; nu putem uita că la Oțelu Roșu, în 1976 și 1977, s-au dat în exploatare o oțelărie electrică cu turnare continuă și un laminor de 550 mm., că la Bocșa s-a construit partea metalică a podului Giurgeni-Vadu Oii, o realizare de prestigiu a acestui vechi centru industrial. Tot aici se construiesc, alături de macarale civile și portuare, excavatoare gigant pentru exploatările carbonifere la suprafață. La Caransebeș, un oraș intrat tot în acest deceniu în circuitul construcțiilor de mașini, a fost preluată producția de boghiuri pentru toate tipurile de locomotive diesel și electrice, iar curînd vor începe lucrările pe șantierul unei uzine de utilaj metalurgic. Deși mai mic, prin producția să, Toplețul asigură întreg necesarul de utilaj pentru morărit din țară, cît și instalațiile pentru degerminarea semințelor de porumb. Pentru creșterea gradului de prelucrare a lemnului, vom extinde combinatul din Caransebeș.

— Știm că pînă de curînd industria ușoară era slab reprezentată în județul Caraș-Severin. Care este situația actuală ?

— Într-adevăr, problema industriei ușoare ne-a preocupat în mod deosebit tot după acel an 1971. Iată că acum avem în funcțiune o întreprindere de confecții, în care și-au găsit un mai potrivit loc de muncă aproape trei mii de femei, rezolvîndu-se, astfel, o importantă cerință socială. Vom continua această preocupare printr-o întreprindere de tricotaje, prin diversificarea ramurilor industriei alimentare, cît și prin crearea unor unități de industrie chimică. Consider totuși că ar fi prea multe de spus în privința tuturor domeniilor de activitate industrială din județul nostru. Chiar dacă, privind harta țării, județul Caraș-Severin începe acolo unde se sfîrșește cîmpia Banatului, producția noastră agricolă nu poate fi ignorată. De pe acum pot să vă spun că ne asigurăm integral necesarul de legume și fructe, că avem de gînd, printr-un riguros program de lucrări hidroameliorative, să sporim recoltele de grîu și porumb ; totodată, date fiind condițiile naturale, valorificînd intens pajiștile și fînețele, numărul de bovine și ovine va crește în mod considerabil. Avem un program de modernizare a pomiculturii și viticulturii, totul conducînd la rezolvarea, prin resurse proprii, a consumului de produse agroalimentare și, nu numai atît, Reșița industrială urmînd să fie capitala unui județ cunoscut și prin livrările sale de carne, fructe, lapte la fondul de stat.

— Întrucît toate aceste realizări și perspective constituie temeiurile materiale în ridicarea permanentă a nivelului de trai, vă rugăm, tovarășe prim-secretar, să punctați cîteva dintre preocupările actuale.

— Evident, o problemă centrală a activității organelor județene o constituie soluționarea necesarului de locuințe, la nivelul ritmurilor de cuprindere a forței de muncă în centrele urbane. Nu e nici o noutate să vă spun că, tocmai de aceea, construim, construim apartamente, școli, cantine, magazine, cămine pentru nefamiliști, internate, dispensare, spitale, policlinici, instituții culturale, săli și terenuri de sport, ca și drumuri, șosele, trotuare, parcuri. Ca să nu rămînem la un simplu enunț, puteți nota că în acest cincinal numărul apartamentelor construite în folosul populației va depăși 17 000, iar prin căminele de nefamiliști vor fi asigurate 14 000 de locuri ; dacă în 1977 am dat în folosință 2 800 de apartamente, în acest an cifra va fi de 4 200. Altceva : dacă acum trei ani am inaugurat, la Reșița, un Spital județean cu 800 de paturi, am construit încă unul la Moldova Nouă și urmează cel de la Oțelu Roșu, cu cîte 300 de paturi fiecare.

Asemenea ritmuri de investiții n-a cunoscut nicicînd județul nostru. Dintre multele obiective social-culturale, aș aminti construirea unui club al tineretului, în „orășelul nefamiliștilor", unde locuiesc 10 000 de tineri, o casă a pionierilor, în preajma Ateneului tineretului, case de cultură la Caransebeș și Moldova Nouă. De asemenea, vom lărgi baza învățămîntului, prin noi localuri, ateliere, laboratoare...

— Am văzut că drumurile...

— Ajungem și la drumuri, la starea lor. Într-adevăr, nu ne putem lăuda în acest sector, începînd cu rețeaua stradală și sfîrșind cu șoselele de mare interes rutier. Dacă veți privi machetele de la Consiliul popular municipal, vă veți convinge că proiectele sînt nu numai ambițioase, cît, mai ales, cu soluții originale, valoroase. Vom face șosele bune, drumuri trainice, în stare să reziste la traficul intens, de la camioane de mare tonaj pînă la bicicliste.

— Drumurile ne îndeamnă să ne gîndim la... drumeție. Știm că în județul Caraș-Severin natura a fost darnică în privința locurilor de agrement.

— Munții și văile noastre oferă condiții excelente pentru practicarea sporturilor de iarnă, pentru turism, în general. Se știe că Semenicul este acoperit cu zăpadă cel puțin cinci luni dintr-un an. Am ridicat acolo trei hoteluri, avem șapte cabane confortabile, am amenajat pîrtii pentru schi și săniuș și avem în lucru un al patrulea hotel. La Muntele Mic se construiește un hotel cu 400 de locuri ; am dat în funcțiune un teleferic, modernizăm căile de acces. Și la Poiana Mărului, un alt loc pitoresc, am construit o bază modernă de odihnă. Cît privește Băile Herculane, străvechea stațiune balneoclimaterică va cunoaște însemnate mutații de ordin calitativ în înzestrare, dotare, în noile construcții. Alte zone turistice ar fi, bunăoară, Cheile Nerei, de un farmec aparte, unde sînt amenajate cantoane și cărări.

Dar nu v-am vorbit de atîtea alte probleme ale muncii și vieții oamenilor din județul Caraș-Severin, despre conviețuirea frățească, în deplină înțelegere și armonie, alături de români, a germanilor, a sîrbocroaților, a maghiarilor. Nu v-am vorbit despre bogata activitate cultural-artistică și educativă, despre tezaurul nepieritor al culturii populare, despre tradiții, obiceiuri, cîntece și dansuri, despre mișcarea artistică de masă, despre participarea entuziastă la Festivalul național „Cîntarea României". Nu v-am vorbit în suficientă măsură despre munca eroică a oamenilor noștri, despre strădaniile lor de a-și face viața tot mai prosperă, tot mai îmbelșugată, de a fi în primele rînduri ale cincinalului revoluției tehnico-științifice, ale bătăliei pentru calitate și eficiență, nu v-am vorbit despre comunele județului nostru, despre ridicarea nivelului de viață materială și spirituală în satul cărășean contemporan... În toate aceste privințe, în tot acest ritm nemaiîntîlnit al dezvoltării pe aceste meleaguri, sîntem profund recunoscători mult stimatului secretar general al partidului nostru, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a hotărît înscrierea tot mai susținută a județului Caraș-Severin pe traiectoria mereu ascendentă a României socialiste.

● Convorbire cu tovarășul NICOLAE BUȘUI,

prim-secretar al Comitetului județean Caraș-Severin al P.C.R., președintele Consiliului popular județean

SUB ZODIA CIVILIZAȚIEI SOCIALISTE

Focuri nestinse în Valea Domanului

Îngrămădită de munții sobri din jur, cu cușme turtite pe geana pădurilor, de masivul Semenicului, cu zăpada veșnică lîngă focuri nestinse, de brîul muncelor Dognecii sau de cei ai Arenișului, iar mai aproape de Dealul Crucii și de povestea de dragoste pe care o tăinuiește zadarnic, de Dealul Golului... plin cu calcar, de Dealul Budinicului și de mai cunoscuta Vale a Domanului, palmă încrestată ivită în jurul Bîrzavei, al apei ce taie defileul ca un bulevard mișcător, Reșița este un oraș paradoxal, strivit de verticala montană și înghesuit de-a lungul și mai puțin de-a latul unei întinderi prea zgîrcite cu nemărginirea. Reșița este un loc din care orizontul nici nu se vede, nici nu se întrezărește, iar soarele — cînd apare, colo sus, cu bărbia sprijinită pe umerii zării — abia vestește ceasul de mijloc al luminii. Da, Reșița este o așezare paradoxală : nu se știe dacă este un oraș între uzine sau uzinele sînt orașul însuși. Coșuri imense, hale nesfîrșite, lîngă o stradă cu case bătrîne, dincolo se înalță un bloc cu unsprezece etaje ; ochiul mi se lipește de pilonii funicularului și de corfele sale străbătînd orașul și, tot în centru, pe malul Bîrzavei, trece un tren cît închipuirea ; iată și trupul uriaș al furnalelor, iată și noile hale, zvelte și înrămate în chenarul lucitor al aluminiului, halele din beton și sticlă ale blumingului ; dincoace, lîngă vitoreasa sală polivalentă, buldozerele mușcă din zidurile unor case ce s-au pomenit a fi taman în calea rotundă a unei autostrăzi-centură și suspendată ; între coloșii siderurgiei și ai construcțiilor de mașini apare ca o ultare clădirea primăriei de odinioară ; ne suim cu privirea în Lunca Pomostului sau în Govindari, acolo unde, lîngă noile cvartaluri, s-au ridicat fabrica de confecții, o nouă secție a I.C.M.R.-ului, RENEK-ul ; în apropiere, zăresc un alt șantier, o casă, un teatru, o uzină, o șosea...

La Reșița, în acest martie cu babe blinde, bate, ușor, briza de munte ; soarele și lumina lui se adună în căldarea Bîrzavei, iar zăpezile, firave, se sting în obîrșia văilor. Spațiu al paradoxurilor, Reșița poate fi considerat, în același timp, drept cel mai urît și drept cel mai frumos oraș din toate zările lumii. Dacă, în mod obișnuit, numim oraș locul în care există industrie, atunci, într-adevăr, Reșița rămîne o platformă industrială, toată cîtă e, cu casa în uzină și cu uzina în prugul casei. Orașul are trup de oțel ! Acum — sau : încă ! — marea problemă a Reșiței sînt drumurile, prăfuite și apăsate, degradate, cu multe bariere de cale ferată, cu praf și zgură căzute din vagoane și camioane. Și totuși, la Reșița poți îmbrăca o cămașă albă ; poluarea este mult diminuată. Tot pentru amatorii de paradoxuri concrete : vizitați Reșița, orașul-șantier, șantierul-oraș, orașul-uzină, uzina-oraș ! Se va vedea că aici totul curge spre un mîine... apropiat, cînd soselele suspendate, cînd coloșii industriali, cînd biocurile și alte obiective social-culturale vor da roat machetelor și desenelor, închipuirii și trudei arhitecților și constructorilor. Cu mine și cuptoare de ars fier și plumbi stiute încă din vremea dacilor și a romanilor, bătrîna Reșiță a intrat în era nouiui, a pășit brusc și hotărît în lupta cu timpul și prejudecățile. Prea mult s-a crezut că Reșița este, oricum, prima cetate, că e nevoie de alte centre, precum Hunedoara, Galați sau Tîrgoviște ; s-a mai spus că Reșița a atins apogeul, că Valea Bîrzavei e prea îngustă pentru investiții cît de cît mai ambițioase, s-a mai spus că mai mult nu se poate. Ceea ce i se recunoștea totuși Reșiței era calitatea unei adevărate școli de meserii și de căpătîi, un centru metodologic, o marcă de onoare a cărților de muncă ; sute de meșteri pregătiți aici au fost ceruți de Hunedoara, sute și mii de Galați sau Tîrgoviște. De aceea se plănuiește ca Institutul de subingineri să renunțe la prefix și să devină o școală tehnică superioară, de cinci ani, de aceea în școlile profesionale și în liceele industriale vin tineri din întreaga țară, vin să învețe să muncească și apoi plecă acasă, cu diplomă și „brățară aurită“ la Reșița. Într-adevăr, aci metalurgia e o vocație, e un cult, un mit, o patimă ; aci, fonta și oțelul curg în venele deschise ale orașului, iar motoarele își încep turațiile de probă în inima oamenilor...

O șarjă !

Și inima și condeiul neastîmpărat ale reporterului au tresărit la premiera vieții sale : o șarjă vie, adevărată, nu imagini de film, nu povești mincinoase. Poi izbucni cu bucurie : am văzut o șarjă ! Abia ne-am apropiat de furnalul cu numărul unu și am văzut și am auzit dansul și ritualul suprem al muncii de aci : destupărea furnalului. Cu un drug imens și cîrn, mascați de ochelarii rotunzi și hainele de azbest, lîngă dogoarea cuptorului, la doi pași de cele 1800 de grade Celsius și în tensiunea nevăzută a bucuriei lăuntrice, în legănatul ritmic al brațelor, ai picioarelor, al trupurilor încovoiate, strivind cu un ciocan dopul zidit la gura furnalului, ei, Ion Stanciu, Ion Balint, Martin Crista, Valentin Niki, Alexandru Koka, închipuiau o horă, un joc, nu o joacă, o anume magie a muncii și sudorii, cu opinteli, cu răsuflări, chiol seci, chiol rotunde, chiol calde, chiol aspre. Ei, Ion Stanciu, Ion Balint..., ei creau ! Creau calea luminii. Făureau. Deodată, da, deodată — așa se întîmplă întotdeauna, brusc, neprevăzut — urlind și împroșcînd în lături jerbe și artificii, căi lactee jucăușe și vesele, apare lumina, lumină exploziei și lumina fontei. Pîrîind și șfîrîind. Fugim cu toții din calea „gloanțelor“ ce ne mitraliau fascinant, ireal, feeric. Era ora 11,25 și notam cu emoție prima mea șarjă. Spunîndu-i adevărul lui Petru Sfercocea, Erou al Muncii Socialiste și șef al atelierului furnale, omul a zîmbit îngăduitor, obișnuit, desigur, cu asemenea spectatori neinițiați și chiar fricoși. Acolo, lîngă spuma sclipitoare a minereului curgînd fîntînă în oalele cît casa, i-am pus meșterului o întrebare stupidă : „De ce sînteți Erou al Muncii Socialiste ?“ Omul m-a privit întîi aspru, apoi zîmbitor și poate tocmai atunci cînd avea de gînd să-mi răspundă într-un fel, a fost chemat la furnalul nr. 2 și a dispărut ca o scînteie. Maistrul furnalist Aurel Liubimirescu, de loc din Bozoviciul Iliaculai, trăgînd cu urechea, m-a lămurit : „Sfercocea nu și-a pus niciînd această întrebare și nici noi, ortacii săi. Știu una și bună : el a fost erou încă înainte de a i se spune așa. Sfercocea este cel mai priceput furnalist din lume — să scrieți asta, că nu vă mint. El, Sfercocea, dacă la o bucată de fontă, îi vede exact compoziția, calitățile și defectele. Ca un laborator. Numai că laboratorul dă rezultatul după o oră. Eh, asta-i nimic din cîte știe și face Sfercocea. Ia veniți cu mine... Priviți prin lunetă în furnal ; ce vedeți ? !“ Îi răspund : flăcări. „Nu, nu sînt flăcări. Acolo e minereu și calcar și altele, care ard laolaltă, se topesc, se amestecă. Cît ?, cum ?. e bine ?, e rău ? — astea le știe Sfercocea. Omul acesta are trei copii și două furnale. Îi iubește pe toți la fel, ca și pe noi, colegii săi de muncă... Știți că și acum îi tresare inima la fiecare șarjă ? !“

...Mîndru, da, mîndru și fericit, am văzut o șarjă, l-am întîlnit pe maistrul Sfercocea și pe maistrul Liubimirescu, pe ceilalți furnaliști prinși în hora fontei. Le mulțumesc în plumbul tiparului. Simt condeiul cum îmi curge mai încîrcat decît pînă acum de o mare bucurie a vieții : am văzut o șarjă !

La doi pași de cele 1 800 de grade Celsius, în legănatul ritmic al brațelor, topitorii bat la gura furnalului Foto ION PREDOȘANU ■

„Am o ambiție grozavă“...

...zice Ion Văduva, topitor-șef la cuptorul nr. 1 din secția Oțelărie a Combinatului siderurgic. „Am o ambiție grozavă și acesta e defectul meu : mă bat pentru calitate ! Nu-mi place munca de mîntuială, chiulul și lenea, nu-mi place că uneori e prea mult praf ; priviți raza de soare ce intră prin ochiul acoperișului : e praf zău, e praf... Vreți să vedeți cuptorul Siemens-Martin ? ! Luați ochelarii mei, au sticlă de cobalt, specială... Ce e acolo, e oțel ? !... Ha, ha, nu vă pricepeți ! E zgură, tovarășe, e zgură !... Oțelul e jos, sub buîbucii aceia... Parcă fierbe bulionul... Mă iertați, am glumit... Eu, v-am spus, am o ambiție grozavă : vreau să-mi întrec maistorii, pe Vasile Achim și Alexandru Trăileanu. Le-am și zis că știu multe, chiar foarte multe de la ei, dar că nu mă mulțumesc cu atît. Vreau să știu totul, dacă se poate, chiar dacă noi, la Reșița, avem numai cuptoare Siemens-Martin, nu electrice, ca-n alte părți... De aceea, eu am o ambiție grozavă ca să stoarcem Martinului toată vlaga, să nu fi aruncăm la fier vechi și să băgăm bani în cuptoare noi și scumpe. Noi, tovarășe dragă, facem cu „mogu“ ăsta oțeluri aliate și înalt aliate cum nu s-au mai pomenit. Și muncim și gîndim — ăsta-i secretul !... Cum ziceam, am o ambiție grozavă ca „brigada tineretului“ să fie și în '78 fruntașă. O conduc de cinci ani, adică am acum vîrsta de 32 de ani, ca și ceilalți topitori. Nu mai sîntem uteciști, ci toți — membri de partid. Dar tineri, că mai avem multe de învățat, și în viață și în muncă... Să fie clar că am o ambiție grozavă ca al doilea copil, afiat „pe drum“, să fie băiat, că fată am, și să-l fac oțelar ambițios... Mai vreau ca F.C.M.-ul să rămînă în „A“ ; eheei, dacă ar avea băieții ăștia ambiția noastră... Văd că scrieți toate prostiile astea... Poate n-or fi tocmai prostii, nu ?... Atenție la macara !!! Mă, Imbroane, poate ne-astupi c-un vagonet !... Nu vă supărați că vorbim așa de tare ? !... La început, nevastă-mea credea că o cert. Acii e prea mult zgomot, acasă-i prea multă liniște. Pe mine liniștea mă obosește... Plecați ? !... Aș avea o ambiție grozavă : să nu scrieți nimic despre mine, ci despre inginerul Aurel Blagoe, șeful secției oțelării, care de 20 de ani este tehnologul nr. 1, de topitorii Ilie Ghimbir, Vasile Luțan, Ion Mărgăoan, Ion Imbroane... Zău, am o ambiție grozavă să le fac o surpriză“...

Laminatorii

Pentru ca drumul printre reșiteni să fie cît de cît în circuitul firesc, am poposit, în zori, la laminor, acolo unde prind contur și rost fonta lui Sfercocea și Liubimirescu și oțelul lui Andrei Kiss și Ion Văduva. Tovarășul Alexandru Bărbăcioru, șeful secției de propagandă de la Comitetul județean de partid, revine, de fapt, ca de atîtea ori, în colectivul de muncă în care a învățat și meserie și viață și politică ; unii îl salută cu „Noroc, Sandule !“, mulți îi string mîna sau îl bat pe umăr, pe un om de-al lor, alții îi spun : „Să trăiești, nene !“, iar ceilalți își văd de treburile lor.

Iată-l pe Nicolae Lupașcu, om la 45 de ani, care, născut într-un sat dobrogean și „școlat“ la Galați, s-a așezat la Reșița, la linia mijlocie a laminorului și la cea mai înaltă tensiune a muncii. Din 1952, fără oprire, veghînd la șerpuirea metalului încins prin gura laminorului, acolo unde căpătă, bunăoară, formă de șină, Nicolae Lupașcu are totuși un necaz : călăurile caniculare din timpul verilor, cînd se năduștește de dogoarea sorelui și de cea o oțelului, iar șerul, topit, parcă stă. Acum, în martie, se simte fericit că are putere de muncă, iar pe copiii săi — băiatul, sociolog, fata, laborantă — îi așteaptă să se căsătorească, să aibă ei, bunicul, ce să facă cu cei patru mii de lei pe care lună de lună îi aduce în folosul familiei... Îl urmăresc priceperea cu care ciocănește oțelul lung și îl îndreaptă spre laminare ; fălcile se lipesc, omul încnește, brațele apasă și — gata — metalul e cuminții. „Aci e lupta cu viteza... Să nu răcească barele, să nu devină rebuturi și să nu fim nevoiți să le trimitem la topire... Da, în cîteva secunde...“

Sus, pe cilindrii în rotire, șina încă roșie la drumul spre rampa de stingere și de ducă, spre trăinicia căilor noastre.

Văd, alături, laminorul de bare metalice sau de sîrmă groasă, dacă nu greșesc ; ochiul se încintă de baletul nevăzut al moleculelor încinse, la starea fireească din jur, stare paradoxală, copleșitoare : nimeni nu se mai miră! Îes. Mă obsedează imaginea motorului ; căutînd o comparație cît mai plastică, demnă de cele văzute, zic : motorul seamănă cu o fabrică !

Motorul

Ca să nu rămîn doar cu imaginile senzaționale — numai din punctul de vedere al reporterului — de la furnal, oțelărie sau laminor, deci de la combinatul siderurgic, am ținut morțiș să văd „minunea“ : motorul de 20 000 de cai-putere pentru navele de 50 000 de tone ! După attea izbînzi, „ișcălite“ U.C.M.R., la Porțile de Fier, poduri metalice, locomotive, turbine, motoare diesel de 1250—6000 CP, și multe altele, intrînd în hala secției de motoare navale, am zărit acel colos de metal, un monstru de oțel și fontă, cu toate piesele știute (vîlbrochen sau arbore cotit, cilindri, pistoane, carcasă), dar la dimensiuni incredibile. Totul are înălțimea unui bloc cu patru etaje ; realist, deci fără falsă modestie, deși sîntem în sudul Banatului, inginerul Nicolae Balaci, adjunct al șefului de secție, declară că acest motor constituie un examen de maturitate al industriei noastre constructoare de mașini, fiind nu numai cel mai mare, dar și cel mai complex motor produs în Reșița metalurgiei bicentenare, în țară. Cățărat acum pe spinarea motorului, deci cu capul aproape de tavanul halei, Ion Barbu, șef de echipă la montaj, a muncit și la turbinele de 178 MW, ca și la cele de 50 MW, preluate de I.M.G.B., și în străinătate, unde, aflu după ce urc o scară pînă la cer, nu s-a dus doar să învețe el însuși, ci să-i învețe și pe cei care îl credeau un biet „măistoraș“. Mi se spune că pînă la începutul verii imensele piese ale motorului vor începe rodajul, după care el va fi „așezune“ într-o navă și va ieși în apele lumii, însoțit de bucuria cu care cei de la U.C.M.R., vor fi început lupta cu cai de peste 20 000... putere ! Maistru la montaj, Ion Costa îmi argumenta că, aici, la „navale“, cincinalul revoluției tehnico-științifice se măsoară în forța neobișnuită a motoarelor-premieră, în agregatul complex care a costat exact 56 872 000 lei — cum scrie pe o tăbliță ce îndeamnă la productivitate sporită — în ambiția constructorilor de a modela cu chibzuință metalul și timpul...

Orașul-șantier, șantierul-oraș

Deși născut la Tg. Lăpuș, în Maramureș, și absolvent al Politehnicii clujene, inginerul Mircea Popa n-ar mai pleca din Reșița, unde se află de 20 de ani bătuți pe muchie. Îi mulțumesc și astfel pentru drumul parcurs împreună, începînd cu uzina constructoare de mașini, al cărei director general a fost („Dacă veniți la Reșița și nu vedeți apogeul tehnicii noastre, e ca și cum ați merge la Paris și nu ați pășl în sălile Luvrului“) și apoi cu orașul, al cărui prim-viceprimar este, deci ing. Mircea Popa, Erou al Muncii Socialiste, este un om fericit că a învins o boală a cordului și a neastîmpărului și că poate fi în inima Reșiței atît de dragă inimii sale. Privim, la consiliul popular municipal, machetele orașului și industriei de mîine, apoi străbatem urbea-șantier sau invers. Deloc surprins, reține că la Reșița sînt cinci mii de constructori, în apropiere o sută de puncte de lucru industriale sau social-culturale. Reșița, după vreți, renaște din propria-i cenușă, ca o pasăre de foc, replică la pesimiștii de altădată, cei care, privind munții, spuneau totul : nu se poate ! M-a surprins că, în 1958, aici trăiau și munceau numai 32 000 de oameni ; în 1978 numărul lor este de 90 000. În 1985 vor fi, se prevede, cam 150 000. Și de-a lungul, dar și de-a latul Bîrzavei, pînă spre Caransebeș, orașul care — glumesc reșiteni — astfel ar putea deveni... municipiu. „Ne mai trebuie cam zece ani pînă cînd Reșița va avea chipul din machete. În toți acești ani, reșitenii de baștină, ca și foștii plugari sau gugulani, bănățeni, olteni, maramureșeni, moldoveni, ageadar, în frăție, români, germani, sîrbi-croați, maghiari, toți ne-am hotărît să făurim o nouă istorie „cetății de foc“.

Inginerul Popa se oprește lîngă un grup de drumari ; sîntem în cartierul Lunca Bîrzavei, în Govindari, cum îi zic reșitenii. De pe șoseaua înălțată la poalele muntelui Doman văd orașul și uzinele, văd paradoxul...

Cîntare omului

Patriarhală urbe de metalurgiști, de oameni cu fețe aspre și arse de palele focului etern, oameni cu brațe zdravene și palme bătătorite de vigoarea muncii, oameni cu privirea blîndă și caldă, eroi obișnuiți între semenii lor atît de obișnuiți, Reșița — din nou : paradoxal — are de lucru cu ea însăși, cu propria-i istorie, cu propriile-i prejudecăți și complexe. „Provincialismul — îmi spunea un activist de frunte al județenei de partid — nu poate fi dat uitării dintr-o dată. Spre exemplu, străduințelor de a se introduce în bogata viață cultural-artistică, îndeosebi folclorică, și muzica clasică, opera, arta plastică, poezia, nu li s-a răspuns printr-un „nu“ răspicat, cît printr-o atitudine cinstită, adică sinceră : aici nu se cere așa ceva și nici nu se poate, fiindcă n-avem nici tradiție, nici valori... E greu să formezi un gust estetic, oamenii vor forme mai simple, divertisment... Astăzi, sălile de spectacol sînt pline și arhipline, avem formații diverse, cu forțe locale...“

Deși am fost rugat să nu divulg o întîmplare, o voi face totuși discret socotind-o foarte sugestivă : obișnuită să găsească un public de ocazie, o trupă de actori profesioniști a prezentat un spectacol sub orice critică, aproape în bătaie de joc ; și publicul — despre care se credea că nu are discernămîntul artistic, elevația spirituală scontată, deci „provincial“ — a ripostat ca atare. Anume, nu a fluierat ca la fotbal, ci, în cea mai mare liniște, a părăsit, rînd pe rînd, pe rînd, respectivă, grăbind căderea cortinei și a rușinii. Abia de cîtiva ani instituția cu pricina s-a reabilitat prin stagiuni permanente, iar emoțiile artiștilor le întrec pe cele de la premiere...

Aceasta este Reșița, de-a lungul și de-a latul : un paradox plin de... paradoxuri ! Desigur, aparente...

TEODOR BULZA ■

Cîntarea României

Repere ale plasticii reșițene

Multă vreme mișcarea plastică reșiteană a căutat amprenta specifică artei amatorilor. Aceștia erau produsul vechiului cerc de desen de la casa de cultură din care dacă n-au pornit prea multe nume de rezonanță. În schimb au generat inițiative ce au contribuit la o anumită elevare a gustului estetic, la cunturarea unei atmosfere de interes pentru arta plastică. Este notabil, sub acest aspect, faptul că, fără ca Reșița să fie un centru notoriu al artei plastice, expozițiile de grup ale amatorilor n-au lipsit în nici un an în perioada 1948—1965.

Înființarea, la Casa pionierilor, a unui cerc de arte plastice, la Școala generală de artă, a unei clase de pictură și, la Școala populară de artă, a secției plastice, conduse de dascăli prieenuți, a creat un cadru complet de instruire și educare estetică. A apărut astfel o nouă generație de plasticieni amatori. În expozițiile lor au putut fi remarcate lucrări cu o încărcătură de idei din ce în ce mai profunde, și tot mai bine mestecuite. Este cunoscut faptul că, în general, amatorii abordează natura statică, peisajul, eventual portretul, subiecte mai ușor de tratat ; plasticienii amatori reșiteni încearcă, cu curaj și nu de puține ori cu succes, peisajul industrial sau chiar compoziția, care presupun o adîncă cunoastere a regulilor de organizare a suprafeței și, în ultimă instanță, o sorioasă gîndire plastică. Spre deosebire de materialeie amatorilor din țară, la manifestările interlocale sau naționale, cei din Caras-Severin au prezentat compoziții : tocmai de aceea la faza republicană a primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României“ ei au obținut patru premii.

Arta amatoare formează însă numai un segment din mișcarea plastică de astăzi a ținutului și a Reșiței. Această mișcare trebuie relevată în multiplele ei componente : creație plastică profesionistă, proces continuu de educare estetică a publicului și, implicit, dialog cu acesta. Artiștii plastici ce activează în Reșița se afirmă prin expoziții personale, de grup, saloane anuale, în orașul nostru sau în altele din țară, ca și din străinătate. Festivalul național „Cîntarea României“ a înscris numele a doi plasticieni reșiteni la expozițiile reprezentative. Trebuie subliniat faptul că s-au acordat ateliere de creație celor mai valoroși plasticieni. Reșița fiind, probabil, singurul oraș din țară care a oferit spațiu de lucru atît pentru artiștii plastici profesioniști, cît și pentru amatori. Se înțelege că la Reșița nu există o delimitare discriminatorie între amatori și profesioniști, întrucît țelul lor comun este ridicarea pe trepte cît mai înalte a activității plastice, chiar dacă finalizarea expozitivi, a lucrărilor poate îmbrăca diferite forme.

Din inițiativa Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă s-a organizat la Băile Herculane o tabără anuală de creație. Aici se întîlnesc pictori din județul nostru pentru o perioadă în care dezbaterile pe teme plastice se împletesc cu preocupările de creație propriu-zisă. Aceste tabere au devenit momente importante în activitatea fiecăruia, concluzie argumentată prin faptul că o parte tot mai mare dintre lucrările din expozițiii au drept sursă de inspirație frumusețea naturii județului nostru, importantele transformări ale peisajului economic contemporan sau eforturile creatoare ale oamenilor muncii.

Prin grija organelor locale și cu sprijinul Fondului plastic s-a amenajat galeria de artă „Paleta“, care asigură o nouă cale de pătrundere a plasticii spre cei interesați. De asemenea, s-a renovat sala de expoziții de la Casa de cultură, astfel încît putem afirma că avem două săli bune, aranjate cu gust, plasate în centrul orașului, făcînd față exigențelor expozanților și vizitatorilor.

Expozițiile se succed și creșterea calității lucrărilor aduce spre ele un număr tot mai mare de iubitori ai frumosului. Putem afirma că, așa cum spectacolele teatrale sau muzicale au un public permanent, a apărut și în Reșita un public al vernisajelor, care, de cele mai multe ori, umple sălile de expoziții : făcînd o comparație cu anii trecuți, avem motive de mulțumire însă dacă ne analizăm activitatea cu maximă exigență, găsim încă mult loc pentru mai bine.

Cîteva cifre ar putea ilustra efervescența ce caracterizează mișcarea plastică din județ. Dacă în urmă cu 10—15 ani expozițiile aveau o frămîntate de 5—8 oameni, acum doar în ultimele două luni au fost vernisate peste 10 expoziții, ce prezintă publicului aproximativ 300 de lucrări semnate de mai mult de 35 de autori. Tot ca un rod al muncii noastre : în locuri de mare interes public au apărut lucrări murale, statui, monumente, numărul acestora urmînd să crească în următorii ani.

Recent, la galeria „Paleta“ s-a vernisat prima expoziție de sculptură a tînărului Ion Răsteanu. Artistul ne propune 10 lucrări în machetă sau material definitiv, ce ar putea completa spațiul urban reșițean : pe panourile galeriei, sculptorul a așezat și cîteva fotografii în care a tratat proiectele sale de monumente. Variantele pe care ni le propune sînt dintre cele mai curajoase, lucrările figurative fiind realizate după regulile artei monumentale contemporane, unde jocul de plinuri și goluri precum și reciproca punere în valoare a suprafețelor netede lustruite cu cele de mai mare plasticitate denotă o bună înțelegere a ritmului și dinamismului resitean.

Trebuie să mai arătăm că lucrări valoroase ale pictorilor din Caras-Severin sau ale unora cu nume de rezonanță pe plan național au intrat în colecția muzeului județean, acestea constituind primele argumente pentru o viitoare secție de artă contemporană.

Iată, așadar, cîteva aspecte ale mișcării plastice reșițene : fără ca ele să fie spectaculoase, interesează, mai ales, dinamismul unei activități cu un deosebit rol educativ în contemporaneitate.

PETRU GALIȘ ■
artist plastic

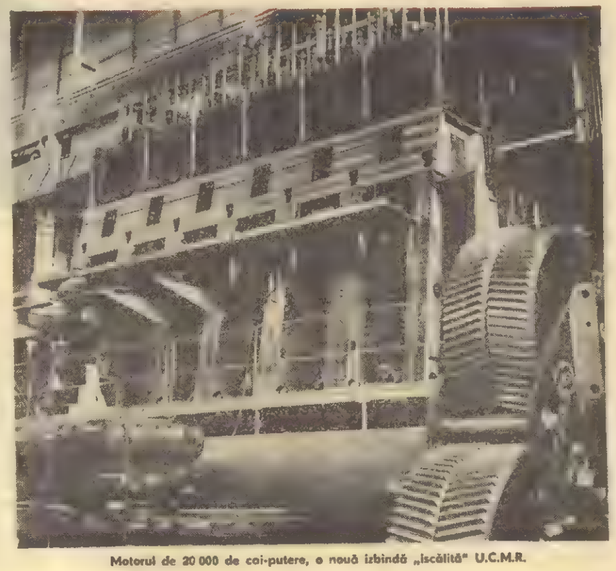

Motorul de 20 000 de cai-putere, o nouă izbîndă „iscălită“ U.C.M.R.

Proiectanţilor li se cere precizie tehnică, dar şi etică!

În toamna anului trecut, organele de partid ale municipiului Braşov au întreprins o amănunţită şi temeinică anchetă la Secţia de proiectare şi prototipuri aparţinînd de Centrala de mecanizare a agriculturii. La S.P.P. Braşov se execută, se înţelege, proiecte şi prototipuri pentru agricultură şi industria alimentară. Activitatea secţiei se compune, aşadar, din două laturi : de proiectare şi de producţie. Or, analizînd capacitatea de proiectare pentru perioada ianuarie — septembrie 1977, comisia de anchetă stabilea că faţă de o capacitate de peste 12 milioane 700 mii lei, planul de proiectare dat de centrală era doar de 11 milioane, ceea ce reprezenta un coeficient de încărcare de numai 87 la sută. Continuînd această analiză pe atelierele de proiectare pe care S.P.P. le are în mai multe colţuri ale ţării, rezulta, în plus, o repartizare a sarcinilor în neconcordanţă cu capacităţile existente. Astfel, atelierele Braşov 1 şi Braşov 2, Baiş, Bucureşti 1 şi Năvodari au fost încărcate chiar peste media rezultată pe total secţie, în timp ce altele trudeau din greu fiind încărcate peste capacităţile. De exemplu, atelierele din Sibiu, Botoşani, Iaşi. Utilizarea neraţională a forţei de muncă, insuficienta preocupare de a asigura personalului o ocupaţie corespunzătoare, e o concluzie care se impunea. Am spus o ocupaţie corespunzătoare, pentru că în pauzele care de bună seamă se iveau în timpul de lucru al proiectanţilor, mai cu seamă în zilele în care se celebrau diferite onomastici, necesita obişnuiau să scoată de pe sub mese şi din sertarele unor birouri sticle cu băuturi alcoolice care se goleau fără zgomot şi se înţelege, cu concursul tuturor.

În continuare, controlul efectuat asupra unor proiecte de la atelierele 1, 2 şi 3 Braşov a stabilit că în medie postcalculele întocmite erau cu 11,8 la sută mai mari, citeodată această medie fiind binişor depăşită, pînă la aproape 20 la sută. Tarifele nefiind aplicate corespunzător, se ajungea la normare în plus faţă de lucrările efectiv realizate. Aceasta, adăugată faptului că sarcinile de plan erau stabilite sub capacitatea existentă, a permis proiectanţilor să obţină în perioada analizată cîştiguri mai mari cu aproximaţie de 10—20 la sută decît cele cuvenite. Pe de altă parte, pentru proiecte de aceeaşi complexitate şi necesitînd acelaşi volum de muncă, dar elaborate în trimestre diferite, se acordau retribuţii diferite, ceea ce, de bună seamă, era inadmisibil.

În legătură cu utilizarea maşinilor-unelte şi a utilajelor, s-a constatat, de asemenea, că unitatea a raportat pentru anul 1976 un indice de 86,4 la sută, iar pe primul semestru 1977 unul de 86,5 la sută (a se vedea infinitezimala „creştere", care lăsa de înţeles rigoarea şi seriozitatea cu care era privită aici această problemă). Numai că, în realitate, pentru 1976 indicele era de 59,6 la sută, iar în 1977, în primul semestru, de 57 la sută !

Mai mult decît atît, pe primele şase luni ale anului trecut s-a realizat la S.P.P. Braşov un indice de utilizare a fondului de timp maxim disponibil al mucitorilor de numai 91,5 la sută, înregistrîndu-se un număr de 5 202 ore-om învoiri şi concedii fără plată şi 1 283 ore absenţe nemotivate, reprezentînd împreună peste 4 la sută din timpul efectiv de lucru. Dealtfel, în primul trimestru al anului 1977 s-a înregistrat o durată medie efectivă a zilei de lucru de 7,2 ore, iar în cel de al doilea trimestru chiar mai mică, de 6,8 ore. Toate acestea se leagă, fără îndoială, cu constatările analizei efectuate prin sondaj asupra mai multor lucrări de prototipuri, care a scos în evidenţă că normarea era mai mare cu 28—34 la sută decît cea cuvenită, în modul de retribuire au fost dezvăluite, de asemenea, greşeli grave care au condus la necesitatea recuperării unor sume de bani plătite nelegal. Neorînduiala din întreprindere a mai cuprins sau a mai favorizat şi deturnarea unor fonduri băneşti, existînd nu unul, ci mai multe exemple cînd s-au întocmit documente financiare pentru un obiect şi cu banii respectivi s-au achiziţionat cu totul alte lucruri.

Despre aceste grave nereguli aveam să aflăm opinia celor de la S.P.P., înscrisă negru pe alb în procesul verbal al unei şedinţe în care s-au dezbătut faptele constatate şi s-au aplicat severe sancţiuni ingineriilor Ilie Vlad, şeful secţiei, şi Nicolae Cristache, care prin funcţiile lor de conducere s-au făcut vinovaţi mai mult decît alţii de cele întîmplate în această întreprindere, cu atît mai mult cu cît au transformat neorînduiala de la S.P.P. într-o problemă cu aspect de neînţelegere personală, uitînd că răspundeau împreună de buna desfăşurare a activităţii în întreprindere, din toate punctele de vedere.

Aşa cum ne spunea, de curînd, inginerul Gabriel Popescu, secretarul comitetului de partid de la S.P.P. Braşov : Nu era o singură persoană vinovată. Greşiseră mai mulţi. Şi asta pentru că fiecare a lucrat singur. E adevărat, tovarăşul Ilie a fost cam impulsiv şi neîncrezător în oamenii noştri, pentru că în loc să-i pună la treabă a preferat să facă, au o dată, munca lor. Şi-a greşit. Dacă principiul muncii şi conducerii colective ar fi fost respectat, nu s-ar fi ajuns aici. Este semnificativ faptul că în perioada în care s-au avut toate aceste nereguli, consiliul oamenilor muncii n-a făcut nici o analiză temeinică a vreunui fenomen sau aspect cu care întreprinderea se confrunta. Aceasta şi pentru că munca politică şi de educare a oamenilor s-a făcut, de multe ori, formal. Iată de ce putem spune : tot ceea ce s-a întîmplat la S.P.P. a fost o aspră lecţie pentru noi.

Într-adevăr, a fost o lecţie aspră, din care colectivul acestei secţii a tras învăţămintele cuvenite trebuind să-şi unească eforturile şi să se apuce serios de treabă, fiindcă sarcinile din acest an sînt mult mai mari decît cele din anii trecuţi. Avîndu-se în vedere şi noile capacităţi date în folosinţă, planul de proiectare dat de Centrala de mecanizare a agriculturii pentru 1978 se ridică la 18 milioane şi jumătate, şi judecînd după felul cum s-au urnit lucrurile la S.P.P. sînt motive destui de puternice pentru a afirma că el va fi îndeplinit în bune condiţii. Indicele de utilizare a utilajelor este, în prezent, de 72 la sută, urmînd ca la 1 iulie a.c. să ajungă la 86,7 la sută, cît este planificat. Dealtfel, la S.P.P. există un plan de măsuri foarte riguros şi detaliat, întocmit în urma severei analize întreprinse, plan care urmăreşte redresarea întregii activităţi a secţiei, iar termenul scadent al realizării acestor măsuri este mijlocul acestui an.

Aşadar, munca, ordinea, disciplina, relaţiile dintre oameni sînt pe cale să intre, aici, în făgaşul normal. Nimic nu li se pare mai de preţ acum oamenilor de la S.P.P., după cum ne spuneau ei înşişi, decît regăsirea liniştii, a unei linişti în care să poată munci, a colaborării şi înţelegerii dintre ei. Din păcate — acesta este motivul pentru care şi scriem aceste rînduri — mai sînt încă unii printre ei, e adevărat că foarte puţini, de fapt numai vreo cîţiva, care nu vor să înţeleagă că trebuie să se integreze climatului general şi sănătos de muncă instaurat de la o vreme aici, şi că — dacă toţi au greşit — greşeala nu poate fi reparată decît de toţi. Cine vrea să o îndrepte aruncînd şi acum vina pe cel din dreapta sau din stînga lui, scoţîndu-se, pe el însuşi, curat şi fără pic de vinovăţie, nu face, de bună seamă, decît să scormonească în cenuşa unui foc stins. Dar în cenuşa unui foc stins mai pot fi şi tăciuni vii, iar o rană închisă de curînd poate să mai doară încă. De aceea, amintindu-ne de situaţiile cînd, unele cadre din unităţe fiind în deplasare, s-au dat telefoane anonime acasă pentru a se comunica soţilor sau soţiilor ou cine erau plecaţi, pentru a crea suspiciune în cadrul familiilor respective, putem să zicem — prin comparaţie — că „opiniile separate" ale cîtorva ori scăzările pe care le întocmesc uchivalează — prin morala lor precară — cu telefoanele amintite, deosebirea fiind doar că urmăresc să semene suspiciune şi nesiguranţă în rîndul colectivului însuşi. De unde se vede că, într-adevăr, proiectanţilor li se cere nu numai precizie tehnică, ci şi etică. Un adevăr pe care trebuie să-l înţeleagă fiecare membru al colectivului acestei unităţi.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Spărgătorii de vagoane

Spre deosebire de alţi infractori, care susţin că înainte de a fi descoperiţi au atîta încredere în abilitatea lor şi în măsurile de precauţie pe care le iau, încît sînt convinşi că nu pot fi daţi în vileag, **Tudor-Ioan Opruţa**, pe care l-am cunoscut recent, în timpul cercetărilor, la Miliţia judeţului Hunedoara, mărturiseşte convingător că încă de la prima faptă ilegală se aştepta să fie demascat.

— Mi-am dat seama încă de la început că o să ajungem **aici**. Le-am spus şi **lor**. M-au făcut „fricos", au rîs de mine. Ziceau că odată ce am intrat în „horă" nu mai pot da înapoi. Iar eu n-am avut curajul să mă opun. Ba mai mult, dacă înainte primeam de la ei ce-mi dădeau, de la un timp am început să iau parte directă la spargerea vagoanelor... Nu pot să-mi explic cum de am putut să-mi pierd pînă într-atît mintile, nu ştiu de ce am făcut-o... Am dus în ultimul an şi jumătate o viaţă de coşmar. Nu dormeam nopţi întregi. Slăbeam văzînd cu ochii. Eram mereu nervos, îmi era teamă şi totuşi...

Poate că nu ne-am fi oprit atît asupra acestor **regrete tardive**, dacă ele n-ar conţine un mare adevăr — **adevărul inevitabilei clipe a răspunderii pentru faptele comise** — adevărul falsei satisfacţii pe care o aduc bunurile de proveniență dubioasă şi dacă cel în cauză n-ar fi fost, nu un borfaş obişnuit, cu antecedente penale, **ci un om cu dublă existenţă**, care a deţinut pînă de curînd **o funcţie onorabilă, de răspundere, aceea de impiegat într-o staţie C.F.R.**

Cît adevăr exprimă **temerea** pe care a avut-o Tudor-Ioan Opruţa de cînd s-a lăsat atras într-o activitate infracţională de mari proporţii, cît de înşelătoare sînt **calculele** pe care le fac elementele incorecte atunci cînd îşi propun să comită ilegalităţi — **avîz amatorilor de asemenea aventuri** — rezultă cu prisosinţă şi din relatările **ofiţerului Ioan Ţiţu**, şeful formaţiunii T.F. din Miliţia judeţului Hunedoara, unde a fost descoperit şi cercetat grupul de infractori de care ne ocupăm în rîndurile de faţă.

— Încă din 1976 am început să constatăm că unele vagoane din componenţa trenurilor de marfă care veneau dinspre Arad aveau sigiliile violate — relatează ofiţerul în obişnuitul limbaj profesional. Cercetările efectuate stabileau de fiecare dată că din vagoanele respective lipseau diverse produse : băuturi alcoolice, ţigări, făină, ulei, zahăr...

Măsurile noastre n-au dat imediat rezultatele dorite deoarece, în asemenea împrejurări, cînd furturile se constată în altă parte decît locul săvîrşirii, există, într-adevăr, unele greutăţi în elucidarea cazurilor, ceea ce impune o activitate de amploare, o strînsă colaborare între organele de miliţie din mai multe judeţe, un sprijin substanţial din partea altor factori responsabili şi mai ales a cetăţenilor cinstiţi.

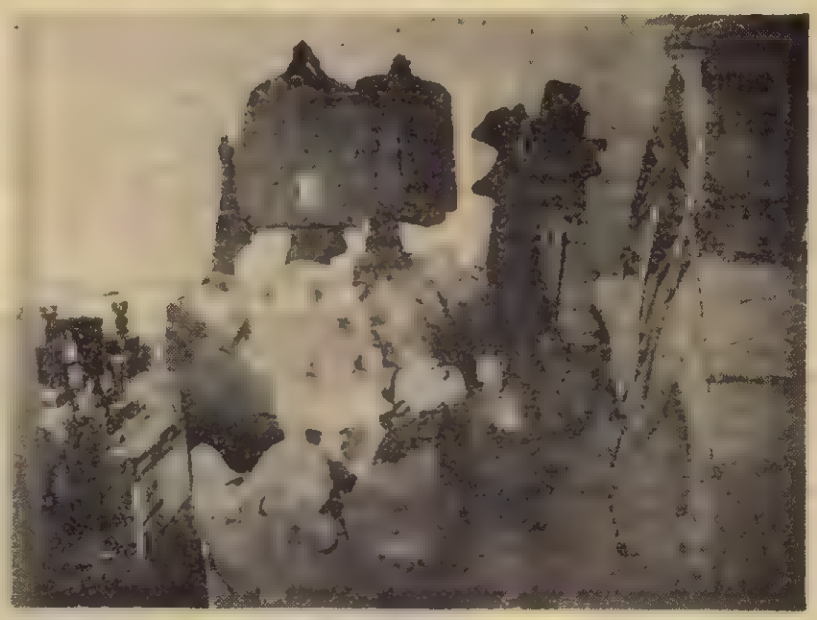

Parte din depozit descoperit la domiciliul unuia dintre infractori

Întrucît pentru descoperirea unor astfel de fapte cadrele noastre nu precupeţesc timpul şi eforturile, iar ajutorul populaţiei este deosebit de preţios, infractorii nu au decît şansa de a întîrzia, uneori, succesul activităţii miliţiei, dar în nici un caz nu pot rămîne nedescoperiţi, oricît de anevoioasă ar fi munca pe care o desfăşurăm în acest scop.

Aşa de exemplu, în cazul la care ne referim, măsurile noastre iniţiale au stabilit că unele furturi din vagoane sînt comise de cîţiva mecanici de locomotivă şi ajutori de mecanici din judeţul vecin — Arad — care vînduseră cîteva casetofoane şi alte obiecte, dintre cele care le aveam noi în evidenţă în urma verificării vagoanelor sparte.

În urma raportării la I.G.M. a datelor aflate cu ocazia verificărilor, grupul respectiv a fost identificat şi cercetat la Miliţia judeţului Arad.

Totuşi, chiar şi după reţinerea grupului respectiv, noi continuam să înregistrăm vagoane sparte, ceea ce însemna că nu fuseseră descoperiţi toţi infractorii care acţionau în această zonă.

Intensificînd activitatea de verificare în toate localităţile în care aveam semnalări de la cetăţeni că se valorifică unele mărfuri de proveniență dubioasă, am aflat între altele că Marioara Han, soţia preşedintelui cooperativei de consum din comuna Petriş, judeţul Arad, a vîndut unor săteni peste 100 m perdele din import cu 40 lei m, în loc de 76 lei cît era preţul acestui produs în magazin. Or, din evidenţele noastre rezultă că fuseseră furate dintr-un vagon 8 baloturi totalizînd circa 500 m perdele de acest fel.

Împreună cu ofiţerii Manoilă Emil şi Buri Aureliu şi cu ajutorul subofiţerilor de miliţie din comunele Gurasada, Burjuc, Zam, judeţul Hunedora, şi Petriş, Săvîrşin, judeţul Arad, am extins verificările, stabilind că Marioara Han mai vîndusese şi haine bărbăteşti, cizmuliţe de damă şi alte obiecte dintre cele existente în evidenţele noastre.

Cu acest prilej am aflat că cea în cauză are o fiică — Emilia Han — care este concubina lui Tudor-Ioan Opruţa, impiegat de mişcare în staţia C.F.R. Zam...

Aşa s-a ajuns la cel de-al doilea grup de spărgători de vagoane compus din: **T.-I. Opruţa, Simion Medrea** — impiegat de mişcare tot în staţia Zam, **Ion-Nicolae Lupşa** — impiegat de mişcare în staţia Gurasada, **Gheorghe Iacob** — impiegat de mişcare în staţia Minişa, **Viorel David** — impiegat de mişcare în staţia Ilteu, apoi în Vinga, **Ioan Răsădeanu** — şef de staţie la Ilteu, **Cornel Sîrbu** — strungar la Întreprinderea prestări şi construcţii C.F.R. Deva, **Bujor-Zorel Sulea** — şofer la I.T.A. Deva, şi alţi coautori şi complici care circa un an şi jumătate au săvîrşit zeci şi zeci de furturi din vagoanele de marfă, provocînd avutului obştesc pagube de **sute de mii de lei**. Numai obiectele găsite cu ocazia percheziţiilor domiciliare la infractorii respectivi, unele ascunse de aceştia sau vîndute unor amatori de chilipiruri — între care aparate foto, televizoare, costume bărbăteşti, gulere de blană, mobilă, ţigări, băuturi alcoolice etc. — valorează **peste 200 000 lei**.

Pare neverosimil şi totuşi, din păcate, este adevărat. Faptele la care ne referim, pe cît de grave, de păgubitoare, pe atît de josnice, n-au fost săvîrşite de nişte borfaşi obişnuiţi, de indivizi cu antecedente penale care, fără să aibă vreo circumstanţă atenuantă în această privinţă, n-ar fi produs măcar atîta stupoare, ca cei cărora le-am redat mai sus numele şi locurile de muncă, oameni cu dublă existenţă, cu funcţii onorabile şi răspunderi precise în apărarea avutului obştesc, dar cu mentalităţi retrograde şi preocupări tenebroase care i-au adus într-o asemenea postură degradantă.

În sprijinul acestor afirmaţii, încă un amănunt, semnificativ. Cercetările au stabilit că într-o noapte Ioan Răsădeanu, Viorel David şi Gheorghe Iacob au furat din vagoane atît băuturi alcoolice cît şi mai multe piese de mobilă, între care şi o garnitură de mobilă stil de sufragerie. Întrucît în urma acestei isprăvi au încins în apropierea gării un chef de pomină şi i-au apucat zorile fără să fi dus toată prada acasă ori în „locuri sigure", **ca să scape de mobilă... i-au dat foc (?!)**. Astfel, au fost transformate în scrum adevărate obiecte de artă, realizate, după cum se ştie, cu atîta migală şi pasiune de mîini harnice şi pricepute, ceea ce nu face decît să sporească indignarea unui om cinstit faţă de asemenea indivizi lipsiţi de orice scrupule.

MIHAI GROZAVU ■

Pe data de 18 februarie a.c. am hotărît, împreună cu soția, să facem o călătorie cu autobuzul I.T.A. pe ruta Ploiești—Comuna Năcui, satul Fințești. Ora de plecare din Ploiești era 15,30. De la început am constatat că în timp ce erau 2 casiere de serviciu, biletele erau eliberate numai de una dintre ele în timp ce cealaltă sta de vorbă cu prima, deși la casă se aflau circa 40 de solicitanți de bilete. Am reușit pe la 15,25 să ne procurăm biletele, apoi am început, împreună cu alți călători, să căutăm autobuzul de Fințești, dînd ocol clădirii autogării, întrebînd apoi la informații, nimeni nestiind nimic. Autobuzul a apărut în cele din urmă, peste vreo 20 de minute, locurile s-au ocupat, au rămas oameni și în picioare. În orașul Mizil șoferul a mai urcat 20—30 de persoane, am ajuns ca sardelele, m-a mirat faptul că șoferul insistă să urce atîția pasageri, cu atît mai mult cu cît nu le solicita bilet. La circa 7 kilometri mai departe, la capătul unei pante, șoferul ne-a anunțat că nu merge mai departe, mașinii nefunctionîndu-i viteza I. Din discuția cu pasagerii am aflat că nu e pentru prima oară cînd se întîmplă acest lucru. Navetiști, bătrîni, femei gravide au fost nevoiți astfel să-și continue mersul pe jos, pe ninsoare și întuneric — era trecut de 18,30 — pînă cînd după o oră și jumătate ne-a ajuns din urmă autobuzul I.T.A. Buzău—Fințești, care trecuse panta fără dificultate, după cum a declarat șoferul. Noi am călătorit întîmplător atunci, mă gîndesc însă la cei care fac zilnic acest drum.
(Alexandru Drosu, Ploiești)

Impunătorul bloc din bulevardul Constantin Brîncoveanu nr. 114 — blocul M I I — a fost dat în folosința noilor locatari de un an de zile. La parterul său se află de mai bine de 6 luni diferite unități comerciale, aranjate cu gust. Printre acestea a fost proiectată și o „Florărie", foarte necesară dealtfel, neafîndu-se alta în împrejurimi. Spațiul magazinului este pregătit, există și o firmă frumoasă, roșie, înăuntru însă de luni de zile, nu se simte nici o mișcare... Și cîți n-ar fi dorit ca măcar de 8 Martie a.c. să-și procure de aici flori !

...și tot pe același bulevard Constantin Brîncoveanu, la aproape 100 de metri de florăria de mai sus, în dreptul blocului M 2 III, se află de cîtăva vreme o groapă enormă la care cineva a avut totuși inspirația să pună un paravan indicînd „ocolire" ! Aceasta însă nu scutește posibilitatea unor accidente,

groapa aflîndu-se în apropiere de partea carosabilă a bulevardului, cu o circulație intensă în cursul zilei. **(N. Tokacek, București)**

Fiul nostru **Sorin-Olimpiu Nicodim**, absolvent al Institutului de arte plastice „N. Grigorescu" din București secția tapiserie, avînd diploma de licență cu media zece, și apoi un an de specializare tot cu zece, la data repartiției din iulie 1977, nu știm prin ce împrejurare și din vina cui, i s-a dat Dispoziție de repartizare pentru întreprinderea „TEXTILA" din Bîrlad, întreprindere **care nu există** ! Am mers acolo împreună cu fiul nostru pe 1 august ca să constatăm că această întreprindere, cum spunem, nu există, există în schimb țărușii bătuți pentru o viitoare întreprindere „Vigonia", aflată în curs de construcție.

De la această dată fiul nostru se zbate în fel și chip pentru a-și aranja o situație, la 10 decembrie a fost solicitat și încadrat la Muzeul din Suceava în specialitatea sa, în momentul de față lucrează pentru o perioadă pentru restaurarea unor tapiserii în cadrul muzeului din strada N. Iorga. În decretul lege 54/1975 se arată clar că absolvenții au dreptul, în ordinea rezultatelor la învățătură în primul rînd, la alegere și apoi în apropierea domiciliului părinților, avînd prioritate chiar cu media 7. Prin repartiția NULĂ, fiul nostru a fost așadar lipsit de posibilitatea opțării și de contestație în fața Comisiei guvernamentale. Și toate astea datorită unei erori de completare !
(Clemansa și Aurel Nicodim, Tg. Ocna, județul Bacău)

Mă numesc **Ilie Oprea**, locuiesc în Ploiești, strada M. Eminescu 22, bloc 2, scara B, ap. 31. Am citit cu mare atenție scrisoarea unui cititor al FLACĂRII publicată în revista din 6 februarie a.c., în care se arăta efortul depus de un inginer timișorean pentru amenajarea unui parc, scrisoare apărută la rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră". Atitudinea acestui om m-a incîntat, demonstrînd o mare responsabilitate civică, ea fiind o expresie practică a politicii partidului nostru de educație comunistă, de participare a cetățenilor la administrarea treburilor obștești. Și pe strada noastră a existat o porțiune de teren de circa 300 mp pe care anul trecut, prin eforturile locatarilor gospodari, s-a amenajat un parc în locul unde trebuiau să se construiască 9 terenuri de parcare, sub ferestrele locatarilor. Și aici, la noi, s-a ivit tot un inginer care, însă, s-a împotrivit acestei acțiuni, ba chiar m-a acuzat de instigații — lucru dovedit neîntemeiat de către organele în drept. Eu am fost muncitor cazangiu, datorită condițiilor create de partid și de stat sînt astăzi diplomat în științe juridice, timp de 16 ani am fost procuror, funcție pe care am părăsit-o din motive de boală. V-am scris aceste rînduri din dorința de a arăta cum — avînd în vedere același scop propus, înfrumusețarea orașului — pot exista diferențe între două localități : în Timișoara un inginer a reușit să creeze un parc, în Ploiești un alt inginer se opune creării unui astfel de „Parc al omeniei".

Stimați tovarăși ! Ca urmare a apariției articolului „Ghici cine vine la CINA (de la 10 dimineața) ?!" în revista FLACĂRA nr. 6/1978, datorită coincidenței de nume, sînt confundat de către colegii de serviciu, cît și de unii colegi din țară, cu unul dintre „eroii" reportajului. Ca urmare primesc nenumărate telefoane și trebuie să dau numeroase explicații. Rog redacția revistei FLACĂRA să dea o scurtă notă explicativă, prin care să arate că tovarășul **Mitu Nicolae, electrician la C.C.H.F.A. Brăila,** NU este aceeași persoană cu **inginerul electromecanic Mitu Nicolae**, de la aceeași întreprindere. Vă mulțumesc (inginer **Nicolae Mitu**, strada Galați blocul 1, scara 3, apartamentul 58 — Brăila).

Sufletul îndurerat al unei mame, pe nume **Aurelia Cărdaș**, din satul Zăgujeni, comuna C. Daicoviciu, județul Caraș-Severin, în disperarea ei pentru fiul bolnav, Alexandru, în vîrstă de 14 ani, se adresează redacției FLACĂRA pentru a i se rezolva în mod firesc suspinul ei. Fiul meu, Alexandru Cărdaș, la vîrsta de 5 ani a suferit de meningită bacilară, în urma căreia și-a pierdut auzul. În această situație, copilul a fost consultat de diferiți medici din București, Tg. Mureș, Timișoara și din alte localități din țară, fără nici un rezultat. În cele din urmă a fost pacientul medicului Mihai Iubu din Cluj-Napoca, care i-a făcut două serii de cîte zece zile tratament pentru hipoacuzie. După prima serie de tratament, copilul s-a simțit mai bine iar după a doua serie auzul s-a îmbunătățit simțitor, fapt ce a fost confirmat și de profesorii clasei. Cînd m-am prezentat cu copilul la a treia serie de tratament, pe 12 februarie 1978, am fost dezamăgiți că medicul nu mai era în funcțiune, fiind pensionat. Cu toate insistențele de a continua tratamentele fiului meu, nu a acceptat să o facă pe motiv că încalcă legile. Am mai făcut încă trei sau patru drumuri pînă la Cluj-Napoca, în speranța că — în urma numeroaselor sesizări făcute de atîția bolnavi din toate colțurile țării — Ministerul Sănătății va interveni la Direcția sanitară a județului Cluj a da curs cererii medicului Iubu Mihai de a lucra în continuare la Policlinica cu plată. Drumurile noastre au fost zadarnice, căci situația este aceeași, deși am citit în FLACĂRA nr. 8/1978 un răspuns adresat unei bolnave pe nume Maria Savu din Slatina să-l caute pe doctorul Iubu la Policlinica cu plată din Cluj-Napoca. L-am căutat și noi, și alții, dar ia-l de unde nu-l. Trăim într-o societate nouă, cînd progresul social, știința și cultura au ajuns pe cele mai înalte culmi, dar conștiința unor oameni este încă adormită. Nu înțelegem de ce nu se dă curs cererii medicului Iubu de a fi în folosul oamenilor care îl caută, îl solicită și care se simt mai bine în urma tratamentului pe care îl efectuează. Menționez că am cheltuit mulți bani pe la toți medicii de specialitate din țară și nici unul nu a lucrat atît de dezinteresat material cît acest medicul Iubu. Cu inima frîntă de durere și cu ochii în lacrimi vă rugăm pe dumneavoastră să ne ajutați pe noi și prin noi pe mulți alții a se face din nou un apel Ministerului Sănătății și Direcției sanitare Cluj ca să fie convins și să i se permită medicului Mihai Iubu să lucreze în continuare la Policlinica cu plată, măcar pentru a termina tratamentele pe care le-a început.

Din partea Comitetului municipal Iași al P.C.R., am primit următoarea scrisoare, semnată de tovarășul prim-secretar Ioan Manciuc :

În numărul 2/1978 al revistei „Flacăra" a fost publicat articolul intitulat „Dacă vrei să cunoști într-adevăr viața unui om trebuie să-i treci și pragul casei !" în care este criticat modul de soluționare de către Consiliul popular al municipiului Iași a situației locative a tovarășei Dura Viorica, domiciliată în Iași, str. Jurători nr. 4.

În legătură cu aspectele semnalate în articol, dorim să menționăm următoarele :

Tov. Dura Viorica, om al muncii la C.L.D.C. Iași, ocupă în imobilul din str. Jurători nr. 4, în baza repartiției nr. 4333/1964 și a contractului de închiriere nr. 1905 din 2 decembrie 1964 încheiat cu circumscripția financiară, o locuință compusă din două camere și o bucătărie. Anterior, tov. Dura a ocupat o locuință în b-dul Tudor Vladimirescu nr. 25, sc. B, et. 2, ap. 2, de unde a fost evacuată prin sentința civilă nr. 986/1964 a judecătoriei Iași. Evacuarea s-a dispus fără atribuire de spațiu. Consiliul popular municipal i-a pus totuși tovarășei Dura la dispoziție o locuință.

Imobilul din str. Jurători nr. 4 — proprietate particulară — prezintă într-adevăr o uzură avansată, datorită atît vechimii, dar mai ales neîntreținerii curente a acestuia de către chiriași. Tovarășa Dura a făcut mai multe demersuri, solicitînd să i se atribuie o altă locuință.

La data de 26 februarie 1976, o comisie tehnică de la Consiliul popular municipal a verificat locuința petiționarei și a conchis că aceasta poate fi utilizată în continuare, cu condiția ca chiriașii să treacă la executarea unor lucrări de reparații curente, care cad în sarcina lor. Astfel de lucrări nu au fost executate. După cutremurul din 4 martie 1977, locuința a fost din nou verificată. O comisie alcătuită din secretarul organizației de bază de la C.L.D.C., președintele comitetului sindicatului și directorul unității s-a deplasat la fața locului și a constatat că tavanul prezintă fisuri, iar de pe unele porțiuni tencuiala era căzută. La acea dată nu era prăbușit nici un perete interior. La indicația Comitetului municipal de partid, conducerea unității unde lucrează tovarășa Dura s-a angajat s-o ajute spre a-și repara locuința. Tovarășa Dura Viorica nu a manifestat însă nici un interes pentru efectuarea reparațiilor, insistînd în continuare să i se atribuie o altă locuință. La solicitarea petiționarei, organele tehnice au verificat din nou locuința acesteia în mai 1977, constatînd că unul dintre pereții interiori ai locuinței a fost dezafectat. Petiționara susține că acest perete s-a autodemolat, informație neîntemeiată, întrucît imediat după seism acest perete se prezenta în stare bună. Mai sînt și alte elemente care duc la concluzia că peretele a fost dezafectat de către chiriași, în scopul furnizării de argumente că locuința nu mai poate fi recuperată.

Nu vrem prin aceasta să afirmăm că locuința respectivă ar fi bună. Atribuirea unei alte locuințe petiționarei nu a fost și nu este încă posibilă, nu datorită modului lipsit de răspundere, superficial în care s-a tratat acest caz, așa cum se invoca în articol, ci greutăților cu totul deosebite cu care ne confruntăm în ceea ce privește spațiul locativ. Eforturile deosebite făcute de către conducerea de partid și de stat, prin crearea condițiilor de execuție a unui număr mare de locuințe, existînd în prezent în municipiul Iași peste 40 000 apartamente noi, măsurile luate pentru construirea și în viitor a unui număr din ce în ce mai mare de locuințe — numai în ultimii doi ani s-au realizat aproape 10 000 de apartamente — vor înlesni rezolvarea în timp și a acestei probleme. Întrucît încă solicitările de locuințe nu pot fi decît eșalonat rezolvate, s-a impus o grijă deosebită pentru aprecierea corectă a priorităților în rezolvare.

Organele locale de partid și de stat au manifestat toată răspunderea în stabilirea situației fiecărei familii sinistrate. Toate imobilele au fost verificate de către comisii tehnice de specialitate, de către cadre cu munci de răspundere de la organele locale de partid și de stat, s-au luat măsuri pentru ca un număr cît mai mare de locuințe — în special cele situate în imobile mici, cu un singur nivel — să fie recuperate, prin executarea lucrărilor de reparații de către proprietari și chiriași. Au fost în acest fel recuperate peste 2 500 locuințe. Deși puține la număr, au existat și cazuri cînd unii deținători de locuințe, printre care și tovarășa Dura, manifestînd mai puțină înțelegere față de situația creată, nu au luat, sau chiar au împiedicat să se ia măsuri de reparații, insistînd să primească alte locuințe.

Analizîndu-se din nou cazul tovarășei Dura Viorica, s-a stabilit ca la imobil să se execute cu sprijinul colectivului de oameni ai muncii de la C.L.D.C. lucrări de reparații care să asigure condiții corespunzătoare de locuit, pînă cînd petiționara va putea primi locuință prin unitate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 5/1973.

Ne îngăduim să sugerăm ca atunci cînd se abordează probleme atît de delicate și dificile, cum este aceasta a spațiului locativ, reporterul să se documenteze mai complet, la factorii de răspundere.

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13 ior luni, marți și miercuri între orele 10—17.

● „FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

■ **Elena Brînzaru — București.** S-a aprobat de către Ministerul Educației și Învățămîntului menținerea integrală a normei existente pe care o efectuați în prezent. În acest sens s-a făcut comunicarea și inspectoratului școlar al municipiului București.

■ **Petre Cărare — Bîrlad.** S-a stabilit de către forurile locale și conducerea șantierului să primiți locuință din fondul de stat la bl. D 16, care se va da în folosință în trimestrul II al anului în curs.

■ **Marin Cîmpeanu — Craiova.** Prof. Dobrescu este decanul Facultății de farmacie din București. Adresați-vă direct acestei facultăți.

■ **Constantin Sîrbu — București.** Cei care au obținut aprobare pentru achiziționarea contra cost a unor autoturisme „Trabant Hycomat" vor intra în posesia acestora în funcție de sosirea din import, respectîndu-se ordinea de înregistrare a cererilor. În cursul acestui an cerera dv. va fi rezolvată.

■ **Nicolae Giurgiu — com. Belis (Cluj).** Am fost informați că s-a aprobat internarea fiului dv. la Căminul-spital din comuna Băbeni (Vîlcea).

■ **Sofica Azamfirei — Pașcani.** Întrucît în statutul asociației de locatari, foștii încadrați ai acesteia nu mai au calitate de retribuit cu contract de muncă, începînd cu 24 dec. 1977, urmează ca pînă la însănătoșirea dv. zilele de incapacitate de muncă să vi se plătească de către asociație. Pentru reîncadrare în muncă, urmează să vă adresați la Oficiul forțelor de muncă Pașcani, pentru a vă repartiza în raport de posibilitățile și pregătirea pe care o aveți.

Cititorul **Zamfir Seleușu** ne întreabă ce măsuri au fost luate ca urmare a gravelor abateri de ordin moral săvîrșite de Ion Chiriițescu, directorul Școlii generale din Bîrzești, comuna Hîrtiești, județul Argeș. Reamintim cititorilor noștri că atitudinea și faptele reprobabile ale respectivului director au făcut obiectul unor anchete publicate în paginile „Flacării" în cursul anului 1975. De curînd am fost informați că la sfîrșitul anului trecut (mai bine mai tîrziu decît niciodată !) organele în drept au hotărît înlocuirea lui Ion Chiriițescu din funcția de director.

MARGA NEDELEA ■

CRONICA LITERARĂ

Geo Dumitrescu:

„Africa de sub frunte"

Poezia lui Geo Dumitrescu — din care a apărut o culegere, **Africa de sub frunte**, la Editura „Albatros", în colecția „Cele mai frumoase poezii" — exprimă efortul dramatic al unui om care și-a pierdut idealurile și caută cu obstinație să creadă din nou în ele. În **Libertatea de a trage cu pușca** (1946) se prezintă cu claritate mecanismul după care iluziile unui tînăr sînt spulberate rînd pe rînd. El este un privilegiat căruia i s-a oferit șansa de a cunoaște fața ascunsă a lucrurilor și cele aflate îi anulează orice credință. Privind, de pildă, printr-o lunetă, constată perplex că frumusețea bolții cerești atît de mult cîntată este o amăgire bună să înșele pe naivi, sclipitorul firmament camuflînd o realitate hidoasă (**Aventură în cer**). Pentru el iubirea pare imposibilă, literatura e o înșiruire de vorbe care s-au mai rostit de attea ori încît și-au tocit semnificațiile iar istoria e o mascaradă grotescă. Atitudinea tînărului poet nu este singulară în epocă. Geo Dumitrescu face parte dintr-o generație de scriitori care au cunoscut din plin dezastrele provocate de o lume sortită pieirii. Poetul se află în situația unui strengar care nimerește întîmplător pe scenă după terminarea spectacolului ce-l fascinase și își dezvăluie brusc că imperiul splendorilor contemplate nu există, că palatul strălucitor nu e altceva decît o bucată de carton poleită iar bravii eroi care trecuseră prin întîmplări extraordinare și învinseseră orice primejdii nu sînt decît niște inși obișnuiți care își leapădă veșmintele fastuoase și îmbracă haine ca acelea ale trecătorilor de pe stradă. Tînărul autor dorește uneori cu disperare să-și recapete dreptul de a avea certitudini : „Sînt aproape douăzeci de veacuri de cînd caut, / de cînd caut, împreună cu amicii mei, mereu, / dar pînă astăzi eu n-am găsit nici o certitudine / în afară de cele patru picioare ale patului meu". Versurile din acest volum, simple, directe, expresie a unei tinereți care își proclamă orgolioasă, uneori la modul teribilist, dreptul la o existență nesofisticată, au însemnat mult pentru lirica noastră contemporană, numeroși poeți „ieșind de sub mantaua" lui Geo Dumitrescu. Volumele următoare ale poetului — **Aventuri lirice** (1963), **Nevoia de cercuri** (1966), **Jurnal de campanie** (1974) — atestă aceleași căutări nu lipsite de patetism în ciuda manierei ironice în care poetul continuă să se confeseze. Dar poetul se găsește de astă dată la o altă vîrstă și într-o lume capabilă să-i ofere certitudini. Dacă înainte nu-și putea descoperi o țintă către care să năzuiască, acum ajunge el însuși o călăuză (**Doar așa să alergi**). O atenție specială merită vastul poem **Balada corăbiilor de piatră**, un impresionant imn închinat libertății și revoluției. Dar nici în această grandioasă compunere, care cuprinde elemente de cosmogonie și sociogonie, Geo Dumitrescu nu renunță să persifleze tot ceea ce înseamnă clișeu în gîndire. Excepțional este poemul **Cîntec de lîngă pod**, o producție lirică de anvergură, de o simplitate cuceritoare, un vibrant elogiu adus prieteniei și solidarității. Poetul are nemărginitul curaj de a spune lucrurilor pe nume, de a nu inventa lumi fabuloase și inaccesibile nouă, ci de a ne propune să pășim alături de ei prin propriul nostru univers și de a învăța să respectăm obiectele și vietuitoarele care ne înconjoară. În excepționala sa poezie se face o reabilitare a lucrurilor mărunte, insignifiante în aparență, dar care constituie la urma urmei însăși viața noastră. Geo Dumitrescu întocmește în subtextul operei sale și un vehement rechizitoriu unei anumite estetici învechite care socotește că în poezie au acces numai anumite zone ale existenței socotite ca fiind „frumoase". Revolta sa împotriva unor canoane poetice depășite este justificată, nu provine dintr-o neîncredere în posibilitatea de comunicare ci dintr-o necesitate interioară de primenire a mijloacelor de expresie, din dorința de a restitui cuvintelor capacitatea lor de emoționare. Dealtfel, ei reabilitează, de asemenea, numeroase cuvinte din limbajul curent care fuseseră catalogate inacceptabile pentru poezie, „nepoetice", lucru intolerabil pentru un scriitor de expresie modernă așa cum este autorul **Jurnalului de campanie**. El nu se drapează nici o clipă în veșmintele poetului romantic care oficiază detașîndu-se de semenii săi, socotindu-se un ales, ci te convinge prin familiaritatea cu care ți se adresează în versuri că oricînd îl poți întîlni și că îl poți aborda fără teama de a te trezi admonestat. Dar poetul care își clamă odinioară neîncrederea în iubire reabilitează literar și acest sentiment. Unele din cele mai frumoase poezii de dragoste din poezia română contemporană aparțin cu siguranță lui Geo Dumitrescu : **Ar fi bine să uiți**, **Madrigal răsturnat**, **Al treilea sferț**, **De după Lamartine**, **Vuiet de brazi**, **Argumentele îmi curgeau pe tîmplă**, **Act de mulțumire** etc. Citățm din admirabila **Dragoste-colivie** : „Te-ai așezat în fața mea, dragoste / și nu mai înfrunzesc nici florile / nu le mai țiu, și lumină / nu mai am de unde să dau, /și mă iubești cu dinții strînși, / dragoste, / și mă săruți cu ochii deschiși, / cu ochii în patru, dragoste, / și cu tine mi-e greu, și fără tine / nu pot, dragoste, dragoste oarbă, dragoste oarbă, / dragoste înec... / Și mai dă-te un pic / la o parte din fața ochilor, / om frumos, nepriceputule, / ca să te pot vedea și văzîndu-te, / să te iubesc din nou întîia oară, / dragoste...". Ironia din aceste poeme ajută la exprimarea sentimentelor, nu mai este nimicitoare. Dealtfel, nu sînt puține poeziile în care poetul aproape că renunță la ironie, uneori fiind de o gravitate copleșitoare (**Africa de sub frunte**).

Autor care a contribuit decisiv la lărgirea teritoriului liricii noastre contemporane, Geo Dumitrescu este unul din cei mai importanți poeți români de azi.

GEORGE ARION ■

RUBRICA MEA

Sadoveniana

O idee fericită a fost aceea a Editurii Ion Creangă din București de a strînge laolaltă poeziile ce au fost închinate lui Mihail Sadoveanu, de-a lungul deceniilor. Antologia, în format in-4°, ilustrată în culori de Petru Vulcănescu, alcătuită de Constantin Mitru și inspirat prefațată de Alexandru Balaci, a fost tirată într-un tiraj de 34 200 exemplare, la un preț altădată zis de reclamă. Cum însă o carte frumoasă și bună își este sieși cea mai bună recomandare, cărțile, în zilele noastre, nu mai au nevoie de tam-tamul publicității de altădată. Cititorul o ia din raftul librăriei, o răsfoiește, îi place, o cumpără. Sînt cărți despre care se spune, impropriu, că nu se vînd. De ce impropriu ? Pentru că vînzătorii nu lipsesc și așteaptă. Nu se ivesc însă cumpărătorii. Așadar, cărțile proaste nu se cumpără.

Antologia cu douăzeci și șapte nume cunoscute de poeți și poete este o carte care se citește de la un cap la altul, cu plăcerea de a înțelege și de a simți împreună. Este beneficiul comunicativității, de care se cam lipsește o mare parte din poezia contemporană. Autorii, de la G. Topîrceanu și Mihai Codreanu, care i-au fost prieteni genialului povestitor, și pînă la noii veniți, nu s-au jucat de-a ermetismul și bine au făcut. Se pot inventa mituri noi, în spiritul poeziei de totdeauna, fără a forța lexicul și sintaxa să intre în tipare strîmbe.

Unul din cele vechi este prezentarea acestei culmi a literaturii noastre, epico-lirice, ca însuși Ceahlăul, fala topografică a Moldovei. Acest clișeu nu lipsește în antologie, dar cînd este minuit cu dibăcie, nu supără. Latinii au spus : „Bis repetita placent". Să bisăm, așadar, Ceahlăul !

Poetul Tiberiu Utan a găsit cu ingeniozitate o variantă originală în cele două catrene care s-au nutrit din mitologia folclorică :

„La locul unde munții în capete se bat / și nici furnica află un semn de trecătoare, / se zice că odată, demult, s-a întîmplat / să umble Sadoveanu Mihai la vînătoare.

Cu frunțile zdruncite, neîmblînziți coloși, / stătură luptătorii și se-mpăcară-oleacă ; / trăgîndu-și colții stîncii, au spus, cicâ, șfioși : „E-un munte dintr-ai noștri, să îl lăsăm să treacă !"

(Sadoveanu)

Vlaicu Bârna îl numește pe Sadoveanu „păstorul slovei noastre". Dacă nu e un apelativ de constatare, îl iau ca pe un deziderat.

Dimitrie Rachici a văzut în Sadoveanu, în corpul aceleiași poezii, cînd un monument, cînd un munte. Tot atît de frecventă ca și aceea a muntelui este metafora stejarului de care s-a folosit, printre alții, și poetul Szemlér Ferenc. Demostene Botez a salutat în Sadoveanu „sufletul deplin al țării noastre", sau, mai pe scurt, geniul național.

Victor Tulbure îl numește în **descrescendo** :

„...Sadoveanu al țării și-al Moldovei..."

Veronica Porumbacu anticipa în 1955 asupra unei anumite latrii contemporane, scrînd :

„grăiesc prin tine din adîncuri, Geții".

Majuscula spune totul. Poetul german, conform regulilor limbii lui, ar fi supus și pronumele personal aceluiași regim.

Nicolae Labiș i-a închinat zeului său cîte o odă, una în proză poetică, alta în versuri.

Să reținem concluzia lui Alexandru Balaci :

„Mihail Sadoveanu este vocea cea mai clară a poporului român în cîntarea destinului său și a frumuseții acestor pămînturi".

ȘERBAN CIOCULESCU ■

ÎNSEMNĂRI DE LECTURĂ

Farmecul discret

În special ultimele două volume — **Dimineața apelor**, 1976, și **O ființă**, 1977 — au dat vocii poetice a lui Valeriu Bucuroiu un timbru nu numai distinct, într-un cor atît de bogat și din păcate destul de monoton, cu cîteva mari excepții, dar un timbru a cărui ascultare produce satisfacția greu de explicat ce rezultă din lectura poeziei autentice. Nimic artificial, căutat, „experimental" în aceste versuri de o claritate cristalină, care se citesc așa cum ai da pe gît un pahar cu apă luată dintr-un șipot de munte. Foarte rar ele aduc aminte de tonalități ce poartă marca unor personalități poetice binecunoscute și mai rar surprindem pe Valeriu Bucuroiu trăgînd cu ochiul la moda generală. Poezia sa este expresia directă a unui suflet, a unei vibrații ce se cere comunicată, așa cum izvorul de munte își caută în rocă loc de ieșire la lumină. Și tocmai de aceea, în ciuda aparentei desăvîrșite clarități, ea ascunde o adîncime nebănuită la primul contact cu versurile, la fel cum ochiurile adînci de apă foarte curată nu lasă să se vadă cît de profund au săpat albia rîului.

De unde vine acest farmec discret, dar cuceritor, al poeziei lui Valeriu Bucurolu ? Poate din faptul că, dincolo de construcțiile literare, simți palpitînd un suflet frumos, simți ațintiți asupra lumii doi ochi limpezi care se deschid spre o conștiință capabilă să reflecte lumea în care trăim în așa fel încît să ne-o arate demnă de a fi slăvită, ca un sat îngropat în pomi înfloriți, primăvara. Este o îndîrjire abia perceptibilă a ființei poetului de a pindi „dimineața apelor", și pocnetul mugurilor, și acea taină a lumii spre care își îndrepta odiniioară Blaga antenele geniului său.

Valeriu Bucuroiu păstrează misteriosul dar al acestui popor de a sorbi tărie din boarea pămîntului reavăn, din cîntecul păsărilor, din șcîncetul pruncilor, din dulcea alintare a femeii, din tot ceea ce este Viața, acea eternă și mereu înnoită Viață, asupra căreia lumea artificială a lui Faust îngrămădește himerele, cum se îngrămădesc reziduurile ucigătoare în apele Rinului cel cîntat de legendă și poeți.

Fără a fi un propovăduitor al stagnării în forme de viață arhaice, Valeriu Bucuroiu ne întreabă, printre rînduri, dacă așa-zisul mers „înainte" al oamenilor trebuie neapărat să fie o părăsire a adîncilor rădăcini ce au ținut ființa umană deschisă sevelor ce o fac vie și rodnică. Poezia sa, foarte clară, deloc artificioasă, mereu scăldată, ca un țărm de mare, de prospețimea sensibilității sale umane, ne strecoară fără să băgăm de seamă, în tîmpul lecturii, această trăire a lumii pe coardele cele mai străvechi și totodată cele mai tinere ale ființei noastre eterne. El simte în același timp ca un om modern și cu inalienabila capacitate a oamenilor acestui pămînt de a privi la firea înconjurătoare ca la o neistovită vistierie de „minuni".

Un suflet frumos, reflectînd lumea frumos, într-un veac al tehnicii, natura și sensurile vieții, este ca un memento al mereu posibilei regăsiri de sine a omului. Valeriu Bucurolu ne poartă parcă de mînă pe o cărare smeritâ, la capătul căreia însă ne arată acest cutremurător de simplu adevăr, ce nu mai are „lipsă de dovezi".

DAN ZAMFIRESCU ■

Premieră absolută la Teatrul de Stat din Oradea cu prima piesă de teatru în limba română, scrisă între anii 1778 și 1780, text descoperit tot la Oradea : „Uciderea lui Grigorie Vodă în Moldova, expusă tragic". Regizorul Ion Olteanu a avut o bună și de efect inspirație : actorii vorbesc într-o nemișcare evaziotală și fără să se privească între ei ; încît personajele, înecremenite în timp, parcă se însuflețesc doar pentru a spune o istorie, peste timp, oamenilor de azi.

„Caminante"

Jurnal mexican (1)

Săptămîna aztecă

„Ați stat mult în Mexic ?" m-a întrebat cineva, auzind că vreau să public un jurnal al acestei călătorii. N-am răspuns. Răspunsul mi se părea fără importanță și neadevărat. 13 zile. 13 zile care, în calendarul sacru aztec, formau exact o săptămînă. Ce poți înțelege dintr-o lume în 13 zile ? 13 zile cotropite de ploi tropicale hohotitoare și de un soare care, ca și Cortés, nu acceptă decît învinși. 13 zile în care am urcat piramide, urmărit din statui de privirile unor zei inclemenți, am străbătut șosele în junglă și am mers din hotel în hotel, din ce în ce mai departe de ceea ce citisem vreodată despre Mexic și din ce în ce mai aproape de mine, cel ce-am vrut să fiu și mi-am rămas mie însumi o utopie... E prea puțin pentru a cunoaște o țară ? Prea mult pentru cei obișnuiți să prefacă geografia în nisip ? Ceea ce știu este că în acest domeniu doi și cu doi nu fac totdeauna patru. Sînt destui care vînturà lumea fără să ajungă nicăieri și destui care nu vor decît să ajungă la țintă. Théophile Gautier a trecut la patru sute de metri de catedrala din Chartres fără să vrea s-o vadă. Ce să ne mai mirăm de alții ? Și oare cel mai mare cîntăreț al Eladei n-a fost unul care n-a ajuns niciodată pe Acropole ? Și nu-i adevărat că, în vreme ce Stephens își deschidea drum cu securea în mînă prin junglă spre templele și piramidele civilizației maya, un om aproape orb scria pe tăblița sa de ardezie „Cucerirea Mexicului", descoperind lumii, fără să treacă pragul camerei sale de lucru, civilizația aztecă ? Uneori într-o viață nu înțelegi ceea ce te învață o singură clipă. De ce m-aș mira că „săptămîna mea aztecă" se măsoară nu cu numărul zilelor ? Poate nici n-ar trebui să văd aici un paradox. O călătorie nu depinde numai de biletele de transport.

Și, în fond, nu ajungem totdeauna acolo unde ne-am propus. O țară ne poate vorbi uneori nu atît despre ea, cît despre noi, ajutîndu-ne să descoperim în noi înșine unele lucruri pe care înainte le ignoram. Fiecare găsește în ea, poate, ceea ce caută. Și mai mult decît ceea ce găsim într-o țară ne definește, poate, ceea ce căutăm străbătîndu-i drumurile. Oare Goethe și Nietzsche au căutat și au găsit același lucru în Italia ? Oricum, „săptămîna aztecă" mi-a spulberat definitiv prejudecata că o călătorie nu e decît o lectură „în mers", pe cont propriu. În nici o bibliotecă n-aș fi găsit ploaia de la Veracruz care umplea noaptea ca zborul unui nor de lăcuste, amiaza de la Palenque pecetluită de umbra unui om care tăia cu ajutorul unei lănci ciudate lianele, apărînd de junglă o idee, cerul de la Teotihuacan, ca marile lacrimi albastre ce cad din ochii orbi ai zeiței Coatlicue, alunecarea nesfîrșită și ireală pe canalele de la Xochimilco, ruinele povestind legende într-un secol care are propriile sale mituri implacabile sau oboseala luminoasă de la Chichen-Itza cînd mi se părea că am văzut toate piramidele lumii. Sper că la Palenque, în junglă, am înțeles mai bine sensul antibarbariei. Sper că la Uxmal am înțeles mai bine sensul piramidelor. Sper că la Mérida am înțeles mai bine sensul unui țărm. Și sper că lumina tropicelor n-a ars inutil deasupra mea. Căci niciodată nu e inutil să ne dăm seama că vorbele au un sens nu numai în dicționare.

La început, zburînd peste ocean, aveam și motive să mă tem de această călătorie. Aș fi preferat să cunosc Spania nu prin imaginea lui Cortés, ci prin cea a lui Don Quijote. Acolo în Mexic, îmi ziceam, poți învăța să urăști Spania, iar eu o iubesc. Dar dacă n-am loc pe spinarea bătrînei Rosinanta, lîngă umbra uscată și sublimă a lui Don Quijote, voi urma, mi-am spus, corăbiile lui Cortés deasupra cărora flutura un drapel de catifea neagră, steag de pirat al aurului, deși n-am în nici un fel suflet de conchistador și singurul lucru pe care am vrut să-l cuceresc în viață nu poate fi obținut prin sabie. ...Mai tîrziu, printre ruinele calde unde se întorc noaptea fantomele conchistadorilor, mi-am reamintit mereu că pasiunea mea pentru Spania, are alte motive decît cele legate de cuceririle ei... și poate în primul rînd faptul că sorții au vrut să fiu o ciudată mezalintă dintre tristețe și soare... dar încă din avion, privind apele pustii ale oceanului pe care au mers odinioară caravelele lui Columb, pline de speranțe la ducere și grele de aur și de sînge la întoarcere, călătoria mea s-a situat sub semnul unei opțiuni. Mă gîndeam că regii Spaniei i-au dat genovezului, dintr-un tezaur secătuit dealtfel, sume importante pentru a achita costul expediției. Lui Don Quijote, Spania nu i-a dat decît un cal, un scutier și o iluzie : drumurile arse de soare și morile de vînt. Dar cine a cucerit mai multă glorie pentru Spania ? O glorie mai durabilă, vreau să spun? Don Quijote sau Columb? Don Quijote n-a dat Spaniei decît castele himerice și decepțiile iluziei. Columb a adus mii de tone de aur. Și care era darul cel mai important ? Nu, eu nu voi ezita niciodată să aleg între aur și o credință. Adevărata glorie a Spaniei n-au adus-o conchistadorii, ci blîndul, uscățivul și încăpățînatul Don Quijote. El ne-a învățat un lucru nepreț[illegible]. Că niciodată cei care au crezut în ceva, fie și într-o iluzie, n-au greșit, chiar dacă n-au ajuns să strige „pămînt" ! și și-au vărsat sîngele pe altarul unei himere. Viața ne e dată nu pentru a ne îndoi, ci pentru a crede, nu pentru a avea orgoliul cinismului, ci pentru a avea orgoliul iubirii, căutînd tezaurul lui Moctezuma în jurul nostru, acolo unde conchistadorii nu l-au căutat niciodată.

Din păcate cei care au cucerit au fost de obicei aceiași care au povestit cucerirea. Multe lucruri s-au spus de aceea în treacăt. Inclusiv faptul că, la întoarcere, Columb a făcut drumul cu mîinile legate în lanțuri. Și că Don Quijote n-a dat totdeauna greș. În definitiv, știm astăzi despre Troia că n-a fost o cetate fictivă și că Homer a avut dreptate numai datorită încăpățînării unui arheolog amator și genial de care la început toată lumea a rîs, socotindu-l nebun.

Am adormit cu aceste gînduri și cînd m-am trezit din somn avionul se pregătea de aterizare. Sub aripile lui înflorise o nesfîrșită junglă de lumini multicolore. Ciudad de Mexico. Cerul incendiat al vechilor azteci se apropia de noi ca o febră în care urma să coborîm.

OCTAVIAN PALER ■

Un folclorist cum sînt puțini: Hari Brauner

Am mai scris despre Hari Brauner și m-aș simți să mă repet dacă nu l-aș fi văzut zilele trecute într-un birou de la Televiziune, îmbătrînit bruse și obosit. Îndelungile suferințe ale vieții n-au acționat treptat, ci s-au concentrat și au lovit dur în vremea din urmă, făcîndu-l pe Hari Brauner mai trist și mai singuratic ca oricînd, parcă mihnit interior și refuzînd tacit să mai răspîndească în jur molipsitoarea lui bună dispoziție, vocația fantastică de a retrăi amănunte și tot ce-l făcea să fie un bătrîn falnic și frumos. Acum Hari Brauner a rămas doar un bătrîn frumos și parcă prea adus de spate. Și am vrut, cînd l-am văzut, să ne-ntoarcem cu 7-8 ani în urmă, în vremea cînd îmi cînta cu o voce de privighetoare împușcată „Unde sînt cei care nu mai sînt ?"

N-aș vrea, o, n-aș vrea ca acest spirit luminat să îmbătrînească ! N-aș vrea să-l văd singur și n-aș vrea să-l ofenseze nici o mitocănie. În Hari Brauner durează ca în nimeni altul gustul pentru folclorul românesc cel adevărat. El iubește acest popor și-l înțelege și se identifică adînc cu spiritul lui de frumos, cu idealul lui de armonie.

Am mai scris asta și o mai scriu o dată : Hari Brauner îmi amintește aproape apăsător de Miron Radu Paraschivescu. Muncim, trăim, gîndim laolaltă și, vai !, cît de singuri rămînem citeodată fiecare ! Vine vîrsta. Vin toate conturile și toate deconturile încercărilor la care ne-a supus viața. N-ai nimic de făcut decît să fii ceea ce geniala inspirație a lui Shakespeare îți ordonă să fii : tu însuți. Să-ți fii credincios ție însuți.

L-am văzut pe Hari Brauner de curînd și parcă vîrsta se prăbușea asupra lui din toate ceasurile, din toate turnurile, din toate semnalele radio, din toate împrejurimile și din toate amintirile. Dar ceva îl făcea să învingă încă o dată acea forță care ne va învinge pînă la urmă pe toți, dar pe care ne bucurăm s-o răpunem din cînd în cînd în temporare biruințe, acea forță care se numește timp implacabil, ceva îl făcea să fie luminos și să-mi dea și mie speranța unei bătrîneți luminoase : credința în sine însuși.

Căci, Hari Brauner, îți spun acum cu toate majusculele împărătești, e adevărat, e adevărat tot astfel cum ziua urmează nopții : Ți-ai fost credincios Ție Însuți !

La mulți ani !

ADRIAN PĂUNESCU ■

Într-o seară, acasă la profesorul G.C. Moisil se asculta muzică nouă. Printre invitați se aflau Florica Musicescu, celebra profesoară de pian, Lidia și Vasile Cristian, matematicianul Stelian Niculescu. La un moment dat soția profesorului ne-a spus că trebuie să sosească și Lena Constante, remarcabila plasticiană, cu Hari Brauner. Am tresărit pentru că de numele lui Hari Brauner se legau o mulțime de amintiri ale adolescenței mele, cînd îl ascultam în emisiuni radiofonice despre folclor care îmi deschideau porțile unei lumi de basm, în care straturi mai vechi sau mai noi ale versului popular se împleteau cu bogăția unor muzici instrumentale care mă vrăjiseră pe atunci prin ineditul lor. Hari Brauner, cu o pricepere inegalabilă, dezvăluia ascultătorilor într-un mod uimitor de simplu, poezia fină și adîncă pe care o ascundeau acele piese.

Cînd s-a deschis ușa și a apărut un om firav, cu trăsături fine, pe care cu cîțiva ani mai tîrziu îmi era dat să le regăsesc „surpate" în visul pînzelor lui Victor Brauner, o privire concentrată care pătrundea departe fără să-și piardă căldura, ne-a bucurat pe toți deopotrivă, cunoscuți și încă necunoscuți.

Peste cîteva zile Hari Brauner mi-a adus niște melodii ale sale pe care le cînta cu o voce timidă, ca după o lungă așteptare, dar fantastic de limpede. În acel moment — să fi fost prin 1967 — în virtejul avangardei ce încă nu se îndepărtase ca mentalitate de explozia mirifică a anilor '50, monodiile sale atît de modeste sunau ciudat. Erau mărturia unei voci țesite din adîncuri, avînd ceva grav și vizionar în vibrația ei simplă. Piesele nu se integrau în opulența sonoră a muzicilor de atunci, chiar mai mult, deși gramatical se apropiau de anumite piese folclorice. În nuczul lor exista ceva greu de clasificat, culoarea locală fiind absentă. S-ar fi putut integra într-un folclor imaginar, dar și aici apăreau unele dificultăți datorate unor evidente aspecte de muzică cultă ce pătrundeau ca un parfum fin prin toată țesătura lor, de fapt foarte subtilă. Ceva mai tîrziu, piesa vocală cu acompaniament de gong „La moartea lui Ștefan cel Mare" avea să mă entuziasmeze prin simplitatea ei esențială care pornind de la un folclor temeinic aprofundat reușea să creeze o ambianță sonoră, în care dramatismul de cea mai bună calitate se învecina cu candoarea. Structurile lui sonore întîlneau folclorul dintotdeauna la nivelul cel mai simplu, cel mai general, aspirînd spre o universalitate de dinaintea stilurilor și a modelor. Presimțeam că în Hari Brauner este un vizionar. Abia mai tîrziu, întoarcerea la limbajele naturale a unor compozitori tineri pentru a funda **altfel** noi și îndrăznețe construcții sonore, mi-a întărit această impresie. Dar sîntem încă la început. Viziunea muzicală în care cercetarea limbajelor naturale se leagă atît de strîns de creație urmează abia acum să-și dea roadele.

AUREL STROE ■

CRONICA SPECTACOLELOR

Cu gravitate creatoare despre soarta comediei

Că-n teatru starea comediei nu-i prea veselă, prea înfloritoare o știu oamenii teatrelor și o simt spectatorii. Firesc, tocmai Teatrul de Comedie din București, adică cel „de resort", și nu altul, și-a propus mai multe fronturi concrete de bătălii, atît pentru stimularea scrierii de comedii, cît și pentru răspîndirea spectacolului de comedie.

Trebuie de notat în cronică existența Cenaclului de comedie care, lunar, transformă foaierul teatrului în sală de spectacol-for de dezbateri profesionale-atelier sau loc de muncă pentru comedie. Mai precis, pentru comedia de calitate, pentru comedia care, așa rizînd, așa pe neobservate, ne îmbunătățește însăși calitatea omeniei noastre și a vieții noastre. Destul de puțin numeroasele piese bune care sînt triate dintre cele foarte multe care ajung la secretariatul literar sînt citite, în cenaclu, de actori. Metoda este foarte bună pentru că, verificat este, mai ales comedia cînd e citită cu glas tare și citită de profesioniști sună altfel, se demască în rău sau se descoperă în bine. Apoi urmează dezbaterile, deloc blînde sau comode, care însă profesionalizează autorul și șlefuiesc piesa. La sfîrșit se întîmplă ce-i mai important : piesele care într-adevăr merită sînt incluse în repertoriul teatrului. Iar asta nu-i numai o vorbă, ci, de-acum, chiar fapt. Săptămîna trecută a avut loc a cincea ședință a cenaclului (cu piesa „Improvizații pe o temă dată" de Constantin-Marin Radovici) și tot săptămîna trecută a avut loc și premiera piesei „Măseaua de minte" de Corneliu Marcu, autor și piesă supuși conflictului creator al primei ședințe a cenaclului. În celelalte trei ședințe s-au cîntărit public (un public bogat în spectatori-iubitori de teatru și cam sărac în critici profesioniști — pentru că-i mai comod să comentezi o construcție la predarea cheii, decît să pui umărul chiar de la începutul pietrei de temelie) piesele „Ciripit de păsărele" de Dinu Grigorescu, „Toamna burlacilor" de Marin Radu și „Suzeta" de Mihai Toma Mocanu. Pentru ședința a șasea se pregătește un ieșean, pe nume Chelaru. Teatrul și-a propus ca orice piesă mai întîi să treacă prin furcile de aspre exigențe și de bune intenții ale cenaclului, apoi — eventual — să devină premieră a scenei sale. Deci, și pentru autori, nu numai pentru spectatori, intrarea va fi prin ușa din față.

În sfîrșit, mai consemnăm că la Teatrul de Comedie sînt preocupări responsabile nu numai pentru producția de comedii, ci și pentru desfacerea comediei. Între 20 și 26 martie, de pildă, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României", Teatrul de Comedie, în bună și eficientă înțelegere cu comitetele de cultură și educație socialistă ale județului Hunedoara și municipiului Petroșani, va bucura oamenii Văii Jiului cu o săptămînă de teatru de comedie. La Casele de cultură din Petroșani, Deva și Uricani, în aula Institutului din mine din Petroșani, la Întreprinderea minieră din Lonea, la Clubul sindicatului din Vulcan, la Palatul cultural din Lupeni, la Clubul „Siderurgistul" din Hunedoara : Silviu Stănculescu își va recita „Poemele luminii", Molière își va dezlănțui „Zăpăcitul", Ovidiu Genaru va comenta glumeț „Viața particulară" (în interpretarea artiștilor Teatrului de stat „Valea Jiului"), Ion Lucian și Iurie Darie se vor întîlni cu tinerii, J. Calvo Sotelo va fi reprezentat de „Musafirul care n-a sunat la ușă", Liviu Rebreanu își va deschide încă o dată „Plicul", Corneliu Marcu va demonstra ce zburdălnicii și ce replici șugubețe poate declanșa „Măseaua de minte" și — la fel de prețioase ca inserți spectacolele teatrului — vor fi întîlnirile profesioniștilor cu amatorii, întîlniri-dezbateri și întîlniri-producții, de felul spectacolului „Un cîntec, un zîmbet, o floare" alcătuit de formațiile fruntașe ale artiștilor amatori din Valea Jiului și actorii Teatrului de Comedie din București.

Sigur, poate intriga faptul că — în locul unei rubrici de cronică a spectacolelor — am consemnat fapte aparent doar organizatorice. Am făcut-o însă din credința că spectacolele și calitatea lor depind și de oamenii secretariatelor literare și de oamenii organizatori concreți și direcți de spectacole și depind — mai presus de toate — de inițiativele, de suflul novator al tuturor oamenilor teatrelor.

NELU IONESCU ■

CRONICA FILMULUI

„Ediție specială"

„Ediție specială" — filmul de care ne ocupăm astăzi — are, cred, trei calități esențiale. Prima : așteptarea publicului față de persoana lui Danieliuc nu a fost înșelată, dimpotrivă, acest public nu numai regăsindu-l, dar și admirînd saltul valoric dobîndit de regizor cu această din urmă peliculă. A doua : avem de-a face cu un film **polițist** de înaltă profunzime (strecurat printre spectatorii din sală, am avut ocazia să aud replici, șoapte, exclamații, mai pronunțate, mai fierbinți și mai personale decît la „Z", „Sacco și Vanzetti", „Cadavre de lux" etc.). A treia : Mircea Danieliuc a atins acea performanță demnă de invidiat față de care — spectator fiind sau critic — nu poți contesta că a reușit să-și formeze **o echipă**. În cel mai larg și mai cumsecade înțeles al cuvîntului.

Așa cum a apărut pe ecranele noastre, „Ediție specială" va rămîne, incontestabil, un punct de referință asupra a ceea ce înseamnă a face un film **adevărat**. Un film lucid și dur (pentru că, istoric, se referă la o perioadă extrem de dură din istoria României și care perioadă, mai ales astăzi, trebuie privită cu un maximum de luciditate, la condiția tragică a ziaristului cinstit în perioada anilor 1938—1939, ziarist împiedicat de forțele oarbe ale reacțiunii să-și îndeplinească visul : acela de a se alătura mișcării comuniste aflate în ilegalitate), un film numai aparent amuzant, dar veritabil feroce, esențialmente educativ, și șocant, și disperat de trist dacă vreți — dar, totodată, **teribil de tonic** !

Revin la echipă : pornind de la un scenariu semnat de Beno Meirovici și Mircea Danieliuc (acesta din urmă aparînd, de fapt, într-o triplă ipostază : co-scenarist, regizor și unul dintre principalii interpreți ai filmului), trebuie să spun că inginerul Horea Murgu, autorul coloanei sonore, a reușit atît nobila, cît și necesara performanță de a realiza dialogurile filmului în **priză directă**, la filmare, așadar, în proporție de 80 %, scăpînd astfel de îngrozitoarea pacoste ce pîndește cinematografia națională atunci cînd e vorba de „post-sincron" ! că Florian Mihăilescu, operator de excepție (secondat, în cîteva cadre finale, de Nicușor Mărgineanu) și Lucian Metianu, autorul muzicii **de film**, i-au venit în întîmpinare regizorului Danieliuc, toate aceste compartimente de creație pomenite mai sus avînd un rol bine definit în reușita filmului. Casa de filme „Unu" își poate marca un punct de onoare prin ducerea pînă la capăt a acestui controversat — firește ! — dar admirabil film.

Ca interpretare : Ioana Crăciunescu — o surpriză ! Mircea Albulescu — aceeași forță vizual-masculină pe care i-o cunoșteam, aici însă dublată de un umor fin, discret, uneori derutant, plin de savoare. Costel Constantin — poate cel mai bun rol făcut pe marele ecran. Și, la urmă, intenționat lăsat, firește : Ștefan Iordache. Un actor care — cu toate reticențele sale **declarate**, față de cinematografie — realizează, aici, în „Ediție specială", un rol de neuitat.

HORIA PĂTRAȘCU ■

Marin Sorescu:

Cocor rătăcit în mobilă

Privindu-te cum coşi
Chiar şi eu mă simt liniştit.
Parcă mă coşi cu aţă albă,
De un nor, pe care se poate pluti în voie,
Cînd mai sus, cînd mai jos
Şi să te uiţi de-acolo de sus, sau mai de jos,
În sînul naturii.

Uite cum se întoarce poezia la sursă.
Toată noaptea m-a durut capul
Şi de-aceea îţi pocnea ţie mobila.
De la capul meu mobilat cu ideile tale,
O stare gripală circulă prin muzica asta,
Prin sorg-urile astea.
Cum ajungem unul în faţa altuia
Fug microbii ca spiriduşii cînd cîntă cocoşul
(În casa asta cînt eu)
Şi tu zîmbeşti şi mă pierd în albul
Zîmbetului tău, ca un cocor rătăcit de bunăvoie
Pe cînd cîrdul se duce învîrtindu-se spre ţările calde
Şi el o lasă mai moale
Toamna asta cu plecatul în ţările calde.

Acum să vedem ce-o fi la
Iarnă, ce-o păţi. Ai căldură suficientă ?
Cam cîtă cantitate de alb e într-un zîmbet ?
Putem vărui lumea
Cu visul, rîsul nostru
Şi cocorii să plece toţi mai repede, crezînd c-a nins noian, troian
Toţi afară de unul,
Care ştie el de ce mai rămîne.

Umbra lămpii

Află că nicăieri nu e viaţă, decît în colţul ăsta,
De cosmos — şi acum tot cosmosul s-a retras în noi
Să delibereze, nu te simţi responsabilă
De tot ce mişcă ? De ce oftezi ?

Eu nu pot să sufăr petrecerile, zici.
Acestea după calendar,
Cînd ştii dinainte cînd trebuie
Să te simţi bine.

Îmi place umbra lămpii, orientată spre nord-vest.
Te pricepi la puncte cardinale ?
Da, iniţial trebuia
Să mă fac cardinal, la urmă papă,
Dar am început-o de la
Coadă : întîi papă şi papă şi papă
Şi la urmă iniţiază-te
În punctele cardinale. Deocamdată numai la lămpi,
Lumina lămpii nu strică ochiul.

Tic-tac-ul ceasului nu mai
Arată ora exactă,
Ci alături, unde s-a ghemuit calea robilor.
„O piedică în calea uitării". Exact.

Coada de vulpe

Îmi inspiri nişte versuri lungi, lungi
Care fac opturi,
Ca o coadă de vulpe
Ce face opturi
Prin această toamnă ceţoasă.
Am luat o fustă cu vulpi pe ea. Am dat
O groază de bani. Pentru etichetă nu pentru
Vulpi. Scriu şi asta ?
Nu mai scrie că poate o port. Se uită lumea.
Nu toţi citesc versuri. Dar toţi se uită
După vulpi, care mai de care.
După vulpi pe fuste.
Am pus-o azi dimineaţă, prima dată.
Cum se lăsa ceaţa ca un
Stol de rîndunici ce nu ţine neapărat
Să plece.
Eşti foarte stufoasă
În sentimentele faţă de mine.
Ce, crezi că eu
Nu pricep ? Versul meu le absoarbe intuitiv
Şi la urmă le iau la purecat
Şi văd că mai sînt şi goluri.
Nu te uita în goluri că ameţeşti —
Nu mă iubi cu goluri — fără goluri de aer, spiriduş.
Şi-mi zboară lin. Ce-i asta ? Ciriie ciorile.
Sau trec cocorii ? Oricum, îmi biziie o viespe — albină
Pe la ureche — de aici obsesia zborului. Dar şi tu eşti
Stufoasă — ai şi un păr prolix, greu de descîlcit.

Grigoraş Dinicu: Memorii

● Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

● Poate că într-o zi, cînd se va scrie istoria cinematografiei mondiale, cineva se va încumeta să răscolească arhivele lăutarilor români, spre a afla întîlniri de-a dreptul senzaţionale ale acestor modeşti muzicanţi cu marile vedete ale ecranului. În lăzile cu amintiri vor putea descoperi o fotografie a lui Max Linder cu violonistul Michail Mitache sau imagini de neuitat ale lui Errol Flynn, Grace Moore ş.a. cu Grigoraş Dinicu. Muzica populară românească în tălmăcirea neegalată a lăutarilor noştri l-a atras ca un magnet, pretutindeni unde aceşti „ambasadori" ai artei au apărut pe podium. Expoziţia universală de la New York a constituit — timp de aproape o lună de zile — locul de întîlnire al actorilor de la Hollywood cu „Ciocîrlia" românească. Vedetele americane şi-au dat întîlnire — pe calea miraculoasă a cîntecului — cu virtuozii noştri.

VIOREL COSMA ■

Întîlniri, întîlniri...

Pavilionul românesc devenise în scurtă vreme un punct de atracţie al Expoziţiei, fiindcă străinilor le plăcea muzica noastră populară. Veneau bancheri şi actori de film, impresari şi şerifi, armatori şi hotelieri. Aşadar, întîlniri cu fel de fel de oameni şi vizite neaşteptate.

Odată am avut ca oaspete pe cel mai bogat proprietar de cai de curse din America şi Canada. Acesta cînd dorea muzică, scotea ceasornicul pe masă şi plătea o oră de muzică cu 100 de dolari, iar ce depăşea o oră, 10 dolari de minut. Numai de două ori am avut norocul ca să uite de timp, o dată pentru 2 minute şi ceva şi a plătit exact, cu fracţiile de minut, şi altă dată cu 48 de minute, dar de atunci nici nu l-am mai văzut.

Dar în America am cîştigat multe simpatii, bunăoară marile vedete ale cinematografului îşi aveau localul de predilecţie şi de rendez-vous la restaurantul nostru. Myriam Hopkins, Marlene Dietrich, Lili Damita, Vera Verini, Grace Moore, Greta Garbo, Alice Faye, Ginger Rogers, Edward Robinson, Charlot, Mickey Rooney ş.a. aveau mesele rezervate sîmbătă seara şi duminica la prînz fiindcă veneau şi plecau cu avionul de la şi spre Hollywood.

Îmi aduc aminte cînd a venit pentru prima oară Edward Robinson şi a auzit cîntece româneşti, s-a interesat dacă cei care cîntă sînt chiar români. Cînd a auzit că sîntem băştinaşi, ne-a invitat pe toţi să petrecem cu el şi am petrecut o noapte în adevăr cu un român. Şi cînd a început să povestească de Iaşi, locul său de origine, a început să plîngă. Ţin minte că la plecarea noastră prilită ne-a dat o scrisoare pentru familia sa din ţară.

Iată-ne în seara zilei de 6 iunie. Restaurantul era plin pînă la refuz. Şi un zvon prinde temei : „Errol Flynn". Dragă cititorule, nu ai putut să-ţi dai seama sau să înţelegi complet ce înseamnă popularitate de vedetă de cinematograf în America. Ei bine, mii şi zeci de mii de oameni se înghesuiau să vadă pe un erou al lor. Nu ştiu cum, dar cînd a intrat în restaurantul nostru, cu toţii am privit la dînsul. Însă Grigoraş Dinicu îi spuse lui Gică Ştefănescu, muscalagiul formaţiei :

— Gheorghe, ai grijă, fă-l să se uite el la noi.

Şi atunci Grigoraş Dinicu porneşte a cînta Ciocîrlia, iar naiul lui G. Ştefănescu începe să cînte cu sunetele blestemate ale lui Pan „Ciocîrlia". Să fi văzut mina de admiraţie pentru români a lui Errol Flynn (eu o am imortalizată într-o fotografie). Iată că Grigoraş Dinicu schimbă „placa" şi începu să cînte muzică clasică. Atunci Errol Flynn rugă pe Grigoraş să-i cînte Capriciul unei balerine. *Ei bine, a rămas paf cînd a auzit în clipa următoare ceea ce credea dînsul că un român nu ştie. Dar nu numai atît : iată-l pe Errol Flynn că mai comandă un Studiu de Paganini şi Dinicu, zîmbind ca un cuceritor după o victorie, execută prompt şi conştiincios dorinţa actorului. Oaspetele vru să plătească, dar Grigoraş Dinicu îi spuse unui interpret :*

— Transmite-i, te rog, că la noi în România este un obicei sirămoşesc ca artiştii între ei să-şi procure momente de plăcere numai cu simpatie şi credinţă în arfă, ei nu se plătesc reciproc, fiindcă oricît de bine este plătit un artist, totuşi cu bani nu se poate răsplăti un artist, dacă nu are talent şi focul sacru al artei transplantat în eul său.

La auzul acestor consideraţiuni, Errol Flynn se sculă, îşi ceru scuze pentru gestul său şi propuse lui Grigoraş Dinicu să-i fie prieten. Se îmbrăţişară în aplauzele furtunoase ale publicului din sala restaurantului.

În dimineaţa zilei de 8 iunie, iată-ne la Washington, sau oraşul florilor (aşa cel puţin am poreclit eu acest oraş, capitală a S.U.A.). Eram invitaţi să cîntăm la recepţia ce o dădea ministrul nostru (domnul Radu Irimescu).

În această ambasadă românească, micuţă faţă de alte ambasade, Grigoraş Dinicu făcu cunoştinţă cu figuri din viaţa americană diplomatică şi internaţională. Aici Grigoraş îl provocă pe domnul ministru Radu Irimescu să se exprime :

— Grigoraş, încă 5 ambasadori ca tine şi sînt sigur că România noastră va fi în fruntea diplomaţiei internaţionale. Ai făcut praf pe toţi. Bravo, Grigoraş !

Să scriu numai cîteva rînduri despre felul cum se votajează pe drumurile de fier în S.U.A. Plecaţi seara la ora 8, după vreo 10—15 minute de drum un cheiner negru, cu nişte dinţi întocmai ca dinţii lui Giony din reclamă, anunţă masa. Vagonul restaurant este despărţit în două compartimente, cei care fumează şi cei care nu fumează (ceva hazliu îmi vine în minte acum, cînd mă gîndesc la anunţul „No smoking". Eu credeam, la sosirea în Statele Unite, că acest anunţ însemna „Nu este obligatoriu smochingul", dar realitatea este alta.)

Era menu fix şi à la carte, dar nu asta am vrut să relatez. Cînd am terminat masa şi ne-am întors la compartimentele noastre nu le-am recunoscut (crezînd că am nimerit într-un vagon special amenajat pentru dormit). Erau numai paturi. Ce bine şi ce somn fără vise am dormit în noaptea aceea. Confortul şi comoditatea erau prezente în tren la fiecare pas.

Dar vizitele apropo în fiecare seară ale regretatei Grace Moore, felul cum ne arăta simpatia sa nouă mă fac să-mi aduc aminte de automobilul său Roice Royce. Avea forma unei gondole, era capitonat cu fel de fel de aparaturi moderne : bar, radio, telefon, televiziune.

Într-o seară, această mare cîntăreaţă, creatoare a atîtor piese muzicale, a cîntat împreună cu noi Ciri biri bim. Dar cum ? Întoarsă cu spatele la public, să nu fie recunoscută (ea epata cu variaţiile de coloratură ce le făcea la acest popular cîntec). Totuşi succesul a fost colosal şi mai cu seamă regizorul ei (nu îmi aduc aminte cum îl chema) a aflat de această colaborare a lui Grace Moore cu Dinicu şi iată-l, în 20 de minute, căutînd-o la noi. Însă anumite servicii de informaţii prompte şi conştiincioase avea şi Grace Moore, încît iat-o spunîndu-ne „bay, bay, pe mîine". Cînd vezi regizorul, să te ţii căutare pe unde vrei şi unde nu vrei. Dar Grace Moore vorbea la telefon cu Grigoraş Dinicu, rugîndu-l să vină, împreună cu orchestra, să sărbătorească „evenimentul", căci a fost în stare să păcălească şi ea o dată pe cel mai chinuitor om din lume.

Sigur, ne-am dus şi de atunci Grigoraş Dinicu şi Grace Moore deveniră foarte intimi în scurta şedere a sa la Expoziţie — aproximativ vreo 25 de zile la New York.

Grigoraş Dinicu (vioară) şi Gică Ştefănescu (nai) încîntîndu-l pe marele actor de film Errol Flynn la pavilionul românesc al Expoziţiei universale de la New York (1939)

Manualele pentru liceele de specialitate

● Un serios examen pentru autori, dar mai ales pentru elevii care se prezintă la examenele vieții

„Omit titlurile cărților mele, deoarece socotesc că orice om de cultură medie trebuie să le fi cunoscut. De fapt, după cum se vede, fie că-mi convine fie că nu, m-am transformat în materie de examen de stat". Aceste cuvinte rostite pe jumătate în glumă pe jumătate în serios de unul din cei mai de seamă scriitori ai Spaniei contemporane, academicianul Camilo José Cela, pot fi luate și ca moto al unei anchete întreprinse într-un domeniu foarte diferit de cel al literaturii, și anume : manualele cu profil tehnic ale liceelor de specialitate. Orice om de cultură medie trebuie să le fi cunoscut (desigur, nu pe toate, ci în funcție de specialitatea aleasă), iar autorii lor s-au transformat și ei, cu voie sau fără, în materie de examen. Nu ne referim numai la examenul școlar, ci la examenul vieții, pentru care pregătește în fond și în primul rînd manualul.

Problema manualelor tehnice este atît de vastă — e vorba de sute de volume, privind tot atîtea profiluri și meserii — încît, de la bun început, precizăm limitele articolului de față. Am discutat cu profesori ingineri cu experiență de la două din cele mai importante grupuri școlare din București, cu mii de elevi : „23 August", cu profil mecanic, și „Unirea", cu profil electrotehnic. Ele ființează de mai mulți ani, ceea ce, în acest sector relativ nou al învățămîntului nostru, le conferă de acum o anumită tradiție. Nu am solicitat, cel puțin pentru moment, și părerile elevilor, pentru a îngrădi subiectivismul. (Poate, totuși, că într-o fază ulterioară o vom face, cu rezervele de rigoare). Ne-am informat și la Editura didactică și pedagogică asupra unora din problemele ce ni s-au ridicat.

Așadar, articolul de față, necesarmente incomplet, îl considerăm doar ca o intrare în materie, ca punct de pornire pentru o discuție pe care am dori-o amplificată cu sprijinul cititorilor, pe care-i invităm să ia parte la ea.

În fine, nu ignorăm faptul că programele școlare existente sînt, în cea mai mare parte, de tranziție, valabile numai pentru 1977—1978 și că, în lumina Decretului din 12 iulie 1977, s-au elaborat noi programe, care nu au avut încă timpul material să-și găsească oglindirea în manuale. Dar, credem noi, tocmai într-o asemenea perioadă de tranziție pot fi luate cu folos în discuție observații cu un caracter mai general — chiar dacă pornesc de la manuale susceptibile de a fi scoase din uz sau de a suferi modificări în lumina noilor reglementări — întrucît vizează modalități de îmbunătățire a viitoarelor manuale sau chiar a anumitor aspecte din programă. Sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta Conferință a Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România : „Considerînd că am realizat un cadru organizatoric stabil și de o lungă durată, nu trebuie să uităm însă nici un moment că învățămîntul — poate mai mult decît alte domenii — este un proces revoluționar, care trebuie să țină seama de rapiditatea cu care se dezvoltă știința, cunoașterea umană în general... În acest sens se impune să acordăm o atenție sporită conținutului manualelor și cursurilor...".

Citeodată e bine ca manualul să explice de ce trebuie să te grăbești încet

— Tovarășă inginer Veronica Gheorghe, sînteți, la Liceul industrial „23 August", șefa catedrei Tehnologia construcțiilor de mașini, scule, dispozitive și verificatoare, mașini-unelte și tehnologia meseriilor. Vă pun două întrebări : 1. — În ce măsură manualele pe elev să înțeleagă fondul problemelor sau îi servesc rețete de-a gata ? 2. — Cît de nouă este... noutatea tehnică pe care o vehiculează ?

— Să mă refer la două manuale de bază : „Tehnologia prelucrărilor prin așchiere" de Emilian Ghinea, Vasile Militaru și Colea Barbu pentru clasele XI și XII și „Utilajul și tehnologia strunjirii metalelor" de A. Ghilezan și R. Ghilezan, pentru școlile profesionale. Sînt destul de complete, cu noțiuni clare, tratînd la nivel corespunzător probleme de precizie și calitate, factorii de care depind precizia de prelucrare și calitatea suprafețelor. Elevii, folosind și cunoștințele privind mașinile unelte, pot astfel realiza prelucrări foarte precise. Înainte, deoarece nu li se explicau suficient factorii care influențează calitatea prelucrării, ei se simțeau tentați să se abată de la regimul de lucru prevăzut de indicațiile tehnologice, închipuindu-și că „grăbind ritmul" vor mări productivitatea. Or, în aceste manuale li se arată de ce e necesară o adîncime de așchiere de 3 mm și nu de 4 mm, un avans de 0,4 mm pe rotație și nu 1 mm. Cine se grăbește scade calitatea... De asemenea, se dau indicații despre prelucrarea pe mașini-unelte de mare productivitate : strunguri semiautomate, automate, mașini-agregat, precum și despre o tehnică extrem de nouă : prelucrarea metalelor prin metode electrice, prin eroziune și electroeroziune.

— Ca linie generală. Noul este oglindit în mod satisfăcător în manualele pe care le folosiți ?

— Nu chiar. La noi în țară au început să se utilizeze pe scară mai largă mașinile unelte cu comandă program, de înaltă productivitate ; la figurat vorbind, ele execută singure piese complicate pe baza instrucțiunilor imprimate pe bandă magnetică etc. Desigur, ele reprezintă Noul, viitorul. Cred că manualele ar trebui să cuprindă o descriere mai amănunțită, precum și tehnologia de prelucrare pe acest tip de mașini. Chiar cînd se pomenește cîte ceva despre ele, totul este prea abstract, nu există uneori nici măcar o fotografie, nu se dau exemple — de pildă, în manualul „Utilajul și tehnologia strunjirii" de A. Ghilezan și R. Ghilezan. Elevul nu se lămurește despre ce e vorba, nu află nici măcar că asemenea mașini funcționează la noi în țară, nu i se spune unde. Dealtfel, am impresia că în cartea sus-citată același capitol a apărut fără modificări în ultimii ani, deși, cum am mai spus, aceste mașini și-au găsit o tot mai largă răspîndire la noi.

O mare realizare : însăși existența manualelor

O discuție animată am avut la Grupul școlar „Unirea". Directorul, Petru Dranca, doctor în fizică, profesorul inginer Nicolae Huzun și alți profesori au relevat imensul pas înainte realizat în ultimii patru-cinci ani prin însăși editarea, adesea în timp record, a unui număr impresionant de manuale pe profilul atît de divers al liceelor de specialitate. Unele sînt de acum șlefuite, bine realizate din punct de vedere didactic. Un singur exemplu : „Organe de mașini" de N. Stere, pentru anii III și IV licee industriale. El conține numeroase exemple de proiectare, foarte concrete, precum și extrase din STAS, desene clare, simple, grăitoare, calculul fiind redus la strictul necesar. Dar profesorii nu se declară nici ei pe deplin mulțumiți cu prezentarea Noului :

— Iată, de pildă, „Mașini și utilaje" de M. Romaniță, St. Dogărescu și M. Stănescu pentru anii III și IV licee industriale. Lăsînd de o parte faptul că unele pasaje par a fi fost compilate, iar materia nu este asimilată, prelucrată didactic, problemele legate de mașinile unelte cu comandă program, cu comandă numerică sau cu prelucrare în coordonate sînt abordate cam la nivel de „Știința învinge". Faptul că manualul este comun mecanicilor de întreținere din toate domeniile nu justifică nivelul general scăzut, mai ales dacă se are în vedere ponderea deosebită a elevilor care vor deveni mecanici în industria construcțiilor de mașini, atît de pretențioasă. Poate că și programa are lacune și că viitorul manual de profil le va remedia. Indiferent de cauze, ne exprimăm un punct de vedere mai general : nu sîntem de părere că mașinile foarte moderne trebuie tratate foarte sumar în manualele pentru licee. Ar trebui explicate mai „școlărește", nu doar să spui că există și, în cazul cel mai fericit, să dai și o fotografie — în timp ce mașinile mai vechi sînt descrise cu lux de amănunte, pe zeci și zeci de pagini. Poate unii autori de manuale, printre care și cei citați, sau chiar programa se bazează pe criterii pur aritmetice : deocamdată, cutare tip de mașină ultraperfecționată nu se găsește în țară decît, să spunem, în 5 la sută din întreprinderi, deci să ocupe doar 5 la sută și din manual ! (Firește, schematizăm, pentru a lămuri mai bine ideea). Or, credem noi, mașinilor moderne și foarte moderne trebuie să li se acorde o pondere proporțional mult mai mare, prezența lor în manual stimulînd curiozitatea tehnică sau, pur și simplu, informînd. Dacă în București elevii pot oricînd să vadă un strung cu comandă program la întreprinderea de mașini unelte și agregate de pildă, colegii lor dintr-o localitate mică poate nu au această ocazie. Pentru ei manualul este unica sursă de informare.

În același context, profesoara inginer Maria Catană se întreabă de ce manualul „Aparate electrice de joasă și înaltă tensiune" de A. Popa, pentru licee industriale cu profil electrotehnic anii III și IV și școlile de maiștri nu prezintă ultimele tipuri de aparate, de pildă contactoarele electrice trifazate, asimilate de „Electroaparataj" și intrate în producția de serie mare. Ele se folosesc în practică de mai mulți ani. În manual se descrie doar principiul de funcționare, în timp ce schema înfățișează contactorul de tip rotativ, foarte rar întîlnit în practică. În manual — considerăm interlocutorul nostru — nu apare nici un tip de contactor actual. (N.R. Editura didactică și pedagogică ne informează că această deficiență se remediază în ultima ediție.)

De toate pentru toți : „Nu se poate !", spun profesorii, „Se poate !", spune editura

Profesorii ingineri Ileana Fetița, Maria Catană și Vasile Calotoiu, tot de la „Unirea", ne prezintă două manuale alăturate : „Mașini electrice pentru licee cu profil de mecanică" clasa XII de Stelian Popescu, Constantin Popescu, Ilarion Ghițuleasa, și „Mașini electrice și acționări pentru licee industriale cu profil electrotehnic" anii III și IV de Mircea Popa, Constantin Popescu, Edy Dumbravă, Stelian Popescu, Ovidiu Samoilescu.

— Ciudat, dar partea privind mașinile electrice este identică în ambele manuale — text, ilustrație, inclusiv numerotația figurilor — deși se adresează unor elevi de specialități diferite : viitori electromecanici și viitori electricieni.

Aci deschidem o paranteză. Editura didactică și pedagogică ne-a informat că nu întîmplător partea electrică a celor două manuale este identică, întrucît cele două specialități sînt apropiate. Profesorii ingineri susțin însă, în continuare, că nivelul de tratare ar trebui să difere, mecanicii și electromecanicii avînd „viziuni" diferite. Problema rămîne deschisă. Ea este, dealtfel, mult mai largă. Interlocutorii noștri de la „Unirea" ne prezintă „Instalații electrice în construcții" de C. Bianchi, O. Centea, C. Ionescu, N. Mira, C. Bogdan, pentru licee cu profil de construcții anii IV și V, școli profesionale și școli de maiștri, „Acționări și automatizări" de Stelian Popescu, D. Mihoc, E. Dumbravă, Ov. Samoilescu pentru licee industriale și școli de maiștri, precum și alte asemenea manuale.

— Aveți obiecții legate de conținut ?

— Nu. Observați însă că manualele se adresează unor elevi cu orizont și pregătire practică și teoretică extrem de diferite. Există deosebiri substanțiale între 1. — un viitor maistru, muncitor de înaltă calificare, de categoria V sau VI, cu experiență de ani de zile ; 2. — un elev de școală profesională, cu un bagaj matematic mai puțin dezvoltat și o formație practică incipientă ; 3. — un elev de liceu, care are cunoștințe matematice mai aprofundate. Unora, care cunosc bine mașina, trebuie să li se explice esența *fizică* a fenomenului ; pe alții, dimpotrivă, trebuie să-i familiarizezi cu aspectele *practice* etc., etc. Desigur, un profesor are latitudinea să selecteze din manual, în funcție de nevoile clasei, dar în situații ca aceea descrisă mai sus credem imposibil de conciliat cerințe atît de diferite, ca fond și mod de prezentare.

De altă părere este inginerul Marcel Croitoru, redactor șef la Editura didactică și pedagogică. El ne-a declarat :

— Dată fiind diversitatea de profiluri și meserii în care sînt pregătiți elevii liceelor industriale și avînd în vedere faptul că la unele profiluri numărul de elevi este foarte redus, urmărim ca, în toate cazurile în care aceasta este posibil, să realizăm manuale comune pentru mai multe meserii, profiluri sau chiar tipuri de școli : licee, școli profesionale, școli de maiștri. În asemenea situații, structura manualului nu poate și nu este rațional să corespundă în totalitate numai uneia dintre programele care au stat la baza elaborării lui. În condițiile în care nomenclatorul de meserii al școlilor profesionale și al școlilor de maiștri este aliniat cu nomenclatorul de meserii al liceelor industriale, editura noastră este și va continua să fie obligată să realizeze materiale comune celor trei tipuri de școli în toate situațiile cînd planurile de învățămînt vor conține aceleași discipline. Aceasta din considerente economice și de utilizare a spațiilor grafice din tipografii.

Deși avem înțelegere pentru considerentele practice ale editurii, mărturisim că argumentele nu ne-au convins pe deplin. Credem că, măcar într-o perspectivă mai largă, dar nu prea îndepărtată, ar trebui luat în considerare și punctul de vedere — care nu este singular — al profesorilor de la „Unirea". Dealtfel, ei nu se declară în principiu împotriva manualelor comune, dar ar dori ca în acest caz ele să fie atît de cuprinzătoare și de bine prezentate încît să poată fi *realmente* utile unor tipuri diferite de școli, fără a se cobori nivelul general de informare tehnică. Or, deoarece aceasta nu s-a realizat, la ora actuală manualele comune corespunzînd, în cel mai bun caz, la un tip de școală — spun ei — sînt de preferat trei manuale. Este un punct de vedere care merită, în adevăr, o discuție mai amplă.

O altă problemă de fond ridicată de interlocutorii noștri : în rîndul autorilor de manuale cu profil tehnic pentru liceele industriale nu se găsesc destui specialiști din producție, ingineri din uzină. Sînt folosite în foarte, foarte largă măsură cadrele universitare, ceea ce, firește, nu e rău dar...

Aci problemele sînt ceva mai complicate. Pe de o parte, însăși programa, planul de învățămînt sînt calchiate, în multe cazuri, după învățămîntul superior, depășind nivelul de înțelegere al elevilor. Dar chiar dacă am presupune că programa este bine adaptată acestui nivel, apelul excesiv la cadre universitare ca autori de manuale pentru liceu prezintă totuși unele dezavantaje. Profesorii sus-citați au evocat manualele mai vechi ale reputatului profesor de la Politehnica bucureșteană Alexandru Fransua.

— Excelente manuale. Excelente însă pentru noi, profesorii, pentru că elevilor le erau mai greu accesibile. Dealtfel, în unele cazuri — nu ne referim la Alexandru Fransua — ai impresia că manualele de liceu sînt preluate în grabă după cursuri universitare scurtate.

Colectiv de autori, sau singurătate în colectiv ?

Din discuții s-a conturat și un alt aspect, dincolo de accesibilitate : omul din producție știe mai bine ce va întîlni în fabrică absolventul de liceu. De ce, totuși, atît de puțini ingineri din producție se încumetă pe tărîmul scrierii de manuale ? Motivul — după cum ni s-a arătat la Editura didactică și pedagogică — constă în aceea că ei sînt foarte ocupați cu sarcinile de producție și, în plus, s-ar putea să nu fie suficient stimulați pentru a aborda acest domeniu nou pentru ei, care deci le reclamă un mare volum de muncă. Fapt este că dintre cele opt manuale tehnice scoase la concurs pe anul 1978, patru nu s-au bucurat de atenția nici unui concurent.

Legată de concursuri, apare o altă problemă. Interlocutorii noștri profesori ne-au declarat că ei nu au avut cunoștință de concursurile pe 1978, că nu s-a făcut destulă publicitate în jurul lor, motiv pentru care colegii lor nu au participat la ele. Petru Dranca sugerează ca și anunțurile despre concursurile pentru manuale, nu numai cele pentru posturile libere în învățămîntul superior, să apară în presa de mare tiraj, eventual repetate. Se pot găsi și alte metode de popularizare a acestor concursuri. Este, la urma urmei, în interesul editurii, al calității viitoarelor manuale, ca numărul concurenților să fie cît mai mare.

Fără a fi specialist în pedagogie, e ușor să-ți dai seama că soluția ideală o oferă colectivul de autori format din cadre universitare, profesori de liceu și ingineri din producție, care, împreună, ar asigura rigoarea științifică, măiestria pedagogică și influxul Noului. Or, în prezent, chiar cînd se formează colective, din cauza cronicei crize de timp, de regulă manualul nu se elaborează în colectiv, ci pe porțiuni — fiecare cu feliuța sa.

În acest context trebuie menționate și foarte realele dificultăți de care s-a lovit pînă în prezent Editura didactică și pedagogică, ale cărei sarcini (titluri de cărți, tiraje etc). sînt cam de zece ori mai mari decît ale oricărei alte edituri. Or, în timp ce la celelalte 22 edituri din țară ciclul de elaborare și editare a unei cărți, după semnarea contractului, oscilează în jurul a trei ani — doi ani la autor, șase luni la editură și șase luni în tipografie — autorii și editorii de manuale tehnice nu au dispus, de regulă, decît de perioade *sub* un an. Iată o dificultate obiectivă de prim ordin care însă, în condițiile actuale, ale existenței unui cadru stabil și de lungă durată și pentru liceele de specialitate, este de presupus că se va estompa. S-au ivit deci noi posibilități pentru modernizarea și prezentarea într-o formă atrăgătoare a manualelor.

Din lipsă de spațiu nu ne-am referit în cele de mai sus și la unele aspecte pur tehnice, dar de mare interes, de exemplu aspectul grafic. Poate vom reveni. Ne-am făcut însă ecoul întrebării — doar aparent cu iz tehnic — pusă de mai mulți profesori : de ce seraliștii găsesc cu atîta greutate manuale în librării ? Răspunde inginerul Marcel Croitoru, redactor șef la Editura didactică și pedagogică :

— Ar fi necesar să se îmbunătățească sistemul de stabilire a tirajelor și de difuzare a manualelor destinate seraliștilor, în așa fel încît să se asigure *în primul rînd* satisfacerea acestora și nu a cititorilor din afara școlii, care și ei cumpără manualele din librării. Astfel, „Manualul de depanare a receptoarelor de radio și TV", tipărit în 5 000 exemplare, s-a epuizat în librării, *fără să fi ajuns în școli !*

De acord : să se îmbunătățească sistemul. Nu-i uitați pe seraliști !

LIONEL NIȚESCU ■

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Un scenariu

Iată, după o tăcere de zece zile de la răpirea lui Chaplin, timp în care hoții n-au emis nici o pretenție, derutînd astfel toate spiritele polițienești care nu mai concep răpiri gratuite și acte absurde în cadrul unei absurdități generale — un aforism, de neuitat, al tinerilor americani : „dacă în mijlocul acestei confuzii îți mai poți ține capul pe umeri, înseamnă că n-ai înțeles situația"... — îndrăznesc, cu micile-mi puteri ale fanteziei și ale culturii cinematografice, să înaintez o ipoteză de lucru, plină sper de avînt pentru imaginațiile dumneavoastră.

Toată povestea asta a fost inventată și pusă la punct de Charlie Chaplin însuși. El se știa genial — n-avea rost să-și ascundă o asemenea evidență — și deci nemuritor. Moartea, el de multe ori a sfidat-o în opera și scrierile sale. Mulți au considerat acele declarații ca metaforele unui artist — și nimeni, azi, nu mai crede, în adîncul său, nici în metafore, nici în artiști. Chaplin știa asta. Atunci, fiindcă moartea pentru el era un simplu accident, s-a gîndit — deși în ultimii săi ani compunea mai mult muzică, dar de ce n-ar fi și muzica un mod de-a gîndi ? — să filmeze și după accidentul acesta trecător în viața unui om ca el. Și a elaborat acest scenariu.

A chemat, în taină, la dînsul, cîțiva admiratori, cîțiva oameni de încredere, cîțiva cinefili care considerau filmele lui o culme a artei și nu o prostie — cum zic mulți oameni inteligenți, dar foarte proști, din ce în ce mai des asistăm la spectacolul confundării acestor două noțiuni în critica fie și cinematografică — și le-a spus ce au de făcut, dacă-l iubesc, așa cum pretind. Probabil că aceia au făcut ochii mari, șocați, dar omul le-a explicat să lase conformismele de o parte, cum și el a făcut, nu o dată, lovind în fund mari monștri respectabili sau trezindu-se dimineața în brațele unei statui abundente și solemne. Un alt argument trebuie să fi fost acela că în istoria omenirii s-au mai înregistrat multe dispariții sau chiar volatilizări de sicrie, de sarcofage, ba chiar de mumii celebre din mausolee. S-a încercat cu Elvis Presley o operație asemănătoare — cu ce e el, Chaplin, mai prejos decît băiatul acela, care o fi dat trei rock-uri reușite dar niciodată melodia din „Limelight" ?

Prea bine, dar ce facem mai departe ? — au întrebat cinefilii. Mai departe nu faceți nimic — le-a spus scenaristul care a descoperit primul dramaturgia simplității. După aceea urmează un suspens negîndit nici de Hitchcock : suspensul din „a nu face nimic", „a nu cere nimic" ! Zile întregi ei vor aștepta să formulați suma uriașă a unei răscumpărări, cum le este hobitudinea. Nu veți formula nimic. Dacă nu vor face nimic să mă răscumpere, se va vedea cît m-au iubit. Și dacă nu vor face nimic de nimic, peste un timp de — atunci veți lansa marea alternativă : dacă n-aveți nevoie de el, atunci îl vom învia. Va fi un moment unic în omenire — le-a spus, plin de iluzii, orgolios, senil și vaios, Chaplin. Și dacă nu se vor „mișca" nici atunci ? — a întrebat cel mai lucid, la curent cu ultimele noutăți ale condiției umane. Atunci mă veți păstra voi, cu dragostea și paza necesară. Căci, oameni, eu v-am iubit ! Supravegheați-mă ! — ar mai fi spus, în ipoteza mea, Chaplin și și-ar fi dat individualistul sfîrșit.

Tăcerea nu de-o zi ci de zece, care s-a lăsat după cea de-a doua sa dispariție, mă face să cred că ne aflăm în fața celui mai original scenariu conceput de artist.

RADU COSAȘU

Anneliese Michel sau un nou „proces al maimuțelor"

În Bavaria a fost deshumat recent, la cererea părinților, cadavrul Annelieseî Michel, o tînără în vîrstă de 23 de ani, cunoscută de localnici drept „posedata din Klingenberg", care, în urmă cu un an și șapte luni, a murit de inaniție datorită exorcismului la care a fost supusă, relata zilele trecute agenția „France Presse". Dînd ascultare unor zvonuri străini, părinții Annelieseî au crezut că trupul fetei lor ar fi rămas... intact.

De ce Anneliese Michel a ajuns ca în plin secol XX să fie cunoscută drept „posedata din Klingenberg" ? Cine se face răspunzător de moartea acestei tinere fete ? Cum de au îngăduit părinții ca Anneliese să fie supusă exorcismului ? Iată cîteva întrebări pe care ți le pui în mod firesc cînd citești o asemenea știre. Dealtfel, întîmplările prin care a trecut această tînără ți se par total rupte de secolul nostru. Această impresie pare deosebit de reală dacă se are în vedere că părinții Annelieseî erau, în mod cu totul paradoxal, convinși, încă înainte de nașterea fiicei lor, că acest copil va fi „posedat" de... diavol. Faptele ulterioare păreau să „confirme" opinia lor : copilul manifesta simptome de epilepsie. Anneliese a primit îngrijiri într-o clinică de neurologie. Simțindu-se mai bine, ea a început să studieze la Würzburg teologia și pedagogia. În 1973, a avut loc o recidivă a bolii și, în consecință, această tînără a fost internată într-un spital de psihiatrie. Medicii au diagnosticat fără nici un fel de dubiu că Anneliese avea epilepsie. Dar părinții ei, manifestînd o ignoranță ce nu-ți poate aminti decît de întunecatul ev mediu, au crezut că adevărul era altul : fiica lor era doar „posedată" de ...diavol. Și au găsit, poate cu totul neașteptat pentru epoca în care trăim, în părintele Adolf Rodewyk din Frankfurt pe Main, autorul, dealtfel, a două cărți de „demonologie", persoana care să le alimenteze himerele. Adolf Rodewyk a pronunțat, conform așteptărilor lor, verdictul de „posedare", iar episcopul de Würzburg, Josef Stangl, a autorizat supunerea Annelieseî la exorcism conform ritualului bisericii romano-catolice din... 1614. Nu a mai contat faptul că această tînără și-a trecut cu succes examenele. „Diavolul" cuibărît în ea trebuia alungat cu orice preț. Părinții au renunțat total la serviciile medicilor și au apelat, pentru tratarea epilepsiei, la cele ale... exorcistului Arnold Renz.

Această întîmplare, nu s-a încheiat aici. Un comitet de acțiune format din avocați și simpli cetățeni a sesizat justiția. La 30 martie, părinții fetei și exorcistul Arnold Renz vor compărea în fața instanței pentru „omucidere prin neglijență". Implicația episcopului Josef Stangl și a părintelui Adolf Rodewyk, care s-au justificat că nu au fost în contact direct cu „posedata", va fi examinată în cadrul unei proceduri interne a bisericii. Deci se prefigurează un nou proces în care principalul acuzat va fi obscurantismul, dar, de data aceasta, el va avea loc în partea a doua a secolului XX. Indiferent de felul în care se va încheia procesul, poate va fi o reeditare a celebrului „Proces al maimuțelor" vizionat de noi pe ecrane în ultimii ani, această întîmplare nu poate decît să invite la reflecție asupra obscurantismului, cauzelor sale și deserviciului imens pe care acesta îl face omenirii.

TUDOR PRELIPCEANU ■

Ipoteze noi despre originea vieții

Sîntem singuri în Univers ?

Sîntem singuri în Univers ? „Nu !", răspund miile de afișe ale unui nou film științifico-fantastic care rulează la Paris. „Nu !" — răspund și majoritatea oamenilor de știință. Numai că, pentru ei, viața, inteligența extraterestră nu sînt sinonime cu farfuriile zburătoare sau cu omuleții verzi sau albaștri ce ne-ar vizita din Cosmos. Ei, oameni de știință, se referă la stelele aflate la distanțe de zeci, de sute de mii de ani-lumină de noi. Aici, oare, s-au dezvoltat ființe inteligente ? Acestea transmit, oare, în spațiu semnale radioelectrice pe care să le putem capta ? Sîntem noi capabili să decodificăm asemenea mesaje ?

În această adevărată cascadă de întrebări esențiale, scrie recent revista franceză „L'Express", una singură poate constitui obiectul unei analize științifice serioase : originea vieții. Căutarea vieții în spațiul extraterestru a început deja cu sondele americane „Viking" trimise pe Marte. Pînă în prezent, cel puțin în aparență, rezultatele sînt negative. Dar poate că s-a mers prea departe în Cosmos. Căci cel puțin un fragment din răspuns ar putea fi găsit — afirmă săptămînalul francez — în meteoriții — e drept, foarte rari — care ajung pe Pămînt, aducînd cu ei informații despre ceea ce se petrecea în sistemul solar în urmă cu aproximativ 4,5 miliarde de ani, pe cînd se formau Pămîntul și alte planete. Doi dintre acești meteoriți au fost găsiți în Antarctica de către o expediție americano-japoneză condusă de William Cassidy, de la Universitatea din Pittsburg. Ei au fost culeși cu mănuși sterile și plasați în containere speciale, furnizate de NASA. Pentru că acești meteoriți sînt mai prețioși chiar decît pietrele aduse de pe Lună. Ei vor permite, poate, să se confirme sau să se infirme o nouă teorie, elaborată în ultimele luni : aceea că evoluția vieții ar fi început în afara Pămîntului, în imensii nori de praf și gaz interstelar, chiar înainte de nașterea sistemului solar.

La început, ipoteza unei origini extraterestre a vieții apărea ca o adevărată erezie. Desigur, substanțe organice au fost descoperite în meteoriți ajuși pe Pămînt, dar s-a considerat că acestea proveneau dintr-o contaminare cu microorganisme terestre, astfel că moleculele organice conținute de meteoriți păreau fără nici o legătură cu originea vieții. Surpriza a fost totală cînd, în 1968, au început să fie descoperite în spațiile interstelare molecule importante pentru evoluția vieții.

Ce rol au jucat moleculele din spațiul cosmic în complexul proces al apariției vieții ? Importanța acestei întrebări explică interesul cercetătorilor pentru meteoriți. Deja caracterul extraterestru al moleculelor organice descoperite în substanța acestora nu mai este pus la îndoială. Un meteorit căzut în Australia în 1969 a fost culeș imediat, astfel că nu a putut să fie contaminat de mediul terestru înconjurător ; or, în el au fost găsiți diferiți acizi aminați.

În acest context, meteoriții din Antarctica au căpătat un interes deosebit, deoarece, după căderea lor, au fost acoperiți de zăpadă și, pe urmă, încorporați într-un strat de gheață practic steril, fiind astfel protejați timp de secole.

Noua ipoteză despre originea extraterestră a vieții se bazează pe rezultatele cercetărilor astronomice și pe analiza meteoriților. Principalii săi autori sînt astrofizicianul britanic Fred Hoyle și compatriotul său Chandra Wickramasinghe. Ei consideră că așa-numitele „cărămizi" elementare ale materiei vii se formează în norii interstelari. Ele existau, deja, în epoca în care stelele și celelalte elemente planetare se formau în cadrul norului prin condensarea gazului interstelar.

O părere similară are și profesorul sovietic V. I. Goldanski, care consideră că grăunțele prafului interstelar reprezintă germenii înghețați ai vieții.

Dacă această teorie este adevărată, viața trebuie să fie extrem de răspîndită în spațiul extraterestru. Și, de asemenea, în acest spațiu trebuie să existe și alte civilizații. Oare acestea ar putea descoperi prezența noastră ? Trei cercetători ai Universității din Washington răspund afirmativ : fără a dori — spun ei — noi lansăm în spațiu, prin emisiunile de televiziune sau pe alte căi, mesaje care ne atestă prezența. Într-o zi, poate, o civilizație extraterestră, comparabilă cu a noastră pe plan tehnic, ar putea să ne descopere, de la o distanță de 250 ani lumină. Și, analizînd aceste mesaje, ea ar afla că ele provin de la ființe care trăiesc pe o planetă ce se rotește în jurul ei însăși în 24 de ore, iar în jurul Soarelui — în 365 de zile. Numai că la o distanță de 250 de ani-lumină nu sînt mai puțin de sute de mii de stele, concluzionează sec „L'Express" pentru a tempera, parcă, imaginațiile prea înfierbîntate de argumentele noilor teoreticieni ai originii vieții pe Terra.

Anul acesta, între 13 și 20 martie, se desfășoară săptămîna de solidaritate cu lupta de eliberare a popoarelor din Africa australă. Revista „Jeune Afrique" ne oferă o imagine tipică pentru politica de apartheid, „crimă împotriva umanității", aflată pe banca acuzării.

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

Conținut și formă

Legătura între conținutul comerțului cu droguri și forma pe care o îmbracă această mult discutată (și pe drept cuvînt !) activitate este, adesea, paradoxală. Nu ne referim la traficanții mărunți, jerpeliți și fugăriți, care își oferă marfa în periferiile mărginite de mizerie ale metropolelor, ci la marii rechini cu alura lor de insondabilă onorabilitate.

Un test al Interpolului, mai degrabă o insolită statistică, evidențiază că patronii rețelelor clandestine sînt și ultimii pe firiera anchetelor și aceasta pentru că standardul lor de viață le permite cuplarea fățișă cu high-life-ul internațional. Gangsterii cu gulere scrobite și relații înalte își desfășoară activitatea în mijlocul societăților de binefacere și al unor instituții demne de laudă ploasă a naivilor...

De curînd poliția peruviană, la capătul unor filaje dintre cele mai spinoase, a reușit să descopere o rețea care opera în stil mare. Captura decisivă a fost, dealtfel, concludentă din punct de vedere valoric : 23 milioane de dolari. Cocaina confiscată se afla în vila unuia dintre foarte onorabilii locatari ai unui cartier în care poliția intră cu riguroase menajamente. Banda cu pricina, una dintre cele mai puternice din America Latină, dispunea de un capital corespunzător. Valorile imobile: reședințe ultraluxoase, aeroporturi particulare (dotate cu elicoptere și aparate cu reacție), un vast parc de automobile, lahturi etc.

Patronul, domnul Jose Luis, care se va odihni 25 de ani în condiții incomode, coordona, cu un tulburător altruism, un orfelinat, un azil de bătrîni și, tocmai în săptămîna arestării, declarase în presă, cu o pudică emfază, că are în gînd deschiderea unui șantier de locuințe ieftine pentru bieții săi compatrioți. Marea sa operă a fost însă crud întreruptă...

Teatru în teatru

Nu vom discuta virtuțile acestei formule dramatice, ci o conjuncturâ în care realitatea ca teatru a fost jucată într-un teatru din Barcelona. Ineditul spectacol a fost pus în scenă la Institutul național de teatru din Barcelona ocupat pur și simplu de cei 153 de actori ai stabilimentului în semn de protest față de arestarea a patru dintre colegii lor. Aceștia au fost învinuiți de către consiliul de război al orașului că prin montarea piesei lui Albert Boadella, „Întoarcerea", au jignit onoarea autorităților militare. Onoarea în cauză, cu resentimente retrospective, a putut fi afectată de piesă întrucît dramaturgul amintit s-a dovedit necruțător cu anumite situații des repetate în timpul dictaturii lui Franco : persecutarea democraților.

Deși Boadella s-a referit la un timp înmormîntat, accentele piesei au determinat indispoziții prezente soldate cu măsuri imprudente. Actorii Institutului național au ocupat, așadar, teatrul și s-au hotărît să joace o replică de aspră actualitate a piesei incriminate : pe scenă, în fața publicului invitat gratuit la spectacol, amatorii de teatru și nu numai de teatru din Barcelona pot asista la un proces în care acuzații din piesa lui Boadella acuză juriații consiliului de război al orașului...

O situație limită

Proporțiile violenței în lumea occidentală, devenite cosmarul cel de toate zilele al polițiilor și opiniei publice, sînt conturate cu o claritate indiscutabilă de seria largă de anunțuri, comentarii și analize din presa țărilor respective. Metodologia răufăcătorilor a atins perfecțiuni înfricoșătoare și numai un optimism imprudent ar permite constatarea că lucrurile se vor opri aici. Rămîne cert că forțele de ordine, oricît de școlite, sînt confruntate cu o problematică angajată ferm pe drumul spinos al complicărilor și agravărilor. Tehnica preferată a celor care acționează în... umbra legii este în ultima vreme răpirea. Răpirea de persoane cu economii atîtătoare și fixarea, implicită, a unui preț de răscumpărare în cel mai rău caz corespunzător. Se răpesc ziua în amiaza mare victime luate individual sau în grup. Evident, profesioniștii cu pricina preferă străzile dosnice, parcurile sau reședințele în care exigența paznicilor lasă de dorit. Totuși o situație limită, o răpire aluritoare, s-a produs într-o... închisoare. Patru deținuți din penitenciarul orașului Saint-Jerome din Quebeck s-au hotărît să „aresteze" contra cost șapte gardieni. Ei au cerut autorităților 100 000 de dolari, pașapoarte pentru Brazilia, precum și alte nimicuri cu o fermitate care a paralizat, o vreme, cei mai precauți experți. Din fericire, deruta nu a depășit 48 de ore, dar rămîne înscrisă ca un record (probabil efemer) pe linia violenței, care nu ocolește nici închisorile.

RADU BUDEANU ■

Reuniunea de la Belgrad a luat sfîrșit

Securitatea europeană, dezamăgiri și speranțe

Așa cum reiese din documentul final dat publicității, reuniunea de la Belgrad s-a încheiat la 9 martie fără a răspunde așteptărilor și speranțelor pe care popoarele continentului nostru și le-au legat de această întîlnire. Documentul final consemnează mai degrabă punctele asupra cărora s-a căzut de acord în cursul îndelungilor dezbateri decît un program-bază de acțiune. Acest act politic nu răspunde, în mod categoric, mandatului și misiunii de mare răspundere și angajare, de a înscrie și adopta propuneri noi și recomandări concrete menite să contribuie la întărirea securității și colaborării pe continent. Asemenea acțiuni ar fi trebuit de fapt să exprime începutul transpunerii în viață a prevederilor Actului final al Conferinței general-europene ca un tot unitar. Într-un spațiu restrîns, din care aproximativ o treime o reprezintă partea protocolară, Documentul final consemnează la modul extrem de general că „Reprezentanții statelor participante au subliniat importanța politică a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa și au reafirmat voința guvernelor lor de a aplica pe deplin toate dispozițiile Actului final, pe plan unilateral, bilateral și multilateral", că „Asupra unui număr de propuneri prezentate la reuniune nu a putut fi realizat consensul" și este foarte precis în privința datelor ce marchează ținerea unor reuniuni „în conformitate cu dispozițiile corespunzătoare ale Actului final" pentru „a continua procesul multilateral inițiat de Conferința pentru securitate și cooperare în Europa". În acest sens, este vorba, în primul rînd, de organizarea unei reuniuni principale, programată să înceapă la 11 noiembrie 1980 la Madrid, apoi de convocarea unor reuniuni la nivel de experți ce vor avea loc la Montreux (31 octombrie 1978), Bonn (20 iunie 1978) și La Valletta (13 februarie 1979). Rezultatele acestor reuniuni, spune Documentul final, „vor fi luate în considerare, după caz, la reuniunea de la Madrid".

Pe marginea acestui document, în cadrul ședinței plenare în care au fost expuse opiniile guvernelor statelor participante față de rezultatele reuniunii, șeful delegației României a înfățișat, în declarația sa, punctul de vedere al țării noastre asupra negocierilor desfășurate, precum și în legătură cu rezultatele consemnate în Documentul final. Arătînd că rezultatele cu care s-a încheiat reuniunea sînt departe de a fi satisfăcătoare, reprezentantul Republicii Socialiste România a subliniat chiar în fraza introductivă că acordul dat de delegația țării noastre în vederea adoptării Documentului final „a fost determinat numai de dorința de a se putea realiza consensul", guvernul român „considerînd că, în ansamblul lor, rezultatele cu care se încheie reuniunea sînt pe departe de a fi satisfăcătoare".

Desigur, nu pot fi trecute cu vederea acele aspecte pozitive relevate de reuniunea de la Belgrad. Ne referim, în primul rînd, la exprimarea dorinței de a fi continuată activitatea consacrată întăririi securității și colaborării pe continent, lăsînd deschisă această perspectivă prin programarea unei noi reuniuni general-europene, în 1980, în capitala Spaniei. În ceea ce privește însă întreprinderea unor acțiuni concrete, hotărîte, convenirea asupra unor măsuri care să constituie pasul nou, real de traducere în viață a hotărîrilor Conferinței general-europene, rezultatele reuniunii de la Belgrad marchează, de fapt, un regres vizibil în raport cu hotărîrile luate la Helsinki, deziluzionînd în acest fel opinia publică, popoarele continentului. În locul unui document de substanță, echilibrat, care să cuprindă hotăriri și măsuri de natură să dinamizeze aplicarea documentelor semnate la Helsinki, care să însemne continuarea cu succes și adîncirea procesului de cooperare multilaterală inițiat de Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, textul asupra căruia s-a convenit la Belgrad este, așa cum se poate deduce chiar de la prima lectură, minor și inconsistent. Nu poate fi invocat drept scuză pentru subțirimea și caracterul mult prea general și declarativ al acestuia nici măcar conținutul dezbaterilor desfășurate la Belgrad. Nu pot fi invocate nicidecum absența unor propuneri constructive, inexistența unor strădanii și inițiative permanente — venite mai ales din partea țărilor mijlocii și mici, nealiniate și neutre — pentru ca reuniunea să-și îndeplinească mandatul, să răspundă aspirațiilor și speranțelor investite. Așa cum s-a putut afla din ziarele și revistele noastre la timpul potrivit, pe măsura avansării negocierilor din capitala iugoslavă, România a acționat — s-ar putea spune, fără exagerare, din prima pînă în ultima zi — pentru succesul întîlnirii, pentru concentrarea dezbaterilor asupra acelor aspecte majore, esențiale, care să continue real și să adîncească constructiv înțelegerile convenite solemn, în 1975, la Helsinki. Aria de referință și propunerile prezentate de țara noastră — în domeniile dezangajării militare și al dezarmării, al cooperării economice, tehnico-științifice și cultural-artistice — inițiativa vizînd educarea tinerei generații în spiritul înțelegerii și păcii între popoare, ca și alte idei avansate de delegația română, definesc elocvent seriozitatea și spiritul de responsabilitate cu care România socialistă a privit „momentul Belgrad". Deci, nu propunerile, nu inițiativele au lipsit, ci voința politică unanimă și clară care să le facă să trăiască. Uncle state au căutat într-adevăr să golească de conținut și să eludeze problemele reale și esențiale ale reuniunii, îndreptînd în mod exagerat discuțiile spre probleme colaterale, ce au ancorat nu de puține ori pe terenul — neproductiv pentru ideea de securitate — al dezbaterilor filosofice privind deosebirile de orînduire socială. Au existat în acest sens tendințe de a se transforma reuniunea într-o dezbatere sterilă și abstractă, manifestîndu-se, mai mult, chiar încercări de amestec în treburile interne ale unor țări, în cadrul oferit de reuniune.

În condițiile în care în viața internațională au apărut probleme noi și complicate, care pot împlieta destinderea și colaborarea, rezultatele reuniunii de la Belgrad, întreg ansamblul situației de după semnarea Actului final de la Helsinki produc o autentică și legitimă îngrijorare. Așa cum sublinia reprezentantul român, reliefînd astfel o idee puternic prezentă în documentele noastre de partid, „Rezultatele reuniunii atrag în mod serios atenția asupra faptului că nu trebuie să ne facem iluzii în privința destinderii, ea rămînînd încă fragilă și posibil reversibilă". Analiza mutațiilor rapide ce au loc în raportul de forțe pe plan mondial — făcută cu clarviziune și strălucire de tovarășul Nicolae Ceausescu în Raportul prezentat la Conferința Națională a partidului — este și de această dată confirmată. Există, după cum se vede, forțe care nu numai că se opun cursului destinderii, dar și acționează împotriva acestui curs, pentru revenirea la situații încordate între state. Față de o asemenea realitate, acum mai mult ca oricînd, popoarele lumii iubitoare de pace, forțele înaintate ale contemporaneității, opinia publică trebuie să-și mobilizeze și mai strîns eforturile, să-și afirme cu mai multă hotărîre și demnitate dorința și voința de a acționa în direcția păcii, a colaborării între state, pentru progresul tuturor țărilor, punînd stavilă intransigenței factorilor și forțelor potrivnice. Este aceasta un imperativ arzător și de urgență, al nostru, al tuturor celor care iubim pacea și liniștea lumii.

În ceea ce o privește, România socialistă, guvernul și poporul român sînt decise să acționeze în continuare în modul cel mai hotărît pentru punerea în practică a Actului final semnat la Helsinki, pentru îmbunătățirea climatului general european și realizarea acelor progrese care să ducă, în viitor, la înfăptuirea unei reale securități, a unei largi și nestingherite colaborări pe continentul nostru.

DOINA IOVANEL ■

„Ajunge cu Mafia"

(„Le Figaro")

Nu toți italienii acceptă cu fatalism atotputernicia Mafiei în fieful său din sudul țării. 32 de primari din comunele calabreze situate în zona litoralului Mării Ionice au hotărît, recent, să facă front comun împotriva unui șef mafiot.

Sub îndrumarea unui magistrat din localitatea Giousa Ionica, cei 32 de primari, reprezentînd toate tendințele politice, au lansat un urias strigăt : „Ajunge cu Mafia". „Să se sfîrșească odată cu crimele, șantajul și intimidările !" Ei doresc revenirea la legalitate și au pornit la război împotriva legii tăcerii.

Revolta contra Mafiei a început să se contureze la Giousa Ionica la 7 noiembrie 1976. În această zi, membrii clanului Ursino i-au împiedicat pe țăranii din împrejurimi să meargă la piață, în dorința lor de a pune din nou stăpînire pe oraș, deoarece în ajun unul dintre șefii mafioți fusese ucis de carabinieri. Cu pistoalele în mîini, oamenii Mafiei au făcut să domnească teroarea ca în Vestul sălbatic.

Un tîmplar în vîrstă de 40 ani, pe nume Rocco Gatto, a fost mai curajos decît ceilalți și nu a ezitat să vorbească atunci cînd un judecător de instrucție a deschis o anchetă în ianuarie 1977. El a dat nume, a recunoscut persoane. O lună mai tîrziu, Gatto a fost asasinat pe cîmp.

Moartea sa a fost picătura de apă care a făcut să se reverse paharul, spun acum oamenii din această localitate. Imediat, membrii consiliului municipal s-au constituit parte civilă într-un proces intentat clanului Ursino. O primă audiere a avut loc la tribunalul din Locri. Amenințările Mafiei — declară primarul din Giousa — și-au înmulțit numărul. Mafioții vor să mă constrîngă să demisionez, dar nu vor reusi niciodată, poate numai dacă mă ucid.

Giousa Ionica are 7 000 de locuitori, iar poziția geografică o face un punct obligatoriu de trecere pentru navele specializate în contrabanda cu țigări, diamante și droguri. Un vast braț de mare, dificil de supravegheat, kilometri întregi de plajă pustie, puțini polițiști și oameni ai legii : pe scurt — locul ideal pentru cei ce încalcă legea.

Cei 32 de primari nu pretind că vor izgoni Mafia de pe teritoriul lor în cîteva zile. Practicile ancestrale ale „onorabilei societăți" vor dura încă mult timp. Cei 32 de primari au lansat lupta, chiar dacă aceasta va fi dură.

„Tigris" navighează în continuare

O radiogramă recepționată zilele trecute în Kuweit anunța că ambarcațiunea din stuf „Tigris", aflată sub comanda omului de știință norvegian Thor Heyerdahl, se afla în acel moment în Marea Arabiei și se îndrepta spre trecătoarea Bab El Mandeb pentru a intra în Marea Roșie.

După cum s-a anunțat în preajma lansării acestei expediții, Thor Heyerdahl urmărește să demonstreze că vechii locuitori de pe Tigru și Eufrat își construiau bărci din stuf cu care puteau ajunge, pentru rațiuni comerciale, în localități îndepărtate, situate pe țărmurile Oceanului Indian, în Egipt și în alte zone. Pentru Heyerdahl, ambarcațiunea din stuf este vehiculul sigur al oricărei comunicări între civilizații pe care totul le separă : continente, oceane, milenii. Pentru o expediție particulară prezintă avantajele următoare : costă puțin, poate fi construită într-un timp scurt, cu o mînă de lucru care nu necesită o pregătire specială, din materiale ce pot fi oferite de numeroase țări. Nu cere echipament, nici o competență deosebită din partea echipajului. În fine, adaugă revista „SCIENCE et VIE" — care consideră asemenea teorii ca fiind pseudoștiință — este fotogenică.

Reamintim că „Tigris" a pornit de pe fluviul Tigru din Irak la 11 noiembrie 1977 și de atunci a parcurs 2 500 de mile, făcînd escale la Bahrein, Oman și Pakistan.

Fotografia reprezintă ambarcațiunea „Tigris" în timpul lansării la apă la Qurna, localitate aflată la confluența Tigrului cu Eufratul.

MONDO UMANO ?

Odiseea testamentelor miliardarului invizibil

Se știe bine că în legătură cu Howard Hughes, numit spre apusul vieții lui „miliardarul invizibil" (deși nici în acest domeniu nu era un original; alți predecesori — Vanderbilt, Hearst sau Getty — preferau cu obstinație să fie foarte rar sau deloc văzuți în public), nu s-au căutat calificativele ce șochează în felul lor: excentric, obsedat, maniac, bolnav etc., etc. A avut din toate cîte ceva? Sau, deși pare paradoxal, pe toate la un loc? Întrebarea, de aici, nu e nici nouă și, evident, nici originală. Pentru că, iată, dincolo de cartea lui James Phelan „Howard Hughes — anii ascunși", Random House, S.U.A., ianuarie 1977 — despre care s-ar putea spune că autorul uneori a și mitizat sau a romanțat cine știe ce episod dintr-un evident apetit după senzațional, există și mărturiile unui apropiat colaborator pe care acesta le-a prestat sub jurămînt. La aproape doi ani de la moarte (5 aprilie 1976, în vîrstă de 71 de ani) Hughes — care a vrut să fie cel mai mare aviator al lumii, cel mai mare producător de filme din lume, cel mai vestit curtezan al falmoaselor dive ale Hollywoodului, în fine, cel mai bogat om din lume — are încă pe rol un proces de moștenire a fabuloasei lui averi din cauza prea multor testamente ce au apărut după decesul lui. Potrivit dezvăluirilor făcute de John Holms, el a petrecut 17 ani lîngă Hughes, un veritabil record dacă ne amintim cît de capricios era patronul lui și cît de neîncrezător în angajați. John Holms spunea în decembrie anul trecut că fostul său șef nu umbla decît gol în acel vast apartament pe care îl ocupa la unul din ultimele etaje ale unui hotel al său din Las Vegas și că în ultimii 10 ani nu și-a văzut niciodată ultima soție, actrița Jean Peters. În sfîrșit, își păstra foarte aproape „obiectele de noapte", pline, la care recurgea asemeni unui copil de un an sau doi, pentru a se convinge dacă e sănătos sau nu.

Excentricitate? Obsesii? Manii? Boală?

Cît privește testamentele, odiseea este în plină evoluție. Mai întîi, acel pașnic vînzător de la o pompă de benzină din statul Utah a recunoscut că este autorul unuia din testamentele atribuite lui Hughes. El nu dorea decît a 16-a parte din averea miliardarului invizibil întrucît cîndva l-ar fi luat cu mașina pe Howard, ce făcea autostopul (!), și chiar i-ar fi împrumutat 20 de cenți ca să poată telefona. Dar cea mai teribilă lovitură a primit-o biserica mormonă din Salt Lake City (statul Utah). La cîteva zile de la moartea lui Hughes, în această biserică fusese găsit un testament scris de mînă pe trei pagini în care Hughes numea ca executor testamentar pe Noah Dietrich — fosta lui mînă dreaptă — și lăsa cea mai mare parte a averii sale bisericii respective. Or, după îndelungi audieri, expertize și contraexpertize, urmate de fierbințile dezbateri aprinse, tribunalul din Houston a decis: nici testamentul mormon nu e autentic. Au obținut cîștig de cauză membrii familiei lui Hughes, evident nenumiți în testamentul mormon. Odiseea continuă însă, întrucît Noah Dietrich și secta respectivă nu renunță cu nici un chip. E vorba doar de o sumă cifrată la 166 milioane dolari.

PETRE NICOLAE ■

Fotbal la radio

Să fim drepți, cronicarii noștri sportivi de la radio nu trebuie invidiați. Pe vînt, pe ploaie, pe zăpadă, ei trebuie să-și aștepte rîndul la coada radiofonică pentru a ne împărtăși cîteva minute impresiile despre ceea ce văd pe teren. Și, cînd le e lor lumea mai dragă ce-aud în cască ? Alo !!! Aradule ! Aradule ! Sînt Petroșanii... Alo, Iașule, sînt Timișoara... Situație dramatică: s-a acordat un 11 metri, pot să relatez ? Relatează ! zice Minoiu din cabina lui cosmică de pe strada **Nuferilor** și Soare sau Mureșan relatează...

Ei, asta e ! Cum relatează ?

Că dacă duminică n-aveam nervii tari aruncam cu micul meu aparat japonez în capul spectatorilor așezați pașnic în fața mesei presei. Mai întîi, o observație generală : ceea ce voi scrie mai la vale nu e scris cu răutate, dar cu dreptate, da ! Ne aflam în repriza I a meciului **Sportul Studențesc — Politehnica Timișoara.** Bătea un vînt rece care ne usca la suflet, fotbal nu prea se vedea, și Ion Ghițulescu ne ducea cu prețul. Bătuse Chihaia un corner (și nu numai unul), portarul Bathori stătuse ca la fotograf, cu gura căscată și Iorgulescu marcase. Ce aflau cei de la Craiova, să zicem, care aveau tranzistoare, sau cei de la Iași, sau cei de la Arad ? Că lovitura de colț fusese executată de Iorgulescu și că un jucător de la **Sportul Studențesc** o introdusese cu capul în poartă ! Golul fusese înscris cu piciorul de fapt ; se vedea treaba cale de-o poștă, dar probabil că geamul de la cabina de pe **Republicii** era aburit... pentru că dacă n-ar fi fost aburit s-ar fi văzut și numărul de pe tricoul jucătorului, și Ghițulescu n-ar mai fi fost silit să revină peste cîteva minute și să spună că golul a fost marcat de Iorgulescu, pentru care fapt, noi, cei care văzusem faza din teren, am fi putut crede că acesta și bătuse cornerul și marcase cu capul printr-o ciudată ubicuitate. Sigur că în fazele rapide aproximațiile sînt permise, dar cinstit era ca acest bun crainic să revină și să restabilească adevărul...

În același timp, pe aceleași unde, am mai avut o pățanie, ba nu, două ! Ce se întîmpla la întîlnirea de la Bacău dintre echipa locală și **A.S.A. Tg. Mureș** ? Crainicul trimis acolo a întrerupt pe cei alți reporteri solicitînd microfonul pentru că se bătea o lovitură de 11 metri. Ne-a spus întîi că e frig, că a nins, că e lume multă în jur, mai lipsea descrierea stadionului, altfel frumos pentru că-l cunosc bine — și impresiile asupra literaturii spaniole, de care am fost scutiți. După un lung expozeu am aflat și cine trage: Chitaru. Moment de suspens ! S-au auzit strigătele localnicilor, ceea ce arăta limpede că se înscrisese, dar bunul reporter radiofonic spunea : NU ! Nu, ce ? ne întrebam noi. N-a fost gol ?! A tras Chitaru afară ?! A intrat vreun crocodil care a înghițit mingea înainte de a intra în poartă ? Nu ! zicea crainicul. — Ce, nu ?! ne întrebam noi unul pe altul, gata-gata să ne dăm cu aparatele în cap... Nu ! făcea reporterul, Chitaru mai trage o dată... În sfîrșit, o explicație : cineva mișcase în timpul execuției loviturii de la 11 metri, dar, după cunoștințele noastre, arbitrul ar fi trebuit să acorde legea avantajului și să acorde gol, pentru că cel care mișcase fusese un jucător de la Tg. Mureș. Misterul a rămas neelucidat cîteva minute lungi, pînă cînd am aflat că Chitaru a tras a doua oară, și a înscris, dar noi n-am știut dacă prima dată a marcat sau nu, dacă crocodilul a mîncat mingea sau nu, dacă așa se transmite un meci de fotbal sau nu !

Momentul trei : Minutul 65 al meciului **Argeș — Steaua.** Crainicul de la Pitești exclamă și el : Extraordinar ! Iordache părăsește terenul ! Așa ceva n-am mai văzut ! Noi, care nu vedeam nimic, ne întrebam : L-o fi schimbat antrenorul pe Iordache cu Moraru ? Iordache o fi rănit ? Iordache se duce să bea un ceai fierbinte ? Iordache s-a săturat de fotbal...

Într-adevăr, Iordache se săturase de fotbal, dar asta am aflat-o abia din ziarul de marți. Iordache se certase cu coechipierii și, fără să ceară învoirea antrenorului, a părăsit, pur și simplu, poarta, fapt fără precedent în fotbalul nostru de după 23 August. Măsuri, urmează.

Am relatat și noi sec toate aceste întîmplări pentru a-i sfătui pe crainicii noștri radiofonici că misiunea lor este aceea, nu de a face eseuri despre frumusețea fotbalului sau despre capriciile climei la Satu Mare ! Ei, pur și simplu, trebuie să ne facă să vedem ceea ce văd ei, adică să execute o **transmisie vizuală,** pentru că de auzit, se aude. Punct.

EUGEN BARBU ■

Mircea Sandu

„Sportul va cîștiga titlul !"

Între două ședințe de gimnastică medicală, internaționalul Mircea Sandu, 8 selecționări în echipa reprezentativă, ne-ai făcut surpriza de a ne vizita la redacție, prilej de a schimba cîteva vorbe.

— Ce se întîmplă cu tine, Mircea ?

— Nimic deosebit. Mă aflu în convalescență după cea de a doua operație de menisc, la care am fost supus în noiembrie trecut, la spitalul „Brîncovenesc". Genunchiul meu sting, operat prima dată în octombrie '76, e în curs de refacere, dar loviturile au mers ceva mai greu decît se așteptau medicii.

— Anume ?

— În iarnă cred că l-am forțat în timpul turneului din Algeria, cînd am participat la două meciuri, pe terenuri foarte dure, disputate unul după altul, luni și, respectiv, marți. Acum mă chinuiesc cu el, făcînd zilnic exerciții de gimnastică la Centrul de medicină sportivă de la „23 August".

— Înțeleg că 1977 a fost pentru tine un an cu puține satisfacții.

— Numai pe plan sportiv. În rest, a fost un an plin. Am absolvit Facultatea de comerț exterior și m-am căsătorit.

— Cum ți se pare Sportul studențesc văzut din tribună ?

— Să nu mi-o ia nimeni în nume de rău, dar din tribună se văd defectele unei echipe mult mai bine decît din teren. Pe gazon, cînd joci, devii fără să vrei pătimaș și ți se pare că echipa ta e totdeauna cea mai bună și că numai neșansa sau arbitrul o împiedică să cîștige ! Rareori e altfel. De sus, am constatat că pasam pr a mult la mijloc și că apărarea face destule greșeli copilărești, lăsînd tot greul pe spatele lui Răducanu. Lipsurile acestea, sînt convins, le vom remedia din mers. Ca să răspund exact la întrebare, Sportul e o garnitură matură, solidă, echilibrată care va izbuti să cîștige titlul de campioană a țării !

— Cu sau fără Mircea Sandu ?

— Cu. Zilele acestea îmi relau antrenamentele și, dacă nu intervine nimic neplăcut, pe 26 martie joc, contra Reșiței.

— Am auzit bine sau ai zis că Sportul va ieși campioană ?

— Așa am spus și repet. În condițiile în care Timișoara, am văzut-o duminică, joacă mai prost decît mă așteptam și decît o arată punctele din clasament, nu cred să avem alți concurenți. A.S.A. va ceda, iar Steaua și Dinamo par să traverseze o perioadă de schimbare a generațiilor. Prin eliminare, principala candidată la titlu se anunță Sportul studențesc.

— Cînd speri să revii în vederile selecționerilor ?

— Optimismul nu mă oprește să zic că, deocamdată, nu se pune problema selecționării. Mai întîi să joc, și să joc bine, apoi vom mai vedea. Nu prin vorbe, ci prin goluri, ajunge un vîrf de atac în echipa națională !

EMIL NEGOIȚĂ ■

Ileana Silai, campioană Europei pe 1 500 metri

Participînd, duminică după-amiază, la finalele celei de-a IX-a ediții a campionatelor continentale de atletism pe teren acoperit, în Palazzo dello sport din Milano, alergătoarea română Ileana Silai a reușit superba performanță de a cîștiga proba de 1500 de metri, întrecînd la finiș pe compatrioata sa Natalia Mărășescu, medaliată cu argint. În seara aceleiași zile, telespectatorii români au avut ocazia de a urmări palpitanta încheiere a cursei, pe care Silai a cîștigat-o cu un sprint extraordinar, după ce Mărășescu, recordmena lumii, trăsese după ea întregul pluton, sufocîndu-l și fărîmițîndu-l. Rezultatul înregistrat de cronometre, 4:07,1, este cel mai bun înregistrat vreodată de cîștigătoarea probei de 1500, el venind să încununeze o carieră sportivă exemplară.

La aproape 37 de ani, Ileana Silai, a cărei evoluție sportivă revista noastră a înfățișat-o pe larg în urmă cu 2 săptămîni, s-a instalat în fruntea ierarhiei europene a probei de 1500 de metri, demonstrînd minunate resurse de dîrzenie și tenacitate. O victorie, cea mai strălucitoare dintr-o carieră de excepție, urmată, la două zile, de o alta, în meciul Europa — S.U.A., care vorbește clar despre clasa alergătoarei clujence.

Ce se întîmplă cu „tribuna pliantă" ?

Ne scrie inginerul Cristinel Cismaru, din București, strada General Haralambie, numărul 13, sector 5.

„În anul 1969, C.N.E.F.S. a realizat experimental, ca premieră tehnică în lumea sportului, „tribuna pliantă". Lucrarea a costat 40 000 lei, dar a rămas neterminată, în ciuda marilor avantaje pe care le-ar fi înlesnit aplicarea, simplă și economicoasă, a „tribunei pliante" în cadrul unor săli de sport. Prototipul, pe care-l vedeți în fotografia alăturată (foto 1), a fost montat în Parcul sportiv Progresul în 1970, deci în aer liber, cum nu era indicat, și lăsat în voia soartei, ajungînd în starea deplorabilă din cealaltă imagine (*foto 2*) ! Ce părere aveți despre tratamentul acordat „tribunei pliante", ca și altor, de fapt, aparate tehnice specifice, pe care C.N.E.F.S.-ul le-a avizat și finanțat spre realizare, pentru ca apoi să le abandoneze ?"

Foto 1

Foto 2

Firește, nu e de competența noastră, tovarășe Cismaru, ca răspuns edificator. Nu ne rămîne altceva de făcut decît să înfățișăm întrebarea dumneavoastră forului de specialitate din cadrul C.N.E.F.S., așteptînd lămuririle de rigoare.

Fotbal

PITEȘTI : F. C. Argeș—Steaua 3—1 (1—0). Interesant, alert și spectaculos, mai ales în partea a doua, acest meci la capătul căruia avem de pus cîteva întrebări, dar nu înainte de a sublinia jocul foarte bun, din nou, al lui Dobrin. ● În prima repriză, Radu II ratează incredibil în minutul 34, cînd, singur cu portarul Iordache, nu-l poate depăși. În repriza a doua, periculosul și necrutătorul atacant de altă dată al Argeșului a ratat alte cîteva ocazii similare, așa cum a făcut-o și la Tg. Mureș, în etapa precedentă ! Ce se întîmplă, deci, cu Radu II ? ● Agiu și Zahiu, două nume care întîmplător rimează, s-au rezumat numai la atît, adică la rimă. Altfel spus, nu se sincronizează deloc, motiv pentru care au fost depășiți cu regularitate de mingi foarte simple, precum cele degajate de Speriatu, una din ele transformîndu-se în gol (autor Radu II care a îndeplinit o formalitate), dar astfel de faze după însemnările noastre, s-au repetat întocmai, de parcă au fost trase cu indigoul. Chiar și primul gol, cel marcat de Iovănescu, a purtat și semnătura lui Agiu, mult prea nesigur în intervențiile sale. Ce se întîmplă, deci, în absența lui Sameș, în mijlocul apărării steliste? ● Un anume răspuns ni-l oferă, zicem noi, gestul lui Iordache, care, după golul trei, a părăsit, pur și simplu, poarta, sfidînd antrenorul, arbitrul, coechipierii, publicul și adversarii. Ce se întîmplă, deci, cu autoritatea antrenorului Jenei ? ● În legătură cu arbitrajul, craioveanul Radu Șerban a fluierat și a sancționat anapoda, adică a arbitrat slab, fără decizie, fără fermitate, ajutat fiind, atît cît au putut să o facă, la margine, de E. Păunescu și C. Vlase din aceeași localitate. **(Victor Nițâ)**

BACĂU : S.C.—A.S.A. Tîrgu Mureș 2—1 (1—0). Foarte frig la Bacău și foarte multe temeri în tabăra gazdelor ! Înainte de meci, președintele clubului băcăuan, profesorul Costinescu, ne-a declarat, cu glas tremurat, de frig și de teamă : „dacă batem azi, nu vom scăpa de probleme, dar ele nu vor mai fi legate de retrogradare". ● Bacăul a deschis repede scorul, dintr-un penalty repetat (!!), în condițiile unei partide în care oaspeții au stat tot timpul mai bine pe picioare, dar s-au mulțumit să paseze la nesfîrșit la centrul terenului, vîrful lor de atac, Fanici, fiind departe de speranțele puse în el. ● După pauză, fotbal la mijlocul gazonului, cu gazde foarte ambițioase și oaspeți tehnici și maturi, privați de aportul în atac al lui Bolони, păzit ca de o „santinelă" de Vamanu. După egalarea lui Hajnal, se părea că meciul va curge către un rezultat de egalitate, numai că insistența finală a băcăuanilor va mai aduce un gol, altfel meritat, înscris de Botez cu 5 minute înainte de final. ● Uneori ezitant, neaplicînd corect legea avantajului, arbitrul bucureștean R. Stîncan a condus sub nivelul obișnuit al prestațiilor sale, fiind ajutat la linie de N. Suciu și adesea încurcat de V. Teciu, neatent. **(Gheorghe Amuza)**

HUNEDOARA : Corvinul—Jiul 1—1 (1—0). Rezultat catastrofal pentru echipa gazdă, care-și vede astfel compromis încă un plan de două puncte, dintr-o dispută care începe să se apropie de linia dreaptă. ● Pe fondul unui joc haotic (mai slab chiar decît în mod obișnuit !), fotbaliștii hunedoreni au alergat mult și fără mare folos, bulucindu-se spre poarta adversă și, nu rareori, rămînînd buimăciți în fața șarjelor lui Multescu și Dumitrache, în apărare ● Localnicii ar fi putut, totuși, să cîștige această partidă — fiindcă Jiul n-a îndrăznit să spere decît spre sfîrșit la lichidarea conturilor. Or, primele 25—30 de minute au aparținut net hunedorenilor (impulsionați, desigur, de Lucescu și de R. Nunweiller), care au avut în această perioadă cîteva mari ocazii de gol, la care ar trebui adăugate și două lovituri de la 11 metri clare, pe care însă arbitrul le-a trecut cu vederea ! ● Ajungînd aici, să subliniem că Nicolae Raab a condus mizerabil la Hunedoara. După părerea noastră, paradoxal fără îndoială, arbitrul partidei a vrut oarecum să ajute echipa gazdă — obținînd însă în final exact rezultatul invers ! Astfel, după ce a acordat penalty cît a putut de repede (min. 7, la o fază aproape banală), a refuzat hunedorenilor alte două lovituri de pedeapsă cu adevărat meritate (Bădin, dealtfel, l-a „îmbrățișat" permanent pe vîrful gazdelor) și a anulat apoi un gol, înscris de Nunweiller — totul din dorința de a compensa greșeala din minutul 7, ca și alte avantaje acordate în joc gazdelor. Tot el a lăsat liber jocul extrem de dur (cu faulturi de extremă violență, de o parte și de cealaltă), o altă greșeală capitală, care avea să genereze, spre sfîrșitul primei reprize, o adevărată „cor-ridă". Celelalte greșeli ale lui N. Raab (lipsa de discernămînt în acordarea cartonașelor, anunțarea a două minute de prelungiri, pentru ca la numai 30 de secunde să fluiere sfîrșitul reprizei, apoi al meciului etc.) sînt totuși minore față de ceea ce am relatat mai sus. ● În ceea ce privește punctul „de aur" al Jiului, am temerea că el s-ar putea schimba într-unul „de argint", în favoarea F.C. Constanței, care joacă chiar azi la Petroșani... Între altele, prea au căutat cartonașele unii jucători! **(Dumitru Graur)**

MULȚESCU, unul dintre cei mai buni jucători ai Jiului la Hunedoara. Caricatura aparține... vicepreședintelui clubului din Petroșani, profesorul Mircea Pascu ! Clanciu și colegii au toate motivele să fie invidioși.

Moda '78, colecţia UCECOM

Timp de 4 zile, hotelul Intercontinental din Bucureşti a găzduit o amplă prezentare de modă prin care a fost lansată noua linie a vestimentaţiei de primăvară şi vară din acest an.

Din cele 140 de modele, concepute şi realizate de specialiştii Centrului de creaţie a UCECOM-ului, majoritatea aflîndu-se sub triada „practic-comod-elegant", cele mai aplaudate au fost modelele de artizanat. Iar dintre culori, consemnăm, au predominat albul, ocrul, culorile cu nuanţe de pămînt şi piatră, precum şi toată gama de verde.

Fără să intrăm în amănunte tehnice, au fost prezentate **fuste** cu pliseuri, cute şi carouri, **pardesiuri** cu platcă, glugă, tăieturi şi fermoare, plus nasturi imitînd bambusul, **impermeabile şi pelerine** detaşabile, precum şi **taioare sau tunici** de toate felurile, cu şi fără glugă, cu şi fără platcă, cu şi fără pliuri etc.

Un amănunt important : modelele prezentate pot fi comandate la unităţile şi centrele cooperaţiei de consum. Rămîne să vedem cît de corită este această promisiune, mai ales că prezentarea de modă s-a bucurat de un evident succes.

Fotografii de **EMANUEL TANJALĂ** ■

RACUL

Cinci minute cu
Anton Dragoş

— Ce înseamnă să fii caricaturist, Anton Dragoş ?

— O mare răspundere...

— Adică ?

— Caricaturistul este chemat în măsura mijloacelor sale să contribuie la una din cele mai importante şi dificile sarcini de care depinde mersul înainte : critica neajunsurilor, depistarea mentalităţilor şi atitudinilor învechite, înapoiate, a formelor pe care rutina, inerţia ni le mai pun pe ici, pe colo. Nu întîmplător, cu toate că în ultimul timp au apărut prin ţară multe saloane de umor — departe totuşi după părerea mea de a rezolva dorinţa de afirmare a atîtor tineri — caricatura şi desenul satiric rămîn legate de presă, de actualitatea cea mai stringentă a vieţii noastre.

— Ce poţi să-mi spui concret despre activitatea ta ?

— Fac caricaturi mai bine de 10 ani. Am participat din 1967 la aproape toate saloanele de umor din ţară. Am participat la 17 expoziţii internaţionale şi în 1973 am luat premiu la Bologna în Italia, în 1975 am luat premiul II al U.A.P., iar în 1977 premiul Academiei de arte plastice din Turcia. Nu sînt un spontan, iar subiectele care mă interesează în mod deosebit şi pe care le abordez sînt: relaţiile om-om, om-natură. În cazul relaţiei om-obiect aceasta duce în majoritatea cazurilor la o metaforă. De aceea se descoperă de multe ori în caricatură o undă de lirism, o undă de tristeţe. Mulţi o consideră de fapt un semnal de alarmă pentru caricatură.

Adevărul este că tratînd în mod serios o temă în caricatură se pierde umorul primordial — caricatura căpătînd forme noi. Satira fiind în acest caz un element esenţial. Deci pedalăm spre satiră. Adepţii caricaturii umoristice sînt nemulţumiţi şi totodată neliniştiţi. Dar totul se echilibrează existînd loc suficient pentru toate genurile umoristice. Savurez şi rîd de caricaturi cu efectul imediat cu toate că le uit după aceea. Caricatura românească are succes pe plan internaţional datorită faptului că a ajuns la o subtilitate a genului. Publicului tînăr îi place acest lucru cu toate că noi îi oferim destul de puţin.

— Ce te nemulţumeşte, Anton Dragoş ?

— Faptul că aş putea să ofer cititorului şi iubitorului de caricatură mai mult decît în momentul de faţă.

SORIN POSTOLACHE ■

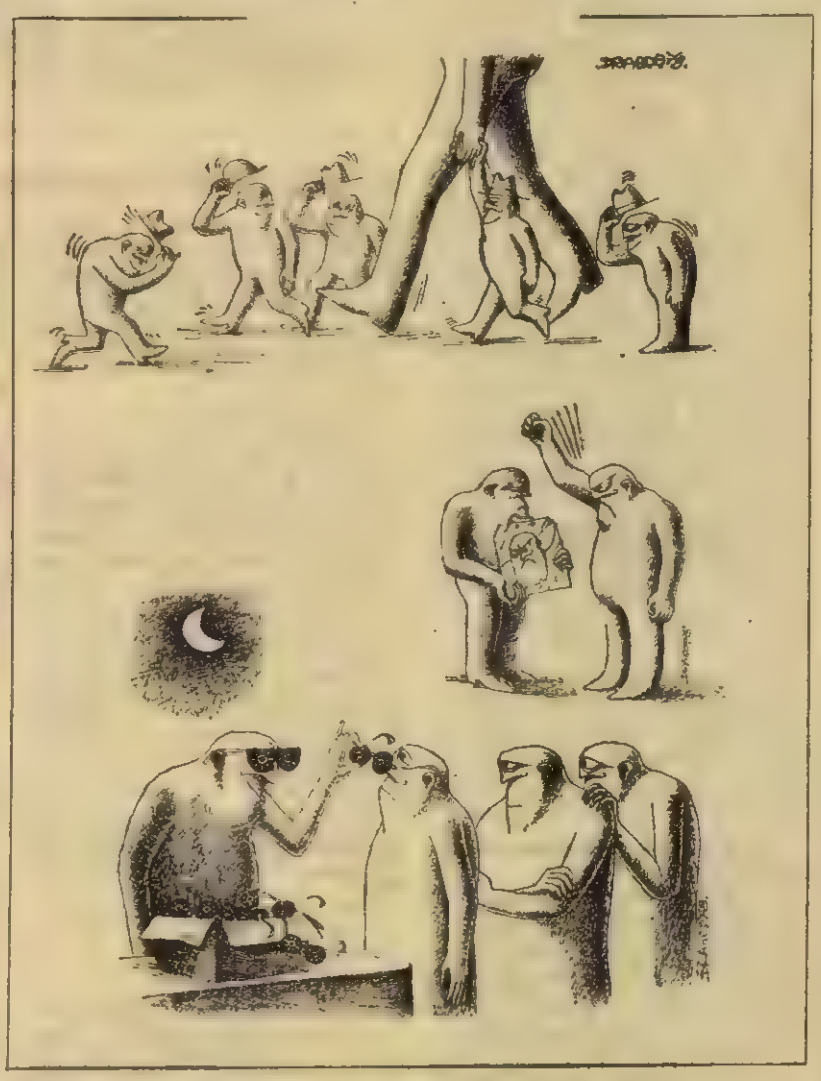

CRONICA ŞOSELEI

Preţul unor secunde de imprudenţă!

Automobiliştii cunosc bine podul îngust de la ieşirea din oraşul Văleni de Munte spre Braşov. Locul e periculos, chiar foarte periculos, pentru că e vorba de fapt de o suită de „puncte negre" curbă ac de păr la stînga şi apoi viraj strîns la dreapta, ambele într-o pantă destul de dură, după care urmează podul cu pricina. Semnalizarea rutieră clară, vizibilă, atrage atenţia asupra periculozităţii drumului şi convingătoarea majoritate a conducătorilor auto abordează deosebit de prudent sectorul respectiv de şosea.

Bineînţeles că gheaţa, zăpada, mizga şi chiar asfaltul udat de ploaie determină oamenii de la volan să fie şi mai circumspecţi atunci cînd rulează pe porţiunea de drum amintită, care reprezintă de fapt preludiul unui drum de munte care se anunţă dificil datorită numeroaselor serpentine, pante şi rampe pronunţate, locuri de ingustare etc.

De ce D. G., şofer la autobaza 3 aparţinînd de I.T.A. Prahova, aflat în cursă legală la volanul autotractorului cu şa nr. 21—PH—3877, a intrat în Văleni de Munte pe o stradă interzisă autovehiculelor grele nu ştim. Nici el n-a putut explica această ulterior organelor de anchetă. Drumul nu l-a scurtat decît cu cîteva zeci de metri, iar timpul de parcurs cu 2—3 minute. În schimb, ştiind că săvîrşeşte o încălcare a unei reguli de circulaţie, a mărit periculos viteza pentru a ieşi cît mai repede de pe stradă cu pricina. Artera în cauză debuşează însă în drumul naţional unde se găsesc „punctele negre" amintite la început. Viteza relativ mare şi drumul alunecos acoperit cu zăpadă îngheţată nu i-au mai permis şoferului de la volanul autotractorului să reducă viteza fără pericol pentru a se încolona în spatele autovehiculelor care aşteptau la capătul podului să treacă şirul de maşini din sens contrar ce se bucurau de prioritate.

El a apăsat puternic pe frînă determinînd un derapaj la fel de puternic al semiremorcii spre dreapta. În aceste împrejurări, partea din spate a autovehiculului escaladează trotuarul îndreptîndu-se spre zidul de sprijin al drumului înalt de cîţiva metri. O femeie, S.A., observă cum mastodontul urcat spre trotuar se îndreaptă spre ea. Îngrozită se precipită spre singura direcţie care i se pare mai puţin periculoasă, şi anume către zidul de sprijin. Se lipeşte de peretele înalt încercînd să se salveze. Semiremorca înaintează însă spre ea şi o striveşte de zid.

În drum spre casă unde o aşteptau patru copii, în acest mod stupid îşi pierde viaţa S. A. în vîrstă de numai 28 de ani. Patru copii rămaşi fără mamă, o viaţă tînără răpusă, şoferul cu conştiinţa împovărată de fapta gravă comisă, familia sa şi ea în suferinţe. Pentru ce? Pentru încercarea de a „economisi" cîteva minute şi a „scurta" drumul cu nici măcar un kilometru. Pentru că unii şoferi încearcă o satisfacţie atunci cînd reuşesc să eludeze legea fără a fi prinşi. Pe cei care „mai gîndesc aşa îi invităm să reflecteze asupra întîmplării descrise în aceste cîteva rînduri.

VICTOR BEDA ■

„Toată viața am învățat. De la alții și de la mine"

● Dan Gavriliu ; născut la Brăila, la 26 aprilie 1915 ; doctor în medicină și chirurgie, Cum laudae, 1941 ; docent, 1971 ; profesor titular, șeful clinicii de chirurgie de la spitalul „Dr. Carol Davila" din București, din 1973 ; deținător a 4 brevete de inventator, între care „Metodă și instrumentar de înlocuire a esofagului la om", nr. 2676 9 martie 1968 ; autor (coautor) de cărți și manuale, tipărite în țară și în străinătate, între care monografiile „Chirurgia esofagului" și „Patologie esofagului", ambele București, 1957 și, respectiv, 1967 ; membru P C R. din 1967 ; membru la numeroase societăți medicale românești și străine, la Societatea internațională de chirurgie (Bruxelles), la Colegiul internațional de chirurgie digestivă (Roma), la Organizația universitară de intercambio panamericana și la Fundația Para el progreso de la medicina", ambele La Plata, Argentina etc. ; comentator al unei sesiuni a Congresului anual al Colegiului american al chirurgilor, San Francisco, 1975 ; vicepreședinte al celui de al 4-lea Congres al Colegiului internațional de chirurgie digestivă, Davos, 1976 ; visiting professor la universitățile din California, Minnesota, New York și Pennsylvania, S.U.A., 1975 ; autor al conferinței de deschidere a Congresului anual al Colegiului regal de chirurgie din Anglia, Leeds, 1976 etc. ; prezent în marile tratate de chirurgie digestivă, între care „The Craft of Surgery", Boston, New York, „Operations sur les parois de l'abdomen et sur le tube digestif", Paris, „Chirurgia delli stenosi cicatriciali dell'esofago", Padova, „L'Encyclopédie medico-chirurgicale", Paris ; distins cu ordine și medalii, cu [illegible] Sanitar clasa I.

— Tovarășe profesor, știu că nu sînteți un interlocutor comod. În urmă cu cîțiva ani, după un reportaj publicat în „Flacăra", m-ați inclus, mai în glumă, mai în serios, în rîndul persoanelor nedorite. Dar, iată, a venit vremea să mă întorc la dumneavoastră și să zic : de la cine ați învățat meserie, tovarășe Gavriliu ?

— Toată viața am învățat. De la alții și de la mine.

— Cred că am găsit titlul. Mai repede decît mă așteptam, dar n-ajunge. Mai trebuie ceva.

— Am lucrat sub îndrumarea unor oameni minunați, profesori cu merite deosebite în istoria medicinei românești, dar un maestru anume n-am avut. S-o întîmplat să fie așa și mi-e greu astăzi, după atîția ani, să spun exact dacă a fost bine sau a fost rău. Devenind în 1936 extern prin concurs la spitalele Eforiei din București, apoi intern, tot prin concurs, am avut ocazia, începînd de la sfîrșitul anului al doilea de facultate, să urmez diferite stagii, cu diferiți profesori. În șase ani am făcut opt stagii, învățînd interne de la Danielopolu, dermatologie de la Nicolau, tatăl, să nu confuzi, chirurgie maxilofacială de la Dan Teodorescu, ortopedie și chirurgie infantilă de la Bălăcescu și așa mai departe. Dacă-mi aduc bine aminte, am urmat, la „Colțea", și un stagiu de urologie, ba am intrat chiar, ca student, în consultații de policlinică. Organizarea școlii medicale din acea vreme era în așa fel alcătuită încît, ca extern și intern, puteai alege stagiile, iar eu nu m-am sfiit să le schimb. În primul rînd din dorința de a căpăta cunoștințe cît mai diverse, spre a-mi forma o cultură medicală întinsă și solidă, în al doilea rînd din nevoia de a mă fixa asupra unei anume chirurgii. Hotărîsem să fac chirurgie, dar nu știam de care. De aceea, visînd chirurgia generală, am adunat cunoștințe din specialitățile limitrofe, iar astăzi sînt convins că n-am greșit în alegerile acelea. După examenul de secundariat în chirurgie generală, la care am ieșit primul, am preferat clinica de la „Filantropia" a profesorului Amza Jianu, alături de care împlinisem ultimul stagiu de intern. Am rămas acolo cîțiva ani, ca medic secundar și asistent universitar.

— Cum era profesorul Amza Jianu ?

— Un bun pedagog și un bun profesionist. Poate că l-am apucat către sfîrșitul carierei, dar am deprins de la dînsul o oarecare cutezanță și respectul pentru rapiditatea gestului chirurgical. Făcea o chirurgie de anvergură, abordînd, după gîndirea generală a epocii, toate compartimentele. Astăzi mentalitatea este complet schimbată, în sensul că nimeni nu mai operează de toate, iar responsabilitatea chirurgului s-a extins dincolo de pereții sălii de operație, chirurgul răspunzînd de bolnav nu doar în timpul actului operator, ci pînă la plecarea din spital.

— Cînd a operat doctorul Dan Gavriliu pentru prima dată ?

— La sfîrșitul anului al treilea de facultate. Prima mea operație a fost, firește, o apendicită. Ca să te scutesc de o întrebare, voi spune că am pus mîna pe bisturiu mult mai devreme decît o fac studenții de azi. Din păcate, în prezent, în condițiile unui învățămînt medical judicios gîndit, căruia în urmă cu cîțiva ani secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, i-a conferit sensuri adînci și orizonturi largi, indicîndu-i să se apropie de practică, deci de spital și policlinică, un absolvent al medicinei nu știe să opereze. Asta vrea să însemne că am făcut pași înainte, dar că n-am ajuns pînă la capăt. Sigur că astăzi, cînd numărul disciplinelor medicinei a crescut, iată, numai igiena a ajuns să aibă patru catedre, de la una singură care funcționa pe vremea studiilor mele, studenții medicinești au mai puțin timp la dispoziție, fiind chemați să învețe de toate. Nu-i nimic rău în asta, dar cred că se răzbate prea tîrziu la specializare. Poate că n-ar strica să zăbovim asupra ideii de reconsiderare a externatului, așa cum era el organizat mai demult, cu sita lui de concursuri și cu dreptul studenților de a-și alege anumite stagii, tocmai în vederea unei specializări timpurii. Trebuie să ținem seama, mai mult decît o facem la ora actuală, de atracția lor către o disciplină sau alta, acordîndu-le totodată mai multă responsabilitate. S-ar putea să greșesc, dar impresia mea e că studenții de astăzi au prea multe doici. Le dăm prea mult, le cerem prea puțin, îi încărcăm rar și cu răspunderi puțin importante.

— Concret, ce credeți c-ar trebui întreprins ?

— Cam ce-am spus pînă acum.

— Mai spuneți o dată.

— Reconsiderarea externatului, mărirea numărului de interni, deschiderea secundariatului pentru orice absolvent de facultate, înaintea îndeplinirii stagiului la țară. Pe bază de concurs, cu un număr de locuri anunțat dinainte, pe specialități, ceea ce n-ar afecta cifra cadrelor destinate mediului rural, intrînd în discuție, cum spuneam, un număr limitat de locuri, deci și de specialiști. Sistemul actual, care presupune accesul la examen după minimum trei ani, frînează ascensiunea unor medici cu adevărat talentați și muncitori, lezează procesul de continuitate. Scurtează aripile, ca să zic așa. Necesitatea specializării precoce, despre care se vorbește tot mai mult în medicina de astăzi, solicită, după opinia mea, renunțarea la o anume rutină, în care aș include și actualul sistem de secundariat.

— Am impresia că vă obsedează ideea specializării timpurii. Se formează chiar așa greu un chirurg bun, tovarășe profesor ?

— Se formează, prin muncă și seriozitate, într-o viață de om. Uneori nici intervalul acesta nu ajută la nimic.

— În ce sens ?

— Ecuația mentală a unui chirurg trebuie să fie tot timpul corectă și foarte rapidă. El trebuie să fie foarte organizat, indemnatic și perseverent, capabil să recunoască deschis că, oricît știe, mai are de învățat, mai ales în condițiile în care medicina contemporană înaintează cu pași uriași. În fiecare clipă, el are datoria să citească și să se perfecționeze, să cunoască exact ce fac alții și unde au ajuns, să compare. Or, e foarte greu de ajuns aici cînd absolvenții noștri ies din facultate numai cu noțiuni de patologie chirurgicală, de diagnostic și orientare terapeutică, fără să fi operat vreodată în șase ani ! Se pornește astfel cu un decalaj pe care, oricît ne-am strădui mai tîrziu să-l recuperăm, nu-l putem suplini în întregime.

— Se vorbește destul de des în medicină despre existența unui hiatus valoric între generații. Există el cu adevărat ?

— Nu știu. Poate că da, poate că nu, un lucru e însă cert. A fost o epocă de care, personal, nu-mi aduc aminte cu plăcere -și asupra căreia nu insist, în care cîteva din persoanele din conducerea Ministerului Sănătății s-au străduit și, în parte, au reușit să acrediteze ideea că medicina românească a început și s-a terminat cu ele, deși, ca să fiu sincer pînă la capăt, și contribuția lor e de luat în seamă. În restabilirea adevărului, căci medicina românească a avut și are valori oricînd competitive pe plan mondial, cu aporturi însemnate la patrimoniul istoriei medicinei, un rol de seamă aparține secretarului general al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu. Cel dintîi bărbat al țării, dotat, între alte calități excepționale, cu un simț perfect al adevărului, a declanșat dificila operațiune de reevaluare a valorilor medicinei noastre actuale. Pe măsura tradiției și a unui climat de muncă exemplar, pus la dispoziție de partidul și statul nostru, medicina românească, în general, chirurgia, în special, se pot prezenta azi cu fruntea sus la orice confruntare, oriunde în lume. Deținem cîteva nume, mă gîndesc la profesorii noștri de azi cu care s-ar mîndri orice școală medicală de pe glob.

— Tovarășe profesor, din cîte știu, n-ați avut o ascensiune ușoară. Ați ajuns ce-ați ajuns după mulți ani și după multe obstacole, prin muncă, prin voință, prin îndîrjire. Ați fost, dacă-mi aduc bine aminte, de trei ori asistent, după cum ați fost cîndva sfătuit, la o vreme la care numele dumneavoastră pătrunsese în marile tratate de chirurgie, să vă reprofilați într-o altă disciplină. Firește, toate astea au trecut, dar aș vrea să vă întreb dacă n-ați simțit niciodată nevoia să renunțați ?

— Niciodată. Mi-am făcut datoria mai departe, convins că într-o țară ca a noastră, a adevărului, dreptatea va triumfa. Ceea ce s-a și întîmplat. Necazurile le-am uitat și nu port ranchiună nimănui, căci nu mi-am permis să fac societatea vinovată de un caracter sau altul. Totdeauna am crezut și cred că e de datoria noastră să dăm mai mult decît să cerem. Restul au fost chestiuni personale.

— În două cuvinte, ce înseamnă Operația Gavriliu, inclusă în manualele de chirurgie de pretutindeni ?

— Sînt, de fapt, două procedee de înlocuire a esofagului. Primul, cu un tub gastric, cel de al doilea, cu un tub gastric la care se adaugă pilorul și o parte din duoden. Cea dintîi intervenție chirurgicală de acest gen am efectuat-o în 1951, pe un copil, Ion Bică Văduva de prin părțile Olteniei. L-am revăzut anul trecut. A învățat sobărie, are un metru optzeci și doi copii. Cînd a intrat în cabinet, nu l-am recunoscut, apoi am stat de vorbă și mi-a spus cine e. L-am întrebat cu ce-i pot fi de folos, iar omul mi-a zis că a venit doar așa, să mă vadă, aflîndu-se la București pentru o nuntă. Momentul acela a fost unul din cele mai emoționante din viața mea.

— Cît durează o asemenea operație ?

— La început dura opt ore, căci refăceam esofagul compromis din două ședințe, fiecare de cîte patru ceasuri. Întîi confecționam tubul, apoi realizam legătura cu esofagul. Astăzi, cînd am ajuns la peste șase sute de asemenea intervenții, din cele peste cincisprezece mii de cazuri operate, totul se termină în două ceasuri și jumătate. Operația a fost preluată și de alții, în țări cu tradiții și rezultate în materie de chirurgie, iar la noi, la „Davila", colaboratorii mei o execută curent îndicele de mortalitate, aproape de patru la sută, a avut darul să-i sperie pe unii în urmă cu ani, dar cu vremea s-au convins și cei mai sceptici că e vorba despre un procedeu foarte prețios, aplicabil cu rezultate spectaculoase în cazuri disperate, în fața cărora chirurgia clasică ridica mîinile neputincioasă. Cred însă că, deși pusă la punct, tehnica operației mai poate fi îmbunătățită.

— Anume ?

— Nu știu. Caut. Poate voi găsi, poate nu. De-acum nu mai e vorba atît de dexteritate, cît de tehnologie. Mi-ar fi mai ușor dacă aș avea instrumente de cusut cu agrafe de tantal. Dar n-am și nici nu știu cînd voi avea. Ce să mă aștept la tantal cînd nici pensele pe care le-am brevetat prin O.S.I.M. n-au fost încă făcute, în ciuda tuturor promisiunilor !

— Tovarășe profesor, în altă ordine de idei, deduc că ați călătorit mult, prin toată lumea. E exact ?

— Poate că nu prin toată lumea, dar de umblat, am umblat ceva. Am fost invitat și, cînd am putut, m-am dus, privind invitațiile nu atît ca un semn de prețuire pentru activitatea mea, cît ca o dovadă concludentă de stimă și respect înaintată pe adresa medicinei românești, pe care vreau să cred că am slujit-o cu cinste și devotament, ca bun comunist și bun patriot. Călătoriile însă nu mi-au făcut niciodată cine știe ce plăcere. Nu e ușor, crede-mă, să vii de la San Francisco, din Statele Unite, unde am fost ca visiting professor, pînă la București cu aeroplanul, străbătînd unsprezece fuse orare și tot așteptînd să se facă ziuă ! Mai ales cînd nu mai ești chiar tînăr.

— Ce înseamnă să fii visiting professor ?

— Să faci treaba profesorilor care te-au invitat. Unii cred că e o poveste frumoasă, cu cai verzi pe pereți, plimbări, cocteiluri, și așa mai departe. În realitate, lucrurile stau cu totul altfel. Ți se fixează un program care începe la șapte dimineața și se încheie seara tîrziu, după ce ai petrecut ore în șir în clinică. Gazdele, în frunte cu profesorul al cărui oaspete ești, iau loc în bănci, iar tu ești poftit la catedră, să-ți dai cu părerea. Firește, nimeni nu te urăște, dar nici nimeni nu te iubește, drept pentru care toți sînt dispuși să te incule. Îți prezintă un caz, dar nu-ți pun la dispoziție toate analizele sau toate radiografiile, te întreabă ce crezi, iar tu zici că nu crezi nimic ! Cum așa ?!, se miră. Ceri restul de documente, ți le oferă cu mărinimie, te lămurești și comentezi. Cad de acord cu tine și te flatează, da, profesorul Gavriliu sau cutare a sesizat perfect, dar ca să ajungi aici e nevoie să fii nu doar stăpîn pe meserie, ci și pe situație. Să ai sînge rece. Apoi, după atîta alergătură și atîta muncă, de pe urma cărora, ca să fiu corect, nu se aleg numai ei cu ceva, ci și tu, te întorci acasă, unde poți avea surpriza ca vreunul din colaboratori să te privească chiorîș, ca și cum ai fi venit de la o nuntă. Personal, în America, am avut cu totul și cu totul două zile libere. Desigur, amîndouă duminici.

— Tovarășe profesor, ce vă place cel mai mult în viață ?

— Trei lucruri. Meseria, sportul și artele. Din păcate, pentru ultimele am din ce în ce mai puțin timp la dispoziție. Oricum, cred că sînt singurele lucruri la care mă pricep cu adevărat și pe care știu să le fac bine. O fi mult, o fi puțin, cine poate spune ?

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

FLACĂRA. Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu — 16 17) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu — 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (M. Nedelea, E. Seceleanu — 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Cotană — 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie — 17 63 16 și interior 17 86), redactor șef — 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-import presă, PO Box 136—137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI

41505

flacăra
SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE
MARTIE 1978

FORUMUL NAȚIONAL AL ALEȘILOR OBȘTII

Încă o dată ce se anunță o dată-eveniment, o memorabilă dată pe agenda vieții social-politice a românilor : 29 martie 1978, ziua deschiderii Conferinței pe țară a președinților consiliilor populare. Precedată de conferințele deputaților consiliilor populare, desfășurate în Capitală și în toate județele țării într-o însuflețită atmosferă de lucru, de răspundere civică — relevantă expresie a importantului rol pe care-l au organele locale ale puterii de stat în realizarea politicii P.C.R. și, în același timp, relevantă expresie a democrației socialiste în acțiune — Conferința pe țară a președinților consiliilor populare se înscrie, în cronica vieții noastre obștești, ca un moment în măsură să ne ofere, pe lîngă satisfacția unor bilanțuri de succese, examinarea critică a unor neajunsuri, deci unghiuri noi de deschidere, puncte noi de plecare în reevaluarea unor modalități, a unor stiluri de muncă, de conducere, confruntate cu exigențele actualei etape a vieții politice, economice, sociale a patriei.

O conferință cu o problematică bogată, acoperind toate domeniile-cheie, toate aspectele mari, vitale ale construcției noii noastre civilizații. O conferință ce va dezbate, prin glasul miilor de aleși ai obștii, chestiuni privind, deopotrivă, industria și agricultura, eficiența investițiilor, gospodărirea avuțiilor naționale, sistematizarea localităților, modernizarea lor, construcția de locuințe, învățămîntul, cultura și sănătatea publică, deci creșterea bunăstării oamenilor, a calității vieții în România, a bazei materiale pentru realizarea în fapt a deplinei egalități în drepturi a cetățenilor patriei, ca și modalitățile de perfecționare, de adîncire a democrației socialiste, de continuă sporire a participării maselor largi, a tuturor oamenilor acestei țări, fără deosebire de naționalitate, la conducerea economiei, a întregii societăți. O conferință ce, prin desfășurare și consecințe, va revela, o dată mai mult, fericita conjuncție, caracteristică acestor ani — ani al căror focar de idee și faptă a fost Congresul al XI-lea al partidului — a intereselor și aspirațiilor poporului cu o programă de muncă și luptă precis definită : programă gîndită și scrisă sub dictarea și sub porunca timpului, a idealurilor socialismului, a idealurilor înfloririi continue a țării, a idealurilor înfloririi continue a vieții oamenilor. O conferință ce-și va întemeia și direcționa lucrările sub lumina fertilă, generatoare de mari succese pe toate planurile, a hotărîrilor Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale a partidului, sub lumina sarcinilor și exigențelor puse în fața aleșilor obștii, a organelor locale ale puterii de stat, de către partid, de către secretarul său general. Aportul determinant, decisiv și neobosit al tovarășului Nicolae Ceaușescu în concepera și înfăptuirea unei politici menite să ducă la perfecționarea continuă a organizării și conducerii societății noastre, la adîncirea democrației socialiste, la mobilizarea tuturor energiilor naționale în jurul grandioaselor planuri ale înaintării tot mai rapide a țării pe calea progresului și civilizației, dinamizează, în aceste zile, ca un înalt exemplu, pe toți cei care, prin votul poporului, au un cuvînt de spus în dirijarea treburilor obștești. Pe umerii lor stau răspunderi de cea mai mare însemnătate, răspunderi deloc ușoare, de chipul în care ei — sprijinindu-se în tot ceea ce întreprind pe masele ce l-au investit cu încrederea lor — știu să aplice, să traducă în viață politica partidului, cerințele ei, marile sarcini ale cincinalului, depinde, într-o covîrșitoare măsură, succesul grandioaselor planuri care legitimează eforturile unui întreg popor, în acest ceas istoric al devenirii noastre.

Forumul național al aleșilor obștii — desfășurat în fața obștii, a marii obști care e România socialistă — va exprima, astfel, angajamentul președinților consiliilor populare, ca mandatari ai voinței maselor, a tuturor cetățenilor patriei, români, maghiari, germani și de alte naționalități, de a face din munca și misiunea lor o piatră de temelie a viitorului comunist al patriei.

ILIE PURCARU ■

IOANA CASSARGIAN ■

OPINIA UNUI ALEGĂTOR

Primar la Slătioara

Slătioara, cum am mai povestit, stă sub sprinceana **Căpățînii**, de la mine din curte se văd bine și vîrful **Păpușa**, și **Cerbul**, de undeva de sub **Bucium** izvorăște și **Cerna Vilceană**, am văzut lacrimile ei de cristal uscate de o furie de beton, pîinii gigantice le întorceau din drum și le trimiteau spre Lotru, și ele ieșeau iarăși la lumină mai jos, spre **Racovița**, pe sub niște stînci ametitoare de unde se spune că a căzut o ursoaică, și a rămas agățată ca și cînd ar fi fost sulițată de o pedeapsă a Voievodului Vlad.

Slătioara stă cuminte cu fața la munții de piatră ai **Căpățînii** și apucă sfioasă cu fruntea și nițel din lumina **Paringului**, stă rezemată de **Măgura Slătiorului** și **Cerna** o desparte în două, lute și limpede și cu mreană dulce și pestriță.

Primar la **Slătioara** e un coleg al meu de la școala primară, cum se spunea pe atunci, mai mic ca mine cu doi ani sau cu trei mi se pare, copil de oameni cuminți, și săritori, și harnici, și învățați cu munca din viul nopții și pînă noaptea tîrziu, însă pămîntul sărac, numai ambițle mare. Tatăl lui — un țăran înalt și frumos, o vreme împins de nevoi și de greutăți — s-a făcut sondor și a muncit cu folos și și-a crescut fiul cu cinste, și fiul, adică primarul de azi, a plecat și el curînd în lume și curînd viața l-a cuprins zdravăn cu brațele ei și copilul s-a făcut băiat și bătatul flăcău și flăcăul bărbat, mereu cu munca și cu greutățile și cu grija zilei de mîine și pentru el și pentru alții, fiindcă tot curînd l-am întîlnit activist de partid, și cînd ești activist de partid întîi te gîndești la cei din jurul tău și pe urmă la tine. Așa a ajuns el și primar la **Slătioara**, ales de două ori la rînd și acum, în urmă, cu **toate voturile pentru**, lucru mare la un popor ca al **Slătiorenilor** care judecă aspru și nemilos și nu te lasă ușor să treci înainte dacă nu meriți. Pe primarul meu de la **Slătioara** îl cheamă **Roșianu**, e un bărbat bine legat, și sănătos, și cu judecată, știe să țină cumpăna dreaptă, știe să pună umărul, nu pregetă, școala cea nouă se leagă și de numele lui, magazinul se leagă și de numele lui, sediul cooperației meșteșugărești se leagă și de numele lui, acum stă să pună piatra de temelie la un **cămin cultural** de un milion de lei, două gospodării colective se zbat și ele să iasă cu fruntea sus, la lumină, și el nu e deloc străin de zbaterea lor.

Vine primăvara, se premenesc pomii, cum zice **Năiță Lucian**, eroul meu din „Niște țărani", ard gunoaiele de anul trecut, încep arăturile, se înmulțesc oile, dă frunza iute și pelinie, încep varnițele de var, la **Slătioara** e mult de muncă, și **Roșianu**, primarul, știe ce vine pe capul lui și pe răspunderea lui. Fiindcă țăranul vine și te întreabă : „Bine, nepoate, asta o facem așa, dar alelaltă ?!" Se cer răspunsuri, se cer soluții, sînt cîteva mii de suflete care trebuie să muncească cu rost, care trebuie să mănînce cu sat, care trebuie să doarmă și să se odihnească cum trebuie, și primarul e unul singur și are și el casa lui, și nevasta lui, și copilul lui și trebuie să fie primar mereu și peste tot. Casa lui **Roșianu** e frumoasă și îngrijită, de om gospodar și de nădejde, fiindcă dacă ești primar trebuie să fii primul și la tine acasă, nu numai pe drumul mare, nu poți să-l înveți pe vecin să trăiască bine dacă tu trăiești rău. **Roșianu** e gospodar și acasă și e bine să vezi cum cel dintîi om din sat e pe merit și că gospodarul e unul și la primărie și la el în curte.

Am fost de curînd la **Slătioara** și primarul ieșise cu mine din primărie în drum și zicea :

— De, de, anul ăsta avem mult de lucru și trebuie să ieșim bine. La noi dacă omul îți dă bună ziua înseamnă că și tu, care ești primar, trebuie să știi să dai bună ziua, însă nu numai cu gura, fiindcă omul vrea fapte, și cum știți dumneavoastră fapta e măsura noastră, la comuniști. Primarul **Roșianu** de la **Slătioara** e un comunist cărula i se pot măsura liniștit vorbele cu faptele.

Cerna vine de sub **Bucium** cu primăvara și la **Slătioara** e o lume pe care o întîmpini cu bucurie, iar cînd va veni toamna vom avea ce număra. Cum zicea primarul **Roșianu**... „după puterile noastre, și după meritul nostru și după obrazul nostru... Mai mult nu putem spune"...

Nici nu e nevoie, zic eu, și închei.

DINU SĂRARU ■

Caracal, ceasul vagonului, ceasul omului

— Tovarășe inginer-șef Cazacu Dan, cît se produce aici, la Întreprinderea de vagoane Caracal, într-un an?

— 1,5 miliarde, dintre care 40 la sută înseamnă beneficiu.

— Am întocmit amîndoi o fișă tehnică a întreprinderii. În mod necesar ea are date, cifre, tonul de redactare este sec. Să încercăm să dăm alte semnificații, să le spunem vizuale, acestei fișe. Cîte vagoane aici produse ar fi necesare pentru a încăpea avutul Întreprinderii de vagoane Caracal ?

— 500 de vagoane.

— În cît timp le produceți la nivelul anului 1978 ?

— Într-o lună și jumătate.

— Ce se poate transporta cu vagoanele aici produse în 1978 (v-ați angajat să produceți 4 500) ?

— Producția a 2 000 de hectare grîu. Mă refer la recolta obținută în condiții de irigare, adică 5 000 kg la hectar. Aproximativ, producția de grîu a Munteniei și Olteniei la un loc.

— Să sperăm că aceste lucruri sînt pe deplin edificatoare asupra acestei realități industriale numite Întreprinderea de vagoane Caracal. Cum a schimbat în bine viața orașului întreprinderea ?

— Avem patru cartiere de blocuri : Gării, Horia, Cloșca și Crișan, Dr. Marinescu și Caracalia. S-a dezvoltat rețeaua comercială.

— Au apărut și probleme noi ?

— Firește. Transportarea muncitorilor, de pildă, de la sate la întreprindere și înapoi care ne creează încă destule greutăți.

— Nu vi se pare curios că acest lucru se întîmplă tocmai într-un oraș care produce vagoane, fie ele de marfă ?

— Pot afirma că-mi pare rău, nu că mă mir. Deocamdată, prin zonă nu sînt gări. Cu timpul însă, și este vorba de un timp apropiat, însăși uzina va trebui să aibă gara ei. Apoi, celelalte localități. Se va intra aproape pe nesimțite în rețeaua C.F.R., vor apărea gări și adevărați C.F.R.-iști. Manevranții de la întreprinderea noastră sînt, vorbim în glumă, C.F.R.-iști pîriți.

— Apariția gărilor înseamnă, dacă ne gîndim profund, scurtarea distanțelor dintre localități. Ce ne puteți spune despre aceasta ?

— Înseamnă. Viteza de rulare a vagoanelor a crescut de la 60—70 km pe oră la 100 de kilometri. La noi perspectiva apropiată înseamnă 120 de kilometri la oră.

— Sînteți un vechi caracalean și aveți pe bună dreptate o mîndrie locală față de întreprindere și oraș. Care este cel mai exact și frumos raport între ele?

— Unii spun că omul nu poate sări peste umbra lui. Eu cred că se poate. Înseamnă că și un oraș poate sări peste umbra lui Ca un oraș cum este Caracalul să sară peste umbra lui este necesar să aibă un soare. Nu poți sări peste umbră dacă nu există punct luminos. Punctul luminos este întreprinderea de vagoane.

— Aș îndrăzni să spun că nu extraordinar arată Caracalul. Oamenii însă îl muncesc, îl locuiesc. Ce-l atrage, ce este frumos în Caracal, tovarășe inginer șef Cazacu Dan ?

— Are un parc natural frumos, cu lac, cu nuferi și cu bărci. Aleile sînt frumos îngrijite și sînt pline de florile fiecărui anotimp. Pentru timpul de iarnă avem sere. În oraș viața este liniștită și este extraordinar să-ți știi familia aproape. Adică s-o știi în Caracal. Dealtfel, cred că peste 5 ani Caracalul va deveni un frumos oraș de cîmpie.

EUGEN SECELEANU ■

(Continuare în pagina 13)

O idee care a devenit fapt :

Centrul metodologic de terapie Boicil

(amănunte în pag. 7)

— Tovarășe Bălănică Lupu, după cum se știe, ne aflăm în preajma Conferinței pe țară a președinților consiliilor populare, eveniment de o deosebită importanță în viața politico-socială a țării, prilej cu care se vor supune dezbaterii probleme legate de aplicarea temeinică și viguroasă a politicii partidului de dezvoltare armonioasă, echilibrată, a tuturor zonelor țării, de înflorire multilaterală a tuturor localităților, urbane și rurale, pentru ca ele să devină unități administrativ-teritoriale complexe. Legat de aceasta, l-am întreba pe șeful Secției de arhitectură și sistematizare a Consiliului popular al județului Ilfov care este stadiul și care sînt perspectivele județului din punct de vedere al urbanizării ?

— Mai multe localități ilfovene au depășit condiția rurală, găsindu-se hotărît angajate pe calea devenirii urbane. Aș vrea să precizez că nu e vorba despre o schimbare la față decisă în birou, ci despre o realitate de teren concretă, construcțiile existente sau în curs de ridicare, dotările social-administrative și pătrunderea, cu pași siguri și apăsați, a industriei în perimetrul așezărilor respective hotărînd, de fapt, transformarea mai multor comune în centre urbane. Este vorba despre Bolintin-Vale, Budești, Fundulea, Girbovi, Putineiu, Mănăstirea și Snagov. Secția de arhitectură și sistematizare a Consiliului popular județean și Institutul de proiectări Ilfov au întocmit, după detaliate studii la fața locului, schițele de sistematizare ale localităților respective, prezentate după aceea conducerii superioare de partid și de stat, tovarășului Nicolae Ceaușescu, personal. De fiecare dată, secretarul general al partidului a dat indicații și sugestii dintre cele mai prețioase, contribuind cu înțelepciunea și clarviziunea care-i caracterizează fiecare gest, fiecare acțiune, la închegarea unor schițe de sistematizare judicioase, care să țină cont în egală măsură de nevoile generale, cît și de nevoile cetățenilor din localitățile respective. Dealtfel, în cadrul democrației noastre socialiste, locuitorii așezărilor ilfovene au participat direct la elaborarea schițelor, a căror validare s-a efectuat, prin vot democratic, la nivelul comisiilor de sistematizare existente pe lîngă fiecare consiliu popular comunal. Au fost cazuri, nu puține, cînd punctele de vedere ale cetățenilor au avut cîștig de cauză în fața opiniilor proiectantilor, schițele modificîndu-se corespunzător cu părerile, dovedite întemeiate, ale oamenilor.

— Ne puteți furniza cîteva exemple concrete ?

— Firește. Supusă discuției publice, schița de sistematizare a comunei Radovanu n-a întrunit sufragiile tuturor cetățenilor, în sensul că unii dintre acestia nu s-au declarat de acord cu perimetrarea comunei. Propunerea locuitorilor a fost analizată și însușită, perimetrul a fost modificat, extinzîndu-se zona către Oltenita. La fel s-a întîmplat și la Snagov. Noi sugerasem ideea dezafectării satului Ghermănești, socotindu-l fără perspective, cu populație redusă, dar oamenii au fost de altă părere. S-a discutat la fața locului, ni s-a adus argumentul cîtorva construcții solide, al unei școli, drept pentru care s-a renunțat la dezafectarea satului respectiv, perimetrul construibil restrîngîndu-se corespunzător pe terenul dinspre lac.

— Vorbeați despre dezafectarea unei așezări. Care este situația, din acest punct de vedere, pe ansamblul județului ?

— După studii amănunțite, s-a propus dezafectarea a 140 de așezări pe întreg județul. Cifra poate părea mare, dar s-a avut în vedere faptul că satele respective nu dețin, din cauze obiective, ca izolarea lor, existența unui număr mic și necorespunzător de drumuri de legătură, debilitatea surselor de apă etc, șanse de extindere într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat. Au fost, ca să zic așa, soluții pe care nu le-am impus noi, ci pe care le-a impus viața, realitatea, moștenirea unui sistem de repartizare geografică arbitrar și empiric. Ca urmare a dezafectării acestor așezări și ca urmare a reducerii, pînă la limita funcționalului, a perimetrelor construibile, sînt în curs de redare către circuitul agricol importante suprafețe de teren nefolosit sau folosit cu o rău înțeleasă generozitate. Intră în

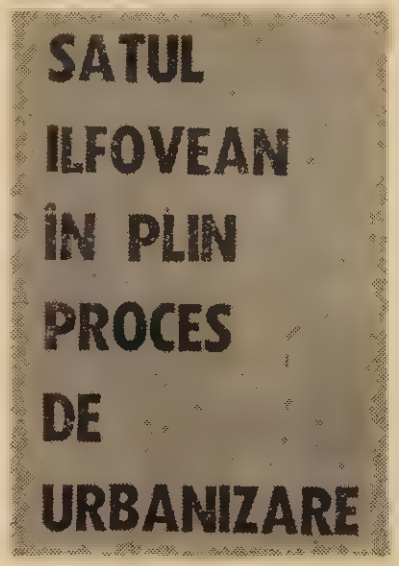

discuție o suprafață de peste 14 000 de hectare pe ansamblul județului, pămînt pe care ilfovenii îl vor transforma, prin muncă, în mai multă pîine pentru ei și mai multă pîine pentru țară.

— Tovarășe Lupu, observăm aici mai multe schițe de sistematizare. V-am ruga să vă opriți asupra uneia dintre ele și s-o comentați. Întrucît se pare că nu vă e simplu să vă decideți, vă sugerăm să zăboviți asupra schiței de sistematizare a comunei Putineiu, localitate, e cunoscut acest lucru, în care a avut loc, în 1907, o amplă mișcare țărănească îndreptată împotriva asupririi și a imilării, așezare în care locuitorii stăteau în bordeie și mîncau, după cum spun documentele vremii, mămăliga numai în zilele de sărbătoare. Vă ascultăm.

— Nu peste multă vreme, fiii și nepoții răsculaților din 1907 vor deveni locuitorii unui centru urban, ca o consecință firească a creșterii calitative a nivelului de trai al oamenilor, al ambiției și spiritului lor gospodăresc. Există aici un S.M.A. și un C.A.P. deosebit de puternice, fruntașe pe județ, iar dirijarea industriei către comună, parte integrantă a unui plan științific, riguros, de dezvoltare armonioasă a tuturor localităților țării, va dota Putineiul în viitorul apropiat cu o unitate de confecții textile și cu un centru de reparații complexe pentru agregatele sistemului de irigații din zonă. Ca atare, schița de sistematizare a ținut cont de mărirea considerabilă a numărului de locuitori, de la 4 000 cîți sînt în prezent la

o cifră aproape dublă, precum și de dorința oamenilor de a trăi mai bine și mai civilizat, pe măsura muncii lor și a timpului pe care-l trăiesc. Se află în curs de construcție la Putineiu 40 de apartamente, iar la viitoarea policlinică, prevăzută cu farmacie, dispensar etc, s-au turnat fundațiile. Schița prevede, pe lîngă un număr foarte mare de locuințe personale, ridicarea unui sediu politico-administrativ, a unui liceu cu profil agro-industrial, a unei case de cultură, a unui cinematograf cu 200 locuri, a unui magazin universal cu 2 nivele și așa mai departe. Prin restrîngerea perimetrului locuibil, vor fi întoarse către agricultură 70 de hectare. Trebuie amintit că, în întocmirea schiței, s-a avut în vedere păstrarea vechii vetre a comunei, centru istoric și de tradiție, în incinta căreia se vor demola numai construcțiile șubrede, celelalte urmînd a se renova și încadra în arhitectura modernă cu specific local. Centrul de greutate al așezării va rămîne axat pe drumul județean 504 Giurgiu—Alexandria, cu o ușoară deplasare către comuna Izvoarele, ci nu spre Gogoșari, cum e în prezent. Tradițiile locale vor fi menținute, ba chiar consolidate, în sensul construirii cu precădere a locuințelor pentru o singură familie, parter plus 2 nivele în centrul civic, parter plus un nivel în restul perimetrului, locuințe cu curte și toate dependințele necesare unei gospodării țărănești tradiționale, grajd, coteț, staul etc. Dealtfel, s-au aprobat proiectele-directive pentru construirea de locuințe proprietate personală, ce urmează a fi ridicate în regie de către cetățeni, fiecare primărie din județ primind un album cu tipurile de case propuse, în număr de 29. Cum spuneam, aceste tipuri de case, care au și început să apară în unele comune ilfovene, la Brănești, la Florești-Stoenești, la Cornetu, la Snagov, la Putinelu și în alte părți, țin cont de tradițiile arhitectonice ale satului românesc tradițional de cîmpie.

— Asta înseamnă ce ?

— Proiectanții și arhitecții s-au oprit la cele 29 de tipuri după ce au bătut cu pasul tot teritoriul județului și după ce au studiat o sumedenie de documente despre arhitectura străbună a Ilfovului, tipică, dealtfel, pentru regiunea de cîmpie. Zonă în care, de regulă, zăpezile sînt mai puține, vînturile mai slabe, iar soarele, firește în timpul verii, puternic în tot timpul zilei. Au fost gîndite acoperișuri mai joase, cu pantă lină, construite îndeobște din tablă și țiglă. Au fost păstrate dispunerea interioară, expresia arhitecturală, elementele de scară exterioară, cu folosirea lemnului prelucrat, elementele de balcon pe toată întinderea clădirii, înlocuind, la parametrii unei vieți confortabile și moderne, prisma tradițională, pe care țăranul ilfovean de altădată dormea în timpul verii. S-au propus culori deschise, dar nu stridente, predominînd albul și griul.

— Cu toate astea, tovarășe arhitect șef, nu de puține ori se poate constata că oamenii din satele Ilfovului își vopsesc fațadele în tente țipătoare, de verde sau roșu dezagreabile pentru ochi.

— Este exact. Intervine aici gustul, încă insuficient educat, al unor constructori, care preiau prost și artificial unele elemente din arhitectura urbană. Din acest punct de vedere, activitatea noastră de convingere a înregistrat și înregistrează unele succese, dar mai avem multe de făcut. Obositoare pentru ochi și lipsită de estetică, decorarea caselor din zona rurală, mai ales din cea suburbană, cu ceramică e, din păcate, încă la mare preț. Contribuie la perpetuarea acestei stări de lucruri și faptul că, în multe localități din județ, lipsesc constructorii calificați, ridicarea și decorarea caselor rămînînd la mîna unor meseriași fără pricepere, grăbiți să termine și să-și încaseze banii. Firește, a existat o bună perioadă de timp cînd aportul acestor meseriași, în general păstrători de tradiții, a fost sănătos în menținerea specificului arhitectonic local. Dar acum, datele problemei sînt altele. Artizanatul ajută din ce în ce mai puțin, căci construcțiile, obligatoriu cu etaj, trebuie făcute după proiecte ferme, nu după meseria învățată după ureche de multe ori, ținînd cont de probleme de rezistență, de regimul de înălțime și de o serie de alți factori. Simpli meseriași încep să se simtă depășiți și de aceea apelează la transplanturi din arhitectura urbană. Ar fi cazul, cred, ca Intercoopurile și C.A.P.-urile să se îngrijească mai serios de închegarea unor echipe de constructori în cadru organizat, pentru a putea pune la dispoziția cetățenilor din mediul rural meseriași cu înaltă calificare, capabili să monteze o instalație electrică, o baie, mă rog, capabili să asigure întregul confort către care tind toți locuitorii satelor noastre. La acest capitol consider că stăm încă destul de prost.

— La ce mai stăm prost, tovarășe Lupu ?

— Poate că prost e mult spus, dar, în orice caz, avem destule necazuri cu respectarea disciplinei în construcții și sistematizări. Mai sînt oameni care, sub ochii îngăduitori ai primăriilor, construiesc fără autorizații legale sau în afara perimetrului aprobat, silindu-ne să luăm împotriva lor drastice măsuri contravenționale. Încălcările cele mai frecvente se leagă de nerespectarea regimului de înălțime. Astfel, la Vidra, comună în care controlul preventiv al Consiliului popular funcționează destul de defectuos, cetățeanul Iosif Tebesoiu și-a ridicat o casă în zona centrală numai cu parter. Tot la Vidra, Dumitru Cristache a construit în afara perimetrului. Nici un organ local nu l-a avertizat, deși casa lui Tebesoiu nu s-a zidit peste noapte, ea avînd 8 camere ! La Tunari, Dumitru Dragnea și-a făcut, aproape de centrul comunei, o casă numai cu parter, deși legea e cît se poate de clară în această privință, iar unde-i lege, desigur, nu-i tocmeală. Alt exemplu, de la Jilavele, unde locuința cetățeanului Necula Enescu, ridicată de asemenea de curînd, a fost plasată dincolo de limitele perimetrului construibil. Sînt, firește, și, din păcate, nu doar o mentalitate anacronică, ci și lipsa de vigilență a organelor locale, care mi se pare că așteaptă prea mult, dacă nu totul, de la județ.

— Sîntem, cărecum, la începutul unui an. Ce va însemna el pentru satul ilfovean ?

— Angajarea pe un drum ascendent, care nu e altul decît drumul țării, drum al muncii responsabile, al seriozității și abnegației. Procesul de transformare socialistă a satului ilfovean va cunoaște ritmuri accelerate, distanța dintre sat și oraș micșorîndu-se cu fiecare zi. Se vor construi sute de apartamente noi, școli, dispensare, spații comerciale, creșe și grădinițe pentru copii. Se vor asfalta și pietrui drumuri, se vor realiza peste 10 kilometri de trotuare, vor apărea noi poduri. Toate aceste dotări vor însemna binefaceri concrete pentru oamenii din comunele județului, condiții superioare de trai, confirmarea cea mai concludentă că viața lor devine mai bună, mai demnă de trăit.

OVIDIU IOANIȚOAIA

Frumusețea orașului depinde, în primul rînd, de noi înșine

S-ar zice că e o duminică asemenea celorlalte, dar nu e. Primăvara a luat în stăpînire Bucureștiul, iar locuitorii celui mai mare oraș al țării s-au grăbit s-o întîmpine cu unelte de lucru în mînă, cu greble, lopeți și cazmale, participînd activ la acțiunea de gospodărire și înfrumusețare a perimetrului Capitalei. Primírea aceasta ține, desigur, de firea dintotdeauna a românului, harnic și sîrguincios, dar ea capătă astăzi și semnificații aparte, înscriindu-se ca o expresie a atitudinii civice și a spiritului de inițiativă ce-i caracterizează pe cetățenii României socialiste, din București sau din celelalte așezări ale țării, oameni care, conștienți și recunoscători pentru uriașele eforturi pe care le depune statul spre a le asigura un cadru de viață și de muncă din ce în ce mai bun, simt obligația morală de a munci ei înșiși, în clipele lor de repaus, pentru păstrarea și înfrumusețarea acestui cadru.

Reporterul a parcurs, duminică dimineață, cartiere și străzi ale Capitalei, găsind peste tot o atmosferă de muncă, temeinică și responsabilă. A asistat, în jurul blocurilor H 14 și H 26 din cartierul Titan, nu departe de întretăierea bulevardelor Șulea și Sălăjan, la amenajarea spațiilor verzi, la săpatul rondurilor de flori, la strînsul și arsul crengilor uscate, la plantarea pomilor și a brazdelor, la reparatul gardurilor vii, surprinzînd în plină activitate bărbați și femei, vîrstnici și tineri. La primul dintre blocurile amintite, inginerul Eugen Stăncioiu, alături de care trebăluia nevoie mare fiul său, Bogdan, ne-a declarat că munca pe care o prestează astăzi, cot la cot cu vrednicii săi vecini Stere Copaciu și Virgiliu Deghetto, nu reprezintă decît începutul unei acțiuni ce va continua în duminicile următoare, pentru că, „deși există unități specializate în curățenia orașului, noi avem convingerea că frumusețea lui depinde, în primul rînd, de brațele și strădania noastră". Mai departe, în curtea Școlii generale numărul 89, am văzut la lucru cîteva sute de elevi, de la cei de-o șchioapă pînă la cei aflați în pragul adolescenței, care adunau frunzele și plantau flori, mai ales lalele și trandafiri, reprezentînd — după spusele învățătoarei Elena Nica — „specificul nostru".

Traversînd orașul, am găsit aceeași atmosferă de muncă susținută în cartierul Militari, unde toți locuitorii noilor blocuri păreau să fi coborît în stradă, făcînd eforturi spre a curăți trotuarele unei zone care în urmă cu puține luni s-a chemat șantier. În jurul blocului 15 D, recent dat în folosință și ocupat, în majoritatea apartamentelor sale, de oameni ai muncii de la uzinele „Semănătoarea", zeci de bucureșteni se aflau angajați într-o activitate febrilă, plantînd pomi și transportînd către autocamioanele frumos rînduite crengi uscate, cărămizi stinghere, cioburi și așa mai departe. Prezent printre cetățeni, deputatul Aurel Șolea se ocupa nu doar de furnizarea numărului necesar de unelte sau a cantităților cerute de răsaduri pentru flori, ci punea el însuși mîna la treabă, ajutînd nu atît cu vorba, cît cu fapta și cu exemplul personal.

Oricît ar fi dorit, reporterul n-a izbutit, firește, să cuprindă totul, căci acțiunea de gospodărire și înfrumusețare a Capitalei s-a desfășurat pe întreaga rază a orașului, participînd la ea sute de mii de tineri și vîrstnici, de toate profesiile, oameni care au înțeles că stă în puterea lor ca locul lor de muncă sau spațiul lor de viață să fie mai bine îngrijit, mai frumos. Cum spuneam, acțiunea e abia la început. Fiind vorba despre frumusețea orașului nostru, pe acest șantier, oricine e, oricînd, binevenit !

EMIL NEGOIȚĂ

În plin centrul orașului, 60 de locatari ai blocului din bulevardul Magheru, numărul 9, sapă șanțuri pentru viitorul gard viu. După spusele inginerului Vasile Ionescu, președintele comitetului asociației de locatari, gardul viu va măsura peste 50 metri și va fi terminat în maximum o săptămînă

CONLUCRARE RODNICĂ ÎN INTERESUL CELOR DOUĂ ȚĂRI ȘI POPOARE, AL CAUZEI SOCIALISMULUI ȘI PĂCII

Marți după-amiază, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit pe tovarășul Willi Stoph, membru al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Socialist Unit din Germania, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Democrate Germane, care a făcut o vizită oficială de prietenie în țara noastră.

La primire a luat parte tovarășul Manea Mănescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-ministru al guvernului.

A participat, de asemenea, Siegfried Bock, ambasadorul R.D. Germane la București.

Oaspetele a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un cald salut frățesc din partea tovarășului Erich Honecker, secretar general al Comitetului Central al P.S.U.G., președintele Consiliului de stat al R.D. Germane, împreună cu urări de succes poporului român pe calea edificării societății socialiste multilateral dezvoltate.

Mulțumind, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat la rîndul său tovarășului Erich Honecker un salut călduros și cele mai bune urări, iar poporului R.D. Germane, prosperitate și noi succese în construcția socialistă.

În cadrul întrevederii au fost analizate stadiul și perspectivele relațiilor dintre România și R.D. Germană, apreciindu-se, de comun acord, că raporturile de strînsă colaborare și conlucrare, statornicite între P.C.R. și P.S.U.G., între țările și popoarele noastre s-au dezvoltat continuu în conformitate cu înțelegerile și hotărîrile convenite cu prilejul întîlnirilor și convorbirilor dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Erich Honecker. A fost exprimată dorința comună de a extinde și a aprofunda relațiile dintre cele două țări și popoare, relevîndu-se faptul că realizările obținute de România și R.D. Germană în construcția socialistă oferă o bază sigură pentru dezvoltarea colaborării politice, economice, culturale și în alte domenii, creează noi posibilități pentru o cooperare fructuoasă în industrie, agricultură, tehnico-științifică, în interesul celor două state, al cauzei generale a socialismului și păcii în lume.

Abordîndu-se unele probleme ale vieții internaționale actuale, a fost reafirmată voința partidelor și țărilor noastre de a conlucra tot mai activ pe plan extern, de a-și aduce în continuare contribuția la soluționarea marilor probleme ale contemporaneității. S-a apreciat că trebuie făcut totul pentru înfăptuirea unei securități reale pe continentul european, prin aplicarea integrală a principiilor și prevederilor cuprinse în Actul final de la Helsinki, pentru statornicirea unor relații de tip nou între state, pentru edificarea unei noi ordini economice și politice în lume.

A fost dat publicității, de asemenea, comunicatul privind vizita oficială de prietenie a tovarășului Willi Stoph, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Democrate Germane, în Republica Socialistă România. În comunicat s-a subliniat, printre altele, că Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală din mai 1972, Declarația cu privire la adîncirea prieteniei și dezvoltarea colaborării frățești, precum și celelalte hotărîri adoptate în timpul vizitei oficiale de prietenie a delegației de partid și de stat a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, în iunie 1977, în Republica Democrată Germană, se realizează cu succes în toate domeniile. S-a relevat cu deosebită satisfacție că aceste întîlniri și convorbiri au deschis perspective importante pentru adîncirea raporturilor bilaterale dintre Republica Socialistă România și Republica Democrată Germană, spre binele celor două popoare, în interesul cauzei socialismului și păcii.

N. GRIGORE

PLENARA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Miercuri, 22 martie 1978, s-a deschis plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

Lucrările plenarei sînt conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român.

La ordinea de zi, adoptată în unanimitate, sînt înscrise următoarele :

1. Cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economico-financiare.

2. Cu privire la participarea la beneficii a oamenilor muncii.

3. Raportul cu privire la efectivul, compoziția și structura organizatorică a partidului la 31 decembrie 1977.

4. Raportul cu privire la activitatea desfășurată de organele de partid, de stat și organizațiile de masă în anul 1977 pentru înfăptuirea politicii de cadre a partidului.

5. Raportul cu privire la activitatea internațională a partidului și statului în anul 1977 și la principalele orientări ale activității pe plan extern în anul 1978.

6. Proiectul de hotărîre cu privire la activitatea de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii.

7. Probleme organizatorice.

Ca invitați la lucrările plenarei participă prim-secretari ai comitetelor județene de partid, care nu sînt membri ai Comitetului Central, unele cadre din ministere, instituții centrale și organizații de masă, redactori șefi ai presei centrale.

Lucrările plenarei continuă.

Scrisori de la locul de muncă

Graiul muncii

„Înfrățirea"-Oradea nu este o întreprindere nouă. Nu modernitatea înfățișării unității atrage atenția mai întîi, deși pe toți ne preocupă reprofilarea întreprinderii. Aceasta a început. Producem acum mașini cu comenzi numerice. În colectivul nostru înțelesul cuvîntului de pe frontispiciu — înfrățirea — este însă cel dintîi adevăr. Eu lucrez de aproape douăzeci de ani în acest climat de mare și unită familie muncitorească, așa cum români și maghiari trăim și lucrăm înfrățiți în muncă cinstită, de sute de ani. Dintre toate calitățile marelui nostru colectiv de aproape cinci mii de muncitori, cea mai importantă rămîne, cred, priceperea tuturor, acea simplă înțelepciune a muncitorului de a trăi în bună înțelegere cu cel de lîngă el. Ne sfătuim cum să facem mai bine un lucru, o piesă, un subansamblu, o mașină complexă și niciodată, nimeni nu cred că a ales anume, din cine știe ce ambiție, limba în care vorbim. Ne înțelegem là fel de bine, și românește și ungurește, pentru că de fapt noi folosim un grai care este în primul rînd al inimilor noastre, al străduințelor unite pentru calitatea produselor pe care le trimitem în peste cincizeci de țări ale lumii. Și mașinile noastre ne înțeleg graiul. Limbajul nostru este înainte de toate al muncii, așa cum egalitatea fundamentală a tuturor cetățenilor României socialiste, indiferent de naționalitatea lor, este, de fapt, egalitatea în fața muncii. Înțelegerea, înfrățirea — aceste adevăruri în care trăim și muncim — sînt pentru noi lucrul cel mai normal, poate și pentru că, din moși strămoși, românii și ungurii care au trudit pe aceste meleaguri nu au avut nimic de împărțit. Desigur, în afară de necazuri și speranțe. Și necazurile și speranțele au fost comune. Ce este mai normal decît că azi înfrățirea în libertate și hărnicia și fericirea noastră ne sînt comune ? Cu vreun an, doi în urmă, un gazetar care ne-a vizitat l-a întrebat pe un tovarăș de-al meu — tot ungur — ceva cam așa : „Cum de vă înțelegeți așa de bine aici români cu unguri ?" Omul i-a zis simplu ce a gîndit el : „Noi nu ne-am pus niciodată întrebarea asta. Da' chiar dacă nu voi răspunde nu știu cît de frumos la ea, pot să vă spun, înainte de toate, un lucru pe care îl știu mai sigur : cel mai important este că ne înțelegem într-adevăr bine".

Întîmplarea asta arată și simplitatea dreaptă, curată a gîndului și a vieții muncitorilor noștri, după cum scoate deasupra un adevăr de școală primară a vieții : este important că ne înțelegem bine, nu să ne tot mirăm de asta și să tot înșirăm explicații. La ce să te căznești să explici cum se face că oameni sînt oameni ?

La noi, românii și maghiarii nu sînt împreună doar la lucru. Ei sînt de fapt prieteni și dincolo de uneltele care îi alătură în întreprindere. De o viață de om văd întruna cum o mulțime de trainice prietenii de la noi nu țin, nu au ținut niciodată seama de naționalitate. Asta înseamnă că limbajul muncii noastre înfrățite este, într-adevăr, și un limbaj al sufletului oamenilor. Cu el ne înțelegem nu numai ca autori ai unei tot mai complicate mașini moderne, dar și în familiile noastre, acolo unde cresc și ne surîd copiii, învățînd încă de mici să surîdă la fel și la vorba românească și la cea ungurească.

Cuvîntul de pe firma întreprinderii noastre este, de fapt, cel mai scurt rezumat al existenței acestui colectiv bihorean de muncitori mîndri că sînt cetățeni ai Republicii Socialiste România și că pot face totul pentru progresul ei la „Înfrățirea"-Oradea.

SZABÓ BÉLA
strungar

și bronzul și marmura și inimile

și bronzul și marmura și inimile,
vorbesc de bărbați viteji
de la Dunăre și Carpați,
păstrează chipuri dăltuite în timp,
nespus de aspre ori blînde,
nespus de frumoase.
lumina sărută visuri sub frunțile netezi,
cu lăcomie ochii ni se umplu de ei,
de toți,
părinții-părinților — buni și străbuni —
în fiecare cetate, în fiecare oraș
— drept ori șerpuit,
există un drum al lor —
fiecare arbore și rîu,
fiecare casă, au zidit un chip
și poartă un nume.
Cuvinte fierbinți întinerindu-ne
graiul din veacuri,
drămuite-n istorii de cronicari și poeți,
voievozi valahi la Dunăre și Carpați,
le împărțim egal, în comori de iubire
de țară;
și le păstrăm cu pămîntul acesta
generos,
din care ne naștem oameni
și liberi trăim,
pe vatra căruia scriem de milenii
ROMÂNIA !

GEORGE BERA ARĂDEANU
muncitor, Întreprinderea de cinescoape
București

Viața de fiecare zi a primarului

Satul ridicat dintre ape

La Grozești, pe Prut, încălzire cu biogaz!

Urcînd și coborînd dealurile Moldovei, printre care se strecoară șoseaua de asfalt ce duce spre satele de pe malurile Prutului și Jijiei, observi mari suprafețe argintii lucind în soarele încă rece, al primelor zile ce vestesc primăvara. Pentru localnici această imagine este obișnuită de o viață, cele două rîuri pricinuindu-le mari necazuri de mai multe vieți. Asemenea necazuri încît sate ca Scopoșeni și Zbieroaia au dispărut, oamenii hotărîndu-se, cu greutate explicabilă, să se strămute și să părăsească vetrele tradiționale ale locurilor lor de naștere. Dar, lăsînd calea Gorbanului, satul de pe dealurile din dreapta drumului, și coborînd spre **Grozești, vedem o uriașă insulă, înconjurată de ape. Curînd, la primărie, ne întîmpină Ștefan Mihalache,** președintele consiliului popular comunal, pe care-l anunțasem că-l vom vizita. La sediu se află și președintele cooperativei agricole de producție, ing. **Victor Surdu,** și cîțiva săteni. Un sfat neoficial al comunei, așa cum sînt foarte multe, atunci cînd situația o cere. Deci un prim răspuns la întrebările pe care le doream lămurite și care priveau persoana primarului din comună. **Ștefan Mihalache** nu mai este tînăr. Părul său, mai mult coliliu decît negru, atestă această realitate, ca și rostirea sa domoală, care — dincolo de tipicul ei moldovenesc — îl descoperă pe omul judecat, care gîndește înainte de a se exprima. A venit primar în decembrie 1969, odată cu puternica revărsare a Jijiei și Prutului, care „rupseseră", cum ne-a spus el, chiar în timp ce se ținea ședința de consiliu.

— Atunci am înțeles că cea mai urgentă sarcină ce-mi revenea, dar și cea mai grea, avea să fie lupta cu apele, cu frica resemnată a oamenilor, în fața teribilei răzbunări lichide. Sînt aproape 10 ani de-atunci și acum, pentru prima oară, stăm liniștiți, știind că ne vom culege recoltele muncite.

Pornim prin comună, răspunzînd celor care-i salută pe primar și pe președintele C.A.P.-ului și ceea ce ne atrage atenția de la prima vedere sînt numeroasele case noi, amplasate sub muchia înaltă a unui dig, dincolo de care se întind apele. Sînt mai mult de 100 de case, aparținînd sătenilor din Sălăgeni și Colțul Cănii, strămutate din zona inundabilă aici, ca și cele ale cetățenilor din Grozești, peste 320 în total. Mai departe, tot pe uscat, luciul foliilor de polietilenă al serelor de legume pare o oglindă de ape revărsate, dar primarul ne atrage atenția că ele acoperă 4 milioane de lei, contravaloarea produselor ce sînt la adăpost de urgie. Intrăm prin case, prin curți și prin chilere (bucătăriile de vară). Sînt plăcute, spațioase, majoritatea cu cîte trei camere, afară de bucătărie, cu pătule, grajduri, magazie și „paravan", cu pomi fructiferi și straturi rezervate florilor viitoare. **„Am ieșit și noi din baltă, la lumină", șoptește,** ca pentru el, primarul. Revenim, pe o altă cale, pe muchia digului de incintă, care ferește de inundații o suprafață productivă de peste 1 000 de hectare, în afara celei afectate locuințelor, străzilor, loturilor date în folosință, vetrei satelor.

— Cooperativa noastră face parte din cele mai slabe ale Iașului, dar din acest an vom trece la luptă dreaptă cu cele mai bune, pentru că, la vară, vom putea stringe, în sfîrșit, rodul muncii și luptei noastre. De ce a durat atît ? Din multe, foarte multe motive, printre care resemnarea oamenilor era unul principal. Din 1973 am început, singuri, să ne construim un dig de incintă. Am reușit cam 1,5 km. În 1974 am continuat. Mergea greu și apele ne furau totul. Dar încăpățînarea noastră, voința de a avea liniște, demersurile făcute la Iași au convins și, din 1976, s-a atacat puternic natura potrivnică, iar în următorii doi ani digul, de la Prut, de 13 km lungime, și cel de la Jijia, de 17 km, au și fost terminate. Bineînțeles că ajutorul a constat în fonduri și materiale, în agregatele necesare și chiar în muncă, acum doi ani aproape 10 mii de ieșeni venind alci și muncind alături de oamenii comunei. Digul, înalt de 4 pînă la 6 metri, are o bază variind între 14 și 24 metri, iar pe coronament o lățime de 4—6 metri, ceea ce permite o bună circulație.

„Rivalitățile" cu alte comune din jur s-au transformat într-o adevărată colaborare, cei din Gorban, Schitu-Duca, Bohotin, Răducăceni și chiar din Tomești, vecin Iașului, dînd o prețioasă mînă de ajutor, ceea ce ne arată puterea de convingere a primarului, diplomația sa, dacă vreți. Dar 1977 avea să fie tot un an rău, pentru că o ploaie locală foarte puternică a umplut incinta și a distrus o mare parte a recoltei. Cei puțini care nu crezuseră în utilitatea digului scoseseră din nou capul la suprafață însă cei mai mulți știau că nu-și terminaseră treburile. Ei urmau să pună la punct un sistem de desecare, prin canale interioare, care au și fost terminate în următoarea etapă. E vorba despre 38 km de canale, în afara celui colector, care măsoară 18 km și încă despre ceva foarte important: sistemul va fi folosit și în irigarea culturilor de pe această suprafață, la nevoie.

Am cunoscut mulți oameni, în întreprinderi, la sate, fiecare cu felul său de a fi. **Ștefan Mihalache** mi s-a părut a se număra printre cei mai modești, chiar și atunci cînd vorbea despre realizările comunei, de care nu poate fi străin. Stilul său este acela de a atribui altora meritele, cum ar fi de pildă tînărului și energicului președinte al C.A.P.-ului, ing. **Victor Surdu.**

— Un alt primar ar fi crezut că vreau să-i iau locul, ne spune ing. Victor Surdu, **dar tovarășul Mihalache vede altfel lucrurile și primește cu bucurie orice inițiativă, dîndu-i curs, cînd se convinge că este în binele obștii. Consolidarea C.A.P.-ului reprezintă în fapt consolidarea întregii comune și de aceea a pus serios umărul la treabă, ajutîndu-ne să-i convingem pe oameni, căci aceștia țin seama de părerile sale, în multe acțiuni, cum a fost cea a solarii-lor pentru legume. La început cu 800 mp, acum cu 15 hectare. 10 le-am pus la punct în numai 3 săptămîni, iar femeile, din comună, au început să-și recheme soții, care lucrează cine știe pe unde, acasă, zicîndu-le că acum au ce să facă aici. Unii le-au ascultat și în 3 săptămîni am „plantat" 11 mii de stîlpi de beton, o pădure, nu alta, pentru noile solarii. Legumicultura și-a dublat suprafața, ajungînd la 85 de hectare, iar de anul trecut nu mai cumpărăm nici răsaduri pentru cîmp, ni le facem singuri, pe o felie de teren de 7 000 mp.**

Dar și alte fapte ale cetățenilor de la Grozești ni s-au părut demne de atenție. Printre ele, solarul de 4 000 mp încălzit cu deșeuri, de la Combinatul de fire sintetice Iași, care patronează comuna. Directorul combinatului, ing. **Ion Staicu,** vine adeseori la Grozești și a fost „adoptat" ca fiu al comunei. Am văzut boilerul încălzit cu deșeuri de la Combinatul de fire sintetice Iași, cred primul de acest fel din țară. Tot mergînd cu treburi pe la Iași, **Ștefan Mihalache** a auzit de instalația de biogaz, obținut prin valorificarea dejecțiilor de animale și a aruncat o vorbă... Acum, stația de la Tomești a fost instalată la Grozești și produce o sursă gratuită și comodă de încălzire. Deocamdată, biogazul este folosit doar la cantină, dar sediul C.A.P.-ului va dispune în curînd de încălzire centrală, grație aceleiași instalații. Într-o fostă sală de ședințe, solicitată doar de 4 ori pe an, pentru ședințe, s-a instalat un atelier de mături și tîmplărie, care produce 2 milioane de lei pe an. Femeile mai lucrează, tot din deșeurile Combinatului de fire sintetice Iași, saci. Munca lor s-a organizat în trei schimburi, ca în industrie, și țărăncile au introdus în vocabularul lor expresii tehnice necunoscute altădată prin partea locului.

Se află în construcție un dispensar uman, care poate-i va fixa pe viitorii medici locului, cei veniți, pînă acum, părăsind Grozeștii destul de repede. Probleme mai sînt, în special în privința locurilor de pășunat periclitate de ape, ca și aprovizionarea cu lemne de foc, zona neavînd, prin apropiere, nici o pădure. Directoarea școlii, tovarășa **Elena Popa,** ne atrage atenția asupra succesului repurtat de brigada artistică, clasată anul trecut pe primul loc al competiției culturale **„Săgeata tineretului",** succes soldat cu cîștigarea unei stații de amplificare, la instalarea căreia se lucrează. Locul ales? Chiar la solarii, astfel ca oamenii să muncească într-un cadru cît mai plăcut. Pe la toți acești oameni ne-a purtat primarul **Ștefan Mihalache,** lăsîndu-l pe fiecare să vorbească, pentru el.

MANOLE CARȚAN ■

Florica Chiselencu lucrează în acord global și nu se plînge de lipsă de autoritate

Nu este chiar departe vremea cînd a fi primar în comuna Nufăru, din județul Tulcea, părea destul de greu. Cel puțin după frecvența cu care cei ce ocupau, răstimpuri scurte, această funcție sfîrșeau prin a-și vedea de drum. La propriu. Și, nefiind localnici, nu se poate spune că nu erau deprinși cu drumul. Dar în ianuarie 1975 își începea activitatea în această funcție — neispititoare, după așa „tradiție" — actualul primar. Era, în sfîrșit, un localnic. Avea să facă față tuturor problemelor cu care se confrunta obștea ? Nu știu dacă foarte mulți vor fi crezut atunci, fără rezerve, că așa se va întîmpla. Mai ales că în fruntea comunei cu nume... horticol venea un tehnician veterinar. Ba mai mult, noul primar era o femeie : Florica Chiselencu. E drept că fusese doi ani vicepreședinte, deci un fel de primar secund, cum spunea dînsa zilele trecute. Dacă se gîndește bine, cel mai dificil moment pe care l-a traversat nu se cuprinde în perioada de cînd este efectiv primar. „Cel mai greu lucru a fost să mă hotărăsc să primesc funcția. Tocmai pentru că eram perfect conștientă cîtă muncă mi-ar cere. Apoi, femeie fiind, trebuia cheltuită preocupare și pentru a depăși rămășița ascunsă a prejudecății unora în legătură chiar cu acest lucru. Știam însă că cetățenii vor să aibă primar pe unul de-al lor. Oamenii mă respectau, cum îi respectasem și eu întotdeauna. Am fost convinsă că mă vor ajuta. Asta m-a hotărît". **Și, într-adevăr, cetățenii au ajutat-o, ajutîndu-se, în fond, pe ei, pentru că, desigur, tot ce întreprinde primarul este în folosul obștii.** Situația C.A.P.-ului era departe de a fi fericită. Rămînea porumbul pînă în decembrie necules. Cea dintîi bătălie a Floricăi Chiselencu a fost pentru acordul global. Și a reușit. Întreaga suprafață a fost angajată în acord global, primăria și președintele C.A.P.-ului lucrînd și ei în acest fel ca orice cetățean al comunei, ba străduindu-se și reușind să fie în frunte. S-a întocmit un program de redresare a cooperativei agricole. Dar munca trebuia începută de la atitudinea oamenilor. Aproape toți bărbații lucrează în industrie, Tulcea fiind alături. Primarul-femeie a reușit să se înțeleagă, cu atît mai bine, cu gospodinele care însemnau aproape întreaga forță de muncă a cooperativei. Ba i-au convins și pe bărbați ca, întorși de la slujbele lor, să mai dea cu sapa, să pună mîna la ce mai era de făcut prin comună. La 1 octombrie 1977 fuseseră deja rambursate creditele curente în sumă de 3 600 000 de lei. Este primul mare pas al redresării, cum zice Florica Chiselencu. Anul trecut s-a obținut cea mai bună recoltă, iar cei din Nufăru au fost printre primii pe județ la strînsul ei.

Așezată pe brațul Sfîntu Gheorghe, comuna avea de suferit în fiecare an din cauza capriciilor Dunării. Peste trei sute de hectare de culturi erau mereu amenințate. Anul acesta însă se vor încheia lucrările la un dig de peste șase kilometri, la care acțiunile patriotice ale localnicilor adaugă o valoare de 500 000 de lei investițiilor ce depășesc două milioane. Alt dig pentru apărarea comunei va fi realizat *numai* prin muncă patriotică — circa doi kilometri — și va permite includerea în circuitul agricol a unei suprafețe de vreo zece hectare care erau mereu sub apă. „Terenul acesta, foarte fertil, îl vom da în folosință la oameni, ca loturi personale, spunea Florica Chiselencu. Ei vor avea în grijă și digul respectiv". Între multele lucruri pe care ți le poate spune primarul din Nufăru, despre munca sa și a cetățenilor comunei, nu uită un amănunt pe care îl subliniază cu stăruință : „În fond n-am făcut eu nici o minune aici". Nu, n-a făcut minuni, nici nu i-a cerut nimeni așa ceva. Comuna nu este formidabilă nici ca proporții geografice, nici ca potențial economic. Florica Chiselencu a făcut doar ce trebuia. A adus ce lipsea, a instaurat un climat de înțelegere și conlucrare efectivă și continuă între cetățeni și primărie, i-a făcut chiar și pe ei, pe oamenii din comună, să comunice mai direct, să se sfătuiască mai deschis și cu mai mult interes asupra treburilor obștești. Primărița lor îi ajută de cîte ori au nevoie, orele ei de audiență țin cît ziua sa de muncă, de dimineața pînă seara.

Trei noi săli de clasă vor fi gata în anul acesta, ca și o grădiniță de 120 de locuri în satul Malcoci. Mii de pomi și alte mii de trandafiri au fost plantați, pe lîngă zeci de mii de fire de flori care înfrumusețează anual fața localității. Curățenia trotuarelor este frapantă, în centrul comunei mîna își cenzurează instinctiv gestul aruncării unui chibrit pe jos, și edilii multor orășele, dacă nu chiar orașe în puterea cuvîntului, într-o excursie prin Nufăru, ar avea motive să grăbească pasul și să schimbe vorba... Florica Chiselencu nu prea e mulțumită de felul cum arată comuna ; peste vreo două săptămîni va fi curată lună, ține să-și spună parcă singură cu voce tare și cu o umbră de regret că, iată, acum a trebuit să treacă un gazetar pe aici, cînd încă nu e totul cum ar vrea ea. În aceste duminici se lucrează la fixarea gardului școlii, un gard frumos din prefabricate, primărița este de fiecare dată acolo, pentru nimeni nu mai e o surpriză s-o vadă, oricînd, unde se lucrează și unde e mai greu, unde poate să dea o mînă de ajutor. Au existat cîndva niște nopți în care oamenii au stat pe diguri ca să apere satul : a fost acolo, cu ei. Un cetățean are nevoie de un act și funcționarul pare să n-aibă timp de asta : își găsește ea vreme și totul se rezolvă imediat. Într-o înserare a găsit în șosea un copil accidentat de graba turistică a unui zurbagiu al volanului. Femeia care a alergat într-un suflet, cu micuțul în brațe, pînă la dispensar și nu s-a liniștit pînă nu l-a știut, apoi, în afară de orice pericol, se numea Florica Chiselencu. Oamenii văd, oamenii simt și țin minte. Cei care o stimează și o ascultă știu că, de cînd este primar, ea nu și-a rezervat nici o duminică doar pentru familia ei.

Întorși de prin comună la primărie, pe biroul Floricăi Chiselencu ne așteaptă un registru intitulat, destul de ciudat pentru locul unde ne aflăm, JURNAL DE BORD. Gazda simte nevoia unei lămuriri, în vecinătatea sfielii : „Așa i-am zis eu. În lipsa unui veritabil sistem informațional, e bun și un registru în care să pot găsi oricînd stadiul la zi al realizărilor față de planuri. Un lucru simplu, dar foarte util". Cu doi frați care lucrează pe navele noastre de pescuit oceanic, și cu accentuatul său gust de ordine, nu mai e nici o mirare că primărița și-a intitulat rigurosul caiet : JURNAL DE BORD. Pe această uriașă navă care este comuna Nufăru, aflată în cursă spre tot mai înaltă prosperitate, cel mai firesc lucru din lume este ca, în cabina comandantului, să găsești un jurnal de bord. După cum cea mai firească urare pe care vizitatorul o poate adresa excelentului căpitan de cursă lungă Florica Chiselencu este CART BUN !

DORIN GHERGHINESCU ■

Sinaia Teleormanului sau, obișnuit spus, VIDELE

Trenul încetinește, aducîndu-mi parcă mai aproape imaginea impresionantă a pădurii de sonde brodată pe cîmpul de grîu abia răsărit. N-am văzut nicăieri o atît de mare densitate a sondelor ca aici, pe cîmpul cu grîu de lîngă Videle. Ai putea crede, urmărindu-le ritmul ferm, că odată cu țițeiul aduc la suprafață seve proaspete pentru grîul de lîngă ele. Fiindcă în vecinătatea lor, păstrînd o riguroasă ordine a terenului, grîul crește nestingherit, mîndru și bogat în rod. Prețuindu-le deopotrivă, oamenii locului au așezat la temelia vieții orașului Videle țițeiul și grîul. Poate de aceea, în cabinetul de lucru al tînărului primar Ion Ciupercă se află în permanență o sondă în miniatură, „aurită" de un snop frumos de grîu.

L-am surprins într-o discuție cu directorul tehnic al schelei de extracție, inginerul Ion Niță, privind mobilizarea petroliștilor la construcția de locuințe. Mi s-a explicat cu argumente concrete că, fiind cel mai important nucleu muncitoresc, colectivul schelei participă la rezolvarea tuturor problemelor deosebite ale orașului, impunînd disciplină și respect pentru tot ceea ce se face aici. E timpul să amintim că schela Videle s-a dezvoltat, ajungînd cea mai importantă din țară în extracția de țiței. Este firesc ca, odată cu ea, să crească și orașul. Același care în urmă cu 10 ani se baza încă pe agricultură, pe o modestă industrie locală destinată reparațiilor utilajelor de mori.

Astăzi au luat amploare industria și agricultura, comerțul cooperatist, meșteșugurile, învățămîntul etc., determinînd ocuparea în sfera productivă a peste 6 000 de oameni. Tot ceea ce s-a făcut este rezultatul muncii harnice, plină de abnegație a locuitorilor orașului, tineri și vîrstnici, uniți în efortul constructiv al ultimilor ani. Iar acest efort generos înseamnă 600 apartamente confortabile, o rețea de canalizare de peste 5 km, o școală nouă cu 8 săli de clasă, spital cu 200 locuri, 50 000 mp străzi asfaltate, 20 000 mp trotuare, spații verzi în suprafață de peste 400 000 mp, strand, stadion, creșă, grădiniță și multe alte obiective noi care sporesc zestrea localității, realizate prin munca patriotică a tuturor cetățenilor. „Strandul tineretului, de exemplu, nu ne-a costat decît cimentul și fierul-beton. Restul este aportul tinerilor din oraș care au prestat aici mii de ore de muncă patriotică".

În adunarea cetățenilor s-a stabilit prestarea de către fiecare locuitor apt de muncă a cel puțin o zi de muncă pe șantierele de construcții. „Sarcini am stabilit pentru toți cetățenii orașului, ne spune primarul, începînd cu „șoimii patriei". Am socotit că așa vom cultiva și menține spiritul de întrecere și bună gospodărire. Folosim foarte mult munca tinerilor, pentru că vrem să-i învățăm cum să respecte aceste bunuri. Toate zonele verzi din oraș au fost repartizate spre întreținere și reamenajare organizațiilor U.T.C.".

Numai în acest an se vor planta în oraș mai mult de 10 000 arbori și arbuști ornamentali, peste 7 000 de trandafiri. Grija și atenția specială acordate spațiilor verzi, florilor mai ales, au creat tînărului oraș o aură deosebită, fiind numit „Sinaia Teleormanului". Florile sînt produse în sera proprie, atît pentru nevoile orașului, cît și pentru livrarea către diverși beneficiari. Tehnicianul horticol Alexandru Nataluha, autorul originalelor mozaicuri florale, este solicitat să-și ofere serviciile în multe localități ale județului. Dar dacă florile au devenit o pasiune statornică a tuturor locuitorilor, aceiași sorți tinde să aibă inițiativa cultivării legumelor în spațiile din preajma locuințelor, pornită din inițiativa cetățenilor circumscripției 5. „Orașul le oferă un cadru corespunzător pentru aceasta, ne spune primarul Ion Ciupercă. Avem multe de făcut împreună. Am început lucrările de amenajare a unei zone turistice și de agrement pe cursul riului Glavacioc. Barajul, terasa de pomi, amplasarea celorlalte obiective ne vor solicita din plin. Încă din trimestrul trei va începe construcția unei fabrici de produse lactate. Vom da în folosință un complex comercial cu o suprafață de 1 790 mp, vom construi o centrală telefonică automată, vom extinde canalizarea și alimentarea cu apă. În acest cincinal vom întregi zona centrului civic cu alte 500 apartamente".

Cîte nu sînt de făcut într-un oraș! Mai ales acum în preajma aniversării a 10 ani de la acordarea acestui statut. „Îi vom invita, la 6 iunie a.c., pe toți fiii orașului, să vadă cum s-au împlinit aici eforturile statului și ale cetățenilor. Vom avea ce să le arătăm".

VASILE RADU ■

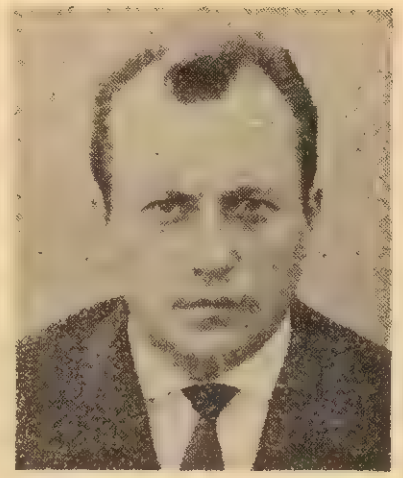

Covasna redescoperă porumbul!

Absolvent al Școlii tehnice agricole din Sibiu și al Institutului agronomic din Cluj-Napoca, Alexandru Algasovschi este, astăzi, director-general adjunct al Direcției de agricultură a județului Covasna, după ce vreme de 12 ani a muncit la I.A.S. Noul și Sura Mică, 5 ani ca cercetător științific la Institutul de cercetări pentru cultura cartofului și sfeclei din Brașov. Este doctorand în fitotehnie. A realizat cîteva lucrări științifice privind zonarea producției agricole, concentrarea și specializarea producției de cartofi, bonitarea și valorificarea superioară a pajiștilor naturale. Este, după cum deseori mărturisește, un adept convins pentru promovarea sistemului ecologic în sporirea producției agricole, concomitent cu refacerea și creșterea fertilității solului. Îl preocupă, în prezent, sisteme intensive, de tip industrial, în producția agricolă.

— La recenta Plenară a Comitetului județean Covasna al P.C.R., unde s-au discutat problemele dezvoltării agriculturii pe aceste meleaguri, s-a pus și problema cultivării porumbului.

— Introducerea culturilor de porumb pentru boabe ne preocupă într-adevăr în mod deosebit după Conferința Națională a partidului și Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 1—2 februarie a.c., cînd secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a subliniat necesitatea și importanța deosebită a creșterii producției de porumb necesar pentru dezvoltarea producției animaliere, în situația în care tehnologiile moderne, de tip intensiv, atît pentru producerea cărnii, laptelui, ouălor solicită, cu prioritate, în diferite rețete și formule de furaje concentrate un produs de bază : **porumbul.**

— Este cunoscut faptul că în ultimii ani, în județul Covasna, porumbul pentru boabe nu a fost cultivat decît pe suprafețe foarte restrînse, cu precădere pe loturile membrilor cooperatori...

— Într-adevăr, condițiile pedoclimatice de la noi sînt caracterizate ca puțin favorabile și improprii cultivării porumbului, datorită, mai ales, condițiilor de temperatură care asigură doar 2 000—2 200 grade din suma temperaturilor peste 5 grade. În asemenea climat, totuși, înainte vreme, s-a cultivat porumb pentru boabe, și să nu vă mire dacă tradiția cultivării porumbului pe aceste pămînturi durează de vreo 300 de ani, identificîndu-se cu tradiția țării noastre în acest domeniu. Situația de atunci a făcut ca porumbul în această zonă să aibă o proveniență italiană sau franceză din zone muntoase și să aibă o caracteristică esențială : perioadă foarte scurtă de vegetație — 90—100 de zile, fiind și prea puțin pretențios la temperatură, reușind să se coacă normal pînă la căderea brumelor timpurii, de toamnă. Eu nu vreau să minimalizez competența unor specialiști, dar faima agriculturii românești și a celor care au slujit-o cu multă muncă și devotament impune ca să deschidem diferite tratate de specialitate, anale ale Institutului de cercetări agronomice a României și, de ce să nu spun, să cercetăm amintirile unor agricultori fruntași din județul nostru, buni gospodari, care au obținut recolte foarte bune de porumb, fapte ce pot constitui puncte de plecare prețioase. Pentru că, de fapt, ceea ce vrem noi să facem nu este un început, ci o continuare — firește la alți parametri — a unor tradiții în care rolul nostru, al specialiștilor, se constituie, în primul rînd, într-o datorie de a răspunde la chemarea secretarului general al partidului, de a contribui la creșterea producției de porumb a țării. În acest scop, nu este prea greu de găsit sursa științifică și practică privind soiurile care s-au cultivat, agrotehnica folosită și rolul pe care porumbul l-a jucat în creșterea animalelor, activitate de bază pentru oamenii acestor meleaguri. Este drept că solurile Ciucantin, Local secuiesc, Manthner de 13 săptămîni, dar mai ales Galben timpuriu, soiuri ce făceau parte din Zea mays indurata, subvarietatea vulgata, astăzi nu se găsesc practic pentru sămînță decît în amestecuri neomogene, cu totul întîmplător.

— Cum au dispărut ?

— Să răspund sincer, goana după „lozul cel mare". Și să mă explic. Pentru că, pe plan mondial, potențialul biologic cel mai mare ca producție îl prezintă porumburile din grupa Indentata (dinte de cal), ai căror hibrizi dubli au o capacitate de producție de peste 35 la sută mai mare decît a materialului biologic din care provin. Și, este lesne de înțeles că în funcție de suprafața favorabilă pentru porumb din țara noastră, în care județul Covasna nu era cuprins, cu prioritate s-a acordat atenție producerii de sămînță și extinderii în cultură a acestor hibrizi care și-au confirmat pe deplin capacitatea de producție, realizîndu-se producții de peste 10 000 kilograme porumb boabe la hectar. Însă, în situația în care județul Covasna își dezvoltă într-un ritm susținut sectorul zootehnic și promovează cu consecvență sisteme intensive ale producției animaliere, porumbului îi revine un rol deosebit, văzut sub două aspecte. În primul rînd, specia de bază care trebuie să se dezvolte, cu prioritate, în zootehnia județului nostru o formează taurinele, urmate, desigur, de ovine, porcine, păsări. Deși județul Covasna dispune de peste 90 000 hectare de pajiști naturale, în toate formele de relief, prin acțiunile energice de creștere a productivității acestora se va realiza, incontestabil, într-un timp scurt, chiar triplarea producției de masă verde, un lucru este cert, și anume : taurinele și ovinele cresc și se dezvoltă pe pășune, dar se finisează pentru carne cu adaus de concentrate. Și chiar dacă porumbul are o contribuție de 10—18 la sută în structura compozițiilor furajelor, rolul acestuia este de neînlocuit. Un al doilea aspect îl prezintă faptul că în județul Covasna în curînd vor fi puse în funcțiune două complexe de creștere și îngrășătorie industrială a porcilor — la Cernat și Let — se triplează capacitatea complexului avicol din Sfîntu Gheorghe și se află în execuție un complex de producere a cărnii de pasăre din rase grele, la Catalina. Toate aceste unități vor fi, în primul rînd, mari consumatoare de concentrate și, din nou trebuie să amintesc, mari consumatoare de porumb. Poate este curios faptul, dar în condițiile pedoclimatice ale județului nostru, o cultură ca porumbul poate juca și rol agroameliorativ, întrînd alături de alte plante într-un sistem de rotație al culturilor care să permită folosirea rațională a pămîntului și refacerea potențialului său de fertilitate. Amintesc, în acest sens, doar faptul că rotațiile scurte practicate adesea, la noi, de cartofi și orzoaică, epuizează stratul superficial al solului în anumite elemente, mărește gradul de îmburuienare, favorizează dezvoltarea unor boli și dăunători pentru a căror combatere se consumă multă energie și se cheltuiesc însemnate fonduri materiale.

— Ce-i de făcut concret în această situație ?

— În primul rînd trebuie să fim convinși că în activitatea noastră cultura porumbului nu este o pată albă, iar în rezolvarea acestei probleme nu sîntem singuri. Trebuie să subliniez, în acest sens, ajutorul pe care ni-l pot acorda de îndată cercetarea științifică și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, pentru a avea, încă din această primăvară, sămînța de porumb din soiul HD-95 creat la Stațiunea agricolă experimentală Suceava, soi care corespunde condițiilor pedoclimatice ale județului Covasna, în principalele teritorii ecologice unde se va cultiva pe 3 000 de hectare. Este vorba de cooperativele agricole de producție ale consiliului intercooperatist Baraolt și Alta Mare, la Sfîntu Gheorghe și, parțial, la Cernat. De tehnologie nu ducem lipsă. Sistema de mașini, cu excepția dispozitivelor de recoltat, există. Mecanizatorii și specialiștii trebuie doar să revadă și să-și reîmprospăteze cunoștințele nefolosite încă, în ce privește cultivarea porumbului. Și, în condițiile unui an agricol normal, semănînd timpuriu și în bune condiții, adică într-un pat germinativ bine pregătit, gospodărește, adică avînd erbicidele și îngrășămintele necesare, cu o densitate bună, putem asigura o recoltă de 3 000—4 000 kilograme boabe la hectar, respectiv o producție de 10 000—12 000 tone porumb necesar producerii furajelor combinate la fabrica de profil din Sfîntu Gheorghe. Întrucît însă porumbul se poate extinde mai mult pe loturile membrilor cooperatori și în gospodăriile din zona necooperativizată a județului, am pregătit, cu sprijinul cercetătorilor de la Suceava, un sistem de creare și producere de sămînță tip Intercross, în care vom introduce cele mai valoroase populații locale din zona premontană, pentru a realiza hibrizi sintetici cu infuzie de porumb canadian și francez, acțiune ce va începe din acest an și va asigura sămînța necesară cultivării, în anul 1980, a unei suprafețe de 5 000 hectare și în teritorii ecologice mai puțin favorabile porumbului.

— Cum ați ajuns la această idee ?

— Fără sămînță de calitate, produsă de noi, acțiunea **porumbul** riscă să devină iar un vis. Pentru a o avea, am urmărit porumbul cultivat pe loturile individuale, în gospodăriile cetățenilor satelor noastre. Și-am observat că, în foarte multe cazuri, în jumătatea a doua a lunii septembrie, porumbul era copt, bun de cules. Evaluînd producția de pe aceste loturi, am constatat că la o densitate de 45 000—50 000 plante la hectar, cu ușurință se poate obține o producție medie de 4 000 kilograme boabe. Problema însă rămînea producerea unei semințe calitativ omogene, și cantitativ suficientă pentru satisfacerea cerințelor. Nu vreau să intru în detaliile tehnice ale procedeului. Soiul Intercross, după discuțiile purtate cu specialiști și președinți de C.A.P. inimoși și bine intenționați, s-a dovedit că este cel mai potrivit. Ca urmare, la C.A.P. Belin și Chichiș, pornind de la 10—12 populații valoroase de porumb din grupa Indurata, pregătim obținerea primei recolte, în acest an, de porumb pentru sămînță.

— Ce sarcini le revin, în ce privește cultivarea porumbului, organelor agricole din județul Covasna ?

— O primă sarcină este reconsiderarea cultivării porumbului în zonarea și microzonarea agriculturii județului, gîndindu-ne și la proporția participării acestuia în structura planului de cultură față de orzoaică în special. Trebuie să menționez că prin conținutul său, la o producție egală, de orzoaică și porumb, la hectar, ultimul are un conținut de proteină brută cu 16—19 la sută mai mare, iar la grăsimi cu o dată și jumătate. Revenind din nou la animale, elementul calitativ asupra căruia trebuie să acționăm cu toată convingerea, competența și fermitatea, noi, specialiștii, este de a realiza asemenea structură și nivel de producție la producerea furajelor, ca să asigurăm minimum 1 000 kilograme proteină brută la hectar, lucru esențial în creșterea producției animaliere, dar mai ales în sporirea potențialului de producție a efectivelor de animale. Din nou, iată, argumentul forte care ne obligă să facem totul pentru extinderea cultivării porumbului, trecînd cu orice preț peste scepticismul unora, peste indiferența altora. Pentru că porumbul boabe, cultivat în județul nostru, deși reprezintă o infimă cantitate față de producția națională, constituie o bază solidă pentru creșterea animalelor.

Convorbire consemnată de
R. BRĂDEANU ■

Muzeul etnografic maramureșean din municipiul Sighetu Marmației a inaugurat zilele trecute, în prezența organelor de partid, de stat și sindicale municipale, o interesantă expoziție documentară de fotografii intitulată simbolic „Cîtu-i Maramureșu". Această expoziție care cuprinde zeci de fotografii mărite 60/40, deschisă în cadrul amplei manifestări naționale cultural-artistice „Cîntarea României"

are drept scop popularizarea frumuseților naturale ale Maramureșului și a vechilor tradiții populare din această zonă bogată în comori spirituale inestimabile, create de poporul nostru de-a lungul veacurilor. Din panoul închinat „strămoșilor", desprindem fotografiile unor țărani virstnici, adevărați daci desprinși parcă de pe Columna lui Traian. Vă trimit spre publicare una dintre acestea. (Prof. **Lenghel Izanu**, Sighetu Marmației).

Din partea Ministerului de Interne :

„Referitor la scrisoarea lui **Gheorghe Stoichicescu** din Slatina adresată revistei FLACĂRA și trimisă nouă spre rezolvare, vă comunicăm : din verificări rezultă că percheziția efectuată la domiciliul cetățeanului Marin Stoichicescu, tatăl lui G. S., din comuna Brebeni, județul Olt, s-a executat cu respectarea normelor procedurale, respectiv în timpul zilei, cu autorizația procuraturii locale și în prezența martorilor asistenți. Menționăm că cel în cauză are un fiu — Alexandru Stoichicescu — fără ocupație, cunoscut cu antecedențe penale, care în luna august 1977, împreună cu 17 infractori, a comis o infracțiune de sechestrare de persoane și trei violuri, fapt pentru care a fost condamnat la 6 ani și 6 luni închisoare corecțională. Reclamantul este, de asemenea, cunoscut de către organele locale ca un element violent, certat cu regulile de conviețuire socială".

Sînt în dilemă și vă rog să mă ajutați : am două cărți de același autor, Ion N. Susală. „Ghidul artizanului amator", volumul I, Editura Ceres 1973 și „Artizanatul — pledoarie pentru bunul gust", Editura Albatros 1974. În prima carte, la pag. 113, de pildă, este dată soluția protectoare pentru **imprimare la cald** : 2 părți parafină, 1 parte ceară, 1 parte vaselină, iar la pag. 117 soluția protectoare pentru **imprimare la rece** : 30% gumă arabică, 30% cauciuc, 30% benzină și 10% parafină. În cea de a doua carte, la pag. 116 soluția protectoare pentru **imprimare la cald** este : 10% parafină, 30% gumă arabică, 30% benzină, 30% cauciuc, iar la pag. 117 soluția pentru **imprimare la rece** : 25% ceară, 50% parafină, 25% vaselină. V-am scris nu pentru că aș căuta nod în papură unor cărți — dealtfel foarte utile scopului ales — ci pentru a încerca să corectez unele erori strecurate, de care, desigur s-au lovit și alți cititori. (**Nicolae Gangolea**, Sibiu)

Privitor la articolul apărut în revista FLACĂRA nr. 1/1978, articol reproducînd scrisoarea adresată redacției de către locatara **Dana Colț** din Iași, Piața Voevozilor nr. 19, prin care sesiza lipsa căldurii în apartament, vă comunicăm : o comisie din care au făcut parte și delegați ai asociației de locatari a verificat la fața locului cele sesizate, constatînd că instalația de încălzire funcționează normal, temperatura în apartament fiind de 18 grade. S-a atras atenția locatarei asupra faptului că ferestrele sînt neetanșate, iar protecția radiatoarelor cu huse conduce la reducerea temperaturii din apartament. Întrucît blocul este proprietate personală, s-a indicat proprietarului să ia măsuri pentru înlăturarea deficiențelor.

Sîntem familia **Ecaterina** și **Petre Ifrim**, domiciliem în București, strada Fetești nr. 10, bloc V. 13, scara A, ap. 78. Ne-am mutat la această adresă din luna decembrie 1972. În prima iarnă totul a decurs bine, cînd au început însă ploile de primăvară și mai ales cele din toamna anului 1973, am văzut că pe lîngă rama geamului din dormitor se infiltrează apa din ce în ce mai tare. În iarna 1973—1974, în jurul geamului a început să se facă mucegai, la fel într-un colț al sufrageriei care are ambii pereți către afară. Degeaba șterg mucegaiul, se face din nou. Am vorbit cu președintele asociației de locatari, care în vara anului 1975 a venit cu doi tovarăși din partea constructorului. Au verificat peste tot și au spus că e vina constructorului, acesta încărcind golurile din placă cu ipsos, în loc de ciment cum ar fi fost normal ; au promis că vor face remedieri, dar nu au mai venit. În vara anului 1976 au venit din nou doi tovarăși, care ne-au spus să strîngem lucrurile, că a doua zi vor veni să repare. Nici aceștia nu au mai venit și n-a mai venit nimeni pînă în prezent, în timp ce situația umezelii și degradării pereților continuă să se înrăutățească.

Din partea U.J.C.A.P. Maramureș :

„La scrisoarea adresată revistei FLACĂRA prin care inginer **Ioan Galea** arată că nu a primit retribuția cuvenită pe care i-o datora C.A.P. Săpînța, vă facem cunoscut că scrisoarea a fost cercetată constatînd că cele afirmate în ea corespund realității. Pe baza concluziilor desprinse, s-a dispus ca C.A.P. Săpînța să expedieze tovarășului inginer Ioan Galea suma de 1 889 lei, reprezentînd retribuția suplimentară pentru depășirea sarcinilor de plan".

Mă numesc **Sanda Mihaf** și locuiesc în Deva. Vă scriu în numele copiilor mei și al sutelor de copii din municipiul nostru, iubitori pasionați ai teatrului de păpuși. Județul nostru nu dispune de nici un teatru de acest gen, iar turnee ale păpușarilor vin foarte rar — chiar și ale celor aflați în apropiere, ca Timișoara sau Sibiu. În cursul anului care a trecut, în municipiul nostru a fost un singur turneu la care biletele s-au vîndut ca pîinea caldă. Credem că în atenția Comitetului de cultură și educație socialistă județean ar trebui să stea și preocuparea unui nucleu al păpușarilor, poate prin Casa de cultură sau pe linie de sindicat. Ar fi o bucurie pentru copiii noștri.

Din partea Băncii pentru agricultură și industrie alimentară — sucursala județeană Satu-Mare :

„Referitor la inserarea în paginile revistei FLACĂRA nr. 7/1978 a răspunsului dat de Procuratura județeană Hunedoara ca urmare a sesizării făcute de cetățeanul **Vasile Tiution**, vă comunicăm : unitatea debitoare, fosta U.C.M.P. Halmeu, desființată în anul 1974, prin comisia sa de lichidare, nu are disponibil de numerar în fond, de aici imposibilitatea executării titlului. Eram deci siliți să ținem mereu în evidență menționatul titlu și să executăm reținerea creanței urmărite pe măsura posibilităților foarte reduse ale debitorului. În fine, sîntem în măsură să vă înștiințăm că C.A.P. Halmeu, la dispoziția expresă a U.J.C.A.P. Satu-Mare, ne comunică cu adresa nr. 70/20.02.1978 că... „C.A.P. Halmeu a trimis suma de 23 951 lei plus 20,95 lei cheltuieli poștale, cu chitanța nr. 0348438/30 decembrie 1977, creditorului Vasile Tiution, în contul U.C.M.P. Halmeu — Comisia de lichidare"... Trebuie să subliniem că toată acțiunea în jurul acestui caz s-a petrecut după ce creditorul intrase în posesia banilor săi și că, dacă ar fi anunțat procuratura din timp, nu s-ar mai fi declanșat acest șir de adrese și sesizări".

Mă numesc **Ilie Cornel** și locuiesc în cartierul Dudașul Schelei din Drobeta-Turnu Severin. Alei ulițele sînt pline de gropi și de noroi, că îți-e groază să ieși din casă în zilele ploioase. Acum doi ani s-a pus pe strada mea (Partizani) un singur bec pentru iluminatul public, care însă nu s-a aprins niciodată pînă astă-toamnă, cînd a ars 10 zile și s-a stins pentru totdeauna. Sesizarea făcută de noi la I.R.E. a rămas fără rezultat, motivîndu-ni-se că mașina nu poate urca pînă acolo din pricina noroiului. Vă închipuiți, așadar, cum arată aceste străzi... Din același motiv, șoferii de pe autobuzele liniei 7 refuză să vină în cursă ori sosesc cu mari întîrzieri, mai ales dimineața, cînd trebuie să mergem la serviciu. În cartierul nostru nu există nici un telefon, nu avem măcar un punct sanitar. La nevoie, mergi noaptea pe jos pînă la șantierul naval, unde îl rogi pe paznic să sune la Salvare... În urmă cu doi ani s-a construit prin muncă patriotică un edificiu destinat școlii și activităților culturale pentru tineretul cartierului. S-au cheltuit sute de mii de lei, dar construcția a fost atît de defectuoasă, încît s-a dărăpănat încă înainte de a apuca noi să o folosim, clădirea stă înculată și pustie. Stimată redacție, v-am scris această scrisoare cu nădejdea că măcar acum municipalitatea își va aduce aminte și de noi, iar cartierul nostru să nu mai fie copilul vitreg al unui oraș frumos și bine îngrijit.

Mă numesc **Justian Locusteanu**, locuiesc în București, șoseaua Pantelimon 258, bloc 47, scara 4, apartament 217, și vă aduc la cunoștință următoarele : scara noastră a fost dată în primire de I.C.V.L. București din luna februarie 1977, dar antena colectivă de televiziune nu funcționează nici acum. Plătim cu regularitate abonamentele pentru televizoare, dar nu putem viziona programele... Ne-am adresat în nenumărate rînduri conducerii întreprinderilor I.C.M.-5 și Construcții metalice și lemn, de care depinde rezolvarea acestei probleme, dar nu s-a luat absolut nici o măsură.

Din partea Ministerului Educației și Învățămîntului :

„În legătură cu scrisoarea cetățeanului **Ion Jugănaru** adresată redacției FLACĂRA vă comunicăm : Consiliul popular al comunei Joița, cunoscînd situația grea în care se găsește familia cetățeanului **Gheorghe Păun** a întreprins o serie de măsuri pentru a veni în ajutorul acesteia. Astfel, pentru tatăl copiilor, Gheorghe Păun, a luat măsuri de ocrotire internîndu-l în Căminul spital Cioplani. Pentru minorele **Gheorghe Angela** și **Dorina** a obținut Hotărîrea Comisiei județene pentru ocrotirea minorilor și au fost internate la Casa de copii din Buftea. Minorul **Gheorghe Vasilică**, în vîrstă de 17 ani, a obținut de asemenea Hotărîrea Comisiei județene și a fost dus la Căminul atelier din Odobești-Vrancea. În grija mamei care lucrează ca zilieră la I.A.S. Ciorogîrla se găsește minorul **Gheorghe Dumitru**, care frecventează cu regularitate cursurile școlii generale din comuna Joița, obținînd rezultate bune la învățătură. Cu ocazia pomului de iarnă a primit din partea consiliului un costum de haine. Am recomandat Inspectoratului școlar al județului Ilfov ca în vacanța de vară să găsească posibilitatea ca și acesta să fie trimis în tabere".

Mă numesc **Virian N. Niculina**, am 82 de ani și locuiesc în comuna Virteșcoiu, județul Vrancea. Înțelege oricine că la vîrsta mea mi-e greu să car apă cu găleata de la distanță, de aceea, întrucît conducta de apă principală trece prin fața porții mele, am cerut în aprilie 1977 aprobarea Consiliului popular pentru a-mi racorda de aici o conductă de apă în curte. N-am primit însă nici un răspuns. Înțeleg că cererea mea nu putea fi, din anumite motive, aprobată, dar cred că primăria era obligată prin lege să-mi dea un răspuns, chiar și negativ.

Sîntem un colectiv de cadre didactice din comuna Orlat, județul Sibiu. De nenumărate ori nu se respectă ora plecării autobuzului — 7,15 — pe traseul Sibiu — Gura Riului, plecarea făcîndu-se cu mari întîrzieri și după multe discuții neplăcute purtate cu șeful de coloană. Aceste întîrzieri atrag după sine întîrzieri de la serviciu și perturbarea procesului instructiv-educativ de la școala noastră cît și de la cea din Gura Riului. Mai menționăm că încă din 10 ianuarie, din dispozițiile date de Comitetul de partid de comund acord cu conducerea Autobazei de călători Sibiu, s-a stabilit ca toate autobuzele la toate orele să vină în stația din centrul comunei Orlat — lucru pe care însă șoferii nu-l respectă. **Scrisoarea este semnată de un număr de 7 cadre didactice)**

Din partea Secției întreținerii drumurilor și siguranța circulației — Oradea :

„În FLACĂRA nr. 8/1978, în cadrul paginii „Flacăra la dispoziția dumneavoastră", a apărut o corespondență semnată de cititorul **Nicolae Sur** de la Autobaza T.A. orașul Dr. Petru Groza, în legătură cu starea necorespunzătoare a drumului național 76 pe raza județului Bihor. Spre regretul nostru trebuie să recunoaștem că într-adevăr acest sector de drum prezintă numeroase burdușiri și gropi. Totuși, pentru a nu denatura adevărul, sîntem obligați a vă aduce la cunoștință următoarele. Secția noastră administra pe raza județului Bihor, pînă la jumătatea anului 1977, aproximativ 345 kilometri, iar din a doua jumătate a anului aproximativ 412 kilometri în urma preluării de Drumuri județene. În această rețea secția noastră a executat lucrări de plombare însumînd 145 732 mp... din care numai pe sectorul de drum D.N. 76, din raza noastră de administrare, 92 133 mp... Deși drumul a fost pregătit pentru iarnă, datorită faptului că prezintă un sistem rutier cu capacitatea portantă depășită, precum și faptul că străbate o zonă cu frămîntări tectonice în urma ciclurilor de îngheț-dezgheț și a cantităților importante de precipitații, drumul s-a desfundat ajungînd într-o stare destul de precară. Această situație a drumului 76 este cunoscută de fiecare din noastre superioare, pînă la nivelul Direcției drumurilor București. Drept urmare, în cursul anului 1978 se vor executa pe acest drum din raza noastră de activitate circa 22 kilometri reparații capitale, 4 kilometri covoare pe îmbrăcăminți existente, un kilometru de covor asfaltic de grosime redusă, precum și alte lucrări de întreținere în valoare totală de peste 15 milioane... Scrisoarea noastră este menită nu să scuze starea necorespunzătoare a drumului, ci să arate că această situație constituie o problemă care ne frămîntă și pe care sîntem convinși că o vom rezolva. Vă mulțumim".

În comuna noastră, Sincel, județul Alba, sînt tineri care nici măcar nu știu ce înseamnă un cămin cultural. Acum 8 ani clădirea respectivă a fost demolată, era într-adevăr veche dar, credem, edilii satului s-au grăbit cu această demolare. De atunci au trecut patru ani fără să se întreprindă nimic, apoi alți doi în care s-au adunat materiale și de-abia în 1977 a început construcția, care însă merge foarte încet. Pînă una-alta tinerii umplu bufetul și bat străzile, iar comuna noastră cu aproximativ 3 500 de locuitori este lipsită de cinematograf, club, bibliotecă și alte disponibilități cultural-distractive. **(Scrisoarea este semnată de Artimon Barbat, împreună cu alți 9 tineri din localitate)**

Locuim pe scara A a imobilului din Calea Victoriei nr. 1, scara noastră formînd — așa după cum se vede din fotografia pe care o trimit — colțul Căii Victoriei cu Splaiul Independenței. Datorită unei importante lucrări, circulația tramvaielor în direcția de mers spre Piața Unirii a fost deviată pe o singură parte, astfel că circulă acum pe aici, în ambele sensuri, 6 tramvaie. Tot pe aici trec mașinile 38, 32, 32 barat, 118, 118 barat, 75 și 84 barat. În afară de toate acestea, zilnic este o afluență neobișnuită de auto-macarale, trailere, Thermo-King, tractoare, camioane, automobile etc. Peste drum de blocul nostru, din dreptul Agenției de voiaj, pleacă mai multe curse I.T.A. Credem că e un trafic cu mult prea mare pentru o astfel de zonă, cu atît mai mult cu cît blocul nostru a fost afectat de seism, iar trepidațiile produse de această circulație neobișnuit de masivă fac să tremure pereții aproape permanent. Rugăm forurile în drept să găsească o soluție pentru descongestionarea acestui sector central al Capitalei, noi, locatarii, fiind dispuși să venim cu propuneri concrete în acest sens. **(Scrisoarea este semnată de Theodora Groman, împreună cu 18 locatari)**

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13 iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.

● „FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

Maria Epure — Dumbrăveni, Sibiu. Părinții care își părăsesc copiii lăsîndu-i fără ajutor, expunîndu-i la suferințe fizice sau morale, pot fi trimiși în judecată pentru abandon familial. Dumneavoastră sînteți singura în măsură să apreciați dacă este cazul să vă adresați organelor justiției.

Dora Balaban — Drobeta-Turnu Severin. Ați fost programată pentru internare la Spitalul clinic Fundeni în luna în curs.

Iosif Meșa — Arad. Articolul la care vă referiți are în vedere rezultatul cercetărilor efectuate de către Comitetul județean Arad al P.C.R., transmis în scris redacției noastre.

Ana Păuleț — Mărgineni, Bacău. La redacție puteți veni oricînd doriți sau aveți posibilitate, în funcție de programul publicat în revistă. Vă așteptăm.

Ilie Nicolaescu — Dioști, Dolj. De la înscrierea în C.A.P. și pînă în prezent nu ați realizat în nici un an normele planificate în C.A.P., nu aveți nici vechimea în muncă prevăzută de lege, deci nu puteți primi pensie C.A.P.

Maria Munteanu — București. Am fost informați că vi s-a atribuit un apartament cu două camere în blocul 4, strada Pătulului nr. 8, sector 4.

Alexandru Cicate — Constanța. În data de 10 noiembrie 1977 vi s-a trimis de către Procuratura județeană, un răspuns la sesizarea dumneavoastră. Nu mai reveniți.

Aneta Mărgineanu — Stoina, Gorj. Direcția sanitară județeană, împreună cu conducerea spitalului Tg. Cărbunești, analizînd activitatea îndelungată pe linie sanitară și ținînd seama și de starea sănătății dumneavoastră, au suplimentat un post de moașă la dispensarul medical Stoina, unde veți fi încadrată.

Tudorel Rață — Galați. Vă puteți adresa doctorului Corneliu Birsan pe adresa : Sebiș, strada Zarandului 7, județul Arad.

MARGA NEDELEA

Fiecare luciu de apă să producă peşte!

La ce să arunci undiţa cînd şeful fermei piscicole nu deosebeşte carasul de şalău?!

De mai mulţi ani de zile, întreprinderea piscicolă Călăraşi (Ialomiţa) nu şi-a îndeplinit planul la activitatea de bază : producţia de peşte. Anul trecut, de pildă, deşi a înregistrat unele beneficii la activităţile anexe, la secţia de industrializare, nu şi-a realizat totuşi planul cu circa 400 tone. Una din cauze, principală considerată aici, a fost poluarea apei lacului Iezerul (400 hectare) de către C.A.P şi S.M.A. Cuza Vodă, cu diverse substanţe, ca uleiurile şi motorinele care ajung în lac şi ucid peştele. Acestora li s-a adăugat rezultatul nociv al altor substanţe folosite în agricultură, faţă de care nu s-au adoptat măsuri de protecţie. Este adevărat, conducerea întreprinderii s-a zbătut să înlăture o parte din aceste necazuri, care contravin Legii protecţiei mediului înconjurător, prin obţinerea unor angajamente verbale şi scrise din partea celor care poluează balta, dar deocamdată sursele de poluare nu s-au stins.

Fondul piscicol la întreprinderea din Călăraşi este destul de mare : 3 500 hectare, dintre care 2 000 de hectare de luciu de apă. De pe această suprafaţă, anul trecut s-au obţinut doar 1 483 de tone de peşte. Sînt încă multe lacuri care, lăsate o perioadă în uitare, nu produc, la ora actuală, mai mult de 400 sau 700 kilograme de peşte la hectar. Amenajate, ele ar putea „rodi" pînă la 2000 — 2500 şi chiar 3 000 kilograme de peşte.

Împreună cu inginerul şef al întreprinderii, ne îndreptăm spre Ferma piscicolă Lehliu-Sat, lacul „Novac". Ca peste tot, şi aici se fac unele lucrări de desecare a lacului şi de repopulare cu puiet de crap. Ferma, de curînd înfiinţată, a preluat toate lacurile de la ceapeurile din zonă, pe care îşi propune să le exploateze mai eficient.

— Ce vă propuneţi să întreprindeţi pentru rentabilizarea acestor lacuri, a activităţii în general ?, îl întreb pe inginerul şef Valeriu Călin.

— Pentru întregul fond piscicol de anul acesta avem asigurat puietul de peşte, în pepinierele noastre proprii de la Strachina, Boian şi Iezeru. Este sănătos şi sperăm să nu avem pierderi prea mari. Pentru că furajele ne sînt asigurate doar în procent de 60 la sută, ne preocupăm să găsim noi surse de hrană a peştelui : vom folosi în mai mare măsură gunoiul de grajd, vom distruge vegetaţia care poluează apa lacurilor. Vom extinde, de asemenea, policultura, prin popularea lacurilor cu crapul fitoplanctonofag care se poate hrăni şi cu ierburile din apă. Sperăm ca în felul acesta să facem faţă consumului redus de furaje şi să asigurăm o folosire mai completă, raţională, a lazurilor.

La Călăraşi s-a încercat, anul trecut, să se populeze şi lacurile de acumulare Rasa-Gălăţui (600 hectare) şi Jegălia (25 hectare) cu puiet de crap. Dar cum lacurile nu au avut grătare la gurile de scurgere, peştele a plecat din lacuri, s-a risipit pe toate canalele de irigaţii, lăsînd balta goală. Este o dovadă a lipsei de răspundere, a uşurinţei cu care se abordează o problemă de mare însemnătate economică. „Acum, zice inginerul şef, am acţionat şi întreprinderea de exploatare şi întreţinere a lucrărilor de îmbunătăţiri funciare a primit sarcină să confecţioneze grătarele de reţinere a peştelui în lac. Dacă grătarele se făceau de la început, nu pierdeam atîta peşte. Acum, instalarea lor e mai greu de realizat şi mai costisitoare".

Multe din lacurile pe care le exploatează în prezent întreprinderea au nevoie de lucrări de întreţinere, care pot fi executate în regie proprie : la Ciocăneşti, de pildă, fundul lacului s-a colmatat, apa a scăzut la 0,80 metri şi chiar la 0,5 metri, peştele înoată, cum s-ar spune, pe uscat şi este vînat de păsările ihtiofage, pelicani şi stîrci, care deja şi-au făcut apariţia. „Le gonim toată ziua, dar un pelican de acela tot ne înghite 15 kilograme de peşte pe zi. Şi nu-i poţi face nimic, pentru că e monument al naturii". Se impun, aşadar, lucrări de amenajare, de urgenţă, dar aceste lucrări, cum aveam să aflăm, vor începe abia în anul viitor.

— De ce ?, îl întreb din nou pe inginerul şef.

— Noi nu avem nici un fel de utilaj terasier, nici o dragă. Cei de la Buzău, aţi văzut şi dv., au. Acum ducem tratative cu conducerea T.C.I.F.-ului 3 Bucureşti să ne execute o parte din lucrări.

În astfel de condiţii şi cu astfel de bălţi, oricît de optimist ar fi inginerul şef Valeriu Călin, venit aici doar de două luni, hotărît să facă treabă, să-i pună şi pe alţii la treabă, ne e teamă că nu putem spera la prea mult. Se mai impune o permanentizare a cadrelor (în doi ani s-au schimbat trei ingineri şefi), calificarea şi specializarea în continuare a piscicultorilor, ridicarea nivelului de conştiinţă a acelora care se ocupă în prezent de rentabilizarea pisciculturii, activitate cu îndelungată tradiţie la Călăraşi. „La Călăraşi, îmi spunea un tovarăş secretar al comitetului judeţean de partid, se pescuia, înainte cu 10—15 ani, poate chiar 20, şi un vagon de peşte pe zi. Este adevărat că marile bălţi au fost îndiguite, desecate, transformate în terenuri agricole, dar şi de pe suprafeţele pe care le avem, putem obţine producţii mult mai mari de peşte".

Că la Călăraşi e încă nevoie să se acţioneze în continuare, pentru creşterea răspunderii faţă de bunurile gospodărite, ne-o mai dovedeşte şi următorul fapt : la Ferma Schiauca, deşi a fost consumată o cantitate importantă de furaje, producţia de peşte a fost foarte mică. „Nu are balta peşte", susţinea şeful fermei. Inginerul şef, împreună cu alţi piscicultori ai întreprinderii au vrut să se convingă. Cum am aruncat năvoadele, ne mărturiseau cîţiva pescari, peştele s-a şi agăţat în plasă. Cu toate acestea, şeful fermei nu a putut valorifica o bună parte din furajele consumate, motivînd că peştele care a mîncat furajele a fost mîncat la rîndul său de şalău, peşte răpitor. Dar şeful fermei a mai fost întrebat unde e şalăul ? Şi atunci inginerul a motivat că şalăul pescuit a fost valorificat drept caras. Să confunde oare un şef de fermă piscicolă şalăul cu carasul ? Asumîndu-se o astfel de responsabilitate faţă de munca pe care sîntem chemaţi să o prestăm, nu ne putem aştepta la mari schimbări. Se impun deci măsuri pe linia întronării disciplinei în muncă, a întăririi controlului şi răspunderii, a îndrumării competente. La comitetul judeţean de partid există un plan de acţiuni care, pus în aplicare, este în măsură să îndreptăţească pe oricine să spere că întreaga activitate a întreprinderii piscicole Călăraşi se va rentabiliza, că întregul colectiv de piscicultori va reuşi să livreze consumatorilor cantităţi tot mai mari de peşte.

N. GRIGORE MĂRĂŞANU

Raid-anchetă la Tîrgu Jiu

Împreună cu controlul oamenilor muncii, sau viaţa comerţului văzută mai pe dinăuntru

Chiar dacă lucrurile — privite din afară — arată destul de frumos : Întreprinderea de alimentaţie publică a municipiului Tîrgu Jiu a obţinut rezultate foarte bune pe anul care a trecut (îndeplinirea planului de desfacere, cu o pondere a producţiei culinare de peste 70 la sută etc.) şi le-a continuat pe primele două luni ale anului acesta (în ianuarie, spre exemplu, a înregistrat o depăşire a planului de peste 600 000 de lei !), deci chiar dacă am cunoscut cifrele şi exemplele frumoase amintite, care au situat întreprinderea între cele mai bune din ţară, nu ne-a lăsat dezinteresaţi ideea unui raid prin unităţi comerciale din Tg. Jiu, alături de membrii unei echipe de control al oamenilor muncii. Deci, împreună cu Vasile Anescu, responsabil al C.T.C.-ului şi conducătorul echipei de control al oamenilor muncii, Eleonora Burlan, preşedinta comitetului sindical din întreprindere, Geta Gărăiacu, muncitoare, Paulina Iacobescu şi Ion Bălcescu, ambii tehnicieni — toţi cinci de la întreprinderea de confecţii din Tg. Jiu — am purces la acţiunea propriu-zisă de control a activităţii în mai multe unităţi comerciale din municipiul gorjean. În fapt, nu mai puţin de 17 a fost numărul unităţilor vizitate de echipa de control al oamenilor muncii — incluzînd aici o unitate de tip „Gospodina", două patiserii, un lactobar, două unităţi „Alimentara", un bar de zi-cafenea, două restaurante, avînd fiecare şi cîte o linie de autoservire, alte două restaurante, aşa-zise de cartier, o braserie, două bufete şi două laboratoare pentru produse de carmangerie şi, respectiv, cofetărie, în fine, hala de carne — într-un raid-anchetă care a durat mai bine de patru ore, efectuat conştiincios, sever, cu pricepere chiar. Desigur, nu puţine au fost lucrurile frumoase pe care brigada şi, alături de ea, reporterul le-au avut de constatat cu această ocazie. Obiectul acţiunii brigăzii de control al oamenilor muncii a fost însă mai puţin legat de aceste constatări, ci mai ales de aspectele exact contrarii stării obişnuite a lucrurilor în comerţul gorjean.

Pentru acest motiv au fost alcătuite cîteva procese verbale de constatare şi, de asemenea, s-au rostit pe loc îndrumări pentru remedierea urgentă a deficienţelor mai mici. Iată deci cîteva dintre constatările făcute, ca martor direct la controlul efectuat de brigada de la întreprinderea de confecţii.

EVIDENŢE MAI PUŢIN CLARE

În primul rînd, spre stupefacţia noastră, am constatat că bucătăria restaurantelor care au, alături lor, şi cîte o linie de autoservire (este vorba de restaurantele „Gorj" şi „Modern") nu are o evidenţă limpede a mîncărurilor pregătite pentru restaurantul propriu-zis şi, separat, pentru cele vîndute prin linia de autoservire. Preţul, cum se ştie, diferă între cele două compartimente — dar cum se mai poate controla cîtă mîncare se vinde în restaurant şi cîtă la autoservire, la preţul redus, în lipsa gestiunii separate, a lucrurilor făcute în mod diferenţiat calitativ ? ! De asemenea, un lucru constatat şi la alte bucătării vizitate, lista sortimentală a meniurilor (alcătuită în fiecare zi de bucătarul şef) nu are decît arareori, mai exact cu mare excepţie, completată rubrica intitulată „mîncare rămasă în stoc". Contabilitatea este obligatorie şi în acest caz, fiindcă în lipsa ei produsele se pot transfera cu cea mai mare uşurinţă de pe o zi pe alta (cel puţin !), de la restaurant la autoservire, ceea ce nu e chiar în regulă. O mulţime de nereguli am întîlnit la braseria „Carpaţi", aflată în reţeaua O.J.T.-ului. În curtea interioară, un anume Ion Vinulescu, care s-a recomandat a fi muncitor în unitate şi în acelaşi timp soţul responsabilei Cătălina Vinulescu, consuma bere împreună cu alţi trei clienţi, un fel de „la botul calului", deşi nici cal şi nici măcar bere n-ar fi trebuit să existe în unitatea respectivă. Luînd lucrurile mai la amănunt, iată că şi alte nereguli am avut de descoperit, precum cîntarul defect, dezordinea din magazii, inclusiv cele zece sticle de „Cinzano", dintre care două abia deschise, aflate într-o boxă, deşi unitatea n-are de unde să vîndă asemenea marfă. Sigur că explicaţia „sînt vechi de peste 3 ani" nu poate fi suficientă, astfel încît brigada de control a alcătuit pe loc procesul verbal de constatare şi, probabil, sancţionare.

UN CAPITOL DEFICITAR — IGIENA

La unitatea „Alimentara" cu nr. 16 o vînzătoare vindea bomboanele cu mîna. În rafturi marfă nearanjată pe sortimente, mult praf şi dezordine în magazin, curăţenie făcută doar din cînd în cînd. La cealaltă unitate „Alimentara" (cu nr. 6) s-au găsit în magazie cîteva pungi de mălai şi un sac întreg de cafea-boabe, ascunse de ochii cumpărătorilor obişnuiţi şi aşteptîndu-i probabil pe cei preferenţiali. În piaţa centrală a oraşului, unde am rămas mai mult, un bufet cu nume răsunător : „La băieţii veseli" ! Este cît se poate de posibil ca localul să se transforme spre seară într-o tavernă cu oameni mai mult decît veseli, întrucît în afară de rachiu de drojdie, secărică, vermut şi eventual bere, ca să nu mai lungim lista cu alte motive de... veselie, *bufetul* nu oferă clienţilor decît nişte chiftele reci, ceva brînză şi ouă. „Bomba" amintită contrastează vizibil cu celelalte unităţi situate în perimetrul pieţei — am numit hala de carne (responsabil Nicolae Staicu) şi cele două laboratoare, de carmangerie (şef de unitate Ionel Glăman) şi respectiv de cofetărie (şef de unitate Petre Tilea), unde n-am putut găsi decît ordine şi curăţenie, standuri şi mese bogate, respect faţă de cumpărători sau partenerii contractuali, fiecare unitate avînd un plan valoric care depăşeşte milionul de lei lunar. Trecînd în restaurantele din cartierul cel mai nou al Tîrgu Jiului, „9 Mai", am vizitat unităţile „Lido" şi „Favorit". Sigur că ne-a impresionat cantitatea de ciorbă de burtă (peste 100 de porţii zilnic) pregătită la restaurantul cu numele atît de impresionant de „Lido". Celelalte constatări n-au mai fost chiar atît de favorabile unităţii şi deci responsabilului Iulian Creţu — întrucît localul este amenajat fără gust, cîteva mese aşezate pe un „covor" de ciment, din loc în loc decorat cu resturi de mîncare. În ce priveşte „Favorit"-ul, aici n-am putut întîlni decît pe şefa bucătăriei, Elena Sontropel, asta pentru că responsabilul e plecat la nu ştim ce fel de curs de supercalificare, iar ajutorul său a binevoit s-o şteargă pe uşa din dos de cum a văzut brigada de control intrînd în unitate ! Fata cu pricina, altfel săritoare şi cu bunăvoinţă, n-a fost în stare să ne explice prea multe, întrucît asigurarea rînduielii nu este compartimentul său. Oricum, pe lista meniurilor am întîlnit sortimente (văcuţă cu carne, pui cu fasole verde) lăsate de pe o zi pe alta, ceea ce a făcut-o să recunoască cinstit că „nu e prea corect !" Afară, după un obicei stabilit de mai multă vreme de responsabilul Dumitru Călinoiu, lume buluc la bere şi la mici, de parcă ar fi fost zi de tîrg. Am aflat, dealtfel, că sînt zile cînd „Favorit"-ul vinde şi 8 000 de sticle cu bere, ca să nu mai vorbim de alte întăriturî, lucru care spune desigur destul de mult despre felul cum îndeplineşte unitatea planul de diversificare a producţiei culinare. Poate că totuşi, după absolvirea şcolii, responsabilul se va gîndi ceva mai mult şi la rolul necomercial al unităţilor de alimentaţie publică, adică la cel social...

DUMITRU GEORGE

Centrul metodologic de terapie Boicil

Prin grija organelor locale de partid şi de stat, luni 20.III.1978 a început să funcţioneze la Timişoara Centrul metodologic de recuperare prin terapie Boicil, secţie a Spitalului nr. 2 din localitate. Situat într-o căldire atrăgătoare, pe Bd. Victoriei nr. 49, centrul dispune de 12 saloane moderne amenajate cu gust, cu 50 de paturi şi întreaga dotare cuvenită unei asemenea instituţii sanitare. În aceeaşi clădire funcţionează şi policlinica pentru sportivi, care în strînsă colaborare cu centrul va continua investigaţiile de specialitate (examene cardiologice, boli interne, chirurgie ortopedică, stomatologie, explorări funcţionale etc), ambele instituţii avînd acelaşi rost: recuperarea. De remarcat că din primele douăzeci şi patru de ore de la inaugurare toate paturile au fost ocupate, iar alţi 500 de pacienţi au fost trataţi ambulatoriu de către doctorul Vasile Boici, şeful centrului, şi colaboratorii săi : dr. Titus Petroviciu, Vasile Dindelegan şi Aurel Nicoară, la care se va adăuga în curînd un specialist în boli interne. Pentru cetăţenii sosiţi din alte localităţi s-a creat prioritatea ca ei să fie trataţi în aceeaşi zi, chiar internarea urmînd să se facă mult mai uşor, cu singura condiţie ca bolnavii să prezinte toate documentele medicale necesare. Prin acest centru s-a realizat, în sfîrşit, un for metodologic pentru iniţierea organizată a medicilor din întreaga ţară în însuşirea tehnicii de aplicare a Boicilului, metodă proprie, recunoscută şi în străinătate. **(T.B.)**

„În familie și societate, spun cei care trebuiau să-l controleze, are o comportare bună". Și el fura ca în codru!

În 1971 la agenția C.E.C. din comuna Spermezeu, județul Bistrița-Năsăud, lucrau doi oameni : șeful agenției și un casier. După doi ani, postul de casier s-a desființat, astfel încît Viorel Oprea, care era șef, a rămas și casier. Unora singurătatea le dă angoase, complexe și cîte și mai cîte. Altora însă le dă idei și nici vorbă de înstrăinare. Natură mai robustă, Viorel Oprea și-a făcut dintr-o claustrare strigătoare la cer, în stare să miște sufletele mai slabe, o solitudine demnă, discretă și lipsită de patetism, dar foarte generoasă, soldată cu delapidarea unei sănătoase sume de bani.

Metodele erau mai multe și vă dăm spre edificare cîteva. Una ar fi aceasta : la cererea titularilor (oameni simpli din comună, plini de încredere în Viorel, pe care îl cunoșteau din fragedă pruncie, șeful agenției fiind născut prin acele meleaguri), deci, la cererea lor, V.O. completa foile de depunere, opera în carnetele C.E.C., dar în jurnalul de operațiuni nu înregistra nimic. Practic, oamenii depuneau banii nu la casa de economii, ci în punga șefului de agenție. Foile de depunere dispăreau, în bordcrouri și în registre nu figurau toate depunerile (lăsa omul și C.E.C.-ului ceva) și afacerea mergea strună. Sau : V.O. întocmea în fals foi de restituire pe numele titularilor și încasa el banii. Lucru posibil datorită faptului că mulți dintre clienți își lăsau carnetele la V.O., convinși că li se calculează dobînzile. De data aceasta, V.O. opera în jurnalul de operațiuni, în fișele individuale, dar, precaut, de librete nu se atingea. În plus, pe lîngă metodele arătate mai întrebuința și altele, cum ar fi, de pildă, folosirea temporară a sumelor din gestiune. Deci, timp de patru ani, Viorel Oprea transformase agenția statului în moșie proprie, fără ca cineva să se sesizeze de escrocherie. Nu atît depunătorii, care nici nu prea aveau cum (nimeni n-a încercat să-și lichideze libretul și, apoi, naivitatea oamenilor nu avea limite), cît numeroasele controale din partea sucursalei. Dar asupra lor vom mai reveni. Pînă atunci să notăm cîteva fragmente din declarațiile aflate la dosarul nr. 0056/1977, elocvente pentru dezinvoltura cu care lucra Viorel Oprea.

B.A. : „În 8—9 ani am depus la C.E.C. Spermezeu suma de 10 000 de lei. În 1974, Oprea Viorel mi-a reținut libretul spunînd că trebuie să mi-l înnoiască, fiindcă este vechi și nu mi-a mai restituit libretul, ci doar o dovadă".

M.F. : „Știu că în total am depus suma de 23 400 de lei pe numele nepotelului meu. În 1976 libretul mi-a fost oprit de Oprea Viorel pentru calcularea dobînzii și nu mi l-a mai dat, deși i l-am cerut. Am aflat după anchetă că sînt păgubită în total cu suma de 12 900, care nu mi-au fost trecuți pe carnet. Pentru aceasta mă constitui parte civilă în numele nepotului meu orfan".

H.M. : „În data de 18 septembrie 1977, fiind chemat de organele de revizie, am constatat că suma de 3 500 de lei, cît trebuia să fie soldul în libret, nu era menționată în fișă, fapt pentru care nu pot să-mi dau seama din ce cauză".

Dacă ar fi știut despre ce era vorba, desigur, că ultimul semnatar și-ar fi dat seama din ce cauză nu-i figura soldul în libret. Îi răspunde, indirect, tot printr-o declarație, M.D. care l-a văzut pe V.O. făcînd numeroase chefuri, mai ales la Dej sau Gherla : „În comună, la restaurant, nu l-am văzut făcînd chefuri. Nu bea la bufet, dar atunci cînd venea din oraș, avea numai țigări scumpe atît el cît și însoțitoarele sale".

Chefuri, țigări scumpe, excursii cu „însoțitoarele" la Felix, Singeorz-Băi, București, împrumuturi cu sume mari, cadouri. Iată cîteva dintre elementele unei „singurătăți" care au apărut ulterior în declarațiile martorilor. Iată ce declară una dintre amicele de suflet ale junelui din Spermezeu : „În ziua de duminică, 28 august 1977, am fost la Sighetu Marmației pentru susținerea unui examen și am fost căutată de V.O. Cu această ocazie i-am spus că îmi este frică de examen și dacă mă poate ajuta în acest sens cu ceva bani. A fost de acord și fără să precizez suma mi-a dat 2 000 de lei. În aceeași zi am fost și la local și el a invitat încă două colege de-ale mele cu care ocazie a cheltuit în jur de 600—700 de lei, motiv pentru care i-am făcut observație, deoarece nu i-a mai rămas nici un ban de drum". Asta da, caritate !

Să revenim acum la controlul efectuat de-a lungul celor patru ani de sucursala C.E.C. din Bistrița. Iată ce declară unul dintre inspectorii C.E.C., Iva Teodor, care în martie 1977 efectuează un control la Spermezeu, observă cîteva „neclarități" la doi depunători, dar „nu am reușit să descopăr ilegalitatea, deoarece soldul existent în casă a corespuns cu cel din jurnal și nu se putea deduce că a comis un fals". „Am mai verificat un caz, afirmă I.T., cu privire la faptul că Oprea Viorel nu ar fi consemnat sumele depuse la C.E.C. de numitul C.T. Am vorbit cu acesta (C.T.), l-am cerut libretul, nu l-a găsit și mi-a spus că n-are nici un fel de pretenții, totul fiind rezolvat. Am insistat, dar fără rezultat. Mi-a mai spus că l-a împrumutat pe V.O. cu suma de 12 000 de lei și că a plătit dobîndă după el, ca și cum banii aceștia ar fi fost depuși la C.E.C., însă dobînda a plătit-o V.O. din buzunar. N-am reușit să descopăr ilegalitatea pentru că n-am intrat în posesia libretului". Deși foarte încurcată situația, ne dăm seama că inspectorul C.E.C. a trecut în acel moment pe lîngă șansa vieții lui, cu toate că norocul îi mai surîsese o dată, atunci cînd a observat că cineva depusese bani pe bază de consimțămînt scris, bani eliberați apoi normal, prin C.E.C. „Am verificat situația, declară I.T., și nu am constatat ilegalități, persoana primindu-și drepturile". Și uite așa, controlul trecea precum apa și rămînea V.O. curat și singur. În acest context, foarte interesantă apare aprecierea trimisă de sucursala județeană C.E.C. organelor de anchetă, în care, pe o singură pagină conducerea instituției își metamorfozează părerile, și de unde, la început, se extaziază în fața calităților lui V.O., la sfîrșit îl declară element periculos. Iată cîteva mostre : „V.O. este un element cu o bună pregătire profesională și politico-ideologică (ce știau tovarășii respectivi despre pregătirea politico-ideologică a lui V.O. ? Cum au dedus-o ?) În familie și în societate are o comportare bună". Sau, „actele pe care le întocmea privind operațiunile erau ordonate, complete, ceea ce ne-a împiedicat să descoperim frauda. De asemenea, la verificările gestionare ieșea bine (am văzut mai sus cum erau aceste verificări, n.n.). Atitudinea în fața conducerii și a organelor de inspecție era aceea a unui om care se străduiește (nu contestăm că V.O. se străduia, și încă bine, ci afirmăm că nu prea se străduia controlul, n.n.) să lucreze bine și care nu este suficient de apreciat (nu-i prindeau rău și niște prime, să fie tacimul complet, n.n.)". Și după toată această tămîiere, scrisă deci după constatarea fraudei, urmează finalul de-a dreptul năucitor : „În urma fraudei, putem spune că V.O. este un element necorespunzător, fără conștiință socialistă, influențabil, un om periculos pentru societatea noastră". Curat murdar, coane Fănică !

Discutînd acest caz cu procurorul șef al județului Bistrița-Năsăud, tovarășul Mircea Gheorghiță, care afirma că poate vorbi de el și dacă este trezit noaptea, acesta ne spunea, referitor la controalele de pomină, efectuate de sucursala județeană C.E.C. următoarele: „Un lucru e clar, aceste controale n-au fost temeinice. Controlul presupune o verificare nu numai sub aspectul întocmirii legale a actelor. Controlul trebuie să fie efectiv. Trebuiau să-l caute pe V.O. și în sertare deoarece avea foarte multe librete la el. Pe lîngă controlul superficial, escrocheria a fost posibilă și datorită pasivității opiniei publice, a credulității și naivității greu de conceput de care au dat dovadă depunătorii, de nerespectarea de către aceștia a celor mai elementare obligații de depunător. Cum este posibil să-ți lași luni de zile carnetul din mînă fără să te interesezi de soarta lui ? Sau : Cum a fost posibil ca individul să ducă viața pe care a dus-o sub ochii atîtor oameni fără ca cineva să se întrebe de unde lua banii ? Răspunsurile la aceste întrebări sînt de fapt cheia întregii afaceri.

RĂZVAN BARBULESCU ■

RECURS LA DRAGOSTEA PĂRINTEASCĂ

O întîmplare nefericită, „ceasul rău", cum ar spune bătrînii noștri, se poate petrece totuși și în ultima zi a anului școlar, ba chiar în ultima oră de școală dinaintea vacanței de vară — așa cum s-a întîmplat în clasa a VII-a C a Liceului nr. 2 din Reșița. Sîntem în anul 1971, în ziua de 14 iunie, iar profesoara de chimie Eglantine Zorzon întîrzie. Trec 15 minute și elevii încep să fie convinși că ora nu se mai ține. O parte dintre ei pleacă din fața laboratorului de chimie și se întorc în clasă. Profesoara sosește deci cu întîrziere, se apucă imediat să asculte un elev cu media încă neîncheiată, ultind să mai facă măcar prezența. În cealaltă încăpere, zarvă mare, veselie ca în ultima zi de școală, mici îmbrînceli ca între copii. Zorica-Marioara Blaga exagerează însă, apucă săculețul de lucru manual și încearcă s-o lovească pe colega ei Tudorița Lungu, care se ferește. Săculețul o lovește însă drept în față pe Dorina Burileanu. Sînge. Săculețul conținea și o foarfecă, care percutează ochiul drept al elevei Burileanu. Copiii au numai 14 ani. Astăzi, Dorina Burileanu, al cărei tată este maistru electrician la Combinatul siderurgic Reșița, nu mai vede decît cu ochiul sting. Cine este totuși de vină ? !

După lege — adică o lege dintr-un cod civil pe care-l moștenim din anul 1864 ! — citățm : **„Institutorii răspund de prejudiciul cauzat de elevi în timp ce se găsesc sub a lor priveghere"**, cu alte cuvinte părinții sînt absolviți de orice răspundere atunci cînd copiii se găsesc la școală, deci sub supravegherea altora. Au trebuit șapte ani de zile pentru ca o instanță să găsească modalitatea de a ataca, sau mai bine zis de a interpreta corect, în conformitate cu realitățile de azi ale țării, cu spiritul cetățenesc sporit al educației, articolul purtînd numărul 1 000, aliniatul 4, din codul civil amintit. Va fi însă instructiv să vedem cum s-au petrecut exact lucrurile.

Astfel, în ianuarie 1972 Procuratura locală Reșița pune în mișcare, prin rechizitoriul său, întreaga acțiune penală. Infracțiunea se numește „vătămare corporală gravă din culpă" și ea se pedepsește conform art. 184, al. 2, combinat cu art. 182, al. 1 din codul penal. Judecătoria Reșița achită însă din punct de vedere penal pe inculpata Zorica-Marioara Blaga, conform... prevederilor art. 11, pct. 2 și art. 10 lit. e, combinat cu art. 48 din codul de procedură penală — reținînd deci că inculpata era minoră și a săvîrșit fapta fără discernămînt. În sentința judecătoriei este obligată la plata unei sume de numai 6 407 lei, drept despăgubiri civile, plus 4 634 lei cheltuieli de judecată, profesoara Eglantine Zorzon, în solidar cu Inspectoratul școlar al județului. Este februarie 1973, dar cauza este încă foarte departe de a fi încheiată. Mai întîi va fi recursul la Tribunalul județean Caraș-Severin, care dispune casarea sentinței și rejudecarea. Apoi, la cererea părții vătămate, Tribunalul suprem decide strămutarea procesului la Deva! Se cere implicarea în proces, ca parte cu responsabilități în despăgubirile civile a Liceului nr. 2, Inspectoratului școlar județean și chiar a Ministerului Educației și Învățămîntului — alături desigur de profesoara Zorzon... În martie 1974, Judecătoria Deva achită inculpata (minora Blaga) pe același temei juridic, dar despăgubirile cresc la 37 445 lei. Tribunalul județean casează însă sentința, astfel încît Judecătoria municipiului se pronunță din nou în august, ridicînd suma despăgubirilor la aproape 50 000 de lei ! S-au luat în calcul toate drumurile la clinicile din Timișoara, Cluj-Napoca și la București, la Spitalul Colțea și alte instituții sanitare, apoi deplasările pentru intervenții chirurgicale la Viena, Praga și Budapesta... Spre sfîrșitul anului 1974 Tribunalul județean Hunedoara mai reduce ceva din suma despăgubirilor, dar le trece toate în sarcina profesoarei Zorzon. Decizia va fi însă atacată de Procurorul general al republicii, iar recursul extraordinar admis de Tribunalul suprem în octombrie 1975. Rejudecînd cauza, Judecătoria Deva stabilește suma de 45 655,65 lei drept despăgubire civilă, plus o despăgubire lunară de 250 lei, plus alte cheltuieli de judecată, în valoare de peste 4 300 de lei — totul în seama profesoarei Eglantine Zorzon, vinovată de culpa de nesupraveghere a elevilor în timpul orei de clasă. În iulie 1976, Tribunalul județean confirmă în mare sentința judecătoriei, înlăturînd însă „rata" de 250 lei lunar. Este momentul cînd Procurorul general declară al doilea recurs extraordinar, atacînd decizia pentru nelegalitate și netemeinicie și arătînd în completarea motivului de casare că este cazul să fie antrenată și răspunderea civilă a părinților inculpatei, pentru lipsa unei educații corespunzătoare ! Conform articolului 101 din codul familiei, părinții răspund moral de educația copiilor, dar nici una dintre instanțele de pînă atunci nu observaseră că, în fapt, fapta minorei Blaga reflectă un minus evident în educația ei...

Vom completa aici articolul cu amănuntele desprinse dintr-un alt caz, mai recent dar aproape similar. Doi elevi (de asemenea minori la data săvîrșirii faptei), pe nume Viorel Constantin și Iulian Cosma, se ceartă în curtea internatului Liceului C.F.R.-Electrotehnic nr. 2 din București cu un al treilea, Ionel Susciuc. Cei doi pleacă apoi la Pădurea Băneasa, unde beau bine, apoi se întorc la cămin și, la etajul al doilea, peste cine dau ? — peste Susciuc, cărula îi administrează pe loc cîțiva pumni și palme, după care o iau la fugă. Susciuc cade, se lovește cu capul de perete și rămîne în nesimțire aproape două ore, pînă ce este descoperit și transportat la spital în comă. Contuzie cerebrală, tratamentul durînd cinci luni. Infirmitate permanentă. Incapacitate de muncă definitivă sută la sută, necesitînd însoțitor ! Dar, conform art. 2 din Decretul 115/1977, inculpații fiind minori, pedeapsa (care putea ajunge la 4 ani închisoare) se grațiază. Dar, Judecătoria, apoi Tribunalul municipiului București nu găsesc avînd responsabilități de despăgubiri civile decît pe cei doi inculpați, pe care-i obligă la plata sumei de 1 500 lei, plus 300 lei pentru însoțitor în fiecare lună pe... toată durata invalidității, fără a-i absolvi de celelalte despăgubiri și cheltuieli de judecată. Constantin (zis „Rică") și Cosma (zis „Cazan") au fost însă imediat exmatriculați din școală, ei n-au deci nici un fel de calificare și fără îndoială nici banii pentru despăgubiri. Cum tribunalul a înlăturat atît obligațiile Direcției Regionale C.F. București (care patronează liceul), cît și pe cele ale părinților celor doi derbedei în calitate de responsabili civilmente la plata despăgubirilor civile, solidar cu inculpații, se pune întrebarea logică : cine plătește totuși ? Infirmitatea totală a fostului elev Ionel Susciuc rămîne dureros de prezentă, dar chiar nu poate fi nimeni învinovățit de producerea ei ? ! Dar părinții Cezar și Maria Constantin (locuitori ai frumoasei comune Podgoria, județul Buzău), sau Dumitru și Elena Cosma (din Țăndărei) n-au chiar nici o vină în această poveste ? Ei n-ar trebui trași la răspundere pentru educația dată odraslelor lor, chiar dacă faptele huliganice s-au petrecut la București ? Și aici, Procurorul general, Gheorghe Boboceu, s-a pronunțat decisiv, declarînd recurs extraordinar, care a fost admis de Tribunalul suprem, în intenția ca și această cauză să fie rejudecată în sensul arătat mai sus.

În primul caz relatat, cel al elevei Dorina Burileanu, lucrurile sînt de acum clare. În ianuarie anul trecut, un complet de judecată care cuprindea, printre alții, pe președintele și pe vicepreședintele Tribunalului suprem, cea mai înaltă instanță a țării, a apreciat în sarcina părinților Constantin și Maria Blaga o contribuție concurentă, alături de cea de supraveghere, a profesoarei Zorzon. **„În acest context — se spune în încheierea procesului desfășurat la Tribunalul suprem — răspunderea civilă a părinților este atrasă în raport cu gravitatea culpei lor(** cea de educație desigur — n.n.), **gravitate ce se apreciază a fi în proporție de 50 la sută"** ! Astfel, ca ultimă hotărîre și singura temeinică, tribunalul a casat toate celelalte sentințe și decizii anterioare (9 la număr !) referitoare la latura civilă, obligînd-o pe Zorica-Marioara Blaga să plătească părții vătămate suma de 43 350 lei drept despăgubiri, plus 4 359 lei cheltuieli de judecată, din care jumătate solidar cu părinții săi și jumătate solidar cu profesoara Eglantine Zorzon... Deși au trebuit să treacă șapte ani, ultima decizie este într-adevăr conformă cu spiritul umanitar al societății noastre, cu echitatea socialistă. Fiindcă, fără îndoială, nimeni și nimic nu-i poate absolvi pe părinți de a răspunde, eventual și material, pentru lipsurile din educația copiilor. De ținut minte și pentru alții...

DUMITRU GRAUR ■

O experiență la Politehnica bucureșteană

Examen cu cărțile pe masă

Cine nu-și aduce aminte de primul extemporal din viața sa școlară, de „porunca întunecată" (vorba filmului) pe care o rostea dascălul :

— Și acum, cărțile sub bancă !

Au urmat alte și alte extemporale, lucrări de control, examene, toate cam în același stil, cu singura deosebire că la facultate mesele au luat locul băncilor.

...Ne aflăm la Facultatea de automatică a Institutului politehnic din București. Examen dificil de anul V la „Automatizarea proceselor discrete", ținut de conferențiarul doctor inginer Nicolae Sprinceană.

— Și acum, cărțile pe masă !

Studenții au avut dreptul să-și aducă de acasă cursul și, dacă doreau, toată biblioteca. Singura dificultate ar fi fost s-o care cu ei în autobuzul 125, care-l lasă la poarta Politehnicii dinspre Șoseaua Militari. Oricum, nimeni nu a recurs la acest mijloc extrem, mulțumindu-se doar cu două, trei cărți de referință și cursul. Unii au venit doar cu stiloul.

Examenul cu cărțile pe masă reprezintă o experiență care se anunță fertilă și bogată în implicații, înscriindu-se în preocuparea mai largă de a se găsi căile cele mai adecvate pentru a stimula la viitorii absolvenți gîndirea creatoare, inginerească. Or, nu memoria — mai exact, nu în primul rînd aceasta — îi va ajuta să rezolve complicatele probleme tehnice pe care profesiunea, viața însăși le vor ridica în față după ce vor fi părăsit facultatea.

Să o spunem de la bun început, examenul cu cărțile pe masă nu constituie un panaceu, o soluție aplicabilă în toate condițiile — dealtfel, chiar la Politehnică s-au conturat păreri diferite, dacă nu contradictorii, cel puțin complementare — și, în orice caz, nu poate fi privită izolată, ruptă de celelalte modalități didactice avînd aceeași finalitate. În articolul de față ne vom opri însă exclusiv asupra ei, pentru a face mai bine cunoscută o experiență și a impulsiona schimbul de idei.

„METODA NU STIMULEAZĂ CĂRATUL BIBLIOTECII, CI DEZVOLTAREA GÎNDIRII INGINEREȘTI"

— Tovarășe conferențiar Nicolae Sprinceană, sînteți unul din promotorii examenului cu cărțile pe masă, la Facultatea de automatică. În ce an l-ați organizat pentru prima oară ?

— În 1977, în sesiunea din ianuarie ; alți colegi utilizează metoda, sub o formă sau alta, de mai multă vreme.

— Cum ați ajuns la această formulă ?

— O cerință de bază a învățămîntului modern o constituie activizarea elevilor și studenților (evident, eu mă voi referi doar la aceștia din urmă). Ea se manifestă atît în raporturile de zi cu zi care se stabilesc de la profesor la student în cursul lecțiilor, seminariilor, în cercetarea științifică desfășurată adesea cot la cot — în anii terminali — precum și în cadrul muncii productive. Activizarea se impune însă și în domeniul verificării cunoștințelor. La examen, studentul apare „singur cu sine însuși", dar în restul timpului el nu mai acționează izolat. Studenții noștri din anii superiori fac muncă de cercetare și proiectează alături de cadrele didactice, rezolvă în comun problemele concrete puse de viață, nu numai de cursul „ex cathedra". Iată deci admirabile mijloace de verificare a studenților, implicate de însuși tripticul învățămînt-cercetare-producție ! În acest context, și vechiul sistem de examinare riscă să apară, pe alocuri, cam școlăresc. În fond, studentul de anul V va fi curînd, foarte curînd inginer, în care calitate va putea consulta, abordînd o problemă sau alta, toate cărțile pe care le va dori. Examenul cu cărțile pe masă nu face deci decît să prefigureze situația practică în care se va afla mîine și în care el va trebui să dea dovadă, mai presus de toate, de spirit creator, de ingeniozitate inginerească.

— La ce discipline credeți că se poate aplica sistemul și în ce ani ?

— Personal am în vedere anii IV și V, doar la disciplinele de strictă specialitate. La Automatică, bunăoară, ar intra în discuție „Automatizarea proceselor discrete", „Automatizarea proceselor continue", „Tehnologia și fiabilitatea", dar nu, de pildă, „Organizarea și conducerea întreprinderilor economice" (mai precis, nefiind de specialitate, nu-mi dau seama dacă la o disciplină ca aceasta din urmă metoda s-ar aplica : poate că da, poate că nu). Un lucru e clar : examenul cu cărțile pe masă își află rostul doar în momentul cînd cunoștințele de bază s-au fixat pe deplin și cînd accentul începe să cadă mai mult pe capacitatea de sintetizare și mai puțin pe memorie. Firește, de îndată ce-i permiți studentului să consulte la examen cursul și alte cărți, te simți obligat să modifici nu numai tematica examenului, ci, într-o măsură, cursul însuși. La scris subiectele trebuie să apeleze în cît mai mare măsură la capacitatea de sinteză, iar cursul însuși trebuie să facă discuții de caz, să ridice probleme, să sugereze soluții, nu să ofere rețete de-a gata. Cursul trebuie să tindă, a se transforma dintr-un monolog al profesorului într-un dialog profesor-student.

— Deci un astfel de examen trebuie pregătit în tot cursul anului, el nu constituie doar un moment izolat. Concret, cum ați procedat ?

— I-am prevenit pe studenți încă din anul IV că ar fi posibil să obțin acordul decanatului pentru a ține în acest fel examenul de anul V. Ceea ce s-a și realizat. Au fost trei subiecte. Primul punct : proiectarea unui subsistem de automatizare pentru o mașină-unealtă. Pe baza unor condiții date (regimul de lucru) studentul trebuia să sintetizeze schema. Metoda de sinteză avea un caracter teoretic, iar rezultatul obținut — un caracter practic. Punctul 2 : s-a dat o schemă, o structură a unui echipament de comandă, cerîndu-se să se analizeze modul de funcționare. Așadar, un subiect cu un caracter aplicativ, ingineresc, dar făcînd și el apel la teorie. Punctul 3 : pentru un sistem de comandă după program se cereau căile de creștere de două ori a rezoluției, adică a clasei de precizie a sistemului. Studentul trebuia să cunoască teoria sistemelor cu comandă program, precum și structura erorilor sistemului respectiv (din nou, teorie !) și, practic, să recomande calea cea mai eficientă din punct de vedere tehnic și economic pentru dublarea preciziei. Subiectele depășeau cadrul scolastic strict, ele nu puteau fi găsite ca atare în nici o parte din curs, totul trebuia gîndit, combinat, interpretat.

— La examen au apărut multe cărți pe masă ?

— Nu. Studenții erau conștienți că metoda nu stimulează căratul bibliotecii, ci dezvoltarea gîndirii inginerești. Cîțiva, e drept, au venit cu tolba plină, alții — doar cu două, trei cărți ; unii nu au adus nimic.

— Cum apreciați rezultatul experimentului ?

— În afara promovării spiritului ingineresc, aș mai cita un avantaj : se stimulează astfel inițiativa personală a studentului. Există însă și un dezavantaj. La examenul scris dispare contactul direct, viu cu studentul. Cînd stai de vorbă cu el la tablă se stabilește o legătură profundă, îți dai lesne seama dacă erorile comise de el provin din ignorarea unor probleme fundamentale sau dintr-o cauză fortuită.

De aceeași părere este și șeful de lucrări doctor inginer Radu Dobrescu, de la aceeași catedră, care însă sugerează o soluție :

— De ce — se întreabă el — să nu recurgem, acolo unde este posibil, la varianta : examen oral cu cărțile pe masă ? Se știe că la oral i se acordă studentului o perioadă de gîndire destul de lungă, o jumătate de oră și poate chiar mai mult, pentru a-și aduna ideile și a-și formula schița de răspuns. I s-ar putea da posibilitatea ca, în acest răstimp, să consulte cursul și orice alte cărți. Examenul cu cărțile pe masă prezintă avantaje nete, el cere pasiune, o preocupare sporită pentru cercetarea bibliografiei. În adevăr, simplul fapt că studentul poate aduce la examen cursul implică obligativitatea pentru el de a nu se limita la curs. Dealtfel, tocmai această obligativitate a fost invocată de unii ca argument împotriva generalizării examenului cu cărțile pe masă, care ar greva prea mult bugetul de timp, și așa limitat, al studentului. Cred însă că, în ultimă analiză, avantajele predomină.

„DE CE SĂ-ȚI ÎNCARCI MEMORIA, CÎND CALCULATOARELE ELECTRONICE O POT FACE MAI BINE DECÎT NOI ?"

— Examenele cu cărțile pe masă se practică de mai mulți ani la Facultatea de automatică și poate și la alte facultăți — ne spune decanul, profesorul doctor inginer Florea Simion. Noi nu avem nevoie de studenți cu memoria supraîncărcată, ci de oameni care gîndesc. De ce să-ți încarci memoria, cînd calculatoarele electronice o pot face mai bine decît noi ? Ne amintim noi însine de anii studenției, cînd vreun profesor mai pedant cerea la examen reproducerea cuvînt cu cuvînt a cursului, respingînd orice altă abordare a problemei — chiar justă în sine — cu sentința tăioasă : „Nu așa v-am făcut eu la curs !" Examenul cu cărțile pe masă reprezintă una din căile de stimulare a gîndirii originale, a inventivității inginerești. Nici nu e o noutate absolută în Politehnică. Un coleg îmi povestea că, student fiind, a dat un astfel de examen la „Rezistența materialelor".

— Și ?

— A pierdut o jumătate din timpul afectat examenului căutînd prin cărți ! Tocmai fiindcă știa că va putea consulta în voie manualul, nu se pregătise prea temeinic. „Las' că mă descurc !", își spunea. Pînă la urmă tot a luat notă de trecere, dar cu greu. Am evocat această nu prea veselă istorie pentru a evidenția faptul că examenul cu cărțile pe masă este mult mai greu decît unul obișnuit.

Tot la Politehnica bucureșteană, cu ani în urmă, un profesor de matematică mai bătrîn asculta la examenul oral după această metodă. Dacă studentul nu apuca să termine în timp problema, profesorul îi spunea : „Nu-i nimic, drăguță, poți veni și mîine !" Din discuția de a doua zi, magistrul se lămurea ușor dacă studentul rezolvase singur problema sau nu.

Sistemul acesta este folosit la examen și la lucrări de control — nu ca regulă absolut generală, ci de la caz la caz — și în universități de prestigiu de peste hotare.

CE E BUN PENTRU ACTORIE NU E BUN PENTRU AUTOMATICĂ

— Noi folosim la examenul scris un sistem combinat — ne spune șeful catedrei Calculatoare, profesorul doctor inginer Adrian Petrescu. Dăm întîi un set de zece întrebări-test, fără cărțile pe masă, la care se cer răspunsuri scurte și care „plimbă" prin toată materia. Urmează trei probleme, pentru a căror rezolvare studentul poate consulta ce cărți dorește. Sistemul l-am introdus odată cu însuși cursul pe care-l predau. La început, unii studenți au luat-o cam în joacă. La examen frunzăreau în neștire, ceea ce nu-i ajuta cu nimic. Se auzeau numai foșnete de file întoarse... Cei mai bine pregătiți știau însă exact ce și unde să caute, și tocmai ei s-au acomodat cel mai rapid cu noul sistem. Cred că la disciplina noastră este cea mai convenabilă modalitate. La urma urmei, nu poți cere cu foios să se rețină pe dinafară scheme și proiecte care se întind pe zeci de cursuri și la care un singur detaliu uitat poate duce la răspunsuri complet greșite. Așadar, în a doua parte a examenului studentul consultă manualul, dar i se cere ceva ce nu găsește acolo de-a gata, de pildă să creeze o modificare, o nouă instrucțiune, o perfecționare a procesului de întrerupere sau a accesului la memorie etc. Nu are rost să-ți încarci peste măsură memoria...

— ...Da, dar presupunînd că stăpînești perfect concepția și structura disciplinei respective — intervine profesorul doctor Sergiu Călin, șeful catedrei Automatică II. Examenul cu cărțile pe masă nu trebuie absolutizat. Fiecare disciplină se bazează pe cunoștințe fundamentale care trebuie, cumva, să-ți intre în sînge. Nu e vorba, deci, de o simplă memorare — așa cum ne-am aduce aminte, de pildă, de data unei bătălii — ci de o pătrundere a esențelor, a noțiunilor de bază și chiar a formulelor. Abia după aceea se poate vorbi de examenul cu cărțile pe masă.

— Dv. îl folosiți ?

— Prefer examenul oral. În scris, dacă studentul comite la început o eroare, dintr-o simplă scăpare, greșește, uneori, toată teza. La oral riscul este exclus și ai posibilitatea să îndrepți erorile fortuite, aflîndu-te tot timpul în comunicare bilaterală cu studentul.

— Tovarășul doctor inginer Radu Dobrescu sugerează posibilitatea adaptării noii metode și la examenul oral.

— Merită reflectat. Principial nu am nimic împotrivă.

Șeful de lucrări doctor inginer Cristian Giumale aplică acest sistem de cînd predă „Tehnica de programare și structura datelor".

— Dacă nu stăpînești bine materia — arată el — zadarnic ai posibilitatea să ții cărțile pe masă la examen. În caz afirmativ însă, și se ușurează considerabil efortul de memorie, poți gîndi mai mult la esențe. Să fim cinstiți : cîți dintre noi, în studenție, nu ne-am încărcat inutil mintea ? Mi-aduc aminte de o colegă înzestrată cu o memorie fenomenală : reținea din voluminosul curs de Termotehnică pînă și locul în pagină unde apărea pasajul respectiv ! Cei mai puțin dăruiți de soartă sufereau, cel puțin sub acest aspect. Și cîți nu au buchisit pagini întregi din Teoria mecanismelor, pentru ca să le uite a doua zi după examen ! Unii din ei au devenit între timp profesori universitari... Să nu uităm adevărul simplu : cursul nu constituie un scop în sine, ci un mijloc, iar examenul cu cărțile pe masă trebuie și el considerat prin această prismă. El reprezintă una din posibilități — limitele trebuie stabilite de la caz la caz — pentru a contribui la stimularea gîndirii creatoare. La Actorie nu și-ar avea rostul, la noi însă are.

CEL MAI DIFICIL EXAMEN DIN TOATE : CONFRUNTAREA CU VIAȚA

Nu socotim, cu aceasta, încheiată discuția asupra examenului cu cărțile pe masă. Problemele sînt numeroase. Iată doar una din ele, evocată de conferențiarul Nicolae Sprinceană : nu apare echitabil ca acest tip de examen să se aplice doar la o disciplină, deoarece s-ar crea condiții de inegalitate pentru studenți, solicitați la această singură materie de o formă de examinare mai pretențioasă. Mai sînt și alte probleme deschise. Oare ar fi exclusă posibilitatea de aplicare și la unele examene din învățămîntul mediu ? În fine, pot exista și puncte de vedere total ostile. Totul trebuie discutat, cîntărit. Rostul articolului nu a fost însă de a da răspunsuri exhaustive, ci de a sublinia o inițiativă interesantă la Politehnica bucureșteană. Dealtfel, este posibil ca în prezent metoda să fie utilizată, sporadic, și în alte institute de învățămînt superior. Ea nu contravine cu nimic reglementărilor în vigoare, Ministerul Educației și Învățămîntului solicitînd permanent cadrele universitare — și nu numai pe ele — să găsească forme cît mai perfecționate de pregătire și de verificare a cunoștințelor, de dezvoltare a laturii formative a învățămîntului. În fiecare caz în parte decanatul, consiliul profesoral decid.

Un ultim aspect, nu lipsit de importanță : examenul cu cărțile pe masă, formă oarecum mai matură de verificare, se încadrează parcă mai bine într-o ambianță ca aceea de la Facultatea de automatică, unde se înfăptuiesc în măsură mereu crescîndă indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu : „Cercetătorul, profesorul, conferențiarul, asistentul, împreună și cu studenții, trebuie să alcătuiască un tot unitar, asigurînd soluționarea mai rapidă a problemelor ridicate de dezvoltarea industriei noastre, a întregii economii".

— Iată ce mi s-a întîmplat la sesiunea de examene din februarie — ne spune un profesor. La un moment dat, cineva intră în sală și anunță : „Studenții care au lucrat la contracte sînt rugați să treacă la casierie pentru a-și ridica banii !" Din acest motiv, am întrerupt examenul pentru cîteva minute, apoi l-am reluat. V-am povestit întîmplarea nu pentru că banii ar fi constituit elementul cel mai important, ci pentru că ea subliniază, într-o formă insolită, noile relații statornicite între cadre didactice și studenți. Eu, profesor, fac muncă de cercetare, proiectez alături de student, rezolvăm împreună probleme concrete ale economiei naționale. Parcă, în acest context, și examenul cu cărțile pe masă își găsește mai bine locul.

În adevăr, în măsura în care contribuie la adîncirea gîndirii inginerești, el trebuie să fie și este încurajat. Tocmai această gîndire, atît la profesori cît și la studenți, reprezintă o carte de vizită și a Facultății de automatică. Stă mărturie, în acest sens, microcalculatorul „Felix" — MC 8, conceput și proiectat de cadre didactice și studenți și introdus recent în fabricație la o întreprindere bucureșteană. Și calculatorul „Felix"-MC 18, în curs de omologare, a fost realizat în comun. Pînă în 1980 urmează să se producă calculatoare „Felix" — MC 8 și MC 18 în valoare de cîteva sute de milioane de lei.

Ar trebui amintit și faptul că s-au cercetat, proiectat și introdus în fabricație în atelierele proprii ale facultății — în colaborare cu Institutul de cercetări chimice farmaceutice — un original echipament de măsură și comandă a proceselor de fermentație. Cele șase linii de fermentație fabricate aci anul trecut au permis economii la import în valoare de zeci de mii de dolari ! S-au efectuat și alte contracte pentru Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Cadre didactice de la Automatică și studenții din anii terminali au cercetat și proiectat instalații de automatizare pentru halele avicole (24 milioane de lei producție doar în 1978 !), și alte diverse echipamente. **Toate acestea reprezintă, de asemenea, un examen cu cărțile pe masă.** El măsoară lungul drum parcurs de învățămîntul nostru superior, care el însuși a trecut cel mai greu examen din toate : confruntarea cu viața.

LIONEL NIȚESCU

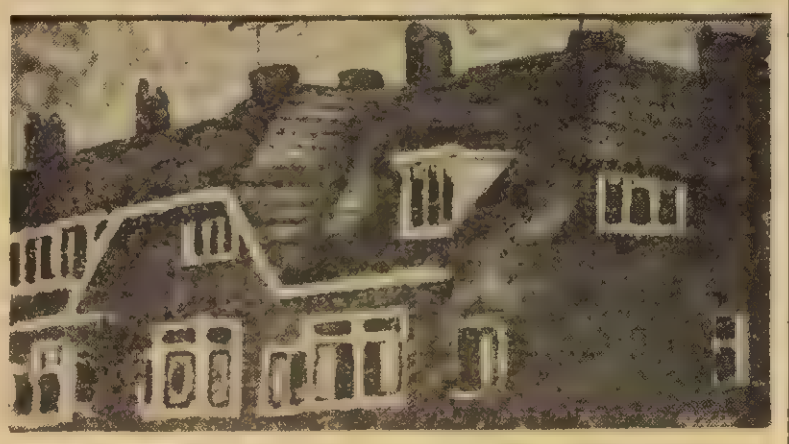

Casă de sănătate

PETRE GHEORGHE
medic

Fabricăm nu numai autoturisme ci — prin autoutilare — o nouă uzină de autoturisme

O hală nu prea mare, mișcare multă, zgomote de tot felul. Jumătate e ocupată de mașini unelte — obișnuite în secțiile de uzinaj ale oricăror întreprinderi — în cealaltă jumătate, foarte aglomerată, se fabrică, se confecționează, mai bine zis, ceva ce-ar putea să semene cu secțiunile unui pod metalic. Secțiunile acestea servesc, de fapt, o idee pe cît de simplă și eficientă, pe atît de puțin luată în seamă pînă acum. Și nu numai aici, la Întreprinderea de autoturisme din Pitești, ci și prin alte uzine. Lupta pentru o nouă calitate începe, ca orice luptă, cu o seamă de idei simple și eficiente. Confecțiile metalice trebuie să asigure înmagazinarea unor produse pe toată înălțimea spațiului de depozitare. Trebuind să-și dubleze, pînă în anul 1980, producția de autoturisme, uzina pitești eană descoperă, cum s-ar spune, oul lui Columb: folosește mai chibzuit spațiile construite existente, își fabrică mașinile unelte și agregatele necesare dezvoltării prin autoutilare.

Biroul șefului secției autoutilări, inginerul Petre Stoica, e mic, atît cît să încapă înăuntru cîțiva oameni la o ședință operativă. Tovarășul inginer are amabilitatea să discute, în minutele dintre două treburi care nu îngăduie aminare, despre secție și oamenii ei. Unul dintre aceștia intervine grăbit, categoric, în legătură cu un telex către o întreprindere colaboratoare. E tînăr și foarte convins de lucrul pe care-l gîndește.

— Părerea mea, zice, e că greșim. Trebuie să le cerem să ne livreze odată toată comanda. Dacă-i lăsăm s-o împartă, cine știe cînd ne-o trimit.

Conchid că tînărul are multă personalitate. Inginerul Stoica simte ironia, zîmbește, are un zîmbet cumsecade, trădînd multă oboseală:

— La noi, toți trebuie să aibă personalitate. E mai bine așa. Eu apreciez omul care spune repede ce gîndește, dar respectă ierarhia profesională. Tînărul e inginer și încă unul din cei buni. Îl cheamă Constantin Mircă.

Vedeți, în secțiile de autoutilări, aici, la noi, și alături, la mașini unelte, deși toate par ca într-o hală de fabricație obișnuită, destule situații sînt, să le zicem așa, speciale. Comenzile vin pe neașteptate și trebuie neapărat onorate la timp. E nevoie de cutare mașină, care ar costa prea mult dacă ar fi importată ori ne-ar sosi prea tîrziu? Atunci, imediat la treabă! Singurii care știm exact de ce avem nevoie și în ce condiții sîntem noi. Dacă Întreprinderea de autoturisme ar fi mai mică, problemele ar fi și ele mai simple. Cum însă ea e una din cele mai mari din țară, ar fi neeconomic să nu producem chiar aici, la Pitești, mașinile și agregatele trebuincioase. O întreprindere ca a noastră are posibilitatea să fabrice nu numai autoturisme, ci chiar și o nouă uzină de fabricat autoturisme. Cum se știe din hotărîrile de partid, în scurtă vreme producția se va dubla folosind numai spațiul construit existent. De fapt, vom adăuga niște spații de depozitare noi, pentru care avem în lucru confecțiile metalice. În rest, mașinile și liniile de fabricație proiectate și realizate vor fi amplasate în halele existente unde, la drept vorbind, la proiectare s-a cam făcut risipă de loc.

Inginerul Petre Stoica lucrează pe platforma industrială Colibași încă de la absolvirea facultății clujene de mașini unelte, în 1955. E unul din oamenii cu mare experiență ai întreprinderii și, după cum zice, dacă ar sta să socotească duminicile și orele petrecute în întreprindere peste program ar fi trebuit să fie pensionat de-acum. Secția de autoutilări a fost pornită nu prea de multă vreme. Înființată în 1974, din aceasta s-a desprins apoi una nouă, de mașini unelte, ale cărei sarcini de producție pentru următorii ani sînt impresionante.

Dacă astăzi, totuși, ar fi oarecum exagerat să spunem că în secțiile de autoutilări muncesc cei mai buni meseriași ai întreprinderii, experiența pe care o vor căpăta ei în următorii doi, trei ani le va da tot temeiul să aspire la asta. Nu e prea simplu să lucrezi și, în același timp, să fii tînăr și să înveți meșteșug mare la fabricația, de exemplu, a liniei blocului motor pentru turnătoria de fontă. Nu-i mai puțin adevărat că unii dintre cei mai pricepuți muncitori ai platformei pot fi găsiți aici: Ioan Voicu, Coriolan Iliescu, Gheorghe Stoicovici, Gheorghe Botea, Alexandru Nabăr. Asemeni lor sînt maiștrii Virgil Găeșteanu, Irimia Nicolae, Ilie Mărgărit și Istrate Trifon, tehnicienii Ion Pelmuș și Ioan Stoica.

★

În atelierul de proiectare pentru mașini unelte și autoutilări, atelier ocupînd întreg ultimul etaj al unui impunător bloc administrativ, se pregătește documentația pentru 250 de mașini unelte și agregate, unele de mare complexitate tehnică. Parte sînt proiectate și unele chiar executate, lăsînd în urmă multe motive de încredere în propriile forțe, stimulînd ambiția de a concura calitatea unor mașini, care altfel ar fi trebuit să fie importate. O astfel de mașină, unică în țară și de mare finețe, este aceea numită „mașină de electrorefulat arbori transmisie".

„Din nefericire, zice inginerul Ion Marinescu, cînd am primit comanda pentru ea, porneam la treabă numai cu datele dintr-un prospect: caracteristicile mașinii, dimensiunile generale, o fotografie. Singurul lucru pe care-l știam precis era acela că în patru luni, cel mult, proiectul nostru trebuia să plece spre secția de mașini unelte, la execuție. Am pus prospectul pe masă și le-am spus colegilor că e momentul să aibă idei. Un fel de a vorbi, se înțelege, pentru că momente asemănătoare avem destule. Nu era pentru prima oară cînd se punea problema să creăm un agregat sau o mașină unealtă bizuindu-ne numai pe știința și experiența noastră. Așa că șeful proiectului a devenit tehnicianul Marian Popescu, un om cu peste douăzeci de ani de meserie în materie de autoutilare. Aproape douăzeci de ani în proiectarea mașinilor unelte am și eu. Ni s-au alăturat inginerul Vasile Băiașu și alți cîțiva".

„Din nefericire", „din fericire" — cuvinte care par să marcheze o situație excepțională dar care și-au tocit mult înțelesul fiindcă într-un atelier unde se pregătesc, într-un ritm susținut, documentațiile pentru dublarea capacității de proiectare a unei întreprinderi de mărimea celei piteștene, nici fericirea unui om al planșetei și nici nefericirea lui nu se aleg într-o zi de început. „În fapt, spune inginerul Gheorghe Drăguțescu, șeful atelierului, momente de acestea, cînd nu prea știam cum să începem un lucru, am mai avut. Și, probabil, vom mai avea. Acum proiectăm liniile de montaj aerian — unde șef de proiect este subinginerul Florian Nedelea, un om care după ce a făcut școala profesională, a urmat și liceul și Institutul de subingineri la seral, ca să devină astfel cadru de bază al atelierului — mai avem în lucru un agregat de găurit și filetat arborele cotit — cea mai dificilă sarcină pe care am avut-o vreodată, încredințată colectivului condus de inginerul Ion Panaitescu — și altele asemenea. Caracteristica mașinilor și agregatelor proiectate de noi este că sînt specifice fabricației de autoturisme „Dacia", că nu sînt universale. Deci, nu pot fi importate. Cel mult ar putea fi comandate unor firme străine, care ar urma să le proiecteze, să le execute, să facă, adică, munca la care ne-am angajat noi și toată povestea să ne coste enorm. N-ar fi deloc rentabil să avem într-un atelier de proiectare oameni cu pregătirea și abnegația profesională a inginerilor Mihai Cojoacă, Vasile Băiașu, Nistor Petre, Ion Ciate, Eugen Riziuc, ale tehnicienilor Stelian Boncea și Mihai Plăiașu și să așteptăm să ne facă alții mașinile unelte de care avem nevoie, indiferent de complexitatea lor. Părerea noastră este că, la îndeplinirea actualului program de autoutilări, în valoare totală de cîteva sute de milioane lei, se va putea spune că la Întreprinderea de autoturisme din Pitești s-a constituit și și-a dovedit forța unul dintre cele mai experimentate grupuri de proiectare în mașini unelte din țară. Nu văd de ce n-am numi perioada celor cîțiva ani de susținută autoutilare a întreprinderii noastre drept o nouă facultate, unde tinerii — care alcătuiesc majoritatea — și cei mai în vîrstă învață nu numai inginerie, ci și o nouă etică profesională, aceea a unui moment de mare angajament sufletesc".

MIHAI NICA ■

„Un cercetător adevărat n-are voie la somn decît după ce și-a terminat treaba"

Dacă ne-ar fi trecut prin cap să-l căutăm pe inginerul Florian Seci la locul de muncă, l-am fi găsit, oricînd în ultimii douăzeci de ani, tot aici, pe Șoseaua Sălaj, la numărul 104, în cadrul Centrului de cercetare și proiectare a utilajelor pentru industria ușoară. Sublinînd că prin expresia oricînd în ultimii douăzeci de ani trebuie să înțelegem și o mare parte din concedii, precum și mai toate sărbătorile legale, să recunoaștem că o asemenea idee nu ne-a venit decît recent, mai exact vineri, 17 martie. Florian Seci era, firește, la datorie, într-un birou cu ceva mai spațios decît cabina unui ascensor, cu pereții acoperiți de brevete de invenție. Ale sale și ale colaboratorilor.

L-am rugat să se refere la unul dintre ele, la cel pe care-l consideră cel mai important, și s-a întîmplat ca inventatorul să zăbovească chiar asupra ultimului, „Procedeu de termocontracție a foliei de polietilenă pe palete de ambalat și instalație pentru aplicarea acestuia", numărul 66010, datînd din 28 iunie 1977. Oprindu-se asupra lui, realizare a unui colectiv mai larg format, alături de titularul de brevet, din inginerii Pia Roman, Florin Grădinescu și Viorel Cărpuci, precum și din arhitecta Elena Stoi și muncitorul specialist, lăcătuș montator, Florea Popescu, Florian Seci ne-a introdus, poate că fără voia sa, într-o problemă aparent puțin importantă, dar cu implicații economice de mare amploare. În problema ambalajelor. Făcînd o paranteză, se cade să spunem că ne-am obișnuit, după o optică neconformă cu realitatea, să tratăm ambalajul ca pe un obiect fără valoare, ca pe un simplu mijloc de prezentare și manipulare a unui produs. Lucrurile nu stau deloc așa, dat fiind faptul că, anual, se produc în țara noastră ambalaje de ordinul miliardelor de lei, în unele cazuri valoarea ambalajelor reprezentînd chiar și jumătate din valoarea mărfii ambalate! Pentru aceasta, Plenara comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, desfășurată în toamna anului 1975, a aprobat Programul special pentru ambalaje, paletizare, pachetizare, containerizare și transcontainerizare în anii 1976—1980, program care a dat noi dimensiuni activității respective, ridicînd-o la nivelul unei preocupări centrale.

Pe acest drum, s-a născut și invenția specialiștilor de la C.C.P.U.I.U., instalația de termocontracție pentru înfolierea produselor paletizate, din care s-au produs pînă acum prototipul și un cap de serie format din zece bucăți, livrate către diverse întreprinderi din țară, la Buftea, Ploiești, Buzău, Baia Mare, Cîmpulung Moldovenesc și așa mai departe. Folosind infraroșii, noua instalație este destinată ambalării tuturor produselor care se pretează a fi ambalate sub formă paletizată, de la articole de sticlărie și porțelan pînă la mase plastice și felurite fire textile, bumbac, lînă, poliesterice etc., ea înaintînd importante avantaje economice. Înainte de toate, un cost redus de fabricație, evaluat la mai puțin de jumătate din valoarea „cuptoarelor" clasice cu care se realiza anterior ambalarea, cumpărate pînă nu demult de la parteneri externi, ceea ce vrea să însemne, desigur, o reducere masivă a importurilor. Apoi, o micșorare considerabilă a greutății instalației în sine, cîntărind astăzi de cinci ori mai puțin decît echipamentele socotite tradiționale. În sfîrșit, ca ultim argument în enumerarea noastră, dar ca avantaj economic de maximă importanță, eliminarea totală a gazului metan, folosit de „cuptoare" pentru încălzire, aceasta fiind realizată prin intermediul unor elemenți infraroșii ceramici, la o putere instalată de numai șaizeci de kilowați, jumătatea valorii solicitată de instalațiile așa-numite clasice!

Explicînd pe înțelesul oricui invenția, „un fel de lift care coboară peste palete, încălzind polietilena și făcînd-o ca, în contact cu aerul, să devină un adevărat bloc, ușor de manipulat și de depozitat, nu doar pe orizontală, ci și pe verticală", inginerul Seci ne-a mărturisit că, la început, el și colaboratorii săi nu s-au gîndit la vreun brevet, ci numai la găsirea unor soluții pentru renunțarea la folosirea gazului metan, bogăție naturală dintre cele mai prețioase. După căutări și eșecuri, căci e bine de spus că n-au lipsit nici acestea, s-a închegat un prototip care utiliza o putere instalată de o sută de kilowați. E în regulă, au zis unii, ați reușit cu termocontracția, apucați-vă de altceva. Dar specialiștii Centrului de cercetare și proiectare a utilajelor pentru industria ușoară n-au fost de acord, simțind că e loc pentru mai bine, drept pentru care au luat proiectele și execuția de la început, reușind în cele din urmă, după multe zile de perseverență și multe nopți albe, „căci un cercetător adevărat n-are voie la somn decît după ce și-a terminat treaba", să micșoreze cu cincizeci la sută puterea instalată. Calculul eficienței economice, efectuat prin comparație cu ambalajul obișnuit al cutiilor de conserve, a pus în evidență calitățile de noutate absolută a instalației gîndită și realizată pe Șoseaua Sălaj, intrînd în discuție o reducere a costurilor cu o sută patruzeci de lei la paletă, în condițiile în care contracția unei palete nu durează nici două minute!

Spuneam mai devreme că pereții biroului inginerului Seci sînt acoperiți cu brevete de invenție. Unul dintre ele, obținut împreună cu inginerul Oswald Broch, se numește „Instalație hidrostatică de antrenare multiplă sincronizată", numărul 56054/2 februarie 1972, celălalt, „Bloc de comandă și reglare privind partea hidraulică", numărul 60885/8 aprilie 1975, împreună cu inginerii Victor Rădulescu (titularul brevetului) și Nicolae Săndulescu, brevete care n-au rămas numai bucăți de hîrtie, ci care au devenit aplicări practice, cu importante beneficii aduse economiei țării. Dar nu toate realizările colectivului de aici se află la bună vedere. O sumedenie de noutăți tehnice, cum ar fi instalațiile de gumat sau valțurile curbe pentru mașinile din finisajele textile, ultimele înlocuind elemente achiziționate pînă nu demult din străinătate, vorbesc convingător despre randamentul muncii unor specialiști de nădejde cărora le-a stat și le stă bine, cum zic, „cu lucrul temeinic și cu modestia". Invitat să ne explice cum, fără să dețină statutul și avantajele unui institut, centrul a izbutit atîtea înfăptuiri remarcabile, comunistul Seci s-a oprit asupra omogenității colectivului, lămurindu-ne că marea majoritate a lucrătorilor unității muncesc împreună de ani și ani, împărțind în mod egal bucuriile, dar și necazurile. Așa se face că nu doar inginerii Mihai Graciov sau Florin Grădinescu, șefi de compartimente, au contribuit la închegarea unor noutăți tehnice remarcabile, ci și tehnicianul Bruno Holtier, autorul „Mașinii de frezat talpă cu ax pe pernă de aer", maiștrii Leonid Bogdan sau Vasile Hedeșiu, șeful de echipă Mihai Mardale, lucrători pentru care — cum zicea ultimul dintre ei — „ziua de muncă începe la șapte dimineața și se termină cînd se termină, la șapte seara sau chiar mai tîrziu, de la caz la caz".

Toate cele de mai sus nu vor să însemne că aici, pe o șosea bucureșteană cu nume de județ, nu mai sînt probleme și totul merge pe roate. Recenta trecere a centrului din subordinea industriei ușoare în cea a construcțiilor de mașini a creat unele dificultăți, inerente și posibil de înlăturat în cel mai scurt timp, lucrurile mergînd astăzi „ceva mai greoi, deși îndrumarea tehnică a devenit superioară". Aprovizionarea, întreprinsă la nivelul bazelor, B.A.T.M., B.J.A.T.M., n-a reușit și nu reușește să asigure totdeauna un flux continuu, lipsa unor elemente hidraulice, de exemplu, de care se face vinovată Întreprinderea „Electrotimiș", sau a unor oțeluri de calitate superioară dînd naștere la întîrzieri în execuție nedorite și dăunătoare. Dar toate astea sînt, ca și o anumită birocrație, care obligă „să scrii și să raportezi tot timpul", chestiuni oarecum derizorii, a căror remediere se va obține, avem convingerea, cu repeziciune.

I. OVIDIU ■

Povestea, deloc banală, a unui disc de fricțiune sau — dacă vreți — a unei invenții

Un om care de 38 de ani lucrează în aceeași unitate industrială, un om cu pregătire universitară, un inginer adică, își pune mintea și ambiția la contribuție, pentru a rezolva un neajuns de care se izbea mereu, în munca pe care o îndeplinea ca șef al unui atelier și, după aproape 4 ani de zile, reușește să găsească o soluție corespunzătoare și să treacă hopul pe care producția îl resimțea destul de acut, întrucît piesele fabricate înregistrau, pînă atunci, un mare procent de rebuturi. Relatat așa, faptul poate părea banal dacă nu chiar idilic, demn de un subiect de film, care ar prilejui criticilor observații acide privind schematismul situației și așa mai departe. Totuși, agrementat cu alte cîteva amănunte, același subiect devine infinit mai interesant. Iată cîteva dintre ele : pentru descoperirea sa, omul nostru primește Certificatul de inventator, brevetul revenind întreprinderii în care lucrează, un institut specializat își dă, de asemenea, acordul și se pronunță chiar pentru varianta pe care o găsește, după studiile de rigoare, cea mai productivă, noua piesă este și realizată, montată la locul ei, funcționează de minune, uzina o solicită în producție de serie, în intenția de a o introduce pe scară largă, dar... anii trec și totul se oprește la stadiul deja povestit. În zadar se fac calcule, se precizează avantajele, se susțin, și teoretic și practic, degeaba se recurge la cifre care dovedesc economiile ce se pot obține (în jur de 100 milioane lei anual), pentru că hopul cel nou, reprezentat, în mod paradoxal, tocmai de aflarea soluției care o elimina pe cea veche, se dovedește mai puternic decît primul, practic inexpugnabil !

Să înlocuim acum necunoscutele problemei noastre cu elemente reale și să spunem că inventatorul este ing. Vasile Pâslaru, de la Întreprinderea de tractoare Brașov, că invenția sa privește realizarea unui disc de fricțiune (ferodou) pentru tractoare (dar care poate fi adoptat și de autoturisme ca și de orice alte autovehicule cum sînt mașinile Dacia 1300, ARO etc., evident la dimensiunile corespunzătoare), să mai notăm că, de aproape 9 ani de zile, invenția sa privește realizarea unui disc de fricțiune (ferodou) pentru tractoare (dar care poate fi adoptat și de autoturisme ca și de orice alte autovehicule cum sînt mașinile Dacia 1300, ARO etc., evident la dimensiunile corespunzătoare), să mai notăm că, de aproape 9 ani de zile, invenția sa privește, deși nu zace, nici vie nu se poate considera (timp în care ea a fost îmbunătățită continuu, ajungînd, cel puțin în ultimii 3—4 ani, la formula ideală), că inventatorul a trecut „în pensie", cum spun ardelenii, că la Rîmnicu Sărat s-a construit o întreprindere profilată special pe producția de ferodouri, dar care se menține pe poziția de rezistență la nou, cu toate că cunoaște, în detaliu, tot ceea ce noi am arătat, la modul general.

L-am cunoscut, zilele trecute, pe inginerul Vasile Pâslaru, în locuința sa din Brașov, unde am petrecut cîteva ore inițiindu-ne în misterele, deloc simple, ale unui biet disc de ambreiaj. De nebănuit cîte „capitole" poate avea romanul unei astfel de piese și cîte calcule și posibilități o compun ! Culmea mirării noastre a fost aceea că procedeul inițiat de inginerul Vasile Pâslaru le îndepărtează pe cele clasice, simplificînd, simțitor, procesul de fabricație și conferind, în același timp, noului disc calități superioare, dintre care durata, apreciată a fi de patru ori mai mare decît a celui vechi, ni se pare cea mai importantă.

Și atunci, vă veți întreba, cum ne-am întrebat și noi, cum se întreabă și inventatorul, de ce nu se recurge la ideea sa aprobată de toți cei în drept ?

Părerea inventatorului Vasile Pâslaru este că numai comoditatea tovarășilor de la I.G.F.E. Rîmnicu Sărat poate constitui o explicație. Părerea autorului poate fi bănuită de subiectivism. Iată însă că inginera Augusta Moldovan, șefa serviciului tehnic de la Întreprinderea de tractoare Brașov, are o opinie asemănătoare și argumentată. „Noi am făcut de 5 ori S.D.V.-urile, pentru acest disc, și le-am trimis la Rîmnicu Sărat ; am răspuns, de fiecare dată, cerințelor tovarășilor de acolo, modificînd presele după indicațiile lor, acum doi ani chiar am alcătuit un colectiv din uzină care s-a deplasat cam de 10 ori la I.G.F.E. Rîmnicu Sărat în dorința de a definitiva și ultimele neconcordanțe ce ne-au fost sesizate. Am însă impresia că ei ar dori să... mutăm fabrica la noi în uzină ! Ceea ce e prea de tot ! Nu contest că între noul produs și cel vechi sînt diferențe și nu mă refer la calitate, aceasta este net în favoarea discului aparținînd inginerului Pâslaru, dar — dacă ar fi să vorbim în cifre — rezolvarea reprezintă, de mult timp, 95 de procente, iar restul, pînă la sută la sută, se poate pune la punct, cu oarecare bunăvoință. Legea este foarte clară, în acest sens, și precizează cine trebuie să execute punerea în practică a unei noi idei. Și aceștia nu sîntem noi, ci tovarășii de la Rîmnicu Sărat. Îmi amintesc că, punîndu-se problema prețului de cost, se ajunsese, în mod exagerat, la sume neconvenabile, așa încît a fost necesară intervenția tovarășului ing. Vasile Sechel, directorul general al centralei noastre, pentru ca lucrurile să fie readuse la normal. Or, și această tentativă a celor de la Rîmnicu Sărat nu a însemnat altceva decît încercarea de torpilare a unei idei prețioase. Cu tovarășul inginer Popa de la I.G.F.E. am vorbit telefonic de cel puțin 20 de ori despre această problemă dar mă tem că în zadar. Nu vreau să fac nimănui proces de intenție, dar ca una ce mă ocup de invenții și inovații și care am avut prilejul să înregistrez pasiunea oamenilor, atașamentul lor față de uzină, față de muncă, entuziasmul lor ori de cîte ori a fost vorba de a se găsi soluții mai bune, mai productive și mai ieftine, mă doare să constat că, fiind vorba despre o gîndire românească originală, se creează atîtea piedici. La fel s-ar fi întîmplat dacă noutatea ne-ar fi venit de prin alte părți, dacă, eventual, am fi dat și bani grei pentru ea ? Se gîndesc tovarășii de la Rîmnicu Sărat la o astfel de posibilă comparație ? Poate mai este necesară o piesă. O facem. Poate surveni o nouă tehnologie. O facem ! Pentru că avem nevoie de noul disc de fricțiune al inginerului Pâslaru, un om pe care uzina l-a stimat pentru vrednicie, corectitudine, participare".

Ce ne mai spune inventatorul ? Foarte puține lucruri. El își arată discurile, le compară cu cele vechi, ne explică cum se elimină cîteva operații manuale efectuate în vechiul procedeu, cum se cîștigă la calitate. Pe noi cel mai mult ne surprinde (plăcut) faptul că în acești ani inginerul Vasile Pâslaru nu s-a plîns nimănui. El a lucrat doar cu uzina și, dacă aceasta îi refuză lucrarea, el nu se supără. Apare, evident, faptul că ne aflăm în prezența unui om dezinteresat din punct de vedere material, a unui om care nu dorește altceva decît să ajute, prin puterile sale, mai bunul mers al lucrurilor în fabrica unde a trăit o viață, chiar și după ce, din cauza vîrstei, el a trebuit să treacă dincolo de porțile întreprinderii. Îi urmăream cum schimba dintr-o mînă într-alta vechiul disc de ambreiaj și pe cel nou, comparînd, măsurînd, fără patimă, dar cu convingere calmă. Cea mai puternică, mai solidă convingere. Și-mi aminteam, din practica profesiei de ziarist, de „războiul nituriior", despre care toți cei trecuți de 45 de ani am scris, încercînd să insuflețim miile de nituitori, ca, o dată cu apariția sudurii, eroii acelor ani să dispară cu totul, desigur, nu fizic, ar fi fost o dramă, dar schimbîndu-și profesia ori mergînd acolo unde nituirea mai rezista ca procedeu tehnic. Ce vrem să spunem ? Că o metodologie, o tehnică, își poate avea perioada sa de glorie dar că nouă, atunci cînd apare, o alungă cvasiinstantaneu în desuetudine și uitare. Cine nu poate înțelege un fapt atît de elementar e poate mai bine să-și schimbe profesia. În cazul de la Brașov, inginerul Vasile Pâslaru a făcut să dispară cele 18 sau 20 de nituri ale unui disc, care nu sînt niciodată atîtea cîte ar trebui să fie. A îndepărtat munca manuală. A făcut dintr-un disc cu cîteva părți componente (discul metalic propriu-zis, benzile de ferodou aplicate și nițurile) o piesă monolitică de 4 ori mai rezistentă, dar nu mai rezistentă decît rezistența la noutate a unor tovarăși din tînăra industrie a Rîmnicului moldovean.

Reportajul nostru nu ar fi fost complet fără punctul de vedere al celor de la Întreprinderea de garnituri de frîne și etanșare din Rîmnicu Sărat, deși intenția lui a fost să ridice o problemă mai generală, privind atitudinea față de ideile noi care-și cer dreptul la existență, de valorificarea plenară a cuantumului de inteligență autohtonă.

Inginerul Dumitru Popa, șeful biroului tehnic de la I.G.F.E. Rîmnicu Sărat, cunoaște bine problema discului de fricțiune inventat de inginerul brașovean Vasile Pâslaru. Îi trebuie totuși un timp pentru a găsi dosarul respectiv, pentru a formula punctul de vedere al întreprinderii sale. Își amintește că aceasta datează de prin '72—'73 și că, la acea dată, s-au realizat circa 50 de ferodouri, după tehnologia propusă de inventator, și că I.C.P.A.T. Brașov avea să aleagă o variantă după experimentarea, cu rezultate bune, a uneia dintre cele propuse. Problemele au apărut în procesul industrial (ceea ce nu poate constitui, după părerea noastră, o surpriză pentru nimeni, deoarece cam așa se petrec lucrurile de obicei, pe parcursul transformării unei idei în realitate), probleme ce țin de asigurarea calității produsului. Șeful biroului tehnic afirmă că, la rîndul său, s-a deplasat la Brașov în mai multe rînduri, pentru a arăta deficiențele ivite, că a apelat și la telex, pentru a comunica tovarășei Augusta Moldovan observațiile critice ale întreprinderii din Rîmnicu Sărat, dar că nici aceasta și nici inventatorul nu s-au deplasat la I.G.F.E. pentru impulsionarea producerii noului disc.

— Întreprinderea noastră, mi-a afirmat ing. D. Popa, dorește să introducă în producția de serie invenția tovarășului Pâslaru, dar numai în momentul în care aceasta este perfect pusă la punct. Dovadă : chiar noi am recurs la 2—3 S.D.V.-uri realizate aici tocmai pentru a scoate din impas problema. Deocamdată ne-am format părerea că avantajele nu contrabalansează dezavantajele, în ipoteza că am renunța la nituire și am trece la procedeul propus de tovarășul Pâslaru.

Cît privește răspunsul la întrebarea : „Cine să pună la punct noua tehnologie ?", inginerul D. Popa a replicat că „inventatorul n-a mai venit de foarte mult timp la Rîmnicu Sărat și nici constructorul șef de la Brașov. Ultima dată, acesta din urmă a fost la noi cam prin vara trecută, iar spre finele anului 1977 a mai trecut prin întreprindere tovarășul Tepan, tot de la serviciul „constructor-șef". Îi așteptăm, în continuare, cu matrițele pregătite și cu discurile necesare, să facem ultimele modificări necesare și să-l dăm drumul la treabă. Nu vă ascund că, la o producție de 240 discuri, pe vechiul procedeu, realizăm doar 27—30, din cele noi. Spuneți și dumneavoastră, v-ați apuca, în astfel de condiții, de treabă ?"

Prin urmare, problema a rămas nelămurită, deoarece ar fi prea mult să ni se ceară să decidem într-o chestiune tehnică, cu destule aspecte contradictorii. Cu toate acestea, ne putem îngădui cîteva constatări, printre care aceea că ambele întreprinderi aparțin aceleiași centrale cu sediul la Brașov și că logic ar fi ca hotărîrea să fie luată de acest for, care poate da decizii obligatorii și pentru I.G.F.E. ca și pentru „Tractorul". Aceasta cu atît mai mult cu cît știm că, în prezent, se studiază (se pare cam de 10 ani de zile, dar încă fără rezultate foarte încurajatoare) trecerea la un al treilea sistem, de lipire a ferodourilor, paralelism care duce, pe de o parte, la menținerea în espectativă a unei invenții deja brevetate, iar, pe de altă parte, la practicarea unui procedeu învechit, cum este cel al nituirii. Unei situații ambigue, care durează de ani și ani de zile, îi este de preferat, oricum, una clară, neechivocă, responsabilă deci, care să precizeze cine are și cine nu are dreptate. În ceea ce ne privește, cu toată incompetența deja mărturisită, am înclina, totuși spre procedeul inginerului Pâslaru, considerînd că, oricîte dificultăți ar aduce începutul, noului trebuie să i se deschidă, permanent, toate porțile.

EMIL LEONARD

Noi dovezi ale prețuirii de care se bucură, în întreaga lume, electronografia românească

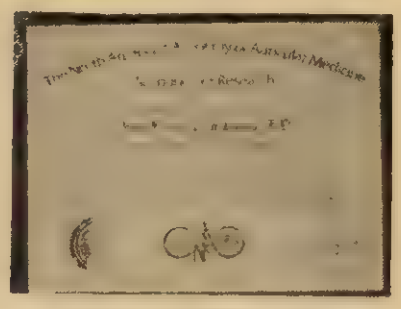

La sfîrșitul săptămînii trecute, s-a întors acasă, după un mai lung periplu științific, doctorul Ioan Florin Dumitrescu, unul din părinții electronografiei, inventator de renume, despre ale cărui metode originale de depistare precoce a îmbolnăvirilor prin intermediul unei hărți electrice a organismului uman „Flacăra" a mai scris. Recent, între 3 și 11 martie, specialistul bucureștean a luat parte, la Saint George's, capitala Insulelor Grenada din Marea Caraibilor, la primul Congres internațional al Academiei nord-americane de auriculoterapie și cercetări în acupunctură, care a reunit peste două sute de participanți, din întreaga lume. Auriculoterapia, se cade să facem precizarea de rigoare, reprezintă acupunctura aplicată pe lobul urechii, compartiment deosebit de important al unei practici străvechi cărula renumitul profesor francez Paul Nogier de la Universitatea din Lyon i-a dedicat un amplu tratat.

Revenind la Saint George's, trebuie menționat că Ioan Florin Dumitrescu a prezentat, în plenul congresului, o comunicare despre utilizarea electronografiei în detecția punctelor de acupunctură, susținînd apoi două conferințe, manifestări care au stîrnit un deosebit interes din partea participanților. Pentru contribuția sa la promovarea acupuncturii și la scoaterea acesteia de sub semnul empirismului, cercetătorul român a fost ales membru onorific al Academiei nord-americane de auriculoterapie și cercetări în acupunctură, fiind numit totodată vicepreședinte al unui comitet internațional însărcinat cu studiul posibilităților de pătrundere a acupuncturii în învățămîntul universitar medical.

Din Insulele Grenada, doctorul Dumitrescu a plecat la New York, fiind prezent la una din ședințele periodice ale Consiliului de conducere al lui International Kirlian Research Association, din care face parte, în calitate de director. Între altele, reuniunea a scos în evidență „contribuția extraordinară a specialiștilor români, în special a doctorului I. Dumitrescu și a colegilor săi" — am citat din numărul pe luna martie 1978 al revistei editate de I.K.R.A. — în aprofundarea tehnicilor „fotografiei" Kirlian, prin extinderea folosirii acesteia și descoperirea de noi metode de investigație. La sugestia cercetătorului bucureștean, consiliul a hotărît schimbarea denumirii asociației în Societatea internațională de electrografie și electronografie, recomandînd totodată editarea unei reviste de profil, „Acta Electrographica Internationalis", a cărei conducere a fost încredințată lui Ioan Florin Dumitrescu. Aceeași reuniune a stabilit ca secția de electronografie cu care societatea se va prezenta, în luna mai, la Congresul internațional de electronică și electrotehnică de la Boston să fie organizată de cercetătorul român, în calitate de chairman.

Cu ocazia prezenței sale la New York, doctorul Dumitrescu a fost invitat să conferențieze în fața specialiștilor americani, expunerile sale, susținute la Centrul medical al Universității din New York, la Spitalul veteranilor din Brooklyn și la Institutul american de biologie aplicată, bucurîndu-se de un real succes, ca o dovadă concludentă a valorii științifice și a prestigiului crescînd de care se însoțește, peste tot în lume, electronografia românească.

TRAIAN IORDĂCHESCU

VASLUIUL în ultimul pătrar al veacului

O fotografie document : strada principală a municipiului în 1968

Un oraș care se luminează din toate punctele de vedere, unul din trei vasluieni merge la școală, fiind cuprins într-o formă sau alta de învățământ

Era un tîrg glodos, cu case intrate în pămînt pînă la brîu, cu o sută de circiumi și un singur cinematograf, cea mai mare distracție fiind iarmarocul anual cu roata norocului, femeia-șarpe, napoleoni de ghips, gogoși cu magiun și căișori de lemn rotindu-se în cerc, într-un cerc de fier, mereu în cerc, cu muzică. Veniți cu pricini la tribunal, țăranii dejugau boii pe strada principală și dormeau în car, pe pat de coceni.

S-au mai păstrat, se mai păstrează străduțe liniștite, cu acoperișuri povîrnite, uși oblonite cu ranga proptită în curmeziș și ochiuri de fereastră fără giurgiuvele. Dar a crescut, crește peste ele, un oraș nou, modern, cu clădiri semețe, bulevarde, industrii, școli, muzee — unul dintre cele mai frumoase muzee din țară — aule edilitare vaste, dominate de turnuri florentine și impunătoare monumente. De unde oamenii care înalță cartiere, specialiștii, muncitorii ? Din partea locului, vasluieni, vasluieni adevărați, get-beget, mai ieri erau vreo douăsprezece mii; azi sînt patruzeci de mii și sporesc necontenit. Vin din sate în cojoacele lor frumoase, cu căciulile negre și brumării de miel turcan, trag la hotelul din centru, cu opt niveluri, se duc să-și vadă nepoții, încotoșmănați și ei în pufoase paltonașe, lucrate chiar la fabrica de confecții vasluiană, apoi își caută fiii măricei la vreunul din cele cinci licee industriale și, după-amiază, intră în apartamente luminoase și calde, unde băiatul inginer, și nora filatoare, și cumnatul economist, și mătușa textilistă, și cumătra creatoare de modele care au căutare pe piața suedeză, și cumătrul creator de șifoniere care au preț foarte bun într-o țară asiatică îi cinstesc cu curcan de la „Gospodina", plăcinte poale-n brîu și vin de zghihara, cum nu se mai află altul.

Nu sînt destui ingineri, nici destui profesori, și nici destui medici pe toate posturile din marele spital, dar mai toți vasluienii învață, toți copiii învață, săteni tineri vin la oraș doar cu știința străveche a pîinii și aici se deprind să toarne fier-beton, fac case și copii, apoi își trimit băiatul la Cluj-Napoca, la universitate, ca să iasă electronist, și fata la Iași, ca să se facă arhitectă și să se întoarcă toți la Vaslui, unde e fabrică de ventilatoare și reductoare, de aparate de măsură și control, de prelucrare industrială a vegetalelor, unde e nevoie de hidrotehniști, și bobinatori, și pediatri — fiindcă e o cifră considerabilă de natalitate —, și profesori, și arhitecți, și ingineri constructori. Un palat cultural maiestuos — unde e sediul azi celebrului festival bienal al umorului și se dau spectacole, concerte simfonice, se vernisează expoziții — o mare sală polivalentă, pentru sporturi și arte („Acuș e gata, uite-o că e aproape gata !"), o vastă bibliotecă județeană — cu un sector unic la noi, colecția de literatură și presă satirică — cinematografe, cluburi — unul al tineretului — un ansamblu monumental admirabil lîngă oraș, la Podul Înalt, cu trepte largi urcînd spre statuia ecvestră a voievodului ce a veșnicit în istorie aceste locuri — arătînd că aspirația spre frumos a vasluienilor e azi o constantă spirituală.

Privește, căsuțele vechi din fața Casei de cultură dispar azi—mîine, lăsînd loc blocurilor și, printre ele, unei esplanade care va coborî lin spre parcul de pe țărmul rîului, îngăduind privirii să alerge liberă departe, departe, în timp ce ceasul din turnul zvelt bate, cu rezonante arpegii sonore, multiplicate de bolta deschisă a pieței de piatră albă, orele orașului de azi și de mîine.

VALENTIN SILVESTRU ■

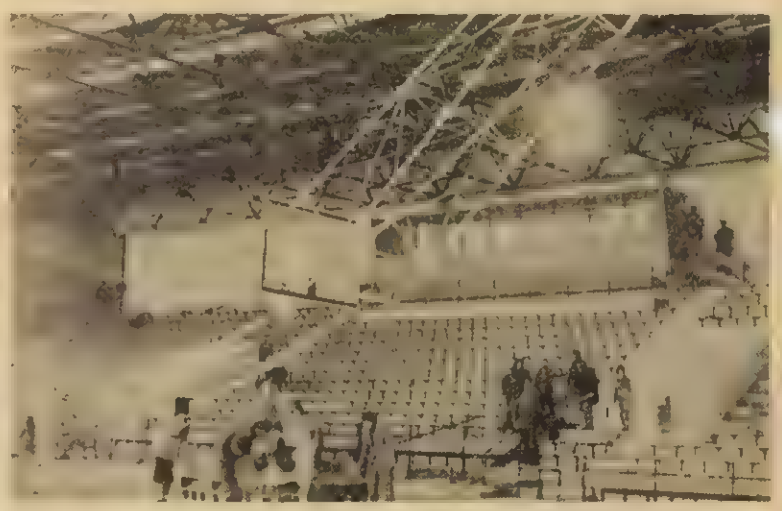

Echipa de fierari betoniști a lui Ion Mazilu a construit, 11 ani la rînd, o jumătate din noul oraș. Un record ? Nicidecum ! Anul acesta munca lor va echivala cu cea a întregului cincinal anterior (stînga). Vasluiul a primit la 1 martie, ca prețios mărțișor, moderna sală polivalentă cu 1 500 de locuri.

Peste drum de Casa de cultură se întinde, astăzi, cel mai nou cartier : „Peneș Cureanul" ; în fotografia de jos, o imagine surprinsă pe aceleași locuri cu opt ani în urmă.

Fotografii de ELENA GHERA ■

Caracal, ceasul vagonului, ceasul omului

(Urmare din pagina 1)

NICIODATĂ FEMEILE NU IES AFARĂ IARNA LA REMEDIAT LUCRURILE

— Cum vă numiți dumneavoastră, ce vîrstă și ce meserie aveți ?

— Bezede Ana, am 37 de ani și sînt sudor electric la secția pregătiri metal.

— Cum ați ajuns dumneavoastră să lucrați la o întreprindere atît de mare și atît de importantă ?

— Eu lucrez de mult căci sînt mamă a 4 copii. Lucram înainte la niște sere și am auzit că tovarășii de la vagoane califică sudori și din rîndul femeilor. Așa că am venit, mi se spusese adevărul, și după un curs de 6 luni am început să sudez.

— Cît cîștigați dumneavoastră pe lună ?

— În medie 2 000 pe lună.

— Pentru ce, ce anume faceți pentru acești bani ?

— Unde lucrez eu se fac ușile pentru vagonul de cărbune și pereții frontali ai vagonului românesc.

— Dumneavoastră ce școală aveți ?

— Am făcut 6 clase la anii potriviți. Am întrerupt studiile 16 ani și am mai făcut două clase. Am deci în total 8.

— Este muncă aceasta deosebit de grea pentru o femeie ?

— Vă rog să rețineți că am 4 copii. Nici o muncă nu este ușoară, dar nu muncim pentru noi și pentru copiii noștri ? Trebuie să știți că munca noastră este ocrotită de bărbații uzinei. Se mai întîmplă cîteodată să mai avem de remediat. Niciodată o femeie nu iese afară iarna la remediat lucrurile. Eu v-aș mai spune ceva dar nu este cazul, poate.

— Este.

— Cu ocazia zilei de 8 Martie a apărut la gazeta de perete a uzinei un articol cum n-am mai citit niciodată. Vi-l spun pe dinafară. Se cheamă „Omagiu celor dragi" și sună așa : „Tremurînd sub biciuirea aspră a frigului, cine oare nu tînjește după căldura binefăcătoare și strălucirea zorilor de primăvară ? Dar oricît de mare este dorința pe atît de mare este speranța care se desăvîrșește odată cu sosirea primilor muguri verzi, a ghioceilor ce binecuvîntează zumzetul gîzelor și al vieții renăscute. Cum copilul zîmbește naiv privind neștiutor în jurul său, la fel de cufundați ne vom simți în bucuria lăuntrică a sufletului nostru, căci acest început de primăvară ne va aminti ca întotdeauna de ființele apropiate nouă, de tovarășele noastre de muncă, deci de viață, de gingășia și candoarea acestor ființe minunate. Martie este luna pe care străbunii au dat-o în dar femeii. Tocmai de aceasta să ne amintim cu mai multă căldură, fie și o dată pe an, de tovarășele noastre de muncă, de mamele, soțiile și fiicele noastre și să le dăruim florile recunoștinței noastre". Acest articol mă face să plîng.

CUM SEAMĂNĂ ÎNTRE ELE MARILE GESTURI ALE MUNCII

— Prezentați-vă, vă rog.

— Trincă Tudor, 35 de ani, presator. Sînt căsătorit, am doi copii și stau la bloc.

— Știm că sînteți unul din muncitorii de elită ai întreprinderii, așa că vă rog să-mi povestiți pe unde ați muncit înainte de a ajunge la Caracal.

— În anul 1963 am terminat școala profesională de presatori la Reșița. Am lucrat acolo 6 ani și apoi m-am gîndit să mă apropii de părinți. Ei locuiesc în comuna Scărișoara. M-am apropiat însă și de Silvia, învățătoare din comuna Voineasa, satul Rusănești. Ne-am căsătorit și am lucrat la Întreprinderea de osii și boghiuri Balș. În 1973, cînd s-a dat drumul la vagoane aici, m-am apropiat de-adevăratelea de părinți.

— Ce fel de colegi de muncă aveți?

— Foști țărani, mai bine zis jumătate muncitori, jumătate țărani. Cînd termină lucrul la întreprindere trec la lucrul la pămînt.

— Faptul că ai lucrat pămîntul creează bune deprinderi pentru munca din industrie ?

— Sigur. Un cosaș perfect poate deveni un foarte bun lăcătuș în sectorul ghilotine sau la abkant piese. Gesturile mari ale muncii seamănă. Vin însă și cu unele obiceiuri care trebuie corectate.

— De pildă. Știm și noi că acum vreo 10 ani, într-o mare uzină, muncitorii, foști țărani, stăteau cu căciula în cap pe considerentul că afară ploua. Hala unde lucrau ei era însă acoperită.

— Casca de protecția muncii înlocuiește tot mai mult căciula așa că degeaba plouă afară. Nu vin la lucru întotdeauna, își mai taie cîte-un deștl. Dar parcă au început să li se schimbe și mîinile.

— Chestiunile legate de locuințe, creșe, grădinițe, cine le rezolvă aici la Întreprinderea de vagoane Caracal ?

Fișă tehnică

Construcția întreprinderii a început în anul 1971.

A intrat în funcțiune în anul 1973 — aprilie.

Dezvoltarea ei continuă.

În aprilie 1973 se producea aici doar vagonul „Acoperit pentru export". La o capacitate pusă în funcțiune de 500 vagoane, anul s-a încheiat cu o realizare de 700.

Pînă la jumătatea anului 1974 întreprinderea a lucrat același tip de vagon. Apoi s-a asimilat un nou produs : „Vagonul cisternă pentru export" (în colaborare cu Întreprinderea de vagoane Arad).

În 1975 s-au produs aici 4 030 vagoane acoperite, atingîndu-se în acest fel prima capacitate proiectată.

În anul 1976 s-au mai asimilat 6 tipuri de vagoane pentru diversificarea fabricației.

În anul 1977 s-au lucrat 3 tipuri de vagoane realizîndu-se 4 120 bucăți.

Aceleași tipuri de vagoane se realizează și în anul 1978.

În acest an unitatea a asimilat și cadre de boghiuri, produs care nu este caracteristic întreprinderii.

În cursul trim. I. 1978 de pe poarta uzinei va ieși vagonul cu nr. 15 000. Deși lipsită de turnătorie și forjă, unitatea a asimilat un număr de 52 repere care se executau la alte întreprinderi.

În anul 1973, valoric vorbind, 85 la sută din producția întreprinderii se executa în cooperare. Acum, datorită integrării, cifra a ajuns la 60 la sută. Această cifră relativ mică se datorește faptului că boghiul — subansamblul esențial — se execută de către o unitate specializată (Întreprinderea de osii și boghiuri Balș) și reprezintă circa 45 la sută din valoarea vagonului. Balșul este totuși la 30 km distanță de Caracal.

Întreprinderea are 5 secții de bază și 2 auxiliare. Adică : Secția Debitare, Mecanică-universală, Pregătire subansamble, Montaj finisaj pentru vagoanele intern. Montaj finisaj pentru vagoane export. Cele 2 auxiliare : Secția sculărie și Secția mecano-energetic.

Aproximativ 90% din forța de muncă a întreprinderii a fost calificată prin cursuri de scurtă durată fie în întreprindere, fie în alte întreprinderi colaboratoare : Întreprinderea 23 August București, Întreprinderea de vagoane Drobeta-Turnu Severin, Întreprinderea de vagoane Arad.

— Comitetul oamenilor muncii. Chiar și eu am făcut cerere pentru 3 camere.

— Și cum ziceți că se rezolvă ?

— Favorabil, la noi omul este respectat tocmai pentru faptul că este om al muncii.

ÎNTR-O HALĂ DE PRODUCȚIE LUNGĂ DE 480 METRI PROCESUL DE PRODUCȚIE POATE FI VĂZUT ÎN ANSAMBLU

— Tovarășe director general Diaconescu Ilie, nu reușiți să mă speriați chiar dacă depășiți cu mult media de înălțime a locuitorilor orașului Caracal. Cum ați ajuns aici dominînd orașul atît cu înălțimea cît și cu întreprinderea ?

— Am lucrat în București la Institutul de cercetări proiectări uzine chimice și rafinării dar am venit la Întreprinderea de osii și boghiuri Balș. Am venit la Balș pentru că sînt din Balș. Mi-a plăcut acasă. La Balș am fost, rînd pe rînd, inginer principal, șef de birou, șef de serviciu, director comercial. În februarie 1973 am fost detașat aici, unde mă găsiți acum, pentru o săptămînă. Am fost numit director comercial. Apoi, în 1976, din cauza unor masive asimilări de produse noi, întreprinderea a avut o cădere. Ministrul de resort ne-a chemat pe toți 4 — atîți directori eram — și a discutat separat. M-am întors numai eu și director general încă.

— Înțeleg că a fost o acțiune profund democratică căci, iată, prezentul dovedește că nu s-a greșit. Care au fost primele măsuri luate de către directorul general Diaconescu Ilie ?

— Și fără să mă fi întrebat tot cu asta începeam. Iată-le : Mobilizarea colectivului pentru asimilarea tipurilor de vagoane prevăzute în plan și avînd contracte asigurate. Completarea posturilor vacante în conducerea întreprinderii. Am promovat cu mult curaj tinerii — ei știu să muncească și să asculte. Apoi, completarea necesarului de muncitori. Aici a fost mai greu căci în 1976 nefăcîndu-se planul se cîștiga mai puțin. Ce am făcut ? Am reorganizat fluxul tehnologic de o asemenea manieră încît s-a evitat transportarea subansamblelor grele, cu spinarea, dintr-o secție în alta. Ca să zic așa halele de producție s-au unificat, după cum văzurăți. Cu o singură hală lungă de 480 metri procesul de producție poate fi văzut în ansamblu.

— Ce alte măsuri în spiritul gîndirii inginerești revoluționare au fost luate în scopul diversificării producției, al asimilării de piese noi ?

— Depozitele au fost mutate în spații neindustriale cîștigîndu-se astfel 1 800 de metri pătrați unde s-a mutat secția de prelucrare mecanică. Uzina a fost dotată cu utilaje moderne ; 2 prese de 800 tone, 3 de 500 tone, strunguri carusel, raboteze și borverkuri. Avem la ora aceasta un ridicat grad de mecanizare. Printre produsele cu care ne mîndrim sînt vagonul gondolă al cărui prototip a fost executat și omologat aici. Am asimilat carul de boghiu Y 25 CS2 pentru C.F.R., PKP și MAV în colaborare cu Balșul. Pentru asigurarea eficienței producției am asimilat 52 de repere.

— Totuși, cum ați reușit să faceți aceste lucruri într-un timp relativ scurt?

— Noi ne-am impus în centrală punctul de vedere în ceea ce privește asigurarea unui program de fabricație optim. Adică să avem ce ne trebuie și să mergem mai departe. Sînt foarte aproape de colectiv. Colectivul pleacă numai cînd s-a terminat, producția și s-a asigurat schimbul care urmează.

— Ce probleme de ordin educativ ați avut și aveți în vedere ?

— Dezvoltarea simțului de a participa la producție. Respectarea programului și a lucrului. Asigurarea curățeniei, a stării sanitare în genere. Avem vestiare cu dușuri peste tot. Am căutat ca încă de la intrare să fie frumos. Primăvara aceasta punem pomi fructiferi în zonă. Aducem în curînd porumbei, fazani în colivie. Știți ce înseamnă concret aici, la vagoane, la Caracal, dragostea față de întreprindere ? Iată: în fața uzinei este acum un parc. Anul trecut nu era căci era casa unei bătrîne. Ca s-o demolăm am contribuit cu toții. Dar nu vi se pare că vorbim numai în culoarea roz ?

— Ba da.

— Constructorul, I.J.C.M. Olt, întîrzie darea în funcțiune a cantinei din anul 1976. Vă rog să notați chiar așa : totala lor lipsă de preocupare. Apoi, cooperația locală. Deși le-am făcut baraci nu vînd decît loz în plic și semințe. În schimb mi-au deschis o circiumă la 500 de metri.

— Tovarășe director general, ce este cel mai greu în construirea unui vagon?

— Vă răspund ca inginer : în construirea unui vagon cel mai greu este vagonul.

— Și ca om ?

— Ce întrebare ! Omul !

Fotografii de EMANUEL TANJALĂ

Am vrut să fiu 24 de ore căminist

GOSPODARI SÎNT, DAR MÎNA NU LI SE VEDE!

Reportajul de față l-aș fi putut realiza nu doar la Iași, ci într-o sumedenie de alte orașe ale țării, cunoscut fiind faptul că pretutindeni există asemenea cămine și că, mai ales în ultima vreme, odată cu puternica impulsionare a construcției de locuințe s-a pus un accent deosebit și pe realizarea de noi și noi cămine muncitorești. Nu de puține ori am avut prilejul să constatăm că muncitorii nefamiliști, de obicei tineri, au asigurat în aceste spații, oferite generos, condiții dintre cele mai bune, condiții de viață ce devin și mai relevante cînd se conjugă cu simțul gospodăresc al locatarilor, cu grija lor de a păstra și a înfrumuseța avutul obștesc. Inițiative de largă extindere în mai toate județele precum „Căminul nostru, casa noastră", sau „Să ne gospodărim propria casă" mi-ar fi dat putința să vă invit chiar și la Iași la multe asemenea adrese semnificative pentru viața tinerilor căminiști, pentru grija lor în a gospodări locuința și a-și organiza conviețuirea conform cu normele firești de civilizație, de cultură. Am ales însă, o spun de la bun început, o excepție. O supărătoare și condamnabilă excepție, încercînd să fiu, pentru 24 de ore, locatar al căminului nr. 4 de pe strada Decebal, pus la dispoziția constructorilor ieșeni. De ce excepție ? Veți afla și dumneavoastră deși nu descrierea m-a preocupat cît nominalizarea unor răspunderi, a unor obligații în măsură să determine modificarea unei situații cu totul ieșite din comun în ce privește atitudinea față de bunul obștesc, față de normele unei conviețuiri civilizate.

PRIMA IMPRESIE ESTE, ADESEORI, HOTĂRÎTOARE, MAI ALES CÎND SE CONFIRMĂ, ULTERIOR...

Am ajuns, într-o duminică dimineață, la Căminul nr. 4, aparținînd Trustului de construcții Iași, șantierul nr. 3, din strada Decebal, situată într-un cartier nou al urbei moldave, urmărind să-mi găsesc un loc liber, pentru următoarele 24 de ore. Zi frumoasă, preludiind primăvara. De la intrare, un prim șoc : ușa, cu clanțele... clănțănind și într-un echilibru precar, părea să mă avertizeze asupra întreținerii întregii construcții. Dar era prea puțin pentru un reporter decis să-și asume, 24 de ore, rolul de locatar al unui astfel de cămin. În hol, o masă ovală, înconjurată de 4 scaune. În stînga, cabina portarului, iar lipită de un calorifer locțiitoarea portarului, tovarășa Magdalena Bălan, una dintre femeile care asigură, în mod obișnuit, curățenia camerelor. Pe pereții de lîngă cabină, în cel mai întunecos ungher, regulamentul de funcționare, diverse decizii, ilizibile nu numai din lipsa luminii dar și din cauza vechimii lor, reflectată de decolorare. Multe anunțuri ale cabinetului medical, afișe policrome, două ținînd prevenirea incendiilor, unul accidentele de muncă. Văd și un regulament al concursului **„Căminul muncitoresc fruntaș"**...

Pe scări, încep să coboare probabilii mei colegi de o zi. Sînt oameni tineri, în general bine îmbrăcați (e doar duminică !), unii provenind, evident, de la țară. Cer permisiunea să văd cîteva camere, deși sînt avertizat că locuri libere nu există. Aproape 1 000 de oameni sînt găzduiți aici.

Care ușă s-o deschid ? Mă gîndesc la numere favorite și, parcurgînd culoarul, remarc că nu toate au plăcuțe cu numere, sau că acestea au fost sparte și înlocuite, uneori, cu creionul. Citesc și corespondențe, datînd cine știe de cînd, scrise direct pe ușă : **„Te-am căutat. Mă găsești la terenul de sport"**, ori **„Fany cheia o găsești la poartă"**, sau o caricatură a unui tip cu barbă. Se aude puternic o melodie venind dintr-o cameră și presupun că acolo voi găsi și locatari. Trec de la o ușă la alta și, de peste tot, răzbate același cîntec de duminică... Înțeleg că este difuzorul stației de amplificare. Cele mai multe camere închise, dar difuzoarele nu. Reține aceasta ca un al doilea avertisment despre spiritul gospodăresc al locatarilor de aici. Prima ușă deschisă este cea de la instalațiile sanitare : WC-uri, dușuri, spații pentru spălatul exclusiv al picioarelor, chiuvete. Deci dotări corespunzătoare, numai că par bîntuite de un taifun al neglijenței. Curățenia sub orice critică. La al doilea grup sanitar situație identică la care se adaugă semne și mai evidente ale unei crase nepăsări față de bunurile puse la dispoziție, cîteva chiuvete sparte, grătarele de lemn, de la dușuri, făcute surcele.

PRIMELE CUNOȘTINȚE CARE N-AVEAU SĂ FIE ȘI ULTIMELE...

Intru în camera nr. 3, unde muzica domina totul. Explicația : cei 4 locatari, aflați cu toții acolo, ascultau, simultan, difuzorul (care — aceeași neglijență — nu se putea opri decît prin... smulgere) și un casetofon. Pe cele cîteva scaune, diverse lucruri, inclusiv alimente. **Dumitru Froicu,** din Botoșani, este de acord că dezordinea și murdăria sînt reale, în justificările sale nu-și implică mai deloc propria răspundere. Așteaptă să vină alții — cine, mă rog ?" — să le facă ordine, curățenie. O boierie-bumerang, ei înșiși se privează astfel de confortul pe care li-l poate oferi căminul. Discutăm despre ce ar trebui făcut și de către cine, — **cine** fiind înainte de toate beneficiarii de cămin, locatarii din mîna cărora, pe șantier, ies lucruri frumoase, dar nu și în propria casă. Cei doi ieșeni, **Ion Corbu** și **Ion Iacob,** zidari la blocurile de locuințe, încuviințează ca și **Gh. Toma,** din Suceava, cel de al patrulea locatar, dar problema este nu să fii de acord în principiu, ci să pui mîna pe mătură.

Camera nr. 16, din fundul culoarului, de la parter, este, pur și simplu, sufocată de zecile de bidoane de vopsea (goale) rămase acolo de un an de zile și pe care nimeni nu le ridică. Instalatorul **Vasile Căliman,** din Andrieșeni, județul Iași, citește de unul singur **„Mapa cenușie"** a lui Haralamb Zincă și nu pare sensibil la dezordinea puțin obișnuită din cameră :

— Ce faceți cu reșoul ? Gătiți în cameră ?

— Nu, la bucătărie, pe culoar.

Bucătăria este o cameră ca și celelalte, dar complet goală, cu bucăți de PVC pe jos, murdare, sau lipsă, și cu două mese instabile. Cît de greu trebuie să fie oare pentru un constructor să bată niște cuie ? ! Sigur, dotarea oficiului nu-i tocmai corespunzătoare — sînt două prize duble pe un perete și alte două pe celălalt, unde nu există masă și încălzirea mîncării se face din poziția „în genunchi" dar, printr-un efort comun, ar putea fi soluționată, așa cum am văzut și în alte părți, și această problemă. Situația la etaje nu diferă în ceea ce privește starea gospodărească sublimată vădit contradictoriu de un cartonaș pe care scrie **„PĂSTRAȚI CURĂȚENIA !"** Îndemn pe lîngă care locatarii trec cu o crasă nepăsare, de parcă n-ar fi vorba în nici un chip de chiar viața lor. Biblioteca are un program... redus : doar luni, marți, miercuri și joi, între 18 și 20. Pe hol, o vitrină în care nu văd nici o carte de beletristică, de geografie sau istorie, de construcții. Ușa, închisă. Este doar duminică !, îmi spune cineva, dar nu mi se pare firesc ca biblioteca să fie închisă cînd tinerii sînt acasă și deschisă cînd ei se află pe șantier.

Revin în holul de la intrare și-mi notez numele celor care semnează diferitele regulamente etc. Director general Mircea Dumitrașcu. Președintele comitetului sindical Dumitru Roșca, șeful serviciului administrativ N. Trifu. Nimeni nu-mi poate spune dacă vreunul dintre aceștia a venit, vreodată, pe aici.

PE URMELE CELOR CARE SEMNEAZĂ...

Luni dimineața încep să-i caut pe cei care semnau diferitele regulamente și anunțuri. Directorul general, la o ședință. Președintele comitetului sindical, la băi. Șeful serviciului administrativ — pensionat... Dar, **Vasile Găină,** adjunctul directorului general, este de părere să vorbesc cu „gospodarul" **Grădeanu,** și el de negăsit, sau cu ing. **Nicolae Ionescu,** șeful șantierului nr. 3, de care „ține" căminul din str. Decebal. Dinsul îmi explică un fapt elementar : au semnat regulamentele și celelalte, dar au delegat atribuțiile altora, aflați mai aproape de problemă. **„Am vrut să centralizăm conducerea acestor cămine,** îmi spune tovarășul V. Găină, **să acționăm mai organizat în aceste colective, dar am rămas totuși la formula veche, fiecare șantier să răspundă de căminele sale".** Ing. N. Ionescu, aflînd cele pe care le știți și dv. acum, este foarte sincer, dezolant de sincer : **„Mărturisesc că anul ăsta n-am călcat pe-acolo. În '77 am fost o dată. Cîte cămine avem ? Două. Mă mir că l-ați găsit așa, că l-am reparat de-abia de cîteva luni, la sfîrșitul anului trecut. Tov. Grădeanu** (recomandat de tov. Găină, n.n.) **nu mai lucrează la noi. Tovarășul Frunză este acum gospodarul..."** Pe acest „gospodar" nu-l găsesc, îi aștept telefonul, dar omul, prevenitor, preferă să treacă întîi pe la cămin, să facă o curățenie zdravănă. Inutil ! Problemele depășesc o curățenie, fie ea chiar și exemplară, dar de o singură zi. Dovada ? După amiaza, camerele, culoarele, scările, sectoarele sanitare nu arată cu mult mai bine ca în ajun — dovadă că întîia și esențiala direcție în care trebuie acționat este educarea locatarilor — iar gospodarul Frunză n-avea de unde să știe că voi reveni luni după amiază, cînd orele sale de serviciu legale sfîrșeau... Este însă prezent **Vasile Constantiniu,** gospodarul căminului. Un om ocupat, la acea oră, cu repartițiile.

O EXCEPȚIE CARE ARATĂ CĂ TOTUL DEPINDE DE LOCATAR

Tot circulînd pe culoare, se deschide o ușă și întrezăresc o bibliotecă. Bat la ușa cu nr. 4 și mi se deschide. Înăuntru, patru oameni. Unul pleacă, după

Flori — SUZANA BANTAȘ ■ medic

ce mă recomand. Ceilalți trei rămîn. Doi sînt musafiri. „Titularul" camerei este **Dumitru Mitoceanu,** om la 30 de ani, tehnician principal constructor, care se ocupă, în prezent, de problemele protecției muncii. Într-adevăr, biblioteca este a sa. Sînt cinci rînduri de cărți, pe tot atîtea rafturi, cîteva sute de volume : tehnice dar, cele mai multe, de beletristică, poezie, istorie, geografie, limbi străine etc. De 15 ani lucrează în construcții și locuește aici din 1964, ba chiar din 1963, din iarnă, cînd s-a dat în folosință căminul. Cei doi prieteni au stat și ei în str. Decebal. Unul s-a căsătorit. Celălalt și-a schimbat locul de muncă. Dumitru Mitoceanu este student în anul III la subingineri. Colegii săi de cameră : **Gh. Bălăucă,** zugrav, 25 de ani, **Ion Budeanu,** la fel, dar mai tînăr cu doi ani ; camera este curată, nu excepțional, dar atît cît trebuie. Biblioteca, personală. Cum vede Dumitru Mitoceanu problemele căminului, ale vieții în comun ? **„Participăm, mă refer la camera noastră, în mod egal, la autogospodărire. La noi în cameră tovarășele de serviciu nu intră. Ne facem totul singuri. Acomodarea cu cei care s-au perindat prin camera nr. 4 s-a făcut de fiecare dată simplu : cînd vedeau că mă duc la duș, mergeau și ei ; cînd îmi luam periuța de dinți și reveneam de la spălător, o luau pe-a lor și se duceau".**

Reține puterea exemplului personal, dar mă întristează faptul că nimeni nu face nimic pentru a-l face să treacă pragul unei camere, ca și detașarea, mă tem să-i spun egoismul acestui om de ispravă, care se limitează doar la microuniversul său și rămîne totuși, și el, cam indiferent la tot ceea ce se petrece în jur. Pe pereți, reproduceri, fotografii, coperte de reviste ilustrate, un planiglob; în fine, un interior plăcut, nu lipsit de intimitate, dar vădind și preocupările mai largi ale locatarilor camerei nr. 4.

— Ce cred eu că este hotărîtor în aspectul interior al unui cămin ? Desigur, educația fiecăruia, răspunderea și grija tuturor, fără de care oricîte ți s-ar pune la îndemînă nu poți să faci din cămin o casă. Cu asta cred că trebuie să începem, să punem mîna, dar să fim și intoleranți cu cei care degradează, care batjocoresc bunurile comune. Sigur, pentru rezolvarea unor lucruri ar trebui și șantierul să ne dea un sprijin. Mă gîndesc la un hidrofor, că apa nu urcă la etaje. Toți se spală la parter. Aproape 1 000 de oameni. E o cifră ! Atenția celor care conduc șantierul pentru viața noastră din afara acestuia nu prea există. Unii vin doar la ședințe și urcă direct la club.

DEOCAMDATĂ UN MONOLOG. CINE DĂ REPLICA ?

Să stăm de vorbă și cu gospodarul. Acesta mă căuta, dealtfel, alertat de gospodarul mai mare, **Frunză.** Este puțin jenat cînd înțelege că nu poate lua parte la discuție. Află acum totul. **Vasile Constantiniu,** noul gospodar, dacă nou mai poate fi numit după 4 ani de zile, este un om tînăr și îngrijit. Remarc că nu-l mulțumesc realitățile consemnate în cele două zile și renunță la justificări de genul „știți, a fost duminică, după ziua de plată, cînd tovarășele de serviciu erau libere etc." și trece la concret. Un concret care aduce a văicăreală : că „am preluat căminul într-o situație precară", că „fluctuația ne omoară", că „spălătoriile din Iași nu ne servesc totdeauna cu promptitudine" și altele de aceeași natură. După care, absolvit parcă de răspunderea pentru care e retribuit, gospodarul căminului îndreaptă degetul spre alții :

— Tovarășul Ion Frunză nu mă ajută, nu e interesat. Urmează acum la subingineri. Tovarășul director Ionescu a venit o dată. Președintele comitetului sindical, tovarășul Roșca, nu mai vine nici dînsul.

Prin urmare, cauzele nu sînt prea multe. Atitudinea diferită față de normele civilizației a celor 1 000 de locuitori ai căminului. Atitudini inadmisibile chiar și pentru niște tineri proaspăt veniți la oraș, care trebuie să înțeleagă, ajutați și determinați să înțeleagă că păstrarea avutului obștesc e o datorie elementară, că normele de conviețuire într-un cămin nu sînt facultative. Și încă mai ce ? Incapacitatea, ori cel puțin insuficienta preocupare a conducerii trustului și a conducerii șantierului, ca și a „gospodarului" Vasile Constantiniu față de bunul mers al acestui cămin, care se deteriorează pe zi ce trece și în care oamenii nu sînt ajutați să se ridice deasupra unor obișnuințe, deasupra indiferenței, ca în cazul lui Dumitru Mitoceanu. E uimitor să constați că, tocmai în casa constructorilor, a celor care fac pentru alții locuințe, nu se poate instaura ordinea, că nu se poate repara un zid, schimba un robinet, un vas sanitar ori o ușă, adăuga cîteva lăzi de gunoi, schimba un geam spart. E trist să înregistrezi că în privința educației lucrurile se mărginesc doar la lipirea, o dată la 2—3 ani, a unor afișe care pot fi întîlnite pretutindeni, dar care nu oglindesc, deloc, viața acestei colectivități.

Este un fapt evident că statul nostru face eforturi importante pentru a asigura tinerilor muncitori condiții civilizate de trai, investind fonduri deosebite pentru construcția de cămine. De aceea apare surprinzător și trist că în unele locuri, cum este și cel descris, de la Iași, aceste bunuri materiale nu sînt îngrijite în mod corespunzător. Mai ales de un trust specializat în construcții.

Am văzut în atîtea și atîtea locuri cămine exemplare, iată, mă gîndesc, absolut întîmplător, la cele ale întreprinderii de construcții hidrotehnice din Constanța (tot constructori, deci !), cu încăperi curate, cu așternuturi la fel, cu bucătării în care se află 2 mașini de aragaz, două reșouri electrice duble, mese acoperite cu tablă galvanizată, mese obișnuite cu necesarele fețe de pînză ori mușama, scaune, veselă, chiuvete duble, club cu activități diverse etc., etc., și nu putem crede că lucrurile nu pot fi rezolvate și aici. La Iași, adică în căminul din str. Decebal aparținînd Trustului de construcții local, cămin în care n-am avut prilejul să trăiesc 24 de ore pentru a putea scrie reportajul propus...

EMANUEL VALERIU ■

CINE VREA UN CASTEL?

„Se poate ajunge la Ludești în jurul orei 11,00, călătorind cu autobuzul care pleacă din București, autogara Griviței, la ora 8 dimineața". Așa își încheie scrisoarea, adresată revistei noastre, Alexandru Gh. Dincă, institutor la Școala primară Ludești, prin care „invită un redactor al revistei «Flacăra» la «izvorul» unui reportaj care, vizînd starea actuală a fostului sediu I.A.S. Ludești și a anexelor acestuia, poate fi senzațional. Sper, continuă corespondentul nostru, ca invitatul să nu mai fi întîlnit în cariera sa reportericească o astfel de dovadă a lipsei totale de responsabilitate pentru conservarea avuției naționale".

Fără a ne aștepta să găsim ceva senzațional, mărturisim că rîndurile pline de simțire caligrafiate de institutor ne-au urnit și la capătul drumului ne-am trezit în fața ochilor cu o zidire foarte tristă. Undeva, la marginea satului Potocelu, între brazi și molizi, înconjurată de o vegetație naturală ce abia acum primăvara se trezește la viață, se afla o clădire încă semeață, dar jalnică, deși de existența ei nu se leagă vreo legendă frumoasă. Am văzut și noi ce l-a îndurerat pe institutor... Mai întîi, castelul, cum i se spune, un fost conac boieresc, păstrează urmele unui mare dezinterese. Acoperișul, complet neîngrijit, a fost neglijat primul. Nu s-a mișcat nici un deget. Apoi urmează dovezile unor acte de curat vandalism. Nu mai există dușumele și parchet. Nici sobe, uși sau ferestre. Tîmplăria rămasă este ciopîrțită fără milă. Locul sobelor de teracotă l-au luat grămezile de moloz. Și este vorba de nu mai puțin de 11 camere spațioase, 4 saloane mari, holuri, trei balcoane, un grup sanitar, un beci imens cu trei compartimente. Doar zidurile, din cărămidă roșie, sînt în stare bună și rînjesc la privitor. Peste drum — două grajduri dintre care unul a căzut de curînd.

Am încercat să aflăm cum a fost posibilă o asemenea „ispravă". Era de pază Lupu Ștefan, elev în clasa a VIII-a. Îi ținea locul tatălui său Ion Lupu, care era plecat la masă. Păzesc mai mult grajdul dărîmat și asta numai de două săptămîni. Paznicul mai vechi, Vasile Neagoie, a fost mutat la Scheiul de Sus să vadă de ol. De la mutarea lui s-a furat mult, iar grajdul a fost ajutat să se dărîme.

De la Institutorul Al. Gh. Dincă am aflat că primarul Ion Panait nu poate fi găsit în comună. Între 8 martie și 11 aprilie, în fruntea unei echipe de 14 meseriași din comună, printre care Badea Olteanu, Dumitru Valerică, Petre Voicu, Nicolae Panait și Gh. C. Marin, muncește pe șantierele construcțiilor de locuințe la Tîrgoviște, alături de alți 55 de primari, din comunele județului Dîmbovița, cu echipele lor. Tovarășul Ovidiu Barbu, vicepreședinte al consiliului popular, s-a arătat a fi grăbit, a refuzat să vorbească despre castel. Doar Ion Anca, secretarul Consiliului popular al comunei Ludești, a fost mai volubil : „Un castel fără acoperiș și fără stăpîn nu poate arăta decît așa". Cum fără stăpîn ?, ne arătăm surprinși. „Păi prin Decretul 83 din martie 1949, ne spune dumnealui, a intrat în proprietatea G.A.S. Ludești. De atunci a trecut ba la I.A.S. Găești (fost Cuparu), ba la I.A.S. Leordeni, proprietarul clădirii din 1962 încoace. Dar situația e cam bizară. Aflat în județul Dîmbovița, castelul împreună cu aproape 750 de hectare acoperite cu pășuni și pruni, alcătuiesc o insulă, o enclavă, dacă putem zice așa, a județului Argeș pe teritoriul dîmboviținilor. Proprietarul de acum n-a făcut nimic, îi este peste mină, are sediul la peste 30 km de Ludești, a luat ce s-a produs, totul a fost în voia soartei. Castelul, prea-l-au lăsat de ripă. Pînă mai an aveau aci un brigadier cu suflet, pe nume C. Pricoapsă, a făcut ce-a putut, adică l-a păzit. De atunci se fură-ntruna". Îl întrerup și întreb dacă s-a atras atenția cuiva sau dacă s-au gîndit să-l preia primăria spre ocrotire, îngrijire și folosință. „Ne-am temut că-l peste puterile noastre, ale comunei, să-l reparăm. Ar trebui imputat celor care l-au dus la paragină. Tot de la I.A.S. Leordeni, am preluat o clădire mai mică și acum avem în ea, la Scheiul de Sus, cea mai frumoasă grădiniță. Clădirea grădiniței era mai surpată decît castelul. Am sucit-o, am învîrtit-o, oameni harnici avem destui, cîteva kilograme de var s-au găsit și acum ți-e mai mare dragul s-o privești".

La I.A.S. Leordeni, situația castelului este privită mai rece, adică statistic. Registrul pentru evidența mijloacelor fixe pe întreprindere precizează la capitolul clădiri de locuit individuale cu nr. de inventar 1157 următoarele : Clădire Ludești, zidărie cărămidă, fundație beton, șarpantă lemn, învelitoare țiglă, beci, planșeu lemn, suprafața 393 mp, anul ridicării 1903, valoarea la intrare 305 200 lei, amortizate în decembrie 1975. Întrebat ce soartă au clădirile amortizate, contabilul șef Petre Stănescu dă din umeri, a „Nu știu". Castelul — ne mărturisește — îl știu bine. Mă uitam la el cum moare în picioare. Este bine amplasat, bun pentru tabere pionierești, tabere de muncă ale elevilor, l-am și folosit în acest scop pînă în 1968, este bun pentru o tabără de creație, chiar pentru spital, dar nu pentru noi. Dacă l-am repara și nu i-am da o întrebuințare pe măsură, ar ajunge tot în situația asta. Celor din Ludești le-am zis de mult : „Măi frații lor, luați-l, mă, că plînge sub ochii noștri și ai dumneavoastră". Au ezitat, păi să vedeți, să vorbim, să ne aprobe... Nu știu dacă și-l doreau, dar noi am înțeles că primarul de atunci, Ovidiu Barbu, actualul vicepreședinte, se ferea să-și ia belea pe cap. Ar fi însemnat să aibă multă tevatură, că fără ea nu putea face nimic. Ce-i de făcut ? Știu eu ? Noi îl dăm gratis, dar să vedem cine îl ia. Și cu pămîntul din jur vrem să facem schimb. Ne îngreunează munca, nu-l putem urmări, e departe."

Aceasta este trista istorie a castelului. Și uita așa, el moare singur și fără stăpîn. Pentru castel vremea micilor remedieri, a reparațiilor curente a trecut de mult. Deși atît comuna Ludești, cît și I.A.S.-ul Leordeni aveau muncitori calificați pentru meseriile specifice lucrărilor de remedieri, nimeni nu le-a făcut. De asemenea, nimeni, pînă la institutorul Dincă, n-a sesizat și n-a reclamat jalnica stare a castelului. Este prea tîrziu ? Este încă devreme ? Doar specialiștii o pot spune. După cîte am aflat, la Leordeni și la Ludești, ei nu au venit la fața locului. Părerea noastră și a multor nespecialiști este că fundația, structura de rezistență (ambele fără vreo urmă de crăpătură în urma seismului de anul trecut) sînt încă într-o stare perfectă. Clădirea, credem, ar trebui examinată de specialiști Secției județene de arhitectură, sistematizare și controlul construcțiilor. Poate reușesc să ofere soluții constructive economice. Nimeni nu vrea o restaurare, ci o reparare a sa, spre a fi din nou util.

ION PREDOȘANU ■

Vedere prin acoperișul grajdului

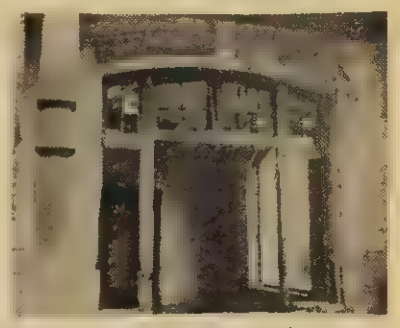

Singura tîmplărie rămasă în picioare este ciopîrțită

Balcon văzut de aproape

CRONICA ȘOSELEI

Evitați discuțiile cu șoferul !

Unul dintre cei 130 000 de posesori ai permisului roz purtînd data 1977 și anume H.P.I. din Oradea, în vîrstă de 38 de ani, de profesie mecanic la Uzina de alumină din Oradea, a fost rugat de o cunoștință să facă o deplasare pînă la Beiuș. Astfel, proaspătul nostru șofer îmbarcă în autoturism pe F.H. care îi solicitase cursa și pe colega ei, E.C., iar în jurul orelor 16,00 pornesc spre destinația amintită.

La Beiuș nu se zăbovește prea mult și după circa 2 ore și jumătate autoturismul se îndreaptă spre casă, după ce în autovehicul se mai urcă un pasager.

De regulă, șoferii cu experiență redusă trebuie lăsați să-și vadă de conducerea mașinii, mai ales cînd deplasarea se efectuează în condiții de întuneric, așa cum se întîmplă în cazul descris mai sus. Nu procedează deloc rău pasagerii care, dimpotrivă, atrag atenția novicilor de la volan atunci cînd pe drum se ivesc obstacole. Mai bine ca bicicleta, căruța, grămada de nisip să fie văzute de 4 ochi și replica șoferului să fie : „E în regulă, l-am văzut", decît să se ajungă la accident, așa cum s-a petrecut în cazul nostru.

În lege nu există, bineînțeles, vreo regulă care să oblige pasagerii să ghideze șoferul ori să-l atenționeze asupra obstacolelor ce apar pe drum.

Sînt însă obligații morale. Cînd știi că cel de la volan e începător, nu-l lași să se angajeze în discuții de natură a-i slăbi, a-i distrage atenția și vigilența în pilotarea mașinii, gîndindu-te, de ce să nu recunoaștem, în primul rînd la viața ta, pe care ți-o pui în pericol.

Spunînd aceasta mă refer, concretizînd, în primul rînd la pasagerul urcat la Beiuș, om cu experiență care putea și trebuia să sesizeze că discuția din mașină, coroborată cu viteza mare, experiența redusă a șoferului și condițiile concrete de circulație (întuneric) reprezentau un pericol potențial pentru toți ocupanții mașinii.

Autoturismul ajunge pe un sector de aliniament unde pilotul apasă și mai puternic pedala de accelerație. Pe șosea apare o căruță încărcată cu scînduri, neobservată însă de pilot, deși felinarul aprins așezat în spatele vehiculului semnaliza prezența acesteia pe drum.

Coliziunea e extrem de puternică, scîndurile transformîndu-se în „sulițe" care străbat prin parbrizele mașinii și se înfig în ocupanți. Cele două pasagere sînt rănite grav și decedează în drum spre spital. Pasagerul și căruțașul se aleg doar cu răni ușoare, iar pilotul, care susține că a produs accidentul datorită faptului că a fost „orbit" de o mașină din față, scapă fără nici o zgîrietură.

Un eveniment rutier pentru care răspunderea, conform legii, o poartă șoferul, dar care s-a produs cu largul concurs al pasagerilor.

Colonel VICTOR BEDA ■

„Caminante"

Jurnal mexican (2)

Strada

Apoi aeroportul. Un aeroport din care n-am reținut nimic în afară de lumina gălbuie. Mașinile care ne-au dus la hotel (și nici măcar n-am sesizat că acest hotel poartă numele unui muzeu la care rivnesc demult, Del Prado). M-am pomenit într-o cameră desfăcîndu-mi valizele și după aceea coborînd în stradă.

O stradă cu aer de carnaval. (E 15 septembrie seara și a doua zi e sărbătoarea națională.) Se vînd comete cu confetti, măști și pălării de pai multicolore. Se aud detunături de petarde și strigăte. Pornim la întîmplare. Fără hartă, fără țintă, fără întrebări. Dealtfel, în marile metropole pe care nu ai nici o șansă să le cunoști, aceasta e, probabil, singura formulă înțeleaptă... Pericolul în Mexic este același ca în fața picturii lui Gauguin, fascinația derizorie a exoticului, dar în această seară nu caut alt adevăr decît cel care ni se oferă în spectacolul străzii. Obosit de drum, de distanțe și de melancolii mă uit la tinerii care aruncă în obrazul trecătorilor o pulbere parfumată, în vreme ce veselia explodează și hohotește în jur. Exuberanța latino-americană a fost pînă acum pentru mine o noțiune cam labilă și, oricum, livrescă și dacă n-aș fi obosit aș intra în joc. Mi-ar place să renască în mine adolescentul fără prejudecăți de odinioară, pe această Avenida Juarez din Ciudad de Mexico unde alunecăm, parcă, fără voie în mișcarea unui dans dionisiac...

Vînzători ambulanți își întind marfa pe trotuar sau pe tarabe speciale stimind interesul neofiților pentru folclor și mister. Se vînd amulete, calendare aztece, piramide în miniatură. Un comerț dubios proliferează ca de obicei în jurul monumentelor trecutului și se găsesc destui naivi care-și cumpără suveniruri cu iluzia că achiziționează amintiri. Nu-mi explic altfel prosperitatea acestui comerț echivoc decît prin nevoia de iluzii a turiștilor, dacă nu prin candoarea à l'americaine. E ciudat că americanii atît de pragmatici și de siguri în afaceri devin dintr-odată naivi în călătorii. I-am văzut de atîtea ori frecventînd muzeele și monumentele fără să le privească decît prin lentila aparatului de fotografiat și prin optica ghizilor, transformînd voiajul într-o problemă de palmares. Rar mi s-a întîmplat să văd un asemenea tip de turist contemplînd în tăcere un monument. Probabil, tehnocrația, eficiență în alte domenii, are complexe în fața artei, cînd ea nu e un business. De cîte ori mi-am reproșat incapacitatea de a fi, cum aș fi vrut uneori, intrepid, am căutat, dacă mă aflam în străinătate, astfel de mărturii în primul muzeu. Și, uneori, Doamne, m-am simțit răzbunat pentru toate umilințele la care m-au supus melancoliile mele.

...În fața noastră un tînăr metis care are o torță în mînă. Și lîngă el o damigeană cu benzină. Își umple gura cu benzină pe care apoi o pulverizează suflînd în aer și-i dă foc creînd impresia unui aruncător de flăcări. Nimeni nu-i dă atenție, noi ne ferim de teamă să nu ne atingă cumva flacăra care zboară cîteva secunde prin aer, dar el își continuă netulburat spectacolul ca pe o scenă un bun actor.

La un moment dat zgomotul mă ametește. Simt nevoia liniștii și, brusc, călătorul din mine moare. Mă simt un intrus în psihologia acestei străzi. Cele douăsprezece ore de zbor cu avionul sînt de vină? Sau e destinul meu, probabil, să nu pot primi daruri fără să mă doară. Nu mi se potrivește aerul de globe-trotter oricît aș încerca să mi-l asum și oricît aș invidia aplombul altora în această privință. Nu-mi rămîne decît orgoliul de a nu le semăna. Nu ne alegem singuri caracterul. Și sînt ceea ce sînt și la tropice. Fac parte dintr-un neam care nu și-a dus niciodată istoria în corturi și, oricît aș admira de pildă pictura lui Gauguin, mă simt străin de cei care odată cu biletul de vapor sau de avion își lasă la casa de bagaje și trecutul. Nici în Roma antică n-aș fi putut intra în goana cailor, galopînd din nicăieri spre nicăieri, ci numai printre daci purtați în lanțuri, învinși dar neîngenunchiați... ca și aztecii... și dintr-odată mă uit la trecători cu o complicitate afectivă care mi-i apropie... Am senzația că voi găsi pe strada mexicană portrete desprinse din ilustrațiile manuscriselor vechi, așa cum la Florența, seara, tinerele prințese din pînzele lui Bronzino părăsesc Galeria Uffizi și ies la plimbare... Nimic nu evocă trecutul și totuși el plutește în aer. Parcă odată cu seara zeii aztecilor revin în oraș, se amestecă prin mulțime și se opresc din cînd în cînd adulmecînd în vîntul subțire de septembrie amintirea Tenochtitlanului pe care nu-l mai regăsesc de atîtea secole, ruinele lui se află sub temeliile clădirilor pe lîngă care trecem... în vreme ce descopăr că aveo dreptate Camus, tăcerea nu mai e posibilă decît în orașele zgomotoase...

Să nu confund totuși. Există orașe care te lasă să rămîi singur dacă dorești; și orașe care îți impun singurătatea. Oboseala meo de-acum nu e singurătatea pe care am simțit-o cîndva la New York, singurătatea care mă pîndea într-o cameră de hotel cu ochi de cobră din aluminiu și care, într-un amurg vinețiu, a deșteptat în mine porniri rousseau-iste, făcîndu-mă să visez cum pădurile, păsările, lichenii și bizonii se reîntorc să recucerească orașul, iar zgîrie-norii se recunosc învinși... Singurătatea din seara aceasta nu mi-o pot reproșa decît mie, e păcatul meu, viciul meu. Orașul e cordial, generos și tropical, dacă acest cuvînt spune ceva despre atmosfera unui oraș care nu obligă măștile de carnaval să se lipească de obraz. Cînd carnavalul se termină, pot fi scoase și obrazul rămîne serios, grav, cu urme de făină albă care se vor mai vedea un timp... Dacă nu înțelegem asta, va fi greu mai tîrziu să pricepem de ce statuile ne arată zei înfiorători în vreme ce poezia îi cîntă tandru, de ce Fecioara e aici un fel de Jeanne d'Arc, de ce pictura a coborît în Mexic în stradă, de ce sufletul mexicanului e un amestec de modestie și orgoliu, de căldură și violență, de ce printre ruine vom „vedea" mituri, dacă Descartes nu ne-a îmbolnăvit de o luciditate funebră... și de ce pentru acești bărbați cu ochi sumbri, cu părul lins și negru care își duc copiii la carnaval, „mîine" nu e o simplă formulă. Un popor care iubește atît de mult copiii cunoaște valoarea speranței.

OCTAVIAN PALER ■

Șerban Popa — stare de grație

Plasticianul ȘERBAN POPA (ce expune la Galeria de artă Eforie) e, dincolo de înfățișarea sa spectaculoasă, un tînăr și serios statornic creator; ceea ce se numește pe orice meridian al artei făcute sau pipăite cu ochiul — **un constructor.**

Stările sale de culoare între care ne mișcăm și vorbim aici depun irecuzabilă mărturie în acest sens.

S-o spunem dintr-un bun început: nu credem că **imprimeul** e menit doar să mascheze defecte anatomice, ori să pună în valoare dulci forme mergătoare.

Dar iată că ȘERBAN POPA vine să ne convingă de mult mai mult și anume că în epoca noastră care ține, într-un sens, măcar în artă, de un hiperrafinat și nou fel de helenism estetic, acesta, **imprimeul**, poate și trebuie să devină teritoriul unor cortegii de frumuseți, nu o dată enigmatice, ale culorilor.

O veritabilă mireasmă a cunoașterii prin artă exală din toate aceste imprimeuri-tablouri, stări de culoare și grație, pline adesea de o putere dinamitardă în reinterpretarea spectrului și purtînd în dezordinea lor numai aparentă implicații cosmologice, nu doar ludice.

De fapt, ȘERBAN POPA, talent de excepție, e, în esență, un ingenios bine temperat crezînd în funcțiile primordial simbolice ale culorilor.

Stările sale de culoare de o uimitoare fantezie cromatică nu sînt gîndite în afara logicii axiale a artei adevărate; ce rezistă.

ȘERBAN POPA nu dibuie; a și găsit. Probe evidente aceste superbe lucruri stacojii, violete, galbene și roșii — amintindu-ne de muzica lui Dvorak și Rahmaninov, dar și de o undă de jazz.

El a născut pentru noi pe țesătură fascinante pete portocalii sau verde-otravă semănînd cu mingi de oină ce tocmai au luat foc sau de galactice Super-Novc.

În **Stările de culoare** ale lui ȘERBAN POPA soarele răsare în **„do major"**.

DAN MUTAȘCU ■

CRONICA FILMULUI

„Cheamă-mă în depărtarea luminoasă"

Vasili Șukșin — un nume care va rămîne în cinematografia sovietică contemporană, chiar dacă destinul a întrerupt tragic viața acestui om aflat în plină și mai ales extrem de originală putere creatoare.

Aici, în *„Cheamă-mă în depărtarea luminoasă"* — film recompensat cu Marele premiu al Festivalului de la Mannheim în 1977 — Șukșin nu semnează decît scenariul, un scenariu de excepție. Personalitatea sa este însă prezentă, paradoxal, dar parcă mai prezentă decît în *„Călina Roșie"*, unde era și regizor și interpret principal; parcă ceva din această personalitate s-a transmis fizic în această din urmă peliculă (în care joacă și soția regretatului cineast, Lidia Fedoseeva-Șukșina, neuitata „grăsană" din „Călina Roșie"), ceva din dorința sălbatică a lui Șukșin de a pătrunde realitatea nu prin spectaculos, ci mai ales prin analiza faptelor simple, izbește și aici; filmul regizorilor Lavrov și Liubșin are acea putere șocantă de a te obliga la meditație, ce-i era caracteristică lui Șukșin.

Sînt filme despre care nu poți vorbi în mod obișnuit, care răscolesc un „ceva" interior al nostru ce nu se dorește a fi expus, nici măcar într-o discuție de specialitate. Sînt filme ce trebuie văzute de mai multe ori, practic niciodată neputînd afirma că ai remarcat tot ceea ce ar trebui remarcat la ele, pentru că întotdeauna, la o fiecare nouă vizionare, mai găsești ceva ce-ți scăpase anterior. „Cheamă-mă în depărtarea luminoasă" este unul dintre acestea. Imposibilitatea de a trăi în compromis, duritatea tragi-comică cu care sînt cenzurate în film acele porniri absurde ale unora de a reteza visurile altora — firescul și căldura, înțelepciunea profundă a oamenilor simpli sau caustica și doar aparent naiva candoare a celor din cea mai tînără generație — sînt doar cîteva dintre datele, dintre faptele de viață sau aspectele umane ale traiului contemporan — cum vreți să le spuneți! — constituind elementele esențiale ale acestui extrem de generos film.

HORIA PĂTRAȘCU ■

Medici artiști

Sîntem obișnuiți să-i cunoaștem în halate albe, gata oricînd să ajute natura în ceea ce are ea mai perfect: omul. Poate de aceea în timpul lor liber simt nevoia să se aplece asupra șevaletului, pictînd pentru om, pentru desfătarea lui spirituală. Sînt medici artiști plastici amatori, care în orele de răgaz — atît cît este el, dar totdeauna binemeritat — îmbogățesc cu lucrările lor, de ani și ani de zile, viața culturală a Bucureștiului. Publicul le-a onorat întotdeauna expozițiile din diversele săli ale Capitalei, fie dintr-un sentiment de recunoștință pentru un anumit medic, fie din plăcere sau curiozitate estetică.

Ultima lor expoziție, aflată sub semnul Festivalului național „Cîntarea României", s-a închis tot așa cum s-a deschis: în anonimat. Nici un anunț, nici un afiș nu ne-au invitat la vizionarea actului de cultură. Găzduită în sălile Casei de cultură de pe strada Mihai Eminescu, expoziția a supus atenției publicului iubitor de frumos un număr de 48 de lucrări aparținînd membrilor cenaclului „Ion Țuculescu", care activează în cadrul clubului sindicatelor sanitare. În ansamblu, salonul degajă optimism datorită unei bogate palete cromatice, cît și diverselor teme tonifiante abordate. Artiștii, în majoritate femei, au dovedit o bună stăpînire a penelului și culorii, reușind prin lucrările expuse să trasează jaloanele unor preocupări spirituale care ridică nu o dată pe artistul amator la treapta de măiestrie remarcabilă. Pe cițiva i-am căutat la locul de muncă.

Spitalul de urgență. Se operează. Vă rugăm să părăsiți culoarul și să-l așteptați în hol pe tovarășul dr. Pe-

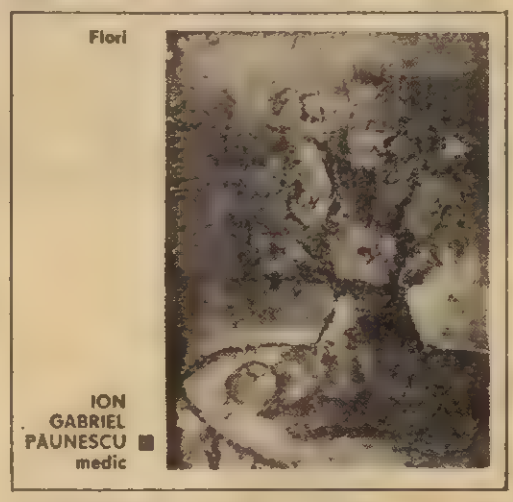

Flori

ION GABRIEL PĂUNESCU ■ medic

tre Gheorghe, căci operația e pe sfîrșite. Apare, puțin marcat de efortul depus, dar expresia feței i se schimbă imediat ce află că vreau să discutăm despre pictorul amator Petre Gheorghe.

— Tîrziu mi-am descoperit înclinarea pentru pictură, îmi mărturisește. Pictez numai de patru ani, dar am impresia c-o fac de-o viață. Poate de aceea mă grăbesc. În liniștea atelierului improvizat, penelul îmi îndepărtează frămîntările, mă reconfortează. Toate naturile moarte le-am intitulat „Resuscitată". E un termen medical drag mie ca anestezist, care înseamnă readucere la viață. Faceți legătura între subiectele pictate și titluri și veți înțelege ce înseamnă pentru mine șevaletul.

Într-o atmosferă cunoscută nouă am găsit-o pe doctorița Suzana Bantaș, care-și desfășoară activitatea la policlinica Combinatului poligrafic „Casa Scînteii". Lucrările dumneaei, în număr de trei, expuse la salon ne-au făcut să întrevedem un pictor amator cu lungi state de serviciu în slujba frumosului. Medicul ne mărturisește:

— Pictez și desenez de la 14 ani. Am fost atrasă cu pasiune de această meserie a frumosului, fiind absolventă a Facultății de bele-arte, pe care am urmat-o concomitent cu dreptul. Am abandonat pictura și dreptul și m-am îndreptat spre medicină nu dintr-un spirit de dezavuare, ci dintr-o chemare a mea intimă, pentru a ajuta în special femeile pentru care din tinerețe am simțit o mare admirație și dorcam să fac totul pentru a le alina durerile. De aceea am rămas medic, dar și pictor. Și nu de duminică, cum ni se spune, ci de fiecare zi; de fiecare ceas. Pentru mine pictura reprezintă și bunătatea. De aceea donez lucrările mele vecinilor, și oricărui om care se declară încîntat de ceea ce fac eu în timpul liber. Am o mare mulțumire că munca mea, frămîntările mele pentru frumos împodobesc casele și încîntă ochii celor cu care doctorița Suzana Bantaș vine în contact. Îmi plac impresioniștii, îmi place Luchian, îmi plac Vasiu, Piliuță, Pacea. Din păcate, munca noastră, a pictorilor amatori, nu este privită cu căldură de cei de la Uniunea Artiștilor Plastici, motiv pentru care nu avem dreptul să cumpărăm de la magazinele speciale ale uniunii nici un fel de materiale atît de necesare nouă, fiind socotiți ruda săracă a profesioniștilor. Din această cauză trebuie să-mi prepar singură culorile, să-mi procur singură ramele. Poate, poate, cîndva, această dorință și nemulțumire a noastră va fi înțeleasă. Și ca să extind aria durerilor, vreau să spun că am participa cu multă plăcere la interesantele discuții ale profesioniștilor, discuții care nu ar putea decît să ne ajute pe noi toți cei care în timpul liber pictăm ori desenăm.

Mircea Gabriel Păunescu, medic specialist la Spitalul 23 August, era de gardă. Lume multă, iar cu bolnavii de dinți nu-i de glumit. Doctorul nu și-a permis răgazul nici unei singure clipe, promițînd o întîlnire a doua zi. A venit la întîlnire direct de la gardă, puțin obosit.

Pictează mult. Trei zile pe săptămînă, alternînd de foarte multe ori penelul cu arcușul viorii. Înțeleg deci că este un pasionat al artelor frumoase.

— De ce medicină, doctore?

— Mama mi-a pus penelul în mînă. Tatăl meu întrevedea în mine o mare speranță a muzicii românești. Dar medicina face parte din tradiția familiei, tatăl meu fiind medic, iar cellalți frați ai mei, de asemenea, medici sau farmaciști. Și așa, tiriș-grăpiș, am terminat medicina, ieu ultimul, ci chiar al doilea pe țară, cu media 9,84. Dacă astăzi ar fi s-o iau de la început, aș face poate pictură, pentru că pictura înseamnă dragoste, iar dragostea înseamnă tinerețe. Faptul că sînt laureat al primului Festival național „Cîntarea României" îmi întărește credința.

Pictura este o destindere, este credința mea că ajută omul să fie mai bun, să vadă lucrurile mai frumos, să fie mai fericit, mai înțelegător cu cei din jur.

— Poate aveți dreptate, cînd văd cît de furios privește un pacient cu falca umflată, fiind în stare să spargă zidul pentru a-i ușura durerea. Oare nu vă simțiți mai mulțumit și fericit atunci cînd alinați durerea?

— Sigur că dumneavoastră aveți dreptate. Faptul că am rămas în fața scaunului cu cleștele în mînă dovedește că a învins medicina, dar undeva, în sufletul meu, parcă regret că nu m-am dedicat total șevaletului. Mai ales acum, cînd dă colțul ierbii...

— Aveți vreun model pe care căutați să-l imitați?

— Sînt prieten cu foarte mulți pictori care, bineînțeles, îmi transmit în mod pozitiv, sau poate negativ, influența artei lor.

Așadar, ultima expoziție plastică a medicilor s-a închis. Acum se lucrează la pregătirea următoarei manifestări. Se lucrează intens, cu o perseverență justificată. Membrii cenaclului doresc să nu-i dezmint renumele. Cenaclul „Ion Țuculescu" are 23 de ani de activitate, cu 3—4 manifestări pe an, în săli centrale sau în holurile spitalelor. Festivalul național „Cîntarea României" i-a ajutat în depistarea unor reale talente, care s-au afirmat în scurtă vreme și le-au adus chiar și distincții. Dar au nevoie de o sală a lor, a medicilor, pentru că numai în astfel de lăcașuri arta poate fi probată în confruntarea directă cu ochiul exigent dar avizat al publicului. Poate că dorința lor nu va rămîne fără ecou.

DAN BÎRLĂDEANU ■

RUBRICA MEA

Unde ni sînt... visătoarele?

În plină „Daciadă" și în preajma sărbătoririi a 2050 de ani de la întemeierea statului unitar al dacilor, am deschis cu emoție cartea **Dacica**, antologie de lirică românească (ediție de Chirata Iorgoveanu-Dumitru, prefață de Paul Anghel, Editura Minerva, 1978). Ca întotdeauna, am citit cu interes paginile prefeței, al cărei autor îmi apare și ca un filosof al culturii, de rîndul acesta prezentînd cunoașterea mitică a problemei, din lipsa unor informații mai numeroase și mai precise decît acelea la îndemîna istoricilor. Mi-am spus însă :

— N-are a face ! Deoarece poezia de totdeauna s-a nutrit din miturile existente, ba chiar le-a concurat cu altele noi. Așadar, o antologie axată pe tema viteazului popor dac nu poate fi altceva, în ultimă instanță, decît o alternanță de ode în cinstea strămoșilor noștri și de mituri dintre cele mai variate.

Asistăm așadar la un adevărat concurs literar, în interval de trei secole de poezie românească, de la Dosoftei, reprezentat cu ale sale faimoase **Stihuri de descălecatul Țării Moldovei** din **Psaltirea** în versuri (1673), apărută la Uniev, în Polonia, pînă la benjaminii culegerii noastre de astăzi, Mihai Bărbulescu și Mircea Florin Șandru, ambii născuți în 1949.

De la primul vers al stihurilor lui Dosoftei :

„Neamul Țărîi Moldovei de unde dă rază ?"

am fost izbit de contrastul între autenticitatea formei genitivale vechi „țărîi" a cuvîntului țară, și mitocoseala redacțională a finalului : **dă rază**, în loc de **dărază** (cu înțelesul **se trage, obîrșește**). Recitind cunoscutul text, mi-a părut rău, pentru numeroșii cititori nefilologi, de lipsa unui glosar de nume proprii și comune, ca să-i pună deplin în temă. Astfel **Filah** este **Flaccus**, care figurează și în **Letopisețul** lui Grigore Ureche, un general roman, ce-și are și el legenda în vechea noastră istoriografie. La versul în care înaltul prelat își exprimă credința că „semnele podului cu praguri căzute", adică ruinele podului lui Traian, ar fi fost „de Sevir făcute" era, de asemenea, necesară o notă de rectificare. Mai ales cele două versuri finale cereau o deslușire :

„Pre-acel pod au trecut Moldoavei strămoșii
Bătînd război cu dachii, a sașilor moșii".

După istoricul sas din Mediaș, Toppeltin, a cărui lucrare **Origines et occasus Transylvanorum**, apărută la Lyon, în 1667, a fost consultată și parțial tradusă de Miron Costin, dacii ar fi fost strămoșii sașilor. Așadar stihurile lui Dosoftei, răspîndind o eroare curentă mai acum trei veacuri, deschid o carte de apologie a dacilor, prezentați însă ca strămoși ai sașilor ! Nu-i o inadvertență ? Sau nu mai știu ce-i aceea ?

Urmărind cu interes sumarul, am văzut că antologia cuprinde poezii a 30 de poeți decedați, de la Dosoftei (1624—1693) la Dimitrie Stelaru (1917—1971) și 44 în viață.

Nu toți ne vorbesc de daci. Astfel, poetul George Tutoveanu (1872—1957), foarte prețuit de N. Iorga, nu se socotea descendent al acestora. Ne-a spus-o răspicat, de la **bun** început (cum se zice azi !) :

„Nu, nu, eu nu-s un călător pe mare
Purtat de valuri oarbe, nu, să știți,
Crescut din vlaga brazdei milenare,
Le sînt urmaș cohortelor de sciți".

Las' că prin cohorte se înțeleg unități militare romane, dar sciții sînt alt neam decît dacii, n-avem a ne făli cu ei.

Nici interesantul G. Baronzi (1828—1896), reeditat cîndva de N. Iorga, nu avea ce căuta în antologie, deși a încercat o epopee, **Daciada**, deoarece el a crezut, ca și latiniștii secolului precedent, că dacii s-au stins. Citez din finalul fragmentului dat :

„Dacia se stinse — atunci cînd n-a mai rămas
Pe-urmele-i de sînge nici un singur pas".

Spuneam că lipsește cărții un glosar.

Iată o pildă de substantiv comun, în **Dochia și Traian** a lui Gh. Asachi (1788—1869), primul poet moldovean modern și întîiul creator de mituri, cu acela al Dochiei, iubită de Traian. Dochia e însăși Dacia, pe care „Împăratu-n van oată" a o-„mblînzi", pentru că ea, ca să se ferească de urmăritor

„A ei haină aurită
O preface în șăiag..."

Ce e **șăiagul** ? Este **șiacul** țărănesc, postav țesut din lînă aspră, închisă la culoare. Pe Tudor Arghezi l-am cunoscut în 1926, în haine cafenii, din șiac (m-a lămurit : călugăresc !).

Nu m-a mirat prezența Iuliei Hasdeu (1869—1887), poetă de limbă franceză, al cărei **Cîntec dac** a fost foarte bine tălmăcit de Monica Pillat. Nu m-a mirat, pentru că tatăl ei, genialul Bogdan Petriceicu, a fost acela care a promovat la noi cel dintîi, cu ardoare, cultul dacilor. Poezia ei însă e un îndemn de mîndrie, către contemporani, iar Dacia, România din zilele ei.

Mă surprinde însă că este singura poetă română din antologie. Alta nu s-a găsit, nici din zilele noastre, nici în cele trei secole de poezie românească, să slăvească pe înaintașii noștri. Este, orice s-ar zice, o lacună : sau a liricii feminine, sau a cinstitei antologii.

Ne întrebăm, așadar, parafrazîndu-l pe Al. Vlahuță :

„Unde ni sînt... visătoarele ?"

Se ascund ca Dochia de Traian ?

Teamă mi-e să nu se fi schimbat și ele, ca Dochia lui Asachi, cu acest prilej, în „bolovan".

ȘERBAN CIOCULESCU

CRONICA LITERARĂ

Doina Sălăjan:

AMINTIREA MIRESMELOR

Unul din cele mai bune volume de poezie apărute la noi în ultima vreme aparține fără îndoială Doinei Sălăjan. *Amintirea miresmelor* certifică prezența în literatura noastră contemporană a unei poete de un remarcabil talent care își făurește destinul liric fără grabă și fără dorința de a ieși cu orice preț în evidență printr-o evoluție spectaculoasă. Doina Sălăjan își construiește opera cu infinită răbdare și cu grija de a rămîne ea însăși, departe de zarva modelor sau de tentativele unor autori dornici să se rupă printr-un act radical și orgolios de tot ce i-a premers. Versurile ei nu creează dificultăți la lectură, sînt fluente și de o simplitate dezarmantă, compuse fără un efort vizibil. Ceea ce nu înseamnă nici o clipă că lirica sa este superficială și face reverențe cititorului comod ci își datorează firescul încrederii nețărmurite că mijloacele tradiționale de exprimare nu și-au epuizat resursele.

Prima secțiune a cărții, admirabilă întru totul — *Amintirea miresmelor* — conturează tărîmul paradiziac al copilăriei. Poeta celebrează în versuri pline de cantabilitate traiul simplu, nesofisticat, în care omul întreține un dialog cordial cu natura. Într-o epocă a zborurilor cosmice ea aduce un elogiu ocupațiilor mărunte, casnice, ca frămîntatul pîinii sau cusutul, sau îndeletnicirilor grădinărești. În acest teritoriu magic și accesibil azi poetei doar prin rememorare, năpădit de verdețuri și rodind îmbelșugat fructe gustoase, în care se creează minunății culinare, domnește ca o blîndă suzerană bunica, atotcunoscătoare a tuturor convențiilor acestui tărîm, pe deplin împăcată cu tot ceea ce se petrece în jurul său, toate fiind embleme ale vieții. În lumea modernă mai puțin tihnită poeta încearcă prin vers să recupereze imagini de odinioară — ale nucului, calului, ale gospodăriei de la țară unde a descoperit obiectele și viețuitoarele. Implicit, ea face un elogiu puterii scrisului de a reînvia și de a fixa pentru totdeauna scene care altfel ar fi rămas doar în propria sa memorie. Dar amintirea unor clipe de fericire de la o altă vîrstă nu capătă niciodată în *Amintirea miresmelor* accente sfîșietoare. Poeta face cronica unor evenimente petrecute demult într-o stare de bucurie fără margini, din perspectiva copilului pentru care fiecare zi înseamnă o nouă aventură în necunoscut, bogată în peripeții și învățăminte, plină de miracole. Astfel, coacerea pîinii capătă dimensiunile colosale ale unui act de naștere al unei noi lumi, cămara devine un depozit secret și sacru care adăpostește efluviile rare ale unor bunătăți nemaivăzute. Deși în poezia Doinei Sălăjan se enumeră cu voioșie o sumedenie de obiecte familiare nouă, sau plante și viețuitoare întîlnite pretutindeni, fiecare dintre ele capătă o aură misterioasă, de parcă n-ar mai ține de domeniul cotidianului ci ar pătrunde pe meleaguri fabuloase și intangibile. Între elementele firii pare să se fi încheiat un pact care interzice orice provocare la neînțelegere și proclamă armonia ca mod de existență. De aici apare și nota sărbătorească a poeziei Doinei Sălăjan în care orice întîmplare e primită cu seninătate fiind socotită o victorie împotriva fragilității și năruirii. Versurile alcătuiesc parcă un singur imn de biruință, simplu și fermecător, plin de bună-cuviință, de o putere de convingere extraordinară și exprimînd fericirea de neimaginat a unei încîntări perpetue în fața spectacolului vieții : „Într-o dimineață frumoasă de-aprilie / Ora șapte mirosea a vanilie. / Ieșind cucul să cucuie spornic, / Părea că aroma năvălește din ornic, / Și-ndată ce trecu un minut peste șapte / Crescu ușurel și o boare de lapte. / Cînd mai zbură înc-un stol de secunde, / Plutiră-mprejur și alte dulci unde, / Efluvii din flori de lămîi și migdale / Dinspre împărățiile de zaharicale".

Cînd este gravă, uneori cu tot dinadinsul, ca în cea de a doua parte a cărții — *Clepsidra de carne* — poeta comite și stîngăcii, are unele naivități, „filosofează" fără a transfigura artistic. Dar și în această secțiune a cărții majoritatea poemelor — bîntuite de presimțiri funeste, de neliniști, aidoma celor din poemele unor poeți romantici care cîntau zădărnicia în mijlocul vestigiilor trecutului — sînt emoționante prin sensibilitatea lor care nu are nimic de-a face cu melodrama. Doina Sălăjan conferă aproape întotdeauna forță versului său care se desparte de notațiile lirice dintr-un album de adolescentă. Uneori, adîncimea meditației este deosebită și de efect, ca în *Pictură*, *Inscripție pe zidul casei*, *Poem imposibil*, *Natură vie cu ceașcă albastră* sau în *Poem pentru lumina ochilor* : „Se spune că, murind, în scurta clipă / A ruperii de cele ce iubim, / Mai revedem frumoasa-ne risipă / De viață, sub un arc de cer sublim, // Și toate cîte-n traiu-ne părură / Amare, dulci, ades de ne-ndurat, / Își vor ivi întreaga lor măsură / Ca-n negrul nopții cerul înstelat..."

Poetă originală, de un talent care nu are nevoie de suporteri fanatici pentru a răzbate, dar are nevoie de simpatie și încredere pentru a se împlini, Doina Sălăjan este un nume din poezia noastră de azi care trebuie rostit cu respect.

A. GEORGE

Izvoare și popasuri

Arhitectura, spunea cineva, e o artă mută, arhitecții au cel mai adesea destinul lebedei, deși socialul, ca prezență artistică, ni se revelează cel mai pregnant prin ei, prin acești artiști, dat fiind că imagini dintre cele mai elocvente, mai desăvîrșite ale credințelor, ale tehnicii, ale ideii de confort, ale poeziei, ale umanului în genere, ni le dau, în ultimă instanță, casa și agora, cu mediul lor ambiant. Nu există artist mai etern decît arhitectul, fiindcă materia lui înfruntă temerar eternitatea, și nu există artist mai robit circumstanței decît arhitectul, care zidește la comanda clipei și sub rigorile clipei. Și, poate, nici artist mai conștient de menirea lui socială, fiindcă el știe că, înălțind edificii, construiește cultură, prin mijlocirea unei civilizații. Așa l-am citit și l-am înțeles pe G. M. Cantacuzino, în mărturisirile sale retipărite recent, într-un impunător volum — un dar prețios pentru tinerii arhitecți, pentru iubitorii de artă, pentru noi toți*).

Sîntem în fața mărturisirilor unui strălucit arhitect, autor al unor splendide edificii (vezi Palatul C.E.C. din București), artist restaurator de mare faimă (Palatul Mogoșoaia), desenator și pictor, savant și poet, distins profesor (elevii acestui Bramante al nostru fiind, toți, personalități ilustre), pedagog nu numai cu linia și volumul, ci și cu cuvîntul scris, personalitate enciclopedică, asimilabilă în literatură lui Iorga, Odobescu, Călinescu sau Eliade, gînditor și vizionar, filosof al arhitecturii și, pe un plan mai larg, al culturii, încercuind cu peniță fină, dar încărcată de ascuțimi și de tensiuni electrice, probleme care, și azi, după decenii, se vădesc a fi probleme curente ale construcției și conștiinței noastre culturale.

Structurată ca un jurnal, ca un document original și originar al unei sensibilități de excepție, alăturînd „Izvoarelor și popasurilor" și alte scrieri ale lui G.M.C., cum și conferințe ținute la radio, celebre în epocă, antologia alcătuită de Adrian Anghelescu ne oferă o imagine sugestivă, completă a operei eseistice a arhitectului-filosof, operă ale cărei coordonate, bine reliefate de editor în impozantul avant-propos al volumului, ni se par a fi două : ancorarea în solul fertil, generos al tradiției, al valorilor de substanță ale culturii și civilizației românești, „demersul profund de adîncire și definire a elementelor distinctive ale fizionomiei noastre spirituale", și, în același timp, viziunea modernă asupra acestor valori, smulse din bezna anonimatului sau din „exotismul" idilizant și proiectate cu fața spre soare, în universal, în temeinicie, în viitor.

G. M. Cantacuzino este unul dintre puținii care, într-o epocă sfîșiată confuz de porniri polare, la cumpăna de incertitudini dintre paseismul pășunist și „modernismul" care anihilează trecutul, determină, pentru generații, nu numai originalitatea de fapt, fenomenală, a artei populare românești (cum ar zice Blaga), ci legătura cu funcția genetică a acestei arte, văzută ca o cărămidă constitutivă pentru creațiile mari ale prezentului și viitorului. Satul românesc, privit ca „o expresie a veșnicei tinereți", e, pentru G.M.C., o sinteză de artă, cu rădăcini ce se pierd în timp dar cu coroana crescînd (trebuind să crească !), viguros și durabil, spre ziua de mîine. Crestăturile în lemn, ale căror motive destăinuie un „popor cu sufletul bogat în intuiții adînci", ceramica populară, cu „similitudini de forme cu vase eline, egiptene, romane", țesăturile țărănești, vădind „un gust al somptuosului care, chiar cînd se exprimă cu elemente și materii cît se poate de simple, nu este pentru aceasta mai puțin bogat în concepție", fîntînile rustice, monumente de o unică frumusețe, care „arată bine că și cu acest prilej spiritul nostru a rămas cu eleganța expresiilor de adîncime", sînt, în optica arhitectului-filosof, elemente vii și viabile ca și folclorul, ca și limba, sînt, ca și acestea, materii plastice disponibile la infinite serii de transformări, de metamorfoze, capabile să servească și să îmbrace structurile oricărei creații așa-zis „culte". Nu prin calchiere servilă, nu prin „copierea superficială a formelor", ci prin arderea discretă a motivului în retorta inteligenței artistice, printr-o „alhimie subtilă", bazată pe știința veacului, deci prin fructificarea lor adecvată în spațiul și timpul modern. Însuși creatorul popular, dealtfel, procedează așa : „Răbdarea și ingeniozitatea țărănească — scrie G. M. Cantacuzino — ne sugerează o disciplină și ne îndeamnă spre o metodă de lucru din care se vor naște forme noi pentru vremea nouă care răsare".

Sînt pagini care (alături de altele, consacrate unor realități, fenomene sau personalități artistice de aiurea) descoperă un patriot lucid, responsabil, un artist de aprigă intransigență cu sine, cu arta lui, o inteligență superioară vremii, anticipînd problemele și direcțiile arhitecturii și artei noastre de azi, un moralist pertinent, un liric subtil, cuirasat uneori de amărăciune, de ironie, de vehemență, de spirit polemic.

Adrian Anghelescu prefațează paginile acestei antologii cu o peniță exactă, de mare finețe a observației, luminînd unghiuri de inedită deschidere asupra omului și a operei, ceea ce face cu atît mai memorabilă tipăritura. Editorul a știut să aleagă și, alegînd, să ne ofere nu o suită de mostre, oricît de remarcabile, dintr-o mare operă, ci o sistemă — am zice — de definiții, definiții vizînd un spirit, un mare spirit, revelat în trăsăturile lui cardinale. Un alt volum cu semnătura lui G.M.C., îngrijit de același A. Anghelescu („Pătrar de veghe", Ed. Dacia, incluzînd însemnări despre lumea și arta Orientului) a ieșit recent de sub teascuri, completînd fericit, după nici o decenii de uitare, profilul uneia din cele mai interesante personalități ale culturii noastre.

ILIE PURCARU

*) G.M. Cantacuzino : „Izvoare și popasuri", Editura Eminescu, 1977. Antologie, studiu introductiv, tabel cronologic, note și bibliografie de Adrian Anghelescu.

O voce de la Miercurea Ciuc

Mária Nagy — o nouă cîntăreață cu o voce tulburătoare și cu o pasiune curată pentru muzica tînără. Are 20 de ani, e elevă în ultimul an la un liceu din Miercurea Ciuc, cîntă atît în limba sa maternă, limba maghiară, cît și în limba dragă tuturor cetățenilor acestei țări, limba română.

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar — în practica sa firească de a-și improspăta mereu rîndurile — promite pe curînd reîntîlnirea cu prietenii săi care vor asculta astfel și o serie de noi reprezentanți ai muzicii tinere.

Despre niște tineri care repară calculatoare, și cuceresc publicul prin cîntecele lor

În 1971, o chitară, o tobă și un saxofon, nucleul actualei formații „Electrongrup", apar pentru prima dată în fața publicului cu ocazia sărbătoririi a trei ani de la înființarea întreprinderii de întreținerea și repararea utilajelor de calcul. Tatăl lor era pe atunci și este și astăzi Marin Comănici, președintele sindicatului, despre care se spune că muzical vorbind „are ciment în urechi", dar care nu-i pierde din ochi la nici o repetiție, fiind sufletul întregii mișcări artistice a întreprinderii ; iar inginerului șef, Gheorghe Stoica Mann, i se spune „omul ureche" pentru că, fiind inginer electronist, face totdeauna observații precise și pitorești de genul : „Stația are un brum", „n-ai luat bine nota", „ce are pedala de la orgă ?" Și deci nu este deloc întîmplător că orchestra de muzică ușoară „Electrongrup" este deținătoarea Premiului I în cadrul concursului tinerilor interpreți și al orchestrelor de muzică ușoară și muzică folk „București '78".

Piesa care le-a adus consacrarea este o prelucrare proprie, stil jazz, a „călușului" românesc, în nuanțe melodice calde și efecte sonore moderne.

Membrii formației sînt toți depanatori de utilaje și sînt toți absolvenți ai școlii populare de artă. În 1971, cîntau muzică „auzită". Astăzi, toți sînt notiști, abordează toate stilurile, prelucrînd melodii vechi de muzică românească pe ritmuri noi, dar în aranjament propriu. Așa s-a întîmplat cu orchestrația „călușului". A trecut prin foarte multe variante, în repetiții de cîte șase ore pe săptămînă. Și pentru că sînt pasionați, în materie de muzică, au acasă încă o serie de instrumente. Tot „acasă", la întreprindere, mai au 11 diplome, primite în ultimii doi ani, fiind o formație de bază a sectorului doi. Și tot despre pasiunea lor pentru muzică vorbește și faptul că, deși opt din cei nouă membri ai formației sînt căsătoriți și au cîte un copil, toți continuă cele șase ore săptămînale de repetiții la întreprindere și cam trei ore repetă singuri, cu instrumentele de-acasă. S-au obișnuit astfel să se comporte față de această pasiune a lor pentru muzică foarte serios, așa cum își tratează și îndatoririle profesionale.

Pentru faza superioară a Festivalului național „Cîntarea României" pregătesc de pe acum un repertoriu amplu cu soliști instrumentiști și cor, avînd în vedere posibilitățile de care dispun.

ELENA GHERA

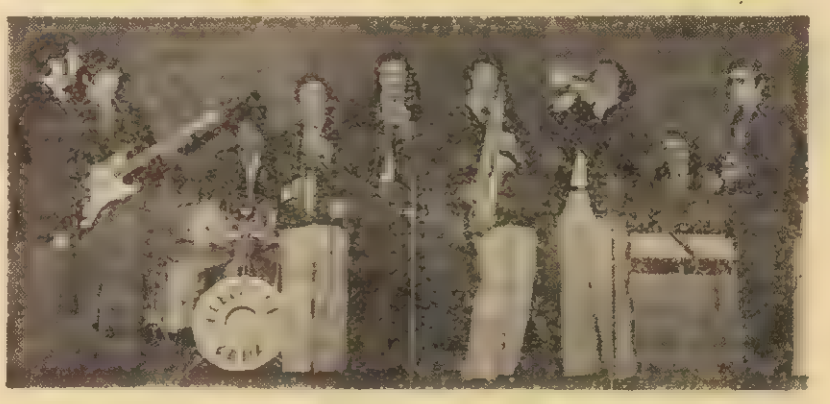

Formația „Electrongrup", de la stînga la dreapta : Anton Rașcu — conducătorul formației, Deju Arpad — chitară bas, Ionel Ionescu — baterie, Marin Crișmariu — saxofon alto, Ion Dumitrașcu — solist și sonorizator, Cornel Anisia — saxofon tenor, Alexandru Limban — trompetă, Teodor Hulea — orgă, Constantin Georgescu — chitară.

Formația „Cristal" — măsura unei munci susținute, măsura încrederii în ea

Fără a avea nimic conspirativ, discuția noastră cu membrii formației de muzică pop „Cristal" din Galați a avut loc la miezul nopții, cu primăvara bătînd în geamurile celui mai proaspăt club al tineretului, clubul „Cristal" deschis sub egida comitetului județean U.T.C. tuturor categoriilor de tineri din orașul a cărui emancipare culturală s-a împletit strîns cu ridicarea și extinderea aici, pe malurile Dunării, a unor giganți ai industriei noastre de azi.

Tînăr directorul clubului, Florin Cîlincă, profesor de matematici și poet, tînăr entuziastul său colaborator, metodistul Vasile Dănilă, talentat recitator, laureat al Festivalului național „Cîntarea României", atît de tînăr Vasile Șeicaru, solist de marcă în formația „Cristal" alcătuită acum vreo unsprezece ani.

Deși bună, deși cu state de vechime, se pare că umbra unui anonimat a însoțit eforturile și certele realizări ale „Cristalului", condusă cu competență de Puiu Crețu (orgă și voce), sufletul acestei formații, profesor de educație fizică, dar care cîntă Bach, om cu o bogată cultură muzicală. Vasile Șeicaru, de aceeași profesie, face naveta zilnic de la 60 de km pentru a veni seară de seară la repetiții. Cum v-ați lansat, Vasile Șeicaru ? „Din ghinion în ghinion. Dar apariția noastră la emisiunea realizată de poetul Adrian Păunescu, „Antena vă aparține", sperăm să ne fi impus atenției publicului. Aceasta a atras imediat imprimarea noastră la Radio cu șapte piese, într-un spațiu de timp record. A fost o adevărată performanță, care nu stă la îndemîna oricui. Ni s-au difuzat șase piese". Cine face parte din această formație atît de unitară și de muzicală ? „Ion Crețu și cu mine, profesori de sport, Gheorghe Marin, chimist la Combinatul siderurgic, Tiberiu Cazacu, student la Facultatea de mecanică, Aurel Schwartz, subinginer navalist, Vasile Spătaru, student la Conservator, Doru Căplescu, Monica Lazăr, solista vocală a formației, operatoare la mașini de calcul. Nu s-ar putea spune că nu există o unitate în diversitate, nu ? Formația noastră a fost laureată la aproape toate edițiile Festivalului artei studențești. Să ne amintim că în 1970, la Timișoara, „Cristalul" a luat locul al III-lea la categoria formații de muzică pop, aproape toți membrii formației obținînd și premii individuale. Am putut fi urmăriți și în top-ul „Săptămînii". Ca să nu mai vorbim că am fost laureați în etapa finală a Festivalului național „Cîntarea României".

Pe lîngă calitățile interpretative, repertoriul pe care îl avem ar putea ilustra măsura muncii noastre dar și concepția despre muzica tînără și mesajul ei. Printre multele noastre compoziții se mai numără vreo 20 de piese care ne pot reprezenta oricînd. Dintre acestea, 8—10 piese ar putea constitui un disc care să ne reprezinte cu adevărat. Din păcate, avem doar două apariții pe două discuri colective, cu imprimări de la Radio, fără colaborarea „Electrecordului". Ce este muzica pe care o propune „Cristalul" ? Prin mijloace specifice ea încearcă să dea un răspuns la problemele noastre de viață. Nu sîntem profesioniști, dar se poate vorbi de profesionalismul acestei formații. Stilul nostru de lucru este acela al unui cenaclu. O piesă compusă de unul dintre noi este prelucrată, purificată, îmbogățită în îndelungi repetiții, pînă ce își găsește cea mai fericită formă de exprimare. Facem mereu apel la filonul popular, autentic și viguros. Un accent deosebit îl punem pe voci. Lucrăm fiecare voce în parte. Una dintre cele mai complexe piese, piesă de rezistență a formației, pe versurile poetei Constanța Buzea, care le-a scris special pentru noi, durează vreo 12 minute și pune în valoare toate resursele artistice și tehnice de care dispunem. De un deosebit succes s-a bucurat piesa pe versurile poetei Doina Sălăjan — „Memento" — dedicată tragicului seism de la 4 martie, piesă reluată și în emisiunea „Antena vă aparține", împreună cu o altă piesă de valoare și care a creat un deosebit efect, „Cai în lumină", pe versuri de Adrian Păunescu. Tot în cadrul aceleiași emisiuni a fost prezentată compoziția lui Vasile Șeicaru „Colindul Dunării", pe versurile poetului Paul Tutungiu,

Noi dorim nespus să colaborăm cu Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar și, dacă n-am înțeles greșit, chiar și conducătorul cenaclului ar dori. Acolo muzica tînără se simte la ea acasă. Acolo sînt unii dintre cei mai buni și entuziaști interpreți, cu care noi am și cîntat : Nicu Alifantis, Valeriu Sterian, Evandro Rossetti, Mircea Bodolan. Cenaclul Flacăra este una dintre cele mai frumoase și viguroase manifestări ale muzicii tinere".

Directorul clubului, Florin Cîlincă, este convins că la ediția a doua a Festivalului „Cîntarea României" formația „Cristal", care de pe acum are noi piese în lucru și multe în refacere, apreciind sprijinul material și moral al comitetului județean U.T.C., va da măsura unei munci susținute și nobile și a încrederii în ea.

ADI CUSIN

Colindul Dunării

Versuri : **Paul Tutungiu** — Muzica : **Vasile Șeicaru**

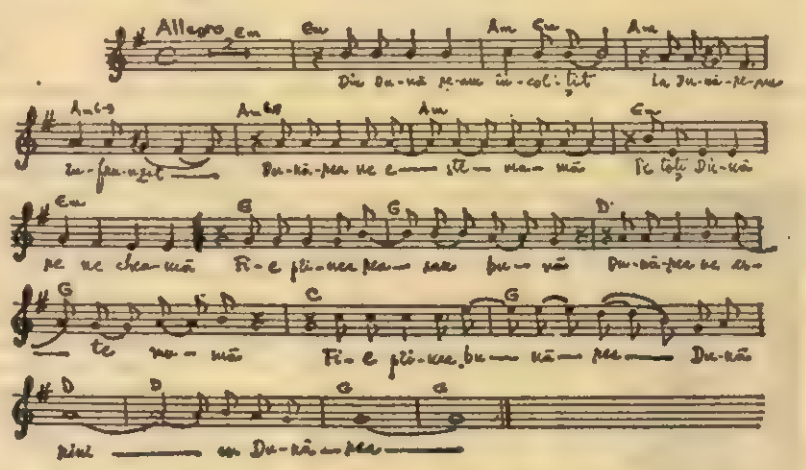

Pe pămînt, de cînd te știm,
Dunăre, ne dunărîm.
Veac de cînd se pomenește
Dunărea ne dunărește.

Cîți băurăm apa sfîntă
Graiul Dunării cuvîntă.
Carpații la zei cum cresc,
Graiul Dunării vorbesc.

Din Dunăre-am încolțit,
La Dunăre-am înfrunzit,
Dunărea ne este mamă,
Pe toți Dunăre ne cheamă —

Refren

Fie plînea rea sau bună
Dunărea ne este mumă.
Fie plînea bună rea
Dunărîm cu Dunărea.

Memento

Versuri : **Doina Sălăjan** — Muzica : **Puiu Crețu**

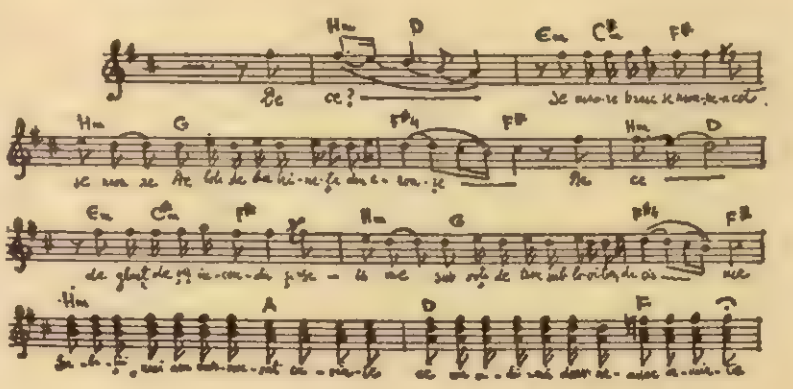

De ce ? Se moare-n apă, pe uscat, în aer,
eroic, puerii, e-un ultim vaer
Se moare-n chinuri, ori în somn se moare
senin, inconștient, cu disperare

De ce ? acest pământ, această vale largă
ne este leagăn bun și ne e targă
Noi prin lumina inimii și-a minții
îi sîntem totuși pe vecii stăpînii.

De ce ? putem privi prin lacrimi dulcea față
a sorții noastre, flacără și gheață
Putem război cît umăr lîngă umăr
rămînem strînși, chiar de-am scăzut în număr.

Refren

Iubiții mei, am murmurat cuvinte
Ce nu alină, doar ne-aduc aminte !

Radu Selejan:

Scrisori din Transilvania

I.

Ar fi multe de spus.
Noi aveam atunci răsărit şi apus,
aveam miazăzi, miazănoapte,
aveam riuri şi munţi şi cîmpii,
mame, taţi, strămoşi şi copii,
ne ştiam prea bine hotarele,
la Sarmizegetusa ne şedea mai marele.
Ar fi multe de spus,
de cînd veacuri destule s-au dus,
puhoaie de rău şi pirjol
n-au lăsat în urma lor nici un gol.
Noi aram, semănam, culegeam,
sufletele cu doine şi dor le-adăpam.
Ar fi multe de spus,
despre cum ne furau duşmanii,
despre cum vindeau truda noastră
şi-mpărţeau banii,
despre cum îşi adăpau caii
cu sudoarea frunţilor noastre,
despre numele riurilor noastre
care nicicînd n-au fost sihastre.
Ar fi multe de spus.
Noi aveam atunci răsărit şi apus,
aveam miazăzi, miazănoapte,
martori ne sînt munţii şi Dunărea şi Oltul,
Gelu şi Menumorut,
oasele lor care atît ne-au durut,
martor ne este rotundul în care trăim
şi Patria în numele căreia vorbim.
Ar fi multe de spus,
despre cum n-am cumpărat de la alţii istorie.
Mormintele strămoşilor noştri sînt cea mai
bună memorie.
Noi aveam atunci răsărit şi apus,
aveam miazăzi, miazănoapte,
aveam fapte între viaţă şi moarte.
Ar fi multe de spus de cînd veacuri destule
s-au dus

II.

Noi nu ne-am pripăşit pe-acest pămînt,
venind de cine ştie unde cu jafu-n gînd.
Nici nu ne-am scris istoria citind în stele
soarta unor bărbaţi care n-au fost
vreunui gînd viclean să-i dăm un rost.
Nu ne-am jucat hotarele la zaruri,
nici nu le-am tîrguit în vreun bazar.
Români sîntem şi ţara-i Românie,
pămînt de mii de ani însămînţat
cu oasele din care-am răsărit,
pe care nu le-am izvodit,
cerîndu-i vîntului povaţă,
din care pulbere să le-adunăm,
nici nu ne-am rezemat de stîlpii lumii
cercînd să stoarcem datini din nimic.
Noi nu ne-am pripăşit pe-acest pămînt,
venind de cine ştie unde cu jafu-n gînd.
Noi sîntem noi
de cînd există acest pămînt.

Strigarea lui Negru Vodă de rămas bun de pe lumea asta

CÎNTUL AL DOISPREZECELEA

Prezentul fragment face parte dintr-un amplu poem popular, Balada ciobanului care şi-a pierdut oile, cu o arie de răspîndire ce cuprinde, potrivit investigaţiilor desfăşurate pînă în momentul de faţă, zonele Braşov, Făgăraş, Sibiu, Haţeg, Buzău, Cîmpulung şi Argeş. Poemul a fost reconstituit parţial de către un grup de cercetători neprofesionişti din Bucureşti şi Braşov (ingineri, matematicieni şi fizicieni, neobosiţi culegători de folclor şi pasionaţi adepţi ai investigaţiilor istorice prin mijlocirea instrumentelor de calcul moderne). Fragmentul pe care îl publicăm a fost încredinţat redacţiei de către principalul animator al grupului, inginerul Alexandru Forje. Balada a fost recitată în faţa grupului de folclorişti (care a înregistrat-o pe bandă magnetică) de către Ludovica Munteanu din Făgăraş, decedată în 1976, în vîrstă de 96 de ani. Ulterior — ne informează inginerul Alexandru Forje — cercetările întreprinse în zonele amintite mai sus au dus la descoperirea unor numeroase alte variante, colectivul izbutind să reconstituie peste 7200 de versuri ale unui foarte vechi poem ce cuprinde elemente de istorie naţională ce ne îndeamnă să-i situăm începuturile geneze spre mijlocul veacului al XIII-lea. Printre personajele lui dominante se numără legendarul Negru Vodă, domnitor controversat de istorici, şi căruia tradiţia îi atribuie, între altele, o mare victorie dobîndită împotriva tătarilor.

Aşa cum vor remarca desigur cititorii — balada se recomandă printr-o remarcabilă fluiditate a versului şi prin ampla şi surprinzătoarea concepţie despre univers şi lume, populată de elemente de credinţă ancestrală, de sorginte dacică, pretind cercetătorii, aducînd în sprijin informaţiile pe care ni le oferă unele izvoare ale antichităţii.

Evident, specialiştii vor avea ultimul cuvînt, revistei noastre revenindu-i modestul merit de a aduce în atenţia acestora şi a marelui public deopotrivă această rară şi, paradoxal, necunoscută perlă a folclorului naţional.

Colo-n creasta muntelui,
Unde-i desul codrului,
Negru Vodă îmi şedea,
Nu şedea că îi plăcea,
Şedea că nu mai putea,
Zice cît mai apuca,
Că puterile-l lăsa,
Sfătuia şi poruncia
Şi ciobanii-l ascultă.
Negru Vodă zice-aşa :
– Fraţilor, firtaţi
Voi ciobani şi fraţi
Şi voi ciobăniţe,
Fete şi băcţe,
Bodrule, bătrîne,
Inimă de cîine,
Cîine credincios,
Cîine de folos,
Slujba ce-ai slujit,
Truda ce-ai trudit,
Scump le-ai mai plătit,
Cu toţi opt feciori
Şi cu opt nurori,
Cu un ginerel,
Chiar cu Floricel,
Bine-au chibzuit
Dar nu mi-a ieşit
Cum am poruncit
Şi cum m-am gîndit.
Iartă-mi bănuiala,
Sfada şi greşala,
Dacă nu veneai,
Şi nu ajungeai,
Şi nu ne vesteai
Cîte-ai pătimit,
Şi cîte-ai pătit,
Ne prindeau duşmanii,
Să ne curme anii.
Deci pentru căinţă
Şi recunoştinţă,
Acum dau de ştire
Pentru pomenire,
Pentru veşnicire,
Cît va fi să fie
Pînă-n veşnicie,
Să stai şi vei sta,
Numa-n dreapta mea,
Cu credinţa ta,
Ca să-ţi mulţumesc,
Şi să te cinstesc.
Negru Vodă se ţinea
Da' durerea-l sfîşia,
Zice cît mai apuca,
Sfătuia şi poruncia
Şi ciobanii-l asculta.
Negru Vodă zice-aşa :
Fraţilor, firtaţi,
Voi ciobani şi fraţi,
Minzari şi strungari,
Stîrpari şi brînzari,
Şi voi păcurari,
Şi voi brebenari,
Şi voi ciobăniţe,
Fete şi băcţe,
Mi-aţi fost de credinţă,
Şi de trebuinţă.
Daţi-vă pe-aproape,
Voi toţi şi voi toate
Să vă sfătuiesc,
Să vă poruncesc.
Staţi şi m-ascultaţi
Şi seama luaţi,
La cîte vă spun,
Ca să vă îmbun.
Azi ne-am războit,
Şi am izbîndit.
Că ăi de-au venit,
C-au venit călare
Ca să ne-mpresoare,
Ţara s-o pocească
Să ne-o jecmănească,
Noi i-am prăpădit
Şi i-am risipit.
Le-am plătit cu moarte,
Ca să n-aibă parte,
La ce-au jinduit,
Şi la ce-au rîmnit.
Nu ne-a ostoit,
Plata ce-am plătit,
Cu copii şi fraţi,
Cu soţi şi bărbaţi,
Cîţi au tot pierit
Şi cîţi au murit.
Fraţilor, firtaţi,
Voi ciobani şi fraţi,
Şi voi ciobăniţe,
Fete şi băcţe,
Pe toţi şi pe toate,
Cît s-au dus în moarte,
De şi-au dat viaţa,
Să nu mai apuce,
Mîine dimineaţa,
Voi să-i adunaţi,
Şi să mi-i spălaţi,
Cu vin să-i udaţi,
Ca de sărbătoare,
Ca de nuntă mare,
Să mi-i îmbrăcaţi
Cinstea să le-o daţi,
Un popă vlădică,
Slujba să le-o zică
Slujba bătrînească,
Slujbă-mpărătească.
Nouă popi bătrîni,
Ca pentru stăpîni,
Să meargă-nainte,
Să-i binecuvinte.
Nouă fete mari,
Şi nouă pindari,
Să se prindă-n joc.
Să bată pămîntu'
S-astîmpere vîntu',
S-alunge gîndu',
Gîndu' de-ntristare,
De durere mare,
Nouă bocitoare,
Din apus de soare,
Pînă-n zori de zi,
Să prindă-a-i boci,
Nouă nopţi la rînd
Pe ăi de nu sînt,
Acum la strigare
Şi numărătoare.
Nouă nopţi la rînd,
Ca pentru comînd,
Cum ştiţi numai voi,
Cum e pe la noi
Voi să priveghiaţi
Şi tot treji să-mi staţi.
După miezul nopţii
Păsările morţii,
Dacă vor veni
Şi se vor roti
Şi vor fîlfîi
Din aripi uşoare
Înginînd cîntare,
Ca de alinare,
De vreţi să scăpaţi
Să nu le răbdaţi
Să le alungaţi
Să daţi după ele
Cu ce apucaţi.
Fraţilor, firtaţi
Voi ciobani şi fraţi
Şi voi ciobăniţe
Fete şi băcţe
Pe toţi şi pe toate,
Pe toţi şi în parte,
Cît s-au prăpădit,
Fiindcă m-au slujit,
Cum am poruncit,
Ca să izbăvească,
Ţara de năpastă,
Să nu mi-i uitaţi
Şi să mi-i cîntaţi
Să-i cîntaţi în cînturi,
Să-i plîngeţi în plînsuri,
Plîns de-ngropăciune,
Şi de iertăciune,
Plîns de pomenire,
Şi de veşnicire,
Să-i ţineţi în gînduri,
Să-i puneţi în cînturi,
Să-i cîntaţi în plînsuri.
Pe la sărbători
Şi la şezători
Să-i cîntaţi de moşi
Din moşi în strămoşi,
La paşti şi crăciun,
Ascultaţi ce spun.
Că e drept aşa,
E dreptatea mea.
Cum vă sfătuiesc
Şi cum poruncesc.
Pe toţi şi pe toate,
Să le scrieţi carte,
Pentru pomenire,
Pentru veşnicire,
Cît va fi să fie,
De ei să se ştie.
Pentru ce-au murit,
Pentru ce-au pierit,
Cînd am biruit.
Şi mai dau de ştire,
Că le dau la popi,
Loc de mînăstire,
Loc de pomenire,
Cu clopote mari,
Între doi stejari
Să bată în dungă,
Vestea să ajungă,
Peste ţări şi mări,
Peste nouă zări,
Pentru ce-am trudit,
Şi ce-am izbîndit
Fraţilor, firtaţi,
Voi ciobani şi fraţi,
Şi voi ciobăniţe,
Fete şi băcţe,
Daţi-vă pe-aproape
Voi toţi şi voi toate
Să vă sfătuiesc,
Să vă poruncesc,
Cît am stăpînit,
Şi cît am domnit
Cîte-am întocmit
Ca să aveţi parte
Numa' de dreptate.
A fost voia mea
Şi-a fost drept aşa.
Dar n-am isprăvit,
Ce-avem de plătit
Şi de izbîndit.
Seama să luaţi
Şi să nu uitaţi,
Să ştiţi că de-acuma
Au să vie-ntruna,
Să umple cîmpia
Să ne ia moşia
Eu vă sfătuiesc
Şi vă poruncesc
Vă cer să juraţi
Şi să vă legaţi
Să ştiţi să răbdaţi,
Ţara s-o păziţi,
Să n-o prăpădiţi,
Să n-o risipiţi.
Şi să-mi mai juraţi
Şi să vă legaţi,
Copii de copii,
Toţi cîţi sînt şi-or fi,
Şi cît vor veni.
Nepoţi de nepoţi
Şi de strănepoţi
Pe toţi să-i juraţi
Şi să mi-i legaţi.
Să mi-i învăţaţi.
Pe toţi şi pe toate,
Să jure pe viaţă,
Să jure pe moarte,
Ţara s-o păzească,
Să n-o risipească
Să le fie dragă
Cum mi-a fost şi mie,
De azi şi-n vecie,
Şi de vor veni
De peste cîmpii
De-or veni călări,
De prin alte zări,
De-or veni călări
De-or veni pe jos
Cu rău ori frumos
De-ar veni oricine
De prin părţi străine
Ca să ne stîrpească
Să ne prăpădească
Şi să ne pocească
Nici ca să-l lăsaţi
Şi să-l aşteptaţi
Cum i-am aşteptat
Şi cum i-am gătat
La apus de soare
Colea în strînsoare
Cînd dă raza-n dungă
În ochi să le-ajungă
Să nu pridească
Să mi-i osenească
Şi să mi-i orbească,
Atunci să săriţi,
Şi să-i prăpădiţi
Să mi-i spircuiţi
Să moară să ştie,
Că n-avem moşie
Nici de-mprumutat
Că n-avem de dat
Numa' de-ngropat
Să le se-negrească
Oasele sub glie,
Să-nveţi să ştie
De-o mai fi să fie
Pentru ce-au venit,
Şi ce-au dobîndit.
Fraţilor, firtaţi,
Voi ciobani şi fraţi,
Şi voi ciobăniţe,
Fete şi băcţe
Eu mă duc de-acuma,
Ca să mă grijesc,
Să mă hodinesc,
Că azi m-am trudit,
Şi m-am ostenit.
Chiar mîine în zori,
Pînă-n cîntători,
Mă pornesc la drum,
Şi am cale lungă
Lungă să-mi ajungă
Tot de mers pe jos
Pe un drum frumos
Mă tot duc, mă duc,
La capăt s-opuc
Lungă-i calea mea,
Dar mă duc pe ea,
Că mă duc stingher
Numa' către cer
Cu opinci de fier
Ca să-mi prisosească
Să nu se tocească.
Fraţilor, firtaţi,
Voi ciobani şi fraţi,
Şi voi ciobăniţe,
Fete şi băcţe,
Eu vă poruncesc,
Şi vă sfătuiesc,
Să nu mă vorbiţi
Şi să nu mîntiţi,
Că aş fi murit
Ori că am pierit.
Staţi şi m-ascultaţi
Şi seama luaţi
Că vin înapoi,
Ca să stau cu voi
Ca să isprăvim
Şi să izbîndim
Ce-i de isprăvit
Şi de izbîndit.
Dac-o fi ş-o fi
Şi de-o trebui
Voi să îmi juraţi
Şi să vă legaţi
Să ştiţi să răbdaţi
Că mi-aţi fost copii
Şi mi-aţi fost şi fraţi
Să mă aşteptaţi
Alcea la murte
Printre stînci cărunte
Şi-ntre bolovani
O mie de ani
Fraţilor, firtaţi,
Voi ciobani şi fraţi
Minzari şi strungari,
Stîrpari şi brînzari,
Şi voi păunari,
Şi voi brebenari,
Şi voi ciobăniţe,
Fete şi băcţe,
Eu vă las aşa,
Că pe doamna mea
S-o lăsaţi pe ea,
Ca să mă grijească
Să mă primenească
Şi să-mi dea de drum
Unde plec acum,
Că deşi-i străină
Nu mi-a fost haină
Mi-a fost de credinţă
Şi de trebuinţă
Şi-am trăit cu ea,
Toată viaţa mea,
Să faceţi aşa,
Că e voia mea,
Cum vă sfătuiesc
Şi cum poruncesc.

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Anul Schubert

Nici nu s-a terminat bine primul trimestru al anului festiv Schubert și un post de radio al unei țări — îndoliate de masacrarea multor oameni și copii — pune „Neterminata" de Schubert, imediat după comunicarea nenorocirii, în locul oricăror altor știri, în numele celei mai crincene tăceri. În anul festiv Schubert, lumea se mai omoară, între două lieduri și trei momente muzicale. E disperant, oricît am vrea să rămînem lucizi față de om și istoria muzicii sale, știind prea bine că nici Beethoven, nici Mozart — și nici Schubert, atît de covîrșit de moștenirea lor, conștient pînă la boală de fragilitatea talentului său între stîncile „Eroicei" și „Destinului" — nu au putut îmblînzi războaiele, în pofida visurilor lor orfeice. Fiecare om crede că-i înțelept acceptînd neputința muzicii, de atîtea ori dovedită, de-a pune capăt războaielor și urii între oameni. Fiecare e mulțumit de luciditatea sa realistă, potrivnică iluziei, cînd constată că strigătul din a „Nouă" nu a provocat acel radical dezgust al omului față de armele sale. Nimeni nu a dat lieduri ca Schubert, vocea omenească nu a cîntat mai melodios, de una singură, doar cu un pian lîngă ea, muzica lui de cameră e dintre acelea de pus pe răni — dacă aceasta poate fi o comparație convingătoare și eu cred că poate, avînd în vedere și în nări și în urechi vaietele de sub atîtea pansamente — cu cvintetul lui intitulat vesel „al păstrăvilor" poți străbate îndelungi dureri (cum mi s-a întîmplat în '58) iar un Richter poate extrage din sonatele lui cea mai adîncă lumină beethoveniană, aceea care te somează, cutremurîndu-te, să fii frate cu semenul tău întru suferință, ce altceva ? Totuși, fredonînd „Sub liliacul înflorit, totul e vrăjit" lumea a ajuns la perfecționarea bombei atomice și la rachetele nebune iar anul festiv Schubert nu întrerupe lanțul atentatelor și contra-atentatelor, al măcelurilor și contra-măcelurilor care se urmăresc unele pe altele, ca temele celei mai oribile „Fugi". Inteligența care știe a demonstra foarte științific lipsa unei legături directe între muzică și armamente mă turbează. Înțelepciunea care cere înțelegere și resemnare în fața lipsei de consecință a „Eroicei" asupra prozei de fiecare zi a planetei în care strălucite devin mai ales atentatele reușite — mă revoltă și mi se pare, acea înțelepciune, o nebunie. În acest An Schubert — simultan cu Anul Jules Verne, dar cine se lasă săgetat de această interferare ? — am citit un studiu scris cu cea mai pătrunzătoare răceală științifică în care se subliniia, fără vreo tresărire a sprincenelor, că un obstacol fundamental în desăvîrșirea noilor armamente se ridică din imposibilitatea verificării lor în condiții reale de luptă. Liniștea superioară cu care esteticieni și filosofi ne sfătuiesc să nu simplificăm vulgar, sociologic vulgar, influența muzicii asupra naturii și societății umane, să o vedem în toată complexitatea ei, adică pînă la a admite chiar că un călău, un asasin, poate fi încîntat și el de Sonata Lunii ! — această liniște superioară îmi dă coșmaruri în care strig și murmur, din perete în perete, din tranzistor în tranzistor : simplificați, simplificați cît mai mult, vulgarizați fără teamă și aruncați armele, stingeți războaiele, desființați blocurile militare, cum cîntă a „Nouă", cum cere uvertura la „Bărbierul", cum te somează „cvintetul păstrăvilor" ! Simplificați pînă-n pînzele albe, pînă la a fi frați, pînă la a ucide ura dintre popoare, mergeți pînă-n pînzele albe, dacă acele pînze albe sînt ale păcii și ale scutecelor de prunci ! Beethoven — în loc de tunuri ! Schubert — în loc de mitraliere și grenade ! E prea simplu ? Dar cum e posibil ca un măcel, ca o bombă, să pară mai simple, mai la îndemîna omului, decît aceste strigăte și șoapte utopice ? Simplific abuziv dacă aud în această întrebare — durerea „Neterminatei" ?

RADU COSAȘU ■

ȘTIINȚA PE MAPAMOND

Ce este și mai ales ce va fi „Tokamak" în balanța energetică a viitorului

Se va ajunge vreodată să se creeze pe Terra un soare artificial ? Pentru a ne imagina mai bine ceea ce umanitatea ar avea de cîștigat de la stăpînirea fuziunii termonucleare, este suficient să comparăm cantitățile de energie eliberată în cele trei reacții de bază utilizate pentru obținerea căldurii. Combustia hidrogenului în oxigen nu produce decît 4,4 Wh pe gramul de materie consumată. Prin fiziunea atomilor de uraniu se pot obține 22,5 milioane Wh pe gramul de combustibil.

Producerea termonucleară a energiei s-a născut odată cu universul și a fost „testată" timp de miliarde de ani, dovedindu-se a fi cea mai curată și comportînd cele mai puține reziduuri. Apa servește drept materie primă, nu există deșeuri, nici o particulă solidă, practic nimic. Dacă la ora actuală toate centralele electrice ale lumii ar fi convertite în centrale termonucleare — afirmă revista „Temps Nouveau" în unul din ultimele sale numere — chiar cu un randament de numai 30 la sută, pentru a funcționa 24 de ore n-ar fi necesare decît 720 kilograme de hidrogen combustibil, deuteriu.

Ideea unui reactor termonuclear este deci pasionantă și promițătoare. În teorie se știe foarte bine cum poate fi realizat acest vis secular. Este vorba de a imprima nucleelor atomilor de hidrogen sau deuteriu o asemenea viteză încît coliziunea loc să provoace fuziunea lor. În ceea ce privește practica lucrurile nu sînt nici pe departe tot atît de simple. Cercetări foarte susținute se desfășoară în acest sens în diverse direcții. Probabil unele dintre ele — afirmă publicația sovietică — vor ajunge la capăt. Deocamdată, pe acest teritoriu fascinant domină două direcții. Prima este „declanșarea" fuziunii termonucleare cu ajutorul laserilor. Această direcție este explorată cu succes în Uniunea Sovietică la Institutul de fizică Lebedev, de către echipa academicianului Nikolai Bassov, laureat al premiilor Lenin și Nobel. Cealaltă direcție o constituie construcția unor cuști magnetice pentru încălzirea plasmei. Este vorba de programul „Tokamak", conceput la Institutul de energie atomică „Kurciatov" din Moscova.

În vara anului 1975, la aproximativ 25 de ani de la apariția primelor idei asupra izolării plasmei, la acest institut moscovit a intrat în funcțiune, în cadrul serviciului „Tokamak", instalația termonucleară experimentală cea mai importantă din lume. Ea permite aducerea hidrogenului la temperaturi care nu există decît în interiorul Soarelui, ceea ce înseamnă zeci de mii de grade. Instalația este, totodată, capabilă să izoleze această substanță, botezată plasmă, într-un timp destul de lung. În gazul incandescent care se obține astfel nucleele ușoare fuzionează pentru a forma nuclee mai grele, decît cele de heliu, eliberînd astfel cantități de energie colosale. Problemele tehnice care se ridică sînt dificile și numeroase. Să amintim doar faptul că, în plasma adusă la temperaturi solare, particulele rapide vor dispersa energia către pereții recipientului în interiorul căreia este creată. Este important deci de a se reține într-un fel sau altul această „materie solară" într-un volum limitat, din materiale terestre. Din această dificultate s-a născut ideea de „cuști magnetice" pentru plasmă, la originea acestor cercetări aflîndu-se eminenți savanți sovietici.

Dar, peste ani, s-a dovedit că, în pofida simplității ideii inițiale, numeroase piedici stau în calea realizării sale. Aceasta pentru că plasma este o substanță extrem de capricioasă, care nu trăiește și nu se comportă normal decît atunci cînd nimic nu o limitează.

Optimismul a revenit odată cu descoperirea remediilor contra instabilităților periculoase, contra acelor „infarcturi" și „apoplexii" ale plasmei — cum le-a definit academicianul L. Artsimovici. Iar în acest sens fizicienii sovietici au fost primii care au înregistrat progrese notabile. Cu darea în funcțiune a instalației experimentale „Tokamak-10", cu care de doi ani se fac studii și încercări în domeniul sintezei reacțiilor termonucleare dirijate, savanții sovietici dispun în prezent de un instrument puternic pentru a studia fuziunea termonucleară. Rezultatele pe care le va aduce programul de cercetare-dezvoltare pe termen lung de la Institutul „Kurciatov", adăugate la cele realizate în străinătate, vor servi ca bază pentru construirea la începutul anilor '80 a primului reactor termonuclear (tokamak) pentru demonstrație. Această realizare va marca trecerea de la etapa de cercetări fizice la cea a studiilor tehnologice.

Deocamdată nici o experiență nu a dus la o reacție termonucleară completă, dar la ordinea zilei figurează deja conceperea reactoarelor termonucleari de testare sau demonstrație. Există mai multe schițe de proiecte ale unor mari instalații de acest gen.

Cercetările fuziunii termonucleare controlate intră deci într-o fază nouă. Judecînd după ritmul actual al cercetărilor, se poate aștepta ca această problemă să fie rezolvată, la nivelul fizicii, în cinci sau șase ani de acum înainte. Este posibil ca și în alte țări — subliniază în încheierea articolului prezentat revista sovietică — savanții să fi ajuns la idei similare în acest domeniu, pe cît proprii, așa cum se întîmplă adesea în știință. Avînd în vedere că pentru umanitate soluționarea problemelor energetice reprezintă un obiectiv vital, aceste cercetări valorează prin eforturile conjugate ale savanților din toate țările.

Un pisc numit Brâncuși

Revista „Art News" (S.U.A.) a publicat aprecierile făcute de peste 100 de artiști în cadrul unei anchete în care au fost solicitați să răspundă la întrebarea „ce opere de artă specifice sau ce artiști din ultimii 75 de ani v-au influențat sau i-ați admirat cel mai mult și de ce". Între artiștii cei mai admirați se află și C. Brâncuși.

„Artiștii cei mai admirați ai secolului XX de către ceilalți artiști sînt Picasso, urmat de Matisse, Pollock și Brâncuși. Acestea sînt concluziile unei anchete profunde și foarte selective, organizate în rîndul a peste 100 de artiști din Statele Unite și din străinătate cu ocazia împlinirii a 75 de ani de la apariția revistei „Art News". Ei au răspuns la întrebarea «Ce opere de artă specifice sau ce artiști din ultimii 75 de ani v-au influențat sau i-ați admirat cel mai mult și de ce»".

Carl Andre : „Coloana infinită" a lui Brâncuși a fost inspiratoarea primelor mele lucrări. Am început să sculptez în lemn și mi s-a părut că Brâncuși reprezenta cea mai perfectă realizare a sculpturii abstracte europene a secolului.

Jose de Rivera : Brâncuși și Mondrian m-au influențat prin poziția lor față de artă și societate și prin prezentările lor plastice. Operele din perioada anilor '30 ale lui Mondrian au fost cele mai bune, operele lui Brâncuși au fost de la început pînă la sfîrșit foarte bune.

Mark de Suvero : „Pasărea măiastră" de Brancuși este cea mai bună lucrare, deoarece pare mai modernă decît ultimul tip de avion supersonic. De ce această comparație ? O operă de artă este făcută ca să te transporte, nu-i așa ?

Chaim Gross : Brâncuși m-a influențat foarte mult. El înțelegea materialul — știa ce poate face cu o bucată de lemn sau cu o piatră. Și a creat imagini de o simplitate minunată : „Cocoșul", „Nou născut", „Adam", torsurile lui minunate. El știa, de asemenea, că baza este o parte a sculpturii, a fost primul care a înțeles că baza și sculptura trebuie să fie unite.

Marino Marini : În tinerețea mea, Brâncuși mi-a fost de un mare ajutor. Am admirat fantezia și precizia formelor lui ample.

Tony Rosenthal : „Ou" lui Brâncuși (Sculptură pentru un orb), operă care a avut o deosebită influență asupra picturii, cît și a sculpturii, a schimbat întreaga structură a creației mele, de la figurativ la abstract. Pentru mine a fost o inspirație, deoarece a redus totul la o formă fundamentală.

Transmauritanianul — un drum al speranței

DIN PRESA STRĂINĂ

Nouakchott, capitala Mauritaniei, oraș situat în vestul țării, se traduce printr-un grup de cuvinte care, pentru un european, poate avea doar o rezonanță metaforică : „de-a lungul vîntului". Dar pentru oamenii din această parte a continentului african, unde oceanul se învecinează cu deșertul și unde 60 la sută din cei 1 030 700 kilometri pătrați, cît este întinderea țării, o reprezintă deșertul, „de-a lungul vîntului" poate să traducă și un gînd, gîndul de a călători, poate chiar din vest spre sud-est, spre un pămînt mai fertil, răcorit de apele fluviului Senegal.

Din gîndul și dorința aceasta s-a născut poate și proiectul cunoscut acum sub numele de „Transmauritanianul". Drumul ce va lega în 1980 Nouakchott de orașul Nema, aflat în extremitatea sud-estică a Mauritaniei, este numit „rută a speranței". Pentru omul deșertului, cel mai adesea împăcat cu izolarea sa seculară datorată condițiilor geografice, speranța îmbrăcă de această dată forma unei lungi panglici de asfalt, care trebuie să birule și să străbată cei 1 100 de kilometri, într-o confruntare cu o natură ostilă oricărei statorniciri umane. Ostilă, dar care poate fi îmblînzită. Aceasta este în orice caz convingerea pe care cei 1 320 000 de locuitori ai țării nu încetează să o facă cunoscută, din 1960, anul obținerii independenței. 12 ani mai tîrziu, în 1972, începea studiul viitorului „Transmauritanian", unul dintre proiectele cele mai ambițioase ale Mauritaniei.

Pentru autoritățile mauritaniene, încheierea construirii acestui drum este de o importanță considerabilă, din punct de vedere economic, dar și politic și social. Președintele Moktar Ould Daddah a înțeles că fără scoaterea din izolare a regiunilor din sudul și estul țării, unde trăiește peste 40 la sută din populația țării, Mauritania nu se poate angaja pe drumul depășirii nivelului de dezvoltare scăzut, moștenit din perioada colonialistă. Fără o axă rutieră modernă, mai ales în condițiile în care urgia secetei afectează crunt zone întinse din această parte a lumii, este practic imposibil să vii repede și masiv în ajutorul sinistraților. Pentru a ajunge la Nema pe drumuri întîmplătoare, greu practicabile, sînt necesare mai multe zile. Izolarea regiunilor frînează deopotrivă și funcționarea unei administrații eficace, care, ea singură, poate garanta educația, informarea politică a populației și înflorirea unei veritabile conștiințe naționale.

Panglica de asfalt avansează zilnic, în medie cu un kilometru și jumătate.

În fața Mauritaniei contemporane, angajată într-un efort susținut de emancipare economică, de ridicare a calității vieții oamenilor care trăiesc pe aceste pămînturi, învingerea vrăjmășiei naturii, scurtarea distanțelor tradiționale și aducerea în circuitul economic al țării a tuturor zonelor, exprimă înțelegerea necesității efortului propriu al fiecărui popor în a-și asigura progresul.

„Der Spiegel" „Punk:

Zgomotul mărit de amplificatoare și microfoane este atît de puternic, încît nu se mai poate înregistra decît ca o gălăgie nediferențiată. Cuvintele „Omoară-mă, nu vreau să trăiesc, omoară-mă", pe care le urlă febril în microfon un adolescent cu fața plină de coșuri, pe nume Johnny Blood, cîntăreț al formației „Dead Dogs", sînt de neînțeles. De pe tuburile de neon și țevile de metal ale plafonului bodegii neîncăpătoare, de numai 200 mp, picături de apă condensate cad pe capetele încinse ale mulțimii care se agită, asudă — un dans „pogo" la barul „Roxy" din Covent Garden. Dansatorii poartă maieuri rupte ; părul lor ciufulit este vopsit verde, roz sau violet și uns cu un strat de vaselină, peste care e turnată pudră de talc. Unii și-au trecut ace de siguranță prin urechi, prin buze sau nas. Alții, în majoritate tineri între 15 și 20 de ani, se țin strîns înșfăcați de gît, de parcă ar vrea să se sugrume reciproc. Unora le sîngerează nasul, dar se pare că asta place tuturor.

Căci această distracție violentă nu este un caz singular : așa se întîmplă în fiecare noapte. Și nu numai la „Roxy". La barul londonez „Vortex", care oferă spațiu (prea puțin) pentru 500 de tinere figuri omenești de domeniul groazei, la clubul „Marquee" și în nenumărate alte localuri pînă la Manchester și Liverpool, rock-ul primitiv agresiv oferă o posibilitate de descărcare de teamă și de mînie unui

O imperioasă cerință a lumii de azi:

SĂ PRIMEZE RAȚIUNEA ARGUMENTELOR, NU GLASUL ARMELOR!

Agențiile de presă relatează în zilele din urmă fapte îngrijorătoare din „zona fierbinte" a Orientului Mijlociu. Trupe israeliene au trecut granița Libanului, într-o acțiune de mari dimensiuni ; ciocnirile produse cu acest prilej s-au soldat cu un mare număr de victime, nu numai din rîndul militarilor angajați în luptă, dar și al populației civile, la acestea adăugîndu-se însemnate pagube materiale.

Teritoriul unei țări independente — Libanul — este încălcat și transformat în teatru de război. În urmă cu cîteva zile, bilanțul locuitorilor refugiați din zona luptelor se cifra la 150 000 de oameni. Aviație de bombardament, artilerie grea, rachete, arsenalul unui război modern s-a dezlănțuit pe cîmpiile și în munții Libanului.

În România aceste vești au produs o adîncă îngrijorare. Opinia publică din țara noastră aprobă unanim Declarația agenției de presă „Agerpres", care dă expresie poziției guvernului român, a întregului nostru popor, dezavuînd cu tărie această agresiune care **„constituie o încălcare gravă a legalității și dreptului internațional, a inviolabilității teritoriului unui stat vecin și care este de natură să ducă la escaladarea conflictului din Orientul Mijlociu, să ridice obstacole în calea instaurării păcii și securității în această zonă".**

Situația nou creată afectează grav interesele poporelor din zonă, inclusiv pe cele ale poporului israelian, amenință să rupă echilibrul fragil, „starea de calm" ce începuse să se impună în urma acțiunii de reglementare pașnică, prin tratative, deschisă de vizita președintelui Sadat în Israel.

Argumentele invocate de guvernul israelian în încercarea de a motiva acest atac — ca un răspuns la acțiunea comandoului palestinian în zona Tel-Avivului, ca o necesitate a asigurării unei „zone de securitate" în afara țării — nu pot fi acceptate, nu au nici un fel de suport în cadrul internațional. Nimic nu poate justifica pătrunderea cu forța într-o țară străină, bombardarea unor așezări pașnice și, mai mult, anunțarea intenției de a-ți stabili pe un timp nedeterminat trupele pe teritoriul acelei țări, pentru „siguranță" — așa cum a declarat premierul israelian că va proceda în sudul Libanului.

Desigur, acțiunile teroriste, sechestrările de persoane, atentatele cărora le cad victimă oameni nevinovați nu pot fi înscrise printre mijloacele luptei revoluționare, mișcarea de eliberare a popoarelor putînd fi susținută numai prin unirea politică a tuturor forțelor progresiste, prin ridicarea la luptă a maselor populare. Se cuvine însă a fi relevat faptul că, în contextul situației complexe din Orientul Mijlociu, înregistrarea unor astfel de acte se revendică de la o realitate prelungită în timp — ocuparea de către Israel a unor teritorii arabe în urma războiului din 1967, respingerea sistematică, timp de peste un deceniu, a înțelegerii drepturilor legitime la autodeterminare ale poporului palestinian, situație care poate duce la stări de tensiune, de disperare chiar. Iată de ce se impune reglementarea justă, echitabilă, de esență a acestei situații, eliminarea cauzelor în sine, retragerea trupelor israeliene din teritoriile ocupate în 1967, recunoașterea drepturilor legitime ale poporului palestinian, inclusiv acela al formării unui stat propriu, independent. O soluție politică, pe calea tratativelor, nu escaladarea războiului, nu adăugarea unor piese noi la dosarul agresiunii, prin ocuparea unor noi pămînturi străine, prin creșterea hecatombelor în acest punct dureros al lumii contemporane care este Orientul Mijlociu.

Gravitatea evenimentelor consemnate în aceste zile, conștiința pericolului pentru pacea lumii, pe care îl poate genera continuarea operațiunilor militare în Liban au declanșat reacția așteptată de dezaprobare, exprimată de numeroase state, de foruri internaționale, de secretarul general al O.N.U. De o deplină justețe, de un profund umanism se dovedește **poziția afirmată de România socialistă, de partidul și guvernul nostru, de întregul popor,** care atrag atenția asupra acestui inacceptabil act al guvernului israelian, pledînd cu tărie pentru retragerea neîntîrziată a trupelor Israelului din sudul Libanului, singura premisă pentru continuarea firească, pe cale negociată, politică, a rezolvării conflictului din Orientul Mijlociu, în interesul tuturor popoarelor din regiune. Numai astfel se poate netezi calea unui proces început cu speranțe în ultimele luni, proces în care reluarea Conferinței de la Geneva, în prezența tuturor statelor implicate, inclusiv Organizația pentru Eliberarea Palestinei, afirmarea cu tărie a rolului ce-i revine O.N.U. în acest context, sînt elemente de importanță majoră.

Atașată profund ideilor de pace, de respectare a dreptului fiecărui popor de a se dezvolta liber și independent, conform aspirațiilor și idealurilor sale, România militează cu fermitate pentru eliminarea forței și amenințării cu forța în relațiile dintre state, avînd convingerea categorică și consecventă că nu există problemă litigioasă sau diferend, de orice natură — pe plan bilateral, regional sau multilateral — care să nu poată fi rezolvat pe calea tratativelor, prin contacte directe între părțile interesate, prin receptivitate și înțelegere, respect reciproc, responsabilitate față de pacea și liniștea lumii.

Nu se poate discuta despre pace, despre drepturi, despre libertate, în zăngănitul armelor, în flacăra exploziilor produse de „supertehnica" războiului modern. În această primăvară pe cîmpiile Libanului ar trebui, ca pe toate cîmpiile lumii, să se pregătească recoltele anului. Pămîntul este însă semănat cu bombe și cu morți. Un paradox cumplit, în fața căruia conștiința lumii trebuie să fie rănită, trebuie să reacționeze. Pentru că normalizarea situației de aici, stingerea acestui focar de război este o condiție a viitorului sigur al popoarelor care trăiesc în Orientul Mijlociu, o condiție a păcii și securității lumii întregi.

DOINA IOVĂNEL ■

MONDO UMANO ?

Flynt și afacerile

Despre localitatea Lawrenceville, din statul american Georgia, enciclopediile scriu destul de puțin. Poate și pentru că nu au avut prilejul să consemneze ceva mai deosebit, poate din lipsă de spațiu etc., etc. Mai presus de orice, Lawrenceville avea reputația unuia dintre cele mai liniștite orășele americane. Mulți dintre locuitorii săi nu-și amintesc de cînd nu s-a mai consemnat o întîmplare în cursul căreia să fi răsunat focuri de armă, să fi fost rănit cineva sau alte lucruri și mai grave.

Și, totuși, lumea din Lawrenceville a fost surprinsă, a fost contrariată, a fost șocată cînd, luni, 6 martie a.c., în plin centrul liniștitului ei orășel, chiar în apropierea unei instituții de tradiție și a cărei menire nu este alta decît să vegheze la păstrarea liniștii și ordinii (e vorba de tribunal), au răsunat focuri de armă. Dintr-un automobil (despre a cărui marcă nu s-au aflat prea multe amănunte, dar, aici, nu asa ceva contează) s-a tras asupra unui om ce se îndrepta spre tribunal, pentru a depune mărturie. Avea o figură cu totul respectabilă, mergea plin de el, era acompaniat de avocatul său, ce-l asigurase demult că totul nu-i decît o simplă formalitate și că deci acuzatia, pentru care trebuia să răspundă, va fi înlăturată iar el își va putea vedea liniștit de treabă. Mai bine-zis de marile afaceri, de acel gen de afaceri de pe urma cărora prosperase substantial, ajungînd foarte, foarte bogat.

Se numește Larry Flynt. În anul 1974 a fondat o revistă pe care a botezat-o „Hustler". La început, n-a tipărit-o decît în 160 000 de exemplare. Era un tiraj benign pentru o țară cu 280 milioane de locuitori sau de-a dreptul curajos pentru o revistă aflată la începuturile ei ? Întrebarea ar putea să preocupe doar după ce-i vom cunoaște profilul, pentru că, în sfîrșit, trebuie să punem punctul pe i. „Hustler" nu era și nu este decît o revistă specializată, în literatură pornografică. Agenția „France Presse" a scris că în „Hustler" totul depășește orice limite și închipuiri, totul de propagat cu autoritate (?!?!). Așa se face că supraliciting totul (text, imagini și cine mai știe ce), că pedalînd pe teme de pură mocirlă amorală „Hustler" a ajuns la un tiraj mediu de 2,5 milioane de exemplare pe lună, în cursul anului trecut.

Anul trecut, poate pentru a-și spori substanțial publicitatea, poate pentru a-și spori tiraiele revistelor, el promisese un milion de dolari recompensă celui ce va furniza informații inedite despre asasinarea de la Dallas (noiembrie 1963) a lui John F. Kennedy. Ce are a face „literatura" din „Hustler" cu moartea lui Kennedy, nu putem ști, dar Flynt crede într-un complot. Și face o legătură între inițiativa amintită și gloantele trase asupra lui la 6 martie, condiții în care, sutine el, devine si mai plauzibilă supoziția lui. Luați cu vorba, să nu uităm însă pentru ce trebuia să compară Flynt în fața tribunalului: este acuzat că propagă literatură pornografică.

PETRE NICOLAE ■

Roma, ore dramatice

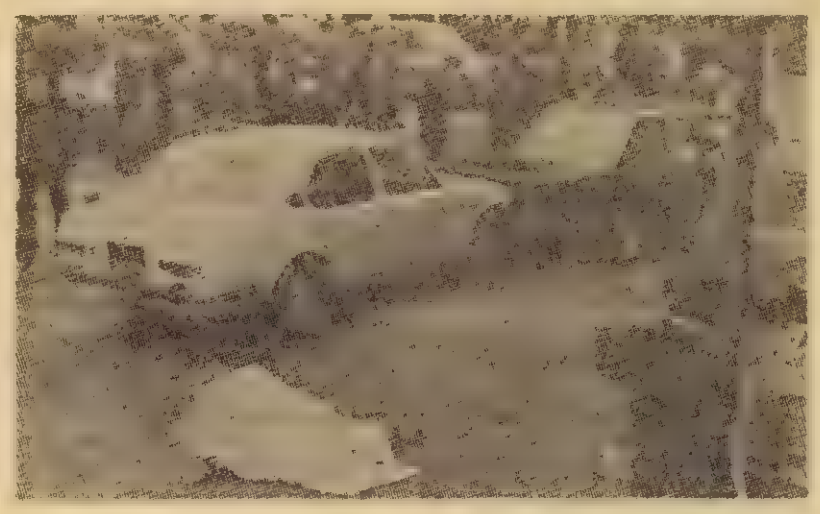

Camilluccia este un cartier rezidențial al capitalei italiene. Aici, în dimineața zilei de joi 16 martie, cu două ore înaintea începerii dezbaterilor de investitură a noului guvern al Italiei, s-a petrecut unul dintre cele mai tulburătoare fapte, care a indignat profund întreaga Italie și opinia publică internațională : Aldo Moro, fost prim-ministru al țării și actualul președinte al Partidului Democrat-Creștin, a fost răpit de un comando auto-intitulat „Brigăzile roșii".

La ora cînd aceste rînduri pleacă spre tipar, cazul se află în plină desfășurare. Reacția promptă și puternică, profund dezaprobatoare, a omului obișnuit, a locuitorului Romei, a cetățenilor italieni, amplele eforturi desfășurate de guvern — cu deplinul sprijin al principalelor partide politice din țară — în vederea descoperirii autorilor răpirii lui Aldo Moro arată că trebuie făcut totul pentru ca asemenea fapte să nu se mai repete, întrucît este bine cunoscut că terorismul provoacă daune și nu constituie o soluție.

un ac în ureche, o lamă la gît — brutal și urît"

lumpen proletariat adolescent și copiilor de burghezi care se simt frustrați.

Poate că la alte întîlniri ale adolescenților, cu caracter similar, care au loc în afara Marii Britanii, cum ar fi la „C.B.G.B.", din New York, la clubul „The Rat", din Boston, la „Masque", aproape de Hollywood, la circiuma pariziană „La Main Bleue" sau la „Punkhouse", în Berlinul occidental, lucrurile să se petreacă nițel mai civilizat. Dar un lucru este cert : punk-ul, noua mișcare de tineret care s-a aprins din nu mai mult de trei acorduri de rock, se răspîndește în marile orașe occidentale.

Ce este de fapt „punk"-ul, de unde provine denumirea ? În „Oxford Dictionary" noțiunea este citată ca existînd deja din secolul al XVI-lea : ca substantiv — femeie de stradă, ca adjectiv — stricat, lipsit de valoare, fără nici un fel de calități. Etimologul Eric Partridge pretinde că inițial „punk" ar fi fost un cuvînt argotic folosit pentru a desemna plinea învechită, mucezită, probabil derivat din franțuzescul „pain".

În mod cert, „punk" nu este o anticipare a unui viitor dezumanizat, așa cum a fost de pildă agresivitatea viitoristă a filmului lui Kubrick „Portocala mecanică". „Punk"-ul este mai degrabă un catalizator și reflexul unui prezent devenit insuportabil pentru mulți adolescenți, reflexul unui sentiment de frustrare și subestimare din partea unei societăți care nu acordă nici o atenție tinerilor din categoriile sociale „inferioare".

„Violența este generată din neglijarea copiilor șomeri care bat străzile marilor orașe". „Punk"-ul, scrie psihologul britanic dr. Peter Marsh, este „profund înrădăcinat în structurile sociale și comportamentul social" ale epocii și societății noastre, este o emanație directă a șomajului juvenil și a frustrării tinereții.

Așa s-a întîmplat mai demult, cînd, la sfîrșitul anilor '50, Beatles-ii și alți 40 de amatori de asemenea muzică n-au găsit altă ieșire din cocioabele, ghetourile sociale și șomajul Liverpool-ului decît aceea oferită de chitarele lor electrice.

De atunci, problema șomajului juvenil s-a amplificat, luînd proporțiile unei catastrofe mondiale. Dacă, bunăoară, în 1967 în Anglia existau 71 000 de tineri sub 20 de ani înscriși pe listele de șomaj, astăzi numărul lor este de peste trei ori mai mare. În S.U.A., în iulie anul trecut 5,1 la sută din bărbați și 6,9 la sută din femei nu aveau de lucru, în vreme ce în rîndul tinerilor între 16 și 19 ani proporția șomerilor era de 17,4 la sută. În R.F.G., aproape un sfert din șomeri au sub 25 de ani, iar în Italia ponderea tinerilor șomeri este chiar de peste 60 la sută.

De aceea, nu este de mirare că sloganuri ca „Pustiit, fără viitor, șomer și plictisit de moarte", preluate din cîntecele formației „Sex Pistols", găsesc un ecou atît de puternic și dincolo de hotarele Marii Britanii.

Un an întreg a petrecut Sid Vicious, solistul la chitară bas al formației „Sex Pistols" și inventatorul acului de siguranță ca accesoriu vestimentar „la modă", pe coridoarele Oficiului pentru plasarea brațelor de muncă. Pentru a atrage asupra sa atenția, el a încercat să se sinucidă : „E o metodă bună să concentrezi atenția, aș repeta-o. Nu numai lipsurile materiale, ci, în primul rînd, sărăcia locurilor de muncă ce se oferă absolvenților școlilor, „ocaziile profesionale", despre care cîntă grupul „Clash", a generat „punk"-ul ca mișcare de tineret. În grupul „The Damned", muzicienii provin, de exemplu, din meseriii ca îngrijitor de toalete, iar cîntărețul a lucrat ca... gropar.

Recent, creatorii de modă și „înalta societate" occidentală au adoptat și ei „punk"-ul. Urîtul a devenit frumos, șocul este șic. Cînd proprietara unui bar de noapte din Paris, Régine, a invitat, în primăvara trecută, 1 000 de prieteni și clienți permanenți ai localului, la primul „punk-party" de pe continent, super-bogătașii au venit îmbrăcați și ei în maiouri zdrențuite, cu ace de siguranță și lanțuri pentru câini în mașinile lor costisitoare. Un grup de „punk" autentici, care au cerut să fie primiți, a fost împrăștiat de poliție, chemată de Régine.

Totul este trecător. „Punk"-ul va prinde curînd patină, ca toate modele contrare naturii. Căci un cîntăreț de „punk" care depune bani la bancă și circulă în Mercedesuri conduse de șoferi ar fi o contradicție în sine. Un grup care vinde discuri în tiraje de milioane și realizează cîștiguri corespunzătoare nu se mai poate considera „punk". Mișcarea a și atins acest punct.

În ce privește „punk"-ul ca expresie muzicală, critici muzicali de renume se ridică împotriva acestui diletantism, care repetă aceleași silabe, lipsit de orice idee, zgomotos, primitiv, brutal, deșănțat, fără gust și tern.

Acolo unde se face treaba

Dispariția lui Teașcă din preocupările cronicarilor pare firească pînă la un punct. O tentativă de a fi readus la Craiova, după ce fusese expulzat brutal, a eșuat. Prea erau mari rănile și prea înverșunați și inconștienți fuseseră unii dintre cei ce trebuiau să-l apere. Acum el poate fi văzut cu nelipsita-i tichie de lînă pe o sprinceană pe tușa terenului unde joacă o echipă care nu mai departe de astă toamnă era candidată sigură la retrogradarea din Divizia B : *Steagul roșu*. De data asta se pare că la Brașov oamenii de-acolo care se ocupă cu treburile sportive la marea uzină care dă numele echipei pe care o antrenează Piticul, au înțeles bine că prea mulți au greșit în ce-l privește pe acest antrenor pentru a-și mai permite să nu-i dea mînă liberă. Rezultatele sunt vizibile nu numai în clasament.

Duminică 19 martie mi-am făcut drum pînă în frumosul oraș să văd cu ochii mei dacă Napoleonul fotbalului a mai îmbătrînit sau nu. Privelîștea era, ca pretutindeni unde funcționează el, plină de antren ca să zic așa : oameni în copaci, coadă la casa de bilete, stadionul neîncăpător. 22 000 de suflete după estimările locale veniseră să vadă la lucru o echipă care nu a-lerga decît 35 de minute pe meci, gata-gata să plece pe drumul fără întoarcere al celui de-al treilea eșalon. Mărturisesc că eram destul de sceptic. Lotul subțire, cîțiva jucători tineri, unul dintre ei, Naghi, poate cel mai bun om din apărare, dacă-i excepțăm pe excelentul și astăzi, Pescaru, părăsea și el la pauză terenul, lovit în cursul unei faze și devenit indisponibil pentru cel puțin patru săptămîni. Lipsa de noroc a lui Teașcă nu se desmințea nici acum, dar nu despre asta e vorba. Am privit programul pe care erau scrise numele jucătorilor. La brașoveni nume mai cunoscute mi s-au părut : Clipa, Pescaru și Teașcă. În rest, cine a auzit de Ionescu, Goga, Șulea, Bucur, Popescu I, Szabo, Paraschivescu și Gherghe ? Ponte localnicii. *Steagul* juca cu *Ceahlăul Piatra Neamț* care a dat, trebuie spus, de la început o replică vie formației locale. Și aici, în afară de Fugaciu și Sinăuceanu (excelenți amîndoi în acest joc) nu mi s-a părut că ar exista „vedete". Dar, un jucător ca Butunoiu, de exemplu, și-ar dori chiar echipe din Divizia A la ora asta.

Rezultatul meciului, 2—0 pentru *steagari* nu trebuie să impresioneze pe nimeni. Echipa lui Teașcă învinsese în prima etapă cu 6—0 o altă formație și în deplasare cu 2—1. Era deci a treia victorie în meciurile oficiale. Dacă punem la socoteală și *amicalele*, cifrele spuneau de un golaveraj de 19—2, ceea ce nu-i de colea, dar nu despre scoruri vreau să scriu, pentru că, după ocazii, ei trebuia să fie de cel puțin trei ori pe atît, ci despre jocul văzut. Întîi : viteza imprimată formației tinere, viteză pe care nu am văzut-o la nici o echipă de prima categorie în această primăvară (și au trecut cinci etape, plus una de Cupă) ; al doilea, presingul extraordinar exercitat pe tot terepul. În al treilea rînd, pofta de fotbal ce trăda o pregătire formidabilă (22 de km zilnic, alergare, spunea Teașcă la sfîrșitul meciului) ; lejeritatea cu care circula balonul, desfacerea jocului, aerisirea, obținute prin deplasarea celor din teren tot timpul meciului (nici un jucător nu stă pe loc timp de 90 de minute) Literalmente, după 15 minute de la începutul celei de-a doua reprize, oaspeții erau *groggy*, într-atît fuseseră siliți să alerge. Faze de mare spectacol, combinații de un mare rafinament tehnic și încă o dată o viteză de joc pe care o invidiez dacă mă gîndesc la bătrînii „călifari" din Divizia A care galopează lejer pe la marginea terenului, *de vole*. Iată mi-am spus, că se poate, iată că putem juca orice, cu oameni ascultători, dacă au înțeles că nu există scăpare : fotbal sau nimic ; muncă sau nota zero ! Credeți-mă pe cuvînt și duceți-vă la un meci al *„Steagului roșu"*, la Brașov și-o să vedeți un public care a redescoperit plăcerea de a privi acest joc. Meritele sunt, deopotrivă, și ale Piticului, și ale jucătorilor, și mai ales ale conducătorilor acestui club care au înțeles că a-l lăsa să facă ce trebuie e singurul secret al marelui tehnician. O să mai auzim de unsprezecele de la poalele Tîmpei, sigur că el nu o să promoveze dintr-odată în Divizia A, dar e sigur că nu va mai retrograda, și cum balonul e rotund și alte echipe au început să șchioapete, cine știe...

EUGEN BARBU ■

A început duminică

EDIȚIA DE VARĂ A „DACIADEI"

Prezenți, în dimineața deschiderii „sesiunii" de vară a popularei competiții, pe diferite stadioane din București, reporterii noștri au consemnat.

● STADIONUL TINERETULUI. „Crosul Primăverii" s-a bucurat de o afluență deosebită de participanți, peste 600 de copii între 6 și 18 ani, aliniindu-se la startul diferitelor probe, desfășurate pe distanțe variind, după vîrstă, între 400 și 3000 de metri. Între cîștigători: Maria Mihai, Ruxandra Anton, Daniela Neagu, Radu Ogrezeanu, Florin Ghinea, Nicolae Crăciun. Alături, am asistat la meciuri de handbal, rugby, volei și baschet, precum și la un concurs de tir. Participare masivă, cifrată la peste 1500 de tineri, organizare minuțioasă, asigurată de Clubul sportiv școlar și de Consiliul pentru educație fizică și sport al sectorului 1 **(Emanuel Tănjală).** ● ȘCOALA GENERALĂ NUMĂRUL 116. La minifotbal, competiție în cadrul căreia s-au disputat 3 meciuri, cea mai bună impresie a lăsat-o echipa clasei a VII-a B. La baschet băieți, rivalitatea dintre cele două clase a VII-a a dat cîștig de cauză clasei B, în vreme ce întrecerile de tenis de masă și șah au fost dominate de elevii dintr-a VIII-a. Au cîștigat, la ping-pong, Viorel Istrate, iar la șah, Fernando Petre. În sala de sport a acestei foarte tinere școli, dată în folosință acum doi ani pentru elevii cartierului Titan, au avut loc pregătirile echipei de gimnastică în vederea concursului, pe sector, din 2 aprilie. Profesoarele de educație fizică Lucica Popa și Rădița Giurgiu au arbitrat și supravegheat întrecerile, desfășurate în ordine și sportivitate. După concursuri, elevii, învingători și învinși, au ajutat la curățenia școlii. ● BAZA SPORTIVĂ „VOINICELUL". Turneul de minifotbal, la care s-au înscris 8 echipe, s-a desfășurat sub semnul superiorității echipelor A.S. „Voinicelul", care au cîștigat la toate categoriile de vîrstă, detașîndu-se formațiile grupelor 1964 (antrenor Gheorghe Andreescu) și 1967 (antrenor profesor Viorel Cojocaru). La tenis de cîmp au luat parte 25 de elevi, profesoara Mihaela Colceag, de la Școala generală numărul 76, fiind de părere că „mulți dintre ei vor ajunge jucători redutabili". Către prînz, cînd a început să plouă, atenția spectatorilor a fost captată de demonstrația de karturi a cercului de specialitate a Casei pionierilor din sectorul 4 (instructor Ion Pană). În rezumat, organizare excelentă, număr mulțumitor de participanți, puțini spectatori. Prezent la fața locului, prim-vicepreședintele Consiliului pentru educație fizică și sport al sectorului 4, Viorel Coadă, a plecat ultimul din bază, traversînd strada, spre a asista, în sala de sport a Școlii generale numărul 69, la „Festivalul sportiv școlar", la baschet fete. „În întregul sector, ne-a informat dînsul la deschiderea ediției de vară a „Daciadei" au fost antrenați peste 10 000 de tineri". **(Traian Iordăchescu)** ● STADIONUL STEAUA. Participare record, peste 900 de tineri și tinere din școlile și întreprinderile sectorului 7 înscriindu-se în foile de concurs. La cros au ieșit primii Vasile Huțu (Liceul numărul 2) și Gheorghe Vasile (Semănătoarea) la băieți, precum și, la fete, Elvira Robescu (Liceul numărul 2) și Constanța Ionescu (Confecția). La handbal, competiție care s-a lungit pînă după prînz, calitatea meciurilor nefiind influențată de ploaie, au luat parte 12 echipe, 8 masculine și 4 feminine. Organizare reușită, cuvinte mai puțin frumoase la adresa popularizării întrecerilor, desfășurate practic fără asistență. **(Elena Ghera)** ● COMPLEXUL SPORTIV „TITAN". Frumoasa bază de sport și agrement, numărînd felurite terenuri pe o suprafață de 12 hectare, a fost plină în tot cursul dimineții. Sute de copii, provenind din echipele proprii sau din acelea ale școlilor generale 195, 89,200, situate în imediata apropiere, s-au întrecut, în pofida ploii, în spectaculoase partide de handbal, minifotbal, tenis și minibaschet. La minibaschet, competițiile arbitrată de fostul internațional Horațiu Giurgiu, s-au remarcat cîteva tinere talente, Olimpiu Popa, Gherasim Tzakis, Camelia Mușet, Gabriela Cuțenco, nume despre care am fost avertizați că vom mai auzi. Turneul de fotbal a revenit echipei Școlii generale numărul 69. La reușita întrecerilor au contribuit, în egală măsură, profesorul Gheorghe Vanghelescu, din Consiliul Organizației Pionierilor al sectorului 4, precum și administratorul bazei, Mihai Mogoș. O remarcă: grupul social al complexului s-ar cuveni modernizat. **(Gheorghe Amuza)** ● C.M.E.F.S. În primele ore ale dimineții de luni l-am căutat pe tovarășul N. Stancu, prim-vicepreședinte al Consiliului municipal pentru educație fizică și sport, pe care l-am rugat să întocmească un prim bilanț al activității sportive desfășurate în ziua precedentă. „Chiar dacă deschiderea noii ediții de vară a marii competiții naționale „Daciada" nu s-a făcut, de această dată, cu prea mult fast, pentru că nu acest lucru este important, ci activitatea sportivă în sine, vreau să rețineți că au fost organizate competiții pe un număr de peste 80 de baze sportive aparținînd unităților școlare, întreprinderilor și instituțiilor. Între unitățile școlare cu activitate bună, să remarcăm școlile generale cu numerele 69, 21, 89, Liceele nr. 2, 6 și „Spiru Haret". Grupurile școlare M.I.U. și Electronica, apoi activitatea desfășurată pe bazele sportive „Voinicelul", „Temerarii" și „Titanii" ca și cea de la institutele de învățămînt superior I.E.F.S. și Universitatea, dar lista este departe de a fi completă. Lucruri frumoase peste tot, dar și cîteva puncte care ne nemulțumesc, cum ar fi unele neprezentări: Școala generală nr. 98 (la handbal-băieți), Liceul „D. Bolintineanu" (la baschet-licee), sau echipele reprezentante ale sectorului 7, la tenis de masă și șah. Unele unități școlare au folosit, contrar regulamentului, și sportivi legitimați : școlile generale nr. 46, 179 și 194 Liceul nr. 43 și P.T.T.", cu mențiunea că reprezentanta sectorului 8, Școlala nr. 179, a prezentat de fapt întreaga echipă a... Clubului sportiv școlar nr. 1, antrenată de profesoara Irina Climovschi!? Ne-a surprins foarte mult comportarea reprezentantei sectorului 2: Școala generală nr. 42 la turneul de baschet-băieți, care a pierdut primul meci cu scorul de 0—60, iar la al doilea nu s-a mai prezentat. Va trebui să vedem ce fel de turneu de selecție a avut loc în sectorul 2, dacă acolo s-a stabilit o asemenea „reprezentantă ?! În general totuși, ca o caracterizare a duminicii care a deschis noua ediție a „Daciadei", activitatea a fost bună însprc foarte bună, existînd toate premisele ca, în anul acesta, în care „Daciada" va avea, pentru prima dată, finale pe țară, competiția să se desfășoare la un nivel superior celuia al ediției trecute". **(Dan Grecu)**

Pe terenul de handbal al Complexului Steaua — acolo unde au crescut Oțelea, Gațu și compania — s-au întrecut duminică cele mai bune echipe ale întreprinderilor și școlilor din sectorul 7.

DUPĂ „CENTURA DE AUR"

Pentru sănătatea boxerilor

Desfășurată ca un preludiu al Campionatelor mondiale, cea de-a VII-a ediție a Turneului internațional de box „Centura de aur" s-a încheiat într-o atmosferă de entuziasm reținut, în ciuda faptului că 6 medalii de aur au revenit boxerilor noștri. Pare un paradox, dar aceasta e realitatea. Așa cum se prevedea cu mulți ani în urmă, boxul nostru nu cunoaște o linie ascendentă, combatanții folosind mijloace de luptă anacronice. Se preferă îndeobște loviturile dure, de pe loc, în dauna scrimei pugiliste. Boxerii noștri îmbătrînesc repede datorită faptului că au foarte multe meciuri susținute, dovedind, după 20—21 de ani, lipsă de receptivitate la nou, rămînînd la procedeele învățate la începutul carierei. La acest turneu s-a evidențiat și mai mult faptul că ducem mare lipsă de talente tinere. Delegația cubaneză a venit cu cîteva „mănuși" în vîrstă de 16—18 ani, care au demonstrat o serioasă însușire a tehnicii de luptă, cu toate că nu au urcat prea des în ring. În boxul românesc, un talent, odată descoperit, este solicitat la maximum, din dorința stringentă de a realiza și inventaria victorii. Și așa, din victorie în victorie, se face un deserviciu boxului, uitînd de ceea ce se numește **protecția boxerului**, care ar trebui să fie, în amatorism, deviza numărul 1. Asta nu înseamnă că un amator nu poate fi învins înainte de limită. Asta nu înseamnă că un amator căzut la podea trebuie negreșit abandonat. Dar asta înseamnă că pugilistul amator trebuie să fie privit din colț cu ochi de părinte și că boxerul se cade să aibă încredere nelimitată în omul care, teoretic, are obligația — morală, înainte de toate — de a arunca prosopul în ring. Ne întrebăm ce va fi gîndit Gheorghe Simion despre antrenorul său, care nu l-a abandonat la timp, în meciul cu Mihai Ciobotaru ?! Sau Șandor Iosif, care trebuia oprit de omul din colț atunci cînd era clar pentru oricine că Ilie Dragomir lovește în el cînd vrea, cît vrea și din orice poziție ?! Aceste constatări ne fac să credem că la cluburi se manifestă o oarecare blazare (sau altceva...) a omului de colț, care vrea victorie, victorie și iar victorie! ● Am urmărit la acest turneu relația elev-antrenor. O impresie bună ne-au lăsat elevii antrenorului A. Teodorescu din Constanța și cei ai lui Ion Dumitru de la Dinamo București. Și, pentru că vorbim despre antrenori, nu putem să nu ne manifestăm mirarea pentru faptul că boxerul Ion Sandu din Ploiești a apărut în ring cu două minute întîrziere, spre nedumerirea publicului. În jurul acestei întîmplări circulă mai multe zvonuri, dar nu intrăm în amănunte. Cert e că antrenorul are mare parte de vinovăție. Un antrenor adevărat trebuie să știe cum și cînd să-și alimenteze elevul și, mai ales, trebuie să știe, în orice clipă, unde se află elevul său, cu atît mai mult în momentele din preajma urcării în ring ! ● La acest turneu au asistat numeroase personalități de peste hotare, care s-au convins, încă o dată, că în România există o veche tradiție în arta pugilatului, că publicul nostru cunoaște box și răsplătește pe adevărații învingători. Nu putem trece cu vederea însă că, și în acest an, au venit un număr insuficient de boxeri de peste hotare, în ciuda faptului că, în același răstimp, boxul românesc și-a onorat angajamentul de a trimite cîțiva boxeri la un turneu internațional de anvergură, în Ungaria. Credem că federația trebuie să analizeze cauzele și să caute soluții. În sfîrșit, nici la ediția din acest an n-am fost scutiți de **greșeli de arbitraj**. Să amintim de greșeala arbitrului Victor Șchiopu, altădată un boxer fruntaș, la meciul dintre Mihai Ploieșteanu și Gheorghe Sorescu, sau de cea a arbitrului iranian Bighi Mohamad la confruntarea dintre Armando Martinez și Sandor Iosif. Ori despre greșeala judecătorului M. Zamfirescu, care a punctat 59—59 cu preferință la meciul A. Turei — Armando Guevara, adjudecat evident de venezuelean. Trebuie să zăbovim mai mult la acest capitol generator de nemulțumiri și să aducem în discuție meciul Florian Livadaru — Gheorghe Vlad. Pe acesta din urmă publicul nu-l agreează datorită stilului său. Dacă stilul e omul și dacă Vlad, la 28 de ani, n-are gardă, are în schimb ochi. Pe ringurile noastre am aplaudat de multe ori un mare sportiv, Titi Dumitrescu, care prefera ochiul gardei ridicate și era bine. Lui Vlad însă i s-a luat meciul la 28 de ani și e păcat. Insistăm asupra acestui caz deoarece ni s-a părut total deplasată atitudinea antrenorului lui Livadaru care, în pauza dinaintea reprizei a treia, s-a ridicat și a început să se certe cu cei trei de pe ring !! ● „Centura de aur" a demonstrat, o dată în plus, capacitatea organizatorică a federației, știința ei de a oferi publicului gale alcătuite cu minuțiozitate. Comisia de organizare a competiției dovedindu-se pe toată lungimea celor 6 zile de concurs la înălțime, neobosită și întreprinzătoare. În altă ordine de idei însă socotim că forul federal trebuie să treacă la măsuri radicale în ceea ce privește starea noilor talente, ridicarea și menținerea lor pe locuri fruntașe în ierarhia boxului intern. Părerea noastră este că, în prezent, situația lotului e destul de confuză, fapt cu atît mai grav cu cît, după cum se știe, campionatele mondiale bat la ușă. O altă datorie a federației este aceea că trebuie să sugereze cîtorva boxeri, între care C. Dafinoiu și M. Ploiesteanu, să renunțe la activitatea competițională deoarece sănătatea acestora poate fi amenințată de eventualele lovituri receptionate. ● În ziua finalei, am revăzut cîteva glorii de altădată ale ringului nostru, Dobrescu, Fiat, Gheorghiu, Zaharia, Ciobotaru și alții. Fără să ne dăm seama, s-a așternut pe hîrtie următoarea întrebare : unde ne sînt boxerii de altădată ? Cine știe să răspundă ?

B. DAN ■

Petre Mehedințu: „Timișoara va urca pe podium"

— Să presupunem că nu ești prea cunoscut deși, anul trecut, în clasamentul unei publicații, ai figurat pe locul 6 între primii fotbaliști din 1977. E și aceasta un fapt pentru care te invit, Petre Mehedințu, să-ți prezinți cartea de vizită.

— M-am născut la 8 septembrie 1948, la Leotești, județul Olt. Am debutat în fotbal la 16 ani, jucînd la o echipă de seniori din Lugoj, oraș în care urmam liceul. „Voința" activa în campionatul regional, apoi în divizia C. În '67 am trecut la juniorii „Politehnicii" Timișoara, apoi la C.F.R. (în divizia B), după care am revenit la Lugoj (în divizia C). Un alt moment important a fost cel cînd, la Timișoara, s-a reînființat „Ripensia" și cînd, de la „C.F.R.", au fost luați cîțiva jucători. Glorioșul nume reactualizat n-a fost însă suficient așa că, atunci cînd toată lumea spera ca „Ripensia" să intre în divizia A, lucrul s-a întîmplat cu „C.F.R." ! Am urmat studii universitare și azi sînt inginer electromecanic la sectorul de mecanizare al Trustului județean I.A.S. Timiș.

— Să revenim la fotbal. Cum a fost contactul cu divizia A ?

— Greu. Eu jucasem puțin în B. Cu toate acestea, am fost selecționat repede în lotul de tineret.

— Apoi ai ajuns la „Poli" ? Cum, cînd ?

— În 1970 am trecut la această echipă din mai multe motive. Cel mai important este că eram student. Speram că se va reface un climat propice promovării — după atîta timp — în prima divizie. Am jucat mijlocaș și chiar extremă stîngă. Apoi, în '73, cînd visul revenirii în A s-a realizat, am fost trecut fundaș central.

— O întrebare tehnicistă : cum vede meciul un fundaș ?

— Mai clar. Observi ce trebuie făcut, cum trebuie să stai în teren.

— Despre climatul de azi de la „Poli" ?

— Bun pentru performanță. Venirea profesorului Angelo Niculescu la cîrma echipei a creat un climat serios de muncă și o încredere în noi, care mă fac să declar că „Poli" va urca pe podium.

— Trecînd peste acest optimism pe care-l consemnez ca atare, ce jucători apreciezi ?

— Dobrin, Dumitru, Lucescu, Dembrovschi, Dinu, Păltinișan, Lața.

— Crezi că vei rămîne doar cu debutul în națională ?

— Am jucat, primăvara trecută, în meciul cu R.D.G. Deși sînt la o vîrstă la care puțini se mai gîndesc la națională, jocurile bune din campionat și poate alte elemente mă determină să sper că nu voi rămîne doar cu prima și ultima selecționare. Dealtfel, includerea în lotul pentru meciul cu Turcia, de la Istanbul, întărește speranțele mele de a mai juca în reprezentativa țării.

— Ce crede Petre Mehedințu că are și — mai ales — că n-are fotbalul românesc de azi ?

— Are practicanți dotați și talentați, dar marea performanță depinde de conștiința jucătorilor care, la noi, lasă de dorit, ei mulțumindu-se cu foarte puțin. De unde și dezinteresul pentru meciuri. Apoi nu există o stabilitate a formei jucătorilor. Prea multe și prea mari ieșiri din formă.

— Ce trebuie totuși făcut ?

— Este un complex întreg de factori ce nu trebuie neglijați. Începînd de la statutul antrenorilor și îndeosebi al jucătorilor și terminînd cu ceea ce aș numi educația sportivului de performanță, nu în sensul strict al cîștigării unui anume meci, ci pentru a impune și păstra o poziție a echipei sale, a fotbalului românesc. Altfel zis, trebuie create și cultivate o conștiință a valorii adevărate, autentice și durabile, o demnitate a sportivului. Mai sînt necesare structuri — cluburi, asociații etc. — și sisteme competiționale stabile.

— Ai fost căpitan de echipă la „Poli ?

— Da. Cînd am avut un punct de vedere personal, nu o ieșire sau o nerespectare a sarcinilor de joc, antrenorul de pe atunci, Ion Ionescu, m-a desărcinat. Am redevenit căpitan de echipă și am purtat banderola pînă toamna trecută. Am însă cîteva opinii în ce privește competențele lui. La noi, căpitanul unei formații are numai două lucruri de făcut : dă mîna cu arbitrul și alege terenul. Pledez pentru o anume autoritate, nu exagerată și nici nefondată. Acum el este prea puțin luat în considerație, de antrenor, de jucători, de toată lumea. Iată, cred, o problemă de meditație serioasă.

— Cum ai primit faptul că o revistă te-a situat pe locul 6, între primii 10 fotbaliști ai anului ?

— Cu mare satisfacție. Cînd te apropii de o anume vîrstă, cînd joci la Timișoara, adică departe de București, cînd fotbalul n-a avut un an bun, autoritatea unei asemenea opinii înseamnă mult. Nu doar mîndrie, ci și, poate în primul rînd, un imbold de a te pregăti mai temeinic, de a munci mai serios și mai responsabil.

DUMITRU MIRILEANU

Recordul a fost omologat

Primim din partea Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport :

„Referitor la articolul **„Un record doborît altfel decît prin mijloace sportive"** publicat în FLACĂRA nr. 9/1977, vă informăm următoarele : în Plenara Comitetului F. R. Modelism din decembrie 1977, tovarășul **Dumitru Lupulescu** din județul Gorj a ridicat problema recordului său din 1976, contestat de către comisia de specialitate a federației, din lipsa unor aparate optice de măsurare exactă a înălțimii. În perioada premergătoare primei ședințe a biroului federal, după plenara amintită, au fost reexaminate problemele ridicate așa cum s-a indicat în hotărîrea plenarei, s-au consultat o seamă de cadre de specialitate prezente la acțiune și a fost invitat pentru clarificări la federație tovarășul Dumitru Lupulescu. La 7 martie a.c. a avut loc ședința biroului federal la care s-a analizat și această problemă prevăzută în planul de muncă pe acest trimestru. Din discuțiile purtate a reieșit că determinarea înălțimii recordului, făcută cu alte mijloace decît cele optice, corespunde cerințelor regulamentului, iar înălțimea realizată, cu toată aproximația calculelor, este mult superioară recordului anterior. În acest sens, Biroul F.R. Modelism a hotărît să reconsidere ca valabil recordul obținut de Dumitru Lupulescu la competiția din 5—6 august 1976. Această hotărîre a fost adusă la cunoștință celor în drept. Mulțumim redacției revistei FLACĂRA pentru intervenția făcută care pentru noi a constituit un ajutor în sensul că, pe viitor, va trebui să tratăm cu mai multă responsabilitate astfel de probleme".

FOTBAL

PETROȘANI : Jiul — F.C. Constanța 3—1 (1—0). Meci destul de slab, poate și datorită absenței lui Mulțescu și Stoica, doi oameni de bază în linia mediană a Jiului, dar aprig disputat ● Publicul, suspicios mai ales în repriza a doua, cînd oaspeții au egalat prin Tararache și cînd, la cîteva clipe de la egalare, au fost pe punctul de a înscrie din nou, s-a văzut obligat, totuși, să aplaude victoria gazdelor, obținută destul de greu, pe un teren aproape impracticabil, parcă arat și, realmente, însămînțat ● De reținut, din acest meci, excepționala execuție tehnică prin care Dumitrache a deschis scorul în minutul 25 : o centrare venită de pe dreapta, de la Stoichiță, reluată printr-un voleu cu însurubare sau întoarcere, la semiînălțime, în colțul lung, portarul oaspeților fiind depășit de rapiditatea fazei. Am mai consemnat în repriza a doua o lovitură executată de Ciupitu, de la mare distanță, în bara transversală, ca și faza în care Peniu a șutat în bară, iar mingea a fost reluată slab de Petcu, drept în Cavai! A fost momentul în care petroșenenii au fost mingîiați de spectatori cu cuvinte nu tocmai dulci, dar, așa cum am mai spus, bănuielile, cum că punctul cucerit la Hunedoara va fi recucerit de constănțeni nu s-au dovedit întemeiate. ● Dacă Dumitrache a înscris excepțional primul gol, tot el va fi autorul unui luft de zile mari în careu, dar mingea, de la numai 10 metri, a fost năprasnic șutată de Stoichiță, care a stabilit scorul final ● O victorie obținută cu multe emoții într-un meci arbitrat corect de bucureșteanul Fr. Coloși, ajutat la margine de D. Dopp — Sibiu și I. Petö din Mediaș. (Victor Nițâ)

BUCUREȘTI : Steaua — S.C. Bacău 3—0 (1—0), după un meci relaxat, în care oaspeții au făcut mai mult figurație în teren, ei apărînd aproape dezinteresați de rezultatul partidei, atenți să nu primească nici un cartonaș, grijulii pînă la exces cu picicarele adversarilor, de parcă le-ar fi fost frică să nu se supere cumva cineva și să le producă bătăi de cap cu întîrziere ● Steaua și-a făcut însă jocul obișnuit, ceea ce înseamnă că n-a jucat nici mai bine, nici mai prost decît în alte dăți — dar încă fără o idee de joc precisă, forțînd pătrunderea individuală și așteptînd răbdătoare greșeala adversarului. După numai 30 de minute de joc această greșeală a venit, Lunca nemaiținînd dorința lui Dumitru de a obține un penalty, moment preluat cu conștiinciozitate și de arbitrul partidei, care s-a grăbit s-o vadă pe Steaua în avantaj ● Au înscris deci Iordănescu (din 11 m), apoi Răducanu, la o neatenție gravă a defensivei băcăuane, și iarăși Iordănescu, la cea mai frumoasă fază a meciului, în care balonul a circulat șnur de la poarta lui Moraru pînă în cea a lui Ursache, în mai puțin de 20 de secunde ● A arbitrat satisfăcător hunedoreanul V. Tătar, ajutat de A. Avramescu și V. Gligorescu — ambii din Ploiești. (Dumitru Graur).

Grigoraș Dinicu : MEMORII

Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

Modestia lăutarilor noștri rămîne una din trăsăturile specifice ale acestor muzicieni de talent. Mulți au confundat simplitatea cu simplismul, deși setea de cunoaștere a muzicanților populari pare uneori nemăsurată. Poposită pe „pămîntul făgăduinței" americane, orchestra lui Grigoraș Dinicu nu s-a pierdut cu firea, oamenii căutînd să surprindă tot ceea ce era nou, instructiv. Chiar dacă în Expoziția universală de la New York pavilioanele fiecărui popor încercau să-i surprindă pe vizitatori prin elemente deseori extravagante, lăutarii noștri le-au pătruns dincolo de strălucirea exterioară. Tehnica veacului XX nu i-a captivat peste limitele profundului umanism atît de propriu firii românului. Însemnările lui Grigoraș Dinicu sînt de fapt ale tuturor colegilor de breaslă ce îl însoțeau.

VIOREL COSMA

Pavilioanele Expoziției

Din tot ce am văzut în expoziție, nu știu cu ce să încep să descriu, dar hai să încep cu pavilionul din imediata noastră apropiere. Deci cu pavilionul Uniunii Sovietice.

În dimensiunile sale, enorm și măreț, sobru și totuși elegant, dar ceea ce impresiona era statuia de deasupra pavilionului, care reprezenta steaua sovietică. Cît de imensă părea expoziția și cît de ușor te puteai rătăci, era suficient să stai în loc și să privești pe sus (mai cu seamă seara) și steaua pavilionului U.R.S.S. apărea ca un punct de reper.

La intrarea în pavilion, pe fațadele interioare impresionau tablourile extrem de bine executate, în mărime naturală, care reprezentau pe conducătorii Rusiei Socialiste Sovietice primind o defilare. În sălile de expoziție ale pavilionului se putea admira cu plăcere imensitatea teritoriului Rusiei, fiindcă într-o sală special amenajată cinematograf rulau filme de scurt metraj care arătau pe ecran momente din viața republicilor socialiste sovietice.

Țin minte cînd am văzut (acolo și atunci am văzut pentru prima oară) cum se însămînțează imensitatea terenurilor agricole și din avion. Am rămas perplex. Iar atunci cînd pe diferite panouri reprezentative arătau cifre ale producției socialiste, nu-mi venea a crede ochilor și mintea refuza să poată concepe asemenea progrese în toate domeniile vieții socialiste ce existau în U.R.S.S. încă din 1939.

Cred că aș fi poate nedrept dacă aș îndrăzni să fac o categorisire a pavilioanelor, dar scriu și încerc să descriu totul cum îmi vine în memorie acum. Deci, urmez cu pavilionul Marii Britanii.

În acest pavilion impresiona mai cu seamă bogăția, bogăția reală a posesiunilor coroanei engleze. Se putea admira coroana propriu-zisă a împăratului Indiilor și rege al Angliei. Scînteierile briliantelor provocau scene hazlii (pentru mine) fiindcă vedeam pe mulți cum se distrau și ce aluzii făceau : că ar trebui să facă exerciții ca să poată merge cu o astfel de pălărie pe cap, fiindcă în felul acesta îi va sta bine pe cal cînd aleargă după turme prin Nevada. Dar glumele poate nu-și aveau rostul, fiindcă valoarea istorică și reală în adevăr era imensă.

Manuscrise după operele lui Shakespeare erau păstrate în așa fel încît nu-ți venea a crede că în adevăr au sute de ani acele foi de hîrtie îngălbenită de vreme.

Dar pe mine m-au impresionat mai mult două lucruri : o hartă care cuprindea toate mările și oceanele lumii și macheta unui transatlantic. Ei bine, cititorule, aici se arăta foarte precis tonajul (prin vapoare în miniatură) ce îl are Marea Britanie pe fiecare mare și ocean. Era surprinzător, era imens, era ceva de nedescris, să fii român și să vezi comparația. Era dureroasă cruda realitate și spuneam în gîndul meu : va veni vreodată ziua cînd pe o astfel de hartă va figura și puterea flotei Românei ? Sau noi ne vom mulțumi la infinit să admirăm pe alții ?

Iar a doua, o adevărată capodoperă a tehnicii moderne, era macheta imensului transatlantic **„Queen Elisabeth"**. Macheta vasului se afla într-o vitrină imensă, iar deasupra ei era o hartă a compartimentelor existente pe vas, toate numerotate. La simpla apăsare pe un buton compartimentul sau locul vizat se lumina și în felul acesta se putea „vizita" întreg vaporul. Cum îmi doream eu în acele zile (mă duceam la 8 dimineața în fiecare zi, spre a fi singur 10 minute cel puțin, spre a putea să admir această măreție a tehnicii moderne) să fac o cursă cu acest imens, luxos și frumos vapor !

Acum să descriu frumusețea pavilionului Franței. Ce capodoperă arhitectonică, ce fațadă, dar terasa unde în serile călduroase lumea venea și se răcorea ba cu apele minerale franceze, ba cu vinurile și șampaniile care se vindeau foarte ieftin și accesibile tuturor. Și, precum la pavilionul Angliei, existau minuni de bogății istorice, aci, la pavilionul Franței, erai surprins în fața adevăratelor capodopere ale tuturor timpurilor, de la cele mai vechi pînă la cele mai noi. Chipurile celor mai mari oameni de stat, scriitori, artiști, ofițeri și meseriași erau expuse cu gustul specific francez. Cînd vizitam pavilionul Franței — și l-am vizitat de multe ori — mă simțeam ca în sălile de la Versailles sau de la Louvre. Pavilionul era o carte deschisă a științei, a rafinamentului și a bunului gust.

Dar au fost atîtea pavilioane, care de care mai frumoase. În fiecare găseai ceva, acel ceva specific ce nu se afla la celelalte. De exemplu, la pavilionul Belgiei am admirat arta șlefuitorilor de briliante, precum și tehnica ce o aveau în a ornamenta briliantul să devină și mai frumos. În minte îmi vine acea expunere a mărimii karatului, de la punctele microscopice pînă la briliantele care semănau mai repede a pietre din marginea rîurilor decît a briliante. De asemenea, șerveţelele încrustate, ajurate cu brienţele, erau făcute special pentru expoziție, să se arate în felul acesta dexteritatea la care au ajuns șlefuitorii de briliante în Belgia.

Dar ceasornicele expuse la pavilionul Elveției ? Am văzut deja primele măsurători de timp pînă la cele mai noi modele de ceasornice, unde știința și tehnica modernă fac ambianța luxului celui mai rafinat.

Dar templul lui Buddha la pavilionul japonez ? Acest templu exprimă măreția și bogăția ce o au în sufletul lor asiatic toate categoriile de oameni. Era făcut cu răbdarea specific asiatică, în dimensiunea unui centimetru cub cu toate ornamentațiile ce există în realitate în templul aceluia de care se spunea că a iubit 58 000 de femei (în **Istoria tuturor religiunilor**, scrisă de Irineu Mihălcescu, se afirmă acest lucru). Această capodoperă care a întrunit răbdarea și frumosul a fost executată timp de 73 de ani de către două generații. Dar să nu uităm că acei ce au executat această operă erau japonezi.

(Va urma)

Grigoraș Dinicu cu taraful său la Expoziția din anul 1939 de la New York

Cînd ai ceas la mînă, nu te mai uiți la stele ca să pornești la muncă

● Anghel Mircea-Dan s-a născut la 6 august 1925 în comuna Grindu. Este președintele C.A.P. Grindu din anul 1956. În anul 1973 devine Erou al Muncii Socialiste. În 1974 și 1975 C.A.P. Grindu este distinsă cu titlul de Erou al Muncii Socialiste. Anghel Mircea-Dan a fost distins de două ori cu Ordinul Muncii clasa I. Este deputat în Marea Adunare Națională.

— Anghel Mircea-Dan, îmi dați voie să vă aduc la zi ?

— Cum adică ?

— Văd că n-ați rupt din calendar filele de multă vreme...

— Vin rar pe la birou. Stau mai mult prin unitate sau pe cîmp.

— Dar de ce-mi vorbiți atît de blazat ? V-ați obișnuit atît de mult cu ziariștii încît dacă mai trece prin Grindu încă unul nu vă mai interesează să discutați cu el ?

— Din partea mea pot să vină oricîți ! Da articolul ăsta cînd o să apară ?

— Stați întîi să vedem ce-mi spuneți. Poate că nici nu apare. Așa că haideți să vedem cum a început drumul dumneavoastră prin viață.

— M-am născut în timpul secerișului. Mama lucra la cîmp. Era cît p-aci să mă nasc într-o căruță. Cu cîți nu se întîmplă așa pe vremea aceea...

— Cu cîți ?

— Cu mulți. Cît despre primii ani din viață ce să vă spun ? O să vă povestesc la întîmplare, cum îmi aduc aminte, și dumneavoastră să mă opriți cînd credeți că e de ajuns. Anii copilăriei ? Cei mai frumoși ani. Cu jocuri de tot felul, cu prieteni de neuitat. Totul e ca în Creangă. Eu mă bucuram că există soare și ploaie, că există țărînă în care să te joci și că prin șanțuri cînd curge apa poți să lansezi flotile nemaivăzute, însă habar n-aveam de greutățile familiei mele. Eram cinci copii. Eu, cel mai mic și mai ocrotit. Aveam să pricep curînd ce sînt acelea lipsurile. După ce am făcut patru clase primare am plecat să-mi agonisesc pîinea la București. Ca băiat de prăvălie. Nu mai zic despre cîte am tras departe de părinți. În 1944 m-am întors la Grindu. Un frate îmi murise pe front. Am stat cîțiva ani pe lîngă ai mei. Erau descumpăniți de nenorocirea abătută asupra noastră. În 1947 am plecat militar. Doi ani. După care am lucrat în cooperație. Iar...

— Opriți-vă, vă rog. Constat că pînă aici existența dumneavoastră nu are nimic spectaculos.

— N-aveți grijă, nici de acum încolo. În 1954 am intrat ca brigadier la C.A.P. Grindu. Numai cîteva luni, mi s-a spus. Am stat doi ani. După care am fost ales președinte. Tot numai pentru cîteva luni, mi s-a zis. Sînt președintele C.A.P. Grindu și azi.

— O vorbă spune că nimic nu durează mai mult decît provizoratul.

— N-am lucrat nici un moment gîndind că e vorba de ceva provizoriu.

— Nici nu mă îndoiesc. Spuneți-mi însă cum se prezenta cooperativa în 1956 ?

— Aveam 300 de hectare și 43 de familii înscrise. În 1959 întreaga comună era cooperativizată. Avem acum 4 700 de hectare și 800 de membri cooperatori. Dezvoltăm și sectoarele zootehnice. Taurine porcine, păsări.

— Care sînt cîteva din cifrele recoltei de anul trecut ?

— La porumb neirigat am obținut 6 200 kg la hectar pe 1 359 de hectare. La floarea-soarelui 3 210 kg la hectar pe 550 hectare. la grîu 4 903 kg la hectar pe 1 050 hectare, la soia, pe 400 ha am realizat 2 205 kg la hectar, la orz pe 300 de ha 5 710 kg la hectar.

— Ce fertilitate are pămîntul aici ?

— Pămîntul e bun. Sîntem în zona de fertilitate 1.

— Atunci rezultatele pe care le-ați obținut sînt mulțumitoare ?

— Eu zic că sînt. E vorba de suprafețe mari și să nu uităm că ne aflăm într-o zonă neirigată.

— Deci, eu scriu că sînteți mulțumit de rezultatele de anul trecut. Să vedem ce or să spună specialiștii cînd vor citi aceste lucruri.

— Cred că îmi vor da dreptate.

— C.A.P. Grindu a fost de două ori Erou al Muncii Socialiste. De ce nu mai este ?

— Din pricina secetei. Vremea n-a ținut cu noi anul trecut.

— Vă reamintesc însă că la Consfătuirea de lucru consacrată problemelor agriculturii din februarie tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că întotdeauna se caută cauze exterioare celor reale pentru nerealizarea producției. Și, în primul rînd, se dă vina pe vreme.

— Da, se recurge la astfel de subterfugii. Însă la noi e vorba de condiții obiective. Dealtfel, realizarea în condițiile amintite a 6 200 kg la hectar cred că nu e o chestiune pentru care ar trebui să fim criticați. La floarea-soarelui avem o producție mare, e un adevărat miracol pentru o astfel de zonă. Chiar la cultura grîului care a suferit mult de lipsa apei în perioada de vegetație.

— Vă repet : ne citesc și specialiștii și ei vor decide dacă aveți dreptate sau nu. Dar, vorbind cinstit, despre C.A.P. Grindu s-a vorbit în repetate rînduri în termeni elogioși. Care e secretul reușitei dumneavoastră ?

— E un secret la îndemîna tuturora : munca. Iar pentru asta la noi e introdusă o severă disciplină.

— Ați cunoscut vreun moment de derută în activitatea dumneavoastră ?

— De ce să nu recunosc că da ? În 1970—1971 am suferit mult din pricina inundațiilor. Am avut o grămadă de necazuri. Dar au trecut.

— Ce diferență este între țăranul de azi și cel de altădată ?

— Vă spun deschis : azi nu mai recunoști țăranul dacă l-ai știut și pe cel dinainte de război. Numai dacă te uiți la chipul lui și îți dai seama că trăiește mai bine. De pildă, să-l luăm pe cel de la noi. Anul trecut — un an mai puțin darnic cu noi — norma convențională a fost de 45 de lei, neincluzîndu-se în calcul tutunul. Fără nici o îndoială, oamenii cîștigă mai bine azi. Și își trimit copiii la oraș să învețe. Și le fac toate gusturile. Nu zic că e rău asta, dar cred că tinerii ar trebui să știe să prețuiască mai bine banul. N-am dreptate ?

— Ce înseamnă pentru dumneavoastră pămîntul ?

— Dacă stăm și ne gîndim sîntem stăpînii unei țîndări de pămînt din planeta asta pe care locuim și trebuie să avem grijă ca această bucată de pămînt să rodească pentru noi, cei de azi, și pentru cei care vor veni după noi. Nu trebuie cu nici un chip să lăsăm lucrurile la voia întîmplării, pentru că pămîntul produce exact atît cît îl cerem, iar pentru asta ne trebuie știință și îndrăzneala de a cuteza să cerem cît mai mult. Iată, noi, cei din Grindu, nu ne lăcomim. Anul trecut am dat la fondul de acumulare 30 la sută din producție. În consens cu întreaga politică a statului nostru care are grijă și de dezvoltare, nu numai de consum. Numai așa vom asigura în anii viitori venituri tot mai mari cooperatorilor. Numai așa vom reuși să ne transformăm într-o unitate modernă.

— Din păcate, comuna nu arată la fel de aspectuos.

— Proasta gospodărire. Asta e.

— Cum conduceți dumneavoastră oamenii ?

— Nu am ținut niciodată o ședință de consiliu închisă. Problemele pe care le discutăm îi interesează pe toți și de aceea am crezut și cred că e bine ca toți să fie cît mai bine informați, pentru că niciodată nu știi cine vine cu o sugestie care se nimerește a fi soluția cea mai bună. Sînt sever, dar am rămas tot un țăran.

— Cum se manifestă democrația la C.A.P. Grindu ?

— V-am spus și înainte : la noi există un cadru bun ca fiecare să-și spună deschis părerea în orice problemă indiferent cine ar fi el. Ceea ce s-a realizat la scara întregii noastre națiuni se înfăptuiește și în colectivitatea noastră mai mică de aici.

— De cînd n-ați mai fost nemulțumit de dumneavoastră înșivă ?

— Am primit de-a lungul vieții multe dovezi de prețuire. Însă nu m-am îngîmfat niciodată. Dacă te înfumurezi, te plafonezi și nu mai acționezi ca un comunist adevărat.

— Nu-mi place : sînteți un om al concretului și acum îmi rostiți cuvinte generale, valabile pentru oricine. Spuneți-mi exact ce vă nemulțumește în aceste zile în activitatea dumneavoastră.

— Faptul că nu am făcut totul pentru o exploatare la maximum a pămîntului. Că disciplina mai lasă uneori de dorit.

— Înțeleg atunci că disciplina despre care vorbeați nu e atît de fermă. Însă la să vedem, cînd ați fost criticat ultima oară ?

— În cei 24 de ani de cînd sînt la acest C.A.P. nu am fost criticat niciodată. Și sînt convins că am avut și lipsuri. Poate au fost prea mici. Poate le-am corectat eu imediat. Să nu credeți că-mi închipui că sînt atît de strălucit pe cît zic unii.

— Niciodată criticat în 24 de ani ? Asta nu e bine. Oare de ce ? Le e frică dumneavoastră celor pe care îi conduceți ?

— În nici un caz ! Sînt, cum am spus, sever, dar nu nedrept. Mie mi-a plăcut să fac treabă fără să fiu împins de la spate. Poate de aceea nu a avut nimeni nimic cu mine.

— Cum ați reacționa dacă un membru cooperator v-ar critica pe bună dreptate ?

— Și chiar dacă n-ar avea prea multă dreptate mi-aș da seama că am greșit fără să vreau în problema respectivă. Și chiar dacă nu ar avea dreptate i-aș da cîștig de cauză. Înseamnă că dacă a spus ceea ce a spus e ceva care nu merge bine în activitatea mea.

— Aici nu sînt cîtuși de puțin de acord cu dumneavoastră. A da dreptate unui om care judecă greșit e o dovadă de slăbiciune care nu are ce căuta la un conducător de unitate. Poate compromite multe o astfel de atitudine. Acum însă să trecem la altceva. Ce voiam să vă întreb ? A, da... Sînteți un țăran care a ajuns în Parlament.

— Primul țăran de pe aceste locuri care a cunoscut o asemenea cinste. Reprezint 30 000 de oameni. E o responsabilitate covîrșitoare.

— Ce înseamnă a fi țăran în România socialistă ?

— Revoluția socialistă ne-a dat și nouă dreptul, ca tuturor cetățenilor țării, să trăim liberi și cu o deplină conștiință a valorii noastre, a puterii noastre de a face ca printre țările lumii România să reprezinte un stat liber și demn. Înseamnă cîștigarea dreptului de a năzui la fericire și, de ce nu, chiar și a o cunoaște.

— Ce probleme se pun acum în fața agriculturii din C.A.P. Grindu ?

— Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a P.C.R., ne aflăm într-o fază în care trebuie să transformăm cantitatea într-o nouă calitate. Vorbind despre noi, aș porni de la folosirea rațională a pămîntului. De ce să nu fim sinceri, mai facem încă risipă de pămînt. Am luat o serie de măsuri și am desființat drumuri inutile, am căutat să folosim pămîntul chiar din incinta unității. Ne-am preocupat să avem semințe selecționate de o înaltă productivitate. În domeniul zootehniei avem grijă să realizăm efectivele de animale la toate speciile, cu producții sporite la fiecare animal. Ne pregătim anul acesta pentru o recoltă bună. La porumb neirigat — promitem 8 000 kg la hectar.

— Aveți semne dacă un an va fi bun sau nu pentru recoltă ?

— Înainte se spunea că dacă vîntul bate dinspre Dunăre o să plouă. Se cam nimerea așa. Acum nu. Semne ? Cei bătrîni poate le mai știu. Dar cînd ai ceas la mînă, nu te mai uiți la stele ca să pornești la muncă.

— Un cîntec spune așa : dintr-un bob să lasă zece. De fapt, cît lese dintr-un bob ?

— La grîu, chiar peste 30 de boabe dintr-unul singur. La porumb, peste o mie...

— Sînteți un om al cîmpiei. Cum priviți alte forme de relief ?

— Să fiu sincer, n-am plecat într-o stațiune decît o singură dată și atunci am obosit grozav. Prefer ca privirea mea să fie liberă, nu să se poticnească la cîțiva pași de mine. Am călătorit și în străinătate. Pînă în Asia Centrală. Acolo am aflat și ce înseamnă dorul de țară. E un lucru cumplit. Dacă aveam aripi zburam înapoi. Numai aici, mi-am dat seama, numai aici, în România, în România acestor ani tulburători, mă simt limpede și gînditor.

— O întrebare livrească : unde sînt ciulinii Bărăganului ? Erau ei atît de uriași încît puteai să și zbori călare pe ei ?

— Nu mai sînt. Pentru că Bărăganul nu mai e o paraginâ.

— Dar dropiile ? Ce-i cu ele ?

— Mergeau altădată în turme, ca oile. Nici ele nu mai sînt. Cînd erau pe cîmp mărăcini și salcîmi mai aveau unde să se ascundă. Pînă acum cîțiva ani știam chiar eu o pereche de dropii. S-au dus și ele.

— Care e cea mai frumoasă zi din an pentru un țăran ?

— Cînd se recoltează grîul. Un lan de grîu copt miroase atît de puternic încît îți pare că în văzduh se coace pîine. Omul se tulbură atunci și se bucură ca oricare vietuitoare care știe că are ce minca.

— Dar prin multe părți ale lumii oamenii nu cunosc această bucurie.

— E o prostie să susții că nu se poate produce pentru întreaga omenire. Pămînt este destul și omul poate să-l facă să rodească în orice condiții. Există însă orînduiri nedrepte care îl lasă pe oameni să sufere de foame. Există însă în această lume o grozavă înechitate care permite ca unul să aibă cu mult peste necesitățile sale, în vreme ce alții nu-și pot asigura nici hrana zilnică. Există cheltuieli uriașe pentru arme din ce în ce mai cumplite dar nu se face mai nimic pentru ca terenuri uriașe să devină fertile. Sînt mîndru că țara mea, România, condamnă astfel de fenomene care pot primejdui însăși viața planetei.

GEORGE ARION ■

FLACĂRA. Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu — 16 17) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu — 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (M. Nedelea, E. Seceleanu — 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) : secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Cotană — 17 82, 16 21); secretor responsabil de redacție (Nicolae Arsenie — 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef — 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-import presă, PO Box 136—137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI

41505

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ MUREȘ TÂRGU-MUREȘ

ANUL XVII-NR. 13 (1191) • 29 MARTIE 1970

flacăra

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

ION IRIMESCU : Maternitate

Leagăn pentru toată copilăria

Pune-ți, copile, capul pe pernă,
Te-așteaptă vise, prunc adormit,
În vise viața este eternă,
Cu ceruri blinde și fără sfîrșit.

Ce știi tu-n lume cîte se-ntîmplă,
Nici nu e bine tu să le știi,
Lumea-ngenunche la a ta tîmplă,
Și, lîngă suflet, cor de copii.

Astăzi, copile, eu îți dau pîine,
Tu pîinea asta o muști firesc,
Ce-ți dau eu astăzi tu-mi vei da mîine,
Eu, legănîndu-te, îmbătrînesc.

Trupul tău fraged ca un mesteacăn
Să se îndoaie galeș în somn,
Ca să crești mare, plîng și te leagăn
Copile dulce, prea tinere domn.

La geam lumina lunii ți-o scapăr,
Luminii tale să-i dau ecou,
Dormi, fericitule, că eu te apăr
Că eu în tine mă nasc din nou.

Capul pe pernă pune-l, copile,
Totul e bine, ai tăi sînt-vii
Și mai au viață și mai au zile,
Să crezi că pururea ei vor trăi.

Mama și tata ție-ți vor face
Leagăn de stele și de ninsori,
Să-ți fie bine, să dormi în pace
Să ai lumină la ursitori.

Pune-ți, copile, capul pe pernă,
Dormi și visează bunul tău vis,
Că-n vise viața este eternă,
Visul e lumea ce eu ți-am promis.

Pat de răchită mirositoare
Leagăn albastru și-ncondeiat,
Pentru copilul care răsare
Și-ai cărui ochi ritmul lumii îl bat.

Mama te leagănă, veghează tata,
Somnul ți-l apără ochi părintești,
Dormi și visează că lumea-i gata
Și te așteaptă numai să crești.

Mie-mi trec anii, ție-ți vin anii,
Poate că mîine îți va fi greu
S-accepți că astăzi eu ți-am spus
nani,
Dar nani-nani, frumosul meu.

ADRIAN PĂUNESCU ■

cuvîntul meu

atîta vreau,
să trăiesc
în banatul meu
pe care-l iubesc
ca venirea primăverii
după lunga iarnă
geroasă
vreau să pun umărul
și nu cer nimic
decît un cuvînt bun
cînd obosesc
fiți siguri
cuvîntu-mi stă
chezășie
un șvab ca mine
niciodată
nu-și părăsește
banatul iubit

NIKOLAUS BERWANGER ■
în românește
de ANTON PALFI ■

Subiect pentru un viitor reportaj

● La Șimleu Silvaniei, cercetările medicale conduse de doctorul Ioan Pușcaș continuă cu succes. Ultimele rezultate obținute, au șansa să contribuie substanțial la îmbogățirea arsenalului medical în lupta cu ulcerul gastroduodenal. Printre altele, a fost descifrat mecanismul intracelular, care stă la baza procesului secretor de acid clorhidric în condiții fiziologice sau patologice.

FORUM AL DEMOCRAȚIEI

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, miercuri, 29 martie, în Sala Palatului Republicii au început lucrările Conferinței pe țară a președinților consiliilor populare, eveniment de seamă în viața social-politică a țării.

Instituționalizat din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, acest larg și reprezentativ forum constituie o nouă și elocventă expresie a modului creator în care partidul și statul nostru asigură adîncirea continuă a democrației socialiste, participarea efectivă, nemijlocită, a tuturor categoriilor de oameni ai muncii, fără deosebire de naționalitate, la conducerea activității economico-sociale, a întregii țări, la dezbaterea și adoptarea hotărîrilor privind prezentul socialist și viitorul comunist al patriei.

Moment de însemnătate deosebită în viața social-politică, conferința noastră are loc în anul împlinirii unui deceniu de la actul revoluționar al îmbunătățirii organizării administrativ-teritoriale, înfăptuită sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, deceniu care a dat un puternic impuls dezvoltării forțelor de producție, înfăptuirii unor ample prefaceri înnoitoare în toate județele și localitățile țării, dinamizînd activitatea economico-socială, creînd condițiile necesare pentru participarea tuturor cetățenilor patriei noastre, fără deosebire de naționalitate, la conducerea societății noastre socialiste.

Prin amploarea și importanța lucrărilor sale, conferința relevă locul și rolul deosebit al consiliilor populare în societatea noastră, ele constituind o puternică forță politică și organizatorică, chemată să-și aducă o contribuție sporită la înfăptuirea politicii partidului, în plan teritorial, la soluționarea problemelor complexe ce le ridică progresul în ritm accelerat al județelor, municipiilor, orașelor și comunelor țării, la sporirea gradului de civilizație al poporului, la antrenarea largă a cetățenilor la gospodărirea și conducerea directă a treburilor în toate așezările patriei.

Într-un spirit de înaltă responsabilitate comunistă, Conferința pe țară a președinților consiliilor populare este chemată să dezbată activitatea desfășurată de organele locale ale puterii de stat pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului cu privire la dezvoltarea economico-socială a țării, la înfăptuirea programelor de modernizare a agriculturii, de sistematizare a teritoriului și de urbanizare a localităților, la realizarea planului construcției de locuințe și lucrărilor de gospodărire comunală, asigurarea aprovizionării populației, ridicării bunăstării tuturor oamenilor muncii de la orașe și sate. Marele forum va examina modul în care consiliile populare trebuie să acționeze în vederea perfecționării activității economico-financiare, organizării și conducerii treburilor obștești, pentru dezvoltarea democrației socialiste, întărirea muncii politico-educative, formarea omului nou, participant activ la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

OPINIA UNUI ALEGĂTOR

Noi așteptăm să greșiți!

Sigur că n-o să auziți niciodată, răspicat, un astfel de răspuns, nimeni și niciodată n-o să spună cu toată gura și senin și liniștit și hotărît că **ei** sau **ei** nu consideră că au altceva de făcut în cadrul eforturilor generale ale societății decît să aștepte ca **tu** sau **altul** sau **alții** să greșească, pentru ca după aceea la fel de liniștit, sau de liniștiți, să arate, cu vigilență și cu pasiune chipurile revoluționară : „Tovarășe, cum am prevăzut, a greșit, s-a greșit. Iată ce mare greșeală s-a săvîrșit, noi, vigilenții, noi, devotații, atragem rapid atenția !“

Categoric, niciodată n-o să auziți, răspicat o astfel de replică. Și cu toate acestea, așa se mai petrec, din nefericire, citeodată lucrurile. Sînt unii oameni care n-au altă plăcere decît să culeagă informații despre felul cum se greșește sau despre felul cum s-a greșit, deși pînă se va fi greșit ei au fost de față, au asistat liniștiți, au avut marea și nerușinata răbdare să stea liniștiți și să vadă bine cum se greșește și să lase să se greșească, numai ca să poată ei ridica, apoi, două degete negre și să arate cît de vigilenți au fost. Lamentabilă morală, lamentabilă atitudine, lamentabilă filosofie de viață și de strecurat prin viață.

Omul nostru vine, să zicem, la o ședință, face parte din serviciul respectiv, vede bine că ce se pune la cale, deși de bună-credință, poate să pornească dintr-o eroare și poate să conducă la o eroare, eroarea e, cum bine se știe, în firea lucrurilor, bine e să o eviți, greu poți, însă, să crezi că cineva în mod intenționat vrea să greșească. Ei bine, omul nostru observă toate acestea, e, cum ziceam, de față. Nu spune un cuvînt, nu exprimă o îndoială, tace chitic și așteaptă să se greșească. Pe urmă, ca viteazul după război, agită vigilența lui ipocrită și strigă lozinca.

Strigă lozinca dacă e, totuși, un așa-zis **luptător la vedere**, pentru că mai există și soluția anonimei. Scrie frumos cu mîna stîngă, cu o mașină de scris de te miri unde, pune gura la pîlnia unui telefon necunoscut și sub pavăza lamentabilă a anonimatului, toarnă veninul.

Umărul nu l-ar pune la muncă, mintea lui bună n-ar pune-o la bătaie, ochii lui teferi nu i-ar pune să vadă, gura lui vorbăreață n-ar pune-o să spună ce e de spus și **pe față** și **la timp** și **de față**. Nu. El așteaptă să se greșească, pe el nu-l interesează faptul că dacă se greșește societatea pierde, vreau să spun colectivul, locul de muncă, și așa mai departe. Pe el îl interesează să se greșească anume, ca să se scoată el în lumină cît de necesar e și cît de „la timp“ se face el necesar.

Cunosc eu un asemenea specimen, un om dugos și cu fruntea moreu neagră și cu ochii mereu în pămînt, un fel de cîrtiță tîritoare la lumina zilei dacă s-ar putea așa ceva. Pune satul la cale o treabă și ar mai avea nevoie de un ochi cu vederea bună în plus, el se dă deoparte și se bucură cînește așteptînd să vadă gardul pus strîmb și el să strige : „S-a greșit, nu v-am spus eu, sînt incapabili“, spoiește cineva un perete și a uitat în fuga trebei să pulе cîei în var, el nu zice nimic, așteaptă să cadă varul și să se descojească și el să strige : „Nu v-am spus eu, e un nepriceput, a greșit“. O viață de așteptare a greșelilor, de anonime și de ris strîmb ca un rigilt cînd se întîmplă nenorocirea.

Se zice că l-ar fi întrebat cineva, respectuos, văzîndu-l deoparte și așteptînd :

— Dumneavoastră, „tovarășe“, ce faceți ?

— Noi — ar fi răspuns el atunci cu pluralul maiestății furat iute de întrebare și pentru prima dată „cinstit“ în nemernicia lui — noi așteptăm să greșiți.

DINU SĂRARU ■

Primiri la tovarășul Nicolae Ceaușescu

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Unității Socialiste, a primit, luni după-amiază, pe tovarășa Hă Giang Suk, membru al C. C. al Partidului Muncii din Coreea, vicepreședinte al Comitetului Permanent al Adunării Populare Supreme, secretar general al C. C. al Frontului Democratic pentru Reunificarea Patriei, conducătoarea delegației frontului, care ne vizitează țara, la invitația Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste.

În cadrul întrevederii s-au relevat cu satisfacție bunele raporturi de prietenie și colaborare dintre P.C.R. și Partidul Muncii din Coreea, dintre țările și popoarele noastre, în spiritul convorbirilor și înțelegerilor dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Kim Ir Sen. S-a exprimat, totodată, dorința de a extinde și diversifica aceste relații în interesul popoarelor român și coreean, în folosul cauzei păcii și socialismului.

În cadrul convorbirii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reafirmat solidaritatea deplină a Partidului Comunist Român, a guvernului și poporului nostru față de aspirațiile legitime ale poporului coreean de reunificare pașnică, independentă și democratică a patriei, arătînd că România va sprijini cu consecvență propunerile și inițiativele constructive ale Republicii Populare Democrate Coreene, menite să asigure înfăptuirea acestui deziderat major.

În numele tovarășului Kim Ir Sen, al Frontului Democratic pentru Reunificarea Patriei din R.P.D. Coreeană, oaspetele a exprimat secretarului general al Partidului Comunist Român întreaga recunoștință pentru sprijinul și solidaritatea activă a țării noastre față de lupta poporului coreean pentru înfăptuirea idealurilor de reunificare a patriei sale.

★

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a primit, marți după-amiază, pe tovarășul Gianni Cervetti, membru al Direcțiunii și Secretariatului Partidului Comunist Italian, care face o vizită în țara noastră, la invitația C.C. al P.C.R.

Oaspetele a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un cald mesaj de salut din partea Direcțiunii Partidului Comunist Italian, a președintelui partidului, tovarășul Luigi Longo, și a secretarului general al partidului, tovarășul Enrico Berlinguer.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a mulțumit pentru sentimentele prietenești exprimate și a transmis, la rîndul său, Direcțiunii P.C.I., tovarășilor Luigi Longo și Enrico Berlinguer un salut călduros din partea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. și a sa personal.

În cadrul convorbirii, desfășurate într-o atmosferă de caldă prietenie, s-a procedat la o informare reciprocă asupra activității și preocupărilor actuale ale celor două partide și a avut loc un schimb de vederi asupra unui larg cerc de probleme ale situației internaționale actuale și ale mișcării comuniste și muncitorești.

Tovarășul Gianni Cervetti a informat despre situația din Italia, despre problemele dificile cu care sînt confruntate forțele democratice în activitatea de înfăptuire a programului de guvernare aprobat în parlament de cele cinci partide din „arcul constituțional". În acest context, oaspetele a relevat că actele teroriste, care au culminat cu răpirea președintelui Consiliului Național al Partidului Democrat-Creștin, Aldo Moro, constituie o gravă amenințare la adresa instituțiilor republicane și ordinii publice, a desfășurării activității normale a țării și a evoluției procesului spre democratizarea și reînnoirea vieții politice, economice și sociale a statului italian.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat ca un fapt pozitiv formarea în Italia a unei largi majorități parlamentare în care P.C.I. ocupă un loc important, ceea ce deschide o perspectivă favorabilă dezvoltării democrației, creșterii rolului forțelor de stînga. Secretarul general al partidului a exprimat, totodată, convingerea că comuniștii italieni, toate forțele progresiste și democratice ale țării vor reuși să depășească momentele grele prin care trece Italia, să înfăptuiască programul de dezvoltare democratică a țării, să adîncească procesul de reînnoire a societății, în interesul maselor populare, al întregului popor italian.

De ambele părți a fost exprimată satisfacția față de bunele relații de prietenie, colaborare și solidaritate statornicite între P.C.R. și P.C.I. și a fost reafirmată dorința comună de a dezvolta, întări și intensifica aceste relații, de a contribui la consolidarea legăturilor tradiționale de prietenie și conlucrare dintre România și Italia în toate domeniile de activitate, în folosul ambelor țări și popoare, al cauzei păcii, înțelegerii și cooperării în Europa și în lume.

Schimbul de vederi în problemele internaționale actuale a reliefat importanta pe care cele două partide o acordă transformărilor revoluționare care au loc în lume, afirmării tot mai puternice a voinței popoarelor de a trăi libere și independente, de a-și hotărî singure soarta, fără nici un amestec din afară, de a pune capăt vechii politici de dominație și dictat.

Relevîndu-se faptul că în viața internațională se manifestă tendințe negative provocate de ascuțirea contradicțiilor dintre state sau grupuri de state, de intensificarea luptei pentru sfere de influență, de accentuarea unor manifestări de forță, s-a subliniat de ambele părți că astăzi se impun mai mult ca oricînd unirea eforturilor maselor populare, a tuturor forțelor progresiste și antiimperialiste în vederea împiedicării agravării climatului mondial, intensificarea eforturilor pentru rezolvarea pe cale pașnică, între părțile direct interesate, a stărilor conflictuale din Orientul Mijlociu și din alte zone.

Apreciindu-se că rezultatele recentei reuniuni de la Belgrad sînt nesatisfăcătoare, s-a relevat necesitatea ca guvernele, toate forțele politice responsabile, toate popoarele europene să acționeze cu toată fermitatea pentru măsuri concrete de dezangajare militară, de dezarmare, și în primul rînd de dezarmare nucleară, pentru o largă colaborare între state, care să favorizeze întărirea securității și păcii pe continentul european.

A fost reliefat faptul că lupta pentru triumful aspirațiilor popoarelor la independență, democrație, pace și progres social, pentru transformări înnoitoare, democratice în viața politică, economică și socială a țărilor lor impune intensificarea conlucrării dintre partidele comuniste, socialiste, social-democrate, a tuturor forțelor progresiste și antiimperialiste.

★

În cursul acestei săptămîni au mai fost primiți la tovarășul Nicolae Ceaușescu, noul ambasador al Iranului, Mohammad Ali Moshiri Hamadani, care și-a prezentat scrisorile de acreditare, și John Paul Wallach, corespondent diplomatic al trustului de presă „Hearst Newspapers" — din S.U.A., căruia președintele Republicii Socialiste România i-a acordat un interviu.

Două noi legi

În ansamblul de măsuri politice luate de conducerea de partid și de stat în ultimii ani pentru asigurarea unui cadru organizat, legal, de atragere a tuturor cetățenilor la conducerea construcției economico-sociale, a tuturor treburilor de interes obștesc se inscrie și Legea cu privire la activitatea de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii, dezbătută și aprobată la 24 martie de Marea Adunare Națională.

Dreptul oamenilor muncii de a se adresa cu orice probleme organelor de partid și de stat — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la ultima Plenară a C.C. al Partidului Comunist Român — „constituie o expresie a democrației noastre socialiste. Este, de asemenea, o obligație pentru organele de partid și de stat să soluționeze în mod corespunzător atît problemele de ordin personal, cît și cele de ordin general și să informeze pe cei care au ridicat aceste probleme de felul cum au fost soluționate... Activitatea din acest domeniu constituie o latură însemnată a legăturilor partidului și statului cu masele de oameni ai muncii. Ea constituie o parte inseparabilă a democrației noastre socialiste, care se bazează tocmai pe contactele nemijlocite cu oamenii, pe soluționarea directă a problemelor ce privesc condițiile de viață și de muncă ale maselor largi populare". Iată contextul larg, cuprinzător, în care își află locul și legea sus-menționată.

După cum au subliniat mai mulți din participanții la dezbateri, această lege, reflectînd îmbinarea armonioasă a intereselor generale ale societății cu cele personale, asigură largi posibilități tuturor celor ce muncesc să contribuie prin sugestiile, propunerile și criticile lor la îmbunătățirea muncii în toate domeniile, la apărarea și dezvoltarea avutului obștesc, la întărirea ordinii și disciplinei, la afirmarea deplină a principiilor eticii și echității socialiste. Se vor putea combate mai eficient manifestările de tărăgănare, formalism sau neglijență, trecîndu-se astfel la o calitate superioară în conducerea întregii vieți economice și sociale. Întrucît mai sînt încă destule cazuri în care nu se acționează cu suficientă perseverență și receptivitate față de sugestiile și criticile venite din mase, au fost apreciate ca deosebit de importante prevederile potrivit cărora sînt stabilite obligații pentru organele de conducere la toate nivelurile, pentru organizațiile de sindicat, tineret și femei, în asigurarea soluționării mai competente, operative și responsabile a tuturor problemelor cu care li se adresează oamenii muncii.

Expresie a procesului de continuă perfecționare și adîncire a democrației muncitorești, Legea cu privire la activitatea de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii oferă noi posibilități de participare nemijlocită a maselor la conducere, la actul de decizie — participare aflată la însești temeliile democrației socialiste. Regăsim aci una din semnificațiile majore ale noii legi, căreia însă, pe un plan mai general, i se aplică și ei, în fond, aprecierea făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. cu privire la măsurile de perfecționare a conducerii economico-financiare : **„...Nimeni nu trebuie să se aștepte la minuni doar prin însăși adoptarea acestor hotăriri. Pentru ca ele să dea rezultatele pe care le dorim, trebuie să acționăm cu toată fermitatea în vederea transpunerii lor rapide și în cele mai bune condiții în viață..."**

La aceeași sesiune a Marii Adunări Naționale a fost adoptată Legea privind apărarea civilă în Republica Socialistă România.

Se știe că, sprijinind energic cursul destinderii pe plan internațional, soluționarea în interesul popoarelor a problemelor ce confruntă omenirea, Partidul Comunist Român, conștient de răspunderile ce-i revin față de destinele țării și ale națiunii, a elaborat o concepție proprie cu privire la organizarea apărării naționale. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandantul suprem al forțelor noastre armate, arată : **„Ținînd seama că în condițiile de azi un război antiimperialist, de apărare poate fi numai un război popular, partidul și guvernul se preocupă de întărirea forței de luptă a întregului popor, pentru ca fiecare cetățean să poată în orice moment să fie în stare, așa cum azi înfăptuiește politica partidului de edificare a socialismului, să apere cuceririle socialiste, independența și suveranitatea patriei noastre".**

Apărarea civilă, parte integrantă a sistemului național de apărare, se întemeiază pe această concepție cu atîta claritate expusă de șeful statului, ea contribuie nemijlocit la pregătirea populației, a teritoriului și a economiei naționale pentru apărare. Noua lege stabilește, într-un ansamblu unitar, principiile și normele care stau la baza activității de apărare civilă.

Legile adoptate de Marea Adunare Națională evidențiază, o dată mai mult, unitatea organică existentă între politica externă și cea internă a României socialiste, ele oglindesc înalta conștiință a poporului, care știe prea bine că doar în propriile sale forțe, în hotărîrea neabătută de a lupta pentru înfăptuirea politicii partidului stă chezășia prosperității și progresului neîntrerupt al patriei.

I. NICULESCU

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român

Importante măsuri pentru perfecționarea vieții economico-sociale

Elaborate pe temeiul unității dialectice dintre teorie și practică, dintre principiile generale și modalitatea aplicării lor concrete, recentele măsuri adoptate de Plenara C.C. al P.C.R., întrupate din gîndul și fapta unui întreg popor, anticipează emoționant o nouă etapă strategică a construcției socialiste. Vom fi cu toții martorii și creatorii acestui timp istoric, prefigurat cu îndrăzneală și clarviziune de către Conferința Națională, a unui timp măsurat nu în lungime ci în intensitate și caracterizat prin reînvigorarea întregii activități social-economice prin multiplele transformări calitativ superioare, cu largi și profunde implicații în destinul colectiv al poporului nostru.

Ca de fiecare dată, documentele de însemnătate teoretică și practică ale partidului nostru aduc în atenție valoarea deosebită, determinantă, a aportului tovarășului Nicolae Ceaușescu, rolul decisiv, dominant, încredințat de istorie primului bărbat al României în elaborarea și aplicarea strategiei și tacticii partidului, în clarificarea etapelor de dezvoltare economică și social-politică a țării prin aplicarea creatoare la realitățile concrete ale patriei socialiste a celor mai generale principii ale marxism-leninismului. Un asemenea document programatic, de o inestimabilă valoare teoretică și practică, cu totul remarcabil prin temeinicia opțiunilor și cutezanța soluțiilor preconizate, prin rigoarea discernămîntului științific și profundul său umanism îl reprezintă cuvîntarea rostită de secretarul general al partidului la Plenara C.C. al P.C.R. din 22—23 martie.

Referindu-se în mod deosebit la importanța măsurilor privind perfecționarea conducerii și planificării economico-financiare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a ținut să precizeze că oportunitatea acestora a devenit evidentă ca urmare a importantelor realizări obținute prin munca pașnică a poporului nostru. Dezvoltarea în ritm înalt a forțelor de producție, viguroasa ascensiune și diversificare a industriei și agriculturii, înflorirea științei și culturii, marile și variatele succese înregistrate în acest ultim deceniu de aur al istoriei naționale au produs deopotrivă schimbări radicale în structura socială a țării noastre. Noua vîrstă a patriei impune tocmai de aceea luarea unor măsuri de perfecționare a relațiilor de producție și sociale, de așezare a acestora într-o realistă și armonioasă concordanță cu forțele de producție, condiție esențială pentru înaintarea societății noastre pe calea socialismului și comunismului. Noile hotărîri consacrate perfecționării conducerii științifice și planificării întregii activități economico-sociale devin imperios necesare mai cu seamă în actuala etapă de dezvoltare a României, caracterizată prin larga participare a oamenilor muncii la conducerea întregii vieți economice, prin instituționalizarea principiului muncii și conducerii colective, prin continua adîncire a democrației socialiste. Hotărîrile adoptate de plenară — a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu — au, tocmai de aceea și în primul rînd, menirea de a pune în concordanță cadrul organizatoric democratic cu mecanismul economico-financiar, de a deschide drum larg manifestărilor nestingherite, active ale tuturor organelor colective create, inițiativei și capacității creatoare ale maselor de oameni ai muncii.

Recentele hotărîri adoptate de plenară reprezintă, conform unei practici statornicite în activitatea partidului nostru, rodul unor îndelungate investigații de specialitate, al unei minuțioase și riguroase analize a etapei istorice pe care o parcurgem. Precizînd că trecerea la experimentarea unor măsuri de perfecționare a mecanismului economico-financiar, printre care și introducerea indicatorului de valoare a producției nete în locul celui al valorii producției globale, a fost hotărîtă încă din 1974, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat o severă și îndreptățită critică celor însărcinați cu experimentarea și prezentarea concluziilor și care, din motive total neîntemeiate, timp de patru ani, au tergiversat aplicarea acestor măsuri vitale.

Noile căi de perfecționare a conducerii și planificării pornesc de la principiul corelării unitare a activității de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate cu autonomia economico-financiară a unităților administrative și de producție, cu principiul autoconducerii muncitorești, cu autogestiunea întreprinderilor. Vitoarele principii de muncă și conducere — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — resping atît tendințele unui centralism excesiv și rigid cît, deopotrivă, și pe cele ale unui eventual patriotism local, de încălcare a legilor și hotărîrilor obligatorii pentru toate organele de partid și de stat, pentru toți cetățenii patriei. Lupta hotărîtă împotriva inerției, rutinei, birocrației și rigorilor excesive va trebui să determine la toate nivelurile o înviorare a muncii de conducere și planificare, o potențare a inițiativei și talentului virtual. Un rol deosebit în acest sens revine — după cum se știe — întreprinderilor chemate să instituționalizeze principiul autoconducerii muncitorești, al autogestiunii economico-financiare, bazat pe creșterea răspunderii directe a conducerii colective a tuturor oamenilor muncii din unitățile respective, chemați — potrivit noilor prevederi — să asigure o mai judicioasă gospodărire mijloacelor de producție, pentru obținerea cu mijloacele materiale și financiare existente a unei eficiențe maxime, a unei valori noi create cît mai ridicate la mia de lei fonduri fixe.

Realizarea unui mecanism economico-financiar flexibil și dinamic creează deopotrivă cadrul juridic și modalitatea concretă pentru înlăturarea unor aspecte carențiale din diverse compartimente ale economiei naționale, incompatibile cu o economie planificată, modernă, competitivă. Trebuie să se pună astfel capăt cu hotărîre practicii de a se produce marfă în orice condiții, fără contracte ferme, la voia întîmplării, fără a avea asigurată desfacerea în străinătate sau în țară. Întreaga activitate economică — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — trebuie să se bazeze pe contractele de lungă durată, iar planurile de producție să fie considerate încheiate numai în clipa în care au fost clarificate toate problemele și a fost asigurat tot necesarul producției, începînd cu încheierea planului, întocmirea contractelor, alcătuirea bugetului de venituri și cheltuieli și terminînd cu asigurarea forței de muncă. Principiul autogestionării economico-financiare creează un cadru real și extrem de favorabil respectării și înfăptuirii cu promptitudine a unor asemenea imperative de esență. Ele vor asigura creșterea obiectivă a rentabilității și beneficiului, iar întreprinderile vor dispune, totodată, în cadrul planului și bugetului de venituri și cheltuieli, atît de mijloacele necesare activității de producție, retribuției oamenilor muncii, cît și de mijloace pentru dezvoltarea capacităților de producție, și de satisfacere directă a unor necesități sociale, inclusiv în domeniul construcției de locuințe.

În deplin consens cu măsurile preconizate, cu întreaga etapă inaugurată prin documentele dezbătute și adoptate de recenta Plenară a Comitetului Central al partidului, trebuie înțeleasă și apreciată și hotărîrea de a se trece la comensurarea rezultatelor obținute prin valoarea producției nete, ca indice principal de planificare economico-socială și deci, implicit, de a se înlătura modul defectuos de estimare a rezultatelor de producție nu ca rezultat al muncii vii, ci pe baza calculării consumului material, al consumului de muncă trecută.

În întreaga sa istorie scrisă sau nescrisă, omul, producătorul conștient al bunurilor materiale și spirituale, și-a măsurat rodul muncii sociale prin actul final al creației sale, singurul cîntar exact și obiectiv pentru eficiența și valoarea activității prestate. Valoarea nou creată sau producția netă presupune tocmai valorificarea superioară a materiilor prime, încorporarea în acestea a unei cantități tot mai mari de muncă vie, de inteligență, de pricepere și talent. Iată de ce — a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu — valoarea nou creată nu poate fi decît rezultatul concret al muncii prestate, și nu al consumului de muncă trecută, motiv pentru care este absolut necesar să renunțăm la mitul producției globale, păstrînd-o doar ca un indicator general și nu ca pe un indicator de bază al activității economico-sociale.

Noile îndatoriri și atribuții ale muncii și conducerii colective implicate în măsurile privind perfecționarea conducerii și planificării economico-financiare au impus, totodată, adoptarea în cadrul recentei plenare a hotărîrii de îmbunătățire a cointeresării oamenilor muncii atît prin unele prevederi ale Legii retribuției cît și prin măsurile preconizate pentru participarea oamenilor muncii la beneficii. Această hotărîre — a apreciat secretarul general al partidului — va determina fără îndoială o mai judicioasă organizare a producției și muncii, sporind sensibil productivitatea muncii și rentabilitatea activității economico-financiare, creînd în același timp posibilități ca oamenii muncii să-și sporească sensibil retribuția stabilită prin beneficii suplimentare. „Doresc, încă o dată, să subliniez — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — că adoptarea acestor măsuri trebuie să ducă la îmbunătățirea întregii activități economice, la realizarea în viață a sarcinilor trasate de Conferința Națională cu privire la trecerea la o nouă calitate în toate domeniile, inclusiv în conducerea și planificarea economico-socială".

Plenara din 22-23 martie și-a consacrat de asemenea dezbaterile unor probleme privitoare la creșterea rîndurilor partidului, la structura sa organizatorică, precum și la politica de cadre a partidului. Precizîndu-se că numărul membrilor de partid depășește 2 760 000, s-a apreciat, totodată, că avem o compoziție socială și națională corespunzătoare, că au fost obținute succese notabile în promovarea și creșterea cadrelor, în promovarea de noi activiști în diferite munci de partid și de stat; a crescut mulțumitor ponderea femeilor în partid. Pentru întregul nostru popor Partidul Comunist Român reprezintă astăzi autoritatea supremă, tezaurul înțelepciunii colective, gîndurile, crezul și aspirațiile unei întregi națiuni, chezășia sigură a prosperității și civilizației României socialiste, garanția întregii noastre deveniri.

Plenara Comitetului Central a mai dezbătut și aprobat măsurile privind îmbunătățirea activității de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii și a examinat și aprobat raportul cu privire la activitatea internațională a partidului și statului nostru în anul 1977 și la principalele orientări pe plan extern pe anul 1978.

Noua etapă strategică inaugurată în cadrul recentei plenare proiectează într-o largă perspectivă viitoarea evoluție a patriei socialiste pe drumul dezvoltării sale multilaterale și al înaintării sale spre comunism. În această vastă și profundă creație a partidului, bazată pe cunoașterea profundă a legilor obiective ale dezvoltării sociale, întregul nostru popor recunoaște înaltele însușiri ale conducătorului partidului și statului nostru: clarviziunea politică, realismul și cutezanța în gîndire, cunoașterea în spirit științific a celor mai variate probleme economice și sociale, înaltul umanism și dragostea nețărmurită pentru destinul patriei noastre, România socialistă.

LIVIU TIMBUS

„Ehei... ! Cocora, în mai, devine un izvor nesecat de viață și de speranță"

Șoseaua care te aduce de la Slobozia la Cocora, comună bogată, așezată în răscrucea vînturilor, în Bărăgan, se lovește deodată de fruntea satului și ai impresia că se termină aici. Dar, asemenea unei vulpi fugărite care își trimite coada unde nu te aștepți, șoseaua cotește la stînga și unduiește prin tot satul, fiind singurul drum de mașini și de care. Singurul pentru că toate celelalte uliți ale satului sînt închise la capete.

— De ce ați blocat drumurile, tovarășe primar ?

— La noi, drumurile însumează cîteva zeci de pogoane și, de comun acord cu toți locuitorii comunei, am hotărît ca în fiecare primăvară să le închidem și să le arăm. Măsura este posibilă pentru că pînă toamna, cînd sătenii își adună roadele în hambare, nu mai circulă pe ele nici care, nici tractoare. Spuneți și dv., n-ar fi păcat să lași nefolosit atîta pămînt ? Noi am tras brazdă adîncă, am arat toate drumurile și le-am oferit posibilitatea sătenilor să cultive, pentru nevoile proprii, cartofi, ceapă, roșii, tot felul de legume și zarzavaturi. Dacă la început au fost, e adevărat, și unii care s-au abținut, acum, cum vine primăvara, locuitorii comunei cer să arăm imediat toate drumurile. Așa înțelegem noi să folosim fiecare palmă de pămînt.

— Și pe unde circulă oamenii, că doar nu au încă aripi, să zboare ?

— Avem 21 kilometri de trotuare asfaltate, comode, pe care oamenii circulă în voie, merg în pantofi pe orice timp, nu în cizme de cauciuc ca altădată. Ne-am propus să turnăm trotuare chiar și pe marginea șoselei, să ne circule copiii mai în siguranță.

Străbat comuna, împreună cu primarul Corneliu Elefterescu, de la care aflu că valoarea producției realizată de cocoreni, oameni a căror hărnicie se recomandă singură, se ridică la peste 110 milioane lei și provine numai din agricultură și zootehnie. Deși la Cocora nu sînt terenuri irigate, nu se cam înghesuie ploaia, în primii doi ani ai cincinalului s-au obținut importante plusuri de recolte. Cum ? Prin gospodărirea pămîntului, îngrășarea lui cu substanțe naturale și chimice, executarea unor lucrări de calitate, prin asumarea unei mai mari responsabilități față de muncă din partea fiecărui membru cooperator. În felul acesta, s-a reușit să se predea în plus, la fondul de stat, 1 500 tone de cereale, 60 tone carne, 6 000 hectolitri de lapte, alte produse agricole.

— Iar acum, ține să completeze primarul Corneliu Elefterescu, care la data documentării noastre se pregătea pentru a participa la lucrările Conferinței pe țară a președinților consiliilor populare, anul acesta, zice el, cocorenii m-au autorizat să le exprim gîndurile și voința lor de a obține cel puțin 1 500 kg de porumb boabe în plus de pe fiecare hectar din cele 2 400.

Angajamentul, de-a dreptul îndrăzneț, l-a cam pus' pe primar pe gînduri, l-a determinat să mai stea o dată de vorbă cu oamenii, să afle cam ce mai au de gînd să facă, unde „să umble", să obțină acest spor de produse. „Păi, tovarășe președinte, au zis ei ; noi am cartat tot terenul, fapt ce ne permite să amplasăm culturile în raport de proprietățile solului, știm de acum să rotim culturile, să folosim mai bine baza tehnico-materială, să folosim cele mai bune tehnologii de păstrare a apei în sol, avem semințe de calitate și dacă ne organizăm și mai bine munca și folosim acordul global, apăi, nu știm, zău, cine ne-ar mai putea împiedica să obținem ce ne-am propus". Și primarul Corneliu Elefterescu și-a însușit cu destulă bucurie mandatul cocorenilor, pe care îl va duce în aceste zile la conferință.

— Astfel înțelegem noi să practicăm o agricultură intensivă. Anul acesta, de pildă, vom semăna, după orz, o suprafață de 340 hectare cu porumb și vom obține astfel, de pe aceeași suprafață de teren, două recolte.

Am înțeles, mai mult decît oriunde, că întreg curajul de angajare, forța de exprimare a primarului Corneliu Elefterescu, vin nu numai din el, ci mult mai de departe, vin din forța și curajul obștii în fruntea căreia se află, ales, vin din vrednicia oamenilor din Cocora, așezare solară în care se află simbolul zborului, al înălțării spre civilizație. Sînt oameni buni și harnici la Cocora, care înțeleg că ajungerea României în rîndul țărilor cu o dezvoltare medie va fi posibilă dacă și ei își vor face datoria, dacă se vor gospodări din an în an tot mai bine, dacă vor valorifica toate resursele pe care locul lor le oferă. Vorbeam cu soții Maria și Alexandru Băjean, ea ingineră, șefa fermei legumicole, el inginer șef al cooperativei agricole de producție din Cocora : „Venim din București, dar locuim aici de opt ani și doi dintre cei trei copii ai noștri s-au născut în Cocora. Ce ne place mai mult aici ? Oamenii. Sînt muncitori, receptivi la nou, preocupați de a obține producții tot mai mari de pe aceste terenuri neirigate, care uneori sînt bîntuite de secetă". Dovadă a hărniciei lor stau producțiile de pînă acum, dar și răsplata eforturilor: mecanizatorii de la S.M.A. au obținut Ordinul Meritul Agricol clasa a II-a, iar cooperatorii de la C.A.P. Colilia, sat component al comunei, au fost distinși cu Ordinul Muncii clasa I, pentru producțiile obținute la cultura sfeclei de zahăr. Rezultate bune sînt și în zootehnie : porcii se cresc, la Cocora, după tehnologii moderne, în „baterii", niște țarcuri metalice în care apa vine pe țeavă (purcei beau apă din suzetă), hrana la fel, iar dejecțiile se evacuează automat, întreținîndu-se în creșcătorii o igienă deplină". „În felul acesta, ne mărturisea tehnicianul Marin Necula, am reușit să folosim mai bine spațiile și reușim să producem cu o mie de porci mai mult, să predăm statului, în 1977 de pildă, treisprezece tone de carne în plus."

— Dv. ce v-ați străduit să le oferiți oamenilor ? Îl întreb din nou pe primarul Corneliu Elefterescu.

— Am construit pentru locuitorii comunei un supermagazin cu autoservire, cofetărie și brutărie ; la școală, am construit două laboratoare, o sală de sport cum nici în Slobozia nu este, avem teren de fotbal (anul ăsta îi construim tribunele), am introdus apă potabilă pe 11 kilometri și, se înțelege, în casele oamenilor au apărut mai multe băi, avem un parc, priviți-l și dv., cum nu este altul în județ. Și, dacă vreți să știți, ați venit cam devreme în Cocora ; să fi venit în luna mai, atunci să vedeți Cocora !

— Cum e Cocora în mai ?

— Ehei... ! Cocora, în mai, devine un izvor nesecat de viață și de speranță. E ca o stațiune de frumoasă, o stațiune în care oamenii hărnicesc asemenea albine !

De vreo trei ani de zile la rînd, cocorenii cîștigă cîte un loc fruntaș în întrecerea pe județ, la gospodărirea comunei. „Anul acesta, ne mărturisește primarul, vrem să obținem un loc fruntaș pe țară. Și cred că îl vom obține dacă ne vom transpune în practică toate gîndurile noastre".

— Ce spun gîndurile astea ale dv. ?

— Uitați-vă, aici, pe strada principală, a început să se înalțe un dispensar nou cu două nivele, pe care îl vom da în folosință cu șase luni mai devreme. Ieri, la adunarea populară pe comună, am hotărît să construim o microtermocentrală, să introducem încălzire la școala generală de zece ani, la dispensar, la magazinul universal, în locuințele din jur. Am întocmit devizul pentru un local nou de poștă, cu apartamentele pentru cadrele didactice la etaj, în 1979 vom construi alte spații comerciale și alte apartamente pentru muncitorii din S.M.A., iar pînă în 1980 vom construi un bloc cu 16 apartamente.

— Cu cine construiți toate aceste obiective ?

— Totul construim în regie proprie, cu propriile noastre forțe, cu oamenii noștri,

— Și se pricep cei care ară, seamănă, recoltează, să înalțe și blocuri ?

— Parcă constructorii care fac blocurile din Capitală nu au fost tot țărani ? De ce n-ar construi și în satul lor ? Haideți să vă arăt sala de sport, unde se joacă tenis de cîmp, baschet, handbal ; să vedeți și bazinul de înot, la care mai avem lucrări de făcut.

— Cum, aici unde nu curge nici Dunărea, nici Borcea, nici Ialomița măcar, vă permiteți să vă construiți bazin de înot ?

— Tocmai pentru că nu avem nici una dintre aceste ape, ne-am ambiționat să învățăm copiii noștri să înoate : să nu mai fie puși în situația ca atunci cînd or vedea Dunărea, să zică mirați că au văzut Marea Neagră. Există apă sub pămînt, e drept la adîncime, dar o vom aduce la lumină, prin puțuri și conducte, să ne ofere, vara, un dram de bucurie și răcoare. Acum, la orele de educație fizică, elevii învață și înotul. De unde știu eu că mîine-poimîine n-o să se nască un campion olimpic și la Cocora ?

— În felul acesta Cocora se pregătește de urbanizare ?

— Nu se prevede în plan să devenim oraș. Dar nimeni nu ne oprește să ne creăm condiții tot mai bune de viață, tot mai apropiate de ale orașului, să ne gospodărim la noi acasă, cu propriile noastre forțe. Orașul, credem noi, cocorenii, ți-l construiești singur, nu ți-l aduce cineva la remorcă și ți-l instalează în locul satului.

— Cum sînt mobilizați oamenii comunei, organizațiile de masă și obștești la întemelierea acestui oraș pe care îl nădăjduiți cu toții ?

— Am căutat să aplicăm în practică una din indicațiile prețioase ale conducerii partidului, ale secretarului nostru general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, aceea de a transforma organizațiile de masă și obștești în adevărate active pe lîngă consiliul popular, în conducerea lor sînt membri de partid competenți, care au capacitatea de a mobiliza aceste forțe, cu adevărat uriașe. La noi, organizația de femei, de pildă, contribuie în procent de 70 la sută la înfrumusețarea comunei : femeile sădesc flori, văruiesc, cultivă legume, mențin igiena, comunei în general. Tinerii participă la îngrijirea parcului, elevii au în îngrijire o pepinieră de nuci și vor sădi anul acesta 500 de nuci pe marginea șoselelor și a străzilor. Și nu va fi nimic dacă un trecător va întinde mîna și va lua o nucă, pentru că ne mai rămîne și lemnul. Desigur, noi nu vom mai apuca să-l valorificăm, nucul crește greu, dar cei care vin după noi îl vor putea prelucra. Principalul este să capacitezi aceste forțe, cu planurile și ideile pe care vrei să le transpui în practică, și nu se poate să nu reușești. Oamenii noștri au vrut, de exemplu, să construim în comună un centru de schimbat butelii de aragaz. Am format comitete pe circumscripții electorale, cu ajutorul deputaților, au întocmit evidența acelora care au butelii, au încasat partea de contribuție a fiecărui cetățean și acum ridicăm centrul. Iată cum, prin participarea oamenilor, orice idee bună poate prinde viață.

Și spiritul cocorenilor găsește destule posibilități să se manifeste plenar, să întărească proverbul despre hărnicie, că omul este acela care sfințește locul. La prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României", comuna Cocora s-a prezentat cu șase formații artistice, obținînd tot atîtea premii la faza județeană. Din ele fac parte mecanizatori, cooperatori, medici, învățători și profesori, tineri și virstnici. Horesc în dansuri largi sau dau glas bucuriei, în cîntece noi, melodioase, despre munca și viața pe care și le rînduiesc singuri.

N. GRIGORE MARAȘANU

Sătenii în frunte cu primarii lor sînt pe șantier, la fel ca în comună, oameni demni de cea mai înaltă stimă

Tîrgoviște — vechea cetate de scaun — a cunoscut în ultimii 10 ani, ca și alte orașe ale patriei, o adevărată renaștere. Au fost puse în funcțiune noi capacități de producție și s-au dezvoltat capacitățile existente. La noile întreprinderi tîrgoviștene vin tot mai mulți oameni, nevoia de locuințe crește de la o zi la alta, în timp ce constructorii mai au restanțe. Nu-i vorbă, în fața lor stau sarcini din ce în ce mai mari. Dacă în 1968 constructorii tîrgovișteni au ridicat doar 320 de apartamente, în 1977 ei au dat la cheie 1 836, iar în acest an trebuie să predea noilor locatari nu mai puțin de 3 196 de apartamente, de aproape 10 ori mai mult decît în 1968. Dar, cu tot efortul, de cîțiva ani edilii tîrgovișteni nu și-au făcut planul la construcția de locuințe. Numai anul trecut, de pildă, au rămas cu o restanță de 228 de garsoniere și apartamente. Pentru a ieși din acest impas, pe temeiul indicațiilor conducerii partidului, comitetul județean de partid a lansat o chemare receptată cum se cuvine atît de organele de conducere de la nivelul comunelor, cît și de Întreprinderea județeană de construcții.

Astfel, de aproape două săptămîni, peste 500 de constructori veniți din comunele județului Dîmbovița muncesc pe șantierele construcției de locuințe din municipiul Tîrgoviște. Fiecare dintre cele 55 de comune ale județului sînt prezente cu cîte o echipă de meseriași, în frunte cu primarul. Zidari, dulgheri și zugravi, sînt cu toții deprinși cu munca și nu mai trebuie învățați cum să se poarte cu o sculă.

În cel mai nou microraion al municipiului, microraionul XI, aproape de oțelărie, lucrează 110 dulgheri și au front de lucru la nouă blocuri. Dulgherul Badea Olteanu, din comuna Ludești, ne spune : „La început unii ziceau, mai în glumă, mai în serios : cum, să meargă primarul pe șantier ? Ba după ce ne-am convins că primarul nostru, Ion Panait, merge, s-au găsit alții mai cu moț, și au zis : „Mergem numai dacă vine și fratele primarului, Nicolae Panait, că are meserie căutată, îi dulgher". Acum sînt amîndoi aici, lucrăm împreună cu cei din Cîndești Vale la fundația blocului H6 din microraionul XI". După acomodare și punerea la punct, pînă la cele mai mici amănunte, a detaliilor organizatorice s-a muncit din plin. Peste tot seriozitate și disciplină. Nimeni nu umblă brambura pe șantier, nu încearcă să se păcălească unul pe altul. Constantin Bica, șef de birou la Șantierul I al Întreprinderii de construcții, prezent la punctul de lucru, se declara foarte mulțumit de dulgheri, de faptul că sînt la nivelul celor mai buni dulgheri din Tîrgoviște.

La blocul 17 din microraionul IV, am găsit zidari din Văcărești, Bezdead, Răzvad, Valea Lungă, Văleni și Comișani. Zidarii de la comune, aflați aici, au preluat blocul nefinisat și îl vor da la cheie. Inginerul Cristian Zolia, șef de lot la Șantierul 2, este și el satisfăcut de calitatea lucrărilor de finisare a blocului 17, deși aflăm că : „Nu toți au dat randament maxim. Cu toate acestea, noi intenționăm să le deschidem apetitul pentru a lucra pe șantierele noastre, în construcția de locuințe".

Rezultatele primelor două săptămîni de muncă sînt îmbucurătoare. Așa cum i-am văzut lucrînd, conștiincioși, preocupați, sătenii în frunte cu primarii lor sînt pe șantier, la fel ca în comună, oameni demni de cea mai înaltă stimă. Iar această experiență, sîntem convinși, va deveni un bun prețios pentru activitatea de viitor.

ION PREDOȘANU

Au găsit acul într-un car... cu idei!

Singura din țară și printre foarte puținele din lume, după spusele directorului Mircea Urmuzache numărul unităților similare nu depășește, pe tot globul, cifra 15, Întreprinderea de ace de tricotat din București nu produce, cum s-ar putea crede, numai ace pentru mașinile de tricotat, ci și platine și șibere, ultimele reprezentînd „un fel de piese care împing și trag acul". Firește, acele rămîn baza. Se fabrică aproximativ 300 000 de ace pe zi, în peste 3 000 de tipodimensiuni, fiecare accesoriu deține cam 40 de cote, plasate toate într-un cimp de precizie în care toleranțele, de ordinul micronilor, nu se pot distinge cu ochiul liber, lupa fiind una din uneltele fundamentale ale lucrătorilor de aici. Trebuie adăugat că valoarea unui ac înglobează foarte multă manoperă, 3 sferturi manoperă, 1 sfert materie primă, din toate argumentele de mai sus fiind lesne de dedus că a face ace pentru mașinile de tricotat nu-i deloc o joacă, ci o treabă dintre cele mai serioase și responsabile, presupunînd un înalt nivel de automatizare a instalațiilor, agregatizare și așa mai departe.

Vizita noastră la ace, ca să zicem așa, a început pe strada Unității din sectorul 4 al Capitalei, cu parcurgerea camerei 93, pe ușa căreia stătea scris Muzeu tehnic, o primă luare de contact, oarecum lămuritoare, cu istoria și destinul unei întreprinderi care reprezenta, în 1950, la data înființării sub numele de „Tehnica tricotajelor", un atelier dărăpănat, și care reprezintă astăzi o unitate modernă, exportînd aproape un sfert din producția anuală către țări, cum ar fi Elveția, Franța, Mexic sau Spania, cu vechi tradiții industriale. N-a fost, desigur, un drum ușor de parcurs, dar etapele devenirii unității s-au scurtat mereu, prin munca și perseverența oamenilor, trecerea de la dispozitivele manuale din epoca de început la semiautomatizare și, în anii din urmă și în prezent, la automatizare și agregatizare realizîndu-se — reproducînd vorbele inginerului Justin Cristea, director adjunct — „din mers și cu excelente rezultate". E bine de spus că, exceptînd unele echipamente sosite din domenii de activitate limitrofe, cum ar fi cuptoarele de tratament sau presele, toată dotarea actuală a întreprinderii s-a realizat prin invenții proprii și, mai ales, prin autoutilare, această ultimă operațiune atingînd, în 1977, o cifră care îl scutește pe reporter de comentarii abundente, anume 11 milioane de lei.

Poate că, singure, cifrele n-ar spune mare lucru, fiind nevoie de întărirea lor prin cîteva argumente, care țin intim de specificul muncii producătorilor de ace de tricotat. Intră în discuție, în primul rînd, faptul că, spre deosebire de alte compartimente ale industriei, apariția unui reper nou s-a realizat și se realizează aici în exclusivitate în interiorul întreprinderii, prin inteligența creatoare și prin strădania lucrătorilor. Altfel zis, cînd se solicită fabricarea unui nou tip de ac, se pornește în producerea lui de la zero, tehnologia lui fiind ultima operație, după ce oamenii unității vor fi gîndit și realizat, în premieră absolută, linia tehnologică necesară, S.D.V.-urile și așa mai departe, fiecare nou produs însumînd o cantitate mai mare sau mai mică de inteligență, de gîndire originală. Asta vrea să însemne că, la ace, nu atît mașinile joacă un rol important cît oamenii, puși mereu în fața situației de a zămisli mașini noi, neavînd nici de unde să le importe și nici de unde să le asimileze, în sectorul acesta neexistînd practic nici un fel de literatură de specialitate!

Așadar, de voie și de nevoie, lucrătorii întreprinderii s-au apucat, îndeletnicire mai veche, dar constantă, să caute noul și să-l aplice în practică. Multe dintre rezultatele strădaniilor lor se numesc brevete de invenție, din care vom alege cîteva: „Procedeu și mașină pentru prelucrarea semifabricatelor din sîrmă, în special pentru ace de tricotat", numărul 56 821/7 februarie 1970, aparținînd inginerului Laurențiu Pop, „Procedeu și instalație de călire", 54 476/31 iulie 1972, realizate de maistrul Mihai Marinescu, „Dispozitiv pentru formarea capătului tronconico-sferic la acele de repasat", 59 305/5 octombrie 1972, avînd ca autori pe proiectantul principal Constantin Jocu, pe inginerul Pavel Soleanicov și pe muncitorul specialist Gheorghe Bogovici, numai și simpla parcurgere a numelor de mai sus, însoțite de profesiile inventatorilor, fiind convingătoare în sprijinul afirmației că, la I.A.T., găsirea și promovarea noului au fost și au rămas o cauză a întregului colectiv. Una dintre invențiile închegate aici, pe strada Unității, „Mașină automată de realizare a suporturilor pentru miezurile de turnare a radiatoarelor și a altor piese asemănătoare", 44 020/8 aprilie 1964, rod al colaborării dintre inginerii Vladimir Soleanicov (tatăl celui de mai devreme) și Laurențiu Pop, a fost distinsă, în 1970, cu Medalia de aur

a celui de-al 19-lea Salon internațional de invenții de la Bruxelles.

Lista autoutilării este, de asemenea, prea lungă pentru a putea fi reprodusă în întregime, dar ea cuprinde, într-o ordine pe care inginerul Ioan Zărnescu, șeful atelierului de proiectare, o consideră „a priorităților tehnice", mașina automată de confecționat palete, de profilat tija acului de tricotat, de calibrat tija, instalația automată de superfinisat, utilaje care și-au adus contribuții demne de luat în seamă la creșterea permanentă a indicelui de productivitate a muncii, cu 13 procente mai mare, ca să furnizăm un exemplu de ultimă oră, pe primul trimestru al anului în curs, prin comparație cu aceeași perioadă a anului trecut. Autoutilarea a cuprins și cuprinde întreaga suflare a întreprinderii, depășind prin preocupări și succese activitatea atelierului specializat, în care, dealtfel, lucrează oameni destoinici și întreprinzători, maiștrii principali Ion Mîndruț, Dumitru Peană, Petre Nicolae, Vasile Szilaghi, inginerul Sami Benjaminof, muncitorii cu înaltă calificare Tudor Arghir, Ion Roman, Valeriu Tache, Elena Diaconescu, Georgeta Chivu și alții, ale căror cărți de muncă au, fără excepție, o singură rubrică scrisă, directorul fabricii, inginerul Mircea Urmuzache, subliniind în mai multe rînduri că „omogenitatea colectivului nostru e una din primele explicații ale bunelor rezultate înregistrate în activitatea unității".

Poate că cititorul e curios să afle în cît timp se produce un ac. Într-un interval de timp variind între 6 și 10 ore de lucru efectiv, fiecare pachet de 1 000 de ace, aceasta fiind, în limbajul de specialitate, unitatea de măsură, trecînd prin diverse operații și prin diverse agregate, pînă la a ajunge să fie spălat prin ultrasunete, pentru îndepărtarea șpanului din canale. Se lucrează, peste tot, cu îndemînare și seriozitate, uneori cu lupa, alteori cu microscopul. Firește, cum spuneam, acele rămîn baza, iar producerea lor e o chestiune complicată, care necesită o sumedenie de calități, de care oamenii de la I.A.T. nu duc lipsă, între care la loc de preț se situează munca și perseverența.

OVIDIU IOANIȚOAIA

Și democrația se învață!

— **Ce vîrstă aveți, tovarășă Vulpe?**

— 39 de ani.

— **Și de unde sînteți?**

— Din comuna Țagu. Înainte eram muncitoare la o fabrică de teracotă. De 12 ani însă am venit la Bistrița și de cinci lucrez ca lustruitoare de mobilă la Combinatul de prelucrare a lemnului. Acum sînt la C.T.C.

— **Și cum e la C.T.C.?**

— Cum să fie? La noi, ca peste tot, fără calitate nu faci nimic. Spune-mi dumneata cine cumpără o mobilă proastă sau urîtă?

— **După-amiaza, o dată pe săptămînă, veniți aici, la Casa de cultură, la cursuri, la un fel de școală a democrației. Spuneți-mi, democrația se învață?**

— Se trăiește. Asta în primul rînd. Și cei mai în vîrstă din țara asta cunosc bine acest lucru. Pentru că au trăit și fără ea. Au dorit-o doar. Dar se și învață. Uite, noi cei care venim aici, deși sîntem de la întreprinderi diferite din oraș, sîntem colegi. Toți facem parte din consilii ale oamenilor muncii. Ce învățăm aici? Ei bine, de pildă, eu înțeleg că atunci cînd se întrunește consiliul la noi, și bineînțeles particip și eu, nu trebuie doar să stau alături de director sau de inginerul șef și să ridic mîna, sau să spun că sînt de acord cu ce se discută, ci trebuie să particip efectiv, să propun, să argumentez. Și pentru asta trebuie deci să cunosc o mulțime de lucruri în afară de meseria mea. Altfel n-am nici un rost acolo, totul este formal.

Joia după-amiază Casa de cultură a sindicatelor din Bistrița-Năsăud găzduiește, pe lîngă programul obișnuit, pe lîngă repetițiile formațiilor de dansuri sau de muzică ușoară, și aceste cursuri pentru reprezentanții C.O.M.-urilor de la întreprinderile orașului. Într-un oraș în care cu numai 12 ani în urmă industria era mai mult o figură de stil a viitorului, într-un oraș în care platforma industrială existentă azi vorbește de la sine de ridicarea unui județ întreg. Ca întotdeauna oamenii vin acolo unde este industrie sau unde sînt semne că va fi industrie. Vin din alte părți sau se întorc acasă, să pună umărul la viitoarea lor vatră. Așa învață cei tineri să muncească, să se califice, cei maturi să conducă și împreună să-și dureze așezări trainice.

— **Cum merge atelierul pe care îl conduceți dumneavoastră, tovarășe Onișor?**

— Pînă acum foarte bine. Pe februarie este fruntaș.

— **În C.O.M. de cînd sînteți?**

— De anul acesta. Și cursurile acestea sînt foarte bune. Înveți să te descurci și în treburi de economie, de legislație și multe altele. Totul e să ne facem cu dăruire această datorie de cursanți. Să fim adică disciplinați. Fără punctualitate, fără o disciplină serioasă, pierdem timpul. După primele lecții teoretice urmează cele practice. Aici dezbatem. Venim cu probleme din întreprinderea noastră și discutăm pe concret.

— **Și care ar fi problemele din întreprinderea dumneavoastră?**

— De pildă, în atelierul nostru sînt cele de aprovizionare. Una peste alta, Combinatul de prelucrare a lemnului merge bine, dar uite mai avem necazuri. N-avem oglinzi pentru mobilă sau saltele pentru tapițerie. Și asta ne oprește și pe noi. Firește un timp, dar asta contează și la productivitate, și la calitate.

Elvira Odae are numai 24 de ani, este gravor la Întreprinderea de sticlărie-menaj și din C.O.M. face parte numai de o lună de zile.

— Am avut necazuri pînă acum o lună, în secția de bază, unde lucrează suflătorii la țeavă. Erau fluctuații mari, muncitorii erau tineri, produsele foarte complexe. Însă acum lucrurile s-au mai îndreptat. Optzeci la sută dintre noi sîntem tineri. Învățăm muncind de la ceilalți mai în vîrstă. Noi n-am avut de unde „fura" meseria. N-aveam tradiție. O facem acum...

— **Și, cum se întîmplă cu dumneata, învățați să vă conduceți și fabrica...**

— Exact. Cursurile sînt foarte interesante și uităm de oboseală. De pildă, nu poți să spui în C.O.M. vrem cutare și cutare și apoi să aștepți. Vino și propune ceva constructiv. Nu știi? Poftim, învață!

Simon Gheza este de fel din comuna Atia, județul Harghita. A venit cu părinții la Bistrița cînd avea doar șase ani. Azi are 41.

— **Cum era Bistrița cînd aveați numai 15 ani?**

— Oraș al pensionarilor, cu aer curat și o fabrică de marmeladă.

— **Vă este utilă școala aceasta pe care o faceți?**

— Firește! Vedeți, trăim niște vremuri în care de fapt sîntem obligați să participăm la viața noastră, la ridicarea ei. Să ne spunem părerea, să dezbatem problemele întreprinderii în care muncim. Pentru că răspundem de locul nostru de muncă. Cine s-o facă?

— **Cum participați dumneavoastră, de pildă, în cadrul Întreprinderii de construcții-montaj?**

— Sînt șef de atelier la șantierul 3 instalații unde se industrializează toate instalațiile, unde se ridică productivitatea muncii. Cum particip? Prin muncă, mai întîi: am trei invenții.

— **Care e cea mai interesantă?**

— O instalație de îndoit țevi. Se cîștigă energie, timp și crește productivitatea.

— **Și cum mai participați?**

— În consiliu. Stăm de vorbă cu toții, cu conducerea, cu tehnicienii noștri, gîndim, discutăm propunerile muncitorilor și găsim soluții noi. Dacă nu le știm pe toate, iată că inițiativa Comitetului județean de partid este foarte bună: învățăm.

Leon Chindac este venit aici din Cluj-Napoca. A lucrat la Hunedoara, Călan și are o bună „școală a muncii".

— O școală în plus mă face să știu mai multe. Lucrez la Întreprinderea de utilaj și pot să spun că, în ciuda experienței mele, doar dorința n-ajunge. Ca să ne putem conduce bine, să avem o întreprindere puternică și asta cred că e valabil pentru toți muncitorii, noi înșine trebuie să fim alții. Om nou înseamnă un om care să gîndească în pas cu timpul, cu vremea lui. Dar mai ales pentru țara lui.

MIRCEA RAICIU

Agricultura sub semnul unei noi calități

În Insulă s-a dat startul

În Insula Mare a Brăilei viața trece continuu prin meridianul muncii. Cele trei magistrale — cum le zic insularii —, două de pămînt și una de piatră, sînt greu și mult bătătorite de roți. Mii de roți care au adus și au dus, duc și vor duce de pe un mal al fluviului pe celălalt oameni și mașini. Oameni și tractoare. Oameni și porumb și grîu și orz, toate la un loc adunate dintr-o știută, aspră și bărbătească dărnicie a pămîntului. Oameni pe care i-am văzut și cunoscut. Care ne-au spus vorbe de bucurie și necaz și care au măsura timpului muncit din greu, aici unde pămîntul nu e darnic decît dacă-l struneștl ca pe un cal nărăvaș.

„Pentru asta trebuie mașini bune și mecanizatori care știu cum merge treaba — zicea Zamfir Iordache, maistru mecanic, șeful atelierului de reparații. La noi oamenii sînt statornici. Iar mașinile trebuie să meargă ceas. Acum noi ne-am ținut vorba și semănătorile, grapele cu disc și tractoarele sînt acolo, în Insulă, gata să intre în teren. Aici, în atelier, muncim în contul verii, la reparat secerătorile, combinele, și ce mai trebuie".

Voia maistrul Zamfir să spună că, de fapt, „ce mai trebuie" înseamnă mașini în plus, concepute și executate de ei. Pentru două prototipuri — mașina de tocat resturi vegetale și cositoarea de stuf — maistrul și muncitorii Borcea Popîrlan și Ion Tănase au fost premiați pe județ. „Inovațiile, vreo 30 la număr, zice Borcea Popîrlan, nu se nasc așa, cît ai trece Dunărea, întîi le cauți tu pe ele, le tot sucești ca pe un tractor defect și, odată hop !, le prinzi și nu le mai dai drumul decît, cum se spune, cînd devin materiale, adică mașini". La fel gîndesc și Ștefan Carabăț, Constantin Pitulice, Mihalache Avram, Angheluță Popa, Gigi Chiru și Ion Vlad, oameni pe care se pune bază și care, cînd campania e în toi, nu sînt lipsă la program, ba vin și după, căci utilajele nu pot aștepta. Chiar în acea zi, zestrea mecanică a crescut cu 11 tractoare de tip A-1800, ultimă creație a tehnicii românești, tractoare care după o urgentă revizie aveau să ia drumul spre Insulă.

Drum pe care, trecînd Dunărea cu bacul, pe la punctul de tranzit Brăila, am ajuns și noi, oaspeți de o zi pe proprietatea I.A.S.-ului. De jur împrejur, o mare de pămînt, pe o fostă mare de ape, pămînt din care au răzbit spre slobozenie miliarde de semințe îmbrăcîndu-l în verde crud. Pămînt bun în vremuri bune, cînd anii sînt și ei buni și darnici în ploi. Ani ca 1968, '69 și '70, cînd I.A.S. Insula Mare a cîștigat drapelul de întreprindere fruntașă pe țară, sau ca 1970, '71 și '73, cînd a obținut Ordinul Muncii clasa I.

Ordinul Muncii pentru Știința Muncii. Știință învățată aici, pe secetă ori pe ploaie, știință a pămîntului care dacă e muncit dă aur. Știință care la început de martie 1978 și-a adunat specialiștii „doctori docenți în cunoașterea muncii" care au stabilit precis și rapid tehnologii adecvate condițiilor din Insulă, au organizat, în cele 40 de ferme vegetale, munca pentru fiecare om și regimul de lucru pentru fiecare din cele 703 parcele ce însumează 60 220 de hectare.

An nou — hotărîri noi. „Cea mai importantă, ne-a spus directorul tehnic al I.A.S.-ului, Vlad Ciobanu, este ca anul acesta să trecem pe cultură intensivă a porumbului, astfel încît să atingem o producție medie la hectar de 6 350 kg boabe. Acum facem erbicidare și fertilizare, iar în primele zile din aprilie vom trece la însămînțări. Și va fi de muncă, nu glumă, poate ne mai ajută și ploaia". Ploaia, pentru că — aveam să aflăm — pămîntul era uscat pînă la 30 centimetri în sol. Iar irigațiile... cu ele e o întreagă poveste care, de trei ani încoace, este problema cea mai arzătoare. „Mai ales acum, la început de campanie, început de care depinde tot folosul nostru — a început să ne spună inginerul agronom Gheorghe Dermengiu. Vedeți teancurile acestea de dosare ? Aici zac... irigațiile. În 1975 am încheiat un contract cu Trustul de construcții pentru îmbunătățiri funciare Galați. Investițiile pentru construcții-montaj ating aproape un miliard de lei. Bani, nu glumă ! Dar, deși la sfîrșitul acestui an întregul sistem de irigații trebuia să fie gata, abia s-au terminat 27 000 de hectare, din 60 000 prevăzute. Vedeți cam cum începe toată greutatea..."

Povestea adevărată, pe care ne-a înfățișat-o inginerul Dermengiu, e lungă. La adresele trimise către TCIF Galați s-a răspuns prompt, dar tot pe hîrtie. S-au invocat motive diverse : ba nu e forță de muncă, ba lipsesc materialele necesare, ba nu sînt mijloace de transport. Am vorbit și cu Ion Badea, secretarul comitetului de partid : „În agricultură, zic eu, mai mult ca oriunde timpul costă bani. Și banii sînt scumpi. mai ales cînd nu-i scoți din buzunarul tău și cînd înseamnă producție și răspundere. Noi credem că deficiențele de la TCIF Galați țin mai puțin de lipsa materialelor și mai mult de defectuoasa organizare a activității. Acum, dacă dau și ei zor, cum au promis, cu montarea conductelor putem zice că va fi porumb bun și mult".

Lucru mare și mult gîndit de agronomi, de muncitori, de mecanizatori. Cu toții zic că mai e loc încă de reparat „defecțiunea", așa ca să demareze cu tot disponibilul de cai putere în cursa Primăverii și să ajungă la Sărbătoarea Recoltei cu carele pline.

În Insulă, la Filipoiu și Rușava, la Gemenele și Nufărul, la Lebăda, Lunca, Pescărus, Salcia, Blasova, Bobocul, Pelicanul, Vidroiu, în toate fermele vegetale, viața oamenilor se întîlnește cu viața pămîntului. Oameni gîndesc pentru oameni și pentru pămînt. Pentru cei care rămîn aici tot anul și pentru cei care vin singuri sau cu familiile, Insula devine casa lor pe „roți de apă". Și într-o casă așa de mare trebuie să fie de toate. În curînd va fi perioadă de vîrf în campania de primăvară. De anul trecut pînă acum s-au mai îndreptat niște lucruri. Fiecare fermă are cantină, mai toate au dormitoare noi. Și mai au insularii, stabili sau sezonieri, băi cu apă caldă, automagazine, cinematografe în aer liber — cînd nu plouă — televizoare, cînd plouă și cînd e timp de stat.

Acum, în Insulă sînt peste o mie de oameni. În curînd vor fi peste zece mii. Pe șaizeci și două de mii de hectare, ca în fiecare an, oamenii vor munci, vor alerga, vor căuta spre cer, să plouă sau să nu plouă, vor ulta să se mai spele pe mîini cînd vor lua prima îmbucătură de pîine, vor transpira, vor dormi greu și adînc, și din nou vor munci ca să cîntărească mai grabnic valuta forte a aurului boabe în căușul aspru al palmelor, iar mai tîrziu, în toamnă, vor pleca, rîzînd limpede și sănătos, în urma porumbului pe MAGISTRALA I, în urma grîului pe MAGISTRALA II, în urma soarelui pe MAGISTRALA III.

Campania agricolă de primăvară a început. Se întorc cocorii și, la Dunăre, între Hîrșova și Brăila, soarele răsare foarte devreme.

MARIA COANTĂ ■

LA ARAT. Fotografie de Victor SECAREANU ■

Pe calea laptelui, în județul Botoșani

Bucecea, satul pe cale de a deveni oraș, are o istorie a lui care ne trimite cu gîndul la multe alte așezări ale patriei ce au cunoscut în ultimii ani un avînt economic fără precedent.

Pe medicul veterinar Mihai Lăcustă, președintele complexului de vaci C.A.P. Bucecea, nu-i nevoie să-l cauți prea multă vreme. Te gîndești numai la el și statura lui de uriaș blînd umple strada, umple încăperea. Părăsind în urmă cu patru ani o circă veterinară Mihai Lăcustă s-a dedicat unui domeniu în care productivitatea este primul și ultimul scop al muncii. La complex e ordine dar și o liniște desăvîrșită. Unde sînt oamenii? „Acum e pauza de prînz. Se lucrează aici 8 ore, ca în industrie". Frumoasele animale, ca în pozele pentru preșcolari, își văd de digestie. „Metișii Holstein — mi-i prezintă președintele — rezultați din încrucișarea bălțatei românești cu Holstein pură adusă din Olanda. Avem patru grupe, cu nimic mai prejos decît cele din țara laptelui. La felul acesta eliminăm și stressul psihologic pe care îl presupune adaptarea, reflectat imediat în producția de lapte și carne. Bălțata românească are o greutate medie de 450 kg. Iar noi nu livrăm vaci care nu trec peste 480 kg. Dar esențialul este laptele. Să vizitați însă și celelalte grajduri, ca să nu ziceți că acestea sînt numai pentru paradă". Cercetăm bidoanele ce par a fi destinate unei farmacii. Numărul bidonului corespunde cu numărul omului. Știm astfel la orice oră cine a predat și cum a predat laptele. Gunoiul nu se mai ridică manual. A dispărut furca. Dejecțiile dispar printr-un grătar imens, pe care stau permanent vitele, și sînt transportate ca îngrășămînt prin mijloacele hidraulice ale fermei. „Grajdul cu 360 bucăți de tineret bovin este deservit doar de doi oameni — îngrijitorul și căruțașul — spre deosebire de 20 de oameni care trebăluiau înainte. Noi ne asigurăm materialul biologic numai cu ferma noastră. Vacile aici nasc, aici produc. Riscul de a le aduce din alte părți este mare. Închipuiți-vă că niște vaci la Vatra Dornei erau obișnuite doar cu apa minerală. Ce te faci?" Am văzut apoi și idealul de vacă — metisul Holstein — cea neagră, cu pată albă pe git. Durata de exploatare între 6 și 7 ani. Singurul dezavantaj — nu sînt mari. Dar ce carne, ce lapte ! Sînteni îndulșoșați că vițele mai sînt scoase încă la păsunat, și nu așa cum am auzit că s-ar fi întîmplat — vita intrată în grajd, nici să nu vadă lumina soarelui. Mănîncă, dă lapte, mănîncă, dă lapte. „Cum să nu le scoatem ? Începînd de la 20 mai ele merg în tabăra de vară pînă ce frigul le mină înapoi. Am lăsat edată la grajd 54 de vițele. Altele 208 le-am dus în tabără. Experiența a fost extraordinară ! Soarele, aerul, lumina, mișcarea, culoarea au un rol hotărîtor în procesul biologic. Le desconsideri, n-ai lapte ! Am urmărit ca zilnic să le asigurăm prin mîncare 11,20 unități nutritive. De la 1 decembrie și pînă acum au consumat 17 mii kilograme de calciu! Oamenii sînt cointeresați și muncesc. Se ajunge astfel la retribuția medie pe an de 1 800 lei. În perioadele de vîrf Barbălată Ioan a ridicat 3 600 de lei pe lună, din mai pînă în august. Dar haideți să vă arăt și maternitatea". Privim trei născuți, dintre care doi gemeni, în chiar acea dimineață. Ridicați pe picioarele firave, fragezi, lucioși, se învață cu lumea. Facem parte dintre primele imagini ale vieții lor. „Știți că pentru un litru de lapte, prin ugerul unei vaci trec 400 de l de sînge ? Vaca este o uzină vie. Eu sînt medic veterinar și moașă. Mă chemară și în noaptea de revelion". Lucruri de acestea îmi spune medicul și președintele C.A.P. Bucecea, Mihai Lăcustă. El care a lucrat 14 ani în învățămînt, ca profesor de biologie, și care a luat apoi totul de la capăt studiind medicina, gospodar al gospodăriei tuturor.

Teodora și Mihai Mirvald sînt îngrijitori mulgători de vreo 15 ani aici. Pentru depășirea planului la producția de lapte au luat un premiu de 10 000 de lei. „Noi ne îngrijim de animale ca de niște adevărați lucrători. Lucrăm de la 5 la 10,30, apoi rămîne un singur om de serviciu, apoi de la orele 15 la 18,30. Față de zootehnia veche, cînd lucram cîte 10—12 ore, e ceva ! Soția obține de trei ani locul întîi în mișcarea 4000". Dacă vrea bărbatul s-o întrecă, o întrece, dar fiindcă e femeie o lasă înainte cu cîteva kilograme. Fac cursuri de specializare în fiecare săptămînă — marțea și vinerea. La un concurs la București au luat locul al șaptelea pe țară.

Aflînd că vrem să plecăm și spre alte ferme, medicul veterinar Mihai Lăcustă își exprimă dorința de a veni cu noi. Vrea să arunce o privire și în ograda vecinului, să mai afle cîte ceva nou pentru gospodăria lor din Bucecea. Și pornim.

Vîrful Cîmpului — Străbătînd o mare de glod intrăm direct în sediul C.A.P.-ului unde ne întîmpină președintele Ion Moroșanu. Un perete de diplome care te duc cu gîndul la performanțele vreunui club sportiv. În centru strălucește Diploma de Erou al Muncii Socialiste acordată Cooperativei agricole de producție pentru contribuția deosebită adusă la înfăptuirea politicii partidului de dezvoltare a agriculturii socialiste. În cadrul acestei ferme model lucrează peste 100 de oameni. „La nivelul cerințelor noastre, spune președintele, și unitatea trebuie să se ridice din punct de vedere economic. Trebuie găsite ramurile cele mai productive care aduc venituri cele mai mari. Am considerat astfel că zootehnia este una din ramurile de bază — creșterea vacilor cu lapte și a tineretului de prăsilă. Facem ameliorări ale rasei bălțate românești cu metiși Holstein. Sînt animale bune, puțin pretențioase și productive. Dăm și altor unități". Cum se realizează cointeresarea? „În raport de producția pe cap de vacă furajată". Ce trebuie să mai facă un mulgător ? „Să asigure procentul de natalitate, să urmărească monta artificială, ca mai! Să fie un bun psiholog. Hariga Gh. Dumitru este un experimentat însămînțător. El deține un registru de observație în care notează tratamentul și toate celelalte". Bunele relații dintre oameni asigură un șeptel ridicat? „Avem oameni constituiți pe grupe care au în grijă 16—18 vaci. Învățămîntul agrozootehnic, ședințele de producție, întrecerile între grajduri (cu o comisie formată din cîte un reprezentant pe fiecare grajd și care stabilește un punctaj), toate acestea asigură o înaltă productivitate a muncii.

Intrăm prin grajduri. La grajdul nr. 6 aflăm că vițelele vor trece mai devreme la păsunat. Maternitatea este însă mai improvizată ca la C.A.P. Bucecea. Vizitînd grajdul nr. 5 observăm că la grajdul nr. 6 sînt mai buni gospodari. De ce ? „Depinde de oameni. Poate că și noi ar trebui să impunem alte metode". Și totuși aveți aici mulți fruntași. Stăm de vorbă cu îngrijitorul Huțu Toader de la juninci. El a obținut cea mai mare greutate la cîntăriri". Totul este să respecți programul lor de mîncare, de somn. De pildă nu trebuie să le rupi apa. Dacă mîine le dau trei găleți, ce folos am ? Își strică echilibrul. Eu respect animalul și prin aceasta muncesc".

Încercăm chiar o emoție apropiindu-ne de ferma de elită **Șendriceni din cadrul I.A.S. Dorohoi.** Președintele fermei, tehnicianul Gheorghe Tărnăuceanu, este în domeniul său o autoritate. „Am adus aici juninci gestante din Olanda, în '73. Obiectivul nostru principal este obținerea rasei pure Holstein și difuzarea ei. Anul acesta am livrat 13 tăurași. Lucrăm cu material biologic congelat, un tezaur ce se păstrează în severe condiții termice ani de zile. Am reușit acum să primim din Olanda material biologic testat după ascendență. În condițiile noilor tehnologii am reușit să obținem în 1977, pînă la 6 205 l pe cap de vacă furajată — cea mai mare producție din istoria României. Aceasta se datorește în primul rînd rasei, asigurării condițiilor de cazare și furajare, elementului Om. Ținem la permanentizarea muncitorului la locul de producție. Anul trecut, oamenii au cîștigat în medie între 3 000 și 3 500 de lei. Pentru obținerea unor rezultate remarcabile am desfășurat o acțiune de prevenire în masă a sterilității aplicînd tratamente cu antibiotice, creîndu-le animalelor condiții de mișcare. Am instaurat o disciplină cu într-o ușitate militară. Furajarea și odihna, adică respectarea programului de grajd este strictă. De la orele 12 la 15,30, cît se odihnesc vacile, nu intră nimeni în grajd. Stă un planton la ușă". Care ar mai fi una din cheile succesului acestei ferme? „Furajarea din stoc. Adică furajele pe care le oferi iarna să continue și vara. N-am lucrat în pierdere în nici un an. Se muncește cu tragere de inimă. Noi lucrăm cu mulți fruntași în realizarea producției de lapte: Eugen Tomniuc, cîi 6 600 l producție de lapte, G. Posteucă Vasile, cu 6 500 l, C. Linguraru cu 6 300 l, apoi Aurel Buliga, Dumitru Constantin, C. Ostafie, Dumitru Crețu, oameni și oameni. Pentru cei care sînt din alte localități li s-au asigurat locuință la bloc și masa la cantină".

Vizităm grajdurile. Vițeii pînă la 15 zile instalați în niște mici țarcuri dau imaginea ingrijirii unor copii. La ferma Șendriceni mulgerea este mecanizată. Admirăm chiar în timpul mulsului o „vedetă" a rasei Holstein — vaca Tătara care a dat anul trecut 10 000 l de lapte. Medicul Mihai Lăcustă și Gheorghe Tărnăuceanu se cufundă într-o discuție de specialitate. S-a lăsat de mult întunericul dar calea laptelui de aici, de pe pămînt, luminează statornic un singur drum — acela al muncii, al dăruirii de sine.

ADI CUSIN ■

Cu luciditate responsabilă pentru calitatea actului medical

● Doi medici răspund la întrebări care interesează aproape 300 000 de oameni ; răspund dar și invită la dialog

— Ați primit reclamații din partea pacienților ?

— Multe în anii trecuți, mult mai puține de-o bucată bună de vreme.

— Aveau oamenii dreptate ?

— Aveau, însă bineînțeles nu toți.

— Din pricina nemulțumirilor oamenilor-pacienți, au fost sancționați oamenii-sanitari ?

— Au fost. Probabil, ați venit cu o asemenea plângere, să discutăm la obiect, concret !

Așa a început convorbirea mea la Policlinica din Drumul Taberei. Și ar fi putut continua așa, dacă — prin publicarea acestei discuții — am fi dorit să rezolvăm un caz, sau să dăm satisfacție la nivelul, omenește de înțeles, al supărării și ofensei unor oameni suferinzi care n-au fost primiți cum trebuie acolo. Numai că există o realitate, tot concretă, care ne obligă constiințele la analize mai profunde, la dezbateri cu o responsabilitate pe măsură : Policlinica din Drumul Taberei deservește o populație de circa 250 000 de locuitori adulți, la care trebuie adăugați încă 25 000 de oameni asistați la locul de muncă, deci este o policlinică al cărei colectiv face față cerințelor unei populații mai numeroase decît aceea a orașului Cluj-Napoca să zicem. Pe de altă parte, și în această — să-i spunem — mare întreprindere de sănătate există comuniști, există profesioniști de conștiință care conduc și poartă o complexă bătălie pentru îmbunătățirea calității actului medical. Încît convorbirea a continuat la nivelul esențialului de interes colectiv. Interlocutori : doctorii Claudiu Tănăsescu și Ioan Alexandru Boanchiș, primul fiind secretar al organizației de partid, iar al doilea fiind medicul șef al policlinicii.

Răspunsurile doctorului Claudiu Tănăsescu

— Spun unii că promptitudinea actului medical e cam suferindă.

— Chiar acum îi aplicăm un tratament radical și-o vom pune bine pe picioare.

— Adică !

— La ființă serviciul de asistență de urgență la domiciliu al sectorului 7. Ani de-a rîndul ne-am tot zbătut să înlocuim sisteme de organizare învechite — care oboseau, ba chiar epuizau corpul medical, dezorganizau programele de muncă ale circumscripțiilor, risipeau energia electrică și carburanții, uzau mașinile și încărcau liniile telefonice și care, pînă la urmă, nu asigurau nici calitatea și nici măcar cantitatea actului medical — și iată, acum, în martie '78, am obținut descentralizarea stațiilor de salvare și introducerea sistemului acordării asistenței prin substații teritoriale. Chiar acum cînd vorbim (n.r. — deci vinerea trecută) a început să fie montată o stație de radio emisie-recepție și vom fi dotați cu mașini cu radio. Comunicarea va fi imediată ; dispeceratul îl vom face de aici, deci va fi mai rațional și mai prompt.

— Aici, în Drumul Taberei, cine va răspunde de acest serviciu ?

— Medic coordonator voi fi chiar eu.

— Și ? Ce speranțe investiți ? Ca să știm ce speranțe să investim.

— Am fost unul dintre acei care au crezut și au pledat pentru această descentralizare. Dintre acei care s-au bătut cu inerția și conservatorismul altora. Sperăm ca actul medical să aibă, de-acum încolo, și calitatea și promptitudinea dorită și necesară. Știm că începem încă un drum, încă o muncă. Sau, mai exact, o etapă spre o nouă calitate a muncii noastre.

— Dincolo de organizări și de condiții materiale, calitatea actului medical depinde și de relația, directă și concretă, dintre doi oameni : medicul și pacientul. În Drumul Taberei și Militari ce se face pentru însăși calitatea acestei relații ?

— Muncă de educație. La început, m-ați întrebat dacă în policlinică au fost sancționate cadre medicale tocmai pentru atitudine lipsită de calitate în această relație. Au fost. Dar, mai important, cred, este că ne preocupăm de educarea lor. E-o cale mai subtilă. O educație potrivit profesiei pe care și-au ales-o, adică nu una obișnuită. O profesie care trebuie să fie și profesie de credință ! Iar cadrele sanitare sînt tot oameni : adică, ori tineri în meserie, care se lovesc de un prag de adaptabilitate ; ori, de toate vîrstele, care mai au necazuri, greutăți personale și trebuie să-i ascultăm și să-i înțelegi. Unele discuții cu oameni chemați în fața biroului organizației de bază s-au dovedit mai eficiente decît sancțiunile administrative. Învățămîntul de partid, la noi în policlinică, are o tematică orientată în direcția calității asistenței medicale.

— Și cu cel-alalt partener al relației — cu pacientul — ce faceți ?

— Înțelegere, educație și exigență.

— Pornind de la calitatea actului medical, am vorbit despre foarte multe dar n-am pus punctul pe i : de fapt, la Policlinica din Drumul Taberei, care-i calitatea actului medical în sine ?

— Noi, cei din colectivul policlinicii, sufocați de mulțimea de pacienți, am avut perioade în care am slăbit frînele actului profilactic. Am fost reclamați — însă ! — dacă au fost reclamații, dar n-au fost foarte multe reclamații, asta se datorește pregătirii profesionale de calitate a oamenilor de aici ; vechimii în meserie și stabilității în acest loc de muncă al oamenilor de aici ; abnegației oamenilor de aici ! Spitalul teritorial Colțea e venerabil, dar și vechi și supraaglomerat. Atît populația cît și corpul medical din Drumul Taberei și Militari așteaptă construirea aici, în Drumul Taberei, a spitalului cel nou. Ne străduim ca actul profilactic să treacă, în întregime, pe adevăratul loc al importanței sale, chiar înainte de apariția spitalului.

Răspunsurile doctorului Ioan Alexandru Boanchiș

— Prin '76, într-o anchetă apărută tot în *Flacăra* — anchetă pe-o temă vecină : morala profesională concretă — ați spus, orîntre altele, exact așa : „În această policlinică, îndărătul de aglomerare este — față de normele Ministerului Sănătății — aproape dublu. Deontologic privite lucrurile, colectivul policlinicii nu poate face față acestui volum de muncă decît prin abnegație. N-avem ortoped, endocrinolog, neurolog ; oamenii fac radiografii la noi și se duc cu ele, încă unde, să le interpreteze specialiști aflați prin alte colțuri ale Bucureștiului". Între timp s-au mai schimbat lucrurile ?

— S-au schimbat. Am găsit înțelegere la Direcția sanitară. Am primit o parte din medicii de care populația avea nevoie. Avem neurolog și endocrinolog. Încă n-avem ortoped și așteptăm. S-a întărit bine și primul eșalon : acela al medicilor de circă. Pe de altă parte și populația a crescut. Oricum, sîntem departe de situația din '76.

— Cît privește timpul de anticameră ?

— Incomparabil mai mic. Și ne străduim să fie și mai redus. De vreo lună și ceva experimentăm un sistem pe care l-au propus medicii noștri : la unele cabinete, dintr-acelea cu solicitări foarte mari — acela de neurologie, ori acela de ginecologie — s-a introdus adresabilitatea fără bon : rămînînd, însă, la latitudinea medicilor specialiști să facă dinșii programări pentru bolnavii care au început un tratament. Într-un cuvînt, problemele se rezolvă la nivelul cabinetului. E un sistem mai direct, mai mobil și, deocamdată, pare și eficient. Dacă, în timp, se va dovedi bun îl vom extinde și la celelalte cabinete. Pe de altă parte, și oamenii s-au mai schimbat : au început să cunoască și să înțeleagă cum funcționează policlinica lor ; și, dacă au bon pentru ora 12 nu mai vin de la 7, să mărească aglomerația.

— Populația crește și policlinica are spațiul pe care l-a avut la un bun început. Înseamnă că — inevitabil — aglomerația va crește ?

— Nu, va descrește ! De un timp, găsim o înțelegere deosebită și la Comitetul de partid al sectorului.

— Concret ?

— Ni se vor da două spații de la două blocuri din apropiere și vom muta acolo fizioterapia și o parte din laboratorul de analize. În acest fel vom reuși să scădem aglomerația — la unele ore, sufocantă — din policlinică. Și, implicit, vom ajunge la finalitatea aceea esențială...

— Calitatea optimă a actului medical.

— Dificultăți vor mai fi pînă la construirea spitalului planificat, de 700 de paturi din Drumul Taberei. Pînă atunci, noi, muncitorii sanitari de aici, din policlinică, ne-am luat angajamentul să facem față tuturor solicitărilor.

★

Știu că am fost abrupt și incomod. Precum știu că, la întrebări — să le spunem c-o formulă intrucîtva desuetă — bărbătești, mi s-a răspuns bărbățește. Adevărul e că sînt reconfortante — chiar pentru părți — discuțiile fără ocolișuri. Sînt salutare, așa ca un tratament bun, ca un act medical de calitate.

I. NICOLAE ■

Și la „autoservice" lucrurile pot merge ca pe roate !

În urmă cu aproape un an, despre unitatea nr. 4 Dacia Service din București de pe Șoseaua Pantelimon nr. 450 nu auzeai lucruri prea bune. Motiv pentru care atunci a fost numit ca șef al filialei inginerul Gh. Mărculescu. Bineînțeles că venirea sa nu a provocat miracole, nu a rezolvat peste noapte problemele cu care se confruntau cei din Șoseaua Pantelimon 450. Dar treptat-treptat în activitatea unității s-au constatat schimbări. În primul rînd s-au rezolvat cele 21 de reclamații pe care le primise filiala din partea unor posesori de autoturisme, nemulțumiți în mod justificat de calitatea lucrărilor prestate aici. S-a trecut apoi la instaurarea unei discipline severe. A fost uneori nevoie și de sancțiuni drastice dar cu timpul s-a observat o ameliorare și în această privință. Nici azi inginerul Mărculescu nu e pe deplin satisfăcut, dorind să vadă ziua în care această disciplină e o consecință firească a conștiinței și nu a unor măsuri administrative. S-a trecut apoi la o planificare riguroasă a lucrărilor astfel încît acestea să nu se mai facă pe ochi și pe sprincene sau pe bani dați pe sub mînă, ci potrivit numerelor de ordine. S-a sistat cu desăvîrșire practica următoare : clientul deschidea o notă de comandă, pentru o sumă oarecare, dar făcea reparații mult mai multe, înțelegîndu-se cu vreun maistru sau șef de echipă căruia îi dădea bani. Ca urmare unitatea ieșea în pierdere. Prin anularea acestei practici au crescut și beneficiile oamenilor muncii de la această filială.

În momentul de față filiala e împărțită pe secții — mecanică, tinichigerie, vopsitorie, reparații capitale și diagnoză. Pentru lucrările executate se acordă o garanție de 30 de zile. Este de semnalat un fapt deosebit de pozitiv : la Dacia Service din Șoseaua Pantelimon 450 nu se mai așteaptă ca altădată, ci se poate deschide notă de comandă chiar în ziua în care te prezinți. Lucrările ușoare se execută cam în două ore, cele medii în 8—10 zile iar cele grele în maximum 40—45 de zile. O preocupare susținută este în direcția modernizării unității care nu mai corespunde actualelor cerințe. S-a adus multă aparatură de ținută tehnică : aparate pentru testări electronice, pentru verificarea ansamblului motor, rampă pentru direcție — înainte operațiunea de reglare a direcției nu se executa aici — bacuri pentru testarea amortizoarelor, rămpi elevatoare etc., ceea ce scutește din timp și totodată asigură o mai înaltă precizie lucrărilor. Secțiile, magazia și recepția sînt legate între ele prin interfon. S-a instalat și o stație de radioficare. S-au făcut și lucruri mai mărunte, dar care contribuie la crearea unei ambianțe civilizate, ca de pildă vopsirea unității sau compartimentarea sectoarelor de lucru. De o mare importanță pentru accelerarea ritmului muncii o constituie introducerea celui de-al doilea schimb, care a diminuat înghesuiala de dimineață. Ca urmare a tuturor acestor măsuri și a altora pe care nu le-am mai amintit, nu numai că nu mai sînt reclamații, dar unitatea a luat anul trecut locul II pe țară în întrecerea socialistă, primul loc fiind ocupat de Cluj-Napoca. Dar planurile celor de la Dacia Service din Șoseaua Pantelimon sînt de anvergură. Ei vor deschide nu peste multă vreme două puncte pe care le vor patrona, unul pe bulevardul Preciziei și altul pe Barbu Văcărescu. Însăși secția din Șoseaua Pantelimon va fi extinsă. În primul rînd se vor crea mai multe căi de acces. Drumul prin unitate va căpăta o logică, atelierele fiind grupate potrivit fluxului de lucru. O parte din curte se va acoperi și se va face o mare secție de tinichigerie. Personalul va fi îmbrăcat în uniforme, poate cîte un gen de uniformă pentru fiecare atelier. Construirea unei noi clădiri va fi un prilej de reorganizare a întregii unități. Ele va rezolva și o mai veche doleanță a clienților, care dorește — în mod justificat — să vadă cum se lucrează la autoturismul lor. Noua hală care se va construi va fi astfel amenajată încît posesorii de autoturisme vor putea să privească, întocmai ca la teatru dintr-o lojă, modul în care li se repară mașinile. Se va elimina totodată și neîncrederea clientului care bănuiește că i se iau piese și i se înlocuiesc, lucru dealtfel cu precedente, nesemnalate din fericire în ultima vreme în această unitate, și totodată nici specialiștii nu sînt deranjați de foiala a tot soiul de oameni, fiecare dînd sfaturi, erijîndu-se în atoateștiutori. Dealtfel, în nici o unitate nu se procedează decît așa : clientul predă cheile și vine să ia mașina gata reparată în ziua în care i se spune. Se economisește timp și totul capătă un aspect civilizat. Se prevede de asemenea organizarea unor cursuri cu conducătorii auto, pentru a li se explica modul în care se pot remedia anumite defecțiuni mai ușoare atunci cînd rămîn în pană. Tot într-un viitor nu prea îndepărtat — toate aceste lucruri se speră că vor fi realizate pînă la jumătatea anului 1979, cînd aici vor fi 300 de locuri de muncă — se prevede și crearea unui dispecerat cu ajutorul căruia să se știe în orice moment stadiul de reparație al fiecărei mașini aflate în unitate. De asemenea, vor continua preocupările privind mai buna aprovizionare cu piese de schimb, o problemă care azi nu le mai dă bătaie de cap ca altădată. În general, o vizită la această unitate te convinge că s-au luat măsuri ample — în ciuda unor neajunsuri care mai persistă — pentru ca în lunile următoare grija față de cetățeanul care apelează la serviciile filialei să corespundă așteptărilor. Ni se promit multe lucruri. Noi le așteptăm cu încredere și promitem că vom reveni.

GEORGE ARION ■

De la gară la hotel.

La care anume ?

Am călătorit o noapte întreagă, în același compartiment de tren cu un anume cetățean, un inginer în vîrstă. Prin natura serviciului său, de peste zece ani este trimis aproape lunar la București. La despărțire, pe peronul Gării de Nord, avea să-mi spună : „Din această clipă, începe maratonul. Dintr-un hotel într-altul, de la un recepționer la altul, în căutarea unui pat într-o cameră de hotel. Așa îi se întîmplă multor sosiți în interes de serviciu ca și celor veniți în interes personal. Există înainte vreme chiar aici, pe peron, un dispecerat de cazare. Venea omul, se prezenta, se legitima, se înscria pe o listă și, după ora 14, afla unde anume a fost repartizat. Între timp, liniștit, rezolva problemele pentru care fusese trimis sau pentru care venise la București. Acum, sarcinile de serviciu sînt aminate pînă a doua zi, deoarece, pe primul plan, a trecut chestiunea cazării. Nu știu de ce s-a desființat dispeceratul acela".

În limii mari, ca să zicem așa, cam aceasta ar fi întrebarea .

După un scurt dialog cu recepționerul Emil Apostolescu de la hotelul „Negoiul", care a afirmat că dispeceratul din gară nu era bun deoarece se crea aglomerație mare pe peron, iar situația locurilor libere nu era una și aceeași cu cea reală deoarece locurile se ocupau fără a se anunța dispeceratul (?!), ne-am deplasat la sediul I.T.H.R., abordînd-o pe dispecera Veronica Mercurian, altfel zis vocea care în acea seară de luni, 27 martie, răspundea la telefonul cu numărul 14 66 60, telefon pe care l-am putut zări afișat la vedere în holul hotelului „Negoiul". „Lucrăm în trei ture la acest telefon, ne declara Veronica Mercurian, dar, după părerea mea, dispeceratul din gară își avea rostul său. Prea sîntem obligate de împrejurări obiective să le răspundem oamenilor că nu-i putem servi. Cîte aud urechile noastre la acest telefon, nu vă mai spun. De ce nu sună în această seară telefonul cu pricina ? Pentru că la cîteva hoteluri sînt locuri libere, iar recepționerii îi îndrumă probabil pe oameni direct la hoteluri, nu-i mai îndeamnă să ne telefoneze".

Într-adevăr, la hotelul „Muntenia", recepționerul Surcel Gheorghe ne declară că are cîteva locuri libere la camere cu trei și respectiv patru paturi, pentru două seri la rînd, eventual chiar și pentru a treia seară. „Dacă nu avem locuri, eu mă informez din timp și le dau solicitanților toate informațiile de rigoare. Dacă nu sînt locuri la cele cîteva hoteluri pe care le cunosc, îi îndemn să dea telefon la dispecerat. Iată, aici, la vedere, pe un afiș mare, se află numărul telefonului de la dispecerat".

La hotelul „Cișmigiu", un cetățean, Constantin Hodoroagă, din Sălătruc-Argeș, după ce-a fost la Union, Ambasador și Majestic, fără să reușească să primească o cameră, ne mărturisește că nici nu știa că ar exista undeva un telefon cu numărul 14 66 60 prin care să fie legătura cu dispeceratul. Nici un recepționer nu mi-a spus că pot apela la serviciile dispeceratului, ne declară dînsul. Recepționerul Traian Moșanu, de la „Central", consideră că n-ar avea nici un rost să existe un dispecerat, deoarece recepționerul s-ar transforma, afirmă el, într-un simplu portar. Îi întreb dacă are cunoștință cumva, în mare, despre situația locurilor libere la celelalte hoteluri, iar răspunsul primit este un fel de habar n-am exprimat prin ridicarea umerilor, ceea ce infirmă total părerea sa.

De aceeași părere este, se pare, și tovarășul Mircea Niculescu, șeful serviciului prestații hoteliere și culinare din cadrul I.T.H.R.-ului, pe care l-am abordat a doua zi de dimineață. „De nouă ani, ne-a declarat dînsul, lucrez în I.T.H.R.. Eu nu am apucat dispeceratul de la gară. A fost desființat, după părerea mea, din cauză că era inoperant față de cererea foarte mare".

Curioasă optică. Adică dacă e cerere mare de ce să venim în ajutorul omului, să-l scutim de drumuri inutile ? !

Totuși, s-ar putea reînființa dispeceratul ? „Într-un viitor cît mai apropiat, îți răspunde. Pînă atunci, ca să ne descurcăm, totuși, ne străduim să-i convingem pe oamenii noștri, recepționerii, să fie mai plini de solicitudine". În acest sens mai avem multe de făcut".

Iată-ne deci la capătul unui scurt sondaj care, în cea mai mare parte, demonstrează că dispeceratul hotelier nu numai că are drept de existență, dar el trebuie reorganizat în așa fel încît să corespundă numărului tot mai mare de oameni care sosesc în București cu diverse treburi, în interes personal sau în interes de serviciu.

VICTOR NIȚĂ ■

Anchetă socială

Abuzul se-nfruptă din jumătăţi de măsură

Acum cîteva luni, colectivul de cadre didactice de la Liceul industrial numărul 7 din Timişoara s-a întrunit într-o dezbatere care a ţinut opt ore. Au ţinut să la cuvîntul aproape 20 de tovarăşi. Unul dintre ei, profesorul de matematică Traian Mada, a vorbit, spre exemplu, 70 de minute pe ceas, argumentîndu-şi cuvîntul pe nu mai puţin de 20 de puncte, după care a recunoscut că n-a reuşit totuşi să sublinieze decît... esenţialul. În fapt, ceea ce se discuta era activitatea directorului Nechita Pantelimon, om de 51 de ani, de 18 ani în funcţie, timp în care a reuşit să pună practic pe picioare Grupul şcolar de construcţii, apoi Liceul nr. 7, avînd acelaşi profil. Contribuţia dînsului a fost se pare esenţială la crearea bazei materiale, la respectarea programei de învăţămînt şi la alte lucruri similare, care i-au adus mai mereu cuvinte bune şi aprecieri din partea organelor locale — dar nu despre aceste lucruri era vorba în şedinţa respectivă, deşi ele nu se pot şterge nici astăzi cu buretele. Discuţiile, cum spuneam, au fost deosebit de aprinse, jumătate dintre vorbitori acuzînd fără menajamente, în vreme ce cealaltă jumătate s-a constituit într-un adevărat colegiu de bară, cu avocaţi-apărători la fel de înverşunaţi. O profesoară avînd deocamdată statutul de suplinitoare, Ortesia Mănescu pe nume, a susţinut chiar că tovarăşul director este, după părerea sa, „perfecţiunea întruchipată a conducătorului de şcoală", adică un lucru după care nu se mai pot adăuga prea multe... Dar, dincolo de toate torentele de vorbe rostite într-o şedinţă de 8 ore, ceea ce rămîne şi ceea ce este de fapt important sînt faptele. Ele, iată, sînt acum de netăgăduit.

Nechita Pantelimon a făcut multe lucruri bune, dar a avut şi cîteva reclamaţii, mai cu seamă în timpul din urmă, atunci cînd oamenii au început să-l acuze că a început să confunde liceul cu curtea casei părinteşti, cu proprietatea sa personală. Este adevărat că o parte dintre anchete s-au oprit încă din faza incipientă — dar nu acelaşi lucru s-a petrecut cu ancheta efectuată de o brigadă a comitetului municipal de partid, care a evidenţiat numeroase lipsuri greu de contestat, stabilind cu exactitate faptele şi scoţînd cu alte cuvinte adevărul la iveală. Între altele, directorul Nechita Pantelimon se face vinovat de intervenţii privind admiterea unor elevi în liceu, ca şi pentru promovarea altora, slabi la învăţătură, în anii superiori ; de reţinerea regulată a unor sume de bani (50—100 lei) de la elevi, în scopul organizării unor serbări cu tombolă ; de „împrumutul" altor sume de la gestionara bufetului comitetului de părinţi, pe bază de chitanţă, împrumuturi pe care nu le mai returna însă niciodată ; de a-şi fi asigurat servicii personale de la nişte cetăţeni care mîncau gratis la cantina internatului ; de a fi confecţionat prin munca elevilor şi cu banii şcolii o staţie de emisie-recepţie (directorul este unul dintre cei mai cunoscuţi radioamatori din Timişoara !), care mai apoi a fost transportată la domiciliul său. În sfîrşit, bufetul comitetului de părinţi n-a avut niciodată o evidenţă prea clară. De fapt, el era condus de director, nu de părinţii elevilor, iar acesta a avut curajul de a lua sume de 500 pînă la 1 000 de lei de la gestionară, lăsîndu-i în loc bonuri de mînă. Bonuri care, să nu-ţi vină să crezi, tot directorul le cerea înapoi şi le rupea, motivînd că banii s-ar fi folosit la achiziţionarea unor obiecte necesare şcolii. Organele controlului financiar intern au efectuat chiar o cercetare în acest sens, dar, după ce au descoperit culpa, şi-au declinat, surprinzător, competenţa — declarînd că ordinea trebuie stabilită tot de comitetul de părinţi ! Să aibă oare acest lucru vreo legătură cu faptul că unul din membrii numitei comisii C.F.I. era ruda unui elev al liceului, pe nume Ipăşoiu ? Ca un amănunt, pînă şi coniac s-a cumpărat din banii comitetului. Părinţii însă cunoşteau aceste lucruri ? ! Şi aşa mai departe... La şedinţa pomenită, pusă faţă în faţă şi cu alte asemenea fapte, Nechita Pantelimon a suferit o ciudată amnezie ; el n-a izbutit pur şi simplu să-şi amintească dacă a plătit sau nu vreodată diferitele alimente (carne, dar şi vin !) care i se aduceau acasă, dacă plătea masa la cantină şi ceea ce minca la bufet, ca şi rufele spălate în spălătoria internatului... Multe dintre aceste abateri şi abuzuri erau ştiute şi de alte cadre, care n-au considerat necesar însă să intervină în vreun fel, pentru a li se pune capăt. Ţinînd seama de toate aceste evidenţe, inclusiv de aportul personal la construirea, înzestrarea şi organizarea procesului instructiv-educativ al liceului, organele municipale au hotărît sancţionarea lui Nechita Pantelimon, ca şi recomandarea de a fi schimbat din funcţie.

★

Trecînd cîteva luni de la ultimele evenimente relatate, iată că ne pomenim cu o scrisoare semnată de cîţiva profesori şi oameni ai muncii din liceu, inclusiv de prof. Tatiana Bonea, actuala secretară a biroului organizaţiei de partid. Ce se petrecuse, de fapt ? În esenţă, răspunsul este simplu şi el cuprinde afirmaţia „directorul n-a ştiut, şi nici n-a vrut, să primească sancţiunea cum se cuvine", adică să-şi recunoască greşelile, să-şi dea seama că totuşi funcţia de director este o funcţie eligibilă temporară, nu viageră ! Practic, Nechita Pantelimon a trecut în scurt timp de la primirea sancţiunilor la... contraofensivă. Pusese încă din timpul anchetei vreo doi „oameni de încredere" să păzească strada care duce la sediul comitetului municipal, pentru a fi informat care sînt persoanele chemate să dea informaţii. În scurtă vreme a reuşit să împartă aproape întreg colectivul şcolii în două tabere : cei suspectaţi de a fi dat declaraţii împotriva lui, deci adversarii, şi cei care îi rămăseseră credincioşi, deci prietenii. Pentru primii, adică pentru „adversari", viaţa în liceu a început să devină deloc uşoară, ameninţînd de fapt să se transforme într-un calvar. La următoarea şedinţă însă, directorul şi-a luat măsuri speciale pentru a preîntîmpina criticile colectivului (pe care nu le-a acceptat niciodată, negînd cu obstinaţie pînă şi dovezile, acuzaţii întemeiate pe probe !), el hotărînd cu de la sine putere, şi cu o oarecare năstrunicie, să instaleze un magnetofon în sala de şedinţă ! Banda se învîrtea, iar oamenii parcă nu-şi puteau lua ochii de la ea... Procedeul, contrar desigur spiritului democratic al şedinţelor unui colectiv, fusese pus în aplicare de director fără o prealabilă încuviinţare a colectivului, astfel încît n-a mai fost de mirare că mare parte dintre participanţi s-au abţinut să la cuvîntul. La cîteva zile a urmat şi o inspecţie, efectuată de o brigadă de control a Inspectoratului şcolar judeţean, care de fapt s-a transformat într-o contraanchetă, cu întrebări tăioase puse părţii „adverse" şi cu încercarea de a minimaliza greşelile tovarăşului director, deci, practic, reabilitarea lui, în pofida concluziilor clare şi a măsurilor stabilite de organele competente ale municipiului. O anumită explicaţie se poate obţine dacă observăm că profesorul de istorie Stelian Radu, transferat de curînd de la şcoala din comuna Giroc la liceul condus de Nechita Pantelimon, este chiar fiul lui Petru Radu, inspector şef al Inspectoratului şcolar judeţean. Şi asta în condiţiile în care, după lege, încadrarea cadrelor didactice în şcolile şi liceele aparţinînd de municipiu se face numai prin concurs !

Ajungînd aici, nu ne rămîne decît să ne exprimăm stupoarea în faţa lipsei de convingere, a pasivităţii cu care acţionează Inspectoratul şcolar — deşi există o hotărîre a organelor de partid în acest sens, deşi există o anchetă efectuată temeinic, iar culpa directorului Nechita Pantelimon este indiscutabilă. Şi cum asemenea frictiuni între profesori şi conducerea Liceului de construcţii din Timişoara nu pot duce la nimic bun, este desigur cazul să se pună punct acestei situaţii. În interesul, mai cu seamă, al procesului de învăţămînt propriu-zis, al celor mai bine de o mie de elevi ai unităţii şcolare timişorene. Este şi motivul pentru care am aşternut aceste rînduri.

DUMITRU GRAUR ■

Cînd dragostea părintească este ţinută sub cheie

A fost găsit pe malul Jiului de către nişte muncitori care lucrau la construcţia turnului de apă. Era tare abătut şi poate foarte aproape de gîndul de a scăpa de acel mod de viaţă chiar cu preţul vieţii. Dar i-a întîlnit pe acei oameni de inimă, care l-au privit uimiţi şi revoltaţi, ajutîndu-l să se elibereze de condiţia josnică în care era ţinut. A fost o eliberare mai mult fizică, pentru că în sufletul lui de copil, ajuns abia la vîrsta de 13 ani, nu se putea socoti vindecat şi nici scăpat de gîndul sinistru care-l despărţise poate pentru totdeauna de propriul său părinte. Nu s-a mai întors acasă — ştia ce-l aşteaptă: bătaia cu centura lată, curăţenia la grajd şi la cocină, foamea. A hoinărit prin oraş pînă seara tîrziu, cînd un tînăr l-a luat să doarmă cu el la căminul de nefamilişti al Combinatului de industrializare a lemnului. Băieţii îl hrăneau, el le făcea în schimb mici servicii: aranja paturile, le cumpăra de mîncare de la chioşcul din apropiere. Numai un lucru nu putea face: să cumpere băutură. Era întotdeauna corect, le aducea ultimul rest de bani. Poate ar mai fi rămas aici dacă nu-l găseau colegii lui, obligîndu-l să revină la şcoală şi poate în sînul aceleiaşi familii înfricoşate de cruzimea metodelor educative aplicate de tatăl său. Ceilalţi trei fraţi suportau totul cu sufletul la gură. Ei erau „educaţi" astfel încît să nu scoată o vorbă. Chiar tatăl povesteşte satisfăcut: „Cînd mă văd şi strig la ei, aşa stau, numai lacrimile le curg şiroaie. El nu mă ascultă şi fuge. D-aia l-am legat".

În casa lui Victor Morjan nimeni n-are voie să sufle. Copiii sînt supuşi unui strict program de muncă şi învăţătură. Fiecare ştie cu exactitate ziua cînd i-a venit rîndul să aprindă focurile, să facă paturile, să cureţe la vacă sau la porc etc. Nimic rău în asta, veţi spune, şi astfel gîndim şi noi, o educaţie temeinică impune o disciplină riguroasă, chiar şi severitate. Numai că există în toate o măsură. Numai că în casa lui Victor severitatea înseamnă bătaie la sînge şi înfometare. „Dintre cei patru copii — povesteşte profesoara Lubia Bădescu, de la Şcoala generală nr. 7, Tg. Jiu — Marian Morjan avea mai multă personalitate. De fapt, el este, spre deosebire de fraţii lui, toţi elevii noştri, mult mai isteţ. Ştie să iasă din impas. Chiar şi după o mai mare absenţă de la lecţii poate să dea răspunsuri bune. Prinde din zbor. Are o situaţie şcolară satisfăcătoare. E liniştit, nu ne-a pus probleme deosebite. Este uşor influenţabil, dar după un timp analizează şi judecă bine. Dacă vorbeşti omeneşte cu el, înţelege. Tatăl său l-a pedepsit aspru, a luat măsuri drastice împotriva lui. Asta l-a îndepărtat şi mai mult şi l-a determinat să fugă de acasă şi să lipsească de la şcoală. Stătea prin cimitir, hoinărea pe străzi, a plecat la nişte ciobani din Stăneşti, apoi la căminul de nefamilişti al C.I.L.-ului în care l-au găzduit oameni în toată firea, care l-au încurajat să fumeze".

Ce se întîmpla după fiecare asemenea fugă?

Iată ce declară tatăl.

— L-am bătut, l-am ţinut de cîteva ori în baie, iar de două ori l-am pus în lanţ, cu lacăt la picior, pentru a nu mai putea fugi.

— Cum, adică, „pus în lanţ"?

— Lanţul era prins la gleznă cu un lacăt care să-l deranjeze la mers, era trecut pe sub pantaloni ca să nu se observe şi prins de curea.

— Cît timp l-aţi ţinut astfel?

— De cîteva ori.

— Tot aşa l-aţi trimis şi la şcoală, nu v-aţi gîndit că este umilitor pentru el?

— N-a fost decît o săptămînă prin octombrie şi cîteva zile prin februarie...

— Cînd a venit acasă, adus de tovarăşa diriginţă — relatează mama, muncitoare la Întreprinderea de sticlărie menaj Tg. Jiu — nu l-am dat să mănînce şi soţul meu l-a legat cu lanţ şi cu lacăt la picior şi i-a spus că va dormi în baie. Cînd fugea de la şcoală sau de acasă îl băteam şi eu şi ta-su.

— Care este motivul de fugea de la şcoală sau de acasă?

— Nu ştiu care e cauza..

Bunica băiatului, singura fiinţă care-l înţelege şi care, în urma intervenţiei de moment a organelor de procuratură, îl are în îngrijire, mărturiseşte că tatăl le aplică copiilor săi un regim foarte sever, neomenesc, în sensul că singura afecţiune de care se bucură este cureaua.

La întoarcerea copilului acasă, înainte de ultima fugă, l-a legat şi l-a închis în baie, fără să-i dea nimic de mîncare („O fi mîncat pe unde a fost"...). Nu era prima oară cînd se proceda astfel. Ţinut pe cimentul gol şi rece, copilul s-a îmbolnăvit, căpătînd reumatism la inimă. Avem motiv să credem că asemenea „regim educativ" cazon se aplica de mai multă vreme, deoarece copilul, în vară, a fost trimis la tratament balnear cu acest diagnostic.

— Nu credeţi că metodele inumane, „educative" pe care le folosiţi sînt aspre, chiar abuzive ? l-am întrebat pe nesăbuitul părinte

— Cine nu ştie de ruşine, ştie de frică. Unii mi-au spus să fiu blînd, alţii să-l bat cu funia udă, alţii că trebuie să-i leg ambele picioare. Şi-apoi n-a rămas înfirm...

Lăsînd la o parte asemenea mod de a gîndi şi a proceda, acest exces de corecţie, cît se poate de dăunător, ca şi opinii de felul celor de mai sus (exprimate, culmea, chiar de către unii educatori), ni se dezvăluie infirmitatea morală a unor oameni incapabili să înţeleagă menirea lor, obligaţiile cetăţeneşti faţă de copiii lor şi ai altora, răspunderea majoră în faţa societăţii. A face educaţie înseamnă a fi înainte de toate uman. Credem, sperăm, sîntem convinşi, că înţelegerea şi sprijinul unor oameni, precum profesorul diriginte, organele de justiţie, comisia de ocrotire a minorului etc., vor şti să aducă pe calea cea bună atît pe copilul derutat prea devreme de sensul relaţiilor familiale, cît şi pe părinţii care urmărind un scop lăudabil apelează la mijloace dăunătoare.

VASILE RAVESCU ■

● Clasa a 3-a a Şcolii generale nr. 9 din Craiova a vizitat la 28 martie Capitala.

În faţa Combinatului poligrafic „Casa Scînteii" — o scurtă pauză pînă la sosirea maşinii care îi va duce acasă şi jocul s-a încins.

Text şi foto VASILE MINECAN ■

Obștea își apără dascălul

Totul a început cu o scrisoare și o telegramă prin care „Redacția revistei Flacăra, secția Anchete cetățenești", era solicitată să cerceteze și să scrie despre abuzurile săvîrșite împotriva bătrînului învățător pensionar Constantin Rădulescu din Comișani, Dîmbovița. Se afirma că Vasile Răuță, proprietarul casei, amenință să-l zvîrle în stradă pe învățător, stabilit în comună din ...1918 (nu este nici o greșeală de tipar : 60 de ani încheiați !), dascăl a vreo 35 sau 40 de generații de comișoneni. Se afirma, de asemenea, că Vasile Răuță — care locuiește la Tîrgoviște și timp de două sau trei decenii nu a emis nici o pretenție în fața satului asupra casei în care, după moartea părinților săi, se mutaseră învățătorul și soția acestuia, sora lui Vasile — ar fi devenit proprietar pe baza unui destul de misterios act de moștenire, la capătul unor lungi și complicate manevre juridice.

Așadar, întreaga afacere părea să graviteze în jurul validității acestui titlu de proprietate. Problemă cu atît mai complicată cu cît cei 50 de ari din jurul casei, cu care Constantin Rădulescu intrase în cooperativa agricolă de producție în 1962, îi fuseseră dați ulterior în folosință personală de cooperativă, iar aceasta refuză noului pretendent, Răuță, care nu fusese nici o zi membru cooperator, dreptul de a prelua un lot devenit proprietate socialistă.

Iețe încurcate, vrafuri de acte, procese întinse pe mai mulți ani între Vasile Răuță și unii din frații săi care contestau actul de moștenire și care i-au dus pe aceștia pînă pe treptele Tribunalului Suprem. În aceste condiții, cum ar spera reporterul ca în două zile să descîlcească fire rămase încurcate atît amar de ani ? Oricum, scrisoarea și telegrama adresate revistei ne obligau, conform îndatoririlor presei comuniste, să ne formăm o părere, să o dăm publicității, străduindu-ne pe această cale să contribuim, pe măsura puterilor noastre, la restabilirea adevărului. Nu pretindem că am fi izbutit pe deplin, dar cel puțin am încercat. Vom relata faptele mai amănunțit pentru că, pentru noi, lucrurile au luat turnuri neașteptate, cu răsturnări de situații care implicau, dincolo de orice considerente juridice, tulburătoare aspecte pur umane. Nu va fi deci vorba aci de istoria unui proces, ci de istoria unui om și a relațiilor obștii față de el.

● Totul este cum nu se poate mai simplu și cum nu se poate mai complicat

Vom relata mai întîi, pe scurt, vizita pe care am făcut-o lui Vasile Răuță, în Bulevardul Castanilor, pentru a ne conforma străvechiului dicton **„Audiatur et altera pars"**, aflat la înșeși temeliile justiției. Așadar, „am ascultat și ocalaltă parte".

— Totul este cum nu se poate mai simplu — explică interlocutorul nostru. În 1943 părinții mei mi-au vîndut casa din Comișani, iar eu mi-am luat angajamentul de a mă îngriji de ei pînă la moarte și de a-i îngropa cum se cuvine, ceea ce am și făcut. Actul de vînzare este perfect legal. La moartea părinților, prin 1950, am acceptat ca în casă să se mute sora mea, Teodora Rădulescu, și soțul ei, învățătorul. Ne-am înțeles verbal ca să rămînă în casă pînă ies eu la pensie și, în schimb, să plătească toate impozitele. Acesta este motivul pentru care în actele privind dările către comună și alte impozite apar numele lor și nu al meu. Prin 1970, pentru construirea vilei din Tîrgoviște unde locuiesc acum cu familia fiicei mele, inginer petrolist, și cu fiul meu, medic ginecolog, am avut nevoie de cherestea. De aceea m-am dus să stric o magazie din curtea casei din Comișani, proprietatea mea, și de atunci a pornit tărăboiul.

— În scrisoarea primită la redacție Constantin Rădulescu se întreabă de ce din 1950 pînă în 1970 ați păstrat deplină tăcere asupra acestei proprietăți. Mai afirmă că „atît timp cît copiii cumnatului meu Vasile Răuță erau elevi și studenți, ei scotea adeverință de la Sfatul popular că nu are avere, pentru ca ei să poată beneficia de burse." Nouă, la consiliul din Comișani, ni s-a spus că nu mai există arhive de atunci — ele se distrug după cinci ani — dar că foști primari mai bătrîni și-ar putea aduce aminte de acest fapt.

— Pură calomnie ! Niciodată nu am solicitat astfel de adeverințe, care nu ar fi avut, dealtfel, nici o legătură cu bursa. Se cerea doar adeverința de retribuție. Și, oricum, copiii mei ar fi obținut burse, fiindcă învățau excepțional. Fiul este doctor în științe medicale. Acum vreau să mă mut în casa mea, sînt proprietarul, am tot dreptul.

— Și cumnatul ? Rămas singur după moartea soției, să-și caute alt acoperiș la 84 de ani ?

— Treaba lui ! Are băiat la Pitești, cu casă și pensie mare, de vreo patru mii de lei, are și alte rude, să se ducă la ele ! Sau să se îngrijească oamenii milоși din sat ori să-i dea consiliul locuință. Eu am ieșit de mai mult timp la pensie și vreau să mă retrag la țară ca să cultiv cei 50 de ari din jurul casei. Și apoi, de ce bătrînul nu a fost gospodar și nu și-a făcut casă cînd era tînăr ? A fost un leneș, un visător !

(Ascultîndu-l, ne gîndeam însă la vorbele lui Gheorghe Gh. Badea din Comișani : „De cînd mă știu îl țin minte pe Constantin Rădulescu cu lopata, cu sapa sau cu grebla în mînă. Cînd nu era în clasă, lucra. Nu s-a procopsit cu nimic, cum poate făceau alți învățători pe vremea aceea. Iarna, venea în zori cu jarul de acasă și făcea focul în clasele înghețate. A sădit în noi dragostea de muncă." „De cînd îl cunoașteți, tovarășe Badea ?" „Nu de mult. Doar din 1925, cînd eram în clasa a treia primară și el era dascălul. Apoi am devenit și eu învățător, alături de el, în aceeași școală. Peste cîteva luni ies la pensie. O viață de om." Dar să continuăm discuția din Bulevardul Castanilor).

— Tovarășe Răuță, frații dv? au contestat moștenirea, în ultimii ani.

— Da, au fost mai multe procese. În instanță am declarat : „I-am iubit, îi iubesc și-i voi iubi pe frații mei chiar dacă ei dau cu pietre în mine !" „Dacă-i așa, rupe actul de vînzare !" — a spus unul. „De ce ? — am întrebat. Doar nu l-am obținut prin șantaj !" Și pînă la urmă am cîștigat.

În adevăr, citim o sentință, apoi o decizie civilă definitivă, apoi o altă sentință și o altă decizie civilă definitivă, prin a-coasta din urmă tribunalul admițînd „acțiunea în evacuare introdusă de reclamantul Răuță Vasile împotriva pîriților Rădulescu Constantin și Rădulescu Teodora".

Actele sînt clare : casa, conform legii — presupunînd că nu s-ar introduce recurs extraordinar — aparține lui Vasile Răuță. Părea că nu ne mai rămîne altceva de făcut decît să luăm acceleratul de 17,17 spre București.

Desigur, dăinuiau unele puncte obscure : estomparea tovarășului Răuță ca proprietar în anii 1950—1970, apoi energia înzecită, ca pentru a răscumpăra o prea lungă pasivitate, pentru intrarea în stăpînire (în paranteză fie zis, procesele au costat pe frați mai mult decît valoarea casa însăși) ; nu apărea clară nici situația terenului înconjurător : aparține sau nu cooperativei agricole de producție ? În fine, rămînea regretul pentru bătrînețea sumbră a învățătorului din Comișani.

Pentru o și mai deplină edificare am socotit util să cerem relații și tovarășului Vasile Firățoiu, secretarul comitetului de partid al schelei Tîrgoviște, de unde a ieșit la pensie Vasile Răuță :

— A lucrat 45 de ani în calitate de contabil. Un om perfect corect, un exemplu de funcționar conștiincios.

Așadar, acceleratul ! Și totuși, nu. Am mers la Comișani.

● Autobiografie

Casa care a ajuns de două ori în discuția „Supremului" nu mai era decît o jalnică dărăpănătură. Opera distructivă lentă a anilor, a ploilor și vînturilor a fost desăvîrșită brusc de cutremurul de anul trecut. O aripă prăbușită, moloz peste tot, pereți șubrezîți, plafoane gata gata să cadă. Tristețea stranie a cîndva impunătoarei locuințe din centrul comunei și parcă niscaiva taine de familie îngropate în zidurile coșcovite evocau faimosul roman al lui Nathaniel Hawthorne „Casa cu șapte frontoane". Numai că aci nu era vorba de personaje literare, ci de ființe vii, contemporanii noștri : învățătorul firav și fiica sa de 50 de ani, bolnavă incurabilă de nervi, ferecată în lumea ei interioară. Bruma de mobiler și uneltele gospodărești rămase după moartea soției învățătorului, toate zăceau învălmășite în camera cea mare, grotesc denumită „Sala de dans". E drept, foștii elevi ai învățătorului, ei înșiși aflați în pragul pensionării, împreună cu profesorii de la școală și copiii curățară, de bine de rău, încăperile, urcă porumbul în pod, aduc lemnele din curte, dar...

— ...Ce mai e și dînsul pe lumea asta ? — se întreba Ion Lămbescu, tînărul învățător din Comișani. Aici nu e vorba atît de o problemă Răuță, cît de o problemă Rădulescu, de fapt a întregii comune. Și față de acest fiu al comunei, care de 60 de ani trăiește printre noi, mă întreb dacă pînă acum nu am fost părinți corigenți.

— Și moșul ce spune ?

— E năucit de tot. Colac peste pupăză, Răuță a venit deunăzi cu un tractor și a intrat în pămîntul din jurul casei.

Pînă una alta, Constantin Rădulescu și-a scris... autobiografia, 13 file pe o hîrtie boțită.

După ce descrie participarea sa ca ostaș în primul război mondial, Constantin Rădulescu povestește despre venirea sa la Comișani, la 1 septembrie 1918. „Am găsit școala fără geamuri, împrejmuire, mobilier suficient, căci în timpul invaziei servise drept grajd celor armatei invadatoare, iar în timpul ocupației drept dispensar pentru bolnavii de tifos exantematic. Prin colectă de la locuitori am pus geamurile, am dezinfectat și am făcut curățenie, astfel ca la 15 septembrie să ne putem începe activitatea... Cînd am poposit aci aveam încrustate în inimă cuvintele directorului școlii mele — Școala normală a Sociotății pentru învățătura poporului român din București. La despărțire, Petre Gîrboviceanu ne-a grăit : «Plecați de la noi în lumea satelor de unde v-am ales și v-am cules și ai căror fii sufletești sînteți. Lozinca pe care v-o dăm este : **Lumină ați primit, lumină să dați !...**» Deși tînăr mi-am dat seama că nu pot rămîne închis ca într-o carapace între zidurile și în curtea școlii, ci va trebui să activez și să contribui cu tot ce pot la ridicarea obștii."

Și autobiografia curge molcom mai departe, un fel de cronică vie a satului și a învățătorului său, care, în ciuda păcatelor pe care le va fi avut și deși nu a ridicat de pe băncile școlii nici un academician și nu a lăsat în urmă nici o faptă nepieritoare, a muncit o viață întreagă, cum a putut, cum l-a dus mintea, pentru a purta lumină într-un colț de țară. Iar acum...

L-am întrebat pe fiul învățătorului, din Pitești, dacă nu l-ar putea lua la el.

— Exclus. Sîntem trei persoane în două camere. Dar are o soră la Cobia, satul lui natal.

— Acolo s-ar putea ?

— Am aranjat.

— Ce ? — am întrebat plin de speranțe.

— Să-l îngroape cînd îi va veni vremea.

Dar să trăiască la Cobia, se pare că nici acolo „nu-s condiții".

Mă interesez de sora bătrînului, pensionară, proprietara unei case mărișoare la Lazuri, la o aruncătură de băt de Comișani.

— Dînsa, săraca, are nepoți, obligații... Deci nici acolo nu e chip.

— Dar casa în care, de bine de rău, locuiește acum, ce se va alege din ea ?

— Să vă arăt ! — ne invită secretarul consiliului comunal, Ion Poețică. Iată schița de sistematizare. Casa se află peste drum de primărie și se prevede ca să se construiască acolo un complex comercial. Se poate oare comună ca a noastră fără complex ?

Abia atunci am înțeles pe deplin cît de absurdă se va dovedi, pînă la urmă, îndîrjita luptă a fraților pentru moștenire, pentru casă, pentru pămînt.

— Și bătrînul ?

— Spun unii — murmură Ion Lămbescu, învățătorul — că dacă o echipă de fotbal și-ar fi pasat balonul cu tot atîta stăruință cu cît ne-am pasat noi sarcina de constiință de a îngriji de ultimele zile ale bătrînului nostru învățător, echipa ar fi devenit de mult campioană.

Consiliul insista pe lîngă Răuță să nu fie hapsîn și să-l mai îngăduie pe învățător cît va mai avea de trăit ; Răuță replica : „Am acte, e casa mea!" : fiul din Pitești nu posedă decît două camere, sora bătrînă din Lazuri posedă nepoți și obligații, ca și toți ceilalți, dealtfel, pe care nu i-am mai numit și care și ei, nu este așa ?, au dreptate în felul lor. Totuși simți că pe undeva ceva nu e în regulă.

— Ar fi o cale — răspunde Ion Poețică la întrebarea : dacă rudele apropiate nu vor sau nu pot să aibă grijă de el, de ce să nu-i ridice obștea casă ? — La urma urmei, Constantin Rădulescu a venit de flăcău aci, ne-a ajutat pe noi toți, ne-a îndrumat primii pași. Nu ar fi mare lucru ca să punem cu toții mînă de la mînă, să creăm un comitet de inițiativă și să-i construim o căsuță.

Sîntem încrezători că, dacă va fi necesar, se vor găsi și alte soluții, pe linie obștească. Organele județene studiază, din nou, unele aspecte legale ale tranzacțiilor privind faimoasa casă și terenul aferent. Se pare că și U.J.C.A.P. va introduce acțiune. Dar nu de implicațiile strict juridice ne-am ocupat, ci de necesitatea ca obștea — atît în sensul strimt, cît și în sensul larg — să asigure un amurg liniștit bătrînului dascăl care lumină a primit, lumină a dat.

LIONEL NIȚESCU ■

Păgubașul nu reclamă nimic!

„...Nu mai lucram de cîteva săptămîni. Terminasem banii... Într-o seară mi-a venit ideea cu restaurantele... N-am crezut că o să fiu prins așa de repede..."

Urmează un oftat adînc. O pauză prelungită. Privirile fixate undeva, într-un punct imaginar. Apoi : „Dacă nu plecam de la I.C.M.G. nu ajungeam în situația aceasta. Acolo cîștigam bine. Aveam un șef de echipă foarte de treabă. Am locuit la dînsul multă vreme. Nici nu mi-a luat chirie. Și avea multă încredere în mine. Nu cred că știa că eu fusesem la un centru de reeducare. Sau poate n-a vrut să mă întrebe niciodată. Dar avea încredere. Mă lăsa singur în casă. Nu ascundea nimic. Dar nici pe mine nu m-a tentat ceva. Eram fericit că are încredere, deși nu eram rude...

Dacă nu se întîmpla povestea cu fata aceea, cu care am vrut să mă căsătoresc... Au început să mă tachineze... Cînd mi-am dat seama că aveau dreptate, mi-a fost rușine și am plecat de pe șantier... Nea Victor a trimis după mine dar nu m-am întors..."

După o asemenea mărturisire, aproape neverosimil de sinceră, cine și-ar putea imagina că tînărul în cauză — Ionel Burlacu, de 23 ani, din comuna Movila Miresii, județul Brăila — este totuși inițiatorul și coautorul mai multor spargeri comise pe timp de noapte la cîteva restaurante din Capitală, toate într-un interval de numai o lună și ceva ? Cum a fost posibil ca un tînăr care, chiar dacă a greșit la vîrsta de 17 ani, ajungînd la un centru de reeducare, dar n-a mai săvîrșit de atunci și pînă în luna decembrie 1977 nici o faptă penală, care vorbește cu atît regret despre perioada cînd își cîștiga existența în mod cinstit și se bucura de încrederea celor din jur să ajungă, atît de repede, autor a 6 spargeri ?

Și mai ciudat pare însă faptul că el a reușit să atragă în această activitate periculoasă și pe un alt tînăr — Tudor Traian Colancea, 20 ani — pe care îl cunoscuse cu numai o lună și ceva înainte și care, acum, în ceasul al 13-lea, cum se spune, cînd se află reținuți pentru cercetări, este atît de uimit și tulburat de situația în care se găsește încît, uneori, nici nu-i vine să creadă că trăiește cu adevărat aceste clipe cutremurătoare.

„...Nu pot, credeți-mă, nu pot să înțeleg cum și de ce am făcut-o !, izbucnește el adesea, cînd se află în fața ofițerului Gheorghe Cojocaru din Circumscripția 5 miliție, care cercetează cazul. Eu nici măcar nu duceam lipsă de bani. Am lucrat în permanență. Cîștigam bine. N-am nici viciul băuturii... Atît doar că mă las foarte ușor influențat, deși îmi dau seama ce este bine și ce este rău. Nu am avut însă atîta voință să mă opun, să-l opresc și pe el, să găsim o altă soluție... De pildă, să fi insistat să lucreze din nou... Da, așa trebuia să fac, să-l atrag eu pe el la lucru, nu el pe mine la furt..."

Dacă în locul unor aprecieri malițioase, unele răutăcioase chiar, referitoare la intențiile lui de a se căsători cu o fată care nu se bucura de o faimă bună pe șantier, s-ar fi găsit cineva să se apropie de tînărul respectiv, să-l înțeleagă și să-i dea sfaturile potrivite pentru acele momente, nu am putea crede că lucrurile ar fi evoluat altfel ? Ca să nu mai vorbim de efectul pozitiv pe care l-ar fi avut o intervenție promptă, hotărîtoare pentru determinarea lui I.B. să se încadreze într-o activitate utilă, mai ales că avea o calificare — învățase la centrul de reeducare meseria de tîmplar și îi plăcea să lucreze.

Că cei în cauză regretă într-adevăr, sincer, faptele comise, pentru care își vor primi pedeapsa meritată, că sînt totuși recuperabili, că pot fi reeducați și reintegrați într-o activitate utilă, demnă, o dovedesc și declarațiile corecte, surprinzătoare chiar, date în timpul cercetărilor.

Spre exemplu, cu ocazia constatării spargerii la restaurantul „Odobești" de pe Calea Moșilor, responsabilul Dumitru Dumitrescu a reclamat că s-a furat suma de 1 500 lei. Autorii faptei au susținut însă că ei au furat... 3 500 lei.

Abia tîrziu, responsabilul și-a „adus aminte" că parcă ar fi primit de la cineva (?!) un avans pentru o viitoare închiriere a localului, dar nu știa precis de la cine, pentru că nu avea nici o formă legală întocmită cu privire la... avansul primit.

De asemenea, cei doi infractori au recunoscut că în vestiarele ospătarilor de la restaurantele „Odobești", „Tîrnave", „Ciocîrlia" din Piața Muncii și altele au găsit și și-au însușit între 100 și 1 000 lei, dar pentru sumele respective, nici la intervenția miliției, „păgubașii" n-au depus reclamații.

Curios, nu ? Să lași sute de lei în buzunarele hainelor de serviciu și să nu-ți pese că au fost furați, încît nici după recunoașterile autorilor să nu te consideri păgubaș, pare foarte ciudat...

Atitudinea tinerilor în cauză trebuie luată în considerare atunci cînd le analizăm faptele și mai ales în procesul reeducării și reintegrării lor în muncă. Acordînd tot sprijinul celor care mai au goluri în educația civică, acționînd prompt, cu perseverență și tact, cu combativitate, în ultimă instanță, pentru a-i opri de la fapte nesăbuite, trebuie să manifestăm însă maximum de exigență față de cei care sfidează înțelegerea și sprijinul colectivității.

MIHAI GROZAVU ■

De la deșeuri textile, la materiale trainice de construcții, pe traseele laboratoarelor de cercetare ieșene

O nouă tendință a vieții moderne, printre cele atît de multe și surprinzătoare din ultimii ani, este și aceea a valorificării mai raționale a unor materii (pentru a ne limita la un singur termen) pe care, cine știe de cîte generații, ne obișnuiserm a le ignora, dispensîndu-ne de ele ca de orice lucru nefolositor. Desigur, a acuza doar ignoranța, ar fi prea puțin, dar și foarte mult, totodată, iar paradoxul, aparent, al afirmației noastre este elucidat de necesitatea, tot mai stringentă pe plan mondial, de folosire intensivă a tuturor resurselor, dar nu numai a celor naturale, arhicunoscute, ci și a celor ce pot fi puse în evidență după consumarea lor, considerată, pînă acum, totală dar în realitate numai parțială așa cum a dovedit cercetarea științifică prin rezolvări, adeseori, miraculoase. Bineînțeles, cercetătorii noștri s-au înscris, în ultimii ani, în acest front al reciclării unor materii incomplet epuizate, din punct de vedere economic, iar cei care se miră de faptul că gazul metan devine... îmbrăcăminte vor fi și mai surprinși să afle că dejecțiile animaliere produc biogaz, care arde la fel ca gazul natural pe care-l poate înlocui uneori cu succes sau că resturile galinaceelor, cu un procent important de proteine, reintră, evident după prelucrări savante și sanitare, în componența hranei altor animale, dînd rezultate mai mult decît încurajatoare. Sprijinit pe aceste cîteva considerente generale, m-am îndreptat spre laboratoarele din incinta facultății ieșene de tehnologia și chimia textilelor, fiind informați că cercetătorii de acolo sînt preocupați de găsirea unor cît mai variate și utile întrebuințări a deșeurilor provenind din industria de profil.

— **Ce se poate face din resturi de cîrpe?**, l-am întrebat, oarecum jenat pentru frustețea termenilor folosiți, dar nu mai puțin curios, pe **Constantin Preda, șef de lucrări la Facultatea de tehnologia și chimia textilelor din Iași**, suportînd zîmbetul său mascat dar reținîndu-i, în același timp, cu satisfacție, sclipirea ochilor vioi, care anunța un răspuns interesant.

— Întrebarea dumneavoastră reprezintă, de fapt, foarte pe scurt spus, însăși tema preocupărilor noastre, care nu datează de azi, de ieri și care nu ne aparține în exclusivitate, deoarece nu numai noi, dar și tovarășii de la Institutul de cercetări textile din București și cei de la Institutul de chimie macromoleculară „Petre Poni" din Iași, de exemplu, le-au inclus în planurile lor. Un prim și franc răspuns ar fi acesta : lucruri foarte solide, atît în ceea ce privește consistența lor cît și temeiurile științifice. Ne aflăm în plin domeniu al cercetării interdisciplinare care, în cazul nostru, îmbrățișează chimia, textilele și... construcțiile.

— Mărturisesc că pauza dumneavoastră, înainte de a pronunța „construcțiile" m-a derutat. O cîrpă, sau, mă rog, un material textil, pentru a fi mai aproape de locul unde ne aflăm, rămîne, pînă la urmă, ceva ușor, dacă nu chiar efemer, ceva supus distrugerii, dispariției, ceva cu o durată de existență foarte limitată.

— Este un punct de vedere tradițional, recunosc, dar aspru dezmințit de cercetarea științifică modernă. Vă voi demonstra. Strămutăm locul discuției din birou în laborator, trecînd printr-o sală de curs, puțin obișnuită pentru studenții de altădată, foarte familiară celor de azi, în care, în locul băncilor, cîteva mașini industriale, întrucîtva asemănătoare unora aflate în halele industriei textile (studentele „descompuneau", pe caiete, organele acestor unelte mecanice, pînă la detaliu).

Ce am văzut în laboratorul tovarășului Constantin Preda ? Plăci, de diferite dimensiuni, semănînd cu cele de faianță sau gresie, texturi din fibre elastice folosite pentru corsete, genunchiere și glesniere, cu un colorit atrăgător, adeseori sugerînd marmura sau vitraliul, sau albul imaculat al bumbacului, toate realizate din deșeuri textile cu fir clasic (bumbac), modern (fibre sintetice sau cauciuc). În grosimi, felurite, cu rezistențe sau elasticități surprinzătoare și despre care aveam să aflăm multe noutăți.

— Vedeți această placă de peste un centimetru grosime, pe care n-o puteți îndoi oricîtă forță ați depune ? La sursă, ea a reprezentat resturile unor boruri de... pălării. Acum s-au transformat într-un material căruia i se pot da multiple întrebuințări în construcții, fiind un izolant termic și fonic. Cît despre cele colorate, care v-au plăcut atît de mult, ei bine, ele pot fi ideale înlocuitoare pentru faianța cu care se placează, în mod tradițional, pereții sau podeaua băilor, bucătăriilor, holurilor și așa mai departe.

— Etapele intermediare atingerii acestor faze sînt desigur mai importante decît simpla uimire a unui nespecialist...

— Am să încerc să mă limitez la cîteva realizări prioritare în acest sens pentru cercetătorii ieșeni, recomandîndu-vă să treceți și pe la institutul din București, pentru completarea unei imagini realizate doar parțial, în orașul nostru. Ca să putem demara, a fost necesar să rezolvăm probleme de destrămare și defibrare a deșeurilor textile, pe care le primim și care arată ca acestea din balotul tocmai sosit de la Timișoara. (Ni se arată bucățele de cîrpe de toate culorile, de foarte mici dimensiuni, resturi din care nici nu se poate bănui că se pot face materiale de construcții). Pe lîngă ele ne-am preocupat și de deșeurile nefilabile (elastomeri sau tricoturi cu conținut de cauciuc) ale căror probleme sînt cu totul altele. Deșeurile, care reprezintă, la nivelul actual al industriei noastre textile, cantități foarte mari, de ordinul zecilor de mii de tone, se ardeau pînă de curînd și se mai ard încă. A doua problemă studiată a fost defibrarea în mediu uscat a unor deșeuri în condițiile creșterii randamentului de defibrare a instalațiilor care valorifică doar în proporție de 50 la sută materia primă recuperată. Tot astfel, defibrarea deșeurilor celulozice recuperate de la populație presupunea alte studii și soluții și așa mai departe, în funcție de natura materialelor. Am separat, în mod judicios, credem noi, prelucrările după criteriul destinației pe care doream să le-o dăm, ținînd seama că unele dintre ele pot reintra în procesul industrial clasic. Ne-au ghidat sarcinile trasate de Conferința Națională a P.C.R., care indicau ca 30—40 la sută din necesarul de materii prime să se obțină din cele secundare sau din deșeuri. Iată o altă „metamorfoză" (și mi se arată o placă de 25 cm pe 25 cm, al cărei aspect îndeamnă la aprecieri estetice — n.n.) a unor resturi de halate, cearșafuri și fețe de pernă provenite de la spitale, internate și unități militare. Sub raport științific o a treia preocupare a fost aceea a găsirii unor tehnologii neconvenționale, din care să nu facă parte filarea, țeserea ori tricotarea. În acest domeniu am colaborat cu Institutul de cercetări textile din București, a cărei filială sîntem, pentru a obține produse de izolare fonică și termică destinate industriei de construcții. Împreună cu colegii din București și cu cei de la Institutul „P. Poni" din Iași, am pus la punct și o tehnologie de tratare ignifugantă a textilelor folosite în construcții. Precizez că ignifuganții s-au realizat la Institutul „P. Poni", nemaifiind necesar importul lor.

— Contaminat de cele văzute ca și de entuziasmul dumneavoastră nu îndrăznesc totuși să avansez nici o presupunere legată de perspectiva acestor cercetări prin care efemerul devine peren...

— Noi îndrăznim, sprijiniți pe știință și pe confirmarea căutărilor noastre de pînă acum. Astfel am preconizat aplicarea, pe diverse materiale, a tapetelor lavabile, ceea ce aduce un spor estetic și unul utilitar, iar mai recent, în ultimul an, urmărim obținerea de plăci termopresate în amestec cu rășini termoadezive, în ideea înlocuirii lemnului atît de scump în construcții la confecționarea placajului, parchetului, a lambriurilor și, eventual, a cofrajelor pentru betoane și, mai tîrziu, dacă totul va merge bine și vom gîndi și acționa corect și inspirat, intenționăm să propunem asemenea materiale chiar în industria mobilei. Rășinile termoadezive, pe care industria românească le produce, deschid largi perspective cercetărilor noastre. Iată o altă placă, cu variantele ei (remarcăm nu numai gama coloristică deosebit de atrăgătoare dar și luciul, ca de faianță, al mostrelor — n.n.) obținută din deșeuri textile în amestec cu cele de ambalaje uzate din material plastic. Dacă nu ar exista diferența sensibilă de greutate ar putea fi luată drept o placă ceramică. Pe lîngă alte avantaje, economice în primul rînd, socotiți ce va însemna folosirea lor în obținerea unor construcții mult mai ușoare, în ansamblu, facilitatea montajului și așa mai departe.

— Să luăm, pentru comparație, lemnul. Vă rog să raportați avantajele noilor produse față de acest material tradițional.

— Voi considera o cantitate arbitrară, de 15 000 tone de deșeuri textile, deși, pe ansamblul industriei noastre, cantitățile sînt cu mult mai mari, pe an. La un metru pătrat de plăci presate consumăm 5 kg de deșeuri, deci la 15 000 tone se obțin 3 milioane de mp de înlocuitor al lemnului. Un metru pătrat de placă obținut din deșeuri costă în jur de 1 leu ! Vă dați seama că ne situăm mult sub prețurile P.F.L.-ului ca și al altor produse fibro-lemnoase. INCERC București testează, în prezent, noile materiale despre care am vorbit prin probe de rezistență la îngheț, dezgheț, lumină,

foc, proprietăți acustice etc. Gama variantelor ce se pot realiza este foarte mare. Noi am ajuns la 20 ! Așa că, referindu-mă la un viitor nu prea îndepărtat, văd posibilă întrebuințarea unor materiale din deșeuri textile chiar ca șapă pentru construcții, ca inserții pentru ornarea maselor plastice, mochete cu strat amortizor, diverse materiale filtrante, pentru terasamentele căilor ferate, drumuri și așa mai departe.

— Aceste cercetări s-au efectuat pe instalații noi, după cum cred, specifice.

— În faza de laborator, cercetările s-au făcut pe utilaje existente în țară și pe unele aparate construite de noi. În faza de uzină, la întreprinderile de mase plastice și la institutul de cercetări al industriei ușoare, deci fără investiții, dacă asta ați vrut să aflați. Foarte multe întreprinderi, înțelegînd importanța căutărilor noastre, ne-au sprijinit. Amintesc, într-o ordine nepreferențială, Întreprinderea de țesături de mătase „Victoria", din Iași, Întreprinderea de mase plastice „Moldova", tot din localitate, Întreprinderea de postav Buhuși, Combinatul de fibre sintetice de la noi. Sprijinul a fost multiplu și se cere menționat, la loc aparte, cel al Comitetului județean de partid Iași, din inițiativa căruia s-a organizat, anul trecut, aici, un colocviu național, pentru valorificarea deșeurilor din piele și textile. Vom fi prezenți, în luna aprilie, la expoziția pe țară organizată în cadrul Festivalului național „Cîntarea României" cu cîteva dintre cele mai semnificative reușite ale cercetărilor noastre în acest domeniu.

MANOLE CARȚAN ■

„Paznicul automat" al cîmpurilor a primit premiul Academiei. Și de

Răsfoind presa de acum 15 ani, mai exact de la începutul anului 1963 („Magazinul", „Agricultura socialistă", „Steagul Roșu") am întîlnit cîteva materiale privind invenția cercetătorului Constantin Rafailă, denumită „Mildiograf". Fără o altă documentare, am pornit în căutarea autorului și l-am găsit într-un laborator al Institutului de cercetări pentru protecția plantelor, instalat pe o stradă vecină Aeroportului Băneasa. Omul nu mai semăna cu pozele sale de acum 15 ani, dar aparatul, pe care-l văzusem reprodus în presă, era același și se afla pe una din bibliotecile arhipline, care îmbracă pereții locului său de studiu. Trec peste surpriza doctorului docent Constantin Rafailă, la aflarea intențiilor care mă purtaseră în biroul său, pentru că propria mea surpriză avea să fie cu mult mai mare : „Mildiograful" a rămas în stadiul de ipoteză, în care se afla și cu ani în urmă. O ipoteză de un anume soi, la care voi mai face referință, pentru că istoria acestei invenții o merită și o justifică din plin. La început am vrut să-l cunosc pe inventator și am ascultat povestirea unei vieți ca atîtea altele, fiind vorba despre un om ridicat, cel dintîi dintr-o familie de țărani moldoveni, pe treptele învățăturii și ale cărții și care, de-abia la 25 de ani, se înscria într-a 5-a de liceu, pentru a recupera o fortată rămînere în urmă și a sfîrsi Facultatea de agronomie din Timișoara. În 1951, cu diplomă de merit, iar doctoratul, 9 ani mai tîrziu. Succesiunea anilor a fost însoțită de cea a funcțiilor, de urcușuri și coborîșuri, niciodată vidați de munca din laborator, de cercetare, chiar dacă Constantin Rafailă purta în buzunar legitimația de director general sau numai pe aceea de lucrător al unei unități agricole, din comuna Vidra de Ilfov...

De ce a fost necesar acest ocol pentru a ajunge la „Mildiograf" ? Pentru că doar așa mi-am putut da seama de tenacitatea acestui om, de capacitatea lui de a nu a ameți la „urcări" și de a nu se resemna după „căderi", echilibrîndu-se în spațiul laboratorului, în universul cercetării, căreia i-a fost permanent credincios și care la rîndul ei, l-a ajutat mereu să se reculeagă. *„Fiind sărac,* mi-a spus tovarășul Constantin Rafailă, *a trebuit să învăț să mă ajut singur, să-mi croiesc o anume personalitate. M-am născut în 1921 și am prins vremuri grele pînă am putut accede la învățătură, după Eliberare și nu fără dificultățile unei epoci de adînci frămîntări... Dacă sînt orgolios ? În măsura în care sentimentul propriei valori, al lucrului temeinic știut, poate însemna orgoliu... Mai curînd, aleni permanent să nu pierd capacitatea auto-evaluării, situație în care, într-adevăr, m-aș putea suspecta de orgoliu".*

— Ce este „Mildiograful", tovarășe Rafailă ?

— Un paznic... inteligent și fidel. Al cui ?, mă veți întreba. Al sănătății plantelor. Se știe că anumite maladii apar în condiții stabilite, cu precizie. Factorii care le determină sînt : temperatura, umiditatea aerului și prezența picăturii de apă pe frunze (ploaie, rouă). Se mai cunoaște și faptul că bolile nu se produc decît în prezența obligatorie a tuturor acestor factori favorizanți. În lipsa unuia dintre ei, boala nu apare. „Mildiograful" măsoară tocmai acești factori și, grație unor circuite electrice, el își întrerupe funcționarea în momentul în care „constată" existența lor. Vom lua un exemplu foarte simplu. De pildă, ciuperca denumită rapăn, caracteristică mărului, are nevoie de o temperatură de 6 grade Celsius, de prezența picăturii timp de circa 12 ore și de o umiditate relativă, de 80 la sută. Aparatul are patru „brațe sensibile", trei pentru factorii numiți și unul care „scrie" pe banda de hîrtie, rulată pe un cilindru, rezultatele. Cînd temperatura, umiditatea și prezența picăturii ating parametrii fixați în prealabil pe aparat, se produce un scurtcircuit și se dă alarma. Aceasta poate fi sonoră, vizuală și așa mai departe. Noi am ales varianta diagramei. La fiecare 24 de ore, aceasta este verificată și, dacă se constată apariția pericolului, se procedează la aplicarea tratamentelor specifice. Consider că valoarea acestui „paznic automat" rezidă tocmai în posibilitatea pe care o oferă de a se recurge la tratament exact în momentul critic. Nici înainte, nici după. De aici cîteva avantaje printre care cel economic nu este cel mai de pe urmă, deoarece s-a calculat la 400 lei costul necesitat de un tratament, per hectar, or, dacă am raporta aceasta la cele circa 300 000 ha de viță-de-vie din țară, se obțin cheltuieli foarte mari. Precizez : nu-mai pentru o stropire. Prin urmare, doar economisindu-se o stropire inoportună, economiile realizate sînt foarte importante. Dacă însă, din lipsa avertismentului, nu s-ar face deloc sau după perioada optimă (reunirea celor trei factori determinanți) pagubele ar fi de proporții catastrofale. În 1930, din cauza manei, pe o suprafață de 239 825 ha de viță-de-vie, s-au pierdut 8 385 374 hl de vin ; în 1940, paguba, pe o suprafață mai mică, a fost de 2 700 000 hl vin. În medie, pe an, din cauza bolilor plantelor, se produc pierderi de 22 la sută la cartofi, de 15 la sută la legume, de 20 la sută la pomi și de 25 la sută la viță-de-vie. În total, prin dăunători și maladii se înregistrează anual pierderi cifrate la miliarde de lei. Legat de oportunitatea tratamentelor chimice ale plantelor se cere amintită prevenirea poluării. Avantajele folosirii „Mildiografului" depășesc, prin urmare, sfera pur agricolă. Am realizat aparatul cu tehnicienii mecanici N. Moldoveanu, azi pensionar, și cu Nelu Nițescu.

— În afara dumneavoastră, cine mai recomandă „Mildiograful" ?

— Dacă Certificatul de inventator nu pare suficient, dacă brevetarea lui în țări ca Franța, Italia, Austria nu este nici ea corespunzătoare, atunci voi apela la distincția care, de fapt, îmi este cea mai dragă : Premiul „T. Săvulescu" al Academiei Republicii Socialiste România pe anul 1965.

Și Constantin Rafailă scoate din bibliotecă un vraf de dosare cu referate românești și străine, scrisori de comandă, de peste hotare, corespondență de tot felul...

„Cunoaște-te pe tine însuți... la nivel molecular"

Horia Radu, doctor în științele medicale, s-a născut în anul 1936 la Ocna Sibiului. A absolvit Facultatea de medicină la Timișoara. Din anul 1962 lucrează la Spitalul de patologie neuromusculară din Vilcele, unde în prezent ocupă funcția de director. Este membru al Comitetului internațional de boli musculare al Federației mondiale de neurologie, membru fondator al Societății internaționale de electromiografie, al Societății europene de investigații clinice și al Societății internaționale de patologie subcelulară.

— Spitalul din Vilcele, unitate de interes național găzduită de județul Covasna, deși izolat de marile centre urbane cu tradiție în ce privește medicina, este, după cîte știm, un loc propice cercetării științifice pe care o promovați laolaltă cu cadrele medicale ale unității. Care sînt, după părerea dumneavoastră, în momentul de față, orientările majore ale cercetării în medicină ?

— După opinia mea, în fața medicinei actuale se află trei mari probleme pe care nu le voi numi în ordinea importanței lor : ateroscleroza, creșterea tumorală și bolile cu determinism genetic. Acestea nu exclud și existența altor domenii care reclamă o corectare asiduă. Eforturile au fost și sînt dirijate într-un mod oarecum disproporționat. Pentru că și în domeniul cercetării medicale există mode... Inițial, cancerul părea inamicul public numărul unu. Ulterior, centrul de greutate s-a deplasat spre ateroscleroză.

— Cum se face cercetarea medicală la spitalul din Vilcele ?

— Spitalul a împlinit în toamna trecută 15 ani de existență. În această perioadă, dificultățile cele mai mari le-au ridicat nu misterele patologiei moleculare, ci o anumită optică conservatoare și convențională, inspirată din ignorarea profundă a realității. Pentru unii este definitorie noțiunea cunoscută sub termenul generic de conflict între generații. Nu este vorba atît de un conflict de ordin euristic, ci de unul conceptual. Consider, în acest context, că există o anumită inerție și prezumțiozitate în desfășurarea cercetării științifice, medicale. În primul rînd este foarte greu de realizat pentru unii că cercetarea medicală nu este legată de topografia locului în care se desfășoară ; mulți nu pot înțelege că ea, cercetarea medicală, poate avea loc, în anumite condiții și în anumite domenii, într-un oraș de provincie la fel de bine ca și în Capitală sau alte mari centre. Lucrul acesta mă nedumirește cu atît mai mult cu cît există suficiente exemplificări ale acestui concept, în alte domenii ale cercetării științifice. În al doilea rînd, problemele abordate nu sînt aici totdeauna cele de un real interes, impuse de necesități, de practică. În fine, nu arareori selecția lucrărilor publicate este cam de complezență și implicit nivelul revistelor de specialitate a ajuns preocupant. Calitatea de cercetător, cred eu, nu o conferă nici titlul, nici încadrarea într-un institut numit de cercetare, ci exclusiv rezultatele științifice obținute. Iar de la cercetător la descoperitor este un alt pas uriaș. Cercetătorii interesați de o anumită temă ar trebui să se poată deplasa, pentru a-și dezvolta programele, în laboratoarele care le oferă condițiile tehnologice și chiar aparatura ar trebui să fie temporar transferabilă, evitîndu-se astfel disiparea energiei și tehnologiei, adică descoperirea să primeze asupra schemei și gestiunii ; pentru că există persoane care își apără poziția stăpînind

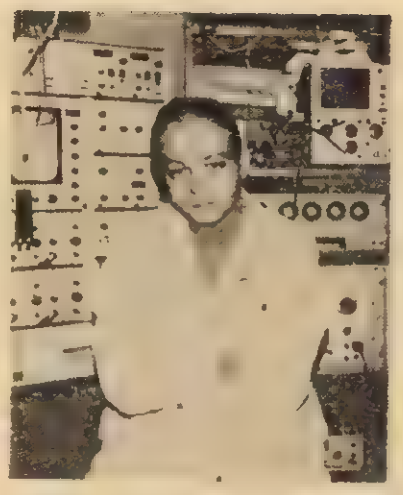

exclusiv un aparat sau o carte. Gestiunea nu este nici monopol, nici proprietate personală. Ar trebui editat anual indexul posibilităților tehnologice și informaționale disponibile în fiecare domeniu de cercetare. În ce ne privește, abordînd domeniul bolilor ereditare în care principiile medicinei profilactice rămîn, deocamdată, singurele raționale, am elaborat o serie de metode care ne permit să calculăm cu suficientă exactitate riscul de apariție al unei boli genetice într-o anumită familie. Dincolo de importanța științifică a acestei realizări, pragmatic vorbind, trebuie să fie clar pentru toată lumea că mulți dintre noi sînt purtătorii unei afecțiuni genetice ignorate, iar mutațiile „plutesc în aer". În acest context mi se pare cel puțin demodată opinia că bolile genetice nu reprezintă o problemă de medicină socială, din cauza așa-zisei lor rarități. Raritatea este însă o falsă impresie statistică, acolo unde de fapt nici nu există statistici, sau unde sînt substituite de false oracole. Am pus la punct una dintre cele mai bune metode de depistare a distrofiei musculare progresive legată de cromozomul X, care reprezintă cea mai frecventă boală genetică a copilului. Deși nu este plăcut să descoperi noi maladii, am descris o nouă afecțiune musculară, miopatia cu acumulare de glicozaminosiloglicani. În ce privește autodotarea, pentru prima oară în țară s-a imaginat și s-a pus la punct un analizor electronic automatizat de bipotențiale.

— În acest an, la Editura medicală, urmează să vă apară o monografie privind patologia unității motorii. Cum ați conceput-o și cum considerați că trebuie realizat un tratat de neurologie modernă, în virtutea tradiției școlii românești de neurologie ?

— Monografia pe care am redactat-o este, sub raport conceptual, probabil unică, deoarece oferă informații de ultimă oră asupra tuturor aspectelor legate de funcționalitatea normală și patologică a unității motorii. Nu este o lucrare „scrisă" cu foarfeci și lipici, ci una izvorîtă din experiența de 15 ani de activitate permanentă și nu conjuncturală în acest domeniu ; am detestat întotdeauna dilentantismul. La această monografie colaborează și o serie de colegi italieni de la Universitatea din Padova, ca o dovadă că interesul sincer anulează distanțele, între Padova și Vilcele existînd relații adesea mai strînse decît între Vilcele și centre urbane mult mai apropiate. Și acest lucru, nu din vina noastră. În ce privește tratatul, nu știu dacă sînt cel mai autorizat să răspund la această întrebare, dar încerc s-o fac în virtutea faptului că un asemenea tratat de neurologie este în curs de redactare sub redacția prof. C. Arseni, eu fiind unul din coautori. Rostul unui tratat este de a informa nu atît despre ipoteze, cît despre certitudini. Tratatul va fi, sper, o suită de micromonografii concepute de experții cei mai autorizați în domeniul respectiv. Gheorghe Marinescu, ctitorul școlii românești de neurologie, n-a avut posibilitatea să editeze un asemenea tratat, deși a colaborat la tratate străine. Astăzi, la 40 de ani de la moartea sa, acest lucru a devenit posibil.

— Probabil că întîmpinați și unele greutăți...

— Destule, și ceea ce-i mai rău, unele afectează în mod direct buna desfășurare a cercetării medicale pe care ne-o propunem. Astfel, încă n-am intrat în posesia unor aparate planificate cu 7—8 ani în urmă. Cît privește procurarea unor lucrări, acest lucru este lăsat adesea pe seama relațiilor personale, pe seama aranjamentelor noastre. Și, nu vă vine să credeți, avem laboratoare de facto, dar care nu ființează și pe hîrtie. Spre exemplu, laboratorul de anatomie patologică și histochimie, care are una din cele mai mari colecții din lume, deși funcționează de peste 10 ani, „trăiește" încă în ilegalitate. Nu ni se pare cel mai potrivit modul în care se realizează specializarea medicilor, respectiv pregătirea neurologică a specialiștilor. Am propus Ministerului Sănătății ca acest curs de specializare pentru neuropsihiatrie infantilă să se desfășoare în două etape, adică jumătate din timp, pentru psihiatrie, la București, iar cealaltă jumătate de timp, pentru neurologie, aici, la Vilcele. Replica întîrzie însă. De aceea, după opinia mea, acel „neuro" din termenul neuropsihiatrie are doar valoare de prefix. În aceeași ordine de idei, consider că, dacă o radiografie este interpretată de un radiolog, este la fel de firesc ca și o electroencefalogramă sau o electromiogramă să fie interpretate de specialiști, de persoane care au obținut un certificat de calificare, eventual o specialitate secundară în acest domeniu. În altă ordine de idei, cred că ar trebui reconsiderate normativele care stabilesc duratele de folosire a aparaturii de cercetare și diagnostic, durate cuprinse între 12 și 18 ani. În raport cu revoluția tehnico-științifică mondială, există marele risc ca într-o asemenea perioadă de timp tehnologia să devină demodată.

— Ce realizați la spitalul din Vilcele ?

— Într-un fel facem știință de anticipație, adică pregătim sănătatea genetică a generațiilor viitoare. Marea majoritate dintre noi vehiculează o **tară** genetică, mai mult sau mai puțin gravă. Dacă am lucrat bine, sau nu, asta rezultă într-adevăr din judecata posterității... și în nici un caz din numărul lucrărilor publicate ; acest număr, sincer vorbind, îl ignor nu pentru că ar fi mare, ci pentru că n-am făcut niciodată bilanțuri. Ceea ce mi se pare mai important este că au fost cerute de mii de oameni angajați în aceeași orgolioasă antrepriză, că sînt citate în majoritatea tratatelor de specialitate și că actualitatea lor se păstrează chiar la zece ani după apariție.

RADU SELEJAN ■

Agregometrul sau drumul scurt și fericit al unei invenții

Drumul spre glorie... poate fi presărat cu roze. El poate fi, în anumite condiții, drept și scurt, unind ideea de realizarea ei practică fără tradiționala luptă împotriva rutinei, inerției, fără ocolișuri și decepții dramatice. De fapt această abatere de la o cunoscută sentință paremiologică poate fi apreciată drept o nouă regulă, instituită prin forța și atributule colaborării, prin fertila conlucrare între toți cei chemați să sprijine cu promptitudine nașterea și materializarea unei idei sau inițiative valoroase. O dovedește cu prisosință, între altele, realizarea agregometrului, aparat de concepție românească, datorat medicului Maria Lorena Scrobohaci și destinat unor subtile explorări funcționale.

Ideea s-a născut îndată după sosirea autoarei de la Paris unde, în calitate de bursieră O.M.S., și-a dat concursul la elucidarea unor probleme privind agregarea plachetară (coagularea sîngelui). Este locul să amintim aici că trombozele provocate prin agregare plachetară constituie în prezent unele dintre cele mai frecvente manifestări ale patologiei cardiace, fiind implicate în mecanismul patogenic al unor boli extrem de răspîndite în condițiile civilizației moderne : ateroscleroza cu numeroasele ei localizări (infarct miocardiac, accident vascular cerebral, arteriopatii periferice), tromboemboliile, valvulopatiile reumatismale cu complicațiile lor. În toate aceste afecțiuni se impune astăzi un riguros control prealabil în cadrul căruia agregarea plachetară (verificarea prin analize de laborator a eventualelor predispoziții de coagulare a sîngelui) reprezintă o probă indispensabilă.

Aparatul conceput de Maria Lorena Scrobohaci a atras de îndată atenția specialiștilor care i-au remarcat în mod deosebit originalitatea și posibilitățile complexe de urmărire dinamică a procesului agregării, fapt de o importanță capitală într-un fenomen aflat în permanentă variație.

Construcția aparatului — ține să precizeze interlocutoarea noastră — s-a desfășurat fără greutăți, într-un timp record, grație ajutorului primit din partea unor numeroși colaboratori sufletiști. Printre prietenii agregometrului se numără Institutul de fizică atomică (iar de aici în mod special tehnicianul Gheorghe Steliano), Ministerul Sănătății, Întreprinderea de tehnică medicală și Întreprinderea optică română. La spitalul Fundeni construcția și experimentarea aparatului s-a bucurat de concursul și ajutorul generos al directorului dr. Liviu Creangă.

Verificarea în timp a aparatului a făcut dovada eficienței și robusteții sale. De curînd invenția a fost brevetată, timpul consumat pentru experimentare (doi ani) demonstrînd următoarele calități : aparatul îndeplinește întru totul cerințele unui agregometru efectuînd încălzirea emulsiei de plăcuțe sanguine la 37 grade C, agitarea și înregistrarea grafică continuă a variațiilor densității optice, calitatea înregistrărilor este optimă, curbele de agregare și dezagregare avînd o amplitudine mare care permite studierea detaliilor procesului și facilitează aprecieri asupra modificărilor morfologice ale plăcuțelor. Aparatul s-a dovedit, de asemenea, capabil de a stabili diagnoze extrem de dificile. Este vorba de diatezele hemoragice, trombostenia Glanzzmann și alte trombopatii congenitale.

Sîntem informați, de asemenea, că, după terminarea unui studiu prospectiv, se va trece la fabricarea în serie a agregometrului.

LIVIU TIMBUS ■

13 ani așteaptă să fie pus la lucru!

— *Greutățile ? Care au fost greutățile ?*

— Nu cele de cercetare. Celelalte. Cele care privesc atitudinea unor oameni. Niște oameni care nu puteau sau nu voiau probabil să accepte prea rapida mea trecere de la opincă la doctorat. Au fost unii care m-au acuzat de plagiat științific, din Franța. Asta pînă cînd chiar Franța a brevetat invenția... furată, adică „Mildiograful" românesc !

— *Cine ar trebui, după părerea dumneavoastră, să accelereze, dacă după 15 ani mai poate fi numită „accelerare", trecerea în producție a aparatului ?*

— Direcția de resort din ministerul nostru, care este și titulara de brevet. Nu a făcut-o pînă acum. Sînt informat chiar că protecția de care se bucură o invenție față de posibilii concurenți străini, prin plata unei taxe, a fost ridicată, suma respectivă nemaifiind achitată. S-ar putea să cumpărăm „Mildiograful" cu valută. Cine știe...

— *Și un om ca dumneata stă cu mîinile în sîn ?*

— Nu stă, dar nici nu poate singur să rezolve totul. Ceva, ceva am mai făcut. Adică, văzînd că pentru industrie producția a 1 000 de aparate este neinteresantă, în mod obiectiv, am tratat cu o cooperativă, din Arad, și mi-am realizat prototipurile. Două. Prima serie de 50 n-a mai fost de calitate. Cooperativa a preferat să facă potcoave și rame de ochelari. Mai rentabil. Unul din prototipuri lucrează, în prezent, în Suedia. Celălalt este în laborator. Nemulțumit de partea mecanică, pentru că îmi dădea variații în înregistrare, am conceput, cu ing. Liviu Macoveanu, și realizat cu doi tehnicieni de aici, un „Radiomildiograf" care apelează la electronică și care este net superior variantei prime.

Mergem în atelierul unde lucrează un tînăr pasionat, Paulian Nicoară, laborant și student totodată, autorul circuitelor, și în alt atelier unde tehnicianul Marius Lagda realizează desenele tehnice și părțile metalice ale diverselor aparate imaginate la acest laborator și fac cunoștință cu „Radiomildiograful". Este o cutiuță din material plastic, cam de 15—20 cm pe 7 cm. Atît ! În interior piese minuscule, tipice electronicii. Deși mult mai mic și mai... firav, noul aparat are înzecite avantaje, pentru că poate supraveghea „n" locuri diferite, transmițînd prin unde radio informațiile necesare la o stație centrală, de mărimea unei cutii de bomboane de ciocolată „București". Mi se arată graficele realizate cu acest aparat, la podgoria Cotești, în exact 10 puncte diferite de pe o suprafață de o mie de hectare, grafic după care s-a decis intervenția cu tratamente, repartizarea forței de muncă, consumul de substanțe. Mai mult decît edificator.

— *Vă întreb : nu credeți totuși că ați făcut prea puțin pentru a vă impune rodul cercetărilor ?*

— Vă înșelați. Le-am impus atenției tuturor și poate că tocmai asta a deranjat. Nu s-au aplicat încă. Asta este cu totul altceva. Cînd Organizația europeană de protecție a plantelor m-a invitat să țin o prelegere, cînd am beneficiat de o bursă F.A.O., cînd am fost trimis la unele congrese, cînd Academia R.S.R. mi-a acordat un premiu, cînd sînt coautorul unicului tratat de fitopatologie agricolă (în 4 volume) și cînd sînt consultat ori de cîte ori se ivește o problemă critică în materie de plante, cînd dețin două certificate de inventator, ultimul din 1969, cu zic că am impus produsul muncii mele. Poate, zic, am stîrnit și invidii și, împotriva acestui dăunător al relațiilor normale, fie că e vorba de cercetare sau de alt domeniu, „mildiograful" este neputincios.

— *Ce perspective întrevedeți acestui aparat ?*

— În cazul că ignorarea lui nu va deveni... perspectivă, îmi este foarte clar că, pe principiul lui, se pot realiza aparate similare pentru stabilirea necesarului de umiditate în terenurile cu culturi mari, deci la irigarea lor rațională, științifică, în culturile de cartofi, ceapă și alte legume. Mai sper ca, după apariția în „Flacăra" — dacă se va întîmpla aceasta — să vină cineva de la ministerul nostru să mă întrebe de una, de alta și poate și de „Mildiograf", pentru că criticile mele, din sedințe, nu au avut, pînă acum, ecou. Și mai sper să nu ne-o ia alții înainte, aplicînd o idee născută în România, așa cum știm că se mai întîmpla, în alte vremuri. Dar cel mai mult și mai mult sper ca podgoriile noastre să beneficieze de acestă idee care ar putea face ca vinul să fie bogat și bun.

EMANUEL VALERIU ■

SUB ZODIA CIVILIZAȚIEI SOCIALISTE

CÎNTAREA ROMÂNIEI

Muzica pe scenele Capitalei

Etapa de masă a celei de-a II-a ediții a Festivalului național „Cîntarea României" oferă, de pe acum, imaginea unei efervescențe creatoare, pe scenele căminelor culturale, ale caselor de cultură urcînd nenumărate formații artistice, tineri interpreți din întreprinderi, din institutii, participanți ai unor noi sau mai vechi concursuri menite a le pune în valoare talentul, voința de a-și reprezenta cu cinste locul și tovarășii de muncă.

Ne aflăm la Centrul de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă a municipiului București. Împreună cu tovarășul director Alexandru Ianculescu, a metodistul Gheorghe Bulan, facem un periplu în domeniul ultimelor prezente muzicale în actuala etapă a festivalului.

„Dacă în ediția I s-a manifestat o insuficientă preocupare în ceea ce privește potențialul artistic, referindu-ne la înființarea de coruri muncitorești în special, ne informează tovarășul Alexandru Ianculescu, dacă înainte aveam 16 coruri mixte, acum vor urca pe scena festivalului 36 de coruri, cele mai multe înființate în uzine și fabrici. Dacă în domeniul muzicii vocale și instrumentale, repertoriul era încă nesatisfăcător, mai astăzi nu putem spune că în repertoriul formațiilor de cameră ponderea creației românești ar fi crescut. Nu acelasi fenomen se înregistrează însă în muzica ușoară. Trebuie să veghem însă la calitatea textelor ce intră în repertoriu, cu atît mai mult cu cît în acest domeniu, toată lumea pare a se privepe. În muzica populară iurile, alcătuite din specialisti, vor pune un mare accent pe transmiterea în cîntec a unui autentic filon popular, eliminînd cu hotărîre productiile hibride, neavenite, cerîndu-și libera trecere prin etalarea unui costum national. Apoi cărnînele în asigurarea activității concertistice au dus la dispariția unor formații care n-au reușit să ajungă pînă în etapele superioare ale primei ediții a festivalului. Noi am pus problema unei mai eficiente popularizări a tuturor formațiilor în etapa de masă pentru ca toti participanții, în afară de sentimentul competitiei, să aibă constiința si bucuria exprimării de sine".

— Tovarășe Gh. Bălan, ce manifestări mai importante au avut sau vor avea loc în domeniul muzicii în actuala etapă a festivalului ?

— La începutul lunii martie a avut loc, sub egida Comitetului de cultură si educatie socialistă al municipiului Bucuresti, concursul de interpretare „Bucuresti-'78" deschis solistilor, formatiilor si grupurilor vocal-instrumentale de muzică usoară din întreprinderi, institutii, asezăminte culturale, unități de învătămînt si militare. Au participat peste 250 de tineri interpreti din care, pînă la finele acestui traditional concurs au rămas 19 solisti ce vor fi programati în cadrul staziunii permanente pe Capitală. S-a putut remarca un evantai foarte larg al repertoriului dar si nivelul ridicat al interpretării. Am fost surprinsi în actiunile noastre de către Uniunea compozitorilor, de către Teatrul muzical „Constantin Tănase", ca un model de colaborare între formatiile profesioniste si miscarea artistică de amatori. S-au oferit premii binemeritate studentei Mariana Ritz (premiul Uniunii compozitorilor), laborantei Elena Tudor (premiul U.T.C.), electronistului Gh. Marian (premiul Consiliului sindicatelor), elevei Natalia Guberna (premiul II si premiul revistei „Săptămîna) si altor concurenti.

„O surpriză si un act de dreptate, ne relatează tovarășul director Alexandru Ianculescu, s-a făcut includînd în concurs solisti si grupurile de muzică folk care nu si-au găsit locul în editia I a Festivalului national „Cîntarea României". De unde, la început, acest gen de muzică stîrnea neîncredere printre specialisti, acum, iată, el a cucerit aprecierile iurului. Participantii au dovedit o deosebită grijă fată de aspectul tematic al pieselor, simt artistic si profesionalitate în interpretare. N-a fost vorba acolo de o simplă linie melodică, băieții au lucrat contrapunctic, urmînd îndeaproape o polifonie. O puternică impresie a produs-o grupul de muzică folk de la Ateneul Tineretului (premiul I).

Multe grupuri si solisti folk s-au bucurat de premii. Credem că oamenii de specialitate vor sprijini mai atent si acest gen de muzică atît de iubită de tineri, deci vorbită si de viitor". Pentru diversificarea si intensificarea vietii muzicale, în cadrul staziunilor permanente actiunea „Cîntare Omului" vine să completeze activitatea formatiilor corale, de cameră, vocale si instrumentale. În actuala etapă a festivalului ele se vor prezenta cu un repertoriu inedit, dornice să se înscrie în contextul vietii artistice bucuresteene. Cu cele mai bune formatii de gen organizăm concerte la Sala mică a Palatului, la Ateneu, la Rapsodia Română ca si pe scenele de pe platformele industriale. Legătura strînsă între artistii amatori si Uniunea compozitorilor s-a materializat în cîteva compozitii scrise pentru formatiile de amatori, inspirate chiar din viata colectivelor unde muncesc. Astfel s-a născut „Imnul Întreprinderii 23 August", „Cîntecul întreprinderii Autobuzul", „Cîntecul întreprinderii de confectii si tricotaje".

Încheiem acest periplu în domeniul muzicii în etapa de masă a festivalului în municipiul Bucuresti cu aprecieri pentru mentiunea expresă pe care am văzut-o difuzată la toate casele de cultură, în toate întreprinderile ce toate formatiile si cercurile artistice, precum si interpretii individuali să participe la actiunile prevăzute în Calendarul miscării artistice de masă cu **repertoriu nou** fată de prima ediție a Festivalului national „Cîntarea României". Cu un suflu proaspăt, cu o întelegere mai adîncă a rosturilor acestei lupti si prestigioase manifestări.

ANDREI COSTRIȘ ■

Arta librarului, sau cît se citește la Rîmnicu Vîlcea

S-a scris deseori despre persoana librarului, ca factor de primă însemnătate în procesul de împrăstiere a cărtii. S-a vorbit mult despre el, despre oamenii de lîngă rafturile cu cărti, accidentele fericite nu lipsesc, acel ce sînt buni — si sînt destui — nu pot însă modifica tabloul unor carente încă nevindecate. Încă nu prea vedem cititor care, intrînd într-o librărie, să se adreseze omului în halat albastru cu întrebarea : „Ce carte bună îmi recomandati ?" Si mai rar îl vedem pe el, pe acest om, intervenind nerugat asupra noastră, ca să ne atragă atentia că, uite, a apărut cutare titlu, pe care biblioteca noastră ar trebui să si-l procure-dice. Este curios cum factorii sociali care determină necesitatea lecturii, care determină marele consum de carte din tara noastră, n-au reusit totdeauna să actioneze în fel de eficient în formarea si impunerea acestui element activ care este — ar trebui să fie ! — librarul. Prezența lui este deseori slabă, stearsă, citeodată el este nu un iubitor al cărtii, nu un initiat al ei, al tainelor ei, al frumusetilor ei, ci un simplu comerciant, ca oricare altul. El poate fi mutat, în astfel de cazuri, fără ca acest gingas, pretentios si atît de complex comert să sufere, într-un alt magazin, de un alt profil. Iar atunci cînd cartea nu-i spune nimic altceva decît valoarea în lei, scrisă pe coperță, el se transformă, din difuzor de carte, în paznic de rafturi. Si-a făcut (lisi zice el) cel putin trei sferturi din datorie : apără banul statului.

Iată însă că se poate si altfel.

Fiindcă vorbim de comert, vom porni de la niste cifre, de la niste dovezi statistice, extrase dintr-un registru comercial.

Centrul de librării si difuzare a cărtii din Rîmnicu Vîlcea (în a cărui rază de activitate intră orașul-reședință de județ si statiunile Govora, Olănesti, Ocnele Mari si Călimănesti) detine, aflăm, la ora de fată, locul I pe tară la un indicator dintre cele mai expresive : desfacerea de carte pe cap de locuitor. În 1975, desfacerea de carte pe cap de locuitor a fost, nici, de 54 de lei. (Valoarea totală a desfacerii : 3 870 000). În 1977, desfacerea de carte pe cap de locuitor a fost, în rază, de 142 106 exemplare (valoarea totală a desfacerii : 7 500 000 lei). Deci la Rm. Vîlcea, oras de tălie mijlocie (65 000 de locuitori), unde centru universitar, nici sediu de institutii culturali-artistice profesioniste, cu un public intelectual avizat si larg, se desfac, pe cap de locuitor, mai multe cărti decît la Bucuresti, la Iasi, la Cluj-Napoca sau la Timisoara.

S-a schimbat oare, în răstimpul 1975—1977, publicul cititor al Vîlcei ? S-a schimbat, desigur, în măsura în care s-a schimbat si se schimbă în orice localitate a tării masa de cititori — aflată si aici, ca oriunde, în plină si accelerată evolutie socio-profesională, deci culturală si modificîndu-si an de an si compozitia, si pretentiile. Acest adevăr însă este valabil, cum spuneam, pentru orice loc. În rest, la Rm. Vîlcea nu s-a schimbat nimic.

Au apărut, e drept, prin sriia fiorurilor locale, noi librării (patru la număr), frumoase, spatioase, moderne. Au apărut, cu acest prilej, si noi librari. Cine sînt ei, atît cei noi, cît si cei vechi ? Ce-au făcut ei, ca să-si apropie titlul de primii desfăcători de carte din Romînia ?

Mai întîi, cine sînt ei. Sînt, ne spune directorul Centrului, prof. Costea Marinoiu, oameni, în genere, tineri, încercînd după normele în vigoare, după prevederile legii (obligativitatea studiilor medii), dar si după norme neînscrise în legi, însă firesti (bagaj de lecturi, capacitate de a interpreta lectura, de a o face sensibilă celor din jur), si încadrați, ca librari, doar temporar, pentru o perioadă de practică în care li se verifică însusirile. O dată acceptați, adică încadrați definitiv, ei sînt integrați, pentru ridicarea calificării, în cursuri sărămînteze de pregătire profesională (două la număr). În învătămîntul politic (adecvat problemelor, preocupărilor profesiei), săptămînal mai existînd si „ziua informării", adică o zi cînd ei toti, din toate librăriile Centrului, participă la discutie, dirijată de cadre cu specializare înaltă, si librari, dar si cărturari, în care le sînt prezentate, pe larg, noutătile proaspăt intrate în depozitele de carte si cele care urmează să intre în viitorul apropiat.

Acum, ce fac ei, librarii. În primul rînd, Centrul a sporit valoarea comenzi de carte (de la 4 milioane lei în 1975 la 10 milioane în 1977), astfel încît, la ora actuală, absolut orice carte, din orice domeniu, tipărită în România, ajunge si-n Vîlcea, si nu oricînd, ci cu promptitudinea editării, comenzile fiind urmărite strîns, nelăsînd loc tergiversărilor. Fapt necesar, dat fiind că si aici, ca pretutindeni, diferentierile pe virste, profesii, gusturi sînt rapide, indicînd tot mai accentuat o dată cu tendința spre „cartea bună", tendința universului cultural bogat, complex, astfel încît, alături de cititori de poezie modernă sau de cititori de tratate si de lucrări speciale, răsesti, uneori în persoana unuia si aceluiasi, istorii de seamă-pelîcase sau de romane de aventuri, relevîndu-se astfel spectrul larg în care se cuprinde această dialectică a lecturii. Cantitatea însă nu exclude calitatea, adică accentul pe o latură sau alta, pe o lectură sau alta. Comenzile atestă, în perioada de care ne ocupăm, o pondere în continuă crestere a literaturii social-politice (cu o valoare, în 1977, de 1 033 270 lei, într-un tiraj de 142 106 exemplare) si a literaturii beletristice românesti, în special a celei contemporane.

Practic, ce se întreprinde totusi pentru apropierea cititorului de carte ? Se întreprind o seamă de actiuni, vizînd, deopotrivă, atragerea cititorului (fiintiini cu scriitori, foarte multe, lansări ale cărtilor „Zile ale editurilor", cu permanența participării editurilor Eminescu, Ion Creangă, Scrisul românesc etc.) si, în revers, cunoasterea cititorului, a preferintelor lui, prin metode care, fără să-si cunoască sociologul, psihologul sau statisticianul, cum ar fi normal, dar cum e încă greu, iau totusi de la fiecare cîte ceva. Sondajele în public, prin formulare judicios întocmite, avînd toate datele unor riguroase anchete sociologice, au dispărut, nu de mult, din uzul comercial. În special în ce priveste cartea tehnico-stiintifică, solicitată tot mai mult într-un oras aflat în plină expansiune industrială.

Aceste formulare sînt minuite de toti librarii, nu numai în marile librării, ci si în raicile unități sau standuri diseminate pe raza Centrului. Amintim, la acest punct, o altă măsură ce si-a vădit eficacitatea, si anume crearea, în cadrul unei librării specializate, a unei asa-numite „Unități C.L.M." („Cartea la locul de muncă"), ce patronează, pe lîngă standuri deschise ad-hoc, cu prilejul unor manifestări-cultural-politice sau artistice la care la parte un public larg, nu mai putin de 30 de standuri cu regim permanent, deci 30 de microlibrării, din tot actiul Centrului si ai Institutiei. Aceste standuri, anul trecut, au desfăcut cărti în valoare de aproape 800 000 de lei.

Acestea sînt, foarte pe scurt, principalele căi, metode, modalități, ce, inaugurate nu de mult timp, sub generosul generic al Festivalului national „Cîntarea României" — impulsuri ce nu si fructuoase căutări pe toate planurile culturii, deci si pe cel al difuzării cărtii, act de cultură a cărui însemnătate nu mai trebuie relevată — si-au demonstrat, la Rm. Vîlcea, eficienta. Un prim elogiu, de plăcere directorul Centrului, trebuie adus, dacă e de adus vreun elogiu, noului spirit ce, sub genericul festivalului, a dus la declansarea energiilor culturale pe toate fronturile, clintind niste inertii, stimulînd noile îndrăzneli, ajutînd factorilor locali — politici si culturali — să-si exercite mai plenar odată cu îndrumarea si sprijinul, propensiunea spre nou, prin adoptarea unor măsuri care să facă tot mai eficientă dăruirea celor implicati în actul culturii. Un alt elogiu, adăugăm, ar trebui adus lor, librarilor, acestor neobositi, acestor plini de initiativă slujitori ai cărtii. Directorul Centrului, prof. Costea Marinoiu, el însusi un om de carte, un eradit, folcloristă, autor al unor pretuite studii, venit în fruntea librăriilor Vîlcei la sfîrsitul lui 1975, ne-a oferit o întreagă listă, cuprinzînd cîteva zeci de nume de librari fruntasi. Spatiul nu ne îngăduie să le transcriem. Le cerem celor în cauză scuze, cu convingerea, nutrită din însesi faptele lor, că eforturile pe care le-au făcut n-au pornit din dorinta cuceririi unor elogii, ci din acea pură si nobilă pasiune ce, în profesia sau arta lor, însoțește totul. Am vrea să transcriem, în schimb, niste sugestii ale lor, pe care ni le-a expus directorul Centrului.

Librarul, înaintea autorului sau a criticului, este cel care la „pe viu". pulsul cărtii, temperatura ei, gradul ei de iradiere, este cel ce-l măsoară destinul, succesul sau insuccesul, publicul nu publice (pentru care, de fapt, a fost scrisă !), este deci cel ce stie, despre carte, niste lucruri deloc neglijabile. Cum i se fructifică această stiință ? Nicicum. Anual, iurii de scriitori si critici premiază cărti, fără a fi invitat si el, librarul, omul ce-a difuzat respectivele cărti, să spună ce are de spus despre cle, despre cariera lor publică, criteriu, desigur, care nu poate fi absolutizat, dar care, crede interlocutorul nostru, e totusi apt de a oferi niste sugestii. Lucru valabil, după opinia prof. Marinoiu, si în cazul consfătuirilor ce iau în dezbaterea mari probleme ale culturii române (cum a fost, în anul trecut, cea consacrată dramaturgiei), consfătuiri în care, la fel, librarul ar putea veni cu niste păreri, cu niste aprecieri, nu atît ale lui, cît ale publicului.

Încheiem aceste scurte însemnări despre arta librarului — localizată la Rm. Vîlcea, orasul unde se desfac, pe cap de locuitor, cele mai multe cărti — citînd cuvintele unui cititor, spuse într-o consfătuire a librarilor vîlceni cu publicul : „În marele Festival national „Cîntarea României" — sugestii si critici demne de tot interesul. Discutîile de aici au avut o temă comună si anume problema **tradiției inovației**, asa cum a fost ea tratată în etapele primei ediții de către îndrumătorii, de organizatorii manifestărilor artistice, de artistii populari însisi, precum si contributiile pozitive marcate pînă acum. În manifestările etapei de masă ale festivalului, în aprecierea lucrărilor cu adevărat valoroase, în care **creatia** — elementul nou si interesant — stă în primul plan.

ALEXANDRU BAIA : La munca cîmpului

Tradiția, temeiul inovației în arta plastică a amatorilor

Unul din iuriile pentru creatie populară respingea, în etapa finală a primei ediții a Festivalului national „Cîntarea României", un frumos covor săltănan, cu un desen foarte original obtinîndu-i locmai originalitatea, faptul că, desi în toate privintele interesant, vădind lucrul unui om de harnic talent, desenul nu trimetea decît pe alocuri la tradițiile zonei etnografice. Să ne amintim că, tot atunci, la o secție vecină, premiul I pe tară la costume populare a fost dat... cooperatiei mestesugărești din județul Arges pentru piese care nu făceau altceva decît să reproducă fidel exponatul din muzeul creației populare. Dealtfel, pentru o seamă de erori privind atît selectia cît si conceptia expozitiei finale de la sala de marmură a Casei Scinteii acesta a fost criticată de ajuns de sever. Apreciind înalta valoare a unor costume populare din expozitie, unele cu o vechime respectabilă, tovarășul Nicolae Ceausescu făcea observatia că Festivalul national „Cîntarea României" trebuie să promoveze acele opere în care respectul pentru marea tradiție a artei românesti să rămînă temeiul afirmării unei noi sensibilități, a sensibilității omului de azi.

Recent, cu prilejul unor consfătuiri pe tară — la Pitesti, Suceava si Baia Mare — metodistii, instructorii, activistii culturali si creatorii populari din toate județele au formulat — analizînd felul în care se desfășoară ediția a II-a a „Cîntării României" — sugestii si critici demne de tot interesul. Discutîile de aici au avut o temă comună si anume problema **tradiției-inovație**, asa cum a fost ea tratată în etapele primei ediții de către îndrumătorii, de organizatorii manifestărilor artistice, de artistii populari însisi, precum si contributiile pozitive marcate pînă acum. În manifestările etapei de masă ale festivalului, în aprecierea lucrărilor cu adevărat valoroase, în care **creatia** — elementul nou si interesant — stă în primul plan. Ilarion Curecheanu (Suceava) s-a referit, cum e si firesc, la domeniul în care fusese cel mai limpede talentele. În creatia costumelor populare. La prima ediție. Suceava a trimis patruzeci de costume autentice, lucrate, adică, la tară, de către oameni munciti din mediul rural, nu în atelierele UCECOMurilor, dar în selecția finală n-au intrat din acestea decît patru. Urmărind realizarea unui panoramic etnografic, organizatorii, neluînd în seamă participarea reală în festival a județelor, au „corectat" cu scrii de piese autentice, cu vechime în muzee unele secțiuni, astfel că județe care au arătat pe toată durata etapei I un interes mai degrabă modest pentru creatia de costum (Prahova, Satu Mare, Olt, Neamț) au ajuns în final să pară a se măsura la fapte cu județe efectiv interesate să stimuleze pe creatorul de costum-popular, cu o rodnică activitate în această directie. O eroare a fost, de asemenea, primirea grupurilor producției cooperației mestesugărești — care se stie, rela modele tipice si le multiplică spre vînzare în magazin — împreună cu lucrul unor mesteri de la sate, femei indeosebi, păstrători de tradiție, dar avînd destul talent ca să inoveze si să aducă mărturia vitalității unei arte străvechi. Stelian Ogrezeanu (Vîlcea), referindu-se la olari si olărit, a criticat faptul că o multime de oameni, cu talent comercial dar cu slabe înzestrări artistice, primesc autorizatii să fabrice si să desfacă în toată tara ceramică. În general de prost gust, de serie mare, în marginea celor frumoase si tradiționale. Opinia lui — la care subscriem — a că toate aceste autorizatii — în puterea cărora avereazăi de obiecte au mare folos bănesc, familii întregi, cu tot tipicul unei cooperative particulare — trebuie eliberate nu de niste persoane, ci de comisii de specialisti, care să aleagă bine arta de atelier. Sînt vădite chiar si greșeli în selectii județene, cum olărie de-o factură cu totul rea a trecut, datorită orientării greșite a metodistilor. Înaintea creatiei de calitate. Dealtfel, discutîndu-se activitatea instructorilor si metodistilor — în arte plastice, în creatia populară — s-a observat că în centre pentru îndrumarea populare si a mișcării artistice de masă (la Brăila, de exemplu, în Neamț, în Mehedinți si în alte locuri) sînt angajați oameni fără pregătire de specialitate. Alci artistii amatori reclamă... amatorismul îndrumării. O problemă de interes public a adus în discutie Andras Seres (Covasna). Analizînd calitatea artei amatorilor (pictură, grafică, sculptură) Andras Seres critică, pe bună dreptate, metoda unor conducători si cercurilor de arte plastice, care, în loc să încerce a cultiva predispozitiile artistice naturale si a le îndropta spre expresie si adevăr personal, îi învată pe plasticienii amatori o seamă de retete ori îi răsbesc să ajungă la unele tipare ale imaginii frecvente în creatia artistilor profesionisti. Că în destule județe îndrumarea a fost calificată si corect orientată o arată expozitiile —. si bogate, si la vreme — din județele Iasi, Maramures, Arges, Timis, Arad, Cluj, Hunedoara, Bacău, Constanta, Caras Severin, Sibiu, Dîmbovita, Satu Mare, au arătat-o si lucrările artistilor plastici amatori selectate în etapa finală a primei ediții a „Cîntării României". E momentul să notăm alci cuvintul lui Mario Constantin (Tîrgoviste) privind pasiunea pe care unii artisti profesionisti o manifestă în toate întîlnirile lor cu creatia amatoare. Fiind vorba de lucrul de frumos al unor oameni al muncii este evident că semnul hotărîtor al activității lor la casele de cultură, la scolile populare de artă, la cercurile artistice din întreprinderi e numai pasiunea. O îndrumare foarte calificată, dar rece, e tot atît de puțin folositoare miscării artistice amatoare cît străduința unor metodisti necompetenti. Munca unui pictor, cum este Ilie Boca, la Bacău, a adus creatia artistilor naivi de alci în constinta întregii tări. De asemenea, dacă pictori populari precum Ghită Mitrăchită, Policarp Vacarciuc, Ion Mărie, Vasile Vicol, Onisim Babici, Gheorghe Cotlet, Ion Păuna si altii ca ei, fie naivi, fie în felul mai cuprinzător al ariei numite cu un cuvînt amatoare, sînt pretuiti si popularizati pe măsura valorii lucrului ce-l fac, asta se datorește, fără doar si poate, si artistilor profesionisti care, cu răbdare, cu întelepciune pedagogică si, îndeosebi, cu mare pasiune si-au dat din timpul si talentul lor sprijinirii fenomenului amator. O problemă care trebuie considerată cu toată seriozitatea de către comitetele județene ale culturii si educatiei socialiste este aceea pusă în discutie de Vasile Vicol, pictor amator din Iasi si laureat cu premiul I la „Cîntarea României" în expozitia finală. Lucrarea lui — o pînză de dimensiuni monumentale — l-a angajat prin tematica sa istorică într-o muncă de durată si cu aleasă participare sufletească. În acelasi timp, compozitia aceasta, care a făcut o impresie atît de bună, fiind mult popularizată pentru virtuitile ei emotionale si nu în ultimul rînd pentru cele plastice, l-a obligat pe artist la un aprecîabil efort material. Cum îdeea ca marea lucrare istorică a lui Vasile Vicol să fie achizitionată de un cămin cultural nu s-a realizat, apare cu anume îndreptătire o alta si anume ca artistii populari, al căror lucru sustinut reclamă unele eforturi materiale ce nu pot fi sustinute de cercurile de care apartin, să fie încurajati prin premii în etapele superioare ale festivalului. Există întreprinderi si case de cultură care ar putea fi interesate să ofere unele premii, pe lîngă diplomele de meritoasă participare. Sigur, nu credem că e nevoie ca lucrările artistilor amatori să intre în magazinele fondului plastic ori în feluritele magazine de artă si artizanat : nu aluiește nimănui să transformăm un act de cultură într-o treabă comercială de rînd. Îndrăznelile mari însă trebuie ajutate să rămînă mai departe mari stiindu-se că sculptura cere un material adesea costisitor si pictura, în unele cazuri, la fel. O ultimă problemă, tot dintre cele materiale, avînd deopotrivă implicatii valorice : creatorii de costume populare — si nu numai ei — se văd uneori în situatia de a utiliza tesături sintetice ori semisintetice în locul celor de pe piată a celor traditionale, de lînă si cînepă. Dacă metodistii specializati în tesături si costume pun multă rîvnă în conservarea elementului decorativ national de valoare, ardoarea lor merită a fi egal îndreptată spre activarea producătorilor de tesătură traditională. Chestiunile de amănunt sau care par de amănunt pot dăuna uneori lucrului întreg.

Fireste, analiza etapei a cuprins toate directiile miscării artelor plastice si a celor populare, lauda celor frumoase si de urmat însotîndu-se, cu spirit critic. În cercetarea lipsurilor trecute si prezente. Nu putem, în cîteva rînduri abia, să punem în discutie toate cele zise în recenta întîlnire a metodistilor si creatorilor acestor domenii. Există, în tară, peste 1 300 de cercuri de artă plastică si tin de ele peste 17 000 de membri. În prima ediție a „Cîntării României", în toate etapele ei, au fost deschise peste 3 200 expozitii cu pictură, sculptură, grafică, tesături, costume, ceramică si alte feluirite bunuri artistice. Fiecare cere are problemele lui, fiecare expozitie cere muncă si dăruire. În rîndurile de mai sus n-am vrut decît să consemnăm ideile care ceretate cum se cuvine trebuie să fie cuprinse în criteriile de desfășurare a ediției a II-a.

TUDOR OCTAVIAN ■

Calitatea în cultură

Două culegeri de lucrări literare, **Întemeiere de dor. România si Toată bucuria zilei**, destinate formatiilor artistice de amatori atrag atentia atît asupra însemnătirilor cît si asupra carentelor unor astfel de volume, editate special pentru a veni în sprijinul manifestărilor din cadrul Festivalului national „Cîntarea României". **Toată bucuria zilei**, editată sub egida Comitetului pentru cultură si educatie socialistă al județului Caras Severin de Centrul de îndrumare a creației populare si a mișcării artistice de masă cuprinde „poeme si montaje literare". Dar selectia dovedeste un gust nesigur si creează sentimentul unei improvizatii si lipsite de har. E greu de crezut că texte ca acelea cuprinse în **Toată bucuria zilei** pot fi interpretate cu o reală dăruire si că pot fi receptate de public într-o stare de emotie artistică. Pentru că ele sînt ilustrativiste, declarative, emfatice, fără vibratie autentică, fără a oferi o imagine complexă asupra vietii, care nu este numai bucurie, ci si alean, nu numai înaintare lină, ci si înclestare dramatică. Realitatea pare falsificată, chiar si momentele de tensiune, cîte există, sînt rezolvate pueril. O astfel de artă n-are putere de convingere, nu poate educa deoarece e rece, nu emotionează. Iată de pildă montajul literar-muzical **Flăcări nestinse** de George Suru, fără nici o idee călăuzitoare, o înșiruire de strofe care poate că vor să constituie laolaltă o laudă adusă Resitei, dar care sînt total lipsite de har si nu au nici pe departe valoarea muncii depuse de harnicii oțelari din oraș. Montajul — care cuprinde versuri de un har involuntar — include si un cîntec coral, pe versuri de Mihail Cosma : „Sună pionieri din goarnă / Lîngă vastul combinat. / Stim otelul cum se toarnă / Scoala dragă ne-a-nvătat". Fără comentarii.

De un optimism contrastînd. **Toată bucuria zilei** constituie o nereusită si atrage atentia asupra formalismului cu care îsi privesc munca unii activisti culturali. Unii dintre ei îsi închipuie că textele destinate amatorilor nu pot arăta altcum, că raportarea unor actiuni, indiferent cum au fost ele, înseamnă implicit si o reală contributie la opera de educare a oamenilor, la satisfacerea dorintei lor de artă.

Din fericire, nu toate aceste volume se prezintă în situatia celui pe care l-am comentat mai sus. **Întemeiere de dor. România**, este un exemplu de abordare serioasă, responsabilă, a muncii culturale a bătăilor pentru calitate. Realizată sub egida Comitetului județean de cultură si educatie socialistă Bacău de Centrul județean de îndrumare a creației populare si a mișcării artistice de masă Bacău, culegerea contine lucrări selectionate din creatia cercurilor literare din județ. Desigur, nici în acest caz nu toate textele sînt scăpătoare. Dar o atentă selectie — care putea fi si mai severă — a retinut o seamă de lucrări capabile să intereseze nu numai pentru moment. Pentru că una din menirile Festivalului national „Cîntarea României" este si aceea de a căuta **valoarea** si de a o **promova**, astfel încît ea să nu se piardă nestiută de nimeni ci să dăinuie si prin ea să dăinuim si noi, ca o emblemă a noastră, a celor de azi, ca o mărturie a timpului nostru. **Întemeiere de dor. România**, în care sînt prezenti poeti consacrati ca Ovidiu Genaru, Sergiu Adam, Horia Gane dar si altii, despre care marele public n-a auzit, are o mare diversitate de stiluri, de modalități de expresie, în consens cu necesitatea unei varietăti stilistice în cadrul creatiei artistice. Poemele cuprinse în volum sînt o expresie a iubirii de tară, a valorilor dintotdeauna ale poporului nostru, ale cuceririlor revolutionare de azi si dovedesc prin calitatea lor că activitatea cenaclurilor din județul Bacău se desfășoară într-o zodie fericită. Ideile generoase capătă o transfigurare artistică. Citătm spre exemplificare frumosul poem patriotic **Tara**, semnat de Sergiu Adam si inclus în această culegere : „Munti aproape de stele / Luna-n izvoare cîntînd / Tarina-noastră cu plugul / Lanul sub soarele blînd // Geamul în care visezi / Cînd siruri cocorii se-ntorc / Firul de cîntec ce-n seară / Tainic anele-l tors // Drumul ce duce pre casă / Dorul ce-l pui în cuvînt / Masa la care te-asezi / Pîinea ce trece-n pămînt // Roua ce-si lasă pe flori / Lînă spre ziuă povara / Pruncul în somn surizînd / Toate acestea sînt tara. // Tara e rai înfiorat, / Tara e iarnă de povesti. / Tara e ram înfiorat, / Tara e fără pereche. / Tara e fără sfîrsit."

A. GEORGE ■

ION MICLE : Iarnă

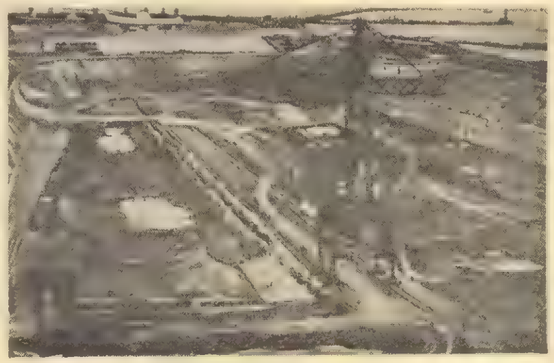

PETRE NEAGU : Șantier

Sticle goale, cumpăr !

● Recuperarea ambalajelor, de orice natură ar fi ele, devine astăzi, prin diversitatea și volumul lor, o activitate economică de mare importanță. Nu numai pentru că, prin recuperare, se degajează și salubrizează însemnate spații de producție, comerciale, de locuit chiar, ci mai ales pentru că ele, ambalajele, reintră în mare parte în circuitul economic, rezultînd de aici importante economii de materii și materiale, de forță de muncă, economii bănești.

Am urmărit în cîteva unități specializate, din Capitală și din țară, felul în care sînt recuperate de la cetățeni ambalajele din sticlă. Publicăm mai jos constatările redactorilor noștri.

București: Întreprinderea nu-și realizează planul, iar achizitorii ei se joacă de-a programul

La Centrul de achiziționare a sticlelor și borcanelor, de pe lîngă Complexul comercial nr. 10, Berceni Sud 1, cetățenii urcă șapte trepte improvizate din lăzi de lemn, trec printr-o spărtură făcută în zid (ține loc de poartă) și ajung în cele din urmă la nea Moraru, gestionarul centrului, care este sau nu este aici. Dacă este, dacă se întîmplă să aibă bani, spațiu liber de depozitare, e posibil să scapi de tărăboanțele pline ; dacă nu, urci din nou cu sticlele la etajul unu, cinci sau zece.

— Treabă care se întîmplă destul de des, ne mărturisesc o parte dintre cetățenii care așteaptă acum, printre care și Radu Amărăzeanu, din strada Nișei nr. 2 : nu știm ce se întîmplă, dar la acest centru, ca dealtfel la multe altele, vii cu sacoșele pline, de la depărtare, și cînd ajungi în sfîrșit aici, te întîmpină o hîrtie de felul ăsta : „Nu mai avem bani". Mai toți gestionarii se plîng că I.C.V.A. București nu le ridică sticlele, că depozitele, vedem și noi, gem de ambalaje neridicate; că nu au navete reparate, cîte și mai cîte. Așa o fi, dar părerea mea este că nu sînt nici gospodari.

Trebuie să mărturisim că oamenii au dreptate, că din 4 centre vizitate de noi, în cartierul Berceni, într-o zi, doar unul singur prelua sticlele și borcanele de la cetățeni, celelalte trei fiind închise, gestionarii lipseau de la locul de muncă, permițîndu-ne să „achiziționăm" de pe ușile lor tot atîtea hîrtiuțe cu „Nu mai avem bani".

— De ce gestionarul de la centrul dv. nu are bani ? o întrebăm pe Alexandrina Ștefănescu, șefa unității nr. 10, Berceni Sud 1.

— Avem bani, dar am scris că „nu mai avem bani", pentru că în realitate nu mai avem unde depozita sticlele. Gestionarul a primit astăzi 5 000 lei și a lucrat pînă la ora 16.

Sîntem de acord cu șefa de unitate, în bună parte, numai că gestionarul nu a lucrat pînă la ora 16, cum ne asigura dînsa, ci a plecat, după cum ne mărturisea a doua zi nea Moraru, după ora 14, să vadă meciul la televizor.

La Centrul I.C.V.A. nr. 872, din Berceni Sud 2, singurul loc unde se puteau preda sticle, în ziua și la orele raidului nostru, ne întîlnim cu una din echipele de control ai oamenilor muncii de la Institutul de cercetări și proiectări pentru echipamente termoenergetice, condusă de Alexandru Stoinescu. Ceea ce constată echipa de control constatăm și noi : „ambalaje din sticlă neridicate, navete depreciate" și „din aceste cauze, ne declară șeful centrului, Nicolae Georgescu, nu ne-am realizat planul în luna februarie cu 123 000 lei. Conform graficului, ar trebui să ne vină trei mașini pe zi și nouă nu ne vine decît una, iar alteori nici una".

De la Centrul de colectare a ambalajelor nr. 879, strada Covasna, de unde mai „achiziționăm" o hîrtie cu „Nu mai avem bani", ne urcăm în mașina 23-B-1935, singura care sosește aici în trei zile, declară Ion Dumitru, soțul gestionarei care deocamdată lipsește, și vrem să ne convingem „pe viu" de felul în care autocamioanele circulă pe traseu. Așadar, lală-ne instalați lîngă șoferul Dumitru Cuiea și delegata Ioana Staicu. În circa trei sferturi de oră mașina se încarcă, apoi șoferul nu merge direct la beneficiar, ci trece mai întîi pe la garajul „Transcom" din Popești-Leordeni. Pînă alimentează mașina cu benzină mai trec vreo trei sferturi de oră, apoi ne îndreptăm către fabrica de oțet a Întreprinderii de produse alimentare a cooperației de consum, din sectorul 3. În fața noastră așteaptă la rînd patru mașini. Șoferul Nicolae Pantelescu, de pe autocamionul cu nr. 22-B-3128, ne declară că așteaptă de două ore. „Și asta nu e nimic, zice el; ieri, la Fabrica de țuică, de pe strada Petru Rareș, am așteptat să mi se recepționeze marfa de la orele 12 la 18, adică șase ore. Chiar și cu transportul ăsta, am fost mai întîi la Fabrica de țuică, acolo nu mai m-au primit, pentru că erau 11 mașini la rînd : uitați-vă, scrie pe foaie. De aceea am venit aici." Astfel de declarații ne-au făcut mulți șoferi. Delegata cu care am venit noi și-a anunțat sosirea, dar se întoarce și-mi spune că a fost refuzată : „«Mîine», mi-a zis șeful depozitului E tîrziu și nu mai insist." Este ora 14, n-am ce face și intervin și eu ca sticlele să fie primite. Florian Cotrău, șeful depozitului, mă ia drept delegat de la I.C.V.A., îmi repetă aceleași cuvinte, eu îl rog încă o dată și el mă pune chiar la punct : „nu-nțelegi, dom'le, că nu vreau să-mi obosesc oamenii ?" Ba îl înțeleg, dar îmi dau seama că pînă la sfîrșitul programului mai este o oră și jumătate și dacă și-ar mobiliza oamenii, dacă și-ar organiza mai bine activitatea de preluare a ambalajelor și dacă ar mai invita cîteva dintre funcționarele tinere, din biroul dînsului, care acum privesc în gol, pe fereastră, sau fredonează o melodie frumoasă, ascultată la tranzistorul de pe birou, dacă ar face toate astea, zic, recepția unei mașini n-ar mai dura 2 sau 3 sau 6 ore, ci numai trei sferturi de oră. Ne-a demonstrat asta, cînd am coborît în curte, împreună cu tovarășul Constantin Chisovschi, directorul fabricii, și cu tovarășul Al. Pîrvănescu, șef serviciu. Altfel, rămîne de neînțeles faptul că, la etaj, directorul fabricii ne mărturisește că din necesarul de 4 milioane de sticle are asigurate cu contracte, cu I.C.V.A., doar 400 000 și că „ne crapă buza după sticle", iar la parter, șeful depozitului, Florian Cotrău, trimite mașinile încărcate cu sticle înapoi, să dea roată Bucureștiului.

Reținem deci că activitatea de preluare și recepționare a sticlelor, la întreprinderile beneficiare, ca dealtfel și la centrele de achiziții, poate fi încă mult îmbunătățită, printr-o organizare mai bună a activității, printr-o gospodărire mai bună a mijloacelor de transport și a forței de muncă de către Întreprinderea pentru colectarea și valorificarea ambalajelor București. Spunem aceasta, pentru a nu se trage concluzia că unitatea de valorificare a ambalajelor din Capitală este absolvită de modul defectuos în care se colectează și se valorifică ambalajele din sticlă și din lemn, la ora actuală. Ba, dimpotrivă, conducerea întreprinderii, consiliul oamenilor muncii de aici trebuie să dovedească, credem, că schimbarea radicală a acestor stări de lucruri stă în puterea de organizare a colectivului, în forța de mobilizare a oamenilor, în reducerea fluctuației forței de muncă, dar mai ales în întărirea disciplinei. Într-un raid întreprins prin cîteva depozite din zona Popești-Leordeni, am putut constata mai multe lipsuri, dar nici una nu se impune cu atîta urgență ca întărirea disciplinei. Sînt de asemenea șoferi care vin cu întîrziere la program și se retrag mai devreme de pe traseu. Sînt încă șefi de centre de colectare care nu primesc sticle și borcane de la cetățeni pe motiv că „nu avem bani", dar în schimb primesc mii de sticle de la diverși particulari, de la chivuțe, de la care au asigurat, după cum ne mărturisea tovarășul Robert Gherghelaș, directorul unității din București, un cîștig ilicit substanțial. Exemple am putea da multe, dar lipsa spațiului ne împiedică să o facem. Sperăm că întregul colectiv de aici să-și găsească forța în interiorul său și împreună cu conducerile întreprinderilor beneficiare să găsească metode de conlucrare mai bune, pentru a schimba radical, în bine, felul în care se duce în prezent această activitate.

N. GRIGORE ■

La Pitești, I. C. V. A. nu bate la ușă, dar stă sub fereastră

La Pitești, binecunoscuta întreprindere I.C.V.A., cea dătătoare de dureri de cap, după cum se vorbește despre ea pe alte meleaguri, ori la genunchi, la umeri, la coate și la încheieturile mîinilor obligate să ducă de colo-colo sacoșele pline de sticle goale, este fără îndoială ceea ce trebuie să fie, adică o întreprindere economică, din ramura serviciilor, cu bune rezultate de plan, cu relații cordiale, ca să zicem așa, cu publicul. Dealtfel, spre satisfacția piteștenilor, după cum ne spunea Ion Bădescu, directorul general al Direcției comerciale județene, I.C.V.A. are în unitățile comerciale un prieten de nădejde, un ajutor de preț, care preia — dacă așezăm cifrele pe masă — cam jumătate din sarcina de colectare a ambalajelor pe care o are întreprinderea specializată. „Toate magazinele alimentare din Pitești, adăuga directorul Ion Bădescu, primesc și cumpără sticle și borcane goale". „Ați spus *toate* ?" „Chiar toate. Sînt 49 de astfel de unități. Și, fără excepție, ele funcționează în două schimburi, de la ora 6 dimineața pînă la 21". Gestionarii — care prin alte părți strîmbă din nas, bombănind că ei sînt puși să vîndă nu să cumpere — au devenit interesați în achiziționarea acestei „mărfi". Ei primesc „stimulente", în ziua cînd încasează retribuția spunîndu-li-se clar — cifra fiind trecută separat pe statul de plată — cîți bani primesc de pe urma muncii de achizitori. Din punctul de vedere al cetățeanului sistemul acesta înființat de vreo cinci ani la Pitești este de bună seamă folositor, fiindcă tot omul, de fapt, dacă aduce cîteva sticle goale n-o face pentru a strînge bani și-a-i pune la ciorap ci pentru a cumpăra ceva. În felul acesta vînzările magazinului cresc iar clienții sînt mulțumiți că nu trebuie să facă mai întîi un drum la I.C.V.A., să vîndă, și să facă apoi alt drum la alimentară pentru a-și cumpăra. Apoi, din punctul de vedere al rentabilității economice, procedeul de asemeni trebuie să ne apară binevenit, el fiind o importantă sursă de economii la cheltuielile de transport, de exemplu. La centrele I.C.V.A., se știe, o mașină merge încărcată cu lăzi goale pentru a se întoarce cu lăzi pline de sticle goale. La magazin, în navetele în care vin sticlele pline, pleacă sticlele goale. Se economisește un transport. Însumate, transporturile acestea înseamnă un fluviu de benzină... În sfîrșit, iată și un aspect mai puțin bănuit : la un moment dat se creează un circuit închis, în cadrul orașului, între anumite mărfuri și ambalajele lor. Mai limpede vorbind, și dînd un exemplu, Piteștiul rulează de la un timp încoace cam același număr de borcane de laut, faptul fiind o performanță, în felul lui, și nefiind posibil bineînțeles dacă între întreprinderea producătoare, I.C.I.L. Pitești — mulțumită că nu trebuie să-și împrospăteze mereu stocul —, cel răspunzători de achiziționarea ambalajelor și cumpărătorii au creat deprinderea de a aduce borcane „la schimb" n-ar fi o deplină colaborare. Radu Constantin, responsabilul magazinului alimentar Fortuna 2, ne spunea : „Circuitul acesta cuprinde și alte întreprinderi din Pitești. Fabrica de bere, de exemplu. Mașina vine cu sticle pline și se întoarce cu navete încărcate cu sticle goale. Noi credem că e simplu, practic, foarte rentabil procedeul acesta. Iar oamenii sînt și ei mulțumiți. Vin, să zicem, cu sticle goale în valoare de 15 lei. Casiera le dă un bon pe care scrie suma aceasta. Apoi, clientul, care pînă atunci a vîndut, dă o raită prin magazin să vadă ce-și poate cumpăra. Să zicem că el cumpără de 20 lei. Prezintă bonul, mai dă diferența de cinci lei și se duce la treburile lui. Dacă se întîmplă să cumpere mai ieftin decît a vîndut, i se restituie diferența de bani. Cred că e bine așa pentru toată lumea. Inclusiv pentru gestionarii noștri, care pentru munca lor de achizitori iau și aproape trei sute lei lunar".

Lucrînd în felul acesta, unitățile aparținătoare de Direcția comercială a județului reușesc să stringă anual cam 20—22 de milioane de sticle și borcane. Nu mult mai puțin decît întreprinderea specializată, I.C.V.A., care achiziționează cam 26—27 milioane de bucăți anual, prin cele 19 centre ale sale din care numai 7 funcționează în două schimburi, tot de la orele 6 la 21, după cum ne încredința directorul Ion Belghiru și după cum ne-am încredințat noi înșine, drept fiind să spunem totuși că programul se respectă uneori mai abitir decît ceea ce trebuie făcut — și nu se face — în timpul orelor de program. De pildă, la centrul nr. 1 din cartierul Craiovei, responsabila Ioana Sima se afla la post, avea bani să cumpere sticle goale de la întreg cartierul și chiar cumpărase pe rupte, fiindcă într-un colț al încăperii crescuse impunător și în neorînduială un dîlamai mormanul de borcane. Ceea ce părea o neglijență a responsabilei centrului s-a dovedit însă o lipsă de preocupare și interes a celor de la depozitul Mărăcineni, care nu aduseseră mașini să preia marfa, nici lăzi în care borcanele să fie așezate, deși cei dispuși să vîndă se perindau încontinuu pe la ușa centrului, printre ei fiind și unii veniți tocmai de prin cartierul Războieni. Bejan Popa, laborant la Combinatul petrochimic : „Avem și noi, în Războieni, un centru. Respectă programul, ține deschis adică, dar tovarășa de acolo stă. A pus un afiș că nu are bani și tricotează. Ca să vă convingeți, puteți merge chiar acum acolo". Ceea ce am și făcut, bineînțeles, împreună cu cel care ne sesizase și cu Valeriu Joița, șef de birou comercial la I.C.V.A. Achizitoare — parcă ne vine mai greu să zicem „responsabilă" — Ioana Mașală. Bani să mai cumpere, zice, într-adevăr nu mai are, deși zărindu-l pe „superiorul" său, tovarășul Joița, a încercat, copilărește, să facă dispărută fițuica („Nu avem bani") ce urma să-i asigure liniștea în după-amiaza aceea. De la ora 16, cînd am ajuns la acest centru, pînă la ora de închidere, 21, Ioana Mașală urma așadar să stea degeaba, ținînd deschis chioșcul dar neputînd cumpăra nimic. Adăugăm la acestea o lipsă de curățenie statornicită, după cum ne-am dat seama, în cel puțin cîteva săptămîni de neglijență și lene, și o dezordine și neorînduială — un papuc vechi după ușă, cît pe-aci să se fărîmițeze de vechi și scorojit ce-i, cîrpe murdare la tot pasul, lăzi puse strîmb și alandala — încît curățenia trebuie începută, s-ar zice, cu însăși „șefa" centrului, nemaifiind vreme a aștepta minuni de pe urma unei ședințe cu achizitorii — aflăm că tocmai cu o zi înainte fusese una — în care să se spună acestora că trebuie să aibă bani, să se poarte frumos cu oamenii și să dea unităților I.C.V.A. un aspect cît mai îngrijit. Vizitînd cîteva centre I.C.V.A. am observat că, într-adevăr, condițiile de mai sus se respectă, și ne întemeiem această afirmație — pentru ca ea să fie valabilă nu numai pentru ziua cînd am trecut noi prin Pitești — deopotrivă pe lipsa sesizărilor și reclamațiilor precum și pe opinia unor clienți permanenți, statornici, de ani de zile, ai acestor centre. De bună seamă, cu asemenea achizitori — nu cu cei de felul Ioanei Mașală — reușește I.C.V.A. să stringă anual, cum spuneam, aproape 27 milioane de sticle și borcane, care alătură celor vreo 20—22 milioane cît mai string și alimentarele alcătuiesc un procent de recuperare destul de bun — după cum poate calcula oricine — din cele 50 milioane sticle și borcane care intră anual pe piața Piteștiului.

— Evident, ne spunea economistul Valeriu Joița, o parte se sparg, o parte se aruncă. Dar pentru ca procentul de recuperare să fie cît mai ridicat, noi folosim de o bucată de vreme încoace centrele volante, venind astfel mai ales în întîmpinarea dorinței cetățeanului de a nu se deplasa prea mult cu sticlele și borcanele acestea care nu-s chiar ușoare și nici de a-și rezerva un timp special pentru aceasta. Duminica, de pe la 8 dimineața pînă pe la 12, mai cu seamă în cartierele noi, printre blocuri, deschidem asemenea centre. Cu cîteva zile mai înainte punem anunțuri la magazinele din zona respectivă că duminica vom fi în cutare loc. Cine nu e mulțumit să-și debaraseze cămara și să vîndă ambalajele chiar la scara blocului ? N-am ajuns să avem atîția oameni — și nici nu cred că e cazul să avem — încît să batem la fiecare ușă, dar stăm, ca să zic așa, sub fereastră !

DUMITRU ELIADE ■

În ziua de 8 martie a.c., în timp ce mă aflam la serviciu atît eu cît și soțul, iar copiii la școală, teava de evacuare a apei reziduale de la bucătăriile de pe palierul unde locuiesc s-a defectat între bucătăria mea și cea de la parter, astfel că toată această apă reziduală de la bucătăriile de deasupra mea nu a mai avut altă ieșire decît prin chiuveta bucătăriei mele și de aici prin casă, scurgîndu-se în apartamentul de jos, unde nici aici gospodina nu se afla la domiciliu. Vecinele mele văzînd ce se întîmplă, au reușit să intre în bucătărie, inițial crezînd că au lăsat copiii robinetul deschis. Nu sînt prietenă cu nici una dintre aceste vecine, de trei ani de cînd locuim împreună nu ne-am dat decît „bună ziua", conform normelor civilizate de convietuire, totuși ele nu au precupețit nici un efort ca, încă în lipsa mea, să scoată covoarele afară, să le spele, să spele parchetul din camere, mozaicul din hol, bucătărie, scări etc. Nu au tinut cont că erau soții de directori, ingineri, gestul lor — gest care m-a mișcat pînă în adîncul sufletului — a fost cel al unor simple femei gospodine, gest de omenie, marcînd felul în care înțeleg să convietuiască în societatea noastră niște oameni civilizați, chiar și nefiind rude sau prieteni. Se numesc Maria Nagodă, Elena Aioanei, Maria Luigy, Elena Manea, Emilia Panait. Aș dori ca prin intermediul revistei FLACĂRA să le mulțumesc acestor oameni minunați, aducînd totodată mulțumiri și tovarășului vicepreședinte al blocului, Dumitru Aioanei care alături de cele de mai sus a participat la salvarea bunurilor mele și la înlăturarea pericolului de deteriorare a locuinței. **(Ștefania Manea, Aleea Niculițel nr. 4, bloc E. 5, sc. I, ap. 7, sector 5, București)**

La librăria din stațiunea Buziaș, județul Timiș, nu apar nici 5% din titlurile de cărți ce se editează la noi în țară. Librăria se aprovizionează prin sistemul cooperației și nu prin comerțul de stat. Aprovizionarea cu cărți se face întîmplător, după cum circulă sau nu vreo mașină spre Timișoara. Uneori trece o lună fără să apară nimic. „Noutățile" ce se pun în vînzare sînt de obicei apărute cu luni în urmă. Ar trebui ca organele în drept să ia măsurile ce se cuvin pentru ca și această librărie să funcționeze pe criterii menite să îndeplinească integral misiunea de răspîndire a culturii, cu atît mai mult cu cît este vorba de o cunoscută stațiune unde vin vizitatori și turiști de pretutindeni. **(Eugen Stan, Buziaș)**

Mulțumesc pentru ajutorul ce mi s-a dat prin publicarea cazului copilului meu care a avut parte de o soartă atît de crudă. Îmi luasem nădejdea că va mai fi prins și judecat cel care s-a făcut vinovat de moartea lui Dănuț. Imediat ce a apărut scrisoarea în revista dumneavoastră, vinovatul a fost arestat și acum așteaptă să dea socoteală în fața legilor pentru moartea unui nevinovat tînăr de 19 ani, lumina sufletului meu. Aștept cu nerăbdare judecarea și pedepsirea acestui individ al cărui profil moral l-ați arătat în articol. **(Paraschiva Lazăr, București)**

Din partea I.T.B. :

Urmare articolului „Cîinele polițist și chilipirgiul... «ghinionist»", apărut în FLACĂRA nr. 9/1978, conducerea I.T.B.-E.T.C.Tx. luînd la cunoștință fapta săvîrșită de **Gheorghe Deaconu**, conducător auto taximetre, a hotărît de a fi prelucrat acest caz în colectivul de oameni ai muncii de la autobaza Ramuri Tei, unde sus-numitul își desfășoară activitatea. În ziua de 9 martie a.c. a avut loc adunarea oamenilor muncii din autobaza Ramuri Tei care a judecat aspru fapta săvîrșită de conducătorul auto Deaconu Gheorghe, hotărînd în unanimitate sancționarea pe linie administrativă și avertizat că la prima abatere va fi scos din sectorul de taximetre. Conducerea autobazei Ramuri Tei a primit indicația din partea conducerii I.T.B.-E.T.C.Tx. de a urmări îndeaproape activitatea și modul de comportare ale conducătorului auto Deaconu Gheorghe"

Mă numesc **Gheorghe Petrie**, din comuna Crucișor, județul Satu Mare. Comuna noastră este la limita județului Satu Mare, la o distanță de 35 kilometri și foarte mulți locuitori și elevi de liceu fac naveta în acest municipiu cu autobuze I.T.A. Necazul nostru e acela că sîntem la cheremul șoferilor, autobuzul nu circulă, de pildă, duminica — asta n-ar fi prea grav pentru cei care fac naveta — dar nu circulă nici luneа, uneori nici în anumite zile din cursul săptămînii, astfel că fiecare ajunge cum poate la serviciu sau la școală. Prin comună mai trece un autobuz care are cap de linie localitatea Poiana, acesta însă transportă oameni din 6 sate și e atît de plin încît la noi în comună nici măcar nu mai oprește.

Din partea Consiliului popular al sectorului 8 :

„Referitor la scrisoarea adresată revistei de Asociația locatarilor din Bd. 1 Mai nr. 339, bloc 15, sectorul 8, prin care se sesizează faptul că de mai mult timp nu funcționează liftul de la adresa de mai sus, vă comunicăm : din verificările efectuate s-a constatat că cele sesizate se confirmă, drept pentru care s-a luat legătura cu Întreprinderea „Ascensorul", care s-a angajat să remedieze defecțiunea respectivă".

În revista FLACĂRA din 16 martie a.c. a apărut un articol intitulat „Spărgătorii de vagoane". Acest articol a umplut de minie și amărăciune cred eu nu numai pe muncitorii ceferiști din stația Teiuș, dar și pe marea majoritate a lucrătorilor din căile ferate de pe cuprinsul țării. Fapta celor cinci impiegați de mișcare și a unui șef de stație este oribilă. Se știe că munca unui impiegat de mișcare este o muncă de mare răspundere, că pentru a exercita această funcție trebuie să întrunești calități speciale și să dai dovadă de mare răspundere față de tot ceea ce ți se încredințează, primiri, expedieri, trieri, manevrări etc., în condiții de siguranță și regim de circulație fără accidente de muncă. Pînă ți se încredințează funcția de șef de stație trebuie să dai o serie de examene serioase, să treci prin mai multe stagii, să urmezi o școală de înaltă calificare etc. Or, tocmai acești oameni josnici, care au obținut un astfel de post, dedîndu-se la fapte murdare precum cele relatate în articol, murdărește și pătează prestigiul și demnitatea celor mulți și cinstiți. La regionala de căi ferate Cluj sînt mulți șefi de stație, oameni exemplari, care muncesc zi de zi pentru realizarea planului de transport și indicatorilor de calitate și care sînt profund indignați de faptele șefului de stație și ale lucrătorilor IDM de pe regionala Timișoara. Am citit articolul respectiv celor trei ture, la intrarea în serviciu, și am văzut pe chipurile oamenilor mîhnirea și rușinea pentru fapta celor din stațiile Zam, Mintia etc., pe care nu îi putem numi feroviari, și care numai prin înșelăciune s-au strecurat în rîndurile celor mulți și harnici. Fapta lor este incalificabilă ! **(Gheorghe Rusu, șeful stației C.F.R. Teiuș)**

În cartierul Gheorghieni din Cluj-Napoca există un lac, denumit „al bivolilor", amenajat pentru pescarii amatori locali. Datorită gerului aspre lacul a înghețat. Gospodarii care au în grijă acest luciu de apă, prea puțin responsabili, nu s-au gîndit că peștii au nevoie de aer, că trebuie făcute găuri în gheață. Din această gravă lipsă de interes mii de pești au murit, fiind zăriți cu burta în sus exemplare de 4—5 kilograme. De ce ? Te doare sufletul cînd vezi atîta neglijență, cu atît mai mult cu cît în documentele de partid se specifică necesitatea ca fiecare luciu de apă să fie amenajat pentru a produce pește. Este o neglijență care, credem, ar trebui pedepsită exemplar. **(George Florea, Cluj-Napoca).**

Mă numesc **Trandafir I. Udrea**, am 62 ani, sînt pensionar și locuiesc în Constanța. De cîțiva ani sufăr de o arterită obliterantă, mai întîi la membrul inferior stîng, apoi boala a cuprins și dreptul. Citind în revista FLACĂRA despre secția experimentală de la Timișoara a doctorului Vasile Boicu, i-am expediat acestuia un plic, expunîndu-i de ce sufăr și cerîndu-i un sfat. Răspunsul mi-a venit cu promptitudine, fiind invitat la secția respectivă și indicîndu-mi-se ce analize trebuie să fac. Nu puteam merge mai mult de 100 de pași, că mă prindeau durerile, după prima injecție cu Boicil însă am simțit o stare de ameliorare evidentă. După cea de a treia, durerile din piciorul drept au încetat complet, iar cele din piciorul stîng în proporție de 90%. În ziua de 22 februarie, după 11 zile de spitalizare și tratament, m-am reîntors acasă. Acum fac în fiecare dimineață circa 6 kilometri pe jos, fără să mai am dureri. Nu am cuvinte prin care să-i mulțumesc doctorului Boicu pentru faptul că m-a vindecat, pentru înțelepciunea cu care s-a purtat cu mine, om virstnic, pe care nu-l văzusem niciodată, pentru felul profund uman cu care — am putut constata — se poartă cu pacienții săi. Sînt convins acum că boala mea nu va mai reapare, firesc continuînd tratamentul „Boicil Forte" și regimul alimentar prescris. Am redevenit om.

Primim din partea C.A.P. „Viitorul" Ileni, comuna Mîndra, județul Brașov :

„Vă rugăm să ne sprijiniți în rezolvarea unei probleme de mare urgență. De patru luni de zile stăm cu două mașini de împrăștiat îngrășăminte naturale — MIG-5 — și nu putem lucra din cauză că ne lipsește **Axul de antrenare transportor-reper 4.4.** Cu toate demersurile pe care le-am făcut la Baza de aprovizionare nr. 9 din Brașov, nu am primit nici acum piesa respectivă, răspunsul fiind acela că ea este deficitară. Avînd în vedere importanța hotărîtoare a fertilizării la timp a terenului pentru obținerea producțiilor planificate, vă rugăm să ne sprijiniți în măsura posibilităților să primim piesa respectivă, 4 bucăți. Precizăm că mașinile respective se produc la Întreprinderea „7 Noiembrie" din Craiova".

Vă rugăm din suflet să ne dați ajutor de a ne crea și nouă condiții de odihnă strict necesare, dar de care nu putem beneficia din cauza unor tovarăși de la restaurantul PRIMĂVARA care folosesc, pentru buna dispoziție a consumatorilor, muzică și soliști vocali cu difuzoarele date la maximum la stația de amplificare. Zgomotul este de nesuportat între orele 22—24, apoi între 0 și 1,30, personalul restaurantului face un adevărat circ în curtea imobilului prin invitațiile și ambalarea autovehiculelor parcate aici. Sperăm ca prin publicarea acestor rînduri să primim ajutorul sus-menționat. **(Scrisoarea este semnată de conducerea Asociației civile a proprietarilor, Calea Dorobanți 172, sector 1, București)**

În comuna Bondița, județul Cluj, la 30 de kilometri de Cluj-Napoca se află un castel medieval cunoscut, între altele, pentru faptul că acolo s-au turnat unele secvențe din filmul „Pădurea spînzuraților". Lîngă castel, înspre rîul Someșul Mic, în fostul parc, neîngrijit acum, arbori seculari impresionează încă prin măreția lor. Nu departe, pe un deal, o pădure de conifere. Toate acestea formează o priveliște care atrage atenția oricărui turist ori iubitor de frumos. Castelul, ars la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, a fost acoperit acum vreo zece ani prin grija, probabil, a fostei Direcții a patrimoniului cultural național, înlăturîndu-se astfel pericolul degradării în continuare a pereților exteriori și interiori care închid peste 70 de încăperi. În rest, castelul, zidurile împrejmuitoare, anexele — între care o moară veche pe lîngă care trece un pîriu — au rămas fără nici o îngrijire deosebită, adăposturi pentru păsări ce intră nestingherite prin ușile și ferestrele goale, deodată cu vîntul care se joacă și el aici în voie. Putem să ne închipuim ce a fost odată acest castel, dar totodată și mai ales putem să ne dăm frîu liber imaginației, să ne închipuim ce-ar putea deveni într-un viitor chiar nu prea îndepărtat, dacă cei ce au investit sume destul de însemnate pentru acoperirea castelului ar mai avea în vedere și scopul pe care presupunem că l-au avut. **(Nicolae Trifoiu, Cluj-Napoca)**

Sîntem un grup de locuitori, strada Grădina Veche, vecini ai Atelierului C.T. al Regionalei C.F. Galați, vă aducem la cunoștință următoarele : de foarte mult timp suportăm poluarea sonoră produsă de acest atelier, prin cele două forje ce produc trepidații asemănătoare cu cele ale unui seism, zgomote produse de instalația de căldură, ventilație etc. Ne-am adresat la diferite foruri și publicații, una dintre sesizări a apărut în ziarul SCÎNTEIA din 22 martie 1975, de atunci trăim cu promisiuni că atelierul se va muta. Imobilele noastre se deteriorează, le-am reparat de fiecare dată dar continuă să se deterioreze, oare cînd se va termina clădirea promisă, în care să fie instalat — și să funcționeze în condiții normale de lucru — atelierul în cauză ? ! **(Scrisoarea este semnată de un număr de 9 locatari)**

Din partea Direcției de poștă a municipiului București :

„Urmare sesizării critice apărute în FLACĂRA nr. 7/1978, referitoare la telegrama „Fulger" expediată de **George Dragoman** din Constanța, prin Oficiul București 31, fiicei sale Gabriela Dragoman, vă comunicăm : din cercetările efectuate s-a constatat că telegrama în cauză nu poate fi justificată ca predată destinatarului de către unul dintre lucrătorii Oficiului Constanța 3, pentru care s-au dispus măsuri corespunzătoare de sancționare. Conform solicitării tovarășului G.D. s-a procedat la retransmiterea telegramei în cauză și predarea acesteia către destinatară. În numele Oficiului Constanța 3, aceluiași G.D. i s-au prezentat scuze pentru neplăcerea produsă".

De la Direcția județeană Timiș de poștă și telecomunicații

La data de 8 II a.c. a apărut în revista „FLACĂRA" un articol care se referea la nemulțumirea abonatului telefonic Traian Constantin Novac din Timișoara cu privire la taxele pretinse de unitatea noastră pentru convorbirile telefonice adiționale.

Din verificările întreprinse de noi pentru a elucida acest caz au rezultat următoarele :

1) Abonatul Traian Constantin Novac a început să reclame sumele pretinse de noi începînd cu luna august 1977, pînă în ianuarie 1978.

2) Cu ocazia verificărilor s-a constatat că atît abonatul cuplat cu nr. de telefon 7 10 87 cît și reclamantul 1 10 87, înregistrează lună de lună un număr mare de impulsii dar mult depășit între ei. Pe de altă parte, abonatul 7 10 87 plătea cu regularitate contravaloarea impulsiilor înregistrate peste cele incluse în abonament. La fel, verificînd la domiciliul abonaților instalația telefonică și verificînd taxarea prin impulsii de probă nu s-au constatat erori în înregistrarea convorbirilor efectuate.

3) După apariția articolului sus-menționat, conducerea unității noastre a dispus extinderea verificărilor, cu care ocazie s-a constatat că la aparatul reclamantului se înregistrează convorbiri telefonice efectuate în rețeaua automată interurbană. După confruntarea cu reclamantul și cuplatul său (care dealtfel sînt frate și soră, dar în ceartă de cîțiva ani) a rezultat că la telefonul reclamantului sînt înregistrate în cursul lunii februarie, convorbirile cuplatului, respectiv ale soției acestuia.

Explicația acestei înregistrări a fost găsită numai după încercarea repetată a unei comisii formate din trei șefi de secții din Direcția județeană de Poștă și Telecomunicații Timiș de a verifica instalația telefonului Bucătaru Mircea (cuplatul reclamantului) care cunoscînd personal pe unii din membrii comisiei a recunoscut că în locul în care are montată sonoria suplimentară conectează cîteodată un aparat telefonic pentru efectuarea convorbirilor telefonice loco sau cu prefix. Membrii comisiei sînt de părere că acest lucru putea fi constatat numai cu multă greutate de tehnicienii care s-au deplasat anterior la verificări și mai puțin cu ocazia verificărilor din centrală, fapt demonstrat dealtfel prin prelungirea exagerată a perioadei de soluționare a reclamației.

Datorită celor expuse mai sus și experienței acumulate, organele noastre de exploatare nu au trecut la observarea traficului telefonic al reclamantului cu aparatura specializată și au apreciat că reclamația nu este întemeiată. Găsim că aici este principala scăpare a lucrătorilor noștri, provocînd prin aceasta nemulțumirea crescîndă a abonatului. În discuția avută cu dumnealui am concluzionat că a înțeles că în condițiile arătate de folosire a telefonului de către cuplat, organelor noastre le-a fost dificil să constate temeinicia reclamației ceea ce vă rugăm să binevoiți a reține și dv. Oricum reclamația este întemeiată, iar unitatea noastră se face vinovată pentru lipsă de operativitate în soluționare.

4) Pentru soluționare, Direcția județeană de Poștă și Telecomunicații Timiș a luat următoarele măsuri :

— a amendat contraventional abonatul cuplat pentru modificări neautorizate în instalația telefonică.

— a trecut întreaga sumă reclamată abonatului cuplat.

— s-au aplicat măsuri disciplinare personalului care a dovedit lipsă de operativitate în soluționarea reclamației.

— asociat cu necesarul general al unității, încă în cursul acestui an se va procura un număr mai mare de aparate specializate pentru verificarea traficului abonaților telefonici, ceea ce va spori în mare măsură posibilitățile noastre de soluționare mai operativă a reclamațiilor. **(Director, ing. Traian Vesa)**

Sîntem locatari, grupați în Asociația locatarilor, Piața Mărășești nr. 8 și 8 A din Timișoara, într-un bloc dat în folosință în luna mai 1977. De la această dată se împlinește, peste două luni, anul și noi am sesizat continuu C.J.C.I.P. Timișoara asupra unor deficiențe ca : fisuri în pereții de prefabricate, infiltrații de apă prin acoperiș, tîmplărie necorespunzătoare, ba, mai mult, holul scării de la 8 A s-a desprins de restul clădirii. Executantul nu a efectuat multe lucrări, a înlocuit unele materiale cu altele, astfel că sumele trecute în deviz nu mai corespund cu realitatea. Am fost mereu amînați și sfătuiți să avem răbdare să se facă recepția definitivă. Între timp s-a încheiat chiar și o minută între asociație și executant, Șantierul 4 al Trustului de construcții montaj Timișoara, dar aceasta a rămas o simplă hîrtie fără să se remedieze nimic. Poate că prin publicarea acestor rînduri birocrația și indiferența vor fi, cît de cît scuturate. **(Semnează președintele asociației)**

● **Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13 iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.**

● **„FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.**

Poșta redacției

● **Gheorghe Cirlan** — comuna Gohor (Galați). U.J.C.A.P. Galați împreună cu conducerea C.A.P., Nărtășești au stabilit ca la prima adunare generală să fiți pus în discuția cooperatorilor pentru a fi primit membru în C.A.P. și să vi se acorde drepturile în natură ce vi se cuvin.

● **Ion Frincu** — Breaza. Ați primit aviz favorabil pentru obținerea contracost a unui autoturism Trabant Hycomat din cota care se va importa în cursul acestui an.

● **Vasile Pitiș** ș.a. — C.I.C. Tr. Măgurele. S-au luat măsuri ca în cursul anului 1978 să vi se acorde drepturile ce vi se cuvin — spor de toxicitate și retribuții majorate la locurile de muncă care se încadrează în anexele la Decretul 445/1977.

● **Steluța Pogonici** — Craiova. Cererea dv. de transfer este în evidența Direcției județene sanitare, pentru soluționare în luna august, cînd se vor face transferurile cadrelor medii sanitare, în urma concursului ce se va ține în acest scop.

● **Zamfirela Andrei** — Galați. Vi s-a atribuit un apartament în microraionul 40, blocul B.

● **Alexandru Bănescu** — Buzău. În conformitate cu Legea 4/1973, art. 5, aveți dreptul, împreună cu familia, să dețineți o singură casă de locuit și o singură casă de odihnă, dar pentru aceasta din urmă trebuie să vă încadrați în următoarele criterii : casa, ca să fie considerată de odihnă, trebuie să fie autorizată prin construcție cu o astfel de destinație și să se încadreze în suprafața corespunzătoare necesităților familiei. Aceasta se poate menține cu aprobarea Comitetului executiv al Consiliului popular județean, cu condiția ca să fie dobîndită prin moștenire de la părinți.

● **Constantin Dămoc** — Adjud. Problema în care ne-ați solicitat ține strict de competența forurilor locale.

MARGA NEDELEA

„Caminante“

Iurnal mexican (3)

Quetzalcóatl

I

A doua zi am primit o invitație la un spectacol : „ Quetzalcóati, tragedie antropocosmică“.

De fapt, spune legenda, șarpele cu pene, Quetzalcóatl, a fost și zeu și rege la Tula unde i-a învățat pe tolteci știința, bunele obiceiuri și legile înțelepte. În urma unor intrigi ale rivalului său divin Tezcatlipoca, a trebuit să părăsească Tula și a coborît spre țărmul mării. Acolo, lepădindu-și veșmintele și podoabele, plîngînd și făgăduind să se reîntoarcă, s-a îmbarcat pe o plută din piele de șarpe care a fost incendiată de căldura soarelui. Însă inima lui Quetzalcóatl n-a ars în flăcări ; ea a zburat spre cer și a devenit luceafărul de dimineață... Moctezuma, ultimul împărat aztec, se născuse într-o zi consacrată zeului exilat. El purta în diadema sa penele verzi ale păsării **quetzal** și făcea dese pelerinaje la Tula unde nu mai erau decît ruine, stelele și vechile legende potrivit cărora într-o zi Quetzalcóatl urma să se reîntoarcă. În strălucitoarea lui singurătate din mijlocul Tenochtitlanului, unde din datorii sacerdotale studia zilnic, în amurg, la miezul nopții și în zori semnele destinului pe cer, Moctezuma era convins, probabil, și el sau, poate, el în primul rînd, că într-o zi șarpele cu pene, dispărut pe mare cu cinci secole în urmă, va reveni și-și va reciștiga supremația... Apoi acele știri venite de pe coastă despre ambarcațiuni ciudate cu aripi albe, din care ieșeau oameni îmbrăcați în piatră ce ucideau îndreptînd un baston către victimă. Oameni cu barbă neagră care călăreau cerbi fără coarne. Un scrib aztec l-a trimis lui Moctezuma un portret al lui Cortés și împăratul n-a mai avut atunci nici o îndoială ; misteriosul străin cu fața palidă, cu barba scurtă și neagră, cu mîinile și picioarele vopsite în negru (încălțămintea și mănușile armurei !), cu pălăria asemănătoare acelui **huaxtec** purtat odinioară de Quetzalcóatl, nu putea fi altul decît zeul plecat să rătăcească pe mare și pe cer făgăduind că se va reîntoarce ; Cortés purta dealtfel pe piept o cochilie albă montată în aur, asemănătoare bijuteriei vîntului, însemnul zeului ; iar întîmplarea a vrut ca spaniolii să debarce în Mexic chiar în perioada cînd, după calculele aztecilor, Quetzalcóatl trebuia să se reîntoarcă... Și astfel, legenda i-a trădat pe azteci. Obsedat de ea, Moctezuma era convins de inutilitatea rezistenței împotriva conchistadorilor și-și trimitea luptătorii să moară pentru o cauză pe care stelele i-o anunțau dinainte pierdută. Dealtminteri, armatele aztece luptau numai cînd luceafărul de dimineață era invizibil ; în rest se retrăgeau. Și ceea ce i-a învins pe azteci a fost, poate, mai ales credința lor că vor fi învinși. Încă o dată s-a dovedit că victoriile sînt obținute numai de cei care cred în ele ; iar în toată povestea complicată a conchistei în care se amestecă duhul cruciadelor, nebunia aurului și zeii (oare nu zeii au încurcat lucrurile și la Troia ?) stărue acest paradox : ironia soartei a vrut ca tocmai zeul, singurul, căruia nu i se aduceau sacrificii umane, ci ofrande de fructe și flori, să fie confundat cu conchistadorii.

Cam atît știam înainte de a sosi în Mexic despre legenda șarpelui cu pene. Și poate nici în această după-amiază nu-mi e întrutotul limpede dualitatea fecundă a „șarpelui înaripat“, aceeași care există dealtfel și în peisaj într-o țară unde palmierii stau alături de conurile severe ale vulcanilor, virfuri acoperite de zăpadă ascultă noaptea venind de departe urletul șacalilor din junglă, iar pădurile torențiale ale tropicelor se întîlnesc cu stepe pline de cactuși... dar m-am despărțit de ideea naivă a unui Quetzalcóatl redus la anecdotă. Din păcate, aproape singura care circulă. Ne-am obișnuit să limităm mitologia la Olimpul grec și roman, după cum conchistadorii s-au mulțumit să aducă porumbul și aurul din Mexic și nu s-au ostenit să-i înțeleagă ruinele.

Firește, printre aventurierii lui Cortés nu era de așteptat să se fi înrolat vreun filosof al culturii. Dar atîtea secole după aceea atitudinea lor s-a perpetuat într-o indiferență greu de explicat... Sau nu chiar atît de greu... coloanele de marmură arse pentru var în Forul roman, arheologii care în Grecia, chiar în secolul al XIX-lea, trebuiau să pună pază înarmată pe șantierele lor pentru a apăra statuile „păgîne“, piramidele egiptene ignorate pînă cînd sarcofagele au rămas goale, au sînt toate acestea un semn că n-ar trebui să mă mire indiferența față de vestigiile și legendele vechiului Mexic ? Istoria s-a interesat din păcate mai mult de amănuntele conchistei decît de manuscrisele arse. Și, cine știe, poate numai incorigibilul romantic din mine e de vină că-mi pun întrebări într-un oraș ce-a lepădat demult procesul de „dezinfecție magică“, cum îl numește Huxley, care a transformat capitala aztecă în fum și ruine...

Privind străzile din Ciudad de Mexico toropite de soarele moale, vegetal al după-amiezii de septembrie, îmi imaginez Tenochtitlanul construit pe insule în mijlocul unui mare lac, canalele pe care mișunau luntrile, casele vopsite în culori tari, apoi cele acoperite cu foi de palmier și mai departe cîmpurile de porumb, iar dincolo de ele pădurile de pini din care țîșneau, ca și acum, printre nori cei doi mari vulcani Ixtaccihuatl și Popocatépetl unde aztecii nu urcau niciodată, socotindu-i munți sacri. Și mă închipui cutreierînd această ficțiune în zori cînd locuitorii săi ieșeau în fața caselor și scrutau cerul în căutarea luceafărului de dimineață ; dacă acesta era vizibil, își înțepau urechea cu un spin de cactus și, cu două degete, luau două picături de sînge pe care le înălțau spre zeul-astru, Quetzalcóatl : „șarpele cu pene“ care, mai mult decît un zeu, e un mod de a gîndi lumea ; și care cuprinde în numele său și pămîntul și cerul, și durerea și dragostea, și clipa care a fost și speranța, vîntul din care se naște soarele, țărîna din care se naște aripa, noaptea din care înflorește lumina, cîntecul în care zvîcnește sîngele, amintirea în care zvîcnește zborul, zeu și om, șarpe în care penele uscă resemnarea, pasăre în care șarpele deschide rănile, sămînță și fruct, noroi și stea, drum care începe și nostalgie, țărîna devenind pas, pasul devenind dans, dansul devenind zbor, zborul devenind timp, și timpul spunînd „vreau să-mi amintesc“... nu cunosc un mit mai potrivit pentru a spune că un singur pas desparte singurătatea de dragoste ; sau întreborea lui Hamlet de recunoștință.

OCTAVIAN PALER ■

CRONICA SPECTACOLELOR

Seară lîngă un gard văruit

Ai fost la teatru ? Am. Și cine a mai trecut pe drumul scenei ? Cine să treacă ? Ia, de-alde Marin al lui Sorescu, Virgil al lui Ogășanu, Ica a lui Matache, Luminița a lui Gheorghiu, Valeria a lui Ogășanu, Cornel al lui Coman, Dan al lui Damian, Gelu al lui Colceag, Dan al lui Jitianu, Șerban al lui Frățiță, Titi al lui Trandafiridis...

O carte a plăcut unor actori, au învățat-o pe dinafară, și-au început s-o rostească de pe-o scenă. Bineînțeles, nu oricum, ci cu chichirez meșteșugăresc din partea lor, ajutat și de-acela al unui scenograf, al unui maestru de lumini, al unui ilustrator muzical. A ieșit un spectacol în bună măsură inedit : un fel de recital de proză. Un spectacol care place și care are și de ce să placă : „La lilieci“ e-o carte bună ; regia colectivă, în general, și condusă de Virgil Ogășanu, în special, ține frîul pitorescului — care al naibii mai place omului din sală ! — bine strîns ; scenografui a știut că loja — și scena, totodată — a spectacolului șuetei rurale de seară de vară a fost, și-a mai rămas, gardul, pur și simplu și văruit gardul de la drum ; actorii e făcută cu har, poftă și firesc ; luminile cad bine, iar muzica nu cîntă prea mult, fiind inspirat respectuoasă față de cuvînt.

Spectacolul e și nu e de teatru. Este, pentru ce-am spus pînă acum ; nu este, pentru că n-a pornit de la o piesă de teatru. Drame și comedii sînt cu duiumul — cît cuprind lumea unui sat și lumea unor amintiri — dar, ori se consumă în afara scenei, ori sînt povestite. Există și cîteva momente dramatice care se petrec pe scenă : „Fanfara“, „Prînzul“ și chiar „Cine-o mai trece pe drum“ (în paranteză fie spus, eu unul n-am știut că Luminița Gheorghiu are atîta „forță dramatică dinăuntru“ și-ncă eliberată neostentativ, revelație care, firește, mi-a fost o bucurie). Există personaje de teatru. Dar, mai important decît toate și mai de teatru ca toate există o mască. Mască în cel mai frumos înțeles al acestui cuvînt. Mască de teatru ! O mască a unui chip colectiv. O mască-portret care are darul să arate și ce-i înăuntru, în sufletul de după chip. Iar chipul nu-l al oricui. E al satului românesc dintotdeauna și, într-o măsură, de azi. Al satului, cu necazurile lui dar și cu acea putere, a țăranului român, care se cheamă haz. Haz chiar și-n drumul acela, de care nimeni nu poate scăpa, pîn-la lilieci, loc de veci.

Spectacolul de la Teatrul Bulandra e o cîntare autentică, dinăuntru, subtilă, și continuu profund românească. Deci — cînd ne ține brîul artei ! — ne putem cînta nu numai cu solemnitate, ci și cu zîmbetul pe buze. Ceea ce-i și realist, și pe firea noastră, și propagandistic de eficiență.

NELU IONESCU ■

EXPOZIȚII

Dan Băncilă — sticlă

(Galeria Simeza)

Există o seamă de idei care, deși arareori sau niciodată spuse, par a controla toate entuziasmele noastre la arta tapiseriei contemporane, a sticlăriei și ceramicii de artă, la acele arte unde **materialele vin în sine cu seducătoare frumusețe**. Dacă unele butade despre lucrul sculptorului țin să dea un rol hotărîtor luminii în care stă sculptura, de sticlărie ar trebui să vorbim ca de un fapt în totalitate al luminii. Statuile au o viață moleomă și misterioasă în lumină înceată, obiectul de sticlă însă se stinge odată cu raza plină. Opera sticlarului, chiar și aceea ieșind dintr-o concepție foarte austeră a plasticității, e tot feerie, fiindcă lumina își trimbițează ființa în orice ciob de siliciu vitrifiat. În creația unor artiști sticlari se petrece, cu toate acestea, minunea că forma brute și adună fluidul luminos îmbrăcîndu-l cu idee. Dan Băncilă e un astfel de artist, neobosit ca inventator de situații ale sticlei, harnic cînd e să dezvolte o temă, hotărît să se măsoare cu oricine, oricînd. Un artist activ, cu multe expoziții, cu participări la prestigioase întîlniri interne și internaționale ale breslei, cu lucrări de artă monumentală, cu premii, între care unul, remarcabil, la Quadrienala artelor decorative de la Erfurt. Expoziția de la Simeza urmează la doi ani uneia deschisă tot aici. Acum, Dan Băncilă prezintă ansambluri de vase — care sînt variații pe temă — precum și serii de obiecte inalte în spațiu cu sugestia plină de tactilă poezie a plantelor și fructelor subacvatice așteptînd cu sublimă durere mișcarea undei. Principiul care face din toată expoziția o singură operă cu o infinitate de înfățișări, operă tulburătoare cum tulburătoare e și natura, cunoscută și atît de infinit necunoscută, e unul biomorfic. Sigur, frunza a fost simțită de foarte multă vreme ca element aproape necesar în decorul sticlăriei de artă, dar iată pentru intîia oară frunză născînd viu, trăgînd viață din materia suav modelată în cleștare. Obiecte, se înțelege, unicate, care trebuie să fie punctul de interes maxim într-un spațiu, să modeleze, să formeze spațiul acesta pe criteriul de armonie adus de ele. Desenul foarte studiat, tăietura de orfevru a unor plane, culoarea nu atît intensă cît autoritară, faptul că seria de trei-patru obiecte strigă absența oricăruia din ele — toate ne vorbesc de gîndul ambițios al unui artist care vrea să facă din lucrul decoratorului cheia muzicală a unui ambient.

Ar fi de scris încă de munca uriașă ce-o reclamă pregătirea unei expoziții de sticlărie în cele două săli ale Simezei. De fapt, numărul de opere în sticlă nu e lămuritor. Cu unele excepții, cînd obiectul e tras în tipare și, deci, poate fi fabricat în mulțimi, toate celelalte sînt construcție la cald, fiecare în parte, pornite dintr-un desen dar încă inventate în procesul făuririi lor. Procesul acesta merge în timp

și dă un procent considerabil de nereușită. Practic, unul din zece obiecte abia ajunge să-l mulțumească pe autor, să-l dea puterea să-l pună într-o selecție personală. Să nu uităm că sticla e material ingrat și că un accident îl poate lăsa pe artist fără martorul osîndei lui într-o creație pe mai mulți ani. Așa s-a întîmplat la cutremurul de anul trecut, cînd Dan Băncilă a pierdut tot ce muncise într-un timp bun.

Expoziția lui Dan Băncilă are un public divers, care își manifestă deschis frămîntările și simpatia, situație care poate fi pusă, cum scriam la început, și pe seama frumuseții în sine a materiei (a sticlei, a chimicalelor ce-o colorează) ; numai că, de astă dată, ideea aceea arareori sau niciodată spusă umblă sfios deoarece momentul artistic e puternic și de-o tonică originalitate.

TUDOR OCTAVIAN ■

RUBRICA MEA

Explicare și implicare

Dintre numeroasele antologii literare care au apărut în ultima vreme, m-a atras cea mai recentă, cu titlul sadovenian : **Cîntecul amintirii**, antologie și prefață de Cezar Ivănescu. Au fost „antologați" șaptezeci și cinci de poeți, dintre care treizeci și șapte în viață. Auguste Comte observase că omenirea se compune din mai mulți morți decît vii. Mă bucură că diferența numerică e minimă : majoritatea absolută, „la tanc", pentru cei dintîi.

Pentru că antologia este închinată amintirii, mi-am adus cu acest prilej aminte că în alte colecții similare, de texte ale scriitorilor din trecut și din zilele noastre, am descoperit cu mirare că figurez și eu printre autorii fără voie, adică printre cei care nu au fost întrebați dacă sînt de acord asupra textului, dacă nu cumva ar avea altul mai potrivit, sau dacă n-ar fi nimerit, în prealabil, să-și revadă paginile cu pricina, spre a le aduce eventual îmbunătățiri etc. Nimic din toate acestea. Editurile procedează la fel, vorba aceea, și cu vii și cu morții, socotindu-i pe toți laolaltă, căzuți în domeniul public. Prin aceste două din urmă cuvinte se înțeleg scriitorii și artiștii de la moartea cărora au trecut 50 de ani.

Pentru edituri, așadar, consimțămîntul scriitorului în viață nu-i o problemă și cu atît mai puțin acela al celui trecut nu de mult **ad patres**, chiar dacă a lăsat urmași. Astfel, văzînd că din poezia lui Ion Barbu a fost aleasă elegia **Peisagiu retrospectiv**, mi-am adus aminte că în ediția îngrijită de Romulus Vulpescu autorul și-a categorisit-o în acești termeni :

„Versurile sunt proaste. Nu se mai pot salva".

Salvatorul s-a găsit însă, în persoana noului îngrijitor, al actualei antologii, care s-a gîndit să le pună în valoare. Dreptul său ! Cu o condiție : aceea de a obține consimțămîntul celor în drept, în speță al doamnei Gerda Barbilian văduva poetului, căreia îi datorăm o foarte bine primită carte de amintiri despre ilustrul dispărut în anul 1961 (astfel, departe de a fi „căzut" în domeniul public). Întrebată de subscrisul dacă i s-a cerut consimțămîntul, domnia-sa și-a manifestat surprinderea față de procedeu și mi-a răspuns negativ.

Mai rămînea o altă problemă editorială, de o deosebită însemnătate : aceea de a asigura textului fidelitatea absolută, cu alte cuvinte, de a-l feri de erori de lectiune și de greșeli de tipar.

Înainte de a-l cunoaște pe Mateiu I. Caragiale și particularitățile sale ortografice, Ion Barbu obișnuia să nu facă elizione între două cuvinte, dintre care primul se sfîrșea, iar celălalt începea cu o vocală. Spre deosebire însă de mai sus-numitul, după el, „prim și ultim Caragiali", care nu le lega prin trăsură de unire, Ion Barbu folosea acest mijloc de înlesnire a cititorilor, pentru o justă păstrare a ritmului.

Un exemplu de modul în care rezolva Ion Barbu dificultatea :

„Dorința mea îți va aprinde / Ardori ce nu se pot grăi / **Și-in** ciuda umbrei ce **se-ntinde** / Ne vom iubi, ne vom iubi".

În treacăt fie zis, poetul nu avea decît 24 de ani cînd a scris această poezie de dragoste, în stil direct, iar citata strofă cu timbru de romanță îi va fi sunat mai tîrziu foarte neplăcut la ureche, smulgîndu-i sentința categorică de condamnare.

Or, noul editor își ia libertatea de a ortografia : „**Și-a** ciuda umbrei ce **se-ntinde...**"

Este corect, dar nu mai e Ion Barbu.

Lucrul n-ar fi, la urma urmelor, prea grav, dacă poezia, repudiată de autorul ei, ar fi apărut fără grave greșeli de tipar în recenta antologie. Din păcate, la versul 21, citim în original :

„Din **golul** toamnei vei renaște", dar în antologie :

„Din **glasul** toamnei vei renaște".

Iar în versul final, în loc de :

„**Va-ncovoia** și peste noi"

citim în antologie :

„**Vă-ncovoia** și peste noi"

La alți poeți, ca Eminescu, știut pe dinafară de generația mea, cititorii cu ureche muzicală vor îndrepta singuri, în sonetul bine cunoscut :

„Trecut-au anii ca **nori** lungi pe șesuri"

în loc de :

„Trecut-au anii ca **nouri** lungi pe șesuri"

care mutilează ritmul !

Mai numeroase sînt greșelile de tipar în nu mai puțin vestita **Steluță** a lui Alecsandri :

„Pe **pianul** (în loc de **plaiul**) nemuririi..."

„...și **de atunce** în **cruda-mi** rătăcire..."

în loc de :

„...și **de atunce**, în **cruda-mi** rătăcire..."

„**Frumoasă ingerească**" (în loc de **ingerească**)...

„Precum un vis de aur **eu** (în loc de **în**) viața-mi ai lucit"...

Și altele, și altele, și altele ! Recordul a fost bătut cu minunatul psalm al 136-lea în tălmăcirea lui Dosoftei („La apa Vavilonului...").

Și această problemă editorială trebuie privită cu toată seriozitatea, mai ales cînd e vorba de colaționarea corectă a textelor din clasicii noștri ! Cît despre cea dintîi : nici o speranță de îndreptare !

ȘERBAN CIOCULESCU

OPINII

Probleme editoriale

În ultima vreme au apărut, în diverse publicații, mai multe articole despre polemicile literare. Autorii lor, într-un consens aproape impresionant, au făcut o netă delimitare între polemică și pamflet, nu inedită dealtfel (o formulase, în termeni memorabili, încă E. Lovinescu), susținînd necesitatea polemicii și respingînd pamfletul.

Foarte discutabilă mi se pare nu atît această distincție (ce implică o ierarhie nedreaptă : de la Heliade și Eminescu pînă la Arghezi și Zaharia Stancu pamfletul n-a încetat să fie pentru scriitorii români o strălucită modalitate de exprimare literară), cît mentalitatea pe care o exprimă. Este vorba, în primul rînd, de o idee sumară : prin care discuțiile literare sînt reduse la aspectele lor extreme și — uneori — extremiste. Apoi, de o prejudecată : că pentru a fi viabile dezbaterile trebuie să aibă neapărat un caracter belicos. În fine, de propunerea unei false alegeri : între polemică și pamflet.

În realitate, nici polemica, nici pamfletul, nici ambele împreună nu epuizează posibilitățile de existență și de manifestare ale confruntării unor puncte de vedere deosebite. Sînt, e drept, cele mai spectaculoase : dar și cele mai puțin profitabile. Nu factura polemică asigură consistența unei opinii. Între polemică și pamflet diferențele sînt formale, nu de esență ; se tinteste spre obținerea nu a unei clarificări ci a unei victorii. Departe de a fi motorul discuțiilor, polemica — ori pamfletul — constituie de fapt frîna lor : prin escamotarea a ceea ce este substanțial, prin tendința vădită spre închidere (se caută „ultimul cuvînt", „replica decisivă" etc.).

Mai păgubitor este însă că multe discuții ce ar fi putut lua un curs viu și cu adevărat util sînt stinse în germene tocmai fiindcă lipsindu-le aspectul polemic par neinteresante chiar celor angajați în ele ; cînd, de fapt, privesc foarte adesea chestiuni fundamentale ale realității literare. Aici își dezvăluie prejudecata „polemismului" obligatoriu caracterul inhibant. Iau, dintre multele posibile, un singur exemplu. Citiva critici au făcut observația că există o disproporție vădită între interesul pentru „trecut" (mai apropiat, mai îndepărtat) și preocuparea de „prezent". S-a creat, remarcaseră ei, un stereotip literar prin care problemele de conștiință, frămîntările, opțiunile, căutările, conflictele de ordin moral și social dacă nu chiar politic, pe scurt, aspectele realmente serioase și grave ale existenței, sînt plasate în epoci istoricește încheiate, fel indirect de a se spune că sînt — au fost — clasate. Evidentă era această atitudine mai ales în romanele despre perioada postbelică a căror problematică se rezolva, brusc dar fericit, printr-o simplă indicație de ordin cronologic. Un prozator, un excelent prozator trebuie să spun, a înțeles această observație ca pe o virtuală interdicție și a pledat într-un frumos articol pentru continuarea investigării literare a „trecutului". Avînd, desigur dreptate : dar numai în măsura în care preocuparea de „trecut" nu reprezintă o formă a îndepărtării de prezent sau a proiectării actualității într-o viziune atît de armonios idilică încît singura posibilitate de a mai găsi vreun conflict stă în evocarea epocilor mai vechi. Cum nu s-a ivit nici o „polemică" discuția s-a sfîrșit prematur...

Fără a-și fi pierdut interesul potențial : separația dintre „trecut" și „prezent" a devenit, în planul preferințelor literare, încă mai vizibilă. Notele ei definitorii, mai numeroase acum față de momentul cînd a fost semnalată, indică limpede că este vorba nu atît de o îndreptare avînd ratiuni cu neputință de a fi ocolite, cît de **un șablon literar.** Întoarcerea spre trecut este dublată, în straturile mai profunde, de o atitudine pe care aș numi-o explicativă : sînt expuse nu probleme, ci fapte, accentul este așezat pe colectionare, nicidecum pe investigare. Un asemenea roman nu dă o imagine a omului într-o epocă istoricește determinată — o imagine reprezentînd, în fond, spiritul actualității — ci se preface într-o „cronică" aglomerînd întîmplări, de preferință cît mai șocante. Unele, și nu puține, verosimile sau autentice din punct de vedere istoric : dar selectate în funcție doar de spectaculozitatea lor. Multe drame, puțin dramatism ; multe fapte, mulți oameni, puțină viață totuși. În mare măsură această diferențiere dintre „trecut" și „prezent" corespunde unei diferențieri de atitudine : între **explicare** și **implicare.** Miza romanului „de explicare" stă în caracterul senzational al faptelor înfățișate, uneori chiar în facilul act de „curaj" prin care sînt aduse în prim-plan evenimente cît mai zguduitoare. Nu prezența lor este discutabilă, ci funcția literară pe care o îndeplinesc : de mijloace de atractie. Istoria în aspectele ei anecdotice interesează cu adevărat, nu literatura, în multe din romanele despre „trecut".

Implicarea, dimpotrivă, asigură o autentică situare în prezent chiar atunci cînd materialul epic este plasat în vremuri îndepărtate. Un singur exemplu : **Rug și flacără**, excepționalul roman al lui Eugen Uricaru, este în toate laturile infinit mai actual decît multe din producțiile manufacturiere despre deceniul '50—'60, deși urmărește destinul unui revoluționar din epoca 1860—1877 ; și nu poate fi o întîmplare că Eugen Uricaru este și autorul unor remarcabile nuvele a căror acțiune „se petrece" în actualitate. Dacă nu este decisivă, situarea și sub aspect faptic în prezent obligă totuși la un spor de implicare : o implicare deopotrivă literară și morală. Semn al participării și nu al practicării unui simplu „mestesug", cum este, de multe ori, „explicarea". Putem explica orice ; dar nu ne putem implica, esențial, decît în prezentul vieții.

MIRCEA IORGULESCU

Exemplul Philippide

După ce vreme îndelungată le-am dus dorul, de mai multe săptămîni citim din nou, în special în paginile **României literare,** articole semnate de Alexandru Philippide. Cel mai mare poet de azi al românilor, pe care doar neșansa nu l-a trecut în rîndul laureaților Premiului Nobel, dă o înaltă pildă de ceea ce înseamnă să fii o conștiință a acestei lumi. De curînd, autorul **Monologului lui Babilon** scria o pledoarie înflăcărată pentru reeditarea monumentalei opere călinesciene — **Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent,** bun de preț al spiritualității noastre. Este numai un exemplu de luare de atitudine într-o problemă fundamentală a culturii române. Articolele lui Alexandru Philippide, concepute într-un stil limpede și simplu, care nu-ți ia ochii cu zorzoane sclipitoare dar inutile, sînt rodul unor meditații profunde asupra condiției umane, meditații susținute de solida temelie pe care o formează cărțile, și totodată o expresie a unei energii pline de semnificații pentru generațiile mai tinere care uneori își pierd vremea fără a înțelege că omul are o menire și că viața merită să fie trăită deoarece capătă un sens numai prin muncă. La o vîrstă la care unii cred că e cazul să se retragă din arena publică și să se odihnească neștiuți de nimeni — pe 1 aprilie, Alexandru Philippide împlinește 78 de ani — marele poet și cărturar ne învață prin propriul său destin, fără ostentație, că nimeni nu trebuie să abdice de la cea mai înaltă virtute hărăzită locuitorului acestei planete : aceea de a crea valori, indiferent în ce domeniu. Într-o țară și într-o epocă în care fiecare este chemat să nu precupețească nici un efort pentru a ne ridica la un alt rang de civilizație și cultură, Alexandru Philippide, o conștiință care ne-a scrutat și ne scrutează în continuare mai adînc decît ne închipuim, își mărturisește prin prezența sa în paginile presei săptămînale încrederea nețărmurită în puterea omului de a se împlini numai prin trudă.

GEORGE ARION

CRONICA LITERARĂ

Mircea Martin: „Identificări"

Cu Identificări critica lui Mircea Martin devine mai aplicată la fenomenul literar și mai analitică. Totuși formula propriu-zisă oscilează tot între eseu și interpretare : pe de o parte criticul solicită opera, pe de altă parte i se confesează. Cu alte cuvinte, el identifică — teme, idei, mai puțin profiluri —, identificîndu-se (ne gîndim mai ales la studiul despre Tudor Vianu). Nu înseamnă că trece cumva printr-un complex de originalitate : Mircea Martin mi s-a părut întotdeauna, deși scrie relativ puțin, sigur de vocația sa. Dar identitatea de sine a criticului n-ar avea probabil nici o noimă în afara unei opere critice pe măsură, de creație solidă. În critică stilul nu înseamnă totul și nici platforma de idei. **Identificări** poate fi un titlu programatic, eseurile din volum — în special studiile din prima parte — se dovedesc la lectură construcții critice pure. Mult mai pragmatic a fost conceputâ, credem, cartea anterioară, cu titlul richardian: **Critică și profunzime** (1974).

În schimb, Mircea Martin nu aprobă singularizarea excesivă și nici nu se arată pornit, în interpretare, să spună mai mult decît spune textul. Face o critică aproape „literală" (firește, nu în sens lingvistic) : conferă textului deplina libertate de a se manifesta. Singura constrîngere este aceea a alegerii și a fragmentării: a alegerii, fiindcă Mircea Martin nu scrie chiar despre orice ; a fragmentării, fiindcă sensul total, către care aspiră necontenit criticul, nu poate fi altfel făcut inteligibil. Critica este și ea, în ultimă instanță, literatură. O regie subtilă armonizează ideea critică (ipoteza de lucru) și formula care definește. Ne-a reținut cel mai mult atenția primul eseu din volum : **Blaga — poet anticipat.** Găsim aici de fapt **tot** Blaga. Pentru Mircea Martin este foarte important să știi să te apropii critic de un poet : adevărata apropiere este, în actul critic, o îndepărtare. Poate că el însuși a așteotat mult pînă să i se revele o cale de pătrundere în universul Blaga. Pînă la urmă a găsit-o, propunînd o lectură analitică a primelor două volume în perspectiva întregii lirici blagiene. Chiar dacă **Poemele luminii** sînt pline de imperfecțiuni, vom descoperi aici un Blaga mai explicit. Tactul și discreția criticului sînt uluitoare. Cum altfel s-ar fi cuvenit întîmpinat poetul tăcerii ? S-ar putea obiecta că e mai ușor să scrii despre **Poemele luminii** și **Pașii profetului** decît despre ciclurile ulterioare. Mircea Martin scrie însă pur și simplu despre Blaga. Aflăm că pentru a ajunge la sine poetul parcurge și el un proces de identificare (în acest punct autoreflexia și reflexia criticului se suprapun). La început Blaga pune distanță între eu și lucruri, apoi distanța dispare. Cel mai important eveniment care se întîmplă în **Poemele luminii** ar fi întîlnirea cu Poezia. De prima dată Blaga apare ca poet în tot ce scrie. Mai putem vorbi atunci de masca poetului ? Criticul se agață de orice cuvînt care numește **ceva** în legătură cu poeticul și misterul. Își asumă întocmai, în sensul lor propriu, ideile, imaginile, simbolurile. Reduce astfel lirismul la rostirea explicită a poetului.

Lui Tudor Vianu îi dedică un studiu admirabil, de parcă l-ar fi scris Vianu însuși (am avut acest sentiment ciudat la lectură). Trecem peste amănunte, oprindu-ne doar asupra finalului. Exegeza a parcurs de astă dată un drum lung, relatat cu sobrietate, de la asceza clasicizantă a eului la misterul personalității : într-o poezie, într-adevăr „zguduitoare". Vianu vorbește de „sutele de lupte" în care și-a înfrînt demonii. Mărturisirea aceasta brutală dă culoare portretului, prea sever, al profesorului, dar numai atît. Criticul nu se hazardează mai departe, deși pornind de aici ar fi putut realiza foarte bine o psihanaliză a clasicismului în general. N-o face și nu întîmplător procedează așa. Mircea Martin, reputat teoretician al literaturii, are o altă concentie despre artă și cultură în poezie, de exemplu, el este adeptul unei profunzimi exteriorizate. Prizează poeticul în primul rînd ca reverie a lucrurilor sau a elementelor. Sistematic, el caută poezia cît mai departe. Desigur, schema critică a identificării permite și întoarcerea la eul propriu-zis, dar lirismul nu apare ca simplă emanație ireversibilă a acestuia. De fapt, ceea ce contează pentru critic e mai ales mișcarea lirică, într-un sens ori altul. Trecerile cu dezinvoltură de la text la biografie și invers fac posibile extrapolările acelea inteligente, de sugestie mai mult epică, extrapolări care salvează — cînd e cazul — demersul critic de monotonia aforistică. Fundoianu, poet al „inaderentei" la orice decor, se regăsește, în schimb, în ceremonialul erotic desprins parcă din **Cîntarea Cîntărilor.** Comentariul înviorează întregul studiu. La fel procedează cu Călinescu, raportat la „mitul vechimii".

O selecție din publicistica de înaltă ținută a lui Mircea Martin acoperă a doua secțiune a volumului, sub titlul frumos **Imposibila gratuitate.** N-avem de-a face cu articole inedite, dar toate întrețin climatul actualității imediate. Și mai vizibil este aici darul de a formula concis, aforistic al criticului.

CORNEL MORARU

Nichita Stănescu

Cîntec de leagăn

Cum mama cînd mă sărută pe obraz,
cum tata cînd îmi dădea
o palmă pe obraz
cum iepurii în alergare
şi cum lumina în iluminare,
stam blînd şi adormeam
visuri visam
dintr-un alt an,
de cu totul altă dată de an.

Graţia

Eu sunt o fereastră,
un geam, un loc liber
prin care cineva îl vede
pe altcineva.
Caut să mă spăl tot timpul,
să nu mă murdăresc de muşte
şi nici de nimic ;
să fiu transparent
ca cineva să-l vadă prin mine
pe altcineva.

Al aerului

Piatra se răcise,
te priveam, Narcise
între mari oglinde
tribulinde
Şi fusesem, eu
din munte, ecou
Şi fusesem ou
clocit de vulturul golaş

Imn la întemeierea cetăţii

Inima îmi era ca un simbure.
Trupul îmi era ca o vrajă.
Ploua cu păsări pe mine
cu albuş, cu gălbenuş,
cu tandra, alba stelelor vrajă.
Vulturul îmi spăla cu aripa,
ochiul,
geana şi sprînceana, —
Ileana Cosînzeana
din izvor mă curgea la vale.

Mare cu triste corăbii,
mare cu vulturi
stau singur cu însăşi
singurătatea.

Auguri, voi, Auguri,
de cărămidă sunt la toată cetatea.

Veniţi-mă !

Primăvara

Cădeam de greaua umbră a mea
izbit de tocmai flacăra
din care dumneata ardeai
cînd încă mai erai : —
piatră şi peşte,
os şi vulcan,
cer, stea şi rază
punct şi iarbă verde.

Grigoraş Dinicu: Memorii

Apoi am mers să vizităm standul lui Ford. Aici am rămas surprinşi cînd ni s-a propus să dăm un aconto de 5 dolari şi să alegem orice automobil ne place, condiţia principală fiind să avem angajament şi doi giranţi. La refuzul nostru, spre a ne convinge totuşi de realitatea propunerii, ne-a scos afară şi ne-a întrebat ce automobil ne place, arătîndu-ne vreo 30—40 de automobile. Eu, care eram mai tînăr ca toţi, poate mai îndrăzneţ, am arătat spre un tip sport. Atunci omul nostru m-a invitat în automobil şi făcu o cursă pe pista de 8 etaje construită anume. Aici automobilul putea arăta toată gama puterii sale, viteza la urcuş, la coborîre, cît face pe kilometru lansat etc. Totuşi la coborîre (cursa era de 14 km) am renunţat că un român.

Dar „trilionul" şi „emisfera", însemnele expoziţiei, constituiau capodopera tehnicii americane. Erau acolo cele mai mici şi neînsemnate amănunte asupra boogăţiilor posibile ce le pot oferi apa şi pămîntul. Binefacerile ştiinţei medicale, aparate inventate, presupuneri asupra viitorului, încercările contra celor mai grele şi grozave flageluri în domeniul medicinei, tehnica în domeniul artelor etc. Totul era prezent, dar nu prezenţi la figurat, ci prezent la propriu, fiindcă am văzut pe mulţi tineri şi tinere (americani) luînd notiţe sau calculînd în faţa celor expuse veracitatea exponatelor.

Parcul atracţiilor care era nesfîrşit, ocupa 12 hectare. Cîte frumuseţi distractive nu oferea celor ce vizitau acest parc ? Aci se găsea un pilon înalt de circa 200 metri şi erau amenajate de jur-împrejurul său paraşute care prezentau toate garanţiile că accidentul este complet îndepărtat (şi eu am făcut o ascensiune şi o coborîre). Prezentînd asemenea garanţii, aci era totdeauna afluenţă de public (o ascensiune şi o coborîre costau doar 10 cenţi). Dar într-o seară, o pereche a rămas suspendată pînă a doua zi după-amiază, la o înălţime de vreo 150 m. Vă puteţi închipui prin ce emoţii a trecut biata pereche pînă ce mecanismul acelei paraşute a fost reparat.

Dar Palatul istoriei Statelor Unite ? Cîte documente inedite din viaţa pionierilor americani. Cu cîţi Bufalo Bill, afară de cei legendas din poveste, nu am făcut cunoştinţă. Dar cîţi şi cîţi oameni de sacrificiu au au avut americanii în decursul scurtei, dar bogatei lor istorii ? Dar textele legilor americane, iscălite de Lincoln, de Jefferson, de Washington şi at ţia alţii, care sacrificînd totul pentru libertate, au izbutit să transplanteze în sufletele generaţiilor mereu noi dorul de libertate şi pace, pentru care omenirea întreagă a suferit răscoale şi războaie, omorîndu-se fraţii între ei.

În ziua de 23 august, cînd noi sărbătoream aniversarea zilei de naştere a soţiei lui Grigoraş Dinicu (ea fiind în ţară), vine domnul consul Popovici şi ne anunţă că e foarte probabil să terminăm la sfîrşitul lunii angajamentul şi să revenim în ţară. Surprinşi de această plecare neaşteptată am intrat cu toţii în consiliu în apartamentul care-l ocupa Grigoraş Dinicu în cartierul Flusing, foarte aproape de Expoziţie (de unde locuiam noi pînă la pavilion făceam aproximativ 10—15 minute pe jos).

Concluzia desprinsă în acea seară, după vreo două ore şi ceva de dezbateri, a fost că vom pleca acasă numai dacă ne vor achita pînă la ultima centimă durata contractului Însă la radio în seara aceea se vorbea foarte mult de război şi de Hitler.

A doua zi, 24 august, ziarele americane publicau diferite comentarii asupra stării de fapt în care se găseşte Europa faţă de Hitler. Multe ziare socoteau războiul imi-nent.

La dejun, cînd diferite personalităţi ataşate pe lîngă Ambasada şi Consulatul nostru au venit ca de obicei la masă, ne-am interesat de la ele de cele spuse în ajun de domnul Popovici. Nimeni nu ştia nimic, însă cu toţii credeau că războiul poate izbucni din clipă în clipă.

Cu aceste ştiri contradictorii şi pline de presupuneri, am rămas pînă seara, cînd un ziar european, foarte citit în New York, estima pe prima pagină eventualele forţe aeriene ale viitoarelor state combatante. Cînd admiram fotografiile din ziare, cineva vine şi ne spune că toate cursele de vapoare pentru Europa se vor suspenda în noaptea aceea.

— Nici o grijă băieţi, nu rămînem noi agăţaţi ca fraierii aci. Ce, aţi uitat că America nu intră în război şi că ea va sta neutră ?

Fiecare începusem să facem strategie. Din grupul nostru trei inşi am fost convinşi de un lucru, pe care timpul l-a confirmat, că nimeni nu va cîştiga acel război decît acel ce va fi neutru şi se va îngrozi de ruinele şi distrugerile provocate de război.

Ce ne facem ? Hai să mergem la ministrul nostru Radu Irimescu şi să lămurim situaţia. Ce ne vom face în America, dacă începe războiul ? Dar ce s-ar întîmpla dacă vom renunţa chiar noi la angajament şi să mergem acasă cît mai avem timp ?

Radioul, în colţul unde noi stam ziua de vorbă şi seara după serviciu, era acum deschis tot timpul şi fiul patronului ne impuia capul cu toate evenimentele importante din Europa. Şi noi înţelegeam exact ce înţelege leul flămînd cînd se ceartă cu iepurele.

Două zile a fost un du-te-vino la consulat, însă domnul Popovici nicăieri nu era de găsit (mare şarlatan tipul ăsta. Ce noroc a avut că nu ne-am dat seama de micimea sufletului său înainte de îmbarcarea noastră spre Europa).

În fine, în seara zilei de 28 august apare în sfîrşit consulul Popovici şi, categoric, ne spune că în ziua de 1 septembrie vom pleca în Europa cu vasul francez „Normandie". Ce ne facem ? Dacă plecăm fără să ne ridicăm drepturile, ştiam că în ţară nu le vom mai primi.

Totuşi, în ultima clipă, apare ca un înger salvator, marele violonist Jascha Heifetz şi propune lui Grigoraş Dinicu un angajament pe 56 de săptămîni pentru întreaga orchestră, cu un gaj de 246 dolari pe seară, iar ca atracţie să cîntăm (10 minute) la cinematografele pe care le va desemna managerul orchestrei, personaj care ni-l va prezenta mîine la ora 1, la Worldorf Astoria.

(Va urma)

Octavian Paler

Ulise

Am cutreerat ani în şir mările
şi cînd ne-am întors ne-am dat seama
cît de puţin ne îndepărtasem de ţărm.
De fapt, nu ne îndepărtasem deloc.
Eram tot acolo şi iubeam aceleaşi lucruri
numai că eram mai bătrîni
şi ne venea greu să surîdem.
Ne-am pierdut la Troia obiceiul
de a surîde uşor
şi iubim altfel, mai trist.
În rest, sîntem aceiaşi şi iubim aceleaşi lucruri,
iubim...

Digul

Marea loveşte digul pe care în seara aceea
n-am avut curajul să mergem la capăt. Piatra udă
luneca şi, la un pas de noi, era ruptă. Dacă eram neatenţi
ne puteam prăbuşi în apa ce fierbea dedesubt.
Dar am fost atenţi. Ca totdeauna. Atît de atenţi
încît într-o zi vom renunţa să mai pătrundem pe dig.
Ne vom mulţumi să ne-aducem aminte de el,
apoi ne vom aduce aminte mai rar
şi îl vom uita în cele din urmă,
vom uita că-ntr-o seară eram poate hotărîţi să mergem la capăt.
Acum chiar dacă aş merge pe dig,
nu mai pot s-o fac decît singur. Pot aluneca
sau pot înainta curajos. E tot una.
Şi-aş vrea să uit în ce zi mă aflu, în ce an şi unde,
să ascult marea lovindu-se întruna de dig, să mă întreb
cine sînt, ce vîrstă am şi ce caut aici.
Şi de ce m-am oprit în faţa acestui dig,
ca şi cum l-aş cunoaşte ?

SCRISORI IMAGINARE

Către Hölderlin

Aţi scris undeva într-un vers : „La ce bun poetul,
în vreme de secetă ?" Şi tocmai asta îmi dă îndrăzneala
să mă adresez unui mare poet şi să spun că adevăratul curaj,
adevăratul curaj al poeziei nu este probabil să cînte ploile
cînd toată lumea le vede, adevăratul ei curaj e să vadă
cerul pîrjolit şi să spere. Şi înainte de a fi ploaie adevărată
care udă cîmpiile, ploaia să fie astfel speranţă şi cîntec. Poetul
anunţă cetăţii, pămîntului că ploaia există,
anunţă oamenilor că au datoria să spere. Un poet
în faţa unui cer ars, în faţa unui cîmp pîrjolit
şi care riu e în stare să cînte şi să creadă în ploi,
să ne aducă aminte că ploaia există, că ea va înflori pămîntul bolnav,
aşadar un poet care nu e un profet al speranţei,
un poet cu buzele arse care nu simte nevoia să cînte ploile lumii
n-a înţeles că poezia e în primul rînd o formă a speranţei.
La ce bun poetul în vreme de secetă ?
Să cînte ploile tocmai atunci,
cînd avem cea mai mare nevoie de ele, cînd ne lipsesc şi ne dor,
cînd soarele arde şi mîinile miros a îndoială,
cînd arbori de nisip se risipesc la cea mai mică adiere,
cînd amintirile au gust de eroare şi speranţa e un cuvînt dificil
şi cel care cîntă ploile riscă să fie dispreţuit şi lovit
chiar cu pietre, urmărit şi de zei şi de oameni
pentru nebunia şi curajul său care cîntă
ploile, care cîntă torentele cînd oamenii ridicînd braţele
rămîn răstigniţi în aer ca pe dealul Golgotei. Cine să anunţe ploile
dacă nu poezia? Cine să aibă curajul să vadă pe cerul gol
nori de ploaie
cine să-şi ia riscul de a profeţi ploile dacă nu poezia,
cea care a stat cu grecii sub zidurile Troiei
şi cea care a coborît cu Dante în Infern ?

Cenaclul ca spectacol (III)

La întîmplările Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar comunicarea nu se realizează într-un **singur** sens, de la interpreți către public, așa cum se petrece la o reprezentație tradițională. Rînd pe rînd emițătorii devin receptori și invers, ceea ce creează posibilitatea unui **dialog** viu și spontan, sincer pînă la rostirea unor adevăruri chiar usturătoare la adresa celor de pe scenă — ca și a unor spectatori. Mesajului transmis de pe scenă i se dă o replică promptă de fiecare dată. Din această pricină membrii cenaclului Flacăra nu par posesorii unor adevăruri fundamentale pe care catadixesc să le împărtășească și celorlalți cu condescendență, ca și cum aceștia nu pot face nimic altceva decît să le memoreze și să le repete papagaliceşte, acceptîndu-le și extaziindu-se de profunzimea lor. Toți cei prezenți la o astfel de întîmplare literar-artistică sînt parteneri de conversație cu drepturi și datorii egale, fără ca nimeni să se erijeze în atoateștiutor și fără ca nimeni să dorească să-l convingă pe celălalt lipsindu-l de posibilitatea de a medita singur la justețea opiniei exprimate și de a-și spune la rîndul său părerea. Pentru a realiza un dialog **veritabil**, atît membrii cenaclului cît și spectatorii se străduiesc să șteargă demarcațiile care există între ei înțelegînd că **numai împreună** pot fi create momentele artistice. Dealtfel, unele din piesele cenaclului nici n-ar putea fi executate în absența publicului fiindcă doar intonate de o mulțime însuflețită ele capătă forță. Spre deosebire de spectacolul tradițional, la care receptarea se face **individual**, la întîmplările literar-artistice despre care vorbim receptarea se face **colectiv**, în **masă**, emoția artistică fiind exteriorizată fără nici o reținere de toți participanții. Comunicarea dintre public și interpreți cunoaște momente de calm, de destindere cordială, dar și clipe de tensiune, de dramatism, chiar pe canalul de emisie apărînd elemente care doar în aparență bruiază dialogul. Dimpotrivă, alternanța aceasta de secvențe pașnice cu altele încordate ajută la o mai bună receptare, excluzînd monotonia, plictiseala care s-ar ivi dacă totul ar decurge la fel de la început pînă la sfîrșit, așa cum te obosește atunci cînd asculți lectura unui text citit cu o voce egală.

Printre alți factori care concură la realizarea unei comunicări reale în cadrul cenaclului Flacăra se numără și **ambianța**. Spectacolele acestui cenaclu se pot desfășura oriunde, pe vreme frumoasă sau pe ploaie, în săli de sport sau în teatre somptuoase, în plin cîmp sau în cămine culturale. Aceasta din pricină că interpreții reușesc rapid să se adapteze oricărui cadru. Ei nu poartă dintr-o localitate în alta decoruri deoarece nici o clipă nu vor să creeze impresia că vin în locul respectiv pentru a oficia un act artistic. Ambianța propice artei promovate de cenaclul Flacăra este una **cotidiană, firească**, putînd fi întîlnită oriunde fără a șoca. Interpreții nu violentează prin prezența lor nimic din realitatea pe care o găsesc, se instalează în ea de parcă i-ar aparține dintotdeauna. La o situare în regimul normalului contribuie și modul în care ei apar pe scenă. Nu ca niște zei care binevoiesc să se ivească printre muritori, ci ca niște oameni obișnuiți care nu se prefac, de mîldă, că nu-și cunosc vreun prieten din sală care le face semne, ci îi răspund fără a se socoti mai presus decît ei. **Adepții unei arte angajate în contemporaneitate, membrii cenaclului nu creează în jurul lor un spațiu și timp convenționale, artificiale, ale unor alte epoci, ci au nevoie pentru a se exprima chiar de spațiul și de timpul nostru, și din această pricină nu fac nimic pentru a modifica înfățișarea ambianței unde sînt primiți.** De cele mai multe ori ei vin îmbrăcați în veșminte cu nimic deosebite de cele ale trecătorilor de pe stradă. Ștergerea deosebirilor dintre interpreți și spectatori se face și altfel : nu de puține ori cei dintîi coboară în sală, se amestecă în mulțime și asistă de acolo la unele din numerele din program, contopirea aceasta realizîndu-se fără efort, fără a atrage cu nimic atenția celor din jur, tocmai pentru că nu se diferențiază de ei. La întîmplările literar-artistice ale cenaclului Flacăra dispare **izolarea** în care se găsesc actorii — sechestrați pe scenă — și spectatorii — țintuiți în fotolii — de la o reprezentație tradițională. Ei se contopesc, formează o masă omogenă care provoacă actul artistic. Tot datorită faptului că pentru cenacliști ambianța în care se găsesc este indiferentă face posibilă și crearea unor spectacole ad-hoc, cu totul și cu totul pe neașteptate, fără nici o pregătire prealabilă. Aceasta nu din pricină că interpreții au niște însușiri ieșite din comun față de cele ale altor actori și cîntăreți, ci fiindcă structura maleabilă a cenaclului le îngăduie să se manifeste în orice conditii. Maniera lor de comunicare cu publicul este una specială, mult căutată în arta spectacolului modern, care urmărește angajarea unui dialog între interpreți și spectatori prin ștergerea barierelor dintre ei.

GEORGE MAREȘ

Jazz Sibiu '78

Cea de-a 8-a ediție a celui mai important **eveniment anual** al jazzului românesc s-a desfășurat în cadrul prestigiosului Festival național **„Cîntarea României"**. În organizarea **Comitetului municipal U.T.C. Sibiu** (prin Casa de cultură a tineretului și clubul său de jazz) și cu sprijinul **Radioteleviziunii Române**, în zilele de **24, 25 și 26** martie cocheta sală a Casei sindicatelor a găzduit peste 18 ore de muzică, realizată de 19 grupuri din 6 centre. La sfîrșitul celor 3 concerte, cu obsesia că aceste rînduri trebuie să ajungă mîine dimineață în București pentru a „prinde" Flacăra de joi, încerc totuși cîteva impresii **pe care nu le doresc definitive...**

Festivalul a fost un mare succes, o trecere în revistă a unui an de muncă, speranță și așteptare. În lipsa concertelor de jazz și cu o activitate a cluburilor mai redusă decît în alți ani, formațiile s-au prezentat omogene, cu o foame vădită de muzică și de public. Individual, au fost lansați cîțiva interpreți de excelentă virtuozitate și muzicalitate **(Ion Baciu, Doru Apreotesei, Florin Crăsiel, Vasile Foica, Ion Gherman)**, în timp ce alții au confirmat aparițiile anterioare **(Adrian Enescu, Dan Dimitriu, Vasile Butoi, Bogdan Cristea, Sepp Gărtz** și destui alții). Fără să fie umbriți deocamdată (cu excepția Enescu—Goldiș), au evoluat în posibilități maxime și „monștrii sacri" ai jazzului nostru : **Sile Dinicu** și excelenta sa echipă, foarte omogenul și serioasul Dixie și **Big band al Casei armatei** clujene, **Marius Popp, Eugen Gondi, Titel Popovici**, pianistul **Dan Mizrahy**, care în fața Filarmonicii sibiene a deschis festivalul cu celebra Rapsody in Blue (**'78** fiind declarat an internațional Gershwin — 40 de ani de la moartea lui) și în prim-planul rînd **Glonț Rădăcană** care alături de Quintetul de suflători „Armonia" al Filarmonicii George Enescu (plus bateristul Florin Dumitrescu) a realizat un moment absolut inedit (formula, ca și titlul unei piese deja celebre : „Brass 5+2" !).

S-a verificat apoi, încă o dată, că **prezența „progresivilor"** în festival îmbogățește paleta lui, influențele reciproce fiind **logice** și **de dorit**. În festival **jazz-rockul** a fost reprezentat de **Experimental Q 2** și **Modal Quintet din Cluj-Napoca** (ambele în componențe mult schimbate și cu lucrări ca „Reflex", „Relaxare spațială", „Explozie primară" și respectiv „Suita modală", titluri care mărturisesc... ambitiile). **Ethos Iași** (excelentă calitate), **Gramofon Timișoara** (noua formulă a confirmat, chiar dacă numai „Între nori", una dintre cele mai realizate lucrări ale evenimentului, a scăpat de masacrul inginerului de sunet) și **Mondial-Spectraj Sibiu**, combinație venită din pop.

Jazzul modern și-a prezentat pe binecunoscuții **Marius Popp (cu Tomy Beretzky, Bogdan Cristea, Eugen Gondi** și **Costin Petrescu), Radu Ghizășan** (în sextet, în care organistul **Colompar** și **Gărtz** au fost „locotenenți" de nădejde), pe **Titus Bojan** (quintet brașovean) și pe **Vocal Jazz Quartet**, cu un repertoriu nou în care au mai apărut și **Florian Lungu** (orgă !), **Radu Goldiș** (banjo) și solista **Elena Abagiu**. Totuși senzația festivalului au constituit-o **Radu Goldiș, Dan Dimitriu**, bateristul **Adrian Tudorache** și **Adrian Enescu**, incontestabil astăzi cel mai bun „moog"-ist din țară, **echipă de rară valoare internațională : cele 15 minute de aplauze au consfințit și un mare succes de popularitate.**

Structura clasică și-a găsit interpreți în două formații de excepție : Big bandul Radio, cu un program special pentru acest moment, în care a apărut și „5 T" și **Dixie și Big bandul Casei Armatei** clujene. Excelent profesionalism din care au strălucit **Cornel Meraru, Nelu Macinescu, Miky Ampoițan, Sandu Avramovici, Mihai Chirilov**, solourile și aranjamentele lui **Dan Mândrilă**, precum și **Cornel Moldovan, Mihai Porcișanu** și **Calo Rudolf**, din echipa clujeană. Apoi, **Big bandul C. U. București** (condus de **Gabriel Mărgărint** și **Dixie (Big band) Cons Cluj-Napoca (Ladislau Vischi)**, formații de studenți conservatoriști, pe care le vom urmări cu atenție și în viitor. Iașul a trimis singurele combouri de jazz clasic : **Sextetul Titel Popovici** (într-o nouă formulă) și **trioul excelentului pianist Ion Baciu** (18 ani !).

Iată deci o repartiție aproape egală (și ideală ? !) a diferitelor „jazz"-uri într-un festival pe care organizatorii l-au dorit și l-au reușit aproape perfect, drept pentru care vom menționa aici, adăugînd sincerele noastre mulțumiri, pe **Vasile Zidaru (prim secretar al C.M.-U.T.C.)**, și **Emil Startulat** (directorul Casei tineretului), pe **Nicolae Ionescu, Titi Stoiculescu** și activul clubului de jazz. Ziarul festivalului „Jazz '78", mesele rotunde, expozițiile de fotografie (Fred Nuss) și afiș de jazz (Călin Irimescu) au completat succesul.

Cu o singură deficiență, e drept importantă (abia în a treia seară s-a asigurat o sonorizare corespunzătoare în sală), **Radioteleviziunea** a fost o prezență permanentă și sperăm că difuzarea promptă (!) cît și cea viitoare va mulțumi nu numai pe excelentul **public sibian** care a știut să „simtă" toate momentele zborului, chiar dacă luminile și camerele TV și de film ne-au readus permanent pe pămînt. Și rămînînd pe acest pămînt, **ar fi de mare actualitate ca ARIA**, care și în acest an nu a avut un reprezentant la Sibiu, să culeagă roadele într-un **mare concert la București**. Ar fi marele dar pe care Sibiul îl poate face Capitalei, precum și un **meritat gest în fața activității rodnice a unora dintre cei mai valoroși creatori și interpreți ai muzicii românești.**

AUREL GHERGHEL

Cinci minute cu

Maria Ciobanu

— Stimată Maria Ciobanu, mai locuiți care în București ?

— Da mai stau, pe strada 13 Septembrie din București, dar puțin, deoarece tot timpul sînt pe drumuri. Mai nou am început să merg cu fiica mea. Astăzi cîntăm la Iași două concerte, mîine la Constanța, poimîine la Tulcea și, uite așa, rar mai ajungem să dormim în București.

— Deci mai nou, aud că sînteți însoțită de fiica dumneavoastră ?

— Da. Liliana este noua mea parteneră, ce să vă spun de ea. Este în clasa a XI-a la Liceul Matei Basarab, iubește muzica clasică, dar cîntă foarte bine și muzică populară.

— Deci i-ați acordat girul ; cum vi se par concertele acum cînd lîngă dumneavoastră, o aveți pe Liliana ?

— Mă simt minunat, sper să dea publicului cît am dat și eu.

— Aș dori să îmi spuneți ce credeți în ceea ce privește talentul ei ?

— A crescut cu muzica din leagăn. Rămîne doar să se decidă în ce parte o apucă, ori spre muzica populară, ori spre muzica clasică.

— Vă văd neliniștită, am impresia că vă cam grăbiți ?

— Este ora 14 și la 15 am avion spre Iași, unde vom susține două concerte în seara aceasta, acesta este motivul pentru care mă grăbesc.

Și Maria Ciobanu împreună cu Liliana (rețineți numele) pornesc din nou la drum după o scurtă escală în București.

EMANUEL TĂNJALĂ

DINTRE SUTE DE CATARGE

Dialog

Viorel Varga, Cîmpina. Nu, redacția nu are preferință pentru un poet sau altul. Aplicăm însă cu fermitate — ne îngăduim să credem — criteriul valoric. După opinia noastră aveți o reală înclinație pentru poezie însă din păcate elementul livresc predomină iar forța autentică nu are de fiecare dată obiect : „Călcați încet pe clipe să nu le deranjați / Din visul lor de-ntoarcere-napoi / Voi cei străpunși de umilință, voi / Veți fi fără de milă judecați". Amenințarea ne lasă pasivi. Iată însă o strofă care ne-a plăcut : „Tata-și adună caii de pe cîmp / Îi mîngîie ca pe un ban de-aramă / Ochi către ochi priviri către priviri / În zările-ntomnate se destramă". Feriți-vă de locul comun.

Liana Iatan, București : La 18 ani se visează frumos. Am fi vrut totuși ca versurile trimise, mult prea puține pentru a vă putea contura un profil, să fie străbătute de elanul ce vă caracterizează vîrsta. De unde acest ton de romanță înduioșătoare pentru mătușă ? „Și cînd păsesc încet și-ascuit / Cum clipele se scurg alene / Parcă aud curgînd din vreme / Spre mine, clipe de demult". Vă tentează și pe dumneavoastră poezia bîntuită de adverbe ? Versul „dintr-un abis, dintr-un . mereu" se alătură unei puzderii de construcții „la modă" („din departe", „din urziu") ce populează teancuri de poezii aflate pe mesele redacțiilor. Din „Muntele" reținem primele două versuri : „În ce timp, și-al cui se pierde / Dorul muntelui de cer ?", ca o promisiune ce nu se realizează însă în celelalte strofe. Mai așteptăm.

Rodian Drăgoi, București : Din păcate versurile autentice sînt anulate de multe, foarte multe locuri comune. Nici măcar în metaforă „lumina nu se-ndoaie". După părerea noastră.

Maria I. Moicoveanu, București : O gramatică zdruncinată nu poate crea metafora care să ne convingă.

Vameșu Vasiel, București : Scrieți : „N-am pe nimeni / alături să respire / mîngîiere de degete / subțire, firavă ; / subțire, firavă ; / ploaia înflorește". Faptul în sine e regretabil, dar nu este poezie.

Petre Paulescu, București : Emoționantă dragostea dumneavoastră față de animalul numit cal. Atît putem reține din „poezia" ce i-o dedicați.

Valeriu Stancu, Iași : Sînteți, aceasta este convingerea noastră, dotat cu talent pentru poezie. Trebuie însă mai multă muncă. Altfel, vorba dumneavoastră : „Pe lespezi de zare / Întins e amurgul / Și-n oglinzile înșelătoare / Ale sufletului / Se răsfrîng zboruri frînte..."

Ion Petre Neaga, Craiova : Aflăm totalmente uluiți că „genunchii cailor se transferă în pasăre". Astfel de inovații depășesc înțelegerea noastră. Și, „orișicîtuși de puțin", vorba poetului, ceva avem.

Petrulescu Steț, Sighetu Marmației : Lucruri frumoase, dar din păcate prea frumoase. Vrem să spunem că nu există zbatere și nici tensiune. Dar, poate, altă dată...

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Un cal ca un ciine

Surioară, surioară, nici cu cali nu-i totul în ordine pe pămînt. Ai să-mi zici — cu acel dulce hartag care-ți caracterizează viața și gîndirea — că ce mi-a venit deodată cu cai, cînd atîtea alte probleme stau pe capul de locuitor al planetei, pe care se calculează absolut totul, de la trinitrotoluen pînă la hîrtia igienică. Surioară, surioară, angoasele mele au și ele ticuri. În capul meu de locuitor al planetei, de fiecare dată cînd mă gîndesc la oameni apar cai. Și de cîte ori apar cai, mă întorc în galop la oameni. Și grecii de demult au făcut așa, de aici au apărut centaurii, și dacă te uiți bine nu din cauza acestei confuzii ar fi pierit Sparta și Atena. Înțelege-mă, deci.

Încît am să-ți spun că și cali au ghinioane, supărări, necazuri, analize care nu le ies bine, pe lîngă multe — desigur — succese. Nu mai departe ormăsarul francez Elcour, cal care-și cîștigă ovăzul din sărirea peste obstacole. Cal modest — nu o glorie a turfului cu poze-n gazetă și declarații de principiu. Un tip oarecare, un cal cu șanse de ciine, de obicei — dacă prin ciine înțelegi ceea ce în argoul curselor desemnează un cal fără de șansă. Pe 5 februarie, anul acesta, Elcour concura la Pau și înaintea ultimului obstacol, ce să vezi ? N-aveai de văzut nimic. Elcour era departe, al treilea, fără nici o șansă de cîștig. Dar cei doi cai care-și disputau întîietatea se prăvălesc la acest ultim obstacol și nu mai continuă cursa. Ghinionul lor și norocul lui Elcour, îmi vei spune. Exact. Elcour, pîș-pîș, pîș-pîș, trece potcul, învingător, norocul — contrar celor ce susțin că ar veni doar peste noapte — putînd veni și după-amiaza, și-n amurg, la orice oră, parcă n-ai ști, știl prea bine, ce să-ți mai explic ? Dar norocul lui Elcour are și el dialectica lui — o, dialectică, cîte contradicții, în numele tău ! — și în cîteva minute se transformă în ghinion curat. Învingătorul e supus probelor cuvenite pentru a se vedea dacă a fost sau nu dopat. Așa e legea. Dacă ar fi sosit al treilea, nu i se cerceta nimic. Cîștigător fericit, i se la produsul întîm — pe care Swift, om cu țara cailor la bază, îndrăznea să-l numească omenește dar eu nu sînt Swift, dragă... — se analizează „comme il fout" și se constată prezența în lichid a unui diuretic de toată frumusețea, numit Furosemidă. E al șaselea caz, în doi ani, de dopaj cu diuretice, în lumea cailor care vorbesc în limba lui Voltaire. Scandal, tapaj, amenzi, procese — ai să mă întrebi de ce, de ce, dragă, dacă un cal urinează mai mult, ar alerga și cu mult mai repede ? E foarte logic ce mă-ntrebi și aceasta au întrebat, mulți ani, numeroși bipezi coerenți în gîndire, dar profani în practică. Căci studii recente au dovedit irefutabil, bizuindu-se pe lucrări efectuate în Ohio și Kentucky, acolo unde fiecare își dopează calul cum vrea, că Furosemida, îndeosebi, face calul să alerge mai repede decît normalul său. Și uite cum : ea, Furosemida, mărește cu 5% globulele roșii. Prin ele, drăguțele, vine mai mult sînge în celulele musculare. Presiunea sanguină pe plămîni scade. Scăzînd asta, calului îi este mult mai ușor să-și regăsească suflul și efortul lui muscular se poate prelungi în galopul nebun. Vezi tu, surioară, cum se schimbă viața și destinul calului dintr-un strop de nimic și de nu-mă-uita ? Și atunci, dacă e adevărat ce scrie pe frontispiciul unei expoziții caballne : „Istoria calului e istoria omului" ? Înțelege-mă, am atîtea calcule pe cap — că nu pot să nu mă gîndesc și la acest aspect al istoriei mele.

RADU COSAȘU ■

Mereu, criza!

Locomotiva apologetică

„Teoria locomotivelor..." Nu se știe exact unde și cînd a apărut. Dar în ce condiții și-a făcut apariția se poate lesne afla. Cu aproape un an în urmă, în cursul întîlnirii la cel mai înalt nivel a principalelor țări capitaliste dezvoltate, un comunicat sec confirma concluzii pe care statisticile le consemnaseră, în repetate rînduri, de-a lungul mai multor ani. Inflația, recesiunea, șomajul, spirala prețurilor au atins limite la care intervenția departamentală, ministerială, sau chiar guvernamentală, nu mai dădea rezultate. Dimpotrivă. Atunci se născu o idee, pentru materializarea căreia, ulterior, aveau să se consume multă cerneală și hîrtie. Mai ales mult timp. Și, să nu uităm, „Time is money". Totuși, în cele din urmă, ideea căpătă un nume : „teoria locomotivelor". Cu o variantă la început. Asta voia să exprime voința unora dintre protagoniști de a ieși din criză pe seama altora. Chestia cu castanele. Cei vizați trebuiau să joace rolul de locomotivă, să tragă tare, să scoată din zona alarmantă — adică de criză — pe ceilalți. S-a încercat, dar cum era de așteptat, zadarnic. Cele două sau trei locomotive, bine încinse, au început să pufăie a oboseală și să tragă semnale de nemulțumire. Și, mai mult decît atît. Teoria pusă la punct, ca o adevărată strategie economică și politică, riscă să dea peste cap întreaga garnitură. Evident, convoiul era prea încărcat — poliție de acoperire prea mari — pentru a putea fi mișcate toate vagoanele de pe linia economică staționară.

Un faliment al unei teorii ? Nu ! S-a pus la punct o altă variantă. Fiecare pentru el... Deși tactica acestei variante nu este încă finisată — se așteaptă în acest sens viitoarea reuniune la nivel înalt a aceloraș țări — totuși, s-a aflat cîte ceva. Pentru depășirea crizei se impun a fi angajate toate „locomotivele", a se citi economiile naționale. Este vorba, așa cum nota agenția FRANCE PRESSE, de o „relansare concertată", avînd ca obiectiv esențial reducerea numărului șomerilor (17 milioane în cele 24 de state membre ale O.E.C.D.). Se va angaja o cursă — așa cum în lumea „liberei inițiative" găsești la tot pasul. Cu ce preț ? Cei puternici vor ieși tot mai puternici, cei slabi, mai anemici. O relansare economică a unora ce se va repercuta asupra altora, cu consecințe nefaste asupra condiției sociale a truditorilor. Se va încerca, probabil, o ieșire brutală, cu forcepsul, din actuala poziție de repaus relativ. Și atunci ? Politologia și econometria apologetică vor „crea" noi teorii, care vor dori să schimbe pe ici, pe colo cîte ceva, dar fără a schimba... nimic.

I. TIMOFTE ■

Docuri în naufragiu

(„NEWSWEEK")

Macarale de mare capacitate se înalță ca niște schelete uriașe pe cerul strălucitor de vară, iar paznicii moțăie pașnic la umbră, într-un șantier naval pustiu din Australia. „Acum doi ani trebuia să fac mereu controale pentru a fi sigur că nu se fură nimic" — murmură unul dintre paznici, Sid Mayer. „Acum nu mai e nimic de furat". Anul trecut, industria de construcții navale australiană aproape că a dat faliment, iar anul acesta, multe șantiere navale din diferite regiuni ale lumii occidentale luptă să supraviețuiască. De la mijlocul anului 1975, 9 000 muncitori de la șantierele navale în R.F.G. și-au pierdut locul de muncă. În Norvegia, fiordurile sînt pline de supertancuri petroliere fără încărcătură, iar în Japonia, 13 șantiere navale au dat faliment anul trecut. Lumea șantierelor navale este una dintre cele mai puternic afectate de criză și nu există nici o perspectivă de ameliorare a situației în viitorul apropiat.

Problema rezidă în existența unui exces de capacitate de producție. În mai puțin de un deceniu, capacitatea de producție a șantierelor navale s-a dublat aproape, de la 18 milioane tone, în 1969, la 35 milioane tone în prezent. Dar cererea pentru noi nave a scăzut. Anul trecut, comenzile primite de șantierele navale abia s-au cifrat la 13 milioane tone, ceea ce reprezintă doar o treime din comenzile anului de vîrf 1974. Șantierele luptă pentru orice comandă, iar țări, ca Japonia, în care forța de muncă este ieftină și șantierele navale beneficiază de subvenții din partea guvernului au cîștigat de multe ori în fața pieței tradiționale vest-europene.

Nu există nici un fel de dispută în legătură cu severitatea crizei. Marea Britanie a naționalizat, în iulie anul trecut, toate șantierele navale, după ce ponderea ei în industria constructoare de nave pe plan mondial a scăzut de la 43 la sută, în 1950, la numai 4 la sută în prezent. Guvernul suedez a preluat controlul asupra șantierelor navale, cu excepția unuia singur, și intenționează să desființeze, pînă în 1980, 6 000 locuri de muncă. În R.F.G. sînt utilizate doar 50 la sută din capacitățile de producție. În Australia, constructorii de nave se tem că această criză va pune capăt existenței de 50 de ani a acestei ramuri industriale.

Chiar Japonia — cel mai mare constructor de nave din lume — este afectată. Șantierele sale navale au o capacitate de producție de 19 milioane tone pe an, dar la sfîrșitul anului trecut realizase abia 9 milioane tone. Aproximativ 20 000 muncitori au părăsit această ramură industrială în ultimii doi ani, iar alte 35 000 locuri de muncă sînt amenințate. „Zilele de aur s-au dus" — spune Tanciehi Yamamoto, de la cunoscuta companie „Ishikawajima-Harima Heavy Industries". „Trebuie să ne găsim de lucru în altă parte".

Din cauza ascuțitei competiții, guvernele vest-europene au fost nevoite să acționeze pentru subvenționarea șantierelor navale și pentru menținerea locurilor de muncă din această ramură industrială. Guvernul olandez suportă, în prezent, 75 la sută din pierderile curente ale șantierelor navale. Iar guvernul britanic a instituit un fond de 125 milioane dolari pentru a susține competitivitatea industriei constructoare de nave britanice.

Multe șantiere navale încearcă să-și diversifice activitatea pentru a supraviețui. În Japonia, Asociația constructorilor de nave a elaborat un proiect de 5,8 miliarde dolari pentru construirea unui aeroport pe o insulă artificială plutitoare în golful Osaka.

În ciuda perspectivelor sumbre, există un oarecare optimism, în sensul că majoritatea șantierelor navale speră într-o sporire a cererii de tancuri petroliere la jumătatea deceniului viitor și în faptul că subvențiile guvernamentale le vor menține pînă atunci. Dar aceasta ar putea fi o așteptare prea lungă și multe șantiere s-ar putea să nu supraviețuiască.

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

● Oameni contra drog

Santa Clara, California. Un tînăr șerpelit, cu privirea pierdută și înarmat cu o carabină, își face intrarea triumfal într-o bancă. Alege din clienții de la ghișeu trei persoane în vîrstă, îi pune pe fugă pe ceilalți, în sfîrșit îi încuie pe funcționari într-o cameră. Apoi anunță că dacă nu i se pune la dispoziție o importantă cantitate de stupefiante va lichida ostaticii conform unei proceduri devenite, din nefericire, clasică. Pentru a nu lăsa nici un dubiu sparge o fereastră din holul băncii și începe să tragă la întîmplare. Doi pietoni neavizați care treceau prin apropiere sînt ciuruiți. Poliția înconjoară banca, trăgători de elită sînt postați pe acoperișuri, dube blindate blochează circulația și, astfel, se creează cadrul scenografic necesar pentru începerea negocierilor. Tînărul se demonstrează însă un interlocutor capricios și insensibil. O fine una și bună : drogul va trebui adus în trei reprize, fiecare transport devenind pașaportul pentru viață al unui ostatic. După 9 ore de tîrguială primul pachet ajunge la destinatar, acesta se înfruptă cu o lăcomie turbată din praful mult dorit și cade într-o fericire abulică. Devenit blazin, disperatul este capturat fără nici o dificultate.

Întîmplarea a făcut vîlvă, deși reprezintă un caz tipic de pierdere a busolei. Interpolul a avut curiozitatea firească să realizeze o statistică a crimelor și furturilor executate sub teroarea lipsei de drog. Rezultatele sînt paralizante. Narcomanii ajunși în ultimul grad de intoxicație, în lipsa mijloacelor de a achiziționa rația zilnică, sînt considerați criminali de excepție (în măsura în care criminalii pot fi ierarhizați).

Un calcul, fie și aproximativ, oferă o idee asupra pieței potențiale a violenței (fertilizată de acest infern) : anul trecut au fost capturate 2 570 kilograme de stupefiante. Cu 50% mai mult ca în 1975.

Referindu-se la această cifră, un șef de rețea din Marsilia — una din plăcile turnante ale comerțului clandestin mondial — a declarat cu cinism, la procesul al cărui protagonist devenise în sfîrșit, că ea nu reprezintă practic nimic în raport cu traficul anual. Așadar, patronii crimei albe au rezerve suficiente pentru a împinge mai departe la marginea vieții sute de mii de destine pînă la pragul în care plicul cu drog se plătește în natură, cu ostatici...

● Natura cea de toate zilele

Eșuarea recentă a unui petrolier în apropiere de coastele Franței și împrăștierea unei pelicule devastatoare pe o suprafață de peste 2 000 de kilometri pătrați a readus în discuție, dacă mai era nevoie, problema atentatelor împotriva naturii, chiar dacă acestea nu sînt premeditate. Poluarea este o problemă mondială, cu performanțe care, cîteodată, rămîn în cronica tragică a secolului nostru. Cînd poluarea afectează direct omul, dincolo de măcinarea unor cicluri biologice ale florei și faunei, accidentul capătă, în sfîrșit, o coloratură penală. Este și cazul, printre altele, al bolii „minamata" care a căpătat o faimă sinistră în urmă cu 22 de ani. Atunci, într-un sat de coastă japonez, deversările necontrolate ale unei uzine, „Chisso chemical corporation", au condus la infestarea peștilor cu mercur și apoi la îmbolnăvirea consumatorilor. 203 pescari au murit și alte sute de localnici au paralizat. Efectele poluării acestei zone se fac resimțite și acum. Este motivul pentru care 14 pescari au intentat recent un proces factorilor de răspundere ai uzinei sub acuzația de tentativă de omor. Implicațiile sînt grave și numeroși experți niponi consideră această etapă drept foarte importantă în abordarea de fond a unei probleme care pînă acum, deși dramatică, a fost abordată mai mult sentimental. Deși drumul către adevăr va parcurge labirintul unei jurisprudențe rămase în urma vieții, totuși, coroborată cu acțiunile asemănătoare, întreprinse de populația unor localități vestgermane de pe Rin, din o serie de atoluri australiene, inițiativa minamata riscă să devină un serios argument în lupta cu rezultate împotriva poluării, indiferent de forma în care se manifestă aceasta. Se pare că sînt pregătite premisele unei noi etape : respectarea legiferată a mediului înconjurător. A constrînge omul să trăiască în armonie cu natura echivalează cu oricare din marile descoperiri ale veacului nostru.

RADU BUDEANU ■

O contribuție permanent activă la marile cauze ale omenirii

Conștient și responsabil. O sintagmă pe care am putea-o numi idee-apel, desprinsă din Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român. O îmbinare de cuvinte ce acoperă o realitate de mare forță și concretețe, definind un principiu de acțiune ce însuflețește întreaga mișcare a unui popor. Poporul român participă activ la făurirea conștientă a propriului său viitor, a viitorului său comunist. Poporul român, partidul și statul nostru abordează deopotrivă, conștient și responsabil, probleme majore ale omenirii. Și într-un caz, și în celălalt este vorba de viitor. Iar prospectarea unei realități ce urmează să prindă ființă, angajarea la făurirea unui viitor pe care umanitatea, prin tot ce are ea mai bun, l-a dorit dintotdeauna mai luminos, mai desăvîrșit, nu se face la întîmplare. Cu atît mai mult în condițiile în care există în lumea actuală forțe ce nu totdeauna acționează în direcția păcii, a progresului umanității. Condiții care cheamă la o responsabilitate sporită, la o politică lucidă, izvorîtă din cunoașterea temeinică a cadrului în care se desfășoară.

Orientarea politicii externe românești, justețea aprecierilor pe care documentele noastre de partid și de stat le conțin cu privire la evenimentele vieții internaționale își află, pe măsura derulării timpului — istoric, politic și social — confirmarea deplină. Analiza făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Plenara Comitetului Central desfășurată în urmă cu o săptămînă relevă acest lucru. Într-adevăr, în perioada care a trecut de la Conferința Națională, am asistat la ascuțirea în continuare a unor contradicții în viața internațională, la intensificarea luptei pentru zone și sfere de influență, la accentuarea unor manifestări de forță pe arena mondială. Într-adevăr, încheierea reuniunii de la Belgrad, consacrată stabilirii de noi măsuri în vederea înfăptuirii în viață a documentelor semnate la Helsinki, a demonstrat că sînt încă multe de făcut pentru ca aceste documente să devină realitate. Într-adevăr, în calea securității și păcii în Europa și în întreaga lume se ridică noi obstacole. Într-adevăr, mai sînt zone ale lumii în care persistența unor tensiuni, menținerea unor stări de încordare creează un pericol permanent pentru noi ciocniri militare, pentru un nou război, cu consecințe foarte grave pentru umanitate. Cursul spre destindere nu a devenit ireversibil, drumul spre înțelegere și colaborare între popoare, spre instaurarea unei păci de durată se dovedește sinuos și fragil, marile principii chemate să guverneze astăzi relațiile dintre state — deplina egalitate în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, renunțarea la forță și la amenințarea cu forța — mai sînt, încă nu de puține ori, doar proclamate.

Întreaga desfășurare a evenimentelor internaționale arată că dorința de pace și înțelegere între popoarele lumii, între toate forțele înaintate ale contemporaneității, aspirația spre o cooperare tot mai echitabilă între națiunile lumii nu au străbătut încă drumul pînă la afirmarea deplină. Cunoașterea acestei realități, recunoașterea acestor neîmpliniri, — se spune în cuvîntarea secretarului general al partidului nostru — **„trebuie să constituie un semnal de alarmă cu privire la obstacolele ce se ridică în calea securității și păcii în Europa și în întreaga lume".** Luciditatea politică, responsabilitatea față de actuala situație internațională impun mai mult decît oricînd **„intensificarea luptei tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste în vederea împiedicării agravării climatului mondial. pentru dezvoltarea cursului spre destindere și afirmarea relațiilor noi, democratice, care să asigure fiecărui popor propășirea independentă, liberă, fără nici un amestec din afară".**

Conștientă și responsabilă, România socialistă acționează cu consecvență în primele rînduri ale acestui larg front progresist. Dezvoltă relații cu toate țările socialiste, acționează pentru întărirea solidarității și colaborării cu țările în curs de dezvoltare, își extinde relațiile cu toate statele, pe baza principiilor bine cunoscute. Este hotărîtă să facă totul pentru a contribui, împreună cu alte guverne și popoare, la înfăptuirea dezideratului de pace și securitate. Se pronunță pentru o soluționare politică, negociată — care să ducă la instaurarea unei păci juste și durabile — în regiunea Orientului Mijlociu, cu participarea tuturor părților interesate, într-un cadru acceptabil pentru toate părțile. Acționează cu toată fermitatea pentru făurirea noii ordini economice internaționale, pentru soluționarea pe o bază nouă, democratică a complexelor probleme economice din lumea de astăzi, care să asigure stabilitatea și dezvoltarea economică a tuturor națiunilor. Acordă o deosebită importanță complexelor probleme ale dezarmării, oferind alternative viabile, în consens cu interesele vitale ale întregii omeniri, cursei în favoarea morții. Conștientă și responsabilă față de pericolul pe care îl reprezintă pentru viitorul planetei continuarea nestingherită a cursei înarmărilor, România acordă o importanță deosebită sesiunii speciale a O.N.U. consacrată dezarmării, care, în concepția țării noastre, trebuie să marcheze o etapă nouă pe calea trecerii la măsuri concrete de dezarmare și în primul rînd de dezarmare nucleară. Locul și rolul ce revin acestei sesiuni în acțiunile de politică externă românească este exprimat atît de hotărîrea Comitetului Politic Executiv de a elabora un material care să expună poziția partidului și statului nostru, care să constituie baza expunerii punctului de vedere al țării noastre la sesiunea specială, cît și de dorința României de a acționa cu alte state ale lumii pentru ca în viața planetei această sesiune să deschidă epoca trecerii la dezarmarea reală. Cerința vitală, garanția opririi cursului periculos al evenimentelor internaționale o constituie întărirea colaborării, și solidarității tuturor forțelor progresiste și antiimperialiste, a tuturor popoarelor. În această convingere optimistă, în încrederea față de puterea și forța conlucrării și solidarității internaționale, în spiritul mereu treaz, mereu activ la schimbările rapide ce se petrec în lume, se află cheia accentuării în continuare a procesului destinderii, a securității și colaborării, a promovării unei politici de pace, a edificării unei lumi mai drepte și mai bune. O țară care își consacră zi de zi eforturile făuririi unei lumi mai bune și mai drepte, unei lumi fără arme, unei lumi în care toate națiunile să trăiască libere și independente, stăpîne deplin pe propria soartă, la adăpost de orice amenințare, merită să-i fie încrustat numele în marea carte a făuritorilor de istorii. Iar prestigiul de care se bucură astăzi România în lume, recunoașterea și prețuirea ce se acordă pe plan mondial contribuției președintelui său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la instaurarea unui climat de colaborare și bună înțelegere între popoare reprezintă validarea deplină a realismului și clarviziunii acestei politici.

DOINA FRUNTELATĂ

MONDO UMANO ?

Se va prăbuși „anticamera infernului" ?

„La Capul Bunei Speranțe. afirmă unii, se află raiul în mari parcuri naturale, cu o vegetație luxuriantă, trăiesc lei și elefanți ; subsolul este bogat în aur și diamante ; pe terenuri excepționat de bine îngrijite se joacă golf. Dar, în realitate, Africa de Sud este — după cum se exprimă un preot sud-african — «anticamera infernului»". Am desprins rîndurile de mai sus dintr-un amplu reportaj apărut mai demult în revista vest-germană „Der Spiegel". Să mai precizăm că zguduitoarele fapte relatate de publicația respectivă într-o serie de capitole speciale — din care citîm la întîmplare : „Gheto-ul din Sada". „Viața în orășele dormitor", „Pașaport pentru a merge la serviciu". „Echitate în stil sud-african", „Numai pentru nealbi" — au fost vehement contestate de oficialitățile sud-africane. Dar replica n-a venit numai din partea săptămînalului amintit, ci și din partea realității sud-africane însăși.

Pentru că, ce altceva înseamnă decît anticamera a infernului faptul că într-un răstimp atît de scurt ca perioada 1971—1974 guvernul sud-african a interzis exact 20 000 de titluri de cărți pe ale căror coperte sînt înscrise nume intrate de mult în fondul de aur al literaturii universale, africane sau sud-africane ?

Pentru că ce altceva decît **gheto** — fie el Sada, Soweto. Gelvandale, Catormanor și numeroase altele — înseamnă faptul că nu numai cei 18 milioane de oameni de culoare ci și cei 3.5 milioane albi nu pot citi, asculta la radio sau vedea pe scenă, micile sau marile ecrane. o piesă precum „Othelo" a lui William Shakespeare întrucît. la Pretoria, capodopera marelui Will e considerată nici mai mult, nici mai puțin decît **rebelă** ?

Pentru că ce altceva decît **anticameră a infernului** poate însemna faptul că scriitori africani progresiști ca Denis Brutus (cel ce și-a scris cel mai valoros volum „Letters to Martha" între zidurile înfiorătoarei închisori de pe Robben Island), Ismail Choorara (cel ce a fost silit să se autoexileze la Londra) și atîția alții la fel de valoroși își au opera interzisă în Africa de Sud ?

Pentru că ce altceva decît **gheto** înseamnă faptul că Breyten Breytenbach, pictorul și poetul omagiat și prețuit la Londra sau Roma, tradus și publicat la Paris sau New York, premiat chiar la Pretoria, se află după gratiile închisorii ? El. un afrikaans care denunță apartheidul — sistemul de cruntă separare și discriminare și dominație. El, autorul versurilor „dă-mi o pană / ca să pot scrie / că viața nu e zadarnică" și al altor stihuri precum : „călăule / la ce te gîndești atunci cînd se furișează scheletul nopții / și cînd torturile smulg prizonierului primul său strigăt de durere ?"

Pentru că ce altceva decît **anticameră a infernului** poate însemna faptul că încă unul dintre militanții împotriva apartheidului. e vorba de Steve Biko, a murit în septembrie anul trecut într-o închisoare sud-africană iar alte mii de militanți sînt zvîrliți în Robben — „insula torturilor. insula diabolică, insula morții" ?

...La 21 martie a debutat Anul internațional împotriva apartheidului. Se vizează direct și explicit realitățile sud-africane. astfel încît, la încheierea acestui an dedicat special eradicării sistemului „dezvoltării separate", din limbajul mai puțin metaforic și mai mult realist, să poată dispărea și acest calificativ de tristă faimă dar adevărat : „anticameră a infernului".

PETRE NICOLAE

15 tineri în preistorie, asistați de B.B.C.

La 31 martie urmează să ia sfîrșit una dintre cele mai lesite din comun experiențe umane — am putea-o numi o veritabilă aventură în trecut — despre care presa britanică și franceză a relatat pe larg în ultimele săptămîni. Despre ce este vorba ? De mai bine de un an, zece tineri britanici, izolați complet de confortul vieții moderne, încearcă să trăiască în condițiile în care își desfășurau viața cotidiană oamenii epocii fierului.

Ideea unui asemenea salt în trecut aparține postului de televiziune britanic „B.B.C.—2", care intenționează să realizeze pe această temă un serial de televiziune în 12 episoade. Peste o mie de voluntari s-au prezentat la apelul televiziunii britanice, dornici să participe la insolita aventură. După o selecție foarte riguroasă, 15 dintre acești tineri au fost reținuți în final. Toți sînt tineri, în vîrstă de 20 de ani.

Pentru reușita experienței, locul în care a fost implantat satul preistoric a făcut obiectul celei mai mari discreții, inevitabilii curioși fiind astfel îndepărtați. „B.B.C." a vorbit succesiv de mai multe localități, dar nimeni nu poate situa mai cu precizie comunitatea primitivă altfel decît „într-o pădure din sud-estul Angliei".

Lucrurile par să se desfășoare în mod serios. Uneltele primitive. deși fabricate, au fost reconstituite după originale împrumutate de la muzeé. „Neoprotoistoricii" — cum îi numește agenția France Presse — au construit cu propriile lor mîini o mare colibă conică, în care se desfășoară principalele activități ale grupului. În centrul colibei se află vatra, unde focul, aprins la începutul experienței, este supravegheat cu atenție de toți membrii comunității. Odihna are loc, de asemenea, cu rîndul, ca și pregătirea mîncării. În jurul acestei colibe centrale se află mai multe cabane mici, care adăpostesc uneltele comunității, ca și cele cîteva rezerve de hrană. O agricultură rudimentară — bazată pe cultivarea cartofului, porumbului și grîului — permite micului grup să-și satisfacă cerințele alimentare.

Sociologi și arheologi urmăresc cu deosebit interes, pasiune chiar, — după cum se exprimă France Presse — evoluția micii comunități. Contrar strămoșilor lor, tinerii britanici n-au reconstituit scara ierarhică. iar autoritatea pare destul de echitabil împărțită între membri. Singurul lucru mai aparte remarcat de oamenii de știință îl constituie o încetinire a activităților. „Deși sînt sănătoși perfect — a declarat John Percival, promotorul experienței — ei vorbesc și se deplasează lent și dorm 11 ore pe zi". Deocamdată însă nu s-au plictisit de acest fel de viață și, mai mult, toți și-au exprimat dorința de a prelungi perioada de trai în epoca fierului. S-ar putea, spun specialiștii, ca acesta să fie învățămîntul cel mai interesant al reîntoarcerii la epoca fierului...

Știința pe mapamond

„PRĂJITURI" DE FIER PE LUNĂ

Savanții ucraineni oferă o nouă explicație enigmei formării pe Lună a unor minereuri de fier și titan în stare pură. Acest fenomen ar fi în concepția lor rezultatul bombardării suprafeței lunare de către meteoriți. La Institutul de fizică a metalelor din cadrul Academiei de științe a Ucrainei, o parte a materiei culese de stația automatică Luna-16 a fost analizată cu un spectometru electronic de mare sensibilitate. Eșantioanele — grăunțe foarte mici de nisip negru — au fost supuse razelor X, spectrul electronic permițînd precizarea compoziției lor chimice. Structura grăunțelor s-a dovedit asemănătoare cu cea a unei prăjituri din foietaj. Învelișul. alcătuit din mai mulți atomi, se compune efectiv din fier și titan în stare pură. În interior există alte combinații. Savanții estimează că această structură insolită se datorează proceselor fizice care se petrec pe suprafața Lunii. Impactul micrometeoriților cu solul lunar încălzește momentan materia cosmică și substanța lunară, care explodează, dezagregîndu-se în atomi. Învelișurile îngemănate de către exploziv se condensează în particule. la suprafața cărora au apărut fierul și titanul „restaurate". Dacă acest fenomen s-ar fi produs pe Terra, metalele s-ar fi oxidat imediat. Dar pe Lună, lipsită de atmosferă, urmele microcatastrofelor continuă să se fixeze pe veșnicie.

COLESTEROLUL, ROL PROTECTOR

De la o vreme, cercetătorii pun sub semnul îndoielii teoria potrivit căreia se consideră că ateroscleroza și infarctul se datorează creșterii cantității de colesterol în sînge. Colesterolul — există temeiuri să se confirme această idee — ferește inima de infarct. După cum informează revista „MEDICAL NEWS", în urma unor cercetări pe un grup de 2 400 persoane din orașul american Franinhem, la persoanele cu afecțiuni cardiace s-a constatat o cantitate mai mică de colesterol în sînge decît la cei sănătoși. Mai mult, oamenii cu mult colesterol în sînge trăiesc pînă la adînci bătrînețe, fără să sufere de boli de inimă.

De teoria acțiunii nocive a colesterolului este legată și interzicerea consumării unor produse de origine animală : laptele. carnea de porc. Or. tocmai grăsimea laptelui este foarte necesară. deoarece ea hrănește celulele organismului. O ipoteză interesantă în legătură cu relația dintre colesterol și ateroscleroză a fost emisă de dr. Hans Kaunitz de la Universitatea din Columbia (S.U.A.) El consideră că această dependență este inversă : creșterea colesterolului în sînge este o reacție la îmbolnăvirea de ateroscleroză. După părerea sa. ateroscleroza este o boală care se datorează unui virus necunoscut. Apariția acumulărilor de colesterol în pereții vaselor reprezintă o reacție de apărare a organismului. care izolează virușii într-un focar de afecțiuni pentru a feri țesutul sănătos. Pentru confirmarea deplină a acestei ipoteze vor fi însă necesari încă mulți ani de cercetări.

Noutăți?

Un nou lider : **Politehnica Timișoara.** Nici o surpriză, totuși. Celelalte combatante sunt atît de slabe încît, iată, e posibil ca și acest **unsprezece** modest să se așeze în fruntea clasamentului. De ce n-ar face-o dacă pînă și **ASA Tg. Mureș** a condus autoritar atîta vreme ? Avem fotbalul pe care-l meritățm. Am văzut o repriză transmisă de TV de pe Mureș ; nu se juca rău, ba chiar jucătorii se mai **atingeau,** nu cu tandrețe, dar nu știu de ce meciul ăsta nu m-a enervat deloc. Parcă visasem încă de acum trei săptămîni că **Steaua** o să cîștige aici. Să fie de vină culorile asemănătoare ale tricourilor celor două echipe sau cu adevărat echipa lui Bölöni nu joacă decît cînd are chef ? Vom vedea mai încolo.

A doua noutate ar fi că la meciul **Rapid — Vulcan-Progresul** (sau invers), meci terminat cu scor alb, pe o ploaie torențială, au asistat 20 000 de spectatori iar a doua zi dimineața la meciul de prima Divizie : **Sportul studențesc — Reșița,** numai 1 500, deși s-au marcat două goluri și Rădulescu ne-a reamintit că degeaba e adus la **națională** și ținut pe tușă, pentru că tot cel mai în formă mijlocaș român rămîne. Poate că Argentina va fi locul debutului său...

Apropo de asta : a treia noutate : din nou întreruperea campionatului pe timp de 17 zile ! Cam mult și cam stupid. De ce adică sacrificăm competiția care naște fotbalul numai pentru a servi de partener de antrenament organizatoarei campionatului mondial ? Se vorbește și despre niște bani, dar bani mai avem și noi, nu suntem chiar în sapă de lemn ! Nu cumva regretul de a nu fi putut în iunie să vadă America de Sud i-a **silit** pe unii la voiajuri gratuite ? În dauna cui ? A celor 300 de jucători care vor ierna din nou prin bodegi pînă cînd, pe la 12 aprilie or să mai încalțe din nou bocancii. Unde sunt declarațiile de la instalarea antrenorului **național că nu va mai întrerupe** campionatul, făcute (repetate mai bine zis) și la începutul acestui an ? Oare uităm atît de repede chiar toate promisiunile ?

Noutăți ar mai fi fost săptămîna asta jocul tricolorilor din Turcia unde ne-am descurcat onorabil cu o echipă **„bătrînă"**, dar tehnică. Întrebarea rămîne dacă pe un teren bun, adică uscat, viteza turcilor nu ne-ar fi dat mai mult de furcă. În ce privește spectacolul, el a fost o curiozitate la care am privit cu plăcere. Ceva între polo și înot, între fotbal și rugby, plus alte chestii ce nu se puteau descifra pe un asemenea potop. Mi-au plăcut Răducanu și Dobrin, ca și Romilă care a jucat prima repriză ca un mare combatant. Rămîn la părerea că Bölöni e prea fragil pentru meciurile internaționale deși e un jucător de rasă. La tăvăleală ne-ar trebui un element mai bătăios. Cam prea drastică măsura de a nu-l convoca la lot pe Dumitru și chiar pe Dinu, chiar dacă asta ar însemna mari probleme pentru antrenori. Dacă mergem **pe toate virstele** să mergem cu toții, e simplu. Dar nu e treaba mea să alcătuiesc **„naționale"**, ci doar să privesc...

Cam atît despre fotbal.

★

Nu ar trebui să scap prilejul de a aminti aici marile performanțe realizate de fetele noastre : Natalia Mărășescu, Silai și altele care fac minuni la ora asta în atletism, ca și de Maria Alexandru. Și aici baremul virstei a fost depășit și cronometrele sunt silite să înregistreze rezultate excepționale, datorate mai ales vieții sportive exemplare pe care au dus-o numitele performere. Bravo lor...

★

Prin mari zbateri trece handbalul românesc. Criza poate fi depășită dacă adoptăm un ton înțelept, nerevendicator și mai ales nemilităresc. Sportivul și poetul sunt ființe delicate. Mai ușor cu poruncile și mai mult cu mijloacele educative. Nicăieri nu se scot nici bani, nici mărfuri, nici centimetri în plus, fără un efort organizatoric. Dobîndă fără capital nu există și prea o întoarcem noi ca la Ploiești de fiecare dată cînd nu ne mai convine că am venit al doilea. Mai sunt și unele orgolii sifonate, mai sunt și guralivi, și impostori, dar cîte nu mai sunt ! Tăcerea pregătește performanța, așa că mai puține vorbe și mai mult antrenament. Chiar atît de rău e handbalul nostru ? Să fim serioși ! Dar musca la arat e muscă la arat, nu altceva. Și mai are și gură mare...

EUGEN BARBU ■

Un nou succes al atletismului românesc

La sfîrșitul săptămînii trecute, la Glasgow, în Scoția, echipa feminină de cros a României a obținut o prestigioasă victorie, devenind — la prima ei participare în singurul campionat mondial al atletismului — campioană a lumii. Din cele 5 alergătoare românce, Natalia Mărășescu, Maricica Puică, Georgeta Gazibara, Antoaneta Iacob și Fița Lovin, menționi speciale merită primele 2, medaliate cu argint și, respectiv, bronz, într-o întrecere aspră, pe care au terminat-o numai 97 de concurente din cele 112 aliniate la start. Noul succes, alăturat recentelor victorii repurtate de Ileana Silai, campioană europeană de sală pe 1500 de metri, și Natalia Mărășescu, recordmană mondială pe aceeași distanță, confirmă drumul ascendent pe care se află angajat atletismul românesc, un sport în care se muncește cu pasiune, tenacitate și răspundere.

Fotbal

DIVIZIA A

PITEȘTI : F.C. Argeș — Jiul 3—1 (1—1). Meci de luptă, cu mai puține virtuți spectaculare decît ne-am fi așteptat. ● Jiul se străduiește la ora actuală să fie o formație incomodă pe orice teren, motiv pentru care nu-și mai alege armele, îmbinînd duritatea, adeseori agresivitatea fundașilor, cu jocul rapid, pe contraatac, al extremelor, mijloacele tehnice uneori rudimentare cu sclipirile lui Stoichiță sau mai cu seamă ale lui Mulțescu, jucătorul care se ridică cu două capete deasupra acestui colectiv eterogen. Duminică, el a deschis scorul printr-un gol superb, ca de kinogramă. ● După acest prim eveniment notabil al partidei, mai tinerii jucători piteșteni și-au cam pierdut capul și, cu alte cuvinte, cursul jocului a fost în favoarea oaspeților. Cel care a intervenit decisiv și, a apăsat balanța de partea gazdelor a fost din nou Dobrin, care a făcut o primă repriză „ca-n tinerețe", alergînd pe tot terenul, jucînd mingea dintr-o bucată, luptînd pentru recuperare și, cu aceeași ambiție, pentru finalizare. Un balon pe care toată lumea l-a crezut pierdut a fost, astfel, printr-un efort exemplar, ajuns de Dobrin chiar în margine, centrarea „a ars" palmele lui Cavai, restul fiind o simplă formalitate pentru Doru Nicolae, care egalează cu numai un minut înainte de pauză. ● La reluare, cu mintea mai limpede și mușchii relaxați, Argesul atacă dezlănțuit și petroșenenii cedează vizibil pasul. Cu cei mult șapte-opt oameni aflați realmente „în joc", Jiul nu poate rezista, primește al doilea gol (Ivan, min. 54) și scapă de cîteva ori ca prin minune de majorarea scorului. Mulțescu are totuși o zvîcnire de orgoliu spre sfîrșitul partidei, driblează trei adversari pe numai cîțiva metri și trimite apoi, de la 16 metri, o ghiulea care îngheață inimile spectatorilor, dar mingea trece răzănt cu bara. ● A arbitrat bine C. Bărbulescu, ajutat de V. Ivanovici și S. Stăncescu — toți din București. **(Dumitru Graur)**

CONSTANȚA : F.C. — Petrolul 3—1 (0—1). În ciuda terenului desfundat s-a jucat cu multă îndîrjire într-un tempo ridicat, meciul avînd numeroase faze interesante. Petroliștii au venit cu lecția contraatacului bine învățată. Toporan, sănătos înfipt în inima unei apărări șubrede și debusolate, reușind în nenumărate rînduri să oprească suflarea tribunelor, în timp ce gazdele au atacat steril, înghesuind jocul pe centru și apărîndu-se defectuos, neștiindu-se, de pildă, multă vreme pe cît post joacă Antonescu. Astfel că scorul reprizei întîi a fost favorabil echipei care a jucat mai simplu și mai direct, adică F.C. Petrolul. ● După reluare, constănțenii, pe lîngă hotărîre, adaugă jocului lor și o mai bună organizare în atac, iar în apărare Bălosu se ține scai de Toporan, în vreme ce echipa ploieșteană pare obosită și mulțumită de rezultat. Treaba aceasta avea s-o coste, pentru că Ignat în minutul 77 va deschide seria celor trei goluri ale gazdelor, care terminâ în forță meciul. După această întîlnire s-a văzut limpede că F.C. Constanța, pe lîngă problemele ridicate de lipsa unui coordonator în atac, și-a mai adăugat una : cea a fundașilor centrali, echipa trăind deocamdată de pe urma unei condiții fizice excelente. De cealaltă parte, F.C. Petrolul stă prost exact cu pregătirea fizică, fapt ce explică oarecum ghiniorul punctelor pierdute în finaluri de meci. ● A arbitrat cu scăpări N. Georgescu, ajutat de V. Teciu și D. Rădulescu — toți din București. **(Răzvan Bărbulescu)**

TIMIȘOARA : Politehnica — Politehnica Iași 1—0 (0—0). O întreagă primă repriză am asistat la un joc mediocru și fără nici un pic de luciditate a gazdelor, singurele momente demne de o cronică sportivă fiind ratările lui Cernescu (de două ori) și Dănilă care au trecut de Mehedințu cu o surprinzătoare ușurință. Cum spuneam gazdele au jucat slab și nu au reușit decît tîrziu (min. 35) să tragă la poarta ieșenilor, în vreme ce aceștia din urmă și-au organizat temeinic linia defensivă, iar în atac au creat adesea panică. ● Dealtfel chiar la reluare Nemțeanu a irosit o ocazie cît carul. Scăpați cu fața curată și supărați nițel pe arbitrul Ion Chilibar (între alte motive : hențul lui Anton în careu, penalty văzut de șaizeci de mii de ochi și inexplicabil omis de cronicarul Sportului ca și alte situații), timișorenii se dezmorțesc grație lui Giuchici și Nucă, doi mofturoși însă talentați și plini de fantezie. Galopînd a sănătate, ei au facilitat drumul colegilor lor spre poarta excelentului Bucu prin acțiuni la picior și... cu capul. Astfel că vreo 25 de minute am văzut ceea ce spuneau bătrînii că ar fi fost „sfertul de oră" al Ripensiei. S-a jucat și dur (Sofian eliminat), dar asta se explică prin starea actuală a ieșenilor plini de nesansă deși joacă un fotbal plăcut, atletic, ordonat. S-a ratat enorm, dar s-a și înscris prin Dembrovschi (minutul 78), un gol de album în colțul cu pălanjeni. ● Așadar slab arbitrajul lui Ion Chilibar (Pitești) ajutat cam în aceeași manieră de I. Cîmpeanu (Cluj-Napoca) și I. Mis (Tîrgu Mureș). **(Teodor Bulza)**

DIVIZIA B

VASLUI : Viitorul — Gloria Buzău 2—2 (0—2). Momente dramatice în ultimul minut al unei partide disputate, destășurată aproape în întregime sub semnul dominării, tehnice și tactice, a oaspeților, în fața garniturii vasluiene care, dincolo de sportivitate, n-a arătat mai nimic. În minutul 90, cînd conturile păreau definitiv încheiate și gazdele se arătau împăcate cu spectrul înfrîngerii, la o minge fără prea mare importanță, căpitanul buzoian Nicolae a lovit balonul cu mîna în careu ! Prompt și aflat aproape de fază, arbitrul bucureștean Romeo Stîncan a dictat penalty. Portarul Viitorului, Marinescu, și-a fixat balonul în punctul vîrult de la 11 metri, în vreme ce coechipierul său Bejenaru a îngenuncheat pe gazon, cu spatele la fază și cu mîinile la ochi. Antrenorul liderului, fostul internațional Ion Ionescu, a încercat o ultimă soluție psihologică, înlocuind portarul și trimițîndu-l între buturi pe ex-petrolistul Stelian, despre care se zice că e mai bun la 11 metri decît colegul său Cristian. Numai că execuția lui Marinescu a fost impecabilă, consfințind un rezultat de egalitate, în ciuda pionjonului, foarte aproape de minge, al lui Stelian și în ciuda desfășurării generale a partidei. ● Buzăul, în echipa căruia a reapărut Negoescu, operat în iarnă de menisc, și în rîndurile căruia Radu Gheorghe și Stan (autorii, în ordine, ai golurilor) au făcut un meci pe alocuri excelent, păcălindu-l în repetate rînduri pe fostul băcăuan Voimer, ar fi meritat ambele puncte, numai că e bine de știut că o partidă durează exact pînă la fluierul final ! ● Bun arbitrajul lui Romeo Stîncan, căruia nu i-am reproșa decît ignorarea, uneori supărătoare, a legii avantajului. **(Andrei Georgescu)**

BUCUREȘTI : Rapid — Progresul-Vulcan 0—0. Derbiul de rangul al doilea bucureștean a atras, ca de fiecare dată, aproape 20 000 de spectatori în tribune, chiar pe o vreme mizerabilă, chiar dacă prea mult fotbal nu se aștepta de la partida de referință. Dar, un meci **Rapid — Progresul** ar atrage probabil mai mulți spectatori decît o partidă a Sportului studențesc (sub 2 500 de plătitori în ultimul joc, cel cu Reșița), chiar dacă el s-ar disputa într-o zi în divizia C ! ● Acestea fiind zise, sigur că se cade să amintim că o echipă care se bucură de atîta iubire, precum Rapid, ar trebui să și joace ceva fotbal, măcar la jumătatea măsurii de pasiune de care dau dovadă suporterii ei. N-a fost cazul, s-o spunem dintru început, nici în meciul cu Progresul, echipă care a jucat mai metodic, mai așezat, dominînd jocul în teren. Giulești ar fi putut înscrie, e adevărat, la cele cîteva incursiuni percutante ale lui Bartales și Manea, dar Progresul a fost mai aproape de victorie, echipa antrenată de Gh. Popescu dominînd și ratînd mai mult. ● La Progresul, sau Progresul-Vulcan, ca să fim mai exacți, a impresionat jocul foarte bun al tinerilor Cristea, Iliescu și, mai cu seamă, Popa, un tînăr mijlocaș promovat de la echipa Mașini Unelte, din campionatul Bucureștiului, despre care se va mai vorbi. Rapidul s-a evidențiat mai ales la capitolul... faulturi intenționate, domeniu în care au excelat, ca de obicei, Șutru și Niță, primul dintre ei fiind autorul unui fault cu caracter de atentat fizic, căruia i-a căzut victimă (scos pe targă de pe teren) mijlocașul Nignea. ● În ciuda deselor atacuri verbale rostite împotriva lui din mijlocul galeriei rapidiste, arbitrul M. Buzea s-a achitat foarte bine de o sarcină grea. **(D. Grecu)**

Un antrenor care vine :

VIOREL MATEIANU

— Vasăzică, Viorele, ai un an și jumătate de cînd antrenezi pe F.C. Baia Mare. Ești mulțumit de ce-ai făcut în acest răstimp ?

— Așa și așa. Am găsit un lot bun, la care s-au adăugat Sepi, Dragomirescu și Roznai, ultimul aflat încă în curs de acomodare. Jucătorii erau talentați și harnici, numai că fiecare juca în echipă de toate. Condruc apărea o duminică libero, una mijlocaș, alta centru, iar în ultimul meci al lunii trecea pe extrema dreaptă ! La fel, Sabău și alții. Am pus piciorul în prag și am căutat un loc pentru fiecare. Pentru cei mai mulți, am găsit, pentru ceilalți, mai caut.

— Cum joacă Baia Mare ? N-am văzut-o niciodată anul acesta.

— Dacă ar fi să judecăm după locul întîi din clasament și după cele 12 puncte cucerite în deplasare, echipa a atins un anumit nivel. Chiar dacă, personal, nu sînt pe deplin mulțumit, se cade să zic că Baia Mare nu joacă rău. Cum anume joacă ? Mereu cu 2 vîrfuri, între care juniorul Terheș ar merita, cu siguranță, un loc în reprezentativa țării, precum și cu unul din fundașii centrali, după nevoile jocului, împins la construcție, fie și pentrû realizarea surprizei și a superiorității numerice în atac. Într-un fel, vechea idee de joc propusă și aplicată la Progresul, pe care am adaptat-o posibilităților fotbaliștilor băimăreni și pe care am îmbunătățit-o.

— Cum ți se pare fotbalul românesc văzut de la Baia Mare ?

— În creștere, dar cu destule lipsuri.

— Anume ?

— Părerea mea e că trebuie umblat de urgență la raporturile noastre cu fotbaliștii, cu jucătorii. Mi se pare că nu-i iubim suficient, că nu le acordăm destul respect. Din acest punct de vedere, am greșit mai demult cu Ivansuc, cu Todor chiar. Mai nou, am greșit cu Dobrin, cu Răducanu, cu Zamfir, acum sîntem pe punctul de a greși cu Dumitru. Să nu fiu înțeles greșit. Nu susțin să ne dăm pe după cireș, și să le înghițim abaterile și defectele, dar nu-tresc convingerea că actul educativ trebuie să se producă mai cu tact, mai cu discreție. Nu să spui lumii miercuri că Zamfir stă mai mult prin circiumi, iar duminică să-i ceri, lui, să joace bine, iar publicului să-i aplaude ! Jucătorii de fotbal, ca și actorii, de pildă, trăiesc din prestigiu, nu e bine să-i arătăm toată ziua-bună ziua cu degetul și să-i punem la colț. Personalitatea jucătorilor trebuie respectată mai mult.

— Tu cum o respecți, concret ?

— Trăiesc toată ziua alături de ei, încerc să mă identific cu ei, să mă fac părtaș la viața lor. Le cunosc biografiile, familiile, bucuriile, necazurile. Atitudinea aceasta a dat și dă rezultate bune, în sensul că n-am nici un fel de probleme speciale cu disciplina.

— Ce înseamnă „le cunosc familiile" ?

— Chiar asta înseamnă. Că bălatul lui Condruc, de exemplu, se numește Răzvan și că are 1 an și 6 luni. Că Radu Pamfil locuiește pe Rozelor, la bloc, la etajul 4, pe un colț. Că Borz stă pe George Coșbuc și că Sabău are o fată. Ajunge ?

— Ajunge. În aceeași ordine de idei, crezi că Baia Mare va promova în divizia A ?

— La Baia Mare, promovarea e privită ca o consecință a jocului bun, a unui fotbal modern, nu ca un scop în sine. Mă străduiesc să îndepărtez echipa de obiectiv, tocmai pentru că obiectivul urmărit pînă la obsesie creează o stare de stress, putînd deveni el însuși o frînă.

— De acord, numai că eu nu fac parte din echipă !

— Rolul meu e să-i fac pe fotbaliști să joace mai bine, să formeze un ansamblu mai echilibrat, mai omogen. Știi ce zicea Sergiu Celibidache, marele dirijor ?

— Nu știu ce zicea Sergiu Celibidache.

— Că rostul lui nu e altul decît acela de a-i împiedica pe membrii orchestrei să cînte fals.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare !

— Normal ar fi să promovăm. Avem 7 meciuri acasă și 6 în deplasare. Prima șansă pare să fie de partea noastră, dar mi-e frică de anticipări. Nu pun diagnostice. Eu nu sînt chirurg, eu sînt antrenor de fotbal.

— De cine îți mai e frică ?

— De Gloria Bistrița.

— Dar formațiile clujene ?

— Cred că C.F.R. are mai multe puncte decît merită, iar Universitatea, echipă de care mă leagă atîtea amintiri plăcute, am senzația că e încă în formare. Poate că la anul va juca pentru A cu cele mai mari șanse.

— Care e atmosfera la Baia Mare ?

— Propice. Organele locale și publicul ne iubesc și ne sprijină. La Carei, bunăoară, echipa a mers însoțită de 4 000 de suporteri ! La fel, la Cluj-Napoca, în meciul cu Universitatea. Conducerea clubului e, nu încerc să fiu lingușitor, foarte priceputâ, cum nu sînt multe conduceri la echipele din prima divizie. Capitolul ăsta, al oamenilor care răspund de soarta unor formații divizionare, e un capitol la care îndrăznesc să afirm că fotbalul nostru nu excelează, dar nu e cazul acum să insist. Ne-ar mai trebui un teren de antrenament...

— ...Și cîteva puncte pentru a promova !

— Așa să fie, cum zici.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Spionaj și electronică

de I. Mocanu

1. Pregătindu-se pentru dezlănțuirea celei de a doua conflagrații mondiale, principalul serviciu de informații al Germaniei hitleriste, Abwehrul, n-a scăpat din vedere importanța nevralgică a legăturilor telefonice dintre inamicii săi potențiali cei mai de temut în emisfera vestică — Anglia și Statele Unite. Așa se face că în octombrie 1939, Simion Kodel, unul dintre agenții de valoare ai acestui serviciu ce opera în Statele Unite, a trimis centrului său coordonator din Bremen, o informație din care rezulta că într-o cameră izolată din subsolul Casei Albe fusese instalat un aparat telefonic destinat convorbirilor transatlantice ale lui Roosevelt și că acest aparat era dotat cu un dispozitiv destinat să „bruieze", respectiv să codifice conținutul convorbirilor președintelui. Informația mai preciza că Roosevelt se și servise de acest aparat la 1 septembrie 1939, cînd ambasadorul S.U.A. de la Paris, Bullit, îi raportase prin el despre invadarea Poloniei de către trupele germane.

Centrala din Bremen a raportat această informație pe cale ierarhică conducătorilor naziști iar aceștia au dispus ca ministerul poștei și telegrafului (Deutsche Reichpost) să întreprindă cercetări care să ducă la construirea unei aparaturi capabile să intercepteze și să decodifice convorbirile telefonice ale lui Roosevelt cu Europa. Aceste convorbiri nu se mai făceau prin cablul transatlantic, ci erau transmise spre și din Europa prin unde radio. Măsura era legată de faptul că Wilhelm Ohnesorge, ministrul german al poștelor, avea în preocupare realizarea unei instalații de ascultare a convorbirilor ce treceau prin cablul în cauză, bazată pe un sistem de inducție, iar americanii nu ignorau, se pare, acest amănunt.

Dar sus-zisul ministru al poștelor era un individ mult mai plin de resurse decît îi credeau adversarii săi. El s-a apucat să rezolve, cu toate mijloacele ce-i stăteau la dispoziție, problema construcției unui „decodificator" al mesajelor telefonice ale președintelui american, astfel încît, în septembrie 1941, principalul său cercetător, inginer Watterlein, reușise nu numai să construiască o copie a dispozitivului de bruiaj american, dar să și inventeze un alt dispozitiv capabil să anuleze efectele primului. Ceea ce mai rămînea de făcut, adică o stație puternică de interceptare radio împreună cu masa de ascultare și înregistrare aferentă acestei stații, a fost de asemenea pus în stare de funcțiune la 1 martie 1942. Stația, prevăzută cu o antenă direcțională gigantică, a fost construită într-un loc retras, pe coastele Olandei ocupate, lîngă localitatea Eindhoven. „Recolta" obținută era tradusă pe loc în limba germană și transmisă la Berlin, printr-un teleimprimator special. Întreaga operație care includea interceptarea, decodificarea, traducerea și raportarea textului la Berlin, dura în medie două ore, ceea ce reprezenta pentru timpurile acelea procedeul cel mai rapid din lume de raportare a informațiilor secrete.

Difuzarea datelor astfel obținute era strict limitată, întrucît întreaga acțiune era considerată un succes direct al conducătorilor naziști, aceștia înțelegeau să păstreze totul în mîinile lor. Raportul original venit de la Eindhoven ajungea la Himmler, iar acesta îl distribuia, după o listă stabilită de el, din care lipseau atît „Abwehrul" cît și serviciile de informații ale armatei, aerului și marinei. Unul din foarte puținii privilegiați în uniformă militară care figurau pe listă era generalul Jodl, șeful marelui stat major al lui Hitler. Așa se face că, în dimineața zilei de 29 iulie 1943, sus-numitul general a fost sculat de aghiotantul său mult mai devreme ca de obicei pentru a deschide un plic sigilat, marcat cu litera „U". Litera de pe plic indica faptul că înăuntru se găsea o informație interceptată de circuitul radiotelefonic ce lega Anglia de Statele Unite. Conținutul acestei informații i s-a părut atît de important lui Jodl încît el i-a acordat un capitol special în „Jurnalul de război" de a cărui redactare răspundea. Iată cum sună acest capitol : „La 29 iulie, ora 1 dimineața (ora europeană) a fost interceptată o convorbire telefonică între primul ministru Churchill și președintele Roosevelt, stabilindu-se că ea avea drept obiect o proclamație a generalului Eisenhower către poporul italian și un armistițiu iminent cu Italia. Churchill a spus : „Noi nu dorim să propunem nici un armistițiu înainte de a ni se solicita acest lucru în termeni corespunzători". Roosevelt : „Exact". Churchill : „Mai putem aștepta". Roosevelt : „De acord". A rezultat că problema prizonierilor de război englezi din Italia va trebui rezolvată de o asemenea manieră încît să fie evitată predarea lor „hunilor" (n.r. — nemților). Churchill și-a manifestat dorința să intre în legătură directă cu regele (n.r. — al Italiei) referitor la acest subiect. Roosevelt a promis că va aborda și el pe „Emmanuel" în această problemă dar nu știe încă prea bine cum va proceda. Capitolul se încheie cu comentariul lui Jodl : „Astfel avem o probă incontestabilă că negocierile secrete între italieni și anglo-americani sînt în curs".

Interceptarea acestei convorbiri a avut consecințe importante asupra desfășurării ulterioare a evenimentelor. Mai întîi, Hitler a tras din această informație concluzia că șeful Abwehrului, Canaris, nu este de bună-credință și că i-a ascuns datele despre tratativele italo-anglo-americane pe care, fără îndoială, le cunoștea. Această supoziție a lui Hitler a grăbit lichidarea Abwehrului, cerută de multă vreme de Himmler și SS-iștii săi, iar ceva mai tîrziu executarea lui Canaris.

Pe plan militar, Hitler a ordonat ocuparea Italiei. În baza acestui ordin, încă înainte ca ziua de 29 iulie să se fi sfîrșit, trupele germane au început să coboare prin trecătorile ce separau Italia de Austria, astfel încît foarte curînd 20 de divizii ale Wermachtului au ocupat poziții de luptă din Calabria pînă în Alpi. În consecință, trupele anglo-americane au întîmpinat mari dificultăți în acțiunea de eliberare a Italiei, trebuind să se lupte pentru fiecare palmă de teren. Luptele din Italia nu s-au terminat decît la 15 aprilie 1945.

Toate acestea au pornit de la faptul că atît Churchill cît și Roosevelt erau convinși de faptul că discuțiile ce le purtau pe linia lor telefonică privată nu puteau fi nici ascultate, nici descifrate. Cel puțin așa îi asiguraseră experții firmei „Bell Telephone System", care construiseră atît linia cît și acel aparat special care bruia vocile, făcîndu-le neinteligibile înainte de ajungerea mesajului la destinație. Cu o încredere indestructibilă în faimosul sistem de bruiaj al telefonului său, primul ministru britanic chema, la indiferent ce oră din zi sau din noapte, din adăpostul său blindat, nu numai pe Roosevelt, dar și pe alți amici și colaboratori din Washington și New York, branșați la linia respectivă, cu care vorbea timp îndelungat despre problemele legate de mersul războiului și despre planurile unor operații viitoare. Discuția sa cu Roosevelt la care ne-am referit aici, nu era dealtfel bazată pe nici un fapt cert. Nici agenții „Intelligence Service" din Italia nici alte surse nu transmiseseră încă informații concrete privind intențiile acestei țări de a propune convorbiri oficiale de armistițiu aliaților. Existau desigur anumite contacte între reprezentanții italieni și cei anglo-americani la Tanger, Lisabona, Barcelona și Berna. Din cîte se cunosc astăzi, atît regele Emmanuel al Italiei cît și mareșalul Badoglio, șeful guvernului, erau într-adevăr preocupați de a găsi cît mai rapid o cale pentru interceptarea unor tratative oficiale. Convorbirea telefonică a lui Churchill cu Roosevelt a desconspirat această intenție încă înainte de materializarea ei.

Scriitorul Ladislas Farago, fost timp de mulți ani cadru al serviciului de spionaj american, care a dezgropat această istorie din arhivele hitleriste ale vremii, i-a adăugat și o morală pe care ne mulțumim să o redăm și noi în încheierea relatării acestui episod : „Cînd este vorba de secrete de stat, nu le discutați la telefon".

(Va urma)

Moartea boxerului

de Eugen Teodoru

1. „Și el dădea sec, dur, nemilos, nu mă cruța deloc, simțeam cum îmi clănțăneau măselele în timp ce creierul mi se zbătea în cap, căutînd parcă refugiul în somn. Așa e cînd te lovesc, mărturisea, autoironizîndu-se, Covaliu, pumnii celuilalt, îți vine să te lungești acolo unde te afli și să adormi ca după o beție, visînd că ești campion și că ai învins. Aiureala oricărui vis absurd."

— Chiar pe podeaua ringului ? întrebă plin de curiozitate novicele și admiratorul său, privindu-i cu ochii mari obrazul crispat la amintirea acelui eșec ce-l marcase în mod evident pe Covaliu, după ce, de-a lungul a mai bine de zece ani, cucerise titluri după titluri. Nu-și ascunden înfrîngerea, nu era felul lui Covaliu să încerce o justificare precum făceau cei mai mulți din ramura lui sportivă, amenințînd cu pumnii încleștați că, după un antrenament strașnic, își va lua revanșa și-l va suprima pe învingător cu prima ocazie.

O sinceritate funciară (meteahnă pentru unii, calitate pentru alții) nu-i îngăduia acestui suflet deschis să nu se recunoască depășit, ba ceva mai mult, nu trăgea nici o nădejde că-l va putea învinge așa curînd pe Alexandru Petre, vedeta incontestabilă a ultimului sezon pugilistic la categoria 71 kg.

De unde a apărut, cum a pus clubul „Spartac" mîna pe el, cine l-a antrenat pînă s-a impus atenției, cînd a trecut de la juniori la seniori și cum de nu-l mai întîlnise Covaliu pe Alexandru Petre, pe nici un ring, nici de asta nu-și dădea seama și nici nu înțelegea.

Chiar îi mărturisește novicelui surpriza încercată :

— Doar n-a căzut de pe altă planetă, ca să ne trezim direct cu el la galâ, pe foile oficiale ale arbitrilor, purtînd tricoul și însemnele clubului „Spartac". Aceasta este o vedetă ținută în anonimat, „la umbră" cum se zice, de către nea Ploeșteanu. Îl cunosc tactica. L-a secondat și a trăit cu el toate clipele meciului. L-a dădăcit în colțul ringului, doar l-am văzut cu ochii mei, cînd schița, simulînd lovituri repezi în vînt, un-doi-uri și upercut-uri, adresate feței mele, care ardea în colțul opus, ca focul, fiindcă tînărul bine legat, cu fizionomie atrăgătoare năvălise asupra mea fără nici un menajament. A ținut cu orice preț să spulbere mitul în cîteva runde, sigur că nu l-a mers figura, dar mereu m-a înghesuit în colț și nu m-a iertat. De cîte ori ne înfruntam, și cînd primeam și cînd dădeam, săreau scîntei. Ambiția mea de a nu mă lăsa răpus și a lui de a mă umili, atîtase în mine o furie neputincioasă, care mă făcea să greșesc la fiecare pas, fiindcă mă simțeam orbit de necaz.

Cînd gongul a sunat începutul ultimei reprize și m-am trezit în mijlocul ringului, cu arbitrul mulat în alb de sus pînă jos, pantaloni fresco, cămașă de mătase ușoară, ecuson cu litere de aur, între noi am avut senzația că începe cel mai lung rund din cariera mea. Ce mai, Petre Alexandru mă jucase în foi de viță două reprize consecutive. Bunul meu public, în ochii căruia fusesem doar cu cîteva săptămîni înainte un răsfățat, aplauda fără reținere, iar ciuda care mă cuprinsese, în loc să-mi stimuleze energiile, îmi turnase olumb în pumni și în picioare și-mi tremurau genunchii. Petre Alexandru mi-a șters bărbia ușor cu mîna dreaptă căci fentasem la timp și i-am replicat cu un croșeu slab dar am izbutit să-i înroșesc obrazul, ceea ce, îți închipui, mi-a dat curaj. A zîmbit amar : „lasă că îți arăt eu !", spuneau privirile ațintite în pupilele mele, dar eu în această situație concentrală la o fracțiune de secundă prinsesem aripi și atunci m-am năpustit nebunește, fiindcă mă simțeam trădat de „bunul meu public", rămas pentru o clipă perplex, cufundat în tăcere. Spectatorii mei, majoritatea tineri, nu se așteptau la o replică bruscă, cu toate că mă știau în stare și de așa ceva, dar pentru un moment uitaseră. Petre Alexandru, surprins cu garda deschisă a doua oară, lovitura a zguduit toată arhitectura „maestrului" picat din senin de pe o planetă necunoscută în mijlocul acestui vacarm interminabil, să mă înfrîngă, să-mi smulgă laurii de pe frunte. M-a mai înghesuit el o dată în corzi, dar știind lecția, mi-am apărat fața, am eschivat, așteptînd și am lovit cînd se întorcea. Cu sete. În clipa aceea, Petre Alexandru s-a clătinat, știu sigur că s-a învîrtit și cu el ringul, sala, și palmele spectatorilor care nu mai îndrăzneau să mai aplaude frenetic, cu toate că tineau mortis ca noul idol să nu-l dezamăgească atît de curînd, ci eu să fiu cel sacrificat și scos din competiție, măcar la puncte. În sport, precum știi, totul se schimbă de la un moment la altul. Imprevizibilul atîrnă-n văzduh și-nvîrte roata cînd într-o direcție, cînd într-alta, ca și cînd ar mișca-o vîntul. Petre Alexandru era ușor groghi. Își căuta o clipă de „respiro". Din ochii care adineauri mă fulgeraseră cu superioritate, ba se înfipseseră în obrazul meu ca două pumnale, acum se îndreptа către mine o tăcută rugăminte de a nu-i nărui atît de repede ceea ce reușise să cucerească în primele două reprize. În schimbul de lovituri ce a urmat, am acumulat puncte, el lăsîndu-mă în chip vădit să le obțin, dar fără a-și expune figura croșeului meu de stînga cu care-l pîndeam la fiecare mișcare. Arbitrul, îngăduitor, l-a retras spre corzi, l-a numărat și a făcut un semn discret către nea Ploeșteanu, antrenorul, sugerîndu-i să declare abandon. Eu topăiam, scuturîndu-mi brațele, gustînd efectul loviturii, eram sigur că „managerul" nu va renunța la meci, ci îl va lăsa pe elev în arenă, mizînd pe zestrea strînsă în rundurile anterioare.

Petre Alexandru m-a așteptat să mă apropii, eu l-am tatonat cu grijă, întărîtîndu-l amorul propriu. Nu s-a lăsat păcălit, cu toate că ispita ieșirii la atac îl împingea înainte. Riposta i-a fost prudentă, a rezistat tentației, lovindu-mi un umăr, întîlnind ca din întîmplare mănușile care au scos în ciocnire zgomote seci ca niște plescăituri în apă. Meciul nu mai era interesant, nici pentru noi, nici pentru lume. Eu aș fi încercat să-l mai anim. Mi-am învîrtit nițel adversarul, cărîndu-l după mine și cînd a încercat un alt „un-doi" l-am prins de brate, simulînd că sînt obosit. Simțisem că-l mînt, s-a lăsat greu spre mine și nu s-a descleștat decît atunci cînd arbitrul a hotărît să ne despartă strigînd „break". Am tras cîte o ochiadă la „monitorul" spînzurat de tavan și la masa judecătorilor ca să vedem, în sfîrșit, gestul salvator al bătutului care urma să bată gongul.

Au izbucnit aplauzele : o parte mi se adresau mie, sînt convins, dar lipsite de entuziasmul de altădată. Nu eram cîtuși de puțin mulțumit că am recucerit stima publicului. Mă gîndeam de data aceasta că oamenii din tribune vor aprecia cavalerismul de care dădusem dovadă. Bineînțeles că asta nu schimba datele problemei, nu-mi mai tinea de cald. Antrenorul Rour mă îmbrățișă, mă mîngîie în stilul lui binecunoscut. Blîndul și inteligentul creator de valori în boxul românesc sta alături de mine într-o clipă de grea cumpănă. Îmi scoase proteza și-mi șterse fața ca un adevărat prieten. Ce bine îmi făcea răcoarea produsă de prosopul lui.

(Va urma)

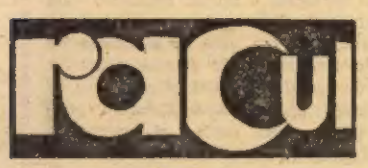

IANUS DESPRE NONIANUȘI

Cînd două fețe mi-am făcut
Una spre voi alta-n trecut
N-am prevăzut
Că unii vor purta curent
Tot două dar concomitent
Inspre prezent.

CURAJ

De sub nămeții de calvar
Vorbi hîrtia spre dosar :
Dacă-ntr-o zi alunec eu
Cu ce-o să te mai duci la zeu
Ca să-l convingi că doi în greu ?

VASILE SMARANDESCU

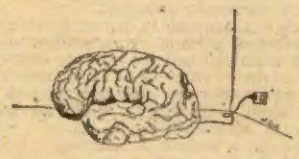

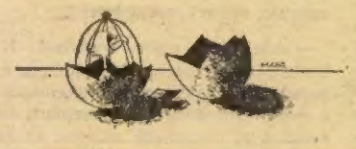

MIRCEA GHEORGHE

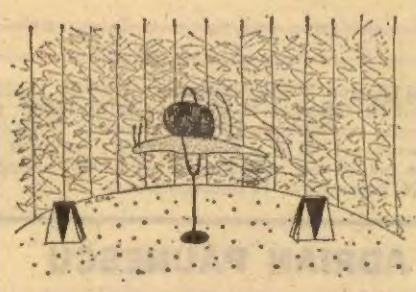

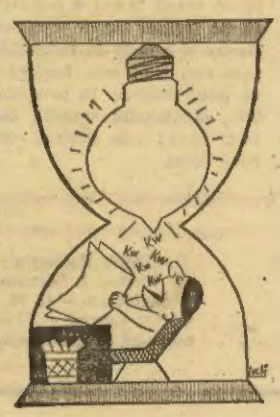

LUCIA TIMOC

Locul nostru este aici, la Codlea, și nicăieri în altă parte

● Krauss Margareta, primarul orașului Codlea, s-a născut în satul Daia, comuna Apold, județul Mureș, în ziua de 3 februarie, anul 1938. Este absolventă a Academiei de științe economice. Este membră a Partidului Comunist Român din anul 1958. Locurile de muncă anterioare : tehnician agronom în comuna natală, activistă la Comitetul raional de partid Sighișoara, activistă la Comitetul regional al femeilor Brașov, lector la Școala interjudețeană de partid Brașov, activistă la Comitetul județean Brașov al P.C.R. Decorată cu Ordinul Muncii clasa a III-a, avînd acordate medalii ale Republicii Socialiste România cu prilejul încheierii cooperativizării agriculturii, aniversării jubiliare a creării Partidului Comunist Român, a eliberării României de sub jugul fascist. Din anul 1972 este căsătorită cu tehnicianul electronist Krauss Martin. Au împreună o fetiță de 1 an și 4 luni. În anul 1966 a absolvit secția economică de 3 ani a Academiei de științe social-politice „Ștefan Gheorghiu".

— Știm că ați lucrat în cadrul Comitetului județean Brașov al P.C.R. În ce mod experiența acolo acumulată v-a ajutat și vă ajută să conduceți politic și administrativ orașul Codlea ?

— Orașul Codlea al cărui primar sînt de peste 5 ani are 23 000 de locuitori. Ei sînt români, germani și maghiari. Trăiesc înfrățiți de secole pe aceste frumoase meleaguri ale așezării de la poalele Măgurii. Pînă în anul 1950 Codlea era o comună. Astăzi este un oraș cu o frumoasă dezvoltare industrială și cu un continuu proces de urbanizare. Nu-mai este doar localitatea garoafelor, deși ne mîndrim mereu că sîntem orașul florilor, ci și locul unde se produc coloranți, mașini agricole, mobilă și articole textile. La noi se produc 90 la sută din coloranții din România și exportăm în 30 de țări. La noi foștii agricultori sînt operatori chimiști, lăcătuși mecanici sau electricieni. Simbolurile breslelor de altădată trăiesc încă. Mă refer la prinderea cu care neîntrecutul meseriaș codlean s-a integrat în producția modernă, la hărnicia și onoarea cu care el ține să se evidențieze în întrecerea socialistă. Pentru mine toate acestea au constituit premise. Ele mi-au permis să mă încadrez și să-mi racordez elanul meu de muncă politico-administrativ la elanul oamenilor despre care vă vorbeam. De la ei am învățat lucrurile cu care nu eram familiarizată, acelea de organizare, în timp, experiența anterioară ca și aceea acumulată mi-au permis crearea unei orientări corespunzătoare în conducerea destinelor acestui orășel industrial.

— Spuneți-mi, vă rog, stimată tovarășă Krauss, care sînt problemele esențiale ale locuitorilor acestui frumos oraș din Ardeal ?

— Cele decurgînd din țelul fundamental al politicii partidului nostru — ridicarea neîncetată a bunăstării omului. De aceea o primă problemă ce determină scopul final amintit este ridicarea gradului de urbanizare a orașului. Sistematizarea lui. La fel, efectuarea unor construcții edilitar-gospodărești care să sporească gradul de confort al locuitorilor acestei așezări. Ne gîndim, cum este și normal, ca în Codlea viața spirituală să devină elevată. Așa și doar așa s-ar rezolva problema navetismului. Orașul apropiat, Brașovul, oferă mai bune condiții de viață spirituală așa că nici măcar toate cadrele de conducere nu stau cu casa în Codlea. Dorim deci să ne apropiem spiritual de nivelul Brașovului.

— Ce ne puteți spune despre existența industriei orașului Codlea ? Ne referim mai mult la semnificația ei socială și morală.

— Industria orașului Codlea crește vertiginos. Cele șase unități industriale din Codlea cuprind peste 12 000 de oameni ai muncii Există suficiente locuri de muncă pentru cetățenii apți de muncă. În întreprinderile noastre lucrează un mare număr de femei. De la 1 ianuarie 1978 oamenii muncii de la „Colorom" beneficiază de hotărîrea partidului nostru privind reducerea săptămînii de lucru iar din trimestrul al III-lea se va aplica în întreprinderile unde lucrează un mare număr de femei — Țesătoria și Întreprinderea de sere. Faptul că oamenii au locuri de muncă asigurate și sînt retribuiți foarte bine contribuie la ridicarea moralului lor. Cît de diferită este viața locuitorilor de azi de cea a celor de acum 40—50 de ani o mai pot constata unii bătrîni în viață. Ei obișnuiesc să compare și să tragă concluzii foarte sincere. Ținuta vestimentară elegantă a locuitorilor, confortul din locuințe, aprovizionarea corespunzătoare cerințelor, sînt doar cîteva elemente care vorbesc despre nivelul ridicat de viață din Codlea.

— Nu putem pierde din vedere că ne aflăm într-o renumită zonă turistică. Am vrea deci să știm ce fac oamenii locului în timpul liber ?

— Preocuparea noastră a fost întotdeauna axată pe găsirea unor mijloace variate de satisfacere a cerințelor populației în activitatea recreativă, după orele de program, după munca în producție. De aceea există la noi o popicărie, un strand cu un frumos lac de agrement, două stadioane și o serie de formații artistice permanente, cum este fanfara — mai bine zis două fanfare. În privința aceasta trebuie menționată tradiția care există în acest oraș : s-au păstrat comorile folclorului local.

— Sînteți soție și mamă. Cum trăiesc copiii din Codlea ?

— Viața copiilor codleni pot spune că este foarte fericită, spre deosebire de copilăria mea, sau a generației mele.

Pe lîngă condițiile corespunzătoare din familie, mulți copii beneficiază de îngrijiri în creșa cu peste 100 de locuri, de supraveghere și educație în grădinițe, cămine și școli.

Copiii noștri au la dispoziție tot ce le trebuie. Pionierii își desfășoară activitatea, după orele de curs, într-o casă a pionierilor, cei mai mari la clubul elevilor din incinta Bibliotecii orășenești. De curînd a fost amenajat un patinoar pe stadionul central, există 2 săli de gimnastică bine utilate și în scurt timp se vor construi încă două. Dat fiind pitorescul împrejurimilor localității noastre, copiii, sub îndrumarea cadrelor didactice, fac excursii și drumeții care reconfortează spiritul și sporesc forțele fizice. Aceasta este situația.

— Fetița dumneavoastră ?

— Fetița mea de 1 an și 4 luni trăiește și crește ca și ceilalți copii.

— Din faptul că aveți această funcție îi doriți fetiței un viitor anume ?

— Doresc ca și copilul meu să fie dominat de cultul muncii, să-și desăvîrșească personalitatea în societate prin muncă neobosită, așa cum am făcut și eu.

— Dumneavoastră, ce calități apreciați la omul anului 1978 ?

— Cinstea, corectitudinea, demnitatea, înalta conștiință civică.

— Dar omul de peste zece ani cum îl vedeți ?

— Cred că va acumula un plus de conștiință comunistă, va avea mai bine cristalizate convingerile și aptitudinile omului unei societăți noi, dominat de spiritul de colectiv, receptiv la nou, la transformările mereu înnoitoare. Răstimpul de 10 ani va aduce, cred, mutații și mai profunde în dinamica societății noastre, de aceea omul de mîine trebuie să fie pregătit de pe acum pentru a face față cerințelor de atunci.

— Spuneați că populația orașului cuprinde mai multe naționalități. Ce este specific acestei conviețuiri ?

— Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, existența în România a unei populații de naționalitate germană ca și a celei de naționalitate maghiară este un rezultat al dezvoltării istorice, al așezării pe acest teritoriu, alături de români, și a altor naționalități. Rezolvarea problemelor naționalităților conlocuitoare din România este una dintre reușitele mărețe ale politicii partidului. Se știe că tot ceea ce s-a înfăptuit atît în trecut cît și în anii construcției socialiste este rodul muncii unite a tuturor cetățenilor patriei noastre, fără deosebire de naționalitate, români, maghiari, germani, sîrbi și alții, care într-o deplină unitate indeplinesc politica internă și externă a partidului nostru. Naționalitatea germană — ca toate celelalte naționalități conlocuitoare — se bucură de toate drepturile ce decurg din Constituția țării avînd posibilitatea să se manifeste plenar pe toate planurile vieții sociale și culturale.

Politica justă și generoasă a partidului nostru față de toți cetățenii țării de toate naționalitățile a determinat o mai mare coeziune și un mai puternic atașament față de națiunea română și a naționalității germane din Ardeal. Păstrîndu-și tradițiile și obiceiurile de veacuri, avînd posibilitatea să-și adapteze formele culturii sale la conținutul socialist determinat de noua orînduire, oamenii muncii de naționalitate germană rămîn cu specificul lor spiritual, dar încadrați perfect în specificitatea vieții socialiste, a națiunii române socialiste.

— Știm cu toții, în unele cercuri ostile din străinătate se bate multă monedă pe problema imigrării inclusiv vizavi de naționalitatea germană.

— Calomniatori au fost și vor fi totdeauna. Cît privește iluziile din care se hrănesc avocații unor asemenea cauze, ele sînt combătute de istorie ca și de realitate. Sigur, nu-i cazul să ascund, și unii germani din Codlea au înaintat cereri de plecare definitivă și unii chiar au plecat. Dovadă că statul nostru se pleacă cu înțelegere la problemele fiecărui om. Dar oamenii cei mulți n-au astfel de probleme, ei știu că țara lor e aici unde s-au născut, unde trăiesc și muncesc. Sînt puțini cei asupra cărora mieroasele îndemnuri pot avea cît de cît influență, cei care pot fi derutați de propaganda mincinoasă a unor posturi de radio străine, care caută să amăgească și să determine pe unii cetățeni de naționalitate germană, sau de alte naționalități, inclusiv de naționalitate română, să-și părăsească patria, cu speranța deșartă de a găsi acolo un loc mai caid, de a trăi mai ușor. De asemenea tendința plecării unora se datorește și unui spirit aventurier, fără spiritul de discernămînt al consecințelor grave ale acestor emigrări.

Fără îndoială trebuie să respingem cu fermitate asemenea atitudini.

Așa cum a afirmat în nenumărate rînduri secretarul general al partidului, locul cetățenilor patriei noastre nu este nicăieri în altă parte — chiar dacă la un moment dat ar găsi undeva o viață mai ușoară — ci aici unde s-au născut, unde au trăit părinții și strămoșii lor și unde prin munca unită a tuturor se făurește o orînduire nouă. Concretizînd la cetățenii de diferite naționalități din orașul nostru, pot să spun, ceea ce gîndim cu toții : locul nostru este aici la Codlea și nicăieri în altă parte. Se cunoaște soarta emigranților, ce condiții de muncă și de viață mizerabile li se oferă și cît de prost sînt tratați. De aceea trebuie să ducem fără încetare o muncă de educație și convingere a acelora care, slabi de înger, se pot lăsa furați de mirajul unor vorbe ademenitoare.

— Ce întîmplare v-a impresionat cel mai mult de cînd conduceți destinele orașului Codlea ?

— Cutremurul din 4 martie 1977 a fost cea mai zguduitoare întîmplare din viața mea. Acest lucru m-a impresionat în două faze : întîi, atunci cînd aplecată deasupra ființei mele, nu știam cum s-o apăr mai bine, și al doilea rînd m-a impresionat solidaritatea oamenilor — români, maghiari și germani — care în zilele următoare cutremurului au dat dovadă de un profund umanism, de un puternic patriotism pentru a contribui și ei la recuperarea daunelor pricinuite de înfiorătorul seism. Deși Codlea nu a fost prea mult afectată de acest sinistru, totuși au fost cîteva daune care au fost recuperate grație, așa cum spuneam, acestor oameni minunați în mijlocul cărora trăiesc și eu.

— Ce semnificație are pentru dumneavoastră conferința președinților consiliilor populare ?

— Conferința pe țară a președinților consiliilor populare din 29—31 martie 1978 are pentru mine profunde semnificații. În primul rînd conferința va constitui un prețios îndreptar pentru activitatea practică a organelor de stat, a tuturor organismelor democratice din țara noastră.

Întotdeauna, cînd particip la asemenea întîlniri trăiesc un sentiment de adîncă mulțumire. Niciodată oamenii muncii aparținînd naționalităților conlocuitoare nu s-au bucurat de atît de largi posibilități ca în prezent de a participa activ, în condiții de deplină egalitate, la întreaga viață politică, economică și socială, la conducerea societății.

— E grea munca de primar, tovarășă Krauss ?

— Nu uitați, un primar primește un mandat de încredere în virtutea căruia oamenii știu că pot să ți se uite drept în ochi, să-ți ceară să-i asculți, să-i înțelegi. Deși numai privind, ascultînd, nu rezolvi nimic. Și singurul lucru care interesează este tocmai să rezolvi, să îndrepți o situație. Or asta nu poate face un primar singur, oricît ar fi el de bun, de harnic. El trebuie să aibă esențiala calitate de a cunoaște bine legile și de a se pricepe să lucreze cu oamenii. În măsura în care reușește ca inițiativa și rezolvarea concretă a unora dintre problemele existente la un moment dat să aparțină oamenilor înșiși — care puteau să vină doar în „audiență" și să le „rotateze" — el tinde, cred, să fie un primar adevărat.

— Ce înseamnă pentru frumusețea vieții de aici celebrele sere din Codlea ?

— Frumusețea vieții din orașul Codlea pare că face casă bună cu celebrele sere din oraș. Viața codlenilor este senină și luminoasă, orașul frumos ca o seară — și dacă spun aceasta vreau să se înțeleagă că e mai frumos decît o grădină, cum e folosită de obicei comparația.

Datorită serelor, orașul este foarte cunoscut în țară și în străinătate. Reputația mărcii orașului Codlea ne onorează, fiind acceptată cu prioritate în cadrul exportului de flori. Horticultorii de aici sînt vestiți, ei avînd vechi tradiții în rîndul populației codlene. Desfacerea produselor de la sere se face prin cele 50 de magazine răspîndite în toată țara.

— Ce întrebare considerați că a lipsit din acest interviu ? Puneți-o dumneavoastră și dați răspunsul.

— Întrebarea pe care n-ați pus-o totuși cred că a fost aceea legată de preocupările noastre privind protejarea mediului. Este o problemă majoră care stă în atenția noastră atît în ceea ce privește atmosfera cît și apele riului Vulcănița. În acest sens s-au construit două stații de epurare și este în construcție o stație de epurare biologică a apelor reziduale ale întreprinderii „Colorom".

Grija față de om, față de sănătatea lui va fi în continuare în atenția organelor locale de partid și de stat prin găsirea de noi soluții în cadrul uzinei „Colorom" pentru a păstra aerul curat al frumosului oraș al florilor, din al căror parfum soarbe cîte un bob de bucurie oamenii din mai toată țara.

EUGEN SECELEANU ■

FLACĂRA. Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (I. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu — 16 17) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu — 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (M. Nedelea, E. Seceleanu — 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Cotană — 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie — 17 63 16 și interior 17 86), redactor șef — 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-Import presă, PO Box 136—137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI

41505